http://www.dhammadownload.com

http://www.dhammadownload.com

ဟံသာဝတီဒီစတြိတ်၊ သပြေကန်-မဟာဓမ္မိကာရာမတိုက်သစ်
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တ
မူလဆရာတော်ဘုရားကြီး
ရေးသား စီရင်တော်မူအပ်သော
အဓိပ္ပာယ် ရှင်းတွက်ပုံနှင့် တကွ

သပြေကန်

သဒ္ဒါကြီးနိဿယသစ်

ဒုတိယတွဲ

ပါဠိဆရာကြီး-ဆရာညွှန့် ပြင်ဆင်သည့်မူကို
သပြေကန် (အရှင်ဝါသေဋ္ဌဘိဝံသ-အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ) တည်းဖြတ်၍
ပါဠိပါရဂူ-ဓမ္မာစရိယဆရာကြီး-ဦးသွင်
ကြီးကြပ်-ပုံနှိပ်သည်၊

၁၃၅၅-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလ် ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်မူပိုင် ၁၉၉၄-ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ

A ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင် ဓာတ်အကြိမ်

http://www.dhammadownload.com

ဘဝသံသရေဆိုင်ရာ စာမူခွင့်ပြုချက် အမှတ် (၂၄/၉၄) (၁)
မျက်နှာဖုံး ခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၃၉/၉၄) (၁)

ဆုတ်ဝေသူ ဦးအေး (၀၂၄၂-မြဲ)၊
ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင် ပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်နှင့် စာပေတိုက်၊
အမှတ် ၅၂၊ ၂၅-လမ်း၊ (စာဆိုတန်း)၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ ဦးအေး (၀၁၆၉-မြဲ)၊
ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင် ပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်၊
အမှတ်-၅၂၊ ၂၅-လမ်း၊ (စာဆိုတန်း)၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း-၀၅၀၄၀။

ဒသမ - အကြိမ်

အုပ်ရေ ၁၀၀၀ **အဖိုး ၈၀၀-ကျပ်**

၁၃၅၅-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလ ၁၉၉၄-ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ။

http://www.dhammadownload.com

မာ ထား ချက်

တိပိဋကေ သာသနေ မူလံ **သုတသင်္ဂဟော သဒ္ဓါ လက္ခဏံ**–ဟူသည့်အတိုင်း။ **သုံးရပ်** သော သာသနာတော်၏ အကြောင်းရင်း မူလကား ပရိယတ် သာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုပရိယတ်၏ အကြောင်းငြားလည်း သဒ္ဓါ-လက္ခဏာပင်တည်း။ ထိုသဒ္ဓါ လက္ခဏာတို့ကို ကောင်းမွန်စွာ သိရှိနိုင်ဖို့ရာမှာလည်း ဗျာကရဏ-နိရုတ္တိ မည်သော သဒ္ဒါကျမ်းဂန်များကို သင်ယူခြင်းရှိမှဖြစ်ပေသည်။ ထိုဗျာကရဏ-နိရုတ္တိ ဟူသော သဒ္ဒါကျမ်းဂန်များကို သင်ယူတတ်မြောက်ခြင်းမရှိပါက အကွရာတိုင်းဘို့၌ **လိမ္မာ** ပါးနပ်ခြင်းဟူသော 'အက္ခရကောသလ္လဉာဏ်'-ပုဒ်တိုင်း ပုဒ်တိုင်းဘို့၌ **လိမ္မာ** ပါးနပ်ခြင်းဟူသော 'ပဒကောသလ္လဉာဏ်' ထိုနှစ်တန် ဉာဏ်ခန်ခြင်းမရှိရကား ပရိယတ္တိခမ္မ၏ အခွန့်ရည်စွာ တည်တံ့ခိုင်မြဲနိုင်စေခြင်းကို မခုမစွမ်းနိုင်သည့်ပြင်၊ နိဗ္ဗာနပရိယောသာန-ဟူသော ဒေသနာခမ္မတို့၏ အကျိုးဆက်များကိုလည်း နေရာတကျ ခံယူသုံးဆောင်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ရုံမျှမက၊ ဒုန္နိက္ခိတ္တဘာဝဖြစ်ကုန်များသာ ဖြစ်၍၊ သာသနာတော်ကြီး ပျက်စီးပျောက်ကွယ်ဖို့ရာသာ ဖြစ်ပေတော့သည်။

ထို့ကြောင့် အက္ခရာ ပုဒ်ပါဠိနှင့် ရုပ်ဓာတ်ပစ္စည်း အသုံးနည်းတို့ကို ခွဲခြားဝေဖန်၍ အခြေမှန်ကန်စွာ မသိနိုင်ပဲက ဟေမာမြို့ငှက်တောလမ်းဝယ် ဆင်ကန်းကြီးသဖွယ် ပုဒ်တိုင်းပုဒ်တိုင်းကို၌ ဆုတ်ဆိုင်းတွေဝေခြင်းဖြစ်ရမည်ကို–

"ဟေ နိရုတ္တိ နု ဇာနန္တိ၊ ဇာနမ္ပိ ပိဋကတ္တယံ။
ပဒေပဒေ ဝိကခ်ေယ္ယ၊ ဂနေ အန္ဓော ဂဇော ဝိယ"။

ဟု-ရှေးဒေရာကီးများ မှာကြားခဲ့ကြားတော်မူခဲ့လေပြီ။ ယင်းသို့ မိန့်ကြားတော်မူသည်နှင့်အညီ၊ အက္ခရာပုဒ်ပဒဉာဏ်နှင့် ရုပ်ဓာတ် ပစ္စည်းဉာဏ်၌ လိမ္မာပါးနပ်၍ အက္ခရာကောသလ္လဉာဏ်' 'ပဒကောသလ္လဉာဏ်' နှစ်တန်ဖွဲ့ဖြစ်သော သာသနာတော်ကြီး စည်ပင်ပြန့်ပွားစေရန် သောဘာရဟန္တာ အပေါင်းတို့အား အကျိုးမျှော်ကိုးရည်သန်တော်မူသော စိတ်ဆားဖြင့် ကျေးဇူးရင် သင်္ကန်းအရာတော်ဘုရားကြီးသည် ကျေမည်သော **သပြေကန်-သဒ္ဓါကြီး** သဿမသစ် ကို သက်ဆိုင်ရာ သဒ္ဒါကျမ်းများစွာနှင့် အဋ္ဌကထာ, ဋီကာမဟာ-သင်္ကတာကျမ်းများမှ အဆီအသားများကိုပ ကြားညှပ်ညှဉ်းယူ၍ အသစ်တစ်မူ ရေးသား ပြုစုတော်မူခဲ့ပါသတည်း။

http://www.dhammadownload.com

မှာ ထား ချက်

အထူး။ ။ကျေးဇူးရှင် သပြေကန် ဆရာတော်ဘုရား၏ **သပြေကန် သဒ္ဓါကြီး နိဿယလစ်** ကို ရိုက်နှိပ်ရာတွင် အက္ခရာပုဒ်ပါဂို့ အနေအသား အမှတ် လက္ခဏာ များမှမကျန် တိကျမှန်ကန်စေရန် ကြိုးမော်၍ ရိုက်နှိပ် ပါသည်။

နိဒါန်းအကျယ်နှင့် ကျေးဇူးရှင် မူလဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိကိုလည်း မိမိတို့က ထာဝစဉ် ကြည်ညိုကန်တော့လျက် ရှိသည့်အတိုင်း အမျှားသူတို့လည်း သိရှိကြည်ညိုနိုင်စေရန် သပြေကန် သဒ္ဓါကြီးနိဿယသစ် စတုတ္ထအကြိမ်ရိုက် ပထမတဲ့တွင် အပြည့်အစုံ ပါရှိပြီးဖြစ်၍ ဤစာတွဲတွင် ထည့်စိုက် ရိုက်နှိပ်ခြင်းကို မပြုတော့ဘဲ ချန်လှပ် ခဲ့ခြင်းကို စာရှုပရိသတ် အပေါင်းဘို့ ခွင့်လွှတ် စေလို ပါကြောင်း။

ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင် ပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်။

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၂၁-ခုနှစ်တွင် သဒ္ဓါရှစ်ခက်း ပြုစုပြီးခြင်းသို့ ရောက်၏။

မူလဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တော်တိုင်ကြီး ကျပ် သြဝါဒအဒိန္ဓ ရှိစေသျက် ပါဦးဆရာကြီး ဦးညွှန်နှင့်အဖွဲ့သားများ ပြင်ဆင်ခဲ့၏....

၁၉၃၀-ခုနှစ်မှစ၍ ပထမဆုံးအကြိမ် ပုံနှိပ်သည်။

			အုပ်ရေ-၂၀၀၀
၁၉၅၂-ခုနှစ်	ဒုတိယအကြိမ်	။	၁၀၀၀
၁၉၅၆-ခုနှစ်	တတိယ ။	။	၂၀၀၀
၁၉၆၀-ခုနှစ်	စတုတ္ထ ။	။	၁၇၀၀
၁၉၆၄-ခုနှစ်	ပဉ္စမ ။	။	၁၅၀၀
၁၉၆၅-ခုနှစ်	ဆဋ္ဌမ ။	။	၁၀၀၀
၁၉၇၂-ခုနှစ်	သတ္တမ ။	။	၁၀၀၀
၁၉၇၆-ခုနှစ်	အဋ္ဌမ ။	။	၁၅၀၀
၁၉၀၀-ခုနှစ်	နဝမ ။	။	၁၅၀၀
၁၉၉၄-ခုနှစ်	ဒသမ ။	။	၁၀၀၀

http://www.dhammadownload.com

၁၉၃၆-ခုနှစ်၊
ဆဋ္ဌမမြောက် ဂျော့ဘုရင်မင်းမြတ်
ကပ်လှူသော
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်။

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ်၊ တန်ခူးလဆုတ် ၁၂-ရက်နေ့တွင် နတ်ပြည်နတ်ရွာသို့ သာသနာပြုကြွတော်မူသော 'ရွှေကျင်နီကာယမဟာနာယက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ကျေးဇူးရှင် မူလသပြေကန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား.....
ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်ပိဋကတ်တိုက်မိသားစုတို့ကအမြဲပင်သတိရကန်တော့လျက်ရှိပါ၏။

http://www.dhammadownload.com

ဣတိ ဝိသုတဿ မဟာပါဠိဒီပနီသဿ ဆာရာရုပ်

ဆရာညွန့်
ပြည်ကြီးမကွိုင်ပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်၊
မါဠိဆရာကြီး (ပုံ)၊

http://www.dhammadownload.com

သင်္ကေတ—ပညာပနိဒါန်း

မှာထားချက်။ ။ကျွန်-နိဿယသစ်ကျမ်း၌ သုတ်နက်များကို ရှုပသိဒ္ဓိသို့လိုက်၍ အနက်ပေးသည်သာများသဖြင့် ဝုတ္တံနှင့်မတူသော အရာအချို့ရှိ၏။ စ, ပိ, ဝါ-ဃဒ္ဓါများသုတ်သာပါ၍ ဝုတ္တိဋ္ဌမပါသည်လည်းများ၏။ ဝုတ္တံဋ္ဌ စ,ပိသဒ္ဒါထိုင်၍ အနက်ပေးလောအရာ နည်းပါးလှ၏။ဝိကပ္ပနုတ္ထ ဝါသဒ္ဒါကိုသာ အရေးယူသည်များ၏။ သမုစ္စယ, အနုကမုန.စသော စ, ပိသဒ္ဒါတို့၏ အနက်ကို သူငယ်များအားဝံစေရန် ရသင့်သောအယံတုံင်းယူ၍ သုတ်အနက်ပေးသည်။ သို့အတွက် ဝုတ္တံနှင့်မညီ-ဟု အပြစ်ဖွင့်ခြင်းမှ ခွင့်လွှတ်တော် မူကြရန်၊ ထို့ပြင် ကျမ်းကျဉ်းနေရန် သင်္ကေတ-နည်းမျိုးဖြင့် ချုံးထားသော အောက်ပါအမည်များကိုလည်း သတိပြုတော်မူကြရန် ဖော်ပြပ သည်။

နာသ-ဉာဏ်ကျမ်း	....ကို....	ဉ....
သုတ္တန်ဒွေသ	။	နိ....
ကစ္စာယနဝဏ္ဏနာ	။	နာ....
ရူပသိဒ္ဓိ	။	ရူ....
၎င်း-ဋီကာ	။	ရူ-ဋီ....
သဒ္ဒနီတိ	။	နီတိ....
ဗာလာဝတာရ	။	ဗာ....
၎င်း-ဋီကာသစ်	။	ဗာ.ဋီ.သစ်....
၎င်း-ဋီကာမောင်း	။	ဗာ.ဋီ.ဟောင်း....
သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာ	။	စိန္တာ....
မဟာဝိသုဒ္ဓါရုမ ဆရာတော်ဘုရား	။	ဓုရု....
တုံတေး-ဆရာတော်ဘုရား	။	တုံ....
ဋီကာ-ကျမ်းများ	။	ဋီ....
ပုစ်ဖြတ်,ပုစ်ခွဲ,အမြောက်	။	×....
ပုစ်စပ်စု—သမ္မန္ဓ	။	—....

http://www.dhammadownload.com

သပြေကန်

သဒ္ဒါကြီးနိဿယသစ်

နုတ် ယ အုပ်

၄–သမာသ်

နမတ္ထု သဒ္ဒမ္မဝရ-စက္ကဝတ္တိနော ဓမ္မ ရာဇဿ၊
"သမာသ-ဘူသိတ.ပ္ပဒါ.လိ-ဗြဟ္မ-စက္က- ဝတ္တိ, ယံ၊
သ:မာသ-နာ.ဒိကာလ - ဝါသိတ.ဂ်ာ.ပ္ပဟာနကံ။
သမာသ.ဆက္က မဏ္ဍိတ.ဃိရော မဏ္ဍိ:ဿုတ.တ္တဇံ၊
သမာသ.အတ္ထ-ဒီပကဿ ဒေဿယိ ဒဒါတု သံ။"

ပဏ္ဍ-စာမရ ဂါထာ။

သမာသ-ဘူသိတ.ပ္ပဒါ.လိ-ဗြဟ္မ စက္က ဝတ္တိ၊ ကျမ်း၀န်-ဓမ္မတို့၏ အနှစ်သြဇာ များပြားစွာသော သမာသ်ပုဒ် အစဉ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော မနှိုင်းယှဉ် အပ်၊ ဆူးမြတ်သော တရားတည်းဟူသော စကြရတနာကို လည်စေတော်မူနိုင်သော။ ယော်ဇနာ၊ ဂါးမာရ်အောင်တတ်၊ အကြောင် ဘုရားမြတ်သည်။ သ.မာသ.နာဒိကာ.လ ဝါသိတ.ဂ်ာ.ပဟာနကံ၊ သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌၊ ပြင်းထန်စွာ ငြိကပ်သည်ဖြစ်၍ အစမထင် သံသရာကာလပတ်လုံး အစဉ်မပြတ်၊ ကိန်း၀ပ်ပျော်မြူးလျက်၊ အထူးထူးသော ဘေးဒုက္ခအပေါင်းတို့ကို ပြုတတ်သဖြင့်၊ အလွန် ထိတ်လန့်ဖွယ်ကောင်းသော ကိလေသာရန်သူအပေါင်းကို၊ ထောင်းထောင်းကြေစုတ်၊ အမြစ်ပြုတ်အောင်၊ ပယ်ဖြုတ်တော်မူနိုင်ပေထသော။ သမာသ-ဆက္က-မဏ္ဍိတ-ဃိရော မဏိ-ဿုတ်၊ သမာသ်ခြောက်မျိုးတည်းဟူသော အနှစ်သြဇာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်ဖြစ်၍ လူမင်း၊ နတ်မင်း၊ ဗြဟ္မာမင်းတို့၏ ဦးထိပ်ထက်၌ တင်ထားအပ်သော ပတ္တမြားမကိုင်သဖွယ်လည်း ဖြစ်ပေထသော။ အတ္ထ-ဇံ၊ ကိုယ်တော်မှ ဖြစ်သော်။ ယံ ဓမ္မ-ဝရံ၊ အကြောင်တရားတော်မြတ်ကို။ အဒေဿယိ၊ ဗြဟ္မာ-ကရဝိက်၊ သံသာငြိမ့်သို့၊ ဟောမိန့်တော်မူလေပြီ။ တဿ ဇိနဿ၊ ဂါးမာရ်အောင်တတ်၊ ထိုဘုရားမြတ်၏။ သော ဓမ္မ-ဝရော ထိုဘုရားတော်မြတ်ကြီးသည်။ သမာသ အတ္ထ-ဒီပကဿ၊ သမာသ်ကျင်း၏ အတ္ထ.နိဿယကို၊ ရေးသား:ဖွင့်ပြလတ္တံ့သော်။ မေ မမ၊ အကျွန်ုပ်အား။ သံ သုခံ၊ ဤကျမ်းကို ရေးသား:သည်မှစ၍၊ ကျဉ်းကြပ်-ကြင်နာ၊

http://www.dhammadownload.com

၃၁၆-နာမာနံ သမာသေ ယုတ္တ.ထ္ထော။ ။နာမာနံ၊ နာမ်တို့၏။ ဝ၊ နာမ်တို့တွင်။ ၃၊ နာမ်တို့နှင့်။ ယုတ္တ.ထ္ထော၊ သင့်လျော်ပူးကပ်, စပ်ဟပ်သော အနက် သည်။ ဝ၊ အနက်ရှိသော သဒ္ဒါသည်။ သမာသေ၊ သမာသ်မည်၏။ ပယုဇ္ဇမာန ပဒ.တ္ထာနံ၊ ယှဉ်အပ်,စပ်အပ်သောပုဒ်အနက်ရှိကုန်သော။ တေသံ နာမာနံ၊ ထိုနာမ် တို့၏။ ဝ၊ တို့တွင်။ ဝ၊ တို့နှင့်။ ယေ့ယုတ္တ.ထ္ထော၊ အကြင် သင့်လျော် ပူးကပ်, စပ်ဟပ်သောအနက်သည်။ ဝ၊အနက်ရှိသောသဒ္ဒါသည်။ အတ္ထိ၊ရှိ၏။ သောယုတ္တ. ထ္ထော။ ထိုသင့်လျော်ပူးကပ်, စပ်ဟပ်သောအနက်သည်။ ဝ၊ အနက်ရှိသော သဒ္ဒါ သည်။ သမာသသညော။ သမာသ်မည်သည်။ ဟောတိ၊၏။ ကထိန ဒုဿံ၊ ကထိန် ခင်းဖို့ရာ-ဆောင်ယူခဲ့အပ်သော-ပုဆိုး၊ အာဂန္တုက- ဘတ္တံ၊ ည့်သည်ဖို့ရာ-ဆောင် ယူခဲ့အပ်သော – ထမင်း။ ဇီဝိတိ-န္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိ.န္ဒြေ။ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ၊

မခံသာအောင် ပြုတတ်သည့် ညောင်းညာခြင်းစသော ဘေးဒုက္ခအရပ်ရပ်တို့၏ ဆန့် ကျင်ဖက်, လေးနက်ခိုင်ဖြိုး မပြိုနိုင်-မပျက်နိုင်သည့် **ရောမ**, သုခဓာတ်ကြီးကို။ **ဒဒါတု**၊ တစ်နေ့တခြား,မြင်ကြီးထွားအောင်, သနားချီးမြှောက်တော်မူပါဘုရား။

အနုသန္ဓေ သိ-စသော ဝိဘတ်တို့သက်အပ်သည့်တစ်ဆယ့်နှစ်ရပ်သောကာရက, အကာရကတို့၏ အတ္ထ ဝိဘာဂကို ဖော်ပြရာဖြစ်သော ကာရက,ကျမ်းကို ကြိုးပမ်း ထီထွင်, စီရင်တော်မူပြီး၍၊ ယခုအခါ သမ္မန်နှင့်တက္ခ, ကာရကတို့ကို ဟောပြ တတ်သော သမာသ်ကျမ်းကို ဉာဏ်စွမ်း**အ**သျော်က်, ကောက်နုတ်တီထွင်, စီရင် တော်မူလိုရကား 'နာမာနံ သမာသော ယုတ္တ.ထ္ထော'ဟူသော သုတ်ကိုမိန့်။

၃၁၆–တိ-ပဒ, သညာသုတ်။ ။'နာမာနံ သမာသော ယုတ္တ.ထ္ထော' ကာ တန္တ၊ ၂-၅-၁။ ။'နာမာနံ-ပုဒ်ဖြင့် အာချာတ်ပုဒ်နှင့် သမာသ်မဖြစ်ကြောင်းကို ပြသည်။ ။'ထ္ထေ စ-နာမာန.န္တိ ဝစနေန ဒေဝ ဒတ္တော ပစတီ.တိ အာဒီသု အာချာတေန သမာသော နဟောတီ.တိဒဿေတိ'။ ။'နာမာန.န္တိ ဥပ ပဒေန အာချာတ-နိရာကရဏံ' တက္ခ ဒီပိကာ။ ။'နာမာနံ' အရကိုလည်း 'အ.ဝိဘတ္တိကံ နာမံ'ဟု အဆိုရှိသော်လည်း တေသံ ဝိဘတ္တိယော သုတ်ကို ဆိုလတ္တံ့သောကြောင့် ဤဥ ဝိဘတ္တန္တ,ပုဒ်ကိုသာယူ။ ။'ယဒိပိ အ ဝိဘတ္တိ နာ မေ'-တိ သင်္ကေတိတံ၊ တထာပိ အ၊တု နာမာန.မီ.တိ ဝိဘတ္တန္တ-ပဒ.မေဝ ဂဟဏံ သမာသ.ပ္ပစ္စယာနံ အ-လောပေါ ကတံ ဣတ္တာ.ဒိ ဉာပကတော' သုဗောဓိနီ။ ။ယင်း ဝိဘတ္တုန္တ နာမ်ပုဒ်-ဟူသည်လည်း 'နာမနာမံ, သဗ္ဗနာမံ၊ သမာသံတဒ္ဓိတံတထာ။ ကိတ နာမ.န္တိ နာမညူ၊ နာမံ ပဗ္ဗ ဝိနိဒ္ဒိသေ'။အရ ဥပသာရ,နိပါတ်နှင့်တကွ နာမ်ငါးမျိုး လုံးကိုပင်ယူ။ ။'အနည တညဿာမိ.တ်န္ဒြိယံ' စသည်၌ 'အနညာတံ ဥ ဿာမီ.တိ ပဒိုပန္နဿ ဣန္ဒြိယံအနညာတ.ညဿာမိ တိန္ဒြိယံ'ဟု ဥ ဿာမိ,ဟူသော အာချာတ် နှင့်, ဣန္ဒြိယံ-ဟူသော နာမ်ပုဒ်တို့ သမာသ်ဖြစ်ကြလည် မဟုတ်လော-ဟူမူ။

http://www.dhammadownload.com

ရဟန်း-ပုဏ္ဏားတို့။ သာရိပုတ္တ-မောဂ္ဂလ္လာနာ၊ သာရိပုတ္တရာ့၊ မောဂ္ဂလ္လာန်တို့။ ဗြာဟ္မဏ-ဂဟပတိကာ၊ ပုဏ္ဏား့သူကြွယ်တို့။ နမာန.မီတိ-ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။ ဒေဝ ဒတ္တော၊ ဒေဝဒတ်သည်။ ပစတိ၊ ချက်၏။ ယညဒတ္တော၊ ယညဒတ်သည်။ ပစတိ၊ချက်၏။ ဣတိ အာဒီသု၊ ဤသို့ အစရှိသော ပုံစံတို့၌။ ပတိသေနတ္ထံ၊ မြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏။ယုတ္တတ္ထော.တိ ပဒံ၊သည်။ ကိ-မတ္ထံ နည်း။ ရညော၊ မင်း၏။ ဘဒ္ဒေ၊ သူခစား။ ဒေဝ ဒတ္တဿ၊ ၏။ ပုတ္တော၊ သား။ ' ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌၊ ပတိသေနတ္ထံ၊ ၏။ သမာသ.မိစ္ဆနေန၊ သမာသ် မှည့်ရသဖြင့်။ ကွ.တ္ထော= ကောx အတ္ထော၊ နည်း။ ကုစိသမာသန္တဂတာ နာ.မကာရန္တော=နာ.မကာရန္တော, စသေခသုတ်တို့၌ သမာသ်ဟု ခေါ်ဆိုရကျိုးရှိ၏။

အာချာတ်နှင့်ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဩမိ,ဟူသော အာချာတ်သည် ဣတိ, နိပါတ် နှင့် တွဲစပ်၍ နိပါတ်အဖို့သို့ ဝင်ရောက်ရကား၊ သမာသ်အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ရ သည်-ဟူလို့။ 'ကြက်သွန်ချည်းနေ, အကောင်းသား၊ ငရုတ်သီးနှင့် ပေါင်းမိ၍ အထောင်းခံရသည်'ဆိုသလိုမှတ်။ ။'ဣတိ သဒ္ဒေန သမ္မန္ဓတ္တာ တိ ပဒံ နိပါတ ပက္ခိကံ ဟုတ္တာ သမာသပဒတ္တ.မုပ.ဂစ္ဆတိ'နီတိ။ ။အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့ အလို ကား၊ အလယ်၌ နိပါတ်ခြားသော်လည်း သမာသ် ဖြစ်သည်ဟုဆို၏။ 'နဝံ ပန ဘိက္ခုနာ စီဝရ လာဘေန' ပုံစံ။ ။ဤ၌ အလယ်က 'ပန' နိပါတ်ခြားလျက် 'နဝံ-စီဝရလာဘေန' သမာသ် ဖြစ်၏။

ဆောင်ပုဒ်-''**ဣတိ၊ စသည့်နိပါတ်၊ ကြားကျဆက်က၊ အာချာတ် ပုဒ်နှင့်၊ သမာသ်ဖြစ်သဘည်း။**

'သမာ သိယတိ.တို့–သမာသော'-လုပ်။ သမာသိယတိ၊ တွဲယှဉ်, ပူးကပ်, ချုံး**စ**ပ်အပ်၏-ပေး။ ။တနည်း၊'သံ-ကေတ္ထံ အာသယန္တိ ဒီပယန္တိ အသ္မိံ သမုဒါ ယေ.တိ-သမာသော'။ သံ-ပုဗ္ဗx အာသ **ဓာတ်**-ဒိတ္တိ,အနက်ဟော။ အသ္မိံ သမုဒါ ယေ၊ ဤအပေါင်း၌။ **သံ** ကေတ္ထံ၊ တစ်ခုတည်းသော အနက်ကို။ အာသယန္တိ ဒီပယန္တိ၊ ပြတတ်**ကုန်**၏-ပေး။ ။တနည်း၊ 'သံ-သိလိဋ္ဌာနိ ဧကီဘူတာနိ ပဒါနိ အာသီယန္တေ ဥစ္စာရီယန္တေ အသ္မိံ န္တိ သမာသော'၊ သံxအာသ ဥစ္စာရဏေ၊ အသ္မိံ၊ ဤကျမ်း၌။ သံသိလိဋ္ဌာနိ-ဧကီဘူတာနိ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်**ကုန်**သော။ ပဒါနိ၊ပုဒ်တို့ကို၊ အာသီယန္တေ၊ ဥစ္စာရီယန္တေ ရွတ်ဆိုအပ်ကုန်၏-ပေး။ ။တနည်း 'သံသိလိဋ္ဌာနံ ပဒါနံ **အာသ**နံဥစ္စာယဏံ သမာသော'၊ သံxအာသxဥစ္စာရဏေ၊ ဘာဝေဏ။ ။တစ်နည်း၊ 'သံ-ကေတ္ထ.မာပန္နာနံ ပဒါနံ အာသနံ, ဥစ္စာရဏံ-သမာဘော'လုပ်။ယုတ္တောစသော အတ္ထော စာ.တိ ယုတ္တ.တ္ထော' ကမ္မဓာရဲလုပ်။ ယုတ္တော **စ**၊ သင့်လျော်ပူးကပ် စပ်အပ်သည်လည်းဟုတ်၏။ သော၊ ထိုစပ်အပ်၏ ဟူဘည်။ အတ္ထော စ၊ အနက်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယုတ္တတ္ထော၊ မည်၏-ပေး။ သမာသော, မှာစပ်။ ဤအလို–ကမ္မဓာရဲ သမာသ်ဖြစ်၍ နောက်

http://www.dhammadownload.com

အတ္ထပုဒ်အရသာ ပဓာန ဖြစ်သော်လည်း ယင်းအနက်ကိုကား ချေဖျက်စပ်ဟပ်ခြင်း သမာသ် ကာရိယ မလုပ်နိုင်။ ထိုအနက်ကို ဘောသော သဒ္ဓါသာ သမာသ်လုပ်ခြင်း အကျိုးရှိရကား၊ သဒ္ဓါအနက်တို့၏ အချင်းချင်းငဲ့စပ်ကြသည့် ဝါစ္စဝါစကသမ္ဗန်ကို သမာသ်ဆိုသည်။ ။'နာမာနံ ယုတ္တ.တ္ထော သမာသော ဘဝတိ၊ သဒ္ဒ.တ္ထာနံ ဝါစ္စ ဝါစက သမ္ဗန္ဓလက္ခဏာ သမာသော သဒ္ဓါ ဧဝ သမာသ သညာဖလံ လဗ္ဘတေ' ကာတန္တ-ဋီ။ ။'နာမာနံ ယုတ္တ.တ္ထော သမာသော ဘဝတိ။ ယဒိပိ ကမ္မဓာရယေ အတ္ထော ပဓာနံ၊ ဇထာပိ, တတြ ကာရိယာ.သမ္ဘဝတော တ.ပ္ပ.စကာ သဒ္ဓါ ဧဝ သမာသ-သညာဖလံ ပပ္ပေါန္တိ၊ သဒ္ဒတ္ထာနံ ဝါ-ဝါစက-သမ္ဗန္ဓ-လက္ခဏ.သ ဝိဇ္ဇာမာနတ္တာ ဣတိ'ဂင်း-ပဋ္ဌိတာ'။ ။ တစ်နည်း၊ 'ယုတ္တော အတ္ထော ယသ္မိံ ပဒ-သမုဒါယေ.တိ-ယုတ္တ.တ္ထော' ဗဟုဗ္ဗီဟိလုပ်။ ယသ္မိံ ပဒ.သမုဒါယေ၊ အကြင် ပုဒ်အပေါင်း၌။ ယုတ္တော၊ သော။ အတ္ထော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏-ပေး။ သင့်လျော်ပူးကပ်, စပ်အပ်သော အနက်ရှိသော နာမ်ပုဒ်အပေါင်းကို သမာသ်ဆိုသည်။

အချုပ်မှာ—ပုဒ်ချင်းချင်း စပ်ထားသည်ကို သမာသ်ဆိုသည်။ ပုဒ်ချင်းချင်းဟူသည်လည်း နာမ်ပုဒ်-နှစ်ခု, သုံးခု, စသည်ကို အကြားး၌ ဝိဘတ်ကိုဖျောက်၍ ဝိဘတ်သံကိုမထင်စေဘဲ တချက်တည်းရွတ်ဆို ခေါ်ဝေါ်ရသောပုဒ်မျိုး၊ စကား မျိုးတည်း။ ဥပမာ-မဟန္တော, ပုရိသော, ဟူသော နာမ်ပုဒ်နှစ်ခုကို, မဟန္တောက သိ-ကိုချေ။ မဟန္တ,ကို-မဟာပြု၍ မာဂဓ,လို 'မဟာပုရိသ' မြန်မာလို ယောကျ်ားမြတ်,သို့လို စကားမရှေ, စာနေမများရအောင်, နာမ်ပုဒ်အများကို ချုံးထား၍ ရေးသားပြောဆိုရသော အသုံးအနှုန်းကို-ဟူလို။ *ပုဒ်ချင်း ချဉ်းမူ သမာသ်၊ ပုဒ်နှင့် ပစ္စည်းချဉ်းမူ-တဒ္ဓိတ်။ ဓာတ်နှင့် ပစ္စည်းချဉ်းမူ-ကိတ်ဟု အထူးကိုမှတ်။

"သမာသေဘဒ-သခ်ေပါ, ပဒ-ပစ္စယ သံဟိတံ၊
တဒ္ဓိတံနာမ, ကိတကံ ဓာတု.ပ္ပစ္စယ.သံဟိတံ။"

ဗဒ-သခ်ေပါ၊ ပုဒ်အများကို, ချုံးထားသော သဒ္ဓါသည်။ သမာသော၊ သမာသ်မည်၏။ ပဒ-ပစ္စယ သံဟိတံ ပုဒ်,ပစ္စည်းနှစ်ပါးကို, စပ်ထားသော သဒ္ဓါသည်။ တဒ္ဓိတံနာမ၊ မည်၏။ ဓာတု.ပ္ပစ္စယ-သံဟိတံ၊ ဓာတ်, ပစ္စည်းနှစ်ပါးကို, ထပ်ထားသော သဒ္ဓါသည်။ ကိတကံနာမ၊ မည်၏။

ဆောင်ပုဒ်-"**ပုဒ်ချင်းချဉ်းကပ် ယင်းအစပ်၊ သမာသ် သူတို့ဆို။**
ဓာတ်နှင့်ပစ္စည်း၊ ပုဒ်.မစ္စည်း၊ ချဉ်းနည်း-ကိတ်နှင့် တဒ္ဓိတ်ကို။
အစပ်သုံးပါး၊ သဘောသွား၊ ခြားနားမှတ်စေလို။"

ဝိဘာဇနပုဒ်ဖြင့်သာ မသုံးစွဲဘဲ သမာသ်ပြုလုပ်ရခြင်း အာဃာတအကျိုးရှိသနည်းဟူမူ။ ။နှစ်ပါးသော ပုဒ်ဝိဘတ်, များစွာသော ပုဒ်, ဝိဘတ်တို့ကို အထပ်ထပ်မရွတ်ဆို,မရေးသားဘဲ၊ တစ်ချက်တည်း ရွတ်ဆို,ရေးသားရခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ။

http://www.dhammadownload.com

'ဒွေ ဟိ သမာသဿ ပယောဇနာနိ ကေ-ပဒတ္ထမေတ ဝိဘတ္တိတ္ထဗ္ဗာတိ'-ရှု။ သက္ကတ၌, တပုဒ်တည်း, သရတခုတည်း, ဝိဘတ်တစ်ခုကည်း, ရှုတ်ဆိုရခြင်းအကျိုး ရှိသည်-ဟူ၏။ ။'ကေ-ပဒတ္ထမေက-သရတ္တ, မေက-ဝိဘတ္တိကတ္တံ စ သမာသ.ပ္ပယောဇနံ'သာရသ္ဉတ။ ။'အနေကေသံ ပဒါန မေက ပဒ.မိတိ, တဿ ဘာဝေါ ကေ-ပဒတ္တံ။ ဗဟူနိ, ပဒါနိ, ဒွေ ဝါ ပဒေ ဥစ္စာရိသမာနာနိ ဝိဘတ္တိ လောပံ ကတ္ဝာ သမာသတ္တာ ယာဝိဘတ္တိ ကရိယတေ။ တဿံ ကတဝယံ ကေပဒ-ဘာဝေါ ဘဝတိ၊ တံ ကေ-ပဒတ္တံ။ ယံ ဝါ ကေသေသော ဒွေ တီဏိ ဝါ ပဒါနိ ဥစ္စာရိယမာနာနိ ကေ်-ပဒံ အဝ ဿိသတေ။ တံ ကေ-ပဒတ္တံ၊ 'ဒေဝေါစ ဒေဝေါ စ ဒေဝေါ'။ တထာ အနေ.ကေသံ သဒ္ဒာန.မေက-ဿရန္တဿ ဘာဝေါ ကေ-သရတ္တံ၊ ယထာ 'ဣတ္ထိသု အဓိကိစ္စ ဘဝတိ.တိ ဝိဘာဂု.စ္စာရဏ-ပယတန-ဂရုဘာဝေါ သိယာ၊ သမာသေ တု ကတေ ဥစ္စာရဏ.ပ္ပယတနံ လဟု.ဘာဝေါ သိယာ၊ ဣဒ-မေကံ ပယောဇနံ ကေ ပဒတ္တံ၊ အနေ.ကေသံ ဝိဘတ္တိနံ ကေ-ဝိဘတ္တိကဿ ဘာဝေါ ကေ-ဝိဘတ္တိကတ္တံ သမာသဿ ပယောဇန.မိတိ၊ ယထာ 'သသာ စ, ကုသာ စ ပလာသာ စ' ဣတ္ဂျ.တြ သမာသ ကရဏေ ပဒ.တ္ထယံ, ဝိဘတ္တိလေ၁ပါ နန္တရံ တိဏ္ဏမ္မိ ပဒါနံ ကေ်-ပဒံ၊ တထာ သမာသေ ကိဠိ ပဒံ ဥဒတ္တ-ဿရေန၊ ဥစ္စာရိယတေ, ကိဠိ အနုဒတ္တ ဿရေန, ကိဠိ သရိတ-ဿရေန ဥစ္စာရိယတေ၊ တတော သမာသေ ကတေ ကေ ဿရေန ဥစ္စာရဏံ၊ တထာ ဝိဘတ္တိ-တ္တ ယဿပိ ကေ-ပဒတ္တေ ကေ.ဝ ဝိဘတ္တိ, ဣတ္ဂျ.က-ဝိဘတ္တိကတ္တ.မိတိ သမာသေန တ.တ္တဟံ သာရျတေ ဣတ္ဂျ.တ္တော' ဂင်း–၌။

သမာသ်လက္ခဏ–ဤ၌.ယုတ္တ, သဒ္ဒါဖြင့် သမာသ်လက္ခဏာကို ပြသည်။ 'တေန သင်္ဂတတ္တေန ယုတ္တ.တ္ထဝစနေန ဘိန္နဝိတ္ထာနံ ကေ.တ္ထီ - ဘာဝေါ သမာသ လက္ခဏ.န္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ'ရှု။ ။ပြားသော အနက်ရှိသောပုဒ်တို့၏ တစ်ခုတည်းသော အနက်၌ဖြစ်ခြင်းသည် သမာသ်၏ လက္ခဏာတည်း။ ။နီတိ၌-အထူးထူးသောပုဒ်တို့၏ တစ်ခုတည်းသောအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းပင် သမာသ်၏ လက္ခဏာ-ဟုဆို၍၊ ရှု, ဝါဒမျိုးကို ကေစိ ဆို၏။ ။နာနာပဒါန မေကတ္တ္ဂ။. ပဂမနံ,သမာသ-လက္ခဏံ၊ ကေစိ ပန ဘိန္ဒ.တ္ထာနာ.မေကတ္ထီဘာဝေါ သမာသ လက္ခဏ.န္တိ စဒန္တိ' နီတိ။ ။အချို့ သက္ကတ, ကျမ်းများ၌လည်း နီတိ, အတူ ဆိုကြသည့်ပြင်၊ သတ္တ သဒ္ဒါကိုပင် ဝစနာ လက်ာရ, သုခုစ္စာရဏ ကြံကုန်၏။ ။ 'သမာသော အနေ.ကပဒဿေက ပဒဝတ္ထာ' ကမဒီသုရ ဝုတ္တိ။ ။'အနေက-ပဒဿ ကေ ပဒီဘဝန မိတ္ဂျ.ဝတ္ထာ'-သုဗောဓိနီ။

ရူအလို–'ကေတ္ထီဘာဝေါ သမာသ-လက္ခဏ်'ဟု သမာသ် လက္ခဏာ,ကို ဆို အပ်၏-'အနေ.ကေ အတ္ထေပိ ကေ.တ္ထော ဝိယ ဘဝတီ.တိ ကေတ္ထီ-ဘာဝေါ'လုပ်။ 'နီလုပွလံ'၌ 'နီလ, အရ-အညို ဂုဏ်သကတ်။ ဥပွလ, အရ-ကြာဇာတ် သကတ်။

ယင်းသို့ သကတ်ပြားသော်လည်း။ ကြာဖြပ်အနက် တစ်ခုတည်းဖြစ်၍-ဧကေ.တ္ထီ ဘာဝဖြစ်သည်။ ကြွင်းသမာသ်များမှာလည်း၊ ဝါကျအခိုက်၌ သကတ် စသည် ပြားသော်လည်း၊ နိပ္ပန္နမှာ ဖြပ်အနက် တစ်ခုတည်းကိုသာ ယူ၍-ဧကတ္ထီဘာဝ ဖြစ်သည်-ဟူလို။

နီတိ, အလို–'ဧကတ္ထီဘာဝေါ သမာသ-လက္ခဏ်'ဟု ဆိုအပ်၏။ 'အနေ.ကေ သ.မွိ ပဒါနံ ဧကံ ပဒတ္ထံ ဝိယ ဘာဝတိ.**တိ**-ဧကတ္ထီ ဘာဝေါ'လုပ်။ နီလ×ဥပ္ပလ၊ သလ္လ×ဝိဒ္ဓ၊ တိ×နယန၊ သမဏ×ဗြာဟ္မဏ။ ဟတ္ထိ×အဿ×ရထ×ပတ္တိက, စသည် ဝါကျခိုက်၌ နှစ်ပုဒ်, သုံးပုဒ်, စသည် ကဲ့ပြားခြားနား၍ နေသော်လည်း၊ **နိပ္ပန္န** မှာ 'နီလုပ္ပလ, စသည် တစ်ပုဒ်တည်းဖြစ်သွားသည်ကို ဧကတ္ထီ ဘာဝ, ဆိုသည်။ ။ ယင်းဝါဒနှစ်ရပ်တွင်၊ နီတိ, အလို သမာသ်ခြောက်မျိုးလုံးနှံ့၍၊ ရှု, အလိုမှာ ဒွန်မှ တစ်ပါး၊ သမာသ်ငါးမျိုး**သာ** ဧကတ္ထီ ဘာဝဖြစ်၍၊ ဖြပ်နှစ်ခု ပြားနေသော ဒွန်မှာ, တိုက်ရိုက် ဧကတ္ထီ ဘာဝ, မရနိုင်– 'သမဏော စ, ဗြာဟ္မဏော စ သမဏ-ဗြာဟ္မဏာ, ဒွန်၌၊ သမဏ, သဒ္ဒါ ရဟန်းဖြပ်ကို ပဓာနအားဖြင့် ဟော၍၊ စ-သဒ္ဒါ ဆည်းအပ်သော ပုဏ္ဏားဖြပ်ကို အ.ပ္ပဓာနအားဖြင့်ဟော၏။ ဗြာဟ္မဏ, သဒ္ဒါလည်း ပုဏ္ဏားဖြပ်ကို ပဓာနအားဖြင့် ဟော၍၊ စ-သဒ္ဒါ ဆည်းအပ်သော ရဟန်းဖြပ်ကို အပ္ပဓာနအားဖြင့် ဟော၏။ သို့အတွက် သမဏ, သဒ္ဒါသည် ရဟန်း, ပုဏ္ဏား, နှစ်မျိုးဟောနိုင်၍၊ ဗြာဟ္မဏ, သဒ္ဒါလည်း ပုဏ္ဏား, **ရဟန်း** ဖြပ်နှစ်မျိုးကိုပင် ဟောနိုင်ရကား ဧကတ္ထီ ဘာဝ, ဖြစ်၏။

သက္ကတ၌ ဆိုပုံ–'ပုထ.ဂတ္ထာန.မေကတ္ထီ-ဘာဝေါ သမာသော ဘာဝတိ'ဟူရကား ဝါကျ၌ **အသီးသီး**အနက်ရှိသော်လည်း သမာသ်ဖြစ်သောအခါ တစ်ခုတည်းအနက်ရှိသည့် (ဧကတ္ထီဘာဝ)ကို သမာသ်ဆိုသည်၊ သို့မဟုတ်၊ သမာသ်၏ လက္ခဏာတည်း။ ရညော×ပုရိသော ဝါကျ၌ ရာဇ သဒ္ဒါ မင်းဖြပ်အနက်၊ ပုရိသ-သဒ္ဒါ ယောကျ်ားဖြပ်အနက်၊ ဤသို့ အသီးသီး အနက်ရှိကြသော်လည်း ရာဇ ပုရိသော-ဟု သမာသ်ပြီးသောအခါ ရာဇ-သဒ္ဒါသည် **ယောကျ်ား** ဖြပ်အနက်ကို ပင် ဟောသောကြောင့် ရာဇ, ပုရိသ, သဒ္ဒါနှစ်ခုတို့၏ ယောကျ်ားဖြပ်-ဟူသော အနက်ရှိသည်ကို ဧကတ္ထီဘာဝ-ဆိုသည်။ ရညော, ကား ဝိသေသန၊ ပုရိသော, ကား ဝိသေသျ၊ **ဝိ**သေသနသည် အပ္ပဓာနမျိုးဖြစ်၍၊ ပဓာဇ **ဝိ**သေသျ နောက်သို့ လိုက်ရသည်၊ ဝိသေသျ၌ဖြစ်ရသည်၊ **ဝိ**သေသျအနက် ဟောရသည်။ သို့အတွက် သမာသ်ပြီးကာ ရာဇ-**သ**ဒ္ဒါသည် ယောကျ်ားဖြပ်အနက်ကို ဟောသည်-ဟူလို။

၏ ဧကတ္ထီဘာဝ, ဝယ် ဇဟသကတ္ထဝုတ္တိ ပက္ခိယာ ဝါဒ-၌- ဝိသေသနသည် မိမိ အနက်ကိုစွန့်၍ ဝိသေသျ၌ဖြစ်သည်ဟုဆို၏။ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင် 'ရာဇ ပုရိသ.မာနယ' မင်းချင်းယောကျ်ားကို ခေါ်ဆိုခဲ့လျှင်၊ ယောကျ်ားသာမန်ကိုသာ ခေါ်ဆိုရာ၏။ မင်းဖြင့် အထူးပြုအပ်သော ယောကျ်ားကိုခေါ်ခြင်း မဖြစ်နိုင်ရာ - ဟူပြားအံ့။

http://www.dhammadownload.com

ထိုသို့ကား မဆိုအပ်။ ရာဇ-သဒ္ဒါသည် မင်းခြေပ်-ဟူသော မိမိအနက်ကို စွန့်သည် ဆိုသော်လည်း အကုန်စွန့်ပစ်လိုက်သည်မဟုတ်။ ပရိစ္စာဂပတ္တမျှကိုသာ ရည်၍ ဇဟာန သကတ္ထ-ဟုဆိုသည်၊ ဥပမာ-**မင်း**၏အလုပ်**ကို** လုပ်ရသော လက်သမား သည် မင်းအလုပ်နှင့် ဆန့်ကျင်သော မိမိလက်သမား အလုပ်ကိုသာ စွန့်၍ မဆန့်ကျင်သော ရုယ်ရှင်ခြင်း**၊** ပြောဆို**ခြင်း၊** အယား**ဖျောက်**ခြင်း**၊** စသော အလုပ်ကိုသာ-မစွန့်သကဲ့သို့တည်း။

တစ်နည်း—ဝါကျအခိုက် တွေ့မြင်ရသော ရာဇ-**သဒ္ဒါ**သည် ဤသဒ္ဒါပင်ဟု နောက်တဖန် သိသာရန် ပိုင်းခြား**မှတ်**သား**ပြီး** သူတို့၏ တစ်ခုတည်း အဖြစ်**ကို** ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း**ကြောင့်** ရာဇ-သဒ္ဒါ၏ အနက်ပင် မရှိ**သော်**လည်း ပုရိသ-၏ ဝိသေသနဖြစ်နိုင်သည်သာတည်း။ ဥပမာ စကား**ပန်း**ထည့်**သော**ခြင်း၊ စပယ်**ပန်း** ထည့်သော ခြင်း**များ**သည် ပန်း**များ**ကို သွန်ထား၍ ပန်းပင် မရှိသော်လည်း ဤကား စကား**ပန်း**ခြင်း၊ ဤကား စပယ်**ပန်း**ခြင်း**ဟု** သိနိုင်-ခေ ဆိုနိုင်သကဲ့သို့တည်း။ သို့အတွက် ရာဇ-ပုရိသ-မာ နယဒ္ဒ သက္ကတ္ထ ပရိစ္စာဂပင်ဖြစ်သော်လည်း မင်းဖြင့် အတူးပြုအပ်သော ပုရိသ-ဝိသေသကို ခေါ်ယူနိုင်ပါသည်-ဟူလို။

'တစ်တြ ပရာ.တ္ထာ.ဘိဓာနေ ကပ္ပနာ မတ္တ-ကတာနံ ဥပသဇ္ဇန-ပဒါနံ (ဝိသေသန ပဒါနံ) သကတ္ထ-စာဂေန ဇဟ သကတ္ထ-ဝုတ္တိ ဘဝတိ ပကြိယာ-ဝါဒေ၊ ယထာ တက္ခာ (ဝမုကီ) ရာဇ-ကမ္မနိ ပဝတ္တမာနော ဘယံ တက္ခ-ကမ္မံ **ရာဇ**ကမ္မ ဝိရောဓိ ဇဟာတိ နာ-**ဝိ**ရုဒ္ဓံ ဟသန-ကဏ္ဏယနာ.ဒံ၊ တထာ ရာဇ-သဒ္ဒေါ.ပိ **ဝိ**သေသျာ.နဝုတ္တိ-ဝိရောဓိနမတ္ထံ ဇဟာတိ၊ နာ တု ဝိသေသနံ၊ အထဝါ အန္ဓယထော **ရာဇ**-ဝိသိဋ္ဌဿ ဂဟဏံ၊ ယထာ စှမ္မက ပူဠော မလ္လိကာ ပူဠောတိ နိဋ္ဌာတောသုပိ (ဆဋ္ဌီတောသုပိ) ပုပ္ပေသု အန္ဓယတော ဝိသေသနံ ဘဝတိ.တိ၊ တေန ရာဇ-ဝိသိဋ္ဌဿ အာနာယနံ၊ နာ တု ပုရိသမတ္တဿ' ကာတန္တ-ဋီ။

ဧကေဆရာတို့ကား—'အ-ဇဟ-သကတ္ထ ဝုတ္တိ' မစွန့်အပ်သော မိမိအနက်၌ ရှိသော်အရာကို သမာသ်ဆို၏။ ဆက်အံ့၊—မိမိအနက်ကို မစွန့်သော **ဝိ**သေသန သည် ပဓာန ဝိသေသျ အနက်ကိုဟော၏။ ဥပမာ—ဆွမ်းခံသော ရဟန်းသည် ဒုတိယအိမ် စသည်မှ ဆွမ်း**ကို**ရသော်လည်း ပထမအိမ်**၊**စသည်မှရသော ဆွမ်းကို မစွန့်ပစ်ဘဲ ဆက်လက်ခံယူ စုဆော**င်း**သကဲ့သို့တည်း။ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင် **အ**ပ္ပဓာန အနက်သည် ပဓာနအနက်၌ အတွင်း**ဝ**င်သောကြောင့် ဆဋ္ဌိမတက်ဘဲ 'ရာဇပုရိသာ' ဟု ဗဟုဝုစ် ဝိဘတ်သာ သက်ပါတော့လား**ဟု** မစောဒနာ**အ**ပ်ပေ။ ထို့ကြောင့် မဟုတ်လော-'ပဓာန**၊** အပ္ပဓာန**တို့**သည် ပဓာန အနက်တစ်ခုကိုသာ ဟောကြကုန်သည်'ဟု ဆရာတို့ ဆိုကုန်သည်-ဟူလို။ အဇဟ-သကတ္ထ ဝုတ်.တိ **ဧ**ကေ **အ**ဇဟန္တ.မေဝ သကတ္ထ-မုပသဇ္ဇနံ ပဓာနတ္ထ.မာဟော.တိ ဘာဝေါ (အတ္ထော)။ ယဒာ ဘိက္ခကော **အ**ဟံ ဘိက္ခ.မာသဇ္ဇ (ဘိက္ခံ လဘိတ္ထာ) ပုဗ္ဗံ နာ ဇဟာတိ

http://www.dhammadownload.com

သဖွာယာယ ဧဝ ယတတောတိ နစောဒေတဗ္ဗံ 'ပဓာနတ္ထေ ခလု ဥပသဇ္ဇနတ္ထော အန္တောဘူတော ဥတိ ဆဋ္ဌီ နာမ နိဝတ္တတိ၊ ဗဟုဝစန-နွဲ့ ဘဝတု ရာဇပုရိသော'တိ တထာဟိ-ဝုတ္တံ-'ပဓာနေ.ပသဇ္ဇနာ ပဓာနတ္ထံ သဟ ဗြူဝဲန်ဲ.တိ'ကာတန္တ-ဒို့။

ဤသုတ်ကား-သမာသ်ခြောက်မျိုးလုံးကို မှည့်သော-သာမည သညာသုတ် တည်း။ 'ဗျယီဘာဝေါ ကမ္မဓာရော၊ ဒိဂု၊ တ.ပုရိသော ပိစ၊ ဗဟု.ဗ္ဗီဟိ စ ဒ္ဝန္ဒော တိ၊ ဆ-ဗ္ဗိဓော ဟောတိ သမာသော'.ဟူရကား အဗျယီဘောသမာသ်၊ ကမ္မ ဓာရဲသမာသ်၊ ဒိဂုသမာသ်၊ တပ္ပုရိသ်သမာသ်၊ ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်၊ ဒွန်သမာသ် အားဖြင့် ခြောက်မျိုးတည်း။ ယင်းတို့၏လက္ခဏာကို ဆိုလတ္တံ့သော သုတ်တို့ဖြင့် သိရလတ္တံ့။

အာသုဗေဒေ၊ ဗျာကရဏ်း၌ကား-ဒိဂု၊ ကမ္မဓာရဲ၊ သမာသ် နှစ်ပါး**ကို** ဓာပ္ပုရိသိ၌ သွင်း၍ သမာသ်**လေး**မျိုး**ကို** ဆို၏။ ။'သမာသော စတု.ဗ္ဗိဓော အဗျယီဘာဝ တပ္ပုရိသ် ဗဟုဗ္ဗီတိ ဒွန္ဒ-ဘေဒတော၊ ဒိဂု.ကမ္မဓာရယော တပ္ပုရိ သဿ ဧဝ အန္တရ-ဘေဒေါ' အာသုဗောဓ။ ။'မဇ္ဈေကောမုဒီ လဃု-ကောမုဒီ ဗျာကရဏ်း ကျမ်းများ၌ကား ယင်း လေးပါးတွင်-ကေဝလ (သာမည) သမာသ်**ကို** ထည့်၍ ငါးမျိုးဆို၏။ ။သမာသော ပဏ္ဍဓော။ တသြ သမသနံ သမာသော၊ သော စ ဝိသေသညာဝိနိမုတ္တော ကေဝလသမာသော ပထမော၊ ပါယေန ပုဗ္ဗ.ပဒ.တ္ထပ္ပဓာနော အဗျယီဘာဝေါ ဒုတိယော၊ ပါယေန ဥတ္တရ ပဒ.တ္ထ.ပ္ပဓာနော တပ္ပုရိသ တတိယော၊ တပ္ပုရိသ ဘေဒေါ ကမ္မဓာရယော၊ ကမ္မဓာရယ ဘေဒေါ ဒိဂု၊ ပါယေန အညပဒ.တ္ထ-ပ္ပဓာနော ဗဟုဗ္ဗိဟိ စတုတ္ထော။ ပါယေန ဥဘယ ပဒတ္ထ.ပ္ပဓာနော ဒွန္ဒော ပဏ္ဍမော'။ ပဇ္ဈ-ကောမုဒီ။

ဆောင်ပုဒ်-"**ဗျ၊ ကမ် ဒိ၊ ထပ်၊ ဗဟုန်ထပ်၊ ခြောက်ရပ်-သမာသ်ကို။**
ကျမ်း-သက္ကတ၊ လေးမျိုးမျ၊ သူကတစ်နည်းဆို။
ဒိ၊ ကမ်၊ နှစ်ကွင်း၊ ထပ်တွင်သွင်း၊ အကျဉ်းသိစေလို။"

'နာမာနံ ယုတ္တ.တ္ထော သမာသော'ဟု အတ္ထက္ကမ၊ အားဖြင့် ဆိုသင့်လျက် ဘယ်အတွက် 'နာမာနံ သမာသော'ဟု ဆိုရသနည်း-ဟူမူ။ ။'နာမာနံ သမာ သော'ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် 'အ-သဒ္ဒ-ဘောဇီ၊ အ.စန္ဒ.မုလ္လောကိကာနိ မ္မခါနိ'စသော အယုတ္တသမာသ်တို့ကို 'သမာသော ယုတ္တ.တ္ထော'ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂဖြင့် 'ဒေဝါနံ ပိယ တိဿော စသော အလုတ္တသမာသ်တို့ကို သမာသ် မှည့်ရ၏ဟု ပြရခြင်း၏ကျိုးရှိ၍ ဆိုသည်။ ။'န သဒ္ဒံ-အ-သဒ္ဒံ' လုပ်။ အ-ယုတ္တ သမာသ်ဖြစ်၍ အနက်ပေးလို့မဖြစ်။ အသဒ္ဒံ ဘောဇီ၊ အသဒ္ဒဘောဇီတဲ့၍ **နိ**ပ္ပန္န သမာသ်ပြီးမှ အနက်ပေး၍ ဖြစ်သည်။ အသဒ္ဒဘောဇီ၊ ကုတ်ဟီးထမင်းကို မစား'ဟု ပေး။ **နှ**-ကို စပ်အပ်သော သဒ္ဒနှင့် မစပ်၊ မစပ်အပ်သော ဘောဇီ**နှင့်** စပ်အပ်သော**ကြောင့်** အ-ယုတ္တ သမာ**သ်**ဆိုသည်။ ။ဤအလို စပ်အပ်သော

http://www.dhammadownload.com

ပုဒ်နှင့်စပ်သော ယုတ္တသမာသ်၊ မစပ်အပ်သော ပုဒ်နှင့်စပ်ဟော အယုတ္တသမာသ်, နှစ်မျိုး၊ 'ကထိန ဒုဿံ' စသည်ကား ယုတ္တသမာသ်။ အ သဒ္ဒ-ဘောဇီ' စသည်ကား အယုတ္တသမာသ်။ ။တစ်နည်း၊ ဝိဘတ်ကျေသော လုတ္တသမာသ်၊ ဝိဘတ်မကျေသော အလုတ္တသမာသ်-ဟု နှစ်မျိုး။ 'ကထိန-ဒုဿံ' စသည်ကား ဝိဘတ်ကျေ၍ လုတ္တ။ 'ဒေဝါနံ ပိယ တိဿော။ဒီပ,က်ရော်'၊ စသည်ကား ဝိဘတ်မကျေ၍အလုတ္တ။ ဤမှတစ်ပါး အပြားကိုသိရန် ပုဒ်စစ်ကို ဆောင်ကြလေ။

ဆောင်ပုဒ်-"**နာမာနံ, သမာသော ယောဂံ အ ယုတ္တံ, မှည်ရန် သူ့သဘော။ သမာသော, ယုတ္တတ္ထော ယောဂံ၊ အလုတ္တ, မှည်ရ-စဉ်ဖောက်ပြန်**"။

ပုံစံဥ်ရှင်းလင်းချက်-ကထိန,ဒုဿံ=ပြာဟ္မဏ.ဂဟပတိကာ, တို့ကား ဤသုတ်၏ အ**ဆု**ဖြစ်၍မူလပုံစံ။ 'ဒေဝဒတ္တော ပစတိ' စသည်တို့ကား မေး၍ ထုတ်ဆောင်အပ်သော ကိုပုံစံ။ ။ကိုးန္တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ဥဒါဟုရိတဗ္ဗန္တိ ကိ.မုဒါ ဟရဏံ-လုပ်-ကိ.နွိ၊ အာဘယ်နည်းဟု။ ပုန္တိတ္ဝာ မေး၍။ ဥဒါဟရိတဗ္ဗံ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်၏။ ပေး။ ။*'သမတ္ထော ပဒဝိဓိ' ဟူသော မဏီနိ,ဥကဲ့သို့ ပဒါနံ သမာသော ယုတ္တ.တ္ထော,ဟုဆိုက လိုအပ်သောအနက် ပြီးကောင်းပါလျက်၊ ဘယ်အကျိုးငှာ 'နာမာနံ'ဟု နာမ-သဒ္ဒါဖြင့် ဆိုရသနည်း-ဟူသော အမေးပုစ္ဆာ**ကို** ထု**တ်**ပြလိုရှိ၍ 'နာမာန,နွိ် ကိမတ္ထံ'ဟူသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။တစ်နည်း၊ 'သမာတော် ပဒသခေ်ပေါ်'ကဲ့သို့ 'ပဒါနံ သမာသော'ဟု ဆိုအပ်လျက် ဘယ်အကျိုးငှာ 'နာမာနံ' ဟု **ဆို**အပ်သနည်းဟူသော အမေးပုစ္ဆာကို ထု**တ်**ပြလိုရှိ၍ နာမာနွိ် ကိ.မတ္ထံ' ဟူသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။ပုစ္ဆာကိုပြပြီး၍၊ဝိဿဇ္ဇနာ**ကို** ပြလိုရကား 'ဒေဝ ဒတ္တော ပစတိ' စသည်ကိုမိန့်။ ။'ဒေဝဒတ္တော' သည် 'ပစတိ' နှင့် ကာရက်, ကြိယာအဖြစ်ဖြင့် **အ**ချင်းချင်း ငဲ့ကြစပ်ကြ၍၊ ယုတ္တ.တ္ထပင်ဖြစ်သော်လည်း၊ ပစတိ-က, ကြိယာပါစက အာချာတ်ပုဒ်ဖြစ်နေ၍ နာမ်နှင့် အာချာတ်, သမာသ်မစပ်ရ။ ဒဗ္ဗဝါစက, နာမ် **အ**ချင်းချင်းသာ,သမာသ် စပ်ရသည်။ သို့အတွက် 'ဒေဝဒဿော ပစတိ' စသည်၌ ဤသုတ်ဖြင့် သမာသ် မမှည်ရ-ဟု **အာ**ချာ**တ်**ကို မြစ်ဖို့**ရာ** 'ပဒါနံ ဟု မဆိုဘဲ 'နာမာနံ'ဟုဆိုရသည်ဟူလို့။ ။'ယညဒတ္တောပ**စ**တိ' ၌လည်းနည်းတူသိ။ ။*'ယုတ္တ.တ္ထ သဒ္ဒါကို **ဘယ်အ**ကျိုးငှာ ဆိုရသနည်း၊ 'နာမာနံ သမာသော' လောက်တင်ဆိုက လိုအပ်သောအနက် ပြီးကောင်းသည် မဟုတ်ပါလော-ဟူသော **အ**မေးပုစ္ဆာကို ထု**တ်**ပြလိုရှိ၍ ယုတ္တတ္ထော.တိ **ကိ**မတ္ထံ'ဟူသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။ပုစ္ဆာကိုပြပြီး၍၊ ဝိဿဇ္ဇနာကို ပြခြင်းငှာ 'ဘဒ္ဒော ရညော' စသည်**ကို**မိန့်။ ။'ဘဒ္ဒော ရညော' ပုတ္ထော ဒေဝဒတ္တဿ,၌၊ ရညောသည် ပုတ္ထောနှင့် နီးကပ်၍နေသော်လည်း အချင်းချင်းမငဲ့ကြ၊ ရညော, သည် ဘဒ္ဒော,**ကို**သာငဲ့၍၊ ပုတ္ထော,သည် ဒေဝဒတ္တဿ, ကို သာငဲ့၏။ နှာ်မ်ပုဒ်**အ**ချင်းချင်းပင်ဖြစ်သော်လည်း အညော.ညာ,**ပေ**ကွ၍၍ယုတ္တတ္ထ,

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်မှသာ သမာသ်စပ်ရသည်။ သို့အတွက် ရညော-နှင့် ပုတ္တော-ကား နာမ်ပုဒ်ချင်းနီးကပ်၍ နေသော်လည်း အညော.ညာပေက္ခမရှိ၍ ယုတ္တတ္ထ မဖြစ်သော ကြောင့် သမာသ် မစပ်ရ၊ ဤသုတ်ဖြင့်လည်း သမာသ် မမှည့်ရ ဟု မြစ်ဖို့ရာ ယုတ္တတ္ထ သဒ္ဒါကို ဆိုသည်-ဟူလို။

သုတ်အင်္ဂါကို ရှင်းလင်းချက်--နာမ်ပုဒ်အချင်းချင်းလည်းဖြစ်ပါမှ **အ**ချင်းချင်း ငဲ့ကြ၍ ယုတ္တတ္ထသည်းဖြစ်ပါမှ, ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံမှ သမာသ်မှည့်ရမည်။ ကိ်-ဟူသည်လည်း သုတ်အင်္ဂါချို့ ရာကိုကြည့်၍ ထုတ်ရသည်။ အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိလျှင် ကိ်-နှစ်ချက်၊ သုံးပါးရှိလျှင် သုံးချက်ထုတ်ရိုးတည်း။ ဤသုတ်မှာ အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိ သျှင် ကိ်-နှစ်ချက်ထွက်သည်။ ဒေဝဒတ္တော ပစတိ'ကား နာမ်ပုဒ်အင်္ဂါချို့ သည်။ 'ဘဒ္ဒော ရညော ပုတ္တော ဒေဝဒတ္တဿ'ကား-ယုတ္တတ္ထ, အင်္ဂါချို့ သည် သုတ်အင်္ဂါ စုံရာမှာ ကွစ်,နဝါစသော သဒ္ဒါတို့မြစ်ရသည်။ သို့အတွက် နိ-၌်'သတိပိ သုတ္တ.ဧင် ကွစ် သဒ္ဒေန နိဝါရိတတ္တာ' စသည်ဖြင့် တခမ်းတနား, အရေးတကြီးလုပ်၍ ဖွင့်ချေသည်။ ။နိဿယဆရာတော်ကြီးများလည်း **နိ**ဒ္ဒေသကို အလေးပြု၍ ကိ် စွဲတွေ့ကို ဝေနေအောင် အနက်ပေးကြသည်။ သို့**ရာ**တွင် သုတ်အင်္ဂါကို သဘော ကျ၍ ကိ်ထုတ်ပုံနည်းရက ပြီးတော့သည်သာ။ **ကိ်**စွဲနက်တွေ့ကို ကျက်ဖို့ရန် မလိုတော့၊ ပင်ပန်းရုံသာ-ဟု နှလုံးပိုက်၍ ဤ**နိ**ဿယသစ်၌ ကိ်စွဲများကို သိသာရုံသာ အနက်ပေးခဲ့သတည်း။

မှာထားချက်။-သက-ပဒေဟိ,အည-ပဒေဟိ ဝါဝိဝိစ္ဆ ကထနံ-ဝိဂ္ဂဟော။ ။ တစ်နည်း၊ **ဝိ**သေသန ဂယ္ဟတေ ဉာဟတော အတ္ထော အနေနာ.တိ-ဝိဂ္ဂဟော' ဟူ သည်နှင့်အညီ,**ဝိ**ဂ္ဂဟ ဝါကျသည် လောကိက ဝိဂ္ဂဟဝါကျ, အ-လောကိက ဝိဂ္ဂဟ ဝါကျဟု နှစ်မျိုး။ ထိုတွင် ပြယုဂ် ပုံစံထိုက်သော ဂါရုပ် လုပ်ပြီး နိပ္ပန္နသည် လောကိုက ဝါကျမည်၏။ ပုံကား-ရညော-ပုရိသောတည်း။ ပြယုဂ် ပုံစံ မထိုက်၊ ဝါကျရုပ် လုပ်ရန် ပြင်ဆင်၍ထားသော မပြီးသေးသော ကာရီ အ-နိပ္ပန္နသည် အ-လောကိက ဝါကျမည်၏။ ပုံကား-'**ရာ**ဇ+သ+ပုရိသ+သိ,တည်း။ ယင်းကိုသာ သမာ့သ-သညာ စသည်**ကို** ပြုရ၏။ ။'တံ ဝါကျဒ္ဓိဓော လောကိတ.မလောကိက.ဖွ။ အာဒိမ် ပယောဂါ.ရဟုံပရိနိဋ္ဌံသာခု၊ ယဲထာ ရညော ပုရိသောတိ၊ ဒုတိယံ အ-ပရိနိဋ္ဌိတံ, ပယောဂါ နာရဟုံ သာခု၊ ယထာ **ရာ**ဇ+သ+ပုရိသ+သိ, ဤတိ၊ သမာသ သညာ.ဒိကံ စ တသ္မိ' ယေဝ ပဝတ္တတိ' လဃုဘာဿ။ ။ဤသို့အထူး ကို မှတ်ထား။ ။ဤသမာသ် **ရု**ပ်တုက်သော်အခါ သဗ္ဗသာဓာရဏ ဖြစ်သော ယုတ္တတ္ထ သမာသ်သညာသုတ်၊ ပရိဘာသာသုတ်များကို **အ**သုံးမပြုနှင့်တော့၊ ကြန့်ကြာရုံသာရှိမည်၊ 'နာမာနံသမာသော ယုတ္တတ္ထောဟုဆို**သော**ကြောင့် ပုံစံတိုင်းမှာ ငင် ယုတ္တတ္ထသမာသ်အမည်မှည့်ရသည်။ 'ဝုတ္တတ္ထာ နမပ္ပယောဂေါ' အဆိုရှိသော ကြောင့် ဝါကျအကျိုးငှာ ယှဉ်အပ်သက်**အ**ပ်သောပုဒ်,ဝိဘ**တ်**တို့၏အနက်ကို ဝိသေသ သမာသ်, သာမညသမာသ်အမည်ကိုမှည့်၍ပြီးက၊ **တစ်ပုဒ်တည်းသော သမာ့သ်**

http://www.dhammadownload.com

ပုဒ်က ဟောနိုင်သည်။ သို့အတူက် ထိုပုစ္ဆာ, ဝိဘတ်တို့သည် ဟောအပ်ပြီးသော အနက်ရှိရကား၊ ဝါကျ၌ မယှဉ်,မထား၍,ချေပစ်ရသည်-ဟု စိတ်ကသာ နှလုံးပြု။ ဆရာကလည်း စာသင်ငယ်တို့ နားလည်အောင်ပြော၊ နီလ×စ×တ×ဥပ္ပလ×စ, တည်၍၊ နီလဇ္ဇ×တံ၊ဥပ္ပလဇ္ဇ, ဖြစ်အောင် ဝိဘတ်တွေသက်၍ ကာရိယ, အသီးသီး လုပ်ရသည်ကား လိုရင်းသမာသ် ရုပ်,မဟုတ်၊ ဝါကျရုပ်သာဖြစ်၏။ စာလုံးတွေ များကျယ်လှသည်၊ နီလဇ္ဇ×တံ×ဥပ္ပလဇ္ဇ' ဟူသော ဝါကျကိုဖျက်၍၊ စကားမရှေ စာနေမများရန် 'နီလုပ္ပလံ'ဖြစ်အောင် ခုံးထား စီရင်ခြင်းသာ သမာသ်ရုပ်ဖြစ်သည်။ ယင်းဝါကျရုပ်လည်း သန္ဓိ,နာမ်,အာချာသာဖြစ်၍၊ သန္ဓိ,နာမ် ကျေပွန်သူဖြစ်က, ခရီးကြန့်ကြာရုံမျှသာ၊ မကျေပွန်သူကလည်း, ပင်ပန်းရုံသာရှိ၏။ အကျိုးမနပ်။သို့အတူက် စာသင်ငယ်တို့ကိုငဲ့ကွက်၍ ဤနိဿယသစ်၌ ဝါကျရှင်ကိုမပြဘဲ လိုရင်းကျကျ, အကျဉ်းမျှသာ ရေးသားရပေမည်။ အရိုးအစဉ်လည်း မကျ-ဌီကာကိုနှင့်လည်း မညီကြ-ဟူ အပြစ်တင်ခြင်းမှ, ခွင့်လွှတ်တော်မူသင့်ကြပေပြီ။ ဤကား အမှာစကားတည်း။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ကထိန-ဒုဿံကို ကထိနဿ×ဒုဿံ,တည်။ ကထိနဿ၊ ကထိန်ခင်းဖို့ရာ။ အာဘတံ၊ ဆောင်ယူခဲ့သော။ ဒုဿံ၊ ပုဆိုးတည်း။ ဤတိ အတ္ထော၊ ဤ အနက်၌။ အမာဒယော ပရပဒေဘိ, သုတ်ဖြင့် ကထိနဿ×ဒုဿံကို, တပ္ပုရိသ် အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော လောပေါ စ,သုတ်ဖြင့် သမာသ်၏ သ,သိ-ဝိဘတ်တို့ကိုချေ။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော လောပေါ စ သုတ်၌ တေသံ, သဒ္ဒါဖြင့် သ-အာဂုံကိုချေ။ ပကတိ စဿ သရန္တဿ,သုတ်ဖြင့် သရအဆုံးရှိသော ကထိန+ဒုဿ,ဟု ပကတိ-ပြု၊ တဒ္ဓိတ=နာမ်ငဲ့။ သိ-သက်၊ အံ-ပြု ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ သမာသ် ရုပ်-ဆိုရိုး။ နောက်နောက်ကိုလည်း ဤအတိုင်း ဆိုတွက်လေ။ ။ အာဂန္တုက-ဘတ္တံ=အာဂန္တုကဿ = ဘတ္တံ၊ အာဂန္တုကဿ၊ ဧည့်သည်ဖို့ရာ။ အာဘတံ၊ ဆောင်ယူအပ်သော။ ဘတ္တံ၊ ထမင်းတည်း။ ဤတိ အတ္ထော၊ ၌။ ။ ရွေးနည်းတူတွက်။ ။ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတဇ္ဇ×တံ×ဤန္ဒြိယဇ္ဇ၊ ဇီဝိတဇ္ဇ၊ ဇီဝိတလည်းဟုတ်၏။ ။တံ၊ ထိုဇီဝိတ-ဟူသည်။ ဤန္ဒြိယဇ္ဇ၊ ဤန္ဒြေလည်း ဟုတ်၏။ ဤတိ အတ္ထော၊ ၌။ ဒိ ပဒေတုလျာဓိကံရကော ကမ္မဓာရယော, သုတ်ဖြင့် ဇီဝိတဇ္ဇ×တံ×ဤန္ဒြိယဇ္ဇ,ကို ကမ္မဓာရဲ သမာသ်အမည်မှည့်၊ တေသံ ဝိဘတ္တိယော=သမာသ်၏သိ-ဝိဘတ်တို့ကိုချေ။ တေသံ,သဒ္ဒါဖြင့် စ-နိပါတ်ပုဒ်၊ တ-ပုဒ်တို့ကိုချေ။ တ×ဤသို့ကဝ်၊ ပကတိစဿ=သရအဆုံးရှိသောဇီဝိတိန္ဒြိယကို ဇီဝိတိ.န္ဒြိယ-ဟုပကတိ-ပြု။ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊အံ-ပြု၊ ချေ၊ကပ်၊ပြီး၏။ ။သမဏာ-ဗြာဟ္မဏာ=သမဏော×စ×ဗြာဟ္မဏော-စ,တည်။ သမဏောစ၊ ရဟန်းလည်း။ ဗြဟ္မာဏောစ၊ ပုဏ္ဏားလည်း။ ဤတိ အတ္ထော၊ ၌။ နာမာနံ သမုစ္စယော ဒ္ဝန္ဒော သုတ်ဖြင့် သမဏော စ၊ ဗြဟ္မဏော စ,ကို ဒွန္ဒသမာသ် အမည်မှည့်၊ တေသံ ဝိဘတ္တိယော=သမာသ်၏ သိ-ဝိဘတ်တို့ကို

http://www.dhammadownload.com

၃၁၇- တေသံ ဝိဘတ္တိယော လောပေါ၀။ ။တေသံ၊ထိုသင့်လျော်-ပူးကပ်စပ်ဟပ်သောအနက်ရှိသော သမာသ်တို့၏။ **ဝိဘတ္တိယော**၊ **ဝိဘတ်တို့သည်**။ လောပေါ စ၊ကျေကုန်သည်လည်း။ဟောန္တိ၊**ကုန်၏**။ ။ယုတ္တ.ထ္ထာနံ၊သင့်လျော်-ပူးကပ်, စပ်ဟပ်သောအနက်ရှိကုန်သော။ **တေသံ** သမာသာနံ၊ ထိုသမာသ်တို့၏။ **ဝိဘတ္တိ-**ယော၊**ဝိဘတ်တို့**သည်။ လောပေါ စ၊**ကျေကုန်**သည်လည်း။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ကထိန-ဒုဿံ၊ ကထိန်ခင်းဖို့ရာ ဆောင်ယူအပ်သော ပုဆိုး။ အာဂန္တုက-ဘတ္တံ၊ ည့်သည်ဖို့ရာ ဆောင်ယူအပ်သော ထမင်း။ **တေသံ** ဂဟဏေန၊ တေသံ-သဒ္ဒါပိုဖြင့်။ သမာသ-တဒ္ဓိတာ ချာလ ကိတကာန်။ သမာသ်, **တဒ္ဓိတ်**, အာချာတ်, ကိတ်တို့၏။

ချေ။ တေသံ,သဒ္ဒါဖြင့် စ-နိပါတ်တို့ကိုချေ။ ပကတိစဿ=သရ **အဆုံးရှိသော** သမဏ×ဗြာဟ္မဏ-**ကို** သမဏ-ဗြာဟ္မဏ-ဟု ပကတိပြု။ နာမ်ခဲ့။ **ယော-သက်**။ အာ-ပြု။ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။သာရိပုတ္တာ-မောဂ္ဂလာန-**သာရိပုတ္တော×စ×** မောဂ္ဂလ္လာနော×စ။ သာရိပုတ္တော စ၊ သာရိပုတ္တ**ာ**လည်း။ မောဂ္ဂလ္လာနော စ၊ မောဂ္ဂလ္လာန်လည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဍ္ဍ။ နည်းတူ။ ဗြာဟ္မဏ-ဂဟပတိကာ=ဗြာဟ္မဏော×**စ×**ဂဟပတိကော×စ၊ ဗြာဟ္မဏော စ၊ ပုဏ္ဏားလည်း။ ဂဟပတိကော စ၊ သူကြွယ်လည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဍ္ဍ။ နည်းတူ။ ။ကို်ရှ်၊ တွက်ဖို့မလိုတော့ပြီ၊ အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်အောင်ကြည့်က, သိလောက်ပြီ။

အနုသန္ဓေ–သဗ္ဗသာဓာရဏ, သာမည-သညာကို, ပြဆိုတော်မူပြီး၍ ထို၏ အခြားမဲ့၌ ဝိသေသ သညာကို, ဆိုသင့်သော်လည်း သမာသ်အားလုံးကို, သိမ်းကျုံးစီရင်ရန် သဗ္ဗသာဓာရဏ ဝိဓိသုတ်**ကို** **အား**ထုတ်တော်မူခြင်းငှာ တေသံ ဝိဘတ္တိယော လောပေါ **စ**'ဟူသောသုတ်**ကို** မိန့်သတည်း။

၃၁၇-စတု.ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'တတ္ထလောပေါ **ဝိဘတ္တိယော**' ကာတန္တ၊ ၂-၅-၂။ ။'ဝိဘတ္တိယော'ဟု ဆိုအပ်သော်လည်း 'ပကတိ စဿ သရန္တဿ'သုတ်ကို ဆိုလတ္တံ့သော်ကြောင့် အံ-စသော ဝိဘတ္တာ ဒေသ,ကိုယူ။ ။ဝုတ္တိဒ္ဓ ယုတ္တ.ထ္ထာနံ သမာသာနံ' နှစ်ပုဒ်တို့ကား တေသံဒ္ဓ တ-သဒ္ဒါ၏ ပရာမသိတဗ္ဗကို ပြသည်။ ရွှေသုတ်ဒ္ဓ ကေဝုစ်ဖြင့်ပင် ဆိုသော်လည်း 'အတ္ထ-ဝသာ **ဝိဘတ္တိ.ဝိ**ပရိဏာမော' ပရိဘာသာရှိ၍ တေသံနှင့် လျော်အောင် ဗဟုဝုစ် ပြန်လိုက်သည်။ ။ရူ-ဒ္ဓကား-ပုဒ်ချင်းချင်းလည်းကောင်း၊ တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ အာ**ယ**,စသော ပစ္စည်းနှင့်လည်းကောင်း တွဲစပ်ကြသည့် သမာသ်,**တဒ္ဓိတ်**,အာ.**ယာ**.ဒိ-ပစ္စယ္ယန္တ-ခေတုရူပ အာချာတ်တို့ကား, ကေတ္တီ-ဘာဝ မတ္ထ ဖြစ်၍၊ ယုတ္တတ္ထပင် မည်ရကား တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် ယုတ္တ-ပုဒ်တွင်သာ စွဲလေ-ဟူ၏။ ။'ဣဒ ပဒန္တရေန ဝါ, တဒ္ဓိတ.ပစ္စယေဟိ ဝါ, အာ**ယာ**ဒိ.ပစ္စယေဟိ ဝါ,ကေတ္တီ-ဘူတာ ယုတ္တ.တ္ထာနာမ တေန တေသံ ယုတ္တ.တ္ထာနံ သမာသာနံ, တဒ္ဓိတာ.ယာ,ဒိပစ္စယ.န္တာန.ဉ္ဉ ဝိဘတ္တိယော လောပနီယာ ဟောန္တိ'ရှ။ ကာတန္တဝုတ္တိဒ္ဓလည်း ရှ,အတ္ထပင်ဆို၏။ ။တတ္ထာ

http://www.dhammadownload.com

ဝိဘတ္တိ.ပ္ပစ္စယ-ပဒ.ဣက္ခရာ.ဂမာနဋ္ဌ၊ ဝိဘတ်, ပစ္စည်း, ပုဒ်, အက္ခရာ, အာဂုံတို့၏ လည်း။ ဧလာပေါကျေခြင်းတို့သည်။ဟောန္တိ၏။ ဝါသိဒ္ဓေါ၊ ဝါသိဒ္ဓရသ္မေ၏သား ဝေနေတေယျော၊ ဂဠုနိ၏သား။ စ-သဒ္ဒါသည်။အဝဓာရဏတ္ထံ၊နစ်စေခြင်းအနက် ရှိ၏။ ပဘာက်ရော၊ အရောင်ကိုပြုတတ်သော-နေ။ အမတ.ဒဒေါ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ပေးတတ်သော.ဘုရား၊ မေဓ.က်ရော။ ပညာကိုပြုတတ်သော (မေဓ.ကံရာ) ဘုရား။ ဒီပ.က်ရော။ပညာတည်းဟူသော ညမီးရောင်ကိုပြုတတ်သော (ဒီပ.က်ရာ) ဘုရား။

လောပေါဝိဘတ္တိယော။တတ္တော ယုတ္တ.တ္ထမတ္ထတ္ထာ ဝိဘတ္တိယော လောပါ ဘဝန္တိ နီလုပ္ပလံ.ရာဇပုရိသော၊ ရာဇတာ ပုတ္တိယတိ'။ ကာတန္တုံတို့။ 'တဿိံ' တိဋ္ဌန္တိ.တိ တတ္ထာ၊ တ.သဒ္ဒေါ၊ ယုတ္တ.တ္ထ မနုကဿသိ၊ နတု ပဓာန.မပိသမာသ-ဝစနံ။ အညထာ။ ပဓနတ္တာ သမာသော ဧဝ အနုဝတ္တိဿတီ.တိ ဘာဝေါ။ တေန **တဒ္ဓိတ-နာမ-ဓာတုသုပိ ဝိဘတ္တိ-လောပ.တ္ထ:မန္ဒာချာနံ မနု ပ ပဇ္ဇတေ တျာ.ဟ-**ယုတ္တတ္ထ-မတ္တတ္ထာ ဣတိ'ဂင်း-ဠီ။ ။ယုတ္တ.တ္ထ-မတ္တာ ဣတိကတ.မေတံ **ယာဝဏာ** ပုဗ္ဗ-သုတ္တေ သမာသဿ ပဓေနတ္တာ တဿေဝါ နဝတ္တန် မုစိတံ (ယုတ္တံ) သစ္စံ၊ **အ.ပ္ပဓာနံသ.** ပိ ယုတ္တ-တ္ထဿ**အနုဝတ္တနံတ.ဂ္ဂဟဏာ ဧဂ အဝသီယတေ၊ အညတာ အနုဋ္ဌရတော ပဓာနံ သမာသော ဧဝ အနုဝတ္တိဿတေ၊ ကိံတ.ဂ္ဂဟဏေန၊** တဒ္ဓိတ-နာမ ဓာတုသုပိ လောပေါဘဝတိ။ တ.တြာပိ ယုတ္တ-တ္ထဿ သမ္ဘဝထော ဣတျာဟ....**ရာဇတာ** ပုတ္ထိယတိ.တိ' ဂင်း-ပဠိကာ။ ။ဤအလို-'ယုတ္တ.တ္ထာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုသမာသ်, တဒ္ဓိတ်, အာချာ**တ်**, ကိတ်တို့၏- ဝိဘတ္တိယော၊ တို့သည်။ လောပေါစ၊**ကုန်**သဲ့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ကုန်၏'ဟု သုတ်ကိုအနက်ပေး။ ။ သုတ်ရင်းဖြင့်ပင် သမာသ်, တဒ္ဓိတ်, အာချာတ်, ကိတ်တို့၏ ဝိဘ**တ်**ကိုချေ၊ ။ သမာသ, သဒ္ဒါပါ အလိုက်ခံမူ သုတ်ရင်းဖြင့် သမာသ် ဝိဘ**တ်**ကိုသာချေ၍၊ **တေသံ**-သဒ္ဒါဖြင့် တဒ္ဓိတ်, အာချာ**တ်, ကိ**တ်တို့၏ ဝိဘတ်တို့ကိုချေ။

ပုံစံဥ္ဒ္ဓရင်းလင်းချက်–'ကထိနဿ အာဘတံ ဒုဿံ-ကထိန-ဒုဿံ၊ အာဂန္တုကဿ အာဘတံ ဘတ္တံ-အာဂန္တုက-ဘတ္တံ' မူလပုံစံ။ ။'ဝသိဒ္ဓဿ အပစ္စံ=ဝါသိဒ္ဓေါ၊ ဝိနတာယ အပစ္စံ-ဝေနတေယျော,တဒ္ဓိတ်။ ။အာချာတ်,ကိတ်ပုံစံများ စာကိုယ်၌မပါ။ 'ပဗ္ဘတမိဝ အတ္ထာန.မာ**စ**ရတိ-ပဗ္ဘဘာယတိ၊ အပုတ္တ.မိဝ ပုတ္တမိဝ အာစရတီ.တိ-ပုတ္တိယတိ' အာချာတ်။ ။ကုမ္ဘံကာရောတီ.တိ-ကုမ္ဘ-ကာရော။ ရထံ ကရောတီ.တိ-ရထ-ကာရော 'ကိတ်-ပုံစံများထုတ်။ တေသံ-သဒ္ဒါပုံစံ။ ။'ပဘံ ကရောတီ.တိ.ပဘ.က်ရော။ အမထံ ဒဒါတီ.တိ-အမတဒ္ဒ-ဒေါ၊ မေဓံ ကရောတီ.တိ မေ.ဓက်ရော' ကိတန္တ သမာသ်၊ စ-သဒ္ဒါပုံစံ။

*ဆိုခဲ့ပြီးသုတ်မှယုတ္တတ္ထ, သမာသ-သဒ္ဒါတို့**ကို**အလိုက်ခံရ၍ 'ဝိဘတ္တိယောလောပါစ' လောက်တင်ဆိုက ပြီးသင့်လျက်' တေသံ,သဒ္ဒါကိုဆိုခြင်းသည် ပိုလွန်၏။ ထို

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဒါလွန်ဖြင့် ဘယ်သို့သောအနက်ကို သိအပ်ပါသနည်းဟူသော အမေးကြောင့် 'တေသံဂဟဏေန'စသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။တစ်နည်းဆိုခဲ့ပြီးသုတ်၌ 'သမာသော ယုတ္တတ္ထော'ဟု ဧကဝုစ်နှင့်ဆိုသောကြောင့် ထိုနှင့်လျော်ညီစွာ 'တဿ ဝိဘတ္တိယော လောပေါ စ'ဟု ဧကဝုစ်နှင့်သာ ဆိုအပ်ပါလျက်၊ တေသံ,ဟု ဗဟုဝုစ်နှင့် ဆိုခြင်းကြောင့် တေသံ သဒ္ဒါလွန်၏။ ထိုသဒ္ဒါလွန်ဖြင့် ဘယ်သို့သောအနက်ကို သိအပ်ပါသနည်း-ဟူသောအမေးကြောင့် 'တေသံ ဂဟဏေန'ဟူသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။ သမာသ် ဝိဘတ်ကို သုတ်ရင်းဖြင့်ခေါ်၊ ကြွင်းပုဒ်,အက္ခရာ,အာဂုံတို့ကို 'တေသံ သဒ္ဒါဖြင့်ခေါ်၊ တဒ္ဓိတ်မှာ ဝိဘတ်,ပုဒ်,အက္ခရာ၊အာချာတ်မှာ-ဝိဘတ်, ပုဒ်အက္ခရာ အာဂုံ၊ ကိတ်မှာ–ဝိဘတ်,ပစ္စည်းကိုခေါ်။

*စ,သဒ္ဒါသည် 'အနုကဓန၊ သမ္မိဏ္ဍိန်၊ သမုစ္စယတဖြာ၊ အဝဓာ၊ ဝါစာသိလိဋ္ဌ။ ။ကစ္စည်းကျမ်းထွက်၊ စ-အနက်၊ ငါးချက် သရုပ်ပြ'ဟူသော နိယံအရ၊ သဒ္ဒါကျမ်းထွက်၊ စ-အနက်တို့တွင် ဘယ်အနက် ရှိပါသနည်း' ဟူသော အမေးကြောင့် 'စ.ဂ္ဂဟဏ'စသော ဝါကျကိုမိန့်။ စ-သဒ္ဒါ အဝဓာရဏ အနက် ရှိသည်-ဟူလို။ ။မြစ်ဖို့ရာ အနက်တစ်ပါးမရှိက သန္နိဋ္ဌာနာ.ဝ ဓာရဏမြစ်ဖို့ရန် အနက်တစ်ပါးရှိက နိဝတ္တာပနာ-ဝဓာရဏ။ ဤ၌ ဝိဘတ်ကျေခြင်းကို မြှစ်၍ နိဝတ္တာပနာဝဓာရဏတည်း။ (၅၂) သုတ်မှာ ပြန်ကြည့်။ ။ဤအလို 'စ' မကျေသည်လည်း ရှိသေး၏'-ပေး။

"သန္နိဋ္ဌာပန.ကာရဏံ.ဝိမိ နိဝတ္တန.မ္ပိ စ။
ဒုဝိဓံ အဝဓာရဏံ၊ ကစ္စာကနေန ပကာသိတံ"၊ နိ

သန္နိဋ္ဌာပန-ကာရဏံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိုပြုခြင်းလည်းကောင်း။ ဝိမိ-နိဝတ္တန.မ္ပိ စ၊ အစီအရင်ကိုမြစ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဤတို့သို့။ အဝဓာရဏံ၊ ကို။ ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါး အပြားရှိ၏-ဟူ၍။ ကစ္စာယနေန၊ ကစ္စည်းမထေရ်သည်။ ပကာသိတံ၊ ပြအပ်၏။

ဆောင်ပုဒ်- **'သန္နိဋ္ဌ နိဝတ် နှစ်ပါးထပ်၊ ပြားလတ်အဝဓာ။**
နှစ်ဖို့ရှိက နိဝတ္တ၊ မရ, သန္နိဋ္ဌ"။

ဤကား–ဗျာကရဏ်းကျမ်းများ၌ သုံးနှုန်းထားသော ဧဝ.တ္တ, စသဒ္ဒါ၏အဝဓာရဏ,အမျိုးအစားတည်း။ ယင်း ဧဝ-သဒ္ဒါကို အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ, ဝါကျတို့၌ သုံးနှုန်းပုံကား၊ သမ္ဘာဝနာ,ဟူ၍, လည်းကောင်း၊ အဝဓာရဏဟူ၍လည်းကောင်း သုံးကုန်၏။ နစ်ဖို့ရန် မရှိလျှင် သမ္ဘာဝနာ၊ နစ်ဖို့ရန်ရှိလျှင် အဝဓာရဏ။ ။မြန်မာမှုမှာ သမ္ဘာဝနာ,ကို'ပင်လျှင်'ဟု သုံး၍၊ အဝဓာရဏကို 'သာလျှင်' ဟု အသုံးပြုကြသည့်ပြင်၊ ဝိသေသနပုဒ်နောင်ထိုင်မှ-သမ္ဘာဝနာ၊ သာမည ပုဒ်နောင်ထိုင်မှ-အဝဓာရဏ,ဟူကုန်၏။ 'သီလမေဝ၊ သီလသည်ပင်လျှင်။ ဓနံ,ဥစ္စာ' ဤ၌ သီလကို မြှောက်တင်ရုံသာဆို၍ သမ္ဘာဝနာ။ ။'သီလမေဝ၊ သီလသာလျှင်။ ဓနံ၊ ဥစ္စာ'

http://www.dhammadownload.com

၃၁၈-ပယတိ စ.သ သရ-နွသ။ ။ဝိဘာတ္တီသု၊ ဝိဘတ်တို့သည်။ လုတ္တာသု၊ ကျေကုန်ပြီးသည်ရှိသော်။ သရ.နွသ စ၊ သရ-အဆုံးရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ အသ စ၊ ထို ယုတ္တ.တ္ထ သမာသ် လိင်၏လည်း။ ပကတိ၊ ရှေးအတိုင်းပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ဝိဘတ္တီသု၊ တို့သည်။ လုတ္တာသု၊ ရှိသော်။ သရ.နွသ စ၊ ဖြစ်သော။ အသ လိင်သ စ၊ ထိုယုတ္တ.တ္ထ သမာသ်လိင်၏လည်း။ ပကတိ-ရူပါနိ၊ ရှေးအတိုင်း ပကတိရုပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စက္ခု-သောတံ၊ မျက်စိ, နား၊ မုခ-နာသိကံ။ ခံတွင်း, နှာခေါင်း။ ရာဇ ပုတ္တော၊ မင်း၏သား။ ရာဇ ပုရိသော၊ မင်းချင်းယောကျ်ား။

ဤ၌ ရွေ၊ ငွေ စသည်ကို,နစ်စေ၍ အဝဓာရဏာ။ 'ဝိညာဏ မေဝ×ခန္ဓော' ဤ၌ ဝိညာဏ်ဟူသော **ဝိ**သေသပုဒ်နောင်ထိုင်၍ သမ္ဘာဝနာ။ ။'ပသာဒ မေဝ+စက္ခု' ဤ၌ ပသာဒ,ဟူသော သာမန် ပုဒ်နောင်ထိုင်၍.အဝဓာရဏာ။ ဤသို့ ဧဝ-သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ဆရာကြီးတို့ အထူးကြဲကြကုန်၏။ 'ရူ,စသည်တို့ အလိုရှိမူ၊ ယင်းနှစ်မျိုး လုံးပင် အဝဓာရဏာချည်း-ဟူကုန်၏။

ဆောင်ပုဒ်-**"သမ္ဘာဝနာ၊ စဓာနှစ်ပြင်၊ အနက်စဉ်၊ ပင်လျင်၊ သဒ္ဒလျင်ပေး။ သာမန်,ဝိသေ၊ ရွေ့ပုဒ်နေ၊ ဗျပ်စလေ မရွှပ်ထွေး။"**

ရူပ်တွက်ပုံ – ကထိန.ဒုသံ = ကထိနဿ×ဒုသံ။ အာဂန္တုက-ဘတ္တံ=အာဂန္တုကဿ×ဘတ္တံ။ ရွှေသုတ်က **အ**တိုင်းတွက်။ ။(တေသံ-သဒ္ဒါပို ရုပ်ကား တဒ္ဓိတ် အရာဖြစ်၍ မရေးတော့ပြီ။ တဒ္ဓိတ်ပိုင်းသို့ကျက,သိရလတ္တံ့။ တွက်လိုလျှင် 'ဝါဏာ ပစ္စေ' သုတ်ကို ကြည့်၍တွက်)။ ။စ-ရူပ် ပဘ.**ကံ**-**ဆော**-ပဘံ×ကရော။ ပဘံ၊ အဆောင်ကို။ ကရော၊ ပြုတတ်သည်တည်း။ ငွေတို အတွေ၊ ၌။ အ-မာဒယော ပရ.ပဒေဘိသုတ်ဖြင့် ပဘံ×ကရော-ကို တပ္ပါရိသ်သမာသ်အမည်မှည့်။ **တေ**သံ ဝိဘတ္တိ-**ယော** လောပေါ၏၊ **သုတ်**ဖြင့် အံ-**ဝိ**ဘတ်ကို ချေသင့်ငြားသော်လည်း စ-သဒ္ဒါဖြင့် မြစ်သောကြောင့် မချေရ၊ ဝဂ္ဂန်ဝါ ဂဂ္ဂေ-သုတ်ဖြင့် က-ဗျည်းကြောင့် သ-ထက် နီဂ္ဂဟိတ်ကို က-ဝဂ္ဂ.**နွ** င်-ပြု။ င်+က-ပေါ်ကပ်ပြီး၏။ ။အမတ-**နွ**ဒေါ+**အ**မတံ× ဒေါ။မေဓ-က်ရော မေဓံ×ကရော။ **ဒြီ**ပ-က်ရော၊ ဒီပံ×ကရော။ ရှေးနည်းမှီတွက်။

၁၃၈-စတု.ပ္ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ပကတိ စ သရန္တသ'ကာတန္တ၊ ၂-၅-၃။ ။ဤသုတ်ကား-မဟိရှ ဟန နည်းကို ပြခြင်းငှာဆိုသတည်း။ နာ,သဏ္ဌာတတို့အလို။ ။တစ်နည်း။ သူရိယက.နွ,စန္ဒြက**နွ**,နည်းကို ပြခြင်းငှာ ဆိုသတည်း။ ရူ-ဗာ-**နီ**-**ဇာ**,တို့ အလို။ ခွဲအံ့-'ကိံသမုဒယော'ပုံစံဝယ် ဝါကျလုပ်သောအခါ-ကိံ×သမုဒယ×ယဲ့, တည်၍,ကိံ×သမုဒယ-နောင် သိ-သက်၊ ယ-နောင် သ-သက်၍၊ ကိသ ကဝေ စ၊ သုတ်၌,စ-ဖြင့် ကိံ-သဒ္ဒါတို့ က-ပြု၊ **သော**-သုတ်ဖြင့် သိ၊ နှစ်လုံး**ကို** သြ-ပြု၊ချေကပ် 'သာဂမောသေ' သ-**ဝိ**ဘတ်ကြောင့် သ-လာ၊ ကပ်။ **ကေ**×**သ**မုဒယော×ယသ္မ,

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျရုပ်ဖြစ်၏။ ဗဟုဗ္ဗီ-သမာသ်မည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော-သုတ်ဖြင့် သိ-နှစ်လုံး သ-ဝိဘတ်။ တေသံ သဒ္ဒါဖြင့် ယ-ပုဒ်၊ သ-အာဂုံကို ချေပစ်လိုက် သိ-ဝိဘတ်၏ ကာရိယ သြ-တို့သည် ကျေဒပျာက်ကြလေ၍၊ သမာသ်ဝါကျမလုပ်မီ ရှေးအတိုင်း ရှေ့ပုဒ် ဗျဥ်္ဇန•နန္တ ကိ ×သမုဒယ,အတိုင်းပင် ဖြစ်ပေါ်၍နေလေ၏။ ရှေးအတိုင်း ကိုပင် ထင်၍ ဤသုတ်ဖြင့် ပကတိ ပြုရ၏။ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင် ဤသုတ်သည် ရှုပ် အထူးမရှိ၍ နိရတ္ထကသာ ဖြစ်ရာ၏။ ကျေခြင်းကာရိယ,မပျောက်ဘဲ၊ ကျေမြဲကျေ နေမှသာ ဆိုကျိုးနပ်ရာ၏ ဟူငြားအံ့။ သတ္ထာ,စသောပုံစံ၌ သိ-ဝိဘတ် တည်းဟူ သော အကြောင်းနိမိတ်ကြောင့် သတ္ထုပိတာ.ဒိ=သုတ်ဖြင့် ဥ-ကို အာ-ပြု၊ သိ-ကို ချေပစ်ရ၏။ ထိုအကြောင်းဖြစ်သော သိ-ဝိဘတ်ကျေပျောက်သော်လည်း၊ အကျိုး ကာရိယ အာ-သည် မကျေ မပျောက်သကဲ့သို့၊ ဤ 'ကိ ×သမုဒယော' စသော သမာသ်တို့၌ အကျိုးဖြစ်သော ကျေခြင်း ကာရိယသည် မပျောက်ကွယ်ဘဲ၊ ကျေမြဲ ကျေနေသည်ဟု မှတ်ယူမည်ကြောင့် ရှေးအတိုင်း ပကတိရှိသည်ကို ရှိမှန်းသိဖို့ရာ ဤသုတ်ကို ဆိုပါသတည်း။ ဤကား-နာ သက္ကတတို့ အလိုတည်း။

'ကထိန-ဒု-ဃံ-တျာ.ဒယော ပယောဂါ မဟိ-ရူ ဟန-နယ.နိဿိတာ'နာ့။ ။ 'နိမိတ္တာ.ဘာဝေ နေမိတ္တကဿ.ပျဘာဝေါ နာမ-သညာယံ သျာ-ဒိ-ဝိဘတ္တိ' သာရသ္မတ။ ။'တတော နိမိတ္တာ.ဘာဝေ နေမိတ္တကဿာ ပျ.ဘာဝေါ.တိ ဝစနတော ဤမဿပိ နိသေခေါ၊ ဤတ္ထိ-သဒ္ဒေါ ပကတိ ဇေ တိဋ္ဌတိ။အမိ.တ္ထိ.တိ ဇာတံ'-ဂင်းဠီ။ ။'ပကတိ-သဘာဝေါ သမာ့သေ သတိ ယာ ယဿ လိင်္ဂဿ ဘူတ-ပုဗ္ဗာ ပကတိ။ သာ တဿေ.ဝ၊ ကိ.န္တု၊ ပစ္ဆာ-လောပ-လက္ခဏ.မီတိ ဝိကတိ ပတ္တာ့, သာဗျာဝစ္ဆိဇ္ဇတေ' ကာတန္တ-ဠီ။ ။'ဤဟ ဝိဘတ္တိ လော့ပေ သတိ ယာ, ယဿ လိင်္ဂဿ ဘူတ-ပုဗ္ဗာ ပကတိ၊ သာ တဿေ ဝါ-တိ ကတေ ပုန ပစ္ဆာ-လောပ လက္ခဏ.မီတိ နျာယေန ပတ္တာ့ ဝိကတိ။ အတော ပကတိ.ရူစ္ဆတေ'ဂင်း-ပဠိကာ။ ။ ကာ့တန္တမှ တစ်ပါးသော ဗျာကရဏ်းကျမ်းတို့၌ကား၊ ပကတိပြု သုတ်ကိုပင် မဆိုကြ။ မဟိ+ရူဟန,နည်းဖြင့်ပင် ပြီးသည် ဟူလို။ ။မဟိရူ ဟန နည်းဟူသည် သစ်ပင်မရှိသော် သစ်ရိပ်ပျောက်သကဲ့သို့ အကြောင်း ဝိဘတ္တာ.ဒေသ, သရ ကျေပျောက်သော် အကျိုးကျေခြင်း လော့ပကွယ်ပျောက်သော့နည်းဖြာည်း။

တစ်နည်း၊အကြောင်းဝိဘတ္တာ.ဒေသ သရတို့ကို ချေလိုက်က အကျိုးကျေခြင်း လောပသည် မပျောက်ကွယ်ဘဲ၊ ကျေမြဲ ကျေနေ၍ မှီရာ သရ မရှိ၊ သို့အတွက် ပျောက်ကွယ်သော သရတို့က တစ်ဖန် ဆောင်ဖို့ရာ, ဤသုတ်ကို ဆိုရသတည်း။ ဤကား-ရူ, ဗာ, နီတိ, အလိုတည်း။ ။'နိမိတ္တာ.ဘာဝေ နေမိတ္တကာ.ဘာဝဿ ဤဓ အနိစ္ဆိတတ္တာ အယ.မတိ ဒေသော်'ရူ။ ။'ဤဟ လုတ္တာ.ကာ့ရော ပုနာ နိယန္တေ်'။ဗာ။ ။'ပကတိ စ.ဿ သရန္တဿာ.တိ သုတ္တေန ဝိဘတ္တိ သိဒ္ဓိယံ လုတ္တ-ဿဏ္ဍနံအာ့နယ့်နေန သရန္တ-သဒ္ဒါနံ ပကတိ ဝိဟိတာ'ဂင်းဠီ။ ။'ဤမသ္မိံ ဒ္ဗာနေ

http://www.dhammadownload.com

ပကတိ ရူပံနာလုတ္တသဲရသ ပုနာ.နယံနဝသေနပကတိ.မာဒေသသ ဣမ-သဒ္ဒသ ပုန အတ္တနော ပကတိယံ ဌိတ.ဘာဒဝနစ ဝေဒိတဗ္ဗံ'းနီတိ။ ။ဤအလို-သူရိယ ကန္တ,စန္ဒြကန္တနည်းတည်း။ သူရိယကန်ကျောက်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောမီး, စန္ဒြကန်ကျောက်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ရေ,တို့သည် ထိုကျောက်များ မရှိသော်လည်း မပျောက်ကွယ်ဘဲ တည်ရှိသကဲ့သို့ အကြောင်း ဝိဘတ်အာဒေသ ကွယ်ပျောက်သော်လည်း၊ အကျိုးကျေခြင်း လောပ၊ မပျောက်ကွယ်ဘဲ ကျေမဲ့ကျေနေသောနည်းကို ဆိုသည်။ ။တစ်နည်း၊ သရန္တ, ဗျဉ္ဇနန္တ, နှစ်ပါးလုံးပင် ပင်ကိုယ်ရင်း အနန္တကို ကျနသေချာအောင် မြဲရာမှာ, သံပတ်သည်, ဆိုသကဲ့သို့ ပဋိဉာဏတိကနည်းအားဖြင့် ရှေးအဘိုင်း ပကတိပြုရသတည်း။ ဤကား ငါတို့၏ ကျေးဇူးရှင် တုံတေး ဆရာတော်ဘုရား၏ အဓိပ္ပာယ်တည်း။ ကာတန္တ-ဋီကာ တို့နှင့်လည်း ညီပေ၏။

ဆောင်ပုဒ်-''**မဟိရူဟန်၊ စန္ဒြကန်၊ မှတ်ရန် နည်းမြတ် နှစ်ပါးကို။**
ပကတိမူ၊ မဟိရူ၊ နည်းယူသိဖို့-ကလာပ်ဆို။
သစ်ပင်လဲမှာက်၊ သစ်ရိပ်ပျောက်၊ ပုံဆောက် နယ ယွင်းမပို။
နိမိတ်ကင်းစဲ၊ မယွင်းဘဲ၊ ရှိမြဲ သရ သိရန်ကို။
စန္ဒြကန္တ၊ ယင်းနယ၊ ပြုဖို့ရွက, တစ်နည်းဆို။
ကျောက်မမ်ဘဲ၊ ရေရှိနဲ့၊ ကြေမြဲသရ ကြေသကို။
ထို့ကြောင့် ကြေမြို့၊ သရတို့ ဓေါ်ဖို့ဆိုရ, ဤသုတ်ကို''။

စ-သဒ္ဒါ သမုစ္စယဲတ္ထ,ဇောတက။ ရွေ-အတ္ထယောဇနာနည်းအလို 'ကိံ-သမုဒယော၊ဣဒံ-ပစ္စယတာ'စသော ဗျဉ္ဇနန္တသဒ္ဒါတို့၏ ပကတိအပြုကို ဆည်းသည်။ စ-သဒ္ဒါဖြင့် သရန္တကိုသာ ပကတိပြုရသည်မဟုတ်၊ ဗျဉ္ဇနန္တကိုလည်း ပကတိပြုရသေးသည်-ဟူလို။ ။'ကော+သမုဒယော+ယဿာ.တိကိံ-သမုဒယော။ ဣမေသံ ပစ္စယော-ဣဒံ-ပစ္စယော-ဣဒံ-ပယာ ဧဝ ဣဒံ-ပစ္စယတာ'လုပ်။ ကိံ, ဣဒံ, ပုဒ်တို့၌ နိဂ္ဂဟိတ် ဆုံးသည်ကို ဗျဉ္ဇနန္တ,ဆိုသည်။ နိတို့၌ကား 'ကွစိ ဗျဉ္ဇနန္တဿ'ဟု သုတ်တည်လျက်၊ ကိံ-သမုဒယော-ကိုထုတ်၍ 'ဣဒံ-ပစ္စယတာ'ကိုကား သရန္တအရာ၌ ထုတ်၏။ ဤအလို-နိဂ္ဂဟိတန္တမဟုတ်။ ၁၂၉-သုတ်ဖြင့် ဣမ,ကို ဣဒံပြုထားသော သရန္တပုဒ် ဟူ၏။ ။ရူ-အလို-၁၂၉-သုတ် အပဝိသယဲ ဖြစ်၍၊ ဗျဉ္ဇနန္တဿာ ဟူ၏။ ။'ယဿ.ဣတေ ဣဒံ-သဒ္ဒဿ ဣမံ ရူပံ နိပါတေတ္ဝာ တဿ 'ဣမဿိ.ဒ.မံ သိသု နပုံသကေ'-တို ဣဒံ ရူပ ဝိဟိတံ၊ တံ ဣဒံ ရူပဿအပ-ဝိသယ တစ္ဆဲးတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဣတရထာ ဣဒံ ပစ္စယတာ.တိ ပါဠိဝိရောဓော သိယာ''ရူ-ဋီ။ ။'ဣဒံ ပစ္စယတာတိ'ဟူ၍သာ ပါဠိရှိသည်။ ဣမ-ပစ္စယတာ'ဟု ပိဋကတ်တွင် ပါဠိ မထင်သောကြောင့်-ဟူလို။ ။နို့၌ကား ဣဒံ-သဒ္ဒါကို နိဂ္ဂဟိတန္တပင်ဆိုဆို,

http://www.dhammadownload.com

၃၁၉ – ဥပသဂ္ဂ - နိပါသ - ပုဗ္ဗကော အ-ဗျယီ-ဘာဧဝါ။ ။ဥပသဂ္ဂ-နိပါတ-ပုဗ္ဗကော၊ ဥပသာရ,နိပါတ်ပြဋ္ဌာန်း ရှေးရှိသော သမာသ်သည်။ အ-ဗျယီ ဘာဝေါ၊ အဗျယီဘော မည်၏။ ။ဥပသဂ္ဂ-နိပါတ.ပုဗ္ဗကော၊ ဥပ

သရန္တပင်ဆိုဆို၊ နိပါတ်ဟူ၍သာမုတ်-ဟူ၏။ ။*နောက်-အတ္ထယောဇနာနည်း အလို၊ 'ဝါသိဒ္ဓော'စသော တဒ္ဓိတ်။ 'ပဗ္ဗတာယတိ'စသော အာချာတ်ပုဒ်တို့၏ ပကတိ အပြုကို ဆည်းသည့် အဝုတ္တသမုစ္စည်းတည်း။-ဗျာချန်။ ။ဝုတ္တိ,၌ စ-သဒ္ဒါကို ထိုင်၍ မပြောသော်လည်း စာသင်ငယ်တို့ စ-သဒ္ဒတ္ထ,ကို အဝါးဝစေရန် 'သရန္တဿ,အဿ'နှစ်ပုဒ် နောင်ထိုင်၍ အနက်ပေးသည်။

ဆောင်ပုဒ်-"**ပကတိ-သုတ်၊ စ-သရုပ်၊ မိန့်ထုတ် သမုစ္စည်း။**
ဗျဥ္ဇနန္တ၊ ယင်းပဒ၊ ရူက, သိမ်းယူဆည်း။
ပကတိ-ရုပ် ချာတ်,တဒ္ဓါတ်၊ ပြုလုပ်, ဗျာချာန်နည်း"။

ရုပ်တွက်ပုံ -- စက္ခုသောတံ=စက္ခု စ×သောတ္တ စက္ခု စ၊ မျက်စိလည်း သောတ္တ၊ နား၊လည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ နာမာနံ သမုစ္စယော ဒွန္ဒေ,သုတ်ဖြင့် စက္ခု စ×သောတ္တကို ဒွန်သမာသ်အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော-သမာသ်၏ သိ-ဝိဘတ်တို့ကိုခေါ်။ ဟေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် စ-နိပါတ်တို့ကိုခေါ်။ ပကတိ စ.ဿ သရန္တဿ, ဤသုတ်ဖြင့် သရ အဆုံးရှိသော 'စက္ခု+သောတ'ကို၊ စက္ခု+သောတ'ဟု ပကတိပြု။ တထာ ဒွန္ဒေ ပါဏိသူရိယ=သုတ်ဖြင့် စက္ခု-သောတ,ဟူသော ဒွန်သမာသ်ကို နပုံ,ဧကတ်ခဲ့၊ နာမ်ခဲ့၊ သိ-သက်၊ အံ-ပြု၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ မုခ-နာသိကံ=မုခ္ဆ×နာသိကာ စ။ မုခ္ဆ၊ ခံတုံးလည်း။ နာသိကာ စ၊ နှာခေါင်းလည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ ဒွန်မှည့်။ ဝိဘတ်, ပုဒ်တို့ကိုခေါ်။ မုခ+နာသိကာ-ဟု ပကတိပြု၊ နပုံး,ဧကတ်ခဲ့။ သရော ရဿော နပုံသကေ,သုတ်ဖြင့် နပုလွှိင် ဖြစ်သော သမာသ်ပုဒ်၏ အဆုံး အာ-ကို အ-ရဿပြု၊ နာမ်ခဲ့။ သိ-သက်၊ အံ-ပြု၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။**ရာဇ**-ပုတ္တော=ရညော×ပုတ္တော။ ရညော၊ မင်း၏။ ပုတ္တော၊သား၊တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ သမာဒယော ပရပဒေတိ=ရညော×ပုတ္တော,ကို တပ္ပုရိသ်သမာသ် အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော=သမာသ်၏ သ,သိ,ဝိဘတ်ဟူကိုခေါ်။ ပကတိ စဿ=သရ အဆုံးရှိသော ရာဇ+ပုတ္တကို ရာဇ်+ပုတ္တ,ဟု ပကတိပြု၊ နဂမ်ခဲ့၊ သိ-သက်။ သြ-ပြု၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။**ရာဇ**-ပုရိသော-ရညော×ပုရိသော့။ ရညော၊ မင်း၏။ ပုရိသော၊ အချင်းယောကျ်ား။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ ရှေးနည်း တူတွက်။

၃၁၉-ဒွိ-ပဒ,သညာသုတ်။ ။'ပုဗ္ဗံစ ဈာနံ အဝေ ယဿ, သောအဗျယီဘာဝေါ ဣဿတေ'။ကာတန္တ။ ၂-၅-၁၄။ ။'လိင််-ဝိဘတ္တိ ဝစနေဟိ နဗျယ.နှိုတိ၊ အ-ဗျယ'လုပ်။ **လိင််ဝိဘတ္တိ-ဝစနေဟိ၊ လိင်သုံးပါး, ဝိဘတ် ခုနစ်သွယ်, ဝုစ်နှစ်ပါး**

http://www.dhammadownload.com

သာရ, နိပါတ်, ပြဋ္ဌာန်းရှေးရှိသော။ သမာသော၊ သမာသ်သည်။ အ.ဗျယီ ဘာဝ-သညော၊ သည်။ ဟော့ဟိ၊ ၏။ ယာ-ကထာ၊ အကြောင်စကားသည်။ နဂရဿ၊ မြို့၏။ သမီပေ၊ အနီး၌။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။သာကထာ၊ထိုစကားသည်။ ဥပ-နဂရံ၊ ဥပ၊နဂရမည်၏။ ဒရထာနံ၊ ပူပန်ခြင်းတို့၏။ အ-ဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းတည်း။ နိ-ဒ္ဒရထံ၊ ပူပန်ခြင်းတို့၏မရှိခြင်း။ မသကာနံ၊ခြင်တို့၏။အ-ဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းတည်း။နိ-မ္မသကံ၊ ခြင်တို့၏မရှိခြင်း။ ဝုဗ္ဘာနံ၊ ကြီးသူတို့၏။ ပဋိပါတိ၊ အစဉ်တည်း။ ယထာ-ဝုဍ္ဎံ၊ ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်။ ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ဝုဗ္ဘာ၊ ကြီးကုန်သော။ ယေယေ၊ အကြင် အကြင်သူတို့။ ယထာ-ဝုဍ္ဎံ၊ ကြီးကုန်သော။ အကြင် အကြင်သူတို့၊ ဇီဝဿ၊ အသက်၏။ ယဲတ္တကော ပရိစ္ဆေဒေါ။ အပိုင်း-အခြားတည်း။ ယာဝ-ဇီဝံ။ အသက်၏အပိုင်းအခြား။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဓိကိစ္စ၊ အရိအသေပြု၍။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်တတ်

တို့ကြောင့်။ နဗျယန္တိ၊ မပျက်စီးကုန်-ပေး၊ နဂိ-ပုဗ္ဗ×ဥ္ဉ-ဓာတ်၊ လိင်, ဝိဘတ်, ဝုစ်တို့အတူက် ဖောက်ပြန်၍, ရုပ်အထူးမဖြစ်သောကြောင့် ဥပသာရ, နိပါတ်, ပုဒ်တို့သည် 'အဗျယ' မည်ကုန်၏။

"သဒိသံ တီသု လိင်္ဂေသု၊ သဗ္ဗာသု စ ဝိဘတ္တိသု။
စစနေသု စ သဒ္ဒသ္မိ၊ ယ-န္ဒဗျေတိ တ-ဒဗျယံ"။ ကာသိကာ

ယံ ပဒံ၊ အကြင် ပုဒ်သည်။ တီသု လိင်္ဂေသု စ၊ လိင်သုံးပါးတို့ကြောင့် လည်းကောင်း။ သဗ္ဗာသု၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဝိဘတ္တိသု စ၊ ဝိဘတ်တို့ကြောင့် လည်းကောင်း။ သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံကုန်သော။ စစနေသု စ၊ ဝုစ်တို့ကြောင့် လည်းကောင်း။ သဒိသံ-သမာန ရူပံ၊ တူသော ရုပ်ရှိ၏။ န ဗျေတိ၊ ရုပ်အထူးသို့ မရောက်။ တံ-ပဒံ၊ ထိုပုဒ်သည်။ အ-ဗျယံ၊ အဗျယ, မည်၏။ ။'အ-ဗျယာနံ အတ္ထံဘဲဝေတီ.တိ-အ-ဗျယီ-ဘာဝေါ'လုပ်။ ။အ-ဗျယာနံ၊ ဥပသာရ, နိပါတ်, ပုဒ်တို့၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို၊ ဘာဝေတိ၊ ပြတတ်၏။-ပေး။ တစ်နည်း၊ အနဗျယ-မ္မိ အ-ဗျယံ ဝိယ ဘာဝတိ-တိ အ-ဗျယီ-ဘာဝေါ-လုပ်။ အနဗျယ-မ္မိ၊ နောက်ပုဒ်က, အဗျယ မဟုတ်သော်လည်း။ အ-ဗျယံ ဝိယ ဘာဝတိ၊ (အနဗျယ ပုဗ္ဗ-ပဓာန၏ အစွမ်းဖြင့်) အဗျယကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏-ပေး။ ။'ဥပ-နဂရံ' ဤ ရွေ့ပုဒ်ကား အဗျယ၊ နောက်ပုဒ်ကား အဗျယ မဟုတ် (အန.ဗျာ)။ သို့သော် အဗျယီဘော သမာသ်၏ ပုဗ္ဗ-ပဒတ္ထ.ပဓာန, သမာသ်ဖြစ်၍ လိင်,ဝိဘတ်, ဝစ်တို့ကြောင့် ပျက်စီးတတ်သော ဝိသေသန အ.ပဓာန, နောက်ပုဒ်သည်ပင်၊ မပျက်စီးတတ်သော ရွေဝိသေသျ.ပဓာန-ပုဒ်၏အစွမ်းဖြင့် မပျက်စီးသကဲ့သို့ဖြစ်၍၊ အ-ဗျယီ-ဘော, သမာသ်မည်သည်-ဟူလို့။ ။'အနဗျယံ အ.ဗျယံ ဘဝတီ.တိ စီ.ပစ္စယန္တာ.ဗျယ သဒ္ဒေါ၊ ပုဗ္ဗပဒံ အ-ဗျယံ၊ ပရ.ပဒံ အန-ဗျယံ၊ တ.ဗ္ဗသေန ပဒု-သမုဒယော

http://www.dhammadownload.com

ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ အဓိ-စိတ္တံ၊ အဓိ-စိတ္တ မည်၏။ ပဗ္ဗတဿ၊ တောင်၏။ တိရော၊ တဖက်တည်း။ တိရော-ပဗ္ဗတံ၊ တောင်၏တဖက် (ထည့်။ ယာနာဝါ၊ အကြောင်လေ့သည်)။ သောတဿ၊ ရေအယာဉ်၏။ ပတိ၊ ရှေ့ရှု။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်သာနာဝါ၊ ထိုလေ့သည်။ ပတိ-သောတံ၊ ပတိ-သောတ မည်၏။ ပါသာဒဿ၊ ပြသာဒ်၏။ အန္တေ၊ အတွင်းတည်း။ အန္တေ-ပါသာဒံ ပြသာဒ်၏အတွင်း။ အ-ဗျယီ-ဘာဝ မိစ္ဆနေန၊ အဗျယီဘော အမည်မှည့်ရသဖြင့်။ ကွ-တ္ထော ကော×အတ္ထော၊ ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း အံ-ဝိဘတ္တိန-မကာရန္တာ အဗျယီ ဘာဝေါ=အဗျယီဘာဝါ, စသည်၌ အဗျယီဘော ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးဓာည်း။

အန-ဗျယော အဗျယော ဘာဝတီ.တိ အဗျယီဘာဝေါ' ကာတန္တ-ပဠိကာ။ ။ အဗျယ-ပုဗ္ဗ×ဘူ,ဓာတ် ဏ-ပစ္စည်း။ 'အ.ဘူတ တတ္ထာဝေ ကရ-တ္ဝ.တ္တီသုဝိကာ-ရာစီ'ဟူသော ကာတန္တ-သုတ်ဖြင့် ဘူ, ဓာတ်၏ အယ္ဂျ်၊ အဗ္ဘုတတဇ္ဇော, အနက်၌ အဗျယ-သဒ္ဒါမှနောက်၌ စ-အနုဗန်ရှိသော ဤပစ္စည်းသက်ရ၍ အ-ဗျယီ ဘာဝေါ ပြီးသည်။ ။တစ်နည်း၊ 'အန-ဗျယ.မှိ ပဒံ ကေဒေသေန အ-ဗျယီ ဘဝတိ ဇတ္ထာ.တိ အဗျယီ-ဘာဝေါ'နိတိ။ ။ဇတ္ထာ၊ဤသမာသ်၌။ အန-ဗျယ့.မှိ ပဒံ၊ ပျက်စီးတတ်သော နောက်ပုဒ်သည်လည်း။ ကေဒေသေန၊ ရေ အဗျယ့ ပုဒ်, တစိတ်အား-ဖြင့်။ အ-ဗျယံ ဘဝတိ၊ မပျက်စီးသကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏-ပေး။ ။ဤ-နိတိ, ဝါဒကား၊ ကာတန္တ-ဋီကာ၊ ၎င်းပဠိကာတို့နှင့်ညီ၏။ ။ကေ ဒေသ-သဒ္ဒါ ဖြင့်'ကော.ယံ မဇ္ဈေ သမုဒ္ဒသ္မိံ' အ-ပဿံ တီရ.မာယုဟေ'ဟူသော ဇနကဇာတ် ပါဠိတော်ဝယ် 'မဇ္ဈေ' ဟူသော အဗျယဒ္ဒ် ဝိဘတ်သက်၍ ပျက်စီးသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်ကို ပြီးစေသည်-ဟူ၏။ ။"တ္ထော စ ကေဒေသ.ဂ္ဂဟဏေ 'ကော.ယံ မဇ္ဈေ သမုဒ္ဒသ္မိံ.န္တိ ဤမံ' ပါဠိံ သမတ္ထေတိ၊ သမုဒ္ဒဿ မဇ္ဈေ မဇ္ဈေ-သမုဒ္ဒသ္မိံ.န္တိ ဝိဂ္ဂဟော၊ အတ္ထော ပန သမုဒ္ဒဿ မဇ္ဈေဤစ္စေဝ ယောဇေတဗ္ဗော"နိတိ။

ဤသုတ်ဖြင့် အဗျယီဘော သမာသ်၏လက္ခဏကိုပြသည်။-ဥပသာရ, နိပါတ် ရှေလည်းကျပါမူ, ပြဌာန်းလည်း ပြဌာန်းပါမှ, ဤအင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့်ညီမှ၊ အဗျယီ ဘော မှည့်ရသည်။ တစ်ပါးပါးနှင့်ညီကာမျှဖြင့် မမှည့်ရ။ သို့အတွက် နှ နိမိတ် ရှေကျသည့် 'နှ ဗြာဟ္မဏော' စသည်ကို အဗျယီဘော မဆိုရ။ ။အချုပ်မှာ— ဥပသာရ, နိမိတ်ပြဌာန်း, ရှေးကျသော သမာသ်သည်၊ အဗျယီဘော သမာသ် မည်၏-ဟူလို။ ။'တေန နိပါတော.ပသဂ္ဂ-ပုဗ္ဗ.ဂ်မာယေဝ စ ပုဗ္ဗကာ စာ.တိ. မေသံ-ဒွိန္နံ အင်္ဂါနံ သမ္ဘတ္တိယော ဧဝ အ-ဗျယီ ဘာဝ-သမာသတာ ဟောတိ။ နှ.ဒ္ဒီသ္မေ.ကေ-ကဿ သမ္ဘတ္တိယာ.တိ ဒဿေတိ'။ နိဂုတ္တိမဉ္ဇူသာ။

http://www.dhammadownload.com

ဆောင်ပုဒ်-"**ရွှေပုစ် မထမဓ၊ နောက်ပုဒ်မှာ၊ သတ္တာ ဝိလောပေါ၊**
မြင်္ဂနိုး ရွှေကျ အာဗျယ၊ ယင်းမှ-ဗျာယိဘော"။

'ပုဗ္ဗ-ပဒ.ထ္ထ.ပွဓာနောဟိ အဗျယီ ဘာဝေါ'ဟူသော ရှု-စကားကို 'ဝန.ပွတိ နဂရ ပွတိ-စသည်၌ ပတိ ဥပသာရ နောက်ကျပြဋ္ဌာန်းလျက် အဗျယီဘော သမာသ် ဖြစ်သောကြောင့် ယေဘုယျဟုသာမှတ်။ သို့အတွက် နာမ-ပဗ္ဗ-ပဒ, အဗျယ-ပုဗ္ဗ.ပဒ,ဟု အဗျယီဘောနှစ်မျိုး။ ဝန.ပွတိ, စသည်ကား-နာမ ပုဗ္ဗပဒ။ ဥပ-နဂရ၏, စသည်ကား-အဗျယ ပုဗ္ဗ.ပဒ။ ။တစ်နည်း၊ ပုဗ္ဗ-ပဒ.ထ္ထ.ပွဓာန၊ ဥတ္တရ ပဒ.ထ္ထ.ပွဓာန၊ အည-ပဒ.ထ္ထ.ပွဓာန,ဟု အဗျယီဘော သုံးမျိုး။ ဥပ-နဂရ၏-စသည်ကား-ပုဗ္ဗ-ပဒ.ထ္ထ.ပွဓာန။ ဝန.ပွတိ-စသည်ကား ဥတ္တရ-ပဒ.ထ္ထ.ပွဓာန,ဥမ္မတ္တ-ဂင်္ဂ-စသည်ကား အည-ပဒ.ထ္ထ.ပွဓာန, အဗျယီဘော်တည်းဟု ငါတို့ ကစ္စာန သံခိပ် နိဿယကျမ်း၌ ပြဆိုခဲ့သော ဝါဒသည် နို, နှင့် အကွရာ-သမူဟ, ကျမ်းဆရာတို့၏ အလိုမျှသာတည်း။

ယင်း ဝါဒကို-ဘေဒ ဋီကာသစ်ဆရာက အပရေဝါဒ,ဟု ဆို၍၊ ဥ,ဆရာကား 'ဂဝံ-ပတိ'ကို တပ္ပုရိသ် သမာသ်ဟုဆို၏။ သို့ရာတွင် ကျမ်းဆရာတို့၏ ပမာဏသာ-ဟု **အပရေ ဝါဒကိုပင် အတည်ပြုခဲ့၏**။ ။'အပရေ ပန အဗျယီဘာဝ-သမာသော 'ဥတ္တရ-ပဒ.ထ္ထ-ပွဓာနောတိ' ဝဒန္တိ၊ တေနာဟ။

"နာမ-ပုဗ္ဗပဒေါဓေဝ၊ အဗျယ-ပုဗ္ဗ-ပဒေါ စပိ။
အဗျယီဘာဝေါ ဒ္ဝိဓော ဇေဟျတိ၊ ဗျယိ နယန္တိ အ.ဗျယာ။
ဂဝံ-ပတျာ-ဒိ ပဏမံ၊ ဒုတီယံ ဥပ နဂရံ။
သမ္ဗ ဗီဘတ္တိလင်္ကေသု။ ဝစနေသု န စ ညထာတိ'။

'နျာသေ ပန သပ္ပုရိသ သမာသ-ဝသေန ပပဉ္စန္တိ။ အယံ အာစရိယာန-မေဝ ပမာဏံ' ဘေဒ-ဋီကာသစ်။ ။**ယင်းဋီကာ အတည်ပြုခဲ့သော်လည်း**၊ ဤအပရေ ဝါဒ, သင့်-မသင့်ကို စိစစ်ရန်ရှိ၏။

ဘဲ ဆရာတော်ဘုရား စီစစ်ပုံကား – 'သယံ ကတံ မဏ္ဍနကောဝ ဇာလံ' ဟူသော ဓမ္မပဒ-၌ 'သယံ-ကတံ'ကို၊ မိမိသည် ပြုအပ်သောဟု အနက်ကို ပုဒ်စဉ် အတိုင်းယူ၍၊ 'ဥပ-နဂရံ'ကို၊ 'နဂရဿ×သမီပံ'ဟု ပုဗ္ဗပဒ.ထ္ထ-ပွဓာနအဖြစ်ဖြင့် ယူရသလို၊ ကတေန×သယံ-ဟု ပုဗ္ဗ-ပဒ.ထ္ထ.ပွဓာန အဖြစ်ဖြင့် မယူရသောကြောင့် လည်းကောင်း။ ဥပ သမီပေ-ဟု အဗျယအနက်**ကို** ထင်စွာပြသလို၊ 'သယံ'ဟူသော အဗျယအနက်ကို ထင်စွာမပြခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ 'အဗျယီဘာဝေါ နဟောတိ'ဟု နှိတို့,ဆိုသောကြောင့်၊ ဂဝံပတိ-၌ နှားတို့၏ အရှင်-ဟု ပုဒ်စဉ် အတိုင်း အနက်ကို ယူရသည့်ပြင်၊ ပတိ-ဟူသော အဗျယပုဒ်၏ အနက်ကိုလည်း မပြတ်တတ်သောကြောင့် အဗျယီဘောသမာသ် မဟုတ်။ သို့အတွက် ဥသ်, ဆရာ၏ ဝါဒကို ဘဝင််တိုင်မြောက်တင်၍ အပရေဝါဒတိ အဝိစိ တိုင်အောင်

http://www.dhammadownload.com

နှိပ်လို၏။ 'ဧဝ-ဥို ပုဗ္ဗ-ပဒ.တ္ထ.ပ္ပဓာနော အဗျယီဘာဝေါ' ဟူ၍သာ ဧကန္တ မှတ်လေ။ ဤကား-ဘဲဆရာတော်ဘုရား စီစစ်ပုံတည်း။

ငါတို့အလိုကား – စီစစ်ရန်မလိုတော့ချေ၊ **ယင်း** အပရေဝါဒကိုသာ ပယ်ချလို၏။ **အကြောင်းကား**၊ 'ဂဟ-ပတိ'၌ ပတိ သည် ဥပသာရ မဟုတ်-ပတိပုံ ပါ×တိ။ဘတ္တရိ,သာမိနိ စ 'ဂေဟဿ ပတိ-ဂဟ-ပတိ'ဟု ပါ×ဓာတ်၊ **တိ-ပစ္စည်း** ဖြင့် ပြီးသော အရှင်လင်,အစိုးရ,အနက်ဟော ဒဗ္ဗ ဝါစက နာမ်ပုဒ်ဟု ဝါစ.ပ္ပတိ သက္ကတ-အဘိဓာန်ကြီးဆိုသည့်ပြင်။ ဂဟ,နှင့် ပတိ,ကိုလည်း ဆဋ္ဌီ တပ္ပုရိသ် ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်၊ယင်းနှင့်အလားတူ 'ဂဝံ-ပတိ, ဝနပ္ပ.ပ္ပတိ နဂရ.ပ္ပတိ'စသော ပုဒ်များ၌ **ပတိ** လည်း ဥပသာရမဟုတ်၊ နာမ်ပုဒိ**သာ**ဖြစ်၍ စင်**စစ်** အဗျယီဘော, မဟုတ်သောကြောင့်ထည်း။ ။'သယံ-အတံ မက္ကဋကော.ဝ ဇာလ.န္တိ ဇတ္ထ နု ပဒ-ပဋိပါတိယာ အတ္ထဿ ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ အဗျ.ယတ္ထ-ဝိဘာန နုတ္ထိတိ 'သယံ-ကတ.န္တိ' သမာသော **အဗျယီ**-ဘာဝေါ နဟောတိ'ဟု နိတ်,၌ စီစစ်ရ သည်မှာ၊ သယံ-ကတံ,၌ သယံ နိပါတ်ပုဒ်က, ရှေ့ကျနေ၍ အဗျယီဘော ဖြစ်သင့်,မဖြစ်သင့်ကို စီစစ်၍ ပြရသတည်။

'အဓိ-ထ္ထိ၊ ဥပ-နဂရံ၊ သု-တိက္ခ' စသော ပုံစံများဝယ် ပါဏိနိ၌ 'အဗျယံ ဝိဘတ္တိ-သမီပ-သမိဒ္ဓိ-ဝုဒ္ဓျ-ထ္ထာ ဘာဝါ-စ္စယာ-သမ္မတိ-သဒ္ဒ ပါတု ဘာ့ဝံ ပုစ္ဆာ-ယဲထာ-နုပုဗ္ဗယောဂ-ပဇ္ဇ-သာဒီသ သမ္ဗတ္တိ သာကလျ.န္တ ဝစနေသု', ၂-၁-၆၊ စသည်ဖြင့် အသီးသီးသုတ်တည်၍ အဗျယီဘာဝ သညာကို ကျယ်ဝန်းစွာ ဆို ကုန်သော်လည်း နိ.ပ္ပပ္ဓ ဖြစ်စေလျက်၊ ထိုအလုံးစုံ**ကို**မစွန့်မူ၍၊ ဇိန-ဝစနာ နုရူပ အရာ၊ ဥပသဂ္ဂ နိပါတ ပုဗ္ဗကလက္ခဏာ နှစ်ပါးဖြင့် သိမ်းယူခြင်းငှာ 'ဥပ-သဂ္ဂ-နိပါတ-ပုဗ္ဗကော အ-ဗျယီ ဘာဝေါ' တစ်သုတ်တည်းသာ ကစ္စည်းဆရာ မဟာ ထေရ်ကျော် မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။ ။'နိစ္စသမာသော.ယံ'ဟု သိဒ္ဓန္တစန္ဒြိကာ အဆိုရှိရကား၊ အဗျယီဘောသမာသ်ဟူသည် **နိစ္စ** သမာသ်သာတည်း၊ သို့အတွက် ***"အဗျ-ဟီ-ဘာဝ ဟူတုံက နိစ္စသမာသာ။ ။ခွဲ၍မရ၊ ပေါင်းယှဉ်ကြ၊ မြဲစွဲ သဘာဝါ"**ဟု စပ်ဆိုကုန်သတည်း။

အနုသန္ဓေ—*သုတ္တတ္ထ ယောဇနာကို, ဆရာဖွင့်ပြ၍ သောတုဇနအများ, မှတ်သားရပေပြီ၊ 'ပယောဂ-သိဒ္ဓိယာ သုတ္ထော ပဒေသော ဟူသော ပရိဘာသာအရ၊ ယင်းသုတ္တသည်, လက္ခ-ဥဒါဟရဏ်,ပုံစံနှင့်ကင်း၍မဖြစ်နိုင်ရာ၊ လက္ခ-ဥဒါဟရဏ်။ ပုံစံကား၊ အဘယ်နည်းဟူသောအမေးကြောင့်၊ 'နဂရဿ သမီပေ' စသည်ကိုမိန့်,

ပုံစံဖွဲ့ရှင်းလင်းချက်– သက္ကတပါဏိနီ.စန္ဒဝုတ္တိစသော ဗျာကရဏ်းကျမ်းများ၌ ဝိဘတ္တိတ္ထ,သမီပတ္ထ,အဘာဝတ္ထ,ပစ္ဆာတ္ထ ယာဝတ္ထ,ပုရပဒတ္ထ,သမ္ပတ္တိတ္ထ, သာကလျတ္ထဖြစ်သော အဗျယပုဒ်ကို သျာဒျန္တပုဒ်နှင့်တကွ အဗျယီဘောသမာသ်ဖြစ်

http://www.dhammadownload.com

သည်ဟု ဆို၏။ ။'အသခ္ဆိ' ဝိဘတ္တိ သမိပါ ဘာဝ ပစ္စာ ယဲထာယုဂပဒ သမ္ပတ္တိ သာကလျတ္ထေ' စန္ဒဝုတ္တိ၊ ၂-၂-၂-ပါ၊ ၂-၁-၆။ ။ထိုအနက်တို့ကို ထိုအစဉ် အတိုင်းမဟုတ်ဘဲ၊ **ကစ္စည်း**ပုံစံအစဉ်အတိုင်း၊ ထိုအနက်များ**အတွင်း**သို့ သွင်းညှိ ပြဆိုအံ့။ ကစ္စည်းဆရာကား ပုံစံအစဉ်ကို **အ**ရေးမထား လျော်သလိုသာ ထုတ် သွားလေ့ရှိ၏။ ရူ၊ဆရာကား သုတ်အစီအရင်နှင့် အစဉ်ကျအောင် ပုံစံ အစု ထုတ် ထားသဖြင့် အလွန် သိလွယ်ကောင်းမြတ်လှပေ၏။ ။ဤ **အဗျယီ**ဘော သမာသ် ကား အလွန်ခက်ခဲရှုပ်ထွေး၏။ သို့အတွက် ဗာလာဝတာရဆရာသည် အလွယ်ဆုံး ကမ္မဓာရဲက ရွေထား၍၊ အခက်ဆုံး အဗျယီဘော နောက်ထား၍ ဆိုသည်။ သို့သော်လည်း ဝေါပဒေဝဆရာကား-ဒွန်သမာသ်ကို ရွေထား၏။

သမိပတ္ထ–'နဂရဿ သမိပေ ပဝတ္တတိ ကထာ ဣတိ-ဥပ-နဂရ' ကား သမိ ပတ္ထ-အဗျယီဘောတည်း။ ဥပ-သဒ္ဒါ သမိပ အနက်ဟော။ သမိပတ္ထ ဥပ-ဥပသာရ နှင့် နဂရ နာမ်ပုဒ် ချဉ်း**စ**ပ်ထားသည့် အဗျယီ**ဘော**သမာသ်။ အ-သခ္ဆိသမာသ် လည်းဟူ၏။ ။'နဝိဇ္ဇတိ သခ္ခိ ယဿ တံ-အ-သခ္ခိ'လုပ်၊ သခ္ခိ မရှိသော ဥပ သာရ, နိပါတ်ပုဒ်များကို ကောက်၊ ယင်းသို့ ပြဋ္ဌာန်းသော သမာသ်ဖြစ်၍ အ-သခ္ခိဆိုသည်။ ။'သမိပေ ဣတိ သမိပတ္ထေ၊ **အ**ဗျယ-မိတိ သမိပ-သမ္ဗန္ဓေ ဆဋ္ဌီ' 'ကုမ္ဘဿ သမိပံ ဥပ-ကုမ္ဘ-မိ**တိ**' ကာတန္တ-ဋီ။ ။'ယထာ ကုမ္ဘဿ သမိပ. မိတျ.ဉ ပဒဝါကျေ သမိပ-သဒ္ဒေ-နုပ-သဒ္ဒ-ဝစနီယဿ ဝုတ္တတ္တာ ဥပ-သဒ္ဒေါ နပယုဇ္ဇတေ' ပဠိကာ။

တတ္ပုဗောဓိနီ–ဤ-ဤ သမာသ်သည် အဗျယီဘာဝ-ဟူသော အနုတ္တသညာကို မှီသောကြောင့် သမိပတ္ထ ဝါစီ ဥပ ဟူသော **အ**ဗျယ.အနက်ပြဋ္ဌာန်း**ရာ**၌သာလျှင် ဥပ-ကုမ္ဘံဟူသော သမာသ်သည်ဖြစ်၏။ **အနိ**းဖြစ်သော သမိပီ ဝတ္ထု ဖြပ် ပြဋ္ဌာန်း ရာ၌'ဥပ-ဒဿ' ဟူရာ၌ကဲ့သို့ ဗဟုဗ္ဗီ**ဟိ**သမာ**သ်**၌ ဖြစ်သည်-ဟုဆို၏။ ။'အဗျယီ-ဘာဝ.မိ**တျ**.နှတ္ထ.သညာ နိဿိတတ္တာ သမိပးတ္ထ ဝါစီ ဥပါ.**ဗျ**ယတ္ထ-ပါဓာန္ယေ-ဝါ.ယံ သမာသော သမိပဝတ္ထိ ပါဓာန္ယတု သခ္ခိဿာ ဗျာယာ့သန္နဒ္ဓ' (၂-၂-၂၅)ဣတိ(သုတ္တေန)ဗဟုဗ္ဗီဟိ' ဝက္ခတိ, 'ဥပ-ဒဿ'တိ ယဲထာ၊ 'ဥပ-သဒ္ဒေါ သမိပေ သာမိပိနိစ **စ**တ္တတေ၊ အာဒိမေ **အ**ဗျယီဘာဝေါ ဒုတိ**ယေ** တု ဗဟုဗ္ဗီဟိတိ ဝိဝေကော (ဝိသေသော) **တ**တ္ပုဗောဓိ**နီ**။ ။ဤအလို ဥပသဒ္ဒါ သမိပ.တ္ထကို ဟော၍ 'ကုမ္ဘဿ သမိပံ ဥပ-ကုမ္ဘံ၊ နဂရဿ သမိပံ ဥပ-နဂရ'လုပ်၍ သမိပမျှကို သာ ယူ။ **သမိပီ** ဝတ္ထုဖြပ်ကိုယူလိုမူကား 'နဂရဿ သမိပေ ယာ ကထာ ပဝတ္တ-တိ၊ သာ ဥပ-နဂရာ၊ ယော ဂါမော ပဝတ္တတိ၊ သော-ဥပ-နဂ**ရော**၊ ယံ **ကုလံ** ပဝတ္တတိ၊ တံ ဥပ-နဂရ'ဟု ဗဟုဗ္ဗီ**ဟိ**လုပ်၍ **သမိပီ** ဝတ္ထုဖြပ်ကို ကော့က်ယူလေ့-ဟူလို။

ယင်း ဝါဒကား—အဋ္ဌကထာ, ဋီကာတို့နှင့်ညီ၏။ ။'ဥပဿုတိ.တိ သုတိ သမိပံ၊ ယတ္ထ ဌတ္ဝာ သက္ကာ ဟောတိ၊ တေသံ ဝစနံ သောတုံ၊ တတ္ထာ.တိ **အ**တ္ထော

http://www.dhammadownload.com

ပါစိတ် အဋ္ဌကထာ သဟခမ္မိကဝဂ် အဖုဒ့်။ ။'သုတိ သမီပ-န္တိ သဒ္ဒ သမီပံ၊ သုယျတီ.တိ ဟိ သုတိ၊ သဒ္ဒဿေ.သံ အဓိဝ့စနံ၊ တဿ သမီပံ-ဥပဿုတိ၊ သဒ္ဒ သမီပ.န္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဂဏ္ဌိပဒေသု စ 'သုယျတီ.တိ-သုတိ' သဒ္ဒေါယေ.ဝ ဝုတ္တော၊ ယဲတ္ထ ပန ဌိတေန သက္ကာ ဟောတိ သဒ္ဒံ သောတုံ၊ တတ္ထ တိဋ္ဌန္တော သဒ္ဒ သမီပေ ဌိတော နာမ ဟောဟီ.တိ အာဟ....'ယတ္ထ ဌတ္ဝာ.'တိ အာဒိ=ပ=အထဝါ-ဥပေစ္စ သုယျတိ တ္ထော.တိ-ဥပဿုတိ-ဌာနံ၊ ယံ ဌာနံ ဥပဂတေန သက္ကာ ဟောတိ ကထေန္တောနံ သဒ္ဒံ သောတုံ၊ တတ္ထော.တိ ဓေ.မတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော၊ ထေရသ ကဏ်-ဋီ၊ ၂၁၆။ရှေးနည်း**အလို**' သုတိယာ သမီပံ-ဥပဿုတိ'သမီပတ္ထ အဗျယီဘော လုပ်။ ၎င်းနောက် သို့'-ဝိဘတ်ကိုချေ-'ဥပဿုတိ **အသ်**၏ အနီး၌'-ပေး။ ။ နောက်နည်းအလို ဥပေစ္စ သုယျတိ တ္ထော.တိ-ဥပဿုတိ အဓိကာရဏသာဓ် လုပ်၊ နာကြားကောင်းရာအရင်ကိုယူ။ ။ဤ၌၌ 'သုတိယာ သမီပံ-ဥပဿုတိ' အဗျယီဘောဖြင့် သမီပဌာန ဒြပ်ကို တိုက်ရိုက်မရနိုင်၍၊ ထိုကို ရဖို့ရန် အဓိကရဏသာဓ် ကြံသော ဦကာစကား**ကို**ထောက်လျှင် သမီပတ္ထအဗျယီဘော သမာသ်၌ သမီပ-ပဓာန**,**ဟူသော ဗျာကရဏ်း စကားကို စင်စစ် မှတ်သားထိုက်လှတော့၏။

ဝိဂြိုဟ်စစ်ပုံ—နဂရဿ သမီပေ ပဝတ္တတိ ကထာလ္ပတိ' ကား ဝိဂြိုဟ်တည်း။ 'နဂရဿ **သ**မီပေ' ဖြင့် 'နဂရဿ သမီပံ.ဥပ-နဂရံ'သမီပတ္ထ အဗျယီဘောလုပ်၍၊ သမီပ မတ္တကို ကောက်ယူလေ-ဟု ပြသည်။ ။'သမီပေ ပဝတ္တတိ ကထာ' ဖြင့် 'နဂရဿ သမီပေ ယော ကထာ ပဝတ္တတိ၊ သာ-ဥပ-နဂရာ' ဟု ဗဟုဗ္ဗီဟိလုပ်၍၊ မြို့**အနီး**၌ ဖြစ်ပွားသော စကားဖြစ်**,** သမီပ ဝတ္ထုကို ကောက်ယူလေ-ဟု ပြသည်။ 'ပါယေန **ဝိ**ဂ္ဂဟော နိစ္စသမာသော၊ ပါယေန.သ ပ**ဒ**ဝိဂ္ဂဟော၀ါ'။ ။'**အယံ** ဟိ နိစ္စသမာသတ္တာ အည ပဒတ္ထေန ဝိဂ္ဂဟော' အဆိုရှိ၍ အဗျယီဘောသမာသ် ဟူက နိစ္စ သမာသ်ဖြစ်ရကား ခဲ့၍မရ၊ အမြဲတဲ့စပ်ပေါင်းယှဉ်၍ နေကြသဖြင့် **ဝိ**ဂြိုဟ် ဝါကျမရ၊ အနက်မျှသာရ၏။ စာသင်ငယ်တို့အား 'ဥပ နဂရ' သဒ္ဒါ၏**အ**နက်ကို ကွက်ကွက်**ထင်**ရှား ခြားနားသိသာရန် **အ**တင်းခဲ့၍ ဝိဘတ်**သ**က်ရ၊ ဥပသာရ သည် ဟောအပ်သော အနက်နှင့်တူသော ပရိယာယ် ဝေဝုစ်တစ်ပါးကို အဌား ကိုယ်**စား**လှယ်ပြုလုပ်၍ အ-သပဒဝိဂြိုဟ် ဝါကျ ထား**ရ**သည်။ သို့အတူက် သမီ**ပ**တ္ထ ဥပသာရ၏ ကိုယ်**စား** သမီပပုဒ်**တ**စ်ပါးဖြင့် 'နဂရဿ သမီပံ' ဟု ဝိဂြိုဟ် ဝါကျ ထား**ရ**သတည်း။

အဘာဝတ္ထ—'ဒရထာနံ အဘာ့ဝေါ နိ.ဒ္ဒရထံ၊ မသကာနံ အ-ဘာဝေါ နိ.မ္မသကံ'တို့ကား အ-ဘာဝတ္ထ**,** အဗျယီဘောတည်း။ **အဘာဝတ္ထ,** ဝါစက**,** နိ-ဥပသာရနှင့် ဒရထ**,** မသက နာမ်ပုဒ်**ကို** ချဉ်း**စ**ပ်ထား**သ**ည်။ ။ဤ အဘာဝတ္ထ ဟူသည် ရောယှက်ပေါင်း**စ**ပ်ခြင်း**မ**ရှိခြင်းပေတည်း။ ထိုသည်လည်း ယှဉ်ဖက်ကို တား**မြ**စ်ခြင်း**နှ**င့်**စ**ပ်သည်ဖြစ်၍၊ တား**မြ**စ်**တ**တ်သော သဘောပင်**စ**ာည်း။ ထိုဖြင့် (၁) ဝတ္ထုဒြပ် **မ**ရှိခြင်း=**အ**တ္ထဘာဝ။ (၂) ပြည့်စုံခြင်း**၏မ**ရှိခြင်း=ဂုဏ်ဒ္ဓါဘာဝ။

http://www.dhammadownload.com

(၃)ပျက်စီးခြင်းဟူသောမရှိခြင်း=ပဓံသာဘာဝ၊ (၄) အသုံးအဆောင်မရှိခြင်း= ဥပဘောဂါဘာဝ၊ လေးမျိုးကိုယူရ၏။ ထိုတွင်-နောက်ပုဒ် အနက်မရှိခြင်း**ကို**၊ အတ္ထာဘာဝ ဆိုသည်။ ပုံကား 'မင်္ဂကာယ အဘာဝေါနိမ္မင်္ဂကံ'တည်း။ ဤ နောက်ပုဒ်မင်္ဂကာ-အရ ခြင်**ကောင်** အထည်ဖြစ်မရှိ။ "လ္ဟဒ္ဓါ.ဘာဝ၊၌ 'လ္ဟဒ္ဓါ **ဘာဝေါ ယဝနဿ** ဒုဿျဝနံ=ဒုဿိတ္တံ' စသည်တည်း။-ယဝနဿ၊ ယောနတိုင်း ၏။ လ္ဟဒ္ဓါ.ဘာဝေါ၊ ပြည့်စုံခြင်း၏မရှိခြင်းသည်။ ဒုဿျဝနံ၊ မည်၏-ပေး။ " ဤ၌ နောက်ပုဒ် အနက်မရှိသည်မဟုတ်။ စင်စစ်မှာ ယောနတိုင်း **စ**သည်တို့နှင့် စပ်ဆိုင်သော ပြည့်စုံဖွယ်တို့၏ မပြည့်စုံခြင်း၊ မရှိခြင်းကို အဘာဝဆိုလည်း ပဓံ သာဘာဝ၊၌-'အစ္ဆယော သီတဿ=အတိ-သီတံ၊ အစ္ဆယော ဝသန္တဿ=အတိ-ဝသန္တံ' တည်း။-သီတဿ၊အအေး၏။**အစ္ဆ**ယော့၊ ကုန်လွန်ခြင်းသည်။ အသိ-သီတံ၊ ၏။ ဝသန္တဿ၊ ဝသန္တဥတု၏။ အစ္ဆယော၊ သည်။ အတိ=ဝသန္တံ၊၏-ပေး။ " ဤ၌ အစ္ဆယ-ဟူသည် ကုန်လွန်ခြင်း အတိတ္ထမပင်**တ**ည်း။ ပဓံသာဘာဝ၊ဟူသည် ပျက်စီး**ခြင်း**၏ မရှိခြင်းပင်တည်း။ ထိုသည်လည်း စင်**စစ်**မရှိသည်မဟု**တ်**။ အတ္ထာ ဘာဝ-၌၊ **အ**ချို့သောအရပ်ဝယ်၊ ဝတ္ထုဖြင့်၏ ရောစပ်ခြင်း မရှိခြင်း**သာ**တည်း။ ဖြစ်ပြီးသော ဝတ္ထုဖြင့်ကား ပျက်စီးသွားသည်မဟုတ်။ ဥပဘောဂါ.ဘာဝ၊၌ 'ယော့ဗ္ဗနဿ နာ.ယ.မုပဘောဂ-ကာလော=အတိ-ယောဗ္ဗနံ၊ အတိ.ကမ္မလံ' စသည်တည်း။ **အ**ယံ၊ ဤကာလသည်။ ယော့.ဗ္ဗနဿ ပျိုရွယ်သော အဖြစ်၏။ ဝါ၊ ပျိုရွယ်တုန်းကလို။ နှ ဥပဘောဂ ကာလော၊ သုံးဆောင်**ရာ**ကာလမဟု**တ်**။ အတိ-ကမ္မလံ၊ကမ္မလာကို သုံးဆောင်**ရာ**ကာလမဟု**တ်**-ပေး။ "ဤ၌ ဥပဘောဂ ကာလ၊ဟူသည် **ထင်**ရှားရှိသော ပျိုရွယ်သော ကာလတည်း။ ဖြစ်ဆဲ ကာလ၌ သုံးဆောင်ခြင်း မရှိသည်ကို ဥပဘောဂါဘာဝ၊ ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် အတ္ထာ ဘာဝ၊လည်းမဆို**ရ**၊ **အ**စ္ဆယ်ဘာဝလည်း၊ မဆို**ရ**၊ ဥပဘောဂါဘာဝ၊သာ-ဟူလို။

'အ-ဘာဝေါသံသဂ္ဂါ ဘာဝေါ၊ သော စ ပတိယော့ဂိ.နီရူပဏာ.ဓိန.နိရူ ပဏကော ဇေ၊ တေန အတ္ထာ.ဘာဝေါ လ္ဟဒ္ဓါ.ဘာဝေါ၊ ပဓံသာ.ဘာဝေါ၊ ဥပဘော့ဂါ.ဘာ့ဝေါ.တိ စတုဏ္ဏံ ဂဟဏံ၊ အတြ အတ္ထာ.ဘာဝေါ ဟိ ဥတ္တရ-ပဒတ္ထာ.ဘာဝေါ၊ယထာ-ပါပဿ **အ**ဘာဝေါ-အပါပံ၊ မင်္ဂကာယအဘာဝေါ= နိ.မင်္ဂကာ.မိစ္ဆာ.ဒိ၊ဗြာဟ္မဏော နဘဇတိ.ဟျတြပသဇ္ဇ.ပွတိသေဓေန နေနဗြာဟ္မ ဏတ္တ-ဓမ္မော နိသေဓီယ်**တိ**၊ဂေါအဿော နဘဝတိ တျတြ အညောညဘာဝေန အတ္ထန္တရံ နိသေဓီယ်တိ၊ အတော့ နဥဘယတြ အတ္ထာဘာဝေါ အတ္ထာ-သဒ္ဒဿာ. တြ ဝတ္ထု ပရတ္တာ။လ္ဟဒ္ဓါ.ဘစ္ဆဝေါ ယဝနဿ ဒုဿျဝနံ၊ ဒုဿိတ္တာ.မိစ္ဆာ.တြ နှ ဥတ္တရ-ပဒတ္ထာ.ဘာဝေါ၊ကိ.နွ္ဂုယဝနာ.ဒိ-သမ္ဗန္ဓနိယာ လ္ဟဒ္ဓါယာတိ၊ အစ္ဆယော သီတဿ အတိ-သီတံ၊ အစ္ဆယော ဝသန္တဿ အတိ-ဝသန္တ.မိစ္ဆာ-ဒိ၊ အစ္ဆယ့ော အတိက္ကမော

http://www.dhammadownload.com

ပဓံသာ.ဘာဝေါ၊ သော စ နအစ္ဆန္တာ.ဘာဝေါ၊ အတ္ထာဘာဝေါဟိ ကုစိပ္ပဒေသေ ဝတ္ထုနံ သံသဂ္ဂါဘာဝေါ၊ နဉ္ဉပ္ပန္နေ.ဝတ္ထုနံ ပဓံသော။ ယောဗ္ဗနဿ နာ-ယမုပ-ဘောဂ-ကာလော အတိ-ယောဗ္ဗနံ့အတိ-ကမ္မလ.မိစ္ဆာဒိ၊ ဥပဘောဂ-ကာလော တု ဝိဇ္ဇာမာနဿေ.ဝ ယောဗ္ဗနာ.ဒိနော ဝတ္ထမာနကာလေ စ ဥပ-ဘောဂါဘာဝေါ၊ **အ**တော နအတ္ထာ.ဘာဝေါ,အစ္ဆယော စေ.တိ'မုဒ္ဒိဗောဓ-ရူမ-ဋီ–၆၇၇။

ဂ–ယထာတ္ထ-ယထာတ္ထသည် 'ယထာတ္ထော အနေက.ပဟာရော်ယောဂျတာ, ရိစ္ဆာ,ပဒတ္ထာနာတိဝတ္တိ,အာနုပုဗ္ဗိယသာဒိဿ,ဘေဒါ' ဟု ကာတန္တ-ဋီကာအဆိုရှိ၍ ယောဂျတာ,ဝိစ္ဆာ,ပဒတ္ထာ နာတိဝတ္တိ,အာနုပုဗ္ဗိယ,သာဒိဿ,ဟူသော များသော အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် 'ဝုဒ္ဓါနံ ပဋိပါတိ=ယထာ-ဝုဒ္ဓံ'ကား အာနုပုဗ္ဗိယ။ သို့မဟုတ်၊ အနုက္ကမတ္ထ အဗျယီဘော သမာသ်တည်း။ အနုက္ကမ-အနက်ဟော ယထာ နိပါတ်နှင့် ဝုဒ္ဓ-နာမ်ပုဒ်ကို ချဉ်းစပ်ထားသည်။ သက္ကတ-၌ 'အနု.ဇေဋ္ဌံ' ကိုထုတ်၏။ ရူ,၌လည်းအတူပင်။ဗာ,၌ကား 'ထေရာနံ အနုထေရံ'ကို ထုတ်၏။ ။ 'အာနုပုဗ္ဗိယ.မနုက္ကမော။ အနုဇေဋ္ဌံ ပဝိသန္တု ဘာဝန္တော။ ဇေဋ္ဌာ.နုပုဗ္ဗာယ ဘာဝန္တော ပဝိသန္တု.တိ အတ္ထော' ကာသိကာ။ ။'ဇေဋ္ဌာနံ အနု ပုဗ္ဗော=အနုဇေဋ္ဌံ'လုပ်၊ ရူ။ ။'ဇေဋ္ဌဿ အနုပုဗ္ဗိယေနာတိ အနု-ဇေဋ္ဌံ' သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ။ ။ 'ဇေဋ္ဌံ အနု.ကမ္မ=အနုဇေဋ္ဌံ' မုဒ္ဓဗောဓ။

ယေယေဝုဒ္ဓါ ယထာဝုဏ်ံ' ကား ဝိစ္ဆာတ္ထ အဗျယီဘောတည်း။ ဝိစ္ဆာဝစက ယထာနိပါတ်နှင့်-ဝုဒ္ဓ-နာမ်ကို ချဉ်းစပ်ထားသည်။ ။'ယေ ယေ ဝုဒ္ဓါ=ယထာ-ဝုဏ်-ဝိစ္ဆာယံ' ဗာ။ ။ဗာဋီ,၌ကား 'ယေ ယေ ဝုဒ္ဓါ.တိ ဝုဒ္ဓ ပဋိပါတိ' ဟု-အာနုပုဗ္ဗိယ နိပါတ ပုဗ္ဗက အဗျယီဘောဆို၍ ဗာ,ကို ပယ်၏။ ။'အယံ သမာသော ဝိစ္ဆာယန္တိ ဣဟ ဝုတ္တော၊ မဟာရူပသိဒ္ဓိယံ ပန ဝိစ္ဆာယံ ပစ္စတ္တံ,အဒ္ဓမာသံ' ဣစ္စာဒယော နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ **ဝိ**စ္ဆာနာမ ဣမိနာ.စရိယေန–

"ဘိန္နဒနိ ယာနိ ဝတ္ထူနိ၊ ကြိယာယ တု ဂုဏေန ဝါ၊
ဒဗ္ဗေန ဝါပိ ဗျာပိတုံ၊ ဣစ္ဆာ ဝိစ္ဆာ-တီ ဝုစ္စတေ"တိ။

ဘိန္နာနိ ဝတ္ထူနိ ကြိယာယ ဝါ, ဂုဏေန ဝါ, ဒဗ္ဗေန ဝါ, ဗျာပိတုံ ဣစ္ဆာ-ဝိစ္ဆာတိ-ဝုတ္တာ။ ဇော ပန ယထာဝုဒ္ဓဿိ ဝုတ္တော ဝုဒ္ဓးပဋိပါတိယာ.တိ အတ္ထော သုပါကဋ္ဌော၊ ယထာ-ဝုဒ္ဓံ အဘိဝါဒနံ့, ပစ္စုဋ္ဌာနံ့ အဉ္ဇလိကမ္မံ' ဣစ္စာဒိသု ဝုဒ္ဓ.ပဋိပါတိယာ အဘိဝါဒနာ. ဒီနိ ကမ္မာနိ ကာတဗ္ဗာနိ။ နဝကေန ဝုဒ္ဓေါ အဘိဝါဒေတဗ္ဗော။ အထဝါ၊ ဝုဒ္ဓတရံ အဘိဝါဒေတုံ ဝုဒ္ဓေါ အဘိဝါဒေတဗ္ဗော ဣစ္စာဒိ–နယေန အတ္ထော.ဝ ဂမျတေ၊ နော ကြိယာ.ဒိ သမ္ဗန္ဓတ္ထော၊ တသ္မာ အယမ္ပိ ဗျာယီဘာဝေါ အနုပုဗ္ဗိယံ နိပါတပုဗ္ဗ ကောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊

http://www.dhammadownload.com

ဝိစ္ဆာယ်-အဒ္ဓ-မာသံ အဒ္ဓမာသံ အနု 'အနုဒ္ဓမာသံ' ဣစ္စာ-ဒယော ဧဒေဒိတဗ္ဗာ၊ ဗာ-ဠိ-သစ်၊ ရူ့ ကို **ကိုးစား၍** ပယ်သော်လည်း 'ယေ ယေ.တိ **ဝိစ္ဆာယ်** ယဲထာ သဒ္ဒဿ အတ္ထဒဿနံ' ဟု ရူ့ **ဆရာပင်** ယင်းဠိဒ္ဓ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ကိုးစား**ရာမရ**။ ။သက္ကတ-ဥလည်း ဝိစ္ဆာပင် ဆို၏။ ။'ယေ ယေ ဝုဒ္ဓါ ဣစ္စနေန ယဲထာ-ဝုဒ္ဓ.မိစ္စတြ ယဲထာ-သဒ္ဒေါ **ဝိစ္ဆာယံ** ဝတ္တာဘေ ဣ**တိ**' ဇိနိန္ဒ ဗုဒ္ဓိန္ဒြာသ။ ။သို့**အတူတက်** ယဲထာဝုဒ္ဓံ**ကို** ဝိစ္ဆတ္ထ, အာနုပုဗ္ဗိယဲ, နှစ်မျိုးပင် ရကောင်းသည်-ဟု မှတ်။ ။'အတ္ထ.မတ္ထံ ပတိ-ပစ္စတ္တံ'ကိုလည်း ထုတ်။ ။'အတ္ထံ အတ္ထံ ပတိ-ပစ္စတ္တံ။ ပတိ-သဒ္ဒဿ ဝိစ္ဆာယံ ကမ္မပ္ပ ဝစနိ**ယ**-သညာ-ဝိဓာန-သမတ္ထိယာ တံယောဂေ ဒုတိယာ ဂဒ္ဒဝါကျမို့' သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ။ ။'ဝုတ္တိယံ ဝိစ္ဆာ**ယ** ဝါ အန္တော ဘာဝါ နဒြိ-ဝစနံ' တထုဗောဓိနီ-ဋီ။ ။သမာသေ ဝိစ္ဆာယ **အန္တော** ဘာဝါ နဒြိ-ဝစနံ။ ဝိစ္ဆ.တ္ထက-ပတိယောဂေ ဒုတိယာ-ဝိဓာန-တော ဝါကျ.မို့' သုဗောဓိနီ။-သမာသ်၌ **ဝိစ္ဆာ**အတွင်း ဝင်သောကြောင့်။ သို့မဟုတ်၊ ဝိစ္ဆတ္ထကို သမာသ်က ဟောသင့်**သော**ကြောင့် အတ္ထံ-အတ္ထံ ဟု ဒွေဘော်မဖြစ်-ဟူလို။

ဟောဂျတ္ထ-ဥ်-''ရူပဿ ယောဂ်ံ-အနု ရူပံ'တည်း။ ယောဂျတာ ဝါစက **အနု**-ဥပသာရနှင့်-ရူပ, နာမ်ပုဒ်ကိုချဉ်းစပ်သည့် ယထာတ္ထအဗျယီဘောသမာသ်တည်း။ ကစ္စည်းကျမ်း-ဥ **ယင်း**ပုံစံမပါ၊ ယထာ-တ္ထဥ် **ဝိစ္ဆာ**, အနုပုဗ္ဗိယဲ ပုံစံနှစ်ခုသာ ပါသည်။'ယောဂျတာ-ယံ အနု ရူပံ ရူပ-ယောဂျံ ဘဝတီ.တျတ္ထော'ကာသိကာ။ ။'အနု-ရူပ-မိစ္စတြ ယောဂျတာ.**ယ**.မနု-သဒ္ဒေါ။ ယောဂျံ **ရူပံ** ဝဟတီ.တျတ္ထော' ဇိနိန္ဒဗုဒ္ဓိန္ဒြာသ။ ။ပဒတ္ထာ နာတိဝတ္တဥ်–'သတ္တိ'အနတိက္ကမ္မ=ယထာ.သတ္တိ'**ကို** ထုတ်။ သတ္တိ'.သာမတ္ထိယလက္ခဏာရှိသောသတ္တိကို။ အနတိက္ကမ္မ မလွန်မူ၍-ပေး။-**အတ္ထာ** နာတိဝတ္တိ=ဝါစက ယဲထာ နိပါတ်နှင့် သတ္တိ နာမ်ပုဒ်ကို ချဉ်း**စပ်**သည့် ယထာတ္ထ အဗျယီဘော သမာသ်တည်း။ ။'ပဒတ္ထဥ္စ နတိဝတ္တိယံ ယထာ.သတ္တိ' ကံသိကာ။ ။'ယထာ သတ္တိ.တိ ပဒတ္ထာ နာတိ ဝတ္တိယံ ယထာ-သဒ္ဒေါ၊ ပဒမတြ သတ္တိ-သဒ္ဒေါ၊တဿ.တ္ထော သတ္တိ ဧဝ၊တဿာ အနတိ ဝတ္တိ **အနတိက္ကမော**၊ယဲထာ သတ္တိ ကရောတိ.တိ သတ္တိ အန**တိက္ကမေန** ကရောတိ.ဟျတ္ထော'။ ဇိနိန္ဒဗုဒ္ဓိန္ဒြာသ။

သဒ္ဒဒိဿ-ဥ်'ဟရိနော သဒိသော.တိ-သ-အရိ'ကိုထုတ်။ 'ဟရိနော၊ ဗိဿကိုး နှင့်။ သဒိသော၊ တူသူတည်း-ပေး။ သဒိသတ္ထ ဝါစက သဟ နိပါတ်နှင့်-ဟရိ, နာမ်ပုဒ်**စ်**ကိုချဉ်းစပ်သည့် ယထာ.တ္ထအဗျယီဘောတည်း။ ။'ဟရိနောသဒိသော.တိ-သ ဟရိ၊ ဂုရုအစ္စတြဂုဏ ဘူတေပိ သာဒိသေ အဗျယီဘာဝေါ၊သာဒိသောတျ.နေန ဂုဏာ-ဂုဏ ဘူတ-သာဒိသ.ဂ္ဂဟဏာ၊ ဧဝံ သဒိသော ကိခိယာ-သကိခိ,ဟရိနော သဒိသံ-သ-ဟရိ' မုဒ္ဓဗောဓ-ရာမဋီ။ 'ကိခိယာ၊ မြေခွေးနှင့်။ ဝါ၊ မျောက်နှင့်။ သဒိသော၊ တူသည်ကတည်း။ သ.ကိခိ၊ မြေခွေးနှင့်၊ ဝါ၊ မျောက်နှင့်ဘူသော

http://www.dhammadownload.com

သတ္တဝါ-ပေး။ ။သ-ဟရိ ဂုရုနော, သ-ကိခိ ကုက္ကုရဿ ဤစွာဒေါ ကိခိ ခေခီ ဟိ ချာတော သိဂါလဘေဒေါ၊ တထာ စ 'ကိခိ-သိဂါလဘေဒေ သိယာ'.တိ ဝိဿော၊ ဝါနရီ တိ ကေစိ' ဂင်းရာမင်္ဂီ။

အဓေါရဏတ္ထ-'ဇီဝဿ ယတ္ထကော ပရိစ္ဆေဒေါ-ယာဝ-ဇီဝံ'ကား အဝဓာရဏာဿအဗျယီဘောသမာသ်တည်း။ ကန်ကွက်ပိုင်းခြားခြင်း အဝဓာရဏတ္ထဝါစက, ယထာ,နိပါတ်နှင့် ဇီဝ, နာမ်ပုဒ်ကို ချည်းစပ်ထားသည်။ ။'ယာဝ ဤစွာ,ယံ' နိပါတော အဝဓာရဏ.ထွေ.ဝတ္ထတေ၊ တ.ဒတ္ထ ဒဿနတ္ထံ ယတ္ထကော ပရိစ္ဆေဒေါ.တိ ဝုတ္တံ'ရှု-ဋီ။ ။ပါဏိနီ-၌ 'ယာဝ အဝဓာရဏေ'။ ၂-၁-၇၊ ဟု သုတ်တည်း။ ။'ယာဝ ဤတိ ဧတေ-မဗျယံ အဝဓာရဏေ ဝစ္စာမာနံ သျာဒျန္တေန သဟ သမဿတေ အဗျယီဘာဝေါစ သမာသော ဘဝတိ,အဝဓာရဏာ တ္ထေကော ပရိစ္ဆေဒေါ,ယာဝါ မတ္တံ ပြာဟူဏာနံ အာမန္တယဿု, ယာဝန္တိ အမတ္တာနိ သမ္ဘဝန္တိ ပဗ္ဗ ဝါ ဆ ဝါ၊ တာဝန္တံ အာမန္တယဿု' ကာသိကာ။

ဝိဘတ္တျ.တ္ထ-စိတ္တ.မဓိကိစ္စ ပဝတ္တန်ဿ တေ မျောတိ အဓိ-စိတ္တံ' ဝိဘတ္တျတ္ထ, အဗျယီဘောတည်း။ ကာရကတ္ထ အဗျယီဘောလည်းဟူ၏။ ဝိဘတ်အနက်ဟော အဓိဥပသာရန္ဒင့်-စိတ္တ,နာမ်ပုဒ်ကို ချဉ်းစပ်ထားသည်။ ။**ဝိဘတ်အ**ရ ဒုတိယာ, သတ္တမီ,ဝိဘတ်ကိုယူ။ **ဝိဘတ္တျ**-တ္ထ-ဟူသည် ကမ္မတ္ထ-စသည်ပင်။ ဝိဘ**တ်အ**ရလည်း ကာရကသတ္တိကိုယူ-'ဝိဘဇီယတိ အတ္တော တောယာ.တိ-ဝိဘတ္တိ' ကာရကတ္တိ ဖြင့် ပါဠိပဒိကတ္ထ**ကို** ဝေဖန်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်-ဟူလို။ ။စိတ္တံ၊ ၌, အဓိ.သဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သော ကမ္မတ္ထကို ဒုတိယာ **ဝိ**ဘတ်က,ဟော၍ အဓိသဒ္ဒါ**ကို** မယှဉ်ရတော့ပြီ။ သို့အတူက်၊ စိတ္တံ-ဟု သဓိ-သဒ္ဒါ၏ကိုယ်စား ဒုတိယာ ဝိ**ဘတ်** ကမ္မတ္ထ ဟူသော အညပဒဖြင့် ဝိဂ္ဂဟကို ပြု၏-'စိတ္တ.နှင့်-**အ**ဓိ.စိတ္တံ လုပ်လေ ဟူလို။ ။'ကဏ္ဌံ အဓိ ကိစ္စံ ပဝတ္တာ ကထာ-**အ**ဓိ-ကဏ္ဌံ' မုဒ္ဓဗောဓ။ ။'ကဏ္ဌံ အဓိကိစ္စေ.တိ ယဒိပိ ကာရက ဤတိသာမညေန ဝုတ္တံ၊ တထာပိ ဒုတိယာ သတ္တမီယ.တ္ထော ဧဝ ဥယျော၊ အတြ ကဏ္ဌံ ဤတိကမ္မ.တ္ထေ **အ**ဓိ-သဒ္ဒေန' ဂင်း-ဒုဂ္ဂါဒါလ-ဋီ။ ။'**ယ**ဒိ ပိ ကာရက ဤတိ **သာ**မညေ ဝုတ္တံ၊ တထာ-ပျ-တိဓာနာ ဒုတိ**ယာ** သတ္တမီယ.တ္ထော ဧဝ ဥယျော' ဂင်းရာမင်္ဂီ။ ။ ဤဆရာတို့အလို ဝိဘတ်အရ ဒုတိယာ သတ္တမီ,နှစ်မျိုးယူ၏။—'ကဏ္ဌံ, ကဏ္ဌေသု ဝါ.တိ=**အ**ဓိ-ကဏ္ဌံ'လုပ်။

'အဓိ×ဤတိ-ဤတ္ထိ ဋိတေ ဤတ္ထိသဒ္ဒါ ဒုတိယော-က.ဝစနံ၊ ဤတ္ထိ'အဓိကိစ္စ ဘာဝ တီတိ ဝိဂ္ဂဟော အနဒ္ယ ယော.ဂုတ္ထသမ.ပ္ပကောပဒ-သမုဒါယော ဝါ**ကျ**.မိတိယာဝ (အဓိပ္ပါယော)။သာရသ္မတ။ ။'အဓိ×ဤတ္ထိဤဟိ ဘာဝ လိချတေ၊ **အ**ဓြာ.ဓိဥပသဂ္ဂေါ အဓိကိစ္စေ.**တျ**-တ္ထသ ဝါစကော၊ 'သက-ပဒေဟိ, အညမဒေဟိ ဝါ ဝိ**ဝိ**စ္စ ကထနံ.ဝိဂ္ဂဟော၊ တေနာ.ဗျယီဘာဝဿ **အ**သပဒ.ဝိဂ္ဂဟတ္တာ **အ**ဓိသဒ္ဒေ

http://www.dhammadownload.com

နဉစ္စာရီယ်တေ၊ကိန္တုတ.ဒတ္တ ဝါစကော အဓိကိစ္စေ.တိ သဒ္ဒေါ အလိခိတော ဧဝ အဂ္ဂေ(အန္တေ)ဉစ္စာရီယတေ၊ အတော ကေဝလံ ဣတ္ထိ-သဒ္ဒသ အဂ္ဂေ ဒုတိယာယ ကေ-ဝစနံ,အံ ဒီယတေ။ တတော ဣတ္ထိ အဓိကိစ္စေ.တိ ဝိဂ္ဂဟော ဘဝတိ၊ အထ ဝိဂ္ဂဟ-ပဒသတ္ထ.မာဟ အာည=မည=သာပေက္ခ-ပဒေ.ကတ္တီ-ဘာဝေါ အန္ဒယော၊ တသာ:နဲယသ ယောဂ္ဂေါ ယောသော အတ္ထော၊ တသ သမ.ပုကော ပါပကော။ သမ.ပုကော ဝါဒဋ္ဌိကရော ယောပဒ-သမုဟော,ပဒ-သမုဟော၊ သော့ဝိဂ္ဂဟော၊ တသာ.ပရံ နာမံ ဝါကျမိစ္ဆတ္ထော၊ သမာသတ္ထဗောဓကံ ဝါကျံ ဝိဂ္ဂဟော ဣတိ ဝါ၊ တတော အဓိတ္ထိ-ဣတိပဒံ,ဣတ္ထိ အဓိကိစ္စ ဘဝတီတိ ဝိဂ္ဂဟေ ကတေ၊ အထ ဝါ၊ ဣတ္ထိ×အဓိ.တိ ဉစ္စာရိတော ကတေ ဝိဂ္ဂဟေ အဗျာယသ ပုဗ္ဗနိပါတော ကတ္တဗ္ဗော' ဌင်း=စန္ဒကိတ္တိ–ဋီ။ ။ကျဲကျမ်းဆရာတို့ အလို ဝိဘတ်အရ ဒုတိယာ ဝိဘတ် တစ်မျိုးသာ ထူး၏။

ဗာလာဝတာရ, သိဒ္ဓိန္တကောမုဒီ, ကာတန္တဝုတ္တိ, ဌင်း–ဋီကာ,ပဒ္မိကာတို့ကား၊ ဝိဘတ်အရ သတ္တမီ ဝိဘတ်တစ်မျိုးသာ ယူ၏။ 'အဓိ.သဒ္ဒါသို့'၊ တသ လော ပေါ၊ အဓိ-သဒ္ဒေန တုလျာ.ဓိ ကရဏတ္ထာ ဣတ္ထိ-သဒ္ဒါပိ သို့'၊ နိစ္စသမာသတ္ထာ 'အာခာရဘူဘာယ-မိတ္ထိယ'န္တိ ပဒန္တရေန ဝိဂ္ဂဟော 'အဓိ×တ္ထိယဲန္တိ ဋ္ဌိတေ' ဥပ သဂ္ဂနိပါတ ပုဗ္ဗတော အဗျာယီဘာဝေါ ဥပသဂ္ဂါ.ဒိ ပုဗ္ဗကော သဒ္ဒေါ ဝိဘတ္ယာ.ထ္ထာဒီသု သမာသော ဟောတိ,အဗျာယီဘာဝ သညောစ=ပ=အ**ဓိ**ထ္ထိ၊ဝိဘတ္တိန.မတ္ထော အာခာ**ရာ**ဒိ၊ ဣခာ.ဒီသဒ္ဒေါ အာခာရေ ဝတ္တတေ၊အဓိတ္ထိ ဣစ္စေတံ ပဒံ, ဣတ္ထိယ.မိစ္စေတ မတ္ထံ ဝ ဒတိ'ဗာ။ ။'ဣဟ ပန အာခာရ ဘူတာယ.မိတ္ထိယ.နွိ ဝိဂ္ဂဟော ဝုတ္တော၊တေနေ.ဝစ နိယာ့မေန ဣခာ.ဓိသဒ္ဒေါ အာခာရေ ဝတ္တတေ တိ အဓိ-သဒ္ဒသ အဓိကရဏ.မတ္ထော အတ္ထော ဝုတ္တော၊အဓိ.တ္ထိ ဣတိ ဧတံ ပဒံ-ဣတ္ထိယံ ဣတိ ဧတံ အတ္ထံ ဝဒတိ.တိ အခိယော့ဂေန ဣတ္ထိ-သဒ္ဒသ အာခရတ္ထ-**ဝိ**သေသတာ ဧဝ ဒီပိတာ' ဗာ–ဋီ=သစ်။

'ဝိဘတ္ယာ.ထ္ထာဒီသု ဝတ္တမာနာမဗျယံ သျာဒျ.နွေန သဟ သမဿတေ၊ သော အဗျယီဘာဝေါ၊ဝိဘတ္တိယံ တာဝ်။ ဟရိမ့ိတိ-အ**ဓိ**ဟရိ၊ သတ္တမိယ.တ္ထသော ဝါတြ ဗောတကော ဓိ၊ဟရိသ့ိ×အဓိ ဣတိ အလောကိတံ ဝိဂ္ဂဟဝါတျံ'အတြနိုပါတေန အဘိဟိတေပိ **အ**ဓိကရဏေ ဝစနသာမတ္ထိယာ သတ္တမီ' သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ။ ။ 'ဝိဘတ္တိ ဣဟ ကာ့ရက သတ္တိ၊ ဝိဘဇ္ဇတေ ဗောဓေ ပါတိ ပဒိက.တ္ထော.တိ ဗျုပ္ပတ္တိ ယာ၊အတော ဧဝ ဝက္ခတိဝိဘတျတ္ထာ.ဒီသု ဝတ္တမာနာ-မဗျယ-'မီတိ၊ တာဝသဒ္ဒေါ ကမတ္ထော၊ လောကိက ဝိဂ္ဂဟ ဝါကျံ ပဒသော.တိ ဟရိမ့ိ.တိ။ ပါစိနေဟိ(ပေါရာ ဏာ.စရိယေဟိ)ဟု ဟရိမ့ိ အဓိကိစ္စေ.တိ ဝိဂ္ဂဟိတံ။ တိ နသုန္ဒရံ၊ အဓိဟရိ တျ-အဓိကိစ္စေ.တျ.တ္ထသ အပ္ပတီတိဗောဓော (အညာတော)။ ဣဟ, ဟရိမ့ိ×အဓိ'တိ ဋ္ဌိတေတိ ပါစိနေဟိ ဝုတ္တံ ဥပေက္ခိကံ (အ-မနသိ ကတ္ထဗ္ဗံ)။ နိစ္စသမာသေသု

http://www.dhammadownload.com

အဿပဒဝိဂ္ဂဟသော၀ ဥစိတတ္ထာ (ယုတ္တတ္တာ) အဘိဟိတေ ပီ.တိ ဇောတိတေ ပီတျတ္ထော။ ၀စန သာမတ္ထိယာ.တိ သျာဒိနာတိ အနု၀တ္တေတ္ဝာ သျာဒျ.န္တေန သမာသ-ဝိဓာန သာမတ္ထိယာ သတ္တမီ သိယာဧ၀ါတိ ဘာ၀ေါ (အတ္ထော)။ နနု အဘိဟိတေ အဓိကရဏေ ပါတိပဒိကတ္တ-မတ္ထေ'တိ (သုတ္တေန) ပထမာ.ယေ၀ သိယာ၊ နု တု သတ္တမီ.တိစေ?အတြာ-ဟု အဓိစျသ သျာဒျန္တေန သမာသဿ အ၀ဿကတ္တေ(ဧကန္တိကတ္တေ သတိ) အဓိ-သဒ္ဒဇောတိတာ ဓိတရဏ.တ္ထ-၀ါစက. ဝိဘတ္တိယာ ဧဇ ဣဟအဂိကတ္ထါ (ပဋိဇာနိတုံ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ) ဥစိတတ္တာ.တိ။ ဧ၀ံ စ ဝိဘတ္တိ-သဒ္ဒေါ သတ္တမိယံ ပရိယောသတိ (နိဋ္ဌာပေသိ)။ အဇတ္ဂ ဧ၀ ပရိသိဒ္ဓေ (တံ နာမကေ သဒ္ဒ သတ္တေ) 'အဓိကရဏေ' ဣစ္စေ၀ သုတ္တိတံ (သုတ္တံ ထပိတံ) ပါဏိနီတု မတ္တာလာဃ၀ံ (မတ္တဿ ၀ဏ္ဏဿ၀ါ လဟုဘာ၀ံ, အပ္ပဘာ၀ံ ၀ါ) အဓိပေတျ (ဣစ္ဆိယ) ဝိဘတ္တိ-သဒ္ဒံ ပယုဇ္ဇတီတိ' တတ္ထဗောဓိနီ။

'ကာရကေ ဣတ္ထိသု အဓိကိစ္စ ကထာ ပ၀တ္တာ အဓိ-တ္ထိ' ကာတန္တ၀ုတ္တိ။ ။ ကာရက.တ္ထေ ယဒဗျယ.မိတိ ဣတ္ထိသု ကထာ ပ၀တ္တေ.တိ နိစ္စသမာ သတ္တာ အသပဒ=ဝိဂ္ဂဟန အတ္ထယတိ။ အဓိသဒ္ဒေါ အဓိယဲ့ရဏော ၀တ္တတိ။ တံသမာနာဓိ ကရဏာ ဘာ၀တော ဣတ္ထိ.သဒ္ဒေန သတ္တမျန္တေန သမာသော။ ကောစိ အာဟ.... ပထမန္တေနေ.၀ သမာသော အဓိနေး၀ါ ဓိကရဏတ္ထဿ ဥတ္တတ္တာတိ၊ တ ဒေကး မုဘယဲ့.မပိ ပကြိယာယံ (တံနာမက သဒ္ဒသတ္ထေ ဥတ္တံ)' ကာတန္တ-ဋီ။ 'ယဒိပိ အဓိ.တ္ထိ.တျ.တြဣတ္ထိ-သဒ္ဒဿဝိသေသျတ္ထေနပတိတိဘ၀တိ၊ တထာပိ ဣတ္ထိဝိသယေ ကထာ ပစ္စတ္တာ ဣစ္စ.ဓိကရဏတ္ထ.ပဓာနတ္တာ ဝိသေသနတ္တ.မိတိ' ဂင်းကဝိရာဇ၊

အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာ-တိုဋ္ဌလည်း ဒုတိယာ သတ္တမီ နှစ်မျိုးပင် ထင်၏။ ။ 'ယထာ လောကေ ဣတ္ထိသု ကထာ အဓိတ္ထိ.တိ ဝုစ္စတိ။ ဧ၀ံ အတ္ထနိ ပ၀တ္တတ္တာ အဇ္ဈတ္တံ' ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ။ ။'ယထာ ဣတ္ထိသု ကထာ ပ၀တ္ထာ.အဓိတ္ထိ.တိ ဝုစ္စတိ။ ဧ၀ံ အတ္တာနံ အဓိကိစ္စ ပ၀တ္တာ အဇ္ဈတ္တံ၊ ဧ၀ံ ပ၀တ္တ မာနာ မယံအတ္တာ တိ ဂဟဏံ ဂမိဿာ မာ.တိ ဣမိနာ ဝိယ အဓိပ္ပါယေန အတ္တာနံ အဓိကိစ္စ ဥဒ္ဒိဿ ပ၀တ္တာ သသန္တတိ ပရိယာပန္နာ အဇ္ဈတ္တံ၊ တသ္မိံ အဇ္ဈတ္တ-ရူပေ'အဂ််တ္တရဋ္ဌယာ။

ဤ ကျမ်းဆရာတို့ အလို - ဣတ္ထိသု-ဥ္ဒ, အဓိသဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သော အာ ဓာရတ္ထကို သတ္တမီ ဝိဘတ်ကဟော၍ အဓိ-သဒ္ဒါကို မယျဉ်ရတော့ပြီ။ ထိုကြောင့် ဣတ္ထိသု ဟု အဓိ ၏ကိုယ်စား အာဓာရတ္ထ သတ္တမီ ဟူသော အညပဒဖြင့် ဝိဂ္ဂဟ ဝါကျကို ပြရ၏။ သို့အတ်ုက် 'ဣတ္ထိသု.တိ-အဓိတ္ထိ။ကုမာရီသု.တိ-အဓိ ကုမာရိ၊ အတ္တနိ.တိ-အဇ္ဈတ္တံ'လုပ်၍-အဓိ-တ္ထိ၊မိန်း၊မ။ အဓိကုမာရိ၊ မိန်းမပျို။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိ ဥ္ဒ, ဟူသော အနက်ဝစ်ခုကိုသာ ယူရမည်။ ။'ဣဟ ပန အာဓာရ ဘူတာယ.မိတ္ထိယန္တိ ဝိဂ္ဂဟော ဝုတ္တော၊တေနေ.၀ နိယာမေန ဣဓာ ဓိ.သဒ္ဒေါ အာဓာရတ္ထေ

http://www.dhammadownload.com

ဝတ္ထုတေ.တိ အဓိသဒ္ဒဿအဓိကရဏ္ဏ မတ္ထော အတ္ထော စုတ္တော။ အဓိတ္ထိဂ္ဂုတိ ဧတံ ပဒံဂ္ဂုတ္တိယံ ဂ္ဂုတိ ဧတေ အတ္ထံ ဝဒတီ.တိ အဓိယောဂေန ဂ္ဂုတ္ထိ သဒ္ဒဿ အာခရ.ထ္ထ ဝိသေသတာ ဧဝ ဒီပိတာ' ဗာ-ဋီသစ်။ ။ထို့ကြောင့် အဓိတ္ထိ 'ကိဋ္ဌတိ' ဟု ဆိုလျှင် မိန်းမ အနီး၌ တည်သည်-ဟူသော် အနက်ကို မှတ်ရမည်-ဟူ၏။ ။ 'အ.ဓိတ္ထိ တိဋ္ဌတီ.တိ ဝုတ္တေ ဂ္ဂုတ္ထိ သမီပေ တိဋ္ဌတီ.တိ အတ္ထော'ဂင်းဋီ။

သို့ဖြစ်လျှင် 'ဂ္ဂုတ္ထိသု အဓိကိစ္စ ကထာ ပဝတ္တာ=အဓိတ္ထိ' ကာတန္တ ဝုတ္တိ။ ။ 'ဂ္ဂုတ္ထိသု အဓိကိစ္စကထာ ပဂတ္တတေ=အဓိတ္ထိ' ကာသိကာ,စန္ဒဝုတ္တိ။ ။'ဂ္ဂုတ္ထိသု ကထာ ပဝတ္တတိ=အဓိတ္ထိ'ရူပသိဒ္ဓိ,ကျမ်းတို့၌ အဓိကိစ္စ ကထာပဝတ္တာ,ပုဒ်များကို ဘယ်အတူတက် ဆိုရသနည်း-ဟူမူ ဂ္ဂုတ္ထိသု-ဟူသော အာခရ၏အာဓေယျကို ပြလို၍ ဆိုသည်။ ။'ကထာ ပဝတ္တာ.တိ အာဓေယျ ပဒဿနံ' ပဠိကာ။ ။တစ်နည်း၊ အဓိကိစ္စ ကြိယာနှင့်တကွ ဝါကျအနက်ပြည့်စုံစွာယှဉ်ပြလို၍ ဆိုသည်။ ဗာ-ဋီကာသစ် ဆရာကား 'ကုမာရိ အဓိကိစ္စ ကထာ ဘဝတ်'ဟု ကစ္စည်းဆရာကဲ့သို့ ဒုတိ-ယတ္ထ ယောဇနာကိုပိုလွန်နှစ်သက်၏။ သို့ရာတွင် ဝိဘတ္တတ္ထ အဗျယီဘောမှာ ဆိုခဲ့ပြီးအတိုင်း 'မိန်းမ၌'ဟု အနက်ဟစ်ခုကိုသာယူရသည်။ ။'တ္ထေ ပန အဓိကိစ္စ ဂ္ဂုတ္ထိ ကြိယာသဒ္ဒေန သဟ ဝါကျယောဇေ ဂ္ဂုတ္ထိ-မဓိကိစ္စေတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ တထာ သတိ'အဓိတ္ထိဂေဟကိစ္စံ' ဂ္ဂုစ္စာ.ဒီသု ယုဇ္ဇတိ, အဓိပုဗ္ဗ ကရ ဓာတု ယောဂတ္တာ။ တထေ.ဝ ဝုတ္တံ သဒ္ဒသတ္ထပ္ပကရဏာ.ဒီသု၊ တသ္မာ ဂ္ဂုတ္ထိသု အဓိကိစ္စ ဂ္ဂုစ္စာ.ဒိ ဝါကျ-ယောဇနာ အနုစိတာ (အ-ယုတ္တာ) ဝိဘတ္ထ.တ္ထေ.အဗျယီတာဝေ ဂ္ဂုတ္ထိယံ ဂ္ဂုတိ ဝါ,အာခရ ဘူတာယံ ဂ္ဂုတ္ထိယံ ဂ္ဂုတိ ဝါ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ တထာ ဗလာဝ တာရေ ယောဇနာ ဥစိတာ(ယုတ္တာ)။တထာမိ အဓိတ္ထိ ဂ္ဂုတိ ဂ္ဂုတ္ထိယ.မိစ္စ.တ္ထော၊ အဓိ-ကုမာရိ ဂ္ဂုတိ ကုမာရိယ.မိစ္စ.တ္ထော၊ တထာ အတ္တနံ အဇ္ဈုတ္တံ၊ မဟာသိဒ္ဓန္တ ကော မုဒ္ဒိယံ ဝိဘတ္ထ.တ္ထေ ဟရိ-သဒ္ဒဿ သတ္တမျေ.ကဝစနမတ္တ ဝါကျ ဝသေန ဒဿေတုဂ 'အဓိဟရိ' ဂ္ဂုတိ သမာသ-ပဒံ ဒဿိတံ,သတ္တမိ-အတ္ထသော.ဝ ဇောတ-နာယ အဓိ-ဂ္ဂုတိ ဝုတ္တံ။ကုမာရီသု အဓိကိစ္စ ကထာ ပဝတ္တတီ.တိ-အဓိကုမာရီ ဂ္ဂုတိ ယောဇနာပိ အနုစိတာ၊ ကုမာရိ မဓိကိစ္စ ဘဝတီ.တိ ယောဇနာ ဥစိတာ။ စိတ္တ-မဓိကိစ္စ ဓမ္မာ ပဝတ္တန္တီ.တိ အဓိ-စိတ္တ-မီတိ ကစ္စာယန ဝုတ္တိ ပါဠေနာပိ အယ္ထ.မတ္ထော ဝေဒီတမ္ပေါ'ဗာ-ဋီသစ်။ ။အဓိ×ဂ္ဂုတ္ထိ, ဝါကျဥ်လည်း ရှေ့နောက်နှစ်ပုဒ်လုံး သတ္တမီ ဝိဘတ်ချည်း သက်ကုန်၏။ သို့ရာတွင်-ဇိနိန္ဒဗုဒ္ဓိ-နျာသ ဆရာကား 'အဓိ-သဒ္ဒေါတု ပထမန္တော'ဟု အဓိ-ဥပသာရ နောင် ပထမာဝိဘတ်သက်၏။

သာရသ္မတာ–၌ ဝိဘတ္တိတ္ထကို မဆို။ ယဲထာတ္ထ,သဒ္ဒိသတ္ထ စသည်ကိုသာ ဆို၏။ အဓိတ္ထိကိုလည်း အဓိတ္ထိ ဂေဟ-ကိစ္စံ'ဟု ဆိုသောကြောင့် အဓိ ကိစ္စတ္ထ အဗျယီဘော ယူလို၏။ ထို့ကြောင့် စန္ဒကိတ္ထိ ဋီကာ၌ 'အတြာ.ဓိ ဥပသဂ္ဂေါ အဓိတိစ္စေ.တျတ္ထဿ ဝါစကော'မိန့်၏။ အဓိတ္ထိကား အဓိကိစ္စတ္ထ ဝါစက,အဓိဥပသာရနှင့်၊

http://www.dhammadownload.com

ဣတ္ထိ နာမ်ပုဒ်ကို ချဉ်းစပ်ထားသည် ဟူလို။ ။ဣဒံ ဧကဟကိစ္စ ဣတ္ထိ သာမိကံ သာဓာရဏ.မိတျ.ထွော၊ ဣတ္ထိယာ အဓိကာရေ ဘဝတိ၊ သတ္တသု ဝိဘတ္ထိသု သဗ္ဗ.ဝစနေသု အဓိတ္ထိ ဣဒိသ.မေဝ ရူပံ ဘဝတိ၊ ဧဝံ ဟရိ' အဓိကိစ္စ ပဝတ္တာ ကထာ-အဓိ-ဟရိ'ဝုင်း။ ။

သာသနိက—မာဂဓ ကျမ်း၀န်တို့၌လည်း ဣဝိဘတျတ္ထ အဗျယီဘော အသုံး မထင်လှ၊ အဓိတ္ထိ,အဓိကုမာရိ, အဇ္ဈတ္တံ, အဓိ-စိတ္တံ, စသည်ကို အဓိကိစ္စတ္ထ အဗျယီဘောဟုသာ ဖွင့်ဆိုကြ၏။ ။'အဓိ-စိတ္တန္တိ ထွေ အဓိ သဒ္ဒေါ အဓိကိစ္စတ္ထော' နာ။ ။'အဓိကိစ္စ ပဝတ္တိယံ အတ္တာနံ အဓိကိစ္စ ပဝတ္တံ အဇ္ဈ.တ္တံ စက္ခာဒိ။ စိတ္တ.မဓိကိစ္စ ပဝတ္တံ ဓမ္မဇာတံ အဓိစိတ္တံ၊ သာမည နိဒ္ဒေသောပိ သမာဓိယော.ဝ ဝုစ္စတိ,သကော်တ ဝသေန အတ္ထသ ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ၊ သာမည ဇောတနာပိ ဝိသေသေ အဝတိဋ္ဌတီ.တိ ဝစနတော'နိတိ။ ။'အတ္တာနံ အဓိကာရံ ကတ္တာ ပဝတ္တာ.တိ အဇ္ဈ.တ္တာ.အဋ္ဌသာလိနီ။ ။'အတ္တာနံ အဓိ အဇ္ဈတ္ထာ၊ တိ အဓိ-သဒ္ဒေါ သမာသ-ဝိသယေ အဓိကာရတ္ထံ, ပဝတ္တိ-အတ္ထ.ဇ္ဇ ဂဟေတ္ဝာ ပဝတ္တ.တီတိ အတ္တာနံ အဓိကိစ္စ ဥဒ္ဒိသ ပဝတ္တာ-အဇ္ဈတ္တာ' မူလဋီကာ။ ။အတ္တာနံ အဓိ-အဇ္ဈ.တ္တံ၊ အတိသယေန အတ္တာနံ အဓိကိစ္စ ဥဒ္ဒိသ ပဝတ္တာ ဓမ္မာ အဇ္ဈ.တ္တံ။ ကေစ္စိ ဂဟဏ ဝသေန ဘုမ္မ.တ္ထေ စေ.တံ ပစ္စတ္တ-ဝစနံ' သံယုတ်ဋီကာ။

အဓိဝိတ္ထံ,ကိုလည်း—'အဓိ စိတ္တ.နွိ သမထ ဝိပဿနာ စိတ္တံ' အဂ်ိုတ္တရ အဋ္ဌကထာ။ ။'အ-စ်တ္တေ.တိ အဋ္ဌ သမာပတ္တိ-သခ်ါတေ.အဓိ-စိတ္တေ' ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ။ ။အဓိ-စေတသော.တိ အဓိစိတ္တဝတော သဗ္ဗစိတ္တာနံ အဓိကေန အရဟတ္တဖလ စိတ္တေန သမန္နာဂတဿာ.တိ အတ္ထေ' ထေရ အဋ္ဌကထာ။ ။ ဤ အဋ္ဌကထာတို့အလို 'အဓိကံစိတ္တံ-အဓိစိတ္တံ'ဟု ကမ္မဓာရဲ သမာသ်လုပ်၍၊ စိတ်ကို ခေါင်းတပ်သည့် စိတ္တသီသ,သမာဓိကိုသာ ကောက်ယူစေလိုကုန်၏။ ။အဗျယီဘောကိုကား အရိပ်အရောင်မျှ မပြကြ၊ ရှုဆရာလည်း အဓိစိတ္တံကို မထုတ်ခဲ့ရကား အဗျယီဘော မဖြစ်သင့် ဟူငြားအံ့။ ။'စိတ္တံ အဓိကိစ္စ ပဝတ္တံ-အဓိ စိတ္တံ' ဟူသော် အဗျယီဘော်သမာသ်၏ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအား ဖြင့် သမာဓိကို ပင် ပြသော်ကြောင့်သင့်ပါ၏-ဟူလို။ ။'စေတ္ထကိ'အညသ အတ္ထသ ဂဝေသနေန စိတ္တ.မဓိကိစ္စပဝတ္တံ အဓိ-စိတ္တ.နွိ နိဗ္ဗစနသော.ဝ အညေနာ.ကာရေန သမာဓိသ ဒီပနတော်=ပ=ယော် ယော် ယုဇ္ဇတိ၊ သော သော အတ္ထော နသည္ဟိ ဂဟေတဗ္ဗော်၊ကစ္စာဇ္ဈနေ ပန စိတ္တ.မဓိကိစ္စ ပဝတ္တနွိ ဓမ္မာ အဓိ စိတ္တ.နွိ ဗဟုဝစနသ ဂစနံ သ-သမ္မယုတ္တံ သမာဓိ' သန္ဓာယ ကတာနွိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ'နိဇ်၊

ပဒ-ဝိစ်ယတ္ထ—ဣဝိဘတျ.တ္ထ အဗျယီဘောကား အဋ္ဌကထာ ဋီကာများတွင် အသုံး မထင်လှ၊ အဓိကိစ္စတ္ထ အဗျယီဘောယူသော သာရသ္မတ,ဝါဒသာ သဓ္ဓသ

http://www.dhammadownload.com

နိုက ကျမ်းဂန်တို့နှင့် လိုက်လျောတိုက်ဆိုင်သည်ဟု နှလုံးပိုက်၍၊ သက္ကတဋ္ဌ-တွင် ကျယ် ထင်ရှား အသုံးများလှသည့် မိမိမှီရာ ကာတန္တ ကျမ်းလာ ကာရကတ္ထ 'အဓိတ္ထိ, အဓိကုမာရိ' ပုံစံကိုမျှ မယူဘဲ၊ သာသနိက ကျမ်းဂန်နှင့်လျော်အောင် ပါဠိတော်မှ ထုတ်နုတ်၍ အဓိစိတ္တံ,ဟူသော ပုံစံကို မိန့်ဆိုတော်မူသည်။

*စိတ္တ.မဓိကိစ္စ ပဝတ္တန္တိ ဓမ္မာ.တိ,ကား ဝိဂြိဟ်တုတည်း၊-'အဓိကာရံ ကတ္ဝာ ပဝတ္တာ ဓမ္မာ အဓိကိစ္စိကာ။ စိတ္တံ အဓိကိစ္စိကာ အဓိစိတ္တံ'ဟု ဝိဂြိဟ်စစ်လုပ်။

ပစ္ဆာဘဏ္ဍ-ပစ္ဆာပဒတ္ထ, ယုဂပဒတ္ထ, သမ္ဗန္ဓတ္ထ, သာကလ္လတ္ထ ပုံစံများ ကစ္စည်း ကျမ်း၌မပါ။ ။ပစ္ဆာပဒတ္ထ၌ 'ရထဿ ပစ္ဆာ=အနုရထံ'ကို ထုတ်၊ ရထဿ၊ ရထား၏။ ပစ္ဆာ၊ နောက်အဖို့တည်းပေး။ ပစ္ဆာပဒတ္ထဝါစက, အနု-ဥပသာရနှင့် ရထ,နာမ်ပုဒ်ကို ချဉ်းစပ်သည့် ပစ္ဆာပဒတ္ထ အဗျယီဘော သမာသ်ဘည်း။ ။ *ယုဂပဒတ္ထ,ဟူသည် ကေ ကာလတ္ထတည်း၊ တပြိုင်နက်ကာလ, တစ်ခုတည်းသော ကာလ-ဟူလို။ ပုံစံကား 'စက္ကေန ကေ ကာလံ နိဓေဟိ သ-စက္ကံတည်း။ သ.စက္ကံ၊ လက်နက်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်။ (ထည့်၊ ဂဓံ၊ ခွန်းတောင်း လက်နက်ကို။ နိဓေဟိ၊ ထားလော-ပေး)။ ကေ ကာလတ္ထ ဝါစက သဟ,နိပါတ်နှင့် စက္က,နာမ်ပုဒ်ကိုချဉ်းစပ်သည့် ယုဂပဒတ္ထအဗျယီဘောသမာသ်တည်း။ ။'ဟေ ဟရိ,ကေသ္မိံ ကာလေ စက္ကေန သဟ ဂဓံ ဓာရယ ဣစ္စတ္ထော' မုဒ္ဓဇောဓ ဒုဂ္ဂါဒါသ-ဋီ။

***သမ္ပတ္ထိသည်**-အတ္တ ဘာဝသမ္ပတ္တိ=ကိုယ်အတ္တဘော၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ သမိဒ္ဓိ သမ္ပတ္တိ=ထမင်းအဖျော် စသည်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်း, နှစ်မျိုး၊ ထိုတွင် အတ္တဘာဝ သမ္ပတ္တိ,၌ ပုံစံကား 'သမ္ပန္နံ ဗြဟ္မံ=သ-ဗြဟ္မံ'တည်း။ သမ္ပန္နံ၊ ပြည့်စုံသော။ ဗြဟ္မံ ကိုယ်တည်း-ပေး။ သမ္ပတ္တိ ဝါစက,သဟ-နိပါတ်နှင့်-ဗြဟ္မ, နာမ်ပုဒ်ကို ချဉ်းစပ်သည့် သမ္ပဟျတ္ထ အဗျယီဘောတဲ့တည်း။ ။သမ္ပတ္တိ ဒွိဓာ အတ္တ ဘာဝ သမ္ပတ္တိ, သမိဒ္ဓိ စ၊ သမ္ပန္နံ ဗြဟ္မံ သံ-ဗြဟ္မံ, ဗာဒ္ဓဝါနံ' စန္ဒဝုတ္တိ။ ။'သ-ဗြဟ္မံ ဗာဒ္ဓဝါန, မီတိ တေသံ(ဗာဒ္ဓဝ-ဆဇ္ဈနံ)အနုရူပ.မတ္တဘာဝေါ ဣစ္စတ္ထော'ဇိနိန္ဒဗုဒ္ဓိဋီကာသ။ ။ 'အတ္တဘာဝ သမ္ပတ္တိယံ သ-ဗြဟ္မံ၊ သမ္ပန္နံ ဗြဟ္မသရီရ.မိစ္စတ္ထော၊ သဟဿ သ-ဘာဝေါ ဧော'ကာတန္တ-ဋီ။ ။'အတ္တဘာဝ သမ္ပတ္တိ စေ.တိ အတ္ထဘာဝေါ သ-ဘာဝေါ၊ အဿ ပဝတ္တိနိမိတ္တ.မီတိ သမ္ပတ္တိ ဥတ္ထဋ္ဌတာ၊ တေ.ဒေဝါ.ဟ....သမ္ပန္နံ ဗြဟ္မ သရီရ.မီ.တိ၊ ဗြဟ္မ'သရီရံ ဗြဟ္မသရူပ.မီတိ ယာဝ'ကဝိရာဇ-ဋီ။ ။ဤဋီကာ တို့အလို,သမ္ပန္နံ၊သော။ ဗြဟ္မံ၊ ဗြဟ္မ-ကိုယ်တည်း-ပေး။ ။သမိဒ္ဓိ သမ္ပတ္တိ, ပုံစံကား 'ဘိက္ခာနံ သမိဒ္ဓိ=သု-ဘိက္ခံ'တည်း။ ဘိက္ခာနံ၊ ထမင်းတို့၏။ သမိဒ္ဓိ၊ ပြည့်စုံခြင်း တည်း-ပေး။-သမ္ပတ္တျတ္ထ ဝါစက သု,ဥပသာရနှင့်-ဘိက္ခ, နာမ်ပုဒ်ကို ချဉ်းစပ်သည့် သမ္ပတ္တျတ္ထ အဗျယီဘော့တည်း။

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဒကလျတ္ထဒ္ဒီ–'သာကလျ သ-တိဏ-မဏ္ဍော ဟရတိ၊ သာ.ဂျ.ဓိတေ'ကာ တန္တဝုတ္တိ။ ။သ.တိဏံ၊ မြက်နှင့်တကွ အလုံးစုံ။ ဝါ၊ မသုံးဆောင် သင့်သော မြက်ကိုသော်လည်း မစွန့်မူ၍။ အဏ္ဍောဟရတိ၊ သုံးဆောင်၏-ပေး။ လောကဒ္ဒ မြက်နှင့်တကွ သုံးဆောင်ဖွယ် အလုံးစုံကို သုံးဆောင်သည်-ဟူသော အနက်မဖြစ် သင့်-ဟူလို။ ။'တိဏာနံ သာကလျံ-တိဏံ'လုပ်။ သာကလျ,ဟူသည် **အကြွင်း** အကျန်မရှိ အလုံးစုံဟူသော အနက်ဟောတည်း။ သ-တိဏံ,ကား ထိုသာကလျတ္ထ ဝါစက သဟ,**နိ**ပါတ်နှင့် **တိဏ**, နာမ်ပုဒ်ကို ချဉ်းစပ်သည့် သာကလျတ္ထ အဗျယီဘောသမာသ်တည်း။ ။'သာ.ဂျ၊ မီး-ကျမ်းနှင့်တကွ အလုံးစုံ၊ ဝါ၊ မီးကျမ်းကို လည်း မစွန့်မူ၍။ (**အ**ဂျ-သဒ္ဒါ အဂျပဟိပါဒက ဂန္ဆေ ဝတ္တတေ' **သုဗောဓိနီ**)။ အဓိဟေ၊ သင်ယူ၏။ ဝါ ရွတ်**အံ့** သရဏ္ဍာယ်၏-ပေး။ အကြင်မျှလောက် ရွတ်**အံ့** သရဏ္ဍာယ်အပ်သော ကျမ်းဂန်အပိုင်းအခြားကို ဝန်ခံ၏။ ထိုမျှလောက် သရဏ္ဍာယ် သည်-ဟူလို။ ('အဂျပရိယန္တ.မဓိတေ ဣစ္ဆတ္ထော' ဣသ)။ အဂျိနော သာကလျံ သာ.ဂျိ,လုပ်။ သာကလျတ္ထ သဟ, နိပါတ်နှင့်-အဂျိ, နာမ်ပုဒ်ကို ချဉ်းစပ်သည့် သာကလျတ္ထ အဗျယီဘောတည်း။ ။'သာကလျံ ပရိဂျဟာ ပေက္ခာယ အ-သေသ ဂျဟဏီ၊ သ-တိဏ.မဏ္ဍောဟရတိ.တိ ယာဝ အဏ္ဍောဟာရိယံ ပရိဂျဟိတံ၊ တတော တိဏာ.ဒိက.မပိ နပရိစ္ဆဒတိ.တျတ္ထော၊ နပနံ 'ဧဂတိယံ ယာဝ အဏ္ဍောဟာရိယံ ကိစ္စိအတ္ထိ တံ သဗ္ဗံ တိဏာ.နွိတံ အဏ္ဍောဟရတိ'.တိ ပတိယဓေ၊ ဧဝံပရိယန္တ.ပ္ပတိ ပါဒ နေပိသာ.ဂျ၂.ဓိတေ-အဂျိဂန္တ ပရိယန္တမိစ္ဆတ္ထော'ကာတန္တ-ဋ္ဌိ။ ။'သာကလျ ဣတိ ပရိဂျဟာပေက္ခာယ အသေသ.ဂျဟဏံသာကလျံ၊ သ-တိဏ.မဏ္ဍောဟာရတိ.တိ ယာဝ အဏ္ဍောဟာရိယံ ပရိဂျဟိတံ။ **ဏ**တြ တိဏာဒိက.မပိ နစ္ဆဒတိ.တျတ္ထော၊ သ.ဂျ.မဓိတေ-**တိ** ပရိယန္တ.ပ္ပတိပါဒနေ.ပိ သမာသော, အဂျိ-ဂန္ဆပရိယန္တမဓိတေ ဣတျဓတ္ထော' ဌင်း ပဋိကာ။ ။'သာကလျေ **အာဟ**.. တိဏေန.**တိ**၊ ယဒတ္ထံ ယံ ဂဟိတံ၊ တတြတဿ နိဿေသတ္တံသာကလျံ၊ တိ**ဏေန** သဟသကလ.မိတိသ-တိဏံ၊ က်ဋိပိ အ**ဒနိယံ** နစ္ဆဒတိ.တျတ္ထော' မုဒ္ဓဗောဓ ဒုဂ္ဂဒါဒါသ-ဋ္ဌိ။ ။ဤကာ တန္တ, ဒုဂ္ဂဒါသိ'ဟ,ဆရာကား။ အဂျိ-ဂန္ဆ ပရိယန္တ.မဓိတေ' ဟူရာဒ္ဓ သာကလျသည်လည်း အလုံးစုံမဟုတ်သော အဏ္ဍော ဟာရိယဒ္ဓ ပရိဂျဟကို ငဲ့ပြီး ပြီးဆုံးခြင်း ဖြစ်၏။ သို့အတူတက် ပရိဂျဟ**ကို**ငဲ့၍ အန္တမ္ဂ သာကလျ, မပြားရကား အန္တသည် သာကလျဒ္ဓ ပင် အတ္ထင်းဝင်သည်-ဟု နှလုံးပိုက်၍ အန္တဝစနဖြစ်သော 'သာ.ဂျ.ဓိတေ'ပုံစံကို လည်း သာကလျဒ္ဓ ထုတ်အပ်သတည်း။ ။ကာသိဝုတ္တိ, သိန္ဓန္တကောမုဒီ, မုဒ္ဓ ဗောဓတ္ထိဒ္ဓကား,သာကလျ ရှိသော်လည်း အဂျိဂန္ဆ-ဆုံးရုံသာ သရဏ္ဍာယ်၍၊ ထိုမှ တပါးကို မသရဏ္ဍာယ်ဟု အနက်ထူးသောကြောင့် သာကလျမှ အန္တဝစန-ကို အသိုး ထုတ်ဆိုကြကုန်၏။ ။'အန္တဝစနေ အန္တဂ္ဂတိ ပရိဂျဟာ.ပေက္ခာယ သမတ္တိဥစ္ဆတေ၊ သာ.ဂျ၂ဓီးတ' ကာသိကာ။ ။တိဏ.မပျ.ပရိစ္ဆဒ္ဒသ-**တိ**ဏံ **အ**ဒတိ သာကလျေ **နေ.တျတ္ထော**၊ နတ္ထ.တြ **တိဏာဘာဝတေ တပ္ပရိယံ၊ အန္တေ အဂျိဂန္ဆပရိယန္တ.မဓိတေ**

http://www.dhammadownload.com

သာဂိ'သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ။ ။'နနု စ အန္တ သဒ္ဒေါ ပရိသမတ္တိယံဝတ္တတေ၊ တတြ စ သာကလျံအတ္ထေဝ တတော ကထံမန္တ ဝစနံသာကလျတော ပုထဂေ၊ဝ ဥစ္စတေ. တိ၊ အတော အာဟ=အန္တ-သဒ္ဒေါ ဣတျာဒိ၊ ယာဝတော အဇ္ဈယနသ ပရိဂ ဟော(သမ္ပဒိစ္ဆိတော)။ တာဝ မယာအဇ္ဈေတဗ္ဗ-မိတိ, တ.ဒပေက္ခာယံယာသမတ္တိ၊ သော အန္တော သော စ အသာကလျံ၊ပိ အဇ္ဈယိနသ ဘာဝတိ.တိ သာကလျ တော ပုထဂေ-ဝ ဝုစ္စတေ၊ သား၎၂.ဓိတေ.တိ အဂ္ဂိ ပရိယန္တ.ပဓိတေ' ဇိနိန္ဒ ဗုဒ္ဓိန္ဒျာသ။ ။'ဣဒါနိ ဧတောဝတာ ပဒေသော အဇ္ဈောတဗ္ဗော.တိ ယာဝတော ဂန္ထ.ပဒေသသ ပရိဂ္ဂဟော ကတော၊ တးဒပေက္ခာ သမတ္တိ ဣဟ အန္တ-သဒ္ဒေန ဝိဝစ္ဆိတာ၊ သာ စားသာ ကလျံပိ အဇ္ဈယနေ ဘာဝတိ.တိ သာကလ္လာ ပုထဂေ.ဝ ဝုစ္စတေ၊ သာ.ဂ်ိ.တိ အဂ္ဂိ-သဒ္ဒေါ တ.ပ္ပတိ ပါဒက ဂန္ထေ ဝတ္တတေ' တက္ခ ဇောဓိနီ။ ။'အဂ္ဂိ-ဂန္ထပရိယန္တ မဓိတော.တိ ယဒိပိ အတြသာကလျံအတ္ထိ၊တထာပိ-အဂ္ဂိ.ဂန္ထ ပရိယန္တ.မဓိတေ၊ တတော အညံနာ.ဓိတေ ဣတျသ အ-သာကလျ.တ္ထံ ဝစနံ' မုဒ္ဓဇောဓ, ရာမ-ဠီ။

ပါယေနာ.ဿပဒဝိဂ္ဂဟော–ဟူရကား ယေဘုယျ အားဖြင့်သာ အဿပဒ ဝိဂြိုဟ်ဆိုသည်၊ အပွက အာံးဖြင့် နိပါတ ပုဗ္ဗက,တိရော ပဗ္ဗတ,စသည်တို့၌ဤကား မိမိပုဒ်ရင်းဖြင့်ပင် သ.ပဒ ဝိဂြိုဟ်ဆိုရသေး၏-ဟု ပြခြင်းငှာ 'ပဗ္ဗတဿ တိရော= တိရော-ပဗ္ဗတံ'စသည်ကိုမိန့်။ ။'နိစ္စ သမာသဿ ဟိ ရညော ပုတ္တော.တျာ.ဒိသု ဝိယဲ သက.ပဒေန ဝိဂ္ဂဟ ဝါကျ သမ္ဘဝတေ ဣဓ စ တ.ဒသမ္ဘဝါ အဿပဒဝိဂ္ဂ ဟောတိ ဝုတ္တံ၊ သော စ ခေါ ယေဘုယျ ဝသေနေ.ဝ နိပါတ-ပုဗ္ဗကေသု အန္တော ပါသာဒါ.ဒိသု ပန သက-ပဒေန.ပိ ကတ္ထစိ ဝိဂ္ဂဟ.ဝါကျသမ္ဘာဝတော' ဣ-ဠီ။ ။ *'ဥပသာရ၊ ရွေဝယ်ချ၍၊ နောက်မှ နာမ်ပုဒ်၊ ထုတ်၍ရှိရာ၊ ဥပသာရ၊ တကွပုဒ်နှင့်၊ ရောထပ်ဆင့်။ မသင့်-ဝိဂြိုဟ်မှု'ဟု နိယံလည်းစပ်ဆိုကြကုန်၏။ သို့သော်၊ ဤ ဣ-ဠီ, နိယံတို့ ဆိုတိုင်းအမြဲမှတ်ရမည်မဟုတ်။ ဥပသာရ-ပုဒ်များနှင့်လည်း သပဒဝိဂြိုဟ် ဆိုရသေး၏။ထိုကြောင့် မူလဠီကာဉ်'အတ္ထနိ အဓိ.အဇ္ဈတ္တံ အတ္တာနံ အဓိ.အဇ္ဈတ္တံ' ဟု သပဒဝိဂြိုဟ် ဖွင့်ဆိုအပ်သတည်း။ 'သဒ္ဒါဟုက၊ ယေဘုယျ၊ မုချမယူရာ' ဟူလို။

တွက်ရာဥ် အမှာစကား – ဥပ-နဂရံ, ပုံစံဥ်၊ ဥပxနဂရသ ဟု ဝါကျရုပ် လုပ်စဉ်ကပင် ဥပ, နောင် သိ,ဝိဘတ်ကို၊ သဗ္ဗာသ.မာဝုသော, သုတ်ဖြင့် ခေါ်ပြီး ဖြစ်လျက်၊ တေသံ,သုတ်ဖြင့် သမာသ်အရာဥ် ထင်၍ ခေါ်ပြန်ခြင်းသည်၊ ၎င်းနာမ် သုတ်ဖြင့် သမာသ်အရာဥ်, သတ္တိ အရှိန် အစောက်ကုန်အောင် မခေါ်နိုင်၊ သစ်ပင်ကို အရင်းက ခုတ်ဖြတ် သတ်လိုက်သော်လည်း၊ အမြစ် မကုန်သည့်အတွက်-သေ သည်ဟု မဆိုရသကဲ့သို့တည်း။ သို့အတွက်၊ သတ္တိတုန် ကင်းပျက်အောင် တေသံ ဝိဘတ္တိယော'သမာသ်သုတ်ဖြင့် ထပ်၍ ခေါ်ရပြန်သည်မှ မှတ်။

http://www.dhammadownload.com

၃၂၀-သော နပုံသက လိင်္ဂါ။ ။သော၊ ထို အဗျယီဘော သမာသ်ကို။ နပုံသက လိင်္ဂါ၊ နပုလ္လိင်ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ရှုမှတ်အပ်၏။ ။သော၊ အဗျယီဘာဝ သမာသော၊ ထို။ နပုံသက လိင်္ဂါ ဇ၀၊ နပုလ္လိင့်ဟူ၍သာလျှင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

ရုပ်တွက်ပုံ–ဥပ နဂရုံ=ဥပ+နဂရဿ,တည်။ နဂရုံဿ၊ ၏။ သာမိပါ၊ အနိုး၌ ဖြစ်သော စကားတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ ဥပသဂ္ဂ-နိပါတ-ပုဗ္ဗကော အဗျယီဘာဝေါ,သုတ်ဖြင့် ဥပ+နဂရဿကို အဗျယီဘော သမာသ် အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော=သမာသ်၏ သို့သ ဝိဘတ်တို့ကိုခေါ်။ တေသံ သဒ္ဒါဖြင့် သ,အာဂုံကို ခေါ်။ ပကတိ စဿ=သရအဆုံးရှိသော ဥပ+နဂရ,ကို။ ဥပ+နပရ-ဟု ပကတိပြု။ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်။ အံ-ဝိဘတ္တိန,မကာရန္တာ အဗျယီ ဘာဝေါ=အကာရန္တ အဗျယီဘော သမာသ်မှ နောက်ဖြစ်သော သ-ဝိဘတ်ကို အံ-ပြု၊ ခေါ်၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။နိ,ဒ္ဓရထံ=နိ+ဒရထာနံ။ ဒရထာနံ၊ ပူပန်ခြင်းတို့၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ ဥပသဂ္ဂ နိပါတ ပုဗ္ဗကော=နိ+ဒရထာနံ,အဗျယီဘော သမာသ်အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော=သမာသ်၏ သို ဝိဘတ်တို့ကိုခေါ်။ ပကတိ စဿ=သရအဆုံးရှိသော နိ+ဒရထ,ကို၊ နိ×ဒရထ,ဟု ပကတိပြု။ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ အံ-ဝိဘတ္တိန မကာရန္တာ=အကာရန္တ အဗျယီဘော သမာသ်မှ နောက်ဖြစ်သော သို့,ဝိဘတ်ကို အံ-ပြု၊ ခေါ်၊ ကပ်၊ ပရဿ ဒ္ဝေဘာဝေါ ဌာနေ=န,၏ မှီရာ ဌာ,သရမှ နောက်ဖြစ်သော ဒ,ကို သဒိသဒ္ဒေဘော် ဒ္ဒ,ပြု၊ ပြီး၏။ ။နိ,မ္မသကံ=နိ×မသကာနံ၊ မသကာနံ တို့လို။ အဘာဝေါ၊ တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ နည်းတူလုပ်။ပရဿ ဒ္ဝေဘာဝေါ=မ,ကို သဒိသဒ္ဒေဘော် မှ-ပြုသည်သာထူး၏။ ။ ဟထာ-ဝုသုံ=ယထာ+ဝုဟာနံ။ ဝုဟာနံ၊ တို့၏။ ပဋိပါတိ၊ တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ နည်းတူ။ ။နောက်နည်း။ ယထာ-ဝုသုံ=ယထာ×ဝုဟာ၊ ဝုဟာ၊ ကုန်သော။ ယေယေ၊ အကြင် အကြင်သူတို့။ ဣတိအတ္ထော၊ ၌။နည်းတူ။ ။ယာဝ,ဇီဝံ=ယာဝ×ဇီဝဿ။ ဇီဝဿ၊ ၏။ ယတ္ထကော ပရိစ္ဆေဒေါတည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ ၌။ နည်းတူ။ ။ အဓိစိတ္တံ=အဓိ×စိတ္တံ။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဓိကိစ္စကာ၊ အရှိအသေပြု၍ဖြစ်သော တရားတို့ တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။နည်းတူ။ ။တိရော ပဗ္ဗတံ၊ တိရော×ပဗ္ဗတဿ၊ ပဗ္ဗတဿ၊ တောင်၏၊ တိရော၊ တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ ဥပ-နာရဲ့ နှင့် အတူတွက်။ ။ ပတိ,သောတံ=ပတိ×သောတဿ။ သောတဿ၊ ၏။ ပတိဝတ္တာ၊ ရွေ့ရှုဖြစ်သော လှေတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ နည်းတူ။ ။အန္တေ-ပါသာဒံ=အန္တေ×ပါသာဒဿ။ ပါသာဒဿ၊ ၏။ အန္တေ၊ တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ နည်းတူ။

၃၂၀–ဒ္ဒိ-ပဒ-ပရိဘာသသုတ်။ ။ဆိုခဲ့ပြီးသုတ်မှ အဗျယီ ဘာဝ သဒ္ဒါ အလိုက်ခံလျှင် ပြီးလောက်လျက်၊ သော,သဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းသည် နောက်သုတ်သို့ လိုက်စေလို၍ ဆိုသတည်း။ ။သော,ဂဟဏေန အဗျယီ ဘာဝဂ္ဂဟဏံ

http://www.dhammadownload.com

ယာ ကထာ၊ အကြင်စကားသည်။ ကုမာရီသ့၊ မိန်းမပျိုတို့၌။ အဓိကိစ္စ၊ အရှိ အသေပြု၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဤတိ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ သာကထာ၊ ထိုစကား သည်။ အဓိကုမာရိ၊ အဓိကုမာရိမည်၏။ ယာကထာ၊ အကြင်စကားသည်။ ဝဓု ယာ၊ (ခွေးမ-မိန်းမ)၏။ သမီပေ၊ အနီး၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ ယာ ကထာ၊ သည်။ ဥပ-ဝဓု၊ ဥပ-ဝဓုမည်၏။ ယာကထာ၊ သည်။ ဂဂ်ါယ၊ ဂဂ်ါမြစ်၏။ သမီပေ၊ ၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ ယာကထာ၊ သည်။ ဥပ-ဂဂ်ံ၊ ဥပဂဂ်ါ မည်၏။ *ယာ ကထာ၊ အကြင်စကားသည်။ မဏ္ဍိကာယ၊ မဏ္ဍိကာ၊ မည်သော မိန်းမ၏။ သမီပေ၊ ၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ ယာ ကထာ၊ သည်။ ဥပ-မဏ္ဍိကံ၊ မည်၏။

ဥတ္တရ-နိဝတ္တန.ထ္ထ'နိ။ ။အာဿ ဗျာချာန်၌ကား၊ 'မုဒုံ ပစတိ' စသည်၌ ကြိယာ ဝိသေသနတို့၏ နပုံသက၊ အဖြစ်ကို သိစေလို၍ ဆိုသည်-ဟူလို။ ။'သိဒ္ဓေ သတျာရ.မ္ဘော ဉာပနာယ ဟောကို၊ ကြိယာဝိသေသနာန.ဉ္စ နပုံသကတ္တံ' ဗျာ ချာန်။ ။တစ်နည်း၊ ဆိုခဲ့ပြီးသုတ်မှ အဗျယီဘာဝသဒ္ဒါကို အလိုက်ခံက၊ ဤသုတ် ကား နပုလိင်ကို အဗျယီဘော မည့်သောသုတ်ဟု မှတ်မှားမည်ကိုစိုး၍ ထို မိစ္ဆာ ကို ပယ်ခွာဖို့ရာ၊ ဩာ၊သဒ္ဒါကို ဆိုရသတည်း။ တက္ကဒီ ပိကာ-ဋီကာနည်းတည်း။

ဤသုတ်ကို–ဉာ၊ နိ၊ နာ တို့က၊ ကာရိယာ.တိဒေသ၊ သုတ်ဟု ဆိုကုန်၏။ ညောင်စောင်း၌တည်သောသူ ကြွေးကြော်သည်ကို၊ ညောင်စောင်း ကြွေးကြော် သည်ဆိုသလို၊ နပုလိင်၌ မှီသော အစီအရင်ကို၊ နပုလိင်ပေါ်သို့။ တင်ပေးလိုက် သော 'ဌာနူပစာ နည်းအားဖြင့် ကာရိယာ.တိ ဒေသ' သုံတ်တည်း။ သေသေ သုန္တု၀၊ ကဲ့သို့မှတ်လေ၊ ဟူလို။ ။နပုံသက-လိင်္ဂေါ.တိ ကာရိယာတိဒေသော ယ်ထာ၊မဏ္ဍာ.ဌာ မဏ္ဍာ.တိ ဝုစ္စတိ၊ တထာ နပုံသက-လိင်္ဂံ၌ ကာရိတံ နပုံသက လိင်္ဂ.န္တိ ဝုစ္စတိ၊ တေရနံ.၀ ဝိညာယတိ 'သော နပုံသက လိင်္ဂ ကာရိယဘာ၀ေါ ဟောတီ.တိ အတ္ထော၊ တံ ပန 'သရော ရဿော နပုံသကေ'တျာ.ဒိနာ ဝုတ္တဝိဓာနံ၊ အညထာ လိင်္ဂါ တိ ဒေသေ အဓိ.ပည.န္တိ အာဒီသု အဓိဉာဏ.န္တိ အာဒိ ရူပံ'ဉာ။

ရူဆရာကား'သေသေသုန္တု.စ'ကဲ့သို့၊ အတိဒေသ၊ လက္ခဏာပြု ဤ၀-သဒ္ဒါ မပါသော်ကြောင့် ကာရိယာ.တိဒေသ၊ သုတ်မဟုတ်။ တတော စ ဝိဘာတ္တိယော၊ ကဲ့သို့၊ ဝိဓိလက္ခဏာရှိသော ဝိဓု.ဂ်-ပရိဘာသာသုတ်တည်း။ ကစ္စည်းဝုတ်ဦ၌ 'နပုံသက-လိင်္ဂေါ.၀'ကို၊ လိင်္ဂေါ+ဧ၀,ပုဒ်ဖြတ်၍ဟုဆို၏။ ။'နစာယံ ကာရိယာ.တိ ဒေသော၊ အဗျယီဘာ၀သာ ဟိ ပုဗ္ဗ.ပဓာနတ္တာ အ-လိင်္ဂတ္တေ သမ္ဘတ္တေသော နပုံသက.လိင်္ဂေါ.တိ နပုံသက.လိင်္ဂတ္တံ ဝိဓိယတေ။ 'သေသေသန္တု၀ါ'တိ အာဒီသု ဝိယ ထတ္တေ ဤ၀-သဒ္ဒါသာ အ-ဒဿနတော.တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဒုန္နီ.တပ္ပုရိသာနံ ဝိယ ဟိ. လိင်္ဂတ္တေ သမ္ဘတ္တေ နပုံသကတ္တုမနေန ဝိဓိယတေ.တိ ဓေဒိတဗ္ဗံ' ရှု-ဋီ။

http://www.dhammadownload.com

ကစ္စည်းကျမ်း၏ မှီရာ သက္ကတ=ကာတန္တ၊ ၎င်း-ဋီကာ၊ ပဉ္ဇိကာ, စသော ကျမ်းတို့ဋ္ဌလည်း အတိဒေသ, လက္ခဏာပြု ဣဝ, သဒ္ဒါ မပါမရှိသည့်ပြင်၊ ရှု-ဋီ စကားနှင့်အတူပင် ဖွင့်ဆိုကြ၏။ ။'သ နပုံသက-လိင်္ဂ်ဘဝတိ၊ ၂-၅-၁၅'။ ။ သော အဗျယီဘာဝ-သမာသော နပုံသက လိင်္ဂ် ဘဝတိ၊ အဗျယ ပုဗ္ဗ-ပဒတ္ထာ အ လိင်္ဂ်တော့ဝ, သမ္ပတ္တေ.တိ ဝစနံ'ကာတန္တိကဝုတ္တိ။ ။'နနု ကိမတ္ထ.မိဒံ ယာဝတာ ဝိသေသ-လိင်္ဂါ.ဝဂတျာ-ဘာဝေန သာမညတ္ထာ နပုံသကတ္တံ သိဒ္ဓ.မေဝေတိ. အဓိပ္ပါယေန သိဒ္ဓန္တမာဟ အဗျယ-ပုဗ္ဗ ပဒတ္ထာ ဣတိ ဝုတ္တိ' ကဝိရာဇ-ဋီ။ ။ 'ပုဗ္ဗ.ပဒ.တ္ထပ္ပဓာနော ဟိ အဗျယီ-ဘာဝေါ ပုဗ္ဗ-ပဒ.တ္ထသ္မ စ အ-သတ္ဒ-ဘူတတ္ထာ လိင်္ဂ်.သခ်္ချာဟိ ယောဂေါ နဘဝတိ၊ အတော ဣဒ.မုစ္စတေ ဣတ္ထျတ္ထော' ပဋိကာ။ ။ပုဗ္ဗ.ပဒ.တ္ထပ္ပဓာနသ္မာ အလိင်္ဂ်တာဝ ပတ္တာ။ အညပဒတ္ထ.ပ္ပဓာနသ္မာ အဘိဓေယ္ယာ လိင်္ဂ်တာ၊ အတော ဣဒ.မုစ္စတေ' ကာသိကာ။ ။'ပုဗ္ဗပဒ.တ္ထ.ပ္ပဓာနသ္မာ အ-လိင်္ဂ်တာဝ ပတ္တာ.တိ အဓိတ္ထိတျာဒေါ ပုဗ္ဗပဒသ္မာ အ-လိင်္ဂ်တ္တာ၊ အညပဒ.တ္ထ ပ္ပဓာနသ္မာ အဘိဓေယ္ယာလိင်္ဂ်တာ တိ ဉမ္မတ္တဂဂ််မိတျာဒေါ ဒေသော အဘိဓေယ္ယာ၊ သေပတ္တံ စ ပုလ္လိင်္ဂေါ ဣတိ ပုလ္လိင်္ဂ်တ္ထံပတ္ထံ'ဇိနိန္ဒဗုဒ္ဓိနျာသ။ ။သို့အတွက်၊ ဂုရု, တုံတေး'ဆရာတော်ဘုရားများသည် ရှု, ဝါဒသာကောင်းသည်ဟု နှလုံးပိုက်တော်မူကြ၍ 'နပုံသက-လိင်္ဂေါ်.ဝ။ နပုလ္လိင်ဟူ၍သာလျှင်' ဟု အဝဓာရဏအနက် ပြန်ဆိုတော်မူကြသတည်း။ ငါတို့လည်း ယင်းဆရာတော်မြတ်တို့၏ ဝါဒအတိုင်း ပင် အနက်ပြန်ဆိုသည့်ပြင်၊ ပရိဘာသာသုတ်လုပ်၍တည်း ချပ်စီရင်အံ့။

ပုံစံဥ်ရှင်းလင်းချက်—အဓိကာရီ ကတ္တာ ပဝတ္တာ ကထာ=အဓိကိစ္စကာ။ ကုမာရီသု အဓိကိစ္စကာ=အဓိကုမာရိ။ ။'အယံ နော ပုတ္တသဿဘရိယာ.တိ သဿုသဿု, ရေဟိ အဓိ-ဂန္ဆဗ္ဗာ ဇာနိတဗ္ဗာ.တိ ဝဓူ၊ ခ္ဘေးမ။ ။တနည်း၊ပဗ္ဗတိ ကာမဂုဏေဟိ အတ္တာနိ သတ္တေ ဗန္ဓတီ.တိ ဝဓူ။ ဗန္ဓ+ဓာတ်၊ ဥ-ပစ္စည်း။ ဗန္ဓ,ကို ဝဓ-ပြု။ ။ တစ်နည်း၊ 'ကိလေသ ဝသေန သုနခ.မွိ ဥဒါဟဲယ ဂမန သီလာ.တိ ဝဓူ'-ဟန+ ဓာတ် ဥပစ္စည်း၊ဟန,ကို၊ဝဓ-ပြု။ ဝဓူ။ ။မိန်းမပေး။ ။'ဝဓုယာ သမီပံ=ဥပ.ဝဓု၊ ဝဓုယာ သမီပေ ယာကထာ ပဝတ္တိ သာ=ဥပ-ဝဓူ။ ။'ဂဂ််ိယ သမီပံ=ဥပ-ဂဂ််ံ။ ဂဂ််ိယ သမီပေ ယာကထာ ပဝတ္တိ သာ=ဥပ-ဂဂ််ါ၊ 'မဏ္ဍိကာယ သမီပံ=ဥပ-မဏ္ဍိကံ၊ မဏ္ဍိကာယ သမီပေ ယာ ယထာ ပဝတ္တိ သာ=ဥပမဏ္ဍိကာ'။ ။ရွှေကား သမီပတ္ထ အဗျယီဘောတည်း။ သမီပတ္ထကိုကောက်၊ နောက်ကား ဗဟုဗ္ဗီဟိတည်း။ သမီပီ ဝတ္ထု စကား ဒြင်ကိုကော်က် ၃၁၉-သုတ် ပြန်ကြည့်။

မှတ်ချက်-ဥပ မဏ္ဍိကံ,ပုံစံ-ဥ 'မဏ္ဍိကာ.တိ ဥဒကစာဋိ' ဟူသော ရှု-ဋီကာကို ထောက်၍ မဏ္ဍိကာယ၊ ရေအိုး၏-ဟု အဋ္ဌကျောင်းဆရာတော်ပေး၏။ ဒဂ္ဓိဏ ဝန်ဆရာတော်ကား၊ အိုးစရည်း၏-ဟု ပေး၏။ ။နန်းကျောင်းဆရာတော်ကား မဏ္ဍိကာယ၊ မဏ္ဍိကာ မည်သော မိန်းမ၏-ဟု ပေး၏။ အထောက်မပါ။ ။အဘိ

http://www.dhammadownload.com

၃၂၁--ဒိဂုဿေကတ္တံ။ ။ဒိဂုဿ၊ သမာဟာရ ဒိဂုသမာသ်၏။ ကေတ္တ.၌၊ ကေဝုစ် အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ နပုံသက-လိင်္ဂတ္တ၌၊ နပုလ္လိင်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒိဂုဿ သမာသဿ၊ ၏။ ကေတ္တ၌၊ သည်လည်းကောင်း။ နပုံသကလိင်္ဂတ္တ၌၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊၏။ တယော၊ သုံးပါး

ခန်၌ အိုးစရည်းဟော မဏိက-သဒ္ဒါ နပုလ္လိင်-ဟု ဆို၏။ ။ထောမနီခိ-သက္ကတ အဘိခန်၌လည်း 'မဏိ-ဏီ-ပုံ-ထီ၊ မန-ဏ္ဍ၊ ထိ တု ပက္ခေဝါ၊ ဏ္ဍိ၊ မုတ္တာ.ဒိ ရတနေ မဏိမယ ပတ္တဘေဒေ အလိဏ္ဍရေ (ဇာလာ) လိင်္ဂေ နာဂ.ဘေဒေ၊ မဏိ ဗန္ဓေစ၊ သုတ္တေ.က အလိဏ္ဍရေန'ဟု နပုလ္လိင်ပင် လာ၏။ သို့အတွက် ရူ-ဋ္ဌိနှင့်တကွ ရေအိုး၊ အိုးစရည်းအနက်များကို ဆင်ခြင်ရန်ရှိ၏။ ။နန်းကျောင်းနက် မူကား 'သုတ္တေ.က၊ သညာယံ ကံ ဝါ'ဟု ဆိုသော ဝါစ.ပတ္တိ၊အဘိခန်၌ တစ်နည်းလာသော အမည်နာမ ပညတ်ဟော 'မဏိကာ'ဟု ဏ္ဍတ္ထိလိင်ကြံလျှင် သင့်စနိုးရှိ၍ မဏိကာယ၊မဏိကာမည်သောမိန်းမ၏' ဟု ဝါတို့လည်း အနက်ဟော ဇနာခဲ့ပေသည်။ ပစ္ဆိမာရုံ ဆရာတော်ကား မဏိကာ၊ ရွှဲသေး'ဟု ဏ္ဍတ္ထိလိင်နှင့်လာသော ဓာတ္ဝတ္ထသဂ်ိုဟ်ကို အားထား၍၊ မဏိကာယ၊ ရွှဲသေး၏-ဟု အနက်ပေး၏။ နှစ်သက်ရာကို ယူတော်မူကြကုန်။

ရူပ်တ္တက်ပုံ--အဓိ-ကုမာရီ=**အ**ဓိ+**ကု**မာရီသု။ ကုမာ**ရီ**သု၊ တို့၌။ **အာ**ကိစ္စိကာ၊ အရိ**အ**သေပြု၍ဖြစ်သော စကားတည်း။ ဏ္ဍတိ အတ္ထေ၊ ၌။ ဥပသဂ္ဂ-နိပါတ-ပုဗ္ဗကော=အ×ဓိကုမာရီသု၊ကို အဗျယီဘော သမာသ်အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော=သမာသ်၏ သိ-သု၊ **ဝိ**ဘတ်တို့**ကို**ခေျ။ ပကတိ စဿ=အရ အဆုံးရှိသော အဓိ+ကုမာရီ-ကို အဓိ+ကုမာရီ-ဟု ပကတိပြု၊ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ သော နပုံသက-လိင်္ဂ်ါ=ဏ္ဍိသုတ်ဖြင့် အဗျယီဘော သမာသ်ကို နပုလ္လိင်ဟူ၍ မှတ်**ရာ**၏-ဟု ပရိဘာသာ လာသောကြောင့် သရောရသော နပုံသကေ-သု**တ်**ဖြင့် နပုလ္လိင်၌ဖြစ်သော ဏ္ဍိ-ကို ဏ္ဍ-ရသပြု၊ အညသ္မာ လောပေါ စ=သိ-ကို ခေျ၊ ပြီး၏။ ။ဥပ-ဝဓု=ဥပ+ဝဓုယာ၊ဝဓုယံ၊၏။ သမီပါ၊တည်း။ ဏ္ဍတိ အတ္ထေ၊ ၌။ **နဉ်**းတူ။ သ**ရော**ရသော နပုံသကေ=ဥ**-ကို** ရသ-ပြု၊ သိ-ကို ခေျ။ ။ဥပ ဂင်္ဂံ=ဥပ-ဂင်္ဂါဃ့။ သ**ရော** ရသော=အာကို **အ**-ရသပြု၊ အံဝိဘတ္တိနံ.မကာရန္တ=သိ-ကို **အံ**-ပြု၊ ခေျ၊ ကပ်။ ။ဥပ-မဏိကံ=ဥပ+မဏိကာယ၊ သ**ရော** ရသော=အာ-ကို **အ**-ရသပြု၊ **အံ**-ဝိဘတ္တိနံ.မကာရန္တာ=သိ-**ကို**၊ **အံ**-ပြု၊ ခေျ၊ ကပ်၊ သည်သာထူး၏။ **အ**ကြွင်းနည်းတူ။

၃၂၁-ဒ္ဒိ-ပ်ဒ၊ ဝိဓိသုတ်။ ။'**ကေတ္တိ** ဘာဝေါ သမာသလက္ခဏံ'ဟူသည်နှင့် အညီ ဏ္ဍိသုတ်ကို မဆိုသော်လည်း ကေတ္တ အဖြစ်သည် စင်စစ် ပြီးနိုင်သည် ဖြစ်ပါလျက် ဘယ်အတွက် ဆိုပြန်သနည်း-ဟူမူ။ ။ပုဒ် နှစ်ပါးတို့၏ တစ်ခုတည်းသော အနက်ရှိသည် အဖြစ်ဖြင့် ပြုခြင်းသည် **ကေတ္တိ**ဘာဝ**သ**ဖြစ်၍ ကေတ္တမဖြစ်၊

http://www.dhammadownload.com

ကုန်သော။ လောကော၊ လူတို့တည်း။ တိ-လောကံ၊ လူသုံးပါး။ တယော၊ သုံး ချောင်းကုန်သော။ ဒဏ္ဍာ၊ တုတ်တို့တည်း။ တိ-ဒဏ္ဍံ၊ တုတ်သုံးချောင်း။ တီဏိ၊ သုံးလုံးကုန်သော။ နယနာနိ၊ မျက်စိတို့တည်း။ တိ-နယနံ၊ မျက်စိသုံးလုံး။ တယော၊ သုံးချောင်းကုန်သော။ သိင်္ဂါ၊ ချို (ဦးချို) တို့တည်း။ တိ-သိင်္ဂံ၊ ချို သုံးချောင်း။ စတယော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဒိသာ၊ အရပ်မျက်နှာတို့တည်း။ စတုဒ္ဒိသံ၊ အရပ်လေးမျက်နှာ။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဉာန္ဒြိယာနိ၊ ဉာန္ဒြေတို့ တည်း။ ပဉ္စိန္ဒြိယံ၊ ဉာန္ဒြေငါးပါး။

ကေဝုစ် ဝိဘတ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ပြုပြင်ခြင်းသည်သာ ကေတ္တ ဖြစ်သည်ဟု ပြခြင်းငှာ ဆိုသတည်း။ ။ထိုကေတ္တကို ဒိဂုသမာသ်ဟူသမျှ၌ တောင်သူ လေ့နှံခင်းထစ် တစ် တစ်ခုခု မှတ်ယူရမည်မဟုတ်။ သမာဟာရဒိဂုသမာသ်၌သာမှတ်။ ။အ-သမာ ဟာရ ဒိဂုသမာသ်၌ကား ဗဟုဝုစ်လည်း သက်အပ်သတည်း။ ။'သမာဟာရ-ဒိဂုဿေတံ ဂဟဏံ၊ တတ္ထ သဗ္ဗတ္ထေ.က-ဝစန.မေဝ ဟောတိ၊ အညတြ ပန ဗဟု ဝစနမိ'ရှု။ ။အပေါင်းပြဋ္ဌာန်း-မူ-သမာဟာရဒိဂု။ အစိတ် ပြဋ္ဌာန်း-မူ-အ-သမာ ဟာရဒိဂု။ 'စတု-ဒ္ဒိသံ၊ဒိ-ရတ္တိ' စသည်ကား သမာဟာရ ဒိဂု။ 'ကေ.ပုဂ္ဂလော၊ ပဉ္စိန္ဒြိယံ' စသည်ကား အ-သမာဟာရ ဒိဂု။ ။'တ္ထေ ဘာဝေါ ဝါ သမာ ဟာရေ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဉာစ္စ.တြ သမုဒါယ.ပွဓာနဝိဝိစ္ဆာယ.မေက-ဝစနံ။ အဝ ယဝ.ပွဓာနဝိဝိစ္ဆာယံ ပဒေ ဗဟု-ဝစန.မိဿ ဘဝတိ' သာရသတ္ထ-ဋီ။

ပါကိန်-၌–'သ နပုံသကံ' ၂-၄-၁၇၊ သုတ်ဖြင့် ဒိဂု၊ဒ္ဝန္ဒ၊ကေတ္တတို့၏ နပုလ္လိင် အဖြစ်ကိုပြဆို၏။ သို့ရာတွင် ဒ္ဝန္ဒ ကေတ္တ၌ နပုလ္လိင်မြဲ၍ ဒိဂုကေတ္တ၌ကား 'ဒိဂုသ္မာ' ၄-၁-၂၁၊ သုတ်ဖြင့် ဉာတ္ထိလိင်၌ ဝိပစ္စည်းသက်၍ ပဉ္စပူလီ၊ဒသရထီ စသည် ရှုပ် ဖြစ်သောကြောင့် နပုံသကတ္တမမြဲ။ ထို့ကြောင့် 'အကာရန္တ-တ္တရ ပဒေဒိဂု-ထိယံ ဘာသီယ်တေ'ဟူသော အ.ပဝါဒသုတ်ကို ဝါတ္ထိကဆရာဆို၏။ 'အ-ကာရန္တ-တ္တ ရုပဒေါ၊ အ-ကာရန္တ နောက်ပုဒ်ရှိသော။ ဒိဂု၊ ကို။ ထိယံ၊ ဉာတ္ထိလိင်၌။ ဘာသီ ယတေ၊ဆိုအပ်၏-ပေး။ ။ထိုအ-ကာရန္တ နောက်ပုဒ်၌ရှိသော ဒိဂုတွင်လည်း ပတ္တ စသော သဒ္ဒါ နောက်ပုဒ်ရှိသော ဒိဂု၌ ဒီ-မစ္စည်းမသက်ရ။ ထို့ကြောင့် 'ပတ္တာ ဒီဟိ ပတိသေဓော ဝတ္တဗ္ဗော၊ ပဉ္စပတ္တံ၊ စတု-ယုဂံ၊တိ ဘူဝနံ' ဟူသော သုတ်ကို ဆို၏။ 'ပတ္တာဒီဟိ၊ ပတ္တ-စသော သဒ္ဒါတို့မှ နောက်၌။ ပတိသေဓော၊ ဝိပစ္စည်း မသက်ရန် တား-မြစ်ခြင်းကို။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဆိုအပ်၏။ 'ပဉ္စ ပတ္တံ၊ ခုက်ငါးခု။ စတု ယုဂံ၊ ယုဂ်လေးခု။ တိ ဘူဝနံ၊ လောကသုံးပါး-ပေး။ ။'သ-ဉာစ္စတေသ် အနု-ဝါဒေါ ဝတ္တဗ္ဗော ဘဝိဿတိ၊ **အနုဝါဒေါစ** ပသိဒ္ဓသ္မော.ဝ ဘဝတိ၊ **တထာ စ** ယထာ ဒဿနံ အယံ လိင်္ဂစဝတ္ထာ အချာတာ.တိ၊ တေန ဒ္ဝန္ဒေ ကေတ္တဘာဝေ **နိစ္စ** နပုံသကတ္တံ ဝိညာယတေ၊ ဒိဂုစ အနိယဲတာ၊ တေန 'တ-ကာရန္တ-တ္တရပဒေါ **ဒိဂု ဉာတ္ထိယ်ံ ဘာသီယတေ' ဉာစ္စတေသံ ဥပပန္နံ ဘဝတိ' ဇိနိန္ဒဗုဒ္ဓိဋီကာသ။**

http://www.dhammadownload.com

ဣသုတ်ကား-ကာရိယစ်တိ ဒေသသုတ်-ဟူ၏-နှိ။ ။သက္ကတ, ဒွိလည်း အတ်ဒေသပင်ဆို၏။ ။'ဒိဂု ဘော-ဝစနံ'-ပါဏိနီး ၂-၄-၁။ ။ဒိဂု သမာသော ဘော-ဝစနံ ဘဝတိ၊ ကော်သ ဧစနံ ကော် ဝစနံ၊ ကော်သ အတ္ထသ် ဝါစကော ဘဝတိ၊ တိ အတ္ထော။ တ၊ဒနေနေန ပကာရေန ဒိဂုတ္ထသ် ကော်တ္ထ၊ဘာဝေါ ဝိဓိယ တေ, ဒွိဂု၊တ္ထော ကေတ္တံ ဘဝတိတိ'ကာသိကာ။ ။'တ၊ဒနေန ပကာရေနေ၊တိ အနုတ္ထ၊သော်၊ကာ-ဝစန-သဒ္ဒ၊ဂုဟကာ၊ဟ်ဘဏေန ဂ္ဟတ္ဗ၊တ္ထော၊ နှ စာ၊နေကတ္တာ၊ ဟိခာယိနေစ သဒ္ဒသ် ဝစန၊သတေပိ ကေတ္တာ၊ဘိခာယိတ္တံ သက္ကတေ ကတ္တုံ, သဒ္ဒါနံ် အတ္ထာ၊ဘိခာယိတ္တသ် သစာဘဝိကတ္တာ ဥစ္စတေ စေ၊ဒံ ဝစနံ၊ တတော သာမတ္ထိယာ အတိ ဒေသော၊ယံ ဝိညာ၊ယတေ ဂ္ဟတိ, အတော အစာဟ.... ဒိဂုတ္တသ်ောကတ္တ၊ဘာဝေါ ဝိဓိ ယတေ ဂ္ဟတိ' ဇိနှိန္ဒ ဗုဒ္ဓိ၏သ။ ။'ဒိဂု၊အတ္ထော သမာဟာရော ကောဝ ဘဝတိ၊ နပုံသကမီ.တိ နပုံသကတ္တံ၊ ပဗ္ဗ၊ဝဝံ 'သိဒ္ဓန်တကော မုဒီ။ ။'နဟိ ဝတ္ထုတော အနေက၊တ္ထဒသ်ော်၊ကတ္ထံ သမ္ဘဝတိ.တိ အတိ၊ဒဒသာယ မိတ္ဘာ၊စရိယေန၊ဟ....ကော်ဝ ဂ္ဟတိ' ဂင်းသရလာ-ဠီ။ ။'နှ စ ဝတ္ထုတော အနေက၊တ္ထ၊သော်၊ကတ္တံ ကထဠီ-ဒံ ဥပပဇ္ဇတေ ဂ္ဟတိ သာမတ္ဘ အတိဒေသော သမ္ဘဇ္ဇတေ ဂ္ဟတ္ဘာဟ....ကော်ဝ ဘဝတိ၊တိ' ဂင်း၊တတ္ဘဗောဓိနီ။

ရုပ်တူက်ပုံ-တိ=လော်ကံ=ဘယော်×လော်ကာ။ သမာဟဒ္ဒာ၊ ပေါင်း၊အပ်ကုန်သော်။ တဏော်၊ သုံးပါးကုန်သော်။ လောကာ၌၊ တို့တည်း။ ဂ္ဟတိအတ္ထော၊ ဥ္ဇ။ ဒွိပဒေ စတုလျာဓိ ကရဏာ ဏမ္မစာရယော်,သုတ်ဖြင့် ဘယော်×လောကာ်ကို ဏမ္မ စာရဲ့ သမာသ်အမည်မှည့်။ သခ်္ချာပုဗ္ဗ ဒိဂု,သုတ်ဖြင့် ဒိဂု, သမာသ်အမည်မှည့်။ ဩသံ ဘဝတ်ိ၊ယာ=သမာသ်၏ ယော-စိဘာတ်တို့ကိုချေ၊ ပကာတိ-စဿ=သရ အဆုံး၌ရှိသော် တီ×လောကာ,ကို၊ တိ×လော်က,ဟု ပကတိ-ပြု၊ ဒိဂုသော်ဏတ္တံ=တိ လော်က ဟူသော် ဒိဂု သမာသ်ကို နပုံ ကေတ်ဲ့။ နာမ်ဲ့၊ သိ-သဏ်၊ အံ့-ပြု၊ ချေ၊ ဏပ်၊ ပြီး၏။ ။တိ-ဒဏ္ဍံ=တယော်=ဒဏ္ဍာ။ သမာဟဒ္ဒာ၊ ပေါင်းအပ်ကုန်သော်။ တယော၊ ကုန်သော်။ ဒဏ္ဍာ၊ တို့တည်း။ ဂ္ဟတိ အတ္ထော၊ နည်းတူ။ ။တ်-နာဏံ=တီဏိ×နာဏာနိ။ သမာဟဒ္ဒာနိ၊ ကုန်သော်။ တီဏိ ကုန်သော်။ နာဏာနိ၊ တို့တည်း။ ဂ္ဟဏိ အတ္ထော၊ ဥ္ဇ-နည်းဘူ။ ။တိ-သိဂ်ံ=တယော်×သိဂ်ါ။ ။နည်းတူ။ စတုဒ္ဒိသံ=စတသ်ော်×ဒိသာ၊ နည်းတူ။ စတု×ဒိသာ, ပကတိရုပ်ဖြစ်၏။ ဂရဃ္ဒေ ဘာဝေါ=ဒ-ကို သဒိသဒ္ဒေဘော် ဒွ-ပြု။ ဒိဂု၊တ္ထ ကတ္တံ=စတု×ဒိသာ,ဟူသော ဒွိဂုံ သမာသ်ကို နပုံ ကေတ်ဲ့။ သရော်ရဏော် နပုံသကော=နပုလ္လိင်ဖြစ်သော အာ-ကို အ,ရသာပြု၊ နာမ်ဲ့၊ သိ-သဏ်၊ အံ့-ပြု၊ စီရင်။

http://www.dhammadownload.com

၃၂၂-တထာဒ္ဒန္ဒေ=နံ့ဥ္ဆ။ ။တထာ၏ ထို သမာ၏ ဟာရ ဒီဂု သမာသ် အတူ။ ဒွန္ဒေ၊ ဒွန်ဃမာသ်၌။ ပါဏိ-တူရိယ.ယောဂ္ဂ.သေနင်္-ခုဒ္ဒဇန္တုဏ.ဝိဝိဓ ဝိရုဒ္ဓ-ဝိသဘာဂဂဏ.ထွဲ၁ဒီန.၂ဆ္ဆ၊ သတ္ထဝါ, တူရိယာ၁,ယဇဉ်, စစ်သည်တို့၏ အစိတ်, ငယ်သော သတ္တဝါ,အထူးထူးဆန့်ကျင်, အထူးထူးသသော.တူသော အနက်ရှိသော သဒ္ဒါ, စသည်တို့၏လည်း။ ကောတ္တ.ဆ္ဆ၊ ကောဝုစ်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ နပုံသဏ-လိင််ကွ.ဆ္ဆ၊ နပုံလိင််၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ။တထာ၊ တူ။ ဒွန္ဒေ သမာသေ၊ ၌။ ပါဏိ.တူရိယ=ဂတ္ထာဂတ္ထစ္စေဝ မ.ဒီန.ဆ္ဆ၊ တို့၏လည်း။ဆောတ္ထ.ဆ္ဆ၊ သည်လည်းကောင်း။ နပုံသက.လိင််ကွ.ဆ္ဆ သည်လည်းဆောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပုံစံသည်။ ဃထာ၊ ဘယ်မှာနည်း။ စက္ခု စ၊ မျက်စိလည်း။ သောတဆ္ဆ၊ နဒ၊လည်း။ စက္ခု.သေစတံ၊ မျက်စိ,နာ။ မုခဆ္ဆ၊ ခံတွင်းလည်း။ နာသိကာ စ၊ နှာခေါင်းလည်း။ မုခ-နာသိကံ့၊ ခံတွင်း,နှာခေါင်း။ ဆဝိ စ၊ အရေလည်း။ မံသဆ္ဆ၊ အသားလည်း။ လောဟိတဆ္ဆ၊ သွေးလည်း။ ဆဝိ-မံသ-လောဟိတံ၊ အရေ,အသား,သွေး။ ဝေံ၊ ဤအတူ။ ပါဏ်ကျင််ထွေ၊ သတ္တဝါ၏ ဇစိတ် ဇင််ဂါ

၃၂၂-စတု-ပဒ,ဝိဒိသုတ်။ ။ဤသုတ်လည်း သက္ကတ-၌ အတိဒ္ဒေသ ပင်ဆို၏။ ။'ဒွန္ဒေ ကတ္တံ' ၂-၅-၁၆။ ။ဒွန္ဒ, အရ သမာဟာရ ဒွန်ကိုယူ။ 'ယဒိပီ ဣဆရိတရဏေဝဂေ သမာဟာရေပိစ ဒွန္ဒေစ ပတိပါဒိတေစ၊ တထာပိ ဆောတ္ထ.နွဲ့ ဝစနတော ဣဟ သမာဟာရ ဒွန္ဒေစ ဧဝ ဂယှတေ၊ သဲမာဟာရောဟိ သံဟိတေစ။ သစ စ ဒွန္ဒသ္မာ အဘိဓေယျာ ဣတ္တံ ဘာတြေဝ.ကေတ္တ်မတ္ထိ၊ နု ဣတရိတ ရဏေစဂေ, တသ္မာ အဝယဝ.ပဝိဓနတ္တာ' ဣစတန္တ် ပဒ္ဓိဘာ။ ။'ဒွန္ဒေ ပါဏိ-တူရိယ သေနင််နံ့'ပါဏိနီ၊ ၂-၄-၂။'ပါဏိနေ.စ,တူရိယာနှိစ, ယောဂ္ဂါနှိစ,သေနာစ=ပါဏိ-တူရိယ-ဆော.ဂ္ဂ-သေနာ' ဒွန်လုပ်။ ။ပါဏိ.တူရိယ ယော.ဂ္ဂ-သေနာနံ့ ဇင််ဂါနှိ=ပါဏိ-တူရိယ-ဆောဂ္ဂ-သေန.ဂ််ါနှိ' တပ္ပုရိသ်တဲ့။ ။'ယံ ဒွန္ဒတော ပရံ သုယျတေ 'တံ ပစ္ဆေက.မဘိ သမ္ဗန္ဓတေ'၊ ။'ဒွန်၏ နေစတော်၌၊ ရှိသောပိုဒ်၊ ယှဉ်လိုက် ပုဒ်တိုင်းမှာ' ဟူရကား ဒွန်-နေစတ်ကျသော ဇင််,သဒ္ဒါကို ရွေးပုဒ်နှင့် ယှဉ်၍-သတ္တဝါ၏အစိတ်, တူရိယာ၏အစိတ်, ယဇဉ်၏အစိတ်, စစ်သည်၏အစိတ်, ဟူ အနက်ကုယူ။ ထိုဖြင့်-ဒွန်သမာသ်ကို စပ်လိုတိုင်းစပ်ရမည်-မဟုတ်။ သတ္တဝါ၏ ဇစိတ် ဇင််ဂါချင်းချင်း၊ တူရိယာ၏အစိတ် ဇင််ဂါ.ချင်းချင်း၊ ယဇဉ်စစ်သည်တို့၏ အစိတ် အင််ဂါအချင်းချင်းသာ စပ်ရ, လှုပ်ရမည်-ဟူဆော၌ ဥပဒေကိုပြသည်။

ဥပမာ-

သတ္တဝါ၏အစိတ် စက္ခုနှင့်-တူရိယာ၏အစိတ် ပဏဝ,ကို 'စက္ခုစ,ပဏဝေါစ=စက္ခု ပဏဝံ'ဟူ ဒွန်မလုပ်ရ။ သို့သော် စည်တီးသူ, ရထားစီးသူ, အပေါင်းဩပ်ချင်း ဖြစ်မူ 'မုဒိင််ဆကာ စ, ရထိဆကာ စ=မုဒိင််ကရထိကာ'ဟူ ဒွန်လုပ်နိုင်၏ သမာ ဟာရ မဟူတ်၍ နပုံ၊ ကောတ်မင်္ဂဲရ။ ။'ပါဏိ-တူရိယ-သေန.ဂ််ါနှိ.တိ ဗဟူ

http://www.dhammadownload.com

အနက်၌ ပုံစံကို။ ဥတဗ္ဗံ၊ သီအပ်၏။ ဆခေါ်စဲ၊ ခရုသင်းလည်း။ ပဏာဝေါစဲ၊ ထက်စည်လည်း။ သခ်ိပဏဝံ၊ ခရုသင်း ထက်စည်။ ဂီတဗ္ဗ၊ သီဆိုခြင်းဏည်း။ ဝါဒိစာဗ္ဗ၊ တီးမှုတ်ခြင်းလည်း ဂီတ ဝါဒိတံ၊ သီဆိုခြင်း တီးမှုက်ခြင်း။ ဒိဋ္ဌရိစ၊ စည်ပုတ်လည်း။ ဒိန်ဒိမဗ္ဗ၊ ပတ်သာလည်း။ ဒိဋ္ဌရိဒိန်ဒိမံ၊ စည်ပုတ်ပတ်သစ၊ ဧဝံ၊ ဤတူ။ တူရိယင်္ဂတ္တော်၊ တူရိယစ၏ အစိတ်အင်္ဂါ အနက်၌ ပုံစံကို။ ဥတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဖာလဗ္ဗ၊ ထွန်သူး (ဖရင်း) လည်း။ ပါဇနဗ္ဗ၊ နှင်တံလည်း (တပြန့်ကြိမ်)။ ဖာလ ပါဇန်၊ ထွန်သူး၊ နှင်တံ (ထွန်သူးကို ဖရင်းဆို၏။ ပေါရာဏာ။ ။'နွဲ့၊ သာလိယ၊ ဥသဘာကို၊ စူးရှဖရင်း၊ ထိခိုက်လျင်း၍ မင်းမြတ်စွဲအစား၊ အပြုံးထစ်ပြီး၊' ဟူ၍လည်းကောင်း။ ။'ထွန် ဖရင်းဥူး၊ ချင်းနှင်းစူး၍၊ မိန်းမူ-တုန်ခဲ့၊ ကြုံသကဲ့သို့' စွဲ၍လည်းဆောင်း။ ။တိက္ခု ကပ္ပို)။ ယုဂဗ္ဗ၊ ထမ်းပိုးလည်း။ နင်္ဂလဗ္ဗ၊ ထွန်တုံးလည်း။ ယုဂ နင်္ဂလံ၊ ထမ်းပိုး၊ ထွန်တုံး။ ဧဝံ၊ တူ။ ဟောဂွ.ဂ်တွေ၊ ဃစဉ်၏ အင်္ဂါ

စစန.ခန္ဓေန 'အင်္ဂ-သဒ္ဒေန ဆဋ္ဌီ သမာသေစ၊ အင်္ဂ-သဒ္ဒေါစ ပစ္စေက.မန္ဒေတိ၊ တေန ပါဏျင်္ဂါနံ ပါဏျ၊ ငေ်.ယေစဝ, တူရိယင်္ဂါနံ တူရိယ.ငေ်ယေဝ,သေန.ဂ်ါနံ သေန.ငေ်ဃယဝ ဟော ဒ္ဝန္ဒဒွ၊ သေစ ကော်တွံ ဘဝတိ၊ န တု ဗျတိရေကေန၊ တေန.ဟ နမုဒိဂီက-အဿရောဟာ, တတ္ထဗေဓမိနီ။ ။'သေ.ဖွ ပါဏျ,ဂ်ါနံ ပါဏျ ငေ်န, တူရိယ.ဂ်ါနံ စ တူရိယ.ငေ်န ဣစ္စေ့ဝ နိယမော၊ တေန မုဒိဂီက၊ ရထိက၊, မုဒိဂီက=အဿရောဟာဣစ္စစ္စ.ဒိ ဘဝတော့.ဝ သရလစ-ဦ၊

'ခုဒ္ဒါနိ ဇန္တုကာနိ-ခုဒ္ဒ-ဇန္တုကာနိ' ကံမ္မခစရဲလုပ်။ ။'ခုဒ္ဒ-ဇန္တုဝေါ' ပါဏိနီ၊ ၂-၄-၀။ ။'အ-ပရိစိဘာပရိမာဏော ခုဒ္ဒေါ' ကာသိကာ-စုတ္တံ အဆိုရှိရကား၊ သေးငယ်သော ပို့ရှ, ပရွက် စသော ဆတ္တဝါကိုယူ။ ။သန်းကစ၍ မြေမါအထိ သတ္တဝါကို ခုဒ္ဒ-ဇန္တုကာ ဆို၏။ ။'ယူကစ-လိက်ခံ, အာ-နကုလာ ခုဒ္ဒ-ဇန္တုဝေါ' သိဒ္ဓန္တကေ-မုဒိ။ ။'အာ-နကုလံ ခုဒ္ဒ-ဇန္တု-ဝါစီ-နဲ့'။ ။နကုလ-ပရိယန္တော ခုဒ္ဒ-ဇန္တု-ဝါစီနံ ဥတ္တော ဘဝတိ၊ ဥ်ာ-မသဲကံ၊ ယူကစ-လိက်ခံ'အစသုဗေဓ။ 'ယူကစ၊ သန်းမွဲ့ လိက်ခ၊ သန်းပြု၊ တစ်နည်းယူကဉ့်၊ သန်းသက်။ ဝါ၊ ခေါင်းသန်း။ လိက်ခ၊ သန်းဖြူ၊ ဝါ၊ အဝတ်သန်း'။ ။ယူကဒ 'ဗဟုပါဒါ ကဏ္ဍာ ကေသစ.သဲယာ၊ လိက်ခာ သေတာ ဝတ္ထစ.သဲယစ' ဘာဝပ္ပကာလ။ ။ဇယစဒိစ္စ, ဆရာကစ-ယင်း ဒါဒကို ကေစိဆို၏။ ။ခုဒ္ဒ-ဇန္တု ဘာဝေ.နဉ္စိ အထဝါ ခုဒ္ဒကေစ-ဝကော၊ သတိ ဝါ ပယတေ ဇောသံ ကေစိ အာ နကုလဒယော'ကာသိကာ။ ။အနဉ္စိ၊ အရိုးမရှိသော သတ္တဝါသည်။ ခုဒ္ဒ-ဇန္တု၊ မည်သည်။ ဘဝေ၊ ၏။ အထဝါ၊ ကစ-၊ ယော၊ အကြောင်းသတ္တဝါသည်။ ခုဒ္ဒကော၀၊ သေးငယ်လျှင် မထင်ရှားသည် သစတည်း။ ('ခုဒ္ဒကော၀ယော၊ကိ ယာ.ဒသော ဣစ္စစ္စတ္ထော' မုဒ္ဓ ဗောဓ-ရာမ-ဦ်၊ ။အထူးအားစိုက်၍ကြည့်မှ တွေ့မြင်နိုင်သည့် 'ကမြက်'။ သို့မဟုတ်၊ 'ကမျဉ်းနီ'လိုသတ္တဝါမျိုး-ဟူလို)။ ယော၊ သည်။ ခုဒ္ဒ-ဇန္တု၊ မည်၏။ ယော၊အကြောင်

http://www.dhammadownload.com

အစိတ်အနက်-ပုံစံကို။ ဥာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အသိစ၊ သန်လျက်လည်း။ ဓမ္မဠ၊ ကစ (လှေး) လည်း။ အသိစမ်း၊ သန်လျက်ကစး။ (ဝမ်း-တု အချို့ရှိ၏။ ချပ်လည်း-စာ ပေး။ စစ်ဇတ်တန်ဆာ-ချပ်တူလို)။ ခဲနုစ၊ လွှေးလည်း။ ကလာပေါစ၊ တောင့်လည်း။ (မြားကျည်တောက်)၊ ခနု-ကလာပ်၊ မြားတောင့်။ ဟတ္ထိစ၊ ဆင်လည်း။ အဆောစ၊ မြင်းလည်း။ ဟတ္ထိ-အဿံ၊ ဆင် မြင်း၊ ရထေစ၊ ရထစးလည်း။ ပတ္တိကောစ၊ ခြေသည်လည်း။ ရထ-ပတ္တိကံ၊ ရထားခြေသည်။ ဧဝံ၊ တူ။ ဥံသောန.ဂ်တွေ၊ စစ်သည်၏ အစိတ် အင်္ဂါအနက်၌ ပုံစံကို။ ဥံသစ၊ မှက်လည်း။ မကစသစ၊ ခြင် (ခြင်ကောင်) လည်း။ ဥံသ-မကသံ၊ မှက်ခြင်။ (သင်္ကတ၌ မသက။ ပိဋကတ်၌-မကသ,ဟု က-ဧဝ္ဝနှင့်ရှိ၏။ ။'မသကောတိ မကသော'ဟု နီတိ၌ စရိယာယ်ဖွင့်၏) ကန္တေစ၊ ပိုးရွှလည်း။ တပ္ပိလိကောစ၊ ခြပုန်းလည်း။ ကိန္တ ကိပ္ပိလိကံ၊ ပိုးရွှခြပုန်း။ ကီဠေစ၊ ဘောက်ဖတ်လည်း (သူ့အမွေးနှင့် လူမျှားကိုထိလျှင် အလွန်နစ်ကျင်

ခြင်ကောင်စသော သတ္တဝါသည်။ ခုဒ္ဒကေစ ဧဝ၊ ကိုယ်ပိုင်သွေးမရှိ၍ သေးငယ်လှ၏။ သေစ၊ သည်။ ခုဒ္ဒဏ္ဍန္တ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ယောဓံ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့၏။ သတံ၊ ဆောင်ရောတရာသည်။ ဝသတေ၊ တလိမ်းဘက်ပြည့်၏။ (ပသဆေစ အဠလီ-ဗဒ္ဓံ ယေသံ ပါဏိနံ သတံ ပသိတေ ဘဝတိ, သုတေနဝါ ပသတံ ပူရယတိ၊ တေ-ခုဒ္ဒဇန္တုဝေါ' ဇိနိန္ဒဗုဒ္ဓိန္ဒြာသ)။ တေ၊ တို့သည်။ ခုဒ္ဒဇန္တု။ မည်ကုန်၏။ ကေစိ၊ အချို့ပညဝန်တို့သည်။ အာ.နကုလာ၊ ပြောပါတိုင်အောင်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ခုဒ္ဒဇန္တုဝေါ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုကုန်၏။ ။'အသိ-တ္ထေစ=ယသိ အဋ္ဌိနံ ဝိဇ္ဇန္တိ ကေဝလံ စမ္မ-သောတိ သမံသမတ္တံ အတ္တိ သေစ ခုဒ္ဒဇန္တု။ မတန္တရ-မာဟ၊ အထဝါ ခုဒ္ဒကာ ဧဝ ယောတိ ခါဒယိတုံ သက္ကောစ ခုဒ္ဒ-သဒ္ဒတ္ထဝသေစ သ-သေစ ကိတ ရဟိတော မသက်ာဒီ ဧဝ၊ သတံဝါ ပသတေ ဟောန္တိ အညာ မတိ ပေသံ သတေန ပသတေ အဠလီဗဒ္ဓံ ပူရယတိ၊ တေ ခုဒ္ဒ ဇန္တုဝေါ။ ကေစိ အာ-နကုလာ ဒယော,တိ အပရာ မတိ ပမာဏ်' ကာတန္တ-ပဠိကာစ။ ။ ထိုဖြင့် ငယ်သေးသတ္တဝါ ဟော ပုဒ်ချင်းချင်းသာ ဒွန်စပ်လုင်ရမည်။ ဆန့်ကျင် ကောမတ္ထ မယူရ-ဟူသော ဥပဒေကို ပြသည်။

'ဝိဝိစနာ.ကာရေန စိရုဒ္ဓါ၊ ဝိဝိခ-ဝိရုဒ္ဓါ'-သပ္ပါရိသ်လုပ်။ ။'အော်သဠ ဝိရောခေါ သဿတိ,ကာ' ပါဏိနီ၊ ၂-၄-၉။ ။အမြဲဆန့်ကျင်ဘက် ရန်သူ ချင်းချင်းသာ ဒွန်စပ်လုပ်ရမည်။ ။'ဝိရောခေစ ဝေရံ၊ သဿတိကော နိစ္စော' ကစသိကာ၊ ။ဝိရောခေါ၊ ဝေရံ၊နတု သဟ အနဝဋ္ဌနံ တေနေ,စာ နံ ဆာယစ,တပါ၊ သဿတိကော,တိ ကိ? ဒေဝါ. သူရာ၊ တေသံ,တျမတစ,ဒီ ပယုတ္တေစ ကဒါစိ ကောစိ ဝိရောခေါ နံ နိ,စ္စော' တတ္ထဒေ,ခိနီ။ ။'ပဋိ ပက္ခ ဘာ,ဝ မတ္တံ လေစကေ ဝိရောစ သဒ္ဒေန ဥစ္စတေ၊ တဿ ဣဟ ဂတဏော သတိ ဆာယစ,တပါ,

http://www.dhammadownload.com

သော်။ သစ်ရွက်တွင်ကပ်နေတတ်သော ကြွက်မောက်ဆိုးများလို အမှေးရှိသော ပိုးစိမ်းကောင်တစ်မျိုး)။ 'သရီယ ပဥ္စ၊ ကင်းလည်း' (မြွေ, ကင်း, ကင်းမြီးကောက်, ကင်းပုစွန်၊ 'သရီ-သဗ+ပုံ,ထိ ဝတ္တံ-သပွတိ=သပ္ပေ, ဝိစ္ဆိကာ,ဒိ' တေစမနီဓိ)။ ကိဉ္စ-သရီသပံ၊ ဘောတ်ဖတ်, ကင်း။ ဧဝံ တူ။ ခုဒ္ဒ-ဇန္တုကာ,ထ္ထော၊ ငယ်သေးသတ္တဝါ အနက်၌-ပုံစံကို၊ ဉာတဗ္ဗံ ၏။ အဟိ စ၊ မြွေလည်း။ နကုလော စ၊ မြွေပါလည်း။ အဟိ-နကုလံ၊ မြွေ,မြွေပါ။ ဗိဠာရော စ၊ ကြောင်လည်း။ မူသိကော စ၊ ကြွက်လည်း။ ဝိဠာရ-မူသိကံ၊ ကြောင်,ကြွက်၊ ကာကော စ၊ ကျီးငှက်လည်း။ ဥလူကော စ၊ ခင်ပုတ်ငှက်လည်း။ ကာဇကော-လူကံ၊ ကျီးငှက် ခင်ပုတ်ငှက်။ ဧဝံ တူ။ ဝိဝိဓ-ဝိရုဒ္ဓ,ထ္ထော။ အထူးထူး ဆန့်ကျင်သော အနက်၌ ပုံစံကို၊ ဉာဒဗ္ဗံ၊ ၏။ သီလ,ဣ၊ သီလတည်း။ ပညာဒ္ဓာ,ဣ၊ ပညာလည်း။ သီလ-ပညာ ဏံ၊ သီလ,ပညာ။ သမာဓေစ,စ၊ သမာထလည်း။ ဝိပဿနာစ စ၊ ဝိပဿနာလည်း။ သမထ ဝိပဿနံ၊ သမထ ဝိပဿနာ။

အဂ္ဂိ-ဇလံ ဣတျာဒြပိ သိယာ,တိ မန္တာဓေရ,မိဓ ဝိရောဓော အဘိ,တော ဧဝိ၊ ဒဿေန္တော အာဟ....ဝိရောဓော ဝေရမိ,တိ၊ ဧဝံ မညတေ, ခုဒ္ဒ-ဇန္တုဝေါ,တိ ဣတေဒ ဇန္တု-ဂဏ္ဍာဏ,မနုဝတ္တတေ၊ တေန ဇန္တုနံ ယော ဝိရောဓော၊ တဿေဟ ဂဗ်ာဏံ ဝိညာယတေ၊ သေစ စ ဝေရ-သဘာဝေါ ဒေဝတိ, ဧကိန္ဒ ဗုဒ္ဓိရဒ္ဓသ။

'ဝိဝိဓာစ တေ သဘာဂါ စာ,တိ-ဝိသဘာဂါ'—ကမ္မဓာရရဲလုပ်။ အထူးထူး အထွေထွေ, အချင်းချင်း သဘောတူသော အနက်ရှိသော သဒ္ဒါအချင်းချင်းသော ဒွန်တွဲ ၃ပ်ရမည်။ ပါဏိနီ-၌ 'ဂဝဿ ပဘူတီနိ' သုတ်တည်း၍ 'ဂဓ,သကံ, ဂဝါ, ဝ်ကံ, ဂဝေ,ဠကံ အဇာ,ဝိကံ အံဓေ,ဠကံ' စသည်တို့ ဝ်သဘာဂါယူ၏။ ဤ၌ ဆိုလတ္တံ့ သုတ်က ဗသု-သဒ္ဒါဖြင့် ရေတွက်၏။ ။'ပါဏိ-တူရိယ-ယောဂ္ဂ, သေန-ဂ်ါနိ စ, ခုဒ္ဒ-ဇန္တု-ဏာနိ စ, ဝိဝိဓ ဝိရုဒ္ဓါနိ စ, ဝိ-သဘာဂါ စ-ပါဏိ တူရိယ-ဝိ-သဘာဂါ ဒွန်လုပ် ။'ပါဏိ-တူရိယ=ဝိသဘာဂါ အတ္ထော ယေ သ-ဒ္ဓေ့ ပါဏိ တူရိယ=ဝိ' သဘာဂါ,ထ္ထာ'။ ။'ပါဏိ-တူရိယ=ဝိ-သဘာဂါ,ထ္ထာ အာဒေသော ယေ သ,ဒ္ဓေ-ပါဏိ-တူရိယ=ဝိ-သဘာဂါ,ထ္ထာ,ဒေသော ဗဟုဗ္ဗီဟိလုပ်။

စ-သဒ္ဒါရှင်းလင်းချက်=စ-သဒ္ဒါ အ-ဝုံတ္တ သမုစ္စည်း။ နပုံသက, ဧကတ္ထ,ကို ဆည်းသည်။ ဥ,နိ၊ ။တစ်နည်း၊ သုတ်၌ မဆို အပ်သော အသေ-မဟိသ စသည်ကို ဆည်းသည်။ 'စ-ကာရော သမုစ္စယတ္ထော၊ တေန ကိံ သိဒ္ဓါတိ, ဝစ? အသေ-မဟိသ ဣ,စ္စေဝ,မာဒီနံ သင်္ဂဟတ္ထံ' ဗျာချန်။ ။'အသေ-မဟိသံ'ကား နိစ္စ ဝိရောဓိ, ဝိရုဒ္ဓဒွန်ဖြစ်၍ 'ဝိဝိဓ-ဝိရုဒ္ဓတ္ထ'တွင် ပါဝင်ပြီးဖြစ်ရကား ယင်းစကားကို စဉ်းစားရန်ရှိခဲ့ ပေ။ ။'သသ-သိင်္ဂါလံ၊ ဣဿ-မဟိသံ၊ ဂေါ-ဗျဂ္ဃံ၊ ကာဇ ကော-လူကံ၊ အဟိ-နကုလံ' စသည်တို့ကား နိစ္စ-ဝေရီ သတ္တဝါမျာ,း-စာ၏။ သက္ကတ။ ။တနည်း၊ အညမည သမုစ္စည်းတည်း-ဂုရု။ ။တနည်း၊ သန္နိဋ္ဌာန,ဝမာ

http://www.dhammadownload.com

ဝိဇ္ဇာစ၊ ဝိဇ္ဇာလည်း။ စရဏ-ဥ၊ စရဏလည်း။ ဝိဇ္ဇာ စရဏ်၊ ဝိဇ္ဇာစရဏ်။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝိသဘာဂ-တွေ၊ အထူးထူး သဘောတူသော အနက်ပုံစံ ကို။ ဉာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ။ အာဒိ-ဂ္ဂဟဏ်၊ အာဒိ-သဒ္ဒါသည်။ ကို-မတ္တဲ့၊ နည်း၊ ဒါသီ စ၊ ကျွန်မလည်း။ ဒါသေစ စ၊ ကျွန်ထီးလည်း။ ဒါသီ-ဒါသံ၊ ကျွန်မ,ကျွန်ထီး။ ဣတ္ထီ စ၊ မိန်းမလည်း။ ပုမာ စ၊ ယောကျ်ားလည်း။ ဣတ္ထိ-ပုမံ၊ မိန်း-မ,ယောကျ်ား။ ပတ္တော စ၊ သပိတ်လည်း။ စီဝရ၌၊ သင်္ကန်းလည်း။ ဖတ္တ-စီဝရံ၊ သပိတ်,သင်္ကန်း။ ဆတ္တ၌၊ ထီးလည်း။ ဝပါဟနေ-စ၊ ဖိနပ်လည်း။ ဆတ္တာ-ပါဟနံ ထီး, ဖိနပ်။ တိကဉ္စ၊ သုံးခုပါင်းလည်း။ စတုတ္ထဉ္စ၊ လေးခုပါင်းလည်း။ တိက-စတုက္ကံ၊ သုံးခုပါင်း၊ လေးခုပေါင်း။ ဝေနေစ (ကျော) စ၊ နှိုးသမားလည်း။ ရထာဏော စ၊ ရထာ,

---

ရဏ်တည်း။ ဤသုတ် အစီအရင်ကို မြဲစေသည်။ ။ကာကေစ-လူကံ ဣတျာ. ဒယော ပရတော စ 'ဝိဘာသာ ရက္ခ-မိဂေ.တိ ပတ္တဲ စကာစရေန ဗဒ္ဓမိသတော' သိဒ္ဓန္တကျောမှဒီ၊ ။ဤအလို 'စ၊ အမြဲ၊ ကောတ္တ-ဥ၊ လည်းကောင်း။ နမုံသဏ လိဂ်တွ-ဥ၊ လည်းကျောင်း။ ဖောစတီ. ၏'-ပေး။ စ-သဒ္ဒါဖြင့် နိစ္စဝိဓိကို ပြသည်–တူလို။ ။တစ်နည်း။ ဆိုလတ္တံ့သော သုတ်ကိုထောက်၍၊ ဤသုတ်ကား၊ နိစ္စဝိဓိသုတ်တည်း။ သို့သော်လည်း 'အံ.မေစနိဂ္ဂဟီတံ စျ-လ-ပေဟိ' သုတ်၌ 'အံ-မော ဆန္ဒ-ပါရိသုဒ္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓိ ဝတ္ထိဃ်' ပုဒ်များကိုထောက်၍ နပုလ္လိင် မမြဲ၊ သမာ စာရဒွန်မှာ အချို့. ဣတ္ထိလိင်, ပုလ္လိင်, ရှိသော၏–ဟူလို။ ။အံ-မေ နိဂ္ဂဟိတံ စျ လ ပေဟိ'တိ ဧတ္ထ အံ-မေ-တိ နိဒ္ဒေသ ဒဿရတော ကတ္တစ် နပုံသက-လိင်တွံ နာ ဟေစတီ.တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ တေန 'ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ, ပဋိသန္ဓိ ပဝတ္တိဃ်' တျာဒီ သိဒ္ဓတ်၊ ရှု။ ။ထို့ကြောင့် ဋီကာကျော်၌လည်း 'သမာဟာရဒွန္ဒေပိ ဟိ ကတ္တစ် ပုလ္လိင်' ဣစ္စန္တိ သဒ္ဓဝိဒူ'ဟု မိန့်၏။

ပုံစံ၌ရှင်းလင်းချက်– *'စက္ခု-သေစတံ၊ ဆဒိ-မံသ-လောဟိတံ' တို့ကား ပါဏျ.ဂ်တ္ထ ဒွန်တည်း။ ပါဏျ.ဂ်-ဟူသည် ခြေ, လက်, မျက်စိ, နှာခေါင်းစသော သတ္တဝါ၏ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်တည်း။ ။'ပါဏာသ အင်္ဂံ=ပါဏျင်္ဂံ၊ ပါဏျ.ဂ် မေဝ အတ္ထော=ပါ.ဏျင်္ဂတ္ထော'လုပ်၊ ပါဏိ၊, ပါဒေါ စ=ပါဏိ-ပါဒံ, ခြေ, လက်၊ 'ဟနု စ, ဂီဝါ စ=ဟနု-ဂီဝံ' မေး,လည်ပင်း၊ 'နာမ-ဥ,ရူပ-ဥ=နာမ-ရူပံ, ဇရာ စ, မရဏ-ဥ=ဇရာ-မရဏံ'ကိုလည်းထုတ်။ ။*'သခ်ေါ စ, ပဏဒေါ စ= သခ်-ပဏဝံ၊ ဒိဒ္ဓရိ-ဒိန္ဒိမံ' တို့ကား တူရိယင်.တ္ထ ဒွန်တည်း။ တရိဇ္ဇင်-ဟူသည် တီးမှုတ်ရန် စည်, စောင်း, နှဲ့, ပြွေ, (ပလွေ) စသည်ပင်တည်း။ 'တူရိယဿ အင်္ဂံ= တူရိယ.ဂ်ံ၊ တူရိယ.ဂ်ဒမဝ အတ္ထော=တူရိယ.ဂ်တ္ထော' လုပ်။ ။'အစတဘာ. ဒ္ဓေဝ ဝိတာ.ဒေမဒတဘဝိတတံ ဃနံ။ သုသိရ.ဂေ်ဒ္ဓတိ တူရိယံ ပဥ္စ.ဂ်ိက.မုဒီရိတံ' ဟူသည့်အကိုင်း တူရိယစ ဝါးမျိုးမှာ၊

http://www.dhammadownload.com

လုပ်ဿမား၊လည်း။ ဝေန-ရထကာရံ၊ နှီးသဲမား၊, ရထား၊လုပ်သမား။ သဓကု ကိုးက၁ စ၊ ဌက်မုဆိုး၊လည်း။ မဓဂဝိဓော၁ စ၊ သဓားမုဆိုး၊လည်း။ သဓကုကိုက-မဓဂဝိက်၊ ဌက်မုဆိုး၊,သဓားမုဆိုး။ ဒီ၁ဃာ စ၊ အရှည်လည်း။ မဇ္ဈိမေ၁ စ၊ အလတ်လည်း။ ဒီဃမဇ္ဈိမံ၊ အရှည်,အလတ်။ ဣစ္ဆေဝမ၁ဒီ၊ ဤသို့အစရှိသော ဒွန်တို့ကို။ သင်္ကျတ္တံ၊ ရေတွက်ခြင်း၊အကျိုးရှိ၏။

ဖာလ၊ဣ ပါဠိန၊-ဣ=ဖာလ၁ပါဠိနံ၊ ယုဂ-နဂ်လံ' ကား ဖောဂ္ဂဂ်ဘ္ဍ ဒွန်တည်း။ ယောဂ္ဂ၊ဂ်-ဗ္ဗူသည် ကသိ ဘဗ္ဗာတည်း။ လယ်ထွန်ဖို့ရာ ထွန် စသည်ကို။ ယုဂဿ ဟိတာ-ဖော၁ဂ္ဂေါ' ယုဂဿ၊ ယာဉ်၏။ ဟိတ၁၊ အစီးအပွား၊တည်း၊ ယာဉ်၌ တပ်၍ယာဉ် အသုံးပြုရသည့် နွား၁စသည်ကိုယူ။ ။'ဖောဂ္ဂါနံ ဣစ္ဆံ-ယောဂ်' ဣစ္ဆံတဒ္ဓိတ်လုပ်၊ လယ်ထွန်မှုကို ဆောတ်ယူ။ ။'ဖော၁ဂ္ဂဿ အဂ််-ယော၁ဂ္ဂ-ဂ််'လုပ်။ ထွန်စ၁သော ဖာသိတဗ္ဗာကို ယူ။ ။'ဖ၁လ၊ပါဠန' ဌ္ဌ 'အဇ=ခေပနေ၊ ဂတိမ္ဟိ စ၊ ဘာရဏေ, ယု၊ ပါဠနံ' ဗ္ဗူသော အဘိဓာန် ဋီကာ 'ပါဠန-နံ၊ ပ-အဇ+လျုဋ်၊ တေ၁ဒနေ ပသ္ဒ၁-ဒိ စလ္လနဒဏ္ဍေ' ထော၁မနီဓိတို့ အလို၊ဆာ၊ တ၁လုဇ၊တတော်ဆ-ကွာရာ ဇ-နှင့် လို၏။ ။'ပါဠဇန္တိ တေနု၁၊တိ-ပါဠနံ၊ တံ ဣဓ ပါ၁န၊-ဣိ ဇုစ္စတိ (ဇကာ၁ရဿ စဆာ၁ရံ ဆာတ္ဝာ) ပတောဒဿော တံ အဓိဝ၁နံ' သုတ္တိန္ဒီပါတံ အဋ္ဌကထာ၁၊ သံယုတ္တ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့အလို့ပထမက္ခရာ စနှင့် လို၏။

'အသိ စ, စမ္ဘု=အသိ၊စဒ္ဓံ၊ ရထ-ပတ္တိကံ,က၁၊ သေနင်္ဂတ္ထ-ဒွန်းတည်း။ သေနင်္-ဟူသည် ဆင်, မြင်း, ရထား, ခြေသည်၊ သို့မဟုတ် စစ်သည်တို့၏ အသုံးဆောင် လေး, မြား, သန်လျက် စသည်မျာ၁ပင်တည်း။ သေနာယ အင်် စသန၊ဂ််၊ သေန၊ဂ်ဓ၁ အတ္ထေ၁=သေန၊ဂ်တ္ထေ၁'လုပ်။ ။ဟတ္ထိ၊အာဿ၊ရထ-ပဒါတိ သံယ၁ဇော,သေနာဃ ဥပကာရကော စ' ထော၁မနီဓိ။ ။*ဥံသာ စ, မကာသာ စ=ဥံသ-မသက််၊ ကိဋ္ဌ-ဆရီသပဲ' က၁၊ ခုဒ္ဒဇန္တု ကတ္တာ ဒွန်တည်း။ ခုဒ္ဒဇန္တု၊က-မေဝ အတ္ထေ၁-ခုဒ္ဒဇန္တု၊က-တ္ထေ၁'လုပ်။ ။သက္ကတ-ဌ္ဌ ဤသေန၊ဂ််,ခုဒ္ဒဇန္တု၊ဆာ, တို့၏ ဗဟုတ္တဝိသယ၊, အမျာ၊တို့ဆိုင်ရာဌ်သာ ကေတ္တာကို့အလိုရှိ အပ်သည်။ တခုချင်း၊ သာ ဆိုလို့မူ ကေတ် မင့်ရဟူ၏။ ။'ဗ၁လ-သေန၊ဂ််-ဝန္ဓတိ ဂမ်-သတ္ထုကိ-ခုဒ္ဒဇန္တု၊-ဧည-တိကာ၁နံ ဗဟု ပကတိ ယေဝ ဒွန္ဒေ ကေတ္တ၊မိတိ ဝတ္တုဗ္ဗံ' ၁ါတ္တိက။ ၂-၄-၁၂။ ။'သေနင်္ဂါနံ ဗဟုတ္တေ ဖာတ္ထိနေ၁ စ အဿ၁ စ=ဟတ္ထိ-အဿံ။ ဗဟုတ္တေ၊ဟ္မိကိ'?ဟတ္ထိ စ, အဿော စ=ဟတ္ထိ-အ့ဿာ၊ ခုဒ္ဒ-ဇန္တု၊ကာနံ၊ အတြ၁-ပိ ဗဟုတ္တ၊မေ၁၊ ဥံသ၁ စ, မသကာ စ=ဥံသ-မသက််၊ ဗဟုတ္တေတိကိ'? ဥံသေ၁ စ, မဆကော စ=ဥံသ-ဆမ့ဆာ' မုဒ္ဓေ၁စ, ဒုဂ္ဂါဒါသ-ဋီ။ ။*'အဟိ စ နကုလေ၁ စ=အဟိ-နကုလံ၊ ကာ၁လေ၁-လုက္ခံ'ဆာ၁၊ ဝ်ဝ်ဓ-ဓိရုဒ္ဓတ္တ-ဒွန်တည်း။ ဆမြဲဆန်ကျင် ဖဏ် ဒဗ္ဗတ္ထ၁ါစီ၊သဒ္ဒါချင်း၊ချင်း၊ ဒွန်သဲမ၁ဿ်စပ်, လုပ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

*'သီလ,ဣ ပညာဏ,ဣ=သီလ-ပညာတို့၊ ဝိဇ္ဇာ-စရဏ'ဟူ၊ ဝိသဘာဂတ္ထ.ဒွန်တည်း။ ဝိသဘာဂတ္ထ-ဟူသည် သီလစသော စရဏတရား အချင်းချင်းတူသော အနက်ကိုဟောသော သဒ္ဒါမျှးဟုဆိုလိုသည်၊ သက္ကတ၌ စရဏ သာဓစရဏ ဒွန်-ဗျူဆို၏။ စရဏ-ဟူသည်လည်း (တဋ္ဌ စယောရသ္မေတို့သည် ဟောအပ်သော စရဏကို သိစေတတ်သော ဗေဒဂန္ထကိုလည်းကောင်း၊ ထိုထိုရွတ်ဖတ်သင်ယူသူကိုလည်းကောင်း အဘေဒါပစာအစးဖြင့် ဆိုအပ်၏)။ ပုံစံကဒး-'ဏဌော စ, ကလာပေါ စ=ဏဌ-ကလာပံ၊ ကဌော စ=ကေစထုမေစ စ=ဏဌ-ကောထုမံ'တည်း။ ကဋ္ဌ-ကလစပံ၊ ဏဌ ဘေဒ သာခါကို ရွတ်သည်လူ, ကလာ-ဘေဒ သစခါကို ရွတ်သည်လူ၊ ဏဌ-ကောထုမံ၊ ဏဌဘေဒသာခါကို ရွတ်သည်လူ, ကောထုမ-ဘေဒသာခါကို ရွတ်သည်လူ-ပေး။ ။'အနုဝါဒေ စရဏစနံ' စါကိန်။ ၂-၄-၃' ။စရဏ-သဒ္ဒါ သစခါ နှိမိတ္တက ပုရိသေသု ဝတ္တဒတာ၊ စရဏစနံ ဒွန္ဒေ ကေတ္တံ ဘဝတိ အနုဝါဒေ ဂမျမစနေ၊ ပမဏန္တရာ,ဝဂတာဃ အတ္တဝဃ သဒ္ဒေန သံကိတ္တနံ အတြ,မနုဝါ-ဒေါ'ဏစသိကာ။ ။စရဏသဒ္ဒေါ သစခါနှိမိတ္တက ပုရိသေ ဝတ္တတေ ကဒ္ဒေန (ဣသိနာ) ပဝုတ္တော အဇ္ဈယနဝိလေသေ သစခါ-သညကေစ သေစ ယ,မိတ္ဘ ဘေဒါ ဏဒ္ဒေါ တထစ ကလာပိနစ ပဝုတ္တော ကာလာပေါ။ ကုထုမိနာ ပဝုတ္တော ကောထုမေစ ဣတိ။ အတြ ဏဌ,ဒိ-သဒ္ဒေါ အဇ္ဈယန-ဝိသေသ,မစစိက္ခန္တော ယဒါ တ,ဒဇ္ဈာနန-သမ္ဗန္ဓစ အဇ္ဈေတုပုရိသေ ဝတ္တာတိ၊ တဒါ ကဌ္ဌစိန် စရဏစနံ သမစဟာစရေ ဝေ ဒွန္ဒေါ ဣစ္စစ,တ္ထော' ဏစဏန္တ-ဋီ။

အာဒိ.သဒ္ဒါ ရှင်းလင်းချက် – ပါဏိ-တူရိယ-ဝိသဘာဂ-လေစတ်တင်ဆိုက လိုအပ်သောအနက်ပြီးလေစတ်လျက် ဘယ်အတွက် အစဒိ-သဒ္ဒါကိုဆိုပါသနည်း၊ ဟူသော အမေးပုစ္ဆာကိုထုတ်လိုရှ် 'အာဒိဂ္ဟဏ' ဟူသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။ ပုစ္ဆာကိုပြပြီး၍ ဝိဿဇ္ဇနာကိုပြခြင်းငှာ 'ဒါသီ စ ဒါသော စ' ဆဉ်ကိုမိန့်။ ။ ဒါသိ,ဒါသံ-စသော ဘိန္နလိင်ဒွန်-တိက, စတုက်ကံ-စသော ဆခ်ျစ ဒွန်စသည်ကို သိမ်းယူဖို့ရာ အစဒိ-သဒ္ဒါကိုဆိုရသည်။ ။ရှေ-ဥဒ္ဒါကား အစဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် အညေစ, ညလိင် ဝိသေသိတဒွန်, သခ်ျာ ပရိမစဏဒွန်, ပစန ဧကွာလတ္ထဒွန်, ဒိသတ္ထဒွန် စသည်ကို နပုံကောတဲ့ ငဲ့လေ-ဟူ၏။ အမည်ကို မှတ်၍သာ ဆိုခြင်းသာ ထူး၏။ ဏစ္စည်းကျမ်းနှင့် အတူပင်။ ။ကျွန်အလို ပါဏျင်္ဂတ္ထဒွန်, ဋ္ဌရိယင်္ဂတ္ထဒွန်-စသည် အမည်ပေးလေ။

*'ဒါသီ ဒါသံ, ဆတ္တိုပါဟနံ' တို့ကား၊ ဘိန္န လိင်ဒွန်တည်း။ လိင် မတူသော်စ ပုဒ်ချင်းစင်၍ သမစသည် လုပ်ထားသည်။ ။သက္ကတ၌ နဒီဒေသတ္ထန် ဟူ၏။ ။'ဝိသိဋ္ဌလိင်္ဂါ နဒီဒေသောအဂါမာ' ပ်ကိန်။ ၂-၄-၇။ ။'ဝိသိဋ္ဌ လိင်္ဂါနံ ဘိန္နလိင်္ဂါနံ နဒီဝါစနံ သဒ္ဒါနံ ဧသဝါစီနံ စ ဂါမ စဇ္ဇီတာနံဒွန္ဒေ ဧကတ္ထံ ဘဝတိ၊ နဒျစဃဝေါ ဒွန္ဒေစ နဒီတ္တျစ္စတေ၊ ဒေသာ,ဝဃစေါ စ,

http://www.dhammadownload.com

ဒေသော်၊ နဒီဒေသော ဣတိ သမာသနိဒ္ဒေသော ဧဝါဒိသော်၊ ဥဒ္ဒေါ ဒ ဣဣဝုတိ ဒ=ဥဒ္ဒေါ ဝုဝုတိ။ ဒေသော ခလုပ်၊ ကုရဥေါ ဒ ကုရုခေတ္တံ ဒ=ကုရု-ကုရုခေတ္တံ၊ ကုဉ္ဇ-ကုရုဇင်္ဃလံ၊ ဝိသိဋ္ဌ-လိင်္ဂ-မိတိ **ကိံ**? ဂင်္ဂါဃမုနာ' ဣဣသိကာ။ ။*တိက-စတုက္ကံ,ကာဒး သခ်္ခါဒ္ဒန်၊ 'ကောက-ဒုကံ၊ ဒုက-တိကံ။ တိဏ-စတုက္ကံ၊ စတုက္က-ပဉ္စကံ' စသည်ကိုလည်းထုတ်။

*ဝေန-ရတနကရဏ်,ကာဒး စဏ္ဍာ လတ္ထံ-ဒ္ဒန်။ ' ။သင်္ကတ-ဒ္ဒ ဝေ ဏာ-ဟု ဏာ-ကြီး နှင့်ရှိ၏။ ။ဝေဏု-ပုံ။ 'ဝေဏာ×ဥဏာ ဝံသဘေဒေ' ထေဒမနီဓိ။ အဘိဓာန် ဋီကာဒ္ဒကာဒး 'ဝေဏုနဒ ဇီဝတီ.တိ ပဝဏော၊ ဏော၊ ဏာဿ နတ္တံ၊ ဝေနေဒပိ' ဟူ နှစ်မျိုးဆို၏။ ။နှီးဖြင့် တောင်းယက်သောကြောင့် တောင်းရွေ (ဒေါင်းရွေ) သမဒး (မန္တလေးမြို့၊ စေျးချိုအနောက် ရွှေတချောင်းရိုး နှီးသမားတို့နေရာအရပ်ကို ဒေါင်းရိုး)တူခေါ်၏။ ။'တတ္ထေ ဝေနေဒ တစ္ဆကေဒ ရထကာရော ဓမ္မဏေဒရော' ရွှေ။ 'ရထံ ကဏရောတီ.တိ ရထကာရော' ရထဒးလုပ်သမား။ ရထဒးကို သားရေဖုံးအုပ်၍ လုပ်သောကြောင့် 'ရထ ကဒရော၊ သဒးရေနယ်သမဒး'ဟူ၍လည်း ရွှေ, သံယုဇ္ဇိကာတို့ ဖွင့်တိုင်းလည်း **ပေးကြ**၏။ ။'ကဒါဟံ ရထ ကဏရော.ဝ၊ ပရိကံ်ဆံ် ဥပါဟနံ'ဟူသော ဇနဏ, ဇဒတ်ပါဠိတော်ဋ္ဌကာဒး ဖိနပ် (ချုပ်ထိုး) သမဒးကို ရထ ကဒရ,ဆိုသည်။ ။'သပါက-ဒဏ္ဍာလံ၊ ပုက္ကုသ ဆဝဒါဟကံ' စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ။'သဒနံ သုခနံ ပစတီ.တိ သ-ပါကော၊ သ-ပါကော ဒ ဒဏ္ဍာလော ဒ=သ-ပါက-ဒဏ္ဍာလံ၊ ခွေးသားကိုချက်စားတတ်သော ဒွန်းဒဏ္ဍား, ပကဲတိ ဒွန်းဒဏ္ဍား-ဖေး။ ပုပ္ပံ ကသတီ.တိ ပုံက္ကုသော၊ ပုပ္ပ-ဏသ-ကို နိပါတန, သုံတ်ဖြင့် ပုက္ကုသ-ပြု။ ။တစ်နည်း၊ ပုဏ္ဍတိ ဏ္ဍစ္ဆိတံ ဏာမံ့, တံကုသဲတိကဏရောတီ.တိ=ပုက္ကုသော။ ။တစ်နည်း၊ ပုဏ္ဍတိ ဏရိသံ, တံ ကုသေတိ အပနေတီတိ=ပုံက္ကုသော။ ။ဆဝံ မတသရီရံ ဒဟတိ စျာပေတီ.တိ=ဆဝ ဒါဟတော၊ သ-ပါကော ဒ ဆဝ-ဒါဟကော ဒ=သပါက-ဆဝ-ဒါဟကံ၊ ရိန်းမှိုက် သွန်သမဒး၊ (ဘင်္ကျုံးဆမား, မိလ္လာသမဒး) သူဏောင်ဖုတ်သမား၊ (သုဘရွာဇ)။

'သဒကုဏိက-မဒဂဝိကံ'ကာဒး ပစနတ္ထ-ဒွန်။ 'သကုဏော ဟန္ဒာ ဇီဝတီ.တိ သဒကုဏိကော၊ မိဂေ ဟန္ဒ ဇီဝတီ.တိ မဒဂဝိကော၊ သဒကုဏိကော ဒ, မဒဂဝိကော ဒ=သဒကုဏိက-မဒဂဝိကံ' လုပ်။ ။'ဩရ-ဘ္ဂိကံ-သူကရိကံ' ကိုလည်းထုတ်။ ဥရဘ္ဂေ ဟန္ဒာ ဇီဝတီ.တိ ဩရ-ဘ္ဂိကော ဒ, သူကရေ ဟန္ဒာ ဇီဝတီ.တိ,သူကရိကော။ ဩရ-ဘ္ဂိကော ဒ, သူကရိကော ဒ=ဩရ-ဘ္ဂိက-သူကရိကံ၊ ဆိတ်,သိုးသတ်သမဒး, ဝက်သတ်သမဒး-ပေး။ ။'ဒီဃံ-မတ္ထိမံ'ကာဒး' ပရိမာဏတ္ထ-ဒွန်တည်း။ ဒီဃတ္ထ ဒွန်ပုံစံမဝါ။ ပုဗ္ဗာ ဒ အပရာ ဒ=ပုဗ္ဗ ပရံ၊ ဧဝံ ပုရတ္ထိမ-ပစ္ဆိမံ၊ ဒက္ခိဏ-တ္ထရံ' စသည်ကိုထုတ်။

http://www.dhammadownload.com

၃၂၃-ဝိဘာသာ ရုက္ခ-တိဏ.ပသုးနှဉ္ဉ။ ။ဒွန်ဒွေ၊ ဒွန်သမာသ်၌။ ရုက္ခ၊တိဏ-ပသု၊ဓန-ညေ.ဇနပဒါ၊ဒီန၊ဥ္ဉ၊ သစ်ပင်, မြက်, သား၊ကောင်, ဥစ္စာ, စပါး၊ ဇနပုဒ်ဟော သဒ္ဒါ အစုရှိသည်တို့၏လည်း။ ကောတ္တာ၊ဥ္ဉ၊ သည် လည်း၊ဟောင်း။ နပုံသက လိင်္ဂတ္တာ၊ဥ္ဉ၊ သည်လည်း၊ကောင်း။ ဝိဘာသာ၊ အချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒွန္ဒ ဆိမာသော၊ ၌။ ရုက္ခ၊တိဏ.ပသု-ဓန-ညေ-ဇနပဒ-ဣစ္စေဝံ၊မာဒီန၊ဥ္ဉ၊ တို့၏လည်း။ ကောတ္တာ၌၊ သည်လည်း၊ကောင်း။ နပုံသက-လိင်္ဂတ္တာ၌ သည်လည်း၊ကောင်း။ ဝိဘာသာ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ၊တ္တာ စ၊ ညောင်ဗုဒ္ဓဟောပင်တည်း။ ကပိတ္ထနေဒ စ၊

ဆောင်ပုဒ်-"**ဒွန္ဒေ-သုတ်ရှိ၊ ယင်းအာဒီဖြင့်၊ ပြားဘိ လိင်္ဂ်, ဝစန စတ္တလာ, သခ်္ခ၊, ပမာဏတ်, နက်-ဒိသတ်၊ ကေတ်.နပုံးငဲ့**"။

ရုပ်တက်ပုံ။ ။စက္ခု-သော်တံ=စက္ခု စ×သောတဉ္ဉ။ စက္ခု၊စ၊ လည်း။သေစတ-ဉ္ဉ၊ လည်း။ ဤတိ အတ္ထော၊ ၌၊ နာမနံ သမုစ္စယော ဒွန္ဒနာ,သုတ်ဖြင့် စက္ခု စ×သေစ တ-ဉ္ဉ ကို ဒွန်သမာသ်အမည်မှည့်၊ တေသံ ဝိဘတ်ထော=သမာသ်၏ သိ-ဝိဘတ် တို့ကိုခေါ်၊ တေသံ သဒ္ဒါဖြင့် စ နိပါတ်ပုဒ်တို့ကိုခေါ်၊ ပကတိ စသော်=သရ အဆုံးရှိ သော စက္ခု×သောတ ကို၊ စက္ခု×သောတ ဟူ ပကတ်ပြု။ ဝေဟာ ဒွန္ဒေ+ဤသုတ် ဖြင့် စက္ခု×သေစတ-ဟူသော ဒွန်သမာသ်ကို နပုံး,ကေတ်ငဲ့၊ သိ-သဏ်၊ အံ-ပြု၊ ခေါ်။ ဏပ်၊ ပြီး၏။ ။မုခ-နာသိကံ×မုခဉ္ဉ×နာသိကာ စ၊ နည်းတူ။ မုခ×နာသိကာ, ပကတိရုပ်၊ သရော ရသော် နပုံသကော=နပုလ္လိင်ဖြစ်သော သမာသ်ပုဒ် အစိတ် အစ-ကို အ-ရဿ ပြုသည်သာထူး၏။ ။ဆဝိ-မံသ-လောဟိတံ=ဆဝိ စ မံသဉ္ဉ လောဟိတဉ္ဉ နည်းတူ။ ။ဤနည်းကဲ့မှီ၍ နောက်နောက်ရုပ်မျာ်းကို တွက်လေ။ ထူးချွလောကဲ့သာပြအံ့။ ။သမထ.ဝိပဿနံ=သမထော စ×ဝိပဿနာ စ၊ နည်းတူ။ သမထ×ဝိပဿနာ,ပကတိရုပ်။ သရော ရသော် နပုံသကော်=အစ-ကို အ-ရဿပြု၊ စီရင်။ ။အာဒီ-ရုပ်စုမှာ တထာ ဒွန္ဒေ,သုတ်၌ အစာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် နပုံ ကေတ်ငဲ့-ဆိုရုံသာထူး၏။ ။ဒါသိ-ဒါသံ=ဒါသီ စ×ဒါသော စ၊ နည်းတူ။ ဒါသိ×ဒါသ,ပကတိရုပ်။ ကုစာ၊ဒိ ဧတ္ထေတ္တရာနံ=အလယ်၌ ဤ-ကို ဣ-ရဿပြု။ ။(ကုစာ၊ဒိနာ မဧတ္ထေ ရဿတ္ထံ)။ ။ဣတ္ထိ-ပုမံ=ဣတ္ထိ စ×ပုမာ စ၊ နည်းတူ။ ဣတ္ထိ×ပုမာ,ပကတိရုပ်၊ ကုစာ၊ဒိ, နည်းတူ၊ ရဿလုပ်။ ။ဆတ္တု-ဗ်ာဟနံ=ဆတ္တဉ္ဉ×ဥပါဟနာ စ၊ နည်းတူ။ ဆတ္တ×ဥပါဟန၊ သရော သရေ=ချေ၊ ဏပ်၊ (ဆတ္တု၊ပါဟနာ)ပကတိရုပ်။ သရော ရသော=အစ-ကို အ-ရဿပြု၊ စီရင်။

၃၂၄-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ဓိဘာသာ ရုက္ခ-မိဂ-တိဏ-ဓည-ဗျဉ္ဇန-ပသု-သတ္တဏာ-အာဿ-ဝဠဝ-ပုဗ္ဗစ,ပရာ ဓရော-ဇာနာနံ'ပ ဏိနီ၊ ၂-၄-၁၃။ ။ရွေသုတ်ဖြင့် ဒွိန်ဟူသမျှ နပုံ, ကေတ်, အဖြစ်ပြီးလျက် ဤသုတ်ကိုဆိုခြင်းသည်။ ဒွန်၌ နပုံ, တောတ်သည့် အချို့၌သာဖြစ်၍ အချို့၌မဖြစ်ကြောင်းပြခြင်းဌာဆိုသတည်း။ ။အနည်း

http://www.dhammadownload.com

ညောင်ကြြိတ်ပင်လည်း။ အဿတ္ထ ဏပီတ္ထနံ၊ ညေ့ခင်ဗုဒ္ဓဟေ စညခင်ကြြိတ်ဗင်း ဝါ၊ ဏား။ အဿတ္ထ-ဏပီတ္ထနစ၊ ညောင်ပုဒ္ဓဒေဟ ညောင်ကြြိတ်ပင်တို့။ ဥသီရ-ဗ္ဗ၊ ပန်းရင်းလည်း။ ဗီရဏ-ဗ္ဗ၊ ပြိဘ်မြက်လည်း။ ဥသီရ-ဗီရဏံ၊ ပန်းရင်း, မြိဘ်မြက်။ ဝါ၊ ဏား။ ဥသီရ-ဗီရဏာ၊ ပန်းရင်း, ပြိဘ်မြက်တို့။ အဇော စ၊ ဆိတ်လည်း။ ဥဇ္ဇကော စ၊ သိုးလည်း။ အဇေ-ဥဏ်း၊ ဆိတ်-သိုး။ ဝါ၊ ဏား။ အဇေ-ဥကာ၊ ဆိတ်-သိုးတို့။ ဟိရည်ဗ္ဗ၊ ငွေလည်း။ သုဝဏ္ဏဗ္ဗ၊ ရွှေလည်း။ ဟိရည်-သုဝဏ္ဏံ၊ ငွေ, ရွှေ။ ဝါ၊ ဏား။ ဟိရည်-သုဝဏ္ဏာ၊ ငွေ,ရွှေတို့။ သစလိ စ၊ သလေးစပါးလည်း။ ဏဇေါ စ၊ မုယောစပါးလည်း။ သစလိ-ယဝံ၊ သလေးစပါး, မုယောစပါး။ ဝါ၊ ဏား။ သစလိ-ယဝါ၊ တို့။ ဏစသိ စ၊ ဏာသိကိုင်းလည်း။ ကောစသလစ စ၊ ဏောစသလတိုင်းလည်း။ ဏာသီ-ကောသံလံ၊ ကာသီတိုင်း, ကောသလတိုင်း။ ဝါ။ ကား။ ဏစသီ-ဏောစသံလစ၊ တို့။ အစဒီ.ဂ္ဂဟဏံ၊ အာဒိ-သဒ္ဒါသည်။ ကိ၊မတ္ထံ၊ နည်း။

ဤသုတ်၌ အကြြင်အရာတို့ကား သတ္တဝါမတုတ်ကုန်၊ ထိုအရာကိုသစ ယူရ၏။ သို့အတ္တစ် အပ္ပါဏိ ဇာတ်တို့၏ နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ကို တားမြစ်ခြင်းငှာ, ဤသုတ်ကို ဆိုရသတည်း။ ။'ဓိဘာသစ ရူဒ္ဓေ တိ သူတ္တေ ယေ အပ္ပါဏိဒနာ တေသံ ဂဟဏံ၊ ဇာတိ အပ္ပါဏိနံ.မိတိ နိဗ္ဗေ့ သမ္မတ္တေ ဓိဏာပနံ.တ္ထံ' သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ။ ။အပ္ပါဏိ-ဇာတ်ကိုယူအပ်လျှင်၊ ဘယ်အတွက် ဝသု-သဒ္ဒါကို ဆိုပြန်သနည်း-ဟူမူ။ 'ဟတ္ထိ-အဿံ' စသည်တို့၌၊ ဆင်, မြင်း, တို့ဏစ၊ စစ်သည်၏အစိတ်ဖြစ်၍ ရွှေသုတ်၏ အရာဘူ နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ကို၊ ဗယ်ခဲ့, တားမြစ်ဖို့ ဆိုသတည်း။ ။'ပသုဂ္ဂဟဏံ ဏတ္ထိ-အဿစ-ဒီသု သေနံ.ဂ်တ္ထစ နိဗ္ဗေ့ သမ္မတ္တေ' ဂုဏ်း-ကောမုဒီ။ ။ကျွဲသုတ် ဖြင့်လည်း ရုက္ခ-ရုက္ခ, ချင်းချင်း၊ စီဏ-တိဏ ချင်းချင်း စသည်ဖြင့်သစ ဒွန်စပ်လေ, လုပ်လေ-ဟူသော ဥပဒေကို ပြသည်။-ဇာဘ်တူချင်းချင်းသာ စပ်ဖက်ရမည်-ဟူလို့။ ။ကျွဲ၌-ရုက္ခ, တိဏ ,စသော သဒ္ဒါဖြင့် သစ်ပင်အထူး, မြက်အထူး, စသည်ကို ဟောစသော ဓဝ, ခဒိရ, ဥသီရ စသစ ဝိသေသတ္ထဝါစီ သဒ္ဒါတို့တို့ သာယူ။ ဘယ်ကြောင့်နည်း၊ အကြြင်ကြောင့် ဇီသေသတ္ထဝါစီ, ဓဝ, စသော သဒ္ဒါတို့ဖြင့်သစ ဒွန်ကို အသီသီးအထူးပြုအပ်၏။ ထိုကြောင့် ဝိသေသတ္ထဝါစီ သဒ္ဒါတို့ကိုသစယူရသည်။ သို့အတွက် ထိုဝိသေသတ္ထဝါစီ သဒ္ဒါတို့ရှ ရုက္ခ-ရုက္ခ ချင်းချင်း စီဏ-တိဏချင်းချင်း,စသည့် ဝိရူပ ဖြစ်သော ဇာဘ်တူ သဒ္ဒါတို့၌သာ ဒွန်၏အဖြစ်တည်သည်။ ဝါ၊ ဒွန်လုပ်ရသည်။သရူပ,သဒ္ဒါတို့ကို ဒွန်မလုပ်ရ။ အဘယ်ကြောင့်နည်း သရူပ,၌ ကေသိက်ကိုစီရင်သောကြောင့်တည်း။ ထိုစီရူပ, တို့တွင်လည်း ပရိဏာယ်သဒ္ဒါချင်းချင်း ဒွန်မလုပ်ရ၊ ဥပမစ-ဆီပင်, ဟော ပရိယာယ်ချင်းချင်း 'ကေဝ-လ,ဗ္ဗ, ဗဒရော စ=ကဲ့လ ဗဒရံ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘုရားဟော ပရိယာယ်ချင်းချင်း 'သဗ္ဗညု စ,ဒ္ဓိ-ပဒုတ္တမော စ-သဗ္ဗညု-ဒ္ဓိပဒုတ္တမ' ဟူ၍လည်းကောင်း ဒွန်မလုပ်ရ။ အဘယ်ကြောင့်နည်း-ဒွန်ဟူသည် ပြစးသောအနက်ရှိသော ဘိန္နတ္ထ၌သာ

http://www.dhammadownload.com

သစ္ဆဝင်္ဆ၌ အပြစ်ရှိသောတရားလည်း၊ အနဝင်္ဆ၌ အပြစ်မရှိသောတရားတည်း။ သဉ္ဇဝင်္ဆာ.နာဝင်္ဆံ၊ အပြစ်ရှိသောတရား, အပြစ်မရှိသောတရား။ ဝါ၊ ဧကာ၊ သဉ္ဇဝင်္ဆာ.နာဝင်္ဆာ၊ တို့။ ဟီန၌၊ အယုတ်လည်း။ ပဏီတ၌၊ အမြတ်လည်း။ ဟီန-ဂဏီတံ၊ အယုတ်, အမြတ်။ ဝါ၊ ကာ၊ ဟီန-ပဏီတာ၊ တို့။ ဧကော့ စ၊ အမည်းလည်း။ သုက္ကေစ စ၊ အဖြူလည်း။ ဇာတ္ယာ-သုက္ကံ၊ အမည်း, အဖြူ။ ဝါ၊ ကာ၊ ဇာတ္ယာ-သုက္ကာ၊ တို့။ ဇာတ္ယာ-ဒိသင်္ကတ္တာ၊ ဤသို့ အစရှိသော ဒွန်တို့ကို ရေတွက်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

တည်၍၊ ထိုပရိယာယ်ကို သဒ္ဓါ နှစ်ခုကား အနက်မပြေး တစ်ခုတည်းသာဖြစ်သော ကြောင့်တည်း-တုလို့။ ။ရဂ္ဂဒီ-ဂ္ဂဟဏေန ဣဟ ရဂ္ဂစ-ဒိဝိသေသဝါစိနံ ဂဟဏံ၊ ဧကထံ? ယသ္မာတြ ဟိ ရဂ္ဂေ ဒီဟိ ဒ္ဝန္ဒေ ပစ္စေကံ ဝိသေသိယတေ၊ တေနေ.သစ ဝိဘာသာ တုလျဇာတိယေသ္မေ.ဝ တိဋ္ဌတေ၊ ဝိရူဗေသု တုလျဇာတိ ဟောသ္မေ.ဝပိ၊ နာ သာရူပေသု၊ တေသံ ဒ္ဝန္ဒေါ နတ္ထိ၊ ကေသေသ-ဝိဓေနတေစ။ ဝိရူ ပသုပိ နာ ပရိယာယေသု, တေသံ ဒွါန္ဒာ.ဘာစဝတေ၊ ဒ္ဝန္ဒစ ဘာစေါ စ ယုဂဝစ (ကော်က္ခ်ာ်) ပယောဂါ.ဘာစဝတေစ ယုတ္တတ္တာ.ဘာစဝတေစ စ၊ စစ.တ္ထာ.ဘာစဝေါ တု အတ္ထ ဘေဒါ.ဘာစဝတော၊ ဘိန္နာ.ဓိဋ္ဌာနာ တိ စတ္ထတစ နာ စပရိယာယိစနံ ဘိန္နတ္တာတစ သမ္ဘဝတိ၊ တသ္မာ ဝိရူပေသ္မေ.ဝ ရဂ္ဂာ.ဒီ ဝိရူပ ဝါစီသု အဿစ ဝိဘာသာစဿ ဥပဋ္ဌာနံ၊ တေန ဝိဿသိ.ဂ္ဂဟဏံ ရဂ္ဂာ.ဒီသု ဝိညာယတေ၊ နာ သရူပ.ဂ္ဂဟဏံ၊ နာစ.ပိ ပရိယာယစဿ.ဂ္ဂဟဏံ' ဇိနိန္ဒဗုဒ္ဓိနျာစသ။ ။စ-သဒ္ဒါ အနုကိမ္ပိန၊ နပုံသကတ္တ, ဧတ္တေတ္ထ,ကို နောဏီသုတ်သို့ မလိုက်စေရန် ငင်သည်-နိ။ ။တစ်နည်း၊ သမုစ္စည်း-ဉာ။ ။သမ်ပိဏ္ဍန လည်း-ဟူ၏။ ။ဝိသဒစာစ,တာစ၊ ဝီကပ်။ ။ဤသုတ်လည်း အတိဒေသ,ပင်၊ သက္ကာ။

ပုံစံ၌ ရှင်းလင်းချက်- 'အဿတ္ထ-ကပိတ္ထဉ' ဟူ၏ ရဂ္ဂ-ဒွန်တည်း။ သစ်ပင်ဟော ဇာတိတူ သဒ္ဒါချင်းချင်း ဒွန်သမဿလုပ်သည်။ ။အဿတ္ထ-၌ ဃ, ဒ္ဝေ ဘော်နှင့်လိုက်သည်။ ။'အဿံ သဗ္ဗညုတညာဏံ တိဋ္ဌတိ ဧတ္ထေစ,တိ အဿတ္ထော' လုပ်။ ။ကပိတ္ထ-တု သက္ကာစ-၌ ရိ၏။ ။'ကဖိတ္ထ-ဴ ကပိ တိဋ္ဌန္တိ အတြ တ၊ပ္ပလ-ဝီယတစ' ထောမနိဓိ၊ ။ဆပိမှိ ဝါနရေ တိဋ္ဌန္တိ,တိ ကပိဧတ္ထစ၊ ဌာ-ဂတိ နိ စတ္ထိယ်၊ ကို့။ ဌဿ ထော၊ ဝဿ ပေါ်သူစိ။ ။ကပိတ္ထာ၊ ကပိတ္ထန၊ ကပိတန-တု အထေ့ထ္ထရှိကြ၏။ ကပိတန,ကံး ပါဠိပျက်။ အဝိတ္ထန,ရှိမူ ယု-ဗစ္ဆည်းကြဲ။ ။အမ္ဗစ စ,ပနသစ စ=အမ္ဗ-ပနသံ။ အမ္ဗ-ပနသာ၊ သရက်, ပိန်ဒဲပင်။ ခဒိရာ စ,ဗလာသစ စ=ခဒိရ-ပလာသံ, ခဒ္ဒိရ-ပလာသာ၊ သျှားပင်,ပေါက်ပင်။ ဓဝါ စ, အဿကဏ္ဏစ စ=ဓဝ-အဿကဏ္ဏာ၊ ဓဝ-အဿကဏ္ဏာ၊ မျောက်ငိုပင်, အင်ကြင်းဗင်။ ပိလက္ခာ စ, နိဂ္ရောဓစ စ=ပိလက္ခ-နိဂ္ရောဓံ ပိလက္ခ-နိဂ္ရောဓာ၊ ညောင်ချဉ်ဗင်, ဗညောင်ပင် (ညောင်မိန်ခဲ) စသည်ကိုလည်းထုတ်။

http://www.dhammadownload.com

*'ဥသီရ ဗီရဏ' ကဖ၊ တိဏဒွန်တည်း။ မြက်မျိုးစောာ ဇစတ်တူ သဒ္ဒါ ချင်းချင်း ဒွန်သမာသ် စပ်လုပ်ရသည်။ ။ဗီရဏ-ဗျူ ဒီဃနှင့် စစအများရှိကြ၏။ သက္ကတ၌ ရဿနှင့်ရှိသည်။ ။'ဥသီရ-ပုံ နဂ သဃက္ခ် ကိုစ္စ၊ ဗီရဏာမူလေ။ ။ ဗီရဏ-နှ၊ ဝိသိဋ္ဌေစ ရဏော်စ မူလ၊မသာ ဥသီရေ' ထောမနိဓီ။ ။'ဥသီရတ္ထော်စ၊ဝ ဗီရဏ်' ဓမ္မပဒ ပါဠိကိုထောက်၍ 'ပြိဘ်မြက်မြစ်ကို မှန်းရင်းဆိုသည်မှတ်၊ အဃ၊ ထိုမြက်မျိုးအား။ ဝိသိဋ္ဌော၊ ထူးဆန်းသော။ ရဒးကာ မူလ၊ အမြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏-ပေး။ ။'မုဠာ စ, ဗဠဇော် စ=မုဠ္ဆ ပဗ္ဗဇ်' မုဠ္ဆ-ဗဗ္ဗဇော်၊ ဖြူဆံမြက်၊ ပြိဘ်မြက်၊ 'ဏသာ စ, ကုသော် စ=ကဏသ-ကုသ်' ကာသ-ကုသစ၊ သက်ငယ်မြက်၊ သမန်း မြက် စသည်ကိုလည်းထုတ်။

'အဇေ-ဠကဲ့' ကား ပသုံ-ဒွန်တည်း။ သစးမျိုးဟော ဇစတ်တူ သဒ္ဒါချင်းချင်း ဒွန်သမာသ် စပ်လုပ်ရသည်။ 'ဟတ္ထိ စ+ဂါဝေါ စ+အဿာ စ+ဝဠဝါ စ+ဟတ္ထိ-ဂဝ၊သ ဝဠဝံ, ဟတ္ထိ-ဂဝ-သ-ဝဠဝါ၊ ဆင်,နွား,မြင်း,မြင်းမ။ 'သီဟာ စ+ဗျဂ္ဃာ စ+တရစ္ဆာ စ-သီဟ-ဗျဂ္ဃ-တရစ္ဆံ၊ သီဟ-ဗျဂ္ဃ-တရစ္ဆာ၊ ခြင်္သေ့,ကျား, ဝံပြောင်၊ သတ္တိဝါ၊ 'ဇောယျော စ×ဂရဟာ စ=ဇောယျ-ဂရဟံ' ဇောယျ-ဂရဟာ၊ ထုမင်, ဝက်, စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ။'ဟိရည-သုဝဏ္ဏ'ကား ဓနဒွန်တည်း။ ဥစ္စာရတနစဇောစ ဇာတ်တူ သဒ္ဒါချင်းချင်း ဒွန်သမာစပ်လုပ်ရသည်။ ဇစတ ရူဇာ စ+ရဇတာစ စ-ဇစတ်ရူပ-ရဇတံ' ဇစတ်ရူပ ရဇတာ၊ ရွှေ-ငွေ၊ မဏိ စ+မုတ္တာ စ+သင်္ခါ စ+ဝေဠုရိယာ စ+မဏိ-မုတ္တ-သင်္ခ-ဝေဠုရိယံ' မဏိ မုတ္တ-သင်္ခ-ဝေဠုရိယာ၊ ပတ္တမြား,ပုလဲ,ခရုသင်း,ကြောင်မျက်ရွဲ စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ။ *'သဇလိ စ=ယဝေါ စ=သာလီ-ယဝံ'ကာစး ဓည ဒွန်တည်း၊ စပါးမျိုးဟော ဇစတ်တူ သဒ္ဒါချင်းချင်း ဒွန်သမစသ် စပ်လုပ်ရသည်။ 'တိလာ စ+မုဂ္ဂါ စ+မစသစ စ=တိလ-မုဂ္ဂ-မာသံ' တိလ-မုဂ္ဂ-မစသာ၊ နှမ်း, ပဲနစတ်, ပဲကြီး (မတ်ပဲ) စသည်တို့ကိုလည်းထုတ်။ ။*'ကာသိ-ကောသလံ,ဟစး ဇနပဒ ဒွန်တည်း ဇနပုဒ်ဟော ဇစတ်တူ သဒ္ဒါချင်းချင်း၊ ဒွန်သမစသ် စပ်လုပ်ရသည်။ 'ဝင်္ဂီ စ+မလ္လစ စ=ဝင်္ဂီ-မလ္လံ၊ မင်္ဂီ-မလ္လာ ဝင်္ဂီတိုင်း၊ မလ္လိတိုင်း။ 'အင်္ဂါစ မဂဓစ စ=အင်္ဂ-မဂဓံ, အင်္ဂ-မဂဓာ။ အင်္ဂတိုင်း, မဂဓတိုင်း။ 'ကုရု စ မဗ္ဗာလစစ+ကုရု-ပဗ္ဗာလ, ကုရု-ပဗ္ဗာလာ၊ ကုရုတိုင်း ပဗ္ဗာလစတိုင်း။ 'ပစ္စန္တ စ×သူရသေနာ စ+မစ္စန္တ-သူရသေနံ, မစ္စန္တ-သူရသေနစ၊ မစ္စန္တတိုင်း, သူရသေနံတိုင်း စသည်ကိုလည်းထုတ်။

အာဒိ-သဒ္ဒါကျမ်းရိုးစာတက်-အာဒိသဒ္ဒါကို အဘယ်အကျိုးငှာ ဆိုပါသနည်း စူသော အမေးပုစ္ဆာကိုထုတ်လို၍ 'အာဒိ-ဂဟဏံ' ဟူသစ ဝါကျကိုမိန့်။ ။ ဝိဿဇ္ဇနာကို ပြလိုသ၍ 'သာဝဇ္ဇ-ပ္ပ, စသည်ကိုမိန့်။ ။ရှေ့၌ အချင်းချင်းဂုဏ်အာစးဖြင့် ဆန့်ကျင်သော သဒ္ဒါ, ၄က် သတ္တိဝါဟော သဒ္ဒါတို့ကို ယူလေ-ဟူဆို၏။ ။

http://www.dhammadownload.com

အာဒီ-ဂုဟာဇကြန အညော၊ည်း-ပဋိပက္ခမမှန်သကဲ့သ၊ထွာန၊ဖွ ဒွန္ဒေ၊ ဝိဘာဇသေ ကောတ္တံ ဟောတိ နပုံသဆလိင်္ဂတ္တ၊ဖွ'ရွ၊

ဆေခုင်ပုဒ်-"ဂုဏ်ဖြင့်-ဆန့်ကျင်၊ ချင်းချင်းမင်၊ ငှက်ဈေး ဟင်းမျိုးဟော။ ဝိဘာသာသုတ်၊ အာဒိရုပ်၊ ဖွင့်ထုတ်သူ့ သဘော"။

'အဟိ-နကုလ'စသော 'ဒဗ္ဗ ဝိရောဓိ'ကို ရွေသုတ်က ယူခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ဤသုတ်က အာဒီ-သဒ္ဒါဖြင့် ဂုဏ်ဝိရုဒ္ဓကိုသာ ယူသည်။ ။'ကုသလာ-ကုသလံ၊ သဒဝဇ္ဇ၊ နဝဇ္ဇံ၊ ဟိန-ပဏီတံ၊ သုခ-ဒုက္ခံ၊ ပဋိဃာနုနယံ၊ ဆဇ္ဈာ တမံ၊ အာလောက၊န္ဓကာရံ၊ ရတ္တိ-ဒိဝံ၊ အဟ၊ဖွ+ရတ္တိ ဈ=အဟောရတ္တာ'စသည်ကိုထုတ်။ ။သက္ကတဘွဲ့ ဝိဝိဓ-ဝိရုဒ္ဓသည့် ဒဗ္ဗတ္ထဇ ဝါစီ,အဒဗ္ဗတ္ထဇဝါစီ,နှစ်မျိုးရှိရာ ဩပ်ဟောမဟုက်သော သီတုဏှံ, သီတဏှာ၊ သုခ-ဒုက္ခံ သုခ-ဒုက္ခာ စသော အဒဗ္ဗတ္ထဝါစီဌ် ဝိဓေယ်အား ဖြင့် နပုံ ကောတ် ငဲ့ရမည်ဟူ၏။ အတူပင်။ ။'ဝိ၊ပက္ခိ သီဒ္ဓံ၊ စာ၊နဓိဓာရကဝါစီ' ပါဏိနီ၊ ၂-၃-၁၃။ ။'ပရံ ပရဝိရုဒ္ဓံ ဝိ၊ပက္ခိတိ သိဒ္ဓိ၊ ဝိ၊ပက္ခိတိ သိဒ္ဓ၊ထ္ထာနံ သဒ္ဒါနံ အနုဓိဓာရကဝါစီနံ အဒဗ္ဗဝါစီနံ့ ဒွန္ဒေ ကောတ္ထံ၊ဝ ဘဝတိ ဝိဘာသာ၊နုကာစ္ဆ နတ္ထေ၊ စကာ၊ရော၊ သီတုဏှံ, သီတုဏှာ၊ သုခ-ဒုက္ခံ, သုခ၊ဒုက္ခာ၊ ဇီဝိတ-မရဏံ၊ ဇီဝိတ-မရဏာ၊ အနုဓိဓာရကာ၊ဝါစီတိ ကိ? သီတု၊ဏှာနိ ဥဒကာနိ'တ၊သိဒ္ဓေ၊ ။ 'သီတု၊ဏှော လူဟိ သီတု၊ဏှာနံ သဟာ၊နဝဋ္ဌာန-လက္ခဏေ၊နေဝ ဝိရောဓေန ရုဝိဒ္ဓတ္တာ ဝိပ္ပတိသိဒ္ဓ၊ါစိတ္တံ တထာ သုခ ဒုက္ခာနံပိ, ဇီနိန္ဒဗုဒ္ဓိ၍ာသ။ ။ ဟင်းမျိုး ငှက်အရ သကဲ့ဈတ္ထ ဒွန်ကို ဟံသာ စ+ဗကာ၊ စ=ဟံသ-ဗကံ၊ ဟံသ-ဗကာ၊ဝါ၊ ဆရဏ္ဍာ၀-စက္ကဝါကံ၊ ကရဏ္ဍာ၊-စက္ကဝါကာ၊ဝါ၊ မယူရ-ကေ၊ဏ္ဍံ၊ မယူရ ကောဏ္ဍ၊ ဝါ၊ သုက-သာလိကံ၊ သုက-သ၊လိကာ၊ ဝါ စသည်ကိုထုတ်။ ။ ဤဒွန်ပုဒ်ဝယ် ကောင်ငဲ့ခြင်း မရှိရာ၌ နောဏ်ပုဒ်လိင်ကိုရွှေ့၍ ဗဟုစ္စ်နှင့်ရွှဲဆို ရေး၊သာ၊အပ်၏။ ။'ဆောတ္တ၊ဘ၊ဝေ ဗဟု၀စနံ, ပရသ္မေ၊ဝ လွိင်္ဂ'ရွ၊

ဆောင်ပုဒ်-"မင့် ကောတ်၊ ဒွန်သမာသ် နောက်ပုဒ် လိင်တ် ယူစေချင်။ ဗဟုဝုစ်ထုံး၊ ပူဒိအဆုံး၊ သုံးနှုန်းရွေက ထား၊အစဉ်"။

ဒွန်ပုဒ်-ထား၊ပုံဥပဒေ-အမြဲတ် အထုတ် နှစ်ခုပ်တွဲစပ်မှု အမြတ်ရွေး၊ရန်၏-ပုံကား၊ 'သဒ္ဒရိပုတ္တ - မောဂ္ဂလ္လာန၊တည်း။ ။လူ,ဥ၊ဝဏ္ဏ၊နှင့်ပုဒ်နှင့် အဝဏ္ဏန္တပုဒ် တွဲလျှင် လူ, ဥဝဏ္ဏန္တ ပုဒ်ကို ရွေထား၏။ 'ပါဏိ ပါဒံ၊ ဆဒိ-မံသံ၊ စက္ခု-သော၊တံ၊ ဓာတု-လိင််"။ ။သရ, သို့မဟုတ် အက္ခရာနည်း၊သော်ပုဒ်နှင့် သရ, သို့မဟုတ် အက္ခရာမျ၊းသောပုဒ်တွဲလျှင် သ်းရာပုဒ်ကို ရွေထား၊ရသည်။ 'ဖာလ-ပါ၊ဇနံ၊ ဥံသ-မကာသိ၊ ခနု,ကလ၊ပံ၊ ။သ်ျ၊ အနည် ငယ်နှင့် အမျ၊းတွဲလျှင် နည်း၊သော်သ်ျာကို ရွေထား၏။ 'ဟေတ္ထ+ဒုကတ္ထ-ဟေဒုကံ၊ ဒုက္ကတိတံ၊ တိက-စတုက္ကံ၊ ။အ၊ဝဏ္ဏျင်း၊ချင်း၊တွဲလျှင် အစဉ် သရရှိသော်ပုဒ်ကို ရွေထား၊ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

'အဟော-ရတ္တံ ဥစ္စာ-နီစံ၊ ဩရဿိကသူးရိကံ'။ ဤဥပဒေကား နှစ်ပုဒ်တဲ့စပ်သော ဒွန်ဒ်သာ ရအပ်၏။ 'ဟတ္ထာသ-ရထ ပတ္တိကံ' ဥသည် ပုဒ်အများနှင့်မဆိုစပ်ရာ ဤဥပဒေနှင့်မဆိုင်။ နှစ်ပုဒ်စပ်ရာမှာလည်း ဧကာဘုယျသာ။ သဒ္ဒါ စ အတ္ထော စ သဒ္ဒ-တ္ထော၊ ကာမ-တ္တော၊ အတ္ထ-ကာမော၊ စန္ဒ-ဂ္ကော၊ အဂ္ဂ-စန္ဒော' စသည် ဥပဒေနှင့် မညီသော အရာလည်းရှိသေး၏။

'အစ္စိတ-ပွ-သဲရံ ပုဗ္ဗံ၊ ဂ္ဂဝဏ္ဏာ, ဝဏ္ဏကံ ကွစိ။
ဒ္ဝိန္နေ သရာ-ဒျ-ကာရ-နွံ၊ မပ္ပ-သရ်ာ ပုရေဂတာ။
ဧသော ပဒ-ဒ္ဝယေ ဝုတ္တော၊ ဗဟူသု နိယမော ဘဝေ''။ ရူ

ဒွ-ဒ္ဝန္ဒ ဒွန်သမာသ်၌။ အစ္စိတ-ပွသဲရံ၊ ပူဇော်အပ်, မြတ်သော အနက်ဟော-ပုဒ်, သရနည်း-သော-ပုဒ်သည်။ ပုဗ္ဗံ၊ ရှေ့နေ၏။ ကွစိ၊ အချို့အရာ၌။ ဂ္ဂဝဏ္ဏာ၊ ဂ္ဂဝဏ္ဏကံ၊ ဂ္ဂ,ဏ္ဏ,ဉ,ဉာ, အဆုံးရှိသော ပုဒ်သည်လည်းကောင်း။ သရ-ဒီ၊ အစဉ် သရရှိသော ပုဒ်သည်လည်း-ကောင်း။ အ-ကာရန်တံ့ အ-အက္ခရာ အဆုံးရှိသော ပုဒ်သည်လည်း-ကောင်း။ ပုဗ္ဗံ၊ ရှေ့နေ၏။ အပ္ပသရ်ာ၊ နည်း-သော-သရ်ာသည်။ ပုရေဂတာ၊ ရှေ့၌-ဖြစ်၏။ ဧသော နိယမော၊ ဤဥပဒေကို။ ပဒ ဒ္ဝယေ၊ နှစ်ပုဒ်ဒွန်၌။ ဝုတ္တော၊ ဟော်၏။ ဗဟူသု၊ ပုဒ်အများတို့၌။ အ-နိယမော၊ အမြဲမဟုတ်သည်။ ဘဝေ၊ ၏။ 'ဤ-ရွ,ကား 'အပ္ပ သဲရ တရံ တံတြုပုဗ္ဗံ။ အစ္စိတံ ဒွဝေ' ၂-၅-၁၃ စသော ကာတန္တသုတ်ကို မှီ၍ ဆို၏။

သက္ကတဋ္ဌ–သရ, သို့မဟုတ် အက္ခတူညီခဲ့လျှင် ဗဟု, စသော-ပုဒ်ကို ရွှေထား-ရသည်–ဟူ၍။ "'လဟု-ကွရံ ပုဗ္ဗံ နိပတတိ-တိ ဝတ္တဗ္ဗံ, ကုသ-ကာသံ' ဝတ္တိက်။ ၂-၂-၃၄။ ဝိ။ 'လဟု-ကွရံ' "လဟု-ကွရယုတ္တံ ပုဗ္ဗံ ပထော-ဇ္ဇံ, ကုသ-ကာသံ' အာသုဗော-ဓ။ "ဥတု နက္ခတ်-ဟော-ပုဒ်များ-မှာ အက္ခရာတူလျှင် အစဉ်အကိုင်း ထား။ မတူလျှင် နည်းရာကို ရွှေထား-ရသည်-ဟူ၏။ "ဥတု နက္ခတ္တာနံ အနုပုဗ္ဗေန, သမာန-ကွရာနံ ပုဗ္ဗနိပါတေ-ဘော ဝတ္တဗ္ဗော' ဝါတ္တိက၊ ၂-၂-၃၄။ "ဥတု နက္ခတ္တာနံ သမ-ကွရာနံ အနုပုဗ္ဗေန။ တုလျသရ-ဏ္ဏာနံ သေ အနုပုဗ္ဗေန ပုဗ္ဗ-နိပါတေ-ဘ၊ သိသိရ-ဝသန္တေ-ဘ၊ ဘရဏိ-ရောဟဏီ-ယော-ဘ။ သက္ခေရာနံ ကိံ? ဂိမ္ဟ-ဝသန္တေ-ဘ' အာသုဗော-ဓ။ "အမျိုး-လေးပါး-ဟော, ပုဒ်များ-ကိုလည်း အစဉ် အတိုင်း-ထား-ရမည်။ "'ဝဏ္ဏာနံ အနုပုဗ္ဗေန ပုဗ္ဗနိပါတော-ဘ ဝတ္တဗ္ဗ' ဝါတ္တိက။ ၂-၂-၃၄။ 'ဝဏ္ဏာနံ မနုပုဗ္ဗေန။ "သဗ္ဗ-ပဝါ-ဒေါ၊ ဗြာဟ္မဏ-ခတ္တိယ-ဧဝဿ-သုဒ္ဒါ' အာသုဗော-ဓ။ "ဤအစဉ်ကား သက္ကတ အဲလိုသာ။ ပိဋကတ်၌ကား-ခတ္တိယ-ကို ရွှေထား-သည်။ "'ခတ္တိယော ဗြာဟ္မဏော ဝဿော၊ သုဒ္ဒေ စဏ္ဍာလ-ပုက္ကုသော၊ နကိဠိ ပရိဝေဒေတိ၊ သဗ္ဗ-မေ-၂-တိ မဒ္ဒတိ' သလ္လသုတ်ပါဠိတော်။

ဆေစ်ပုဒ်-**''ယု-ဝဏ္ဏန္တတ်၊ အပြတ်-ပုဗ္ဗ၊ သရ-သရ်ာ၊ နည်းရာ ရွှေနေ၊ သရာ-စ,အုံး၊ အ ဆုံး-ရွှေ့ချန်၊ နှစ်ပုဒ်ဒွန်၊ ပြည့်စုံန် ဥပဒေ။''**

(ယူ-ကို-ဏ္ဏ-ဥ-ပုဒ်ဖြတ်)

http://www.dhammadownload.com

၃၂၄-ဒို့ ပဒေ=ဓာရဏေယော။ ။ဒွိ-ပဒေ၊ နှစ်ပုဒ်သည်။ တုလျာ၊ဓိကရဏ၏၊ တူသော တည်ရာ အနက်ရှိလတ်သော်။ သော။ ထိုသမာသ်သည်။ ကမ္မဓာရယော၏၊ ဓာမ္မဓာရဓိမည်၏။ (ဝုတ္တိသို့မလိုက်၊ သိလှယ်ရန် ရှ,နှင့်ညီပေး၊သည်)။ ။တုလျာ၊ဓိဓာရဏ်ဖွာနှိ၊ တူသော တည်ရာ အနက်ရှိကုန်သော။ ဒွိ၊ပဒါနှိ၊ နှစ်ပုဒ်တို့ကို။ ဃဒါ၊ အကြောင် အခါဌ်။ သမဿန္တေ၊ ချဉ်းစပ်အပ်ကုန်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါဌ်။ ဆော သမာသော၊ ထို သမာသ်သည်။ ဓာမ္မ ဓာရယ-သညော၏၊ ကမ္မ ဓာရဓိမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဟန္တော စ၊ မြတ်သည်လည်း၊ ဖွာတ်၏။ သော၊ ထိုမြတ်၏ ဟူသည်။ ပုရိသော စ၊ ယောကျ်ား၊လည်းဟူတ်၏။ ဤတိ၊ နှစ်ပါး၊သော သတ္တိကြောင့်။ မဟာ-ပုရိသေစ၊ ယောကျ်ား၊မြတ်မည်၏။ ဇာဏာ စ၊ မည်းနက်သည်လည်း၊ဖွတ်၏။ သော၊ ထိုမည်းနက်၏ဟူသည့် သပွေါ စ၊ မြွေဇာလည်း ဖွာတ်၏။ ဤတိ၊ ဤနှစ်ပါး၊သော သတ္တိကြောင့်။ ဇာဏာသပွေါ၊ မြွေဟောတ်မည်၏။ **နီလ.၌**၊

ရုပ်တုက်ပုံ—အဿတ္ထ ကပိတ္ထန-အဿတ္ထော စ×ကပိတ္ထနော စ၊ အဿတ္ထော စ၊ လည်း။ ကပိတ္ထနော စ၊ လှည်း။ ဤတိ အတ္ထော၊ ဌ်။ နဝမာနံ သမုစ္စယေ ဒွန္ဒော-အဿတ္ထော စ×ကပိတ္ထနော စ,ကို ဒွန်သမာသ်အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယေ စ-သမာသ်၏ သို့-ဝိဘတ်တို့ကိုခေျ။ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် စ-နှိုဗါတ်ပုဒ်တို့ကိုခေျ။ ပကတိ စဿ-သဲရအဆုံးရှိသော အဿတ္ထ×ကပိတ္ထန-ကို ဗဟုတိ-ပြု။ ဝိဘာသစ ရုက္ခ-တိဏ=ကျိသုင်းဖြင့် အဿတ္ထ×ကပိတ္ထန-ဟူသော ဒွန်သမဿသ်ကို၊ နပုံ,ဏောတ်ငဲ့၊ နဝမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ အံ-ပြု၊ ခေျ၊ ဏပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝါ၊ ရုပ်၊ ဤသဿတ္ထ ကပိတ္ထန၏, ဏစ့၊ နည်းတူလုပ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် နပုံ,ဏောတ် ငဲ့သင့်ခြေားသော်လည်း၊ ဝိဘာသာ, သဒ္ဒါဖြစ်သော်ကြောင့် မငဲ့ရ၊ နဝမ်ငဲ့၊ ယော-သက်၊ အာ-ပြုစီရင်။ ဥသီရ-ဗိရဏံ=ဥသီရဏ္ဍ×ဗိရဏ္ဍ၊ နည်းတူတွက်။ လှယ်ပြီ။ နောက်နေ့၌ရုပ်မျာ်းကိုလည်း ဤနည်းတူတွက်လေ။ အာဒိ ရုပ်စုံလည်း၊ ဤသုတ်၌ အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် နပုံ,ဏောတ်ငဲ့-စာ့ဆိုရုံသဇထူး၏။

အနုသန္တေ—ဤသို့ ဒွန်သမာသ်၌ စီရင်ဖွယ် အသူယ်သူယ်သော ဝိဓိသုတ်တို့ကို အာ၊ထုတ်တော်မူပြီး၍၊ ယခုအခါ၊ ဓာမ္မဓာရဲ သမာသ်တူ ပညတ်-သမုတ်, သညာသုတ်ကို အာ၊ထုတ်တော်မူလိုရကား၊ 'ဒွိပဒေ တုလျ၊ ဓိကရဏော'ကို မိန့်၏။

၃၂၄-တိဗဒ, သညာသုတ်။ ။'ပဒေတုလျာ,ဓိကရဏော ဝိညေယျော၊ ဓာမ္မဓာရယော'ဓာ၊တန္တ။ ၂-၂-၅'။ ။ဒွိ-ပဒေ-ဟူဆိုသော်ကြောင့် ဒုဂ္ဂ၊သိ ဟ,ဆရာ အလို့ နှစ်ပုဒ်သာ ကမ္မဓာရဲဖြစ်၍၊ သုံးပုဒ်မဖြစ်၊ ဝေါပဒေဝ, ဆရာ အလိုတော်၊ တိပဒ-ဓာမ္မဓာရဲလည်းရှိသည်ဟူ၏။ 'ကမ္မဓာရယော သမာဿော ယေဝ၊ ဗဟုမေဝ၊ သေ၊ အတ္ထာ,စေ,တိ ပုရိမ,တ္ထာ၊ သံ၊ စသော စိစ္ဆ သော, အာနန္တေ၊ စ၊,တိ သ,စို့,ဒါနန္တေ' မုဒ္ဓဗောဓ။ ။'ဥတ္တရ-ပဒ ဒိဂု-ဗဟုဗ္ဗိဟိ-ဝဇ္ဇံ ပဒ-ဗဟုတ္တေ

http://www.dhammadownload.com

ဧည့်လည်းဟုတ်၏။ တံ၊ ထိုအည့်ဟူသည်။ ဥပ္ပလဿ၊ ကြာလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိနကြောင့်။ နိဘိပ္ပလံ၊ ကြာညှိမည်၏။ လောဟိတ-ဿ၊ နီသည်လည်းဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုအနီဟူသည်။ စန္ဒန-ဿ၊ စန္ဒကူးလည်းဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤနှစ်ပါးသောသတ္တိနကြောင့်။ လောတိတ-စန္ဒနံ၊ စန္ဒကူးနီမည်၏။ ပြာဟ္မဏိ စ၊ ပုဏ္ဏေးလည်းဟုတ်၏။ သ၊ ထိုပုဏ္ဏေးဟူသည်။ ဒါရီကာ စ၊ သူငယ်မလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပြာဟ္မဏဒါရိကာ၊ ပုဏ္ဏေးသူငယ်မမည်၏။ ခတ္တိဏာ စ၊ မင်းမိန်းမလည်းဖြစ်၏။ သ၊ ထိုမင်းမိန်းမဟူသည်။ ကညာ စ၊ မိန်းမငယ်သည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ခတ္တိယကညာ၊ မင်းမိန်းမငယ် (မင်းသမီး) မည်၏။ ကမ္မဓာရယ-ဿ၊ ကမ္မဓာရဲ့ အမည်ကိုမှည့်ရသဖြင့်။ ကု-ထ္ထေ-ကောာ+အတ္ထော၊ ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ ကမ္မဓာရယ သညေ စ=သညေ စ, သုတ်၌ ကမ္မဓာရဲ့ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

သမာ သော်နုတ္ထိ-တိ ဒုဂ္ဂါသိ-ဟ ကမဓီသူရော၊ တံ မတံ ဒု-သ္မိ ကုဗ္ဗံ (အပ္ပဋိဂ္ဂါဃံ ကုဗ္ဗန္တော) တိ-ဟိ ပဒေဟိ ကမ္မဓာရယ-မာဟ သ-စ္ဆိ-ဒါနဒ္ဒ-နှ်ိ' ဂင်း ဒုဂ္ဂါဒါသ=ဦး။ ။သစ္ဆိ-ခါနဒ္ဒော၊ မဟ-နှ်ဿ တံ, နိလ-ဿ တံ,ဥပ္ပလ-ဿ-တိ-မဟာ-နီလုပ္ပလံ, စသော တ်ပဒ ကမ္မဓာရဲမျိုးကို ဒုဂ္ဂါသိ-ဟ, ကမဓီသူရ, ဆရာတို့အလို တိ-ပဒ, မဟုတ်၊ ဏမ္မဓာရယ ဂဟ, ဒွိပဒ ကမ္မဓာရဲသာ-ဟု ဆိုကုန်၏။ ။ကမဓီ သူရ, ဆရာဟူသည် သံခိတ္တသာရ, ဗျာကရဏ်းကျမ်းဆရာပင်တည်း။ ဂင်း ဆိုပုံကား- 'ဒွန္ဒ-ဗဟုဗ္ဗီဟိ ဝဇ္ဇံ ပဒ-ဗဟုတ္တေ စ။ ။ရညော ဂေါ ခီရံ, ရညော ဂေါ စ-ဆော စ, ပုရိသေ စေ-တျာဒိ ပဗ္ဗ ပြာဟ္မဏာ ဘုတ္တံဝန္တေ-သေ ပဗ္ဗတိ ဘုတ္တ, မဆော-တျာဒိ နာ ဘဝတိ အနဘိဓေယ-နတော' သံခိတ္တသာရ။ 'ဒွန္ဒ-သမာသံ ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသဗ္ဗ ဝဇ္ဇယိတ္ဝာ ပဒ-ဗဟုတ္တေ သမာသေ နာ ဘဝတိ၊ ရာညော ဂေါခီရ မိတျု-တြ ဆဋ္ဌီ တပ္ပုရိသော်ပိ နာ ဘဝတိ၊ ယာဒိ ဘဝတိ၊ တဒါ ရာဇ-ဂေါခီရ မိတိ ဘဝတိ၊ 'ဂေါ-ရ တဒ္ဓိတ လော်ပေါ-တိ သမာသန္တ-ပပ္ပေါ်နှ်။ ဩဒါတု 'ရညော ဂေါ' ဣတိ ပထမံ သမာသံ ကတ္ဝာ တဿ ခီရ မိတိ ပုန ဆဋ္ဌီ သမာသော ကရီယတေ၊ တဒါ ရာဇ-ဂေါခီရ-မိတိ ဘဝတိ၊ ဧဝံ မဟန္တ-ဗ္ဗ တံ,နီလ-ဗ္ဗ တံ,ဥပ္ပလ-ဗ္ဗာ-တိ၊ ပဋ္ဌ စ သ၊ သဒမာ စ သာ, ကညကာ ဒေ-တိ ပဒ-ဗဟုတ္တေ နာ ဘဝတိ ကမ္မဓာရယော၊ ယာဒိ ဘဝတိ၊ တဒါ 'သမာနဓ-ဓိကရဏော-ဗ္ဘာရ,ပဒေ ဒေ-တိ' မဟန္တော-နှ်-လော်ပေါ အဓ-ဗ္ဘာ-ဗ္ဗ နသိယာ၊ 'ဥတ္တိ ပုံသကံ နာ ဣတ္ထိ ပုမာဝ ဣတ္ထိယ-'မိတိ စဋ္ဌု-သဒ္ဒသ္သ ပုံဘာဒေါ နာ သိယာ၊ 'ဥတ္တရ-ပဒ-ပရတ္တာ ဘာဒေတော သမာသေ သဗ္ဗ-နှ်ိ ပဒ-မုတ္တရ ဖဒ-မုစ္စဒတ။ ယာဒါ တု ကမ္မဓာရယံ ကတ္ဝာ ပုန ကမ္မဓာရဏော တဒါ မဟ-နီလုပ္ပလံ, ပဋ္ဌ-သဒမ ကညကော-တိ ဒွိ-

http://www.dhammadownload.com

ပဒေါ် ဧဝ သမာသေဿ။ ရညော ဓဂါ စေးတျာဒိ, ပစ္ဆာဟိ ဘုတ္တဲးမသ္မေ တျာဒိ နိရ္ဓပနိယဲ့ ဂင်း–ဠိ။ ။ဤကား ကမ္မဓာရယ, ဆရာ ဂေါယီစန္ဒြေ ဠိကဲ့ ဆရာတို့ ဆိုပုံတည်း။

သာသနိက–ကျမ်းဂန်တို့ဠိလည်း 'ဆဠိတ၊ပတိတ=ဥတ္တာပါ။ စိတ္တံ သံသဋ္ဌ-သဓာဘူနေစ။ စိတ္တ-သံသဋ္ဌ,နုပရိ ဇတ္တိနေစ' စသည် တိပဒ ကမ္မဓာရဲ ရှိသည် ပင်။ ။'ဆဠိတာ စ တေ, ပတိတာ စ တေ, ဥတ္တာပါစာ.တိ=ဆဠိတ-ပတိတ-ဥတ္တပါ'တိ ပဒ, ကမ္မဓာရဲလုပ်။ ဆဠိသာ စ၊ စွန့်ပစ်အပ်ကုန်သည်လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုစွန့်ပစ်အပ်ကုန်၏ ဟူသည်။ ပတိတာ စ၊ ခြစား၍ ကျကုန်သည်လည်း ဟုတ်၏။ တေ၊ ထိုခြစား၍ ကကုန်၏ ဟူသည်။ ဥတ္တာပါစ၊ အမှိုက်တို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ ဤတိ၊ ဤသုံးပါးသော သတ္တိတြေစင့် ဆဠိဘ.ပတိတ.ဥတ္တာပါမည်ကုန်၏။ 'ဆဠိတ-ပတိတ.ဥတ္တာပါတိ ဆဠိတာ စ, ပတိတာ စ, ဥတ္တာပါ စ 'အဟော သုန္ဒိ အာတ္တော'မူသော သစ္စရတ္ထ ဠိဏာစကို ဒွန်ဟု ဆိုကြကုန်၏။ ဘိန္နတ္ထ မဟုတ်။ ဝိသေသန ဝိသေသျမျှသာဖြစ်၍ ကမ္မဓာရဲသစ်တည်း။ ။ဘိန္နတ္ထနံ ဧကော-ဝိဂ္ဂဟေန ဧကတြ အန္ဒယဝိဝိစ္ဆာယံ ဒ္ဝန္ဒေါ။ ဝိသေသန ဝိသေသျဘာဝေ တု ကမ္မဓာရယော' လဃုဘာသာ။ ။ဝဇိရဗုဒ္ဓိ ဠိဏာဋ္ဌလည်း 'ဆဠိတာ ပတိတာ ဥတ္တပါ=ဆဠိတ-ပတိတ.ဥတ္တာပါ'ဟု တိပဒ ကမ္မဓာရဲပင် ဖွင့်၏။ ဤဠိဏာ ကြီးတို့ကား ဝ်ဂြိုဟ်ကုန်မပြကြ၊ သို့အတွက် 'ဆဠိတ ပတိလ ဥတ္တပါ ယော သုန္ဒိ.တိ=ဆဠိတပတိတဥတ္တာပါ'ဟု အသိတ္တိဆင့်၊ ထိုကြောင့် ရှေဥမင်ဆရာတော် ဘုရားသည်။ ။'တေ သဗ္ဗေပိ ထိုတစ်ဆယ့်ရှစ်ရပ်သော ကျောင်းကြီးသည်လည်း ဆဠိဘ ပတိတ ဥတ္တပါ၊ စွန့်ပစ်အပ်သော ကျသောအမှိုက်ရှိကုန်သည်။ အဟေသုံ ကုန်၏'ဟု အဋ္ဌကထာ အနက်ပေး၏။ ။အချို့ မည၀န်တို့ကား 'ဆဠိတာ စ တေ, ပတိတာ စာ.တိ=ဆဠိတ ပတိတာ၊ ဆဠိတ ပတ်တာ ဥတ္တာပါ၊ ယော သုတေ.တိ=ဆဠိတ ပတိတ ဥတ္တာပါ'ဟု ကမ္မဓာရယ ဗဟုဗ္ဗိဟိ လုပ်ကုန်၏။ ။အချို့ မည၀နံတို့ကား 'ဆဠိတာ ဟုတ္ဝာ ပတ်တာ=ဆဠိတ ပတိတာ'ဟု သမ္ဘာဝန ကမ္မဓာရဲလုပ်၍ ဆဠိတ ပတိတာ ဥတ္တာပါ ယော သုတေ.တိ=ဆဠိတ ပတ်တ ဥတ္တာပါ'ဟု ဗဟုဗ္ဗိဟိ လုပ်ကုန်၏။ ဠိဏာကြီးနှင့် မညီဆော်လည်း အတ္ထယုတ္တိ.ကား ရှိပေ၏။ ။'စိတ္တ သံသဋ္ဌာ စ တေ, စိတ္တသမုဋ္ဌာန စ စိတ္တ သဟဘုနော ဧ၀ စာ.တိ=စိတ္တ-သံသဋ္ဌ-သံမုဋ္ဌာန-သဟဘုနော'အဋ္ဌသာလိနီဋ္ဌလည်း တိုဏ်ရိဏ်တီ-ပဒ ကမ္မဓာရဲဖွင့်ပြသည်ပင်။ သို့အတွက် 'ဒွိပဒေ'ဟူသော စကားကို ယောဘုယျသာမှတ်။ ။'ရှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဦးစီး ပဘဝ ဂဏသာမိ ဖြစ်တော်မူသော ရှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးလည်း ဒွိပဒေ, ဟူသော စကားသည် မှတ်လွယ်ရုံ ဥပ လက္ခဏ,နည်းပြစကားမျှသာ ဖြစ်သည်။ နှစ်ပုဒ် သုံးမှုဒ်သာမက ရဃင့် သလောကဲ့ ကမ္မဓာရဲ သမာသ် လုပ်နိုင်သည် ဟူ ဆိုးဖြတ်တော်မူကြောင်းကို ပဲခူးမြို့ ပုဗ္ဗာရုံ ဆရာတော်ထံမှ တစ်ဆင့်စကား ကြားနာမှတ်သားရဖူးပေ၏။

http://www.dhammadownload.com

တုလျာဓိကရဏဖြစ်မှု – တုလျာဓိကရဏ်-တူသည် 'တုလျှံ အဓိကရဏံ အတ္ထော ယဿ ပဒ-ဒွယဿ တံ=တုလျာဓိကရဏံ' လုပ်။ ယုဿ ပဒ-ဒွယဿ၊ အကြောင် ပုဒ်နှစ်ခု အပေါင်းအား။ တုလျှံ၊ တူသော။ အဓိကရဏံ အတ္ထော၊ အနှစ်သည်။ သတ္တိ၊ ၏-ပေး။ ။ပုဒ်နှစ်ပါးတို့၏ သကတ်, ပဝတ္တနိမိတ်ပင် ပြာသော်လည်း စာစ်ခုတည်းသော ဖြစ်၌ဖြစ်သည်ကို တုလျာဓိကရဏ ဆိုသည်။ ခွဲအုံ– 'မဟာပုရိသ'၌ မဟန္တ,သဒ္ဒါသည် မြတ်သောဂုဏ်ကိုအကြောင်း ပဝတ္တ နိမိတ်ပြု၍ ယောကျ်ားဖြပ်ကို, ပုရိသ,သဒ္ဒါသည်လည်း ယောကျ်းတို့၏ တစ်ယောက်သည် စတ်ယောက်နှင့်တူသော အခြင်းအရာ အာဏာရ ပညတ်ဇာတ်ကို အကြောင်း ပဝတ္တ နိမိတ်ပြု၍ ယောကျ်းဖြပ်ကိုပင်ဟော၏။ ဤသို့ သကတ် ပဝတ္တ နိမိတ်ပင် ပြားသော်လည်း မဟန္တ,ပုရိသ,သဒ္ဒါတို့၏ ယောကျ်ားဖြပ်တစ်ခုဘည်း၌ ဖြစ်သည်ကို အရတူသည်။ တုလျာဓိကရဏဖြစ်သည်-ဟူ ဆိုသည်။ အချုပ်မှာ-မဟန္တ,အရလည်း ယောကျ်းဖြပ်၊ ပုရိသ,အရလည်း ယောကျ်ားဖြပ်ပင်ဖြစ်၍၊ နှစ်ပုဒ်အရ တူကြသည်ကို တုလျာဓိကရဏော ဆိုသည်။

သက္ကတ္ဒ ဆိုပုံ–တုလျာဓိကရဏ ဓါဒီ နှစ်မျိုးရှိရာ၊ အချို့ ဆရာက, အတွက် တုလျာဓိကရဏကိုဆို၍၊ အချို့ ဆရာက,သဒ္ဒတုလျာဓိကရဏကိုဆို၏။ (သဓမနှစ်ခဓိကရဏလည်း-ဟူ၏)။ အတ္ထတုလျာဓိကရဏ ဆိုပုံကား 'နီလုပ္ပလံ'၌ အကြောင် နီလာဒိ-ဟူသော အညီဂုဏ်စသည်ကို (ဥပ္ပလာဒီ) ကြာ စသော သာမညာကာရ အား ဖြင့်ဖြစ်သော (နီလ,သော်တ) အညို,အဖြူ,စသော မျှားပြားသော (ဥပ္ပလ) ကြာဖြပ်ကို ကြာဖြူ-စသည်တို့မှ အထူးပြု၍ (နီလာဒီ) အညို-စသည်တွင် တစ်ခုခု သော အဖြို၌ဘည်စေ၏၊ ထိုနီလ-စသည်ကို ဝိသေသန-ဆိုသည်။ ကြာညို-စသည် များသော အပြားရှိသော (ဥပ္ပလာဒို) ကြာဖြပ် စသည်ကို (သေတာဒီ) ကြာဖြူ-စသည်တို့မှ အထူးပြု၍ ကြာညို-ဟူသော တစ်ခုခု အဖြို၌ စာည်စေအပ်၏၊ ထို ဥပ္ပလာဒီကို ဝိသေသျ,ဆိုသည်။ အချုပ်မှာ-နီလ,သည် အညိုဂုဏ်ဖြင့် ကြာဖြူ, ကြာနီ,စသည်တို့နှင့်ဆက်ဆံ၍ နေသော ဥပ္ပလ,ကို၊ ကြာကာဒီ ကြာဖြူ,ကြာနီ, မဟုတ် ကြာညိုတည်း-ဟု ဥပ္ပလ, ဖြပ်ကို အထူးပြုတတ်၍ ဝိသေသန၊ 'ဝိသေသီယတေ အနေနဿ-တိ ဝိသေသနံ'လုပ်၊ ဥပ္ပလ,သည် အထူးပြုအပ်၍ ဝိသေသျ,ဆိုသည်။ 'ဝိသေသိသဗ္ဗ,နှင့် ဝိသေသျံ' လုပ်။ ။နီလ-သဒ္ဒါသည် အညိုဂုဏ်ကို အကြောင်း ပဝတ္တနိမိတ်ပြု၍ ဂုဏဝန္တဖြပ်ကိုဟော၏။ ဥပ္ပလ-သဒ္ဒါသည်လည်း ကြာအမျှားနှင့်ဆက်ဆံသော သာမည ကာရဇာတ်ကို အကြောင်း ပဝတ္တနိမိတ်ပြု၍ ဂုဏ်ဝန္တဖြပ်ကိုပင် ဟော၏။ ဤသို့ ဝိသေသန, ဓိသေသျဖြစ်၍ အချင်းချင်း ပြားသော သဒ္ဒ ပဝတ္တနိမိတ်ရှိသော ကြာ ... မန်ဇာတ်, အညိုဂုဏ်နှစ်ပါးတို့၏ ဥပ္ပလဖြပ်-ဟူသော အနက်တစ်ခုတည်း၌ ဖြစ်သည်ကို တုလျာဓိကရဏ။ သို့မဟုတ် သမာနဓိ ကရဏ ဆိုသည်ဟု အတ္ထတုလျ ဓိကရဏကို ဆို၏။

http://www.dhammadownload.com

'တကြ ကောတ္တိတာ စ သမာနစဒိတရော်၊ တ၊ဥ္ဈ ဘိန္ဒ ပွဝတ္တိ နိမိတ္တာနံ ကော သို့' အတ္ထော ဝုတ္တိ၊ သာ စ ဝိသေသနဝိသေသျမေဝ ဘဝတိ၊ တကြ ယံ သဒ္ဒမညော စာဒေရနှ ပဝတ္တ၊မနေကပွကာရဝတ္ထုံ ပကာရန္တရေဟိ ဗျဝစ္ဆိဒ္ဒ ကေသြ ပစာရေ ဝဝတ္ထာစယတိ တ၊ဒ္ဓေဒကံ, ဝိဒေသနံ၊ ဧဝံ ယ၊ဒ္ဓေဒံ တ၊ဗ္ဗိသေသံ၊ ယဒိပိ နိလစဒိနံ ဝိဇာ ဥပွလာ၊ဒိနမွိ ဣတရဗျာ ဝတ္တကတ္တွံ (ပတိယေဒကိသခ်ိတ ဘမရ ကောကိလဒိ ဒတ္ထဗ္ဗော နိဝတ္တိပကံ)၊ တထာဝိ နိလာ၊ဒိနိသဒ္ဒယတ္တေန ဥပွလာ၊ ဒိနံ ပဓာနတ္တာ စိသေသျတ္တံ၊ နိလာ၊ဒိနံ ဥပွလာဒိနိသဒ္ဒါဘာတ္တေန အပွဓံနတ္တစ ဝိသေသနတ္တံ၊ အတော ဧဝ နိလာ၊ဒိနံ ဥပွလာဒျဓိနတ္တာ တံတံလိင်္ဂ၊ဝစနတာ 'ကုဇ္ဇ-ကုဇ္ဇော၊ကုဇ္ဇာ-ကုဇ္ဇော, ဝိပွါဠ္ဍ-ပဠ္ဍ၊ပဠ္ဍ၊-ဝိပွါဠ္ဍော' ဣစ္စာဒေါ ဒွိန္နံ ဝိသေသနတ္တေ ပိ ဝိသေသနဝိသေသျဘာဝသိ ဒ်စမာ စဒရာ ကောဇ္ဇာ ဝိသေသျတ္တံ ဝိဂပွိယတော) မုဒ္ဓဗောဓ-ရာမ-ဒ္ဒီ။ ။'ကုဇ္ဇ-ကုဇ္ဇာ၊ ကုန်းပြီး, နုံ. (မိုက်) သူ။ ကုဇ္ဇာ-ကုဇ္ဇော၊ နုံ့ပြီး ကုန်းသူ။ ဝိပွါဠ္ဍ-ပဠ္ဍ၊ အထူးထင်ရှား, လီမွစသူ။ ပဠ္ဍ-ဝိပွါဠ္ဍော၊ လီမွစပြီး, အထူးထင်ရှားသူ-ပေး။

သဒ္ဒတုလျာဓိကရဏ ဆိုပုံကား– နီလ-သဒ္ဒါသည် ပိတုန်းညို, အောင်မဲညို, စသည် အညိုဂုဏ်များနှင့်ဆက်ဆံသော သာမညာကာရအား၊ဖြင့် ဂုဏ်၏တည်ရာ ဂုဏ်ဝန္ထုဖြပ်ဖြစ်၏။ ဥပွလ-သဒ္ဒါသည်လည်း ကြာ, အများနှင့် ဆက်ဆံသော သာမညာကာရအား၊ဖြင့် ဂုဏဝန္ထုဖြပ်၌ ဖြစ်၏။ ဤသို့ အချင်းချင်း ပြားသော သဒ္ဒဝဝတ္ထ နိမိတ်နှင့်ယှဉ်အပ်ကုန်သော ကြောင့်၊ ဟူသော ဖြပ်၌ ဖြစ်ကုန်သော နီလုံးပွလ-သဒ္ဒါတို့၏တူသော်တစ်ခုတည်းသော အနက်ရှိသည်ကို တုလျာဓိကရဏ ဆိုသည်။ နီလ,ဥပွလ သဒ္ဒါနှစ်ခုကို မတွဲစပ်ဘဲ တစ်ခုစီ ခွဲခြားရွတ်ဆိုသောအခါ၊ ကြောင့်၊-ဟူသော ဖြပ်ဝိသေသကို မဟောနိုင်။ 'နီလ,ဥ္ဈ တံ့,ဥပွလ,ဥ္ဈ=နီလုံးပွလံ' စာပုဒ်နှစ်ရပ်ကိုစပ်၍ သမာနာဓိကရဏအဖြစ်ဖြင့် ရွတ်ဆိုသောအခါမှသာ ကြောင့်၊-ဟူသော ဓိသေသဖြပ်ကိုဟောနိုင်သည်။ အကြောင်းကား-ပြားသော ပဝတ္ထုနိမိတ် ရှိကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏ ဝိသေသန, ဓိသေသျအဖြစ်ဖြင့် အချင်းချင်းငဲ့ကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏သာ သမာနဓိကရဏဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ သို့မဟုတ် ပြား၊သော ပဝတ္ထုနိမိတ်ရှိကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏သဒ္ဒလျင် ပိုင်းခြားအပ်သော ဖြပ်, ပိုင်းခြား တတ်သော ဂုဏ်တို့၏အရာဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဥပမာ–'ရူကွော မဟိရူဟော၊ သစ်ပင်, သစ်ပင်' ဟူရာတို့၌ကဲ့သို့ အချင်းချင်းမပြား၊သော သဒ္ဒ၊ဝတ္ထု နိမိတ်ရှိကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏ သမာနာဓိကရဏမဖြစ်။ ဤ၌ 'ရူကွော မဟိရူဟော' စာ၊ သစ်ပင် ဟော၊ ပရိဏာယ် သဒ္ဒါချင်းချင်းဖြစ်၍ ပိုင်းခြားတတ်သော ဖြပ်, ဂုဏ်, သဘောမရှိသော၊ကြောင့်-ဟူလို။ ဤသို့ သဒ္ဒတုလျာဓိကရဏ ဆိုကုန်၏။

'ဝိသေသနဝိသေသျဘော၀ေါ တုလျာ,ဓိကရဏဘာ၀ ဝတ္ထု၊တော၊ နသမ္ဗန္ဓတိ' နီလုပွလ,မိတိ ပဒ္ဓ ဝတ္ထုနှိ သန္ဓီဟိတော၊နိ နီလတ္တံ နီလ ဂုဏ-သာမညံ, နီလော

http://www.dhammadownload.com

ဂုဏော၈,တ၈ဒါခ်ာရော ဒဗ္ဗ၈မိတိ တိဏိ၊ ဥပ္ပလတ္တံ ဥပ္ပလ-ဇာတိ ဒဗ္ဗ၈ဠ္ဟ ဇာ၈န္ဒိသ ယော ဣတိ ဒွေ၊ တတြ နီလ-ဇာတိ ဥပ္ပလ-ဇာတိနံ နတ္ထိ ဝိသေသန ဝိသေသျဘာ-ဝေါ(ဇာတိဇာ)နိ့.ဂ္ဂါ ဏတ္တာ၊ဂုဏ်-ကမ္မ-သဒ္ဒါမည်-ဝိသေသ-သမဝါဇာနံ ဂုဏာ ဒီနံ ပဉ္စန္နံ.မပီ နိဂ္ဂါဏတ္တိ နိကြိယဲတွေ ဣတိ နီလတ္တာသ် စ နီလ-ဂုဏော သမဝါယိ နေ၈,ဥပ္ပလတ္တာသ် စ ဥပ္ပလ-ဒဗ္ဗေ ဣတိ တုလျ၈ဓိကရဏတ္တေမပီ နတ္ထိ၊ ဥပ္ပလ ဇာတိယာ နီလ ဂုဏသ် စ အတ္ထိ တုကလျ၈ဓိကရဏတာ,ခလုကော-ဒဗ္ဗ သမဝါဇာ-တေ၈၊ဝိသေသန ဝိသေသျ ဘာ၈ေါတု နတ္ထိ ဇာတိယာ အ-နီလတ္တာ၈၊ဂုဏဒဗ္ဗာနံ တု သမ္ဘဝတိ ဝိသေသန.ဝိသေသျဘာ၈ေါ,ဒဗ္ဗသ် အနေက ဂုဏတ္တာ။ သမာန-ဇာတိ ဥပ္ပန္နံ.မဟရ.မဓိကာရကံ ဇာတိယံ နဓိဋ္ဌတိ, ဒဗ္ဗေ ဂုဏသ် သမဝါယတော၈၊နီလ ဒဗ္ဗ,ဥပ္ပလ ဒဗ္ဗာန.မို့ နဝိသေသန-ဝိသေသျ ဘာ၈ေါ နာပိ တုလျာဓိကရဏတ္တံ ဣတရေဇာသမ္ဘန္ဓတော၈.တိ။ အညေ၈ တ္ဝ၈ဟ....ဇာတိ-ဂုဏာနံ ဥပလတ္တ နီလ-ဂုဏာနံ ကေသ့ိ အတ္တေ အာဝယဝိနိ ဥပ္ပလဒဗ္ဗေ သမ၈ေဘာနံ သဒ္ဒေ ဇာတိ-ဂုဏ အုတ္တ-ဒဗ္ဗော,ဘိဓေယျိနိ နီလ,ပွလ၈မီတိ ဝုတ္တိ(သမာသေ၈)။ တသ္မာ ဂုဏ.ဒဗ္ဗာနံ ဝိသေသန-ဝိသေသျဘာ၈ေါ ဇာတိ-ဂုဏာနံ ကေသ့.ဓိဇာရဏတ္တာ၈ တ၈ပ္ပာစိနံ ပဒါနံ တုလျာ၈ဝိ ကရဏတ္ထံ ဥဘယ-ဇာတိ,ဂုဏော၈.ပသဇ္ဇနေ ဒဗ္ဗေ ပဝတ္တတ္တာ.တိ ယေသံ ခလု ရူဗ-ရသာ၈.ဓီနံ သဏိပိ ကေတ္ထဲသမဝါယေဝ နိသိယော ဒဗ္ဗံဗီဇပူရာ၈.ဒိ (ဗီဇပူရာ၊ သလဲသီ၈၊ ရှောက်သီးလည်း-ဟူ၏။) သေဿ.မိတျဲ.ဘိသမ္ဗဲန္ဓေန ရူဗရသာ.ဒိ သဒ္ဒေဟိ နာဘိဓိယတေ ဣတိ၊ ရူပံ ဗီဇပူရော,ရသော၈ ဗီဇပူရော ဣတိ ပရ-မွရာ၈နုပကာ၈ရတော၁ တေ ဒဗ္ဗာ၈ဘိဓာ၈နံ အန္တရေန၈.ဝ ကေဝလာနံ ရူပ-ရသာ၈ဒီနံ ဝါ၈ကံမ ဒွိန္ဒသမာသဘာဝိနေ၈ နကမ္မဓာရဏ-သမာသ-ယောဂျော ဣတိ၊ကိံ မေတေန ဝါ အတ္ထ-ဝိဓာရေန၊ သဒ္ဒပမာဏကာ၈ ဟိ ဓေယျဓရဏာ' ဇာ၈တန္တ-ဋီ။ ။ကျိ-ဋီကာဆရာကား သဏ်ဝါဒ, အညဝါဒ နှစ်ပါးစုံပြ၍ သဏ်ဝါဒ ဖြစ်သော သန္ဓိတုလျာဓိကရဏကို အာဇည်ပြု၏။

'နနု တုလျံ အဓိကရဏံ ယော်သံ အတ္ထာနံ ဣတိ အတ္တိကာ၈,ခ၈ရော ဏထံ နဂယ်တေတိ ဓေ? ပဒေ ဣတျဲ.သ်ာ၈နာ နှယတေ၈၊ နဟိ ဒ်ိုပဒေ ဣစ္စတ္ထေ၈ ဘဝတိ၊ အထ တုလျ.တ္ထဝါ၈ကတ္တာ ပဒ-ဆွဏသ်ာ.ပိ တုလျ.တ္ထဘာ ဣတိ ၈တ္ထုံ? သစ္စံ, တထာပိ နဃ်ဋ္ဌတေ။ တထာ၈ ဟိ နီလ.ပ်ုလပဒေန ပဏ္ဍ ဝတ္ထုနိ ဥပဒ္ဒဝိဓာန်ိ၊တတ္ထ နီသပဒေန နီလ-ဂုဏ နိသ်ိယာ၈ ဇာတိ,နီလော ဂုဏော၁,နီလ-ဂုဏာဝိသိဋ္ဌဒဗ္ဗ,မီတိ တီဏိ၊ ဥပ္ပလ-သဒ္ဒေန စ ဥပ္ပလတ္တံဇာတိ၊ တ.ဗ္ဗိသိဋ္ဌံ စ ဒဗ္ဗ မီတိ ဒွေ၊ နတာ၈ဝ နီလတ္တဥပ္ပလတ္တ ဇာတိနံ ကေသ့.ဓိကရဏံ၂ သမ္ဘဝတိ၊ ယဲတေ၈ နီလတ္တံ ဂုဏော,ဥပ္ပ-လတ္တိ.ဿ ဒဗ္ဗေ, ကထံ ကေသ့.ခ၈ရတ၈ တေသ.မိဇ်ိ၊ တထာ၈ နီလ-ဂုဏ ဥပ္ပလ-ဒဗ္ဗာနံ နသမ္ဘဝတိ၊ ဇာတော နီလဂုဏော၈ ဒဗ္ဗံ,ဥပ္ပလ.ဿ,ဒဗ္ဗံ,ဒဗ္ဗန္တရေ အ၈ကော သ်ာ၈.ဒိမို့၊ တဒါ နီလ ဂုဏ ဝိသိဋ္ဌ ဒဗ္ဗ,ဥပ္ပလဒဗ္ဗာနံ နကောဓိဇာရဏံ၂ သမ္ဘ၈တိ-

http://www.dhammadownload.com

အာခဲရဟူတသော် တတိယာဘိဓေယ္ယတ္ထ-နှစ်ရသော်, သုမင်္ဂလတေဝါကေဝလ် နိုလ ဂုဏ်ဥပုလတ္တ ဇာတိနှံ ကောသို့ယော်ဝ ဥပုလဒဋ္ဌေ သမဝါယတော် ကောဒ မိဿရဏျှ သမ္ဘဝတိ၊ ကိ.နှစ် ဝိသေသနဝိသေသျဘာဝသော် ဝိဿရတော်-ဝ ဥပေက္ခာတော်၊ တထာဟိ 'ယုတ္တ-တွေ့' သမဒသော, သော စ ဝိသေသန ဝိသေသျဘာဝ-လက္ခဏော' ဣတျာဒိ-တို့၊ နစ်-တြ နိုလဂုဏစိသိဋ္ဌ ဥပုလတ္တမိတိ, ဇာတိယာဒိ အ-နိုလတ္တာ၊ တသ္မာ ဝါစ်-ဝါစကာ-သမ္ဗန္ဓန် သဒ္ဒသော် အတွေ့ ဝတ္ထုမနတ္တာ သဒ္ဒ-မဓိဿရဏ-မေဝ ဂယ့်တော ဣတိ ပဋိကာစရ-မတိ တောန ဘိန္နပုစ်-တို့နိမိတ္တတော်ကို သတိ အောတ်-ပွယုတ္တတ္တံ သစ်မာနာ-ဓိဿရဏျှ ဣဟ ဝိဝက်္ခိတ-မိတိ' ၎င်း-ကဝိ-ရာဇ-ဋီ။ ဤဋီကာစ်ဆရျာကား သဒ္ဒ တုလျာ-ဓိကရဏာကို ဆို၏။

ကမ္မဓာရဲမည်ပုံ-'ဓာမ္မမိဝ ဒုယံ ခဒရေတီ-တိ ဓာမ္မိခဲရဟော'လုပ်၊ ကမ္မ-မိစ၊ ဩဒနံ ပစတီဒ္ဓံ ဩဒနံ-ဟူသော် ကံတဲ့သို့။ ဒုဏ္ဍီ၊ အမည်နှစ်ပါး-ကို။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်တတ်၏-ပေး။ ။ဩဒနံ ပစတိ,ပုံစံဝယ် ဩဒနံ-ဟူသော် ကံသည် ကျော်ခြင်း-ကြောင်, စားခြင်း အကျိုး-ဟူသော်အနက်နှစ်ပါး-ကို ဆောင်သကဲ့သို့၊ မဟာ-ပုရိသော-ဟူသော် သမဒသ်ပုဒ်သည်လည်း၊ ယော်ကျ်ား-ဩပ်တစ်ခုတည်း-ကာ မဟန္တ အမည်,ပုရိသအမည်နှစ်ပါး-ကို ဆောင်တတ်သော-ကြောင့် ကဲ့မ်ခဲရဲသမဒသ်မည် သတည်း။ ။'ဓာမ္မေ သတိ ကြီယာဒယ ပယော-ဇနာဿ စ သမ္ဘဝတော၊ တထာ အဏ် သမာသော ကောဿ အတ္ထော်သ ဒွေ နာမာနိ ခဒယတိ၊ တသ္မိ'သမဒသော သတိ ကောတ္ထ ဇောတကာဿ နာမ-ဒွယာသ် သမ္ဘာဝတော'ရှု။ ။ဤသုတ်ဖြင့် ဓာမ္မခဲရဲ သမဒသ်၏လက္ခဏာ-ပြ၏။ နှစ်ပုဒ်အရတူသော သမဒသ်ကို ကမ္မဓာရဲ-တုမ့တ်။

ဆောင်ပုဒ်-' ဩပ်မခြား၊ သကတ်ပြား၊ ရဉ်းနက်မှာ, တစ်ပါးသာ၊
စ-အလယ်ကြား၊ တ-ဝယ်ထား၊ မှတ်သားတစ်ဖြာ,ထက္ခဏာ''။

ကမ္မဓာရဲ-အစပ်ဥပဒေ-ဤသမာသ်စပ်ရာ၌၊ ဂုဏ်နှင့် ဩပ်ဟော နှစ်ပုဒ်စပ်မူ ဩပ်ပဓာန၊ ဂုဏ်အပ်ပဓာနဖြစ်၍ အပုဓာနဂုဏ်ကို ရှေ့ထား၍စပ်ရမည်။ 'နီလော-ပဒ္မော'နီလု-ပုလ, 'ကဏှ-သပ္ပေါ'ပုံစံ။ ။'ယတြ ဒဗ္ဗဂုဏာနံ သမဒသော၊ တတြ ဒဗ္ဗံ ပဓာနံ၊ အပ်ပဓာနံဂုဏော၊ ဒဗ္ဗံဟို ကြိယာသိဒ္ဓိ သက္ခိ(ပစ်ခက္ခော)ဥပယုဇ္ဇတေ ဂုဏော တု ဒဗ္ဗ-ဝစ်ဆေဒဒွါရေန အတော၊ ဂုဏ-ဝစနသော်-ဝ ပုဗ္ဗနိပါတော၊ နဒဗ္ဗ ဝစနသ်'လဃုဘာဝသ်။ ။ဂုဏ ဝါစကာ သဒ္ဒါချင်း-ချင်း ကြောဒ ဝါစက သဒ္ဒါ ချင်း-ချင်း၊ ဂုဏနှင့် ကြောဒ သဒ္ဒါချင်း-ချင်း၊ စ်ဿစပ်မူမမြဲ ဝတ္ထိစ်ဆာအလျောက်ထား-နိုင်၏။ 'ခဇ္ဇ-ကုဒဇ္ဇော၊ ခွင်ပြီး, ကုန်းသူ၊ ကုဇ်ဇ-ခဇ္ဇော-ကုန်း-ပြီ, ခွင်သူ၊ ကဏှ-သုက္ကော၊ နက်၍ ဖြူသူ၊ သုက္က-ကဏှော၊ ဖြူ၍,နက်သူ၊ ဂုဏ သဒ္ဒါချင်း-ချင်း စပ်ပုံ။ ။'ပါစက-ပါဠကော၊ ချက်ပြီး,ရွတ်ဖတ်သူ။ ပါဠက-ပါစကော၊ ရွတ်ဖတ်ပြီး, ချက်သူ' ကြိယာ သဒ္ဒါချင်း-ချင်း စပ်ပုံ။ ။ခဇ္ဇ-ပါစကော ခွင်သော

http://www.dhammadownload.com

ထမင်းချက်သမား။ စပါစဏ ခဠော၊ ချက်စာတ်သော, လူခွင်၊ ဂုဏ်နှင့် ကြိယစ, တွဲစပ်ပုံ။ 'ဃတြ ဂုဏသဒ္ဒါနံ ကြိယသဒ္ဒါနံ ဂုဏကြိယာသဒ္ဒါနံ ဝါ သမာသော တတြ အနိယမော ဧဝ ဘဝတိ' လည်းဆောင်း။ ။ကျါခဠေ့ကုဇ္ဇော, စဆည်ဠ်ဒ နှစ်ပုဒ်လုံး ဝိသေသနချည်းဖြစ်သော်လည်း၊ ဝိသေသန ဝိသေသျ-ဟူသည် ဝဒန္တ ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုအတိုင်းသာ ဖြစ်ရသည်အတွက်၊ တခုခုကို ဝိသေသျ လုပ်နိုင်၏။ ။'ကုဇ္ဇ-ကုဇ္ဇော ဣတျာဒီ ဥဘယ ဝိသေသနတွေ့ပိ ဝိသေသျ ဝိသေသန-ဘာဝဿ ဏာမာစာရတ္တာ ကော်သော် ဝိသေသျတ္တံ ဗဟုပ်ပိယတေ' မုဒ္ဓဗောဓ-ဠီ။ ။သိ'ဆပ-ရူဒက္ခ-၊ တာလ-ရူဒက္ခော၊ ဒမ္မ-ရူဒက္ခော၊ ပနသ-ရူဒက္ခော, စသည်ဠ် ရုက္ခ-စဿ ဒြပ်ဟော သဒ္ဒါချင်းချင်းစပ်ရာ ရုက္ခ, သည် သစ်ပင်အမျိုးနှင့် ဆိုင်၍ သဗမည, ပဓန၊ သိ'သပ, စသေ့သဒ္ဒါသည် ယင်းတိုက်ပင်, စသေ့ မိမိတို့၏ ဇာတ်နှင့်ဆစဆိုင်၍ ဝိသေသန အပွဓနဖြစ်၍ အပွဓာနကို ရွေးထုး၍ စပ်ရသည်။ ။'သိ'သပ-ရုက္ခော ဣတိ သဗ္ဗာသဒ္ဒါနံ ဧဝ ပုဗ္ဗ နိဗါလေပိ ရုက္ခတ္ထသာ ဗျာပကတ္ထစ, ရုဟဝိသယတ္ထာ ဒူရ-ပ္ပဟ်မတော ဧဝ ဥပလဒ္ဓ-ဠ္ဆ ပဓာန်၊ သ'သ ပတ္ထသာ တု စီပ္ပရိဿယတော အပွဓာနံ ဣတိ နံ ဇတြ နိယမော'ဂင်း-ဘာဿ။ ။'ဒမ္မ-ဂုဏ-ကြိယာဒဒ္ဒါနံ ဒဗ္ဗ ဝါစကသော်ဝ ပဓာနံ ဣတိ အတော ဒဗ္ဗသာ ပဓာနတ္တာစ, ဂုဏ-ကြိယာနဉ္ဆ အပွဓာနတ္တာ ဂုဏ ဒဗ္ဗာနံ, ကြိယာဒဗ္ဗနဉ္ဆ သမာသေ ဂုဏ-ကြိယာယော ပုဗ္ဗ-နိပ တော ဗောဇ္ဈော။ ဃတြ ဂုဏ သဒ္ဒါနံ ကြိယာ သဒ္ဒါနံ စ ါ သမာသော၊ တတြ အနိယမော ဧဝ ခဠ ကုဇ္ဇော, ကုဇ္ဇ ခဠော၊ ယာစက-ပါဠ့-ကော၊ ပါဠက်-ယာစကော၊ ခဠ-ပါစကော၊ ပါစက-ခဠော၊ ဒဗ္ဗ-သဒ္ဒါနံ ဥပ-နိပါဘေ တု နိယမော 'သိ'သမ-ရုက္ခော ဣတ'ရုက္ခတ္ထသာ ဗျာပကတ္ထာ ပဓာန်၊ သိ'သပတ္ထသာ တု ဝိပရိယာဿတော အ-ပွဓာစနံ၊ ဣစ္စေဝံ သဒ္ဒါတြ ဝိသေသနသာ ပုဗ္ဗ နိပါတော ဗောဇ္ဈော။ 'သဟာဒီ ဣတိ နိဒ္ဒေသတော ဝိသေသျသာပိ ပုဗ္ဗနိပါတော စ' သုဗောဓိနီ-ဠီ။

ပုံစံဒ္ဒ ရှင်းလင်းချက်-'မဟန္တော စ၊ မြတ်သည်လည်း ဟူတ်၏။ သော၊ ထို မြတ်၏ဟူသည်။ ပုရိသော စ၊ ဟူတ်၏။ ဣတိ၊ ဤကြောင့်။ မဟာပုရိသော၏' ဤ အနက်ကား ဆရာတို့ပေးရိုးအစဉ်, အသုံးတွင်သော အနက်တည်း။ တစ်နည်း 'သော၊ ထိုသူသည်။ မဟန္တော စ မြတ်သည်လည်းဟူတ်၏။ ပုရိသော စ၊ ယောကျ်ား လည်းဟူတ်၏။ ဣတိ၊ ဤနှစ်ပါးသောသတ္တိကြောင့်။ မဟာ-ပုရိသော၊ မည်၏-အလုယ်မုန်ကဲစ၍ပေးသော မခုဠ်ကာနည်းတည်း။ ။'တော ဗဒတ္တာ ဥယျာ စ ဓမ္မာ စ ဟောန္တီးတိ အတ္ထော' မခု-ဠီ။ ။'မဟန္တော စ ပုရိသောစာတိ-မဟာ ပုရိသော, ဟူသောလေ့ကိုကာ ဝိဂွဟ ါကျဒ္ဒ စ-နှစ်လုံးကား သဏတ် ပဝတ္တနိမိတ် ပြုးသည်ကိုပြသည်။ တ-သဒ္ဒါဏာ သဏတ် ပုဝတ္တနိမိတ်ပင်ပြုးသော်လည်း ပုဒ်နှစ်ပါးအရတူကြသည်ကိုပြသည်။ ။တနည်း၊ နှစ်ပုဒ်အရတူကြသည်ကို သိစေဖို့ရာ စ, တ-သဒ္ဒါကိုယူ၍ ဝိဖြိုတ်ဆိုရသည်။ မယူဉ်လို့ကာလည်း မဟန္တော ပုရိသော-

http://www.dhammadownload.com

မဟာ၊ပုရိသော။ နိလံ ဥပ္ပလံ-နီလုပ္ပလံ-ဟူ၍လည်း ပြုနိုင်၏။ ။'တုလျာ၊မီကရဏ ဘဒ္ဒဝ ပသိဒ္ဓိတ္တံ စ၊သဒ္ဒ တ-သဒ္ဒဿ ပယောဇဂေါ်ရှု။ ။'ကောတ္ထဇောတနာယ စ-ကာရ တ-ကာရ သဒ္ဒေါ စ အနိတ္ထဃေယ်'သစရသ္မတ-ဋီ။ ။'ဧတြ လောကိက ဝိဂ္ဂဟေ ဘေဒ ဇောတကော စ-သဒ္ဒေါ ဓမ္မဘေဒ ဇောတနာယ ပယုဇ္ဇတေ၊ ဓမ္မ-ဘေဒ ပေစနာယ(ယ်,တ)သဒ္ဒ၊ဒိ စ' သုဗောဓိနီ-ဋီ။ ။ဤ-ကမ္မဓာရဲ့ စ်ဂြိုဟ်လုပ်ရာ ရှေ့ပုဒ် နေဝက်မုခ်၊လိင်တူသော်လည်း၊တော်၊ မတူသော်လည်း၊ကောင်း။ ရှေ့ပုဒ်လိင်အတိုင်းသာ တ-သဒ္ဒါကိုထား၊ရသည်။ 'မဟန္တော စ သော ပုရိသော စာ၊တိ မဟာ ပုရိသော'ပုံ။ ။အဘိရူပါ စ၊ သာ စာညစာ၊တိ အဘိရူပ-စာညာ၊ထိ။ ။'မဟန္တော်ဟူ တံ ဖလ၊ဟူ၊တိ ဟေ၊ပွလံ' နမုံး။ ။'အဝိဇ္ဇာ စ သာ ပစ္စယော စာ၊တိ အဝိဇ္ဇာ-ပစ္စယော'လိင်ပြား၊မုံစံ။ ။ဤလည်း ယောဘုယျသာ၊ အ၊ပွကအား၊ဖြင့် 'ကမ္မ၊ဟူ သော ကတ္တာ စာ၊တိ ကမ္မ-ကတ္တာ' စသည်ဥ်နေဝက်ပုဒ် လိင်သို့လိုက်၍ ထား၊ရသော အရာရှိသေး၏။

ဆောင်ပုဒ်-"ဒြပ်မခြား၊ သကတ်ပြား၊ ဆင်ရှား၊စေဖို့ စ,တ,ကို။
ရှေ့-ပုဒ်လိင််၊ တ-သဒ္ဒ၊ ထား၊ကြ၊လေ့၊ ကမ္မဓာရဲ့ကို"။

ပယောဂ-ဝိဓယ-'ဝုတ္တိဥ် မဟာ-ပုရိသော၊ ကာ့-သပွေါ၊ နီလု-ပွလ၊ ခတ္တိယ-စာညာ'တို့စာ၊ ဝိသေသနပုဒ် ရှေ့ကျသော၊ကြောင့် ဝိသေသန ပုဗ္ဗပဒ စာမ္မဓာရဲ့ သမာသ်သည်း။ စာမ္မဓာရဲ့ သမာသ်သည်-

ဆောင်ပုဒ်-"ပုဗ္ဗာ၊ပရ၊ ဥဘယ,နှင့်၊ သုံး၊စ-ဝိသေ၊ ဥပမေ, သမ္ဘာ၊
ဝ.ဓာ,ပါဒိ၊ နှ-နိ,တရပ်၊ ကု-နိ ထပ်၊ ကိုးရပ်ကမ္မဓာ"။

တွေ့သည်နှင့်အညီ ၁-ဝိသေသန ပုဗ္ဗပဒ စာမ္မဓာရဲ့၊ ၂-ဝိသေသ့ နေဝက်တွေ့သော ဝိသေသန ပရပဒ။ ၃-ရွှေ့နေဒက် ဝိသေသနဖြစ်သော ဝိသေသနော၊ဘဿပဒ။ ၄-ဥပမာနုတ္တရပဒ။ ၅-သမ္ဘာဝနာ။ ၆-အဝဓာရဏာ။ ၇-ပါဒိ-ပုဗ္ဗပဒ၊ ၈-ကု-နိပါတ ပုဗ္ဗပဒ၊ ၉-နှ-နိပါတ ပုဗ္ဗပဒ'အား၊ဖြင့် ကိုးပါး၊အာည်း-ရှု ။ ဗဒ-၌ ဥဗမာန ဗုဗ္ဗပဒ ဥပမာ၊နု.တ္တရ ဒ-ဟု နှစ်မျိုး၊ဆို၏။ သက္ကတ,ဘို၌လည်း ဗဒ,နှင့်အတူပင်ဆို၏။ ။ထိုတွင် ဆိုခဲ့ပြီး ဝုတ္တိထုတ်ပုံစံများ၊ကာ၊ ဝိသေသန ပုဗ္ဗဗဒချည်း၊ကာည်း။ 'ပထမ-ပုရိသော၊ မဇ္ဈိမ-ပုရိသော၊ စရိမ-ပုရိယော၊ ဝိရ-ပုရိသော' စသည်မျာ၊းကုံလည်း၊ထုတ်၊ ။ပါဏိနီ-၌ 'ပုဗ္ဗ၊ပရ-ပထမ-စရိမ-ဇဃညေ-သမာန-မဇ္ဈ-မဿိမ ဝီရော စ' ၂-၁၇-တွေ့ ပုဗ္ဗနှိပါတ ပုဒ်မျာ၊းကုံမှာ၏။ 'ပုဗ္ဗ-နှိပါတ-နှိဿမတ္ထ မိဒံ' သီဒ္ဓန္တကောမုဒီ။

*** ၂-ဝိသေသနပရနှိပါတ-၌** ထေရာ၊စရိယ, ပဏ္ဍိတ စသော ဝိသေသန ပုဒ်မျာ၊ နောဏ်၌ဖြစ်သည်-တွေ့၏။ ။'သဗ္ဗရိပူတ္တော စ သော ထေရော စာ၊တိ

http://www.dhammadownload.com

သာရီပုတ္တ-ထွေရော ပုဒ္ဓ-ဗောဓသေဓ စ သေဓ အာစရိယော စာ,တိ ပုဒ္ဓ-ဗောသော,စရိယော၊ ဝိဓုရော စ သေဓ, ပဏ္ဍိတေဓ စာ,တိ ဝိဓုရ-ပဏ္ဍိ,တာ' ပုံစံ၊ "ဝိသေသနု,တ္တရ,ပဒေ ဇိနဝစန-နု,ရောဓတော ထေရ္ဘ,စရိယ-ပဏ္ဍိတာ,ဒိဝိသေ သနံ ပရ,ဠု ဘဝတိ' ရှု။

***၃-ဝိသေသနော ဘယပဒဒ္ဒ်**-သဏ္ဌော စ သော, သုခုမော စာ,တိ သဏ္ဌ-သုခုမေဓ,ဓမ္မေဓ သီတ,ဠု တံ ဥဏ္ဍ,ဠွာ,တိ သီတု,ဏ္ဍိ,ဥဒဏ္ဍ,ထုတ်၊ ကျွဲ၌ သဏ္ဌ, သုခုမ၊ သီတ,ဥဏ္ဍ,နှစ်ပုဒ်လုံး ဝိသေသနချည်းဖြစ်၍၊ ဝိသေသနောဘယ-ပဒ ဆို သည်။ သော ဓမ္မော၊ ထိုတရား သည်။ သဏ္ဌော စ၊ နူးညံ့လည်း၊ နူးညံ့၏။ သုခု မေဓ စ၊ သိမ်မွေ့လည်း သိမ်မွေ့၏။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ တံ ဥဒကံ၊ ထိုရေသည်။ သီတ,ဠု၊ အေးလည်း အေး၏။ (အ အေး ဂုဏ်နှင့်လည်း ယှဉ်၏)။ ဥဏ္ဍ,ဠု၊ ပူလည်း ပူ၏။ (အပူဂုဏ်နှင့်လည်း ယှဉ်၏)။ ဤတိ၊ ကြောင့်-ပေး။

နိဒ္ဒေသ-ဒ္ဒ်-ဝိသေသန ပုဗ္ဗပဒ, ဝိသေသနောဘယပဒ, နှစ်မျိုးသဓ ဆို၍။ ဝိသေသန ပရပဒ,မရှိ၊ နီလုပ္ပ,လံ-ကား ဝိသေသနော ဘယ ပဒ-သဓဟု ဆို၏။ အညိုဂုဏ်တို့ အကြောင်း ပဝတ္တနိမိတ်ပြု၍ ဖြစ်သော နီလ သဒ္ဒါသည် ကြာဖြူ, ကြာနီ-စသည်တို့နှင့်ဆက်ဆံ၍ ဇာတိလျှင် အကြောင်း ပဝတ္တနိမိတ်ရှိသော ဥပ္ပလ သဒ္ဒါကို အထူးပြု၍ ကြာဖြူ, ကြာညို-စသော ဒြပ်ကိုနှစ်စေ၏။ ထိုဇာတိလျှင် အကြောင်း၊ ပဝတ္တနိမိတ်ရှိသော ဥပ္ပလ-သဒ္ဒါသည်လည်း။ ပိတုန်းညို,မီးသွေးညို, ဥဩညို စသည်နှင့် ဆက်ဆံသော ထိုဂုဏ်လျှင် အကြောင်း၊ ပဝတ္တနိမိတ်ရှိသော နီလ-သဒ္ဒါကိုအထူးပြု၍၊ ပိတုန်းညို-စသည်ကို နှစ်စေ၏။ ထို့ကြောင့် နှစ်ပုဒ်လုံး ဝိသေသနည်းဖြစ်၍ ဝိသေသနောဘယပဒ, ဆိုသည်။ "တတ္ထ နီလ-ဂုဏ-သဒ္ဒ,ပဝတ္တနိမိတ္တကော နီလ-သဒ္ဒေါ သေတု,ပ္ပလ,ရတ္တု,ပ္ပလာ,ဒီ သဒ္ဒေဟိ ဇာတိ သဒ္ဒ,ပ္ပဝတ္တနိမိတ္တကံ ဥပ္ပလသဒ္ဒံ ဝိသေသေတိ, တေဟိ နိဝတ္တေတိ၊ တံ နိမိတ္တကော ဥပ္ပလ-သဒ္ဒေါ စ ဘမရ,ဂဲါရကော်ကိလ သဒ္ဒေဟိ ဇာတိသဒ္ဒ,ပဝတ္တနိမိတ္တကံ နီလ သဒ္ဒံ ဝိသေသေတိ၊ တတော နိဝတ္တေတိ၊ အသ္မာ အတံ သမာသော ဝိသေသနော,ဘယ,မဒေါနာမ' နိ။

ထို-နိ-စဘာဝမသင့်၊ ဥပ္ပလာဒိသည် နီလာဒိကဲ့သို့ ပိတုန်းညို, ကျီးညို, ဥဩညို-စသည်ကိုနှစ်စေ၍၊ နီလာဒိကို အထူးပြု ဟူသည်ကား၊ မှန်၏။ သို့ရာတွင် ဥပ္ပလဓဒီသည် နီလာဒီတို့၏မြို့ရာနိုဿယဖြစ်၍ ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် ဝိသေသ၊ နီလာဒိသည် ဥပ္ပလာဒိ၌ မှီ၍ဖြစ်သောကြောင့် အပဓာနဖြစ်၍ ဝိသေသနသာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ရွှေနေဓက် နှစ်ပုဒ်အချင်းချင်း၊ အထူးပြုကာမျှဖြင့် ဝိသေသနချည်း၊ မဆိုရ၊ သမာသ်-ဟူက ယုတ္တထ္ထဖြစ်ရမည်။ ယုတ္တထ္ထ-ဟူသည်လည်း သမ္ဗန္ဓတ္ထကို ဆိုသည်။ သမ္ဗန္ဓတ္ထ-ဟူသည် အချင်းချင်းငဲ့၍ ကျေးဇူးပြုခြင်း၊ ဥပ

http://www.dhammadownload.com

ကာရော၊ပဆာရ-ဘာဝကိုဆိုသည်။ ထို ဥစကာရော ပကာရ, သမ္ပန္နဲ့ လက္ခဏာမျှ မရှိလျှင် သမာသ် မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် မသင့်။

'ယတြ ပုဗ္ဗ၊တ္တရပဒေ ပစ္စေကံ ဝိသေသန ဝိသေသျဘူတေ ဘာဝတိ၊ တတြဝ သမာသော ဘဝတီ'တိ ဥပနတ္ထ မုဘယူ၊ပါဒါနံ၊ ယထာ-နီလုပ္ပလ၊မိတိ၊ အတြ နီလ၊တ္ထေ၁ ဘမရာ၊ဒီဟိ ဗျာတ္တ၂၊ပ္ပလတ္ထေန ဥပ္ပ၁လ ဗျတ္တာပိယ၁တ၊ ဥပ္ပ်ဝ၊တ္ထေ၁ပိ ရတ္တေ၁၊ပ္ပလ၁၊ဒီဟိ ဗျာဝတ္ထ၂ နီလတ္ထေန နီလ ဗျဝတ္တာပိတေ၁-တိ အတ္ထိ ဝိသေသန ဝိသေသျ ဘာဝေါ၊ သော ယတြ နတ္ထိ၊ တတြ တု နသမာသေ၁' ဇိနိန္ဒ ဗုဒ္ဓိန္ဒျာသ။ ။'ယဒိ တဟိ' ဥဘယေသံ ပစ္စေကံ ဝိသေသန ဝိသေသျဘာဝေါ,တတြ သမာဒသန ဘဝိတဗ္ဗ၊မေဝံ သသိ ပစ္စေကံ ဥပသဇ္ဇနတ္တံ(ဝိသေသနတ္တံ) ဘဝတိ, ဥဘယေသံပိ ဝိသေသနတ္တာ၊ ဝိသေသနဿ ဟ္ဝဟ သုတ္တေ ('ဝိသေသနံ ဝိသေသျန ဗဟုလံ'ပါ၊ ၂-၁-၅၇) ပထမာ နိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ တတော စ 'ဥပ္ပလ၊နီလ' မိတျာ,ပီ သိယာ၊ နီလု၊ပ္ပလ၊မိတိ တု သဗ္ဗဒါ ဧဝ ဟ္ဝဿတေ၊ နေ၊သ ဒေါသေ။ ယသ္မာ ကောတရံ ပဓာနံ ဟ္ဝတရံ အ၊ပ္ပဓာနံ၊ ဒွိန္နံ တု ပဓာနျေ ပရံ၊ပရ္ဝ၊နုပဏာဒရိတ္တာ အ-သမ္ဘန္ဓာနံ ကောတြ ပယောဂေါ နသိဇ္ဈာ၊ အ၊ပ်ဝ်ဓာနျေပိ ဒွိန္နံ ပဓာနာ၊ပေက္ခ ဝတော စ နတ္ထိ ပရံ၊ပရ္ဝ၊ပဏာဒရိတ္တ၊မိတိ နှ ဘဝတ်ယော ကောတြ ပယောဂေါ၊ တသ္မာ ကော၊မတြ ပဓာနံ,အ၊ပ္ပရံ တု အ၊ပ်ဝ်ဓာနံ။ဃ္ဘ အပ်ဝ်ဓာနံ,တဒေဝ ဥပသဇ္ဇန-သညံ ဘဝတိ၊ နေ၊တရံ အန္ဒ၊တ္ထတ္တာ ဥပ၊သဇ္ဇန-သညာဃ ဥပသမီပေ ဗ်ဘေသျေ သကတ္တံ သဇ္ဇတိ ခိပတီ၊တိ။ နီလ,သဒ္ဒေါ စ အ၊ပ်ဝ်ဓာနံ။ တ၊ဒတ္ထသ္မာ ဂုဏသ္မာ အ၊ပ်ဓာနတောစ၊ ဥပ္ပလ-သဒ္ဒေါ တု ပဓာနံ တ၊ဒတ္ထသ္မာ ဒဗ္ဗသ္မာ ပဓာနတောစ၊ တသ္မာ နီလ၊သဒ္ဒေါ၊ ဧဝ ဥပ-သဇ္ဇနံ,နှ ဥပ္ပလ-သဒ္ဒေါ,ဏ္ဍတိ နှ ဘဝတိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တ ဒေါသော ဝသရ္ဝသရ္ဝေါ၊ ယတြ ဥဘယောပိ ဂုဏ၊သဒ္ဒေါ၊ တတြ ပရိယာယေန ဥပသဇ္ဇန ဘာဝေါ,ဃထာစ ကုဇ္ဇ-ခဇ္ဇော, ခဇ္ဇ-ကုဇ္ဇော၊တိ။ အထ ကုတောစ တတြ ဒဗ္ဗသ္မာ ပဓာန၂,မဝသိတံ? ဥစ္စာဒ၊,ယထာစ' သေတံဆစ၁၊မာလဘောတိ,တိ အသ္မာ ဒေသ နာတံ သေတ-ဂုဏသ္မာစ၊ဘာဝေ အညဝတ္ထသ္မာစ၊ပိ ဆဂသ္မာ (ဆဂလသ္မာ) အလဘ္ဘန၁,ဆစဂါ၊ဘာဝေ သေသ-ဂုဏသ္မာ အညဒဗ္ဗသ္မာပိ နာ၊လဘ္ဘန၊ဥ္ဆ၊ နဟ် ဆာဂါ၊ဘာစေ ပိဋ္ဌိက ပိဏ္ဍိ-မာလဘ္ဘ ယညိပကာစ ကတောစ ဘဝတိ။ ယဒိ စ ပဓာနံ ဂုဏောစ သိယာစ၊ တဒါ ယထာ ဆာဂါ၊ဘာဝေ မိဋ္ဌိက ပိဏ္ဍိန၁-လဘ္ဘတေ, ဃထာစ သေတ-ဂုဏာ-ဘာဝေ အညဂုဏောစပိ ဆဂေါန၁-လဘ္ဘတေ၊ နှ စ သော နှ၁-လဘ္ဘတေ၊ တသ္မာ ဒဗ္ဗ၊မေဝ ပဓာနံ၊ နှ ဂုဏော ဏ္ဍတိ။ နနု စ ဥပ္ပလ-သဒ္ဒေါပိ နေ၁ ဒဗ္ဗ-သဒ္ဒေါ,ဇာတိ နိမိတ္တတ္တာ၊ တံ ကထ၊မသ္မာ ပဓာန္ဒ်? အထ ဇာတိမတောစ ဒဗ္ဗသ္မာ-ဘိဓာနံ, ဇာတိ-သဒ္ဒေါ ပိ ဒဗ္ဗသဒ္ဒေါဃ၊မိတိ ဗျဝတ္ထာပိယတေ၊ ဧဝံ နီလသဒ္ဒေါပိ အတိပ္ပ သဒ်ဂါ၊ သောပိ ဟိ ဂုဏော နိမိတ္တောစ နီလဂုဏ ဒဗ္ဗသ္မာ၁-ဘိဓာနတောစ ဒဗ္ဗ-သဒ္ဒေါ ဘဝတိ၊ နေ၊သ ဒေါသော။ ဇာတိဟိ ဒဗ္ဗသ္မာ ဥပ္ပတ္တိပ-ဘူတိယာစ ဝိနာစသတောစ သ၁-ဓာ၊ဇ၁ ဒဗ္ဗံ နေ၁ ဟောတိ၊ အတောဒဗ္ဗ၊တ္တဘူတတ္တာစ

http://www.dhammadownload.com

ဇာတိ,တန္ဒိမိတ္တကော သဒ္ဒေါ ဒဗ္ဗ-သဒ္ဒေါ ဗျဝတ္ထပိယတေ၊ ဂုဏော ပုန အပါယိနော ဝါ အနဝါယိနေစ ဝါ (ဝိနာသေ အ-ဝိနစသော ဝါ) သတိ တသ္မိ ဒဗ္ဗေ ဝတ္တန္တေ အ-ဝတ္တန္တေ စ၊ တသ္မာ တေ ဒဗ္ဗတ္တာ-ဘူတစ, ဣတိ နတန္ဒိမိတ္တ-သဒ္ဒေါ ဒဗ္ဗသဒ္ဒေါ ဗျဝတ္ထာပိတော။ ဣတိ အလ.မတိ.ပိုသင်္ဂေါ' ဂင်း-နျစသ။

"တံ(ဥပ္ပလံ)ဟိ ဝိသေသနတ္တစ ပုဗ္ဗနိပါတော နစ.ဂ္ဂဟီတ-ဝိသေသနာ ဗုဒ္ဓိ ဝိသေသော၊ ပစ္ဆာတိ.တိ ဥပ္ပလ-နီလ.မိတျာ.ဒိပိ သိယာ.နေ-ဝံ,ယာဒိပိ သဒ္ဒါရေန ဂုဏသ ဝိသေသျတာစ ပါဓာနျံ, တထာပိ အတ္ထ-ဒ္ဝါရေန လောကေ ဒဗ္ဗ-မေဝ ပဓစန.မီတိ ယထာ'သုက္ကံ ပဏ္ဍ မစလဘေတေ'တိ သုက္ကစ.ဘာဝေ အာဂုဏောပိ ပဏ္ဍံ(နာဂံ)ပယ့တေ နတု ဝိဠာ-ပိဏ္ဍာ.ဒိ သုက္ကံ-ဂုဏယုတ္တောပိ၊ နဟိ ပိဠာကပိဏ္ဍိ မာလဇ္ဈသော (ရာဇာ)ဏိတ္တိ ဘဝတိ။ နုန စ ဥပ္ပလ-သဒ္ဒေါပိ နေ.ဝ ဒဗ္ဗသဒ္ဒေါ ဇာတိ နိမိတ္တတ္တာ၊ ကထ မဏ္ဍ ပါဓနျံ၊ အထ ဇာတိမတေစ ဒဗ္ဗသ္မိစ.ဘိဓစန-တော ဒဗ္ဗ-သဒ္ဒေါ နီလ.သဒ္ဒေါပိ ပသင်္ဂေါ(ဥတ္တော)၊ သော ပိ ဟိ ဂုဏ နိမိတ္တောစ သန္တေစ နီလ ဂုဏ ယုတ္တသ္မိ ဒဗ္ဗသ္မာ.ဘိဓာနတောစ ဒဗ္ဗ-သဒ္ဒေါ ဘဝတိ၊ နဇော.မေဝံ, ဇာတိ ဥပ္ပတ္တိယာ ဗဟူတိ အဝိနာသံ နဇဟာတိ ဒဗ္ဗံ ဇာတိ နိမိတ္တောပိ အဝိနာဘာဝါ ဒဗ္ဗ-သဒ္ဒေါ၊ ဂုဏော ပုန အနဝါယိနော စ သတိပိ ဒဗ္ဗေ နိဝတ္တိန္ဒိ.တိ။ နတ.န္ဒိမိတ္တ-သဒ္ဒေါ ဒဗ္ဗ-သဒ္ဒေါ ဗျတိစစရဏောဂ.တိ" ဂါတန္တ-ဋီ။

၅-ဥဗမာန—*'ဥပမာန-သဒ္ဒါ ရွှေရှိဆောစ သမာသ်သည် ဥပမာန ပုဗ္ဗ ပဒ သမာသ်မည်၏။ ဥပမာန သဒ္ဒါ၏ ဥပမာန, ဥပမေယျတို့၏ တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဆက်ဆံသော ဥပမာနေစ ပမေယျော သာဓ်ဏ ဂုဏ်ဖြင့် အထူးပြုအပ်သော ဥပမေယျ သဒ္ဒါနှင့် သမစသ်ဖြစ်သည်။ မှုံစံကား 'သတ္ထိ.စ-သတ္ထိ၊ သတ္ထိ စ သစ သစမာ စာတိ-သတ္ထိ.သစမာ'စာသ်း။ သတ္ထိ.ဝ၊ ခဂ်းငယ်နှင့် တူသော မိန်းမ သည်။ သတ္ထိ၊ မသ်၏။ သစ၊ ထိုမိန်းမသည်။ သတ္ထိ စ၊ ခဂ်းငယ်နှင့်လည်းတူ၏။ သစမာ စ၊(နှေ့အခါ အေးကြိုင် ဆောင်းအခါ နွေးလိုင်၍, ဝါဂွမ်းဆိုင်ပုံမယုင်း, လှော်ပြီးသော ရွှေအဆင်းကဲ့သို့) ဝါဝင်းသော အသားအရေရှိသော မိန်းမ လည်း မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတ္ထိ.သာမာ၊ မည်၏။

"သိစာ-ကာလေ ဘစေ ဥဏ္ဍာ၊ ဂိစ္ဆ စ သုခ-သိတလာ။
အတ္ထ-ကဥ္ဇန-စဏ္ဍာ-ဘာ၊ သာ ထိ သာ မေ-တိကိတ္တိတာ"။

ဤကဲ့သ သာမာ၏လက္ခဏစတည်း၊ ။သတ္ထိ-သဒ္ဒါသည် ဥပစာ သဒ္ဒါဖြစ်သောကြောင့် ခဂ်းငယ်နှင့်တူသော မိန်းမကိုဟောသည်တူ ပြခြင်းငှာ သတ္ထိ.ဝ ဟူ ဣစ-သဒ္ဒါကိုယူသည် 'အ တံ သဘာစတေ တံ ဆဘာဝါ.ရောပန.မုပစာရော' ဟူရကား ထိုသဘောမရှိသောအရာ၌ ထိုသဘောရှိသည်ကို ပြု၍ စိတ်ဖြင့်ယူခြင်း ကို ဥပစာဆိုသည်၊ ဤ၌ သတ္ထိ-ကာစ၊ 'ဥပမိယတေ ယော်နေ တံ-ဥပမာနံ'ဟူသည် နှင့်အညီ နှိုင်းရှည့်ကြောင်းဖြစ်၍ ဥပမာန၊ သာမာ-ကား နှိုင်းရှည့်အပ်သော

http://www.dhammadownload.com

ကြောင့် ဥပမေယျ၊ 'ဥပမိတဗ္ဗန်နီ. ဥပမေယျံ' လုပ်။သတ္ထိ-သာမ-ကာ၊ ဥပမာန ပုဒ်ရှေရှိသောကြောင့် ဥပမစန ပုဗ္ဗပဒ ဏမွဓာရဲမည်သည်။

'ဥပမာနာနိ သာမညဝစနေဟိ' ဝါကိုနီ၊ ၂-၁-၅၅။ ။'ဥပမိယ်တော အနေနာ-တိ ဥပမာနံ၊ ဥပမာန ဝါစီနိ သျာဒျန္တာနိ သာမညဝစနေဟိ သျာဒျန္တေဟိ သဟ သမာသော်စန္တ ကမွဓာရယ သမစသော ဘဝတိ၊ ဥပမာနော-ပမေယျာနံ သာဓာရဏော ဓမွေမ သာမညံ, တ-ဗ်ိသိဒ္ဓော-ပမေယျ ဝစနေဟိ အယံ သမာသော၊ သ-တ္ထိဝ သာမာ-သတ္ထိ သစမာ'ကာသိကာ။ ။'ဣဟ ပုဗ္ဗ ပဒံ တသ်ိ ဒိသ လက္ခဏိကာမိဟိ သူစယိတုံ လောကိကဝိဂ္ဂဟေ ဣဝ-သဒ္ဒေါ ပယုဇ္ဇတေ' သိဒ္ဓန္တ ကေစမုဒီ။ ။'ကွစိ ဥပမာနဘူတံ ဝိသေသနံ၊ သတ္ထိ-ဝ သာမာ-သတ္ထိ-သာမာ'ကာဘန္တဝုတ္တိ၊ ။'သတ္ထိဝ သာမေ-တိ နေ-ဒံ သမာသ ဟောဂ္ဂံ ဝါကျံ တံ-ပဒတ္ထော-မိကရဏတ္တာ စ၊ ကိန္တု-ပမာနော-ပမေယျ ဘာဝကထနံ ဒသိတံ၊ ယဒါတု သတ္ထိ-သဒ္ဒါ သာမ-ဂုဏ-သစမွတ္တစ ဣတ္ထိယံ ဝတ္တတေ၊ တဒါသတ္ထိ-ဝ သတ္ထိ,သတ္ထိ စ သဒ သစမာ စေ-တိ ဝါကျံ၊ ဣဟ သစမ-ဂုဏသ် ဥဘယ နိဒ္ဒေသော တ-ဗ္ဗာစကော သာမ-သဒ္ဒေါ သာမည-ဝစနော-တိ ဇစတိဝစနေဟိ နဘဝတိ' ကာတန္တ-ပဋိက။ ။'သိန္နာ-ဓိကရဏတ္တာတျ-နေန ပကွဒ္ဓယေပိ ပဋိကာယံ သိဒ္ဓန္တော(ဝ်နိစ္စယော)ဥဒ္ဒ်-ပိတော၊ တဆာ ဟိ သတ္ထိ-ဝ သစမေ-တိ ဣဝ သဒ္ဒ်-ဝိဇ်မာန နတ္တေ, ဣဝသဒ္ဒါ-ဝိဇ်္ဇာမာနတ္တေ ပိ သံမာသ်-ဟောဂ္ဂံ ဝါကျံ၊ ဇ-တြ ဣဝ-သဒ္ဒ ဝိဇ်မာနပက္ခေ သိဒ္ဓန္တယတိ တိပဒတ္တာ-တိ၊ ဣဝ သဒ္ဒါ-ဘာဝ-ပက္ခေပိ လက္ခဏာယံ ဒီဇာ-ဘာဝါ ဥပမစနော-ပမေယျ-ဘာဝ-သမ်ဒ္ဓေ ဆဋ္ဌီ ပတ္တာ-တိ တသြ သိဒ္ဓန္တယတိ ဘိန္နာ-ဓိကရဏတ္တာ-တိ' ၎င်း-ကဝိရာဇ-ဋီ။

'ဥပမာနသ် သာမည-ဝါစိနစ'ဥပမိတဗ္ဗတေ ယောန တ-မုပမာနံ'၊ သာဒိသော်စန သကဘိန္ဒ ပဒတ္ထပရိစယကံ (အတ္ထနစ ဘိန္နဖဒတ္ထ။ ပမေယျံ-ပမာနံကံ၊ ဣဒ္ဓ ထွေစ၊ ဥပမစနော-ပမေယျာနံ-မေဝ သစခ်ာရဏော စ ဓမွေမ သစမည်၊ တဗ္ဗာစိနစ ဘာဓာ ဥပမာနဝစိနော ဏမွဓာရယော ဘဝတိ၊ သတ္ထိ-ဝ သစမစ သတ္ထိ-သစမစ, ဒေဝဒတ္တော၊ ဟံသ-သေနီ, သာဋီ၊ သစမည ဝါစီနာတိ-ကိ? ပဗ္ဗတော ဣဝ ဝလာဟကော၊ ဥစမာနသော-တိ ကိ? ဒေဝဒတ္တစ ဣဝ သစမော၊ ကေစိ သစမတ်ံ ဂုဏ-မုပါဒါယ သတ္ထိ-သဒ္ဒေါ ဒေဝဒတ္တာယံ ဝတ္တတိ၊ အတော သစမစနံစ မိတာစရဏ္ဟ-မိတ္ဟစ-ဟော-တ-မွတော သတ္ထိ စ သာ, သာမာစေတိ ဝါကျံ'မုဒ္ဓဗောဓ-ဋီ။

***ဥပမာန သဒ္ဒါ**–နောဏ်ရှိသော သမာသ်သဲည် ဥပမစနံ-တ္တရ စဒ ဆဲမစသ် မည်၏။ 'သီဟော ဝိယ-သီဟော၊မုနိ စ ဃော သီဟော စစတိ=မုနိ သီဟော'မုံစံ။ သီဟော ဝိယ ခြသ်ကဲ့သို့တည်း။ သီဟော၊ ခြသ်နှင့်တူသူ။ သဲော၊ သည်၊ မုနိ စ၊ ၏။ သီဟော စ၊ တူ၏။ ဣတို့၊ ကြောင့်။ မုနိ သီဟော၊ ၏-ပေး။ ။ဤဌ်

http://www.dhammadownload.com

သီဟ-ကာဒး ဥပမာန။ မုနီ-တာဒး ဥပမေတိ။ သီဟ-ဟူသော ဥပမေယျ နေစက်ရှိသော ကြောင့် ဥပမာ နှုတ္တရပဒ ဆိုသည်။ ။'ကွစိ ဥပမာ ဘူတံ ဝိသေသနံ ပရံ ဘဝတိ၊ ပုရိသော ဗျဂ္ဃော ဣဝ-ပုရိသ-ဗျဂ္ဃော၊ ဧဝံ ပုရိသ-သီဟော' ကာတန္တ ဝုတ္တိ။ ။'တထာ ဥပမိတံ 'ဗျဂ္ဃော.ဒီဟိ သဒ္ဓိမညာ.ပဟောဂေ' ဣစ္စပိ နဝတ္တဗ္ဗ-မိစ္စေ.ဟ ကွစိတျာ.ဒီ၊ နေ.ဟ ဝိသေသနံ ပုဗ္ဗ.မိ'တိ သုတ္တ.မုတ္တံ၊ အပိ တု 'နေဂ္ဂ ဟိတ.ဝိသေသနာ ဝိသေသျေ စေစေ.ပဇ္ဇယ်ထတေ.'တိ ဗုဒ္ဓိ ဧဝ တထေ.တျုံ.တွံ။ သာ ပန အညာထာ ဧဝ ကွစိ ဂမိကာ(ဗောဓကော).တိ ဂမကတွာ ဝိသေသနံ ပရံ ဘဝတိ။ အထဝါ,ပုဗ္ဗ.မိဝ ဗျဂ္ဃါ.ဒယော ဧဝ ဝိသေသျတာယ အတိဓိယ်နေ့၊ ပုရိသော စ သော, ဗျဂ္ဃါစေ.တိ ဝိဂ္ဂဟော။ ပရိသစ ဗျဂ္ဃါ ဣဝ.တိဥပမာ နေစ.ပမေတျ ဘာဝ-ပွဒဿိန.မေတံ၊ ဧဝ.မညမွိ' ကစတန္တ-ဗဠ္ဠိကာ။

ပါကိန်.ဒ္ဒိ-ဥပမာ ဥပမေယျ နှစ်ခုတို့နှင့် ဆက်ဆံသော သူရ စသော သဒ္ဒါကို မယ့်ဥဒ္ဓာဠ် ဥပမေယျ သဒ္ဒါသည် ဗျဂ္ဃ-စသော ဥပမာန သဒ္ဒါတို့နှင့် သမာသ်ဖြစ်သည်-ဟူ၏။ ။'ဥပမိတံ ဗျဂ္ဃါ ဒီဟိ သဒ္ဓိမညာ ပဟောဂေ' ပါကိန်၊ ၂-၁-၅၆။ ။'ဥပမေယျေ-ဥပမိတံ, တ.ဗ္ဗာစီ သျာဒျန္တံ ဗျဂ္ဃါ.ဒီဟိ သဒ္ဓိမညာ.ပမာန ဝစနေဟိ သဟ သမာသော်တေ၊ နဲ စေ သဒ္ဓိမညာဝါစီ သဒ္ဒေါ ဝတ္တုန္တေ၊ 'ဝိသေသနံ ဝိသေသျေန, ဣတိ ပရ နိပါတော ပတ္တေ ဝိသေသျသော ပုဗ္ဗ-နိပါတတ္တံ အာရဗ္ဘော-ပုရိသော.ယံ ဗျဂ္ဃော ဣဝ=ပုရိသ-ဗျဂ္ဃော, ပုရိသ သီဟော။ သာမညာ ပဟောဂေ တိ ကိံ? ပုရိသော ဗျာဒ္ဃါဣစ သူရော' ဘာစသိကာ။ -'သဒ္ဓိမညာ ပဟောဂေ၊ ဥပမာန ဥပမေယျေန စ်ခုတို့နှင့် ဆက်ဆံသော သူရတွံ စသော ဂုဏ်ဟော သဒ္ဒါကို။ စ၊ 'ပုရိသော ဗျဂ္ဃော ဣဝ သူရော' စသည်ဥဒ္ဓာဠ် သူရ စသော သဒ္ဒါကို မယ့်ဥဒ္ဓာဠ်။ ဥပမိတံ၊ ဥပမေယျ သဒ္ဒါသည်။ ဗျဂ္ဃဒီ.ဟိ၊ ဗျဂ္ဃ-စသော ဥပမာန သဒ္ဒါတို့နှင့်၊ သမာသော၊ သမာသ်ဖြစ်၏။''-သုတ်နက်။ ။သူရ-စသော ဂုဏ်ဟော သဒ္ဒါကို ယ့ဥဒ္ဓာဠ်ကား 'ပုရိသော ဗျာဒ္ဃါဣဝ သူရော' ဟူသော ဝါကျဖြင့် သိအပ်သော အနက်ကို 'ပုရိသ ဗျဂ္ဃော သူရော' ဟူသော သဒ္ဒါဖြင့် မသိအပ်သောကြောင့် ဂမကတွံ မရှိ၍ သမာသ်မဖြစ်၊ အကြောင်းကား၊ ပုရိသ-ဗျဂ္ဃ-သဒ္ဒါဖြင့်ပင် ဥပမာနော.ပမေယျ ဘာဝကြောင့် ဖြစ်သော ရဲရင့်ခြင်းစသော သူရတွံ စဒီကို ယူခြင်းကြောင့် ပုရိသ-ဗျဂ္ဃ-သဒ္ဒါနှင့် သူရ-သဒ္ဒါ၏ အချင်းချင်းဝဲစပ်ခြင်း သမ္ဗန္ဓ မရှိ။ ပုရိသ-ဗျဂ္ဃော-ဟု ဆိုလျှင် သူရတွာဒိဂုဏ်သည် အတူင်းဝင်၍ ပါလေပြီ ဖြစ်ရကား၊ ဤယေဂျားသည် တစ်စုံတစ်ခုသောအကြောင်းကြောင့် ကျားနှင့် တူ၏။ စဏာတိအားဖြင့် ရဲရင့်၏ဟု အသိဉာဏ်ဖြစ်သောကြောင့်-ဟူလို။ ။'ပုရိသော ဗျဂ္ဃော ဣဝ သူရော တိ။ တတြ ဟိ သူရ သာ.ပေက္ခတွာ ပိ ပုရိသသ ပဝေနတွံ 'ရာဇ-မုရိသော သုန္ဒရော'တိ ဝိဇ အတြာ သမာသော သိဇ္ဈာ၊ သေစ မာဘဝီးတိ 'သာ မညာပယောဂေ'ဣတျု.တွံ.မိတိ ဘာဒေါ 'တက္ကဗေဓိနီ။

http://www.dhammadownload.com

*၅-သမ္ဘာဝနာ-'ဓမ္မေ ဣတိ ဗုဒ္ဓ=ဓမ္မဲ-ဗုဒ္ဓိ' စသည်ကား၊ သမ္ဘာဝနာ ပုဗ္ဗပဒ ကမ္မဓာရဲတည်း။ ချီးမွမ်းခြင်း သမ္ဘာဝနာ အနက်ရှိသော ဣတိ-သဒ္ဒါရှေ့ရှိသော ကြောင့် သမ္ဘာဝနာ ပုဗ္ဗပဒ ဆိုသည်း ရှေ့ပုဒ်အနက်ဖြင့် နောက်ပုဒ်အနက်ကို ချီမွမ်းသည်-တူ၏။ ။ဣတ္ထံ ပုရိမ-ပဒတ္ထေန ပရ-ပဒတ္ထော သမ္ဘာဝိတော' ဗာ-ဒို။ ။'ဓမ္မ-သညာ, အနိစ္စ-သညာ' စသည်ကိုလည်း ထုတ်။

ဆောင်ပုဒ်-"ဟုတ္ဝာ သဒ်္ဒါတ၊ ဘူတ, ဣတိ-သဒ္ဒါရှိ မှတ်ဘိ
သမ္ဘာဝနာ, ကမ္မဓာ။"

*၆-အာဝဇ္ဇနဝါရဏာ-ဂုဏော ဧဝ ဓနံ=ဂုဏ-ဓန' ကား အာဝဇ္ဇနဝါရဏီ ပုဗ္ဗပဒ ကမ္မ ဓာရဲတည်း' ပိုင်းခြားကွဲကွက်ခြင်းအနက်ကော ဧဝ-သဒ္ဒါ ရေးရှိသော်ကြောင့် အာဝဇ္ဇနဝါရဏာ ပုဗ္ဗပဒ ဆိုသည်။ ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့် ရှေ့ပုဒ်၏အနက်ကို ပိုင်းခြားသည်-တူ၏။ 'ဧတ္ထ ပုဗ္ဗ ပဒတ္ထိသိ ဧဝ သဒ္ဒေန ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ အာဝဇ္ဇနဝါရဏာ ပုဗ္ဗ ပဒေါ နာမ' ဗာ-ဒို။

*၇-ဇ-နာ×ကု×နိပါတ-ဇ ပြာဟ္မဏော ဧဝ=အ-ပြဟ္မဏော ဧဝ, ဇ မနုဿော=အ-မနုဿော-စသည်ကား ဇ-နိပါတ်ရှေ့ရှိ၍ ဇ-နိပါတ ပုဗ္ဗပဒကမ္မဓာရဲတည်း။ ။ *ကုစ္ဆိတံ အန္နံ=ကဒန္နံ၊ ကုစ္ဆိတံ အသိံ=ကိ ဒသံ၊ ကုစ္ဆိတော ပုရိသော=ကု-ပုရိသော' စသည်ကား ကု-နိပါတ်ရှေ့ရှိ၍ ကု-နိပါတ ပုဗ္ဗပဒ ကမ္မဓာရဲတည်း။ ။ 'ဗဠိဇံ ဝ စနံ=ပါစေန' ဘုသံ ဗုဒ္ဓံ-ပ-ဗုဒ္ဓံ' စသည်ကား ပ-စသော ဥပသဂ္ဂရ ပုဒ် ရှေ့ရှိ၍ ပါဒိ-ပုဗ္ဗပဒ ကမ္မဓာရဲတည်း။

ရုပ်တွက်ပုံ-မဟာ-ပုရိသော=မဟန္တော စ×သော×ပုရိသော စ။ မဟန္တော စ၊ ဟုတ်၏။ သော်စ၊ ဟူသည်။ ပုရိသော စ၊ ဏာက်၏။ ဣတိ အတ္ထေ၊ ဥ်။ ဒွိ-ပဒေ တုလျာဓိကရဏေ ကမ္မဓာရယော စ, ဤသုတ်ဖြင့် မဟန္တော စ×သော×ပရိသော စ-ကို ကမ္မဓာရဲသမာသ်အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဝတ္တိယော=သမာသ်၏ သိ-ဝိဘတ်တို့ကိုခေျ။ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် စ-နိပါတ်ပုဒ် တ-ပုဒ်တို့ကိုခေျ။ ပကတိ စော=သရ အဆုံးရှိသော မဟန္တ×ပုရိသ-ကို မဟန္တ×ပုရိသ-ဟု ပကတိပြု။ မဟတံ မဟစ တုလျစ ဓိကရဏော ပဒေ-ဟူသောသုတ်ဖြင့် တူသော တည်ရာရှိသော ပုရိသ-ဟူ သော်နေစက်ပုဒ်ကြောင့် မဟန္တ သဒ္ဒါကို မဟာ-ပြု။ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ ဩ-ပြု၊ ခေျ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ကဏ္ဌ-သပ္ပေါ=ကဏ္ဌေစ စ×သော=သပ္ပေါ စ၊ နီလုပ္ပလံ=နီလ-ဥ္ပ× တိ×ဥ်ပ္ပလဥ္စ၊လေစဟိတ-စဒ္ဓနံ=ဧလောဟိတ-ဥ္စ×တံ×စဒ္ဓနဥ္စ နည်းတူ။ ။ပြာဟ္မဏ-ဒါရိကာ=ပြာဟ္မဏီ စ×သော×ဒါရိကာ စ၊ ပြာဟ္မဏီ စ၊ ဟုတ်၏။ သော်၊ ဟူသည်။ ဒါရိကာ စ၊ ဟုတ်၏။ ဣတိ အတ္ထေ၊ ဥ်။ ဒွိ-ပဒေတုလျာဓိ-ပြဟ္မဏီ စ သော×ဒါရိ ကာစ-ကို ကမ္မဓာရဲသမာသ်အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော=သမာသ်၏ သိ-ဝိဘတ်တို့ကိုခေျ။ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် စ-နိပါဒ်ပုဒ် က ပုဒ် အစ-ပစ္စည်းတို့ကိုခေျ။ ပကတိစော=သရအဆုံးရှိသော ပြာဟ္မဏီ=ဒါရိကာစ-ကို ပြာဟ္မဏီ×ဒါရိကာစ-ဟု

http://www.dhammadownload.com

၃၂၅-သခ်ၤ့-ပုတ္ဒေဝ ဒိဂု။ ။သခ်ၤ့-ပုတ္ဒေစ၊ သခ်ၤ့ ရွေးရွိသေစ။ ကမ္မဓာရယေဝ၊ ကမ္မဓာရဲ့ သမၼာသ်သည်။ ဒိဂု၊ ဒိဂုမည်၏။ သခ်ၤ့ ပုတ္ဒေစ၊ သေဝ။ ကမ္မဓာရယ သမာသေဝ၊ သည်။ ဒိဂု-သညေစ၊ ဒိဂုမည်သည်။ ဟေစတိ၊ ၏။ တီဏိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ မလေစနိ၊ အညစ်အကြေးတို့တည်း။ တိမလံ၊ သုံးပါးသေစ အညစ်အကြေး။ တီဏိ၊ သုံးလုံးကုန်သော။ ဖလာနိ၊ သစ်သီးတို့တည်း။ တိ-ဖလံ၊ သုံးလုံးသောသစ်သီး။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ လောကာ၊ လောစက တို့တည်း။ တိလောကံ၊ သုံးပါးသောလောက။ တဓော၊ သုံးခုကုန်သော။ ဒဏ္ဍာ၊ တုတ်တို့တည်း။ တိ-ဒဏ္ဍံ၊ တုတ်သုံးခု။ စကယော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဒိသာ၊ အရပ်မျက်နှာတို့တည်း။ စတု-ဒ္ဒိသံ၊ အရပ်လေးမျက်နှာ။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့တည်း။ ပဉ္စိန္ဒြိယံ၊ ငါးပါးသော ဣန္ဒြေ။ သတ္တ၊ ခုနစ်စင်းကုန်သော။ ဂေါဓေ ဝရာနိ၊ ဂေါဓာဝတီမြစ်တို့တည်း။ သတ္တ ဂေါဓာဝရံ၊ ခုနစ်စင်းသော ဂေါဓာဝရီမြစ်။ ဒိဂု ဣစ္စေနေန၊ ဒိဂု အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ ဣ-ထွော-ကောx အထွော၊ နည်း။ ဒိဂုသော၊ ကတ္တံ=ကတ္တံ-စသည်၌ ဒိဂု-ဟူ ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

ပကတိပြု၊ ကမ္မဓာရယသညေ စ၊ သုတ်ဖြင့် တူသေစ တည်ရာရှိသေစ ဒါရိကာစ-ဟူ ဓသေစ နေစတ်ပုဒ်ကြောင့် ဟောဖူးသော ပုလ္လိင်ရှိသော ဗြာဟ္မဏီသဒ္ဒါကို ပုလ္လိင်အဖဲ့သို့ပဲ့ (ဤပစ္စည်းပျောက်၍ ဗြာဟ္မဏx ဒါရိကာ-ဟု အ-ကားရန်တွေ့ ပုလ္လိင်အနေသို့ ရောက်၏။) နာမ်ပဲ့၊ သိ-သဂံ၊ ချေ၊ ပြီး၏။ ။ခတ္တိယ-ကညာx ခတ္တိယာ စx သဓx ကညာ စ၊ နည်းတူ။ (ခတ္တိယာx ကညာ ပတ္တတ် ရုပ်။ ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ ဇဲ့လိုက်လျှင်၊ ရွှေမုခ်၌ အာ-ပစ္စည်းပျောက်၍ ခတ္တိယx ကညာ-ဟု ပုလ္လိင် အကာရန်တွေ့ အနေသို့ ရောက်၏)။

၃၂၅-ဒွိ-ပဒ, သညာသုတ်။ ။'သခ်ၤ့စပုတ္ဒေစ ဒိဂု'ပါဏိနီ။ ၂-၁-၅၂။ ။'သခ်ၤ့ ပုတ္ဒေစ ဒိဂု.မီတိ ဥ္ဍေယျော' ကစတန္တ။ ၂-၅-၆။ ။'ဒွေ ဂါဓေါ ဒိဂု၊ ဒိဂုဝိဿာ,တိ ဒိဂု'လုပ်။ ။ဒွေ၊ နှစ်ကောင်သေစန္တစ။ ဂါဓေါ၊ နှံးတို့တည်း။ ဒိဂု၊ နှစ်ကောင်သေစန္တစ။ ဒိဂု-ဇိယ၊ ဒိဂု-သဒ္ဒါနှင့်တူ၏—ပေ။ ။ဒိဂု-သဒ္ဒါ ဒွိ-ဟူသေစ သခ်ၤ့ ရွေးရှိသကဲ့သို့၊ သခ်ၤ့ ရွေးရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဒိဂု-သဒ္ဒါနှင့် တူသေကြောင့် ဒိဂုသမာသ်မည်သည်။ ။တစ်နည်း။ 'ဒွိဟိ လက္ခဏေဟိ ဂဓော အဝဂတော,တိ ဒိဂု'လုပ်။ သခ်ၤ့ ရွေးရှိခြင်း၊ မျှားသောအစ၊ ဖြင့် နပုလ္လိင်, ကဝဲ့စ် အဆုံးရှိခြင်း။ လက္ခဏာ နှစ်ပါးတို့ဖြင့် မှတ်အပ်, သိအပ်သောကြောင့် ဒိဂု-သမာသ်မည်သည်။ ။တစ်နည်း။ 'ဒွိဟိ လက္ခဏေဟိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ' ဒိဂု' လုပ်၊ ဆိုပြီး လက္ခဏာ နှစ်ပါးတို့ဖြင့် ဖြစ်တတ်၍-ဒိဂု သမာသ် မည်သည်။ ။ သခ်ၤ့ပုတ္ဒေ ဒိဂု'ဟူ ဆိုသောကြောင့် ရွှေပုခ်သစ လို့ရင်း။ နေစတ်ပုခ်မှစ သခ်ၤ့စ

http://www.dhammadownload.com

၃၂၆–ဥဘော တပ္ပုရိသာ။ ။ဥဘော၊ ဒ္ဝိဂု, ကမ္မဓာရဲသမာသ်နှစ်ခုတို့သည်း တပ္ပုရိသာ၊ တပ္ပုရိသ်မည်ကုန်၏။ ။ဥဘော ဒ္ဝိဂု ကမ္မဓာရယ သမာသာ၊ ဒ္ဝိဂု ကမ္မဓာရဲ့ သမာသ် နှစ်ခုတို့သည်။ တပ္ပုရိသ သည်ာ၊ တပ္ပုရိသ် မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ ကုန်၏။ ပြာဟ္မဏော၊ ပုဏ္ဏားသည်း နာ၊ မဟုတ်။ အ-ပြာဟ္မဏော၊ ပုဏ္ဏာ မဟုတ်။ ဇသိလော၊ သူယုတ်သည်း နာ၊ မဟုတ်။ အ-ဝသလော၊ သူယုတ်မဟုတ်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ နာ၊ မဟုတ်။ အ-ဘိက္ခု၊ ရဟန်းမဟုတ်။ ပဗ္ဗ၊ ဝဿံ၊ ဝါးနှစ်သည်။ နာ၊ မဟုတ်။ အ-ပဗ္ဗ-ဝဿံ၊ ဝါးနှစ်မဟုတ်။ ပဗ္ဗ-ပုလိ၊ ဝါးထုတ်သည်။ နာ၊ မဟုတ်။ အ-ပဗ္ဗပုလိ၊ ဝါးထုတ်မဟုတ်။ သတ္တာ-ဂေါဓဝရဲ့ ခုနစ်စင်းသော ဂေါဓာဝရီ၊ မြစ်သည်။ နာ၊ မဟုတ်။ အ-သတ္တဂေါဓဝရဲ့ ခုနစ်စင်းသော ဂေါဓာဝရီမြစ်

ပုဒ်ဖြစ်စေ၊ တပါးဖြစ်စေ ဒ္ဝိဂုသမာသ်သာတည်း။ ဤသုံတ်ဖြင့် ဒ္ဝိဂုသမာသ်၏ လက္ခဏာကို ပြသည်။ ရွှေဒနာက် ဝထမာကျော်၍ သခ်ျာရှေးရှိသော သမာသ်ကို ဒ္ဝိဂု-ဟူ၍မှတ်၊

ဆောင်ပုဒ်-"**သခ်ျာ ရွှေဒနာ၊ ပုဒ်-နှစ်ထွေ၊ ပ-ကြေ ဒ္ဝိဂု မှတ်။**
ဒ္ဝိဂု-နှင့်စ္စာ၊ သဒ်သူ၊ စွဲယူ ပညတ်, ယင်းသမာသ်"။

ရူပ်ဏ္ဍက်–တိ.မလံ=တိဏ္ဍိ×မလဒ္ဓိ။ သုမဒေဟဋ္ဌဒ္ဓိ၊ ဗေါင်းစေ့ပ်ကုန်သော၊ တီဏ္ဍိ၊ ကုန်သော။ မလဒ္ဓိ၊တို့တည်း။ ဤတိ အတ္ထော၊ဥ်။ ဒွိပဒေ တုလျာခီဏရဏော=တီဏ္ဍိ×မလဒ္ဓိ-ကို ကမ္မဓာရဲ့ ဏမာသိအမည်မှည့်၊သခ်ျာပုဗ္ဗော ဒ္ဝိဂု-ဒ္ဝိဂုသမာသ် အမည်မှည့်၊ တေသံ ဝိဘတ္တိဿော=သမာသ်၏ ယောဓိဘတ်တို့ကို ချေ၊ ပကတိ စဿ+သရ အဆုံးရှိသော တိ×မလ-ကို တိ×မလ-ဟု ပကတိပြု။ ဒ္ဝိဂုသော်ကတ္တံ= တိ-မလ,ဟူသော ဒ္ဝိဂု သမာသ်ကို နုပုံ,ကော်တ်ငဲ့၊ နာမ်ငဲ့။ သိ-သတ်၊ အံ-ပြု၊ ချေ၊ ဏာပ်၊ ပြီး၏။ ။ကြွင်းရူပ်များလွယ်၍ နည်း၊တူတွက်။ သတ္တာဂေါဓာစရံ-ဥ် သတ္တာ× ဂေါဓာဝရီ-ဟု ဗကတိရူပ်ဖြစ်၍ နုပုံကောတဲ့ ငဲ့ပြီးလျှင် ကွစီ သမာသန္တကတာန မတ္တာစရန္တေ၊ာ=သမာသ်ပုဒ်၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော ဤ-ကို အ-ပြုသည်သာထူး၏။

၃၂၆–နှိ-ပဒ, သညာသုတ်။ ။'တပ္ပုရိသော ဥဘော' ဏာစတန္တ၊ ၂-၅-၇။ 'တဿ ပုရိသော တပ္ပုရိသော တပ္ပုရိသော ဝိယာ၊တိ အပ္ပုရိသော' လုပ်၊ တဿ၊ထိုမင်း၏။ ပုရိသော၊အာချင်း၊ယေ၊ကျား၊တည်း။ တပ္ပုရိသော ဝိယ၊ တပ္ပုရိသ-သဒ္ဒါနှင့်တူ၏-ပေး။ ။တပ္ပုရိသ သဒ္ဒါသည် နောက်ပုဒ် ပြဋ္ဌာန်းသော ကြောင့် နောက်ပုဒ်အရသာ ပဓာန ယူသကဲ့သို့ 'ဘူမိ-ဂတော' စသော ဆမာသ် သည်လည်း၊ နေဓက်ပုဒ်ပြဋ္ဌာန်း၊ရကာ၊ တပ္ပုရိသ သဒ္ဒါနှင့်တူသောကြောင့် တစ္ဆုရိသ် မည်သည်။ ။ဥဘော-သဒ္ဒါဖြင့် ဒ္ဝိဂု,ကမ္မဓာရဲ့ နှစ်ပါးကိုယူရ၏။ သို့အတွက် ကမ္မဓာရဲ့ မိဿက-တပ္ပုရိသ်, ဒ္ဝိဂု မိဿက-တပ္ပုရိသ်-ဟု မိဿာ တပ္ပုရိသ်နှစ်မျိုး ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပုံကား၊ နာ-ပြာဟ္မဏော,စသည်၌ နာ၊သဒ္ဒါ,ဖြစ်ဟူကာ-သဒ္ဒါတို့၏တူသော

http://www.dhammadownload.com

မဟုတ်။ ဒသ် ဂဝံ၊ ဆယ်ကောင်သေစန္ဒားသည်။ နှ၊ မဟုတ်။ အ-ဒသ၊ ဂဝံ၊ ဆယ်ကောင်သေစန္ဒားမဟုတ်။ ပဉ္စ-ဂဝံ၊ ငါးကောင်သေစန္ဒားသည်။ နှ၊ မဟုတ်၊ အ-ပဉ္စ ဂဝံ၊ ငါးကောင်သေစန္ဒားမဟုတ်။ တပ္ပုရိသ ဘူစ္ဘနေန၊ တပ္ပုရိသ်အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ ကုဏ္ဍော=ကောဏ်×အတ္ထော၊ နည်း။ အတ္ထ-နှသာ တပ္ပုရိသေ=တပ္ပုရိသေ-စသည်၌ တပ္ပုရိသ်-ဟူ ခေါ်ဆိုခြင်းကျိုးရှိ၏။

ပုဏ္ဏား-တု-တူသော ဗြဟ်အနက်ကို ဟောသောကြောင့်၊ တုလျာ-ဓိကရဏ၏အစွမ်းဖြင့် ကမ္မဓာရဲမည်၏။ နှ-သဒ္ဒါသည် ထွန်းပြတတ်သော ဝိသေသန၊ ပြာဟ္မဏ-သဒ္ဒါကား ထွန်းပြအပ်သော ဝိသေသျဖြစ်၍ နေစက်ပုဒ် ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် တပ္ပုရိသ်လည်း မည်ရာ၏။ ကမ္မဓာရယ မိဿက-တပ္ပုရိသ်မည်၏။ ပဉ္စိန္ဒြိယံ၊ စသည်၌ ပဉ္စသဒ္ဒါရေးရှိ၍ ဒိဂု၊ ဤန္ဒြိယ-ဟူသော နောက်ပုဒ်ပြဋ္ဌာန်း၍ တပ္ပုရိသ်လည်း မည်ရာ၏။ ဒိဂု မိဿက-တပ္ပုရိသ်မည်၏။ ။ကေစိ့ဘို့ကား၊ ယင်းမိဿက တပ္ပုရိသ် နှစ်ရပ်ကို တစပ်တည်းရောစပ်၍ ဥတော တပ္ပုရိသ်-ဟု ကေနာမ ပြုကြကုန်၏။ ယင်းဝါဒကိုလည်း။ ။ဧကဿာ သမာသဿ ဥဘယ တပ္ပုရိသ-ဘာဝါ-ဘာဝတော၊ တံ နာမံ နုပဝဋ္ဋ'ဟု အကြောင်းရှာ၍ နီတိ့ဆရာ ပယ်လေပြီ။ ။ကျ်မိဿက-တပ္ပုရိသ်သည် ရွှေ-နောက် ဗထမကျေ၍ ပထမစ-တပ္ပုရိသ်လည်း မည်၏။

ဆောင်ပုဒ်-"**နောက်ပြဋ္ဌာန်းမှု၊ ဒိဂု-ကမ္မ၊ ယင်းနှစ်ဝါး မိဿက, အမည်ပေး။**
တပ္ပုရိသ်တွင်၊ အတွင်းဝင်း၊ ကမ္မင်-ဒိဂု ဒွေး။
ပြဋ္ဌာန်းနောက်ပုဒ်၊ တပ္ပုရိသ် သမုဏ်အမည်ပေး"။

သက္ကတဋ္ဌ-'အ-ပြာဟ္မဏော'ကို ဗုဒ္ဓိပွသာဒနီ-ဋီကာ, ကခတဋ္ဌဋီကာ,ပဋိကာ, စသော်ဆရာတို့က ပုဗ္ဗပဒတ္ထ ပဓာန,သမာသ်ဆို၍၊ ဂါဏိန္ဒ,နုသရီ မဟာဘာသာ ဇိနိန္ဒဗုဒ္ဓိန္ဒဗသ စသော်ဆရာတို့ကား ဥတ္တရပဒပ္ပဓာန,သမာသ်ဆိုကုန်၏။ ဆိုမှုံကား-'နဉ်' ပါကိန်၊ ၂-၂-၆။ ။ဤနဉ် (နှ) ပတိသေဓသည် ပရိယုဒါသ ဝုတ္တိ, ပသဇ္ဇ,ပွဲတိသေဓ ဗုတ္တိ နှစ်မျိုးရှိရာ 'ပရိ တုလိတ မဂ္ဂယ္ဘ နိသေဓနီ,ယသ ဥတ္တရပဒတ္ထသ အသန် ခေပန်-ဝဇ္ဇနံပရိယုဒါသော တေန ဝိသိဋ္ဌေ အတ္ထေ ဝုတ္တိ-ပရိယုဒါသဗုဒ္ဓိတ္တိ'ဟူသည်နှင့်အညီ မြစ်အပ်သောပုဒ်ကို ကြဉ်၍ တူသောအနက်၌ ဖြစ်ခြင်းရှိသော နဉ်(နှ)ပတိသေဓသည် ပရိယုဒါသ။ 'ပတိသေဓနီ,မေဝ ပသဇ္ဇ ပတ္တာ တံ သဒိသ,မနပေက္ခိယ နိသေဓေ၀ ပသဇ္ဇ,ပွတိသေဓော၊ တေန ဝုတ္တိ အသော်တိ ပသဇ္ဇ,တိသေဓဝုတ္တိ' ဟူသည်နှင့်အညီ၊ မြစ်အပ်သော ပုဒ်အနက်သို့ကပ်ရောက်၍ တူသည်ကိုမျှမငဲ့ကွက်တဲ့၊ ထိုပုဒ်အနက်ကိုမြစ်ခြင်းသည် ပသဇ္ဇ,ပွတိသေဓ၊ မြစ်အပ်သောပုဒ်အနက်ကိုမြစ်၍ အတူကို ယူစေရန်ပြလျှင် ပရိယုဒါသ။ အတူကိုမပြဘဲ ပုဒ်အနက်တခုမျှကိုမြစ်လျှင် ပသဇ္ဇ,ပွတိသေဓ၊ ဗြဟ်ကိုမြစ်လျှင်

http://www.dhammadownload.com

ဝရိယုဒါသ။ ကြိဖောကိုမြစ်လျှင် ပသဇ္ဇ ဟူ၍လည်း ဆိုကုန်၏။ ။'အ-ဗြာဟ္မဏ-မနုယ်'အ-ဗြာဟ္မဏ-ကိုခေါ်ခဲ့,ဟူရာ၌ ဗြာဟ္မဏ-ဟူသော နေဝက်ပုဒ်အနက်ကို မြစ်၍ ကြိယာ,ဂုဏ်,ဇာတ်တို့ဖြင့် ထိုနှင်တူသူ ခတ္တိယ-စသည်ကိုယူရန် ပြသော ကြောင့် ပရိယုဒါသ၊ 'အ-သူရိယ ပဿာ ရာဇဒါရာ'မိဖုရားတို့သည် နေကိုမကြည့် မမြင်-ဟူရာ၌ သူရိယ-ဟူသော နေဝက်ပုဒ်တစ်ခုလုံးအနက်ကိုမြစ်၍၊ ထို၏မရှိခြင်း အဘာဝ-ကို ပြသောကြောင့် ပသဇ္ဇ-ဟူလို့။ ။ထိုတွင် ပရိယုဒါသအဖြို့၌ ပုဏ္ဏား မှတပါး ပုဏ္ဏားအဖြစ်၌ မတည်သော ပုဏ္ဏားနှင့် တူသူ-မင်းစသည်ကို အ-ဗြာဟ္မဏော,ဆိုသည်။ ပသဇ္ဇ-အဖြို့၌ ပုဏ္ဏား၏အရိပ်အယောင် စလွယ်ကြိုး-စသည်ကို မြင်၍ မင်း-စသည်ကို ပုဏ္ဏား-ဟု မှတ်ထင် ယောင်ဝါးသော မိစ္ဆာဉာဏ်၏ 'ဗြာဟ္မဏော,ယံ နု ဘဝတိ' ဤသူ ပုဏ္ဏားမဟုတ်-ဟု အသိဉာဏ်ဖြစ်၍ ဆုတ်နစ် ပယ်ရှားခြင်းကို အ-ဗြာဟ္မဏော,ဆိုသည်။ ထိုတွင် သဒ္ဒိသန္ဒင့်ကင်း၍ မိစ္ဆာဉာဏ် မဖြစ်-သင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ 'အ-ဗြာဟ္မဏ-မနုယ' စသော ပယောဂ သာမတ္ထိယဖြင့် တူ-အပ်ကို သီရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ထိုနှင့် အလားတူကုန်သော သူတို့ဘွဲ့ဖြစ်ကုန်သော လိင်, သင်္ချာ, တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ ဆိုခဲ့ပြီးသော အပြားအားဖြင့် ပရိယုဒါသ, ပသဇ္ဇ, နှစ်ပက္ခလုံးပင် နဉ်(န) စာလုံးသော ပတိသေဓပုဒ်သစ် ပြဋ္ဌာန်းသည်ဖြစ်၍ ပုဗ္ဗ ပဒတ္ထ-ပွဓာန သမာသ် ဆိုသည်။

'နဉ်,ယံ်ပရိယုဒါသ-စုတို့ ပသဇ္ဇ-ပွတိသေဓ-စုတို့ စ၊ ပထမ ပက္ခ ဗြာဟ္မဏ-စ အညေ ဗြာဟ္မဏတ္တစ်-နဗ္ဗ်ာသိတေစ ခတ္တိယ-စ-ဒီ ဗြာဟ္မဏ သဒ္ဒိသေ-ယောဝ အ-ဗြာဟ္မဏော နာမ၊ ဣတရသ္မိံ' ပန ပက္ခေ ကေနစိ သံသယ-နိမိတ္တေန ခတ္တိယာဒေါ ဗြာဟ္မဏော-တိ ပဓာတ္တသာ မိစ္ဆာဉာဏသာ နိဝတ္တိ ကာရိယတိ 'ဗြာဟ္မဏော-ယံ နု ဘဝတိ'တိ၊ ဣမသ္မိံ' ပက္ခေ အ-ဗြာဟ္မဏော-တိ ဗြာဟ္မဏတ္တ-ဗ္ဗ်ာသိတော နု ဘဝတီ-တိ အတ္ထော၊ တတ္ထ ဝိနာ သဒ္ဒိသတ္တံ မိစ္ဆာဉာဏာ-သမ္ဘဝါ ပယောဇ-ဃာ မတ္ထိဃာ စ သဒ္ဒိသ-ပွဋ္ဌိပတ္တိ တ-ဂုတာ စ လိင်-သင်္ချာ ဘဝန်္တီ အတော-ဃော ဝေါ-စ္စတေ 'နဉ်-ဝ ယုတ္တ-မည သဒ္ဒိသ-ဓိဓာရကော၊ တထာ ဟိ အတ္ထ သ-မ္ဗန္ဓ-ယော-'တိ၊ ဝေါ ပက္ခ-ဒ္ဒယေပိ ပုဗ္ဗ ပဒတ္ထပွဓာန-နှိ' ဗုဒ္ဓိမ္မသာဓနီ။

'အ-ဗြာဟ္မဏော-'တိ အထော-ယံ နဉ်(န)ပတိသေဓ ဝစနေစ၊ သေစ ကိံ သတော ပတိသေဓံ ပတိပါဒယတိ? ဥဒါဟု အသတော? နာဘာဝ သာတော-စ, တဿာ-သက္ကသာဓနတ္တာ၊ ယ-ဇ္ဇေတံ နဉ်သာ သာမတ္ထိယံ သိယာ,တဒါန ကော်စိ ရာဇာရော ဟတ္ထိ အဿာ-ဒယော ဝိတရေယျုံ၊ နာ သန္တိ မေ ဆတ္တာဝေါ ဣစ္စေဝံ ဗြူဝေယျုံ၊ နာ-ဒီ အသတော၊ တဿ သဒ္ဒ-မေဝ ပတိသိဒ္ဓတ္တာ နာ စ သန္တာ-သန္တေဟိ အပရော-ပက္ခ-ရော အတ္ထိ၊ ယတြ နဉ်သာ ဗျာပါရော၊ တ-ဒုတ္တံ-

"နာ သတံ ပတိသေဓော-တ္ထိ၊ သော-သန္တေသု နာ ဝိဇ္ဇတိ။
လောကသ္မိ-မနုနာ ညယေနာ၊ နာ ညာ-တ္ထော ပဏ္ဍိတော၊"တိ။

http://www.dhammadownload.com

နေ့တစ်မေ့ပ်ံ၊ သင်္ခေါစ ဟိ သင်္ခါ ယထောဂုံ ပတိ သကတ္ထေ ပယောဇေတ္တု (ပယုဇ္ဇန္တသ်) ဉာဏမပေက္ခတိ၊ သစ္စံ ဟိ ဘာဂမတ္ထံ ပရံ ပတိပါဒယိတုကာမေန သင်္ခါ ပယုဇ္ဇိတေ၊ တံ ဉာဏံ ဒုဝိဓံ သမ်ာ, မိစ္ဆာ စ၊ ဒွယ-မပျံတံ ဗြာဟ္မဏ သဒ္ဒေ ပယောဂဂ ကာရဏံ၊ တသြ သမ်ာ ဉာဏ ပုဗ္ဗကေ ဗြာဟ္မဏ-သဒ္ဒ ပယောဂေ နတ္ထိ နဉ်သ် ဗျာပါရော၊ န ဟိ တေန တသြ ကိဉ္စိ ကရီယတေ ဗြာဟ္မဏ-သဒ္ဒသ် ယထာ၊ တ္ထ-ဝိသယေ တ္ထံ ဒ တ်ထ်သ် ပတိပတ္တိ မသက္ကတ္တာ၊ မိစ္ဆာဉာဏ-ပုဗ္ဗကေတု အတ္ထိ နဉ်သ ဗျာပါရော၊ တတြ ဟိ သေန ဗြာဟ္မဏ-သဒ္ဒသ် မိစ္ဆာဉာဏံ ပ်ဘဝတ္တ၊ မာချာယတေ၊ သ စ နဉ် ဒုဝိဓော, ပရိယုဒါသပုံတ္တိ, ပသဇ္ဇ-ပုံတ္တိ စ၊ တတြ ဒီမိ ပဒက္ခ ဗြာဟ္မဏ-သဒ်သော ဝေ ခတ္တိယာ ဒီ အ-ဗြာဟ္မဏော၊ တိ ဝုတ္တေ ပတိပတေ၊ ဒုတိယေ တု ဂိစ္ဆာဉာဏနိဒတ္တိ ယော ဗြဟ္မဏာ ယံ နာ ဘဝတီ၊ တိ၊ အ-ဗြာဟ္မဏော၊ တိ ဗြာဟ္မဏတ္တေနာဗျာသိတော၊ (အဓိဋ္ဌိတော၊) နာ ဘဝတီတျ၊ တ္ထေ၊ စာ၊ ဧ မိစ္ဆာဉာဏ-မိန္ဒြိယ မောဇ္ဈကံ သာဒိသ်-မန္တရေန နာ သမ္ဘဝတီ၊ တိ အတ္ထတော သဒိသ-ပုတ်တ်ိ တဂ္ဂတာ စ လိင်္ဂ-သင်္ခါ ဘဝန်္တိ၊ တထာ စ ဝုတ်ံ 'နဉ် ဝယုတ္တမညသဒိသ၊ ဓိကရဏေ တထ၊ ဟျ၊ တ္ထ၊ ဂတိ' (ပရိဘာသေန္ဒု-၇၅) ဣတိ တ၊ ဒေဝ၊ မုဘယ ပက္ခေပိ ပုဗ္ဗ-ပဒတ္ထသ် ပဓာနတ်ံ၊ တ၊ ပုဗ္ဗသေန သဒိသသ် နာ ဝတ်ိယစ စ ပတိယမာနတ်ံ၊ ဧ၊ ဧ သတိ နာ သတေစ ပတိသေဓော၊ နစ၊ ပျသတော၊ ကိ၊ ဧန်္တ၊ ဘမေနစ၊ တသ်ိ တ၊ မိတိ ပယုတ်ထသ် ဗြာဟ္မဏ-သဒ်ဿ အတ္ထေစ ပတိသေမိယတိ၊ တိ ဂဏ် တတိယ်၊ ပ္ပကစရ၊ ဘာစဝေါ? ယုတ္တတ်ထ်ဿာ ကေနေ၊ ဝ သမာသေစ၊ တုလျ၊ ဓိကရဏတ္ထစ စ အနေန ကမ္မဓာရယော၊ ဘိန္နစမိကရဏေ တု အဗျယီဘာဝေါ ဗြာဟ္မဏသ်၊ ဘာဝေါ အ-ဗြာဟ္မဏ၊ မိ 'တိ ဌိတ်' ဏစတန္တ-ပဒ်ိတာ၊ ။ကျိကျမ်း၊ ဆရာတို့ကား အ-ဗြာဟ္မဏ်ကို ပုဗ္ဗ-ပဒတ်ထ်၊ ပ်ဖ်စန သမ်ာသ် ဆိုသည်။

'အထ အ-ဗြာဟ္မဏော စ ဣတိ ကိ် ပဓာနေ၊ ယံ သမ်စသေစ? ဥတ်ထ်ရပဒတ်ထ်-ပ်ဖ်စနေစတပုရိသေစ, ဃထာ-ရာဇ-ပုရိသော ဣတိ၊ ပုဗ္ဗ-ပဒတ်ထ်၊ ပ်ဖ်စနေစ အဗျယီ ဘာဝေါ ယထစ အ-မက်ဒိက၊ မိတိ၊ အည-ပဒတ်ထ်ပဓာနေစ ဗဟုဗ်ိဟိ, ဃထာ-အ-ဗြာဟ္မဏကော ဒေသော ဣတိ၊ ယ၊ ဧ့ဇ်ဝံ 'အ-ဗြာဟ္မဏ မာနယေ'တိ ဝုတ်ထေ ဗြာဟ္မဏမတ်ထသ် အာနယနံ ပတ်ဂေါတိ၊ အထနိဝုတ်ံ ပဒတ်ထော၊ ယ် ဗြဟ္မဏော၊-သဒ်ဒေါ သစစ နိဝုတ်ံ သဘာဝိကီ၊ နေန ဇော၊ တိ ဃတေ ဣတိ မတံ၊ ဧ၊ ဧ သတိ အဘာဝေါ ဧ အသ်၊ တ်ထေစ ဣတိ 'အ-ဗြာဟ္မဏ မာနယေ' တျ၊ တ်ထေ နာ အာသ်စ အာနယနံ ပတ်ဂေါတိ၊ နေ၊ သံ ဒေါသော၊ သဒ်ဒံ ဟိ စဒံ သကတ်ထေ ပယုဇ္ဇမာနံ ပဓောစဂ၊ ပုတိ၊ ဉာဏ၊ မပေက္ခတေ၊ တထစ စော၊ တ်ံ–

"အတ်ထာ ပုဒ္ဓါ သမေ၊ စ်တ်ံ၊ မနော ယုတ်ထေ ဝိဝ်ကို ယာ-" တိ။

တ၊ ဧ ဒုဝိဓံ ဉာဏ်ံ သမ်စ, မိစ္ဆာ၊ စေ၊ တိ၊ ဉာဃယ်၊ မပျေတံ ဗြာဟ္မဏ-သဒေါ ပ-စတ်ိတ်ထတိ၊ တတြစ သမ်စ ဉာဏ ပုဗ္ဗကော ဗြာဟ္မဏ-သဒ်ဒ ပယောဂဂေ နတ်ထိ နဉ်သ် ဗျာ

http://www.dhammadownload.com

ဝါရော၊ နှ တိ တတြ တေန ကိစ္စ ကာရိဿတေ၊ မိစ္ဆာဉာဏ ပုဗ္ဗင်္ဂမော ဓိဇော ဧတေသံ၊ မိစ္ဆာဉာဏိကာ ပုဗ္ဗင်္ဂမော ဓိဇော ဧတေသံ၊ မိစ္ဆာဉာဏိကာ စ ဒုဋ္ဌိ-န္တိဿ-ဧဟတု ကံ့၊ တံ၌ သာဒိသာဒိတေ နှ သဿ်္ဂဝတီ-တီ ပတိသေဓေ သ္ဝတီ ဥဿရ-ပဒတ္ထ-သဒိသော သမာသ-တ္ထော ဇာယတေ၊ တထာ စေဝ-တ္ထံ 'နဉ်-ဝ ယုတ္တ မညှ-သဒိသာဓိ-ကာရကော, တထာ ဟျ-တ္ထ-ဂတိ-'တိ (ပရိဘာဝ-၇၅) တဟ္မာ 'အ-ပြာဟ္မဏ-မာနယေ' တျု-တ္တေ ပြာဟ္မဏ-သဒိသေ ခတ္တိယာဒိပတီ-တိ ဘဝတိ၊ ဣတိ နှ ဘဝတိ ပုဗ္ဗာ-တ္တ ဧဝါသာ-ဝသရ-ပ္ပသဒ်္ဂ်ဂ်ါ' ဧိနိန္ဒဗုဒ္ဓိ-ဣတျာဒေ။ ။'ဥတ္တရ-ပဒတ္တ-ပ္ပဓာနော်ယံ သမာသော၊ တထာ ဟိ အာရောပိ တတ္ထံ နေန ဇောတီယတေ။ တထာ စ အ-ပြာဟ္မဏ-သဒ္ဒတော 'အာရောပိတော ပြာဟ္မဏော'တိ ဗောဓေ အတ္ထတော ပြာဟ္မဏ-ဘိန္နော, ဣတ္ထတ္တေ ပရိယောသာနတော၊ အတော ဧဝါနုပသဇ္ဇနတ္တာ (ဧထမာနိဒ္ဒိဋ္ဌံ သမာသေ ဥပသဇ္ဇနံ-ဝ-၂-၄၃။ ပါဏိနီ သုတ္တေန ဥပသဇ္ဇန-သဉ်္ဉာ-လာဘတော) 'အသ္မိံ အသော်, ဣတ္ထာဒေါ သတ္တမျာ-တာရီသံ သိဒ္ဓါတိ။ တဟ္မာ ရိသဿ ဉဿ ဂိ-ဿ (သဿမညံ သဿမညိဓိ ဉဿ ဂေါ-တိ) မုဿရ ပဒတ္ထ-ပ္ပဓာန-တ္တံ-မ-ပျာဝံ သတိ နှိ-ဒ်ာဓံ (နှ-ပ္ပတိ သေဓိတံ)' တတ္ထ-ပဒ-ဓိနိ။ ။ဤကဲ့သို့ မ်ိုးဆရာတို့ကား၊ ဥတ္တရပဒတ္ထ-ပ္ပဓာန သမာသ်-ဟုဆို၏။ဤ နဉ်-သမာသ်သည် နောက်ပုဒ်ပြဋ္ဌာန်း၏။ ထိုစကား၊ သင့်၏၊ တင်စား-အပ်သော ပုဏ္ဏား-တု၊ သို့မဟုတ် ပုဏ္ဏား-နှင့်တူသော မင်း-စသော သူကို နှ-သဒ္ဒါသည် ဆိုနိုး-ပြု၏။ ထို့-ကြောင့်, အ-ပြာဟ္မဏဆိုလျှင် တင်စား-အပ်သော ပုဏ္ဏား-တု၊ သို့မဟုတ် ပုဏ္ဏား-နှင့်တူသော မင်း-စသောသူကို သိ-အပ်သော-ကြောင့် တည်း။ သို့-ဖြစ်၍ တပ္ပုရိသ် သမာသ်၏ သာမညဖြစ်သော ဥတ္တရပဒတ္ထပဓာန အဖြစ်ကို တစုံဘရာ အတား-အမြစ်မရှိ လွတ်လွတ်လပ်လပ်-ဖြစ်-ပါ၏-ဟူလို။

ရူပ်တွက်ပုံ-အ-ပြာဟ္မဏော-နှ-ပြာဟ္မဏော၊ ပြာဟ္မဏော၊သည်။ နှ၊ မဟုတ်။ ဣတိ-အတ္ထော၊ ဥ၌။ ဒွိ ပဒ တုလျာ-ဓိကရဏော,သုတ်ဖြင့် နှ-ပြာဟ္မဏော-ကို ဧကမ္မ ဓာရဲသမာသ်-အမည်မှည့်။ ဥဒေါ တပ္ပုရိသော,သုတ်ဖြင့် နှ-ပြာဟ္မဏော-ဟူသော ကမ္မဓာရဲ သမာသ်ပုဒ်ကို တပ္ပုရိသ် သမာသ်-အမည်မှည့်။ 'တေသံ ဝိဘတ္တိယော-သမာသ်၏ သိ-ဝိဘာဘ်တို့ကိုချေ။ ပကတိ စသော-သရအဆုံးရှိသော နှ-ပြဟ္မဏကို နှ-ပြာဟ္မဏ-ဟူ ပကတိပြု။ အတ္ထာန္တရ သဒ္ဒါ တပ္ပုရိသော=တပ္ပုရိသ်သမာသ်ဥ် နှ-နိဗိပါတ်ပုဒ်ကို အ-ပြု၊နှ-မ်ဒဲ့သိ-သက်၊ သြ-ပြု ချေ၊ ဂဟ်ပြီး၏။ ။အ-ဝသလေစ-နှ-ဝသလေစ။ အ-တိက္ခု=နှ-တိက္ခု။ နည်းတူ။ ကမ္မဓာရယ-မိဿကာတပ္ပုရိသ်။ ။အ-ပစ္ဆဝဿံ=နှ-ပစ္ဆဝဿံ၊ ပစ္ဆဝဿံ၊ သည်။ နှ၊ မဟုတ်။ ဣတိ-တ္ထော၊ ဥ၌။ သခ်္ခ်ာ ပုဗ္ဗော ဒီဂု=ပစ္ဆဝဿံ,ကို။ ဒီဂု,သမာသ်အမည်မှည့်။ ဥဒေါ တပ္ပုရိသော=တပ္ပုရိသ် သမာသ်အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိ-ယော=သမာသ် သိ-ဝိဘာတ်ကိုကိုချေ။ ပကတိ စသော-နှ-ပစ္ဆဝဿော-ကို နှ-ပစ္ဆဝဿော-ဟူ ပကတိပြု၊ အတ္ထာန္တရ-သဒ္ဒါ တပ္ပုရိသော=တပ္ပုရိသ်

http://www.dhammadownload.com

၃၂၇-အာ.မာဒယော၁ ပရ-ပဒေဘိ။ ။ပရ-ပဒေဘိ၊ နောက်မုဒိတ္တိနှင့်၊ သဟ၊ တက္ခဲ့။ သမ္ဘော်နှာ၊ ချဉ်းစပ်တတ်ကုန်သော။ အ.မာဒယော၁၊ အံ-စသော ဝိဘတ် အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်။ တပ္ပါရိသ၁၊ တပ္ပါရိသ် မည်ကုန်၏။ ။ဘစ-အ.မာဒယော၁၊ ထို အံ-စသော ဝိဘတ်အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်။ ပရ-မဒေဘိ၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ နစမေဟိ၊ နစမ်တို့နှင့်။ သဟ၊ တက္ခဲ့။ ကဒါ၊ အကြောင်းအခါဌ်။ သမယော်နှော်၊ ချဉ်းစပ်တတ်ကုန်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါဌ်။ သော သမာသော၊ ထိုသမာသ် သည်။ တပ္ပါရိသ.သညော၊ တပ္ပါရိသ်မည်သည်။ ဟောတိ ၏။ ။က-ဘူမိ.မြေသို့။ ဂတော၁၊ သွား၊သည်တည်း။ ဘူမိ-ဂတော၁၊ မြေသို့သွား၊သည်။ သဗ္ဗရတ္တိ.၊ တည်ဌ် ပတ်လုံး။ သောဘနော၁၊ တင့်တယ်သည်တည်း။ သဗ္ဗရတ္တိ သောဘနော၁၊ တည်ဌ် ပတ်လုံး။ တင့်တယ်သည်။ အပါဃို၊ အပါယ်သို့။ ဂတော၁၊လား၊ရောက်သည်တည်း။

သမာသ်ဌ် နှ.နိဗါတ်ပုဒ်ကို အ-ပြု၊ နစမ်ငဲ့၊ သိ-သက်။ အံ-ပြု၊ ချေ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ အ-ပဗ္ဗပုလိ=နxပဗ္ဗပုလိ အ-သတ္တဂေါ၁စဝဂ်-နxသတ္တဂေါ၁ဝဂ် အ-ဒသ ဂဝံ= နxဒသ ဂဝံ၊ အ-ပုဗ္ဗ ဂဝံ=နxပဗ္ဗဂဝံ နည်းတူ၊ ဓီဂု-မိဿက တပ္ပါရိသ်။ (ဥဌ်ကာ၁ စဗ္ဗ ဝဿံ-ကို၊ ပဗ္ဗဝဿာနီ,တည်၍ ဿမွဲခဲ့ရဲ ဒီဂု မှည့်၊ ပဗ္ဗ-ဝဿံ-တု ဒီဂု-သမာသ် ဖြစ်အောင်လုပ်ပြီးမှ နxပဗ္ဗဝဿံ-ဟု နှ-နှင့်တွဲ၍ တဖန် တပ္ပါရိသ်လုပ်၏။ **နိဿဟ** တို့လည်း ဥ-အတူပင် ရုပ်တုက်ကြ၏။ ။သို့သော် ရုပ်ပြီးလွယ်စခြင်း၄၁ ဒီဂု သမာသ်ဖြစ်ပြီးဟု သိ၍၊ ဤရုပ်စီရင်ပြီး၏။)

၃၂၇-ဒ္မီ-စဒ, သညာသုတ်။ ။'ဝိဘတ္တိယော၁ ဒုတိယာ.ဒီ နာမာန ပရ-ပဒေန တု၊ သမဿန္တေ သမာသော ဟော်၊ ဥ ဟော်၁ စာပ္ပါရိသော သ စ၊'ဆာတန္တ၊ ၂-၅-ဂ။ ။ဤ ဆာတန္တကို မှီ၍ဆိုသော ကစ္စည်း**သုတ်**ကား အ.ပ္ပကွ၁ရ-ဂုဏ် မြောက်သည်ပြုင်၊ သဏ္ဌာလက္ခဏ၁ လုံလောက်၍၊ အတိ ပသတ္ထ ဖြစ်ခဲ့၏။ ။ 'အမာဒယော၁'စ္စု သာမန်ပင်ဆိုသော်လည်း 'တတော၁ ၏ ဝိဘတ္တိဟော၁' အဆို ရှိသောကြောင့် ဝိဘတ်၏ လိုင်ပုဒ်နောက်ဌ်သ၁ စီရင်အပ်ရကာ၁၊ အံ-စသော ဝိဘတ္တိ.န္တ ပုဒ်တို့ကိုသာယူ။ ။'ပရ ပဒေဘိ' ဟု သာမန်ပင်ဆိုသော်လည်း 'နာမာနံ သမာသော,သုတ်မှ 'နာမာန်' ပုဒ်မျာ၊လိုက်ရသောကြောင့် ပရပဒေဘိ-အရ နာမ်ပုဒ်ကိုသာယူ။ ။အ.မာဒီ-သဒ္ဒါဖြင့် ပထမာ တပ္ပါရိသ်နစ်ခစသည်။ ။ ရှေပုဒ်ဌ် အံ-စသော ဝိဘတ်တလုံးလုံး ကိုကျေ၍၊ နောက်ပုဒ်ပြဋ္ဌာန်း၁သော သမာသ်သည် အ.မာဒီ.တပ္ပါရိသ် သမာသ်မည်၏။ ။ရှေပုဒ်ဌ်ကျော်ဝိဘတ်ကိုစွဲ၍ ဒုတိယာ တပ္ပါရိသ်, တတိယာ တပ္ပါရိသ်-စသော်အစားဖြင့် ခြောက်မျိုးပြား၏။ ဇာင်း အမာစဒီ တပ္ပါရိသ်သည် သုဒ္ဓ တပ္ပါရိသ်လည်းမည်၏။ သို့အတွက်မိဿက တပ္ပါရိသ် နှင့် ပေါင်း၁သော် (၁) သုဒ္ဓ တပ္ပါရိသ်၊ (၂) စာမ္မဓရဏ-မိဿက တပ္ပါရိသ်။ (၃)ဓီဂုမိဿက တပ္ပါရိသ်-စ္စု အကျဉ်းသုံ မျိုး။ ။မိဿကတပ္ပါရိသ် သည် ပထမာ

http://www.dhammadownload.com

အဝါယိ-ဂတေစ-အပါယ်သို့ လားရောက်သည်၊ ။ခ-ဣဿရေန၊ အစိုးရသည်၊ ကတံ ပြုအပ်သည်တည်း။ ဣဿရ-ကတံ၊ အစိုးရသည် ပြုအပ်သည်၊ သလ္လေန၊ မြားဖြင့်။ ဝိဒ္ဓါ၊ဖောက်ထွင်းအပ်သည်တည်း။ သလ္လ-ဝိဒ္ဓါ၊မြားဖြင့် ဖောက်ထွင်း အပ်သည်။ ။ဂ-ကထိနသဒ်၊ ကထိန်ခင်းဖို့ရာ။ (ထည့်၊ အာဘတံ၊ ဆောင်ယူ အပ်သော)ခတ္ထံ၊ အဝတ်သင်္ကန်းတည်း။ ကထိန-ဒုဿံ၊ ကထိန်ခင်းဖို့ရာ ဆောင်ယူ အပ်သော အဝတ်သင်္ကန်း။ အာဂန္တုကဿ၊ ဧည့်သည်ဖို့ရာ၊ (ထည့်၊ အာဘတံ၊ သော) ဘတ္တံ၊ ထမင်းတည်း။ အာဂန္တုက-ဘတ္တံ၊ ဧည့်သည်ဖို့ရာ ဆောင်ယူအပ် သော ထမင်း။ ။သ-မေထုနာ၊မေထုန်မှ။အပေတေစ၊စောင်းသည်တည်း။ မေထုနစ၊ ပေတေစ၊ မေထုန်မှ စောင်းသည်၊ စောရာ၊ ခိုးသူမှ။ ဘဏ္ဍံ၊ ကြေးစက်ခြင်း၊တည်း။ စောရ၊ဘဏ္ဍံ၊ ခိုးသူမှကြေးစက်ခြင်း။ ။ဂ-ရညော၊မင်း၏။ ပုတ္တေစ၊ သား၊တည်း။

တပ္ပုရိသ် မည်ပြန်သော်ကြောင့် ပထမစတပ္ပုရိသ်နှင့် ဒုတိယစ-စသော သုဒ္ဓ တပ္ပုရိသ်ခြောက်မျိုးကို ပေါင်းမူ တပ္ပုရိသ်အကျယ် ခုနစ်မျိုးဖြစ်၏။ ။အမာဒီ တပ္ပုရိသ်သည်လည်း၊ ရွှေပုဒ်၌ ကျေဝိဘတ်ကိုစွဲ၍ ခြောက်မျိုး၊ ဝိဘတ်နှစ်ကိုကို စွဲ၍မူကား မျိုးသေစအပြား၊ရှိ၏။ ပုံစံ၌ ထင်ရှားလတ္တံ့။

ဆောင်ပုဒ်-"**ကံ-စ, ဝိ-ကျေ၊ ရွှေပုဒ်နေ၊ မှည့်လေ အ၊မာဒီ။**
ဒု-စ,ချဉ်းကပ်, ယင်းသမာသ်၊ ပညတ်ခြောက်မျိုးရှိ။
ဝိဘတ်အနက်၊ အမျာ၊ထွက်၊ ပွား၊ချက် တပ္ပုရိ"။

ပုံစံ၌ ရှင်းလင်း၊ချက်-က-'ဘူမိ'=ဂတော=ဘူမိ-ဂတော၊ အပါယိ်×ဂတေစ= အဝါယ-ဂတော'ကား၊ ရွှေပုဒ်ဓယ် တမ္မတ္ထဉ် သက်သော ဝိဘတ်ကိုစွဲ၍ ကမ္မတ္ထ တပ္ပုရိသ်။ ။'သဗ္ဗရတ္တိ'×ဒသစဘနေစ=သဗ္ဗရတ္တိ-သောဘနော' ဆာ၊ အစ္စန္တ-သံယောဇတ္ထဉ် သက်သော ဝိဘတ်ကိုစွဲ၍ အစ္စန္တ သံယောဇတ္ထတပ္ပုရိသ်။ 'အစ္စန္တ-သံယောဂေ စ' ပါဏိနီ၊ ၂-၁-၂၉။ ။'တာလ စ ါစိနေစ သဒ္ဒါ ဒုတိယန္တာ အစ္စန္တ သံယောဂေ ဂမျမာနေ သျိ်ာဒျ၊နွေ့နေ သဟ သမသျာန္တ ဝိဘာသာ တပ္ပု-ရိသာ စ သမာသော ဘဝတိ မုတ္တတ္တိ သုခံ=မုတ္တ-သုခံ၊ သဗ္ဗရတ္တ-တလျာဏီ၊ သဗ္ဗရတ္တ-သောဘနာ'ကာစသိကာစ။ ။ယင်းပုံစံသုံးခုကား၊ ရွှေပုဒ်၌ ဒုတိယာကျော်၍ ဒုတိယာ တပ္ပုရိသ်လည်းမည်၏။ ။သင်္ကတဘ၌ ဒုတိယန္တပုဒ်ကို နိဿိတ,အတီတ, ပတိတ,ဂတ,အတိက္ကန္တ,ပတ္တ,အာပန္န,ဂမိ,ပုဘုက္ခ-စသော ပုဒ်တို့နှင့် တွဲစပ်ရမည်ဟု ဆို၏။ ။'ဒုတိယာ နိဿိတာစ,တီတ ပတိက-ဂတာစ တိက္ကန္တ-ပတ္တာ-ပန္နေတိ' ပါဏိနီ၊ ၂-၁-၂၄။ ။'ပုဗ္ဗေ ဥတိ ဝုတ္တတ္တာ ဒုတိယာစ၍ နွေ့ဿ ပုဗ္ဗ နိပါတော စ, နိဿိတာ,တီတ,ပတိတ,ဂတ အတိက္ကန္တ-ပတ္ထ,အာပန္န-ဂမိ,ပုဘုက္ခေဟိ သဟ ဒုတိ ယန္တံ သမာသ်ာဘေ၊ ကဏ္ဌ(ဗိသဏ္ဌံ)နိဿိတော=ကဏ္ဌ-နိဿိတေစ၊ ဒုက္ခံ အတီတေစ, ဒုက္ခ,တီတော၊ ကူပ ပတိတေစ၊ ဂါမ ဂတော၊ တုဟိနံ (ဟိမံ) အတိက္ကန္တော-

http://www.dhammadownload.com

ရာဇ-ပုဒ်တွာ၊ မင်းသား။ ဧည့်ရာနံ၊ စပါး၊ တို့၏။ ရှာသီ၊ အစုအဖုံတည်း။ ဧည့်ရာသီ၊ စပါးပုံ။ ။စ-ရှေ၊ ရှပ်၌။ (ထည့်၊ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော) သည်၊ သည်ဟာ တည်း။ ရှေ-သည်း၊ ရှပ်၌ဖြစ်သော သည်။ သံသာရေ၊ သံသရာ၌။ (ထည့်၊ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော)။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲဘည်း။ သံသာရ-ဒုက္ခံ၊ သံသရာ၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲ။ ။

တုကိုနား၊ တိက္ကန္တော၊ သုခ ပ္ပတ္တော၊ ဒုက္ခာ ပန္နော၊ ဂါမံ ဂမိ တိ-ဂါမ-ဂမီ၊ အန္ဓ-ဗဟုက္ခတော။ သုဇာဓိနီ-၌။ ။ကမ္မ။ပဒ၊ ကိတ်ပုဒ်တို့ကား နိစ္စ သမာသ်သဘတည်း။ 'ကုမ္ဘံ-ကရောတီ-ဣတိ ကုမ္ဘကာရော၊ ရထ-ကာရော။ ပတ္တ-ဂ္ဂါဟော၊ ဗြဟ္မစာရီ' ပုံစံ။ ။ဥပေါ်စ္စာရီတံ ပဒံ ဥပ-ပဒံ' လုပ်။ ဥပ အနိ်း၌။ ဥစ္စာရီတံ၊ ရွတ်ဆိုအပ်သောပုဒ်ဟည်း-ပေး။ ကုမ္ဘံ×ကရောတိ၊ ကာ၊ အဿပဒဝိဂြိုဟ်တည်း။ ဥပ-ဒပ နိစ္စသမာသ်တိုင်းမှာ အဿပဒ ဝိဂြိုဟ်ချည်းဆိုရသည်။ ကမ္မနှံ စသော သစ္ဆာမျန္တပုဒ်ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော ဝါစ်၏အဖြစ်ဖြင့် တည်သော ကုမ္ဘ-စသော် ပုဒ်သည် ကာရ-ဟူသော ကိတ ပွစ္စယန္တ-ပုဒ်အနိ်း၌ ရွတ်ဆိုအပ်၍ 'ဥပေါ် စ္စာရီတံ ပဒံ ဥပ-ပဒံ' ဟူသော အနုတ္တသညာဖြင့် ဥပ-ဓဒမည်သည်။ ။'တ-တြော၊ ပ-ပဒံ ဆတ္တမိတ္တံ' ပါဏိနီ၊ ၃-၁-၉၂။ ။'တတြေ့တိ တသ္မိ ဓာတ္ဝ ဓိကာရေ စတိ-ဟော၊ ယံ သတ္တမိ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ တံ ဥပ-ပဒ-သည် ဘဝတိ၊ ဓက္ခတိ 'ကမ္မကျော်'၊ ၃-၂-၁၊ ကုမ္ဘ-ကာရော ထွာ-ရွစာဏ် သုတ္တေသု သတ္တမိ နိဒ္ဒေသ ပတိပတ္တျ-ထံ ကာသိ-ဆာ။ ။ဝိဘာဇဓာ-သဒ္ဒါလိုဏ်သော်ကြောင့် တဝန်၊ တာဝိ၊ မဇန၊ အန်၊ တုံ၊ တဝေ၊ တုန၊ ကွဇန၊ တွဇ၊ ပစ္စယန္တပုဒ်များနှင့် သမာသ်မလုပ်ရ၊ ဝါကျအတိုင်း၊ သာထ-းရ၏။ ထိုပစ္စယန္တ-ပုဒ်များကား ကြိယာဝါစက သက်သက်ဖြစ်သည့်ပြင်၊ ဒဗ္ဗ-ဝါစကာ၊ ပုဒ်ချင်း၊ ချင်း၊ သဇ သမာသ်စပ်သောကြောင့်တည်း။ 'သြဒနံ ဘုတ္တဝါ၊ သြဒနံ ဘုတ္တဝတီ၊ ဓမ္မံ သုဏာန္တော၊ သုဏာမာနော၊ ဓမ္မံ သေဇတုံ၊ သေဇတဝေ၊ သေဇတုန၊ သုတ္တဝန၊ သုတ္တဝ' ပုံစံ။

ခ-ဏတိယာ-'ဤသာရ ဏတံ' ကား-ဆတ္တ-ထ္ထတပုရိသ်။ 'သံလ္လ ဝိဒ္ဓေါ်' ဆား-တရဏတ္ထ ဓာပ္ပုရိသ်။ ဆင်းနှစ်ပါးလုံး တတိယာဇ တပ္ပုရိသ်။ ဤ၌ ဟိတ်၊ ဝိသေသန၊ သဟစ္စ်၊ အဂ််မ်ဏာစရတ္ထ်၊ တတိယန္တပုဒ်များနှင့် သမာသ်မလုပ်ရ၊ ဝါကျအတိုင်း၊ သာထ-းရ၏။ 'ကညာယ သေဇကော၊ ဆာပသာ ဥတ္တိမေဓာ၊ ဓ်တရာ သဟာ-ဓတော၊ အက္ခိနာ ကာဏော' ပုံစံ။ 'နှ-ဟေတု၊ ဝိသေသန-သဆာတ္တေ ကုစ္ဆိတ-ကော်စ တတိယာဇ သိမာသေ' မုဒ္ဓဗောဓ-၌။ ။တတိယန္တပုဒ်ကို ကမ္မဝါစက ကိတ်ပုဒ် ပုဗ္ဗ သဒ္ဒိသ၊ သမ၊ ဥူနာ-တ္ထ ဝိဂလ၊ ကလဟ၊ နိပုဏ၊ မိဿ်က၊ သခိလ-စသော ပုဒ်တို့နှင့် တွဲစပ်ရမည်။ ။'ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတော၊ ဗုဒ္ဓဒေသိတော၊ ဗုဒ္ဓ-ပညတ္တော၊ ဓမ္မ-ရက္ခိတော၊ ဗုဒ္ဓ-ဝဏ်္ဏိတော၊ မာဒေနမုဒ္ဓေ၊ မာသ-မုဒ္ဓေ၊ မာတု-သဒိသော၊ ပိတု-သမော၊ ကော်နု ဥူနာ ဝီသတိ ကော်နု-နဝီသတိ သိလ္လ ဝိကလော၊ ဝါစာဏ ဏလဟော-ဝါ၊ ဂ္ဂလဟော။ ဝါစာ-နိပုဏော၊ ဆာဒ ဏာလိဏ သံမိဿံ၊ ဝါစာ-ဆခိလော'

http://www.dhammadownload.com

ပုံစံ။ ။'ပုဗ္ဗသဒိသ သမေ၊နတ္ထိ ကာလဟ နိပုဏ မိဿိက် လက္ခဏဟိ'ဝါကျိနိ၊ ၂-၁-၃၀။ ။'ပုဗ္ဗ သဒိသ သမ ဥုနတ္ထ ကာလဟ နိပုဏ် မိဿကသက္ခဏောဟိ ဧတေဟိ သဟ တတိယန္တံ သမဿန္တေ တပ္ပုရိသော စ သမာသော ဘဝတိ' ကာသိဏာ။ ။'တတိဇန္တံ ပုဗ္ဗသဒိသ သမဇနံ ဥုနတ္ထ ကာလဟ နိပုဏ မိဿက လက္ခဏ ဝါရေဟိ သဟ သမဿတေ' သုဗောဓိနီ။

ဂ-စတုတ္ထိ – 'ကတိ နသ (အာဘဋ်) ဒုဿီ-ကဲထိန-ဒုဿီ၊ အာဂန္တုကဿ (အာဘဋ်) ဘတ္တံ-အာဂန္တုက ဘတ္တံ'တို့ကား အနက်ကိုစဲ့၍ တဒတ္ထ တပ္ပုရိသ်၊ ဝိဘတ်ကိုစဲ့၍ စတုတ္ထိ တပ္ပုရိသ်၊ အလယ်က အာဘဋ်-ပုဒ်ကျေ၍ မဇ္ဈေ လောပီ တပ္ပုရိသ်လည်းမည်၏။ ။ရွှေပုဒ်၌ ကျေဝိဘတ်ကိုထေ၍ ဒုတိယာ,တတိယာ, စတုတ္ထိ, ပဉ္စမီ, ဆဋ္ဌီ, သတ္တမီ, တပ္ပုရိသ်ဟု မဇ္ဈေလေးပီ တပ္ပုရိသ်ခြောက်မျိုး ဖြစ်၏။ ဤနည်းတူ ရွှေပုဒ်ကျေသော အာဒိပဒလော်ပီ၊ နောက်ပုဒ်ကျေသော ဥတ္တရပဒလော်ပီ,ဟူ၍လည်းရအပ်၏။ဒေဝေန ဒတ္တော၊ ရူပဿိ ဘဇေါ ရူပံ'ပုံစံ။

ပါဏိနိ – ဆရာသည် 'ဒဓေျ၊ဒနေ၊,ဂုဠ-ဓေနဝ' ပုံစံများ၌ ဗျူဟနဝါစိ-သဒ္ဒါ၏ အန္ဒဝါစိ သျှာ၊ဒျန္တ-သဒ္ဒါနှင့်လည်းကော၊င်း၊ မိဿီကာရဏဝါစိ-သဒ္ဒါ၏ ဘက္ခဝါစိ-သဒ္ဒါနှင့် လည်းကော၊င်း၊ ဝဇ္ဈေပဒလောပီ သမာသ်ကို အလို့ရှိ၏။ သို့အတွက် 'အန္ဒေန ဗျူဟန်' ၂-၁-၃၄၊ 'ဘတ္တေန မိဿီကာရဏ်' ၂-၁-၃၅၊ ဟူသော နှစ်သုတ်ကိုဆို၏။ ။အန္ဒ-ဏော၊ ပြုပြင်အပ်သော သခ်ါရိဏာတည်း။ ဗျူဟန-ကဓ၊ ပြုပြင်တတ်သော သခ်ါရဏာတည်း။ ။'သခ်ါရိယ် အန္ဒံ၊ သခ်ါရက် ဗျူဟန်' ကာသိဏာ။ ။သေစက်မျိုးမြစ် ကြမ်းတမ်းခက်မာသော အရာကဓ၊ ဘက္ခ၊ ထိုထိုပြုပြင်ခြင်းကား မိဿီကာရဏတည်း။ခရဝိသဒ မတျဝဟာရီယံ ဘက္ခံ, တာသ သခ်ါရဏ် မိဿီကာရဏ်'လည်းကော၊င်း။ ။'ဒဓိနာ ဥပသိတ္ထော သြဒနော-ဒဓေျ၊ဒနော၊ ဂုဠေန မိဿ ခဇနာဂုဠခဇနော'လုပ်။ ဒဓိနာ၊ နို့ခဓ်းဖြင့်('သူဇာလျှဏ်မ်း၊ နွားနို့ခဓ်း၊ နတ်ဆွမ်းတကြိုင်ကြိုင်' ခဓ်းကို မသတ်ရေး)။ ဥပသိတ္ထော၊ ရောနှောအပ်သော။ သြဒနော၊ ထမင်းသည်။ ဒဓေျ၊ဒနေန၊ မည်၏။ ဂုဠေန၊ တင်လဲဖြင့်။ မိဿာ၊ ရောနှေ့စအပ်သော။ ဝေနာ၊ မင်္ဂျုပေါက်ပေါ်ဏီသည်။ ဖုဠ္ဍခဇနာ၊ မည်၏-ပေး။

ကာရကတို့၏-အချင်းချင်း၊ဆက်စပ်ခြင်း အညမညသမ္ဗန္ဓကို ကြိဿသည်သစ ပြုအပ်၏။**ကာရကတို့၏** ပင်ကိုဓာတ်စဝအားဖြင့် ဖြစ်ကြွသည်မဟုတ်။ 'ဒဓေျ၊ဒနံ ဂုဠ-ဓေနာ'ဟူသော သမာသ်များ၌ တစ်စုံတစ်ခုသော ကြိယာကို ရွာ်ဆိုကြွေး၊နစ ရခြင်းမရှိသော်ကြွေ့ငှ် အညမည သမ္ဗန္ဓမရှိ၍ သမဿသ်-ဖြစ်နိုင်-ဟူကြွေး၊အံ့။ ။ တစ်စုံတစ်ခုသောကြိယာကို မရွတ်ဆို မကြွေး၊နစရသည်ကာ၊ မှန်၏။ သို့ရာတွင် သမာသ်အတွင်း၌ ပါဝင်၍နေသော သမဿသန္တေ၁ဘူတ ဖြစ်သော ရောနှော စပ်ဖက်ခြင်း၊ ဥပသေစန-စဆော ကြိဿာကို၍ **သိ**အပ်သောကြောင့် အညမည သမ္ဗန္ဓဖြစ်၍ **သမဿသ်**ဖြစ်နိုင်ပါသည်၊ ခဲ့ျအံ့-သွန်းလေ၁င်း ရောစပ်ခြင်း၊ကြိဿာမှ

http://www.dhammadownload.com

ကင်းသော ပြုပြင်အပ်, ပြုပြင်တတ်သော သင်္ခါရိယ,သင်္ခါရ-ဟူသည် မရှိကား။ ထို့နှစ်ပါးတို့၌ ကေန်ရောဇနှာ စပ်ဖက်ခြင်း ဥပဒေသစန ကြိယာ တစ်ခုရှိရမည်ဟု အတွင်းငုပ်သော ကြိယာကို ဆ၍ သိနိုင်၏။ ထိုစကားသင့်၏။ 'ဒဇ္ဈေ-ဒနော' နို့ စမ်းထမင်း-ဟူ ဆိုလိုက်လျှင် ဒဓိ-စသည်ကား သင်္ခါရက်-ပြုပြင်တတ်သော အာရုံ။ သြဒန-စသည်ကား သင်္ခါရိက-ပြုပြင်အပ်သော အရာများဖြင့်၍ ယင်းနှစ်ပါးတို့ကား ရွှေနှောစပ်ဖက်ရမည့် အရာတည်း။ ရွှေမနှာ စပ်ဖက်ခြင်းနှင့် ကင်း၍ကား မဖြစ်နိုင်ဟု သစ္ဆမတ္ထိအားဖြင့် ဥပသေစန-စသော ကြိယာရှိသည့် အဖြစ်ကား ထင်ရှား၏။ သို့အတွက် အတွင်းဝင်လျက်ပါသော အနွှော ဘူတ ဥပသိတ္ထ-စသော ကြိယာကို သိလေစက်ပြီဖြစ်၍ တိုက်ရိုက်မထည့် မဆိုကော့ပြီ။ ထို့ကြောင့် ထို့ဆ၍ သိအပ်သော ဥပသိတ္ထ-စသော ကြိယာကိုဝဲ၍ 'ဒဇ္ဈေ-ဒနံ, ဂုဠ-ဓနဒ' တို့၏ အညမညသမ္ဗန္ဓရှိ၍ ဆမာသ် ဖြစ်သည်။ ဤနည်းကို ယူ၍ လော်ပီ သမာသ်တိုင်းမှာ သုံးလေ။ ။ပဒသာဓနာဒ်ကား 'ဒဓိ-ဘောဇနံ ဂုဠ္ဒေဒနေဒ'ဟူ.ပုံစံကိုဆို၏။

ဒဇ္ဈေ-ဒနောတိ-'နံနံ စ ကြိယာ ကာတေဒ ကာရကာနံ' သမ္ဗန္ဓဒ, နံ တု သဘာဝတော၁၊ နံ စ ဝုတ္တဒ ဣမာ ကာစိ ကြိယာ ဣတိ သူယတေ သာမတ္ထိယတော၁ အာသတိ စ သာမတ္ထိယေ သမာဆ-ဘာဝေါ၊ နဟိ အသတိ ဥပသေစန ကြိယာယံ ဣစ်္ခါရိယံ သင်္ခါရိကံ့ ဝါ သမ္ဘဝတိ၊ တ-ဒ္ဓါရကော စ အန္ဒ ဗျဥ္ဇနာနံ သမ္ဗန္ဓေဒ သတိ ဝိဇ္ဇာဓေ-ဝ သာမတ္ထိယံ' ဇိနိန္ဒဗုဒ္ဓိန္ဒုဒေသ။ ။'ဗျဥ္ဇန ဝါစိနေစ ပထမန္တသာ အန္ဒ ဝါစိနာ သျာဗျန္တေန၊ တထာ မိဿီကရဏ ဝါစိနော စ ဘက္ခဲ ဝါစိနေစ သမာသော အဘိမတော အာစရိယ ပါဏိနိဿ အန္ဒေန ဗျဥ္ဇနံ' ၂-၁-၃၄၊ 'ဘက္ခေန မိဿီကရဏံ' ၂-၁-၃၅၊ ဣတိ သုဒ္ဓတ္တာဝိ၊ သေစ ပီ ကတ္တု-ကရဏ လက္ခဏတ္တာ စာထိ ဆာဟ အနေနဒ၀ သိဒ္ဓေါ်တိ ဥဒါဟရတိ, ဒဓိန, တြဲစ-ဒီ၊ ဒဓိ-သဒ္ဒိတော စ,ဓုဠ္ဒ-သဒ္ဒဘော စ 'သဟ-ကြေန'-တိ တတိယာ၊ သင်္ခါရိယံ့ ဘောဇနံ့, သင်္ခါရက် ဗျဥ္ဇနံ့,ဘက္ခံ့ သြဒနာ-ဒီ တာသ ဆသင်္ခါရက် မိဿီကရဏံ့၊ နံနံ စ **ကီရိယ**စ ကတေစ ကာရကာနံ သမ္ဗန္ဓော, နံ သဘာစတေစ၊ နံ စေဟ ဝုတ္တိယံ (သမစသော) **ကီရိယ**စ ကာစိ သူစိယတိ-တိ အည-မညာ-သမ္ဗန္ဓတော သမစသေစ နံ သိဆ-တိ အာဟ....'ဝုတ္တိ'-စ္စာဒီ-ယဒီပိ ဝုတ္တိယ-မုပသေကာဒီ ကီရိယာစ နံ သူယတိ၊ တထာပိ စုတ္တိပဒေန **ကီရိယာ**စ ဂမျတော-နဟိ အဲ-သတိ ဥပသေစနာ-ဒီ ကိရိယာ-ယံ သင်္ခါရိယံ့ သင်္ခါရက်ံ့ ဝါ ဘဝတိ အတ္တိ စေ-ဟ တဒုဘယံ့၊ တတော စ တေသံ သဒ္ဒါဝါယော သမစသ-ဒ္ဓေစ ဘူတကြိယာ ဂမျတော၊ တဆာဟိ ဒဓိ 'ဘောစနံ တြဲစ-ဒေါ ဝုတ္တေ ဒဓျ-ဒီနေစ သင်္ခါရကတ္တံ့, ဘောဇနေစ-ဒီနော စ သင်္ခါရိယတ္တံ့ ပတိယတေ၊ နံ စေစ ပသေကာဒီ မန္တရေန သင်္ခါရက,သင်္ခါရိဆာဘာဝေါ အတ္ထိ-တိ သာမတ္ထိယစ ဆော ဥပသေကာဒီ.ပတိတိ၊ အတော-ယော ဥပသိတ္ထစဒီ သဒ္ဒေါ ဂတတ္ထဆာဒ်ဆ

http://www.dhammadownload.com

(ဉာတတ္ထစတယ)နဲ့ပွဲယူဖွင့်တော့၊ တတော စ တဒေကွဲ့ အတ္ထိဏော သမ္မိဒန္ဓာ့ တိ အယုံတ္တတ္ထာ တာနတ္ထိ၊ ယုဒ္ဓတ္တစ သင်္ဂဟော သမ္ဗန္ဓော ဝါ အတ္ထော့ ဃဿ သေ့ဃ်ံ ယုတ္တ့တ္ထော့,နတ္ထိ တေဿ ယုတ္တတ္ထော့တိ အ့ယုတ္တ့တ္ထော့၊ တဿ ဘစ ဝေါ အယုတ္တ့တ္ထကစ့,အ-သမ္ဗန္ဓ့တ္ထ ဘစဝေါနတ္ထိ့တိ အတ္ထော့'ဝုဒ္ဒိ ပွဿဒနီ့ဋ္ဌီ။

သက္ကတဥ်–ဤ မဏ္ဍပဒလေ့ပီ သမစသ်မျိုးကို 'သစကပတ္တိဝါဒိ' အစကတိ ဂိုဏ်းဟု ဆို၏။ ။သာကပတ္ထ၀, လည်းဟူ၏။ 'သစကော ပိယော ပတ္တိဝေါ=သစက-ပတ္တိဝေါ, ဒေဝ ပူဇကော ဗြာဟ္မဏော=ဒေဝ ဗြာဟ္မဏော, ဤတျာ,ဒိ အာကတိဂဏော' အာသုဗောဓ ဗျာကရဏ်း။ ။'သာကပတ္ထဝါ,ဒေယော စ။ ။ သကဲ့ပွဲစနေ ပတ္တဝေါ=သစက-ပတ္တဝေါ'သံခိတ္တသစရ။ ။'သာတ-ပတ္တဝါ။ ဒယော သမုဒါယော ဧဝ သဒ္ဒါ ကမ္မဓာရယသညကော နိပါတျန္တော့၊ သာတော့ ပခဲစနော ပတ္တဝေါ=သာက-ပတ္တဝေါ၊ ဤတိ တပ္ပုရိသာဒိ သခ်ါတစ အ-နိစ္စာ့တိ ပခဲနလေ့ပေါ တတြ ကရဏ်ယော။ သစကော သတ္ထိ ပခဲနံ အယော့တိ=သာက ပွဲစနေစ ပုထုနော အစ္စံ ပတ္တဝေါ၊ တဿ အပစ္စ ဤတိ ဥဏ် ဂုဏာစဒေသေစ၊ သာတပတ္တဝေါ ဤတိ တု ပါတဥ္ဉလော ပထဝီဏာ သ့မီ တတြ ဗျစျာတော့စ ပတ္တိ ဝေါ ဤတ် အညော်'ဂင်း-ဋ္ဌီ။ ။'ပထဗျာ ဤဿရော ပတ္တိဝေါ,ဤဿရတ္ထ ကော့စ၊ သစကော့စ ပိယော့ ဃဿ သော သစကပွဲယော့စ၊ သစကပွဲကော့စ ပတ္တိဝေါ,-သစက-ပတ္တိဝေါ သုဗော့ဓိနီ။ ။'ပထဗျာ၊ မြေအပြင်ကို။ ဤဿရော၊ အစိုးရသည်တည်း။ ဃဿ၊ အကြင် မင်းအစး။ ပိယော၊ ချစ်အပ်သော့။ သစကော၊ အစ္စမ်းသည်။ တစ်နည်း၊ သာကော၊ သတ္တိ-ဟူသော။ ပိယော၊ ချစ်အပ်သောအရာသည်။ အတ္ထိ ၏-ပေး။ ။'သစကစ ဃတ္တိ ပိယော့စ ဃဿ သော သစကပွဲကော'မုဒ္ဓိဗောဓ်-ဒုဂ္ဂါ ဒါသ-ဋ္ဌီ ဂင်းရှာမ ဋ္ဌိကစဒ္ဒိကစ့: 'သစကော သတ္တိပခဲနံ ဃဿ သော့စ သာက ပွဲစနော။ သစစာ,ပွဲစနော ပတ္တိဝေါ-သာက-ပတ္တိဝေါ'ပခဲနပုဗ်ကျော်သည်ဟု ဆို၏။ ယင်းကို ဝါတ္တိစာ,အာသုဗောဓတို့ဥ ဥတ္တရပဒ လော့ပီ-တူ၏။ ။'သစက်-ပတ္တိဝါဒိနံသိဒ္ဓိဗော့စ ဥတ္တရ-ပဒ-လော့ပဿ ဥပသခ်ျာနံ'ဝါတ္တိက။ ၂-၃-၆၀။ ။ 'သစက ပတ္တိဝါ.ဒီနံ ဥတ္တရ ပဒ လော့ပေါ' အာသုဗောဓ။ ။သိဒ္ဓန္တ ။စန္ဒြိကစ၊ သရသ္ဝတ မုဒ္ဓဗောဓ ဋ္ဌိကာတ္ထိကား မဏ္ဍပဒလော့ပီဆို၏။ ။သစက-ပတ္တိဝါဒီနံ မဏ္ဍပဒလော့ပေါ' ဧန္ဒြိကာ။ ။'သမာနာ့-ဓိကရဏော သာက-ပတ္တိဝါဒီနံ မဏ္ဍပဒလော့ပေါ ဝတ္တဗ္ဗော' သာရသ္ဝတ။ ။'တ္ထော စ သစကော့တော် သတ္တိရော့ သစကော သတ္တိ ဝစ္ဆ့ရော့ဝါ ပိယော့ ဃဿ သော သာကပွဲယော၊ သာတ-ပွဲယော့ ပတ္တိဝေါ သစက-ပတ္တိဝေါ၊ နိပါတနာ မဏ္ဍပဒ လော့ပေါ' မုဒ္ဓ ဗော့ဓ-ဋ္ဌီ။ ။ ကစသိဏာ ဗျာစျာ ဆရာကား ဥတ္တရပဒ လော့ပီကို မနှစ်သက်။ ။'ပုဏ္ဏေနော အစ္စံ-ပတ္တိဝေါ၊ ကေစိ ပတ္တိဒဝါ.တိ ပဌန္တိ၊ ပထဝီယာ ဤဿရော ပတ္တိဝေါ တဿီဿရော့'တိ ဒေဖ်၊ တဿ အဘျုဝဟာရိ့ယယု (ဘကွိတေသု) သစကွံ ပိဏ်ဏာ ပခဲနံ' တတြ သ္ဝာမာ စရီယစ ဧဝ တံ ဗျဗဒေ သတ လစတစ ဥတ္တရပဒ

http://www.dhammadownload.com

လောပေါ် နဝတ္ထွေ့ော၊ သမစသော် တု ဝတ္ထွေ့ော, ဂေါဏတ္ထော(အဖြစနတ္ထစ) သမစနာ.ဓိကာဏဏာ' ကစသိဓာ.ဗျာချာ။ ။သာသနိက - ကျမ်းတို့ဦးဆရာ နှစ်မျိုးပင်အဆိုကဲ့သဲ့လျက်ရှိ၏။ ။'ဂိဇ္ဈ သဒိသစ ကူဋ္ဌော.တိ ဂိဇ္ဈ ကူဋ္ဌေ.တိ ဝါ မဇ္ဈပဒလောပီ သမစသော ယတာ သာက-ပတ္ထိ.ဝါ တိ' သာရတ္ထ ဒီပနီ-ဋီ။ ။''တိဏာဘက္ခော် 'သိဟောတိ-တိဏာသိဟော'ဉတ္တရ ပဒ လော.ပြေန် ဏတာ သာက ပတ္ထိဝေါ်.တိ'' သံယုတ္တ-ဋီ။

ဉတ္တရပဒလောပီ-ဟူရာဌ် ရွှေ-သာက ပိယ, ပုဒ်က နေစက်-ပိယ ပုဒ်ကိုချေ၍၊ မဇ္ဈပဒ လောပမှာ သာက×ပတ္ထိဝ, နှစ်ပုဒ်တွင် အလယ်က ပိယ,ပုဒ်ကိုချေသည်-ဟူ၏။ ။'ပထဝိယစ ဣဿရော ပတ္ထိဝေါ် တသိ.ဿရော်'.တိ အဏ်၊ သဲစက-ပြိဒဖော.တိ (သာဒကစ ပိယော ယဿ သော.တိ သာကပြိဒယဲ) တဿဲ ပတ္ထိဝ-ဆဲဒ္ဓေန သမစသော် ကတေ ပုဗ္ဗ-သမာသေ ယ.ဒုတ္တရ,ပဒံ ပိ.ယာတိ တဿဲ လော ပေါ်၊ တထာ ဒေဝ-ဗြာဟ္မဏော ဣစ္စစ်တြ ဒေဝဿ ပူဇကော.တိ ပုဗ္ဗသ်ဒီ' ဆဋ္ဌီသမာ သေ ယ.ဒုတ္တရ-ပဒံ ပူဇကော.တိ,တဿဲ လေစပေါ် ဥ ယျော'တက္ကပေါဓိနီ။ ။ တတြ ဝတ္ထွာနစနံ သာက-ပတ္ထိဝါ.ဒီနံ သဒ္ဒါနံ မဇ္ဈပဒဿဲ ဒွိန္နံ ပဒါနံ ဗျပ္ပ ဝတ္ထိနော ပဒသ လ္လောပေါ် စတ္ထွေ့ော ကေစိ တု ဉတ္တရ-ပဒ-လေစပေါ် ဣတိ 'ပဋိန္ဓိ တော် ပုဗ္ဗ ပဒဒတာ ဉတ္တရ-ပဒဿဲ လောပ.မိတိ အစစိက္ခတော်' ဿာရသ္ဥတ-ဋီ။

ယင်း-မဇ္ဈပဒ လေစပီ-သမာသ်ကို ကမ္မဓာရဲ ဟူ၍လည်းသောင်း၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိ ဂဗ္ဘ ကမ္မဓစရဲဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုကုန်၏။ သာကနှင့်ပိယ-ကို ဗဟုဗ္ဗိဟိ လုပ်ပြီးမှ 'သာက.ပြိ.ဖော်စ ပတ္ထိ.ဝါ=သာက-ပတ္ထိ.ဝါ'ဟု နောက်ပုဒ်နှင့် တဲ့ရာ ကော ဝီဘတ္တိက သမစနာ.ဓိကရဏကို ရည်၍ ဆိုသည်။ ။'သစက-ဗတ္ထိဝေါ် ဣတိ ဗဟုဗ္ဗိဟိ ဂဗ္ဘ-ကမ္မဓစရဲဟူ၍လည်း ဆိုကုန်၏။ ။မုဒ္ဓ်ဗောဓ်-ဦးဏာဉ်ကစ်း၊ တပ္ပါရိယ် ဆိုး၏။ ။ဂုဏ္ဍေန မိဿော သြဒနေစ-ဂုဏ္ဍော.ဒနော၊ ဟတ္ထိနစ ယုဒ္ဓတ္တစ ရထော-ဟတ္ထိ-ရထော၊ ဧဝံ အသ်-ရထော ဣစ္စစ်ဒိ၊ သစဏ ပတ္ထိဝါ.ဒိတ္တာ မဇ္ဈပဒလေ-ပေါ်' မုဒ္ဓ်ဗောဓစဒုဂ္ဂါဒါသ-ဦး။ ။'အဿေန ယုတ္တေစ ရထော ဣတိ တပ္ပါရိသော သာက ပတ္ထိဝါ.ဒိတ္တာစ မဇ္ဈပဒလောပေါ်' ဇင်း-ရာမ-ဦး။

သာသနိက – ကျမ်းဂန်တို့ဦးကား ယင်း – မဇ္ဈပဒလေစပီ, သမစသ်မျိုးကို တပ္ပါရိသ်သစ ဆိုကုန်၏။ မဇ္ဈ ပဒလော ပီ သမစသ်ဟူက ကျသော နောက်ပုဒ်နှင့် တုလျစ-ဓိကရဏချည်းတည်း။ သို့သော် ယင်းတုလျ.ဓိကရဏ ကျ-ပုဒ်က အရေးမလုပ်၊ ကစရက-ဟူသည့် ကြိယာနှင့် ကင်း၍ဖြစ်နိုင်၊ ကြိယာနှင့်သစ စပ်ရ၏။ သို့အတွက် ကြိယာကို မဟောသော နောက်ပုဒ်များနှင့် သမသ်ဖြစ်ရာ စပ်ဖို့ချန် ကြိယာပုဒ်ကို ထိုက်သည်အလျောက် ထည့်စွက်ရ, ချေဖျောက်ခြင်းကို ပြုရမည်သဖြစ်၍၊ ရွှေ-နောက်နှစ်ပုဒ်ကိုသာ အရေးလုပ်ကစ နေစက်ပုဒ် ပြဋ္ဌန်း သည့်အတွက် တပ္ပါရိသ်သစဟူကုန်၏။ 'ခီဏသံသဋ္ဌေစ သြဒနေစ-ခီဏော.ဒနော၊

http://www.dhammadownload.com

ပုတိ မုတ္ထေန ပရိဘာဒိတံ ဘောသင်္ခံ ပုတိမုတ္တ-ဘောသင်္ခံ-မဂ္ဂေန သမ္မယုတ္တံ စိတ္တံ-မဂ္ဂ-စိတ္တံ၊ ဇမ္ဗုဃာ လက္ခီတော ဒီပေါ ဇမ္ဗု-ဒီပေါ' ဇုံစံ။

ဤစတုတ္ထိ-စာပ္ပါရိသိဒ္ဓိ စတုတ္ထ္ဝါန္တ-**ပုဒ်**ကို တဒတ္ထိ-ဒ္ဓိ လည်းကောင်း၊ အတ္ထ, ဟိဿ,ဒေယျ-**ဿော** ပုဒ်မျာ:နှင့်လည်းကောင်း **ဘဲ**ခပ်ရမည်။ 'ယူပါဃာ ဒါရ ဃူပ-ဒါရ' (ယူပါဃ၊ ယဇ်တိုင်ဖို့ရာ။ ဒါရ၊ သစ်)၊ 'သံယံသ္ဝဲ အတ္တေဒ-သံယ တ္တော၊ လေဒကာသ္ဝဲ ဟိတေဒ လေခကေဒိတေဒ၊ ပုဒ္ဓသ္ဝဲ ဒေယျံ ပုဒ္ဓဒေယျံ၊ ရဏာ၊ နတ္ထိယသ္ဝဲ ပဏာမေဒ ရတနတ္တယံ ပဏာမေဒ'ပုံစံ။ ။'စတုတ္ထိ တ:ဒတ္ထတ္တ ဗလိ ဟိတ သုခ ကိ္ခေတေဟိ'ပါဏိနီ။ ၂-၃-၃၆။ ။'တ ဒတ္ထေ အတ္ထေ ဗလိ ဟိတ သုခ ရက္ခိတ ဤစ္ခေတေဟိ သဟ စတုတ္ထ္ဝါန္တံ သမာသံတေ, တပ္ပုရိသေစ စ သမာသေစ ဘဝတိ၊တ:ဒ:တ္ထန ပကတိ ဝိကာရ ဘာဝေ သမာသေ ယ.မိယံစော, ယူပါယ ဒါရ ယူဗဒါရ,ကုဏ္ဍလဒ္ဓ ဖဿိရည်း ကုဏ္ဍလ-ဟိရည်း ဗြာဟ္မဏ:တ္ထံ ပယောဇ,ဗြာဟ္မဏတ္ထဒ္ဓ ယခဂု၊ ဗလိ-ကုဇေရာဒ္ဓ ဗလိ ကုဝေရ-ဗလိ, မဟာရာဇ ဗလိ၊ ဆိတ-ဂေါ-ဟိတံ, အဿ ဆိတံ၊ သုခ-ဧေါ သုခံ၊ အဿ သုခံ၊ ရက္ခိတ-ဂေါ ရက္ခိတံ အဿ:ရက္ခိတံ' ကာသိကာ။

ဤ တ:ဒတ္ထ-ဒ္ဓိ-ဗဟုတိ ဝါစိပုဒ်၏ ဝိဂ္ဂဟိတဝါစီ နှစ်ပုဒ်သဒ္ဒ တဒတ္ထ စတုတ္ထိ တပ္ပုရိသိဖြစ်၍ တပါ:ပုဒ်မျာ:နှင့်မူ ဆဋ္ဌိတပ္ပုရိသိသာ။ ယူပ-ဒါရ-ဒ္ဓိ ဒါရ-ကာ:ပကတိ၊ ယူပ-ကာ: ဝိဂ္ဂဟိတိဖြစ်၍ 'ယူပါဃ ဒါရ'ဟု လည်းကောင်း၊ ကုဏ္ဍလ-ဟိရည်း-ဒ္ဓိ ဟိရည်း-ကာ: ပကတိ၊ ကုဏ္ဍလ-ကာ: ဝိဂ္ဂဟိ-ဖြစ်၍ 'ကုဏ္ဍလာဒ္ဓ ဟိရည်'ဟု တဒတ္ထ စတုတ္ထိလုပ်ရသည်။ ရန္ဓနထာလိ, အဿ ဃသော တို့ကာ: ပဏာတိ,ဝိဂ္ဂဟိ-မဟုတ်၍'ရန္ဓနာဒ္ဓ ထာလိ,အဿစ္ဓ ဃသေစ'ဟု တဒတ္ထ စတုတ္ထိ မလုပ်ရ၊'ရန္ဓနဿ ထာလိ, အဿဿ ဃသေစ'ဟု ဆဋ္ဌိတပ္ပုရိသိသာ လုပ်ရသည်။ 'တ:ဒ:တ္ထေ ပဏာတိ ဝါစိနေ့ဝ။ ။တ:ဒတ္ထေ စတုတ္ထိ၊ တဒန္တံ တ:ဒတ္ထ ပကတိ ဝါစိဗဒေန ဧေ သဗ္ဗသတေ၊ ယူပါယ ဒါရ၊ ပကတိ ဝါစိနစ္ဓ ဤတျ့:တ္ထေ ရန္ဓနစ္ဓယ ထာလိ ဤတျ့စ္ဓဒေါ နံ' အာသုဗောဓေ။ ။ပကတိဏာ ဝိဂ္ဂဟိတိ တ:ဒတ္ထေ။ ။'ယူပါယ ဒါရ ယူပ-ရုဒါ၊ အညတြ, ရန္ဓနဿ ထာလိ-ရန္ဓန-ထစ္ဓလိ:တိ တု ဆဋ္ဌိ သမာဒသော' သံခိတ္တသာရ။ ။'ပကတိယာ သဟ တဒတ္ထေ့ ဝိဟိတာယ ဗဟုတိ စတုတ္ထ့:နွ်ဿ တပ္ပုရိသော ဘဝတိ၊ ယူပါယ ဒဠ်:တိ ဒါရုပကတိ ယူပေါဝိကတိ တဒတ္ထိ့ စတုတ္ထိယာ ဗောဓိတံ သမာဒသ တု သဒ္ဓမဒသေနေ့ဝ၊ ရန္ဓနဿ ထာလိ, တျ-တြ တဒတ္ထာတာ ဝိဇ်ဒံတ ဧေ နံ တု ပကတိ, ဝိဟတိ၊ ယဒျ:တြ,သမာသော နံ ဘဝတိ၊ တထိ? ရန္ဓန-ထစ္ဓလိ-တိ အဒတာ အာဟ....ဆဋ္ဌိသမ္ဗန္ဓော လ္ဘတိ' ဂုဏ်း-ဦ။ ။ယင်း၀ါဒ-မျိုး ဒုဂ္ဂါဒါသ-ဆရာက ကေစိ ဆို၏။ ။ကျေသ.ဖြို့ မတော ပကတိ ဝိကတိ ဘစ္ဓဝတ္ထေ ဧေ စတုတ္ထိ တပ္ပုရိသော၊ အညတြ တု ဆဋ္ဌိ သမာသော။ ယထာ 'အဿဿ ဃသ္ဒေစ အဿ:ဃာသော, နံ တု အဿာဒ္ဓ

http://www.dhammadownload.com

ဆာသော၊ ဧဝံ ရန္ဒန္ဒးထစလိ ဣစ္စာဒိ'။ မုဒ္ဓဗောဓ-ဒုတိဒါသ-ဋီ။ ။ဤအလို 'ရန္ဒန္ဒစယ ထစလိ ရန္ဒန္ဒးထစလိ'ဟု တဒတ္ထ စကုတ္ထိဖြစ်၏။ 'ရန္ဒန္ဒစယ်၊ ချက်ပြုတ်ဖို့ရာ။ ထာလိ၊ အိုး'ပေး။

ဝါတ်ကြာ-စသော ဆရာတို့သည်၊ အတ္ထ-သဒ္ဒါနှင့်စတုတ္ထ၂နှုတို့၏ နိစ္စသမာသ်ကို အလိုရှိကြသည့်ပြင်၊ ဝါစ်လိင််တ္ထကိုလည်း၊ အလိုရှိကြကုန်၏။ ။'အိတ္ထေန နိစ္စ သမာသေ ဝိသေသျ လိင််တစ စေးတိ ဝတ္တဗ္ဗ' ဝါတ်ကြာ ၂-၁-၃၆။ 'ဒွိဇသ္မာယံ ဒွိဇတ္တော သူပေါ့၊ ဒွိဇတ္ထစ ယာဂု-ဒွိဇတ္ထံ စယေစ' သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ။ ။'အတ္ထေန နိစ္စေ-တိ အသ္ဓာဆိစ ဝိဘာသာ-ဓီကာစရတေစ ပက္ခေ ဒွိဇသ္မာ အတ္ထေစ-တိ ပဆောရေါ သိဇာစ-တိဘစဝေါ။ ဝိသေသျိလိင််တာ စေ-တိ ဂစ်နာ-ဘစဝေ တု အတ္ထ-သဒ္ဒသ္မာ နိစ္စ-ပုလ္လိင််တ္တစ ပရံဝ လိင််တိ သဗ္ဗတြ ပုလ္လိင််-ပွဲဖောရေါ စေ သိယာစ-တိ ဘစဝေါ' တတ္ထဗောဓိနီ။ ။ပြာဟ္မဏအတ္ထစ ပူစေါ ပြာဟ္မဏတ္ထစ ပဝါ(ရေအိုး၀င်) ပြာဟ္မဏတ္ထံ ပဇောစ, နိစ္စဂ္ဟဏာသော သဗ္ဗလိင််တစ စ' ကာတန္တ၊ ၂-၅-၇။ ။တစဒထတ္ထ၂စတုတ္ထီဗဟု အတ္တ သဒ္ဒေန ဂတဆ္ဆတ္တာ(ဥတတ္ထိတ္တာစ) ဧဝ အေပ်ဖောစရေါ ဣတိ ဝါကျ နိစတ္တိ သိဒ္ဓါ၀၊ သမစသော တဲ့-ဝိဘစဝန-မတ္တံ၊ မုစ္စတော သဘစဝ သိဒ္ဓတ္တစ၊ ဃဋ္ဋ-ပျ-တ္ထံ-သဒ္ဒေါ ပုလ္လိ-ဂေါ်, ဥတ္တရ-ပဒဏ္ဍိ-ပွဲခ-နေစ စ တပ္ပုရိသော၊ တထာပိ ဝုတ္တိ သဒ္ဒါန-မစ္စန္တ-ဝိလက္ခဏတ္တိစ ပြာဟ္မဏိတ္ထံ-သဒ္ဒေါ ကဘသမာသော ယေန ယေနစ ဘိဓေယျေန သမ္မဇ္ဈတေ, တဿ စာသ္မိ ဂုဏဝစန-မိဝ လိင််မာဒတ္တော သဘစဝတေစ-တိ၊ အပရော အာဟ....ဗဟုဗ္ဗိဟိလိင်် ဝိသေသေစ-တိ၊ ပြာဟ္မဏစ ဧဝ အတ္တေစ ယဿစ ပဝါဃိ (ပါနီယ ဃဋ္ဋပန ဂေဟဿ) သစ-ပြာဟ္မဏတ္ထော ဧဝံ ပြာဟ္မဏတ္ထံ ပဇောစ-တိ၊ ယံဝတ္တာ-ဒီကံ မဇတု နိမိတ္တံ စာသ္မိ မစတစ ပဇောဇနံ ဘဝတိ။ ဝိနစ ဝိဝစ္ဆစယ နစ-တ္ထေစ ဘိဇ္ဇတေ၊ စာပ္ပုရိသေ တုတ္ထ-သဒ္ဒဿ ပုလ္လိင််တ္တစ ပုလ္လိ-ဂ်-ဧ သမစသေစ ဘဝတိ, ဝစန-မပိ ဆဇ္ဇလိင််တ္တတ္ထံ ကရိယမာနံ အ-ယုတ္တ-မိတိ' ကာတန္တ-ဋီ။

ဃ-ပဗ္ဗမီ-'မေထုနစ-ပေတာ, စောရ-ဘတ်'ကာဒး အပါဒါန-တ္တ တပ္ပုရိသ်။ ပဗ္ဗမီ-တပ်ုရိသ်။ ။'ပဗ္ဗမီ အပဂမန ဘယ ဝိရတိ မောစနတ္ထစ-ဒီဟိ' ရှ, အဆိုရှိ၍ ပဗ္ဗမျန္တ-ပုဗ်ကို အပဂမန, ဘယ ဝိရတိ, မောစနတ္ထ-စသော ပုဗ်ဘိုနှင့်စပ်ရမည်။ 'ပလစသတော အပဂတေစ-ပလာသ-ပဂတော၊ နဂရာ နိဂ္ဂတော-နဂရ-နိဂ္ဂတော၊ စောရမှာ ဘီတော-စောရ-ဘီတေစ၊ ကာယ ဒုစ္စရိတော ဝိရတိ-ကာစယ ဒုစ္စရိတ-ဝိရတိ၊ ဗန္ဓနာ မုတ္တော ဗန္ဓနမုတ္တော, ဗန္ဓ မောက္ခော၊ ဥက္ကဋ္ဌကေစ ဥက္က-ဋ္ဌော ဥက္ကဋ္ဌ ကြဋ္ဌော'ပုံစံ။ ။'ပဗ္ဗမီ ဘစယေန'ပါဏိနီ၊ ၂-၁-၆၇။ ။'ပဗ္ဗမျန္တံ သျာဒျန္တံ ဘယသဒ္ဒေန သဟျာဒျန္တေန ဟ သဿ သဲမဿာတေ ဝိဘာသစ တပ္ပုရိသော စ သမစသေစ ဘဝတိ' ကာသိကာ။ ။'အ-ပေတာ၊ပေါဠ မုတ္တပတိတစ ပတြဿောဟိ အဲပ်ါ' ပါဏိနီ၊ ၂-၁-၃၉။ ။'အပ်ါ အ-ပေတ အပေါဠ မုတ္တ မ့တိတ အပတြတ္တ ဣစ္စေတေဟိ သဟ ပဗ္ဗမျန္တံ သမသျိတေ စာပ္ပုရိသော စ သမာ

http://www.dhammadownload.com

သော ဘဝတိ' ကာသိကာ။ ။'မုတ္တာ•ဒီဟိ ပဠုမျန္တာ။ ။မုတ္တာ•ဒီဟိ သဒ္ဒေဟိ သဟ ပဠုမျန္တီ တပ္ပုရိသော ဘဝတိ၊ ပါပါ မုတ္တာ ပါပမုတ္တော မုတ္တာ•ဒို သဒ္ဒေန ဋီတာ၊ အပေတ အပေါဠ္ဠ ပတိတ•အပတြတ္တ သဃ ဘီတ ဘီ နိဂ္ဂတ ဇိဂုစ္ဆာ ဋီစ္ဆာဒီ' သံခိတ္တာသာရ။

ငဆဋ္ဌီ•'ရညော ပုတ္တော၊ ရာဇ•ပုတ္တော၊ ညောနံ ရာသိ ခဲည•ရာသိ' ကား သာမျတ္တ တပ္ပုရိသိ ဆဋ္ဌီ တပ္ပုရိသိတည်း။ ။ဆဋ္ဌန္တ, ပုဗ်ဘို ယာဇကာ•ဒီ•ဂိုဏ်း သဒ္ဒါတို့နှင့် ချဉ်းစပ်ရမည်။ ။ဆဋ္ဌီ ယာဇကာ•ဒီဟိ စ အာသုဗောခ၊ ၁၀•၄၅၊ ပါ•၂•၁•၉။ ။'ဆဋ္ဌန္တံ သမတ္ထေန ယာဇကာ•ဒီဟိ စ သဟဝါ သမာသော၊ 'တိဇတာ ဟိ ကတ္တာရီ' ဋီတိ နိသေခေ ယာဇကာ•ဒီဂ္ဂဟဏံ၊ ရညော ပုရိသော ရာဇ ပုရိသော။ ယာဇကော, ပူဇကော, ပရိစာရကော, ပရိဝေသကော, အဇ္ဈာပကော, ဥပဇ္ဈာယော, ဝတ္တကော, ဘတ္တိ ဇေတေ ယာဇကာ•ဒယော၊ သုဒြ•ယာဇကော, ဒေဝ•ပူဇကော, ဂါမ•ဘောဇော' အာသုဗောခ။ ။ပါဏိနီ, ဆဋ္ဌာသည် ပူရဏ•ပစ္စယန္တ သဒ္ဒါ,ဂုဏ်ဖောဂ်•သဒ္ဒါ,သုဟိတ•အနက်ရှိသော သဒ္ဒါ,သဏ်•မည်သော၊ သို့မတ်တို့ ဝတ္တမာန် အနဏ်ရှိသော နှင့်, မာန•ပစ္စယန္တ•သဒ္ဒါ, (ကိုတ်) အဗျယ•သဒ္ဒါ, တဒ္ဓိ•ပစ္စယန္တ•သဒ္ဒါ, သမာနာ•ဓိကရဏ•သဒ္ဒါတို့နှင့် သမာသ်မလုပ်ရ၊ ဝါကျအတိုင်း သာ ထား•ရမည်ဆို၏။ 'ပူရဏော ဆတ္တာနံ ဗဠ္ဠမော, သတံ တတိ•ယော၊ ဂုဏ•ဒန္တာဿ သုက္ကော, ဏာကာဿ ကဏ္ဏော၊ သဒ်တ် (ဝတ္တမာနတ္ထ)•ပြာဟ္မဏဿ ကုဋ္ဌံ၊ ပြာဟ္မဏဿ ကုဋ္ဌမာနော ဝါ ကိုက်ရော ဋီစ္ဆတေ'၊ ကိတ်•အဗျယ•ပြာဟ္မဏဿ ကတ္တာ, ကတ္တုံ၊ တဒ္ဓ ပြာဟ္မဏဿ ကတ္တာဗ္ဗံ၊ သမာနာဓိကရဏ သုကာဿ မာရ ဝိဒဿရညော ပဋလိ ပုတ္တာကဿ'မုံစံ။ ။'ပူရ ဂုဏ သုဟိတ•ဋ္ဌ သဒ်•ဗျဿ တဒ္ဓ သမာနာ•ဓိကရဏေန' ပါဏိနီ၊ ၂•၂•၁၁၊ ပူရဏ•ဗ•ဓိကရဏေန၊ ပူရဏ ပစ္စယန္တ•သဒ္ဒါ,ဂုဏ်•ဟော သဒ္ဒါ သုဟိတ•အနက်ရှိသော သဒ္ဒါ, သဏ်•မည်သော နှင့်, မာန ပစ္စယန္တ•သဒ္ဒါ, အဗျယသဒ္ဒါ, တဒ္ဓ•ပစ္စယန္တသဒ္ဒါ, သမာနာ•ဓိကရဏ သဒ္ဒါနှင့်။ သမာသော၊ သမာသ်သည်။ နာ, မဖြစ်။ ။'ဒွိဇဿ ကုဋ္ဌံ၊ ကုဋ္ဌမာနော ဝါ, ကိုက်ရော ဋီစ္ဆတော'သိဒ္ဓန္တ•ကောမုဒီ။ ။ဒွိဇဿ ကုဋ္ဌံ၊ ဒွိဇဿ၊ ပုဏ္ဏား၏။ ကုဋ္ဌံ၊ အမှုလုပ်, အစေခံ, ကျေးကျွန်' ဟူရာ၌ ဒွိဇ•သည် ကုဋ္ဌ•ကိုမခဲ့။ ဒွိဇဿ၊ ပုဏ္ဏား၏။ ဃဋ်း•အိုး။ ကိစ္စ၊ အလုပ်။ ခေတ္တံ၊ လယ်ကို။ ကုဋ္ဌံ၊ ပြုလုပ်သူဟု ဃဋ်း•စသော ပုဒ်တစ်ပါး•ကို သာမဲ့၍ 'ဒွိဇ•ကုဋ္ဌံ တု သမာသ်မဖြစ်, မလုင်ရ•ဟူလို။ ။'ဒွိဇဿ ကုဋ္ဌံ, ကုဋ္ဌ မာနောတိ နာ•ယံ ဃဋ်းဒျ ပေက္ခာဇ္ဈ ဆဋ္ဌီ, ဒွိဇဿ ဃဋ်း ကုဋ္ဌံ ဋီတိ၊ တဏာတိ သဒ်တိ အ•သာမတ္ထိဏာ (သမာသာ•ဘာဝတော) ယော သမာသာ•ပသတ္တိယံ (သမာသ အသင်္ကိယံ) နိသေခော•ယံ နီရတ္တကော သိယာ•တိ အာဇ.... 'ကိုက်ရော ဋီစ္ဆတ္တော ဋီတိ' တတ္ထဗောဓိနီ။

http://www.dhammadownload.com

ပါဂိုနိ–ဆရာသည် နိဗ္ဗာဂရဏ,၌ ဆဋ္ဌီ သမဓသ်ကိုလည်း မြစ်၏။ ။'နဲ နိဗ္ဗာဂရဏေ'ပါ ဂြိုနိ၊ ၂-၂-၁၀။ ။'နိဗ္ဗာဂရဏ ယဓ ဆဋ္ဌီ, သာ နဲ သမသာတေ။ ဇဓတိ-ဂုဏ-ကြိယာဟိ သမုဒါဟတေဓ ကေဒေသသာ ပုထ ဂ္ဂဟဏံ နိဗ္ဗာဂရဏံ၊ ဓတ္ထိဓော မနုဿာနံ သူရတမေဓ၊ ကဏ္ဏ ဂါဝိနံ သမ္မန္နဒါရတမဓ၊ ဓဝဓန္တော အဒ္ဓဂတာနံ သီဃတမေဓ'။ ။ကျွဲဓတ္ထိဓော မနုဿေနံ သူရတမေဓ စသော-နိဗ္ဗာဂရဏ သမုဒါယ,နိဗ္ဗာဂရဏီယ,နိဗ္ဗာဂရဏေ ဟေတု, သုံးပါးလုံးစုံ၍ နိဗ္ဗာဂရဏေ လက္ခဏာရှိသော ပုံစံဘို၌သာ 'နဲ နိဗ္ဗာဂရဏေ' ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဗ္ဗာဂရဏ ဆဋ္ဌီ သမဓသ်ကို မြစ်သေဓကြောင့် 'မနုဿ-ဓတ္ထိဓော, ဂေါ-ကဏ္ဏော, ဓဝဓန္တ-ဒ္ဓဂတော' စသည်ဖြင့် သမာသ်မဖြစ်,မလုပ်ရ။ ဒေဝ ဒေဓ,ပုရိသုတ္တမ,ဒ္ဓိပဒုတ္တမ, စသည်တို့၌ကား ဆိုခဲ့ပြီးပုံစံများကို နိဗ္ဗာဂရဏ လက္ခဏာဓမရှိသောကြောင့် 'ဒေဝါနံ ဒေဝေါ, ပုရိသဓနံ ဥတ္တမော, ဒ္ဒိပဒါနံ ဥတ္တမော ဒ္ဒိပဒုတ္တမေဓ'ဟု ဆဋ္ဌီ သမဓသ်ဖြစ်ပါ၏။ လုပ်ရပါ၏-ဟူလို။

'အထ ကထံ ပုရိသုတ္တမော-တိ ယဲသ္မဓ နိဗ္ဗာရီဓာတေ, ယော ဓေ-ကဓေဒသေဓ နိဗ္ဗာရီယတေ ယေဓ ဓ နိဗ္ဗာဂရဏ-ဓောတု၊ တေ တ္တိက-သန္နိဓာနေ သတ္တေ့၊ ဓါ-ဈံ နိသေဓော-တိ 'ဒ္ဒိ-ဝစန ဝ်ဘဇ္ဇေဓ'။ ၅-၃-၅၇၊ ဣတိ သုတ္တေ ကေဓျဒ္ဒေါ (မဟာ ဘာသာဒ္ဒီကာဓ ကဓရော ကေဓျဒ္ဒေဓနဓမဒုဋ္ဌတိ)။ အဉ္ဉော တု ပုရိသေသု ဥတ္တမေဓတို့ နိဗ္ဗာဂရဏ သတ္တမိဓာဓ 'သညဓယ်'တိ သမောသေဓ-တ္ဝာ-ဟု။ တံ မန္ဒံ (အဗလံ)၊ သညဓယ်တိ သမာသ်သော နိဗ္ဗာဓတ္တေန သ-ပဒ ဝိဂ္ဂဟာဓ-သဂ််တိပသဂ််တော (ဆ-ပဒ ဝိဂ္ဂဟာသာ အန နုဗ္ဗပ-ပွသဂ််တောဓ)။ တသ္မာ ကေယဉ္စဝုစ္စတေ သမာဓဓနံ(နိစ္စယ) မေဝ သဓမိစိနံ (ယုစ္ဈံ) ဣတိ နဗျာ (နဝါ-စေရေဟိ ဝုတ္တံ)' တတ္ထဗေဓမိနိ၊

ကေဓျဒ္ဒ-မဟာဘာသာ ဒ္ဒီကာ ဆိုပုံ-'တာသ္မိဓာ နိဗ္ဗာရီဓာတေ, ယော ဓေ-ကဓေဒသေဓ,ယဉ္ဆ နိဗ္ဗာဂရဏ ဟေတု,တေတ္တတိယ နိဒ္ဒိဓာနေ နိဗ္ဗာဂရဏ္ဏံ ဘဝတိ, တာတြေ-ဝ ဆဋ္ဌီ သမဓသ်နုသေဓော ဘဝတိ၊ ဣဟ နဓဂါနံ ဥတ္တမေဓ နာဂေါ-တ္တမေဓ ဣတိ တိဏ္ဏံ သန္နိဓဓန-ဘာဝတော သမ္မန္နဓသမညေ ဆဋ္ဌီတိ သမဓသေဓ ဘဝတိ ယေဝ'ဂင်း-ဒ္ဒီ။ ။'ဒေဝါနံ ဒေဝေါ ဘဂဝါ ဣဿရော၊ သမ္မဒ္ဒ-လက္ခဏာဓ စဓ-ဏ္ဍံ ဆဋ္ဌီ သမသ်ာတေ၊ သေဓ ဟိ ဘဂဝါ တေသ-မာရုဓိယ-တာဃ သမ္မန္ဒီ ဘဓတိ၊ နဲ တု နိဗ္ဗာဂရဏ, တတြော ဆဋ္ဌီ သမဓသ ပတီသေဓတော' ကာဘန္တ-ပဏ္ဍိကာ။ ။စုဋ္ဌဝံသ အဋ္ဌကထဓ ဆရာလည်း ဤဋ္ဌီကာမျာ-အတူတင်ဆို၏။ ။'ဒ္ဒိ ပဒု-တ္တမော-တိ ဒ္ဒိ-ပဒါနံ ဥတ္တမော၊ တ္ထေ ပန နိဗ္ဗာဂရဏလက္ခဏာဿ အဘာဝတော သဿ ပတိသေဓော၊ နတ္ထိ နိဗ္ဗာဂရဏလက္ခဏာဓဿ ပန ဆဋ္ဌီဓာဓ ပတိသိဒ္ဓေါ' စုဋ္ဌဝံသ အဋ္ဌကထဓ။

ဓာဓတန္တ-ကဝိရာဇ-ဋီကာဆရာကား၊ 'ပုရိသုတ္တမ'၌ နိဗ္ဗာဂရဏ လက္ခဏာရှိသော ဆဋ္ဌီသမဓသ် ဖြစ်သလို၊ ဒေဝ-ဒေဝ,ပုဒ်၌လည်း ဖြစ်၏-ဟူ ဆို၍ ပဋ္ဌိကာဝါဒကို

http://www.dhammadownload.com

ဗယ်၏။ ။'ပရမတ္ထတော ဟု ဇာတိကုဏ္ဍကြိယာဒိဘာဝရဟိတော ယထာ ကောနီ ဝိသေသေန ပုရိသုတ္တမော တိ သမဉ္ဉာတော, တထာ ဩပါ (ဒေဝ ဒေဝေါ တိ) သမာသပ္ပတ္တိ၊ တထာ စ သက်ရာ,စရိယာ သဟသေနဒမဘာသော အာဒဟ.... ပုရိသုတ္တမော 'တိ နိဒ္ဒါရဏာဆဋ္ဌီယာ သမာသော၊ န 'နံ နိဒ္ဒါရဏော'တိ ပတိသေခေဒ ဘဝတီ ဇာတျာဒျနပေက္ခတ္တာ သမတ္ထိတတ္တာ၊ယ တြ စ ဇာတိကုဏ္ဍကြိယာဒိ, ဗေကဒ္ဓယ ပုထ-ကရီယတော, တတြ, သမာသော'တိ၊ အတော ဧဝ ဥမာပတိနာ သ-ဒုတ္တံ....'ဆဋ္ဌီယာ အ-ယုတ္တတ္တာဇာဟာ,သမာသော တြဘာဝမတ္တေ ပတိ သော်ဓသဒ္ဒေါ တိ၊ တ,ဒသင်္ဂတ,မေဓ၊ ပုရိသုတ္တမ-သဒ္ဒေါ ဝိဓာ အတြာပိ (ဒေဝ-ဒေဝေါ တိ) ယုတ္တတ္ထိဘာဝဿ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ,တိ။ တသ္မာ လက္ခဏေန ပသတ္ထဿ တမာသဿာ-နဘိဓေနေန နိရာကာတတ္တာ ပဋိကၡိပ် ဗဟိုတသေခေ ပါဒါနံ တ,ဒယုတ္တမေဓ၊အဘိဓေနသ္သပယောဇကေါ,နုသာရိတ္တာ ပုရိသုတ္တမော,တျ တြ သမာသော ဘဝတီ,တိ ဗြူမ' ကဝိရာဇ်.ဋီ။ ။ကာတန္တ-ဋီကာ ဆရာတော၊ နိဒ္ဒါရဏ လက္ခဏရှိရာဌ် 'မိတ္တသ္သ ကိတ္တေတ္တံ, ပိယဿ ကိတ္တေတိ'ဌ် ကာလ စာစ်ပါး,ကိုဒဲ့၍ သမာသ် မဖြစ်သလို၊ သူရ-စသော ပဒန္တရကို ဒဲ့ရသောကြောင့် နိဒ္ဒါရဏ သမာသ်မဖြစ်၊ သို့အတွက် ထိုကိုဘာ,မြစ်ဖို့ရာ 'နံ နိဒ္ဒါရဏော' သုတ်ကို ပါဏိနီ ဆရာဆိုရန်မလို၊ အပိုပင်။ ပဒန္တရကို မဒဲ့ရသော 'ဒေဝ ဒေဝေါ' ပုရိသုတ္တမော, စသည်တို့ကား သမာသ်ဖြစ်သည်ပင်-ဟုဆို၏။ ။'ဧဝံ နိဒ္ဒါရဏော ယာ ဆဋ္ဌီ,တသ္သာ စ သူရာဒိ-ပဒါပေက္ခာယ နိဒ္ဒါရဏံ,ပစ္စယာတော ပုရိသာနံ ခတ္တိယော စ သူရော၊ ဂုန္ဒ ကာဏ္ဍ သမ္ဗန္ဓဒီဟု, ဂစ္ဆတိ ခဇဝန္တော စ သီလေန ဇာတိ (နာ သမာ လော)' ကာတန္တ-ဋီ။ ။အတို့ခာန် ဋီကံ,ဆရာကား ဒွိ-ပဒုတ္တမ-ဌ် နိဒ္ဒါရဏ သမာသ် မဖြစ်ဟု-ဆို၏။

စ-သတ္တမီ–'ရူပေ(ဗဝတ္တာ) သညာ ရူပ,သညာ၊ သံသာရေ (ပဝတ္တ) ဒုက္ခံ-သံသာရ-ဒုက္ခံ'ကာ၊ အာဓာရဏတ္ထတပ္ပုရိသ်၊ သတ္တမီတပ္ပုရိသ်၊ မဇ္ဈပဒ လော၊ပီ သတ္တမီ တပ္ပုရိသ်လည်း-ဟု၏။ ။သက္ကတ-ဌ် သန္တမျ,နွှ်ကို ပထမန္တနှင့် လည်း ကောင်း၊ သောဏ္ဍာ.ဒိ အာဓာတိဂိုဏ်း သဒ္ဒါတို့နှင့်လည်း,ကောင်း တွဲစပ်ရမည်-တူ၏။ ။'သတ္တမီ သေစဏ္ဍဒီဟိ' ပါဏိနီ၊ ၂-၁-၄၀။ ။'သတ္တမီ ပထမေန သေစဏ္ဍာ.ဒီ ဟိစ၊ ဆဋ္ဌီမျန်္တံ ပထမေန သေစဏ္ဍာ.ဒီဟိ စ သဟဒါ သမသျတေ၊ ပုရိသေသု ဥတ္တမေစ-ပုရိသုတ္တမေစ။ အက္ခေသု သေစဏ္ဍာ-အက္ခေ-သေစဏ္ဍာ၊ အက္ခ-ဒုတ္တေစ, အာသုဖောဒစ။ ။'သေစဏ္ဍ.ဒုတ္တံ,ကီတာဝ, ဗျာဇ, ပဝီဏ, သံဝီတ, အန္တရ, အမိ, ပဋု, ပဏ္ဍိတ, ကုသလ, စပလ, နိပုဏ, စသေစ သဒ္ဒါမျာ,ကစ၊ သေစဏ္ဍာ.ဒိ အာဓာတိဂိုဏ်း သဒ္ဒါတို့တည်း။ ။'သောဏ္ဍ.ဒုတ္တ-ကီတာစ-စပလ-နိပုဏ, ဣတ္ထေဖော သေစဏ္ဍာစ,ဒဖောစ' သရုလစ-ဋီ၊

http://www.dhammadownload.com

ဗဒ-ဝိပလ္လာသ-'စာ-ဒနု ပရောခေနောတိ ဝုတ္တတ္တာ ယထာ၁-ဘုံခာနံ တပ္ပုရိသေ ကွစိ အစ္စန္တာ-ဒီသု အမ၁-ဒ္ဒိ ဝိဘတ္တျ-နွံ့ ပရံ သမ္ဗန္ဓတိ' ဟု ဆ္မ, အလိုရှိရကာ။ ဤတပ္ပုရိသ်သမာသ်၌ အချို့ အံ့-စသော ဝိဘတ္တျန္တပုဒ်နောက်ကျ၍၊ ဝိသေသန, ဝိသေသျ, ပုဒ် ဖြစ်-နောက်ပြန် ဆာ-ရသော်အရာမျိုးလည်း ရှိသေး၏။ 'အန္တံ-အတိက္ကန္တံ-ဥစ္စ-နွှ်' အန္တ×အတိ-ကို သုတ်ကြီး-ဖြင့် ဖြစ်-နောက်ပြန်, အ-ကြောင့် တိ-ကို၊ စ္ဆ-ပြု၍ အစ္ဆ-နွှ် ပြီး သည်။ ဤနည်းတူ 'ဟံသာနံ ရုဇာ-ရုဇ-ဟံသေ၁၊ ကာယသ္သ ပုဒ္ဓ-ပုဗ္ဗ-ကာယော၊ ပရ-ကာ့ယေ၁၊ အာမလကသ္သ အဒ္ဓ-အဒ္ဓါ, မလက္ခံ၊ ကဟာ၁ပကာသ္သ အမုံ အမု-ကဟာ၁ပက္ခံ'ပုံစံ။ ။သာရသ္မတ-၌ ကွစိ အ-မာ ဒျန္တသ္သ ပရတ္တံ။ ။အ၁ဟီတာ-ဂွိ ဘူတ-ပုဗ္ဗော'ဟု သုတ်တည်း၏။ ။'တပ္ပုရိသေ ဝတ္တမာနသ္သ ဒုတိယာ-ဒီ ဝိဘတ္တျ-နွှ်သ္သ ပထမန္တသ္သ စ ပုဗ္ဗ-ပဒသ္သ ပရ-ပ္ပဒတ္တံ ဥစ္စတ္တ ပဒတ္တံ အဂ္ဂေ ဝုတ္တိတ္တံ ဘ၁တိ, ကွစိ ပဆ္ဆာဂန္တရော၊ နှ တု သဗ္ဗတြ ဥစ္စ-စ္ဆတ္ထေ၁၊ အာဟိတော အဂ္ဂိ ဥတိ ဝိဂ္ဂ၁ဟ တပ္ပုရိသ သမာသေ ဝိဘတ္တိလောပေ ကတော အဂ္ဂိပဒံ အာဟိတာ-ပဒသ္သ တ၁ဂ္ဂ (အန္တေ) ပယုဇ္ဇ၁တေ။ အာဟိ တဂ္ဂိ-တိ အဂ္ဂိဝိသယေ တ၁ပ္ပရော ဥစ္စ-တ္ထော' ဂင်း-ဦ၊ ။ဤ ပဒဝိပလ္လာလ သမာသ် မျိုး ဘိုရာဇဒန္တာဒိ အာကာတိဂိုဏ်း-တူ ဆိုကုန်၏။ 'ဒန္တာနံ ရုဇာ-ရုဇ-၁ဒန္တော' သဒ္ဒါစုကို ရေတွက်ရသော ဂိုဏ်း-ဟူလို .... အာကာတိဂိုဏ်း အဆုံး-အဖြတ်ကို အာချာတိ (၄၁၄) သုတ်မှ ယူ၊

ဤ ပုဗ္ဗ-ကာယ-စသည်ကား၊ ရှေ့နောက် ပြန်ရသော ပဒ ဝိပလ္လာသ, သမာသ်မျိုး မဟုတ်၊ ပထမန္တ-ကို ဆဋ္ဌ-နွှ်နှင့် ချဉ်း-စပ်ရသော ပထမာ တပ္ပုရိသ်, ပုဗ္ဗကာယာ-ဒီ အာ့ဘာတိဂိုဏ်း-ဟု သံခိတ္တသ၁ရ ဗျာကရဏ်း၌ ဆို၏။ 'အံ့-သိ ဆဋ္ဌီယာ ပုဗ္ဗာ-ဒီ ပထမာယံ'။ ။ပုဗ္ဗာ-ဒီ ဥတ္တရသ္သ ပထမာယ ပုဗ္ဗာ-ဒီ အံ့-သိနေ၁ ဆဋ္ဌီယာ၁ သဟ တပ္ပုရိသေ၁ ဘ၁တိ၊ ပုဗ္ဗံ ကာယသ္သ ပုဗ္ဗ-ကာယော၁၊ အပရ-ကာ၁ ယော၁၊ အဓိရ-ကာယော၁၊ ဥတ္တရ-ကာယော၁၊ ဓုဗ္ဗ-ကော့ာ-ပုဗ္ဗ-ကာ၁ယာ-အာကာတိ ဂဏော'သံခိတ္တသာရ။ ။ယင်း ပုဗ္ဗ-ကာယာ-ဒီ အာကာတိဂိုဏ်း, ပထမာတပ္ပုရိသ်ကို ပုဗ္ဗ-ပဒတ္ထ-ပ္ပဓာန တ၁ပ္ပုရိသ်-ဟူ၍လည်း ဆို၏။ ။ဥတ္တရ-ပဒတ္ထ-ပ္ပဓာန တ၁ စ တပ္ပုရိသသ် ပါယေန ဥတ္တ၁၊ ကတ္ထစိ ပိ ဗျာဘိစ၁ရ-ဒဿနတော၊ တထာ **ဟိ ပုဗ္ဗံကာယော၁** ဥတ္တျာ-ဒေါ် ပုဗ္ဗ-ပဒတ္ထ-ပ္ပဓာနတ္တေ၁ အ၀ ဂမျတေ' ဂင်း-ဦ၊ ဤအတူ သမ-ဘာဂဟေ၁, နှ ပုလ္လိင် ပထမန္တ အဒ္ဓ-သဒ္ဒါကို ဆဋ္ဌ-နွှ်နှင့်ချဉ်း-စပ်သေ၁ 'အဒ္ဓပိပ္ပလီ' စသော ပထမာ တပ္ပုရိသ်သည်လည်း ပုဗ္ဗ-ကာယာ-ဒီ အာကာတိဂိုဏ်း-ပင်-ဟူ၏။ အဒ္ဓံ ပိပ္ပလီ သ၁-အဒ္ဓ-ပိပ္ပလီယ၁-ပုံစံ၊ ပိပ္ပလီဟာ၊ ပိတ်ချင်း ၏။ အဒ္ဓံ၊ ထက်ဝက်-ထက်ခြမ်း-ပေး။ ။အဒ္ဓံ နပုံသကံ။ နပုံသက-လိင်္ဂါ (တုလျ-ဒ္ဓ-ဝါစီ)ယော၁ အဒ္ဓ-သဒ္ဒေါ၊ စသော ကေဒေသိန၁ သဟ ဝါ သမသျတေ၊

http://www.dhammadownload.com

အဒ္ဓံ ပိပ္ပလိယာ အဒ္ဓပိပ္ပလိ၊ အဒ္ဓနဒီ' အစသုဗောဓ။ ။ဘာသာဋ္ဌ ဤအဒ္ဓပိပ္ပလိ-ကို ကမ္မဓာရဲသမာသ်-ဟုဆို၏။ အပေါင်း၌ ထင်သော သဒ္ဒါသည်၊ အစိတ်လည်း ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်-ဟူလို။ ။'ဘဒ္ဒော တု အဒ္ဓ-ပိပ္ပလိ၊ တိ ကမ္မဓာရယော ဝုတ္တံ။ သမုဒါယော ဒိဋ္ဌာ အဝ ယဝေသုပိ ဝတ္တန္တောတိ ဝစနတော' သုဗောဓိနီ။ ။ဘာသာ-အရ၊ မဟာဘာသာကိုယူ၊ လဃုဘာသာ-၌လည်း နည်းတူပင်ဆို၏။ ။ယင်းပုဗ္ဗ-ကာယာ-ဒီ အာဂတိဂိုဏ်းသည် ဃဋ္ဋာ-ဒီ အာဂတိဂိုဏ်းကဲ့သို့ပင် ဝိဘာသတ္ထ ဝါ-သဒ္ဒါလိုက်၍မမြဲ၊ သို့အတွက် 'ကာယသ် ပုဗ္ဗဒ-ပုဗ္ဗ-ကာယော' ဟု ရွှေနှာက် ပြန်ထားလျှင် ဆဋ္ဌီ တပ္ပုရိသ် ဖြင့်၏။ ။'ပုဗ္ဗာ-ဒီ အာဂတိဂတ္ထာဒေ သမာသေ သိဒ္ဓ ဝိလ္လ-တ္ထ၊မိဒံ ဝစနံ၊ တေန ပဒကွဲ ဆဋ္ဌီ သမာသော ဘဝတီ' သံဓိတ္ထသာရဒီ။

ဤ သက္ကာ-ကျမ်းများ၌ရည်၍ နီတိ-၌၊ 'ဂရုနံ မတန္တရ' ဟု ဆို၏။ ။'မတန္တရေ ပထမာ ဆဋ္ဌီယာ စ။ ။ဂရုနံ မတန္တရေ ပထမန္တံ၊ပဒံ ဆဋ္ဌီယန္တေန သမဿယတိ၊ သေစ သမာသေ တပ္ပုရိသ သညာ ဟောတိ၊ အဒ္ဓံ ပိပ္ပလိယာ (ပိတ်ချင်း)အဒ္ဓ-ပိပ္ပလိ၊ အဒ္ဓံ ကောသဓတတိယာ (သပ္ပတ်) အဒ္ဓ ကောသဓာဘာကီ၊ ပုဗ္ဗံ ကာယသ်-ပုဗ္ဗ-ကာယော၊ အယံ ပထမာ တပ္ပုရိသော၊ကေဝေ၊တ္ထ ဓဒေယျံ-ယန္တေ၊ဝ,ရူပေါ ပထမာ တပ္ပုရိသော သိယာ 'သဟ ဒေဝေဟိသ-ဒေဝကောစ'တိ အယ၊မ်ိ မထမာ တပ္ပုရိသော သိယာ၊တိ? နသိယာ၊ အညပဒ-ပဓာနတ္ထာ ပန ဗဟုဗ္ဗီဟီ ယော်ဝ ဘဝတိ၊ နတမ္ဖုရိသော၊ တတ္ထဟိ အညပဒ၊တ္ထော ပဓာနေစ သဟ ဒေဝေဟိ ယော လောကော၊ သော၊ယံ သ၊ဒေဝကော၊တိ၊ တတ္ထ အဒ္ဓ ပိပ္ပ-လီ၊တိ အာဒီသုပိ ပိပ္ပလိယာ အဒ္ဓံ-အဒ္ဓ-ပိပ္ပလီ-တိ အာဒိနာ ဂဟဏေ ဆဋ္ဌီ တ၊တပ္ပုရိသော ဘဝတီ၊တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊' နီတိ။

ရူပ်တွက်ပုံ-ဘူမိ-ဂတော-ဘူမိ×ဂတော၊ ဘူမိ၊သို့။ ဂတော၊ ပဉ်း။ ဤတိ အတ္ထော၌။ အ၊မာဒယော၊ ပရပဒေတိ ဤသုတ်ဖြင့် ဘူမိ×ဂတော-ကို စတုပ္ပုရိသ် သမာသ်အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော=သမာသ်၏ အံ,သိ-ဝိဘတ်တို့ကိုခေါ်။ ပကတိ စသော=သရအဆုံးရှိသော ဘူမိ×ဂတ-ကို ဘူမိ×ဂတ-ဟု ဗဟုတီပြု။နှာမ်ငွေ့၊ သို-သတ်၊ သြ-ပြု၊ ခေါ်၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။'သဗ္ဗရတ္တိ-သောဘနော' စသည်နည်းတူတွက်။ ။ကထိန-ဒုဿံ-ကထိနသော်×အာဘတံ×ဒုဿံ။ ကထိနသော်၊ ဖြို့ရာ။ အာဘတံ၊ သော။ ဒုဿံ၊ တည်း။ ဤတိ အတ္ထော၌။ အ၊မာဒယော၊=ကထိနသော်×အာဘတံ×ဒုဿံ-ကို တပ္ပုရိသ် သမာသ်အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော=သမာသ်၏ သ့,သိ-ဝိဘတ်တို့ကိုခေါ်၊ တေသံ သဒ္ဒါဖြင့် သ-အား၊ကုံ၊ အာဘတ-ပုဒ်တို့ကိုခေါ်။ ဂကော်တိ စသော=သရအဆုံးရှိသော ကထိန×ဒုဿ-ကို၊ ကထိန×ဒုဿ-ဟု ဂကော်တိပြု။ နှာမ်ငွေ့၊ သို-သတ်၊ အံ-ပြု၊ ခေါ်၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။အာဂန္တုကဘတ္တံ-အာဂန္တုကာသော်×အာဘတံ×ဘတ္တံ၊နည်းတူ။ (မဇ္ဈပဒလောပီ-စသော်သမဿမျိုးကို ဤနည်းချည်း

http://www.dhammadownload.com

၃၂၈-အညေ-ပဒေ-ထေ္ဌသု ဗဟုဗ္ဗိဟိ။ ။အညေ-ပဒေ-ထေ္ဌသု၊ သမာသ်ပုဒ်မှ တစ်ပါး၊ သော ဃ,တ,ဇော,ဏ္ဍမ-ဟူသော သဗ္ဗနာမ်လေးပုဒ်တို့နှင့်။ သမဿန္တာ၊ ချဉ်းစပ်အပ်ကုန်သော သဒ္ဒါတို့သည်။ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိ မည်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။အညေသံ၊ သမာသ်ပုဒ်မှတစ်ပါးကုန်သော။ ပဒါနံ၊ ယ,တ,ဇော,ဏ္ဍမ-ဟူသော သဗ္ဗနာမ်လေးပုဒ်တို့သည်။ အတ္ထေသု၊ အနက်တို့၌။ ဒွေ-နာမဿနိ၊ နှစ်ပါးသော နာမ်ပုဒ်တို့ကိုလည်း၊ ကော၁င်း။ ဗဟု နာမာနိ၊ များသောနာမ်ပုဒ်တို့ကိုလည်း၊ ကော၁င်း။ ယဒါ-အကြောင်အခါ၌၊ သမဿန္တာ၊ ချဉ်းစပ်အပ်ကုန်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ သော သမာသော၊ ထိုသမာသ်သည်။ ဗဟုဗ္ဗိဟိ သညော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏၊ (က)ဏ္ဍမံ သံယောဇနာမံ၊ ဏ္ဍိသံယောဇနာမ်သို့။ သမဏော ရဟန်းတို့သည်။ အာဂတော၊ ရောက်လာကုန်၏။ ဏ္ဍတိ၊ ဏ္ဍိအကြောင်းကြောင့်။ (ဝ၊ ဏ္ဍိသို့ ရဟန်းတို့သည် ရောက်အပ်သော ဈာမ္မသတ္တိကြောင့်-ဏ္ဍတိ အနက်ကို ကျွန်အောင်ပေး၊ပုံ)၊ သော-ယံ သံယော ရာဒေမဓ၊ ထိုသံယောဇနာမ်သည်။ ('သံယော၁နာ မေဓ'ကာ၊ အညပုဒ်၏အနက်တည်း။ သော-ယံ,နှင့် စပ်၍ အနက်ပေး။ ဏ္ဍိ အရာမျိုးကို ဏ္ဍိနည်းတူသိ) အာဂတော,သမဏော၊ အာဂတ-သမဏ-မည်၏၊ အာနေန သမဏေန၊ ဏ္ဍိရဟန်းသည်။ ဏ္ဍန္ဒြိယေန၊ ဏ္ဍန္ဒြေဏ္ဍိကို။ ဇိဘာနိ၊ အောင်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဏ္ဍတိ၊ ဏ္ဍိအကြောင်းကြောင့် (ဝ၊ ဏ္ဍိသို့ ဏ္ဍန္ဒြေကို အောင်ဈာတ်သော ကတ္တုသတ္တိကြောင့်)။ ဇိတိ-န္ဒြိယော-ဇိတိန္ဒြိယမည်၏၊ ယသ္သ ရညော၊ အကြင်မင်းအား။ သုကေ်ာ၊ အခွန်ကို၊ ဒိန္နော၊ ပေးဆပ်အပ်၏၊ ဏ္ဍတိ၊ ဏ္ဍိအကြောင်းကြောင့်(ဏ္ဍိသို့ အခွန်ကိုပေးရာ သမ္ပဒါန သတ္တိကြောင့်)။ သော-ယံ ရာဇာ၊ ထို

တ္ထက်။ ။မေထုနာ,ပေကာ၁စသည်လွယ်ပြီ။ ။ရူပ-သညာ-ရူပေ×ပ၀တ္တာ×သညာ၊ သံသဒ္ဓ-ဒုက္ခ-သံသဂ်ာရေ×ပ၀တ္တံ+ဒုက္ခံ-မဗ္ဗပဒလောပီ သမာသ်၊ ရွေးနည်းမှိတွက်။

၃၂၈-ဒ္ဒိ-ပဒ, သညာသုတ်။ ။'ဗလဒေါ ဝီဟာယော ယသ္မိန္တိ-ဗဟုဗ္ဗိဟိ။ ဗဟုဗ္ဗိဟိ ဝိယ၁,တိ ဗဟုဗ္ဗိဟိ'လုပ်။ ဗဟုဗ္ဗိဟိ ဝိယ၁။ ဗဟုဗ္ဗိဟိ-ဒ္ဒါန္ဒြိန့် တူ၏-ပေး။ ။ဗဟုဗ္ဗိဟိ-သဒ္ဒါသည် သမာသ်ပုဒ်မှတပါး၊ သော ယသ္မိ-ဟူသော အညပုဒ် အနက်ပြဋ္ဌာန်းသကဲ့သို့၊ ဤသမာသ်သည်လည်း သမာသ်ပုဒ်မှတပါး ယ, တ, ဇော, ဏ္ဍမ-ဟူသော သဗ္ဗနာမ် အညပုဒ်တို့၏ အနက်ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် ဗဟုဗ္ဗိဟိ သဒ္ဒါနှင့် တူရကား ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသ်မည်၏။ ။အညပဒမ်ထိပ္ပဓာနော ဟိ ဗဟုဗ္ဗိဟိ'။ ။အညပုဒ်အနက်ပြဋ္ဌာန်းသည်ဟူရာ၌၊ အညပုဒ်၏အနက်ကိုသာ ယူရ၊ အသုံးပြုရသည်။ သမာသ်ပုဒ်၏အနက်ကား၊ အဝေါင် အမျှောင်မျှသာဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ထင်ရှား၁ေအံ့ 'ဗဟုနိ ဓနာနိ ယဿ၁တိ-ဗဟုဓနော' ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ ဗဟုနိ၊ များစွာကုန်သော။ ဓနာနိ၊ ဥစ္စာတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏-၌ ဗဟုဓနာ-ဟူသော သမာသ်ပုဒ်အရ များသော ဥစ္စာ။ ယဿ-ဟူသော အညပုဒ်အရ ဥစ္စာရှိသူ။ သို့၁ေ် အသုံး၀င်၁ော အချုပ်စကားကို

http://www.dhammadownload.com

မင်းသည်။ ဒီနေ့-သုကော်၊ ဒီနို့သုက်မည်၏။ အသွာ ဂါမာ၊ ထိုရွာမှ၊ ဇနစ၊ လူတို့သည်။ နိဂ္ဂတာ၊ ထွက်သွားကုန်၏။ ဤတိ၊ ကြောင့် (ဤသို့ လူတို့၏ထွက်သွားရာ အပါဒါနသတ္တိကြောင့်)။ သေစ,ယံ ဂါမော၊ ထိုရွာသည်။ နိဂ္ဂတ ဇနော နိဂ္ဂတ-ဇန,မည်၏။ ယဿ ပုရိသဿ၊ အကြင်ဃောကျား၏။ ဟတ္ထေစ၊သဏ်သည်။ ဆီးနွေ၊ ပြတ်၏။ ဤတိ၊ ကြောင့် (ဤသို့ပြတ်သောလက်၏ အရှင်၏အဖြစ်ကြောင့်)။ သေစ,ယံ ပုရိသော,သည်။ဆီးနွေ-ဟတ္ထော၊ မည်၏။ ယသ္မိံ ဇနပဒေ၊အကြောင်းဇနပုဒ်၌။ သဿာနိ ကောက်စပါးတို့သည်။ သမ္မန္နာနိ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဤတိ၊ကြောင့် (ဤသို့ ကောက်စပါးတို့၏ပြည့်စုံရာ အဓိကာရကဖြစ်သောကြောင့်)။သော,ယံ ဇနပဒေါ၊ ထို ဇနပုဒ်သည်၊ သမ္မန္နသဿော၊ မည်၏။ နိဂြောဓော၊ ပညောင်ပင်သည်။ ရမ်ဏ္ဍ-လေစ ဤဝ၊ ဝန်းသကဲ့သို့၊ *ယေစ ရာဇကုမာရော၊ အကြင် မင်းသားသည်။ ပရိမဏ္ဍလော၊ (ကိုယ်နှင့် ဆီလံ နှိုင်းစံညီဘိ၍ ဝိုင်းဝန်းသောကိုယ်ရှိ၏၊ 'ကာယ-ဗျာမာနံ သမ,ပ္ပမာဏတာယ'ရှု။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ ယော ယံ ရာဇကုမာရော၊ ထို မင်းသားသည်။ နိဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလေစ၊ မည်၏။ စက္ခု၊ မျက်စိသည်။ ဘူတော ဤဝ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ယောဘဂဝါ၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဘူတော၊ဖြစ်အော်မူ၏။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ သေစ,ဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ စက္ခု-ဘူတော၊ မည်၏။ သို့ဝဏ္ဏသဲ၊ ရွှေ၏။ ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းတည်း။ သုဝဏ္ဏ-ဝဏ္ဏော၊ ရွှေ၏၊

ကောက်ယူ ဖော်ပြသောအခါ, ယင်း-သမာသ်ပုဒ်၏အဓိရ 'များသောဥစ္စာ'ကို၊ အပေါင်အမျှောင်မျှပြု၍၊ အည-ပုဒ်အရ ဥစ္စာရှင်ယောကျ်ား၊ကိုသာ ယူရ, အသုံးပြုရသည်။ 'ဗဟုဓန-မဿနယ' ဥစ္စာရှိသူကို ခေါ်ဆိုခဲ့လျှင် ဥစ္စာကိုထား၍ အည ပုဒ်အရ ဥစ္စာရှင်ကိုသာ ခေါ်သွားရသည်။ ထို့ကြောင့် အည-ပုဒ် ပြဋ္ဌာန်းသည်-ဟုဆိုသည်။ အချုပ်မှာ၊ ဗဟု-ဓနော-ဟူသော သမာသ်ပုဒ်က များသော ဥစ္စာ-ဟူသော အည-ပုဒ် အနက်ကို ဟောသည့်ကို အည-ပုဒ် ပြဋ္ဌာန်းသည်ဟု ဆိုသည်။ သို့အတွက် ယင်းသမာသ်ကို 'အည ပဒ,တ္ထ,ပဓာန' သမောသ်၊ သမာသ်ပုဒ် အပ ပြင်ဘက်, အည အနက်ကို အသုံးပြု၍၍ ဗဟိရတ္ထ သမာသ်-ဟူ၍လည်း ခေါ်ဆို အပ်သတည်း။ ယင်းသည် အကျဉ်းအစားဖြင့် တဂ္ဂုဏ သံဝိညာဏ၊ အ-တဂ္ဂုဏ သံဝိညာဏ-ဟူ၍ နှစ်မျိုး။ 'တဿ အည,ပဒ,တ္ထဿ ဂုဏော (အပ္ပမာဒန-ဘူတော သမာဒသ ပဒ,တ္ထော) တဂ္ဂုဏော၊ တဂ္ဂုဏောန သဒ္ဒါ ဝိညာဏော ယသ္မိ,နွိ-တဂ္ဂု-ဏသံ ဝိညာဏော'လုပ်။ ယသ္မိံ၊ အကြောင်(ဗဟုဗ္ဗီဟိ)သမာသ်၌။ တဂ္ဂုဏောန၊ ထို အည ပုဒ်၏ ဝိသေသနဖြစ်သော သမာသ်၏အနက်နှင့်။ သဒ္ဒါ၊ တ၏။ ဝိညာဏော၊ သိ,ပ်သော။ စ၊ ယူအပ်သော အည ပုဒ်၏အနက်သည်။ အတ္ထီ၊ ၏-ပေး။ ။ 'ယဿတ္ထ ဝိသေသန ဘူတစ အတ္ထေစ အည-ပဒ,တ္ထ,ဂုဏောန ဂယ္ဟတိ။ သေစ တဂ္ဂုဏ-သံဝိညာဏော ယဿ လမ္ဖ-ကဏ္ဏ,မာနယောတိ၊ ယတ္ထ ပန နံ ဂယ္ဟတိ

http://www.dhammadownload.com

အဆင်း။ ယသ ဘဂဝတော၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းတော် သည်။ သုဝဏ္ဏ-ဝဏ္ဏော ဝိယ၊ ရွှေအဆင်းကဲ့သို့တည့်၊ (ရွှေအဆင်းနှင့်တူ၏)။ ဣတိ၊ ကြောင့်၊ သေးယံ ဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ သုဝဏ္ဏ-ဝဏ္ဏော၊ မည်၏၊ ပြဟ္မုနော၊ ပြဟ္မာမင်း၏။ သရော၊ အသံတည်း။ ပြဟ္မ်ဿရော၊ ပြဟ္မာမင်း၏အသံ။ ယသ ဘဂဝတော၊ ၏။ သရော၊ အသံတော်သည်၊ ပြဟ္မ်ဿရော ယေ၊ ပြဟ္မာမင်း၏အသံကဲ့သို့တည်း(ပြဟ္မာမင်း၏အသံနှင့်တူ၏)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သေးယံ ဘဂဝါ၊ သည်၊ ပြဟ္မ်ဿရော၊ မည်၏။ (ခ) သယံ-ပတိတ-ပဏ္ဏ-ပုပ္ဖ-ဖလ-ဝါယုံ-တေဇယာ-ဟာရာတိ။ ဟာရာ-ဟူသည်ကား။ ပဏ္ဏာ၌၊ သစ်ရွက်ကိုလည်း၊ ပုပ္ဖ၌၊သစ်ပွင့်လည်း၊ ဖလ၌၊ သစ်သီးလည်း၊ ပဏ္ဏ-ပုပ္ဖ-ဖလာနိ၊ သစ်ရွက်၊ သစ်ပွင့်,သစ်သီးတို့။ သယံ-ပတိတာနိ၊ အလိုလိုသာလျှင်။ ပတိတာနိ၊ ကြွေကျကုန်သည်တည်း။ သယံ-ပတိတာနိ၊ အလိုလိုကြွေကျကုန်သည်တို့။ သယံ-ပတိတာနိ စ၊ အလိုလိုကြွေကျကုန်သည်လည်း၊ ဟုတ်ကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုအလိုလိုကြွေကျကုန်သည်တို့ဟူသည်။ ပဏ္ဏ-ပုပ္ဖ-ဖလာနိ စ၊ သစ်ရွက်,သစ်ပွင့်,သစ်သီးတို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်နှစ်ပါး သော သတ္တိကြောင့်။ ဘယံ ပတိတ-ပဏ္ဏ-ပုပ္ဖ-ဖလာနိ မည်ကုန်၏။ ဝါယု စ၊ လေလည်း။ တောဿ၌၊ ရှေလည်း၊ ဝါယု-တေဇယနိ၊ လေ, ရေတို့၊ သယံ-ပတိတ

သော အ-တ-ဂ္ဂါဏ-သံဝိညာဏော၊ ဃဏ-ဗဟု-ဓန-မဓနယာ-တိ'ရှု။ ။သမာသ်မှစ်၏အနက်နှင့်တကွယူရမူ၊ သို့မဟုတ် သမာသ်အတွင်း အညပုဒ်ဘစ်တ်ဝါဒင်မူ တ-ဂ္ဂါဏ သံ-ဝိညာဏ၊ မပါဝင်မူ အ-တ-ဂ္ဂါဏ သံဝိညာဏ, တည်း။ 'လမ်မြော ကဏ္ဏော ယသ သော-ဘိ လုမ်မ'ကဏ္ဏော ယံသ သေး-တိ-လမ်မ ကဏ္ဏော'၌ အညပုဒ်အရ ယောကျိုးဖြေပ်၊ သမာသ်ပုဒ်အရ, နား-ရွက်-ရှည်ဖြစ်၍၊ ယောကျိုးဖြေပ်၏ အစိတ်နာ-ရွက်သည် သမာသ်ပုဒ်အတွင်းသို့ ဝင်နေသည်ကို 'သမာသ်ပုဒ်တွင်၊ အညဝင်သည်'ဟု ဆိုသည်။ ။တစ်နည်း၊ 'လမ်မ-ကဏ္ဏ-မာနဿ' ငနာ-ရှည်သူကို ခေါ်ခဲ့ဟု ဆိုလျှင်၊ အညပုဒ်အရ, လူဖြေပ်လည်း သဟ-စရဏ,ဖြစ်၍ ပါရတော် သည်ကို-သမာသ်ပုဒ်တွင်၊ အညဝင်သည်ဟူ ဆိုသည်။ ဤအတူ- 'ဝိသာလာနိ အက္ခီနိ ယသ်သေ-တိ-ဝိသလ-ကွေ၊ ဆိန္နော ဟတ္ထော ယသ သော-တိ-ဆိန္ဒ-ဟတ္ထော' စသည်ကိုလည်း သိ။ သို့အတွက် *'သမာသ်ပုဒ်တွင် အညဝင်၊ ခေါ်တွင် တဂ္ဂါဏ'ဟု ဂုရု-နိယံ ဆို၏။ ။'ဗဟူနိဓနာနိ ယသ်ဘာတိ-ဗဟု ဓနော'။ 'ဗဟုဓန-မဓနယ'ဟူရာ၌ ဥစ္စာ အမျှားရှိသူကိုခေါ်ခဲ့ဆိုလျှင်၊ ဥစ္စာမပါ အညပုဒ်အရ လူချည်းသာ ခေါ်လာရသည်ကို၊ 'သမာသ်ပုဒ်တွင်၊ အညမဝင်-ဟု ဆိုသည်။ ဤ၌ ဗဟု-ဓန-သဒ္ဒါဏာ-ယော-ကျိုးကို မှတ်ရှုသာတည်း။ ။'တော် ပန ဘိန္နေ-ဝိသေသ နတ္ထာ တ-ဂ္ဂါဏာသ် ဓနသ် အာနယနံ ဟေ-တိ တော်ဆိန်ထပေတ္ဝေ ပုရိသ မတ်တော်ဝ အာနယနံ ဟေ-တိ' ရှု-ဒ်။ ။ဤအတူ- 'ဒိဋ္ဌော သေ-ဂဂရော ယသ သော-တိ-ဒိဋ္ဌ သေ-ဂဂရော၊တိဏ္ဏော သာဂ-ရော ယသ သော-တိ-တိဏ္ဏ သာဂရော၊

http://www.dhammadownload.com

ပဏ္ဏ-ပုပ္ဖ-ဖလဒနီ စ အလိုလိုကြွေကျကုန်သော သစ်ရွက်, သစ်ပွင့်, သစ်သီးတို့လည်း။ ဝါယု-တေဇောနီ စ၊ လေ,ရေ,တို့လည်း။ သယံ-ပတိတ-ပဏ္ဏ-ပုပ္ဖ-ဖလ-ဝါယု-တေဇောနီ၊ အလိုလိုကြွေကျကုန်သော သစ်ရွက်,သစ်ပွင့်,သစ်သီး,လေ,ရေတို့။ ။ယေသံ ဣသိနံ။ အကြင်ရသေ့တို့အား။ စ၊ တို့၏။ သယံ-ပတိတ-ပဏ္ဏ-ပုပ္ဖ-ဖလ-ဝါယု-တေဇောနီ၊ အလိုလို ကြွေကျကုန်သော လေ, ရေ-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ အစာတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ ဣသယော၊ ထိုရသေ့ဘိုသည်။ သယံ-ပတိတ-တေဇောဟာရာ၊ မည်ကုန်၏။ အယံပနံ၊ ဤသမာသ်သည်ကား။ ဒွန္ဒ-ကမ္မဓာရယ ဂတ္တေ၊ ဒွန်,ကမ္မဓာရဲ့,အတွင်းဝုပ်သော။ တုလျ၊ ဓိကရဏ-ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ (သမာသ်မုဒ်ချင်းချင်းတူသော တည်ရာ အနက်ရှိသော) တုလျ၊ဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ မည်၏။ အထဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ယေသံ ဣသိနံ၊တို့အား။တို့၏။ သယံ ပတိတ-ပဏ္ဏ-ပုပ္ဖ-ဖလ-ဝါယု-တေဇောဟိ၊ အလိုလို ကြွေကျကုန်သော လေ,ရေ,တို့မှ။ (ထည့်။ ပဒတ္ထာ၊ ဖြစ်ကုန်သော)။ အာဟာရာ၊ အစာတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်၊ တေ ဣသယော၊ တို့သည်။ သယံ-ပတိတ-ပဏ္ဏ-ပုပ္ဖ-ဖလ-ဝါယု တေဇောဟာရာ၊ မည်ကုန်၏။ အယံပန၊ ဤသမာသ်သည်ကား။ ဘိန္န-ဓိကရဏ-ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ (သမာသ်ပုဒ်ချင်း, ပြားသော တည်ရာ အနက်ရှိသော) ဘိန္နာ,ဓိကရဏ-ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ မည်၏။ (ဤဝါကျအဆုံး၀ယ် အချို့ဥ်-'ဏ,မေတ္ထေ တတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ'ဟု ရှိသည်ကား မလို)။

ဆိန္နေဒ ရုဒကဒ္ဓာ ယေန သေဒ,တိ ဆိန္ဒ-ရုက္ခော' စသည်ကိုလည်း သိ။ သို့အတွက် *'ဏင်း,တွင် ထိုနက်၊ မဝင်ထွက်၊ အဲ-ဏာပ္ပါဏပ'ဟု ဂရု-နှိဏ် ဆို၏။ ။ဤ ရှု, ဝါဒကို ပယောဂ တဂ္ဂါဏဉ် မန္ဒံဟု ဆရာတို့ဆိုကုန်၏။သဂ္ဂဇာဉ်လည်း ရှု-အတူပင် ဆိုကြကုန်၏။ ။'တဿ အည ပဒတ္ထသ္မိ ဧကစ ဝိသေသနဿနိ သမသျှမစန-ပဒတ္ထဒ တေသံ ဝိညစယန္တေ က ရိယ ဘဒဝေနဂယ္ဟန္တေ အသ္မိ-ဒ္ဓိ် တ-ဂ္ဂါဏ-သံ ဝိညဒဏောစ။ အတောဒညေစ အ-တ-ဂ္ဂါဏ-သံ ဝိညဒဏော လဃုဘာဿ။ တက္က ဒီပိကဒ၊ သဒရသ္မတ၊ ဇင်း-ဋီကာတို့၌လည်း နည်းတူပင်ဆို၏။

တစ်နည်း-'ယတ္ထ အဝယဝေန ဝိဂ္ဂဟေဒ,သမုဒါယေဒ သမဒသတ္ထော၊ သော တ-ဂ္ဂါဏ-သံဝိညဒဏောဒ နစမ၊ ယထာ-လမ္ဗ-ကဏ္ဏာဒ,တိ'ယတ္ထ ပန သမုဒါယေန ဝိဂ္ဂဒဟစ, သမုဒါယော်စ သမဒသတ္ထော်ဒ သော အ-တ-ဂ္ဂါဏ သံဝိညာဒဏောနာမ၊ ယထာ-ပဒ္မတာဒ,ဒီနီ ဒေတ္တာနီ-တိ' ဟု နီတိ, အဆိုရှိရကား။ အစိတ်ဖြင့် ဝိဂြိုဟ်လုပ်၍ အပေါင်း သမာသ်ပုဒ်အရဖြစ်မူ တဂ္ဂါဏ သံဝိညာဏ၊ လမ္ဗေစ ကဏ္ဏောယဿ,ဟု နရ-၏ အစိတ် လမ္ဗ-ကဏ္ဏနှင့် ဝိဂြိုဟ်လုပ်၍၊ သမာသ်ပြီးခါ, အစိတ် နစ-ရွာ်နှင့်တကွ၊ အပေါင်း နရ-ဤပ်ကို လမ္ဗ ကဏ္ဏော,ဟူသော သမဒသ်ပုဒ်အရ ယူ၍ အပေါင်း-သမဒသ်ပုဒ်အရ ဖြစ်သည်-ဟူလို။ ။အပေါင်းဖြင့် ဝိဂြိုဟ်လုပ်၍၊ အပေါင်းသမာသ်ပုဒ်အရဖြစ်မူ အတ-ဂ္ဂါဏ-သံဝိညစဏ၊ 'ပဒ္မတော အစဒိ ဓော်သံ

http://www.dhammadownload.com

(၇) နာနာ- ဒုမ- ပတိတ- ပုပ္ဖ- ဝါသိတ-သာန္နု,တိ=သာန္နု - ဟူသည်ကား။ နာနာ-ပုဂ္ဂလာရော၊ အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော၊ ဒုမာ၊သစ်ပင်တို့တည်း။ နာနာ-ဒုမာ၊ အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့။ နာနာ-ဒုမေဟိ၊ အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ၊ ပဲတိတာနိ၊ ကြွေကျကုန်သည်တို့တည်း။ နာနာ-ဒုမ-ပတိတာနိ၊ အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့မှကြွေကျကုန်သည်တို့။ နာနာ-ဒုမ-ပတိတာနိ၊ အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကုန်သည်တို့လည်း-ဟုတ်ကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုအမျိုးမျိုးကြွေကျကုန်သည်တို့-ဟူသည်။ ပုပ္ဖါနိ စ၊ ပန်းတို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ နာနာ-ဒုမ-ပတိတ-ပုပ္ဖါနိ၊ မည်ကုန်၏။ နာနာ-ဒုမ-ပတိတ-ပုပ္ဖေဟိ၊ အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းတို့ဖြင့်။ ဝါသိတာ၊ ထုံအပ်ကုန်သည်တည်း။ နာနာ-ဒုမ-ပတိတ-ပုပ္ဖ-ဝါသိတာ၊ ကုန်သည်။ ထသာ ပဗ္ဘတ-ရာဇသာ၊ အကြင် ဟိမဝန္တာ တောင်မင်း အား။၏။ နာနာ-ဒုမ-ပတိတ-ပုပ္ဖ ဝါသိတာ၊ အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းတို့ဖြင့် ထုံအပ်ကုန်သော။ သာန္နု (သနဝေါ)၊ တောင်လျှောတို့သည် (တောင်ထိပ်, တောင်စောင်း)၌ ညီညွတ်သော မြေအပြင်ကို

ခေတ္တာနန္တိ-ပဗ္ဘတာဒီနိ-၌ 'ပဗ္ဘတော အာဒိ ယေသံ'ဟု ဝိဂြိုဟ်လုပ်ရာ၊ ပဗ္ဘတာ,ဒိသည်၊ လမ္ဘ ကဏ္ဍ-စသည်ကဲ့သို့ ဝတ္ထုဓမ္မ စသည်တို့၏ အစိတ်မဟုတ်၊ တစ်နည်း၊ အညပုဒ်၏ အစိတ် မဟုတ်၊ အညပုဒ်နှင့် ဘာမျှမဆိုင်ရာ ဝိဂြိုဟ်ဓါကျလည်း 'လယ်ခင်း အပေါင်း'ပင် ယူရသည်။ပဗ္ဘတာဒိနိ'ဟု သမာသ်ပြီးခါလည်း။ 'ဧင်း လယ်ခင်း အပေါင်းကိုပင် ယူရသည်-ဟူလို့။ ။ဤ နီတိဝါဒသည် တေရသကဏ္ဍ ဒုကနိပါတ်၊ ဝိနယဝတ္ထု မဠုသဒ္ဒ ဒုကနိဒ်တို့နှင့်ညီ၏။ 'ပထမာ၊ပတ္တိကာ၊တိ အဝယဝေန ဝိဂ္ဂဟော သမုဒါယော သိမာသဒ္ဒော၊တော် အာဟ....ပဌမံ အာပတ္တိ ဧတေသန္တိ, ပထမ-ပတ္တိကာတိ တေရသကဏ္ဍ၊ ဝိနယဝတ္ထု မဠုသဒ္ဒ-၌။ ။ဤ နီတိ ဝါဒကား၊ အားလုံးနှံ့ပေသည်မဟု ဆရာတို့ဆိုသောဟူ၏။

တနည်း-'ယဿိမံ' ဟိ သမာသဗဒ် အညပဒနေ ဂယ္ဟတိ, အညပဒတ္ထေ ဗဟိသဒ်တိ တျ,ထ္ထေ၊ သော သမာသော တဂ္ဂုဏ သံဝိညာဏော နာမ ယထာ-ဝိသဒ လက္ခဏတိ'။ နီရုတ္တိ မဠုသဒ္ဒ-၌။ ။ဤ ဋီကာအလို သမာပုဒ်၏အဲ့နက်သည် အစိတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယှဉ်တက်အားဖြင့်လည်းကောင်း အညပုဒ်အနက်၌ အတွင်းဝင်မူ တဂ္ဂုဏ-သံဝိညာဏ၊ မဝင်မူ အ-တဂ္ဂုဏ သံဝိညာဏ-'ဝိသာလာနိ အက္ခီနိ ယဿာတိ-ဝိသလ,က္ခော,ပုရိသော'ပုံစံ၌ ဝိသာလက္ခ-ဟူသော ဧကမာသ် ပုဒ်အရ-ကျယ်သော မျက်စိအစိတ်သည် အညပုဒ်အရ ယောကျ်ား,ဖြစ်အတွင်း၌ ပါဝင်နေသည်ကို အစိတ်အား,ဖြင့် အညပုဒ်၌ ဝင်သည်ဟု ဆိုသည်။ 'ဆုဒ္ဓါ ပမုခေါ ယဿ သံဃဿာ,တိ-ဆုဒ္ဓ,ပဉ္စမုခေါ၊ ဆုဒ္ဓ,ပဉ္စမုခဿ သံဃဿ ဒါန် ဒေတိ'ပုံစံ၌ ဆုဒ္ဓ,ပဉ္စမုခ-ဟူသော သမဓသ်ပုဒ်အရ ဆုဒ္ဓဿည် သံဃဿ-ဟူသော အညပုဒ်တွင်

http://www.dhammadownload.com

တောင်လျှင် ဆိုသည်)။ သန္ဓိ၊ ကုန်၏။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ သောယံ ဗဟုတရာဂဿ၊ သည်။ နာနာ-ဒုမ-ပဟိတ-ပုပ္ဖ-ဝါသိတ-သာနုမည်၏။ အယံ ပန၊ ဤသမုဒသ် သည်ကား။ ဤမြစ်ရေဟာ-တပ္ပုရိသ်-ဂဗ္ဘော၊ ဂင်္ဂါရဲ့ တပ္ပုရိသ် အတွင်းပုပ်သော။ တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ တုလျာဓိ-ကရဏ-ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ မည်၏။ အထဝါ တစ်နည်းကား။ ဝါသိတာ ဆုံအင်ကုန်သော၊ သာနူ (သာနုဝေါ) တောင်လျှင် တို့တည်း။ ဝါသိတ-သာနူ၊ တို့၊ သာပေက္ခတွေ့၊ (ဝါသိတ သဒ္ဒါ၏။ သစနုံ-ဖြင့်, ပုပ္ပေဟိ သဒ္ဒါကိုလည်း) ဦးခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သဏီပီ၊ ရှိသော်လည်း 'ဂမကတွေ့ခ'၊ ဤသိတာ သာနူ-ဟူသော ဝါကျအဆိုက်၌ကဲ့သို့ ပုပ္ပေဟိ-သဒ္ဒါ၏။ ဝါသိတ-ဟူသော မိမိ၌သစ္စ စပ်ရသည့်အဖြစ်ဟူသော အစပ်သမွှန်ကို သိစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမစသေ၊ (ဝါသိတာ သာနူ-ဝါသိတ-သာနု-ဟု နောက်ပုဒ်နှင့် သမစသ်ဓွဲစင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗဟဿ ဗဟုတ ရာဇဿ၊ အား၊ ၏။ နာနာ-ဒုမ-ပတိဘာ-ပုပ္ပေဟိ၊ အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းတို့ဖြင့်။ ဝါသိတ သာနူ၊ ထုံအပ်ကုန်သော တောင်လျှင် တို့သည်။ သန္ဓိ၊ ကုန်၏။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ သောယံ ဗဟုတ ရာဇဿ၊ သည်။ နာနာ-ဒုမ-ဗတိတ-ပုပ္ပ-ဝါသိတ-သာနူ မည်၏။ အယံပန ကား။ ဘိန္နဇဓိကရဏ-ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ ဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ မည်၏။

တိုက်ရိုက်အဓိဝင်ယော်လည်း ဗမုခ-ဟူသော ယှဉ်ဘက်ကြောင့် ဒါနံ ဒေတိ-၌ အညပုဒ်အရ သံဃဿသည် ဘလ္လုခံဖြစ်သကဲ့သို့ အကြီးအမှူး, ဦးစီးရွေဆောင် ဖြစ်သော ဘုရားလည်း အလ္လုခံမှုမှာ အလ္လုခံ သမ္ဗန္ဓါနဖြစ်၍ ပါဝင်လေစော့သည်ကို ယှဉ်ဘက်အားဖြင့် အညပုဒ်အတွင်း ဝင်သည်ဟု ဆိုသည်။ ။'ဗုဒ္ဓ-ပမုခဿ၊ သံဃဿ၊ ဒါနံ ဒေတိ-တိ သံဃဿ စ ဒါနံ ဒေတိ၊ ပမုခအ္ဘူတဿ ဗုဒ္ဓဿ စ ဒါနံ ဒေတိ' ဤသို့ဖွဲ့ကြည့်။ ။ဤအတူ သ-ပုတ္တဒါရော အာစရတောတိ ပုတ္တဒါရော စ အာဂစ္ဆော၊ပုရိဿေစ စ အာဂတတေစ၊ အာ၊ဒယော သရူနစမ်-တို-အ-ကစရော စ သရော နစမ အာဂစ်-ရောဒယော စ သရ နစမ'စသည်ကိုလည်း သိလေ။ ။သဟယောဂဂ အရကို ပုဒ်စစ်၌ ဒါနံ ဒေတိတို့ကိုကောက်ဟူ၏။ ။ဂုဏီ ဘူတာနံ ပိ ဟိ စမ္မ သံဃာနံအတွဝါဒေတဗ္ဗတာဝေါ သဟယောဂဂေန ဝိညာယတိ၊ ယထာစ သ ပုတ္တ ဒါရော အာဂတောစတိ ပုတ္တဒါရဿပိ အာဂမနံ' ဟူသော ဋီကာကျော်နှင့် မညီ။ ။'ဘိန္နေစ သုကော်စ ယဿ သေစ-တိ-ဒိန္နသုကော်စ.ရာဇာ, စသည်ကား၊ အာတဂုဏ်ပုံစံ၊ ဤ၌ ဒိန္နသုကော်စဟူသော သမာသ်ပုဒ်အရ အခွန်ဘဏ္ဍာစကား၊ ရာဇာဟူသော အညပုဒ်အရ, မင်း၏အစိတ်မဟုတ်၍၊ အညပုဒ်နှင့် ဘာမျှမဆိုင်၊ အညပုဒ်သို့ အစိတ်အစားဖြင်လည်း မဝင်။ 'ဒိန္နသုကော်စ ရာဇာ ဒါနံ ဒေတိ' ဟုရာ၌၊ မင်းသည် အလ္လုပေးသူ ကတ္တားဖြစ်သလို၊ ဒိန္နသုက် သမာသ်၏အနက် အခွန်ဘဏ္ဍာသည် ဒေတိ-၌, ရာဇစ-ဟူသော အညပုဒ်နှင့်ယှဉ်ဘက်မဖွဲ့တတ်၍ ကတ္တားမဖြစ်ထိုစ်

http://www.dhammadownload.com

(ဃ) ဗျာ၊လမွဲ၊မွှေ၊ခရ၊ဗီန္ဒု–စုံမွှိဟ–ကူဋ္ဌေ၊, တီ–တူဋ္ဌေ၊, ဟူသည်ကား။ အမွှံ၊ ရေကို။ ခရေတီ၊ ဆော်တတ်၏။ ဣတီ၊ ကြောင့်။ အမွှ–ခရော၊ မည်၏။ သေ၊ ထိုရေကိုဆော်တတ်၏ဟူသည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ ပဋ္ဌန္နော၊ မိုးတိမ်တည်း။ (နိရုတ္တိ မဋ္ဌူသစ နည်းတည်း။ နိဿယတ္ထိဋ္ဌကား မိုးနှင်သစ်ဟူ ဗေးကုန်၏။ 'ပဋ္ဌန္နော်', အမွှံ–ခရော, တျာ၊ဒယော ဟိ မေဃပရိယာယနာမာ၊ဘိ။ ကောစိ ဝန ပဋ္ဌန္နောတိ ဧဝံ နာမကော ဒေဝ စဿာပနကော ဒေဝပုတ္တော၊တိ ဝဒန္တိ။ နတေသံ တံ သာရတော၊ ပစ္စေတဗ္ဗံ' မဋ္ဌူသာ)။ ဝိဝိဓ၊ အထူးထူးအထွေထွေအား ဖြင့်၊ အာ၊လမွှော၊ ကောင်းကင်၌ မှိုသည်တည်း။ ဗျာ၊လမွှော အထူးထူး အထွေထွေအဝေးဖြင့် ကောင်းကင်၌မှိုသည်။ ('ဗျာ၊လမွှော'၌–ဝိ×အာ×လမွှ,ဖြတ်။ အာ–ပုဗ္ဗ×လဗိ,အဝလမွှနေ မှိတင်းခြင်း အနက်ဟော၊ 'အနိလ–ပထေ နဘေ အာလမွှဆီ,တီ–အာလမွှော'လုပ်၊ ။'လဗိ×သံသန သဒ္ဒေသု၊အဝ×အာ×အဝလမွှနေ'

ရကာစး ယှဉ်ဥတက်အားဖြင့်လည်း၊ အညပုဒ်သို့ မပါဝင်၍ အ–တဂ္ဂါ–သံဝိညာဏော, မည်၏။ ။ဤအလို *'အညပုဒ်တွင်၊ သမဒတ်ဝင်၊ ဧခါတွင် တဂ္ဂါ'။ ။ ဆင်းဥ–ထိုအနက်၊ မဝင်ထွက်၊ အ–တဂ္ဂါပ'–ဟု နိယုံကိုပြင်။

တစ်နည်း–အညမုဒ်၌ ထိုကဲ့သည့်အစးလျော်စွာ ဝိဘတ်ခုနစ်သွယ်တွင် ထင်မြင်ရာကိုစဲ့၍ ပဟုဗ္ဗီဟိ ခုနစ်မျိုးပြား၏။ ဝုတ္တိဉ္စ ဖုံစံဆင်ရှစးလတ္တံ့။

ပဟုဗ္ဗီဟိ နဝဘေဒ–ဘနည်း၊ 'သေ၊ စ နဝဝိဓေ ဒွိ–ပဒေါတုလျာဓိကရဏော်ဒွိ ပဒေ၊ ဘိန္နာဓိကရဏော်, တိ ပဒေါ, နှ–နိပါတ ပုဗ္ဗပဒေါ, သဟ ပုဗ္ဗပဒေါ ဉပမာစန ပုဗ္ဗပဒေါ, သခ်ျော်၊ဘယပဒေါ, ဒိသဿ္ဆာဒဏ္ဍော, ဗျတိဟာရ လက္ခဏော စာ,တိ' ရှု–အဆိုရှိ၍, ပဟုဗ္ဗီဟိသည် (၁) ဒွိ–ပဒ တုလျာဓိကရဏ၊ (၂) ဒွိ–ပဒ ဘိန္နာဓိကရဏ၊ (၃) တိ–ပဒ၊ (၄) နှ–နိပါတ ပုဗ္ဗပဒ၊ (၅) သဟ–နိပါတ–ပုဗ္ဗပဒ၊ (၆) ဥပမာစန ပုဗ္ဗပဒ၊ (၇) သခ်ျော် ဘယပဒ၊ (၈) ဒိသဿ္ဆာဒဏ္ဍတ္တ၊ (၉) ဗျတိဟာရ လက္ခဏာ, အာ၊ဖြင့် ကိုးပါးတည်း။ ထိုတွင်–'လမွှော ကဏ္ဏော ယဿ သော်တိ–လမွှ–ကဏ္ဏော'စသည်ကား လမွှ×ကဏ္ဏ နှစ်မုဒ်ရှိသည့်ပြင်၊ ရွှေ–နေ့ဆီနှစ်ပုဒ်လုံး ဗထမာချည်းဖြစ်၍ အချင်းချင်း ဝိဘတ်တူသောကြောင့်။ သို့မဟုတ် လမွှ အရ လည်း နားရှက်ရှည်သူ လူဖြပ်၊ ကဏ္ဏ–အရလည်း နားရှက်ရှည်သူ လူဖြပ်ဝင် ဖြစ်၍ နှစ်ပုဒ်အရတူသောကြောင့် ဒွိပဒ တုလျာဓိကရဏ ပဟုဗ္ဗီဟိ တည်း။ ဆိန္နော ဇာတ္ထော ယဿ သော၊တိ–ဆိန္ဒ–ဟတ္ထော၊ ဒိန္နော သုက်ကော် ယဿ သော၊တိ–ဒိန္ဒ,သုက်ကော်' စသည်ကိုလည်းထုတ်။

၂–နွိ–မဒ–'ဆတ္တံ စါကိမိ အဿာ တိ–ဆတ္တ–ပါကိ' စသည်ကား၊ ဆတ္တ×ပါကိ, နှစ်ပုဒ်ရှိသည့်ပြင်၊ ရွှေပုဒ် ပထမာ, စနစက်ပုဒ် သတ္တမီဖြစ်၍ အချင်းချင်း ဝိဘတ် မတူသောကြောင့်၊ သို့မဟုတ် ဆတ္တ–အရ၊ ထီးဖြပ်၊ ပါကိ–အရ လက်ဖြပ်ဖြစ်၍

http://www.dhammadownload.com

ခေတ္တထိုင်သင့်ပြီဟု။ ။နိဿယ-တိုဋ္ဌကား၊ အာလမ္ဗေါ၊တဲ့ခရဲ့ခွဲသည်ရှိသည်တည်း-ဟူကုန်၏။ ။ဗျာ၊လမ္ဗေါ စ၊ အထူးထူးအထွေထွေအခြင်းအရာဖြင့် ကောင်းကင်၌ မှီသည်တည်း ဟုတ်၏။ သော၊ ထို အထူးထူးအထွေထွေအားဖြင့် ကောင်းကင်၌ မှီ၏ဟူသည်။ အမြဲ၊ ဓရော စ၊ ရေကို ဆောင်တတ်သော မိုးတိမ်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗျာ၊လမ္ဗ-မ္ဗု-ဓရော၊ မည်၏။ ဗျာ၊လမ္ဗ-မ္ဗ-ဓရဿ၊ အထူးထူး အထွေထွေအားဖြင့် ကောင်းကင်၌မှီသောရေကို ဆောင်တတ်သော မိုးတိမ်၏။ ဗိန္ဒု၊ ရေပေါက်တို့တည်း။ ဗျာ၊လမ္ဗ-မ္ဗု-ဓရ-ဗိန္ဒု။ အထူးထူးအထွေထွေအားဖြင့် ကောင်းကင်၌ မှီသော ရေကို ဆောင်တတ်သော မိုးတိမ်၏ ရေပေါက်တို့။ ဗျာလမ္ဗ-မ္ဗု ဓရ-ဗိန္ဒူဟီ၊ အထူးထူးအထွေထွေအားဖြင့် ကောင်းကင်၌ မှီသော ရေကို ဆောင်တတ်သော မိုးတိမ်၏ရေပေါက်တို့ဖြင့်။ စုမ္ဘိတာ၊ စုပ်, မှုတ်အပ်, ထိအပ်သည်တည်း။ (ထိအပ်-ကား အဓိပ္ပါယ်ထွက်၊ စုပ်, မှုတ်အပ်-ကား ခေတ္တထွက်။ စုဗိ စုမ္ဘ×ခစတ်၊ ဝုံခြင်း၊ စုပ်, မှုတ်ခြင်းအနက်ဟော။-'စုx စုမ္ဘန၊ ဝိဏာမ္ဘ စုဏ္ဍဒိ'။

နှစ်ပုဒ်အရ မတူသေစကြောင့် ဘိန္နာ-ဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိတည်း။ အဿ မုရိသဿ၊ ထိုယောကျ်ား၏။ ပါဏိမှိ၊ လက်၌။ ဆတ္တံ၊ တီးသည်။ အတ္ထိ၊ ၏-ပေး။ ။'သတ္တံ ပါဏိမှိ အဿ-တိ-သတ္တ-ပါဏိ၊ ခဂ္ဂံ ပါဏိမှိ အဿ-တံ-ခဂ္ဂ-ပါဏိ' စသည်ကို လည်းထုတ်။ ။ခါတ်ကြာ-ဆရာသည် သမာနာဓိ ကရဏ၊ သို့မဟုတ် တုလျာဓိကရဏပုဒ်တို့၏သဘ ဗဟုဗ္ဗိသမာသ်ဖြစ်၍၊ ဘိန္နာဓိကရဏပုဒ်တို့၏ သမာသ်အဖြစ်ကို အလို့မရှိသောကြောင့်- 'ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာနာ-ဓိကရဏာ-နာ-မီတိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဗျာဓိကရဏာနံမာ ဘဝတု စဗ္ဗဟိ ဘုဇ္ဇာ,မဿေ,တိ'၊ ၂-၂-၂၄၊ဟု ဆိုကုန်၏။ ဤကဲ့သို့-စသော ဆရာတို့ကား၊ တုလျာဓိကရဏပင်ဖြစ်သော်လည်း 'ပဗ္ဗ ဘုတ္တဝန္တော အဿ' စသည်၌ သမာသ်၏အဖြစ်ကို အလိုမရှိ၊ ဘိန္နာဓိကရဏမင်ဖြစ်သော်လည်း ဥရသိ-လေ-ခမော,ကဏ္ဏော ဇာလေ-ခ' စသော များသောအရာ၌ သမာသ်အဖြစ်ကို အလို ရှိကြကုန်၏။ အဿ၊ ထိုသူအား။ ပဗ္ဗ၊ ငါးယောက်ကုန်သော်။ ဘုတ္တဝန္တော၊ စားသုံးသူတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥရသိ လေ-မော၊ ရင်၌တည်သော (ပေါက်ရောက်သော)အမွေးရှိသဖြူ။ ကဏ္ဏော ကဲ-ဒ္ဒေ-ခ၊ လည်(လည်ပင်း)၌ တည်သော မည်းနက်သော အမှတ်ရှိသဖြူ-ပေး။ ။'ဥရသိ ဌိတာ-နှိ လေ-ခမနှိ အဿ-စ-တိ-ဥရသိ လောလေ၊ ကဏ္ဏေ ဌိတော-ခ ကခလေ-ခ အဿာ-တိ-ဇာဏ္ဏေ ဇာလေ-ခ' လုပ်။ ။'နနု တေ-ဒေဝ ကထံ?ဥစ္စတေ၊ ဗျာဓိကရဏာနံ ဗဟုဗ္ဗိဟိမှိ ဇာတေ ဝိ-ခဏ္ဍိ-ဇာဿ-ဣတ္ထိဿ အနဓိဂမတော၊ အဘိဓာန ဂမ-ခ ဟိ ကိတ-ဓာဒ္ဓိတ သမာ-ခသဘ ဘဝန္တိ-တိ၊ နဟိ ပဗ္ဗဟိ ဘုတ္တ,မဿေတိ ဝါကျေ ယော-ခ အတ္ထော ဗုတ်-ဇာတော, သော ပဗ္ဗ ဘုတ္တ သဒ္ဒေန၊ အတော ဧ-စ ဘုတ္တ ဝန္တော အဿ, သတ္တ-ဘုတ္တဝန္တေ-ခ အဿာ ဣတ္ထိ-တြ သမာနာ-ဓိဇာရဏော်ပိ နှ သမာ-ခသဘော' သံခိတ္တသာရ-ဋီ။ ။'တုလျာဓိ ဇာရဏော်ပိ ကွစိ ဝါကျေ-မေဝ ဒိဿတေ၊ ဗဟု ဘုတ္တဝန္တော အဿော-တိ

http://www.dhammadownload.com

ဓာတုရူပဒဿနး ။'စုပေါ်×မန္ဒး၀တ္ထိုနဝ-ဒ္ဒုဒနေ စုဗိ စ, စုမွဲ စ။ စုံ, ဘူ, ဝဒန သံယောဇဂေ၊ စုရော ထေဏော် စုမွိ-ဘူ, သိယ'။ ခဒတ္ထတ္ထသင်္ဂဟဋီကာ။ ။ပုတ္ထံ မုဒ္ဓနိ စုမွတိ' သဒ်းကို အဓိသည် ဦးခေါင်း၌ စုပ်, မှုတ်သကဲ့သို့၊ တောင်တူင်းကို မိုးရေ ပေါက်တိုသည် စုပ်-မှုတ်သည်။ ဝါ ထိသည်-ဟူလို့)။ ဗျာ-လွမ္ဘ-မွှ် ဓရ ဗိန္ဒု-စုမွိတေစ၊ အထူးထူးအထွေထွေအား-ဖြင့် ကောင်းကင်၌မှိသော ရေကို ဆေးငင် တတ်သော မိုးတိမ်ဒ်ခေပေါက်တိုသည်။ စုပ်-မှုသ်အပ်, ထိအပ်သည်။ ဃဿပဗ္ဗတ ရာဇဿ၊ အား။ ၏။ ဗျာ-လမွ်း-မွှ်-ဓရ-ဗိန္ဒု-စုမွိတေစ၊ အထူးထူးအထွေထွေ

ပုထမန္တေ်ပီ၊အသ္ဆတြ နဒီသ္ဆ ဓော-ဝုဒ္ဓေ ဒေဝေ ဂတေစ ဟော သေစ-ဝုဋ္ဌ-ဒေဝေါ လ္ဆတိ၊ စာသ္ဆ စာတုလ္ဆာ-ဓိကရဏော,ဘိန္နာ-ဓိကရဏော စေါ အဘိဓာနတော်စ သမာသ ဆ်ညာဃ-မီတိ' ကစကန္တ-ဋီ။

ဓု-တိ-ပဒ-'မတ္ထစ ဗဟဝေါ မစ တဂ်ါ အ-သ္ဆိန္နိ-မတ္တ-ဗဟု-မစတဂ်ါ' စသည် ကာ၊ မတ္တ×ဗဟု×မစတဂ်,သုံးပုဒ်ရှိ၍ တိ-ပဒ ဗဟုဗ္ဗိဟိဓာန်း။ 'အသ္ဆိ'ဝနေ၊ ထို တေစ၌။ မတ္တာ၊ အမုန်(မုန်)ယစ်ကုန်သော။ ဗဓာစေါ၊ မျာ်းကုန်သော၊ မစတဂ်ါ၊ မစတဂ်-ဆင်မျိုတိုသည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏-ပေး။ 'ပဗ္ဗ ဂါဝေါ ဓနံ အဿစ-တိ၊ ဝဗ္ဗ-ဂေါ-ဓနော၊ သီဟဿ ပုဗ္ဗဒ္ဓံ ဝီယ ဆာစယော စ အဿစ-တိ-သီဟ-ပုဗ္ဗဒ္ဓ-ဆာယော' စသည်ကိုလည်းထုတ်။

ဂု-နုနိပါဒ- 'နဝိဇ္ဇန္တိ အာသဝါ ဇေတသ-နွိ-အနစသဝါ' စသည်ကာစ၊ နု-နိပါတ်ပုဒ် ရှေ-ရှိသောစကြောင့် နု-နိပါတ ပုဗ္ဗပဒ ဗဟုဗ္ဗိဟီတည်း။ -ဇေတသံ၊ ထိုသူတိုအား။ အာသဝါ-အစသဝေါတရားတိုသည်၊ နဝိဇ္ဇန္တိ၊ မရှိကုန်'-ပေး။ ' ။ 'နတ္ထိ ဇေတ္တ ယမေစ-တိ,အ-သမေစ, ဘဂဝါ၊ နတ္ထိ သံဝါသေစ ဇေတသ္မိ,အ-သံဝါသာ၊ နတ္ထိ ဥတ္တရော ဇေတ္တာ-တိ-အနု-တ္တရော၊ နဝိဇ္ဇတေ ဝုဋ္ဌ ဇ္ဇေစ-တိ အ-ဝုဋ္ဌိဇေဂ, ဇနပဒေါ' စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ။'အဝိဇ္ဇမာနေစ ပုတ္တေစ ဃဿာ-တိ-အ-ပုတ္တေစ၊ အ-ဝိဇ္ဇမာနစ ဘာရိယာ ယဿာ-တိ-အဘာရိဇော' မှိစ်မျာ်း၌ နဉ်(န)-သဒ္ဒါမှ နေစ်ဖြစ်သော ဝိဇ္ဇာမာန-သဒ္ဒါကို ဝိကပ်အစ-ဖြင့် ချေခြင်းကို 'နဉ်သမ္မ အတ္ထ၂-တ္ထာနံ ဗဟုဗ္ဗိဟိ ဝါ စေစ-တ္တရ ပဒ-လေစဇေါ စ စတ္တဗ္ဗော'၊ ၂-၂-၂၄ ဟု ဝါတ္တိက ဆရာဆို၏။ သစသနီကာကျမ်း-စန်တိဋ္ဌကစ၊ အဝိဇ္ဇမစန-သဒ္ဒါကို တိုက်ရိုက်ဆိုလိုဆေစ-ခါ, ပုတ္တ-စသော သဒ္ဒါနှင့်ဓဲ့စပ်၍ အဝိဇ္ဇံမာန-ပုတ္တော စ, စသည်ဖြစ်၏။ တိုက်ရိုက်မဆိုလိုသောအခါ အဝိဇ္ဇမာနတ္တ, န-သဒ္ဒါနှင့်တဲ့၍ အ-ပုတ္တော စ,စသည်ဖြစ်၏။ ကျိသို့ အသုံး-ပြုကြ၏။ ။'ပ-ပတိတံ ပဏ္ဏံ အဿစ-တိ-ပ ဗဏ္ဏော၊ ပပတိတံ ပလစသံ အဿဇ-တိ ဗပလစသေစ'စသေစ ပုံစံ၌ ပ-စသော ဥပသာရတို့၏ ပဏ္ဏ-စသော သျာဒျန္တနှင်စပ်ရာ၊ ပါဒီမှ နောက် ဖြစ်သော ဓာတ်ဖြင့်ပြီးသော နေစက်ပုဒ် ပကိတ-စသည်၏ ဝိကပ်အစ-ဖြင့် ကျေ ခြင်းကို 'ပါဒီဟိ ဓာတုဇဿု-တ္ထရပုဒဿ လောပေါ် စ ဝါ ဗဟုဗ္ဗိဟိ စတ္တဗ္ဗော

http://www.dhammadownload.com

အစားဖြင့် ကောင်းကင်၌ မှီသော ရေကိုဆောင်တတ်သော မိုးတိမ်၏ ရေပေါ်၌ တိုက်သည် စုပ်-မှုတ်အပ်, ထိုအပ်သော။ ကူးဌာ၊ တောင်ထွဋ်သည်။ အတ္ထိ ၏။ ဤတိ၊ ကြောင်းသော စဗ္ဗတရာဇာ သည်။ ဗျာလမှ-မွှ-ဓရ-ဗိန္ဒု-စုမြိတ-ကူဋ္ဌော မည်၏။ အယံ ပန၊ ကာ။ ကမ္မဓရယ-တပ္ပုရိသ-ဂဇ္ဇော၊ ကမ္မဓာရဲ့ တပ္ပုရိသ်, အတွင်းငုပ်သော၊ တုလျာ-ဓိကရဏာ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ တုလျာဓီ ကရဏာ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ မည်၏။ ။အထဝါ၊ ကာ။ စုမ္ဗိတော၊ စုပ်-မှုတ်အပ်, ထိအပ်သော၊ ကူဋ္ဌော-

---

၂-၂-၂၄၊ ဟု ဝါတွင်ကဲ့ဆရာဆို၏။ သာသနိုက ကျမ်းဂန်၌ဧာ၊ တိုက်ရိုက်ဆိုလို သောအခါ ပ-ပကိတ-ပတ္ထော-ဏူ ဆို၍၊ တိုက်ရိုက်မဆိုလိုသောအခါ ဂတတ္တာ၊ ဝါစကာ,ပ-ဥပသာရန္ဒင့်တဲ့စပ်၍ ပ-ပတ္ထော,ဟု သုံးနှုန်းရိုးပြု၏။ ဤကို ထောက်လျှင် ပါဠိ ပုဗ္ဗ ပဒ ဗဟုဗ္ဗီဟိလည်း ရှိသင့်သေးသည်။ သို့ရာတွင် အသုံးမထင်လှ၍ မှု-ဆရာ မဆိုသည်-ဟု ယူရန်ရှိ၏။

၅-သဟ-'သဟ ဟေတူဟိ ယော့တိ-သ-ဟေတုကော' စသည်ကစား၊ သဟ-သဒ္ဒါ ရှေရှိသောကြောင့် သဟ-ပုဗ္ဗ ပဒ ဗဟုဗ္ဗီဟိစည်း။ 'ဟေ ဓမ္မေ၊ အကြောင်စာရားတို့သည်။ ဟေတူဟိ၊ ဟိတ်တို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဝတ္တန္တီ၊ ဖြစ်တတ်ကုန်၏'-ပေး။ ။'အညပဒ-တ္ထေ ပထမန္တေပိ' ဆု ကာတန္တဝုတ္တိအဆိုရှိ၍၊ ယင်းသဟ ပုဗ္ဗ ပဒ သည် ပထမ-ဗဟုဗ္ဗီဟိမည်၏။ ။ဝါဏိနီ-ဒ္ဝဲလည်း သဟ-သဒ္ဒါ၏ တုလျာဓော၁၌ စာတိဆန္တနှင့်လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသော သ-ကမ္မက, သ-လောမက, စသည်၌ သျှာဒျန္တ-ပုဗ်နှင့်လည်းထောင်း၊ ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသ် စပ်လုပ်ရမည်ဆို၏။ ။'တေန သဒ္ဓိဟေတိ တုလျဟောဒေ' ပါဏိနီ၊ ၂-၂-၂၈။ ။'သဟေ-တိ တေ သဒ္ဒရူပံ တုလျာဟောဒဂ ဝတ္တမာနံ တေန-တိ တတိယန္တေန သဟ သမဿ-ဿ,ဗဟုဗ္ဗီဟိ စသမာဒသော ဘဝတိ၊ သဟ ပုဒတ္တေနာဂတေစ သ-ပုတ္တေစ သ-စ္ဆတ္တော၊ သကမ္မိ-ဘာရော'ကစသိကာ။ ။'ပုတ္တေန သဟ-သ-ပုတ္တော,သဟ ပုတ္တော ဝါ အာဂတေစ, တုလျာဟောဂ ဝစနံပါဃိကံ၊ သ-ကမ္မကေစ၊ သ-လောမကေစ' သိဒ္ဓန္တကောမုဒ်။ ဤ-စကားရပ်တို့ဖြင့်လည်း၊ 'ဗဟုဗ္ဗီဟိ ဆမာနဝိဓိ ကရဏော စ ဝတ္တတ္ထော။ ။ပထမ-တ္ထ-မေကော် ဝဇ္ဇယိတ္ဝာ သဒ္ဒ-ဝိဘာတျာ-တ္ထေသု ဗဟုဗ္ဗီဟိ ဘဝတိ' ဟူသော အချို့ သက္ကတ ဗျ ကရဏ်းဆရာတို့ ဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိမရှိ။ ပထမာ ဗဟုဗ္ဗီဟိ မရှိ-ဟု ဆိုသော ဝါဒကို ပယ်ချဘာဒမြစ်၏။

'အညပဒတ္ထေ ပဓာနန္တေပိ, သဟ-ပုတ္တေနစ-ဂတေစ-သ-ပုတ္တကေစ၊ သဟ လောမေန စတ္တဇေ-သလောမကော၊ ဝိဇ္ဇမာန လောမကော ဤစ္ဆတ္တော၊ ဧဝံ-သ, ပုက္ခရော သ-ကဏ္ဏကော' ကာတန္တဝုတ္တိ၊ ၂-၅-၉။ ။'သဒ္ဒ-စ္စာဒီ အာဂမန မုဘိန်း တုလျာမိတိ တုလျတ္ထော,တြ သဟ,သဒ္ဒါ ဝိဇ္ဇာမာနံ-တ္ထော စ သမဿတေ ဤစ္ဆ-ဟ-သဿ လောမေနေ,တျာဒီ သဟ-သဒ္ဒဿ တုလျယောဂေ တတိယန္တေန သမာသော-တိ နဝ-ဒရိယတော၊ တုလျာ-ဓိကရိဏော်ပိ တုစိ ဝါကျေ-ဒေဝ ဒိဿတေ

http://www.dhammadownload.com

တောင်ထွဋ်စာည်း။ စုမ္ဘိတ-ကူဋဒ္ဓ၊ စုပ်-မှတိအပ်သော ထိအပ်သော စတောင်ထွဋ်။ သာဝေကွဲတွေ၊ စုမ္ဘိတ သဒ္ဓါ၏ ကူဋ-ပြင့်, ဗီနွှ သဒ္ဓါကို ငဲ့ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိဝိ၊ ရှိသော်လည်း။ ဂမကတ္တာ၊ ('စုမ္ဘိတော×ကူဋ္ဌော' ဟူသော ဝါကျ အခိုက်၌ကဲ့သို့ ဗီနွှဟိ-သဒ္ဓါ၏ စုမ္ဘိတ-ဟူသော မိမိ၌သာစပ်ရသည့်အဖြစ် ဟူသော အာစပ်သာမှန်ကို) သိစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာသော၊ ('စုမ္ဘိတော, ကူဋ္ဌော-စုမ္ဘိဘ ကူဋ္ဌော'တူ) နှော်ကပ်မှုဒ်နှင့်သမာသ်တဲ့စပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၏။ ဟာသ် စဗ္ဗတရာဇာသ၊ အား။ ၏။ ဗျာလမ္ဗ-မ္ဗ၊ စရ ဗီနွှဟိ၊ အထူးထူးအထွေထွေ

ဗဗ္ဗ ဘုတ္တဝန္တော အသော'တိ ပထမန္တေပိ အညတြ နဒီသာတော၊ 'ဒုဋ္ဌေ ဒေဝ ဂတော ဟော သေဝ ဝုဋ္ဌ-ဒေဝေါ်တိ၊ တသ္မာ တုလျာ-ဓိကံရကော ဘိန္နာ-ဓိကာရကော ဝါ အတ္ထိဓာနတော သဓိဓာသဒ္ဒာ-ဟ-မိတိ၊ အတော တုလျာ-ဓိကာရကာနိ ပဒါနိ ဒုတိယံစ-ဒျန္တေ အညပဒတ္ထေ' ဣစ္စဓိကာရံ နိဿာဟ နှ စတ္ထံပ်-မေဝ ကာတန္တ-ဒ်ီ။ ။'ကောစိ တု ပထမန္တ-ညပဒတ္ထေ သမာသ်-မေဿတိမာနာ မစတုထ်စ သဟိတော ဆ-မာတုကောစ-'တိ တတိယာ တပုရိသံ ဝစန္တိ' မုဒ္ဓဗောစ-ဒ်ီ။

၆-ဥပမာ-'ကာကော ဝိယ သူရော အဃ-နွှ် ကာက-သူရော စသည်ကား ဥပမစန သဒ္ဓါ ရှေ-ရှိသော်ကြောင့် ဥပမာန ပုဗ္ဗပဒ ဗဟုဗ္ဗိဟိတည်။ 'အဃံ၊ ဤသူသည်၊ ကစကော ဝိယ၊ ကျီးကဲ့သို့။ သူရော၊ ရဲလှန်း၏-ပေး။ ။'အန္ဓော ဝိယ ဘူတော စယံ-နွှ် အန္ဓိဘူတော ပစလော' စသည်ကိုလည်းထုတ်။ 'ဥပမာနော ပမေယျ့ ဘာဝပသိဒ္ဓတ္တံ ဣဂ-သဒ္ဓါ၊ပယောဂေါ' ဟူရကား၊ ဥပမစ ဥပမေယျ့၊ နှစ်ပါးကို ထင်ရှား-သိသစရန် လောကိက ဝိဂ္ဂဟဒ္ဓိ ဣဂ သဒ္ဓါကို ယှဉ်ရသည်။ ဝါကျနက် ကြွား-ပြီး-က ဟောပြီး-သော အနက်ရှိသောကြောင့် မယှဉ်ဥ မထစ-ရ၊ ချေပစ်ရသည်' 'ဝုတ္တတ္ထာန-မပွဲ-ယ္ဒစဂေါ' ဟူလို။ ။ထို ဥပမာန ပုဗ္ဗပဒသည် ဥပမာနပုဒ်၌ ပထမာ ကျော်သော ပထမာဃ-တ္ထ, ဆဋ္ဌီ ကျော်သော ဆဋ္ဌျတ္ထ, နှစ်မျိုး ရှိရာ၊ ဆိုခဲ့ပြီး၊ ပုံစံကား၊ ပထမာယ-တ္ထတည်း။ 'သုစဏ္ဍော ဝဏ္ဏော ဝိယ ဝဏ္ဏော ဟာသ သော'-ယံ-သုဝဏ္ဏ-ဝဏ္ဏော ဘဂဝါ'စသည်ကား ဆဋ္ဌျတ္ထ ဥပမာန ဗဟုဗ္ဗိဟိတည်။ 'သီဟာဿ ပုဗ္ဗဒ္ဓံ ဝိယ အသ္သ ကာယော-တိ သီဟ-ပုဗ္ဗဒ္ဓကာယော၊ ပြဟ္မ-ဿရော ဝိယ အဿ ဇဿ-တိ ဇော် ဇဿော' စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ။သုစဏ္ဍ-ဝဏ္ဏ× ဝဏ္ဏော ဆိုအပ်လျက် ရှေ ဥပမာန သုဝဏ္ဏ ဝဏ္ဏ-ပုဒ်က နောက် ဝဏ္ဏကို ချေ၍ သုဝဏ္ဏ ဝဏ္ဏော ပြီး-သည်။ ။သက္ကတ-၌ သြဋ္ဌသ် မုခံ ဣဂ မုခံ ဟသ် သော-သြဋ္ဌ-မုခေါ' ထုတ်၏။ ရှေ-ဥပမာန သြဋ္ဌ မုခ, ပုဒ်၏ အစိတ်, နောက်-မုခ, ပုဒ်ကို ချေ-တူ၏။ -'ဃသ်၊ အကြောင်သူအား၊ သြဋ္ဌသ်၊ ကုလား-အုပ်၏။ မုခံ ဣဂ၊ မျက်နှာ ကဲ့သို့၊ မုခံ၊ မျက်နှာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏'-ပေး။

http://www.dhammadownload.com

အားဖြင့် ကောင်းကင်၌ မှီသော ရောကိုဆောင်တတ်သော မိုးတိမ်၏ ရေမေါက်ကို တို့သည်၊ စုမှိတ်ကူငွေ့၊ စုပ်မှုတ်အပ်, ထိအပ်သော တောင်ထွဋ်သည်။ အတ္ထိ၏။ ဤတို၊ ကြောင့်။ သေ့ယံ ပဗ္ဗတရောဇာ၊ သည်း ဗျာလမှဉ်မျှ ရေ-ဗိန္ဒု၊ စုမှိတ်ကူငွေ့၊ မည်၏။ အယံ့ ပန၊ ကား။ ဘိန္နာ-ဓိကရဏားဗဟုဗ္ဗိမှိ ဘိန္နာ-ဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ မည်၏။

'သတ္တမျှ။ပမာန ပုဗ္ဗ-ပဒသော.တ္တရ-ပဒလေ့ပေါ စ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ကလ္လ-ဌိအော့ ကာဠော့ အာသဲ ကလ္လ-ကာဠော့။ ဥရသိ လောမ့ သြဋ္ဌသဲ မုခံ ဇာဝ မုခံ ယဲသဲ သော-သြဋ္ဌ-မုခေါ' ဝါတ္တိက ၂-၂-၂၄။ ။'သတ္တမျှ။ပမာန ပုဗ္ဗ ပဒဿု.တ္တရပဒ လေ့ပေါ စေ့တိ သတ္တမျှန် ပုဗ္ဗပဒံ ယဲသဲ ဥတ္တရပဒဿဲ တံ-သတ္တမီ-ပုဗ္ဗပဒံ တဲသဲ ပရေန ပဒန်တရေန သမာသေ့ ဘဝတိ၊ တသ့ဲ့ စ သတ္တမျှန် ပုဗ္ဗပဒဿ ဥတ္တရပဒ လောပေါ ဘဝတိ ကလ္လ ဌိတော့တိ စိဂ္ဂယ့ 'သတ္တမီ' (၂-၁-၄၀)တိ ယောဂ ဝိဘာဂေန သမာသော၊ 'တပ္ပါရိသေ ကိတေ ဗဟုလံ (၆-၃-၁၄)ဇ္ဇတိ အ-လောပေါ ကလ္လ ဌိတော့ ကာဠော့ အာသဲတိ.ကလ္လ-ကာဠော့၊ အတြ သတ္တမျှန်ပုဗ္ဗပဒဿ သမာနေ့.ဓိကရဏတ္တာ သိဒ္ဓေါ ဧဝ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ ဥတ္တရပဒ လောပေါတု ဝိဓိယတေ၊ ဧဝ.မညတြာပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဥပမာနံ ပုဗ္ဗပဒံ ယဲသဲ ဥတ္တရပဒဿဲ တံ ပဒန်တရေန သမာသဲတေ၊ တသ့ဲ ဥပမာန ဗဟုဗ္ဗိဿ ဥတ္တရပဒ လောပေါ ဝိဓိယတေ၊ သြဋ္ဌ-မုခ.မိဝ မုခ မသ့-သြဋ္ဌ-မုခေါ,ခရမုခေါ အတြ သြဋ္ဌော့ ဥပမာနံ ပုဗ္ဗပဒံ, မုခံ အာသဲ၊ နနု စ သြဋ္ဌ-မုခ-မုခမာနံ ဒေဓဒတ္တ မုခဿဲ၊ န တုသြဋ္ဌေန ? ဥပမာနာ.ဝယဝတ္တာ သြဋ္ဌောပိ ဥပမာန.မုစ္စတေ ဣတ္တာ့ဒေါသေ'ဇိနိန္ဒဗုဒ္ဓိရ်ာသ။ ။'ကလ္လော ဌိတော့ ကာဠော့ အာသဲ-ကလ္လော-ကာဠော့ ဥရသိ ဌိတာနိ့ စလောမ နိ့ အာသဲ-ဥရသိ-လောမေ၊ သြဋ္ဌ မုခ မိဝ မုခံ ယဲသဲ သဲ့ဲ့ သြဋ္ဌ-မုခေါ၊ဥပမာနာ.ဝယဝသော့.ဝသြဋ္ဌဒိနေန ဥပမာန.တ္တော့. ပဒာရ်ာ။ ဇော တု လောပံ နာ ကုဗ္ဗန္တိ၊ တေ တု ဝေဏ္ဏိကကျော့ပိ 'ကလ္လော ကာဠော့' ဣစ္စာဒေါတု ဗဟုဗ္ဗိဟိ' ဝတ္တဲ့ ဌိတာ.ဒိ ပဒမဒန္တော့ ဘူတမိစ္စဲ'ဟု ဧဝံ သြဋ္ဌမုခ.မိစ္စာဒေါ' တု သြဋ္ဌာဒိ.သဒ္ဒေန လက္ခဏာယ မုခ.မုစ္စတေ'မုဒ္ဓဗောဓဋ္ဌိ။

၇-သင်္ခေါဘယ-ဝါ-သင်္ခါ၏အနက်၌ ရှေ့နောက်သင်္ခါနှစ်ပုဒ်ရှိသော သမာသ်ကို သင်္ခေါဘယ ဗဟုဗ္ဗိဟိ ဆိုသည်။ 'ဒွေ ဝါ ဟာယော ဝါ ပတ္တာ.ဒ့.တို့ ပတ္တာ' စသည်ကား ပုံစံ-'ဒွေ ဝါ၊ နှစ်လုံးတို့သည် သော်လည်း.ကောင်း။ တယော ဝါ၊ သုံးလုံးတို့သည်သော် လည်း.ကောင်း။ ပတ္တာ၊ သပိတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒွ.တို့-ပတ္တာ၊ နှစ်လုံးသော်လည်း.ကောင်း, သုံးလုံးသော်လည်း.ကောင်း ဖြစ်သော သပိတ်တို့.ပေး။ 'ဣမသ္မိံ' ဌာနေ ဝါသဒ္ဒ.တ္ထော့ဓော့ဝ အည-ပဒတ္ထော' ဟူရကား၊ ဤ၌ ဝါသဒ္ဒါ၏ အနက်သည်ပင် အည ပုဒ်၏အနက်ဖြစ်၍ ယဲသဲ, ယသ့ဲ့, စသည် အည်ပုဒ်ထည့်ရန်မလို သို့အတွက် အည-ပုဒ်အနက် ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့်လည်း

http://www.dhammadownload.com

(c)၊ အ မိတ-ဗလ-ပရက္ကြမ-ဇုတိ-တိ=ဇုတိ ဏူသည်ကား။ မိတာ နှိုင်းရှည့် အပ်ကုန်သည်။ နှ၊ မဟုတိကုန်၊ အ-မိတာ၊ နှိုင်းရှည့်အပ်သည်-မဟုတ်ကုန်။ ဗလဏူ၊ အာ၊စွမ်းလည်း။ ပရက္ကမေစ၊ လုံ့လလည်း။ ဇုတိ စ၊ တင့်တယ်ခြင်းလည်း (အရောင်လည်း-'ဇုတိ.တ္ထိ ဏန္တိ ရံသိသု'-အဘိဓာန် နိဿဏတ္ထိဋ္ဌ ဏန်ခိုး အာနုဘော်ဟု ပေးကုန်၏)။ ဗလ-ပရက္ကမ-ဇုတိဖော၊ အာ၊စွမ်း,လုံ့လ,တင့်တယ်ခြင်း တို့။ ယဿ၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရား အား။ ၏။ အ-မိတာ၊နှိုင်းရှည့်အပ်ကုန်သော။ ဗလ-ပရက္ကမ-ဇုတိ၊ဖော၊ အာ၊စွမ်း,လုံ့လ,တင့်တယ်ခြင်းတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ယံ ဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ အ-မိတ-ဗလ ပရက္ကမ-ဇုတိ၊ မည်၏။ အယံ ပန၊ ဤသမာသ်သည်ကား။ ကမ္မဓာရယ ဒွန္ဒ-ဗဟွေ၊ ကမ္မဓာရဲ၊ ဒွန် အတွင်းဝုပ်သော။ တုလျာဓိကရဏ-ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ တုလျာဓိကရဏ-ဗဟုဗ္ဗိဟိ-မည်၏။

ကောင်း၊ ရွှေ-နောက် သန့်စင်နှစ်ပုဒ်ရှိသော်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သဒ္ဓျော ဘဏ ပုဒ ဗဟုဗ္ဗိဟိ မည်၏။ ။ဝါ-သဒ္ဒါသည် သျှာဒျန္တ မျိုးပင်ဖြစ်၍၊ ထို ဝါ.ထွာ-ဌ်လည်း၊ သမာသ်အဖြစ်ကို အလိုရှိအပ်၏။ ဝါ-ထွာ မည်သည်လည်း၊ သံသယတ္ထ, ဝိကပ္ပနတ္ထ, နှစ်မျိုးတည်း။ ဏင်းနှစ်မျိုးလုံးပင် သမာသ်ဖြစ်သင့်၏။ ။သံကတ, ကာတန္တ-ပဋိကာ-စသော ဆရာများကား သံသယသည် နှစ်ဖက်အဖို့ဌ်မှီ၍ ဗဟုဝုစ်သာမြဲသော်ကြောင့် သံသယတ္ထဌ်သာ သမာသ်သာဖြစ်၍၊ ဝိကပ္ပနတ္ထဌ်မဖြစ်ဟုဆို၏။ သံသယ-ဏူသည်လည်း ယုံမှားဖြစ်ခြင်းပင် 'ဟိုမည်းမည်းဟာ သစ်ငုတ်ပဲလား၊ သို့မဟုတ် လူပဲဖြစ်လေသလား၊ သို့ကသို့ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဒ္ဝိဟဲ ဝါ တီဟို ဝါ ဒ္ဝီဟူ တီဟဲ၊ ဆဝါ ပဏ္ဍဝါ ဝါစာ-ဆ-ပဏ္ဍ-ဝါစာ၊ သတ္တဝါ အဋ္ဌဝါ မာသာ သတ္တဋ္ဌ-မာသာ' စသည်ကဲ့သို့လည်းထုတ်။ ။ကာတန္တ-ဌ် 'ဒ္ဝေ ဝါ ဓာဖော ဝါ ပရိမာဏ, မေသိ ဒ္ဝ,တ္တယော'ဟု ပရိမာဏကာ-ဆဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်၍ထုတ်၏။ 'သော်၊ ထိုဝတ္ထုတို့၏။ ပရိမာဏ်၊ အတိုင်းအရှည်ကား။ ဒ္ဝေ ဝါ၊ နှစ်ခုတို့သည် သော်လည်းကောင်း။ ဓာဖော ဝါ သုံးခုတို့သည်သော်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒ္ဝ-တ္တယော၊ နှစ်ခုသော် လည်းကောင်း၊ သုံးခုသော် လည်းကောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝတ္ထုတို့'—ပေး။

'ဒ္ဝ,တ္တယော တိ ဝါ၊တွေ အသာ၊ဘိဓာန်၊ ဝါတွေ၊ တု နှ ဝိကပ္ပေါ်,ကိုဖွ၊ဟိ သံသဏော၊ ဝိကပ္ပေ ဟိ ယဒါ ဒ္ဝေ ဘဝန္တိ၊ တဒါ ဗဟုဝုစနံ နှ ဘဝတိ၊ သံသယေ တု သဒါ ဗဟုဝုစနံ ပယုဇ္ဇတေ ဧဝ၊ ယထာ၊ ကတိ ဘဝန္တိ ပုတ္တာ တိ၊ တထာ၊ စ ဗုတ္တံ ဘာ၊ဿေ 'အ-ဝိညာ၊တေ၊တွေ ပူဟုဝုစနံ ပယုဇ္ဇိတဗ္ဗံ မိတိ၊ အထ ဝါ သံသယ, ဉာဏဿ ဉာဘယ ပက္ခပရာမသိတွေန ဗဟုတ္တ ဝိသယတ္တာ ဗဟုဝုစနံ၊ တထာ၊ ဝုတ္တံ-ဒ္ဝေ ပါ-တိ ဝုတ္တေ တဏော၊ ဝါ ဂမျတော၊ သ၊ သော၊ ဝါ၊ဝ ဗဠ္ဍာ၊ဓိဋ္ဌာန၊ ဏူဗ္ဗတြ တု ဗဟုဝုစနံ ယုတ္တံ၊ ခါဏုဝါ ပုရိသော၊ ဝါကျနိ ဝါကျော ဗန ဘေဒဿာ၊ ဆိဓိတျာမ၊ နတ္ထ၊ ကေဝစန,မေဝ, နှ ဗဟုဝုစနံ မိတိ' ကာတန္တ-ပဋိကာ၊ 'ဆ၊

http://www.dhammadownload.com

(စ) ပီကောရကွံ့ ဆးဗာဟူးတိ-ဗာဟုမည်သည်ဆောင်း။ ဥရော စ၊ ရင်လည်း၊ အဲကွဲ့ဖြူ၊ညှပ်ရိုးလည်း။ အံဒေသစ၊ ပခုံးလည်း။ ဗာဟု စ၊ လက်ရုံးလည်း။ဥရကွံ့သ ဗဟုဒဝါ၊ ရင်,ညှပ်ရိုး,ပခုံး,လက်ရုံးတို့။ ယဿ ဘဂဝတောဝ၊ အား။ ၏။ ပီကော (ရှုကြည့်ချင်ဖွယ်, တင့်တယ်) ပြည့်ဖြိုးကုန်သော။ ဥရကွံ့သ-ဗဟုဒဝါ၊ ရင်, ညှပ်ရိုး, ပခုံး, လက်ရုံးတို့သည်။ သန္တိ,ကုန်၏။ လ္ဟတိ၊ ကြောင့်။ သေစ ယံ ဘဂဝါ၊ ဆဲည်။ ပီကောစ ရကွံ့သ ဗာဟု၊ မည်၏။ အယံ ပန၊ ကား။ ဒွိန္ဒ ဂဠ္ဘော၊ ဒွန်အတွင်း ပုပ်သော။ တုလျာဓီဓာရကာ ဗဟုဠီဟိ၊ မည်၏။ [ပီကောစ-ဠ် ကာ-ကြီးနှင့်လို့၏။-သေခ်ာခြင်း ပါနတ္ထ-ဝါစကာ, ပီ-ခစတ်မှတစ်ပါး၊ ပီ-ခတ်ဟူသမျှ ဆက္ကတ, ပြီ-ခတ်မှလခသည်ဖြစ်၍၊ ရဓာဒိတောဒ ဥပဒေနှင့်အညီ၊ ယင်းမှ နေဂ်မ္ပ

ဒေစ-တိ သာ ဒေသ ဝါစာ ပဠ္ဆစမိဠာနဒ ပဠ္ဆဝ-ဘိဓေယျာ ပဠ္ဆ-ဝိသဏဒ-တိ၊ တသ္မာ ဗဟုစစနံ ယုတ္တ မိစ္စတ္ထော၏ ဘေဒဿစ-ဘိဓိယျမာနတ္တာစ-တော ဝတ္ထုဂတ-ဘေဒဿ ဝိုတ္တတ္တာ၊ သော ဟု ခါဒု ဝါ-တိ ဝုတ္တော၀တ္ထုနော. ဒွိတ္တာစ-ဒိဘေဒေါ-ဝ ဝမျတေ တိ' ကဝိရာဇ။ ။'ဒွေ ဝါ တဿေဒ ဝါ-ဒွ-တ္တယော,တိ စတုရော, ပဠ္ဆ ဆ,ကေ ဒွေ ဒိဝသာနိ တိဋ္ဌ၊ သတ္တ-ဠေဟိ ဒိနေဟိ ယာဿိသိ၊ ဝါ-တ္ထော ဧဝါ-ဃံ သမာသေစ၊ ဝါ-တ္ထောတြ သံသယော၊ နဝိဏပွေါ၊ သံသယဿော-ဝ ဥဘယ-ပွက္ခာ-ပရာမသိတ္ထေန ဗဟုတ္တဝိသဏတ္ထာ' မုဒ္ဓဗောဓ-ရာမ-ဠ္ဍီ။

ပါဏိနီ-ဠ္ဍ-ဥပ-စသော အဗျယ၏လည်းကောင်း၊ အာသန္န, အဒူရ, အဓိကာ-သဒ္ဒါတို့၏လည်းကောင်း၊ သခ်ျာဝါစီ သဒ္ဒါတို့၏လည်းကောင်း သခ်ျေယျ ဝါစီ ဖြစ်သော သခ်ျာစတို့နှင့်သမာသ်အဖြစ်ကိုဆို၏။ ။'သခ်ျာယ ဗျယာ-သန္နာ ဒူရာ ဓိတ သခ်ျာ ဆခ်ျေယျ'ပါဏိနီ၊ ၂-၂-၂၅။ ။'သခ်ျေယျ ယာ သခ်ျာဝတ္ထုတော, တာယ သဟ အဗျယာ၊သန္နာ-ဒူရာ-ဓိက သခ်ျာ သမဿန္တေ, ဗဟုဗ္ဗိတိ စ သမာ ဆေ ဘဝတိ' ကာသိကာ။ ။ဥပဂတာ သမီပဂတာ ဒသ သေံ နဝန္နံ, ကောစ ဒသန္နံ ဝါ တေ ဥပဒသာ၊ အာသန္နာ ဒသ သေံ တေ-အာသန္နာ ဒသာ အ-ဒူရေ ဒသ သေံ တေ-အဒူရ-ဒသာ၊ အဓိကာ ဒသ သေံ တေ-အဓိကာ-ဒသာ၊ ဒွေ ဝါ တဿေစ ဝါ-ဒွတ္တယော၊ တိ-စတုရော'ပုံစံ၊ 'သေံ နဝန္နံ၊ ထိုကိုးခုတို့၏။ ဝါ၊ ကား။ သေံ ကောဒသန္နံ၊ ထိုတစ်ဆယ့်တစ်ခုတို့၏။ ဥပဂတာ-သမီပ ဂတာ၊ အနိဒ္ဓိဖြစ်ကုန်သော၊ ဒသ၊ ဆယ်ခုတို့သည်။ သန္တိ,ကုန်၏'-ပေး။ ။ဥပ-အဗျယနှင့် သခ်ျေယျ ဝါစီ ဒသ၊ သခ်ျာသဒ္ဒါသမာသ်ဖြစ်ပုံ၊ ဒသ-အနိဒ္ဓိဖြစ်သော အရာတာ၊ နဝ, ကော ဒသ, မှတစ်ပါး အခြားမရှိခြင်းကြောင့်၊ 'ဥပ-ဒသ'အရ ကိုးခု, တစ်ဆယ့်တစ်ခု (နဝ,ဧကာဒ,ဒသ)ကိုယူ။ အာသန္န စသည်နှင့် သမာသ် ဖြစ်ရာဌာနလည်း နည်းတူသိ။ ။'ဒွေ ဝါ တာယော ဝါ ဒွ-တ္တယော'စသည်ကား၊ ဝါ-တ္ထ သခ်ျာဇာတယ်ဟူ၏။ 'ဒွေ ဝါ, နှစ်ခုတို့သည်သော်လည်းကောင်း တယော စ ဝါ၊ သုံးခုတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွ-တ္ထယော၊ နှစ်ခုသော်လည်းကောင်း, သုံးခုသော်လည်း ကောင်းတို့'-ပေး။

http://www.dhammadownload.com

နောက်၌ နှ-ငယ်ရောက်မူ ပီဏ်ာတိ 'ပီဏ္ဏော'စသည်၊ ဏ-ကြီးပြုန်၍၊ ရှေ့ပုဒ်နှင့် ယှဉ်ပြုန်လျှင် 'အပ္ပီယော၊ ဗုဒ္ဓပ္ပီယော၊ မမ္မပ္ပီဟိ သုခံ သေတိ, စသည် 'ပရဿ ဒွေဘာဝေါဋ္ဌာနေ' ဥပဒေအရ ဒွေဘော်ရောက်ရ၏။ ။'ပီ×တပ္ပဏော သက် ကန္တီ (ဋ္ဌစ္ဆာယံ) ဘ်တ္တိ စ, အကံ ကိယာဒီ' ခတုရူပ-ဒဿန၊ ကပ္ပဒုမ, တို့ အဆိုရှိရကား ဤ၌ ကိယာဒီဂိုဏ်း ကန္တီ အနက်ဟောကြံ။]

တထာ ဥပဂတာ ဒဿ သော်-ဥပ ဒဿ၊ ဧဝ အာသန္နာ-ဒဿ, အာပန္နဒဿ အ-ဒူရဒဿ, အဓိက-ဒဿ တေ ပန နဝ ဝါ, ကော ဒဿ ဝါ၊ တယော ဒဿ ပရိမာဏံ သော်-တိ-ဒဿ၊ ဒဿ-သဒ္ဒေါ သခ်ျာနေ ဝတ္တတေ ပရိမာဏ သဒ္ဒဿန်ခ် ဓာန၊ ယထာ ပဉ္စပရိမာဏ.မေသံ ပဉ္စကာ, သကုနာ၊ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ ပရိမာဏ.မေသံ ဒွိ.တ္တယော ကာတန္တ ပုတ္တိ။ ။သခ်ျာယ.ဗျယာ.သန္နာ.ဒူရာ ဓိက-သခ်ျာ သခ်ျေယျော'တိ ဝတ္တပ္ပံ၊ တဿ.တ္တော-သခ်ျေယျ ဝတ္တမာနာယ သခ်ျာယ အဗျယာ.သန္နာ.ဒူရာ ဓိက သခ်ျာ သမဿန္တေ၊ တံ ယထာ-ဥပသမီပေ ဒဿန်ခ်-ဥပ-ဒဿ၊ ဧဝံ အာသန္နာ ဒဿန်ခ်, အ-ဒူရေ ဒဿန်ခ်, အဓိကာ ဒဿန်ခ် တိ-ဒဿ, ဒွေ ဝါ တယော ဝါ.တိ ဝိဂ္ဂဟော၊ တ ဒေတံ နဝတ္တပ္ပံ၊ အညပဒ.တ္ထေ ဝတ္တ မာနာ့ဿ သမာနာ.ဓိကရဏပဒဒ္ဒယဿ ဗဟုဗ္ဗိဟိသိဒ္ဓေါ ဧဝတျာဟ....ယထေ. တျာဒိ။ ဥပတာ သမီပဂတာ ဋ္ဌစ္ဆတ္ထော၊ သော် နဝန်ခ်, ကော ဒဿန်ခ် ဝါ.တ္ထတ္ထော၊ ယေ ဟိ ဒဿန်ခ် သမီပေ, တေသမပိဒဿ ဥပဂတာ သမီပဂတာ ဋ္ဌစ္ဆတ္ထောပိ နာ ဘိဇ္ဈတေ၊ ဟထာ ယေ အာသန္နာဒဿန်ခ်,တေသံ ဒဿပိ အာသန္နာ:တိ အာသန္နာ ဒဿ သော်, အ-ဒူရေ ဒဿ သော်, အဓိကာ ဒဿ သေမိ.တိ ဝိဂ္ဂဟော နာ့ ယေဒဿန်ခ် အဓိကာ,တေသ် ကထ-မဓိကာ ဒဿ၊ နာ ဟိ ကောဒဿန်ခ် အဓိကာ ဒဿ ဘဝိတုံ မရဟန်ခ်၊ တသ္မာ အဓိကဒဿာ ဋ္ဌစ္ဆနေနာ.တြ နဝေ.ဝ ဥစ္ဈန်ခ်၊ နေယျာယ်ကာ နာ.ခ်ု မတေ ကောဒသေဝေ.တ် ပ်ရောဓေါ!တ.ဒယုတ်တံ။ အဓိကာ ဒဿ ယေသ. မိတ် ဝုတ္တေ ကော ဒသေ.ဝ ဥစ္ဈန်ခ်၊ ယသ္မာ အဓိကတ်တံ ဒဿန်ခ.မေကာ ဗျ.ပေက္ခာယ တု အဝယဝေန ဝိဂ္ဂဟော, သမုဒါယော တု သမာသတ္ထော၊ အတော ဧဝါ.ဟ.... သဘ္ဘာဒ္ဒါယနော 'အဓိကာ ဒဿ ယောသု တေ-အဓိကဒဿာ ကော ဒဿာ ဒယော'. တိ၊ ဝံ ဒ္ဝါဒသာ:ဒီသုပိ ကောဗျ.ပေက္ခာယ အဓိကာဒဿ ဝိဇ္ဈန်ခ်။ တတော အဝယဝေန ဝိဂ္ဂဟော,သမုဒါယသ္မာ သမာသတ္ထတ္တာ တောပိ အဓိက ဒဿာ ဥစ္ဈန်ခ်. တိ ဘာဝေါ။ တေ ပန နဝ၊ ဝါကော် ဒဿ ဝါ.တိ ဝုတ္တိ ဂန်ခ်ော တု ဥပဒဿာ.ဒီဟိ သမ္မန်ခ်နီယော၊ အဓိက ဒဿာ ဋ္ဌစ္ဆနေန တု ကောဒသေ ဝေတိ၊ တ.ဿ ဥပလက္ခဏံ ကော ဒဿာ ဒယော ဋ္ဌစ္ဆတ္ထော' ကာတန်ခ်.ပဋ္ဌိကာ။ ။'သခ်ျာယ သမာသးမာဟ. တယော တျာဒိ၊ 'ဒွိ.တိ စဒ္ဒူဟိ သုစ်' ဋ္ဌတိ သခ်ျာယ ဘာဝေ သုစ်.ပစ္စယော တမာဒိတ္တာ၊ ယဒ္ဓုပိ 'အာဒဿဟိ သခ်ျာ သခ်ျာယျော ဝတ္တန်ခ်ေ' အတော ပရံ 'သခ်ျာ

http://www.dhammadownload.com

(ဆ) ပီဏ×ဂဏ္ဍ-ဝဒန ထနူ-ရူ-ဇယနာတိ=ဇယနာ ဟူသည်ကား။ ဂဏ္ဍော စ, ပါးစောင်လည်း။ ဝဒနဉ္စ၊ နှုတ်ခမ်းလည်း။ ထနော စ၊ သားမြွတ်လည်း။ ဥရုစာ ပေါင်လည်း။ ဇယနဉ္စ၊ ခါးစောင်လည်း။ ဂဏ္ဍ-ဝဒန-ထနူ-ရူ-ဇယနာ၊ ပါးစောင်, နှုတ်ခမ်း,သားမြွတ်,ပေါင်,ခါးစောင်တို့။ တဿာ (ဒဒဝိယာ)၊ အကြောင် (ယသော၊ ဓရာ)မိဖုရားအား၊ ၏။ ပီဏာ၊ နောက်မလှည့်အောင်, ရှုကြည့်ချင်ဖွယ်, တင့်တယ် ပြည့်ဖြိုးကုန်သော။ ဂဏ္ဍ-ဝဒ-ထနူ-ရူ-ဇယနာ၊ ပါးစောင်, နှုတ်ခမ်း, သားမြွတ်, ပေါင်, ခါးစောင်တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဤတိခကြောင့်။ သာယံ (ဒေဝီ, ထို (ယသောဓရာ)မိဖုရားသည်။ ပီဏ-ဂဏ္ဍ-ဝဒန-ထနူ-ရူ-ဇယနာ၊ မည်၏။ အယံပန၊ ကား။ ဒွန္ဒ-ဂဗ္ဘော၊ ဒွန်အတွင်းငုံသော။ တုလျာ-ဓိကရဏာ၊ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ မည်၏။

သခ်ျာနေ သခ်ျေယျေစေ'တိ ဒဿနံ၊ တထာ ပိ ဒသ-သဒ္ဒေါ ပရိမာဏသန်နိဓိမှိ ဝတ္တမာနော သခ်ျာယ ပရိမာဏ-မေဝ သခ်ျေယျ မာဟ၊ တ-ဿ အသသခ်ျာပရိစ္ဆိဒ္ဒ မာနံ သခ်ျာန-မေဝ ပဝတ္တ-မိစ္ဆာဟ....ဒသ သဒ္ဒေါ ဂုစ္ဆာဒိ၊ ကိမေဝံ ဒိဋ္ဌန္တ-မိစ္ဆာ ဟ....ယတေ တျာဒိ၊ ကတ-မညထာ တ-ဒဿ ပရိမာဏ-မိစ္ဆသ်ံ အတ္ထေ သခ်ျာယ သညာယံ က-ပ္ပစ္ဆဝိခ်မှိ သကုနာ ဆဒ္ဒန္တကမနုဘဝေယျု-မိစ္ဆတ္ထော၊ သုစ်-ပစ္ဆ ယန္တော တု ဘမာသာ-ဝ ဂတတ္ထော နှ-ပ္ပယုဇ္ဇတေ' ဂင်း-ပဋ္ဌကာ။

ဂ-ဒိသန္တရာဒ္ဒတ္ထ 'ဒကို္ခဏဿာ စ ပုဗ္ဗဿာ စ ယဒန္တရာဒ္ဒ-ေန္တ ဒကို္ခဏ ပုဗ္ဗာ' စသည်ကား ဒိသန္တရာဒ္ဒတ္ထ ဗဟုဗ္ဗီဟိတည်း။ ဒကို္ခဏ ပုဗ္ဗ, သမာသ်ပုဒ်အရ တူရူ (တည့်တည့်၊ အဖြောင့်) တောင်, အရွှေအရပ်ကို မယူရဘဲ၊ အန္တရာဒ္ဒ-ဟူသော အညပုဒ်အရ အ-ရွှေတောင်အရပ် နှစ်ခုအကြား အရွှေတောင်ထောင့် (ဒေါင့်) အရပ်ကို်ယူရသောကြောင့် ဒိသန္တရာဒ္ဒတ္ထ ဆို်ကည်။ ။'ဒကို္ခဏဿာ စ တောင်အရပ်၏လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗဿ စ၊ အရွှေအရပ်၏လည်းကောင်း။ ယံ အန္တရာဒ္ဒံ၊ အကြောင် အကြား၊သည်။ အတ္ထိ၊ ၏' ပေး။ ။'ပုဗ္ဗဿာ စ၊ ဥတ္တရဿာ စ ယ-ဒန္တရာဒ္ဒ-ေန္တ ပုဗ္ဗ-ုတ္တရာ၊ အပရ ဒကို္ခဏာ၊ ပစ္ဆိမုတ္တရာ' စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ယင်းလည်း အည-ပုဒ်၌ ပထမာကျေ၍ ပထမာဗဟုဗ္ဗီတည်း။ ။'ဒိသာမဏ္ဍနာမာနိ ပုဗ္ဗာ-ဒီဟိ ပထမာ-ည ပဒတ္ထော။ ။ပုဗ္ဗဿာ စ ဒကို္ခဏဿာ စ ဒိသာနံ မဏ္ဍာ ယာ၊ 'ဒိသာ သာ-ပုဗ္ဗ-ဒကို္ခဏာ' သံခိတ္တသာ-ရ။ ။ပါဏိနီ-ဥကား။ 'ဒိသာနာမာနျ-ေန္တ ရာ-ဥေ' ၂-၂-၂၆။ ဟု သုတ်တည်း၏။ ။'ဒိသာနာမာနံ သျာနျန္တာနိ အန္တရာဥေ ဝါစ္ဆေ သမဿန္တေ,ဗဟုဗ္ဗီဟိ စ ဘမာသော ဘဝတိ၊ ဒကို္ခဏဿာ စ ပုဗ္ဗဿာ စ ဒိသာနံ ယ-ဒန္တရာဒ္ဒ-ေန္တ ဒကို္ခဏ ပုဗ္ဗာ, ဒိသာ။ ပုဗ္ဗ-ုတ္တရာ၊ ဥတ္တရ-ပစ္ဆိမာ၊ ပစ္ဆိမ ဒကို္ခဏာ' ကာသိကာ။ ။'ဒကို္ခဏ ပုဗ္ဗာ-တိ ပထမ-ေတ္ထ အယံသမာသော ဥဿတေ' ဇိနိန္ဒ ဗုဒ္ဓိနျာသ။ ။'ဒိသာ နာမာနံ ဝိဓိသော၊ ဒိသာ နာမာနံ ဗဟုဗ္ဗီဟိ ဘဝတိ ဒိသ မဏ္ဍကွာယံ၊ ပုဗ္ဗဿာ စ ဒကို္ခဏဿာ စ ဒိသာနံ မဏ္ဍော ယာ ဒိသာ' သာ ပုဗ္ဗ-ဒကို္ခဏာ၊ ပုဗ္ဗ-ုတ္တရာ, ဥတ္တရာပစ္ဆိမာ, ဒကို္ခဏ-ပစ္ဆိမာ' ဗုဒ္ဓဗောရာမ-ဋ္ဌီ။

http://www.dhammadownload.com

(၈) ပဝရ×သုရာ.သုရ ဂရှဒ္ဓ-မဇနု-ဘုဇဂ - ဂန္ဓဗ္ဗ-မက္ဂဒ္ဒ.ကူဋ္ဌ × စုဇ္ဈိတ× သေလ×သံဃဋ္ဌိတ×စရဏော.တိ=စရဏော-ဟူသည်ကား။ သုရာစ၊ နတ်တို့လည်း။ အ-သုရာ စ၊ အသုရာတို့လည်း။ ဂရှဒ္ဓာ စ၊ ဂဋ္ဌန်တို့လည်း။ မနုဇာ စ၊ လူတို့လည်း။ ဘုဇဂါ စ၊ နဂါးတို့လည်း။ ဂန္ဓဗ္ဗာ စ၊ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့လည်း။ သုရာ.သုရ ဂရှဒ္ဓ-မနုဇ-ဘုဇဂ.ဂန္ဓဗ္ဗာ၊ နတ်အသုရာ ဂဋ္ဌန် လူ နဂါး ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့။ ပဝရာ စ၊ မြတ်ကုန်သည်လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုမြတ်ကုန်၏ဟူသည်။ သုရာ-သုရ-ဂရှဒ္ဓ မနုဇ-ဘုဇဂ.ဂန္ဓဗ္ဗာ စ၊ နတ်,အသုရာ,ဂဋ္ဌန်,လူ,နဂါး၊ဂန္ဓဗ္ဗနတ်ဘို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏။

၉-**ဗျတိဟာရ**-'ကေသေသု စ ကေသေသု စ ဂဟေတတ္ဝာ ဣဒံ ယုဒ္ဓံ ပဝတ္တတိ-တိ.ကေသ ကေသိ'ကား ကေသာ ကေသီ ဟူသော သမာသ်ပုဒ်အရကို မယူဘဲ၊ ကြိယာအချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ဘက်အလုပ် ထိုးခုတ်,ပုတ်ခတ် ရန်ဖြစ်ခြင်းအနက်ဟော ယုဒ္ဓဟူသောအညပုဒ်အရကို ယူသောကြောင့် ဗျတိဟာရ လက္ခဏာ ဗဟုဗ္ဗီဟိ မည်သည်။ သက္ကတ-၌ ကြိယာ ဗျတိဟာရ၊ သို့မဟုတ်-ကမ္မဗျတိဟာရ-ဟ ဆို၏။ ကြိယာ ဗျတိဟာရ-ဟူသည်လည်း အချင်းချင်း ပြန်လှန်ပုတ်ခတ်ခြင်း ကြိယာကို ပြုခြင်းပင်တည်း။ ပရမ္မရံပဟရန္တာ ဒိရှုပကြိယာကရဏံဗျတိဟာရော'မဒ္ဒဗောဓ-၌။ 'ဒဏ္ဍေဟိ စ ဒဏ္ဍေဟိ စ ပဟရိတ္ဝာ ဣဒံ ယုဒ္ဓံ ပဝတ္တတိ-တိ-ဒဏ္ဍာ ဒဏ္ဍိ။ မုဋ္ဌိဟိ စ မုဋ္ဌိဟိ စ၊ ပဟရိတ္ဝာ ဣဒံ ယုဒ္ဓံ ပဝတ္တတိ.တိ မုဋ္ဌာ-မုဋ္ဌိ' စသည်ကိုလည်း ထုတ်။ ကေသေသု စ၊ ထိုယူတို့၏ဆံပင်တို့၌လည်းကောင်း။ ကေသေသု စ၊ ဣသူ၏ဆံပင်တို့၌လည်းကောင်း။ ဂဟေတ္ဝာ၊ အပြန်အလှန်ကိုင်ဆဲ၍။ ဣဒံ ယုဒ္ဓံ၊ ဣထိုးသတ်ပုတ်ခတ်ခြင်းသည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကေသာ ကေသိ၊ မည်၏။ ဒဏ္ဍေဟိ စ၊ ထိုသူကလည်း။ တုတ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒဏ္ဍေဟိ စ၊ ဣသူကလည်း တုတ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဟရိတ္ဝာ၊ ၍။ မုဋ္ဌိဟိစ၊ ထိုသူက လက်သီးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ မုဋ္ဌိဟိ စ၊ ဣသူက လက်သီးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဟရိတ္ဝာ၊ ၍။ ဣဒံ ယုဒ္ဓံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏'--ပေး။ ။သက္ကတ-၌ ထိုသို့ ကိုင်၍ ထိုဖြင့် ပုတ်ခတ်၍ တိုးဝှေ့ ရန်ဖြစ်ခြင်းဟူသော အညပဒတ္ထကို သိအပ်သည်ရှိသော် သုတိ တူသော သတ္တမျိုးစုသည်လည်းကောင်း။ တတိယန္တသည်လည်းကောင်း ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် ဖြစ်သည်-ဟူ၏။ ။'တတြတေ နဣဒ.မီတိ သရူပေ'ပါဏီနီ၊ ၂-၂-၂၇။ 'တတြေ့တို့ သတ္တမျိုးစုံ ဂယ့တေ၊ တနေ့.ဘိ တတိယာန်း သရူ.ပဂ္ဂဟဏံ ပစ္စေက.မဘိ သမ္မဇ္ဇံတေ တဲ့တွာတို့ သတ္တမျိုးစုံ သရူပေ ပဒေ,တနေ့.တိ စ တတိယန္တေ,ဣဒ.မီတိ တေသ်ံ အတ္ထေ သမဿတေ,ဗဟုဗ္ဗီဟိ စ သမာသော ဘဝတိ၊ ဣတိ ကရဏ.ဇ္ဇေဟ ဝိဝက္ခ-တ္ထော လောကိက.မတ္ထ.မနုသာရယတိ၊ တတော ဂဟဏံ, ပဟရဏံ, ကတ္တုဗ္ဗ.မီတိ ယုဒ္ဓံ စ သမာသတ္ထော ဣတိ သဗ္ဗမိတိ ကရဏ ာလဗ္ဘတေ၊ ယံ တတြေ့တို့ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ ပဟရဏံ,စေတံ ဘဝတိ၊ ယံ တနေ့.တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ ပဟရဏံ,စေ.တံ ဘဝတိ၊ ယံဣဒ.မီတိ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ ယုဒ္ဓံ,စေ.တံ ဘဝတိ၊ ကေသေသု စ ကေသေသု စ ဂဟေတ္ဝာ ဣဒံ ယုဒ္ဓံ ပဝတ္တံ

http://www.dhammadownload.com

ဤတိ၊ ဤနှစ်ပါးသောသတ္တိကြောင့်။ပဝရ×သုရာ.သုရ-ဂရုဠ-မနုဇ-ဘုဇဂ-ဂန္ဓဗ္ဗာ, မည်ကုန်၏။ ပဝရ×သုရာ-သုရ ဂရုဠ-မနုဇ-ဘုဇဂ-ဂန္ဓဗ္ဗာနံ၊ မြတ်ကုန်သောနတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏။ မကုဋ္ဌာနီ၊ ကိုင်ဆောင်တို့တည်း။ ပဝရ×သုရာ သုရ ဂရုဠ-မနုဇ-ဘုဇဂ-ဂန္ဓဗ္ဗ-မကုဋ္ဌာနီ၊ မြတ်ကုန်သော နတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ မကိုင်ဆောင်တို့။ ပဝရ×သုရာ-သုရ-ဂရုဠ-မနုဇ-ဘုဇဂ ဂန္ဓဗ္ဗ-မကုဋ္ဌာနံ၊ မြတ်ကုန်သော နတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်တို့၏ မကိုင်ဆောင်တို့၏။ ကုဋ္ဌာနီ၊ အထွင်ဆောင်တို့တည်း။ ပဝရ×သုရာ.သရ-ဂရုဠ မနုဇ, ဘုဇဂ ဂန္ဓဗ္ဗ-မကုဋ္ဌ-ဂ္ဂဠ္ဌာ၊ မြတ်ကုန်သော နတ်,အသုရာ,ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗ နတ်တို့၏ မကိုင်ဆောင်တို့၏ အထွင်ဆောင်တို့။ ပဝရ×သုရာ.သုရ-ဂရုဠ-မနုဇ-ဘုဇဂ-ဂန္ဓဗ္ဗ-

---

ကေကာ.ကေသီ,ကစာ-ကစီ,ဒဏ္ဍေဟိ စ ပဟရိတ္ဝာ ဤဒံ ယုဒ္ဓံ ပပတ္တံ-ဒဏ္ဍာ-ဗဏ္ဍိ မုသလာ-မုသလိ' ကာသိကာ။ ။'တတိယာ သတ္တမျန္တာနံ သန္ဓုပါနံ ယုဒ္ဓေ ကြိယာဗျတိဟာရ။ ။ဒဏ္ဍေဟိ စ ဒဏ္ဍေဟိ စ ပဟရိတ္ဝာ ဤဒံ ယုဒ္ဓံ ပဝတ္တံ-ဒဏ္ဍာဒဏ္ဍိ၊ ကေသေသ စ ကေသေသု စ ဂဟေတ္ဝာ အာကဍိတ္ဝာ ဝါ ဤဒံ ယုဒ္ဓံ ပဝတ္တံ-ကေသာ ကေသိ။ အ-ဿရုပါနံ တ ဏလေဟိ (နဂ််လေဟိ)စ မုသလေဟိ စ ပဟရိတ္ဝာ ဤဒံ ယုဒ္ဓံ ပဝတ္တံ'သံခိတ္တသာရ။ 'တတိယန္တာနံ သတ္တမျန္တာနံ သမာန သရုပါနံ ပဒါနံ ယုဒ္ဓေ ဝါစ္ဓေ ကြိယာဗျတိဟာရေ ဂမျမာနေ ဗဟုဗ္ဗိဟိ ဘဝတိ၊ ဒဏ္ဍေဟိ စ ဒဏ္ဍေဟိ စ ဤစ္ဆတြ ပရ မ့ရ-ပဟရဏာဒိ ရုပေါ ကြိယာဗျတိဟာရော၊ တ.တြ ကြိယာ သာဓနတ္တေန ကရဏေ တတိယာ. ကေသေသု စ ကေသေသု စ ဤစ္ဆတြ ပရ.မ့ရ ဂ္ဂဟာဏာဒိ ရုပေါ ကြိယာဗျတိဟာရော၊ တ.ကြိယာ.ဓာရတ္တေန သတ္တမီ'ဝင်း-ဦ။ ။'သတ္တမျန္တေ ဂဟဏ ဝိသယေ သရုပေ ပဒေ, တတိယန္တ စေ ပဟရဏဲ ဝိသယေ ဤဒံ ယုဒ္ဓံ ပဝတ္တ.မိတု၊တ္ထေ သမဿသေ ကမ္မဗျတိဟာရေ ဇောတီတေ သော ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ ဤတိ သဒ္ဒေါဃံ ဝိသယ-ဝိသေသော လဗ္ဘတေ' သိဒ္ဓန္တကောမုဒ်။ ။'ကေသေသု စေ.တျာဒိ သတ္တမျန္တံ တတိယန္တ.ဥ္ဆ သမီပံ တတြ ဂဟေတ္ဝာ,တေန ဝါ ပဟရိတ္ဝာ ယုဒ္ဓေ အာ္ဟ ပဒတ္ထေ သမာသတ္ထေနေဝ ဗဟုဗ္ဗိဟိ စ အဘိဓာနတော ဤတိ ဘာဝေါ' ကာတန္တ-ဦ။ ။ကေသေသု စေ.တိ သတ္တ-မျန္တသ္မာ တတိယန္တသ္မာ စ သရုပေါ.ပ ပဒေ ယထာဂ်ာတ်ကမံ ဂဟဏ-ပဟရဏော. ပါဠိကေ ယုတ္တေ အာ္ဟ.ပဒလေ့၊ ကြိယာ ဗျဟိဟာရေ ဂမျမာနေ တေနေ.ဝ သမာသော ဗဟုဗ္ဗိဟိ စာ-ဘိဓာနတော' ဝင်း-ပဏ္ဍိကာ။

ကေသာ ကေသိ ကို ကေသေသု စ ကေသေသု စ ဂဟေတ္ဝာ ဤဒံ တည်။ သမာသ်မှည့်၊ ဝိဘတ်ပုဒ်တို့ကိုချေ၊ ကေသ×ကေသ, ပကတိရှပ်ဖြစ်၏။ ကဲ့စာ.ဒီသုတ်ကြီးဖြင့် ရွှေပုဒ်အဆုံးသရ အ-ကို အာ-ပြု။ နောက်ပုဒ်အဆုံးသရ အ=ကို လု-ပြု။ တစ်နည်း-'ဗျတိဟာရေ စိ ပုဗ္ဗော ဒီဃော အန.စျ.ဝါ' မုဒ္ဓဗောဓသုတ်ဖြင့် နောက်ပုဒ်အဆုံး၌ စိ-ပစ္စည်းသက်၊ ရွှေပုဒ် အဆုံးသရ အ-ကိုလည်း အာ ဒီဃပြု၊

http://www.dhammadownload.com

မကုဋ္ဌ-ကုဋ္ဌေသု၊ မြတ်ကုန်သော နတ်,အသုရာ,ဂဠုန်,လူ,နဂါး,ဂန္ဓဗ္ဗ နတ်တို့၏, မကိုင်္ဍတို့၏အထွဋ်တို့၌။ စုမ္ဘိဘာ၊ တပ်အပ်ကုန်သည်တို့တည်း။ ပဝရ×သုရာ,သုရ-ဂရူဋ္ဌ-မနုဇ-ဘုဇဂ-ဂန္ဓဗ္ဗ-မကုဋ္ဌ-ကုဋ္ဌစမ္ဘိဘာ၊ မြတ်ကုန်သော နတ်,အသုရာ,ဂဠုန် လူ,နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ မကိုင်္ဍတို့၏ အထွဋ်တို့၌ တပ်အပ်ကုန်သည်တို့။ ပဝရ× သုရာ-သုရ-ဂရူဋ္ဌ-မနုဇ-ဘုဇဂ-ဂန္ဓဗ္ဗ-မကုဋ္ဌ-ကုဋ္ဌ-စုမ္ဘိတာ စ၊ မြတ်ကုန်သော နတ်, အသုရာ-ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ မကိုင်္ဍတို့၏ အထွဋ်တို့၌ တပ်အပ်ကုန် သည်တို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုတပ်အပ်ကုန်သည်တို့ဟူသည်။ သေလာ စ၊ ပတ္တမြားကျောက်တို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ။ပဝရ-သုရာ-သုရ-

---

ခေျ၊ကပ်၊စီရင်။ ။ဤစီ ပစ္စည်းကို ယုဒ္ဓ ဗျာတိဟာရ၌သာ စီရင်နိုင်သည်မဟုတ်၊ အ-ယုဒ္ဓ ဗျတိဟာရ၌လည်း စီရင်နိုင်သည်-ဟု 'ကဏ္ဏာ ကဏ္ဏိ ဇပန္တိ' ဟူသော မဟာနာဋက,ပုံစံကိုပြု၍ ဒုဂ္ဂါဒါသ ဆရာဆို၏။ 'ကဏ္ဏေသု စ ကဏ္ဏေသု စ ဣဒံ ဝစနံ ပဝတ္တံ ကဏ္ဏာ,ကဏ္ဏိ-လုင်။ ။ကိဉ္စ ကဏ္ဏာ ကဏ္ဏိ ဇပန္တိ ဟန္တ နီဘရိတံ သမ္ဘ၊ သယမ္ဘု ဂဏာ ဣဘိ မဟာနာဋကေ ယုဒ္ဓါ.ညတြာပိ ဒ္ဝိဿတေ' မုန္ဒဗောဓ-ဠီ၊

ဆောင်ပုဒ်-''**ယေ,တေ,တိ.မ၊ အညဇလေးရပ်၊ သူနှင့်စပ်ကာ။**
သူသာပြဋ္ဌာန်း သမာသ်ကျမ်း- မှတ်စမ်း ဗဟုဗ္ဗိ။
အည-ပုဒ်ကျေ၊ ဝိဘတ်နေ၊ ပွားလေ-ခုနစ်ထိ။
တုလျ,ဘိန္န၊ ဒ္ဝိ-ပဒနှင့် တိ ပဒ ဥပမာ၊ နာ-နိပါတတ်၊
သဟတ်,သခ်္ခ်ံ၊ ဒိသန္တရာ၊ ဗျာတိဟာ၊ ထဝါကိုးမျိုးရှိ။''

ပုံစံဥ်ရှင်းလင်းချက်- အာဂတာ သမာဏာ ဤမံ သံဃာရာမံ သော-ယံ အာဂတ-သမဏော' ကား ဒုတိယာ ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသ်ဝိဂြိဟ်တည်း။ ကမ္မတ္တ ဗဟုဗ္ဗိဟိ လည်း-ဟူ၏။ ။'သံဃာရာမော'ကား အဘိဓေယျ၊ အာဂတ-သမဏော,ဟူသော သမာသ်ပုဒ်၏အနက်ကို။ ဝါ၊ သမာသ်ပုဒ်၏အရကို၊ ဖော်ပြသော သဒ္ဒါတည်း။ ဤ 'သံဃာ ရာမော' ဟူသော အဘိဓေယျသာ, အညပုဒ်အစစ်၊ ဝါကျ၌ပြုအပ်သော 'ဤမံ သံဃာ ရာမံ' ကား အပဂဓနသာဖြစ်၍-အစစ်လိုရင်းမဟုတ်၊ အစစ်ပုဒ်၏အတုအစားဖြစ်၍၊ အညပုဒ်ဟုကား ခေါ်ဆိုရ၏။ ဝါကျအခိုက်၌ ဤမံ ဟူသော အညပုဒ်ဝယ် ဒုတိယာကျေ၍၊ ဒုဘိယာ ဗဟုဗ္ဗိဟိ အနက်ကိုစွဲ၍ ကမ္မတ္ထ ဗဟုဗ္ဗိဟိ ဆိုသည်။ ဤနည်းတူ အညပုဒ်၌ ကျေရာ ဝိဘတ်ကိုစွဲ၍၊ တတိယာ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ ကရဏတ္ထဗဟုဗ္ဗိဟိ စသည်ကိုလည်း သိလေ။

ဇိတိန္ဒြိယော,ကစ၍ သမ္ပန္န-သဿော, ထိအောင် အစဉ်အတိုင်း တတိယာ=သတ္တမိ.ဗဟုဗ္ဗိဟိ-ပုံစံ။ ။နိဂြောဓောဠ္လဝ ပရိမဏ္ဍလော ယော ရာဇ-ကုမာရော သော,ယံ-နိဂြောဓ-ပရိမဏ္ဍလော, ကား-ယော-ဟူသော အညပုဒ်၌ ပထမာကျေ

http://www.dhammadownload.com

ဂရုဒု-မနုဇ-ဘုဇဂ-ဂန္ဓဗ္ဗ-မကုဋ-ကုဋ္ဌ-စုမ္ဗိတ-သေလာ = မည်ကုန်၏။ ပဝရ-သုရာ-သုရ-ဂရုဒု-မနုဇ-ဘုဇဂ-ဂန္ဓဗ္ဗ-မကုဋ-ကုဋ္ဌ-စုမ္ဗိတ-သေးလေဟိ၊ မြတ်ကုန်သော နတ်အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗ နတ်တို့၏ မကိုင်တို့၏ အထွဋ်တို့၌, တပ်အပ်ကုန်သော ပတ္တမြားကျောက်တို့ဖြင့်။ သံဃဋ်တာ၊ ထိအပ်, ပုတ်တိုက်အပ်ကုန်သည်တို့တည်း။ ပဝရ-သုရာ-သုရ-ဂရုဒု-မနုဇ-ဘုဇဂ-ဂန္ဓဗ္ဗ-မကုဋ - ကုဋ္ဌ-စုမ္ဗိတ-သေလဋ် သံဃဋ်ဘာ၊ မြတ်ကုန်သော နတ်,အသုရာ,ဂဠုန်.လူ,နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏အထွာတို့၌ တပ်အပ်ကုန်သော ပတ္တမြားကျောက်ကို့ဖြင့် ထိအပ်,ပုတ်တိုက်အပ် ကုန်သည်တို့။ ယသာ ဟထာ ဂတသာ၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရားအား၏။ ပဝရ-သုရာ-သုရ-ပရုဒု-မနုဇ-ဘုဇဂ-ဂန္ဓဗ္ဗ-မကုဋ -ကုဋ္ဌ- စုမ္ဗိတ-သေလ- သံဃဋိတာ၊ မြတ်ကုန်သေ-

---

ရ်၌ ပထမာဗဟုဗ္ဗီဟိ။ ။ကစ်နည်း၊ သမာသ ပဒါ ဘိဓေယျ့.တွက်ကိုစွဲလျင် ဥပမာန အနက်ဟောပုဒ် ရွေရိသောကြောင့် ဥပမာန ပုဗ္ဗ-ပဒ ဗဟုဗ္ဗီဟိတည်း။ ပထမာ အနက်၌ရအပ်သောကြောင့် ပထမတ္ထ.ဥပမာန ပုဗ္ဗ ပဒ'ဗဟုဗ္ဗီဟိလည်း မည်၏။ ။ ဤအတူ၊ 'စက္ခု ဘူတောလည်း.ပထမတ္ထ ဥပမာန ပုဗ္ဗပဒ.ဗဟုဗ္ဗီတဟိတည်း။ ။ သုဝဏ္ဏ ဝဏ္ဏော၊ ပြဟ့.ဿရော, တိုကား၊ ဆဋ္ဌ|တ္ထ-ဥပမာန ပုဗ္ဗပဒ ဗဟုဗ္ဗီဟိ-ဟဲ့ သိလေ။ ။စက္ခု မျက်စိသည်။ ဘူတောဋ္ဌဝ၊ ဖြစ်သကဲသို့' ဟူရာ၌၊ သတ္တဝါတို့သည် မျက်စိရှိသည့်အတွက် နေ,လ,နက္ခတ်တို့ကို မြင်နိုင်ကြသလို၊ ကျေတ်ထိုက်သော သတ္တဝါတို့သည် ဘုရားရှိသည့်အတွက် သစ္စာလေးပါးကိုမြင်ကြရ၍၊ ဘုရားသည် သတ္တဝါတို့၏မျက်စိကဲ့သို့ ဖြစ်တော်မူသည်-ဟူလို။ 'စက္ခု ဘူတောတိ ပညာစက္ခု-မယတ္တာ,သတ္တေသု တ.ဒုပ္ပါဒနတော လောကဿ စက္ခုဘူတော' မူလဋ္ဌကာ။

***မုတ်ချက်**-အချို့ ပေစာ ဘုတ်အုပ်များ၌ 'နိုဂြောဓဿ ပရိမဏ္ဍလော နိဂြောဓ-ပရိမဏ္ဍလော၊ နိဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလောဋ္ဌဝ ပရိမဏ္ဍလော ယော ရာဇကုမာရော သော.ယံ-နိဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလော။ အထ ဝါ နိဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလော' ဋ္ဌဝပရိဏ္ဍေလော ယဿ ရာဇ-ကုမာရဿ ဟော.ယံ နိဂြောဓ-ပရိမဏ္ဍလော' ဟူ၍ လည်းကောင်း။ အချို့၌ နိဂြောဓဋ္ဌဝ ပရိမဏ္ဍလော ယော ရာဇကုမာရော သော.ယံ နိဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလော၊ အထဝါ-နိဂြောဓဿ ပရိမဏ္ဍလော နိဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလော၊ နိဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလော ဋ္ဌဝ ပရိမဏ္ဍလော ယဿ ရာဇကုမာရဿ သော.ယံ-နိဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလော' ဟူ၍လည်းကောင်း။ ကမောဂ္ဂမ, ဥပမာန ပုဗ္ဗပဒ ပထမတ္ထ, ဆဋ္ဌတ္ထ, ဂိဂြိဟ် နှစ်ချက်ရှိနေကြ၏။ ရှု-နီတိ တို့၌ကား နိဂြောဓော ဋ္ဌဝ ပရိမဏ္ဍလော ယော ရာဇကုမာရော သော.ယံ- နိဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလော'ဟု ဥပမာန ပုဗ္ဗပဒ ပထမတ္ထ တစ်ချက်သာ၊ အထဝါ တက်ဆဋ္ဌတ္ထမျိုးမပါ၊ သို့အတွက် ဆဋ္ဌတ္ထ ၁ကျကား ပါ၌ပျက်တည်း။ ဤနည်း-စက္ခုဘူလော,မှာလည်း စက္ခုဿ (စက္ခုနော) ဘူတော-စက္ခု, ဘူတော၊ စက္ခုဘူတော ဋ္ဌဝ ဘူတော 'ယော ဘဂဝါ သော.ယံ စက္ခုဘူတော-ဟု ရှိနေရာ၊ ရွှေတပ္ပုရိသ်ဝါကျကား

http://www.dhammadownload.com

နတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗ နတ်တို့၏ မကိုင်ဖို့တို့၏ အထွဋ်တို့၌ တပ်အပ်ကုန်သော ပတ္တမြားကျောက်တို့ဖြင့် ထိအပ်, ပွတ်တိုက်အပ်ကုန်လော။ စရဏာ၊ ခြေတော်အစုံတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣဘိ၊ ကြောင့်။ သော၊ယဲ့ တထာဂတော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ပဝရ-သုရား-သုရ-ဂရုဠ မနုဇ-ဘုဇဂ-ဂန္ဓဗ္ဗ-မကုဋ ကုဋ္ဋ စုမ္ဗိတ-သေလ-သိဃ်ဋိတ စရဏော၊ မည်၏။ အယံ ပန၊ သည်ကား။ ဒုန္ဒ-ကမ္မဓာရယ-တပ္ပုရိသဂဗ္ဘော၊ ဒုန်, ကမ္မဓာရဲ, တပ္ပုရိသ်, အတုင်းငုံပ်သော။ တုလျာ၊ဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ မည်၏။ ။အထဝါ၊ ကား။ သိဃ်ဋိတာ၊ ထိအပ်, ပွတ်တိုက်အပ်ကုန်သော။ စရဏာ၊ ခြေတော်အစုံကို့တည်း။ သိဃ်ဋိတ-စရဏာ၊ ထိအပ်, ပွတ်တိုက်အပ်ကုန်သော ခြေတော်အစုံတို့။ သာ၊ပေက္ခတ္တော၊ (သိဃ်ဋိတ-သဒ္ဒါ၏စရဏ-ပြင်,

---

ပါဠိပျက်၊ ထို့ကြောင့် မဏိဒီပဋ္ဌ။ ။'စက္ခုဘူတော၊တိ အယံသမာသော နိဂ္ဂြောဓပရိမဏ္ဍလော၊တိ သမာသောဝိယ ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသော၊ဝ ဟောတိ၊ န သခ်-ပဏ္ဍရ-န္တိ့ သမာသောဝိယ ကမ္မဓာရယသမာသော၊ ဧတေသုတိ စက္ခု-ဣဝ ဘူတော ယော ဘဂဝါ၊တိ ဝါကျမေဝ ဟောဟိ၊ နိဂ္ဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလော၊တိ သမာသ ပဒဿ ဝိယ 'နိဂ္ဂြောဓော၊ဣဝ ပရိမဏ္ဍလော ယော ရာဇကုမာရော၊တိ ဝါကျံ၊မေဝ၊ နှ သခ်ေပဏ္ဍရန္တိ့ သမာသ ပဒဿ ဝိယ သခ်ေါ ဣဝ ပဏ္ဍရ၊န္တိ့ ဝါကျံ မိဝ,စက္ခုဘူတော၊တိ ဝါကျံ၊န္တိ့။ ကေစိ ပန စက္ခုဘူတော၊တိ ကမ္မဓာရယ သမာသော၊တိ ဝဒန္တိ့ တံ နယုဇ္ဇတိ။ နိဂ္ဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလော၊တိ သမာသဿ ဝိယ စက္ခု ဘူတော၊ဘိ သမာသဿ ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသတ္တာ။ ဧဝ-ဣ ကတ္ဝာ သမာသ ကပ္ပေ ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသော၊ဓိကရေ စက္ခု ဣဝ ဘူတော ယော ဘဂဝါ သော၊ယံ စက္ခု၊တောတိ ဝုစ္စတိ,ဟု ဆို၏။ ။ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးလည်း ဤ မဏိဒီပကိုမြော်၍ သမာသဲကျမ်း၌ 'စက္ခုနော ဘူတော စက္ခုဘူတော၊ စက္ခု ဘူတော ဣဝ ဘူတော ယော ဘဂဝါ ယော၊ယံ စက္ခု ဘူတော၊ နိဂ္ဂြာ ဓသ ပရိမဏ္ဍလော၊ နိဂ္ဂြောဓးပရိမဏ္ဍလော နိဂ္ဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလော ဣဝ ပရိမဏ္ဍလော ယော ရာဇကုမာရော သော၊ယ နိဂ္ဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလော'တို့ကို ပါဠိပျက်-ဟု မှတ်လေ-ဟု ဆုံးဖြတ်တော်မူ၏။ သို့အတူတက်, ဤနိဿယသစ်၌ ယင်းပါဠိပျက် ဝါကျများကို အနက်မရေးဘဲ ပယ်နုတ်, ရှုပ်သိမဲးသည်။

(ခ) 'သယံ ပတိတ-ပဏ္ဍ-ပုပ္ဖ-ဖလ-ဝါယု-ကောယာ-ဟာရာ ဣသယော-ဤမျှ လောက်သာ စာကိုယ်၌ ရှိလို့၏။ ကြွင်းပါဠိများကား—ဉာဏ်က, ဝိဂြိုဟ်ကိုယူ၍၊ ပေါ်လွင်သိသာရန် ရွေးဆရာတော်ကြီးများ ထည့်ထားသည်။ နောက်ပုံစံများလည်း-ဤနည်းချည်းဟုည်း။ ။သယံ ပတိတ,တစ်ပုဒ်၊ ပဏ္ဍ-ပုပ္ဖ ဖလ, တစ်ပုဒ်။ ဝါယု-တောယ,တစ်ပုဒ်၊ အာဟာရ,တစ်ပုဒ်-လေးပုဒ်ခွဲထား။ ။တစ်ဖန်—ပဏ္ဍ-ပုပ္ဖ-ဖလ,ကို သုံးပုဒ်ခွဲ၍၊ 'ပဏ္ဍဿ ပုပ္ဖဿ,ဖလဿ-ပဏ္ဍ-ပုပ္ဖ-ဖလာနိ'ဟု ဒုန်လုပ်။ ။ သယံ-ပတိတကို နှစ်ပုဒ်၍ 'သယမေဝ ပတိတာနိ-သယံ ပတိတာနိ'ဟု အဝဓာရဏ

http://www.dhammadownload.com

သေလ သဒ္ဒါကို) ငဲ့ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ဂမကတ္တာ, (သံဃဋ္ဌိတ×စရဏာ,ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ကဲ့သို့- သေလ သဒ္ဒါ၏ သံဃဋ္ဌိတ၊ ဟူသော မိမိ၌သာစပ်ရသည်၏အဖြစ်ဟူသော) အစပ်သမ္ဗန်ကို သိစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာသော၊ (သံဃဋ္ဌိတာ စရဏာ-သံဃဋ္ဌိတ စရဏာ,ဟု နောက်ပုဒ်နှင့်)သမာသ်တွဲစပ်ခြင်းသည်။ ဟောဘိ၊ ၏။ ဃဿ တထာဂတဿ၊ အား၊ ၏။ ပဝရ.သုရာ.သုရ-ဂရုဠ.မနုဇ-ဘုဇင-ဂန္ဓဗ္ဗ-မကုဋ-ကုဋ-စုမ္ဗိတ သေလေဟိ၊ မြတ်ကုန်သော နတ်,အသုရာ,ဂဠုန်,လူ,နဂ ၊,ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ မကုဋ်တို့၏အထွဋ်တို့၌-တပ်အပ်ကုန်သော ပတ္တမြားကျောက်တို့ဖြင့်။ သံဃဋ္ဌိတ-စရဏာ၊ တိအပ်, ပုတ်တိုက်အပ်ကုန်သောခြေတော်အစုံတို့သည်။ သန္တိ၊ကုန်၏။ ဣတိ၊ကြောင့်။သော.ယံ တထာဂတော၊သည်။ပစရ-သုရာ.သုရ-ဂရုဠ-မနုဇ ဘုဇင.ဂန္ဓဗ္ဗ.မကုဋ-ကုဋစုမ္ဗိတ-သေလ သံဃဋ္ဌိတ စရဏော၊ မည်၏။ အယံမန၊ ကား။ ဘိန္နာ ဓိကရဏ-ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ မည်၏။

ကမ္မဓာရဲ့ လုပ်ပြီးမှ၊ 'သယံ-ပတိတ'နှင့်-ပဏ္ဏ-ပုပ္ဖ-ဖလတို့ သယံ ပတိတာနိ တာန် ပဏ္ဏ ပုပ္ဖ ဖလာနိ စာတိ သယံ ပတိတ 'ပဏ္ဏ-ပုပ္ဖ-ဖလာနိ'ဟု ဝိသေသန ပုဗ္ဗ ပဒ ကမ္မဓာရဲတဲ့။ ။ဝါယု-တောယ,ကိုနှစ်ပုဒ်ခဲ့-ဝါယုစ'တောယဉ္စ-ဝါယု-တောယာနိ ဟု ဒွန်လုပ်ပြီးမှ။ရွေပုဒ်နှင့် သယံ-ပတိတ-ပဏ္ဏ-ပုပ္ဖ-ဖလာနိစ,ဝါယု-တောယာနိစ. သယံပတိတပဏ္ဏ-ပုပ္ဖ-ဖလ ဝါယု-တောယာနံ,ဒွနဲတဲ့။ ။(ပဏ္ဏ ပုပ္ဖ-ဖလ,နှင့် ဝါယု တောယကို တပေါင်းတည်း ဒွနဲမတဲ့ဘဲ,ခဲ့၍လုပ်ခြင်းမှာ၊ တဲထာ ဒွန္ဒေ,ဥပဒေနှင့် အညီ၊ ပဏ္ဏ, ပုပ္ဖ ဖလ, က-ရုက္ခ.ဂ်။ ဝါယု တောယ, က-ဝိသဘာဂတ္ထ,ဖြစ်၍ ခဲ့လုပ်ရသည်။ ဤနည်းအတိုင်း တူရာကိုကြည့်၍ တထာ-ဒွန္ဒေ-စလောဉပဒေကဲ့အသုံးပြု)။ ။တစ်ဖန်၊ နောက်ဆုံး အာဟာရပုဒ်နှင့် သယံ ပတိ-ပဏ္ဏ-ပုပ္ဖ-ဖလ-ဝါယု-တောယာနိ အာဟာရာ, ယေသ.ခ္ခေ.သဟ-ပတိတ- ပဏ္ဏ- ပုပ္ဖ-ဖလ-ဝါယု-တောယာ ဟာရာ,ဟု စတုတ္ထိ၊ ဆဋ္ဌီ ဗဟုဗ္ဗိဟိလုပ်။ ဤဗဟုဗ္ဗိဟိကို ဝါဂြုဟ်အတွင်းမှာ ဒွန်သုံးချက် ကမ္မဓာရဲနှစ်ချက် ပါဝင်နေသည်ကဲ့ (ဒွန္ဒ ကမ္မဓာရယ-ဂဗ္ဘော) ဒွနဲ့, ကမ္မဓာရဲ, အတွင်းငုပ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ။သယံ ပတိတ=ဝါယု တောယံနှင့်၌, လည်း ပထမာ ဝိဘတ်။ အာဟာရာ,၌လည်း ပထမာ ဝိဘတ်ဖြစ်၍၊ ဃမာသ်ပုဒ် အချင်းချင်းဝိဘတ်တူသောကြောင့်လည်းကောင်း။ သယံ ပတိတ = တောယာနံ, အရလည်း ရသွေ့တို့၏ အစာ, အာဟာရ, အရလည်း ရသွေ့တို့၏ အစာဖြစ်၍၊ နှစ်ပုဒ်အရတူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တုလျဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသ်ဆိုသည်။ ။'တုလျံ သမဉ္ဉံ အဓိကရဏံ အတ္ထောယေသံ တာနိတိ-ကုလျာဓိကရဏာနံ' လုပ်။ ယေသံ၊ အကြင်ပုဒ်တို့အား၊ တုလျံသမာနံ၊ တူသော။ အဓိကရဏံ အတ္ထော၊ တည်ရာအနက်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏၊-ပေး။ ။'ကေဝိဘတ္ဘာနံ ကေတ္ထ-နိဋ္ဌံ သမာနာဓိကရဏတ္ထံ'သုဗောဓိနီ။ ။သယံ-ပတီတ-ပဏ္ဏ-ပုပ္ဖ-ဖလ - ဝါယု-တောယေဟိ အာဟာရာ ယေသန္ခေ-သယံ-ပတိတ-ပဏ္ဏ-ပုပ္ဖ ဝါယု-တောယာ,ဟာရာ'ကား-

http://www.dhammadownload.com

(ဈ) ယဿ ဘဂဝတော၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရားအား။ စတသ္သော၊ လေးပါး ကုန်သော။ ဒ္ဒိသာ၊ အရပ်မျက်နှာတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ယံ ဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ စတု ဒ္ဒိသော၊ မည်၏။ ယဿ တထာဂတဿ၊ အား။ ပဏ္ဏ (မံသ-ဒဿ-ပညာ-ဥဒ္ဓ-သမဉ္ဇ×စက္ခု) အားဖြင့် ငါးပါးကုန်သော။ စက္ခုန်။ စက္ခုတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော-ယံ တထာဂတော၊ သည်။ ပဏ္ဏ-စက္ခုမည်၏။ ယဿ ဘဂဝတော၊ အား၊ ၏။ ဒဿ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ ဗလာနိ၊ အားတော်တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော့ယံ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒသဗလော၊ မည်၏။

(ည) အနန္တ ဉာဏော့တိ=ဉာဏောဟူသည်ကား။အဿ (ဉာဏဿ)၊ ထိုဉာဏ်တော်အား။ အန္တော၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားသည် နှ၊ မရှိ။ အနန္တံ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ။ယဿ တထာဂတဿ၊အား၊ ၏။ အနန္တံ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိသော။ ဉာဏ်၊ ဉာဏ်တော်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော့ယံ တထာဂတော၊ သည်။ အနန္တဉာဏော၊ မည်၏။

ဘိန္နာ-ဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသ်တည်း။ ရွှေပုဒ်၌ ပဿမီ၊ နောက်ပုဒ်၌ ပထမာ၊ ဣသို့ သမာသ်ပုဒ်ခွဲခြင်း ဂိဘတ်မတူ ကွဲပြားသည့်ပြင်၊ ရွှေပုဒ်အရ အလိုလို ကြေကျသော အရွက်, အပင့်, အသီး, လေ, ရေ-ဟု ဆိုအပ်သော စတုသန္တတိ ရုပ်ဖြပ်၊ နောက်ပုဒ်အရ ထို စတုသန္တတိရုပ်၌ မှီသော သြဇာဖြစ်၍ နှစ်ပုဒ်အရ ပြားသောကြောင့် ဘိန္နာ-ဓိကရဏ ဆိုသည်။ ။မှတ်လွယ်ရန် အကျဉ်းချုပ်မှာ-သမာသ်ခွဲခြင်း ဂိဘတ်တူလျှင် တုလျာဓိကရဏ၊ မတူလျှင် ဘိန္နာ ဓိကရဏ-ဟု မှတ်။ သို့အတွက် သမာသ်ပုဒ်၌ ကျေရာ ဂိဘတ် တူ-မတူကို ခွဲ၍ တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ ဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ-ဟု နှစ်မျိုးဖြစ်သတည်း။ နောက်နောက်ပုံစံများကိုလည်း ဤနည်းဟူ ခွဲစိတ်၍ သိလေ။

ဆောင်ပုဒ်-"**ရွှေနောက်-ကျေဝိ၊ ဟူပြန်ဘိ၊ တုလျာဓိ-ဟုဆို။**
ဝိ,မတူရှိ၊ ဘိန္နာဓိ ပြားဘိ နှစ်မျိုးကို။"

ဂမကတ္တာ-ဝါသိတ သဒ္ဒါသည် သာနု သဒ္ဒါကို မခဲ့၊ ပုပ္ပေဟိ-သဒ္ဒါကိုသာ ခဲ့၍၊ အည-သာ-ပေက္ခဖြစ်ပါလျက်၊ ဘယ်အတွက် 'ဝါသိတ-သာနု'ဟု သမာသ် ဖြစ်နိုင်သနည်းဟူသောအမေးကြောင့် 'သာ ပေက္ခတ္တော သတိပိ ဂမကတ္တာ သမာသော'ဟူသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။ဂမက-ဖြစ်သောကြောင့်-ဟူလို။ နာနာ-ဒုမ ပတိတ ပုပ္ပေဟိ-ကား ဝါသိတ,၌ ကရိဏ်း။ ဝါသိတ-ကား ကရဏီ။ ဤသို့ ပုပ္ပေဟိသဒ္ဒါနှင့် ကရိဏ်း ကရဏီ.အဖြစ်ဖြင့် ခဲ့ခြင်းအစပ်သမ္ဗန်ရှိသော ဝါသိတ-သဒ္ဒါသည်။ ပုပ္ပေဟိ ဝါသိတာ' ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ ပုပ္ပေဟိ-သဒ္ဒါသည် မိမိနှင့်သာ စပ်သော ကရိဏ်းတည်း-ဟု သိစေသကဲ့သို့။ 'ဝါသိတာ သာနဝေါ-

http://www.dhammadownload.com

(၄) အမိတ-ဃန-သရီရော်တိ သရီရော-ဟူသည်ကား။ မိတံ၊ နှိုင်းရှည့်အပ်သည်။ နှ၊ မဟုတ်။ အမိတံ၊ နှိုင်းရှည့်အပ်သည်မဟုတ်။ ဃနံ ၎ဝ၊ ဘခဲနက်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သရီရံ၊ ကိုယ်တော်တည်း။ ဃန-သရီရံ၊ တခဲနက်သာလျှင်ဖြစ်သော ကိုယ်တော်။ ယသ တထာ ဂတဿ၊ အား။ အ မိတံ၊ မနှိုင်းရှည့်အပ်သော ဃန-သရီရံ၊ တခဲနက် ကိုယ်ကော်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော.ယံ တထာ ဂဧတာ။ သည်။ အ-မိတ-ဃန-သရီရော၊ မည်၏။

(၅) အ-မိတ-ဗလ-ပရက္ကမပ္ပတ္တော.တိ=ပတ္တောဟူသည်ကား။ မိတာ၊နှိုင်းရှည့်အပ်ကုန်သည်။ နှ၊ မဟုတ်ကုန်။ အ-မိတာ၊ နှိုင်းယှဉ်အပ်သည်မဟုတ်ကုန်။ ဗလ.ဉ္စ၊ အားစွမ်းလည်း။ ပရက္ကမော စ၊ လုံ့လလည်း။ ဗလ ပရက္ကမာ၊ အားစွမ်းလုံ့လတို့။ အ-မိတာ ၎ဝ၊ မနှိုင်းရှည့်အပ်သာသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဗလ-ပရက္ကမာ၊ အားစွမ်း လုံ့လတို့တည်း။ အ-မိတ-ဗလ-ပရက္ကမာ၊ မနှိုင်းရှည့်အပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော အားစွမ်းလုံ့လတို့။ ယေန ဘဂဝတာ၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်။ အ-မိတ-ဗလ-ပရက္ကမာ၊ မနှိုင်းရှည့်အပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော အားစွမ်း လုံ့လတို့ကို။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော.ယံ ဘဂဝါ၊ သည်။ အ-မိတ-ဗလ-ပရက္ကမ.ပ္ပတ္တော၊မည်၏။ အယံပန၊ ကား။ ဒွန်္ဒ-ကမ္မဓာရယ-တပ္ပုရိသ ဂတ္တော၊ ဒွန်,ကမ္မဓာရဲ,တပ္ပုရိသဲ, အတ္ထင်းဂုပ်သော။ တုလျာ-ဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ မည်၏။

ဝါသိတ သာန္နဲ'ဟု နောက်ပုဒ်နှင့် သမာသ်လုပ်၍ပြီးသောအခါလည်း။ပုဗ္ဗေဟိ-သဒ္ဒါသည် ငါနှင့်သာစပ်ရ၏။ ငါ၏ကရိဏ်းသာတည်းဟုပင်သိစေ၏။ သို့အတွက် အည-သာပေက္ခဖြစ်သော ဝါသိတ သဒ္ဒါ၏ အစပ် သမ္ဗန်ကို သိစေတတ်သော ပမက-သတ္တိရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မိမိသည် ငဲ့အပ်သော အပေက္ခိတ ပုဗ္ဗေဟိ-သဒ္ဒါကိုလွှတ်၍၊ အန-ပေက္ခိတ,သာနုယုသော နောက်ပုဒ်နှင့် သမာသ်ဖြစ်သည်-ဟူလို။ ။'ဣဒ ဝုတ္တံ ဟောတိ ဝါသိတ သဒ္ဒေါ ပနေတ္ထ ပုဗ္ဗ သဒ္ဒမပေက္ခိတ္တာ ဋီတော၊ တသ္မာ အတ္တနာ ပေက္ခိတံ ပဟာယ, အနပေက္ခိတေန သာနုသဒ္ဒေန သဟ သမာသော ကိန္တုပဲ ဟောတိ၊ တထာပိ အ-သမာသေ ဝိယ သမာသေ ဋီတောပိ သာပေက္ခိ တတ္ထဿ ဉာပကတ္တာ, သာနု-သဒ္ဒေန သဟ ဝါသိတ-သဒ္ဒဿ သမာသော ဘဝတိ' သံပျင်။ ။ဤသို့သောအရာမျိုးကို 'ဂမက' ပုဒ်မျိုးဆိုသည်။

တစ်ပါးပုံစံဖြင့်--ထင်ရှားစေအံ့၊ 'ဒေဝဒတ္တဿဂုရု-ကုလံ'၌ ဂုရု-သဒ္ဒါ,ကုလ သဒ္ဒါတို့သည် ဘယ်သူ၏ဆရာလဲ, ဘယ်သူ၏အမျိုးလဲ-ဟု သမ္ဗန်ကို အမြဲငဲ့သော ပုဒ်မျိုးတည်း။ သို့အတွက် 'ဒေဝဒတ္တဿ ဂုရုနော ကုလံ'ဟူသော ဝါကျမှာလို 'ဒေဝဒတ္တ-ဂုရု-ကုလံ'ဟု သမာသ်ဖြစ်နေရာမှာလည်း 'ဒေဝဒတ်ဆရာ' ဒေဝဒတ်၏ အမျိုးဟူသောအနက်ပေးမှု သမ္ဗန်သည့် အသိဉာဏ်တွင်အလွန်ထင်ရှားလျက်ရှိ၏။

http://www.dhammadownload.com

(၃) မတ္တ-ဘမရ-ဂဏ-စုမ္ဘိတ-ဝိကသိတ ပုပ္ဖ ဝလ္လိ-နာဂ-ရုက္ခော-ပ-သောဘိတ-ကန္ဒရော-တိ-ကန္ဒရော ဟူသည်ကား။ မတ္တာ ဧဝ၊ ယစ်မှုးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဘမရာ၊ ပျားပိတုန်းတို့တည်း။ မတ္တ-ဘမရာ၊ ယစ်မှုးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့။ မတ္တဘမရာနံ၊ ယစ်မှုးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏။ ဂဏာ၊ အပေါင်းတို့တည်း။ မတ္တ ဘမရ ဂဏာ၊ ယစ်မှုးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏အပေါင်းတို့။ မတ္တ-ဘမရ- ဂဏောဟိ၊ ယစ်မှုးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏ အပေါင်းတို့သည်။ စုမ္ဘိတာနိ၊ စုပ်နမ်းအပ်ကုန်သည်တို့တည်း။ မတ္တ-ဘမရ-ဂဏ-စုမ္ဘိတာနိ၊ ယစ်မှုးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏ အပေါင်းသည် စုပ်နမ်းအပ်ကုန်သည်တို့။ ဝိကသိတာနိ ဧဝ၊ ပွင့်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ပုပ်ဖာနိ၊ ပန်းတိကာသ်း။ ဝိကသိတပုပ်ဖာနိ၊ ပွင့်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ပန်းတို့။ ယေသံ၊ အကြင် နှယ်ပင် **ကဲ့**ကော်ပင်တို့အား၊ တို့၏။ မတ္တ-ဘမရ-ဂဏ-စုမ္ဘိကာနိ၊ ယစ်မှုးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏အပေါင်းတို့သည် စုပ်နမ်းအပ်ကုန်သော။ ဝိကသိတပုပ္ဖာနိ၊ ပွင့်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပန်းတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထို နှယ်ပင် **ကဲ့**ကော်ပင်တို့သည်။ မတ္တ-ဘမရ-ဂဏ-စုမ္ဘိတ-ဝိကသိတ-ပုပ္ဖါ မည်ကုန်၏။ ဝလ္လိ စ၊ နှယ်ပင်လည်း။ နာဂရုက္ခော စ၊ **ကဲ့**ကော်ပင်လည်း ဝလ္လိ-နာဂရုက္ခာ၊ နှယ်ပင်**ကဲ့**ကော်ပင်တို့။ မတ္တ-ဘမရ-ဂဏ-စုမ္ဘိတ-ဝိကသိတ-ပုပ္ဖါစ၊ ယစ်မှုးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏ အပေါင်းတို့သည်။ စုပ်နမ်းအပ်ကုန်သော ပွင့်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ပန်းရှိကုန်သည်လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုပန်းရှိကုန်၏ဟုသည်။ ဝလ္လိ-နာဂ၊ ရုက္ခာ စ၊ နှယ်ပင် **ကဲ့**ကော်ပင်တို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏-ဣတိ၊ ကြောင့်။ မတ္တ-ဘမရ-ဂဏ-စုမ္ဘိတ-ဝိကသိတ-ပုပ္ဖ-ဝလ္လိ-နာဂ-ရုက္ခာ၊ မည်ကုန်၏။ မတ္တ-ဘမရ-ဂဏ-စုမ္ဘိတ-ဝိကသိတ-ပုပ္ဖ-ဝလ္လိ-နာဂ-ရုက္ခောဟိ၊

သို့အတူက် ဂုရုသဒ္ဒါသည် ဒေဝ ဒတ္တာပြင်၊ ကုလ သဒ္ဒါကိုငဲ့လျက်နှင့် ဒေဝဒတ္တာသဲ့ ဂုရု-ဒေဝဒတ္တ ဂုရု'ဟု သမာသ်ဖြစ်၏။ ဂုရု သဒ္ဒါသည် ကုလပြင်၊ ဒေဝဒတ္တ,ကို ငဲ့လျက်နှင့် 'ဒေဝဒတ္တ-ဂုရုနော ကုလံ-ဒေဝဒတ္တ-ဂုရု ကုလံ'ဟု သမာသ်ဖြစ်၏။ ။ ဗာ,ဠိ စသည်တို့ဠ်ကား ဂုရုနော ကုလံ- ရှကုလံ ဒေဝဒတ္တာသဲ့ ဂုရု-ကုလံ-ဒေဝဒတ္တ ဂုရု-ကုလံ'ဟု ဝိဂြိုဟ်လုပ်ကုန်၏။ ။'ဟတ္တ ဒေ ဒတ္တာသဲ့ ဂုရု-ဒေဝဒတ္တ ဂုရု၊ တာသ ကုလံ-ဒေဝဒတ္တ-ဂုရု-ကုလ-န္တိ ဝိဂ္ဂဟော'နိရုတ္တိ။ ။'ဒေဝဒတ္တာသဲ့ ဂုရုနောကုလ-န္တိ ဌိတေ,ဒေဝဒတ္တာသဲ့ ဂုရုနာ သမ္ဗန္ဓော ဟောတိ တထာ ဂုရုနော ကုလေန၊ တဒါ ပထမံ ဂုရုနော ကုလံ-ဂုရုကုလ-န္တိ သမာသော ဟောတိ'ဗာဠိ။ ။ကြွ ဂမက မျိုးကိုပင် သာရတ္ထ ဋီကာကြီး၌ 'နိစ္စ သာပေက္ခ'ဟု ဆို၏။ အစပ် သမ္ဗန်ကို အမြဲငဲ့သော ပုဒ်မျိုး-ဟူလို။ ။'နိစ္စ သာ.ပေက္ခတာယ ဟိ ကြိဒိသေသု ဘာမာသော ဟောတိယေဝ၊ ယထာ ဒေဝဒတ္တာသဲ့-ဂုရု-ကုလန္တိ အာဒီသု' သာရတ္ထ-ဋီ။

http://www.dhammadownload.com

ယစ်မှုးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏အပေါင်းတို့သည် နှမ်းစုပ်အင်ကုန်သော ပွင့်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပန်းရှိကုန်သော နွယ်ပင် ကုံကော်ပင်တို့ဖြင့်။ ဥပ-သောဘိတာနိ၊ တင့်တယ်ကုန်သည်တို့တည်း။ မတ္တ-ဘမရ-ဂဏ-စုမ္ဗိတာ-ဝိကသိတာ-ပုပ္ဖ-ဝလ္လိ-နာဂ-ရက္ခော-ပသောဘိတာနိ၊ ယစ်မှုးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိကုန်းတို့၏ အပေါင်းတို့သည် စုပ်နမ်းအင်ကုန်သော ပွင့်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပန်းရှိကုန်သော နွယ်ပင် ကုံကော်ပင်တို့ဖြင့် တင့်တယ်ကုန်သည်တို့။ ယာဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ၊ အကြင် ဟိမဝန္တာ တောင်မင်းအား၊ ၏။ မတ္တ-ဘမရ-ဂဏ- စုမ္ဗိတ-ဝိကသိတ-ပုပ္ဖ - ဝလ္လိ-နာဂ - ရက္ခော-ပ - သောဘိတာနိ၊ ယစ်မှုးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏အပေါင်းတို့သည် စုပ်နမ်းအင်ကုန်သော ပွင့်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော နွယ်ပင်, ကုံကော်ပင်တို့ဖြင့် တင့်တယ်ကုန်သော။ ကန္ဒရာနိ၊ ချောက်တို့သည်။ (ကောင်ကြား) သန္ဓိ၊ ကုန်၏။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ သော-ယံ ပဗ္ဗတရာဇာ၊ ထို ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည်။ မတ္တ-ဘမရ-ဂဏ-စုမ္ဗိတ-ဝိကသိတ-ပုပ္ဖ-ဝလ္လိ-နာဂ-ရက္ခော-ပ - သောဘိတ-ကန္ဒရော၊ မည်၏။ အယံ ပန၊ ကား။ ဒွန္ဒ-ကမ္မဓာရယ-တပ္ပုရိသ ဂဗ္ဘော။ ဒွန် ကမ္မဓာရဲ့ တပ္ပုရိသ်ဖြစ်ကုန်သော။ တုလျာ ဧကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ မည်၏။ ။အထဝါ၊ ကား။ ဥပ သောဘိတာနိ၊ တင့်တယ်ကုန်သော။ ကန္ဒရာနိ၊ ချောက်တို့တည်း။ ဥပ-သောဘိတ-ကန္ဒရာနိ၊ တင့်တယ်ကုန်သော ချောက်တို့။ သာ-ပေက္ခတ္တေ၊ (ဥပ-သောဘိတ-သဒ္ဒါ၏ ကန္ဒရ, ပြင်-ရက္ခ-သဒ္ဒါကိုလည်း) ငဲ့ခြင်းရှိသည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ဂမကတ္တာ၊ (ဥပ-သောဘိတာနိ+ကန္ဒရာနိ, ဟူသော ဝါကျ၊ အခိုက်၌ကဲ့သို့။ ရက္ခေဟိ-သဒ္ဒါ၏ ဥပ-သောဘ်က ဟူသော ဓိမိဒ္ဓသာ စပ်ရသည်၏အဖြစ်ဟူသော) အစပ်အဆွန်ကို သိစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမာသော၊ (ဥပသောဘိတာနိ) ကန္ဒရာနိ-ဥပသောဘိတ-ကန္ဒရာနိ,ဟု နောက်ပုဒ်နှင့်) သမာသ် တွဲစပ်ခြင်းသည်။

မှတ်ချက် ဤ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ် ရုပ်တွက်ရာ၌။ ဤသုတ်ဆိုင်ရာ ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသ်လောက်တင် ရုပ်အစီအရင်ကို ပြမည်။ အတွင်းငုံသော ဒွန်, ကမ္မဓာရဲ့ တပ္ပုရိသ်တို့ကို မဆိုတော့ပြီ။ တွက်လိုက ဆိုင်ရာသုတ်ကို ကြည့်၍ တွက်လေ။ နိဿယကိုဦးကား အကျယ်တွက်ပြ၏။

ရုပ်တွက်ပုံ အာဂတ-သမဏော၊ အာဂတာ+သမဏာ+ဥမံ၊ ဥမံ သံဃာရာမံ၊ သို့။ သမဏ၊ တို့သည်။ အာ တာ၊ ဟုန်၏။ ဥကို အတ္တော-အညပဒတ္တေသု ဗဟုဗ္ဗိဟိ, ဤသုတ်ဖြင့် အာဂတာ+သမဏ+ဥမံ ကို ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ် အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော လောပေါ စ-သုတ်ဖြင့် သမာသ်၏ယောဝိဘတ် အံဝိဘတ်တို့ကိုချေ။ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် ဥမ-ပုဒ်ကိုချေ။ အာဂတ သမဏ) ပကတိစသ သရန္တသုတ်ဖြင့် သရ အဆုံးရှိသော အာဂတ+သမဏ ကို အာဂတ+သမဏ ဟု ပကတိ-ပြု။ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ ဩ-ပြု၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။(နောက်နောက်

http://www.dhammadownload.com

ဟောတိ၊ ၏။ ယဿ ပဗ္ဗတ ရာဇဿ၊ အား၊ ၏။ မတ္တ-ဘမရ-ဂဏ-စုဋ္ဌိတ-ဝိကသိတ ပုပ္ဖ-ဝလ္လိ နာဂ ရုက္ခေဟိ၊ ယစ်မှုးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိကုန်းတို့၏ အပေါင်းသည် စုပ်နမ်းအပ်ကုန်သော ပွင့်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ပန်းရှိကုန်သော နွယ်ပင်, ကံ့ကော်ပင်တို့ဖြင့်။ ဥပ-သောဘိတ ကန္ဒရာနိ၊ တင့်တယ်၊ ကုန်သော ချောက်တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ယံ ပဗ္ဗတ ရာဇာ-ဿာည်။ မတ္တ-ဘမရ-ဂဏ-စုမ္မိတ-ဝိကသိတ-ပုပ္ဖ-ဝလ္လိ-နာဂ ရုက္ခေ၊ပ-သောဘိတ ကန္ဒရော၊ မည်၏။ အယံ ပန၊ ကား။ ဘိန္နာ၊ဓိကရဏ-ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ မည်၏။

(၉) နာနာ-ရုက္ခ-တိဏ၊ပတိတ-ပုပ္ဖေါ၊ပ-သောဘိက-ကန္ဒရော၊တိ = ကန္ဒရော ဟူသည်ကား။ ရုက္ခေါ စ၊ သစ်ပင်လည်း။ တိဏ၊ဥ္စ၊ မြက်လည်း။ ရုက္ခ-တိဏာနိ၊ သစ်ပင် မြက်,ပင်တို့။ နာနာ၊ပကာရေ ဧ၀၊ အထူးထူးအထွေထွေသာသျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ရုက္ခ-တိဏာနိ၊ သစ်ပင်,မြက်ပင်တို့တည်း။ နာနာ-ရုက္ခ-တိဏာနိ၊ အထူးထူးအထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်,မြက်ပင်တို့။ နာနာ-ရုက္ခ-တိဏော ဟိ၊ အထူးထူးအထွေထွေသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်,မြက်ပင်တို့မှ။ ပတိတာနိ၊ ကြွေကျကုန်သည်တို့ဟုတည်း။ နာနာ-ရုက္ခ-တိဏာ-ပတိတာနိ၊ အထူးထူး အထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင် မြက်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သည်တို့။ နာနာ-ရုက္ခ-တိဏာ-ပတိတာနိ စ၊ အထူးထူးအထွေထွေသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင် မြက်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သည်လည်းဟုတ်ကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုကြွေကျကုန်သည်တို့ဟူသည်။ ပုပ္ဖါနိ စ၊ ပန်းပွင့်တို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နာနာ-ရုက္ခ-တိဏာ-ပတိတ ပုပ္ဖါနိ၊ မည်ကုန်၏။ နာနာ-ရုက္ခ-တိဏာ-ပတိတ-ပုပ္ဖေါ၊ပ-သောဘိတာနိ၊ အထူးထူးအထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်, မြက်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းပွင့်တို့ဖြင့်။ ဥပ-သောဘိတာနိ၊ တင့်တယ်ကုန်သည်တို့တည်း။ နာနာ-ရုက္ခ-တိဏာ-ပတိက-ပုပ္ဖေါ၊ပ-သောဘိတာနိ၊ အထူးထူးအထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်,မြက်ပင်တို့မှကြွေကျကုန်သော ပန်းပွင့်တို့ဖြင့် တင့်တယ်ကုန်သည်တို့။ ယဿ ပဗ္ဗတ ရာဇဿ၊ အား၊ ၏။ နာနာ-ရုက္ခ-တိဏာ-ပတိတ-ပုပ္ဖေါ၊ပ-သောဘိတာနိ၊

ပုံစံမျှားကိုလည်း ဤနည်းကိုမှီ၍တွက်လေ၊ လုပ်ပြီ)။ ။ဧကိ၊ဒြိယော၊ ဧတာနိ×ဤဒြိယာနိ×အနေန၊ ဝိဘတ်ချေ၊ တေသံ ဖြင့်၊ ဤမ-ပုဗ္ဗ်ကိုချေ၊ တ×ဤ-သို့ကဲ့-စီရင်။ ။ဒိန္ဒ-သုကော်၊ ဒိန္ဒော×သုကော်×ယဿ။ သိ, သ-ဝိဘတ်တို့ကိုချေ။ တေသံ=သ အာဂုံ၊ ယ ပုဗ္ဗ်တို့ကိုချေ-စီရင်။ ။နိဂ္ဂတ-ဇနော၊ နိဂ္ဂတာ×ဇနာ×အသ္မာ။ ယော, သ္မာ-ဝိဘတ်တို့ကိုချေ။ ကေသံ=ဤမ-ပုဗ္ဗ်ကိုချေ-စီရင်။ ။ဆိန္ဒ-ဟတ္ထော ဆိန္ဒော×ဟတ္ထော×ယဿ။ ။သမ္ပန္ဒ-သဿော။ သမ္ပန္ဒာနိ×သဿာနိ×ယသ္မိံ။ ။ပထမာ-ဥပမာ ဗဟုဗ္ဗိဟိရုပ်။ နိဂြောဓ-ပရိမဏ္ဍလော။ နိဂြောဓော×ဤဝ×ပရိမဏ္ဍလော×ယော၊ နိဂြောဓော၊ သည်။ ပရိမဏ္ဍလော ဤ၊

http://www.dhammadownload.com

အထူးထူးအထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်, မြက်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းပွင့်တို့ဖြင့် တင့်တယ်ကုန်သော။ ကန္ဒရာနီ၊ ချောက်တို့သည်။ သန္တီ၊ ကုန်၏။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ သော-ယံ ပဗ္ဗတရာဇာသည်။ နာနာ-ရုက္ခ-တိဏ-ပတိတ-ပုပ္ဖေါ်ပ-သောဘိတ-ကန္ဒရော၊ မည်၏။ အယံ ပန၊ ကား။ ဒွန္ဒ-ကမ္မဓာရယ-တပ္ပုရိသ ဂဗ္ဘော၊ ဒွန်,ကမ္မဓာရဲ့,တပ္ပုရိသ် အတွင်းငုပ်သော။ တုလျာ.ဓိကရဏ-ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ မည်၏။ ။အထဝါ၊ ကား။ ဥပ သောဘိတာနိ ဧဝ၊ တင့်တယ်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ကန္ဒရာနီ၊ ချောက်တို့တည်း။ ဥပ-သောဘိတ-ကန္ဒရာနီ၊ တင့်တယ်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ချောက်တို့။ သာ.ပေက္ခတ္တေ (ဥပ-သောဘိတ-သဒ္ဒါ၏-ကန္ဒရ,ပြင်၊ ပုပ္ဖ-သဒ္ဒါကိုလည်း) ဧ့ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ဂမကတ္တာ၊ (ဥပ-သောဘိတာနိ×ဧဝ×ကန္ဒရာနိ, ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ကဲ့သို့, ပုပ္ဖေဟိ သဒ္ဒါ၏ ဥပ-သောဘိတ-ဟူသော မိမိ၌သာ စပ်ရသည်ဟု) အစပ်သမ္ဗန်ကို သိစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမာသော၊ (ဥပ-သောဘိတာနိ ဧဝ ကန္ဒရာနိ-ဥပ-သောဘိတ-ကန္ဒရာနိဟု နောက်ပုဒ်နှင့်) သမာသ် တဲ့စပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဿ ပဗ္ဗတ ရာဇဿ၊ အား၊ ၏။ နာနာ-ရုက္ခ-တိဏ-ပတိတ-ပုပ္ဖေဟိ၊ အထူးထူးအထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်, မြက်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းပွင့်တို့ဖြင့်။ ဥပ-သောဘိတ-ကန္ဒရာနိ၊ တင့်တယ်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ချောက်တို့သည်။ သန္ဒိ၊ ကုန်၏။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ သော-ယံ ပဗ္ဗတာ ရာဇာ၊ သည်။ နာနာ-ရုက္ခ-တိဏ-ပတိတ-ပုပ္ဖေါ ပ-သောဘိတ-ကန္ဒရော၊ မည်၏။ အယံ ပန၊ ကား။ ဘိန္နာ.ဓိကရဏ-ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ မည်၏။

ကဲ့သို့။ ယော် ရာဇကုမာရော၊ သည်။ ပရိမဏ္ဍလော၊ ဝိုင်းဝန်းသောကိုယ်ရှိ၏။ ဤတိ အတ္ထော၊ ၌။ သိ-ဝိဘတ်တို့ကိုခြေ။ တေသံ=ဤဝ, ယ ပုဒ်တို့ကိုခြေ စီရင်။ ။ နောက် နိဂြောဓ-ပရိမဏ္ဍလော၊ နိဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလော×ဤဝ×ပရိ-မဏ္ဍလော× ယဿ။ ယဿ ရာဇ ကုမာရဿ၊ အား၊ ၏။ နိဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလော ဤဝ၊ ကဲ့သို့။ ပရိမဏ္ဍလော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဤတိအတ္ထော၊ ၌။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသ်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော သိ, သ-ဝိဘတ်တို့ကိုခြေ။ တေသံ-သ-အာဂုံ၊ ဤဝ, ယ-ပုဒ်တို့ကိုခြေ။ တေသု ပုဒ္ဓိ-နောက် ပရိမဏ္ဍလ-ပုဒ်ကိုခြေ။ ပကတိပြု၊ စီရင်။ ။စက္ခု ဘူတော၊ စက္ခု×ဤ×ဘူတော×ယော။ ပဌမာနုညဉ်းတူ။ ။သုဝဏ္ဏ-ဝဏ္ဏော။ သုဝဏ္ဏ ဝဏ္ဏော×ဝိယ× ဏော×ယဿ။ ဆဋ္ဌီ၊ နောက်နိဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလော-နည်းတူ။ ။ ဖြဟ္မ.ဿရော၊ ဖြဟ္မဿ×သရော ဝိယ×သရာ×ယဿ၊ ၎င်းနည်းတူ။ ။ပရဿ ဒ္ဝေဘာဝ ါ>သ-ကို ဒ္ဝေဘော်ပြုသည်သာထူး၏။ ။သယံ-ပတိတ-ပဏ္ဏ-ပုပ္ဖ-ဖလ-ဝါယု တောယာ.ဟာရာ၊ သယံ-ပတိတ=ဝါယု-တောယာနိ×အာဟာရာ×သော်သံ။ ယော-ဝိဘက်,နံ-ဝိဘတ်တို့ကိုခြေ။ တေသံ=ယ-ပုဒ်ကိုခြေ၊ စီရင်။ တုလျာ.ဓိကရဏ-ဗဟုဗ္ဗီဟိ။ ။တစ်နည်း၊ သယံ-ပတိတ=ဝါယု-တောယာဟာရာ။ သယံ ပတိတ=

http://www.dhammadownload.com

(ဏ) နာနာ-မုသလ-ဖာလ-ပဗ္ဗတ-တရု-ကလိင်္ဂ-သရ-ဓနု ဂဒါသိ တောမရာ၊ ဟတ္ထာ-တိ=ဟတ္ထာ ဟူသည်ကား။ မုသလော စ ကျည်ပွေ့လည်း။ ဖာလော စ၊ ထွန်းအားလည်း။ ပဗ္ဗတော စ၊ တောင်လည်း။ တရုစ၊ သစ်ပင်လည်း၊ ကလိင်္ဂရော စ-ထင်းနုပ်လည်း။ သရော စ၊ မြားလည်း။ ဓနု စ၊ လေးလည်း။ ဂဒါ စ၊ ချွန်းတောင်းလည်း။ အသိ စ၊ သန်လျက်လည်း။ တောမရော စ၊ ခက်ရင်းလည်း။ (လှံလည်း။) မုသလ-ဖာလ-ပဗ္ဗတ-တရု-ကလိင်္ဂ-သရ-ဓနု- ဂဒါသိ - တောမရာ၊ ကျည်ပွေ့, ထွန်သွား, တောင်, သစ်ပင်, ထင်းနုပ်, မြား, လေး, ချွန်းတောင်း, သန်လျက်, ခက်ရင်းတို့။ နာနာ-ပွ-ကာရာဇဝ၊ အထူးထူးအထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ မုသလ-ဖာလ-ပဗ္ဗတ-တရု-ကလိင်္ဂ- သရ-ဓနု - ဂဒါသိ-တောမရာ၊ ကျည်ပွေ့, ထွန်သွား, တောင်, သစ်ပင်, ထင်းနုပ်, မြား, လေး, ချွန်းတောင်း, သန်လျက်, ခက်ရင်းတို့တည်း။ နာနာ-မုသလ ဖာလ-ပဗ္ဗတ တရု ကလိင်္ဂ သရ-ဓနု-ဂဒါသိ-တောမရာ၊ အထူးထူးအထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ကျည်ပွေ့, ထွန်သွား, တောင်, သစ်ပင်, ထင်းနုပ်, မြား, လေး, ချွန်းတောင်း, သန်လျက်, ခက်ရင်းတို့။ ယေဃံ (မာရဿေန ဂဏာနံ)၊ အကြောင်မာရ်မင်းစစ်သည်အပေါင်းတို့၏။ ဟတ္ထေသု၊ လက်တို့၌။ နာနာ-မုသလ-ဖာလ-ပဗ္ဗတ တရု-ကလိင်္ဂ သရ-ဓနု ဂဒါသိ တော-မရာ၊ အထူးထူးအထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ကျည်ပွေ့, ထွန်သွား, တောင်,

---

ဝါယု-တောဇယေဟိ×အာဟာရာ×ယေသံ၊ ဟိ-ယော-နံ×ဝိဘတ် တို့ကို ချေ၊ တေသံ ယ-ပုဒ်ကိုချေ၊ ဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ။ နာနာ-ဒုမ ပတိတ ပုပ္ဖ ဖလ-ဝါသိတ သာနု၊ နာနာ-ဒုမ-ပတိတ×ဝါသိတာ×သာနု×ယဿ၊ တုလျာဓိကရဏ-နည်း။ ။တစ်နည်း၊ နာနာ ဒုမ=ပုပ္ဖေဟိ×ဝါသိတ သာနူ×ယဿ။ ဘိန္နာဓိကရဏ-နည်းတူ။ ။ဗျာလမ္ဗ-မ္ဗုဓရ=ဗိန္ဒု-စုမ္ဗိတ ကူဒ္ဒော-ဗျာ-လမ္ဗ-မ္ဗု ဓရ-မိန္ဒု-စုမ္ဗိတော×ကူဒ္ဒော×ယဿ။ တုလျာဓိကရဏ-နည်းတူ။ ။တစ်နည်း၊ ဗျာ-လမ္ဗ-မ္ဗုဓရ-ဗိန္ဒု။ဟိ×စုမ္ဗိတ-ကူဒ္ဒော×ယဿ။ ဘိန္နာဓိကရဏ-နည်း၏။ ။အမိတ-ဗလ-ပရက္ကမ-ဇုတိ အမိတာ×ဗလ ပရက္ကမ ဇုတိယော×ယဿ။ တုလျာဓိကရဏ-နည်းတူ။ ။ပီဏော-ရက္ခံ-သ-ဗာဟု-ပီဏာ×ဥရ-ကွံသ-ဗာဟ၀ေါ×ယဿ။ တုလျာဓိကရဏ-နည်းတူ။ ။ပီဏ-ဂဏ္ဍ-ဝဒန-ထနူ-ဓ္ဝ-ဇဃနာ-ပီဏာ×ဂဏ္ဍ-ဝဒန-ထနူ-ဓ္ဝ-ဇဃနာ×ယဿ။ တုလျာ-ဓိကရဏ-နည်းတူ။ ။ပဝရ-သုရာ-ရာရ-ဂရုဒ္ဓ မနုဇ-ဘူဇဂ-ဂန္ဓဗ္ဗ-မကုဋ ကူဋ္ဌ-စုမ္ဗိတ-သေလ-သိဃဋ္ဌိတ စရဏော - ပဝရ-သုရာ-သုရ - သိဃဋ္ဌိကာ×စရဏာ×ယဿ၊ တုလျာဓိကရဏ နည်းတူ။ တစ်နည်း၊ ပဝရ-သုရာ-သုရ - စုမ္ဗိတ သေလေဟိ×သိဃဋ္ဌိတ-စရဏာ × ယဿ။ ဘိန္နာဓိကရဏ-နည်းတူ။ ။စတုဒ္ဒိသော-စာသော×ဒိသာ×ယဿ။ ဒ္ဒ-ကို မဒ္ဒဘော်ပြု။ ။ပဒ္မ-စက္ခု-ပဒ္မ×စက္ခုနိ×ယဿ။ ။ဒသ-ဗလော-ဒသ×ဗလာနိ×ယဿ။ အန-ဒ္ဓ-ဉ္ဇကော-အနန္တံ×ဉကဏ်္ဍံ×ယဿ။ ဉ-ကို ဇ္ဈဘော်ပြု။ ။အမိတ-ယန-သရီရော-

http://www.dhammadownload.com

သစ်ပင်,ထင်းနုပ်,မြား,လေး, ချွန်းတောင်း,သန်လျက်,ခက်ရင်းတို့သည်။ သန္ဓိ၊ ကုန်၏။ ငှက်တိ၊ ကြောင့်။ တေ (မာရသေနဂဏာ ၊ ထိုမာရ်မင်းစစ်သည်အပေါင်းတို့သည်။ နာနာ မုသလ ဖာလ ပဗ္ဗတ တရု ကလိင်္ဂရ-သရ ဓနု-ဂဒါ၊သိ တောမရ ဟတ္ထာ၊ မည်ကုန်၏။ အာယံ ပန၊ ကား။ **ဒွန္ဒ**-ကမ္မဓာရယံ-ဂဗ္ဘော၊ ဒွန်,ကမ္မဓာရဲ့အတွင်းငုပ်သော။ ဘိန္နာ-ဓိကရဏ-ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ မည်၏။ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ ငှက်စွန်နေန၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိ အမည်ကိုမှည့်ရသဖြင့်။ ကွးထွော=ကော×အထွော၊ နည်း။ ဗဟုဗ္ဗိဟိမှ် စ=သုတ် စသည်တို့ဥ် ဗဟုဗ္ဗိဟိ-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၃၂၉-နာမာနံ သမုစ္စယောဒ္ဒန္ဒေဒွေ။ ။နာမာနံ၊ ဝိဘတ်တူကုန်သော နာမ်တို့၏၊ ဓါ၊ တို့တွင်။ သမုစ္စယော၊ ပေါင်းစည်းခြင်းအနက်သည်။ ဝါ၊ အနက်ရှိသော သဒ္ဒါသည်။ ဒွန္ဒေဒွေ၊ ဒွန်မည်၏။ ။ကေ ဝိဘတ္တိကာနံ၊ တူသောဝိဘတ်ရှိကုန်သော။ နာမာနံ၊ နာမ်တို့၏။ ဓါ၊ တို့တွင်။ ယော သမုစ္စယော၊ အကြွင်ပေါင်းစည်းခြင်းအနက်သည်။ ဝါ၊ အနက်ရှိသော သဒ္ဒါသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သော သမုစ္စယော၊ ထိုပေါင်းစည်းခြင်းအနက်သည်။ ဝါ၊ အနက်ရှိသော သဒ္ဒါသည်။ **ဒွန္ဒ**-သညော၊ ဒွန်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စန္ဒိမာ စ၊ လ,လည်း။ သူရိယော စ၊ နေ,လည်း။ စန္ဒိမ သူရိယာ၊ လ,နေတို့။ သမဏော စ၊ ရဟန်းလည်း။ ဗြာဟ္မဏော စ၊ ပုဏ္ဏားလည်း။ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ၊ ရဟန်း, ပုဏ္ဏားတို့။ သာရိပုတ္တော စ၊ သာရိပုတ္တရာလည်း။ မောဂ္ဂလာနော စ၊ မောဂ္ဂလ္လာန်လည်း။ သာရိပုတ္တ-မောဂ္ဂလ္လာနာ၊ သာရိပုတ္တရာ, မောဂ္ဂလ္လာန်တို့။ ဗြာဟ္မဏော စ၊ ပုဏ္ဏားလည်း။ ဂေဟပတိကော စ၊ ယူကြွယ်လည်း။ ဗြာဟ္မဏာ-ဂဟပတိကာ၊ ပုဏ္ဏား,သူကြွယ်တို့။ ယမော စ၊ ယမမင်း

အ-မိတံ×ဃန-သရီရံ×ယဿ။ ။အ-မိတဗလ = ပရက္ကမ,ပ္ပတ္တော-အမိတ-ဗလ-ပရက္ကမ×ပတ္တော×ယေန။ ။မတ္ထ-ဘမရ-ဂဏ-စုမ္ဗိတ ဝ်က သိတ-ပုပ္ဖ-ဝလ္လိ-နာဂ ရုက္ခော-ပ-သောဘိတ ကန္ဒရော-မတ္ထ = ဘမရ-ဂဏ = ပ-သောဘိတာနံ×ကန္ဒရာနိ× ယဿ။ တုလျာဓိကရဏ-နည်းတူ။ ။တစ်နည်း၊ မတ္ထ-ဘမရ-ဂဏ-နာဂရုက္ခေဟ်× ဥပသောဘ်တာနိ+ယဿ။ ဘိန္နာဓိကရဏ-နည်းတူ။ ။နာနာ-ရုက္ခ-တိဏ-ပတိတ-ပုပ္ပေါ်-ပ-သောဘ်တ-ကန္ဒရော-နာနာ ရုက္ခ-တိဏ = ပ-သောဘ်တာနိ×ကန္ဒရာနိ+ ယဿ။ တုလျာဓိကရဏ-နည်းတူ။ ။တစ်နည်း၊ နာနာ-ရုက္ခ-တိဏ = ပုပ္ပေဟ်+ ဥပ-သောဘ်တ-ကန္ဒရာနိ + ယဿ-ဘိန္နာဓိကရ-နည်း ဘူ။ ။နာနာ-မုသလ-ဖလ-ပဗ္ဗတ-တရု-ကလိင်္ဂရ-သရ-ဓနု-ပဒါသိ-တောမရ-ဟတ္ထာ၊ နာနာ-မုသလ-ဖာလ-တောမရာ+ဟတ္ထေသု+ယေသံ၊ ဘိန္နာ ဓိကရဏ-နည်းတူ။

၃၂၉-တိ-ပဒ, သညာသုတ်။ ။'ဒွေ စ ဒွေ စ, ပဒါနိ'-ဒွန္ဒာ။ **ဒွန္ဒာ**ဝိယာ-တိ ဒွန္ဒာ'လုပ်။ 'ဒွေစ , ဒွေ စ၊ နှစ်ပါးလည်းနှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ပုဒ်တို့ တည်း။ **ဒွန္ဒာ**၊ နှစ်ပါးနှစ်ပါးဖြစ်ကုန်သော ပုဒ်တို့။ ဒွန္ဒာ-ဝိယ၊ **ဒွန္ဒ**-သဒ္ဒါနှင့် တူကုန်၏'-ပေး။ ။**ဒွန္ဒ**-သဒ္ဒါသည် နှစ်ပါးနှစ်ပါးသောပုဒ်-စသော အနက်ကိုရသည်။

http://www.dhammadownload.com

လည်း။ ဝရှဏော စ၊ ဝရှဏ၊ နတ်မင်းလည်း။ ယမ ဝရှဏော၊ ယမမင်း, ဝရှဏ-နတ်မင်းတို့။ ကုဝေရော စ၊ ကုဝေရ-နတ်မင်းလည်း။ ဝါသဝေါ စ၊ ဝါသဝ-နတ်မင်းလည်း။ ကုဝေရ ဝါသဝါ ကုဝေရ-နတ်မင်း, ဝါသဝ နတ်မင်းတို့။ ဒွန္ဒ-ဣစ္စနေန၊ ဒွန်, အမည်မှည့်ရသဖြင့်။ ကွ, ထွော=ကော×အထွော၊ နည်း။ ဒွန္ဒဌ-ဝါ=ဌဝါ-စသော သုတ်၌, ဒွန်-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

ဖြစ်၍၊ ရွှေပုဒ် အနက်တခြား၊ နောက်ပုဒ် အနက်တစ်ပါးစီ, အသီးသီးဖြစ်ကြသကဲ့သို့၊ 'စန္ဒိမ သူရိယာ'စသော ပုံစံ၌၊ စန္ဒ, အရ လ, ဖြာဝ်လည်း တခြား၊ သူရိယ, အရ-နေ, ဖြာဝ်လည်း တစ်ပါးဖြစ်၍ ဒွန္ဒ-သဒ္ဒါနှင့် တူရကား – ဒွန်သမာသ်မည်၏။ ။တစ်နည်း၊ 'ဒွေ အတ္ထော အဘိဒဓာတိ ဧကော အသ္မိ-န္တိ-ဒွန္ဒေ'လုပ်။ အသ္မံ၊ ဣသမာသ်၌။ ဧကော၊ သဒ္ဒါတစ်ခုတည်းကပင်။ ဒွေ-အတ္ထော၊ အနက်နှစ်ပါးတို့ကို။ အဘိဒဓာတိ၊ ဆောင်တတ်၏ ပေး။ ။'သမဏော စ, ပြဟ္မဏော စ-သမဏ-ပြာဟ္မဏာ'ပုံစံ၌၊ သမဏ-သဒ္ဒါသည် ရဟန်းဩဝ်၊ သမုစ္စိတပုဒ်ဖြစ်သော ပုဏ္ဏားဩဝ်ကို ဟောနိုင်သည်ပြုင်၊ ပြာဟ္မ-သဒ္ဒါသည်လည်း ပုဏ္ဏားဩဝ်၊ သမုစ္စိတပုဒ် ဖြစ်သော ရဟန်းဩဝ် နှစ်ပါးကိုပင် ဟောနိုင်၏။ သို့အတွက် သဒ္ဒါတစ်ခုတည်းက၊ အနက်နှစ်ပါးကို့ဆောင်၍ ဒွန်သမာသ်မည်သည်။ လဃုဘာသာ-နည်းတည်း။ ။ဤ၌ သဒ္ဒါတစ်ခုတည်းက အနက်နှစ်ပါးကို ဆောင်သည် ဆိုသော်လည်း၊ အရာတိုင်းမှာ ဆောင်နိုင်သည်မဟုတ်။ နှစ်ပုဒ်စပ်၍၊ ဒွန် သမာသ်ဖြစ်သော အခါမှသာ ဆောင်နိုင်သည်။ ဥပမာ၊ ဘူ-ဓော်သည် ခံစားခြင်း, လှုမ်းမိုး ဖိနှိပ်ခြင်းစသော အနက်ကို ဟောနိုင်သည်ဆိုသော်လည်း၊ ခိမိချည်းသက်သက် ဟောနိုင်သည်မဟုတ်၊ အနု, အဘိ, စသော ဥပသာရတို့နှင့် တွဲဖက်ရ၍၊ 'အနုဘဝတိ၊ အဘိ-ဘဝတိ' စသည်ဖြစ်မှသာလျှင် ဟောနိုင်သကဲ့သို့တည်း။ ။'သဒိသာဒိ အတ္ထေပိ သဒ္ဒ-ပ္ပဝတ္တိ-သမ္ဘဝေန ပဒါန-မေကကွဏော-ယေဝ-အတ္ထ-ဒ္ဝယ-ဒီပ-ကတ္တာ၊ တဿ ဒွန္ဒ-ဝသယ-မေဝ တေသမတ္ထ-ဒ္ဝယ-ဒီမနံ ယထာ-ဟိ ဘူ-သဒ္ဒါ အနု ဘဝါတိ ဘဝါ-ဒိကေ အတ္ထေ အနွာ-ဘ်အာဒိ-ဥပ-သဂ္ဂ-ဘာဟိတော-ယေဝ ဒီပေတိ၊ နု ကေဝလော'နိတိ။ ။တစ်နည်း၊ 'ဒွေ ဒွေ ပဒါနိ ကေတော သာမော-ဓာန-မေတ္ထ ဂစ္ဆန္တီ-တိ-ဒွန္ဒေ'လုပ်။ ထွော၊ ဣသမာသ်၌။ ဒွေ ဒွေ ပဒါနိ၊ နှစ်ပုဒ်, နှစ်ပုဒ်တို့သည်။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ သမောဓာန်၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တီ၊ ရောက်ကုန်၏-ပေး။ ။နှစ်ပုဒ်တို့၏ တပေါင်းတည်း ပေါင်းဆုံစုဝေးရာဖြစ်၍၊ ဒွန်သမာသ်မည်သည်။ နီတိ နည်းတည်း။

ဒွန္ဒ-ဆိုသော်လည်း သမာသ်ဟူသည် တစ်ပုဒ်တည်းမဖြစ်။ အနည်းဆုံးနှစ်ပုဒ်ရှိမှသာဖြစ်နိုင်၍ 'ဟေဋ္ဌိမ-ပရိစ္ဆေဒ' နည်းအားဖြင့်သာဆိုသည်။ နှစ်ပုဒ်ထက်အလွန် ဒွန်မဖြစ်နိုင်၍မဟုတ်။ သို့အတွက် ပုဒ်အများလည်း ဒွန်ဖြစ်နိုင်၏ဟု မှတ်။ ထို့

http://www.dhammadownload.com

ကြောင့် နာမာနံ·သဒ္ဒါကို မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။ ။ထိုစကားမှန်၏။ 'နာမာနံ သမာသော' သုတ်မှ နာမာနံ သဒ္ဒါအလိုက်ခံလျှင် ပြီးလောက်လျက်၊ ထပ်၍ ဆိုပြန်ခြင်းသည် နှစ်ပါးသာမဟုတ်၊ များစွာသော နာမ်ပုဒ်တို့၏ သမာသ်ဖြစ်သည်ကို သိစေလိုရှိ၍ ဆိုသတည်း။ ။အတ္ထ ဗျာချာန်ဌကား ကြိယာကို နစ်စေလိုရှိ၍ ဆိုသော ဟူ၏။ ။ကာတန္တ္ရ-ဌကား 'ဗဟူနံ' ပုဒ်ကိုထည့်ရှိဆို၏။ ။ဒုန္နော သမုစ္စယော နာမာနံ့ဗဟူနံ ဝါပိ ယော·ဘဝေ၊ ၂-၅-၁၀။ ။ယတြံ သမာသေ 'ဒွိန္နံ့ နာမာနံ ဗဟူနံ ဝါပိ နာမာနံ့ ယော သမုစ္စယော၊ သော ဒုန္နော ဘဝေ၊ ဒေဝဒတ္တ·ယညဒတ္တာ၊ ဓဝ-ခဒိရ ပလာသာ' ကာတန္တ္ရ ဝုတ္တိ။

သမုစ္စိယထီ·တိ သမုစ္စယော၊ 'ရာသိ-ဘာဝေါ ဂ္ဟစ္စးတ္ထော' ကာတန္တ္ရ-ဌီ့၊ဟူသည် နှင့်အညီ၊ နှစ်ပါးသောနာမ့်၊များစွာသော နာမ်တို့၏အပေါင်းအစုကို သမုစ္စယ့၊ ဆိုသည်။ ။ယင်းသမုစ္စယသည်လည်း 'ဗုဒ္ဓံ ဂုရုံ စ ဘဇဿု' ဟူရာမှာ၊ ကြိယာတစ်ခုဌ် ဖြင့်အများကိုပေါင်းစုခြင်း၊ 'ရညော ဂေါ စ အဿော စ' ဟူရာမှာ ဖြပ်အများကို ပေါင်းစုခြင်း၊ 'ပဒ္မော ဘုဇ္ဇော ရတ္တော စ' ဟူရာမှာ ဖြပ်တစ်ခုဌ် ဂုဏ်အများကို ပေါင်းစုခြင်း၊ ရတ္တော ပဒ္မော ကုဏ္ဍလံ စ' ဟူရာမှာ ဂုဏ်တစ်ခုဌ် ဖြပ်အများကို ပေါင်းစုခြင်း၊ ဤသို့ ပေါင်းစုဆည်းယူပုံ လေးမျိုး ကြံစည်မှတ်သားအပ်၏။ ။ 'ဗုဒ္ဓံ ဂုရုံ စ ဘဇာဿူတိ ကြိယာယ ဒဗ္ဗာနံ သမုစ္စယော·တိ၊ တထာ ရညော ဂေါ စ အဿော စေတိ ဒဗ္ဗေ ဒဗ္ဗာနံ သမုစ္စယော၊ ပဒ္မော သုဇ္ဇော ရတ္တော စေ·တိ ဒဗ္ဗေ ဂုဏာနံ၊ ရတ္တော ပဒ္မော ကုဏ္ဍလံ စေတိ ဂုဏေ ဒဗ္ဗာန·မိတိ ဥဟနိယံ (နိဒ္ဓာနိယံ)။ ဘိက္ခံ စရ ဂါဝဏ္ဍာနယ ဣစ္စာဒြ ဟိ အဒဿနေန ဂါဝ၊ မနာနယ·မိဘိက္ခံ စရ-တော့ဝ၊အနာစရဏ္ဍာ ဘိက္ခံ နဂါဝမာနယတိ တထာ စရ·မိ နာန္ဒေသိယ ဂါဝမာန ယတိ၊ အတော ဘိက္ခာစရဏာသော ပဓာနတ္ထံ့ ဂါဝါနယနသ္မ တု အနုသိဋ္ဌိ-ကတာ' တတ္ထဗောဓိနီ။ ။ယင်းဟူဖြစ်သော် ဗဘတ်ပြားသော နာမ်တို့၏အပေါင်း သမုစ္စယသည် ဒွန်မည်ပါသလောဟု မေးရန်ရှိ၍ 'ကေ·စိဒ·တ္ထာကာန်' ဟူသော့ ပါဠိဂို့မိန့်၊ ဒွန်မမည်၊ ပထမာ-စသည် တူသော ဝိဘတ်ရှိသောနှစ်ပါးသောနာမ်၊ များသောနာမဲတို့၏ အပေါင်း သမုစ္စယသည်သာ ဒွန်မည်သည် ဟူလို့။ ။ယင်း ဧက ဝိဘတ္တိကာန့်၊ပုဒ်ဖြင့် ဝုစ် မတူသော်လည်း ဝိဘတ် တူက' ဒွန် ဖြစ်နိုင်သည်ကို ပြ၏။ သို့အတူက နီတိ့၌ သမဏော စ ဗြဟ္မဏော စ၊ သမဏာ စ့၊ ဗြာဟ္မဏာ စ၊ သမဏော စ့၊ ဗြာဟ္မဏာ စ၊ သမဏာ စ့၊ ဗြာဟ္မဏော စ ဟု ဝိဂ္ဂဟဝါကျ့၊ လေးနည်းပြသတည်း။

ပါဏိနီ-စသော ဗျာကရဏဆိုး ကျမ်းများ၌ကား 'စ·တ္ထေ ဒွန္ဒေ' ပါဏိနီ၊ ၂-၂-၂၉ ဟု သုတ်တည်၍။ 'သမုစ္စယော နှာစယေ·တရေ·တရယောဂ-သမာဟာရ စ·တ္ထော'ဟု ဖွင့်ဆိုကုန်ရကား၊ စတ္ထ-ဒွန်သည် (၁) သမုစ္စယဒွန် (ကေဝလ ဒွန်လည်း-ဟူ၏။) (၂) အန္ဝာစယ့၊ဒွန်။ (၃) ဣတရေ တရ-ယောဂ့၊ဒွန်။ (၄) သမာဟာရ့၊ဒွန်-ဟူ၍လေးမျိုးပြား၏။ ။'တတြ သမုစ္စိ တိ-သမုစ္စယ္ဘော့၊ ပိဏ္ဍီကရဏံ၊

http://www.dhammadownload.com

ကေံ သာဓနံ ကေံ ကြိယံ ဝါ ပဋိစ္ဆ ကြိယာ သာဓနာနံ အတ္တရူပေန ဘောဒေန စီယမာနတာ၊ တတြ ဒေဝဒတ္တော ဘုဉ္ဇတိ တိဋ္ဌတိ ပစတိ စာ.တိ သာဓနံ ပဋိစ္ဆ ကြိယာနံ အတ္တရူပဘောဒေန စီယမာနတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဓဝေ စ ခဒိရေ စ ပလာသေ စ ဆိန္နာ.တိ ကြိယံ ပဋိစ္ဆ အတ္တရူပဘောဒေန သာဓနံ စီယမာနတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အန္နာစီ.တိ.အန္နာစယော၊ ယတြ ကိရွိ ကမ္မံ ဧကေန ဝါကျေန ဝိဓာယ ပုနပိ ဝါကျန္တရေ ကိရွိ ဂိဓီယတေ၊ သော ဧဝံ ဝုစ္စတိ၊ ယထာ ဘိက္ခံ စရ ဂါဝေါ စာ.နဓေ.တိ၊ ဘိက္ခာ ဂမနမေတ္တ ပဓာနံ အန္တရဂ်တ္တာ၊ နေ.တရံ ဗာဟိရဂ်တ္တာ၊ တံ ကရောဏော ယဒိ ဂါဝေါပိ ပဿတိ, တာပိ အာနယတိတိ ဂုန္ဒ မာနယနံ တဒနုဂုဏော ဝိဓီယတေ၊ ဂ္ဂတရဿ ဂ္ဂတရေန ယောဂေါ-ဂ္ဂတခီ. တရယောဂေါ၊ အည-မည-သမ္မန္ဓော အဝယဝဘေဒါ.ပေက္ခော လက္ခဏော ဂ္ဂတရီတရယောဂေါ, အည-မညတ္ထောပါဒါနတာ.တိ အဓိပ္ပါယော၊ တံယထာ-သာရိပုတ္တ-မောဂ္ဂလ္လာနေ.တိ၊ သမာဟရဏံ - သမာဟာရော၊ တိရောဟိတာ. ဝယဝ-ဘေဒေါ သမုဒါယော၊ ယံထ-ဆတ္တုံ.ပါဟန.န္တိ' ဗုဒ္ဓိပ္ပသာဒနီ-ဋီ။ ။ ထိတ္ဝင် ရွှေနှစ်မျိုးကား သမာသ်မဖြစ်၊ နောက်နှစ်မျိုးသာ သမာသ် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ဝေါပ ဒေဝ,ဆရာသည် 'ဂ္ဂတရေ တရယောဂေ စ, သမာဟာရေ စ', စော ဒွိဓာ'ဟု ဆို၏။

"ကေဝ လောအန္နာစယော စ သမာဟာရေ၊တရေ တရော။
ယောဂေါ.တိ စတုရော ဒွန္ဒာ၊ န သမာသော ပုရေ ဒုကော။"

ဒွန္ဒာ၊ စ.တ္ထ, ဒွန်တို့သည်။ ကေဝလော စ၊ ကေဝလ, ဒွန်လည်းကောင်း။ အန္နာစယော စ၊ အန္နာစယ, ဒွန်လည်းကောင်း။ သမာဟာရော စ၊ သမာဟာရ, ဒွန်လည်းကောင်း။ ဂ္ဂတရေ တရော-ယော်ဂေါ စ၊ ဂ္ဂတရိ, တရယောဂ ဒွန်လည်းကောင်း။ ဂ္ဂတိ၊ သို့။ စတုရော၊ လေးပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန်တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုလေးပါးတို့တွင်။ ပုရေ ဒုကော၊ ရှေ့နှစ်ပါးသည်။ န သမာသော သမာသ်မဖြစ်။ ။(၁) 'စီဝရဏ္ဍ, ပိဏ္ဍပါတဏ္ဍ, သေနာသနဏ္ဍ, ဒေတိ' စသည်တို့ကဲ့သို့၊ အချင်းချင်းကား မငဲ့ကြ၊ ကြိယာကိုသာငဲ့၍ ကြိယာတစ်ခုဏာည်း၌ နာမ်ပုဒ်အများ ပေါင်းစု ဆိုက်ကပ်, စပ်ရသော ဒွန်သည် ကေဝလ, ဒွန်မည်၏။ သို့မဟုတ် သမုစ္စယဒွန်-မည်၏။ ။'ပရံ ပရ-နိရ.ပေက္ခဿ အနေကဿ ကေသ့် သမ္ဗန္ဓိနိ အန္နယော သမုစ္စယော' သုဗောဓိနီ။ ။'ယဒါ ပန်-ပရ နိရုပေက္ခတ္တာ ပဒ.တ္ထာ ဧကသ့် ဿမ္ဗန္ဓိနိ သမုစ္စယန္တေ့ တဒါ သမုစ္စယော' လဃုဘာသ။ ။ (၂) 'ဒါနဏ္ဍ ဒေဟိ၊ သီလဏ္ဍ ရက္ခာဟိ'စသည်တို့ကဲ့သို့။ ကြိယာ,ကာရက,အသိုးသီး ဆည်းယောဒွန်သည် အန္နာစယ, ဒွန်မည်၏။ သက္ကတ-၌ အချင်းချင်းမငဲ့၊ ကြိယာ နှစ်ပါး၌ ဆိုက်ကပ်,စပ်ရသောဒွန်ဟုဆို၏။ ။'ပရံ ပရ-နိရောပေက္ခဿ အနေကဿ ကြိယာ ဒွယေ အန္နာစယော'သုဗောဓိနီ။ ။ဤနှစ်ပါးကား နာမ်အချင်းချင်းမငဲ့၊ ကြိယာကိုသာငဲ့ကြ၍ အ-ယုတ္တဖြစ်သောကြောင့် သမာသ်မဖြစ်ဟု မှတ်။ ။

http://www.dhammadownload.com

'ဘတော၊ စ ဣတရေ တရယောဂေ သမာဟာရေ စ အညံမည သာဟိစ္စသတ္တာ သမာသော ဘဝတိ၊ နတု သမုစ္စယာနွာစယေသု၊ ပရံန္တု၊ ဣတရေ တရယောဂေ သာဟိစ္စံ ဝိသေသနံ၊ ဒဗ္ဗန္တု၊ ဝိသေသံ၊ သမာဟာရေ ပန သာဟိစ္စံ ပဂေနံ၊ ဒဗ္ဗံ ဝိသေသနမိတိ ဝိဂေ ဧိတဗ္ဗံ' တတ္ထဗောဓိနီ။ ။(၃) 'စဒ္ဒိမ-သူရိယာ' စသည် တို့ကဲ့သို့၊ နောက်ပုဒ်လိင်အားလျော်စွာ ဗဟုဝုစ်အဆုံးဒ္ဂိသော ဒွန်သည်-ဣတရေ၊ တရယောဂ ဒွန်မည်၏။ ။(၄)'စက္ခု-သောတံ' စသည်တို့ကဲ့သို့၊ နပုလ္လိင် ဧကဝုစ် အဆုံးရှိသော ဒွန်သည်-သမာဟာရ၊ ဒွန်မည်၏။ ။'ပရံ-ပရ-သာပေက္ခာ အနေကာ ဧကံ-ကြံယာ နွယော ဣတရေ-တရယောဂေါ။ ပရံ ပရ သာပေက္ခာ သမူဟ ရူပေန အန္ဒယော သမာဟာရော' သုဗောဓိနီ။ ။'ဣတရေ၊တရယောဂေါ တု ပရံ-ပရ-သာပေက္ခာနံ အဝယဝံ၊ဘေဒါ၊နုဂ မေန သမုဒါယ်-ရူပဟာရာ ပန္နာနံ ဧကသ္မိံ အတ္ထေ အန္ဒယေ သတိ ဘဝတိ တာဒိသာန်၊မေဝ အဝယဝ-ဘေဒတိရောဓေနေန သံဟိတရူပေန အန္ဒယေ တု သမာဟာရော' လဗ္ဘတေသာ။ ။သာရသ္မတ၊ဋ္ဌကား-

'ယတြ ဗဟု-ဝစနန္တော စ သော ဒွန္ဒော ဣတရေ-တရော။
သမာဟာရော သ ဝိညေယျော၊ ယတြ ကတ္ထ-နပုံသကံ။ ။

ဟု ဆို၏။ ။ယတြ၊ အကြောင်ဒွန်၌။ ဗဟု ဝစနန္တော၊ ဗဟုဝုစ် အဆုံးရှိ၏။ သော ဒွန္ဒော၊ ထိုဒွန်သည်။ ဣတရေးတရော၊ မည်၏။ ယတြ၊၌။ ကေတ္ထ-နပုံသကံ၊နပုံပုလ္လိင်, ကေဝုစ် အဆုံးရှိ၏။ သ၊သော၊ ထိုဒွန်ကို။ သမာဟာရော၊ ဟူ၍။ ဝိညေယျော၊၏။ ။ နပုံ,ကောတ်မင့်သော ဣတရေ-တရ,ဒွန်၌၊ နောက်ပုဒ် လိင်ကို လိုက်၍ဆိုလေ၊

'ကမ္မဓာရော စ ဒွန္ဒော စ တးပ္ပုရိသော-တိ လာဘိနော။
တယော၊ပရံ၊ပဒေ လိင်ံ၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိ,ပဒန္တရေ။' ဗာ။

'ကမ္မဓာရော၊ စ၊ ကမ္မဓေရဲ့ သမာသ်လည်းကောင်း။ ဒွန္ဒော စ၊ လည်းကောင်း တို့,ပ္ပုရိသော စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ သမာသ်သုံးမျိုးတို့သည်။ ပရံ,ပဒေ၊ နောက်ပုဒ်၌။ လိင်ံ၊ လိင်ကို။ လာဘိနော၊ ရကုန်၏။ ဝါ၊ လိုက်ကုန်၏။ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ သည်။ ပဒန္တရေ၊ အညပုဒ်၌။ လိင်ံ၊ ကို။ လာဘိနော၊ ၏။ ။ ဝလ္လိ စ, နာဂရူက္ခော စ-ဝလ္လိ-နာဂ ရုက္ခော'နောက် ပုလ္လိင် ရုက္ခကိုင့်ရ၍ထားပုံ။ ရုက္ခော စ, တိဏာ-ဇ္ဇ-ရုက္ခ တိဏာနံ' နောက် နပုံ တိဏ, ကိုင့်ပုံ။ 'ဥ၊ရွ စ, ဇဃနာ စ-ဥ၊ရွ-ဇဃနာ' နောက် ထိ-ဇဃန ကိုင့်ပုံ။

ဆေးဝင်ပုဒ် "စ-နှစ်သွယ်ထုတ်၊ ဝိဂြိုဟ်လုပ်၊ နှစ်ပုဒ်-ပြဋ္ဌာန်း, ဒွန္ဒပင်။
ဝိ-တူ,ဝုစ်ကဲ့၊ ဝိဂြိုဟ်တဲ့၊ ဝိ-ကဲ့ ဒွန္ဒ ကွင်းစေချင်။
နောက်-ပုဒ် လိင်ကို၊ လိုက်၍ဆို၊ ဝိဂြိုဟ် ဒွန္ဒ သဘာဝင်။
ဣတရီသာ သမာဟာ, သမူစ္စာ နွာစယလျှင်။
စ,တ္ထ-ဇလးစု၊ ရွေ-နှစ်ခု၊ ဖြစ်မှုအစပ်, သမာသ်ပင်။
ကြိယာ-ဘေဒ၊ စင်ရာပြ၊ ပွားကြဒွန်လျှင်-ခုနှစ်ပြင်။"

http://www.dhammadownload.com

၃၃၀-မဟတံ မဟာ တုလျာ.ဓိကရဏော ပဒေ။ ။တုလျာ.ဓိကရဏော၊ တူသော တည်ရာ အနက်ရှိသော။ ပဒေ၊ ပုဒ်ကြောင့်။ မဟတံ၊ မဟန္တ-သဒ္ဒါဟာစ်ခုတို့၏။ မဟာ၊ မဟာပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။တုလျာ.ဓိကရဏော၊ သော။ ပဒေ၊ ကြောင့်။ တေသံ မဟန္တ-သဒ္ဒါနှင့်၊ ထိုမဟန္တ-သဒ္ဒါတာစ်ခုတို့၏။ မဟာ အာဒေသော၊ မဟာ ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဟန္တော စ၊ မြတ်သည်လည်းဟုတ်၏။ သော၊ ထိုမြတ်၏ ဟူသည်။ ပုရိသော စ၊ ယောကျ်ားလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ မဟာပုရိသော၊ ယောကျ်ားမြတ်မည်၏။ မဟန္တီ စ၊ မြတ်သည်လည်း ဟုတ်၏။ သာ၊ ထိုမြတ်၏ဟူသည်။ ဒေဝီ စ၊ မိဖုရားလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ဤနှစ်ပါး သော သတ္တိကြောင့်။ မဟာ-ဒေဝီ၊ မြတ်သောမိဖုရားကြီးမည်၏။ မဟန္တ.ဿ၊ ကြီးသည်လည်းဟုတ်၏။ တံ၊ ထိုကြီး၏ဟူသည်။ ဗလ.ဿ၊ ခွန်အားလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ မဟာ-ဗလံ၊ ကြီးသော ခွန်အားမည်၏။ မဟန္တော စ၊ ကြီးသည်လည်းဟုတ်၏။ သော၊ ထိုကြီး၏ဟူသည်။ နာဂေါ စ၊ ဆင်လည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဟာ-နာဂေါ၊ ဆင်ပြောင်ကြီး မည်၏။ မဟန္တော စ၊ များမြတ်သည်လည်းဟုတ်၏။ သော များမြတ်၏ဟူသည်။ ယသော စ၊ အခြံအရံလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဟာ-ယသော၊ များမြတ်သောအခြံအရံ

'သမဏော စ, ဗြာဟ္မဏော စ, ဂစ္ဆတိ၊ သမဏ.ဿ ဗြာဟ္မဏ.ဿ ဝန္ဒတိ၊ သမဏေန စ, ဗြာဟ္မဏေန စ, ပါနံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ သမဏဿ စ, ဗြာဟ္မဏဿ စ, ဒါနံ ဒေတိ' စသည်ဖြင့် စ-သဒ္ဒါနှင့်တကွဖြစ်သော အ-သမာသ-ဝါကျ၌၊ ကြိယာ ဘေဒအားဖြင့် ခုနစ်ပါးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်-- သမဏ-ဗြာဟ္မဏာနံ' ဟူသော သမာသ်၌လည်း 'သမဏဿ စ, ဗြာဟ္မဏဿ စ, သမဏ-ဗြာဟ္မဏာနံ'ဟု လုပ်မှု ဝါကျဝတ္ထိကန္တာဖြစ်၍။ 'သမဏော စ, ဗြာဟ္မဏော စ-သမဏ-ဗြာဟ္မဏာ၊ တေသံ သမဏ-ဗြာဟ္မဏာနံ'ဟု လုပ်မှု ပဒ ဝတ္ထိကန္တာဖြစ်၏။ သို့အတူက် ဝါကျ၌ ကျေ ဝိဘတ်ကိုစွဲ၍ ဒွန်-ခုနစ်မျိုး ပြားသတည်း။

ရူပ်တွက်ပုံ-- စန္ဒိမ သူရိယာ-စန္ဒိမာ စ×သူရိယော စ။ စန္ဒိမာ စ။ လည်း။ သူရိယော စ၊ လည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ နာမာနံ သမုစ္စယော ဒွန္ဒော, ဤသုတ်ဖြင့် စန္ဒိမာ စ×သူရိယော စ, ကို ဒွန်သမာသ်အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော×သုတ် ဖြင့် သမာသ်၏ သိ-ဝိဘတ်တို့ကိုချေ။ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် စ-နိပါတ်ပုဒ်တို့ကိုချေ။ ပကတိ စသ=သုတ်ဖြင့် သရအဆုံးရှိသော စန္ဒိမ×သူရိယ,ကို စန္ဒိမ×သူရိယ ဟု ပကတိပြု။ နာမ်ငဲ့၊ ယော-သက်၊ အာ-ပြု၊ ချေ၊ ကင်၊ ပြီး၏။ ။နောက်နောက် ရူပ်များကိုလည်း ဤနည်းတူတွက်လေ။ လွယ်ပြီ။

၃၃၀ **စတုပ္ပဒ,ဝိဓိသုတ်။** ။တုလျာဓိ.ကရဏ၌၊ မဟန္တသဒ္ဒါကို မဟာပြု-စီရင်သော သုတ်တည်း။ ။နီတိ,၌ကား-- 'မဟာ-ပုရိသော၊ မဟာဒေဝီ, စသည်

http://www.dhammadownload.com

မည်၏။ မဟန္တ-ဥ္ဆ၊ ကြီးကျယ်သည်လည်း ဟုတ်၏။ တုံ၊ ကြီးကျယ်၏ဟူသည်။ ပဒုမ-ဝ နဥ္ဆ၊ ပဒုမာကြာတောလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဟာ ပဒုမ ဝနံ၊ ပဒုမာ ကြာတောကြီးမည်၏။ မဟန္တီ စ၊ ကြီးသည်လည်းဟုတ်၏။ သာ၊ ကြီး၏ဟူသည်။ နဒီ စ၊ မြစ်လည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဟာ နဒီ၊ မြစ်ကြီးမည်၏။ မဟန္တော စ၊ ကြီးမြတ်သည်လည်းဟုတ်၏။ သော၊ ထိုမြတ်သည်ဟူသည်။ မဏိ စ၊ ပတ္တမြားလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဟာ-မဏိ၊ ပတ္တမြားကြီး မည်၏။ မဟန္တော စ၊ မြတ်သည်လည်းဟုတ်၏။ သော၊ ထိုမြတ်၏ဟူသည်။ ဂဟပတိကော စ၊ သူကြွယ် (သူဌေး)လည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဟာ-ဂဟပတိကော၊ မြတ်သော သူကြွယ် (သူဌေး) ကြီးမည်၏။ မဟန္တ-ဥ္ဆ၊ များသည်လည်းဟုတ်၏။ တံ၊ ထို=ဟူသည်။ ဓနဉ္ဆ၊ ဥစ္စာလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဟာ-ဓနံ၊ များသော ဥစ္စာမည်၏။ မဟန္တော စ၊ ကြီးသည်လည်းဟုတ်၏။ သော၊ ထို-ဟူသည်။ ပုဉ္ဇော စ၊ ပုန်း (ဘုန်း) ရှိသူလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဟာ-ပုဉ္ဇော၊ ပုဉ်း (ဘုန်း) ကြီးသူမည်၏။ ဗဟု ဝစနဂ္ဂဟဏေန၊ (မဟတံ-ဟူသော)ဗဟုဝုစ် သဒ္ဒါလွန်ဖြင့်။ ကစိ၊ ဥ်။ မဟန္တ-သဒ္ဒဿ၊ မဟန္တ-သဒ္ဒါ၏။ မဟ-အာဒေသေ၊ မဟ,ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဟန္တ-ဥ္ဆ၊ ကြီးသည် ဟုတ်၏။ တံ၊ ထို=ဟူသည်။ ဖလ-ဥ္ဆ၊ သစ်သီးလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဟ-ပ္ဖလံ၊ ကြီးသောသစ်သီးမည်၏။ ဧဝံ၊ ကျအတူ။ မဟ-ဗ္ဘလံ၊ ကြီးသောအား။ မဟ-ဒ္ဓနံ၊ များသောဥစ္စာ။ မဟ-ဗ္ဘယံ၊ ကြီးသောဘေး။

တို့ကို 'သီလာ-ဒိ-ဂုဏေဟိ မဟန္တော စ သော ပုရိသော စ၊-တိ-မဟာ-ပုရိသော။ သဗ္ဗာသံ ဥပ္ပဗ္ဗိနံ ဇေဋ္ဌိက-ဘဝေန မဟန္တီ စ သာ ဒေဝီ စ၊-တိ-မဟာ-ဒေဝီ' ဟု ကြံ့လျှင် မဟန္တ-သဒ္ဒါ၏ ကာရိယ။ ။'ဇနေဟိ မဟိတော ပူဇိတော စ သော ပုရိသော စ၊တိ-မဟာ-ပုရိသော၊ ဇနေဟိ မဟိတာ ပူဇိတာ စသော ဒေဝီ စ၊-တိ-မဟာဒေဝီ'ဟု ကြံ့လျှင် မဟိတ သဒ္ဒါ၏ ကာရိယတည်း-ဟု နှလုံးပြု၍, မဟန္တ, မဟိတာနံ 'မဟာ တုလျှာမိကရဏော ပဒေ'ဟု သုတ်တည်၏။ 'မဟန္တ မဟိတ' ကို၊ မဟာ,ပြုလေ-ဟူလို။

***မဟန္တ သဒ္ဒါ**-တစ်ခုတည်းဖြစ်လျက်၊ ဗဟုဝုစ်နှင့်ဆိုခြင်းကြောင့် ဗဟုဝစန သဒ္ဒါလွန်သည်။ ထို-ဖြင့်ရအပ်သော အတ္ထာ ဓိကကိုပြုခြင်းငှာ 'ဗဟု ဝစန-ဂ္ဂဟဏေန၊ စသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။ဗဟုဝုစ် သဒ္ဒါလွန်ဖြင့် မဟန္တ-သဒ္ဒါကို မဟ-ပြုလေ-ဟူလို။ ။ဗဟုဝုစ် သဒ္ဒါလွန်ပင်မကြံသော်လည်း သံယောဂေ ပရေ ရဿတ္တံ, ဟူရကား၊ သံယုတ်ကြောင့် ရဿ,ပြုလျှင်လည်း မဟ-ပ္ဖလံ၊ မဟ-ဗ္ဘယံ'စသည် ပြီးနိုင်၏။ ။တနည်း၊ထိုဗဟုဝုစ် သဒ္ဒါလွန်ဖြင့် မဟိတ-ကို မဟာ-ပြု၍၊ မဟိတော စ သော ပုရိသော စ၊-တိ,မဟာ-ပုရိသော' စသော နီတိ, အလို ဆိုခဲ့သော ပုံစံ များ၌ စီရင်လေ။ ။မဟတံ မဟာ, ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂဖြင့် ဗဟုဗ္ဗီဟိ,

http://www.dhammadownload.com

ကပ္ပါရိသ် သမာသ် ဝါကျတို့ဦဒ္ဓလည်း မဟန္တ, မဟိတ-သဒ္ဒါတို့ကို မဟာ,ပြုရ၏။ 'မဟာဘီ ပညာ ယဿာ တိ မဟာ-ပညော၊ မဟန္တံ.ဓနံ တဿာ.တိ-မဟာဓနော၊ မဟာ-ဘောဂေါ၊ မဟာ-ယသော၊ မဟာလာဘော'ဗဟုဗ္ဗီဟိ-ပုံစံ။ ။'မဟတိ၊ မဟိတော ဝါ သဗ္ဗညုတ.ညာဏော သတ္တော အာသတ္တော.တိ-မဟာ.သတ္တော၊ မဟိတော,မဟိတဿ ပူဇီတဿ ဝါ ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိ-မဟာ ဗောဓိ' တပ္ပုရိသ်ပုံ။ ။'မဟာ တေ ဥပါသကာ ပရိစ္စာဂေါ၊ ဗာရာဏသီ-ရဇ်ဇံနာမ-မဟာ၊ သာသေနာ၊ ဒိဿတေ မဟာ' ဝါကျ-ပုံ။ 'ဥပါသကာ၊ ဒကာ။ တေ၊ သင်၏။ ပရိစ္စာဂေါ၊ စွန့်ကြဲလှူဒါန်းခြင်းသည်။ မဟာ၊ များပြား၏။ ဗာရာဏသီ ရဇ်ဇံနာမ၊ ဗာရာဏသီ, နေပြည်အုပ်ချုပ် မင်းလုပ်ခြင်းမည်သည်။ မဟာ၊ မြတ်၏။ မဟာ၊ များသော။ သာသေနာ ထိုစစ်သည် ဗိုလ်ထု ရဲမက်စုသည်။ ဒိဿတေ၊ ၏။-ပေး။

တစ်နည်း-တုလျာ.ဓိကရဏ-သဒ္ဒါဖြင့် ကမ္မဓာရဲသမာသ် တစ်ခုတည်းကိုသာ ယူခြင်းကိုနှစ်စေ၏။ ကမ္မဓာရဲချည်းသာမဟုတ်။ ကမ္မဓာရဲ, ဗဟုဗ္ဗီဟိ နှစ်ပါးလုံးကို ယူလေ-ဟူလို။ ကာတန္တ ပဠိကာ, တစ်နည်း။ ။'တုလျာ.ဓိကရဏ.ဂ္ဂဟဏံ ကမ္မဓာရယ နိဝတ္တနဋ္ဌံ တေန ဗဟုဗ္ဗီဟိပိ ဘဝတိ' ပဠိကာ။

ဤသုတ်အစီအရင်ကား—ယေဘုယျ အနိစ္စ ဂိဓိသာဘည်း။ 'မဟန္တာ-ရမ္မဏံ မဟန္တ-ပါတုဘာဝေါ' စသော သမာသ်၊ 'မဟန္တံ ဒုက္ခ-က္ခန္ဓံ အနုဘာဝေယျ' စသော ဝါကျတို့ဦ၊ မဟာ မပြုရ။ 'ရတ္တ.ညု-မဟတ္တံ၊ ဝေပုလ္လ-မဟတ္တံ'ဟူသော တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းနှောင်းရာတို့ဦဒ္ဓလည်း မဟ-အပြုကို မြင်သောကြောင့်တည်း။ နိ ဗျာ ချာန်,တို့ဦဒ္ဓကား တုလျာ.ဓိကရဏ-သဒ္ဒါဖြင့် နိစ္စဝိဓိကိုပြသည်-ဟူ၏။ ။မဟန္တ ပုတ္တော-စသည်ဦဒ္ဓ တုလျာ.ဓိကရဏ မဟုတ်သောကြောင့် သုတ်ရင်းဖြင့်လည်း မလုပ်ရ။ 'ယော၀ ဝိဘာဝါ ဣဒ္ဓ.ပွသိဒ္ဓိ'ဟူရကား၊ ယော၀.တော၀ဆိုသော ဥပဒေမျိုးမှာ လိုသောအရာဦဒ္ဓသာပြီးစေနိုင်၍၊ 'မဟာ-ဃသော၊ မဟာသတ္တော စသည်ဦဒ္ဓ ယော၀, ဝိဘာဝ, လုပ်ရ၏။ ။'မဟန္တ-ပုတ္တော'ဦဒ္ဓ မလုပ်ရ။ တုလျာ.ဓိကရဏ နေ့ာက်ပုဒ်ကြောင့်ကား၊ မလုပ်မနေရ။ သို့အတွက် နိစ္စဝိဓိ-ဟုလို။

အချို့ပညဝန်တို့ကား—မဟာ-သဒ္ဒါသည် 'သာယေနာ ဒိဿတေ မဟာ မဟာ တေ ဥပါသကာ ပရိစ္စာဂေါ၊ ဗာရာဏသဲ ရဇ်ဇံနာမ မဟာ' စသော ပါဠိတို့ကို ထောက်၍၊ လိင်သုံးပါးနှင့်ယှဉ်ရကား နိပါတ်သာဘော၀ရှိ၏။ သို့အတွက် 'မဟာ စသဒ္ဒ နဒီစာတိ မဟာ-နဒီ၊ မဟာ စ သော် ပုရိသော စ.တိ-မဟာ-ပုရိသော၊ မဟာ စ တံ ဖလ.ဣာ တိ မဟ-ပ္ဖလံ'ဟု ဝိဂြိုဟ် ဆိုသင့်သည်-ဟူ၏။ ။နီဘိ,ဦဒ္ဓလည်း "ပါဝစနေ 'သာယေနာ ဒိဿတေ မဟာ.'တိ ဣတ္ထိ လိင် ဘာဝေ မဟာ ဣတိ ပဒဿ ဒဿန တော 'မဟာ ပညာ ယဿ သော.ယံ-မဟာ-ပညော.တိ' နိဗ္ဗစနီယံ၊ ဧဝံ မဟာ ပုညံ, ကုသလံ"ဟု ပကတိ မဟာပုဒ်နှင့်ပင် ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ပြသေးပေ၏။ ။သက္ကတဦဒ္ဓကား ဗျဇ္ဇနန္တမဟုတ်, ပုဒ်က၊ တ-ကို အာ-ပြု၊ ဣတ္ထိ

http://www.dhammadownload.com

၃၃၁-ဣတ္ထိယံ ဘာသိတ ပုမိ.တ္ထိ ပုမာ.ဝ ဧစ။ ။ဣတ္ထိယံ နိယတ ဣတ္ထိလိင်၌။ ဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်သော။ တုလျာ.ဧကရဏော တူသော တည်ရာအနက်ရှိ၏ဟော။ ပဒေ၊ ပုဒ်ကြောင့်။ ဘာသိတ-ပုမာ၊ ဧဟာဖူးသော ပုလ္လိင်ရှိသော။ ဣတ္ထီ အနိယတ ဣတ္ထိ

လိင်ဖြစ်၍ မဟတီ,ပုဒ်က၊ တီ-ကို အာ-ပြု၍၊ လိင်သုံးပါး၌ မဟာ-ရှင်ကိုပြ၏။ ။ 'မဟတ္ထေ.ကတ္တေ ဇာတိယ ဃာသကရ.ဝိသဒ္ဒေသု တုတီ စ' မုဒ္ဓဗောဓ။ ။ 'မဟတ် သဒ္ဒဿ တ-ကာရဿ အာ-ကာရော ဟောတိ ဧကေ.တ္တေ ဝိသေသျ-သဒ္ဒေ ပရေ ဇာတိယာဒိပရေ တု မဟတ် သဒ္ဒဿ (ထီလိင်)တီ-ကာရဿ အာကာရော ဘ၀တိ.စ္စ.တ္ထော။ မဟတ် ဗလံ ယဿ သော-မဟာ-ဗလော။ ဧ၀ံ မဟတီ ကိတ္တိ ယဿ သော မဟာ-ကိတ္တိ၊ ဝိသေသျ သဒ္ဒ-ပရတွံ် ကမ္မဓာရ့ယေပိ သမ္ဘ၀တိ တေ မဟတ် စ သော ဒေ၀ါ စေ-တိ-မဟာ-ဒေ၀ါ၊ မဟတီ စ သော ကိတ္တိ စာ.တိ မဟာ ကိတ္တိ' ဌင်း-ဠီ။

ဆောင်ပုဒ်- "တုလျာ.ဓိကြောင့်၊ မဟိတ.မဟန္တာ။
သုတ်ရင်းသာ၊ မဟာပြုလေမင်း။
မဟ-အလုပ်၊ ဗဟုဝုစ်၊ ကြွင်းရုပ်၌ ယောဂ-သွင်း။"

ရုပ်တွက်ပုံ- မဟာ-ပုရိသော၊ မဟန္တော စ×သော×ပုရိသော စ၊ မဟန္တော စ၊ ဟုတ်၏။ သော၊ ဟူသည်။ ပုရိသော စ၊ ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ အတ္ထေ၊ ၌။ ဒွိပဒေ တုလျာဓိကရဏော=သုတ်ဖြင့်၊ မဟန္တော စ×သော ပုရိသော စ,ကမ္မဓာရဲသမာသ် အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိတော=သုတ်ဖြင့်၊ သမာသ်၏ သိ-ဝိဘတ်တို့ကိုချေ။ တေသံ,သဒ္ဒါဖြင့် စ-နိပါတ်ပုဒ်၊ တ-တို့ကိုချေ။ ပကတိစသ=သုတ်ဖြင့် သရအဆုံးရှိသော မဟန္တ×ပုရိသ,ကို။ မဟန္တ×ပုရိသ,ဟု ပကတိပြု၊ မဟတံ မဟာ တုလျာဓိကရဏော ပဒေ,ဣသုတ်ဖြင့် တူသော တည်ရာရှိသော ပုရိသ-ဟူသော နောက်ပုဒ်ကြောင့် မဟန္တ-သဒ္ဒါကို မဟာ-ပြု၊ နာမ်ခဲ့၊ သိ-သက်၊ သြ-ပြု၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ မဟာ.ဒေဝီ.မဟန္တီ စ×သာ×ဒေဝီ စ-ချေးနည်းမှီလုပ်။ မဟန္တီ×ဒေဝီ,ဟု ပကတိပြု။ ကမ္မဓာရယ သညေ စ, သုတ်ဖြင့် ဒေဝီဟူသော နောက်ပုဒ်ကြောင့်၊ ဟောဖူးသော ပုလ္လိင်ရှိသော မဟန္တီ-ဟူသော အနိယတ ဣတ္ထိလိင်ဟော သဒ္ဒါကို၊ ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ခဲ့၊ (မဟန္တ×ဒေဝီဖြစ်၏။) မဟတံ မဟာ-သုတ်ဖြင့် တူသော တည်ရာရှိသော နောက်ပုဒ်ကြောင့်၊ မဟန္တ-သဒ္ဒါကို၊ မဟာ-ပြု၊ (မဟာ×ဒေဝီ) နာမ်ခဲ့၊ သိ-သက်၊ ချေ၊ ပြီး၏။ ။မဟာ နဒီကဲ့လည်း ဣနည်းတူတွက်။ ကြွင်းရုပ်များကို မဟာ-ပုရိသော, နည်းတူတွက်။ ။ဗဟုဝုစန-သဒ္ဒါပို့ဖြင့်၊ မဟန္တ-သဒ္ဒါကို မဟ-ပြု။ ဝဂ္ဂေ ဃောသာ.ဃောသာနံ=သုတ်ဖြင့် အသရမှ နောက်ဖြစ်သော ဖ,ကို အ-သဒိသဒ္ဒေဘော် ပ့,ပြု၊ နာမ်ခဲ့-စီရင်။ နောက်ရုပ်များလည်း-နည်းတူတွက်။ ။

၃၃၁-ဆ.ပ့ဒ,ဝိဓိသုတ်။ ။ကာတန္တ၊ ၂-၅-၁၈။ ပါဏိနီ၊ ၃-၆-၃၄။ ဣသုတ်ကား၊ အတိဒေသ-ခြောက်မျိုးတို့တွင်၊ 'တံ သဘာ၀ါ.တိဒေသ'သုတ်

http://www.dhammadownload.com

လိင်ဟော သဒ္ဒါသည်။ စေ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ ရှိပြားအံ့။ သော၊ ထိုအနိယတ ဣတ္ထိလိင်ဟော သဒ္ဒါကို။ ပုမာ.ဝ၊ ပုလ္လိင်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ရှုမှတ်အပ်၏။ ။ ဣတ္ထိယံ၊ ၌။ ဝတ္တမာနေ၊ သော။ တုလျာဓိကရဏေ၊ သော။ ပဒေ၊ ကြောင့်။ ဘာသိက ပုမာ၊ သော။ ဣတ္ထိ. သည်။ စေ အတ္ထိ၊ အံ။ သော။ ကို။ ပုမာ.ဝ. ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ယဿ၊ အကြောင် ယောကျ်ား.အား။ ဒီဃာ၊ ရှည်သော။ ဇဿ်၊ မြင်းခေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော.ယံ၊ ထိုယော်ကျ်ားသည်။ ဒီဃဇဿော်၊ မည်၏။ ကလျာဏ-ဘရိယော၊ မယားကောင်းရှိသည်။ ပဟူတ-ပညာ၊ များသောပညာရှိသည်။ ဘာသိသ-ပုမာ.တိပဒံ၊ သည်။ တိမတ္ထံ၊ နည်း။ ဗြာဟ္မဏ-ဗန္ဓု စ၊ ပုဏ္ဏားမျိုးလည်းဟုတ်၏။ သာ၊ ထိုပုဏ္ဏားမျိုးဟူသည်။ ဘရိယာ စ၊ မယားလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ ဗြာဟ္မဏ-ဗန္ဓု-ဘရိယာ၊ မည်၏။ ဣတိ အာဒီသု၊ ဤသို့ အစရှိသော.ပုံစံတို့၌။ ပတိသေဓနံ.တ္ထံ၊ ၏။

တည်း။ ။'တဿ ပုဗ္ဗေ ဘာသိတ.လိင်္ဂဿ သဘာဝေါ တံ-သဘာဝေါ' လုပ်။ ဣတ္ထိ-ပစ္စည်းနှင့်ယှဉ်၍ ယင်းလိင်ကိုပင် ဟောနေသော်လည်း၊ ရှေးဟောဖူးသော လိင်အတိုင်း တည်စေသော သဘောကို ညွှန်ပြသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ 'သော စ အတိဒေသော တံ သဘာဝါ.တိဒေသောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗောနှ' ။သက္ကတ,ကိုဥ် တံ-ရူပါ.တိဒေသ-ဟုဆို၏။ ။'တဿ ပုဗ္ဗေ ဘူတဿ ပုလ္လိင်္ဂဿ ရူပံ-တံရူပံ တံ ရူပဿ အတိ ဒေသော-တံ ရူပါ.တိဒေသော'လုပ်။ ဣတ္ထိလိင်ရူပ်ကို ရှေးဟောဖူးသော ပုလ္လိင်ရူပ်ဖြစ်အောင် ပြုရသည်၊ ညွှန်းရသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ။'ပုမ ၁ါစကဿ ပုမ္ဘာဝ ဘာဇဿ သဒ္ဒဿ ပယောဂန္တရေ ပုမံ သမာနိကဓာဿာ.ယံ ရူပံ, ဟ-ဒေဝ ဘဝတီ.တျ.တ္ထတော ရူပါ.တိဒေသော.ယံ'သရလာ-ဠီ။ ။ကမ္မဓာရယ-အညာကိ ဒေသဿ အ-သမ္ဘဝါ ရူပါ:ဟိဒေသော.ယံ' ကဝိရာဇ-ဠီ။ ။ကမ္မဓာရယ-သညေစ-ဟု ဆိုလတ္တံ့သောကြောင့် ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်အရာဒ္ဓသာစီရင်သည်ဟု သိ။

ပုဗ္ဗေ ဘာသိတော ပုမာ ယေန သာ-ဘာသိတပုမာ' လုပ်။ ယေန၊ အကြောင် သဒ္ဒါဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဘာသိတော၊ ဟောအပ်သော။ ဝါ၊ ဟော ဖူးသော။ ပုမာ၊ ပုလ္လိင်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏-ပေး။ ။'ကေသ်ံ' အတ္ထေ ယော ထီ-ပုမာ ဝတ္တတေ၊ သော ဥတ္တ ပုံသကော'မုဒ္ဓတောဓ-ဠီအဆိုရှိရကား၊ အကြောင်သဒ္ဒါ သည် တခုသောအနက်၌ ဣတ္ထိလိင်-ပုလ္လိင်-နပုလ္လိင်ဖြစ်နိုင်၏။ ထိုသဒ္ဒါကို ဘာသိတ ပုမာ,ဟုဆိုသည်၊ ။တစ်နည်း၊ အကြောင် သဒ္ဒါသည် တစ်ခုသောအနက်၌ပင် အချို့ အရာ၌ ပုလ္လိင်ရူပ်ဖြစ်၍ အချို့ အရာ၌ ဣတ္ထိလိင်ပစ္စည်းနှင့်ယှဉ်သောအခါ ဣတ္ထိလိင် ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုသဒ္ဒါကို ဘာသိတ ပုမာ,ဟုဆိုသည်။ 'ဒီဃရတ္တိ၊ ဒီဃော သံသာရော၊ ရူပဝတီဣတ္ထိ၊ ရူပဝါ ပုရိသော၊ ကလျာဏီ ကညာ၊ ကလျာဏော ပုရိသော'ပုံစံ။ ။ ဤ၌၊ ဒီဃ သဒ္ဒါသည် ရှည်လျားသော ဒီဃတ္တလက္ခဏာ, အနက်တစ်ခုတည်းပင်

http://www.dhammadownload.com

ဣတ္ထိလိင်, ပုလ္လိင်, နှစ်ပါးကို ဟောနိုင်၍၊ ဒီဃာ ဇဿ် ယဿ, ဟူသော ဝါကျ၌ ဣတ္ထိလိင် ဒီဃာ သဒ္ဒါသည် 'ဒီဃော ဗာလာန သံသာရော' စသည်၌ ပုလ္လိင်ကို ဟောဖူး၍ ဘာသိတ ပုမာ,ဟု ဆိုရသည်။ အချုပ်မှာ ဝိသေသျ လိင်သို့ လိုက်ရသော ဝါစ္စလိင် သဒ္ဒါမျိုးကို ဆိုသည်ဟုမှတ်။ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ အမှတ်မရှိသော အနက်၌ ဟောဖူးသော ပုလ္လိင်,ရှိသော သဒ္ဒါ-ဟူသောအနက်ကို ယူချေသော် 'ဒေါဏ်-ဘရိယာ'စသည်၌ ဒေါဏ-သဒ္ဒါသည် လေးပြည်ရှိ စိတ်,ဟူသော ပမာဏတ္တ,ကို ဟောသောအခါ ပုလ္လိင်။ ရေထည့်ခွက်-ပုံး, (သံပုံး) စည်ပိုင်း စသည်ကို ဟောသောအခါ ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်၍။ ပုမ္ဘဝါ,တိဒေသ ရောက်ခဲ့သော် 'ဒေါဏ ဘရိယာ'ဟု မလိုအပ်သော အနိဋ္ဌ,ရှပ်သာဖြစ်ရာ၏။ သို့အတူက် ရွှေက ဆိုခဲ့တိုင်းသာ မှတ်ရာ၏။ ။'နနု ဘာသိတော ပုမာ ယေန သော-ဘာသိတ ပုမာ, သဒ္ဒေါ ဣတိ၊ တဒါ 'ဒေါဏီ ဘရိယာ' ဣစ္စတြပိ ပပ္ပေါတိ (ဒေါဏ-သဒ္ဒါ ဟိ ပရိမာဏော ပုမေ,ကဋ္ဌ,ဗ္ဘါဝါဘ်နိယံ ဣတ္ထိယ,မိတိ နံ,တြေ,က ဇာတိ,တိ) တသ္မာ သမာနာ,ယ-မာကတိယ,မိကိ ရတ္တဗ္ဗ,မိတိ? အယုတ္တ,မိစ္စာ,ဟ....ဘာသိတ ပုမာတိ၊ ဘာတိတော ပုမာ ယသ္မိ အတ္ထေ သော-ဘာသိတ-ပုမာ ဣစ္စတ္ထော အည-ပဒ,တ္ထတ္တေန နိဿိတော နံ တု သဒ္ဒါ,တိ။ နနု ကေန သဒ္ဒေန ယော ပုမာ ဘာသိတေ,တိ စေ? ဥစ္စတေ၊ ယဿ ပုမ္ဘာဝေါ ဝိဓာတု,မိဿတေ (ဣစ္ဆိယတေ) တေန,ဝ တဿေဝ ပစ္စာ,သန္နတ္တာ၊ ယဒိ ယေန ကေနစိ သဒ္ဒေန ဘာသိတ-ပုမတ္တံ ဣဟ အာသီယတေ (နိဿိယတေ၊) တဒါ ဘာသိတ ပုမ,ဂ္ဂဟဏံ နိရတ္ထကံ ဘဝေယျ, ဗျဝစ္ဆေဒါ ဘာဝယတော အတ္ထ-သဒ္ဒေနာပျ,ဝိဓီယမာနတ္တာ သဗ္ဗသော,ဝ အတ္ထဿ ဘာသိတ ပုမတ္တံ ဥပပတ္တိတော၊ အတြ တု ဒေါဏ သဒ္ဒေါ ပုမေ ပရိမာဏတ္ထော, ဣတ္ထိယံ တု ဇလ,ကွေပန,တ္ထော,တိ၊ နံ အတ္ထော တတြ ဘာသိတ ပုမာ, ယဏာ ဒီဃ-ဇဿ်ာ,တိ ပုမေ,ဣတ္ထိယ,ဥ္စ ဝတ္ထမာနေန ဒီဃ-သဒ္ဒေန ဘာသိတ ပုမာ ဒီဃတ္တ လက္ခဏ,တ္ထော ဥ္ဇတိ၊ ပုမ္ဘာဝ နိဗန္ဓနံ တု ကာရိယံ သဒ္ဒဿော ဝ,အတ္ထေ တဿ အသမ္ဘဝတော' ကာတန္တေ ပဠိကာ။ ။'ဘာသိတော ပုမာ ယေန သမာနာ ယံ အာကတိယံ ကေသ္မိ ပဝတ္တ နိမိတ္တေ ဘာသိတ-ပုမ သဒ္ဒေါ၊ တဒေတ,မေဝ ကထံ ဘဝတိ၊ ဘာသိတော ပုမာ ယသ္မိ အတ္ထေ ပဝတ္တ နိမိတ္တေ ဘာသိတ ပုမသဒ္ဒေန ဥစ္စတေ၊ တဿ ပတိပါဒကော ယော သဒ္ဒေါ။ သော,ပိ ဘာသိတ ပုမာ' ကာသိကာ ဝုတ္တိ။ ။'ကေသ္မိ အတ္ထေ ထီ-ပုမာ ဝတ္တတေ၊ သော ဥတ္ထ-ပုံသကော တေန ဒေါဏီ သမ္ဗတ္တိ၊ အတြ ပုမ္ဘာဝေါ နဘဝတိ၊ ယတော ဒေါဏီ သဒ္ဒေါ ကဋ္ဌ,မ္မု ဝါဟိနိယံ,ထိယံ ပရိမာဏော ပုမေ,တ်'မုဒ္ဓဗောဓ ဒုဂ္ဂါဒါသ-ဋီ။ ။'ဥတ္တော ပုမာ ယေန သော ဥတ္တ ပုမာ ဧကေ,ပ္ပ ဝတ္တနိမိတ္တေန ကေဗုဒ္ဓိ ဂယ္ဟတ္တေန ဥဘယတ္ထဿ သန္နိကဋ္ဌတ္တာ ကေ,ပ္ပ ဝတ္တနိမိတ္တေန ဥတ္တ-ပုံသကဿ ပုမ္ဘာဝေါ၊ တေန 'ဒေါဏီ ဘရိယာ' ဣတျာ,ဒိ နဘဝတိ၊ ဒေါဏ သဒ္ဒေါ ပရိမာဏော ပမေ ကဋ္ဌ,မ္မု ဝါဟိနိယံ ထိယံ ဝတ္တတေ၊ အလော ဘိန္နပ္ပ ဝတ္တ,နိမိတ္တေန ဗုဒ္ဓိ ဒ္ဝယ,ဂ္ဂဟိတေန ဥဘယ,တ္ထာ,ဘိဓာနဿ ဝိပ္ပ-ကဋ္ဌတ္တာ'ဝင်းရာမ-ဋီ။

http://www.dhammadownload.com

"ဧကော ဧဝ ဟိ ယော သဒ္ဒေါ တီသုလိင်္ဂေသု ဝတ္တတေ။
ကေ.မေဝ.ထ္ထ.မချာတိ သော ဘာသိတ-ပုမာ ဘဝေ။" ဗာ-ဋီ။

ဟိ-ယုတ္တံ၊ ဆိုသင့်၏။ ဧကော ဧဝ၊ တစ်ခုတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ ယော-သဒ္ဒေါ၊ အကြင် သဒ္ဒါသည်။ ဧက.မေဝ.တ္ထံ၊ အနက်တစ်ခုတည်းကိုသာလျှင်။ အာချာတီ၊ ဟောသည်ဖြစ်၍။ တီသုလိင်္ဂေသု၊ လိင်သုံးပါးတို့၌။ ဝတ္တတေ၊ ဖြစ်၏။ ယောသဒ္ဒေါ၊ ထိုသဒ္ဒါသည်။ ဘာသိတ-ပုမာ၊ သည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

ဆောင်ပုဒ်- "သုံး-လိင်ဆံလျက်၊ တစ်ပါးနက်၊ ဟောချက်-ယင်းသဒ္ဒါ။
ဘာသိတ.ပုမ၊ ခေါ်စကြ၊ ဖော်ပြ ကျမ်းဋီကာ။"

ရှ နီ-အလို. "ဒီဃဇဿ်ာ' စသော ပုံစံတို့တွင် ဒီဃာ×ဇဿ်ာ,ဟု ပကတိရုပ်စီရင်ပြီးပုဒ်၌ နောက်ဇဿ်ာ, သဒ္ဒါသည် နိယက ဂ္ဂတ္ထိလိင်ဖြစ်၍၊ တစ်ရံတစ်ခါမျှ ပုလ္လိင်ကို ဟောဖူးသည်မရှိသောကြောင့် 'ဒီဃော ဗာလာနံ သံသာရော' စသော တစ်ပါးသောအရာ၌ ပုလ္လိင်ကို ဟောဖူးသော။ သို့မဟုတ် ဟောဖူးသော ပုလ္လိင်ရှိသော ရွှေ-ဒီဃာ,စသော အနိယတ ဂ္ဂတ္ထိလိင်ဟော သဒ္ဒါကိုသာ ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ ငဲ့ရ၏။ ။'ပုဗ္ဗ-ပဒဿေဝါးယံ ပုမ္ဘာဝါ.တိဒေသော'ရှု။ ။'ဒီဃ.ဇဿ်ာ, ကလ္ဉာဏဘရိယော.တိ အာဒီသု ပုဗ္ဗ ပဒဿေ.ဝ ပုမာ.တိ ဒေသော ဟောတိ၊ န ပရ-ပဒေ၊ ဇဿ် ဘရိယာဒိ-သဒ္ဒါနံ ပုမ-ဘာသိတာ ဘာဝါ'နီ။

ဉာ'နီတိ,ကား-ရွှေပုဒ်ကို နိမိတ်လုပ်၍၊ နောက်နိယတ, ဂ္ဂတ္ထိလိင်ပုဒ်ကို ပုမ္ဘာဝါ-တိ ဒေသ,မူကြ၏။ ။ဂ္ဂါအလို 'ဂ္ဂတ္ထိယံ၊ ဥ်။ ဝတ္တမာနေ၊ သော။ တုလျာခိကံရဏော၊ သော။ ပဒေ၊ ရွှေပုဒ်ကြောင့်။ ဘာသိတ-ပုမာ၊ ဝါကျအခိုက် အညပုဒ်ဥ်, ဟောဆဲသော ပုလ္လိင်ရှိသော'ဟု သုတ်ကိုအနက်ပေး။ ။'ဘာသိတ ပုမာ'ပုဒ်ကို လည်း အညပဒဿတ္ထော ဘာသိတော ပုမာ ယဿံ ဂ္ဂတ္ထိယံ သာ-ဘာသိက-ပုမာ, လုပ်၍ အညပုဒ်ဖြစ်သောအခါ ဟောအပ်သော ပုလ္လိင်ရှိသော နောက် နိယတ ဂ္ဂတ္ထိလိင် ဝါစက-သဒ္ဒါကို ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ ငဲ့လိုက်ကာ၊ ဝိသေသန အပေါဂနဖြစ်သော ရွှေ-အနိယတ,ဂ္ဂတ္ထိလိင် ဟော-သဒ္ဒါသည်, မိမိ ဝိသေသန သဘောအလျောက် ဝိသေသျပေါဂနပုဒ်၏ လိင်သို့ လိုက်သွားရသဖြင့် 'ထ္ဉနောက် ရေပါ' ဆိုသလို အလိုလို အာဒီဃ ပျောက်သွားရသတည်း။ ။ဗာ, ဗျာချာန် တို့ကား၊ ရွှေ-နောက်, နှစ်ပုဒ်လုံးငဲ့ရမည် အံ့ကုန်၏။ ။'ဂ္ဂတ္ထိယံ ဘာသိတ-ပုဒ်ဟို ပုမာဝ စေ.ဘိ ပုမ္ဘာဝါ.တိ ဒေသော ပုဗ္ဗ.တ္တရ-ပဒေသု အာ, ဤပစ္စယာန.မဘာဝေါ' ဗာ။ ။ဤသို့-ရွှေပုဒ်, နောက်ပုဒ်, နှစ်ပါးစုံငဲ့ကြသော ဝါဒ သုံးရပ်တို့တွင်၊ ဉာ,နီတိတို့အလို နောက်ပုဒ်ကိုငဲ့ရလျှင် ဗဟု-နဒီကော ဇနပဒေါ၊ ဗဟု-ဒါသိကော ပုရိသော၊ ဗဟု-ကုမာရိကံ, ကုလံ,စသည်၌, နဒီ,ဒါသီ,စသော ပုဒ်များဝယ် ဤပစ္စည်းပျောက်၍ 'ဗဟု-နဒကော၊ ဗဟု-ဒါသကော' စသည် ရုပ်ဖြစ်ရာ၏။ ဗဟု-

http://www.dhammadownload.com

နဒီကော,ဗဟု-ဒါသိကော'စသည် ရှုပ်မပြီးနိုင်။ 'ဗဟု-နဒတော၊ ဗဟု-ဒါသကော' ဟူ၍လည်း ပိဋကတ်တွင် ကျင်လည်သည်မရှိ၊ သို့အတွက် ဉာ, နီတိ, ဟို ဝါဒ-အလျဉ်းပင်မသင့်။ ထို့အပြင် နိယတ ဣတ္ထိလိင်ပုဒ်ကိုမည်သည် ဘယ်မှာပဲဖြစ်ဖြစ်, လိင်ပြောင်းရိုးမရှိ၊ ပကတိအတိုင်းသာ တည်ရှိရမည်ဖြစ်၍၊ လိင်အဘက် လျှဉ်းပါးရန်မလို။ သို့အတွက် နှစ်ပုဒ်ငဲ့ ဆရာတို့၏ ဝါဒလည်းမသင့်။ နောက်သုတ်ကို ထောက်၍၊ ရှေ့ပုဒ်ငဲ့ ရှု ဝါဒကောင်းသည်ဟု ခုံသမာတ်ပြုလိုသော နို့,ဆရာသည် 'တသ္မာ ပုရိမ ဝါဒေါ်ယေဝ သုန္ဒရော'ဟု မိန့်၏။ ဂုရု,လည်း။—

''နျာသေ ပရဿ ပုမ္ဘာဝေါ၊ ပုဗ္ဗ-ဘာဝေါ ရူပသိဒ္ဓိယံ။
ဥဘယ-ဘာဝေါ ဗျာချာနေ၊ မဇ္ဈေ-ဝါဒေါ်ဝ သုန္ဒရော။''

ဟု-သင်္ဂဟမူ၏။ အလယ် ရှု-ဝါဒသာ, ကောင်းသည်-ဟူလို။ ။နာ,ဆရာကား၊ ဉာ ဝါဒကောင်းသည်ဟု ဆို၏။ မိမိရှုပဲတွက်ပုံနှင့်ပင် ဆန့်ကျင်၍နေသည်။—

''နျာသေ ပရဿ ပုမ္ဘာဝေါ၊ ပုဗ္ဗဿ ရူပသိဒ္ဓိယံ။
ဥဘယ-ဘာဝေါ ဗျာချာနေ၊ တေသု ပုဗ္ဗဿ သုန္ဒရော။'' နာ

သက္ကက, ဗျာကရုဏ်း ကျမ်းများ၌လည်း ရှု နှင့်အတူ ရှေ့ပုဒ်ကိုချည်းသာ ငဲ့ကြ၏။ ။'ပုမာ.ဝ ဝါ ပုဗ္ဗဿ။ ။သမာသေ သမာနာဓိကရဏေ ဣတ္ထိလိင်ေ ပရေ ပုဗ္ဗဿ ဥတ္တ-ပုံသကဿ ဣတ္ထိလိင်ဿ ပုလ္လိင်္ဿော.ဝ ရူပဝ.ဗ္ဘရိယော။ ဥတ္တ-ပုံသကဿ ကိ', ဆာယာ ဒုတိ်ယော, ဂင်္ဂါ-ဘရိယော' သိဒ္ဓန္တစဒ်ဋ္ဌိကာ။ ''သမာသေ သတိ သမာနာ-ဓိကရဏာနံ ကေဝိဘတ္တျ.န္တာနံ ဝိသေသနံ ဝိသေသျ.ဘာဝေန ကေ.တ္ထ နိဋ္ဌတ္တံ သမာနာ.ဓိကရဏတာ၊ တသ္မိံ ဝတ္တမာနဿ ပုဗ္ဗဿ ပုဗ္ဗပဒ-ဘူတဿ ဥတ္တ-ပုံသကဿ ဣတ္ထိလိင်ဿ ပုမာ.ဝရူပံ ဘဝတိ၊ အနေန ပုမ္ဘာဝေါ ရူပဝတီ ဣစ္စတြ ဝတ္တမာနဿ ဣပေါ နိဝတ္တိ၊ အတော 'ပုဝ.ဗ္ဘရိယာ ဣတိ''သာရသ္မတ-ဋီသိဒ္ဓန္တကောမုဒီ-စသော ဗျာကရုဏ်းကျမ်းများလည်း ဤနည်းတူပင် ဆို၏။ ။

ပုမ္ဘာ ဝါ.တိ ဒေသ, ဟူသည် ယေဘုယျသာ၊ နှ ပုလ္လိင်လည်း ငဲ့ရ၏။ 'ထိယံ တုလျာ.ဓိကရဏေ စေ ဘာသိတ ပုံ-နပုံသကာ ယထာရဟံ ပုံ-နပုံသကာ-ဝီနီတိ သုတ်။ ။'သုခ ပဋိ-ပဒါ အဿ တံ-သုခ.ပဋိ ဂဒံ, ပထဝီ ကသိဏံ-စျာနံ' ပုံစံ။ ။ လျှိင်ကဲ့သို့ ငဲ့ရသည်ကို ပုမ္ဘာဝါ.တိဒေသ,ဟု ဆိုသည်။ ဒီဃာ+ဇဿ်ာ,၌ ဤသုတ်ဖြင့် ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ငဲ့လိုက်သျှင်ပင် ရှေ့-အနိယတ, ဣတ္ထိလိင် ဒီဃာ ပုဒ်က, အာ-ပစ္စည်း ကျပျောက်၍၊ အ-ကာတန္တ, အနေသို့ ရောက်ဘည့်ပြင်၊ နောက် ဇဿ်ာ,ပုဒ်၌လည်း နိယတ ဣတ္ထိလိင်ပင် ဖြစ်ခြားသော်လည်း၊ ဤသုတ်က, တံ-သဘာဝါဘိ ဒေသ,သုတ်ဖြစ်၍၊ အာ-ပစ္စည်းကျပျောက်၊ ပုလ္လိင် အာ-ကာရန္တ အနေသို့သာ ရောက်ရလေ၏။ ။နို့,အလို၊ အည ပဒတ္တ.ပဓာန, သမာသ်ဖြစ်၍၊ အညပုဒ်လိင်သို့ လိုက်သွားရသဖြင့် အာ-ပစ္စည်း အလိုလို ကျပျောက်၍၊

http://www.dhammadownload.com

အ-အာရန္တ ပုလ္လိင်သဘောသို့ ရောက်လေ၏။ ။ရှု, အလို၊ နောက်ပုဒ်က အာ-ဒီဃကို။ ကွစာ.ဒိ, သုတ်ကြီးဖြင့် အ-ရဿ ပြုရမည်-ဟူ၏။ ။သက္ကတ,တို့၌လည်း ရဿပြု သုတ်ကိုဆို၏။ ။'အည္ဆ.ထ္ထေ။ ။ဤထ္ထိ-လိင််ဿ အည္ဆ.ထ္ထေ ဝတ္တမာနဿ ပရဿ ရသော ဘဝတိ' သာရသ္ဆတး။ ။'ဤထ္ထိလိင််ဿ ဤထ္ထိ-ပစ္စယန္တဿ သဒ္ဒဿ အည္ဆထ္ထေ ပရထ္ထေ ဝတ္တမာနဿ ရသော ဘဝတိ၊ ဥတ္တရ ပဒဿ၂ဤတိ သေသော။ အည္ဆထ၁ပုဗ္ဗ-ပဒေ 'ရှုပဝတိ' ဤတျ.ဒီ.ပွသင်္ဂဲ၊ အတော ဘရိယာ သဒ္ဒဿ ရသော'။ ၎င်း—ဠီ။

ဆောင်ပုဒ်–''**ရှေပုဒ်ငဲ့ကြ၊ ပုမ္ဟ၁ဝ၊ ရှ.က, သူမိန်္ဒမှ၁။**
နောက်-ပုဒ်ငဲ့အပ်၊ ဆိုသတတ်၊ ကျမ်းမြတ်, နီတိ ဉာ။
ဗာလာ၁ဝတံ၊ ကျမ်း.ဗျာချန်၊ ငဲ့ရန်-နှစ်ပုဒ်သ၁။
နောက်-နှင့် ဥဘယ ပြစ်မျာ၁းလှ၊ ပုယ်ကြ-မျာ၁းဆရာ။
ရှု-ကျမ်းဖြတ်ထုံး၊ အကောင်းဆုံး၊ အာ၁းလုံးသက္ကတ-ညီပေတာ၁။''

သုတ္တ.ဂ််-ဝိစယ်–ဤသုတ်ကား စတု ရဂ်် သမ္မတ္တိ,တည်း။ ရှေပုဒ်က ဤထ္ထိလိင်လည်းဖြစ်ပါမှ၊ ဟောဖူးသော ပုလ္လိင်လည်းပါရှိမှ၊ နောက်ပုဒ်က နီယတ ဤထ္ထိလိင်လည်းဖြစ်ပါမှ၊ ရှေပုဒ်နှင့် တုလျာ-ဓိကရဏလည်းဖြစ်ပါမှ ဤအဂ််ါလေးပါးစုံမှ ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ ငဲ့ရမည်။ တစ်ပါးပါးချို့က မငဲ့ရ။ 'ကုမာရီ ရတနံ ယဿ သော-ကုမာရီ-ရတနော, ပုရိသော' ဤပုံစံ၌ နောက်ပုဒ်က, ဤထ္ထိလိင်မဟုတ် ကေ.ဂ်် ဝိကလ,ဖြစ်၍ မငဲ့ရ။ ငဲ့လျှင် မလိုအပ်သော 'ကုမာရ-ရတန'ဟု အနိဋ္ဌရူပ် ဖြစ်လိမ့်မည်။ ။'ကုမာရီသု ဘတ္တိ ယဿ သော-ကုမာရိ-ဘတ္တိကော၊ သမဏီ-ဘတ္တိကော၊ ဗြာဟ္မဏီ ဘတ္တိကော' ဤပုံစံများ၌ နောက်ပုဒ်နှင့် တုလျာ.ဓိကရဏ မဟုတ် ကေ.ဂ််ဝိကလ,ဖြစ်၍ မငဲ့ရ၊ ငဲ့လျှင် ကုမာရ-ဘတ္တိကော, စသည် အနိဋ္ဌရူပ်ဖြစ်လိမ့်မည်။ ။'ဂါမဏိကုလံ ဒိဋ္ဌံ ယေန သော-ဂါမဏိ ဒိဋ္ဌိ' ဤပုံစံ၌ ဂါမဏိ-သဒ္ဒါ, ဘာသိတပုမပင်ဖြစ်သော်လည်း၊ ဤ၌ ကုလ ဝါစကဖြစ်၏၊ နှ ပုလ္လိင်ဖြစ်နေသည့် အတွက် ဤထ္ထိလိင်ပစ္စည်းမရှိသောကြောင့် ကေ.ဂ်် ဝိကလဖြစ်၍ မငဲ့ရ။ 'သဒ္ဒါ ပကတိ-ယဿ သော-သဒ္ဒါ-ပကတိကော' ဤပုံစံ၌ ရှေပုဒ်က, နိယတ ဤထ္ထိလိင် ဖြစ်နေ၍၊ ဟောဖူးသော ပုလ္လိင်မရှိသောကြောင့် ကေ.ဂ်် ဝိကလ ဖြစ်၍ မငဲ့ရ။ ။'သဒ္ဒါဓနော၊ ပညာ-ဓညော' စသည်ကား ဒုဝ-ဂ်် ဝိကလ-ပုံစံများတည်း။

ကာတန္တ၌–ကိ်လေးချက်ထုတ်၏။ သို့သော် အဂ််ါယူပုံကား မတူပေ။ 'ပုမာဝ ဘာသိတ-ပုမာ အနူ-ပူရဏာ.ဒီသု ဤထ္ထိယံ တုလျာ.ဓိကရဏော' ၂-၅-၁၀။ ။'ဤထ္ထိယံ ဝတ္တမာနေဝ ဘာသိတ-ပုမာ အနူ ပုမာဝ ဘဝတိ၊ ဤထ္ထိယံ ဝတ္တမာနေ တုလျာ.ဓိကရဏော ပူရဏာ.ဒိ ဝဇ္ဈိတော ပဒေ ပရတော၊ သောဘန-ဘရိယော၊ ဒီဃ-ဇဃော်၊ အတ္ထတော ပုဗ္ဗဿ ပရဿ စ ဤထ္ထိယံ ဤတိ ဝိသေသနတော၊ ဂါမဏိ

http://www.dhammadownload.com

ကဲ့လံ ဒိဋ္ဌိ ယဿာ-တိ-ဂါမဏိ-ဒိဋ္ဌိ၊ ကလျာဏီ ပဓာနံ ဤမေသံ-ကလျာဏီ-ပဓာ နော ဘာသိတ-ပုမာ-တ္ထော-တိ ကိံ၊ ဒေါဏီ ဘရိယာ။ အနု ဤတိ ကိံ ဗြဟ္မဗန္ဓု-ဘရိယော။ ပူရဏာ-ဒီသု-တိကိံ၊ ကလျာဏီ ပဗ္ဗမာ-ရတ္တော' ကာတန္တ-ဝုတ္တိ။ ။ မုဒ္ဓဗောဓ-ဋီ၌ ဥ သံးချက်ထုတ်၏။ ။'ဥတ္တ ပုံသကော ကိံ၊ ဂင်္ဂါ ဘရိယော။ ဧကေးတ္တေကိံ၊ သုန္ဒရီယာ ဗုဒ္ဓိ သုန္ဒရီ-ဗုဒ္ဓိ၊ ဤတ္တိလိင်္ဂေ ကိံ၊ သုန္ဒရီ-မနော'ငင်း-ဋီ။ ။ သို့အတွက် ဤကစ္စည်းကျမ်း-ဥဉလည်း၊ ဤထ္ထိယာ-ခ္ဆိ ကိမတ္ထံ၊ ကုမာရီ ရတနော ဧကေ-တ္တေဘိ ကိံ-မတ္ထံ၊ ကုမာရီ-ဘတ္တိတော။ ဤတ္တိတိ ကိံမတ္ထံ၊ ဂါမဏိ-ဒိဋ္ဌိ။ ဘာသိတ-ပုမေ-တိကိ-မတ္ထံ၊ သဒ္ဒါ-ပကတိကော'ဟု ကိံ လေးချက်ထုတ်သင့်၏။ သို့သော် ဝုတ္တိဆရာ, ဘာသိတ ပုမာ, အင်္ဂါတစ်ခုကိုသာယူ၍ ကိံ တစ်ချက်သာ ထုတ်တော်မူခဲ့သတည်း။ ။ဗျာကရဏ်းကျမ်းဆရာတို့ကား-ပူရဏီ ပစ္စယန္တ နှောင်း ရာဠ်လည်းကောင်း၊ ဥ-ပစ္စယန္တ ဘာသိတ ပုမ သဒ္ဒါ, သညာ-သဒ္ဒါ, ပူရဏီ-ပစ္စယန္တ-သဒ္ဒါ, အက-၏ အ-အက္ခရာ ဥပဓာရှိသော သဒ္ဒါ-စသည်တို့၌ လည်း ကောင်း ပုမ္ဘာဝမဖြစ်၊ ပုံစံကား-'ကလျာဏီ ပဗ္ဗမာ ရတ္တိယော-ဝါ မောရူ-ဘရိ ယော, ဗြဟ္မဗန္ဓု-ဘရိယော, ဒတ္တာ-ဘရိယော, ဂုတ္တာ-ဘရိယော, ပဗ္ဗမီ-ဘရိယော' ပါဓိက-ဘရိယော, သရိကာ ဘရိယော' စသည်တည်း။ ကမ္မဓာရဲ့ သမာသ်၌ ဖြစ်မူကား သညာ-သဒ္ဒါ စသည်တို့နှင့်လည်း ပုမ္ဘာဝဖြစ်သည်ဟု ဆို၏။- 'ဒတ္တ ဘရိယာ, ဂုတ္တ-ဘရိယာ, ပဗ္ဗမီ-ဘရိယာ' ပါဓိက-ဘရိယာ သရိက-ဘရိယာ, စသည်-ပုံစံ။ ။'ပုမာ-ဝ ဘာသိတ-ပုမာ, နု-ပူရဏာဒီသု။ ဤတ္တိယံ တုလျာ ဓိကရဏော။ ။သညာ ပူရဏီ ကော-ပဓာတုန' ကာတန္တ၊ ၂-၂-၁၉။

ကိံ ပုံစံ၌ ရှင်းလင်းချက် ဤ'ဗြာဟ္မဏ-ဗန္ဓု-ဘရိယာ' ကိံ ပုံစံအတွက် အလွန် ရှုပ်ထွေး, ပွေယှက်, အသိခက်၍နေ၏။ ခက်ပုံကား-ဗန္ဓု-သဒ္ဒါကို အဘိဓာန်၌ 'ဗန္ဓဝေါ,ဗန္ဓု,ဆံ-ဇနော၊ သ-ဂေါတ္တော,ဉာတိ, ဉာကကော'ဟု ဆေမျိုးသာမန် ဟော ဉာဏရန္တ,ပုလ္လိင်-ဟု ဆို၏။ သို့သော် ဉာတိ, မတ္တဟောဖြစ်၍ 'နေရူ၊ သေတု' သဒ္ဒါများကဲ့သို့၊ နိယတ-ပုလ္လိင်များမဟုတ်သဖြင့်။ ဝဓူ-စသောပုဒ်များလို၊ ဤထ္ထိ-ဝါစက, ဥနှင့် ယှဉ်သောအခါ ဗန္ဓု-ဟု ဤတ္တိလိင် ဖြစ်နိုင်၏။ သို့ဖြစ်နိုင်လျှင် 'လောကေ-က-ဗန္ဓု-မလ-ပဗ္ဗ-စက္ခု' စသည်၌ ပုလ္လိင်ကို ဟောဖူးရကား 'ဧကော ဇေ ဟိ ယော သဒ္ဒါ, တီသု လိင်္ဂေသု ဝတ္တတေ။ ဧကေ-မေဝ-တ္ထ-မာချာတိ၊ သော ဘာသိတ-ပုမာ ဘဝေ'ဟူသော ဥပဒေနှင့်အညီ၊ ဘာသိတ ပုမ-သဒ္ဒါမျိုးဖြစ်နေ၍ ပစ္စု-ဒါဟရဏ, က် ပုံစံ မထိုက်သင့်။ မူလ ပုံစံသာ ဖြစ်သင့်ရာ၏။ သို့အတွက် နိဂုတ္တိ,၌ 'ဗြာဟ္မဏ ဗန္ဓု ဘရိယာ ယဿ သော-ဗြာဟ္မဏ-ဗန္ဓု-ဘရိယော, ဥ-ပစ္စယ နိဝတ္တိ'ဟု မူလပုံစံပင်ထုတ်၏။ ။ဤ-နီတိ,တို့၌လည်း ဘာသိတ ပုမအင်္ဂါ၌၊ ဤကစ္စည်းကျမ်းပုံစံမျိုးကိုမထုတ်ကြ။ ရှ,၌ 'ဘာသိတ ပုမာ-တိ ကိံ၊ သဒ္ဒါ-ခုဏော, သဒ္ဒါ-ပကတိကော' တို့ကိုထုတ်သည့်ပြင်၊ နီတိ,၌လည်း ယင်းပုံစံများကိုပင်ထုတ်၍

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဒါ-ဟူသော ရွေပုဒ်၏ နိယတ ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်သည့်အတွက် ဘာသိတ ပုမာ အင်္ဂါပျက်၍၊ ဤသုတ်အရာ မဟုတ်ဟု သိဘာ၏။

ကစ္စည်းကျမ်း၏–မှီရာ သက္ကတ-ကာတန္တ၌ ဤပစ္စည်းပုံစံမျိုးပင် ထုတ်၏။ သို့သော် ဘာသိတ ပုမာ အင်္ဂါအရာ၌ထုတ်သည်မဟုတ်၊ ဣတ္ထိဝါစက၌ပစ္စယာန္တ, ဘာသိတ-ပုမ, သဒ္ဒါမျိုးကို ပုလ္လိင်-မဲ့ရဟု ပယ်ထုတ်, နုတ်သိမ်းရန် ဆိုသော အနူ-ဟူသော သတိ သေဓ အတွက်သာထုတ်၏။ ။'အနူ ဣတိ ကိံ၊ ဗြဟ္မဗန္ဓု-ဘရိယာ'။ ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။'ဥု-သဒ္ဒေါ ဣတ္ထိ ပစ္စယော ပုမာ.ဝ ဣတိ ပုမ္ဘာဝေန ဣတ္ထိ-ပစ္စယ.ပ္ပတိသေဓော ဧဝ ဂမျတေ'ဝင်း-ဦ။ ။ယင်းကာတန္တ ဝုတ္တိ၌ ဘာသိတ ပုမ,အရာဝယ် 'ဘာသိတ-ပုမ.တ္ထော ဣတိ ကိံ၊ ဒေါ့ကို ဘရိယော'ဟု ရွေဣတ္ထိလိင်ဟော ပုဒ်နှင့်ပင်ထုတ်၏။ သို့အတွက် ဤ'ဗြာဟ္မဏ ဗန္ဓု ဘရိယာ'ပုံစံအတွက် အလွန်ခဲခက်၍နေ၏။ ရှု,နိတိ,ဆရာတို့လည်း သဘောတူကြ မည်မထင်။ ။နိရုတ္တိ,ဆရာ မူလပုံစံတွင်းသို့ သွင်းထားခြင်းလည်း သက္ကတကျမ်း မျှားနှင့် မညီ။ ။ဉ-ဆရာတော်ကြီးလည်း 'သတိပိ တုလျာ.ဓိကရဏော ပဒေ ဘာသိတ. ပုမတ္တာဘာဝေါ'ဟု ယောင်ဝါးစရာ ဤမျှသာဖွင့်ဆို၍၊ သေချာကျန်-မဆုံးဖြတ်ခဲ့သည့်ပြင် 'ဗြာဟ္မဏ ဗန္ဓု စ သာ ဘရိယာစာ.တိ ဗြာဟ္မဏ ဗန္ဓု-ဘရိယာ'ဟု ကမ္မဓာရဲ့ လုပ်ထားပြန်သဖြင့် သာ၍ပင် မှောက်မှားစရာ ဖြစ်နေ၏။ ယင်း၏အဖွင့် သံပျင်, နိရုတ္တိ မဇ္ဈသာ, ဋီကာတို့ကိုလည်း အားမကိုးရ။

ယောင် ဝါးဖြစ်ရပုံကား– ဤသ်,ကိံ စွဲပါဋ္ဌကို နောက်ပုဒ်ငဲ့ကြို့က် နိဿယဆရာတို့က။ ။'တုလျာ.ဓိကရဏော၊ သော။ ပဒေ၊ ဘရိယာ-ဟူသော နောက်ပုဒ်သည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ တဿ၊ ထိုဘရိယာ-ဟူသော နောက်ပုဒ်၏။ ဘာသိတ-ပုမတ္တာ.ဘာဝါ၊ ဟောဖူးသော ပုလ္လိင်အဖြစ်မရှိသောကြောင့်။ ဤမိနာ သတ္တေန၊ ဤသုတ်ဖြင့်။ ပုမာ.ဝ၊ ပုလ္လိင်ကဲ့သို့။ န ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မမှည့်အပ်'ဟု အနက်ပေးကြကုန်၍ ရုပ်တုက်သောအခါလည်း ဤသ်-ဆိုအတိုင်း ကမ္မဓာရဲ့ ရုပ်တုက်၍၊ ဤသုတ်ဖြင့် တူသော တည်ရာရှိသော ဘရိယာ, ဟူသော ဣတ္ထိလိင်ကို ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ ငဲ့သင့်ငြား သော်လည်း၊ ဟောဖူးသော ပုလ္လိင်ရှိသည်မဟုတ်သောကြောင့် မငဲ့စေရ။ ကမ္မဓာ-ရယ သည်ရော စ,သုတ်ဖြင့် တူသော ဘည်ရာရှိသော ဘရိယာ သဒ္ဒါကြောင့် ဟော ဖူးသော ပုလ္လိင်ရှိသော ဗြာဟ္မဏ-ဗန္ဓု-ဟူသော ဣတ္ထိလိင်ကို, ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ငဲ့-ဟု ဆိုပြီးမှ ဝါကျ၌ ဝိဘတ်တွေကိုချေ၍ တုတ်ကြကုန်၏။ ။မူလပုံစံဝယ် ယဿ, ဟူသော အညပုဒ်ကို နိမိတ်လုပ်၍ နောက်ပုဒ်ကိုငဲ့၏။ သို့သော် နိမိတ်နှင့် နိမိတ္တဝန် တို့အခြားမရှိ တစပ်တည်းဖြစ်၍ တော်ပါသေး၏။ ဤကိံပုံစံ၌ကား၊ အလယ်က-စ,တ,ပုဒ်တွေ ခြားဆီး၍နေ၏။ 'သရေ-တိ ဩပသိလေသိကာ,ခာရော'ဟု ဗာ, အဆိုရှိ၍၊ ဩပသိလေသိကာခာရ-ဟူသည် အခြားအဆီးမရှိရ 'ဥက္ခလိယံ အာ့စာမော' ကဲ့သို့ တစပ်တည်း တည်နေမှသာလျှင် စီရင်နိုင်သည်ကို သတိမမူ

http://www.dhammadownload.com

မ်ခြင်း။ နောက်သုတ်ဖြင့် ရွှေပုဒ်ကိုင့်မိုပြန်သဖြင့် နောက်သုတ်'ခတ္တိ ဗန္ဓု-ဒါရိကာ' ကိ်ရုပ်ကို အလုပ်ကျင်နေပြန်၍'ဤသုတ်ဖြင့် ဒါရိကာ-သဒ္ဓါဌ် ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ငှဲ့ပြား သော်တည်း၊ နိယတ ဤတွိလိင်ဖြစ်၍ မင့်စေရ'ဟု 'ခားမောက် လှန်တပ်သလို' ယောင်ဝါးကာ နောက်ပုဒ်ကို လျှင်းပါးမိခြင်း၊ ရွှေပုဒ်မှာ ဝါကျဌဲ့၍၊ နောက် ရုပ်မှာ ပကတိ,လုင်ပြီးမှငှဲ့ခြင်း-စသည်ဖြင့် အလွန်ယောင်ဝါးချက်များလှ၏။

ဉာဏ်ဆရာတော်ကြီးလည်း- ကစ္စည်းဝတ္ထုဆရာ နောက်သုတ်မှာမှ ပုဗ္ဗေသဒ္ဓါ ထည့်ခဲ့သည်ကို အထူးတလည်ထင်မှတ်၍၊ ကိုးစားမိသည့်အတွက် နောက်ပုဒ်ငှဲ့ကြ ရခြင်း။ မိမိအယူနှင့်ကိုက်ရန် ကိ်ပုံစံကို ကမ္မဓရဲ ဝါကျလုပ်ရသဖြင့် မူလဥဒါဟ ရ်ာ်, ပစ္စုဥဒါဟရ်ာ်တို့ကား အမျိုးအစား တူရိုးဖြစ်ပါလျက်၊ မတူ ပျက်ကွက် ရခြင်း။ နိဿယဆရာတို့ ရှင်တွက်သည့်အတိုင်းဖြစ်လျှင် 'ဗြာဟ္မဏ ဗန္ဓု-ဒါရိကာ' ပုံစံသည် နောက်သုတ် မူလပုံစံဖြစ်နေပါလျက်၊ နောက်သုတ်မှာ ယင်းနှင့်ဆင်ဘူ ကိ်ပုံစံ 'ခတ္တိယ-ဗန္ဓု-ဒါရိကာ'ကို သုတိမမူသည့်ပြင်၊ ကမ္မဓရဲ ရထိုက်သော ပုံစံ များလည် ယေဘုယျအားဖြင့် ဗဟုဗ္ဗိဟိလည်း ဖြစ်နိုင်သည်ကို သတိမမူမိခြင်း စသော ချွတ်ယွင်းချက်တွေ ဖြစ်ပေါ်၍နေလေ၏။

ကစ္စည်းဝတ္ထု-ဆရာလည်း ဤ ဗြာဟ္မဏ ဗန္ဓု-ဘရိယာပုံစံကို ဘာသိတ-ပုမာ အင်္ဂါဌ် ထုတ်ထားခြင်းသည် အလေးမမူမိခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု ထင်မိပေ၏။ အကြောင်းကား-ယင်းပုံစံများသည် ကာတန္တဝတ္ထုဌ်လာသော ပုံစံများဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။ သို့သော် ဗြာဟ္မဏ-ဗန္ဓု-မဟုတ်။ 'ဗြာဟ္မဗန္ဓု-ဘရိယော' ဟု ဗဟုဗ္ဗိဟိပုံစံထုတ်၍၊ ဟောဖွးသော ပုလ္လိင်ရှိသော်လည်း အနူ-ဟူသော သဒ္ဓါဖြင့် မြစ်၍ ပုလ္လိင်မငှဲ့ရဘဲ၊ ပုမ္ဘာဝ ဝိဓိကို်မြစ်၍ ဤထွိလိင် ဥု-ပစ္စည်းတင်းလင်းရှိသည်ကို သတိမမူယူ၍ ထည့်မိဟန်တူသည်။ သည်သာမကသေး။ ကာတန္တဝတ္ထု 'ကမ္မဓာရယ သညေ ဘု မု-မ္ဘာဝေါ ဝိဓိယတေ၊ ၂-၅-၁၉ ဟူသော နောက်သုတ်မှာလည်း 'အနူဤတိကိ' ဗြဟ္မ ဗန္ဓု-ဒါရိကာ'ဟု ဤကစ္စည်းကျမ်းမှာလိုပင် ထုတ်လျက်ရှိ၏။ ဤပုံစံကို နောက် သီဟဠကွဓာရေး၊ ကစ္စည်းကျမ်းမှာ နောက်ဆက် ထည့်ထားကြ၏။ ငါတို့လည်း-ဤပုံစံကို မထုတ်သင့်။ နုတ်ပယ်စွန့်ပစ်၍ 'သဒ္ဓါ-ဓနံ၊ ပညာ-ဓနံ' ပုံစံများကဲ့သာ ထည့်သင့်သည်-ဟူ၍ပင် ထင်မိပေသည်။ သို့အတွက် ဝတ္ထုဆရာကို ကိုးစား၍ ဉာဏ် ဆရာကြီး ယောင်ဝါးရသည်။ ဉာဏ်ဆရာ ဂုဏ်ကြီးမား၍ နောက်ဆရာတို့ ယောင်မှားရသည်-ဟူ၍သာ ဆိုစရာရှိချေတော့သတည်း။

'သတိပိ တုလျာ.ဓိကရဏေ ပဒေ ဘာသိတ ပုမတ္တာ.ဘာဝါ ဟူသော ဥ, ကိ်စွဲပါဌ်ကို ရွှေပုဒ်ငှဲ့ကြိုက်ဆရာတို့အလို တုလျာ.ဓိကရဏေ၊ သော။ ပဒေ။ ဘရိယာ-ဟူသော နောက်ပုဒ်သည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ တဿ၊ ထို ဗန္ဓု-သဒ္ဓါ၏။ ဘာသိတ-ပုမတ္တာ.ဘာဝါ၊ ဟောဖွးသော ပုလ္လိင်မရှိသည်၏ အဖြစ်

http://www.dhammadownload.com

ကြောင့်ဟု-ပေး။ ။ဗန္ဓု-သဒ္ဒါသည်၊ ဘရိယာ-ဟူသော နောက်ပုဒ်နှင့် တုလျော မိကရဏ၊ ဖြစ်သော်လည်း၊ ဥု-ကာရန္တ ဣတ္ထိလိင် ဗန္ဓု-သဒ္ဒါ၏ ဟောဖွးသော ပုလ္လိင်အဖြစ် မရှိသောကြောင့် ဣသုတ်ဖြင့် ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ မခဲ့ရ-ဟူလို။ ။ဝါကျ ပြီးသောအခါ သုဂ်ကြီးနှင့် ရဿ-ပြုကြ၏။ သဏ္ဌာတဒ္ဓိ ရဿ-မပြု။ ဗြဟ္မ ဗန္ဓု ဘရိယော-ဟု ဒီဃနှင့်ပင် ရှိ၏။

မှာထ၁းချက်–ဣ ကိ်မုံစံကို ရူပ်တုက်သောအခါ စာအရှိကိုသာ တုက်ပြရ တော့မည်။ ကစ္စည်းကျမ်းကိုကား မပြင်ဝံ့၊ သင်-မသင့််ကို အထက်ကဆိုခဲ့တိုင်းသာ ဆင်ခြင်ရန်ရှိသည်။ နိ ဆရာကား။ ။ကေသုစိ ပေါ်တွကေသု ပန ချာသံ နိဿာယ 'ဗြာဟ္မဏ ဗန္ဓုဘရိယာ.တိ'တိ ဝဒန္တိ၊ သော ပါဠော အ-သုန္ဒရော၊ ဣမိနာဟိ သုတ္တေန 'ကမ္မဓာရယ သညေစာ.'တိ ဝက္ခမာနတ္တာ တုလျာ.ဓိကရဏ-ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသေယေဝ ပုမာ.တိဒေသော ဝိဟိတော့တိ ဝိညာယတိ၊ တသ္မာ ဗြာဟ္မဏ ဗန္ဓု-ဘရိယော.တိ အာဒိ ကံ်မုဒါဟရဏာနိပိ ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသ ဝသေန ဝတ္တုဗ္ဗာနိ၊ နှ ကမ္မဓာရယ ဝသေန'ဟု ဗဟုဗ္ဗီဟိအရာဖြစ်၍၊ ဗဟုဗ္ဗီဟိ, ရူပ်ဿာ သင့် သည်ဟုဆို၏။ နာ-ဆရာလည်း နည်းတူပင်ဆို၏။ ထိုနှိ, နာတို့က 'ကေသုစိ ပေါ်တွ ကေသု' ဟူ၍ပင်ဆိုသော်လည်း ယခုကာလ စာတိုင်းမှာပင် ကမ္မဓာရဲ့ ဝါကျသာ ရှိ၏။ 'မျက်နှာကြီးရာ ဟင်းဖတ်ပါ'ဆိုသလို ဖြစ်နေကြဟန် တူပေသည်။

ရူပ်တွက်ပုံ–ဒီဃ-ဇဿ်ာ-ဒီဃာ×ဇဿ်ာ×ယဿ။ ယဿ၊ အား။ ဒီဃာ၊ သော။ ဇဿ်ာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိအတ္ထေ၊ ဥ်။ အညပဒတ္ထေသု ဗဟုဗ္ဗီဟိသုတ်ဖြင့် ဒီဃာ× ဇဿ်ာ×ယဿကို, ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသ်အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော=သုတ်ဖြင့် သမာသ် သိ-သ×ဝိဘတ်တို့ကိုချေ။ တေသံ သဒ္ဒါဖြင့် သ-အာဂုံ ယ-ပုဒ်တို့ကိုချေ။ ပကတိစသ=သုတ်ဖြင့် သရ အဆုံးရှိသော ဒီဃာ×ဇဿ်ာ,ကို၊ ဒီဃာ×ဇဿ်ာ,ဟု ပကတိပြု။ ဣတ္ထိယံ ဘာသိတပုမတ္ထိ ပုမာဝစေ,သုတ်ဖြင့် တူသော တည်ရာရှိသော ဇဿ်ာ,ဟူသော နောက်ပုဒ်ခကြောင့် ဟောဖွးသော ပုလ္လိင်ရှိသော ဒီဃာ,ဟူသော အနိယတ ဣတ္ထိလိင်ဝါစက သဒ္ဒါကို ပုတ္ထိင်ကဲ့သို့ဲ့၊ (ဒီဃ×ဇဿ်ာ ရှိစေ)။ ကွစာ.ဒိ သုတ်ကြီးဖြင့် ဇဿ်ာ, သဒ္ဒါ၏ အစိတ် အာ-ကို အ-ရဿပြု။ နာမ်ခဲ့၊ သိ-ဘက်၊ သြ-ပြု၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ကလျာဏ-ဘရိယော ကလျာဏ၁×ဘရိယာ×ယဿ။ ပဟူတ ပညော-ပဟူတာ×ပညာ×ယဿ။ ရှေးနည်းမှီတူက်။ ။ကိ ရူပ်-ဗြာဟ္မဏ ဗန္ဓု ဘရိယာ်-ဗြာဟ္မဏဗန္ဓု စ×သာ×ဘရိယာ စ-ဗြာဟ္မဏဗန္ဓု စ၊ ဟုတ်၏။ သာ၊ ဟူသည်။ ဘရိယာ စ၊ ဟုတ်၏။ ဣတိအတ္ထေ၊ ဥ်။ ဒွိပဒေ တုလျာဓိကရဏော= ကမ္မဓာရဲ့ သမာသ် အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော=သိ ဝိဘတ်တို့ကို ချေ။ တေသံ.သဒ္ဒါဖြင့် စ,နိပါတ်ပုဒ်၊ တ,ပုဒ်တို့ကိုချေ။ ပကတိစသ=ဗြာဟ္မဏဗန္ဓု× ဘရိယာ,ဟု ပကတိပြု၊ ဣတ္ထိယံ ဘာသိတ . ပုမိတ္ထိ=ဟူသော တည်ရာရှိသော ဘရိယာ,ဟူသော နောက်ပုဒ်ကြောင့်၊ ဗန္ဓု-ဟူသော ဣတ္ထိလိင် ဝါစကသဒ္ဒါကို

http://www.dhammadownload.com

၃၃၂-ကမ္မဓာရယသညော စ။ ။ကမ္မဓာရယ သညော စ၊ ကမ္မဓာရဲ့ အမည် ရှိသော သမာသ်၌လည်း။ ဣတ္ထိယံ၊ နိဃတ ဣတ္ထိလိင်၌။ ဝတ္ထမာနေ၊ ဖြစ်သော။ တုလျာဓိကရဏော၊ တူသော် တည်ရာအနက်ရှိသော။ ပဒေ၊ ကြောင့်။ ဘာသိတ-ပုမာ၊ ဟောဖူးသော ပုလ္လိင်ရှိသော။ ဣတ္ထီ၊ အ-နိယတ ဣတ္ထိလိင်ဟော သဒ္ဒါသည်။ စေအတ္ထိ၊ အကယ်၍ ရှိငြားအံ့။ သော။ ထို အနိယတ ဣတ္ထိလိင်ဟော သဒ္ဒါကို။ ပုမာ.ဝ၊ ပုလ္လိင်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ရှုမှတ်အပ်၏။ ။ကမ္မဓာရယ-သညော၊ ကမ္မဓာရဲ့ အမည်ရှိသော။ သမာသေ စ၊ ၌လည်း။ ဣ ဿ်ဆံ၊ ၌။ ဝတ္ထမာနေ၊ သော။ တုလျာ-ဓိကရဏော၊ သော။ ပဒေ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဘာသိတပုမာ၊ သော။ ဣတ္ထီ၊ အနိယတ ဣတ္ထိလိင်ဟော သဒ္ဒါသည်။ စေအတ္ထိ၊ အံ့။ သော၊ ထိုအနိယတ ဣတ္ထိလိင် ဟော သဒ္ဒါကို။ ပုမာ.ဝ၊ ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဖြာဟ္မဏ-ဒါရိကာ၊ ပုဏ္ဏေးသူငယ်မ။ ခတ္တိယကညာ၊ မင်းမိန်းမငယ်။ ခတ္တိယ-ကုမာရိကာ၊ မင်းသမီး။ ဘာသိတ ပုမေ.တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။ ခတ္တိယ ဗန္ဓု.ဒါရိကာ၊ မင်းမျိုး-မိန်းမငယ်။ ဖြာဟ္မဏ ဗန္ဓု ဒါရိကာ၊ ပုဏ္ဏားမျိုး-မိန်းမငယ်။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနတ္ထံ၊ ၏။

ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ ငဲ့သင့်ငြားသော်လည်း၊ ဟောဖူးသော ပုလ္လိင် ရှိသည်မဟုတ်သော ကြောင့် မငဲ့ရ၊ ကုစာ.ဒိ၊ သုတ်ကြီးဖြင့် နှ-၏ မှီရာ ဥ၊-ကို၊ ဥ-ရဿပြု။ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ ခေျ၊ ပြီး၏။

၃၃၂-ဒ္ဒီပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ကမ္မဓာရယသညော တု ပုမ္ဘာဝေါ ဝိဓီယတေ' ကာတန္တ၊ ၂-၅-၁၉။ ။ဤသုတ်၌ ဆရာအများပင် ရွှေပုဒ်ကိုသာ ပုမ္ဘာဝါတိ ဒေသ မူကြ၏။ ။*ကမ္မဓာရယေ စ လောက်တင်ဆိုက လိုအပ်သောအနက် ပြီး လောက်လျက် သညာသဒ္ဒါကိုဆိုခြင်းသည်။ ပိုလွန်၏။ ထိုသဒ္ဒါလွန်ဖြင့် တပ္ပုရိသ-သမာသ်၌ ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ ငဲ့ရ၏။ နိ။ ။'တဿ ဣတ္ထိယာ မုခံ တ.မ္မုခံ ပုံစံ။ ။ စ သဒ္ဒါကား သမုစ္စည်း တဒ္ဓိတ်,အာချာတ်,နာမ်ပုဒ်တို့၌ငဲ့ခြင်းကိုဆည်း၏။ နိ ။ 'တဿာ ဣတ္ထိယာ ဘာဝေါ.တတ္တံ၊ သာ ဣတ္ထိဝိယ အတ္တာန မာစရတိ တဒါ.ယတိ ယဿံ ဣတ္ထိယံ ယတြ၊ တဿံ ဝေလာယံ တဒါ' အစဉ်အတိုင်း ပုံစံ။ ။သည်သာ မကသေး၊ ဘရ,တမ ပစ္စည်း, ဂုဏဝစနဘာဝ ပစ္စည်း, အဏ္ဏစသော သဒ္ဒါကြောင့် လည်း စသဒ္ဒါဖြင့် ပုမ္ဘာဝ ပြုရ၏။ 'ဗျတ္တာနံ အတီ သယေန ဗျတ္တာ-ဗျတ္တတရာ, ဗျတ္တတမာ၊ သုက္ကာယ ဘာဝေါ.သုက္ကတ္တံ၊ ကုက္ကုဋိယာ အဏ္ဏံ ကုက္ကုဋ္ဏ.ဏ္ဏံ၊ မိဂိယာ ပဒံ မိဂပဒံ, မိဂ.ကွဲရဲ့, ပုံစံ။

ဆောင်ပုဒ်-"**ကမ္မဓာရာ ယင်းသုတ်မှာ၊ သညာ အဓိက။**
တဒ္ဓိတ်-ချာတ်-နာမ်၊ တပ္ပုရိုရံ၊ ငဲ့ရန် ပုမ္ဘာဝ။"

ရူပ်တူကိပုံ-ဖြာဟ္မဏ-ဒါရိကာ ဖြာဟ္မဏီ စ×သာ×ဒါရိကာ စ၊ ဖြာဟ္မဏီ စ၊ ဟုတ်၏။ သာ၊ ဟူသည်။ ဒါရိကာ စ၊ ဟုတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ ဒ္ဒိပဒေ တုလျာဓိ

http://www.dhammadownload.com

၃၃၃-အတ္တ.နှဿ တပ္ပုရိသေ။ ။တ.ပ္ပုရိသေ၊ တပ္ပုရိသ် သမာသ်၌။ ဝါ၊ ကြောင့်။ နနိပါတ်ပုဒ်၏။ အတ္တံ၊ အ, ၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ တပ္ပုရိသေ၊ ၌။ ဥတ္တရ ပဒေ၊ နောက်ပုဒ်ကြောင့်။ နဿ ပဒဿ၊ ၏။ အတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗြာဟ္မဏော၊ ပုဏ္ဏားစစ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ အ-ဗြာဟ္မဏော၊ ပုဏ္ဏား စစ် မဟုတ်(ပုဏ္ဏားတု)။ အ.ဝသလော၊ သူယုတ်မဟုတ်။ အ-ဘိက္ခု၊ ရဟန်းစစ် မဟုတ်(ရဟန်းတု)။ အ.ပဏ္ဍဝဿံ၊ ငါးနှစ်မဟုတ်၊ အ-ပဏ္ဍ-ဂဝံ၊ ငါးကောင်သော နွားမဟုတ်။

ကရဏော=ကမ္မဓာရဲ့ သမာသ် အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော=သမာသ်၏ သိ, ဝိဘတ်တို့ကိုခေါ်။ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် စ,တ,ပုဒ် အာ-ပစ္စည်းတို့ကိုခေါ်။ ပကတိစဿ= သရအဆုံးရှိသော ဗြာဟ္မဏီ×ဒါရိကာ,ကို ဗြာဟ္မဏီ×ဒါရိကာ,ဟု ပကတိပြု။ ကမ္မဓာရယဲ့ သည် စ,ဤသုတ်ဖြင့် ကမ္မဓာရဲ့ သမာသ်၌ တူသော တည်ရာရှိသော ဒါရိကာ-ဟူသော နောက်ပုဒ်ကြောင့်၊ ဟောဖူးသော ပုလ္လိင်ရှိသော ဗြာဟ္မဏီ-ဟူသော ဣတ္ထိလိင်ကို ပုလ္လိင်ကဲ့သို့။ (ဗြာဟ္မဏ+ဒါရိကာရှိစေ)။ နာမ်ဒဲ့၊သိ-သက်၊ ခေျ၊ပြီး၏။ ။ခတ္တိယ-ကညာ-ခတ္တိယာ စ×သာ×ကညာ စ။ ခတ္တိယ-ကုမာရိကာ-ခတ္တိယာ စ×သာ×ကုမာရိကာ စ။ ရွေ့နည်းမှီတွက်။ ။ကိ-ရုပ်၊ ခတ္တိယ ဗန္ဓု-ဒါရိကာ-ခတ္တိယ ဗန္ဓု စ×သာ×ဒါရိကာ စ။ ခတ္တိယ ဗန္ဓု စ၊ ပုဏ္ဏားမျိုးလည်းဟုတ်၏။ သာ၊ ထိုပုဏ္ဏားမျိုးဟူသည်။ ဒါရိကာ စ၊ သူငယ်မလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ ဒွိပဒေ တုလျာဓိကရဏော=ကမ္မဓာရဲ့ သမာသ်အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော= သမာသ်၏ သိ-ဝိဘတ်တို့ကိုခေါ်။ ဘေသံ သဒ္ဒါဖြင့် စ-တ×ပုဒ်၊ အာ-ပစ္စည်းတို့ကို ခေါ်၊ ပကတိ စဿ=သရ အဆုံးရှိသော ခတ္တိယဗန္ဓု+ဒါရိကာ,ကို ခတ္တိယဗန္ဓု× ဒါရိကာ,ဟု ပကတိပြု။ ကမ္မဓာရယဲ့ သည် စ,ဤသုတ်ဖြင့် တူသော တည်ရာရှိသော ဒါရိကာ-ဟူသော နောက်ပုဒ်ကြောင့်၊ ခတ္တိယဗန္ဓု-ဟူသော ရွေ့ပုဒ်ကို ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ ငဲ့သင့်ငြားဆော်လည်း၊ ဟောဖူးသော ပုလ္လိင်ရှိသည် မဟုတ်သော ကြောင့် မငဲ့ရ။ ကွစာ.ဒိ,သုတ်ကြီးဖြင့် ဗန္ဓု၏အစိတ် ဥ-ကို၊ ဥ-ရဿပြု။ (ခတ္တိယ ဗန္ဓု×ဒါရိကာ-ရှိစေ)။ နာမ်ဒဲ့၊ သိ-သက်၊ခေျ၊ပြီး၏။ ။ဗြာဟ္မဏဗန္ဓု-ဒါရိကာ-ဗြာဟ္မဏဗန္ဓု စ×သာ×ဒါရိကာ စ။ နှည်းတူတွက်။

၃၃၄-တိ.ပဒ,ဝိဓိသုတ်။ ။အတ္တ.မဿ-ဟူသော ယောဂ, ဝိဘာဂဖြင့် 'အတ္တလော'စသော ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသ်၌လည်း၊ န-ကို အ-ပြုရ၏။ ။သုတ်ရင်းဖြင့် တပ္ပုရိသ်၊ ယောဂ, ဝိဘာဂ, ဖြင့် ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်၊ ယင်းနှစ်ရပ်တို့၌ စီရင်အပ် သည်ရှိသော် တပ္ပုရိသေ-ဟူသော သညာ ဝိသေသကိုမဆိုဘဲ၊ အတ္တ.နှဿ သမာ သေသု,ဟုသာ ဆိုသင့်လျက်၊ ဘယ်အတွက် သညာ ဝိသေသကို ဆိုသနည်း-ဟူမူ၊ 'နဂစ္ဆန္တိ.တိ-နဂါ, ပဗ္ဗတာ၊ နဂစ္ဆန္တိ.တိ နဂါ,ရုက္ခာ' စသော် သမာသ်တို့၌

http://www.dhammadownload.com

၃၃၄-သရေ အန်။ ။တပ္ပုရိသေ၊ တပ္ပုရိသ် သမာသ်၌။ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ သရေ၊ သရကြောင့်။နှသ၊ နှ-နိပါတ်ပုဒ်၏။ အန်၊အန်-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ တပ္ပုရိသေ၊ ၌။ ပရေ၊ နောက်ဖြစ်သော။ သရေ၊ ကြောင့်။ နှသ ပဒဿ၊ ၏။ အန်-အာဒေသော၊သည်။ ဟောတိ၊၏။ အဿော၊ မြင်းသည်။ နှ-မဟုတ်။ အ-နဿော၊ မြင်းမဟုတ်။ (မြင်းနှင့်တူသော သတ္တဝါ) အ-နိ-ဿရော-အစိုးရမဟုတ်။ အ-နုရီယော၊ အရိယာ သူတော်ကောင်းမဟုတ်။ (သူယုတ်-ပုထုဇဉ်။)

နှ-သဒ္ဒါ၏ အ-အပြုကို မြစ်ဖို့ရာဆိုသတည်း။ ။ကာတန္တ၌ 'နဿ တပ္ပုရိသေ လောပေါ' ၂-၅-၁၂-ဟု နှ-ကိုခေ့၍ စီရင်သည့်ပြင် သုတ်၏-ဥပလက္ခဏာမှဖြစ်၍၊ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၌လည်း စီရင်ရသည်-ဟူ၏။ ။'နှ-သဝဏ္ဏော-အ-သဝဏ္ဏော၊ နှ ဝိဇ္ဇတေ ယောသော ခနိ ယေသံ တေ-အ-ယောသာ၊ ပြာဟ္မဏာဿ အဘာဝေါ-အ-ပြာဟ္မဏံ၊ တ၊ပ္ပုရိသော ဣဟ ဥပလက္ခဏ်' ကာတန္တ-ဝုတ္တိ။ ။ဤ၌၊နှ-သည် ပတိသေတ္ထ-ဝါစကတည်း။ ယင်းပတိသေသည် ပသဇ္ဇ-ပတိသေ၊ ပရိယုဒါသ ပတိသေ-ဟု နှစ်မျိုး။ 'ထိုတွင် အ-ကတ္တာ, အ-ဘုတ္တာ စသည်ကဲ့သို့ ကြိယာကို မြစ်လျှင်-ပသဇ္ဇ၊ အ-ပြာဟ္မဏော,အ-ဝသလော-စသည်ကဲ့သို့ ဒြပ်ကိုမြစ်လျှင်-ပရိယုဒါသ။ ၃၂၆-သုတ်က, သက္ကတအလို အကျယ်ဆိုခဲ့ပြီ။ ဤ၌ အချုပ်မှတ်ဖို့ ထပ်၍ဆိုသည်။

ဆောင်ပုဒ်–"**ပသဇ္ဇ-မှာ၊ ကြိယာ၊ ကြွင်း-မှာ ဒြပ်မြစ်။**"

ရုပ်တူက်ပုံ–အ-ပြာဟ္မဏော-နှ×ပြာဟ္မဏော၊ ပြာဟ္မဏော၊ ဘာည်။ နှ၊ မဟုတ်။ ဣတိ အတ္ထော၌။ ဥဘေ တပ္ပုရိသာ,သုတ်ဖြင့် နှ×ပြာဟ္မဏော, ကို ကမ္မဓာရယ-မိဿက,တပ္ပုရိသ် သမာသ် အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော=သမာသ်၏ သ-ဝိဘတ်ကိုခေ့။ ပကတိ စဿ-သရအဆုံးရှိသော နှ×ပြာဟ္မဏ-ကို နှ ပြာဟ္မဏ-ဟု ပကတိပြု။ အတ္တ နှဿ တပ္ပုရိသေ, ဤသုတ်ဖြင့် တပ္ပုရိသ် သမာသ်၌ နောက်ပုဒ်ကြောင့် နှ-နိပါတ်ပုဒ်ကို အ-ပြု။ နာမ်ငဲ့၊သိ-သက်၊ဩ-ပြု။ ခေ့၊ကပ်၊ပြီး၏။ ။ အ-ဝသလော-နှ×ဝသလော၊ အ-ဘိက္ခု-နှ×ဘိက္ခု၊ နည်းတူ။ ။အ-ပဗ္ဗ-ဝဿံ-နှ×ပဗ္ဗ ဝဿံ။ ဥတေ တပ္ပုရိသာ=ဒိဂုမိဿက တပ္ပုရိသ် သမာသ် အမည်မှည့်-ဤမျှသာထူး၏။ အကြွင်းနည်းတူ။ ။အ-ပဗ္ဗဂဝံ-နှ×ပဗ္ဗ ဂဝံ နည်းတူ။

၃၃၅-ဒွိ-ပဒ ဝိဓိသုတ်။ ။နှ,၌ မှီရာ ဝါရမရှိဟု သိဖို့ရန် တံခွန်ပြု၍ အဝိဘတ္တိက,အား ဖြင့် ဆိုသည်။ ။ဤသုတ်ကိုမဆိုသော်လည်း ဆိုခဲ့ပြီးသုတ်ဖြင့် နှ-ကို အ-ပြု၊ ယဝမဒန=သုတ်ဖြင့် နှ-လာ၍ 'အန ရိယော' စသော ပုံစံများ ပြီးကောင်းလျက် ဘယ်အကျိုးငှာ ဆိုပြန်သနည်း-ဟူမူ။ ။အာဂမ,ဝိဓိကို ငဲ့၍၊ ဤသုတ်ကိုမဆိုက၊ နှ-တင်မက, ယ, ဝ, စသော အက္ခရာများလည်း လာရ၏-ဟု ဗျတ်ယူမည်ကို နှစ်စေဖို့ရာဆိုသတည်း။ နိ။ ။တပ္ပုရိသေ-ဟူသော လိုက်ပုဒ်တို့

http://www.dhammadownload.com

၃၃၅ ကဒ် ကုဿ။ ။သရေ၊ သရေကြောင့်။ ကုဿ၊ ကု-နိပါတ်ပုဒ်၏။ ကဒ်၊ ကဒ်-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ပရေ၊ နောက်ဖြစ်သော။ သရေ၊ ကြောင့်။ **ကု-ဣစေ** တဿ၊ ၏။ ကဒ်၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကုစ္ဆိတံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သော။ အန္ခံ၊ ထမင်းတည်း။ ကဒန္ခံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သောထမင်း။ **ကုစ္ဆိတံ**၊ သော။ အသနံ၊ အစာတည်း။ ကဒသနံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သောအစာ။ သရေ-တိပဒံ၊ သည်။ ကိ-မတ္ထံ၊ နည်း။ အပုညာ ကာရာနံ၊ မကောင်းမှုပြုကုန်သော။ ယေသံ၊ ကုဇနာနံ၊ အကြောင်း သူယုတ်တို့အား။ ကုစ္ဆိတာ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကုန်သော။ ဒါရာ၊ မယားတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ-ကုဇနာ၊ ထိုသူယုတ်တို့သည်။ ကု-ဒါရာ၊ ကု-ဒါရာ မည်ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ကု-ပတ္တာ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ သားရှိကုန်သည်။ ကု ဂေဟာ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ အိမ်ရှိကုန်သည်။ ကု-ဝတ္ထာ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ အဝတ်ရှိကုန်သည်။ ကု-ဒါသာ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ ကျွန်ရှိကုန်သည်။ ဣတိ-အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေဓနတ္ထံ၊ ၏။

ကြဉ်၍၊ သရေ အန်-ဟူသော ဝိနာဓိကာရ ယောဂ ဝိဘာဂဖြင့် ဗဟုဗ္ဗီဟိ-၌လည်း အန်-ပြုရ၏။ နတ္ထိ အာသဝေါ တေဿာ-တိ အနာသဝေါ။ နတ္ထိ ဥတ္တရော တေဿာ-တိ-အနုတ္တရော၊ ပုံစံ။ ။ကာတန္တ၌ အကွာရာ ရွှေနောက်ပြန်၍ အကွာရ ဝိပရိတ်-စီရင်၏။ ။'သရေ အကွာရ-ဝိပရိယယော'။ ၂-၅-၂၃။ 'နဿ တ-ပ္ပုရိသေ သရေ အကွာရ-ဝိပရိယယော ဘဝတိ၊ အန-ဇော၊ အန-ဇီ၊ အန-ဇကော'။ ကာတန္တဝုတ္တိ။

ဆောင်ပုဒ်-"**သရေအန် ရှိ၊ ဝိနာဓိ ဗဟုဗ္ဗီ န, အန် ပြုကြ။**"

ရူပ်တူက်ပုံ-အန-ဿော နx အဿော။ အဿော၊ သည်။ နဲ၊ မဟုတ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ ဥဘေ ဟပ္ပုရိသာ=ကမ္မဓာရဲ့ မိဿက တပ္ပုရိသ် သမာသ်အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော သိ-ဝိဘတ်တို့ကိုခေါ့။ ပကတိ စဿ=နx အဿ-ဟု ပကတိပြု။ သရေအန်, သုတ်ဖြင့် တပ္ပုရိသ် သမာသ်၌ နောက်သရကြောင့်၊ န-နိပါတ်ပုဒ်ကို၊ အန်-ပြု၊ နx အ-သို့ကပ်။ နာမ်ခဲ့၊ သိ-သက်၊ သြ-ပြု၊ ခေါ့၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ အ-နိ-ဿရော-နx ဣဿရော။ အန-ရိယော-နx အရိယော၊ ရှေးနည်းမှီတွက်။

၃၃၅-ဒွိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'အနန္တရ-သုတ္တ-မိဟာ နဲဝတ္တတေ' ဉာ။ ။ 'အတ္ထေ နဿ တ-ပ္ပုရိသေ-တိ ဣတော တ-ပ္ပုရိသေ-တိ စ၊ သရေ အန်တိ ဣတော သရေ-တိ စ ဝတ္တမာနေ' ရှု-ဦ။ ။ကုဿ, အရ၊ ကု-နိပါတ်ပုဒ်ကိုသာယူ။ ကိ-သဒ္ဒါ၏ ကာဇီယ, မဟုတ်။ ။ဣသုတ်ကား၊ ကမ္မဓာရဲ့၊ ဗဟုဗ္ဗီဟိ, ဒွန္ဒ်ပါး၌ စီရင်သည်-ဟူ၏၊ နို၊ ကိ ပုံစံကို ထောက်၍ဆိုသည်။ ။နီတိ, ၌ကား တပ္ပုရိသ်, ဗဟုဗ္ဗီဟိ, ဒွန်ပါးတို့၌ စီရင်သည်ဟု ဆို၏။ ။ရူ, သက္ကတ, တို့၌ကား တပ္ပုရိသ်၌သာ ဟူ၏။ တပ္ပုရိသ်ဆိုသော်လည်း ကမ္မဓာရယ မိဿက တ-ပ္ပုရိသ်ကိုသာ ယူရသဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

၃၃၆–က.ပ.ဗ္ဗထ္ထသု စ။ ။တပ္ပုရိသေ၊ ဥ္ဍ။ ဝါကြောင့်။ အ-ပ.ဗ္ဗထ္ထသု စ၊ အနည်းငယ်ဟူသော အနက်တို့ဥ္ဍလည်း။ ဝတ္တမာနသ၊ သော။ ကုဿ၊ ကုံ-နိပါတ်ပုဒ်၏။ ကာ၊ကာ-ပြုသည်။ ဟောတိ၊၏။ ။အ့ပ.ဗ္ဗထ္ထသုစ၊ တို့ဥ္ဍလည်း။ဝတ္တမာနသ၊ သော။ ကု-ဣ္ဆစ္ဆေတသ၊ ၏။ ကာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာ-လဝဏ်၊ အနည်းငယ်သော ဆား။ ကာ-ပုပ္ဖံ၊ အနည်းငယ်သောပန်း၊ ဗဟုဝစနံ.ဂဟဏာ၊သည်။ ကိ-မတ္ထံ၊

နို့ နှင့် အတူပင်။ ။'ကု ကဒ်' ၂-၅-၂၄။ ။'ကု သဒ္ဒသ တပ္ပုရိသေ ကဒ် ဘဝတိ၊ ကုစ္ဆိတော အဿော က.ဒဿော။ ဧဝံ က.ဒုဒ္ဒေါ။' ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။ ဆရာတို့ကား၊ ဝိနာဓိကရ ယောဂ ဝိဘာဂ'ဖြင့် ဗဟုဗ္ဗီဟိ၌ စီရင်ကုန်၏။

ပုံစံဥ္ဍရှင်းလင်းချက်–'ကုစ္ဆိတံ အန္နံ ဧတဿာ.ကိ သဒ.နွော၊ ကုစ္ဆိတံ အသနံ ဧတဿာ.တိ.ကဒ.သနော'ဟု နို့နီတိတို့အလို ဗဟုဗ္ဗီဟိလုပ်။ ။ကိ'ပုံစံဥ္ဍ ကုဇနာ, ကာ.၊ အညပုဒ်။ အဘိဓေယျလည်း-ဟူ၏။ ။ဧဝံ-ဖြင့် 'ကုစ္ဆိတာ ပုတ္တာ ယေသံ အ-ပုညကာရာနံ ကုဇနာနံ တေ ဟောန္တိ ကု-ပုတ္တာ။ ကုစ္ဆိတာ ဂေဟာ ယေသံ အ-ပုညကာရာနံ ကုဇနာနံ တေ ဟောန္တိ ကု-ဂေဟာ။ ကုစ္ဆိတာ ဝတ္ထာ ယေသံ အ-ပုညကာရာနံ ကုဇနာနံ တေ ဟောန္တိ ကု-ဝတ္ထာ။ ကုစ္ဆိတာ ဒါသာ ယေသံ အ-ပုညကာရာနံ ကုဇနာနံ တေ ဟောန္တိ ကု-ဒါသာ'ဟူသော ဝိဂြိဟ်ကိုညွှန်း၏။

ရူပ်တ္ထက်ပုံ- ကဒန္နံ-ကု×အန္နံ။ ကုစ္ဆိတံ၊ သော့ အန္နံ၊ တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဥ္ဍ။ ဥဘေဇာပ္ပုရိသာ=ကမ္မဓာရယ မိဿက တပ္ပုရိသ် သမာသ်အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော=သိ-ဝိဘတ်တို့ကိုခေါ်။ ပကတိ စဿ=ကု×အန္ဒ-ဟု ပကတိပြု။ ဂဒ် ကုဿ,ဣ်သုတ်ဖြင့် တပ္ပုရိသ် သမာသ်ဥ္ဍ အသရကြောင့် ကုံ-နိပါတ်ပုဒ်ကို ကဒ်ပြု။ ဒ်×အ-သို့ကပ်။ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ အံ-ပြု၊ ခေါ်၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ကဒ.သနံ-ကု×အသနံ။ နည်းတူ။ ။ကိ'-ရူပ်။ ကု-ဒါရာ-ကု×ဒါရာ×ယေသံ၊ အ-ပုညကာရာနံ၊ မကောင်းမှုပြုကုန်သော။ ယေသံ ကုဇနာနံ၊ အကြင်သူယုတ်တို့အား။ ကုစ္ဆိတာ၊ ကုန်သော။ ဒါရာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဥ္ဍ။ အညပဒတ္ထေသု ဗဟုဗ္ဗီဟိ=ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသ်အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိတတ္တိယော=ယော,နံ×ဝိဘတ်တို့ကိုခေါ်။ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် ယ ပုဒ်ကိုခေါ်။ ပကတိ စဿ=ကု×ဒါရာ,ဟုပကတိပြု။ ကဒ် ကုဿ=ကုံ-နိပါတ်ပုဒ်ကို ကဒ်-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း သရ မနှောင်းသောကြောင့် မပြုရ။ နာမ်ငဲ့၊ ယော-သက်၊ အာ-ပြု။ ခေါ်၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ကုံ-ပုတ္တာ-ကု×ပုတ္တာ×ယေသံ။ ကု-ဂေဟာ-ကု×ဂေဟာ×ယေသံ။ ကု-ဝတ္ထာ-ကု-ဝတ္ထာ×ယေသံ။ ကု ဒါသာ ကု×ဒါသာ×ယေသံ။ နည်းတူ။

၃၃၆–တိ ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဣ်သုတ်ကား၊ နို့ အလို သမာသ်ခြောက်လုံးဥ္ဍ စီရင်၏။ ။'ဣဒံ သုတ္တံ သဗ္ဗ သမာသေသု ဝိဟိတ'နို့။ ။ရူ့သဏ္ဌာတ တို့ဥ္ဍကား တပ္ပုရိသ်ဥ္ဍသာ-ဟု ဆိုကုန်၏။ *အပွက အနက်တစ်ခုတည်းဖြစ်၍၊ ကေဝုစ်နှင့်သာ

http://www.dhammadownload.com

နည်း။ အန-ပ္ပကတ္ထေသုပိ၊ အနည်း၎ယ်မဟုတ်သော အနက်တို့၌လည်း။ **ကု**-ဣစ္ဆေတဿ၊ ၏။ ကုစိ-၌။ ကာ၊ ကာ-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကုစ္ဆိတာ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကုန်သော။ ပုရိသာ၊ တို့သည်။ ကာ-ပုရိသာ၊ **ကု**-ပုရိသာ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကုန်သော ယောကျ်ားတို့။

၃၃၇-ကုစိသမာသန္တေ ဂတာန မကာရ-န္တော။ ■သမာသ-န္တ-ဂတာနံ၊ သမာသ်ပုဒ်၏ အဆုံး၌ဖြစ်ကုန်သော နာမ်တို့၏။ အန္တော၊ အစိတ် သရသည်။ ကုစိ၊ အချို့သောပုံစံ၌၊ အ-ကာရော၊ အ,အပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမာသ-န္တ-ဂတာနံ၊ သမာသ်ပုဒ်၏ အဆုံး၌ဖြစ်ကုန်သော၊ နာမာနံ၊ နာမ်တို့၏။ အန္တော သရော၊ အစိတ် သရသည်။ ကုစိ၊ ၌။ အ-ကာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။

ဆိုအပ်လျက်၊ ဗဟုဝုစ်နှင့်ဆိုခြင်းကြောင့် ဗဟုဝုစ် သဒ္ဒါလွန်၏။ ထိုသဒ္ဒါလွန်ဖြင့် ဘယ်သို့လော အနက်လွန်ကို သိအပ်ပါသနည်းဟူသော အမေးကြောင့် 'ဗဟုဝစန-ဂ္ဂဟဏ'စသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။'ကာ ပုရိသာ,ကို ကုစ္ဆိတာ ပုရိသာ-ကာ-ပုရိသာ၊ ကု-ပုရိသာ'ဟု သိဟဋ္ဌကွရာရေး ကစ္စည်းကျမ်း၌ရှိ၏။ ဉာဉ်လည်း 'ဣတရံ စ-ဂ္ဂဟဏေ-ပ္ပဟ်'ဟု အဆိုရှိ၍ ပါဠိဟောင်းပင် ဖြစ်တနဲရာသည်ဟု ထပ်ထည့်၍ အနက်ပေးသည်။ ။စ-သဒ္ဒါသမုစ္စည်း။ ထို-ဖြင့် ခုဒ္ဒ-သဒ္ဒါက ကုနဲ-ခု ပြုရ၏။ ။'ခုဒ္ဒါ စ သာ နဒီစာ-တိ-ကုန္နဒီ ခု-ပ်ပါသာ'ပုံစံ။ ဉာ,အလို ကုစ-ဏ္ဍ။ နိ-အလို အနုကမုန၊ ကုဿ-ဟူသော ကာရိကို ငင်သည်။ တပ္ပုရိသေ, ပုဒ်ကိုငင်သည်-ဟူ၍လည်း ဆုကုန်၏။ ။ပုံစံ၌-'အပ္ပကံ လဝဏ-ကာ-လဝဏံ၊ အပ္ပကဲ ပုပ္ပံ-ကာ-ပုပ္ပ' လုပ်။ ဉာဉ်ကား-'အပ္ပကဲ ပုပ္ပံ ယဿ တ-န္တိကာ ပုပ္ပံ'ဟု ဗဟုဗ္ဗီဟိ လုပ်၏။

ရူပ်တ္တက်ပုံ-ကာ-လဝဏံ-ကု×လဝဏံ၊ အပ္ပကဲ၊ အနည်း၎ယ်သော။ လဝဏံ၊ ဆားတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ ဥဘော တပ္ပုရိသာ=ကမ္မဓာရယ ဗိသ္သက တပ္ပုရိသ် သမာသ အမည်မှည့်။ ဟောသ ဝ်ဘတ္တိယော=သိ-ဝိဘတ်တို့ကိုချေ။ ပကတိစသ=ကု×လဝဏ,ဟု ပကတိပြု။ ။ကာ-ပုတ္ထေသု စ, ဣသုတ်ဖြင့် တပ္ပုရိသ် သမာသ်၌ အနည်း၎ယ်-ဟူသော အနက်၌ဖြစ်ကုန်သော ကု-နဲပါတ်ပုဒ်ကို ကာ-ပြု။ နာမ်ငဲ့။ သ်-သက်၊ အုံ-ပြု၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ကာ-ပုပ္ပံ-ကု×ပုပ္ပံ။ နည်းတူ။ ။ဗဟု ဝစနရူပ်၊ ကာ ပုရိသာ-ကု×ပုရိသာ။ နည်းတူ။ ဗဟုဝစန သဒ္ဒါဖြင့် ကု-နိပါတ်ကို ကာ-ပြု ဆိုရုံသာဥထူး၏။ ။ကု-ပုရိသာ၊ ကိ်-ရူပ်။ လုယ်ပြီ။ ကုစ်-သဒ္ဒါမြစ်၍ ကာ-မပြုရ။

၃၃၇-စတု,ပ္ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ■ဣသုတ်ကား ရူဇာဒိဂိုဏ်းကို ဖျက်သော ဂိုဏ်းဖျက်သုတ်တည်း။ ။တစ်နည်း၊ ဣသုဖြင့် အ-ကို တစ်ဖန် အ-ပြုပြန်ခြင်းသည် ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း-ဟူမူ။ ရူဇာဒိဂိုဏ်းကိုဖျက်ဆီးရခြင်း၊ အန္တ ဝိသေသသို့ ရောက်စေခြင်း၊ ပဒ္ဓန္တ-ဂတိကနည်းကို ပြုရခြင်းအကျိုးရှိသတည်း။ ။'အကာ

http://www.dhammadownload.com

ရာဇာ၊ မင်းတည်း။ ဒေဝ-ရာဇော၊ ဒေဝ-ရာဇာ၊ နတ်တို့၏မင်း။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ သခါ၊ ခင်ပွန်းတည်း။ ဒေဝ သခေါ၊ ဒေဝ-သခါ၊ နတ်တို့၏ခင်ပွန်း။ ပဗ္ဗ၊ ငါးခု ကုန်သော။ အဟာနိ၊ ရက်တို့တည်း။ ပဗ္ဗဟံ၊ ငါးရက်။ သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်။ ပဗ္ဗ-ဂဝံ၊ ငါးကောင်သော နွားး။ ဆတ္တုပါဟနံ၊ ထီး, ဖိနပ်။ ဥပ-သာရဒံ၊ (တန်ဆောင်မုန်းလ) သရဒ ဥတုဏ်၏ အနီးဦးဖြစ်သော စကား။ ဝိသားလက္ခော၊ ကျယ်သော မျက်စိရှိသဲ့သူ။ ဝိ-မုခေါ၊ မလှသော မျက်နှာရှိသသူ။ ကာရ,ဂုဟာဏံ၊ သည်။ ကိ,မတ္ထံ၊ နည်း။ အ-ကာရန္တ-ဣကာရ-နွေဘ စ၊ သမာသ်၏အဆုံး အ-ကို အာ×ဣ ပြုသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဿ၊ အကြင် သူအား။ ပစ္စ,က္ခော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မ၊ တရားတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။

ရဿ ပုန အ-ကာရ-ကရဏ်ဏ ရာဇာ,ဒိဂဏ္ဌ နာသေတိ၊ အန္တဝိသေသ္ဆ ပါပေတိ၊ ပဇ္ဇ-နိ္ဒဂတိက-ဆျာယဿ္ဆ ဒဿေတိ' နာ။ ။ဒေဝ-ရာဇာ,စသည်၌၊ ဤသုတ်ဖြင့် သမာသ္ဆန္တ အ-ကို အ-ပြုလိုက်က၊ သျာ စ,အစီအရင် ဆုတ်နစ်လျက် ရာဇာဒိဂိုဏ်း ပျက်၍၊ ဒေဝ ရာဇော-စသည်ဖြစ်ခြင်း၊ဝိသာလ,ကို့-စသည်၌၊ ဣ-ကို အ-ပြုလိုက်က 'ဝိသာလ,ကွော'ဟု သြကာရန္တ - ဝိသေသဖြစ်ခြင်း၊ ဆတ္တုပါဟနံ-စသည်၌၊ ဆ,တ္တုပါဟနာ-ဟူသော အာ ကာရန္တ ပုဒ်သည် ဒုန်သမာသ်ဖြစ်သောကြောင့်၊ နပုံး ကောတ်ဲ့၍၊ သရော ရသော နပုံသကော-သုတ်ဖြင့် ရဿ-ပြု၍ပြီးသော်လည်း ဤသုတ်ဖြင့် အ-ကို အ-ပြုဟူသော ပဗ္ဇ္ဆန္တ-ဂတိက နည်းကိုပြခြင်းအကျိုးရှိသည်-ဟူလို။ ။ရွှဲ၌ကား 'ရာဇာဒိ ဂဏသော်တံ ဂဟဏံ'ဟု ဆို၏။ ဤရာဇာဒိဂိုဏ်းဟူသည် ကာတန္တ-စသော ဗျာကရဏ်းကျမ်းများ၌သာ လာသော ရာဇာဒိ အာကတံ, ဂိုဏ်းမျိုးတည်း။ ပုရိသာဒိဂိုဏ်းစသော နာမ်ဂိုဏ်း၌လာသော ရာဇာဒိ-အာကတိ-ဂိုဏ်းမျိုးတည်း။ ပုရိသာဒိဂိုဏ်း-စသော နာပ်ဂိုဏ်းတွင် ပါဝင်သော ရာဇာဒိဂိုဏ်း မဟုတ်၊ ဤဂိုဏ်းကား သမာသန္တ အ-ကို အ-ပြု၍၊ သို့မဟုတ် ကာတန္တ, ရွှ, တို့ အလို၊ အ-ပစ္ဆည်းသက်၍ ပုရိသာဒိဂိုဏ်းနှင့်အတူ ပြီးသော ဂိုဏ်းမျိုးတည်း။ သို့အတွက် နာမ်တစ်ဆယ့်သုံးဂိုဏ်းတွင် ပုရိသာဒိ, စ်တ္တာဒိ, ဂိုဏ်းတွင်းသို့ ဝင်သော ဂိုဏ်းမျိုးဟု မှတ်။ ။'ရာဇာ,ဒိ ဂဏသ အာကတိ ဂဏတ္တာ-ဒ္ဓိ-ရတ္တာ-ဒီသုပိ အ,စ္စပ္ပယ္ဟော'ရွှ-ဋီ။ ။ကာတန္တ,ဋ္ဌကား၊ ဤရာဇာဒိ-အာကတိဂိုဏ်းကို 'သမာသန္တ-ဂတာနံ ရာဇာ,ဒီန-မဒန္တတာ'။ ၂-၆-၄၀ ဟူသော သုတ်ကိုအရင်းတည်၍၊ သုတ်ယေ (၅၉) သုတ်တို့ဖြင့် တဒ္ဓိတ်ပိုင်း၌ အကျယ်တဝင့်ပင် ဆို၏။

ဤသုတ်၌ကား—တပ္ပုရိသ်၌သာ စီရင်အပ်သောကြောင့် မဟာရာဇော, ဒေဝ ရာဇော,ရာဇ-သခေါ-ဟူသော သြကာရန္တကို တပ္ပုရိသ်၌သာအလိုရှိအပ်၏။ ပါပ သခါ,သဗ္ဗသခါ,စသည်တို့၌လည်း တပ္ပုရိသ်ဖြစ်လျှင် သြ-ကာရန္တကိုအလိုရအပ်၍၊ ဗဟုဗ္ဗီဟိဖြစ်လျှင် အလိုမရှိအပ်။ ။'ရာဇာဟ-သခါ။ ရာဇာ ဟ-သခ ဤစွေတေတိ တပ္ပုရိသေ သမာသေ အ,ပ္ပစ္စယော ဘဝတိ၊ မဟန္တော်စသော ရာဇာစေ.

http://www.dhammadownload.com

သော-ယံ၊ ထိုသူသည်။ ပဲစွက္ခ-ဓမ္မာ၊ မည်၏။ သူ့ရဘိနော၊ ပန်းကောင်း၏။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ တည်း။ သူ့ရဘိ ဂန္ဓိ၊ ပန်းကောင်း၏အနံ့။ သုန္ဒရော၊ ကောင်းသော။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ တည်း။ သု-ဂန္ဓိ၊ ကောင်းသောအနံ့။ ပူတိနော၊ အပုပ်၏။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ တည်း။ ပူတိ-ဂန္ဓိ၊ အပုပ်နံ့။ ကုစ္ဆိတော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သော။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ တည်း။ ကု-ဂန္ဓိ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်အနံ့။ ယဿ၊ အကြောင်သူအား။ ဒုဋ္ဌု၊ မကောင်းသော။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ကြောင့်။ သော-ယံ၊ ထိုသူသည်။ ဒု-ဂန္ဓိ၊ မည်၏။ ပူတိ ဧဝ၊ ပုပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ တည်း။ ပူတိ-ဂန္ဓိ။ အပုပ်နံ့။ သမာသန္တော၊

တိ-မဟာ-ရာဇော၊ ပရမံ စ တံ-အဟောစေ.တိ-ပရမာ.ဟော၊ ဒေဝါနံ့ ရာဇာ-ဒေဝ ရာဇော၊ ရညော သခါ-ရာဇ-သခေါ၊ ဧဝ.မညေပိ' ၃၆၁။ ။'ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တော ဝိဓိ တပ္ပုရိသေ ဧဝ။ ။ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တော ဝိဓိ တပ္ပုရိသေ သမာသေ ဘဝတိ၊ ဗဟုဗ္ဗီဟာ.ဒေါ နဘဝတိ ဣန္ဒော သခါ ယဿ-ဣန္ဒ-သခေါ၊ သခိနောသမီပံ-ဥပ သခိ၊ ရာဇာ စ အဟော စ သခါ စ ရာဇာ ဟော-သခါယော' ၂၇၀၊ ကာတန္တ။ ဝုတ္တိ။ ။ကပ္ပရိသ်ပင်ဖြစ်သော်လည်း နှ-သမာသ်ဖြစ်ခဲ့လျှင် အ-ပစ္စည်းမသက်ရ၊ ရာဇာဒိဂိုဏ်းမပျက်။ ။'နာဥ်ဿ တပ္ပုရိသေ။ ။နာဥ်ဿ တပ္ပုရိသေ ရာဇာ.ဒိ သဒ္ဒတော အ-ပွစ္စယော နဘဝတိ၊ နရာဇာ-အ-ရာဇာ၊ ဧဝံ အ-သခါ' ၄၂၃၊ ကာတန္တ ဝုတ္တိ။ ။ဤ၌ သုတ်ညွှန်းနံပါတ်များကား ဦးကာနှင့်တွဲရိုက်ထားသော တံဂါလီအက္ခရာရေး သ-ဦးကာ နဝါဒ ကလာပ ဗျာကရဏ်းစာအုပ်နံပါတ်တည်း။ အခြားပြခဲ့သော နံပါတ်များကား နာဂရီရေး စာကိုယ်နံပါတ်တည်း။

ကာရ-သဒ္ဒါ ကျမ်းရိုး စာတက်-* 'ကာရ-သဒ္ဒါ မပါဘဲ၊ ကဲ့စိ သမာသန္တ ဂတာန.မန္တော'ဟု သုတ္တော.ပဒေသ, ညွှန်ထုတ်ပြက, သုတ္တ လက္ခဏာ, ညီညာ လုံလောက် အပြ.ကွရ,ဂုဏ်မြောက်လှသဖြင့် အတိ-ပသတ္တ, ဖြစ်ကောင်းပါလျက်၊ ကာရ-သဒ္ဒါကို ဘယ်အကျိုးငှာ, ဆိုပါသနည်း-ဟူသော အမေး ပစ္ဆာနှင့်တက္ခ၊ အဖြေ ဝိဿဇ္ဇနာ,ကိုပြလိုရကား 'ကာရဂ္ဂဟဏံ' စသည်ကိုမိန့်။ ။ကာရ-သဒ္ဒါ ဖြင့် ပစ္စက္ခ-ဓမ္မ၊ သုဂန္ဓ,စသော ပုံစံတို့၌၊ သမာသန္တ အ-ကို အာ-ဣ×ပြုစီရင်ဖို့ရာ ဆိုရပါသည်-ဟူလို။ ။*ကာရ-သဒ္ဒါဖြင့် သမာသန္တ အ ကို အာ-ဣ ပြုကျိုးသာ ရှိပါသလော၊ ဤမှကျူး၍ အစီရင်ထူးကို မသိအပ်ပြီလော-ဟူသော အမေး ကြောင့် 'နဒီအန္တာ စ၊ ကတ္တုအန္တာ စ' စသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။နဒီ×ကတ္တုအဆုံး ရှိသော သဒ္ဒါများမှနောက်၌ က-ပစ္စည်းသက်ရကျိုးလည်းရှိပါသေး၏-ဟူလို။ ။ နှိ, အလို က-ပစ္စယော-၌ က-ကို က×အ ပုဒ်ဖြတ်။ သရာ သရေ လောပံ,သုတ်ဖြင့် စီရင်၍။ က-ပစ္စယော က-ပစ္စည်း, အ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။-ပေး၍။ ကာရ သဒ္ဒါဖြင့် က-အ×ပစ္စည်းသက်ရသည်။ ထို့ကြောင့် 'ပဋ္ဌ-ဂဝံ'ပုံစံပြီးသည်ဟုဆို၏။ ရှ,အလို အ-ကာရန္တော,ကို၊ အ×က×အန္တော,ဖြတ်၊ ရ-အာ,။ 'အ စ,ကော စ-

http://www.dhammadownload.com

သမာသ်၏အဆုံး၌။ နဒီ-အန္တော စ။ နဒီ-အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါမှ လည်းကောင်း။ ကတ္တု-အန္တာ စ၊ ကတ္တု-အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါမှလည်းကောင်း။ ပရေ၊ နောက်၌။ က-ပစ္စယော၊ က-ပစ္စည်းသည်။ ဟောဘိ၊ ၏။ ယသ္မိံ ဇနပဒေ၊ အကြင်ဇနပုဒ်၌။ ဗဟူ၊ များကုန်သော။ နဒီယော၊ မြစ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော-ယံ ဇနပဒေါ၊ ထိုဇနပုဒ်သည်။ ဗဟု နဒီကော၊ မည်၏။ ယဿ ပုရိသဿ၊ အား။ ကတ္တာရော၊ အမှုလုပ်တို့သည်။ ဗဟဝေါ၊ များကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော-ယံ ပုရိသော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ ဗဟု ကတ္တုကော၊ မည်၏။

ဆ-ကာ'ဒွန်လုပ်၍။ 'သမာသ-နွှ-ဂတာနံ၊ တို့၏။ အန္တော၊ အဆုံးသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ကွစိ၊ ၌။ အ-ကာ၊ အ-က×ပစ္စည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏'ဟု သုတ်ကို အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ပဿ ဂဝံ-စသော ပုံစံများပြီးသည်-ဟူ၏။ ။ပဿ-ဂဝံ-ပဿ×ဂါဝေါ။ ဒီဂု-မှည့်။ ယော ဝိဘတ်တို့ကိုချေ။ ပဿ×ဂေါ, ပကာဘိပြု။ ရှု, အလို-ဣသုတ်ဖြင့် သမာသ်ပုဒ်အဆုံး၌ အ-ပစ္စည်းသက်၊ (ပဿ×ဂေါ×အ)။ နံ, အလို-ကာရ-သဒ္ဒါဖြင့် အ-ပစ္စည်းသက်။ သြသရေ စ နောက်သရကြောင့် ဂေါ၏အစိတ် သြ-ကို အဝ-ပြု။ ဂ×အ-သို့ကပ်။ နာမ်ငဲ့ စီရင်၍ ပဿ-ဂဝံ, ပြီးသည်-ဟူလို့။ ။'ပယောဂ ပသိဒ္ဓိယာ သုတ္တော-ပဒေသော'ဟူရကား ဝါဒ နှစ်ပါးလုံးပင် ရုပ်ပြီးကြ၍ နှစ်သက်ရာကို အသုံးပြုနိုင်၏။ သို့သော် ယင်းပုံစံက, မူလပုံစံတွင် ပါဝင်နေ၍ ရှု, ဝါဒက, သာ၍ ပစ္စည်းအာဘော်နှင့် လျော်သည်ဟု ဆိုရန်ရှိ၏။ ။ဣကာရ-သဒ္ဒါ၏အကျိုးကို ရှု၌ 'ကာရ-ပဟဏေနဗဟု-ဇ္ဇီဟာ-ဒီမှိ သမာသန္တေ ကွစ် က-ပစ္စယော ဟောတိ။ 'သုရတိ-သု ဒု-ပူတီဟိ ဂန္ဓ-နွှသ်းကာရော စ'ဟု သရုပ် အသီးထုတ်၍ဆို၏။ ။ဣကာရော စ-၌, စ, သဒ္ဒါဖြင့် သမာသန္တ သြ-၏ ဥ-အပြုကိုလည်းဆည်း၏။ ။စိတြာ ဂါဝေါ ယဿ ကုလဿာတိ စိတြ-ဂု၊ တိဋ္ဌန္တိ ဂါဝေါ အသ္မိံ ဌာနေ, ကာလော ဝါ-တိ-တိဋ္ဌဂု ဒ္ဝေ ဂါဝေါ-ဒိ-ဂု-ပုံစံ။ ။ယင်း ကာရ-သဒ္ဒါဖြင့် ဗဟုဇ္ဇီဟိ သမာသ် အဆုံး၌သာ က-ပစ္စည်းသက်အပ်ကြောင်းကို 'သမာသန္တေတိ သာမညေန ဝုတ္တေပိ ဗဟုဇ္ဇီဟိ သမာသန္တော-ဝ ဂဟေ တဇ္ဇော'ဟု နို့, ဆို၏။ ထိုစကားကို 'ဥဘော့ ဇယ-မွတိကာ သဒ္ဒါ ဗဟန္နာ' ပါဠိတော်ဒွန်သမာသ်အရာတို့၌ ထင်ရကား- ဆင်ခြင်ရန်ရှိသည်။

ပုံစံ၌ဝိဟ်ဂြိုဟ်လုပ်ပုံ- 'ပဿ ဂါဝေါ-ပဿ-ဂဝံ၊ဆတ္တာ-ဿ ဥပါဟနာစ-ဆတ္တုပါဟနံ၊ သမီပေ ပဝတ္တာ ကထာ-သမီပါ၊ သာရဒဿ သာမီပါ ဥပသာရဒံ။ **ဇီသာလာ** အက္ခီ ယဿ သော-ယံ ဝိသာလက္ခော၊ ဝိ-ရုပ် မုခံ ယဿ သော-တိ-ဝိမုခေါ'လုပ်။

ရုပ်ဘွက်ပုံ- ဒေဝ-ရာဇာ၊ ဒေဝါနံ×ရာဇာ။ ဒေဝါနံ၊တို့၏။ ရာဇာ၊ မင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ အမာဒယော ပရပဒေဘိ=တပ္ပုရိသ်သမာသ်အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော=နံ-သိ×ဝိဘတ်တို့ကိုချေ။ ပကတိ စဿ=ဒေဝ×ရာဇ၊ဟု ပကတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

ကွစီ သမာသန္တ-ဂတာ-သုတ်ဖြင့် သမာသ်ပုဒ်အဆုံး၌ဖြစ်သော အ-ကို အ-ပြု။ နာမ်ငဲ့။ သိ-သက်၊ သြ-ပြု၊ စီရင်။ ။ကွစီ-ရုပ်။ ဒေဝ-ရာဇာ-ဒေဝါနံ×ရာဇာ။ နည်းတူလုပ်။ ဤသုတ်ဖြင့် သမာသ်ပုဒ်အဆုံး၌ဖြစ်သော အ-ကို အ-ပြုသင့်ငြားသော်သည်း၊ ကွစီ-သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်။ သျှာ စ=သိ-ကို အာ-ပြု၊ စီရင်။ ။ဒေဝ-သခေါ၊ ဒေဝ-သခါ။ ဒေဝါနံ×သခါ။ နည်းတူ။ ။ပဗ္ဗာ-ဟံ-ပဗ္ဗ×အဟာနိ။ သမာဟဒ္ဒာနိ၊ ပေါင်းအပ်ကုန်သော- ပဗ္ဗ၊ ကုန်သော။ အဟာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ ၌။ သဒ္ဒါဂ ပုဗ္ဗောဒိဂု-ဒိဂုသမာသ်အမည်မှည့်။ ယော-ဝိဘတ်တို့ကိုချေ။ ပဗ္ဗာ ဟ, ပကတိပြု၊ ဒိဂုဿော ကတ္တာ နပုံးကောတ်ငဲ့၊ ဤသုတ်ဖြင့် သမာသ်ပုဒ်အဆုံး၌ဖြစ်သော အ-ကို အ-ပြု။ နာမ်ငဲ့။ ကိ-သက်။ အံ-ပြု၊ စီရင်။သတ္တာ-ဟံ-သတ္တ×အဟာနိ။ နည်းတူတုတ္ကံ။ ။ပဗ္ဗ-ဂဝံ-ပဗ္ဗ×ဂါဝေါ၊ သမာဟဒ္ဒာ၊ ကုန်သော။ ပဗ္ဗ၊ ကုန်သော။ ဂါဝေါ၊ တို့တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ သဒ္ဒါဂ ပုဗ္ဗော=ဒိဂုမှည့်၊ နည်းတူလုပ်။ ပဗ္ဗ+ဂေါ,ဟု ပကတိပြု။ ဤသုတ်ဖြင့် သမာသ်ပုဒ်အဆုံး၌ အ-ပစ္စည်းသက် (ပဗ္ဗ×ဂေါ×)။ သြသရေ စ နောက်သရကြောင့်,ဂေါ၏ အစိတ် သြ-ကို အဝ-ပြု။ ဝ×အ-ကင်။ နာမ်ငဲ့။ သိ-သက်၊ အံ-ပြု၊ စီရင်။ ။ဆတ္တု-ပါဟာနံ×ဆတ္တ္ဘ×ဥပါဟာနာ စ၊ ဒ္ဗန်မှည့်။ ဝိဘတ်, ပုဒ်တို့ကိုချေ၊ ဆတ္တု-ပါဟာနာ, ဟု ပကတိပြု။ တထာ ဒ္ဗန္ဒေ=နပုံးကောတ်ငဲ့။ သရော ရဿော နပုံသကော=နပုလ္လိင်၌ အာ-ကို အ-ရဿပြု။ ဤသုတ်ဖြင့် သမာသ်ပုဒ်အဆုံး၌ဖြစ်သော အ-ကို အ-ပြု။ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ အံ-ပြု၊ စီရင်။ ။ဥပ-သာရဒံ-ဥပ×သာရဒဿ သာရဒဿ၊ သရဒဥတု၏။ သာမီပါ၊ အနိဒ္ဒ်ဖြစ်သော စကားတည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ ၌။ ဥပသဂ္ဂ-နိပါတ ပဗ္ဗကော=အဗျယီကော သမာသ်အမည်မှည့်၊ သို,သ×ဝိဘတ်,သ-အာဂုံတို့ကိုချေ။ ဥပ×သာရဒ,ပကတိပြု။ ဤသုတ်ဖြင့် သမာသ်ပုဒ်အဆုံး၌ ဖြစ်သော အ-ကို အ-ပြု။ နာမ်ငဲ့။ သိ-သက်။ အံ-ဝိဘတ္တိ နာ မကာရန္တ=အံ-ပြု၊ စီရင်။ ။ဝိသာလ,ကွော-ဝိသာလာ×အက္ခီ×ယဿ၊ ယဿ၊ အား။ ဝိသာလာ၊ ကျယ်ပြန့်ကုန်သော။ အက္ခီ၊ မျက်စိတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိအတ္ထော၊ ၌။ 'အညပဒတ္ထောသု=ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသ်အမည်မှည့်။ ဝိဘတ်,ပုဒ်,အာဂုံကိုကိုချေ။ ဝိသာလ-ကွီ၊ ပကတိပြု။ ဤသုတ်ဖြင့် သမာသ်ပုဒ်အဆုံး၌ဖြစ်သော ဣ-ကို အ-ပြု။ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ သြ-ပြု။ စီရင်။ ။ဝိ-မုခေါ-ဝိ×မုခံ×ယဿ။ 'ယဿ၊ အကြောင်သူအား။ဝိရူပံ၊မလှသော။ မုခံ၊ မျက်နှာသည်။ အတ္ထိ ၏-ဗဟုဗ္ဗီဟိ-မှည့်၊ ခွေးနည်းတူလုပ်။ ဤသုတ်ဖြင့် သမာသ်ပုဒ်အဆုံး၌ဖြစ်သော အ-ကို အ-ပြု၊ စီရင်(အခြားသုတ်ဖြင့်ပြီးပြီးလျက်၊ ထပ်၍ စီရင်သော အရာဟူသရွေ့ကို၊ ပဇ္ဇုန္နဗဟုတိကနည်းချည်းမှတ်)။ ကာရ-သဒ္ဒါရုပ်စု။ ပစ္စက္ခ-စမ္ဘဝ,ပစ္စက္ခာ×ဓမ္မာ×ယဿ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ-လုပ်မြဲလုပ်။ ဤသုတ်၌ ကာရ-သဒ္ဒါဖြင့် သမာသ်ပုဒ်၏အဆုံး၌ဖြစ်သော အ-ကို အာ-ပြု။ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်။ချေ၊ စီရင်။သုရ-ဘိ-ဂန္ဓိ-သုရဘိနော×ဂန္ဓာ။ သုရဘိနော၊ ပန်းကောင်း၏ ဂန္ဓာ၊ တည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ ၌။ ကမ္မဓာရဲမှည့်။ ဝိဘတ်ချေ။ သုရဘိ၊ ဂန္ဓ ပကတိပြု။ ဤသုတ်၌ ကာရ-

http://www.dhammadownload.com

၃၃၈-နဒီမှာ စ။ ။သမာသန္တ-ဂတာ၊ သမာသ်ပုဒ်၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော။ နဒီမှာ စ၊ နဒီမည်သောသဒ္ဒါမှလည်း (နဒီ-မည်သော ဤတို့လိုင် ဤ၊ဥ၊ကာတန္တ သဒ္ဒါမှလည်း- ဟူ,။ပရေ၊ နောက်၌။ က-ပစ္စယော၊က-ပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊၏။ ။ သမာသန္တေ၊ သမာသ်ပုဒ်အဆုံး၌။ ဂတာ၊ ဖြစ်သော။ နဒီမှာ စ၊ နဒီ-မည်သော သဒ္ဒါမှလည်း။ ပရေ၊၌။ က-ပစ္စယော၊သည်။ ဟောတိ၊၏။ယသို့၊ အကြင်ဇနပုဒ်၌။ နဒီယော၊ မြစ်တို့သည်။ ဗဟူ၊ များကုန်၏။ ဤကို၊ ကြောင့်။ သော-ယံ၊ ထိုဇနပုဒ်သည်။ ဗဟု နဒီကော၊ မည်၏။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။ ကန္တီယော၊ နှစ်သက်ဖွယ်တို့သည်။ ဗဟူ၊ များကုန်၏။ ဤတို့၊ ကြောင့်။ သော-ယံ၊ ထိုသူသည်။ ဗဟု-ကန္တီကော၊ မည်၏။ ဗဟု-နာရိကော၊ မိန်းမများသည်။

သဒ္ဒါဖြင့် သမာသ်ပုဒ်၏အဆုံးဖြစ်သော အ-ကို ဤ-ပြု။ နာမ်ဝဲ့၊ သိ-သက်၊ ခေျ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။သု-ဂန္ဓ-သု+ဂန္ဓော။ သုန္ဒရော၊ သော။ ဂန္ဓော၊ တည်း။ ဤတို အဓွေ၊၌။ရှေးနည်းတူ။ ။ဒု-ဂန္ဓိ-ဒု+ဂန္ဓော+ယဿ။ ယဿ၊ အား။ ဒုဋ္ဌ၊မကောင်းသော။ ဂန္ဓော၊ အနံ့သည်။ အတ္ထိ၊၏။ ဗဟုဇ္ဇိဟိ၊ လုပ်မြဲ။ ။ကု-ဂန္ဓ-ကု+ဂန္ဓော၊ ကုစ္ဆိတော၊ သော။ ဂန္ဓော၊ တည်း။ ။ပူတိ-ဂန္ဓိ၊ ပူတိနော=ဂန္ဓော၊ ပူတိနော၊ ပုဂ်သော ဝတ္ထု၏။ ဂန္ဓော၊ တည်း။ နည်းတူ။ ။ဗဟု နဒီကော-ဗဟု+နဒီယော+ယဿ်မ်ိ။ ဗဟုဇ္ဇိဟိ-လုပ်မြဲ။ ဤသုတ်၌ ကာရ-သဒ္ဒါဖြင့် နဒီ-သဒ္ဒါမှ နောက်၌ က-ပစ္စည်းသက်။ ဤတ္ထိယံ ဘာသိတ ပုမိတ္ထိ=နောက် နိယတ ဤတ္ထိလိင်ဟော သဒ္ဒါကြောင့် ဟောဖူးသော ပုလ်လိင်ရှိသော ရွှေဗဟု-ဟူသော ဤတ္ထိလိင် ဝါစက သဒ္ဒါကိုပုလ်လိင်ကဲ့သို့ဲ့ (ပုလ်လိင် ဥကာရန္တ-ဗဟု နဒီက,ဟု ရှိစေ,။ ကဿာဒိ, သုတ်ကြီးဖြင့် က-ပစ္စည်းကြောင့် ဒ-၏မြိရာ ဤ-ကို ဤ-ရဿပြု။ (ဗဟု-နဒီက)နာမ်ဝဲ့၊ စီရင်။ ။ ဗဟု-ကတ္တာကော-ဗဟဝေါ+ကတ္တာရော + ယဿ။ ဗဟုဇ္ဇိဟိ-လုပ်မြဲ။ ဤသုတ်၌ ကာရ သဒ္ဒါဖြင့် ကတ္တုမှ ဓနောက်၌ က-ပစ္စည်းသက်။ နာမ်ဝဲ့-စီရင်။

၃၃၈-ဒြိ-ပဒ ဝိဓိသုတ်။ ။ရွှေသုတ်က ကာရ-သဒ္ဒါဖြင့် ဗဟု-နဒီကော, စသောပုံစံများပြီးနိုင်ပါလျက် ဘယ်အကျိုးငှာ ဤသုတ်ကို ဆိုပြန်ပါသနည်း- ဟူမူ။ နဒီ-မည်သော ဤတ္ထိ ဝါစက,ဤ၊ဥ၊ အကွာရာနောက် က-ပစ္စယ ပိဓာန၏ နိစ္စဝိဓိကို ပြခြင်းငှာ ဆိုပြန်သတည်း။ ။'နိစ္စ-တ္ထ-ဝစနံ'ရှု။ ။နိ, အလို စ-သဒ္ဒါ အနုကမုန, ဝိသယီ, ဝိသယ နှစ်ပါးကို့ဝင်သည်။ ' ။ဘာ-အလို ကာရ-သဒ္ဒါကို့ ဝင်သည်။ ကာရ သဒ္ဒါကိုဝင်က က-ပစ္စည်းကိုလည်း ဝင်အပ်တော့သည် ဟူ၏။ ။ နဒီ-ဟူသော အမည်သည် 'နဒီ-တိ စေ-တ္ထ ဤတ္ထိ ဝါစကာနံ ဤကာရ္ဏ-ကာရ္ဏာနံ ပရသမညာ'ဟု ရှု, အဆို့ရှိရကား၊ ဤတ္ထိလိင်ဟော ဤ၊ဥ,အကွာရာတို့၏အမည်သာ ကည်း။ ။ဤဤတ္ထိ ဝါစက၊ ဤ၊ဥ၊ သဒ္ဒါတို့ကို သက္ကတ ဗျာကရဏ်းကျမ်းများ၌

http://www.dhammadownload.com

၃၃၉-ဇာယာဃ တုဒံ-ဇာနီ ပတိမှိ။ ။ပတိမှိ၊ ပတိသဒ္ဒါကြောင့်။ ဇာ၊ ယာယ၊ ဇာယာ-သဒ္ဒါ၏။ ဒံ ဇာနီတု၊ ဒံ-ပြု, ဇာနီ-ပြုတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ပရေ၊ ဒနာက်ဖြစ်သော။ ပတိမှိ၊ ပတိ-သဒ္ဒါကြောင့်။ ဇယာ ဤစ္ဆေ တာယ၊ ၏။ ဒံ, ဇာနီတု ဤစ္ဆေတေ အာဒေသာ၊ ဒံ, ဇာနီပြုတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒံ-ပတီ၊ ဇာနီပတီ၊ မယား, လင်တို့။ ဝါ၊ သမီးခင်ပွန်းတို့။

နဒီ-ဟူသော အမည်တစ်မျိုးဖြင့် သုံးစွဲကြ၏။ သို့အတွက် ပရ-သမညာ,ဟု ဆိုအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ကာတန္တ၌။ ။'ဤ ရှ ဤတ္ထိချော နဒီ၊ ၂-၁-၉။ ။ ဤရှ ဤစ္ဆေဝ ဤတ္ထိချော နဒီ-သညော ဘဝတိ၊ နဒီ၊ ဝဓူ'ဟု သညာသုတ်ကို ဆိုသတည်း။ ပုံစံ၌ နဒီမည်သော ဤကာရန္တ ပုံစံသာ ပါရှိ၍ ဥကာရန္တ မပါ၊ ယင်းပုံစံကို 'ဗဟဝေါ ဇမ္ဗုယော ဤမသို့နှိ-ဗဟု-ဇမ္ဗုကော' ထုတ်။

ရူပ်တွက်ပုံ~ ဗဟု-နဒီကော-ဗဟူ×နဒီယော×ယသို့'။ ဗဟုဇ္ဇိဟိလုပ်မြဲ။ ကွစိသမာသန္တ=သုတ်၊ ကာရသဒ္ဒါရူပ်အတိုင်းတွက်၊ နဒီမှာစ သုတ်ဖြင့် နဒီမည်သော ဤအကွရာမှ နောက်၌ က-ပစ္စည်းသက်ဟု ဆိုရုံသာထူး၏။ ။ဗဟု ကန္တိကော-ဗဟူ+ကန္တိယော×ယသ။ ဗဟု-နာရိကော-ဗဟူ×နာရိယော×ယသ့။ ယသ, ၏။ နာရိယော၊ မိန်းမတို့သည်။ ဗဟူ၊ ကုန်၏။ ဗဟုဇ္ဇိဟိ လုပ်မြဲ။ ရှေးနည်းမှီတွင်။

၃၃၉-စတု ပွဲဒ့, ဝိဓီသုတ်။ ။ရှ,နီ,တို့၌ တိ-ပဒ၊ သီဟဠ.ကွရာရေး ဉာသ်၌ စတု.ပွဒ,ဆို၏။ သက္ကတ,အဘိဓာန်၌တည်း 'ဒွန္ဒေ ဇာယာ သဒ္ဒသ ဒ.မာဒေသော၊ ဇံ စ၊ ဒ.မွတီ၊ ဇ.မွတီ-ဟုသာ ရှပ်ရှိ၏။ သီဟဠ.ကွရာရေး ကစ္စည်းကျမ်း၌လည်း ဒ.မွတီ၊ ဇာနီပတီ, ဟုသာ ရှပ်ရှိ၏။ သို့အတွက် တု-ကို တပုဒ်ယူ၍ သမုစ္စယတ္ထ ဇောဘက,ဟု ဂုရှ-မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ ။ထို သမုစ္စယတ္ထ တု သဒ္ဒါဖြင့် ဇံ-ပြုကို ဆည်း၏-ဇံ-ပတီ။ ဇာယာ-က အာ-ကို ရသ်ပြု၊ ဗိန္ဒုလာလျှင်-ဇာယ-မတိ။ က-ပစ္စည်းသက်လျှင် ဇာယ.မှတိကာ,ဖြစ်၏။ ။ရှ, နီတို, တို့၌ကား၊ တုဒ.မွတီ,ဟု ရှပ်ရှိ၏။ 'တုဒံစ ဇာနီစ တုဒံ-ဇာနီ'ဟု ရှ, ဋ္ဌ, လည်း ဆို၏။ သီဟဠ.ကွရာ ရေး ကစ္စည်းကျမ်း၌ ဇာယာယ ပတိ.ဇ-မွတီ-ဟု တပုဒ်ရသ်လုပ်၏။ 'ဥဘော ဇာယ.မွတိကာ သဒ္ဒါ ပသန္နာ' စသော ပါဠိတော်နှင့်ကား မညီ၊ သုတ် အဂ်ါနှင့်ကား ညီပေ၏။ ။သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ၊ အာသုဗောဓ-စသော ဗျာဇာရဏ်းကျမ်းများ၌ကား ဒွန်အရာ၌သာ ပြကြသည့်ပြင်၊ ပါဠိတော်နှင့်လည်း ညီညွတ်၍၊ ဒွန်သမာသ်သာ ကောင်းသည်။ ။'ဒမွ.တီ၊ ဇမွတိ၊ ဇယာ-ပတီ။ ဇာယာ သဒ္ဒသ ဇ.မ္ဘာဝေါ ဒ.မ္ဘာဝေါစ ဝါ, နိပါတ်ယတေ၊ အာကတိ-ဂဏော ယံ' သိဒ္ဓိန္တကောမုဒီ။ ။'ဇာယာယ ဒမ်-ဇမော ဝါ ပတိမှိ။ ။ပတိ-သဒ္ဒေ ပရေ ဇာယာ သဒ္ဒသ ဌာနေ ဒမ်-ဇမော အာဒေသော ဝါ ဘဝတိ၊ ဒ.မွတိ၊ ဇ.မွတိ၊ ဇာယာ-ပတီ အာသုဗောဓ။ ။ဤပုံစံကို-သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ၊ သရလာ ဋ္ဌီကာကြီးတို့၌-ရာဇ.ဒန္တာဒိ

http://www.dhammadownload.com

၃၄၀-ဓနုမှာ စ။ ။သမာသန္တ ဂတာ၊ **သ**မာသ်ပုဒ်၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော။ ဓနုမှာ စ၊ ဓနုသဒ္ဒါမှလည်း။ ပရေ၊ ၌။ အာ၊ အာ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမာသးန္တေ၊ ၌။ ဂတာ၊ ဖြစ်သော။ ဓနုမှာ စ၊ လည်း။ ပရေ၊ ၌။ အာ-ပစ္စယော၊ လည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။ ဂဏ္ဍိဝေါ၊ အဖုအထစ်များသော။ ဓနု၊ လေးသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော့ယံ၊ သည်။ ဂဏ္ဍိဝ-ဓနွာ၊ မည်၏။

၃၄၁-အံ-ဝိဘတ္တိန မကာရ-န္တာ အဗျယီဘာဝေါ။ ။အ-ကာရန္တာ၊ အ-အက္ခရာအဆုံးရှိသော။ အဗျယီဘာဝေါ။ အဗျယီဘောသမာသ်မှ။ ပရာသံ၊ နောက်၌

အာကတိဂိုဏ်း-ဟု ဆိုကုန်၏။ ။'ဒန္တာနံ ရာဇာ-ဒန္တော'၌ 'ရာဇဒန္တာဒီ ပရံ' သုတ်ဖြင့် ဒန္တနှင့် ရာဇကို ရွှေနောက်ပြန်၍ပြီးသကဲ့သို့ ဒ-မိုတ်,စသည်၌-'ယစ္စိ တဗ္ဗံ ဒ္ဗယော' ကာတန္တ ဥပဒေနှင့်အညီ၊ အမြတ်ဟော ပတိသဒ္ဒါ ရွှေနေသင့်လျက် နောက်၌ကျသောကြောင့် ရာဇ-ဒန္တ-သဒ္ဒါနှင့် တူရကား ရာဇ-ဒန္တာဒိ အာကတိဂိုဏ်း ဟူသတည်း။

ရူပ်တ္ထက်ပုံ ဒံ ပတီ-ဇာယာစ×ပတီစ။ ဇာယာစ၊ မယားလည်း။ ပတီစ၊ လင်လည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ၌။ နာမဓာနံ သမုစ္စယော=ဒ္ဝန်မည်။ တေသံဝိဘတ္တိယော= သိ-ဝိဘတ်တို့ကို ခေါ်။ တေသံ = စနိပါဇာတ်တို့ကို ခေါ်။ ပကတိစသ=ဇာယာ× ပတီ-ဟု ပကတိပြု၊ ဇာယာယ တုဒံ ဇာနီ ပတိမှိ, ဤသုတ်ဖြင့် ပတိ-သဒ္ဒါကြောင့် ဇာယာ-သဒ္ဒါကို ဒံ-ပြု၊ နာမ်ငဲ့၊ ယော-သက်၊ ခေါ်၊ ဒီဃပြု၊ ပြီး၏။ ဇောနီ-ပတီ-ဇာယာ စ×ပတီစ။ နည်းတူတုတ်။ ဤသုတ်ဖြင့် ပတိသဒ္ဒါကြောင့် ဇာယာ သဒ္ဒါကို ဇာနီ,ပြု-သည်သာ ထူး၏။

၃၄၀—တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဒ္ဝိ-ပဒလည်းဆိုကုန်၏။ ဓနမှာ×အာ×စ၊ ဖြတ်။ ဒ္ဝိ-ပဒ,ယူလျင် စသဒ္ဒါ အနုကမုန-အာ, ကို ငဲ့သည်။ ။တိ-ပဒ,ယူလျှင် စ-သဒ္ဒါ သမုစ္စည်း။ ဓမ္မ-စသော သဒ္ဒါကိုဆည်း၏။ ဉာ, ရှု။ ။'ပစ္စက္ခော ဓမ္မော ယဿာ တိ-ပစ္စက္ခ-ဓမ္မာ'ပုံစံ။ ။ကဲ့စိ သမာသန္တ ဂတာ, သုတ်မှ ကဲ့စိသဒ္ဒါလိုက်၍ ဤသုတ် အစီအရင် မမြဲ။ ။'ကဲ့စိ-တိ ကိ'၊ သဟဿ ထာမ ဓနု၊ ပစ္စက္ခ-ဓမ္မော၊ ဝိဓိတ-ဓမ္မော'ရှု။

ရူပ်တ္ထက်ပုံ -ဂဏ္ဍိဝ-ဓနွာ-ဂဏ္ဍိဝေါ×ဓနု×ယဿ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိဟု-လုပ်မြဲ။ ဂဏ္ဍိဝ× ဓနု ပကတိ။ ဓနုမှာ စ=သမာသ်ပုဒ်၏အဆုံးဖြစ်သော ဓနု-သဒ္ဒါမှ နောက်၌ အာ-ပစ္စည်းသက်၊ ဝ-မော ဒုဒ-န္တာနံ=အာ-သရကြောင့် နှ-၏ မှီရာ ဥ-ကို၊ ဝ-ပြု၊ နှ+အာသွိကံ၊ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ ခေါ်၊ ပြီး၏။

၃၄၁-စတု-ပဒ ဝိဓိသုတ်။ ။တေသံ ဝိဘတ္တိယော,သုတ်မှ ဝိဘတ္တိသဒ္ဒါ အလိုက်ခံလျှင်ကောင်းလျက် ဝိဘတ္တိ-ဒါဒ္ဒါကို တစ်ဖန်ဆိုပြန်ခြင်းသည် အာလုဂ်

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိဘတ္တိနှံ၊ (အာလုပ်နှင့်တကွ) ဝိဘတ်ရှစ်သွယ်ဂို့၏။ ကွစိ၊ ၌။ အံ၊ အံ-ပြုသည်။ ဟောတံ၊၏။ ။အ-ကာရန္တာသော။ တသ္မာ-အဗျယီဘာဝသမာသာ၊ ထိုအဗျာယီဘော သမာသ်မှ။ ပရေသံ၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိဘတ္တိနှံ၊ တို့၏။ ကွစိ၊၌။ အံ၊အံ-ပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ အဓိ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို အစိုးရသောသူ။ ယထာ ဝုဒ္ဓံ။ ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်၊ ဥပ-ကုမ္ဘံ၊ အိုး၏အနီး၌ဖြစ်သော စကား။ ယာဝ-ဇီဝံ၊ အသက်၏အပိုင်းအခြား။ တိရော-ပဗ္ဗတံ၊ တောင်၏တစ်ဘက်။ တိရောပါကာရံ၊ တံတိုင်း၏တစ်ဘက်။ တိရော-ဂဟ်ံ၊ နံရံ၏တစ်ဘက်။ အန္တော-ပါသာဒံ၊ ပြာသာဒ်၏ အတွင်း။ ကွစိတိပဒ်၊သည်။ ကိ-မတ္တံ၊ နည်း။ အဓိ-စိတ္တာသ၊ စိတ်ကိုအစိုးရသော။ ဘိက္ခုနော၊ အား၏။ လ္လကိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေခနတ္ထံ၊ ၏။

အနက်၌သက်သော ဝိဘတ်ကိုရောက္ခကျက်ခြင်းငှာဆိုသတည်း။ ။'ပုန ဝိဘတ္တိဂ္ဂဟဏံ အာလပနတ္ထ-ဝိဘတ္တိ-သင်္ဂဟဏ-တ္ထံ'နိ။ ။ဤအလို အာလုပ်နှင့်တကွ ဝိဘတ် ရှစ်သွယ်ကို အံ-ပြုလေ-ဟူလို။ ။ဤသုတ်ကို သိ-စသော အာဒေသဝိဓိသုတ်တို့ကို မြစ်ဖို့ရာဆိုသည်-ဟူ၏။ ဗျာချာန်။ ။ရှေ-အလို ရွှေသုတ်မှလိုက်သော ကွစိ သဒ္ဒါ ဝဏ္ဏတော-ဝိဘာဃာအနုက်ရှိ၏။ ထို့ဖြင့် ပဗ္ဗမီ ဝိဘတ်၌ အာသန္နဝိဓိ၊ တတိယာ။ သတ္တမီ ဆဋ္ဌီ၊ ဝိဘတ်တို့၌ အနိစ္စဝိဓိ၊ ကြွင်းဝိဘတ်၌ နိစ္စ-ဝိဓိကိုပြသည်-ဟူ၏။

''နံ ပဗ္ဗမျာ၊ ယ.မံဘာဝေါ၊ ကွစိ.တိ အဓိကာရတော။
တတိယာ.သတ္တမီ-ဆဋ္ဌီ နံ တု ဟောတိ ဝိကပ္ပတော။'' ရှ

ကွစိ.တိ၊ ကွစိ-ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ အဓိ ကာရတော၊ လိုက်ခြင်းကြောင့်။ ပဗ္ဗမျာ၊ ပဗ္ဗမီဝိဘတ်၏။ အယံ အံ-ဘာဝေါ၊ ဤအံ-ပြုသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတိယာ သတ္တမီ-ဆဋ္ဌီနံတု၊ တို့၏ကား။ ဝိကပ္ပတော၊ ဝိကပ်အားဖြင့်။ အယံ-အံဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။သက္ကတ၌ကား၊ ပဗ္ဗမီ၌ အာသန္နဝိဓိ, တတိယာ, သတ္တမီ၌ အနိစ္စဝိဓိ။ ကြွင်းဝိဘတ်၌ ဝိဓိဟုဆို၏။ ။'အဗျယီဘာဝေါ အတော နဝိသတ္တိနံ လောပေါ-အံ.တု အ ပဗ္ဗမျာ, တတိယာ သတ္တမီ-နံဝါ။ ။အကာရန္တာ အဗျယီဘာဝေါ ဝိဘတ္တိနံ နလောပေါ၊ ကိန္တု တ-ဌာနေ အံ ဘဝတိ၊ တုန ပဗ္ဗမျာ,တတိယာ သတ္တမီန-န္တု အံ ဝါ ဘဝတိ'အာသုဗောဓ။ ။'အဗျယီဘာဝေါ အာကာရန္တာ ဝိဘတ္တိနံ အံ-အ-ပဗ္ဗမျာ။ ၂-၄-၁။ ။အဗျယီဘာဝသမာ အ-ကာရန္တာ ဝိဘတ္တိနံ ဌာနေ အံ ဘဝတံ၊ အ-ပဗ္ဗမျာ၊ ဥပ ကုမ္ဘံ။ ဝေါ တတိယာ သတ္တမီနံ။ ၂-၄-၂။ ။အဗျယီဘာဝ-သမာသာ အကာ ရန္တာ ပရေသံ တတိယာ-သတ္တမီနံ ဌာနေ အံ ဘဝတိ ဝါ ဥပ-ကုမ္ဘံ,ဥပ-ကုမ္ဘေနံ၊ ဥပ-ကုမ္ဘံ ဥပ-ကုမ္ဘေ'ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။ထိုသို့ပင်ဆိုကြကုန်သော်လည်း 'အဇ္ဈတ္တာ ဓမ္မာ၊ အဇ္ဈတ္တိကာ ဓမ္မာ'ဟူသော ပုဒ်တို့၌ ပထမာ ဝိဘတ်၏ အာ-ပြုရုပ်ပါဠိရှိ၍ ပထမာဌာနလည်း မမြဲ။ ။'နပဗ္ဗမျာဃ-မံဘာဝေါ' ဟူရာဌာနလည်း **အဇ္ဈတ္တံ အတိ**

http://www.dhammadownload.com

၃၄၂-သရော ရဿော နပုံသကေ။ ။နမုံသကေ၊ နပုလ္လိင်၌။ ဝတ္တမာနသဲ၊ ဖြစ်သော သမာသ်ပုဒ်၏။ သရော၊ အစိတ်သရသည်။ ရဿော၊ ရဿပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။နပုံသကေ၊ ၌။ ဝတ္တမာနသဲ၊ ဖြစ်သော။ အဗျယီ ဘာဝ သမာသသဲ၊ အဗျယီဘော သမာသ် ဖြစ်သော။ လိင်္ဂသဲ၊ လိင်ပုဒ်၏။ သရော၊

နိဝိသိတ္ဝာ အဇ္ဈတ္တံ ဝုဋ္ဌာတိ၊ဟု ပဇ္ဈမီဝိဘတ် အံ-ရုပ်ရှိပြန်၍၊ ယင်းအဆိုလည်း မမြဲ။ ။ဆဋ္ဌီကို ဝိကပ်စီရသဖြင့် စတုတ္ထီလည်း နံ့၊ သ၊ ဝိဘတ်ချင်းတူရကား ဝိကပ်ပင်ဖြစ်သင့်၏။ ရူ-၌လည်း ဝိကပ်ပုံစံထုတ်၏။ သို့အတွက် စတုတ္ထီတည်း မမြဲ။ ဒုတီယာ တစ်ခုသာမြဲသည်ဟုမှတ်၊ ထို့ကြောင့်။ ။*ဒု-မှာ နိစ္စ၊ အံ ဘာဝ၊ သေသဝိကပ်ပြု'ဟု နိယံဆိုအပ်၏။

ပုံစံ၌ ရှင်းလင်းချက်-အကာရန္တ အဗျယီဘောနောင် အာလုပ်နှင့်တကွ ဝိဘတ် ရှစ်သွယ်ကို အံ-ပြုလျှင် အောက်၌ဖော်ပြထားသော ရုပ်စဉ်အတိုင်းဖြစ်၏။ ' ' ။ 'ဘော အဓိစိတ္တံ,အဓိစိတ္တ,အဓိ,စိတ္တာ၊ ဘောန္တော-အဓိစိတ္တံ,အဓိ-စိတ္တာ။ သော အဓိစိတ္တံ၊ တေ အဓိစိတ္တံ, အဓိစိတ္တာ။ တံ အဓိစိတ္တံ၊ တေ အဓိ-စိတ္တံ။ တေန အဓိစိတ္တံ, အဓိ-စိတ္တေန၊ တေဟိ အဓိစိတ္တံ, အဓိ-စိတ္တေဟိ, အဓိ-စိတ္တေဘိ၊ တဿ အဓိစိတ္တံ, အဓိစိတ္တဿ၊ တေသံ အဓိ စိတ္တံ, အဓိတ္တာနံ။ တသ္မာ အဓိ-စိတ္တံ, အဓိစိတ္တာ, အဓိစိတ္တမ္မာ, အဓိစိတ္တသ္မာ၊ တေဟိ အဓိစိတ္တံ, အဓိစိတ္တေဟိ, အဓိစိတ္တေဘိ။ တဿ အဓိစိတ္တံ, အဓိစိတ္တဿ၊ တေသံ အဓိစိတ္တံ, အဓိစိတ္တာနံ။ တသ္မိံ တဓိစိတ္တံ, အဓိစိတ္တေ-အဓိစ်တ္တမ္ဒိ, အဓိစ်တ္တသ္မိံ၊ တေသု အဓိစိတ္တံ, အဓိစိတ္တေသု ဘိက္ခူသု'ဟု ၃၆-ရုပ် ဖြစ်၏။ ။ကျွန်ုပ်တို့။ ဘော၊ ဘော၊ သော၊ တေ၊ တံ၊ တေန ယထာဝုတ္တံ, ယထာဝုတ္တေန၊ တေဟိ ယထာဝုတ္တံ, ယထာဝုတ္တေဟိ,ဘိ-တေသု ယထာဝုတ္တေသု ဘိက္ခူသု-စသည် အကာရန္တ အဗျယီဘော သမာသ်တိုင်းမှာ စဉ်လေ။

ရူပ်တွက်ပုံ-အဓိ-စိတ္တံ-အဓိ×စိတ္တံ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဓိပတိ၊ အစိုးရ၏။ ဤတိ အတ္ထော၊ ၌။ အဗျယီဘော သမာသ်မှည့်၍၊ ဥပသဂ္ဂနိပါတ ပဗ္ဗကော=သုတ်က အတိုင်းတွက်။ ။ယထာ ဝုတ္တံ-ယေယေ×ဝုတ္တာ။ ဥပ-ကုမ္ဘံ-ဥပ×ကုမ္ဘသ္မာ။ ယာဝ-ဇီဝံ-ယာဝ×ဇီဝသ္မာ။ တိရော-ပဗ္ဗတံ တိရော×ပဗ္ဗတသ္မာ။ တိရော-ပါကာရံ-တိရော×ပါကာရသ္မာ။ တိရော-ကုဋ္ဋံ-တိရော×ကုဋ္ဋသ္မာ။ အန္တော-ပါသာဒံ။ စိတြာ ဂါဝေါ ယဿာ-တိ စိတြ-ဂု။ နိဂ္ဂတော ကောသမ္ဗိယာ နိ-ကွောသမ္ဗီ။ အန္တော×ပါသာဒသ္မာ။ ။ကွစ်-ရုပ်။ အဓိစိတ္တသ္မာ-အဓိ-စိတ္တ×သ,တည်း။ ဤသုတ်ဖြင့် အဗျယီသော သမာသ်မှနောက်ဖြစ်သော သ-ဝိဘတ်ကို အံ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ကွစိ သဒ္ဒါဖြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ သာဂမောသေ=သ်-လာ။ ကပ်၊ ပြီး၏။

၃၄၂-တီ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ရဿော နပုံသကေ လောကဲတင်ဆိုက ကာရီသရကိုသိအပ်လျက် ဘယ်အကျိုးငှာ သရော-ဟူသော ကာရီဆိုပါသနည်း-ဟူမူ။ **သရော သဒ္ဒါကိုမဆိုရ ကာရီအကုန်လိုက်ကြသည်ဟု မှတ်ယူရမည်ကြောင့်၊ ကြွင်း**

http://www.dhammadownload.com

သည်။ ရသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယာ ကထာ၊ အကြောင်စကားသည်။ ကုမာရီသူ၊ မိန်းမပျိုတို့၌။ အဓိကိစ္စ၊ စွဲမှီ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ ကထာ၊ ထိုစကားသည်။ အဓိ-ကုမာရိ၊ မည်၏။ ဥပ-ဝဓု၊ ခွေးမ၏အနီး၌ဖြစ်သောစကား။ ဥပ-ဂင်္ဂံ၊ ဂင်္ဂါမြစ်အနီး၌ဖြစ်သောစကား။ ဥပ-မဏ္ဍိကံ၊ မဏ္ဍိကမည်သော မိန်းမ၏အနီး၌ ဖြစ်သောစကား။

၃၄၃-အညသ္မာ လောပေါ စ။ ။အညသ္မာ။ အ-ကာရန္တမှ တစ်ပါးသော အဗျယဘောမ။ပရာသံ၊ ကုန်သော။ ဝိဘတ္တိနံ၊ ဝိဘတ်ခုနစ်သုံးတို့၏။ လောပေါ စ၊ ကျေခြင်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ။အညသ္မာ၊ တစ်ပါးသော။ အန-ကာရန္တာ၊ သမ္ဘ ကာရံကို ပယ်ချလို၍ ဆိုအပ်သတည်း နံ။ ။နပုံသက-သဒ္ဒါဖြင့် 'ဒေကိသိ၌၊ အတိလက္ခိ'စသော ပုံစံများ၌ ရသာ အပြုကို နစ်စေသည် ဗျာချန်။ ။'တ္ထေ စ အဗျယီ ဘာဝ-ဂ္ဂဟဏံ နာ-နုဝတ္တေတဗ္ဗံ'ဟု ရှု၊အဆိုရှိရကား အဗျယီ ဘာဝ သဒ္ဒါ ဤသုတ်သို့ မလိုက်ရ။ ထိုစကားလည်း 'အဓိ-တ္ထိ အဓိ-ကုမာရိ'ပုံစံ ထင်ရှားရှိ၍ ဥပလက္ခဏသာ။ သို့မဟုတ် သမာသ်သာမန်ဖြစ်စေလို၍ဦးသည်ဟုမှတ်။ သို့အတွက် နှိ၌ 'တသ္မာ သာမညဘူတေန နပုံသကေ-တိ ဝစနေန အဗျယီဘာဝ ဒိဂု-ဒ္ဝန္ဒ-ဗဟုဗ္ဗီဟိမှိ နပုံသကေ ဝတ္တမာနေ သမာသန္တသ္မာ သရသ္မာ ရဿတ္တံ သိဒ္ဓံ'-ဟုမိန့်သတည်း။ နပုံသကေ,ဟု သာမန်ဆိုခြင်းကြောင့် နပုလ္လိင်၌ဖြစ်သော အဗျယီဘော, ဒိဂု, ဒ္ဝန်, ဗဟုဗ္ဗီဟိ×သမာသ်တို့၏ အဆုံးသရကို ရဿ ပြုရသည်-ဟူလို။ ။'ဒိဂု၊ စတု-ဒ္ဒိသံ၊ မုခ-နာသိကံ၊ အ-သဒ္ဓံ ကုလံ' အစဉ်အတိုင်းပုံစံ။ ။ကာတန္တ၌ ဤသုတ်ကို သမာသ်ပိုင်းမှာမဆို၊ ကာရက-အဆုံးမှာဆို၍၊ သုတ်ရင်းဖြင့် 'သောမ ပိဝတိ.တိ သောမ-ပံ။ သေနံ နယတိ.တိ.သေနာနိ၊ ယဝံ လုနာတိ.တိ-ယဝ လု' စသော ကို ပစ္စယန္တိ ကိတန္တသမာသ်ပုဒ်။ 'ရာယံ အတိက္ကန္တံ အ့တိ-ရိ၊ နာဝံ အတိက္ကန္တံ-အတိ နု, ကုလံ' ဟူသော အဗျယီဘော၌ စီရင်သည့်ပြင်၊ သရော ရဿော, ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂဖြင့် စိတြာ ဂါဝေါ ဟဿာတိ စိတြဂု၊ နိဂ္ဂတော ဂေါသမ္မိယာ နိက္ကော သမ္မိ စသော ဣတ္ထိလိင်များ၌ ရဿ, ပြုရမည် ဟူ၏။ ။'သရော ရဿော နပုံသကေ' ၂-၄-၅၂။ ။နပုံသကေ ဝတ္တမာနော သရ-နွော ရဿော ဘဝတိ။ သောမ-ပံ၊ သေနာနိ၊ ယဝ-လု၊ အတိ-ရိ၊ အတိ.နု, ကုလံ၊ သရော ရဿော.တိ ယောဂ-ဝိဘာဂေန ဂေါ အ.ပ္ပဓာနဿ အန္တဿ ဣတ္ထိယ.မာဒါ.ဒီနံ စေ.တိ ရဿော,စိတြ-ဂု၊ နိ.ဣက္ကေ သမ္မိ' ကာတန္တ ဝုတ္တိ။ ။နှိ,အဆိုနှင့်လျော်၏။

***ရုပ်တွက်ပုံ**–အဓိ-ကုမာရိ-အဓိ×ကုမာရီသု။ ဥပ-ဝဓု-ဥပ×ဝဓုယာ ဥပ.ဂင်္ဂံ. ဥပ×ဂင်္ဂါယ။ ဥပ-မဏ္ဍိကံ-ဥပ×မဏ္ဍိကာယ။ သော နပုံသက-လိင်္ဂါ, သုတ်က အတိုင်းတွက်။

၃၄၃-ဆီ.ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'အညသ္မာ လောပေါ' ကာတန္တ၊ ၂-၄-၃။ အ-ကာရန္တ, အန-ကာရန္တ, အဗျယီဘောနှစ်မျိုးတွင် အ-ကာရန္တ အဗျယီဘော

http://www.dhammadownload.com

အ ကာရန္တ မဟုတ်သော။ အဗျယီဘာဝ သမာသော၊ အဗျယီဘော သမာသ်မှ။ ပရာသံ၊ ကုန်သော။ ဝိဘတ္တိနံ၊ တို့၏။ လောပေါ စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အ-ဓိတ္ထိ၊ မိန်းမတို့၌ အရိုအသေပြု၍ဖြစ်သောစကား။ အဓိ-ကုမာရိ၊ မိန်းမပျိုတို့၌ စွဲ၍ဖြစ်သောစကား။ ဥပ-ဝဓု၊ ခွေးမ၏အနီး၌ဖြစ်သောစကား။

နာမကပ္ပေ၊ နာမ်ကျမ်း၌။ သမာသ ကပ္ပေါ၊ သမာသ်ကျမ်း မည်သော။ သတ္တမော၊ ခုနစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်း ဖြစ်သော။ ကတ္ထော။ သည်။ ဣတိ၊ ဤတွင် ပြီးပြီ။

သမာသ်နောင် အာလုပ်နှင့်တကွ ဝိဘတ် ရှစ်သွယ်ကို 'အံ ဝိဘတ္တိနံ-မကာရန္တ= သုတ်ဖြင့် အံ,ပြု၍ အနုကာရန္တ အဗျယီဘော သမာသ်နောင် ဝိဘတ်ခုနစ်သွယ်ကို ဤသုတ်ဖြင့် ခေျပစ်ရသည်။ သို့အတွက် အဓိ-ကုမာရိ-စသည် ဝိဘတ်ကြောင့် ရုပ်အထူးမဖြစ်သင့်ရကား၊ ကျေပျောက်သောဝိဘတ်များကို ဝိသေသျ,ပွဓာနပုဒ် ဖြင့် ထင်ရှားသိသာရန်-'အဓိ ကုမာရိ ကထာ၊ ကထာယော။ ကထံ၊ ကထာယော။ ကထာယ၊ ကထာဟိ,ဘိ။ ကထာယ, ကထာယံ၊ ကထာသု'။ ။'ဥပ ဝဓု ကထာ၊ ကထာယော။ ကထံ၊ ကထာယော။ ကထာယ, ကထာယံ၊ ကထာသု' စသည် ရုပ်စဉ်လေ။ ။နို,အလို စ-သဒ္ဒါ ကနုကမုန၊ အဗျယီဘော သမာသ်ကိုင်သည်။ ။ တစ်နည်း။ ဝိဘတ်ကျေခြင်းကိုနစ်စေသော နိဝတ္တနတ္ထ ဟူ၏-ဂုဏ်။ ။'အဓိကုမာရိမှိ ကထာယံ၊ အဓိ-ကုမာရိသု ကထာ,သု'ပုံစံ။ ။ဤအလို။ စ၊ မကျေသည်လည်း ရှိသေး၏။ ။ပေး။

ရုပ်တွက်ပုံ-အဓိ-တ္ထိ၊ အဓိ-ကုမာရိ။ ဥပ-ဝဓု,တို့ကို။ အဓိ-တ္ထိ၊ အဓိ-ကုမာရိ၊ ဥပ-ဝဓု-တည်း။ ဝိဘတ်ခုနစ်သွယ်သက်။ ဤသုတ်ဖြင့် အ-ကာရန္တ အဗျယီဘောမှ တစ်ပါးသော အဗျယီဘောမှ နောက်၌ ဝိဘတ်တို့ကိုချေ၊ ပြီး၏။

ဣတိ နာမ ကပ္ပေ သတ္တမ ပရိမ္ဘေဒဿ သမာဿ၊ သပ္ပဿ
ကစ္စာန,တ္ထ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

ရစိတာယံ ဟံသာဝတီ မဏ္ဍလေ သပြေကန် နဂရေ မဟာဓမ္မိကာရာမ
နဝဝိဟာရ,ဓိပတိနာ ရွှေကျင် ဝံသာ နုရက္ခကေန မဟာဝေယျာ ကရဏီကေန

သိရီ,ဘဒ္ဒန္တ ဉာဏ်သာစာရ မဟာနာယက က,ထွေရေန
သမာသ ကပ္ပဿ ကစ္စာနတ္ထဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ

"ဝါစ,ပတိ,ပသာဒေန၊ သိတ ဝိဂတ္တ-ဟဒ္ဒယာ။
ပဒ-သမာသ ကပ္ပဿ၊ သမ္ပုဏ္ဏံ ဒီပနီ ဂတာ။
ယာ ဋီကာ ကစ္စာယနဿ၊ သဂ္ဂတ ဗျာကရဏာန,ဝေ။
တ,မာလမ္ဗ တ,ပေါတေန၊ တရန္တု ပိဋက,ဏ္ဍဝံ။"

http://www.dhammadownload.com

သပြေကန်

သဒ္ဓါကြိုးနိုဿယသစ်

၅- တဒ္ဓိတ်

"နမးတ္ထု ဟိတ-ဓရဿ သဒ္ဒမ္ဝဂ္ဂ စက္ကဝတ္တိနော"
"တ-ဒ္ဓိတ-မပ္ပါရ-နိမုဂ္ဂ-ဇန္တဝေ
တ-ဒ္ဓိတ-ယ-မ္ပါရ မပါရတော နိတော။
တ-ဒ္ဓိတ-ဒေဟီန ဝရော သ ဗောဓိတော၊
တ-ဒ္ဓိတ-မတ္ထံ ဝိပရံ ပ-ပါတု သံ။"

ဇနေန၊ ငါးမာရ်အောင်မြင့်, ဘုရားရှင်သည်။ အ-ပ္ပါရ-နိမုဂ္ဂ-ဇန္တဝေ၊ ကမ်းစ မထင်, အမြင်ကျယ်ပြော, သံသရာ-တည်းဟူသော သမုဒ်ရေကြောဋ်, နစ်မျော ငုပ်လျှိုး, မရေတွက်နိုင်သော ဒုက္ခဆိုးတွေက, အမျိုးမျိုးညှင်းကြ၍ မရှုမလှ, ခံနေ ကြရကုန်သော သံသရာ-လောင်စာ, ပမာအတူ ကမ္ဘာသူတို့ကို။ အ-ပါရတော၊ ကမ်းစ မထင်, အမြင်ကျယ်ပြော သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ်ရေကြောမှ။ ပါရံ၊ ဘေးအတန်တန်, ရန်အဝဝ, ကင်းပကုန်ခန်း နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ဟိုမှာဘက် ကမ်းသို့။ နိတော၊ အဇ္ဇာ-ဝေဟင်, ဘွဲ့အပြင်က, လေယာဉ် အတူလိုက်နာသူကို လှယ်ကူရောက်အောင် အလျင်ပို့ဆောင်ပေးတတ်သော။ တ-ဒ္ဓိတံ တံ×ဓိတော၊ ထို နိဗ္ဗာန်နန်းမြို့ မှာကမ်းမို့သို့ ပို့ဆောင်ပေးတတ်သော။ ('တံ အ-ဘယ သဒ်္ဓါတံ အ-မတ မဟာနိဗ္ဗာန ပုရံ ဓာရေတိ မဂ္ဂင်-ဓမ္မမယ ဝါတ-ရထေန ပါပေတီ-တိ-တ-ဒ္ဓိတော'လုပ်)။ တနည်း၊ တ-ဒ္ဓိတံ-တဿ နိဗ္ဗာန-ပါရ-ဂမနဿ ဟိတော အနုကူ လော၊ ဘေးအတန်တန် ရန်အခန်းခန်း သီမသန်းနိုင်သည့် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ဟိုမှာဘက်ကမ်းသို့ တက်ရောက်ခြင်းအား လျော်သော။ တ-ဒ္ဓိတံ-တံ×ဟိတော၊ ထိုနိဗ္ဗာန်-တည်းဟူသော၊ ဟိုမှာဘက်ကမ်းသို့ တက်ရောက်ခြင်း အကျိုးရှိသော။ ယံ-ယော ဓမ္မ-ဝရော၊ ဓာတ်, ရေ လေ-မီး, လှုတ်စီးကြသည့် ရထားကြီးလေးမျိုး တက်, တန်ခိုးအနန္တ, အဆ ထောင်ရာ, မက-သာ၍ မဟာတိယာဉ် အသွားလှုင် သည့် မဂ္ဂင်ရှစ်စီး အကြင် ဘုရားတော်မြတ်ကြီးကို။ တ-ဒ္ဓိတ ဒေဟီနံ၊ သံသရာ ဘေးဘျမ်း ရောဂါကျမ်းတို့ မသန်းမပေါက် မရောက်မတိုး ထိုနိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အကျိုးကို မြတ်နိုးတောင့်တ လိုလားကြကုန်သော သတ္တဝါတို့အား။ ဗောဓိတော၊ မဟာကရုဏာ ရွှေဉာဏ်ဖြင့် ဝေဖန်ပိုင်းခြား၍ ဟောကြားပေးဝေသိစေတော်မူအပ် လေပြီ။ ဝရော၊ သံသရာဒုက္ခအေးကြောင်းဟူ၍ ကမ္ဘာသူအခေါင်းတို့ ရကောင်း

http://www.dhammadownload.com

ထင်ထပ် တောင့်တအပ်၍ အမြတ်ဆုံး အထူတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူပေသော သ-သော ဓမ္မဝ ခရာ၊ ဓာတ်၊ ရေ၊ လေ၊ မီး, လူတို့စီးကြရသည့် ရထားကြီး လေးမျိုးထက် တန်ခိုးအနန္တ အဆထောင်ရာ မကသာ၍ မဟာတိယာဉ် အသွားလွင်သည့် မဂ္ဂင် ရှစ်စီး ထိုတရားတော်မြတ်ကြီးသည်။ တ-ဒ္ဓိတ် တ-ဒ္ဓိတသော်၊ တဒ္ဓိတ်ကျမ်း၏။ အတ္ထ၊ အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွသော အနက်ကို။ ဝိ ဝရံ ဝိ-ဝရသာ၊ သောတု နုနယ် မှတ်သား လွယ်ရန် အကျယ်ဖွင့်ဆိုရေးသားလတ္တံ့သော။ မေ မမ၊ အကျွန်ုပ်အား။ အ-ယံ၊ ကျမ်းရေးဆဲခဏ၌ ကျေးဇူးကြောက်နေ၍ယှက် အလုပ်ပျက်အောင် နှိပ်စက်ငြိတွယ် အန္တရာယ် အဝဝ ဘေးဘယ အတန်တန် ဥပဒ်ရန် အမျိုးမျိုး မကောင်းကျိုး အရှုပ်ရှုပ် အနိဋ္ဌယုတ် တရားဆိုးကို။ ပ-ပါတု၊ ကိုယ်သို့မရောက် ဝေးကွာပျောက် အောင် စောင့်ရှောက်နိစ္စ မ,ဒေဝ်မူပါဘုရား။

တဒ္ဓိတ-ဝစနတ္ထ။ ။တဒ္ဓိတ်ဟူသည် တဒ္ဓိတ်-ပုဒ်ရင်း၊ တ-က,အ-ကိုဖျော်က်၍ တ-ထက် တံခွန်နှင့် တဒ္ဓိတ်ဟု ရွတ်ဆို ရေးသားကြသည်။ တ×ဟိတ ဖြတ်။ ။'တေသံ အပစ္စာ-ဒိ အတ္ထာနံ ဟိတံ အနုကုလန္တိ-တ-ဒ္ဓိတံ'လုပ်။ တေသံ အပစ္စာ-ဒိ အတ္ထာနံ၊ ထိုအပစ္စ အစရှိသောအနက်တို့အား။ ဟိတံ အနုကုလံ၊ လျော်သည်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒ္ဓိတံ၊ မည်၏—ပေး။ ။အပစ္စ,စသောအနက်ကို ပစ္စည်းကြောင့် သာ သိအပ်ရကား ဏ-စသော ပစ္စည်းများသည် တဒ္ဓိတ်မည်းသည်။ ။'ပစ္စယာ-ယတ္တတ္တာ သဒ္ဒတ္ထာ-ဓိဂမဿ'နိတိ။ ။တစ်နည်း 'တေသံ ဝသိဋ္ဌာ-ဒိ သဒ္ဒ-ဂဏာနံ ဟိတံ အနုကုလန္တိ-တဒ္ဓိတံ'။ အနှယ်-စသည်ကိုဟောသော ဝသိဋ္ဌ-စသော သဒ္ဒါ နောင်သက်အပ်ရကား၊ ဝသိဋ္ဌ-စသော သဒ္ဒါအားလျော်သောကြောင့် ဏ-စသော ပစ္စည်းများသည် တဒ္ဓိတ်မည်၏။ ။တစ်နည်း 'တေသံ ဂေါတ္တာ-ဒိ-သဒ္ဒ ဂဏာနံ ဟိတန္တိ-တဒ္ဓိတံ'။ အနှယ်စသည်ကိုဟောသော သဒ္ဒါတို့၏အစီးအပွားဖြစ်ရကား၊ ဏ-စသော ပစ္စည်းသည် တဒ္ဓိတ်မည်၏။ ။တစ်နည်း 'တေသံသဝဏာ-ဘိယုတ္တာနံ သိဿ သမူဟာနံ ဟိတ-နွန္တိ-တဒ္ဓိတံ'။ အနက်ကိုသိခြင်းငှာ သင်, နာ, ဆောင်ရွက်, လွန်စွာလွေ့ကျက် အားထုတ်ကြကုန်သော အမျိုးကောင်းတပည့်သားအပေါင်း တို့၏ အနက်ကိုသိခြင်းအကျိုး ပြီးစေအပ်ရကား ဏ-စသော ပစ္စည်းများသည် တဒ္ဓိတ်မည်၏။ ။'အတ္ထာ-ဓိဂမာဂ ပဋိပန္နာနံ တ-ဒတ္ထ-သာဓကတ္တာ' ဗာ-ဋ္ဌိ ဟော်ငင်း။ ။တစ်နည်း၊ 'တေသံ ဝုဒ္ဓါ-ဒိ နိပ္ပါဒကာနံ ဆန္နံ ကာရကာနံ ဟိ-တန္တိ-တဒ္ဓိတံ'။ ဝုဒ္ဓိပြုခြင်းစသည်တို့ဖြင့် ပြီးစေအပ်သော ကာရကခြောက်ပါးတို့အား လျော်သောကြောင့် တဒ္ဓိတ်မည်သည်။ တစ်နည်း၊ 'တေသံ ပုရိသာ-ဒိနာမာနံ ဟိတံ-တဒ္ဓိတံ'။တေသံ ပုရိသာ-ဒိ နာမာနံ၊ ထိုပုရိသ-စသော နာမ်တို့၏။ ဟိတံ၊ အစီးအပွားတည်း။ ။'ပုရိသော အဿ ပရိမာဏံ-ပေါရိသံ' ယောကျ်ားတသူ-လက်ခုပ်တဖောင်-စသည်၌၊ ပုရိသ-စသော နာမ်ပုဒ်တွေနောင် တဒ္ဓိတ် ပစ္စည်း သက်လိုက်သွင် ကျေးဇူးနောက်ပုဒ်ကိုစွဲ၍ အနက်တွေအမျိုးမျိုးဖြစ်ထွန်းပွားစီး နိုင်သည့်အတွက် တဒ္ဓိတ်မည်သည်။ အနက်တွေအမျိုးမျိုးဖြစ်ထွန်း ပွားစီးသည်-

http://www.dhammadownload.com

ဟူရာ၌၊ ပုရိ-စသော ပုဒ်နောင် ပမာဏအနက်၌ ဏ-ပစ္စည်းသက်လိုက်လျှင် 'ပုရိသော အဿ ပရိမာဏံ ပေါရိသံ' ပုရိသ သဒ္ဒါဟောရင်း ယောကျ်ားခြင်းအနက်မှ ထူး၍ တသူ့, လက်ခုပ်တစ်ဖောင့်, ဟူသော အနက်ဖြစ်ပွားလာရ၏။ ဂုဏ်ဟော ဂုဏ-သဒ္ဒါနောင် ဝန္တု, ဣပစ္စည်းများသက်လိုလျှင် ဂုဏဝါ, ဂုဏဝန္တိဖြစ်လာ၍ ဂုဏ်ရှိသော ယောကျ်ား၊ မိန်းမဟူသော အနက်ထူး ဖြစ်ပွားလာရသည်-ဟူလို။ သက္ကတနည်းတည်း။ ။'တေသံ သျာဒျန္တပဒါနံ ဟိတော-တ.ဒ္ဓိတေ၊ ဝိဘတ္ယ.န္တာနာမဿေ.ဝ တဒ္ဓိတ္ပ.ပ္ပတ္တိ အဝတိ.တိ အတ္ထော' တတ္ပဗောဓိနီ။ ။'တေသံ ပုဗ္ဗော.တ္တာနံ နာမ-ပဒါနံ အတ္ထန္တ.ရ.ပ္ပတိ-ပ္ပတိ-ပဒါန-သတ္တိ-ပဒတ္ထေန ဝိဟိတော အနုကုလော တဒ္ဓိတော' ဣတိ အန္ဓတ္ထ ဿညာ ဝိညာဏတော တဒ္ဓိတ-သည.ဏာ. ဒီန. မီတိ ဘာဝေါ' ပဒသာဓနဋ္ဌီ။ ။'တေသံ ပုဗ္ဗော.တ္တာနံ နာမာဒီန. မတ္ထန္တရ.ပ္ပကာသနေန ဟိတော ဏတ္ဓိတော' စန္ဒကိတ္တိ-ဋ္ဌီ။ ။ဤ နောက်နည်း သာ၍ ယုတ္တိရှိ၏။

''သမာသော ယ တ-သဒ္ဓါနံ၊ သဒ္ဓိ ပရပဒေန စေ။
နိဂ္ဂဟီတာဂမော ပုဗ္ဗေ ဒွေဘာဝေါ ဝါ ပုရဿ တု။''

ဟူသော ဥပဒေအရ၊ ယ, တ-သဒ္ဓါတို့နှင့် သမာသ်ဖြစ်က ရွှေ၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ နောက်မှာ ဒွေဘော်ပြု၊ဟူသော်လည်း တပုဂ္ဂိုလ်အရာ ဒွေဘော် မလိုရကား တ-ထက် နိဂ္ဂဟိတ်လာ၍ တံ-ဟိတ, ဆိုအပ်လျက် ၂၀-သုတ်၌ စ-ဖြင့် ဟ-ကို ဓ-ပြု။ ၃၄-သုတ်၌ မဒါ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို၊ ဒ်-ပြု၊ ဒ်,ဓ-သို့ကပ်၍ တဒ္ဓိတ-ပြီးသည်။ ။တစ်နည်း၊ 'တသ္မာ တိဝိဓ လိင်္ဂတော ပရံ ဟုတ္ဝာ ဟိတော သဟိတော ဥပကာရော တီ-တဒ္ဓိတော'။ လိင်ပုဒ် သုံးခုတို့မှ နောက်၌ သက်၍ ထိုပုဒ်တို့ကို ကျေးဇူးပြုတတ်သောကြောင့် တဒ္ဓိတ်မည်သည်။ တစ်နည်း 'တေသံ တေသံ ပါဠိနံ ဟိတံ ဂဟိတံ သင်္ဂဟိတံ သံခိပိတ.န္တိ-တဒ္ဓိတံ။ ဏ-စသော ပစ္စည်းနှင့် တကွ ဝါသီဒ္ဓ-စသောပုဒ်များကိုယူ။ တေသံ တေသံ ပါဠိနံ၊ ထိုထို 'ဝသိဒ္ဓဿ× အပစ္စံ'စသော ပါဠိတော့ကို။ ဟိတံ ဂဟိတံ သင်္ဂဟိတံ သံခိပိတံ၊ ချုံးထားအပ်၏-ပေး။ ။သမာသ် ဟူသည့် နာမ်ပုဒ်နှစ်ခုကို တစ်ပုဒ်တည်းအဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ချုံးထားခြင်းမျှသာ တဒ္ဓိတ်မှာမူကား နောက်ပုဒ်ကိုချေ၊ ထိုကျေသောပုဒ်အနက် အရာ၌ ပစ္စည်းကိုထား၍ အလွန်ချုံးထား၏။ 'ဝသိဒ္ဓဿ×အပစ္စံ' ကား ဝါကျ၊ 'ဝါသိဒ္ဓ.ပစ္စံ'ကား သမာသ်၊ 'ဝါသိဒ္ဓေ'ကား တဒ္ဓိတ်၊ ဤသို့ အလွန်ချုံးထား သည်-ဟူလို။ ထို့ကြောင့် နိရုတ္တိ မဇ္ဈသာ ဌီကာ၌-

''သမာသော ပဒ-သဓံပေါ၊ ပဒ-ပုစ္ဆယ သံဟိတံ။
တဒ္ဓိတံ နာမ ဟောတေဝံ၊ ဝိညေယျံ တေသ မန္တရံ။''

ဟု ပုဒ်ချင်း ချည်းလျှင် သမာသ်, ပုဒ်နှင့်ပစ္စည်းချည်းလျှင် တဒ္ဓိတ် ဟု သမာသ်, တဒ္ဓိတ်တို့၏ အထူးကိုဆို၏။ ။သဒ္ဒါကျမ်း ပစ္စည်းဟော တဒ္ဓိတ သဒ္ဒါ ပုံ.နှပုလ္လိင်

http://www.dhammadownload.com

၃၄၄-ဝါ၏ဟပစ္စေ။ ။အပစ္စေ၊ အပစ္စ-အနက်၌။ ဏော၊ ဏ-ပစ္စည်းသည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။တဿ၊ ထိုသူ၏။ အပစ္စံ၊ သားတည်း။ ဣစ္စေ တသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤအနက်။ ဏ ပစ္စယော၊ ဏ ပစ္စည်းသည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝသိဋ္ဌဿ၊ ဝသိဋ္ဌရသေ့၏။ အပစ္စံ၊ သားတည်း။ ဝါသိဋ္ဌော၊ ဝသိဋ္ဌရသေ့၏သား။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဝသိဋ္ဌတ္ထိ၊ ၏။ အပစ္စံ၊ အမျိုးတည်း။ ဝသိဋ္ဌဿ၊ ၏။ အပစ္စံ၊သမီးတည်း။ ဝါသိဋ္ဌ ဝသိဋ္ဌရသေ့၏သမီး။ ဝသိဋ္ဌဿ၊ ၏။ အပစ္စံ၊ အမျိုးတည်း။ဝါသိဋ္ဌံ၊ ဝသိဋ္ဌရသေ့၏အမျိုး။ ဧဝံ၊ အတ္ထ။ ဘာရဒ္ဝါဇော၊ ဘာရဒ္ဝါဇမည်သော သူ၏သား။ ဘာရဒ္ဝါဇီ၊ ဘာရဒ္ဝါဇ မည်သော သူ၏သမီး။ ဘာရဒ္ဝါဇံ၊ ဘာရဒ္ဝါဇ မည်သော

နှစ်ပါး၌ဖြစ်၍ တဒ္ဓိတော-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တဒ္ဓိတံ-ဟူ၍လည်းကောင်း နိပ္ပန္နဆားနိုင်၏။ ။'တဒ္ဓိတ-တြို၊ တသ္မာ ဟိတ။ တသ္မာ ဟိတော, ဗျာကရဏော-တွေ့ ပစ္စယ ဘေဒေ ပုံ့နံ့'ဝါစပွတိ။ ။ဏ-စသော ပစ္စည်းဟူသည်လည်း ထိုထိုပစ္စည်းနှင့် တကွ ကေသိသဒ်ပြုခြင်း, ကျေခြင်း, အာဒေသ-စသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော တဒ္ဓိတ်ကျမ်း၌လာသော အစီအရင်စုပင်တည်း။ ။'တဒ္ဓိတ-ဿိ အပစ္စာ-ဒိ အတ္ထေသု ပဝတ္တာနံ ဏာ-ဒိပစ္စယာနံ နာမံ၊ ပရိကပ္ပါ-ဒိဝဏေန နိပ္ပါဒေတဗ္ဗဿ ဝိဓိနောပိ နာမံ'နီတိ။ ။ကျမ်းသည်လည်း ထိုပစ္စည်းတို့၏ တည်ရာဖြစ်၍ ဌာန္ဟပစာရတ္ထ အားဖြင့် ဝါသိဋ္ဌ-စသော သဒ္ဒါအပေါင်းသည်လည်း ပစ္စည်းနှင့် သဒ္ဒါကင်း၍ မဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ သို့မဟုတ် အပေါင်းအစိတ်ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း သဟစရဏ,အဝိနာဘာဝ,အဝ ယဝူပစာနည်းအားဖြင့် တဒ္ဓိတ်ပင် မည်သတည်း။

အနုဿန္ဓေ-ဤသို့ သမ္ဗန်နှင့်တကွ ကာရကအပေါင်းကို ပြတတ်သော သမာသ်ကျမ်းကို ကြိုးပမ်းတီထွင် စီရင်တော်မူပြီး၍၊ ယခုအခါ အဝဓိပယ်ချ၊ ခုနစ်ပါးသော ဝါစွတ်ကို ပြတတ်သော တဒ္ဓိတ်ကျမ်းကို ကြိုးပမ်း တီထွင်ဟော်မူလိုသော ကစ္စည်းဆရာ မထေရ်မြတ်သည်။ 'ဝါ,ဏာ-ပစ္စေ' သုတ်ကိုမိန့်။

၃၄၄-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဝါ×ဏော×အပစ္စေ။ ။'ဝါ ဏ,ပစ္စေ' ကာတန္တ၊ ၂-၆-၁။ ။'နံ ပတကိ, နပစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝံသော ဒေတနာ-တိ-အပစ္စံ' လုပ်။ ဒေတန၊ ကျိသား,မြေးအစဉ်ဖြင့်။ ဝံသော၊ အနွယ်သည်။ နပတတိ၊ နပစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ မကျ, မပြတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပစ္စံ၊ မည်၏။-ပေး။ ။တစ်နည်း 'နံ ပတန္တိ ပိတရော အနေနာ-တိ အပစ္စံ၊ ပုတ္တ ဒုဟိတု-ရူပသန္တာနံ။ အနေန'၊ ကျိသား, မြေးအစဉ်ဖြင့်။ ပိတရော၊ မိ,ဘတို့သည်။ နပတန္တိ၊ မပြတ်,မစဲ မလဲ မကျကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပစ္စံ၊ မည်၏။ ပုတ္တဒုဟိတု ရူပသန္တာနံ၊ သား,မြေး သဘောရှိသောအစဉ်ကို ရ၏။-ပေး။ ။ဘိုး,ဘွား,မိ,ဘ မကျ မလဲ မပြတ်စဲကြောင်းဖြစ်သော ဝေဆစဉ်-မျိုးဆက်ကို အပစ္စဆိုသည်။ အပစ္စ သဒ္ဒါ ဂေါတ္တ ပရိယာယ်တည်း။ အပစ္စ,ဂေါတ္တ အနက်အတူတူပင်။ 'အဖေ့ညီနှင့်ဘထွေး၊ ထမနဲနှင့် ယာဂု ဆိုသလိုမှတ်။ 'အပစ္စ-နှင့်

http://www.dhammadownload.com

သူ၏အမျိုး။ ဂေါတမော၊ ဂေါတမ-မည်သော သူ၏သား။ ဂေါတမီ၊ ဂေါတမ မည်သော သူ၏သမီး။ ဂေါတမံ၊ ဂေါတမ-မည်သောသူ၏အမျိုး။ ဝါသုဒေဝါ၊ ဝါသုဒေဝ၏သား။ ဝါသုဒေဝီ၊ ဝါသုဒေဝ၏သမီး။ ဝါသုဒေဝံ၊ ဝါသုဒေဝ၏ အမျိုး။ ဗာလဒေဝေါ၊ ဗလဒေဝ၏သား။ ဗာလဒေဝီ၊ ဗလဒေဝီ၏သမီး။ ဗာလ-ဒေဝံ၊ ဗလဒေဝ၏အမျိုး။ ဝေဿာမိတ္တော၊ ဝေဿာမိတ္တ၏သား။ ဝေဿာမိတ္တီ ၏သမီး။ ဝေဿာမိတ္တံ၊ အမျိုး။

ဂေါတ္တ-နှိ ဝစန-မေဝ ဘေဒေါ၊ နာ-အတ္ထတော'ဟူလို။ ထို့ကြောင့် 'တသ္မာ ဝစ္ဆာ ဒိတော ဂေါတ္တ-ဂဏတော'ဟု ဝုတ္တိဆရာ ဖွင့်ဆိုလတ္တံ့။ ။ပါဏိနီ-၌ 'အပစ္စံ ပေါတ္တပ္ပဘူတိ ဂေါတ္တံ'ဟု ၄-၁-၁၆၃။ သုတ်တည်း။ ။'အပစ္စတ္ထေန ဝိဝက္ခိတံ ပေါတ္တာ-ဒိဂေါတ္တ သည့် ဘဝတိ၊ သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ။

အပစ္စတ္ထေန ဝိဝက္ခိတံ-ဆိုသောကြောင့် မြေး-အဖြစ် စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်သော ပေါတ္တာဒီ-တို့၏ ဂေါတ္တ-အမည်ကိုမရ။ပုတ္တာ-ဒိ-ဟုမဆိုဘဲ၊ ပေါတ္တာ-ဒိ-ဟုဆိုသော ကြောင့် ဤအရာ၌ ပုတ္တ-လည်း ဂေါတ္တအမည်ကိုမရ၊ 'ပုတ္တသ္မာ ပုတ္တော-ပေါတ္တာ' လုဂ်။ ပုတ္တသ္မာ၊သား၏။ ပုတ္တော၊သားတည်း။ ပေါတ္တော၊ သား၏၊သားမြေး။ ။ 'အပစ္စတ္ထေန ဝိဝက္ခိတ မီတိ ဧဝ.ဣ ပေါတ္တတ္တာ.ဒိနာ ဝိဝက္ခိတာနံ ပေါတ္တာ ဒီနံ နာ ဂေါတ္တ-သညေ တိ ဘာဝေါ၊ သန္တတိ ဂေါတ္တ ဇနန ကုလညဘိဇနာ.နဒ္ဒယော' တိ ကောသတော ဂေါတ္တ သဒ္ဒသ သန္တတိ-ဝါစကတ္တာ ပုတ္တသ္မာ.ပိ ဂေါတ္တတ္တေ ပတ္တေ ပေါတ္တာ.ဒိဂ္ဂဟဏ္ဏိ.မိဟ သတ္ထေ ပုတ္တသ္မ နာ ဂေါတ္တတ္တံ့။ နနု 'အတ္တဇော တ-နံယော သုနု၊ သုတော ပုတ္တော ထိယံ တုမီ။ အာဟု'ဒုဟိတရံ သဗ္ဗေ၊ ပစ္ဆံ တောကံ တယော သမေ' ဣစ္စာ.ဒိကော သတော အပစ္စ-သဒ္ဒသ ပုတ္တေ.ယေဝ ရုဠ္ဆတ္တာ ကထံ 'အပစ္စ ပေါတ္တ ပုဘူတိ' ဣတိ သမာနာ.ဓိကရဏ္ဏ.မီတိ စေ? နေဝံ-အပစ္စ သဒ္ဒေါ ဟိ နာ အတ္ထဇ ပရိယာယော ကိ.နှု၊ ပုတ္တ.ပေါတ္တာ.ဒိသန္တတိ ပရိယာယော၊ နာ ပတန္တိ နရကေ ပိတရော ယေန တံ-အပစ္စ.မီတိ'ပန္တိ ဝိ သတိ' ဣတိ သုတ္တေ ဘာသေ ဗျုပ္ပါဒိတတ္တာ၊ တထာ စ ပေါတ္တာ.ဒယော ပိတာမဟာ.ဒီနံ နရကတော ဥဒ္ဓတာရော ဣတိ တေသ.မပိ အပစ္စတ္တံ အတ္တေ ဝေတိ ဧကော ဂေါတ္တေ' ဣတိသုတ္တ ဘာသေ ဖုဋ္ဌံ' ဗာလမနောမရ-ဋီ။

ဤ'ဧကော ဂေါတ္တေ'-ဟူသော မဟာဘာသာအလို၊ တခုသောအမျိုးအစဉ်၌ အဘ-အသက် ထင်ရှားရှိသေးလျှင် သား ဂေါတ္တ အမည်မရ။ သို့မဟုတ် ဂေါတ္တ မဆိုမခေါ်ရ၊ ယုဝ-သာ ဆိုရ ခေါ်ရသည်။ အဘလွန်၍ ညီ၊ အစ်ကိုနှစ်ယောက် စသည်ရှိခဲ့လျှင်၊ အစ်ကိုကြီးကိုသာ ဂေါတ္တခေါ်ဆိုရ၍။ ညီ-ကို မခေါ်ဆိုရ၊ ယုဝ-ဟူ၍သာ ခေါ်ရသည်။ ဤသို့ တစ်ခုသောအမျိုးဆက်၌ အကြီးတစ်ယောက်သာ ဂေါတ္တအမည်**ကို**ရ၍ အငယ်များမှာ ယုဝ-ဟုသာ ဆိုရသည်။ ထို့ကြောင့် 'ဧကော

http://www.dhammadownload.com

ဂေါတ္တော်'ဟုဆိုသည်။ ။'ဧဝံတိ တု ဝံသော် ယုဝါ' ပါဏိနီ၊ ၄-၁-၁၆၃။ ။'အဘိဇန ပဗ္ဗန္ဓော ဝံသော၊ တုတြ ဘာဂေါ-ဝံသော်၊ ပိတာ-ဒိ၊ တသ္မိံ ဧဝံတိ သတိ ပေါတ္တ.ပဗ္ဗာတိ အပစ္စံ ယုဝ-သည် ဘဝတိ' ကာလိကာ ဝုတ္တိ။ ။'ဘာတရိ စ ဧဝံတိ' ပါဏိနီ၊ ၄-၁-၁၆၄။ ။'ဘာတရိ ဧဝံတိ ကနိယော ဘာတာ ယုဝ သညော် ဘဝတိ, ပုတ္တ-ပဗ္ဗာတိ အပစ္စံ' လည်းကောင်း။

အပစ္စ-သဒ္ဒါ-သား, မြေး, စဉ်ဆက်ကိုသာ ဟောသည်မဟုတ်၊ တပည့်, တပည့်၏တပည့်-စသည် သိဿာနုသိဿ ဗရမ္မရကိုလည်း ဟော၏။ ။'အပစ္စံ ပုတ္တ ပ ပုတ္တ နတ္တု, သိဿ ပသိဿ.ပဗ္ဗာတိ ဂေါတ္တံ'သဒ္ဒသင်္ဂဟ။ ။ကစ္စာယနဿ ဆတ္တာ ကာတိယာ ကစ္စာယနီယာဝါ'ပုံစံ။ ကစ္စာယနဿ၊ ကစ္စည်းဆရာ။ ဆတ္တာ၊ တပည့်တည်း-ပေး။ ။ဆတ္တာ-သဒ္ဒါ သိဿပရိယာယ်တည်း။ အာစရိယဿ ဝစ္ဆာ.ဝစ္ဆံ ဆာဒေန္တိ.တိ ဆတ္တာ'လုပ်။ ။'ဂံ သြဝါဒ-ဝစနံ တာယတိ ရက္ခတိ.တိ-ဂေါတ္တံ'။ ။တစ်နည်း-ဂံ ဝံသံ တာယတိ ရက္ခတီ.တိ-ဂေါတ္တံ'လုပ်။ ။သာသနိက ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တို့ဦဋ္ဌလည်း အပစ္စ-သဒ္ဒါ၏ ဂေါတ္တ ပရိယာယ်အဖြစ်ကို ဆို၏။-

''ပုရာ ကပိလ-ဝတ္ထုမှာ၊ နိက္ခန္တော လောက-နာယကော။
အပစ္စော သြက္ကာက-ရာဇဿ၊ သက္ယ-ပုတ္တော ပတံကရော။''

သုတ္တနိပါတ, ပါရာယနဝဂ်, အဇိဟ မာဏဝ-ပုစ္ဆာ။ ။လောကဠ်ဒ် ပညာရှိ အကျင့်ကောင်းသူကို ဣသိ(ရသေ့)ဟု ဆိုကြ၏။ ထိုသူ၏ အဆုံးအမ သြဝါဒဠ်ဒ် ဟည်ကုန်သော သား, မြေး, မြစ် စသည်၊ တပည့်, တပည့်၏ တပည့်-စသည်ကို ဂေါတ္တ(အနွယ်)ဟု ဆိုသည်။ ထိုဂေါတ္တကိုပင် တဒ္ဓိတ်ကျမ်းဠ် အပစ္စ-ဆိုသည်။ ထို ဂေါတ္တကိုလည်း အဦးအစ, အာဒိ ပဘဝဖြစ်သော ရသေ့စသည်ကိုစွဲ၍ ကဏ္ဏ ဂေါတ္တ (ကဏ္ဏအနွယ်)၊ ဘာရဒ္ဒါဇ ဂေါတ္တ၊ ဂေါတမ ဂေါတ္တ-စသည် ခေါ်ဆို ပညတ် သမုတ်ကြ၏။ အမျိုးကိုကား ထိုအနွယ်အစဉ်ဠ် ထင်ရှားသူကိုစွဲ၍ သမုတ်ကြ၏။ ။'ရညော် ခေါပန အမ္မဉ္ဇ သြက္ကာကဿ ဒီဃာနာမ ဒါသိ အဟောတိ၊ သာ ကဏှာနာမ ဇနေသိ, ဇာတော ကဏှော ပဗျာဟာသိ (ဝါစီ ဘာသတိ) ဓော ဝထ မံ အမ္မ,? နဟာပေထ မံ အမ္မ, လ္ဟမသ္မာ အသုစိသ္မာ ပရိမောစေထ, အတ္ထာယ ဝေါ ဘဝိဿာ မီ.တိ။ ယထာ ခေါပန အမ္မဉ္ဇ တေရဟိ မနုဿာ ပိသာစေ ဒိသ္မာ ဝိသာစာ.တိ သဉ္ဇာနန္တိ, ဧဝ.မေဝ ခေါ အမ္မဉ္ဇ?တေန ခေါပန သမယေန မနုဿ ပိသာစေ ကဏှာ.တိ သဉ္ဇာနန္တိ, တေ ဧဝ.မာဟံသု...,အယ ဇာတော ပဗျာဟာသိ၊ ကဏှော ဇာတော'တိ၊ တဒဂ္ဂေ ခေါပန အမ္မဉ္ဇ? ကဏှာယနာ ပညာယန္တိ သော စ ကဏှာယနာနံ ပုဗ္ဗ-ပုရိသာ' သီလက္ခန်-အမ္မဉ္ဇသုတ်ပါဠိတော်။ ။ဂေါတ္တဠ္ဍော.ထ အာဒိ ပုရိသ ဝသေန, ကုလးပဗဒေသော တ.ဒန္တယေ ဥပ္ပန္နာ အတိ ညာတ.ပုရိသ ဝသေန ဂဟေ ဇာဗ္ဘာ၊ ယထာ အာဒိစ္စော, မဃဒေဝေါ.တိ၊ သာကိ

http://www.dhammadownload.com

ယာန်.ဥ် အာဒိစ္စ ဂေါတ္တံ့, အဒိတိယာ နာမဒေဝ-မိတာယ ပုတ္တဘူတံ အာဒိပုရိသံ ပတိ ဟောတိ၊ တံ ဂေါတမ-ဂေါတ္တးန်တိ ပိ ဝဒန်ဒ်၊ ယထာ-ဟ....ပဗ္ဗဇ်သုတ္တေ၊—

"အာဒိစ္စော နာမ ဂေါတ္တေန၊ သာကိယော နာမ ဇာတိယာ။
တမ္မာကုလာ ပဗ္ဗဇိတော်းမိ၊ နာဂမေ အာဘိပတ္ထယိ နွိ။"

'မာဃဝ-ကုလံ ပန တ.ဒန္ဒယော အာဘိညာတံ မစလ ဂါမိက ပုရိသံ ပတိ ဟောတီ.တိ. ဂင်းအမွေဋ္ဌ-သုတ်ဋ္ဌီကာ။ ။ထင်ရှားကျော်ကြား၍ အန္ဒယ်ကို.ဇာည် ထောင်ကြသော ပဗ္ဗ.ပုရိသတို့ကား- ဗောဓေယနဥ်၌, ရှစ်ယောက်ဆို၍ မနု.ဥ်, ခုနစ်ယောက်ဆို၏။

"ဝိဿာမိတ္တော ဇမဒဂ္ဂိ၊ သာရဒ္ဝါဇော.တ ဂေါတမော။
အတြိ ဝသိဋ္ဌော ကဿပေါ၊ ဥစ္စေတေ သတ္တ-ဋ္ဌသယော။
သတ္တန္နံ.မိသိန.မဂတ္ပာ ဌမာနုံ၊ ယဒ.ပွစ္ဆံတံ ဂေါတ္တမိ.တိ။" ဗောဓော၊

"ဇမဒဂ္ဂိ ဘာရဒ္ဝါဇော၊ ဝိဿာမိတ္တာ.တြိ ဂေါတမာ။
ဝသိဋ္ဌ ကဿဝါ.ဂတ္ပာ၊ မုနယော ဂေါတ္တ ကာရိနာ။
ဧတေသံ ယာန္ပ.ပစ္စာနိ၊ တာနိ ဂေါတ္တာနိ မညတေ။" မနု

ယင်းတို့လည်း—ဥပလက္ခဏာ, နိဒဿန, နည်းမျှသာတည်း။ အကြောင်းကား ဓမ္မ.ပဒီပ-ဌ် ဂေါတ္တ ကာရ ပဂ္ဂိုလ် နှစ်ဆယ့်လေးယောက်။ ဝုဋ္ဌမနုဥ် နှစ်ဆယ့်လေးယောက်စီ ဆိုကြသောကြောင့်တည်း။

"သဏ္ဍိလ္လော ကဿပေါ စေး၊ ဝါသော သာဗဏ္ဏကော ဘဏ္ဍာ။
ဘာရဒ္ဝါဇော ဂေါတမော စ၊ လောကာလိနော တထာ.ပရော။
ကမ္မသော စာ:ဂ္ဂိဝေဿော စ၊ ကဏ္ဍာ.တြေယ ဝသိဋ္ဌကော။
ဝိဿာမိတ္တော ကုသိကော စ၊ ကောသိကော စ တထာ.ပရော။
ဓုတ ကောသိက မောဂ္ဂလ္လာ၊ အာလမ္ပါနော ပရာ သရော။
သောပါနော တထာ.တြိ စ၊ ဝါသုကီ ရောဟိကော တထာ။
ဝေယာ.ဋ္ဌ ဂဇ္ဇကော စေ-ဝ၊ ဇာမဒဂ္ဂိ တထာ.ပရော။
စတုဝီသကိ ဂေါတ္တာနံ၊ ကထိတာ ပဗ္ဗ ပဏ္ဍိတာ။" ပဒီပ။
"သောကာလိနကော မောဂ္ဂလ္လာ၊ ပရာသရ ဗိဟ.ပွတီ။
ကဏ္ဍနော ဗိသကု ကောသိက္ကာ၊ ကစ္စာယန.တြေယ ကဏ္ဍကာ။
ကဏ္ဍာ.တြေယော သင်္ကိတိ စ၊ ကော:ဏ္ဍိလ္ပော ဂဂ္ဂသညကော။
အာဂိရသော ဌတိ ချာတော၊ အနာဝုက.ချ သညိတော။

http://www.dhammadownload.com

နဗျာဇမိနိ ဝုံဒ္ဓါ.ချာ-သက္ကိလ္လော ဝဿော ဧဝ စ။
သာဗတ္ထျာ လမ္ဗျာနေ ဝေယ.၊ ဣ ပဇ္ဇော ဓုဘ.ကောသိကော။
သတ္တိ ကဏ္ဍာယနော်စေ.ဝ၊ ဝါသုကီ ဂေါတမော တထော။
သုနက္ခော သောပါယနော်စ၊ သုနယော ဂေါတ္တ-ကာရိနော်။
ဧတေသံ ယာန္ဒျ.ပစ္စာနိ၊ တာနိ ဂေါတ္တာနိ မည်တေ။" ဝုဒ္ဓမန္ဒု။

ယင်းနှစ်ရပ်ကိုပေါင်းလျှင် ဂေါတ္တ ကာရက ပုဂ္ဂိုလ် (၄.ဂ)ယောက် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်-သဗ္ဗေ ဒွိ-စတုဋ္ဌိသတိ ဂေါတ္တ ကာရာ'ဟု ဝါစပတိဠ် တာရာန-ထ ဆရာဆို၏။ ဤကိုရည်၍ သင်္ဂဟ-ကာရအရှင်-ဗုဒ္ဓဃောသဆရာလည်း အဋ္ဌသာလိနီ ဠ် 'စတ္တလီသ ဂေါတ္တ, စ့ရဏာနိ'ဟု မိန့်၏။ အနုဋီကာ ဆရာအရှင် ဓမ္မပါလ လည်း 'ဘာရဒ္ဒါဇ-ဂေါတမာ ဒယော အဋ္ဌ စတ္တာလီသံ လောကေ ဂေါတ္တာနိ မူလဟူတာနိ၊ ဇထာ ကဋ္ဌ-ကလာပါ.ဒယော အဋ္ဌစတ္တာလီသေ.စ စရဏာနီ.တိ အာဟ....အဋ္ဌ-စတ္တာလီသ.နှင့် အာဒိ'ဟု မိန့်၏။

အဋ္ဌ စတ္တားလီသေ.စ စရဏာနိ-ဟူရာ၌။ ။'ဗျာကရဏာ.ဒယော ပန ဗေဒ.ဂ််၊ အဋ္ဌကလာပါ.ဒယော ပန ဗေဒသာခါနာမ၊ သာ စရဏ.နှင့်ပိ ဝုစ္စတိ၊ တယော ဗေဒါ တု လောကေ ဝိဇ္ဇာ နာမ'ဟူရုကား လောကီကျမ်းများ၌ ကဋ္ဌ, ကလာပ စသော ဗေဒသာခါ ကျမ်းများကို စရဏ ဆိုသည်။ ဗျာကရဏ်းကျမ်း စသည်ကို ဗေဒဂ််၊ ဗေဒင်သုံးပုံကို ဝိဇ္ဇာဆိုသည်။ **သာ**သနိက ကျမ်းဂန်တို့၌ကား-'ပုဗ္ဗေ နိဝါသ, ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ အာသဝက္ခယ, ဉာဏ်သုံးပါးကို ဝိဇ္ဇာ၊ သီလသံဝရ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဝါရ, ဘောဇနေ မတ္တညုတာ, ဇာဂရိယာ.နုယောဂ,သတ္တလဒ္ဓမ္မ, (သူဘော်ကောင်းတရားခုနစ်ပါး) စတုတ္ထ-ဈာန်လေးပါး, ဤတစ်ဆယ့်ငါးပါး ကို စရဏဆိုသည်။ ။'တတ္ထ ဝိဇ္ဇာ.တိ တိဿောပိ ဝိဇ္ဇာ, အဋ္ဌပိ ဝိဇ္ဇာ၊ တိဿော ဘယ ဘေရဝ.သုတ္တေ ဂုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အဋ္ဌ အမ္ဗဋ္ဌ သုတ္တေ၊ တတြ ဟိ ဝိဇ္ဇာသနာ ဉာဏေန မနော-မယ.ဒ္ဓိယာ စ သဟ ဆ-အဘိညာ့ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ အဋ္ဌ ဝိဇ္ဇာ ဝုတ္တာ။ စရဏ.နှင့် သီလ သံဝရော,ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တ-ဒ္ဝါရတာ, ဘောဇနေ မတ္တညုတာ, ဇာဂရိယာ.နုယောဂေါ, သတ္တ-သဒ္ဓမ္မာ, စတ္တာရိ ဈာနာနိ.တိ ဣမေ ပဏ္ဏရသ မ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာ' ပါရာဇိကဏ််-အဋ္ဌကထာ။ ။ယင်းဂေါတ္တသည်လည်း ဥက္ကဋ္ဌ ဂေါတ္တ, မဇ္ဈိမ ဂေါတ္တ, ဟီနဂေါတ္တ-ဟု အမြတ်, အလတ်, အယုတ်, သုံးမျိုးတည်း။

"ဝါသိဋ္ဌော ဂေါတမော စေ.ဝ၊ ကစ္စာနော အုဂ္ဂိဝေဿနော။
မောဂ္ဂလ္လာနော စ ဂေါတ္တေ.ဿော၊ ဥက္ကဋ္ဌော ဂေါတ္တ-တဒ္ဓိတေ။
ဝါသုဒေဝေါ စ ဝစ္ဆော စ၊ သကဋ္ဌော နာရဒေါ ပိ စ။
ဧဂေါတ္တေ သော မဇ္ဈိမောနာမ၊ ဟီနော ကဏ္ဍာ.ဒိဂေါတ္တကော။" ဆံပျင်၊

http://www.dhammadownload.com

ဝါ-သဒ္ဒတ္ထ။ ။နိပါတ်ပုဒ်များသည် ယေဘုယျအားဖြင့် နာမ်၏နောက်၌ သာ ကျမြဲဖြစ်လျက်၊ ဘယ်အတွက် ဝါ-သဒ္ဒါကို ရှေ့ထား၍ဆိုသနည်း-ဟူမူ သုတ်တို့မည်သည်။ ဂါထာဆန်းများကဲ့သို့ဖြစ်၍ သုခုံ့စွာရဏ, ဝါစာ သိလိဋ္ဌအလို့ငှာ ဆိုသတည်း။ ။ယင်း ဝါ-သဒ္ဒါ ဝိကပ္ပနတ္ထ၊ ဝါကျ,သမာသ်တို့ကို အထူးကြဉ်ခြင်း ပင်တည်း။ 'ဝသိဋ္ဌဿာ,ပစ္စံ-ဝသိဋ္ဌာ-ပစ္စံ'ဟု ပက္ခတစ်ပါး၌ သမာသ်လည်းဖြစ်သေးသည်-ဟူလို။ ။'ဝါ,ဂ္ဂဟဏံ ဥပ-ဂုဿ အပစ္စံ-ဥပဂ္ဂ,ပ္ပစ္စံ ဘဝတိ' ကာတန္တ ဝုတ္တိ။ ။'ဝါ,ဂ္ဂဟဏံ ဥပ-ဂုဿ အပစ္စံ-ဥပဂ္ဂ,ပ္ပစ္စ,ဣ ဣတိ ပက္ခေ သမာသော ဘဝတိ,စ္စေဝ'ကာတန္တ-ဋီ။ ။'ဥပဂ္ဂ,ပ္ပစ္စ,ဣတေတိ နစ္စောဒေတဲ့ဗ္ဗ,မိဟ တဒ္ဓိတးဝုတ္တိယော သမာသ-ဝုတ္တိ ဗာဓိတာ,တိ၊ ဝါကျေန ပက္ခေ တဒ္ဓိတ ဝုတ္တိ,ယော ဗောဓိတတ္တာ ပက္ခန္တရေ သမာသောပိ နိ နိဝတ္တတေ ဗာဓကော,ဘာဝတော,တိ' ကာတန္တ-ပန္ဇိကာ။ ။ဗာ-၌ ဝါကျ-တ္ထ ဝိကပ်-ဟုဆို၏။ 'ဝါ,တိ ဝါကျတ္ထံ'ဗာ။ ။'ဝိသိဋ္ဌဿ အပစ္စံ,ဝါသိဋ္ဌော'၌ တဒ္ဓိက-ပစ္စယဲန္တ ဝါသိဋ္ဌ-သဒ္ဒါဖြင့် ဝသိဋ္ဌ၏သား ဟူသောအနက်ကို သိရသလို၊ တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းပင် မရှိသော်လည်း။ ထိုအနက်၌, ဝသိဋ္ဌဿ အပစ္စံ၊ ဝသိဋ္ဌဿ ပုတ္တော'ဟူသော ဝါကျဖြစ်သည်ဟု ပြလို၍ ဝါ-သဒ္ဒါကို ဆိုသည်-ဟူလို။ ။'ဝါ,တိ ဝါကျးတ္ထ,န္တိ ဝသိဋ္ဌဿအပစ္စံ ပေါသော-ဝါသိဋ္ဌော,တိ ဧတ္ထ ဝါသိဋ္ဌ သဒ္ဒေန ဝါသိဋ္ဌ-ပုတ္တော ဝိညာယတိ၊ တထာ တဒ္ဓိတးပ္ပစ္စယေ အာသတိပိ တသ္မိ,ညေ,ဝတ္ထေ ဝသိဋ္ဌဿ အပစ္စံ ဣတိ ဝါ, ဝသိဋ္ဌဿပုတ္တော ဣတိ ဝါ ဝက်ျ ဟောတိ,တိ ဒီပေတုံ ဝါ-သဒ္ဒေါ ပယုတ္တော ဣတိ ဝုတ္တံ'ဗာ-၌။ ။မောဂ္ဂလ္လာန် ဝါကျ သမာသ ဝိကပ်ဟူ၍ပင်ဆို၏။ ။'ဧဝ,တိ ဝါကျ-သမာသ-ဝိကပ္ပန-တ္ထံ' မောဂ္ဂလ္လာန်။ ။'ဝါကျ သမာသ ဝိကပ္ပန,တ္တန္တိ ဝသိဋ္ဌဿ,ပစ္စံ, ဝသိဋ္ဌာ,ပစ္စန္တိ ဝါကျ-သမာသာပိ ပက္ခေ ယထာ သိယု,န္တိ၊ ဧဝ မညတေ 'အ-သတိ ဝါ,ဂ္ဂဟဏေ ဝါကျေနာ,ပစ္စဿာ,ဘိဓာနေ သမ္ဘတ္ထော,တသ္မိံ အတ္ထေ ဝိဓိယမာနာ ဏာဒယော တံ နိဝတ္တေတုံ, သမာသ ဝုတ္တိဿ၊ သဟိ ပနာ,နိစ္စတ္တာ ဝါကျံ ပက္ခေ သိယာ၊ တေန စ ပဓာန္ဓ ဏာ,ဒိဝုတ္တိယာ ဧဝ ဗောဓိတတ္တာ နှ ပက္ခန္တရေ သမာသော ဗာဓိယတိ,တိ ပက္ခေ သော သိဒ္ဓေါ၊ သမာသောဝါ ပက္ခေ သိယာ အဿ စ ဝါး ဝိဓိနာ ဝါကျမ်ဳိ သိဒ္ဓံ၊ တေန ပက္ခေ ဝါကျ-သမာသာပိ သိယု,န္တိ'ငင်း-ပဏ္ဍိကာ။

တဒ္ဓိတ-ပ္ပစ္စယန္တ လိင်္ဂ ဃ်းပုံ။ ။'ဆဋ္ဌန္တာ နာမတော အပစ္စေ အာ်ဓေယျ ဏာ,ပ္ပစ္စယော'ကာတန္တ ဝုတ္တိ အဆိုရှိ၍ ဏ-စသော ပစ္စည်းများသည် ဆဋ္ဌန္တ-ပုဒ်မှ နောက်၌ သက်ရသည်ဟု မှတ်။ ။'တသ္မာ တိဝိဓလိင်္ဂတော ပရံ ဟုတ္တာ ဟိတာ သဟိတာ,တိ-တဒ္ဓိတာ'ဟု ရှ-အဆိုရှိ၍၊ ယင်းပစ္စည်းများသည် လိင်္ဂသံးပါး၌ စီရင်ရသည်ဟု သိ။ ။'ဗောဓိသတ္တိကော' ဟူသော အာချာတ် အ-လိင်္ဂပုဒ်နောင် တဒ္ဓိတ် ဏကပစ္စည်းပုံစံရှိ၍ ယင်း-စကားလည်း ယေဘုယျသာမှတ်။ ။ပဒသာဓနဥ္စကား၊ ဏ-စသော တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းများသည်။ ဟောအင်္ဂေါ ဝါစွလိင်္ဂသို့လိုက်

http://www.dhammadownload.com

ကုန်၏။ သို့ရာတွင် အပစ္စတ္ထ ကာ-ပစ္စည်းမှ ဥတ္ထိလိင်,ပုလ္လိင်, နှစ်ပါးဦသာ ဖြစ်၏။ နှ ပုလ္လိင်ကို အပစ္စ မခေါ်ထိုက်။ ဝါ၊ သူတို့ခေါ်ဆိုသုံးစွဲခြင်းမပြုကြသောကြောင့် ဟု ဆို၏။ ထို့ကြောင့်-'ရဿုသ အပစ္စံ-ရာဃဝေါ၊ ဥတ္ထိယံ ရာဃဝိ'ဟု ပုံစံနှစ်ခု. သာ ထုတ်၏။-ရဿုသ ရဿု-မည်သော မင်း၏။ အပစ္စံ-တည်းပေး-။ ။'ရဿုတိ သြကြာက ဝံသေ ဒီလီပ.ရညော ပုတ္တော၊' ဗုဒ္ဓိးပ္ပသာဒနီ။

"ကာ ဒယော.ဘိဓေယျ-လိင်္ဂါ။ အပစ္စေ တု-နပုံသကာ။
နပုံသကေ သက.တ္ထေ ဏျော၊ ဘိယျော ဘာဝ-သမူဟ-ဇာ။
တာ တု တ္ထိယ.မ သခ်္ခ်ာ တေ၊ တ္ထာ.ဒီ စိ.ပ္ပစ္စယ.န္တကာ။"

ပဒသာဓနံ ။ကာ.ဒယော၊ ကာ စသော တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းတို့သည်။ အဘိဓေယျ လိင်္ဂါ၊ ဟောအပ်သော ဝါစ်စလိင်သို့လိုက်ကုန်၏။ တု၊ ထိုသို့ပင် ဝါစ်စလိင်သို့လိုက်၏ ဆိုသော်လည်း။ အပစ္စေ၊ အပစ္စတ္ထဥ် သက်သော၊ ကာ.ဒယော၊ တို့သည်။ အ-နပုံသကေ၊ ဥတ္ထိလိင်, ပုလ္လိင်ဥ်။ ဟောန်၏၊ ကုန်၏။ သက-တ္ထေ ဏျော၊ သကတ် အနက်ဥ် စီရင်အပ်သော ကျ-ပစ္စည်းသည်ကား။နပုံသကေ၊ ဥ်။ ဟောတိ၏။ဘာဝ-သမူဟ-ဇာ၊ ဘောအနက် သမူဟအနက်ဥ်သက်သော ပစ္စည်းတို့သည်။ ဘိယျော၊ များသောအားဖြင့်။ နပုံသကေ၊ ဥ်။ ဟောန်၏၊ ကုန်၏။ တာတု၊ တာ-ပစ္စည်းကား။ ဥတ္ထိယံ၊ ဥ်။ ဘဝတိ၊ ၏။ တ္ထာ.ဒိ.ပ္ပစ္စယန္တကာ၊ တော.အစ, စီ-ပစ္စည်းအဆုံးရှိ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုပစ္စည်းတို့သည်။ အ.သခ်္ခ်ာ၊ နိပ္ပန္န-နိပါတ် ပစ္စည်းများသာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ။'ကာ.ဒယော ကာ.ဒိပ္ပစ္စယဲန္တာ တဒ္ဓိတာ, အဘိဓေယျ-လိင်္ဂါ၊ အဘိဓေယျဿ သမာနာ.ဓိကရဏဿေ.ဝ လိင် မတေသ.န္တိ-အဘိဓေယျ-လိင်္ဂါ၊ ယဒါ ရာဃဝ-သဒ္ဒေန ပုရိသော.ဘိဓေယျော ကထေတဗ္ဗော, တဒါ ရာဃဝေါ၊ ယဒါ ဥတ္ထိ, တဒါ ရာဃဝိ ယဒါ ကုလံ၊ တဒါ ရာဃဝန္တိ.ဟောတိ.တျ-တ္ထော။ တု ဝိသေသော ဝိဇ္ဇတိ။ အပစ္စေ တိ အပစ္စ.တ္ထေ ကာ.ဒယော။ အ-နပုံသကာ.တိ နဝိဇ္ဇော နပုံသက လိင်္ဂ.မေတေသ.န္တိ-အ-နပုံသကာ, ထီ ပုမေသု အပစ္စန္တာ တိ လိင်္ဂ.ကာရိကာ ဝစနတော အ-ပစ္စ.ပ္ပစ္စယဲန္တာ သဗ္ဗေ ထိယံ ပုမေ စ ဟောန္တိ, နဟု နပုံသကေ၊ နဟိနပုံသကမပစ္စ ဝေါဟာရ.မရဟတိ၊ ယေဟိ ပုဗ္ဗာ သန္တာ နုပ္ပါဒ-ဒ္ဓါရေန ပုမာ.ဘိဓာနာ နရကတော တာယန္တေ,တေ ဧဝ တေသ.မပစ္စံ 'အ.ပတနာ အပစ္စန္တိ ကတ္ဘာ၊ တသ္မာ အပစ္စတ္ထေ ရာဃဝေါ,ရာဃဝိ,သြပဂဝေါ,သြပဂဝိဥ္စာ. ဒိကာ ထိပုလ္လိင်.ပ္ပယောဂါ ဧဝ ဟောန္တိ။ သကတ္ထေ ဝိဟိယော ဏျော ဏျ.ပ္ပစ္စယော နပုံသကေ ဘဝတိ၊ ယထာ.ကရျံ့, ပတ္တကလ္လံ့, ယထာတုစ္ဆံ့,အာကာသာနံ့, ကာယပါဂုညန္တိ။ ဘာဝ, သမူဟ-ဇာ ဘာဝတ္ထေ သမူဟတ္ထေ စ ဇာတာ ပစ္စယာ ဘိယျော ယောဘုယျေန နပုံသက.လိင်္ဂေ ဘဝတိ၊ ဘာဝေတ္ထ ယထာ.မနဿတ္တံ့, ပုထုဇ္ဇနတ္တံနံ့, ပြာဟ္မဉ်ံ့, သောစေယျံ့, အဇ္ဇဝံ့, အဓိပတျံ့, အာလသိယ.န္တိ။ သမူဟတ္ထေ ယထာ-ရာဇဉ် ကံဘိက္ခိ အပ္ပပိက.န္တိ။ တာ တု တာ-ပစ္စယော ပန သဒ္ဒာ

http://www.dhammadownload.com

ဝတော ဣတ္ထိ လိင်္ဂေဝ ဘဝတိ၊ ယထာ နီလတာ, ဂေါတာ, ဇနတာ ဣစ္စာ.ဒိ။ 'ဧကော ပဗ္ဗမျာ' ဣစ္စေတ-မာရဗ္ဘ 'အဇ္ဈုတ တ.ဇ္ဈာဂေ ကရော.သ-ဘူ-ယောဂေ ဝိကာရာစီ' တျေတဒ.ဝသာနာ။ တေ ပစ္စယာ အ-သခ်္ဂါ နိပ္ပန္နနိပါတာ။ ယထာ-'ဂါမတော, ဣတော, အဘိတော, အာဒိတော, သဗ္ဗတ္ထ, ကတ္ထ, သဗ္ဗဓိ, ယဟိံ, တဟိံ, ကုဟိံ, သဗ္ဗဒါ, ကဒါ, အဇ္ဇ, သဗ္ဗထာ, ကထံ, ဒ္ဝိဓာ, ကေဇ္ဈ, ဒ္ဝေဓာ, ဒ္ဝိ.ကွတ္ထုံ, ဗဟုကွတ္ထုံ, သကိံ, သဗ္ဗသော ဓဝလီ သိယာ.တိံ၊ ဗုဒ္ဓိ.ပ္ပသာဒနီ-ဋီ။ ။ သက္ကတ ဗျာကရဏ်းကျမ်းများ၌လည်း နပုလ္လိင် ပုံစံမထုတ်။

လိင်ညွှန်းပုံ။ ။လိင်သုံးပါး၌ စီရင်အပ်သော ပုလ္လိင်နှင့် အပစ္စော-ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ ဣတ္ထိလိင်နှင့် အပစ္စာ-ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုသင့်လျက်၊ ဘယ်အတွက် အပစ္စံ-ဟု နပုလ္လိင်နှင့်ဆိုရသနည်း-ဟူမူ။ အကြင်ပုဒ်သည် ဣတ္ထိလိင် ပုလ္လိင်အားဖြင့် မထင်ရှား၍၊ အများနှင့် ဆက်ဆံ၏။ ထိုပုဒ်ကို နပုလ္လိင်ဖြင့်သာ ထားအပ်, ဆိုအပ်သည်-ဟူသော နိရုတ္တိ ဥပဒေအတိုင်း အပစ္စံ-ဟုသာ နပုလ္လိင်နှင့် ဆိုရသတည်း။

'အ ဗျတ္တော ဂုဏ-သဒ္ဒဟေ၊ နပုံသကံ.မိတျု-စ္စကေ။
ဝေံ ဟိ သဒ္ဒ-ပ္ပကတိ၊ ဒီပေတဗ္ဗာ ဝိဘာဝိနာ''။ ။နိ

ဂုဏ-သဒ္ဒေဟော၊ လိင်သုံးပါးအစုဥ်, တစ်ခုခုသောယုံမှား၌ဖယ်သည်။ အ-ဗျတ္တော၊ မထင်ခဲ့သော်။ နပုံသကံ-နပုံသကေန၊ နှ ပုလ္လိင်ဖြင့်။ ပဒံ၊ သုံးလိင်ဆံသောပုဒ်ကို။ ဥစ္စတေ၊ ဆိုအပ်၏။ ဇဝံ၊ ဤသို့ သုံးလိင်ဆံသောပုဒ်ကို နှ ပုလ္လိင်ဖြင့်သာ ညွှန်းခြင်းသည်။ သဒ္ဒ ပ္ပကတိ၊ သဒ္ဒါကျမ်းနည်း-ဥပဒေသ သဘာဝတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဘာဝိနာ၊ ပညာရှိသည်။ ဒီပေတဗ္ဗာ၊ ပြအပ်၏။ ။ဗာ, ပဒဿာဓန,တို့၌ကား လိင်သာမန်ကို အလိုရှိသောအရာဝယ် နိပ္ပန္နသဒ္ဒါကို နပုလ္လိင်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပုလ္လိင်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း ညွှန်းရ,ထားရမည်-ဟူ၏။

''သာမညေ.ဘိမတော သဒ္ဒေါ နိဒ္ဒိဿတိ ပုမေန ဝါ။
နပုံသကေန ဝါပိတိ သဒ္ဒ သတ္တ ဝိဒူ ဝိဒြိ''။ ။ဗာ
''နပုံသကေန လိင်္ဂေန၊ သဒ္ဒေါ ဒါဟု ပုမေန ဝါ။
နိဒ္ဒိဿတီ.တိ ဉာတဗ္ဗ၊ မဝိသေသေ ပနိ.စ္ဆိတေ''။ ။ပဒဿာဓန

သာမညေ-ဘိမတော၊ လိင်သာမန်ကို အလိုရှိလတ်သော်။ သဒ္ဒေါ၊ နိပ္ပန္န-သဒ္ဒါကို။ ပုမေန ဝါ၊ ပုလ္လိင်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ နှ ပုံသကေန ဝါ၊ နလ္လိင်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း။ နိဒ္ဒိဿတိ၊ ညွှန်ပြအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဒ္ဒ-သတ္တ-ဂိဒူ၊ ဗျာကရဏ်း ကျမ်း, ကမ်းတစ်ဘက်ရောက် တတ်မြောက်ကုန်ခတ်, ဆရာမြတ်တို့သည်။ ဝိဒုံ-သိကြကုန်၏။ ။အ-ဝိသေသော၊ လိင်သာမန်ကို။ ကုစ္ဆိတေပန၊ အလိုရှိသော်ကား။ သဒ္ဒေါ၊ ကို။နှ ပုံသကေန၊ သော။ လိင်္ဂေန ဝါ၊သော်လည်းကောင်း။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်လျှင်

http://www.dhammadownload.com

ပုမေနဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ နိဒ္ဒိဿတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ။ 'သာမညေ အဘိမတေ သတိ နိပ္ပန္နသဒ္ဒေါ နပုံသကလိင်္ဂေန ဝါ, ဥဒါဟု ပုလ္လိင်္ဂေန ဝါ နိဒ္ဒိဿတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အတော် ဧဝ အပစ္စ သဒ္ဒဿ နပုံသကတ္တေပိ ပုတ္တ-ပုတ္တိနံ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ ဝါစကော ဟောတီးတိ' ဗုဒ္ဓိပ္ပဓာနဒီ-ဋီ။

ဆောင်ပုဒ်-"သုံးလိင်ဆံထား ယင်းပဒ၊ ညွှန်းကြ နပုံးနှင့်။
လိင်သာမန်ပင်၊ ဆိုလိုလျှင်၊ ညွှန်းချင်-ပု နှပုံးချင့်။"

ဝုတ္တိဒ္ဒ ရှင်းလင်းချက်။ ။အပစ္စအနက်ဒဋ္ဌ ဏ-ပစ္စည်းသက်ရန်သုတ်ကို အားထုတ်တော်မူပြီး၍၊ ယခုအခါ, အတ္ထယောဇနာနည်းကိုပြခြင်းငှာ 'ဏ-ပစ္စယော ဟော, တိ ဝါ'စသော ဝါကျကိုမိန့်-အနုသန္ဓေ။ ။တစ်နည်း၊ အရှင်ဆရာ ဝါဏာ-ပစ္စေ, သုတ်၏ အတ္ထယောဇနာကို ဘယ်သို့ပြုရမည်နည်း။ သတ္တဝုတ္တိရှိသလောက်ဖြင့်သာ အတ္ထယောဇနာကို ပြုရမည်လော၊ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ က-ပစ္စယော ဟောတိ ဝါ-စသော ဝါကျကိုမိန့်-ပုစ္ဆာ။ ။အဓိပ္ပာယ်ကား-သုတ္တ ဝုတ္တိရှိသလောက်နှင့် အနက်မပြည့်စုံသေး။ ဟောတိ,စသော ပကိဝိပန ဝုတ္တိကို ထည့်စုက်၍ အနက်ပေးလေ-ဟူလို။ ။'ခပ်သိမ်း ဝါကျဟူသမျှတွင် ပဓာန ကြိယာဖြစ်မြဲသာ'ဟူသည်နှင့်အညီ၊ ဤဝါကျ၌ 'လိုရင်းပဓာနကောက်မူ၊ 'ဝါဏာ-ပစ္စေ' ဟူသော ပုဒ်များကိုပင် ကောက်။ ဝါ×ဏာ×အပစ္စေ-ခဲ့။ ။အရှင်ဆရာ ဏ-ဟုဆိုတော်မူ၏။ ယင်း ဏ-သည် ဘယ်ဟာမျိုးပါနည်း။ သာ,ဂမော သေ၊ ယ,မေ ဒန္တဿ, သုတ်များကဲ့သို့ အာဂုံ, အာဒေသ,မျိုးဖြစ်၍၊ ဏ-လာသည်။ ဏ-ပြုသည်ဟူသောအနက်များကိုပင် မှတ်ရမည်လော။ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ 'ပစ္စယော' ဟူသော ပါဠိကိုမိန့်။-ကား ဏ-သည် အာဂုံ,အာဒေသမဟုတ်၊ ပစ္စယ-ဟူလို။ ။အရှင်ဆရာ ဏ-သည် အာဂုံ,အာဒေသ မဟုတ်၊ ပစ္စယ-ဟု ဆိုတော်မူ၏။ ယင်းပစ္စယောပုဒ်သည် ကာရကဖြစ်၍ ကြိယာနှင့် မကင်းစကောင်း၊ ကြိယာ-ကို ဘယ်လိုထည့်ရမည်နည်း၊ အာပဇ္ဇတေ, ပဠေါတိ, ဟူ၍ပင် ထည့်ရမည်လော၊ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ 'ဟောတိ' ဟူသော ပါဠိကိုမိန့်။-ကား၊ အာဒေသ, ကာရိယမျိုးမဟုတ်၍ အာပဇ္ဇတေ ပဠေါတိ ကြိယာမျိုးနှင့် မဆိုင်။ အာဂုံ, ဝိသယီ, ပုဒ်မျိုးဖြစ်၍ ဟောတိ, ဘဝတိ, စသော ကြိယာပုဒ်များကို သာ ထည့်စပ်ရမည် ထည့်စပ်လေ-ဟူလို။ ။အရှင်ဆရာ အပစ္စေဒွ ဧ-သည် ဒုတိယာ ယော-ဝိဘတ်၏ ကာရိယလော၊ သို့မဟုတ် သ္မိ-ဝိဘတ်၏ ကာရိယလော။ အပစ္စေ-သည်လည်း သဒ္ဒ ပဒတ္ထက အတ္ထ-ပဒတ္ထက-နှစ်မျိုးတို့တွင် ဘယ်အမျိုး အစားပါနည်း၊ အတ္ထ-ပဒတ္ထက ပုဒ်မျိုးကိုပင် မှတ်ရမည်သော၊ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ 'တေသ္မိ''ဟူသော ပါဠိကိုမိန့်။=ကား၊ အပစ္စ-ကား သဒ္ဒ ပဒတ္ထက၊ ဧ-ကား သ္မိ-ဝိဘတ်၏ ကာရိယတည်း။ ဧစာ-ဖြင့် အပစ္စ-ပုဒ်၏ သဒ္ဒ ပဒတ္ထကကို ပြု၍၊ သ္မိ ဖြင့် ဧ-၏ ကာဠီကို ဖော်ပြသည်။ ။အရှင်ဆရာ အပစ္စ သည် သဒ္ဒ ပဒတ္ထက ပုဒ်မျိုးဟု ဆရာဖွင့်ပြ၍ သိရပါပေပြီ။ အပစ္စ ၏ အရကား ဘယ်ဟာပါနည်း၊ သဒ္ဒါပင်

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်ကောင်းပါသလော၊ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ 'အတ္ထေ' ဟူသော ပါဠိကိုမိန့်။ =ကား၊ အပစ္စ-သဒ္ဒါ၌ ဏ-ပစ္စည်းသက်နိုင်သည်မဟုတ်၊ အပစ္စ-သဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သော သား, မြေးစဉ်ဆက် အနွယ်-ဟူသော အနက်၌သာ ဏ-ပစ္စည်း သက်အပ်သော ကြောင့် အပစ္စ-အရ သဒ္ဒါမဟုတ်၊ အနက်ကိုယူလေ-ဟူလို့။ ။အရှင်ဆရာ တေသို့ ဟူသောပုဒ်သည် နိဒဿေတပ္ပဖြစ်၍ နိဒဿနဒ္ဒ် မကင်းစကောင်း၊ နိဒဿနကား ဘယ်မှာနည်း။ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ 'လ္ဟတိ' ကိုမိန့်။ **–အဓိပ္ပာယ်ပြန်။** ။အရှင်ဆရာ လ္ဟတိ ဟူသောပုဒ်သည် သရူပဝန္တဖြစ်၍၊ သရုပ်နှင့်ကင်း၍ မဖြစ်စကောင်း၊ သရုပ်ကား အဘယ်မှာနည်း၊ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ 'အပစ္စံ'ကိုမိန့်။ ပြန်။ ။အရှင်ဆရာ အပစ္စသဒ္ဒါသည် သမ္ဗန္ဓီဖြစ်၍ သမ္ဗန်နှင့် မကင်းစကောင်း၊ သမ္ဗန်ကား ဘယ်မှာနည်း၊ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ 'တဿ'ကိုမိန့်။ ပြန်။ ။တစ်နည်း ထို ဏ-ပစ္စည်းသည် သား, မြေး, စဉ်ဆက်-ဟူသော အပစ္စတ္ထကိုသာ ဟောသည်မဟုတ်၊ ဝသိဋ္ဌ၏-ဟူသော သမ္ဗန္ဓတ္ထနှင့်တကွ အပစ္စတ္ထ-ဟူသော ကဲရဏ ကာရကကို ဟောသည်တည်း-ဟု ပြခြင်းငှာ 'တဿ' ဟူသော ပါဠိကိုမိန့်။ 'အပစ္စတဒ္ဓိတေ ဝီဟိလာ လ္ဟမေ ပစ္စယာ ဝသိဋ္ဌ-ဘူတေန သမ္ဗန္ဓေန (သဟ အပစ္စတ္ထ-သဒ်္ဒါတံ ကရဏကာရကံ ဝဒန္တိ'နာ)။ လက္ခဏကိုပြုပြီး၍၊ လက္ခဏကို ပြခြင်းငှာ 'ဝသိဋ္ဌဿ အပစ္စံ' စသည်ကိုမိန့်။ ။ တစ်နည်း၊ သုတ်ကိုပြုပြီး၍၊ ဥဒါဟရဏ်ပုံစံတို့ ပြခြင်းငှာ 'ဝသိဋ္ဌဿ အပစ္စ' စသည်ကိုမိန့်-အနုသန္ဓေ။ ။တစ်နည်း၊ အရှင်ဆရာ ဝါကာ ပစ္စေ, ဟူသော လက္ခဏာသည် လက္ခန္ဒ်မကင်းစကောင်း၊ လက္ခကား ဘယ်မှာနည်း၊ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ 'ဝသိဋ္ဌဿ အပစ္စံ' စသည်ကိုမိန့်-ပုစ္ဆာ။ ။ဥပျ-ဥပက၊ သာဓျ-သာဓက စသည် တင်လေဦး။ ။ဤနည်းကိုမှီ၍ နောက်နောက်သုတ်များ၌ ဆိုကြလေ၊ ကျပဲးကြီးမည် စုံးလှ၍ ထူးရာလောကဲသာ ပြတော့မည်။

ဝစနတ္ထ။ ။'ဏ-ကာရော တေဿ အတ္ထိ'တိဏော'လုပ်။ တေဿ၊ ထိုပစ္စည်း အား။ဏ-ကာရော၊အနုဗန် ဏ-အက္ခရာသည်။ အတ္ထိ၏။-ပေး ။အနုဗန်ကား ဝုဒ္ဓိ အကျိုးငှာတည်း။ ဏ-အနုဗန်ပစ္စည်းနှင့်နေလျှင် ရွှေ၌ သို့မဟုတ်-အစ၌ ဝုဒ္ဓိ ရောက်ရမည်။ ဝုဒ္ဓိပြုရ, ထားရမည်–ဟူလို့။ ။အနုဗန္ဓိယတေ ပလပီယတေ.တံ အနုဗန္ဓော'လုပ်။ အနုဗန္ဓိယတေ ပလပီယတေ၊အနက်ကား မရှိ၊ ရွတ်ရုံသာရွတ်ဆို ရုံ၏-ပေး။ ။ပစ္စည်းနှင့်အမြဲ ယှဉ်တွဲ၍ကား တည်ခြင်းမရှိဘဲ၊ဝုဒ္ဓိ-ပြုခြင်းစသော တစ်စုံတစ်ခုအကြောင်းကိုသိစေလို၍ အပိုယှဉ်ဆဲ့ထားသော ဏ်-စသော ဝဏ္ဏကို အနုဗန်ဆိုသည်။ ။'ပစ္စယေသု အဋ္ဌာန သဘာဝါ ယဿ ကဿစိ ကိစ္စဿ သည္ဘ ပနတ္ထိ ပယုတ္တာ ဝဏ္ဏာ အနုဗန္ဓာ နာမ ဘဝန္တိ'ဗာ-ဋီ။ ။'ပဋိစ္စ တေသ္မာ-အတ္ထော တေီ.တိ ပစ္စယော'။ တေသ္မာ ထို ဏ-စသည်မှ။ ဝါ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ စဲ့မှီ၍။ အတ္ထော၊ အပစ္စ-စသော အနက်သည်။ တေီ၊ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။-ပေး ။တစ်နည်း၊ 'ပတိယန္တိ အနေန အတ္ထာဟိ-ပစ္စယော။ အနေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထာ၊ တို့ကို။ ပတိယန္တိ၊ သိအပ်ကုန်၏။-ပေး။ ။တစ်နည်း၊ 'ပကတိတော ပရံ တေီ.တိ ပစ္စယော' ပကတိ

http://www.dhammadownload.com

ပုဒ်မှနောက်၌ သက်ရ၍ ပစ္စယဲ့ ဆိုသည်။ ။တစ်နည်း၊ ပစ္စယ-သဒ္ဒါ ဥပကာရက အနက်ဟော်တည်း။ တစ်ပါးသောအရာများ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်ကို ဥပကာရက ဆိုသည်။ ဤ၌ နာမ်ပုဒ်တို့၏ အတ္ထဝိသေသကို ထွန်းပြဖို့ရာ ကျေးဇူးပြုတတ်သော သဒ္ဒါကို ပစ္စယ ဆိုသည်-ဟုမှတ်။ ၊'ပစ္စယော နာမ အညဿ ဥပကာရကော၊ ဣဟ ပန နာမဿ အတ္ထ-ဝိသေသံ ဇောတေတုံ ဥပကာရကော သဒ္ဒေါ.တိ ဝေဒိတဗ္ဗော'၊ ဗာ-ဋီ။ ။'ဏ ဧ ပစ္စယော ဏ-ပစ္စယော၊ ဏော စ သော ပစ္စယော စာ.တိ ဝါ ဏ.ပ္စယော'လုပ်။

ဝသီနံ အတိသယေန ဝသီ-ဝသိဒ္ဓေါ။ ဝသီနံ၊ ဝသီဘော် ရှိသူတို့ထက်။ အတိသယေန၊ အလွန်အကဲ အားဖြင့်။ ဝသီ၊ ဝသီဘော်ရှိ၏။-ပေး။ ။'အတိသယဇိတိန္ဒြိယယုတ္တေ မုနိဘေဒေ'ဟု ဝါစ္စ.ပ္ပတိ အဆိုရှိ၍၊ ဝသီဘော် လွန်သောရသေ့ကိုယူ။ ဝသိဒ္ဓ-သဒ္ဒါနောင် ဤသုတ်ဖြင့် ဏ-ပစ္စည်းသက်လျှင် 'ဝသိဒ္ဓဿ အပစ္စံ ပုတ္တော ဝါသိဒ္ဒေါ'ဖြစ်၏။ အပစ္စံ အရ သား, သမီး, အမျိုးအနွယ် အနက်သုံးပါးကို ယူရ၍၊ အပစ္စနှင့်အနက်တူ သားဟော 'အတြဇော၊ တနယော၊ အနုဇော၊ သုနု၊ သုတော၊ ပုတ္တော' စသော ပရိယာယ်ပုဒ်။ သမီးဟော ဓီတာ.ဒုတိယာ'။ အမျိုးအနွယ်ဟော-'ကုလ-ဝံသ,ဂေါတ္တ' စသော ပုဒ်များတွင် တစ်ခုခုဖြင့် ဝိဂြိုဟ်လုပ်နိုင်၏။ ဝသိဒ္ဓဿ ပုတ္တော-ဝါသိဒ္ဒေါ။ ဝသိဒ္ဓဿ ဓီတာ-ဝါသိဒ္ဒီ၊ ဝသိဒ္ဓဿ ကုလ-ဝါသိဒ္ဓံ ပြုလေ။ 'အပစ္စ-သဒ္ဒေန ပုတ္တဓီတရောပိ ဂေါတ္တဇာပိ ဝုစ္စန္တေ၊ တသ္မာ.ယံ အပစ္စတဒ္ဓိတော နာမ'ဗာ-ဋီ။ ။ဝသိဒ္ဓဿ၊ ဝသိဘော်လွန်သော **ရသေ့**၏။ ဝ.ါ၊ **ဝ**သိဒ္ဓရ**သေ့**၏။ အပစ္စံ၊ မျိုးနွယ်အစဉ်တည်း။ ဝါသိဒ္ဒေါ၊ ဝသိဘော် လွန်သော ရ**သေ့**၏။ ဝ ါ ဝသိဒ္ဓရသေ့၏ မျိုးနွယ်အစဉ်ဖြစ်သောသား။ ဝါသိဒ္ဒီ၊ **ဝ**သိဒ္ဓရ**သေ့**၏ မျိုးနွယ်အစဉ်ဖြစ်သော သမီး။ ဝါသိဒ္ဓံ၊ ဝါသိဒ္ဓရသေ့၏ မျိုးနွယ်အစဉ်ဖြစ်သော အမျိုးပေး။ နိဿယဒ္ဓ ဆိုလွယ်ရန် သာမန်ပေးသည်။ ။သာသနိကကျမ်းဂန်တို့၌ မဇ္ဈေ ဝုဒ္ဓိနှင့် ဝါသေဋ္ဌ-ဟု ရှိ၏။

'ယော ဟိ ကော စ် မနုဿေသု၊ အ.ဒီန္နံ ဥပ္ပ-ဇ္ဇ်ဝတိ။
ဧဝံ 'ဝါသေဋ္ဌ ဇာနာဟိ။ စေဇရော သေဝ နု ပြာဟ္မဏော။''
သုတ္တနိပါတ, စ ါသေဋ္ဌသုတ်။ ။'ဘာရဒ္ဒ ါဇဿအပစ္စံ-ဘာရဒ္ဒ ါဇော၊ ဘာရဒ္ဒ ါဇီ၊ ဘာရဒ္ဒ ါဇ'လုပ်။ ဘာရဒ္ဒ ါဇဿ၊ ဘာရဒ္ဒ ါဇရသေ့၏။ ဝ ါ၊ ဒေါဏပုဏ္ဏား၏။ အပစ္စံ၊ သား-ပေး။ ။နိဿယဒ္ဓ ဆိုလွယ်ရန် သာမန်ပေးသည်။ ။'ဘာရဒ္ဒ ါဇ×ပုံ-ဘာရဒ္ဒ ါဇဿ အပစ္စံ၊ အဏ် ဂေါတ္တ.ပ္ပဝတ္တတော.မုနိဘေဒေ၊ ဒေါဏာစရိယေ' ဝါခပ္ပတိ။ ။တစ်နည်း၊ ယဇ္ဈ ဗေဒင်ကျမ်းပြု အနွယ်အဆက်ဖြစ်သော ရသေ့အထူးကို ဘာရဒ္ဒ ါဇဆိုသည်။ ။'ဘာရဒ္ဒ ါဇီပုတ္တော၊ တဿ ပုတ္တော, စသော် စ ယဇ္ဈ ဝေဒဿ ဝံသဒ္ဒေါ ဤတိ သေဒေါ' လည်းကောင်း။

'ဂေါတမဿ အပစ္စံ-ဂေါတမော၊ ဂေါတမီ၊ ဂေါတမံ'လုပ်။ ဂေါတမဿ၊ ဂေါတမ ရသေ့၏။ အပစ္စံ၊ သား-ပေး။ ။'ဂေါတမ-ပုံ-ဗြဟ္မုနော ပုတ္တော, သ.

http://www.dhammadownload.com

နာမချာတေ မုနိဘေဒေ' ထောမနိဓိ။ ။တစ်နည်း၊ ဂေါတမော၊ ဂေါတမအန္ဒယ် ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား။ ။'အာဒိစ္စ ဗန္ဓု။တဲ့ အာဒိစ္စော ဝုစ္စတိ သူရိယော၊ သော ဂေါတမော ဂေါတ္တေန၊ ဘဂဝါပိ ဂေါတမော ဂေါတ္တေန၊ ဘဂဝါ သူရိယဿ ဂေါတ္တ ဉာတကော, ဂေါတ ဗန္ဓု၊ တသ္မာ ဗုဒ္ဓေါ အာဒိစ္စ ဗန္ဓု။တိ' စူဠနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်။

'ဝသုဒေဝဿ အပစ္စံ- ဝါသုဒေဝေါ၊ ဝါသုဒေဝီ၊ ဝါသုဒေဝံ' ဝါသုဒေဝေါ၊ ဇမ္မု။ဒီဝ်ကျန်းလုံးကို အစိုးရသော ဝါသုဒေဝမင်း။ ထိုမင်းသည် ဒေဝ ဂဗ္ဘာမင်းသမီး၏ သားတော် တကျိပ်တို့တွင် အကြီးဆုံးတည်း။ (ထင်းမင်းတို့ကို ဒသ ဘာတိက-ဟူသည်လည်းခေါ်၏။ ထိုမင်းကား အန္ဓကအန္ဒယ်, ဝိဏှအန္ဒယ် (အန္ဓက ဂေါတ္တ၊ ဝိဏှဂေါတ္တ) တို့တည်း။ ထိုမင်း၏ မယ်တော် ဒေဝဂဗ္ဘာ မင်းသမီး၏ အထိန်းတော်ကား နန္ဒိဂေါပါတည်း။ ထို၏ လင်ယောကျ်ားကား အန္ဓက ဝိဏှ-မည်သော ကျွန်တည်း။ ထိုမင်းညီနောင်တကျိပ်ကို အန္ဓက ဝိဏှ, စောင့်ရှောက် ကျွေးမွေးရသည့်အတွက် (အန္ဓက ဝိဏှ ပုတ္တာ ဒသ ဘာတိကာ) ယင်းညီနောင် တကျိပ်ကား အန္ဓက ဝိဏှ-ဟု ဇမ္မု။ဒီပ်ကျန်းအပြင်တွင် ထင်ရှား ကျော်ကြား လေသည်။ ထို့ကြောင့် တိ သနိပါတ်, ကုမ္ဘဇာတ်၌။-

'ယံ ဝေ ပိဝိတ္ဝာ အန္ဓက ဝိဏှ-ပုတ္တာ၊ သမုဒ္ဒတိရေ ပရိစာရယန္တာ။
ဥပက္ကမုံ မုသလေဟိ အညမညံ တဿာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘ-မိမံ ကိဏာဒ။'

ဟူ၏။ ထင်းအဋ္ဌကထာ၌လည်း။ ။'အန္ဓက ဝိဏှပုတ္တာတိ ဒသ ဘာတိက ရာဇာနော။ ဥပက္ကမု-န္တိ ပဟရိ'သု'ဟု ဖွင့်သည်။ သက္ကတ ထောမနိဓိ၌လည်း။ ။'ဝါသုဒေဝ×ပုံ-ဝသုဒေဝဿ အပစ္စံ, အဏ်၊ ဝိဏှာ'။ ။ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုအန္ဓက ဝိဏှ၏သား မြေး, စဉ်ဆက်ကို အန္ဓက ဂေါတ္တ, ဝိဏှဂေါတ္တ ဆိုသည်။ 'ဝိဏှဿ အပစ္စံ-ဝိဏှိ'လုပ်။ ဒဂ္ဓဿ အပစ္စံ-ဒဂ္ဓိကဲ့သို့ ဏိ-ပစ္စည်းသက်။ သို့အာ့ကြ် ဝါသုဒေဝ မင်းကိုလည်း' ဝိဏှိ-ဟု ဆိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် သိရ် ဘာဂကျမ်း၌။ ။'ဒ္ဒါပရ-ယုဂဿ.န္တေ ဝိဏှိဂေါတ္တေ ဝိဏှု အဝ.တရတိ'ဟု ဆို၏။

ဗလဒေဝဿ အပစ္စံ-ဗာလဒေဝေါ၊ ဗာလဒေဝီ။ဗာလဒေဝံ'လုပ်။ ဗလဒေဝဿ၊ ဗလဒေဝမင်း၏။ အပစ္စံ၊ သား ပေး။ ပါင်းဗလဒေဝမင်းကား-ဝါသုဒေဝမင်း၏ ညီတော်ပင်။ ။'မဟာကံသဿ ဓီတုယာ ဒေဝဂဗ္ဘာယ ကုစ္ဆိယံ ဥပ္ပန္နာ အဠန ဒေဝီ, ဝါသုဒေဝေါ, ဗလဒေဝေါ, စန္ဒဒေဝေါ, သူရိယဒေဝေါ, အဂ်ိဒေဝေါ, ဝရုဏဒေဝေါ, အဇ္ဇုနော, ပဇ္ဇုနော, ဃဋပဏ်ိတော, အကံ်ရော စာ.တိ ဝါသု ဒေဝါ.ဒယော ဒသ ဘာတိကာ.တိ ဧကာဒသ ခတ္တိယာ အဟေသုံ' ပေတ ဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ, အကံ်ရပေတ ဝတ္ထုအဖွင့်။ ။ဝိဿာ မိတ္တဿ အပစ္စံ-ဝေဿာဒိတ္တော၊

http://www.dhammadownload.com

ဝေဿာမိတ္ထီ၊ ဝေဿာဒိတ္တံ လုပ်။ ဝိဿာမိတ္တ-ရသ္မေ၏သား-ပေး။ ဤဝိဿာမိတ္တ ရသ္မေကား ဗေဒင်ကျမ်းပြုရသေ့တကျိပ်တို့တွင် တစ်ယောက်အပါအဝင်တည်း။-

"အဋ္ဌကော, ဝါမကော, ဝါ၊ ဒေဝေါ စ.ဂီရသော, ဘဂု။
ယမ.ဒဂ္ဂိ, စ ဝါသိဋ္ဌော၊ ဘာရဒ္ဝါဇော, စ ကဿပေါ။
ဝိဿာမိတ္တော.တိ မန္တာနံ၊ ကတ္တာရော ဣသယော ဣမေ။"
ဗေဒင်ကျမ်းပြု ရသေ့တကျိပ် သရုပ်။

မှာထားချက်။ ။ဤ တဒ္ဓိတ်ရုပ်တုက်ရာဌ်လည်း ဝါကျရုပ်ကို လုပ်၍ နေက ခရီးကြန့်ကြာရုံသာရှိမည်။ သဒ္ဒါမဏ်ဘဲ ပိုမိုလာသော နောက်ဆက်စကားလုံးစုကို ပစ္စည်းက ဟောသော အနက်ဟုမှတ်။ ဥပမာ- 'ဝါသိဋ္ဌော၊ ဝသိဋ္ဌ မည်သော သူ၏သား' ဟူရာဌ် ဝသိဋ္ဌ-မည်သောသူ၏ကား ဝသိဋ္ဌ-သဒ္ဒါအနက်။ သား-ကား သဒ္ဒါမပါ ပိုမိုလာသောအနက်ဖြစ်၍ ဝသိဋ္ဌပုဒ်နှင့် ကပ်တွယ်၍နေသော ဏ်-အနုဗန်ရှိသော အ-ပစ္စည်းအနက်တည်း။ ဝါကျလုပ်မူ၊ ရှေးဦးစွာ ဝသိဋ္ဌ×အ-ဟု ဉာဏ်ဖြင့် ခဲ့ထား၊ ဝသိဋ္ဌနှင့် အ-ပစ္စည်းသည် ဟောအပ်သော သား-ဟူသော အနက်ကိုပြတတ်သော အပစ္စ-ဟူသော ပုဒ်တစ်ပါးကို အဌားကိုယ်စားလှယ်ပြု၍ 'ဝသိဋ္ဌ×အပစ္စ' ဟု ဝါကျလုပ်ရသည်။ 'အာယသော့၊ သ်၏ အထူးဖြစ်သော။ ကုဋ္ဌရော၊ ဓား-မ' ဟူရာဌ် သ်၏ကား အယ.၏အနက်။ အထူးကား သဒ္ဒါမပါ ပိုမိုလာသော အနက်ဖြစ်၍ အယ-ပုဒ်နောင်သက်သော ဏ် အနုဗန်ရှိသော အ-ပစ္စည်း၏အနက်တည်း။ ဝါကျလုပ်မူ၊ အယ×အ-ဟု ခဲ့ထား၊ အယ-နှင့် အ-ပစ္စည်းသည် ဟောအပ်သော အထူးဟူသော အနက်ကို ဟောပြတတ်သော ဝိကာရ-ဟူသော ပုဒ်တပါးကို အဌားကိုယ်စားလှယ်ပြု၍ 'အယသော×ဝိကာရော'ဟု ဝါကျလုပ်ရသည်။ 'သောကရ၊ ဝက်သား'ဟူရာဌ် ဝက်-ကား သူကရ-သဒ္ဒါ၏အနက်၊ အသား-ကား သဒ္ဒါမပါ၊ ပိုမိုလာသော အနက်ဖြစ်၍ သူကရ-ပုဒ်နောင် သက်သော ဏ်-အနုဗန်ရှိသော အ-ပစ္စည်းအနက်တည်း။ ဝါကျလုပ်မှ။ သူကရ×အ-ဟု ခဲ့ထား၊ သူကရနှင့် ဥစ္စာဖြစ်သော အသား-ဟူသောအနက်ကို ဟောပြတတ်သော ဣဒံမံသံ-ဟူသော ပုဒ်တစ်ပါးကို အဌားကိုယ်စားလှယ်ပြု၍ 'သူကရဿ×ဣဒံမံသံ'-ဟု ဝါကျလုပ်ရသည်။ ဤနည်းတူ တဒ္ဓိတ် ဟူသမျှဌ် သိ။ ။သည်ာ 'ပရိဘာသာ' သုတ်များကိုလည်း အသုံးမပြုနှင့်တော့။ 'ဏာ.ဒိ.ပစ္စယာန.မေတံ အဓိဝစနံ' ဟူသည်နှင့်အညီ ဏ-စသော ပစ္စည်းများကို ပရဝမညာ ပယောဂေသုတ် ဖြင့် တဒ္ဓိတ်အမည်မှည့်ရသည်။ ထိုအမည်ကိုလည်း 'ဝိစ်ဘြာ ဟ် တဒ္ဓိတ.ဝုတ္တိ'အဆိုရှိ၍ ပုံစံဟူသမျှတို့ဌ် ပစ္စယတ္ထ ဝါစက နောက်ဆက်-ပုဒ်ကိုရှု၍ မှည့်ရမည်။ ပုံကား- ဝသိဋ္ဌ×အပစ္စ-ဌ်၊ နောက်ဌ် အပစ္စ-ပုဒ်ရှိ၍ ဏ-ပစ္စည်းကို အပစ္စ တဒ္ဓိတ်၊ အယသော×ဝိကာရော-ဌ်၊ နောက်က ဝိကာရပုဒ်ရှိ၍ ဝိကာရတဒ္ဓိတ်။ သူကရဿ×ဣဒံ-ဌ် နောက်က ဣဒံ-ပုဒ်ရှိ၍ ဣဒံ-တဒ္ဓိတ်-မှည့်ရမည်။ ဤနည်းတူ အရာတိုင်းမှာသိ။ ။

http://www.dhammadownload.com

'အ-ယုဝဏ္ဏာနဗ္ဗာ,ယော ဝုဒ္ဓိ' အဆိုရှိသောကြောင့် အ,ဏ္ဏ,ဥတို့ကို အာ,ဧ,ဩ ဝုဒ္ဓိပြုရသည်-တု စိတ်ကသာ နှလုံးသွင်း။ 'ဓာတု လိင်္ဂေဟိ ပရာ ပစ္စယာ၊ ဆဋ္ဌန္တော လိင်္ဂမှာ'စသည် အဆိုရှိသော်လည်း ဝန်ဆောင် ယောကျ်ား ဆိုင်းထမ်း သမားသည် ချေ-နောက်ဆွဲထားသော ဝန်ကို အလယ်မှနေ၍ ထမ်းဆောင်သကဲ့သို့ ကျေးဇူးကြီးလေပြီးသော ချေဝါစက ဝိဘတ် နောက်ဝါစက ပုဒ်တို့၏အနက်ကို အမှေခံနည်းအားဖြင့် ပစ္စည်းက ဟောနိုင်သည်ကို ထင်ရှားသိသာဖို့ရန် နှစ်ပုဒ်တို့၏အလယ် ဏ်-ပစ္စည်းသက်ဟု ဆိုရသည်။ သို့အတွက် ကစ္စာယနဘေဒ၌-

"သိင်္ကာယ ဓာရိတော ဘာရော၊ ယထာ ကာဇေန ဓာရိတော။
ဒ္ဝိန္နေ,ဝံ-ဝစနတ္ထာယ၊ ဝါက္ယ မဇ္ဈေ ဘဝန္တိ တေ။"

ဟု ဆို၏။ သိင်္ကာယ၊ ဆိုင်းဖြင့်။ ဓာရိတော၊ ထမ်းဆောင်အပ်သော။ ဘာရော၊ ဝန်ကို။ ကာဇေန၊ ထမ်းပိုးဖြင့်။ ဓာရိတော ယထာ၊ အလယ်က, ထမ်းဆောင်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဒ္ဝိန္နံ၊ ချွေသမ္မာန့်, နောက် ကရိဏ်း-စသော အနက်နှစ်ပါးတို့ကို။ ဝစနတ္ထာယ၊ ဟောနိုင်ဖို့ရာ။ ဝါက္ယ မဇ္ဈေ၊ ဝဿိဋ္ဌဿ×အပစ္စံ, စသော ဝါက္ယ၏အလယ်၌။ တေ၊ ထို့ဏ-စသော ပစ္စည်းတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဆောင်ပုဒ်-"တဒ္ဓိတ် ပစ္စယ၊ သက်ရာပြု၊ နယ ဆိုင်းထမ်းပုံ။
နောက်ပခာန၊ ပုဒ်အရ၊ မည့်ကြ-တဒ္ဓိတ်ကုန်။
တဒ္ဓိတ်ဖြစ်ဖုယ်၊ နည်းသွယ်သွယ်၊ ဉာဏ်ချယ် သုံးမကုန်။"

ဝုတ္တထ္ထာန-မပ္ပဒယာဝေါ—အဆိုရှိသောကြောင့် ဝါက္ယအလိုင်ဂါ ယှဉ်အပ်, ထည့် သက်အပ်သော နောက်ဆက်ပုဒ် ဝိဘတ်ဟူသမျှသည် ဝါက္ယပြီး၍ တဒ္ဓိတ်, အမည်မှည့်ရလျှင်ပင် ဟောအပ်ပြီးသော အနက်ရှိသည်မည်ရကား မယှဉ်, မထား၍၊ သို့အတွက် ပါတိပဒိကပုဒ်မျှသာ အကြွင်းကား၍ အားလုံးချေပစ်ရသည်ဟု မှတ်။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဝါသိဋ္ဌော-ဝဿိဋ္ဌဿ×အပစ္စံ-တည်း။ဝဿိဋ္ဌဿ၊ဝဿိဋ္ဌမည်သော သူ၏။ အပစ္စံ၊ သားတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ဤအနက်၌။ ဝါဏာ-ပစ္စေ-ဏ်သုတ်ဖြင့် အပစ္စ-အနက်၌ နှစ်ပုဒ်တို့၏အလယ်၌။ ဏ-ပစ္စည်းသက်။ (ဝဿိဋ္ဌဿ×ဏ×အပစ္စံ)။ တေသံ ဝိဏတ္တိယော လောပေါ စ-သုတ်၌ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် တဒ္ဓိတ်၏ သ-ဝိဘတ်, ဿ-အာဂုံ, သိ-ဝိဘတ်, အပစ္စပုဒ်တို့ကိုချေ။ (ဝိသိဋ္ဌ×ဏ) တေသံ ဏော လောပံ-သုတ်ဖြင့် အနုဗန် ဏ-ကိုချေ၊ (ဝိသိဋ္ဌ×ိ) ပကတိ စဿ သရန္တဿ-သုတ်၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့် သရ-အဆုံးရှိသော ဝသိဋ္ဌ×အ-ကို။ ဝသိဋ္ဌ×အ-ဟု ပကတိပြု။ ဝုဒ္ဓါဒိ သရဿ ဝါ သံယောဂန္တဿ သဏော စ-သုတ်ဖြင့် ဏ အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့် အစ သရ အ-ကို အာ-ဝုဒ္ဓိပြု။ (ဝါသိဋ္ဌ×ိ) သရလောပေါ မာဒေသ=သုတ်ဖြင့် အ-ပစ္စည်းကြောင့် ဋ္ဌ-၏မြီရာ အ-ကိုချေ၊ ဋ္ဌ×အ-သို့ကပ်။ (ဝါပိဋ္ဌ) တဒ္ဓိတ=နာမ်ငဲ့၊

http://www.dhammadownload.com

၃၄၅–**ဏာယန ဏာန ဝစ္ဆာ.ဒီတော။** ။အပစ္စေ၊ အပစ္စအနက်၌။ ဝစ္ဆာ.ဒီတော၊ ဝစ်ဆ်-အစရှိသော သဒ္ဒါမှ။ ပရ၊ နောက်၌။ ဏာယန-ဏာန၊ ဏာယန-ပစ္စည်း,ဏာန-ပစ္စည်းတို့သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။တဿ၊ထို့သူ၏။အပစ်စ်၊ သားတည်း။ ဣစ္စေ တသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤအနက်၌။ ဝစ္ဆာ.ဒီတော၊ ဝစ္ဆ-အစရှိသော။ တသ္မာ ဂေါတ္တ-ဂဏတော၊ ထိုဂေါတ္တ-သဒ္ဒါအပေါင်းမှ။ပရေ၊၌။ဏာယန-ဏာန-ပ္ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝစ္ဆဿ၊ ဝစ္ဆအမည်ရှိသောသူ၏။ အပစ်စ်၊သားတည်း။ ဝစ္ဆာယနော၊ ဝစ္ဆအမည်ရှိသောသူ၏သား။ ဝါ၊ကား။ဝစ္ဆဿ၊ ၏။ အပစ်စ်၊ သား။ ဝစ္ဆဿ၊ ၏။ အပစ်စ်၊ သမီးတည်း။ ဝစ္ဆာယနီ၊ဝစ္ဆာနီ၊ သမီး။ဝစ္ဆ-ဿ၊ ၏။အပစ်စ်၊ အမျိုးတည်း။ဝစ္ဆာယနံ၊ ဂစ္ဆာနံ၊ အမျိုး။ သကဋဿ၊ သကဋအမည်ရှိသောသူ၏။ အပစ်စ်၊သားတည်း။သာကဋာယနော၊ သာကဋာနော၊ သကဋ-အမည်ရှိသောသူ၏သား။(ဗျာကရဏ်းကျမ်းပြု သာကဋ-မည်သော ရသေ့လည်းဟူ)။ ။

သိ-သက်၊ သြ-ပြု၊ ချေ ကပ် ပြီး၏။ ။(တဒ္ဓိတ်ရပ် ဆိုရိုး၊ နောက်နောက်ကိုလည်း ကျိုနည်းတူ ဆိုတွက်)။ ။ဝါ-ရပ်။ ဝ သိဋ္ဌဿ×အပစ်စ်-ကို ဝသိဋ္ဌဿ×အပစ်စ်-တည်၊ ဝါဏာပစ္စေ, ကျိသုတ်ဖြင့် အပစ်စ်အနက်၌ နှစ်ပုဒ်တို့၏အလယ်၌ ဏ-ပစ္စည်းသက် သင့်ငြားသော်လည်း ဝါ-သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မသက်ရ၊ ပြီး၏။ ။ဝါသိဋ္ဌိ-ရှေးနည်းတူတွက်။ (ဝါသိဋ္ဌ-ရှိစေ), ဏဝ ဏိက ဏေယျ ကန္တ,ဟိ, သုတ်ဖြင့် ဏ.ပ္ပစ္စယန္တ ဝါသိဋ္ဌ သဒ္ဒါမှ နောက်၌ ကျိ-ပစ္စည်းသက် (ဝါသိဋ္ဌ×-) ချေ၊ ကပ်၊ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ ချေ၊ ပြီး၏။ ။ဝါသိဋ္ဌိ-နည်းတူ။ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ အံ-ပြု၊ ချေ၊ ကပ်-စီရင်။ ။ဘဒ္ဒါရဋ္ဌါဧော၊ ဘဒ္ဒါရဋ္ဌါဇီ၊ ဘဒ္ဒါရဋ္ဌါဇံ။ ဘဒ္ဒါရဋ္ဌါဧဿ×အပစ်စ်။ ဂေါတမော၊ ဂေါတမီ၊ ဂေါတမံ။ ဂေါတမဿ×အပစ်စ်၊ ရှေးနည်းတူတွက်။ ဝုဒ္ဓါ.ဒိသရဿ ဝါ=အစ သရ အာ,သြ-ကို အာ-ဝုဒ္ဓိ သြ-ဝုဒ္ဓိပြု (ကျိသုတ်က ပဇ္ဈုန္နကတိကနည်း စီရင်သောသုတ်ဖြစ်၍၊ ပင်ကို ဝုဒ္ဓိ အာ, သြ, ကိုပင်၊ ဝုဒ္ဓိ ထပ်ပြုရသည်။ ။ပဇ္ဈုန္နဂတိက-နည်းဟူသည် မိုးသည် ရွာပြီးအရပ်ကို ထပ်၍ ရွာပြန်သလို၊ ပြီးပြီးကိုပင် ထပ်၍ စီရင်ပြန်သည်ကို ဆိုသည် ။ ။ဝါသုဒေဝေါ၊ ဝါသုဒေဝီ၊ ဝါသုဒေဝံ။ ဝသုဒေဝဿ×အပစ်စ်။ ဗာလဒေဝေါ ဗာလဒေဝီ၊ ဗလဒေဝံ။ ဗလဒေဝဿ×အပစ်စ်။ ဝေဿဝမိတ္တော၊ ဝေဿာမိတ္တီ၊ ဝေဿာမိတ္တံ။ဝိဿာမိတ္တဿ×အပစ်စ်-နည်းတူ။

၃၄၅–**ဒ္ဒိပဒ, ဝိဓိသုတ်။** ။ဏာယန-ဏာနာ ဆိုအပ်လျက်၊ အ-ဝိဘတ္တိက နိဒ္ဒေသအားဖြင့် ဏာယန ဏာနဆိုသည်။တနည်း၊ အာ-ကို အ-ရဿပြုထားသည်။ သီဟဠကွရာရေး ကစ္စည်း, ဗာတို့၌ကား 'ဏာယန-ဏာနာ'ဟူ၍ပင် ဒီဃနှင့်ရှိ၏။ 'ဏာယနော စ ဏာဒေနော စ ဏာယန-ဏာနာ'လုပ်။ ။'ဝစ္ဆော အာဒိ ယဿ သော.တိ ဝစ္ဆာဒိ'လုပ်။ ။အာဒိ-သဒ္ဒါ ပကာရအနက်ရှိ၍ ဝစ္ဆနှင့် ဂေါတ္တ-သဒ္ဒါခြင်းတူသော သကဋ, ကဏ္ဏ, အဂ္ဂိဝေဿ,စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူလေ ဟု

http://www.dhammadownload.com

'ဗျာကရဏ ကာရကေ မုနိဘေဒေ'ထောမနီဓိ)။ ဝါ၊ကား။ သကဋသ၊၏။ အပစ္ခံ၊ သား။ သာကဋာယနီ၊ သာကဋာနီ၊ သမီး။ သာကဋာယနံ၊ သာကဋာနံ၊ အမျိုး။ ဧဝံ၊ဤအတူ။ ကဏ္ဍာယနော၊ ကဏ္ဍာနော၊ ကဏ္ဍ အမည်ရှိသောသူ၏သား။ ဝါ၊ကား။ ကဏ္ဍသ၊ ၏။ အပစ္ခံ၊ သား။ ကဏ္ဍာယနီ၊ ကဏ္ဍာနီ၊ သမီး။ ကဏ္ဍာယနံ၊ ကဏ္ဍာနံ၊ အမျိုး။ အဂ္ဂိဝေဿာယနော၊ အဂ္ဂိဝေဿာနော၊ အဂ္ဂိဝေဿ အမည်ရှိသောသူ၏သား။ အဂ္ဂိဝေဿာယနီ၊ အဂ္ဂိဝေဿာနီ၊ သမီး။ အဂ္ဂိဝေဿာယနံ၊ အဂ္ဂိဝေဿာနံ၊ အမျိုး။ ဂစ္ဆာယနော၊ ဂစ္ဆာနော၊ ဂစ္ဆ အမည်ရှိသောသူ၏သား။ ဂစ္ဆာယနီ၊ ဂစ္ဆာနီ၊သမီး။ ဂစ္ဆာယနံ၊ ဂစ္ဆာနံ၊ အမျိုး။ ကပ္ပါယနော၊ ကပ္ပါဓနော၊ ကပ္ပအမည်ရှိသော သူ၏သား။ ကပ္ပါယနီ၊ ကပ္ပါယနီ၊ သမီး၊ ကပ္ပါယံနံ၊ ကပ္ပါနံ၊ အမျိုး။ မောဂ္ဂလ္လာယနော၊ မောဂ္ဂလ္လာနော၊ မောဂ္ဂလ္လာန် အမည်ရှိသောသူ၏သား။ မောဂ္ဂလ္လာယနီ၊ မောဂ္ဂလ္လာနီ၊ သမီး။ မောဂ္ဂလ္လာယနံ၊ မောဂ္ဂလ္လာနံ၊ အမျိုး။ မုဇ္ဇာယနော၊ မုဇ္ဇာနော၊ မုဇ္ဇ အမည်ရှိသော သူ၏ သား။ မုဇ္ဇာယနီ၊ မုဇ္ဇာနီ၊ သမီး။ မုဇ္ဇာယနံ၊ မုဇ္ဇာနံ၊ အမျိုး။ သံဃာယနော၊ သံဃာနော၊ သံဃ အမည်ရှိသောသူ၏ သား။ သံဃာယနီ၊သံဃာနီ၊သမီး။ သံဃာယနံ၊သံဃာနံ၊ အမျိုး။ လောမာယနော၊ လောမာနော၊ လောမ အမည်ရှိသောသူ၏သား။ လောမာယနီ၊ လောမာနီ၊ သမီး။

ပြလိုရှိ'ဂေါတ္တ ဂဏတော'ဟူသော ပက္ခိပန ဝုတ္တိကိုမိန့်သည်။ ဤ၌ ဂေါတ္တ-သဒ္ဒါသည် မြေး,မြစ်-စသော အနှယ်အဆက်ကိုဟော၏။ ။'ဂေါတ္တ ပပုတ္တာ,ဒျ,ပုတ္တစ္ဆ ဝံသေ'ထောမနီဓိ။ ။အပစ္စ-သဒ္ဒါသည်လည်း ဥပစာအားဖြင့် မြေး,မြစ်-စသော အမျိုးအနှယ်ကိုဟော၏။ပါနိဏီ-၌။'အပစ္စံ ပ-ပုတ္တ,ပုဘူတိ ဂေါတ္တံ', ၄-၁-၁၆ ၂၊ ဟု သညာသုတ်တည်သည်။ 'အပစ္စံ၊အပစ္စအဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်သော။ ပ-ပုတ္တပုဘူတိ၊ မြေး,မြစ် စသောအနှယ်သည်။ ဂေါတ္တံ၊ ဂေါတ္တ-မည်၏'—ပေး။ ။'အပစ္စတ္တေန ဝိဝက္ခိတံ ပ ပုတ္တာ, ဒိ ဂေါ္ဘ သည်၊ ဘဝတိ သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ။ ။'ပ-ပုတ္တ,ပဘူတိ ယဒ,ပစ္စံ,တံဂေါတ္တသည် ဘဝတိ၊ သမ္ဗန္ဓီ ဝစနတ္တာ အပစ္စ,သဒ္ဒဿ တဒ,မေကွာယ ပ-ပုတ္တ,ပုဘူတိ ဂေါတ္တ သည် ဝိဓိယေဘေ၊ ဝဂ္ဂဿ အပစ္စံ ပ-ပုတ္တ ပုဘူတိ-ဂဂ္ဂေါ' ကာသိကာ။ ။'ပုတ္တဿ ပုတ္တော-ပ-ပုတ္တော' မြေး။ ။ဗာ-၌'အပစ္စံ ပ-ပုတ္တ,ပုဘူတိ ဂေါတ္တံ'ဟု ဆို၏။ 'တဿ ပရိယာယေန,တ္တ ပက္ခော ဂ္ဟဟာ,ဂတော၊ အပစ္စံ ပ-ပုတ္တ,ပုဘူတိ ဂေါတ္တ-နှင့် အပစ္စ-သဒ္ဒဿ,ပစာရတ္တော ပုတ္တော၊ ပုတ္တဿ ပုတ္တော ပ-ပုတ္တော၊ ပ-ပုတ္တာ,ဒိ ဂေါတ္တး၌ အပစ္စ နာမေန ဥပစာရ,တ္တ,နယေန ဝုတ္တော' ဗာ-၌။

'ဝစ္ဆတိ အာသတိ,တိ။ ။ဝစ္ဆော'လုပ်၊ ဝစ္ဆ×ပရိဘာသန တစ္ဆေနေသု-ဓာတ်နက်။ အနှယ်ကို စထုင် တည်ထောင်ပြုလုပ်သူ။ အနှယ်၏ အဦးအစ,ပဘဝ ဖြစ်သူ ဝစ္ဆရသေ့ကိုကောက်ယူ။ ဤအတူ နောက်နောက် သကဋ,ကဏ္ဍ,စသည်ကိုလည်း

http://www.dhammadownload.com

လောမာယံနံ၊ လောမာနံ၊ အမျိုး။ သာကမာယနေ၊ သာကမာနော၊ သကမ အမည်ရှိသောသူ၏ သား။ သာကမာယနီ၊ သာကမာနီ၊ သမီး။ သာကမာယနံ၊ သာကမာနံ၊ အမျိုး။ နာရာယနော၊ နာရာနော၊ နရ အမည်ရှိသောသူ၏ သား။ နာရာယနီ၊နာရာနီ၊သမီး။ နာရာယနံ၊နာရာနံ၊အမျိုး။ စောရာယနော၊စောရာနော၊ စောရ အမည်ရှိသောသူ၏ သား။ စောရာယနီ၊ စောရာနီ၊ သမီး။ စောရာယနံ၊ စောရာနံ၊အမျိုး။ အာဝသာလာယနော၊ အာဝသာလာနော၊ အာဝသာလ အမည်ရှိသောသူ၏သား။ အာဝသာလာယနီ၊အာဝသာလာနီ သမီး။ အာဝသာလာယနံ၊ အာဝသာလာနံ၊ အမျိုး။ ဒွေပါယနော၊ ဒွေပါနော၊ ဒွိပ-အမည်ရှိသော သူ၏ သား။ ဒွိပါယနီ၊ ဒွိပါနီ၊သမီး။ ဒွိပါယနံ၊ဒွိပါနံ၊အမျိုး။ ကုဇ္ဇာယနော ကုဇ္ဇာနော၊ ကုဇ္ဇ-အမည်ရှိသောသူ၏သား။ ကုဇ္ဇာယနီ၊ ကုဇ္ဇာနီ၊ သမီး။ ကုဇ္ဇာယနံ၊ ကုဇ္ဇာနံ၊ အမျိုး။ ကစ္စာယနော၊ ကစ္စနော၊ ကစ္စည်း အမည်ရှိသောသူ၏ သား။ (ကစ္စည်း မည်သောသူ၏သား။ မမ္မသတ်ကျမ်းဆရာ။ ဝါ၊ ဝါတ္ထိက-ဗျာကရဏ်းကျမ်းပြု ဝရရုစိဆရာ။ ။'ကစ္စာယန-ကစ္စဿ အပစ္စံ မုနိဘေဒေ၊ သ စ မမ္မ-သတ္ထကတ္တာ ဝရရုစိနာမ ဗျာကရဏ ဝါတ္တိက ကတ္တာ စ' ထောမနိဓိ)။ ကစ္စာယနီ၊ ကစ္စာနီ၊ သမီး။ ကစ္စာယနံ၊ ကစ္စာနံ၊ အမျိုး။

သိလေ။ ။'ဂေါတ္တံ-ပဝတ္တကေ မုနိဘေဒေ' ထောမနိဓိ။ ။'ဂေါတ္တာဒိဘူတာ ဧဝ၊ပ-ပုတ္တာ-ဒေါ ဧဝ အပစ္စေ-ဘိဓာနတော'ကာတန္တ ဝုတ္တိ။ ။'ယေ သညာ ကာရိတ္တေန ပသိဒ္ဓါ ဂဂ္ဂါ-ဒိနာမာ ကေစိ အာဒိ ပုရိသာ ယဒ-ပ္ပစ္စ-သန္တာ-နန္တေ-ပါတိနော ပုမာနော ဂဂ္ဂါ-ဒိ ဗျပဒေသ-မာသာဒ ယန္တိ၊ တေ ဂေါယာ-ဒိ ဘူတာ'ကာတန္တ-ဋီ။ ။'ဂေါတ္တာ-ဒိ ဘူတာ-တိ ဂေါတ္တံ ဝံသော၊ တဿ အာဒိ ဘူတာ သကဋ-ကဏ္ဌာဒီဟိ ဥပလက္ခတာ ဂဏတော'ဗုဒ္ဓိပ္ပသာဒနဲ-ဋီ။။ 'ဂေါတ္တာ ဒီဟိ စေ-တိ ဂေါတ္တံ ဝံသော၊ တဿာ-ဒယော သညာ ကာရိနော၊ တေသံ နာမေန ဝံသော နိဒ္ဒိသီယတိ 'သကဋ-ဂေါတ္တံ၊ကဏ္ဌာဂေါတ္တ-'န္တိ၊ တေ ဂေါတ္တာ ဒယော တေဟိ စ' မောဂ္ဂလ္လာန ပဋိကာ။ ။'ကစ္စော-တိ ကိရ တသ္မိံ ဂေါတ္တေ အာဒိပုရိသော'ရှု-ဋီ။ ။'ဝစ္ဆဿ အပစ္စံ နတ္တာ-ဝစ္ဆာယနော' လုပ်။ ။ဤကား ဝစ္ဆာဒိ အာကတိဂိုဏ်းတည်း။ ဝစ္ဆနှင့်ရှင်ပြီးတူ။ သို့မဟုတ် ဇာတ်တူ ဂေါတ္တ သဒ္ဒါစုကို သိမ်းယူရသည်-ဟူလို။ ။'အာကတိ ဂဏော-ယံ' ရှု။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဝစ္ဆာယနော-ကို ဝစ္ဆဿ×အပစ္စံ၊ တည်။ ဝစ္ဆဿ၊ ၏။ အပစ္စံ၊ တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၌။ ဏာယ်-ဏာန-ဝစ္ဆာဒိတော၊ဤသုတ်ဖြင့် အပစ္စအနက်၌ နှစ်ပုဒ်တို့၏အလယ်၌ ဏာယန-ပစ္စည်းသက်။ (ဝစ္ဆဿ×ဏာယန×အပစ္စ)တေသံ-ဝိဘတ္တိယော စ-၌၊ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် သ-ဝိဘတ်၊ သ-အာဂုံ၊ သိ-ဝိဘတ်၊အပစ္စပုဒ်တို့ကိုချေ။တေသံ ဏော=အနုဗန် ဏ်-ကိုချေ(×-ာယန)ပကတိ စဿ-၌၊စသဒ္ဒါဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

၃၄၆-**ဏေယျော ကတ္တိကာ,ဒီဟိ။** ။အပစ္စေ၊ ဥ၌ ကတ္တိကာ,ဒီဟိ၊ ကတ္တိက လျှင် အတူရှိသော ဤတို့လိင်ဟော သဒ္ဒါတို့မှ။ ပရေ၊ ဥ၌ ဏေယျော၊ ဏေယျ-ပစ္စည်း**သည်**။ ဝါ၊ ချို့ ။ ဟောတိ၊ ၏။ ။တသ၊ ထိုသူ၏။ အပစ္စံ၊ သားတည်း။ ဤစွေတသ္မိံ အတွေ့၊ ဤအနက်၌၊ ကတ္တိကာ,ဒီဟိ၊ ကတ္တိကာလျှင် အတူရှိကုန်သော။ တေဟိ ဂေါတ္တ ဂဏေဟိ၊ ထိုဂေါတ္တသဒ္ဒါအပေါင်းတို့မှ။ ပရေ၊ ဥ၌ ဏေယျ-ပစ္စယော၊ သည်။ ဝါ၊ ချို့ ။ ဟောတိ၊ ၏။ ကတ္တိကာယ၊ ကတ္တိကာ နတ်သမီး၏။ အပစ္စံ၊ သားတည်း။ ကတ္တိကေယျော၊ကတ္တိကာ နတ်သမီး၏သား။ ဝါ၊ ကား။ကတ္တိကာယ၊ ၏။ အပစ္စံ၊ သား။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဝေနတေယျော၊ ဂဠုန်မ၏သား။ ရောဟိဏေယျော၊ ရောဟိနီမည်သောမိန်းမ၏သား။ ဂင်္ဂေယျော၊ ဂင်္ဂါမည်သော မိန်းမ၏သား။ ကဒ္ဒမေယျော၊ ကဒ္ဒမာမည်သော မိန်းမ၏သား။ *နာဒေယျော၊ နဒီ-မည်သော မိန်းမ၏သား။ အာလေယျော၊ အာလီ-မည်သော မိန်းမ၏သား။ အာဟေယျော၊ အာဟီ-မည်သော မိန်းမ၏သား။ ကာမေယျော၊ ကာမီ-မည်သော

ဝစ္ဆ×အာယနကို ပကတိပြု၊ ချေ၊ ကပ်၊ (ဝစ္ဆာယန) နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ ဩ-ပြု၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝစ္ဆာနော-ဝစ္ဆဿ×အပစ္စံ၊ နှဲ့ည်းတူ။ ဏာန-ပစ္စည်းသက် သည်သာ ထူး၏။ ။ဝါ၊ ရှုပ်၊ ဝစ္ဆဿ×အပစ္စံ၊ လုယ်၏။ ။ဝစ္ဆာယနီ၊ ဝစ္ဆာနီ၊ ဝစ္ဆာယနံ၊ ဝစ္ဆာနံ-ဝစ္ဆဿ×အပစ္စံ၊ ရှေးနည်းမှီတူက်။ ။သာကဋ္ဌာ,ယနော,နော၊ သာကဋ္ဌာယနီ,နီသာကဋ္ဌာယနံ,နံ-သကဋ္ဌဿ×အပစ္စံ။ ကဏ္ဌာယနော, ကဏ္ဌာနော၊ ကဏ္ဌာယနီ,နီ၊ ကဏ္ဌာယနံ,နံ-ကဏ္ဌဿ×အပစ္စံ။ အဂ်ိဝေဿာယနော, အဂ်ိဝေဿာနော၊ အဂ်ိဝေဿာယနီ,နီ၊ အဂ်ိဝေဿာယနံ, နံ-အဂ်ိဝေဿာနဿ×အပစ္စံ။ ဂစ္ဆာယနော,နော၊ ဂစ္ဆာယနီ,နီ၊ ဂစ္ဆာယနံ,နံ-ဂစ္ဆဿ×အပစ္စံ၊ ကပ္ပါယနော, နော၊ ကပ္ပါယနီ,နီ၊ ကပ္ပါယနံ,နံ-ကပ္ပဿ×အပစ္စံ။ မောဂ္ဂလ္လာယနော,နော- ယနီ,နီ၊ ယနံ,နံ-မောဂ္ဂလ္လာယနဿ×အပစ္စံ။ မုဇ္ဇယနော,နော၊ ယနီ,နီ၊ ယနံ,နံ-မုဇ္ဇဿ×အပစ္စံ။ သံဃာယနော,နော၊ ယနီ,နီ၊ ယနံ,နံ-သံဃာယနဿ×အပစ္စံ။ လောမာယနော,နော၊ ယနီ,နီ၊ယနံ,နံ-လောမဿ×အပစ္စံ။ သာကမာယနော,နော၊ ယနီ,နီ ယနံ,နံ-သကမဿ×အပစ္စံ။ နာရာယနော,နော၊ ယနီ,နီ၊ ယနံ,နံ-နရဿ×အပစ္စံ။ စောရာယနော,နော၊ ယနီ,နီ၊ ယနံ,နံ-စောရဿ=အပစ္စံ။ အဝသာလာယနော, နော၊ ယနီ,နီ၊ ယနံ,နံ၊ အဝသာလဿ×အပစ္စံ။ ဒ္ဝေပါယနော,နော၊ ဒ္ဝေပါယနီ,နီ၊ ယနံ,နံ-ဒ္ဝိ ပဿ×အပစ္စံ။ ကုဇ္ဇာယနော,နော၊ ယနီ,နီ၊ ယနံ,နံ-ကုဇ္ဇဿ×အပစ္စံ။ ကစ္စာယနော,နော၊ ယနီ,နီ၊ ယနံ,နံ-ကစ္စဿ×အပစ္စံ။ ရှေးနည်းတူတူက်။

၃၄၆-**ဒ္ဝိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။** ။အာဒိသဒ္ဒါပကာရတ္ထာ၊ ကတ္တိကာနှင့် ဤတို့လိင်ချင်းတူသော ဝိနတာ,ကရောဟိတာ,ဂင်္ဂါကဒ္ဒမာ, စသော သဒ္ဒါစုကိုယူ။ ကတ္တိကာဒိ-အာကတိဂိုဏ်းတည်း။ ။**ကာတန္တ စသော ဗျာကရဏ်း ကျမ်းတို့၌ကား**

http://www.dhammadownload.com

မိန်းမ၏သား။ သုစိယာ၊ စင်ကြယ်သောမိန်းမ၏။ အပစ္စံ၊ သားတည်း၊ သောစေယျံ၊ စင်ကြယ်သောမိန်းမ၏သား။ သာလေယျော၊ သာလာ-မည်သော မိန်းမ၏သား။ ဗာလေယျော၊ ဗာလာ-မည်သော မိန်းမ၏သား။ (အမိုက်မ၏သား)။ မာလေယျော၊ မာလာ-မည်သော မိန်းမ၏သား။ (ဝါ၊ ပန်းသည်မ၏သား။ မာလာတေဿာ အတ္ထိတိ မာလာ၊ မာလာယ အပစ္စံ ပုတ္တော-မာလေယျော')။ ကာလေယျော၊ ကလာ-မည်သော မိန်းမ၏သား။ (ဝါ၊ အိမ်ရှင်မဝတ်,မချုတ်စုံလင်-များပုံ ယဉ်တုင်,ဂုဏ်အင်ပြည့်မြောက်, သား-တစ်ယောက်ဟု, ခေါင်းခေါက် ရေတွက် အပ်သော မိန်းမ၏သား-'ကလိတဗ္ဗာ-သခ်္ခါတဗ္ဗားတိ ကံလာ၊ ကလာယ အပစ္စံ ပုတ္တော ကာလေယျော')

အတျာဒိ အာကတိဂိုဏ်းဆို၏။ ။သက္ကတ ဗျာကရဏ်းများ၌ ဏေယျ-ပစ္စည်း စယ် ယ,ဒ္ဒေဘော်မရှိ။ ။ရူ-၌ 'ဣတ္ထိယံ ဝတ္တမာနေဟိ လိင်္ဂေဟိ ဏေယျော'ဟု ဣတ္ထိလိင်နောင် သက်ရမည်-ဟုဆို၏။ ကာတန္တ၌လည်း- ဣတ္ထိယံ အတျာ.ဒီဟိ ယေဏ် ၂-၆-၄ ဟု ဣတ္ထိလိင် အတျာ-ဒိဂိုဏ်း သဒ္ဒါနေ၁င် ယေဏ် ပစ္စည်းသက်ရမည်ဟုဆို၏။ သို့သော်လည်း ယေဘုယျသာ၊ အပွကအား‌ဖြင့် သုစိ,အန္တိ, ပဏ္ဍိ စသော ဣ-ကာရန္တ ပုဒ်များနောင်လည်း သက်နိုင်သေး၏ဟု သိစေလိုသော ကစ္စည်းဆရာသည် 'ဃမတောသ္မိ'ယံဝါ' သုတ်များလို 'ဃပေဟိ ဏေယျော'ဟု မဆိုဘဲ 'ဏေယျော ကတ္တိကာ.ဒီဟိ'ဟု ကတ္တိကသဒ္ဒါဖြင့် မှတ်၍ဆိုသတည်း။ ။ 'ဧတ္ထ ကတ္ထိကာဒီဟီ.တိ ယေဘုယျေန ဃ-ပါ၊ အညေ စ ကေစိ အန္တိ, ပဏ္ဍိ, အာဒယော၊ တေ နေ.ဝ 'ဃပေဟိ ဏေယျော'ကိ အဝတ္ဝာ ကတ္တိကာ.ဒီဟီ.တိ ဝုတ္တံ' မောဂ္ဂလ္လာန-ပဋိကာ။

ယော၁ဂဝိဘာဂ။ ။ဤသုတ်၌ ဏေယျောဟူသော ယော၁ဂဝိဘာဂဖြင့် ဟိတ အရဟတိ,အဿ,ဒီယတေ,ဇာတ, ဝသတိ-အနက်တို့၌လည်း ဏေယျ-ပစ္စည်း သက်ရ၏။ ။'ဒက္ခိန္တိ ဝေန္တိ သတ္တာ တောယာ.တိ ဒက္ခိဏာ၊ ဒက္ခိဏာယ ဟိတော ဒက္ခိဏေယျော၊ ဟိတအနက်။ 'ဒက္ခိဏံ အရဟတီ.တိ ဒက္ခိဏေယျော' အရဟတိ။ ဒက္ခိဏံ အဿ ဒီယတေတိ-ဒက္ခိဏေယျော'၊ အဿ ဒီယတေ။ 'ဗာရာဏသိယံ ဗာ.တော့, ဝသတိ ဝါ-ဗာရာဏသေယျော'ဇာတ ဝသတိ အနက်။ က လာမှ-ဗာရာဏသေယျကော, ဖြစ်၏။

ဆောင်ပုဒ်-**''ဏေယျောသုတ်က၊ ဝိဘာဂဖြင့်၊ အဿ ဒီယတေ၊ ဟိတေ, ဝသတိ၊ အရဟတိ-ဇာတာ၊ ငါးနက်မှာ၊သက်ပါ ဏေယျကို။''**

မှတ်ချက်။ ။ကတ္တိကေယျဟူသည် မဟာသေန နတ်မင်းတည်း။ ။'ကတ္တိကေယျောနာမ မဟာသေန ဒေဝါ, ခန္ဓကုမာရော.တိပိ ဝဒန္တိ။ ။သဒ္ဒသင်္ဂဟ၌ကား။ 'မဟိဿရ ဇေဋ္ဌ-ပုတ္တဿ ကတ္တိကေယျဿ ဆန္နံ ဓာတီနံ အန္တော

http://www.dhammadownload.com

ဂတာ ကတ္တိကာ။ တံ ကတ္တိကေယျံစိန ရဋ္ဌေ သရဏံ ဂဏှန္တိ။ ခန္ဓော, သိတ္တိဒ္ဓ ရော ကုမာရော.တိပိ တဿ နာမဓေနံ။ ကနိဋ္ဌဘာတာ ပန ဝိနာဿကော နာမ၊ မာတာ ပန စက္ခီ နာမ ဒေဝ ဓီတာ၊ သာစက္ခီ ကာလကဏ္ဏီ.တိပိ ဝေါဟရန္တိ၊ သာ ဒုဇ္ဇနေ ရက္ခန္တိ။ သိရီနာမ ဒေဝ ဓီတာ ပန သုဇနေ ရက္ခန္တိ၊ တံ လဏ္ဏီ.တိပိ ဝဒန္တိ၊ သက္ကဿ ပန အာသာ, သဒ္ဓါ,သိရီ.ဟိရီ.တိ စတဿော ဓီတရော ဟောန္တိ၊ တဒေဝ ဓီတရော လောကံ ပါလေန္တီ'ဟု ဆို၏။ ။*နာဒေယျော နောင်.အချို့ စာဌ် အန္တယျေး-သာရှိ၍၊ အာလေယျော-လည်းမပါ၊ ကာမေယျော၊ အချို့ဌ်ာ ကာပေယျော-ဟု ရှိ၏။ 'ကပိယာ အပစ္စံ-ကာပေယျော'ဟု လုပ်။ ကပိ-မည်သော မိန်းမဟု နိဿယများအနက်ပေးကြ၏။ သီဟိဠ်ဒ္ဒမူမှာလည်း ကာပေယျောပင်။ ။ သောစေယျော, နောင် ဟာဝေယျော-ဟု အချို့ရှိ၏။ ဟာဝါယ၊ ပွားစီးသော မိန်းမ-ဟု နိဿယတို့အနက်ပေး၏။ သီဟိဠ်ဒ္ဒမူဌ် ဂါဝေယျော-ဟု ရှိ၏။ 'ဂါဝိယာ အပစ္စံ-ဂါဝေယျော'လုပ်။ "အဟီ, ကမီ, စာ.တိ 'နဒါဒိတော ဝါ ဤ' တိ ဤ ပစ္စယေန သိဒ္ဓါ"ရှု-ဒ် အဆိုရှိ၍ အလီ,အဟီ,ကမီ မည်သော မိန်းမ၏သား-ဟု အနက်ပေးခဲ့သည်။ နိဿယတို့ဌ် အာလာ, အာဟာ, ကာမာမည်သော မိန်းမ၏ သား-ဟု ပေးကြ၏။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ကတ္တိကေယျာ-ကို ကတ္တိကာယ×အပစ္စံ-တည်း။ ကတ္တိကာယ၊ ၏။ အပစ္စံ၊ တည်း။ ဤတိ အတ္ထော၊ ဌ်။ ဏေယျော ကတ္တိကာ ဒီဟိ, ဤသုတ်ဖြင့် အပစ္စ အနက်ဌ် နှစ်ပုဒ်တို့၏အလယ် ဏေယျ-ပစ္စည်းသက် (ကတ္တိကာယ×ဏေယျ×အပစ္စံ) တေသံ ဝိဘတ္တိယော-ဌ်, တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် တဒ္ဓိတ်၏ သ,သိ-ဝိဘတ်, အပစ္စပုဒ်တို့ကို ချေ။ တေသံ ဏော=အနုဗန် ဏ-ကို ချေ၊ (ကတ္တိက×ဧ-ယျ)ပကတိ စဿ=ဌ်, စ-သဒ္ဒါဖြင့် ကတ္တိက×ယျေ-ကို၊ ကတ္တိက×ယျေ-ဟု ပကတိပြု။ ချေ၊ ကပ်၊ (ကတ္တိကေယျ)၊ နာမ်ငဲ့။ သိ-သက်၊ သြ-ပြု၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ (သံယောဂန္တ-ဖြစ်၍ ဝုဒ္ဓိ မပြုရ)။ ။ဝါ-ရုပ်၊ ကတ္တိကာယ×အပစ္စံ၊ လုယ်ပြီ။ ။ဝေနတေယျော-ဝိန တာယ×အပစ္စံ၊ နည်းတူ။ ဝုဒ္ဓါဒိ သရဿ=အစသရ ဤ-ကို ဧ-ဝုဒ္ဓိပြု။ ။ရောဟိ ဏေယျော-ရောဟိဏာယ×အပစ္စံ၊ ဂင်္ဂေယျော-ဂင်္ဂါယ×အပစ္စံ၊ ကဒ္ဒမေယျော-ကဒ္ဒ မာယ×အပစ္စံ၊ 'သံယောဂန္တတ္တာ နဝုဒ္ဓိ'။ နာဒေယျော-နဒီယာ×အပစ္စံ။ အာလေ ယျော-အလိယာ×အပစ္စံ။ အာဟေယျော-အဟိယာ×အပစ္စံ။ ကာမေယျော-ကမီ ယာ×အပစ္စံ၊ အကာရဿ အာဝုဒ္ဓိ'။ သောစေယျော-သုစိယာ×အပစ္စံ။ ဥ-ကာရဿ သြ-ဝုဒ္ဓိ'။ သာလေယျော-သာလာယ×အပစ္စံ။ ဗာလေယျော ဗာလာယ×အပစ္စံ။ မာလေယျော-မာလာယ×အပစ္စံ၊ ကာလေယျော-ကာလာယ×အပစ္စံ။ 'အ ကာ ရဿ အာဝုဒ္ဓိ'။ နည်းတူ။

http://www.dhammadownload.com

၃၄၇-အတော ကိဝါ။ ။အပစ္စေ၊ ဥ်။ အတော၊ အားကာရန္တမ္မ။ ပရေ၊ ဥ်။ ကိဝါ၊ ကိ-ပစ္စည်းသည်လည်း။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။တဿ၊ ၏။ အပစ္စ်၊ တည်း။ ဣစ္စေတသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဥ်။ တသ္မာ အ-ကာရတော၊ ထို အ-ကာရန္တမ္မ။ ပရေ၊ဥ်။ ကိ-ပစ္စယော၊သည်။ ဝါ၊ချို့။ ဟောတိ၊၏။ ဒက္ခဿ၊ ဒက္ခ-မည်သောသူ၏။ အပစ်္စ၊ တည်း။ ဒက္ခိ။ ဒက္ခ-မည်သောသူ၏သား။ ဝါ၊ ကား။ ဒက္ခဿ၊ ၏။ အပစ်္စ၊ သား။ ဒေါဿ၊ ဒေါဏ-မည်သောသူ၏။ အပစ်္စ၊ တည်း။ ဒေါဏိ၊ ဒေါဏ-မည်သောသူ၏သား။ ဝါ၊ ကား။ ဒေါဏဿ၊ ၏။ အပစ်္စ၊ သား။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝါသဝိ၊ သိကြား မင်း၏သား သက္ကပုတ္တိ၊ သာကိဝင်မင်း၏သား၊ ဘုရား၏သား။ နာဠုပုတ္တိ၊ နာဠုပုတ္တ၏သား (ကချေသည်၏သား)။ ဒါသပုတ္တိ၊ ကျွန်သား၏သား။ *ဒါသဝိ၊ ဒါသဝ-မည်သောသူ၏သား။ ဝါရုဏိ၊ ဝရုဏနတ်မင်း၏သား။ *ဂင်္ဂိ၊ ဂင်္ဂမည်သောသူ၏သား။ ဗာလဒေဝိ၊ ဗလဒေဝ၏သား။ ပါဝကိ၊ ပါဝက၏သား။ ဇေန ဒတ္တိ၊ ဇိနဒတ္တ၏သား။ ဗုဒ္ဓိ၊ ဘုရား၏သား။ ဓမ္မိ၊ တရား၏သား။ သံဃိ၊ သံဃာ၏သား။ ကပ္ပိ၊ ကပ္ပ-မည်သောသူ၏သား။ အနုရုဒ္ဓိ၊ အနုရုဒ္ဓ၏သား။ ဝိကပ္ပန-ထွေန၊ ဝိကပ်အနက်ရှိသော။ ဝါ-တိ ပဒေန၊ ဖြင့်။ တဿ၊ ၏။ အပစ်္စ၊ တည်း။ ဣစ္စေ-တသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဥ်။ ကိက-ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သက္ကပုတ္တဿ၊ သာကိဝင် မင်းသား ဘုရား၏။ အပစ်္စ၊ တည်း။ သက္က ပုတ္တိကော၊ သာကိဝင် မင်းသား ဘုရား၏သား။ ဧဝံ၊ တူ။ နာဠု ပုတ္တိကော။ နဠုပုတ္တ၏သား။ ဇေန ဒတ္တိကော။ ဇိနဒတ္တ၏သား။

***မှတ်ချက်။** ။ဒါသဝိ၊အချို့ဥ် မရှိ။သီဟိုဠ်မှမှာလည်းမပါ။ အချို့ဥ် ဂင်္ဂိ၊အချို့ဥ် ကဏ္ဍိ၊ သီဟိုဠ်မှမှာလည်း ဂဏ္ဍိရှိ၏။ 'ကဏ္ဍိဿ အပစ္စ ကဏ္ဍိ'လုဂ်။

၃၄၇-တိ-ပဒ, ဝိဇိသုတ်။ ။'အ-ကာရန္တ-မတ္တတော ဝါ၊ယံ ကိ-ဝိဓိ'သာမန် အ-ကာရန္တနောင် ကိ-ပစ္စည်းသက်၊ ဂေါတ္တာ၊ဒိ ဝါစက အားကာရန္တမလိုဟု ဗုဒ္ဓိပ္ပ ဿဒန်'ဆို၏။ **မှုံ**စံကားမပြခဲ့။ ။ဝါဏာ၊ပစ္စေ၊သုတ်မ အစဉ်လိုက်သော ဝါ-သဒ္ဒါရှိလျက်၊ ဝါ-သဒ္ဒါကိုထင်၍ဆိုခြင်းသည် ဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။ ဤသို့ မေးရန်ရှိ၍ 'ဝါ-တိ ဝိကပ္ပနတ္ထေန' စသော ဝါကျကိုမိန့်။ ယင်း ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် သက္က ပုတ္တိကော-စသော ပုံစံများ၌ အပစ္စအနက်ဝယ် ကိက-ပစ္စည်းသက်လေ-ဟူလို။ ။နာ အလို ကိက၊ဏိယ၊ဗျ၊ဥ၊ပစ္စည်း။ ဗာ-အလို ကိက၊ဗ-ပစ္စည်းများကို ဆည်းသည်။ သက္က ပုတ္တိကော၊ သက္က ပုတ္တိယော-ကိက၊ ကိယ။ 'အဒီတိဟာ× အပစ်္စ-အာဒိစ္စော'ဏ္ဍ။ မဏ္ဍဿ×အပစ်္စ မဏ္ဍဗ္ဗော-မဏ္ဍဗျော'ဗ၊ဗျ။ 'ကုဏ္ဍနိယာ× အပစ်္စ-ကောဏ္ဍညော'ဉ၊ ပုံစံ။ ။တစ်နည်း၊ ဥဿ ဥသဏ်-ပစ္စည်းကို ဆည်းသည်။ 'မနုနော×အပစ်္စ မနုဿော'ဗ၊မာနုသော'ပုံစံ။ အချို့ပညဝန်တို့ကား ဝါဏာ၊ပစ္စေ သုတ်က ဝါသဒ္ဒါကို လမစ္စယတ္ထကြုံ၍ ဥဿ၊ သဏ်-ပစ္စည်းကို ဆည်းကုန်၏။ ဤသုတ်က ဝါ-သဒ္ဒါကိုထောက်လျှင် ကေန္တ အနိယမသာဖြစ်၍-မကောင်း။

http://www.dhammadownload.com

သက္ကတ-၌ မနု-သဒ္ဒါနောင် အဉ် ပစ္စည်း၊ ယတ်-ပစ္စည်းသက်၊ သ လာ၍ မာနုသော့မနုသျော-ဟုစီရင်၏။ယင်းမနုသျ-ကို မာဂဝပြန်လျှင် မနုဿ့ဖြစ်၏။ ။ 'မနုတော အဉ်-ယတ်၊ သုတ်စ'ပါဏိနီ၊ ၄-၁-၁၆၁။ ။မနုတော၊ မနုသဒ္ဒါမှ နောက်၌။အဉ်-ယတ်၊ ဉ့်တ် အနုဗန်ရှိသော အ့ပစ္စည်း့ယ-ပစ္စည်းသက်။ သုတ်စ၊ မနု-သဒ္ဒါမှ နောက်၌ သ-အက္ခရာလည်း လာ။ သုတ်နက်။ ။'မနု-သဒ္ဒတော အဉ့် ယတ့်ဣစ္စေ-တေ ပစ္စယာ ဘဝန္တိ။ တဿန္ဒိယောဂေန သုက်-အာဂမော၊ သမုဒါ ယေနစေ ဇာတိ ဂမျတေ' ဣသိကာဝုတ္တိ။ ။'သမုဒါယ-တ္ထော ဇာတိ၊ မနုသော့ မနုဿော'သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ။ ။'မနုဿတော အဉ်-ယတ် ဧတေ ပစ္စယာ ဘဝန္တိ။ မနု-သဒ္ဒဿ (ပရတော)သုက် အာဂမော စ၊ ပကတိ-ပစ္စယ-သမုဒါယေန ဂမျတေ တျ-တ္ထော၊ တဒါ-ဟ....သမုဒါယ-တ္ထော ဇာတိ-တိ'ဗာလ မနောရမာ-ဒီ။ ။ **ဆိုလတ္တံ့** သုတ်ဖြင့် ဏဝ-ပစ္စည်းသက်လျှင် မာနဝေါဖြစ်။ ။'မနုနာမ ပထမ ကပ္ပိကော လောကမရိယာဒါယ အာဒိဘူတော သတ္တာနံ ဟိတာဟိတဝိဓာတ ကော ကာတဗ္ဗာကာတဗ္ဗတာသု နီယောဇနတာဒသေန ပိတုဋ္ဌာနိယော၊ ယော သာသနေ မဟာသမ္မတောတိ ဝုစ္စတိ အမ္မာကံ မဟာဗောဓိ သတ္တော၊ ပစ္စက္ခတော ပရိပရာ စ တဿ ဩဝါဒါ-နုသာသနိယံ ဌိတာ သတ္တာ ပုတ္တသဒိသတာယ မနုဿာ မာနုဿာဟိ စ ဝုစ္စန္တိ၊တတော ဧဝ ဟိတေ မာနဝါ မနုဇာ-တိ စ ဧဝါဟရိ-ယန္တိ-တိ' လက္ခဏသုတ်-ဋ္ဌိကာ။

"စောဒိတာ ဒေဝ-ဒူတေဟိ၊ ဧယ ပမဇ္ဇန္တိ မာဏဝါ။
တေ ဒီဃရတ္တံ သောစန္တိ၊ ဟီန ကာယူ-ပဂါ နရာ။"

ဤဥဒ္ဒါကား 'မာနော အဿ အတ္ထိ-တိ-မာန-ဝါ' အဿတ္ထိ တဒ္ဓိတ်လုပ်။ ကေသ ဝေါ-ကဲ့သို့ ၃၆၄-သုတ်၌ စ-ဖြင့် ဝ-ပစ္စည်းသက်၍လည်းပြီး၏။

ဆောင်ပုဒ်-**"အတောဏိမှာ၊ ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် ဏိကာ့ဏိယ ဏျ-ဗျနှင့်**
ဥ့ဥဿု-သဏ် ခုနစ်တန်၊ သက်ရန် ကျမ်း၌လာ။"

ရူပ်တ္ထက်ပုံ။ ။ဒက္ခိကို၊ဒက္ခဿ×အပစ္စံ-တည်း။ဒက္ခဿ၏။အပစ္စံ၊တည်း။ လ္ဟတိ အတ္ထေ၊၌။ အတော ဏိဝါ, ဤသုတ်ဖြင့် အပစ္စံအနက်၌ နှစ်ပုဒ်တို့၏ အလယ်၌ ဏိ-ပစ္စည်းသက် (ဒက္ခဿ×ဏိ×အပစ္စံ)တဲသံ-သဒ္ဒါဖြင့် တဒ္ဓိတ်၏ သ, သိ-ဝိဘတ် သ-အာဂုံ၊ အပစ္စံပုဒ်တို့ကိုချေ။ တေသံဏောဒေသ-ကို အနုဗန်-ကိုချေ၊ (ဒက္ခ×—ိ) ပကတိ စဿ=၌, စ၊ ပကတိပြု၊ ချေ၊ ကပ်၊ နာမ်ငဲ့၊ သိ-ဒက် ချေ၊ ပြီး၏။ ။ ဝါ-ရူပ်၊ ဒက္ခဿ+အပစ္စံ၊ လုယ်၏။ ။ဒေါဏိ-ဒေါဏဿ×အပစ္စံ။ ဝါသဝဿ× အပစ္စံ။ ဝါသဝိ ဝါသဝဿ×အပစ္စံ။ သက္ခု ပုတ္တိ-သက္ခု ပုတ္တဿ×အပစ္စံ။ နာဠုပုတ္တိ၊ နဠုပုတ္တဿ×အပစ္စံ။ ဒါသပုတ္တိ-ဒါသ ပုတ္တဿ×အပစ္စံ။ ဒါသိဝိ ဒါသဝဿ×အပစ္စံ-ဝါရုဏိ-ဝရုဏဿ×အပစ္စံ။ ဂဏ္ဍိ ဂဏ္ဍဿ×အပစ္စံ။ ဗာလဒေဝိ ဗလဒေဝဿ×

http://www.dhammadownload.com

၃၄၈–**ဏဝေါ ပက္ခေးဒီဟိ။** ။အပစ္စေ၊ ဥ်။ ဥပက္ခာ+ဒီဟိ၊ ဥပက္ခ-လျှင် အတူ ရှိသော ဥ-ကာရန္တ သဒ္ဒါတို့မှ။ ပရေ၊ ဥ်။ ဏဝေါ၊ ဏဝ-ပစ္စည်းသာည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။တဿ၊ ၏။ အပစ္စံ၊ တည်း။ ဣစ္စေ+တသို့ အတ္ထေ၊ ဥ်။ ဥပက္ခ-ဣစ္စေဝ+မာဒီဟိ၊ ဿမှ။ ပရေ၊ ဥ်။ ဏဝ+ပစ္စယော၊ သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောဘိ၊ ၏။ ဥပက္ခဿ၊ ဥပက္ခ မည်သော သူ၏။ အပစ္စံ၊ သား တည်း။ ဩပကဝေါ၊ ဥပက္ခ မည်သော သူ၏ သား။ ဝါ၊ ကား။ ဥပက္ခဿ၊ ၏။ အပစ္စံ၊ သား။ မနုနော၊ မနုံ-မည်သော သူ၏။ အပစ္စံ၊ တည်း။ မာနဝေါ၊ မနုမည်သော သူ၏ သား။ ဝါ၊ ကား။ မနုဿ၊ ၏။ အပစ္စံ၊ သား။ ဘဂ္ဂဿ၊ ဘဂ္ဂ မည်သော သူ၏။ အပစ္စံ၊ တည်း။ ဘဂ္ဂဝေါ၊

အပစ္စံ၊ ပါဝတိ-ပါဝ ကဿ+အပစ္စံ၊ ဇေနဒတ္တိ-ဇိန ဒတ္တဿ+အပစ္စံ။ ဗုဒ္ဓိ ဗုဒ္ဓဿ+အပစ္စံ။ ဓမ္မိ-ဓမ္မဿ+အပစ္စံ။ သံဃိ သံဃဿ+အပစ္စံ။ ကစ္စံ-ကပ္ပဿ+အပစ္စံ။ အတော ကိဒါ ဂ္ဂါသုတ်၌ ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် ကိကပစ္စည်းသက်(သက္ကပုတ္တဿ+ကိက+အပစ္စံ) ရှေးနည်းတွက်။ ။နာဠမုတ္တိကော နဠပုတ္တဿ+အပစ္စံ။ ဇေန ဒတ္တိကော-ဇိနဒတ္တဿ+အပစ္စံ။ နည်းတူ။

၃၄၈–**ဒ္ဓိ ပဒ, ဝိဓိသုတ်။** ။အာဒိသဒ္ဒါ ပကာရ အနက်ရှိ၍ ဥပက္ခ-သဒ္ဒါနှင့် ဥ-ကာရန္တချင်းတူသော မနု, ဘဂ္ဂ, ပဏ္ဍု-စသော သဒ္ဒါတို့ကိုဟူ။ ။'အာဒိ-သဒ္ဒေါ စေးတွပကာရ ဝါစကတ္တာ ဥ-ကာရန္တောယေဝါ.ယိ'ရှု။ ။ဥပက္ခ သဒ္ဒါ နှင့် ဥ-ကာရန္တချင်းဘူသော ဂေါတ္တ-သဒ္ဒါစုကို သုင်းယူရေတွက်၍၍ ဥပက္ခာ.ဒိ အာကတိဂိုဏ်းတည်း။ ။သက္ကတ-၌ ဝေဒဂန္ထကို သင်ကြား တတ်မြောက်သူ လူကောင်းသူကောင်း၏သား။ မာနဝ,ကို နှ-ငယ်နှင့် ရေး၍ ဝေဒဂန္ထ-ကို မသင်ကြားဘဲ မိုက်မဲပျင်းရိယူ လူဖျင်း,လူညံ့၏သား 'မာဏဝ'ကို မုဒ္ဓဇ ဏ-ကြီးနှင့် ရေးရမည်ဟု ဆို၏။

'အပစ္စေ ကုစ္ဆိတေ မုဒ္ဓေ။ မနော ဥဿဂ်ိကော မတော။
နှ ကာရဿ စ မုဒ္ဓဇော။ တေန သိဒ္ဓါတိ မာဏဝေါ။'' ကာသိကာ ဝုတ္တိ

မနော၊ မနု-သဒ္ဒါကို။ အပစ္စေ စ၊ အပစ္စအနက် ၌လည်းကောင်း။ ကုစ္ဆိတေ စ၊ ကုစ္ဆိတအနက် ၌လည်းကောင်း။ ဥဿဂ်ိကော၊ သာမည အစီအရင်ပြု၍ ('တဿ အပစ္စံ'သုတ်ဖြင့် အဏ်-ပစ္စည်းသက်၍ပြီးသည်)။ မတော၊ သိအင်္ဂ်၏။ မုဒ္ဓေ၊ မုဒ္ဓ-အနက် ၌မှကား။ နှ-ကာရဿ စ၊ ဒန္တဇ နှ-ကိုလည်း။ မုဒ္ဓဇော၊ မုဒ္ဓဇ ဏ-ပြု။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ မာဏဝေါ၊ မာဏဝ-ပုံစံသည်။ သိဒ္ဓါတိ၊ ပြီး၏။ ။'အပစ္စေ ကုစ္ဆိတေ ဣစ္စာ.ဒိ မုဒ္ဓဇော.ပသခ်္ခာန-ပရော.ယံ သိလောကော၊ အဏ်-ပစ္စယော အပစ္စ-ဝိ ဝက္ခ-ယံ, တဿ အာနန္တ.မိစ္စနေ နေးဝ (၄-၁-၉၂) သိဒ္ဓါတိ၊ နှနု စ မုဒ္ဓဇောပိ စ ဗဟုလ ဂ္ဂဟဏာ နု ဝတ္ထိယာ သိဒ္ဓါတော့.ဝ၊ ဧဝံ တံ ဟိဗဟုလ.ဂ္ဂဟဏာဇ နု ဝတ္ထိ.လက္ခာ ဧဝါ.တ္တော သိလောကေန ကထိယတေ၊ သ-စာပိ မုဒ္ဓေါ

http://www.dhammadownload.com

သား။ ဝါ၊ ကား။ ဘဂ္ဂဿ၊ ၏။ အပစ္ဆံ၊ သား။ ပဏ္ဍုဿ၊ ပဏ္ဍု-မည်သောသူ၏။ အပစ္ဆံ၊ တည်း။ ပဏ္ဍုဝေါ်သား။ ဝါ၊ ကား။ ပဏ္ဍုဿ၊ ၏။ အပစ္ဆံ၊ သား။ ဗာဟုဿ၊ ဗာဟု-မည်သောသူ၏။ အပစ္ဆံ၊ တည်း။ ဗာဟဝေါ်သား။ ဝါ၊ကား။ ဗာဟုဿ၊ ၏။ အပစ္ဆံ၊ သား။

မှတ်ချက်။ ။အချို့စာဌ အစ-တစ်ရုပ်သာ ဝါကျပါ၍ အကြွင်း ဧဝံ ဖြင့် ညွှန်းထား၏။ သီဟိုဠ်မူမှာလည်း နောက်ရုပ်များ ဝါကျမပါ၊ အချို့ဌ ဗာလဝေါ၊ သြပကညဝေါ သြပကဝိန္ဒော ရုပ်သုံးခု အပိုပါ၏။ ဗာလဝေါ၊ သြပကညဝေါ နှစ်ခုကား ဥပက္ခာဒိ-ဂိုဏ်း မဟုတ်၍ မရှိသင့်၊ ဒက္ခိဏာဝန် ဆရာတော်ကား၊ ဤသုတ်၌ ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် အာ-ကာရန္တနောင် ဏဝ-ပစ္စည်းသက်ဟု ယူလေ့ကား သင့်၏ ဆို၏ အရိုးမကျ။

၃၄၉-ဏေရ-ဝိဓဝါ.ဒိတော။ ။အပစ္ဆေ၊ ဌ်။ ဝိဓဝါ.ဒိတော၊ ဝိဓဝ-အစရှိသော သဒ္ဒါမှ။ ရေ၊ ဌ်။ ဏေရ၊ ဏေရ-ပစ္စည်းသည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ တဿ၊ ၏။ အပစ္ဆံ၊ တည်း။ ဣစ္ဆေ့တသို့အတွေ့၊ ဌ်။ တသ္မာ ဝိဓဝါ.ဒိတော၊ မှ။ ပရေ၊ ဌ်။ ဏေရးပ္ပစ္စယော၊ သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိဓဝါဃ၊ မုဆိုးမ၏။

ဝိသိဋ္ဌော ဧဝ ဝိသယေ မုဇ္ဈာသ့ ဧဝ.ပစ္စေဘဝတိ၊ နှ သဗ္ဗတြ၊ အနဓိတ ဝေဒတ္တာ-ညော မုဇ္ဈော၊ မုဇ္ဈတ္တာ ဧဝ ပတိသိဒ္ဓါစရဏတ္တာဝါ ကုစ္ဆိတော ယော သော် ဗြာဟ္မဏဇာတိယော မာဏဝေါ ဒဿတေ' ဇိနိန္ဒ ဝုဒ္ဓိ-နျာသ။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။သြပကဝေါ-ကို ဥပကုဿ×အပစ္ဆံ၊ တည်။ ဥပကုဿ၊ ၏။ အပစ္ဆံ၊ တည်း။ ဣဘိ အတ္ထေ၊ ဌ်။ ဏဝေါ-ပက္ခာဒီဟိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် အပစ္ဆ အနက်၌ နှစ်ပုဒ်တို့၏အလယ်၌ ဏဝ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဥပကုဿ×ဏဝ×အပစ္ဆ)။ ရှေးနည်းတူ လုပ်၊ (ဥပကု×၊ဝ) ပကတိရုပ်။ ဝုဒ္ဓါဒီ သရဿ+အစသရ.ဥ-ကို သြ ဝုဒ္ဓိပြု။ (သြပကု×ဝ) သရလောပေါ=ချေ၊ ကပ်၊ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ သြ-ပြု၊ စီရင်။ ။ ဝါ-ရုပ်။ ဥပကုဿ×အပစ္ဆံ။ မာနဝေါ-မနုနော×အပစ္ဆံ ဏဝ၊ အ.ကာရဿ အာဝုဒ္ဓိ။ ။ဘဂ္ဂဝေါ ဘဂ္ဂဿ×အပစ္ဆံ ဏဝ။ ပဏ္ဍဝေါ-ပဏ္ဍုဿ×အပစ္ဆံ။ ဏဝ၊ သံယောဂန္တတ္တာ နှ ဝုဒ္ဓိ။ ။ဗာဟဝေါ-ဗဟုဿ×အပစ္ဆံ၊ ဏဝ၊ ပဇ္ဇုန္န ဂတိက နယေန အာကာရဿ ဝုဒ္ဓိ။

၃၄၉-ဒ္ဝိပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ဝိ-ဂတော ဓဝေါ ပတိ တေဿာ.ကိ ဝိဓဝါ။' လုပ်၊ တေဿာ၊ ထိုမိန်းမအား။ ဝိဂတော၊ ကင်းသော။ ဓဝေါ ပတိ၊ လင်သည်။ အဿ၊ ၏။-ပေး။ ။'သမဏဿ အပစ္ဆံ-သာမဏ္ဏောရော'ဌ အပစ္ဆ-သဒ္ဒါ ဥပစာ အားဖြင့် သဒ္ဓိဝိဟာရိက တပည့်ဟူသော အနက်ကိုဟောသည်။ ။အာဒိ-သဒ္ဒါ ပကရဏဖြစ်၍ ဝိဓဝ-သဒ္ဒါနှင့် အက္ခရာ သုံးလုံးချင်းတူသော ဗန္ဓုကေရ, သာ မဏေရ-စသော သဒ္ဒါတို့ကိုယူ။ ဝိဓဝါဒိ အာကတိဂိုဏ်းတည်း။ ။ဏေရော-ဟု

http://www.dhammadownload.com

အပစ္စံ၊ တည်း။ ဝေဓ ဝေရော၊ မုဆိုးမ၏သား။ ဂါ၊ ကား။ ဝိဓဝါယ၊ ၏။ အပစ္စံ၊ သား။ ဗန္ဓုကဿ၊ ဗန္ဓကမည်သောသူ၏။ အပစ္စံ၊ တည်း။ ဗန္ဓုကေရော၊ သား။ ဝါ၊ ကား။ ဗန္ဓုကဿ၊ ၏။ အပစ္စံ၊ သား။ သာမဏေဿ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ရဟန်း၏။ အပစ္စံ၊ တည်း။ သာမဏေရော၊ သား။ ဝါ၊ ကား။ သမဏဿ၊ ၏။ အပစ္စံ၊ သား။ ဓံ။ တူ။ သာမဏေရ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ရဟန်း၏သမီး။ သာမာဏေရံ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ရဟန်း၏ အမျိုး။ နာဠီကေရော၊ နာဠိကေရီ၊ နာဠိကေရံ၊ နာဠိကမည်သောသူ၏သား။ သမီး။ အမျိုး။

၃၅၀-ဓယန ဝါ သံသဋ္ဌံ တရတိ စရတိ ဝဟတိ ကိကော။ ။ယေန ဝါ၊ အကြင်ဝတ္ထုနှင့်လည်း။ သံသဋ္ဌံ၊ ရောနှောအပ်၏။ ယေန ဝါ၊ အကြင်ဝတ္ထုဖြင့်လည်း။ တရတိ၊ ကူးတတ်၏။ ယေန ဝါ၊ အကြင်ဝတ္ထုဖြင့်လည်း။ စရတိ၊ သွားတတ်၏။ ယေန ဝါ၊ အကြင်ဝတ္ထုဖြင့်လည်း။ ဝဟတိ၊ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်တတ်၏။ တေသု၊ ထိုအနက်တို့၌။ ကိကော ကိက-ပစ္စည်းသည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ယေန ဝါ။ နှင့်လည်း။ သံသဋ္ဌံ၊ ၏။ ယေန ဝါ၊ ဖြင့်လည်း။ တရတိ၊ ၏။ ယေန ဝါ၊ ဖြင့်လည်း။ စရတိ၊ ၏။ ယေန ဝါ၊ဖြင့်လည်း။ ဝဟတိ၊၏။ ဤစွေ့တေသ့ထွေသုဤအနက်တို့၌။ ကိက-ပစ္စယော၊ သည်။ ဝါ၊ချို့။ ဟောတိ၊၏။ တိလေန၊နှမ်းနှင့်။ သံသဋ္ဌံ၊ရောနှော

ဆိုအပ်လျက် သုခုစ္စာရဏာ အကျိုးငှာ အ-ဝိဘတ္တိက နိဒ္ဒေသအားဖြင့် ဏေရ-ဟု ဆိုသည်။ ။တစ်နည်း-ဏေရော×ဝိဓဝါဒိတော်-ပုဒ်ဖြတ်။ လောပဖွ တတြာ ကာရောသုတ်ဖြင့် သြ-ကိုချေ၊ အ-လာ၍ ဏေရ-ဟု ဆိုသည်။ ဤအပစ္စ တဒ္ဓိတ်၌ သုတ်ရေ ခြောက်၊ ပစ္စည်းပေါင်း တစ်ဆယ့်သုံးတည်း။

ဆောင်ပုဒ်-**''သုတ်ရင်းခြောက်ခု ပစ္စည်းစုမှာ ကိကာ,ဏေယျ၊ ဏာယန နှင့်၊ ဏာန, ဏေယျံ ဥဿ, သဏ်, ဗျော၊ ဏဝေါ,ဏေရ ဤယ,ဏ,ဉ ဆယ့်သုံးမှာ၊ သက်ပါ-အပစ္စ နက်ဝယ်တည်း။''**

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဝေဓ ဝေရောကို၊ ဝိဓဝါယ×အပစ္စံ-တည်။ဏေရ ဝိဓဝါဒိတော, ဤသုတ်ဖြင့် အပစ္စ အနက်၌ ပုဒ်နှစ်ပုဒ်တို့၏အလယ်၌ ဏေရ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဝိဓဝါယ×ဏေရ×အပစ္စံ) တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် သ, သိ-ဝိဘတ် အပစ္စ ပုဒ်တို့ကိုချေ။ တေသံဏော=အနုဗန် ဏ-ကိုချေ (ဝိဓဝါ+ဧ-ရ) ပကတိပြု၊ ချေ၊ က ။ နာမ်ငဲ့-စီရင်။ ။ဝိဓဝါယ+အပစ္စံ။ ဝါ-ရှင်။ ။ဗန္ဓုကေရော-ဗန္ဓုကဿ+အပစ္စံ။ သာမဏေရော၊ သာမဏေရီ၊ သာမဏေရံ-သာမဏေဿ+အပစ္စံ။ နာဠိကေရော ၁နဠိကေရီ၊ နာဠိကေရံ၊ နာဠိကေရဿ+အပစ္စံ၊ နည်းတူ။

၃၅၀-သတ္တ ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ယေန ဝါ ဟူသောပုဒ်ကို သံသဋ္ဌံ, တရတိ, စရတိ, ဝဟတိ, ပုဒ်များနှင့် အသီးသီးစပ်၍ အနာဂ်ယောဇနာလေ-ဟု ပြလို၍ ယေန ဝါ သံသဋ္ဌံ၊ ယေန ဝါ တရတိ' စသည်ကိုမိန့်။ ။ယေန ဝါ သံသဋ္ဌံ ဖြင့်,

http://www.dhammadownload.com

အပ်သော ဘောဇဉ် (စားဖွယ်) တည်း။ တေလိကံ၊ နှမ်းနှင့် ရောနှောအပ်သော ဘောဇဉ်။ ဝါ၊ ကား။ တိလေန၊ နှင့်။ သံသဋ္ဌံ၊ ရောနှောအပ်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ဂေဠိကံ၊ တင်လဲနှင့် ရောအပ်သော ဘောဇဉ်။ ဃာတိကံ၊ ထောပတ်နှင့် ရောအပ်သော ဘောဇဉ်။ နာဝါယ၊ လှေဖြင့်။ တရတိ၊ ကူးသွားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နာဝိကော၊ လှေသူကြီးမည်၏။ ဝါ၊ ကား။ နာဝါယ၊ ဖြင့်။ တရတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ တူ။ *သြဠုမ္ပိကော၊ ဖောင်ဖြင့် ကူးသွားလတ်သော ဖောင်သူကြီး။ သကဋ္ဌေန၊ လှည်းဖြင့်။ စရတိ၊ သွားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာကဋိကော၊ လှည်းကုန်သည်(လှည်းသမား) မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ သကဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ စရတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ပတ္တိကော၊ အတောင်ဖြင့် ပျံသွားတတ်သော ငှက်။ ဒဏ္ဍိကော၊ တောင်ဝှေးဖြင့် သွားတတ်သောသူ။ ဓမ္မိကော၊ အသင့်အားဖြင့် သွားတတ်၊ ဖြတ်တတ်သောသူ (၎ဓမ္မေန စရတိ

ရှေ့ သဟာဒီယောဂနှင့် နောက် ကမ္မ၊ ဝါစ္စ၊ အနက်နှစ်ပါးကို ဖော်ပြသည်။ ဏိက-ပစ္စည်း တဒ္ဓိတ် ဝါစကကြီးက သဟာဒီယောဂနှင့် ကမ္မ၊ ဝါစ္စနှစ်ပါးကိုဟောသည်ဟူလို။ ။ယေန တရတိ၊ ယေန တရတိ၊ ယေန ဝဟတိ-တို့ဖြင့် ရှေ့ကရိုဏ်း နောက်ကတ္တား ဝါစ္စ အနက်နှစ်ပါးကို ဖော်ပြသည်။ သို့အတွက် ၎တေသု၊ ထို့ရှေ့အရိုဏ်း နောက်-ကံ၊ ကတ္တားအနက်တို့ဦ၌'ဟု၊ အနက်ပေး။ သဟာ-ဒိယောဂတ္တံကို ကရိုဏ်း ဝိဘတ်၏အနက်ပင်ဖြစ်၍ ကရဏတ္ထဦ့ သုင်းသည်။ ။၎တေနတိ တတိယာ နိဒ္ဒေသော၊ ဒိဗ္ဗတီ-တ္ပာ-ဒယော ဣဏဏတ္ထော။ တတော တတိယန္တာ-ဒီသု-တ္ထေသု ဣဏဏ် ဘဝတိ၊ ဒိဗ္ဗတိတ္ပာ-ဒိနန္တ၊ ကတ္တု-ဝစနတ္တာ ကရဏေစေ-ယံ တတိယာ ဟေတု-တ္ထေသု အနဘိဓာနတော'ကာတန္တ-ဦ။ ။ဤသုတ်ဦ ဝါ-သဒ္ဒါ ဘယ် အနက်ရှိပါသနည်း-ဟူသောအမေးကြောင့် ၎ဝါဘိ ဝိကပ္ပနတ္ထေန'စသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။ဝိကပ်ဆိုသော်လည်း အတ္ထန္တရကပ်ဖြစ်၍ သမုစ္စယတ္ထနှင့် အတူတူပင်။ ယင်း ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် သုတ်ဦပါသောအနက်မှ တစ်ပါးသော ဝသတိ၊ ဇာတ-စသော အနက်များကိုဆည်းသည်။ တပါးသောအနက်ဦ ဏိက-ပစ္စည်းသက်လေ-ဟူလို။ ။ အနက်တို့သာဆည်းယူနိုင်သည်မဟုတ်။ ဏိက-ပစ္စည်းမှတစ်ပါး ဏက၊ ဏေယျက၊ အာဇာနိယ၊ဥ၊ ဣမန္တ၊ ပစ္စည်းများလိုလည်း ဆည်းယူနိုင်သေး၏။ သို့အတွက်-ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် တစ်ပါးသောအနက်ဦ တစ်ပါးသောပစ္စည်းသက်လေ-ဟူလို။

ပုံစံကား-ပထံ ဂစ္ဆတီတိ ပထိကော၊ ဂစ္ဆတ္ပာ-တ္ထေ ဣက။ ကုသိနာရာယံ ဇာတော၊ ဣဿရော။ ဝသတိ ဝါ-တိ ကောသိနာရကော၊ဇာတိ-ဿရ ဝသတ္ပာ-တ္ထေ ဏက။ စမ္မဲယံ ဇာတော၊ ဣဿရော၊ ဝသသိ ဝါ-တိ စမ္မေယျကော ဇာတာ-ဒျ-တ္ထေ ဏေယျက၊ အဿဇာတိယာ ဝိသိဒ္ဓော-အဿဇာနိယော၊ ဝိသိဒ္ဓ-တ္ထေ အာဇာနိယံ။ အဂ္ဂန္တိ ဇာနိတဗ္ဗန္တိ အဂ္ဂညံ၊ ဇာနိတဗ္ဗ-တ္ထေ ဥ။ ပါပံ အဿ အတ္ထီ-ကိ ပါပိမာ။ အဿတ္ထ္ပာ-တ္ထေ မန္တ၊ အစဥ်အတိုင်းပုံစံ။

http://www.dhammadownload.com

ပဝတ္တတီ,တိ-ဓမ္မိကော' ရှု။ ။'ဓမ္မေနာ,တိ ဉာယေန'ရှု-ဠီ။) ပါဒိကော၊ ခြေဖြင့်သွားတတ်သောသူ။ သီတေန၊ ဦးခေါင်းဖြင့်။ ဝဟတိ၊ ရွက်ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ကြောင့်။ သီသိကော၊ ခေါင်းရွက်စေးသည်မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ သီသေန၊ ဖြင့်။ ဝဟတိ၊ ၏။ အံသေန၊ ပခုံးဖြင့်။ ဝဟတိ၊ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အံသိကော၊ ပခုံးထမ်းစေးသည်မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ အံသေန၊ ပခုံးဖြင့်။ ဝဟဘိ၊ တိ။ ဧဝံ၊ တူ။ ခန္ဓံကော၊ ပခုံးထမ်းစေးသည်။ အဂ်္ဂလိကော၊ လက်ချောင်းဖြင့်ရွက်ဆောင်တတ်သောသူ။ ဝိကပ္ပန,တ္ထေန,သော။ ဝါ, တိသဒ္ဒေန၊ ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့်။ အညေသုပိ၊ တစ်ပါးသောအနက်တို့၌လည်း။ ဏိက,ပ္ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရာဇဂဟေ၊ ရာဇဂြိဟ်ပြည်၌။ ဝသတိ၊ နေထိုင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရာဇဂဟိကော၊ ရာဇဂြိဟ်ပြည်သားမည်၏။ ရာဇဂဟေ၊ ၌။ ဇာတော၊ ပေါက်ဖွားဏ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရာဇဂဟိကော၊ ရာဇဂြိဟ်ပြည်၌။ ပေါက်ဖွားသူမည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ရာဇဂဟေ၊ ၌။ ဇာတော၊ ၏။ ဧဝံ၊ တူ။ မာဂဓိကော၊ မာဂဓတိုင်း၌နေထိုင်ပေါက်ဖွားသူ။ သာဝတ္ထိကော၊ သာဝတ္ထိပြည်၌နေထိုင်ပေါက်ဖွားသူ။ ကာပိလဝတ္ထိကော၊ ကပိလဝတ်ပြည်၌ နေထိုင်ပေါက်ဖွားသူ။ ပါဋလိပုတ္တိကော၊ ပါဋလိပုတ်ပြည်၌ နေထိုင်ပေါက်ဖွားသူ။ ဝေသာလိကော၊ ဝေသာလီပြည်၌ နေထိုင်ပေါက်ဖွားသူ။

ဆောင်ပုဒ်-"**ဂစ္ဆတိ,ဝသ၊ ဇာတ ဣဿရာ၊ ဝိသိဋ္ဌာ,နှင့်၊ ဇာနိ တဗ္ဗ,အဿတ္ထ၊ ဘက်၊ အနက်မျာ၊ဘိ၊ ဣက,ဏကာ၊ ဏေယျကာ,နှင့် အာဇာနိယ၊ ဥ,ဣ မန္တ၊ စဉ်တိုင်း၌ကာ၊ သက်လေမှာ၊ ယေနဝါ-ဌ်, ဝါဖြင့်တည်း**"။

ပုံစံဌ်ရှင်းလင်းချက်။ ။'တိလေန သံသဋ္ဌံ, အတိသခ််တံ ဓါ-တေလိက'သံသဋ္ဌတဌ်ဝိတ်ပြု၊ ဘောဇနံကား-အဘိဓေယျနှမ်းနှင့် တပါးသောအရာကိုစပ်၍၊ စားချင်စရာ-ကောင်းမှန်စွာပြုလုပ် စီရင်ထားသော စားဖွယ်မျိုးတည်း။ သံသဋ္ဌ-ဟူသည် ရောနှောစပ်ဖက်ခြင်း, တပေါင်းတည်းပြုခြင်း သံသဂ္ဂ ကေဘာဝတည်း။ အဘိသခ်ါရ-ဟူသည် ကောင်းမှန်စွာပြုလုပ်စီရင်ခြင်း ဥက္ကံသာဓနတည်း။ ဤ၌ သံသဂ္ဂကိုသာ သိအပ်၍ အဘိသခ်ါရက-ဟူသော ဥက္ကံသာဓနမရှိရကား၊ တိလေန အဘိသခ််တံ မဆိုသင့်ဟူငြားအံ့။ အကြင်အရာ၌ အဘိသခ်ါရကရှိလျှင် ထိုအရာ၌ သံသဂ္ဂလည်း ရှိမြဲဖြစ်သည့်ပြင်၊ ဓာတ်တို့၏ အနေကတ္တ ဖြစ်သောကြောင့်လည်း ဆိုသင့်၏။ ။'နနု ဆံသဂ္ဂေါဟိ မုတ္တိမတ္တံ ဘဝတိ, သခ်ါရော စ သတော ဥက္ကံသာဓနံ၊ ယထာ-ဝိဇ္ဇာယ သခ်ရိတော ဝိဇ္ဇိကော,တိ၊ နု ခလ္ဝသြသံသဂ္ဂေါ ပတိယတော၊ တသ္မာ တေန သခ်ရိတော,တိ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ? သစ္စံ၊ အနေက,ဏ္ဍတ္တာ ဓာတူနံ သံပုဗ္ဗသဒ္ဒီ ဣဟသခ်ါရေပိ ပဝတ္တတီ,တိ' ကဘန္တ-ပဋိကာ။ ။'သံပုဗ္ဗ သဒ္ဒီပျ-ကမ္မကော

http://www.dhammadownload.com

ဧဝေ.တိ.ကတ္တရိ နိဋ္ဌာ၊ ဧဝံ မာရိစိက.မိတိ တေ သခ်ရိတးမိစ္ဆပိ နဝတ္တပ္ပ.မိတိ ဘာဝေါ။ ယတြ သခ်ါရော=တတြ သံသဂ္ဂေါ အတ္ထော၂ ဝ၊ နနု သံတဂ္ဂေါဟိ မုတ္တ မတ္တံ ဃမ္ဘဝတိ၊ သခ်ါရော စ သတော ဥက္ကံသာ.ခာနံ, ယထာ-ဝိဇ္ဇာယ သခ်တော ဝိဇ္ဇိကော.တိ၊ နု ခလ္ဝ.တြ သံသဂ္ဂေါ ပတိယတေ၊ တသ္မာ တေန သခ်တ-မိတိ ဝတ္တပ္ပ ပေဝ?၊ သစ္စံ၊ သဇိ အယံ သခ်ါရေပိ ခာတူန.မနေက.တ္ထတ္ထာ ဥပစာရတော ဝါ.တိ မန္ဒတေ၊ တထာ ဒဓိနာ ဥပသိတ္တော ဩဒနော=ဒါဓိကော, သောပိကော, ဣတိ သံသဋ္ဌတ္တာ၊ အထ ဗျဥ္ဇနေန ဥပသိတ္တ မိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ, ဗျဥ္ဇနသဒ္ဒေါ သူပါ-ဒီ ဧဝ ရူဋ္ဌော'ကာတန္တ-ဋီ။

ဣသံသဋ္ဌာဒီ တဒ္ဓိတ်။ ။ဖြစ်ထိုက်သောသဒ္ဒါများကား ယောဘုယျအားဖြင့် သဒ္ဒါတပါး၏လိင်အားလျော်စွာ ဝိသေသနသာဖြစ်ကြကုန်၏။ သို့အတွက် ပုလ္လိင် ဩဒန-သဒ္ဒါ၏ ဝိသေသနဖြစ်မှု တိလေန သံသဋ္ဌော,အဘိ သခ်တော ဝါ-တေလိကော၊ ကောသော ဩဒနော။ ။ဣတ္ထိလိင် ယာဂု-သဒ္ဒါ၏ ဝိသေသန ဖြစ်မှု တိလေန သံသဋ္ဌာ, အဘိသခ်တာ ဝါတေလိကီ၊ ကာ သာ ယာဂု။ ။နပုလ္လိင် ဘောဇန-သဒ္ဒါ၏ ဝိသေသနဖြစ်မှု တိလေန သံသဋ္ဌံ, အဘိ သခ်တံ ဝါ-တေလိကံ၊ ကိံတံ ဘောဇနံ-ဟု လိင်သုံးပါး၌ဖြစ်၏။ ဣအတူ ဧဝါဒိက စသည်တို့ကိုလည်း သိလေ။ ။ဂုဠေန သံသဋ္ဌော, အဘိ သခ်တော ဝါ-ဧဝါဒိကော၊ ကော သော ဩဒနော၊ ဧဝါဒိကီ ယာဂု၊ ဧဝါဒိကံ ဘောဇနံ။ ။ဃတေန သံသဋ္ဌော, အဘိ သခ်တော ဝါ ဃာဟိကော, ဩဒနော၊ ဃာတိကီ ယာဂု၊ ဃာတိကံ ဘောဇနံ။ ။ဒဓိနာ သံသဋ္ဌော-အဘိသခ်တော ဝါ-ဒါဓိကော ဩဒနော၊ မရိစေန သံသဋ္ဌော, အဘိသခ်တော ဝါ-မာရိစိကော သူပေါ၊ မာရိစိကံ ဗျဥ္ဇနံ။ လောဏေန သံသဋ္ဌော, အဘိသခ်တော ဝါ-လောဏိကော ဩဒနော စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ဥဋ္ဌမွေန တရတိ-တိ-ဩဋ္ဌမွိကော, ပုရိသော၊ ဩဋ္ဌမွိကီ,ဣတ္ထီ၊ ဩဋ္ဌမွေကံ,ကုလံ၊ ဝုဒ္ဓိမပ္ပုလ္လင် ဥဋ္ဌမွိကော ဖြစ်၏။ ။*ဥဋ္ဌမွိက၊ ဩဋ္ဌမွိက-ဟု သီဟဠ မြန်မာ အက္ခရာ နှစ်ရပ်လုံးမှာပင် မုဒ္ဓဇဋ္ဌ၊ ပ-မ သံယုတ်နှင့်ရှိကြသည့်ပြင် အဘိဓာန်ဋီကာလည်း။ ။ 'ဥဋ္ဌကော ဒကတော ပါတိ ရက္ခတိ.တိ ဥဋ္ဌပေါ၊ သော.ယေဓ နိဂ္ဂဟီတော.ဂမ-ဝသေန ဥဋ္ဌမွော' ဟု ပ-မ, သံယောဂ-ပင်ဆို၏။ ။သဗ္ဗတ-နာဂရိရေး သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ၊ အင်္ဂလိပ် အက္ခရာရေး စန္ဒဝုတ္တိတို့၌ကား ဥဋ္ဌပ၊ ဩဋ္ဌပ-ဟု ဥ-ရဿနှင့် မ-သံယုဂ်ရှိခဲ့၏။ ။'တရတိ' ပါဏိနီ၊ ၄-၄-၅။ ။'ဥဋ္ဌပေန တရတိ.တိ-ဩဋ္ဌပိကော' ကောမုဒီ။ ။'တရတိ, တတိယန္တာ တရတ္ယော-တသ္မိ' အတ္ထေ ဃက် ဘဝတိ၊ ဩဋ္ဌပိကော၊ ဧဝါပုစ္ဆိကော' စန္ဒဝုတ္တိ။ ။ကုလ္လေန (ဥဋ္ဌမွေန) တရတိ.တိ-ကုလ္လိကော, ပုရိသော။ ကုလ္လိကီ ဣတ္ထီ၊ ကုလ္လိကံ ကုလံ' စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ။ပတ္တေန ပက္ခေန စရတိ ဧတေတိ ဥဒ္ဓေတိ.တိ-ပတ္တိကော, သကုဏော။ပတ္တိကီ သကုဏီ။ ဒဏ္ဍေန စရတီတိ,ဒဏ္ဍိကော,ပုရိသော၊ဒဏ္ဍိကီ ဣတ္ထီ၊

http://www.dhammadownload.com

၃၅၁-တ,မဓိတေ တေန ကတာ ဒီ-သန္ဓိဓာန-နိယောဂ-သိပ္ပ-ဘဏ္ဍ ဇီဝိက,ထွေသု စ။ ။တံ၊ထိုအတတဲကို။ အဓိတေ၊သိမြင်တတ်၏။ ဣတိ အတ္တော စ၊ ဤအနက်၌ လည်းကောင်း။ တေန ကတာ,ဒိ-သန္ဓိဓာန-နိယောဂ-သိပ္ပ ဘဏ္ဍ ဇီဝိက,ထွေသု စ၊

ဒဏ္ဍိကံ ကုလံ။ ဓမ္မေန ဉာယေန စရတိ ပဝတ္တတီ,တိ ဓမ္မိကော,ပုရိသော၊ ပါဒေန စရတီ,တိပါဒိကော ပုရိသော။ ။ခန္ဓေန အံသေန ဝဟတီ,တိ-ခန္ဓိကော ပုရိသော။ အဂ်ုလေန ဝဟတီ,တိ အဂ်ုလိကော,ပုရိသော။ သံသဋ္ဌ၊ တရတိ၊စရတိ၊ ဝဟတိ-တဒ္ဓိတ်တည်း။ နောက်ပုဒ်ကိုကြည့်၍ အမည်ပေး။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။တေလိကံ-ကို တိလေန×သံသဋ္ဌံ-တည်။ တိလေနနှင့်။ သံသဋ္ဌံ။ ရောနှောအပ်သောဘောဇဉ်တည်း။ ဣတိ တတ္ထ၊ ဍ်။ ယေန ဝါ သံသဋ္ဌံ=ဤသုတ် ဖြင့် သံသဋ္ဌ အနက်၌ နှစ်ပုဒ်တို့၏အလယ်၌ ဏိက-ပစ္စည်းသက် (တိလေန×ဏိက×သံသဋ္ဌံ)။ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် တဒ္ဓိတ်၏ နာ, သိ-ဝိဘတ်၊ သံသဋ္ဌ-ပုဒ်တို့ကိုချေ။ တေသံဏော=အနုဗန် ဏ-ကိုချေ။ (တိလ×-ိက)ပကတိ စဿ=ဍ်စ၊ တိလ×ဣက-ဟု ပကတိပြု။ ဝုဒ္ဓါဒိ သရဿ ဝါ=အစ သရ ဣ-ကို၊ ဧ-ဝုဒ္ဓိပြု။ (တေလ×—ိက) ချေ၊ ကပ်၊ နာမ်ငဲ့ သိ-သက်၊ အံ-ပြု၊ ချေ၊ကပ် ဩဒီး၏။ ။ဂေါဠိကံ ဂုဠ္ဍေန×=သံသဋ္ဌံ။ နည်းတူ။ ဥ-ကို ဩ-ဝုဒ္ဓိပြု။ ။ဃာတိကံ-ဃတေန×သံသဋ္ဌံ၊ အ-ကို၊ အာဝုဒ္ဓိပြု။ ။*တရဟိ တဒ္ဓိတ်၌၊ နာဝိကော-နာဝါဃ×တရတိ။ ဤသုတ်ဖြင့် တရတိအနက်၌ ဏိက-ပစ္စည်းသက်၊ နည်းတူ။ (ဣမဿ ပဇ္ဇုန္နဂတိကတ္တာ အာ-ကာရဿ အာဝုဒ္ဓိ၊ ဧဝံ ဤဗ်သေသု)။ ။ဩဋ္ဌ၊မ်ိဳကော-ဥဋ္ဌ၊မေ့ခန×တရတိ၊ ဥဿ ဩ ဝုဒ္ဓိ။ ။*စရတိ တဒ္ဓိတ်၌၊ သာကဋိကော-သာကဋ္ဌေန×စရတိ။ ဤသုတ်ဖြင့် စရတိအနက်၌ ဏိက-ပစ္စည်းသက်၊ နည်းတူ။ အ-ကာရဿ အာဝုဒ္ဓိ။ ။ပတ္တိကော-ပတ္ထေန×စရတိ။ ဒဏ္ဍိကော-ဒဏ္ဍေန×စရတိ။ ဓမ္မိကော-ဓမ္မေန×စရတိ၊ သံယောဂန္တတ္တာ နဝုဒ္ဓိ။ ။ပါဒိကော-ပါဒေန×စရတိ၊ အာ-ကာရဿ အာ-ဝုဒ္ဓိ။ ။*ဝဟတိ တဒ္ဓိတ်၊ သီသိကော-သီသေန×ဝဟတိ။ ဝဟတိ-အနက်၌ ဏိက-သက်။ အံသိကော-အံသေန×ဝဟတိ။ ခန္ဓိကော-ခန္ဓေန×ဝဟတိ။ အဂ်ုလိတော-အဂ်ုလေန×ဝဟတိ၊ သံယောဂန္တတ္တာ နဝုဒ္ဓိ။ ။*ဝါ-ရုပ်။ ရာဇဂဟိကော-ရာဇဂဟေ×ဝသတိ။ ဤသုတ်၌ ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် ဝသတိအနက်၌ ဏိက-သက်၊ နည်းတူ။ ။ရာဇဂဟိကော-ရာဇဂဟေ×ဇာတော၊ ဇာတ အနက်၌ ဏိက-သက်၊ ဝသတိ,ဇာတ တဒ္ဓိတ်။ ။မာဂဓိကော-မဂဓေသု+ဝသတိ၊ မဂဓေသု+ဇာတော။ သာဝတ္ထိကော-သာဝတ္ထိယံ+ဝသတိ၊ သာဝတ္ထိယံ+ဇာတော၊ ကပိလ ဝတ္ထိကော-ကပိလ ဝတ္ထုသ္မိံ+ဝသတိ၊ ဇာတော၊ ပါဋလိ ပုတ္ထိကော-ပါဋလိပုတ္တေ+ဝသတိ၊ဇာတော။ ဓေသာလိကော-ဓေသာလိယံ+ဝသတိ၊ဇာတော။ ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် ဏိက-သက်၊ဝသတိ,ဇာတ တဒ္ဓိတ်ချည်းတည်း။

၃၅၁ စတုပ္ပဒ,ဝိဓိသုတ်။ ။အဓိတေ-ကား အာချာတ်၊ အဓိ-ပုဗ္ဗ+ဣခာတ်၊ တေ-ဝိဘတ်။တနည်း- အဓိယတိ သိက္ခတီ,တိ အဓိတေ။အဓိယုတိ သိက္ခတိ၊ သင်ပေး

http://www.dhammadownload.com

ထိုဖြင့်ပြုအပ်၏ အစရှိသော အနက်ကောင်းစွာ စွဲကပ် တည်နေတတ်၏ဟူသော အနက်, ထို၌ တိုက်တွန်းအပ်၏ဟူသောအနက်, ထိုသူ၏အတတ်ဖြစ်၏။ ဥစ္စာဖြစ်၏ ဟူသော အနက်, ထိုကိုသတ်၍ အသက်မွေးတတ်၏ဟူသော အနက်တို့၌ လည်း ကောင်း။ ဏိကော၊ ဏိက-ပစ္စည်းသည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟော၁တိ၊ ၏။ ။တံ၊ ကို့။ အဓိတေ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထေ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ တေန,ကတာ,ဒိ အတ္ထေ စ၊ ထိုဖြင့် ပြုအပ်၏ အစရှိသော အနက်၌လည်းကောင်း။ တမှိ၊ ထို၌။ သန္နိဓာနာ၊ ကောင်းစွာစွဲကပ် တည်နေတတ်၏။ အတ္ထ၊ ထို၌။ နိယုတ္တော၊ တိုက်တွန်းအပ်၏။ တံ၊ ထိုအတတ်သည်။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ သိပ္ပံ၊ အတတ်ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုဥစ္စာသည်။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ ဘဏ္ဍံ၊ ဥစ္စာဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုသတ်ဖြတ်မှုသည်။ အဿ၊ ၏။ ဇီဝကံ၊ အသက်မွေးမှုတည်း၊ ဣစ္စေတေ သ့ ထွေသု စ၊ ဤအနက်တို့၌ လည်းကောင်း။ ဏိက,ပစ္စယော၊ သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိနယံ၊ ဝိနည်းကျမ်းကို။ အဓိတေ၊ သိမြင်တတ်၏။ (သိမြင်တတ်၏ကား အဓိပ္ပါယတ္ထ။ ဘင်ပေးတတ်၏ဟု သဒ္ဒတ္ထ-ပေး။ သိမြင် တတ်ကျမ်း၍သာ သင်ပေးတတ်သည်-ဟူလို။ ။'ဝိနယံ အဓိတေ ဇာနာတိ ဝါ,တိ-ဝေနယိကော'လုပ်။ မောဂ္ဂလ္လာန်၌ 'တ,မဓိတေ, တံ ဇာနာတိ၊ က ဏိကာ စ'ဟု သုတ်တည်း၏)။ ဝေနယိကော၊ ဝိနည်းကျမ်းကို သိမြင်တတ်သော ဆရာ။ ဝါ၊ ကား။ ဝိနယံ၊ ကို့။ အဓိတေ၊ ၏။ ဧဝံ၊ တူ။ သုတ္တန်ဿိကော၊ သုတ္တန်ကျမ်းကို သိမြင်တတ်သော ဆရာ။ ဝေယျာကရဏိကော။ (ရှုပ်ပြီးစီရင်-

---

တတ်၏-ပေး။ အဓိ ပုဗ္ဗ×ဣ-ဓာတ်၊ အဇ္ဈာယန အနက်ဟော၊ 'နဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ' ကဲ့သို့ ပထမာ ဝိဘတ်ကို ဧ-ပြုသည်ဟု ဆရာတို့ဆိုကုန်၏။ ။တံ အဓိတေ-ဖြင့် ရွေ-ကံ×နောက်-ကဿား အနက်၌ ဏိက-ပစ္စည်းသက်သည်ကိုပြ၏။ ဝါ၊ ဏိက-ပစ္စည်း တဒ္ဓိတ် ဝါစကသည် ရွေ-ကံ×နောက်-ကတ္တား ဝါစ္ဆ နှစ်ပါးဟောပုံကို ပြသည်။ ။'တဒ္ဓိတံ,ဝဓိ-ဝဇ္ဈိတေ' ဟူကား တဒ္ဓိတ် ဝါစကသည် ဝါစ္ဆရှစ်ပါး တွင် အပါဒါန်ကြဉ်သော ခုနစ်ပါးကိုဟောသည်မှတ်။ ။တေန ကတာ,ဒိ-ဖြင့် ရွေ ကရိဏ်း×နောက်-ကံ။ တမှိ သန္နိဓာနာဖြင့် ရွေ-အာဓာရ×နောက်-ကတ္တား။ တတ္တ နိယုတ္တော ဖြင့် ရွေ-အာဓာရ×နောက်-ကံ။ တ,မဿ သိပ္ပံ၊ တ,မဿ ဘဏ္ဍံ-တို့ဖြင့် ရွေ-သာမိန်×နောက်×ကတ္တား။ တ,မဿ ဇီဝိကံ-ဖြင့် ရွေ-ကံ×နောက်-ကတ္တား×အနက်၌ ဏိက-ပစ္စည်းသက်သည်ကို။ သို့မဟုတ်၊ ဝါစကတပ်ပုံကို ဖော်ပြသည်။ ။တေန-ကတာ,ဒိ-ကား 'ဇနေ-သုတော'ကဲ့သို့ အ-လုတ္တ သမာသ်။ 'တေန-ကတံ အာဒိ အဿာ-တိ-တေန,ကတာ,ဒိ။ ကတာ,ဒိ စ, သန္နိဓာနဇ္ဈ, နိယောဂေါ စ, သိပ္ပ,ဇ္ဈ, ဘဏ္ဍဇ္ဈ, ဇီဝိကာ စ-တေန,ကတာ=ဇီဝိကာ။ တေန-ကတာ,ဒိ=ဇီဝိကာ ဧဝ အတ္ထာ-တေန ကတာ,ဒိ=ဇီဝိကတ္ထာ' လုပ်။ ။*ဒွန်၏ ရွှေဥ ရှိသောပုဒ်၊ ယှဉ်လိုက်-ပုဒ်တိုင်းမှာ' ဟုရကား တေန-သည် ဒွန်၏ ရွှေဥ ကျ၍ပုဒ်တိုင်းမှာ ယှဉ်ယူ။ ထို့ကြောင့် တေန-ကတာဒိ၊ တမှိ နွှဲဓာနာ၊

http://www.dhammadownload.com

သော) သဒ္ဒါကျမ်းကို သိမြင်တတ်သော ဆရာ။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ ကမ္မံ၊ အမှု။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သောအမှု။ ဝါ၊ ကား။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ကတံ၊ သော။ ကမ္မံ၊ မှု။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝါစသိကံ၊ နှုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှု။ မာနသိကံ၊ စိတ်ဖြင့် ပြုအပ်သောအမှု။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ သန္နိဓာနာ၊ ကောင်းစွာ စွဲကပ်, တည်နေတတ်သော။ ဝေဒနာ၊ အနာရောဂါ။ သာရီရိကာ၊ ကိုယ်၌ ကောင်းစွာ စွဲကပ်, တည်နေတတ်သော အနာရောဂါ။ ဝါ၊ ကား။ သရီရေ၊ ၌။ သန္နိဓာနာ၊ ကောင်းစွာ စွဲကပ်, တည်နေတတ်သော အနာရောဂါ။ ဧဝံ၊ တူ။ မာနသိကံ၊ စိတ်၌ ကောင်းစွာ စွဲကပ်, တည်နေတတ်သော အနာရောဂါ။ ဒုါရေ၊ တံခါး၌။ (တံခါးစောင့်အလုပ်၌) နိယုတ္တော၊ စေခိုင်းတိုက်တွန်းအပ်၏။ ဒေါဝါရိကော၊ တံခါး၌ (စောင့်ရန်, အခြင်က) စေခိုင်း တိုက်တွန်းအပ်သော တံခါးစောင့် ဒရဝန်ယောကျ်ား။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဏ္ဍာဂါရိကော၊ ဘဏ္ဍာစိုး။ နာဂရိကော၊ မြို့ဝန်,မြို့အုပ်။ နာဂကမ္မိကော၊ အမှုသစ်လုပ်သူ။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ သိပ္ပံ၊ အတတ်သည်။ ဝိဏာ၊ စောင်းတီးခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဏိကော၊ စောင်း(ဗျတ်စောင်း) သမားမည်၏။ ဝါ၊ ကား- အဿ၊ ၏။ သိပ္ပံ၊ သည်။ ဝိဏာ၊ စောင်းတီးခြင်းတည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ မောဒိကော၊ မုရိုးစည်သမား။ ပါဏဝိကော၊ ထက်စည်သမား။ ဝံသိကော၊ နှဲ့-ပြွေ (ပလွေ) သမား။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ ဘဏ္ဍံ၊ ဥစ္စာကား။ ဂန္ဓော၊ နံ့သာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂန္ဓိကော၊ နံ့သာသည်

တတ္ထနိယုတ္တော စသည် ဝုတ္တိဒ္ဓ ဖွင့်ဆိုလတ္တံ့။ ယှဉ်ဆိုသော်လည်း အနက်ကိုသာ-ယှဉ်၊ သဒ္ဒါပါ မယှဉ်ရ။ ။နောက်ဆုံး အတ္ထ-သဒ္ဒါလည်း ဒွန်-နောက်ကျ၍ ပုဒ်-တိုင်းမှာပင် ယှဉ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် တေန-ကတာ၊ဒိ အတ္တော့ဟု ဝုတ္တိဖွင့်သည်။ သို့အတွက်-'ထိုဖြင့် ပြုအပ်၏ အစရှိသောအနက်, ထိုဒ္ဓ ကောင်းစွာစွဲကပ်, တည်-နေတတ်၏ ဟူသော အနက်,ဟု သုတ်က ယောဇနာခဲ့သတည်း။ ထို့ကြောင့်။ ။ *'ဒွန်၏ ရွှေ-နောက်၊ ကျရောက်ပုဒ်မှာ၊ ပုဒ်တိုင်းသာ၊ ယှဉ်ကာ အနက်ပေး' ဟု နီယံဆိုလေ။ ။စ-သဒ္ဒါ အည-မည သမုစ္စယ၊တ္ထ။ ။*တေန-ကတာ၊ဒိဒ္ဓ အာဒိ သဒ္ဒါ၏ အာဒိဝန်ကို ပြဿန်တော်မူပါဟု လျှောက်ထားရန်ရှိ၍ အာဒိ၊ဂ္ဂဟ ဏေန, စသော ဝါကျကိုမိန့်၊=ကား၊ အာဒိ သဒ္ဒါဖြင့် သုတ်၌ ပါသောအနက်မှ တစ်ပါး ဟတ,ဗန္ဓ,စသော အနက်တို့ကိုယူ။

ဆောင်ပုဒ်-"**ဟတော ဗန္ဓော၊သဿ အာဗာဓော၊ အာဝုဓံ ပရိမာဏာကာ၊**
ကိတော ရာသီ အရဟတိ၊ သဒ္ဒါ သဒ္ဓကာ၊ဒိဗ္ဗတိ။
ဧတ္ထော၀တ္ထာ၊ဒိ သဒ္ဒေန, ကစ္စာယနေန ဂယှရေ။"

ဟတော၊ သတ်အပ်၏။ ဗန္ဓော၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ အာဗာဓော၊ အနာ။ အာဝုဓံ၊ အကျ၊ အဿ၊ ထိုဝတ္ထု၏။ ပရိမာဏာ၊ အတိုင်းအရှည်။ ကိတော၊ ယဉ်အပ်၏။ ရာသီ၊ အစုအပုံ။ အရဟတိ၊ ထိုက်တန်၏။ သဒ္ဒါ၊ကြည်လို၏။သဒ္ဓကာ၊

http://www.dhammadownload.com

မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ အဿ၊ ၏။ ဘဏ္ဍံ၊ သည်။ ဂန္ဓော၊ နံ့သာ။ ဧဝံ၊ တူ။ တေလိကော၊ ဆီကုန်သည်။ ဂေါဠိကော၊ တင်လဲကုန်သည်။ ဥရဗ္ဘံ၊ ဆိတ် (ကုလား)ကို။ ဟန္တွာ၊ သတ်၍။ ဇီဝတိ၊ အသက်မွေးတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဩရဗ္ဘိကော၊ ဆိတ်မူဆိုး (ဆိတ်သားသည်) မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဥရဗ္ဘံ၊ ကို။ ဟန္တွာ၊ ၍။ ဇီဝတိ၊ ၏။ မဂံ၊ သားကို။ ဟန္တွာ၊ ၍။ ဇီဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မာဂဝိကော၊ သားမူဆိုးမည်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ သောကရိကော၊ ဝက်မူဆိုး (ဝက်သားသည်)။ သာကုဏိယော၁၊ ငှက်မူဆိုး။ အာဒိ-ဂ္ဂဟဏေန၊ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်။ အညထာ ပိတပါးသောအနက်၌လည်း။ ဏိက-ပစ္စယော၊ ကို။ ယောဇေတပ္ပော၊ ၏။ ဇာလေန၊ ပိုက်ကွန်ဖြင့်။ ဟတော၊ သတ်အပ်၏။ ဇာလိကော၊ ပိုက်ကွန်ဖြင့် သတ်အပ်သောငါး။ ဝါ၊ ကား။ ဇာလေန၊ ဖြင့်။ ဟတော၊ ၏။ သုတ္တေန၊ ချည်ကြိုးဖြင့်။ ဗန္ဓော၊ ဖွဲ့ထောင်ကတ်၏။ သုတ္တိကော၊ ချည်ကြိုးဖြင့် ဖွဲ့ထောင်အပ်သော ငှက်။ ဝါ၊ ကား။ သုတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဗန္ဓော၊ ၏။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ *အာဝုဓံ(အာယုဓံ)၊ လက်နက်သည်။ စာပေါ၊ လေးတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စာပိကော၊ လေးသမားမည်၏။ ဝါ၊ ကား။ အဿ၊ ၏။ အာဝုဓံ၊ သည်။ စာပေါ၊ လေး။ ဧဝံ၊ တူ။ တောမရိကော၊ ခက်ရင်း (ခရင်း) လက်နက်ရှိသောသူ။ မုဂ္ဂလိကော၊ ဆောက်ပုတ် (တင်းပုတ်) လက်နက်ရှိသည်။ မောသလိကော၊ ကျည်ပွေ့ (ကျူပွေ့) လက်နက်ရှိသည်။ အဿ၊ ၏။

ဥစ္စာ။ ဒိဗ္ဗတိ၊ ထွန်းပထင်ရှား၏။ ဣတိ အတ္ထာ၊ ဤအနက်တို့ကို။ ဇတ္ထေ၀၊ ဤသုတ်၌သာယျင်။ အာဒိ-သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ကစ္စာယနေန၊ ကစ္စည်းအရှင်သည်။ ဂယှရေ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ ။ရူ-၌ကား-ယင်းအနက်များနှင့်တကွ နှစ်ဆယ့်တစ်နက် ဆို၏။ ကျန်ဆယ်နက်ကို ဆိုလတ္တံ့ ဂါထာဖြင့် သိ။

ဆောင်ပုဒ်-"**ဇာတာ အာဂတ-သမ္ဘူတော၊ သီလံ ဝသတိ ဝိဒိတော၊**
သံဝတ္တတိ ပယောဇနံ၊ သက္ကတ္ထ ဘတ္တိ-ဧမေ ဒသ။"

အနက်လုယ်၏။ ပုံစံအစဉ်အတိုင်း ထုတ်အံ့။ ။အပါယေ ဇာတော-အပါယိကော၊ ဇာတအနုက်။ ။မာတိတော အာဂတံ-မတ္တိကံ။ ပိတိတော အာဂတံ ပိတ္တိကံ နာမံ၊ အာဂတ.တ္ထံ။ ။'နမယ္ဟံ မတ္တိကံ၊ နာမံ နာဝီ မိတ္တိက-သမ္ဘဝံ။ ဇာတေားမှိ ဝေဿ ဝိထိယံ၊ တသ္မာ ဇေဿန္တရော အဟံ' ဝေဿန်ဇာတ်။ ။မာတိကော သမ္ဘူတံ-မတ္တိကံ၊ ပိတ္တိကံ၊ သမ္ဘူတ.တ္ထ။ ။ပံသုကူလ ဓာရကံ.ပံသုကူလံ၊ တံသီလံ အဿာ.တိ-ပံသုကူလိကော၊ ဒေတစီဝရိကော၊ ကော.သနေယျာဇနသီလော-ကောသနိကော၊ ရုက္ခမူလေ နိဝါသန.သီလော ရုက္ခမူလိကော။ အာရညိကော၊ သောသာနိကော၊ တဿီလ.တ္ထ။ ။ရာဇဂဟေ ဝသတီ.တိ ရာဇဂဟိကော၊ ဇနော၊ မာဂဓိကော၊ ဝသတျ.တ္ထ။ ။လောကေ ဝိဒိတော-လောကိကော၊ ဝိဒိတ.တ္ထ။ ။လောကေ သံဝတ္တတီ.တိ လောကိကော၊ သံဝတ္တတျ.တ္ထ။ ။ဥပဓိ.ပွယောဇနံ သြ.ပဓိကံ၊ ပယောဇန.တ္ထ။ ။ဒ္ဝ-သဒ္ဒါရောယေဝ-

http://www.dhammadownload.com

အဗာဓော၊ အနာသည်။ ဝါတော၊ လေနာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝါတိကော၊ လေနာသည်မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ အဿ၊ ၏။ အာဗာဓော၊သည်။ ဝါတော၊ လေနာ။ ဧဝံ၊ တူ။ သေမ္ပိကော၊ သလိပ်နာသမား။ ပိတ္တိကော၊ သည်းခြေနာသမား။ ဗုဒ္ဓေ၊ ၌။ ပသန္နော၊ ကြည်ညိုသည်တည်း။ ဗုဒ္ဓိကော၊ ဘုရား၌ကြည်ညိုသူ။ ဓမ္မိကော၊ တရား၌ကြည်ညိုသူ။ သံဃိကော၊ သံဃာ၌ကြည်ညိုသူ။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာတည်း။ ဗုဒ္ဓကံ၊ ဘုရား၏ဥစ္စာ။ ဝါ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓဿ၊ သန္တကံ၊ ဥစ္စာ။ ဧဝံ၊ တူ။ ဓမ္မိကံ၊ တရား၏ဥစ္စာ။ သံဃိကံ၊ သံဃာ၏ဥစ္စာ။ ဧတ္ထေန၊ အဝတ်(ပုဆိုး)ဖြင့်။ ကိတံ၊ ဝယ်အပ်သော။ ဘဏ္ဍံ၊ ဥစ္စာတည်း။ ဝတ္ထိကံ၊ အဝတ် (ပုဆိုး)ဖြင့် ဝယ်အပ်သော ဥစ္စာ။ ဝါ၊ ကား။ ဝတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ကိတံ၊ သော။ ဘဏ္ဍံ၊ ဥစ္စာ။ ဧဝံ၊ တူ။ ကုမ္ဘိကံ၊ တကုမ္ဘဖြင့် ဝယ်အပ်သောဥစ္စာ။ *ဖာလိကံ၊ ဝါခူညီအဝတ် (ဝါဂွမ်းထည်)ဖြင့် ဝယ်အပ်သောဥစ္စာ။ ကိဏိကံ၊ ခြူဖြင့် ဝယ်အပ်သောဥစ္စာ။ သောဝဏ္ဏိကံ၊ ရွှေဖြင့် ဝယ်အပ်သော ဥစ္စာ။ အဿ၊ ထိုဝတ္ထု၏။ ပရိမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်သည်။ အ သခ်္ခါရိကံ၊ နာမ မေဝ-နာမိကံ၊ အာချာတိကံ၊ နေပါတိကံ၊ သြပသဂ်ိကံ၊ သကဝတ္ထု။ ။စတုမဟာရာဇေ ဘတ္တိ ဇေတသ-ဿိ စာတု မဟာဇိကာ၊ ဘဝတ္ထု။

ဆောင်ပုဒ်-''**ဟတ္ထ, ဗန္ဓ၊ ဗာဓော, ဝုဓံ၊ ပမာဏံ,နှင့် ကိတံ, အရဟတိ၊ ရာသိ, ပသန္နော၊ သန္တကာ, ဂတ၊ ဒိဗ္ဗ ဝသတိ၊ ဝိဒိတ, သမ္ဘူ။ နည်းတူ– သိလ၊ သံဝတ္တ, နှင့်၊ ဘတ္တိက ဇာတတ် သကတ် ပယောဇန၊ များအတ္ထမှာ၊ ကိုက-သာ၊ သက်ပါ တ-မ္မိသုတ်။**''

ပုံစံဥ်ရှင်းလင်းချက်။ ။ဝိသေသန ကရိယာန္တေ ပကတိစ္စာ-ဒိနာ ဗျုပ္ပါယန္တေ အနေန သဒ္ဒါ-တိ-ဗျာကရဏံ။ ဝိ-အာ-ပုဗ္ဗ+ကရ+ကရဏေ၊ ယု၊ တစ်နည်း-'ယထာ သရူပံသဒ္ဒါ ဗျာကရီယန္တိ ဧတေနာ-တိ-ဗျာကရဏံ' သဒ္ဒါကျမ်းကိုယူ။ ။'ဗျာကရဏံ အဓိတေ ဇာနာတိ ဝါ-တိ-ဧဝယျာကရဏိကော' ပရိသော။ ဧဝယျာကရဏိကာ, ဣတ္ထိ၊ ဧဝယျာကရဏိကံ, ကုလံ၊ အဓိတေ တဒ္ဓိတ်, ဝါစ္စလိင် လိုက်ပုံ။ 'ကာယေန ကဿော-ကာယိကော, ပယောဂါ၊ ကာယေန ကတာ-ကာယိကော, ဣတ္ထာ၊ ကာယေန ကတံ-ကာယိကံ, ကမ္မံ၊ ကတ တဒ္ဓိတ် ဝါစ္စလိင် လိုက်ပုံ။ ။သရီရေ သန္ဓိ ဓနော-သန်ရိကော, အာဗာဓော၊ သရီရေ-သန္ဓိဓနာ-သ်ရိကာ ဝေဒနာ၊ သရီရေ သန္ဓိဓာနံ-သာ်ရိရိကံ, ဒုက္ခံ၊ သန္ဓိဓာန တဒ္ဓိတ်, ဝါစ္စလိင် လိုက်ပုံ။ နောက် နောက်ပုဒ်များ ဣန္ဒြနည်းမှီ၍ ဉာဏ်ကြီးကြလေ။ ။သာရိရိကာဒ် ဏဝ ဏိက ဏေယျ,သုတ်ဖြင့် ဏိက-နှင့်ပုဒ်နောင် ဣ-ပစ္စည်းသက်၍ သရိရိကီ-ဟု အချို့ ပညဝန်တို့ဆိုကြသည်ကား၊ ရူ-နှင့်မညီ။ ။'ဧတ္ထ ဏဝဏိကာ-ဒိသုတ္တေ အနုဝတ္တိတ ဝါ-ဂ္ဂဟဏေန ဣ-ပစ္စယော နု ဟောတိ'ရူ။ ။'ဒ္ဝေဇ်နာ အရန္တိ ဂစ္ဆန္တိ-တိ-ဒ္ဝါရံ' တစ်နည်း-ဒ္ဝေကိစ္စာနိ အရန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ပဝတ္တန္တိ-တိ-ဒ္ဝါရံ' ဥပစာအားဖြင့် တံခါး စောင့်အလုပ်ကိစ္စကိုယူ။ ။ပစ္စယတ္ထ-နိယုတ္တပုဒ်ကို 'သာမိနာ နိယုဇ္ဇာ ပိယတေ-ကိ-နိယုတ္တော'လုပ်၊ 'ဒါရေ-ဒ္ဝါရ ပါလန ကိစ္စေ နိယုတ္တော-ဒေါဝါရိကော' နိယုတ္တ

http://www.dhammadownload.com

*ကုမ္ဘော၊ တကုမ္ဘတည်။ ကုမ္ဘိကံ၊ တကုမ္ဘ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝတ္ထု။ ဝါ၊ ကား။ အဿ၊ ၏။ ပရိမာဏံ၊ သည်။ ကုမ္ဘော၊ တည်း။ ကုမ္ဘဿ၊ အိုး၏။ ရာသိ၊ အစုအပုံတည်း။ ကုမ္ဘိကံ၊ အိုးစု အိုးပုံ။ ဝါ၊ ကား။ ကုမ္ဘဿ၊ ၏။ ရာသိ၊ တည်း။ ကုမ္ဘံ၊ တကုမ္ဘကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်တန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုမ္ဘိကော၊ ကုမ္ဘိကမည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ကုမ္ဘံ၊ ကို။ အရဟတိ၊ ၏။ အကွေန၊ ကြေအန်ဖြင့်။ ဒိဗ္ဗတိ၊ ထွန်းပထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အက္ခိကော၊ (ကြေအန်ကြူးသူ) ကစားသမားမည်၏။ ဝါ၊ ကား။ အကွေန၊ ဖြင့်။ ဒိဗ္ဗတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ တူ။ သာလာ ကိကော၊ ဝါးခြမ်းစိတ် ကစားသမား။ (ဝါ တုတ်လိမ်သမား)။ ဟိဏ္ဍု-ကိကော၊ တည်စေ့ ကစားသမား၊ (ဝါ၊ ဇယ်-ကစားသမား။ လက်တောက်ဘီလိယက်-သမားလည်း-ဟူ)။ အမ္မဖလိကော၊ သရက်သီးကစားသမား။ (သရက်သီးလောင်းသမား)။ ကပိဋ္ဌဖလိကော၊ သီးသီး ကစားသမား။ နာဠိကေရိကော၊ အုန်းသီး ကစားသမား။ ဣစ္စေဝမာဒီ၊ ဤသို့ အစရှိသည်တို့တည်း။

တဒ္ဓိတ်လုပ်။ ဤနည်းတူ ဘဏ္ဍာဂါရိကော-စသည်ကိုလည်းလုပ်။ ။*ဝီဏာ-သဒ္ဒါကို တယော-ဟု အချို့ဆရာတို့ဆိုကြ၏။ 'သာရ'ဂီ၊ ဝိနာကီ'-ဟု တယော ဟော ပရိယာယ်သီးခြားရှိ၍ ဆင်ခြင်။ ။အဘိဓာန်၌ 'ဝိဏာ စ ဝလ္လကီ၊ သတ္တ-တန္တိသာ ပရိဝါဒိနီ' စောင်း ဟော ပရိယာယ်ပုဒ်။ ထိုစောင်းကြိုး ခုနစ်ချောင်း ရှိမှု-ပရိဝါဒိနီ၊ မည်သည် ဆိုသောကြောင့် ဝီဏာ၊အရ ဗျက်စောင်းကိုယူ။ ။*'ဇာလေန ဟတော-ဇာလိကော'၌ ပစ္စယတ္ထ ဟတ-ကို 'ဟန္တီးတိ၊ ဟတော' ကတ္တုသာဓ်လုပ်လျှင် သတ်တတ်သော မုဆိုးတံငါကိုကောက်။ 'ဟညတေ-တိ-ဟတော'ကမ္မသာဓ်လုပ်လျှင် သတ်အပ်သော ငါး၊ ငှက်၊ သားကောင် စသည်ကို ကောက်။ သို့အတွက်-ဇာလိကော၊ ပိုက်ကွန်ဖြင့် သတ်တတ်သော တံငါ၊ မုဆိုး။ တစ်နည်း - ဇာလိကော၊ ပိုက်ကွန်ဖြင့် သတ်အပ်သောငါး။ ဝါ-ငှက်စသော သတ္တဝါ-ဟုပေး။ ။*လက်နက်ဟော အာဝုဓ-အာယုဓ-ကား၊နပုလ္လိင်။ 'အာဒါယ ယုဇ္ဈန္တေယ-မီတိ-အာယုဓံ၊ ယဿ ဧဝါ၊ အာဝုဓံ ဝါ' အဘိဓာန်-ဋီ၊ 'စာပေါ အဿ အာဝုဓော-စာပိကော'ဟု ပုလ္လိင်နှင့်ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်။ ဣတိလည်း မပါ၊ သိဟိုဠ်မူမှာပါ၍ ထည့်အနက်ပေးသည်။ ။'ဖာလိကံ-ကို ထောမနီဓိ လာ ဖာလ,ပရိယာယ်များတွင် 'ဖလဿ ဝိကာရောအဏ် ကပ္ပါဿ ဝတ္ထေတြိ' ဟူသော ဝါချည်အဝတ်၊ ဝါဂွမ်းထည်ဟော ပရိယာယ်ကို မြော်၍-'ဖာလိကံ၊ ဝါချည်-အဝတ်၊ ဝါဂွမ်းထည်ဖြင့် ဝယ်အပ်သောဥစ္စာ'ဟု အနက်ပေးသည်။ ။နိသျတ်၌ ထွန်သွားဖြင့်၊ ဖရင်းဖြင့် ဟု ပေးကုန်၏။ ပစ္ဆိမာရုံ-နိသျဒ်ကား၊ ဖလ-ပုဒ်ကြုံ၍ 'သစ်သီးမှည့်ဖြင့်'ဟု ပေး၏။ ရှု-ဒ္ဒိ-၌ 'ဖာလေန ကိတံ-ဖာလိကံ'ဟု ထွန်သွား စသည်ကို ဟောသော ဖာလ-သဒ္ဒါဖြင့်ပင် ဝါကျလုပ်၏။ သုတ်၏ ပဇ္ဇုန္နဂတိကနယ်ကိုထောက်လျှင် ဖာလ-ပုဒ်ရင်းပင်ဖြစ်တန်ရာ၏။ ။ကုမ္ဘိကံ-၌ နှစ်ဆယ့်

http://www.dhammadownload.com

ခုနှစ်တင်းခွဲကို တကုမ္ပဏီ-ဆိုသည်။ ။'အမ္မဏံ ဒေါဏော.ကာဒသ၊ ကုမ္ဘောတု ဒသ-အမ္မဏံ' အဘိဓာန်အလို။ ဝေမနီဓိဋ္ဌကား– 'ဒသ ဒေါဏာ ဘဝေ ခါရီ၊ ကုမ္ဘောတု ဒေါဏ ဝီသတိ'ဟု ဆို၏။

မှာထားချက်။ ။ဝေယျာကရဏိကော-ဋ္ဌ၊ ဝိ+အာ+ကရဏ+အဓိတေ-တည်။ လ္ဟ-ကို-ယ်,ဝ်-က-ဗ်ပြု၊ အံ-သက်၊ (ဗ်+၂)+ကရဏ+ါ+အဓိတေ) ယ်+အာ-ကပ်၊ ဗ်+ယာ-ကပ်၊ ဏ်+အံ-ကပ်၊ (ဗျာကရဏံ+အဓိတေ) ဝါကျလုင်။ ဏိက-သက်၊ ဝိဘတ်ပုဒ်, အနုဗန်ကိုကိုချေ။ (ဗျာကရဏ+-ိက)ဟုသာ ပကတိရူပ်ဖြစ်နိုင်သည်။ ဏ်+လ္ဟ-ကပ်၊ ဗျာကရဏိက ဖြစ်၏။ တစ်ဖန်-ဝိ+အာ+ကရဏိက ပုဒ်ဖြတ် ပြန်၍၊ လ္ဟ-ကို ယ-ပြု၊ အာ-ကပ်၊ ယ-ကို ဒွေဘော်ပြု (ဝ်+ဧ-ယျာကရဏ) ဧ-ဝုဒ္ဓိ-အရာဋ္ဌ်။ ဧ-အက္ခရာလာ (ဝ်+ဧ-ယျာ ကရဏ) ဝ်-ဧ-ကပ်၍ ဝေယျာကရဏိက' -ပြီး သည်ကို၊ ရူပ်ပြီး သန့်ဂျင်းဖို့ရာ တစ်ချက်တည်း ဝိ+အာ+ကရဏ×လ္ဟက, ဟု ပကတိပြု-ဟု ရူပ်တွက်ရာဋ္ဌ်ဆိုလိမ့်မည်။ ။ဒေါဝါရိကော-ဋ္ဌလည်း ဒု+အာရ+နိယုတ္တ-တည်း သို့,သိ-ဝိဘတ်သက် ဉ-ကို ဝ၊ သို့ကို ဧ၊ သိ-ကို သြ-ပြု၊ ချေ၊ ကပ်၊ (ဒ်+ဝ်-ါရေ+နိယုတ္တော) ဝ်+အာ-ကပ်၊ ဒ်+ဝ ါ-ကပ်၊ ဒ္ဒါရေ+နိယုတ္တော-ဝါကျ ရူပ်လုပ်၊ ဏိက-သက်။ ဝိဘတ်,ပုပ် အနုဗန်ကိုချေ၊ (ဒ္ဒါ+-ိက) ပကတိရူပ်၊ ရ+လ္ဟ-ကပ်။ ဒ္ဒါရိကဖြစ်၏။ တစ်ဖန်-ဒု+အာရိက,ပုဒ်ဖြတ်။ ဉ-ကို ဝ်-ပြု၊ သြ-ဝုဒ္ဓိလာ (ဒ်+ဧ-ါ+ဝ်+-ါရိက) ဒ်+သြ ကပ်၊ ဝ်+အာ-ကပ်၊ ဒေါရိက-ပြီးသည်ကို၊ တစ်ချက်တည်း ဒု+အာရ+လ္ဟက, ဟု ပကတိ ပြုလိမ့်မည်။ ဤသို့ ပကတိရူပ်ဖြစ်ပုံကို သဘောကျ၍ ဉာဏ်တွင်ထင်အောင်ရှုကာ ဝင်းတွင် သိုဏား၊ ဆရာကလည်း စာသင်ငယ်တို့ကို ဉာဏ်ဝယ် ထင်ရှားအောင်ပြ။ ။ဤနောက်ပုံစံဋ္ဌ အချို့ပညဝန်တို့က 'မာယူနံ.မာ ဂမော ဌာနေ' ဖြင့် ဧ ဝုဒ္ဓိ, သြ-ဝုဒ္ဓိလာရာ၏ဟု ပရိဘာသာလာသော့ကြောင့် အာတ္တဋ္ဌ, ဖြင့် ရွှေ့၍ သြ-ဝုဒ္ဓိလာဟု အဆို ရေးသားကြကုန်၏။ မာယူနံ.မာဂမော, သုတ်၏ ပရိဘာသာသုတ် မဟုတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အတ္တဋ္ဌ,သုတ်၏လည်း, ဧ, သြ အာဂမသုတ် မဟုတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ချုတဲ့ချော် တိမဲးပါး, ရေးသားမိခြင်းမျှသာ တည်း။ ။'လ္ဟဒ် ဟိ သုတ္တံ အညေဟိ သမ္မတံ ဝုဒ္ဓိံ' ပတိသေတ္ထော သဃ.မေဝ အာဂမဝိဓိံ ဝိဒဓာတိ။ တသ္မာ ပတိသေနေ ကဲစ္စဋ္ဌ အာဂမ ကဲစ္စ.ဋ္ဌ သာဓေတိ' ဟု နိ-အဆိုရှိ၍ မာယူနံ.မာဂမော သုတ်ဖြင့်ပင် ဧ,သြ-ဝုဒ္ဓိလာ စီရင်-ဟူလို။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဧနယိကော ကို၊ ဝိနယံ+အဓိတေ-တည်။ ဝိနယံ၊ ကို။ အဓိတေ၊ ၏။ လ္ဟတိ အတ္ထေ၊ ဋ္ဌ်။ တ.မဓိတေ တေန ကတာဒီ=ဤသုတ်ဖြင့် အဓိတေ အနက်ဋ္ဌ နှစ်ပုဒ်တို့၏အလယ်ဋ္ဌ ဏိက-ပစ္စည်းသက် (ဝိနယံ+ဏိက+အဓိတေ)။ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် တဒ္ဓိတ်၏ အံ-ဝိဘတ် အဓိတေ ပုဒ်တို့ကိုချေ။ တေသံဏော=သုတ်ဖြင့် အနုဗန် ဏ-ကိုချေ။ (ဝိနယ+-ိက) ပကတိ စဿ=ဋ္ဌ, စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဝိနယ္-လ္ဟက,ဟု

http://www.dhammadownload.com

ပကတိပြု။ ဝုဒ္ဓါ.ဒိ သရဿ ဝါ=သုတ်ဖြင့် အစ သရ ဣ-ကို ဝေဒ္ဓိ-ပြု (ဝေနေယ+ –ိက) ခေျ၊ ယ်+ဣ-ကပ်၊ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ သြ-ပြု၊ ခေျ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝါ-ရုပ်။ ဝိနယံ×အဓိတေ-တည်။ ဤသုတ်ဖြင့် ဣက-ပစ္စည်း သက်သင့်ငြားသော်လည်း၊ ဝါ-သဒ္ဒါမြစ်သော်ကြောင့် မသက်ရ၊ ပြီး၏။ (နောက်နောက် ဝါကျရုပ်များကို ဤနည်းအတိုင်းသိလေ၊ မဒဖော်ပြတော့ပြီ။ ။သုတ္တန္တိကော-သုတ္တန္တံ×အဓိတေ၊ သံယောဂန္တတ္တာ နှ ဝုဒ္ဓိ။ ။အာဘိမ္မိကော-အာဘိမ္မံ×အဓိတေ၊ အ ကာရဿ အာ-ဝုဒ္ဓိ။ ။ဝေယျာကရဏိကော-ဗျာကရဏံ×အဓိတေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဏိက-ပစ္စည်းသက်။ (ဗျာကရဏံ×ဏိက+အဓိတေ) တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် အံ-ဝိဘတ်, အဓိတေ-ပုဒ်တို့ကိုခေျ။ တေသံ ဏော=အနုဗန် ဏ-ကိုခေျ။ (ဗျာကရဏ+–ိက) ပကတိ စဿ ဥ်, စ၊ ဂိ+အာကရဏံ+ဤက, ဟု ပကတိပြု၊ ခေျ၊ ဏ်+ဤ-ကပ် (ဂိ+အာကရဏိက) ဤဂဏ္ဍော ယံ နဝါ=အာ-သရကြောင့် ဝ-၏မြီရာ ဤ-ကို၊ ယ်-ပြု, ယ်+အာ-သို့ကပ် (ဝ်+ဗျာကရဏိက) မာယူနှာ မာဂမော=သုတ်ဖြင့် ဏ-အနုဗန် ရှိသောကြောင့် ဝေဒ္ဓိ အရာဥ် ဧ-အာဂ္ဂရာလာ၊ (ဝ်+ဧ+ဗျာက်ရဏိက) ဝ်+ဧ-ကပ်။ ပရဿ ဗ္ဘေဘာဝေါ=ဃဲ-ကို သဒ္ဒိသဒ္ဒေဘော် ယျ-ပြု (ဝေယျာကရဏိက) နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ သြ-ပြု စီရင်။ ။*ကတ-တဒ္ဓိတ်။ ။ကာယိကံ-ကာယေန×ကတံ၊ ဏိက၊ အာ-ကာရဿ အာဝုဒ္ဓိ။ ။ဝစသိကံ-ဝစသာ×ကတံ၊ ဏိက၊ တေသံ=ဝိဘတ်ပုဒ်တို့ကိုခေျ။ အနုဗန် ဏ-ကိုခေျ၊ (ဝါစ+–ိက) သ သရေ ဝါ.ဂမော=ဤသရကြောင့် သ်-လာ (ဝါစ+-သ်+-ိက) သ်+ဤ-ကပ်၊ အ-ကို အာ ဝုဒ္ဓိပြု၊ စီရင်၊ မာနသိကံ-မနသာ×ကတံ၊ နည်းတူ။ ။*သန္ဓိဓာန တဒ္ဓိတ်၊ သာရီရိကာ-သရီရေ×သန္ဓိဓာနာ။ မနာသိကာ-မနသိ×သန္ဓိဓာနာ။ ဝါစသိကံနှင့် အတူတူက်၊ ဤတ္ထိယ မ.တော=အာ-ပစ္စည်းသက်၊ နာမ်ငဲ့၊ စီရင်။ သာရီရိကာ-မာနသိကာ-ပြီးစေ။ ။ *နိယုတ္တ တဒ္ဓိတ်။ ဒွေါဝါရိကော-ဒ္ဝါရေ×နိယုတ္တော။ တ.မဓိတေ=ဏိက-သက် (ဒ္ဝါရေ×ဏိက×နိယုတ္တော) တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် သ္မိ, သိ-ဝိဘတ်, နိယုတ္တ ပုဒ်တို့ကို ခေျ။ တေသံ ဏော လောပံ=အနုဗန် ဏ-ကိုခေျ။ (ဒ္ဝါရ+-ိက) ပကတိ စဿ-ဥ် စ-ဒု+အာရ+ဤက ဟု ပကတိပြု။ ရ်+ဤ-ကဒ်။ (ဒု+-ါရိက) ဝမော ဒုဒန္တာနံ= အာ-သရကြောင့် ဒ၏မြီရာ ဥ-ကို ဝ်-ပြု၊ ဝ်+အာသို့ကပ် (ဒ်+ဝါရိက မာယူနှ.မာဂမော=သြ ဝုဒ္ဓိအရာဥ် သြ-အာဂ္ဂရာလာ။ (ဒ်+ဧ-ါ+ဝါရိက) ဒ်+သြ-ကပ်။ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ သြ-ပြု၊ ခေျ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဘဏ္ဍာဂါရိကော-ဘဏ္ဍာဂါရေ× နိယုတ္တော။ ဏိက၊ နှ ဝုဒ္ဓိ သံယောဂန္တတ္တာ။ ။နာဂရိကော-နဂရေ×နိယုတ္တော။ နာဝကမ္မိကော-နဝကမ္မေ×နိယုတ္တော၊ ဏိက၊ အ-ကာရဿ အာ-ဝုဒ္ဓိ။ ။ *အဿ သိပ္ပတဒ္ဓိတ်။ ဓေဏိကော-ဝိဏာ×အဿ သိပ္ပံ၊ ဏိက၊ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် သီ-ဝိဘတ်၊ အဿ သိပ္ပ ပုဒ်တို့ကိုခေျ။ (ဤတဒ္ဓိတ်အရာဥ် ဝါကျအလိုဌာ အပို ထည့်ထားသော့ပုစ္ဆိကို တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် ချေပစ်ရသည်ဟုမှတ်) ဤ ကာရဿ ဧ-ဝုဒ္ဓိ။ ။ပါဏဝိကော-ပါဏဝေါ×အဿ သိပ္ပံ၊ ဏိက၊ အ-ကာရဿ အာ။ ။

http://www.dhammadownload.com

၃၅၂-ဏရာ ဂါ တဿေ.ဒ မည.ဇ္ဇတ္ထသု စ။ ။ရာဂါ၊ တပ်စွဲသော ဆိုးရည်အနက်ဟော သဒ္ဒါမှ။ ပရေ၊ ဠ်။ တေန၊ ထိုဆိုးရည်ဖြင့်။ ရတ္တံ၊ ဆိုးအပ်၏။ ဣတိအတ္ထေ စ၊ ဤအနက်ဠလည်းသော်း။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ဣဒံ၊ ဥစ္စာတည်း။ ဣတိအတ္ထေ စ၊ ဠ်လည်းကောင်း။ အညတ္ထေသု စ၊ တပါးသော အနက်တို့ဠ်လည်း

မောဒီဂိကော-မုဒိဂ်ါ+အဿ သိပ်၊ ဏိက၊ ဥဿ သြ-ဝုဒ္ဓိ။ ။ဝံသိကော-ဝံသော×အဿ သိပ်၊ ဏိက နိဂ္ဂဟီတပရတ္တာ နဝုဒ္ဓိ။ ။*အဿ ဘဏ္ဍိ တဒ္ဓိတ်။ ဂန္ဓိကော-ဂန္ဓော×အဿ ဘဏ္ဍံ။ ဏိက နဝုဒ္ဓိ သံယောဂပရတ္တာ။ ။တေလိကော-တိလံ×အဿ ဘဏ္ဍံ၊ ဏိက၊ ဣကာရဿ ဧ။ ။ဂေဠိကော-ဂုဠော×အဿ ဘဏ္ဍံ ဏိက၊ ဥကာရဿ သြ။ ။*ဟန္ဒာ ဇီဝတိ၊ တဒ္ဓိတ်။ သြရဿ်ကော-ဥရဿ်×ဟန္ဒာ ဇီဝတိ၊ ဏိက၊ ဥကာရဿ သြ။ ။မာဂဝိကော မဂံ×ဟန္ဒာ ဇီဝတိ၊ ဏိက၊ အကာရဿအာ၊ ဝါဂမော။ ။သောကရိသော-သူကရံ×ဟန္ဒာ ဇီဝတိ၊ ဏိက အကရဿ သြ။ ။ သာကုဏိကော-သကုဏံ-ဟန္ဒာ ဇီဝတိ၊ ဏိက၊ အ ကာရဿ အာဝုဒ္ဓိ။

အာဒိရုပ်စုံ။ ။*ဟတ တဒ္ဓိတ်။ ဇာလိကော ဇာလေန+ဟတော၊ ဏိက၊ အာကာရဿ အာ။ ။*ဗန္ဓ တဒ္ဓိတ်။ သုတ္တိကော-သုတ္တေန+ဗန္ဓော ဏိက၊ ဏ-ဝုဒ္ဓိ။ ။*အဿ အာဝုဓ တဒ္ဓိတ်။ စာပိတော-စာပေါ×အဿ အာဝုဓံ၊ ဏိက၊ တောမရိကော-တောမရော+အဿ အာဝုဓံ၊ ဏိက၊ မုဂ္ဂရိကော-မုဂ္ဂရော×အဿ အာဝုဓံ၊ ဏိက၊ မောသလိကော-မုသလော+အဿ အာဝုဓံ၊ ဏိက၊ ဥဿသြ။ ။*အာဗာဓ တဒ္ဓိတ်။ ဝါဂိကော-ဝါဂေါ×အဿ အာဗာဓော၊ ဏိက၊ သေမှကော-သေမှံ×အဿ အာဗာဓော ဏိက၊ ပိတ္တိကော-ပိတ္တံ×အဿ အာဗာဓော၊ ဏိက၊ နဝုဒ္ဓိ။ ။*ပဿန္ဒ တဒ္ဓိတ်။ ဗုဒ္ဓိကော-ဗုဒ္ဓေ×ပဿန္ဒော၊ ဏိက၊ ဓမ္မိကော-ဓမ္မေ×ပဿန္ဒော၊ ဏိက၊ နဝုဒ္ဓိ။ ။*သန္တက တဒ္ဓိတ်။ ဗုဒ္ဓိကံ ဗုဒ္ဓသ။ သန္တကံ၊ ဏိက၊ ဓမ္မိကံ ဓမ္မသ×သန္တကံ၊ ဏိက၊ သံဃိကံ-သံဃသ×သန္တကံ၊ ဏိက၊ နဝုဒ္ဓိ။ ။ဏိမာ တဒ္ဓိတ်။ ဝတ္တိကံ-ဝတ္ထေန+ဏိတံ၊ ဏိက။ ကုမ္ဘိကံ-ကမ္ဘေန+ဏိတံ၊ ဏိက၊ သံယောဂန္တတ္တာ နဝုဒ္ဓိ။ ။ဖာလိကံ၊ ဖာလေန×ဏိတံ ဏိက၊ အာကာရဿ အာ။ ဏိက်ဏိကံ-ဏိက်ဏိယာ+ဏိတံ၊ ဏိက၊ သောဂဏ္ဍိကံ-သုဝဏ္ဏေန+ဏိတံ။ ဏိက၊ ဥဿ သြ။ ။*အဿ ပရိမာဏ ဟဒ္ဓိတ်။ ကုမ္ဘိကံ-ကုမ္ဘော+အဿ ပရိမာဏံ၊ ဏိက။ ။*ရာသိ တဒ္ဓိတ်။ ကုမ္ဘိကံ-ကုမ္ဘဿ ရာသိ ဏိက။ ။*အရဟတိ တဒ္ဓိတ်။ ကုမ္ဘိကံ-ကုမ္ဘံ+အရဟတိ၊ ဏိက။ ။*ဒီဗ္ဗတိ တဒ္ဓိတ်။ အက္ခိကော-အက္ခေန×ဒီဗ္ဗတိ၊ ဏိက၊ သာလာကိကော-သလာကာယ×ဒီဗ္ဗတိ၊ ဏိက၊ အကာရဿ အာ။ ဘိန္နကော-ဘိန္နကေန×ဒီဗ္ဗတိ၊ ဏိက၊ အမ္မ ဖလိကော-အမ္မဖလေန×ဒီဗ္ဗတိ ဏိက၊ ကပိဋ္ဌ ဖလိကော-ကပိဋ္ဌဖလေန+ဒီဗ္ဗတိ ဏိက၊ နာဠိကေကော-နာဠိကေရေန×ဒီဗ္ဗတိ၊ ဏိက။

၃၅၂-ဆ.ပဗ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဏ×ရာဂါ×တဿ×ဣဒံ×အည.တ္ထေသု×စ။ ။ တပ်စွဲခြင်း ဆိုးရည်ဟော ရာဂါဒိဂိုဏ်း သဒ္ဒါမှနောက်ဠ်၊ ကရိဏ်းနှင့် ကံအနက်။

http://www.dhammadownload.com

ကောင်း။ ဏ၊ ဏ-ပစ္စည်းသည်။ ဝ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ရာဂမှာ၊ မှ။ ပရေ၊ ၌။ တေန၊ ဖြင့်။ ရတ္တံ၊ ၏။ ဣန္ဒြေ့-တသို့ အတ္ထ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ တဿ၊ ၏။ ဣဒံ၊ တည်း။ ဣန္ဒြေ့-ဇသို့ အတ္ထေ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ အညေ့-တော်သူ စ၊ တို့၌လည်း ကောင်း။ ဏ-ပြစ္စယော၊ သည်။ ဝ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ *ကသာဝေန၊ အဖန် ရည်ဖြင့်။(ဝ၊နိ့, ဝ-စပ်ဆောင်, စကားရောဆေးမျိုးဖြင့်)။ ရတ္တံ၊ **ဆိုး**အပ်, တပ်စွဲ အပ်သော။ ဝတ္တံ၊ အဝ**တ်**,သင်္ကန်းတည်း။ ကာသာဝံ၊ အဖန်ရည်ဖြင့်ဆိုးအပ်သော အဝ**တ်**သင်္ကန်း။ ဝ၊ ကား။ကသာဝေန၊ ဖြင့်။ ရတ္တံ သော။ ဝတ္တံ၊ သင်္ကန်း။ဇဝံ၊တူ။ ကောသုမ္ဘံ ဝတ်ပန်း(ဆူးပန်း)ဆိုးအထည်။ ဟာလိဒ္ဒံ၊ နန္ဒင်းဆိုးအထည်။ ပါဠင်္ဂံ၊ မဲရွက်ဆိုးအထည်။ (မဲပုဆိုး)။ ရတ္တဂ်ံ ခေါင်ရမ်းဆိုးအထည်၊ မဇ္ဇိဋ္ဌံ၊ နီပဆေးဆိုး အထည်။ ကုက်ုံမံ၊ ဆေးဒန်းဆိုးအထည် 'မာလာကျီးကြူးဆိုး အထည်'။ သူကရဿ၊ ဝက်၏။ ဣဒံ၊ ဥစ္စာဖြစ်သော။ မံသံ၊ အသားတည်း။သောကရံ၊ ဝက်သား။ဝ၊ကား။ သူကရဿ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သော။ မံသံ၊တည်း။ ဇဝံ၊ တူ။ မာဟိ သံ၊ ကျဲသား။ ဥဒုမ္ဗရဿ။ **သ**ဖန်းပင်၏။ **အ**ဝိဒူရေ၊ မနီးမဝေး၌။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ဝိမာနံ၊ ဗိမာန်တည်း၊

သမ္ဗန်နှင့်-ကတ္တားအနက်၊ တစ်ပါးသော **အ**ဝိဒူရ **စ**သော အနက်တို့၌ ဝိကပ် ဏ-ပစ္စည်းသက်။ ။ဏ-ကား အ-**ဝိ**ဘဲတို့က နိဒ္ဒေသ၊ သို့မဟုတ်-လောပဖူ တတြာ-ကရော သုတ်,**အ**ရှာ။ ။'ရဏ္ဏတေ အနေနာ-**တိ** ရာဂေါ်လုပ်၊ ဆူးပန်း, ဆိုးရည်-စသည်ကိုကောက်။ သို့မဟုတ်-ထိုဆူးပန်း စသည်ဖြင့်ဆိုးအပ်သော ဝါ၊ အနိ့-**အ**ဝါ-စသော ဆေးမျိုးဖြင့် ဆိုး**အ**ပ်သော **အ**ဝ**တ်**, အထည် စသည်ကို ကောက်။ အ-ဘေဒူ မစာနည်းတည်း။ တံစဉ်ကုံင်နေသူကို ဒတ္တ, ဆိုသလိုမှတ်။ ထို့ကြောင့် 'ရာဂယောဂါ ရာဂေါ်'ဟု ဒုဂ္ဂါသိ်ဟ ဆရာဆိုသတည်း။ ။'ရာဂ-သဒ္ဒေါ် ပုန ဝဏ္ဏန္တရာ ပါဒါန မဘိဓိယတေ၊ တတော ရဏ္ဏတေ အနေနာ-**တိ**-**ရာ**ဂေါ် ကုသမ္ဘာ-ဒိ အတ္ထော ဇေ ဥစ္စတေ၊ တေန ရာဂေန ကုသမ္ဘာ-ဒိနာ ယုတ္တော ပိ ဝတ္ထာ-ဒိ အ-ဘေဒေါ်ပစာရာ ဣဟ ရာဂေါ် ယထာ-'ဒတ္တ-ယုတ္တော ပုရိသော ဒတ္တော' ဣတိ ကာတန္တ-ပဉ္စိကာ။ ။ဖြူသော အထည်ဖြင့်၏ နီ ရွှေ-**စ**သော အဆင်းထူးသို့ ရောက်စေခြင်းကို ရတ္တ-ဆိုသည်။ ။'သုတ္တဿ ဝဏ္ဏ-န္တရာ-ပါဒါန-မိဟ ရဏ္ဏဿ အတ္ထော ကာသိကာ။ ။'ရတ္တော-ဝဏ္ဏ-န္တရုပတျ-မတိဿင်္ဂ်စ လောတိတေ' တိ ဝုတ္တတ္တာ ကသာဝါ-ဒိနာ ဝဏ္ဏ-န္တရ-မာပါဒိတံ ရတ္တံ နာဘိဿင်္ဂေါ်-နာပိ ဝဏ္ဏ-ဝိသေသော၊ တေန ဝုတ္တံ ပါဏိနီ-ဗျာကရဏေ ကာသိကာ ဝုတ္တိယံ ဧယာဒိန္ဒေန သုက္ကဿ ဝဏ္ဏ-န္တရာ-ပါဒါန မိဟ ရဏ္ဏတ္ထော-'တိ၊ **ရာ**ဂ-သဒ္ဒေါ်-ယ မတ္ထော-ဝဘာဝ သာနေနာ 'ရဏ္ဏံ ရာဂေါ်'-တိ။ အတ္ထိ ကရဏ သာနေနာ 'ရဏ္ဏတေ အနေနာ-တိ-ရာဂေါ်'-တိ၊တတြေ-ဟဒုတိယော ဂယ္ဟတိ၊ ရာဂါ-တိ ကသာဝ သဒ်္ဒါတ အတ္တ နိဒ္ဒေသော၊ တတော ရာဂ-ဝိသေသ ဝါစိနော သဒ္ဒတော ပစ္စယော ဝိညာ-ယတေ၊ နတု ရာဂ-သဒ္ဒတော-တိ အာဟ,...ရာဂ-ဝါစီ တတိယန္တတော-တိ' ဗုဒ္ဓိ-ပ္ပသာဒနီ-ဋီ။

http://www.dhammadownload.com

သြဒုမ္ဗရံ၊ သဖန်းပင်၏ မနီးမဝေးဌာနဖြစ်သော ဗိမာန်။ ဝါ၊ ကား။ ဥဒုမ္ဗရဿ၊ ၏။ အဝိဒူရေ၊ ဠ်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဝိမာနံ၊ ဗိမာန်။ ဝိဒိသာယ၊ အထောင့် အရပ်၏။ အဝိဒူရေ၊ ဠ်။ နိဝါသော၊ နေရာတည်း။ ဝေဒိသော၊ အထောင့်အရပ်၏မနီးမဝေးဌာန နေရာ။ ဝါ၊ ကား။ ဝိဒိသာယ၊ ၏။ အဝိဒူရေ၊ ဠ်။ နိဝါသော၊ နေရာ။ မထုရာယ၊ မထုရာပြည်ဠ်။ ဇာတော၊ ပေါက်ဖွားသည်တည်း။ မာထုရော၊ မထုရာပြည်ဠ် ပေါက်ဖွားသည်။ ဝါ၊ ကား။ မထုရာယ၊ ဠ်။ ဇာတော၊ သည်။ မထုရာယ၊ မှ။ အာဂတော၊ သည်တည်း။ မာထုရော၊ မထုရာပြည်မှ လာသည်။ ဝါ၊ ကား၊ မထုရာယ၊ မှ။ အာဂတော၊ သည်။ *ကတ္ထိကာယ၊ ကတ္တိကာနက္ခတ်နှင့်။ နိယုတ္တော၊ ယှဉ်သော။ မာသော၊ တန်ဆောင်မုန်းလတည်း။ ကတ္တိကော၊ ကတ္တိကာ နက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော တန်ဆောင်မုန်းလ။ ဝါ၊ ကား။ ကတ္တိကာယ၊ နှင့်။ နိယုတ္တော၊ သော။

ရာဂးဖြင့်-တပ်စွဲသော ဆိုးရည်-ဟူသော အနက်ဝိသေသကိုပြ၏။ သို့အတွက် ဏ-ပစ္စည်းကို ဆိုးရည်ဟော ကုသမ္ဘ-စသော သဒ္ဒါများနောက်၌သာ သက်၊ ရာဂ-သဒ္ဒါနောင် မသက်ရ။ ။ရတ္တ အနက်၌သာ သက်ရလျက်၊ **ရာဂါ**-ဟူသော အဝ-ဓိကို ဆိုခြင်းသည် ရာဂါဒိ အာကတိဂိဏ်းဖြင့် **ရာဂါ**ဒိ တဒ္ဓိတ်ကို ပြလို၍ ဆိုသည်။ ။တေန ရတ္တံ-ဟု သုတ်၌ မဆိုဘဲလျက် ရတ္တ-အနက်၌ ဏ-ပစ္စည်းသက်-သည့်အဖြစ်ကို ဘယ်အတွက် သိအပ်ပါသနည်း ဟူမူ။ ။သုတ်၌ ရာဂ-ဟု ဆို သောကြောင့်လည်းကောင်း။ အညတ္ထ သုစ-ဟု လိုအပ်သော**အရာအား**လုံးကို သိမ်းကျုံးရေးဇက်၍ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရတ္တ-အနက်၌ သက်အပ်-သည်အဖြစ်ကို သိရသည်။ ထို့ကြောင့် 'တေန ရတ္တ-မိစ္စေ တသ္မိံ' အတ္ထေ'ဟု ဝုတ္တိဌ ဖွင့်ဆိုသတည်း။ ။ပါဏိနိ၊ စန္ဒဝုတ္တိ၊ တို့၌ကား 'တေန ရတ္ထံ ရောဂါ' ၄-၂-၁။ ၃-၁-၁၊-ဟု ရတ္တ-သဒ္ဒါနှင့်ပင်ဆို၏။ ကာတန္တ-၌ 'ရာဂါနက္ခတ္တ-ယောဂါစ' ၂-၆-၇။ဟု ရာဂါ၊သာဆို၍ ရတ္တ၊မပါ။ ကစ္စည်းဆရာလဲည်း မှီရာအား**လျော်စွာ** 'ဏ ရာဂါ'ဟုသာ ဆိုသတည်း။

အညတ္ထအရ။ ။ဝိဒူရ-အနက်၊နိဝါသ၊ဇာတ၊အာဂတ၊နိယုတ္တ၊သမ္မဟ၊**အာသ**ဒေဝတာ၊ အဓိတေ၊ ဝိသယ၊ အဿတ္ထိ၊ နိဗ္ဗတ္တ၊ လ္ဟသရ အနက်တို့ကိုယူ။ ။လ္ဟစ္စေဝ မာ၊ဒယော၊အရ အာဒိဝန်ကို ဝိကာရ၊ ပရိမာဏ၊ ဘဝ၊ အရဟ**တိ**-စသော အနက် များကိုယူ။ ။'အယသော ဝိကာရော အာယသော၊ ကုဋ္ဌာရော၊ဝိကာရတ္ထ။ ။ ပုရိတော အဿ ပရိမာဏံ-ပေါရိသံ ဥဒကံ၊ ပရိမာဏတ္ထ။ သရသိ ဘဝေါ-သာရ-သော၊ သကုဇဏ္ဍာ၊ သာရသီ သကုဏီ၊ သာရသံ ပုပ္ဖံ၊ ဘဝတ္ထ။ ။သဟဿံ အရ-ဟတီ.တိ-သာဟဿော၊ အာဒိဝန် ပုံစံ။ ကြွင်းအနက်များမှာ ဝုတ္တိဌပါပြီ။ ။ အယသော၊ သံ-၏။ ဝိကာရော၊ အထူးကည်း။ အာယသော၊ သံ၏ အထူးဖြစ်သော။ ကုဋ္ဌာရော၊ ဒါးမ။ အဿ၊ ထိုရေ၏။ ပရိမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်ကား။ ပုရိသော၊ ယောကျ်ားတသူ-လက်ခုပ်တစ်ဖောင်တည်း။ ပေါရိသံ၊ ယောကျ်ား-

http://www.dhammadownload.com

မာသော၊ တန်ဆောင်မုန်းလ။ ဇဝံ၊ တူ။ မာဂသိရော။ မိဂသိ-နက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော နတ်တော်လ။ ပုဿော၊ ပုဿ နက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော ပြာသိုလ။ မာဃော၊ မာဃနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော တပို့တွဲလ။ *ဖဂ္ဂုနော၊ ပုဗ္ဗဖဂ္ဂုနီ၊ဥတ္တရဖဂ္ဂုနီ-နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော တပေါင်းလ။ စိတ္တော၊ စိတြာ နက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော တန်ခူးလ။ (ဘယ်ဝေ့ညာကူး၊ ပုံမထူးသည်၊ တန်ခူးလနှင့် လျော်တော့၏။ ။ ရတုကို ထောက်။ အချို့ကဲ့သို့ အတာကူးသည်ကို စွဲ၍-တာကူးလ-ဟူ၍လည်း ရေးကြ၏။) ဧဝသာခေါ၊ဝိသာခါနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော ကဆုန်လ။ ဇေဋ္ဌော၊ ဇေဋ္ဌနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော နယုန်လ။ အာသာဠှော၊ ပုဗ္ဗာသာဠှ ဥတ္တရာသာဠှ နက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော ဝါဆိုလ။ *သာဝဏော၊သာဝဏ, နက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော ဝါခေါင်လ။ ဘဒ္ဒပဒေါ၊ ပုဗ္ဗ ဘဒြပိုက်, ဥတ္တရဘဒြပိုက် နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော တော်သလင်းလ။ အဿယုဇော၊အဿယုဇနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော သီတင်းကျွတ်လ။ ။*သ-ဏ-ကာရ-ကော၊ဏ-အက္ခရာအနုဗန်ရှိသော။ ပစ္ဆယော၊ ပစ္ဆည်းနှောင်းသော်လည်း။ နီလ-ပီတာ၊ ဒေါ၊ နီလ,ပီတ,စသည်၏။ ဝုဒ္ဓိ၊ပြုသည်။ နဟောတိ၊မဖြစ်၊ပုဿဿ သဒ္ဓဿ ၏။ ပ-ကာ

တသ္မ လက်ခုပ်တစ်ဖောင်ရှိသော။ ဥဒကံ၊ ရေ။ သရသီ၊ ရေအိုင်၌။ ဘဝေါ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ သာရသော၊ ရေအိုင်၌ဖြစ်သော။ သကုဏော၊ ခေါက်ရှာငှက်ဖို။ သာရသီ၊သော။ သကုဏီ၊ ခေါက်ရှာငှက်မ။ သာရသံ၊ သော။ ပပ္ပံ၊ ပဒုမ္မာပန်း။ သဟဿံ၊ တစ်ထောင်။ အရဟာတိ၊ ထိုက်တန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာကဿော၊ မည်၏-ပုံစံနက်။

ဆောင်ပုဒ်-"**သမ္မဟ, ဇာတ, အာဂတာ၊ ဣဿရာ, ယုတ္တာ, နိဝါသံ။**
ဝိဒူရံ ဝိသယံ,မိဇော ဝိကာရ, ဘဝ, အရဟော။
နိဗ္ဗတ္တ, အဿ ဒေဝတာ အဿတ္ထာ၊ ပရိမာဏာ.ဒေါ။
ဏ, ရာဧဂါ သုတ္တော အညတ္ထာ၊ ပုံစံညှိ, ဝုတ္တိမြတ်ဆရာ"

စ-သဒ္ဒတ္ထ။ ။စ-သဒ္ဒါ အညမည သမုစ္စည်း။ ။တစ်နည်း၊ အဝုတ္တသမုစ္စည်း။ သုတ်၌ မဆိုအပ်သော ဇာတ, ဝသတိ, ဟိတ, အရဟတိ-စသော အနက်တို့၌ ဏ္ဍေယျ-ပစ္စည်းကို ဆည်းသည်-ရှု။ ။'ဗာရာဏသိယံ ဇာတော 'ဝသတိ ဝါ.တိ-ဗာရာဏသေယျော၊ ဗာရာဏ သေယျကော၊ ကာ.ဂမော။ ဧဝံ-စမွေယျကော၊ သာလေယျကော၊ မိဓိလေယျကော+ဇနော၊ ဇာတ ဝသတျ.တ္ထ။ ပထဿ ဟိတံ-ပါထေယ်၊ မိတု ဟိတာ မေတ္တေယျာ ပိတ္တေယျာ.ဟိတတ္ထ။ ဒက္ခိဏံ အရဟတီ.တိ ဒက္ခိဏေယျော-အရဟတျ.တ္ထ'ပုံစံ။ ။တစ်နည်း-ပထမံ ဒိဋ္ဌ, ပရိဂုတ-အနက်စသောအနက်တို့၌ ဏ-ပစ္စည်းသက်။ ။ဝသိဋ္ဌေန ပထမံ ဒိဋ္ဌံ-ဝါသိဋ္ဌံ၊ သာမဝေဒ သတ္ထံ သုဂတေန ပထမံ ဒိဋ္ဌ-သောဂတံ။ တေပိဋ္ဌကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ ဝရဏေန ဒုဿီလ တာပသေန ပထမံ ဒိဋ္ဌာဝါရဏီ။ မဇ္ဈံ(သေရည်၊ ယစ်မျိုး)သူရေန ဝန စရကေန ပထမံ ဒိဋ္ဌာ သုရာ။ (သေရည်) အာ-ပစ္စည်းသက်၊ အစသရ ဥကို-ဥ-ရဿပြု။

http://www.dhammadownload.com

ရော၊ပ-၏မှီရာ ဥ-အက္ခရာသည်။ ဝုဒ္ဓိ၊သည်။ **နဟော**တိ၊မဖြစ်။ **သိရော**.တိ၊သိရော-ဟူသောပုဒ်သည်။ သိရသံ၊သ-လာ၍၊သိရသံအပြုကို။ နဝဒေ၊မဆိုရာ။ ။သိက္ခာနံ၊ သိက္ခာတို့၏။ သမူဟော၊ အပေါင်းတည်း။ သိက္ခော၊ သိက္ခာတို့၏ အပေါင်း သိက္ခာနံ၊ ထမင်း (ဆွမ်း) တို့၏။ သမူဟော၊ တည်း။ သိက္ခာ၊ထမင်း(ဆွမ်း)တို့၏ အပေါင်း။ ဇဝံ၊ တူ။ ကာပေါ**ဓ**တော၊ ခိုငှက်အပေါင်း။ မာယူရော၊ ဥဒေါင်းငှက် အပေါင်း။ **ဂ**ောကိလော၊ ဥဩငှက်အပေါင်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားသည်။ အဿ၊ ထို သူ၏။ ဒေဝတာ၊ကိုးကွယ်ရာနတ်တည်း။ ဗုဒ္ဓေါ ထိုသူ၏ **ကိုး**ကွယ်ရာ ဘုရား-နတ်။ ဇဝံ၊ တူ။ ဘဒ္ဒေါ၊ ထိုသူ၏ကိုးကွယ်ရာ ဘဒ္ဒနတ်။ မာရော၊ ထိုသူ၏ ကိုးကွယ်ရာ မာရ်နတ်။ မဟိန္ဒော၊ ထိုသူ၏ကိုးကွယ်ရာ သိကြားနတ်။ ဝေဿဝဏော၊ ထိုသူ၏ ကိုးကွယ်**ရာ** ဝေဿဝဏ်**နတ်**။ ယာမော၊ ထိုသူ၏**ကိုး**ကွယ်ရာ ယမနတ်။ သောမော၊ ထိုသူ၏**ကိုးကွယ်ရာ** လ-နက်။ နာရာယဏော၊ ထိုသူ၏ကိုးကွယ်ရာ ဗိဿကို**းနတ်**။

ထို့ကြောင့် ကုမ္ဘဇာတ် အဋ္ဌကထာ၌။ ။'ပထမံ ဒိဋ္ဌိ.မုပါဒါယ သုရေနစ,ဝရဏ္ဏ-နစ ဒိဋ္ဌတ္တာ တဿပါနဿ သူရာ.တိစ ဝရဏာ.တိစ နာမံ ဇာတ'ဟု ဖွင့်ဆို**အပ်**သတည်း။ ။သူရာမည်သော မူဆိုးနှင့်၊ ဂရုဏမည်သော ဒုဿီလ ရသေ့နှစ်ဦးတို့ ရှေးဦးစွာ တွေ့မြင်ကြ၍ ၎င်းအရက်-စသောယစ်မျိုးကို သူရာ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝရုဏ-ဟူ၍လည်းကောင်း တွေ့မြင်သူတို့၏အမည်ကိုစွဲ၍ ခေါ်ဆို သမုတ်ကြသည်ဟူလို။ ။ဝသိဒ္ဓေါ၊ ဝသိဒ္ဓရသေ့သည်။ ပထမံ ဒိဋ္ဌံ၊ ရှေးဦးစွာ တွေ့မြင်အပ်သတည်း။ ဝါသိဋ္ဌံ၊ ဝသိဋ္ဌရသေ့ ရှေးဦးစွာတွေ့မြင်သော။ သာမဝေဒ သတ္ထံ၊ သာမဗေဒင်ကျမ်း-စသည်အနက်ပေး။ ။ပရိဝုတ-အနက်၌ 'ဝါတ္တော၊ ဒေပေါ၊ ဝေ-**ယ**ဿော' **စ**သည်ကိုထုတ်။ ။'ဝတ္ထေတိ ပရိဝုတော ရထော.ဝတ္ထော။ ဒီပိ**နော** ဝိကာ**ရော**စမ်း-ဒေပံ၊ ဒေပေန ပရိဝုတော ရထော ဒေပေါ။ ဗျဂ္ဃ**သ** ဝိကာ**ရော** စမ်း-ဝေယျဂ်္ဃံ၊ ဝေယျဂ္ဃေန ပရိဝုတော ရထော-ဝေယျဂ္ဃော'လုပ်၊ ပရိဝုတအနက်၌ ဏ-ပစ္စည်းသက်၊ ဝတ္တေတိ၊ ကတ္တိပါ-စသော အဝ**တ်**အထည်တို့ဖြင့်။ ပရိဝုတော၊ ဖုံးအုပ်ချုပ်လုပ်အပ်သော။ ရထော၊ ရထား။ ။ဒီပိနော၊ သစ် (ကျားသစ်) ၏။ ဝိကာ**ရော**၊ အထူးဖြစ်သော။ စမ်း၊ သားရေတည်း။ ဒေပံ၊ သစ် (ကျားသစ်) ရေ။ ဒေပေန၊ သစ်ရေဖြင့်။ ပရိဝုတော၊ ဖုံးအုပ်၍လုပ်အပ်သော။ ရထော၊ တည်း။ ဗျဂ္ဃ**သ**၊ ကျား၏။ ဝိကာ**ရော**၊ တည်း-ပေး။

"ကဒါ.ဟံ သုဝဏ္ဏ.ရထေ၊ သန္ဒဒ္ဓေ ဥဿိတ.ဒ္ဓဇေ။
ဒေပေ အထောပိ **ဇ**ဝယျ**ဂ္ဃ၊သဗ္ဗဒ-လက်**ဒရ-ဘူသိတေ။**"** ဇနကဇာတ်

'မဟာဃ ပဇ္ဇဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါသု ဘဝိဿ**ာ**မိ'။မှာ**စပ်**။ ။'ဒေပေ အထော**ပိ** ဝေယျဂ္ဃေ.တိ ဒီပိ **စ**မ္မ, ဗျဂ္ဃ စမ္မ ပရိက္ခိတ္တေ ၎င်းအဋ္ဌကထာ။ ဤအလို 'ဒေပေန ပရိက္ခိတော ရထော-ဒေပေါ' ဟူ၍လည်း လုပ်နိုင်၏။ ။'ဒီပေ အထော**ပိ** ဇေ-ဗျဂ္ဃေ-'ဟု စာ**အ**များ ရှိကြ၏။ ဏ-ပစ္စယ်သိဒ္ဓိဖြစ်၍ ဝုဒ္ဓိနှင့်သာလို**သ**ည်။ ။ပါဏိ

http://www.dhammadownload.com

သံဝစ္ဆရံ၊ တန္ဒစ်ပတ်လုံး။ အမိတော၊သင်ယူ၏။ သံဝစ္ဆရော၊ တန္ဒစ်ပတ်လုံးသင်ယူသူ။ ဝေါ၊တူ။ မောဟုတ္တော၊ တမှုဟုတ်မျှသင်ယူသူ။ နေမိတ္တော၊ နိမိတ်ကျမ်းကို သိမြင်တတ်သောဆရာ။ အင်္ဂဝိဇ္ဇာ၊ အင်္ဂဝိဇ္ဇာကျမ်းကို သိမြင်တတ်သောဆရာ။ ဓဝယျာကရဏော၊ သဒ္ဒါကျမ်းကိုသိမြင်တတ်သောဆရာ။ ဆန္ဒော၊ ဆန်းကျမ်းကို သိမြင်တတ်သောဆရာ။ ဘာဿော၊ဘာသာကျမ်းကို သိမြင်တတ်သောဆရာ။ (ပါဏိနီ-အဖွင့် မဟာ ဘာသာ, သာရသ္မတ-အဖွင့် လဃုဘာသာ,ကျမ်းတို့ကိုယူ)။ စန္ဒော၊ စန်းကျမ်းကို သိမြင်တတ်သောဆရာ။ (စန္ဒဂေါမိဆရာ စီရင်သော စန္ဒ ဝုတ္တိ

နီ-ဋီ ပရိဝုတော ရထော' ၄-၂-၁၀။ဟု သုတ်တည်း။ ။'ဝတ္ထေတိ ပရိဝုတော ရထော၊ ရထောတိကိ? ဝတ္ထေန ပရိဝုတော ကာယော၊ သမန္တတော ဝေဋိတော ပရိဝုတော,တိ ဝုစ္စတေ၊ တေန,ဟ ဆတ္ထေဟိ ပရိဝုတော ရထော' သိဒ္ဓန္တ ကောမုဒီ။ ။'တတိယန္တာ ပရိဝုတော ဣစ္စုးတ္တေ ဏာ,ဒယော ဘဝန္တိ၊ ယော ပရိဝုတော, သ ဧ ရထော' သရလာ။ 'ဒေပ-ဝေယျဂ္ဃ၊ အဉ်' ပါဏိနီ၊ ၄-၂-၁၂။ ။ဒီပံ-ဗျဂ္ဃါနံ ဝိကာရဘူတေ စမ္မနိ ဒေပ-ဝေယျဂ္ဃေ၊ တေဆံ တတိယန္တံ-သမတ္ထာနံ ပရိဝုတော ရထော ဣစ္စေ,တသ္မိံ အတ္ထေ အဉ်-ပစ္စယော ဘဝတိ၊ အဏ် အပဝါဒေါ၊ သရေ ဝိသေသော၊ ဒေပေန ပရိဝုတော ရထော-ဒေပေါ။ ဝေယျဂ္ဃေါကာသိကာ ဝုတ္တိ။ ။အဉ်-ပစ္စည်း၊အဏ်အပဝါဒသုတ်-ဟူ၏။

ဝုတ္ထိဋ္ဌဉ်ဂျင်းချက်။ ။*ကသာဝေန ရတ္တံ ဝတ္တံဋ္ဌံ ကသာဝေန၊ နိ,ဝါ,စပ်ဆောင် စကားရောင် ဆေးမျိုးဖြင့်ဟု တစ်နည်း အနက်ပေးခဲ့သည်ကား။ ။'ကသာယ ရတ္တပီတ မိဿိတ-ဝတ္ထေ'ဟူသော ထောမနီဓိကို မျော်သည်။ ။'တုဝရော ကသာယော မိတ္တိ၊ မခုရော လဝဏော ကဋ္ဌ၊ တိတ္တော အမ္ဗိလော ရသာ ဆ၊ ပုလ္လင်္ဂေါတ-ဗ္ဘတိ,တိသု' အမရကောသ အဆိုရှိ၍။ ကသာယ,ကဲသာဝ,တုဝရ,သဒ္ဒါများကား ပရိယာယ်၊ ချို,ချဉ်,စပ်,ငန်,ဖန်,ခါး,ရသာခြောက်ပါးတည်း။ ယင်းသဒ္ဒါများသည် ထိုရသာခြောက်ပါးရှိသော ဂုဏ ဒြပ်ကိုလည်းဟောနိုင်၏။ သို့ရာတွင် ဆရာတို့ကား ကသဝ-သဒ္ဒါ အဖန်,ခဘတ်၊ အဖန်,အရသာကို အမာခံ, ပခန်ထား၍ အဖန်-ဟူသော အနက်ကိုသာ အထင်အရှား အသုံးပြုကြသည်ကို စဲ့၍ 'ကသာဝေန၊ အဖန်ရည်ဖြင့်'ဟု အနက်ပေးကြသည်။ ။*'ကတ္တိကာယ နိယုတ္တော မာသော'ဋ္ဌ မာသ-သဒ္ဒါ စန်းခေါ်သော လမင်းကိုဟော၏-'ကတ္တိကာယ၊နှင့်။ နိယုတ္တော၊ သော။ မာသော၊ လမင်းတည်း'-ပေး။ ထိုဌာနီ လမင်း၏အမည်ကို၊ ဌာန,တန်ဆောင်မုန်းလဋ္ဌ တင်စား၍ ဌာနူပစာအားဖြင့် ကတ္တိက မာသ ခေါ်သည်။ထို့ကြောင့် ကတ္တိကော၊ကတ္တိကာနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော တန်ဆောင်မုန်းလ-ဟု အနက်ပေးခဲ့သည်။ ။လနှင့် စန်းယှဉ်နက္ခတ်တို့၏ လပြည့်နေ့ သန်းခေါင်အခါ ယှဉ်သည်ကိုယူ။ ။'တတ္ထ ပုဏ္ဏ စန္ဒော သောဋ္ဌသ ကလာ ပရိပုဏ္ဏော သုက္က ပဋ္ဌဒသီ

http://www.dhammadownload.com

ဗျာကရဏ်းကျမ်းကိုယူ)။ *ဝသာဒါနံ၊ ခြုံသည့်တို့၏။ ဝိသယော၊ နေရာဖြစ်သော။ ဒေသော၊ အရပ်တည်း။ ဝါသာဒေါ၊ ခြုံသည့်တို့၏နေရာအရပ်။ ဧဝံ၊ တူ-ကုမ္ဘော၊ အိုးတို့၏နေရာ။ သာကုတ္တော၊ ငှက်တို့၏နေရာ။ အာတိ သာရော၊ ညှော့သည်တို့၏ နေရာ (အာတိ သာရောတိ အာဂန္တုက ဇနာနံ ဌာနံ' နာ)။ အသ္မိံ ပဒေသေ၊ ဤအရပ်၌။ ဥဒုမ္ဗရာ၊ သဖန်းပင်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။

တိထိယာ အန္တေ ဟောတိ၊ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ သိဒ္ဓန္တေသု 'နက္ခတ္တနာမေန မာသော ဥ ယျာ သဗ္ဗန္တ-ယောဂတော ဣစ္စာ.ဒိ' ဗာ-ဋီ။ ။ဖဂ္ဂုန-၌၊အချို့ ဏ-ကြီးနှင့် ရှိကြ၏။ သက္ကတ-၌ န-ငယ်နှင့်ရှိ၏။ ။'ဖဂ္ဂုန-ပုံ၊ ဖဂ္ဂု စုဏ္ဏဘေဒေါ နီယတေ အသ္မိံ'၊ နီ၊ဥ၊ ဖဂ္ဂုနေ မာသိ'ထောမနီဓိ။ ။နက္ခတ္တယောဂ လ-စုံကို ဝေါဟာရ မာသ အစဉ်အတိုင်း အကျဉ်းမှတ်ရန် အောက်၌ ဖော်ပြအံ့-

"စိတ္တော ဝေသာခေါ ဇေဋ္ဌော စ အာသဠှော သာဝဏော ဗိစ။
ပုဗ္ဗု.တ္တရ-ဘဒ္ဒပဒေါ၊ အဿယုဇ္ဇော စ ကတ္တိကော။
မာဂသီရော ပုဿော မာဃော၊ ဖဂ္ဂုနော.တိ ဒုဓေ ဒသ။"

နဝုဒ္ဒိ ဂါထာဒ္ဒ်ရှင်းချက်။ ။'ဝုဒ္ဓါ.ဒိ သရဿ ဝါ သံရော.ဂန္ဆဿ သ-ကောစ' ဥပဒေ-ပုဒ်မ(၄၀၀) အရ ဏ-အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းနှောင်းရာ သံယုဂ် အဆုံးမရှိသော အစ၊ဗျည်း အစိတ်များကို ဝုဒ္ဓိပြုရိုးတည်း။ သို့သော် 'နီလေန ရတ္တံ-နီလံ၊ ပီတေန-ရတ္တံ ပီတံ' စသည်၌ ဏ-ပစ္စည်းပင်နှောင်းသော်လည်း ဂုဏ ဝါစက သဒ္ဒါများဖြစ်၍၊ သို့မဟုတ် ဥပစာသဒ္ဒါများဖြစ်၍ (ဂုဏ်၏အမည်ကို ဂုဏောဖြင့်ဆို တင်သည့် ဂုဏ္ဍ ပစာ)နေလံ ပေတံဟု ဝုဒ္ဓိမပြုရ။ ဝုဒ္ဓါဒိ,သုတ်၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့် မြစ်သည်-ဟူလို။ထို့ကြောင့် 'နဝုဒ္ဓိနီလ ပီတာဒေါ်' စသည်ကိုမိန့်သည်။ ။သက္ကတ-၌ အကား ပစ္စည်းသက်၏။'နီလျာအန်။ ။ပီတာကန်' ဝါကထ္ထိက၊ ၄-၂-၁။ ။'နီလျာအန် ဝတ္တဗ္ဗော နီလီယဲ့ ရတ္တံ-နီလံ,ဝတ္တံ။ ပီတာ ကန် ဝတ္တဗ္ဗော၊ ပီတေန ရတ္တံ-ပီတကံ' ကာသိကာဝုတ္တိ။ ။ယင်းသုတ်များကား အဏ် ပဝါဒ၊ သို့မဟုတ် ဏ.ပ္ပစ္စယ.ပ္ပ ဝါဒသုတ်တည်း။ ။'နီလျာ အနီ.တိ ဝတ္တဗ္ဗော ဣတိသေသော၊ အဏော ပဝါဒေါ၊နီလီ ဩသဒိ ဗိသေသော။ ပီတာ ကန် အဏော.ပဝါဒေါ၊ ပီတံ ဟရိတာလ ကာဒိ ဒဗ္ဗံ'ဗာလမနောရမာ-ဋီ။ ။မောဂ္ဂလ္လာန်,ပဒသာဓန-တို့၌ကား နီလ,ပီတ, စသော သဒ္ဒါများကား ဂုဏ်ဟော သဒ္ဒါမျိုးဖြစ်၍၊ ယင်းတို့သည် ဥပစာအားဖြင့် ဂုဏောဖြင်ကိုလည်း ဟောနိုင်သောကြောင့်၊ ဂုဏော ဝါစက, ဏ,ပစ္စည်းပင် မသက်သော်လည်း ထိုအနက်ကိုဟောနိုင်၍ ဏ-ပစ္စည်းကို စီရင်ဖွယ်မလို-ဟူ၏။ ။'ဣဒ ကသ္မာ နု ဟောတိ နီလံ ပီတန္တိ၊ ဂုဏဝစနတ္တာ ဝိနာပိ ဏောန ဏတ္ထ.သ္မာဘိဓာနတော'မောဂ္ဂလ္လာန်။ ။'ဂုဏော ဝစနတ္တာတိ ဂုဏ ဝစနာနံ ဂုဏဝတော ဒဗ္ဗဿာပိ ဥပစာရဝသေန ကထနတော ကတ္ထဿာ.ဘိဓာနတော.တိ ဏ.ပ္ပစ္စယေန ယော

http://www.dhammadownload.com

ဩဒုမ္ဗရော၊မည်၏။ *သာဂရေဟိ၊ သာဂရမင်းသားကြောင့်။ နိပ္ပတ္တော၊ ဖြစ်သည်တည်း။ သာဂရော၊သာဂရမင်းသားတို့ကြော်ငြာဖြစ်သော သမုဒြာ။ အဿ၊ ထိုသူ၏ နိဝါသော၊ နေရာသည်။ သာဂလံ၊ သာဂလမြို့တည်း။ သာဂလော၊ သာဂလမြို့ နေရာရှိသသူ။ အဿ၊ ၏။ နိဝါသော၊သည်။ မာထုရာ၊မထုရမြို့တည်း။ မာထုရော၊ မထုရမြို့နေရာရှိသသူ။ မာထုရာယ၊ မထုရပြည်ကို။ ဣဿရော၊ အစိုးရသည်တည်း။ မာထုရော၊ မထုရပြည်ကိုအစိုးရသောမင်း။ ဣစ္စေဝံ၊မာဒယော၊ ဤသို့အစရှိသော ပုံစံတို့ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

အတ္တော ဘိဓီယတေ၊ တဿ ကထနတော၊ အတ္တာ၊မဘိဓေတုံ ပစ္စယော ဝိဓီယတေ၊ သော စေ အတ္တော တ၊ပ္ပစ္စယံ ဝိနာပိ ဝိညာယတေ၊ နိရုတ္တကော တဿ ဘာဝေါ၊တိ အဓိပ္ပါယော။ ကတံ?ကာသာဂါ ဂဒြိဘဿကဏ္ဍာ,ဟာလိဒ္ဒါ ကုက္ကုဠဿပါဒါ၊တိ ဥပစာရ ဝသေန ကာသာဝါ,ဒိသဒ္ဒါ ဂဒြိဘဿကဏ္ဍားဒေါဝတ္တန္တေ 'ကာသာဝါ ဣဝ ကာသာဝါ,ဟာလိဒ္ဒါ ဣဝ ဟာလိဒ္ဒါ'တိ"ပုဒ္ဓိ,ပ္ပသာဒနီ။ ။ကာတန္တ ဋီကာလည်း အန်,ကန်,ပစ္စည်းကို့အလိုမရှိ။ ။'နီလီ ပီတီဟိ အန်,ကန်,ဣတိ နှ ဝတ္တုဗ္ဗံ၊ နီလဂုဏာ ယောဂါ နီလံ၊ဓိတ ဂုဏယောဂါ ပီတံ သုဒ္ဓကော ဘဝတိ။ ယဒါတု နီလျာ ပီတတျာ ဝါ ဝဏ္ဏန္တရ,မာပါဒိတ,ပီတိ ဝိဝက္ခာ၊ တဒါပိ အန် နတ္ထိ အနုဘိဓာနာတော'ဂင်း ဋီ။ ဤဆရာတို့အလို ဏ-ပစ္စည်းသက်ဖို့ မလိုပြီ ဟူလို့။

ပုဿေန နိယုတ္တော မာသော-ပုဿော-ဍ်,သ-သံယုတ်ကြောင့် အစသရ ဥ-ကို ဩ-ဝုဒ္ဓိမပြုရ။ ။သံယုတ်နှောင်းလျက်၊ အင်္ဂါပျက်၍ တေသု ဝုဒ္ဓိ,ဖြင့် ဝုဒ္ဓိပြုထားရသော 'ကောဏ္ဍညော'ပုံစံများလို တေသု ဝုဒ္ဓိ,ဖြင့် ဝုဒ္ဓိ ပြုသင့်သည်မဟုတ်လော-ယူပြန်မူ။ ထိုသုတ်၌ ကွစိ-သဒ္ဒါလိုက်သည့်ပြင်၊ ပိဋကတ်တော်၌ ပေါဿော ဟု ရှုပ်မရှိ၍ ဝုဒ္ဓိ မပြုရ။ ထို့ကြောင့် 'ပ-ကာရော ပုဿ ဿဒ္ဒဿ' ဟု မိန့်သည်။ ။ ဓာဂသိရော-ဍ်, သိရောသည် မနောဂိဏ်းသဒ္ဒါဖြစ်၍ မာနသံ-ပုဒ်ကဲ့သို့၊ သ-လာ၍ သိရသံ-ဟု မထားမဆိုရ။ သိရသဒ္ဒါ ပကတိဦးခေါင်းကိုမဟော၊ သား, သမင် ဦးခေါင်းသဏ္ဌာန်ရှိသော မိဂသီ-နက္ခတ်ကို ဟော၍ မနောဂိဏ်းသို့ မဝင်သောကြောင့်-ဟူလို့။ ။'မဂဿ သိရော-မဂ-သိရော, သားဦးခေါင်းကိုကောက်။ ။'မဂသီရေန သဒိသော နက္ခတ္တော-မဂ-သိရော' သားဦးခေါင်း သဏ္ဌာန်ရှိသော မိဂသီ နက္ခတ်ကိုကောက်။ ။'မဂသီရေန နိယုတ္တော မာသော-မာဂ,သိရော' မိဂသီ နက္ခတ်နှင့် စန်း, ယှဉ်သော နတ်တော်လကိုကောက်။ ။*သကလ,မဿ နိဝါသော-သာကလော'ပုံစံဂယ်၊ ရူ-ဍ်, ပထမ အက္ခရာကနှင့် 'သာကလော'ဟု ရှိ၏။ သီဟိဠ်မူလည်း အထူးပင်။ ။'သာနံ ဓနာနံ ဥပဂတ္တိဋ္ဌာနံ သာကရော၊ သော ဧဝ သာဂလံ၊ ကဿ ဂေါ,ရဿ လော၊ အ-ကာရဿ ဒီဃော'ဟု အဘိဓာန,ပ္ပဒီပိကာ သူစိ အဆိုရှိ၍ တတိယက္ခရာ ဂ-နှင့်သာ အသင့်မှတ်။

http://www.dhammadownload.com

မှတ်ချက်*။ ။'ဝသံ အဒေန္တိ ဘက္ခန္တိ.တိ-ဝသာဒါ'လုပ်၊ ခြသ္ခေ့ စသည်ကို ယူ။ ။တစ်နည်း၊'ဝသာဒါနံ မြေကြွန်တတ်သောဆရာတို့၏။ဝိသယော-ဒေသော၊ တည်း'-ပေး။ ဝါသာဒေါ.တိ ဝတ္ထု-ဝိဇ္ဇာနံ ဇနာနံ ဌာနံ'နာ။ ။ကစ္စည်း, ရှ, နီဘိ-စသော မာဂဓကျမ်းဂန်တို့၌ 'ဝါသာဒေါ'ဟု ဒန္တဇ တတီယာကွာရှန့်သာ ရှိကြကုန်၏။ သီဟိုဠ်မှ,ကစ္စည်း,ရှ-တို့၌- 'ဝသာတီနံ ဝိသယော ဒေသော ဝါသာ တော'ဟု ပထမာကွာရှန့်ရှိ၏။ 'ဝသာဝတီနံ.ဝသာတီမည်သော မင်းသားတို့၏'-ပေး။ ။သက္ကတ-ဠာလည်း 'ဝသာတ်'ပင် ရှိ၏။ ယင်း ဝသာတိ-သဒ္ဒါ ရာဇာဒိ အာကာရ်ဂိုက်း သဒ္ဒါ-ဟု ဆို၏။ ။'ဝိသယော ဒေသေ' ပါဏိနီ။ ၄-၂-၅၂။ 'တသ္မော.တိ ဆဋ္ဌီသမတ္ထာ ဝိသယော ဣတိ တေသ္မိ' အတ္ထေ ယထာ ဝိဟိတံ ပစ္စယော ဘဝတိ၊ ယော သော ဝိသယော ဒေသော စေ, သော ဘဝတိ၊ ဝိသယ-သဒ္ဒေါ ဗဟု.တ္ထော၊ ကွစိ ဂါမသမုဒါယေ ဝတ္ထတေ ဝိသယော လဒ္ဓေါ တိ၊ ကွစိ ဣန္ဒြိယ ဂယ္ဟေ-စက္ခု ဝိသယော ရူပ.မိတိ၊ ကွစိ အစ္စန္တ သံသိတေ ဥ-ယျေ-ဒေဝ ဒတ္တဿ ဝိသယော အနုဝါကော.တိ၊ ကွစိ အညတြာ-သာဝေ-မစ္ဆာနံ ဝိသယော ဇာလ,မိတိ၊ တတြ ဒေသ.ဂ္ဂဟဏံ ဂါမသမုဒယပ္ပတိ ပတ္တု.တ္ထံ၊ သိဝိနံ ဝိသယော ဒေသော-သေဗော၊ ဒေသော.တိကိ? ဒေဝဒတ္တဿ ဝိသယော အနုဝါကော' ကာသိကာဝုတ္တိ။ ။'ရာဇညာဒီဟိ ဝုဉ်'ပါ၊ ၄-၂-၅၃။ ။'ရာဇညာဒီ သဒ္ဒေဟိ ဝုဉ်-ပစ္စယော ဘဝတိ ဝိသယော ဒေသော ဣစ္ဆေ တသ္မိ' အတ္ထေ၊ အဏော ပဝါဒေါ၊ ရာဇညာနံ ဂိယော ဒေသော-ရာဇညကော၊ ဒေဝနာယကော၊ အာကတိဂဏော.ယံ။ မာလဝါနံ ဝိသယော ဒေသော-မာလဝကော၊ ဝေရာတ ကော၊ တြေဂတ္တကော။ ရာဇည၊ ဒေဝယာန၊ သာလင်္ကာယန၊ ဇာလန္ဓရာယဏ၊ အတ္တကာမေယ၊ အမ္မဉ်္ဂသပုတြ၊ 'ဝသာတ်'၊ ဗေလုဝန၊ သောလူသ၊ ဥဒုမ္ဗရ၊ ဗေလ္လလ၊ အဇ္ဇုနာယန၊ သံပိယ၊ ဒါကွိ၊ ဥဏ္ဏာနတ' ကာသိကာ ဝုတ္တိ။

ရုပ်တုက်ပုံ။ ။*ရတ္တတမ္ဗိတ်၊ ကာသာဝံ-ကသာဝေန×ရတ္တံ၊ သည်။ ကသာဝေန၊ ဖြင့်။ ရတ္တံ၊ တည်း ဣတိ အတ္ထေ၊ ဥ်။ ဏ-ရှဂါ တသ္သေဒ=ဣသုတ်ဖြင့် ရတ္တအနက်ဥ် နှစ်ပုဒ်တို့၏အလယ်ဥ် ဏ-ပစ္စည်းသက် (ကသာဝေန×ဏ×ရတ္တံ)၊ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် နာ,သိ-ဝိဘတ်,ရတ္တပုဒ်တို့ကိုချေ။ တေသံဏော=အနုဗန် ဏ-ကို ချေ၊ (ကသာဝ+၊) ဝကတိ စသ=ဥ်,စ.ဖြင့် ကသာဝ+အ-ဟု ပကတ်ပြု။ ဝုဒ္ဓါဒိ လရဿ ဝါ=အစသရ အ-ကို အာဝုဒ္ဓပြု၊(ကသာဝ+၊)ချေ၊ကပ်၊ နာမ်ငဲ့၊သိ-သက် အံ-ပြု ချေ၊ကပ်၊ပြီး၏။ ။ဝါ-ရှပ်။ ကသာဝေန×ရတ္တံ×လုယ်ပြီ။ ။ကောသုမ္ဘံ-ကုသုမ္ဘေန×ရတ္တံ၊ ဥ-ကာရဿ ဩ။ ဟာလိဒ္ဒံ-ဟလိဒ္ဒိယာ×ရတ္တံ။ ပါဠဂ်ံ-ပါဠဂေါ်န×ရတ္တံ၊ ဏ၊ အ-ကာရဿ အာ-ဝုဒ္ဓိ။ ရတ္တဂ်ံ-ရတ္တဂေါ်န×ရတ္တံ။ မဇ္ဇဋ္ဌံ-မဇ္ဇဋ္ဌေန၊ ×ရတ္တံ ကုကုံမံ-ကုကုံမေန×ရတ္တံ၊ ဏ၊သံယောဂန္တဏာ နဝုဒ္ဓိ။ ။*ဣဒံတဒ္ဓိတ်၊သေဋ္ဌကရံ-

http://www.dhammadownload.com

သူကရဿ×ဣဒံတည်း။ သူကရဿ၊ ဝက်၏။ ဣဒံမံသံ၊ အဿားတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဍ်။ ဏ ရာဂါ=ဣါသုတ်ဖြင့် ဣဒံ-အနက်ဍ ဏ-ပစ္စည်းသက် (သူကရဿ×ဏ×ဣဒံ)၊ တေသံ=သ-ဝိဘတ်,သ-အာဂုံ, ဣဒံ-ပုဒ်တို့ကိုချေ။ တေသံဏော အနုဗန် ဏကိုချေ၊ (သူကရ+၊) ပကတိ စဿ-ဍ်,စ သူကရ+အ-ဟု ပကတိပြု၊ ဝုဒ္ဓါဒိ=အစဿရ ဥု-ကို သြ-ဝုဒ္ဓိပြု။ (သောကရ+၊) ချေ၊ ကင်၊ နာမ်ငဲ့-စီရင်။ ။မာဟိ သံ-မဟိ သဿ×ဣဒံ၊ဏ၊နှည်းတူ။(မဟိ သဿ ဣဒံ မံသံ,ဣဒံဒဓိ,ဣဒံသပ္ပိဝါ-မာဟိ သံ)။ ။*အဝိဒူရ တဒ္ဓိတ်။ ဩဒုမ္ဗရံ-ဥဒုမ္ဗရဿ×အဝိဒူရေ ပဝတ္တော်။ ဏ-ပစ္စည်းသက် (ဥဒုမ္ဗရဿ×ဏ×အဝိဒူရေ ပဝတ္တော်)၊ တေသံ=သ,သို့-ဝိဘတ်၊ သ-အာဂုံ၊ အဝိဒူရ ပဝတ္တ-ပုဒ်တို့ကိုချေ (ဥဒုမ္ဗရ×၊)။နှည်းတူ၊ဥ-ကို ဩ-ဝုဒ္ဓိပြု။ ။ဝေဒိသော-ဝိဒိသာယ×အဝိဒူရေ နိဝါသော၊ ဏ၊ ဣ-ကာရဿ ဧ။ ။*ဇာတ တဒ္ဓိတ်။ မာထုရော-မထုရာယ×ဇာတော။ ဏ-သက်၊ နည်းတူ။ ။*အာဂတ တဒ္ဓိတ်။ မာထုရော-မထုရာ×အာဂတော။ အာဂတအနက် ဏ-သက်။ ။*နိယုတ္တ တဒ္ဓိတ်။ ကတ္တိကော-ကတ္တိကာယ×နိယုတ္တော်။ နိယုတ္တ အနက်ဍ ဏ-သက်။ ။မာဂဿိရော မာဂဿိရေန×နိယုတ္တော်၊ဏ၊ အာဝုဒ္ဓိ။ ပုဿော-ပုဿေန×နိယုတ္တော်။ ဏ၊ နဝုဒ္ဓိ။ မာဃော-မာဃာယ×နိယုတ္တော်၊ ဏ။ ဖဂ္ဂုနော-ဖဂ္ဂုနိယာ×နိယုတ္တော်၊ ဏ။ စိတ္တော-စိတ္တာယ×နိယုတ္တော်၊ ဏ။ ဝေသာခေါ-ဝိသာခါယ×နိယုတ္တော်၊ ဏ။ ဣဿ-ဧ။ ဧဋ္ဌော-ဧဋ္ဌာယ×နိယုတ္တော်၊ ဏ။ အာသာဠှော-အာသာဠှာယ×နိယုတ္တော်၊ ဏ။ သာဝတ္ထော-သဝတ္ထေန×နိယုတ္တော်၊ ဏ။ ဘဒ္ဒပဒေါ-ဘဒ္ဒပဒေန×နိယုတ္တော်၊ ဏ။ အဿယုဇော-အဿယုဇေန×နိယုတ္တော်။ ဏ။ ။*သမူဟ တဒ္ဓိတ်။ သိင်္ဂေါ-သိင်္ဂါနံ×သမူဟော၊ ဏ၊ ဘိင်္ဂေါ-ဘိင်္ဂါနံ×သမူဟော၊ ဏ၊ နဝုဒ္ဓိ။ ကာပေါတော-ကပေါတာနံ×သမူဟော၊ ဏ၊ မာယူရော-မာယူရာနံ×သမူဟော၊ ဏ၊ အာဝုဒ္ဓိ။ ကောလိလော-ကောလိလာနံ×သမူဟော၊ ဏ။ ။*အဿ ဒေဝတာ တဒ္ဓိတ်၊ ဗုဒ္ဓေါ-ဗုဒ္ဓေါ×အဿ ဒေဝတာ။ အဿ ဒေဝတာအနက်ဍ ဏပစ္စည်းသက်၊ နဝုဒ္ဓိ။ ဘဒ္ဒေါ-ဘဒ္ဒေါ×အဿ ဒေဝတာ၊ ဏ။ မာရော-မာရော×အဿ ဒေဝတာ၊ ဏ။ မာဟိန္ဒော-မဟိန္ဒော×အဿ ဒေဝတာ၊ ဏ၊ အာ-ဝုဒ္ဓိ။ ဝေဿဝဏော-ဝေဿဝဏော×အဿ ဒေဝတာ၊ ဏ၊ နဝုဒ္ဓိ။ ယာမော-ယမော×အဿ ဒေဝတာ၊ ဏ။ အာ-ဝုဒ္ဓိ သောမော-သောမော×အဿ ဒေဝတာ၊ ဏ၊ နာရာယဏော -နာရာယဏော×အဿ ဒေဝတာ၊ ဏ၊ နဝုဒ္ဓိ။ ။*အဓိတေ တဒ္ဓိတ်။ သံဝစ္ဆရော-သံဝစ္ဆရံ×အဓိတေ၊ အဓိတေ အနက်ဍ။ ဏ-သက်။ ။မောဟုတ္တေ-မုဟုတ္တံ×အဓိတေ၊ ဏ၊ သြဝုဒ္ဓိ။ ။နေမိတ္တော-နိမိတ္တံ×အဓိတေ၊ ဏ၊ ဝေဒ္ဓိ။ အင်္ဂိဇ္ဇော-အင်္ဂိဇ္ဇံ×အဓိတေ၊ ဏ၊ နဝုဒ္ဓိ။ ဝေယျာကရဏော-ဗျာကရဏံ×အဓိတေ၊ ဏ၊ (တ.မဓိတေ သုတ်ကိုမှီတွက်) ဆန္ဒော-ဆန္ဒံ×အဓိတေ၊ ဏ၊ ဘာဿော-ဘာဿံ×အဓိတေ၊ ဏ။ စန္ဒော-စန္ဒံ×အဓိတေ၊ ဏ၊ နဝုဒ္ဓိ။ ။*ဝိသယ တဒ္ဓိတ်။ ဝါသာဒေါ-ဝသာဒါနံ×ဝိသယော၊ ဝိသယအနက်ဍ ဏ-သက်၊ အာဝုဒ္ဓိ။ သာကုန္တော-သကုန္တာနံ×ဝိသယော၊ ဏ။ အာဒုတိသာရော-အာဒုတိ

http://www.dhammadownload.com

၃၅၃-ဇာတာဒီန.မိမိယာ စ။ ။ဇာတာ.ဒီနံ၊ ဇာတာ အစရှိသောသဒ္ဒါတို့၏။ အတ္ထေ၊အနက်၌။ ဣမိ.ယာစ၊ ဣမပစ္စည်း,ဣယပစ္စည်းတို့သည်လည်း။ ဟောန္တို့၊ကုန်၏။ ။ဇာတာ.ဣစ္စေဝ.မာဒီနံ၊တို့၏။အတ္ထေ၊၌။ဣမ-ဣယ ပစ္စယာ၊တို့သည်။ဟောန္တို့၊ ကုန်၏။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ဇာတော၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ပစ္ဆိမော၊ နောက်၌ဖြစ်သည်။

သာရာနံ×နိဝါသော၊ ဏ အာ-ဝုဒ္ဓိ။ ။*အဿ တ္ထိတဒ္ဓိတ်။ ဩဒုမ္ဗရော-ဥဒုမ္ဗရာ×အသ္မိံ သန္တို့၊ အဿတ္ထိအနက်၌ ဏ-သက်၊ ဥဩ ဝုဒ္ဓိ။ (အသ္မိံ သန္တို့ တဒ္ဓိတ်လည်းဆိုနိုင်၏)။ *နိဗ္ဗတ္တတဒ္ဓိတ်။ သဒ္ဓရော-သာဒ္ဓရေဟိ×နိဗ္ဗတ္တော၊ ဏ-သက်၊ နု ဝုဒ္ဓိ။ ။*နိဝါသတဒ္ဓိတ်။ သာဂလော-သာဂလံ×အဿ နိဝါသော၊ ဏ-သက်။ မာထုရော-မထုရာ×အဿ နိဝါသော၊ ဏ၊ အာဝုဒ္ဓိ။ ။*ဣဿရ-တဒ္ဓိတ်။ မာထုရော-မထုရာယ×ဣဿရော၊ ဏ၊ အာဝုဒ္ဓိ။

၃၅၃-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဇာတာ.ဒီဥ် အာဒိ-အရ၊ ဘယ်သို့သော အတ္ထကို ယူရမည်နည်း။ ယင်းအာဒိ-အရ အာဒိဝန်ကို ညွှန်ပြတော်မူပါဟု လျှောက်ထားရန် ရှိသောကြောင့် အာဒိ.ဂ္ဂဟဏေန, စသော ဝါကျကိုမိန့်-အာဒိဝန်-အရ၊ နိယုတ္တ,အဿတ္ထိ-စသောအနက်များကိုယူလေ-ဟူလို။ ။နိယုတ္တ တ္တာ.ဒိ-ဥ် အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်လည်း ဣဒံ အနက်, ဘဝ အနက်စသည်ကို ယူ။ သို့အတွက် အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် နိယုတ္တ, အဿတ္ထိ, ဘဝ 'ဣဒံ အနက်စသည်တို့ဥ် ဣမ, ဣသ, ဣက-ပစ္စည်းများ သက်ရ၏။ ။ဤ-ဥ် ဝုတ္တိ ဆရာ ဣက ပစ္စည်းကို အာဒိဝန်ဥ် သုင်းထားခြင်းကာ အရိုးမကျ။ အာဒိ-သဒ္ဒါ ပကာရတ္ထဖြစ်၍ ဇာတနှင့် အနက်တူသော အဿတ္ထိ, ဘဝစသောအနက်များကိုသာ ယူသင့်၏။ ပစ္စည်းကို မယူသင့်။ ရူ-ဥ်ကား 'စသဒ္ဒေန ဣက ပစ္စယော'ဟု စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဣက-ပစ္စည်းကို ဆည်း၏။ သို့အတွက် အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် နိယုတ္တ, အဿတ္ထိ-စသော အနက်တို့ဥ် ဣမ, ဣယ, ပစ္စည်းသက်။ စ-သဒ္ဒါဖြင့် ယင်းအနက်တို့ဥ် ဣက-ပစ္စည်းသက်ဟု ခဲ့ယူ၊ ဝုတ္တိ ဆရာကား ပုံစံဝါကျ ရှုပ်ထွေးကျယ်ပြားမည်ကြောင့် ချုံးထား, သုင်းညှင်လိုက်သည်ဟု မှတ်။ ။'ဗောဓိယာ ပက္ခေ ဘဝါ ဗောဓိပက္ခိယာ။ ပဋ္ဌ-ဝဂ္ဂေ ဘဝါ-ပဋ္ဌဝဂ္ဂိယာ။ ဆ.ဇ္ဈဂ္ဂေ ဘဝါ ဆ.ဇ္ဈဂ္ဂိယာ' ဘဝအနက်၊ 'အတ္ထနော ဣဒံ-အတ္ထနိယံ၊ သဿ အယံ သကိဓော' ဣဒံ-အနက်ပုံစံ။

စသဒ္ဒတ္ထ။ ။*ဤသုတ်ဥ် စ-သဒ္ဒါ ဘယ်အနက်ရှိပါသနည်း။ တစ်နည်း၊ စ-သဒ္ဒါ သမုစ္စယတ္ထ ဇောတကဖြစ်၍၊ ဘယ်အနက်, ဘယ်ပစ္စည်းများကို ဆည်းယူအပ်ပါသနည်း။ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ 'စ-ဂ္ဂဟဏေန' စသော ဝါကျကိုမိန့်- စ-သဒ္ဒါဖြင့် နိယုတ္တောအနက်ဥ် ဣယ-ပစ္စည်းကို ဆည်းလေ-ဟူလို။ တစ်နည်း၊ သာဓု,ဟိတ, ဘဝ,ဇာတ စသောအနက်များဥ်ဏျ-ပစ္စည်းကိုဆည်းယူလေ။ ။'ကမ္မနိ သာဓု ကမ္မညံ'အမှုဥ် ကောင်းသည်။ 'သဘာယံ သာဓု-သမ္ဘံ'သဘင်ဥ် ကောင်းသည်။ သာဓု-အနက်။ ။'ပါဒါနံ ဟိတံ မဇ္ဈံ' ခြေ၏အစ်းအပွား-ဆီ။ 'ရထဿ ဟိတာ-ရစ္ဆာ'

http://www.dhammadownload.com

ဧဝံ၊ တူ။ အန္တိမော၊ အဆုံးဦဖြစ်သည်။ မဇ္ဈိမော၊ အလယ်ဦဖြစ်သည်။ ပုရိမော၊ ရှေ့ဦဖြစ်သည်။ ဥပရိမော၊ အထက်ဦဖြစ်သည်။ ဟေဋ္ဌိမော၊ အောက်ဦဖြစ်သည်။ ('အညော ဥပရိမော ဝဏ္ဏော၊ အညော ဟဏ္ဏော စ ဟေဋ္ဌိမော'ဒုဉ္စိဋ္ဌ ဘတ္တဇာတ်) ဂေါပ္ပိမော၊ ဖမျက် (ခြေမျက်စိ)ဦ ဖြစ်သည်။ ဗောဓိသတ္တ ဇာတိယာ၊ ဘုရားလောင်းဇာတ်ဦ။ ဇာတော၊ တည်း။ ဗောဓိသတ္တဇောတိယော၊ ဘုရားလောင်းဇာတ်ဦဖြစ်သည်။ ဧဝံ၊ တူ။ အဿဇာတိယော၊ မြင်းဇာတ်ဦဖြစ်သည်။ ဟတ္ထိဇာတိယော၊ ဆင်ဇာတ်ဦဖြစ်သည်။ မနုဿ ဇာတိယော၊ လူဇာတ်ဦဖြစ်သည်။ အာဒိ.ဂ္ဂဟဏေန၊ အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့်။ *နိယုတ္တ.တ္တာ.ဒိတောပိ။ နိယုတ္တ-အနက် စသည်ဦ လည်းကောင်း တဒဿ.တ္တာ.ဒိတောပိ၊ တံ အဿ အတ္ထိ အနက်-စသည်ဦလည်း

မှတ်ချက်။ *နိယုတ္တ တ္တာဒိတော ပိ' တဒဿတ္တာဒိတော ပိ-ဦ တော ပစ္စည်းကို 'အာဒိတော ဥပသမ္ပန္န၊ သိက္ခိတပဲ့ သ-မာတိက်'ဦ ကဲ့သို့ သတ္တမျတ္ထ ကြ်, နိသျတို့ဦကား 'နိယုတ္တအနက်ရှိသော ပုဒ်စသည်မှလည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါစသည်မှလည်းကောင်း-ဟု ပေးကြ၏။ တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းများကား သဒ္ဒါ,ပုဒ်နောင်မသက်၊ နိယုတ္တစသော အနက်ဝယ် အလယ်ဦသာ သက်။ ရ၍ မကောင်း။ ။ဥတ္တိကိုလည်း-အာဒိဂ္ဂဟဏေန နိယုတ္တ-အဿတ္တာ.ဒိ အတ္ထေပိ ဣမ-ဣယ ဣက-ဣစ္စေတေ ပစ္စယာ ဟောန္တိ'ဟု ပြင်ဖို့ကောင်း၏။

လမ်း၊ ဟိတအနက်။ ။'ဂါမေ-ဘဝေါ ဂါမ္မော' ရွာသူတို့၏အကျင့်။ 'ဂေါသုဘဝံ-ကဗျံ'နွားတို့ဦဖြစ်သော နွားနို့ထောပတ် စသည်။ ဘဝတ္ထ။ ။'ထနတောဇာတံ-ထညံ'နို့ ရည်။ ဇာတတ္ထ အစဉ်အတိုင်းပုံစံ။ ။တစ်နည်း၊ ဝိဒိတ, ပရိယာပန္နသမ္မတ, အနက်တို့ဦ ဏိယ, ဏိယ သက်။ ။'လောကေ ဝိဒိတံ, ပရိယာပန္နံ, လောကေနဝါ သမ္မတန္တိ-လောကိယံ လောကိကံ' လောကဦ ထင်ရှားကျုံးဝင်၊ လူတို့သမုတ်အပ်သည်။ ပုံစံ။ ။တစ်နည်း၊ ဓာရေတိ အနက်ဦ-အာယိက၊ ဘဝ အနက်ဦ-အစ္စ၊ အဿတ္ထိအနက်ဦ-ဣမိက-သက်။ ။ဣဏံ ဓာရေတီ.တိ-ဣဏာယိကော'မြီစား။ ရည္ဟာ အမာ သဟ ရာဇကိစ္စေသု ဘဝတိ.တိ-အမစ္စော, မင်းတိုင်ပင်အမတ်။ 'အမာ.တိ သဟ.တ္ထေနိပါတော၊ အမာ-သဟ ဘဝတီ.တိ-အမစ္စော' ဗုဒ္ဓိ ပွသာဒနီ။ ။'ဘတ္တ တတ္တ ရာဇကိစ္စေ ရည္ဟာ အမာ သဟာဝတ္တန္တိ-တိ အမစ္စာ ယေဟိ ဝိနာရာဇာ.စ်ိစ္စံ နပ္ပဝတ္တကိ' ပါထေယျ-စက္က ဝတ္တိသုတ်-ဋီ။ ။'ဂါဝေါအဿ အတ္ထိ.တိ-ဒဂါမိကော'နွားသူဌေး၊ ပုံစံ။ ။ဇာတာဒီနံ ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂ ဖြင့် နိယုတ္တအနက်ဦ ဣမန္တ-ပစ္စည်းလည်းသက်ရ၏။ 'သတ္ထေ ပါပေ နိယောဇေတိ, သယံ ဝါ နိယုတ္တော.တိ ပါပိမာ' မာရော-မာရိန်တ်၊ ပုံစံ။

http://www.dhammadownload.com

ကောင်း။ ဣမ-ဣယ-ဣက-ဣစ္စေတေ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ **ကုန်၏**။အန္တေ၌၌၊ နိယုတ္တော၊ တည်း။ အန္တိမော၊ အဆုံး၌ယှဉ်သည်၊ ဧဝံ၊ တူ။ အန္တိယော၊ အန္တိကော၊ အဆုံး၌ယှဉ်သည်။ အဿ၊ ထိုသူအား။ ပုတ္တော၊ သားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဝါ ကား။ တသ္မိံ၊ ထိုည၌။ ပုတ္တော၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့် ပုတ္တိမော၊ ပုတ္တိမ မည်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ပုတ္ထိယော ပုတ္တိကော၊ သားရှိသည်။ ကပိယော၊ ကပိကော၊ အကြံအစည်ရှိသည်။ စ-ဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်၊ နယုတ္တ-တ္ထေ၊ နိယုတ္ထ-အနက်၌၊ ကိယ-ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇာတိယံ၊ ပဋိသန္ဓေ၌။ နိယုတ္တော၊ တည်း။ ဇာတိကိယော၊ ပဋိသန္ဓေ၌ယှဉ်သည်။ အန္တေ၊ ကန်းသည်၌၊ နိယုတ္တော၊ တည်း။ အန္တကိယော၊ ကန်းသည်၌ ယှဉ်သည်။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့်။ အန္တော၊ ကန်းသည်တည်း။ ဇစ္စန္တော၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းသည်။ ဇစ္စ-န္တေ၊ ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် ကန်းသည်၌။ နိယုတ္တော၊ တည်း၊ ဇစ္စ-န္တကိယော၊ ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် ကန်းသည်၌ ယှဉ်သည်။

ဆောင်ပုဒ်-**"ဇာတာ-ဒိ၌၊ အာဒိအရ၊ နိယုတ္ထ, ဘဝါ၊ ဣဒါမတ္ထိ၊ ယဘိတချက် စ-ဂ္ဂဟဏ်က၊ ယင်း-အတ္ထမှာ၊ ဣကိယာ-တည်း၊ ထဝါ ဟိတ၊ ဘဝဇာတာ-သာဓုတ္ထာ-ဏျံ၊ တဖန်-ဝိဒိတာ၊ မရိယာ ပန္န၊ သမ္မတ၌၊ ကိက ဏိယ၊ ဓာရေတျံ၊ ဘဝတ္ထ၌၊ အာရိက အစ္စာ၊ အဿတ္ထာ ဣမိက ဝိဘာဂဖြင့် နိယုတ္တနက် သင်္ဣမန္တ၊ အကျဉ်းပြု-သောတုမှတ်ဖို့ရာ။"**

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ပစ္ဆိမောကို့-ပစ္ဆာ×ဇာတာ-တည်။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ ဇာတာ၊ တည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ ၌။ ဇာတာ-ဒိန=ဤသုတ်ဖြင့် ဇာတ အနက်၌ နှစ်ပုဒ်တို့၏အလယ်၌ ဣမ-ပစ္စည်းသက် (ပစ္ဆာ×–ိမ×ဇာတော)၊ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် တဒ္ဓိတ်၏ သ္မိံ, သိ-ဝိဘတ်၊ ဇာတပုဒ်တို့ကိုချေ (ပစ္ဆာ×–ိမ) ပကတိ စဿ=၌၊ ပစ္ဆာ+ဣမ-ဟု ပကတိပြု၊ ချေ ကပ်(ပစ္ဆိမ နာမ်ဒဲ့။သိသက်၊သြ-ပြု၊ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။အန္တိမော-အန္တေ×ဇာတော။ မဇ္ဈိမော-မဇ္ဈေ × ဇာတော။ ပုရိမော-ပုရေ × ဇာတော။ ဥပရိမော-ဥပရိ×ဇာတော။ ဟေဋ္ဌိမော-ဟေဋ္ဌာ×ဇာတော။ ဂေါပ္ပိမော-ဂေါပ္ပေ× ဇာတော။ ဗောဓိယတ္ထ ဇာတိယော-ဗောဓိယတ္ထ ဇာတိယော ဇာတော။ အဿဇာတိသော-အဿဇာတိယာ×ဇာတော။ ဟတ္ထိဇာတိယော-ဟတ္ထိ ဇာတိယာ× ဇာတော။ မနုဿဇာတိယော-မနုဿဇာတိယာ× ဇာတော။ နည်းတူ။ ဇာတ တဒ္ဓိတ်။ ။*အာဒိရုပ်။ အန္တိမော-အန္တေ×နိယုတ္တော။ ဤသုတ်ဖြင့် နိယုတ္တ အနက်တို့၌ ဣမ-ပစ္စည်းသက်။ နည်းတူတွက်။ ။အန္တကော-ဣယ။ အန္တိကော-ဣယ၊ နည်းတူ။ နိယုတ္တ တဒ္ဓိတ်။ ။အဿတ္ထိ တဒ္ဓိတ်။ ပုတ္ထိမော-ပုတ္တော×အဿ အတ္ထိ။ ဤသုတ်ဖြင့် အဿတ္ထိ အနက်၌ ဣမ-ပစ္စည်းသက်၊ (ပုတ္တော×–ိမ-အဿ

http://www.dhammadownload.com

၃၅၄-သမူဟ, ထ္ထ ကဏ် ဏ်ာ။ ။သမူဟ.ထ္ထ၊ သမူဟ-အနက်၌။ ကဏ်-ဏ်ာ၊ ကဏ်-ပစ္စည်း, ဏ-ပစ္စည်း,တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။သမူဟ.ထ္ထ၊ ၌။ ကဏ်-ဏ-ဤစ္စတေ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ရာဇ-ပုတ္တာနံ၊ တို့၏။ သမူဟော၊ တည်း။ ရာဇပုတ္တကော၊ မင်းသားတို့၏အပေါင်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ရာဇပုတ္တော၊ မင်းသားတို့၏အုပေါင်း။ မာနုဿကော၊ မာနုဿော၊ လူတို့၏အပေါင်း။ မာယူ ရကော၊ မာယူရော၊ ဥဒေါင်းတို့၏အပေါင်း။ မာဟိံသကော၊ မာဟိံသော၊ ကျဲတို့၏အပေါင်း။

အတ္ထိ) တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် သိ-ဝိဘတ်၊ အဿ အတ္ထိ-ပုဒ်တို့ကိုချေ၊ (ပုတ္တ+-°မ) နည်းတူ။ ။ပုတ္တိယော၊ ပုတ္တိကော-ပုတ္တော×အဿ အတ္ထိ၊ ဤယ၊ ဤက သက်။ ။ကပ္ပိမော၊ ကပ္ပိယော၊ ကပ္ပိကော၊ ကပ္ပေါ×အဿ အတ္ထိ။ ။*စ-ရုပ်စု။ ဇာတိကိယော-ဇာတိယံ×နိယုတ္တော။ ဤသုတ်၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့် နိယုတ္တ အနက်၌ ကိယ-ပစ္စည်းသက်။ ရွေးနည်းတူတုတ်။ အန္ဓကိယော-အန္ဓေ × နိယုတ္တော၊ ကိယ။ ဇစ္စန္ဓကိယော-ဇစ္စန္ဓေ×နိယုတ္တော၊ ကိယ။ (ဇာတိယာ×အန္ဓော,ကား တဒ္ဓိတ် ဝါကျ မဟုတ်၊ ဇစ္စန္ဓကိယော ကို ဇာတိ×အန္ဓ×ကိယ-ပုဒ်ခဲ့။ ဇာဟိနှင့် အန္ဓ-ကို ဇာတိယာ အန္ဓော-ဇစ္စ.န္ဓော-ဟု တတိယာ ဝိသေသနတ္ထ တပ္ပုရိသ်လုပ်၍ ဇစ္စ.န္ဓ-ဟု တစ်ပုဒ် တည်း ဖြစ်ပြီးမှ ကိယ-ပစ္စည်း နိယုတ္တ အနက်မှာ စီရင်၍ ဇစ္စန္ဓေ×နိယုတ္တော-ဇစ္စန္ဓ ကိယော-ဟု တဒ္ဓိတ်ဝိဂြိုဟ်လုပ်လေ-ဟု ပြသည်။)

၃၅၄-ဒ္ဓိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဝုဒ္ဓိအကျိုးငှာ ကဏ်-ဟု ကဏ်-ကာရ.န္တ နှင့် ဆို သည်။ ။ဒ္ဓိန္နံ သမူဟော-ဒ္ဓဃံ၊ တိဏ္ဏံသမူဟော-ဘဃံ-၌, ပစ္စည်းအလို 'စ္ဖလာန. မိယုဝါ=သုတ်၌ ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် ဤ-ကို အယ-ပြု၏။ ရူ-အလို တေသု ဝုဒ္ဓိ,ဖြင့် ဤ-ကို အယ-ပြု၏။ 'ဥက္ခာနံ သမူယော-ဥက္ခကော။ ဒုတိယအရ္ထယ်၌ တည်သောနှား (နှား လား) သြဋ္ဌကော၊ သြရဗ္ဘကော၊ ဟတ္ထိကော၊ ဓေနုကော' စသည်ကိုလည်းထုတ်၊ ကုလားအုပ်,သိုး,ဆင်,နွားမတို့၏အပေါင်း-ပေး။ ။ကဏ်-ဏာ-ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂဖြင့် သန္တာက-အနက်၌ ကဏ် ဏ-ပစ္စည်းသက်။ ။'မာနုဿကာ စ ဒိဗ္ဗာ စ'၊ 'တူရိယာ ဝဇ္ဇန်၌ ဘာဝဒေ'ပုံစံ။ ။မနုဿာနံ သန္တကာ-မာနုဿကာ၊ ဒေဝါနံ သန္တကာ-ဒိဗ္ဗာ 'သန္တက' တဒ္ဓိတ်လုပ်။ တီးမှုတ်မျိုးကိုကောက်။ မာနုဿကာ စ၊ လူတို့၏ဥစ္စာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိဗ္ဗာ စ၊ နတ်တို့၏ဥစ္စာလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တူရိယာ၊ တီးမှုတ်မျိုးတို့သည်။ တာဝဒေ၊ ဒီပင်ဘုန်းမြတ်, တို့လောင်းနတ်ကို နိယတတ် ဗျာဒိတ်, ခတ်နှိပ်ညွှန်ပြ, ထိုခဏ၌။ ဝဇ္ဇန္တိ၊ နာဖွယ်ကောင်းအောင်, သံညောင်းကျည်ကျည်, မြည်ကုန်ကြ၏-ဟု ပုံစံ,ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်အနက်ပေး။ ။ "မာနုဿကာ.ဟိ မနုဿာနံ သန္တကာ မာနုဿကာ၊ ဒိဗ္ဗာ.တိ ဒေဝါနံ သန္တကာ-ဒိဗ္ဗာ' ဌင်း-အဋ္ဌကထာ။ ။သမူဟထ္ထော-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် အ-စိတ္တက-

http://www.dhammadownload.com

၃၅၅-ဂါမ-ဇန-ဗန္ဓု-သဟာယ၁.ဒီဟိ တာ။ ။သမ္ဗုဟ.တ္ထော၊ ၌။ ဂါမ-ဇန-ဗန္ဓုသဟာယာဒီဟိ၊ ဂါမ,ဇန,ဗန္ဓု,သဟာယ-အစရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ။ ပရေ၊ ၌။ တာ၊ တာ-ပစ္စည်းသက်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။သမ္ဗုဟ.တ္ထော၊ ၌။ ဂါမ ဇန-ဗန္ဓု-သဟာယ ဣစ္စေဝ မာဒီဟိ၊ တို့မှ။ ပရေ၊ ၌။ တာ-ပစ္စယော၊ ၁ာည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂါမာနံ၊ ရွာတို့၏။ သမ္ဗုဟော၊ အပေါင်းတည်း။ ဂါမတာ၊ ရွာတို့၏အပေါင်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဇနတာ၊ လူတို့၏အပေါင်း။ ဗန္ဓုတာ၊ ဆွေမျိုးတို့၏အပေါင်း။ *သဟာယတာ အဘော်-သဟဲတို့၏အပေါင်း။ နာဂရတာ၊ မြို့သူ-မြို့သား‌တို့၏အပေါင်း။

သဒ္ဒါတို့မှ နောက်၌ ဏိဏ-ပစ္စည်းသက်။ အပူပါနံ သမ္ဗုဟော-**အပူပိကံ** မှုံအပေါင်း။ သံကုလာနံ သမ္ဗုဟော-**သံကုလိကံ**။ အနုဆုပ် (ကယေကယာ) မှုံတို့၏ အပေါင်း'ပုံစံ။ ။'သံကုလန္တိ.ဂုဉ-မိဿက ဝဇ္ဇဝိသေသော'ပဠိကား။

ဆောင်ပုဒ်-"**သမ္ဗုဟတ္ထံ၊ သန္တကံ၊ ဏ, ကဏ်, ဏိက, သက်။**
ဒ္ဝိဓာကရ၊ ခဲ့ဝေပြ၊ ယင်းဃောဂ-အတ္ထက်။"

ရုပ်တ္ထက်ပုံ။ ။ရာဇပုတ္တကော-ရာဇပုတ္တာနံ×သမ္ဗုဟော။ ရာဇပုတ္တာနံ၊ တို့၏။ သမ္ဗုဟော၊တည်း။လ္လတိအတ္ထော၊၌။ သမ္ဗုဟတ္ထော=ကျါသုတ်ဖြင့် သမ္ဗုဟအနက်၌ နှစ်ပုဒ် တို့၏အလယ်၌ ကဏ်-ပစ္စည်းသက်။ (**ရာဇပုတ္တာနံ×ကဏ်×သမ္ဗုဟော**) တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် နံ,သိ-ဝိဘတ်၊ သမ္ဗုဟ-ပုဒ်တို့ကိုချေ။ တေသံ ဏော=အနုဗန် ဏ်-ကိုချေ။ (ရာဇပုတ္တ×က) ဗုဒ္ဓါဒိ=အစသရ အာ-ကို အာဝုဒ္ဓိ-ပြု။ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ ဩ-ပြု၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ရာဇပုတ္တော-ရာဇပုတ္တာနံ×သမ္ဗုဟော၊ ဏ။ မာနုဿကော၊ မာနုဿော-မနုဿာနံ×သမ္ဗုဟော၊ ကဏ်။ **ဏ**။ မာယူရကော၊ မာယူရော-မယူရာနံ×သမ္ဗုဟော၊ ကဏ်၊ **ဏ**။ မာဟိ'သကော၊ မာဟိ'သော-မဟိ'သာနံ×သမ္ဗုဟော။ နည်းတူ။

၃၅၅-ဒ္ဝိ.ပ,ဒ ဝိဓိသုတ်။ ။တာ-ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂဖြင့် သကတ္ထ၌ လည်း တာ.ပစ္စည်းသက်။ ။'ဒေဝေါယေဝ.ဒေဝတာ၊ လ္ဟဒ.ပစ္စယာ ဧဝ-လ္ဟဒ. ပစ္စယတာ၊ ဒိသာ ဧဝ=ဒိသတာ'ပုံစံ။ 'သက္ကတ'၌ တ-ပစ္စည်းဆို၏။ ။'ဒေဝါတော့။ ။ဒေဝေါ ဧဝ ဒေဝတာ, သဘာဝတော လ္ဟတ္ထတ္တံ' မုဒ္ဓဇောဓ-ရာမ-ဋီ။ ။ သကတ္ထ ပစ္စည်းများကို ၎င်းဋီကာ၌ 'ဝိနယာဒိမှာ -ကော' စသည်သုတ်တည်း၍ အကျယ်ဆို၏။ သာသနိကကျမ်း၀နှံ၌လည်း အလွန်အသုံး၀င်၏။ သို့ရာတွင် ကျယ် အံ့စိုး၍ ကျါကျမ်း၌ မဆိုတော့ပြီ။ အလိုရှိက ၎င်းဋီကာ-၄၃၆-သုတဲ့မှာယူလေ။ ။ သက.တ္ထ-ဟူရာ၌ 'သဿ ဧသော့-သကော့၊ သကော့ ဧဝ အတ္ထော သက.တ္ထော့' လုပ်။ **အကြင်** ပစ္စည်းသည် ဟောဖို့ရာ အနက်တစ်ပါး သီးခြားမရှိ၊ မိမိ-ဟူသော ပုဒ်သည် ဟောအပ်သောအနက်ကိုပင် ဟောရ၏။ ထိုပစ္စည်းကို သကတ္ထ-ပစ္စည်း ဆိုရသည်။ ပုဒ်ဟော့အနက်၌ သက်ရသော ပစ္စည်းမျိုး-ဟူလို့။ ။သတ္ထ-ဟူ၍လည်း **ခေါ်**၏။ **အတ္ထုတ္ထုပင်**။ 'သော့ ယေဝ အတ္ထောသ္ဝ.တ္ထော့'လုပ်။ ပစ္စည်းအနက်မရှိလျှင်

http://www.dhammadownload.com

သူတ္တ။ပုဒ်အနက်မရှိလျှင် တဇ္ဇော(တဇ္ဇော ဝ)'ဟု ဆိုကုန်၏။ 'တဿ ပုဗ္ဗ ပဒ.တ္ထဿ တာဝေါ အတ္ထော-တ.ဇ္ဇောဝေါ' လုပ်။ 'ဒီဋ္ဌယော-ဒီဋ္ဌဝတံ၊ သုတ္တ မေဝ-သုတ္တန္တေ၁'ပုံစံ။ကျေဉ် နောက် ဂတ-ပုဒ် အန္တ-ပုဒ်များ မိမိတို့ဟောဖို့ရာ ပုဒ်အနက်မှ တစ်ပါးအနက် သီးခြားမရှိသည်ကို မရှိဟုဆိုသည်။ 'နှ တုသဒ္ဒါ အ-နတ္ထာ.ဝ'ဟူရာကား အနက်မရှိသော်ပုဒ်မည်သည် မရှိကောင်းသောကြောင့် ရှေဒီဋ္ဌ၊ သုတ္တ-ဟူသော ပုဒ်အနက်များကိုပင် ဟောသည်ဟုမှတ်။ သကတ္တ ပစ္စည်းများလည်း ကျ်-နှည်းတူပင်မှတ်။ ဒေဝေါ ဃော ဒေဗတာ-၌ 'ဒေဝေါယော၊ နတ်သည်သာလျှင် ဒေဝတာ၊ဒေဝတာ၊မည်၏။ ဒေဝသမူဟော၊ နက်အပေါင်း သာမညဇာတ်သည်။ နှ ဒေဝတာ မမည်'။ ကျဿိ တာ-ပစ္စည်းအနက် ဇာတ်ကို ကန့်သည်။ သကတ္တ-တဒ္ဓိတ်ဟူသမျှ ကျဿနည်းချည်းမှတ်။ ယင်းဟာပစ္စယန္တပုဒ်များကား ဣတ္ထိလိင် မြဲသည်-ဟူ၏။ ။'သဘာဝတော ဣတ္ထိလိင်ေါ်' စန္ဒဝုတ္တိ။ ။'ဂါမ-ဇန-ဗန္ဓု-သဟာယာ.ဒီဟိ တာ၊ သ စ ဣတ္ထိယံ။ ဧတေဟိ သမူဟေ တာ ဘဝတိ။တ.ဒးန္တော စ ဣတ္ထိယံ၊ ဂါမတာ၊ ဇနတာ၊ ဗန္ဓုတာ' အာသုဗောဓ။

ဆောင်ပုဒ်-"ဂါမ,ဇန၊ တာ-ယော ဂ၊ သကတ္ထဉ္ဉ သက်။
တ.-ပစ္စည်းဆုံး ပုဒ်အားလုံး၊ မှတ်အုန်း-ဣတ္ထိနှက်။"

မှတ်ချက်။ ။'နောက်ပစ်၊ ယ-သတ်၊ အတ္ထမှတ်၊ မ-သတ်သေးသေးတင်' ဟူသော ပရိဘာသာအရ သဟာယ-ပုဒ်ကို သဟာယ်၊သဟဲ၊ သဟာယ်း၊ သဟဲး-ဟု နောက်ပစ်၊ ယသတ်၊ ဝိသဒ္ဒနီ-ထိုး၊ မထိုး၊ နစ်မျိုးပင် သုံးနိုင်၏။ ။'မဟာ၊ သဟာယ်၊ မျိုးသူကြွယ်လျှင်၊ ကယ်ဆယ် ရှေးဖျား၊ ခွင့် မအားသော်' ဟူသည်ကို ထောက်လျှင် ဝိသဒ္ဒနီ မထိုးရ။ ။'ရှိန်ပူ-မီးခဲး၊ တောက်လျှံ စဲးသော်၊ သဟဲး လျောက်ကူ၊ လေလျှင်-ဟူသို့' ဟူသည်ကို တောက်လျှင် ဝိသဒ္ဒနီ ထိုးသင့်၏။ သင်ပုန်းကြီး အဲ-ကာရန်မှာလည်း ဝိသဒ္ဒနီ ထိုးမထိုး-အဲ့၊အဲ့၊အဲး၊ဟု လျော့၊ပြင်းရှည်၊တို အသံ သုံးချက်ထွက်စေရန် ဝိသဒ္ဒနီနှင့် ရှိစေရမည်။ ။ဆွေမျိုးမတော်-ချင်းသာ၊ ဆင်းရဲ၊ အတူတကွ ဖြစ်ဘက်၊ ချစ်ကျမ်းဝင်သူ မိတ်ဆွေ-အပေါင်း အသင်းကို အဖော်၊သဟာယ-ဆိုသည်။ ။'သဟ အယဘိ ပဝတ္တတိ ကိစ္စေ.သူတိ-သဟာယော'လုပ်။ တစ်နည်း၊ 'သဟ ယာနိ အယော ဝုဒ္ဓိ ယဿ သော.တိ သဟာယော'တိပဒ ဗဟုဗ္ဗိဟိလုပ်။ သဟ×ဟာနိ×အယ-ပုဒ်၊ သဟ-ကို သ-ပြု၊ နိ×အ-ကို ချေ၍ သဟာယပြီးသည်။ဝဏ္ဏ နာသနိရှုတ္တိနည်းတည်း။ ။ဆွေမျိုးစပ်သူကို ဗန္ဓု ဆိုသည်။ ။'အယံ အမှာကံ ဝံသောတိ သမ္မန္ဓိတဗ္ဗတ္တေန ပေမဗန္ဓနေန ဗန္ဓတီ.တ် ဗန္ဓု၊ ဗန္ဓ+ဗန္ဓနေ၊ ဥ'။ ။မိတ္တ,သဟာယ,ဉာတိဖြစ်ပုံကို ကာလကဏ္ဏိဇာတ်၌ အတူတကွ တွဲယှဉ်၍ ခြေခုန်စ်လှမ်းလောက် သွားမိလျှင် (မိတ္တ) အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်၏။ တစ်ဆယ့် နှစ်ရက်လောက် အတူတကွ နေထိုင် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်မိလျှင်

http://www.dhammadownload.com

၃၅၆–တ.ဒဿ ဒ္ဌာန.မိယော စ။ ။တံ၊ထိုဝတ္ထုသည်။ အဿ၊ ထိုအမူအရာကြိယာ၏။ ဌာနံ၊ တည်ရာအကြောင်းတည်း။ လ္ဟဘိ အတ္ထေ စ၊ ဤအနက်၌လည်း။ လ္ဟယော စ္ဓ၊ လ္ဘယ-ပစ္စည်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ။တံ၊ သည်။ အဿ၊ ၏။ ဌာနံ၊ တည်း။ လ္ဘစ္ဖေ.တသ္မိံ အတ္ထေ၊ ၌။ လ္ဘယ.ပ္ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓေနဿ၊ ယစ်မူးခြင်း၏။ ဌာနံ၊ တည်ရာ အကြောင်းတည်း။ မဒနိယံ၊ ယစ်မျိုး ဗန္ဓနဿ၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်း၏။ ဌာနံ၊ တည်း။ ဗန္ဓနိယံ၊ နှောင်ဖွဲ့ကြောင်းအမှု။ မုစ္စနဿ၊ လွတ်ခြင်း၏။ ဌာနံ၊တည်း။ မုစ္စနိယံ၊လွတ်ကြောင်းတရား။ ဇဝံ၊တူ။ ရဇ္ဇနိယံ၊တပ်စွဲကြောင်းအာရုံ။ ကမ္မနိယံ၊ တုန်လှုပ်ကြောင်းအာရုံ။ ဂမနိယံ၊သွားရောက်ကြောင်းအာရုံ။ ဒုဿနိယံ၊ ပြစ်မှားကြောင်းအာရုံ။ ဒဿနိယံ၊ ရှုမြင်ကြောင်းအာရုံ။

(သဟာယ)အဖော်သဟဲးဖြစ်၏။ တစ်လခဲ့လောက် အတူတကွ လုပ်ကိုင်နေထိုင်မိလျှင်(ဉာတိ)ဆွေမျိုးရင်းချာလိုဖြစ်တော့၏။ ထို့ထက် လွန်မူကား (အတ္တသမ)ကိုယ်နှင့်ထင်တူ ဖြစ်တော့သည်-ဟု ဆို၏။

"မိဒ္ဓတ္တာ ဟဝေ သတ္တ-ပဒေန ဓဟာတိ၊
သဟာယော ပန ဒ္ဝါသကေန ဟောတိ။
မာသ.ဓု.မာသေန စ ဉာတိ ဟောတိ၊
တတု.တ္တရိံ အတ္တ-သမောပိ ဟောတိ။" ကေနိပါတ် ကာလိကဏ္ဍိဇာတ်။

"တတ္တ-ဟဝေ.တိ နိပါတမတ္တံ။မေတ္တာယတီ.တိ မေတ္တာ၊ မေတ္တံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ သိနေဟံ ကရောတီ.တိ အတ္ထော၊သောပနေ.သ သတ္တပဒေန ဟောတီ.တိ သတ္တပဒ-ဝိတိဟာရဂမနမတ္တေန ဟောတီ.ဘိ အတ္ထော သဟာယော ပန ဒ္ဝါဒ္ဒသကေန ဟောတီ.တိ သဗ္ဗ ကိစ္စာနိ ကေတော ကရဏ ဂသေန သဗ္ဗိ.ရိယာ ပထေသု သဟ ဂစ္ဆာတီ.တိ သဟာယော၊ သော ပနေ.သ ဒ္ဝါဒသကေန ဟောတီ.တိ ဒ္ဝါဒသာဟံ ကေတော နိဝါသေန ဟောတီ.တိ အတ္ထော။ မာသ.ဓုမာသေနစာ:တိ မာသေန ဝါ၊အမု-မာသေနဝါ၊ဉာတိ ဟောတီ.တိ ဉာတိသမော ကောတိ။ တတု.တ္တရိ.နိ္ဒ် တတော ဥတ္တရိံ ကေတော ဝါသေန အတ္တ-သမော ဟောတိ' ၎င်း-အဋ္ဌကထာ။

ရူပ်တ္ဂက်ပုံ။ ။ဂါမတာ-ဂါမာနံ×သမူဟော။ ဂါမဇန ဗန္ဓု=ဤသုတ်ဖြင့် သမူဟ အနက်၌ နစ်ပုဒ်တို့၌ အလယ်၌ တာ-ပစ္စည်းသက်။ (ဂါမာနံ×တာ× သမူဟော) ရှေးနည်းမှီတွက်။ ။ဇနတာ-ဇနာနံ×သမူဟော။ ဗန္ဓုတာ-ဗန္ဓူနံ× သမူဟော။ သဟာယတာ-သဟာယာနံ + သမူဟော။ နာဂရတာ-နာဂရာနံ × သမူဟော။ ။သမူဟ တဒ္ဓိတ်။

၃၆၅- ဥ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။သမ္ဗန်နှင့် ကရိဏ်း, အာဓေရ, အနက်၌ ဤယ-ပစ္စည်းသက်။ စ-သဒ္ဒါ သမုစ္စယတ္ထ။ **ရွေ-စဖြင့် ဟိတ,အာရမဏ,ဘဝ,ခမ,အရဟ,**

http://www.dhammadownload.com

၃၅၇-ဥပမ၊တ္ထဝ၊ဟိတတ္ထံ။ ။ဥပမ၊တ္ထော၊ ဥပမာအနက်၌။ အာယိတတ္ထံ၊ အာယိတတ္ထ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ဥပမ၊တ္ထော၊ ၌။ အာယိတတ္ထ၊ပပ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဒိုဝနံ၊ ထိုတောသည်။ ကို။ ဓူမောဝိယ၊ မိုးခိုးကဲ့သို့, မို့မို့

အနက်ကို ဆည်းယူ။ နောက်-စ, ဖြင့် ဋ္ဌလ, ယော့-ပစ္စည်းများကိုဆည်း။ ။ 'ဥပါဒါနာနံ ဌာနံ,ဟိတံ,အာရမဏာ ဝါ-ဥပါဒါနိယံ၊ ရညော ဣဒံ,ဌာနံ-ရာဇိယံ-ရာဇိလံ။ ဥဒရေ ဘဝံ-ဥဒရိယံ၊ ကမ္မသ ခမံ-ကမ္မနိယံ၊ ဒဿနံ အရဟတီ,တိ ဒဿနိယံ၊ ဒဿနေယျံ၊ ပူဇနိယော၊ ပုဇနေယ္ယော'ပုံစံ။ ။သီဟဠကွဇ္ဇာရေး ကစ္စည်း, ဗာ,တို့၌ မိယော,ဟု ဒီဃနှင့်ရှိ၍၊ ထိုဆဲရာတို့အလို အနီယ-ပစ္စည်းဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်သဖြင့် ကိတ်, တဒ္ဓိတ်, နှစ်မျိုးရကောင်း၏။ ။မောပွလ္လာန်၌ကား-'မဒနီယ,နို့ ကရဏော၀ါ, ဇဓိကရဏော၀ါ အနီယေန သိဒ္ဓံ၊ ကရဏ, အဓိကရဏ၌ အနီယ-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသည်-ဟု ဆို၏။ ။မဒနီယ,နို့-၌ ဋ္ဌတိ-သဒ္ဒါ အာ-ဗျတ္တ, ဖြစ်၍ ဗန္ဓနီယံ,မုစ္ဆနီယံ,ရဇနီယံ,ကမနီယံ,ဒုဿနီယံ,စသည်တို့ကိုလည်းယူ-ဟု ပဋိကာ ဆို၏။ ။'မဒနီယံ တိစ္စာ,ဒိ ဋ္ဌတိ သဒ္ဒေါ အာဗျ,တ္ထော၊ တတော ဗန္ဓနီယံ, မုစ္ဆနီယံ,ရဇနီယံ,ကမနီယံ ဒုဿနီယ,နို့ အာဒီနိုပိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ မဇ္ဈတေ အနေနာ,သို့,နို့ ဝါ-ဝိဂ္ဂယျ 'ဘာဝ ကမ္မေသု တဗ္ဗာနီယာ,'တိ ဗဟုလံ ဝိဓာနာ ကရဏော၀ါ အနီယော'ဂင်း-ပဋိကာ။ ။'ဧသော ဘန္တေ ဝိဏာနာမ, ကဿာ ဧသော သဒ္ဒေါ ဧဝံ ရဇနီယော ဧဝံ ကမနီယော ဧဝံ မဒနီယော ဧဝံ မုစ္ဆနီယော ဧဝံ ဗန္ဓနီယော, သဉ္ဇယတနသံယုတ်၊ အာသိဝိသဝဂ်။ ။'ရဇနီယော,တိ အာဒိသု စိတ္တံ ရဇ္ဇေတီ,တိ-ရဇနီယော။ ကာမေ တဗ္ဗသာယ ကမနီယော၊ စိတ္တံ မဒါယ,တီကိ မဒနီယော၊ စိတ္တံ မုစ္ဆိတံဝိယ ကရဏတော မုစ္ဆိဿတီ,တိ-မုစ္ဆနီယော၊ အာဗန္ဓိတ္ဘာဝိယ ဂဟဏတော စိတ္တံ ဗန္ဓတီ,တိ-ဗန္ဓနီယော' ဂင်း-အဋ္ဌကထာတို့နှင့် လျော်၏။

ဆောင်ပုဒ်-''**တ,ဒဿ ဌာန၊ သုတ်၌ စ,ကား ဌာန, ဟိတာ၊ ခမာ,ဘဝ၊ရမဏ, နက်၊ သက်လေ-ဣယ၊ ဌာန ဣလံ၊ အရဟံ, မှ ဣယျော,ယျ၊ မိန့်ပြ-နိတိ,ရှု။**''

ရှုပ်တွက်ပုံ။ ။မဒနိယံ မဒနဿ×ဌာနံ။ တဒဿဌာန-ဣသုတ်ဖြင့် အဿဌာန အနက်၌ နှစ်ပုဒ်တို့၏ အလယ်၌ ဣယ-ပစ္စည်းသက်၊ (မဒနဿ×-ိယ×ဌာနံ) တေသံ=သ,သိ-ဝိဘတ်၊ သ-အာဂုံ၊ ဌာန-ပုဒ်တို့ကိုခေျ။ (မဒန×-ိယ ရှေးနည်း တူတွက်။ ။ဗန္ဓနိယံ-ဗန္ဓနဿ×ဌာနံ၊ မုစ္ဆနိယံ-မုစ္ဆနဿ×ဌာနံ။ ရဇ္ဇနိယံ-ရဇ္ဇနဿ×ဌာနံ။ ကမ္မနိယံ-ကမ္မနဿ×ဌာနံ၊ ဂမနိယံ-ဂမနဿ×ဌာနံ။ ဒုဿနိယံ-ဒုဿနဿ×ဌာနံ။ ဒဿနိယံ-ဒဿနဿ×ဌာနံ။

၃၅၈-ဒ္ဓိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ရူ-ဋ္ဌိအလို ဥပမာအနက်။ နိ-အလို ဥပမေယျ အနက်၌စီရင်။ ။'ဥပမိယတိ ပရိစ္ဆိဇ္ဇကိ အတ္ထ,နွတ္ထရ,မေတေနာ,တိ-ဥပမာနံ၊ ပသိဒ္ဓံ

http://www.dhammadownload.com

မှိုင်းမှိုင်း။ ဒီဿတိ၊ ထင်၏။ ရှုကြည့်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တ၊ဒိဒံ-တံဣဒံ ဝနံ၊ ထိုတောသည်။ ခူမာယိတတ္တံ၊ ခုမာယိတတ္တ-မည်၏။ အဒုံ ဝနံ၊ ထိုတောသည်။ **ကို**။ တိပိရံဝိယ၊ အမိုက်မှောင်ကဲ့သို့ မှိုင်းမှိုင်းညို့ညဲ့။ ဒီဿတိ၊ ထင်၏။ ရှုအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တ၊ဒိဒံ-တံဣဒံ ဝနံ၊ သည်။ တိမိရုယိတတ္တံ၊ မည်၏။

သဒိသံ'ရှု-ဦ။ ။'ဥပမတ္တေ ဥပမေယျ၊တ္တေ အာယ်တတ္တ-ပစ္စယော ဟောတီ၊တိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော'နိ။ ။နိရုတ္တိ ဇောတကဝယ် သဒိသတ္တဥ်သက်၏။ ' ။ 'ဥပမတ္တေးတိ သဒိသ၊တ္တေ'နိရုတ္တိဇောတက။ ။'သဒိသတ္ထံ သိယော၊ပမာ'။ အလင်္ကာ-ဟူရကား သဒိသ-ဟူသည် ဥပမာပင်။ ။ကာတန္တ ဗျာကရဏ်း၌လည်း ဥပမာ-အနက်ပင် စီရင်၏။ ပစ္စည်းချင်းကားမတူကြ။ ကာတန္တ-၌ ဝတိ-ပစ္စည်း တည်း။ ။'ဥပမာနေ ဝတိ' ၂-၆-၁၂။ ။ဥပမိတိ-ဥပမာနံ၊ ဥပမာနေ အတ္ထေ ဝတိ ဘဝတိ၊ ရာဇေ-ဝ ဝဿတေ-ရာဇဝတိ' ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။'ဥပမာနေ၊ ဝတိ-ဥပမာန ဘူတ-ပဒေ ဥတ္တရေ ဝတိ၊ပစ္စယော ယံ သဒိသဿ အတ္ထေ ဝတိ၊ကိ ဂ္ဂံ-ကာဒရော ဥစ္စာရဏ၊တ္တော' ကာတန္တာ၊နုဝါဒ။ ဥပမိယတေ သမ္မဇ္ဇတေ-ဥပမာနံ'ဟု ဘာဝသာဓ်လုပ်၍ ဥပမာန၊ဥပမေယျ နှစ်ပါးတို့၏ သဒိသိ, သဒိသ, အဖြစ်ဖြင့် စပ်ကြသော သဒိသဘောကို ဥပမာဆိုသည်။ ။ကာတန္တ-၌ကာ, ပဏ္ဍိကာ, ဆရာတို့ကား ဥပမာန, ဥပမာ, အနက်နှစ်ချက်လုံးပင် အသင့်-ဟုဆို၏။ 'ဥပမိ၊တ်-ဥပမာန မိတိ အနေန ဘာဝသာဓနော၊ယ၊မုပမာန-သဒ္ဒေါ၊ နကရဏသာဓနော ဣတိ ဒဿိတံ။ ကထးမေတံ?သစ္စံ ဥပမံ ဟိ ဝတိ၊ပစ္စယ ဝါစ်၊ တ၊ဒပေက္ခာ ဘာဝေါ၌၀ ယုဇ္ဇတေ၊ ဥပမာနေ ဥပမေယျ သဒိသော အတ္ထေ ဝတိ ဣတိ။ တထာ စ ဘဋ္ဌ၊ 'ဒေဝဒတ္တာ၊ဒိ သာဒိသံ၊ ယာဒိ ဒတ္တာ ဒိ သဏ္ဌိတံ။ ဝတိ၊ပစ္စယ ဝါစ်ံ ဟိ ဧကော၊ဓိကရဏံ တတော'။ ယဒိ ပုန-ဥပမိယတေ ယေန တံ-ဥပမာန မိတိ ကရဏသာဓနော၊ယံ ဥပမာန-သဒ္ဒေါ၊ တသ္မိံ ဥပမာနေ အတ္ထေ ဝတ္တမာန၊သဒ္ဒတော ဝတိ ဥစ္စတေ၊ တဒါ နသ္မာ ဥပမံ ဝဒတျ၊တ္ထော ဣတျုတ္တံ ဘဝတိ ကေဝလ မုပမေယျ မန်္ဂရေန နု ဥပမာန၊မိတိ ဥဘယ-ဂတ-မောပမံ ဇောတျတေ ဝတိနာ'-ကာတန္တ-ပဏ္ဍိကာ။ ။ခူမာယိတတ္တံ-၌ တော-သည် နှိုင်းရည့်အပ်သောကြောင့် ဥပမေယျ၊ မီးခိုးသည် နှိုင်းရည့်ကြောင်းဖြစ်၍ ဥပမာန၊ တိုဥပမေယျ၊ ဥပမာန နှစ်ခုတို့၏ သဒိသိ, သဒိသအဖြစ်ဖြင့် အချင်းချင်းတူကြသည့် သဒိသဘော ဂုဏ်သည် ဥပမာ-မည်၏။ ယင်းဥပမာအနက်၌ အာယိတတ္တ ပစ္စည်းသက်။ ယင်းဥပမာအနက်ကို အာယိတတ္တ-ပစ္စည်းက, ဟောသည်-ဟူလို။ ။ ဥပမာ အဆုံးအဖြတ်အကျယ်ကို အာချာတ်ပိုင်း (၄၃၅) သုတ်မှာယူ။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ခူမာယိတတ္တံ ခူမော×ဝိယ×ဒိဿတိ။ဥပမတ္ထာဟိတတ္တံ,ဣသုတ်ဖြင့် ဥပမာအနက်၌ နှစ်ပုဒ်တို့၏အလယ်၌ အာယိ တတ္တ၊ပစ္စည်းသက် ' ခူမော×

http://www.dhammadownload.com

၃၅၈-တန္နိဿိတေ ဇေ၁။ ။တေန္နိဿိ တးတွေ စ၊ ထိုကိုမှီ၏-ဟူသော အနက်၌လည်းကောင်း။ တေဒဿ ဌာနေတွေ စ၊ ထိုဝတ္ထု၊သည်။ ထိုကြိယာ၏ တည်ရာအကြောင်း-ဟူသော အနက်၌လည်းကောင်း။ လော၊ လ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။တေန္နိဿိတေတွေ စ၊ ၌ လည်းကောင်း။ တေဒဿဌာနေမိစ္ဆေ တသ္မိံ အတွေ စ၊ ၌လည်းကောင်း လေပွစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ *ဒုဋ္ဌု၊ မကောင်းသည်ကို။ နိဿိတံ၊ မှီသည်တည်း။ ဒဋ္ဌုလ္လံ၊ မကောင်းသည်ကိုမှီသည်။ ဝေဒံ (တုဋ္ဌိံ)၊နှစ်သက်ခြင်းကို။ နိဿိတံ၊ တည်း။*ဝေဒလ္လံ၊ နှစ်သက်ခြင်းကိုမှီသည်။ ဒုဋ္ဌု၊ မကောင်းသည်၏။ ဌာနံ၊ တည်ရာအကြောင်းတည်း။ ဒုဋ္ဌုလ္လံ၊ မကောင်းသည်၏ တည်ရာအကြောင်း။ ဝေဒဿ (တုဋ္ဌိယာ)၊ နှစ်သက်ခြင်း၏။ ဌာနံ၊တည်း။ ဝေဒလ္လံ၊ နှစ်သက်ခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်း။

–ဿိတတ္တ×ဝိယ×ဒိဿတိ)တေသံ=သိ-ဝိဘတ်၊ ဝိယ့ဒိဿတိ ပုဒ်တို့ကိုခေျ။(ခုမ+ –ဿိတတ္တ) ပကတိပြု၊ ခေျ၊ ကပ်၊ နာမ်ငဲ့–စီရင်။ ။တိမိရာယိ တတ္တံ-တိမိရံ×ဝိယ× ဒိဿတိ၊ နည်းတူ။

၃၅၈-ဒ္ဓိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'တတ္ထ တေန္နိဿိတေန္တိ အ-လုတ္တ သမာသော-ယံ'၊ တေန္နိဿိတ-ကား အလုတ္တ သမာသ်-ဟုဆို၏။ ။'သမာသော ယ-တ-သဒ္ဒါနံ' နိစ္စံ ပရ ပဒေန စေ။ နိဂ္ဂဟီတာဂမော ပုဗ္ဗေ၊ ဒေ့ ဘာဝေါဝါ ပရဿ တု'။ ။ဥပဒေနဉ်ဒုဉျီ၊ တ-ထက် နိဂ္ဂဟိတ်လော၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို န်-ပြု၍ တေန္နိဿိတ။ ပြီးရကား အ-လုတ္တ မဟုတ်၊ လုတ္တ သမာသ်ပင်။ ။ဤသုတ်ဖြင့် သက်သော လ-ပစ္စည်းကား နိဿိတတ္တာဒ္ဒသာ မဟုတ်။ ဌာနတ္ထေ၌လည်းဖြစ်၏။ သို့အတွက် တေနဿဌာန မိယော စ သုတ်မှ တေဒဿဌာန-သဒ္ဒါ မဏ္ဍူက ဂတိက နည်းအားဖြင့် လိုက်သည်-ဟု ပြခြင်းငှာ 'တေဒဿဌာန မိစ္ဆေတသ္မိံ အတွေ'ဟူသော ဝုတ္တိကိုမိန့်။ 'တေဒဿဌာနေ၌ ဝတ္တတေ'ရှု။ ။နိ-ကား တေဒဿဌာနမိယော စ, သုတ်ကဲ့သို့၊ တေန္နိဿိတေ, လောက်တင်ဆိုက, ပြီးလောက်လျက်၊ အတ္ထ-သဒ္ဒါပိုကို ဆိုခြင်းကြောင့် ထို သဒ္ဒါဓိကဖြင့် တေဒဿဌာန, အတ္ထာ-ဓိကကို ယူအပ်သတည်းဟု ပြခြင်းငှာ 'တေဒဿဌာန မိစ္ဆေ တသ္မိံ'ဟူသော ဝုတ္တိကိုမိန့်သည် ဟူ၏။ ။ဤသုတ်၌ ဆဲဝင်စရာ စ, ပိ သဒ္ဒါ မပါ၍။

''ကာရိနာ ဟညတေ ကာရီ၊ ကာရိယံ ကာရိယေန စ။
နိမိတ္တံ္ဘိ နိမိတ္တန၊ တေဿေသ, မနုဝတ္တတိ။''

ဟူသော ဥပဒေအရ တေဒဿ ဌာနတွေ့,ဟူသော ဝိသယကို၊ ဥပမတွေ့,ဟူသော ဝိသယက, သတ်၍ ပြတ်လေပြီဖြစ်ရကား ဤသုတ်သို့မလိုက်နိုင်၍ နိ-အလို အတ္ထ-သဒ္ဒါပိုဖြင့်ဆဲယူသည်။ ရှု-အလိုမူကား၊ ယင်းဥပဒေကို ယေဘုယျသာ မှတ်လေ-ဟူသို့။ ။ယင်းအတ္ထ-သဒ္ဒါပိုဖြင့် ဘာတုအနက်၌ လ-ပစ္စည်းသက်။ 'မာတု ဘာတာ-

http://www.dhammadownload.com

၃၅၉-အာလု၊ တ-ဗ္ဗဟုလေ။ ။တဗ္ဗ-ဟုလေ၊ ထိုသူအား ထိုတရားများ၏ ဟူသောအနက်၌။ အာလု၊ အာလု-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။တ-ဗ္ဗဟုလ-တွေ-၌။ အာလု-ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ-ထိုသူ၏။ ပကတိ ပင်ကိုရင်း သဘောစရိုက်ကား။ အဘိဇ္ဈာ၊ သူ့ဥစ္စာကို၊ ရလိုသမှု ရွှေ့ရွှေ့ကြဲခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဘိဇ္ဈာလု၊ အဘိဇ္ဈာလု၊ မည်၏။ အဿ၊ ထိုသူအား။ အဘိဇ္ဈာ၊ အဘိဇ္ဈာသည်။ ဗဟုလာ၊ များ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဘိဇ္ဈာလု၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ သီတာလု၊ ချမ်းအေးခြင်းများသည်။ ဧဇာလု၊ တံခွန်၊ အလံ-များသည်။ ဒယာလု၊ သနားခြင်း ကရုဏာများသည်။

မာတုလော' ပုံစံ။ 'အာစရိယ ာ ရိယံ သခိ'၊ မာတုလာနိ'ပိတုစ္ဆကိ'၊ ယဒါ လောကေ ဂဝိဿန္တိ။ တဒါ ကဏ္ဍော ပမောက္ခတိ' ဒွါဒသ-မဟာကဏ္ဍာတ်။ **သဏ္ဌတ-၌** ဥလ-ပစ္စည်းဆို၏။ ။'မာတုဘာတရိဥလော၊ မာတုလော' သိဒ္ဓန္တ စန္ဒိကာ။ ။'မာတု-သဒ္ဒတော ဥလ-ပ္ပစ္စယော ဘဝတိ ဘာတရတ္တေ' သုဗောဓိနီ-ဋီ။

***မှတ်ချက်။** ။ဒုဋ္ဌသဒ္ဒါ,သုဋ္ဌုကဲ့သို့ နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်၍ ဝါကျ၌ အံ့သ-ဝိဘတ်ကျေ၊ ဒုဋ္ဌုံ ဒုဋ္ဌုဿ ဟု စာကိုယ်၌ရှိကြသည်ကား ပါဠိပျက်။ မဟာနိဒ္ဒေသ အဋ္ဌကထာ၌ကား။ ။'ဒုဋ္ဌော စ ကိလေသေတိ ဒုဋ္ဌတ္တာ, ထူလော စ အ-နိပုန ဘာဝတော,တိ-ဒုဋ္ဌုလ္လော'။ ။ဟု သမာသ်ဝိဂြိုဟ်လုပ်၏။ ဒု-ပုဒ် ဒုဋ္ဌု-အနက်ဟော၊ ဒု-နောက်ဖြစ်၍ တ-ကို။ ဋ္ဌ-ပြန်။ လ-ဒ္ဒေဘော်ကြောင့် ဥ-ရဿ ဖြစ်သည်။ ။*ဝေဒလ္လံ ၌ 'ဝေဒ-ဣ တုဋ္ဌိ-ဣ လဒ္ဓါ လဒ္ဓါ ပုစ္ဆိတ သုတ္တန္တာ ဝေမကံ'ဟု မဟာနိဒ္ဒေသ အဋ္ဌကထာ အဆိုရှိ၍ 'ဝေဒံ ဘုဋ္ဌံ၊ နှစ်သက်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ဝေဒံ ဥဏှံ၊ ဥဏှကို။ နိဿိတံ၊ တည်း-ပေး'။ ။နိဿယတို့၌ 'ဝဒံ၊ ဗေဒင်ကို'ဟု ပေးကြ၏'။ ဝေဒေါ-တိ ဝေဒ-ဂန္ထသပိ နာမံ၊ ဝိဒန္တိ ဧတေန ဥစ္စာရိတ-သဒ္ဒေန တ-ဒါဓေရံ ပဂ္ဂလံ ဗြာဟ္မဏော အယံ-န္တိ, ဝိဒန္တိ ဝါ ဧတေန ဗြာဟ္မဏော၊ အတ္ထနာ ကာတဗ္ဗ ကိစ္စံ-ဇာနာတီ ဝေဒေါ' ဟူသော အဘိဓာန်,ပဒီပိကာ သူစို့, ဝေဒ-ပုဒ်အဖွင့်ကား လျော်၏။ ဝေဒလ္လ-ပုဒ်ဖွင့် အဋ္ဌကထာနှင့်ကား မညီ။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဒုဋ္ဌုလ္လံ-ဒုဋ္ဌု×နိဿိတံ။ တံနိဿိတတ္တေလော, ဣသုတ်ဖြင့် တန်ဆိုသိတ,အနက်၌ နှစ်ပုဒ်တို့၏အလယ်၌ လ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဒုဋ္ဌု×လ×နိဿိတ) တေသံ=အံ-ဝိဘတ်၊ နိဿိတ-ပုဒ်တို့ကိုခေါ့၊ (ဒုဋ္ဌု+လ) ပကတိပြု၊ချေ၊ကပ်၊ လ-ကို သဒိသ-ဒ္ဒေဘော် လ္လ-ပြု (ဒုဋ္ဌု+လ္လ) နာမ်ဝဲ့-စီရင်။ ။ဝေဒလ္လ-ဝေဒံ×နိဿိတံ၊ လ-သက်။ နည်းတူ။ တန်ဆိုသိတ တဒ္ဓိတ်။ ။ဒုဋ္ဌုလ္လံ-ဒုဋ္ဌု×ဋ္ဌာနံ။လ။ဝေဒလ္လံ-ဝေဒဿ+ဋ္ဌာနံ။ လ-သက်။ နည်းတူ။ ။ဋ္ဌာန တဒ္ဓိတ်။

၃၅၉-ဒ္ဓိ-ပဒ, ဝိဓိဆုတ်။ ။'တေမ္မေ' ဗဟုလာ အဿ ပဂ္ဂလဿာ,တိ-တ-ဗ္ဗဟုလော'လုံ။ ထိုသူကား ထိုတရားမျှားသောအနက်ကိုကောက်။ ။'တ-ဗ္ဗဟုလော ဧဝ အတ္ထော-တ-ဗ္ဗဟုလ-တွော၊ တသ္မိံ တ-ဗ္ဗဟုလေ'ခံ။ ။ဗဟုလ သဒ္ဒါ,

http://www.dhammadownload.com

ပကတိ-သဒ္ဒါ၏ပရိယာယ်တည်းဟု ပြခြင်းငှာ 'အဘိဇ္ဈာ အဿ ပကတိ၊ အဘိဇ္ဈာ အဿ ဗဟုလာ တိ.အဘိဇ္ဈာလု,ဟူသော ဝါကျကိုမိန့်သည်။ ။အာလု-ပစ္စည်းကို သက်ဆိုင်သည့် သီတ,ဥဏှ,စသော သဒ္ဒါနောင် အသဟနအနက်၌ ဟဒယာ-စသော သဒ္ဒါနောင် အဿတ္ထိအနက်၌ စီရင်ကုန်၏။ ။'သီတုဏှ တိပ္ပံ နသဟတေ။ ၄-၂-၁၅။ ။သီတာ.ဒီဟိ ဒုတိယန္တေဟိ နသဟတေ ဣစ္စေတသ္မိံ အတ္ထေ အာလု ဘဝတိ၊ သီတာလု၊ ဥဏှာလု၊ တိပ္ပါလု' စန္ဒဝုတ္ထိ။ ။'သီတုဏှ-တိပ္ပေဟိ တံ နသဟတေ' ဝါတ္တိက၊ ၅-၂-၁၂၂။ ။'သီတုဏှ-တိပ္ပေဟိ တံ နသဟတေ ဣတိ စာ.လုဝတ္တဗ္ဗော၊ သီတာလု၊ ဥဏှာလု၊ တိပ္ပါလု' မဟာဘဿ။ ။'ဧတေဟိ အာလုပစ္စယော ဘဝတိ ပကတျ.တ္ထတ္တာ.သဟနေ အတ္ထေ၊ သီတံ နသဟတေ-သီတာလု၊ ဥဏှံ နသဟတေ-ဥဏှာလု။ တိပ္ပံ ဒုက္ခံ နသဟတေ တိပ္ပါလု' သုဗောဓိနီ-ဋီ၊ 'ဟဒယာ စာ.လု အညတရိဿံ' ဝါတ္တိက၊ ၅-၂-၁၂၂။ ။'ဟဒယာစာ.လုဝတ္တဗ္ဗော အညတရိဿံ.ဒယာလုံ၊ ဒယီ၊ ဒယိကော' မဟာဘဿ။ ။'ဟဒယာ သဒ္ဒတော အာလု.ပစ္စယော ဘဝတိ အဿတ္တ၂-တ္ထေ။ ဒယာ အဿ, အသ္မိံ ဝါ အတ္ထိတိ-ဒယာလု၊ ပက္ခေ,ဒယီ၊ဒယိကော၊ ဒယာဝါ' သုဗောဓိနီ။ ။သဒ္ဒါ.ဒိတော အာလု။ ။သဒ္ဒါဒိ.ဂဏတော အာလု.ပစ္စယော ဘဝတိ၊ သဒ္ဒါ အဿ အတ္ထိ.တိ သဒ္ဒါလု'သာရသ္မတ။ 'သဒ္ဒါ အဿ အတ္ထိ.တိ-သဒ္ဒါလု၊ ဒယာ အတ္ထိ.တိ-ဒယာလု' စန္ဒကိတ္တိ-ဋီ။ ။'သီတာလု၊အဓျမ်းကိုသည်းမခံနိုင်သည်။ ဝါ၊ သည်းမခံနိုင်အောင် ချမ်းတတ်သည်။ ဒယာလု၊ သနားခြင်း ကရုဏာရှိသည်' ဟူ၍လည်း သက်ဆိုင်အောင် အညီ အနက်ပေး။ သို့အတွက် 'ဒယာလုကေန.တိ အနုကမ္မာ သဟိတေန'ဟူသော ဝိနည်းဋီကာကိုလည်း 'ဒယာ အဿ,အသ္မိံ ဝါ အတ္ထိ-တိ-ဒယာလုကော' အဿတ္ထိ-လုပ်။ ။အချို့ပညဝန်တို့ကား သဟိတ-တဒ္ဓိတ်ကိုပြသည်-ဟုဆိုကုန်၏။ 'ဓဇာလူတိ တတ္တ အတ္ထ နိယျူဟ သိခရာ.ဒီသု ပတိဋ္ဌာပိတေဟိ ယဋ္ဌိဓဇ-ပဋာက ဓဇေဟိ သမ္မန္နော' ထေရာဂါထာ-အဋ္ဌကထာ၊ ဘဒ္ဒဇိထေရ။ ။ဤအဋ္ဌကထာလည်း အဿတ္ထိ တဒ္ဓိတ်ကိုပင်ပြ၏။ ။'သဗ္ဗတော ကော, သုတ်၌ သဗ္ဗတော-သဒ္ဒါဖြင့် က-ပစ္စည်းသက်လျှင် အဘိဇ္ဈာလုကော၊ အဘိဇ္ဈာလုကာ၊ အဘိဇ္ဈာလုကံ။ သီတာလုကော၊ ကာ၊ ကံ။ ဒယာလုကော၊ ကာ၊ ကံ။ ဓဇာလုကော၊ ကာ၊ ကံ' စသည်ဖြစ်၏။ ။'ဓဇာလု၊ တံဒ္ဗန်,အလံရှိသောပြာသာဒ်, ရထား-စသည် ဟူ၍လည်း ပေး။ ။'ဓဇာ ဧတ္ထ သန္တိ-တိ-ဓဇာလု' ဧတ္ထ သန္တိ-တဒ္ဓိတ်။ အဿတ္ထိမျိုးပင်။ ။ အာလု-ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂဖြင့် သဒ္ဒိသအနက်၌လည်း အာလု-ပစ္စည်းသက်။ 'ပုရိသာလု'ပုံစံ။ ။'ပုရိသေန သဒိသာ-ပုရိသာလု' လုပ်။ ပုရိသေန၊ လူနှင့် သဒိသာ၊ တူသည်တည်း။ ပုရိသာလု၊ လူနှင့်တူသော ဘီလူးမ။ လူ.ကိုယ်, မြည်းမျက်နှာ၊သို့မဟုတ် မြည်းဦးခေါင်းရှိသော(ဝလဓါ-မုမ)ဘီလူးမ။ဝါ၊ ယက္ခိုက်မ။ ဝါ၊ ဘုတ် ပြိတ္တာမ-ဟူလို။ ။ဤ၌ ပုရိသ-ကား မနုဿ ပရိယာယ်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

၃၆၀-ဏျ တ္တ-တာ ဘာဧ၀ တု။ ။ဘာဝေ၊တောအနက်၌။ ဏျ-တ္တ-ဘာတု၊ ဏျ-ပစ္စည်း၊တ္တ-ပစ္စည်း၊တာ-ပစ္စည်းတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ဘာဝ၊တ္ထေ၊ ၌။ ဏျ-တ္တ-တာ-ဣစ္စေတေ ပစ္စယာ။ တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အလသဿ၊ ပျင်းသောသူ၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ အာလသျံ၊ ပျင်းသော်သူ၏

"အဇ်ထေ.တ္ထ သီဟ ဗျဉ္ဇါ စ၊ 'ပုရိသာလူ'စ ဟတ္ထိယေါ။
ဧကေယျာ ပသဒါ ဧစ.၀၊ ရောဟိစ္စ-သရဘာ၁ မိဂါ။' ဝေဿန္တရာတ်

'တတ္ထ ပုရိသာလူ တိ ဝလဝေါ-မုခ-ယက္ခိဏိယော'ဂင်းအဋ္ဌကထာ။ ။ဇာတ် ပါဠိတော် နိဿယဆရာကား-'ပုရိသာ စ၊ ကျယ်သော ခံတွင်းရှိသော ဘီလူးမတို့ သည်လည်းကောင်း'ဟု အနက်ပေး၏။ ယင်းနိဿယကိုမှီ၍ စာပြင်ဆရာတို့က 'ဗလ ဝါ-မုခယက္ခိဏိယော'ဟု အဋ္ဌကထာပါဠိကို ပြင်ကြ၏။ ပညတ်နက် ဆရာကား-'ပုရိသာလူ၊ မြေဘုတ်ဘီလူးမ'ဟု အနက်ပြန်၏။

ရုပ်တ္ဂက်ပုံ။ ။အဘိဇ္ဈာလု-အဘိဇ္ဈာ×အဿ ပကတိ၊ အာလုတဗ္ဗဟုလေ=ဤသုတ်ဖြင့် တဗ္ဗဟုလ၊ အနက်၌ အာလု-ပစ္စည်းသက်။ (အဘိဇ္ဈာ×ဘလု×အဿ ပကတိ) တေသံ=သိ-ဝိဘက်၊ အဿ ပကတိ-ပုဒ်တို့ကိုခေျ။ (အဘိဇ္ဈာ+-ဘလု) ပကတိပြု။ ခေျ၊ ကပ်၊ စီရင်။ အဘိဇ္ဈာလု-အဘိဇ္ဈာ×အဿ ဗဟုလာ။ သီတာလု-သီတံ×အဿ ပကတိ၊ ဗဟုလာ။ ဧဇာလု-ဧဇော×အဿ ပကတိ၊ ဗဟုလာ။ ဒယာလု-ဒယာ×အဿ ပကတိ၊ ဗဟုလာ။ နည်းတူ။

၃၆၀-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'တ-တ္ထာ ဘာဝေ'ကာတန္တ၊ ၂-၆-၁၃။ ။'ဘာဝေ တ.တ္တေ.ဏျော့'သာရသုတ။ ။'ဘဝန္တိ ဗုဒ္ဓိ-သဒ္ဒါ ဧတေနာ.တိ-ဘာဝေါ' ဘာဿာကာရ,လဿနာထ-စသော ဆရာတို့အလို ကရဏ သာဓ်လုပ်။ ။တနည်း-'ဘဝန္တိ ဗုဒ္ဓိ-သဒ္ဒါ တေသ္မာ.တိ-ဘာဝေါ' ကာသိကာ ဝုတ္တိ, စန္ဒဝုတ္တိ ကျမ်းပြု ဇယာဒိစ္စ, စန္ဒဂေါမိ,ဆရာတို့အလို အပဒါန သာဓနလုပ်။ ဧတေန၊ ဤသဒ္ဒပဝတ္ထ နိမိတ်ဖြစ်သော သကတ်,ဝိသေသနဖြင့်။တနည်း၊တေသ္မာ မှ။ ဗုဒ္ဓိ-သဒ္ဒါ၊ အသိညာဏ် သဒ္ဒါတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ပွားကုန်၏-ပေး ။အချို့ပညဝန်တို့က တဒ္ဓိတ်.ဝဓိ-ဝဇ်္ဇတေ'ဟု ကစ္စာယန-သာရ အဆိုရှိ၍ အပါဒါန သာဓန မသင့်-ဟု ဆိုကုန်၏။ ဘဝသည် တဒ္ဓိတ် ဝါစကမဟုတ်၍ ထိုဆရာတို့ အဝိစာရဏာ အပြစ်တည်း။ 'အဝိစာရဏာ.ယေ၀ ဒေါသာ'ဟူလို့။ ။'သဒ္ဒဿ ပဝတ္ထ နိမိတ္တံ ဘာဝေါ'။ ။'သဒ္ဒဿ ပဝတ္ထ နိမိတ္တံ ဘာဝ သဒ္ဒေန ဥစ္စတေ' ဗျာကရဏ်းကျမ်း အဆိုရှိ၍-ဘော ဟူသည် သဒ္ဒ.ပ္ပဝတ္ထ နိမိတ်ပင်တည်း။ သကတ်,ဝိသေသန, သဒ္ဒ-ပ္ပဝတ္ထ နိမိတ်, အတူတူပင်။ ။'အ-ရောဂဿ ဘာဝေါ-အာရောဂျံ' ဟူရာ၌ အနာကင်း၍ ကျန်းမာဝဖြိုးသူကိုမြင်လျှင် အနာကင်းခြင်းကြောင့် ဤသူ ကျန်းမာဝဖြိုးတာပဲ-ဟု အနာ

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်ကြောင်း။ အရောဂဿ၊ အနာကင်းသူ၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ အာရောဂျံ၊ အနာကင်းသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ ပံသုကူလိကဿ၊ ပံသုကူ ခုတင်ဆောင် ရဟန်း၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ ပံသုကူလိကတ္တံ၊ ပံသုကူ ခုတင်ဆောင်ရဟန်း၏ဖြစ်ကြောင်း။ အနောဒရိကဿ၊ ငယ်သောဝမ်း (ဝမ်းပိုက်) ရှိသောသူ၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ အနောဒရိကတ္တံ၊ ငယ်သောဝမ်းရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ သင်္ကာရာမဿ၊ အပေါင်း အဖော်နှင့် မွေ့လျော် (ပျော်ပိုက်) သူ၏ ဘာဝေါ၊ တည်း။ သင်္ကာရာမတာ၊ အပေါင်းအဖော်နှင့် မွေ့လျော်သူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ နိဒ္ဒါရာမဿ အိပ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သူ(အအိပ်ကြီးသူ)၏။ ဘာဝေါ၊တည်း။ နိဒ္ဒါရာမဿ၊အိပ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သူဖြစ်ကြောင်း။ တုဂ္ဂဟဿ၊ ဖြင့်။ တွန်-ပွစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ ၏။ ပုထုဇ္ဇနတ္တံ၊ ပုထုဇဉ်၏ဖြစ်ကြောင်း။ ဝေဒနတ္ထံ၊ ဝေဒနာ၏ဖြစ်ကြောင်း။

ကင်းသူကို ဟောသော အ-ရောဂ သဒ္ဒါတို့ဖြစ်ပုံးလာ၍ အနာကင်းသောဂုဏ်, သကတ်, ဝိသေသန, သဒ္ဒ.ပွဝတ္ထ နိမိတ်ကို ဘော-ဆိုသည်။

'ယ.ဂ္ဂုဏဿ သဒ္ဒါဝေန၊ ဒဗ္ဗေ သဒ္ဒေါ ပဝတ္တတိ။
သတိ တ.ဗ္ဗစနေ ဘာဝ၊ ပွစ္စယော သ'မုဒိရိတော။''

ယဂ္ဂုဏဿ၊ အကြင်-ဝိသေသန သကတ် အနက်၏။ သဒ္ဒါဝေဒ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဒဗ္ဗေ၊ ဝိသေသျ ဒြပ်၌။ သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တ.ဗ္ဗစနေ၊ ထိုသကတ်, ဝိသေသနဖြစ်သော သဒ္ဒ.ပွဝတ္ထနိမိတ်ကိုဟောလိုသည်။ သတိ၊ သော်။ ဘာဝ.ပွစ္စယော၊ ဘောဟော ပစ္စည်းကို။ သမုဒိရိတော၊ ဆိုအင်္၏။ ဝေါ၊ စီရင်အပ်၏။ ။'တဿ ဘာဝေါ.တ္တ-တာ'ပါဏိနီ၊ ၅-၁-၁၁၉။ ။'တဿ ဂုဏဿ ဘာဝေါဒဗ္ဗေ သဒ္ဒနိဝေသော တ.ဒဘိဓေနေ တ္တ-တာ'မဟာဘာဿ။ ။'ယဿ ဂုဏဿ.တိ ဇာတိ အာဒိ-ဘေဒဿ ဝိသေသနဿ ဘာဝေါ သမ္ဘာဝတော ဒဗ္ဗေ ဝိသေသိတဗ္ဗ-ဝတ္ထု.မှိ ခတ္တိယာ.ဒိသဒ္ဒဿ နိဝေသော၊ တဒဘိဓေနေ၊ တသ္မိ ဂုဏော ဝတ္တဗ္ဗေ ပစ္စယေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော' ဗုဒ္ဓိပ္ပသာဒနီ-ဋီ။ ။'တ-တ္တာ ဘာဝေ။ ။သဒ္ဒဿပဝတ္တနိမိတ္တံ ဘာဝေါ၊ ဘာဝေ အဘိဝေယျ တ-တ္တာ ဘဝန္တိ။ သုက္ကဿ ပဋ္ဌ-ဘာဝေါ သုက္ကတာ၊ သုက္ကတ္တ မီတိ သုက္ကဂုဏဘာဝေါ၊ သုက္ကဿ ဂုဏဿ ဘာဝေါ-သုက္ကတာ၊ သုက္ကတ္တ.မီတိ သုက္ကဂုဏဇာတိ၊ ဂေါတာ ဂေါတ္တ.မီတိ ဂေါဇာတိ၊ ပါစကတ္တံ၊ဒဏ္ဍိတ္တံ၊ ဝိသာဏတ္တံ၊ ရာဇပုရိသ ကြိယာဒိ သမ္မန္ဓိတ္တံ၊ ဒေဝဒတ္တံ၊ စန္ဒတ္တံ၊ သူရိယတ္တ.မိတျဝတ္ထာဘေဒတော၊ အာကာသတ္တ.မီတိ ပဒေသဘေဒတော၊ အဘာဝတ္တ.မီတိ သမ္ဗန္ဓိဘေဒတော၊ နာနေ တျဿ ဘာဝေါ နာနတ္တ.မီတိ, ကာတန္တဝုတ္တိ။

'ယဇ္ဇပိ ဘာဝသဒ္ဒေါ-အနေက-တ္ထော။ ယထာ.ဟ-ဘာဝေါဘိချာ ပဗ္ဗသဘာဝ သတ္တာ.တ္တယော ချ.ဓိပ္ပါယတိ၊တထာ ဟိ ဘဝန္တိ ယသ္မာ အဘိဓေန.ပ္ပတိတိယော၊ သော ဂ္ဂဟ ဘာဝေါ၊ ယသ္မာ ဂေါတ္တာ.ဒိ ဝိသေသနာ ဝိသေသျ ဂါဝါဒေါ

http://www.dhammadownload.com

ဂေါတျာ.ဒိက.မဘိဓာနံ ဘဝတိ ဂေါတ္တာ နျာကာရာ.နုဂတော စ ပွစ္စယော (ဝုဒ္ဓိ)။ သော ဂေါတ္တာ.ဒိ လက္ခဏေ အတ္ထော ဘာဝေါ ဂ္လစ္စာ-ဟ-သဒ္ဒသော်တျာ, ဒိ၊ တေါဝုတ္တံဘဂဝတိ-ယသာ ဝိသေသနသာ သမ္ဘဝါ ဒုဗ္ဗဝိသေသေ သဒ္ဒသာ ပဝတ္တိ. သော တ.နွဲမိတ္တ-ဘူတော အတ္ထော အနွဲဇ္ဈာ (သနွဲမိဘာဝေန) ဘာဝသဒ္ဒေန ဝုတ္တော၊ တဒ.အဘိဓေနေ စ တတ္တာ.တိ၊ တထာ စ ဝုတ္တံ (မဟာဘာသော) 'ယသာ ဂုဏာသာ သမ္ဘဝါ ဒဗ္ဗဝိသေသေ သဒ္ဒနိဝိသော တဒဘိဓာနေ တ.တ္တာ.တိ၊ သောပန အနေက.ပွကာရော ဂ္လစ္စာဟ-သုက္ကသော်.တျာ.ဒိ။ သုက္ကံ-ဂုဏ ဘာဝေါ တိ ဂုဏော ဂ္လဟ ဘာဝေါ,ယတော ပဋ္ဌေ သုက္ကသဒ္ဒ.ပွဝတ္တိယံ ဂုဏော နိမိတ္တံ၊ ဧဝ မညတြပိ သဒ္ဒသာ ပဝတ္တ နိမိတ္တံ ဘဝပွစ္စယေန ဥစ္စဲတေ။ အဝတ္ထာ.ဘေဒတော.တိ ဧကသ်ာပိ ဒေဝဒတ္တာ.ဒိနော.နေ ကတ္တ.မဝတ္ထာ.ဘေဒတော၊ အတော.နေကဗျတ္တျာ.ဓာရာ ဟိ ဇာတိ ပဝတ္တိ နိမိတ္တ.မုပပဇ္ဇတေ.တိ ဘာဝေါ၊ အတြ ဒေဝဒတ္တသာ ဗဟျာ.ဒိ ဘေဒါ,စဒ္ဒသာ ပတိပဒါ.ဒိဘေဒါ သူရိယသာ ပုဗ္ဗဏှာ.ဒိဘေဒါ အနေက.ပွကာ ရတ္တံ။ ပဒေသဘေဒတော.တိ ဃဋာ ကာသံ, ပဋာ.ကာသ.နွဲဥပစရိတ.ပွဒေသ ဘေဒါ နိစ္စသော.ကသာ ပျ.နေကတ္တံ၊ တတော သာမညံ ပဝတ္တိ နိဝုတ္တ.မေဝ အတော အ.ဘာဝတ္တမီ.တိ သမ္ဘနွဲ ဘေဒါ အနေကတ္တ.မိစ္ဆတ္တော၊ ဘာဝသာ သမ္ဘနွဲတ္တာ အတ္ထတော ဆဋ္ဌန္တာ ဂ္လဟ ပစ္စယော၊ တထာ စ အသတ္ထဝါစိတ္တာ ဆဋ္ဌန္တာ-နုပ ပတ္တိယာ ဒဗျယေဟိ ပထမန္တေဟိပိ ပစ္စယော။ အတော ဧဝ ဂ္လဟ တသာ ဘာဝေါ.တိ နာဒရိတံ။ အထဝါ အသတ္ထ ဘူတတောပိ အတ္ထာ သဒ္ဒန္တရေန ပရာမဋ္ဌော ဆဋ္ဌ.ထ္ထေ နိယုဇ္ဇတေ ဧဝ ဂ္လစ္စာ-ဟ....နာနာ ဂ္လတျသာ သဘာဝေါ-နာနတ္တ.မိတိ' ကာတန္တ-ပဇ္ဇိကာ။

'ဘာဝေါတု ပဝတ္တိနိမိတ္တံ၊ ယေန ဓမ္မေန အယံ ဂေါဂ္လတိ ပတီ.တိ ဘဝတိ၊ သောဓမ္မော ဂေါသဒ္ဒသာ ဘာဝေါ ဂ္လစ္စ.ထ္ထော၊ သောစာ.နေက.ပွကာရော ကဒ္ဒစိ အနေကေသု ကေ ပစ္စာ.ဘိညာဇနကော ယထာ-ဂေါတ္တ အသာတ္တာ.ဒိ ဇာတိ၊ ကဒ္ဒစိ သရူပမတ္တံ၊ ယထာ စိတ္တတ္တံ။ နတတ္တံ၊ ကဒ္ဒစိ သမ္ဘနွဲတ္တံ။ ယထာ-သုက္ကသာ ပဋ္ဌသာ သုက္ကတ္တံ ဇဋတာ။ ကဒ္ဒစိ ဒဗ္ဗသမ္ဘနွဲတ္တံ၊ ယထာ-ဒဏ္ဍိတ္တံ, ဝိသာဏတ္တံ။ ကဒ္ဒစိ ကမ္မ-သမ္ဘနွဲတ္တံ၊ ယထာ ပါစကတ္တံ, ဂန္တ္တာ စ၊ သာဧတ္တွ.မိတိ သာဧနော ဘာဝေါ.တိ ဝါကျံ၊ ယေန ကမ္မုနာ သာဧ အယ.မိတိ ဝုဒ္ဓိဇာယတေ၊ တ.ကွမ္မ သမ္ဘနွဲတ္တ.မိတ ဘာဝေါ၊ ဇဋတာ ဂ္လစ္စာတြ ဇဋဂုဏ သမ္ဘနွဲတ္တံ၊ ဇဋာယ ဘာဝေါ ဂ္လတိ ဝါကျံ၊ ဧဝံ ပါစကာယ ဘာဝေါ-ပါစကတ္တံ' မုဒ္ဓ ဗောဓာဓျာမ-ဋီ။

ခ္ခါအံ့။ ။'သဒ္ဒသာ ပဝတ္တိ.သဒ္ဒ.ပွဝတ္တိ၊ သဒ္ဒ.ပွဝတ္တိယာ နိမိတ္တံ-သဒ္ဒ.ပွဝတ္တိနိမိတ္တံ' သဒ္ဒါဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းသို့ သဒ္ဒ.ပဝတ္တနိမိတ်ဆိုသည်။ ဇာတ်, ဂုဏ်, ကြိယာ, ဒြင်,နာမ်,သဒ္ဒ-ပဝတ္တနိမိတ် ငါးမျိုး။ ။သက္ကတ-တို့ဥကား လေးမျိုးဆို၏။ ။ 'ဘာဝေါ သဒ္ဒပွဝတ္တ နိမိတ္တံ၊ ယံ ခမ္မံ နိမိတ္တံ ကတွာ သဒ္ဒေါ သကတ္ထေ ပဝတ္တတေ၊ **ဓသော ဓမ္မော သဒ္ဒသာ ပဝတ္တ နိမိတ္တံ၊ သော စ ဇာတိဂုဏကြိယာနာမာနိ**' အာသု

http://www.dhammadownload.com

ဗေဒ။ ။'ဇာတိဒဗ္ဗဂုဏ်ကြီယာဟိ သဒ္ဒသ ပဝတ္တ နိမိတ္တံ ဘာဝေါ ဣတ္ထျု. စ္စတေ' စန္ဒကိတ္တိ-ဋီ။ ။ဂုဏ ဇာတိ ကြိယာ နာမ ဘေဒေန စတုဓာ သဒ္ဒါနံ ပဝတ္တိ' သုဗောဓိနီ။

"ဟောန္တု-သ္မာ သဒ္ဒ-ဗုဒ္ဓိ.တိ ဘာဝေါ ဿော သဒ္ဒ ဗုဒ္ဓိယာ။ နိမိတ္တ-ဘူတံ နာမဉ္စ၊ ဇာတိ ဒဗ္ဗံ ကြိယာ ဂုဏော။" ဝုဒ္ဓိ.ပ္ပသာဒနီ-ဋီ။ အသ္မာ၊ ထိုသဒ္ဒ.ပ္ပဝတ္တ နိမိတ်မှ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဒ-ဗုဒ္ဓိ၊ သဒ္ဒါ အသိဉာဏ်တို့သည်။ ဟောန္တို၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုသဒ္ဒ-ပ္ပဝတ္တ နိမိတ်သည်။ ဘာဝေါ၏။ သဒ္ဒ-ဗုဒ္ဓိယဲ၏။ နိမိတ္တ ဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နာမ.ဉ္စ၊ အမည်ကို လည်းကောင်း။ ဒဗ္ဗံ၊ ဒြပ်ကိုလည်းကောင်း။ ကြိယာ၊ ကြိယာကို လည်းကောင်း။ ဂုဏော၊ ဂုဏ်ကိုလည်းကောင်း။ လဒ္ဓတိ၊ ၏။ ။'ဂေါတ္တံ၊ သုက္ကတ္တံ၊ ပါစကတ္တံ၊ ဒဏ္ဍိတ္တံ၊ စိတ္တတ္တံ၊' ပုံစံ။

ဇာတိ ပဝတ္တ။ ။ဂေါတ္တံ၊ နွားတို့၏ တစ်ကောင်နှင့်တစ်ကောင် ရုပ်သဏ္ဌာန် ဟန်အမူအရာတူကြသည့် အခြင်းအရာ အာကာရပညတ်ဇာတ်ကို အကြောင်းပြု၍၊ ဝါ၊ ဇာတ်ကိုစွဲ၍ ဂေါသဒ္ဒါ ဖြစ်ပေါ်လာသောကြောင့် **ဇာတ်**သည် သဒ္ဒ ပဝတ္တ နိမိတ်၊ ဒြပ်ကိုအထူးပြုတတ်၍ သကတ်၊ ဝိသေသနလည်းမည်၏။ ယင်းသဒ္ဒ ပဝတ္တ နိမိတ်၊ သကတ်-ဝိသေသနကိုပင် ဘောဆိုသည်။ ယင်းဘောအနက်၌ ဏျ၊တ္တ၊တာ-ပစ္စည်းများသက်။ သို့မဟုတ် ယင်းပစ္စည်းများက ဘော-ကို ဟောသည်။ ဘောကို ဟောလိုသော် ယင်းပစ္စည်းများ သက်လေ-ဟူလို။ ။ဂေါ-သဒ္ဒါသည်လည်း ဇာတ်ကိုစွဲ၍ နွားဒြပ်ကို ဟောသောကြောင့် ဇာတိ သဒ္ဒါမည်၏။ ယင်းဒြပ်ဟော ဂေါ ဇာတိ သဒ္ဒါနောင် ဘောဟော ပစ္စည်းသက်လျှင် 'ဂေါဿ ဘာဝေါ-ဂေါတ္တံ' ဖြစ်၏။ နွားဒြပ်ကိုမယူရ။ နွားဇာတ်-ဟူသော သကတ်၊ သဒ္ဒ ပဝတ္တ နိမိတ်ကိုသာ ကောက်ယူရတော့၏။ အကြောင်းကား တ္တ-ပစ္စည်း-က ဘောကိုသာ ဟောသော ကြောင့်တည်း။ ။'ဒြပ်ပေါ်မှာ ဘောဆင့်လာ၊ ဂုဏ်သာ ထိုပုဒ်အရတည်း' ဟု နီယံဆရာတို့ ဆိုကြကုန်၏။ ။ဂေါဿ၊ နွား၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်ရာတည်း-ပေး။ ။ဤသတ္တဝါကား နွားပင်-ဟု အသိဉာဏ်၊ နွားကို ဟောသော ဂေါ-သဒ္ဒါ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ-ဟူလို။ ဤနည်းကိုမှီ၍ ပုံစံတိုင်းမှာပေးလေ။

ဂုဏ ပဝတ္ထ။ ။သုက္ကတ္တံ-၌ အဖြူဂုဏ်ကိုစွဲ၍ သုက္က၊ သဒ္ဒါဖြစ်ပေါ်လာသော ကြောင့် ဂုဏ်သည် သဒ္ဒပဝတ္တနိမိတ်၊သကတ်၊ ဝိသေသနမည်၏။ ယင်းကိုပင် ဘော ဆိုသည်။ သုက္က-သဒ္ဒါလည်း၊ သုက္ကော ပဋ္ဌော.ဟူရာ၌ အဖြူဂုဏ်ကိုစွဲ၍ ပုဆိုးဒြပ်**ကို** ဟောသောကြောင့် ဂုဏ-သဒ္ဒါမည်သည်။ ယင်းဒြပ်ဟော ဂုဏ-သဒ္ဒါနောင်-ဘော-ဟော ပစ္စည်းသက်လျှင်၊ သုက္ကဿ ဘာဝေါ သုက္ကတ္တံ'ဖြစ်၏။ ပုဆိုးဒြပ်ကိုမယူရ၊ အဖြူဂုဏ်ဟူသော သကတ်၊ သဒ္ဒ ပဝတ္တနိမိတ်ကိုသာ ကောက်ယူရတော့၏။ တ္တ-ပစ္စည်းက ဘောကိုဟောသောကြောင့်တည်း။ *ဒြပ်ပေါ် ဘောဆင်၊ ဂုဏ်ထွက်သည်'ဟူလို။ ။သုက္ကဿ၊ ပုဆိုး၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်း၊ဖြစ်ရာတည်း-ပေး။

http://www.dhammadownload.com

ကြိယာ ပဝတ္ထု။ ။ပါစကတ္တံ-၌ ချက်ခြင်းကြိယာကိုစွဲ၍ ပါစက-သဒ္ဒါ ဖြစ်ပေါ်လာသောကြောင့် ကြိယာသည် သဒ္ဒ ပဝတ္ထုနိမိတ်, သကတ်, ဝိသေသနမည်၏။ ယင်းကိုပင် ဘောဆိုသည်။ ။ပါစက-သဒ္ဒါသည်လည်း 'ပါစကော ပုရိသော'ဟူရာ၌ ချက်ခြင်းကြိယာကိုစွဲ၍ ချက်တတ်သူ လူဖြင်ကိုဟောသောကြောင့် ကြိယာသဒ္ဒါမည်၏။ ယင်းဖြင်ဟော ကြိယာ သဒ္ဒါနောင် ဘောဟော ပစ္စည်းသက်လျှင် 'ပါစကဿ ဘာဝေါ ပါစကတ္တံ'ဖြစ်၏။ လူဖြင်ကိုမယူရ၊ ချက်ချင်း ကြိယာ-ဟူသော သကတ် သဒ္ဒ ပဝတ္ထုနိမိတ်ကိုသာ ကောက်ယူရ၏။ တ္ထ-ပစ္စည်းကား ဘောကို ဟောသောကြောင့်-ဟူလို။ ။ပါစကဿ၊ ချက်တတ်သူ၏။ ဘာဝေါ၊ ကြောင်း,ရာတည်း-ပေး။

ဒဗ္ဗ ပဝတ္ထု။ ။ဒဏ္ဍီတ္တံ၌ တုတ်,တောင်ဝှေးဖြင်ကိုစွဲ၍ ဒဏ္ဍီ-သဒ္ဒါဖြစ်ပေါ်လာသောကြောင့် ဖြင်သည် သဒ္ဒပဝတ္ထုနိမိတ် သကတ်, ဝိသေသနမည်၏။ ယင်းကိုပင် ဘောဆိုသည်။ ။ဒဏ္ဍီ-သဒ္ဒါသည်လည်း 'ဒဏ္ဍီပုရိသော'ဟူရာ၌ တုတ်, တောင်ဝှေးဖြင်ကိုစွဲ၍ တောင်ဝှေးရှိသူ လူဖြင်ကိုဟောသောကြောင့် ဒဗ္ဗ-သဒ္ဒါမည်၏။ ယင်းဖြင်ဟော ဒဗ္ဗ သဒ္ဒါနောင် ဘောသောပစ္စည်းသက်လျှင် 'ဒဏ္ဍီနော ဘာဝေါ ဒဏ္ဍီတ္တံ'ဖြစ်၏။ လူဖြင်ကိုမယူရ၊ တောင်ဝှေးဖြင်ဟူသော သကတ်, သဒ္ဒ ပဝတ္ထုနိမိတ်ကိုသာ ကောက်ယူရ၏။ တ္ထ-ပစ္စည်းက ဘောကို ဟောသောကြောင့်တည်း။ ။ဒဏ္ဍီနော၊ တုတ်ရှိသူ၏။ ဘာဝေါ၊ ကြောင်းရာတည်း-ပေး။

နာမ ပဝတ္ထု။ ။စိတ္တတ္တံ စိတ္တဟူသောအမည်နာမ ပညတ်ကိုစွဲ၍ စိတ္တ-သဒ္ဒါဖြစ်ပေါ်လာသောကြောင့် အမည်နာမ ပညတ်သည် သဒ္ဒ ပဝတ္ထုနိမိတ် သကတ် ဝိသေသနမည်၏။ ယင်းကိုပင်ဘောဆိုသည်။ ။စိတ္တ-သဒ္ဒါသည်လည်း 'စိတ္တောဂေါ်'ဟူရာ၌ အမည်နာမပညတ်ကိုစွဲ၍ စိတ္တ-မည်သော နှားဖြင်ကို ဟောသောကြောင့် နာမ-သဒ္ဒါမည်၏။ ယင်းဖြင်ဟော နာမ-သဒ္ဒါနောင် ဘောဟော ပစ္စည်းသက်လျှင် 'စိတ္တဿ ဘာဝေါ စိတ္တတ္တံ,ဖြစ်၏။ ဖြင်ကိုမယူရ၊ စိတ္တ မည်သော အမည်နာမဟူသော သကတ် သဒ္ဒ ပဝတ္ထုနိမိတ်ကိုသာယူရ၏။ တ္ထ-ပစ္စည်းက ဘောကိုဟောသောကြောင့်-ဟူလို။ ။စိတ္တဿ၊ နှား-စိတ္တ၏။ ဘာဝေါ၊ကြောင်း,ရာတည်း-ပေး။

ဤဘောဟောအရာ ဗုဒ္ဓိပွဿဒနီလာတိုင်း မှတ်လွယ်ရုံ ဘာဝင်းမျိုးကိုသာ ပြလိုက်သည်။ သုတို, သမ္မန်, သဒိသဘောများလည်း သကတ်ပင်ဖြစ်၍ ဘောပင်ဆိုရ၏။ သို့မဟုတ် ဘာဝ-ပစ္စည်းကပင် ဟောသည်-ဟုမှတ်။ ။သို့ဖြစ်လျှင် ဘယ်အတွက် ဇာတျာဒိ ပဠိကကိုသာ ဘောဆိုရသနည်း-ဟူမူ၊ သုတိကို ဇာတ်၌၊ သမ္မန်, ကဒိသဘောကို ဖြင်၌သင်း၍ ငါးပါးသာ ဆိုသည်-ဟူလို။

ယင်း ဘာဝကို သာသနိက ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တို့၌ လိင်-ဟု ဆို၏။ ထိုသည်ဇနက ဟေတု,ညပက ဟေတု-ဟု အကြောင်းနှစ်မျိုးတည်း။ ဤတွင်ဃာ ဘာဝေါ ဤတ္ထတ္တံပုရိသဿဘာဝေါ-ပုရိသာတ္တံ'၌ ဤတ္ထိဘာဝရုပ်,ပုမ္ဘာဝရုပ်နှစ်ခုကိုဤသူကား

http://www.dhammadownload.com

မိန်းမ၊ ကျိသူကား ယောကျ်ားဟူသော အသိဉာဏ်၊ ဣတ္ထိ, ပုရိသ-သဒ္ဒါတို့ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်၍ ဘာဝ-ဆိုသည်။ ယင်းဘာဝရုပ်သည် မိန်းမ, ယောကျ်ား-ဟူသောအနက် (ဣတ္ထိ-ပုရိသ-ပဒတ္ထ) ၏ ဥပက ဟေတု။ သို့မဟုတ်-မိန်းမ, ယောကျ်ားဟု သိခြင်း၏အကြောင်းတည်း။ ဣတ္ထိ, ပုရိသ-သဒ္ဒါတို့၏ လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိ,ပုရိသတို့၏ လိင်္ဂ, နိဒ္ဓိတ္ထ,ကုတ္ထ,အာကပ္ပတို့၏လည်းကောင်း၊ ဇနက ဟေတု။ သို့မဟုတ် ထိုလိင်္ဂ, နိမိတ္ထ-စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းတည်း။ ။ 'ဣတ္ထတ္တံ ဣတ္ထိဘာဝေါ.တိ ဥဘယမ္မိ ဧကတ္တံ ဣတ္ထိ ဘာဝေါ.တိ အတ္ထော၊ အယံ ကမ္မဇော ပဋိသန္ဓိ သမုဋ္ဌိတော၊ဣတ္ထိလိင်္ဂါ.ဒီနိ ပန နံ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ပဝတ္တေသမုဋ္ဌိတံ။ ယထာ ဟိ ဗီဇေ သတိ, ဗီဇံ ပဋိစ္စ ဗီဇ.ပ္ပစ္ဘဝော ရုက္ခော ဝနိုက္ခာ သာခါ ဝိဋပ-သမွန္ဓော ဟုတ္ဝာ အာကာသံ' ပူရေတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝ.မေဝ ဣတ္ထိဘာဝ သဒ်္ဓါတေ ဣတ္ထိန္ဒြိယေ ဝိသတ္ထိ ဣတ္ထိလိင်္ဂါ.ဒီနိ ဟောန္တိ၊ ဗီဇံ ဝိယ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဗီဇံ ပဋိစ္စဝိုတ္ဝာ အာကာသံ ပူရေတ္ဝာ ဋ္ဌိတ ရုက္ခော ဝိ.ယ,ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ပဋိစ္စ လိင်္ဂါ.ဒီနိ ပဝတ္တေ သမုဋ္ဌ-ဟန္တိ။ တတ္ထ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ နံ ပန စက္ခုဝိညေယျံ၊ မနော ဝိညေယျ.မေဝ၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂါ.ဒီနိ စက္ခု ဝိညေယျာနိ ပိ, မနော ဝိညေယျာနိ ပိ' အဋ္ဌသာလိနီ-ရူပကဏ္ဍ။

လိင်္ဂ, နိမိတ္ထ, ကုတ္ထ, အာကပ္ပ-ဟူရာဌ် မိန်းမ,ယောကျ်ားတို့၏ အင်္ဂါဇာတ်ကိုလိင်္ဂ၊ အသံ, စသည်ကို နိမိတ္ထ၊ သွားလာ, လုပ်ကိုင် နေထိုင်ပုံ အမူအရာကို ကုတ္ထ၊ အပြုအပြင်,ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ကို အာကပ္ပဆိုသည်။ ။'တတ္ထ ဣတ္ထိလိင်္ဂ နိမိတ္တကုတ္တာ-ကပ္ပ-ဟေတု ဘာဝ လက္ခဏံ ဣတ္ထတ္ထံ၊ပုရိသ လိင်္ဂါ.ဒိဟေတုဘာဝလက္ခဏံ ပုရိသတ္ထံ။ တထာ ဣတ္ထီနံ အင်္ဂဇာတံ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ၊ သရူဒိပွါယော ဣတ္ထိနိမိတ္တံ၊ ဣတ္ထိ.တိ သဏ္ဌာ နနဿ ပစ္စယ ဘာဝတော၊ အ-ဝိသဒ ဌာန နိသဇ္ဇာ.ဒိ ဣတ္ထိ ကုတ္တံ။ ဣတ္ထိ သဏ္ဌာနံ ဣတ္ထာ ကပ္ပေါ။ ပုရိသလိင်္ဂါ-ဒီနိပိ ဝုတ္တ နယေန ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ' ဋီကာကျော်။

ဆောင်ပုဒ်-''**အသိဉာဏ်, သဒ္ဒါ၊ ဖြစ်ပုံးရာ၊ ဘောသ၊ ခေါ်သမုတ်။**
သဒ္ဒ.ပ္ပဝတ္ထ၊ နိမိတ္ထ၊ ကောက်ကြ ယင်းသရုပ်။
ဇနတျာ.ဒိက၊ ပဋ္ဌက၊ ပဝတ္ထ-နိမိတ်ထုတ်။''

တု-သဒ္ဒတ္ထ။ ။သမုစ္စယတ္ထ တု သဒ္ဒါ၏ သမုစ္စောတဗ္ဗ အတ္ထကား ဘယ်မှာနည်း။ ယင်းသမုစ္စောတဗ္ဗ အတ္ထကို ဖော်ပြတော်မူပါဟု လျှောက်ထားရန်ရှိသောကြောင့် 'တု.ဂ္ဂဟဏေန' စသော ဝါကျကိုမိန့်။ တု-သဒ္ဒါဖြင့် ဘောအနက်၌ တွန့-ပစ္စည်း သက်လေ-ဟူလို။ ။ယင်းတု-သဒ္ဒါဖြင့် ဏေယျ၊ ဗျ ဝိယ၊ဏ၊လ၊တ၊ဏိက၊ဏိယ၊ ဣမ၊ ဋ္ဌက၊ ဃ-စသော ပစ္စည်းများကိုလည်းဆည်းယူ။ ။*ဏေယျ,၌-'သုစိနော ဘာဝေါ-သောစေယျံ' စင်ကြယ်သည်၏ ဖြစ်ကြောင်း။ 'မုနိနော ဘာဝေါ-မောနေယျံ' ရဟန်း၏။ ဝါ၊ ဉာဏ်၏ဖြစ်ကြောင်း။ 'အဓိပတိနော ဘာဝေါ-အာဓိဂတေယျံ' အကြီးအကဲ၏ ဖြစ်ကြောင်း-ပေး။ ။'တိဏံ သောစေယျာနိ

http://www.dhammadownload.com

ကာယ သောစေယ်ဖြ,ဝစီ သောစေယ်ဖြ, မနော သောစေယ်ဖြ'။ 'တီဏိ မောနေယျာနီ ကာယမောနေယ်ဖြ 'ဝစီမောနေယ်ဖြ, မနောမောနေယ်ဖြ'။ 'တီဏိ အဓိပကိတေယျာနီ အတ္ထာ ဓိပတေယ်ဖြ, လောကာ.ဓိပတေယ်ဖြ, ဓမ္မာ.ဓိပတေယ်ဖြ' ပါထေယျ-သဂီတိ-သုတ်။ 'သောစေယျာနီ.တိ သုစိဘာဝ ကရာ သောစေယျ.ပွဋ္ဌိပဒါ။ မောနေယျာနီ.တိ မုနိဘာဝ ကရာ မောနေယျ.ပွဋ္ဌိပဒါ ဓမ္မာ' ဌင်း-အဋ္ဌကထာ။ ။*ဗျ,ဝိယ, ပစ္စည်းများသည် ဘာဝ, ကမ္မ-ဋ္ဌ သက်၏။ ။'ဒါတဿ ဘာဝေါ, ကမ္မံဝါ-ဒါသဗျံ၊ ဒါသဝိယံ' ကျွန်၏ဖြစ်ကြောင်း။ ။'ယော အပရေ သမယေန တမှာ ဒါသဗျာ မုစ္စေယျ' သီလကွန်-သာမညဖလသုတ်။ ။'ဒါသဗျာ.တိ ဒါသဘာဝေါ' ဌင်း-အဋ္ဌကထာ။ ။'ဝဋ္ဌသ ဘဝီဝေါ,ကမ်ံ ဝါ-ဝဋ္ဌဗျံ' ကြီးသူ၏ဖြစ်ကြောင်း၊ အမှု။ ဝ-က, အ-ကို ဥ-ပြုလျှင် ဝုဋ္ဌဂျံ-ဟူ၍လည်းဖြစ်၏။ ။'သရီရ ဒဂျံ ဝုဋ္ဌဂျံ၊ သော ဇစ္စံ သာဓု သီလိယံ။ အတ္ထော အတ္ထိ သရီ ရသ္မိံ၊ ဝုဋ္ဌဗျ ဿ နမော ကရေ' ဒု-သာဓု သီလိဇာတ်။ ။'ဝုဋ္ဌဗျဿ နမော ကရေ.တိ ဝုဋ္ဌဘာဝဿ ပန နမက္ကာရ.မေဝ ကရောတိ ဝုဋ္ဌဘာဝေါဟိ ဝန္ဒမာနံ လဘတိ' ဌင်း-အဋ္ဌကထာ။ ။*ဏ-ပစ္စည်းသက်၊ ဝ်-လဲလျှင်၊ ဝဋ္ဌဝံဖြစ်၏။ ။'နဝါဟံ.ဝဋ္ဌဝံ မညေ၊ ယံ တုံ ရဋ္ဌားဘိ ဝမုနံ' တိ သ-ကိ ဆန္ဒ-ဇာတ်။ ။'ဝဋ္ဌ.ဝန္တိ ပညာယ ဝဋ္ဌဘာဝံ ပဏ္ဍိတဘာဝံ' ဌင်း-အဋ္ဌကထာ။ ။လဇ္ဇဝံ-ဟူ၍လည်းရှုပ်ဖြစ်၏။ 'လဇ္ဇဿ ဘာဝေါ-လဇ္ဇဝံ'ရှက်တတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်း။ 'မဒ္ဒဝန္တိ ဇတ္ထ လဇ္ဇဝန္တိပိ ပဌန္တိ၊ အယံ ပနေတ္ထ-အတ္ထော၊ တတ္ထ ကတ မော လဇ္ဇဝေါ?ယော ဟိရီယတိ ဟိရိတဗ္ဗေန ဟိရီယတိ၊ ပါပကာနံ အ-ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာ ပတ္တိယာ အယံဝုစ္စတိ လဇ္ဇဝေါ.တိ၊ ဧဝံ ဝုတ္တော လဇ္ဇီဘာဝေါ လဇ္ဇ-ဝံနာမ၊ လ္ဟဒံ ပနေ.တ္ထ နိဗ္ဗစနံ၊လဇ္ဇတီ.တိ လဇ္ဇော၊ ဟိရီမာ။ တဿ ဘာဝေါ-လဇ္ဇဝံ၊ ဟိရီ,တိ အတ္တော', ဒုက.အင်္ဂိတ္တရ-ဋီ။ ။*လ,ဋ္ဌ 'မဟန္တဿ ဘဝေါ-မဟလ္လံ၊ ဋ္ဌိတ္တံ' ကြီးသည်၏ဖြစ်ကြောင်း။ မဟလ္လ နောင် အဿတ္ထ-ဋ္ဌ က-ပန္နည်းသက်လျှင် မဟလ္လ က-ဖြစ်၏။ ။မဟလ္လကံ ပနံ ဘိက္ခုနော' ပါတိမောက်။ 'မဟလ္လက.န္တိ သ-သာမိက ဘာဝေ သံယာစိတ-ကုဋ္ဌိတော မဟန္တဘာဝေါ ဇောဿ အတ္ထီ.တိ-မဟလ္လကော' ကခ်ဴ။*တ,ဋ္ဌ 'သဗ္ဗညုနော ဘာဝေါ သဗ္ဗညုတံ' ဘုရားဖြစ်ကြောင်း။ ။'သဗ္ဗညုတံ ပါပု ဏိတ္ဝာ၊ သန္တာရေဿံ သ-ဒေဝကံ' ဗုဋ္ဌဝံသ။ ။*ဏိက,ဋ္ဌ 'ပုထုဇ္ဇနဿ ဘာဝေါ-ပေါထုဇ္ဇနိကော'။ ။'ဟီနောဂါမော ပေါထုဇ္ဇနိကော' ဓမ္မစက္က-သုတ်။ ။*ဏိယ-ဋ္ဌ 'ဒလိဒ္ဓဿ ဘာဝေါ-ဒါလိဒ္ဓိယံ'သူဆင်းရဲ၏ဖြစ်ကြောင်း။ ။'ဣတိခေါ ဘိက္ခဝေ အ-ဓနာနံ ဓနေ အနုပ္ပဒိယမာနေ ဒါလိဒ္ဓိယံ ဝေပုလ္လ.မာဂမာ.တိ' ပါထေယျ-စက္က ဝတ္ထိသုတ်။ ။'ဒါလိဒ္ဓိယ.န္တိ ဒလိဒ္ဓ ဘာဝေါ' ဌင်း-အဋ္ဌကထာ။ ။'အလသဿ ဘာဝေါ အာလသိယံ' လူပျင်း၏ဖြစ်ကြောင်း။ ။'ဥဋ္ဌာန ကာလမ်ဳ အနုဋ္ဌဟနော၊ ယုဂါ ဗလီ အာလသိယံ ဥပေတော' စမ္မပဒ မဂ္ဂဝဂ်။ ။'မန္ဒဿ ဘာဝေါ-မန္ဒိယံ' လူနုံ၏ ဖြစ်ကြောင်း။ ။'ဓိယတ္တဿ

http://www.dhammadownload.com

ဘာဝေါဝေ ယတ္တိယ်ျ' ထက်မြက်သူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ ။'ကေနပညာ ဝေယျတ္တိယံ သမာပဇ္ဇိ' ပါထေယျ-ဥဒုမ္ဗသုတ်။ ။'အ-ရောဂသာ ဘာဝေါ၊အာရောဂိယံ' အနာ ကင်းသည်၏ ဖြစ်ကြောင်း။ ။'အာယုံ အ-ရောဂိယံ ဝဏ္ဏံ၊ သဂ္ဂံ ဥစ္စ ကုလီနတံ။ အသခ်ေတ.ဖွ နိဗ္ဗာန်၊ အတ္ထဲ သဗ္ဗာ.ပဏော ဇီနေ'မိလိန္ဒ။ ။*ဣမ,ဥ်-'အဏုနော ဘာဝေါ-အဏိမာ၊ လဃိနော ဘာဝေါ-လဃိမာ၊ မဟတော ဘာဝေါ-မဟိမာ၊ ဂရုနော ဘာဝေါ-ဂရိမာ'၊ အဏိမာ၊ အဏုမြူနယ်, သေးငယ်သိမ်မွေ့ မြင်မတွေ့အောင် ဖန်ဆင်းနိုင်သောတန်ခိုး။ လဃိမာ၊ ပေါပါးလျင်မြန်အောင် ဖန်ဆင်းနိုင်သောတန်ခိုး။ မဟိမာ၊ မြင်းမိုရ်တပဲ, ထူးကဲကြီးမားအောင် ဖန်ဆင်းနိုင်သော တန်ခိုး။ ဂရိမာ၊ ဖြည်းနှေး လေးလံ၊ ခဲမြဲမရအောင် ဖန်ဆင်းနိုင်သော တန်ခိုး။ ။'အဏိမာ မဟိမာစေ.ဝ၊ ဂရိမာ လဃိမာ တထာ။ ပတ္တိပါကာမျ.မိသိတ္တံ၊ ဝသိတ္တံစာ.ဌသိဒ္ဓိယော'။ ။'အဏုနော-ဘာဝေါ, မဟတော ဘာဝေါ, ဂရုနော ဘာဝေါ, လဃုနော ဘာဝေါ, ပတ္တိ အဂ်ုလ.ဂ္ဂေန စန္ဒာ.ဒိ၊ ပကာမျဿ ဘာဝေါ, ဣစ္ဆာ နဘိဃာတော၁၊ ဣသိနော ဘာဝေါ, ပဘုတံ ယေန တာဝရာ အ.ပျာညာ ကာရိနော၁၊ ဝသိနော ဘာဝေါ, ယေန ဘူမာပဲ ဥမ္မုဇ္ဇန နိမုဇ္ဇနေ' အမရကောသ-ဋီ။ ။*ဋ္ဌက,ဥ် 'ဒ္ဝေဘာဝေါ-ဒ္ဝေဋ္ဌကံ၊ ဒေဋ္ဌက်-ဇာတော။ ။'ဒ္ဝိတောဋ္ဌကော ဘာဝေ'နီတိသုတ်။ ။မဟာနိဒ္ဒေသ အဋ္ဌကထာဌ်ကား 'ကမ္မေနဋ္ဌေန ဒ္ဝိဓာ ဋေ့ယ်ဿီ.တိ-ဒ္ဝေဋ္ဌကံ' ဖွင့်သည်။ ဋ္ဌကပစ္စည်းမဟုတ်။ ဣဋ္ဌ-ခာတ်၊ ယု-ပစ္စည်း-ဟူ၏။ ။*သ,ဥ် သုမနသာ ဘဝေါ သောမနဿံ၊ ဒေါမနဿ၊ ဒုက္ခံ ဝစော တေသ္မိ ဝိ.ပ္ပတိ ကုလ.ဂ္ဂါဟိမ္မိ ဝိ.ပ္ပစ္စနိကလာတေ အနာဒါ ပုဂ္ဂလေ.တိ ဒုဗ္ဘစော ဒုဗ္ဘစဿ-ဘာဝေါ,ကမ္မံဝါဒေါဝစဿံ, သောဝစဿံ။ ။'ပုနပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဒုဗ္ဘစော ဟောတိ, ဒေါဝစဿ ကာရကေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော'။ 'ပုနပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သုဗ္ဘစော ဟော၁တိ,တော၁ဝစဿ ကာရ ကေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော' အဂ်ုတ္တရ-စတုက္က။ ။'ခန္တိ စ သော၁စဿတာ' ဌ်ကား 'သုဝစဿ ဘာဝေါ-သော၁စဿံ၊ သော၁စဿ.မေဝ-သော၁စဿတာ' လုပ်။ ။အာသုဗောခ စသော ဗျာကရဏ်းကျမ်းများဌ်ကား, က-ပစ္စည်းလည်း လာသေး၏။ 'ပဗ္ဗန္နံ ဘာဝေါ-ပဗ္ဗကံ' ပုရဏသခ်္ဂြာကိုယူ။ ပုံစံ။

ယော၁ဝိဘာဂ။ ။ဏျ,တ္တ,တာ-ဟူသော ယော၁ဝိဘာဂဖြင့် ကမ္မ,ဟိတ,ဣဒံ, သာဓု, ဇာတ, ဘဝ, သကတ္တ-စသောအနက်တို့ဌ် ဏျ-ပစ္စည်းသက်။ ။'ဘိသက္ကဿ ကမ္မံ,ဟိတံ,ဣဒံဝါ-ဘေသဇ္ဇံ' ဆေးသမား၏အလုပ် စီးပွား, ဥစ္စာ-ပေး။ ကမ္မ, ဟိတ၊ ဣဒံအနက်ဌ် ဏျ-သက်-ပုံစံ။ ။''ဘိသက္ကဿ ကမ္မန္တေန အနုညာတတ္တာ တေ သဇ္ဇံ၊ ဂီလာနပ္ပဋိသော ဧဝ ဘေသဇ္ဇံ၊ ဂိလာနပ္ပဋိယ ဘေသဇ္ဇံ၊ ယံ ကိဉ္စိ ဂိလာနဿ သပ္ပါယံ ဘိသက္က ကမ္မ တေလ မဓု ဖာဏိတာ.ဒီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ' မဟာနိဒ္ဒေသ-သာရိပုတ္တ သုတ္တ ဌကထာ။ ။ယင်းကမ္မဌ် ဏ, ဏိယ.ဏေယျ-ပစ္စည်းလည်းသက်၏။ ။

http://www.dhammadownload.com

'ပုရိသာနံ ကမ္မံ-ပေါရိသံ၊ ပေါရိသိယံ' ယောက်ျားတို့၏အမှု၊ အစ္ဆမ်းလုံ့လ။ ။ 'နုန ရာဇာ နဇာနာတိ၊ မမ ဝိက္ကမ ပေါရိသံ' သတ္တ-ဒဋ္ဌဓမ္မဇာတ်။ ။'ဝိက္ကမ ပေါရိသ.နွဲ့ မဟာ ကတံ ပုရိသ ပရက္ကမံ' ၎င်း အဋ္ဌကထာ။ ။'နတ္ထိ ဗဟုံ ဝါ ဝီရိယံ ဝါ၊ ကုတော ဥဋ္ဌာန ပေါရိသော' နာရဒဇာတ်။ ။သိဟသာ ဗျဂ္ဃသာ စ ဒီပီနော စ၊ နဝိဇ္ဇတိ ပေါရိသိယံဗလေန' ဘူရိဒတ္တဇာတ်။ ။'ပေါရိသိယံ ဗလေနာ-တိ ပေါရိသိယ သခ်ါတေန ဗလေန' ၎င်း-အဋ္ဌကထာ။ ။'ဒူတဿ ကမ္မံ-ဒူတေယျံ' တမန် အလုပ်။ 'ဒူဘေယျ.နွဲ့ ဒူတကမ္မံ' ပါရာဇိက-ကဏ္ဍ။ ။*သာဓု,၌ 'ကမ္မနိ သာဓု-ကမ္မညံ၊ ဒမ္မု၌ ကောင်းသည်။ အမ္မု၌ ကောင်း-ဟူသည့် အမ္မု၌ ခံ့သည် ၎င်တည်း။ ။'ကမ္မညာ-တိ ကမ္မ.ကွမာ, ကမ္မယောဂ္ဂါ' အဂ်ုတ္တရ ဆက္က-အဋ္ဌကထာ။ ။*ဇာတတ္ထ,၌ 'ထနဘော ဇာတံ-ထညံ' သားမြတ်မှဖြစ်သောနို့ ရည်။ ။*အတိဒီဃာယ (ဩလမ္ဗတ္ထနိယာ)ဟိ ဣတ္ထိယာ ပဿေ နိသီဒိတ္ဝာ ထညံ ပိဝတော ဒါရကဿ ဂီဟါ ဒီဃာ ဟောတိ' တေမိယဇာတ်။ ။*ဘဝတ္ထ,၌ 'ဂါမေ ဘာဝေါ-ဂါမွော' ရွာသူတို့၏အကျင့်။ ။ဟီနော ဂါမွော, ပေါထုဇ္ဇနိကော' ဓမ္မစက္ကသုတ်။ ။*သကတ္ထ,၌ ကရုဏာယေဝ-ကာရုညံ၊ သနားခြင်း။ ။'သော ရာဇာ ပရိဒေဝသိ၊ ဗဟုံ ကာရုည သညိတံ 'သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်။ ။'ပတ္တကာ လမေဝ-ပတ္တကလ္လံ၊ အာကာသာနဉ္စ.မေဝ-အာကာသာနဉ္စံ' စသည်ကိုလည်းထုတ်။

ဆောင်ပုဒ်- "ကု၂.တ္တ-တာ၊ တု-သဒ္ဒါဖြင့်၊ တ, ဏာ, ဏ္ဍေယျ၊ ဗျ, ဝိယ, လာ၊ ဏိက်မာ,နှင့်၊ ဏိယာ,ဋ္ဌက၊ ဿ, ဆယ့်တစ်ချက်၊ ဘောအနက်ကြဲ။ တစ်ဖန်ယောဂ၊ ကု၂တ္တ-ဖြင့်၊ ဟိတ, ဇာတတ်၊ သကတ်, ဘဝ၊ ကမ္မ, သာဓု၊ ဋ္ဌဒံ,စုမှာ၊ ကု၂သာ၊ သက်ရာ ကျမ်း၌ပြ။"

ရှုပ်တွက်ပုံ။ ။အာလဿျ-အလဿဿ×ဘာဝေါ။ ကု၂.တ္ထတာ ဘာဝေတု ဤသုတ်ဖြင့် ဘောအနက်၌ ကု၂-ပစ္စည်းသက်၊ (အလဿဿ×ကု၂+ဘာဝေါ) တေသံ=သ,သိ-ဝိဘတ်၊ သ-အာဂုံ၊ ဘာဝ-ပုဒ်တို့ကိုချေ။ တေသံ ဏော=အနုဗန္ဓ ဏ-ကိုချေ၊ (အလဿ+၂) ပကတိ စဿ-၌, စ၊ အလဿ+ယ-ဟု ပကတိ။ ဝုဒ္ဓါဒိ သရဿ×အစသရ အ-ကို အာ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (အလဿ+၂) အဝဏ္ဏောယေ လောပဉ္စ= ယ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ သ-၏မှီရာ အ-ကိုချေ၊ သ+၂-ကပ် (အာလဿျ) နာမ်ငဲ့-စီရင်။ အာရောဂျံ-အရောဂဿ×ဘာဝေါ။ ကု၂-သက်။ ရှေးနည်းတူတုတ်။ ။ပံသုကူလိကတ္တံ-ပံသုကူလဿ×ဘာဝေါ။ တ္တ-သက်။ ယ္ဟေသံ=ဝိဘတ်၊ ပုဒ်တို့ကိုချေ။ (ပံသုကူလိက+တ္တ) နာမ်ငဲ့စီရင်။ ။အနောဒရိ ကတ္တံ-အနောဒရိ ကဿ× ဘာဝေါ။ တ္တ၊ နည်းတူ။ ။သင်္ကိကာ ,ရာမတာ-သင်္ကိကာ ရာမဿ×ဘာဝေါ၊ တာ-သက်။ နိဒ္ဒါရာမတာ-နိဒ္ဒါရာမဿ×ဘာဝေါ၊ တာ-သက်။ နည်းတူ။ ။ တု-ရှပ်။ ပုထုဇ္ဇနတ္တနံ-ပုထုဇ္ဇနဿ×ဘာဝေါ၊ ဤသုတ်၌ တု-သဒ္ဒါဖြင့် တ္တန-ပစ္စည်းသက်။ ဝေဒနတ္တနံ-ဝေဒနာဃ×ဘာဝေါ။ တ္တန-သက်၊ နည်းတူ။

http://www.dhammadownload.com

၃၆၁-ဏ-ဝိသမ၁.ဒီဟိ။ ။ဘာဝေါ၌။ ဝိသမာ.ဒီဟိ၊ ဝိသမ-အစရိုသော သဒ္ဒါတို့မှ။ ပရေ၊ ၌။ ဏ၊ ဏ-ပစ္စည်းသည်။ ဟေဘတိ၊ ၏။ ။တဿ၊ ထိုအရာ၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ ဣစ္စေ တသ္မိံ အတ္ထေ၊ ၌။ ဝိသမာ.ဒီဟိ၊ တို့မှ။ ပရေ၊ ၌။ ဏ-ပြစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိသမဿ၊ မညီညွတ်သည်၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ ဝေသမံ၊ မညီညွတ်သည်၏ဖြစ်ကြောင်း။ သုစိဿ၊ စင်ကြယ်သူ၏။ ဘာဝေါ၊တည်း။ သောစံ၊ စင်ကြယ်သူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ (သောစျံ-ဟူ၍လည်း ဖြစ်သင့်၏။)

၃၆၁-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ရူ-အလို၊ ရွေသုတ်မှ တ္တ တာ, ဘာဝေ, နှစ်ပုဒ်လိုက်၍၊ ဝိသမ-စသော သဒ္ဒါနောင် ဏ,တ္တ,တာ သုံးပစ္စည်းသက်။ ။တစ်နည်း၊ ဝိသမာ ဒီဟိ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် တ္တ, တာ, ပစ္စည်းသက်။ ။အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် 'ဂရူ ပဋ္ဌ၊ ဥဇု၊ မုဒု ယုဝ၊ ကုမာရ'စသော သဒ္ဒါတို့ကိုရေတွက်။ 'ဂရူနော ဘာဝေါ၊ ဂါရဝေါ, အာ-ဝုဒ္ဓိ၊ သြသရေ စာ.တိ စ-သဒ္ဒေန ဥဿ အဝါ.ဒေသော။ 'ကောဓ မဒ္ဒ ဂရု၊ ဘိက္ခု၊ လာဘ သက္ကာရ,ဂါရဝေါ'စတု ကဲ့ဂုံတ္တရ ၅-ဝဂ်။ ။ 'ပဋ္ဌနော ဘာဝေါ-ပါဋဝံ၊ ပဋ္ဌတ္တံ၊ပဋ္ဌတာ' လိမ္မာသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ ။'ဥဇုနော ဘာဝေါ-အဇ္ဇဝံ၊ ဥဇုတာ' ဖြောင့်မတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်း 'မုဒုနော ဘာဝေါ-မဒ္ဒဝံ၊ မုဒုတ္တံ၊ မုဒုတာ နူးညံ့သည်၏ဖြစ်ကြောင်း။ ။'အဇ္ဇဝ.နှင့် ဥဇုနော ဘာဝေါ၊ မဒ္ဒဝ.နှင့် မုဒုနော ဘာဝေါ'ဒုကဂုံတ္တရ အဒ္ဓကထာ။ ။'ယုဝဿ ဘာဝေါ-ယောဗ္ဗနံ၊ နဂမေ' ငယ်ရွယ်သူ၏အဖြစ်။ ။'ယော မာတရံ ပိတရံဝါ၊ ဇိဏ္ဏကံ ဂတ, ယောဗ္ဗနံ' သူတို့နိပါတ-ပရာဘဝ။ ။'အ-စရိတ္တာ ဗြဟ္မစရိယံ၊ အ-လဒ္ဓါ ယောဗ္ဗနေ ဓနံ' ဓမ္မပဒ-ဇရာဝဂ်။ ။'ယောဗ္ဗနေ.တိ အနုပ္ပတ္တေဝါ ဘောဂေ ဥပ္ပါဒေတုံ ဥပ္ပန္နေဝါ အနုရက္ခိတုံ သမတ္ထကာလေ' ဂဍးအဋ္ဌကထာ။ ။'ကုမာရဿ ဘာဝေါ-ကမ္မံဝါ ကောမာရံ'၊ သက္ကတ-၌, က-သက်လျှင် ကောမာရကံ ဖြစ်၏။ ။'ကောမာရက.နှင့် ကုမာရေဟိ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ' တိကဂုံတ္တရ အဋ္ဌကထာ။

ဆောင်ပုဒ်-"ဏ-ဝိသမာ၊ သုတ်အရာကား ဝိသမာ,မုဒု ပဋ္ဌ,ဂရူ,သုစူ-ဇူလျှင် များဖြင် သဒ္ဒါ၊ နောက်၌သာ၊ သက်ပါ-ထွ, တာ, ဏ။"

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဝေသမံ-ဝိသမဿ×ဘာဝေါ။ ဏ-ဝိသမာဒီဟိ, ဤသုတ်ဖြင့် သောအနုတ်၌ ဏ-ပစ္စည်းသက် (ဝိသမဿ×ဏ×ဘာဝေါ) တေသံ=သ,သိ,ဝိဘတ် သ-အာဂုံ၊ ဘာဝပုဒ်တို့ကိုချေ။ တေသံ ဏော=အနုဗန် ဏ-ကိုချေ၊ (ဝိသမ+၊) ဝုဒ္ဓါဒိ သရဿ=အစသရ လ္ဂ-ကို ဧ-ဝုဒ္ဓိ-ပြု။ ချေ၊ ကပ်၊ နာမ်ငဲ့-စီရင်။ ။သောစံ. သုစိနော×ဘာဝေါ။ ဏ-သက်၊ ရှေးနည်းမှီတွက်။ ။သောစျံ-ရှိလျှင် သုစိ+အ, ပကတိပုဒ်၊ ဥ-ကို သြ-ဝုဒ္ဓိ။ လ္ဂဝ ဏ္ဏောယံ နဝါ = အ-ကြောင့် လ္ဂ-ကို ယ်-ပြု၊ (သောစ်+ယ်+၊) ယ်+အ-ကပ်။ စ်+ယ-ကပ်၊ (သောစျ) နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ အံ-ပြု၊ စီရင်။

http://www.dhammadownload.com

၃၆၂-ရမဏီယာ.ဒိတော ကဏ်။ ။ဘဝေါ၌။ ရမဏီယာ.ဒိတော၊ ရမဏီယ၊ အစရှိသော သဒ္ဒါမှ။ ပရေ၊ ၌။ ကဏ်၊ ကဏ်-ပစ္စည်းသက်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ တဿ၊၏။ဘာဝေါ၊တည်း။ ဣစ္စေ.တသ္မိံ အတ္ထေ၊ ၌။ မရဏီယ-ဣစ္စေဝမာ.ဒိတော၊ မှ။ ပရေ၊ ၌။ ကဏ်-ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရမဏီယဿ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်၏။ သာဝေါ၊ တည်း။ ရမဏီယကံ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်၏ဖြစ်ကြောင်း။ မနုညဿ၊ နှစ်သက်ဖွယ်၏။ ဘာဝေါ၊ တည်။ မာနုညကံ၊ နှစ်သက်ဖွယ်၏ ဖြစ်ကြောင်း။

၃၆၂-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။တ္ထ-တာ ဘာဝေ, ရူ-အဆိုရှိ၍ တ္ထ-တာ ပစ္စည်းလည်းသက်ရ၏။ ။'ရမဏီယဿ ဘာဝေါ-ရာမဏီယကံ ရမဏီယ့တ္တံ၊ ရမဏီယတာ၊ မာနုညကံ၊ မနုညတ္တံ၊ မနုညတာ၊ ပိယရူပကံ၊ ပိယရူပတ္တံ၊ ပိယရူပတာ။ ပုံစံ။ ။ 'ရာမဏီယကံ၊ ရမဏီယတ္တံ၊ ရမဏီယတာ၊ သာယ္ဟယကံ၊ သဟာယတ္တံ၊ သဟာယတာ' စန္ဒဝုတ္တိ၊ ၄-၁-၁၄၈။ ပါ-၅-၁-၁၃၂။ ။'ယတ္ထ အရဟန္တော ဝိဟရန္တိ။ တံဘူမိ ရာမဏီယကံ' ဓမ္မပဒ-အရဟန္တဝဂ်။ ။'အာရာမ ရာမဏီယကံ ပဿတိ၊ ဝနရာမဏီယကံ, ဘူမိရာမဏီယကံ, ပေါက္ခရဏီ ရာမဏီယကံ ပဿတိ' မဟာနိဒ္ဒေသ ဇရာသုတ္တဋ္ဌ။ ။'အာရာမ ရာမဏီယက.န္တိ ပုပ္ဖါရာမာ.ဒီနံ ရမဏီယ ဘာဝံ' ဂင်းအဋ္ဌကထာ။ ။'ရာမဏီယက ဒဿ နတ္ထ.န္တိ ရမဏီယဿ လောကဿ ရမဏီယ ဘာဝ ဒဿ.နတ္ထိ' သုတ်မဟာ ဝါ မဟာသမယသုတ်။ ။ပေစာ, ဘုတ်အုပ်တို့၌ 'ရာမဏေယျကံ'အများရှိကြ၏။ ရှိတိုင်းလည်း 'ရမိတဗ္ဗ.န္တိ ရမဏံ၊ ရမဏံ ဇတ္ထ အတ္ထိ.တိ-ရာမဏော,အာရာမော၊ အာရာမ ရာမဏဿ ဘာဝေါ-အာရာမ ရာမဏေယျကံ၊ ဏေယျော။ သကတ္ထေ စ ကော၊ အာရာမ သမ္ဘတ္တိ,အာရာမ သိရီ.တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ'ဟု နိရုတ္တိ ဒီပနီ-ဆရာ ဏေယျ ပစ္စည်းကြ၏။ ကစ္စည်းသုတ်၊ ဆိုခဲ့ပြီး သကဿတ။ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့၌ကား မညီလေ။ ။ကလျာဏကံ၊ အလျာဏတ္တံ၊ ကလျာဏတာ။ ။'ပုထုဇ္ဇန ကလျာဏက ဥပါဒါယ သတ္တ သေခါ ဝိ-ရဇ္ဇ.န္တိ' မဟာနိဒ္ဒေသ-တိဿ မေတ္တေယျ။ ။'စောရကံ စောရိကာ ဝါ စောရတ္တံ၊ စောရတာ'။ ။တစ်နည်း-ရမဏီယာ ဒိတော,ယောဂဝိဘာဂဖြင့် တ္တ, တာ-ပစ္စည်းသက်။ ။ရမဏီယ-ဝိသမာ.ဒီဟိ ကဏ်-ဏာ'ဟု တပေါင်းတည်း ဆိုသင့်လျက်၊ နှစ်သုတ်ခဲ့၍ဆိုခြင်းကား၊ ဝိသမာဒိ-အာကတိဂိုဏ်း, ရမဏီယာဒိ-အာကတိဂိုဏ်း သဒ္ဒါထူးကဲပြလို၍ဆိုသည်။ ။ဂုဏ ဝါစက-သဒ္ဒါစုကို သွင်းယူ ရေတွက်အပ်သောကြောင့် အာကတိဂိုဏ်းဆိုသည်။ ။ဤဘာဝ တဒ္ဓိတ်၌ သုံးသုတ်တို့ဖြင့် သက်သော ပစ္စည်းငါးလုံး။ တု-သဒ္ဒါဖြင့် တစ်ဆယ့်သုံးလုံး, ပေါင်း တစ်ဆယ့်ရှစ်တည်း။ တု-သဒ္ဒါဖြင့် တစ်ဆယ့်တစ်လုံးပစ္စည်းတွင် ယောဂ ဝိဘာဂဖြင့် သက်သော ဏျ၊ သက္ကတ,လာ က-ပစ္စည်းနှစ်ခုကိုသွင်း၍ တစ်ဆယ့်သုံးဆိုသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဆောင်ပုဒ်-"သုတ်ရင်းပဠုတ်၊ တု တေရသ်၊ ဌာရသ် သန်ျာထဒး။
သဒ္ဒ့ပွဝ်ထွာ၊ ဘောအနက်မှာ၊ သက်ရာပစ္စည်းများ။"

ဤဘာဝတဒ္ဓိတ်ကို သာမညတဒ္ဓိတ် အလယ်၌ဆိုခြင်းသည်၊ သာမည တဒ္ဓိတ်၌ လာသော ဏိက, ဏိယဲ, စသော ပစ္စည်းတို့ကို တု-သဒ္ဒါဖြင့် ရေတွက်ခြင်းငှာ ဆိုသည်။ ။ဤမဆ ဘာဝတဒ္ဓိတဆ သာမည တဒ္ဓိတာနံ မဇ္ဈေ ဝစနံ သာမည တဒ္ဓိတေ ဝုတ္တာနံ ဏိက-ဏိယဲာဒီနံ ပစ္စယဲာနံ တု သဒ္ဒေန သင်္ကဿတ္ထံ' နိ၊ ။ ဤဘာဝ-ပစ္စည်းများသည် လိင်အားဖြင့်။ ။'ဏျ့-တ္တ-တ္ထန-န္တာနံ နိစ္စ နပုံသကတ္ထံ၊ တာ-ပစ္စယန္တာဆ သဘာဝတော နိစ္စ-မိတ္ထိ-လိင်္ဂတာ'။ ။ရူ-အဆိုရှိ၍၊ ဏျ တ္တ, တ္တန သုံးပစ္စယ်န္တပုဒ်များမှာ နပုလ္လိင်။ တာ-မှာ ဣတ္ထိလိင်မြဲ၏။ ကြွင်းပစ္စယန္တပုဒ်များကား လိင်သုံးပါး၌ ယဲထာရဟ ဖြစ်ကုန်၏။

"ဏျ့-တ္တ-တ္တန-ပ့စ္စယ-န္တံ။ ပဒံ နိစ္စံ နပုံသကေ။
တာတ္ထေ-တ္ထိယ်-ဘာဧေ နိစ္စံ၊ သိယျ့- သေသာ ယထာရဟံ။"

ဏျတ္ထ-တ္တန-ပ့စ္စယန္တံ၊ ဏျ, တ္တ, တ္တန, သုံးပစ္စည်းအဆုံးရှိသော။ ပဒံ၊ သည်။ နိစ္စံ၊ မြဲ၏။ နပုံသကေ၊ ၌။ ဘဝေ၊ ၏။ တာတု၊ တာ-ပစ္စယန္တပုဒ်သည်ကား။ ဣတ္ထိယံ၊ ၌။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဘဝေ၊ ၏။ သေသာ၊ ကြွင်းပစ္စယန္တပုဒ်တို့သည်။ ယထာရဟံ၊ အထိုက်အလျောက်။ သဗ္ဗလိင်္ဂေသု၊ လိင်သုံးပါးတို့၌။ သိယုံ၊ ကုန်၏။

သင်္ကတဒ္ဓိ-ဏျန္တ-ပုဒ်များကို ဥဘယလိင် ဆို၏။ ။'တာ့-နှံ့ ဣတ္ထိယံ၊ တ္တ့-နှံ့ နပုံသကေ၊ ဏျ့-နှံ့ ဥဘယတြ' လဃုဘာသာ။ ။'တာ့-ပစ္စယ်နှံ့ ဣတ္ထိ လိင်္ဂံ၊ တ္တ့-ပ့စ္စယ်-နှံ့ နပုံသက လိင်္ဂံ၊ ဏျ့-နှံ့ ဥဘယတြ' သုဗောဓိနီ-ဋီ။ ။ရထသ ဟိတာ-ရန္တာ၊ ဂါမေ ဘာဝေါ-ဂါမျော၊ 'ဟိနော ဂါမျော ပေါထုဇ္ဇနိကော' စသော ပါဠိများကိုထောက်လျှင်၊ ဏျ-နှင့်ပုဒ်များ လိင်သုံးပါး၌ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရန်ရှိ၏။

ဆောင်ပုဒ်-"ဏျ-တ္တ-တ္တနံ၊ ဆုံးပဒံ နပုံ-ကေန် မြဲ။
တာ-မှာ နိစ္စာ နာရီသာ၊ ကြွင်းမှာ သုံးလိင်စွဲ။
သင်္ကတ အလို၊ ဏျကို၊ မိန့်-ဆို ဒွိလိင်ပဲ။
ပါဠိနယ၊ တို့ လိုက်၊ ချိန်ဆ-မခက်ခဲ။'

ရူပ်တ္ဘက်ပုံ။ ။ရာမဏိယကံ-ရမဏိယဿ×ဘာဝေါ။ ရမဏိယာ့-ဒိတော့-ကဏ်, ဤသုတ်ဖြင့် ဘောအနက်၌ ကဏ်-ပစ္စည်းသက်။ (ရမဏိယဿ×ကဏ်×ဘာဝေါ) တေသံ=သ, သိ-ဝိဘတ်၊ သ-အာဒုံ၊ ဘာဝ-ပုဒ်ဝုံ်ကိုချေ။ တေသံဏော=အနုဗန်ဏ်-ကိုချေ။ (ရမဏိယ×က) ပကတိပြု။ ဝုဒ္ဓါဒိ=အစသရ အ-ကို အာ-ဝုဒ္ဓိပြု။ (ရာမဏိယ+က) နာမ်ဒွဲ့-စီရင်။ မာနုညကံ-မနုညဿ×ဘာဝေါ၊ နည်းတူ။

http://www.dhammadownload.com

၃၆၃-ဝိဒေသသေတရ-တမိ-ဿိ-ကိ-ယိဒ္ဓာ။ ။ဝိသေသေ၊ ဝိသေသအနက်၌။ တရ-တမိ-ဿိ-ကိယိဒ္ဓာ၊တရ,တမ,ဣဿိက,ဣယ,ဣဒ္ဓ ငါးပစ္စည်းတို့သည်။ဟောန်၏၊ ကုန်၏။ ။ဝိသေသးတွေ၊ ဒ္ဓ။ တရ,တမ,ဣဿိက,ဣယ,ဣဒ္ဓ,ဣစ္စေ.တေ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန်၏၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဣမေ၊ ဣသူတို့သည်။ ပါပါ၊ ယုတ်မာကုန်၏။ အယံ၊ ဣသူသည်။ ဣမေသံ၊ဣယုတ်မာသူတို့တွင်။(‘နိဒ္ဓါရဏော ဆဒ္ဓိ’ မုဒ္ဓဗောဓ-၌)။ ဝါ၊ ယုတ်မာသောသူတို့အောက်။ ဝိသေသေန၊ အထူးအခြားနှင့်အားဖြင့်။ ပါပေါ၊ ယုတ်မာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါပတရော၊ မည်၏။ ဇဝံ၊ တူ။ ပါပတမော၊ ပါပိဿိကော၊ ပါပိယော၊ ပါပိဒ္ဓော၊ ထူးချွန် ယုတ်မာသူ။

၃၆၃-ဒ္ဓိ ပ,ဒ ဝိဓိသုတ်။ ။‘တရ တမေ ယသိဒ္ဓာ ပကဒ္ဓေ’သာရသ္ဘတ။သိဒ္ဓန္တ စန္ဒြိကာ။ ။ဝိသေသအနက်။ သို့မဟုတ် လွန်ကဲခြင်း အတိသယအနက်၌ တရ, တမ,ဣဿိက,ဣယ,ဣဒ္ဓ ငါးပစ္စည်းသက်။ ။ယင်းပစ္စည်းများကို သကတ္တ-ပစ္စည်းဆို၏။ ပကတိပုဒ်၏ ဝိသေသနသာဖြစ်၍ ပကတိပုဒ်၏အနက်ကို မဟောနိုင်၊ (ဇောတက) ထူန်းရုံသာ ထူန်းပြသည်။ အနက်ကို ပကတိပုဒ်က ဟောနေသော ကြောင့်-ဟူလို့။ ‘အတိ သာယနေ တ.ပိဒ္ဓာ’ ပါဏိနီ၊ ၅-၃-၅၅။ ။‘အတိသယန-ပတိသာယနံ၊ နိပါတံနာ ဒီဃော၊ ပကတိ ဝိသေသနံစေ.တံ၊ အတိသယန ဝိသိဋ္ဌေတွေ ဝတ္တမာနာ ပါတိပဒိကတောာ သကတွေ တ.မိ.ဒ္ဓာ ဘဝန္တိ၊ ပကတိ ဝိသေသန.ဖွ သကတ္ထိကာနံ ဇောတ္ဝါ ဘဝတိ၊ သဗ္ဗေ ဣမေ အမှာ, အယ မိမေသံ အတိသယေန အမှာ အမုတမော၊ ဒဿနိယတမော၊ သုကုမာရတမော၊ ကာသိကာ။ ။‘ပကတိ ဝိသေသနတ္တာ စ သကတ္ထိကေဟိ ပကတိအတွော ဇောတ နီယော ဟောတိ၊ နအတိဓေယျော၊ တဿ ပကတိ အတိဓေယျတ္တာ.တိ ဥက္ကံသ ဇောတကာ တရာဒယော’ ဗုဒ္ဓိပ္ပသာဒနီ။

ဣပစ္စည်းမျာားသည်-ဂုဏ်အားဖြင့်လွန်သော, ထူးချွန်သော, မြတ်သော, ယုတ်သောအနက်တို့ဖြစ်ကုန်၏။ ။‘ဣမေ ပဖ္ဖ ပစ္စယာ ဂုဏဝသေနာ.ဓိကေ သေဋ္ဌေတွေ ဝါ ဟီနတွေဝါ ပဝတ္ထန္တိ.ကိ ဝဒန္တိ’နှိ။ ။‘အတြ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ သုတွေ ဥက္ကဋ္ဌ-သဒ္ဒံ ပယောဇိယ, ဝုတ္တိယံ အတိသယ-သဒ္ဒေါ ပယုတွော အဿာ.ယ.မတ္ထိပရာယော-ပဏ္ဍိတ တရော, ပဏ္ဍိတတမော ဣတိ-ဝ,ဗာလတရော,ဗာလတမော ဣစ္စာ.ပိ ဘဝတိ နဟိ ပကဋ္ဌမတွေဇေဝ တရ-ဘမော၊ အပရ.န္တု အပကဋ္ဌဿ အသိသယေပိ ဂုဏာနံ ဥက္ကဋ္ဌ.ပကဒ္ဓေပိ တ.ဒတိသယေဇေဝ တရ-တမ-ပွယောဇကော’ မုဒ္ဓဗောဓ-ဒုဂ္ဂါဒါဿ-ဋီ။ ။နိတိဒ္ဓကား ယောဂုယျအားဖြင့် ဂုဏ ဝါစက-သဒ္ဒါနောင်သက်၏ တရ,တမ,နှစ်ပစ္စည်းသာ ပါဠိဒ္ဓ ဝိသေသတ္ထထင်၍၊ ကြွင်းပစ္စည်းများ မထင်ဟု ဆို၏။ ။‘တေတု ပဖ္ဖသု တရ-တမာနံ.ယေဝ ဝိသေသော ပညာယတိ-‘ဣမဿ အဓိမုတ္တိ မုဒု, ဣမဿမုဒုတရော, ဣမဿမုဒုတမာ’ တိအာဒိဝစနတော’နှိတိ။ ။ဣ ပါဠိအလို တရထက်,တမလွန်သည် မှတ်။ ဗာ-ဒ္ဓိဒ္ဓကား-ပါပတရော, ပါပတရာ

http://www.dhammadownload.com

ပါပတရဲ့ တတောပိ အဓိကော ပါပတမော, ပါပတမော, ပါပတမံ, ပါပိသိကော'ရှု ဆရာညွှန်ပြသောနည်းအားဖြင့် တမ-စသော ပစ္စည်းများသည် တရ-ပစ္စည်းထက် ထူးချွန်, လွန်ကဲသော အနက်၌ဖြစ်၏။ ။'တတ္ထ' (ရှေ-သိဒ္ဓိယံ) နိဒ္ဒိဋ္ဌနယေန တမာ.ဒယော စတ္တာရောပိ, တရတောပိ အဓိကေ အတိသယ.တ္ထေ ဘဝန်္တီးတိ ဥ ယျာ'ဗာ-ဋီး ။ထိုပစ္စည်းများတွင် တရ,တမ, နှစ်ပစ္စည်းသာ အများနှင့်ဆိုင်၍ ကြွင်းပစ္စည်းများမဆိုင်။ ထို့ကြောင့် ပဏီတ-စသောပုဒ်များနောင် ဣဿိက-စသောပစ္စည်းများသက်၍၊ ဂဏိဿိကော စသည်ရုပ်မဖြစ်နိုင်။ ။အချို့ ပညဝန်တို့ကား ပဓာနတ္ထ ဝါစက ဥ-ဥပသာရနောင်လည်း တရ,တမ-ပစ္စည်းကိုဆို၍ 'အယ.မေတေသံ အတိသယေန ဥက္ကဋ္ဌော ပဓာနော.တိ-ဥတ္တမော, ဥတ္တရော'ဟု ပုံစံထုတ်၏။

သက္ကတ–၌ တရ,တမ,ဣယ(ဿ)ဣဋ္ဌ,လေးပစ္စည်းဆို၏။ဣဿိက,မပါ၊ထိုတွင် အတိသယ, ပကဋ္ဌအနက်၌ ဂုဏ, ကြိယာဝါစက-သဒ္ဒါတို့နောင် တရ, တမ, ကိ စီရင်၍၊ ဣယ, ကုဋ္ဌ, ပစ္စည်းတို့ကား ဂုဏဝါစက-နောက်၌သာ စီရင်။ ။ဇာတိသဒ္ဒါသည် အရာခပ်သိမ်းတူကြသည်။ ဇာတ် သာမညဖြစ်၍ အထူးအခြား မရှိသော်လည်း ဂုဏ်, ကြိယာတို့၏တည်ရာ သဟစရိတဖြစ်၍၊ ယင်းသဒ္ဒါနောင်လည်း တရ-စသောပစ္စည်းများသက်နိုင်၏ဟု သုဗောဓိနီ-ဋီကာဆို၏။ သို့အတွက် ဇာတိဂုဏ,ကြိယာ-ဝါစက သဒ္ဒါသုံးမျိုးနောင်သက်နိုင်၏။ ။ထိုတွင် နှစ်ယောက်တို့တွင် တစ်ယောက်လွန်ကဲမှု တရ-သက်။ အများတို့တွင် တစ်ယောက်လွန်ကဲမှု တမ-သက်ဟု မုဒ္ဓဗောဓ ဆို၏။ ။'တရ-တမာ ဒွိ-ဗဟုန.မေကော.ဣဋ္ဌေ။ ဒွိန္နံ ဧကဿ အတိသယေ တရော၊ ဗဟုနံ တမော ဘဝတိ' မုဒ္ဓဗောဓ။ ။ကာတန္တ-ဋီကာ၌ နှစ်ယောက်တို့တွင်လည်းကောင်း၊ အများတို့တွင်လည်းကောင်း တစ်ယောက်လွန်ကဲမှု တမ။ နှစ်ယောက်တို့တွင် တစ်ယောက်လွန်ကဲမှု တရ-သက်ဟူ၏။ ။ဒွိန္နံ မဇ္ဈေဧကဿ, ဒွိန္နံ ဗဟုနံ ပကဋ္ဌေ ဝတ္တမာနာ ဝါ တမ.ပစ္စယော၊ အယ.မေသံ အမုတမော။ ဣဿ ဝေသံ ပါစက တမာ ဣမေ သေံ ပါစကတမာ။ ဒွိန္နံ မဇ္ဈေ ဧကဿ ပကဋ္ဌေ ဝတ္တမာနာ တရ.ပစ္စယော ဣတိ, အယ.မေသံ အမုတရော,အယ.မေသံ ပါစက တရော' ကာတန္တ-ဋီ။ ။လဃုဘာသာဒ္ဒ, နှစ်ယောက်တို့တွင် တစ်ယောက်လွန်ကဲမှု တရ,ဣယ။ အများတို့တွင် တစ်ယောက်လွန်ကဲမှု ဣဋ္ဌ,တမ-သက်-ဟုဆို၏။ ။'ယဒျ ပျဝိ သေသေန စတ္တာရောပိ ဝိဟိတာ၊ တထာ ပိ ဒွိန္နံ ဧကဿ ပကဋ္ဌေ တရေးယော၊ ဗဟုနံ တု ဣဋ္ဌ.တမော ဣတိ ဥ ယျံ' လဃုဘာသာ။ ။သက္ကတတို့၌ ဝုစ် သုံးမျိုးရှိ၍ နှစ်ယောက်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အများဟူ၍လည်းကောင်းဆိုသည်။ အချုပ်မှာ-အနည်းတို့တွင် တစ်ယောက်လွန်ကဲလျှင် တရ၊ အများတို့တွင် တစ်ယောက်လွန်ကဲလျှင် တမ သက်လေ-ဟူလို။

တရဏက်–တမ-လွန်သည်ဟု လဃုဘာသာ၊ သုဗောဓိနီတို့ ဆို၏။ 'ဂုဏ-ကြိယာ-ဇာတိ-နာမ-ဘေဒေန စတုဓာ သဒ္ဒါနံ ပဝတ္တိ၊ တတြ ဂုဏ-ကြိယာနံ သဒ္ဒ-

http://www.dhammadownload.com

ပွဝတ္တိ-နိမိတ္တာနံ တ၊ပွကဒ္ဒေ ပစ္စယော၊ တံ ယထာ-ဂေါအယံ ဟလံ(နင်္ဂလံ)ဝဟတီ ဂေါတရော၊ယံဟလံ,သကဋ္ဌံ စ ဝဟတိ၊ ဂေါတမော၊ယံ တေ ဂေါဏော ဝဟတိ။ အဿော၊ယံ ယော စတ္တာရိ ယောဇနာနိ ဂစ္ဆတိ၊ အဿတရော၊ယံ ယော ဆ၊အဿတမော၊ယံ ယော အဋ္ဌ။ အယံ ဣတ္ထိယာ အပစ္စံ ဇနယတိ၊ ဣတ္ထိတရုယံ ယာ ပစတိပိ၊ ဣတ္ထီတမ၊ယံ ယာ ဂေဟ၊မ်ိဳ ရက္ခတိ (ဇာတိ-သဒ္ဒ)။ ပါစကော အယံ ယော သြဒနံ ပစတိ။ ပါစက တရော၊ယံ ယော သူပ၊မ်ိဳ၊ ပါစက တမော-ယံ ယော သာကမ်ိဳ ပဏ္ဏ၊မ်ိဳ)ပစတိ။ ယထာ ဝါ-ဝိလမ္ဗေန (အ သီဃေန ဂစ္ဆနာ)ပစတိ ယော သော ပါစကော၊ ယော တု တတော၊ပိ ကဠိ သီဃံ။ သော ပါစက တရော၊ ယော ဘု အတိသီဃံ ပစတိ၊ သော ပါစက တမော(ကြိုးယာ-သဒ္ဒ)။ ယဿ သာမညတော ဂုဏော သော သုက္ကော ယဿ တ၊ဒပေက္ခာယ အဓိကော၊ သော သုက္ကတရော၊ ယဿ တေသံ အတိ အဓိကော၊ သော သုက္ကတမော။ ယော ကိဉ္စိ ဇာနာတိ၊ သော ပဋ္ဌ (ပဏ္ဍိတော) တတော အဓိကော၊ သော ပဋ္ဌတရော၊ တတော၊ပိ အဓိကော၊ သော ပဋ္ဌတမော (ဂုဏ သဒ္ဒ)' လဿဘာဿ။ သုဗောဓိနီ-ဋီ။

အတိသယ၊ပွစ္စယန္တ–ပုဒ်နောင် အတိသယ-ပစ္စည်းဏပ်၍ သက်နိုင်သေး၏။ ။ 'အတိသယေန ပါပိဋ္ဌော-ပါပိဋ္ဌတရော၊ ပါပိဋ္ဌတမော'ပုံစံ။ ။'ယဒါ စ ပကဋ္ဌ ဝန္တံ် ပုန ပကဋ္ဌော ဝိဝက္ခတေ၊ (ဝုစ္စတေ) တဒါ အတိသယိ ကန္တတော ပရော (ဟုတ္ဝာ) ပစ္စယော ဘဝတေ့၊ဝ၊ ဒေဝေါ ဝေါ သဝိတာ ပါယတု သေဋ္ဌ တမာယ ကမ္မနိ၊ ယုဓိဋ္ဌိတော သေဋ္ဌ တမော ကုရုဏ၊မိတိ' ကာသိကာ။ ။အတိ-သယဝါပိ အညာ၊တိသယ ပေက္ခာယ အတိသယဝန္တံတရော ဘဝတိ၊ တေန အတိသယ ပွစ္စယန္တာပိ ပုနာ၊တိသယ၊ယော ဟောတေ၊ဝါ၊တိ အာဟ....အတိ-သယန္တာပိ၊စ္စာဒိ၊ အယ၊ဣ ပါပိဋ္ဌော, အယ၊ဣ ပါပိဋ္ဌော အယ၊မေတေသ၊မတိသ-ယေန ပါပိဋ္ဌော-ပါပိဋ္ဌတရော' ဗုဒ္ဓိ၊ပွသာဒနီ။ ။ယင်းဝိသေသတ္ထ, အာဒိသယ၊ ပွစ္စယန္တပုဒ်များ၏ လိင်ကို ရွေးကတိပုဒ် လိင်အတိုင်းထား၍ရမည်။ ။'ပါပတရော ပုရိသော၊ ပါပတရာ ဣတ္ထိ၊ ပါပတရံကုလံ'ပုံစံ။ ဤနည်းတူ ပါပတမော ပုရိသော စသည် ယဉ်လေ။ ။'ဧတေန ဥက္ကဋ္ဌ ပစ္စယာ ပထမ၊နွာ ဧ၀၊ တ၊ဒန္တာ ပဗ္ဗ-လိင်္ဂါ၊ဧ၀၊ ဝိဒ္ဓတ္တာရော (ပဏ္ဍိတတရော) ဝိဒ္ဓတ္တမော၊ ဥဘယတြ ဝိဇ္ဇာယ ဥက္ကဋ္ဌော ဂမျတေ၊ အယံ ဣမာသံ အတိသယေန သုဘာ-သုဘတရာ၊ ဣမာသံ အတိသယေန သဘာ-သုဘတမာ၊ ဧဝံ အတိသယေန သာခု-သာခု တရာ ဣစ္စာဒိ' မဒ္ဒဗောဓ ဒုဂ္ဂါဒါသ-ဋီ။ ၄၆၂။

ပုံစံ၌ ရှင်းလင်းချက်။ ။'အယ၊ဣ ပါပေါ, အယ၊ဣ ပါပေါ သဗ္ဗေ ဣမေပါပါ အယ၊မေ၊တသံ အတိသယေန,ဝိသေသေန ဝါ ပါပေါ၊ကိ၊ ပါပတရော' ဝါကျ အကျယ်လုပ်ပုံ။ ။'အယ၊ဣ၊ ဣသူသည်လည်း။ ပါပေါ၊ ယုတ်မာ၏။ အယ၊ဣ၊သည်လည်း။ ပါပေါ၊၏။ ဣဗ္ဗေ၊အလုံးစုံကုန်သော။ ဣမေ၊ ဣသူတို့သည်။ပါပါ၊ယုတ်မာကြကုန်၏။ ဝါ၊ လူယုတ်မာတို့ချည်းတည်း။ အယံ၊ ဣသူတစ်ယောက်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ဧတေသံ၊ ထိုလူယုတ်မာအပေါင်းတို့တွင်၊ ဝါ၊ လူယုတ်မာအပေါင်းဟုံအောက်။ အတိသယေန၊ အလွန်အကဲအား‌ဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ ဝိသေသေန၊ အထူး အချွန်အား‌ဖြင့်။ ပါပေါ၊ယုတ်မာ၏။ ဤတိ၊ကြောင့်။ ပါပတရော၊မည်၏-ပေး။ ။တနည်း 'သဗ္ဗေ ဤမေ ပါပါ, အယ.မေတေသံ အတိသယေန, ဝိသေသေန ဝါ ပါပေါ.တိ-ပါပတရော'။ ။တနည်း 'ပါပေါ အတိသယေန, ဝိသေသေန .ဝါ.တိ-ပါပတရော၊ ပါပတမော၊ ပါပိဿော၊ ပါပိယော၊ ပါပိဋ္ဌော,ကျယ်,လတ်,ကျဉ်းသုံး ဝါကျ လုပ်။ ။ဧတေသံ,ပါပါနံ-ပုဒ်တို့၌ နံ-ဝိဘတ်ကား သက္ကတ-၌ နိဒ္ဓါရဏတ္ထ ဆဋ္ဌီ ဝိဘတ်ဆို၏။ ထို့ကြောင့် မုဒ္ဓဗောဓ-ဋီကာ၌။ ။'နိဒ္ဓါရဏေ ဆဋ္ဌီ' ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ 'အယ.မေတေသံ မဇ္ဈေ အတိသယေန, ဝိဒ္ဒံ-ဝိဒ္ဒတ္တမော' ဟူ၍လည်း ကောင်း ဖွင့်ဆို၏။ ဤဝါကျ၌ မဇ္ဈေဖြင့် နိဒ္ဓါရဏကို ညွှန်ပြသည်။။ နိဒ္ဓါရဏကို ညွှန်ပြသောအရာဝယ် မဇ္ဈေသဒ္ဒါကို အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ,ရွှင်တို့၏အသုံးပြုရိုးတည်း။ ဤအလို 'ဧတေသံ၊ ထိုသူတို့တွင်'ဟု နိဒ္ဓါရဏ-ပေး။ ။အောက်,ထက်,ပေးကြသော ဆရာကြီးတို့အလို ဝိဘတ္ထိ ဝိဘဇန အပါဒါနတ္ထ ဆဋ္ဌီတည်း။ ဝါ၊ ဝိဘတ္တ-အပါဒါနတ္တလည်းဟူ၏။ 'သီလမေဝ သုဘာသေယျော'ကဲ့သို့ လူယုတ်မာတို့ တဦးနှင့်တဦး၊ မကူးမစပ်၊ ကွဲပြီးသားပင်ဖြစ်သော်လည်း၊ ယုတ်မာဂုဏ်အဖို့အား‌ဖြင့် ထပ်၍ခဲရာ ဖြစ်သောကြောင့် ဝိဘတ္တိ ဝိဘဇနဖြစ်သင့်၏။ သို့အတွက် ဆရာကြီးတို့ပေးကြသည့် အောက်,ထက်-ဟူသော ဝိဘတ္တ အပါဒါန် အနက်များသည် အဓိပ္ပာယ်ပေါ်လွင်ထင်ရှားသိသာလှသည့်အပြင်၊ အတ္ထယုတ္တိလည်း အလွန်ရှိလှသဖြင့် အတိ ပဿတ္ထဟု ဆိုထိုက်လှပေ၏။ ကော်တို့ကား အောက်,ထက် ပေးသောအနက်မသင့်ဟု ဂရောင် ဂတန်းဆိုမိကြ၏။ ။ယုတ်လုံသူကို အောက်၊ မြင့်မြတ်သူကို ထက်-ဟု ခဲ့မှတ်။ ။ 'အယ.ဣ ပဋ္ဌ,အယ.ဣ ပဋ္ဌ,သဗ္ဗေ ဤမေ ပဋ္ဌေ ဝါ,အယ.မေတေသံ အတိသယေန ဝိသေသေန ဝါ ပဋ္ဌ.တိ-ပဋ္ဌတမော'။ 'အယ.ဣ၊ ဤသူသည်လည်း။ ပဋ္ဌ၊ လိမ္မာ၏။ အယ.ဣ၊ သည်လည်း။ ပဋ္ဌ၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဤမေ၊ တို့သည်။ ပဋ္ဌေ ဝါ၊လိမ္မာကြကုန်၏။ အယံ၊ ဤသူတယောက်သည်။ ဧတေသံ၊ ထိုလူလိမ္မာအပေါင်းတို့ထက်။ အတိသယေန အား‌ဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ ဝိသေသေန၊ အား‌ဖြင့်။ ပဋ္ဌ၊ လိမ္မာ၏။ ဤတိ၊ကြောင့်။ ပဋ္ဌတမော၊၏။မြင့်မြတ်သူကို ထက်ပေးပုံ။ ။'အယ.ဣ ဗာလော,အယ.ဣ ဗာလော,သဗ္ဗေ ဤမေ ဗာလော၊ အယ.မေ တေသံ အတိသယေန,ဝိသေသေန ဝါ ဗာလော.တိ-ဗာလတရော။ ဗာလတမော'။'အယ.ဣ ပဏ္ဍိတော, အယ.ဣ ပဏ္ဍိတော သဗ္ဗေ ဤမေ ပဏ္ဍိတာ၊ အယ.မေတေသံ အတိသယေန, ဝိသေသေန ဝါ ပဏ္ဍိတော တိ-ပဏ္ဍိတ တရော၊ ပဏ္ဍိတ တမော'။ အဓိပ္ပာယ်ထင်မြင်ရန်သာ ဝါကျ အကျယ်လုပ်သည်။ ရှုပ်တုက်ဖို့ လိုရင်း ဝါကျမူ 'ပါပေါ အတိသယေန-ပါပ တရော။ ပါပေါ ဝိသေသေန ဝါ ပါပတရော' အကျဉ်းဆုံး ဝါကျသာတည်း ။နိဿယကြီးတို့ကား 'ပါပါနံ ဝိသေသေန ပါပေါ.တိ-ပါပ တရော'ဟု ဝါကျလုပ်၍ရှုပ်တုက်ကြ၏။ ။'ဥက္ကဋ္ဌတ္ထ ပစ္စယာ ပထမန္တာဧေ'ဟု ဗျာကရဏ်းကျမ်းတို့ ဆိုသော

http://www.dhammadownload.com

၃၆၄-**တ.ဒဿ.တ္ထိ တိ ဝိ စ**။ ။တံ၊ ထိုဝတ္ထုသည်။ အဿ၊ ထိုသူအား။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဤတိ အတ္ထေ၊ ဤအနက်၌။ ဝိ စ၊ ဝိ-ပစ္စည်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ။တံ၊ သည်။ အဿ၊ အား။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဤစေ့ တသ္မိ အတ္ထေ၊၌။ ဝိ-ပစ္စယော၊သည်။ဟောတိ၊ ၏။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။ မေဓာ၊ ပညာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ တသ္မိ ထိုသူ၌။ မေဓာ၊ သဉ်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ ဤကိ၊ ကြောင့်။ မေဓာဝိ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊

ကြောင့်လည်းကောင်း။ ။'တတ္ထ ပါပ တရော-တိ ဧတ္ထ ပါပ-သဒ္ဒတော ပထမမက ဝစန, ဝိသေသ-သဒ္ဒတော တတိယော.ကဝစနံ, တဿ နော.ဒေ သော၊ ပါပေါ ဝိသေသော.တိ အတ္ထေ ပထမန္တတော လိင်္ဂမှာ ဤမိနာ ဝိသေ သတ္ထေ တရ. ပစ္စယော'နာ။ ။အဆိုရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း အထက်က ပြဆိုခဲ့တိုင်း အကျဉ်းသာ လုပ်တွက်လေ။

ဆောင်ပုဒ်-"ဂုဏ်ထူးယုတ်,မြတ်, တိသယတ်၊ သက်အပ်တရာ.ဒိ။
တရ,တမံ၊ များဆက်ဆံ၊ အကျန်သုံးရှိ-လျော်ရာသိ။
တရ ထက်ခွန်၊ တမလွန်၊ ပြည့္ဆန်ဆန်းညီ-ကျမ်းနီတိ။
ရှေးရှေးထက်-နောက်၊ ကဲလွန်မောက်၊ ကျမ်းထောက်အရှိ-ဗာဒ္ဓိသိ။
သက္ကတကျမ်း၊ ဆုံးဖြတ်ခန်း၊ မှတ်စမ်းစေလို-တစ်နည်းကို။
ဂုဏ်,ဇာတ်,ကြိယာ၊ ယင်းနောက်မှာ၊ သက်ပါ-တရ, တမ,ကို။
ဂုဏဝ ါစကာ၊ ယင်းနောက်သာ၊ သက်ပါ-ဤယ,ဤဋ္ဌ, ကို။
အနည်းတို့တွင်၊ ကဲလွန်လျှင်၊ သက်ချင်-တရ, ဤဋ္ဌ, ကို။
အများထဲတွင်၊ ထူးကဲလျှင်၊ သက်ချင်-တမ, ဤဋ္ဌ, ကို။
တိသယန္တ, ယင်းပဒ၊ ပကတိလိင်္ဂ-ယူစေလို။"

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ပါပတရော-ပါပေါ+ဝိသေသေန။ ဝိသေသေန၊ အထူးအချွန်အားဖြင့်။ ပါပေါ၊ ယုတ်မာ၏။ ဤတိ အတ္ထေ၊ ၌။ ဝိသေသေ တရ-တမိ.ဿိ ကိယိဋ္ဌာ, ဤသုတ်ဖြင့် ဝိသေသ အနက်၌ တရ-ပစ္စည်းသက်၊ (ပါပေါ+တရ+ဝိသေသေန)တေသံ=သိ,နာ-ဝိဘတ်၊ ဝိသေသပုဒ်တို့ကိုချေ။ ပါပ+တရ) ပကတိ-ပြု၊ နာမ်ခဲ့၊ သိ-သက်၊ သြ-ပြု-စီရင်။ ။ပါပတမော၊ ပါပိဿိကော-ပါပိယော၊ ပါပိဋ္ဌော၊ ပါပေါ+ဝိသေသေန။ တမ။ ဤဿိက၊ ဤယ ဤဋ္ဌ-ပစ္စည်းသက်။ နည်းတူ။

၃၆၄-**ဆ-ပ္ပ,ဒ, ဝိဓိသုတ်**။ ။တံ+အဿ+အတ္ထိ+ဤတိ+ဝိ+စ။ ။'တ.ဒဿ.တ္ထိ.တိ မန္ဒ.န္ဓ်' ကာတန္တ။ ၂-၆-၁၅။ ။ကတ္တားနှင့် သမ္ဗန္ဓါန် အနက်၌ ဝိ-ပစ္စည်းသက်။ ။'အယံ ဝိ-ပစ္စယော အာ-ကာရ.နွိ, ထ္ထိ.လင်္ဂေဟိ မေဓာ-မာ့ယာ-သဒ္ဒေဟိ ဟောတိ'ဗာ-ဒ္ဓိ, အဆိုရှိ၍၊ အာ-ကာရန္တ ဤထ္ထိလိင် မေဓာ,

http://www.dhammadownload.com

တူ။ မာယာဝီ၊ မာယာများသည္။ စ-ဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့္။ *သ.ပ္ပစ္ခယော၊ သ-ပစ္ခည္း သည္။ ဖေါတိ၊ ၏။ ယဿ၊ အား။ သုမေဓာ၊ ကောင်းသော ပညာသည်။ အတ္ထိ ၏။ ဝါ၊ ကား။ တသ္မိ၊ ၌။ သုမေဓာ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ သုမေဓာ သော၊ မည်၏။

*မှတ်ချက်။ ။"စ.ဂ္ဂဟဏေန သော ပစ္ခယော" စာများရှိကြ၏။ သီဟိုဠ်မူမှာလည်း အဘူပင်၊ ဋီကာများ၌လည်း အားလုံးပင် 'သော ပစ္ခယော'ဟု ရှိကြ၏။ သို့ရာတွင် ရာဇပုတ္တိ သုမေဓသေ၊ ဤသိ လောမသကဿပ'ဟု ဇာတ်ပါဠိ၌ရှိ၍ သော-ပစ္ခည်း မဟုတ်နိုင်၊ သ-ပစ္ခည်းသာ။ သဂ္ဂတတ္ထိ၌လည်း သ-ပစ္ခည်းပင်။ ။လော့မာ.ဒိ ပါမာ.ဒိ ပိစ္ဆာ.ဒီဟိ သ-နေ.လော စ' ပါဏိနီ။ ၅-၂-၁၀၀။

မာယာ.သဒ္ဒါတို့နောင် စီရင်ရ၏။ သို့အတူက် ပုလ္လိင်၌ မေဓာဝီ, မာယာဝီ။ ဤထို လိင်၌ ဤနီ-ပစ္ခည်းသက်၍ မောဓာဝိနီ, မာယာဝိနီ။ နှ ပုလ္လိင်၌ သရော ရဿော နပုံသကေ,သုတ်ဖြင့် ဤ-ကို ရဿပြု၍၊ မေဓာဝိ ကုလံ,မာယာဝိ ကုလံ, ဖြစ်၏။

စ သဒ္ဒတ္ထ။ ။သမုစ္စယ စ-သဒ္ဒါ၏ သမုစ္စေ တတ္ထကို ဖော်ပြတော်မူပါ-ဟု လျှောက်ထားရန် ရှိသောကြောင့် 'စ.ဂ္ဂဟဏေန'ဟူသော ပါဠိကို မိန့်။ သ-ပစ္ခည်း သက်လေ-ဟူလို။ ။'လောမသော၊ ရောမသော၊ ဤတိဟသော' စသည်ကိုလည်း ထုတ်။ လောမသော၊ နုတ်အပ်သော အမွေးရှိသည်။ ရောမသော၊ ပေါက်ရောက်သော အမွေးရှိသည်။ ဤတိ ဟတော၊ ဤသို့ ဆိုကြသည်, ဤသို့ဖြစ်သည်ဟု ရှေးသူဟောင်းတို့ အစဉ်လက်သုံး,ထုံးနည်းဥပဒေကို ပြသောကျမ်း-ပေး။ ။ဤတိဟ-သဒ္ဒါ ပရ.မွရော.ပဒေသ သခ်ါတေ ပေါရာဏ-နယ.တ္ထေ နိပါတော၊ 'ဤတိဟ ဇတ္ထေ အတ္ထိ.တိ ဤတိဟသော'လျှပ်။ မဟာဘာရတ,ရာမာယန,စသော လောကိက ကျမ်း၊ ဒီပဝံသ, မဟာဝံသ, ဇာတက,စသော သာသနိကကျမ်းများကို ဤတိဟသ ကျမ်းဆိုသည်။ ။ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, ရဟန္တာ, ဆရာသမားတို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဖော်ပြသော ဗုဒ္ဓဝံသ, အပဒါန, စသော ကျမ်းများကို ပူရာဏ-ပုရာဏ်ကျမ်း ဆိုသည်။ ။လောမ၊ ရောမ၊ အရိ၊ ဂိရိ၊ ကက္ကာ၊ ကပိ၊ မုနိ၊ တရု-တို့ကား လောမာဒိ-ဂိဏ်း သဒ္ဒါများတည်း။

ယင်း စ-သဒ္ဒါ—အ-ဝုတ္တသမုစ္စည်းတည်း။ ကစ္စည်းဆရာကား မှတ်လွယ်ရုံ ဥပ လက္ခဏနည်းအားဖြင့်သာဆို၏သည်။သို့အတူက် စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဤလ၊ဤတ၊ဤန၊ဝ၊လ၊ အာလ၊ ဝလ၊ တ၊ ဏ၊ န၊တ၊ အာမိ၊ ဥဝါမီ-ပစ္ခည်းများကိုလည်း ဆည်းသည်။ ။

http://www.dhammadownload.com

ပုံစံကား- 'ပိစ္ဆံ(နိယျာသံ)အဿ အတ္ထိ.တိ ပိစ္ဆိလော' ဣလ၊ အစေးများသော လက်ပံပင်။ နိုရုတ္တိ-ဒီပနီဋ္ဌ 'ပိစ္ဆံ တုလံ အဿ အတ္ထိ.တိပိစ္ဆိလော' လဲ့မို့ ထုက် သော လက်ပံပင်ဟု ဆို၏။ 'ပိစ္ဆာ.ဒီဟံ ဣလော စ၊ ပိစ္ဆိလော၊ ပိစ္ဆာဝါ' သိဒ္ဓန္တ ကောမုဒီ။ ပါ၊ ၅-၂-၁၀၀။ ။'ဖေနံ အဿ အတ္ထိ.တိ-ဖေနိလော' ဣလ။ အမြှုပ် ရှိသော ပတီးနက်ပင်။ ။'ဖေနာ.ဒီဟိလော စ' ပါဏိနိ၊ ၅-၂-၉၉။ ။'တုဏ္ဍံ အဿ အတ္ထိ.တိ-တုဏ္ဍိလော'ဣလ။ နှုတ်သီးရှိသော ငှက်,ဝက်။ ။'တုဏ္ဍာ.ဒီဟိ. လော စ'ပါ၊၅-၂-၁၀၇။ ။'ဝစ္ဆော အဿ အတ္ထိ.တိ-ဝစ္ဆိတော' ဣတ။ ။ဖလံ အဿအတ္ထိ.တိ-ဖလိနော'ဣန။ ။'ဖလ-ဝဟာဘိ ဣနော'ဝါတ္တက၊၅-၂-၁၂၀။ ။ *ကေသာ အဿ အတ္ထိ.တိ-ကေသဝေါ ဆံပင်ကောင်းသူ။ မဏိ အဿ အတ္ထိ.တိ မဏိဝေါ၊နာဂဝိသေသော။ အဏ္ဏံ ဇလံ အဿ အတ္ထိ.တိ-အဏ္ဏဝေါ၊သမုဒ္ဒေါ။ ။ 'ကေသာ.ဒီဟိ ဝေါ' စန္ဒဝုတ္တိ၊ ၄-၂-၁၁၃။ ။*စူဠ သိခါ အဿ အတ္ထိ.တိ-စူဠာလော၊သိခါဝလာ၊ လ-ဦးစွန်းဖုတ်၊ဘိုကေရှိသည်။ 'ပါဏ္ဍု.ဂ်တော လောဝါ မန္ဒ.တ္ထော'အာသုဗောဓ။ ။*သုခုမံ အဿ အတ္ထိ.တိ သုခုမာလော၊ သိမ်မွေ့ သည်။ ဝါစာ အဿ အတ္ထိ.တိ-ဝါစာလော။ မုန်းစရာ၊ အမြင်ကပ်အောင် စကားများသည်။ ။'ကုစ္ဆိတံ ဗဟုံ ဘာသတေ ဝါစာလော၊ ယေ တု သမ္မာ (ဝါစာ)ဘာသတေ၊ သော ဝါစမ်မိ၊ မိ' သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ။ မုန်းစရာ၊ စက်ဆုပ်စရာ, မကောင်းတဲ့ စကားရိုင်းပြောသူကို ဝါစာလ ဆိုး၍၊ စကားကောင်း၊ နာဖွယ် ကောင်းအောင် စကားပြောသူကို ဝါစမ်မိဆိုသည်။ 'သဇဏိယံ' ကဏ္ဏသုခံ ဝါစံ အဿ အတ္ထိ.တိ-ဝါစမ်မိ'လုပ်။ မီ-ပစ္စည်းသက်။ ။*ဒန္တာ အဿ သန္တိ.တိ-ဒန္တာဝလော, ဟတ္ထိ။ သိခါ အဿ အတ္ထိ.တိ-သိခါဝလော, ဗဟုကေသီ၊ မောရဝါ၊ ဝလ။ ဆံထုံးကြီးသူ။ဥဒေါင်းငှက်။ ။'လလန္တိ.မေ မုနိ-မေဃု.မ္ဗဒါ သာခုသိခါဝလော'အလက််ာ။ ။'ကဏ္ဏာ.ဒီဟိ ဝလော'စန္ဒဝုတ္တိ၊ ၄-၂-၁၁၆။ ။ *ဝုဒ္ဓါ တုန္ဒိ နာဘိ အဿ အတ္ထိ.တိ-တုန္ဒိဘော၊ ဘ။ ခွက်ကြီးသည်။ ဝလိယော အဿ သန္တိ.တိ-ဝလိဘော၊ ဘ၊ အရေတွန့်လိမ်သည်။ ။'တုန္ဒိ-ဝလိ-ဝဋ္ဋိဟိ ဘော' စန္ဒဝုတ္တိ၊ ၃-၂-၁၄၈။ ။*သက္ခိ သိရီ အသ အတ္ထိ.တိ လက္ခဏော၊ ဏာ။ ။'လက္ခဏ-ဏော အ,စ' သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ၊ ဂဏသုတ္တ၊ ၅-၂-၁၀၀။ ။ ဣ်-ကို အ-ပြု။ ဣ်-၌ ဏ-ကား အနုဗန် မဟုတ်၊ ပကတိပုဒ်၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သော ပကတိ, ဏ-ပစ္စည်းတည်း။ ။'နာယံ ဏ-ကာရော အနုဗန္ဓော။ ကိန္တု အဝယဝေါ.တိ အာဟ....ဏ-ကာရော.ဝယဝေါ.တိ။ အဝယဝန္တ.မေဝဿ ကထံ ဝိညာယတီတိ.စေ? အဝယဝတ္ထေ.နော ပါဒါနတော၊အန္တဿ အ-ဝိဓာနတောစ' မောဂ္ဂလ္လာန ပဏ္ဍိကာ။ ။*ကလျာဏာနိ ပဿတ္ထာနိ သောဘနာနိ အဏ်ါနိ အဿ သန္တိ.တိ အဏ်နာ န၊ ဣတ္ထိယံ-အာ။'မြင်သူ ငေးမော, အံ့ဩလောက်ဖွယ်, တင့်တယ် လှပသော လက်၊ ခြေ၊ အဏ်ါရှိသော မိန်းမ'။ ။'အဏ်ါနော ကလျာဏော' ၎င်း ဂဏသုတ္တ။ ။'အဏ်ါနော ကလျာဏော ဣတိ ပါမာ.ဒို

http://www.dhammadownload.com

၃၆၅-တပါ.ဒိးတာ သီ။ ။တ.ဒဿ.တ္ထိ.တိ၊ အတ္ထေ၊ တံ အဿ အတ္ထိ-ဟူသောအနက်၌။ တပါ.ဒိတော၊ တပ-အစရှိသော သဒ္ဒါမှ။ ပရေ၊ ၌။ သီ၊ သီ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။တ.ဒဿ.တ္ထိ ဣစ္စေ တသ္မိံ အတ္ထေ၊ ၌။ တပါ-ဒိတော၊မှ။ ပရေ၊၌။ သီ-ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **ယဿ**၊ အကြင် ရသေ့အား။ တပေါ၊ ခြိုးခြံသောအကျင့်သည်။ အတ္ထိ၊၏။ ဝါ၊ကား။ အသ္မိံ၊၌။ တပေါ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တပဿီ၊ (ခြိုးခြံသော အကျင့်ရှိသော) ရသေ့မည်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ယဿဿီ၊ အခြံအရံရှိသည်။ *တေဇဿီ၊ တန်ခိုးရှိသည်။

***မှတ်ချက်။** ။နိတိ အလို၊ ရွေပုံစံ နှစ်ခုမှာသာ ဒွေဘော်လို၍ တေဇသီ-၌ မလို။ ။ဥ၊ရူ-အလို သီ-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသမျှပုံစံများမှာ ဒွေဘော်နှင့်ခုည်း ရှိရမည်။ မောဂ္ဂလ္လာန်၌လည်း 'တပါ ဒီဟိ ဿီ' ဟု ဒွေဘော်ပစ္စည်းနှင့်ပင် ဆို၏။

ဂဏသုတ္တံ၊ ကလျာဏံ သုန္ဒရံ တ.ဗ္ဗိသေသကာ အင်္ဂါဿဒ္ဓါ မန္တ.တ္ထေ နံ.ပ္ပစ္စယော ဣစ္စတ္ထော၊ အင်္ဂနံ.တိ ကလျာဏာနိ အင်္ဂါနိ အဿာ.တိ ဝိဂ္ဂဟော' ဗာလ မနောရမာ-ဠီ။ ။*ပဗ္ဗံ အဿ အတ္ထီ.တိ-ပဗ္ဗတော၊ တ။ တောင်။ ။'ပဗ္ဗ-မရူဟိ တော'စန္ဒဝုတ္တိ၊ ၄-၂-၁၄၂။ ။*ဣဿရိယ ဌာန ဘူတံ သံ ဓနံ အဿ အတ္ထီ.တိ-သာမိ၊သုဝါမိ၊ အာမိ-ဥဝါမိ-ပစ္စည်း။ ။'သာမိ.ဿရေ'ပါဏိနီ၊ ၅-၂-၁၂၇။ ။'သိ.ဿရေအာမ္ပု.ဝါမိ' မောဂ္ဂလ္လာန်။

ဆောင်ပုဒ်-**"အာမ္ပု.ဝါမိ၊ လိ.လိ.တိ.နာ၊ နံ,ဘာ,တ,နံ၊ ဝလာ လ.နှင့် သ,ဝ,တရပ်၊ဝုဒ္ဓသတ်မှာ၊အဿတ္ထာနက်၊ စ-ဖြင့်သက်၊ မှတ်ချက်-တ.ဗ္ဗဿတ္ထိ,သုတ်ဝယ်တည်း။"**

အာမ္ပု.ဝါမိ၊ လိ.လိ.ဟိ.နာ-ကို အာမိ×ဥဝါမိ×လ×ဣလ×ဣတ×ဣန-ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ ။ဝလာ.လ-ကို၊ ဝလ-အာလ-ဖြတ်။

ရူပ်တူက်ပုံ။ ။မေဓာဝီ-မေဓာ×ယဿ အတ္ထိ။ ယဿ၊ အား။ မေဓာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊၏။ ဣတိ၊ အတ္ထေ၊ ၌။ တ.ဒဿတ္ထိ.တိ ဝိ စ, ဤသုတ်ဖြင့် အဿတ္ထိအနက်၌ နှစ်ပုဒ်တို့၏ အလယ်၌ ဝိ-ပစ္စည်းသက်၊ (မေဓာ×ဝိ×ယဿ အတ္ထိ) တေသံ=သိ-ဝိတာတ်၊ ယဿ အတ္ထိ-ပုဒ်တို့ကိုချေ၊ (မေဓာ+ဝိ) ပကာကိ စဿ-၌ စ၊ ပကာတိ-ပြု၊ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ ချေ၊ ပြီး၏။ ။တစ်နည်း-မေဓာဝီ-မေဓာ×တာသ္မိံ ဝိဇ္ဇတိ၊ နည်းတူ။ ။မာယာဝီ-မာယာ×ယဿ အတ္ထိ၊ မာယာ×တသ္မိံ ဝိဇ္ဇတိ။ ။စ-ရုပ်။ သုမေဓသော-သုမေဓာ×ယဿ အတ္ထိ၊ သုမေဓာ×တသ္မိံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဤသုတ်၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့် သ-ပစ္စည်းသက်၊ နည်းတူတွက်။

၃၆၅-ဒ္ဓိ-ပဒ္ဓ, ဝိဓိသုတ်။ ။'တပါ.ဒိတော.တိ မနော ဂဏ်သ ဂဟဏ်' ရှု-၌, အဆိုရှိ၍၊ အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် တပနှင့် မနောဂိုဏ်းချင်း တူကြသော ယဿ၊

http://www.dhammadownload.com

၃၆၆ ဒဏ္ဍာ.ဒိတော ဣက ဤ။ ။တ.ဒဿ.ထ္ဆိ.တိ အတ္ထော၊ ၌။ ဒဏ္ဍာ.ဒိတော၊ ဒဏ္ဍ-သဒ္ဒါ အတ္ထရိသော အဝဏ္ဏန္တ-သဒ္ဒါမှ။ ပရေ၊ ၌။ ဣက-ဤ၊ ဣက-ပစ္စည်း ဤ-ပစ္စည်းတို့သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ။တ.ဒဿ-ထ္ဆိ.ဣစ္စေ တသ္မိ အတ္ထော၊ ၌။ ဒဏ္ဍာ.ဒိတော၊မှ။ ပရေ၊၌။ ဣက-ဤ ဣစ္စေ တေ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယဿ၊ အား။ ဒဏ္ဍော၊ တုတ်(တောင်ဝှေး)သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ တသ္မိ'၊ ၌။ ဒဏ္ဍော၊သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒဏ္ဍိကော၊ ဒဏ္ဍီ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ မာလိကော၊ မာလီ၊ ပန်းကုံး ရှိသူ။

တေဇ၊ မန၊ ပယ စသော သဒ္ဒါများကိုယူ။ တပါဒိ အာကတိ ဂိုဏ်းတည်း။ ။ တပဿီ ဣသိ၊ တပဿိနီ ဣသိနီ၊ တပဿိ ကုလံ၊ ဟု လိင်သုံးပါး၌ ဖြစ်၏။ ။ မနဿီ၊ ယသဿီ-စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ။ဣန္ဒြစ်သုတ်တို့ဖြင့် သက်သော ဝိ,သိ-ပစ္စည်းများသည် ဂုဏ်ဖြင့် အသူးပြုအပ်သော ဂုဏေပြပ်၌ဖြစ်၏။ ပညာဂုဏ်၊ အကျင့်ဂုဏ်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြပ်ကို အထူးပြုသည်-ဟူလို။ ။ဣ ယသ, တေဇ-သဒ္ဒါ တို့သည် ဂုဏဝါဒိ ဂိုဏ်း၌လည်း အကျုံးဝင်ကုန်၏။ ။'ဒီဃာယု ယသဝါ ဟောတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထူ.ပ ပဇ္ဇတ်၊ တေဇဝါပိ ဟိ နရော ဝိစက္ခဏော'စသည်တို့၌ ဝန္တု-ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသည်ကို မြင်သောကြောင့်တည်း။ ။တပ-နောင် ဏ-ပစ္စည်း သက်လျှင် 'တပေါ အဿ အတ္ထီ.တိ တာပတော' ဖြစ်၏။ ဆိုခဲ့ပြီးသုတ်က စ-သဒ္ဒါဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဆိုလတ္တံ့သော သဒ္ဒါဒိတောဏ,ဖြင့် သော်လည်းကောင်း သက်။ စန္ဒဝုတ္တိ၌ 'တပ-သဟဿာဟိအဏ်'ဟု သုတ်တတ်၏။

ဆောင်ပုဒ်-"**တပါဒိ.တိ အာကတိ၊ ဂိုဏ်း၏မှတ်ပုံ-သဘောကုန်။**
မနောဂိုဏ်းတွင် အကျုံးဝင်၊ ယူချင်အစုံ-သဒ္ဒါပုံ။
ဝိ.သိ,နှစ်ဝ၊ သက်ရာပြု၊ ဂုဏ်က ထူးပြု-ဖြပ်စုံ။"

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။တပဿီ တပေါ×ယဿ အတ္ထိ။ တစ်နည်း၊ တပေါ=တသ္မိ' ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှေးနည်းမှီတွက်။ ဣသုတ်ဖြင့် သိ-ပစ္စည်းသက်၊ သ-ကို ဒ္ဒေဘော်ပြုသည် သာထူး၏။ ယဿဿီ-ယသော×ယဿ အတ္ထိ။ တစ်နည်း ယသော×တသ္မိ' ဝိဇ္ဇာတိ။ တေဇဿီ တေဇော×ယဿ အတ္ထိ၊ တစ်နည်း၊ တေဇော×ယသ္မိ' ဝိဇ္ဇာတိ။ နည်းတူ။

၃၆၆–ဒွိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။အာဒိသဒ္ဒါ ပကာရအနက်ရှိ၍ ဒဏ္ဍာနှင့် အဝဏ္ဏန္တ ချင်း တူကြသော မာလ, ဟတ္ထ, ဆတ္တ-စသောသဒ္ဒါများကိုယူ။ ဒဏ္ဍာဒိ အာကတိ ဂိုဏ်းတည်း။ ။ဣ-ပစ္စည်းများကို ဩပ်ဖြင့် ဩပ်ကို အထူးပြုရာ၌ စီရင်အင်၏။ ။ ပုလ္လိင်၌ ဒဏ္ဍိကော၊ဒဏ္ဍီ။ ဣတ္ထိလိင်၌ ဣ-နီ ပစ္စည်းသက်၍။ ဒဏ္ဍိနီ၊နပုလ္လိင်၌'သရော ရေသော နပုံသကေ'ရသေ-ပြု၍ ဒဏ္ဍိ ကုလံ-စသည်ဖြစ်၏။ ။ဟတ္ထော အဿ အတ္ထီ.တိ ဟတ္ထိကော၊ဟတ္ထီ။ဆတ္တံ အဿ အတ္ထီ.တိ ဆတ္တိကော၊ ဆတ္တီ။ ရူပံ အဿ အတ္ထီ.တိ၊ ရူပိကော ရူပီ။ ကေသာ အဿ အတ္ထီ.တိ-ကောသိကော၊ ကေသီ။ သိခါအဿ

http://www.dhammadownload.com

အတ္ထိ.တိ သိခိ၊ ဉာဏံ အဿ အတ္ထိ.တိ-ဉာဏိကော၊ ဉာဏီ။ ဓနံ အဿ အတ္ထိ.တိ-ဓနိကော၊ ဓနိ-စသည်ကိုလည်း ထုတ်။ အဿတ္ထိ အနက်ချင်းပင်တူသော်လည်း။ မြီစားနှင့်စပ်၍ မြီရှင် ဓနဝန္တကိုဆိုလိုလျှင် ဣက-သက်။ ဥစ္စာရှိ သာမန်ကိုဆိုလျှင် ဣ-ပစ္စည်း, ဝန္တု-ပစ္စည်းသက်။ ဓနိကော ဆိုလျှင် မြီကြွေးရှင်။ ဓနိ၊ ဓနဝါ-ဆိုလျှင် ဥစ္စာရှိသူ-ဟုမှတ်။ ။'ဓနီ,ဓနဝါညော.တိ ဥတ္တမီဏတော အညော ဓနီ, ဓန ဝါ.တိ စ ဟောတီ-တိ အတ္ထော' မောဂ္ဂလ္လာန ပဉ္စိကာ။ ပါဠိဋ္ဌဉ္စ, ဣမ-ပစ္စည်းလည်းထင်၏။ 'ဗဟုတ္ထ ညော ကသိမာ ယသဿီ ပုတ္တော ဂိဟီ ဓနိမာ သဗ္ဗကာမေ' ပက်ဏ္ဏက-ဘိသင်္ခါတ်။ ။ဣက ဣ-ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂဖြင့် ဣ-ကာရန္တ ဒီဋ္ဌိ-သဒ္ဒါမှနောက်၌ အဿတ္ထိအနက်၌ ဣက-ဣ-ပစ္စည်းသက်။ 'သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ အဿ အတ္ထိ, တသ္မိံ ဝါ ဝိဇ္ဇတိ.တိ-သမ္မာဒိဋ္ဌိကော-သမ္မာဒိဋ္ဌီ၊ အာပတ္တ ဒိဋ္ဌိ'ပုံစံ။

သဏ္ဌာတဒ္ဓိ–မရဏအပ်သေးသည်ကို ရလိုထောင့်တခြင်း အသန္နီဟိတ-ကို ဆိုလိုသော် အတ္ထ-သဒ္ဒါမှနောက်၌၊ ဣက, ဣ-ပစ္စည်းသက်-ဟူ၏။ 'အတ္ထိကော၊ အတ္ထိ၊ မရ, မရောက်အပ်သေးသည်ကို ရလိုတောင့်တသူ' ပုံစံ။ ။'အသန္နီဟိတေ အ-သမ္မတ္တေ အတ္ထော အဿ အတ္ထိ.တိ-အတ္ထိကော၊ အတ္ထိ'လုပ်။ အ-သန္နီဟိတ မဟုတ်လျှင်-သို့မဟုတ် သန္နီဟိတကို ဆိုလိုလျှင် အတ္ထဝါ,ဟု ဖြစ်၏။ ။'အတ္ထာစာ-သန္နီဟိတေ' စ ဝါတ္တိက၊ ၅-၂-၁၃၅။ ။'အဘ္ဘိ၊ အ-သန္နီဟိကော.တီကိ? အဘ္ဘဝါ' ကာသိကာ ဝုတ္တိ။ ။အတ္ထ သဒ္ဒါအဆုံးရှိသော (တ.ဒန္တ) သဒ္ဒါနောင်လည်း ဣက, ဣ-သက်။ ။'ပုညာနံ အတ္ထော ပုညတ္ထော၊ သော အဿ အတ္ထိ.တိ-ပုညတ္ထိကော၊ ပုညတ္ထိ၊ ကောင်းမှုကျိုးကို အလိုရှိသူ'။ 'ဓညာနံအတ္ထော-ဓညတ္ထော၊ သော အဿ အတ္ထိ.တိ.ဓညတ္ထိကော၊ ဓညတ္ထိ၊ စပါးကို အလိုရှိသူ' တပ္ပုရိသဂဗ္ဘ အဿတ္ထိ တဒ္ဓိတ်တည်း။ မန္တတ္ထ-တဒ္ဓိတ် ဟူ၍လည်းဆို၏။ ။တပ္ပုရိသ် သမာသ်နောင် ဣက, ဣ-သက်ပုံ။ ။'တ.ဒန္တာ စေတိဝတ္ထုဗ္ဗံ' ဝါကတ္တိ။ ။(သော အန္တော ယဿ သော.တိ-တ.ဒန္တော၊ တမှာ စ) 'ဓည-တ္ထော ပုက္ကရ၊ ပဒ္မ၊ ဥပ္ပလ တမာလ၊ ကုမုဒ၊ နဠ၊ ကပိတ္ထ၊ ဗီလ၊ မူလာလ၊ ကဒ္ဒမ၊ သာလူက၊ ကရီသ၊ သိရီသ၊ ယဝါသ၊ ပဝါသ၊ ဟိရည၊ ကေရဝ၊ တရင်္၊ ကလ္လောလ၊ ဝယသ'ကာသိကာ။ တဒန္တ သဒ္ဒါစုတည်း။ ပဒ္မ.တ္ထ၊ ဥပ္ပလ.တ္ထ၊ ကုမုဒ.တ္ထ-စသည် အတ္ထ-သဒ္ဒါနှင့် တွဲ၊ က.ဒန္တနောင် ဣက, ဣ-သက်လျှင် ပဒ္မ-တ္ထိကော၊ ပဒ္မတ္ထိ-စသည်ဖြစ်၏။ ။ဓမ္မ, သီလ, ဝဏ္ဏ.န္တ, သဒ္ဒါနောင် ဣ-ပစ္စည်းသာ သက်ရ၏။ 'ဗြာဟ္မံ ဥတ္တမော ဓမ္မော-ဗြဟ္မာဓမ္မော၊ သော အဿ အတ္ထိ.တိ ဗြာဟ္မဏဓမ္မိ၊ ဗြာဟ္မဏ သီလိ ဗြာဟ္မဏဝဏ္ဏီ မြတ်သော တရား၊ အကျင့်၊ အဆင်းရှိသူ'ပုံစံ။ ။'ဓမ္မသီလ ဝဏ္ဏ.န္တာ စ' ပါဏိနီ၊ ၅-၂-၁၃၂။ စန္ဒ၊ ၄-၂-၁၂၉။ ။'ဘဝံ ဟိ သောဏ ဒဏ္ဍော အဘိ ရူပေါ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော ဗြာဟ္မဝဏ္ဏီဗြာဟ္မ-ဝစ္ဆီ' အ ခုဒ္ဒါဝ ကာသော ဒဿနာယ' သီလက္ခန်-သောဏ ဒဏ္ဍသုတ်။ ။'စိရဿံ ဝတ

http://www.dhammadownload.com

၃၆၇-မဒ္ဒ၁-ဒီတော ရော။ ။တ၊ဒဿ.ထ္ဆီကိ အတ္ထော၊ ၌။ မဒ္ဒ၁.ဒီတော၊ မခု အစရှိသော သဒ္ဒါမှ။ ပရော၊ ၌။ ရော။ ရ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ တ-ဒဿထ္ထိ ဣစ္စေ တသ္မိ' အတ္ထော၊ ၌။ မခုဣစ္စော၊မာဒီတော၊ မှ။ ပရော၊ ၌။ ရုပ္ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဿ၊ အကြင်တင်လဲအား။ မခုရော၊ ချို့သော အရဿသည်။ အတ္ထိ၊၏။ ဝါ၊ကား။ တသ္မိ'၊၌။ ဝိဇ္ဇတိ၊၏။ ဣတိ၊ကြောင့်။ မခုရော၊

ပဿာမ၊ ဗြဟ္မဏံ ဒေဝ-ဝဏ္ဏိနံ' ဝိသတိ-ဟတ္ထိပါလဇာတ်။ ။ဇာတ်တူ သမာန ဇာတိယ မန္ဒ၊တ္ထပ္ပစ္စယန္တနောင် ဇာတ်တူ မန္ဒ၊တ္ထ-ပစ္စည်းထပ် မသက်ရ။ မတူလျှင် ကား သက်ရ၏။ ဥပမာ ဣက ပစ္စယန္တ ဒဣိက-ပုဒ်နောင် တဖန် ဣက-သက်၍ ဒဣိကိ က-ဟု မထားရ၊ တပါး ဣမန္တ၊-စသည်သက်၍ ဒဣိမာ-စသည် ထားရဆို့ရ၏-ဟူလို့။ ။'သမာန ဇာတိယ မန္ဒ-တ္ထိယ၊ပ္ပစ္စယန္တာ နသမာန ဇာတိယော မန္ဒတ္ထယ ပ္ပစ္စယော ဘဝတိ။ ဒဣော အဿ အတ္ထိ-ဒဣိကော ဒဣိကော အဿ အတ္ထိ တျ၊တ္တေ နပုန ဣကော၊ ကိန္တု ဝိရူပေါ ဘဝထ္ထေ၊ဝ ဒဣိကဝါ။ ဧဝံ ဒဣိ၊သော ယသ္မိ' အတ္ထိ ဒဣိမာ,ဒေသော ဣစ္စာဒိ' မုဒ္ဓဗောဓ-၌။ ။ပါဠိဉ်လည်း ဝိရူပ ဇာတိယ မန္ဒတ္ထ-ပစ္စည်းနှစ်ချက်ထင်၏။ ။'အတ္ထိကဝတော, ခေါ အမ္ဘဉ္ဉ၊ဣခ၊-ဂမနံ အ၊ဟာသိ' သီလက္ခန်-အမ္ဘဉ္ဉသုတ်။ ။'တတ္ထ အာဂန္တွာ ကတ္တဗ္ဗ ကိစ္စ-ဃ်ါတော အတ္ထော၊ တေဿ အတ္တိ.တိ-အတ္ထိကံ, တဿ မာဏဝကဿ စိတ္တံ၊ အတ္ထိက.မဿ အတ္ထိ.တိ၊ အတ္ထိကဝါ'ဂင်းအဋ္ဌကထာ။ ။ပေါက္ခရ-နောင် ဣ-ပစ္စည်းသက်လျှင် ပေက္ခရီ၊ ယင်းနောင် ဣနီ-သက် (ပေါက္ခရီ+-ိနီ) ရက 'ဣ-ကို အ၊ အ-နောက်က, ဣ-ကိုချေ-ကို ဏ-ပြုလျှင် ပေါက္ခရဏီဖြစ်၏။ 'ပေါက္ခရံ ဇလံ, ဥပ္ပလံ ဝါ အသ္မိ' အတ္ထိ.တိ၊ ပေါက္ခရီ၊ ပေါက္ခရီ ဧဝ-ပေါက္ခရဏီ။ ရေရှိသော။ ဝါ၊ ကြာရှိသော့်ကန်'-ပေး။ ။ ကုမုဒိနီ၊ မူလာလိနီ၊ ဘိသိနီ-စသည်ကလည်းထုတ်။ ။'သေယျထာပိ မဟာဆုဇ ဥပ္ပလိနိယံ ဝါ, ပဒုမိနိယံ ဝါ, ပုဏ္ဍရီ ကိနိယံ ဝါ, အပေ ကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ,ပုဏ္ဍရီ ကာနိဝါ, ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဎာနိ ဥဒကာ.နုဂ္ဂတာနိ အန္တော နိမုဂ္ဂ ပေါသိတာနိ' သီလက္ခန် သာမည ဖလသုတ်။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ဒဣိကော၊ ဒဣိ-ဒဣော×ယဿ အတ္ထိ၊တနည်း၊ဒဣော×တသ္မိ' ဝိဇ္ဇတိ။ ဒဣာဒိတော ဣက-ဣ၌,သုတ်ဖြင့် အ ဿထိုအနက်၌ ဣက,ဣ-ပစ္စည်းသက်၊ နည်းတူ။ ။မာလိကော မာလီ-မာလာ×ယဿ အတ္ထိ၊ နည်းတည်း၊ မာလာ×တသ္မိ' ဝိဇ္ဇတိ၊ နည်းတူ။

၃၆၇-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဣ၌ ရ-ပစ္စည်းကို ဩပ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဂုဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း အထူးပြုရာ၌စီရင်သည်။ ။အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် ဒဗ္ဗ-သဒ္ဒါခဲ့ငြင်းတူသော မုခ, သုသိ-စသော သဒ္ဒါတို့ကိုယူ။ မဒ္ဓ၀ိအာဂတိဂိုဏ်းတည်း။ ပါဏိနီ၊ စန္ဒ ဝုတ္တိ-စသော ဗျာကရဏ်းကျမ်းတို့၌ကား ဥသာဒိ-အာဂတိဂိုဏ်းဆို့၏။ ။'ဥသ-

http://www.dhammadownload.com

ချိုသော အရသာရှိသော တင်လဲမည်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ကုဏ္ဍရော၊ မေးရှိသော ဆင်။ မုခရော၊ နှုတ်ထွက်ကြမ်းသော သူ။ ဝါ၊ စကားများသူ၊ *သုသိရော၊ အခေါင်းရှိသော သစ်ပင်။ သုဘရော၊ တင့်တယ်ခြင်းရှိသည်။ သုစိရော၊ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသည်။ ရူစိရော၊ အရောင်ရှိသည်။

***မှတ်ချက်။** ။ဤသုတ်၌ ပုံစံအကွဲကွဲရှိနေ၏။ သီဟိုဠ်မူ၌ 'ဝံကုဏ္ဍ-ရော၊ မုခရော၊ သုသိရော၊ သုဘရော၊ သုစိရော' ဤမျှသာရှိ၏။ ။နာဂ၌ 'မခုရော၊ ကုဏ္ဍရော၊ မုခရော၊ သုသိရော၊ သုစိရော ဤမျှသာရှိ၏။ ပုံစံအများထုတ်လေ့ရှိသည့် ရူ-မှာလည်း ဥဂ္ဂရော၊ သီသရော၊ သူကရော၊ သုက်ရော ပုံစံများမပါ၍၊ ယင်း ပါဠိများသာ ပါဠိဟောင်းဖြစ်ရာ၏။ ပုံနှိပ်စာအုပ်များ၌ပါသော 'မုဂ္ဂရော၊ သီသရော၊ သူကရော-သုက်ရော' ပုံစံလေးခုအတွက်လည်း ကျေးဇူးမထူးလှ၊ လူငယ်တို့ ဝန်တက်ရုံသာဟု နှလုံးပိုက်၍ ဤနီသာယသစ်၌ အနက်မရေးဘဲ ချန်ထားခဲ့သည်။

သုသိ-မုက္ခ မခောရော' ပါဏိနီ၊ ၅-၂-၁၀၇။ ။'ဥသာဒီဟိ ရော' စန္ဒဝုတ္တိ၊ ၄-၂-၁၁၁။ ။'ဥသ-သုသိ-မုက္ခ-မခု-မုခ-ကုဏ္ဍ-နဂ-ပဏ္ဍု' 'ဣတိ-ဥသာ-ဒိ' အာသုဗောဓ။ ၁၃၀၈။

ပုံစံဥ်ရှင်းချက်။ ။ဤ၅-ပစ္စယန္တပုဒ်များသည် မခုရော ဂုဠော၊ မခုရာ သက္ခရော၊ ပခုရံခီရံ-စသည် လိင်သုံးပါး၌ပင်ဖြစ်၏။ ဒိဗ္ဗဝါစက၊ ရသဝါစက၊ မခု-သဒ္ဒါနှစ်မျိုးတွင် ရသဝါစက မခု-သဒ္ဒါနောက်၌သာ ရ-ပစ္စည်းသက်ရ၏။ ဒဗ္ဗဝါစက မခု-နောင်မသက်ရ 'မခု ဣဒံ-မခုရံ'မခု၊ ပျားသောင်၏။ ဣဒံ၊ ဥစ္စာ-ဟု ရ-ပစ္စည်း အဿတ္ထိ အနက်ကို မဟော၊ ဣဒံ အနက်ကို ဟောသောကြောင့်-ဟူလို့။ ။'အယံ မခု-သဒ္ဒါ အတ္ထေ.ဝ ဒဗ္ဗပဒတ္ထကော၊ အတ္ထိရသဝါစီ၊ တတ္ထ ရသဝါစီအပိ မခုမို ယေဝဟိ 'မခု.ဒံ မခုရ'မီတိ ပယုဇ္ဇတေ၊ တဇ္ဇော ရသဝါစီ၊ တသော.ဒံ ဂဟဏံ။ ယဒိ ဟိ 'ဒဗ္ဗ-ပဒတ္ထဿ ဂဟဏံ သိယာ၊ ဣဟာ.ပိ ပသဇ္ဇေယျ မခု အသ္မိံ ဃရေ အတ္ထိ.တိ' မဟာဘာသ။ ။'မခု သဒ္ဒါ.ယ.မတ္ထေ.ဝ ဒဗ္ဗဝစနော၊ အတ္ထိ ရသဝါစီ၊ တတ္ထ ရသဝါစနာ မခု-သဒ္ဒါ အယံ.ပုစ္ဆယော၊ နု တု ဒဗ္ဗ ဝစနာ, အနတိဓာနတော၊မခုမို့ယေဝ ဟိ မခို့ဒံ-မခုရန္တိ ပယုဇ္ဇန္တိ၊ ယဒိ ဒဗ္ဗဝစနဿ ဂဟဏံ သိယာ၊ ဣဟာ.ပိ ပသဇ္ဇေယျ 'မခု အသ္မိံ' ဃရေ အတ္ထိ.ဟိ' မောဂ္ဂလ္လာန ပဉ္စိကာ။ 'မခု မာခုရိယ.မတ္ထိ အဿ, အသ္မိံ ဝါ မခုရော,ရသော၊ သဒ္ဒသတ္ထိ သဘာဝတော ဝိဝစ္ဆိတ.တ္ထေ ဧဝ ပစ္စယော၊ဒဗ္ဗာ.ဘိဓာန.န္တု တံ ယောဂါ မခုရော ဂုဠော၊ယထာ သုက္ကာ.ဒိ ဂုဏယောဂါ သုက္ကော ပဒေါ ဣစ္စာ.ဒိ' မုဒ္ဓဗောဓ-ရာမ-ဋီ။ 'ကုဏ္ဍော ဒီဃ ဟနု ယဿအတ္ထိီးတိ တသ္မိံ ဝါ ဝိဇ္ဇတိ.တိ-ကုဏ္ဍရော။တနည်း။ကုဏ္ဍေ ဂိရိကုဋေ့ ရမတိ.တိ-ကုဏ္ဍရော။ ကုံပထဝိ'ဇီရာပေတိ.တိ-ကုဏ္ဍရော၊ ကုံ ကောဏ္ဍနာဒံ နဒန္တော စရတိ.

http://www.dhammadownload.com

ခုဖ၊ဂ-ဂုဏာ,ဒီတော၁ ဝန္တ္ဂ၊။ ။တ-ဒဿတ္ထိ,တိ အတ္ထေ၊ ဥ်။ ဂုဏာဒီတော၁၊ ဂုဏ-အစရှိသော သဒ္ဒါမှ။ ပရေ၊ဥ်။ ဝန္တ္ဂ၊ ဝန္တ္ဂ၊-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ တ,ဒဿ,တ္ထိ ဣစ္စေ တသ္မိ,အတ္ထေ၊ဥ်။ ဂုဏ ဣစ္စေဝ,မာဒီတော၁၊ မှ။ ပရေ၊ဥ်။**ဝန္တ္ဂ၊-**

တိ ကုဠရော'ကြုံမူ အလုတ္တ, ကိတန္တသမာသ် ဖြစ်ကောင်း၏။ 'ကုဠေ ဂိရိတလေ ရမတိ မဘိရမတိ၊ တတ္ထဝါ စရတိ၊ ကောဠနာဒံ နဒန္တော စရတိ,ကုဝါပထဝီ၊ တံ ဘိန္ဒမာနေန ဇရယာတီ,တိ-ကုဠရော' ကုဠရ ဝိမာန,ဋ္ဌကထာ။ ။နိန္ဒိတံ, ခရံဝါ မုခံ, ဝါစာဗယုလ္လံဝါယသာ အတ္ထိ,တိ-မုခရော။ တစ်နည်း၊ မုခံ(မဟာမုခံ)ယသာ အတ္ထိ,တိ-မုခရော။ ကျယ်သော ခံတွင်း, ပါး,စပ်ရှိသောမြေ။ ။'မုခံ **အ**သာ အတ္ထိ သဗ္ဗသ္မိ' ဝတ္ထဗ္ဗေ မုခ**ရော**' ကာသိကာ။ မြေဟော သပ္ပ ကို သက္ကတ-ဥ် သဗ္ဗ ဟု တတိယာဒ္ဓရာနှင့်ဆို၏။ ။သုသိ ရန္ဓံ ဆိဒ္ဒံ ယသာ အတ္ထိ,တ်-သုသိရော,ရုက္ခော။ ။ သုသိ**ရော**ကို'အဏသာ သုသိရံ သိသ၊ မတ္ထလုဂ်သာ ပူရိတ'သုတ္တန်ပါတ်၊ဝိဇယသုတ် ပါဠိကိုထောက်၍'ဦးခေါင်း'ဟု အုတ်**ကျောင်း**ဆရာတော်ပေး၏။ ဤဥ်၌၊ သုသိရော ကား ပုလ္လိင်ဖြစ်၍ သင့်မည်မထင်။ အချို့ပညဝန်တို့လည်း 'သုသိရော၊ အခေါင်းရှိသော **စ**ည်'ဟု ပေးဂုန်၏။ နဲ့,ပြေဟော တီးမှု**တ်**မျိုးတူရိယာဟော သုသီရ-သဒ္ဒါလည်း နပုလ္လိင်ပင်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်။ ။သုဘံ သောဘနံ ယသာ အတ္ထိ,တိ သုဘရော။ ။ 'သုစိ သုဒ္ဓံ ယသာ **အတ္ထိ,**တိ သုစိ**ရော** ရူစိ ဩဘာသော ယသာ အတ္ထိ,တိ ရုစိ**ရော**' လုပ်။ ။'နဂ္ဃန္တိ,တိ-နဂါ, ပါသာဒါဒိ၊ နဂါ ပါသာဒါဒယော ပါသာဏ မယာ ဒေဝတာ,လယာ ယသ္မိံ သန္တိ,တိ-နဂရံ' **စ**သည်ကိုလည်းထုတ်။ ။ နှ ဂစ္ဆန္တိ၊ မသွားတတ်ကုန်။ မသွားတတ်၍ နဂ-မည်သော အုတ်,ကျောက်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ပြာသာဒ်, နတ်ကွန်း-စသည်ရှိသောကြောင့် နဂရ-မြို့မည်သည်။ 'နဂရမိတိ ရုက္ခော ပဗ္ဗတာ စ၊ ဇာတိ-သဒ္ဒေါ,ယံ၊ ယထာ စ-နဂရီတျ,တြဝိ ဘဝတိ' တတ္ထဗောဓိနီ။ သစ်ပင်၊ တောင်များလည်း မသွားတတ်၍ နဂ, ပင် မည်၏။ ဝိ-ပစ္စည်းသက်လျှင် နဂရီ ဖြစ်သည်-ဟုဆို။

ဆောင်ပုဒ်-"**ဂိုဏ်းအာဂတိ၊ မခ္ခ,ဒီဖြင့်၊ သုစိ,ရုစိ,သုသိ,ကုဠ၊ မုခ,သုဘာ၊ နဂါ, မခု၊ သဒ္ဒါစုမ္ပ၁၊ အာသတ္ထာ သက်ပါ, ရ-ပစ္စည်း။**"

ရုပ်တူက်ပုံ။ ။မခုရော,မခု×ယ်သာ အတ္ထိ၊ တစ်နည်း၊ မခု×တသ္မိ ဝိဇ္ဇတိ။ မခ္ခာဒိတောရော,ဤသုတ်ဖြင့် အာသတ္ထိအနက်၌ ရ-ပစ္စည်းသက်၊ (မခု×ရ×ယ်သာ အတ္ထိ)ရှေးနည်းတူတွက်။ ။ကုဠရော-**ကု**ဠော×အာသာ အတ္ထိ၊ မုခရော-မုခံ×ယသာ အတ္ထိ။ သုသိရော-သုသိ×**ယသာ** အတ္ထိ။ သုဘရော-သုဘံ×ယသာ အတ္ထိ။ သုစိရော သုစိ×ယသာ အတ္ထိ။ ရုစိရော ရုစိ×ယ်သာ အတ္ထိ။ နည်းတူ။

ခုဖ၊ဂ-ဒ္ဓိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် အဃ,ဓန စသော အ-ဝဏ္ဏ သဒ္ဒါတို့ကို ရေတွက်။ ဂုဏဝါ,ဒိ အာဂတိဂိုဏ်းတည်း။ ယဲင်းပုဒ်တို့နောင် ဝန္တ္ဂ၊-ပစ္စည်း

http://www.dhammadownload.com

ပုစ္ဆယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဿ၊ အား။ ဂုဏော၊ ဂုဏ်သည်။ **အတ္ထိ**၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ တသ္မိံ၊ ၌။ ဂုဏော၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ ဂုဏဝါ၊မည်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ယသဝါ၊ အခြံအရံရှိသည်။ ဓနဝါ၊ ဥစ္စာရှိသည်။ ပညဝါ၊ ပညာရှိသည်။ ဗလဝါ၊ အားရှိသည်။ ဘဂဝါ၊ ဘုန်းရှိသည်။

သက်လျှင် ယသဝါ၊ ဓနဝါ၊ ပညဝါ၊ စသည်ဖြစ်၏။ ။မောဂ္ဂလ္လာန် 'ဝန္ဒေ ဝဏ္ဏာ' ဟု အ-ဝဏ္ဏန္တနောင် စီရင်၏။ နိတိ-ဋ္ဌလည်း ယေဘုယျအားဖြင့် အ-ကာရန္တနောင် စီရင်သည်ဟု ဆို၏။ ။'တေ ဏ္ဍ စ ယေဘုယျေန အ-ကာရန္တတော ဝန္တုပုစ္ဆယော ဟောတိ.တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ' နိတိ။ ။ပါဏိနီ စသော ဗျာကရဏ်း ကျမ်းများဋ္ဌကား အ-ဝဏ္ဏ၊ အဝဏ္ဏန္တော.ပဓ၊ မ-ကာရန္တ၊ မကာရ.နွော.ပဓ၊ တို့မှ နောက်ဋ္ဌ စီရင်၏။ ။ဓနဝါ၊ ရုက္ခဝါ၊ ဉာဏဝါ၊ (ပညာ၊ပညာဏ၊ဉာဏ) သဒ္ဒါတို့ကား အနက်တူ။ ။('ဆန္ဒ-ရာဂ ဝိရတ္တော သော၊ ဘိက္ခု ပညာဏဝါ ဣဓ။ အဇ္ဈဂါ အ-မတံသန္တိ'၊ နိဗ္ဗာန ပဒ.မစ္ဆတိ') ဝေဒနဝါ၊ သညာဝါ၊ သင်္ခါဝါ၊ ဝိဇ္ဇာဝါ တို့ကား အ-ဝဏ္ဏန္တ။ ။ယသဝါ၊ ဘာသဝါတို့ကား အ-ဝဏ္ဏန္တော.ပဓ။ သက္ကတ-ဋ္ဌ ယသ်၊ ဘာသ်-ဟု ဗျဥ္ဇနန္တ-ပုဒ်များဖြစ်၍ ယင်းတို့ကို အဝဏ္ဏန္တာ-ပဓ ဆိုသည်။ အ-ဝဏ် အနီးရှိသော ပုဒ်-ဟူလို့။ ။ကိ ဝါ၊ ကိံ ဝန္တောတို့ကား မ-ကာရန္တ။ ကိံ-ကို မာဂဓဋ္ဌ နိဂ္ဂဟီ တန္တ ဗျဥ္ဇနန္တဆို၍၊ သက္ကတ-ဋ္ဌ ကိမ်-ဟု မ-ကာရန္တဆို၏။ ။ လက္ခဏဝါ၊ ရံသီမဝါတို့ကား မကာရန္တော.ပဓတည်း။ ။သာသနိက ကျမ်းဂန်များဋ္ဌ 'ပရိဝါရ ဘူတာ ဇနာ အဿ အတ္ထီ-တိ-ယသဿီ ဝါ'။ 'ခတ္တိယော ဇာတိသမ္ပန္နော၊ အဘိဇာတော ယသဿီ ဝါ'။ 'ယံ ဥဿုက္ကာ သင်္ကရန္တိ၊ အ-လက္ခိကာ ဗဟူဓန်။ သိပ္ပဝန္တော အ-သိပ္ပံဝါ၊ လက္ခိဝါ တာနိဘုဥ္ဇတိ'။ 'ထန-ကေသဝတီဣတ္ထီ၊ မဿုဝါ ပုရိသော သိယာ'စသည်ထင်ရကား၊ အပြကအားဖြင့် ဣဝဏ္ဏန္တ-ဥဝဏ္ဏန္တ-သဒ္ဒါမှနောက်ဋ္ဌလည်း သင်္ကရ်။ ထို့ကြောင့် နိတိ-ဆရာ ယေဘုယျ-သဒ္ဒါကို မ၍ ဆိုသတည်း။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဂုဏဝါ-ဂုဏော×အဿ အတ္ထိ။တနည်း၊ ဂုဏော×တသ္မိံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဂုဏာ ဒီတောဝန္တ္ဟ၊ ဤသုတ်ဖြင့် အဿတ္ထိအနက်ဋ္ဌ ဝန္တ္ဟ-ပစ္ဆည်းသက်၊ (ဂုဏော×ဝန္တ္ဟ×အဿ အတ္ထိ) တေသံ=သိ-ဝိဘတ်၊ ယဿ အတ္ထိပုဒ်တို့ကိုခေါ်၊ (ဂုဏဝန္တ္ဟ) ပကတိပြု။ နာမ်ဒဲ့၊ သိ-သက်။ အာသိမှီ၊သုတ်ဖြင့် သိ-ဝိဘတ်ကြောင့် နွှ-ပစ္ဆည်းကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ အာ-ပြု (ဂုဏ×ဝ×–ါ) ခေါ်၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ယသဝါ-ယသော×ယဿ အတ္ထိ၊ ဓနဝါ-ဓနံ×ယဿ အတ္ထိ။ ပညာဝါ-ပညာ×ယဿ အတ္ထိ။ ဗလဝါ-ဗလံ×ယဿ အတ္ထိ၊ ဘဂဝါ-ဘဂဲ×ယဿ အတ္ထိ၊ နည်းတူ။

http://www.dhammadownload.com

ဥဖဧ–သတ္ပ၁.ဒီဟိ မန္တ္ဂါ။ ။တ.ဒဿ.တ္ထိတိ အတ္ထေ၊ ဥ်။ သတ္ပ၁.ဒ်ီဟိ၊ သတိသဒ္ဒါ အတူရှိသော လ္ဟဝဏ္ဏန္တ, ဥဝဏ္ဏန္တ, သြ-ကာရန္တ သဒ္ဒါတို့မှ။ ပရေ၊ ဥ်။ မန္တ္ဂါ၊ မန္တ္ဂါ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။တ.ဒဿတ္ထိ လ္ဟစ္ဆေတသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဥ်။ သတိ လ္ဟဒစ္ဆဝ မာဒိတော၊ မှ။ ပရေ၊ ဥ်။ မန္တ္ဂါ-ပ္ပစ္ဆယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဿ၊ အား။ သတိ၊ သတိသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ တသ္မိံ၊ ဥ်။ သတိသည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။ လ္ဟတိ၊ ကြောင့်။ သတိမာ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ဇုတိမာ၊ အရောင်အဆင်း, တင့်တယ်ခြင်းရှိသူ (‘သောဘနမတ္ထေ’ သူစိ)။ ရူစိမာ။ အရောင်ရှိသူ။ ထုထိမာ၊ ချိုးမှင်းခြင်းရှိသူ (ချိုးမှမ်းဖွယ်ကောင်းသူ)။ ဓိတိမာ၊ တည်ကြည်ခြင်းရှိသူ။ မတိမာ၊ ပညာရှိသူ။ ဘာနုမာ၊ အရောင်ရှိသော နေ၊ မီး။

ဥဖဧ-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။‘တ.ဒဿ.တ္ထိ.တိ မန္တ္ဂါဒ္ဒိ’ ကာတန္တ၊ ၂-၆-၁၅။ ။ သတိ-စသော လ္ဟဝဏ္ဏန္တ ဥ-ကာရန္တ, သြ-ကာရန္တ ပထမန္တ-ပုဒ်မှ နောက်၌၊ မန္တ္ဂါ-ပစ္စည်းကို စီရင်သည်။ ။ဂုဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒြပ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဒြပ်ကို အထူးပြုရာ၌ စီရင်သည်-နိ။ ။ဒြပ်ကို ဟောစွမ်းနိုင်သော ဂေါ, အဿော, မနုဿော-စသော ဇာတိ သဒ္ဒါ၊ နီလော ပဌော၊ သုက္ကော ဗကော-စသော ဂုဏသဒ္ဒါ၊ တိဿော, ဖုဿော, ဒတ္တော-စသော နာမ-သဒ္ဒါတို့နောင် မန္တ္ဂါ-စသော ပစ္စည်းကို မစ်ရင်ရ။ အကြင် သတိ, ဗုဒ္ဓိ, ရူပ, ဂန္ဓ-စသော ဂုဏ-သဒ္ဒါတို့သည် ဒြပ်ကို မဟောစွမ်းနိုင်၊ ထိုသဒ္ဒါတို့မှ နောက်၌သာ စီရင်ရသည်။ သို့အတွက် သတိမာ, ဗုဒ္ဓိမာ, ရူပဝါ, ဂန္ဓဝါ စသည် ရုပ်ဖြစ်၏။ ။‘သုက္ကော ပဌော.တိ သုက္က သဒ္ဒဿ ဒဗ္ဗာ.ဘိဓာန သာမတ္ထိယံ မန္တ္ဂါ.ဒယော နဟောန္တိ၊ တထာ ဇာတိ၊ ဂေါ, အဿော လ္ဟတိ၊ ယေသ.န္တ္ဂါ ဂုဏ-သဒ္ဒါနံ ဒဗ္ဗာ.ဘိဓာန-သာမတ္ထိယံ နတ္ထိ၊ တတော ဟောန္တေ-ဝ’ စန္ဒဝုတ္တိ။ ။ဤစန်းကျမ်း၌ ဒဗ္ဗာ.ဘိဓာန ဇာတိ, ဂုဏ-သဒ္ဒါနှစ်ခုကိုသာ ဆိုခြင်းကား ဥပလက္ခဏာသာ မှတ်။

ပစ္စုပ္ပန် ကာလဟော-အတ္ထိ-သဒ္ဒါဖြင့် ညှိနှိုင်းပြအပ်သောကြောင့် ထင်ရှားရှိသော ဥစ္စာ, ကျွဲ, နွားတို့ဖြင့်သာ ‘ဓနဝါ,ဂေါမာ’ ဥစ္စာရှိသူ, နွားရှိသူ, စသည်ဆိုရ၏။ ထင်ရှားမရှိသော အတိတ်, အနာဂတ်တို့ဖြင့် မဆိုရ။ သို့ဖြစ်လျှင်-သင်သည် ရှေးအခါက ဥစ္စာရှိသူပင်ဖြစ်၏။ နောင်လည်း ဥစ္စာရှိသူဖြစ်လတ္တံ့ဟု လူတို့ပြောဆို သုံးစွဲကြသော အတိတ်, အနာဂတ်စကား ထင်ရှားရှိသည် မဟုတ်ပါလော-ဟူမူ။ ထိုစကားများလည်း ထိုအခါ ထင်ရှားရှိသော ဥစ္စာ, ကျွဲ, နွားတို့ဖြင့်သာလျှင် ပြောဆို သုံးစွဲရပေသည်-ဟူလို။ ။အတ္ထိတိ ဝတ္တမာန-ကာလော.ပါဒါနတော ဘူတာ ဘဝိသန္တိ.တိဝါ.ဂေါဟိဂေါမာ၊ ကထံ ဂေါမာ အာသိ, ဂေါမာ ဘဝိဿန္တိ.တိ? တဒုပါ ဝတ္ထမာနာဘိ.ရေဝ ဂေါဟိဂေါမော၊ ဘူတော ဘာဝီစေ.တိ ပဒန္တရံ (ဘူတော ဘဝိဿတ္ထိ.တိ ပဒန္တရာ ကာလန္တရံ) စန္ဒဝုတ္တိ၊ ၄-၂-၉၈။ ။

http://www.dhammadownload.com

'နနု ကိ.မတ္ထိ.တိ ဝိသေသနေန၊ နဟိ မထမန္တော သတ္တံ(ဝိဇ္ဇာမာနတံ)ဗျာဘိစရတိ? သစ္စံ, ဝတ္တမာနကာလတ္ထံ၊ တေန ဘူတာဟိ ဘဝိဿန္တိဟိဝါ ဂေါဟိ နဂေါမာ။ နနု ကထံ ဂေါမာ အာသိ, ဂေါမာ ဘဝိဿတိ.တိ? သစ္စံ, တဒါပိ ဝတ္တ မာနာဟိ ယေဝ ဂေါဟိ ဂေါမာ, ဝတ္တ မာနဿ ဂေါသတ္တာ သမ္ဘန္ဓဿ မန္တ္ရာ.ဘိဓိယ မာနဿ အတိက္ကန္တတာ အာသိ.တဗ္ဗ.နေန ဝုစ္စတေ၊ နဂုန္ဒံသတ္တာ, ဧကဝစနန္တတ္တာ၊ နားပိ ပုမဿ, တဿ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ သံသဂ္ဂ သမ္ဘန္ဓ ဘေဒေန အာသိတ္ဗ္ဗ.စ္စတေ၊ နတု ဂုန္ဒံ သတ္တာ, ဂေါမာ တေ့ဂ.က ဝစနန္တတ္တာ၊ အညထာ ဂါဝေါ အာသုံ တေ့ဂ.ဝ သိယာ၊ နာပိ ပုမသတ္တာ၊ ဧဝံ သတိ ပုရိသဿ ဝတ္တမာနတ္တာ အတ္ထိ.တေ့ဂ.ဝ သိယာ၊ အတော ဗျာကရဏဿ ပဒသခ်ါရတ္တာ 'မံသ နဓဒတိ' တိ ဝတ္တမာန အညေတိဝိယ သမာဓိ ဣတိ ဋီကာဟဒယံ' ကာတန္တ-ကဝိရာဇ-ဋီ။ ။တ.ဒဿ.တ္ထိ.တိ-၌ ဣကိ-သဒ္ဒါ ဝိသယ နိယမတ္ထတည်း။ ။'ဣတိ သဒ္ဒေါ ဝိဝက္ခတ္ထော' စန္ဒဝုတ္တိ။ ။ဝိဝက္ခတ္ထ-ဟူသည့် ဝိသယ နိယမတ္ထ-ပင်။ ဝိသယ နိယမ-ဟူသည်လည်း အဿတ္ထိအနက်ကို ဆိုလိုသည်ရှိသော် အကြောင် ဝိသယ-သည် ရှိ၏။ ထိုဝိသယကို မှတ်ခြင်းပင်တည်း။ ။ထိုမန္တ္ရ-စသော အဿတ္ထိ-ပစ္စည်းများ၏သက်ရာ ဝိသယကို အောက်ပါ ဂါထာအတိုင်းသိ။

"ဘူမိ နိန္ဒာ ပသံသာသု နိစ္စ-ယောဂေ.တိ သာယနေ။
သံသဂ္ဂေ.တ္ထိဝိဝက္ခာယံ၊ ဘဝန္တိ-မန္တ္ရအာဒယော။" စန္ဒ

ဘူမိ, နိန္ဒာ, ပသံသာသု၊ များသောအရာ, ကဲ့ရဲ့သင့်ရာ, ချီးမွမ်းသင့်ရာတို့၌ လည်းကောင်း။ ('ဘူမိ. တိ ဗဟုတ္တေ' တာတန္တ-၌)။ နိစ္စယောဂေ။ အမြဲယှဉ်ရာ၌ လည်းကောင်း။ အတိသာယနေ၊ လွန်ကဲရာ၌ လည်းကောင်း။ သံသဂ္ဂေ။ ရောနှောရာ၌ လည်းကောင်း။ အတ္ထိ ဝိဝက္ခာယံ၊ အဿတ္ထိအနက်ကို ဆိုလိုသည်ရှိသော်။ မန္တ္ရ-အာဒယော၊ မန္တ္ရ-စသော ပစ္စည်းတို့သည်။ ဘဝန္တိ, ကုန်၏။

ဂါထာ.တ္ထ။ ။၁-များသောအရာ။ ၂-ကဲ့ရဲ့ရာ။ ၃-ချီးမွမ်းရာ။ ၄-အမြဲယှဉ်ရာ။ ၅-လွန်ကဲရာ။ ၆-ရောနှောပေါင်းယှက်ရာတို့၌ မန္တ္ရ-စသော အဿတ္ထိ-ပစ္စည်းများကို စီရင်ရသည်။ ။တ.ဒဿတ္ထိ သုတ်မှ သဒ္ဒါဒိတော ဏ-သုတ်တိုင် ပစ္စည်းများကို မန္တ္ဒတ္ထ-ပစ္စည်း၊ သို့မဟုတ် အဿတ္ထိ ပစ္စည်းခေါ်သည်။ ။*ဓနဝါ ပုတ္ထိမာ-စသည်၌ 'ဗဟု ဓနံ အဿ အတ္ထီ.တိ ဓနဝါ' ဝန္တ္ဒ-ပစ္စည်း ဗဟုတ္တအနက်၌ ဖြစ်၍ မူး, ပဲ, ချင်ချေးခန့် ရှိကာမျှဖြင့် ဥစ္စာရှိ မဆိုရ၊ များများကြီးရှိမှသာ ဆိုရသည်။ အဋ္ဌကထာတို့၌ ဒွေတစ်ထောင်အောက်ရှိရုံမျှနှင့် ဥစ္စာရှိမဆိုရ၊ တစ်ထောင်, တစ်ထောင်ထက်အလွန်ရှိမှသာ ဥစ္စာရှိဆိုရမည်ဟု ဆို၏။ ။'ဗဟု ပုတ္တာ အဿာ သန္တီ.တိ-ပုတ္တိမာ,၌ သားသမီးတယောက်,နှစ်ယောက် ရှိကာမျှနှင့် ပုတ္တိမာ မဆိုရ။ များများကြီးရှိမှသာ ဆိုရမည်။ 'ပုတ္တိမာ.တိ ဗဟုပုတ္တော၊ တဿ ဟိ ကေစ္စေ ပုတ္တာ ကာသိကမ္မံ ကတ္ဝာ ဓညဿ ကောဋ္ဌေ ပူရေန္တိ၊ ကေစ္စေ ဝါဏိဇ္ဇံ ကတ္ဝာ ဟိရညှ

http://www.dhammadownload.com

သုဝဏ္ဏော အာဟရန္တိ ကေစေ ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟိတ္ဝာ ယာန ဝါဟန ဂါမနိဂမ မာဒီနိ လဘန္တိ၊ အထ တေသံ ကုသလာ.နုဘာဝ သမ္ဘူတံ သိရိ' အနုဘဝမာနာ မာတာ ဝါ, ပိတာဝါ နန္ဒတိ။ ဆဏဆဒိဝသာ.ဒိသု ဝါ မဏ္ဍိတ-ပသာဓိတေ ပုတ္တေ သမ္မတ္တိ' အနုဘဝမာနေ ဒိသွာ နန္ဒကိ၊ တံ သန္ဓာယ 'နန္ဒတိ ပုတ္တေမီ.'တိ 'အာဟ' သဂါထာ ဝဂ္ဂ-ဒေဝတာသံယုတ် အဋ္ဌကထာ။ ။'ဗဟို နဂရေ ကေ ဗဟု ပုတ္တိကံ နာမ ဒုဂ္ဂတိတ္တိ' (ပုရောဟိတော)ပဿိ၊ တဿာ သတ္တ ပုတ္တာ သဗ္ဗေ.ဝ အ-ရောဂါ ဧကော ပစန ဘာဇန ကပလ္လံ ဂဏှိ၊ ဧကော ဘယန ကဋ္ဌသာရကံ၊ ဧကော ပုရတော ဂစ္ဆတိ၊ ဧကော ပစ္ဆတော၊ ဧကော အင်္ဂုလိ' ဂဏှိ၊ ဧကော အကေ် နိသိန္နော၊ ဧကော ခန္ဓေ' ဝိသတိနိပါတ်-အတ္ထိပါလ ဇာတ်အဋ္ဌကထာ။ ။ဤကိုကို ရည်၍ စတုဓမ္မသာရဒဋ္ဌ။-

"ရွှေပြည်ဝင်နီး၊ ပြင်ခရီးဦ၊ ဖြင်ညီးအုံဖွယ်၊ သားများကြွယ်မှု၊ အကြောင်းပြု၍၊ ဗဟု ပုတ္တိကာ၊ ထင်စွာမည်ရ၊ ဆင်းရဲလှသည့်၊ မိန်းမ တစ်ယောက်၊ တွေ့လေမြော်က်၏၊ သေပျောက်မရှိ၊ မထိနာဖျား၊ ချင့်သား များကား၊ ရွှေသွားနောက်လိုက်၊ ခါးဦချိုလျက်၊ ပခုံးထက်ဦ၊ စားခွက် ကိုင်ဆဲ့၊ လက်တဲ့နံမြှောင်၊ အိပ်ရာဆောင်သား၊ ကုန်အောင်ခုနစ်ယောက်၊ ကြေ့ကြေ့လောက်၏။"

ဟု အရှင်ရဋ္ဌသာရ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် စပ်ဆိုတော်မူ၏။ ။ဤ အဋ္ဌကထာ ဆရာ အလိုလို ခုနစ်ယောက်၊ ခုနစ်ယောက်ထက် အလွန်ရှိမှ ပုတ္တိမာဆိုရမည်။ ဗျာကရဏ်းကျမ်းတို့အလို သုံးယောက်၊ သို့မဟုတ် လေးယောက်၊ လေးယောက်ထက် အလွန်ရှိမှ ပုတ္တိမာ ဆိုနိုင်၏။ ။'ယာဝ တီဟိ ခလုပိ ဂေါဘိ ဝါဟ ဒေါဟ.ပ္ပသဝေါ ကပ္ပန္တေ၊ တာဝ တိသု သတ္တာ ကထယန္တေ၊ ကဿစိ စတ္ထုဘိ ကပ္ပန္တေ' မဟာဘာသ၊ တတ္ထဗောဓိနီ-ဋီကာပြု၊ ဉာဏေန္ဒြ သာရသ္ဝတိ ဆရာကား ငါးကောင်, ခြောက်ကောင် နှားရှိသူကို ဂေါမာဆိုရ၏။ ရေမြေရှင် မင်းတို့မှာမူကား တစ်တောင် လောက် နှားမျှဖြင့် များသည်ဟု မဆိုသာ-ဟူ၏။ ။'ယထာ ပဏ္ဍု ဆဟိပိ ဂေါဟိ ဒေဝဇ္ဇတ္ထာ ဗဟဝေါ ဂါဟောတိ, ဝေါဟာရော၊ ရညော တု သဟဿဂ ဝဿပိ 'ဂါဝေါ အပ္ပါ.တိ ဝေါဟာရော' တတ္ထဗောဓိနီ။ ။*'ဝလိ အဿ အတ္ထိ.တိ-ဝလိမာ'ဋ္ဌ ကဲ့ရဲ့သင့်သော,တွန့်လိုင်သော အရေရှိသသူကိုဆိုရာ နိဋ္ဌ-အဒန်တ်ဋ္ဌ မန္တ္ဂါ-သက်ရသည်။ 'ကုဋီ၊ နူနာရှိသူ။ ပါပီ၊ အကျင့်ယုတ်သော မိန်းမ။ ဒ.ဗ္ဗဏ္ဏီ၊ အရုပ် ဆိုးသောမိန်းမ' စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ။*'အာယု အဿ အတ္ထိ.တိ အာယသ္မာ' စသည်ဋ္ဌ မန္တ္ဂါပစ္စည်း ပသံသအနက်ဋ္ဌဖြစ်၍ အသက်ရှည်ရှည်၊တိုတို၊ ထုတိ သြဘာ, မင်္ဂလာစကား မြွောက်စားခြင်း, နား ဝင်ချမ်းသာအောင် အာယသ္မာ-ဆိုသည်။ 'ပဿတ္ထံ ရူပံ အဿ အတ္ထိ.တိ ရူပဝတီ ကညာ-စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ။*'သတိ အဿ အတ္ထိ.တိ သတိမာ'ဋ္ဌ မန္တ္ဂါ-ပစ္စည်း နိစ္စယောဂအနက်ဖြစ်၍၊ တစ်ရံတစ်ခါမှ သတိဖြစ်ပေါ်လာသူကို သတိမာ-ဆိုရသည်မဟုတ်၊ ဘယ်အခါမှ မမေ့မလွတ်ဘဲ၊

http://www.dhammadownload.com

အမြဲသတိရှိသူ၊ သတိကောင်းသူကိုသာ သတိမာ ဆိုရသည်။ ။'သတိမာ.တိ စိရကာဘ စိရဘာဘ သိတာနံ အနုဿရဏေ သမတ္ထဿ သတိနေပက္ကဿ ဘာဝေန စတုဿတိ ပဋ္ဌာနယောဂေန သတိမာ'ဣတိဝုတ်-အဋ္ဌကထာ၊ ၁-၀၈။ ။'သတိမာ.တိ စိရကတာ.ဒိ' အနုဿရဏ သမတ္ထာယ သတိယာ သမန္နာဂတော' ပါထေယျ သမ္ပသာဒနီယသုတ်-အဋ္ဌကထာ။ ။ခီရိကီ နိစ္ဆ နိယျာသရုက္ခာ၊ ကဏ္ဏကီ ရုက္ခာ စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ။*'ဗုဒ္ဓိ အဿ အတ္ထီ.တိ-ဗုဒ္ဓိမာ'ဥ် မန္ဒ၊ပစ္စည်း အတိသယ အနက်၌ဖြစ်၍၊ သူတကာနှင့်မတူ ထူးချွန်ကဲလွန် မြင့်မြတ်သော ပညာရှိသူကို ဗုဒ္ဓိမာ-ဆိုသည်။ ဥဒရဏီကညာ စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ဝမ်းဗိုက်ကြီးသောသူငယ်မ ဟူလို။ ။*'ဒဏ္ဍော အဿ အတ္ထီး.တိ-ဒဏ္ဍီမာ'၌ ဏျိပစ္စည်း သံသဂ္ဂ အနက်ဖြစ်၍ သွားလာမကဲ့၊ အမြဲကိုင်ဆောင်လျက် လက်တွင် တောင့်ခေ့းရှိဆဲသူကိုသာ ဒဏ္ဍီ-ဆိုရသည်။ လက်တွင်မပါ အိမ်၌သာ တောင့်ခေ့းရှိနေသူကို မဆိုရ။ ဆ တ္တီ၊ သတ္တီ၊ ဒန္ဒီ စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ။'သမ္မန္နော သံသဂ္ဂေါ၊ သံယောဂေါ ဏ္ဍစ္စတ္ထော၊ ဒဏ္ဍီ.တိ သံသဋ္ဌ.ဒဏ္ဍော ဥစ္စတေ၊ ဂေဟေ ဋ္ဌိတေသု ဒဏ္ဍီမှိ. န ဘဝတိ' လဃု ဘာဿ။ ။'သံသဂ္ဂေါ သံယောဂေါ၊ တေန သံယုတ္တ ဒဏ္ဍော ဧဝ ဥစ္စတေ၊ န တု ဂေဟာ.ဝဋ္ဌိတ ဒဏ္ဍော ပိ၊ ဏ္ဍဟ ဒဏ္ဍ ပုရိသာနံ သံယောဂေ သတိ.ပိ, ဒဏ္ဍီ ပုရိသော' ဏ္ဍစ္စာ.ဒီ ဝိယ 'ပုရိသီ ဒဏ္ဍော, ပုရိသဝါ ဒဏ္ဍော.'တိ န ပယုဇ္ဇတေ, ဝုတ္တိ နိယမကဿ ဝိလက္ခဏ သမ္မန္နဿ အ-ဘာဝါ'တတ္ထဗောဓိနီ။ ။ဖြစ်သည်မှစ၍ ချုပ်သည်တိုင်အောင်၊ သို့မဟုတ် ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် မပြတ်ယှဉ်စပ်ခြင်းကို နိစ္ဆယောဂ။ ရံခါရံခါ ယှဉ်စပ်ခြင်းကို သံသဂ္ဂဆိုသည်။ ဤကား အထူးတည်း။ ။'နိစ္ဆ ယောဂေါ ဥပတ္တိ.မာရဗ္ဘ,ဝိနာသံ ယာဝ သမ္မန္နော။ သံသဂ္ဂေါ တု ကဒါစိ၊ သမ္မန္နော ဏ္ဍတိ ဇာတေါ' ကဝိရာဇ–ဋီ။

ဤမန္ဒ.တ္ထ-ပစ္စည်းများသည် ဆိုခဲ့ပြီးသော အရာတို့၌ အတ္ထိ ဝိဝစ္ဆာ ရှိသော်သာ ဖြစ်ကုန်၊ သက်ရကုန်၏။ အတ္ထိတာ မတ္တ-၌ မဖြစ်ကုန်။ ။'သတ္ထာ မတ္တေ မန္ဒာ.ဒယော စေ? ပီဟိ အဿ, ယဝေါ အဿေ.တျ.တြာ.ပိ ပါပုဏေယျု' ကဝိရာဇ–ဋီ။ ။'သုတံ အဿ အတ္ထီ.တိ-သုတဝါ။ ဝါ-သဒ္ဒဿ ဟိ အတ္ထော အတ္ထိတာ မတ္ထာ.ဒိ ဝဿေန အနေ.က ဝိဓော၊ တထာ ဟိ 'အန္တဝါ အယံ လောကော ပရိဝဋ္ဋမော.'တိ အာဒီသု အတ္ထိတာ မတ္တံ အတ္ထော၊ 'ဓနဝါ ဘောဂဝါ လာဘီ အနုပသဂ္ဂေါ.'တိ အာဒီသု ဗဟုဘာဝေါ၊ 'ရောဂဝါ ဟောတိ ရောဂါ.ဘိဘူတော.တိ' အာဒီသု ကာယာ.ဗာဓော၊ 'ကုဋိကုဋ္ဌ-စီဝရေနာ.'တိ အာဒီသု နိန္ဒာ၊ 'ဏ္ဍာသုကီ မစ္ဆရီ သဋ္ဌော၊ မာယာဝိနော ကေဋဘိနော.'တိ အာဒီသု အဘိဏှယောဂေါ၊ 'ဒဏ္ဍီ-ဆတ္တီ-အာဋ္ဌမ္ဘရီ.'တိ အာဒီသု သံသဂ္ဂေါ၊ 'သကျ ပုတ္တာဿ သိရီမတော သီလ ဝတော, သီလသမ္ပတ္တိယာ ကလျာဏော ကိတ္တိ-သဒ္ဒေါ အဘ္ဘု.ဂ္ဂစ္ဆတီ.'တိ အာဒီသု ပသံသာ၊ 'ပညဝါဟောတိ ဥဒယတ္ထ ဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာ

http://www.dhammadownload.com

ယဲ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခ.က္ခယဂါမိနိယာ.'တိ အာဒီသု အတိသယော' မူလ ပဏ္ဏာသ မူလပရိယာယသုတ်-ဋီ။ ။ဤလည်း သတ္ပာဒိ အာကတိဂိုဏ်းပင်တည်း။ သတိနှင့်ရုပ်ပြီးတူကြသည့် ဣန္ဒြေ-ဝဏ္ဏော.ကာရန္တ-သဒ္ဒါများကို ရေတွက်ရသည်။

ယောဂဝိဘာဂ။ ။မဇ္ဈာဒိတော ရော၊ ဂုဏာဒိတော ဝန္တု သုတ်များကို သတ္ပာဒီတော မန္တု-ဟု ဧကဝုစ်နှင့်မဆိုဘဲ၊ ပဟုဝုစ်နှင့်ဆိုခြင်းသည် သတ္ပာဒီဟိ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် အ-ဝဏ္ဏန္တ-သဒ္ဒါတို့မှ နောက်၌ မန္တု-ပစ္စည်းသက်ရသည်ကိုသိစေ၏။ ။'ပကတိ ဟေ.သာ.စရိယာနံ ဟေန ကေနစိ အာကာရေန အဓိပ္ပါယေ ဝိညာပန်'ဟူလို။ သို့အတူက် တတ္ပာ.ဒီဟိ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် အ-ဝဏ္ဏန္တ သဒ္ဒါတို့မှနောက်၌လည်း ဣမန္တု-ပစ္စည်းသက်။ 'ပုတ္တာ အဿာသန္တိ.တိ ပုတ္တိမာ'။ 'နန္ဒတိ ပုတ္တေဟိ ပုတ္တိမာ' ပါဠိ။ 'ပါပံ အဿ အတ္ထိ.တိ-ပါပိမာ'၊ 'မာရော ပါပိမော.တိ ဇတ္ထ သုတ္ထ အနတ္တေ နိယောဇေန္တော မာရေတိ.တိမာရော ပါပိမာ.**တိ** တသော.ဝ ဝေ ဝစနံ၊ သောဟိ ပါပဓမ္မ သမန္နာဂတတ္တာ ပါပိမာတိ ဝုစ္စတိ၊ ကဏ္ဟော, အန္တကော, နမုစိ, ပမတ္တ ဗန္ဓု.**တိ**ပိ တသော.ဝ နာမာနိ' မဟာဝဂ်-အဋ္ဌကထာ-မဟာ ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်။ ။'စန္ဒဝိမာန သခ်ါတော စန္ဒော အဿ အတ္ထိ.တိ စန္ဒိမာ,စန္ဒဒေဝပုတ္တော'၊ လ,နတ်သား။ 'တထာဂတံ အရဟန္တံ စန္ဒိမာ သရဏံဂတော'တိ ပါဠို၊ တစ်နည်း၊ 'စန္ဒ သခ်ါတော ဒေဝပုတ္တော အဿ အတ္ထိ.**တိ**-စန္ဒိမာ' လဗိမာန်ကောက်။ 'အဋ္ဌာ မုတ္တော.ဝ စန္ဒိမာ' ပါဠို။ ပုံစံ။ ။ နီ**တိ**-၌ကား 'စန္ဒာ ဒိတော ဣမန္တု'ဟု သုတ်တည်း၏။ ။ဗာ.ဠိဆရာကား စန္ဒိမာ-၌ ဣမန္တု-ပစ္စည်း**ကို** မန္ဒစ်သက်။ သာ-သဒ္ဒါကဲ့သို့ အာကာရန္တ-ပုလ္လိင်-ဟု ဆို၏။ 'နောဒေ မုစ္စေယျ **စန္ဒိမံ**' ပါဠိကို ထောက်လျှင် မန္တု-ပစ္စည်းမဟု**တ်**၊ ဣမ-ပစ္စည်း ဖြစ်တန်ရာ၏။ မန္တ-ဖြစ်လျှင် 'နော စေ မုစ္စေယျ စန္ဒိမန္တံ'ဟု ဒုတိယေက ဝစန ဂုဏ ဝါဒိဂိုဏ်းအနေသာ ရှိစေရမည်။ သို့မရှိ၍ ဇာတာဒီန-၌ စ-ဖြင့် အဿထ္ထိ အနက်၌ ဣမ-သကလေ-ဟူလို။ ။တနည်း၊ သတ္ပာဒီဟိ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် နိယုတ္တ အနက်၌ အ-ကာရန္တနောင် မန္တု-ပစ္စည်းသက်။ 'ဘတ္တေ ပါပေ နိယောဇေတိ သယံ ဝါနိယုတ္တာ.ကိ-ပါပိမာ'။ 'မာရံ ပါပိ မန္တံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသီ.တိ' ပါဠို။ ။ သုတ်ရင်းနှင့် **ယောဂဝိဘာဂ ဝိဓိ** နှစ်ရပ်ကိုပေါင်းလျှင် ဣဝဏ်, ဥ-ဩ-ကာရန္တ ပထမန္တနောင် မန္တု-သက်။ အ ကာရန္တ ပထမန္တနောင် ဣမန္တု-သက်။ ဣ-ကာရန္တ-၌ သတိမာ, ဂတိမာ, မတိမာ, ဓိတိမာ။ ဤ-ကာရန္တ-၌ **အတ္ထဒဿီမာ**။ ဥ-ကာရန္တ-၌ ဗန္ဓုမာ, ဘာနုမာ, ဝသုမာ, စက္ခုမာ။ ဩ-ကာရန္တ-၌ ဂေါမာ။ အ-ကာရန္တ ဣမန္တု-၌ 'စန္ဒိမာ, ပုတ္ထိမာ, ပါပိမာ, ဓနိမာ, ဖလနိ ဇတ္ထ သန္တိ.တိ ဖလိမာ' ပုံစံ။

"ဣဝဏ္ဏု ကာရော.ကာရေဟိ၊ မန္တု-သဒ္ဒါ မရော ဟဝေ။
ပထမန္တာ အ-ကာရန္တာ၊ ဣမန္တု စ ဝိဓိယတေ။။"

http://www.dhammadownload.com

၃၇၀-သဒ္ဓါ.ဒိတော ဏာ။ ။တ.ဒဿတ္ထိ.တိ အတ္ထေ၊ ဥ်။ သဒ္ဓါ.ဒိတော၊ သဒ္ဓါ-အစရှိသော သဒ္ဓါမှ။ ပရေ၊ ဥ်။ ဏ၊ ဏ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ တ.ဒဿတ္ထိ ဣစ္စေတသ်ဒ် အတ္ထေ၊ ဥ်။ သဒ္ဓါ ဣစ္စေဝ.မာဒိတော၊ မှ။ ပရေ၊ ဥ်။ ဏ ပွစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဿ၊ အား။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ တသ်ဒ်၊ ဥ်။ သဒ္ဓါ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါတရားရှိသူမည်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ပညော၊ ပညာရှိသည်။ (ဝါ၊ ပညာ၏ တည်ရာ ဖြစ်သောကျမ်း။ ။'ပညာ ယဿ အတ္ထိ.တိ-ပညော, ပုရိသော။ ပညာ တွေ အတ္ထိ-တိ-ပညော, ဗျာကရဏ်' လုပ်။) အ-မစ္ဆရော၊ ဝန်တိုသူမဟုတ်။ ('နတ္ထိ မစ္ဆရံ ယဿ.တိ အ-မစ္ဆရော' လုပ်မှ တဒ္ဓိတ်မဟုတ်-သမာသ်ဖြစ်၏။)

ဣဝဏ္ဏ၊.ကာရော.ကာရေဟိ၊ ဣဝဏ်, ဥ-ဩ-ကာရန္တ, ပထမန္တ, သဒ္ဓါတို့မှ။ ပရော၊ နောက်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ မန္တ၊-သဒ္ဓါ။ မန္တ၊-ပစ္စည်းသည်။ ဘဝေ၊ ၏။ အ-ကာရန္တာ၊ ဿ။ ပထမန္တာ၊ မှ။ ပရေ၊ ဥ်။ ဣမန္တ၊ စ၊ ဣမန္တ၊-ပစ္စည်းကို လည်း၊ ဝိဓိယတေ၊ စီရင်အပ်၏။

ဆောင်ပုဒ်- 'ဗဟု, နိန္ဒ၊ ပသံသ,နှင့်၊ နိစ္စယောဂတ်။
တိသယတ္ထ၊ သံသဂ္ဂ၊ သတ်ကြ မန္တာဒိ။
သတ္ပာဒိမှ၊ ဝိဘာဂ၊ သက်ကြစေလို့-ဣမန္တ၊ကို့။
အဿတ္ထိ-နိယုတ္တ၊ နက်နှစ်ဝ၊ အ-ဝဏ် နောက်က-သက်စေလို့။
ဝုတ္တိ-ပါပိ+၊ မာ အာဒိ၊ သိရန်ထုတ်ဆို့-ပုံစံကို့။''

ရူပ်တုက်ပုံ။ ။သတိမာ-သတိ×ယဿ အတ္ထိ။ တနည်း၊ သတိ×တသ်ဒ် ဝိဇ္ဇတိ။ သတ္ပာဒိဟိ မန္တ၊, ဣသုတ်ဖြင့် အဿတ္ထိ အနက်၌၊ မန္တ၊-ပစ္စည်းသက်၊ (သတိ× မန္တ၊×ယဿ အတ္ထိ) တေသံ=သိ-ဝိဘတ်၊ ယဿ အတ္ထိ-ပုဒ်တို့ကိုခေ့၊ (သတိ+မန္တ၊) ပကတိပြု။ နာမ်ဒဲ့၊ သိ-သက်။ အာသိမှ်=နွ၊-ပစ္စည်းကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ အာ-ပြု၊ (သတိ+မ+-ာ) ခေ့၊ ကပ်-စီရင်။ ။ဇုတိမာ×ဇုတိ×ယဿ အတ္ထိ။ ရူစိမာ-ရူစိ×ယဿ အတ္ထိ။ ထုတိမာ ထုတိ×ယဿ အတ္ထိ။ ဓိတိမာ-ဓိတိ×ယဿ အတ္ထိ။ ဘာနုမာ-ဘာနု×ယဿ အတ္ထိ။ နည်း။

၃၇၀-ဒွိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ပညာ-သဒ္ဓါ.စ္စာ.ဟိ ဏော' ပါဏိနီ။ ၅-၂-၁၀၁။ စန္ဒ၊ ၄-၂-၁၀၅။ ။'ဣမိနာ ဥဏ ဝိသိဋ္ဌ ဒဗ္ဗေယော ဝိဟိဒတာ' နို့ အဆိုရှိ၍ ဂုဏ်အားဖြင့် အထူးပြုအပ်သော ဒြပ်အနက်၌ သက်၏။ ။အာဒိ-သဒ္ဓါ သမီပတ္ထ ဖြစ်၍၊ ဣတ္ထိလိင် အာ-ကာရန္တ, ဣ-ကာရန္တ ဖြစ်သော ပညာ, သတိ, စသော သဒ္ဓါတို့ကိုယူ။ ။'ဣဟာ.ဒိ-သဒ္ဓဿ သာမီပတ္ထတာယ ဣတ္ထိ-လိင်ေ အာ-ကာရ, ဣ-ကာရန္တာ ဝေဒိတဗ္ဗာ' ဗာ-ဠီ။ ။ယဲင်းလည်း ယေဘုယျသာ,

http://www.dhammadownload.com

၃၇၁-အာယုသ္မာ,ကဿရာ,သမန္တမုိ့။ ။မန္တမုိ့၊ မန္တ – ပစ္စည်းကြောင့်။ အာယုသ်၊ အာယု-သဒ္ဒါ၏။ ဥ-ကာရော၊ ဥ-အက္ခရာသည်။ **အာ**သ၊ အာသ-ပြုသည်-ဟောတိ၊ ၏။ ။ပရေ၊ သော။ မန္တမုိ့ ပစ္စယေ၊ ကြောင့်။ အာယုသ်၊ ၏။ ဥ-ကာရော်၊ သည်။ အာသာ.ဒေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာသ်၊ ထိုသူအား။ အာယု၊ ရှည်သောအသက်သည်။ **အ**တ္ထိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကာ။။ တသ္မိ၊ ၌။ အာယု၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာယဿ္မာ၊ မည်၏။

၃၇၂-တ.ပုကတိ ဝစနေ မယော၁။ ။တ.ပုကတိ-ဝစနေ၊ ထိုဖြင့်ပြုအပ်သည်ဟူသော အနက်ဟော သဒ္ဒါ၏ တ.ပုကတိ-စသော်အနက်၌။ မယော၊ မယ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။တ.ပုကတိ ဝစနတ္ထော၊ ၌။ မယဲ.ပုစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊

ဗုဒ္ဓေါ, မစ္စရော, တာပသော စသည်၌ အပုကအားဖြင့် အ-ကာရန္တ နောင်လည်း သက်ရ၏။ သဒ္ဒါဒိ အာကတိဂိုဏ်းတည်း။ ။တာပတော၊ ၌။ 'တပေါ အဿ အတ္ထီ.တိ-တာပသော' လုပ်။ ခြိုးခြံသော အကျင့်ရှိသူ။ ဝါ၊ ရသေ့-ပေး။ တာပ-ပကတိ ပုဒ်နောင် သိ-သက်။ သြ-ပြု (တာပ+ဧ-ါ) သ-သရေ ဝါ.ဂမော=သြ-သရကြောင့် သိ-လာ, တာပသော။ ၎င်းနောင်-နဒါဒိ-ဣပစ္စည်းသက်လျှင် တာပသီဖြစ်၏-ရသေ့မ-ပေး။

ရုပ်တူက်ပုံ။ ။သဒ္ဒေါ-သဒ္ဒါ×ယသ အတ္ထိ။ တစ်နည်း၊ သဒ္ဒါ×တသ္မိ ဝိဇ္ဇတိ။ သဒ္ဒါဒိတော ဏ-ဣသုတ်ဖြင့် အသတ္ထိ အနက်၌ ဏ-ပစ္စည်းသက်။ ရှေးနည်းမှီတူက်။ ။ပညော-ပညာ×ယသ အတ္ထိ။ အ-မစ္စရော.**အ**မစ္စရံ×ယသ **အ**တ္ထိ။ နည်းတူ။

၃၇၁-စတု.ပုဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။အာယု×ဥ-ကာရော×အသ×မန္တမုိ့၊ ဖြတ်။ ။ မန္တ-ပစ္စည်းကြောင့် အာယု-သဒ္ဒါ၏အစိတ် ဥ-ကို အသ-ပြု စီရင်သောသုတ်။ ။ ရုပ်။ အာယသ္မာ-အာယု×အသ အတ္ထိ။ သတ္ပုဒီဟိ မန္တ,သုတ်ဖြင့် အသ အတ္ထိ အနက်၌ မန္တ-ပစ္စည်းသက်။ (အာယု+မန္တ+အသ **အ**တ္ထိ) တေသံ=သိ-ဝိဘတ် အသ**တ္ထိ** ပုဒ်တို့ကိုခေါ်။ (အာယု+မန္တ) ပကတိပြု။ အာယုသ္မာကာရသ ဣသု**တ်**ဖြင့် မန္တ-ပစ္စည်းကြောင့် အာယု သဒ္ဒါ၏အစိတ် ဥ-ကို အသ်-ပြု။ (**အ**ာယ်+ဣသ်+မန္တ) ယ်+အ-ကပ်၊ သ်+မ-ကပ် (အာယသ္မန္တ) နာမ်ခဲ့၊ သိ-သက်။ အာသိမှိ=မန္တ-ပစ္စည်းကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ အာ-ပြု။ ခေါ်၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ အသတ္ထိတဒ္ဓိတ်ပြီး၏။

၃၇၂-ဒွိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ပကရီယတီ.ဘိ-ပကတိ'ရုပ်၊ ပကရီယ်တိ၊ပြုအပ်၏-ပေး။ ။'တေန ပကတိ-တ.ပုကတိ'။ တေန၊ ထိုဖြင့်။ ပကတိ၊ ပြုအပ်သည်တည်း။ အနက်ကောက်။ ။'တ.ပုကတိယာ ဝစနံ-တ.ပုကတိ ဝစနံ'။ တ.ပုကတိယာ၊ ထိုဖြင့် ပြုအပ်သည်-ဟူသော အနက်ကို။ ဝစနံ-ကထနံ၊ ဟောသည်တည်း။ သဒ္ဒါ**ကောက်**။ ။**တသ္မိ** တ.ပုကတိ-ဝစနေ-ခံ။ 'တ-ပုကတိ-ဝစနေ၊ ထိုဖြင့် ပြု**အပ်**သည်

http://www.dhammadownload.com

၏။ သုဝဏ္ဏေန၊ ရွှေဖြင့်။ ပကတိ၊ ပြုအပ်သော။ ကမ္မံ၊ အမှုတည်း။ (ဝ၊ အရာဝတ္ထု-တည်း။ ။'သောဝဏ္ဏမယံ၊မဏိမယံ၊လောဟမယံ၊ရူပိယမယံ၊သင်္ခါသိလာပဝါဠိမယံ၊ ကာရယိဿာမိ တေ သသံ' ဒသ ဃဋပဏ္ဍိတဇာတ်။ ။'သသံ၊ ယုန်ရုပ်ကို။ ကာရယိဿာမိ၊ ပြုလုပ်စေအံ့။ ဝါ၊လုပ်၍ပေးအံ့—ပေး) သော ဝဏ္ဏမယံ၊ ရွှေဖြင့်ပြုအပ်သောအရာ။ ဧဝံ၊ တူ။ ရူပိယမယံ၊ ငွေဖြင့်ပြုအပ်သောအရာ။ ဇာတုမယံ၊ ခဲပြဖြင့်ပြုအပ်သောအရာ။ ရဇတမယံ၊ ငွေဖြင့်ပြုအပ်သောအရာ။ ဂ္ဂဠဂမယံ၊ အုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သောအရာ။ အယောမယံ၊ သံဖြင့်ပြုအပ်သောအရာ။ မတ္တိကာမယံ၊ မြေစိုင်ဖြင့် ပြုအပ်သောအရာ။ . ဒါရုမယံ၊ သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သောအရာ။ ဂေါမယံ၊ နွားချေးဖြင့်ပြုအပ်သောအရာ။

ဟူသော အနက်ဟော သဒ္ဒါသည်။ သတိ၊ သော်'ဟု သုတ်ကို သဒ္ဒတ္ထ အနက်ပေး။ ။'တ.ပကတိ ဝစနေ၊ ထိုဖြင့် ပြုအပ်သည်ဟူသော အနက်ဒဟာသဒ္ဒါ၏ တ.ပကထ၊ တ.နိဒ္ဒတ္ထ၊ စသော အနက်၌'ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထ=ပေး။ ထို့ကြောင့် 'တ.ပကတိ-ဝစန.ထွေ'ဟု ဝုတ္တိဖွင့်သည်။ ။ဤအလို ပကတိ အရ-ပကတ၊နိဒ္ဒတ္ထ၊ နိပ္ပန္န-အနက်တို့ကိုယူ။ ရူ-ဆရာလည်း ဤနည်းအတိုင်းပင် ယူစေလို၏။

နိ၊ နာတ္ထိကား-ပကတိ-ဟူသည် ဝိကတိအနက်၊ နိဒ္ဒတ္ထ အနက်ပင်တည်း။ သုဝဏ္ဏမယံ-စသည်ကား ဝိကတိ။ဂေါမယံ-စသည်ကား နိဒ္ဒတ္ထ-ဟုဆို၏။ 'ပကတိ.တိ ဝိကတိ စေဝ၊နိဒ္ဒတ္ထ-ဉ္စ အတ္ထိ၊ သုဝဏ္ဏမယံ ဘာဇန.န္တိ အာဒီသု ဝိကတိ၊ ဂေါမယ.န္တိ အာဒီသု နိဒ္ဒတ္ထံ လဘတိ.တိ'နိ။ ။'ဝိကတျ.တ္ထ နိဒ္ဒတ္ထတ္ထာ၊ပကာ အတ္ထာနာမ'နာ။ ။ဗာ-ဒ္ဒီကား ဤမယ-ပစ္စည်းသည် ပကတိ-အနက်၌သာမဟုတ်၊ နိပ္ပန္နစသော အနက်တို့၌လည်း သက်အပ်သည်ဟု ဆို၏။ ။'အယံ မယ.ပစ္စယော နိပ္ပန္နာ.ဒိ အတ္ထေသုပိ ပဝတ္တတိ'ဗာ-ဒ္ဒီ။ ။'တ.နိဒ္ဒတ္ထ-သကတ္ထေသု'ဟု သုတ်သီးတည်သည်ကို ထောက်လျှင် ဗာ-ဒ္ဒီ, နိတိတို့အလို နိဒ္ဒတ္ထ, နိပ္ပန္န-အနက်များသည် တ.ပကတ်သို့မဝင်, သီးခြားပင်ယူလိုကြ၏။ သို့သော် ဝင်ဝင်, မဝင်ဝင် သုတ်၏ ဥပလက္ခဏာဖြစ်၍၊ ၎င်းအနက်များ၌ သုတ်ရင်းနှင့်ပင် သက်နိုင်၏။ ။ဗျာကရဏ်းကျမ်းများ၌ကား-ပစုရ,ဝိကာရ,ပဓာန စသောအနက်တို့၌ စီရင်ကုန်၏။ ။'ပစုရ-ဝိကာရ-ပဓာနာ.ဒီသု မယော' သိဒ္ဓန္တစန္ဒြိကာ။ ။ဂေါမယံ-၌ကား ပုရိသတ္ထ-၌ စီရင်၏။ ။'ဂေါပုရိသေ ဂေါမယံ' ဂင်းစန္ဒြိကာ။ ။'ဂေါသဒ္ဒတော၁ မယော ဘဝတိ, ပုရိသ.တ္ထေ ဂေါပုရိသံ (ကရိသံ) ဂေါမယံ' သုဗောဓိနီ-ဋီ။ ။ဤ မယပစ္စယန္တ-ပုဒ်များကား ဝိသေသနမျိုးဖြစ်၍ ဝိသေသျလိင်အားလျော်စွာထား၏။ ပုလ္လိင်၌-သောဝဏ္ဏမယော ပါသာဒေါ-ဤတွင်လိင်၌ သောဝဏ္ဏမယာ မာလာ၊ ဘာဇန ဝိကတိဝါ။ နပုလ္လိင်၌-သောဝဏ္ဏမယံ ပီဋံ၊ ဘာဇနံ ဝါ ရူပိယမယံ-စသည်ကိုလည်း ဤနည်းတူသိ။ ။'သောဝဏ္ဏ မယာ ရူပိယ မယာ၊ အထော ဝေဠုရိယာ

http://www.dhammadownload.com

၃၇၃–သခ်ၤာ-ပူရဏ္ေ မာ။ ။သခ်ၤာ ပူရဏော၊ သခ်ၤာတို့၏ ပြည့်ကြောင်း အနက်၌။ မော၊ မ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၏။ သခ်ၤာပူရဏာ-တ္ထော၌။ မ-ပ္ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၏။ ပဗ္ဗန္နံ၊ ငါးခုတို့၏။ ပူရဏော၊ ပြည့်ကြောင်း တစ်ခုတည်း။ ပဗ္ဗမော၊ ငါးခုတို့၏ပြည့်ခကြောင်းတစ်ခု။ ဧဝံ၊ တူ။ သတ္တမော၊ ခုနစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းတစ်ခု။ အဋ္ဌမော၊ ရှစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းတစ်ခု။ နဝမော၊ ကိုးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းတစ်ခု။ ဒသမော၊ ဆယ်ခုတို့၏ကြောင်းတစ်ခု။

မယာ။ နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ အာကာသေ၊ ယေကေစိ မနုသော ပိယာ' ရာဟုလတ္ထေရာ ပဒါန်။ ။'သောဝဏ္ဏ-ဿ မဏိမယံ၊ ဗျမ်ဝါတု ဘဝိဿတိ'စန္ဒနတ္ထေ-ရာပဒါန်။ ။'ပီဠံ တေ သောဝဏ္ဏမယံ ဥဋ္ဌာရံ' ပီဠဝိမာန။

ယောဂ ဝိဘာဂ။ ။မယော-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် သကတ်အနက်၌ မယ-ပစ္စည်းသက်၊ 'ဒါန-မေဝ-ဒါနမယ' ပုံစံ။ ။အလှူစေတနာသည်ပင်လျှင်ပေး။ သီလမယံ, ဘာဝနာမယံ, စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ။နိ-အလိုမယော, လောက်တင်ဆိုက ပြီးလောက်လျက်၊ ဝစန-ကို ဆိုခြင်းကြောင့် ဝစန-သဒ္ဒါပို လွန်၏။ ထိုသဒ္ဒါလွန်းဖြင့် သကတ္ထ၌ မယ-ပစ္စည်းသက်လေ-ဟူ၏။ အချုပ်မှာ-မယ ပစ္စည်း ဟပ္ပကတ၊ နိဗ္ဗန္ဒ၊ သကတ္ထ-စသော အနက်ဖြစ်၏။ အယသာ ပကတံ-အယောမယံ၊ ပကတ-အနက်။ ဣဒ္ဓိ-ယာ နိဗ္ဗတ္တံ-ဣဒ္ဓိမယံ, ရူပံ၊ နိဗ္ဗတ္တ, မနတော နိပ္ပန္နော-မနော မယော,ကာယော၊ နိပ္ပန္ဒ။ ဒါန မေဝ-ဒါနမယံ၊ သကတ္ထ။ အစဉ် အတိုင်း ပုံစံ။

ဆောင်ပုဒ်–**''မယောသုတ္တ၊ ဝိဘာဂ၊ သကတ္ထ, သက် ရှု-ကဆို။**
ပိဝစန၊ သကတ္ထ၊ မယ-သက်တော့ နိအလို။''

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။သောဝဏ္ဏ မယံ-သုဝဏ္ဏေန×ပကတံ။ တ-ပ္ပကတိ ဝစနေ= ဣ၊သုတ်ဖြင့် တပ္ပကတအနက်၌ မယ-ပစ္စည်းသက် (သုဝဏ္ဏေန×မယ×ပကတံ), တသံ=နာ-ဝိဘတ်၊ ပကာဘိ-ပုဒ်တို့ကိုခေါ်။ (သုဝဏ္ဏ+မယ)ပကတိပြု။ တသု ဝုဒ္ဓိ သုတ်ကြီးဖြင့် အစသရ ဥ-ကို ဩ-ဝုဒ္ဓိပြု။ (သောဝဏ္ဏ+မယ) နာမ်ငဲ့-စီရင်။ ပကတံ၊ ။ဣဋ္ဌကမယံ-ဣဋ္ဌကာယ×ပကတံ။ အယော မယံ-အယသာ×ပကတံ။ မတ္တိကမယံ မတ္တိကာယ×ပကတံ။ဒါရုမယံ ဒါရုနာ×ပကတံ။ ဂေါမယံ-ဂါဝေန× ပကတံ။ နည်းတူ။

၃၇၃–ဒ္ဓိ-ပဒ,ဝိဓိသုတ်။ ။'သခ်ၤာယ ပူရဏော ဥမော'ကာတန္တိ၊ ၂-၆-၁၆။ ။ ပူရယတဲ့ သမ္မဇ္ဇတိ သခ်ၤာ အနေနာတိ-ပူမဏ်။ အနေန၊ ဤတစ်ခုဖြင့်။ သခ်ၤာ၊ အရေအတွက်သခ်ၤာသည်။ ပူရယတိ သမ္မဇ္ဇတိ၊ ပြည့်စုံစေ၏။ ။သခ်ၤာနံ ပူရဏော-သခ်ၤာ ပူရဏော။ သခ်ၤာနံ၊ အရေအတွက် သခ်ၤာတို့၏။ ပူရဏော၊ ပြည့် ကြောင်းတည်း။ ပဗ္ဗန္နံ×ပူရဏော-ဝါကျ၌ ရွှေ-သမ္မန်၊ နောက်-ကရိဏီး၊ ဝါစ္စကို၊

http://www.dhammadownload.com

မ-ပစ္စည်းကဟော၍၊ 'သခ်္ဂါပူရဏော၊ သခ်္ဂါတို့၏ပြည့်ကြောင်း ရွှေသမ္မန်, နောက်ကရိက်းအနက်၌'ဟု သုတ်အဓိပ္ပာယ်ထင်အောင်ပေး။ 'ပဉ္စမော-၌ အကြောင်တစ်ခု သခ်္ဂါဖြင့် ငါးခုအရေအတွက်ပြည့်စုံ၏။ ထိုသခ်္ဂါသည် ပဉ္စမ-မည်၏။ ငါးယောက်မြောက်သောသား**သည်**။ လေးယောက်သော သားတို့မှ တခြားဖြစ်သလိုမှ**တ်**။ 'ပဉ္စသခ်္ဂါ ယေန ကာရဏေန ပုတ္တေန ပုဏ္ဏာ ဘဝတိ၊ သော ပုတ္တော ပဉ္စမော စတူဟိ ပုတ္တေဟိ ပရော.တျတ္ထော' ဟူလို။

ခဲ့ခဲ့အုံ။ ။ပဉ္စန်္ခ×ပူရဏော-ဝ ါကျအခိုက်၌, ငါးခုပေါင်းသည် ရွှေ-ပဉ္စအရဖြစ်၍၊ ငါးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်း အဆုံးသခ်္ဂါ တစ်ခုသည် ပူရဏ-အရ ဖြစ်၏။ ပဉ္စမော-ဟု ဝ ါကျပြီးသောအခါ တဒ္ဓိတ်-ဟူသမျှ ဥတ္တရပဒ လောပီ-သမာသ်မျိုးဖြစ်၍၊ ပစ္စည်းဟော နောက်ပုဒ်သာ ပဓာနဖြစ်ရကား၊ ၎င်းပုဒ်အရ ငါးခုမြောက်နောက်ဆုံး သခ်္ဂါတစ်ခုကိုသာ ယူရသည်။ ပဉ္စ ပုတ္တ-ဆိုလျှင် သား ငါးယောက်လုံးကိုယူ၍၊ ပဉ္စမ ပုတ္တ-ဆိုလျှင် ငါးယောက်မြောက် နောက်ဆုံး သားငယ်ကိုသာ ယူရသည်။ ဤနည်းတူ၊ ပူရဏ.ပစ္စယန္တ သဒ္ဒါတိုင်းမှာသိလေ။ ။'သခ်္ခေယျ့ားတွက သခ်္ဂါ ဝါစိနော ဆဋ္ဌန္တာ ပဝတ္တ နိမိတ္တ သခ်္ဂါယ ပူရဏော ဝါစ္စေ ဥဒ္ဓ် ဘဝတိ. စ္စတ္ထော၁၊ ပူရယတေ အနေနာ.တိ-ပူရဏော, အဝယဝေါ၊ သော ပစ္စယတ္တော၁၊ ကောဒသ-ဣတိ ကောဒသတ္တသခ်္ဂါယ အဝယဝေါ ဣစ္စ.တ္ထော၁၊ ယသ္မိ့အနုမတ္တေ ကော ဒသတ္တသခ်္ဂါ န သမ္ဘဇ္ဇတေ၊ ယသ္မိ့ ဥပတ္တေ သာ ပူရယတေ သော အဝယဝေါ ကော ဒသော ဣတိ အဓိပ္ပါယော။ ပဝတ္တ နိမိတ္တေ**တိ** ကိ့၊ ပဉ္စန်္ခ့ ဃဋ္ဋနံ ပူရဏံ ဧလာ.ဒိ ဗာလမနောရမာ-၌။

သခ်္ခ်ာပူရဏေ-ဟု သာမန်ပင် ဆိုသော်လည်း သခ်္ဂါသည် သခ်္ဂါပဓာန (သခ်္ဂါဝစန) သခ်္ခေယျ.ပဓာန (သခ်္ခေယျဝစန) နှစ်မျိုးရှိရာ၊ သခ်္ဂါ၏ ပြည့်ကြောင်းကိုသာယူ။ သခ်္ခေယျ၏ပြည့်ကြောင်းကို မယူရ။ (အရေအတွက်သခ်္ဂါ ပြဋ္ဌာန်းသည်ကို သခ်္ဂါပဓာန။ သခ်္ခေါ်ပြပ် ပြဋ္ဌာန်းသည် သခ်္ခေယျ.ပဓာန ဆိုသည်။ ၃၇၃-သုတ်မှာကြည့်)။ သခ်္ခေယျ-ပဓာန ယူခဲ့လျှင် 'ပဉ္စန်္ခ့ ဃဋ္ဋကာနံ ပူရဏော ဃဋ္ဋော'ဟူ မလိုအပ်သော အနိဋ္ဌရုပ်ဖြစ်လိမ့်မည်။ ။ဣဒ္ဓိက-ဟူသည် ရွက်အိုး တစ်ဆယ့်နှစ်လုံးဝင် အိုးကြီးတည်း။ အကြင်အိုးငယ် (ရွက်အိုး) ဖြင့် ထိုအိုးကြီးများပြည့်ရန် ရေ-ကို သယ်ယူလောင်းသည့်၏။ ထိုအိုးငယ်သာ ရေ-ပြည့်ကြောင်းဖြစ်၍ ပူရဏ အရဖြစ်၏။ လိုအပ်သောသခ်္ဂါတို့၏ ပြည့်ကြောင်း နောက်ဆုံး သခ်္ဂါတစ်ခုကို မရ၍ အနိဋ္ဌရုပ်ဖြစ်လိမ့်မည်-ဟူလို။ ။ဒုဝိဓော ဟိ သခ်္ဂါ-သဒ္ဒေါ, သခ်္ဂါန ဝစနော, သခ်္ခေယျ-ဝစနော စ။ တတြ ယဒိသခ်္ခေယျ ဝစနေန ပစ္စယတ္တော ဝိသေသတေ၊ တဒါ.ယ.မတ္တော သိယာ သခ်္ခေယျံ ဃဋ္ဋာ.ဒိကံ ယေန (ဃဋ္ဋေန)ပုရယတေ,ဒဗ္ဗန္တရေန အတိရိတ္တံ ကရိယတေ၊ သော စ ပူရဏော လ္ဟတိ၊ တာတော၀ ပဉ္စန်္ခ့ ဃဋ္ဋကာနံ (ပူရဏော)ဃဋ္ဋော လ္ဟစ္စ.တြာပိ သိယာ၊ တသ္မာ သခ်္ဂါန

http://www.dhammadownload.com

ဝစနေနေဝ ပစ္စယဲ.တ္ထော ဝိသေသယိတုံ ယုတ္တော သမ္မိဇ္ဇထေ ဣတိ'ဇနိန္ဒဗုဒ္ဓိန္ဒြာသ။ 'သခ်္ခါပူရယတေ ယေန တံ ပူရဏံ၊ သခ်္ခါယ ဣတိ ကမ္မနိ ဆဋ္ဌိယံ၊ အတော သခ်ေယျ ပူရဏေန ဘဝတိ.စ္စာ.ဟ သခ်္ခါယ ဣစ္စာ.ဒိ ဣဟ လဒ္ဓေ.ကာဒသ သခ်္ခါနံ၊ လဒ္ဓ ပစ္ဆသခ်္ခါနံဝါ သခ်ေယျာနံ သြဋ္ဌိကာနံ ဒဗ္ဗန္တရေန အတိရိတ္တိ ကရဏံ ဂမျတေ၊ နတု တသ္မိံ ဥပစာတေ သတိ ကောဒသ သခ်္ခါ ပစ္ဆသခ်္ခါဝါ ပူရိယတေ၊ တသ္မ ပုဗ္ဗမေဝ ပုဏ္ဏတ္တာ' ကာတန္တ ပဋိကာ။ ။'သခ်္ခါ ပူရိယတေ ယေနေ.တိ' တေန သခ်ေယျ ပူရဏေ မဥာ နဟောတိ 'ဒါဒသန္နံ ဃဋိကာနံ ပူရဏော ဃဋ္ဌော.'တိ၊ တထာ ဟိ ဒွါဒသ သခ်ေယျာ ဃဋိကာ သြဋ္ဌိကာ.ပရနာမယျော၊ ယေန ဃဋ္ဌေန ဥဒကာ ဒိနိ အာဟရိယန္တိ၊ သော တာသံ ပူရဏော.တိ သခ်ေယျ ပူရဏော ဃဋ္ဌော မောဂ်လ္လာန-ပဋိကာ။

မ-ပစ္စည်း၏-အဝဓုတ္တကို နေရုတကျ မဆိုသော်လည်း၊ ဒွိ, တိ, စတု, ဆ-သခ်္ခါတို့ကို အထက်၌ဆိုလတ္တံ့သော ပစ္စယ ဝိသေသဖြင့် ပယ်နုတ်ပြီး တားဆီး ကန့်ကွက်အင်္ဂါသောကြောင့် ပဉ္စ သတ္တ=ဒသ, ဧကာဒသ, စသော သခ်္ခါတို့ကို ယူရ၏။ သို့အတွက် 'ပဉ္စန္နံ ပူရဏော ပဉ္စမော၊ ဆဋ္ဌော သတ္တမော၊ အဋ္ဌမော၊ နဝမော၊ ဒသမော၊ ဧကာဒသမော၊ **ပရာ**ဘဝေါဒ္ဓါဒသမော၊ တေရသမော၊ စုဒ္ဒသမော၊ ပဏ္ဏရသမော'စသည်ပုံစံထုတ်။ ။ဝုတ္တိ-၌ ဒသမောတိုင်ရုံပြသည်ကား ဥပလက္ခဏသာမှတ်။ သက္ကတ ဗျာကရဏ်းကျမ်းတို့၌ကား ပူရဏတ္ထ-၌ မ.ပစ္စည်းကို ပဉ္စ သတ္တ,မ ဒသ,တိုင်ရုံသာ စီရင်၍၊ ဧကာဒသမ့ အထက်ကို ဥ-ပစ္စည်း၊ သို့မဟုတ် ဥ-အနုဗန်ရှိသော အ-ပစ္စည်းကိုစီရင်၍ 'ဧကာဒသော၊ ဒွါဒသော၊ တေရသော၊ စုဒ္ဒသော' စသည် ရုပ်ဖြစ်၏။ ။'သခ်္ခါပူရဏော ဥ မော' ကာတန္တ။ ။'သခ်္ခါယ ဥင် ပူရဏော' မုဒ္ဓဗောဓ။ ။'သခ်္ခါ ဝါစကေဟိ ဥင် ဘဝတိ ပူရဏော၊ ပူရယတေ သမ္မဇ္ဇတေ အနေနာ.တိ ပူရဏော၊ ကာရဏော ဥင်၊ ဒသ-ပရိယန္တာနံ ဝိသေသးပစ္စယေန ဗာဓိတတ္တာ တံ ဝိဟာယ ဥဒါဟရတိ ကောဒသန္နံ ပူရဏော-ကောဒသော.တိ' မုဒ္ဓဗောဓ ဒုဂ္ဂဒါသ-ဋီ။ ကစ္စည်း ဝုတ္တိဆရာကား ဣသ်ကတ္တာဒအဆိုကို ယောင်၍ ဒသ-တိုင်ရုံသာ ပုံစံထုတ်မိဟန်တူသည်။ ဒသမော ဣစ္စာ-ဒိ'ရှိပါမှ သာ၍ကောင်း၏။ ။ဗာ-ဆရာလည်း၊ ကောဒသမော ပုံစံကိုထုတ်၏။ ဗာ-ဋီ၌လည်း 'ဧဝံ သမာသိဘူတေဟိ ဧကာဒသာဒီဟိ 'သခ်္ခါပူရဏော မော' ဣတိ တဒ္ဓိတ.ပ္ပစ္စယေန ဧကာဒသမာ ဒယော တဒ္ဓိတ.နွ္တ-သဒ္ဒါ ဟောန္တီ.တိ ဒသော်တုံ 'ဧကာဒသန္နံ ပူရဏော-ဧကာဒသမော'တိ ဝုတ္တံ,ဟု ဆို၏။ ။ပါဠိ ပိဋကတ်၌လည်း၊ ဧကာဒသမ ဒွါဒသမ-စသည် မ-ပစ္စည်းပင် ထင်၏။ ။'ဣတိဟေးတံ ဇီဇာနာမ၊ ဧကာ ဒသမော ပရာဘဝေါ။ ဒွါဒသမံ ဘဂဝါ ဥပ္ပါဟိ၊ ကိံ ပရာဘဝတေ မုခံ' သုတ္တနိပါတ်, ပရာဘဝသုတ်။ ။နိတိဋီကား 'သခ်္ခါပူရဏော ပဉ္စ သတ္တားဒိတော မော'ဟု သုတ်တည်း၏။ ။ဣတ္ထိလိင်၌ ဣ, အာ-ပစ္စည်းသက်လျှင် ပဉ္စမီ, ပဉ္စမာ, ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

၃၇၄-သ ဆဿ ဝါ။ ။သခ်ၤာပူရဏ္ဏာ၊ ၌။ ဆဿ၊ ဆ-သခ်ၤာ သဒ္ဒါ၏ သ၊သ-ပြုသည်။ ဝ၊ါခ်ဳိ့။ ဟောတိ၊၏။ သခ်ၤာပူရဏ္ဏာ.တွေ့၊ ၌။ ဆဿ၊၏။ သ-ကာရာ.ဒေသော၊သည်။ ဝ၊ါခ်ဳိ့။ ဟောတိ၊၏။ ဆန္ဒံ၊ ခြောက်ခုတို့၏။ ပူရဏ္ဏာ၊ တည်း။ သဒ္ဒေါ၊ ခြောက်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းတစ်ခု။ ဝ၊ါ ကား။ ဆဒ္ဒေါ၊ ခြောက်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းတစ်ခု။

ပုလ္လိင်ဖြစ်လျှင် ဝဂ္ဂ-စသည်ကိုအထူးပြု၏။ 'ပဗ္ဗမော ဝဂ္ဂေါ၊ ပဗ္ဗမောကဏ္ဏော'။ ။ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်လျှင် ဝိဘတ္တိ-စသည်ကို၊ နပုလ္လိင်ဖြစ်လျှင် စျာန စသည်ကို အထူးပြု၏။ 'ပဗ္ဗမီ ဝိဘတ္တိ၊ ပဗ္ဗမာ ဝိရိယပါရမီ။ ပဗ္ဗမံ စျာနံ'။

ယောဂ ဝိဘာဂ။ ။မော၊ ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂဖြင့် သကတ္တ-၌ မ-ပစ္စည်း သက်။ ။ဆဒ္ဒေါ ယေဒ.ဆဒ္ဒမော။ 'ဆဒ္ဒမော သော ပရာဘဝေါ' **ပရာဘဝ** သုတ်။ 'ဆဒ္ဒမာ ခန္ဓိပါရမီ' ဗဒ္ဒဝိသ-ပုံစံ။ ။နီတိ-၌ 'ဆဒ္ဒတော စ သကတ္တေ, ဂါထာယံ'ဟု သုတ်တည်း၏။ ။မောဂ္ဂလ္လာန်၌ ဌမ-ပစ္စည်းဆိ၏။ 'ဆ၊ ဌ-ဌမာ' ဂင်းသုတ်။ 'ရူပသိဒ္ဓိယာ သုတ္တော.ပဒေသော'ဟူရကား ရုပ်ပြီးခြင်းသာ လိုရင်း အချုပ်မှတ်။

ဆောင်ပုဒ်- "သခ်ၤာပူရဏ္ဏော၊ ဥပဒေ၊ ထူးထွေသိဖို့ လက်ာဆို။
မ သတ်, ဒသ၊ အာဒိပြု၊ မ-ပစ္စယ-ဝိဓိကို။
ဝိ သိဋ္ဌ-ပစ္စယ၊ နှုတ်ပယ်ချ၊ ပါရိသေသ-နည်းမပို။
မ-ပစ္စယ၊ သကတ္တ၊ မော-ယောဂဖြင့် သက်စေလို။
ဆဒ္ဒမေ သော၊ ပရာဘော၊ ထုတ်လော သူဆို ပုံစံကို။"

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ပဗ္ဗမော-ပဗ္ဗနံ×ပူရဏ္ဏော။ သခ်ၤာ ပူရဏ္ဏ မော၊ ဂျိသတ်ဖြင့် ပူရဏ-အနက်၌ မ-ပစ္စည်းသက်၊ (ပဗ္ဗန္ဒံ×မ×ပူရဏ္ဏော) တေသံ=နံ, သိ-ဝိဘတ်။ ပူရဏ်-ပုဒ်တို့ကိုခေျ။ (ပဗ္ဗ×မ) ပကတိပြု။ နာမ်ငဲ့-စီရင်။ ။သတမော-သတ္တန္ဒံ×ပူရဏ္ဏော။ အဋ္ဌမော-အဋ္ဌန္ဒံ×ပူရဏ္ဏော။ နဝမော-နဝန္ဒံ×ပူရဏ္ဏော။ ဒသမော-ဒသန္ဒံ×ပူရဏ္ဏော။ နည်းတူ။

၃၇၄-**တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။** ။ဆ-သခ်ၤာကို ဝိကပ် သ-ပြုသည့်သုတ်။ ။သ-ကား အ-ဝိဘတ္တိက နိဒ္ဒေသ။ ။သို့မဟုတ် လောပဗ္ဗ တတြာ.ကာရော၊သုတ် အရာတည်း။ ။'သခ်ၤာ စ ပူရဏ္ဏ-သခ်ၤာ-ပူရဏံ'။ သခ်ၤာ ပူရဏ.မေဝ အတ္ထော-သခ်ၤာပူရဏ.တ္ထော'လုပ်၍၊ သခ်ၤာပူရဏ၊ အ-သခ်ၤာပူရဏ အနက်နှစ်ခုက်၌ပင် ဆ-ကို သ-ပြု။ ။တစ်နည်း၊ ဝ၊ါ-သဒ္ဒါ သမုစ္စယကြံ၊ အ-သခ်ၤာပူရဏ-ကိုဆည်း။ 'ဆ၊ဟ မဿ ဇီဝိတံ-ဆ၊ဟံ၊ သ၊ဟံဝ၊ါ သဋ္ဌာယတနံ' အ-သခ်ၤာပူရဏ ပုံစံ။

http://www.dhammadownload.com

၃၇၅-ကော-ဒိတော ဒဿ ဿီ။ ။သခ်္ခါ ပူရဏီယံ၊ သခ်္ခါတို့၏ပြည့်ကြောင်း ဣတ္ထိလိင်အနက်၌။ ကော-ဒိတော၊ ကေ-အစရှိသော သခ်္ခါသဒ္ဒါမှ။ ပရဿ၊ သော။ ဒဿဿ၊ ဒသ-သဒ္ဒါ၏။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ ဣ၊ ဣ-ပစ္စည်းသည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။သခ်္ခါပူရဏးထွေ၊ ၌။ ကော-ဒိတော၊ မှ။ ပရဿ၊ သော။ ဒဿဿ၊ ၏။ အန္တေ၊ ၌။ ဣပစ္စယော၊ သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ကေ-ကော စ၊ တစ်ခုလည်း။ ဒဿ စ၊ ဆယ်ခုလည်း။ ကောဒသ၊ တစ်ဆယ့်တစ်ခုတို့။ ကောဒသန္နံ၊ တစ်ဆယ့်တစ်ခုတို့၏။ ပူရဏီ၊ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သောရက် (တိထီ) တည်း။ ကော ဒသီ၊ တစ်ဆယ့်တစ်ခုတို့၏။ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သောရက်။ ပဉ္စ စ၊ ငါးခုတို့လည်း။ ဒဿ စ၊

ဆောင်ပုဒ်-"**သခ်္ခါ-သခ်္ခ၊ ပူဏရ၊ ဆ-ကို သ-ပြို့, ယင်းသုတ်ပင်။**"
မေ-တိယော ဂ၊ သကတ္ထ သက်ကြစေချင် မ-ကိုပင်။"

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။သဒ္ဒေ-ဆန္ဒံ×ပူရဏော။ စတုဆေဟိ ထ-ဌာ သုတ်ဖြင့် ပူရဏ အနက်၌ ဌ-ပစ္စည်းသက်။ (ဆန္ဒံ×ဌ×ပူရဏော) တေသံ=နံ့, သိ-ဝိဘတ်၊ ပူရဏ ပုဒ်တို့ကိုခေါ်။ (ဆ+ဌ) ပကတ်ပြု။ သ ဆဿဝါ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဆ-သခ်္ခါ သဒ္ဒါကို သ-ပြု၊ (သဒ္ဒ) နာမ်ဒဲ့-စီရင်။ ။ဆဒ္ဒေ-ကား ဝါ-ရုပ်။ လုယ်၏။

၃၇၅-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။အန္တေ-ကား အဓိကာရဝုတ္တိမဟုတ်။ သာမတ္ထိယ အားဖြင့် ရအပ်သော ပုဒ်တည်း။ ဒဿဿ-ပုဒ်သည် ဤ-ပစ္စည်းနှင့် မစပ်နိုင်၊ အာဂမ,လောပါဒေသ-စသော ပုဒ်တစ်ခုခုနှင့်သာစပ်နိုင်၍၊ သာမတ္ထိယအားဖြင့် ဒဿဿ-၏စပ်ရာ အန္တေ-ဟူသောပုဒ်ကို ရအပ်သည်-ဟူလို့။ ။ဤ-ပစ္စယပုဒ် များကား-သတ္တောအားဖြင့် ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်၏။

"ဒဿဿ ပစ္စယာ ယော ဂါ၊ လဒ္ဓ,မန္တေ,တိ အတ္ထတော။
တ,ဒန္တဿ သဘာဝေန၊ ဣတ္ထိယံ,ယေ၀ သမ္ဘဝေါ။" ရှု

ဒဿဿ၊ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ဒသ-သဒ္ဒါ၏။ ပစ္စယာ,ယော ဂါ၊ အာဂုံ၊ လောပ, အာဒေသနှင့်သာ ယှဉ်၍ ပစ္စည်းနှင့် မယှဉ်သောကြောင့်။ အတ္ထတော, သာမတ္ထိယအားဖြင့်။ အ၀န္တေတိ,ပဒံ။ အန္တေ-ဟူသော ပုဒ်ကို လဒ္ဓံ၊ ရအပ်၏။ တ,ဒန္တဿ၊ ထိုဤ-ပစ္စည်းအဆုံးရှိသောပုဒ်၏။ သဘာဝေန၊ သဘောအားဖြင့်။ ဣတ္ထိယံ ယေ၀၊ ဣတ္ထိလိင်၌သာလျှင်။ သမ္ဘ၀ေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တစ်နည်း၊ အန္တောပေက္ခ ဆဋ္ဌီတည်း။ ။သက္ကတ-၌ ဤ-ပစ္စည်းမျိုးမရှိ။ ကောဒသ စသော သခ်္ခါ သဒ္ဒါနောင် ပူရဏတ္ထ-၌ ဒ-အနုဗန်ရှိသော **အ**-ပစ္စည်းကိုစီရင်၍၊ ဣတ္ထိလိင်၌ နဒါဒိ=ဤ-ပစ္စည်းသက်လျှင် ကော ဒသီ-စသည်ဖြစ်၏။ ။'၀ံ ဒ္ဓါဒသော တျာ,ဒိ ဣတ္ထိယံ ကောဒသီ' မုဒ္ဓဗောဓ-၌။ ။ဤ ကစ္စည်းကျမ်းအလို ဣတ္ထိလိင် ကောဒသ-စသော သခ်္ခါနောင် ပူရဏတ္ထ-၌ ဤပစ္စည်းသက်လျှင် ကော

http://www.dhammadownload.com

ဆယ်ခုတို့လည်း။ ပဉ္စဒသ၊ တစ်ဆယ့်ငါးခုတို့။ ပဉ္စဒသန္နံ၊ တစ်ဆယ့်ငါးခုတို့၏။ ပူရဏီ၊ ပြည့်ကြောင်းရက်တည်း။ ပဉ္စဒသီ၊ တစ်ဆယ့်ငါးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သောရက်။ စတ္တာရော စ၊ လေးခုတို့လည်း။ ဒသ စ၊ တို့လည်း။ စတုဒ္ဒသ၊ တစ်ဆယ့်လေးခုတို့။ စတုဒ္ဒသန္နံ၊ တစ်ဆယ့်လေးခုတို့၏။ ပူရဏော၊ ပြည့်ကြောင်းတစ်ရက်တည်း။ စာတုဒ္ဒသီ၊ တစ်ဆယ့်လေးခုတို့၏ပြည့်ကြောင်းတစ်ရက်။ ပူရဏော တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိံတွံ၊ နည်း။ ကောဒသ၊ တစ်ဆယ့်တစ်ခုတို့၏။ ပဉ္စဒသ၊ တစ်ဆယ့်ငါးခုတို့။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနံ့တွံ၊ ၏။

ဒသီ-စသည်ဖြစ်၏။ ဝါ-မြစ်လျှင် မ-ပစ္စည်းသက်၊ နဒါဒိ=ဤပစ္စည်းသက်၌ ကောဒသမီ-စသည်ဖြစ်၏။ ပုလ္လိင်၊ နပုလ္လိင်တို့၌မူကား၊ မ-ပစ္စည်းသက် 'ကောဒသမော ပရာဘဝေါ၊ ကောဒသမံ ယဝ ခေတ္တံ' စသည်ရှိစေရမည်-ဟူလို။ ။အချို့ပညဝန်တို့ကား, ကောဒိတောဒ္ဓ အာဒိ ဝန်ကို၊ ပဉ္စဒသ-တိုင်ရုံသာ ယူရမည်ဆို၏။ ကလံ နဋ္ဌတိ သောဠသိ'' ပါဠိရှိ၍ မကောင်း။

ယောဂဝိဘာဂ။ ။ကေ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် အ-သဟာယ ဝါစက ကေ-သဒ္ဒါမှ နောက်၌ အချို့က, အာကီ-ပစ္စည်းသက်။ 'အ-သဟာယော ဧကော-ကေကော, ကောကီ, ဧကော ဝါ။ ဤတွင်ယံ ကောကိနီ'ပုံစံ။ ။'ဉာတီ စ ဒိသ္ဝာန သာမဂ္ဂီ ကေတော၊ တသ္မာ စျာယာမိ ဝနမ္မိ ကေကော။ သဗ္ဗေ သမဂ္ဂါ ဟုတ္ဝာန၊ ဝသံကာဟာမိ ကေကံ' ပကိဏ္ဏက တစ္ဆ သူကရဇာတ်။ ကောကိယော အ-ဒ္ဓါတီ-ယော၊ တိ၊ မဒ္ဒိ ဒေဝိ' တဒ ဗြဝီ' ဧသ္ဝန္တရ-စရိယာ။ ကောကိနီ ဂဟဋ္ဌာဟံ၊ မာတရာ ပဋိစောဒိတာ' နန္ဒာထေရိကာ-ပဒါန်။ ။သက္ကတဋ္ဌ, က, အာကိနီ-ပစ္စည်းဆို၏။ ။'ကေတော အာကိနီ စ၁-သဟာယေ။ ကေကော အ-သဟာယော ကံ, ဘဝတိ, အာကိနီ စ ဝါ၊ ကေကော၊ ကောကီ၊ ဧကော' စန္ဒဝုတ္တိ။ ။ မောဂ္ဂလ္လာန်ဋီကား 'ဧကော ကာ-ကျ-သဟာယေ'ဟု သုတ်တည်း၏။

ဆန္ဒာဝိပုဒ်- ''ကော-ဒိတော၊ သုတ်သဘော၊ ထုတ်ပြောလို၍ လက်ာဆင်။
ကောဒသာ၊ ထက်သန်ရှာ၊ ထီ-မှာသက်ဖို့ ဤ-ကိုထွင်။
ဝါ-မြစ်သည့်ခါ၊ မသက်ပါ၊ ထီ-သာဟောဖို့-ဤကိုယှဉ်။
ပုန္နပုံမှာ၊ မ-ချည်းသာ၊ သက်ရာ ပူရ-နက်အစဉ်။
ကေ ယောဂါ၊ ယင်းနှင့်သာ၊ သက်ပါ ကာ-ကီ နှစ်ပါးပင်။
အ-သဟာယ၊ ဟော ကေ၊ ယင်းမှနောက်တွင် သက်စေချင်။''

ဝုတ္တိဋ္ဌ ရှင်းလင်းချက်။ ။ကောဒသီ၊ ကောဒသမော-စသော ပုဒ်များသည် ဒွန်ဿမာသ်အတွင်းဝင်သည့် ဒွန္ဒေါဂဓ၊ ဒွန္ဒဂဗ္ဘ-တဒ္ဓိတ်ပုဒ်များသာတည်း-ဟုပြလို၍ 'ဧကော စ, ဒသ စ ကောဒသ' စသည်ကိုမိန့်။ ။တနည်း၊ ဧကော စ၊ ဒသ စ ကောဒသ-ဟူသော ဒွန်ဿမာသ်ပုဒ်နောင် မ,ဤ,စသော တဒ္ဓိတ်-ပစ္စည်းများသက်၍

http://www.dhammadownload.com

၃၂၆-ဒသေ သော နိစ္စ-ဥ။ ။ဒသေ စ၊ ဒသ-သဒ္ဒါကြောင့်လည်း ဆဿ ဆ-သခ်္ဂါ၏။ နိစ္စံ၊ မြဲ။ သော၊ သော-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ပရေ၊ သော။ ဒသ-သဒ္ဒေ၊ ကြောင့်။ ဆဿ၊ ၏။ နိစ္စံ၊ မြဲ။ သော၊ သော-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သောဥသ၊ တစ်ဆယ့်ခြောက်ခုတို့။

၃၂၇-အန္တေ နိဂ္ဂဟီတ-ဥ။ ။သခ်္ဂါနံ၊ သခ်္ဂါ-သဒ္ဒါတို့၏။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ နိဂ္ဂဟီတ-ဥ၊ နိဂ္ဂဟီတ်လာသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ မလာသည်လည်း ရှိသေး၏။ ။တာသံ သခ်္ဂါနံ၊ ထိုသခ်္ဂါ သဒ္ဒါတို့၏။ အန္တေ၊ ၌။ နိဂ္ဂဟီတာ-ဂမော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဥ္စ-ဒိသိ ံ၊ တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက်သောနေ့။ စတုဒ္ဒသိ ံ၊ တစ်ဆယ့်လေးရက်မြောက်သောနေ့ (ဝေါဟာရတ္ထပေး)။

'ကောဒသမီ၊ ကောဒသီ' စသော တဒ္ဓိတ်ပုဒ်များဖြစ်ပုံးလာသည်ဟု ပြခြင်းငှာ 'ကော စ၊ ဒသ စ' စသည်ကိုမိန့်။ ။ကော စ၊ ဒသ စ-ကောဒသ-ကား ဒ္ဝန် သမာသ်ပုဒ်၊ ဤ၌ လိုရင်းမဟုတ်၊ အဓိပ္ပာယ်ထင်မြင် သိသာရုံသာ ဖော်ပြသည်။ 'ကော ဒသန္နံ ပူရဏော-ကောဒသီသာ လိုရင်း ပူရဏတဒ္ဓိတ်။ ယင်းကိုသာ ရှုပ်တွက်ပြမည်။

ရှုပ်တွက်ပုံ။ ။ကော ဒသီ-ကော ဒသန္နံ×ပူရဏော။ ကောဒိတော ဒသဿီ-သုတဲဖြင့် သခ်္ဂါပူရဏအနက်၌ ကောသဒ္ဒါမှနောကဲဖြစ်သော ဒသ-သဒ္ဒါ၏အဆုံး၌ ဤ-ပစ္စည်းသက်၊ (ကော ဒသန္နံ×-ီ×ပူရဏော) တေသံ=နံ့ သိ-ဝိဘတ်၊ ပူရဏ-ပုဒ်တို့ကိုချေ၊ (ကောဒသ×-ီ) ပကတိပြု။ ချေ၊ ကပ်၊ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ ချေ၊ ပြီး၏။ ။ပဥ္စဒသီ-ပဥ္စဒသန္နံ×ပူရဏော။ စာတုဒ္ဒသီ-စတုဒ္ဒသန္နံ×ပူရဏော။ နည်းတူ။

၃၂၆-စတုဒ္ဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဒသ-သဒ္ဒါကြောင့် ဆ-သခ်္ဂါသဒ္ဒါကို အမြဲသော-ပြု။ ။စ-သဒ္ဒါ အနုကမုန၊ ဆဿ-ကို ငင်သည်။ ။ရှုပ်၊ သော့ဥသ-ဆ စ၊ ဒသ စ။ နာမာနံ သမုစ္စယော=သုတ်ဖြင့် ဒ္ဝန်သမာသ် အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိ ယော=သုတ်ဖြင့် ယော-ဝိဘတ်တို့ကိုချေ။ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် စ-နှင့်ပါတ်ပုဒ်တို့ကိုချေ။ (ဆ+ဒသ) ပကတိ စဿ=ဆ+ဒသ-ဟု ပကတိပြု။ ဒသေ သော နံစ္စ-ဥ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဒသ-သဒ္ဒါကြောင့် ဆ-သခ်္ဂါသဒ္ဒါကို သော-ပြု (သော+ဒသ) လဒရာနံ့၊ သုတ်ဖြင့် ဒသ-သဒ္ဒါ၏ ဒ-ကို ဠ-ပြု၊ (သော+ဠသ) နာမ်ငဲ့၊ ယော-သက်။ ပဥ္စာဒီန-မကာရော=သောဥသ-သဒ္ဒါ၏အစိတ် အ-ကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ အ-ပြု၊ ပြီး၏။

၃၂၇-တီ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။သခ်္ဂါသဒ္ဒါအဆုံး၌ နိဂ္ဂဟီတ်လာ စီရင်။ ။စ-ကား စာတုဒ္ဒသီ၊ ပဥ္စဒသီပုဒ်တို့၌ နိဂ္ဂဟီတ်လာခြင်းကို နစ်စေသော် နိဝတ္တာပန-ဝေါရဏတည်း။ ဝါ-နိစ္စ-သဒ္ဒါကို နစ်စေသည်။ ။*သန္ဓိ=နိဂ္ဂဟီတ်လာခြင်းကား သ-နီမိတ္တ။ တဒ္ဓိတ် နိဂ္ဂဟီတ်လာခြင်းကား အ-နီမိတ္တ၊ ဤသို့ထူးကြ၏။ နီမိတ်ရှိ၊မဲ့ ထူးသည်-ဟူလို။ ။ရူ-၌ ဤသုတ်မရှိ။ နီတိ-၌လည်း 'အန္တေ နိဂ္ဂဟီတန္တိ ဂရု'

http://www.dhammadownload.com

၃၇၈–တီ.စ။ ။သခ်ၤာနံ၊ သခ်ၤာတို့၏။ အန္တေ၊ ဥ္ဒ။ တိ-စ၊ တိ-လာသည် လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တာသံ သခ်ၤာနံ၊ တို့၏။ အန္တေ၊ ဥ္ဒ။ ကိကာရာ.ဂမော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ်။ တိံသတိ၊ သုံးဆယ်။

ဟု တန္တရလုပ်၍။ 'စာတု.ဒ္ဒသိံ, ပဉ္စဒသိံ၊ သိယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။ ဥပေါသထံ ဥပ ဝသိဿ.န္တိ ထွေ ပန စာတု.ဒ္ဒသိံ,ပဉ္စဒ္ဒသိံ တိ စ အစ္ဖန္တ သံယောဂေ ဥပယောဂ-ဝစနံ၊နတ္ထေဝ နိဂ္ဂဟီတာ.ဂမော'ဟု ယင်းပုံစံမျှားကား နိဂ္ဂဟီတာ.ဂမ မဟုတ်၊ အစ္ဖန္တသံယောဂဥ္ဒ ဒုတိယာ ဝိဘတ်ဟုဆိုသောကြောင့် ထိုဆရာတို့ နိဂ္ဂဟီတာ.ဂမ ကို မန္ဒစ်သက်ကုန်။ ကောင်း၏-အဋ္ဌကထာအတိုင်းဆိုပေသည်။ ။'စာတု.ဒ္ဒသိံ, ပဉ္စဒသိံ.န္တိ စတုဏ္ဏံ ပူရဏီ-စာတု.ဒ္ဒသီ၊ ပဉ္စန္နံ ပူရဏီ-ပဉ္စဒသီ.တိ စာတု.ဒ္ဒသိံ, ပဉ္စဒသိံ၊ ယ.ဖ္ဖ ပက္ခဿ.တိ သမ္ဘန္ဓော၊ အစ္ဖန္တ သံယောဂေ ဥပယောဂ ဝစနံ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ တ.ဖ္ဖာတိ ယောဇနာ' အဋ္ဌကထာ။

ဆောင်ပုဒ်. "အန္တေ နိဂ္ဂဟီတ၊ သုတ်က-စ၊ ရွေ-နိစ္စကို မြစ်လေဦး။
သန္ဓိ, တဒ္ဓိတ်၊ နိဂ္ဂဟီတ်၊ နိမိတ်ရှိ,မဲ့-လာပုံထူး။
အစ္ဖန္တသာ၊ နီတိမှာ၊ လာ-နိဂ္ဂဟီတ် မဟုတ်ဘူး။"

ရှုပ်တွက်ပုံ။ ။ပဉ္စဒသိံ-ပဉ္စဒသန္နံ×ပူရဏော။ ကောဒိတော ဒသဿီသုတ်ဖြင့် က-သဒ္ဒါမှ နောက်ဖြစ်သော ဒသ-သဒ္ဒါအဆုံး၌ ဏ္ဍ-ပစ္စည်းသက်။ (ပဉ္စဒသန္နံ× -ိ×ပူရဏော) တေသံ=ဝိဘတ်တို့ကိုချေ။ (ပဉ္စဒသ+-ိ) ပကတိပြု။ ချေ၊ ကပ်။ အန္တေ နိဂ္ဂဟီတဉ္ဏ ဏ္ဍသုတ်ဖြင့် သခ်ၤာသဒ္ဒါ၏အဆုံး၌ နိဂ္ဂဟီတ်လာ(ပဉ္စဒသိံ) ကမ္မဓာဒိ=သုတ်ကြီးဖြင့် ပုဗ်၏အဆုံး၌ဖြစ်သော ဏ္ဍ-ကို ဏ္ဍ-ရဿပြု၊ နာမ်ငဲ့-စီရင်။ ။စာတု.ဒ္ဒသိံ-စတုဏ္ဏံ×ပူရဏော၊ နည်းတူ။

၃၇၈-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။သခ်ၤာတို့၏အဆုံး၌ တိ-လာ။ ။စ-သဒ္ဒါ အနုကမုန။ အန္တကို ဝင်သည်။ ။သခ်ၤာနံ-ဟု သာမန်ဆိုသော်လည်း ဝိသ, တိံသ, သဒ္ဒါတို့နောင်သာ အချို့ဥ္ဒ်လာရ၏။ တပါးဥ္ဒ်မလာရ။ ။ရှု-ဥ္ဒ် ဝါ-သဒ္ဒါအလိုက် ကိုပြ၏။ ယင်း၀ါ-သဒ္ဒါ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာတည်း။

"ဒီဘာဿာ ဝိသ-တိံသာန.၊ မန္တေ ဟောတိ.တိ-အာဂမော။
အညတ္ထ စ နဟောတေ.စ၊ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသတေဝ။" ရှု

ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသတော၊ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာ ဝါ-သဒ္ဒါလိုက်သောကြောင့်။ **ဒီသ** တိံသာနံ၊ ဝိသ,တိံသ-သဒ္ဒါတို့၏။ အန္တေ၊ ဥ္ဒ။ တိ-အာဂမော၊ တိ-လာခြင်း သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ အညတ္ထ၊ တပါးသော သခ်ၤာအဆုံး၌ဥ္ဒ်။ တိ-အာဂမော၊ သည်။ နဟော.တေဝ၊ မဖြစ်သည်သာတည်း။

http://www.dhammadownload.com

၃၇၉-လ ဒရာနံ။ ။သခ်ၤာနံ၊ သခ်ၤာဖြစ်ကုန်သော။ ဒ-ရာနံ၊ ဒ,ရ-အက္ခရာ တို့၏။ လ၊ လ-ပြုသည်း ဟောတိ၊ ၏။ ။သခ်ၤာနံ၊ ကုန်သော။ ဒ-ကာရ,ရ-ကာရာနံ၊ တို့၏။ သ-ကာရာ,ဒေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သောဠသ၊ တစ်ဆယ့်ခြောက်ခုတို့။ စတ္တာလီသံ၊ လေးဆယ်တို့။

ဆောင်ပုဒ်-**"ဝီသ,တိံသ၊ နောက်၌မျှ၊ တိ စ,သုတ်ဖြင့် ချို့ တိ-လာ။ လိုက်သည်ဝါတွက်၊ ဝ ဝတ်နက်၊ ကန့်ကွက်ခြားနား-စီရင်တာ။"**

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဝီသတိ-ကို ဒသစ×ဒသစ-တည် နာမာနံ သမုစ္စယော=ဒွန် သမာသ်အမည်မှည့်။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော=ဝိဘတ်ပုဒ်တို့ကိုချေ။ (ဒသ×ဒသ) ပကာတိပြု။ သရူပါနမေက သေသ္မသကိံသုတ်ဖြင့် သုတိတူ ဒသ-သဒ္ဒါနှစ်ခုကို တစ်ခုကြွင်းပြု (ဒသ) နာမ်ငဲ့၊ ယော-သက်၊ (ဒသ+ယော)။ ဂဏနေ ဒသဿ=သုတ်ဖြင့် ယော-ဝိဘတ်ကြောင့် တစ်ခုကြွင်းဖြစ်သော ဒသ-သဒ္ဒါကို ဝိ-ပြု။ ယော-ဝိဘတ်ကိုလည်း ဤသံ-ပြု(ဝိ+-ီသံ)ချေ၊ကင်။ (ဝီသံ)**တိ စ,** ဤသုတ်ဖြင့် သခ်ၤာသဒ္ဒါ၏ **အ**ဆုံးဠ် တိ-လာ (ဝီသံ+တိ) ဗျဥ္ဇနေ စ=တ-ဗျည်းကြောင့် သ-ထက် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ။ (ဝီသတိ) နာမ်ငဲ့-စီရင်။ ။တိံသ**တိ**-ဒသ စ×ဒသ စ×ဒသ စ၊ ဒွန်မှည့်။ ဝိဘတ်ပုဒ်တို့ကိုချေ။ (ဒသ×ဒသ×ဒသ) ပကာ**တိ**ပြု။ သရူပါန မေက=သုတိတူ ဒသ-သဒ္ဒါသုံးခုကို တစ်ခုကြွင်းပြု။ နာမ်ငဲ့၊ ယော-သက် (ဒသ+ယော)။ ဂဏနေ ဒသဿ=ယော ဝိဘ**တ်**ကြောင့် တစ်ခုကြွင်းဖြစ်သော ကာရိယ ဒသ-သဒ္ဒါကို တိ-ပြု။ ယော-ဝိဘတ်ကိုလည်း ဤ**သံ**-ပြု (တိ+-ီသံ) ကဒ္စာဒိ=သုတ်ကြီးဖြင့် ဤ-**ကို** ဠ-ရဿပြု၊ချေ၊ကပ်၊ (တိသံ) နိဂ္ဂဟီတ,ဠ္ဠ=သ ဗျည်းကြောင့် တ-ထက် နိဂ္ဂဟိတ်လာ(တိံသံ)(တေသုဝုဒ္ဓိနှင့်လည်း လာနိုင်၊ ချေနိုင်၏)။ တိ စ, ဤသုတ်ဖြင့် သခ်ၤာ၏**အ**ဆုံးဠ် တိ-လာ (တိံသံ+တိ) ဗျဥ္ဇနေ စ=သ-ထက် နိဂ္ဂဟိ**တ်**ကိုချေ။ (တိံသတိ) နာမ်ငဲ့-စီရင်။

၃၇၉-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။သခ်ၤာဖြစ်ကုန်သော ဒသ, တေရသ-ပုဒ်တို့၏ ဒ ,ရ, တို့ကို လ-ပြု၊ စီရင်။ ။ရူ-ဠ် ဝါ-လိုက်ပြု၏။ ယင်း ဝါ-သဒ္ဒါ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသတ္ထတည်း။ သောဠသဠ် ဒ-၏ ဠ-**အ**ပြုကား နိစ္စ။ စတ္တာ**လီ**သ,တေရသ-တို့ဠ် ရ-၏ **လ**-ပြုကား အနိစ္စ။ ဒွါဒသ, ပန္နရသ-စသည်ကား အသန္တဝိဓိတည်း။

"ဠော နိစ္စံ သောဠသေ ဒဿ၊ စတ္တာလီသေ စ တေဠသေ။
အညတြ န စ ဟောတဓ္ဓ,ယံ၊ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသတောဒေ။" ရူ

ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသတောဒေ၊ ကြောင့်။ သောဠသေ၊သောဠသ-ပုံစံဠ်။ ဒဿ ဒ-၏။ အယံဠော၊ ဤ ဠ-ပြုသည်။ နိစ္စံ၊ ၏။ စတ္တာလီသေ စ တေဠသေ၊ စတ္တာလီသံ,တေဠသံ-ပုံစံဠ်။ ရဿ၊ ရ-၏။ အယံဠော၊ သည်။ ဝိကပ္ပေန၊ ဝိကပ်အား-ဖြင့်။ သိယာ၊ ၏။ အညတြ၊ တစ်ပါးသော စုဒ္ဓသ-စသည်ဠ်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်သည်သာတည်း။ **သုတ်ဠ် လ-ဝယ်၊ပုံစံဠ် ဠ-ကြီး** ရှိသည်ကို **'လ,ဠာန်းမဝိသေသော'အတိုင်း**မှတ်။

http://www.dhammadownload.com

၃၈၀-ဝီသတိ-ဒသေသု ဗာ ဒ္ဒိဿ တု။ ။ဝီသတိ-ဒသေသု တု၊ ဝီသတိ-သဒ္ဒါ၊ ဒသ-သဒ္ဒါတို့ကြောင့်လည်း။ ဒ္ဒိဿ တု၊ ဒ္ဒိ-သဒ္ဒါ၏လည်း။ ဗာ တု၊ ဗာ-ပြုသည်လည်း ဟေ၃တိ၊ ၏။ ။ဝီသတိ-ဒသ ဣစ္စေတေသု၊ တို့ကြောင့်။ ဒ္ဒိဿ၊ ၏။ ဗာ၊ သည်။ ဟောတိ-၏။ ဗာဝီသတိ၊ တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဗာရသ၊ တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်ကုန်သော။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ တု.ဂွဟဏေန၊ တု-သဒ္ဒါဖြင့်။ ဒ္ဒိဿ၊ ဒ္ဒိ-သဒ္ဒါ၏။ ဒု-ဒိ-ဒေါ အာဒေသာ စ ဒု, ဒိ, ဒေါ-ပြုတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒုရတ္တံ၊ နှစ်ညဉ့်။ ဒိဂုဏံ၊ နှစ်ထပ်။ ဒေါဟဠိနီ၊ ချင်မွတ်ခြင်းရှိသော မိန်းမ။

ဆောင်ပုဒ်- ''ပုံ-သောဠသံ၊ ဠ-ပြုရန်၊ နိစ္စံ၊ မြဲသတိ။
စတ္တာလီသ၊ ဒတဠသ၊ အ-နိစ္စ-ဟု မှတ်စေလို။
ကြွင်း ပုံစံမှာ၊ အ-သန္တာ၊ လိုက်ပါ ဝါကြောင့် ထူးသကို။
လ,ဒရာ သုတ်၊ စီရင်ရှပ်၊ အချုပ်မှတ်ဖို့ ရှု-က ဆို။''

ရှပ်တွက်ပုံ။ ။သေဠသ-ကို (၃၇၆) သုတ်က အတိုင်းတွက်။ ။စတ္တာလီသံ-ဒသ စ×၂×ဒသ စ။ လေးကြိမ်တည်၊ (၂-ဂဏန်းမှာ ဖျောက်ထားသော သဒ္ဒါ နှစ်ခုကိုညွှန်ပြသည်။ နောက်နောက်ကိုလည်း ဂျှိနည်းအတိုင်းမှတ်။ ဂဏန်းကို ကြည့်၍ သဒ္ဒါပေါင်း မည်မျှ-ဟု သိလေ)။ ဒွန်မှည့်။ ဝိဘတ်ပုဒ်တို့ကိုချေ။ (ဒသ×၂×ဒသ) ပကတိပြု၊ သရူပါန မေက=သုတိတူ ဒသ-သဒ္ဒါ လေးခုတို့ တစ်ခုကြွင်းပြု၊ နာမ်ငဲ့၊ ယော-သက်၊ (ဒသ+ယော) ဂဏေန ဒသဿ=ယော-ဝိဘတ်ကြောင့် တစ်ခုကြွင်း ကာရိယ ဒသ-သဒ္ဒါကို စတ္တာရ၊ ယော-ဝိဘတ်ကို ဂျှိသံ-ပြု (စတ္တာရ+-ီသံ) ချေ၊ ကပ်၊ (စတ္တာရီသံ) လဒ.ရာနံ, ဂျှိသုတ်ဖြင့် သန်္ဓာဖြစ်သော ရ-ကို လ-ပြု (စတ္တာလီသံ) နာင်ငဲ့-စီရင်။

၃၈၀-စတု.ပ္ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဝီသတိ ဒသ-သဒ္ဒါတို့ကြောင့် ဒ္ဒိ-သန်္ဓာ သဒ္ဒါကို ဗာ-ပြု။ ။*ဂျှိသုတ်၌ တု-သဒ္ဒါ ဘယ်အနက်ရှိမဲ့ပါသနည်း။ မေးရန်ရှိ၍ 'တု.ဂွဟဏေန,စသော ဝါကျကိုမိန့်။ သမုစ္စည်းအနက်ရှိသည်-ဟူလို့။ ။ယင်းတု-သဒ္ဒါကို နိမိတ်, ကာရီ, ကာရိယ, သုံးပုဒ်လုံးနောင် ထိုင်ပေး။ ဝုတ္တိကား၊ တု-ထိုင်ပုံကို မပြ၊ အကျိုးသာမန်ကိုသာပြသည်။ ။ဇ်သင် ဒသေသု-နိမိတ်ပုဒ်နောင်ထိုင်သော တု-သဒ္ဒါဖြင့် တိ်သ, လု, လာ, ကုလ-သဒ္ဒါတို့ကြောင့် ဒ္ဒိ-သဒ္ဒါကို အချို့ဗာပြု။ ။'ဗာတ္တိ်သ၊ ဒ္ဒတ္တိ်သ၊ ဒ်ဋ္ဌ ဓမ္မိက သမ္မရာယိကေ ဒ္ဒေ အတ္ထေ လုနာတီ.တိ ဗာလာ၊ အတ္ထဟိတ ပရဟိတ သန်ါတေ ဒ္ဒေ အနတ္ထေ လန္တီ ဂဏ္ဟန္တီ.တိ ဗာလာ၊ ဗာကုလော'။ 'ဒ္ဒိ-ကုလော.တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဗာကုလော.တိ ဝုတ္တံ' ဥပရိပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာပုံစံ။ ။ဗာ-နောင်ထိုင်သော တု-သဒ္ဒါဖြင့် ဓာစ်ပါး သဒ္ဒါကြောင့် ဒ္ဒိ-သဒ္ဒါကို ဒု,ဒိ,ဒေါ-ပြု။ 'ဒုရတ္တံ၊ ဒ္ဒိရတ္တံ၊ ဒိဂုဏံ၊ ဒေါဟဠိနီ၊ ဒုဝိဓံ။ ဒုဝဂ်''

http://www.dhammadownload.com

ပုံစံ။ ။ဒ္ဒိဿ-နောင်ထိုင်သော် တု-သဒ္ဒါဖြင့် ဝိသတိ, ဒသ သဒ္ဒါတို့ကြောင့် ပဉ္စ-သဒ္ဒါကို ပန္နှ, ပဏ္ဏ-ပြု။ ပန္နဝိသတိ၊ ပဏ္ဏဝိသတိ၊ ပန္နရသ၊ ပဏ္ဏရသ, ပုံစံ။

ဆောင်ပုဒ်-"တိံ သာဒိ မှာ၊ ဒ္ဒိ-ကိုဗာ၊ ပြုခါ ဒု, ဒိ, ဒေါ။
ဝိသတိ, ဒသ၊ ရွှေ ပဉ္စ၊ ပန္နှ ပဏ္ဏ, ပြုသကော။
ဝိသတိ သုတ်၊ ဟု-သရုပ်၊ အချုပ်-မှတ်ဖို့ဟော။"

ပုံစံဥ္ဒရှင်းချက်။ ။ဒ္ဒေ စ, ဝိသတိ စ-ဗာဝိသတိ, ဒ္ဒီဟိ ဝါ အဓိကာ ဝိသတိ. ဗာဝိသတိ၊ ဒ္ဒေ စ ဒသ စ-ဗာရသ၊ ဒ္ဒီဟိ ဝါ အဓိကာ ဒသ-ဗာရသ။ ဒ္ဒေ ရတ္တိယော-ဒုရတ္တံ၊ ဒိရတ္တံ။ ဒ္ဒေ ဂုဏာနိ-ဒိဂုဏံ။ ဒ္ဒီဟိ ဟလတိ ကမ္မတိ, ဒ္ဒီသုဝါ, ဒ္ဒေဝါ ဟဒယာ အဿာ.တိ ဒေါဟဠ္ဒော, ပုရိသော၊ ဒေါဟဠ္ဒိနီ, ဣတ္ထီ၊ 'ဒ္ဒီဟိ၊ သေအံ့လော, မသေအံ့လော နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဟလတိ, ကမ္မတိ တုန်လှုပ်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒ္ဒီသု၊ နှစ်ပါးသောအရာတို့ဥ္ဒ။ ဝါ၊ ကား။ ဒ္ဒေ၊ နှစ်ခုကုန်သော။ဟဒယာ၊ စိတ်နှလုံးတို့သည်။ အဿ၊ အား။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတ္ထိ၊ ကြောင့်။ ဒေါဟဠ္ဒော၊ ချင်မွှတ်ခြင်းရှိသော။ ပုရိသော၊**ယောကျ်ား**။ ဒေါဟဠ္ဒိနီ၊သော။ ဣတ္ထီ၊မိန်းမ'။ ။ စားချင်သည်ကို ချင်မွှတ်သည်၊ ချင်မွှတ်ခြင်းရှိသည်။ **ဆို**ချင်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု **ဆို**သည်။ ဝေဒေဟီမိဖုရားကြီးသည် အဇာတသတ် ပဋိသန္ဓေရှိခါ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏ လက်မောင်းသွေးကို သောက်လိုစိတ်ဖြစ်သည်။ မြန်မာရာဇဝင်တွင်, မင်းခေါင်ကြီး မိဖုရား ရှင်မိ**နော**က်သည် မင်းရဲကျော်စွာ ပဋိသန္ဓေရှိခါ၊ တလိုင်းပြည် ဒလ-သရက်သီးနှင့် မုတ္တမမြေသင်းခဲ ပွန်စလိုင်ရောကို စားလို, သောက်လိုသော ချင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤချင်ခြင်းမျိုးကား မရလွယ်သေတတ်သည်။ သို့အတွက် ဒေါဟဠ္ဒိနီ ဆိုသည်။ ဓမ္မော မနုဇေသု မာတိနုံ။ ဒေါဟဠ္ဒေနာမ ဇနိန္ဒ ဝုစ္စတိ-'စန္ဒံခေါ တုံ ဒေါဟဠ္ဒာယသိ၊ သူရိယံ ဝါ အထ ဝါ.ပိ မာလုတံ'**ဝိဓူ**ရဇာတ်။ ။'ယဿ ဒေါဟဠ္ဒိနီ ဘရိယာ၊ သုဖဿာ ဘက္ခိ.တုမိစ္ဆတိ' တိက-သုပ္ပတ္တဇာတ်။ ။'မယ္ဟံ ဇကော ဒေါဟဠ္ဒော အတ္ထိ.တိ ဝတ္ဝာ, ကိံ' ဒေါဟဠ္ဒော ဘဒ္ဒေ.တိ ဝုတ္တေ,**ဗာရာ**ဏသီ ရညော ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတုကာမောမှိ၊ နခေါ ပန သက္ကာ မယာ တံ လဒ္ဓုံ၊ တသ္မာ 'ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိဿာမိ ဒေဝါ.တိ အာဟ' ဇင်းအဋ္ဌကထာ။

ရုပ်တုက်ပုံ။ ။ဤဥ္ဒ သမာသ်ရုပ် အကျယ်မလုပ်ဘဲ လိုရင်း ရုပ်ပြီးရုံသာ တုက်ပြမည်။ သမာသ်ရုပ်အကျယ်ကို ဝိဂြိုဟ်အတိုင်းသိ၊ နောက်နောက်ကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်း**မှတ်**။ ။ဗာဝိသတိ-ကို၊ ဒ္ဒိ×ဝိသတိ-တည်။ ဝိသတိ ဒသေသု= ဤသုတ်ဖြင့် ဝိသတိ သဒ္ဒါကြောင့် ဒ္ဒိ-သဒ္ဒါကို ဗာ-ပြု။ (ဗာ+ဝိသတိ) နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ ခြေ၊ ပြီး၏။ ။ဗာရသ-ဒ္ဒိ×ဒသ။ ဤသုတ်ဖြင့် ဒသ-သဒ္ဒါကြောင့် ဒ္ဒိ သဒ္ဒါကို ဗာ-ပြု။ ကောဒ်ဇော ဒသရ=ဤသုတ်ဖြင့် ဒ္ဒိ-သဒ္ဒါမှ နောက်ဖြစ်သော ဒသ-သဒ္ဒါ၏ ဒ္ဒိ-ကို ရ-ပြု၊ (ဗာ+ရသ) နာမ်ငဲ့၊ ယော-သက်-စီရင်။ ။တုရုပ်၊ ဒုရတ္တံ-ဒ္ဒိ× ရတ္တိ။ ဤသုတ်ဥ္ဒ တု-သဒ္ဒါဖြင့် ဒ္ဒိ-သဒ္ဒါကို ဒု-ပြု။ ကဒ္ဒိသမာသန္တ=သမာသ်ပုဒ်အဆုံး ရတ္တိ။ **သ**ဒ္ဒါ၏ အစိတ် ဤ-ကို အ-ပြု၊ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ အံ-**ပြု**-စီရင်။ ။

http://www.dhammadownload.com

၃၈၁-ကော.ဒိတော ဒသ ရ သခ်္ဂေန။ ။သခ်္ဂေန၊သခ်္ဂပဓာနအရာ၌။ ကော.ဒိတော၊ ကေ,ဒ္ဓိ,တိ-သဒ္ဒါတို့မှ။ ပရဿ၊ သော။ ဒသ၊ ဒသ-သဒ္ဒါ၏အစိတ် ဒ-၏။ ရ၊ ရ-ပြုသည်။ ဝါ၊ ချို ။ ဟောတိ၊၏။ ။သခ်္ဂေန၊ ၌။ ကော.ဒိတော၊ တို့မှ။ ပရဿ၊ သော။ ဒသဿ၊ ၏။ ဒ-ကာရဿ၊ **အ**စိတ် ဒ-၏။ ရ-ကာ**ရာ**.ဒေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကောရဿ၊ ကော်ဒသ၊ တစ်ဆယ့်တစ်ခုတို့။ ဗာရဿ၊ ဒွါဒသ၊ တစ်ဆယ့်ခြောက်ခုတို့။ သခ်္ဂေန.တိ-ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။ ဒွါဒသ၊ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး**ကုန်**သော။ အာယာတနာနိ၊ အာယတနတို့။ ဤတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနဲ.တ္ထံ၏။

ဒိ-ရတ္တံ-ဒ္ဓိ×ရတ္တိ၊ ရှေးနည်း**မြို**တွက်။ ။ဒိ-ဂုဏံ-ဒ္ဓိ×ဂုဏ။ဤသုတ်၌ တု-သဒ္ဒါဖြင့် ဒ္ဓိ-သဒ္ဒါကို ဒိ-ပြု-စီရင်။ ။ဒေါဟဠိနီ ဒ္ဓိ×ဟဠ၊ ဤသုတ်၌ တု-သဒ္ဒါကို ဒေါ-ပြု၊ (ဒေါဟဠ) ပတိဘိက္ခု.ရာဇိကာ=ဤနီ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဒေါ+ဟဠ+-ိနီ) ချေ၊ ကပ်၊ နာမ်ငဲ့-စီရင်။

၃၈၁-စတု-ပဉ္စ,ဝိဓီသုတ်။ ။ကေ,ဒ္ဓိ,တိ သဒ္ဒါတို့မှ နောက်ဖြစ်သော ဒသ, သဒ္ဒါ၏ ဒ-ကို ရ-ပြု။ ။ဒသ၌ ဆဋ္ဌီ သ-ကျေသည်။ ယင်းဆဋ္ဌီလည်း အန္တာပေက္ခတည်း။ထိုကြောင့် 'ဒသဿ ဒ-ကာရဿ'ဟု ဝုတ္တိဖွင့်သည်။ ။ရ-ကား အ-ဝိဘတ္တိက နိဒ္ဒေသ။ ဝါ၊ လောပဖွဲ့ တတြာ.ကာရော သုတ်အရာ။ ။အာဒိ-အရ၊ အာဒိဝန်ကို ဒ္ဓိ,တိ,သခ်္ဂါတို့ကိုယူ။ တိ-အရ ထေရသ-ကိုတု**တ်**။ ။ဒသ ရ-ဟု သာမန်ဆိုအပ်လျက်၊ ဘယ်အတွက် ဒ-ကိုသာ ရ-ပြုရသနည်း။ သ-ကိုလည်း ရ-ပြုသင့်သည်မဟု**တ်**ပါလော-ဟူမူ။ ။ဒ-ကို ရ-ပြုမှ ရုပ်ပြီးသည်။ ရုပ်ပြီးဖို့ရာ သု**တ်**ကို ဆိုရသောကြောင့်၊ သ-ကို ရ-မပြုရ၊ 'ပယောဂ သိဒ္ဓိယာ သုတ္တော.ပဒေသော'ဟူလို။ ။ တစ်နည်း၊ ကောဒသ-စသည်စယ်၊ ကေ-စသော နိမိတ်နှင့် နီးကပ်သောကြောင့် ဒ-ကိုသာ ရ-ပြုရသည်။ သ-ကို မပြုရ။

"ရာ.ဧဒေသော ဝဏ္ဏ-မတ္တတ္တာ၊ ဝဏ္ဏ-မတ္တ.ပ္ပသင်္ဂိဝိ။
သိယာ ဒသဿ ဒဿေ၊ ဝ၊ နိမိတ္တာ-သန္နေ.ဘာဝတော၊။" ၍

ရာ.ဒေသဿ၊ ရ-ပြု၏။ ဝဏ္ဏ-မတ္တတ္တာ၊ ပုဒ်-မဟု**တ်**, အစိတ် ဝဏ္ဏ အပြုမျှ ဖြစ်သောကြောင့်။ ဝဏ္ဏ.မတ္တ.ပ္ပသင်္ဂိဝိ၊ ဒ.သ, တစ်ခုခုကို ရ-ပြုရမည်လားဟု တွေးတော ဒွိဟ, ပသင်္ဂသည်။ သိယာ၊၏။ အပိ၊ ထိုသို့ပင် လျှင်းပါးဖွယ်ရှိသော်လည်း။ နိမိတ္တာ.သန္နေ-ဘာဝတော၊ ကော်xဒသ စသည်ဝယ် ကေ စသော ရွေ့-နိမိတ်နှင့် နီးကပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဿေ.ဝ၊ ဒ-၏သာလျှင်။ ရာ.ဒေသော၊ ရ-ပြု**သည်**။ ဘဝတိ၊ ၏။

အနုဝတ္တန သခ်္ဂါ-သဒ္ဒါအစဉ်ပါသောကြောင့် ကောဒိတော ဒသ လောက်တင်ဆိုက ပြီးလော်လျက်၊ သခ်္ဂါနေ သဒ္ဒါကို ထပ်၍ဆိုခြင်းသည် ပို့လွှန်၏။

http://www.dhammadownload.com

၃၀၂-အဋ္ဌာ.ဒီတော စ။ ။သခ်ၤာနဲ၊ ဥ်။ အဋ္ဌာ.ဒီတော စ၊ အဋ္ဌ, သတ္တ, သဒ္ဒါတို့မှလည်း။ ပရဿ၊ သော။ ဒသဿ၊ ဒသ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ် ဒ-၏။ ရ၊ ရ-ပြု သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။သခ်ၤာနဲ၊ အဋ္ဌ-ဣစ္စေဝ.မာဒိတော၊ တို့မှ။ ပရဿ၊ သော။ ဒသဿ၊ ၏။ ဒ-ကာရဿ၊ ၏။ ရ-ကာရော.ဒေသော၊ သည်။ ဟော့တိ၊ ၏။ အဋ္ဌာရသ၊တစ်ဆယ့်ရှစ်ခုတို့။ အဋ္ဌာ.ဒိတောတိ.ပဒံ၊သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊နည်း။ ပဗ္ဗဒသ၊

ထိုသဒ္ဒါလွန်ဖြင့် ကောဒသ-စသော သခ်ၤာ ပဓာနဥ်သာ ရ-ပြုရလည်။ သခ်ျေယျ.ပဓာနဥ် ရ-မပြုရဟူသော အနုက်လွန်ကိုပြသည်။

သခ်ၤာဧဘဒ။ ။သခ်ၤာသည် သခ်ၤာပဓာန,သခ်ျေယျ.ပဓာန နှစ်မျိုးတည်း။ တစ်ခု,နှစ်ခု=ဆယ်ခု-စသည် ရေဘုက်ရုံမျှဖြစ်သော သခ်ၤာကို။ သို့မဟုတ် အရေ အတွက် အစိတ်သခ်ၤာ ပြဋ္ဌာန်းသောသခ်ၤာကို သခ်ၤာပဓာန။ သခ်ၤာဝါစကလည်း ဟူ၏။ 'ယတ္ထိ စတု.ပဒေါ၊ မဟိ'သော ဒုဝိသာဏော'စသည်၊ ဆင်မှာ ခြေလေး ချောင်း၊ ကျဲမှာချိုနှစ်ချောင်း၊ လူငါးယောက်၊ ဘုံသုံးဆယ့်တစ် **ဆို**သလိုမှတ်။ '**စ**တု.ပဒေါ အဟံ သမ္မ၊တ္ဝ.**မို့** သမ္မ စတုးပဒေါ။ ဟေ သမ္မနိဝတ္ထဝ်းကိန္နု ဘိတော ပလာ ယသိ' ဒုက-သ္ဝကရဇာတ်။ သခ်ၤာပဓာန-ပုံစံ။ ။အပေါင်းဒြပ် ပြဋ္ဌာန်း သည်ကို သခ်ျေယျ.ပဓာန။ သခ်ျေယျ ဝါစကလည်း-ဟူ၏။ စတု.ပဒေါ ဟတ္ထီ၊ ဒု-ဝိသာဏော မဟိ'**သော**'စသည်။ ခြေလေးချောင်းရှိသော ဆင်၊ ချိုနှစ်ချောင်း ရှိသော ကျဲ၊ တစ်ဆယ့်တစ်ရပ်သော ဘုံ၊ နှစ်ကျိပ်သောရဟန်း **ဆို**သလိုမှတ်။ 'တာသု သတ္တသတာ ဘာရိယာ၊ သု-သညာ တနု မဇ္ဈိမာ'ပုံစံ။ ။တစ်နည်း၊ သခ်ၤာပဓာန.သခ်ျေယျ.ပဓာန, ဥဘယပဓာန-သုံးမျိုးတည်း။ (၃၀၉) သုတ်၌ ထင်ရှားလတ္တံ့။

ဆောင်ပုဒ်-"**တစ်,နှစ်,သုံး-စ၊ ရေတွက်မျှ၊ မှတ်ကြ သခ်ၤာ ပဓာန။**
နှစ်ပါး, သုံးပါး၊ ဒြပ်မျှား၊ ရဥာဏ်သခ်ျေယျ ပဓာန။"

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ကောရဿ-ဧကော, စ×ဒသ, စ (၃၂၉) ဒွန်သမာသ် လုပ်မြဲ။ ဧက+ဒသ-ပကတိပြု။ ကောဒိတော ဒသရ=ဤသုတ်ဖြင့် ဧက-သဒ္ဒါမှ နောက်ဖြစ်သော ဒသ-သဒ္ဒါ၏ ဒ-ကို ရ-ပြု။ (ဧက+ရသ) ဒွေ ကဋ္ဌာနံ.မာကာရော ဝါ သုတ်ဖြင့် ဧက-သဒ္ဒါ၏ အစိတ် အ-ကို အာ-ပြု။ (ဧက+ရသ) နာမ်ငဲ့၊ ယော-သက်။ ပဗ္ဗာ ဒီန.မကာရော-ဒီရင်။ ။ဝါ၊ ရုပ်။ ကောဒသ၊ နည်းတူ။ ဝါ-မြစ်၍ ဒ-ကို ရ-မပြုရ၊ ဗာရသ ဒွေ,×ဒတ,စ(၃၀၀)သုတ်ကအတိုင်းတွက်။ ။ဝါ-ရုပ်၊ ဒွါဒသ။ ရှေးနည်းမှီတွက်။ ။ကိ'ရုပ်၊ ဒွါဒသာ.ယတနာနိ အတိုင်းတည်။ ကော်ဒိတော ဒသရ=ဤသုတ်ဖြင့် ဧက-သဒ္ဒါမှ နောက်ဖြစ်သော ဒသ-သဒ္ဒါ၏ ဒ-ကို ရ-ပြုသင့် ငြားသော်လည်း၊ သခ်ၤာပဓာန မဟုတ်သောကြောင့် မပြုရ။ ပြီး၏။

၃၀၂-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။အဋ္ဌ, ဃတ္တ, ပန္နရ-သဒ္ဒါတို့မှ နောက်ဖြစ်သော ဒသ-သဒ္ဒါ၏ ပူ-ကို ရ-ပြု။ ။စ-သဒ္ဒါ အနုကမုနတ္ထ။ ဒသ, ရ-သဒ္ဒါကိုငင်သည်။ ဤသုတ်ကို မဆိုသော်လည်း၊ ကောဒိတော ဒသရ = ဤသုတ်ဖြင့် ပြီးသင့်

http://www.dhammadownload.com

တစ်ဆယ့်ငါးခုတို့။ သောဠသ၊ တစ်ဆယ့်ခြောက်ခုတို့။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနံ့ထွံ၊ ၏။ သန်္ဘာနေ့တိပဒံ၊ သည်။ ကိံမတ္ထံ၊ နည်း။ အဋ္ဌဒသိကော၊ တစ်ဆယ့်ရှစ်ခုရှိသော အရာ။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနံ့ထွံ၊ ၏။

လျက် ဘယ်အတွက်ဆိုပြန်သနည်း-ဟူမူ။ ။ဆိုခဲ့ပြီးသုတ်ဖြင့် ကောသေ, ဗာရသ, တေရသ,တို့၌သာ ပြုစီရင်သည်ဟု မှတ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ စုဒ္ဓသ, ပဉ္စဒသ, သောဠသ-ဟူသော ပုံစံတို့၌ မပြုရဟူသောအနက်ကို သိစေခြင်းငှာလည်းကောင်း ဆိုပြန်သည်-နိ။ ရှု၊ အလို၊ စုဒ္ဓသ-၌ ရ-မပြုရဟု သိစေလို၍ဆိုသည်ဟူ၏။ ။အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် အဋ္ဌာရသမှ အထက် ယူစရာ ဒသ-သဒ္ဒါ မရှိသောကြောင့် သတ္တရသ-သခ်္ဂါကို ပြန်ယူ။ ။'ဣမေ အာဒိ သဒ္ဒေန ဥပရိ ဂဟေတဗ္ဗာ.ဘာဝါ ဟေဋ္ဌာ သတ္တ ရသ.မေဝ သင်္ဂဏှာတိ'ဗျာချာန်။ ။ရှု-နာ တို့အလို အောက် ပန္နရသ, သတ္တရသ-သခ်္ဂါတို့ကို ယူလေ-ဟူ၏။ ။သောဠသမှာ-'လ ဒဏှန်' သုတ်၏ နိစ္စဝိဓိဖြစ်၍ မယူရ။ စုဒ္ဓသမှာလည်း သူ့ကိုမယူစေလို၍ ဤသုတ်ကိုဆိုရသည်အတွက် ချန်ထား ရသည်-ဟူလို။ ။'တေ္ထ အာဒိ-သဒ္ဒေန ဥပရိ ဒသ သဒ္ဒါ.ဘာဝါ ဟေဋ္ဌာ ဒသ သဒ္ဒ.မေဝ သင်္ဂဏှာတိ'ရှု-ဋီ။ ။'ဧတ္ထာဒိ-သဒ္ဒေန ဥပရိ ဂဟေတဗ္ဗာ.ဘာဝတော ဟေဋ္ဌိမံ ပန္နရသ သခ်္ဂ ဂဏှာ.တိ'နာ။ ။နိ-ကား၊ ပန္နရသ၌ တေသုဝုဒ္ဓိဖြင့် ဒ-ကို ရ-ပြုရမည်ဆို၏။ ဆရာတို့ကား၊ ပဉ္စ ဒသ၌ ဒ-ကို ရ-မပြုရဟု ဆို၏။ ကစ္စည်းဝုတ္တိ၌ လည်း၊ ပဉ္စ ဒသ-ကို ကိ်-ထုတ်သည်ပင်။ သို့ရာတွင် ဤသုတ်က ဝိကပ္ပ ဝိဓိဖြစ်၍၊ ဒသ-သဒ္ဒါ၏ ဒ-ကို ရ-ပြု၊ ဇီသတိ ဒသေသု၌ တု-ဖြင့် ပဉ္စ-ကို ပန္ဒ-ပြု၍၊ ပန္နရသ (ပဏ္ဏရသ) ပဉ္စဒသ-ဟု ဒွိရူပ်ဖြစ်သင့်ရကား၊ ကောက်ကွေ့လိမ်ရှုပ်အောင် ရှုပ်လုပ်၍ မပြီးနိုင်ရာမှ, တေ သုဝုဒ္ဓိသုတ်နှင့်စီရင်ကြရ၍ နိ-ဝါဒ,မကောင်း။ ။ရှု-၌ကား 'အဋ္ဌာ.ဒိတော.တိ ကိံမတ္ထံ၊ စုဒ္ဓသ' ကို ထုတ်၏။ သို့အတွက် ကစ္စည်း ဝုတ္တိ၌ လည်း စုဒ္ဓသ တစ်ခုသာထုတ်သင့်၏။ သောဠသကို မလိုတော့ပါ။ ဉာဆရာကား ဓမ္မတာအတိုင်းစီစစ်ခြင်းမရှိ၊ ဝုတ္တိရှိတိုင်းပင် ဖွင့်တော်မူ၏။ ငါတို့လည်း ကစ္စည်း ဝုတ္တိကို ပြောင်းလဲလိုက ရှေ့တိုက်ဘုရားကို ဖြိုဖျက်သလောက် အရေးယူကာ စွပ်စွဲကြမည်ကို ကြောက်လျှ၍ သဘောမတူသော်လည်း သူ့အရှိပင် ရှုပ်တွက် ပြရတော့မည်။

ဆောင်ပုဒ်-"**စုဒ္ဓသ်ကိုမြစ်၊ ကြားသုံးလစ်၊ ပယ်ပစ်-သောဠသ်ကို။**
အောက်-ပန္နရ၊ သတ္တရ၊ ယူကြစေလို့, အာဒိကို။
အဋ္ဌ-ဒိသုတ်၊ ယင်းသရုပ်၊ တွင်းငုပ်ဖေါ်ပြ-သိစေလို့။"

ရှုပ်တွက်ပုံ။ ။အဋ္ဌာရသ-အဋ္ဌ စ×ဒသ စ။ (၃၂၉) ဒွန်လုပ်မြဲ၊ အဋ္ဌ=ဒသတည်။ အဋ္ဌာဒိတော စ၊ ဤသုတ်ဖြင့် အဋ္ဌ-သဒ္ဒါမှနောက်ဖြစ်သော ဒသ-သဒ္ဒါ၏ ဒ-ကို ရ-ပြု၊ (အဋ္ဌ+ရသ)။ ဒွေကဋ္ဌာန.မာဂကာရော ဝါ,ဤသုတ်ဖြင့် အဋ္ဌ-သဒ္ဒါ၏အစိတ်

http://www.dhammadownload.com

၃၈၃-ဒ္ဒေ.က.ဌာန.မာကာရော ဝါ။ ။သခ်ၤာနဲ့၊ ဌ်။ ဒ္ဒေ.က.ဌာနံ၊ ဒ္ဓိ,ကေ, အဌ.သဒ္ဒါတို့၏။ အန္တော၊ အစိတ်သရသည်။ **အာကာရော၊ အာ-ပြုသည်**။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။သခ်ၤာနဲ့၊ ဌ်။ ဒ္ဓိ-ကေ.အဌ ဣစ္စေ-တေသံ၊ တို့၏။ အန္တော၊ သည်။ အာကာရော သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒ္ဒါဒဿ၊ တို့။ ကောဒဿ၊ တို့။ အဌာရသ၊ တစ်ဆယ့်ရှစ်ခုတို့။ သခ်ၤာနဲ့.တိပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။ ဒ္ဓိ-ဒဏ္ဍော၊ ဘုတ်နှစ်ချောင်းရှိသည်။ ကေ ဒဏ္ဍော။ တုတ်တစ်ချောင်းရှိသည်။ ကေစ္ဆန္နော၊ အမိုးတဘက်ရှိသောကျောင်း။ **အ**ဌထမ္ဘော၊ တိုင်ရှစ်လုံးရှိသောကျောင်း။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့ဌ်၊ ပတိသေနဲ့.တ္ထံ၊ ၏။

အ-ကို **အာ-ပြု**။ (အဌာ+ရသ) နာမ်ငဲ့၊ ယော-သက်၊ ပဏ္ဍာဒီန.မာကာရော=စီရင်။ ။ ဝါ-ရုပ်။ အဌာရသ။ ရှေးနည်းတူ။ ဝါ-မြစ်၍ ဒ-ကို ရ-မပြုရ။ ။ပ-ကိ ရုပ်။ ပဏ္ဍ ဒသ-ပဏ္ဍ စ×ဒသ စ။ သောဌ္ဌသ-ဆ စ×ဒသ စ။ ဒ္ဌန်လုပ်မြဲ။ ပဏ္ဍ+ဒသ။ ဆ+ဒသ-ပကတိရုပ်။ ရှေးနည်းမှီတွက်။ ဤသုတ်ဖြင့် ဒသ-သဒ္ဒါ၏ ဒ-ကို ရ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း သဌ-သဒ္ဒါမှ နောက်ဖြစ်သော ဒသ-သဒ္ဒါ မဟုတ်သောကြောင့် မပြုရ။ ဒု-ကိ ရုပ်၊ အဌဒသိကောကို အဌ+ဒသိကော အတိုင်းတည်။ အဌာဒိတော စ၊ ဤသုတ်ဖြင့် အဌ-သဒ္ဒါမှ နောက်ဖြစ်သော ဒသ-**သ**ဒ္ဒါ၏ ဒ-ကို ရ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း သခ်ၤာပဓာနမဟုတ်သောကြောင့် မပြုရ။ ။(သခ်ၤေယျ ပဓာနတည်း။ ရုပ်ပြီးလှယ်ရန် အကျဉ်းတွက်သည်။ နိဿယတို့ဌ် အဌာ စ×ဒသ စ အဌာဒသ။ အဌာဒသေ×နိယုတ္တော အဌာဒသိကော-ဟု ဒ္ဌန်တစ်ရုပ်၊ နိယုတ္တ တဒ္ဓိတ်တစ်ရုပ်၊ နှစ်ရုပ်လုပ်ကြ၏)။

၃၈၃-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဒ္ဓိ,ကေ,အဌ-သဒ္ဒါတို့၏ အစိတ် အ-ကို အာ-ပြု။ ဝါသဒ္ဒါ အနုံကမုန။ သဆဿ ဝါ သုတ်မှ အစဉ်လိုက်သည့် ဝါ-သဒ္ဒါ**ကို** အထက်သို့ မလိုက်စေရန် ဆဲ့ငင်သည်။ ။တစ်နည်း၊ ဝဝတ္ထိတ **ဝိ**ဘာသ.တ္ထ၊ ဒ္ဓိ,ကေ,အဌ-သဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်ကို အမြဲ အာ-ပြု (နိစ္စဝိဓိ)။ ဝိသ အစ-နဝတိတိုင်အောင် သော သဒ္ဒါတို့ကြောင့် ဒ္ဓိ-သဒ္ဒါ၏အစိတ်ကို အချို့ အာ-ပြု (အနိစ္စဝိဓိ) ကေဝိသ, တေဝိသ စသော တစ်ပါးသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်ဌ် အာ-ပြု မရှိ (အသန္တဝိဓိ)။ ဤဝိဓိသုံးပါးကို ပိုင်းခြားသည်။

"ဒ္ဒေ.က.ဌာနံ ဒသေနိစ္စံ၊ ဒ္ဓိဿာ.နဝုတိယာ နဝါ။
ဣတရေသ.မသန္တ.ဠ္၊ အတ္ထံ ဒီပေတိ ဝါ သုတိ။"

ဒသေ၊ ဒသ-သဒ္ဒါကြောင့်။ ဒ္ဒေ.က.ဌာနံ၊ ဒ္ဓိ, ကေ, အဌ-**သ**ဒ္ဒါတို့၏။ နိစ္စံ၊ မြဲ။ အာတ္တံ၊ အာ-အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ အာနဝုတိယာ၊ ဝိသတိ အစ-နဝုတိ တိုင်အောင်သော သဒ္ဒါတို့ကြောင့်။ ဒ္ဓိဿ၊ ဒ္ဓိ-သဒ္ဒါ၏အစိတ်။ နဝါ၊ ချို့။ အာတ္တံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဣတရေသံ၊ တစ်ပါးသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်တို့၏။ အာသန္တံ၊ မရှိသော် အာ.တ္တံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝါသုတိ၊ ဝါ-သဒ္ဒါသည်။ **ဒီပေတိ**၊ ပြ၏။

http://www.dhammadownload.com

၃၈၄–စတု.ဆ္ဌေဟိ ထ ဌ၁။ ။သခ်ၤာ ပူရဏ၊ သခ်ၤာတို၏ ပြည့္ကြၽင့္ အနက္ဒ်။ စတု.ဆ္ဌေဟိ၊ စတု၊ဆ-သဒ္ဒါတို့မ္။ ပရေ၊ ဒ်။ ထ၊ဌ၁၊ ထ-ပစ္ဆည္း ဌ-ပစ္ဆည္းတို့သည္။ ေဟာန္တိ၊ ကုန္၏။ ။သခ်ၤာ ပူရဏ.ထ္ထေ၊ ဒ်။ စတု.ဆ္ဌ ကၠစ္ဆေ တေဟိ၊ တို့မ္။ ပရေ၊ ဒ်။ ထ၊ဌ ကၠစ္ဆေတေပစ္ဆယာ၊ တို့သည္။ ေဟာန္တိ၊ ကုန္၏။ စတုထ္ထေ၁၊ လေးခုတို့၏ပြည့္ကြၽင္း။

ဆေဒ်ပုဒ်- "ဒ္ဒေ.က.ဌာန၊ အစိတ်-အ၊ နိစ္စ အာ-ပြုရန်။
ဝိသံ.စအုံး၊ နဝု-ဆုံး၊ ပြုတုံး ဝိကပ်ကြံ။
ကြွင်းကျန်သမျှ၊ အ-သန္တ၊ ဒ္ဒေ.ကဌာန ဝိသယံ။
နက်.ဝ ဝတ္ထိ၊ ဝါသုတိ၊ ဝိဓိ သုံးရပ်, ပိုင်းခြားဟန်။"

ဝစနတ္ထ။ ။'ဒ္ဒေ စ, ဒသ စ-ဒ္ဒါဒသ။ ဒ္ဒီဟိ ဝါ အဓိကာ ဒသ-ဒ္ဒါဒသ'။ ဒ္ဒီဟိ၊ နှစ်ခုတို့ဖြင့်။ အဓိကာ၊ လွန်ကုန်သော။ ဒသ၊ ဆယ်ခုတို့တည်း-ပေး။ ။'ကော စ ဒသ စ-ကော ဒသ၊ ကေန ဝါ အဓိကာ ဒသ-ကောဒသ။ အဋ္ဌ'စ ဒသ စ-အဋ္ဌ ဒသ၊ အဋ္ဌဟိ ဝါ အဓိကာ ဒသ-အဋ္ဌာရသ'။ ။ရွေကား ဒ္ဒန်။ နောက်ကား တပ္ပုရိသ်။ ဒ္ဒေ ဒဏ္ဍာ-ဒ္ဒိ-ဒဏ္ဍံ ဒ္ဒိ-ဒဏ္ဍံ အဿ အတ္ထိ.တိ-ဒ္ဒိ-ဒဏ္ဍာ။ ကေ ဒဏ္ဍာ-ကေ-ဒဏ္ဍံ၊ ကေ-ဒဏ္ဍံ အဿ အတ္ထိ.တိ ကေ ဒဏ္ဍာ။ (ဒန္တဇ-ပထမက္ခရာနှင့် ဒ္ဒိ-ဒန္တေ-ကေ ဒန္တေ-ဟူရ်လည်း အချို့ရှိ၏။ သီဟိုဠ်မူမှာလည်း ဒန္တဇနှင့် ဒန္တ-ဟူ၍ပင်ရှိ၏။ 'အစ္ဆယ်နှစ်ချောင်း၊ အစ္ဆယ်တစ်ချောင်းရှိသူ'ဟု-ပေး)။ ကေ ဆန္နေ-ကေ.စ္ဆန်နံ. ယေ.စ္ဆန်နံ တသ္မိ ဝိဇ္ဇတိ.တိ-ကေ.စ္ဆန္နေ, ဝိဟာရော။ အဋ္ဌ ထမ္ဘာ-အဋ္ဌ-ထမ္ဘံ၊ အဋ္ဌ ထမ္ဘာနိ ဇ္ဇေ သန္တိ.တိ အဋ္ဌ-ထမ္ဘေ, ဝိဟာရော။ ။'ကေ ထမ္ဘံ ဝိမာနံ'စသည်ကိုလည်း ထုတ်။ 'တတ္ထပိ ဘဝနံ မယ္ပံ၊ သတ္ တ္ဘူမံ သမုဂ္ဂတံ။ ကူဋာ, ဂါရ ဝရူပေတံ၊ ကေ-ထမ္ဘံ မနောရမံ' ကေ ထမ္ဘေတ္ထရ ဂါထာ။

ရူပ်တ္ထက်ပုံ။ ။ဒ္ဒါဒသ-ဒ္ဒေ စ×ဒသစ။(၃၂၉)ဒ္ဒန်လုပ်မြဲ။ ဒ္ဒိ+ဒသ-ပကတိပြု။ ဒ္ဒေ ကဌာန.မာကာရော ဂါ, ဤသုတ်ဖြင့် ဒ္ဒိ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ် ဤ-ကို အာ-ပြု။ (ဒ္ဒါ+ဒသ)နာမ်ဒဲ့။ ယောသက်၊ ပဗ္ဗာဒီန.မာကာရော-စီရင်။ ။ကော ဒသ-ကော စ×ဒသ စ၊ နည်းတူ။ (ကေ+ဒသ) ပကတိရူပ်။ ဤသုတ်ဖြင့် ကေ-သဒ္ဒါ၏ အ-ကို အာ-ပြု စီရင်။ ။အဋ္ဌာရသ-အဋ္ဌ စ×ဒသ စ၊ နည်းတူ။ အဋ္ဌ+ဒသ-ပကတိရူပ်။ ဤသုတ်ဖြင့် အဋ္ဌ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ် အ-ကို အာ-ပြု။ ကောဒီတော ဒသရ= ဒသ-သဒ္ဒါ၏ ဒ-ကို ရ-ပြု။ (အဋ္ဌာ+ရသ) နာမ်ဒဲ့-စီရင်။ ။ကိံ ရူပ်. ဒ္ဒိ-ဒဏ္ဍာဟိကို ဒ္ဒိ×ဒဏ္ဍာပင်တည်။ ဤသုတ်ဖြင့် ဒ္ဒိ-သဒ္ဒါ၏အစိတ် ဤ-ကို အာ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း၊ သခ်ၤာပဓာန မဟုတ်သော်ကြောင့် မပြုရ၊ ပြီး၏။ ။ကေ ဒဏ္ဍာ-စသည် နည်းတူ။ သခ်ၤာပဓာန မဟုတ်။ သခ်ၤေယျပဓာနတည်း။

၃၈၄-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။စတု၊ ဆ၊နောင်၊ အစဉ်အတိုင်း ထ၊ဌ-ပစ္ဆည်း သက်။ ။သခ်ၤာပူရဏော မော၊သုတ်မ္ မဏ္ဍူက ကဲတိကနည်းအားဖြင့် ပူရဏ-သဒ္ဒါ

http://www.dhammadownload.com

ခ ဂ၅-ဒွိ-တီဟိ တီယော၊။ ။သခ်ၤာပူရဏော၊ ၌။ ဒွိ-တီဟိ ဒွိ-သဒ္ဒါ,ကိ-သဒ္ဒါ တို့မှ။ ပရေ၊ ၌။ တီယော၊ (ဒီဃ-နှင့်) တီယ-ပစ္စည်းသည် ဟောတိ၊ ၏။ ။ သခ်ၤာပူရဏ.တ္ထေ၊ ၌။ ဒွိ-တိ ဣစ္စေဆေဟိ၊ တို့မှ။ ပရေ၊ ၌။ တီယဲ.ပ္ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုတီယော၊ နှစ်ခုတို့၏ပြည့်ကြောင်း။ တတီယော၊ သုံးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်။

လိုက်သည်။ ။'စတုဏ္ဏံပူရဏော-စတုတ္ထော၊ ဆန္ဒံ ပူရဏော-ဆဒ္ဒေါ' ပူရဏ တဒ္ဓိတ် လုင်။ ။'ဣတိ ဟေတံ ဝိဇ္ဇာနာမ၊ စတုတ္ထော သော **ပဏ်**ဘဝေါ' သုတ္တနိပါ**တ်-ပဏ်**ဘဝသုတိ။ ။*'စတု ဆမှာ၊ နောက်**ခဏ်**၊ ဆောင်ပါ ဒ္ဒေဘော်မြဲ'။ ။*ရုပ်။ စတုတ္ထော-စတုဏ္ဏံ×ပူရဏော။ စတုစ္ဆေဟိ ထ, ဌာ, ဣသုတ်ဖြင့် ပူရဏအနက်၌ ထ-ပစ္စည်းသက် (စဘုဏ္ဏံ×ထ×ပူရဏော) တေသံ=နံ, သိ-ဝိဘတ် ပူရဏပုဒ်တို့ကို ချေ၊ (စတု+ထ) ဝဂ္ဂေ ဃောသာ=ထ-ကို အသဒိသ ဒ္ဒေဘော် တ္ထ-ပြု(စတုတ္ထ) နာမ်ဒဲ့-စီရင်။ ။ဆဒ္ဒေါ-ဆန္ဒံ×ပူရဏော။နည်းတူ၊ဌ-ကို အာသဒိသ ဒ္ဒေဘော×ဌ-ပြု။

ခ ဂ၅-ဒွိ-ပဒ, ဝိမိသုတ်။ ။['ဒ္ဒေ တီယော'။ ။'တြေါ တိ စ' ကာတန္တ၊ ၂-၆-၁၇။ ။တီယော-ဟု ဒီဃနှင့် လိုသည်။ ။ဆန်း, လက်ာ' သဒ္ဒါ အစီအရင်မှာ သက္ကတကျမ်းသာ မူလရင်းတည်း။ သက္ကတကျမ်း၌ ဒီဃနှင့် တီယ-ပစ္စည်း**ဆို**သည်။ ('ဒွိ တီဟိ တီယော 'တြေ**တိ** စ' အာသုမ္မောဓ)။ ။'သခ်ျေယျ **ဝိ**သေသာ.ဝဓာရဏေ ဒွိတော တီယော' သိဒ္ဓန္တစန္ဒြိကာ]။ ပါဠိတော်၌လည်း 'တဏှာ ဒုတိယာ ပုရိသဿ ဟောတိ'ဟု ဣန္ဒဝဇီရာ ပါဒရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဒီဃနှင့် ရေးတတ်ရမည်။ 'ဂရုမဇ္ဈဂေါ ဇ-ကာရော၊ စတုတ္ထကော ဒုတိယကော) စပလာ'ဟူသော ဝုတ္တော ဒယ၌ ဆန္ဒာ နုရက္ခဏ ကြောင့် ဣ-ရဿ ထင်မှတ်ရေး ဖတ်ကြသည်။ကူးရင်းမူ၌ပင် (သက္ကတ-ဝုတ္တ ရတနာကရ, ဆန်းကျမ်းကိုဆိုသည်)။ ဣ ဒီဃနှင့် ရှိသည်။ ။ဣကာား ငါတို့၏ကျေးဇူးရှင် ရွှေကျင် သာသနာပိုင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အဆုံးအဖြတ်တည်း။

တစ်နည်း။ ။ဒုတိယ-ဒုတိယ-ဟု ပါဠိနှစ်ထွေရှိရာ သက္ကတ၌ ဒုတိယ-ဟု ဒီဃနှင့်သာ တညီတညွတ်တည်းရှိကြ၏။ ။မာဂဓ-၌ကား အချို့စာ၌ ဒုတိယ-ဟု ဣကာရန္တ ရဿနှင့်ရှိကြ၏။ သို့သော်လည်း 'သဒ္ဒါ ဒုတိယာ ပုရိသဿ ဟောတိ' ဟူသော ဒေဝတာ သံယုတ်။ ။ဧဝံ ဒုတိယေန သဟာ မ မဿ' ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ် ဣန္ဒဝံသ ဂါထာအရာ။ ။'နမေ ဒုတိယော ဣဓ မတ္ထိကော သိယာ'အသိတိနိပါတ် ဝံသဋ္ဌ ဂါထာအ**ဆရာ**တို့၌ ဣ-ကာရန္တနှင့် လာခြင်း။ ။'တံ ဒုတိယာ ဘိသေစနံ' ဟူသော ဇနကဇာတ်၌ 'ဒုတိယာ'ဟု ရဿနှင့်ယူလျှင် သ-ဂိုဏ်းဖြစ်မည်ကြောင့် ဒီဃနှင့်သာ ရှိသင့်ခြင်းတို့ကို**ထောက်**၍'ဒုတိယ'ဟု ဣကာရန္တ ဒီဃနှင့်သာ ရှိစေရမည်။ အကယ်၍ရဿဖြစ်ခဲ့လျှင်'နဒ္ဒဏ္ဍရေသု ပါဒေသု၊ သ-**နာ** ဒီမှာ **ယျဲ**ဣဏ္ဍဝါ

http://www.dhammadownload.com

ဝတ္တဲ့'ဟူသော ဥပဒေယျင်းကွက် ဆန်းဂိုဏ်းပျက်ရာ၏။ သို့အတွက် ဒီဃနှင့်သာ ရှိရမည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ကျ မှတ်ယူလေ။ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုမ ဆရာတော်ဘုရားကြီး လည်း ဒီဃနှင့်ပင် ဆုံးဖြတ်တော်မူ၏။

ပဲထမ+ပဋ္ဌမ-ဟု ပါဠိနှစ်တွေ့ ရှိရာမှာလည်း။ ။'ပဋ္ဌ.စရာ အ.မိမာ'။ ။ ပဋ္ဌတိ စရတိ သွာ အမ ဂ္ဂမာ ဟောန္တိ ယထာဂ္ဂမံ၊ ပဋိယတိ ဥစ္စာရီယတိ ဥတ္တမ ဘာဝေနာ.တိ-ပဋ္ဌမံ'ဟူသော ဏ္ဍာဒိဝုတ္တိ မောဂ္ဂလ္လာန်ဆရာ အလိုအားဖြင့် မုဒ္ဓဇ ဋ္ဌ-နှင့် ပဋ္ဌမ-ဟု ရှိသင့်၏။ သို့သော်လည်း။ ။'အပ္ပစ္ဆယ ပထာ.ဒေသေ ပထမော' ဟူသော ရူပသိဒ္ဓိ။ ။'ပုထ ဂ္ဂစ္ဆေတဿ ပါဠိ ပဒီကဿ ပုထုထော ဂ္ဂစ္ဆေတ အာဒေသာ ဟောန္တိ၊ ပထဝီ, ပထမော၊ ပထဝီ ဝါ'ဟူသော သဒ္ဒနီတိ။ ။ပထာ.ဒေသ တော အမ.ပစ္ဆယော ပထမော.တီ ရူပ်၊ ရူပသိဒ္ဓိ,သဒ္ဒနီတိ၊ ယ္မွ ဋန္တ-ဒုတိယက္ခ ရေနေဝ၊ နာ အည-ကွရေဟိ'ဟူသော ဝိဗောဓက ဗျာကရုဏ်း၊ ။ဤသို့ ပြဆိုအပ် ကုန်သော ကစ္စည်းကျမ်း၏အခြံအရံ ဖြစ်ကုန်သော ကျမ်းဂန်တို့၌ ဒန္တ-ဒုတိယ ကွရာ တ-နှင့်သာ ရှိကြသဖြင့် ကျမ်းဂန်ရင်းဖြစ်သော ကစ္စည်းကျမ်းမှာလည်း ဒန္တ ဒုတိယကွရာနှင့်သာ ရှိရမည်။ ။အချို့ကစ္စည်းကျမ်း ပေစာ, ဘုတ်အုပ် တို့၌ မုဒ္ဓဇ ဒုတိယကွရာ ဋ္ဌ-နှင့်ရှိကြ၏။သို့သော်လည်း ပထဝီ၌ ထိုသို့သော မာဂဓ, သက္ကတ ကျမ်းတို့မှာပင် ဒန္တ အကွရာနှင့်သာ တညီတညွတ်တည်း ရှိကြ၍၊ ထို ပထဝီ-ပုဒ်၌ရှိသော ထ-နှင့်အလားတူ ပထမော-၌လည်း ဒန္တ ထ-အကွရာနှင့်ပင် ရှိသင့်၏။ သို့အတွက် ပထမ၌ ဒန္တ အကွရာ ထ-နှင့်သာ ရေးသားဖတ်ရွတ်ရမည်။ မောဂ္ဂလ္လာန်၌ကား 'ထသ ဋ္ဌတ္ထ ပဋ္ဌဝိ' ဟူ၍လည်း မုဒ္ဓဇနှင့် ဆိုသေး၏။ သို့သော်လည်း ပဋ္ဌဝီကို ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တို့၌ မုဒ္ဓဇ ဋ္ဌ နှင့် အရေးအသားမရှိသလောက်ပင် နည်းပါးလှသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ထိုနှင့်အစီအရင်တူ ပထမ-ကိုလည်း ထိုနည်းတူ ဒန္တ-ဒုတိယကွရာနှင့်သာ ရေးသား, ဖတ်ရွတ်ရမည်။ ။ဤကား ညောင်တုန်းမြို့၊ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းလုံးဆိုင်ရာ မဟာနာယက စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဆုံးအဖြတ်တည်း။

ငါတို့လည်း—ထိုဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ ဝါဒကိုပင် အားရနှစ်သက်စွာ သဘောတူထောက်ခံကြ၏။ အကြောင်းကား ပါဠိတော် ပိဋကတ်အရပ်ရပ်၌ ဒီဃ, ရဿ,ဂုရု,လဟု-ခြားနားသိသာလှသည့် တစ်ဆယ့်တစ်လုံးဘွဲ့ တဋ္ဌဘဆန်း၊ ဂ္ဂန္ဒ ဝဇီရာဂါထာ ပါဒ၊တစ်ဆယ့်နှစ်လုံးဘွဲ့ ဇဂတိဆန်း၊ ဂ္ဂန္ဒဝံသဂါထာ ပါဒ-စသည် တို့ဖြင့် ဟောတော်မူသော အရာများစွာထင်သောကြောင့်တည်း။ ထိုဂါထာ ပါဒ စုကို ခွဲနိုင်ခဲ့သာ အောက်၌ဖော်ပြအံ့။ ။'ယေ.အ.ဒွေတိယာ နာ ရမန္တိ ကေကာ' နိမိဇာတ် ဂ္ဂန္ဒဝံသ ပါဒ။ ။'ဒုတိယ.ဖ္ဆ အာဂမ္မ အဟောသိ သဒ္ဒါ'သတ္တနိပါတ်-ကုမ္ဘကာရဇာတ်-ဘုဇင်.ပယာတ ပါဒ။ ။'ကဉ္စာ ဒုတိယာ ပတိနော စ သာပိ ယာ' တိ'သ-သမ္မုလာဇာတ် ဝံသဋ္ဌ ပါဒ။ ။'ကာ တေ ဒုတိယော ဂ္ဂဓ မန္ဒ

http://www.dhammadownload.com

သောစနေ' အသီတိ-သုဝေဘာဇနဇာတ်-ဣန္ဒဝံသ ပါဒ။ ။'နမေ ဒုတိယော ဣစ္ဆေ.မတ္ထိ ကောသိယာ' ဌင်း-ဝုံသဋ္ဌ ပါဒ။ ။'ဧဝံ ဒုတိယေန သဟာမမဿ' ပစ္စေကဗုဒ္ဓ အပဒါန်။ သုတ္တနိပါတ ဧဂ္ဂဝိသာဏသုတ်-ဣန္ဒဝံသ ပဒ၊။ ။'ဣဒံ တတိယံ တဝ ဘူရိပညာ' ဟရိတ ဒါယက.ထွေရာ.ပဒါန်-ဣန္ဒဝံဇိရာပါဒ။ ။'ကိံ သု ဒုတိယံ ပုရိသဿ ဟောတိ' ဒေဝတာသံယုတ်-ဣန္ဒ ဝံဇိရာပါဒ။ ။'ပိယံ ဘဏေနာ ပိယ.နွှ တတိယံ ဝ'ဂီသ သံယုတ်, သုတ္တနိပါတ-သုဘာသိတသုတ် ဒီဓဂ်မာလာပါဒ။ 'ဣဒံ တတိယံ တဝ ဘူရိပညာ ပါဒါနိ ဝန္ဒာမိ သမန္တ စက္ခု' လောမသခ်ိ.ထွေရာ.ပဒါန်-ဣန္ဒဝံဇိရာပါဒ။ ။'နံ.သာ တတိယာ အနုကမ္ပက.ထ္ထိ'တိ သ-ပဏ္ဍရဇာတ်-ဌင်းပါဒ။ ။ကေ ဟိ သစ္စံန ဒုတိယ.မတ္ထိ' သုတ္တနိပါတ-စူဠ ဗျူဟသုတ် ဣန္ဒဝံဇိရာပါဒ။ ။ဤကား **တိယပစ္စယန္တ** ဒုတိယ,တတိယပုဒ်များ၏ သဒ္ဒါအနေအထား မမှားယွင်းကြစေရန် ဒီဃ, ရဿ, ဂုရု, လဟု ထင်ရှားသည့် ဣန္ဒဝံဇိရာ-စသော ဂါထာပါဒများ၌ သင်းထား‌ဖွဲ့ချုပ် ဥပဒေ ပြုလုပ်တော်မူခဲ့သော သာမုက္ကံ သိက ဓမ္မဖြတ်ထုံးစုတည်း။ သို့သော် အနည်းငယ် ဆန္ဒာနုရက္ခဏာ အား‌ဖြင့် ရဿ-ပြု၍ **ဟောတော်**မူသောအရာများလည်း ရှိပေသေး၏။ ။'တတော ဝိဓေကော ဒုဘိယော ပကာ သိတော' ဣတိဝုတ္တက ဝံသဋ္ဌပါဒ။ ။'ဧကောကိယော အ.ဒ္ဓါတိယော ဝိဟဿံ'ပညာသ-တာလပုဋ္ဌ.ထွေရာ.ပဒါန်-ဣန္ဒဝံသပါဒ။ ။'ဧတံ ဝရာနံ ဒုတိယံ ဒဒါမိ'။ ။'ဧတံ ဝရာနံ တတိယံ ဒဒါမိ'အသီတိ သုတသောမဇာတ် ဣန္ဒဝံသပါဒ။ ။ဤကား ဆန္ဒာနုရက္ခဏာဖြင့် ရဿ-ပြု ဟောတော်မူခြင်းတည်း။

ဤသို့–ဒီဃ, ရဿ, ထင်ရှားလှသော သမပါဒ ဂါထာမျိုး၌သာ ဟောတော်မူသည် မဟုတ်သေး။ ဒီဃ,ရဿ, မထင်ရှားဘဲ၊ ဆဲရာပါ လိုစ့ရုနိုင်သော ဝိသမ ဝုတ္တိ-ဝတ္တ ဂါထာမျိုး၌ပင် ယင်း တိယ-ပစ္စယန္တ-ဒုတိယ,တတိယ သဒ္ဒါများ‌ကို ပြောင်းလဲပြုပြင်၍ မရကောင်းသော နေရာများ၌သာ ချမထား၍ အများ‌ဆုံး ဟောတော်မူ၏။ ။'တဿ မေကာ ဒုတိယာ.သိ၊ သာလိကာ.မဏ္ဍူ ဘာဏိကာ' မဟော်ဇာတ်။ ။တသ္မာ ဓက် နသောစာမိ၊ နတ္ထိ သောကော ဒုတိယကာ' ပဏ္ဍက-ဃဋ္ဋဇာတ်။ ။'အာဗာဓေန အာ-ပီဋ္ဌန်၊ အ-ဒုတိယံ မဟာမုနိ' ဟရိတဒါယက.ထွေရာ.ပဒါန်။ ။'ဒုဘိယ.ဣ သမာပဇ္ဇိ စတုတ္ထက်' ဂေါတမီ-ထေရီအပဒါန်။ ။'တထာ သမ သမော စေဝ၊ အ-ဒုတိယော နရာသဘော'ပိလိန္ဒဝစ္ဆ.ထွေ.ရာဒါန်။ ။ဤကား ဒီဃနှင့် တိယ-ပစ္စည်းဟူသော ' ဥပဒေကို မချေဖျက်နိုင်စေရန်၊ မပြောင်းလဲ,မပြုပြင်သည့် ယ-ဂိုဏ်း, ဇ-ဂိုဏ်းနေရာ၊ သ,န-ရှောင်ရမည့် ဂါထာပါဒတို့၏ အစဂိုဏ်းနေရာများ၌ ချထား‌ဖွဲ့ချုပ်ကာ ခိုင်မာသော ဥပဒေ ပုဒ်မကို ထုတ်ပြတော်မူခြင်းတည်း။ ။ဤမှတစ်ပါး ရဿ-နှင့် တိယ,ကြိုက်ဆရာများ ဆဲလိုရာ ရနိုင်သောအရာများလည်း အနည်းငယ် ရှိပေသေး၏။ ။'ဧကိကာယော အ-ဒုတီ(တိ)ယော,ဘိ၊ မဒ္ဒိဒေဝိ' တ.ဒဗ္ဗိဝိ' ဝေဿန်ဇာတ်။ 'ပိဏ္ဍပါတ,မတိက္ကန္တော

http://www.dhammadownload.com

ဧကော အဒုတိ(တီ)ယော မုနီ' **အ**နုရုဒ္ဓ.တ္ထေရဂါထာ။ ဣတိ ဟေ.တံ ဝိဇာနာမ၊ ဒုတီ(**တိ**) ယော သော ပရာဘဝေါ။ တတီ(တိ)ယံ ဘဂဝါဗြူဟီ၊ ကိံ'ပရာဘဝတော မုခံ' သုတ္တန်ပါတ-ပရာဘဝသုတ်။ ။'ကာမာ တေ ပထမာ သေနာ၊ ဒုတီ(တိ)ယာ အရတိ ဝုစ္စတိ။ တတီ(တိ)ယာ ခု.ပ္ပိပါသာတေ။ စတုတ္ထီ နိကန္တိ ဝုစ္စတိ' သုတ္တန်ပါတ-ပဓာနသုတ်။ ။ဤကား ဒီဃ, ရဿ ဆဲလိုရာရနိုင်သော အရာများတည်း။

ဤသို့–သာမုက္ကံသိက,ဓမ္မိဿရ ဥပဒေ,သေခ္ခာ**သ**တ်မှ**တ်**၊ ကြုပ်တည်းစ္စာထား အပ်ပါလျက် အချို့ပညဝန်ဘို့က ဒီဃနှင့် တီ.ယ-ပစ္စည်းသည်ကား သက္ကတနည်း ပါဠိတော်နည်းမဟုတ်။ ပါဠိတော်နည်းအားဖြင့် ဒုတိယဲ, တတိယဟု ရဿနှင့် သာရှိရမည်။ သို့မှ ပါဠိတော်လာ ဆန်း.ဂါထာများနှင့် ညီမည်ဟု ပါဠိတော်ကို စုံလင်စေ့ငှအောင်စစ်ဆေး၍မကြည့်ဘဲ၊ တစ်ပုဒ်,တစ်ပါဒ တွေ့မြင်ကာမျှနှင့် နေ, လ,**အ**သွင် အလွန်ပင်ထင်ရှားသော **အ**ထက်ပါ**ဆ**ရာတော်ကြီးများကို ထိပါး၍ တင်မက၊ မိမ်အောက်ယုတ်ညံ့သူတို့ကို ပြောဆိုသုံးစွဲသောစကား**မျိ**းဖြင့် 'ကောစိ တို့ကား ဒီဃနှင့်ဆိုကြ၏။ မုချမသင်ဟုမှ**တ်**' ဟူသောစကားလုံးကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ အသုံးပြုကာ **ဆ**ုံးဖြတ် ရေးသား,ပြောဆိုနိုင်ကြခြင်းကား အဝိစာရဏ, အတိမာနသာ အပြစ်တည်း။ ။ထိုသူတို့ကား တစ်စုံဘစ်**ရာ** ခိုင်မာသောအထောက်အထား**မ**ပြ, မရှိ။ ကျောင်း**စာ**ရေးနှင့် စာပြင်ဆရာများသာ သူတို့၏**ကို**းစား**ရာ** ဖြစ်ဟန်တူ၏။ စာပြင်ဆရာတို့မှာ များသောအားဖြင့် ကျမ်းဂန်တ**တ်**မြောက်သူများဖြစ်ကြသော်လည်း ကျောင်းစာရေးတို့မှာ စာတတ်သည်မဟုတ်၊ စာလုံး**ကို**ကူးယူတတ်ရုံသာ၊ ထိုသူတို့မှာ ဒီဃ,ရဿ,အက္ခရာ,ဝဏ္ဏ မခွဲခြား၊ သဘာဝကိုလည်းမသိသဖြင့် အသံတူလျှင် မိမိနိုင်**ရာ**စာလုံးတို့သာ များသောအားဖြင့် ရေးသားလေ့ရှိသဖြင့် ပေစာတိုင်းကိုလည်း အားမကိုးသင့်။ စာတတ်သူ **စာ**ပြင်**ဆ**ရာများလည်း သဒ္ဒါတရားသက်သက်၊ မဂ်ကျိုးဖိုလ်ကျိုးအတွက် ပြုလုပ်ကြသည်မဟုတ်သဖြင့် အက္ခ**ရာ**သမယကို ကျနအောင်မ**စ**စ်ဆေးဘဲ (ပါဠိတော်စာအုပ်များ၌ ဆန်းပျက်သောအရာများစွာတွေ့ရ၏)။ အရေးတကြီး ပြီးစီးရန်သာ အား**ထု**တ်ကြမည်ပြင် မိမိတို့ **ဆ**ရာစဉ်ဆက် သုံးစွဲရိုးကိုလည်း မလှတ်ဘဲ၊ သုံးစွဲတတ်ကြသဖြင့် ဘုတ်အုပ်တိုင်းကိုလည်း စိတ်**အ**းလက်ချမယိုကြည်သင့်။ **ယ**င်းအက္ခရ သမယကား ဗျာကရဏ ဉာဏ်ထူးဖြင့် ကွန့်မြူး**ခ**ဖန်မှ အမှန်ကိုသိနိုင်ရ၍၊ ဗျာကရဏ**ဝိ**ဒူတို့၏ အရသာဟု ဆိုထိုက်ပေ၏။ သို့အတွက် အထက်က ဖော်ပြခဲ့သော **မီ**ဠကတ္တယ ပါမောက္ခ, ဗျာကရဏ**ဝိ**ဒူဖြစ်တော်မူသော ဆရာတော်ဘု**ရား**ကြီးများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချထားသည့်အတိုင်း 'ပထမ,ဒုတိယ,တတိ**ယ**,ပုဒ်များကို ယိုကြည့်လေး**စာ**း၊ ရေးသား**ဖ**တ်ရှတ်နိုင်ကြစေ - လို။

ရှပ်**တွ**က်ပုံ။ ။ဒုတိယော-ဒ္ဝိန္နံ×ပူရဏော။ ဒ္ဝိ-တိဟိ တိယော, ဤသုတ်ဖြင့် ပူရဏ**အ**နက်၌ တိ**ယ**-ပစ္စည်းသက် (ဒ္ဝိန္နံ×တိယ×ပူရဏော) တေသံ=နံ, သိ-ဝိဘ**တ်**

http://www.dhammadownload.com

၃၈၆-တီယေ ဒု-တာ ပိ စ။ ။တီယေ၊ တီယ-ပစ္စည်းကြောင့်။ ဒွိ.တီနံ၊ ဒွိ-သဒ္ဒါ တိ-သဒ္ဒါကို၏၊ ဒု တာပိ စ၊ ဒု-ပြု၊ တ-ပြုတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ပရေ၊ သော။ တီယ-ပစ္စယေ၊ ကြောင့်။ ဒွိ တိ ဣစ္စေတေသံ၊ ၏။ ဒု-တ-ဣစ္စေတေ အာဒေသော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒုတီယော၊ ကြောင်း။ တတီယော၊ ကြောင်း။ အပိ-ဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ အညေသု ပိ၊ တစ်ပါးသော သဒ္ဒါတို့ကြောင့်လည်း။ ဒွိဣစ္စေ တဿ၊၏။ ဒု-အာဒေသော၊ ဒု-ပြုသည်။ ဟောတိ၊၏။ စ.ဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဒွိဿ၊ ကို။ ဒိ စ၊ ဒိ-လည်း၌။ ဒု ရတ္တံ၊ ဒိ ရတ္တံ၊ ခဏ်ည်၌။ ဒိဂုဏံ၊ ခဏ်ထပ်သော။ သံယာဒ္ဓိံ၊ ဒု ဂုဏ် (ဒုကုတ်၊ ဒကုတ်) သက်နှံးကို။ ပါရျပိတ္ထ၊ ရုံ၍။

ပူရဏ-ပုဒ်တို့ကိုချေ(ဒွိ+တီယဲ)တီယေ ဒုတာ ပိ စ,သုတ်ဖြင့် တီယ-ပစ္စည်းကြောင့် ဒွိ-သဒ္ဒါကို ဒု-ပြု။ (ဒု+တီယဲ) နာမ်ခဲ့။ စီရင်၊ ။တတီယော-တီဏ္ဏံ+ပူရဏော၊ ရှေးနည်းတူ။ တိ-ကို တ-ပြုသည်သာ ထူး၏။

၃၈၆-စတု.ပ္ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဤသုတ်၌ အပိ-သဒ္ဒါ ဘယ်အနက် ရှိပါသနည်း မေးရန်ရှိ၍ 'အပိ.ဂ္ဂဟဏေန'စသော ဝါကျကိုမိန့်။ အပိ-သဒ္ဒါ သမုစ္စယတ္ထ၊ ဒွိ-သဒ္ဒါ၏ ဒုဝိ အပြုကို ဆည်းသည်-ဟူလို။ ။ပုံစံပြယုဂ်ကို ထုတ်ဦးလော မေးရန်ရှိ၍ 'ဒုရတ္တံ'စသည်ကိုမိန့်။ အပိ-သဒ္ဒါ၏ သတ္ထကအဖြစ်ကို စိစစ်ဖော်ပြ၍၊ ဣန္ဒုပ်တို့ ဘောတုဇနအများမှတ်သားရပါပြီ။ စ-သဒ္ဒါ ဘယ်အနက်ရှိပါသနည်း။ အနက်ထူးမရ။ ဝါစာသိလိဋ္ဌ, ပဒါလက်ာရပင်ဖြစ်ပါသလော။ ဤသို့ လျော်ကထား၍ရှိ၍ 'စ-သဒ္ဒေန' စသော ဝါကျကိုမိန့်။ ပဒါလက်ာရမျှမဟုတ်။ဒွိ-၏ ဒိ-အပြုကိုဆည်းသည့် သမုစ္စည်းအနက်ရှိသည်-ဟူလို။ ဝိသထိ ဒလေသု ဗာ ဒွိဿတု သုတ်က တု-သဒ္ဒါဖြင့် ဒု,ဒိ-အပြုကို စီရင်ခဲ့ပြီးသော်လည်း ဒု-ရတ္တံ,ဒိဂုဏ်-စသောပုံစံ၌ ဒု,ဒိ-အပြုကို မြဲမြံစေရန် ဤသုတ်၌ တစ်ဖန်ထပ်၍ အပိ,စ-သဒ္ဒါကို ပြန်ဆိုသည်။ သို့ရာဘုင် နိပါတ်တို့၏ အနေကတ္ထဖြစ်၍ အပိ သဒ္ဒါ, စ-သဒ္ဒါ တစ်ခုခုဖြင့်ပင် ပြီးနိုင်လျက်။ အပိ,စ-သဒ္ဒါနှစ်ခုကို ကာရိယ အသီးသီးပြု၍ဆိုခြင်းကား ကာရိယ ပရောယှက်သည်ကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ။လျော်အောင်သာ အဓိပ္ပာယ်ဆိုရသည်။ စင်စစ်မှာ အပိပင်။ ရူ-၌ကား ဝိသတိ ဒသေသု.က တု-သဒ္ဒါဖြင့် တိသ-သဒ္ဒါကိုသာယူ၍။ ဤသုတ်က အပိ-သဒ္ဒါဖြင့် ဒု၊ စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဒိ-ပြုကို ဆည်း၏။

ဆောင်ပုဒ်-"တုဖြင့်ပြီးလျက်၊ စ,ပိ-စွက်၊ ဘယ်တွက် တစ်ဖန်ဆို။
ဒု,ဒိ၊ အပြု၊ မြဲစေဟု၊ သိမှုထပ်သလို။
ထို့ကြောင့်သာပ၊ ဒွိ-ရတ္တ၊ မရ ကျမ်းထိုထို။"

ဒွိ-ရတ္တ၊ ဒွိ-ဂုဏ် မရှိသင့်။ ဒု-ရတ္တ ဒိ-ရတ္တ၊ ဒိ-ဂုဏ်သာ ရှိစေရမည်-ဟူလို။

http://www.dhammadownload.com

၃၈၇-တေသ.မဈျု.ပ ပဒေန အဈုဈု..ဒိဝဈု ဒိယမု.ဈုတိယာ။ ။တေသံ၊ ထို စတုတ္ထ,ဒုတိယ,တတိယ-သဒ္ဒါတို့၏။ **အ**ဈု.ပ-ပဒေန၊အဈု-ဟူသော အနိုးပုဒ်နှင့် တကွ။အဈု.မု-ဒိဝမု.ဒိယမု.မုတိယာ၊ အ**ဈု**ုမု-ပြု, ဒိဝမု-ပြု, ဒိယမု-ပြု, အမုတိယ-ပြုတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။**အ**ဈု.ပ ပဒါနံ၊ အဈု-ဟူသော **အ**နိုးပုဒ်ရှိကုန်သော။ တေသံ စတုတ္ထ ဒုတိ**ယ**-တတိယာနံ၊ တို့၏။ အဈုဈု-ဒိဝဈု-ဒိယမု-အမုတိယာ.ဒေသာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ မု.ပ ပဒေန၊ အဈု-ဟူသော **အ**နိုးပုဒ်နှင့် သဟ၊ တကွ။ နိပ္ပဇ္ဇန္တေ၊ ပြီးစေအပ်ကုန်၏။ အာမုန၊ အခဲ့နှင့်တကွ။ စတုတ္ထော၊ လေးခုတည်း။ အဈု ဧော၊ အခဲ့နှင့်တကွ လေးခု။ အမုန၊ နှင့်တကွ၊ ဒုတိယော၊ နှစ်ခုတည်း။ ဒိဝ**မော**၊ အခဲ့နှင့်တကွ နှစ်ခု။ အ**ဧုန**၊ နှင့်တကွ။ ဒုတိယော၊ တည်း။ ဒိယမော၊ အခဲ့နှင့်တကွ နှစ်ခု။ အမုန၊ နှင့်တကွ။ တတိယော၊ သုံးခုတည်း။ အမုတိယော၊ အခဲ့နှင့်တကွ သုံးခု။ (အမုတိယဒ္ဒ ဒီဃနှင့်လိုသည်)။

မှတ်ချက်။ ။ဤဒဒ္ဒလည်း ဒိ-အပြု ကာရိယ-တစ်ခုပို့နေပြန်၏။ ။'အပိ.ဂ္ဂဟဏေန အညေ-သဒ္ဒ-ပိ ဒ္ဒိ-ဣတ္ထေ တဿ ဒု-ဒိ-အာဒေသော **ဟော**န္တိ၊ ဒု-ရတ္တံ၊ **ဒ္ဒိ**-ရတ္တံ။ **စ**-ဂ္ဂဟဏေန ဒိ ဣတ္ထေ တဿ ဒိ-ကာရော၊ ဟောတိ၊ ဒိ-ဂုဏ် သံဃာဒ္ဒိ' မာရျပိတ္ထာ' ကစ္စည်းဝုတ္တိ။ ။အပိ-သဒ္ဒါဖြင့် ဒု-ဒိ၊ စ-သဒ္ဒါဖြင့် **ဒိ**-ပြုသောကြောင့် ဒိ-ပြုတစ်ခုပို့နေ၏။ သီဟိဠိဒိပမှာလည်း၊ ယင်း**ဒိ**-အပိုအတွက် သီဟိဠိဆရာတို့အမျိုးမျိုးပြင်ထားကြ၏။ အချို့-ဥ်အာဒိ.ဂ္ဂဟဏေန အညေသ့.ပိ ဒု-အာဒေသော တောတံ။ ဒု-ရတ္တံ၊ တိ-ရတ္တံ'။ ။ဒု,တိ-အပြုဟု ဆို၏။ တိ-ရတ္တံဥ္ဒ တံ-ကို တိ-ထပ်ပြုရ၍ ဘာမျှအကျိုးမရှိ။ ။အချို့ဥ်'အပိ.ဂ္ဂဟဏေန အညေသ့.ပိ ဒု-အာဒေသော ဟောတိ၊ ဒု-ရတ္တံ၊ တိ-ရတ္ထံ'ဟု ရှိ၏။ ဒု-ကာရိယ တစ်ခုတည်းဖြစ်၍ တိ-ရတ္တံ-ပုံစံ **အ**ပိုပင်။ ယင်းသို့ဒိ-ပိုအတွက် ဖြုတ်ချ ပြင်ဆင်ကြသော်လည်း လိုရာမကျ၊ တိ-ရတ္တံ-ပုံစံက အပို သက်သက် ရှုပ်လျက်နေ၏။ သို့အတွက် 'အပိ.ဂ္ဂဟဏေန အညတ္ထာပိ ဒ္ဒိသဒ္ဒဿ ဒု-အာဒေသော ဟောတိ၊ စသဒ္ဒေန **ဒိ**-စ၊ ဒု-ရတ္တံ၊ ဒိ-ရတ္တံ၊ ဒ်ဂုဏ် သံဃာဒ္ဒိ' ပါရျပိတ္ထာ'ဟု ရှု-နှင့်အညီ ကစ္စည်းဝုတ္တိကို ပြင်။

ရူပ်တ္ထက်ပုံ။ ။ဒုတိယော၊တတိယော(၃၈၅)သုတ်**အ**တိုင်းတွက်။ ။ဒု-ရတ္တံ၊ ဒ္ဒေ×ရတ္တိယော (၃၈၀) သုတ်ဥ္ဒ ထု-သဒ္ဒါအတိုင်းတွက်။ တိယေ ဒုတာ ပိ **စ**ဥ္ဒ အပိ-သဒ္ဒါဖြင့် ရတ္တိ-သဒ္ဒါကြောင့် ဒ္ဒိ-သဒ္ဒါကို ဒု-ပြု၊ ဆိုရုံသာထူး၏။ ။ဒိရတ္တံ-ဒ္ဒေ×ရတ္တိ**ယော**။ ဒိ-ဂုဏ်-ဒ္ဒေ×ဂုဏာနိ (၃၈၀)အတိုင်းတွက်။ ဤသုတ်ဥ္ဒ စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဒ္ဒိ-သဒ္ဒါကို ဒိ-ပြု၊ ဆိုရုံသာထူး၏။

၃၈၇-တိ-ပဒ, ဒိဝိဈုတ်။ ။စတုတ္ထ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ-သဒ္ဒါတို့ကို အဈု-ဟူသော ရှေးနီးပုဒ်နှင့်တကွ စတုတ္ထကို အဈုဈု၊ ဒုတိယံကို ဒိဝဈု, ဒိယဈု၊ တတိယ **အ**မုတိယ-ပြု။ ။'**အ**ဧုန **စ**တုတ္ထော-အဈုဧော' စသည်ကား တပ္ပုရိသ်

http://www.dhammadownload.com

သမာသ်ပင် ဖြစ်စေကာမူ 'ဝိစိတြာ ဟိ တဒ္ဓိတ ဝုတ္တိ' ဟူရကား အာဒေသ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်ပင် တဒ္ဓိတ် ပစ္စည်းအရာ၌ တည်ရကား တဒ္ဓိတ်မည်၏။ ။ ဤတပ္ပုရိသ် ဝိဂြိုဟ် အဓိပ္ပာယ်မရ၍ မကောင်းဟု ဆရာတို့ဆိုကုန်၏။ ။'အမုတီယော ဟတ္ထ ပါသော'၌ 'အမုနာ တတီယော အမုတီယော'။ အမုန၊ အခဲ့နှင့် တတ္ထ။ တတီယော၊ သုံးခုပြည့်ကြောင်းတည်း အမုတီယေန၊ အခဲ့နှင့်တကူ သုံးခုပြည့်ကြောင်း တစ်ထောင်=ဤတပ္ပုရိသ်အရ၊ တထောင်ထွာသာရ၍ ဆိုလိုရင်း နှစ်တောင့်ထွာကိုမရသောကြောင့် မကောင်းဟူ၏။ ။ပစ္ဆိမာရုံ ဆရာတော်ကား ဘိန္နာ.ဓိကရဏ ဝိသေသန ကြုံ၍ 'အမုန၊ အခဲ့အား'ဖြင့်။ တတီယော၊ သုံးခုမြောက်သည်'ဟု-ပေး၏။ မြောက်သည်ဟုဆိုသော်လည်း အခဲ့အားဖြင့် သုံးခုပြည့်ကြောင်း။ ပြည့်သည်ဟု ပူရဏတ္ထပင် ယူရမည်ဖြစ်၍ သဟတ္ထနှင့် မထူးလှ။ ။ဝိနိစ္ဆယ-ဋီကာ၊ဆရာကား 'အမော့ာ တတီယော ယဿ သော.တိ.အမုတီယော'ဟု ဗဟုဗ္ဗိမှိ လုပ်၏။ ယဿ၊ အကြောင်းအပေါင်းအား။ တတီယော၊ သုံးခုမြောက်သော။ အမော့ာ၊ အခဲ့သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုအပေါင်းသည်။ အမုတီယော၊ မည်၏။ ဝါ၊ အခဲ့နှင့်တကူ သုံးထောင်။ ဝါ၊ နှစ်တောင့်ထွာ မည်၏-ပေး။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဋီကာဆရာလည်း 'ဧဝ မေတ္ထ အမော့ကာဒသ ဓာတုယော ရူပံ၊ အမုဋ္ဌမာ ဓာတုယောနာမံ'ဟူသော ပုဒ်ကို 'အမော့န ကောဒသ-အမော့ကာ-ဒသ၊ အမုံဝါ ကောဒသ တောသန္တိ-အမော့ကာ ဒသ၊ အမုဋ္ဌမာ.တိ ထွေပိ ဧသေ.ဝ နယော'ဟု တပ္ပုရိသ်၊ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ နှစ်မျိုးပင်လုပ်၏။ ။သို့ရာတွင် 'အမုမုာနိ ပါဠိဟာရိယဲ-သဟဿာနိ၊ 'ဒိယမု သယဿ ကိလေသ-မာရံ' ဟူသော ပါဠိ၌၊ အမုမုခု-စသော သဒ္ဒါများကား သခ်ၤာပူရဏမျှသာ မဟော၊ သခ်ၤာပဓာနကို လည်း ဟော၍ 'အမုမုာနိ ပါဠိဟာရိယ သဟဿာနိ၊ သုံးထောင့်ငါးရာသော တန်ခိုးပြာဋိဟာ။ 'ဒိယမု သဟဿ၊ တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ'ဟူသော သခ်ၤာကိုသာ ယူရသလို 'အမော့န စတုတ္ထော-အမုမော့ာ'စသည်လည်း ပူရဏတ္ထ မယူဘဲ၊ ထ-ပစ္စည်းကို သကတ္ထကြုံ၍ သခ်ၤာဝါစက ယူမူ သင့်တော်၏။ သို့အတူကဲ့ 'အမော့န၊ အခဲ့နှင့်တကူ။ စတုတ္ထော၊ လေးခု၊ လေးတောင်တည်း။ အမုမော့ာ၊ အခဲ့နှင့်ဇာကူ လေးခု၊ လေးတောင်။ ဝါ၊ သုံးခုခဲ့၊ သုံးတောင့်ထွာ-ပေး။ ။အချုပ်မှာ-အမုမုခု-စသော သဒ္ဒါများသည် အကြောင်းအခါ သခ်ၤာပဓာန သခ်ၤာပြဋ္ဌာန်း၏ ထိုအခါ တပ္ပုရိသ်လုပ် အကြောင် အခါ သခ်ျေယျပဓာန-သခ်ျေယျ ပြဋ္ဌာန်း၏။ ထိုအခါ ဗဟုဗ္ဗိဟိ လုပ်လေ။ 'အမုတီယော ဟတ္ထပါသော' သခ်ျေယျ.ပဓာန။ ထို့ကြောင့် ဋီကာဆရာ ဗဟုဗ္ဗိဟိ လုပ်သည်။

ဆော့ငပ္ပဒ်-"သခ်ၤာမတ္တ၊ သခ်ျေယျ၊ ဟောပြ-အမုမုာ။
သခ်ၤာဟောပုဒ်၊ တပ္ပုရိသ်၊ ပြုလုပ် ဝိဂြိုဟ်မှာ။
ဗဟုဗ္ဗိရတ္ထ၊ သခ်ျေယျ၊ ပြုကြ-ဝိဂွဟာ။"

http://www.dhammadownload.com

၃၀၀-သရူပါနံ့ မေက သေသွ့ သကိ်။ ။အ-သကိ်၊ တစ်ကြိမ်မဟုတ်ရာ၌။ ဝ၊ တစ်ကြိမ်မဟုတ်ကုန်သော။ သ-ရူပါနံ့၊ တူသောရုပ်သွင်, သုတိ-ရှိကုန်သော ပုဒ်၌ဟုဆိုလိုသည်တို့၏။ ဝ၊တို့တွင်။ (သ-ရူပါနံ သဒ္ဒါနှ-မီတိ နိဒ္ဒါရဏဏာ ဆဋ္ဌီ။ တေန သရူပါနံ့ မဇ္ဈေသမာနာဇာတိယာနံ့ ယော သရူပေါ၊ သော ကောဝသိဿတေ၊ နှ ဝိရူပါနံ့၊ သမာနဇာတိယသော.ဝ ဟိ နိဒ္ဒါရဏံ ဘဝတိ နှ ဝိဇာတိယဿ'ဇိနိန္ဒ ဗုဒ္ဓိန္ဒာသ)။ ဧက.သေသော၊ တစ်ပုဒ်၏ကြွင်းကျန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ အ-သကိ်၊ ရာဒ်။ ဝ၊ ကုန်သော။ သ-ရူပါနံ့၊ တူသောရုပ်သွင် သုတိ ရှိကုန်သော။ ပဒဗျဥ္ဇနာနံ့၊ ပုဒ်ဟုဆိုလိုသည်တို့၏။ ဝ၊ တို့တွင်။ ဧက.သေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပုရိသော စ၊ လည်း။ ပုရိသော စ၊ လည်း။ ပုရိသော၊ ယောကျ်ားတို့။ သရူပါသန မီတိ ပဒံ၊ သည်။ ကံ့ မတ္ထံ့၊ နည်း။ ဟတ္ထိ စ၊ ဆင်လည်း။ အဿော စ၊ မြင်းလည်း။ ရထော စ၊ ရထားလည်း။ ပတ္တိကော စ၊ ခြေသည်လည်း။ ဟတ္ထိ-အဿ-ရထ-ပတ္တိကား၊ ဆင်,မြင်း,ရထား,ခြေတို့သည်။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနံ့.ထွံ့၊ ၏။ အသကိ်.နွိ်ပဒံ၊ သည်။ ကိ်.မတ္ထံ့၊ နည်း။ ပုရိသော၊ သည်။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနံ့.ထွံ့၊ ၏။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။အမု+မော-အဓမုန×စတုတ္ထော။(၃၂၇)တပ္ပုရိသ်လုပ်မြဲ။အမု+စတုတ္ထ ပကတိပြု။ တေသ.မမု့.ပ-ပဒေသ=ဣသုတ်ဖြင့် စတုတ္ထ သဒ္ဒါကို အမု အနီးပုဒ်နှင့်တကွ အမုမု-ပြု။ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ သြ-ပြု စီရင်။ ။ဒိဝ+ဓော-အဓေါ န-ဒုတိယော။ နည်းတူ။ အမု×ဒုတိယ-ပကတိပုဒ်။ ဣသုတ်ဖြင့် ဒုတိယ-သဒ္ဒါကို အမု အနီးပုဒ်နှင့်တကွ ဒိဝမု-ပြု။ ။ဒိယဓော-အဓေါန×ဒုတိယော။နည်းတူ။အမု+ဒုတိယ-ပကတိပုဒ်။ ဣသုတ်ဖြင့် ဒုတိယ-သဒ္ဒါတို့ အမု-အနီးပုဒ်နှင့်တကွဒိယမု-ပြု။ အမုတိယော အဓေါန×တတိယော။ နည်းတူ။ အမု+တတိယ-ပကတိပုဒ်။ ဣသုတ်ဖြင့် တတိယ-သဒ္ဒါကို အမု-အနီးပုဒ်နှင့်တကွ အမုတိယ-ပြု၊ နာမ်ငဲ့-စီရင်။

၃၀၀–တိ-ပဒ, ဝိမိသုတ်။ ။တကြိမ်မဟုတ်ကုန်သော သုတိ တူသော ပုဒ်ဗျည်းတို့တွင် ရှေ့ပုဒ်တို့ကိုချေ၍ နောက်ပုဒ်တစ်ခုကြွင်းပြု။ ။'သရူပါနံ့.မေက သေသော ဧက ဝိဘတ္တိနံ့,ပါဏိနီ၊ ၁-၂-၆၄။ ။'သမာနံ ရူပံ သုတိ ယေသ.ဒန္တေ-သ-ရူပါ'လုပ်၊ တူသော ရုပ်သွင်ပုံဟန်ဘူသော သုတိရှိသော 'ပုရိသ×ပုရိသ-ဒသ×ဒသ'စသော ပုဒ်ဗျည်းတို့ကိုကောက်။ ။'ဧကဿ သေသော-ဧက.သေသော'။ တစ်ခုတည်း တစ်ပုဒ်တည်း ကြွင်းကျန်ရစ်သည်။ ရှေ့ ပုရိသ,ဒသ-စသည့် ကျေ၍၊ ဝ၊ ရှေ့ပုဒ်တို့ကိုချေ၍ နောက်ပုဒ်တစ်ခုတည်းသာ ကြွင်းကျန်ရစ်သည်။ ဝ၊ နောက်ပုဒ်တစ်ခုကြွင်း ပြုသည် ထားသည်-ဟူလို။ ။ဤကေသိသ်၌ ကျေသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ကျန်ရစ်သောပုဒ်က အဓိမွေ့ခံ၍ဟောသည်။ ။'ဒွန္နေ ဝိသယေ ဘိန္နေ.ထွာနံ့, တုလျ.ထွာနံ့ စ နာမာနံ့ အန္တော အဝသိဿတေ။ အာဒီနံ့ စ

http://www.dhammadownload.com

လောပေါ ဘဝတိ-စ္ဆတ္တော၊ **ရာ**မော စ, ရာမောစ-ရာမာ' သုဗောဓိန်-ဠိ။ ။ 'သရွပါနံ သမာန-တ္တာနံ,သမာနာ.နုပုဗ္ဗိကာန စ မဇ္ဈေ ကော ဇေသိဿမာနော တ.ဿမုဒ္ဒါယ ဗျတ္တိ-ဗောဓကော အပ**ရော** အံသော လုပ္ပတေ ဣစ္ဆ.တ္ထော' သရလာ–ဠိ။

ကေသိသ်အကျိုး။ ။ကေသိသ် လုပ်ကျိုးကား၊ ပုဒ်ဗျည်းအမျာ**း**ကို မရွတ်ဆို မရေ**း**သာ**း**ဘဲ၊ တစ်ပုဒ်တည်း ရွတ်ဆိုရေ**း**သာ**း**ရကျိုး**ရှိ**၏။ ခွဲအံ့-'ပစ္ဆတ္တံ သဒ္ဒ-နိဝေသာ အ့နေကေန အနေက-တ္ထာ ဘိဓာနံ၊ တ**တြ**ာ.နေကတ္ထာ.ဘိဓာနေ.နေက-သဒ္ဒတ္တံ၊ တသ္မာ ကေသေသော' ဝါတ္တိက၊ ၁-၂-၆၄။ အဆိုရှိ၍ သဒ္ဒါ-ဟူသည် အနက်၌ စွဲမှီတည်နေရကာ**း**၊ ဩပ်**အ**နက်မျာ**း**ကို ဆိုလိုသော်၊ သဒ္ဒါ အမျာ**း**ပင် ဆိုရပေမည်။

ဥပမာ–ယောကျာ**း**တစ်ရာကို ဆိုလိုသောအခါ၊ ပုရိသ-သဒ္ဒါ(၁၀၀)တစ်ရာ ရွတ်ဆိုရလိမ့်မည်။ ထိုသို့ မရွ**တ်**ဆို မရေ**း**သာ**း**ရအောင် ရွေ့ ပုရိသ-သဒ္ဒါ(၉၉)**ကို** ချေ၍ နောက်တစ်ပုဒ်တည်း**ကျ**န်အောင် ကေသိသ် လုပ်ထာ**း**ရသည်။ ကျန်ပုရိသ-သဒ္ဒါတစ်ခုတည်း**က** ယောကျာ**း** (၁၀၀) တစ်ရာ-ဟူသော **အ**နက်**ကို** ဟော**ခို**င်သည်။ သို့**အ**တွက် ပုဒ်ဗျည်း**အ**မျာ**း** မရွတ်ဆို,မရေ**း**သာ**း**ရခြင်း**အ**ကျိုး**ရှိ**သတည်း။ 'တ**တြ**အနေကတ္ထာ.ဘိဓာနေ အနေက သဒ္ဒတ္တံပပွေါတိ၊ ဣဿတေ 'ဣစ္ဆီယတေ။ စ ဧကေနာ.ပိ အနေကဿာ.ဘိဓာနံ၊ တ.ဣ အန္တရေန (ဝိနာ) ယ**တ**နံ'ဉဿ်ဟနံ' နံ သိဇ္ဈတိ၊ တသ္မာ ကေ**း**သေသော၊ ဧဝ.မတ္ထ မိဒ.မုစ္စတေ'မဟာဘာဿ။ 'ပစ္ဆတ္တံ သဒ္ဒနိဝိသန္တေ့ **အ**နေ**က**ေကန အနေကဿာ.ဘိဓာနံ၊ တ**တြ** အနေက**း**တ္ထာ-ဘိဓာနေ အနေက-သဒ္ဒတ္တံ ပတ္တံ၊ တသ္မာ ကေ.သေသော' ကာသိကာ ဝုတ္တိ။ ။'သဟ-ဘာဝ ဝိဝက္ခာယံ ကေ-သေသော ဘဝ**တိ**၊ နံ အညထာ။ နနု စ-ဇာတိ ပဒတ္ထော၊ ဇာတိ စ ကော ဧဝ။ တ**ဩ** ကေတ္တ.ဇ္ဇာတေ ဗဟူနံ သဒ္ဒါနံ ပသင်္ဂေါ ဧဝ နတ္ထိ၊ ကတော ကိ.မေက-သေသာ.ရမ္ဘေ.နေတိ စောဒနာ.ဝ သရေ ဒဗ္ဗံ ပဒတ္ထ.မိစ္ဆေတံ ဒဿနံ ပဋိစ္စာ.ဟ ပစ္ဆတ္တ.မိစ္စာဒိ။ ပစ္ဆတ္တံ ကေကသ်ိ' အတ္ထေ ယသ္မာ သဒ္ဒါနံ နိဝေသ.ပဝတ္တိ၊ တတော အနေကေန သဒ္ဒေန အနေကတ္ထဿာ.ဘိဓာနံ၊ တတြေ.တံ ဒဿနေ အနေကေသံ အတ္ထာ.ဘိဓာနေ ပစ္ဆေကေ.နေဝ ကတ္တဗ္ဗေ အနေက သဒ္ဒတ္တံ ပသဇ္ဇတေ ဣတိ, ယာဝန္တော တေ အတ္ထာ၊ တာဝ.တံ သဒ္ဒါနံ ပယောဂေါ ပပွေါတိ၊ ဣဿတေ စ ကေ-သဒ္ဒတ္တာ၊ တသ္မာ ကေ-သေသော အာရဇ္ဘတ္ထော' ဇိနိန္ဒဗုဒ္ဓိရ်ာသ။

ကေသိသ်ကို–သာရသ္ဆတ၊ သံခိတ္တသာရ၊ သိဒ္ဓန္တစန္ဒြိကာ-စသော ဗျာကရဏ်ကျမ်းတို့၌ ဒွန်သမာသ်ဟု ဆိုကုန်၏။ ။'အာဒိ စ ဒ္ဒန္ဒေ။ ။ဒ္ဒန္ဒေ သမာသေ ပုဗ္ဗ-ပဒဿ လောပေါ ဝတ္တဗ္ဗော၊ စ-ကာရ.ဂ္ဂဟဏံ ဝိကပ္ပေန။ မာတာ စ ပိတာ စ-ပိတရော၊ သိဿမာနေ လုပ္ပမာနသ္မာ.ဘိဓေယျိ'- 'သဿု စ သသုရော စ-သသုရော၊ ဒုတိတာ စ, ပုတ္တော စ-ပုတ္တော'သာရအတ။ ။တတ္ဍ ဒီပိကာ-

http://www.dhammadownload.com

ဦကာဆရာကား ဒွန်ကေသိသ်-ဟု ဆို၏။ ။'အနိဿိယတော စ ဘေဒါနံ ကေ ပညော ဇာယတေ၊ ယဒါ သဟ ဝိဝက္ခံ၊ တမာဟု ဒွန္ဒေ.က-သေသော ဣတိ' တတ္ထဒီပိကာ။ ။သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ, အာသုဗောဓ ဆရာတို့ကား၊ သမာသ်, တဒ္ဓိတ်, စသည်သို့ မဝင်။ အသီးအခြား ကေသိသ်မျိုးပင်-ဟု 'ကေသေသပကရဏ' ကို သီးခြား**ထုတ်**ဆိုကြ**ကုန်**၏။ ။'အယ.ဣ ကေသေသော ပစ္စတ္တံ သဒ္ဒနိဝေသော ဣတိ မတေ ဗျတ္တိဘေဒါ.ပေက္ခာယ ဒွန္ဒ.ပဗ္ဘတ္တေ, တဒ.ပဗ.ဒါဒကော ဧသော စ သုဗ္ဗ.ပဗ္ဘတ္တေ (ဝိဘတ္တျ.ပဗ္ဘတ္တေ) ပုဗ္ဗ.မေဝ ဥပဗ္ဗတေ တတော ပဒနိမိတ္တ ဒွန္ဒ ဗာဓကော ဣတိ ဧကေ။ သုဗ္ဗ.ပဗ္ဘတ္တိ **အ**နန္တရံ ဥပဗ္ဗတေ ဣတိ အညေ။ တတြ ပဒ.နိမိတ္တကာ.ဘာဝေ သမာသတ္တံ နတ္ထိ၊ အတော ကိတ္တ,တဒ္ဓိတ,သမာသ္ဓေ.က-သ္ဓေသ္ဓေ, တျာဒိ ဝုတ္တိ ဘေဒဂဏေန ပုထု နိဒ္ဒေသော' သရလာ-ဋီ။

မဂဓ သဒ္ဒသ်ိက-ကျမ်းဂန်တို့၌ကား ဧကသိသ်ကို ပုဒ်နှင့် ပစ္စည်းချဉ်းခြင်း မရှိ၍ တဒ္ဓိတ်မဟုတ်။ သုဒ္ဓနာမ်ဟု ကေစိဆရာတို့ဆိုကုန်၏။ **အ**ပရေ ဆ**ရာ**တို့ကား ပုဒ်နှင့်ပစ္စည်း ချဉ်းခြင်းမရှိသော်လည်း ချေခြင်း, တစ်ခုကြွင်းပြုခြင်းကို ကြံသော အားဖြင့် တဒ္ဓိတ်ပင်၊ ဧကစ္စေဆရာတို့ကား ဒွ-သမာသ်ဟုဆိုကုန်၏။ ဘေဒစိန္တာ-ဆရာကား တစ်ပုဒ်ကျော်သောကြောင့် သုဒ္ဓနာမ်လည်းမဟုတ်၊ ပစ္စည်းကင်းသော ကြောင့် တဒ္ဓိတ်လည်းမဟု**တ်**၊ တစ်ပုဒ်တည်းဖြစ်၍ ဒွန်လည်းမဟုတ်၊ ကေသိသ်-ဟူသော အမည်တစ်မျိုးပင်ဟု ဆို၏။ သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ, အာသုဗောဓတို့နှင့် တူ၏။

"ကေစိ အ.ပ္ပစ္စယတ္တာ တံ၊ သုဒ္ဓ-နာမ ပဒ.န္တိ စ။
အပရေ ပရိကပ္ပေန၊ ပစ္စယေ ဝိ.ဂတေ ပိ စ။
တဒ္ဓိတ.န္တိ စ ကေစ္စေ၊ ဒွန္ဒ.န္တိ စ အ-ဘာဝတော။
တံ လက္ခဏသ သံ နာမေ၊ ဧက သေသော.တိ လက္ခယေ။" စိန္တာ

ကေစိ၊ တို့သည်။ တံ၊ ထိုကေသိသ်ကို။ အပ္ပ.စ္စယတ္တာ၊ ပစ္စည်းကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုဒ္ဓ နာ ပဒံ၊မည်၏။ ဣတိ၊သို့။ ဝဒန္တိ၊ကုန်၏။ အပရေ၊တို့သည်။ ပရိကပ္ပေန၊ ချေခြင်း,တစ်ခုကြွင်းပြုခြင်းကို ကြံသောအားဖြင့်။ ပစ္စယေ၊ သည်။ ဝိ-ဂတေပိ၊ ကင်းသော်လည်း။ တဒ္ဓိတံ၊၏။ ဣတိ စ၊ သို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစ္စေ၊တို့သည်။ ဒွန္ဒံ၊မည်၏။ ဣတိ စ၊သို့လည်း။ဝဒန္တိ၊ကုန်၏။ တံ.လက္ခဏသ၊ ထိုသုဒ္ဓနာမ်,တဒ္ဓိတ်, ဒွန်တို့၏ လက္ခဏာ၊ ၏။ အ ဘာဝတော၊ မရှိသောကြောင့်။ တံ၊ ထို ကေသိသ်ကို။ နာမေန၊ အမည်အားဖြင့်။ ကေသေသော-တိ၊ ကေသိသ်-ဟူ၍သာလျှင် လက္ခယေ၊ မှ**တ်**ရာ၏။ ။ဆ**ရာ**တို့ကား 'ဝိစိတြာ ဟိ တဒ္ဓိတ ဝုတ္တိ'ပရိဘာသာနှင့်အညီ သဒ္ဒ်ာ တဒ္ဓိတ်များကဲ့သို့၊ ဥကာသိသ် တဒ္ဓိ**တ်**ပင်မှတ်ဟု ကစ္စည်းအာဘော်ကျ၊ အပရေ ဝါဒကို အဟည်ပြုကြကုန်၏။ ။ဤသုတ်ကို ဒဗ္ဗ ပဒတ္တိက ဆရာတို့ အလိုသာ

http://www.dhammadownload.com

ဆိုရသည်။ ဇာတိ ပဒတ္တိက ဆရာတို့အလို 'ပုရေန္တိ.တိ ပုရိသာ.ဟု ဗဟုဝုစ် ဝိဂြိဟ် လုပ်လျှင် နှစ်ယောက်သာကော၊ ယော်ကျားအများရနိုင်၍ ဤသုတ်ကို ဆိုဖွယ်မရှိ ဟူကုန်၏။

သဒ္ဒါ.၀ိက။ ။သရူပါနံ-သဒ္ဒါဖြင့် တစ်ကြိမ်မဟုတ်၊ ပုဒ်အများ၏အဖြစ်ကို သိအပ်လျက်၊ အသက်-သဒ္ဒါကို တဖန်ဆုံခြင်းသည် ပိုလွန်၏။ ထို သဒ္ဒါလွန်ဖြင့် ဝိဘတ်တူသော ပုဒ်ဗျည်တို့ကိုသာ ကောသိသ် ပြုလေ-ဟူသော အနက်လွန်ကို ပြသည်။ ။ထို သရူပေက သောသည် (၁) သဒ္ဒါသာတူ၍အနက်မတူ တစ်ခုကြွင်း ပြုသော သဒ္ဒ-သရူပေကသိသ်။ (၂) အနက်သာတူ၍ သဒ္ဒါမတူ တစ်ခုကြွင်း ပြုသော အတ္ထ သရူပေကသိသ်။ (၃) သဒ္ဒါအနက်နှစ်ပါးတူ တစ်ခုကြွင်းပြုသော သဒ္ဒ-တ္ထ သရူပေကသိသ်-ဟု သုံးမျိုး။ ။*'မာသော စ, မာသော စ မာသာ' လ-ပဲကြီး။ သဒ္ဒသရူပေကသိသ် ပုံစံ။ ။*'ဝက်ော စ ကဋ္ဌိလော စ ကဋ္ဌိလာ' လရေးကောက်, ထွန်ကိုင်းကောက်။ အတ္ထ သရူပေကသိသ် ပုံစံ။ ။'ဆဋ္ဌာယတန-ဆဋ္ဌာယတန္ဆ-သဋ္ဌာယတန.ဆ, သဋ္ဌာယတနဆ္ဆ-သဋ္ဌာယတန.ဆ္ဆ, သဋ္ဌာယတနဆ္ဆ-သဋ္ဌာယတန.ဆ္ဆ ဤ ယဒိ ပိ ဆဋ္ဌာယတန-သဋ္ဌာယတန-သဒ္ဒါနံ သဒ္ဒယော သရူပတာ နတ္ထိ၊ အတ္ထ တောပန သဋ္ဌာယတနေ၊ ကဒေသော.ဝ ဆဋ္ဌာယတန.ဆ္ဆ ကေဒေသ သရူပတာ အတ္ထိ.တိ ကေဒေသ-သရူပေ ကသေသော ကတော.တိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အတ္ထတော ပိဟိ သရူပါနံ၊ ကေဒေသ သရူပေ.ကသေသံ ဣစ္ဆန္တိ-ဝက်ော စ ကဋ္ဌိလော စ-ကဋ္ဌိလာ.တိ၊ တသ္မာ အတ္ထတော ကေဒေသ သရူပါန.ဆ္ဆ ကေသေသေန ဘဝိတဗ္ဗ.န္တိ မူလဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်- မဟာဋီကာ။ ။ *'ပုရိသော စ, ပုရိသော စ, ပုရိသာ' သဒ္ဒ.တ္ထ သရူပေကသိသ် ပုံစံ။

တစ်နည်း။ 'မာတရော စ, ပိတရော စ-မာတရော'ကား သုတိ မတူသော နောက်ပုဒ်ကိုချေ၍၊ ရှေပုဒ်ကို အကြွင်းထားသော ပုဗ္ဗ ဝိရူပေကသိသ်။ ။ *'မာတရော စ, ပိတရော စ-ပိတရော' ကား သုတိ မတူသော ရှေပုဒ်ကို ချေ၍ နောက်ပုဒ် အကြွင်းထားသော ပရဝိရူပေကသိသ်။ ။*'နာမ-ရူပံ' ကား ကေ-ဒေသ သရူပေကသိသ်-ဟု သုံးမျိုး။ ။'နာမဆ္ဆ,ရူပဆ္ဆ, နာမ-ရူပဆ္ဆ-နာမရူပံ' ရှေ နှစ်ပုဒ်ကို ချေ၍ နောက်ပုဒ် တစ်ခုကြွင်းထားသည်။ ရှေနာမပုဒ် တစ်တ်နှင့်သာ သုတိ တူသောကြောင့် ကေဒေသသရူပေကသိသ်လည်းဆိုရ၏။ အကယ် ရူပပုဒ်ကို ငဲ့၍ဆိုမူ ကေဒေသ ဝိရူပေကသိသ်-ဟု ဆိုသင့်၏။ ဆရာတို့ကား -

"မာတရော ပိတရော နာမ၊ ရူပံ တ္ဝာဒီသု ပုဗ္ဗကံ။
ပဒံ ပရံ ပိ ဝါ ကေ၊ ဒေသော ပျ.ဝ သိဿတေ။"

ဟူသော ဘေဒစိန္တာကို ထောက်၍ အလယ်ပုဒ်နှင့် နောက် နာမ တစ်ပုဒ်ကို ချေ၍ ရှေနာမပုဒ်နှင့် နောက်ပုဒ်တစ်စိတ် ရူပကို အကြွင်းထားသည်-ဟု ဆိုကုန်၏။ နာမဆ္ဆ ရူပဆ္ဆ နာမရူပဆ္ဆ-နာမရူပ.န္တိ ဤ နာမရူပ-သဒ္ဒါ အတ္ထနော ကေ

http://www.dhammadownload.com

ဒေသေန နာမ-သဒ္ဒေန နာမ-သဒ္ဒဿ သရူပေါ၊ ရူပသဒ္ဒေန စ ရူပ-သဒ္ဒဿ၊ တသ္မာ သရူပါနံ ဧကသေသော့တိနာမ-ရူပ-သဒ္ဒဿ ဌာနံ့, ဣတရေသဉ္စ နာမ-ရူပ သဒ္ဒါနံ အ-ဒဿနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ' ဟူသော မူလဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာတို့ကို ယူ၍ ဆိုသော၊ ။'သော ဟိ ပရ-ပဒ့ဝသေသော ဝါ့တိ ဝတ္တုံ ယုတ္တော' ဟူသော ဒီပနီနှင့်မညီ။ ။နာမ-ရူပံ စသော ပုံစံတို့၌ အနေကတ္ထဖြစ်လျက် ဘယ်အတွက် ဧက ဝစနန္တဖြစ်ရသနည်း-ဟူမူ။ ဧကသိသ်ပြီးလျှင် ဇာတ်သာမန်ကိုငဲ့၍၊ ဧကော-စနန္တ ခဲ့ရသည်။ ။'သဗ္ဗတ္ထ စ ဧကသေဒသ ကတေ ဧကဝစန နိဒ္ဒေသော, ကတေ့က-သေသာနံ သဒ္ဒါယတနာ့ဒိ သဒ္ဒ-ဝစနီယတာ သာမည ဝသေန ကတော့တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော' မူလဋီကာ။ ။ဤကိုယူ၍ ဘေဒစိန္တာ၊ ဇာလိနီတို့၌။

"ပစ္ဆာ့ပေက္ခတိ သာမည၊ မေက့သေသေပိ နိဋ္ဌိတေ။
တေနေက-ဝစနံ ဟေဒ္ဓတိ၊ နာမ ရူပ့နွှံ အာဒီသု။"

ဟု ဆိုကုန်၏။ ။နာမ-ရူပ့နွှံ အာဒီသု၊ တို့၌။ ဧက-သေသေ၊ ဧကသိသ်သည်း နိဋ္ဌိတေ၊ လုပ်ပြီးသည်ရှိခဲ့သော်။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ သာမည်ပိ၊ ဇာတ်ကိုလည်း။ အပေက္ခတိ၊ ငဲ့၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဧက ဝစနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။အခု||ပ်မှာ ဧကသိသ်သည် သရူပေကသိသ်၊ ဝိရူပေကသိသ်၊ ဧကဒေသ သရူပေကသိသ်-သုံးမျိုးတည်း။ သုတိတူက သရူပ၊ မတူသည်ကို ဝိရူပ၊ တစိတ်တူသည် သံ ဧကဒေသ သရူပဆိုသည်း ဝိရူပေကသိသ်နှင့် ဧကဒေသ သရူပေကသိသ်တို့မှာ သုတိမတူကြ၍ 'ဧကသေသ့သကိ"ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့်စီရင်၍ အကြွင်းကို သုတ်ရင်းဖြင့် စီရင်။ ။ဝိရူပေကသိသ် ရသင့်ကြောင်းကိလည်း သီလက္ခန်-ဗြဟ္မဇာလ, သုတ် ဋီကာ၌။ ။'ဒဿန့ဩ့တ္ထ သဝဏ္ဏမို့ သဂ်ဟိတံ ဝိရူပေ့ကသေသန ယေန၊ အာ လောစန-သဘာဝတာယဝါ ပဗ္ဗန္ဒံ ဝိညာဏာနံ သဝဏ္ဏ ကြိယာယပိ ဒဿန-သခ်ေပးသဗ္ဘာဝတော ဒဿနာ ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ'ဟူ၍လည်းကောင်း။ ။'အထ ဝါ, တိဝိဓံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ-ကာယေန ဝါစာယ မနသာ၊ တတ္ထ ကာယေန ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဥဂ္ဂဟဏံ၊ ဝါစာယ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဥဂ္ဂဟာပနံ၊ မနသာ ပဋိဂ္ဂဟဏံ သာဒီယန့နွှံ, တိ့ဝိဓ့မို ပဋိဂ္ဂဟဏံ သာမည နိဒ္ဒေသန ဧကသေသ နယေန ဝါ ဂဟေတ္ဘာ ပဋိ-ဂ္ဂဟဏာ့တိ ဝုတ္တ-နွှံ အာဟ....နေဝ နံ ဥဂ္ဂဏှာတီ့တိ အာဒိ' ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်၏။ ။'ဒဿနဉ္စ-သဝဏ္ဏဉ္စ ဒဿနာ' ဝိရူပေကသိသ်လုပ်။ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် နောက် သဝဏ္ဏပုဒ်ကိုချေ။ 'နစ္စ ဂီတ ဝါဒိတ ဝိသုကာနိ ဒဿနာ-နစ္စ ဂီတ ဝါဒိတ ဝိသုက-ဒဿနာ'လုပ်။ ။ပဋိဂ္ဂဟဏဉ္စ ဥဂ္ဂဟဏဉ္စ သာဒီယနဉ္စ-ပဋိဂ္ဂဟဏံ' ဟု ဝိရူပေကသိသ်လုပ်၊ နောက် နှစ်ပုဒ်ကိုချေ။ 'ဇာတရူပ ရဇတာနိ ပဋိဂ္ဂဟဏံ-ဇာတရူပ ပဋိဂ္ဂဟဏံ'လုပ်လေ-ဟူလို။ ။ဘေဒစိန္တာ၊ ဇာလိနီတို့၌လည်း။-

"မာတရော ပိတရော သဒ္ဒါ-၊ ပုတ္တာ ပုတ္တာ့တိ အာဒီသု။
ကေသေသေ ဝိရူပါနံ၊ ဒုတ္ထော ယောဂ-ဗိဘာဂတော။"

http://www.dhammadownload.com

ဟု ဆိုကုန်၏။ **ရှု-ဥ်္ဂလည်း**။ ။'ယောဂ-ဝိဘာဂ တောစေ့တ္ထ 'ဇကသေသ့ သကိ' ဣတိ ဝိရူပေက.သေသော ဟောတိ ဝါ ပိတုန့.နွာ့.ဒီသု' ဟု ဆို၏။ ။ စန်းကျမ်းဥ်္ဂကား-သဒ္ဒါတို့မည်သည် ဇကဝုစ် ဗဟုဝုစ် အဆုံးရှိကြကုန်၍ အရာအားလျော်စွာ တစ်ခုသောအနက်၊ များသော**အ**နက်တို့ကို ဟောနိုင်ကြသော ကြောင့် ကေသိသ်ကို စီရင်ရန် မလို-ဟူ၏။ ။'ဇကော ဒ္ဝေ အဟံ မယံ ဣစ္စာ.ဒယော သဒ္ဒါပကရဏ-ဝသေန ဇက-ဝ**စ**နန္တ ဗဟု-ဝ**စ**နန္တာ ဘဝန္တိ၊ ယထာ-ပူရိသော, ပုရိသာ.တိ ဇက-ဝစနန္တ ဗဟု-ဝ**စ**နန္တာ ပကရဏ ဝသေန ဘဝန္တိ၊ ဇက-သေသောနာမ နတ္ထိ' **စ**နွဝုတ္တိ။ ။မောဂ္ဂလ္လာန်၊ ဗာလာဝတာရ တို့ဥ်္ဂလည်း ဇကသိသ်သ်ကိုမဆိုကြ။

သက္ကတ-ဥ်္ဂလည်း **ဝိရူပေက**သိသ်ကိုဆို၏။ ။'သိဒ္ဓံတု သမာန.တ္ထာန.မေက-သေသ-ဝစနတော၊ ၂-၂-၆၄။ သိဒ္ဓ.မေတံ ကထံ? သမာန.တ္ထာန.မေက-သေသော ဘဝတီ.တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ နာန်းတ္ထမပိ သရူပါန.မေက-သေသော ဝတ္တဗ္ဗော၊ ကေးတ္ထာန.မပိ **ဝိရူပါန်**'၊ ကေတ္ထာန.မပိ ဝိ.ရူပါန.မေကသေသော ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဝက်ဒဏ္ဍော**စ** ကုဋိလဒဏ္ဍော **စ**-ဝက်ဒ**ဏ္ဍော**, ကုဋိလဒဏ္ဍော ဣတိ ဝါ' မဟာဘာသ။ ။နိဒ္ဒိ-ဥ်္ဂကား-သဒ္ဒါယတန်, ပုဒ်တစ်ခုတို့ဖယ်ထား၍ သဒ္ဒါယတနမှ တစ်ပါးသော သမာသ်ပုဒ်တို့ဥ်္ဂ လည်းကောင်း၊ တဒ္ဓိတန္တ-သမာသ်ပုဒ်ကို့ဥ်္ဂ လည်းကောင်း ဝိရူပေကသိသ်ကို အလိုမရှိ၊ မရ-ဟုဆို၏။ ။'သဒ္ဒါယတနေ **ဝိ**ရူပ သရူပါန်။ ။ သဒ္ဒါယတန-သဒ္ဒေ အာဓာရ ဘူ**တ**ေ ဝိရူပ-သရူပါန် ပဒါန.မက္ခရာနဉ္စ ကေ-သေသော ဟောတိ၊ သဒ္ဒါယတနဉ္စ-သဒ္ဒါယတနဉ္စ-သဒ္ဒါယတန်'။-

''သဒ္ဒါယတန.န္တိ သဒ္ဒန္တံ၊ ဝိဝဇ္ဇေတ္ဝာန သဗ္ဗသော။
အညသု စ သမာသေသု တဒ္ဓိတ.န္တ-ပဒေသု စ။**
ဝိ-ရူပါန.မေက-သေသော၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော နဟောတိ.တိ။''** နိဒ္ဒိ

သဒ္ဒါယတန သဒ္ဒံ၊ ကို။ သဗ္ဗသော၊ အခါခပ်သိမ်း ဝိဝဇ္ဇေတ္ဝာန၊ ဖယ်ရှား၍။ အညေ သု စ သမာသေသု၊ တို့ဥ်္ဂလည်းကောင်း။ တဒ္ဓိတ.န္တ ပဒေသု စ၊ တို့ဥ်္ဂလည်း ကောင်း။ ဝိ-ရူပါန်၊ သုတိမတ္တကုန်သောပုဒ်တို့၏။ ကေ-သေသော၊ သည်။ ဣစ္ဆိ တ**ဗ္ဗော**၊ အလိုရှိအပ်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗ၊ ၏။ ။ဤ နိဒ္ဒိ စကားကိုဆိုခဲ့ပြီးသော သီလက္ခန်ဒကာ, သက္ကတ-မဟာဘာသတို့နှင့်မညီ ထူးခြား သဖြင့် ပယ်ရှားရန်သာ သင့်တော့၏။

ဤ-ဇကသိသ်ကို-သာသနိက ကျမ်းဂန်တို့ဥ်္ဂ ပကရဏအားလျော်စွာ ဤအရာ ဝတ္ထုကား ဤမျှအရေအတွက်ရှိ၏ဟု အနက်ဖြေကိုပိုင်းခြားသိလွယ်သော **အရာ**၊ အကျယ်ဆိုပြီး၍ တဖန် အကျဉ်းချုံးဆိုသော အရာ၊ ဤနှစ်ပါးသော ဇရာတို့ဥ်္ဂသာ ကေသိသ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာတို့ အသုံးပြုကြကုန်၏။ ဝိစ္ဆာကဲ့သို့ အနက်ဖြေအများ ကို နှုံးစေလိုသောအရာဥ်ကား အသုံးမပြုကြ။ သို့အတွက် ပကရဏအားလျော်စွာ

http://www.dhammadownload.com

ချင့်ချိန်စိစစ်၍၊ ခြွင်းချန်ခဲ့ဖျက်သင့်သော အနက်ဩပ်အားလျော့စွာ နှစ်ပုဒ်သော် လည်းကောင်း၊ သုံးပုဒ်စသည်ကိုလည်းကောင်းယူ၍ ဗွန်သမာသ်ဝိဂြိဟ်ဆိုရသည်။ ဝိစ္ဆာကိုကား အနက်ဩပ်အများကို နှံ့သိစေလိုသောအာဂုဉ်ဆိုရသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိစ္ဆာဥ် ကေသိည်ကဲ့သို့ တပုဒ်တည်းအကြွင်းမဆားရ။ 'အန္နဒ္ဓမာသံ၊ အနုဒသာဟ' တို့ကဲ့သို့ အနု-စသောအဗျယနှင့် တဲ့ဖက်၍သော်လည်းကောင်း၊ 'သေလေသေလေန မဏိကံ၊ ဂါမော ဂါမော ရမဏိယော' တို့ကဲ့သို့ နှစ်ပုဒ်သော်လည်းကောင်း ထားရှိရသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၌ 'ယံ အာရုပ္ပေ ပဝတ္ထိ ပဋိသန္ဓိသု ပဗ္ဗဝေါကာရ ဘဝေ စ ပဝတ္တိယာ ဝိညာဏ.ပွစ္စယာ နာမ.မေဝ၊ ယဗ္ဗ အသညီသု သဗ္ဗတ္ထ, ပဗ္ဗဝေါကာရ ဘဝေ စ ပဝတ္တိယာ ဝိညာဏ.ပွစ္စယ ရူမ.မေဝ၊ ယ.ဗ္ဗ ပဗ္ဗဝေါကာရဘဝေ သဗ္ဗတ္ထ.ဝိညာဏးပွစ္စယာ နာမ.ရူပံ၊ တံသဗ္ဗံ 'နာမ.ဗ္ဗ ရူပ.ဗ္ဗ နာမ-ရူပဗ္ဗ-နာမရူပန္တိ ဧဝံ ဧကေသေသ သရူပေ.က-သေသ နယေန သင်္ဂဟေတွာ ဝိညာဏ.ပွစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ'ဝင်းအဋ္ဌကထာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်-အဖွင့်။ ။ ဤကား ပကရဏအားလျော့စွာ အနက်အပိုင်းအခြား သိလွယ်သော အာဂုဉ် ကေသိသ်ဖွင့်ပုံတည်း။

ယဥ္ဥေတံ သဒ္ဒါယတနံ တဿ ပစ္စယဘူတံ နာမ.ရူပံ၊ တတ္ထ နာမ-န္တိ ဝေဒနာ.ဒိ. ကွန္ဓတ္တယံ၊ ရူပံ ပန သန္တတိ ပရိယာပန္နံ နိယာမတော စတ္တာရိ ဘူတာနိ ဆဝတ္ထူနိ ဇီဝိ တိန္ဒြိယ-န္တိ ဧဝံ ဘူတာ ဝတ္ထာ.ဒိကံ မတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ တံ ပန 'နာမ.ဗ္ဗ ရူပ.ဗ္ဗ နာမ-ရူပ.ဗ္ဗ-နာမ-ရူပ.'န္တိ ဧဝံ ကတေ က တေသံ'ဆဒ္ဒါယတန.ဗ္ဗ သဒ္ဒါယတန.ဗ္ဗ-သဒ္ဒါယတန.န္တိ ဧဝံ ကတော.က-သေသဿော.ဝ သဒ္ဒါယ့တနဿ ပစ္စယော.တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ကသ္မာ? ယသ္မာ အာရုပ္ပေ နာမမေဝ ပစ္စယော။ တ.ဗ္ဗ ဆဒ္ဒါယတနဿော.ဝ၊ နအညဿ၊ နာမ.ပွစ္စယာ ဆဒ္ဒါယတန-န္တိဟိ အဗျာကတဝါရေ ဝက္ခတိ၊ ဤသင်္ဂဟိတ.မေဝ ဟိ တတ္ထ ဝိဘတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ' ဝင်းအဋ္ဌကထာ။ နာမ-ရူပ ပွစ္စယာ သဒ္ဒါယတနပုဒ်အဖွင့်။ ။ဤကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဝိဘင်ဝါရ၌ အကျယ်ဟော ထားသော စကားစဉ်ကို ထိုနှင့်အတူပြုကာ ဥဒေသပါဠိ၌ အကျယ်ချုပ်၍ ဧကသိသ် လုပ်ပုံကို ဖွင့်ပြခြင်းတည်း။ သို့အတွက် ပုရိသော စ ပုရိသော စ ပုရိသာ၊ ဒသ စ ဒသ စ-ဝိသံ' စသည် ဝါကျအတွင်း၌ရှိသော ယောကျ်ားနှစ်ယောက်, ဆယ်ခုနစ်လီကိုသာ ယူရ၏။ ထို့ထက်ပိုလွန်၍ မယူရ။ 'ဂဏနေ ဒသဿ' (၃၀၉) သုတ်ဖြင့် ထင်ရှားလျှ၏။

နီတိဒ်ကား—'ဗဟုတ္တ ဥပနိ.စ္ဆာယံ သရူပါန.မေကသေသော'။ ။'ပုရိသော စ,ပုရိသော စ ပုရိသာ၊ ဤတ္ထီ စ, ဤတ္ထီ စ-ဤတ္ထိယော၊ ကုလဗ္ဗ, ကုလဗ္ဗ-ကုလာနိ၊ စိတ္တဗ္ဗ-စိတ္တဗ္ဗ-စိတ္တာနိ၊ ဧဝံ မိဂိယော ဤစ္စာ.ဒိ။ ဧတ္ထ ပုရိသာ.တိ.ဝုတ္ထေ ဒ္ဝေပုရိသာ, တဗ္ဗယော ပုရိသာ, စတ္တာရော ပုရိသာ, အနေကသတံ ပုရိသာ.တိ ဗဟုတ္တံ ဥပဒဿတိ'။ ။'ပုရိသော စ, ပုရိသော စ-ပုရိသာ'ဟု ဧကသိသ်၊ လုပ်ထားလျှင် ပုရိသ သဒ္ဒါတ့စ်ခုတည်းက ယောကျ်ားနှစ်ယောက်၊ သုံးယောက်၊ တရာ,စာထောင်စသည်

http://www.dhammadownload.com

ရာပေါင်းများသောအနက်ကို ဟောနိုင်သည်အဖြစ်ကို သိစေလိုရာ၌ ကေသိသ် လုပ်ရမည်ဟု အကျိုးကိုဆို၏။ ထိုစကားသည် အဋ္ဌကထာနှင့်မညီသည့်ပြင်။ ရှုနှင့် လည်း ဆန့်ကျင်၍နေ၏။ ။'ဇော်ဌ စ သရူပါန.န္တိ ဝုတ္တတ္တာဝ သိဒ္ဓေ အ.သကိ် ပယောဂေ ပုန.သကိ် ဂဟဏေ-ဝိဘတ္တိ ဝိသယာန.မေဝါ.သကိ် ပယောဂေ ဧဝါ.ယန္တိ ဒဿနတ္ထံ၊ န ဝိစ္ဆာ ပယောဂေ.**တိ**.ပွသင်္ဂါ ပဏ္ဍ ပဏ္ဍသော မန္တာ.တိ ဇော်ဌ ပဏ္ဍ ပဏ္ဍသော.တိ ဝိစ္ဆာ ပယောဂေ သိဒ္ဓိယာ ဉာပိတတ္တာ' ရှု။

အသက်-သဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းမှာ ဝိစ္ဆာဂကဲ့သို့ များစွာသောဒြပ်ဘေကို ယူစေလိုရှု မဟုတ်၊ သရူပပုဒ်များသည် သမာန ဝိဘတ်တိုက ဖြစ်စေရမည်ကို သိစေလိုရှုသာ ဆိုသည်ဟူ၏။ ထို့ကြောင့် ရှုနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်လေ၏။

နိတိန္ဒ်-ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသ်၌လည်း ကေသိသ်ကို စီရင်၏။ ။'ဗဟုဗ္ဗီဟိမှိ စ သရူပါနံ ပဒါနမေက-သေသော၊ ဗဟုဗ္ဗီဟိမှိ စ ဒွန္ဒေ-စ သရူပါနံ ပဒါနံ ကေ သေသော တောတိ၊ သုဝဏ္ဏသ ဝဏ္ဏော-သုဝဏ္ဏ-ဝဏ္ဏော၊ သုဝဏ္ဏ-ဝဏ္ဏော ဝိယ ဝဏ္ဏော ယသ ဘဂဝတော သော့ယံ သုဝဏ္ဏ ဝဏ္ဏော၊ ဧဝံ ဗြဟ္မ.သရာ ဣစ္စာဒိ။ ဇော်ဌ ဒန သုဝဏ္ဏသ ဝိယ ဝဏ္ဏော ယသာ.တိ ဝိဂ္ဂဟေ ကေသော သ ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ အဓ်ပ္ပါယန္တရေန ပန တောတေဝ၊ ဧဝံ ဗဟုဗ္ဗီဟိမှိ ကေသေသော။ ဒွန္ဒေပန နာမဏ္ဍ, ရူပ.ဏ္ဍ နာမ-ရူပ.ဏ္ဍ-နာမ-ရူပံ စိတ္တေဒ် စ, သေနော စ စတ္တသေနော စ-စိတ္တ သေနော့.တိ ဘဝတိ' နီတိ။ ။'သရူပါန.မေက သေသော'ဆိုသောကြောင့် ကေ သိသ်ဟူသည် တစ်ပုဒ်သာ အကြွင်းရှိရမည်။ နှစ်ပုဒ်မရှိရ။ ဤ သုဝဏ္ဏ.ဝဏ္ဏောဌ် နှစ်ပုဒ်အကြွင်းရှိသောကြောင့် ကေသိသ်မဟုတ်။ ရှေးသုဝဏ္ဏ-ဝဏ္ဏ,ဥပမာနပုဒ်က ဝဏ္ဏပုဒ်တစ်တ်ကျေသည့် မန္တေလောပီ။ သို့မဟုတ် သက္ကတအလို ဥတ္တရ ပဒလောပီ သမာသ်သာ။ ။ဗြဟ္မဝဏ္ဏီကိုလည်း တဒ္ဓိတန္တ သမာသ် ကေသိသ်ဟုဆို၏။ ။ 'သမာသေ တဒ္ဓိတ.န္တေ။ ။တဒ္ဓိတန္တ.ပွစ္ဆယ်န္တေ သမာသေ သရူပါနံ ပဒါန္ဒံ ကေ သေသော့ ဟောတိ၊ ဗြဟ္မသ ဝဏ္ဏော ဝ်ယ ဝဏ္ဏော ကေသ.တ္ထီတိ-ဗြဟ္မဝဏ္ဏီ'နီတိ။ ။ ယင်းလည်း နှစ်ပုဒ်အကြွင်းရှိသောကြောင့် ကေသိသ် မဟုတ်။

'ဗြဟ္မဝဏ္ဏီ.တိ သေဋ္ဌဝဏ္ဏီ၊ ပရိသုဒ္ဓ ဝဏ္ဏေသုပိ သေဋ္ဌေန သုဝဏ္ဏ ဝဏ္ဏော.နေဝ သမန္နာဂတော.တိ အတ္ထော' သီလက္ခန်၊ သောဏ.ဒဏ္ဍသုတ် အဋ္ဌကထာဖွင့်ဆိုသော ကြောင့် ဥပမာန ပုဗ္ဗပဒ ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသ်လည်းမဟုတ်။ ။'သရူပါန.မေက သေသော ကေ ဝိဘတ္တိနံ ဒွန္ဒေဝ' ဟု သက္ကတကျမ်းတို့၌ အဆိုရှိ၍၊ ကေသိသ်ကို ဒွန်၌သာ ရအပ်၏။ အခြားသမာသ်တို့၌ မရအပ်။

ကေသိသ်ထားပုံ။ ။ကေသိသ်ကို မာဂဓကျမ်းတို့၌ အသေအချာ ဥပဒေမရှိ။ 'မာတရော ပိတရော နာ့မရူပ.နွိ် အာဒီသု' ဆိုသော ဘေဒစိန္တာကို ထောက်

http://www.dhammadownload.com

လျှင် 'မာတာ စ, ပိတာ စ-မာတရော၊ 'မာတာစ, ပိတာ စ-ပိတရော'ဟု ထားလိုရာ ထားနိုင်၍ ဝတ္တိစ္ဆာ ပဓာနဟု ဆိုရန်ရှိ၏။ ။သက္ကတ ဗျာကရဏ်းကျမ်းများ၌ ကား။ ။*ဖို,မ တဒ္ဓိတ်လျှင် အမ,ကိုခြေ၍ အဖိုကို အကြွင်းထား 'ဣတ္ထိ စ, ပုမာ စ-ပုမာ၊ ဗြာဟ္မဏီ စ,ဗြာဟ္မဏော စ-ဗြာဟ္မဏော၊ ဟံသီ စ, ဟံသော စ,ဟံသော၊ ဟံသာ ဝါ'ပုံစံ။ ဟံသာ ကောဉ္စာ မယူရာ စ-ကောကိလာ တမ္ဗ-စူဠကာ။ ပမ္ဟကာ ဇီဝ ဇီဝါ စ၊ ဥပဇီဝန္တိ တံသရံ'သာရိပုတ္တ.တ္ထေရာ ပဒါန်။ ။နီကိ-ဆရာကား ဝိရူပေကသိဿမဟုတ်။ ထီး,မ စသော ဝတ္ထု, တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ပေါင်းစုရွတ်ဆို လိုရာ 'သမောဓာန်.စ္ဆာယ.မေကတ္ထ'ဗဟုဝုစ်ဟု ဆို၏။ ။'ပုမံ ဣတ္ထိယာ ၁-၂-၆၇။ ။ 'ဣတ္ထိယဲ သဟ ဝစနေ ပုမံ သိဿတေ၊ ဣတ္ထိ နိဝတ္တတေ၊ ဣတ္ထိပုံသ-လက္ခဏာ စေ ဇေ ဝိသေသော (ဝိရူပံ) သဝတိ၊ ဗြာဟ္မဏော စ,ဗြာဟ္မဏီ စ ဗြာဟ္မဏော၊ ကုက္ကု ဋော စ,ကုက္ကုဋီ စ-ကုက္ကုဋော' ကာသိကာဝုတ္တိ။ 'ကုက္ကုဋာ ကတမာယာစ၊ ဥက္ကာ ဂေါဏသိရာ ဗဟူ။ ခဂ္ဂါ ဝရာဟာ နကုလာ၊ ကာလကော.တ္ထ ပဟူတသော' ဝေဿန်ဇ္ဈတ်။ ။'ဣတ္ထိယာ သဟောတ္တေ ပုမံ သိဿတေ၊ တံ.လက္ခဏော ဇေ ဝိသေသော စေ၊ 'ဟံသာ စ, ဟံသော စ-ဟံသ' သိဒ္ဓန္တကော်မုဒီ။

*အစ်ကိုနှင့်နှမ၊ သားနှင့်သမီးတို့ကို တက္ခ တဒ္ဓိတ်လျှင် အစ်ကို၊ သားဟော ပုဒ်ကိုချန်၍ နှမ,သမီး ဟောပုဒ်ကိုခြေ၊ 'ဘာတာ စ, ဘဂိနီ စ-ဘာတရော၊ ပုတ္တော စ,ဒုဟိတာ(ဓိတာ)စ-ပုတ္တော'ပုံစံ။ ။'ဣမေ တေ ဒဟရာ ပုတ္တာ ဇာလီ ကဏ္ဟာ ဇိနာစုဘော၊, နိကွိးပွ လက္ခဏော ဂစ္ဆ၊ မယံ တေ ပေါသယိဿာမသေ'။ ။'အာန ယိဿံ မေထုနကေ၊ ဥဘောဒါသ-ကုမာရကေ။ တေ ကံ ပရိစရိဿန္တိ၊ ရတ္တိံဒိဝ-မတန္ဒိတော' ဝေဿန်ဇာတ်။ ။'ဘာတာ ပုတ္တာ သုသာ-ဒုဟိတာ' ပါဏိနီ။ ၁-၂-၆၈။ ။'ယထာသခ်္ခံ' ဘာတု-ပုတ္တ-သဒ္ဒါ သိဿတေ၊ သဟ ဝစနေ သုသာ ဒုတိတာဟိ၊ သုသာ သဟ ဝစနေ ဘာတု-သဒ္ဒါ သိဿတေ၊ ဘာတာ စ, သုသာ (ဘဂိနီ) စ-ဘာတရော။ ဒုဟိတာ သဟ ဝစနေ ပုတ္တ-သဒ္ဒေါ သိဿတေ၊ ပုတ္တော စ, ဒုဟိတာ စ-ပုတ္တော' ကာသိကာ။

*အမိ, အဖကို တက္ခ တဒ္ဓိတ်၍ဆိုလျှင် အမိဟောကို ခြေ၍ အဖဟောကို ချန်ထားရမည်။ 'မာတာ စ, ပိတာ စ-ပိတရော'ပုံစံ။ ။ပိတာ မာတာ' ပါဏိနီ။ ၁-၂-၉၀။ မာတာ သ-ဟဝနေ ပိတု သဒ္ဒါ သိဿတေ အညတရိဿံ၊ မာတာ စ, ပိတာ စ-ပိတရော၊ မာတာ ပိတရော ဝါ'ကာသိကာ။ ကေသိသိ မလုပ်လိုလျှင် မာတာ-ပိတရော၊ ဖြစ်သည်-ဟူလို။ ။*ယောက္ခမ ထီး,မ တဒ္ဓိတ်လျှင် အထီး ဟောကို ချန်၍၊ အမဟောကို ခြေပစ်ရမည်။ 'သဿုရော စ, သသူ စ-သဿုရော' ပုံစံ။ ။မဒ္ဒီ ပိ ခေါ သသုရေ ဝန္ဒိတ္ထာ သေသိ.တ္ထိယော အာလောကေတ္ထာ ဒ္ဝေ ပုတ္တေ အာဒါယ ဝေဿန္တရဿ ပုရတော ပထမတရံ ဂန္ဓာ ရထေ အဋ္ဌာသိ'

http://www.dhammadownload.com

ဝေဿန်ဇာတ်အဋ္ဌကထာ။ ။'သဿုရော-သသုရော'ပါ၊ ၁-၂-၇၁။ ။သသုရော သဟ ဝစနေ သဿုရ သဒ္ဒါသိဿတေ အညတရိဿံ၊ သဿုရော စ, သသူစ-သဿုရော၊ သသူ သဿုရော.တီ ဝါ' ကာသိကာ။

*နပုလ္လိင်နှင့် အနပုလ္လိင်များကို တဲ့ဖက်၍ဆိုလျှင် နပုလ္လိင်ကို ချန်၍ အနပုလ္လိင်ကိုချေ။ 'ဒီဃာ ဇာဂရတော ရတ္တိ၊ ဒီဃံ သန္တသ္မာ ယောဇနံ။ ဒီဃော ဗာလာန သံသာရော၊ သဒ္ဓမ္မံ အဝိဇာနတံ' ဓမ္မပဒ=ဗာလဝဂ်။ ။ဒီဃော စ, ဒီဃာ စ, ဒီဃံ စ-ဒီဃံ,ဒီဃာနိဝါ၊ ဒီဃော သံသာရော,ဒီဃာ ရတ္တိ,ဒီဃံ ယောဇနံ=တ.ဒိဒံ ဒီဃ, တာနိ.မာနိ ဒီဃာနိ ဝါ'ပုံစံ။ ။နပုံသက.မန ပုံသကေန ကေဝါစ္စသ အညတရိဿံ'ပါ။ ၁-၂-၆၉။ ။'နပုံသကာ.နပုံသက မတ္တကတော ဝိသေသေ အနပုံ အကေန သဟဝစနေ နပုံသကံ သိဿတေ ကေဝါစ္စသ ကာရိယံ ဘဝတိ အညတရိဿံ၊ သုက္ကော စ ကမ္မလော,သုက္ကာ စ ပဋ္ဌီ, သုက္ကံ စ ဝတ္ထံ၊ တ.ဒိဒံ-သုက္ကံ၊ တာနိ မာနိ သုက္ကာနိ' ကာသိကာ။ ။'အ-နပုံသကေန သဟ ဥတ္တေ နပုံ သကံ သိဿတေ၊ တ.ဥ္ဆ ဝါ ဧကံ ဘဝတိ,တံ.လက္ခဏော ဧဝ ဝိသေသော စေ့၊ သုက္ကော ပဋ္ဌော, သုက္ကာ ပဋ္ဌီ, သုက္ကံဝတ္ထံ, တ.ဒိဒံ သုက္ကံ,တာနိ.မာနိ သုက္ကာနိ'ကောမုဒီ။ ဤ ဥပဒေများကိုယူ၍ အဘိဓာန်၌။ 'မာတာ ပိတာ တု ပိတရော၊ ပုတ္တော-တု ပုတ္တ-ဓိတရော။ သဿုရာ သဿု သဿုရာ၊ ဘာတု, ဘဂိနီ ဘာတရော'ဟု ဆို၏။

*တ,ယ-သဒ္ဒါတို့ကို တစ်ပါးနှင့်တကွ တဲ့ဖက်လျှင် တ,ယ-သဒ္ဒါတို့ကို ချန်၍ တစ်ပါးပုဒ်ကိုချေပစ်ရသည်။ 'သော စ, ကဏ္ဍော စ-တေ၊ ယော စ,ကဏ္ဍော စ-ယေ'ပုံစံ။ ။'တ.ဒါဒီနိ သဗ္ဗေ နိစ္စံ'ပါ။ ၁-၂-၇၂။ ။'တ.ဒါဒီနိ သဒ္ဒ-ရူပါနိ သဗ္ဗေ သဟဝစနေ နိစ္စံ သိဿတေ တ.ဒါဒီဟိ အညော စ၊ သဗ္ဗ.ဂ္ဂဟဏံ သကာလ.တ္တံ။ နိစ္စ.ဂ္ဂဟဏံ ဝိကပ္ပန.တ္တံ၊ သော စ, ဒေဝဒတ္တော စ, တေ၊ ယော စ, ဒေဝဒတ္တော စ-ယေ' ကာသိကာ။ ။*ယ,တ, ချင်းချင်းနှင့်တကွ တဲ့ဖက်လျှင် နောက်ပုဒ်ကိုချန်၍ ရှေ့ပုဒ်ကို ချေပစ်ရသည်။ ရှေ့-နောက် နှစ်ပါးစုံကို ဟောနိုင်သောကြောင့် နောက်ပုဒ်ကို ချန်ထားရသည်။ ။'ပရဿ စ ဥဘယ ဝါစိတ္တာ' မဟာဘာသ။ ။ရှေ့ပုဒ်ကြွင်းလည်း ရှိသေးသည်ဟု မဟာဘာသဆို၏။ ။ ဘ-ယာ.ဒီနံ မိဇ္ဈော ယဒိ အပရံ၊ တံ သိဿ တေ၊ သော စ,ယော စ-ယေ၊ ယော်စ်, ကော စ-ကေ'ကာသိကာ။ ။'ပုဗ္ဗ သေသောပိ ဒိဿတေ ဣတိ ဘာဿံ သော စ, သော စ-တေ' ကောမုဒီ။

*ရွာဌ်ဖြစ်သော နှား,စသော သားအပေါင်းကို ထီး,မ တဲ့ဖက်၍ဆိုလျှင် အမ,ကိုချန်၍ အထီးကိုချေပစ်ရမည်။ 'ဂါဝေါ စ, ဂါဝီ စ-ဂါဝိ'။ အဇော စ, အဇီ စ-အဇိ'။ 'ဂါဝိ ဒိဿာ ဘိက္ခု.တိ မညမာနာ ပလာယန္တိ'သံယာစိတ သိက္ခာပဒ။ ။'ဂေါဃာတကော ဝါ, ဂေါဃာတကန္တေ ဝါသိဝါ' မဟာဝဂ္ဂ-သတိပဋ္ဌာန။ ။'ဂါမ္ဟ ပသု-သင်္ဂေါ်ဟျ-တရုဏော်ဟိ ဣတ္ထိ' ပါ၊ ၁-၂-၇၃။ ။ဂါမေ တဇော်.ဂါမျော ဂါမျာနံ သဃော်ာ ဇောသု သဟ ဝိဝက္ခာယံ ဣတ္ထိ သိဿတေ၊

http://www.dhammadownload.com

'ပုဓိတ္ထိယ်ာ'တိ ပုမာ သေသေ ပတ္တော, ဣတ္ထီ သေသော ဝိဓိယ်တော၊ အ.တရုဏ. ဂ္ဂဟဏံ သာမတ္ထိယာ ပသု ဝိသေသနံ၊ ဂါဝေါ ဣမေ,အဇာ ဣမေ၊ ဂါမျ.ဂ္ဂဟဏံ ကိံ? ဂုရဝေါ ဣမေ၊ ပသတ္တာ ဣမေ၊ ပသု.တိ ကိံ 'ဗြာဟ္မဏာ ဣမေ' ကာသိကာ ဝုတ္တိ။

ဆောင်ပုဒ်-"ပုဒ် အတန်တန်၊ မရွတ်ရန်၊ ပြုပြန် ဧကသိသ်ကို။
နောက်ပုဒ် အကျန်၊ အမှေခံ-ဟောရန် မှတ်တော့-ကျေနက်ကို။
သရူ, ဝိရူ၊ ကဒေသူ၊ မှတ်ယူ ဘေဒ, သုံးမျိုးကို။
သဒ္ဒ, အတ္ထာ၊ သဒ္ဒတ္ထာ၊ သုံးဖြာပွား-ကြ-တစ်နည်းကို။
ပုဗ္ဗာ, ပရ၊ ဝိရူပ၊ ယင်းက ပြား-လို-နှစ်ပါးကို။
သရူပမှာ၊ သုတ်ရင်းသာ၊ ကြင်းမှာ ယောဂ-သူ တွက်ကို။
ကျမ်းဗျာကရဏ်း၊ ထားနည်းထုံး မှတ်အုံး ဧကသိသ်-နည်းတစ်ပါး။
ဖို, မ, တွဲလို၊ တကွဆို၊ မ-**ကို** ပယ်ရှား, ဖို-ကြင်းထား။
သားသမီးကို၊ တွဲဖက်ဆို၊ သားကိုချန်ထား, ကြင်းပယ်ရှား။
မောင်နှမဟော၊ တွဲလျှင်ကော၊ မောင်ဟော ချန်ထား, ကြင်းပယ်ရှား။
မိ,ဘ,ဟောကို၊ တွဲဖက်ဆို မိ-ကိုပယ်ရှား, ဘ-ကြင်းထား။
ယောကျ်မ-စုံယှဉ်၊ တွဲခဲ့လျှင်၊ မ-ပင် ပယ်ရှား၊ ထီး-ကြင်းထား။
တနုံးလဲ၊ နုံးတွဲ၊ ရွေနည်းပယ်ရှား၊ နုံးထား။
ယ, ဏ, ပုဒ်လဲ၊ ကြင်းနှင့်တွဲ၊ ပယ်ရဲ့တစ်ပါး၊ ယ,တ-ထား။
ယ, တ, ချင်းပင် တွဲခဲ့လျှင်၊ နောက်ပင် ကြင်းထား, ရွေပယ်ရှား။
ရွာပေါက် နွား,ကျဲ၊ ထီး, မ-တွဲ၊ မ-ပဲချန်ထား, ထီး-ပယ်ရှား။"

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ပုရိသာ-ပုရိသော စ×ပုရိသော စ။ (၃၂၉) ဒွန်လုပ်မြဲ။ ပုရိသ+ပုရိသ ပကတိပြု။ သရူပါန.မော သေသွ.သကိ် ဣသုတ်ဖြင့် သုတိတူ ပုရိသ-သဒ္ဒါနှစ်ခုကို တစ်ခုကြင်းပြု။ နာမ်ခဲ့၊ ယော-သက်၊ အာ.ပြု၊ ခွေ၊ ဂပ်၊ စီရင်။ ။ပ-ကိ်-ရုပ်၊ ဟတ္ထိ အာသ ရထ ပတ္တိကာ-ဟတ္ထီ စ×အဿော စ×ရထော စ×ပတ္တိကော စ၊ ဒွန်လုပ်မြဲ။ ဟတ္ထီ+အာသ+ရထ+ပတ္တိက-ပကတိပြု။ ဣသုတ်ဖြင့် တစ်ကြိမ်မဟုတ်ရာ၌ တစ်ခုကြင်းပြုသင့်ငြားသော်လည်း သုတိတူ ပုဒ်ဗျည်းမဟုတ်သောကြောင့် မပြုရ။ နာမ်ခဲ့၊ ယော-သက်၊ စီရင်။ ။ဒု-ကိ်၊ ပုရိသော-ပုရိသ။ ဣသုတ်ဖြင့် တစ်ခုကြင်း-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း အကြိမ်များစွာမဟုတ်၊ တစ်ကြိမ်သာ ဖြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ သိ-သက်၊ သြ-ပြု၊ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၃၀၉-၀၈၄နေ ဒသဿ=တုံ့တိ။ ။ယောသု၊ ယော-ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ ဂဏနေ၊ ရေတွက်ခြင်း သခ်ျာ ပဓာန အရာ၌။ အသကိ်၊ တစ်ကြိမ်မဟုတ်ရာ၌။ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဒ္ဒိ-တိ-စတု-ပဉ္စ-ဆ-သတ္တ-အဋ္ဌ-နဝကာနံ၊ နှစ်ခု-သုံးခု-လေးခု=ကိုးခုတို့၏ အပေါင်းဖြစ်ကုန်သော ကာရီ-ဒသ သဒ္ဒါတို့၏။ ဝါ၊ တို့ဘွင်။ ကေ-သေသဿ၊ တစ်ခုကြွင်းဖြစ်သော။ ဒသဿ၊ကာရိယ ဒသ-သဒ္ဒါ၏။ ဒိ-တိ-စတ္တာရ-ပညာ-ဆ-သတ္တာ-သ-နဝါ။ ဒိ-ပြု, တိ-ပြု, စတ္တာရ-ပြု, ပညာ-ပြု, ဆ-ပြု,သတ္တ-ပြု, အသ-ပြု, နဝ-ပြုတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယောန.ဉ္ဆ ယော-ဝိဘတ်တို့၏လည်း။ ဤသ.မာသံ-ဌိ-ရိ-တီ.တုံ-တိ၊ ဤသံ-ပြု, အာသံ-ပြု, ဌိ-ပြု, ရိ-ပြု, ဤတိ.ပြု, ဥတိ-ပြု

၃၀၉-အဋ္ဌ-ပဒ့, ဝိဓိသုတ်။ ။ဂဏနေ×ဒသဿ×ဒ္ဒိတိ စတု ပဉ္စ ဆ သတ္တ အဋ္ဌ နဝကာနံ×ဝိတိ စတ္တာရ ပညာ ဆ သတ္တာသ နဝါ×ယောသု×ယောနံ×စ×ဤသ မာသံ ဌိ ရိ တီတု **တိ**.အဋ္ဌဒံ။ ။အရေအတွက် သခ်ျာ ပြဋ္ဌာန်းသော သခ်ျာ ပဓာနအရာ၌ ယော-ဝိဘတ်ကြောင့်၊ တစ်ကြိမ်မဟုတ်-နှစ်ကြိမ် ကေသိသ်၊ သို့မဟုတ်, နှစ်ခုပေါင်းဖြစ်သော ကာရီဒသ-သဒ္ဒါတို့၏ တစ်ခုကြွင်းဖြစ်သော ကာရိယ, ဒသ-သဒ္ဒါကို ဝိ-ပြု။ ။(ဒသ-သဒ္ဒါ နှစ်ခုကို တစ်ခုကြွင်း ကေသိသ်ပြုလိုက်သော် ကျန် ဒသ-သဒ္ဒါတစ်ခုတည်းက ကျေပျောက်သော ဒသ အတွက်ပါ နှစ်ဆယ်ကိုဟောနိုင်၍ နှစ်ခုပေါင်းဆိုသည်။ ကေသိသ်မပြုမီ ဒသ×သေ-ဟု ပကတိ ရုပ်ရှိနေစဉ်။ ကေသိသ်ပြုရန် ပြင်ဆင်ထားသောကြောင့် ကာရီဒသ-သဒ္ဒါဆိုသည်။ ကေသိသ်ပြုပြီး တစ်ခုတည်းကျန်သော ဒသ-သဒ္ဒါကို ကာရိယ-ဆိုသည်။

ကျေ-ပုဒ်အနက်ကို ကျန်ပုဒ်က ဟောနိုင်၍၊ ဒသ-တစ်ခုကျေလျှင် ကျန် ဒသ တစ်ခုက ကျေတွက်ပါ နှစ်ဆယ်၊ နှစ်ခုကျေလျှင် သုံးဆယ်၊ သုံးခုကျေလျှင် လေးဆယ်=ကိုးခုကျေလျှင် ကျန်ဒသတစ်ခုက တစ်ရာကိုဟောနိုင်၏။ (ဤနည်းအတိုင်း အထက်အထက်ကိုသိလေ)။ ။သုံးကြိမ် ကေသိသ်၊ သို့မဟုတ် သုံးခုပေါင်းဖြစ်သော ကာရီဒသ-သဒ္ဒါ၏ တစ်ခုကြွင်းဖြစ်သော ကာရိယ ဒသ-သဒ္ဒါကို တိ-ပြု။ ။လေးကြိမ် ကေသိသ်၊ သို့မဟုတ် လေးခုပေါင်းဖြစ်သော ကာရီဒသ-သဒ္ဒါ၏ တစ်ခုကြွင်းသော ကာရိယ ဒသ သဒ္ဒါကို စတ္တာရ-ပြု။ ။ငါးကြိမ် ကေသိသ်၊ သို့မဟုတ် ငါးခုပေါင်းဖြစ်သော ကာရီ ဒသ-သဒ္ဒါ၏ တစ်ခုကြွင်းဖြစ်သော ကာရိယ ဒသ-သဒ္ဒါကို ပညာ-ပြု။ ။ခြောက်ကြိမ် ကေသိသ်၊ သို့မဟုတ် ခြောက်ခုပေါင်း=ဒသ-သဒ္ဒါကို ဆ-ပြု။ ။ခုနစ်ကြိမ် ကေသိသ်၊ သို့မဟုတ် ခုနစ်ပေါင်း=ဒသ-သဒ္ဒါကို သတ္တ-ပြု။ ။ရှစ်ကြိမ် ကေသိသ်၊ သို့မဟုတ် ရှစ်ခုပေါင်း=ဒသ-သဒ္ဒါကို အဋ္ဌ-ပြု။ ။ကိုးကြိမ် ကေသိသ်၊ သို့မဟုတ် ကိုးခုပေါင်း=ဒသ-သဒ္ဒါကို နဝ-ပြု။ ။နောက်နိမိတ် ယော-ဝိဘတ်ကိုလည်း ဝိ, တိ စတ္တာရ-ပြုနောင် ဤသံ-ပြု။ ပညာ-ပြုနောင် အာသံ။ ဆ-နောင် ဌိ၊ သတ္တ-နောင်-ရိ၊ အသ-နောင်-ဤတိ၊ နဝ-နောင်-ဥတိ-ပြု။

http://www.dhammadownload.com

တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ။ယောသု၊တို့ကြောင့်။ ဂဏနေ၊၌။ အသင်္ကီ၊ရာ၌၊ ဝါကု၊နှံသော။ သရူပါနံ၊တူသောရုပ်သွင် သုကိရှိကုန်သော။ ဂန္ဓေတ၊ကသေသာနံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော တစ်ခုကြွင်းရှိကုန်သော။ ဒုက တိက စတုက္က ပဉ္စက ဆက္က သတ္တက အဋ္ဌက နဝကာနံ၊ နှစ်ခုပေါင်း, သုံးခုပေါင်း=ရှစ်ခုပေါင်း,ကိုးခုပေါင်း ဖြစ်ကုန်သော ကာရီ ဒုသ-သဒ္ဒါတို့၏။ ၈ ၊ တို့တွင်။ ဧက-သေသဿ၊ သော။ ဒသဿ၊ ၏။ ယထာသင်္ချံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ဝိတိ-စတ္တာရ ပညာ-ဆ-သတ္တ-အသ-နဝ ဣစ္စာ-ဒေသာ၊တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ယောနဿ၊ တို့၏လည်း။ ဣသံ-အာသံ ဌိ-ရိ-တိ-ဣတိ-ဥတိ ဣစ္စာဒေသာ၊တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပစ္စာ၊နောက်၌။ နိပ္ပန္နေန္တေ၊ ပြီးစေအပ်ကုန်၏။ ဝိသံ၊ နှစ်ဆယ်။ တိံသံ၊ သုံးဆယ်။ စတ္တာလီသံ၊ လေးဆယ်။ ပညာသံ၊ ငါးဆယ်။ သဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ်။ သတ္တရိ၊ ခုနစ်ဆယ်။ အသီတိ၊ ရှစ်ဆယ်။ နဝုတိ၊ ကိုးဆယ်။ အသင်္ကိ,န္တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိမ,တ္ထံ၊ နည်း။ ဒသ၊ ဆယ်ခုတို့။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနန,တ္ထံ၊၏။ ဂဏနေ,တီ ပဒံ၊သည်။ ကိမ,မတ္ထံ၊နည်း။ ဒသ ဒသကာ၊ ဆယ်ခု, ဆယ်လီဖြစ်ကုန်သော။ ပုရိသာ၊ ယောကျ်ားတစ်ဦးတို့။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနန,တ္ထံ၊ ၏။

ဂဏနေ-သဒ္ဒါဖြင့် သင်္ချေယျ ပဓာနကို နှစ်စေ၏။ ။သင်္ချာသည် သင်္ချေဖြပ်ပြဋ္ဌာန်းသော သင်္ချေယျ ပဓာန၊ အရေအတွက်သင်္ချာ ပြဋ္ဌာန်းသောသင်္ချာပဓာန။ နှစ်ပါးစုံပြဋ္ဌာန်းသော ဥဘယ,ပဓာန-ဟု သုံးမျိုး။ ။ဧက-အစ,အဋ္ဌာရသအဆုံးရှိသော သင်္ချာမှာ သင်္ချေယျ,ပဓာန၊ သုံးလိင် ဆန်၍၊ ဧကသင်္ချာမှာ ဧကဝုစ်။ ကြွင်းသင်္ချာများမှာ ဗဟုဝုစ်တည်း။ ။ဧကော ပုရိသော၊ ဧကော ဣတ္ထီ၊ ဧကံ ကုလံ၊ ဒ္ဝေ ပုရိသာ၊ ဒ္ဝေ ဣတ္ထိယော၊ ဒ္ဝေ ကုလာနိ,ပုံစံ။ ။ဝိသတိ-အစ, နဝုတိ-အဆုံးရှိသော သင်္ချာများမှာ သင်္ချာ, သင်္ချေယျ ပဓာန။ ဣတ္ထိလိင်၊ ဧကဝုစ်* ဝဂ္ဂ ဘေဒအစုကဲ့ ဖြစ်ခဲ့မူ ဣတ္ထိလိင်၊ဗဟုဝုစ်တည်း။ ။'ဘိက္ခူနံ ဝိသံ၊ ဝိသတိ' သင်္ချာပဓာန ပုံစံ။ ။'ဝိသာယ, ဝိသတိယာ ဘိက္ခူနံ' သင်္ချေယျ ပဓာန-ပုံစံ။ သတ အစ, အသင်္ချေယျ အဆုံးရှိသော သင်္ချာများမှာ ဥဘယ,ပဓာန၊ ဝုစ်နှစ်ပါးတည်း။ ကောဋ္ဌိ-သုံးခု၊ အက္ခောဘိဏီတို့မှာ ဣတ္ထိလိင်၊ အကြွင်း နပုလ္လိင်တည်း။ 'ဘိက္ခူနံ သတံ၊ နာရီနံ သတံ၊ စိတ္တာနံ ကေဝိသ သတံ'သင်္ချာပဓာန ကေဝုစ် ဝဂ္ဂ-ပုံစံ။ ။'ဒ္ဝေ သတာနိ ဘိက္ခူ,ဘိက္ခူနိယော,စိတ္တာနိ'သင်္ချေယျ,ပဓာန ဗဟုဝုစ် ဝဂ္ဂ-ပုံစံ။ ။'ကောဋ္ဌိသေနာ, အက္ခောဘိဏီ သေနာ' သင်္ချေယျ,ပဓာန-ပုံစံ။ ။'သေနာနံ ကောဋ္ဌိ၊ သေနာနံ အက္ခောဘိဏီ' သင်္ချာ ပဓာန ပုံစံ။

***မှတ်ချက်**။ ။ဝဂ္ဂဘေဒ-ဟူသည်'ဒ္ဝေ ဝိသတိယော၊ တိဿော ဝိသတိယော' စသည် အစွန်းသင်္ချာတစ်ပါးနှင့် တွဲဖက်ရ၍ အပေါင်းထဲမှ ကဲ့ထုတ်သွားသည်ကို ဆိုသည်။ ။ဝိသံ, တိ သံ စသည်ကို နှစ်ဆယ်လုံး, သုံးဆယ်လုံး၊ နှစ်ဆယ်စု, သုံးဆယ်စုကို ဟော၍ ဝဂ္ဂ-ဆိုသည်။ ယင်းဝဂ္ဂ-သဒ္ဒါများသည်၊ အပေါင်းဇာတ်

http://www.dhammadownload.com

သာမန်ကိုဟော၍ ကေဝုစ်သာနေရ၏။ ဒွေ့တိဿော စသော အစွန်းတစ်ပါးနှင့် တဲ့ဖက်ရ၍ ဒွေ ဝိသတိယော,တိဿော ဝိသတိယော, စသည် ဖြစ်လာသောအခါ မိမိဟောမြဲ၊ နှစ်ဆယ်, သုံးဆယ်ဟူသော အပေါင်းအစုထဲမှ ကွဲထွက်လာ၍ နှစ်ဆယ့်နှစ်, နှစ်ဆယ့်သုံး စသည်ကို ဟောရသည်ကိုပင် ဝဂ္ဂဘေဒ-ဆိုသည်။

ဆောင်ပုဒ်-"ကေ် စ, ဋ္ဌာရဏ်။ သခ္ခေျယျတ်၊ မြဲမှတ် လိင်သုံးဖြာ။
စ-ကေဝုစ်၊ အကြွင်းပုဒ်၊ ဗဟုဝုစ်-မြဲရာ။
ဝိသတာ ဒိ၊ နဝုတိ၊ ဋ္ဌတ္ထိ ဝုစ်-ကော။
သခ်္ခ်ာ, သခ္ခေျယျ၊ ပဓာန၊ မှတ်ကြ သူတို့မှာ။
ဝဂ္ဂဘေဒတ်၊ စုတဲ့လတ်၊ သက်အပ်-ဗဟုသာ။
သတံ အစ၊ သခ္ခေျယျ၊ ဥဘယ-ပဓာန။
ကောဋိ သုံးလီ၊ ခေါဋီဏီ၊ ဋ္ဌတ္ထီ-ဝုစ်နှစ်ဖြာ။
သတံ-စအုံး၊ သခ္ခေျဆုံး၊ နပုံး-ဒွိဝုစ်သာ။"

နိပ္ပန္နမှ-**အနိပ္ပန္နဖြစ်ပုံ**။ ။ဝိသ-စသော ပုဒ်များသည်၊ 'ဒသ+ယော'ဟူသော ပကတိပုဒ်မှ ကေသိသ် ဒသ-သဒ္ဒါကို ဝိ၊ ယောဝိဘတ်ကို ဣသ်-ပြု၍၊ ဝိသ်-ဟု ပြီးပြီး ဗဟုဝစနန္တ နိပ္ပန္နပုဒ်ဖြစ်လျက်၊ ဘယ်အတွက် တဖန် သ-ဝိဘတ်သက်၍ ဝိသာယ,ဝိသတိယာ စသည် ရုပ်တမျိုးဖြစ်လာပြန်သနည်း-ဟူမူ။ ။'ဂစ္ဆတိ.တိ ဂေါ်'ဟူရာ၌ ဂေါ်-သဒ္ဒါ ဂမု-ဓာတ်၊ ကွိ-ပစ္စည်း၊ သိ-ဝိဘက်တို့ဖြင့် စီရင်၍ပြီးပြီး နိပ္ပန္န ကေဝစနန္တ ပုဒ်ဖြစ်လျက်၊ ဂါဝသေ-စသောသုတ်၏ အာဝ-ပြု စသော အစီအရင်ထူးအားဖြင့် အနိပ္ပန္န ပုဒ်အဖြစ်ကို ငဲ့ရပြန်၍၊ ယင်းဂေါသဒ္ဒါ နောင် ယော-ဝိဘတ် စသည်-သက်၊ ဂေါ်-သဒ္ဒါ၏ အစိတ် သြ-ကို အာဒ-ပြု၍ 'ဂါဝေါ၊ ဂါဝေန၊ ဂါဝါ' စသည်ဖြစ်သလို။ ဝိသ်-စသော သဒ္ဒါများမှာလည်း ပုဒ်ပြီး နိပ္ပန္နပင်ဖြစ်သော်လည်း အမြဲလူတ္ထိလိင် ကေဝုစ်ကို ဟောသဖြင့် အနိပ္ပန္နအဖြစ်ကို ငဲ့ရသည်။ သို့အတွက် 'ဝိသံ ဝိသာယ၊ ဝိသတိယာ' စသည် ဖြစ်လာရသည်။

"နိပ္ပန္နာ အပိ ဓာတူဟိ၊ သဒ္ဒါ ဂေါ်-လူတိ အာဒယော။
အ-နိပ္ပန္နတံ ပေက္ခန္တိ၊ ဂါဝါ.ဒိ ဝိဓိဘေဒတော။
နိပ္ပန္နာ.ပိ ဝိဘတ္တီဟိ၊ သဒ္ဒါ ဝိသ.န္တိ အာဒယော။
အ-နိပ္ပန္နတ္တံ.ပေက္ခန္တိ၊ နိစ္စ.မေကိ.တ္ထိ-ဝါစကာ၊"

ဂေါ်-လူတိ အာဒယော၊ ဂေါ်-အစရှိကုန်သော သဒ္ဒါတို့သည်။ ဓာတူဟိ၊ ဂမု-စသော ဓာတ်, သိ-ဝိဘတ်တို့ဖြင့်။ နိပ္ပန္နာ အပိ၊ ပြီးကုန်သော်လည်း။ ဂါဝါ.ဒိ ဝိဓိဘေဒတော၊ ဂေါ်-၏ အစိတ် သြ-၏ အာဝပြု စသော အစီအရင်အထူးအားဖြင့်၊ အနိပ္ပန္နကံ၊ အနိပ္ပန္နပုဒ်အဖြစ်ကို၊ အပေက္ခန္တိ၊ ငဲ့ကုန်၏။ ဝိသ.န္တိ အာဒယော-ဝိသံ-အစရှိကုန်သော။ သဒ္ဒါတို့သည်။ ဝိဘတ္တီဟိ၊ ယော-ဝိဘက်တို့ဖြင့်။ နိပ္ပန္နာ.ပိ၊

http://www.dhammadownload.com

ကုန်သော်လည်း။ နိစ္စံ၊ မြဲ။ ကော်.တ္တိ ဝါစကာ၊ ကေဝုစ်, ဣတ္ထိလိင်ကို ဟောကုန်လျက်။ အ-နိဗ္ဗန္ဓတံ၊ ကို။ အပေက္ခန္တိ၊ ငဲ့ကုန်၏။

ဆောင်ပုဒ်- "ဂေါ-သဒ္ဒါကြီး၊ ဓာတ်ရုပ်စီး၊ ပုဒ်ပြီးမှတ်ရန်, နိပ္ပန္နံ။
သြ-၏ အာဝ၊ အာဒေသ၊ ငဲ့ရတတန်, အနိပ္ပန်။
ဝီ×ဣသ်-လုပ်၊ စီရင်ချုပ်၊ ပြီးရုပ်နိပ္ပန်-ပုဒ်-ဝိသံ။
ထိ, ကေ-နက်၊ မြဲသည့်တွက်၊ ငဲ့ကွက်တတန်-အနိပ္ပန်။"

ရှုပ်တွက်ပုံ။ ။ဝိသံ-ဒသ စ×ဒသ စ။(၃၂၉)ဒွန်လုပ်မြဲ။ပကတိ စဿ=ဒသ+ဒသ-သို့ ပကတိပြု။ သရူပါန မေက=သုတိ တူ ဒသ-သဒ္ဒါနှစ်ခုကို တစ်ခုကြွင်းပြု။ နာမ်ငဲ့၊ ယော-သက် (ဒသ+ယော) ဂဏနေ ဒသဿ ဣသ်-ဖြင့် ယော ဝိဘတ် ကြောင့် တစ်ခုကြွင်းဖြစ်သော ကာရိယ ဒသ-သဒ္ဒါကို ဝီ-ပြု။ ယော-ဝိဘတ်**ကို**လည်း ဣသ်-ပြု။ (ဝီ+-ိသံ)ခြေ၊ကပ်၊သိ-သက်၊ခြေ ပြီး၏။ ။တိ သံ-ဒသ စ×ဒသ စ× ဒသ စ။ လုပ်မြဲ။ ဒသ+ဒသ+ဒသ-ပကတိပြု။ သရူပါန=သုတိတူ ဒသ-သဒ္ဒါသုံးခု ကို တစ်ခုကြွင်းပြု။ နာမ်ငဲ့၊ယော-သက် (ဒသ+ယော) ဣသ်-ဖြင့် ယော-ဝိဘတ် ကြောင့် တစ်ခုကြွင်းဖြစ်သော ကာရိယ ဒသ-သဒ္ဒါကို တိ၊ ယော-ဝိဘတ်ကို ဣသ်-ပြု။(တိ+-ိသံ) ခြေ၊ ကပ်၊ ကွစာဒိ=သုတ်ကြီးဖြင့် ဣ-ကို ဣ-ရဿပြု။ နိဂ္ဂဟီတ=တ-ထက် နိဂ္ဂဟိတ်လာ(တိံသံ)သိ-သက်၊ခြေ။ ။**စ**တ္တာလီသံ-ဒသ စ×၂×ဒသ စ။ နည်းတူ။ ဒသ+၂+ဒသ-ပကတိပြု။ သရူပါန=သုတိတူ ဒသ-သဒ္ဒါလေးခုကို တစ်ခုကြွင်းပြု။ နာမ်ငဲ့၊ ယော-သက် (ဒသ+ယော)။ ဂဏနေ=ကာရိယ ဒသ-သဒ္ဒါကို စတ္တာရ-ပြု၊ ယောဝိဘတ်ကိုလည်း။ ဣသ်-ပြု(စတ္တာရ+-ိသံ) လဒဏုနံ=ရ-ကို လ-ပြု၊ (စတ္တာလ+-ိသံ) ခြေ။ကပ်၊ သိ-သက်၊ခြေ။ ။ပညာသံ-ဒသ စ×၃×ဒသ စ။ နည်းတူ၊ ဒသ+၃+ဒသ-ပကတိပြု။ သရူပါန=ဒသ-သဒ္ဒါ ငါးခုကို တစ်ခုကြွင်းပြု။ ယော-သက်။ (ဒသ+ယော) ဂဏနေ=ဒသ-သဒ္ဒါကို ပညာ-ပြု။ ယော-ဝိဘတ်ကို လည်း **အာ**သံ-ပြု။ (ပညာ=-ာသံ) ခြေ၊ ကပ်၊ စီရင်။ ။သဋ္ဌိ-ဒသ စ×၄×ဒသ စ။ နည်းတူ။သရူပါန မေက=ဒသ-သဒ္ဒါခြောက်ခုကို တစ်ခုကြွင်းပြု။ နာမ်ငဲ့၊ ယော-သက်။ (ဒသ×ယော) ဂဏနေ=ဣသ်-ဖြင့် ဒသ-သဒ္ဒါကို ဆ-ပြု။ ယော-ဝိဘတ်**ကို** လည်း ဋ္ဌိ-ပြု (ဆ+ဋ္ဌိ) သ-ဆဿ ဝါ=ဆ-ကို သ-ပြု။ ဝဂ္ဂေယောသာ.ယော်သာနံ—ဋ္ဌိ-ကို အသဒိသ ဒ္ဝေဘော် ဋ္ဌိ-ပြု၊(**သ**ဋ္ဌိ)သိ-သက်၊စီရင်။ ။သတ္တရီ-သတ္တတိ-ဒသ စ×၂×ဒသ စ။ နည်းတူ။ သရူပါန=ဒသ-သဒ္ဒါ ခုနစ်ခုကို တစ်ခုကြွင်းပြု။နာမ်ငဲ့၊ယော-သက်(ဒသ+ယော) ဒသ ဂဏနေ=ဒသ-သဒ္ဒါကို သတ္တ။ ယော-ဝိဘတ်ကို ရိ,တိ-ပြု။ (သတ္တ+ရိ၊သတ္တ+တိ) သိ-သက်၊ခြေ။ ။အသီတီ-ဒသ စ×၆×ဒသ စ။ နည်းတူ။ ဒသ+၆+ဒသ.ပကဲတိပြု။ တစ်ခုကြွင်းပြု။ နာမ်ငဲ့၊ ယော-သက်၊ (ဒသ-ယော) ဂဏနေ=ဒသ-သဒ္ဒါကို အသ၊**ယော-ဝိ**ဘတ်ကို ဣတိ-ပြု၊ (အသ+-ိတိ) ခြေ၊ကပ်။ သိ-သက်၊ခြေ။ ။**နဝုတိ-ဒသ** စ×၇×ဒသ စ။ နည်းတူ။ ဒသ×၇×ဒသ၊ ပကတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

၃၉၀–စတူ.ပ-ပဒဿ၊ တု လောပေါ=ပိ နဝါ။ ။ဂဏနေ၊ ၌။စတူ.ပ-ပဒဿ၊ စတု-ဟူသော ရှေးနည်းပုဒ်၏။ တု၊ တု-သဒ္ဒါသည်။ လောပေါ၊ ကျေပျောက်သည်။ ဟောတိ၊၏။ဥတ္တရ-ပဒါ.ဒိ စဿ၊ တု=ကျေပျောက်၍ နောက်ပုဒ်နှင့် နီးကပ်သော စ-အက္ခရာ၏။ စု-စောပိ၊ စု-ပြု, စော-ပြုတို့သည်လည်း။ နဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ဂဏနေ၊ ၌။ ပရိယာ ပန္နဿ၊ အကျုံးဝင်သော။ စတူ.ပ-ပဒဿ၊ ၏။ တု.ကာရဿ၊ ၏။ လောပေါသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥတ္တရ-ပဒါဒိ စ ကာရဿ၊ တု-ကျေပျောက်၍ နောက်ပုဒ်နှင့်နီးကပ်သော စ-အက္ခရာ၏။ စု-စောပိ အာဒေသော၊ တို့သည်လည်း။ နဝါ၊ ချို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စု.ဒ္ဒသ, စော.ဒ္ဒသ, စတု.ဒ္ဒသ၊ တစ်ဆယ့်လေးခုတို့၊ အပိ-ဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ အနု.ပ-ပဒဿ၊ အနိုးပုဒ် (ဥပ ပဒ) မဟုတ်သော။စ-ကာရဿာ.ပိ၊စ-အက္ခရာ၏လည်း။ (အပိ-သဒ္ဒါ စ-ကာရဿနောင် ရွှေ့ထိုင်) လောပေါ-သည်။ နဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ စဿ စ-သဒ္ဒါ၏လည်း။ စု-စော.ပိ။ စု-ပြု, စော-ပြုတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ကုန်၏။တာလိသံ၊ စတ္တာလီသံ၊ စုတ္တာလီသံ၊ စောတ္တာလီသံ၊ လေးဆယ်။

တစ်ခုကြွင်းပြု။ နာမ်၊ ယော-သက် (ဒဿ+ယော) ဂဏနေ=ဒဿ-ကို နဝ၊ ယော-ဝိဘတ်ကို ဥတိ-ပြု(နဝ+-ုတိ)ချေ၊ကပ်၊ သိ-သက်၊ ချေ။ ။ကိ ရုပ်လွှယ်ပြီ။

၃၉၀–သတ္ထ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။စတူ.ပ-ပဒဿ-စတု.ဥပ-ပဒဿ×လောပေါ×တု×ဥတ္တရ ပဒါဒိ စဿ×စု-စော×အပိ×နဝါ၊ သတ္ထပဒ။ ။'ဥတ္တရ ပဒဿ ဒဿ(စတု-ဒဿ)ဥပ သမီပေ ပဝတ္တံ ပဒံ-ဥပ-ပဒံ၊ စတု.ယေ ဝ ဥပ ပဒံ။စတူ.ပ-ပဒံ,လုပ် နောက်ဒဿ၏ ရှေ့နည်းဖြစ်သော စဘု-ပုဒ်ကိုယူ။ ယင်းပုဒ်က အစိတ် တု-ကို ခေျပစ်ရသည်ကို (စတု+ဒဿ+.စ+ဒဿ) 'စတူ ပ-ပဒဿ လောပေါတု' ဆိုသည်။တု-ကိုချေလျှင် 'စ+ဒဿ'ဖြစ်၏။ ။'ဥတ္တရံ ပဒံ-ဥတ္တရ-ပဒံ' စ-နောက်က, ဒဿ×ပုဒ်ကို**ကောက်**။ ။'ဥတ္တရ-ပဒဿ အာဒိ-ဥတ္တရ-ပဒါ.ဒိ'ဟု ကျေပျောက်၍ နောက်ပုဒ်နှင့်နီးကပ်လာသော။သို့မဟုတ် နောက် ဒဿ-ပုဒ်၏အစဥ် တည်ရှိသော စ-အက္ခရာကိုကောက်။ ။ဥတ္တရပဒါ.ဒိ စ,သော စော စေ.တိ-ဥတ္တရ=ပဒါ.ဒိ-စော,ယင်း စ-ကိုပင်ကောက်။ 'တဿ ဥတ္တရ ပဒါဒိ စဿ' ဝိဘတ်ဖျံခံ။ ။'စု စ, စော စ,စု-စော'ဒွန်လုပ်။ ။စတု.ဟူသော ရှေ့နည်းပုဒ်၏ တု-သဒ္ဒါကိုချေ၊ တုကျေပျောက်၍ နောက် ဒဿပုဒ်နှင့် နီးကပ်တည်ရှိသော စ-အက္ခရာကို စု, စော-ပြုဟူလို။ ။ပုံစံ၌ 'စတု စ, ဒဿ စ စတုဒ္ဒသ၊ စတူဟိဝါ အဓိကာ ဒဿ-စု-ဒ္ဒသ၊ စော.ဒ္ဒသ၊ စတ္ထု.ဒ္ဒသ'လုပ်။

အပိ သဒ္ဒတ္ထ။ ။စုစော.ပိ၌ အပိ-သဒ္ဒါ ဘယ်အနက်ရှိပါသနည်းမေးရန်ရှိ၍ 'အပိ.ဂ္ဂဟဏေန'စသော ဝါကျကိုမိန့်။ သမုစ္စယတ္ထ၊ ယင်း အပိ-သဒ္ဒါဖြင့် ဥပဒေ, မဟုတ်သော စ-ကို အချို့၌ ချေ၍ အချို့၌ စု, စော-ပြုလေ-ဟူလို။ ။တာလီ

http://www.dhammadownload.com

၃၉၁-ယဒ.နူပ.ပန္နာ နိပါတနာ သိဒ္ဓန္တိ။ ။ယံ-ယေ သဒ္ဒါ၊ အကြောင်းသဒ္ဒါ တို့သည်။ **အနူပ-ပန္နာ**၊ စီရင်ရန် သုတ်လက္ခဏာမရှိ၍ မပြီးမစုံ တင်နေကြကုန်၏။ တေ-သဒ္ဒါ၊ ထိုသဒ္ဒါတို့သည်။ နိပါတနာ-နိပါတနေန၊ ဝန်,မတင်စေရ ကျစေခြင်း နိရုတ္တိလက္ခဏာရှိသော ဤမဟာဝိသယ သုတ်ကြီးဖြင့်။ သိဒ္ဓတိ၊ ပြီးကုန်၏။ ။ ယေ သဒ္ဒါ၊ တို့သည်။ **အက္ခရ** ပဒ-ဗျဉ္ဇနတော၊ **အက္ခရာ**, ပုဒ်, ဗျည်းအားဖြင့် လည်းကောင်း။ ဣတ္ထိ-ပုမ-နပုံသက လိင်္ဂတော၊ ဣတ္ထိလိင်, ပုလ္လိင်, နပုလ္လိင်အားဖြင့် လည်းကောင်း။ နာမ့.ပ-သဂ္ဂ-နိပါတတော၊ နာမ်,ဥပသာရ, **နိပါတ်**ပုဒ်အားဖြင့် လည်းကောင်း။ အဗျယီဘာဝ သမာသ တဒ္ဓိတတော၊ အဗျယီဘော သမာသ်, တဒ္ဓိတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဂဏန သခ်္ခ်ာ ကာလ-ကာရက-ပွယောဂ-သညာ

သံ-မှာ စ-ကိုခြေ။ စုတ္တာလီသံ၊ စောတ္တာလီသံမှာ စု-စော-ပြု။ ဒ္ဒါသဒ္ဒိ ဒ္ဒဒ္ဒိ ပုံစံ၌။ သ-ကိုခြေ၊ **အာ-ကို** အ-အပြုကိုလည်း ဆည်းသည်-ဟူ၏။ နိ။ ။'စုလ္လာသီတိ သဟဿာနိ၊ တမ္ဘော သော ဝဏ္ဏမယော အဟု'တမာလ ပုဗ္ဗိယ.တ္ထေရာ.ပဒါန်။ ။ **'စုလ္လာသီတိ** သဟဿာနိ၊ ဓမ္မာ.ဘိသမယော အဟု' ပိလိန္ဒ ဝစ္ဆတ္ထေရာ.ပဒါန်-စသည်တို့၌ စတုရာသီတိပုဒ်ကို ဤသုတ်ဖြင့် တု-ကိုခြေ၊ စ-ကို စု ရ-ကို လ၊ လ-ကို ဒ္ဒေဘော်ပြု 'စုလ္လာသီတိ သဟဿာနိ' ပုဒ်ပြီးသည်။

ဆောင်ပုဒ်-''**စတု-ပုဒ်က ယင်းသည် စ၊ ခြေကြ အချို့မှာ။**
ချို့ကို စော-စု၊ ပြုရန်-ဟု၊ စတု-သုတ်က ပဲ့-သဒ္ဒါ။''

မှတ်ချက်။ ။စာကိုယ်၌ 'အပိ.ဂ္ဂဟဏေန ဥတ္တရ-ပဒါ.ဒိ စ-ကာရဿ'ဟုရှိကြ၏။ ဥတ္တရ ပဒါဒိ.ကို မလို့, အပိုပင်။ စတ္တာလီသံကား တပုဒ်တည်းဖြစ်၍ စ×တ္တာ-လီသံ ကာခဲ့,တ္တာလီသံ-**ကို** ဥတ္တရပဒ, မလုပ်နိုင်။ ဝုတ္တိ-ကို ယောင်၍ နောက်ထည့် ဖြစ်ဟန်တူသည်။ တာလီသံ-ရုပ်တွက်ရာ ဒသ စ×၂×ဒသ စ-စတ္တာ့လီသံ-ပြုပြီး၍ ဤသုတ်၌ အပိ-သဒ္ဒါဖြင့် စ-ကိုခြေလျှင် 'ထွန်နောက် ရေပါ' နည်းအားဖြင့် တ-သံယုတ်လည်း အလိုလိုကျေပျောက်**တော့**၏။ အထူးခြေရန် မလိုတော့။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။စုဒ္ဒဿ-စတုစ×ဒသစ(၃၂၉)ဒ္ဒန်လုပ်မြဲ။ စတု+ဒသ-ပကတိပြု။ စတူပ ပဒဿ=ဤသုတ်ဖြင့် စတုဟူသောရွေနှိုးပုဒ်၏ တု-ကိုခြေ(စ+ဒသ)တု-ကျေ ပျောက်၍ နော့က်ပုစ်နှင့်နှိုးကပ်သော စ-**ကို** စု-ပြု(စု+ဒသ) ပရဿ ဒ္ဒေဘာဝေါ= ဒ-ကို သဒိသ ဒ္ဒေဘော်ဒ္ဒ-ပြု(စု+ဒ္ဒသ)နာမဲ့-ယော-သက်။ ပဠာ.ဒိန.မကာရော-စီရင်။ ။စော.ဒ္ဒသ-စတု စ×ဒသ စ။ နည်းတူ။ ဤသုတ်ဖြင့် စ-ကို စော-ပြုသည့် သာထူး၏။ ။ဝါ-ရုပ်။ စတု.ဒ္ဒသ=စတု စ×ဒသ စ။ လွယ်၏။ ဤသုတ်က ဝါ မြစ်၍ မချေရ၊ မပြုရ။ ။အပိ-ရုပ်၊ တာလီသံ-ဒသ စ×၂×ဒသ စ။ ဒ္ဒန်လုပ်။ ဒသ+ ၂+ဒသ-ပကတိပြု။ သရူပါန=ဒသ-သဒ္ဒါလေးခုကို တခုကြွင်းပြု၊ နာမ်ဲ့၊ ယော

http://www.dhammadownload.com

တော၊ အရေအတွက်သခ်ၤာ (မိသ်,ဂုဏ်,သမ္ဗန်,သင်္ကေတန်, ငါးတန်-အနေကာ), ကာလ ကာရက,ပုံစံ-ပြယုဂ်, သညာအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သန္ဓိ-ပကတိ-ဝုဒ္ဓိ၊ လောပါဂမ ဝိကာရ ဝိပရီတတော၊ သန္ဓိ,ပကတိ,ဝုဒ္ဓိ,လောပ, အာဂုမ်, ဝိကာရ-ဝိပရိတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိဘတ္တိ ဝိဘဇနတော စ၊ ဝိဘတ်ကိုဝေဖန်သော အားဖြင့်လည်းကောင်း အ-နိဒ္ဒိဋ္ဌ-လက္ခဏာ၊ ညွှန်းပြအပ်သော စီရင်ရန် သုတ်သီး မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အသိဒ္ဓါ၊ မပြီးမစုံ တင်၍နေကုန်၏။ တေ သဒ္ဒါ၊ တို့သည်။ နိပါတနာ.နိပါတနေန၊ ဖြင့်။ သိဒ္ဓန္တိ၊ ကုန်၏။

သက် (ဒသ+ယော) ဂဏနေ-ဒသ-သဒ္ဒါကို စတ္တာရ။ ယော-ဝိဘတ်ကို ဤသံ-ပြု (စတ္တာရ-ီသံ) လ ဒ-ရာနုံ=ရ-ကို လ-ပြု၊ ခေျ၊ ကပဲ၊ (စတ္တာလီသံ) ဤသုတ်၌ အပိ-သဒ္ဒါဖြင့် အနိုးပုဒ်မဟုတ်သော စတ္တာလီသံပုဒ်က စ-ကိုခေျ။ (တာလီသံ) သိ-သက်၊ ခေျ။ ။စတ္တာလီသံ-ဝါရုပ်၊ လုယ်ပြီ။ ။စတ္တာလီသံ၊ စောတ္ထာလီသံ၊ နည်းတူ။ ဤသုတ်၌ အပိ-သဒ္ဒါဖြင့် စ-ကို စု,စော-ပြုသည်သာ ထူး၏။

၃၉၁-စတုပ္ပဒ, မဟာဗိသယ သုတ်ကြီး။ ။အကြင်ပုံစံ၌ ကစ္စည်းကျမ်း၀ယ် စီရင်ရန် သုတ်သီးမရှိ၍ ရုပ်မပြီးချင် ၀န်တင်၍နေကုန်၏။ ထိုပုံစံ၌ ဤမဟာဝိသယ သုတ်ကြီးဖြင့် ၀န်မတင်စေရ၊ ကျအောင်စီရင်လေ။ ဝါ၊ မပြီးစေရ။ ပြီးစီးအောင်။ ဝါ၊ မပြီး,ပြီးအောင် စီရင်ကြလေ-ဟူလို။ ။သုတ်ငယ်တို့ဖြင့် ပြီးလျက်၊ ဤသုတ်ကြီးဖြင့်ထပ်၍စီရင်သောအရာလည်းရှိ၏။ ထိုကို ပဇ္ဇုန္နဂတိကုနည်းမှတ်။ သို့အတူက် ပုန ရုတ္တိဒေါသမရောက်။ ။ကစ္စည်း ဝုတ္တိ၌ ပုံစံမပါ၊ ဤသုတ်၏ အရာကို စာသင်ငယ်တို့ အ၀ါး၀ရန် စီရင်ပုံနှင့်တကွ ပုံစံကို ပြဦးမည်။

ဆောင်ပုဒ်- ''ဣမ-နောက် ဇ္ဇ၊ သမာနနှင့်၊ ပရ-နောက် ဇ္ဇ၊ ရွှေနှစ်ခုကို ပြုလေ အ-သ၊ ကာလ.ထ္ထတည့်၊ အဇ္ဇ ပရှု၊ သ္မေမှာ တနော၊ ဟိယ္ယော-တ္တန၊ ဘာ၀တ္ထ သိ၊ ပဋိဘာဂ၊ **ကုစ္ဆိတ**-သညာ၊ နကမွားက၊ နက်ဘာတမှာ၊ *စ္ဆဥ္ဇလေ-ယျဏ်၊ တတန်-မာတာ၊ ပိတာ.ဒီ နက်၊ *မဟသက်ရ၊ ကိ်,ယ,တ,နှင့်၊ တေ,နောက်မှာ၊ ပရိမာဏ၊ နက် တ္တ,က,နှင့်၊ သက်ရ အာဂန္တု၊ အစပြုသည်၊ ယ.ဒနု-သုတ်ကြီးအရာတည်း။''

*စ္ဆ.ဉ္ဇလေ.ယျဏ် ကို ဆ×ဥလ×ယျဏ်။ *မဟ-ကို အာ+မဟ-ဖြတ်။ ။'ဣမသ္မိ'ကာလေ-အဇ္ဇ။ သမာနေ ကာလေ-သဇ္ဇု၊ သဇ္ဇုကံ၊ အပရဇ္ဇု။ အဇ္ဇ ဘ၀ံ-အဇ္ဇတနံ၊ အဇ္ဇတနီ၊ သ္ဝာတနံ၊ ပရှုတနံ၊ ဟိယျတ္တန်-ဟိယျတ္တနီ၊ ဟတ္ထိနော ဝိယ-ဟတ္ထိကာ၊ အဿကာ၊ **ကုစ္ဆိတော** သမဏော-သမဏကော့။ ဘိက္ခုကော။ မုဏ္ဍကော၊ ကတကော ပုတ္တကော၊ ပိတု ဘာတာ ပိတ္တေယျော၊ မာတု ဘဂိနီ-မာတုစ္ဆာ-ပိတုစ္ဆာ။ မာတုဘာတာ-မာတုလော၊ **မာတုမာတာ.မာတာ မာဟီ**၊ မတု ပိတာ၊

http://www.dhammadownload.com

မာတာ မဟော၊ ပိတု မာတာ-ပိတာ မဟိ၊ ပိတု ပိတာ-ပိတာ မဟော။ ကိ ပရိ-မာဏံ အဿားတိ ကိတ္တကံ၊ ယတ္တကံ၊ တတ္တကံ၊ တ္တကံ၊ **ယာဝါ**၊ တာဝါ၊ လက်ာအစဉ်အတိုင်း ပုံစံ။

အနက်။ ။*ဤမသို့ကာလေ၊ ဤအခါ၌။ **အဇ္ဇ**၊ ဤအခါ၌။(ကာလအနက်၌ ဤမ-သဒ္ဒါနောင် ဇ္ဇ-ပစ္စည်းသက်၊ ဤမ သဒ္ဒါကို အ-ပြု)။ *သမာနေ ကာလေ၊ တူမျှသောအခါ၌။ ဝါ၊ ချက်ချင်း။ သဇ္ဇု၊ တူမျှသောအခါ၌။ ဝါ၊ ချက်ချင်း။ သဇ္ဇုကံ၊ ချက်ချင်းအမြန်။ ဝါ၊ နေ့ချင်းပြန်။ ('သဇ္ဇုကံ ပါဟေ တဗ္ဗော'။ ။ ကာလအနက်၌ ဇ္ဇ-ပစ္စည်းသက်၊ သမာန,သဒ္ဒါကို သ-ပြု)။ အပရဇ္ဇု၊ တပါးသော နေ့၌။ ဝါ၊ နက်ဖြန်ခါ၌။ (အပရသ္မိံ ကာလေ-အပရဇ္ဇု။ ကာလအနက်၌ ဇ္ဇု-ပစ္စည်း သက်။) သတ္ထာတဒ္ဓ အဟနိအနက်ဝယ် ဇ္ဇော စသော ပစ္စည်းကိုစီရင်၏။ ။'သဇ္ဇော အဇ္ဇော-ပရဇ္ဇု,ပုဗ္ဗေဇ္ဇု အညေ တရေဇ္ဇု၊ ဤတရဇ္ဇု၊ အပရေဇ္ဇု၊ အဓရေဇ္ဇု၊ ဥတ္တရေဇ္ဇု' ပါဏိနီ၊ ၅-၃-၂၂။ 'သတ္ထမိယာ ကာလေ ဤတီ ဝတ္တတေ၊ သဇ္ဇော ပဘုတိ-သဒ္ဒါ နိုပဗ္ဗန္တေ ပကတိ-ပစ္စယ အာဒေသော ကာလ ဝိသေသေ ဤတိ သဗ္ဗံ ဧတံ နိပါတန လက္ခဏံ လဇ္ဇတိ၊ သမာနဿ သော နိုပဗ္ဗတေ, ဇ္ဇော စ ပစ္စယော **အ**ဟနိ အဘိ ဓေယျေ သမာနေ-အဟနိ-သဇ္ဇော။ ဤဒံ သဒ္ဒဿ အ-ကာရော ဇ္ဇ-ပစ္စယော စ အဟနိ အတ္ထေ,အသ္မိံ အဟနိ-အဇ္ဇ၊ ပုဗ္ဗ-ညာ-ညတရေ တရာ-ဓရော-ဘယော-တ္တ ရေဟိ အဇ္ဇ-ပစ္စယော နိုပဗ္ဗတေ အဟနိ အဘိဓေယျေ၊ ပုဗ္ဗသ္မိံ အဟနိ-ပုဗ္ဗေဇ္ဇု၊ အညသ္မိံ အဟနိ-အညေဇ္ဇု၊ အညတရသ္မိံ အဟနိ-အညတရေဇ္ဇု ဤတရသ္မိံ အဟနိ ဤတရေဇ္ဇု၊ အပရသ္မိံ အဟနိ-အပရေဇ္ဇု၊ အဓရသ္မိံ အဟနိ သဓရေဇ္ဇု၊ ဥဘယသ္မိံ အဟနိ-ဥသယေဇ္ဇု၊ ဥတ္တရသ္မိံ အဟနိ-ဥတ္တရေဇ္ဇု (ဇ္ဇု စ ဥဘယတော ဝတ္တဗ္ဗော) ဥဘယဇ္ဇု' ကာသိကာ ဝုတ္တိ။ ။'ကေတော ကရဏံ ကေန္တံ ဒွိဟိ ဝိဘာဂေဟိ-ဒ္ဝဇ္ဇံ,ဒ္ဝိဇ္ဇံ' တိဒွိဘာဂး ဇ္ဇ-ဇ္ဇဏ် ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ 'အဒ္ဓေဇ္ဈ၀စနာ ဗုဒ္ဓါ၊ အဒ္ဓေဇ္ဈ-ဝါဒိ သမ္မုဒ္ဓါဒ္ဓ 'နဒ္ဓေဇ္ဈ ဝစနံ ဓေတသ-န္တိ-အ-ဒ္ဓေဇ္ဈာ၊ အ-ဒ္ဓေဇ္ဈ ဝါဒံ သီလ မဿာ-တိ အ-ဒ္ဓေဇ္ဈ-ဝါဒီ,လုပ်။ ။'ကေတော ဇ္ဇံ' သိဒ္ဓန္တစန္ဒိကာ။

***အဇ္ဇ** ယနေ့၌။ ဘဝံ၊ တည်း။ အဇ္ဇတနံ၊ သည်။ အဇ္ဇတနီ၊ ယနေ့၌ ဖြစ်သည်ကို ဟောသောဝိဘတ်။ ။သ္မေ-ဘဝံ-သ္မာတနံ၊ နက်ဖြန်နေ့၌ ဖြစ်သည်။ ။ပုရေ ဘဝံ-ပုရာတနံ၊ ရှေးနေ့၌ ဖြစ်သည်။ ။ဟိယော ဘဝံ-ဟိယ္ယတ္တနံ၊ ယမန်နေ့၌ ဖြစ်သည်။ ဟိယ္ယတ္တနီ ယမန်နေ့ (ရှေးနေ့)၌ ဖြစ်သည်ကို ဟောသောဝိဘတ်။ ဘဝအနက်၌ တ္တန-ပစ္စည်းသက်။ ။ဟတ္ထိနော ဝိယ၊ ဆင်နှင့်တူကုန်သည်တည်း။ ဟတ္ထိကာ၊ ဆင်နှင့်တူကုန်သည်။ ဝါ၊ ဆင်ရုပ်၊ အဿကာ၊ မြင်းနှင့် တူကုန်သည်။ ပဋိဘာဂအနက်၌ က-ပစ္စည်းသက်ပုံ။ ။'ဤမေ နော ဟတ္ထိကာ အဿာ၊ ဗလီ ဗဒ္ဓါ စ နော ဤမေ။ ယေဟိ.ဿု ပုဗ္ဗေ ကီဠာမ၊ တာနိ.ကဏ္ဌေ ! ဇဟာမ့သေ' ဝေဿန္တာတ်။ ဤဒ္ဓ က-ပစ္စည်းမထင်သော အဿ, ဗလီဗဒ္ဓလို သဒ္ဒါများမှာ ပစ္စည်းကိုချေထားသည်. သို့မဟုတ် **အ**ဘေဒေါ.ပစာ-ဟုမှတ်။ အဿ မြင်းရုပ်။

http://www.dhammadownload.com

ဗလိဗဒ္ဓါ၊ နွားရှပ်-ပေး။ အဿာ ဝိယ အဿာ၊ ဗလိဒဒ္ဓါဝိယ ဗလိဗဒ္ဓါလုပ်။ ။ 'အဿ-သဒ္ဒေါ အဿေးဝ ဝတ္တတေ၊ ကန်-ပစ္စယော တ ပဋိဘာဂရူပေ သဒ္ဒိသေ၊ တိ နာ.ယံ သကတ္ထိကော့တိ ဇကေ၊ အညေ တု သာဒိဿ နိဗန္ဓနာ အ-ဘေဒေါ. ပစာရေန 'ဂေါဝါဟိကော' ဣတီ.ဝ အဿ-သဒ္ဒေါ ဇဝ ပဋိဘာဂေ ဝတ္တတေ ပစ္စယော တု တဿေ.ဝ ဩပစရိကတ္တာဿ ဗောဓကော ဣစ္စာ.ဟု။ ပဋိဘာဂေ ကိံ? ဂေါဝိယ-ဂဝယော'တတ္ထဗောဓိနီ။ ။ကျွန်ုပ်းတို့ ပူဇော်အပ်သော သိကြား ရှပ်, နတ်ရွတ်,စသော ပဋိမာဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ အင်္ဂုန, ဒုယောဓန-စသော ပန်းခြံ ဆေးရေးရှပ်-စိတ္တကမ္မဒ္ဓ လည်းကောင်း၊ ခြင်္သေ့ရှပ်, ဂဠုန်ရှပ်, ဥဒေါင်းရှပ်-စသည် အမှတ်တံဆိပ်ရှိသော တံခွန်, အလံ-ဟူသော ဓဇဒ္ဓလည်းကောင်း-သိလေ။

"အစ္စာသု ပူဇာ ရဟာသု၊ စိတ္တ-ကမ္မ.ဒ္ဓဇေသု စ။
ဣဇဝ ပဋိဘာဂေ လောပေါ၊ ကဿ ဒေဝ ပထာ-ဒီသု။" ကာသိကာ၊

၅-၃-၁၀၀။ ပူဇာရဟာသု၊ ပူဇော်ထိုက်ကုန်သော။ **အစ္စာသု**။ ရှပ်တု့,ဆင်းတု တို့ဒ္ဓလည်းကောင်း။ စိတ္တကမ္မ.ဒ္ဓဇေသု၊ ပန်းခြံ ဆေးရေးရှပ် တံခွန် အလံတို့ဒ္ဓ လည်းကောင်း။ ဣဇဝ ပဋိဘာဂေ၊ အတူ-ဟူသော ပဋိဘာဂ ဣဇဝတ္တဒ္ဓ လည်း ကောင်း။ ဒေဝ ပထာ.ဒီသု၊ ဒေဝပထ-စသည်တို့ဒ္ဓ လည်းကောင်း။ ကဿ၊ က-ပစ္စည်း၏။ လောပေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ပူဇော်အပ်သော သိကြား,နတ် စသော ရှပ်တု-ဟော သက္ကာ,သိဝ-စသော သဒ္ဒါ။ ရှုကြည့်အပ်သော စိတ္တကမ္မဟော အင်္ဂုန ဒယောဓန၊ ဓဇဟော သီဟ,ဂရုဠ,ဟံသ-စသော သဒ္ဒါနောင် က-ပစ္စည်း ကျေသည်-ဟူလို။ ။'အစ္စာသု တာဝ-သိဓေါ, ဗိသဏု၊ စိတ္တကမ္မနိ အင်္ဂုနော ဒုယော ဓနော၊ ဓဇေသု ကပိ ဂရုဠော သီဟော ဒေဝ ပထ, ဟံသပထ, ဝါရိပထ ဇလပထ, သတပထ, သီဟဂတိ ဥဠုဂိဝါ, ဝါမရဇ္ဇု, ရဇ္ဇု, ဣန္ဒ.ဒဏ္ဍ, ပုပ္ဖ, မသျှ' ကာသိကာဝုတ္တိ။ ။'သုညော ဟတ္ထိ ဂဝါ.ဿ ဝဠဝေနာ.တိ အတ္ထ ကဒ္ဒရူပ, ပေါတ္ထကရူပ, စိတ္တရူပ ဝသေန ကတာ ဟတ္ထိ အာဒယော အတ္ထိ၊ ဝေဿဝဏ္ဏ မန္ဓာတာ.ဒီနံ ဌိတဋ္ဌာနေ စိတ္တကမ္မ ဝသေန ကတာပိ၊ ရတန ပရိက္ခတာနံ ဝါတ-ပါန ဒ္ဝါရဗန္ဓ မဏ္ဍပိဋ္ဌာ.ဒီနံ ဝသေန-သဏ္ဌိတံ-ပိ ဇာတရူပ ရဇတံ သတ္ထိ' ဥပရိ-ပဏ္ဏာသ-စူဠသုညတ သုတ္တ.ဋ္ဌကထာ။ ။ကျွန်ုပ်-ဝေဿ ဝဏ္ဏ မန္ဓာတု-ပုဒ်များကို 'ဝေဿ ဝဏ္ဏော ဣဝ-ဝေဿ ဝဏ္ဏော။ မန္ဓာတုနော ဣဝ-မန္ဓတာ'လုပ်၍ က-ပစ္စည်းကိုခေါ်။ ဝေဿဝဏ္ဏ နတ်မင်းရှပ်တု၊ မန္ဓာတ်မင်းရှပ်တု-ဟု-ပေး။ ။'ဝေဿ ဝဏ္ဏ မန္ဓာတာ.ဒီန.န္တိ ပဋိမာရူပေ ကတာနံ, ဝေဿဝဏ္ဏ မန္ဓာတု သက္ကာဒီနံ၊ စိတ္တကမ္မ ဝဿေနာ.တိ အာရမ္မဏာ.ဒိ စိတ္တ ကမ္မ ဝသေန' ဌင်း ဌိ။

*ကုစ္ဆိတော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သော။ သမဏော၊ ရဟန်းတည်း။ သမဏကော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သော ရဟန်း။ ကုစ္ဆိတော ဘိက္ခု-ဘိက္ခုကော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သော ရဟန်း။ ကုစ္ဆိတော မုဏ္ဍော-မုဏ္ဍကော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သော ခေါင်းတုံးဦးပြည်း။

http://www.dhammadownload.com

ကုစ္ဆိတအနက်၌ က-ပစ္စည်းသက်။ ။'ယေ စ ခေါ တေ ဘော ဂေါတမ မုဏ္ဍကာ သမဏကာ ဇာတ္တာ ကဏှာ ဗန္ဓု ပါဒါ ပစ္စာ' သီလက္ခန္ဓ-အမွှဋ္ဌသုတ်။ ။'အယံ ပန ဟိလေန္တော သမဏကာ မုဏ္ဍကာ.တိ အာဟ' ဂင်း-အဋ္ဌကထာ။ ။ဥဒ္ဓုမာတကံ၊ ဝိနီလကံ ဝိပုဗ္ဗကံ၊ အဋ္ဌိကံ စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ။'ပဋိက္ကူလတ္တာ ဝါ ကုစ္ဆိတံ'။ ဥဒ္ဓုမာတ.နှစ်-ဥဒ္ဓု မာတကံ၊ ဝိနီလံ ဝုစ္စတိ ဝိပရိဘိန္နံ ဝဏ္ဏံ၊ ဝိနီလ.မေဒ-ဝိနီလကံ၊ ပဋိက္ကူလတ္တာ ဝါ ကုစ္ဆိတံ ဝိနီလ.နှစ်-ဝိနီလက' မူလ ပဏ္ဏာသ-သတိပဋ္ဌာန သုတ္တ.ဋ္ဌကထာ။ ။'ပဋိက္ကူလတ္တာ တိ ဇိဂုစ္ဆနီ ယတ္တာ၊ ဇာစ္ဆိတံ ဝိနီလံ-ဝိနီလက.နှစ် ကုစ္ဆန.ထော ဓါ.ယံ က-ကာရောတိ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ၊ ယထာ ပါပကော ကိတ္တိ-သဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတီ.တိ' ဂင်း-ဋီ။ ။'ကုစ္ဆိတေ' ပါဏိနီ။ ။'ကုစ္ဆိတော ဂရဟိတော နိန္ဒိတော၊ ပကတျာ.ထ ဝိသေသနံ စေ.တံ၊ ကုစ္ဆိတထော.ပါဓိကေ.တော ဝတ္ထု မာနာ ပါတိပဒိကာသ္မ.ထော ယထာ ဝိဟိတံ ပစ္စယော ဘဝတိ၊ ကုစ္ဆိဘော အာယော-အာသကော၊ သြဋ္ဌကော၊ ဂဒြဘကော' ကာသိကာဝုတ္တိ။

*နာမ မတ္ထေန ကတော-ကတကော၊ခြေပွတ်။ သညာအနက်၌ က-ပစ္စည်းသက်။ 'နာမ မတ္ထေန ကုမာရော-ကုမာရကော ဗာလကော' စသည်ကိုလည်းထုတ်။ 'ကုမာရကော ဗာလကော၊ သူငယ်-ပေး'။ ။ကုမာရကာ.တိ တရုဏပုဂ္ဂလာ။ ယေ သဘာသိတ ဒုဗ္ဘာသိတာ အတ္ထံ ဇာနန္တိ၊ တေ ဇာဓ ကုမာရကာ.တိ အဓိပ္ပေတာ၊ ဇာမေဟိ သတ္တာ ဇာန ဒီစသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပဏ္ဍသ ဝဿကာ ကုမာရာ.တိ, ဗာလာ.တိ, စ ဝုစ္စတိ တတော ပရံ ဝီသတိ ဝဿာနိ ယုဝါနော.တိ' ဥဒါန ဋ္ဌကထာ.သောဏဝဂ်၊ ၄-သုတ်။ ။သိတတ်သည်မှစ၍ တစ်ဆယ့်ငါးနှစ်တိုင် သူငယ်ကို ကုမာရ၊ဗာလ-ဟုခေါ်၍ အသက်နှစ်ဆယ်အထိ၊ ယုဝ,လုလင်ပျိုဟု ခေါ်သည်-ဟူလို။ သဏ္ဌဝဿိကာ-စသည်၌ကား အမည်သညာအနက်၌ သက်သော က-ပစ္စည်း ကျေသည်ဟူ၏။ သဏ္ဌေ.ဝ မနုဿော-သဏ္ဌာ၊ မြက်ဖြင့်လုပ်သည့် လူရုပ်နှင့် တူသူ ဝဿိကေ.ဝ-ဝဿိကာ၊သားရေကြိုးနှင့်တူသူ-ပေး။ ။'လောပေါ မနုဿေ ပါဏိနီ၊ ၅-၃-၉၈။ သညာယံ ဝိဟိတသ္မ ကန်သ လောပေါ ဘဝတိ မနုဿေ ဝါစ္စေ၊ စ္ဆာ ကိဏမယော ပုမာ၊ သဏ္ဌေ ဝ မနုဿော သဏ္ဌာ,ဝဿိကာ, သိဒ္ဓိန္တကောမုဒီ။ ။'သဏ္ဌာ တိဏမယော ပုရိသော၊ ဝဿိကာ စမ္မမယီ-ဝရတြာ'ကာတန္တ-ဋီ။

*အနုကမ္ပိတော ပုဓတ္တာ-ပုတ္တကော, ချစ်သား၊ ချစ်လှစွာသောသား။ အစဉ်သနား စောင့်ရှောက်အပ်သောသား၊ ချစ်သား လူကလေး၊ အနုကမ္ပအနက်၌ က-ပစ္စည်းသက်။ ။'အနုကမ္ပိတော ဝစ္ဆော-ဝစ္ဆကော'၊ နွားကလေး၊ 'အနုကမ္ပိတော ဂ္ဂတ္ထီ,ဂ္ဂတ္ထိကာ' မိန်းကလေး စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ။'အနုကမ္ပာယံ' ပါဏိနီ၊ ၅-၃-၇၆။ ။'ပုတ္တကော-အနုကမ္ပိတော ပုတ္တော ဂ္ဂစ္ဆတ္ထော' သိဒ္ဓန္တ-ကောမုဒီ။ ။'အနုကမ္ပယုတ္တော.ဘိဓေယိနော သက.တ္ထေ ဏော ဘဝတိ ဂ္ဂစ္ဆ.တ္ထော' ဗာလမနောရမာ။

*ကာက တာလီယံ-ကျီးနှင့် ထန်းသီးကဲ့သို့ တစ်ခါတစ်ရံ တွေ့ဆုံကြုံကြိုက်၍

http://www.dhammadownload.com

အခိုက် မတော်ဖြစ်ရခြင်း။ ကာလ တာလ-သဒ္ဓါနောင် ကဒါစိ အနက်၌ ဤယ-ပစ္စည်းသက်။ ။'ကာကတာက မိဝ အာကသ္မိကံ ယံ မိလနံ၊ တံ ကာက တာလီယံ'။ ကာက တာလ.မိဝ၊ ကျိုးနှင့် ထန်းသီးကဲ့သို့။ အာကသ္မိကံ၊ ရုတ်တရက်၊ ရှောင်တခင်၊ တစ်ခါတစ်ရံ၊ ယံမိလနံ၊ အကြောင်တွေ့ဆုံကြုံကြိုက်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ၊ သည်။ ကာကတာလီယံ၊ မည်၏။ ။အဇာကပါဏိယံ (အဇာခဂ္ဂိယံ)၊ သန်လျက်ကျခိုက် ဆိတ်လာခိုက်နှင့် တိုက်ဆိုင်တွေ့ကြုံရှောင်တခင် ပေါင်းဆုံမိသဖြင့် မတော်တဆ ဆိတ်သေရခြင်း။ ဝါ၊ ဆိတ်-သန်လျက်ကျသလို မတော်တဆဖြစ်ရခြင်း။ အန္ဓက ဝတ္တာဂီယံ၊ သူကန်းသွင်းခိုက်, ငုံးလာခိုက်နှင့် တိုက်ဆိုင် ဆုံထိ သူကန်း ငုံးဖမ်းမိခြင်း။ ဝါ၊ သူကန်း ငုံးဖမ်းမိသလိုဖြစ်ရခြင်း-စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ။ဤနည်းမျိုးကို မြန်မာမှုဋ္ဌ 'ထန်းသီးကြွေခိုက်, ကျိုးနင်းခိုက်'ဟု ခိုင်းနှိုင်းပုံပြုကာ ပြောဆိုသုံးနှုန်းကြသည်။ ထန်းသီးကလည်း အကြွေ, ကျိုးကလည်း အနင်းနှင့် အခန့်သင့် တိုက်ဆိုင်မိကြသည်ကို ဆိုသည်။ ခဲ့ုအံ့-လူတစ်ယောက်က ဘယ်ကိုမျှမရည်ရွယ်ဘဲ၊ အနေအထားမသင့်သော တုတ်တစ်ခုကို ကောက်ပစ်လိုက်ရာ ဟိုကလာသူတစ်ယောက်နှင့် တိုက်ဆိုင်မိ၍ ထိမှန်သွားလျှင် အလို မတော်တဆ 'ထန်းသီးကြွေခိုက် ကျိုးနင်းခိုက် ဆိုသလို' အခိုက်အခါ မသင့်သာ၍ ဖြစ်ရသည်။ မင့်ကို ရည်ရွယ်ပစ်သည် မဟုတ်ပါဟု ပြောဆိုကြ၏။ ထို့အတူ ဤကာကတာလီ နည်းမှာလည်း ကျိုးကလည်း ပျံလာခိုက်၊ ထန်းသီးကလည်း ကြွေကြခိုက်နှင့် အလိုက်သင့်တွေ့ကြုံကာ မတော်တဆ, ကျိုးကို ထန်းသီး ထိမှန်၍သေရသလို၊ သူခိုးများကလည်းအသွား၊ ဒေဝဒတ်ဆိုသူ လူကစ်ယောက်ကလည်းအလာ အခန့်သင့် ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံကြ၍ သူခိုးက ဒေဝဒတ်ကို သတ်သွားရာ ကျိုး-ထန်းသီးဖြစ်ပုံနှင့်တူလှ၍ 'ကာကတာလီယ' နည်းဟုဆိုသည်။ ဤနည်းတူနောက်ပုံစံများကိုသိလေ။ 'သမာသ.ဈ တ.ဗ္ဘိသယာ' ပါဏိနီ၊ ၅-၃-၁၀၆။ ။'ကာကတာလီယံ အဇာ ကပါဏိယံ အန္ဓကဝတ္တကီ အတက္ကိတော.ပ ပန္နံ စိတ္တိ ကရဏ.မုစ္စတေ တံ ကထံ? ကာကဿာဂမနံ ယာဒိစ္ဆကံ (ကာရဏ ဝိရဟိတံ)၊ တာလဿ ပတနံ စ၊ တေန တာလေန ပတတာ ကာကဿ ဝဓော ကတော၊ ဧဝ.မေဝ ဒေဝဒတ္တဿ တတြာ.ဂမနံ ဒဿနံ(စောရာနံ)စော၊ပနိပါတော၊ ဟေဟိ (စောရေဟိ)စ တဿ(ဒေဝဒတ္တဿ)ဝဓော ကတော၊ တတြ ယော ဒေဝဒတ္တဿ ဒဿနံ စ သမာဂမော၊ ယော ကာကတာလ သမာဂမ သဒိသော ဤစ္စေ.ကော ဥပမတ္ထော၊ အတော စ ဒေဝဒတ္တဿ ဝဓော၊ သော ကာကတာလ ဂမသဒိ-သော.တိ ဒုတိယော ဥပမတ္ထော၊ တတြ ပထမေ သမာသော၊ ဒုတိယေ ပစ္စယော' ကာသိကာဝုတ္တိ။ ။ဤကာကတာလီယ-နည်းမျိုးကဲ့သို့ သစ်သားကို ပိုးစားရာ အခန့်သင့်သဖြင့် အက္ခရာစာလုံး ပေါ်လာသလို သူကန်း ယမ်းဆ၍ သွားရာ အခန့်သင့်သလို လိုရာအရပ်သို့ ရောက်သလို၊ မတော်တဆ ခြေချော်လဲသွားရာ အခန့်သင့် နှယ်ငြိသဖြင့် မလဲမကွဲသလို၊ အခန့်သင့်၍ အခွင့်အားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်

http://www.dhammadownload.com

လာခြင်းကို ယုဏ္ဍရီယ အန္ဓဂတိယ, ခလတိ ဝလ္လိယ,နည်းဟု မုဒ္ဓဗောဓိဋီကာ ဆို၏။ ။'ကာကတာလိယံ ကာကတာလ-သဒ္ဒေါ ကာကဿ ဂမနေ ဧဝ တာလဿ ပတနေန ကာကဿ မရဏေ ဝတ္တတေ၊ တဒဝ အာကသ္မိကံ သင်္ကတိ၊ ဧဝံ ယုဏ္ဍရီယံ, အဇာ ခဂ္ဂိယံ, အန္ဓ ဂတိယံ ခလတိ ဝလ္လိယံ' ဇင်းရာမ-ဋီ။

***ခုဒ္ဒက-အနက်ဋ္ဌလည်း** က-ပစ္စည်းသက်။ 'ဝက်ကံ၊ ရထကံ'စသည်ကိုထုတ်။ ။ ဝက်ကံ၊ ထွန်ငယ်၊ ကလေးများ ကစားစရာ ထွန်ကလေး။ ရထကံ၊ ရထားငယ်၊ ကလေးများ ကစားစရာ ရထားငယ်၊ လှည်း၊ မော်တော်ကား၊ ဘိုင်စကယ် (စက်ဘီး)ကလေး။ ။'ဣမေနော ဟတ္ထိကာ အဿာ၊ ဗလိဗဒ္ဓါ စ နောဣမေ။ ယေဟိ.သု ပုဗ္ဗေ ကီဠာမ၊ တာနိ အဇ္ဇ ဇဟာမသေ' ဝေဿန္တရာတ်။ ။'ဟတ္ထိ-ကာ.တိ တာ တေန အမှာကံ ကီဠန.ထ္ထာယ ကတာ ဟတ္ထိကာ' ဇင်းအဋ္ဌကထာ။ ။ ယာနိ တာနိ ကုမာရကာနံ ကီဠာပနကာနိ၊ တေဟိ ကီဠတိ၊ သေသျ ထိ.ဒံ-ဝက်ံ၊ ဃဋိက်ံ၊ မောက္ခစိကံ၊ စိဂ်္ဂုလကံ၊ ပတ္တာဠ့ကံ၊ ရထကံ ဓနုကံ' မူလပဏ္ဏာသ-မဟာ တဏှာသင်္ခယသုတ်။ ။'ဝက်.နွဲ့ ဂါမ ဒါရကာနံ ကီဠနကံ ခုဒ္ဒက နင်္ဂလံ။ ရထက.နွဲ့ ခုဒ္ဒကရထံ၊ ဓနုက.နွဲ့ ခုဒ္ဒက ဓနု.မေဝ' ဇင်းအဋ္ဌကထာ။ ။တုမှ,အမှ-သဒ္ဒါနောင် ဣယ,ဏ-ပစ္စည်းသက်။ ဣယ-ပစ္စည်းကြောင့် တုမှ-အမှ သဒ္ဒါတို့ကို တုဝ,အသ္မ, တံ,မံ-ပြု။ ဏ-ပစ္စည်းကြောင့် တုမှာက,အမှာက၊ တဝ,မမ၊ တုယ္ဟ,မယ္ဟ၊ တာဝက, မာကော်-ပြု၍ တဝ ဣဒံ-တုဝိယံ၊ မမ ဣဒံ-အသ္မီယံ-အမှိယံ ဝါ၊ တဝ,မမ+ဣမံ-တ.ဒီယ,မဒီယံ။ တဝ ဣဒံ တဝံ, တုယ္ဟံ, တာဝကံ၊ မမဣဒံ, မမံ, မယ္ဟံ,မာမကံ'ဖြစ်၏။ ။'နကမ္မုနာ ဝါ ဝစသာ ဝါ တာတ၊ အပရာဓိတော.ဟံ တုဝိယံ သရာမိ' တိ သ-ဇယဒိသဇာတ်။

'တုဝိယ.နွဲ့ တဝ သန္တကံ'ဇင်း-အဋ္ဌကထာ။ ။'အသုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ရူပံ ဧတံ မမ သော ဟမသ္မိ သော မေ အတ္တာ.တိ သမနုပဿတိ' ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်၊ နကုလဝဂ်။ ။တေမှိ ဝိဒိတ္ဝာ ပဏ္ဍိတော၊ နော မမတ္ထာယ နမေထ မာမကော' သုတ္တ နိပါတ ဇရာသုတ်။ ။'မာမကော.တိ မမ ဥပါသကော၊ ဘိက္ခူတိဝါ သခ်္ခ် ဂတော၊ ဗုဒ္ဓါ ဒီနိဝါ ဝတ္တုနိ မမာယ မာနော' ဇင်း-အဋ္ဌကထာ။ ။တုမှာက္ခံ ဣဒံ တုမှာကံ၊ အမှာကံ ဣဒံ-အမှာကံ၊ တုမှာက, အမှာက သဒ္ဒါနောင် ဣဒံ အနက်ဋ္ဌ ဏ-ပစ္စည်းသက်။ တုမှာကံ၊ အမှာက်၊ သင် ဂါ+ဏ်ဥစ္စာ။ ။'ရူပံ ဘိက္ခဝေ နတုမှာကံ၊ တံ ပဇဟထ' နိဒါဝဂ္ဂ-နတုမှာကဝဂ်။ ။*ပိတု၊ အဖ၏။ ဘာတာ၊ ညီ,အစ်ကိုတည်း။ ပိတ္တေယျော, ဘထွေး, ဘကြီး။ (ဘာတာအနက်ဋ္ဌ ယျော်သက်)။ ။*မာတု၊ အမိ၏။ ဘဂိနီ၊ ညီမ,အမတည်း။ မာတုစ္ဆာ၊ မိထွေး, (မိကြီး။ အဒေါ် ဒေ့းဒေါ်။ ကြီးတော်)။ ပိတု ဘာတာ.ပိတုစ္ဆာ၊ ဘထွေး, ဘကြီး။

http://www.dhammadownload.com

(ဘာတု့ဘိဂိနိုအနက်၌ စ္ဆ-ပစ္စည်းသက်)။ *မာတု၊ ၏။ ဘာတာ၊မောင်ကြီး့မောင်ယေသည်။ မာတုလော၊ ဦးကြီး(ရီး)၊ ဦးလေး (ဘာတုအနက်၌ ဥလ-သက်)။ ။ *မာတု၊ ၏။ မာတာ၊ တည်း။ မာတာမဟီ၊ အဘွား။ မာတု၊ ၏။ ပိတာ၊ တည်း။ ပိတာမတော၊ အဘိုး-အမိဘက်။ ။*ပိတု၊ ၏။ မာတာ၊ တည်း။ ပိတာမဟီ၊ အဘွား။ ပိတု၊ ၏။ ပိတာ၊ တည်း။ ပိတာမဟော၊ အဘိုး-အဘဘက်။ (မာတု့ပိတု-အနက်၌ အာမဟ-သက်)။ ။သက္ကတ့အာသုဗောဓ၌ နိပါတနသုတ်တည်၍၊ သိဒ္ဓန္တစန္ဒြိကာ၌ သုတ်အသီးသီးတည်၍ စီရင်၏။ ။'ပိတုဗျာ.ဒယော နိပါတနာ၊ ပိတု ဘာတာ-ပိတုဗျော၊ မာတုဘာတာ-မာတုလော၊ ပိတု.မိတာ-ပိတာမဟော၊ မာတု ပိတာ မာတာမဟီ'အာသုဗောဓ။ ။ပိတု ဘာတရိဗျော။ ။ 'ပိတုဘာတာ-ပိတုဗျော'။ ။'မာတု ဘာတရိ ဥလော မာတုလော'။ ။-မာတု ပိတူဟိ မာတရိ ပိတရိ စ အာမာဟော။ ။မာတုပိတာ-မာတာ မဟော၊ ပိတာ မဟော။ မာတု မာတာ-မာတာမဟီ ပိတာ့မဟီ' သိဒ္ဓန္တ-စန္ဒြိကာ။

**အာ ထိုဝတ္ထု၏။ ပရိမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်မျှလောက်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးအပ်ရာ သတ္တိကြောင့်။ ကိတ္တက်၊ မည်၏။ ယံ ပရိမာဏံ အာသာ.တိ-ယဲတ္တကံ၊ အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည် ရှိသည်။ တံ ပရိမာဏံ အာသာ.တိ-တတ္တကံ၊ ထိုမျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဧတံ ပရိမာဏံ အာသာ.တိ-ဧတ္တကံ၊ ဤမျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ (ပရိမာဏံ အနက်၌ ကိံ.ယ-တ-ဧတ-နောင် တ္တက-သက်)။ ။ယံ့တံ ပရိမာဏံ အာသာ.ကိ-ယာဝါ၊ တာဝါ၊ အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဧတံ ပရိမာဏံ အာသာ.တိ-တောဝါ၊ ဤ=သည် (ပရိမာဏအနက်၌ ဝန္တု-သက်)။ ။'ဧတ ကိ-မိဒံ ယ-တေဟိ ပရိမာဏေ ဝန္တု' သိဒ္ဓန္တစန္ဒြိကာ။ ။'ယ့ တ့ ဧတေဟိ ပရိမာဏေ ဝန္တု'။ ။ သခ်္ဂ်ာပရိစ္ဆေဒေါ ပရိမာဏံ၊ တံ အာသ ဣတျုးတ္ထေ ပထမန္တေဟိ ဧတေဟိ ဝန္တု ဘဝတိ၊ ဥ-ကာရော အနုဗန္ဓော၊ ယဲ့ ပရိမာဏံ အာသ ဣတိ ဝါကျေ ဝန္တု အာတ္ထေ ယာဝါ တာဝါ' အာသုဗောဓ။ ။ယ့ တ့ နောင် အာဝါတက-ပစ္စည်းလည်း သက်ရ၏။ 'ယာဝတကော၊ တာဝတကော'ပုံစံ။ 'ယဝ တက္ကဿ ကာယော၊ တာဝ တက္ကဿ ဗျာမော' မဟာဝဂ္ဂ မဟာပဓာနသုတ်။ ။'ယာဝတကော အဟောသိ ဘဂဝတော့ သိဒ္ဓိံ ကထာ သလ္လာပေါ' သီလက္ခန္ဓ-အမ္ဗဋ္ဌသုတ်။ ။ ယာ့ဝတိကာ့၊ ယာဝတိကော၌ ယာဝ-သဒ္ဒါနောင် ပရိမာဏတ္ထ၌ ဏိက-ပစ္စည်း သွက် (ယာ့ဝ+ဏိက) အနုဗန် ဏ-ကို ချေ။ တ-လာ၍ ယာဝတိက-ပြီးသည်။ ပါဏိနီ၌ ဝတုပ် ပစ္စယန္တယာဝတိ သဒ္ဒါနောင် 'သခ်္ဂ်ာယ အစ္စန္တာယကန်' ၅-၁-၂၂ သုတ်ဖြင့် ကန်-ပစ္စည်းသက်။ 'ဝတော ဣန်ဝါ'သုတ်ဖြင့် ဝိကပ်ဣန်-လာ၍ 'ယာဝတကော၊ ယာ့ဝတိကော၊ တာဝတကော့၊ တာဝတိကော' ပြီးသည်။ ဟူ၏။ ။'ယာ့ဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ့ ယာနေန ဂန္ဆာ ယာနာ ပစ္ဆာ ဧဗ္ဗဟိဿာ ပတ္ထိကောဝ ယ္ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ' သီလက္ခန်-အမ္ဗဋ္ဌသုတ်။

http://www.dhammadownload.com

၃၉၂-ဒု၊ဒိတော စကာ နေက.ထွေ စ။ ။အနေက.ထွေ၊ ရာ, ထောင် စသည် များသောအနက်၌။ ဒု၊ဒိတော၊ ဒွိ-အစရှိသော သင်္ချာသဒ္ဒါမှ။ ပရေ၊ ၌။ ကော စ၊ က-ပစ္စည်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ။အနေက.ထွေ၊ ၌။ ဒွိ-ဣစ္စေဝ. မာဒိတော၊ မှ။ ပရေ၊ ၌။ က.ပွစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိပါတနာ စ၊ ရွှေ-နောက်ပြန်စေ, က-ကိုချေ၍ ပြီးစေသဖြင့်လည်း။ သိဒ္ဓန္တိ၊ ကုန်၏။ သတဿ၊ ရာ၏။ ဒွိကံ၊နှစ်လီတည်း။ ဒွိသတံ၊ရာနှစ်လီ။ သတဿ၊ရာ၏။ တိကံ၊သုံးလီတည်း။ **တိ**သကံ၊ ရာသုံးလီ၊ သတဿ၊၏။ စတု-က္ကံ၊လေးလီတည်း။ **စ**တု.ဿတံ၊**ရာ**လေးလီ။ သတဿ၊ ၏။ ပဉ္စကံ၊ ငါးလီတည်း။ ပဉ္စသတံ၊ **ရာ**ငါးလီ။ သတဿ၊ ၏။ ဆက္ကံ၊ ခြောက်လီ တည်း။ ဆ.ဿတံ၊ **ရာ**ခြောက်လီ။ သတဿ၊ ၏။ သတ္တကံ၊ ခုနစ်လီတည်း။ သတ္တ သတံ၊ ရာခုနစ်လီ။ သတဿ၊ ၏။ အဋ္ဌကံ၊ ရှစ်လီတည်း။ အဋ္ဌသတံ၊ ရာရှစ်လီ။ သတဿ၊ ၏။ နဝကံ၊ ကိုးလီတည်း။ နဝသတံ၊ **ရာ**ကိုးလီ။ သတဿ၊ ၏။ ဒသကံ၊ ဆယ်လီတည်း။ ဒသသတံ၊ **ရာ**ဆယ်လီ။ သတဿံ၊ တစ်ထောင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၃၉၂-စတု.ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။စ-သဒ္ဒါ 'နိပါတနာ သိဒ္ဓန္တိ'ကို ဆည်း သည်။ ။ဤ**သုတ်**ဖြင့် က-ပစ္စည်းသက်၍ သတ×ဒွိက ပြီးလတ်သော် ယ.ဒန္ဒ= **သုတ်**ကြီးဖြင့် က.ကိုချေ။ သတ×ဒွိကို ရွှေနောက်ပြန်၍ ဒွိ+သတံ ပြီးဒေအောင် စီရင်ရန် ဟဒန္ဒ=သုတ်ကိုဆည်းသည့် ဝုတ္တ သမုစ္စည်း-ဟူလို။ ။ဤ က-ပစ္စည်း ကား ဝါကျ၌သက်သည်ဟု အထူးမှတ်။ ။ရူ,ဗာ-တို့၌ကား သကတံ, ပရိမာဏ, ရာသိ.စသောအနက်၌ စီရင်ကုန်၍ မြွိကံ၊ တိကံ=ပ=သတဿကံ စသည်ကို ပုံစံ ထုတ်၏။ ။'အနေက.ထွေတိ သကတ္ထ-ပရိမာဏတ္ထာဒိ **အ**နေကတ္ထော'ရူ-ဋီ။ ။ ဤအလို ဒ္ဝေယေဝ-ဒွိကံ၊ ဒ္ဝေ ပရိမာဏာ အဿာ.တိ ဝါ-ဒွိကံ၊ ဒွိကော ရာသိဝါ-ဒွိကံ့။ ဧဝံ တိကံ၊ စတုက္ကံ စသည်လုပ်။ '**အ**နေက.ထွေ၊ သက**တံ**,ပရိမာဏ စသည် များသော အနက်'ဟု **သုတ်**ကိုအနက်ပေး။ ။သက္ကတတို့၌လည်း သကတံ ပရိမာဏ **စ**သောအနက်တို့၌ပင် စီရင်ကုန်၏။ ။'သင်္ချာယံ သညာ-သံဃ သုတ္တ ဏ္ဍာယနေသု' ပါဏိနီ။ ၅-၁-၅၈။ ။'သညာ သံဃသုတ္တ.ဏ္ဍာယနေသု.တိ ပစ္စယ.တ္ထ ဝိသေသန၊ တတြ သင်္ချာယံ သကတ္ထေ ပစ္စယော ဝါစ္စော၊ ပဉ္စေဝ ပဉ္စကာ,သကဏာ၊ တိကာ သာလက္ခဏာနာ။ သံဃေ အဋ္ဌကော၊ သုတ္တ အဋ္ဌဏ္ဍာယ ပရိမာဏာ သုတ္တဿ အဋ္ဌကံ ပါဏိနီယံ၊ ဒသကံ ဝေယ္ယ ပဒီယံ' ကာသိကာဝုတ္တိ။ ။'တတြ သညာယံ သက.တ္ထေ ပစ္စယေ ဝါစ္စော၊ ယံ ဝါ ဒ္ဝသေ.က ယော ဏ္ဍတိ.ဝ သင်္ချာ မတ္တ ဝုတ္တေ ပရိမာဏိ နိပစ္စယော၊ ပဉ္စေ.ဝ-ပဉ္စကာ, သကဏာ၊ ပဉ္စ ပရိမာဏံ ဇေတသ မီတိ ဝါ၊ သဃေံ ပဉ္စကော၊ သုတ္တေ အဋ္ဌကံ ပါဏိနီယံ၊ သဃံ-သဒ္ဒဿ ပါဏိ-သမူဟေ ရုဋ္ဌတ္တာ သုတ္တံ ပုထု ဥပ ပန္နံ' သဒ္ဒန္တ ကောမုဒီ။

http://www.dhammadownload.com

သခ်ၤာဘေဒ။ ။ဤသုတ်မှ အထက် ယာဝ တဒုတ္တရိ,သုတ်တိုင်ပြအပ်သော သခ်ၤာစုကဲ့ဒး ဂုဏိတ-သခ်ၤာ။ အောက်၌ ဆိုခဲ့ပြီး သခ်ၤာစုကား မိဿကသခ်ၤာ တည်း။ ။သခ်ၤာသည် (၁) ရော၍ ယူအပ်သော မိဿကသခ်ၤာ။ (၂) မြောက်၍ ယူအပ်သော ဂုဏိတသခ်ၤာ။ (၃) စပ်၍ယူအပ်သော သမ္မန္ဓသခ်ၤာ။ (၄) အမှတ် သင်္ကေတအားဖြင့် ယူအပ်သော သင်္ကေတသခ်ၤာ။ (၅) အများအားဖြင့် ယူအပ်သော အနေကသခ်ၤာ-ဟု ဝေါဟာရပြုတည်း။

၁-**မိဿက**။ ။'ဒသ စ×ဒသ **စ**-ဝိသတိ၊ စတ္တာရော စ×ဒသ စ-စတုဒ္ဒသ, စသည်ကား ဆယ့်ခုနစ်လုံး**ကို**ပေါင်း၍ ဝိသတိ လေးခုနှင့် ဆယ်ခုကို ပေါင်း၍ စုဒ္ဒသ-ဟု ရေတွက်အပ်, ယူအပ်သောကြောင့် မိဿကသခ်ၤာ။ အပေါင်းသခ်ၤာဟု ဆိုသည်။ ထို့အတူ 'ဒသေ.တ္ထ ရာဇီယော သေတာ၊ ဒဿနီယာ၊ မနောရမာ။ 'ဆ+ပဉ်လာ ပန္နရသ, ဟလိဒ္ဓါယာ စတုဒ္ဒသ, ပါဠိဝယ် ဆ+ပဉ်လာ ပန္နရသဉ် ခြောက်ခုနှင့် တစ်ဆယ့်ငါးခုကိုပေါင်း၍ (ဆ **စ**,ပန္နရသ **စ**-ကေ-ဝိသတိ) နှစ်ဆယ့် တစ်ခု။ 'ပုတ္တာပိတာသ ဗဟဝေါ၊ ကေနာမာ.တိ မေသုတံ။ အသီတိ-ဒသ-ကေသ စ၊ ဥန္နနာမာ မဟာဗ္ဗလာ'ပါဠိဝယ် အသီတိ ဒဃ ကေသ **စ**-၌ ရှစ်ဆယ်နှင့် တစ်ဆယ့် တစ်ခုပေါင်းလျှင် ကိုးဆယ့်တစ်ခုဖြစ်၍ ကေ နဝုတိ-**ဆို**သင့်လျက် ပေါင်းယူ ရေတွက်ရသည့် မိဿကသခ်ၤာအားဖြင့် အသီတိ ဒသ ကေသ ဝ'ဟု ဆိုသည်။ '**ဝိ**စိတြ သဒ္ဒရစနံ ဟိ ဘဂဝတော ပါဝစနံ' ဟူလို။

၂-ဂုဏိတ။ ။'ဒွိ-သတံ၊ တိ-သတံ'စသည်ကား တစ်ရာကို နှစ်ခုနှင့်မြောက်၍ ဒွိ-သတ၊ သုံးခုနှင့်မြောက်၍ တိ-သတ စသည် ရေတွက်အပ်, ယူအပ်သောကြောင့် ဂုဏိတသခ်ၤာ။ အမြောက်သခ်ၤာဆိုသည်။ ထို့အတူ 'စတ္တာရိ×သတသဟဿာနိ ဆဉ္ဇာတိညာ မဟိဒ္ဓိကာ' တစ်သိန်းတည်၊ လေးခုနှင့်မြောက် လေးသိန်းဖြစ်၏။ 'တီဏိ×သတသဟဿာနိ၊ နာရိယော သမလင်္ကတာ'၌ တစ်သိန်းသည်၊ သုံးခုနှင့် မြောက် သုံးသိန်း။ 'တာ စ သတ္တ×သတာ ဘရိယာ၊ ဒါသျော သတ္တ×သတာနိ**စ**' တစ်ရာတည်၊ ခုနစ်ခုမြောက် ခုနစ်ရာဖြစ်၏။ ဤသို့ မြောက်၍ယူရသောကြောင့် ဂုဏိတသခ်ၤာ **ဆို**သည်။

၃-**သမ္မန္ဓ**။ ။'ယောဇနာနံ သတာ.နု.စ္စော၊ ဟိမဝါ ပစ္ဆ ပဗ္ဗတော'၌ ပစ္ဆ-သဒ္ဒါ**ကို** သတနှင့်စပ်၍ ဝေါဟာရဟုယူအပ်, ရေတွက်အပ်သောကြောင့် သမ္မန္ဓသခ်ၤာ။ **အစ**ပ်သခ်ၤာဆိုသည်။ ထို့အတူ 'သတံ+ဟတ္ထိ။ သတံ+အဿာ၊ သတံ+အဿ တရိ ရထာ။ သတံ+ကညာ သဟဿာနိ။ အာမုတ္တ-မဏိ ကုဏ္ဍလာ။ ကေသဗဒ-ဝိတိဟာ ရဿ။ ကလံနဋ္ဌတ သောဠသိ'၌ ဌေသတ-ကို နောက်-သဟဿနှင့်စပ်၍ (ဟတ္ထိ သတသဟဿာနိ) ဆင်တစ်သိန်း။ (အဿ သတ သဟဿာနိ) မြင်းတစ်သိန်းစသည် ရေတွက်အပ်, ယူအပ်သောကြောင့် သမ္မန္ဓသခ်ၤာ **ဆို**သည်။ ဤ၌ပုဒ်တစ်ပါး**ကို** ခုန်ကျော်စပ်ဖက်ရသည်**ကို**စွဲ၍သာ သမ္မန္ဓသခ်ၤာဆိုရသည်။ သတ-သဟဿ တစပ် တည်း တည်နေက၊ ထောင်တည်၊ ရာနှင့်မြောက်လျှင် **ရာ**။ **အလိ**တထောင်တသိန်း

http://www.dhammadownload.com

ပင်ဖြစ်၍ ဂုဏ်တမျိုးဖြစ်၏။ ။မိဿက,သမ္မန္န ရောသည် စပ်သည်ဆိုရာမှာ အသံအားဖြင့် တူယောင်ရိုးမှား ရှိသော်လည်း 'အသီတိ ဒသ ကော စ'ကဲ့သို့ အစဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပုဒ်ခြား, မခြားကိုသော်လည်းကောင်း အရေးမထားဘဲ၊ အချင်းချင်းရောနှော ပေါင်းဖက်၍ ရေတွက်ယူရလျှင် မိဿကသခ်္ဂါ။ ။သခ်္ဂါတို့၏အကြားဥ် ပုဒ်ခြား တည်ရှိသဖြင့် ခုန်ကျော် စင်ဖက်ရ၍ ဂုဏ်တလည်း ရကောင်းလျှင် သမ္မန္နသခ်္ဂါ။ ဤသို့ ထူးပြားကြ၏။

သဒ္ဒသင်္ဂဟ-ကျမ်းဆရာကား ငါတို့ အဆက်'ယာဝ တဒုတ္တရိ' သုတ်၌ ဆိုလတ္တံ့သော သခ်္ဂါတို့၏ဘုံဌာနနှစ်ဆယ့်တစ်မျိုးတွင် မူလဘုံကို ရှစ်ဌာနခွဲ၍ ဌာနပေါင်းနှစ်ဆယ့်ရှစ်ခုယူ၏။ ယူပုံကား တစ်က ကိုးအထိ ပထမဌာန။တစ်ဆယ်က ကိုးဆယ်အထိ ဒုတိယဌာန။တစ်ရာက ကိုးရာအထိ တတိယဌာန။ တစ်ထောင်က ကိုးထောင်အထိ စတုတ္ထဌာန။ တစ်သောင်းက ကိုးသောင်းအထိ ပဉ္စမဌာန။ တစ်သိန်းက ကိုးသိန်းအထိ ဆဋ္ဌမဌာန။ တစ်သန်းက ကိုးသန်းအထိ သတ္တမဌာန။ တစ်ကောဋိက ကိုးကောဋိအထိ အဋ္ဌမဌာနယူ၍ ဆယ်ကောဋိက ကောဋိကိုးဆယ်အထိ နဝမဌာန။ ဤနည်းတူ အထက်ဘုံဌာနတို့ကိုလည်း သိလေ။ ။ဤသို့ဘုံဌာနနှစ်ဆယ့်ရှစ်ခုခွဲဝေ၍ မိမိတို့ဘုံဌာနတူ သခ်္ဂါအချင်းချင်း ရောစပ်လျှင် မိဿက သခ်္ဂါ (တစ်ရွာတည်းနေ၊ တရေတည်းသောက် ဆိုသလို မိမိတို့ ရပ်သူရွာသားချင်းသာ ပေါင်းဖက်နိုင်သည်-ဟူလို) ဘုံကွဲ သခ်္ဂါချင်း ရောစပ်လျှင် သမ္မန္နသခ်္ဂါ။ ဥပမာ-'အသီတိ ဒသ ကော စ'၌ အသီတိလည်း ဒုတိယာဌာနသခ်္ဂါ။ဒသလည်း ဒုတိယဌာန သခ်္ဂါဖြစ်၍ ထိုနှစ်ခုတို့၏အချင်းချင်း ရောနှော ပေါင်းဖက်၍ ရေတွက်ရသောကြောင့် မိဿကသခ်္ဂါမည်သည်။ ကော ဒသ-စသည်၌ ကေ-က ပထမဌာန၊ ဒသ-က ဒုတိယဌာနဖြစ်၍ ဌာနခြားသောကြောင့် ထိုနှစ်ပါးတို့ မပေါင်းနိုင်။ အချင်းချင်းတကွဖြစ်သည်ကို စပ်၍ယူရသောကြောင့် သမ္မန္နသခ်္ဂါ မည်သည်ဟု အထူးကိုဆို၏။ ။'မိဿက သမ္မန္နာနံကော ဝိသေသော တိ? ဝုစ္စတေ၊ တေတော နဝန္တံ သခ်္ဂါနံ ပထမဌာနံ၊ ဒသတော နဝုတ္ပန္တံ ဒုတိယဌာနံ၊ ဒသတော နဝသတန္တံ တတိယဌာနံ။ သဟဿတော နဝသဟဿန္တံ စတုတ္ထဌာနံ၊ နဟုတတော နဝနဟုတန္တံ ပဉ္စမဌာနံ၊လက္ခတော နဝလက္ခန္တံ ဆဋ္ဌဌာနံ၊ ဒသသတသဟဿတော နဝဒသသတသဟဿန္တံ သတ္တမဌာနံ၊ ကောဋိတော နဝကောဋ္ပန္တံ အဋ္ဌမဌာနံ၊ ဒသ ကောဋိတော နဝုတိ ကောဋ္ပန္တံ နဝမဌာနံ၊ ဣစ္စာဒိနာ နယေန ယာဝ နဝ-ဒသသတ သဟဿ သခ်္ခေယျန္တံ သက သဒ္ဒဌာနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဝုတ္တေသု ဌာနေသု ကမတော ဌိတသခ်္ဂါယော တေဟိ အညသခ်္ဂါဟိ မိလနံ မိဿီကရဏံမိဿ ကံ နာမ။ ကေန 'အသီတိ ဒသ ကော စာ'တိ တ္ထေ အသီတိသခ်္ဂါ ဒုတိယဌာနေ ဌိတာ။ ဒသ သခ်္ဂါပိ ဒုတိယဌာနေ ဌိတာ။ တေသံ အသီတိ ဒသန္နံ အညမညံ မိလနံ မိဿကံ နာမ ဘဝတိ၊ ဧဝံမညတြ။ ကော ဒသာ ဒီသုမန ကေ သခ်္ဂါ ပထမဌာနေ ဌိတာ၊ တေသံ ပန မိဿိတုံ န သက္ကာ။အညမညံ သဟစာတမေဝ

http://www.dhammadownload.com

ဘဝတိ၊ တံ သဟဇာတံ သမ္မန္နော နာမ၊ အယဲ.မေ တေတံ ဝိသေသော' သဒ္ဒ သင်္ဂဟ။ ။ကျွဲဆရာလို ဒွါဒသ၊ စတုဒ္ဒသ၊ ပန္နရသ-စသည်ကို ဘုံ မတူ၍ သမ္မန္နသခ်္ဂါဆိုခဲ့လျှင် ဒွိ-သတံ၊ တိ.သတံ-စသည်လည်း ဘုံမတူ၍ သမ္မန္နသခ်္ဂါ-ဟုဆိုရာရောက်၏။ သဗ္ဗန္ဓသခ်္ဂါဖြစ်လျှင် ဒွိ-သတသည် နှစ်ရာမဟုတ်၊ တရာ့နှစ်ခုသာ ဖြစ်ခြင်း အတိဗျာပိတ ဒေါသ။ မိမိပြဆိုခဲ့သော'ဆ+ပိဂ်လာ ပန္နရသ'ပုံစံ၌ ဆ+ပန္နရသ သုံးပုဒ်ခဲ့ယူလျှင် သင့်သလိုရှိသော်လည်း၊ ဆ×ပန္နရသ-ဟု နှစ်ပုဒ်ယူလျှင် ဘုံမတူ၍ မိဿက မဖြစ်နိုင်သည့်ပြင်။ 'အသီတိ ဒသ ဧကော စ'၌လည်း အသီတိနှင့် ဒသ နှစ်ပုဒ်သာ ဘုံတူ၍၊ ဧက-ကား ဘုံမတူသောကြောင့် အလုံးစုံမန္ဒံသော အဗျာပိတဒေါသ-ထင်၍ ဆင်ခြင်ရန် ရှိချေသည်။

၄-၅-သကေ်တ, နေကာ။ ။'တိံသ ပုရိသ နဝုတျာ' စသည်ကား တိံသ-သဒ္ဒါ သုံးသောင်း-ဟူသောအနက်ကို၊ နဝုတိ-သဒ္ဒါ ကိုးသောင်း-ဟူသောအနက်ကိုဟောသည်ဟု အမှတ်သကေ်တအားဖြင့် ယူအပ်သောကြောင့် သကေ်တ.သခ်္ဂါ 'တိံသ ပုရိသ နဝုတျော၊ သုံးသောင်း ကိုးထောင်သော ယောကျ်ားတို့သည်' ပေး။ ။'တိံသ မေ ပုရိသ နာဝုတျော၊ သဗ္ဗ ဝေ.တေက နိစ္စိတာ'မဟော်ဇာတ်။ ထို့အတူ ကာသိ၊ အဏ္ဏဝ၊ ဥသု-စသော သဒ္ဒါမျာ်းလည်း သကေ်တသခ်္ဂါတည်း။ ကာသိကရာဇ်ဘုရင်သည် တစ်နေ့လျှင် အခွန်ဘဏ္ဍာတော် တစ်ထောင်ရ၍ ကာသိသဒ္ဒါ တထောင်ကိုယူရသည်။ အဏ္ဏဝ-သဒ္ဒါ သမုဒ္ဒါဟော သမုဒ္ဒါလေးစင်းရှိ၍ လေးခုသခ်္ဂါ၊ ဥသု-သဒ္ဒါမျာ်းဟော၊လေးသမားမျာ်းသည် လက်မပျက်ရ ငါးရက်တစ်ကြိမ် ပစ်ခတ်ရသောကြောင့် ငါးခုသခ်္ဂါယူရသည်။ ။သည်သာ မကသေး-

"ကာ.ဒိ ဒွါ.ဒိ ယ-ကရာ.ဒိ၊ နဝ သခ်္ဂါ ပကာသိတာ။
ပဥ္စ သခ်္ဂါ ပ-ကာရာဒိ၊ သုညာ နာမ သရ-ဥ,နာ။"

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	ဝ
က	ခ	ဂ	ဃ	င	စ	ဆ	ဇ	ဈ	ည
ဋ	ဌ	ဍ	ဎ	ဏ	တ	ထ	ဒ	ဓ	န
ပ	ဖ	ဗ	ဘ	မ	×	×	×	×	အ-အာ
ယ	ရ	လ	ဝ	ဿ	ဟ	သ	ဟ	ဠ	×× အံ-အား

အက္ခရ-သခ်္ဂါ ဇယားပုံ။

http://www.dhammadownload.com

၃၉၃-ဒသ ဒသကံ=ယောမှိ်။　။ဂဏ္ဍနဲ၌။ ဧယာမှိ၊ ယော-ဝိဘတ်ကြောင့်။ ဒသ ဒသကံ၊ ဆယ်ခုတို့၏ ဆယ်ဦးကိုဟောသော ကေသိသ် ဒသ-သဒ္ဒါသည်။ သတံ၊ သတ-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒသကာနံ၊ ဆယ်ခုတို့၏။ သတံ၊ အလိတစ်ရာကို ဟောသော ကေသိသ် ဒသ-သဒ္ဒါသည်။ သဟဿ္ဟ၊ သဟဿ-ပြုသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။　။ပရေ၊ သော။ ယောမှိ်၊ ကြောင့်။ ဂဏနေ၊ ၌။ ပရိယာ ပန္နဿ၊

ကာ.ဒီ ၌.ဒီ ယ-ကာရာ.ဒီ၊ က-စသော ကိုးလုံး, ၌-စသော ကိုးလုံး, ယ-စသော ကိုးလုံးသောအက္ခရာတို့ကို။ နဝ-သခ်္ဂ်ာ၊ **ကို**းခုတိုင်အောင် အရေအတွက် သခ်္ဂ်ာတို့ဟူ၍။ ပကာ သိတာ၊ပြအပ်ကုန်၏။ ပ.ကာရာ.ဒီ၊ ပ-စ×မ-ဆုံးအက္ခရာငါးလုံးတို့ကို။ ပဏ္ဏ-သခ်္ဂ်ာ၊ ငါးခုတိုင်အောင် အရေအတွက်သခ်္ဂ်ာတို့ဟူ၍။ ပကာသိတာ၊ ကုန်၏။ သရဉ္ဉ.နာ၊ မာဂဓ-မြန်မာ, ရောကာ တုက်ကုံး, သရ တစ်ဆယ့်နှစ်လုံးနှင့်တကွ ဉ-န-အက္ခရာတို့ကို။ သုညနာမ၊ သုညမည်ကုန်၏-ဟူ၍။ ပကာသိတာ၊ ကုန်၏။　။ ဤသို့သော အက္ခရာသခ်္ဂ်ာနှင့်တကွ အရေအတွက်ပြ ကော၊ ဒွိ၊ **တိ**-စသော **သ**ခ်္ဂ်ာများသည် သင်္ကေတသခ်္ဂ်ာမည်၏။　။'သဟဿ ရံသီ၊ များသောရောင်ခြည်ရှိသည်။ သတ ဏေဏော၊ များသောတန်ခိုးရှိသည်'။ စသည်တို့၌ သဟဿ သဒ္ဒါ, သတ-သဒ္ဒါတို့ကား ထောင်, ရာကို မဟော၊ များသောအနက်ကို သို့မဟုတ် ထောင်ပေါင်းများစွာ **ရာ**ပေါင်းများစွာဟူသော အနက်ကို ယူရသောကြောင့် အနေက သခ်္ဂ်ာမည်သည်။

ဆောင်ပုဒ်. "မိသ်,ဂုဏ်,သမ္ဗန်၊ သင်္ကေတံ၊ ငါးတန် အနေကာ။
ပေါင်းမှ-မိဿ၊ **မြောက်**ဆင်ရ၊ ဂုဏိတ-သခ်္ဂ်ာ။
ခုနှင့်ကျော် **ရှေ**-နောက်၊ **စ**ပ်တုံမြောက်၊ မှတ်လောက် သမ္ဗန္ဓာ။
လောကအမှတ်၊ ခေါ်ပညတ်၊ တစ်ရပ်-သင်္ကေတာ။
ရာ,ထောင်မက၊ များအတွ၊ ဟောက-အနေကာ။
သဟဿ ရံသီ၊ ပုံစံညီ၊ နည်းမှီ သိဖို့ရာ။"

ရူပ်တွက်ပုံ။　။ဒွိ-သတံ-ကို သတ+**ဒွိ**.တည်။ သတ နောင် သ-သက်၊ သ်-လာကပ်။ ဒွါဒိတော ကော=သုတ်ဖြင့် များသောအနက်၌ ဒွိ-သဒ္ဒါမှ နောက်၌ က ပစ္စည်းသက်။ (ဒွိက)သိ-သက် **အံ**-ပြု။ (သတဿ+ဒွိကံ) ဝါကျရုပ်ပြီး၏။ သတဿ။ ၏။ ဒွိကံ၊ တည်း။ ဣတိ **အ**တ္တော၊ ၌။ (၃၂၇) တပ္ပုရိသ်လုပ်မြဲ၊ သတ+ဒွိက-ဟု ပကတိပြု။ ယ.ဒနု=သုတ်ကြီးဖြင့် က-ပစ္စည်းကိုခေါ်။ သတ+ဒွိ-ကိုလည်း ဒွိ-သတ ဟု ရှေ့နောက်ပြန်။ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ စီရင်။　။တိ-သတံ-သတ×တိ-တည်။ ရှေးနည်းမှီတွက်၊ လွယ်ပြီ။ ကြွင်းပုံများလည်း နည်းတူသိ။

၃၉၃-သတ္တ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။　။ယော-ဝိဘတ်ကြောင့် ဆယ်ခု,ဆယ်လီဟော ဒွန်ကေသိသ် ဒသ-သဒ္ဒါကို သတံ-ပြု ဆယ်ခု-အလီ တရာဟော ဒွန်ကေသိသ် ဒသ-

http://www.dhammadownload.com

အကျုံးဝင်သော။ ဒသ ဒသကဿ၊ ဆယ်ခုတို့၏ ဆယ်လီကိုဟောသော ကေသိသ် ဒသ-သဒ္ဒါ၏။ သတံ၊ သတ-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သတ-ဒသကဿ၊ ဆယ်ခုတို့၏ အလီတစ်ရာကိုဟောသော ကေသိသ် ဒသ-သဒ္ဒါ၏။ သဟဿံ၊ သဟဿ-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သတံ၊ တစ်ရာ။ သဟဿံ၊ တစ်ထောင်။ ဒွိကာဒိနံ၊ ဒွိက-အစရှိကုန်သော။ တ.ဒုတ္တရ-ပဒါန.ဿ၊ ထိုသတ, သဟဿကို့မှ နောက်ဖြစ်ကုန်သော ပုဒ်တို့၏လည်း။ (ထည့်။ ရှုပါနိ၊ ရုပ်တို့ကို)။ ယထာသင်္ခ်ံ၊ တိုင်း။ နိပ္ပဇ္ဇန္တေ၊ ပြီးစေအပ်ကုန်၏။ တ.ဒိတံ ထိုအရေအာ်ကသည် သတဿ၊ ရာ၏။ ဒွိကံ၊ နှစ်လီသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒွိ-သတံ၊ ရာနှစ်လီ။ ဧဝံ၊ တူ။ တိ.သတံ၊ ရာသုံးလီ။ စတု.ဿတံ၊ ရာလေးလီ။ ပञ္စ-သတံ၊ ရာငါးလီ။ ဆ-ဿတံ၊ ရာခြောက်လီ။ သတ္တ-သတံ။ ရာ.ခုနစ်လီ။ အဋ္ဌ-သတံ၊ ရာရှစ်လီ။ နဝ-သတံ၊ ရာကိုးလီ။ ဒသ-သတံ၊ ရာဆယ်လီ။ သဟဿံ၊ တစ်ထောင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သဒ္ဒါကို သဟဿပြု-ဉာ။ ။ဆယ်ခု-ဆယ်လီဟော ဒွန်ကေသိသ် ဒသ-သဒ္ဒါကို သတ-ပြု။ ရာ-ဆယ်လီဟော ဒွန်ကေသိသ် သတ-သဒ္ဒါကို သဟဿ-ပြု-ရှု။ ။ နို့နာတို့ကား-ဉာ-စကားကို 'သတ ဒသကဿ သဟဿံ' ဟူသော ဝုတ္တိနှင့်မညီဟု ပယ်ကြ၏။ သို့သော်လည်း 'ဒသကာနံ သတံ' ဟူသော ကစ္စည်းသုတ်နှင့် ညီရကား မပယ်သင့်။ သို့အတွက် 'သတ ဒသကဿ၊ ဆယ်ခုတို့၏ အလီတစ်ရာကို ဟောသော ကေသိသ် ဒသ-သဒ္ဒါ၏'ဟု ဝုတ္တိအနက်ပေး။ ကာသိ-သဒ္ဒါ ထောင် ဟောဖြစ်၍၊ အလီတစ်ရာဟော ကေသိသ် ဒသ-သဒ္ဒါကို ကာသိ-လည်း ပြုရ၏။ ။ စ-သဒ္ဒါ ဒုတိယတ္ထ သမ္ပိဏ္ဏန၊ ဉာ။

ဝုတ္တိဋ္ဌရှင်းချက်။ ။ရာ,ထောင်-ဟော သင်္ချာပုဒ်တို့၏ရုပ်ဖြစ်ပုံ နယ်ကို ဖော်ပြတော်မူပြီး၍ ယခုအခါ နှစ်ရာ, သုံးရာ, နှစ်ထောင်, သုံးထောင်-စသော သင်္ချာပုဒ်တို့၏ ရုပ်ဖြစ်ပုံ နယ်ကို ဖော်ပြတော်မူခြင်းငှာ 'ဒွိကာဒိနံ' စသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။ တနည်း၊ အရှင်-ဆရာ။ ရာ,ထောင်ဟော သင်္ချာပုဒ်တို့၏ သတ,သဟဿ ရုပ်ကို ဖော်ထုတ်ညွှန်ပြ၍ ကျန်ပုဒ်တို့ သောတုဇန အများ မှတ်သားရပေပြီ။ နှစ်ရာ, သုံးရာ, နှစ်ထောင်, သုံးထောင်-စသည်ဟော သင်္ချာပုဒ်တို့၏ရုပ်အနေအထားကို အဝါးမဝ,မသိရသေးပါ။ ထိုပုဒ်တို့၏ ရုပ်အနေအထားကို ထင်ရှားအောင် ဖော်ပြပါဟု လျှောက်ထားရန်ရှိသောကြောင့် 'ဒွိကာ ဒိနံ' စသော ဝါကျကိုမိန့်။ ကား၊ ဒွိက-စသော နောက်ပုဒ်တို့ကို သတ, သဟဿ-စသော ရှေ့ပုဒ်တို့နှင့် တွဲယှဉ်စပ်ဖက်၍ 'သတဿ ဒွိကံ-ဒွီ-သတံ၊ သဟဿဿ ဒွိကံ-ဒွိ-သဟဿံ' စသည် နှစ်ရာ, နှစ်ထောင် သင်္ချာများကို ထားသို စီရင်ရသည်-ဟူလို။

'ဥတ္တရေ ပစ္ဆာဘာဂေ ပဝတ္တိ ပဒံ'-ဥတ္တရ ပဒံ-လုပ်။ သတဿ ဒွိကံ-စသည်၌ ဒွိ-စသော နောက်ပုဒ်များကိုကောက်။ ။'တေသံ သတသဟဿာနံ ဥတ္တရ-ပဒံ-

http://www.dhammadownload.com

တ-ဒုတ္ထရ-ပဒံ'လုပ်။ ၎င်းကိုပင်ကောက်။ ။သတဿ ဒွိကံ ဒွိ-သတံ၊ သတဿ တိကံ တိ သတံ။ သတဿ စတုက္ကံ-စတု-ဿတံ=သတဿ ဒသကံ-ဒသ သတံ။-ယင်း ဒသ သတကို ယဒန္တ-သုတ်ဖြင့် သဟဿ-ပြုဟု နိ-ဆို၏။ သဟဿဿ ဒွိက-ဒွိ-သဟဿံ။ သဟဿဿ တိကံ-တိသဟဿံ။ ဧဝံ စတု-ဿဟဿံ၊ ပဉ္စသဟဿံ=နဝ သဟဿံ၊ သဟဿဿ ဒသကံ-ဒသ ဿဟဿံ-စသည် အသခ္ဒ်ေယျ တိုင်အောင် လုပ်လေ။ ။တပ္ပုရိသ် ဝါကျသာမဟုတ် 'ဒွေ သတာနိ-ဒွိသတံ' စသည် ဒိဂု သမာသ်လည်း လုပ်ရ၏။ တ-ဒုတ္ထရ-ပဒါန-ဿ-ဌ် စ-သဒ္ဒါဖြင့် နည်းတစ်ပါးကို ဆည်းသည်-ဟူ၏-နိ။ ။ထိုဖြင့် ရာ, ထောင်, သောင်း, သိန်း, သန်းကုဋေ-ဟော စသည် ရွေ့ပုဒ်တို့ကို သတ-ဟူသော နောက်ပုဒ်နှင့်တွဲစပ်၍ သတဿ သတကံ-ဒသ သဟဿံ၊ သောင်းဖြစ်၏။ သဟဿဿ သတကံ-သတ ဿဟဿံ၊ သိန်း။ ဒသ သဟဿဿ သတကံ-ဒသ သတသဟဿံ၊ သန်း။ သတ သဟဿဿ သတကံ-ကောင့်၊ ကုဋေဖြစ်၏။ ဤနည်းအတိုင်း အသခ္ဒ်ေယျတိုင်အောင် တက်လေ-ဟူလို။ ။ဉာ-အလို 'ဒွိကာဒီနံ တ-ဒုတ္ထရ ပဒါန-ဿ ဖြင့် အောက်သခ်္ဂါကို ပြ၏။ သို့အတွက် ဒသ-ဟူသော ရွေ့ပုဒ်နှင့် ဒွိက, တိက-စသော နောက်ပုဒ်ကိုစပ်၍ 'ဒသဿ ဒွိကံ-ဝီသံ၊ ဒသဿ တိကံ-တိံသံ၊ ဒသဿ စတုက္ကံ-စတ္တာလီသံ၊ ဒသဿ ပဉ္စကံ=ပညာသံ၊ ဧဝံ ဆဋ္ဌိ၊ သတ္တတိ 'ဒသဿ နဝကံ-နဝုတိ'ဟူသော အောက်သခ်္ဂါရုပ်များ ပြီးသည်-ဟူလို။ ။ဤသတဿ ဒွိကံ ဒွိသတံ-စသော ပုံစံများကို 'ဒ္ဝါဒီတော ကော'=သုတ်၌ ဆိုပြီးသည် မဟုတ်ပါလော-ဟူမူ။ ။ဟုတ်၏။ သို့ရာတွင် ရွေ့သုတ်၌ ဒွိ-စသော သဒ္ဒါတို့၏ က-ပစ္စည်းနှင့် ယှဉ်ပုံကိုသာ ပြခြင်းငှာ ဆိုသည်။ ဤသုတ်မှာမူကား နောက်ပုဒ်များသာဟု ပြလို၍ ဆိုသည်။ ။က-ပစ္စည်းက အပေါင်းဇာတ်ကိုဟော၍ ဒွိ-သတံ-စသည် ကေဝုစ်နှင့် ထားရသည်။ ဝဂ္ဂဘေဒဖြစ်မူ ဒွေသတာနိ၊ ဒွေသဟဿာနိ-ဟု ဗဟုဝုစ်နှင့်လည်း ထား၏။

မှတ်ချက်။ ။ရူ,နိ,နာ-တို့အလို သတံကို ဒသဆယ်ခု၊ သဟဿံကို သတ-ဆယ်ခု ဒွန်လုပ်၊ ကေသိသ်ပြု၊ နာမ်ခဲ့၊ ယော-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ကေသိသ် ဒသ-သဒ္ဒါကို သတံ။ ကေသိသ် သတ-သဒ္ဒါကို သတဿံ ပြု။ ယဒန္တ=သုတ်ကြီးဖြင့် ယော-ကိုချေ။ နာခဲ့၊ သိ-သက်၊ ချေ။ ရူ-အလို ဗျဥ္ဇနေ စ,သုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ သိ-**ကို** အံ-ပြု သည်။ ။ဉာ-အလို သဟဿံ-**ကို** ဒသ-တစ်ရာတည် ဒွန်လုပ်။ ကေသိသ်ပြု။ နာမ်ခဲ့၊ ယော-သက်၊ ဆယ်ခုအလီတစ်ရာဟော ကေသိသ် ဒသ-သဒ္ဒါကို သဟဿံ-ပြု။ ။ကစ္စာန သံခိပ်ဆရာတေအလို ကေသိသ် ဒသ-သဒ္ဒါကို နှဂ္ဂဟိတ်မဲ့ သတသဟဿ-ပြု။ ဤနည်းကား ရုပ်ပြီးသန့်ရှင်း သိလှယ်၍ကောင်း၏။ ငါတို့လည်း သံခိပ်ဆရာ တော်တုရား၏ အလိုကျ သုတ်အနက်ပေးခဲ့သည့်ပြင်၊ ရုပ်လည်း စီရင်ပြရမည်။

ဆောင်ပုဒ်-"**ဒသတစ်ရာ၊ ကစ္စည်း,ဉာ၊ တည်ပါ သဟဿရုပ်ကို။**
သယ-ဆယ်ခါ၊ ရူ, နိ, နာ၊ တည်ကာ တွက်ကြ သူတို့ဆို။"

http://www.dhammadownload.com

၃၉၄-ယာဝ့ တ.ဒုတ္တရိ ဒသ-ဂုဏိတ.ဥ္ဆ။ ။ယာဝ တ.ဒုတ္တရိ၊ ထိုသဟဿမှ ဆက်၍ အထက်သခ်ျေယျတိုင်အောင်။ ဒသ ဂုဏိတ.ဥ္ဆ၊ ဆယ်ခုဖြင့် မြှောက်အပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ။တာသံ သခ်ျာနံ၊ တို့၏ ယာဝ ဥတ္တရိ၊ သဟဿမှ ဆက်၍ အထက်သခ်ျေယျ တိုင်အောင်။ ဒသဂုဏိတ.ဥ္ဆ၊ ကိုလည်း။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်၏။ တံ၊ ထိုပုံစံသည်။ ယထာ၊ ဘယ်မှာနည်း။ ဒသဿ ဂဏနဿ၊ဆယ်ခုသခ်ျာကို။ ဝါ၊ ဆယ်ဂဏန်းကို။ဒသဂုဏိတံ၊ ဆယ်ခုနှင့်မြှောက်သည်ကို။ ကတ္ဗာ၊ ပြုသောကြောင့်။သတိ၊တရားသည်။ ဟောတိ၊၏။ သတဿ၊တစ်ရာသခ်ျာကို။ ဝါ၊ရာဂဏန်းကို။ ဒသဂုဏိတံ၊ ဆယ်ခုဖြင့်မြှောက်သည်ကို။ ကတ္ဗာ၊ ပြုသောကြောင့်။ သဟဿံ၊ တစ်ထောင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဟဿဿ၊ တစ်ထောင်သခ်ျာကို။ ဝါ၊တစ်ထောင်ဂဏန်းကို။ ဒသဂုဏိတံ၊ ကို။ ကတ္ဗာ၊ကြောင့်။ ဒသ သဟဿံ၊ တသောင်းသည်။ဟောတိ၊ ၏။ ဒသ သဟဿဿ၊ တစ်သောင်းသခ်ျာကို။ ဝါ၊ သောင်းဂဏန်းကို။ ဒသ

"ဝုတ္တိဆရာ၊ ရှ, နိ, နာ၊ ညီညာ-ယူဆ ယှင်းမယို။
သ.နိဂ္ဂဟီတ၊ ကာရိယ၊ မိန့်ကြသကို-ကျမ်းထိုထို။
နိဂ္ဂဟီတ်မဲ့သာ၊ ပြုဖို့ရာ၊ ဆရာသံခိပ်,ဆို။
သိလှယ်ကျွဉ်းရုံး၊ ရုပ်ပြီးချုံး၊ ကောင်းဆိုးဝါဒ မှတ်စေလို။"

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။သတံ-ဒသ စ×ဂ×ဒသ စ။ (၃၂၉)၊ ဒွန်လုပ်မြဲ။ သရူပါန=သုတ်တူ ဒသ-သဒ္ဒါဆယ်ခုကို တစ်ခုကြွင်းပြု၊ နာမ်ခဲ့၊ ယော-သက်။ (ဒသ+ယော) ဒသ ဒသတ ဤသုတ်ဖြင့် ဆယ်ခုဆယ်လီဟော ကေသိသ် ဒသ သဒ္ဒါကို သတ-ပြု၊ (သတ+ယော) ယဒနု=သုတ်ကြီးဖြင့် ယော-ဝိဘတ်ကိုချေ။ (သတ) နာမ်ခဲ့၊ သိ-သက်၊ အံ-ပြု၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။သဟဿံ-ဒသ စ×ဒသ စ×၉၇×ဒသ စ။ နည်းတူလုပ်။ သရူပါန=သုတ်တူ ဒသ-သဒ္ဒါ တစ်ရာကို တစ်ခုကြွင်းပြု။ နာမ်ခဲ့၊ ယော-သက်၊ (ဒသ+ယော) ဒသ ဒသကံ=ဤသုတ်ဖြင့် ဆယ်ခုဆယ်လီ တရာဟော ဒသသိသ် ဒသ-သဒ္ဒါကို သဟဿ-ပြု။ (သဟဿ+ယော) ယဒနု=ယော ကိုချေ။ နာမ်ခဲ့၊ သိ-သက်၊ အံ-ပြု၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဒွိသတံ-စသည်ကို (၂၉၃)သုတ်က အတိုင်းတွက် အထူးမရှိပြီ။

၃၉၄-တိ-ပဒ, စိဝိဿုတ်။ ။ပရိဘာသာသုတ်-ဟူ၍လည်း အပရေ ဆရာတို့ ဆိုကုန်၏။ ။ဤသို့ ရေတွက်ခြင်း ဂဏနမတ္တမျှဖြင့် သခ်ျာ သဒ္ဒါတို့၏ဖြစ်ပုံကို ပြဆိုတော်မူပြီး၍ ယခုအခါ မြှောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့် သခ်ျာသဒ္ဒါတို့၏ ဖြစ်ပုံကို ပြခြင်းငှာ 'ယာဝတ.ဒုတ္တရိ' သုတ်ကိုမိန့်။ ။ဆိုခဲ့ပြီး 'ဒသ ဒသကံ' သုတ်မှဆက်၍ အထက်အသခ်ျေယျတိုင် သခ်ျာများ စီရင်ဖို့ရာဆိုသောသုတ်ဖြစ်၍ ဆယ်ခုမြှောက်၍ ကျရာ သခ်ျာအတိုင်း အာဒေသပြု။ ဥပမာ- ထောင်ကို ဆယ်နှင့်မြှောက်လျှင် ထောင်ဆယ်လီ, တသောင်းဖြစ်၍ သဟဿ-ကို ဒသ ဒတဿ-ပြု၊ ဤနည်းတူ

http://www.dhammadownload.com

ဂုဏိတံ၊ကို။ ကတ္တာ၊ကြောင့်။ သတ သဟဿံ၊ တစ်သိန်းသည်။ ဟောတိ၊၏။ သတ သဟဿဿ၊ တစ်သိန်းသခ်ျာကို။ ဝါ၊သိန်းဂဏန်းကို။ ဒသ ဂုဏိတံ၊ကို။ ကတ္တာ၊ကြောင့်။ ဒသ သတ သဟဿံ၊တစ်သန်းသည်။ ဟောတိ၊၏။ ဒသ သတ သဟဿဿ၊ တစ်သန်းသခ်ျာကို။ ဝါ၊သန်းဂဏန်းကို။ ဒသဂုဏိတံ၊ကို။ ကတ္တာ၊ကြောင့်။ ကောဋိ၊ တစ်ကုဋေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကောဋိ သတသဟဿာနံ၊ ကုဋေတစ်သိန်းသခ်ျာတို့ကို။သတဂုဏိတံ၊ **ဏု**ဖြင့်**မြောက်**သည်ကို။ ကတ္တာ၊ကြောင့်။ ပကောဋိ၊ (ပကုဋေ) သည်။ဟောတိ၊၏။ ဧဝံ၊တူ။ သေသာပိ၊အကြွင်းသခ်ျာတို့ကိုလည်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်အပ်**ကုန်**၏။ **စ.ဂ္ဂဟဏံ**။ သည်။ ဝိသေသန.တ္ထံ၊ အထူးပြုခြင်းအနက်ရှိ၏။

အထက်ကိုလည်းသိ။ ။ဤသုတ်ကို ဂုဏိတ **ဝိဓိ**၊ ဂုဏိတ လက္ခဏာကို မသိကုန်သေး**သော** သူတို့ကိုရည်၍ တစ်ဆယ်မှစ၍ အသခ်ျေယျ တိုင်အောင် ဆယ်ခုဖြင့် မြောက်အပ်၏။ ။တစ်နည်း၊ တစ်ဆယ်**မှစ**၍ တစ်သန်းတိုင်အောင် ဆယ်ခုဖြင့် မြောက်၍ ကောဋိမှ**စ**၍ **အသခ်ျေယျ**တိုင်အောင်တို့ကား သခ်ျာတို့၏ များလှသည့် အတွက် (သတာ.ဒိဂုဏိတ) **ဏု**-စသည်ဖြင့် မြောက်အပ်၏ဟု ဂုဏိတ သခ်ျာကို နားလည်စေရန်ဆိုသည်။**စ**-သဒ္ဒါဖြင့် ဆယ်ခုဖြင့်သာ မြောက်ရသည် မဟုတ်သေး။ **ဏု**,ထောင်-စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း။ နှစ်ခု, သုံးခု-စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း မြောက်ရသေးသည်-ဟူသော အနက်ကိုပေါင်းသည်။ သို့မဟုတ် အထူးပြုသည်။

သခ်ျာဘူမိ။ ။ဂဏန်းသခ်ျာတို့သည် မူလဘုံ၊ ကောဋိဘုံ၊ ပကောဋိဘုံ၊ ကောဋိပကောဋိ**ဘုံ**၊နဟုတဘုံ၊ နိန္နဟုတဘုံ၊ အက္ခောဘိဏီဘုံ၊ ဗိန္ဓုဘုံ၊ အဗ္ဗုဒ**ဘုံ**၊ နိရဗ္ဗုဘုံ၊ **အ**ဟဟဘုံ၊ အဗဗဘုံ၊ အဋဋဘုံ၊ သောဂန္ဓိကဘုံ၊ ဥပ္ပလဘုံ၊ ကုမုဒဘုံ၊ ပုဏ္ဍရိကဘုံ၊ ပဒုမဘုံ၊ကထာနဘုံ၊ မဟာကထာနဘုံ၊ **အ**သခ်ျေယျဘုံ-ဟူ၍(၂၁)နှစ်ဆယ့်တစ်ဘုံရှိ၏။ ။မူလဘုံ၌လည်း ခုဌာန၊ဆယ်ဌာန၊ရာဌာန၊ထောင်ဌာန၊ သောင်းဌာန၊သိန်းဌာန၊ သန်းဌာန-ဟု ဌာနငယ် ခုနစ်မျိုးရှိ၏။ ။တစ်ခု၊နှစ်ခု=ကိုးခုသည် ခုဌာန၊ တစ်ဆယ်၊နှစ်ဆယ်=ကိုးဆယ်သည် ဆယ်ဌာန၊ တစ်**ရာ**၊ နှစ်ရာ၊ကိုးရာသည် ရာဌာန၊ ဇာစ်ထောင်၊နှစ်ထောင်=ကိုးထောင်သည် ထောင်ဌာန၊ တစ်သောင်း၊ နှစ်သောင်း=ကိုးသောင်းသည် သောင်းဌာန။ တစ်သိန်း၊ နှစ်သိန်း=ကိုးသိန်းသည် သိန်းဌာန၊ တစ်သန်း၊နှစ်သန်း=ကိုးသန်းသည် သန်းဌာန။ ။ကိုးသန်း၊ကိုးသိန်း၊ကိုးသောင်း၊ ကိုးထောင်၊ကိုးရာ၊ ကိုးဆယ်-ကိုးခုမှာ မူလဘုံဆုံး၏။ ဆယ်သန်းပြည့်လျှင် ကောဋိ**ဘုံ**ဖြစ်၏။ ။ကောဋိဘုံ၌လည်း ခုဌာန၊ဆယ်ဌာန၊ ထောင်၊ သောင်း၊ သိန်း၊သန်းဌာနဟု ဌာနခုနစ်မျိုးပင်ရှိ၏။ ။တစ်ကုဋေ၊ နှစ်ကုဋေ=ကိုးကုဋေသည် ခုဌာန၊ ဤနည်းတူ ဆယ်ဌာန-စသည်ကိုလည်းသိ။ ။ကုဋေဆယ်သန်းပြည့်လျှင် ပကောဋိဘုံဖြစ်၏။ ဤပကောဋိဘုံ၌လည်း ဌာနခုနစ်ပါးပင်ရှိ၏။ ဤနည်းတူ၊မဟာကထာနတိုင်**အောင်** ဘုံတိုင်းမှာပင် ဌာနငယ် ခုနစ်ပါးစီရှိ၏-ဟု မှတ်။ ။**အ**သခ်ျေယျ

http://www.dhammadownload.com

ဘုံကား ရေတွက်ကြောင်း ဂဏနပထဘုံမဟုတိ။ ။'သခ်ါတုံ အ-သက္ကၠဏောယ်ျတ္တာ အသခ်ေ်ျယျာ၊ ဂဏနပထံ ဝိတိ ဝတ္တာတိ အတ္ထော' ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာ-ဟူရကား အရေအတွက် ဂဏနပထကို လွန်၍ဖြစ်သောကြောင့် အောက် **ဘုံများကဲ့သို့** အသခ်ေ်ျယျ ခု၊ ဆယ်၊ ရာ-စသည် ဌာနငယ်ခုနစ်ပါး မပွားရတော့ပြီ။ ရေတွက်စရာ ခေါ်စရာ ဂဏန်းကုန်ဆုံးပြီ-ဟူလို။ ။မဟာကထာနဘုံမှ ခု၊ ဆယ်၊ **ရာ-စ**သည် တက်၍ မဟာကထာန ဆယ်သန်းပြည့်လျှင် အသခ်ေ်ျယျာဘုံသို့ ဆိုက်သည်။ အသခ်ေ်ျယျာဘုံဖြစ်သည်-ဟူလို။

***မူလဘုံ။** ။အဘွင်း၌ ဌာနငယ် ခုနစ်ချက်တွင် တစ်ဌာနမှ တစ်ဌာနသို့ ဆယ်ခုဖြင့် မြှောက်ပွား၍ တက်ရသည်ဟု ပြခြင်းငှာ 'ဒသဿ ဂဏနဿ ဒသ ဂုဏိတံ ကတ္တာ'စသည်ကိုမိန့်။ ။**ဆယ်ကို** ဆယ်နှင့်မြှောက်(၁၀×၁၀=၁၀၀) ရာဖြစ်၏။ ရာကို ဆယ်နှင့်မြှောက်(၁၀×၁၀၀=၁၀၀၀) ထောင်ဖြစ်၏။ ထောင်**ကို** ဆယ်နှင့်မြှောက် (၁၀×၁၀၀၀=၁၀၀၀၀)သောင်းဖြစ်၏။ သောင်းကို ဆယ်နှင့်မြှောက် (၁၀×၁၀၀၀၀=၁၀၀၀၀၀)သိန်းဖြစ်၏။ သိန်းကို ဆယ်နှင့်မြှောက် (၁၀×၁၀၀၀၀၀=၁၀၀၀၀၀၀) သန်းဖြစ်၏။ မူလဘုံ၌ ဌာနငယ် ခုနစ်ချက် ဆုံး၏။ ။ထိုမူလဘုံ၏အဆုံးဌာန သန်းကို ဆယ်နှင့်မြှောက်လျှင်**း** သန်းဆယ်**လီ** ဖြစ်၍ ကောဋိ-ဟူသော ဒုတိယဘုံဖြစ်၏။ ။ထိုကောဋိကို ဆယ်နှင့်မြှောက်လျှင် ဆယ်ကုဋေဖြစ်၏။ ၎င်းကို ဆယ်နှင့်မြှောက်လျှင် ရာကုဋေ၊ ၎င်း**ကို** ဆယ်နှင့်မြှောက်လျှင် ထောင်ကုဋေ၊ ၎င်းကို ဆယ်နှင့်မြှောက်လျှင် သောင်း**ကု**ဋေ။ ၎င်းကို ဆယ်နှင့်မြှောက်လျှင် သိန်းကုဋေ။ ၎င်း**ကို** ဆယ်နှင့်မြှောက်လျှင် သန်းကုဋေ။ ၎င်းကို ဆယ်နှင့်မြှောက်လျှင် ကောဋိသန်း**ဆယ်လီ**ဖြစ်၍ ပကောဋိ-ဟူသော တတိယဘုံဖြစ်၏။ ဤနည်းတူ အသခ်ေ်ျယျာတိုင်အောင် အထက်ဘုံတို့ကို မြှောက်၍ တက်လေး ။**တစ်**နည်း၊ ခု**,** ဆယ်**,** ရာ**,** ထောင်-စသော ဌာနငယ်များ**ကို** မရေတွက်လိုဘဲ၊ ကောဋိဌာနမှဆက်၍ အထက်ကို ရေတွက်လိုလျှင် ထိုကောဋိဘုံဆုံးဌာန ကုဋေသန်း**ကို**တည်၊ ဆယ်နှင့်မြှောက်၊ **ကု**ဋေသန်း**ဆယ်လီ**ဖြစ်၍ ပကောဋိဘုံ ဖြစ်**လေ၏**။ဤနည်းတူ အောက်အောက် ဘုံဆုံးဌာနကိုတည်၊ ဆယ်နှင့်ချည်းမြှောက်၍ အသခ်ေ်ျယျာဘုံတိုင်အောင် တက်လေ။

***ဤသို့** မူလဘုံ ဆယ်ဌာနမှစ၍ ကောဋိဘုံတိုင်အောင်၊ သို့မဟုတ် အသခ်ေ်ျယျာဘုံတိုင်အောင် ဆယ်နှင့်မြှောက်၍ တက်ပုံ ဂုဏိတသခ်ျာနယကို ပြဆိုတော်မူပြီး၍၊ ယခုအခါ ကောဋိဘုံမှ အထက်သို့ ရေတွက်ရန် သခ်ျာများခဲ့လျှင် မြှောက်ခြေ ဂဏန်းတို့ပွားကာ သတ-စသည်ဖြင့်မြှောက်၍ တက်ရသေးသည် ဟူသော ဂုဏိတနယကို ဖော်ပြတော်မူလို၍ 'ကောဋိ သတ သဟဿာနံ သတ ဂုဏိတံ' စသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။ကောဋိဌာနတွင် ခြောက်ခုမြောက်သော **ကု**ဋေသိန်းကို တည်၊ ရာနှင့်မြှောက်လျှင် ကုဋေသိန်းပေါင်းတစ်ရာဖြစ်၍ ပကောဋိဘုံဖြစ်၏။ ထို့**အ**တူ ပကောဋိသိန်း တည်၊ ရာနှင့် မြှောက်လျှင် ပကောဋိ **သိန်းပေါင်း**တစ်ရာဖြစ်၍

http://www.dhammadownload.com

ကောင္ရွိ ပကောင္ရိဘုံဖြစ်၏။ ။ဤနည်းတူ အထက်အထက်ဘုံများကို တစ်**ထူ**ဖြင့် မြောက်ပွား၍ တက်လေဟု ညွှန်ပြတော်မူလို၍ ဧဝံ သေသာပိ ယောဇေ တဗ္ဗာ' ဟူသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။ဤနည်းတူ အသခ်ျဲယျာဘုံတိုင်အောင် မြောက်၍တက်။ မြောက်ခြေဂဏန်း၊ သို့မဟုတ် ဂဏန်းဖိုတိုးလျှင် တည်သော ဂဏန်း၊ သို့မဟုတ် ဂဏန်းမကို လျှော့ရသည်။ ဆယ်ခုမြောက်နည်းမှာ [ကုဋေသန်း**ကို**တည်၍ **ထူ**-မြောက်နည်းမှာ မြောက်ခြေ ဂဏန်းဖိုက သုညတစ်လုံး တိုးလာ၍ ဧာည်သော ဂဏန်းမကို သုညတစ်လုံးလျှော့ကာ ကုဋေသိန်းတည်ရသည်။

တစ်နည်း-ရာ,ထောင်,သောင်း,သိန်း,သန်း-အောက်မူလ ဘုံဌာနငယ် ငါးခု ကိုဆယ်။ကောင္ရိဘုံစသော အထက်ဘုံနှစ်ဆယ်ကို သိန်းတစ်ရာ။ဝါ၊ တစ်ကုဋေနှင့် မြောက်လေ။ ။ကုဋေနှင့် မြောက်ရလျှင် ယာဝ တ.ဒုတ္တရိ=သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင် **မ**နေဘူးလား-ဟူမူ သိန်းတစ်**ထူ**လျှင် ဆယ်သန်းဖြစ်၍ ဆယ်ခုမြောက်ဆိုသည်နှင့် အဘူပင်ဖြစ်ရကား မဆန့်ကျင်ပါဘူး-ဟူလို။ ။တစ်ဘုံ တစ်ဘုံလျှင် ဌာနငယ် ခုနစ်ခုစီရှိ**ထူ**၊ ဆယ်ဌာနမှအထက် သုညတစ်လုံးစီတက်၍ တစ်**ကုဋေ**ဆိုလျှင် သုညခုနစ်လုံးဖြစ်ရကား ကောင္ရိမှ အထက်ဘုံတို့ကို သုညခုနစ်လုံးစီတိုး၍ တက်လေ။ သို့**အ**တွက် ဘုံပေါင်း နှစ်ဆယ်ကိုတည်၊ ခုနစ်ခုနှင့်မြောက် (၇×၂၀=၁၄၀) အသခ်ျဲယျာ၌ သုညတစ်ရာ့လေးဆယ်ဖြစ်၏။ မူလဘုံဌာန သုညငါးလုံးတို့ ထည့်လျှင် သုညု(၁၄၅) တစ်ရာလေးဆယ့်ငါး ဖြစ်၏။

"သတံ, သဟဿံ, နယုတံ၊ လက္ခံ, နိယုတကောင္ရိယော။
ပကောင္ရိ, ကောင္ရိ ပကောင္ရိ၊ နဟုတံ, နိန္နဟုတ.မ္ပိ စ။
အက္ခောဘိဏီ.ထ္ထိယံ ဗိန္ဒု၊ အဗ္ဗု ဒး.ဗ္ဗ, နိရဗ္ဗုဒံ။
အယဟံ, အဗဗ.ဗ္ဗေဝါ၊ ဋ္ဌဉ်, သောဂန္ဓိ.ကုပ္ပလံ။
ကုမုဒံ, ပုဏ္ဍရိက.ဗ္ဗ၊ ပဒုမ.ဗ္ဗ၊ ကထာန, စ။
မဟာကထာနာ.သခ်ျဲယျု.မိစ္စေတာသု သတာ. ဒိ စ။
ကောဋ္ဌာ:ဒိ စ ဒသ ဂုဏံ၊ သတ လက္ခဂုဏံ ကမာ။
စတ္တာလီသ သတံ သုညံ၊ အသခ်ျဲယျ.န္တိ ဝုစ္စတိ။"

သတံ၊တစ်ရာ။ သဟဿံ၊တစ်ထောင်။ နယုတံ၊ တစ်သောင်း။ လက္ခံ၊ တစ်သိန်း။ နိယုတ-ကောင္ရိယော၊တသန်း,တကုဋေတို့။ ပကောင္ရိ, ပကုဋေ။ ကောင္ရိ ပကောင္ရိ၊ ကုဋေပကုဋေ။ နဟုတံ၊နဟုတ။ နိန္နဟုတံ၊ နိန္နဟုတ။ အက္ခောဘိဏီ၊ အက္ခောဘိဏီ။ အယံ၊ ဤအက္ခောဘိဏီ-သဒ္ဒါသည်။ ဣတ္ထိ၊ဣတ္ထိလိင်တည်း။ မဟာကထာနံ၊ မဟာကထာန၊ အသခ်ျဲယျံ၊ အသခ်ျဲယျ။ ဣတိ တောသု၊ ဤ နှစ်ဆယ့်ငါးခုသော ဘုံဌာနတို့တွင်။ သတာ.ဒိ စ၊ သတ-အစရှိသော ဌာနငယ် ငါးခုတို့**ကို** လည်း ကောင်း။ ကောဋ္ဌာ.ဒိ စ၊ ကောင္ရိ-အစရှိသော ဘုံနှစ်ဆယ်တို့ကို လည်းကောင်း။

http://www.dhammadownload.com

ကမာ၊ အစဉ်အတိုင်း၊ ဒသဂုဏ်၊ ရွှေဌာနဥယျဉ် ငါးခုကို တစ်ဆယ်ဖြင့် မြှောက်အပ်၏။ သတလက္ခဂုဏ်၊ နောက်ဘုံနှစ်ဆယ်**ကို** သိန်းပေါင်းတစ်ရာ။ ဝါ၊ **တစ်**ကုဋေဖြင့် မြှောက်အပ်၏။ (ရွှေငါးခုကို တစ်ဆယ်ဖြင့် မြှောက် ဆိုသော်လည်း ဥပလက္ခဏမျှသာ၊ ငါးခုသာမဟုတ်၊ **နောက်**ကဆိုခဲ့တိုင်း အသခ္ခေယျတိုင်အောင် မြှောက်ရ၏။) စတ္တာ**လီ**သ သတ် သုည် သုညတစ်ရာ့လေးဆယ်**ကို**။ အသခ္ခေယျန္တိ၊ အသခ္ခေယျ-ဟူလို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဇတာ သု သခ်္ဂါသု ကမာ ကမေန သတာ.ဒိ လက္ခ ပရိယန္တံ ဒသဂုဏ် ဒသဟိ ဂုဏိတံ ဘဝတိ၊ ကောဋ္ဌာ.ဒိကံ အသခ္ခေယျ ပရိယန္တံ သတလက္ခံ ဂုဏ် သတ လက္ခေဟိ ဂုဏိတ ဘဝတိ၊ တသ္မာ **ဇ**ကော လေခါ ဒ္ဌိ သုည သဟိတာသတံ ဘဝတိ၊ တထာ တိ-သုည သဟိတာ သဟဿံ၊ စတု.သုည သဟိတာ **နိ**ယုတံ၊ ပဒ္မ သုည သဟိတာ **ဇ**ကော လေခါ လက္ခံ ဘဝတိ၊ **ဇ**ကော ပန လေခါ သတ္တသုည သ**ဟိ**တာ ကောဋ္ဌိ တထာ စုဒ္ဒသသုညသဟိတာ ပကောဋ္ဌိ။ ဣမိနာ နယေန ယာဝါ.သခ္ခေယျံ နေတဗ္ဗံ၊ အယ.မေ ကစ္စာန.မာစရိယာနံ မတိ။ အထဝါ သတာ ဒယော အသခ္ခေယျ ပရိယ.န္တော သဗ္ဗေပိ ဒသဂုဏိတာ ကာတဗ္ဗာ၊အယံ-ကစ္စာယနဿ ပ**တိ**။ တေန ဟိ 'ယာဝ တ.ဒုတ္တရိ ဒသဂုဏိတ-ဣ္စေ.' တိ သုတ္တ.မာဟ။အထဝါ-သတာ.ဒယော လက္ခ.န္တာ ဒသဂုဏိတာ၊ ဟေန **ဇ**ကောလေခါ ဒ္ဌိ-ဗိန္ဒု သဟိတာ (၁၀၀) သတံ ဘဝတိ။ တထာ တိ-စတု.ပဥ္စာ.ဒိ ဗိန္ဒု သဟိတာ သဟဿာ.ဒိကံ ဘဝ**တိ**၊ **ဇ**ကော လေခါ ပန ဒ္ဝါဒသ ဗိန္ဒု သဟိကာ ကောဋ္ဌိ တထာ ကေ့ုန ဝီသတိ ဗိန္ဒု သဟိတာ ပကောဋ္ဌိ.တိ ယာဝ အသခ္ခေယျာ **ဇ**ကေ ကသ္မိံ သတ္တ သတ္ထဗိန္ဒုန္ဂိ ကတ္ဝာဂဏနာ ကာတဗ္ဗာ၊တသ္မာ အ-သခ္ခေယျ ဂဏန ဝိသေသေ ပဒ္မစတ္တာလီသာ.ဓိကာန္ဂိ သတ-ဗိန္ဒုန္ဂိ ဘဝန္တိ၊ အယံ မ့ာကံ မတိ။ အဘိဓာန်-ဋီ ။ဤ ဋီကာ၌ ကေစ္စရိယ ဝါဒ-ဟူသည် ဝုတ္တိဆရာ၊ ဂဠးအဖွင့် ဋီကာဆရာများပင်တည်း။ **အ**ယံ သမ့ာကံ မတိ-အရ ဤ ဋီကာဝါဒမှာ ဂဏန်း**အ**တ**တ်** မသင်ဘူးသေးသော သူငယ်တို့ အတွက် မိန်းမတွက်ခေါ်သော လောကဓာတ်ကျောင်း **အ**လီပေါင်း**အ**တွက်မျိုး ဖြစ်ရာ၏။ သက္ကတပူရာဏ် ကျမ်းမျာ**း**၌ကား။-

"**ဇ**ကေ, ဒသ, သတ, သဟဿာ, ယုတ လက္ခ.ပယုတ, ကောဋ္ဌိယော ကမာ။
လက္ခဏ္ဍ, နိယုတ, ပ္ပေ ဝ၊ ကောဋ္ဌိ, အဗ္ဗုဒ., မေဝ စ။
ဗိန္ဒော, ခပ္ပေါ, နိခပ္ပေါ, စ၊ သခ််ါ, ပဒ္ဓေါ, စ သာဂရော။
အန္တ်ံ၂, မဇ္ဈံ ပဒ္ဓရာ,ဏ္ဍ၊ ဒသဝုဒ္ဓ၂ ယထော.တ္တရံ။"

ဟု သခ််ါမည် တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး**လ**၏။ ။ဆယ်ခုချည်းမြှောက်၍ သုညတစ်ဆယ့်ခုနစ်လုံးရှိလျှင် ဥဒ္ဓရာ-သခ််ာဖြစ်၏။ ထိုမှ အထက်အရေအတွက် သခ််ာမရှိသောကြောင့် အ-သခ််ာ-ဟူ၍လည်းဆို၏။ ကစ္စည်းကျမ်း**လ**ာ သခ််ာနှင့် နှိုင်းစာလျှင် ပကောဋ္ဌိ တစ်ထောင်သာရှိ၏။ ။**အ**မရ ကောသဉ္စလည်း 'ပန္တ်ာ ဒသ

http://www.dhammadownload.com

ဂုဏ်ကောတွေရဲ့'ဟု ပူရာဏ်ကျမ်းအတူပင်ဆို၏။ သို့ရာတွင် ဋီကာအဆိုနှင့် အနည်းငယ် သခ်ျာအမည် ကွဲလွဲ၏။ ။'ပန်တီ ဒသ-သခ်ျာ တ-မာရဒ္ဓ ဒသဂုဏ် ဥတ္တရဲ့ ယတြ တာဒိသံ သခ်ျာနံ် ကမာ သတ-သဟဿာ.ဒိ ဘဝတိ။ ပန်တီ ဒသက္ခရ-စ္ဆန္ဒော ဒသ-သခ်ျာ ပလီသုပိ' ဣတိ ဝိသော။ ယထာ-ဒသ ဂုဏာ ပန်တီသတံ ဘ ဝတိ၊ သတံ ဒသဂုဏံ သဟဿံ ဘဝတိ၊ ဧဝ.မယုတာ.ဒိ။ ယဒါ.ဟု။—

"ဧကံ, ဒသ, သတ, သဟဿာ ယုတ, လက္ခ-ပ္ပယုတ, ကောဋိယော ကမာ၊
အ္ဗုဒ မဇ္ဈံ, ခဗ္ဗ, နိခဗ္ဗ, မဟာပဒ္မ သံကဝေါ, တသ္မာ။
ဇလဓိ, စာ, န္တံမဇ္ဈံ အပရဒ္ဓ.မီတိ ဒသ ဂုဏော.ထ္ထာ သညာ။
သခ်ျာယ ဌာနာနံ ဗျဝဟာရ.တ္ထံ ကတာ ပုဗ္ဗေ ဣတိ။"

မဟေသရ ဆရာစီရင်သော အမရဝိဝေကဋီကာ။ ။ဒီပဝံသဋ္ဌ ဆိုပုံကား—

"ဒသ ဒသ သတ.ဣ.ဝ၊ သတဒသ သဟဿိယော။
သဟဿ ဒသ ဒသ သဟဿံ စ၊ ဒသ ဒသ သဟဿံ သတ သဟဿိယော။
ဒသ ဒသ သတသဟဿံ စ၊ ကောဋိ ပကောဋိ ကောဋိပကောဋိယော။
နဟုတံ စ နိန္နဟုတံ စ၊ အ္ဗုဒေါ စ နိရဗ္ဗုဒေါ။
အဗဗံ အဋဋ.ဣ.ဝ၊ အဟဟ ကုမုဒါနိ စ။
သောဂန္ဓိကံ ဥပ္ပလကောဝ၊ ပုဏ္ဍရိက ပဒုမ္မကောဝ။
ဇေတ္ထကာ ဂဏိတာ သခ်ျေပါ၊ ဂဏနာ ဂဏိထာ တဟိံ။
တတော ဥတ္တရိ အ-ဘူမိ၊ အ-သခ်ျေယျာ.တိ ဝုစ္စတိ။"

ဤဒီပဝံသ ကျမ်းကား—သဗ္ဗသဂ်ဟာကာရ ဖြစ်ကုန်သော အဋ္ဌကထာဋီကာ ဆရာတို့၏ ပမာဏဖြစ်၍၊ ဤကျမ်းလာ သခ်ျာကိုသာ ပမာဏပြုကာ သုံးစွဲပြဆိုကြကုန်၏။သို့အတွက် ဤကျမ်းလာ သခ်ျာအစဉ်ကိုသာ လေးလေးနက်နက်, သက်ဝင်ယုံကြည်စွာမှတ်သားသင့်၏။ မြောက်ပွားပုံမှာလည်း နောက်ကဆိုခဲ့သော ဒသဂုဏိတ, သတဂုဏိတ, ကောဋိဂုဏိတ-စသော နည်းအတိုင်းပင် မြောက်ပွားအပ်၏။ ။ဤဋ္ဌ ကောဋိဘုံမှ အသခ်ျေယျတိုင် ဘုံတစ်ဆယ့်ခြောက်ဘုံသာရှိ၍ တဆယ့်ခြောက်ဘုံတည်။ တစ်ဘုံလျှင် သုညခုနစ်လုံးဖြစ်၍၊ ခုနစ်ခုနင့်မြောက် (၇×၁၆ = ၁၁၂) သုည တစ်ရာ့တစ်ဆယ့်နှစ်ပြည့်လျှင် အသခ်ျေယျဘုံဖြစ်၏။ ဂဏန်းတစ်နှင့် တကွ, သုည တစ်ရာ့တစ်ဆယ့်နှစ်တွင် သခ်ျာဆုံး၏။ အသခ်ျေယျ-ဟူလို၊

အက္ခောဘိဏီ-အသုံး။ ။ဤဋ္ဌ'အက္ခောဘိဏီ ဒိန္ဒ၊ ကဲထာန၊မဟာကထာန' သခ်ျာလေးခုမပါ။ထိုသခ်ျာများ ဖြဟ္မသံယုတ်-စသော ပိဋကတ်ပါဠိဋ္ဌ မရှိသောကြောင့်-ဟူ၏။အက္ခောဘိဏီ-သဒ္ဒါကိုကား စစ်သည်ကို ရေတွက်ရာ သာသနိက-ကျမ်းဂန်တို့ဋ္ဌအသုံးပြုကြ၏။ထိုကြောင့်။ ။'သာသေနာ မဟတီ အာသိ။ဥယျုတ္တာ

http://www.dhammadownload.com

သိဝိပါဟိနီ'ဟူသော ဝေဿန်ဇာတ်ပါဠိဋ္ဌ်။ ။'တတ္ထ မဟာတီ.တိ ဒ္ဝါဒသ အက္ခော ဘိဏီ သခ်ါတ သေနာ'ဟု အဋ္ဌကထာဆရာဖွင့်၏။ ။'ပဗ္ဗလော သဗ္ဗ သေနာဟ၊ ဗြဟ္မ ဒတ္တောယ.မာဂတော၊ သာယံ ပဗ္ဗာလိယာ သေနာ၊ အ.ပမေယျာ မဟော-သခ'ဟူသော ဥမင်္ဂဇာတ်ပါဠိတော်ဌ်။ ။'တတ္ထ သဗ္ဗ သေနာယာ.တိ သဗ္ဗာယ ဧကသတနာယိကာယ အဋ္ဌာရသ အက္ခော်ဘိဏီ သခ်ါတာယ သေနာယ သဒ္ဒိ'-အာဂတောကိရ တာတာ.တိ ဝဒတိ' ၎င်းအဋ္ဌကထာ ဖွင့်ဆိုအပ်သတည်း။ ။ သောဏနန္ဒ-ဇာတ်ဌ်လည်း။ ။'ကးသော်သာ မဟာတီ သေနာ၊ ပိဋ္ဌိတော အနု-စတ္တာတိ၊အက္ခော်ဘိဏီ အပရိယန္တာ၊ သာဂရသော.ဝ ဥမိယော'ဟု အသုံးပြုတော်မူ၏။ ။'အက္ခော်ဘိဏီ.တိ ခေါဘေတုံ နု သက္ကာ' ၎င်းအဋ္ဌကထာ။ ဤကား အက္ခော်ဘိဏီ သခ်္ဂါကို စစ်သည်ရေတွက်ရာဌ် အသုံးပြုပုံတည်း။ ။အက္ခော်ဘိဏီ တပ်ဖွဲ့ပုံကိုကား အဋ္ဌကထာတို့ဌ် မဆိုကုန်။ အဘိဓာန်ဌ်ကား–

အက္ခော်ဘိဏီတပ်ဖွဲ့ပုံ-"သဋ္ဌိ.ဝံသ.ကလာပေသု၊
ပစ္စေကံ သဋ္ဌိ-ဒဏ္ဍိသု။
ဓူလီကတေသု သေနာယ။
ယန္တိယာ.က္ခော်ဘိဏီ.တ္ထိ.ယံ၊"

ဟု-ဝါး-အလုံးခြောက်ဆယ်စည်းထားသော ဝါးအစည်းခြောက်ဆယ်ကို မြေမှုန်ဖြစ်အောင် နင်းခချေ၍သွားသော စစ်အင်္ဂါလေးပါးကို အက္ခော်ဘိဏီတပ်ဟု ဆို၏။ ။သေနာယ၊ စစ်သည်သည်။ ပစ္စေက၊အသီးသီး။ သဋ္ဌိ-ဒဏ္ဍိသု၊ ဝါးအလုံး ခြောက်ဆယ်စီရှိကုန်သော။ သဋ္ဌိ-ဝံသ ကလာပေသု၊ ဝါးအစည်းခြောက်ဆယ်တို့ကို။ ဓူလီ ကတေသု၊ မြေမှုန်ဖြစ်အောင် နင်းခချေကုန်လျက်။ ယန္တိယာ သွားသည် ရှိသော်။ အက္ခော်ဘိဏီ၊ အက္ခော်ဘိဏီ-တပ်မည်၏။ ဤတ္ထိယံ၊ ဤတ္ထိလိင်တည်း။ ။ မဟာဝံသဋ္ဌီကာ 'အက္ခော်ဘိဏီ ဃတံ' ပုဒ်အဖွဲ့ဌ်–

"သတံ သတ-သဟဿ-နံ၊ ဒန္တိနန္တ၊း-ကာရကေ။
နာဂေ နာဂေ ဒသ-ရထာ၊ အဿာ ဒသ ရထေ ရထေ။
အဿေ အဿေ သတ္တ ဓနုဂ္ဂဟာ၊ ပုရိသာ တေသ.ဣ္ဘ ဝီသတိ။
တေ.ဒက္ခ၊ဘိဏီသေနာ၊ တဝ ပုတ္တဿ ဤဿရာ.တိ။"

ဧဝံ လောကေ ဝိဿုတံ ပါကဋံ ကတ္ဝာ ဝုတ္တတ္တာ-စုဒ္ဒသ-ကောဋိသဟဿာနိ အဋ္ဌကောဋိ သတာနိ ကောဒသ ကောဋိယော စာ.တိ ဧဝံ ဘိက္ခ၊ဘိဏီ သေနာယ ပမာဏံ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ နု ဟေ.တ္ထ သန္ဓေဟော ကာတဗ္ဗော-ဟု ဆို၏။ ။ဆင် သိန်း ပေါင်းတရာ(တကုဋေ)။ ဆင်တစ်စီးလျှင် ရထားဆယ်စီးဖြစ်၍ ရထားပေါင်းကုဋေ တစ်ဆယ်။ရထားတစ်စီးလျှင် မြင်းဆယ်စီးဖြစ်၍ မြင်းပေါင်းကုဋေတစ်ရာ။ မြင်း တစ်စီးလျှင် လေးသမား ခုနစ်ယောက်ဖြစ်၍ လေးသမားပေါင်း ကုဋေခုနစ်ရာ

http://www.dhammadownload.com

လေးသားတစ်ယောက်လျှင် သူရဲအရံ နှစ်ကျိပ်ဖြစ်၍ သူရဲပေါင်း ကုဋေတစ်ရာ့လေးဆယ်။ စုစုပေါင်း ကုဋေ့တစ်သောင်းလေးထောင့်ရှစ်ရာ တစ်ဆယ့်တစ်ကုဋေကို အက္ခောဘိဏီတပ်ဆိုသည်–ဟူ၏။ ။**နိဒါန်**-၌ကား-

"နဝ-နာဂ-သဟဿာနိ၊ နာဂေ နာဂေ သတံ ရထာ။
ရထေ ရထေ သကံ အဿာ၊ အဿေ အဿေ သတံ နရာ။
နရေ နရေ သတံ ကညာ၊ ဧကေ.ကိဿံ သတိ.တ္ထိယော။
သော အက္ခောဘိဏီနာမ၊ ပုဗ္ဗာ စရိယေဟိ ဘာသိတာ။"

ဟု ဆို၏။ ။နဝ နာဂ-သဟဿာနိ၊ ဆင်ကိုးထောင်။ နာဂေ နာဂေ သတံ ရထာ၊ ဆင်တစ်စီးတစ်စီး၌ ရထားတစ်ရာစီ။ ရထေ ရထေ သတံ အဿာ၊ ရထားတစ်စီးတစ်စီး၌ မြင်းတစ်ရာစီ။ အဿေ အဿေ သတံ နရာ၊ မြင်းတစ်စီးတစ်စီး၌ သူရဲတစ်ရာစီ။ နရေ နရေ သတံ ကညာ၊ သူရဲ တစ်ယောက် တစ်ယောက်လျှင် သူငယ်မ တစ်ရာစီ။ ဧကေ.ကိဿံ သတိတ္ထိယော၊သူငယ်မတစ်ယောက်တစ်ယောက်၌ အစေခံ ကျွန်မ တစ်ရာစီ။ သော၊ ဤ ဆင်ကိုးမထောင်, ရထားကိုးသိန်း, မြင်းတစ်ကုဋေ, သူရဲကောဋိ ပကောဋိ, သူငယ်မ-နိန္နဟုတ,ကျွန်မ-အက္ခောဘိဏီတို့ကို။ အက္ခောဘိဏီနာမ၊ တပ်ဖွဲ့ အက္ခောဘိဏီ။ ဝါ၊ အက္ခောဘိဏီတပ်-ဟူ၍၊ ပုဗ္ဗာစရိယေဟိ၊ တို့သည်။ ဘာသိတာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ။ဤအက္ခောဘိဏီ သခြိုင်းသည် တစ်ခုမှစ၍ ရေတွက်လျှင် ကစ္စာယန၊ ၎င်းဝုတ္တိစသော ဆရာတို့အလို တေရသမ ဂဏုံဌာနဒ္ဒတည်၍၊ ပုဗ္ဗာစရိယဝါဒတို့အလို စုဒ္ဒသမဘုံဒ္ဒတည်၏။ 'ဤမိနာပန ဝစနေန စုဒ္ဒသမဋ္ဌာနံ ဟုတ္ဝာ တိဋ္ဌတီ.တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ'နီတိ။ ။အမရကောသဒ္ဒ။-

"ဧကေ.ကေက ရထာတျ.ဿာ၊ ပတ္တိ ပဏ္ဍပဒါတိကာ။
ပတျ.ဂ်ေ တိ-ဂုဏော သဗ္ဗေ၊ ကမာ.ဒါချာ ယထော.တ္တရံ။
သေနာ-မုခံ ဂုမ္ဗ-ဂဏော၊ ဝါဟိနီ၊ ပုတနာ စမူ။
အနီကိနီ ဒသာကို.နီ၊ နျ.က္ခောဘိဏီ.တိ ဉာယတိ။"

ဟု ရှစ်ခုမြောက်ခတ္တိယဝဂ်၌ဆို၏။ ။ဧကေ.ကေက ရထာတျ.ဿာ၊ဆင်တစ်စီး ရထားတစ်စီး,မြင်းသုံးစီး။ ပဏ္ဍပဒါတိကာ၊ ခြေသည်သူရဲငါးယောက်။ အယံ၊ဤမျှ လောက်ကား။ ပတ္တိ၊ပတ္တိ-တပ်မည်၏။ ယထော.တ္တရံ၊ အထက်သို့အဆင့်ဆင့်။ ကမာ အစဉ်အတိုင်း။ သဗ္ဗေ အလုံးစုံကုန်သော။ ပတျ.ဂ်ေ၊ ပတ္တိ-စစ်အင်္ဂါ စသည်တို့ကို။ တိ-ဂုဏော၊ သုံးခုမြောက်လတ်သော်။ သေနာမုခံ 'သေနာမုခ-စစ်အင်္ဂါ။ ဝါ၊သေနာမုခ-စစ်အဖွဲ့စစ်တပ်။ဂုမ္ဗ၊ဂုမ္ဗ-စစ်အင်္ဂါ။ ဂဏော-ဂဏ-စစ်အင်္ဂါ။ ဝါဟိနီ၊ဝါဟိနီ-စစ်အင်္ဂါ။ ပုတနာ၊ ပုတနာ-စစ်အင်္ဂါ။ စမူ၊ စမူ-စစ်အင်္ဂါ။ အနီကိနီ၊ အနီကိနီ-

http://www.dhammadownload.com

စစ်အင်္ဂါ။ ဒသာင်္ဂနီ၊ဒသာင်္ဂကိနီ-စစ်အင်္ဂါ။ အင်္ကျောဘိဏီ အင်္ကျောဘိဏီ-စစ်အင်္ဂါ။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာယတိ၊ ၏။ ။ဆင်၊ ရထား (၂၁၀၇၀) နှစ်သောင်းတစ်ထောင် ရှစ်ရာ ခုနစ်ဆယ်။ မြင်း (၆၅၆၁၀) ခြောက်သောင်း ငါးထောင် ခြောက်ရာ တစ်ဆယ်။ လူ(၁၀၉၃၅၀)တစ်သိန်းကိုးထောင်သုံးရာငါးဆယ်။ လေးရပ်ပေါင်း (၂၁၀၇၀၀) နှစ်သိန်း တစ်သောင်း ရှစ်ထောင် ခုနစ်ရာကို အင်္ကျောဘိဏီတပ်ဟု ဆိုသည်။ ။ဧကော ဣတော ယဿ သာ-ဧကေ.ဘာ၊ ဧကော ရထော ယဿ သာ၊တယော အသော ယဿ သာ၊ ပဉ္စ ပဒါ တယော ယတြ သာ၊ ဧတံဝိသေသေန စတု-ပ္ပိဓ ဝိသိဋ္ဌာ သေနာ ပတ္တိ ဘဝတိ၊ ယ-ဒုတ္တံ'ဧကော ရထော ဂဇော.စ္စကော၊ နရာ ပဉ္စ ပဒါတယော။ တယော စတုရင်္ဂါ.ပရေ၊ ပတ္တိ ဣတျ.ဘိဓိယတေ' ဣတိ၊ ကေံပတျ.ဂေ် ပတ္တိအဝယဝေ ဂဇာဒီတိ တိ-ဂုဏော ယထော.တ္တရံ ကမာသေနာ-မုခါ.ဒယော် အာချာ ဘဝန္တိ၊ တံယထာတီဟိ ပတ္တီဟိ သေနာမုခံ၊ တီဟိသေနာ-ပုခေဟိ ဂုမ္ဗော၊ ဂုမ္ဗတ္တယေန ဂဏော၊ တီဟိ ဂဏောဟိ ဝါဟိနီ၊ တီဟိ ဝါဟိနီဟိ ပုတနာ၊ ပုတနတ္တယေန စမူ၊ ဇတ္တယေန အနီကိနီ၊ တတ္တယေန ဒသာနီကိနီ-တတ္တ ယေန အင်္ကျောဘိဏီ။ တထာ စ အင်္ကျောဘိဏျာ.မိတျာ.ဓိကေ။သတ္တတိယာ၊ ဋ္ဌဘိ သတေဟိ၊သံယုတ္တာနိ သဟဿာနိ ဂဇာန.မေကဝိသတိ။ ၂၁၀၇၀။ဧဝ.မေဝ ရထာနံ တု၊ သခ်္ဂါနံ ကိတ္တိတံ ဗုဓေါ။ ၂၁၀၇၀၊ ပဉ္စ သဋ္ဌိ သဟဿာနိ၊ ဆ-သတာနိ ဒသေ.ဝ တု။ သခ်္ဂါ တု ရဂါတ.ညေဟိ၊ ဝိနာရဃေ တုရ.ဂ်မေ။ ၆၅၆၁၀။ နာရာနံ သတသဟဿံ၊ သဟဿာနိ နဝေ.ဝ စ။ ဆတာနီ တီဏိ စ.ညာနိ၊ ပညာသ.ဉ္စ ပဒါတယော၊ ၁၀၉၃၅၀။ ဣတိ ပစ္စေကံ' အမရ ဝိဝေက-ဋ္ဌကာ။ ။လေးရပ်ပေါင်းလျှင် ၂၁၀၇၀၀။ နှစ်သိန်း တစ်သောင်း ရှစ်ထောင် ခုနစ်ရာဖြစ်၏။ ယင်းကို စူဠအင်္ကျောဘိဏီဆို၏။ မဟာအင်္ကျောဘိဏီ ပမာဏကား ၁၃,၂၁၂၄၉၀၀။ တစ်ဆယ့်သုံးကုဋေ နှစ်သန်း တစ်သိန်း နှစ်သောင်း လေးထောင်ကိုးရာ ရှိသည်–ဟူ၏။ ။မဟာ.အင်္ကျောဘိဏီ.ပမာဏ-နွှ။ ခ-ဒ္ဒကံ ဝ၈.နိဓိ-ဧ၊ ဝေဒါ.၄၊ ကွိ-၂၊ စန္ဒြာ-၁၊ ကွာ-၂၊ ဂွိ-၃၊ ဟိမံသုတိ-၁၊ မဟာ-ကွော ဘိဏီကာ ဝုတ္တာ၊ သခ်္ဂါ ဂဏိက-ကော်ဝိဒေ' ဌင်း-ဋ္ဌီ။

အလွန်ရှည်ဝေး၍ ရှေးကျလှသောခေတ်ကာလ၌ လူအများသည် အသက်ရှည်၍ ရောဂါလည်း ကင်းရှင်းကြသည့်အတွက် အလွန်လူများလှ၏။ နောက် နောက် ကာလ၌ကား အသက်တို ရောဂါများကြသဖြင့် လူနည်းပါးလေသည်။ သို့အတွက် မိမိတို့ဖြစ်ပွားရာ ခေတ်ကာလအခိုက်အတန့်ကို စွဲ၍၊ အင်္ကျောဘိဏီတပ်ဖွဲ့ပုံကို ဆိုကြရသဖြင့် အချို့ကျမ်းဂန်၌ များ၍ အချို့ကျမ်းဂန်မှာ နည်းပါးကာ တစ်ကျမ်းနှင့် တစ်ကျမ်း,မတူ ကွဲလွဲကြသည်ဟု မှတ်။ ။ငါတို့မြန်မာရာဇဝင်မှာပင် ပုဂံပြည် အနော်ရထာ မင်းတရားသည် သထုံပြည်သို့ စစ်ချီထွက်ရာ ဥဿာပဲခူးသို့ စစ်ဦး ရောက်သော်လည်း ပုဂံက,စစ်မကုန်သေးဟု ဆို၏။ အင်း၀ ဘုရင်မင်းခေါင်ကြီး လက်ထက်မှာ သို့ကလောက် မများလှချေ။ ဤမင်းနှစ်ပါးလက်ထက်နှင့် နှိုင်းစာ

http://www.dhammadownload.com

လျှင်၊ လူအနည်းအများဖြစ်ပုံ ထင်ရှားလှ၏။ ။'ပေါရာဏာ ကာလေ မနုဿာ ဒီဃာယုကာ အပ္ပါဗာဓာ'စသည် ဟောတော်မူအပ်သော ဘုရားစကားတော်ကို စဉ်းစားမိကြသော ဃနခုခေတ် အင်္ဂလိပ်စာတတ်အချို့ ပညာရှိများက ယခုခေတ်ဖြစ်ပျက်ပုံ မျက်မြင်နှင့်နှိုင်းစာ၍ ရာဇဝင်စကားကိုပင် ကိုယ်နှင့်တကွ အများသားဂုဏ်ကိုထိခိုက်မည်ကိုမျှ သတိမရကြတဲ့၊ ကြားသည့်ကားသည်ဟု ဆိုမိကြ၏။ အလွန်ထိတ်လန့်ဖွယ် ကောင်းလှ၏။

အသင်္ချေယျဘေဒ။ ။အသင်္ချေယျသည် ပကရဏ၏အစွမ်းဖြင့် အနေက ဘေဒ တည်း။ ။'အသင်္ချေယျာ.ယုကာ ဧတေ၊ အဋ္ဌ-ဝီသတိ ဘူမိပါ'။ ကုသဝတီ ရာဇဂဟံ၊ မိထိလ.ဇ္ဈာပိ အာဝသုံ'။ ။ဤမဟာဝံသပါဠိဋ္ဌ လှုတို့၏ အသက် အပိုင်းအခြား အာယု.ပမာဏကို အသင်္ချေယျဆိုသည်။ ။'သောတာပတ္တိ ဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နေ ဒါနံ ကတ္တာ အသင်္ချေယျာ၊ အ.ပမေယျာ၊ ဒက္ခိဏာ ပါဋိကင်္ခံတဗ္ဗာ'။ ။ဤဒက္ခိဏာ ဝိဘင်္ဂသုတ်ပါဠိဋ္ဌ အသင်္ချေယျကား-တဆန်ကောပမာဏရှိသော မဟာပထဝီ မြေအဝန်းအဝိုင်းရှိ မြေမှုန့်သည် များပြားလှ၍ မရေတွက်နိုင်။အရေအတွက်သင်္ချာကို လွန်သဖြင့် အသင်္ချေယျ၊ ထို့အတူ တဖျာရာကောက်နယ်တာလင်းတခု၊ တစ်ကော့နှစ်ကော-စသည် မဟာပထဝီမြေထုတစ်ခုလုံးတစ်ခုထက်တစ်ခု ပိုမိုများပြား၍ အရေအတွက် သင်္ချာကိုလွန်သဖြင့် မရေထွက်နိုင်သည်ကို အသင်္ချေယျဆိုသည်။ ။'တတ္ထ ကောလိယ ဥဒကဿဝိယ၊ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိ ကိရိယာယ ပဋိသန္ဓေ ဒိန္န ဒါနဿ အသင်္ချေယျတာ့ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တာသု တာသုဟိ မဟာနဒီသု မဟာသမုဒ္ဒေစ ဥဒကဿ ဝိယ် သောတာ ပန္နာ့ ဒီသု ဒိန္န ဒါနဲ့သာ ဥတ္တရိ တရ.ဝသေန အသင်္ချေယျတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပထဝိယာ ခလ မဏ္ဍလ-မတ္ထေ ပဒေသေ ပံသုအာဒိ ကတ္တာ ယာဝ မဟာ ပထဝိယာ့ ပံသုနော အပ္ပမေယျတာဉပိ အာယဲ.မတ္ထော ဒီပေ တဗ္ဗော'ငင်းအဋ္ဌကထာ။ ။'စတ္တာရိ.မာနိ ဘိက္ခဝေ ကပ္ပဿ အသင်္ချေယျာနိ' ဤ စတု.ကွ အင်္ဂါတ္ထရ ပါဋိဋ္ဌ မဟာကပ္ပ အသင်္ချေယျကို အသင်္ချေယျဆို၏။ သံဝဋ္ဋအသင်္ချေယျ။ သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ အသင်္ချေယျ၊ ဝိဝဋ္ဋအသင်္ချေယျ၊ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီအသင်္ချေယျ ဤသင်္ချေယျ လေးခုတို့ကို မဟာကပ္ပ။ သို့မဟုတ် တကမ္ဘာဟုဆိုသည်။ ထိုမဟာကပ်တို့၏ ဂဏန ပထ.မဟိဏ္ဏန္တ။သို့မဟုတ် ဂဏနပထ ဝီထိ ဝတ္ထုကို အသင်္ချေယျ ဆိုသည်။ ဘုရားလောင်းတော်တို့ ပါရမီဖြည့်ကျင့်ကြရသည်ကား ဤ မဟာကပ်တို့၏ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလပတ်လုံး ဖြည့်ကျင့်တော်မူကြရ၏။ ထို့ကြောင့် စရိယ ပိဋကတော်၌–

"ကပ္ပေ စ သတသဟဿေ၊ စတ္တာရော စ အသင်္ခိယေ။
တ္ထော.ဏ္ဍရေ ယံ စရိတံ၊ သမ္ဗုဒ္ဓံ တံ ဗောဓိ-ပါစနံ။"

ဟု ဟောတော်မူ၏။ ။ငင်းအဋ္ဌကထာဋ္ဌလည်း။ ။'အ-သင်္ခိယေ.တိ စတ္တာ သင်္ခါတုံ နသက္ကာ့.တိ-အ-သင်္ခိယ္ယာ၊ ဂဏန အတိက္ကန္တာ-တိ အတ္ထော။ 'အသင်္ချေ

http://www.dhammadownload.com

ယျ့န္တိ ဇကော ဂဏန ဝိသေသော့'ကိ ဇကေ။ တေဟိ ကေတော ပဌာယ မဟာလက္ခ ပရိယောသာနာနိ ကွေန သဋ္ဌိ ဌာနာနိ စဇ္ဇေတွာ ဒသ မဟာလက္ခာနိ အသခ္ခေယျနာမ သဋ္ဌိမဌာနန္တရန္တိ ဝဒန္တိ၊ တံ နယုဇ္ဇတိ၊ အသခ္ခေယျံ ဌာနန္တရံ နာမ ဂဏန ဝိသေသော၊ တဿ အသခ္ခေယျ ဘာဝါ.ဘာဝတော့ ဇကံ ဌာနန္တရံ အသခ္ခေယျ-ဣာ.တိ ဝိရုဒ္ဓမေတံ။နနု**စ**အသခ္ခေယျ ဘာဝေန **အသခ္ခေယျ**ဿ တ္တေပိ တဿ စတုဗ္ဘိခ-ဘာဒေါ နယုဇ္ဇတိ?နော နယုဇ္ဇတိ၊ စတူသုဌာနေသု အသခ္ခေယျ ဘာဝဿ လ္ဟစ္ဆိ တတ္တာ'ဟု ဖွင့်ဆို၏။ အချို့**အရာ**ဌ အနန္တ အပရိမာ**ဏ**ဖြစ်၍ မရေတွက်နိုင်, မနှိုင်းရွယ်နိုင်အောင်အဆုံးမရှိများပြားလှသည်ကို အသခ္ခေယျဆိုသည်။

"စတ္တာရော တေ အသခ္ခေယျာ၊ ကောဋိ ယေသံ နာ ဉာယတိ။
သတ္တ-ကာယော စ အကာသော၊ စက္ကဝါဠာ စ.နန္တကာ။
ဗုဒ္ဓ.ညာဏံ အပ္ပမေယျံ၊ နာ သက္ကာ ဇတေ ဇီဇာနိတုံ။" ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိ။

ဂင်းအဌကထာဌ်လည်း 'သခ်ါတုံ အ သက္ကာ**ဏေ**ယျတော **အ**သခ္ခေယျာ၊ ဂဏန ပထံ ဝိတိ ဝတ္တာ.တိ အတ္တော'ဟုမိန့်၏။ ။ဤ'စတ္တာရော တေ အသခ္ခေယျာ' အသခ္ခေယျကား ရေတွက်၍ မရစကောင်းသော အသခ္ခေယျတည်း။ ။'ကပ္ပေ စ သတသဟဿေ စတုရော စ **အ**သခ္ခေယျာ' စရိယပိဋကလာ ဘုရား လောင်းတို့၏ ပါရမီ ဖြည့်ကျင့်ရာ မဟာကပ္ပေ **အ**သခ္ခေယျကား ရေတွက်၍ ရစကောင်းသော။ သို့မဟုတ် ရေတွက်နိုင်သော အသခ္ခေယျတည်း။ အကြောင်းကား ရေတွက်ကောင်းသော သတသဟဿ-သဒ္ဒါနှင့်တကွ တဲ့ဖက်၍ဟောတော်မူသော ကြောင့်တည်း။ 'သာမညဝစနောပိ သဒ္ဒန္တရ-သန္နိဓာနေန ဝိသေသ ဝိသယော ဟောတိ'ဟူလို။ ထို့ကြောင့် ဇာတ်ဋီကာကြီး၌။ ။'ဧဝံဒေသ, သတ.ဣေဝ၊ သဟဿံ, ဒသသဟဿံ။ သတသဟဿံ, ဒသ သတသဟဿံ, ကောဋိ, အဋ္ဌဝီ-တိ လ္ဟစ္ဆာဒိ ဝ သေန အ-သခ္ခေယျ ဂဏနာ ဉာတဗ္ဗာ'ဟု မိန့်သတည်း။ ။ရူ-ဋီ-ဌ်လည်း။ ။'အသခ္ခေယျန္တိ ကောဋိတော ဥပရိ ဝိသတိမံ ဂဏနဌာနံ ကပ္ပါ-သခ္ခေယျံ၊ ကသ္မာ? ဂဏနတော အသခ္ခေယျ့.ဝသေန ဝုတ္တတ္တာ။ ဝုတ္တဉ္စိ ဇေတ သ.မဏ္ဍရာ ကပ္ပါ ဂဏနတော အသခ္ခေယ္ယော.တိ'ဟု မိန့်၏။ ။ကစ္စာယနမတာ.နုသာရအားဖြင့် 'ကောဋိသော ဝိသ**တိ**မံ ဌာနံ အသခ္ခေယျံ'ဟု ဆိုသည်။ ဒီပဝံသ မတာ.နုကူလအားဖြင့်ဆိုမူ 'ကောဋိတော ဥပရိ သောဠသမံ ဂဏနဌာနံ ကပ္ပါ.သခ္ခေယျံ' ဆိုအပ်၏။ ။ဤကပ္ပါ.သခ္ခေယျ**အား**ဖြင့် ဘုရား, ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ, သာဝကတို့၏ ပါရမီဖြည့်ကျင့်**ရာ** ပမာ**ဏ** အသခ္ခေယျတည်း။ ဤသို့ အသခ္ခေယျသည် ပကရဏ၏အစွမ်းအားဖြင့် အနေကဘေဒ ဖြစ်သတည်း။

ဤအသခ္ခေယျ-ဘုံကား ဂဏန ပထာ.တိက္ကန္တဘုံတည်း။ဂဏန ပထာ.တိက္ကန္တ, ပဏ္ဏာန ပထ၊ ဝိတိဝတ္တ၊ အသခ္ခေယျဟူသည် အထူတူပင်။ ထို့ကြောင့် ဤဂုဏ်တ အရာဌ် မဟာကထာဌ် တိုင်ရုံ ဘုံနှစ်ဆယ်သာ ဆယ်ခု စသည်ဖြင့် မြွောက်အပ်၍

http://www.dhammadownload.com

ဂဏန်းပထ ဘုံမည်၏။ အသခ်ျေယျဘုံမှာ ဆယ်ခုစသည် မြောက်ခြင်းမှလွတ်ကင်း၍ ဂဏန ပထာ-တိက္ကန္တာဘုံဆိုသည်။ နိရုတ္တိဒီပနီဋ္ဌကား မဟာကထာနဘုံကို လွန်သည် ကစ၍ အနန္တ အပရိမာဏ, မဟာပထဝီစုန္ဒကိုတို့ကို ဤသခ်ျေယျအတွင်းသို့ သွင်းယူရေတွက်သင့်တော့သည်။ထို့ကြောင့် ဒီပဝံသဋ္ဌ 'တတော ဥပရိ အ-ဘူမိ၊ အသခ်ျေယျန္တိ ဝုစ္စတိ'ဟု ဆိုအပ်သတည်း။ ။ဤဋ္ဌ အဘူမိဖြင့် ဂဏန ပထဘုံ-ကို မြစ်၏။ ဂဏနပထာ-တိက္ကန္တ အသခ်ျေယျဘုံ-ဟူ၍ တသီးတခြား မရှိအောကြောင့်ဟု ဆိုသည်။ ။'မဟာကထာန ဘူမာ-တိက္ကန္တတော ပဋ္ဌာယ ဟိ အနန္တ မဟာပထဝီယာ သဗ္ဗ ပံသုစုဏ္ဏာနိပိ ဥဓ အသခ်ျေယျ ဘူမိယံ သင်္ဂယ္ဟန္တိ။ ဣဟရထာ အသခ်ျေယျန္တိ စ, ဂဏန ပထ ဘူမိတိ စ ဝိ-ရုဒ္ဓ-မေတန္တိ။ ဒီပဝံသေ စ 'တတော ဥပရိ အ-ဘူမိ အ-သခ်ျေယျန္တိ ဝုစ္စတီ-'တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အဘူမိ-တိ ဝစနေန ဂဏန ပထ ဘူမိ၌ သင့်သိဒ္ဓါ၊ န တု ဂဏန ပထာ-တိက္ကန္တာ ဝိသုံ အသခ်ျေယျ ဘူမိ နာမ' နိရုတ္တိဒီပနီ။ ။ထိုစကားမသင့် မဟာကထာနဘုံအထက်၊ အသခ်ျေယျဘုံ ရှိသလို။ အသခ်ျေယျဘုံအထက်၊ မဟာသခ်ျေယျဟု ရေတွက်စရာ ဘုံဆင့်တစ်ခုမရှိ၊ ရေတွက်စရာ ဂဏန်းအမည်ခေါ် ကုန်ဆုံးသောကြောင့် အသခ်ျေယျ ခု,ဆယ့်,ရာ-စသည်ဖြင့် အထက်ဘုံတစ်ခုအစွန်က ဌာနဝယ်တို့ဖြင့် တက်စရာမရှိသည်ကိုသာ 'ဂဏန ပထာ-တိက္ကန္တာ' ဆိုသည်။ မရေတွက်ကောင်းသောကြောင့်မဟုတ်။ တစ်သခ်ျေ၊ နှစ်သခ်ျေ၊ သခ်ျေတစ်ဆယ် တစ်ရာ-စသည်ရေတွက်ရ၏။ ဒီပဝံသ ဆရာလည်း ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုရည်၍သာ 'တတော ဥပရိ အ-ဘူမိ၊ အသခ်ျေယျ-န္တိ ဝုစ္စတိ'ဟု ဆိုသည်။ ။မဟာကထာနဘုံတွင်ဆုံး၍ အထက်သို့တက်စရာမရှိလျှင် 'စတ္တာလီသံ သတံ သုညံ၊ အသခ်ျေယျ-န္တိ ဝုစ္စတိ'အရ အသခ်ျေယျဋ္ဌ သုည(၁၄၀)တစ်ရာ့လေးဆယ် မပြည့်တော့ချေ။ အကြောင်းကား-ကောင့်မှ အထက်ဘုံပေါင်း နှစ်ဆယ်ရှိရာ၊ ဂဏနပထ မဟုတ်၍၊ အသခ်ျေယျကိုနှက်လျှင် တစ်ဆယ့်ကိုးဘုံဖြစ်၍ သုည ခုနစ်လုံးနှင့်မြောက်လျှင် 'သက်×ကေ-သတ်။ သတ္တ×နဝ တြိဆ, သုည(၁၃၃) တစ်ရာ့သုံးဆယ့်သုံးသာ ရသောကြောင့် မသင့်ဟူလို။ ။သို့အတွက် အသခ်ျေယျဘုံကို မဟာကထာနဘုံမှဆက်၍ မဟာကထာန ခု၊ ဆယ်၊ ရာ-စသည် ဌာနဝယ်တို့ဖြင့် တက်၍ ရေတွက်ရလေ။

နိတိ-ဝါဒကိုရှင်းချက်။ ။နိဘိဋ္ဌ'ယာဝ တ-ဒတ္ထရိ ဒသ ဂုဏိတံ, အဗ္ဗု ဒ တောဝါ ဝိသတိဂုဏံ'သုတ်တည်၍ ပါဠိတော်နည်းအားဖြင့် အဗ္ဗုဒမှစ၍ အသခ်ျေယျတိုင်အောင် နှစ်ဆယ်ဖြင့် မြောက်ရမည်ဟုဆို၏၊ ထိုစကားမသင့်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ သဂါထာဝဂ္ဂဗြဟ္မဂံယုတ်ပါဠိ၊ သုတ္တနိပါတ် ကောကာလိကသုတ် ပါဠိတို့ဋ္ဌ။ ။'သေယျထာ ပိ ဘိက္ခဝေ ဝိသတိ အဗ္ဗုဒေါ နိရယော ဧဝံ-မေကော နိရဗ္ဗုဒေါ နိရယော၊ သေယျထာ ပိ ဘိက္ခဝေ ဝိသတိ နိရဗ္ဗုဒနိရယော ဧဝံ-မေကော အဗဗ နိရယော'။ ။စသည်ဖြင့် အဗ္ဗုဒမှစ၍ ပဒုမတိုင်အောင် ဝိသတိဂုဏအားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့် ဤ ဂဏန ဝိသယမှာလည်း သဗ္ဗုဒမှ-

http://www.dhammadownload.com

အသခ်ေျ့ယျတိုင်အောင် နှစ်ဆယ်ဖြင့်မြောက်နည်းကို ယူသင့်သည်မဟုတ်ပါကား ဟူမူ။ မယူအပ်။ ထိုပါဠိဋ္ဌ ရေတွက်ဖို့ရာ သခ်ၤာနည်းပြ ဂဏန ဝီသယ အားဖြင့် ဝီသတိဂုဏ-ဟု ဆိုသည်မဟုတ်။ အဗ္ဗုဒမှ ပဒုမတိုင် ဂရဲဆယ်ခုတို့၏ အသက်အပိုင်း အခြား၊ ၎င်းတို့၏အမည်ကိုပြခြင်းငှာသာ ဟောတော်မူသောကြောင့်တည်း။ ထို စကားသင့်၏။အကယ်၍ ဂဏန နယကိုရည်၍ ဟောတော်မူသည်ဖြစ်အံ့။ 'ဝီသတိ အဗ္ဗုဒါ ဧကံ နိရဗ္ဗုဒံ၊ဝီသတိနိရဗ္ဗုဒါ ဧကံ့ အဗဗံ'ဤသို့ စသည် တစ်မည်တည်း သာဖြစ်ရာ၏။'တိံသတိ အဗ္ဗုဒါ၊ စတ္တာလီသ သဗ္ဗုဒါနိ'ဤသို့ စသည်ဖြင့်လည်း ကောင်း။ 'တိံသတိ နိရဗ္ဗုဒါ၊ စတ္တာလီသ နိရဗ္ဗုဒါနိ' စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း အမည်တစ်မျိုး ကူးပြောင်းလဲလှယ်၍မဖြစ်နိုင်ရာ။ ဖြစ်လည်း ဖြစ်လုပ်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်=ယင်းသုတ္တန်ပါတ် ပါဠိဆတာ်ဋ္ဌပင်-'

"သတံ သဟဿာနံ နိရဗ္ဗုဒါနံ။ ဆတ္တိံသတိ ပဒ္မ စ အဗ္ဗုဒါနိ။
ယ.မရိယံ ဂရဟံ နိရယံ ဥပေတိ၊ ဝါစံ မန.ဥ္ဆ မကာသိယ ပါပကံ။"

ဟု ဟောတော်မူ၏။ ဤပါဠိဋ္ဌ 'ဆတ္တိံသတိ ပဒ္မ စ အဗ္ဗုဒါနိ'ဖြင့် ကောကာလိကရဟန်း ခံစား ရမည့် ပဒုမ ဂရဲသက် အာယု.ပမာဏကိုပြသည်။ ဤဟူသံယုတ် ဗကသုတ်လည်း။-

"အပ္ပံ ဟိ ဧတံ နဟိ ဒီဃ.မာယု၊ ယံ တံ ဗက မညသိ ဒီဃ.မာယုံ၊
သတံ သဟဿာနံ နိရဗ္ဗုဒါနံ အာယုံ၊ ပဇာနာမိ တဝ ါ.ဟံဤဟ္မေ။"

ဟု ဟောတော်မူ၏။ ။ဤဋ္ဌ'သတံ သဟဿာနံ နိရဗ္ဗုဒါနံ အာယုံ'ဖြင့် ဗက ဤဟ္မာ၏အသက်အကြွင်းကိုဆိုသည်။ ။'သတံ သဟဿာနံ နိရဗ္ဗုဒါန.ဆ္တိ နိရဗ္ဗုဒ ဂဏနာယ သတသဟဿံ နိရဗ္ဗုဒါနံ။ အာယုံ ပဇာနာမိ.စိ ဤဒါနိ တဝ အဝသိဋ္ဌံ ဧတ္တကံ အာယုန္တိ အဟံ ဇာနာမိ' ၎င်းအဋ္ဌကထာ။ 'နိရဗ္ဗုဒါနံ သတသဟဿာနိ ကေံအဗဗံနာမ၊ ဧတ္တကံ တဿ ဤဟ္မုနော အာယု အဝသိဋ္ဌံ' ဇာတ်အဋ္ဌကထာ။ ထို့ကြောင့် 'သေယျထာ ပိ ဝီသတိ အဗ္ဗုဒနိရယာ, ဧဝ.မေကော နိရဗ္ဗုဒ နိရယော'စသောစကားဖြင့် ဂဏန နယကို မပြု။ အသက်အပိုင်းအခြား အာယု.ပမာဏကိုသာ ပြသည်ဟု သိရသတည်း။

'အဗ္ဗုဒနိရယော.တိ အဗ္ဗုဒေါနာမ ပါဋိယေက္ကော နိရယော နတ္ထိ၊ အဝီစိမှိ ယေဝ ပန အဗ္ဗုဒ-ဂဏနာယ ပစ္စိတဗ္ဗ.ဋ္ဌာန.ဿေတံ နာမံ၊ နိရဗ္ဗုဒါ.ဒီသုပိ ဧသေ.ဝ နယော။ ဝဿ ဂဏနာပိ ပနေ.တ္ထ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ယထေ.ဝ ဟိ သတံ သဟဿာနိ ကောဋိဟောတိ၊ ဧဝံ သတံ သတ သဟဿဿ ကောဋိယော ပကောဋိ နာမ ဟောတိ၊ သတံ သတသဟဿဿ ပကောဋိယော ကောဋိ ပကောဋိနာမ၊ သတံ သတသဟဿကောဋိ ပကောဋိယော နဟုတံ၊ သတံ သတသဟဿနဟုတာနိ နိန္နဟုတံ၊ သတံ သတသဟဿနိန္နဟုတာ ဧကံ အဗ္ဗုဒံ၊ တတော ဝီသတိ ဂုဏံ နိရဗ္ဗုဒံ၊

http://www.dhammadownload.com

သေနယော သဗ္ဗတ္တ'ပြဟ္မသံယုတ် အဋ္ဌကထာ။ ။သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ။ ။ ဤအဋ္ဌကထာများလည်း ပါဠိအဝိဆေး၊ ဂဏန နယကိုပင် ဖွင့်ပြကြသည်မဟုတ် ပါလော-ဟူမူ။ မဟုတ်။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ 'အဗ္ဗုဒ ဂဏနာယ ပစ္စိတဗ္ဗဌာနသော-တံ နာမံ'ဖြင့် အဗ္ဗုဒ သခ်္ခ်ာ ဝိသေသအမည်ဖြင့် ကံအားလျော်စွာ လားဆောက်ကြကုန်သော ငရဲသူသတ္တဝါတို့ ဒုက္ခဝေဒနာ ခံစားရာဌာနကို။ 'ဝဿ ဂဏနာပိ ပနေ.တ္ထ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ' စသော ဝါကျစကားရပ်ဖြင့် ဤနိရဗ္ဗုဒ-စသော ငရဲဆယ်ရပ်၌ ကျရောက်ကုန်သော ငရဲသတ္တဝါတို့၏ ဒုက္ခဝေဒနာ ခံစားရကာလ, ငရဲသက် နှစ်အရေအတွက် 'နိရယော.ယုဝဿ ဂဏန'ကိုယူ။ ထို့ကြောင့်အဋ္ဌကထာ စကား**ကို**လည်း ငရဲသက် နှစ်အရေအတွက်သာပြ ဂဏန နယကို မပြရကား ပါဠိ **အ**-ဝိရောဓ ဂဏန နယကို ဖွင့်ပြသည်မဟုတ်-ဟူလို။ ။သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌။ ။''ကေစိ ပန 'တတ္ထ တတ္ထ ပရိဝေဒနာ နတ္ထေနာ-ပိ ကမ္မ ကာရက နာနတ္ထေန စ ဂ္ဟဏာနိ နာမာနိ လဒ္ဓါနိ'တိ ဝဒတိ။ အပရေ သီတနရကာ.ဝ ဧတေ.တိ''။ ။ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဥဒါန=အဋ္ဌကထာ၌။ ။'သဠိဝါ အဋ္ဌ မဟာ နိရယာ, သောဠသ ဥဿဒနိရယာ, လောကန္တရ နိရယော.တိ သဗ္ဗေပိ **မေ** ကေန္တ ဒုက္ခတာယ နိရယဋ္ဌေန နိရယာ၊ **ယထာ** သ-ကမ္မုနာ ဂန္တ္ဗတော၊ တထာ တထာ ဂတိ **စာ.တိ**-နိရယဂ**တိ**၊အဗ္ဗု ဒါ.ဒိ သီတနရကာပိ **ဧ**တေ သ္မေဝ အန္တောဂ**ဓ**ာ'ဟူ၍လည်းကောင်း။ရှု-၌။ ။'ဒဿ သတ သဟဿာဿ **ဒသ**-ဂုဏိတံ ကောဋိဋ္ဌာနံ။.တဋ္ဌိ ကော.ဒိ သခ်္ခ်ာ ကောဋိ ဘူတတ္တာ ကောဋိ တိ ဝုစ္စတိ။နိန္နဟုတ သတ သဟဿာနံ သတံ **အ**ကွောဘိဏီနာမ ကောဋိတော **ဆ**ဋ္ဌံ ဋ္ဌာနံ။ နိရဗ္ဗုဒါ.ဒိ ပဒုမ.ဝဿာနံ သီတ နရက နာမမေယျဋ္ဌာနံ'။ ။ဟူ၍လည်းကောင်းဖွင့်ဆိုကြသဖြင့် 'သေယျထာမိ ဘိက္ခဝေ ဝိသတိ အဗ္ဗုဒ.နိရယော,**ဧ**ဝ.မေကော နိရဗ္ဗုဒ နိရယော' စသောပါဠိကား ဂဏန နယကိုပြသည်မဟုတ်။ အဗ္ဗုဒ **နိ**ရယာ.ယု ဝဿ ဂဏန-**စ**ကားဟု ယုံမှားမရှိ မှတ်အပ်တော့သည်။ ထို့ကြောင့် နီတိ-စကားမသင့်-ဟူလို။

ဤကစ္စည်းကျမ်းလာ သခ်္ခ်ာအစဉ်ကား ပြဟ္မသံယုတ်စသော ပါဠိတော်များနှင့်မတူပေ။ ထို့ကြောင့် နီတိ၌။-

"ကမော ကစ္စာယနေ ဧသော၊ ပါဠိယာ သော ဝိရုဇ္ဈတိ။
ပါဠိယံ.ဆ္ဌ ကမော ဧဝံ၊ ဝေဒိ တဗ္ဗာ နိရဗ္ဗု-ဒါ။
အဗဗံ အဋ္ဌဋ် အဟဟံ၊ ကုမုဒ ဆ္ဌ သုဂန္ဓိကံ။
ဥပ္ပလံ ပုဏ္ဍရိက.ဆ္ဌ၊ ပဒုမ.ဆ္ဌိ ဇိဓနာ ဗြဝိ။"ဟုဆို၏။

ဂဏန်းသခ်္ခ်ာ-ရေတွက်ပုံအစဉ်ကား။ ။'ခု၊ ဆယ်၊ ရာ၊ ထောင်၊ သောင်း၊ သိန်း၊ သန်း၊ ကုဋေ' 'ခု၊ ကုဋေ-ဆယ်၊ **ကု**ဋေ-ရာ၊ ကုဋေ-ထောင်၊ ကုဋေ-သောင်း၊

http://www.dhammadownload.com

ကုဋ္ဌေ-သိန်း၊ကုဋ္ဌေ-သန်း၊ ပကောဋိ'-'ခု၊ ပကောဋိဆယ်၊ ပကောဋိရာ၊ ပကောဋိ ထောင်၊ ပကောဋိသောင်း၊ ပကောဋိသိန်း၊ ပကောဋိသန်း၊ ကောဋိပကောဋိ' 'ခု၊ ကောဋိပကောဋိဆယ်၊ ရာ၊ ထောင်၊ သောင်း၊ သိန်း၊ ကောဋိပကောဋိသန်း၊ နဟုတ'-'ခု၊နဟုတဆယ်=သိန်း၊ နဟုတသန်း၊ နိန္နဟုတ'-'ခု၊ နိန္နဟုတဆယ်၊ ရာ= သိန်း၊ သန်း၊ အက္ခောဘိဏီ'-'ခု၊ အက္ခောဘိဏီဆယ်=သန်း၊ ဗိန္ဒု'-'ခု၊ ဗိန္ဒုဆယ်=သန်း၊ အဗ္ဗုဒ'-'အဗ္ဗုဒဆယ်=သန်း၊ နိရဗ္ဗုဒ'-'ခု၊ နိရဗ္ဗုဒဆယ်=သန်း၊ အဟဟ'-'ခု၊ အဟဟဆယ်=သန်း၊ အဃဘ'-'ခု၊ 'အဃဘဆယ်=သန်း အဋဋ'-'ခု၊ အဋဋဆယ်=သန်း၊ သောဂန္ဓိက'-'ခု၊ သောဂန္ဓိကဆယ်=သန်း၊ ဥပ္ပလ'-'ခု၊ ဥပ္ပလဆယ်=သန်း၊ ကုမုဒ'-'ခု၊ ကုမုဒဆယ်=သန်း၊ ပဒုမ'-'ခု၊ ပဒုမဆယ်=သန်း၊ ပုဏ္ဍရီက'-'ခု၊ ပုဏ္ဍရီကဆယ်=သန်း၊ ကထာန'-'ခု၊ ကထာနဆယ်=သန်း၊ မဟာ ကထာန'-'ခု၊ ဆယ်၊ ရာ၊ ထောင်၊ သောင်း၊ သိန်း၊ မဟာကထန သန်း= အသင်္ချေယျ။' ဤသို့ ဆက်၍တက်လေ။

မှတ်ချက်။ ။'ကုဋ္ဌေ' 'ခု၊ **ကုဋ္ဌေဆယ်'** ဤသကေ်တကား ဂဏန်းအခေါ် နှုတ်တက်ရန် လေ့ကျင့်သောအခါ ခု၊ ဆယ်၊ **ရာ**၊ ထောင်၊ သောင်း၊သိန်း၊သန်း၊ ကုဋ္ဌေဟုဆို၍ ၎င်းကုဋ္ဌေ**ကိုပင်** ခု-အရာ၌ထား၍ တစ်ဖန်ထပ်ခါ **ကုဋ္ဌေ**ခု၊ ဆို**ရန်** ပြထား**သည်**။ဥပမာ-(၁၀၄,၀၀၀၀၀၀၀) တစ်ရာ့တစ်ဆယ့်**လေးကုဋ္ဌေ**ဆို**လျှင်** ပြထားသော ဂဏန်း ၄ နေရာသည် တစ်**ကုဋ္ဌေ**ဖြစ်၍ ထို**ကို** ကုဋ္ဌေ-ခုဟု ဆို၍ **ကုဋ္ဌေ**ခု၊ **ကုဋ္ဌေဆယ်၊ ကုဋ္ဌေရာ**။ ဤသို့ **စ**သည် **ရေတွက်ရန်** ပြထား**သည်**။ ။ ခုဌာန၌ တစ်ကိုရေး၊ **ဆယ်**ဌာန၌ သုညတစ်ခုကိုရေးလျှင်(၁၀)တစ်ဆယ်ဖြစ်၏။ ဆယ်ဌာန၌ ဂဏန်းမြင်လျှင် အမြင်ဂဏန်းကို်ကြည့်၍ တဆယ့်တစ်၊ တဆယ့်နှစ် (၁၁၊၁၂)စသည်ဆို။ ဆယ်ဌာန**မှစ**၍ သုညတစ်လုံးစီတိုး၍ရေး၊ စာစ်သန်းပြည့်လျှင် သုညခြောက်လုံး**ရ**၏ (၁၀၀၀၀၀၀) ယင်းတွင် သုညတစ်လုံးတိုးလျှင် ကောဋိဘုံဖြစ်၍၊ ကောဋိဘုံမှာ သုညခုနစ်လုံး**ရ**၏။ သို့အတွက် ကောဋိဘုံမှအထက် အသင်္ချေယျတိုင်**အောင်** သုညခုနစ်လုံးစီတိုး၍ တက်လေ။ ။တစ်ကို ဆယ်နှင့် မြှောက်ရာ၊ ရာ**,** ထောင်-စသည်နှင့်မြှောက်။ ရာ-စသည်**ကို**လည်း ဆယ်-စသည်နှင့် မြှောက်၊သုညထွက်**ရာ**။ သို့မဟုတ် ဂဏန်းမြင်ရာ အမည်တပ်၍ခေါ်။ မြှောက်သည့် ဂဏန်းခြေကိုတည်၍၊ ကေသိသ်ကို ကျ**ရာ**သင်္ချာသဒ္ဒါပြု၍ ရုပ်တွက်ကြလေ။ ။ တစ်နောက် သုညတစ်လုံးရှိလျှင် ဆယ်။ နှစ်လုံး-ရာ။ သုံးလုံး-ထောင်။ လေးလုံး သောင်း။ ငါးလုံး-သိန်း။ ခြောက်လုံးရှိလျှင် တစ်သန်းဟုမှတ်။ သို့မဟုတ်**တ်** အမြင် ဂဏန်းစဉ်ကို ခု၊ ဆယ်၊ ရာ၊ ထောင်-စသည် ပဋိလောမ။ စ၊နောက်ပြန်နောက် က**စ**၍ထောက်၊ ကျ**ရာ** အမည်အတိုင်းခေါ်၍ ရေတွက်ကြလေ။ ။ခု၊ဆယ်၊ရာ၊ ထောင်၊သောင်း၊သိန်း၊သန်း။ ကုဋ္ဌေ။ ပကုဋ္ဌေ။ ကုဋ္ဌေ ငကုဋ္ဌေ-သည် သင်္ချာပါဠိ အစဉ်ကို ကျေကျေရအောင် ကျက်ထား။

http://www.dhammadownload.com

ဆောင်ပုဒ်-"သခ်ၤာဥ္ဒဝယ်၊ ဘုံအကျယ်၊ နှစ်ဆယ်၅ တစ်မျိုးသာ။
မူလ၅ကောင့်၊ ပကောင့်၊ ဆုံး၏ သခ်ေျယျာ။
မှလဘုံဝယ်၊ ခုနစ်သွယ်၊ အငယ် ဌာနမှာ။
ခု၅ဆယ်၅ရာ၅ထောင်၊ သောင်း၅သိန်း၅သန်း၊ မှတ်စမ်း-သူ့ သညာ။
ဘုံတိုင်းမှာဝယ်၊ ခုနစ်သွယ်၊ အငယ်-ဌာန ရှိသည်သာ၊
သခ်ေျယျာထက် ခု ဆက်ဆက်၊ တက်ရန်မရှိ-မှတ်ဖို့ရာ။
ထို့ကြောင့်တည်း ဟိ၊ အ.ဘူမိ၊ ဆိုဘိ-သခ်ေျယျာ။
တစ်နောက်-သူည၊ တစ်လုံးပြ၊ ခေါ်ကြ ဆယ်ခုသာ။
ရာမှာ နှစ်လုံး၊ ထောင် သုံးလုံး၊ လေးလုံး-သောင်းသခ်ျာ။
သိန်းလျှင် ငါးလုံး၊ သန်း ခြောက်လုံး၊ ရေးထုံး ဂဏန်းမှာ။
ခုနစ်လုံးစုံ၊ ကောင့်ဘုံ၊ မြင့်တုံ့ ခုနှင့် ထက်ကိုသာ့။
မူလ ဘုံဖြင့်၊ အဆင့်ဆင့်၊ တိုးမြင့်ပွားလေပါ။
ကောင့်မဝယ်၊ ဘုံနှစ်ဆယ်၊ မြင့်ဖွယ်သူည ခုနစ်သာ။
ကောင့်ဘုံမှ၊ သခ်ေျယျာ၊ သူည တရာ့လေးဆယ်သာ။
ရာလေးဆယ့်ငါး၊ သူညပွား၊ ထည့်ငြားမူလ ဘုံကိုပါ။
ဂဏန်းတွက်မျိုး၊ မော်ကွန်းထိုး၊ ကျမ်းရိုး စဉ်အလာ။"

မှာထားချက်။ ။သတိ၊ သတိသံတို့ကား လိုရင်းမဟုတ် (၃၉၃) သုတ်က အတိုင်းတွက်။ နိဿယဆရာတော်ကြီးများကား 'ဒသဟိ ဂုဏ်သာ သဟဿံ-ဒသ သဟဿံ'ဟု တပ္ပါရိသ်လုပ်၍ ရှပ်စီရင်ကြ၏။ ။ရှေ့ဦး ဥ္ဒကား 'ဒသေ.ဝ သဟဿံ၊ ဒသန္ဒံဝါ သဟဿာနံ သမာဟာရော-ဒသ သဟဿံ'ဟု ကမ္မဓာရဲ့ ဒိဂုလုပ်၏။ ။ဂုရုတား- 'ဒသ ၈, ဒသ ၈, တစ်ထောင် ကေသိသ် ဒသကို။ တစ်နည်း၊ ကာသိ ၈, ကာသိ ၈, ဆယ်ခုဒွန် ကေသိသ် ကာသိ ကို၊ ဒသသဟဿ-ပြု။ တစ်နည်း။ နဟုတ-ပြုဟု ဒွန်သမာသ်လုပ်၏။ ။ဝုတ္တိဥ္ဒ 'ဒသဿ ဂဏနဿ ဒသ ဂုဏိတံ ကတ္တာ သတံ ဟောတိ'ကား ရှပ်လုပ်ရန်ပြသည်မဟုတ်။ ဆယ်ခုမြောက်နည်းကိုသာဖော်ပြသော ဝါကျဖြစ်သည့်ပြင်။ ဤသုတ်သည်လည်း ဆိုခဲ့ပြီးသုတ်မှဆက်၍ အထက်ကိုစီရင်ရန် ဖော်ပြသောသုတ်ဖြစ်၍ ဒွန်ရှပ်လုပ်ခြင်းသည် အောက်-အထက် သုတ်များနှင့်လည်းညီ၊ ရှပ်ပြီး သန့်ရှင်းသိလွယ်ခြင်း အကျိုးလည်းထင်သဖြင့် ကောင်း၏။ ငါတို့လည်း ဒွန်သမာသ်လုပ်၍ ရှပ်စီရင်အံ့။ ။ဤသုတ်ယဉ်း ဂုဏိတာ-ကာရကို ပြုပို၍ ဆိုသောကြောင့် အာဒေသမဟုတ်၊ ပရိဘာသာသုတ်-ဟု အပရေဆရာတို့ဆိုသည်-ဟု နိ-ဆို၏။ ထိုအပရေဂါဒသည်။ ။'ယာဝ တာသံသခ်ျာန.မုတ္တရီ.နွံ့ တတော သဟဿတော ဥတ္တရိ တာသံ သခ်ျာနံ ယာဝ ကောင့်-ပရိယန္တ-ဂဏန.မတ္ထိ၊ တာဝ တံ ဒသဂုဏိတ.မေဝ ကာတဗ္ဗံ ယော့ဇေတဗ္ဗံ၊ နနိပ္ပါဒိ တ.နွ်.တ္ထော'။ ။သဟဿမှစ၍ အသခ်ေျယျတိုင် သခ်ျာတို့ကို ဆယ်ခုဖြင့်မြောက်ခြင်းကိုသာပြုရမည်။ ရှပ်ပြီး

http://www.dhammadownload.com

၃၉၅–သက-နာမေဟိ။ ။တာသံ၊ သခ်ၤာတို့၏။ ရူပါနိ၊ ရုပ်တို့ကို။ သက နာမေဟိ၊ မိမိတို့၏အမည်ဖြင့်။ နိပ္ပဇ္ဇန္တေ၊ ပြီးစေအပ်ကုန်၏။ ။အ-နိဒ္ဒိဋ္ဌ-နာမ-ယျောနံ၊ ပြအပ်ပြီးသော အမည်မရှိကုန်သေးသော။ ယာသံပန သခ်ၤာနံ၊ အကြင် သခ်ၤာတို့၏။• ရူပါနိ၊ ရုပ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တာသံ၊ ထိုသခ်ၤာတို့၏။ ရူပါနိ၊ ရုပ်တို့ကို။ သကေဟိ သကေဟိ နာမေဟိ၊ မိမိ၊ မိမိတို့၏ အမည်တို့ဖြင့်။ နိပ္ပဇ္ဇန္တေ၊ ကုန်၏။ သတ သဟဿာနံ၊တသိန်းတို့၏။ သတံ၊အလီတရာသည်။ ကောဋိ၊ ကောဋိ မည်၏။ ကောဋိ သတ သဟဿာနံ၊ ကုဋေတစ်သိန်းတို့၏။ သတံ၊ အလီတရာသည်။ ပကောဋိ၊ ပကောဋိမည်၏။ ပကောဋိ သတ သဟဿာနံ၊ ပကောဋိ တသိန်းတို့၏။ **သတံ၊** သည်။ ကောဋိ ပကောဋိ၊ ကောဋိ၊ ပကောဋိမည်၏။ ကောဋိ ပကောဋိ သတ

အောင် စီရင်ဖို့မဟုတ်ဟု ဆိုသော၊ရှု-ဒို့,နှင့်အညီ။ ငါတို့လည်း အပရေဝါဒကိုပင် သဘောတူ၏။ သို့အတွက် 'သကနာမေဟိ' ဆိုလတ္တံ့ သုတ်ဖြင့် ရုပ်စီရင်အံ့။ ယဒနုသုတ်ဖြင့်လည်း စီရင်ကြ၏။ ။နိဿယဆရာကြီးတို့ကား၊ ဝိဓိသုတ်ဟု ဆိုသော နိစကားကိုယူ၍ 'ယာဝ တဒုတ္တရိ' ဤသုတ်ဖြင့်ပင် စီရင်ကြ၏။ ။နို-ဆိုသော ဝိဓိလည်း၊ ရူပနိပ္ပါဒန ဝိဓိမဟုတ် ဂုဏ်တ ဝိဓိကိုသာ ရည်သည်။ ။ဤနာတို့ လည်း ရုပ်တွက်မပြကြ။ ရုပ်ပြီးသည်သာ ပဓာန-ဟူလို့။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ဒသသတသဟဿံ-ကို၊ သတဿဿ×သဗ္ဗာဿဿ×၇×သဟဿဿ,တည်။ ဒွန်လုပ်မြဲ၊ သဟဿ-တခုကြွင်းပြု၊ နှာ်မ်ဲ့။ ယော-သက်၊ သကနာ မေဟိ-ဆိုလတ္တံ့ သုတ်ဖြင့် ဆယ်ဒွန်ကေသိသ် သဟဿကို ဒသ သဟဿပြု၊ ယော-ဝိဘတ်ကိုလည်း ချေ၊ နာမ်ဲ့၊ သိ-သက်၊ အံ-ပြု၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ (နောက်နောင်ကိုလည်း ဤနည်း မှီတွက်။ ။ဒသ သဒ္ဒါ တစ်ထောင်တည်ရှိလည်း တွက်နိုင်၏။ ။သတ သဟဿ-ဒသ သဟဿဿ×ဂ×ဒသ သဟဿဿ။(၃၉၅)ဆယ်ခုဒွန် ကေသိသ် ဒသ သဟဿ သဒ္ဒါကို သတ သဟဿ-ပြု။ ။ဒသ သတ သဗ္ဗာဿ-သတ သဟဿဿ×ဂ×သတ သဟဿဿ။(၃၉၅)သတ သဟဿကို ဒသ သတ သဟဿ-ပြု။ ။ကောဋိ-ဒသသတ သဟဿဿ×ဂ×ဒသ သတ သဟဿဿ။ (၃၉၅)ဒသ သတ သဟဿကို ကောဋိ-ပြု။ ပကောဋိကို (ကောဋိဘုံ ဌာနငယ်၊ ခြောက်ခုမြောက် သိန်းဌာန) ကောဋိ သတ သဟဿဿ×၉ဂ×ကောဋိ သတ သဟဿဿ(၁၀၀)တည်။လုပ်မြဲ၊ (၃၉၅)တရာဒွန် ကေသိသ် ကောဋိ သတ သဟဿ-ကို ပကောဋိ-ပြု၊ ယော-ကိုချေ၊ နာမ်ဲ့၊ စီရင်။

၃၉၅–ကေ-ပဒ,ဝိဓိသုတ်။ ။အောက်၌ပြအပ်သော ဒသ ဂုဏ်တ ဂဏန်း၏ အစွမ်းဖြင့် ရေတွက်ခြင်းသခ်ၤာ၏ ဗဟုကဖြစ်သောကြောင့် အရေအတွက် နည်း စေရန် ကောဋိဘုံမှစ၍ သတ ဂဏန်း၏အစွမ်းအားဖြင့်ရေတွက်ပုံကိုပြလို၍၊ဤသုတ် ကိုဆိုသည်။ ။သိန်းတည်၊ ဆယ်နှင့်မြောက်-သန်း၊ သန်းတည်၊ ဆယ်နှင့်မြောက်-ကုဋေဖြစ်၏။ သို့လို နှစ်ကြိမ်မြောက်မှ ကုဋေဖြစ်၍ ဂဏန်းအကြိမ်များသည်၊

http://www.dhammadownload.com

သဟဿာနံ၊ ကောဋိ ပကောဋိ တစ်သိန်းတို့၏။ သတံ၊သည်။ နဟုတံ၊ နဟုတမည်၏။ **နဟုတ သဟ** သဟဿာနံ၊ နဟုတ တစ်သိန်းတို့၏။ သတံ၊ သည်။ နိန္နဟုတံ၊ နိန္နဟုတမည်၏။ နိန္နဟုတ သတ သဟဿာနံ၊ တို့၏။ သတံ၊ သည်။ အက္ခောဘိဏီ၊ အက္ခောဘိဏီမည်၏။တထာ၊ထို့**အတူ**။ ဗိန္ဓု၊ ဗိန္ဓုမည်၏။ အဗ္ဘုဒံ၊ အဗ္ဘုဒမည်၏။ နိရဗ္ဗုဒံ မည်၏။ အဟဟံ၊ မည်၏။ အဗဗံ၊ မည်၏။အဋဋံ၊ မည်၏။ သောဂန္ဓိကံ၊ မည်၏။ဥပ္ပလံ၊မည်၏။ ကုမုဒံ၊မည်၏။ ပဒုမံ၊မည်၏။ ပုဏ္ဍရိကံ၊မည်၏။ ကထာနံ၊ မည်၏။ မဟာကထာနံ၊ မည်၏။ အသင်္ခ္ယေယျံ၊ မည်၏။

သိန်း**တည်**၊ **ရာ**နှင့်မြောက်လျှင် တစ်ကြိမ်တည်းနှင့် တစ်ကုဋေဖြစ်၍ ဂဏန်း**အကြိမ်**နည်းသည်-ဟူလို။ ။ကောဋိ**ဘုံ**မှစ၍ အထက်**ဘုံ**တို့ကို **ရာ**ဖြင့်မြောက်၍တက်။ သို့မြောက်ပွားရာမှာလည်း ဂဏန်းဖိုတိုးတိုင်း၊ ဂဏန်း**မ**ကိုလျှော့ရသည်ဟု ပြခြင်းငှာ '**သ**တသဟဿာနံ သတံ ကောဋိ' စသည်ကိုမိန့်။ ။ဆယ်ခု**မြောက်**နည်း၌ မူလဘုံဆုံး၊သန်းကိုတည်ဆယ်နှင့်မြောက်(၁၀×၁၀၀၀၀၀၀=၁၀၀၀၀၀၀၀)ကောဋိဖြစ်၏။ ရာမြောက်နည်းမှာ **အ**မြောက်ဂဏန်းဖို သည်တစ်လုံးတိုးလာ၍ဂဏန်း**မ**, ဂဏန်းခြေကို သုညတစ်လုံးလျှော့ကာ မူလဘုံ ဆဋ္ဌ ဌာန သိန်း**ကို**တည်၊ ရာနှင့်မြောက်(၁၀၀×၁၀၀၀၀၀=၁၀၀၀၀၀၀၀) ကောဋိဖြစ်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် အထက်ဘုံတို့ကိုသိလေ။ ထောင်, သောင်း, သိန်း, သန်း-စသည်ဖြင့် **မြောက်**လို လျှင်လည်း ဂဏန်းဖိုတိုးတိုင်း၊ ဂဏန်း**မ**ကိုလျှော့၍ **မြောက်**ပွားလေ။ ။သခ်္ခ်ာတန္ခိုတ် ပြီး၏။

ဆောင်ပုဒ်-"**တိယ, ဤက၊ မ,ထ,ဋ္ဌ,နှင့်၊ ဌ,မ,ပစ္ဆိယာ၊**
ခုနစ်ဖြာ၊ သခ်္ခ်ာတန္ခိုတ် ပြီး**သ**တည်း။"

ရှုပ်တွက်ပုံ။ ။ကောဋိ-ကို သတသဟဿ၂×၉၈×သတသဟဿ၂ (၁၀၀) တည်၊ (၃၂၉)ဒွန်လုပ်မြဲ။ သရူပါန=သုတ**တို**တူ သတ သဟဿ တစ်**ရာ**ကို တစ်ခုကြွင်းပြု။ယော-သက်(သတ သဟဿ+**ယော**)သကနာမေဟိ ဤသုတ်ဖြင့် ယော-ဝိဘတ်ကြောင့် တစ်**ရာ**ဒွန် ကေသိသ် သတ သဟဿကို ကောဋိ-ပြု။ (ကောဋိ+**ယော**)။ ယဒနု=သုတ်ကြီးဖြင့် ယော-**ဝိ**ဘတ်ကို**ခေျ**။ **နာ**မ်ငှဲ့၊ သိ-သက်၊ခေျ၊ပြီး၏။ (နောက်နောက်ကိုလည်း ဤနည်းတူတွက်)။ ။ပကောဋိ-ကောဋိ သတ သဟဿ၂×၉၈×ကောဋိ သတ သဟဿ၂။ **နည်း**တူ။ ဤသုတ်ဖြင့် တစ်ရာဒွန် ကေသိသ် ကောဋိ သတ သဟဿ**ကို** ပကောဋိ-ပြု။ ။**ကော**ဋိ ပကောဋိ ပကောဋိ သတ သဟဿ၂×၉၈×ပကောဋိ သတ သဟဿ၂။ ဤသုတ်ဖြင့် တစ်**ရာ**ဒွန် ကေသိသ် ပကောဋိ သတ သဟဿကို ကောဋိ ပကောဋိ-ပြု။ ။(နောက်နောက်ရှင်းများကိုလည်း **ဝ**ါကျကိုရှု၍ ကေသိသ် ကျရာ သခ်္ခ်ာအတိုင်းပြု စီရင်ကြလေ)။ ။နဟုတံ-ကောဋိ ပကောဋိ သတ သဟဿ၂×၉၈×ကောဋိ ပကောဋိ သတ သဟဿ၂

http://www.dhammadownload.com

၃၉၆-တေသံ ဏော လောပံ။ ။တေသံ၊ ထို တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းတို့၏။ ဏော ဏ.အနုဗန်သည်။ လောပံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ။တေသံ ပစ္စယာနံ၊ တို့၏၊ ဏော၊ သည်။ လောပံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ဂေါတမဿ၊ ဂေါတမမည်သော သူ၏။ **အ**ပစ္စံ၊ တည်း။ ဂေါတမော၊ ဂေါတမမည်သော သူ၏သား။ ဧဝံ၊ တူ၊ ဝါသိဋ္ဌော၊ ဝသိဋ္ဌရသေ့၏သား။ ဝေနတေယျော၊ ဂဠုန်မ၏သား။ **အာ**လယံ့၊ ပျင်း**သော**သူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ **အာ**ရောဂျံ၊ အနာကင်းသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။

၃၉၇-ဝိဘာဂေ ဓာစ။ ။ဝိဘာဂေ စ၊ ဝေဖန်ခြင်း**အ**ဖို့ အစုအနက်၌လည်း။ ဓာစ၊ ဓာ-ပစ္စည်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊၏။ ။**ဝိ**ဘာဂ.ထွေ စ၊ ၌လည်း။ ဓာ-ပစ္စယော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ **ဒေ**ကေန၊ တစ်ခုသော။ ဝိဘာဂေန၊ ဝေဖန်ခြင်း**အ**ဖို့**အ**စုဖြင့်။ ကေဓာ၊ တစ်ခုသော**ဝေ**ဖန်ခြင်း**အ**ဖို့**အ**စုဖြင့်။ ဧဝံ၊ တူ။ **ဒ္ဝိ**ဓာ၊ နှစ်ခုကုန်သော ဝေဖန်ခြင်းတို့**အ**ဖို့**အ**စုတို့ဖြင့်။ တိဓာ၊ သုံးခုကုန်သော ဝေဖန်ခြင်း**အ**ဖို့**အ**စုတို့ဖြင့်။ စတုဓာ၊ လေး**ခု**ကုန်သော ဝေဖန်ခြင်း**အ**ဖို့တို့ဖြင့်။ ပဉ္စဓာ၊ ငါး**ခု**ကုန်သော ဝေဖန်ခြင်း**အ**ဖို့**အ**စုတို့ဖြင့်။ ဆဓာ၊ ခြောက်ခုကုန်သော ဝေဖန်ခြင်း **အ**ဖို့**အ**စုတို့ဖြင့်။ **စေ.တိ** ပဒံ၊စ-ဟူ**သော**ပုဒ်သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း၊ **သော** ပစ္စယော၊သော-ပစ္စည်းသည်။ ဟော**တိ**၊၏။ သုတ္တသော သုတ်-**အ**ဖို့**အ**စု**အ**ား**ဖြင့်**။ ဗျုဇ္ဈနသော၊ သဒ္ဒါ**အ**ဖို့**အ**စု**အ**ား**ဖြင့်**။ ပဒသော၊ ပုဒ်တို့**အ**ဖို့**အ**စု**အ**ား**ဖြင့်**။

နိန္ဒဟုတ-နဟုတ သဓာ သဟဿ္ဓ×ဓ ဂ×နဟုတ သတ သဃဿ္ဓ။ အက္ကောဘိဏီ-**နိန္ဒ**ဟုတ သတ သဟဿ္ဓ×ဓ ဂ×**နိန္ဒ**ဟုတ သတ သဟဿ္ဓ။ ဗိန္ဒု-အက္ကောဘိဏီ သတ သ**ဟ**ဿ္ဓ×ဓ ဂ×အက္ကောဘိ**ဏီ** သတ သဟဿ္ဓ။ အဗ္ဘုဒံ-ဗိန္ဒု သတ သဟဿ္ဓ×ဓ ဓ။ နိရဗ္ဗုဒ-အဗ္ဗုဒ သတ သဟဿ္ဓ×ဓ ဓ။ အဟဟံ-နိရဗ္ဗုဒ သတ သဟဿ္ဓ×ဓ ဓ။ အဗဗံ-**အ**ဟဟ သတ သဟဿ္ဓ×ဓ ဓ။ အဋဋံ-အဗဗ သတ သဟဿ္ဓ×ဓ ဓ။ သောဂန္ဓိက-**အ**ဋဋ သတ သဟဿ္ဓ×ဓ ဓ။ ဥပ္ပလံ=သောဂန္ဓိက သတ သဟဿ္ဓ×ဓ ဓ။ ကုမုဒံ-ဥပ္ပလ သတ သဟဿ္ဓ×ဓ ဓ။ ပဒုမံ-ကုမုဒ သတ သဟဿ္ဓ×ဓ ဓ။ပုဏ္ဍရီကံ-ပဒုမ သတ သဟ**ဿ**ဿ္ဓ×ဓ ဓ။ ကထာနံ-ပုဏ္ဍရီက သတ သဟဿ္ဓ×ဓ ဓ။ မဟာကထာနံ-ကထာန သတ သဟဿ္ဓ×ဓ ဓ။ **အ**သင်္ချံယံ့= မဟာ ကထာန သတ သဟဿ္ဓ×ဓ ဓ။ မဟာ ကထာန သဟ သဟ**ဿ**ဿ္ဓ။

၃၉၆-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဏ-အနုဗန်ကိုချေ၊ စီရင်။ ။'ဏ-ကာရော ဝုဒ္ဓ.ထွော'ဟူသည့်အတိုင်း ဏ-အနုဗန်-ဟူသမျှ ဝုဒ္ဓိအကျိုးငှာသာ ဆိုအပ်ရကား၊ တဒ္ဓိတ်၌လာသမျှ ဏ-**အ**နုဗန်ကို ဤသုတ်ဖြင့်ချေပစ်ရသည်။ ။ရှုပ်၊ ဂေါတမော စသည်ကို။ ၃၄၄၊ ၃၆၀၊ သုတ်အတိုင်းစွက်။

၃၉၇-တိ-ပဒ,ဝိဓိသုတ်။ ။'သင်္ချာယ ဝိဓ.ထွေ ဓာ' ပါဏိနီ၊ ၅-၃-၄၂။ '**သ**ဒ္ဒါယ ပကာရေ ဓာ' သာရသ္မတ။ ။သကနာမေဟိ သုတ်မှ မဏ္ဍူက

http://www.dhammadownload.com

ဂတိက နည်းအားဖြင့် သခ်ၤာသဒ္ဒါလိုက်၍ ကော-စသော သဒ္ဒါမှနောက်၌ ခာ-ပစ္စည်းသက်။ ။'မဏ္ဍူက ဂတိဟာ သခ်ၤာ ဂဟဏ.မနုစတ္တတေ'ရှု။ ။စ-သဒ္ဒါ သမုစ္စည်း။ ဝိဘာဂ-ပုဒ်၊ ခာ-ပုဒ်နောင် ထိုင်ပေး။ ။*ဝိဘာဂနောင် ထိုင်သော စ-ကား ပကာရ, အာကာရ, အဿတ္ထိ-အနက်များကို ဆည်း၏။ 'ဝိဘာဂေ စ ပကာရေ စာ.ကာရေ အဿတ္ထိယံပိ စ'အဘိဓာန်။ ။'ဧကေန ဝိဘာဂေနဧကော' ဝိဘာဂတ္တာ၌ ခာ-သက်။ ။'ဒ္ဝိဟိ ဝိဘာဂေဟိ, ပကာရေဟိ, အာကာရေဟိ ဝါ-ဒ္ဝိဓာ၊ ဒုဓာ၊ ဒ္ဝေဓာ။ တီဟိ ဝိဘာဂေဟိ,ပကာဧေဟိ,အာကာရေဟိ ဝါ-တိဓာ'။ ဝိဘာဂ,ပကာရ,အာကာရ.တ္တာ၌ ခာ-သက်၊ နောက်နောက်ပုဒ်များကိုလည်း ဤနည်းထူလုပ်။တတိယန္တ-နိပါတ်တည်း။ ။'စတ္တာရော ပကာရာ အဿတိ-စတုဓာ။ ပစ္ဆ ဝိဓာ ပကာရာ အဿာ.တိ ပစ္ဆဓာ'။အဿတ္ထိအနက်၌ 'ခာ-သက်။ ဝိဘတ်ခုနစ်သွယ် ဝုစ်နှစ်ပါးနှင့်ဆက်ဆံသော နိပါတ်တည်း။ ။သဗ္ဗ ဝိဘတ္ယာ.တ္ထေဝါ.ယံ ပစ္စယော'မဒ္ဒဗောဓ-ဒုဂ္ဂါ ဒါသ-ဠီ။ ။*ခာ-နောက်ထိုင်သော စ-ကား သော-ပစ္စည်းကိုဆည်းသည်။ ။ထို့ကြောင့်'ဧစ.တိ ကိ.မတ္ထံ'ဟူတော ဝါကျကိုမိန့်သည်။ ။'သုတ္တေန ဝိဘာဂေန-သုတ္တသော' စသည်လုပ်။ ။ဤ ပစ္စည်းကိုလည်း ဆည်း၏။'ကေဓာ ကရောတီ.တိ ကေဏ္ဍံ၊ ဒ္ဝိဓာ ကရောတီ.တိ-ဒ္ဝဲဏ္ဍံ'ပုံစံ။ ။'ဧဟိ အမ္ဟော ပုရိသ ယာဝစတိကာ သာဝတ္ထိယာ ဇစ္စန္ဓာ၊ တေ သဗ္ဗေ ကေဏ္ဍံ သန္နိ-ပါတေဟီ.တိ' ဥဒါန-ဇစ္စန္ဓဝဂ်။ ။'ကေဏ္ဍန္တိ ကေတော' ၎င်းအဋ္ဌကထာ။ ။'အဒ္ဓဏ္ဍ ဝစနာ ဗုဒ္ဓါ၊ အ-မောဃ ဝစနာ ဇိနာ' ဗုဒ္ဓဝံသ။ ။'အ-ဒ္ဓဏ္ဍဝစနားတိ ဒ္ဝေဓာ၊ အပ္ပ-ဝတ္ထာ စစနဉ္စ ကံသ ဂစနားတိ အတ္ထော' ၎င်းအဋ္ဌကထာ။ ။ သက္ကတ၌ 'ကေ.ဏ္ဍမဉ်ဝါ။ ။ကေဏ္ဍ၊ ကေဓ' သိဒ္ဓန္တ စဉ်ဠိကာ။ ။'ကေ သဒ္ဒတော ဏ္ဍ မုဉ် ဝါဘဝတိ၊ ဥကာရော ဥစ္စာရဏ.တ္ထော၊ ပက္ခေ ခာ။ ဧကော ပကာရော ကေဏ္ဍံ၊ ကေဓ' သုဗောဓိနီ။ ။ကံသိကာဝုတ္တိ၌ကား 'ကေဓ ရာသိ'ကုရု-ကေဏ္ဍံ' လုပ်၏။

ဆောင်ပုဒ်။ ။"ဝိဘာဂေသုတ်၊ ခာ-သရုပ်၊ ဖော်ထုတ် လေးနက်ပြ။
ဝိဘာ,ပကာ၊ အာကာရာ၊ အဿတ္ထာ.နက်မှာ ခာ-သက်ကြ။
ကရောတျာ.တ္ထ၊ ဝိဘာဂ၊ သော,ဏ္ဍ,ကိုလည်း ဆည်းသပ။"

ရှုပ်တုက်ပုံ။ ။ကေဓာ-ဧကေန×ပကာရေန၊ ဝိဘာဂေ ခာ စ ဤသုတ်ဖြင့် ဝိဘာဂအနက်၌ ခာ-ပစ္စည်းသက် (ဧကေန×ခာ×ဝိဘာဂေန)တေသံ=နာဝိဘတ်၊ ဝိဘာဂပုဒ်တို့ကိုချေ၊ (ဧက×ခာ)ပကတိ-ပြု။ နာမ်ငဲ့။ နာ-သက်။ သဗ္ဗာ သးမာဝုသော=ခာ့ပစ္စယန္တ နိပါတ်ပုဒ်မှ နောက်ဖြစ်သော နာ-ဝိဘတ်ကိုချေ၊ ပြီး၏။ ။ ဒ္ဝိဓာ-ဒ္ဝိဟိ×ဝိဘာဂေဟိ။ တိဓာ-တီဟိ×ဝိဘာဂေဟိ။ စတုဓာ-စတူဟိ×ဝိဘာဂေဟိ။ ။ပဉ္စဓာ-ပဉ္စဟိ×ဝိဘာဂေဟိ။ဆဓာ-ဆဟိ×ဝိဘာဂေဟိ။ နည်းတူ။ ။စ,

http://www.dhammadownload.com

၃၉၈-သဗ္ဗနာ မေဟိ ပကာရဝစနေ တု ထာ။ ။သဗ္ဗနာမေဟိ၊ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ် တို့မှ။ ပရေ၊ ၌။ ပကာရ-ဝစနေ၊ပကာရ သဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သော အထူးအပြား အနက်၌။ (သာမညဿ ဘေဒကော ဝိသေသော ပကာရော' ဗာလမနောရမ) ထာ တု၊ ထာ-ပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၏။ ။သဗ္ဗနာမေဟိ၊တို့မှ၊ပရေ၊၌။ ပကာရ ဝစန-တွေ၊ ပကာရသဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သော အထူးအပြားအနက်၌။ ထာ-ပစ္စယော၊သည်။ ဟောတိ၏။သော ထိုသို့သော၊ ပကာရော၊ အထူးအပြားသည်။ တထာ၊ ထိုသို့သော အထူးအပြားရှိသည်။ တံ၊ ထိုသို့သော။ ပကာရံ၊ကို။ တထာ။ ထိုသို့သော အထူးအပြားကို။ တေန၊ ထိုသို့သော။ ပကာရေန၊ ဖြင့်။ တထာ၊ ထိုသို့သော အပြားဖြင့်။ တဿ၊ ထိုသို့သော။ ပကာရဿ၊ အား။ တထာ၊ ထိုသို့သော အပြားအား။ တသ္မာ၊ ထိုသို့သော။ ပကာရာ၊ မှ။ တထာ၊ ထိုသို့သော အပြားမှ။ တဿ၊ သော။ ပကာရဿ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုသို့သော အပြား၏။ တသ္မိံ၊ သော။ ပကာရေ၊ ၌။ တထာ၊ ထိုသို့သော အပြား၌။ ဧဝံ၊ တူ။ ယထာ၊ အကြင်သို့

ရုပ်၊ သုတ္တသော-သုတ္တေန×ဝိဘာဂေန။ ကျ်သုတ်ဖြင့် စ-သဒ္ဒါဖြစ် ဝိဘာဂအနက်၌ သော-ပစ္စည်းသက်။ ရွေးနည်းတူတွက်။ ဗျဉ္ဇနသော-ဗျဉ္ဇနေန×ဝိဘာဂေန။ ပဒ သောပဒဿာ×ဝိဘာဂေန၊ နည်းတူ။

၃၉၈-စတု-ပ္ပဒ, ဝိဒိသုတ်။ ။'ပကာရေ ဝစနေ တု ထာ' ကာတန္တ၌၊ ၂-၆-၃၈။ ။ပကာရ-သဒ္ဒါ ဝိသေသအနက်, သဒိသအနက်ကိုဟောရာ၊ ကျ်၌ ဝိသေသတ္ထကိုယူ၊'သာမညဿ ဒိသေသော ဘေဒကော ပကာရော' ကာသိကာ။ ။'သာမညဿ ဘေဒကော ပကာရော' ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။'ပကာရ-သဒ္ဒါ ဝိသေသတ္ထော,သဒိသတ္ထော စ၊ ယထာ-ဗြာဟ္မဏော ဂ္လတိ သာမညံ၊ တဿ ဝိသေသာ မာတုရာ.ဒယော၊ ရူပ မိတိ သာမညံ တဿ ဝိသေသာ သုက္ကာဒယော ပကာရော ယထာ-ဒေဝဒတ္တ.ပ္ပကာရာ သဒိသာ ဂ္လတိ။ ဂ္လဟ တု ဝိသေသတ္ထော ဂ္လစ္စာ.ဟ.... သာမညေ.တျာ.ဒိ'ကာတန္တ-ဋီ။ ။'ပကာရဿ ဝစနံ-ပကာရ-ဝစနံ'လုပ်။ပကာရ သဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သောအထူးအပြားအနက်ကိုကောတ်။ ။သို့မဟုတ်ပကတိ၏ ဝိသေသနကို ပကာရ ဆိုသည်။ ။'ပကာရဿ ဥတ္တိ ဝစနံ ပကာရ-ဝစနံ၊ တ.ဗ္ဗ ပကတိ ဝိသေသနံ'ကာတန္တ-ဋီ။ ။သဗ္ဗနာမေဟိဖြင့် သုဒ္ဓနာမ်, သဒ္ဒါနာမ်-တို့ နောင် ထာ-ပစ္စည်းမဆက်ရဟုပြသည်။ ။'ပကာရေ တုထာ' လောက်သာမဆိုဘဲ၊ ဝစန သဒ္ဒါကိုဆိုခြင်းသည် ထာ-ပစ္စည်းကား ဝိဘတ် ခုနစ်သွယ်, ဝုစ်နှစ်ပါး၌ ဖြစ်သည်ကို သိစေသည်။ ။ယင်းဝိဘတ်များသည် ဝါကျ၏ အစွမ်းဖြင့်သာ ထင်ရှားသိသာနိုင်သည်ဟုပြခြင်းငှာ 'သော ပကာရော-တထာ'စသည်ကိုမိန့်။

ဝုတ္တိဒ္ဒ-ရှင်းချက်။ ။ဝုတ္တိဒ္ဒ ကေဝုစ်ဝါကျကိုသာပြ၏။ ။'တေ ပကာရေ-တထာ၊ တေ ပကာရေ-တထာ၊ တေဟိ ပကာရေဟိ-တထာ၊ တေသံ ပကာရာနံ-တထာ၊ တေဟိ ပကာရေဟိ-တထာ၊ တေသံ ပကာရာနံ.တထာ၊ တေသု

http://www.dhammadownload.com

သော အပြားသည်။ (ကို၊ဖြင့်၊မှ။အား၊၏၊၌) သဗ္ဗထာ၊ **ခပ်သိမ်းသော** အပြားသည်။ (**ကို**၊ ဖြင့်၊ အား၊ မှ၊ ၏၊ ၌) အညထာ၊ တစ်ပါးသော အပြားသည်။ (ကို၊ဖြင့်၊အား၊မှ၊၏၊၌) တုဂ္ဂဟ**ကံ**၊ သည်။ ကိ**မတ္ထံ**၊ နည်း။ တတ္ထာ-ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော။ ထိုသို့သော။ ပကာကော၊ သည်။ တထတ္ထာ၊ ထိုသို့သော အပြားသည်။ (ကို၊ ဖြင့်၊ အား၊ မှ၊ ၏၊ ၌) ဧဝံ၊ တူ။ ယထတ္ထာ၊ **အကြင်** သို့သော အပြားသည်။ (ကို၊ ဖြင့်၊ အား၊ မှ၊ ၏၊ ၌) သဗ္ဗထာ၊ ခပ်သိမ်းသော အပြားသည်။ (**ကို**=၌) အညထတ္ထာ၊ တပါးသော အပြားသည်။ (ကို=၌) ဣတရထတ္ထာ၊ ဤမှတစ်ပါးသော အပြားသည်။ (ကို=၌)

ပကာရေသု-တထာ'ဟု ဗဟုဝုစ် ဝါကျလည်း လုပ်ရ၏။ ။**ယ**ထာ-**စ**သည်၌ 'ယော ပကာရော။ **ယေ** ပကာ**ရော** ဝါ ယထာ။ **ယံ** ပကာရံ၊ ယေ ပကာရော ဝါ-ယထာ။ ယေန၊ ယေဟိ ဝါ ပကာရေဟိ-ယဲထာ၊ ယဿ ပကာရဿ၊ **ယေသံ** ပကာရာနံ ဝါ-ယထာ။ ယသ္မာ ပကာရာ၊ ယေဟိ ပကာရေဟိ ဝါ-ယထာ။ ယဿ ပကာရဿ၊ ယေသံ ပကာရာနံ ဝါ-ယဲထာ။ ယသ္မိံ ပကာရေ။ ယေသု ပကာ**ရေ**သု ဝါယထာ'။ ။'သဗ္ဗော ပကာရော၊ သဗ္ဗေ ပကာရေ ဝါ.သဗ္ဗထာ။ သဗ္ဗံ ပကာရံ၊ သဗ္ဗေ ပကာ**ရေ** ဝါ-သဗ္ဗထာ=သဗ္ဗ**သ္မိံ**, သဗ္ဗေ ဝါ ပကာရေ၊ သဗ္ဗေသု ဝါ ပကာရေသု-သဗ္ဗထာ'။ ။'**အ**ညော ပကာ**ရော**၊ အ**ညေ** ပကာရေ ဝါ-အညထာ= အညသ္မိံ ပကာရေ၊**အ**ညေသု ဝါ ပကာရေသု အညထာ'။ ။'ဣတရော ပကာရော၊ ဣတ**ရေ** ပကာ**ရေ** ဝါ ဣတရထာ=ဣတရသ္မိံ. ပကာရေ၊ ဣတရေသု ဝါ ပကာ-ရေသု ဣတရထာ'လုပ်။ ။*တုသဒ္ဒါ ဘယ်အနက်ရှိပါသနည်း-ဟူသော အမေး ကြောင့် 'တုဂ္ဂဟ**ကံ** ကိ**မတ္ထံ**' ဟူ**သော** ဝါကျကိုမိန့်။ တု-သဒ္ဒါ သမ္ပစ္ဆယတ္ထ၊ ယင်းဖြင့် ပကာရအနက်၌ **ထာ**တ္ထ-ပစ္စည်းသက်။ တတ္ထာ-ဟု ရွေ့ ဒန္တဇ ဒုတိယကွရာ နောက် ပထမကွ**ရာ** ဒ္ဗေဘော်နှင့် ရှိစေရမည်။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။တထာ-သော×ပကာ**ရော**။ သဗ္ဗနာမ်မဟိ ပကာရ ဝစနေ=ဤသုတ်ဖြင့် ပကာရအနက်၌ ထာ-ပစ္စည်းသက်။ (သော×ထာ×ပကာ**ရော**)။တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် သိ-ဝိဘတ် ပကာရပုဒ်တို့ကိုခေါ်။ (တ+ထာ) ပကတိစသ=၌ စ၊ပကတိ-ပြု၊နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်။ သဗ္ဗာ သ.မာဝုသော-သုတ်ဖြင့် သိ-ဝိဘတ်**ကို**ခေါ်ပြီး၏။ ။ (နောက်နေ့နောက် ရူပ်တို့ကိုလည်း ဤနည်းတူတွက်)။ ။ထာ-ပစ္စယ်နှင့်ပုဒ်ကား နိပါတ်ဖြစ်၍ ယင်းပုဒ်နောက် ဝိဘတ်ခုနစ်သွယ်ကို သဗ္ဗာသမာဝုသော-သုတ်နှင့် ချည်းခေါ်။ ။တူ-ရူပ်၊ တထတ္ထာ-သော×ပကာ**ရော**။ ဤသုတ်၌ တု-သဒ္ဒါဖြင့် ထတ္ထာ-ပစ္စည်းသက်။ (သော×ထတ္ထာ×ပကာ**ရော**) ရှေးနည်းတူတွက်။ ယထတ္ထာ-ယော × ပကာ**ရော** သဗ္ဗတတ္ထ-သဗ္ဗော×ပကာ**ရော**။ အညထတ္ထာ-အညော × ပကာ**ရော**။ ဣတရထတ္ထာ-ဣတရော×ပကာ**ရော**၊ နည်းတူ။

http://www.dhammadownload.com

၃၉၉–ကိ.မိမေဟိ ထံ။ ။ကိ-မိမေဟိ၊ ကိ်-သဒ္ဒါ,ဣမ-သဒ္ဒါဟို့မှ။ပရေ၊၌။ ပကာရ ဝစနေ၊၌။ ထံ၊ ထံ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ကိ်-ဣမ.ပစ္စတေဟိ၊ တို့မှ။ ပရေ၊၌။ ပကာရ ဝစန-ထွေ၊၌။ ထံ-ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊၏။ ကော၊ ဘယ်သို့သော။ ပကာရော၊ အထူးအပြားနည်း။ ကထံ၊ ဘယ်သို့သော အထူးအပြားနည်း။ ကံ၊ဘယ်သို့သော။ ပကာရံ၊ အထူးအပြားကို။ ကထံ၊ ဘယ်သို့သော အထူးအပြားကို။ ကေန၊ သော။ ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ကထံ၊ ဘယ်သို့သော အထူးအပြားဖြင့်။ ကဿ၊ သော။ ပကာရဿ၊အား။ ကထံ၊ဘယ်သို့သော အထူးအပြားအား။ ကသ္မာ၊သော။ ပကာရာ၊ မှ။ ကထံ၊ ဘယ်သို့သော အထူးအပြားမှ။ ကဿ၊ သော။ ပကာရဿ၊ ၏။ ကထံ၊ ဘယ်သို့သော အထူးအပြား၏။ ကသ္မိ်၊ သော။ ပကာရေ၊၌။ ကထံ၊ ဘယ်သို့သောအထူးအပြား၌။ အယံ၊ ဤသို့သော။ ပကာရော၊ သည်။ ဣတ္ထံ၊ ဤသို့သော အထူးအပြားသည်။ ဣမံ၊ သော။ ပကာရံ၊ ကို။ ဣတ္ထံ၊ ဤသို့သော အထူးအပြားကို။ ဣမိနာ၊ သော။ ပကာရေန၊ဖြင့်။ ဣတ္ထံ၊ ဤသို့သော အထူးအပြားဖြင့်။ ဣမဿ၊ သော။ ပကာရဿ၊ အား။ ဣတ္ထံ၊ ဤသို့သော အထူးအပြားအား။ ဣမဿာ၊ သော။ ပကာရာ၊ မှ။ ဣတ္ထံ၊ ဤသို့သော အထူးအပြားမှ။ ဣမဿ၊ သော။ ပကာရဿ၊ ၏။ ဣတ္ထံ၊ ဤသို့သော အထူးအပြား၏။ ဣမသ္မိ်၊ သော။ ပကာရေ၊၌။ ဣတ္ထံ၊ ဤသို့သော အထူးအပြား၌။

၃၉၉–ဒ္ဝိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ဣဒံ-ကိ်ဟိ-ထံ-ကာရိယော' ကာတန္တ၌ ၂-၆-၃၉။ ။ဤ ထံ-ပစ္စည်းသည်လည်း ဝိဘတ် ခုနစ်သွယ်၊ ဝုစ်နှစ်ပါး၌ပင် ဖြစ်၏။ ။'အတြာ ပိ သဗ္ဗ ဝိဘတ္တိယော ဧဒ့ယျာ' ကတန္တ-ဋီ။ ။ဓာ-စသော ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော တဒ္ဓိတ် ဟူသရွေ့ကား အဗျယ တဒ္ဓိတ်မည်၏။ ။ရူ-၌ကား, 'ကေ-ဒိတော သကိဿကွတ္တုံ' သုတ်ကို တဒ္ဓိတ်၌ သွင်း၍ 'ကွတ္တုံ,ဓာ,သော,ဏ္ဍ, ထာ,ထတ္ထာ,ထံ' ဤခုနစ်ပစ္စယန္တ ပုဒ်များကို အဗျယတဒ္ဓိတ် ဆိုသည်။

ဆောင်ပုဒ်- 'ကွတ္တုံ, ထတ္ထာ၊ ထံ,ဓာ,ထာ၊ သော,ဏ္ဍာ,သတ္တအဗျယ။''

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ကထံ-ကော×ပကာရော။ **ကိ**-မိမေဟိထံ,ဤသုတ်ဖြင့် ပကာရ အနက်၌ ထံ-ပစ္စည်းသက်။(ကော×ထံ×ပကာရော) **တေ**သံ-သဒ္ဒါဖြင့် သိ-ဝိဘတ်၊ ပကာရ-ပုဒ်တို့ကိုခေါ်။ (**ကိ်** + ထံ) ပကတိ စဿ=၌,စ။ ပကတိပြု။ ကိဿ ကဓေ စ-၌,စ ထံ-ပစ္စည်းကြောင့် **ကိ်**-သဒ္ဒါကို က-ပြု၊ (က+ထံ) နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်။သဗ္ဗာသ မာဝုသော=သိ-ကိုခေါ်ပြီး၏။ (နောက်နောက်ရုပ်များကိုလည်း ဤနည်းမှီတွက်)။ ဣတ္ထံ-အယံ×ပကာရော။ ဤသုတ်ဖြင့် ထံ-ပစ္စည်းသက်။ (အယံ×ထံ×ပကာရော) တေသံ=သိ-ဝိဘတ်၊ ပကာရ-ပုဒ်တို့**ကို**ခေါ်။ (ဣမ+ထံ) ပက**တိ**ပြု။ ဣမဿိ ထံ ဒါနိ=ဣမ-သဒ္ဒါကို ဣ-ပြု။ ဝဂ္ဂေ ဃောသာ.ဃောသာနံ=အသဒိသ ဒ္ဝေဘော် ထွ-ပြု၊ (ဣ+ထွ) နာမ်ငဲ့၊ စီရင်။ ။အကြွင်း နည်းတူ။

http://www.dhammadownload.com

၄၀၀-ဥဒ္ဓါ.ဒိ.ဿရဿ ဝါ.သံယောဂ.န္တဿ သ-ကော စ။ ။သ-ကော၊ က-အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့်။ အ-သံယောဂ.နွှဿ၊ သံယုဂ်အဆုံးမရှိသော။ အာဒိ.ဿရဿ ဝါ၊ အစ သရ၏လည်းကောင်း။ အာဒိ-ဗျဉ္ဇနဿ ဝါ၊ အစ-ဗျည်း၏ အစိတ်၏လည်းကောင်း။ ဝုဒ္ဓိ၊ ဝုဒ္ဓိ-ပြုသည်။ စ၊ အချို့၊ ဟောကိ၏။ ။ ပရေ၊ သော။ သ-ကော-ကာရကော၊ က-အက္ခရာ အနုဗန်ရှိသော။ ပစ္စယော၊ ကြောင့်။ အ-သံယောဂ.နွှဿ၊သော။ အာဒိ.ဿရဿ ဝါ၊ ၏လည်းကောင်း။ အာဒိ-ဗျဉ္ဇနဿ၊ အစ-ဖြစ်သော်ဗျည်း၏။ သရန္တဿ ဝါ၊ အစိတ်သရ၏လည်းကောင်း။ ဝုဒ္ဓိ၊ သည်။ဟောတိ၊၏။ အာဘိမွိကော အဘိမွာကို သိမြင်တတ်သောဆရာ (အဘိမွာကို သင်သော်သူ)။ ဝေနတေယျော၊ ဂဠုန်မ၏သား။ ဝါသိဋ္ဌော၊ ဗသိဋ္ဌရသေ့၏သား။ အာလသျိ၊ ပျင်းသော်သူ။ (လူပျင်း)၏အဖြစ်။ အာရောဂျံ၊ **အ**နာကင်းသူ၏အဖြစ်။အသံယောဂ.နွှဿတိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္တံ၊ နည်း။ ဘဂ္ဂဝေါ၊ ဘဂ္ဂုမည်သောသူ၏သား။ မန္တွေယျော၊ မန္တိ-မည်သော မိန်းမ၏သား။ ကုန္တေယျော၊ ကုန္တိ-မည်သော မိန်းမ၏သား။ ဣတိ အာဒီသု၊တို့၌။ ပတိသေနံ.တ္ထံ၊၏။

၄၀၀-ဆးပ္ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ဝုဒ္ဓိ.ရာဒေါ သ-ကော' ကာ့တန္တ၊ ၂-၆-၄၉။ 'အာယုဝဏ္ဏာနံ အာ ဧ ဩ ဘာဝေန ဝဒ္ဓနံ-ဝုဒ္ဓိ'ဘာဝသာဓ်လုပ်။ အာ၌၊ ဧ၌၊ ဩ-ဝုဒ္ဓိတို့ကိုကောက်။ ။'သာရေသု အာဒိ-အာဒိ.ဿရော'နိဒ္ဒါရဏ သတ္တမီ တပ္ပုရိသ်လုပ်။ ။'သရာနံ အာဒိ-အာဒိ-**ဿ**ရော'ဟု နိဒ္ဒါရဏ.တ္ထ ဆဋ္ဌီ မလုပ်ရ။ နိဒ္ဒါရဏ.တ္ထဋ္ဌ ဆဋ္ဌီသမာသ်ကို မြစ်သောကြောင့်-ဟူလို။ ။'နိဒ္ဒါရဏ ဆဋ္ဌီယာ တုန သမာသော၊ နိဒ္ဒါယဏော ယာ ဆဋ္ဌီ' တိ နိသေနေတော' သုဗောဓိနီ-ဋီ။ ။ လဃုဘာဿ-ဋ္ဌကား နိဒ္ဒါရဏတ္ထဆဋ္ဌီ၌သတ္တမီနှစ်မျိုးပင်လုပ်၏။ နိဒ္ဒါရဏတ္ထ ဆဋ္ဌီသမာသ်ကို မြစ်သည်ဆိုသော်လည်း 'လေ့နံခေါးထစ်' တစ်ထစ်ချ မှယ်သားရသော **အ**ရာမျိုးမဟုတ်၊ နိဒ္ဒါရဏ ရထိုက်သော အရာမှာ ပြုလုပ်နိုင်သေးသည်-ဟူလို။ 'သရာနံ၌သရေသု ဝါ အာဒိ-အာဒိဿရော၊ နိဒ္ဒါရဏ.တ္ထ ဆဋ္ဌီ၌သတ္တမီဝါ သမာသော ကွစိအမာဒျ.နွှ-ပရော၊ တု အသော.ဒ-မပိဘာပကံ'လဃုဘာဿ။ ။နိဒ္ဒါရဏ-ဟူသည် သ-ဇာတိယာ.ပေက္ခမျိုးဖြစ်၍၊ မိမိနှင့်ဇာတ်တူ သရမျာ်းကိုသာယူရ၏။ ဗျည်းကိုမယူရ။ ။'နိဒ္ဒါရဏံ စ သ-ဇာတိယာ.ပေက္ခံ၊ တထော တထာ နရာနံ သေဋ္ဌော ဣတ္တျ.တ္ထေ ပြာဟ္မဏော ဧဝ လက္ခဏေ၊ နတု ဂေါဏော တထာ **အ**တြာ.ပိ သရော် ဧဝ၊ နတု ဗျဉ္ဇနော'လဃုဘာဿ။ ။ဤအလို အာဒိဗျဉ္ဇနဿ ဝါ သရန္တဿ'ဟူသော ကစ္စည်း ဝုတ္တိကဉ် အကျိုးမထင်။ ။တစ်နည်း၊ 'အာဒိစသော သရော စာ.တိ-အာဒိ.ဿရော' ကမ္မဓာရဲလုပ်။ အာဘိမွာ-စသည်၌ **အ**စဆုံး သရ**ကို**ယူ။ ။ဝါ-သဒ္ဒါ သမိဿ်ဏန။ ဗျည်းနှင့်တကွသော သရကိုပေါင်းသည်။ ဝသိဋ္ဌ-စသည်၌ **အ**စ, ဝ-ဗျည်း၏ **အ**စိတ်သရ-စသည်ကို ပေါင်းသည်-ဟူလို။ ။ ထို့ကြောင့် **အ**ာဒိဗျဉ္ဇနဿ ဝါ **သ**ရန္တဿ ဝုတ္တိဖွင့်သည်။ ။'အာဒိ ဗျဉ္ဇနဿ အယံ-

http://www.dhammadownload.com

၄၀၁-မာ ယူန့်,မာဂမော ဌာန။ ။ဌာနေ၊ သင့်လျော်သော အကြောင်း သည်။ သတိ၊ သော်။ သ-ဏော၊ကြောင့်။ အ-သံယော်ဂ.နွှာန်၊ကုန်သော။ အာဒိဘူ ကာနံ၊ အစဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ယူန်၊ ဣ၃ဥ့တို့၏။ ဗုဒ္ဓိ၊ ဧ-ဝုဒ္ဓိ, ဩ-ဝုဒ္ဓိပြုသည်။ မာ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတြ၊ ထိုဝုဒ္ဓိအရာ၌။ **အာဂမော၊ ဧ-ဝုဒ္ဓိ,ဩ-ဝုဒ္ဓိလာခြင်း**

အာဒိဗျဉ္ဇနော' ဣဒံတဒ္ဓိတ်လုပ်။ အစ-ဗျည်း၏ အစိတ်သရကိုယူ။ 'သံယောဂေါ အန္တော်ယဿာ.တိ-သံယောဂ.နွှော။ နှ သံယောဂန္တော-အ သံယောဂန္တော' လုပ်။ အန္တိမော၊ ဘဂ္ဂဝေါ-စသည်တို့ကား သံယုဂ် အဆုံးရှိသော သရ။ အာရညိကော၊ သာမဏေရော-စသည်တို့ကား သံယုဂ် အဆုံးမရှိသော အသံယောဂန္တ သရ။ယင်း ကိုသာယူ။ ။'**သက** ဏော**န** ယောဝဏ္ဏတီ.တိ-သ ဏော'ဏ-အနုဗန်ရှိသော**ပစ္စည်း** ကိုကောက်။ ။စ-သဒ္ဒါ နိဝတ္တာပနာ-ဝဓာရဏာ၊ အချို့ဥ် ဝုဒ္ဓိ မပြုရဟုမြစ်သည်။ ။တစ်နည်း'ဝဝတ္ထိတ **ဝိဘာသာ**။ဝါသိဒ္ဒေါ'**စ**သည်ဥ်**နိစ္စဝိဓိ**။သြဋ္ဌမွိကော စသည်ဥ်။ **အနိစ္စဝိဓိ**။ နီလ, ပီတ စသည်ဥ် **အသန္တ-ဝိဓိ**ကိုပြသည်။

"ဝါသိဒ္ဒာ.ဒီသု **နိစ္စာ**.ယံ၊ အ-နိ**စ္စော** သြဋ္ဌမွိတာ.ဒီသု။
နှ ဝုဒ္ဓိ နီလ ပီတာ.ဒေါ၊ ဝဝတ္ထိတ **ဝိဘာ**သတော။"

ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသတော၊ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနက်ရှိသော ဝေါ-သဒ္ဒါကြောင့်။ အယံ ဝုဒ္ဓိ၊ဤဝုဒ္ဓိအပြုသည်။ ဝါသိဒ္ဒာ.ဒီသု၊တို့ဥ်။နိစ္စော၊မြဲ၏။ သြဋ္ဌမွိကာ.ဒီသု၊ တို့ဥ်၊ အနိစ္စော၊ မမြဲ။ နီလ ပီတာ.ဒေါ်**နိတ**,ပီတ စသည်ဥ်။ ဝုဒ္ဓိ၊သည်။ နှ၊မဖြစ်။

ဆောင်ပုဒ်-"ဝါသိဒ္ဒာ.ဒိ သြဋ္ဌမွိ၊ ညှိတော့ **နိစ္စ,အနိစ္စာ**။
နီလ, ပီတ စသည်မှ၊ **အ**သန္တရှုပ်**,** မှတ်ဖိုရာ။
ဝုဒ္ဓါ.ဒိ သုတ်၊ ဝါသရုပ်၊ အချုပ်ကဗျာ**,** မိန့်ခဲ့တာ။"

ရုပ်တုက်ပုံ။ ။အာဘိ ဓမ္မိကော-အာဘိဓမ္မိ×အဓိတေ(၃၅၁)ဘ.မဓိတေ=သုတ် ကိုကြည့်တုက်။ဝေနတေယျော-**ဝိ**နတာယ×အပစ္စံ။(၃၆၄)၊ **ဏော**ယျော ကတ္တိကာ **ဒီ**ဟိ,သုတ်အတိုင်းတုက်။ ။ဝါသိဒ္ဒေါ-ဝသိဒ္ဓဿ×**အ**ပစ္စံ။ ဝါယာ ပစ္စေ=သုတ် အတိုင်းတုက်။ ။အာလသျံ, အလသဿ×ဘာဝေါ။ **အာ**ရောဂျံ,အ-ရောဂဿ× ဘာ**ဝေါ**း(၃၆၀)၊ ဏျတ္တာ=သုတ်**အ**တိုင်းတုက်။ ။ကိ်-ရုပ် ဘဂ္ဂဝေါ-ဘဂ္ဂါ နော×အပစ္စံ။(၃၄၈) ဏဝေါ.ပက္ခာဒီ**မှာ**,သုတ်**အ**တိုင်းတုက်။ ဤသုတ်ဖြင့် **အ**စ သရ **အ**-ကုံဝုဒ္ဓိပြုသင့်ဖြား**သော်**လည်း သံယုဂ်အဆုံးမရှိသည် မဟုတ်**သော**ကြောင့် မပြု၍ ဆိုရုံသာထူး၏။ ။မန္တေယျော-မန္တိယာ×**အ**ပစ္စံ။ ကုန္တေယျော-ကုန္တိယာ× အပစ္စံ။(၃၄၆)၊ ဏောယျော ကတ္တိကာ=သုတ်အတိုင်းတုက်၊ မြစ်ရုံသာထူး၏။

၄၀၁-စတုံ,ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'နှ ယ-ဝေါ ပဒါ-ဒေါ ဝုဒ္ဓိ**ရ**ဂမော' ကာတန္တ၊၂-၆-၅၀။ ။ဤသုတ်**ကား ဆို**ခဲ့ပြီး သုတ်တစ်ပါးဖြင့် **ရော**က်လာမည့်

http://www.dhammadownload.com

သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ဌာနေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ သ-ဏော၊ ကြောင့်။ အ-သံယောဂန္တာနံ၊ ကုန်သော။ အာဒိဘူတာနံ၊ ကုန်သော။ ဣ-ဥ-ဣစ္စေတေသံ၊ တို့၏။ ဝုဒ္ဓိ၊သည်။ မာဟောတိ၊မဖြစ်။ တေသု စ၊ ထိုဝုဒ္ဓိအာရာတို့၌လည်း။ ဧ-သြဝုဒ္ဓါ.ဂမော သည်။ ဟောတိ၊၏။ ဗျာကရဏံ၊ (ရူပ်ပြီးစီရင်သော) ဗျာကရဏ်းကျမ်းကို (သဒ္ဒါကျမ်းကို)။ အဓိတေ၊ သိမြင်တတ်သည်တည်း။ ဒေယျာကရဏီကော၊ ဗျာကရဏ်းကျမ်းကို သိမြင်တတ်သောဆရာ၊ ချေယံ၊ နည်းကို (နည်းနာ၊ နယ၊ ဥပါယကို)။ အဓိတေ၊ တည်း။ နေယျာယိကော၊ နည်းကိုသိမြင်တတ်သူ။ ဗျာဝစ္ဆသ၊ ဗျာဝစ္ဆ မည်သော့သူ၏။ အပစ္စံ၊ သားတည်း။ ဝေယျာဝစ္စော၊ သား။ ဒ္ဝါရေ၊ ၌။ နိယုတ္တော၊ တိုက်တွန်းစေခိုင်းအပ်၏။ ဒေဝါရိကော၊ တံခါးစောင့်၊ ဒရဝမ်။

ဝုဒ္ဓိကိုမြှစ်၍ မိမိသည်ပင်လျှင် ဝုဒ္ဓိလာခြင်း အာဂမဝိဓိကို စီရင်သည်။ သို့အတွက် ပတိသေဓ၊အာဂမန္ဒစ်ကိစ္စကုံပြီးစီးစေသည်။ ။'ဌာဟပတိသေခော့ဝိဓိ စ ဂမျတေ' ကာတန္တ် ဝုတ္တိ။ ။'ပတ္တိ ပုဗ္ဗက-ပတိသေခော.ယံ။ နစ ကေနစိ ဝုဒ္ဓိ-ရာဂမော ပတ္တော ဌာတိ ဝိဓိ စ ဘဝတိ' ကာတန္တ-ဋီ။ ။ဌာဟ နဂ္ဂဟဏံ ပုဗ္ဗေန ပတ္တာ ဝုဒ္ဓိ ပတိ သိဒ္ဓတေ၊ ဝုဒ္ဓါ.ဂမော စ နကေနစိ ပတ္တော ဌာတိ အနေန ဝိဓိယတေ' ဂင်း-ပဒ္ဓိကာ။ ။'ဌာ စ၊ ဥ စ-ယူ၊ တေသံ ယူနံ'လုပ်။ ။ဌာ၊ဥ၊တို့ကို၊ ဧ-ဝုဒ္ဓိ သြ-ဝုဒ္ဓိ မပြုရ။ ထိုဝုဒ္ဓိအာရာဒ္ဓ ဧ၊ သြ-အာဂ္ဂမရာ လာ-ဟူလို့။ ။ဌာနေ ပုဒ်ဖြင့် ပတိသေဓ၊ အာဂမ၊ နှစ်ပါးစုံ မမြဲသည်ကို ပြသည်-နိ။ ။ရူ-ဥ်ကား ဌာနေ-ဟု ဆိုသောကြောင့် 'ဌာဇဏ္ဏော ယံ နဝါ၊ ဝမော ဒုဒန္တာနံ'သုတ်တို့၏ ဝိသယ ဌာ၊ ဥ၊တို့ကို မြစ်၍ ထိုသုတ်တို့၏ အာဒေသ-ယ၊ဝ-တို့၏ ရွေ့ဥ်သာ ဧ-ဝုဒ္ဓိ၊ သြ-ဝုဒ္ဓိ လာရသည်-ဟု ဆို၏။

"ဌာနေ.တိ ဝစနာ စေ-ထ္ထ၊ ယူန.မာဒေသ ဘူတတော။
ယ-ဝေဟိ ပုဗ္ဗေ.ဝ ဧ-သြ၊ ဝုဒ္ဓိယော ဟောန္တိ အာဂမာ။" ရူ

စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ ထ္ထေ၊ ဤသုတ်၌။ ဌာနေ.တိ ဝစနာ၊ ဌာနေ-ဟူသော သဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းကြောင့်။ ယူနံ၊ ဌ၊ဥ၊တို့၏။ အာဒေသ ဘူတတော၊ အာ့ဒေသဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော့။ ယ-ဝေဟိ၊ ယ့်၊ဝ၊တို့မှ။ ပုဗ္ဗေ.ဝ၊ ရွေ့ဥ်သာလျှင်။ ဧ-သြ-ဝုဒ္ဓိယော့၊ ဧ၊သြ၊ဝုဒ္ဓိတို့သည်။ အာဂမာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဆောင်ပုဒ်- "ယ ဝါ.ဒေသ၊ ယင်းရွေ့မှ၊ လာကြ ဧ-သြ-သာ။
လာရန်ဌာန၊ ရူ-ဥ်ပြ၊ မာယူန သုတ်အရာ။
ဌာန-ပုဒ်ထူး၊ မိန့်ပုံကျူး၊ အထူးမှတ်စမ်းပါ။"

ပုံစံဥ်ရှင်းချက်။ ။ပုဒ်သည် အကွာရာကို ချုံးထားခြင်း သံခိတ္တ၊ အကွာရာကို ဖြန့်၊ဆန့်၍ထားခြင်း သမ္မသာရဏဟု နှစ်မျိုးရှိရာ၊ဤဥ်-ဗျာကရဏ၊ချာယ၊ဗျာဝစ္ဆ၊

http://www.dhammadownload.com

ဒွါရ-ပုဒ်များသည်လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသော ဗျာကတ၊ ဗျတ္တ၊ ဗျဉ္ဇန၊ ဗျက္တ၊ သဂ္ဂ၊ သစ္စာယန-ပုဒ်များသည်လည်းကောင်း၊ သံခိတ္တ ပုဒ်များတည်း။ ယင်းတို့ကို ဖြန့်ဆန့်ခြင်း သမ္မသာရဏပြုလျှင် ဝေယျာကရဏ။ နိယာယ၊ ဝေယျာဝစ္စ၊ ဒုဝါရ၊ ဝိယာကတ၊ **ဝိ**ယတ္တ၊ ဝိ**ယ**ဉ္ဇန၊ သုဝဂ္ဂ။ ကာတိ**ယာ**နဟု ဖြစ်၏။ ထိုကိုသမ္မသာရဏ ပုဒ်ဟုဆိုသည်။ သမာသဗျာသ ဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်၏။ ။'ပဥ္စေ ပုဒ္ဒော နိပုဒဏ ဗျာကရိဿတိ' စတ္တာလီသ သရဘာဂ်ဇာတ်။ ။'သော နေသံ ပဥ္စာနိ ဝိယ ကရိဿတိ'ဟု လည်းကောင်း၊ ၎င်းဇာတ်။ ။'ပဥ္စဿ ဝေယျာကရဏေန ပုဒ္ဒော' ဝိဓူရဇာတ်။ ။'ဗျာကရဏဿိဒံ ဖလံ နိမိတ္တ ဗျာကရဏိယတ္တေရ-ပဒါနိ'။ ။'ဒက္ခိဏာမှိ ဒုဝါရမှိ၊ ပိသာစော အာဿဟံ တဒါ'။ အဋ္ဌသံ ဝိရဇံ ဗုဒ္ဓံ၊ ဝိတရဿိ-ဝဘာဏုမံ' ဧက ပုပ္ဖိယ-တ္ထေရာ-ပဒါနိ'။ ။'ပဏ္ဍိတော ဝိယတ္တော မေဓာဝီ ဗဟုဿုတော' ပဥ္စ-ဂုံတ္တရ-မုဏ္ဍရာဇဝင်။ ။'ဝိယတ္တောဘံ ဗျတ္တော ဆေကော' အဋ္ဌကထာ။ ။'သုစိ ပဏီတ သမ္မန်၊ အနေးကရသဗျဉ္ဇနံ' သဒ္ဒဝါသီ ထေရ-ပေတိ-ဝတ္ထု။ ။'အနေးက သူပံ ဝိဓိဓံ **ဝိ**ယ**ဉ္ဇ**နံ။ ဥပနာမယိ ဘတ္တံ မနုည-ရူပံ' စတ္တာလီသ သဒ်ပါလဇာတ်။ ။'သု သညတာ-နဥ်ပိ ဗျဉ္ဇနေန'တိ သ-ပဏ္ဍရဇာတ်။ ။'ယေ ဘဝန္တိ ဝိယဉ္ဇနာ'သေလ-တ္ထေရ ဂါထာ။ သုတ္တန်-သေလသုတ်။ ။'ရူပ ပဋ္ဌ။ ပမဋ္ဌ၀၊ ဗျတ္တိ'ဝ ဂိရိသာနု ဇာ' တိ သ ကိ ဆန္ဒဇာတ်။ ။'တဗ္ဗ သေနော နိတာဠေတိ ဝေယ္ယဂ်ဃေ-ဂ သာဂတိ' ပကိဏ္ဏက-တစ္ဆသူကရဇာတ်။ ။'ဝေယ္ယဂ်ဃေဝ သာဂတိ'တိဗျဂ်ဂါနံ သမဂ္ဂဝါသံ ဂစ္ဆန္တာနမ်ိဳသော ဇဝ-ရူပါဂတိ ဗျဂ်ဂါနံ ဂတိယေ-ဝနာမ ဟောတိ'ဂင်း-အဋ္ဌကထာ။ 'သော ဝဂ္ဂိကော သုခ**ဝိ**ပါကော သဂ္ဂ သံဝတ္တနိကော'စတုကဂုံတ္တရ ပုညာဘိ သန္ဒဝဂ်။ ။'သုဋ္ဌု အဂ္ဂါနံ ရူပါဒီနံ ဒါယကာ-**တိ**၊ သောဝဂ္ဂိကာ' ဂင်းအဋ္ဌကထာ။ ။'ရူပါဒီဟိ ပဗ္ဗဟိ ကာမ ဂုဏေဟိ သုဋ္ဌု အဂ္ဂေါ-တိ-သဂ္ဂေါ၊ သဂ္ဂဿ ဟိတံ-သော ဝဂ္ဂိကံ'လုပ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုကောက်။ ။'အဇ္ဇေယျ မေ သာ တဝ ဟောတု မေတ္တိ၊ ဘရိယာယ ကစ္စာယန ပိယာယ သဒ္ဓိ'' ဝိဓူရဇာတ်။ ။ဃာတေတ္ဝာ ဆာဒေယ်ာမိ ဣဓ ကာတိယာနံ' ဂင်း-ဇာတ်။ ။သာ ကာတိ**ယာ**နီ သုဏိသာယ **သ**ဒ္ဓိ'' အဋ္ဌကစ္စာနီဇာတ်။

ရူပ်တ္ဝက်ပုံ။ ။ဝေယျာကရဏိကော ဗျာကရဏံ×အဓိတေ။ (၃၅၁) သုတ် အတိုင်းတွက်။ ။နေယျာယိကော-နျာယံ×အဓိတေ။တမ-ဓိတေ တေန=အဓိတေ အနက်၌ ဏိက-ပစ္စည်းသက်။ (နျာယံ×ဏိ×အဓိတေ) တေသံ=အံ-ဝိဘတ်၊ အဓိတေ-ပုဒ်တို့ကိုခြေ။ တေသံဏော=ဏ-အနုဗန်ကိုခြေ။ (နျာ+-ိက) ပကတိ စသဒ္ဒ၊ နျာယ+ဣက-ဟု ပကတိပြု။ နျာယ-**ကို** နိ+အာယ-ပုစ်ဖြတ်။ သို့မဟုတ် နိ×အာယ-ဟု သမ္မဿာရဏ-ပြု။ (နိ+-ာယ+-ိက) ဝုဒ္ဓါ-ဒိ သရသ်ဝါ=ဏ-အနုဗန် ရှိသောပစ္စည်းကြောင့် **အစ**သရ ဣ-ကို ဧ-ဝုဒ္ဓိပြုလိုလတ်သော် မာယုနံ-မာဂဓော=

http://www.dhammadownload.com

၄၀၂-အာတ္တဥ္ဆ။ ။ဌာနေ၊ သည်။ **သတိ**၊ သော်၊ သ-ဏော၊ ကြောင့်။ အ-သံယောဂန္တာနံ၊ **ကုန်သော**။ အာဒိဘူတာနံ၊ ကုန်သော။ ယူနံ၊ တို့၏။ အာတ္တ-ဥ္ဆ၊ အာ-အဖြစ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊၏။ ။ဌာနေ၊သည်။ သတိ၊ သော်။ သ-ဏော၊ ကြောင့်။ အ-သံယောဂန္တာနံ၊**ကုန်သော**။ အာဒိဘူတာနံ၊ကုန်သော။ ဤ-ဥဤစ္ဆေ-တေသံ၊တို့၏။ အာတ္တ-ဥ္ဆ၊သည်လည်း။ဟောတိ၊၏။ရိ-ကာရော-ဂမော စ၊ရိ-အာဂမ လာသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤသိဿရသ္မေ၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ အာရိသ္မိ၊ ရသ္မေ၏ဖြစ်ကြောင်း။ ဤဏသ၊ မြို-ကြွေး၏။ ဘာဝေါတည်း။အာဏ္မိ၊ မြို-ကြွေး၏ဖြစ်ကြောင်း။ ဥသဘဿ၊ နွားလား၌ဥသဘအတူ ရဲရင့်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ဘာဝေါ၊တည်း။ အာသဘံ၊ နွားလာ၌ဥသဘနှင့်အတူ ရဲရင့်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဖြစ်ကြောင်း။ ဥဇုနော၊ ဖြောင့်မတ်သည်၏။ ဘာဝေါ၊

ဤသုတ်ဖြင့် ဤ၌ဥတို့၏ ဧ၌သြ၌ဝုဒ္ဓိအပြုကို မြစ်သောကြောင့် မပြု၊ ဤ ဝဏ္ဏောယံ နဝါ=အာ-သရကြောင့် နှ-၏မှီရာ ဤကို ယ-ပြု။ မာယူန-၌သုတ်ဖြင့် ယ-ပြုမှ ရွေ့၊ ဧ-ဝုဒ္ဓိအရာ၌ ဧ-အက္ခရာလာ(န်+ဧ-ယ်+-ာယ်+-ိုက) ပရဿ ဒ္ဒေ ဘာဝေါ= ယ်-ကို သဒိသ ဒ္ဒေဘော် **ယျ**-ပြု။ (နို+ဧ-ယျ+-ယ်+-ိုက) န်+ဧ-ကပ်၊ ယျ+အာ-ကပ်၊ ယ်+ဤ-ကပ်(နေယျာယိက) နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ သြ-ပြု၊ စီရင်။ ။ဝေယျာ ဝစ္ဆော-ဗျာဝစ္ဆဿ×အပစ္စံ၊ ဝါဏာ-ပစ္စေ=အပစ္စအနက်၌ ဏ-ပစ္စည်းသက်၊ နည်းတူလုပ်၊ ဗျာဝစ္ဆ+အ-ဟု ပကတိပြု။ ဗျာဝစ္ဆ-ကို။ ဝိ+အာ+ဝစ္ဆ-ပုဒ်ဖြတ်။ သို့မဟုတ် **ဝိ+အာ+**ဝစ္ဆ-ဟု သမ္ဗသာရဏ-ပြု။ (**ဝိ**+-ာ+ဝစ္ဆ+၊)ဝုဒ္ဓါဒိ သရဿ= ဤ-ကို ဧဝုဒ္ဓိပြုလိုလတ်သော်၊ မာယူန=ဤသုတ်ဖြင့်၊ ဤဥတို့၏ ဧသြ-ဝုဒ္ဓိအပြုကို မြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ ဤဝဏ္ဏောယံနဝါ=ဤ-ကို ယ်-ပြု၊ ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပြုမှ ရွေ့ ဧ-ဝုဒ္ဓိအ**ရာ**၌ ဧ-အက္ခရာလာ(ဝ်+ဧ-+ယ်+ာ+ဝစ္ဆ+၊) ပရဿ ဒ္ဒေ ဘာဝေါ= ယ်-ကို ဒ္ဒေဘော် ယျ-ပြု။ ဝ်+ဧ-ကပ်။ ယျ+အာ-ကပ်။ စ္ဆ+၏မှီ**ရာ** အ-ကိုခြေ။ စ္ဆ်+ အ-ကပ်။ (ဝေယျာဝစ္ဆ) နာမ်ငဲ့-စီရင်။ ။ဒေါဝါရိကော-ဒ္ဒါရေ×နိယုတ္တော။ (၃၅၁)။သုတ်အတိုင်းတွက်၊ ။(နျာယ၊ဗျာဝစ္ဆ-ပုဒ်တို့**ကို** ပုတ်ဖြတ်မနေရအောင် (၃၅၁)သုတ် ဝေယျာကရဏီကော ရုပ်က၊မှာထားခဲ့တိုင်း နို×အာယ×ဤက၊ ဝိ×အာ×ဝစ္ဆ+အ-ဟု ပကတိ-ပြုဟု တစ်ချက်တည်း ဆိုတွက်လိုလျှင်လည်းတွက်၊ သာ၍ ရုပ်သန့်ရှင်း၏။ ကောင်း၏။)။

၄၀၂-ဒွိ-ပဒ ,ဝိဓိသုတ်။ ။စ-သဒ္ဒါရ-အာဂုံကို ဆည်းသည်။ ဆိုခဲ့ပြီးသုတ်မှ ဌာန-သဒ္ဒါလိုက်ခြင်းကြောင့်။ ဤသို့၊ဤဏ၊ဥသဘ၊ဥဇု-အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏ အစ-ဤ၊ဥကိုသာ အာ-ပြု။ဤသိ-သဒ္ဒါတစ်ခု၏ အစ-ဤ၊ကိုသာ အာ-ပြုပြီးသည့် အခြားမဲ့၌ ရိ-အက္ခရာ လာရသည်။

"ဌာနာ-ဓိတာရဏော အာတ္တံ၊ ဤသိဏုကဘု-ဇောဒီနံ။
ဤသိဿေ-စ ရိ-ကာရာ-ဂ၊ မော စာ-တ္တာ-နန္တရေ ဘဝေ။" ရှု

http://www.dhammadownload.com

တည်း။ အဇ္ဇဝံ၊ ဖြောင့်မတ်သည်၏ဖြစ်ကြောင်း။ ဣစ္ဆေဝ-မာဒီ၊ တို့ကို။ ယောဇေ တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ယူန.မီတိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။ အပါယေသု၊ အပါယ်ဘုံ တို့၌။ ဇာတော၊ ဖြစ်သည်တည်း။ အပါယိကော၊ အပါယ်ဘုံ၌ဖြစ်သည်။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနေ.တ္ထံ၊ ၏။ ဌာနေ တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း၊ ဝေမတိကော။ ယုံမှားခြင်း၌ယှဉ်သည်။ ဩပနယိကော၊ ကပ်၍ဆောင်ခြင်း၌ ယှဉ်သည်။ ဩပမာယိကော၊ ဥပမာ၌ ယှဉ်သည်။ ဩပါယိကော၊ အကြောင်းဥပါယ်၌ ယှဉ်သည်။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနေ.တ္ထံ၊ ၏။

ဌာနာ-ဓိကာရတော၊ ဌာန်-သဒ္ဒါလိုက်ခြင်းကြောင့်။ ဣသီ.ဏုသတု.ဇာဒီနံ၊ ဣသိ၊ဣဏ၊ဥသဘ၊ ဥဇု အစရှိကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏ အ-ဣ တို့၏။ အာတ္တံ၊ အာ၏အဖြစ်သည်။ ဘဝေ၊ ၏။ ဣသိဿေ-ဝ၊ဣသိ-သဒ္ဒါတစ်ခု၏ အစ၊ ဣ ၏ သာလျင်။ အာတ္တာ.နန္တရေ၊ အာ-ပြု၏ အခြားမဲ့၌။ ရိ ကာရာ.ဂမော။ စ-သဒ္ဒါ ဖြင့် ရိ-အကွာရာလာခြင်းသည်လည်း။ ဘဝေ၊ ၏။

ဆောင်ပုဒ်-"ဥဇု.သဘ၊ ဣသီ.ဏ၊ **အစ**-ဣ,ဥ, အာ-ကိုပြု။
ဣသိ-ဣ×အာ၊ ပြုနောက်မှာ၊ ရိ-သာ လာ ဟု **စ** အမှု။
အာတ္တဖြစ်သုတ်၊ ဌာန**ရှု**ပ်၊ လိုက်ပုဒ်တစ်ခု, **အထူး**ရှု။"

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။အဇ္ဇရိသျံ-ဣသိဿ×ဘာဝေါ။**ဏျ**တ္တ တာ ဘာဝေတု,သုတ်ဖြင့် ဘောအနက်၌ **ဏျ**-ပစ္စည်းသက်(ဣသိဿ×ဏျ×ဘာဝေါ)တေသံ×သိ,သံ-ဝိဘတ်၊ သ-အာဂုံ ဘာဝ-ပုဒ်တို့ကိုချေ။ ဇေတသံဏော=အနုဗန်- ဏ ကို ချေ၊ (ဣသိ+၂) ပကတိ စဿ=၌ စ၊ ဣသိ+ယ-ဟု ပကတိပြု။ အာတ္တဖြစ်,ဤသုတ်ဖြင့် ဏ-အနုဗန် ရှိသောပစ္စည်းကြောင့် အစ သရ ဣ-ကို အာ-ပြု။ ဤသုတ်၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့် အာ-ပြုမှ နောက်၌ ရိ-အကွာရာလာ(အာ+ရိ+သိ+၂)အဝဏ္ဏောယေ လောပမ္ဗ-၌ စ၊ ယ-ပစ္စည်းကြောင့် သ-၏မှီရာ ဣ-ကို ချေ၊ သ်+ယ-ကပ်(အာ+ရိ+သျ)၊နာမ်ငဲ့-စီရင်။ ။အာဏုံ-ဣဏဿ×ဘာဝေါ။ **ဏျ**တ္တတာ=ဏျ-သက် (ဣဏဿ×**ဏျ**×ဘာ**ဝေ**ါ)ရှေးနည်းတူလုပ်။(ဣဏ+၂)ပကတိပြု။ ဤသုတ်ဖြင့် ဏ-အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့် အစ သရ ဣ-ကို အာ-ပြု (အာ-ဏ+၂) အဝဏ္ဏောယေ=ယ-ပစ္စည်း ကြောင့် ဏ-၏မှီရာ အ-ကိုချေ၊ဏ်+ယျ-ကပ်(အာဏုံ-)နာမ်ငဲ့-စီရင်။ ။အာသဘံ-ဥသဘဿ ဘာဝေါ။ **ဏ**ဝိ သမာဒီဟိ=ဘော-အနက်၌ ဏ-ပစ္စည်းသက် (ဥသဘ ဿ×ဏ×ဘာဝေါ)နည်းတူ။ (ဥသဘ+၊) ပကတိပြု၊ အာတ္တဖြစ်,ဤသုတ်ဖြင့် ဏ-အနုဗန်ပစ္စည်းကြောင့်။ အစသရ ဥ-**ကို**အာ-ပြု (အာသဘ+၊) သရလောပေါ=ချေကပ်၊ နာမ်ငဲ့-စီရင်။ ။အဇ္ဇဝံ-ဥဇုနော+ဘာဝေါ။ **ဏဝိ**သမာဒီဟိ=ဏ-ပစ္စည်း သက်။ နည်းတူ(ဥဇု+၊)ပကတိပြု။ အာတ္တဖြစ်,ဤသုတ်ဖြင့် အစသရ ဥ-ကို အာ-ပြု။ တေသုဝုဒ္ဓိ=သုတ်ကြီးဖြင့် ဇ-၏မှီရာ ဥ-ကို အာဝ်-ပြု (အာ+ဇ်+-ဝ်+၊) ပရဿာ

http://www.dhammadownload.com

၄၀၃-ကွစၢ.ဒိ မဏ္ဍ|တ္ထရာနံ=စ။ ။ပစ္စယေသု စ၊ ပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း။ အာဒိ မဏ္ဍ.တ္ထရာနံ၊ အစ,အလယ်,အဆုံး သရတို့၏။ ကွစိ၊ ဥ်။ ဒီဃ-ရဿာ၊ ဒီဃ-ပြု၊ ရဿပြုတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ပစ္စယေသု **စ**၊တို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ အ.ပ္ပစ္စယေသု စ၊ ပစ္စည်းမနှောင်းရာတို့ဉ်လည်းကောင်း။ အာဒိ **မဏ္ဍ**|တ္ထရ-ဣစ္ဆေ တေသံ၊ တို့၏။ ကွစိ၊ ဥ်။ ဒီဃ ရဿာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အာဒိ ဒီဃော၊ အစ ဒီဃ**ကို**၊ တာဝ၊ (မဏ္ဍော,ဒီဃတို့၏) ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ ပါ.ကာရော-ပ×ကာ**ရော**၊ တံတိုင်း။ နီ.ဝ ါရော-နိ×ဝ ါရော၊ ကြိတ်**စ**ပါး။ ပါ.သာဒေါ-ပ×သာဒေါ ပြာသာဒ၊ **ပ**ါ.ကဒ္ဒေါ-ပ×ကဒ္ဒေါ၊ ထင်ရှားသည်။ ပါ.တိမောက္ခော-ပ×အာတိ၊ မောက္ခော၊ **အ**လွန်မြတ်သည်။ ပါ.တိကခ်ေါ-ပ×အာတိသခ်ေါ၊ အလိုရှိသည်။ ဣစ္ဆေဝ.မာဒီ၊ ဤသို့ **အစ**ရှိသည်တို့တည်း။ မဏ္ဍေဒီဃော **အ**လယ်၌ ဒီဃကို၊တာဝ၊ (ဥတ္တရ,ဒီဃတို့၏)ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ ။**အ**ဂ်-မာ.ဂဓိကော-အဂ်-မ×ဂဓိကော၊ အဂ် တိုင်း,မာဂဓတိုင်းတို့၌ ပေါက်ဖွား,စိုးရနေထိုင်သူ။ သြရဿ.မာဂဓိကော-သြရဿ-မ×ဂဓိကော၊ဆိ**တ်**,သားကောင်တို့**ကို**သ**တ်**၍ အသက်မွေးတတ်သူ။ ဣစ္ဆေဝ.မာ.ဒီ၊

ဒ္ဒေဘာဝေါ=ဇ,ကို သဒိသဒ္ဒေဘော် ဇ္ဇ်-ပြု။ . ကွစာဒိ=သုတ်ကြီးဖြင့် **အာ-ကို အ-ရဿ-ပြု။** (အ+ဇ္ဇ်+ဝ်+၊)ဇ္ဇ်×အ-ကပ်။ဝ်+**အ**-ကပ်။ (အဇ္ဇဝ) နာမ်ငဲ့-စီရင်။ ။ ပ=ကိ ရုပ်၊ အာပါယိကော-အပါယေသု×ဇာတော။ တ.မဓိတေ=**အာ**ဒိ-သဒ္ဒါ ဖြင့် ဇာတာအနက်၌ ဏိက-သက်။ (အပါ**ယေ**သု×ဏိက×ဇာတော) နည်းတူ (အပါယ+-ိ) ပကတိပြု။ အာတ္တဖ္ဖ,ဤသုတ်ဖြင့် ဏ-အနုဗန် ပစ္စည်းကြောင့် အစ သရ အ-ကို အာ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဣ, ဥ, မဟုတ်သောကြောင့် မပြုရ။ ဝုဒ္ဓါဒိ=**အ**စသရ အ-ကို **အာ**-ဝုဒ္ဓိပြု။ ချေ,ကပ် နာမ်**ငဲ့** စီရင်။ ။ဒု-ကိ။ ဝေမတိကော၊ **ဝိမတိ**ယာ×**နိ**ယုတ္တော၊တ.မဓိတေ=ဏိက-သက်၊ နည်းတူ (**ဝိ**မတိ+-ိက) ပကတိပြု။ ဤသုတ်ဖြင့် အစသရ ဣ-ကို အာ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဌာနမဟုတ်သောကြောင့် မ**ပြု**ရ။ ဝုဒ္ဓါဒိ=**အစ သ**ရ ဣ-**ကို** ဧ-ဝုဒ္ဓိပြု (ဇေ မတိ+-ိက) ချေ၊ ကပ်၊ နာမ်ငဲ့၊ စီရင်။ ။သြပနယိကော-ဥပနယေ×နိယုတ္တော။တမဓိတေ=ဏိက-သက်။ နည်းတူ(ဥပနက+-ိက)ပကတိပြု။ဤသုတ်ဖြင့် ဥ-ကို သြ-ဝုဒ္ဓိပြု-စီရင်။ ။ သြပမာယိကော-ဥပမာယ×နိယုတ္တော။ ဏိက။ ။သြပါယိကော-ဥပါယေ×နိယုတ္တော၊ ဏိက။ ရှေးနည်းမှီတူက်။

၄၀၃-ပဋ္ဌ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ပစ္စည်းနှောင်းရာဉ်လည်းကောင်း၊ မနှောင်းရာဉ်လည်းကောင်း၊ တဒ္ဓိတ်,သမာသ်,နာမ်-စသောပုဒ်တို့၏ **အစ**, အလယ်, အဆုံး တို့ဉ်ဖြစ်သော သရ-တို့ကို ဒီဃ,ရဿပြု စီရင်သောသုတ်။ ။**စ**-သဒ္ဒါ သမုစ္စယတ္ထ။ အ-ပစ္စယေသုကို ဆည်းသည်။

"ဒီဃတ္တံ ပါကဋ္ဌာ.နုပ-၊ ဃာတာ.ဒေါ မခုဝ ါ.ဒီသု၊
ရဿတ္တံ အဇ္ဇဝံ ဣတ္ထိ-၊ ရူပါ.ဒေါ စ က.တာ.ဒီသု။" ရှု

http://www.dhammadownload.com

တို့တည်း။ ဥတ္တရ-ဒီဃော၊ အဆုံးဒီဃကို။တာဝ၀၊ (မဆိုရသေးသောပုံစံတို့၏) ရှေး ဦးစွာဆိုအံ့။ တိတိကွာ၊တိတိကွာ-ဟု ဆိုအပ်သော။ ခန္ဓိ-ခန္ဓိ၊ သည်းခံခြင်းသည်း ပရမံ၊ မြတ်သော။ တပေါ၊ အာကျင့်တည်း။ အဇ္ဈနာဂိရီ-အဇ္ဈနာဂိရိ×၊ မျက်စဉ်း တောင်။ ကောဋရာ-ကောဋရာရ၊ အခေါင်းရှိသော။ ၀နံ၊ သစ်တော။ အင်္ဂုလိ-အင်္ဂုလိ×၊လက်ချောင်း။ ဣစ္စေ၀ံ-မာဒီ၊ တို့တည်း။ အာဒိ ရဿော၊ အစ ရဿကို။ တာဝ- (မဇ္ဈေ,ရဿတို့၏) ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ ပ.ဂေ၀-ပါ×ဧ၀၊ ရှေးဦးကသာလျှင်။ ဣစ္စေ၀ံ-မာဒီ၊ တို့တည်း။ မဇ္ဈေရဿော၊ အလယ် ရဿကို။ တာဝ၊ (ဥတ္တရ, ရဿ တို့၏) ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ သုဒမဓ.သော-သုမေဓာ×သော၊ ကောင်းသောပညာ ရှိသည်။ သုဝဏ္ဏဓ.ရေဟိ-သုဝဏ္ဏဓာ×ရေဟိ၊ ရှေးရည်အယဉ်တို့ဖြင့်။ ဣစ္စေ၀ံ-မာဒီ၊ တို့တည်း။ ဥတ္တရ ရဿော၊ နောက်ရဿကို။ တာဝ၊ (မဆိုသေးသောပုံစံတို့၏)ရှေး ဦးစွာဆိုအံ့။သော၊ထိုပုဏ္ဏားသည်။ နာမသော၊ အမည်အားဖြင့်။ ဘော၀ါဒိ-ဘော ၀ါဒိ၊ ဘော၀ါဒိအမည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂုမဏန၊ ဂုဏ်အားဖြင့်။ ယထာ ဘာ၀ိ....ယထာ ဘာ၀ိ၊ ယထာ ဘာ၀ိမည်၏။ ဣစ္စေ၀ံ-မာဒီ၊တို့တည်း။ အညေပိ၊ တပါးသောပုံစံတို့ကိုလည်း။ ယထာ ဇိန၀စနာ-နုပရောဓေန၊ အကြင် အကြင် ဇိန ၀စနတို့နှင့် မဆန့်ကျင်သဖြင့်။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ စ.ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပ.စ္စ ယေသု စာ-တိ အတ္ထံ၊ အ.ပ္ပစ္စယေသု စ-ဟူသော အနက်ကို။ သမ္ပိဏ္ဍေတိ၊ပေါင်း၏။

ပါကဋာ.နုပ.ဃာတာ ဒေါ၊ ပါကဋ, အနုပဃာက-စသည်၌ လည်းကောင်း, မခု၀ါ.ဒီသု၊ မခု၀ မည်တို့ ဗာလော စသည်တို့၌လည်းကောင်း။ ဒီဃတ္တံ၊ အာဒိ၊ မဇ္ဈ|တ္တရ ဒီဃ၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဇ္ဇ၀ံ,ဣတ္ထိ-ရူပါ.ဒေါ စ၊ အဇ္ဇ၀ံ, ဣတ္ထိ-ရူပံ,စသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ က, တာ.ဒီသု စ၊ က-ပစ္စည်း၊ တ-ပစ္စည်း စသည် နှောင်းဖို့ရာ၌လည်းကောင်း။ ရဿတ္တံ၊ အာဒိ, မဇ္ဈ|.တ္တရ ရဿ၏အဖြစ် သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ရူပ်တ္ထက်ပုံ။ ။*အာဒိ ဒီဃ။ ပါ-ကရော-ပ×ကာရော။ ကွစာဒိ ဣသုတ်ဖြင့် ပ-၏ မှီရာ အစ သရ အ-ကို အာဒီဃ-ပြု၊ ပြီး၏။ ။နိ.၀ါရော-နိ×၀ါရော။ ဣ သုတ်ဖြင့် န-၏ မှီရာ အစ သရ ဣ-ကို ဣ-ဒီဃ-ပြု၊ ပြီး၏။ ။ပါ.သာဒေါ-ပ× သာဒေါ။ ပါ.ကဒ္ဒေါ-ပ×ကဒ္ဒေါ။ ပါ-တိမောက္ခော-ပ×အတိ မောက္ခော။ ပါ.တိကခေါ-ပ×အတိကခေါ။ ရှေးနည်းတူတုတ်။ ။*မဇ္ဈေ ဒီဃရုပ်၊ အင်္ဂ မာ.ဂဓိကော။ အင်္ဂမ×ဂဓိကော။ ဣသုတ်ဖြင့် မ-၏မှီရာ အလယ် သရ အ-ကို အာ-ဒီဃ-ပြု၊ ပြီး၏။ သြရတ္တ-မာ.ဂဓိကော-သြရတ္တ-မ×ဂဓိကော၊ နည်းတူ။ ။ ဥတ္တရ ဒီဃရုပ်။ ခန္ဓိ.ခန္ဓိ။ ဣသုတ်ဖြင့် ခ္ဓ-၏မှီရာ အဆုံးသရ ဣ-ကို ဣ-ဒီဃ ပြု။ ။အဇ္ဈနာဂိရီ အဇ္ဈနာဂိရိ×၊ ကောဋရာ-ကောဋရာရ+၊ ဣသုတ်ဖြင့် ရ-၏ မှီရာ အဆုံးသရ ဣ,အ-ကို ဣ,အာ-ပြု။ ။အင်္ဂုလီ-အင်္ဂုလိ×။လ-၏မှီရာ အဆုံး သရ ဣ-ကို ဣ-ဒီဃပြု။ ။=အာဒိရဿရုပ်၊ ပ.ဂေ၀-ပါ×ဧ၀။ ပ-၏ မှီရာ

http://www.dhammadownload.com

၄၀၄-တေသု ဝုဒ္ဓိ=ဒေသာစ။ ။တေသု၊ ထိုအစ၊အလယ်၊အဆုံးတို့၌၊ ဝုဒ္ဓိ-လောပါ.ဂမ-ဝိကာရ-ဝိပရိတာ.ဒေသာ စ၊ ဝုဒ္ဓိပြုခြင်း၊ ကျေခြင်း၊ လာခြင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ဘောဖြစ်ခြင်း ဝဏ္ဏတစ်ပါးပြုခြင်းတို့သည်လည်း။ ကွစိ၊ ၌။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။တေသု အာဒိ မဇ္ဈ၊တ္တရေသု၊တို့၌။ယထာ ဇိနဝစနာ.နုပရောဓေန၊ အကြင်အကြင် ဇိနဝစန တို့နှင့် မဆန့်ကျင်သဖြင့်။ ကွစိ၊ ၌။ ဝုဒ္ဓိ။ ဝုဒ္ဓ-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကွစိ၊ ၌။ လောပေါ၊ ကျေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကွစိ၊ ၌။ အာဂမော၊လာခြင်းသည်။ဟောတိ၊၏။ကွစိ၊၌။ ဝိ-ကာရော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကွစိ၊ ၌။ ဝိပရိတော၊ ဆန့်ကျင်သော ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကွစိ၊ ၌။ အာဒေသော၊ ဝဏ္ဏတစ်ပါးပြုခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာဒိ-ဝုဒ္ဓိ၊ အစဝုဒ္ဓိကို။ တာဝ (မဇ္ဈေဝုဒ္ဓိတို့၏)ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ အာဘိ-ဓမ္မိကော၊ အဘိမွောကို သိမြင်တတ်သောဆရာ (ဃင်သောသူ)။ ဝေနတေယျော၊ ဂဠုန်မ၏ သား။ ဣစ္စေဝ.မာဒီ၊ တို့တည်း။ မဇ္ဈေဝုဒ္ဓိ၊ အလယ်ဝုဒ္ဓိကို။ တာဝ၊ (ဥတ္တရ.ဝုဒ္ဓိတို့၏) ရှေးဦးစွာ ဆိုအံ့။ သုခ သေယျော၊ ချမ်းသာစွာ အိပ်ခြင်း။ သုကော.ရိ၊ ချမ်းသာကိုပြုတတ်သော။ ဒါနံ၊ အလှူ၊ သုခကာ.ရိ၊ ချမ်းသာကို ပြုတတ်သော။ သီလံ၊ သီလ။ ဣစ္စေဝ.မာဒီ၊ တို့သည်။ ဥတ္တရ ဝုဒ္ဓိ၊ အဆုံး ဝုဒ္ဓိကို။ တာဝ၊ (မဆိုရသေးသော ပုံစံတို့၏) ရှေးဦးစွာ ဆိုအံ့။ ကာလိင်္ဂါ၊ ကလိင်္ဂတိုင်းကို

အစသရ အာ-ကို အ-ရဿ-ပြု။ ။မဇ္ဈေရဿရုပ်၊ သုမေဓ.သော-သုမေဓာ×သော။ ဓ-၏ မှီရာ အလယ် သရ အာ-ကို အ-ရဿ-ပြု။ ။သုဝဏ္ဏဓ.ရေဟိ-သုဝဏ္ဏာ×ရေဟိ။ ဓ-၏မှီရာ အလယ် သရ အာ-ကို အ-ရဿ-ပြု။ ။ဥတ္တရ ရဿရုပ်၊ဘောဇဒိ.ဘောဝဒိ×။ယထာ ဘာဝိ-ယထာ ဘာဝိ×။ ဒ၊ဝ၊တို့၏မှီရာ အဆုံးသရ ဣ-ကို ဣ-ရဿ-ပြု၊ စီရင်။

၄၀၄-တိ-ပဒ၊ဝိဓိသုတ်။ ။စ.သဒ္ဒါ အညမည သမုစ္စည်း။ ။ဣသုတ်ကို မဆိုသော်လည်း ထိုထိုသုတ်တို့ဖြင့်ပြီးလျက် တစ်ဖန်ထပ်၍ဆိုခြင်းသည် ပုန ရုတ္တိနိရုတ္တက ဒေါသ မရောက်ပါလော၊ ဘယ်အတွက် ပြန်ဆိုသနည်း.ဟူမူ၊ ဝုဒ္ဓိ၊ လောပါ.ဂမ.စသည်တို့ကို ပြလို၍ ဆိုသတည်း။

ဝုဒ္ဓိ-စသည်ကိုပြခြင်း။ ။ဝုဒ္ဓိဟူသည် ရဿ သရတို့၏ မိမိပင်ကိုယ်ရင်းသဘောမှ ဖောက်ပြန်၍ သန္တာန်၊ ကာလအာ.ဖြင့် ရှည်လျား၊ တိုးပွား၍ ဖြစ်လာသော ဒီဃသရ ငါးလုံးပင်တည်း။ သို့အတွက် ဝုဒ္ဓိနှင့် ဒီဃ သဘောတူ သဘာဂဖြစ်၏။ သဘာဂ-ဆိုသော်လည်း သန္တာန်၊ကာလကို**သာ**ရည်၍ဆိုသည်။ **အာ**ဒေသပြု**ဆူ**မှာ 'အာယုဝဏ္ဏာနဠ' ဥပဒေအရ အ-အက္ခရာ၊ ဣဝဏ်၊ ဥဝဏ်တို့ကို ဝုဒ္ဓိ-ပြု၍၊ရဿ သရ သုံးလုံးကိုသာ ဒီဃ-ပြုရသည်။ ။လောပ-ဟူသည် မျက်မြင်ထင်ရှား၊ဖြစ်ပွား၍ နေသော အက္ခရာ၏ မမြင်မျက်မှောက်၊ ကွယ်ပျောက် ပျက်စီး၍ သွားခြင်းပင်

http://www.dhammadownload.com

အစိုးရသည်။ ပစ္စက္ခ-ဓမ္မာ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားရှိသည်။ ဤစွေဝ.မာဒီ၊ တို့တည်း။ အာဒီလောပေါ၊ အစ ကျေခြင်းကို၊ တာဝ၊ (မဇ္ဈေ လောပတို့၏) ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ တာလီသံ၊ လေးဆယ်။ ဤစွေဝ.မာဒီ၊တို့တည်း။ မဇ္ဈေလောပေါ၊ အလယ် ကျေခြင်းကို၊ တာဝ၊ (ဥတ္တရ လောပတို့၏) ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ တတ္တု.ကာမော၊ပြလိုသည်။ကုမ္ဘ.ကာရ ပုတ္တော၊ အိုးထိန်းသည်၏သား။ ဝေဒလ္လံ၊နှစ်သက်ခြင်းကိုမှီသည်။ဤစွေဝ.မာဒီ၊ တို့တည်း။ ဒတ္တရ လောပေါ၊ နောက်ကျေခြင်းကို။ တာဝ၊(မဆုံရသေးသောပုံစံတို့၏) ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းယောကျ်ား။ ဘိက္ခုနီ၊ ရဟန်းမိန်းမ။ ဤစွေဝ.မာဒီ၊ တို့တည်း။ အာဒိ-အာဂမော၊ အစ လာခြင်းကို။ တာဝ၊ (မဇ္ဈေ အာဂမတို့၏) ရှေးဦးစွာ ဆိုအံ့။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝု.တ္တော၊ဥ×တ္တော၊ ဆိုအပ်၏။ ဤစွေဝ.မာဒီ၊ တို့တည်း။ မဇ္ဈေ အာဂမော၊ အလယ်လာခြင်းကို။ တာဝ၊ (ဥတ္တရ.ဂမတို့၏) ရှေးဦးစွာဆိုအံ့၊ သ.သီလဝါ-သော×သီလဝါ၊သော၊ထိုသူသည်။သီလဝါသီလရှင်၏။သ.ပညဝါ= သော×ပညဝါ၊ သော။ ထိုသူသည်။ ပညဝါ၊ ပညာရှိ၏။ ဤစွေဝ.မာဒီ၊ တို့တည်း။ ဥတ္တရ အာဂမော၊ အဆုံးလာခြင်းကို။ တာဝ၊ (မဆိုရသေးသော

တည်း။ ။အာဂမဟူသည် မျက်မှောက် ထင်ရှားမဖြစ်ပွားသေးသော အကွာရာတို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်းပင်တည်း။ ။ဝိကာရဟူသည် ဗျည်းကို ဗျည်းတစ်ပါး၊ သရကို သရတစ်ပါး၊ ပုဒ်ကို ပုဒ်တစ်ပါး ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲ၍ပြုခြင်းပင်တည်း။ ။ဝိပရိတဟူသည် ဝုဒ္ဓိမှတစ်ဖန်,သန္ဓာန်,ကာလအားဖြင့် ဆုတ်ယုတ်ဖောက်ပြန်၍ ဖြစ်သော ရဿ သရမျိုးပင်တည်း။ သို့အတွက် ရဿနှင့် ဝိပရိတ တို့သည် သဘောတူ သဘာဝဖြစ်၏။ ။အာဒေသဟူသည် သရကို ဗျည်း၊ ဗျည်းကို သရ ပြုခြင်းပင်တည်း။ သို့အတွက် ဝိကာရ, အာဒေသ တို့သည် သဘောတူ သဘာဝဖြစ်၏။

ဆောင်ပုဒ်-"သန္ဓာန်ကာလ၊ ပင်ကိုမှ၊ ပွားက ဝုဒ္ဓိမှတ်စေလို။
ဝုဒ္ဓိ ဒီဃ၊ သဘာဝ၊ မိန့်ကြသကို-ကျမ်းထိုထို။
ဝုဒ္ဓိမှပြန်၊ သန္ဓာန်,ကာလ၊ ယုတ်လျော့က၊ **ဝိ**ပရိတ ဆို။
ရဿ, ဝိပရိတ၊ ယင်းနှစ်ဝ။ တူကြမယို့-သဘောကို့။
မျက်မြင်ထင်ရှား ဖြစ်ပြီးသား၊ ယွင်းပါးကွယ်ပျောက်-လောပဆို။
ရှေးကမထင်၊ ရုတ်ချည်းပင်၊ ပေါ်လျှင်-ယင်းကို **အာ**ဂုံဆို။
ပျောက်ကွယ်,ဖြစ်ပေါ်၊ ယင်းနှစ်ဖော်၊ သင့်တော်တူမျှ**သ**ဘာဝ။
ဗျည်းချင်း, သရ၊ လဲလှယ်ပြန်၊ မှတ်ရန်တဝ **ဝိ**ကာရ။
ဗျည်းနှင့်-သရ၊ ပြန်လဲကာ၊ မြဲစွာမှတ်ကြ အာဒေသ။
ဝိကာရတာ၊ **အာ**ဒေသ**ဓ** နှစ်ဖြာတူကြ-သဘာဝ။"

http://www.dhammadownload.com

ပုံစံတို့၏) ရှေးဦးစွာ ဆိုအံ့။ ဝေဒလ္လံ၊ နှစ်သက်ခြင်းကိုမှီသည်။ ဤစွေဝ.မာဒီ၊ တို့တည်း။ အာဒိ ဝိကာရော၊ အစ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ အာ.ရိသျံ၊ ရသေ့တို့၏ဖြစ်ကြောင်း။ အာ.ဏျံ၊ မြို့ကြွေး၏ဖြစ်ကြောင်း။ အာ.သတံ၊ နွားလား ဥသဘ အတူ့ရဲရင့်တော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏ ဖြစ်ကြောင်း။ အ.ဇ္ဇဝံ၊ ဖြောင့်မတ်သည်၏ ဖြစ်ကြောင်း။ ဤစွေဝ.မာဒီ၊ တို့တည်း။ မဇ္ဈေ ဝိကာရော၊ အလယ် ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ တာဝ၊ ဆိုအံ့။ ဝရ.ရိသျံ၊ မြတ်သောရသေ့၏ဖြစ်ကြောင်း။ပရ.ရိသျံ၊တစ်ပါးသောရသေ့၏ဖြစ်ကြောင်း။ ဤစွေဝ.မာဒီ၊ တို့တည်း။ ဥတ္တရ ဝိကာရော၊ အဆုံး ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ တာဝ=ဆိုအံ့။ ယာနိ၊ အကြင် အမျိုးတို့သည်။တာနိ၊ထိုအမျိုးတို့သည်။ သုခါနိ၊ ချမ်းသာတို့သည်။ ဤစွေဝ.မာဒီ၊ တို့တည်း။ အာဒိ ဝိပရိတော၊အစ-ဝိပရိတ်ကို။တာဝ=ဆို့အံ့။ သူရိယော၊ နေသည်။ ဥ.ဂ္ဂတေအဝ×ဂတေ၊ အောက်သို့ လျှောသည်ရှိသော်။ ဥ.ဂ္ဂစ္ဆတိ-အဝ×ဂစ္ဆတိ၊ အောက်သို့လျှောသက်၏။ ဤစွေဝ.မာဒီ၊ တို့တည်း။ မဇ္ဈေ ဝိပရိတော၊ အလယ် ဝိပရိတ်ကို။ တာဝ=ဆိုအံ့။ သ.မုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ကောင်းစွာ အောက်သို့ လျှောသက်၏။ သူရိယော၊ နေသည်။ သ.မုဂ္ဂတေ၊ ကောင်းစွာအောက်သို့လျှောသက်သည်ရှိသော်။ ဤစွေဝ.မာဒီ၊ တို့တည်း။ ဥတ္တရ ဝိပရိတော၊ အဆုံးဝိပရိတ်ကို။ တာဝ=ဆိုအံ့။ ဒိဂု၊ နွားနှစ်ကောင်။ ဒိဂုဏံ၊ နှစ်ထပ်။ ဤစွေဝးမာ၊ဒီ၊တို့တည်း။ အာဒိ အာဒေသော၊ အစ အာဒေသကို။ တာဝ=ဆိုအံ့။ ယူနံ၊ လှ,ည်တို့၏။ ဤစွေဝ.မာဒီ၊ တို့တည်း။ မဇ္ဈေ အာဒေသော၊ အလယ် အာဒေသကို။တာဝ=ဆိုအံ့။ နျာ.ယောဂေါ၊ အမြဲအား(ထုတ်)ခြင်း။ ဤစွေဝ.မာဒီ၊ တို့တည်း။ ဥတ္တရ အာဒေသော၊ အဆုံး အာဒေသကို။ တာဝ=ဆိုအံ့။ သဗ္ဗ သေယျော သဗ္ဗသေဋ္ဌော၊ အလုံးစုံသော သူတို့ထက် ထူးချွန်ချီးမွမ်းအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်။ ဤစွေဝ.မာဒီ၊ တို့တည်း။ ဧဝံ၊တူ။ ယဲထာ ဇိနဝစနာ.နုပရောဓေန၊ အကြင်အကြင် ဇိနဝစနတို့နှင့် မဆန့်ကျင်သဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံတို့တို့၌။ ယောဇေ တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ရူပ်တက်ပုံ။ ။အာ့ဘိ ဓမ္မိကော-အာဘိဓမ္မံ×အဓိကေ။(၃၂၁)၊ သုတ်အတိုင်းတွက်။တေသု ဝုဒ္ဓိ=ဤသုတ်ဖြင့် အစသရ အ-ကို အာဝုဒ္ဓိပြုသည်သာထူး၏။ (ဝုဒ္ဓါဒိသုတ်နှင့် မလုပ်ဘဲ၊ ဤသုတ်နှင့် လုပ်ခြင်းကား ပဋ္ဌာန်၀တိက နည်းတည်း။ ။ *ဝေနတေယျော-ဝိနတ့ဃ်×အပစ္စံ။ (၃၄၆)သုတ်အတိုင်းတွက်။ ဤသုတ်ဖြင့် အစသရ ဤ.ကို ဧ-ဝုဒ္ဓိပြု။ ။*မဇ္ဈေ ဝုဒ္ဓိ၊ သုခ သေယျော-သုခ သိ×ယျော။ ဤသုတ်ဖြင့် ပုဒ်၏အလယ် သ-၏မှီရာ ဤ-သရကို ဧ-ဝုဒ္ဓိပြု-သုခံ သယနံ၊သုခေနဝါ သယိတဗ္ဗော၊ သုခံ ဝါ သယန္တိ ဇ္ဈော.တိ-သုခ-သေယျော။ သုခ-သဒ္ဒ။ပ.ပဒ+သိ-သယ်ဲ။(၅၄၁)။ ဏျော၊ ဤမိနာ မဇ္ဈေ ဤကာရဿ ဧ-ဝုဒ္ဓိ။-*သုခ-ကာရိ-သုခ ကx်ရီ။ ဤသုတ်ဖြင့် ပုဒ်၏ အလယ် က-၏ မှီရာ အ-ကို အာ-ဝုဒ္ဓိပြု- 'သုခံ

http://www.dhammadownload.com

ကရောတိ သီလေန ဓမ္မေန သာဓုကာရိတာယ ဝါ.တိ-သုခကာ.ရီ၊ သုခ-သဒ္ဒ။ပ.ပဒ×ကရ-ကရဏေ၊ (၅၃၂)၊ ဏီ။ဣမိနာ မဇ္ဈေ က-ကာရ နိဿယသာ အ-ကာရသာ အာဝုဒ္ဓိ။ ကုစ္ဆာ.ဒိနာ အန္တေ ရသော သုခ ကာရိ.ဟိ သိဒ္ဓံ'။ ။ *ဥတ္တရ ဝုဒ္ဓိ။ကလိင်္ဂါ-ကလိင်္ဂ×သိ-သက်။ ဤသုတ်ဖြင့် ပုဒ်၏အဆုံး၌ သိ-ဝိဘတ်ကို ဩ-ဝုဒ္ဓိပြု (ကလိင်္ဂ+ဧ-ာ)ချေ၊ ကပ်။ ကလိင်္ဂသု ဇာတော ဣသရော ဝသတိဝါ.တျတ္တော၊ (၃၅၂)-ဏ.ပစ္စယာ.ဒိ ကတ္တာ,ကလိင်္ဂတော သိ၊ တဿ ဣမိနာ ဩ-ဝုဒ္ဓိ ကလိင်္ဂါ.တိ ရူပံ။ ။မာဂဓော-မာဂဓ×သိ-သက် နည်းတူ။ မာဂဓေသု ဇာတော, ဣသရော, ဝသသိ ဝါတျ.တ္ထေ၊ (၅၂၁) ဏ.ပစ္စယာဒိ ကတ္တာ မာဂဓတော သိ၊တဿ ဣမိနာ ဩ-ဝုဒ္ဓိ မာဂဓော.တိ သိဒ္ဓံ။ ။ပစ္စက္ခ ဓမ္မာ-ပစ္စက္ခ ဓမ္မ×၊ ဤသုတ်ဖြင့် မ-၏ မြိရာ အဆုံးသရ အ-ကို အာ-ဝုဒ္ဓိပြု။ 'ပစ္စက္ခော ဓမ္မော ဃသာ.'တိ ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသံ ကတ္တာ ပစ္စက္ခ ဓမ္မ ဣတိ ပကတိရူပေ ဣမိနာ ပဒန္တ မ-ကာရ နိဿယ အ-ကာရသာ အာ.ဝုဒ္ဓိ၊ နာမ.မိဝ ကတ္တာ သျာ.ဒျု.ပ္ပတ္တာဒိ တတောရူပံ။ ။*အာဒိလောပ။ တာလီသံ-စ×တ္တာ လီသံ။ ဤသုတ်ဖြင့် ပုဒ်၏အစ, စ-အက္ခရာကိုချေ။ အကျယ်ဘွက်ပုံကို ၃၉၀-သုတ်မှာ ကြည့်။ ။*မဇ္ဈေလောပ။ ကတ္တု.ကာမော-ကတ္တု×ကာမော ဤသုတ်ဖြင့် ပုဒ်၏ အလယ် တ္တု-ထက် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ။ 'ကတ္တု×ကာမော.တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဣမိနာ မဇ္ဈေ နိဂ္ဂဟိတလောပေ ရူပံ'။ ။ကုမ္မ.ကာရပုတ္တော-ကုမ္ဘံ×ကာရပုတ္တော၊ နည်းတူ။ ။ဝေဒလ္လံ-ဝေဒံ×လ္ဟံ။ ဤသုတ်ဖြင့်ပုဒ်၏ အလယ် ဒ-ထက်နိဂ္ဂဟိတ်ချေ၊ လ-ဒွေဘော်ပြု။ 'ဝေဒ.လ္လ.န္တိ ဝေဒံ တုဋ္ဌိ နိဿိတ.န္တိ အတ္ထေ(၃၅၀)လ.ပ္ပစ္စယံ ကတ္တု တေသံ ဂဟဏေန နိဿိတ ပဒဿေ.ဝ လောပံ ကတ္တာ 'ဝေဒံ×လ.'တိ ပကတိရူပေ ဣမိနာ မဇ္ဈေ ဝေဒ.နွိ.ပဒေ နိဂ္ဂဟိတဿ လောပေါ၊ လဿ ဒ္ဒိတ္တံ၊ သျာ-ဒျု.ပ္ပတ္တိရူပ်'။ ။*ဥတ္တရပဒလောပ။ဘိက္ခု.၊ ဘိက္ခု.နီ-တည်း။ သိ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ပုဒ်၏အဆုံး သိ-ဝိဘတ်ကိုချေ။ ။*အာဒိ-အာဂမရုပ်။ဝုဒ္ဓေ-ဥ×တ္တော။ ဤသုတ်ဖြင့် ပုဒ်၏အစ၌ ဝ-လာ။ 'ဥစ္စတေတိ-ဝုတ္တော၊ ဝစ+ဝိယတ္တိယံ ဝါ စာယံ၊ ၅၅၆ ဝဿဥ ဓာတ္ဝ.နွတ္တလောပေါ.ဒွိတ္တံ၊ ဣမိနာ ပဒဿ အာဒိမှိ ဝါ.ဂမေ, သျာဒျုပ္ပတ္တိပ်'။ ။*မဇ္ဈေ အာဂမ။သ.သီလဝါ-သော×သီလဝါ၊ သ-ပညဝါ.သော×ပညဝါ။ ဤသုတ်ဖြင့် ပုဒ်၏အလယ်၌ အ-လာ။ သရလောပေါ=အာဂုံ ကြောင့် သ-၏မြိရာသြ-ကိုချေ၊သ်×အ-ကပ်။ ။*ဥတ္တရအာဂမ။ဝေဒလ္လံ ဝေဒလ္လ×။ ဤသုတ်ဖြင့် ပုဒ်၏အဆုံး၌ သိ-လာ။ သိ-ကိုအုံ-ပြု၊ချေ-ကပ်။ ။အာဒိဝိကာရ။ အာရိသျံ-ဣသိနော×ဘာဝေါ၊ (၃၆၀)၊ ဏျ-သက်၊နည်းတူ။ (ဣသိ×၂)ပကတိရူပ်။ အဝဏ္ဏောယေ=၌ စ၊ ဣ-ကိုချေ၊ကပ်၊(ဣ×သျ)ဤသုတ်ဖြင့် အစသရ ဣ-ကို အာ-ပြု။ အာ-ပြုမှ နောက်၌ ရိ-အက္ခရာလာ (အာ×ရိ×သျ) နာ့မ်ငဲ့-စီရင် အာဏျံ-ဣဏာသ×ဘာဝေါ တျတ္တေ(၃၆၀)၊ဏျ.ပစ္စယာ.ဒိမှိ ကတေ ဣဏျ.ဟိ ပကတိရူပေ ဣမိနာ အာဒိ ဣကာ ရသာ အာ-ကာရေ သျာဒျုပ္ပတ္တိရူပ်။ ။အဒွသတံ

http://www.dhammadownload.com

၄၀၅-အ၊ယု၊-ဝဏ္ဏာန်-ဥာ၊ယောဝုတ္တိ။ ။အာ၊ယု၊ဝဏ္ဏာန်။အ-ကွာရာ၊ဣ၊ဝဏ််, ဥဝဏ််တို့၏။ အာယော စ၊ အစဉ်အတိုင်း အာ၊ ဧ၊ သြ-ပြုတို့သည်သာလျှင်။ ဝုဒ္ဓိ၊ ဝုဒ္ဓိ-မည်၏။ အ-ဣကိ၊ အ-ဟူသည်။ အ-ကာရော၊ အ-အကွာရာတည်း။ ဣ-ဣ၌-

---

ဥသဘဿ+ဘာဝေါတျု၊တ္ထော(၃၆၀)တုံ၊ဂဟဏေန ဏ၊ပ္ပစ္စယာ၊ဒီမှိ ကတေ ဥသ ဘ၊န္တိ ပကတိ ရူပေ ဣမိနာ အာဒိ ဥ-ကာရဿ အာ-ကာရေ သျာဒျု၊ပ္ပတ္တိ ရူပံ။ ။ အဇ္ဇ်ဝံ-ဥဇုနော×ဘာဝေါတျု၊တ္တော်'၃၆၀' တုံ၊ဂဟဏေန ဏ-ပ္ပစ္စယာ၊ဒီမှိ ကတေ, ဥဇု+အ-ဣတိ ပကတိရူပေ ဣမိနာ အာဒိ ဥကာရဿ အာ၊ ဧ-ကာရဿ၊ နွံ ဥ-ကာရဿ အဝါဒေသော၊ ဝ-ကာရဿ ပရံ နေတဗ္ဗော (အာဧဝ) ဧ-ကာရဿ ဒ္ဝိတ္တံ၊ (၄၁၃) တိ အာ-ကာရဿ ရဿံ သျာဒျု၊ပ္ပတ္တိ ရူပံ။ ။မဇ္ဈေ ဝိကာရ ဝရ၊ရိသျံ-ဝရ×ဣသျံ။ ဣသုတ်ဖြင့် အလယ် ဣ-ကို အာ-ပြု။ အာ-ပြုမှ နောက်၌ ရိ-အကွာရာလည်း၊ လာ။ ရ-ခြေ၊ ကပ်၊ (ဝရာရိသျံ)။ ။ပရာ၊ရိသျံ-ပရ×ဣသျံ။ နည်းတူ။ ။ဥတ္တရ ဝိကာရ။ ယာနိ၊ တာနိ၊ သုခါနိ-ယ၊ တ၊ သုခ၊ ယော-ဝိဘတ်သက်။ ဣသုတ်ဖြင့် အဆုံး၌ ယော-ဝိဘတ်ကို နိ-ပြု။ ယောသု ကတ နိကာရ=ယော-ဝိဘတ်ကို နိ-ပြုပြီးသည်ရှိသော်၊ ယ၊ တ၊ ခ-၏ မှိရာ အ-ကို အာ-ဒီဃ-ပြု။ ။အာဒိ ဝိပရိတ။ ဥဂ္ဂတေ-အဝ×ဂတေ။ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ-အဝ×ဂစ္ဆတိ၊ ဣသုတ်ဖြင့် အဝ-ကို သြ-၏ ဝိပရိတ် ဥ-ပြု။ ဂ-ကို သဒိသ ဒ္ဒေဘော် ဂ္ဂ-ပြု။ ။ မဇ္ဈေ ဝိပရိတ။ သမ့၊ဂ္ဂစ္ဆတိ၊ သမ့၊ဂ္ဂတေ။ သံ×အ၁၆×ဂစ္ဆတိ၊ သံ×အဝဂတေ။ ဣသုတ်ဖြင့် အလယ် အဝ-ကို သြ-၏ ဝိပရိတ် ဥ-ပြု။မဒါသရေ=သ-ထက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ်-ပြု၊ ကပ်၊ ဂ-ကို ဒ္ဒေဘော်ပြု။ ။ဥတ္တရ ဝိပရိတ။ ဒီဂု-ဒီဃေါ။ ဣသုတ်ဖြင့် အဆုံးသရ ဂ-၏ မှိရာ သြ-ကို ဝိပရိတ် ဥ-ပြု။ ။ဒီဂုဏံ-ဒီဂုဏာ၊ သိ-သက်။ ဣသုတ်ဖြင့် အဆုံး သိ-ဝိဘတ်ကို သြ-၏ ဝိပရိတ် အံ-ပြု။ (သေ-ဟူသော သုတ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ဝိပရိတ် ဆိုသည်)။ ။*အာဒိ အာဒေသ၊ ယူနံ-ဣ×ဥနံ၊ ဣသုတ်ဖြင့် အစသရ ဣ-ကို ယ-ပြု။ (၀၉) နံ-ဝိဘတ်ကြောင့် ဥ-ကို ဥ၊-ဒီဃ-ပြု (ယ်×ူနံ) ယ်+ဥ၊-ကပ်။ 'ဣ စ, ဥ စ-ဣ-ဥ၊-တိ ဒ္ဝန္ဒသမာသံ ကတ္ဝာဣ+ဥ၊-တိ ဌိတေ,တတော နံဝ စနံ ကတ္ဝာ ဣမိနာ အာဒိ ဘူတဿီ,ကာရဿ ယ,ကာရံတိ (၀၉)နံမှိ အ၊ကာရဿ ဒီဃေ ကတေ ရူပံ။ ။*မဇ္ဈေ အာဒေသ။ နျာယောဂေါ-နိ×အာယောဂေါ။ ဣသုတ်ဖြင့် န-၏မှိရာ အလယ်သရ ဣ-ကို ယ်-ပြု။ (နံ+ယ်+အာယောဂေါ) ယ်+အာ-ကပ်၊ နံ+ယာ-ကပ် (နျာ၊ယောဂေါ)။ ။*ဥတ္တရ အာဂမ။ သဗ္ဗသေယျော-သဗ္ဗသေယျ။ သိ-သက်၊ ဣသုတ်ဖြင့် အဆုံး သိ-ကို သြ-ပြု။ ခြေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

၄၀၅-စတု၊ပ္ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။စ-သဒ္ဒါ ရှု-အလို နိဝတ္တာပနာ၊ဝဓာရဏ၊ အဘိဓမ္မိကော၊ ဝိနတေယျော-စသော အချို့ပုံစံတို့၌ ဝုဒ္ဓိ-အပြုကို မြစ်သည်။ 'စ၊

http://www.dhammadownload.com

ဣတိ၊ ဣ၄ဣ၂ နှစ်လုံးသည်။ ဣ-ဝဏ္ဏော၊ ဣ-ဝဏ်မည်၏။ ဥ၄ဥ၂-ဣတိ၊ ဥ၄ဥ၂-နှစ်လုံးသည်၊ ဥ-ဝဏ္ဏော၊ ဥ-ဝဏ်မည်၏။ တေသံ၊ အ-ကာရ ဣ ဝဏ္ဏ၂-ဝဏ္ဏာနံ၊ ထိုအ-အက္ခရာ၄ ဣ ဝဏ်၄ ဥ ဝဏ်တို့၏။ ယထာသန်္ခံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ အာ-ဧ-သြ၊ အာ၄ ဧ၄သြ-ပြုတို့သည်သာလျှင်။ ဝုဒ္ဓိယော၊ ဝုဒ္ဓိ**တို့**မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အာ-ဣ-ဥ၂ စ၊ အာ၄ဣ၄ဥ၂-တို့သည်လည်း။ ဝုဒ္ဓိ၊ ပင်ကို ဝုဒ္ဓိမည်ကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ အာဘိဓမ္မိကော၊ အဘိဓမ္မာကို သင်သော သူ။ ဝေနတေယျော၊ ဂဠုန်မ၏သား။ သြဠုမ္ပိကော။ ဖောင်ဖြင့် ကူးတတ်သူ။ ပုန၊ တဖန်။ ဝုဒ္ဓိ.ဂ္ဂဟဏံ၊ ဝုဒ္ဓိ-သဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းသည်။ကိံ.မတ္ထံ၊နည်း။ ဥတ္တရ ပဒ ဝုဒ္ဓိဘာဇတ္တံ၊ နောက်ပုဒ် ဝုဒ္ဓိဖြစ်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။ အင်္ဂမာဂဓေဟိ၊ အင်္ဂတိုင်း၄မဂဓတိုင်းတို့မှ။ အာဂတော၊ လာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အင်္ဂမာဂဓိဒကာ၊ မည်၏။ နိဂမဇနပဒေသု၊ နိဂုံးဇပုပုဒ်တို့၌။ ဇာတော၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ဣတိ၊ကြောင့်။ နေဂမ ဇာနပဒါ၊မည်၏။ ပုရိမ.ဇနပဒေသု၊ အရှေ့ဇနပုဒ်တို့၌။ ဇာတော၊ တည်း။ ဣတိ၊ကြောင့်။ ပေါရိမ ဇာနပဒါ၊ မည်၏။ သတ္တာ.ဟော၊

မဖြစ်သည်လည်း ရှိသေး၏'ပေး။ ။ဉာ-အလို သမုစ္စည်း။ အာ၄ဣ၄ဥ၂-ပင်ကို ဝုဒ္ဓိတို့ကိုဆည်းသည်။ ။နိ-ဒ္ဓလို သမိုဂ္ဂုန၊ အ-အက္ခရာ၄ ဣ-ဝဏ်၄ ဥ-ဝဏ်၄တို့၏ ဝိကတိ-ဖြစ်သော အာ၄ ဧ၄ သြ-တို့သည်သာ ဝုဒ္ဓိ အမည်ရသည်မဟုတ်။ ပင်ကို ပကတိဖြစ်သော အာ၄ဣ၄ဥ၂-တို့လည်း ဝုဒ္ဓိ မည်ပါသေးသည်-ဟု ပေါင်းသည်။ နာ-ကား အ-ဝုဒ္ဓိကို ပေါင်းသည်ဟူ၏။ အာ၄ ဧ၄ သြ-တို့ကား ဝုဒ္ဓိ။ အ၄ဣ၄ဥ-တို့ကား အ-ဝုဒ္ဓိ-ဟူလို။ ။အချို စာဌ် 'အ-ဣ-ဥ၄အ-ဝုဒ္ဓိ'ဟု ရှိ၏။ သီဟိဠ်မူဌ်လည်း ဤအတိုင်းပင်။ ဤပါဌ်ကို နာ-ဆရာအတည်ပြုလို၏။ ။ရူ-ဌ်လည်း 'စ.ဂ္ဂဟဏမ. ဝုဒ္ဓိ သမိုဂ္ဂ နံ.တ္တံ'ပင် ဆို၏၊ 'ဝိမံသိတ္ထာ ယုတ္တတရံ ဂဟေတဗ္ဗံ' ဟူလို။

တေသုဝုဒ္ဓိ-သုတ်မှ ဝုဒ္ဓိ-သဒ္ဒါ အလိုက်ခံ၍ 'အ-ယုဝဏ္ဏာနံ-ဩာ ယော်ာ' လောက်တင်ဆိုက။ လိုအပ်သောအနက် ပြီးလောက်လျက် ဘယ်အတွက် ဝုဒ္ဓိ-သဒ္ဒါကို ဆိုသနည်းဟူသော အမေးကြောင့် 'ပုန ဝုဒ္ဓိ.ဂ္ဂဟဏံ'စသော ဝါကျကိုမိန့်။ နောက်ပုဒ်ကို ဝုဒ္ဓိပြုရကျိုးရှိပါသည်-ဟူလို။ ။အ-ယုဝဏ္ဏာနံ-ဟူသော ဌာန နိယမ စကားဖြင့် ပင်ကိုသဘာဝ ဝုဒ္ဓိဖြစ်နေကြသော အာ၄ဧ၄ သြ-တို့၏ ဝုဒ္ဓိ အပြုကိုနှစ်စေသည်။

"ယထာ ဟိ ကတ-ဝုဒ္ဓိနံ၊ ပုန ဝုဒ္ဓိ နဟောတိ ဟ။
ဧဝံ သဘာဝ-ဝုဒ္ဓိနံ၊ အာ-ယောနံ ဝုဒ္ဓိ ဟောတိ နု။" ရူ

ဟိ၊ မှန်၏။ ဣဟ၊ ဝိဓိအရာ၌။ ကတဝုဒ္ဓိနံ၊ ဝုဒ္ဓိ ပြုအပ်ပြီးသော သရတို့၏။ ပုန ဝုဒ္ဓိ၊ တဖန် ဝုဒ္ဓိ ပြုခြင်းသည်။ နဟောတိ ယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ ဇထာ၊ ဤအတူ။ သဘာဝ ဝုဒ္ဓိနံ၊ ပင်ကို ဝုဒ္ဓိ ဖြစ်ကြကုန်သော။ အာ-ယောနံ၊ အာ၄ ဧ၄ သြ-တို့၏။ ဝုဒ္ဓိ၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ။'ဘာရဒ္ဒါဇော၊ ဝေသာမိတ္တော၊ ဂေါတမော၊ မောဂ္ဂလ္လာယနော၄ စသည် သဘာဝဝုတ္တိပုံစံ။

http://www.dhammadownload.com

ခုနစ်ရက်၌။ နိယုတ္တော၊ ယှဉ်သည်တည်း။ ဣစၧီ၊ ကြောင့်။ သတ္တာဟိကာ၊ မည်၏။ စတုဝိဇ္ဇေ၊ လေးပါးသောအတတ်၌။ နိယုတ္တော၊ သည်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စာတုဝိဇ္ဇိကာ၊ မည်၏။ ဣစ္ဆေဝ.မာဒီ၊ တို့ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဝုဒ္ဓိ ဣစ္ဆစ္ဆေန၊ ဝုဒ္ဓိ-အမည်ကို ပြုရသဖြင့်။ ကွ.တ္ထော-ကောxအတ္ထော၊ နည်း။ ဝုဒ္ဓါဒိ. သဃဿဝါ.သံယောဂန္တဿ သ-ဏော စ၊=သဏောစ္ဆစသော သုတ်၌ ဝုဒ္ဓိခေါ်ဆို ရခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ။နာမကပ္ပေ၊ ၌။ တဒ္ဓိတ ကပ္ပေါ၊ တဒ္ဓိတ် ကျမ်းမည်သော။ အဋ္ဌမော၊ ရှစ်ခုမြောက်သော။ ကဏ္ဏော၊ သည်။ ဣတိ၊ ပြီးပြီ။

ဆောင်ပုဒ်-"အ-ယုဝဏ္ဏ၊ ဝုဒ္ဓိက၊ ဌာနမှတ်၍ ဆို။
ပင်ကိုယ်သဘော၊ အာ, ဧ, ဩ၊ ပယ်လော ဝုဒ္ဓိကို။"

ရုပ်တုက်ပုံ။ ။အာဘိ ဓမ္မိကော-အာဘိဓမ္မံxအဓိတေ။(၃၅၀)ဝေန တေယျော-ဝိနဿာယxအပစ္စံ။(၃၃၆)။ သြဠုမ္ပိကော-ဥဠုမ္ပေနxတရတိ။ (၃၅၀)။ သုတ်တို့ကိုကြည့်တုက်။ ။အင်္ဂါဝဓိကော-အင်္ဂါဝဓိက။ နေဂမ ဇာန ပဒါ-နေဂမ ဇာနပဒ။ ပေါရိမ ဇာနပဒါ-ပေါရိမ ဇာနပဒ။ သတ္တာဟိကာ-သတ္တာဟိက။ စာတု ဝိဇ္ဇိကာ-စာတုဝိဇ္ဇိက။ တေသု ဝုဒ္ဓိ=သုတ်ဖြင့် က,ဒ,တို့၏မှီရာ အဆုံးသရ အ-ကို အာ-ဝုဒ္ဓိပြု။ နာမ်ဲ့၊ စီရင်။

ရစိတာယံ ဟံသာဝတိ မဏ္ဍလေ သပြေကန် နဂရေ မဟာဓမ္မိကာရာမ-
နဝဝိဟာရာ.ဓိပတိနာ ဿေက္ခပဝိသာ နုယက္ခကေန မဟာဝေယျာ
ကရဏ်ကေန သိရီ.ဘဒ္ဒန္တ ဉက်ံသာစရ-မဟာနာယ
က.တ္ထေရေန နာမ ကပ္ပေ တဒ္ဓိတ ကပ္ပဿ
ကစ္စာန.တ္ထ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

"ဝါစ.ပတိ.ဘာဒေန၊ သိတ ဝိဂတ္တ-ဟဒ္ဒယာ။
တေသံ ဟိတဿ ကပ္ပဿ၊ သမ္ပဏ္ဏံ ဒီပနီ ဂတာ။
ယာ ဋီကာ ကစ္စာယနဿ၊ သက္ကတ-ဘာကရဏာန.ဝေ။
တ.မာလမ္ဗ တပေါတေန၊ တရန္တုပိဋ္ဌက.ဏ္ဍဝံ။"

http://www.dhammadownload.com

ဤတွင်၊ အနက်၊ အဓိပ္ပာယ်၊ ရုပ်တွက်ပုံနှင့်တကွသော သမာသ်နှင့်တဒ္ဓိတ်
အဆုံးအဖြတ်ခန်းပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

သပြေကန်

သဒ္ဓါကြီးဝိသယသစ်

၆-အာချာတ်

"နမော အာ**ချာတ**-ဝရစက္က.ဝတ္ထိနော ဓမ္မရာဇဿ"

(အာသီသ-ပတ္ထနာ)

"**အာ**ချာတ.ဘူသိတ-သုဒ္ဒဿ-ရံသိ.နန္တံ၊
အာချာတ.စက္က-ဝရ-ဝတ္တိ.တိ ဘူဝနေ၊ ယံ။
အာချာတ.ဗောဓိယ ဇန.မ္ဓု.မပါရ.နေယျံ၊
အာချာတ.မတ္ထ-ဝိဓရဿ ပပါတု ရာဇံ။"

ဝရ-**စက္က**.ဝတ္တိ.တိ၊ တရားတည်းဟူသော မြတ်သော စကြာ ရတနာကို လည်စေတော်မူနိုင်သော**ကြောင့်** စကြာမင်း**တြား**ကြီးဟူ၍။ ဘူဝနေ၊ လောကသုံးရပ်, ဘုံသုံးထပ်၌။ အာချာတ-အာချာတော၊ အဘိပါကဋ္ဌော၊ အလွန်ကျော်ကြားတော်မူပေသော။ ယောမုနိန္ဒကော၊ အကြင်ဘုရားတည်းဟူသော **နေ**မင်းကြီးသည်။ အ-ပါရံ-အ-ပါရတော၊ ကမ်းလမ်းမမြင်၌ အပြင်ကျယ်ပြော၊ **သံ**သရာတည်းဟူသော ပင်လယ်ရေကြောမှ။ နေယျံ-နေယျ.နွဲ့၊ **နိ**ဗ္ဗာန်သာဝှမ်း၊ ထိုမှ ကမ်းသို့, လက်လှမ်း ငင်တတ်**ယ်**,ယူသ**ယ်**ဆောင်ပို့အပ်သော ကူတို့-ဟူ၍။ **အာ**ချာတ-**အာ**ချာတံ ကသိတံ။ ဆိုအပ်သော။ ဇန.မ္ဓု ဇံ၊ ကြာနှင့်အတူ, များပိုလ်လူကို။ **အာ**ချာတ-ဘူသိတ.သုဒ္ဒဿ ရံသိ=ရံသီဟိ၊ အာချာတ်ပုဒ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်**အ**ပ်သော အတ္ထ,ဓမ္မ-စသော လေးချက်သော နက်နဲခြင်းတို့ဖြင့် အလွန်**အ**ကဲ, နက်နဲသိမ်မွေ့လှသဖြင့်, သိနိုင်ရန် ခဲခက်လှသော တရားတည်းဟူသော ရောင်ခြည်တို့ဖြင့်။ ဗောဓိယ၊ သစ္စာလေးတန်, **အ**မှန်လေးချက်, သဘောနက်**ကို**, ကွက်ကွက်မိမိ, သိစေသဖြင့်-ပွင့်စေတော်မူပြီး၍။ **အ**နန္တ-**နိ**ဗ္ဗာန-ပုရံ၊ ရောက်**ကုန်**ပြုန်း, ဂဏန်းသုဉ်း၍, **အ**ဆုံး**အ**ပိုင်း**အ**ခြားမရှိသော ဂုဏ်တော်**အ**ပေါင်း**တို့**၏ စုဝေးရာ, မဟာ**အ**-သန်**တ**ဓာတ်, **နိ**ဗ္ဗာန်-တည်းဟူသော **ရှေ**ပြည်**မြတ်သို့**။ **နေ**ယျံ-**နိ**တော့၊ ဓာတ်,

http://www.dhammadownload.com

က-"အာချာတ-သာဂရ.မထ.ဇ္ဇတနီ-တရ.ဂ်ံ၊
ဓာတု.ဇ္ဇလံ ဝိကရဏာ.ဂမ-ကာလ-မိနံ။
လောပါ.နုဗန္ဓရိယ်×မတ္ထ ဝိဘာဂ.ဇီရံ၊
ဓီရာ တရန္တိ ကဝိနော ပုထု-ဗုဒ္ဓိ-နဝါ။" ဝသန္တတိလက။

က-(တ-ဘ-ဇ-ဇ၊ ဂရု ဒ္ဒ၊ ဝသန္တ တိလက-မှတ်)။ အထ၊ ထိုတဒ္ဓိတ်ကျမ်း၏ အခြားမဲ့၌- ဝုစ္စမာနံ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော။ အဇ္ဇတနီ-တရ.ဂ်ံ၊ အဇ္ဇတနီ-ဝိဘတ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဝိဘတ်ရှစ်မျိုး, လျှိုင်းတံပိုးလည်း ရှိထသော။ ဓာတု-ဇ္ဇလံ၊ ဓာတ်-ဟူသော ရေလည်း ရှိထသော။ ဝိကရဏာ.ဂမ-ကာလ=မိနံ၊ ဝိက ရဏ-ပစ္စည်း, အာဂုံ, ကာလ-ဟူသော ငါးလည်း ရှိထသော လောပါ-

*မှတ်ချက်-မိန္ဒံ-ဟု နာသံယုဂ်နှင့် အချို့ရှိကြ၏။ ငါးဟောင မိန-သဒ္ဒါကို 'မိနောဝေသာရီ ကောဏ္ဍဇော' အမရကောသ။ ။'မိန ပုံ+မိနက်၊ မစ္ဆေ၊မာသာ, ဒီဒ္ဒါဒသေ ရာသီ'ဟုထောမနီဓိတို့ အဆိုရှိ၍ ဒွေဘော်မလို၊ ဒီဃနှင့် မိန-ဟူသာ ရှိစေရမည်။

ရေ, လေ, မီး, လူတို့စီးကြသည့် ရထားကြီး လေးမျိုးထက်, ဆထက်ထောင်ရာ, အသွားသာသည့်, မဟာမဂ္ဂင်'ရန်လုံးနှင်' သတော်ကြီးဖြင့် သံသရာတည်းဟူသော သမုဒြာရေကြောမှ လှုင်ဆောတင်ယူပို့ဆောင်တော်မူလေပြီ။ သော-မုနိန္ဒ.ကြော၊ ထိုဘုရားတည်းဟူသော နေမင်းကြီးသည်။ အာချာတံ အာချာတာဿ၊ အာချာတ်ကျမ်း၏။ အတ္ထ ဝိ ဝရဿ။ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ပြ-ရေးသား-လတ္တံ့သော။ မေ-မမ၊ အကျွန်ုပ်အား။ ရာဃံ-အဃံ-အနိဋ္ဌ ဖလ-ဒံ,သဗ္ဗုပဒ္ဒဝံ၊ ကျမ်းရေးသားဆဲ ခဏ၌, ကျရောက်-နှောင့်ယှက်, အလုပ်ပျက်အောင် နှိပ်စက်ငြိတွယ်, အန္တရာယ် အဝဝ, အေားဘယ-အတန်တန်, ဥပဒ်ရန်အမျိုးမျိုး,မကောင်းကျိုး အရှုပ်ရှုပ်, အနိဋ္ဌရုပ်တရားဆိုးကို။ ပပါတု-ရ ရက္ခတု၊ကိုယ်သို့မကပ်, ကင်းဝေးပြတ်အောင်, ကြပ်ကြပ်-နိစ္စ, ကယ်မ-စောင့်ရှောက်တော်မူပ၊ဘုရား။

အာချာတ.ဝစနတ္ထ။ ။'ကြိယံ အာချာယတီးတိ – အာချာတံ' လုပ်၊ အာ့ပုဗ္ဗ-ချာ+ကထနေ။ ။တိ စသော ဝိဘတ်ဟော့။ သို့မဟုတ် ကြိယာ့ဟော့ အာ ချာတ-သဒ္ဒါကား နပုလ္လိင်ဖြစ်၍ အာချာတံ-ဟု နပုလ္လိင်နှင့်ထား့သည်။ ။'အာ ချာတ.သဒ္ဒေါ သဘာဝတော နပုံသက လိင်္ဂေါ၊တထာ စ အာချာတံ ကြိယာ့ပဓာ နာ.ဿီ ဋီကာ့ ကာရာ'ကာတန္တ.နယေါ။ ။ကြိယံ၊ကြိယာကို။ အာချာယတီ ဟော တတ်၏-ပေး။ ကြိယာ့ဘောအနက်ကို ဟော့သော တိ-စသော ဝိဘတ်သည် အာ ချာတ်မည်သည်-ဟူလို။ ။ပုရိသော မဂ္ဂံ ဂစ္ဆတိ-စသောပုံစံ၌ တိ-စသော ဝိဘတ် သည် သွားခြင်းကြိယာကို မဟော၊ ကတ္တား-စသော အနက်ကိုသာ ဟောရကား

http://www.dhammadownload.com

နုဗန္ဓရိယံ၊ အနုဗန် ၈၀-အကွာရာကျော်ခြင်းစသော ညွှန်-သည်း ရှိထသော။ အတ္ထ-ဝိဘာဂတီရံ၊ အနက်ကိုဝေဖန်ရာ သဒ္ဒါဟူသောကမ်း-လည်းရှိထသော။ အာချာတ-သာဂရံ၊ **အာချာတ်** ကြိယာ-တည်းဟူသော သမုဒ္ဒြာကို၊ ကဝိနော၊ နှစ်သက်ဖွယ် **စကား-ကို** ဆိုတတ်ကုန်သော။ ဓီရာ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ပုထု-ဗုဒ္ဓ-နာဝါ-ပုထု-ဗုဒ္ဓိ-နာဝါယ၊ ကြီးခိုင်ကျယ်ပြော-ပညာ-တည်းဟူသော လှေ့, သင်္ဘောဖြင့်၊ တရုန်တို့၊ လွှယ်ကူရောက်အောင်, ကူးမြောက်နိုင်ကြကုန်၏။

အာချာတ် မမည်သင့်-ဟူငြားအံ့။ ။ဗျုပ္ပတ္တိ နိမိတ်ဖြစ်သော ကြိယာနှင့်တကွ ကတ္တားကို ဟောရကား အာချာတ်ပင်မည်သည်။ ။'ဗျုပ္ပတ္တိ-နိမိတ္တ-ဘူတာယ သဟ ကတ္တာ,ဒီနံ ဝါစကတ္တာ ကြိယံ အာချာယတီ,တိ-အာချာတ,န္တိ ဝုတ္တံ'နိ။ ။ တစ်နည်း၊ တိ-စသော **ဝိဘတ်**တို့သည် ကတ္တား-စသော အနက်ကိုဟောကုန်၏။ ဂမု-စသော ဓာတ်တို့သည် သွားခြင်း-စသော ကြိယာကို ဟောကုန်၏။ သို့သော်လည်း ဓာတ်တို့၏ **ဝိဘတ်**နှင့်ကင်း၍ မဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ဓာတ်သည် ကြိယာကိုဟောလျှင် **ဝိဘတ်**လည်း ကြိယာကိုဟောသည်မည်ရကား နာနန္တရိက နည်းအားဖြင့် တိ-စသော **ဝိဘတ်**သည်လည်း အာချာတ်မည်တော့သတည်း။

"ဝုတ္တောပိ ဓာတုနာ၊ ဘာဝေ၊ **ဝိဘတ္တိ**,ပ္ပစ္စယာ **ဝိ**နာ။
ဘာဝိနော ဓာတုနော,တ္ထဿာ၊ ချာတေ ပါကဋ,ဘာဝတော။
ကြိယံ ပဓာန-ဘာဝေန၊ အာချာယ်တီ,တိ-ဘံပဒံ။
အာချာတံ ကေစိ-ဓာတု,တ္ထော၊ ပစာရေနာ,တိ**စ**ာ,ဖြဝုံ။" စိန္တာ

ဓာတုနာ၊ ဓာတ်သည်။ ဘာဝေ၊ ကြိယာကို။ ဝုတ္တောပိ၊ ဟောအပ်သော်လည်း။ အာချာတေ၊ ၌။ **ဝိဘတ္တိ**,ပ္ပစ္စယာ-ဝိနာ-ဘာဝိနော၊ **ဝိဘတ်**, ပစ္စည်းနှင့်မကင်းမူ၍ ဖြစ်လေ့ရှိသော။ ဓာတုနော၊ ဓာတ်၏။ အတ္ထဿ၊ ကြိယာအနက်၌။ ပါဋ-က ဘာဝတော၊ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကြီယံ၊ ကို ပဓာန-ဘာဝေန၊ ပြဌာန်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အာချာယတိ၊ ဟောတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ-မဒံ၊ သည်။ အာချာတံ၊ မည်၏။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ဓာတု,တ္ထော,ပစာရေန၊ ဓာတ်နက် ကြိယာအမည်ကို ကတ္တား, ကံ-၌ **တင်စ**ားသောအားဖြင့်။ **ကြီယံ**၊ ကြိယာ-မည်သော ကတ္တား, ကံ-ကို။ အာစိက္ခတိ၊ဟောတတ်၏။ ဣတိ၊ကြောင့်။ အာချာတံ၊ မည်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း-။ **အ**ဖြဝုံ၊ ဆိုကုန်ပြီ။

ကေစိ ဆရာတို့ကဲ့သား 'ကြီယံ အာစိက္ခတေ,တိ-အာချာတံ' ဟု လုပ်ကုန်၏။ ဓာတ်နက်ကြိယာအမည်ကို ကတ္တားကံပေါ်တင်၍၊ ကြီယံ-ဟူသောပုဒ်ကို မူချ ကြိယာကိုလည်းကောင်း၊ ဥပစာအားဖြင့် ကြိယာမည်သောကတ္တား, ကံ, ကို လည်း ကောင်း ကောက်ယူ။ ဘော-ကိုဟောခိုက် မူချကြိယာကို။ကံ, ကတ္တားကို ဟောခိုက် ဥပစာအားဖြင့် ကြိယာမည်သော ကံ, ကတ္တားကိုဟော၍၊ တိ-စသော ဝိဘတ်တို့

http://www.dhammadownload.com

ယည် အာချာတ် မည်ပါ၏–ဟူလို။ ။**'အာ**ချာယ်တေ အာစိက္ခေတေ ကတ္တာု-ဗျာပါရ.မိတ်-အာချာတ်'သာရသ္ဆတ-စန္ဒကိတ္တိ-ဠီ။ ။ယင်းကို ကေစိဆိုသည်။ ။ သင်းသို့ဖြစ်လျှင် 'ကတ္တာ.ဒိ အတ္တံ အာချာယတီ.တိ-အာချာတ်'ဟု မုချ **ဝစန**တွက်သော် မသင့်လော-ဟူငြားအံ့။ အာချာတ်၏ကြိယာပဓာနဖြစ်၍ ဝါ၊ ကြိယာဿ ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် မသင့်–ဟူလို။

'ဗျာကိရေကေန ဂန္ဆာမိ၊ နဂန္ဆာမီ.တိ ပါကဋ္ဌာ။
ကိံ'ကရောတိ ပဓာမီ.တိ၊ ပဥ္စတော ဝါပျ.ယံကြိယဲ့ာ။
ဧဝံ ပိ သာချ.ရူပတ္တာ၊ ချာတဿေ.ဝ ကြိယာ.ပဓာ။
နတ္ထံ ဒဗ္ဗ.ပွဓာနတ္ထံ၊ ကိတဿ သိဒ္ဓ-ရူပတော။" စိန္တာ

ဂန္ဆာမိ၊သ္ဥားဏ်။ နဂန္ဆာမိ၊ မသ္ဥား။ ဤတိ၊သို့။ ဗျတိ ရေကေန၊ **အနု**ယ,ဗျတိ ရောက, အား**ဖြင့်** လည်းကောင်း။ ကိံ၊ ဘယ်ကို။ ကရောတိ၊ **ပြု**သနည်း။ ပဓာမိ၊ ချက်၏။ ဤတိ၊သို့။ ပဥ္စတော.ဝါပိ၊ အမေး,**အဖြေ** အား**ဖြင့်**လည်းကောင်း။ **အယံ** ကြိယာ၊ ဤကြိယာသည်။ အာချာတော၊ ဠ်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှားလှ၏။ ။**ဧဝံ**ပိ၊ ဤသို့ဆိုလတ္တံ့သော အခါင်းအရာဖြင့်လည်း။ အာချာတဿေ.ဝ၊သာလျှင်။ သာချ-ရူပတ္တာ၊ ကာရကတို့သည် ပြီးစေ**အ**ပ်သော သ**ဘော**ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကြိယာ ပဓာနတ္တံ၊ ကြိယာ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဥယျံ၊ သိအပ်၏။ ကိတဿ၊ ကိတ်၏ကား။ သိဒ္ဓ.ရူပကော၊ ကံ'ကတ္တား-စသော ဩပ်ထင်ရှား**သော** သ**ဘော**ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဗ္ဗ.ပွဓာနတ္တံ၊ ဩပ်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဥယျံ၊ ၏။

အာချာတ်–ဟူသည် ကြိယာကို ပဓာန**အား**ဖြင့် ဟော**သော** ပုဒ်မျိုးဖြစ်၍ ကတ္တား,ကံ, ဟော ကြွယ်ဝပုဒ်ပင်ဖြစ်သော်လည်း ကတ္တား,ကံ,ကို ပဓာန**အား**ဖြင့် ဟောသည်မဟုတ်။ ကြိယာကိုသာ ပဓာန**အား**ဖြင့် ဟော**သော**ကြောင့် 'ပဓာန ကာ၃ဝန ကြိယံ,အာချာယတီ.တိ-အာချာတ်' လုပ်လျှင် ဘော,ကံ,ကတ္တား, သုံးပါး**သော** တ္ပာဒျ.နွယ်ပုဒ်**အား**လုံး**ကို** ယူနိုင်၍၊ နာနန္တရိက, ဥပစာ, ကြံဈရာ မလို တော့ပြီ၊ ပဓာန ဘာဝေန၊ လွန်စွာ ပြဋ္ဌာန်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကြွယ်၊ **ကို**။ အာချာယတိ၊ဟောတ**တ်**၏-ပေး။ ။**ဂ**န္ဆတိ,ဂမိ**ယ**တေ-စသောကတ္တား,ကံ-ဟော ကြိယာပုဒ်များ၌ ကြိယာ **ဝိ**သေသဩပ်**ကို** ပဓာန**အား**ဖြင့် ဟော၍ ကတ္တားဩပ်, ကံဩပ်,ကိုကား အပွဓာန**အား**ဖြင့် **ဟော**၏။ သို့အတွက် ဘောဟော အာချာ**တ်** ပုဒ်၌ သကတ်,ဩပ်,သခ်္ခ်ာ,ကာရက အနက်လေးပါး။ ကတ္တား,ကံ, ဟောသော် အာချာတ်ပုဒ်များ၌ သကတ်, ပဓာနဩပ်, အပွဓာနဩပ်, သခ်္ခ်ာ, ကာရက, အနက် ငါးပါးကို ကောက်ယူရ၏။ ။အာချာတ်, ကိ**တ်**, ကြိယာ နှစ်မျိုးအထူးကား– အာချာ**တ်**မှာ ကာရကတို့သည် ပြီးစေ**အ**ပ်သော သ**ဘော**ရှိ**သော**ကြောင့် ကြိယာ ပဓာန။ ကိ**တ်**မှာ ကတ္တား, ကံ-စ**သော** ဩပ်ထင်ရှား**သော** **သ**ဘော**ရှိ**သော**ကြောင့်**

http://www.dhammadownload.com

ဒဗ္ဗ.ပွဓာန၊ ဤသို့ ထူးကြ၏။ 'ဧဝံပိ သာခု.ရူပတ္တာ ဒဗ္ဗသော-ဝ ကြိယာ-ပဓာနာ' ဟု နောက်ကဆိုခဲ့ပြီး။ ။ကိတ်ကြိယာတို့မည်သည် ကံ့ကတ္တား စသည်ကို ဟော သော ကြိယာကို မဆိုထား၊ဘိ ဘာဟော ကိတ်ပင် 'ဂမနံ' ဇာယတိ၊ ပစနံ ကရောတိ' စသည်ဖြင့် ဩပ်ထင်ရှားရှိကြောင်းကို—

"ကိတ-ဘာဝေါ ဒဗ္ဗ မိဝ၊ တေန ကမ္မာ.ဒယော အပိ။
ပါယော သတျ.ပိ ကမ္မသ္မိံ၊ ဘာဝ.တ္ထ-ဝိဟိတာ ကိတာ။"

ဟု-ကစ္စာယနသာရဋ္ဌဆို၏။ ။ကိတ-ဘာဝေါ ကိတ်ဘောသည်။ ဒဗ္ဗ.မိဝ၊ ဩပ်ကဲ့သို့။ ဉာယတေ၊ သိအပ်၏။ တေန၊ ထိုဩပ်နှင့်တူသည် အဖြစ်ကြောင့်။ တသ္မိံ၊ ထို ကိတ်ဘော၌။ ကမ္မာ.ဒယော အပိ၊ ကံ-အစရသော ကာရကတို့သည်လည်း။ ဟော၏၊ ကုန်၏။ ကမ္မသ္မိံ၊ ကံ-သည်။ သတျ.ပိ၊ ရှိလျက်လည်း။ ကိတာ၊ ကိတ်-ပစ္စည်းတို့ကို။ ပါယော၊ များသောအားဖြင့်။ ဘာဝ.တ္တ ဝိဟိတာ၊ ဘော-အနက်၌ စီရင်အပ်ကုန်၏။

သင်္ကတတို၌ကား—'အာချာယန္တေ့ ကထျန္တေ့ အတ္ထတော နိပ္ပါဒယံန္တေ့ ဘုာ.ဒီနံ ရူပါနိ ယေန တံ-အာချာတံ' သာရသ္မတ-စန္ဒကိတ္တိ-ဋီ။ ဘူ-စသော ဓာတ်ရုပ်တို့၏ ပြီးကြောင်းဖြစ်၍ တစ်ကျမ်းလုံးကို အာချာတ်ဆိုသည်။ ။တစ်နည်း— 'အာချာယန္တေ့ အာစိက္ခတေ ကတ္တု ဗျာပါရ.မိတိ-အာချာတံ' ၎င်း-ဋီ။-ကတ္တု ဗျာပါရကို ဟောတတ်၍ တိ-စသော ဝိဘတ်ကို။ သို့မဟုတ် တိ-စသော **ဝိဘတ္တျန္တ** ပုဒ်များကို အာချာတ်ဆိုသည်။ ။တစ်နည်း၊ 'အာချာယန္တေ့ မုချတော ပတိ ပဒ္ဓန္တေ့ ယာနိ, တာနိ.တိ-အာချာတံ' ကာတန္တ္ရာ.နုဝါဒ။ မုချပဓာန အားဖြင့် ကြိယာကို ဟောတတ်သောကြောင့် တိ-စသော ဝိဘတ်ကို အာချာတ်ဆိုသည်။ ။ တစ်နည်း-'အာ-သမ္မာပဓာနေန နိရာ.ကခ်ေန, သာချရူပေန ဝါ ချတာ ပဋိ ပါဒိတာ ပစာနာ.ဒိ.ရူပါ ကြိယာ, ကာလ-ကတ္တာဒိ.ရူပါ အတ္ထာ စ အနေနာ.တိ အာချာတံ၊ ဧဝံ ပိ ကေစိ ဗျာစိက္ခတေ' ကာတန္တ္ရာ.နုဝါဒ။

ဆောင်ပုဒ်-"ကြိယာဟော၊ ယင်းသဘော၊ မှတ်လောက် အာချာတ်ကို။
တိ-စသည်ပ၊ ယင်း-အရ၊ ကောက်ကြစေ-ခလို။
တိ-စသည်ကား၊ ကံ့ကတ္တား၊ ဟောငြားကျမ်း၌ဆို။
သို့ဖြစ်သော်လဲ ကံ့ကတ်.တဲ့၊ ဟောမြဲကြိယတ် အာချာတ်ကို။
ဓာတ်၌ဝိဘတ်မှာ၊ မကင်းရာ၊ ထဝါ မှတ်စေလို။
နာနန္တရိက၊ နည်းမြောက်ဆ၊ ခေါကြ.အာချာတ်ကို။
ကာရကများစွာ၊ ပြီးစေရာ၊ ချာတ်မှာ ကြိယာ ပဓာန။
ဩပ်ထင်ရှား၊ ကံ-ကတ္တား၊ ကိတ်ကား-ဒဗ္ဗ.ပွဓာန။
ထို့ကြောင့် ကိတ်ဘော၊ ကံ့စသော၊ ပွားလော ကာရက။"

http://www.dhammadownload.com

အာချာတ်-လက္ခဏာ။ ။'ကာလ, ကာရက, ပုရိသ, ပရိဒီပကံ ကြိယာလက္ခဏ.မာချာတိကံ' စူဠနိရုတ္တိ အဆိုရှိရကား-ကာလသုံးပါး၊ ကာရကသုံးပါး၊ ပုရိသ် သုံးပါးကို ပြတတ်သော ကြိယာ လက္ခဏာရှိသော့ ပုဒ်သည် အာချာတ် မည်၏။ ။တစ်နည်း -

"ယံ တိ-ကာလံ တိ-ပုရိသံ၊ ကြိယာ.ဝါစီ တိ-ကာရကံ။
အ-တိ လိင်ံ ဒွိ-ဝစနံ၊ တဒါ-ချာတန္တိ ဝုစ္စတိ။" ရှု။

ယံ ပဒံ၊ သည်။ တိ-ကာလံ၊ ကာလသုံးပါးရှိ၏။ တိ-ပုရိသံ၊ ပုရိသ်သုံးပါးရှိ၏။ ကြိယာ-ဝါစီ၊ကြိ**ယာ**ကို ပဓာနအားဖြင့် ဟော၏။ တိ-ကာရကံ၊ ကာ**ရက**သုံးပါး ရှိ၏။ အ-တိ-လိင်ံ လိင််သုံးပါးမရှိ။ ဒွိ ဝ**စ**နံ၊ဝုစ်ဒ္ဒန်စ်ပါးရှိ၏။ တံ-ပဒံ၊ ကို။ အာချာတ.န္တိ၊ အာချာတ်-ဟူ၏။ ဝုစ္စတိ ဆိုအပ်၏။ ။(၁) အတိတ်,အနာဂတ်,ပစ္စုပ္ပန်-ဟူသော ကာလသုံးပါးရှိခြင်း။ (၂) ပထမ,မ**ဇ္ဈိ**မ,ဥတ္တမ ပုရိသ် ဟူသော ပုရိသ် သုံးပါးရှိခြင်း။ (၃) ကြိယာကို ပဓာနအားဖြင့် ဟောခြင်း။ (၄) ဘော,ကံ, ကတ္တားဟူသော ကာရကသုံးပါးရှိခြင်း။ (၅) ဣတ္ထိလိင်,ပုလ္လိင်, နဝုလ္လိင်ဟူသော လိင်သုံးပါး**မှ** ကင်းခြင်း။ (၆) ဧကဝုစ်, ဗဟုဝုစ်ဟူသော ဝုစ်ဒ္ဒန်စ်ပါးရှိခြင်း။ ဤလက္ခဏာခြောက်ပါးဖြင့် မှ**တ်**အပ်သောပုဒ်ကို **အာ**ချာတ်ဆိုသည်။ ။လိင်**ကင်း** ပုံကား 'ဂါမော ဂန္တ**ဗ္ဗော**၊ ဒိသာ ဂန္တ**ဗ္ဗာ**၊ နဂရံ **ဂန္တ**ဗ္ဗံ' ဟူသော ဝါစ်ဖလိင်**ဟော** ကိတ်ပုဒ်များသည် မိမိဟောအပ်သော ဂါမ-ဟူသော ဝါစ်ဖလိင်အား လျော်စွာ။ ဝါ-ဝါစ်ဖလိင်ကိုင့်၍ 'ဂန္တ**ဗ္ဗော**, ဂန္တ**ဗ္ဗာ**, ဂန္တ**ဗ္ဗံ**' ထားရသလို အာချာတ်ပုဒ်များမှာ မထားရ။ ဝါ-ဝါစ်ဖလိင်သို့ မလိုက်ရ။ 'ဂါမော ဂစ္ဆိ**ယ**တေ၊ ဒိသာ ဂစ္ဆိ**ယ**တေ၊ နဂရံ ဂစ္ဆိ**ယ**တေ'ဟု လိင်သုံးပါး**ဌ်**ပင် မိမိ ပကတိပုဒ်**ရင်း**တိုင်းသာ ထားရ၏။ လိင်အတူက် ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲခြင်း**မ**ရှိရ။ ထိုသို့ လိင်ကြောင့် ရုပ်အထူးမဖြစ်သည်ကို လိင်မရှိ။ လိင်မ့ကင်းသည်ဟု ဆိုသည်။

ဆေဒင်ပုဒ်-"ကာလ, ကာရက၊ ပုရိသ-သုံးစီ၊ ဝုစ်ဒ္ဒန်စ်လီနှင့်။
ဝါစီ-ကြိယာ၊ ယင်းခြောက်ဖြာ၊ ညီခါ-အာချာတ်ပုဒ်။"

ဤအာချာတ်ကျမ်း၌-စီရင်အပ်သော ပစ္စည်းများကား ရုပ်ပြီး ကာမတ္တာ၊ ဇောတကမျှသာ။ ထို့ကြောင့် ကစ္စာယန ဘေဒ-၌-

"ဇောတန္တိ.ပစ္စယာ စေ.တ္ထ, အာချာယန္တိ ဝိဘတ္တိယော။
ဘာဝ-ကမ္မ.ဩ ကတ္တာရံ၊ အာချာတန္တိ ပဝုစ္စတိ။"

ဟု ဆို၏။ ။တွေ့၊ဤအာချာတ်ကျမ်း၌ ပစ္စယာ၊ပစ္စည်းတို့သည်။ ဇော်တန္တိ၊ ထွန်းပြုတတ်ကုန်၏။ (နဝါစကာ၊ မဟောတတ်ကုန်)။ **ဝိ**ဘတ္တိယော ၊တိ-စသော ဝိဘတ်တို့သည်။ ဘာဝ-ကမ္မ.ဩ ကတ္တာရံ၊ ဘော, ကံ, ကတ္တား-သုံးပါးကိုလည်း။

http://www.dhammadownload.com

ခ*–"ဝိစိတ္တ-သခ်ါရ ပရိက္ခိတံ လ္ဟဒံ။
အာချာတ-သဒ္ဒံ ဝိပုလံ အ-သေသတော။
ပဏာမျ သ.မ္ဘုဒ္ဓ.မနန္တ-ဂေါစရံ။
သု.ဂ္ဂေါစရံ ယံ ဝဒတော သုဏာထ မေ။" ဥပဇ္ဈာတိ

ခ-အနန္တ-ဂေါစရံ၊ အဆုံးမရှိ အာရုံကို သိနိုင်သော သဗ္ဗညုတ-ဉာဏ်ရှိတော်မူထသော။ သု-ဂေါစရံ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကောင်းသောအာရုံ ရှိတော်မူထသော။ သ.မ္ဘုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ပဏာမျ၊ ရှိခိုးပြီး၍။ ယံ အာချာတ သဒ္ဒံ၊ အကြင် အာချာတ်ကျမ်းကို (အာချာတ်သဒ္ဒါကို)။ ဝဒတော၊ ဆိုလတ္တံ့သော။ မေ မမ၊ (ကစ္စည်းဆရာ)ငါ၏အထံမှ ဝိ-စိတ္တ-သခ်ါရ-ပရိက္ခိတံ၊ ဆန်းကြယ်သော ကြိယာတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော။ ဝိပုလံ ပြန့်ပြောကျယ်ဝန်းထသော။ လ္ဟမံ အာချာတ-သဒ္ဒံ။ ဤအာချာတ်ကျမ်းကို (သဒ္ဒါကို)။ အသေသတော၊ အကြွင်းအကျန် မရှိသော အားဖြင့်၊ သုဏာထ၊ နာယူမှတ်သား၊ ဆောင်ထားကြကုန်လော။

*မှတ်ချက်–'ဧ-တ-ဧ-ရ၊ ဂိဏ်းစယ၊ ဝံသဋ္ဌ ဂါထာ'။ 'တဂိဏ်းဒ္ဌယ်၊ ဧ-နှင့် ရ၊ လ္ဟဒ္ဓဝံသတာ' ဟူသည်နှင့်အညီ၊ ဤ ဂါထာကား-ဝံသဋ္ဌ၊ လ္ဟဒ္ဓ၊ ဝံသ-နှစ်ပါးရောသော ဥပဇ္ဈာတိ ဂါထာတည်း။ ပ၊တ၊ဝံသဋ္ဌ၊ ဒု၊စ-လ္ဟဒ္ဓဝံသ။ ။ပရိက္ခိတ္တံ-ဟု တ္တ-သံဇုတ်နှင့် အချို့ရှိ၏။ ဝံသဋ္ဌ ပါဒ၊ ဧ ဂိဏ်း ကြိုက်ရမည်ဖြစ်၍ သံယုဂ်မလို။

အာချာယန္တိ၊ ဟောတတ်ကုန်၏။ လ္ဟတိ၊ ကြောင့်။ အာချာတ-န္တိ၊ ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ၏။ ။'အ-ပ္ပစ္စယော ရူပ သိဒ္ဓိမတ္တော-ဝ ဇာယတိ'ဟူ၍လည်း ဝါစ္စ-ဝါစကဘ်ဆို၏။

ဆောင်ပုဒ် - "အာချာတ်ဒ္ဒတည်း၊ သက်-ပစ္စည်း၊ ရုပ်ပြီးကာမျှ-ဇောတက။
တိ-စ၊ ဝိဘတ်၊ ဘော၊ကံ၊ကတ်၊ ဟောတတ်ကုန်လှ ဝါစက်။"

အနုသန္ဓေ။ ။ဤသို့ ကဏ္ဍအားဖြင့် ရှစ်ပါး၊ပကရဏအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိနေသောနာမ်တို့ကို ပြဆိုတော်မူပြီး၍။ ယခုအခါ၊ ထိုနာမ်တို့နှင့် တုလျာခိကရဏအဖြစ်ဖြင့် ဆက်ဆံသော။ ဝါ၊ ထိုနာမ်တို့၏ ဆက်စပ်, ပေါင်းဆုံရာ ဖြစ်သော အာချာတ်ကျမ်းကို ကြိုးပမ်း-တိထုင် စီရင်တော်မူလိုသော ကစ္စည်းဆရာ မဟာထေရ်မြတ်သည် ကျမ်းကိုမပြုမီ ရှေးဦးစွာကျမ်း၏ဂန္ထိရ-သဘာဝကိုလည်းကောင်း၊ ပဏာမနှင့်တကွ ဥယျောဇဉ်ကို လည်းကောင်း ပြခြင်းငှာ 'အာချာတ သာဂရ' စသော ဂါထာကိုမိန့်။ ။ထိုတွင်'အာချာတ သာဂရ' စသော ပထမဂါထာဖြင့် ကျမ်း၏ မဟာသမုဒြာတပဲ နက်နဲကျယ်ဝန်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြသည်။ 'ဝိစိတ္တ သခ်ါရ ပရိက္ခိတံ' စသော ဒုတိယ ဂါထာဖြင့် သတ္တု ပဓာဏနှင့်တကွ ကျမ်းကို

http://www.dhammadownload.com

၈–"အဓိကာရေ မင်္ဂလေစေ၀၊ နိပ္ပန္နေ စာ-၀ဓာရကော။ အနန္တရေ စာ.ပါဒါနေ၊ အထ-သဒ္ဒေါ ပ၀တ္တတိ။" ပထျာ၀တ္တ ၈-အထ-သဒ္ဒေါ၊ (နှပါတ်) အထ-သဒ္ဒါသည်။ အဓိကာရေ၊အဓိကာရ၊အနက် ၌ လည်းကောင်း။ (အဓိကာရ-ကား ဆုံးဖြတ်ခြင်း-စသည် အနက်များ၏။) မင်္ဂလေစေ.၀၊ မင်္ဂလာအနက်၌ လည်းကောင်း။ (ပဒပူရကော်၊ ပဒါ.လင်္ကာရ-စသောအနက်များကိုယူ။) နိပ္ပန္နေ စ၊ ပြီးခြင်းအနက်၌ လည်းကောင်း။ အ၀ ဓာရကော စ၊ အ၀ ဓာရကောအနက်၌ လည်းကောင်း။ (မြဲ၊မြစ်၊ဆုံးဖြတ်၊ နစ်စေအပ်၊ နက်မှတ်-အ၀ဓာ။) အနန္တရေ စ၊ အခြားမဲ့ အနက်၌လည်းကောင်း။ အ.ပါဒါနေ စ၊ အ.ပါဒါန်အနက်၌ လည်းကောင်း။ ပ၀တ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

သင်နာရန် တိုက်တွန်းခြင်း ဥယျောဇဉ်ကိုပြသည်။ ။ထို၈ ဂါထာတို့၏ ပိဏ္ဍတ္ထ အချုပ် လက်ဆုပ် အဓိပ္ပာယ်ကား–

ဥစ္စာ စီးပွား-များစွာ မြတ်စွန်းလို၍ ပင်လယ်ရပ်ခြား တိုင်းတစ်ပါးသို့ သွားလာ ကူးသန်း ရောင်း၀ယ်ကြကုန်သော ကုန်သည်တို့သည်။ လိုင်း-တံပိုးကြမ်း၊ ငါးမန်း၊လိပ်၊ငါး **အစ**ရှိသော အေးဘုံမိုးများစွ မဟာသမုဒ္ဒြာကြီး၏ နက်နဲပြောကျယ်၊ ကြောက်လန့်ဖွယ် အတိဖြစ်သော်လည်း ဥစ္စာစီးပွားအလိုငှာ ကြီးစွာသော သင်္ဘောဖြင့် ကူးသန်းသွားလာသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ လိုင်းတံပိုးနှင့် တူသော အဇ္ဈတ္တနှီ-စသော ဝိဘတ်ရှစ်သွယ်။ ရေသူ မကရ်း၊ ငါးမန်း၊ လိပ်၊ ငါး သားရဲ၊ ကြမ်းတို့နှင့် အလားတူသော ဝိကရကော-ပစ္စည်း၊အာဂုံ၊ ကာလ-စသည်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော မဟာသမုဒ္ဒြာနှင့် အလားတူသော အာချာတ်ကျမ်းကို ကျယ်ဝန်းနက်နဲ၊ ခက်ခဲခြင်းသဘောရှိသော်လည်း အနက်ကို၀ေဖန်၍သိခြင်းငှာ၊ နှစ်သက်ဖွယ်သော **စကား**-**ကို** ဆိုတတ်သော ပညာရှိတို့သည် ပညာတည်း ဟူသော ကြီးစွာသော သင်္ဘောဖြင့် ကူးသန်းသွားနိုင်ကြကုန်၏။

အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိသော အာရုံရှိသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်-တည်းဟူသော ကောင်းသောအာရုံရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီး၍၊ ဆန်းကြယ်သော ကြိယာတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်၍၊ ပြန့်ပြော ကျယ်ဝန်းသော ဤအာချာတ် ကျမ်းကို ဆိုလတ္တံ့သော ကစ္စည်းဆရာ ငါ၏အထံ၌ ကောင်းစွာ သင်နာ ဆောင်ရွက်၊လေ့ကျက် မှတ်သားကြကုန်-ဟူလို။

ဤကျမ်း၏–နက်နဲသည်၏အဖြစ် ဂမ္ဘီရသဘာ၀**ကို** လည်းကောင်း၊ စာသင်သားတို့အား သင်ယူရန် တိုက်တွန်းခြင်း ဥယျောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း ပြုပြီး၍၊ ယခုအခါ အထ-သဒ္ဒါ၏ သတ္ထုဒ္ဒါရကို ပြုခြင်းငှာ 'အဓိကာရေ မင်္ဂလေစေ.၀' အစရှိသော ဂါထာကိုမိန့်။ ။ဤသုံးဂါထာကို ဉာဿဆရာ မဖွင့်သောကြောင့် ပါဠိဟောင်းမဟုတ်ဟု ဆရာတို့ ဆိုကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

၅၀၆-အထ ပုဗ္ဗာနိ ဝိဘတ္တိနံ ဆ ပရဏ ပဒါနိ။ ။အထ၊ဆိုတဒ္ဓိတ်ကျမ်း၏ အခြားမဲ့၌ (အနန္တရတ္ထ။ တစ်နည်း-'အထ၊ အနိဋ္ဌ ဖလ,ဘယ အစုတ်, ပယ်ဖြုတ် သန့်ရှင်း, ကောင်းခြင်းအရပ်ရပ်, ဣဋ္ဌ-ဓာတ်အဖြာဖြာ, မင်္ဂလာနှင့် ကောင်းစွာ ပြည့်စုံပါစေသော်' မင်္ဂလတ္ထ) ဝုစ္စမာနာနံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကုန်သော။ ဝိဘတ္တီနံ၊ ဝိဘတ်ချစ်သွယ်တို့တွင်။ ၈၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗာနိ၊ ရှေ့၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဆ၊ ခြောက်ပုဒ် ခြောက်ပုဒ်တို့သည်။ ပရဏ ပဒါနိ၊ ပရဏပုဒ် မည်ကုန်၏။ ။အထ၊၌။ဝုစ္စမာနာနံ၊ ကုန်သော။ ဝိဘတ္တီနံ၊ တို့တွင်။ ဝ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗကာနိ၊ ကုန်သော။ ယာနိ ယာနိ ဆ-ပဒါနိ၊ အကြင်အကြင် ခြောက်ပုဒ်, ခြောက်ပုဒ်တို့သည်။ သဒ္ဒါ၊ ရှိကုန်၏။တာနိ တာနိ ဆ-ပဒါနိ၊ ထိုထို့ခြောက်ပုဒ်,ခြောက်ပုဒ်တို့သည်။ ပရဏ ပဒါနိ၊ ပရဏပုဒ် မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ တံ တာနိ ပရဏ ပဒါနိ၊ ထိုပရဏပုဒ်တို့သည်။ **ယထာ** ကတမာနိ၊ ဘယ်ဟာတို့ပါနည်း။ တိ,အန္တိ-သိ, ထ-မိ, မ၊=မိမ-ဟူသည် တို့တည်း။ -ပရဏ ပဒ.မိစ္စနေန၊ ပရဏပုဒ်-ဟူသော **အ**မည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ ကု.တ္ထော-ကော×အတ္ထော၊ဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။ ကတ္တရိ ပရဏ ပဝံ၊ ကတ္တရိ ပရဏ ပဒံ-စသော သုတ်၌ ပရဏပုဒ်-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း **အ**ကျိုးရှိ၏။

၄၀၆-အနုသန္ဓေ။ ။ဤသို့ ကျမ်း၏ ဂမ္ဘီရဘာဝ, ဥယျောဇဉ်နှင့် တကွ၊ အထ-သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဓါရကို ပြဆိုတော်မူပြီး၍၊ ယခုအခါ လွန်စွာခက်ခဲ နက်နဲ ကျယ်ဝန်းလှသော **အာ**ချာတ်ကျမ်းကို ကြိုးပမ်းတီထွင် စီရင်တော်မူခြင်းငှာ၊ ထို ကျမ်း၌လည်း ဝိဘတ္တိသညာ၊ ဓာတုသညာ နှစ်ရပ်တွင် ဝိဘတ်၏ ဗဟုတရဖြစ်၍ ဝိဘတ္တိသညာကို ရှေးဦးစွာပြခြင်းငှာ၊ ထိုတွင်လည်း သာမည,ဝိသေသန နှစ်ရပ် တို့တွင်-သဗ္ဗသာဓာရဏ **အ**ရာဖြစ်၍ သာမည သညာကို ရှေးဦးစွာပြခြင်းငှာ 'အထ ပုဗ္ဗာနိ-ဝိဘတ္တီနံ'ဟူသော သုတ်ကိုမိန့်။ ။တစ်နည်း၊**အ**ရှင်-ဆရာ၊ 'ကတ္တရိ ပရဏ ပဒံ'ဟူသော သုတ်ဝယ်၊ကတ္တားအနက်၌ ပရဏပုဒ်သက်ရမည်ဟု ဆိုတော်မူ၏။ ထိုပရဏရိဒ်ဟူသည် ဘယ်ဟာပါနည်း။ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ 'အထ ပုဗ္ဗာနိ ဝိဘတ္တိနံ' သုတ်ကိုမိန့်။

၄၀၆-ပဋ္ဌ-ပဒ, သညာသုတ်။ ။'အထ ပရဏ ပဒါနိ'ကာတန္တ၊၃-၁-၁။ ။**အ**ထ-ကား အနန္တရတ္ထ ဇောတက နိပါတ်ပုဒ်,ဝိဂြိုဟ်မလုပ်ရ။ ။'ပုဗ္ဗေ ဘဝါနိ-ပုဗ္ဗာနိ' ဘာဝတဒ္ဓိတ်လုပ်။ ။'ကာလာ.ဒိဝသေန ဓာတ္ဝံတ္ထံ ဝိဘဇန္တီ.တိ-ဝိဘတ္တိ ဟော'၊ကာလာ.ဒိ ဝသေန၊ **အ**တိတ်-စသော ကာလတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဓာတ္ဝံတ္ထံ၊ ဓာတ်၏အနက်ကို။ဝိဘဇန္တီ၊ဝေဖန်တတ်ကုန်၏-ပေး။ ။ကာလ-စသည်တို့၏အစွမ်း ဖြင့် ဓာတ်အနက်ကိုဝေဖန်တတ်၍ ဝိဘတ်ဆိုသည်။ ပစ-ဓာတ်ချည်းသက်သက်၊ချက် ခြင်းကြိယာကို ချက်ပြီး,ချက်လတ္တံ့,ချက်ဆဲ+ပဲလား။ ထိုသူ၊ သင်,ငါ×ချက်သည်။ တစ်ယောက်ပဲလား၊ **အ**များပဲလားဟု ခွဲခြား၍မသိနိုင်။ ဝိဘတ်နှင့်တွဲ၍ **အ**ပစ,ဟု ဖြစ်လာသောအခါ သူတစ်ယောက်တည်းချက်၍ ပြီးတာကို၊ ပစ်ဿတ်, ပစတိ,ဟု ဖြစ်လာသောအခါ၊ သူတစ်ယောက်တည်းချက်မှာ၊ ချက်တုန်းပဲဟု ခွဲခြားရ၍သိနိုင်

http://www.dhammadownload.com

သည်**ကို** ဓာတ်အနက်**ကို**ဝေဖန်သည်၊ခွဲဝေသည်ဟုဆိုသည်။ ။'အတ္ထသဒ္ဒ ဝိဘဇနံ-ဝိဘတ္တိ' ကာတန္တဝုတ္တိ။ ပစ-**စ**သော ဓာတ်၏**အ**နက်ကို ဝတ္တမာန်-စသည်ဖြင့် ဝေဖန်တတ်၍။ သို့မဟုတ် **က**ေဝဖ်-**စ**သော အနက်တို့ကို**ဝေ**ဖန်**တတ်**၍။ သို့မဟုတ် ဝတ္တမာန်-**စ**သောအနက်တို့ကို ဝေဖန်**တတ်**၍။ ဝါ၊ ဖြိုးစေတတ်၍၊ ဝိဘ**တ်**မည်သည်။ ။'အတ္ထ.သော်တျာ.ဒိ အတ္တသဒ္ဒ ဝတ္တမာနာ.ဒိ **ဝိ**ဘဇနတော **ဝိ**ဘတ္တိယော ဥစ္စတေ လောကော:ပစာရတော' ကာတန္တ-ဋီ။ ။'ဝတ္တမာနာ.ဒယော အတ္ထာ အဘိ ဝိဘဇန္တိ ဣတိ-ဝိဘတ္တိယော, အနု.တ္တ-ဗလာ ဧဝ ဝိဘတ္တိ သညာ သိဒ္ဓါ, ယထာ-သျာ.ဒီန.မီတျ.တ္ထော' ဂင်း-ပဠိကား။ ။'ဝိဘဇ္ဇန္တေ ပဒိုပါဒယန္တေ ကော်တ္ထာ.ဒယော အတ္ထော တေဟီ.တိ-ဂိဘတ္တိယော' ဂင်း-**အ**နုဝါဒ။

ပရဿပုဒ်မည်ပုံ။ ။'ပရဿ.တ္ထာနိ ပဒါနိ ပရဿ-ပဒါနိ' မဇ္ဈေလောပီ, အ-လုတ္တသမာသဿ။ ပရဿ၊ သူတစ်ပါး**ဟော**နာမ, တုမ္ဟ-သဒ္ဒါ၏။ **အ**တ္ထာနိ၊**အ**နက်ကိုပြတတ်ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ ပုဒ်တို့တည်း-ပေး။ ။ဝတ္တမာန်ခြောက်**ပုဒ်**၊ ပဉ္စမီ၊ **အ**တ္ထမီ၊ ပ**ရော**က္ခာ၊ ဟိယျတ္တနီ၊ အဇ္ဇတနီ၊ ဘဝိဿန္တိ ကာလာတိပတ္တိ ခြောက်ပုဒ်စီ, ခြောက်ရစ်လီ (အဋ္ဌ-သော့×အဋ္ဌာ-စာလီသ) လေးဆယ့်ရှစ်လုံးသော **ပ**ရဿပုဒ်တို့**ကို**ယူ။

ဆောင်ပုဒ်-"ဝတ္တာမာနီ၊ ပဉ္စမီ၊ သတ္တမီ, ပ**ရော**က္ခာ။
ဟိယျတ်, အဇ္ဇတ်၊ ဘဝိဿတ် ကာ့လာတ်, ဝိရှစ်ဖြာ။"

ပထမ-ပုရိသ်, မ**ဇ္ဈိ**မ-ပုရိသ်တို့မှာ သူတစ်ပါး**ဟော** နာမ,တုမ္ဟ,သဒ္ဒါတို့နှင့်ယှဉ်ကြ၍ ပရဿပုဒ် မည်တန်စေ။ မိမိဟူသော အမ္ဟ-သဒ္ဒါ၏ **အ**နက်ကို ပြ**တတ်**သော ဥတ္တမ-ပုရိသ်မှာ အသို့ပရဿပုဒ် မည်သနည်း-ဟူမူ 'အမ္ဟ ဝနံ-သရဏံတော့၊ပနသ ဝနံ-ပိန္ဒံတော'ဟူသကဲ့သို့ မျာ:ရာသို့လိုက်ကာ တဗ္ဗဟူလ, ယေဘုယျနည်း**အား**ဖြင့် ပရဿပုဒ်မည်သည်။ ။'တ.ဗ္ဗာ ဟုလ္လတော တဗ္ဗော ဟာရော'ရှု။ ။ပထမ,မ**ဇ္ဈိ**မ ပုရိသ်နှစ်ပါး**မှာ** သူတစ်ပါး-ဟူသော နာမ,တုမ္ဟ-သဒ္ဒါ၏**အ**နက်ကို ဟော့တတဲ့၍ မုချပရဿ၊ ဥတ္တမ. ပုရိသ်မှာ မိမိ-ဟူသော **အ**မ္ဟ-သဒ္ဒါ၏**အ**နက်ကို ဟောသော်လည်း မျာ:**ရာ**သို့လိုက်၍ တ:ဗ္ဗ ဟူလ ယေဘုယျနည်း**အား**ဖြင့် ပရဿပုဒ်မည်သည်ဟူလို့။ ။တစ်နည်း၊ ပဒယ**တိ**, ဥပေတိ, ပကာသေတိ.တ်-ပဒံ။ ကတ္တု.သဒံ၊ တဿ ပရဿ ပဒံ ပကာ့သကံ ပရဿ.ပဒံ' **အ**-လုတ္တသမာသ်၊ သမုဒါယား:ပေက္ခ**ကေ** ဝ**စ**နန္တ-တည်း။ ပဒယ့တိ,ဥပေတိ,ပကာသေတိ်၊ ပြတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဒံ၊ မည်၏။ ကတ္တု.သဒ်ါတဿ၊ ကတ္တား:ဟုဆို**အ**ပ်သော့။ ပရဿ၊ သူတစ်ပါး:ကို့။ ပဒံ-ပကာ့သကံ၊ ပြတတ်သည်တည်း-ပေး။ ကတ္တား:သည် အလုံးစုံသော့ကြိယာနှင့် ဆက်ဆံ၍ ပရ။ကံ့-သည် သ-ကမ္မကကြိယာ တစ်ခုနှင့်သာ ဆက်ဆံ၍ **အ**တ္တ။ ပရ မည်သော ကတ္တား:ကို ဟော့သော်ကြောင့် ရှေခြောက်ပုဒ်သည် မုချ-ပရဿ။ **နော**က်ခြောက်ပုဒ်လည်း အတ္တမည်သော ကံ့-ကို ဟော**သော**ကြောင့် မုချ-**အ**တ္တနေ့ ပုဒ်မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

"ပဟာယ အတ္ထနော ကမ္မံ၊ ပရံ ကတ္တာရ.မာဒိသေ။
ပရဿ ပဒ.မာချာတံ တသ္မာ တံ ဝိညုနာ မတံ။" နိ

ယသ္မာ၊အကြောင်ကြောင့်။ ပရဿ-ပဒံ၊ ရဿပုဒ်-ဟု ဆိုအပ်သော အာချာတံ၊ သည်။ အတ္ထနော၊ မိမိ၏။ ဝါ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကံ-ကို။ ပဟာယ ပယ်စွန့်၍။ ပရံ၊ပရမည်သော။ ကတ္တာရံ၊ကတ္တားကို။ အာဒိသေ၊ဟောင်၏။ တသ္မာ၊ကြောင့်။ တံအာချာတံ၊ ကို။ ပရဿ ပဒံ၊ ပရဿပုဒ်ဟူ၍။ ဝိညုနာ၊ ပညာရှိသည်။ မတံ၊ သိအပ်၏။ တစ်နည်း-'ပရ သခ်ါတ ကတ္တုနော ဝါစကာနိ ပဒါနိ ပရဿပဒါနိ'။ ပရ သခ်ါတ ကတ္တုနော၊ သူတစ်ပါးဟုဆိုအပ်သော ကတ္တားကို။ ဝါစကာနိ၊ ဟော တတ်ကုန်သော။ ပဒါနိ တို့တည်း-ပေး။ ။ရှေ့-ခြောက်ပုဒ်သည် ဘော ဟူသော မိမိအနက်ကို မဟောတတ်။ ကတ္တား-တည်းဟူသော သူတစ်ပါးအနက်ကိုသာ ဟောတတ်သောကြောင့် မုချပရဿပုဒ်။ နောက်-ခြောက်ပုဒ်ကား ဘောကို ဟော ခိုက်အတွင် ရုဋ္ဌ, ဘူတပုဗ္ဗ ဂတိကနည်းအားဖြင့် အတ္ထနောပုဒ်မည်သည်။

ဝုတ္တိဒ္ဒ်-ကျမ်းရိုးစဉတက်။ ။အထ ပုဗ္ဗာနိ ဝိဘတ္တိနံ, သုတ်၏ အတ္ထ ယောဇနာ ကို ပြဆိုတော်မူလိုရကား 'အထ သဗ္ဗာသံ' စသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။တစ်နည်း-**အထပုဗ္ဗာနိ ဝိဘတ္တိနံ, သုတ်**၏ အတ္ထယောဇနာကို ဘယ်သို့ပြုရမည်နည်း။သုတ္တဝုတ္တိ ရှိသလောက်နှင့်ပင် အတ္ထယောဇနာကို ပြုရမည်လော။ ဤသို့ မေးရန်ရှိ၍ 'အထ သဗ္ဗာသံ'**စ**သော ဝါကျကိုမိန့်။ သုတ္တဝုတ္တိ ရှိသလောက်နှင့် အနက် မပြည့်စုံ**သေး**၊ 'သဗ္ဗာသံ ယာနိ ယာနိ၊ **တာ**နိတာနိ၊ သညာနိ ဟောန္တိ'ဟူသော ပကိဏ္ဏက ဝုတ္တိတို့ကို ထည့်စုက်၍ အနက်ယောဇနာ**လေ**-ဟူလို။ ။ဤဝါကျ၌ လိုရင်း ပဓာနကား-'တာနိ တာနိ ပရဿ ပဒါနိ ဟောန္တိ'တို့ကိုကောက်။ ထိုပုဒ်တို့သည် ပရဿပုဒ် မည်ကုန်၏-ဟူလို။ ။အရှင်ကစ္စည်းဆရာ၊ ထိုထိုပုဒ်တို့သည် ပရဿပုဒ် မည်ကုန်၏-ဟု ဆရာဆိုတော်မူ၏။တာနိ တာနိပုဒ်**တို့**သည် နိယမပုဒ်ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုနိယမပုဒ်သည် အနိယမပုဒ်နှင့် ကင်း၍မဖြစ်စ**ကောင်း**။ ထိုအနိယမကား ဘယ်မှာနည်း။ ယင်း နိယမ၏ အနိယမကို ဖော်ပြတော်မူပါ။ ဤသို့လျှောက်ထား၍ရှိ၍ 'ယာနိ ယာနိ' ဟူသော ပါဠိကိုမိန့်။-ကား၊ တာနိ တာနိ-ဟူသော နိယမ၏ **အ**နိယမကား-ယာနိ ယာနိ ဆ-ပဒါနိ,ပင် ဖြစ်သည်ဟူလို။ ။(ဆ-သဒ္ဒါဝိစ္ဆာဖြစ်၍၊ ယင်းအနက် ထင်ရှားစေရန် 'ယာနိ ယာနိ ဆ-ပဒါနိ၊ တာနိ တာနိ'ဟု ဝိစ္ဆာပုဒ်တို့ဖြင့် ဖွင့်ပြသည်။ ဝိစ္ဆာ-ဟူသည် ဩပ်အများကို ခံစေလိုရာ၌ သုံးသောအရာမျိုးဖြစ်၍၊ ဤ၌ ဝိဘတ် ရှစ်သွယ်လုံး**တွင်** ရေးရှေးခြောက်ပုဒ်,**ခြောက်ပုဒ်**တို့ကို ယူစေလိုရှိ၍ဆိုသည်၊) အရှင် ဆရာ၊ အကြောင်ခြောက်ပုဒ်-ခြောက်ပုဒ်တို့သည် ရှိကုန်သော-ဟု ဆရာ ဆိုတော်မူ၏။ ဘယ်တို့တွင် ခြောက်ပုဒ်-ခြောက်ပုဒ်တို့ပါနည်း။ ဝ ါဘယ်တို့၏ ခြောက်ပုဒ်,ခြောက် ပုဒ်တို့ပါနည်း။ဘူ-စသော ဓာတ်တို့တွင် ဝါ-ဓာတ်တို့၏ ခြောက်ပုဒ်, **ခြောက်ပုဒ်** ဖြစ်**ကောင်း**ပါသလော။ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ **'ဝိဘတ္တိနံ'** ဟူသော ပါဠိကိုမိန့်။ ဓာတ်

http://www.dhammadownload.com

၄၀၇-ပရာ ဏျ-တ္တနော-ပဒါနိ။ ။ပရာဏိ၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဆ၊ တိုသည်။ အတ္တနော ပဒါနိ၊ အတ္တနောပုဒ်-မည်ကုန်၏။ ။သဗ္ဗာသံ၊ ကုန်သော။ ဝိဘတ္တိနံ-တို့တင်။ ဝါ၊တို့၏။ ပရာနိ၊ ကုန်သော။ ယာနိ ယာနိ ဆ-ပဒါနိ၊တို့သည်။ သန္တိ၊ကုန်၏။ တာနိ တာနိ ဆ-ပဒါနိ၊ တို့သည်။ အတ္တနောပဒ သညာနိ၊ မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ-တာနိ အတ္တနော ပဒါနိ၊ ထိုအတ္တနောပုဒ်တို့သည်။ ယထာ ကတမာနိ၊ ဘယ်ဟာတို့ပါနည်း။ တေ, အန္တေ-သေ, ဧ့-ဧ, မှေ၊=ဧ မှေ

တို့တွင် ဝါ-ဓာတ်တို့၏ ခြောက်ပုဒ်-ခြောက်ပုဒ်မဟုတ်။ ဝိဘတ်တို့၏ ခြောက်ပုဒ် ခြောက်ပုဒ်ဖြစ်သည်-ဟူလို။ ။အရှင်ဆရာ၊ ဝိဘတ်တို့၏ ခြောက်ပုဒ် ခြောက်ပုဒ်-ဟု ဆိုတော်မူ၏။ ဘယ်ဝိဘတ်တို့၏ ခြောက်ပုဒ်,ခြောက်ပုဒ်ပါနည်း။ ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်တစ်ခု၏ ခြောက်ပုဒ်, ခြောက်ပုဒ်ပင် ဖြစ်ပါသလော။ ဤသို့ မေးရန်ရှိ၍ 'သဗ္ဗာသံ'ဟူသော ပါဠိကိုမိန့်၊ ဝိဘတ် ရှစ်သွယ်လုံး၏ ခြောက်ပုဒ်, ခြောက်ပုဒ်-ဟူလို။ ။အရှင်-ဆရာ၊ ဝိဘတ် ရှစ်သွယ်လုံး၏ ခြောက်ပုဒ်, ခြောက်ပုဒ်-ဟု ဆိုတော်မူ၏။ ရွေ-နောက် နှစ်ရင်တို့တွင် ဘယ်ခြောက်ပုဒ်, ပါနည်း။ နောက် ခြောက်ပုဒ်ပင် ဖြစ်ပါသလော။ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ 'ပုဗ္ဗာနိ' ဟူသော ပါဠိကို မိန့်။ ရွေ-ခြောက်ပုဒ်-ဟူလို။ ။အရှင်-ဆရာ၊ ဝိဘတ် ရှစ်သွယ်တို့တွင် ရွေ-ခြောက်ပုဒ်-ဟူလို။ ။အရှင်-ဆရာ၊ ဝိဘတ် ရှစ်သွယ်ကို့တွင် ရွေ-ခြောက်ပုဒ်-ဟု ဆိုတော်မူ၏။ ဘယ်မှ အခြားမဲ့၌ ဆိုလတ္တံ့သော ဝိဘတ်ပါနည်း။ သန္ဓိကျမ်း၏ အခြားမဲ့၌ ဆိုလတ္တံ့သော ဝိဘတ်ပင် ဖြစ်ပါသလော။ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ အထဝုစ္စ မာနာနံ' ဟူသော သုတ္တ ဝုတ္တိနှင့်တကွ, ပါဠိသေသကို မိန့်။ ထိုတဒ္ဓိတ် ကျမ်း၏ အခြားမဲ့၌ ဆိုလတ္တံ့သော ဝိဘတ်ရှစ်သွယ်-ဟူလို။ ။*ဤသို့ အတ္ထယောဇနာကို ပြုပြီး၍ ယခုအခါ သရူပ-ပုစ္ဆာကို ထုတ်ဆိုတော်မူလိုရကား 'တံ ယထာ'ဟူသော ပါဠိကို မိန့်။ ။တစ်နည်း၊ အရှင်ဆရာ၊ ဆရာကား-ဆ ပရဿ ပဒါနိ-ဟူသော သရူပဝစ္ဆပုစ္ဆကို ဆိုတော်မူ၏။ ထိုသရူပဝစ္ဆသည် သရုပ်နှင့်ကင်း၍ မဖြစ်ကောင်း။ ထို သရူပ ဝစ္ဆ၏ သရုပ်ကား ဘယ်မှာနည်း။ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ သရုပ်နှင့်တကွ, ပုစ္ဆာကို ပြခြင်းငှာ 'တံ ယထာ' ဟူသော ပါဠိကိုမိန့်။ သခ်ျာ,သခ်ျေယျ-စသည် မေးလေဦး။ ။ပုစ္ဆာကိုပြပြီး၍ ဝိဿဇ္ဇနာကိုပြခြင်းငှာ 'တိ,အန္တိ' စသည်ကိုမိန့်။ ။ တစ်နည်း၊ သရူပ ပုစ္ဆာကိုပြပြီး၍ ထိုသရူပ-ပုစ္ဆာ၏ ဝိဿဇ္ဇနာနှင့် မကင်းရာသော ကြောင့် ထိုသရူပပုစ္ဆာ၏ ဝိဿဇ္ဇနာကို ပြတော်မူလိုရကား 'တိ,အန္တိ' စသည်ကို မိန့်။ ။တိ၊ အန္တိ-သိထ, မိမ-၌, အာဒျတ္ထ ဝါစက ဂ္ဂကိ-သဒ္ဒါကျေသည်။ ထိုအာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ကြွင်းဝိဘတ်ခုနစ်သွယ်တို့၌ ရွှေခြောက်ပုဒ်, ခြောက်ပုဒ်ကိုကို ရေတွက်။ ။တစ်နည်း။ ဥပလက္ခဏ နိဒဿန-နည်းမှတ်။ ။(ဤမှ နောက်၌ အနုသန္ဓေ-စသည်ကို ထူးရာလောက်သာ ဆိုတော့မည်။)

၄၀၇-ဒ္ဓိ,ပဒ, သညာသုတ်။ ။'နံဝ ပရာဏျ-တ္တနော-ပဒါနိ' ကာတန္တ ၃-၁-၂။ ။မရောဏိ-၌, ဏ-ကြီးနှင့် ရှိစေရမည်။ 'ပရာ ဒီပ-နိ-ဒု-ပရိ' ဥပဒေ

http://www.dhammadownload.com

ဟူသည်တို့တည်း။ အတ္တနော ပဒ မိစ္ဆနေန၊ အတ္တနောပုဒ်ဟူသော အမည်ကိုမူည့်ရ သဖြင့်။ ကွ-ထွော-ကော×အတ္တော၊ နည်း။ အတ္တနော ပဒါနိ် ဘာဝေ စ ကမ္မနိ= ကမ္မနိ-စသော သုတ်တို့၌ အတ္တနောပုဒ်ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

အရ၊ ရတာဒိဂိုဏ်းဖြစ်၍ ပရ-နောင် နငယ်-ကို ဏ-ကြီးပြန်ရသည်။ ။'အတ္တနော အတ္ထာနိ ပဒါနိ-အတ္တနော ပဒါနိ' အလုတ္တ သမာသ်။ အတ္တနော၊ မိမိဟော အမ္ပ-သဒ္ဒါ၏။ အတ္ထာနိ၊ အနက်ကိုပြုတတ်ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ တို့တည်း-ပေး။ ။ဥတ္တမ ပုရိသ်သည် မိမိဟော အမ္ပ-သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ပြုတတ်သောကြောင့် မုချ-အတ္တနော ပုဒ်မည်၏။ ပထမ,မဇ္ဈိမ+ပုရိသ်တို့မှာ မိမိမ့တစ်ပါး နာမ,တုမ္ပ-သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ဟောတတ်သော်လည်း သူဆင်းရဲကိုပင် စိတ်အထင်ဖြင့် 'ဓန ဝန္ဓက' ခေါ်ဆိုကြသလို၊ အထင်ရှဉ့် ရှေးမည်ဝေါဟာ၊ ပေါရာဏာ ပညတ်ဖြင့် အတ္တနောပုဒ်မည်သတည်း။ ။တစ်နည်း၊ 'ကမ္မ သခ်ါတဿ အတ္တနော ပဒံ ပကာသကံ-အတ္တနော ပဒံ' အလုတ္တသမာသ်။ ကမ္မ သခ်ါတဿ၊ ကံ-ဟု ဆိုအပ်သော။ အတ္တနော၊ မိမိ၏ အနက်ကို။ ပဒံ-ပကာသကံ၊ ပြုတတ်သည်တည်း-ပေး။

"ကတ္တာရံ ပဇဟိတ္ဝာန၊ အတ္တနော ကမ္မ,မာဒိသေ။
အတ္တနော ပဒ-မာချာတံ၊ ဇာနိတ:ဗ္ဗံ ဝိစက္ခဏာ။"နိ

အတ္တနောပဒံ၊ အတ္တနောပုဒ်ဟုဆိုအပ်သော၊ ယံ အာချာတံ၊ အကြင်အာချာတ် သည်။ ကတ္တာရံ၊ ကတ္တားကို။ ပဇဟိတ္ဝာန၊ ပယ်စွန့်၍။ အတ္တနေ၊ မိမိ၏။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ အာဒိသေ၊ ၏။ တံ အာချာတံ၊ ကို။ အတ္တနောပမံ၊ ဟူ၍။ ဝိ-စက္ခဏာ-ဝိစက္ခဏော်ဟိ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ ။တစ်နည်း-အတ္တနော အတ္တ သခ်ါတ ဘာဝဿ ဝါစကာနိ ပဒါနိ အတ္တနော-ပဒါနိ'လုပ်။ အတ္တနော မိမိ၏။ သတ္တ သခ်ါတ ဘာဝဿ၊ အနက်ဟုဆိုအစ်သော ဘောကို။ ဝါစကာနိ၊ ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ တို့တည်း-ပေး။ အဓိပ္ပာယ် အောက်ကဆိုခဲ့ပြီ။

ဆောင်ပုဒ်-"တစ်ပါး အတ္တ၊ သုဖော်ပြ၊ ပရဿ သု့-သညာ။
ပုရိသ်×ပ,မ၊ မုချတ္တ၊ တ-ဗ္ဘ ဟူလ ဥတ္တမာ။
သကတ္တကော၊ သူကဟော အတ္တနော-ပုဒ် ခေါ်စရာ။
နောက် ဥတ္တ၊ မုချတ္တ၊ ပ, မ, ရှဉ့်သာ။
ကြိယာများထု၊ ဆက်ဆံမှု၊ ကတ္တု-ပရ, နည်း-ထဝါ။
သ ကမ္မဓေတ်၊ ဆက်ဆံလတ်၊ မ့တ်တော့ ကံမှာ-အတ္တသာ။
ကတ္တားဟောချုပ်၊ ရွှေခြောက်ပုဒ်၊ မုချမ့တ်ပါ ပရဿာ။
အတ္တနော-ပုဒ်၊ ကံ-ဟောရုပ်၊ မုချ သူထဲ,မည်သည်သာ။
ကံ-ကတ်-ပရ၊ ဘော-အတ္တ၊ မ့တ်ကြ အထဝါ။"

http://www.dhammadownload.com

၄၀၈-ဒွေဒွေ ပထမ-မဇ္ဈိ.မုတ္တမ-ပုရိသာ။ ။ဒွေဒွေ၊ နှစ်ပုဒ်,နှစ်ပုဒ်တို့သည်။ ပထမ-မဇ္ဈိ.မုတ္တမ-ပုရိသာ။ပထမပုရိသ်,မဇ္ဈိမပုရိသ်,ဥတ္တမပုရိသ် မည်ကုန်၏။ ။ သဗ္ဗာသံ၊ ကုန်သော။ ဝိဘတ္တိနံ၊ တို့တွင်။ ၁ ၊တို့၏။ ပရဿ ပဒါနဲ.ဿ၊ ပရဿပုဒ်တို့၏ လည်းကောင်း။ အတ္တနော ပဒါနဲ.ဿ၊ အတ္တနောပုဒ်တို့၏ လည်းကောင်း။ ဒွေဒွေ ပဒါနိ၊ နှစ်ပုဒ်,နှစ်ပုဒ်တို့သည်။ ပထမ မဇ္ဈိ.မုတ္တမ-ပုရိသ-သညာနိ၊ မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ တံ တေ ပုရိသာ ထိုပုရိသ်တို့သည်။ ယထာ ကတမေ၊ ဘယ်ဟာတို့ပါနည်း။ တိ,အန္တိ-လ္လတိ၊ တိ,အန္တိ-ဟူသော နှစ်ပုဒ်တို့သည်။ ပထမ-ပုရိသာ၊ ပထမပုရိသ်မည်ကုန်၏။ သိ,ထ-လ္လတိ၊ သိ,ထဟူသော နှစ်ပုဒ်တို့သည်။ မဇ္ဈိမ ပုရိသာ မဇ္ဈိမ ပုရိသ်မည်ကုန်၏။ မိ,မ-လ္လတိ၊ မိ-မ ဟူသော နှစ်ပုဒ်တို့သည်။ ဥတ္တမ-ပုရိသာ၊ ဥတ္တမ ပုရိသ် မည်ကုန်၏။ အတ္တနော ပဒါနံမိ၊ တို့တွင်လည်း။ တေ,အန္တေ-လ္လတိ၊ တို့သည်။ ပထမ ပုရိသာ မည်ကုန်၏။ သေ, ဝေ-လ္လတိ၊ တို့သည်။ မဇ္ဈိမ-ပုရိသာ၊

"ပရကတ္တာ၊ ဟောအမှ၊ ရူတော့ ရွှေ-ခြောက်,ပရဿာ။
မုချဘောဋ္ဌ၊ ကံ-ကတ်ခိုက်၊ မှတ်ပိုက် နောက်ခြောက်, ရုဋ္ဌိသာ။"

စုတ္ထိဋ္ဌ ရှင်းချက်။ ။တေ, အန္တေ-သေ,ဝေ-ဧ,မှေ-ဋ္ဌ အာဒျတ္ထ လ္လတိ-သဒ္ဒါ ကျေသည်။ ။တစ်နည်း-ဥပလက္ခဏ နိဒဿန နည်းတည်း။ သို့အတွက် ဝိဘတ်ရှစ်သွယ်လုံး၌ပင် နောက်ခြောက်ပုဒ်, ခြောက်ပုဒ်စီဖြစ်ကြ၍၊ အတ္တနောပုဒ် ဝိဘတ်ပေါင်း လေးဆယ့်ရှစ်လုံးဟုမှတ်။ ပရဿပုဒ်, အတ္တနောပုဒ်, နှစ်ရပ်ပေါင်း လျှင် 'ဆ နဝုတျတ်၊ သခ်္ချာမှတ်၊ အာချာတ်ဝိဘတ်ပေါင်း' ကိုးဆယ့်ခြောက်လုံး ဖြစ်၏။ ထိုတွင် ပရဿပုဒ် ဝိဘတ်သည် ကတ္တားကိုဟော၍ အတ္တနောပုဒ် ဝိဘတ်မှာ ဘော,ကံ, ကတ္တား, သုံးပါးကို ဟော၏။—

"ပရဿံ ကတ္တရိ ဥယျံ၊ သ-ကမ္မာ.ကမ္မ ဓာတုယာ။
အတ္တနော တီသု ဝိညေယျံ၊ ဘာဝေ ကမ္မနိ ကတ္တရိ။" ဇာလိနီ

သ-ကမ္မာ.ကမ္မ-ဓာတုယာ၊ သ-ကမ္မက,အ-ကမ္မဓာတ်မှ နောက်၌။ ကတ္တရိ၊ ကတ္တားအနက်၌။ ပရဿံ၊ ပရဿပုဒ် ဝိဘတ်ကို။ ဥယျံ၊ သိအပ်၏။ အတ္တနော၊ အတ္တနောပုဒ် ဝိဘတ်ကို။ ဘာဝေ စ၊ ဘောအနက်၌လည်းကောင်း။ ကမ္မနိ စ၊ ၌လည်းကောင်း၊ ကတ္တရိ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ တီသု၊ သုံးပါးသော အနက်တို့၌။ ဝိညေယျံ၊ သိအပ်၏။

ဆောပုဒ်—"ပုဒ် ပရတ်ဟု၊ ရွှေခြောက်ခု၊ ဟောမှကတ္တားသာ။
နောက်-အတ္တနော၊ ဝါစကော၊ ဘောနှင့်-ကံ, ကတ္တား"

၄၀၈-ဒ္ဒိ-ပဒ, သညာသုတ်။ ။'တီကို တီကို ပထမ-မဇ္ဈိ.မုတ္တမာ'ကာတန္တ၊ ၃-၁-၃။ ။'ဝါကျံ ပုရေတိ-တိ-ပုရိသာ (ပုရ ဓာတ်၊ လ္လသ-ပစ္စည်း။) ဝါကျံ၊ စကားဝါကျကို။ ပုရေတိ၊ ပြည့်စေတတ်၏။ လ္လတိ၊ ကြောင့်။ ပုရိသာ၊ မည်၏။ 'ပုရိသော သြဒနံ ပစတိ' ယော်ကျားထမင်းချက်၏-ဆိုရာ၌ ပုရိသော သြဒနံ

http://www.dhammadownload.com

မည်ကုန်၏။ ဧ,မေ့-ဣတိ၊ တို့သည်။ ဥတ္တမ-ပုရိသာ၊ မည်ကုန်၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောဝိဘတ်တို့၌။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။ ပထမ-မဇ္ဈိမ-ပုရိသ-မိစ္စနေန၊ ပထမ, မဇ္ဈိမ, ဥတ္တမ+ပုရိသ်အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ ကွ-တ္ထော-ကောx အတ္ထော၊ နည်း။ နာမမှိ ပယုဇ္ဇ မာနေပိ တုလျာ-ဓိကရဏေ ပထမော၊ တုမ္ဟေ မဇ္ဈိမော၊ အမ္ဟေ ဥတ္တမော=စသော သုတ်တို့၌ ပထမပုရိသ်, မဇ္ဈိမပုရိသဲ, ဥတ္တမပုရိသ်ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

လောက်တင်ဆိုက ယောကျ်ားထမင်းချက်ဆိုသော စကားဝါကျမပြည့်စုံ။ ပစတိဟူသော ပထမပုရိသ်တို့ထည့်ဆိုမှသာ စကားဝါကျပြည့်စုံရကား၊ ဝါကျကိုပြည့်စုံစေတတ်သောကြောင့် ပုရိသ်မည်သည်။ ။ဤကား ကျေးဇူးရှင် တုံတေး ဆရာတော်ဘုရားကြီးပြောနေကျ အဓိပ္ပာယ်တည်း။ ။တစ်နည်း၊ 'ကြိယာ ကာလ-သကတ္ထ-ဒဗ္ဗ - ဧကတ္ထာ-ဒိ-သခ်္ခ်ာ - ကမ္မာ-ဒိ - ကာရကော ပုရာပေန္တိ-တိ - ပုရိသာ' ကြိယာ - ကာလ - သကတ္ထ-ဒဗ္ဗ - ဧကတ္တာ-ဒိ-သခ်္ခ်ာ-ကမ္မာ-ဒိ-ကာရကေ၊ ကြိယာကာလ, သကတ်, ဒြပ်, ဧကဝုစ်, ဗဟုဝုစ်, သခ်္ခ်ာ, ကံ-စသော ကာရက-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ အတ္ထော၊ တို့ကို။ ပုရာပေန္တိ၊ ပြည့်စုံစေတတ်ကုန်၏-ပေး။ ။'ပုရိသော သြဒနံ ပစတိ' စသောပုံစံတို့၌ ပစတိ-စသော ပထမ ပုရိသ်သည် ချက်ခြင်းကြိယာ၊ ချက်ဆဲ-ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၊ ချက်ခြင်းကြိယာ ဝိသေသ သကတ်, ချက်တတ်သူ ဒြပ်, တစ်ယောက်တည်းအဖြစ် ဧကဝုစ်သခ်္ခ်ာ, ချက်ခြင်းကြိယာကို ပြီးစေတတ်သော သတ္တိ-ဟူသော ကတ္တုကာရကအနက်တို့ကို ပြည့်စုံစေတတ်သည်။ သို့မဟုတ် ပြည့်စုံသည်ကို သိအောင် ပြုတတ် ပြုစေတတ်သောကြောင့် ပုရိသ်မည်သည်-ဟူလို။ ။တစ်နည်း၊ 'သိဿာနံ ဟဒယံ ပုရေန္တိ-တိ-ပုရိသာ' တပည့်သားတို့၏ စိတ်နှလုံးကို ပြည့်စေတတ်၍ ပုရိသ် ဆိုသည်။ ။တစ်နည်း၊ 'သိဿာနံ အင်္ဂါသယံ ပုရေန္တိ ဝမေ့န္တိ-တိ-ပုရိသာ'လုပ်။ ။တစ်နည်း၊ 'သိဿာနံ ကခ်ံ ပုနန္တိ သောဓေန္တိ-တိ၊ ပုရိသာ'လုပ်။ တပည့်သားတို့၏ အလို အင်္ဂါသယကို တိုးပွားစေတတ်၊ ယုံမှားခြင်းကို သုတ်သင်တတ်၍ ပုရိသ်ဆိုသည်-ဟူလို။

"နာမ-တုမ့-မ္ဟ ယောဂိကာ၊ အတ္ထ ဘေဒ-ပ္ပကာသကာ။
အင်္ဂါသယ-နွှဲ၊ သိဿာနံ၊ ပုရေန္တိ စ ပုနန္တိ စ။" ကာရိကာ။

တုံ၊ ရုဇ္ဇိမ့တစ်ပါး အနုတ္တကို**ဆိုအံ့**။ အတ္ထ-ဘေဒ-ပ္ပကာသကာ၊ အနက်ထူးကိုပြတတ်ကုန်သော။ နာမ-တုမ့-မ္ဟ-ယောဂိကာ-နာမ, တုမ္ဟ, အမ္ဟ+သဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ကုန်သော တိ-စသော ဝိဘတ်တို့သည်။ သိဿာနံ၊ တို့၏။ အင်္ဂါသယံ၊ အလိုဆန္ဒကို။ ပူရေန္တိ စ၊ ပြည့်လည်း ပြည့်စေတတ်ကုန်၏။ ပုနန္တိ စ၊ သုတ်လည်း သုတ်သင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုရိသာ၊ ကုန်၏။ ။တနည်း၊ 'ဣမေ ပန ပထမ ပုရိသာ-ဒယော ပေါရာဏကာဝ'ဟု ဉာ-အဆိုရှိရကား၊ ဤပုရိသဟူသောအမည်သည် 'ရုဇ္ဇိ,

http://www.dhammadownload.com

၄၀၉-သဗ္ဗေသ.မေကာ.ဘိမာနေ ပရော ပုရိသော။ ။သဗ္ဗေသံ၊အလုံးစုံသော ပုရိသ်နှစ်ပါး, သုံးပါးတို့၏။ ကော.ဘိဓာနေ၊ တူသောကာလ, တူသော-ကြိယာကို ဟောသည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ ပရော၊ နောက်ဖြစ်သော။ ပုရိသော၊ ပုရိသ်ကို။

အာချာတဲ၊ နိပါတ်,ဥပသာ၊ သဗ္ဗနာမ်, အာလုပ်။ ဣခြောက်ပုဒ်၊ မထုတ်ဝိဂြိုဟ်မှု' ဟူသော ခြောက်ပုဒ်တို့တွင် ရှင်ဒီပုဒ်ဖြစ်၍ ဝိဂြိုဟ်မဆို့ရ။ ထို့ကြောင့် နီတိဋ္ဌ 'ပထမပုရိသာ.ဒီနံ တိဏ္ဏံ ပုရိသာနံ ဂစနတ္ထံ နပရိယေသာမ၊ ရှင်္ဂီသာ ဟိ ပေါရာ-ဏောဟိ တျာ.ဒီနံ ပုရိသာ-သညာ ဝိဟိဘာ'ဟု ဆို၏။ ကာရိကာဋ္ဌလည်း။-

"တတ္ထ ဝုတ္တာ စ ပုရိသာ၊ ပထမ မဇ္ဈိမု.တ္တမာ။
ဝေယျာကရဏ-ပေါရာဏာ၊ သညာယ အဘိလက္ခိတာ။"

ဟု ဆို၏။ ။တတ္ထ၊ ထိုအာချာတ်ကျမ်း၌။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ပထမ မဇ္ဈိမု.တ္တမာ၊ ပထမ, မဇ္ဈိမ, ဥတ္တမ-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ပုရိသာ၊ ပုရိသ်အမည်တို့ကို။ ဝေယျာကရဏ-ပေါရာဏ သညာယ၊ ဗျာကရဏ်းကျမ်းလာ, ရှေးဆရာတို့ ပညတ်အပ်သော အမည်ဟောင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ အဘိလက္ခိတာ၊ မှတ်အပ်ကုန်၏။ ။'ပထမေ ဇာတာ-ပထမာ၊ မဇ္ဈိမေ ဇာတာ-မဇ္ဈိမာ၊ ဥတ္တမေ ဇာတာ ဥတ္တမာ။ ပထမာ စ,မဇ္ဈိမာ စ, ဥတ္တမာ စ-ပထမ မဇ္ဈိမု.တ္တမာ။ ပထမ-မဇ္ဈိမု.တ္တမာစ တေ, ပုရိသာစေ.တိ-ပထမ-မဇ္ဈိမု.တ္တမ-ပုရိသာ။ တေသံ ပထမ=ပုရိသာနံ*'ဒ္ဝန်၏ နောက်၌၊ ရှိသောပုဒ်၊ ယှဉ်လိုက်ပုဒ်တို့ငိုးမှာ'ဟူသော နိယံနှင့်အညီ၊ ဒ္ဝန်နောက် ကျသော ပုရိသ-သဒ္ဒါကို ပုဒ်တို့ငိုးမှာယှဉ်၍ ပထမ ပုရိသ်၊ မဇ္ဈိမ ပုရိသ်၊ ဥတ္တမ ပုရိသ်-ဟု အနက်ကိုမှတ်။ ။ထိုပုရိသ်တို့သည် ဝိဘတ်တသွယ် တစ်သွယ်လျှင် ပရဿပုဒ်, အတ္တဲနောပုဒ်အားဖြင့် ပထမ, မဇ္ဈိမ, ဥတ္တမ+ပုရိသ် နှစ်ခုစီ နှစ်ခုစီဖြစ်၍ ဝိဘတ်ရှစ်သွယ်ကိုတည်၊ ပထမ ပုရိသ်နှစ်ခုနှင့်မြောက် (ဒွေ×အဋ္ဌ = သောဠသ၊ ၂×၈=၁၆) ပထမပုရိသ်ပေါင်း တစ်ဆယ့်ခြောက်။ ထိုနည်းတူ-မဇ္ဈိမပုရိသ်(၁၆) ဥတ္တမပုရိသ် (၁၆)ဖြစ်၍ သုံးရပ်ပေါင်းလျှင် 'ပ,ဒု,တ-ညီ၊ သောဠစီ။ ပေါင်းပြီဌစတ်-ပုရိသ်မှတ်' (၄၈) လေးဆယ့်ရှစ် ပုရိသ်ဖြစ်၏။ ယင်းကို ဧကဝုစ်, ဗဟုဝုစ် နှစ်ပါးနှင့် မြောက်လျှင် 'အားလုံးစုဆောင်း၊ ပုရိသ်ပေါင်း၊ ရုကြောင်း ဆနဝုတ္တ'-(၉၆) ကိုးဆယ့်ခြောက် ပုရိသ်ဖြစ်၏။

ဆောင်ပုဒ်-"စကား၀ါကျတ်၊ ပြည့်စေတတ်၊ ပညတ် ပုရိသ်ကို။
ကြိယာ, ကာလ၊ သကတ် စ,တို့၊ နက်များပုံ။
ပြည့်စုံစေတတ်-ပုရိသ်ကို။
ပုရိသ်-ဟူသည်၊ ရှေးအမည်၊ ရှင်ဋီသာ-ဟု တစ်နည်းဆို"။

၄၀၉-စတု.ပ္ပဒ, ပရိဘာသာသုတ်။ ။နိကား ဝိဓိသုတ်ဆို၏။ ။'ယုဂ-ပဒ ဝစနေ ပရော-ပုရိသာနံ' ကာတန္တ၊ ၃-၁-၄။ ။'ပထမ ပုရိသာ ဒီန,မေ

http://www.dhammadownload.com

ဂဟေ တဗ္ဗော၊ ယူအပ်၏။ ။သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ပထမ-မဇ္ဈိမ့-တ္တမ-ပုရိသာနံ၊ တို့၏။ ကော-ဘိဓာနေ၊ တူသော ကာလ, တူသော ကြိယာကို ဟောသည်။ သကိ၊ သော်။ ပရော၊ နောက်ဖြစ်သော၊ ပုရိသော၊ ပုရိသ်ကို။ ဂဟေ တဗ္ဗော၊ ယူအပ်၏။ သော စ၊ ထိုသူတစ်ယောက်သည်လည်း။ပဌတိ၊ ရွတ်ဆို၏။ တူဪ၊ သင်တစ်ယောက်သည်လည်း။ ပဌသိ၊ ၏။ တုမှေ၊ သင်တို့သည်။ ပဌမ၊ ရွတ်ဆိုကြကုန်၏။ သော စ၊ ထိုသူတစ်ယောက်သည်လည်း။ ပစတိ၊ ချက်၏။ တူဪ၊ သင်သည်လည်း။ ပစသိ၊ ချက်၏။ တုမှေ၊ သင်တို့သည်။ ပစထ၊ ချက်ကြကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သေသာသု၊ ကြွင်းကုန်သော။ ပိဘတ္တိသု၊ ဝိဘတ်တို့၌။ ပရော၊ နောက်ဖြစ်သော။ ပုရိသော၊ ပုရိသ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်အပ်၏။

ကဗ္ဗ့-ပွသင်္ကေ် ပရိဘာသ-မာဟ'ရှ။ ။"အ-ပွဝုတ္တာ ပရိယာ-ယေဝါ ပတ္တေ ပရိဘာသေယျုံ' ကာတန္တ္ရ ဝုတ္တိ။ ။'အ-နိယမေ နိယမ-ကာရိဏီယာ သာပရိဘာသာ' ကာတန္တ္ရာ-နုဝါဒ။ ။ပ,မဇ်, ဥ-ဟု သုံးခုသော ပုရိသ်တို့၊ ရောသိပ်ပေါင်းယှက်၊ တဲ့ဖက်ဖြစ်ပွားရာ ဝိဘတ်သက် ရှုပ်ခထွေးမည်ကြောင့် နောက်နောက် ပုရိသ်ကိုသာ ဓာတ်နောက် သက်ရမည်-ဟု မှတ်ချက် ဒီကရီကို အတည်ဖော်ပြကာ ပရိဘာသာမူရန် ဤသုတ်ကိုဆိုအပ်သတည်း။ သို့အတွက် ဝိဓိသုတ်ဆိုသော နိစကားကို *'လေဝါ.ဒေသ၊ အာဂမနှင့် ဒီဃရဿ၊ ပတိသေဓ၊ ပစ္စယထည့်၊ ဝိဘတ္တိ၊ ဝိဓိ ရှစ်ဖြာသုတ်'ဟူသော လက္ခဏာရှစ်ချက်တွင် သက်ဆိုင်ရာ မထင်၍ ဆင်ခြင်ရန် ရှိသည်။

ဝစနတ္ထ။ ။'အဘိဓီယတေ ဘာသီယတေ-အဘိဓာန်'လုပ်။ အဘိ-ပုဗ္ဗ+ဓာ-ဓေက်ယု-ပစ္စည်း။ **အဘိဓီယတေ-အာသီယတေ၊** ဟောခြင်း-ပေး။ ။'ကေဿ အဘိဓာနံ-ကောဘိဓာန်' ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်တဲ့။ ကေဿ၊ တူသော ကာလ, တူသော ကြိယာကို။ အဘိဓာနံ၊ ဟောခြင်းတည်း-ပေး။ ။ကော-သဒ္ဒါ တုလျတ္ထ ဝါစက။ တူသော ကာလ,တူသောကြိယာဟူသော အနက်ကိုယူ။ ကာတန္တ္ရ၌ ကာလဟော ပရိယာယ် ယုဂပဒ-သဒ္ဒါနှင့်ဆို၏။ ။'ယုဂပဒေ-က-ကာလ.တ္ထော၊ ယုဂပဒ-ဝစန ကေကြိယာ ကာလ.ဘိဓာနေ ပရော ပုရိသာနံ မဇ္ဈေ ယော, ပရော၊ သော ဘဝတိ' ကာတန္တ္ရ ဝုတ္တိ။ ။ဤ-ကော ဘိဓာနေဖြင့် ပရော ပုရိသ်၏ လက္ခဏာ အင်္ဂါကို ပြသသည်။ ပုရိသ်နှစ်ခု, သုံးခု, ပေါင်းစုရောယှက်ကာမျှဖြင့် ဂရောပုရိသ် သက်ရမည်မဟုတ်။ ကာလလည်းတူပါမှ၊ ကြိယာလည်းတူပါမှ၊ ဤအင်္ဂါနှစ်ပါးပြည့်စုံမှ ပရောပုရိသ် သက်ရမည်။ ကာလသာတူ၍ ကြိယာမတူ။ ကြိယာသာတူ၍ ကာလမတူ-ဤအင်္ဂါတစ်ချက်ချက်၊ ပျက်ကွက်လျှင် မသက်ရ။

ပုရိသ်ယှက်ဟု ဆိုပုံ။ ။တူသော ကြိယာ,ကာလ, ရှိသော ပထမ-စသော ပုရိသ်နှစ်ပါး, သုံးပါး,တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ သို့မဟုတ် ပုရိသ်နှင့်ဆိုင်သော စကားဝါကျ

http://www.dhammadownload.com

တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ တပေါင်းတည်း, တစ်စုတည်း, တစ်ပြိုင်တည်းဖြစ်ကြသည်ကို။ သို့မဟုတ် တစ်ပေါင်းတည်းပြောဆိုသည်က ပုရိသ်ယ့က်သည်ဟုဆိုသည်။ ယင်းသို့ ရောယ့က်သောအခါ ဖြစ်ထိုက်သောစကားတွေကို တစ်လုံးစီ, တစ်ခုစီ, အကုန်ဆိုနေက, စကားလည်းချည်၊ စာနေလည်း များမည်ကြောင့် စကားအားလုံးပေါင်းရုံး ပါဝင်အောင် ယူငင်သိမ်းကြုံးနိုင်သော နောက်ဆုံး ပုရိသ်ကိုသာ ယူရမည်။ ဝါ၊ အသုံးပြုရမည်ဟု စကားမရှည်။ စာနေ မများရန် 'ကောဘိမာနေ ပရော ပုရိသော'ဟူသော ပုဒ်မ (၄၀၉) ဥပဒေကို အတည်ပြုအပ်သတည်း။

ခွဲအံ့။ ။သူလည်းချက်၊ သင်လည်းချက်ဟု ပထမ, မဇ္ဈိမ ပုရိသ် နှစ်ချက် ပေါင်းယ့က်သောအခါ။ သို့မဟုတ် တစ်ယောက်သူက ပေါင်းယ့က်၍ ပြောဆို စေခိုင်းသောအခါ၊ တယောက်စီမဆိုဘဲ၊ တစ်ချက်တည်းပြီးအောင် နောက်ပုရိသ်ကိုယူ၍ သင်(မင်း)တို့ချက်ကြ (တုမှေ ပစထ) ဟု ဆိုလိုက်လျှင်, နှစ်ယောက်တို့အား စေခိုင်းခြင်းကိစ္စ, တစ်ချက်တည်းပြီးသွား၏။ ။ထို့အတူ=သူလည်းချက် ငါလည်းချက်မယ်ဟု 'သော စ အဟဉ္စ ပစာမ' ပထမ, ဥတ္တမ-ပုရိသ်နှစ်ပါး ပေါင်းယ့က်သောအခါ၊ သို့မဟုတ် ပေါင်းယ့က်၍ ဆိုလိုသောအခါ၊ စကားတစ်လုံးစီ၊ တစ်ယောက်စီ မဆိုဘဲ၊ တစ်ချက်တည်းပြီးသွားအောင် နောက် ပုရိသ်ကိုယူ၍ ငါတို့ချက်မယ်,တို့ချက်ကြစို့ (မယံ ပစာမ)ဟု ဆိုလိုက်လျှင် သူရော, ငါပါချက်ဖို့ တိုက်တွန်းခြင်းကိစ္စ တစ်ချက်တည်းပြီးသွား၏။ ။ထို့အတူ သူသည်လည်းချက်၊ သင်လည်းချက်၊ ငါလည်းချက်မည်ဟု (သော စ, တဉ္ဆ, အဟဉ္ဆ, ပစာမိ) ပထမ, မဇ္ဈိမ, ဥတ္တမ, ပုရိသ် သုံးပါးပေါင်းယ့က်သောအခါ- သို့မဟုတ် ပေါင်းယ့က်၍ ဆိုလိုသောအခါ၊ တစ်လုံးစီ, တစ်ယောက်စီမဆိုရဘဲ၊ တစ်ချက်တည်းပြီးအောင် နောက်ပုရိသ်ကိုယူ၍ ငါတို့ချက်ကြမယ်,ချက်ကြစို့ (မယံ ပစာမ)ဟု ဆိုလိုက်လျှင် အားလုံးချက်ဖို့ တိုက်တွန်းခြင်းကစ္စ တချက်တည်းပြီးသွား၏။ (ဤသို့ ပေါင်းစပ်, ပူးတွဲ, ဖြေဆိုရေးသားသောအရာမျိုးကို ပုရိသ် ယ့က်သည်ဟု ဆိုသည်။ လောကဥ္စ အထင်အရှား၊ မိမိတို့ ပြောဆိုသုံးစွဲနေကြ၍ တက်ပြီးသော စကားဟောင်းပင် ပါဠိဘာသာ၌ အထူးထင်နေကြ၍သာ ရုတ်တရက် သဘောမကျ ဖြစ်ရခြေ မည်။ ။ဤသို့ ယ့က်ရာမှာလည်း နောက်ကပြဆိုခဲ့တိုင်း ကြိယာ, ကာလတူ, အဂ်ါနှစ်ချက်စုံမှသာ ပရောပုရိသ်ကို ယူရသည် 'သူကချက်၊ သင်က,သွား၊ ငါက စားမယ်' (သော စ ပစတိ၊ တဉ္ဆ ဂစ္ဆသိ၊ အဟံ ဘုဉ္ဇာမိ)ဟု ဆိုရာ။ သို့မဟုတ် ပုရိသ်သုံးချက်၊ ရောယ့က်ရာ၊ ကာလသာတူ၍ ကြိယာမတူ-အဂ်ါတစ်ချက်ပျက်၍ ပရောပုရိသ် မယူ မသက်ရာ။ ။'သူက-ချက်ဆဲ၊ သင်က-ချက်လတ္တံ့၊ ငါက-ချက်ပြီးပြီ' (သော စပစတိ၊ တဉ္ဆ ပစိဿတိ အဟံ အပစိမ္ဟ)ဟု ဆိုရာ။ သို့မဟုတ် ပုရိသ်သုံးချက် ရောယ့က်ရာ ကြိယာသာတူ၍၊ ကာလမတူသောကြောင့် **ပရောပုရိသ်မယူ၊ မသက်ရ**။

http://www.dhammadownload.com

ပရောပုရိသ်ယူပုံ။ ။ပရောပုရိသ်-ဟူသည် ပထမ-ပုရိသ်မှ ထောက်၍ မဇ္ဈိမ-ဥတ္တမ-သည် ပရ။ မဇ္ဈိမ-မှထောက်၍၊ ဥတ္တမသည် ပရ-မည်၏။။ ဤသို့ သညာသုတ် အစဉ်အားဖြင့်သာ ယူရမည်။ စကၠားအစဉ်အားဖြင့် မယူရ။-

"ပစ္ဆာ ဝုတ္တော ပရော နာမ၊ သညာယ ပဠိပါတိယာ။
ဧဝံ ပန ဂဟေတဗ္ဗော၊ ပရောပုရိသ-နာမကော။
ပထမမှာ ပရောနာမ၊ မဇ္ဈိမော ဥတ္တမော ပိ စ။
မဇ္ဈိမမှာ ပရော နာမ၊ ဥတ္တမော ပုရိသော ရုဒေါ။"နိတိ

သညာသ၊ ပုရိသ် သညာသုတ်၏ ပဠိပါတိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သော ပုရိသ်သည်။ ပရောနာမ၊ ပရမည်၏။ ဧဝံပန၊ ဤသို့သာလျှင်။ ပရောပုရိသ နာမကော၊ ပရောပုရိသ်အမည်ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ယူအပ်၏။ ပထမမှာ၊ ပထမပုရိသ်မှ။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ရုတော၊ ဆိုအပ်သော။ မဇ္ဈိမော စ၊ မဇ္ဈိမပုရိသ်သည်လည်းကောင်း။ ဥတ္တမော ပိ စ၊ ဥတ္တမပုရိသ်သည်လည်းကောင်း။ ပရောနာမ၊ မည်၏။ မဇ္ဈိမမှာ၊ မှ။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ ရုတော၊ သော။ ဥတ္တမော၊ သည်။ ပရောနာမ၊ မည်၏။

သက္ကတဗ္ဗျတ္တိလည်း-ဤအတူပင်ဆို၏။ ။'ယုဂပဒိ ဝစနေ ပရော ပုရိသာနံ' ၃-၁-၇။ ။'ယုဂပဒိ ကေ ကာလ.တ္ထော၊ ယုဂပဒိ ဝစနေ ကေကြိယာကာလာ. ဘိဓာနေ ပုရိသာနံ မဇ္ဈေယော ပရော၊ သော ဘဝတိ၊ သော စ, တုဗ္ဗ, အဟဗ္ဗ ပစာမ၊ သော စ, တုဗ္ဗ, အဟဗ္ဗ အပစိမ္ဟ၊ သော စ, တုဗ္ဗ, အဟဗ္ဗ ပစိဿာမ၊ ဝစန မတန္တိ (ဝစနံ အ.ပ္ပဓာနံ)။ သော စ, တုဗ္ဗ, ပစထ၊ တုဗ္ဗ အဟဗ္ဗ ပစာမ၊ ယုဂပဒိ ဝစနေ ဥတိ ကိ'? သော ပစတိ, တုံ ပစိဿတိ၊ အဟ.မပစ မိတိ ဘိန္နကာလေ ဝုတ္တေ,မယ,မပစိမ္ဟာ.မာ ဘဝတီတိ၊ ဝစန.ဂ္ဂဟဏံ ယုဂပဒိ ဝိသယေ မာဘဝိ.တိ၊ သော ပစတိ, တုံ ပစသိ, အဟံ ပစာမိ, ပစာမိတ္ထေ.ဝ ပပ္ပေါတိ။ အ-ပ္ပဝတ္တိယံ ပရိယာယေ ဝါ ပတ္တေ ပရိဘာသာယံ' ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။ယုဂပဒိ ဝစနေ၊ တစ်ခု သော ကြိယာကာလကို ဟောခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ပုရိသာနံ၊ ပုရိသ်အများတို့တွင်။ ပရော၊ နောက်ဆုံးပုရိသ်သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ ကာတန္တသုတ်နက်။

ယုဂပဒိ-သဒ္ဒေါ့ယ မဗျယော၊ တတြ သမာသေန ဆဋ္ဌီ ယတ္ထော ဘာဝနီ ယောတိ သဒ္ဒန္တရေ အတ္ထံ ဒဿေတိ = ကေကြိယာ ကာလာ.ဘိဓာနေ.တိ၊ ကြိယာယ ကာလော-ကြိယာ ကာလော၊ ကြိယာယ သော အင်္ဂီကတော ဘူတာ နာဂတ ဝတ္တမာနာယ၊ သော ကြိယာကာလော၊ ကော စ သော ကြိယာ-ကာလော စေ.တိ-ကေကြိယာ-ကာလော၊ တဿ.ဘိဓာနံ၊ တသ္မိ.န္တိ။ အပစိမ္ဟ.တိ ပစိဓာတုမှာ အဇ္ဇတနီ ပရဿ ပဒု.တ္တမ ပုရိသဿ ဗဟုဝစနံ၊ ဝစန.မတန္တိ.မိတိ သုတ္တေ လိင်္ဂသဒ္ဒါ ကာလော စ အတန္တာနံ၊ တေန ပုရိသာန.မိတိယံ ဗဟု ဝစနံ၊ တ.ဒန္တိံ အ.ပ္ပဓာနံ၊ အလော ဒ္ဝိန္နံပိ ပုရိသာနံ မဇ္ဈေ ယော ပရော၊ သောပိ

http://www.dhammadownload.com

ဘဝတိ.တျ တ္ထော။ အပစ.မီတိ အဇ္ဈတနိယာ အံ၊ အည္ဆံ သကလံ ပဗ္ဗ.မိဝ။ ဥတ္တိ ဝစနံ အဘိဓာနံပရိယာယေဝ။ ဧက ကြိယာ ကာလ ဿေ.တိ ကမ္မနိ ဆဋ္ဌိ၊ တေန ကြိယာကာလေ ဝါစ္ဖေ အဘိဓေယျ ဥစ္စတ္တော သိဒ္ဓေါ ဘဝတိ။ အန္တရေန ပန ဝစန.ဂ္ဂဟဏံ ယုဂပဒီ.တိ ဝိသယ.သတ္တမီပိ သိယာ၊ ဝိသယေ၁ဘိဓေျော.တိ ဧက ကြိယာ ကာလဿာန ဘိဓီယမာနတ္တာ တဿ သာဓနာ နိပိ နာ.ဘိဓီယန္တေ.တိ နတက္ကတာနိ ဒွိ-ဝစန, ဗဟုဝစနနိ.တိ၊ အပိ တု ဥဿဂ္ဂ (သာမည) သိဒ္ဓ မေက-ဝစန.မေဝ ပပ္ပေါတိ ဥစ္စာ.လောကေတ္ဝာ အာဟ.ဝစန.ဂ္ဂဟဏ.မိစ္စာဒိ၊ အ.ပ္ပဝတ္တိယ.မိစ္စာ.ဒိ-ဥဟ ဟိ ပဒတ္ထ ဒ္ဒယံ ဇာတိဗျတ္တိ စ၊ တတြ ဇာတိပဒတ္ထေ ဧက.မေဝေဒံ လက္ခဏမိတိ။ သကိံ လက္ခိယေ လက္ခဏဿ စရိတတ္ထတ္တာ၊ ယုဂပဒီ ဝစနေ သမတ္တ ပုရိသ ပ္ပတ္တိယောဂ္ဂ-ဝါကျေ နာ ကဿစိ ပဝတ္တိ သိယာ၊ တထာဟိ ပဝတ္တ မာနေန ပုရိသေန ပုရိသန္တရဿ နိဝတ္တိံ ကတ္ဝာ ပဝတ္တိ တဗ္ဗံ။ ဇာတိယ စေ ကံလက္ခဏ.မညတြ စရိတ္တတ္ထံ ကထ.မည္ဆံ နိဝတ္တသိတုံ သက္ကောတိ? တသ္မာ အ.ပ္ပဝတ္တိယေဝ၊ ဗျတ္တိပဒ.တ္ထေ တု ပတိလက္ခိယေ လက္ခဏာနိ ဘိဇ္ဇန္တိတိ ယုဂပဒီ ဝစနေ သဇ္ဇသ.မေဝ ပဝတ္တိ သိယာ၊ အညထာ တေံ လက္ခိယိဝိသယာနံ လက္ခဏာန အကတတ္ထတ္တာ အနတ္ထကတာ အာပဇ္ဇတိ၊ နာ စေ ကဒါ အနေက လက္ခဏ.မုပ ပဇ္ဇတီ.တိ၊ ကိဏ္ဍ ရဟိ ပရိယာယေန သိယာ၊ အတော ပရိဘာသာ။ ယံ *လိင်္ဂဝတိ၊ လိင်္ဂံ ပန.ဿာ ယုဂပဒီ ဝစန.မေဝ၊ တေန ဟိ ပရောပုရိသော လိင်္ဂိ ယတော၊ နာ စ ဝတ္တဗ္ဗံ'ပုဗ္ဗ ပရာနံ ပရ-ဝိဓိ ဗလဝါ'တိ ဘဝိဿတီတိ.ကမေနာ?တိ၊ ယတော ယုဂပဒိဝစန.မကမာဘိဓာနံ၊ တသ္မာ ကထံ ပုဗ္ဗာ ပရ ဝတ္တိစ္ဆာ?တိ၊ တ.ဒနုသ်ဂီနံ လက္ခဏာနံ ပရ.မေဝ ဥ္ပတ္တိတိ?စေ၊ တထာပိ ပဋိပတ္တိယံ ဂရိယသီ (ဂရုကာ)တိ ၎င်း-ပဋိကာ။ ။*ယာ ကေတြ ဂဟိတ-သမ္ဗန္ဓာ သတိ ပဒီပေါဝိယ သဗ္ဗသတ္တ.မတိဇလယတိ၊ သာ လိင်္ဂ ဝတိ။-

"ဧကဋ္ဌော သဝိတာ ဒေဝေါ၊ (သူရိယော) ယထာ သဗ္ဗ.ပ္ပကာသကော။
ယထာ လိင်္ဂဝတီ သတ္တာ၊ မေကဋ္ဌာပိ ပဒီပယေ။" အနုဝါဒ

ဧတေ,ဒုတ္တံ ဘဝတိ-ယဒိ ပယောဂေ.မာဒါယ ပုဗ္ဗာ.ပရ ဗျဝတ္ထာရော ကရီယဲ တေ၊ တဒါ တဟ္ဆ, တ္ဆ သော စ-ပစာမ ဥ္ပတ္ဘ.ဒီသု ပရော ပုရိသ ဘာဝေါ နာမ-ယောဂေါ ပရတ္တာ ပထမော ပုရိသော ဘဝတိ။ တ.ဒနုသ်ဂီ နမီတိ နာမ-တုမ္ဘ သမ္ဗန္ဓိန.မီတျ.တ္တော။ 'ပဋိပတ္တိယံ ဂရိယသီ'တိ သုတ္တေ ဋီတေဟိ ပုသာနံ ဗဟုဝစနေန နာမီ.တျာ.ဒီ သုတ္တက္ကမ-ဋီတ-ပထမ မဇ္ဈိမု.တ္တမာ နာ ပဋ္ဌာပိ တတ္တေန ပုရိသာနံ မဇ္ဈေ ပရတ္တ ဝိစာရေ သုတ္တက္ကမေနေ.ဝ ပရတ္တံ ဂယ္ဟတေ' ကာတန္တ၊ ကဝိရာဇ-ဋ္ဌိ။

ဆောဠ်ပုဒ်-"သညာသုတ်တုင်၊ စဉ်တိုင်းပင်၊ ယူချင် ပရောပုရိသ်ကို။
ပ-မ္ဘထောက်လျှင်၊ မဇ္ဈဉတ်ပင် ခေါ်တုင် ပရ-ကို။
မဇ္ဈ-က, ထောက်ဆ၊ ဥတ္တမ၊ ပရ-ခေါ်စေလို။"

http://www.dhammadownload.com

ပုံစံ၌ရှင်းလင်းချက်။ ။'သော စ ပဌတိ၊ တ္ထ္ဆ ပဌသိ၊ တုမ္မေ ပဌထ။ သော စ ပစတိ၊ တ္ထ္ဆ ပစသိ၊ တုမ္မေ ပစထ' တို့ကား ဤသို့ ဖြစ်သင့်သောအရာမှာ ဤသို့ မဖြစ်ရဟုသိစေလိုရှိ၍ကြိယာအသီးသီးထည့်ဆိုရသည်။ပုရိသ်ယ့ုက်ပုံအစစ်ကိုပြသည် မဟုတ်။ တုမ္မေ-ဟု ဆိုသည်ကား သော စ, တ္ထ္ဆ, နှစ်ပုဒ်အရ အင်္ဂါသိတ ဗဟုဝုစ် ဖြစ်ရှိ၍၊ ပဌထ-ဟု တုမ္မယောဂ ဗဟုဝုစ် ချထားသည်ကို ပြခြင်းငှာသာ ဆိုသည်။ လိုရင်းမဟုတ်။ **။ပုရိသ်ယ့ုက်ပုံကား။** ။'သော စ, တ္ထ္ဆ, ပစသိ၊ ပစထ ဝါ။ သော စ, အဟ္ဆ, ပစာမိ၊ ပစာမ ဝါ။တ္ထ္ဆ,အဟ္ဆ,ပစာမိ၊ ပစာမ ဝါ။ သော စ တ္ထ္ဆ, အဟ္ဆ, ပစာမိ၊ ပစာမ ဝါ'။ ။သော စ၊ ထိုသူတစ်ယောက်သည်လည်း ကောင်း။ တ္ထ္ဆ၊ သင် (မင်း) တစ်ယောက်သည်လည်းကောင်း။ ပစသိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပစထ၊ ချက်ကြကုန်၏-စသည်ပေး။ ။ပါဠိပုံစံကား (က) 'တဿာ ကာမေဟိ သမ္မဒ္ဒေါ၊ အာဂတောသ္မိ တဝန္တိကေ။ သစေ ကရေယ္ယ ဩကာသံ၊ ဥတၱယေ.ဝ ဝသာမသေ'မဟော်ဇာတ်။တ္ထ္ဆ,အဟ္ဆ ဥတၱယေဝ မယံ ဝသာမသေ' ဟူလို။ (ခ) 'အဟ္ဆ ဘရိယာ စ မနုဿာ လောကေ၊ သဒ္ဓါ ဥဘော ဒါနံ ပတီ-အဟုမ္ဟ' ဝိဓူရဇာတ်။ ။ဤသို့သာ ယ့ုက်ရသည်။

ဤ၌ ကေဝုစ်သက်သက်ယ့ုက်ပုံမှာ။ ။(ဂ) 'နမေ သုတာဝါ ဒိဋ္ဌာဝါ၊ ဘာသန္တီ မာနုသီ မိဂီ။ တ္ထ္ဆ ဘဒေ သုခီ ဟောဟိ၊ ဧသော စာပိ မဟာ မိဂေါ' ဟူသော ပဌက နိပါတ် ဇာတ်ပါဠိ၊ အထက်က က, ခ-အမှတ် ပါဠို သဲလွန်စ**ကို** ထောက်၍ ကေဝုစ် သက်သက်လည်း ယ့ုက်ပုံ**ကို**သိရ၏။ (တ္ထ္ဆ ဧသော စ သုခီ ဟောတိ)။ ကေဝုစ်သက်သက် ယ့ုက်ပုံနည်းကို တိုက်ရိုက်ပြသဖြင့်လည်း၊ နေယျတ္ထ အား**ဖြင့်** ဗဟုဝုစ်သက်သက်ယ့ုက်အပ်သည်ကိုလည်း သိရ၏။ သို့အတွက် ကေဝုစ်၊ ဗဟုဝုစ်၊ သဒ္ဒ-လေးဝါရစီဖြစ်၏။သည်သာမကသေး။ (ဃ) 'အဟ္ဆ မဒ္ဒီ-ဒေဝီ စ၊ ဇာလီ-ကဏှာဇိနာစုဘော။ အညေမည် သောက-နုဒါ၊ ဝသာမ အဿမေ တဒါ' ဟူသော စရိယာ ပိဋကပါဠိတော်ကို ထောက်၍ မိဿက ဝါရ၊ ရထိုက်သလောက် ယ့ုက်အပ်၏။ 'အဟ္ဆ ဝသာမိ၊ မဒ္ဒီဒေဝီ စ ဝသတိ၊ ဇာလီ-ကဏှာ စ ဝသန္တိ၊ မယံ သောက-နုဒါ ဝသာမ' ဆိုလိုရင်းမှာ-အဟ္ဆ, သော စ, တေစ-ဝသာမ, ဟူလို။ သို့အတွက်-

(ခ) 'တိ,သိ-သိ၊ ထ ဝါ။ တိ,မိ-မိ၊ မ ဝါ၊ သိ,မိ-မိ၊ မ ဝါ။ တိ,သိ,မိ-မိ၊ မ ဝါ' ကေဝုစ်မူ၊ ကေဝုစ်မူလီ၊ ကေဝုစ်ချ၊ ဗဟုဝုစ်ချ လေးဝါရ။ (၂)'တိ,ထ-ထ၊ တိ,မ-မ၊ သိ,မ-မ၊ တိ,သိ,မ-မ' ဧ-မူ၊ ဗ-မူလီ၊ ဗ-ချလေး။ (၃) 'တိ,သိ,ထ-ထ၊ တိ'မိ,မ-မ၊ သိ,မိ,မ-မ၊တိ,သိ,မိ,မ-မ'ဧ-မူ၊ ဗ-မူလီ၊ဗ-ချလေး။ (၁)အန္တိ,သိ-သိ၊ ထ ဝါ။ အန္တိ, မိ-မိ၊ မ ဝါ။ ထ,မိ-မိ၊ မ-ဝါ။ အန္တိ, ထ, မိ-မိ၊ မ-ဝါ' ဗ-မူ, ဧ-မူလီ၊ဧ-ချလေး၊ဗ-ချလေး။ (၂)အန္တိ, ထ-ထ။ အန္တိ,မိ,မ-မ။ ထ,မ-မ၊ အန္တိ, ထ,မ-မ'ဗ-မူ၊ ဗ-မူလီ၊ ဗ-ချလေး။ (၃)အန္တ,သိ,ထ-ထ။ အန္တိ,မိ,မ-မ။ ထ,မိ၊ မ-မ။ အန္တိ,ထ,မိ,မ-မ'ဗ-မူ၊ ဧ,ဗ-မူလီ၊ ဗ-ချလေး။ ။(က) တိ အန္တိ,သိ-သိ,

http://www.dhammadownload.com

ထဝါ။ တိ-အန္တိ, မိ-မိ၊ မ ဝါ၊ သိ-ထ, မိ-မိ၊ မ ဝါ။ တိ-အန္တိ, သိ-ထ, မိ-မိ၊ မ ဝါ' ဧ,ဗ-မူ၊ ဧ-မူလီ၊ ဧ-ချလေး။ ဗ-ခုလေး။ ။(ခ) 'တီ-အန္တိ, ထ-ထ။ တိ-အန္တိ, မ-မ၊သိ,ထ,မ-မ၊**တိ-အန္တိ-သိ-ထ,မ-မ**၊' ဧ,ဗ-မူ၊ ဗ-မူလီ၊ ဗ-ချလေး။ ။(ဂ)တိ-အန္တိ, သိ-ထ ထ၊ တိ-အန္တိ, မိ-မ-မ၊ သိ ထ, မိ-မ-မ၊ တိ အန္တိ-သိ-ထ, မိ-မ-မ' ဧ, ဗ-မူ ဧ, ဗ မူလီ၊ ဗ-ချလေး။

ဤသို့လျှင် ဝတ္တမာန် ပရဿပုဒ်၌ စုစုပေါင်း ပရောက္ခရိသ် (၄၀) လေးဆယ့် ရှစ်ဝါရဖြစ်၏။ အတ္တနောပုဒ်လည်း ယင်းနည်းတူ (၄၀) နှစ်ရင်ပေါင်းမူ ဝတ္တမာန်၌ (၉၆) ကိုးဆယ့်ခြောက်ဝါရ။ ပစ္စမီ စသည်၌လည်း ကိုးဆယ့်ခြောက် ဝါရစီ။ ဝိဘတ်ရှစ်သွယ်လုံး၌ 'အဋ္ဌ ဆ သတ္တော၊ အားလုံးရော၊ပရောက္ခ ပုရိသ်ပေါင်း' (၇၆၀) ခုနစ်ရာ့ခြောက်ဆယ့်ရှစ်ဝါရ ဖြစ်၏။

(၁) နာမ-မူတည်၊ တုမှ-မူလီ။ (၂) နာမ-မူတည်၊ အမှ-မူလီ။ (၃) တုမှ-မူတည်၊ အမှ-မူလီ။ (၄) နာမ,တုမှ-မူတည်၊ အမှ-မူလီ ထည့်၍လျှည့်သော မတည်၊ အမာခံစက်။ ။(၁) ဧကဝုစ်မူ၊ ဧကဝုစ်မူလီ။ (၂) ဗဟုဝုစ်မူလီ။ (၃) ဧကဝုစ်, ဗဟုဝုစ်မူလီ။ ။(၁)ဗဟုဝုစ်မူ၊ ဧကဝုစ်မူလီ။ (၂) ဗဟုဝုစ်မူလီ။ (၃)ဧကဝုစ်, ဗဟုဝုစ်မူလီ။ ။(၁)ဧက-ဗဟုမူ၊ ဧကဝုစ်မူလီ။ (၂)ဗဟုဝုစ်မူလီ။ (၃)ဧက-ဗဟုမူလီ ထည့်၍လျှည့်သော နောက်ဆက်ပုဒ်း အမှန်းတင် စက်များကို သဘောကျလျှင် လွယ်ကူလှ၏။ ။ဧကဝုစ် မူလီဆုံးရာ၌ အင်္ဂါပေက္ခ, စယာပေက္ခ အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ နိးရာကို လိုက်သောအားဖြင့် လည်းကောင်း ဧကဝုစ်, ဗဟုဝုစ် နှစ်မျိုးရ၏။

ဇာတ်ပါဠိတို့၏အနက်။ ။(က) သုဃရေ၊ ရွှေအိမ်သာခင်, ရုပ်သင်္ခတင့်တယ်, လှမျိုးကြွယ်သည့် အမယ်သာလိကာ။ ဟိ၊ ကျွန်ုပ်ပြန်ကြား, ထိုစကားများသည် အားလုံးပင် မှန်ကန်ပါ၏။ တဿာ၊ မယ်မင်းလှသွင် ရွှေအိမ်ရှင့်ကို သာလျှင်။ ကာမာ၊ ကြားကတည်းက, လိုလားချစ်ခင်လှသောကြောင့်။ သမ္မဒ္ဓေါ၊ ကာမဂုဏ်စိတ်, ယိုဖိတ်ယစ်မူးသည်ဖြစ်၍။ ဘဝန္တိကေ။ ဗြဟ္မဒတ် ထီးနန်း,ရွှေအိမ်ကြီးစံ, သင်၏ထံသို့။ အာဂတောဟမေတ္တာမဏ္ဍူ, အသင့်ကြူရန်, အခွင့်ခံ-လာရောက်သည်။ အသို့၊ ဖြစ်ပါ၏။ သြကာသံ၊ မေတ္တာနှင်းဆင့် ယင်းအခွင့်ကို။ စေကရေယျ၊ မေတ္တာပြန်၍, လက်ခံသိမ်းပိုက်မည် ဖြစ်ပါမူကား။ ဥဘယေ၀၊ ကျေးနှင့်-ဆက်ရက်, လည်ဖက် ကြည်စယ် ကျွန်ုပ်တို့မောင်မယ်နှစ်ဦးတို့သည်။ စသာမသေ၊ အေးအေးသာသာ, ပျော်ပျော်ကြီးနေကြပါစို့။ ။(ခ) အဟဉ္စ၊ ကျွန်ုပ် ဝရုဏနဂါးမင်းသည်လည်းကောင်း။ ဘရိယာ စ၊ ဝိမလာဒေဝီ မိဖုရားကြီးသည်လည်း ကောင်း၊ ဥဘော၊ နှစ်ဦးသော ကျွန်ုပ်တို့သည်။ မနုဿ လောကေ၊ လူ၏တုံတွင် ဖြစ်ကြစဉ်က၊ သဒ္ဓါ၊ ရတနာသုံးတန်, ကံ, ကံ၏အကျိုးကို မြတ်နိုးယုံကြည်ကြကုန်၏။ ဒါနပတီ အလှူရှင်တို့သည်။ အဟုမှ၊ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ။(ဂ)ဘဒ္ဒေ၊ ရွှေရုပ်သဖွယ်ယဉ်မျိုးကြွယ်သည့် မယ်သမင်။ တွဉ္စ၊သင်သည်လည်းကောင်း။ ဧသော စာပို

http://www.dhammadownload.com .

၄၁၀-နာမမို့ ပယုဇ္ဇမာနေ.ပိ တုလျာ.ဓိကရဏော ပထမော။ ။တုလျာ.ဓိကရဏော၊ တူသော တည်ရာအနက်ရှိသော။ နာမမို့၊ နာမ-သဒ္ဒါကို။ ပယုဇ္ဇ မာနေပိ၊ တိုက်ရိုက် ယှဉ်အပ်သော်လည်းကောင်း။ အ.ပ္ပယုဇ္ဇ မာနေပိ၊ တိုက်ရိုက်မရှိ ဆ၍ သိအပ်သော်လည်းကောင်း။ ပထမမော၊ ပထမပုရိသ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ တုလျာ.ဓိကရဏော၊ သော။ နာမမို့၊ ကို။ ပယုဇ္ဇမာနေ.ပိ၊ သော်လည်းကောင်း။ အ.ပ္ပယုဇ္ဇ မာနေ.ပိ၊ သော်လည်းကောင်း။ ပထမ ပုရိသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏၊ သော၊ ထိုသူသည်။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ အ.ပ္ပယုဇ္ဇမာနေ.ပိ၊ တိုက်ရိုက်မရှိ၊ ဆ၍ သိအပ်ရာ၌လည်း။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တုလျာ.ဓိကရဏော.တိ ပဒံ၊ တုလျာ.ဓိကရဏော-ဟူသောပုဒ်သည်။ ယံ.မတ္ထံ၊ နည်း။ တေန ဒေဝဒတ္တေန၊ ထိုဒေဝဒတ်သည်။ တံ၊ သင့်ကို။ ဟညသေ၊ သတ်အင်၏။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနံ.တ္ထံ၊ ၏။

မဟာမိဂေါ၊ ကျော့ကွင်းမိုပြီး၊ ထိုသင့်မောင် သမင်ကြီးသည် လည်းကောင်း။ သုခီ၊ လန်းလန်းသာသာ၊ စန်းပမာသို့၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်လေတော့။ မာနုသီ၊ လူမကိုလို၊ နာဝင်ချိုပျား၊ လူစကားကို။ ဘာသန္တီ၊ ချစ်ခင်စရာ နာဝင်သာအောင်၊ ကြင်နာစွာပြောဆိုတတ်သော။ မိဂီ၊ သမင်မကို။ မေ၊ ငါမဆိုးသည်။ နသုတာ ဝါ၊ မွေးဖွားသည်မှ၊ ခဲချိန်ကျအောင် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ၊ မကြားရဘူးပေ။ နဒိဋ္ဌာ ဝါ၊ မြင်လည်းမမြင်ဘူးပေ။ ။(ဃ)အဟဘ္ဆု၊ ဝေဿန္တရာ၊ ငါမင်းမြတ်သည်လည်းကောင်း။မဒ္ဒီဒေဝီ စ၊ မဒ္ဒီမြောက်သား၊ မိဖုရားသည်လည်းကောင်း။ ဥဘော၊နှစ်ယောက်ကုန်သော။ ဇာလီ ကဏှာဇိနာ စ၊ ဇာလီမင်းသား-ကဏှာဇိနှမ်းသမီးတို့သည်လည်းကောင်း။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သောက နုဒါ၊ ပြည်စည်းစိမ်ကင်း စိုးရိမ်ခြင်းကို ပယ်ရှင်းကြကုန်လျက်။ စဒါ၊ ထိုဝေဿန္တရာ၊ ဇာတ်ဖြစ်ခါ၌။ အဿမေ၊ ဝက်ပါတောင်ဝှမ်း၊ ကျောင်းသခင်မ်း၌။ ဝသာမ၊ နေကြကုန်၏။

၄၁၀-ပဥ္စ-ပဒ၊ ဝိဓိသုတ်။ ။'နာမမို့ ပယုဇ္ဇမာနေ ပိ ပထမမော' ကာတန္တ၊ ၃-၁-၅၅။ ။တူသော တည်ရာရှိသော နာမ-သဒ္ဒါကို တိုက်ရိုက်ယှဉ်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ တိုက်ရိုက်မရှိ ဆ၍ သိအပ်သော်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် သူသွားသည်။ သူတို့သွားသည်။ လူသွားသည်။ နွားသွားသည် စသည်ဖြင့် နာမသဒ္ဒါနှင့် တကွ တွဲဖက်၍၊ ပြောဆိုသုံးစွဲသောအရာမှာ ဓာတ်မနောက်၌ ပထမပုရိသ် သက်ရမည်။ သို့မဟုတ် ပထမ ပုရိသ်နှင့် ရေးသားပြောဆို သုံးစွဲရမည်ဟူသော ဥပဒေပုဒ်မကို ညွှန်ပြစီရင်သော သုတ်တည်း။ နာမ,အရကို အထက်၌ ဆိုလတ္တံ့သော တုမ့,အမ့-သဒ္ဒါကိုချန်ထား၍ ကြွင်းသော ဒေဝ, မနုဿ, ဣတ္ထိ, ပုရိသ, ဂေါ, မဟိံ.သ-စသော သဒ္ဒါများကိုယူ။ မြန်မာလို သူ, လူ, နတ်, မိန်းမ, ယောကျ်ား, နွား, ကျွဲ စသော အရာများပင်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

တုလျာဓိကရဏ–ဟူသည် 'ပုရိသော သြဒနံ ပစတိ'၌ ပုရိသအရ၊ ပစတိ-အရ တစ်ယောက်တည်းဆိုလိုသည်။ ချဲ့အုံ့။ ပုရိသော ဟူသော နာမ-သဒ္ဒါသည် ယောကျ်ားတို့၏ အချင်းချင်းတူသော အခြင်း**အရာ** အာကာရ ပညတ် ဇာတ်ကို အကြောင်းပြု၍ ချက်တတ်သူ ဖြင်ကို။ ပစတိ-အာချာတ်သည်လည်း ချက်ခြင်း ကြိယာကိုအကြောင်းပြု၍ ချက်တတ်သူ လုံဖြင်ကို ဧဟာ၏။ ဤသို့ ပုရိသအရလည်း ချက်တတ်သူ လူဖြင်ပင်။ ပစတိ-အရလည်း ချက်တတ်သူ လူဖြင်ပင်ဖြစ်၍ 'တုလျံ အဓိကရဏံ အတ္ထော ယဿ-တ.ဿ် တုလျာ.ဓိကရဏ'ဟူသည်နှင့်အညီ၊ တုလျာဓိ.ကရဏ ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ ။ယဿ၊ အကြင် နာမ်ပုဒ်အား။ တုလျံ၊ ကြီယဲ့ပုဒ်နှင့် အရတူသော။ အဓိကရဏံ အတ္ထော၊ **တည်ရာ**ဖြင်အနက်သည်။ အတ္ထိ၏။-ပေး။ ။တစ်နည်း၊ ပုရိသောပုဒ်၌ သက်တ်,ဖြင်,လိင်,သခ်္ဂါ, ကာရကအနက် ငါးပါးရ၏။ ထိုတွင် ယောကျ်ားတို့၏အချင်းချင်း တူသောအခြင်း**အရာ** အာကာရ ပညတ်ဇာတ်သည်-သကတ်။ ယောကျ်ားဖြင်သည် ဖြင်။ သန့်ရှင်းသောအခြင်းအရာ **ဝိ**သဒါကာရသည် ပုလ္လိင်။ တစ်ယောက်တည်းအဖြစ် ကေဝုစ်သခ်္ဂါ။ ချက်ခြင်း ကြိယာကိုပြီးစေတတ်သောသတ္တိသည် ကာရကမည်၏။ ပစတိ-အာချာတ်၌လည်း သကတ်,ပဓာနဖြင်,အပ္ပဓာနဖြင်,သခ်္ဂါ, ကာရက**အနက်**ငါးပါးပင်ရ၏။ ထိုတွင် သူခပ်သိမ်းတို့၏ ချက်ခြင်း ကြိယာ**ဝိ**သေသသည် ပဓာနဖြင်။ ယောကျ်ားဖြင်သည် အပ္ပဓာနဖြင်။ တစ်ယောက်တည်းအဖြစ်သည် ကေဝုစ်သခ်္ဂါ။ ဝါစက သတ္တိသည် ကာရကမည်၏။ ထိုတွင် ပစတိ အာချာတ်အရ အပ္ပဓာနဖြင်, သခ်္ဂါ, ကာရက သုံးပါးနှင့် ပုရိသော နာမသဒ္ဒါ၏အရ ဖြင်,သခ်္ဂါ ကာရကတို့ တူမျှ တိုက်**ဆိုင်**မိကြသည်ကို တုလျာဓိကရဏဖြစ်သည် တူသော တည်**ရာ**ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

ဆောင်ပုဒ်-"ဇာတ်-ဂုဏ်-ကြိယာ၊ ဖြင်-နာမ်၊ ငါးတန်-ပဝတ္တ။
နိမိတ်ငါးဖြာ၊ နာမ်၌သာ၊ ချာတ်မှာ ကြိယာတစ်ပါး။
နာမ်နှင့်အာချာတ်၊ သကတ်,ဘိန္နာ၊ ဒဗ္ဗာ,သခ်္ဂါ၊ ကာရက-ဟူ။
သုံးပါးတူ၊ ယူလေ တုလျာဓိကရဏ။"

အပိသဒ္ဒါရှင်းချက်။ ။'အပိ သမ္ဘာဝနာ နိန္ဒာ ပုစ္ဆာ.နုညာ သမုစ္စယေ။ သန္ဒေဟာ.ဝဓာရဏ.ပေ၊ ပုနရ.တ္တေ ဘဝေပိ စ'ဟူသည်နှင့်အညီ။-

"ချီးမွမ်းကဲ့ရဲ့၊ မေးတဲ့,ခွင့်ပြု၊ ဆည်းမှ,ယုံမှား။
ပိုင်းခြား, နည်းငယ်၊ တဖန်,ဝယ်၊ ကိုးသွယ် အပိ,ဟော။"

ဟူသော ကိုးပါးသောအနက်တို့တွင် ဤသုတ်၌ ပါရှိသော အပိ-သဒ္ဒါသည် သုတ်၌မဆိုအပ်သော အ.ပ္ပယုဇ္ဇမာနေပိကို ဆည်းသည့် **အ**ဝုတ္တ သမုစ္စည်းအနက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် 'အ.ပ္ပယုဇ္ဇမာနေ.ပိ' ဟု ဝုတ္တဖွင့်**သည်**။ ။'ဂမျမာနေပိ'ကို ဆည်းသည်လည်း-ဟူ၏။

http://www.dhammadownload.com

"ပယုတ္တေ ဂမျမာနေ ဝ၀ါ၊ ဝုတ္တေ တုမ္ဟမ္ပိ မဇ္ဈိမော။
တထုတ္တ.မော ဘာဝေ.မှမ္ပိ၊ သေသမ္ပိ ပထမော ဘဝေ။" ကစ္စာယနသာရ

ဝုတ္တေ၊ ဟောအပ်သော။ တုမ္ဟမ္ပိ၊ တုမ္ဟ-သဒ္ဒါကို။ ပယုတ္တေဝ၀ါ၊ တိုက်ရိုက်ယှဉ်အပ်သော်လည်းကောင်း။ ဂမျမာနေဝ၀ါ၊ ဆ၍ သိအပ်သော်လည်းကောင်း။ ဓာတုတော၊ ဓာတ်မှနောက်၌။ မဇ္ဈိမော၊ မဇ္ဈိမ ပုရိသ်သည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ တထာ၊ ထိုပြင်၊ ဝုတ္တေ၊ သော။ အမ္ဟမ္ပိ၊ အမ္ဟ-သဒ္ဒါကို။ ပယုတ္တေဝ၀ါ၊ သော်လည်းကောင်း။ ဂမျမာနေဝ၀ါ၊သော်လည်းကော်ငင်း။ ဥတ္တမော၊သည်။ ဘဝေ၊ ၏။ ဝုတ္တေ၊ သော။သေသမ္ပိ၊ တုမ္ဟ,အမ္ဟ-သဒ္ဒါမှ ကြွင်းသော နာမ-သဒ္ဒါကို။ ပယုတ္တေဝ၀ါ၊ သော်လည်းကောင်း။ ဂမျမာနေဝ၀ါ၊သော်လည်းကော်ငင်း။ ပထမော၊ သည်။ ဘဝေ၊ ၏။

ပုံစံဥ်ရှင်းချက်။ ။'သော ဂစ္ဆတိ'ဥ်သော-ကား တုလျာဓိကရဏ နာမကတ္တား ဖြစ်၍'နာမမှိ ပယုဇ္ဇ မာနေပိ' ဥပဒေပုဒ်မ (၄၁၀) အရ ဂစ္ဆတိဟု ပထမ-ပုရိသ် သက်ရသည်။ ဝ၀ါ၊ ပထမပုရိသ်နှင့် ထားရသည်။ ဂစ္ဆသိ, ဂစ္ဆာမိဟု မဇ်, ဥတ်-ပုရိသ်များ မထားမသက်ရ။ ။သော-၏ အရလည်း သူဖြေပ်၊ ဂစ္ဆတိအရလည်း သူဖြေပ်ပင်ဖြစ်၍ အရတူကြသည်ကို တုလျာဓိကရဏဆိုသည်။ ။တုလျာဓိကရဏ လည်း ဖြစ်ပါမှ တိုက်ရိုက်ယှဉ်အပ်သော။သို့မဟုတ် ဆ၍ သိအပ်သော နာမ-သဒ္ဒါ ကိုလည်း ဟောပါမှ ပထမပုရိသ် သက်ရမည်။ အင်္ဂါနှစ်ပါး။ ။'နာမမှိ သာမည လက္ခဏော ပယုဇ္ဇမာနေ ဥစ္စမာနေ.ပိ ပထမ ပုရိသော ဘဝတိ' သာရသ္မတ-စန္ဒကိတ္တိ-ဠီ။ ။'ဝုတ္တေ.တိ ဝိသေသနဿ ကတတ္တာ, အ-စုတ္တေ သတိ နာမာ.ဒီသု ပယုတ္တေသုပိ နဘဝန္တိ၊ယထာ-တယာ ဒေဝဒတ္တေန ကရီယတေ ကဋော.တိ'ကစ္စာ ဟနသာရ-ဋီကာသစ်။ ။ထို.ကြောင့်'တေန ဟညသေ'ဟု ကိ' ထုတ်လတ္တံ့။ ။ ဟောသည် ဟူရာမှာလည်း ကြိယာနှင့်ကံ, ကတ္တားအချင်းချင်း, ဒဲကြ, စပ်ကြ, တိုက်ဆိုင်ဆုံစည်းမိကြသည်ကိုဆိုလိုသည်။ သို့မဟုတ် အာချာတ်ကြိယာက အချုပ်အခြာလုပ်၍၊ ဤကံ,ကတ္တားကား ငါနှင့်သာ စပ်ဆိုင်၊ ငါပိုင်ကံ,ကတ္တားတည်း-ဟု သိစေ, ထင်မြင်စေသည်**ကို** ဆိုလိုသည်။ အထက်၌ထင်ရှားလတ္တံ့။ ။'တေ ဂစ္ဆန္တိ-ကား ဗဟုဝုစ်ပုံစံ၊ ဗဟုဝုစ်ဝိဘတ်သက်ရသည်သာ ထူး၏။ ။အာချာတ်ကြိယာနှင့် ကတ္တား, ကံတို့မှာ ဝုစ်တူကြရသည်။ ဝုစ်တူထားရိုးတည်း။ ကတ္တား, ကံ,ဧကဝုစ်ဖြစ်လျှင် ကြိယာလည်း ဧကဝုစ်။ ဗဟုဝုစ်ဖြစ်လျှင် ဗဟုဝုစ်။ သို့ရာတွင် ဟောရာပုဒ်**ကို**လိုက်ရသည်။ ကံ-ကိုဟောလျှင် ကံ-ပုဒ်နှင့်အတူထား။ ကတ္တားကို ဟောလျှင် ကတ္တားပုဒ်နှင့် **အ**တူထား။ ။'ကမ္မနိ ဧကော ဝစနေ သတိ ကြိယာ ဧကော ဝစနံ၊ ကမ္မနိ ဗဟု-ဝစနေ သတိ ကြိယာ ဗဟု ဝစနံ'သာရသ္မတ-စန္ဒကိတ္တိ-ဠီ။ ။ကိတ်ကြိယာမှာ လိင်ဝုစ်နှစ်ပါးစုံပင် ကတ္တား, ကံသို့လိုက်၍ ထားရသည်။ ထို.ကြောင့် 'ကိတကာ.ဘိမေယျ-လိင်္ဂါ'ဟု ကစ္စာယနသာရ၌ ဆို၏။

http://www.dhammadownload.com

'ဂစ္ဆတိ၊ဂစ္ဆန္တိ'တို့ကား နာမ-သဒ္ဒါ တိုက်ရိုက်မရှိ၊ ဆ၍ သိအပ်သောပုံစံ။-ယောဂ ကတ္တားတိုက်ရိုက်မရှိသော်လည်း လမ်းကိုသွားသည်။ ထမင်းကိုချက်သည် ဟုဆိုလျှင် လမ်း၊ထမင်းဟူသော ကံ-ကို ဆ၍လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် သွားသည် ဟုဆိုသော ကြိယာသည် ကတ္တားကို ငဲ့ကွက်၊ ဦးတန်း၍ဆိုသော ကြိယာမျိုး ဖြစ်သည့်အတွက် ယင်းကြိယာကို ဆ၍ လည်းကောင်း၊ နာမယောဂ၊ နာမကတ္တား-အယှဉ်ဟုသိရသောကြောင့် ပဏမပုရိသ်သက်ရသည်-ဟူလို။ 'မနသာ စေ ပဒုဋ္ဌေန၊ ဘာသတိ ဝါ၊ကရောတိ ဝါ။ 'နိန္ဒန္တိ တုဏှီမာသီနံ၊ နိန္ဒန္တိ ဗဟုဘာဏိနံ။ မိတဘာဏိမို နိန္ဒန္တိ၊ နတ္ထိ လောကေ အနိန္ဒိတော' ဓမ္မပဒ-စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ဇနာ-ဟု နာမကတ္တားကို ထုတ်သည့် ယှဉ်စပ်လေ့။ ။'တေန ဟညသေ ဒေဝဒတ္တေန' ကား ကိ'-ပုံစံ။ တေန ဒေဝဒတ္တေန-ဟူသော နာမ ကတ္တားသည် ဟညသေ ကြိယာနှင့် ယှဉ်ကား ယှဉ်၏။ တုလျာဓိကရဏမဖြစ်၊ ဟောလည်းမဟော။ သို့အတွက် ပထမပုရိသ်မသက်ရ။ ဟညသေဉ် သတ်ခြင်းကြိယာသည် တုံ့-ဟူသော တုမှ-ကံနှင့်သာ တုလျာဓိကရဏဖြစ်သည့်ပြင်၊ အချင်းချင်း ငဲ့စပ်၊ တိုက်ဆိုင်မိကြ၍ ဟောလည်း ဟော၏။ သို့အတွက် 'တုမှေ မဇ္ဈိမေဉ' ဆိုလတ္တံ့ ဥပဒေပုဒ်မ (၄၁၁) အရ မဇ္ဈိမပုရိသ်သာ သက်ရသည်။ တုံ့-အရလည်း သတ်အပ်သူ ဖြစ်၊ ဟညသေ-အရလည်း သတ်ခြင်းကြိယာကိုအကြောင်းပြု၍ သတ်အပ်သူ ဖြစ်ကိုပင်ရ၍ တုလျာ.ဓိကရဏ ဖြစ်သည်-ဟူလို။ ။ဤအာချာတ်သည် အတ္ထ သာမညကို ဟော၍၊ နာမ်သည် အတ္ထပ်သေသကိုဟော၏။ တပတိ၊ ထုနဲ့းလင်း၏။ တောက်ပ၏။ တောက်လောင်၏၊ ဆိုလျှင် နေလား၊ နက္ခတ်လား၊ မီးလားဟု တပတိ-အာချာတ်က အများနှင့် ဆက်ဆံနေ၍ အထူးကိုမသိနိုင်။ အာဒိစ္စောဆိုလို့က်လျှင် နာမ်ပုဒ်က ဝိသေသတ္ထကို ဟော၍၊ နက္ခတ်ရောင်၊ မီးရောင် မဟုတ်-ဟု အနက်တစ်ပါးကို နှစ်စေလျက်၊ နေရောင်-ဟူသော အတ္ထဝိသေသကို သိရသည်။ ဤသို့ အာချာတ်၊ နာမ်တို့ အနက်ဟော့ပုံ ထူးပြား၏။ ။'ဒိဝါ တပတိ၊ အာဒိစ္စော၊ ရတ္တိ-မာဘာတိ စန္ဒိမာ။ သန္နဒ္ဓေါ ခတ္တိယော တပတိ၊ ဗ္ရာဟ္မဏော။ အထ သဗ္ဗ မဟောရတ္တိ'၊ ဗုဒ္ဓေါ တပတိ တေဇသာ' ဓမ္မပဒ ဗြာဟ္မဏဝဂ်။

မှာထ၁းချက်။ ။အာချာတ်ရုပ်တုက်ရာဌ် သညာ၊ ပရိဘာသာသုတ်များကို အသုံးမပြုနှင့်တော့။ အကျိုးထူးမရှိ၊ ကြန့်ကြာရုံသာရှိမည်။ 'ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ'အဆိုရှိသော့ကြောင့် ဘူ၊ပစ-စသောသဒ္ဒါတို့ကို ဓာတ်ခေါ်ရသည်။ 'ဓာတုလိင်္ဂေဟိ ပရာ ပစ္စယာ'အဆိုရှိသော့ကြောင့် ဓာတ်မှနောက်၌ ပစ္စည်းသက်ရသည်ဟု စိတ်ကသာ နှလုံးသွင်း။ ဂစ္ဆန္တိ၊ပစန္တိ-စသည် အစသရ ရှိသော ဝိဘတ်များ၌လည်း 'ပစ္စယော ရူပသိဒ္ဓိ မတ္တော.ဓ'ဟူသည်နှင့်အညီ၊ အာချာတ်ပစ္စည်းတို့သည်၊ ရုပ်ပြီးရုံမတ္တ-အကျိုးထူး မပြသော့ကြောင့် ရုပ်ပြီးလွယ်ရန် အ-ပစ္စည်း မသက်တော့ပြီ၊ သက်လိုလျှင်လည်း 'လောပ.ဣ္ဆေတ္ထ.မကာရော'သုတ်ဖြင့်ချေလေ။

http://www.dhammadownload.com

၄၁၁-တုဒမှ မဇ္ဈိမော။ ။ဘုလ္ဂာ.ဓိကရဏော၊ သော။ တုမ္ဟေ၊ တုမှ-သဒ္ဒါကို။ ပယုဇ္ဇမာနေ.ပိ၊ သော်လည်းကောင်း။ အ.ပ္ပယုဇ္ဇမာနေ.ပိ၊ သော်လည်းကောင်း။ မဇ္ဈိမော၊ မဇ္ဈိမပုရိသ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။တုလ္ဂာ.ဓိကရဏော၊သော။ ဘုမ္ဟေ၊ကို။ ပယုဇ္ဇမာနေပိ၊ သော်လည်းကောင်း။ အ.ပ္ပယုဇ္ဇမာနေ.ပိ၊ သော်လည်းကောင်း။ မဇ္ဈိမပုရိသော၊သည်။ ဟောတိ၊၏။ တုံ၊သင်သည်။ ယာသိ၊သွား၏။ တုမ္ဟေ၊သင်တို့သည်။ ယာထ၊ သွားကုန်၏။ အ.ပ္ပယုဇ္ဇမာနေ.ပိ၊ ၌လည်း။ ယာသိ၊ သွား၏။ယာထ၊ ကုန်၏။ တုလ္ဂာ.ဓိကရဏောတိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။တယာသည်။ သြဒနော၊ ထမင်းကို။ ပစ္စတေ၊ ချက်အပ်၏။ ဤတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေဓန.တ္ထံ၊ ၏။

ရူပ်တုက်ပုံ။ ။ဂစ္ဆတိ-ကို ဂမု-တဲည်။ ဂမု၊ ဂမု-သဒ္ဒါသည်။ ဂတိမ္ဟိ လာခြင်း အနက်၌ဖြစ်၏။ ဓာတုဿန္တော်လောပေါ် နေက သရဿ, သုတ်ဖြင့် မျာ်းသော သရရှိသော ဂမု-ဓာတ်၏ အစိတ် ဥ-ကိုချေ။ ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ,သုတ်ဖြင့် ဂမု-ဓာတ်မှ နောက်၌ ဝတ္တမာန် **ဝိဘတ်** ပရဿပုဒ်၊ ပထမ ပုရိသ် ဧကဝုစ် တိ-**ဝိဘတ်** သက်၊ (ဂမ်×**တိ**) ဘူဝါဒိတော် အ,သုတ်ဖြင့် ဂမု-ဓာတ်မှ နောက်၌ အ-ပစ္စည်း သက်၊ (ဂမ်+အ+တိ)။ ဂမိဿန္တော် စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု, သုတ်ဖြင့် ဓာတုန် မ်-ကို စ္ဆ်-ပြု (ဂစ္ဆ်+အ+တိ=စ္ဆ်×အ သို့ကပ်။ ဂစ္ဆတိ) ပြီး၏။ ။(**အာချာတ်ရုပ်ဆိုရိုး**။ ဤနည်းအတိုင်း နောက်နောက်ရုပ်တို့ကို ဖော်တူက်၊ အကျဉ်းမျှသာရေးမည်)။ ။ ဂစ္ဆန္တိ-ဂမု+ဂတိမှ် ၏။ ဓာတုဿန္တော်=ဂမု-ဓာတ်အစိတ် ဥ-ကိုချေ။ ဝတ္တမာနာ=ဝတ္တမာန် ဗဟုဝုစ် အန္တိ-ဝိဘတ်သက်(ဂမ်+အန္တိ)။ ဂမိဿန္တော် စ္ဆော ဝါ=ဓာတုန် မ်-ကို စ္ဆ်-ပြု (ဂစ္ဆ်+အန္တိ=စ္ဆ်+အ သို့ကပ်၊ ဂစ္ဆန္တိ) ပြီး၏။ ။ကိ ရုပ်။ ဟညသေ-ဟန၊+ဟိ လာယံ၊ ညဉ်းဆဲခြင်း၌ဖြစ်၏။ ဓာတုဿန္တော်=ဟန-ဓာတ်၏ အစိတ် အ-ကိုချေ။ နာမမှိ ပယုဇ္ဇမာနေပိ=ဤသုတ်ဖြင့် တေန-ဟူသော နာမ-သဒ္ဒါ၏ အယ္ဂဉ် ဟန-ဓာတ်မှ နောက်၌ ပထမ ပုရိသ် သက်သင့်ငြားသော်လည်း။ တုလ္ဂာ.ဓိကရဏ မဖြစ်သောကြောင့် မသက်ရ။ ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ=ဟန-ဓာတ်မှ နောက်၌ ဝတ္တမာန် (အတ္တနေဝပုဒ် မဇ္ဈိမ ပုရိသ်) ကေဝုစ် သေ-**ဝိဘတ်**သက်။ (ဟန်+သေ) ဘာဝကမ္မေသုယော၊ သုတ်ဖြင့် ဟန-ဓာတ်မှ နောက်၌ ယ-ပစ္စည်း သက်၊ (ဟန်+ယ+သေ) တဿ စ-ဝဂ္ဂ ယကာရ ဝကာရတို့ သ-ဓာ တုန္တဿ သုတ်ဖြင့် ဓာတုန်ကို ယ-ပစ္စည်းနှင့်တကွ ဥ-ပြု။ (ဟဉ်+သေ) ပရဿ ဒွေဘာဝေါ=ဥ+ကို သဒိသဒွေဘော် ဥ-ပြု (ဟ္ဥည+သေ=ဟညသေ) ပြီး၏။

၄၁၁-ဒ္ဒိ-ပဒ္ဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'တုမ္ဟေ မဇ္ဈိမော' ကာတန္တ၊ ၃-၁-၆။ ။တုလ္ဂာ.ဓိကရဏဖြစ်သော တုမှ-သဒ္ဒါကို 'တိုက်ရိုက်ယ္ဂဉ်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ ဆ၍ သိအပ်သော်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် သင်သွား၊သင်တို့သွား၊ကြ၊ မင်းသွား၊မင်းတို့ သွားကြ စသည်ဖြင့် တုမှ-သဒ္ဒါနှင့်တကွ တွဲဖက်၍ ပြောဆို သုံးစွဲသောအရာမှာ,

http://www.dhammadownload.com

ဓာတ်မှ နောက်၌ မဏ္ဍိမ ပုရိသ်သက်ရမည်။ သို့မဟုတ် မဏ္ဍိမ ပုရိသ်နှင့် ရေးသား, ပြောဆို, သုံးစွဲရမည်ဟူသော ဥပဒေကိုညွှန်ပြစီရင်သော သုတ်တည်း။ ။ကျွတ်မှ-ယောဂကို မြန်မာလို-သင်,နင်,မင်း,မောင်-စသည် ပြောဆိုသော စကားမျိုးမှတ်။

ပုံစံ၌ရှင်းချက်။ ။တံ့ယာသို၌ တံ့-ကား တုလျာ.ဓိကရဏ-တုမှ ကတ္တားဖြစ်၍ တုမ္မေ မဏ္ဍိမော ဥပဒေအရ၊ ယဲသို-ဟု မဏ္ဍိမပုရိသ်သက်ရသည်။ ဝါ၊ မဏ္ဍိမ ပုရိသ်နှင့်သာ ထားရ, ဆိုရ, ရေးသားရသည်။ ယာတိ၊ ယာမိ စသည် တစ်ပါးပုရိသ်နှင့် မထား မဆိုရ။ ။တုမ္မေ ယထ-ကား ဗဟုဝုစ်ပုံစံ။ ။ယာသိ, ယာထ-တို့ကား တုမ္ဟ-သဒ္ဒါဘိုက်ရိုက်မရှိ၊ ဆ၍ သိရသောပုံစံ။ ။'ကရောမိ တေ တံ ဝစနံ၊ ယုံမံ ဘဏသိ သာရတိ' တေမိယဇာတ်။ ။'နန္ဒဿပိ နိသာမေထ၊ ဝစနံ သော ပဝက္ခတိ' သတ္ထာတိ-သောဏ-ဇာတ်,စသည်တို့ကိုလည်းထုတ်။ ။တယာ ပစ္စတေ ဩဒနော-ကား ကိ'ပုံစံ။ တယာ-ဟူသော တုမ္ဟ ယောဂ ကတ္တားသည် ပစ္စယေ ကြိယာနှင့် ယှဉ်ကား ယှဉ်၏၊ မင့ဲ မဟောရ။ သို့အတွက် မဏ္ဍိမ ပုရိသ် မသက်ရ။ ဩဒနော-ဟူသော နာမ ကံကိုသာငဲ့၍ ဟောသောကြောင့် ပစ္စတေ-ဟု ပထမ ပုရိသ်သက်ရသည်။ ဝါ-ပထမပုရိသ်နှင့် ထားရသည်။

ပါဠို-ပိဋကတ်၌-တုမ္ဟ-ယောဂနှင့် ဆိုသင့်လျက် နာမယောဂနှင့် ဆိုသော အရာလည်းထင်၏။ ။'ဣဓ ဘန္တေ-ဘဂဝါ ပံသုကူလံ ဓောတု'စသည်တည်း။ ဤ၌ ဘဝံ-သံ ကတ္တားကိုထုတ်။ ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဣဓ၊ တပည့် ဣန္ဒ,ကျိုးခါန်ဆ၍, တစ်ဓဏချင်း, စီရင်ခင်းအပ်သော ဤကျောက်ဖျာ၌။ ဘဝံ၊ အရှင်ဘုရားသည်။ ပံသုကူလံ၊ ကျွန်-ပုဏ္ဏ၏, ဆင်ရစ်လွှမ်း, ပိုးမျိုးပြုမ်းသည့် ပိုက်ဆံလျှော်သက်နုံးကို။ ဓောဝတု၊ ဖွပ်လျှော်တော်မူပါ-ပေး။ ။ အချို့ပညဥ်တွေ့က ယောဂ ဝိပလ္လာသ-ဟု ဆိုကြကုန်၏။ မာဂဓ-ဘာသာ၌-တုံ့, တုမ္မေ ဆိုသင့်သော့အရာမှာ ဘဝံ, ဘဝန္တော-ဟု ပရိယာယ်မှု ဆိုရိုးပြုကြသဖြင့် ဝစန ဝိပလ္လာသ-ဟု မဆိုသာ။

ရူပ်တုက်ပုံ။ ။ယာဘိ-ကို ယာ-တည်။ ယာ၊ ယာ-သဒ္ဒါသည်။ ပါပုဏနေ၊ ရောက်ခြင်း၌=၏။ ဓာတုဿန္တော=ယာ ဓာတ်၏ အစိတ် အာ-ကို ချေသင့်ငြား သော်လည်း ဧကသရဖြစ်သော့ကြောင့် မချေရ။ (နောက်နောက်ကိုလည်း ဤနည်း အတိုင်းသိ၊ ဤသုတ်က အနေကဿရ ဓာတုန်ကိုသာချေ၍ ဧကဿရကို မချေ။) ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေသုတ်ဖြင့် ယာ-ဓာတ်မှနောက်၌ ဝတ္တမာန် (ပရဿပုဒ် မဏ္ဍိမ ပုရိသ်) ဧကဝုစ် သိ-ဝိဘတ်သက် (ယာ+သိ) ပြီး၏။ ။ယာထ-ယာ+ပါပုဏနေ၊ ၏။ ဝတ္တမာနာ=ဝတ္တမာန် (ပရဿပုဒ် မဏ္ဍိမပုရိသ်) ဗဟုဝုစ် ထ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဟာ=ထ)ပြီး၏။ ။ကိ'ရူပ်။ ပစ္စတေ-ပစ-တည်။ ပစ၊ သည်။ ပါကေ၊ ချက်ခြင်း အနက်၌=၏၊ ဓာတုဿန္တော=ပစ-ဓာတ်၏ အစိတ် အ-ကိုချေ၊ တုမ္မေ မဏ္ဍိမော, ဤသုတ်ဖြင့် တယာ-ဟူသော တုမ္ဟယောဂ အယှဉ် ပစ-ဓာတ်မှ နောက် မဏ္ဍိမပုရိသ်

http://www.dhammadownload.com

၄၁၂-အမေ့ ဥတ္တမော။ ။တုလျာ.ဓိကရဏော၊ သော။ အမ့ေ၊ အမ့-သဒ္ဒါကို။ ပယုဇ္ဇမာနေ.ပိ၊ သော်လည်းကောင်း။ အ.ပ္ပယုဇ္ဇမာနေ.ပိ၊ သော်လည်းကောင်း။ ဥတ္တမပုရိသ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။တုလျာ.ဓိကရဏော၊ သော။ အမ့ေ ကို။ ပယုဇ္ဇမာနေ.ပိ၊ သော်လည်းကောင်း။ အ.ပ္ပယုဇ္ဇမာနေ.ပိ၊ သော်လည်းကောင်း။ ဥတ္တမ ပုရိသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ ယဇာမိ၊ ပူဇော်၏။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ယဇာမ၊ ပူဇော်ကုန်၏။ အ.ပ္ပယုဇ္ဇမာနေ.ပိ၊ ၌လည်း။ **ယဇာမိ**၊ ပူဇော်၏။ ယဇာမ၊ **ကုန်၏**။ တုလျာ.ဓိကရဏော.တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္တံ၊ နည်း။ မယာ၊ ငါသည်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားကို။ ဣဇ္ဇတေ၊ ပူဇော်အပ်၏။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေဓန.တ္ထံ၊ ၏။

သက်သင့်ငြားသော်လည်း တုလျာ.ဓိကရဏ မဟုတ်သောကြောင့် မသက်ရ။ ဝတ္တမာနာ=ဝတ္တမာန် ကေဝုစ် တေ-ဝိဘတ်သက်။ (ပစ်+တေ)။ ဘာဝ ကမ္မသု ယော=ပစ-ဓာတ်မှ နောက်၌ ယ-ပစ္စည်းသက်၊ (ပစ်+ယ+တေ) တဿ စ-ဝဂ္ဂ= ယ-ပစ္စည်းကို ဓာတုန် စ နှင့် တကွ စ-ပြု၊ (ပစ+တေ) ပရဿဒ္ဒေဘာဝေါ=စ-ကို သဒိသဒ္ဒေဘော် စ္ဆ-ပြု၊ (ပစ္ဆ+တေ=ပစ္ဆတေ) ပြီး၏။

၄၁၂-ဒ္ဒိ-ပဒ၊ ဝိဓိသုတ်။ ။'အမ့ာ.ဒျ၊-တ္တမော' ကာတန္တ၊ ၃-၁-၇။ ။ တုလျာ.ဓိကရဏဖြစ်သော အမ့-သဒ္ဒါကို ယှဉ်အပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ငါခ္ဂါက်၏။ ငါတို့ ခ္ဂါက်ကုန်၏-စသည် အမ့-သဒ္ဒါနှင့် တကွ တဲ့ဖက်၍ ပြောဆို သုံးစွဲသော အရာမှာ ဓာတ်မှ နောက်၌ ဥတ္တမ ပုရိသ် သက်ရမည်။ သို့မဟုတ် ဥတ္တမ ပုရိသ်နှင့် ရေးသား၊ပြောဆို သုံးစွဲရမည်-ဟူလို။

ပုံစံ၌ရှင်းခ္ဂက်။ ။အဟံ ယဇာမိ-၌ အဟံ-ကား တုလျာ.ဓိကရဏ အမ့ကတ္တား ဖြစ်၍ အမ့ေ ဥတ္တမော ဥပဒေအရ ယဇာမိ-ဟု ဥတ္တမ ပုရိသ် သက်ရသည်။ ဝါ၊ ဥတ္တမ ပုရိသ်နှင့်ထားရသည်။ ယဇတိ၊ ယဇသိ စသည် တစ်ပါးပုရိသ်နှင့် မထား၊ မဆိုရ။ ။မယံ ယဇာမ-ကား ဗဟုဝုစ်ပုံစံ။ ။'နာ.တံ ရောဟဏ ဂစ္ဆာမိ၊ ဟဒယံ ဒမ အဝကဿတိ။ နု တံ အဟံ ဇဟိဿာမိ၊ ဣဓ ဟိဿာမိ ဇီဝိတံ' ဝိသ-ရောဟဏ ဂဇာတ်။ ။'တေ မယံ ဝိစရိဿာမ၊ ဂါမာဂါမံ နဂါနဂံ' သုတ္တနိ-ဟေမဝတ သုတ္တ။ ။'သော အဟံ ဝိစရိဿာမိ၊ ဂါမာ ဂါမံ-ပုရာ ပုရံ' ၎င်း-အာဠဝက သုတ္တ။

ယဇာမိ၊ယဇာမ-တို့ကား တိုက်ရိုက်မရှိ ဆ၍ သိရသောပုံစံ။ ။'မဟာ ယညံ ယဇိဿာမ၊ ဧဝံ' မောက္ခာမ ပါပကာ' ဘူရိဒတ္တဇာတ်။ ။'နု ပစာမိ နုပါစေမိ၊ နဆိန္ဒာမိ နု ဆေဒယေ' ပကိဏ္ဏက-ဘိက္ခာပရမ္မရဇာတ်။ ။'မံသာနိ ဘောက္ခာမ ပမောဒမာနာ' စတ္တာလီသ-ဝဒ်ပါလဇာတ်။ ။အမ့-သဒ္ဒါတို့က်ရိုက် မရှိ မသိ၍ သိရသော ပါဠိပုံစံ။

http://www.dhammadownload.com

ပါဠိဥ္ဇ်-အမှ ယောဂနှင့် ဆိုသင့်လျက်၊ နာမယောဂနှင့် ဆိုသော**အရာ**လည်း ထင်၏။ ။'သာဝကော တေ မဟာဝီရ၊ ပါဒေ ဝန္ဒတိ ဝဂိသော' ဝဂိသ. ထွေရာ.ပဒါန်။ ။'သာဝကော တေ မဟာဝီရ၊ သရဏော ဝန္ဒတိ သတ္တုနော' သရက.ထွေရာ.ပဒါန်။ ။'သာဝိကာ တေ မဟာဝီရ၊ ပါဒေ ဝန္ဒတိ သုန္ဒရီ' သုန္ဒရီ ထေရီ.ပဒါန်။ ။'ပဗ္ဗ ဒိပါ မဟာဝီရ၊ ပါဒေ ဝန္ဒကိ စက္ခုမ' ပဗ္ဗဒီပိကာ ထေရီ.ပဒါန်။

'မယာ ဣဇ္ဈတေ ဗုဒ္ဓေါ' ကိ.ပုံစံ။ ။မယာ.ဟူသော အမှ-ကတ္တားသည် ဣဇ္ဈတေ ကြိယာနှင့်ယှဉ်ကား‌ယှဉ်၏။ တုလျာ.ဓိကရဏမဖြစ် ဟောလည်းမဟော။ သို့အတွက် ဥတ္တမ ပုရိသ် မသက်ရ။ ဣဇ္ဈတေဥ်ှ့ပူဇနကြိယာသည် ဗုဒ္ဓေါ-ဟူသော နာမယောဂ-ကံနှင့်သာ တုလျာ.ဓိကရဏဖြစ်သည့်ပြင် အခြင်းခြင်းစဲ့ကြ့, စပ်ကြ၍ ဟောလည်းဟော၏။ သို့အတွက် နာမမှီ ပယုဇ္ဇမာနေ-ဥပဒေအရ ပထမ ပုရိသ်သာ သက်ရသည်။

"ပထမော နာမံ-သဒ္ဒေန၊ တုမှ-သဒ္ဒေန မဇ္ဈိမော။
ဥတ္တမော အမှ-သဒ္ဒေန၊ ဝစန.မှိ သမာနကံ။ နိ
ဘာဝေ တု အတ္တနော-ပဒံ၊ ပထမံ ပုရိသံ မတံ။
တံ-စေ.က-ဝစန.မေဝ၊ အ-ကမ္မကာယ ဓာတုယာ။" ဇာလိနီ

ပထမော၊ ပထမပုရိသ်ကို။ နာမ-သဒ္ဒေန၊ နာမ-သဒ္ဒါနှင့်။ မဇ္ဈိမော၊ **ကို**။ တုမှ-သဒ္ဒေန၊ တုမှ-သဒ္ဒါနှင့်။ ဥတ္တမော၊ ကို။ အမှ-သဒ္ဒေန၊ အမှ-သဒ္ဒါနှင့်။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်အပ်၏။ ဝစန.မှိ၊ ဝုစ်သည်လည်း (ဧကဝုစ်, ဗဟုဝုစ်)၊ သမာနကံ၊ ယှဉ်ဘက်နာမ်ပုဒ်, သူ၏ဝုစ်နှင့် မဟုတ် တတာ့တူမြဲရာ၏။ ။ဘာဝေတု၊ ဘောကို ဟောသည်ရှိသော်ကား။ အတ္တနော-ပဒံ၊ အတ္တနောပုဒ်ဖြစ်သော။ ပထမံ **ပုဝိသံ**၊ ပထမ-ပုရိသ်**ကို**။ မတံ၊ သိအပ်၏။ တံ **စ**၊ထိုပထမ-ပုရိသ်သည်လည်း။ အ-ကမ္မကာယ ဓာတုယာ၊ အ-ကမ္မဓာတ်မှ နောက်၌။ ဧက ဝစန.မေဝ၊ ဧကဝုစ် ဝိဘတ်တစ်လုံး သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။**အ**-ကမ္မက ဓာတ်နောင် သက်ရမည် ဆိုသော်လည်း ယေဘုယျသာမှတ်။

ဆောင်ပုဒ်-"ပ-မှာ နာမ၊ မဇ် တုမှ၊ အမှ-ဥတ္တမာ။
အတ္တနောပုဒ်၊ ဘောဟောရုပ်၊ ဧကဝုစ်သက် ပထမာ။
ပုရိသ် သံုးကာ၊ ယင်းယောဂ၊ ဟောမှ-သက်သုည်သာ"

ဝုတ္တာ.ဝုတ္တ-ကို ရှင်းချက်။ ။ဤနေရာ၌ ရပ်တန့်၍ စာသင်ယ် တို့သည် ကတ္တား၊ ကံတို့၏။ ဝုတ္တာ.ဝုတ္တကို ကျနသေချာစွာ ခွဲခြမ်းသိမြင်မှ ပိဋကတ်အခြေရ၊ အထက်တန်းရောက် ပေါက်မြောက်နိုင်ကြမည်ဖြစ်၍၊ ပိဋကတ် အခြေအမြစ်ဟု ဆိုထိုက်သော ကံ့ကတ္တားကို ကွဲအောင် ခွဲပေးရာ၏။ ယောဂနှင့်တွဲ၍ ခွဲပုံ။ မေး-ဖြေပုံ အကျယ်ကို ငါတို့ ရေးသားအပ်သော ကစ္စာနသံခိ် နိဿယ ဒုတိယတွဲမှာ

http://www.dhammadownload.com

ယူကြလေ။ ဤဥဒ္ဒကား ကျမ်းကြီးမည်ကြောင့် စာသင်ယဲသို့ သိလွယ်,မှတ်လွယ် နိုင်လောက်ရုံ အကျဉ်းမျှ ဖေါ်ပြအံ့။

ဆောင်ပုဒ်-"တဒ္ဒိတ်, သမာသ်- ကိတ်, အာချာတ်၊ လေးရပ် ဝါစက ပြား။
ဟောလျှင်-ဝုတ္တ၊ မဟောက၊ အဝုတ္တ-ကံ, ကတ္တား။
ဟောရာမှာ-ပ၊ မဟောက၊ ဒု,တ,ဆန္ဒင့် ထား။
ကတ္တားဟောက၊ ကံ-ဒု, ဆ၊ ပ-နှင့် ကတ်ကိုကား။
ကံ-ကိုဟောက၊ ကတ် တ,ဆ၊ ပ-နှင့် ကံကိုထား။
ကံ-ရှိ မရှိ၊ ဘောဟောသိ၊ ချင်း၏-ကံ,ကတ်, ဒု တ, ဆင့်။
ပုဒ် ပရဿဟု၊ ရွေခြောက်ခု၊ ဟောမှု ကတ္တားမှတ်။
နောက်အတ္တနော၊ ဝါစကော၊ ဟောကြ-ဘော,ကံ,ကတ်။"

'ကာရက-ခြောက်တန်၊ ဘော, သမ္ပန်, အမှန် ဝါစ္စရှစ်' ဟူသည်နှင့်အညီ၊ ကာရကခြောက်ပါးကို 'ဝါစကေဟိ ဝစိတဗ္ဗ-နို့ ဝါစ်' ဝါစကတို့က ဟောအပ် သောအနက်ဖြစ်၍ **ဝါစ္စ**ဆိုသည်။ ။'ပထမာကြဉ်ပယ် ခြောက်သွယ် **ဝိ**ဘတ်၊ သမာသ်, **တ**ဒ္ဓိတ်၊ အာချာတ်ကြုတ်, အဟုတ်မှတ်ကြ ဝါစက'ဟူရကား၊**ဒုတိ**ယား **စ**သော ဝိဘတ်ခြောက်သွယ်၊ သမာသ်,**တ**ဒ္ဓိတ်,**အာ**ချာ**တ်**,ကိတ်- ဤဆယ်ပါးကား 'ဝါစ္စ-တ္ထံ ဝစတိ-တိ-ဝါစကော' ဝါစ္စအနက်ရှစ်ပါးကို **ဟော**တတ်သောကြောင့် ဝါစကဆိုသည်။ အနက်ကို ဝါစ္စ၊ သဒ္ဒါကို ဝါစက-ဟူ**မှတ်**။ ။ထိုတွင် ဒုတိယာ၊ စသော ဝိဘတ်ခြောက်သွယ်ကို ဝိဘတ္တိ ဝါစက။ ဝါစကငယ်-ဟူ၍ဆို၏။ ဒုတိ**ယာ** ဝိဘတ်သည် ကမ္မဝါစ္စကို ဟော၍၊ တတိယာ-စသော ဝိဘတ်တို့သည် ကရိဏ်း-စသော မိမိတို့၏အနက် ဝါစ္စကို အသီးသီးဟောကြ**ကုန်**၏။ ။'တဒ္ဒိတ်, သမာသ်၊ ကိတ်, အာချာ**တ်**၊ လေးရပ် ဝါစ**ကပြား**' ဟူသော ဆောင်ပုဒ် လင်္ကာအရ၊ သမာသ်, တဒ္ဒိတ်, အာချာ**တ်**, ကိ**တ်**၊ ဤလေးပါးကို ဝါစကြီး လေးပါးဆို သည်။ ထိုတွင် ကိ**တ်** ဝါစကသည် သမ္ပန်ကြဉ်သော ဝါစ္စခုနစ်ပါးကို ဟော၍၊ **တ**ဒ္ဒိတ်, သမာသ်ဝါစကတို့မှာ ဝါစ္စရှစ်ပါး**ကို**ပင်ဟောကြ၏။ အာချာ**တ်** ဝါစက မှာမူကား ဘော,ကံ ကတ္တား-ဝါစ္စသုံးပါးကိုသာဟော၏။ ဝါစ္စ ဝါစက သဒ္ဒါ ငယ်ကို လွေ့လာကြလေ၊ မခဲလှ၊ စကားအလျဉ်းသင့်၍ ဤမျှသာ ဆိုလိုက်သည်။

ဆောင်ပုဒ်-"တဒ္ဒိတ်, သမာသ်၊ ဝါစကတ်-ရှစ်ရပ် ဝါစ္စဟော။
ဘော,ကံနှင့်ကတ်၊ သုံးဝါစ္စတ်၊ အာချာတ် ဝါ**စ**ကော။
သမ္ပန်ပယ်ချ၊ သတ်-ဝါစ္စ၊ ကိတ် ဝါစက ဟော။"

တိ စသော—အာချာ**တ်** ဝိဘတ်များကို အာချာတ် ဝါစကဆိုသည်။ ယင်း ဝါစကတို့က ဟောသော ကံ,ကတ္တားကို ဝုတ္တကံ, ဝုတ္တ-ကတ္တားဆိုသည်။ မဟော အပ်သော ကံ,ကတ္တားကို အ-ဝုတ္တ ကံ, ကတ္တား-ဟု ဆိုသည်။ ဝုတ္တ ကံ, ကတ္တားမှာ ပထမာ ဝိဘတ်နှင့်ထား၍၊ အ-ဝုတ္တ ကံ, ကတ္တားမှာ ဒုတိယာ, တတိယာ ဆဋ္ဌီ-

http://www.dhammadownload.com

ဝိဘတ်တစ်ခုခုနှင့်ထားရသည်။ ကတ်,ကံ,ဟူသော ဝါကျတစ်ခုမှာ နှစ်ပါးစုံ ဝုတ္တ, အ-ဝုတ္တ မထား-မနေစေရ။ ကတ္တား ဝုတ္တဖြစ်လျှင် ကံ-အဝုတ္တ၊ ကံ-ဝုတ္တဖြစ်လျှင် ကတ္တား အဝုတ္တနှင့်ထား၍ဆိုရ၊ ပြောဆိုသုံးစွဲရသည်။ ထို့ကြောင့် 'ဟောရာမှာ ပ၊ မဟောက၊ ဒု,တ,ဆ-နှင့်ထား'ဟူသော ဆောင်ပုဒ် လက်ဝဲကိုဆိုသည်။ ဟောရာ, ဟောရာ၊ ပထမာ၊ မဟော ဒုတိယာ, တတိယာ,လည်း-ဟူ၏။ ဘောကို ဟောရာ၌ ကတ္တား, ကံ-နှစ်ပါးစုံ အဝုတ္တချည်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် အ-ကမ္မကဓာတ် နောက်၌သာဖြစ်၍ ကံ-မလို၊ ကတ္တားကိုသာ တတိယာ, ဆဋ္ဌီ-ဝိဘတ်နှင့် ထားရသည်။

ယင်းအာချာတ်ဝိဘတ်တို့တွင် ပရဿပုဒ်သည့် ကဲတ္တားကို်ဟော၍ အတ္တနော ပုဒ်သည် ဘော,ကံ,ကတ္တား သုံးပါးလုံးကိုဟောသည်ဟု ခွဲခြား၍မှတ်။ ဟောဆို သည်ကား 'ပုရိသော ဂစ္ဆတိ'၌ (၄၁၀) သုတ်က ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဂစ္ဆတိအရ အ-ပွဓာနဖြစ်, သခ်္ခါ ကာရက, သုံးပါး။ ပုရိသောအရ ဖြစ်, သခ်္ခါ, ကာရက အနက်သုံးပါး တိုက်ဆိုင်မိကြ၍ အာချာတ်က ဦးစီးဦးကိုင် အချုပ်အချာလုပ်၍ ဤကံ, ကတ္တားများကား ဝါနှင့်သာဆိုင်၍ ဝါပိုင် ကံ,ကတ္တားများပေဟု ငဲ့ကွက်စောင့်ရှောက်သည်ကို ဟောသည်ဟုဆိုသည်။ သူတို့နှစ်ပါး ငဲ့ကြ, စပ်ကြသည်။ တိုက်ဆိုင်ဆုံစည်းမိကြသည်ဟု ဆိုသည်။ သို့မဟုတ် 'ဝဒတိ ဝိညာပေတိ' ဟူသော ဒီပနီအရ အာချာတ် ဝါစက-က ဤကံ,ကတ္တားကား ဝါနှင့်သာစပ်သည် ဝါနှင့်သာဆိုင်သည်။ ဝါပိုင် ကံ, ကတ္တားပေဟု သိမြင်နားလည်စေသည်ကို ဆိုလို ရင်းတည်း။ 'သား+အမိ' ဆိုသလိုမှတ်။

ဟောကြ ငဲ့ကြသော—ကံ,ကတ္တားကို ဝုတ္တဆို၍အကုန်မတိုက်ဆိုင်မိကြ ငဲ့ကွက်ရုံ သာမည ကံ,ကတ္တားကို အဝုတ္တဆိုသည်။ မဂ္ဂံ-အရ သကတ်, ဖြပ်, လိင်, သခ်္ခါ, ကာရက အနက်ငါးပါး၊ တစ်ပါးပါးနှင့်မျှ မတိုက်ဆိုင်မိကြ။ သူခပ်သိမ်းတို့၏ သွားခြင်း ကြိယာ သကတ်-အန္တတ္ထ ယောကျ်ား၏ သွားခြင်း ကြိယာ ဝိသေသ ပဓာနဖြပ်မျှကို ငဲ့ရုံသာ။ ။ဤမျှလောက် အဓိပ္ပာယ်ကိုပင် စာသင်ယ်တို့ သိနိုင်ရန် ခဲယဉ်းလှသေး၍ တစ်နည်းပြဆိုဦးမည်။

ဝုတ္တ ဟူသည်–ဝဒန္တ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ဆိုလိုရင်းသာ ပဓာနတည်း။ ဆိုလို့သောပုဂ္ဂိုလ်က ကတ္တုသတ္တိကို ဦးတန်းကာ ပဓာနဝန်ကိုင်ပြု၍ ဆိုလိုမူ ကတ္တား ဝုတ္တ၊ ကံ-အဝုတ္တဖြစ်၏။ ကမ္မသတ္တိကို ဦးတန်းကာ ပဓာနဝန်ကိုင်ပြု၍ ဆိုလိုမူ ကံ-ဝုတ္တ၊ ကတ္တား အဝုတ္တဖြစ်၏။ အဝုတ္တဟူသည် မပြဋ္ဌာန်း။ ဝါ၊ ပဓာနဝန်ကိုင်မဟုတ်၊ အပေါင်း အမြောင်-ဟု ဆိုလိုသည်။ လောကစကားသုံးရာ၌ 'သူစားနိုင်သည်။သွားနိုင်သည်၊ ထမင်းချက်ပါ၊ ကျောင်းသို့သွားပါ' ဆိုရာ၌ သူ-ဟူသော ကတ္တား၏

http://www.dhammadownload.com

စား-နိုင်, သွား-နိုင်သော သတ္တိ။ ထမင်း, ကျောင်း-ဟူသော ကိဉ္စိတည်သော ကျက်ခြင်း, သွား-ရောက်-ခြင်း ပစ္စုန, ပါပုဏသတ္တိကို ပဓာန ဝန်ကိုင်ပြုကာ အတိုးချဲ့၍ သုံးသောစကား-များ-ဖြစ်၏ သို့အတွက် အပွဓာနစကား-လုံး-များ-ကို-မသုံး-ဘဲ၊ ဖြုတ်ထား-ခဲ့-သည်။ ။သူ-ဟူ-သော-စကား-ကို နာမ။ သို့မဟုတ် နာမ်-စား (ဣတ္ထိ၊ ပုဝိသ၊ နပုံသ၊ နာဂ၊ ယက္ခ၊ ဂေါ၊ မဟိ'သ။ ဝါ-မိန်း-မ, ယောကျ်ား, နတ်, နဂါး, ဘီလူး, နွား, ကျွဲ-စသော နာမ်-တို့၏-အစား-သုံး-သော-ကြောင့် နာမ်-စား-ဆို-သည်)။ သင်, နင်, မင်း, မောင်-စသော-စကား-များ-ကို တုမ္ဟ။ ငါ, ကျွန်ုပ်, ကျွန်တော်-စသော စကား-များ-ကို အမှ-ယောဂ စကား-များ-ဟု-မှတ်။ ။သူ-ဟူသော နာမ စကား-လုံး-နှင့် ယှက်-ဖက်-၍-သုံး-သော သွား-သည်-ဟူ-သော ကြိယာ စကား-များ-ကို (သွား၊ စား၊ ချက်၊ ဖတ်၊ ရွတ်၊ အံ၊ ရိုက်၊ သတ်၊ ဖြတ်၊ ခဲ့၊ နေ၊ ထိုင်၊ ပြော-ဆို-သော စကား-များ-ကို ကြိယာ-ဟု-မှတ်) ပူးတွဲ၍ ပါဠိဘာသာ-ဖြင့်-အသုံးပြု-မူ၊ ကစ္စည်း-ဥပဒေ-ပုဒ်-မ (၄၁၁) 'နာမမှိ ပယုဇ္ဇမာနေပိ'အရ၊ ပထမ-ပုရိသ-ကေဝုစ် ဝိဘတ်-နှင့် သူ-ဟူသော နာမ်-စား၊ ဝါ-နာမ-စကား-လုံး-ကိုလည်း ဆိုလိုသူ ပြဋ္ဌာန်း-ရာ-သို့-လိုက်၍ ဆိုလိုသူက ကတ္တား-ကို ဝန်ကိုင်-ထား-သော-ကြောင့် 'ဟောရာမှာ-ပ မဟောက ဒု, တ, ဆ, နှင့် ထား'ဟူသော ဥပဒေ-အရ၊ ပထမာ-ဝိဘတ်-နှင့် 'သောဂစ္ဆတိ' ဟု ဆို-ရ၏။ သွား၏ ဆိုသော် ဘယ်ကိုသွား-တုန်း-ဟု တစ်စုံတစ်ယောက် ထောက်ခံ မေးမြန်း-ရန် ကံ-နှင့် မကင်း-ကောင်း-သော-ကြောင့် ကံ-ထည့်-ရ-လိမ့်-မည်။ ကံ-ထည့်-မူ ဆိုလိုသူက ပြဋ္ဌာန်း-ရင်း မဟုတ်-၍ အပွဓာန, အ-ဝုတ္တ-ဖြစ်-ရကား 'မဟောက ဒု,တ,ဆ-နှင့် ထား'ဟူသည့် အတိုင်း၊ ဒုတိယာ' ဆဋ္ဌီ-ဝိဘတ်-တစ်-ခု-ခု-နှင့် ဝိဟာရံ,ဝိဟာရဿ-ဟု အ-ဝုတ္တ ကံ-ထည့်-ရ-သည်။ 'သော-ဝိဟာရံ, ဝိဟာရဿ ဂစ္ဆတိ'-ဖြစ်၏။ ဤ-နည်း-တူ၊ 'ပုရိသော ဂါမံ, ဂါမဿ ဝါ ဂစ္ဆတိ။ ရာဇာ နဂရံ, နဂရဿ ဝါ ပဝိသတိ။ ဣတ္ထိ သြဒနံ, သြဒနဿ ဝါ ပစတိ။ ဒါရကော ဝိဟာရံ, ဝိဟာရဿ ဝါ ဂစ္ဆတိ။ ကုမာရော ကညံ, ကညာ ဟာ ဝါ အာနေတိ။ ဝဏိဂ် ဒါရံ, ဒါရဿာ ဝါ ဒတ္တံ-ဆတ်တိ။ ကဋ္ဌဟာရော ကဋ္ဌံ,ကဋ္ဌဿ ဝါ ဆိန္ဒတိ' စသည်ကိုလည်း ကတ္တား, ကံ-ကျော်-ပုန်-အောင် လေ့ကျက် စိစစ်-ကြလေ။ ။ဆိုလိုသူ စိတ်-ကူး-တိုင်း ပိုင်း-ခြား၍ နာမ်,ကြိယာ-နှစ်-ပါး ပြိုင်-ဆိုင် မိလျှင်-ပင် ဆို-ခဲ့-ပြီး-သော နာမ်,အာချာတ်-အရ၊ ဩပ်, သန်ျာ, ကာရက, သုံး-ပါး-တို့ သည် သဒ္ဒသတ္တိ-အား-ဖြင့် တိုက်-ဆိုင်-ဆုံ-စည်း-မိ-ကြ-တော့-သည်-သာ-တည်း-ဟူ-လို။

ဆိုလိုသူက-ကမ္မသတ္တိကို ဦး-တန်း-ကာ ပဓာန ဝန်-ကိုင်-ပြု၍ ကျောင်း-သို့-သွား-ပါ၊ အား-လပ်-၏-ဆိုရာ-၌ ဆိုလိုသူက ကံ-ကို ပဓာန ဝန်-ကိုင်-ပြု၍ ဆို-သော-ကြောင့် ကံ-ဟော-ဖြစ်-ရကား 'နောက်-အတ္တနော', ဝါစကော၊ ဟော-ကြ-ဘော,ကံ,ကတ်,ဟူသော ဥပဒေ-အ-တိုင်း၊ ကြိယာ-ကို အတ္တနော-ပုဒ်-နှင့် 'ဂစ္ဆီယတေ'ဟု ထား-ရ-လိမ့်-မည်။ ကျောင်း-ဟူသော နာမ်-ကို 'ဟောရာမှာ-ပ' ဟူသော ဥပဒေ-အ-တိုင်း ပထမာ-ဝိဘတ်-နှင့် 'ဝိဟာရော'ဟု ထား-ရ-လိမ့်-မည်။ ဘယ်သူသည် သွား-အပ်-သ-နည်း-ဟု

http://www.dhammadownload.com

တစုံတယောက် ထောက်ခံမေးမြန်းရန် ကတ္တားနှင့်မကင်းကောင်း၍ ကတ္တားထည့်ရဦးမည်။ ထည့်သော် ဆိုသူ ပြဋ္ဌာန်းရင်းမဟုတ်၍ အပွဓာနဖြစ်ရကား 'မဟောက ဒုတ္ထ,ဆန္ဒင့်ထား' ဟူသော ဥပဒေအရ၊ တတိယာ, ဆဋ္ဌီ ဝိဘတ်တို့ တစ်လုံးလုံးနှင့် တယာ, တ၀-ဟု အ-ဝုတ္တ ကတ္တားထည့်ရမည်။ 'တယာ, တ၀ ဝါ ဝိဟာရော ဂစ္ဆိယတေ'ဖြစ်၏။ ။တယာနှင့် ဂစ္ဆိယတေတို့ကား တုမ္ဟေ မဏ္ဍိမော ဥပဒေနှင့် မဆန်လော-ဟူငြားအံ့၊ 'ပုရိသ်သုံးက၊ ယင်းယောဂ၊ ဟောမှ သင်္ဂရမည်' ဟူသည့်အတိုင်း မဟောသောကြောင့် မဆန်။ 'ဩဒနော ပစ္စတေ ပုရိသေန ပုရိသဿ ဝါ၊နာဂေါ ဟညတေ(သတ်) ဂရူဠေန ,ဂရူဠဿ ဝါ၊ရညာ, ဆာဇဿ ဝါစောရော ဟညတေ (သတ်)၊ အာစရိယေန, အာစရိယဿ ဝါ သိဿော ပေသိယတေ(စေ)၊ ဗုဒ္ဓေန, ဗုဒ္ဓဿ ဝါ ဓမ္မော ဒေသိယတေ (ဟော)၊ သီဟေန, သီဟဿ ဝါ မိဂေါ ခါဒီယတေ (ခဲ-စား) ဂေါ ဃာတကေန,ဂေါ ဃာတကဿ ဝါ (နွားသတ်သမား) ဂေါ ဃာတီယတေ'စသော ပုံစံမျာ်းကိုလည်း စိစစ်ကြလေ။

မင်းချက်ရာ၏-ချက်လိုက်ပါ၊ချက်လိုက်ဟု ကြိယာကို ဦးစီးဝန်ကိုင်ပြု၍ဆိုလျှင် ဘော ဟော ဖြစ်၍ (ဓာတ်နက် ကြိယာကို **ဘော**ဆိုသည်)။**ကံ,**ကတ္တား**နှစ်ပါး**လုံးပင် အ-ဝုတ္တဖြစ်၏။ မင်း-ဟူသော စကားကို ချက်လိုက်ဟူသော**စ**ကား**နှင့်** ပူး**စ**ေ့၍ ပါဠိဘာသာဖြင့်သုံးမူ 'အတ္တနောပုဒ်၊ ဘော ဟောရူပ်၊ ဧကဝုစ်သက်-ပထမာ'ဟူသော ဥပဒေအရ၊ အတ္တနောပုဒ် ပထမပုရိသ် ဧကဝုစ်ဝိဘတ်နှင့် မင်း-ပံ့ဟူသော တုမ္ဟ-ကတ္တားစကားလုံးကိုလည်း ကြိယာမကဟောသောကြောင့် အ-ဝုတ္တ ကတ္တား ဖြစ်၍ 'ကံရှိ,မရှိ၊ ဘော ဟောဘိ၊ ချင်း၏ ကံ,ကတ်-ဒု,တ,ဆဋ္ဌ ဟူသော ဥပဒေအရ၊ တတိယာ,ဆဋ္ဌီ တစ်လုံးလုံးနှင့် ထား၊ 'တေ တယာ ဝါ ပစ္စတေ' ဖြစ်၏။ ကဲ့ထည့်လျှင်လည်း အ-ဝုတ္တပင်ဖြစ်၍ ဩဒနံ, ဩဒနဿ ဝါ'ဟု ဒုတိယာ, ဆဋ္ဌီ တစ်ခုခုနှင့် ထည့်ရမည်။ 'ဘော, တယာ ဝါ ပစ္စတေ ဩဒနံ, ဩဒနဿ ဝါ' ဟု ဖြစ်၏။ တေ၊ သင်သည်။ ဝါ၊ ကား။ တယာ၊ သင်သည်။ ဩဒနံ၊ **ကို**။ ဝါ၊ ကား။ ဩဒနဿ၊ **ကို**။ ပစ္စတေ၊ ချက်ခြင်း။ ဝါ၊ ချက်ရာ၏-ပေး။ ဤနည်းတူ၊ 'ပုရိသေန, ပုရိသဿ ဝါ ပစ္စတေ ဩဒနံ, ဩဒနဿ ဝါ၊ ဣတ္ထိယာ သူပံ, သူပဿ(ဟင်း)ဝါ-ပစ္စတေ၊ ဘိက္ခုနာ ဘိက္ခုဿ ဝါ သိဗ္ဗတေ (ချုပ်) စီဝရံ, စိဝရဿ ဝါ၊ ဂါဝေန ဂဝဿ ဝါသယတေ' စသည်ဖြစ်၏။

(က) "ဘိဟိတေ ကတ္ထရိ ဥယျာ၊ ပတမာ သာဓနံညုနာ။
ဒုတိယာ ဝါ.ထဝါ ဆဋ္ဌီ၊ ကမ္မနိ ကေဒါ သိယာ။
(ခ) ဘိဟိတေ ကမ္မနိ ဥယျာ၊ ပထမာ သာဓနံညုနာ။
ယတိယာ ဝါ.ထဝါ ဆဋ္ဌီ၊ ကတ္တရိ-သဗ္ဗဒါ သိယာ။
(ဂ) ဘာဝါ.ဘိဓာယကေ သန္တေ၊ သ-ကဗာ.ကမ္မ-ဓာတုယာ။
တတိယာ ဝါ.ထဝါ ဆဋ္ဌီ၊ ကတ္တရိ သဗ္ဗဒါ သိယာ။" ဇာလိနီ

http://www.dhammadownload.com

(က) အာဘိဟိတေ၊ အာချာတ်၊ ကိတ် ဝါစကတို့သည် ဟောအပ်သော။ ကတ္တရိ၊ ကတ္တား၌။ ပထမာ၊ ပထမဝိဘတ်ကို။ သာဓနညူနာ၊ ကြိယာကိုသိသော ပညာရှိသည်၊ဧ ယျော၊သိအပ်၏။ တဒါ၊ထို ကတ္တားကို ဟောသော်အခါ၌။ ကမ္မနိ ကံ၌။ ဒုတီယာ၊ ဝါ၊ ဒုတိယာ ဝိဘတ်သည်လည်းကောင်း။ အထဝါ၊ ထို ပြင်။ ဆဋ္ဌီဝါ၊ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သည်လည်းကောင်း။ ကေဒါ၊ တစ်ရံအခါ။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ခ)အဘိဟိတေ၊သော၊ကမ္မနိ၌။ ပထမာ၊ကို။ သာဓနညူနာ၊ သည်။ ဧ ယျာ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုကံကို ဟောသောအခါ၌။ ကတ္တရိ၌။ တတိယာ ဝါ၊ သည်လည်း ကောင်း။အထဝါ၊ ပြင်။ ဆဋ္ဌီဝါ၊သည်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗဒါ၊ အခြင်းခပ်သိမ်း။ သိယာ၊၏။ (ဂ) သ-ကမ္မာ-ကမ္မ ဓာတုယာ၊ သ-ကမ္မက၊ အ-ကမ္မက ဓာတ်မှ နောက်၌။ဝိဟိတေ၊သော။ ဘာဝ ါဘိဓာယကေ၊ဘောဟော့ ပစ္စည်းသည်။ သန္တေ၊ ရှိလတ်သော်၊ ကတ္တရိ၌။ သဗ္ဗဒါ၊ ခပ်သိမ်း။ တတိယာ ဝါ၊သည်လည်းကောင်း။ အထဝါ၊ ပြင်။ ဆဋ္ဌီ၊ ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ သိယာ၊၏။ ။သကွတ၌ ဆဋ္ဌီကံ၊ကတ္တားကိုမဆို။ အ-ဝုတ္တ ကံ၊ကတ္တား၌ ဒုတိယာ တတိယာ ဝိဘတ်တစ်လုံးစီသာ ဆို၏။

"ကတ္တရိ ပထမာ ဏ္ဍြတြ၊ ဒုတိယာ့ တတြ ကမ္မနိ၊
ဓာတုဓာ ဉဘယ-ပဒ၊.မေထံ ကတ္တု.တ္တိ လက္ခဏံ။
ကတ္တရိ တတိယာ ယတြ ပထမာ တတြ ကမ္မနိ။
ယ.ပ္ပစ္စယန္တံ ဝိညေယျံ၊ ဓာတုတောစ.တ္တနော ပဒံ။
ဘာဝေ ကတ္တာ ဇာတိယန္တော၊ ကမ္မံ စ.တြ ဘဝေ နု ဟိ။
ကြိယာ့ စေ.က ဝစနံ၊ ဘဝေယျ အတ္တနော ပဒံ။"

သာရသ္မတ-စန္ဒကိတ္တိ-ဠီ။

ယ့တြ။ အကြင်ဝါကျ၌။ ကတ္တရိ၊ ကတ္တား၌။ ပထမာ၊ ပထမာ ဝိဘတ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ခြားအံ့။ တတြ၊ထို ဝါကျ၌။ ကမ္မနိ၊ ကံ၌။ ဒုတိယာ့၊ ဒုတိယာ ဝိဘတ်သည်။ သိယာ့၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဓာတုတော၊ ဓာတ်မှ နောက်၌။ ဉဘယ-ပဒံ၊ ပရဿပုဒ်, ကတ္တနောပုဒ် နှစ်ပါးသည်။ သိယာ၏။ စေတံ၊ ဤသည်လျှင်။ ကတ္တု.တ္တိ လက္ခဏံ၊ ကတ္တားဟော လက္ခဏာတည်း။ ။ယတြ၊ ၌။ ကတ္တရိ၊ ၌။ တတိယာ၊ တတိယာ ဝိဘတ်သည်။သိယာ၊အံ့။တတြ၊၌။ ကမ္မနိ၊၌။ ပထမာ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဓာတု ဓော၊ဓာတ်မှနောက်၌။ ယဲ-ပ္ပစ္စယဲန္တ္တ္တ

http://www.dhammadownload.com

အဆုံးရှိ၏။ တတြ ထိုဘောဟော ဝါကျဌ်။ ကမ္မံ၊ သည်။ နဟိ ဘဒ္ဒေ၊ မဖြစ်သည်သာတည်း။ ကြိယာ၊ သည်၊ အတ္တနောပဒံ၊ အတ္တနော့ပုဒ်ဖြစ်သော။ ကေဝစန်၊ ကေဝုစ်ဝိဘတ်သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြင့်ရာ၏။

ဆောင်ပုဒ်-"ဝိဘတ် ပ-သက်၊ သည် ကား-နက်၊ မှတ်ချက် ကတ္တား ဝုတ္တဆို
ဝိဘတ် ပ-သက်၊ ကို့သို့နက်၊ မှတ်ချက် ကံ-ကို ဝုတ္တဆို။
တ့ဆ ဝိသက်၊ သည့် ကားနက်၊ မှတ်ချက် အ-ဝုတ္တ ကတ္တား-ကို။
ဒု-ဆ-ဝိသက်၊ ကိုသို့နက်၊ မှတ်ချက် အ-ဝုတ္တ ကမ္မကို။
စာတ်-ပေး ကြိယာ ပ-ကတ္တား၊ ကံ-လာ ဒု့ ဆ-ကို။
အုပ်-ပေး ကြိယာ၊ ပ-ကံမှာ၊ ကတ်လာ တ့ ဆ-ကို။
ခြင်း့ရာ-ပေးက၊ ယဉ်း ဘာဝ၊ ဒု့တ့ဆ-လာ ကံ့ကတ်-ကို။"

မှာထားချက်။ ။'ဘူ့ဟူ သတ္တာယ,မိတိ ထွေ-ဘူ,တိ ဒန္တ အဝ မဒ္ဒနာ-နုဘဝနပါတုဘာဝနာ,ဒိ-အနေကတ္ထ,တွေပိ ယေဘုယျေန သတ္တ ဝါစကတ္တာ ဘူ့ ဟူ သတ္တာယ,မိတိ ဝုတ္တံ'ဉာ-ဋီကာ မှတ်တမ်းနှင့်အညီ။ 'ယဇ-ဒေဝါ ပူဇ သင်္ဂဟ-ကရဏ ဒါနေသု'ဟု ဓာတ်ကျမ်းလာ အနေကတ္ထပင်ဖြစ်သော်လည်း သူငယ်**ကို** သိလှယ်**၌** ဆောင်သွယ်ရန် ယေဘုယျနယ်**၌** ပယောဂါနုရူပအား့ဖြင့် များ-ရာသို့ လိုက်၍ ယဇ်၊ ပူဇာယံ-ပူဇော်ခြင်း၌ဖြစ်၏-စသည်ဖြင့်သာ အနက် ကြား-ရလိမ့်မည်။ ဓာတ်ကျမ်းများနှင့်မညီဟု ပြစ်တင်တော်မမူသင့်ကြပြီ။

ရူပ်တုက်ပုံ။ ။**ယ**ဇာမိ-ကို ယဇ-တည်၊ ယဇ၊ ယဇ-ဓာတ်သည်။ ပူဇာယံ၊ ပူဇော်ခြင်း-ဖြစ်၏။ ဓာတုသဒ္ဒော၊=ယဇ-ဓာတ်၏ အစိတ် အ-ကိုချေ၊ ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ့သုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ကေဝုစ် မိ-**ဝိဘတ်**သက်။ဘူဝါ-ဒိတော **အ-သုတ်**ဖြင့် ယဇ-ဓာတ်မှ**နောက်**၌ အ-ပစ္စည်းသက်(**ယ**မ်+၊+မိ)**အ-ကာ**ရော ဒီဃံ ဟိ မိ မေသု့ သုတ်ဖြင့် မိ-ဝိဘတ်ကြောင့် ရွှေ့-အ-သရကို **အာ**-ဒီဃပြု။(ယဇ်+-ာ+မိ+ယဇမိ) ဇ်+အာ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ယဇာမ-ယဇ၊သည်။ပူဇာယံ၊၏။ နည်း်တူ။ ဝတ္တမာနာ=သုတ်ဖြင့် ဗဟုဝုစ်မ-**ဝိ**ဘတ် သက်သည်သာ ထူး၏။ ။ကိ်ရုပ်၊ ဣဇ္ဇတေ-**ယဇ**-ပူဇာဟံ။ ဓာတုသဒ္ဒော-**ခဲ့**။ အမှေ ဥတ္တမော့ ဤသုတ်ဖြင့် မယာ-ဟူသော+အမှ သဒ္ဒါ၏အယ္ယဥ် ယဇ-ဓာတ်မှ နောက်၌ ဥတ္တမ ပုရိသ် သက်သင့်ငြားသော်လည်း တုလျာဓိကရဏာ မဖြစ်သောကြောင့် မသက်ရ။ ဝတ္တမာနာ-ဝတ္တမာန် (အတ္တနောပုဒ်) ကေဝုစ် တေ ဝိဘတ်သက်။ ဘာဝကမ္မေသု ယော့သုတ်ဖြင့် **ယ**-ဓာတ်မှ နောက်၌ ယ-ပစ္စည်းသက်၊ (ယဇ်+ယ+တေ) ယ**ဿာ**-ဒိဿိ့ သုတ်ဖြင့် ယဇ-ဓာတ်၏အစ ယ-**ကို** ဣ-ပြု၊ (ဣဇ်+ယ+တေ) တဿ စ စဂ္ဂ ယ်ကာရ=သုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကို **ဓာ**တုန်နှင့်တက္ခ ဇ-ပြု။ (ဣဇ+တေ) **ပရဿ ဒ္ဒေဘာဒေါ**=ဇ-**ကို သဒ္ဒေဘော်** ဇ္ဇ-ပြု။ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၄၁၃-ကာလော။ ။ပရာ၊ နောက်ဆိုလတ္တံ့သော ဗီဘတ်ရှစ်သွယ်တို့သည်။ ကာလေ၊ သင့်လျော်ရာကာလ၌။ဟော၏၊ကုန်၏။ ။ကာလေ ဣစ္ဆေတံ၊ ကာလေ-ဟူသော သုတ်ကို။ အဓိကာရတ္ထော်၊ လိုက်ဖို့ရာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

၄၁၃-ကေပဒေ, အဓိကာရသုတ်။ ။'ကာလေ' ကာတန္တ၊ ၃-၁-၁၀။ ။'ကံရဏ်-ကာရော၊ ကြိယာ။ ကာရောဝေ-ကာလော'။ကရဏ်၊ ပြုခြင်း။ ကာရော။ ပြုခြင်း-ပေး။ ရ-ကို လ-ပြု၍ ကာလောပြီးသည်။ ကြိယာကို ကောက်။ ။'ကာလော-တိ စေ.တ္ထ ကြိယာ အဓိပ္ပေတာ့' နီတိ။ ။ဘေဒစိန္တာ၊ သင်္ကတ၊ တို့၌ကား-ကာလ-ဟူသည် ကောင်းကင်ကဲ့သို့ မပြိုမကဲ့ အမြဲ တည်နေသော-သဘောတစ်ခုပင်တည်း။ ယင်းတခုတည်းတော့ သဘောမျိုးပင် ဖြစ်သော်လည်း၊ ကြိယာမှလွတ်သော ကာလမည်သည် မရှိရကား သဟစရဏာဖြစ်သော ကြိယာ၏ ပစ္စုပ္ပန်, အတိတ်ကာလ, အနာဂတ်-ဟူသောအပြားကို ကာလ၌ တင်စား၍၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ, အတိတ်ကာလ, အနာဂတ်ကာလ စသည် ပြားရသည်-ဟူလို။ ။'နိစ္စော ဗျာပီ သမ္မတိ-ဘူတ-ဘဝိဿတိ ကြိယာ ယောဂတော အာကာသ-ကပ္ပေါ ကော ဒဗ္ဗဌော ဘိဇ္ဇတေ ကာလော' ကာတန္တ ဝုတ္တိ။ ။'နိစ္စော တျာ.ဒိ နိစ္စတ္တာ ဗျာပကတ္တာ စ အာကာသ ကပ္ပေါ ကော ယဒျ-ပိ ကာလော၊ တထာပိ ဝတ္တမာနေ ဘူတော ဘဝိဿန္တီ-တိ၊ယေ စ ဝတ္တမာနာ.ဒယော ဗျပဒေသော, တေ အာသ ကြိယာ ဒ္ဝါရကာ ဣတ္တာ-တ္ထော' ကာဘန္တ-ပဋိကာ။ ။'ကာလော အဋ္ဌ-ဒဗ္ဗ ဟိရိတ္တံနဝမံ ဒဗ္ဗ-မီတိ ဝိသေသိကာ.ဒိ-မတံ၊ ဣဿရသော.ဝ မုတ္တိ-ဘေဒေါ ကာလေ ဣတိ ဝေဒံတိ မတံ၊ ပဓာနသော.ဝ အဝတ္တာ ဘေဒေါ ဣတိ သခ်ာ.ဒိ မတံ၊ ပကာတ္တယေ.ပိ တသော.ကတ္တာ ဝတ္တမာနာ.ဒိ ဘေဒါ.ဘာ.ဝေ ပိ ဝတ္တမာနာ.ဒိ ကြိယော ပါမိဝသာ ဝတ္တမာနာ.ဒိဗျာဒေသော ဗောဇ္ဈော။ ဟေတု ပသိဒ္ဓ-ပရိ-မာဏ် သူရိယာ.ဒိ ကြိယံ အ.ပ္ပသိဒ္ဓ ကြိယာယ အ-ဝစ္ဆေဒိကံ ကာလ.မာဟု၊ သူရိယဿ ဥဒယော စလ-သံယော်ဂတော အာရဗ္ဘ,အတ္ထာ, စလ-သံယော်ဂ-ပရိ-ယန္နာ ကြိယာဒီန.မုစ္စတေ။ အတ္ထာ.စလ-သံယောဂဟော အာရဗ္ဘ,ဥဒယာ.စလ သံယော်ဂ ပရိ.ယ်န္နာ ရတ္တိ ဥစ္စတေ၊ တဒါ ဝုတ္တာဟပက္ခ-မာသာ.ဒိဗျဝဟာ-ရော, ကာလ-ဿပိ အ-နိစ္စတ္တာ တော်သံ မုချေ-ဝ ဝတ္တမာနာ.ဒိ-ဗျာပဒေသော' လဃုဘာဿ။

တနည်း။ ။'ကရောတိ သတ္တေဟိ'သတိ ဟိ ကာလော'လုပ်။ သတ္တေ သတ္တဝါ တို့ကို။ ကရောတိ ဟိ'သတိ၊ ညှဉ်းဆဲတတ်၏-ပေး။ ထို့ကြောင့် ကာလော ဃသတိ ဘူတာနိ၊ သတ္တ.နေဝ သဟ-တ္ထနာ။ ယော စ ကာလ ဃသော ဘူတော၊ သ-ဘူတ ပစနီ ပစိ'ဟု မိန့်ပြီ။ ။တစ်နည်း၊ 'ကလီယတိ မုဟုတ္တာ.ဒိ ဝသေန ဂဏိယ်တိတိ-ကာလော' လုပ်။ မုဟုတ္တာ-ဒိဝသေန၊ တမုဟုတ် စသည်တို့၏အစုမ်းဖြင့်။ ကလီ ယတိ-ဂဏိယတိ၊ ရေတွက်အပ်၏-ပေး။

http://www.dhammadownload.com

၅၁၄-ဝတ္ထမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ။ ။ပစ္စုပ္ပဒ္နေ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော့။ ကာလေ၊ ကာလ၌။ ဝတ္တမာနာ၊ ဝတ္တမာန် ဝိဘတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ သော။ ကာလေ၊ ၌။ ဝတ္တမာနာ ဝိဘတ်တို့၊ သည်။ ဟောကိ၊ ၏။ ပါဠိလို ပုတ္ထံ၊ ပါဠိလိုပုတ်ပြည်သို့။ ဂန္ဆတိ၊ သွား၏။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိပြည်၌။ ပဝိသတိ၊ ဝင်သွား၏။

အချုပ်အားဖြင့်-ဆိုရသော်၊ ကာလ-ဟူသည် ပညတ္တိ ဓမ္မပင်ကည်း။ ထိုကြောင့် အဋ္ဌသာလိနီ၌။ ။'စိတ္တကာလော ရူပကာလောတိ.အာဒိနာ နယေန ဓမ္မေဝါ၊ အတိတော၊ အနာဂတော.တိ အာဒိနာ နယေန ဓမ္မ ဝုတ္တိ'ဝါ၊ ဗီဇကာလော၊ အင်္ကုရကာလော.တိ အာဒိနာ နယေန ဓမ္မ-ပဋိပါဋိ'ဝါ၊ ဥပ္ပါဒကာလော၊ ဇရာ ကာလော.တ် အာဒိနာ နယေန ဓမ္မ လက္ခဏ်ဝါ၊ ဝေဒိယန ကာလော၊ သဏ္ဌာန ကာလော.တိ အာဒိနာ နယေန ဓမ္မ ကိစ္စ'ဝါ၊ နာနကာလော၊ ပိဝန်ကာလော.**တိ** အာဒိနာ နယေန သတ္တ ကိစ္စ'ဝါ၊ ဂမနကာလော၊ဌာနကာလော.တိ အာဒိနာ နယေန ဣရိယာ ပထ် စ'ဝါ၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏ၊ သာယန္ဟ ဒိဝါ၊ ရတ္တိ.တိ အာဒိနာ နယေန စန္ဒိမ သူရိယာ.ဒီ ဝတ္ထုနံ ဝါ၊ အမုမာသော၊ မာသော.တိ အာဒိနာ နယေန အဟော ရတ္တာဒိ သင်္ခါတံ ကာလသမ္ဘယ် ဝါ.တိ ဧဝံ တံတံ ဥပါဒါယ ပညတ္တော ကာလော နာမ၊ သော ပန်.သ သဘာဝတော အ-ဝိဇ္ဇ မာနတ္တာ ပညတ္တိ မတ္တကော ဧဝါဟိ ဝေဒိစာဇ္ဇော'ဟု မိန့်ပြီ။

၅၁၅.ဒ္ဒိ.ပဒ၊ ဝိဓိသုတ်။ ။'သမ္ပတိ ဝတ္တမာနာ' ကာတန္တ၊ ၃-၁-၁၁။ 'ဝတ္တတိ.တိ ဝတ္တ မာနော' ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်ဆဲ-ပေး။ အားထုတ်လုပ်ကိုင်၍ မပြီး သေးသောကာလကိုကောက်။ ။'အာရဒ္ဓေါ အ-ပရိသမတ္တော စ ဝတ္တမာနော' ကာသိကာ ဝုတ္တိ။ ။'အာရဒ္ဓေါ ယော သာဓေတိ ပတ္တော၊ နစ သာမတ္တိ.မုပဂတော၊ သော ဝတ္တမာနော ဣထ္ထု။.စ္စတေ' ဇိနိန္ဒဗုဒ္ဓိနျာသ။ ။'အာရဒ္ဓကြိယာယ သာမတ္တိ-ပရိယန္တော၊ ဝတ္တမာနော၊ ဃဏာ မဟာ ဘာရတံ ပဌတိ' မုဒ္ဓ-ဗောဓ-ဒုဂ္ဂါဒါသ-ဋီ။ ။'ဝတ္တမာနော ကာလော ဧတိဿာ.တိ ဝတ္တမာနော'။ ဧတိဿာ၊ ထို တိ-စာသာ ဝိဘတ်အား။ ဝတ္တမာနော ကာလော၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ သည်။ အတ္ထိ၏-ပေး။ ။တစ်နည်း၊ ဝတ္တမာနေ ဘဝါ-ဝတ္တမာနော'။ ဝတ္တမာနေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌။ ဘဝါ၊ ဖြစ်သော ဝိဘတ်တည်း-ပေး။ တိ-စသော **ဝိဘတ်ကို** ကောက်။ ။'တံ တံ ကာရဏံ ပဋိစ္စ၊ ဥပ္ပဇ္ဇေါ-ပစ္စုပ္ပဇ္ဇေါ'။ တံ တံ ကာရဏ်၊ ထိုထို အကြောင်းကို။ ပဋိစ္စ စွဲမှီ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇေါ၊ ဖြစ်သည်တည်း-ပေး။ ။ဆိုထိုအကြောင်း ကိုစွဲ၍ တစုံတခု အမှုကိစ္စကို အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်စေရန် အားထုတ်လုပ်ကိုင်မှု၏ အပြီး အဆုံးသို့ မရောက်သေးဘဲ၊ အားထုတ်ပြုလုပ်ဆဲ ကြိယာကို ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ဆိုသည်။ ။ဝတ္တမာန်၊ ပစ္စုပ္ပန် အတူတူပင်။ ဤဥကား-ဝိသယီ၊ ဝိသယမျှသာ ထူး၏။ ထိုထို ဝိပွကတ-ဟူ၍လည်း ဆို၏။—

http://www.dhammadownload.com

"ယော သာဓယိတုံ မဒရဒ္ဓါ၊ နံ စ နိဋ္ဌ-မုပါဒဂတော။
ဝတ္ထမာနော တိ သော ဝုတ္တော၊ သော ဝ ဝိပ္ပကတော တိစ" စိန္တာ

ယော ကာလော၊ အကြင်ကာလသည်။ ကိုယ်ကမ်း၊ တစ်စုံတစ်ခု အမှုကိစ္စကို၊ သာဓယိတုံ၊ ပြီးစေခြင်းငှာ။ အာရဒ္ဓါ၊ အား‌ထုတ်၏။ **နိဋ္ဌံ**၊ ပြီး‌ဆုံးခြင်းသို့။ နစ ဥပဂတော၊ မရောက်သေး။ သောကာလော၊ ကို။ ဝတ္တာခေနော တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော ဆိုအပ်၏။ သော ဝ၊ ထို ဝတ္တမာန်ကိုပင်လျှင်။ ဝိပ္ပ ကတော တိစ၊ ဝိပ္ပ-ကတ-ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တော၊ ၏။

ဆောင်ပုဒ်-**"ပြီးရန်အား‌ထုတ်၊ ယင်းအလုပ်၊ သမုတ် ဝတ္တမာန်။**
မပြီးသေးဘဲ၊ ပြုလုပ်ဆဲ၊ ခေါ်မြဲ-ပစ္စုပ္ပန်။"

ထိုပစ္စုပ္ပန်သည် (၁)ခဏ-ပစ္စုပ္ပန်။ (၂)သန္တတိ ပစ္စုပ္ပန်။ (၃)အဒ္ဓါ ပစ္စုပ္ပန်-ဟု သုံးမျိုးတည်း။ ထိုတွင်-"'ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ" စသည်ကဲ့သို့ ဥပဒ်၊ ဌီ၊ ဘင် ဟူသော ခဏတ္တယ သမင်္ဂီ ပစ္စုပ္ပန်သည် ခဏ ပစ္စုပ္ပန်။ "'ကေ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ' စသည်ကဲ့သို့ တစ်ခု၊ နှစ်ခုသော သန္တတိဝါရ၌ အကျုံးဝင်သော ပစ္စုပ္ပန်သည် သန္ဓတိ ပစ္စုပ္ပန်။ "'ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ' ကဲ့သို့ တစ်ခုသော ဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်သည် အဒ္ဓါန ပစ္စုပ္ပန်မည်၏။ "ပစ္စုပ္ပန္နဉ္စ နာမေ‌တံ တံဝိဓံ-ခဏ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သန္တတိ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ အဒ္ဓါန ပစ္စုပ္ပန္နဉ္စ။ တတ္ထ ဥပါဒ-ဌိတိ ဘင်္ဂ-ပတ္တံ ခဏ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ကေ ဋ္ဌိတိ သန္တတိ ဝါရ ပရိယာပန္နံ၊ သန္တတိ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ တတ္ထ အန္ဓကာရေ နိသိဒိတ္ဝာ အာလောကဋ္ဌာနံ ဂတဿ နာ တာဝ အာရမ္မဏံ ပါကဋံ ဟောတိ၊ ယာဝ ပန တံ ပါကဋံ ဟောတိ၊ တ္ထော‌န္တရေ ကေ ဋ္ဌိ သန္တတိ ဝါရော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အာလောကဋ္ဌာနေ ဝိစရိတ္ဝာ ဩဝရကံ ပဝိဋ္ဌဿပိ နာ တာဝ သဟသာ ရူပံ ပါကဋံ ဟောတိ၊ တ္ထော‌န္တရေ ကေ ဋ္ဌိ တိ ဝါရာ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဒုရေ ဌတ္ဝာ ပန ရဇကာနံ ဟတ္ထ-ဝိကာရံ၊ ဃဏ္ဍိ-ဘေရီ-အာဒိ အာကောဋနဝိကာရ‌ဉ္စ ဒိသွာပိ နတာဝ သဒ္ဒံ သုဏာတိ ယာဝ ပန တံ သုဏာတိ၊ တေသ္မိံ အန္တရေ ကေဋ္ဌိသန္တတိဝါရော ဝေဒိ-ဗ္ဗော။ ဧဝံ တာဝ မစ္ဆိမ ဘာဏကာ။ သံသုတ္တ ဘာဏကာ ပန ရူပ သန္တတိ,အ-ရူပ-သန္တတိ တိ ဒ္ဝေသန္တတိယော ဝတ္ဝာ ဥဒကံ အက်ကမိတ္ဝာဂတဿ ယာဝတိရေအက်ကန္တ ဥဒက လေခါ န ဝိပ္ပသီဒတိ၊ အဒ္ဓါနတော အာဂတဿ ယာဝကာယေ ဥသုမ ဘာ ဝေါ န ဂူပသမတိ၊ အာတပါ အာဂန္ဒွာ ဂဠံ ပဝိဋ္ဌဿ ယာဝ အန္ဓကာရ ဘာဝေါ န ဝိဂစ္ဆတိ၊ အန္တော ဂဗ္ဘေ ကမ္မဋ္ဌာန် မနသိ ကရိတ္ဝာ ဒိဝါဝါတပါနံ ဝိဝရိတ္ဝာ ဩလောကေသိ, ယာဝ အက္ခိနံ ဖန္ဒန ဘာဝေါ န ဂူပသမတိ၊ အယ ရူပသန္တတိ နာမ။ ဒ္ဝေ တယော ဇဝန ဝါရာ အရူပသန္တတိ နာမာ-တိ ဧတ္ဝာ-တံ-ဥဘယမ်ပိ သန္တတိ ပစ္စုပ္ပန္နံ နာမာတိ ဝဒန္တိ။ ကေဘဲ ဝ ပရိစ္ဆိန္နံ ပန အဒ္ဓါန ပစ္စုပ္ပန္နံ နာမ၊ ယံသန္ဓာယ ဘဒ္ဒေကရတ္တ သုတ္တေ 'ယောစာ-ယံ အာဝုသော မနော,ယေ စ မ္မော သမ္မယုတ္တာ၊

http://www.dhammadownload.com

ဥဘယ.မေတံ ပစ္စုပ္ပန်း။ ။တသ္မိံ ပစ္စုပ္ပန္နေ ဆန္ဒ ရာဂ ပဋိဗဒ္ဓံ ဟောတိ ဝိညာဏံ ဆန္ဒရာဂ ပဋိဗဒ္ဓတ္တာ ဝိညာဏဿ တ.ဒဘိနန္ဒတိ၊ တ.ဒဘိနန္ဒန္တော ပစ္စုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု သံဟိရတိ.တိ'ဝုတ္တံ။ ။သန္တတိ ပစ္စုပ္ပန္နေ.ဖွော့.ထ အဋ္ဌကထာသု အာဂတံ၊ အဒ္ဓါန ပစ္စုပ္ပန်း သုတ္ထေ'အဋ္ဌသာလိနီ။ ။ဤကား အဋ္ဌကထာတို့ ဆိုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်တည်း။

ဗျာကရဏ်းကျမ်း–ဆရာတို့ကား (၁) သမီပ ဝတ္တမာန်၊ (၂) တံ ကာလ-ပေက္ခ ဝတ္တမာန်ဟု နှစ်မျိုးဆိုကုန်၏။ ထိုတွင် အတိတ်၊ အနာဂတ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ အနီး၌ဖြစ်သော ဝတ္တမာန်သည် သမီပ ဝတ္တမာန်မည်၏။ 'ကုဏော တံ အာဂစ္ဆသိ၊ ကတ္ထ တံ ဂစ္ဆသိ'ပုံစံ။ ။တံ၊ သင်သည်။ ကုတော၊ ဘယ်အရပ်က(ဘယ်က) အာဂစ္ဆသိ၊ လာခဲ့သနည်း-မေး။ ရောက်သည်မှ ကာလ အတန်ကြာပြီးသော်လည်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၏ အနီးဖြစ်၍ သမီပူပစာရ အားဖြင့် ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်နှင့်ဆိုသည်။ တံ၊ သင်သည်။ ကတ္ထ၊ ဘယ်အရပ်သို့ (ဘယ်သို့)။ ဂစ္ဆိသိ၊ သွားမည်နည်း။ မသွားရသေး၊ သွားလတ္တံ့ဖြစ်၍ အနာဂတ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း၊ပစ္စုပ္ပန်အနီးဖြစ်၍ ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်နှင့်ဆိုသည်။ ။ထိုအတိတ်က ဖြစ်ဆဲကာလကိုရည်မှတ်၍ စောင်းငဲ့သော ဝတ္တမာန်သည် တံ ကာလာ.ပေက္ခ ဝတ္တမာန်မည်၏။ 'တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ၊ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ၊ ခုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝါမ-ဟံ' စသည်ပုံစံ။ ကပ်-ကမ္ဘာကာလ ခြားကွာလှသော်လည်း၊ လှန်ပြီးသော အတိတ်ကာလ၊ ဖြစ်ဆဲသော ပစ္စုပ္ပန်ကြိယာကို ရည်မှတ်၊စောင်းငဲ့၍ ဝတ္တမာန် ဝိဘတ်နှင့် ဆိုသည်။

"ပစ္စုပ္ပန္နသမီပေပိ၊ တဗ္ဗော.ဟာရ္ဟ ပစ္စာရတော။
ဝတ္တံမာနာ အတီတေပိ၊ တံ ကာလ ဝစနီ.စ္ဆယာ။" ရှု

ပစ္စုပ္ပန္နသမီပေပိ၊ ပစ္စုပ္ပန်၏ အနီးဖြစ်သော အတိတ်၊ အနာဂတ် ကာလ၌လည်း။ တ-ဗ္ဗောဟာရ္ဟ.ပစာရတော၊ ထိုပစ္စုပ္ပန် ဟူသောအမည်ကို တင်စား:သော သမီပူ.ပစာရအားဖြင့်၊ ဝတ္တမာနာ၊ ဝတ္တမာန်မည်သည်။ ဟောတိ ၏။ အတီတေပိ၊ အတိတ် ကာလ၌လည်း။ တံ-ကာလ-ဝစနီ.စ္ဆယာ-တံ-ကာလ-ဝစနီ.စ္ဆာယ၊ ထိုအတိတ်က ဖြစ်ဆဲကာလကိုဆိုသောကြောင့်။ ဝတ္တမာနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သင်္ကတ-ဋီကား-(၁)ပဝတ္တ။ ပရတာ ဝတ္တမာန်။ (၂) ပဝတ္တာ ဝိရတ ဝတ္တမာန်၊ (၃) နိစ္စ.ပဝတ္တိ ဝတ္တမာန်။ (၄)သမီပ ဝတ္တမာန်-ဟု လေးမျိုးဆို၏-

"ပဝတ္တ။.ပရတော စေဝ၊ ပဝတ္တာ.ဝိရတော တထာ။
နိစ္စ.ပဝတ္တိ သာမီပေါ၊ ဝတ္တမာနာ စတုဗ္ဗိဓော။"

ကာတန္တ ပဋိကာ၊ မုဒ္ဓဗောဓ-ဋီ။

http://www.dhammadownload.com

ပဝတ္ထု။ပရတော စေ.၀၊ ဖြစ်ပြီးနောက်တွင်, ရှောင်ကြဉ်သမျှ တည်သော ဝတ္ထုမာန်၎င်း။ ပဝတ္ထာ.ဝိရတော် စ၊ ဖြစ်၍ မရှောင်ကြဉ်သမျှတည်သော ဝတ္ထုမာန်၎င်း။ တထာ၊ ထို့ပြင်။ နိစ္စ.ပွဝတ္ထိ၊ အမြဲဖြစ်သော ဝတ္ထုမာန်ပင်း။သာမီပေါ၊ သမီပ ဝတ္ထုမာန်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထုမာနော၊ သည်။ စတု.ဗ္ဗိဓော၊ ဖေးမ၊ အပြား၊ရှိ၏။ ။'မံသံ နခါဒတိ၊ ဣဟ ကုမာရ၊ ကီဠန္တိ'။ ဣဟ ပဗ္ဗတာ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုတော အာဂစ္ဆသိ တံ' 'ဧသော.ဟံ ဂစ္ဆာမိ' အစဉ်အတိုင်းပုံစံ။

(၁) **အယံ**၊ဣ-သူသည်။ မံသံ၊ **အသား**ကို။ နခါဒတိ၊ **မစား**။ **သတ္တဝါ**တို့၏ အသားကို မစားတော့အံ့ဟု ရှောင်ကြဉ်၍ **မစား**ဘဲနေခြင်းကာလ ကြာသော်လည်း ကြဉ်ဆဲပင်ဖြစ်ရကား ပဝတ္ထု။ပရတ ဝတ္ထုမာန်မည်၏။ ။ဥပဝသန္တော ဥပါသကော ဝိကာလေ နဘုဥ္ဇတိ'စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ။ပဝတ္ထော စ **သော** ဥပရတော စေ.တိ ပဝတ္ထု။ပရတော' လုပ်။ ။'နနု ပဝတ္ထော ဥပဝုန္နော ဥပရတော စ အတီတော၊ သော ကထံ ဝတ္ထုမာနော?၊ သစ္စံ၊ ယာ ခါဒန-ကြိယာ ပဝတ္ထာ၊ သာ ဣဒါနိ ဥပရတာ သတီ ပဝတ္ထတေ၊ တေ-ဒုတ္တံ ဘဝတိ၊ ယာ ခါဒန ကြိယာ **ပ**ါရဒ္ဓါ, သာဝနဉ် သမ္မန္နာ ခါဒနာ.ဝတ္ထာယံ အပရိသမတ္ထာ သတီ**ဝ**တ္ထ မာနာ၊အဘော ပါရမ္ဘာ.ပရိသမတ္တိတာ ဃဋ်ံတေ.ဝ၊ တေဏ သန္တံ နဝိနဿတိ.တိ မတေန ဝုတ္တံ။နုန မံသံ နခါဒတိ'တျ.ဿ ပဝတ္ထော.ပရတ္ထတ္တေ ဧဝ ကိံပမာဏံ?၊ အတြ ဇာတိ.ပွဘူတိ နခါဒတိ.တျတ္တော၊ ကထံ နသိယာ?၊ သစ္စံ, ဇာတိ.ပွတူတိ ယော နခါဒတိ၊ တတြာပိ ခါဒန ကြိယံ.မဇ္ဈာရောပေတ္ဝာ သေ နိသေဓော၊ အဉ်-ထာ ခါဒန ကြိယာယ အ-ဘာဝါနိသေဓော နော.ပဇ္ဇတီ.တိ၊ အတော ဥဘယ တြေ.ဓ အာရောပေတ္ဝာ ပဝတ္ထော.ပရတဿ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ နဒေါသော.တိ တေ-ဒေါဝါ.ဟ-'ဣဟေ တျာ.ဒီတိ ဟေမကရဿာ.ဓိပ္ပါယော်။ အညေ စ တု မံသံ နခါဒတိ'တျ.တြ အာရော ပေတ္ဝာ ခါဒန ကြိယာယ အာရမ္ဘာ.ပရိသမတ္တိယာ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ ဇတ္တမာနံ နိဗ္ဗါဒေတ္ဝာ နဉ် သမ္မန္နေ နေ.ဝ ဥပရတော ဘဝိဿတီ.တိ ကတ္ဝာ ပဝတ္ထာဓော.ပရတော ဝတ္ထုမာနော.တိ ဝုစ္စတိ၊ နတု ယော် ဧဝ ဇတ္ထ မာနော၊ သော ဧဝ ပဝတ္ထော ဥပရတော စေ.တိ တေ.ဒေဝ ပဠ္ဍိ ပန္တိယာ အာ့သ-ယတော ဣစ္စာ.ဟု။ **အ-ဝိ**ရတာ ဗုဒ္ဓိယ-မီတိ ဗုဒ္ဓိယံ **အ-ဝိ**ရတတ္တေန အဏ္ဏာ ဝသိတာ.ဣစ္စတ္ထော' ကဝိရာဇ-ဠီ။

၂-ဣဟ၊ ဣ-အရပ်၌။ ကုမာရာ၊ သူငယ်တို့သည်။ ကီဠန္တိ၊ ကစား၊ကြကုန်၏။ ထိုသူငယ်တို့သည် အိပ်ခြင်း, စားခြင်း မကင်းသောအား, **အ**ကြား အကြား ပြတ်လပ်၍၊ ဆတ်ဆတ် ပစ္စုပ္ပန်ပင် မဟုတ်သော်လည်း မပြတ်မလပ်,**ကစား**တတ် သည်ဖြစ်၍၊ **ကစား**မှုကို မရှောင်ကြဉ်သမျှ ကာလပတ်လုံး၊ **ကစား**ခြင်း ကြိယာ တည်နေသောကြောင့် ပဝတ္ထ **ဝိရတ** ပစ္စုပ္ပန်မည်၏။ ။'ဣဟ ပဿာ ယုဇ္ဈန္တိ' စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ဣဟ၊ ဣ-အရပ်၌။ **မဿာ**၊ လက်ဝှေ့,**လက်**ပန်း သမ္မဒ်းတို့

http://www.dhammadownload.com

သည်။ ယုဇ္ဈန်ဒဲ့၊လုံးထွေး၊ထိုးသတ်ကြကုန်၏-ပေး၊ ။'ဤဟ ကုမာ့ရော ကီဠန္တိတိ ဗုဘုက္ခာယ နိဒ္ဒါယဝါ ပီဠိတာနံ ကုမာရာနံ ကီဠာ ဝုတ္တာ.ဗျ ဝိရတေ.တိ ဗုဒ္ဓိယာ သ္မေ ပဘုတိ ကာလဿ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ' ကာတန္တ-ပဉ္ဇိကာ။ ။'အ-ဝိရတာ ဗုဒ္ဓိ.တိ ဗုဒ္ဓိ အ-ဝိရတတ္တေန အဇ္ဈာ ဝသိတာ့ ဤစ္ဆ်းတ္ထော။သ္မေ ပဘုတိ ကာလဿ ဤစ္ဆာ.ဒိ.သ္မေ ပသူတိ ကီဠာ ကာလဿေ၊တျတ္ထော' ကဝိရာဇ-ဋီ။

၃-ဤဟ၊ ဆ္ဒ်။ ပဗ္ဗတာ၊ တောင်တို့သည်။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ ဖြစ်၍ နေခြင်း ကာလ ကြာခဲ့သော်လည်း။ နေ့ည၌်မစဲ၍ အမြဲမပြတ် ဖြစ်၍နေရကား၊ (ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ့ အစဉ်မပြတ် အမြဲ ဖြစ်နေသည်ဟု ဆိုလိုသည်) နိစ္စ.ပွဝတ္တိ ဝတ္တမာန်မည်၏။ ။'ဤဟ တိဋ္ဌန္တိ နိန္နဂါ' စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ဤဟ၊ ဍ်။ နိန္နဂါ၊ မြစ်တို့သည်။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏-ပေး။ ။'နိစ္စ.ပွဝတ္တေ စ ကာလဝိဘာဂါ' ဝါတ္တိက ၃-၂-၁၂၃။ ။'နိစ္စ.ပွဝတ္တေ စ သာသိတမ္မာ ဘဝန္တိ၊ တိဋ္ဌန္တိ ပဗ္ဗတာ,သဝန္တိ၊ နဒ္ဒော ဤတိ' မဟာဘာသ။ ။တောင်တို့သည် အမြဲမပြတ်တည်၍ နိစ္စ.ပွဝတ္တိပင် ဖြစ်သော်လည်း ဤမည်သော မင်းတို့လက်ထက်က တည်ခဲ့ပြီ၊ နော့က်မင်းများ လက်ထက်လည်း တည်လတ္တံ့ဟု သမ္ဘန္ဓိ-ဖြစ်သော့ မင်းတို့နှင့် တွဲဘက် ပြောဆို လိုသော့အခါ 'တိဋ္ဌ ပဗ္ဗတာ, ဌဿန္တိ ပဗ္ဗတာ'ဟု အတိတ်,အနာဂတ်-ကာလ များဌ်လည်း ဖြစ်သေးသည်-ဟူ၏။ ။'ပဗ္ဗတာ တိဋ္ဌန္တိ နိစ္စ.ပွဝတ္တတ္တာ၊ **ကိ**ဿ ပဗ္ဗတာနံ ဌိတေ ဝတ္တမာနတ္ထေပိ ဘူတ-ဘ**ဝိ**ဿတိ ကာလာနံ သမ္ဘန္ဓ ဝိဝက္ခာယ အတိဋ္ဌ ပဗ္ဗတာ့, ဥဿန္တိ ပဗ္ဗတာ.တိပိ ဘဝတိ' မုဒ္ဓဗောဓ ဒုဂ္ဂါဒါသ–ဋီ။ ။'သန္တိ စ ကာ့လ ဝိဘာဂါ' ဝါတ္တိက၊ ၃-၂-၁၂၃။ ။'သန္တိ စ ခလ္ဝ.ပိကာလ ဝိဘာဂါ၊ တိဋ္ဌန္တိ ပဗ္ဗတာ,ဌဿန္တိ ပဗ္ဗတာ,အတိဋ္ဌ ပဗ္ဗတာ ဤ**တိ**၊ ကိဿ သ္မော်ာန္တိ ဧတေ သဒ္ဒါ ပယောတ္ထု.မိတျုံတော့ သန္တိ ကာလ ဝိဘာဂါ။ နာ.ဝဿံ ပယော့ဂ.မေဝ၊ ဤဟ ဟိ ဘူတ ဘဝိဿတိ ဝတ္တမာနာနံ ရာဇူနံ ယာ ကြိယာ၊ သာတိဋ္ဌတျာ.မိုကရဏ်၊ ဤဟ တာဝ ပဗ္ဗတာ့ ဤတိ သမ္ဘတိ ယေ ရာဇာနော၊ တေသံ ယာ ကြိ**ယာ**့၊ တာသု ဝတ္တမာနာသု။ ဌဿန္တိ ပဗ္ဗတာ ဤတိ-ဤတ္တော ဥတ္တရံ ယေ ရာဇာနော ဘ့ဝိဿန္တိ၊ တေသံ ယာ ကြိယာ၊ တာသု ဘဝိဿန္တီသု။ အတိဋ္ဌ ပဗ္ဗတာ ဤတိ-ဤဟ ဟိ ယ့ေ ရာဇာနော ဗဘူဝု၊ တေသံ ယ့ခြကြိယာ၊ တာသု **အတိ**ဤန္တ့ခသု' မဟာဘာသ။

၄-တုံ၊ သင်သည်။ ကုတော၊ ဘယ်က (မှ)။ အာဂစ္ဆသိ၊ လာခဲ့သနည်း။ ဧသော.ဟံ၊ တိုင်ဒါသည်။ ဂစ္ဆာမိ၊သွား၏။ ပစ္စုပ္ပန်ဆ**တ်**ဆ**တ်** မဟု**တ်**သော်လည်း ပစ္စုပ္ပန်၏အ**နီး** အ**တိတ်**,အနာဂတ်ကာလကို သမီပူပစာ**အား**ဖြင့် သာမိ ဝတ္တမာန် ဆိုသည်။ ။'ကဒါ တုံ ဂစ္ဆာသိ၊ အဟံ ဂစ္ဆာမိ သမ္ဘတိ' စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ။'သမီပေ ဘဝေါ-သာမီပေါ၊ သော စ ဘူတဿ ဘဝိဿတိ စ သမီပေ ဘဝံ ဒွိဓာ၊ တ**တြ** ဘူတ သမီပေကဒါ အာဂတော့သိ? သေ ဂစ္ဆာမိ ဤစ္ဆ**တြ** အာဂမနဿ

http://www.dhammadownload.com

အတိတသပိ ဝတ္တမာနသ ဝိဝက္ခာ တ.က္ကတသ အတ္ထါ ခေဒါ-ဒိ တထေ.ဝ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ဘဝိသတိ သာမီပေယထာ-ကဒါ ဂမိသတိ? သေ ဂစ္ဆာမီ.တိ၊ အတြ ဘဝိသတိ ပိ ဂမနသ ဝတ္တမာန ဝိဝက္ခာ' ကာတန္တ=ပဋိကာ။

ဆောင်ပုဒ်-"ပဝတ္တာ.ပရတာ၊ ပဝတ္တာ.ဝိရတ၊ သာမီပနှင့်၊ နိစ္စ.ပ္ပဝတ္တံ၊ဝတ္တမာန်၊ လေးတန် ပြား ဘေဒါ။
ရှောင်ကြဉ်သလော့က်၊ ဖြစ်ပြီးနောက်၊ တည်မြောက် ပဝတ္တာ.ပရတာ။
မကြည်သမျှ၊ မြစ်ပြီးက၊ တည်ကြ ပဝတ္တာ ဝိရတာ။
ရှည်ကြာ တည်မြဲ၊ ဖြစ်မစဲ၊ ခေါ်မြဲနိစ္စ.ပ္ပဝတ္တာ။
တိတ်နာဂတ်ဘင်၊ ပစ္စုပ်တင်၊ **ယင်း**လျှင် **သာ**မီပါ။"

ယောဂဝိဘာဂ။ ။'အာဏတျာ.သိဒ္ဓေ.နုတ္တကာလေ ပဏ္ဍမိ'စသောဆိုလတ္တံ့ သုတ်များကဲ့သို့ **ဝိ**သယ်ကို ရွေးထား၍ ပစ္စုပ္ပန္နေ ဝတ္တမာနာဟု၊ ဆိုသင့်လိုက်၊မဆို မူ၍'ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ'ဟု **ဝိ**သယ်**ကို** နောက်ထား၍ဆိုခြင်းသည်၊ ဤဆိုလတ္တံ့သော့ ယောဂဝိဘာဂကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ။'ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ'တသုတ်။ 'ဝတ္တမာနာ'တသုတ်၊နှစ်သုတ်ခဲ့၊ဒွိဓာဂရဏာ ယောဂဝိဘာဂတည်း။ ။ဝတ္တမာနာ ဟူသော့ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်၏အနီးဖြစ်သော့ အတိတ်,**အနာဂတ်**ကာလ၌ လည်းကောင်း။ ပုရေ, ပုရာ, ယာဝဿဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်ရာ အနာဂတ်ကာလ၌လည်း **ကော**င်း။ ကေ့သ အဝဿမ္ဘာဝီယ်, **အနိ**ယမ+အနက်၌လည်းကောင်း။ ကဒါ, ကရဟိ-သဒ္ဒါတို့နှင့် ယှဉ်ရာ အနာဂတ်ကာလ၌ လည်း**ကော**င်း။ နနု.နုန-သဒ္ဒါတို့၏ အယှဉ်မေးအပ်သည်ကို ပြန်၍ ဖြေဆိုရာ၌လည်းကောင်း။ အတိတ်အနက်ကို ပြစ္ဈမ်းနိုင်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ အတိတ်ကာလ၌ ဝတ္တမာန်ဝိဘတ် သက်ရ၏။

ဆောင်ပုဒ်. "ပုရေ–ပုရာ, ယာဝ-ယောဂ၊ ကေ့သ-နှင့်၊ အဝဿ ဘာဝိ, **အနိ**ယမတ်, ကရဟတ်, ကဒါ, နာဂ**တ်**မှာတည့်၊ မေးရာဖြေမှု။ နနု.နှင့်နှန်း၊ နု-ယောဂဘက်၊ တိတ်နက်ပြတ**တ်**၊ တ.သမီပ၊ ဘာမျှ မယှဉ်၊ နာဂတ်**တွင်**၊ သက်ချင် ဝတ္တမာန်။"

လက်ဘစ်အတိုင်း-ပုံစံထုတ်အံ့။ (၁) 'ပုရေဒိဗ္ဗတိ၊ ပုရာဒိဗ္ဗတိ အဓမ္မော။ ယာ ဝါ.ဟံ အာဂစ္ဆာမိ၊ တာဝ ဣဓေ.ဝ ဟော့တိ'။ (၂) 'နိရယံ နုန ဂစ္ဆာမိ။ နတ္ထိ မေ ထွေ သံသယော့'။ (၃) 'ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝါ မဟံ။ (၄) 'မနသာ စေ ပဒုဋ္ဌေန၊ ဘာသတိ ဝါ ကရောတိ ဝါ'။ (၅) 'ကဒါ ဂစ္ဆတိ၊ ကရဟိ ဂစ္ဆတိ'။ (၆) အကာသိ ကဋ္ဌ ဒေဝဒတ္တော၊ နနု ကရောမိ ဘော'၊ 'အကာသိကဋ္ဌံ ဒေဝဒတ္တော၊ နု ကရောမိ ဘော၊ နစ.ကာသိ ဝါ၊ အဟံ နုကရောမိ.အဟံနွာ.ကာသိ ဝါ။ (၇) ဘယံ တဒါ နု ဘဝတိ။ (၈) ကုတောနု တုံ ဘိက္ခု အာဂစ္ဆတိ။ ကဒါ ဂစ္ဆသိ။ (၉) ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတေ တဝ"။

http://www.dhammadownload.com

ပုံစံနက်။ ။၁-အဓမ္မော၊ မသူဘော်တရားသည်။ ပုရေ ဒိဗ္ဗတိ ပုရာ ဒိဗ္ဗတိ၊ မကြာခင် ထွန်းပထင်ရှားလတ္တံ့။ ဝါ.ထွန်းပ မထင်ရှားမီ။ အဟံ၊ ငါသည်။ **ယာဝ** အာဂစ္ဆာမိ၊ ပြန်လာအံ့။ တာဝ၊ ထိုငါလာသည် တိုင်အောင်။ ဤဓေဝ၊ ဤအရပ်၌သာလျှင်။ဟော့တိ၊ဖြစ်နေရစ်လော။ (ပုရေ, ပုရာ, ယာဝ-သဒ္ဒါတို့နှင့် ယှဉ်ရာ အနာဂတ်ကာလ၌ ဝတ္တမာန် ဝိဘတ်သက်)။ ။'မွေ့ဖွ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါ ယေယျာမ၊ ပုရေ အဓမ္မော ဒိဗ္ဗတိ' စူဠဝါ-ပဉ္စသတိက ခန္ဓက။ ။'ဥဒ္ဒေဟိ တုံ လုဒ္ဓ ခရုံ ဂဟေတုဘ၊ ဒန္တေ ဤမေ ဆိန္ဒ ပုရာ မရာမိ' တိ သ-ဆန္ဒန္တဇာတ်။ လုဒ္ဓ၊ မှဆိုး။ ဥဒ္ဒေဟိ၊ထလော့။ ပုရာ **မရာမိ**၊ **မကြာခင်** ငါသေရတော့အံ့။ ဝါ၊ မသေခင်၊ မသေမီ။ ဟံ၊ သင်သည်။ ခရုံ၊ လှည်းကို။ ဂဟေတုဘ၊ ကိုင်၍။ ဤမေ၊ ဒန္တေ၊ ခြောက်ထွေအရောင်, ထောက်ပြောင်တင့်တယ်,ဤအစွယ် နှစ်ချောင်းကို။ ဆိန္ဒ၊ ဖြတ်ယူလော့-ပေး။ ။'တံ မံ ဝနံ ပါပယ တာတ ခိပ္ပံ၊ ပုရာ တေ ပါဏာ ဝိဇဟာမိ အဿမေ' ပဏ္ဏာဿ နိဋ္ဌိကာဇာတ်။-တာတ၊ သခင်။ တေ၊ သင်၏။ အဿမေ၊ သခ်မ်းကျောင်း၌။ ပါဏာ၊ ကျွန်ုပ် ဤသိဂ်၏ အသက်ကို။ ပုရာ ဝိဇဟာမိ၊ မစွန့်လိုက်ရမီ။ တံ ဝနံ၊ ဟိမဝန္တာ,ခေမာမြစ်စောင်း,ကျွန်ုပ်မိတ်ဆွေ ရသေ့ကလေး၏ နေရာ တော့ကျောင်းသို့။ ပါပယ၊ ရောက်အောင် ပို့ပါတော့-ပေး။ ။'အာမန္တေသိ ခေါ တံ ဂစ္ဆာမိ၊ ပုရာ တေ ဟောမ အပ္ပိယာ' တေ ရသ-ဇဝန ဟံသဇာတ်။ ။'ပုရာ မေ နိဒ္ဒနာ ဟောတိ၊ သယ.မေဝ ဝဇာမဟံ' ပဏ္ဏာသ-မဟာဇောဓိဇာတ်။ ။တုဏ္ဍိ ဥတ္တရိကေ ဟော့တိ၊ တုဏ္ဍိ ဟောဟိ ပုနဗ္ဘသု။ ယာဝါ.ဟံ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌသာ၊ မွေ့ သောဿာမိ သတ္ထုနော'သဂါထာ ဝဂ္ဂ ပုနဗ္ဘသု မာတာ ဂင်္ဂါနီ-ဝတ္ထု။ ။'ယဲ့ဝါ-ဟံ သိဂိရာဇဿ၊ **အာရောစေမိ** မဟေသိနော' မဟော်ဇာတ် သုဝ ခတ္တာ၊ ကျေးဇူးဆိုပုံ။ 'မမ အာဂမနံ ယာဝ နှ.ဟောတိ၊ တာဝ မာဥက္ကဏ္ဌိ'-ဟူလို့။ ။'နှ စာပိ တေ မူလ ဖလာနိ ဘုဥ္ဇေ၊ **ယာဝ** နပဿာမိ တံ ဗြဟ္မစာရိ' ပဏ္ဏာသ-နိဋ္ဌိကာဇာတ်။ တံ ဗြဟ္မစာရိ'၊ ရှုမြင်သူ မူးနောက်၍ ရူးမလောက် ချောလှသည့် ကျွန်ုပ်၏မိတ်ဆွေ-ရသေ့ တာပသကလေးကို။ ယာဝ နပဿာမိ၊ **အကြင်ရွေ့လောက်,မတွေ့မမြင်ရသေး**။ တာဝ၊ လောက်။တေ။သင်ဖခင်၏။ မူလဖလာနိ၊ သစ်ဥ, **သစ်သီးတို့ကို**။ အဟံ၊ ဤသိသိဂ်,ဖေ့သွားလှသည်။ နှ ဘုဥ္ဇာမိ၊ စားချင်တော့ပါ-ပေး။ ။'ယာဝ.နှပ္ပဋိဗုဒ္ဓေါ၊ ဓမ္မ**ရာဇာ**ပဘက်**ရော**။ တာဝ အညေ အပူဇေသုံ၊ ပုထုသဓဏ ဗြာဟ္မဏော' စတုက္ကနိပါတ်-ဗာဝေရုဇာတ်။ ။ဤကား ပါဠိပုံစံများတည်း။

သက္ကတ ၌ 'ယဲ့ဝ ပုရာ နိပါတေသု လင်္(ဝတ္တမာနာ)' ၃-၁-၄။ ပါနိဏိသုတ်ဘည်၏။ ။'ယာဝ ပုရာ **နိပါတကောဂေ** ဘဝိဿန္တ်.ထွေ တျာ.ဒယော' သာစရိယ်တ။ ။ကာတန္တ-၌ 'ပယောဂတောစ' ၃-၃-၁၇-ထု သဒ္ဒမန် သုတ် တည်း၍ ဝတ္တမာန်.စသော ဝိဘတ်တို့၏ ကာလ ဝိသေသကိုဝုတ္တိဆရာ ဆို၏။ ။

http://www.dhammadownload.com

'ပယုဇ္ဇတေ ဣတိ-ပဒယောဂေါ၊ ပယောဂတော ဧဝ ကာလဿ ဝိသေသော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ၊အတ္ထတော ပဒန္တရသမ္ဗန္ဓေ ဟာဝ ဘူဇ္ဇတိ တတော ဝဇ္ဇတိ၊ ဘဝိဿတ္တာဂမျတေ၊ ဘဝိဿန္တီ ဝိဝကွာယံ တု ယာဝ သဒ္ဒဿ ယောဂေါ ဧဝ။ အဓိယဿု မာဏဝ ပုရာ ဝိဇ္ဇော တတေ ဝိဇ္ဇု၊ ခိပ်ံ ကရဿု ကဋ္ဌံ ပုရာ ဂစ္ဆာသိ ဂါမံ၊ ဝတ္တမာန သာမီပျဿ တ-ဂ္ဂဟဏေန ဂဟဏံ၊ ပုရာ-သဒ္ဒတော အနာဂတာ.ဝဂမေ သတိ တဒါ တဿ ဝတ္တမာနတာ' ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။'အဓိယဿု ဣစ္ဆာ.ဒိ ဣဟာ-ပိ အဇ္ဈာယန္, ကဋ္ဌံရဏ္ဏာနံ ဝတ္တမာနတ္တာ တံ သမီပါနံ ဝိဇ္ဇောတန ဂမနာန.မပိ တ.ဂ္ဂဟဏေန ဂဟဏာ ဝတ္တမာနတ္တံ၊ တတော ပုဗ္ဗေ ဝိယ ဝတ္တမာနာ.တိ။ အထ ဝါ-ပုရာ-သဒ္ဒတော ယော အနာဂတ ကာလော အဝ ဂတော၊ တတြ ကြိယာ ဝတ္တတီ.တိ-ဝတ္တမာနာ.နံ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ယထာ 'ဘာသတိ ရာဃဝေါ တဒါ.' တိ ဘူတေပိ ဝတ္တမာနာ သိဒ္ဓါ။ တံ ကာလ-ကြိယာ.ယ တသ္မိံ ကာလေ ဝတ္တမာနတာ.တျာဟ....ပုရေ.စ္စာတိ၊ ဝါ-သဒ္ဒေါ.တြ ပက္ခန္တရ သူစကော အဇ္ဈာ ဟရိတဗ္ဗော၊ တဿေ.တိ ဝိဇ္ဇောတနဿ ဂမနဿ စ သကပဒတော ဝတ္တမာနတာ ဂမျတေ၊ ပဒန္တရတော အာဂတတာ.တိ' ဂင်း-ပဠိကာ။ ။'နနု ကထံ ဘဝိဿတိ ကာလေ ဝတ္တမာန ဝိဓာနံ သမ္ဘဝတိ?၊တသ္မာ အယုတ္တိ ဝတ္တဗ္ဗာ ဣစ္ဆာ.ဟ... ဝတ္တမာန သမီပျ သေ.တျာဒိ၊ ဝတ္တမာနဿ အဇ္ဈယနာ.ဒိနောယံ သာမီပျံ ဝိဇ္ဇောတနာ.ဒိကံ၊ တဿ ဘဝိဿတော ပိ တ.ဂ္ဂဟဏေန ဂဟဏ.မိစ္ဆတ္ထော၊ အထ ယဒိ သာမီပျံ န ဝိဝစ္ဆိယ်တေ၊ တဒါ ကိံသိယာ? တျာ ဟဲ့ပုရာ-သဒ္ဒတော ဣစ္ဆာ.ဒိ ဝုတ္တိ၊ ပက္ခန္တရံဝါ အတော ဧဝ ဝါ သဒ္ဒေါ.တြ ပက္ခန္တရ သူစကော အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗော.တိ ပဠိကာ ကာရေန ဝုတ္တံ၊ ပုရာ-သဒ္ဒတော ယော ဘဝိဿန္တ ကာလော အဝဂမျတေ၊ တတြ ယာ ကြိယာ ဝတ္တတေ၊ တတြ ဘဝိဿန္တ ကာလေ တဿ ဝိဇ္ဇောတနာ.ဒိနော ဝတ္တမာနတာ ဝိဝစ္ဆိယတေ တျ.တ္ထော၊ အတြ ပုရေ.တိ ဥပလက္ခဏံ၊ ယာဝါ.ဒိ-သဒ္ဒေါ ပိ ဗောဒ္ဓဗ္ဗော' ဂင်း-ကဝိရာဇ-ဋီ။

၂-နိရယံ-ဂရဲသို့။ ဂစ္ဆာမိ နုန၊ ဧကန်သွားရမည်သာတည်း။ ဧတ္တ၊ ဣဂရဲသို့ သွားရမည့်အရေး၌။ မေ၊ ဂေါဝိန္ဒိယက္ခမင်းအား။ သံသယော၊ ယုံမှားစရာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်။ ။ကော်သတ္ထ, အနာဂတ်ကာလ၌ ဝတ္တမာန် သက်ပုံ။ ။'သာ.ဟံ နနု ဣတော ဂန္ဆာ ယောနိံ လဒ္ဓါန မာနုသံ' ဧရေတီ ပေတစတ္ထု။ ။'နိရယံ နနု ဂစ္ဆာမိ၊ ဧတ္ထ မေ နတ္ထိ သံသယော 'ကောပိဏ္ဍပါတ ဒါယိကာ ဘိက္ခုနီ-ထေရီ.ပဒါန်။ ဗန္ဓုမ-မိဖုရားကြီး စိတ်အကြံဖြစ်ပုံ။ ။(၃) 'အဟံ၊ ဝါသုမေဓာသည်။ ဓုဝံ၊ မချွတ်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားသည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရအံ့။' ဗုဒ္ဓဝံသ၊ အသမ္ဘာဝီယတ္ထဒ္ဒ သက်ပုံ။ (၄) 'ပဒုဋ္ဌေန၊ ရာဂ-စသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဧစ ဘာသတိ ဝါ၊ အကယ်မူလည်း ဆိုမိချေအံ့။ ဧစ ကရောတိဝါ၊ အကယ်မူလည်း ကာယကံမူ, မနောကံမူတို့ဖြင့်လည်း ပြုမိချေအံ့'၊

http://www.dhammadownload.com

ဓမ္မပဒ-ယဲမကဝဂ်။အနိယမတ္ထဥ်္ဇသက်ပုံ၊ ။'ဇေဋ္ဌ ဟိ ကာလနိယမော နာ ကတော၊ ကာလံ သာမညေ၂ဝတ္တဗ္ဗေ ဝတ္တမာန ဝစနဿ ဣစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ၊ တေန ဘာဿတိ ဝါ,အကာ သိဝါ,ဘဝိဿတိဝါ,ကရိဿတိဝါ.တိ အတ္ထောပိ ဝုတ္တော ဟောတိ' နီတိ။ ။(၅)ကဒါ၊ ဘယ်အခါဥ်။ ဂစ္ဆတိ၊သွားအံ့ (မည်)နည်း။ ကရဟိ၊ ဥ်။ ဂစ္ဆတိ၊ နည်း။ ကဒါကရဟိ သဒ္ဒါတို့၏ အယ့ဥ်ဥ်ဥ သက်ပုံ။ ။'ကဒါ-ဟံ ပတ္တံ ဂဟေဇ္ဈာန၊ မုဏ္ဍော သံဃာဋိ ပါရုတော'မဟာဇနကဇာတ်။ ။'ကဒါ ကရဟိနံ ဘဝိဿတိ လဥ်၊ ၆၁၇။ ။ကဒါ တရဟိနံ ကော ဘဝိဿတိ ကာလေ လဥ် ဘဝတိ၊ ကဒါ, ကရဟိဝါ ဘုဥ္ဇတိ' သာသုဗောဓ။

၆–ဒေဝဒတ္တ-ဒေဝဒတ်၊ ကဋ္ဌံ၊ သင်ဖြူးဖျာကို။ **အကာသိ**၊ ရက်ပြီလော၊ ဘော၊ အရှင်။ နာ ကရောမိ နာနု၊ ရက်ရတော့မည်လား။ ဒေဝဒတ္တ၊ဒတ်။ ကဋ္ဌံ၊ကို။ အကာသိ၊ ရက်ပြီလော။ ဘော အရှင်။ နာ ကရောမိ၊ မရက်တော့ပြီ။ ဝါ၊ ကား။ နာ.ကာသိ'၊ ပြီ။ အဟံ၊သည်။ ကရောမိ နု၊ ရက်ပြီးပြီမဟုတ်ပါလော။ ဝါ၊ ကား။ အဟံ၊သည်။ နာ.ကာသိ'-အကာသိ'နု၊ ရက်ပြီးပါပြီကော။ နာနု နုန-၏ အယ့ဥ်မေးအပ်သည်ကို ပြန်၍ဖြေဆိုရာ အကိတ်ကားလဥ် သက်ပုံ။ ။'ပစ္စက္ခာ.နု-ပဒံဟေ.တံ၊ အတိ မညသိ နာနု မံ' မဟော်ဇာတ်။ ။'အတိ မညသိ နာနာ မ.ဿိ မံ ဣစ္ဆတိ အယ.ဿိ တုံ မံ အတိ မညသိ နာနု' ၎င်းအဋ္ဌကထာ။ ။'နာနု ပုဋ္ဌ-ပ္ပဋိဝစနေ' ပါဏိနီ ၁-၂-၁၂ဝ။ ။'ဘူတ သာမညေ ဝိဓိ အယံ၊ နာနု-သဒ္ဒ ဥပပဒေ ပုစ္ဆန ပုဗ္ဗကေ ပဋိ ဝစနေ ဘူတ.တ္တေ လဋ်-ပစ္စယော ဘဝတိ, လုင် (အဇ္ဇတနီ) အပဝါဒေါ၊ အကာသိ ကဋ္ဌံ ဒေဝဒတ္တ၊ နာနု ကရောမိ ဘော' ကာသိကာ ဝုတ္တိ။ ။'နနော ဝိဘာသာ'ပါ၊ ၃-၂-၁၂ဝ။ ။'နာ-သဒ္ဒေ နု သဒ္ဒေ စ ဥပ-ပဒေ ဖုဋ္ဌဿ ပတိ ဝစနေ ဝိဘာသာ လဋ်-ပစ္စယော ဘဝတိ ဘူတေ၊ အကာသိ ကဋ္ဌံ ဒေဝဒတ္တ၊ နာ ကရောမိ ဘော၊ နာ.ကာသိ'၊ အဟံ နု ကရောမိ၊ အဟံ နု ကဿ' ကာသိကာ ဝုတ္တိ။

၇–တဒါ-ထိုရှေးအခါ ဘုရားလျာတို့, ခေတာထက်ဝယ်, စမ္မယ် နေထိုင်သော အခါဥ်။ ဘယံ၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်သည်။ နာ ဘဝတိ၊ မဖြစ်ပြီ။ အတိတ်ကို ပြစွမ်းနိုင်သော အရာဥ် ဝတ္တမာန်သက်။ ။ဘယံ တဒါ နာ ဘဝတိ၊ အဇ္ဇပေ.တံ ပဝိဿတိ' ဗုဒ္ဓဝံသ။ ။'အတ္ထ.ပ္ပကာသန သမတ္ထေ စ။ ။အတ္ထ.ပ္ပကာသန သမတ္ထေ အတီတေ ကာလေ စ ဝတ္တမာနာ ဝိဘတ္တိ ဟောတိ၊ ဘယံ တဒါ နဘဝတိ၊ ဘယံ တဒါ နာ ဟောတီ.တိ အတ္ထော' နီတိ။

၈–ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တုံ၊ သင်သည်။ ကုတော၊ ဘယ်အရပ်က။ အာဂစ္ဆသိ၊ လာခဲ့သလဲ။ ကဒါ၊ ဘယ်အခါဥ်။ ဂစ္ဆသိ၊ သွားမည်လဲ။ ပစ္စုပ္ပန်၏ အနီးဖြစ်သော အတိတ်, အနာဂတ်ဥ် ဝတ္တမာန်သက်ပုံ။ ။'ကုတော စ တုံ ဘိက္ခု! အာဂစ္ဆသီ.သိ တ္တေ နိသိန္နာသော ဘိက္ခု နာ အာဂစ္ဆတိ၊ ဝတ္တမာန သမီပေ.ပန ဇေံ

http://www.dhammadownload.com

ဝတ္ထုံ လဘတိ'၊ တေနာ.ဟ 'ကုတော စ ဧတံ ဘိက္ခု ! အာဂစ္ဆသီ.တိ၊ **ကုတော** အာဂတောသီ?တိ အတ္ထော။ တတော အဟံ အာဂစ္ဆာမိ.တိ ဇ္ဈော ပိ သေဝ နယော'ကုဋ္ဌိ ကာရ သိက္ခာပဒ.ဋ္ဌကထာ။ ။'ဝတ္တမာန သမီပေ.တိ ဝတ္တမာနသမီပေ အတီတေ။ဧဝံ ဝတ္ထုံ လဒ္ဓတိ.တိ 'အာဂတော.သီ'တိ ဝတ္ထုဗ္ဘေ ဝတ္တမာန သမီပတ္တာ 'အာဂစ္ဆသီ.တိ' ဧဝံ ဝတ္တမာန ဝေါဟာရေန ဝတ္ထုံ လဒ္ဓတိ၊ လက္ခဏံ ပနေတ္ထ သဒ္ဒ သတ္ထာ.နုသာရတော ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သော ဧဝ နယော.တိ၊'အာဂတော မှိ'တိ ဝတ္တဗ္ဗေ အာဂစ္ဆာမိ.တိ အယံ.မှိ ဝတ္တမာန သာမီပေ ဝတ္တမာန ဝေါဟာ ရော.တိ ဒဿေတိ' သာရတ္ထ-ဒီ။ ။'သမီပေါ ဒုဝိဓော ဘူတ သမီပေါ, ဘဝိဿတိ သမီပေါ စ၊ ယထာ အာဂမနာ.နန္တရမှိ ဧသော.ဟ.မာဂစ္ဆာမိ၊ ဧဝံ ဂမနတော ပဗ္ဗံပိ ဧသော.ဟံ ဂစ္ဆာမိ.တိ' မုဒ္ဓဗောဓ-ဒီ။ ။သာမီပျံ ဒဿေန္တော အာဟ-အဒေ.စ္ဆာဒိ၊ သမီပေ ဘဝေါ-သမီပေါ၊ သော စ ဘူတဿ ဘဝိဿတော စ သမီပေ ဘဝံ ဒုဝိဓော၊ တတြ ဘူတသာမီပေါ ကဒါ အာ တော.တိ'? သေ အာဂစ္ဆာမိ ဂ္ဂစ္ဆ.ုတြ အာဂမနဿ အတီတဿာပိ ဝတ္တမာနတ္တ ဝိဝစ္ဆာ တ.ဂ္ဂ တဿ မဂ္ဂခေဓ.ဒိနော တထေ.ဝ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ။ အနာဂတ သာမီဗျေ ယထာ ကဒါ ဂမိဿသိ? သေ ဂစ္ဆာမိ.ကိ၊ အတြ ဘဝိဿ တောပိ ဂမနဿ ဝတ္တမာနဿ၊ ဝိဝစ္ဆာ၊ တ.ဒတ္ထဿ သနိဓနဿ ဝတ္တမာနတ္တာ.တိ။ ယဒါ တု ဘူတာ.နာဂတ ဝိစ္ဆာ၊ တဒါ ယထာရဟံ ပစ္စယာ ဘဝန္တိ ဧဝ၊ ယထာ ကဒါ အာဂတော.သိ? ဧသော.ဟ.မာဂစ္ဆာမိ-ဟိ ဟိယျတ္တနီ၊ ဧသော.ဟ.မာဂမိတိ အဇ္ဇတနီ၊ ဧသော.ဟ.မာဂတော.တိ နိဋ္ဌာ၊ကဒါ ဂမိဿသိ? ဧသော.ဟံ ဂမိဿာမိ.တိ ဘဝိဿန္တိ၊ ဧသော.ဟံ ဂါမိ.တိ-ဏိ' ကာတန္တ-ပဉ္စိကာ။

၉-ဘဒ္ဒေ-အာစာရစင် သီ လခင်္ဃည့် သင် သုမေဓာ မိဖုရား။ တဝ၊ သင် မိဖုရားအား၊ ပုတ္တော၊ သား-ကေဉ်း ရတနာသည် ဥပပ္ဇ္ဇတေ၊ ဖြစ်ပေ, ရပေ လတ္တံ့၊ ဘယ်ဟာ တစုံတခုနှင့်မျှ မယှဉ်ရာ အနာဂတ်ကာလဌ် ဝတ္တမာန် သက် ပုံ။ ။'ဓမ္မရာဇာ ဝိဒေဟာနံ၊ ပုတ္တော ဥပပ္ဇ္ဇတေ တဝ'။ ပကိဏ္ဏက သုရွမိ ဇာတ်။ ။'ဥပပ္ဇ္ဇတေ.တိ ဧရူပေါ ပုဇ္ဇော တဝ ဥပပ္ဇ္ဇိဿတိ မာစိန္တိ.ယီ.တိ' ပဒ်း-အဋ္ဌကထာ။ ။*ကိ' သဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်ရာ လိင်္ဂာအနက်ဝယ် အနာဂတ်ကာလဌ် လည်း ဝတ္တမာန် ဝိဘတ် သက်ရ၏။ လဒ္ဓါဂ္ဂစ္ဆာ လိင်္ဂာ,လုပ်၊ ကတရော, ကတ မော ဝါ ဘိက္ခံ ဂဏှာတိ၊ ဂဏှိဿတိဝါ, ကော တံ နိန္ဒိတု.မရဟတိ' ကိ' ယော ဂ လိင်္ဂတ္တပုံစံ။ ။ကိ' ဝုတ္တော လိင်္ဂာယ်'ပါဏိနီ။ ။၃-၃-၆။ ။*အလိုရှိသောအကျိုး ပြီးစီးခြင်း ဂ္ဂဌ သိဒ္ဓိအနက်ဌ် အနာဂတ်ကာလဌ်လည်းသက်ရ၏။လဒ္ဓါဂ္ဂဿတေတိ ဂ္ဂဌ်၊ သိဇ္ဈနံ ဒါန သီလာ.ဒိနာ သဂ္ဂါ.ဒီနံ-သိဒ္ဓီ။ ဂ္ဂဌဿသိဒ္ဓိ=ဂ္ဂဌ-သိဒ္ဓိ'လုပ်။ ။ 'ယောဘိက္ခံ တဒါတိ,ဒဿတိ ဝါသော သဂ္ဂံ ယာတိ,ယဿာတိ ဝါ၊ ဒါနံ ဒတ္ဝာ သီလံ သမာဒိယိတ္ဝာ,ဥပေါသထ ကမ္မံ ကတ္ဝာ တာဒံတိ'သာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ

http://www.dhammadownload.com

ဥပပဇ္ဇတိ' 'ဣခ မော့ဒတိ, ပေစ္စ မောဒတိ, ကတ-ပုညော ဥဘယတ္ထ မောဒတိ။ ရာဇာ သဂ္ဂံ ဂမိဿတိ ဝါ' ပုံစံ။ ။'လိစ္ဆမာန သိဒ္ဓိ ဝါ' ပါဏိနီ၊ ၂-၃-၇။ ။လိစ္ဆာမာဒနန အန္ဒာ.ဒိနာ သိဒ္ဓိ ဂမျမာနာယံ ဘဝဿတိ လဒ္ဓ ဘဝတိ၊ ယော အန္ဓံ ဒဒါတိ ဒဿတိ ဒါတာ ဝါ၊ သော သဂ္ဂံ ယာ**ဟိ**,ယဿတိ ယာထာ ဝါ'။ သိဒ္ဓန္တ-ကောမုဒီ။

*မရောက်အပ်, မရအပ်သေးသည်ကို ရောက်လို,ရလိုခြင်း အာသံသာ အနက်မှာမူကား အနာဂတ်,ကာလပင်ဖြစ်သော်လည်း၊ အာဒျာတ်ဝိဘတ်ကို **ဝိ**ကပ်အား ဖြင့် အတိတ်,ပစ္စုစ္စန်ကဲ့သို့သာဖြစ်ကုန်၏။ (**အာသံသာ**-ဟူသည်လည်း အာသီသ ပင်တည်း)။ 'အပတ္တဿ ပတ္ထုံဣစ္စာ အာသံသာ၊ အာသီသနာ.တိ အတ္ထော'။ 'ဒေဝေါ စေ အဝဿိ, ဝဿတိ ဝဿိဿတိ ဝါ၊ ညေ ဝပိမ့, ဝ ပါမ့, ဝပိဿာမ ဝါ' ပုံစံ။ ။'ပဟူ တ ဓန ဓညော.သိ'။ 'ယဇဿု ပဟုတေ ဝိတ္တံ၊ ယဇဿု ပဟုတေ ဓနံ' သုတ္တနိပါတ ဗြာဟ္မဏ ဓမ္မိကသုတ်။ ။ပဟူတဓန ဓညော.သီ.တိ ပဟူတ ဓနဓညော ဘဝိဿတိ အဘိသမ္ဘရာယ.နွှံ့ အဓိပ္ပါယော၊ အာသီသာယံ ဟိ အနာဂတော ပိ ဝတ္တမာန ဝစနံ ဣစ္ဆန္တိ သဒ္ဒကောဝိဒါ' ဇင်းအဋ္ဌကထာ။ ။'အာသံသာယံ ဘူတာ.ဝ' ပါဏိနီ၊ ၃-၃-၁၃၂။ ။'ဘဝိဿတိ ကာလေ ဘူတ.မိဝ, ဝတ္တမာန.မိဝ စ ပစ္စယာ ဝါ ဘဝန္တိ အာသံသာယံ'သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ။ ။ရူ-အလို, ဝတ္တမာန်-ဟူသည် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ မုချ၊ အတိတ်,အနာဂတ်ကာလ၌ ဥပစာ-ရူဇ်။ သို့အတွက် ဆိုခဲ့ပြီး **အ**နက်တို့၌ သုတ်ရင်းဖြင့်ပင် သက်နိုင်၏။

ဆောင်ပုဒ်-"ပစ္စုပ်, တီတတ်၊ နာဂတတ်၊ သက်အပ်-ဝတ္တမာန်။
ပစ္စုပ်မုချ၊ ကြွင်းရူဇ္ဇ၊ ရူ-မိန့်ခွန်းပြန်။"

ရူပ်တုက်ပုံ။ ။ဂစ္ဆတိ-ကိ၊ဂမုတည်။ ဂမု ဂမု-သဒ္ဒါသည်။ ဂတိမှိ၊လာ:ခြင်း၌ ဖြစ်၏။ ဓာတုဿန္တော=သုတ်ဖြင့် ဂမု-ဓာတ်၏ အစိတ် ဥ-ကိုချေ။ ဝတ္တမာနာ ဂစ္ဆုပ္ပန္နေ ဤသုတ်ဖြင့် (ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌) ဝတ္တမာန် ကေဝုစ်-တိ-ဝိဘတ်သက်။ ဘူ ဝါဒိတော အ,သုတ်ဖြင့်၊ ဂမုဓာတ်မှ နောက်၌ အ,ပစ္စည်းသက်(ဂမ်+၊+တိ) ဂမိဿန္တော=စ္ဆာ ဝါ သဗ္ဗာသု, သုတ်ဖြင့် ဓာတုန်-မ်ကို၊ စ္ဆ-ပြု။ (**စ္ဆ်**+၊+ဟိ၊= စ္ဆ+အ-သို့ကပ်၊ ဂစ္ဆတိ) ပြီး၏။ ။**ပ**ဝိသတိ-ပ-ပုဗ္ဗ+**ဝိ**သ-တည်။ ဝိသ၊ ဝိသ-သဒ္ဒါသည်။ ပဝေသနေ၊ ဝင်သွားခြင်း၌-၏။ ။ဓာတုဿန္တော=ဝိသဓာတ်၏ အစိတ် အ-ကိုချေ။ ဝတ္တမာနာ=ဤသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ကေဝုစ် တိ **ဝိ**ဘတ်သက်၊ ဘူဝါဒိတော အ=ဝိသ-ဓာတ်မှ နောက်၌ အ-ပစ္စည်းသက်။ (ပ-ဝိသ်+၊+တိ=သ်+အ-ကပ်၊ ပဝိသတိ)ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၄၁၅-အာဏတျာ.သိဒ္ဓေ.နုတ္တ ကာလေပဥ္စမီ။ ။အနုတ္တ-ကာလေ၊ အနီး၌ ပြောဆိုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌။ ဝ၊ နောက်ဆုံး ဟောတော်မူအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌။ ဝ၊ **အတိတ်,** အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်-ဟု သီးခြား, ကမ်းသတ်, မသုံးသပ်အပ်သော အနာမဋ္ဌ ကာလ၌။အာဏတျာ.သိဒ္ဓေ၊ **စေခိုင်းခြင်း,** တောင့်တခြင်း,အနက်။ ပဉ္စမီ၊ ပဉ္စမီဝိဘတ်သည်။ ဟောတိ၊၏။ ။အနုတ္တ ကာလေ၊ ၌။ အာဏတျ.တ္ထေ စ၊ **စေခိုင်းခြင်း**အနက်၌ လည်းကောင်း။အာသိသဒ္ဒေ စ၊တောင့်တခြင်းအနက်၌လည်းကောင်း။ ပဉ္စမီ-ဝိဘတ္တိ၊သည်။ဟောတိ၊၏။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ကို။ ကရောတု၊ ပြုလော့။ တေ၊ သင့်အား။ သုခံ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်းသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။

၄၁၅-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ပဉ္စမျ.နုမတိ။ ။သမတ္ထန၁.သိသော စ' ကာတန္တ၊ ၃.၁.၁၇-၁၉။ ။'အာဏပေန်-အာဏတ္တိ'လုပ်။ အာဏာပနံ၊ **စေခိုင်း**ခြင်း-ပေး။ အာဏ-ဓာတ် **စေခိုင်း**ခြင်း-ပေသန အနက်ဟော။ ။'အာသီသနံ ဣဋ္ဌဿ သမ္ပတ္တဿ အတ္တဿ ပတ္ထနံ အာသိဒ္ဓေ'။ ဣဋ္ဌဿ၊ အလိုရှိအပ်သော။ သမ္ပတ္တဿ၊ ရောက်လတ္တံ့သော။အတ္တဿ၊ အကျိုးကို။ အာသီသန်-ပတ္ထန်၊တောင့်တခြင်း-ပေး။ အာ-ပုဗ္ဗ+သီသ၊ ပတ္ထနာယံ။ ။'အာသီသန်-အာသီ၊ အပတ္တဿ ဣဋ္ဌဿ အတ္တဿ ပတ္တုံ ဣစ္ဆာ' ကာသိကာ ဝုတ္တိ။ မုဒ္ဓဗောဓ-ဒုဂ္ဂါဒါသ-ဠီ၌-အလိုရှိအပ်သော အကျိုးကို ထင်စွာပြုခြင်းကို အာသီသန ဆိုသည်။ ။'ဣဋ္ဌဿ အတ္တဿ အာဝီကရဏ်-အာသီ၊ ယထာ-ဇီဝတု ဘဝံ' ၎င်း-ဠီ။ ။သာရသ္မတ-စန္ဒကိတ္တိ-ဠီကာ၌ မရအပ်သေးသော ဝတ္ထုကို မိမိဖို့ရာ တောင်းတခြင်း။ တစ်နည်း၊ သူတစ်ပါးအကျိုးဌာ အလိုရှိအပ်သည်ကို တောင့်တခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပြောဆိုခြင်းကို အာသီသနဆိုသည်။ ။'အ-ပတ္တဿ စ ဝတ္ထုနော ဿယံ ပတ္ထနံ, မေ ဣဒံ ဝတ္ထု ဘဝဟု'ဣတိ အာသီ။ 'ပရဿ အညဇနဿ ဝါ ဣဋ္ဌာ.သံသန်'ကုစ္ဆိ ထတ္ထ ကထနံ ဝါ အာသီ ဥစ္စတေ' ၎င်း-ဠီ။ ။သုဗောဓိနီ၊ လဃုဘာဿတ္ထိဋ္ဌကား-မိမိ,သူတပါးအကျိုးဌာ မရအပ်သေးသော အလိုရှိအပ်သော်အကျိုးကို၊ တောင်းတခြင်းကို အာသီဆိုသည်။ သို့မဟုတ် အာသီဋ္ဌ,ဆိုသည်။ ။'အာသီသနံ စ အ-ပတ္တဿ-ဝ သမ္ဘဝတီ.တိ အပတ္တ-ပတ္ထနာ အာသီ၊ သာ စ သဿ ပရဿ စ သမ္ဘဝတီ.တိ ပရဿ ဣဋ္ဌတ္တာ.သံသနံ ဝါ' သုဗောဓိနီ-ဠီ။ ။အာသီသနံ စ အ-ပတ္တဿဝ ဘဝတီ.တိ အပတ္တ-ပတ္ထနာ အာသီ၊ သာ စ သဿ ပရဿ စ သမ္ဘဝတီ။ သဿ ပရဿ ဣဋ္ဌတ္တသီသနံ ဝါ အာသီ၊ ဣဒမ္မိ အပ္ပတ္ထ-ဝိသယော်မေဝ သမ္ဘဝတိ၊ 'အာယသ္မာ ဘဝတု ဘဝံ' မန္တြ.ပ္ပစ္စယဿ **အတိ**သယိတ္ထော၊ အတိသယိ-တာ.ယုပတျာ.နုကူလေ.က-ဘဝ.ဒတ္ထာ.ဿယံ-တ္တ-ဓာရဏ-ကြိယာ, တဗ္ဗိသယာ သုဘာ.သီတာ ဇီသုယံ-ဘူတာ ဒီဃာယုံ-ပတျာနုကူလေ.ကဘဝ.ဒတ္ထာ.ဿယာ.တ္တ-ဓာရဏကြိယေ.တိ စာ.တ္ထော'လဃုဘာဿ။

http://www.dhammadownload.com

ကာရိတားဏတ္တိ အတ္ထေ။ ။စေခိုင်းတတ်သော အာဏာပက ဗျာပါရရှိသဖြင့် ရိုသေ့မရိုသေစေမူ ကာရိတ်။ အာဏာပက် ဗျာပါရကင်းသဖြင့် ရိုသေ့ မရိုသေစေမူ အာဏတ္တိ၊ ဤသို့တူး၏။ ။'အာဏာပက ဗျာပါရေန ဟိ သမ္မန္နေ သတိ အနာဒရ ဝသေနေ.ဝ ပေသနေ ဟေတု ကတ္တာ ဟောတိ၊ အသတိ အနာဒရ ဝသေန ဝါ့အာဒရ ဝသေန ဝါ ပဉ္စမီ ဝိဘတ္တိယေဝ ဟောတီ'နို့။ ။တစ်နည်း၊ အာဏတ္တိမှာ နိဗ္ဗာပါရ၊ ကာရိတ်မှာ သဗ္ဗာပါရ-ဟု ဆရာတို့ ဆိုကုန်၏။ ။ တစ်နည်း၊ဒြပ်ကို စေမူ အာဏတ္တိ။ ကြိယာနှင့်တကွ ယှဉ်၍ စေမူ ကာရိတ်တည်း—

"ဒါသာ့.ဒိ ပေသနေ ယေ့.ဝ၊ ဟေတု-ကတ္တာ ဝိဓိယတေ၊
ဒါသာ.ဒိ ပေသနေ ကတ္တာ၊ **ပဉ္စမိယာ့** အ-ဂေါစရာ။
ပေသနေ ဒဗ္ဗမတ္တဿ၊ အာဏတ္တေ ပဉ္စမီ သိယာ။
သ-ကိရိယဲ့ပယောဂေတု၊ **ဝိဓေယျာ** ဏော-ဏယဲ့.ဒယော။" ဗျာချာန်

ဒါသာ့.ဒိ ပေသနေယေ့၊ ကျွန်-စသည်**ကို** စေခိုင်းရာ၌သာလျှင်။ ဟေတု-ကတ္တား ဟေတု ကတ္တားကို။ **ဝိဓိယတေ**၊ စီရင်အပ်၏။ ကတ္တာ၊ ဟေတု ကတ္တား သည်။ ဒါသာ-ဒိ ပေသနေ၊၌။ ပဉ္စမိယာ့၊ ပဉ္စမီဝိဘတ်၏။ **အ-ဂေါစရာ**၊ သက်**ရာ** မဟုတ်။ ။ဒဗ္ဗမတ္တဿ၊ ဒြပ်မျှ**ကို**။ ပေသနေ၊ **စေခိုင်းရာ**၌။ အာဏတ္တေ၊**အာဏတ္တိ** အနက်၌။ ပဉ္စမီ၊ သည်။ သိယာ၊၏။ သ-ကိရိယာ ပယောဂေသု၊ ကြိယာနှင့်တကွ ဒြပ်**ကို**စေခိုင်းရာ၌။ ဏော-ဏယဲ့.ဒယော့၊ **ဏော့-ဏယဲ့-စသော** ကရိတ် ပစ္စည်းတို့ကို။ ဝိဓေယျာ့၊ စီရင်အပ်ကုန်၏။ ။တစ်နည်း၊ဒဗ္ဗ.မတ္တဿ၊ဒြပ်မျှကို။ပေသနေ၊ ကိုယ်တိုင်စေခိုင်း**ရာ**၌။ အာဏတ္တေ၊**အာဏတ္တိ-အနက်**၌။ ပဉ္စမီ၊သည်။ သိယာ၊၏။ တု၊ ထိုပြင်။ သ-ကိရိယဲ့ ပယောဂေ၊ မိမိ၏ပြုလုပ်ခြင်း**စသော** ကြိယာကို့**ကတ္တား** ထစ်ပါး၏ ပြုလုပ်ခြင်းကြိယာပေရာသို့ တင်၍။ ဝါ့ရှေ့ပြောင်း၍ စေခိုင်းရာ၌။ ['ပယောဇ္ဇ-ပဝတ္တိ.ဉပဟိတာယဲ့ ပယောဇနက နိဋ္ဌ ပဝတ္တိ၊ သာ့ဏီဇ. (ဏိစ်) ထ္ထော'တက္ကဗေဓိနီ]။ ဏော-ဏယာ.ဒယော့၊ ဏော့ဏယ-**စသော့** ကာရိတ်ပစ္စည်းတို့ကို။ ဝိဓေယျာ့၊ စီရင်အပ်ကုန်၏။ ။ကျွန်**အလို**-ကိုယ်တိုင်**စေခိုင်းရာ၌ အာဏတ္တိ**။ မိမိ၏ ပြုလုပ်**ခြင်း-စသော**ကြိယာကို စေ**အပ်သူကတ္တား**၏ ပြုလုပ်**ခြင်း**စသော ကြိယာ့ပေါ်သို့ ပြောင်းရှေ့စေခိုင်းလျှင် ကာရိတ်ဟူ၏။ ။ 'ဘော ဒေဝဒတ္တ သြဒနံ ပစ။ သာ့မီကော ဒါသိံ သြဒနံ ပါစေတိ၊ ရာဇာ **အမစ္စံ** ကမ္မံ ကာရာပေတိ'ပုံစံ။ ။တစ်နည်း၊မရိုမသေ-စေလျှင် ကာရိတ်၊ ရိုသေ့မရိုသေ **နှစ်ပါး**စေခြင်းကား အာဏတ္တိ။ ။'နိယောဂေါ စ နာမ **အာဒရပုဗ္ဗကော** သဒ္ဓ-သတ္ထေ အဓိပ္ပေတော၊ ဣဓ ပန **အနာဒရ** ပုဗ္ဗကော ဝါ ဟောတု **အာဒရ ပုဗ္ဗကော** ဝါ ဥဘယတ္ထာ ပိ အာဏတ္တိ လက္ခဏေ နိယ္ယောဂေါ **အဓိပ္ပေတော**'နီတိ၊

http://www.dhammadownload.com

ဆောင်ပုဒ်- ''အာဏာပက၊ ဗျာပါဒရဟိုင့်၊ တက္ကယ္ယဉ်ထွေ့၊
မရိုသေ၊ စေလျှင် ကာရိတ်သိ။
ရိုမရိုသေ။ နှစ်ထွေယျဉ်ခါ၊ နိဗျာပါ၊ စေခါအာဏာတို့။
သ-ဗျာပါရာ၊ ကာရိတာ၊ ကင်းခါ.ဏာတို့-တစ်နည်းသိ။
မရိုသေစေ၊ ကာရိတေ၊ နှစ်ထွေ စေဘိ-အာဏာတို့။
ဒြပ်,ကြိယာ၊ စေ-ကာရိတ၊ ဒြပ်မှုစေ၊
အာဏာတွေ့၊ တထွေ-မူတ်ကုန်ဘိ။
ကိုယ်တိုင်စေဘိ၊ အာဏာထို့-မှတ်၊ မိမိကြိယာ၊ တစ်ပါး-
မှာတင်၊ စေခိုင်းလျှင်၊ ယင်းပင် ကာရိတတ်-တစ်နည်းမှတ်။''

သက္ကတ-ဥ်ဆိုပုံ။ ။စေအပ်သော ပယောဇ္ဇက ကတ္တား၏ဖြစ်စေခြင်းကြိယာဥ်ဥ် တင်အပ်ပြောင်းရွေ့အပ်သော စေခိုင်းကတ်သော ပယောဇ္ဇက,ကတ္တားဥ် တည်သော ဖြစ်စေခြင်းကြိယာသည် ကာရိတ်။ပယောဇ္ဇက,ကတ္တား၏ဖြစ်ခြင်း ကြိယာဥ် မတင်အပ်သော ပယောဇက ကတ္တား၏ဖြစ်ခြင်းကြိယာသည် အာဏာတို့၊ ဤသို့ထူးကြ၏။ ။တစ်နည်း။စေသူဥ်ဟည်သော စေခြင်းကြိယာသည် အာဏာတို့။ စေခိုင်းအပ်,စေခိုင်းတတ်သူ ကတ္တားနှစ်ခုဥ်ရှိသော စေခြင်းကြိယာသည် ကာရိတ်။ ဒေဝဒတ္တာ၊ဒေဝဒတ်။ပစ၊ချက်လော။ ဤဥ်ဆိုသူပင်လျှင် စေခိုင်းသူဖြစ်၍ စေခြင်းကြိယာသည် စေသူဥ် တည်သောကြောင့်။ အာဏာတို့။ 'သာမိကော တံ ဩဒနံ ပါစယတိ' အရှင်သည် သင့် (မင့်)ကို ထမင်းချက်စေ၏။ ဤဥ် ဆိုသူမှ တစ်ပါးသူသည် စေခိုင်းသူဖြစ်၍ စေခိုင်းအပ်, စေခိုင်းတတ်သူ ကတ္တားနှစ်ခု ရှိသော ကြောင့် ကာရိတ်။ ဤသို့ထူးသည်-ဟူ၏။

နန္ဒေ.ဝံ ဏီဇဿ (ဏိစ်.ပစ္စယဿ) ပဋ္ဌမျာ.ဒီန.ဩ ပရိယာယတာ ဘဝတိ၊ တတော စ ဣဒါနိ ပုစ္ဆတု ဘဝန္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ'ပုစ္ဆယတီ.တိ ဏိဇော.ပိ ပယုဇ္ဇေယျာ.တိ စေ?နေဝံ၊ကတ္တု ပယောဇကော ဟိ ဟေတု ပေဿ ဝိသယော့၊ ယော သမ္ဘော ဓိတော ဒေဝဒတ္တာ.ဒီ၊ သော့ တုနာ.ဇ္ဇာပိ ပုစ္ဆကတ္တုတ္တေန အဝဓာရိတော (ပဏ္ဍိတေဟိ နဝိနိစ္ဆိတော)၊ အဆာ စ ပယောဇ္ဇ.ပဝတ္တိ ဥပဟိတာ (အာရောပိတာ့)ဗျဲ့ ပယောဇက နိဋ္ဌ.ပဝတ္တိသော ဏိဇ.ထွော၊ တ ဒနု ဟိတာ ပယောဇက.ပွဝတ္တိ တု ပဋ္ဌမျ.ထွော ဣစ္စု.ဘယ်ဘေဒေါ။ ကိဋ္ဌ (အပရော နယော) ပယောတ္တု နိဋ္ဌာ ပယုတ္တိ ပဋ္ဌမျထွော၊ ပယောဇ္ဇ ပယောတ္တု ကတ္တုကာ ့တု ဏိဇ.ထွော၊ ပစ ဒေဝဒတ္တ!ဣစ္စုတြ ဟိ ဝတ္ထာ ဧဝ ပေရတော (အာဏာပကော)ပါစယတိ တျာ.ဒေါ ဝတ္ထုဘိန္နော (ဝတ္ထာ-ပရော ပေရကော) ပါစယာမိ တျာ.ဒေါတု ဝတ္ထာ.တိဒိသော(ဥဒါဟရဏ လေသော)တက္ခ ဗောဓိနီ။ 'ပေရဏံ (ပယောဇက ဗျာပါရော) တယ်ဒ္ဒ တေံ ကရီယတ.မိတိ ကြိယာသု နိယော့ဇနံ၊ယဲ့ထဒ္ဒ ဂုရုံ အန္ဒံ ဘောဇယတိ၊ ဆစ္စံ ဂါမံ ဂမယ်ဒ္ဒတိ၊ သုသုံ သာယဲ့ ယတိ၊ အ.စေတနေ တု ဥပစာရော၊

http://www.dhammadownload.com

ယထာဘောစနာ ဘာဝေါ ဝါယုံ ဝဒ္ဓယတီ-စ္စာဒိ၊ ဓာတုမှာ (ကြိယတ္ထခ္ခ) ဣတိ ဗျာချာနံ သဗ္ဗ ဓာတု ပါတ္ထတ္တံ၊ တေန ဘဝန်ဟံ ပေရယတီ-ဘာဝယ်တိ၊ ကာမယမာနံ ပေရယ်တိ ကာမယ်တိ၊ တိကိစ္ဆယတိ၊ စောရယတိ-စ္စာဒိ၊ ပေရကော(ကီ)မှာ ပရောပိ ဉ(ဏှိ)၊ ယထာ-ပိတာ ပုတ္တေန သိဿံ ဝေဒံ ပါဠယတိ၊ အတြ ပုတ္တော ပါဠယ်တိသော-ဝ ကတ္တာ၊ နံ တု ပဋတိသာ၊ တေန ပုတ္တသ္မာ ကမ္မတ္တံ နံ ဘဝတိ' မုဒ္ဓဗောဓ-ဒုဂ္ဂါဒါသ-ဋီ။

အနု-သမီပေ ဥတ္တော-အနုတ္တော။ အနုသမီပေ၊ အနိ-း၌။ ဥတ္တော၊ ပြောဆို အပ်သည်တည်း-ပေး။ ။'အနုတ္တော စ သော ကာလော စာ-တိ-အနုတ္တ-ကာလော'။ အနိ-း၌ ပြောဆိုအပ်သော ကာလကို ကောက်။ ။ဤ ဝစနတ္ထဖြင့် အတိတ်၊ အနာဂတ်-ကာလကိုလည်း ရေတ္ဝတ်အပ်၏။ ။ဣမိနာ အတီထာ-နာဂတ ကာလော ပိ သင်္ဂဟိတော်'နိ။ ။**အနက်ရင်းနှင့်ပေါင်းမူ ကာလသုံးပါး၌ ပဉ္စမီဝိဘတ်သက်နိုင်၏**။ ။ဤ ဝစနတ္ထ**ကို**ရည်၍ **သုတ်၌** ပထမအနက်ပေးသည်။ တနည်း၊ 'အနု ပစ္ဆာ-ဝုတ္တော ကာလော-အနုတ္တကာလော'။ အနုတာပ ပုဒ်များ၌ အနု-သဒ္ဒါကဲ့သို့ အနု ပစ္ဆာ ဝါစကကြောင်း။ အနု-ပစ္ဆာ၊ နောက်ဆုံး၌။ ဝုတ္တော၊ ဟောအပ်သော ကာလော၊ တည်း-ပေး။ ။အတီတာ ဓမ္မာ၊ အနာဂတာ ဓမ္မာ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာ ဓမ္မာ' စသည်ဖြင့် နောက်ဆုံးထား၍ ဟောတော်မူအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကာလကို ကောက်။ ဤကိုရည်၍ ဒုတိ**ယ**အနက် ယော-ဇနာသည်။ ။တစ်နည်း၊ 'ပစ္စုပ္ပန္နာ-ဒိဘာဝေန နံ ဝုတ္တော-တိ-**အနုတ္တော**'။ အနုတ္တော စ သော ကာလော စာ-တံ **အနုတ္တကာလော**'။ ပစ္စုပ္ပန္နာ-ဒိဘာဝေန်၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ-စသည်တို့၏**အဖြစ်**ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ **ဟော**ဆို**အပ်**သည်။ နံ၊ မဟုတ်ပေး။ ။**ပစ္စုပ္ပန်**၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်-ဟု ဘယ်ဟာ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မသုံးသင့်**အပ်**သော အနာမဋ္ဌ ကာလ၌ ပဉ္စမီဝိဘတ်သက်လေ-ဟူလို။ ။ဤထိုရည်၍ တတိယာ**အနက်** ယော-ဇနာသည်။ ။ထိုသို့ အနာမဋ္ဌ ကာလ၌ သက်၏ဆိုသော်လည်း အချင်းခပ်သိမ်း အနာမဋ္ဌကာလ၌ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ **ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ် နှစ်ရပ်၌သာ ဖြစ်၏**။ ။'တထာ ပိ သဗ္ဗသော ကာလ-ဘေဒ-မနာ မသိတ္ဝာ ပဉ္စမီ ဝိဘတ္တိ နံ ဘဝတိ၊ ဝတ္တမာနာ-နာဂတေသု ဘဝကိ၊ နော **အတီတေ**'၊ ဗာ-ဋီ။ ဤ-ဋီကာ ဆရာကား 'သာ စ ဝတ္တမာနာ ဘဝိဿန္တီ ယေ-ဝ၊ **နော အတီတေ**' ဟူသော ကာတန္တ ဝတ္တိနှင့် အညီဆိုသည်။ ။'**အဇ္ဇ ဂစ္ဆတု သ္ဝေ ဝါ ဂစ္ဆတု**' ပုံစံများ**ကို** ထောက်လျှင် ဤဝါဒ-သာ၍ ကောင်းသည်။ ဉာ-ဆရာကား **ပစ္စုပ္ပန်ကာလ တစ်ပါး၌သာ** သက်**စေ**ပြု၏။ **လဿာဘာဿ**၊ သုဗောဓိနီ-ဋီကာတို့၌ကား အနာဂတ်ကာလ တစ်ပါး၌သာဟု ဆိုကုန်၏။ ။'ယဒျ-ပိ **ယဒါ-ဒိတု** ဗာ-ဒယော (ယဲတ်-အာဒီ၊ တုတ်-အာဒယော) **နံ ကာလ** ဝိသေသ ဝိဟိတာ၊ တထာပိ ဘဝိဿတိ ကာလော **အတြ** ဂမျတေ၊ **အတီတေ ဝတ္တမာနာနံ ဝိဓျာဒိ အသမ္ဘဝ-တော**' ဇင်း-ဋီ။

http://www.dhammadownload.com

ပဥ္စမီ, သတ္တမီ မည်ပုံ။ ။'ပဥ္စန္နံ ပူရဏီ-ပဥ္စမီ' ပူရဏာတဒ္ဓိတ်လုပ်။ ။ကျွဲ-ပဥ္စမီ-အမည်သည် သုတ်စဉ်အတိုင်း မည့်သောအမည် မဟုတ်။ ပါဠိတော်၌ လာသော ဒေသနက္ကမ အတိုင်းမှည့်သောအမည်တည်း။ ။ပရောက္ခ, ဟိယျတ္တနီ, အဇ္ဇတနီ, သုံးပါးကား အတီတ်ဝိဘတ်။ ဘဝိဿန္တိ-ကား အနာဂတ်ဝိဘတ်။ ဝတ္တမာန်, ပဥ္စမီ, သတ္တမီ-သုံးပါးကား ပစ္စုပ္ပန်ဝိဘတ်။ ။အတိတ်၌ သက်သော ပရောက္ခာ, ဟိယျတ္တနီ, အဇ္ဇတနီ။ အနာဂတ်၌ သက်သော ဘဝိဿန္တိ-ဝိဘတ်ကို ထောက်၍-တို့, အန္တ-စသည်ကို ငါးခုမြောက်သောကြောင့် ပဥ္စမီဆိုသည်။ ။ဝတ္တမာန်-ဝိဘတ်သည် ပဥ္စမီ-မသင့်သော်လည်း၊ ဝတ္တမာန်ဟူသောအမည်ထူးကို ရပြီးဖြစ်၍ ပဥ္စမီ-မမည်။ ။ပဥ္စမီ၏နောက်၌ ယျေ, ယျုံ-စသော ဝိဘတ်ကို ဆဋ္ဌီမဆိုဘဲ၊ ဘယ်အတွက် သတ္တမီဆိုရသနည်းဟူမူ။ ဝတ္တမာန်ကို တည်မြဲနေရာ၌ထား၍၊ ပရောက္ခာ, ဟိယျတ္တနီ, အဇ္ဇတနီ, ဘဝိဿန္တိ, ဝတ္တမာန်, ပဥ္စမီ, သတ္တမီဟူရေတွက်ပြန်သော် ယျေ, ယျုံ-စသော ဝိဘတ်သည် သတ္တမဌာန၌ တည်ရကား 'သတ္တန္နံ ပူရဏီ-သတ္တမီ-ဟူသည့်အတိုင်း သတ္တမီမည်၏။ -

"**ယသ္မာ** ပဥ္စမီ ဘူတာယ၊ ဝတ္တမာနာယ ဌာနတော။
သမာနာ ပဥ္စမီ ယော်**တိ**၊ တသ္မာ သာ ပဥ္စမီ မတာ။
သတ္တမီ ပန ကိစ္စာပိ၊ သမာနာ တာဟီ သတ္တမာ။
ဟေဌတိ ယသ္မာ တတော် ဝုတ္တာ၊ သတ္တမီ တေဝ နော်မတိ။"နိတိ

တာသု၊ ထိုပဥ္စမီ, **သ**တ္တမီ-ဝိဘ**တ်**တို့တွင်။ ပဥ္စမီ၊သည်။ ပဥ္စမီ-ဘူတာယ်၊ ငါးခုမြောက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဝတ္တမာနာယ ဝတ္တမာန်-ဝိဘတ်နှင့်။ ဌာနတော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟူသော ငါးခုမြောက်ဌာန**အား**ဖြင့်။ သမာနာ၊ တူသည်။ ယသ္မာ၊အကြောင်းကြောင့်။ ဟောတိ၏။ **တ**သ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သာ၊ ထိုပဥ္စမီ-**ဝိ**ဘတ်ကို။ ပဥ္စမီ၊ ပဥ္စမီ-ဟူ၍။ မတာ၊ သိအပ်၏။ ။သတ္တမီ ပန၊ သည်ကား။ (ပဥ္စမီ ဘူတာယ်၊ သော။ ဝတ္တမာနာ**ယ**၊ နှင့်။ ဌာနာတာ၊ **အား**ဖြင့်၊ လိုက်ပေး)။ ကိစ္စာပိ သမာနာ၊ အကယ်၍ကား တူ၏။ တထာပိ၊ ထိုသို့ပင်တူသော်လည်း။ တာဟီ၊ ထိုအစဉ် တဖန်ပြန်၍ ရေတွက်အပ်သော ပရောက္ခာ, ဟိယျတ်, **အဇ္ဇတ်**, ဘဝိဿန်, ဝတ္တမာန်, ပဥ္စမီ-ဝိ**ဘ**တ်ခြောက်ခုတို့မှ။ သတ္တမာ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၏။ **တ**သ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တမီတေ.ဝ၊ သတ္တမီဟူ၍သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဤတို့ကျသည်ကား။ နော၊ ငါတို့၏။ မတိ၊ အလိုတည်း။ ။ကာလာတိပတ္တိ ဝိဘတ်မှာ အနိယမ-ကာလ၌ ဖြစ်သောကြောင့် နောက်ဆုံးထား၍ ဆိုအပ်သတည်း။ ။ တစ်နည်း၊ ပဥ္စမီ, သတ္တမီ- အမည်သည် ရဂ္ဂီ သညာသာတည်း။ ရှု-ဋ္ဌီ၌ 'ပဥ္စမီ.တိတ္ထာ.ဒီနံ သက္ကတ ဝေါဟာရော'ဟု ဆို၏။ သက္ကတ-ဟူသည်လည်း ကာတန္တကျမ်းကို ရည်၍ဆိုသည်။ ၎င်းတစ်ကျမ်းသာ 'ပဥ္စမျာ.နုမတီ။ သမတ္ထနာ ဆိသော ၈။ ။ဝိဓျာ.ဒီသု သတ္တမီ' ပဥ္စမီ, သတ္တမီ.အမည်ကိုဆို၍ တစ်ပါးသော

http://www.dhammadownload.com

ပါဏိနီ-စသော ဗျာကရဏ်းကျမ်းတို့၌ကား လင့် လိင်-စသော အမည်ကိုသာ ဆိုကြသောကြောင့်တည်း။

ဆောင်ပုဒ်- "ပရောက်, ဟိယျတ်၊ အဇ္ဇ အတိတ်၊ ဘဝိသ် နာဂတ်၊ လေးရပ်ကို ထောက်၊ ဂါးခုမြောက်၊ မှတ်ရောက် ပဉ္စမီ။
ပရောက်, ဟိယျတ်၊ အဇ္ဇတ်, ဘဝိသ်၊ သိပ် ဝတ္တမာန်၊ ပဉ္စမ် စဉ်၊ ခြောက်ခုတွင်ထည့်၊ ခုနစ်ပြည့်၊ ယင်း၏အမည် သတ္တမီ။
ကာလာတိကား၊ အနိယမ၊ ယင်းကာလကြောင့်၊ နောက်မှတလီ ဆိုတော့ပြီ။"

သဒ္ဒါ.ဓိက။ ။ကာလေ-သုတ်က ကာလ-သဒ္ဒါ အလိုက်ခံ၍ 'အာဏတျာ.သိဒ္ဓေ နုတ္တေ ပဉ္စမီ' လောက်တင်ဆိုက လိုအပ်သောအနက် ပြီးလောက်ပါလျက်၊ ကာလ-သဒ္ဒါကိုဆိုခြင်းသည် ပိုလွန်၏။ ထိုသဒ္ဒါလွန်ဖြင့်။-

"အာဏတျာ.သိဒ္ဓေ၊ သပထနှင့်၊ အက္ကောသ, ယာစနာ၊ သမ္မုစ္ဆာ တည့်၊ ပတ္ထနာ, အဇ္ဈီတ်၊ ဝိဓိတ်, အာမန်၊ နိမန္တ-နက်၊ ဆယ့် တစ်ခုက်၊ သက်လေ-ပဉ္စမီ။"

ဟူသော လက်ာအရ တစ်ဆယ့်တစ်နက်တို့တွင် အာဏတ္တိ, အာသိဋ္ဌ-နှစ်နက်ကို သုတ်ရင်းဖြင့်သက်၍၊ ကြွင်းအနက်များမှာ ကာလ-သဒ္ဒါပိုဖြင့် သက်လေ-ဟူသော-အနက်ကို ပြသည်။ ။လက်ာအစဉ်အတိုင်း ပုံစံထုတ်အံ့။-

"ဧကိကာ သယနေ သေသု၊ ယာ တေ အမ္မေ အဝါဟရိ၊
တံ.နုဗန္ဓတု မဟိ်သိ၊ ဒဒါဟိ ပဝရံ ဂဇံ။
ကိ်နု ဘော အဘိမံ့ ဝါ၊ ဝိနယံ ဝါ သုဏောမိ ကိ်။
အယံ သုမန မာလာ.ဝ၊ ပိယာ ဟောမိ ဘဝါ.ဘဝေ။
ဒေသေတု ဘဂဝါ ဓမ်္မံ၊ ဧဝံ ပုညံ ကရောတု ဘော။
အာဂစ္ဆတု ဘဝံ ဇေဋ္ဌ၊ နိသီ ဒတ္တူ.ဒ.မာသနံ။" ပုံစံ

ပုံစံနက်။ ။'ယာ နာရီ၊ အက္ကြင်မိန်းမသည်။ တေ၊ အရင်ရသော့၏။ အမ္မေ၊ သရက်သီးတို့ကို။ အဝါဟရိ၊ခိုးယူ၏။ (ထည့်-သာနာရီ၊ထိုမိန်းမသည်။) ဧကိကာ၊ လင်နှင့်ကင်းကွာ ကိုယ်ထည်းသာလျှင်။ သယနေ၊ ညောင်စောင်း သန္တာ ဖုံမွေ့.ထူ၌။ ဧသေတု၊ အိပ်ရစေသား' စတုက္ကာ-အမ္ဘစောရဇာတ်။ ကျိန်ဆိုခြင်း သပထ အနက်၌ ပဉ္စမီ-သက်ပုံ။ 'သပနံ-သပထော' သပ+အက္ကောသေ၊ ထ။ သပနံ၊ ကျိန်ဆိုခြင်း-ပေး။ ။'ယော နိလယံ မဏ္ဍယ်တိ ဆဏ္ဍာသေန ဝိပညတိ်။ တဿ သာဝ သ.မံ့နှ.တု၊ ယဲာတေ အမ္မေ အဝါဟရိ' ဂင်းဇာတ်။ ။'ပဋိဂ္ဂဟာမ တေ တေံ၊ အက္ခယံ ဟောတု သေ ဘယံ' သဂါထာ ဝဂ္ဂ သက္က သံယုတ်။ ။'မုဒ္ဓါ တေ ဖလတု သတ္တဓာ' တိ်သ-ပဏ္ဍရဇာတ်။

http://www.dhammadownload.com

*'**မဟိ**'သီ၊ တော်ကဲ့မသည်။ တံ၊ သင်သဉ်းမိုက်**ကို**။ အနုဗန္ဓတု၊ လိုက်ခတ်ပါ**စေ**'ဆဲရခြင်းအကြောသနတ္ထဥ် ပဉ္စမီသက်။ ။'အကြောသနံ အကြောသော'၊ အာ-ပုဗ္ဗ+ကုသ၊**အကြော**၊ခသဲယု။အကြောသနံ၊ ဆဲရးခြင်း-ပေး။ ။'တံ မာတာ နိဝတ္တေတုံ အ-သက္ကောန္တီ ''စဏ္ဍာ တံ မဟိ'သီ 'အနုဗန္ဓတု'တိ အကြောသတိ'' အဋ္ဌသာလိနီ ဒွါရကထာ။ ။'**စောရာ** ဝေါ **ခဏ္ဍ** ခဏ္ဍိကံ ကရောန္တု'ဝုင်း။ ။'ဒေံ ဝေဒေတု ပဉ္စာလာ၊ သင်္ဂါမေ သတ္တိယာ ဟတော၊ ယထာ ယံ ကဉ္စော သေ**တိ**၊ ဟတော ဖာလေန သာလိယော။' တိ'သ-ဂန္ဓ တိဏ္ဍုကဇာတ်။ ။'ဒေံ ဟညတု ပဉ္စလော၊ သင်္ဂါမေ အသိနာ ဟတော။' ဝုင်း၊ 'ဒေံ ကန္ဒတု ပဉ္စာလော၊ **ဝိ**-ပုတ္တော **ဝိ**ပ္ပသုဿတု။' ဝုင်း။

*'**ပဝရံ** မြတ်သော။ ဂဇံ၊ ပစ္စယ-ဆင်ဖြူတော်ကို။ ဒဒါဟိ၊ ပေးတော်မူပါ' တောင်းရမ်းခြင်း-ယာစနတ္ထ။ ။'ယာစတေ-ယာစနံ' **ယာစ+ယာစနေ**၊ ယု။ ။'ရတနံ ဒေဝ ယာစာမ၊ သိဝိနံ ရဋ္ဌဝဓုန။ ဒဒါဟိ ပဝရ နာဂံ၊ ဣသာဒန္တံ ဥရဋ္ဌဝံ' ဝေဿန္တရာတ်။ ။'တေ-နေတ္တာ ဘဝိဿာမ၊ **စ**က္ခုံ မေ ဒေဟိ ယာစိတော' ဝိသတိ-သိ**ဝိ**ဇာတ်။ ။'ကေ မေ နယနံ ဒေဟိ၊ တုံ ပိ ဧကေန ယာပက' **စရိယ**ပိဋက-သိဝိရာဇ **စရိယ**။ ။'ဒဒါဟိ ပဝရံ နာဂံ၊ နိလံ **အ**ဇ္ဇန သ-ဝဏ်' စရိယ ပိဋက-ကုရုရာဇ-စရိယ။

*'**ဘော**၊ **အို**အရှင်။ အာဘိမွေ် ဝါ၊ အာဘိမွောကိုပင်။ သုဏောမိ ကိန္နု၊ နာရမည်လား။ ဝိနယံ ဝါ၊ ဝိနည်းကိုပင်။ သုဏောမိ ကိံ၊ နာရမည်လား'။ မေးမြန်းခြင်း-သမ္ပုစ္ဆန-တ္ထ။ ။သံ ပုစ္ဆာနံ သံ ပစ္ဆာ' သံ-ပုဗ္ဗ ပုစ္ဆ+ပုစ္ဆနေ၊ အ၊ လုတ္တိယံ၊ အာ။ ။'သမ္ပဲုစ္ဆနံ သမ္ပဓာရဏ်' ကာသိကာဝုတ္တိ။ ၃-၃-၁၆၁။ ။'သံ ပုစ္ဆနံ ဇညာသာ၊ ယဲထာ ကိ'သော ဝေဒံ အဓိယာမ၊ ဥဒါဟု တက္ကံ အဓိယာမ **အဟ**။ မီတိ သေသော' မုဒ္ဓဗောဓ-ဒုဂ္ဂါဒါသ-ဋီ။

*'**အဟံ သုမန မာဏဝေါ**၊ ဤမြတ်လေးပန်းကဲ့သို့။ ဘဝါ.ဘာဝေ ဖြစ်လေရာရာ**၌သ**သရာ ဘဝကြီးငယ်၌။ ပီယာ၊ ချစ်ခင်စုံမက်အပ်သည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်ရပါ,စေသဉ်း'ဆုတောင်းခြင်း-ပတ္ထနာ-တ္ထ။ ။ပတ္ထနံ သုန္ဒရဿ ဝါ, အသုန္ဒရဿ ဝါ-အာယတိ' ဥပလဋ္ဌိထဗ္ဗ**သ်** အတ္ထဿ ယာစနံ၊ ပတ္ထနာ,၊ ပတ္ထ+ယာစနေ။ ယု။ သုန္ဒရဿ ဝါ၊ ကောင်းသည်လည်းဖြစ်စေ။ အသုန္ဒရဿ ဝါ၊မကောင်းသည်လည်းဖြစ်စေ။ အာယတိ'၊ နောင်အခါ၌။ ဥပလဋ္ဌိ ထဗ္ဗဿ၊ ရအပ်, ခံစားအပ်သော။ အတ္ထဿ၊ အကျိုးစီးပွားကို။ ပတ္ထနံ၊ ယာစနံ ဆုတောင်းခြင်းတည်း။ ပတ္ထနာ၊ နောင်ခါရဖို့ နှစ်လိုမြှော်ငြော်ငြောင်း ကောင်းမကောင်းကို ဆုတောင်းခြင်း-ပေး။ 'အယံ သုမန မာလာ ဝိယ နိဗ္ဗတ္တ နိဗ္ဗတ္ထ ဌာနေ ပိယာ ဝ ဟောမိ' ပဉ္စဂ်ိတ္တရ-သုမန ဝ-ဂ္ဂ ဌကထာ။ ။'ကေ လုဒ္ဒံ ပေသေတ္ဝာ ဣမံ ဟတ္ထိ' ဝိသပီတေန သလ္လေန ဝိဇ္ဈာပေတ္ဝာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတ္ဝာ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ်ိ ဝိဿဇ္ဇေန္တေ **ယ**မက ဒန္တေ အာရာ

http://www.dhammadownload.com

ပေတုံ သမတ္ထော ဟောမီ.တိ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေသိ' တိ'သ-ဆန္ဒန္တစာတ် အဋ္ဌကထာ။ မကောင်းသည်၌ စူဠသုဘဒ္ဒါ ဆုတောင်းပုံ။ ။'ပဏ္ဍု ဟတ္ထာ တဝ ဟောန္တု၊ တယော ဟောန္တု မမ ဣသေ။ တေန သဒ္ဓိံ သမာ ဟောန္တု၊ ဗောဓ္ဌာယ တဝ ဣသေ' ဖဿော်ရော ထေရီ ပဒါန်။ ဖဿော်ရော အဓိလော်း သုမိတ္တာ ဆုတောင်းပုံ။

*'**ဘဂဝါ**၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ မြေ၊ တရားကို။ ဒေသေတု၊ ဟောတော်မူပါ'တိုက်တွန်းခြင်း-အဇ္ဈေသနတ္ထာ။ ။'**အဇ္ဈေသနံ** နမက္ကာရပုဗ္ဗံ ကတ္ဝာ **နိယောဇနံ** အဏ္ဍိဋ္ဌံ' အခီ-ပုဗ္ဗ+ဣ၊ ဂဝေသနေ၊ တ။ နမက္ကာရ ပုဗ္ဗကံ၊ ရှိခိုးခြင်း ရှေးရှိသည်ကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ **အဇ္ဈေသနံ**-နိယောဇနံ၊ တိုက်တွန်းတောင်းပန်ခြင်းတည်း-ပေး။ '**အဏ္ဍိဋ္ဌော** သက္ကာရ ပုဗ္ဗကော **ဗျာပါရော**'ကာသိကာဝုတ္တိ။ ။'သက္ကာရပုဗ္ဗကော ဗျာပါ**ရော** အဇ္ဈေသနံ'ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။'သက္ကာရ ပုဗ္ဗက နိယောဇနံ အဇ္ဈေသနံ၊ ယထာ-ပုတ္တံ အဗ္ဘာယဘဏ္ဍံ ဘဝံ'မုဒ္ဓဗောဓ-ဋ္ဌိ။ ။'ဒေသေတု ဘဂဝါ ဓမ္မံ၊ ဒေသေတု သုဂတောဓမ္မံ' သဂါထာဝဂ္ဂ ဗြဟ္မ သံယုတ်-ပုံစံ။ ။'ဒေသေတု ဘဂဝါ ဓမ္မံ သညာတာရော ဘဝိဿန္တိ'ဝင်း။ 'အဟိ အဂ္ဂိ ပဒီပေဟိ၊ နာနာကဋ္ဌ သမာနယိ၊ အဟံ ပစိဿ မတ္ထာနံ၊ ပက္ကံ တုံ ဘက္ခယိဿသိ။' စရိယ ပိဋကသဿတ္ထိတ စရိယ။

*'**ဘော**၊ **အို**-အမောင်။ ပုညံ၊ **ကောင်း**မှုကို။ **ဇဝံ** ကရောတု ဤသို့ပြုလော' စီရင်ခြင်း ဝိဓျတ္ထ။ ။'ဝိဓာနံ အဓိဋ္ဌာနံ သုဘာသုတံဝါဖလံ ဉပဒေဿနံ, အညာဇာကဿဝါ ကတ္တုဗ္ဘာဒိနော **အ**တ္ထဿ ဉပနံ-ဝိဓိ'ဂိ-ပုဗ္ဗ ဓာ+ကရဏေ၊ ဣ၊ ဝိဓာနံ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ဆောက်တည်ခြင်း။ ဝါ၊ တစ်နည်း။ သုဘာ သုတံ၊ ကောင်းမကောင်း သော့ ဖဟံ အာကျိုးကို။ ဉပဒေဿနံ၊ နည်းပေးညွှန်ပြခြင်းတည်း။ ဝါ၊ တနည်း၊ အညာတကဿ၊ မသိသော သူအား ကတ္တုဗ္ဘာဒိနော၊ ပြုအပ်သောအမှု အစရှိသော။ အတ္ထဿ၊ အကျိုးကို။ ဉပနံ၊သိစေခြင်းတည်း-ပေး။ ။'ဝိဓိ အညာတကဿ ဉပနံ'ကာတန္တ-ဝုတ္တိ။ ။'ဣဓ ပဗ္ဗတော ဟောတု ဣဟ ဝိဓိနာမ အဓိဋ္ဌာနံ'ဗာ-ဋ္ဌီ အလို။ ဤနေရာ၌ ကော့င်ဖြစ်စေ-ရေဖြစ်စေ စသည် **အ**ဓိဋ္ဌာန်ခြင်း ဝိဓိဆိုသည်။ ရှု-၌လည်း 'အယံ ပါသာဒေါ သုဝဏ္ဏမယော ဟောတု'ကို ထုတ်၏။ အဓိဋ္ဌာန်ပင်။ 'ဣဒံ အာလောကဋ္ဌာနံ အန္ဓကာရံ ဟောတူ.တိ ဝါ,ဣဒံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နံ ပဋိစ္ဆန္နံဟောတူ.တိ ဝါ, ဣဒံ အပါကဋဋ္ဌာနံ ပါကဋံ ဟောတူ.တိ ဝါ အာဝဇ္ဇိတ္ထာ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ ဝုတ္တ နယေနေ.ဝ အဓိဋ္ဌာ.တိ'ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ-ဣဒ္ဓိဝိဓ နိဒ္ဒေသ။ ။ကဋ္ဌကော့တု၊ ဘတ္တံ ပစတု၊ခေတ္တံ ကာသာတု'စသည်ကိုလည်းထုတ်။ ကာသိကာဝုတ္တိ, သိဒ္ဓန္တကော မုဒီတို့၌ စေခိုင်းခြင်း**ကို**ပင် ဝိဓိဆိုသည်။ ဝိဓိ ပေရဏံ, ကာသိကာ။ ဝိဓိ-ပေရဏံ ဘစ္စာ-ဒီနိ ကဋ္ဌသ ပဝတ္တနံ'သိဒ္ဓန္တ။ ။မုဒ္ဓဗောဓ-ဋ္ဌီကာအပြီးသို့ မရောက်သေးသည်ကို ပြီးမြောက်စေခြင်း**ကို** ဝိဓိဆို၏။ 'အ.ပ္ပတတ္တ ပါပကောဝိဓိ' ဂင်း-ဋ္ဌီ၊

http://www.dhammadownload.com

*'ဘဝံ၊ **အရှင်သည်** အာဂစ္ဆတု၊ ကြွလာတော်မူပါ' ခေါ်ဝင်ခြင်း-အာမန္တနတ္ထ'။ ။အာလပန်-အာမန္တနံ 'ကာမာစာ**ရော** နုညာ' သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ။ ။'အာမန္တနံ ကာမာစာရကဏ်' ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။'ကာမာစာရ ကရဏ.မီတိ-ကာမာစာ**ရော** ဂ္ဂစ္ဆာစာရော၊ တေန ယံ ကရဏံ၊ တဒါ မန္တနံ၊ တော-ဒုတ္တံ ဘဝတိ-ယဲဒိစ္ဆယေဝ ကရဏံ နာ.နိစ္ဆယ အ.ကရဏေပိ ဒေါသာ.ဘာဝတော တဒါ.မန္တနံ' ဇိနိန္ဒဗုဒ္ဓိ နျာသ။ ။'ယတြ ပစ္စက္ခာနေ ကာမာစာ.ရော၊ တံ အာမန္တနံ' ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။'တေ ဝေဿန္တရော ရာဇာ၊ သိဝိရဋ္ဌေ ပသာသတု' ဝေဿန်-ဇာတ်။ ။ဟေ တာတ ပိယပုတ္တ၊ ပူရေထ-မမ ပါရမီ' ဂင်း။ ။'ဟေ ဒါနိ မဟာရာဇ၊ မာပိတံ တေ နိဝေဿနံ' မဟော်ဇာတ်။ ။'စတု.ပ္ပဒေါ အဟံသမ္မ၊ တုမ္ဟိ သမ္မ စတု.ပ္ပဒေါ။ ဟေ သမ္မ နိဝတ္တဿု၊ ကိံ နူဘိတော ပဇာယတိ' ဒုက.သုကရဇာတ်။ ။'ဟန္ဒ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ၊ ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ အ.ပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထ' မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်။

*ဂ္ဂဒံ၊ **ဂ္ဂိဿည်ကား**၊ အာသနံ၊ နေရုပါတည်း။ ဂ္ဂဓ၊ ဂ္ဂါနေရုဋ္ဌ။ နိသီဒတု၊ ထိုင်တော်မူပါ ပင့်ဖိတ်ခြင်း နိမန္တနံ.တ္တ။ ။'ဂ္ဂဓေ.ဝ ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ၊ စေတေဟိ ပရိဝါရိတော' ဝေဿန်ဇာတ်။ ။'တေ ဘဝံ အဿမိ မံ အဒေတု(ပရိဘုဇ္ဇတု)၊ ပဇ္ဇ္ဇ ဘက္ခဇ္ဇ ပဋိစ္ဆ ဒမ္မိ။ ဂ္ဂဒ.မာသနံ အတြ ဘဝံ နိသီဒတု၊ ဂ္ဂတော ဘဝံ မူလ ဖလာ**နိ** ဘုဉ္ဇတု' ပဏ္ဏာသ-နိဋ္ဌိကာဇာတ်။ ။'ဟေ မံ ရထ.မာရုယ္ဟ၊ ရာဇ သေဋ္ဌ ဒိသမ္ပတိ' နိမိဇာတ်။ ။'အန္တော ပဝိသ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ပါဒေ ပက္ခာလ ယဿုတေ' ဝေဿန်ဇာတ်။ ။'ဂ္ဂဒ.မာသနံ အတြ ဘဝံ နိသီဒတု' စတ္တာ.လီသ-သခ်ပါလဇာတ်။ ။'ဂ္ဂဒံ မေ အာသနံ ဝိရ! ပညတ္တံ တဝ.နုစ္ဆဝံ။ ဟာသယန္တော့ မမံ စိတ္တံ၊ နိသီဒ ကုသုမာသနေ'သူဘုဟိ.တ္ထော**ရာ** ပဒါန်-ပုံစံ။ ။'နိမန္တနံ အာဒရ ပုဗ္ဗကံ နိယျောဇနံ-နိမန္တနံ'။ **နိ**-ပုဗ္ဗ မန္တ+ဂုတ္တာဘာသနေ၊ ယူ။ **အာဒရ** ပုဗ္ဗကံ၊ ရိဓေါခြင်း ရှေးရှိသည်ဖြစ်၍။ နိမန္တနံ-နိယောဇနံ၊ တိုက်တွန်းယှဉ်စေခြင်းတည်း.ပေး။ ။'နိမန္တနံ နိယောဇ ကရဏံ အာဝဿကေ သာဒ္ဓဘောဇနာ.ဒိ, ဒေါ ဟိတ္တာ.ဒိ ပဝတ္တနံ' သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ။ ။'နိမန္တနံ နိယေ**ဓ**ဂကရဏံ' ကာသိကာ ဝုတ္တိ။ ။'နိမန္တနံ နိယောဂကရဏ.မီတိ အ.သစ္စာ.မပိ အစ္ဆာယ.မကရဏော သစ္စ.ဓမ္မော.ပ္ပတ္တိနိယမေန အဝဿ.မ္ဘာဝေန ယံကရဏံ၊ တံ နိမန္တနံ'ဇိနိန္ဒ ဗုဒ္ဓိနျာ။ ။မဂ္ဂျတ်ပြုအပ်သည်ကို သိစေခြင်းကား နိမန္တန၊ အလိုအတိုင်းပြုအပ်သည်ကို သိစေခြင်းကား အာမန္တန-ဟု ကဝိရာဇ-ဋီဆို။ ။'ဇေတန အဝဿ ကတ္တဗ္ဗတာ ဉာပနံ နိမန္တနံ'။ကာမာစာရ ကာတဗ္ဗတာ ဉာပနံ အာမန္တန.မီတိ'ကဝိရာဇ-ဋီ။ ။မုဒ္ဓဗေဓ**ရာမ**-ဋီ ကာဋ္ဌကား-နိမန္တန၊ အာမန္တန-ဒ္ဝစ်ပါးသည် နိယောဂ၏ အထူးတည်း။ မပြုခြင်းကြောင့် ထပ်၍ တိုက်တွန်းယှဉ်စေခြင်းရှိမူ-နိမန္တန၊ မရှိမူ အာမန္တန-ဟု အထူးကိုဆို၏။ ။'**နိမန္တန.မာမန္တနဉ္စ နိယောဇနဝိသေသေစ**၊ တတြ ယ္ဟသာ.

http://www.dhammadownload.com

၄၁၆-အနုမတိ် ပရိကပ္ပ.ထ္ထေသု သတ္တမီ။ ။အနုတ္ထ ကာလေ၊ ၌။ ဝါ၊ ၌။ အနုမတိ ပရိက.ပ္ပထ္ထေသု၊ ခွင့်လွှတ်စုံစမ်းခြင်း ကြံစည်အော့က်မေ့ခြင်းအနက်တို့၌၊

ကံရဏော ပတိဝါယော၊ တ.န္ဒိမန္တ်နံ၊ ယထာ-ဣဟ သယတု ဘဝန္တိ နိမန္တနာ.မန္တန ဘေဒေါ်ဂင်း-ဠီ။ ။ရူ-ဠီကာဠ်ကာ၃း 'နိမန္တန ဒေယျဓမ္မ.ပ္ပဋိဂ္ဂဟဏာ.ဒိ နိယောဂ ကရဏ်' ပေးကမ်း လှူဒါန်းဖွယ် ဝတ္ထုကို ခံယူခြင်းစသော အကျိုးငှာ တိုက်တွန်း ယှဉ်စေခြင်းကိုပြုခြင်းကို နိမန္တန-ဟုဆို၏။ ။'အဓိဝါသေတု မေ ဘဝံ ဂေါတမော သ္မာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခု သံဃေန' သုတ္တနိ-သေလသုတ် ပါဠိတော်-စသည်နှင့် လျော်၏။ ။'ဝိဓိ နိမန္တနာ.စ္ဆိဋ္ဌ-သမ္ပ၂ုန.ပတ္ထနေသု လိင်' ပါဏိနီ၊ ၃-၃-၁၆၃။ ။ရူဠ်၌ အနုမတိ ပတ္တကာလ တို့၌လည်း ပ၂ုမီကို စီရင်၏။ ။'ပုစ္ဆတု ဘဝံပဋ္ဌ၊ ပဝိသတု ဘဝံ' အနုမတိ ပုံစံ။ ။'အနုဇာနာမ, တာတ ရဋ္ဌပါလံ ကုလပုတ္တံ အဂါရသ္မာ အနာဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ' မဇ္ဈိမ ပဏ္ဏာသ-ရဋ္ဌပါလသုတ်။ 'သမ္မတ္တော တေ ကာလော ကဠ-ကရဏေ, ကဠံ ကရောတု ဘဝံ' ပတ္တကာလ-ပုံစံ။ ။'ကာလော ခေါ တေ မဟာဝီရ၊ ဥပ္ပဗ္ဇ မာတုကုစ္ဆိယံ' ပုဒ္ဓဝံသ။ ။ ဤ၌၌ အနုမတိမှာ နိမန္တန၌ ဝင်၍၊ ပတ္တကာလမှာ ဝိဓိ၌ အတွင်းဝင်၍ ပါလေပြီ။ ။မုဒ္ဓဗောဓ၌ ပေသ ပတ္တကာလေ-စသည်၌ စီရင်၏။ ။'ဝိဓိ နိမန္တနာ မန္တနာ.ဇ္ဈေသန-သမ္ပ၂ုန-ပတ္ထနာ-ပေသ-ပတ္တကာလာ.ဒီသု' မုဒ္ဓဗောဓ-၉၅၄။ 'ကမ္မနိ ပေသန်-ပေသံ၊ ယထာ-ပေသိသော တံ ဂဂ်ံ ဂစ္ဆ ဣတိ၊ တက္ကရိယော.စိတ ကာလာ လာဘော ပတ္တ-ကာလော၊ ယထာ-ပတ္တော တေ ကာလော, တပေါ ကရောတု ဣတိ' ငင်းရာမ-ဠီ။ ။ဤပေသတ္ထလည်း ဝိဓိ၌ပင်ဝင်၏။ 'ပေသော တု ဝိဓိရေ.ဝ'လယုဿာသ။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ကရောတု ကို ကရ-တည်း၊ကရ၊သည်း၊ကရဏော၊ပြုခြင်း၌ဖြစ်၏။ ခေါတုဿန္တော=ကရ-ခေါတ်၏ အစိတ် အ-ကို်ချေ။ အာဏတျာသိဒ္ဓေ=ဤသုတ်ဖြင့် ကရ-ခေါတ်မှ နော့က်၌ ပ၂ုမီ ကေဝုစ် တု-ဝိဘတ်သက်။ တနာ.ဒိတော သြယိရာ, သုတ်ဖြင့် ကရ-ခေါတ်မှ နော့က်၌ သြ-ပစ္စည်းသက် (ကရ်+ေ-ဝ+တု=ကရောတု) ရ်+သြ-သို့ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဟောတု-ဟူ။ ဟူ၊ သည်။ သတ္ထာဃ်၊ ထင်ရှားခြင်း၌ ဖြစ်၏။ခေါတုဿန္တော=ဟူ-ခေါတ်၏ အစိတ် ဥ၂-ကို ချေသင့်ငြားသော်လည်း ကေ-သရဖြစ်သောကြောင့် မချေရ။ (နောက်နောက် တစ်လုံးတည်း ကေသရ ခေါတ်ဟူသမျှကို ဤနည်းတူ သိလေ မရေးတော့ပြီ)အာဏတျာသိဒ္ဓေ=ပ၂ုမီ ကေဝုစ် တု-ဝိဘတ်သက်။ ဘူဝါဒိတော အ=ဟူ-ခေါတ်မှ နောက်၌ အ-ပစ္စည်းသက်(ဟူ+၊+တု) အညေသု စ=အ-ပစ္စည်းကြောင့် သံယုတ်အဆုံးမရှိသော ခေါတ်၏ အစသရ ဥ၂-ကို သြ-ဝုဒ္ဓိပြု(ဟော+၊+တု)မလာပဠွေတ္ထ မကဒ္ဒရော=အ-ပစ္စည်းကိုချေ၊ပြီး၏။

၄၁၆-ဒွိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ဝိဓျာ.ဒီသု သတ္တမီ။ ။ဝိဓျာ.ဒီသု ဝတ္ထမာ နေသု ခေါတုတော သတ္တမီ ဘဝတိ, ပ၂ုမီ စ' ကာတန္တဝုတ္တိ၊ ၃-၁-၂၀။

http://www.dhammadownload.com

သတ္တမီ၊ သတ္တမီ ဝိဘတ်သည်။ ဟေဘတိ၊ ၏။ ။အနုတ္တကာလေ၊ ၌။ ဝါ၊ ၌။ အနုမတျ၊-တွေ စ၊ ခွင့်လွှတ်စုံစမ်းခြင်းအနက် ၌လည်းကောင်း။ ပရိကပ္ပ-တွေ စ၊ ကြုံစည်အောက်မေ့ခြင်းအနက် ၌လည်းကောင်း။ သတ္တမီ ဝိဘတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တုံ၊ သင်သည်။ ဂစ္ဆယျာသိ၊ သွားလိုသလော။ သွားလို သွားတော့။ အဟံ၊ သည်။ ကိံ ကရေယျာမိ၊ ဘယ်လိုပြုလုပ်ရပါမည်နည်း။

ဝိဓိသမ္ဘာဝနေ။ ။'ဝိဓိကတ္ထပ္ပတ္တော.ပဒေသော၊ သမ္ဘဒ္ဓဝနံ-ကပ္ပနံ၊ ဥဟေဒ္၊ ဓာတြ ယဲာတ်.အာဒယော ပစ္စယာ ဘဝန္တိ' သာရသ္ဒတ။ ။'ကတ္တု.မိစ္ဆာတော, အနိစ္ဆတော ဝါ ပရဿ အနုဇာနန်-အနုမတိ'လုပ်။ ကတ္တုံ၊ ပြုခြင်းငှာ။ ဇာစ္ဆာ-တော ဝါ၊ အလိုရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အနိစ္ဆတော ဝါ၊ အလိုမရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ပရဿ၊ သူတစ်ယောက်အား။ အနုဇာနန်၊ ခွင့်လွှတ်ခြင်း-တည်း-ပေး။ 'အနုမတိ စ ခေါ ပရဿ အနုမတိ' ဉာ။ ။'ပရိကပ္ပနံ-ပရိကပ္ပေါ' 'ပရိကပ္ပနံ, မိမိအလိုကို ကြုံစည်ခြင်း-ပေး။ ။'ပရိကပ္ပေါ စ ခေါ အတ္တနော ပရိကပ္ပေါ' ဉာ။ ။ဗာ-၌ပြုလုပ်ရမည့်, အမှုကိစ္စ, မဆုံးဖြတ်နိုင်သည်ကို ပရိကပ္ပ ဆို၏။

"ယံ ကိဉ္စိ ဝတ္ထု.မိစ္ဆန္တော၊ မညော ယ-ဒနုမညတိ။
သာ.နုမတိ ပရိကပ္ပေါ၊ ကတ္တုဗ္ဗာ နိစ္ဆယော မတော။" ဗာ

ယံကိဉ္စိဝတ္ထုံ၊ အကြင်ဝတ္ထု တခုခုကို။ ဇာစ္ဆန္တံ၊ အလိုရှိသောသူကို။ အညော၊ တယော်ဂ်သူသည်။ ယံ အနုမညတိ၊အကြင်ခွင့်ပြု၏။ သာ၊ထိုခွင့်ပြုခြင်းကို။ အနုမတိ ဟူ၍။ မတာ၊ ၏။ ကတ္တုဗ္ဗာ နိစ္ဆယော၊ ပြုလုပ်ရမည့်အမှုကိစ္စကို မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းကို။ ပရိကပ္ပေါ၊ဟူ၍။မတော၊၏။ ။'ကိံ မယံ ကရေယျာမိ၊ ကိံ ကရောမိဒေဝ' ပုံစံ နှင့်လျော်၏။ ။တစ်နည်း၊'ပရိကပ္ပနံ သလ္လက္ခဏံ နိရုပနံ၊ဟေတု ကြီယာယ သမ္ဘဝေ ဖလကြီယာယ သမ္ဘဝ ပရိကပ္ပေါ စ'ရှု။ ။ဟေတုကြီယာယ၊ရဟန်းပြုခြင်းစသော အကြောင်းကြီယာ၌၏။သမ္ဘဝေ၊ဖြစ်သင့်သော်၊ဖလကြီယာယ၊ သမ္ဘဝ ပရိကပ္ပေါစ၊ ရဟန္တာဖြစ်ခြင်း-စသော အကျိုးကြီယာ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ပရိကပ္ပေါ၊၏-ပေး။ ။ဤအလို-အနုမတိ ပရိကပ္ပ-တွေသု၊ ခွင့်လွှတ်စုံစမ်းခြင်း ဖြစ်ဖို့ရန်ကို ကြုံစည်ခြင်းအနက်တို့၌။ သတ္တမီ၊သည်။ ဟောတိ၊ ၏-ဟု သုတ်အနက်ပေး။ ။သို့အတွက်-ပရိကပ္ပအရ, ပရိကပ္ပမတ္တ၊ ဟေတု ဖလ ပရိကပ္ပ-တု နှစ်မျိုးခဲ့ယူ။ ယင်းဟေတုဖလ ပရိကပ္ပဖြင့် ကြိယာတိပန္နကိုလည်း ရအပ်၏။ ။'အပ္ပေဝ နာမသ္ဒေပိဥသက်မေယျာမ ကာလဒ္ဓ သမယဣ ဥပါဒါယ'သီလက္ခန်-သုဘသုတ်။ ပရိကပ္ပ မတ္တ ပုံစံ။ ။'ယဒိသော ပထမ ဝယေ ပဗ္ဗဇေယျ၊ အရဟာ ဘဝေယျ'။ 'တယော မေ ဘိက္ခဝေ၊ ဓမ္မာ လောကေ န သံဝိဇ္ဇေယျုံ၊ နာ တထာ ဂတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ အရဟံ သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓေါ'ဒသဂိုတ္တရ-အာသခ်ဝဂ်၊ဟေတု ဖလ ပရိကပ္ပ ပုံစံ။ ။သော့၊ထိုသူသည်။ ပထမ ဝယေ၊ပထမအရွယ်၌။ယဒိ-ပဗ္ဗဇေယျ၊ အကယ်၍

http://www.dhammadownload.com

ရှင်သာမဏေ ပြုငြားအံ့။ အရဟာ၊ ရဟန္တာသည်။ ဘဒေယျ၊ ဖြစ်လောက်**ရာ**၏။ ဤပုံစံကား သာသနပ္ပသိဒ္ဓအားဖြင့် ရု-ဌ ဆိုသော ပုံစံတည်း။ ဓမ္မပဒ-မဟာဓန သေဋ္ဌိပုတ္တဝတ္ထုဋ္ဌကား-'သစေ ပန နိက္ခမိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိဿာ၊ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿာ' ဟု ကာလာတိပတ္တိ ပုံစံရှိ၏။ ။ဘိက္ခဒေ၊ တို့။ တဓော၊ ဇာတိ, ဇရာ, မရဏာအားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော။ ဣဓမေ မြော၊ တို့သည်။ လောကေ၊ သတ္တလောကဌ်။ နသံ**ဝိဇ္ဇေယျုံ**၊ မရှိကုန်ငြားအံ့။ တထာဂတော၊ လာခြင်းကောင်းသော။ အရဟံ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော။ သမ္မာ သမ္မဒ္ဓေါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။နဉ ဥပပ္ဇေယျ၊ မဖြစ်နိုင်ပေရာ-ပေး။ ။ရှင်, ရဟန်းပြုခြင်း ကြီးယာ၊ တ**ရား**သုံးပါး ဖြစ်ခြင်း ကြီးယာကား အကြောင်း။ ရဟန္တာဖြစ်ခြင်း, ဘုရားဖြစ်ခြင်းကြီးယာကား အကျိုး။ ထိုထိုကြုံခြင်းကြောင့် ဟေတု ဖလ၊ ပရိကပ္ပဆိုသည်။ ရှင်,ရဟန်းမဖြစ်ဘဲ လူနှံသူဘး သောကြောင့် ကြိယာ တိပန္နလည်း မည်၏။ ထို့ကြောင့် ကြိယာ**တိ**ပန္နဌ်လည်း သတ္တမီဝိဘ**တ်**သက်ရသည်ဟုမှတ်။ သတ္တမီမည်ပုံ**ကို**အောက်(၄၁၅)သု**တ်**ကဆိုခဲ့ပြီ။

အတ္ထ-သဒ္ဒါခိက။ ။အနုမဟိ-ပရိကပ္ပေသု သတ္တမီလောက်တင်ဆိုက လိုအပ်သောအနက် ပြီးလောက်လျက်၊ အတ္တ-သဒ္ဒါကိုဆိုခြင်းသည် ပို့လွန်၏။ ထိုသဒ္ဒါ လွန်ဖြင့် အောက်ပါ အနက်များဌ် သတ္တမီဝိဘတ်သက်။

ဆောင်ပုဒ်-"သံပုစ္ဆာ ပတ္ထန၊ **မတ္ထိဌ်**, ဝိဓျာ၊ မန္တာ, နိမာန်၊ ပေသံ တိသဂ္ဂ၊ ပတ္တကာလေ၊ **ဝေလာ**, ကာလ၊ သ**မယ**တာ၊ ယံ-ယ္ဉဉ်မှာတည့်၊ သမ္ဘာဝန၊ ရဟ, သက္ကတ်၊ ဆယ့်ငါးရပ်၊ သက်အပ် သတ္တမီ။"

သံပုစ္ဆာ၊ ပတ္ထနာ၊ **အ**ဇ္ဈေဋ္ဌ၊ ဝိဓိ၊ အာမန္တန, နိမန္တန၊ ပေသ၊ အတိသဂ္ဂ၊ ပတ္တကာလ၊ ယံ-သဒ္ဒါနှင့် ယ္ဉဉ်ရာ-ကာလ၊ သမယ၊ သမ္ဘဝနာ၊ အရဟ၊ သက္က-ဤတဆယ့်ငါးနက်ဌ် အတ္ထ-သဒ္ဒါပိုဖြင့် သတ္တမီ-ဝိဘ**တ်** သက်ခဲ့ပြီ။

အစဉ်အတိုင်းပုံစံ။ ။'သံပုစ္ဆနေ-ကိံ နုတောဓ မမ္မ.မဇ္ဈေယျုံ။ ဥဒါဟု **ဝိနိယံ** နုကိ''ပတ္တနာယံ-'ပရဒါရံ နဂစ္ဆေယျုံ၊ သဒါရ.ပ္ပသုတော သိယံ။ထိနံ ဝသံ နဂစ္ဆေယျုံ'။အဇ္ဈေဋ္ဌေ-'အဇ္ဈာပေယျ၊ မာဏဝကံ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျုံ'။ 'ဝိဓိမှိ-ဓေတောဂါမံ ဂစ္ဆေယျ၊ ဘတ္တံ ပစေယျုံ'။ အာမန္တနေ-'ဤဓ **ဘဝံ နိသီဒေယျု**'။နိမန္တနေ-'ဘဝံ ဘုဥ္ဇေယျု'။ ပေသ-'ဘဝံ ခလု ကဥံ ကရေယျု'။ **အ**တိသဂ္ဂေ-'ပုညာ**နိ** ကရိယာထ သုခါဝဟာနိ'။ ပတ္တကာလေ-'**အ**ယံ တေ သစ္ဆ ကာလော သစ္ဆံ ဝေဒေယျာသိ'။ ကာလသမယ ဝေလာသု-'ကာလော,သမယော, ဝေလာယံ ဘုဥ္ဇေယျ ဘဝံ'။သမ္ဘာဝနာယံ-'အပိ ပဗ္ဗတံ သိရသာ ဘိန္ဒေယျ'။ အရဟေ-'ဘဝ ခလု ကညံ ဂဟေယျ၊ ဘဝံ တံ အရဟတိ'။သတ္ထိယံ-'ဤမံ ဘဝံ ဝတ္ထုံ သက္ကု ဏှေယျု၊ဘဝံ ခလု ဘာရံ ဝဟေယျာ'။

ပုံစံနက်။ ။*သံပုစ္ဆနေ၊မေးမြန်းခြင်းအနက်ဌ်။ဘော၊အို-**အရှင်**။ **ဓ**မ္မံ၊သုတ်, **အ**ဘိဓမ္မာကို။ **အ**ဇ္ဈေယျုံ ကိံ နု, **သရဏ္ဂါယ်ရမည်လော**။ ဥဒါဟု, ထိုသို့ မဟုတ်။

http://www.dhammadownload.com

ဝိနယ်၊ ဝိနည်းကို။ **အဇ္ဈေယျကိ'နု၊ လော'** မေးမြန်းခြင်း သမ္ပုစ္ဆနတ္ထ.၌ **သတ္တမီ** ဝိဘတ်သက်ပုံ။

***'ပတ္ထနာယံ၊** ဆုတောင်းခြင်းအနက်၌။ ပရဒါရံ၊ သူ့မယားကို။**နဂစ္ဆေယျ၊** မသွားလာရလို။ သဒါရ-ပွသုတော၊ မိမိမယား၌သာ လေ့လာရောင့်ရဲနိုင်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ရလို၏။ ထိနံ၊ မိန်းမကို၏။ ဝသံ၊ အလိုသို့။ **န ဂစ္ဆေယျ၊** မလိုက်ရလို။' **ဝေဿန်ဇာတ်၊** ဆုတောင်းခြင်း ပတ္ထနတ္ထ။ ။'ဧကော-ရတ္တံ ဒွိရတ္တံ ဝါ၊ ဘဝေယျံ အဘိပါရကော' ပဏ္ဏာသ - ဥမ္မာဒန္တီဇာတ်။ ။'ပဿေယျံ တံ ဝဿ သတံ အာ**ဇ္ဇော**ဂျံ' အသီတိ-သုတသောမဇာတ်။ ။'လဘေယျာ၊ဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ လဘေယျံ ဥပသမ္ပဒံ' သုတ္တနိ-သဘိယ်သုတ်။

'အဇ္ဈိဋ္ဌေ၊ အဇ္ဈိဋ္ဌအနက်၌။ မာဏဝတံ၊ လုလင်ယောကျ်ားကို။အ**ဇ္ဈာပေယျ၊ **ရွတ်အံ** သရဇ္ဈာယပါ**စေ**'တိုက်တွန်းခြင်း-အဇ္ဈိဋ္ဌတ္ထ။ ။'ခမံ သုဏောယျ၊ ဂန္ဆံ သိက္ခေယျ' စသည်**ကိုလည်း**ထုတ်။ ။'ဒိဓိမိ့ စီရင်ခြင်းအနက်၌။ ဘော၊ အို-အမောင်။ ဂါမံ၊သို့။**ဧဝံ ဂစ္ဆေယျ၊** ဤသို့သွားလော၊သွားရာ၏'စီရင်ခြင်း **ဝိဓေ**ယျတ္ထ။ ။'**ဧဝံ** ပတ္တံ ပစေယျ၊ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇေယျ၊ကဋ္ဌံ ကရေယျ၊ **ပုညံ** ကရေယျ'စသည်ကိုလည်းထုတ်။

'အာမန္တေန၊ ဒ္ဒါ။** ဘဝံ၊ အရှင်သည်။ ဣဓ၊ ဤနေရာ၌။ **နိသီဒေယျ၊** ထိုင်နေလျှင်ပါ' ခေါ်ဝင်ခြင်း အာမန္တနတ္ထ။ ။'တု ဝဠံ ခေါ **အယျ**ပုတ္တ အာဂစ္ဆေယျာသိ' ဥဒါန နုန္ဒဝဂ္ဂ။'နိမန္တေန၊ဒ္ဒါ။ ဘဝံ၊ သည်။ ဘုဉ္ဇေယျ၊ စားသုံးလျှင်ပါ' ပင့်ဖိတ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် **ဖိတ်**မန်ခြင်း နိမန္တနတ္ထ။ ။***'ပေသေ၊ ပေသအနက်၌။ ဘဝံ၊သည်။ ခလု၊ စင်စစ်။ ကဋ္ဌံ၊ သင်ဖြူးဖျာကို။ ကရေယျ၊ ရက်ရမည်' စေခိုင်းခြင်း ပေသနတ္ထ။ အမှုအလုပ်ကိုပြုလုပ်ရန်စေခိုင်းခြင်းကို ပေသဆိုသည်။ 'ပေသနံ ပေသော'လုပ်။ ။'ကမ္မနိ ပေသန် ပေသျံ ယထာ ပေသိတော့ တံ ဂဂ်' **ဂစ္ဆေယျ**' မုဒ္ဓဗောဓ-ဋီ။

'အတိသဂ္ဂေ၊** စွန့်လွှတ်ခွင့်ပြုခြင်းအနက်၌။ သုခါ ဝဟာ**နိ**၊ချမ်းသာကိုဆောင်နိုင်ကုန်သော။ ပုညာနိ၊ ကောင်းမှုတို့ကို။ ကယိရာထ၊ ပြုလေတော့။ ဝါ၊ ပြုလို့ပြုတော့' စွန့်လွှတ် ခွင့်ပြုခြင်း-အတိသဂ္ဂတ္ထ။ ။ကာမဘောရာ မဘုနုညာန၊မတိသဂ္ဂေါ' ကာသိကာဝုတ္တိ။ ။'ပတ္တကာလေ၊ ချိန်ခါ**ရောက်**သည်ကို ပြောဆိုခြင်းအနက်၌။ အယံ၊ ဤအခါကား။ တေ၊ သင်၏။ သစ္စာကာလော၊ မှန်သည်**ကို**သာ ဆိုရမည့်အခါတည်း။ သစ္စံ၊ မှန်သောစကားကို။ ဝဒေယျာသိ၊ ဆိုလော။ ဆိုချိန်ရောက်ပြီ' ချိန်ခါ**ရောက်**သည်ကို ပြောဆိုခြင်း ပတ္တကာလအနက်၌ သက်ပုံ။ ။'နိမိတ္တ ဘူတဿ ကာလဿ ဝသရော ပတ္တကာလတာ' ကာသိကာဝုတ္တိ။ ။'တက္ကရိယော၊စိတ-ကာလ ကာလော ပတ္တကာလော၊ ယဲထာ-ပတ္တော တော ကာလော ဇာပေါ ကရေယျ ဣတိ' မုဒ္ဓဗောဓ-ဋီ။

http://www.dhammadownload.com

***ကာလ သမယ ဝေလာသူ**၊ ကာလ, သမယ, ဝေလာ အနက်တို့၌။ ဘဝံ၊ အရှင်သည်။ ယံ ဘုဉ္ဇေယျ၊ အကြင် ဈာန်ရာဂ၏။ တဿ၊ ထိုစာန်ခြင်း၏။ ကာလော၊ အခွင့်ရောက်ပြီ။ သမယော၊ အချိန်တန်ပြီ။ ဝေလာ၊ အခါတိုင်ပြီ။' ယံ-သဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်ရာ ကာလ, သမယ, ဝေလာအနက်တို့၌သက်ပုံ။ ။*'အရဟော၊ ထိုက်ခြင်း အနက်၌။ ဘဝံ၊ အရှင်သည်။ ခလု၊ စင်စစ်။ ကညံ၊ ဒသဝဿ အလွှဖြိုးသစ်၊ကညာ စစ်ကို။ ဂဟေယျ၊ ယူထိုက်ရာ၏။ဘဝံ၊သည်။တေ ကညံ၊ ထိုကညာကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်တန်၏။' အရဟတိအနက်၌ သက်ပုံ။

"အဋ္ဌ-ဝဿာဘဝေ ဂေါရီ၊ ဒသ-ဝဿာ တု ကညကာ။
သမ္ဗတ္တေ သောဠသေ ဝဿေ၊ တုမာရီ.တိ ဘိဓီယတေ။"

ဤအလို-ရှစ်နှစ်အရွယ်ကို၌ဂေါရီ။ ဆယ်နှစ်အရွယ်ကိုကညာ။ တဆယ့်ခြောက်နှစ် ရွယ်ကို ကုမာရီဆို၏။ ။'ကညာ,ကုမာရီ,ဒ္ဝေပထမ ဝယသိ ဝတ္တမာနော'။ ။ 'အဋ္ဌဝဿာ ဘဝေ ကညာ၊နဝ ဝဿာ စ **ရောဟိဏီ**'ဤအဓရဒကာသင့်ကာ အလို ပထမအရွယ်ကို ရှစ်နှစ်ရှိ သူငယ်မကို ကညာ-ဆို၏။ ။*'သမ္ဘာဝနေ၊သမ္ဘာဝနာ၌။ ပဗ္ဗတံ အပိ၊ တောင်**ကို**သော်လည်း။ သိရသာ၊ ဦးခေါင်းဖြင့်။ ဘိန္ဒေယျ၊ ခဲနှိုင်ရာ၏'ခဲမှုန်းခြင်း သမ္ဘာဝနံ၊တွ။ ။'သမုဒ္ဒ-မပိ သော သေယျ' စသည်ကိုလည်း ထုတ်။ ။သမ္ဘာဝနာ-ဟူသည် **ကြိယာ**တို့၌ထိုက်တန်လျောက်ပတ်သည်ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း။ **အစ္ဘုမ်း**သတ္တိကို ယုံကြည်ခြင်းပင်တည်း။ 'သမ္ဘာဝနံ ကြိယာသု ယောဂ္ဂ ဘာဝဿနိစ္ဆယျံ သာမတ္ထိယဿ သဒ္ဒဟန,နွှဲ့ အတ္ထော' ဗုဒ္ဓိ.ပ္ပသာဓနီ-ဋီ။ ။ 'ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အပိ ဟိမဝန္တံ ပဗ္ဗတရာဇာနံ ပဒါလေယျ၊ ကော ပန ဝါဒေါ? ဆဝါယ **အဝိဇ္ဇာယ**' ဆတ္တာဂ်တ္တရ **အနုတ္တရိယ** ဝဂ်။ ။*'သတ္တိယံ၊ စ္ဘမ်းနိုင်ခြင်းအနက်၌။ ဣမံ၊ဤသူကို။ ဝတ္ထုံ၊ပြောဆိုခြင်းငှာ။ ဘဝံ၊ သည်။ သက္ကုဏေယျ၊ တတ်နိုင်**ရာ**၏။ ဘဝံ၊ သည်။ ဘာရံ ခလု၊ **ဝန်ကို**သာ လျှင်။ ဝဟေယျ၊ ဆောင်စ္ဘမ်းနိုင်၏' သတ္တိအနက်၌ သက်ပုံ။ ။ကော ဣမံ ဝိဇ္ဇဒေ ဇဋံ' ဒေဝတာ သံယုတ်။ ။'ဣမံ ဧဝံ ဝိဇ္ဇေတုဘာ ဋ္ဌိတံ ကော ဝိဇ္ဇေယျ? **ဝိဇ္ဇိတုံ** ကော သမတ္ထော၌' ဂင်း-အဋ္ဌကထာ။ 'ဝိဇ္ဇိတုံ ကော သမတ္ထောတိ ဣမိနာ ဝိဇ္ဇဒေ တိပဒံ သတ္တိ အတ္ထံ နဝိဓိ အာဒိအတ္ထံ.နွှဲ့ ဒဿေတိ' ဂင်း-ဋီကာ။ ။ဤ ပဗ္ဗမီ, သတ္တမီ-ဝိဘတ် နှစ်ရပ်သည် အကိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်-သုံးရပ်တွင် ဘယ်ကာလကိုမှ မသုံးသပ်ဘဲ၊ အနာမဋ္ဌကာလ၌ သက်ကုန်၏။-

"ကာလ-ဘေဒ.မနိဿာယ၊ ပဗ္ဗမီ သတ္တမီ သိယုံ။
ပတ္ထနာ ဝိဓိ သမ္ပုစ္ဆာ၊ ဝိသယာပရိကိတ္တိတာ"။ ကစ္စာယနသာရ

ပဗ္ဗမီ, သတ္တမီ၊ ပဗ္ဗမီ သတ္တမီ ဝိဘာ**တ်**နှစ်မျိုးတို့သည်၊ ကာလ ဘေဒံ၊ ကာလ **အထူး**ကို။ ဘာ-**နိဿဲ**ယ၊ မမှီမူ၍သာလျှင်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တာ၊ ထိုဝိဘတ်

http://www.dhammadownload.com

၄၀၇-အ.ပ္ပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာ.တိတေ။ ။အ.ပ္ပစ္စက္ခေ၊ မျက်ကွယ်ဖြစ်သော။ အတီတေ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ကာလေ၊ ကာလ၌။ **ပရောက္ခာ**၊ ပရောက္ခာဝိဘတ် သည်။ ဟောတိ၏။ ။အ.ပ္ပစ္စက္ခေ၊ သော။ အတီတေ၊ သော။ ကာလေ၊ ၌။ ပရောက္ခာဝိဘတ္တိ၊သည်။ဟောတိ၏။ သုပိန္ဟေ၊ အိပ်မက်၌။ အာဟကိလ၊ ဆိုသတဲ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပေါရာဏာ၊ ရှေးဆရာတို့သည်။ အာဟုကိလ၊ ဆိုကုန်သတဲ့။

ဒုစ်မျိုးတို့သည်။ ပတ္ထနာ.ဝိဓိ-သမ္ပုစ္ဆာ-**ဝိ**သယာ၊ တောင့်တ,စီရင်,မေးမြန်းခြင်း အနက်သာလျှင် သက်**ရာ** ဝိသယရှိကုန်၏ဟူ၍။ ပရိကိတ္တိတာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဆောင်ပုဒ်-"ပဗ္ဗမိ သတ္တမိ၊ ဤနှစ်လီ၊ မမှိ-ကာလ**ကို**။
အနာမဋ္ဌ၊ ဝိသယ၊ သ**တ်**ကြ-စေခလို့။"

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဂစ္ဆေယျာသိကို၊ ဂမု-တည်။ ဂမု၊ သည်။ ဂတိမှိ၊ ၌ ဖြစ်၏။ ဓာတုဿန္တော=ဂမုဓာတ်၏ အစိတ် ဥ-ကိုခေျ။ အနုမတိ ပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ, ဤသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ ကေဝုစ် ယျောသိ-ဝိဘတ်သက်။ (ဂမ်+ဧ-ယျာသိ) ဂမိဿန္တော စ္ဆောဝါ=ဓာတုန် မ-**ကို အ**ာဒိသ ဒွေဘော် စ္ဆ်-ပြု။ (ဂစ္ဆ်+ဧ-ယျာသိ) စ္ဆ်+ဧ-သို့ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ကရေယျာမိ-ကရ+ကရဏေ၊ ပြုခြင်း၌-၏။ ဓာတုဿန္တော=ကရဓာတ်၏ **အ**စိတ် အ-ကိုခေျ။ **အ**နုမတိ ပရိကပ္ပ=ဤသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ ကေဝုစ် ယျောမိ-ဝိဘတ်သက်။ (ကရ်+ဧ-ယျာမိ)ရ်+ဧ-ကပ်၊ ပြီး၏။

၄၁၇-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ပရောက္ခာ၊ ၃-၁-၁၃။ ။အတီတေ ကာလေ ပရောက္ခာ ဝိဘာတ္တိ ဘဝတိ၊ ဧယာန ကံသံ ကိုလ ဝါသုဒေဝါ'ကာတန္တ ဝုတ္တိ။ ။'**အ**က္ခိနော ပတိ မုခေါ-ပစ္စ.က္ခော' တပ္ပုရိသ်လုပ်။ အက္ခိနော၊ မျက်စိ၏။ ဝါ၊ ဤန္ဒြေ၏။ ပတိ မုခေါ၊ ရွေရှုဘည်း။ ပစ္စ.က္ခော၊ မျက်စိ၏။ ဝါ၊ ဤန္ဒြေ၏ ရွေရှု-ပေး။ မျက်မှောက် ပစ္စုပ္ပန်ကာလကိုကော်က်။ ။'နံ ပစ္စ.က္ခော အ.ပ္ပစ္စက္ခော' လုပ်။ ပစ္စ.က္ခော၊ မျက်မှောက်သည်။ ဝါ၊ ဤန္ဒြေ၏ ရွေရှုသည်။ နံ၊ မဟုတ်-ပေး။ မျက်ကွယ်အတိတ်**တ်**ကိုကော်က်။ ။တစ်နည်း၊ 'အက္ခံ ဤန္ဒြိယံ ပတိ ဂတံ နိဿိတံ-ပစ္စ.က္ခံ'လုပ်။ အက္ခံ ဤန္ဒြိယံ၊ ဤန္ဒြေကို။ ပတိ ဂတံ နိဿိတံ၊မှီသည်တည်း-ပေး။ ။'နံ ပစ္စ.က္ခံ အ.ပ္ပစ္စက္ခံ၊ တသ္မိံ' အ.ပစ္စ.က္ခေ'ခံ။ ။'ဝိသယတ္ထ.က္ခ.မိန္ဒြိယံ' အဘိ ဓာန်-ဟူရကား၊ . အ.ပ္ပစ္စ-က္ခ-၌ အက္ခ-သဒ္ဒါ စက္ခု-စသော ဤန္ဒြေဟောဖြစ်၍-'**အ**.ပ္ပစ္စ.က္ခေ၊ ဤန္ဒြေ၏ရွေရှုမဟုတ်သော။ ဝါ၊ ဤန္ဒြေ**ကို** မှီသည် မဟုတ်သော'ဟု အနက်ပေး။ ။တစ်နည်း၊'ဒိဋ္ဌံ နာမ ပဗ္ဗဒ္ဓါရ-ဝသေန ဂဟိတာ ရူပါဒယော'အဋ္ဌ-သာလိနီ ဟူရကား။ ဤန္ဒြေ ငါးပါးလုံးပင် ဒဿနမည် ကောင်းသောကြောင့်-'အ.ပ္ပစ္စက္ခေ၊ မျက်ကွယ်ဖြစ်သော' ဟု ပေးရိုးအတိုင်းလည်း **ပေးနိုင်**၏။

ပရောက္ခာ။ ။'အက္ခာနံ ဤန္ဒြိယာနံ ပရံ-ပရောက္ခာ'လုပ်။အက္ခာနံ ဤန္ဒြိယာနံ၊ ဤန္ဒြေတို့၏။ ပရံ၊ ရွေရှုမှတပါး၊တည်း-ပေး။ မျက်ကွယ်ဖြစ်သော အတိတ်ကာလ

http://www.dhammadownload.com

ကို ကောက်။ ။အက္ခ×ပရ-ပုဒ်ရင်း၊ နိပါတနသုတ်ဖြင့် အက္ခ-နှင့် ပရ ရွှေ့ နောက်ပြန်(ဂ'ရ+အက္ခ)အ-ကို သြ-ပြု။(ပရ+ေ-ကွ)သြ-သရကြောင့် ရ၏။ မှီရာ အ-ကိုခြေ။ ရ်-သြ-ကပ်၍-ပရောက္ခ-ပြီးသည်။ ။'အက္ခာနံ ပရံ-ပရောက္ခံ၊ ဣန္ဒြိ. ယာနံ-မဝိသယော တျု-ထွော' ကာတန္တ္ရဝုတ္တိ။ ။'အက္ခိနော ပရော.ပရောက္ခော အက္ခာ ဣန္ဒြိယာ ပရော၊ ဣတိဝါ' လဃုဘာသာ တက္ကဒီပိကာ။ ။'အက္ခာနံ၊ အက္ခေဟိဝါ ပရ.မိတိ ဝိဝက္ခာယ နိပါတနာ ကတြ ပရ-သဒ္ဒသ ပုဗ္ဗနိပါတော အက္ခ-သဒ္ဒသ စ အာဒေါ သြတ္တ.မိတိ'ကာတန္တ္ရ-ဋီ။ ။'အက္ခာနံ ပရံ ပရောက္ခ. မိတိ ကတေ သမာသေ ပရ-သဒ္ဒသ ပုဗ္ဗနိပါတော အတိခာနာ,အက္ခ-သဒ္ဒသ စ အာဒိ အ-ကာရသ သြတ္တံ' ဝင်းပ၌ကာ။

အတီဘ။ ။'အတိက္ကမ ဣတော ပဝတ္တော-အတီတော'လုပ်၊ အတိက္ကမ၊ဥပါဒါ ခဏ-စသည်ကိုကျော်လွန်၍။ ဣတော ပဝတ္တော၊ဖြစ်သည်တည်း-ပေး။ ။အတိတ် ကာလဟူသည် အားထုတ်လုပ်**ကိုင်ခြင်း** ပစ္စုပ္ပန်ကြိယာ ပြတ်စဲပြီးသောကာလပင် တည်း။အားထုတ်**ဆဲ**ပစ္စုပ္ပန်ကြိယာကို ကျော်လွန်၍ ဖြစ်သောကြောင့် အတိတ် ဆို သည်။ 'ကြိယာ သန္တာန **ဝိစ္ဆေဒေါ**၊ ထွေ ဘူတံ ပတီ ယတေ'ကာရိကာ။ ။ဧတ္ထ၊ ဤကာလသုံးပါးတွင်။ ကြိယာ သန္တာန ဝိစ္ဆေ**ဒေါ**၊ ကြိယာ-အစဉ်ပြတ်စဲပြီးသော၊ ကာ**လော**၊ ကို။ ဘူတံ၊ အတိတ်ကာလဟူ၍။ ပတီယ္တေ၊ သိအပ်၏။

ဆောင်ပုဒ်-"ပြုလုပ်ကြိယာ ပြတ်စဲခါ၊ ယင်း**မှာ** အတီ**တ်**မှတ်။
ပစ္စုပ္ပန်ပေါ်၊ ခုန်လွန်ကျော်၊ မှည့်ခေါ် ယင်း**သကတ်**။"

သက္ကတဋ္ဌ ကြိယာ အစဉ် ပြတ်စဲပြီဖြစ်၍၊ မျက်မှောက်ကင်ထင် မမြင်ရတဲ့ အကျိုးကိုဆ၍ သိရသော အနုမေယျ ကြိ**ယာ**မျိုးကို အတီ**တ်**ဆိုသည်-ဟူ၏။ ။ 'သဗ္ဗဒါ စ ကြိယာ အနုမေယျ သရူပါ,ပစ္စက္ခသ အ-ဝိသယ်တွာ၊ ဖလေန စ အနု မီယမာနာ ကြိယ်ာ အတီတော.ဝ' ကာတန္တ္ရ-ဋီ။

အ.ပ္ပစ္စ.က္ခေ.ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် မျက်မှောက်, မျက်ကွယ် အတိတ်နှစ်ရပ် တွင် မျက်မှောက်အတိ**တ်**ကို ဆို,ပိတ်တားမြစ်သည်။ ဝါ၊ မျက်ကွယ် အတိ**တ်**ကို ယူလေ-ဟူလို။ ။'ထွေ စ **အ**တီတသ္မာ ပစ္စက္ခာ.ပ္ပစ္စ.က္ခဲ **စ**သေန ဒ္ဝိဓာ ဘိန္နတ္တာ အ.ပ္ပစ္စ.က္ခေ.တိ ဝိသေသေတိ'နိ။ ။ကာတန္တ္ရဝုတ္တိဋ္ဌ'ပရောက္ခေ အတီတေ ကာ**လေ** ပရောက္ခေ.တိ'ဟု ပရောက္ခေ-သဒ္ဒါဖြင့် မျက်မှောက်အတိတ်ကိုနှစ်**စေ**သည်-ဟူ၏။ သာ ဟိ ဒ္ဝိဓာ ပရောက္ခာ စ, အ.ပရောက္ခာ စ၊ တတြ ယာ အ-ပရောက္ခဒဗ္ဗ သမဝါ ယိနီ၊ သာ ပ**ရော**က္ခာ၊ ယထာ-**ဝ**ဟန္တိ သာ ဂ**ရု**၊ သဒ္ဒန္တေ နဒိယော ဣတိ။ ယာ-တု ပစ္စက္ခ ဒဗ္ဗ သမဝါယိနီ၊ သာ ပစ္စ**က္ခာ**၊**ယ**ထာ-ယံ ပစ္စတိ,ပစ္စတေ သြဒနော ဣတိ။ တထာ စ ပစ္ခ.က္ခ ကြိယာ **နိရု** သတ္တံ သသညာဟံ'ပ**ရော**က္ခေ တီတေ ဣတိ **ဝိ**ဒသသန.မုစ္စတေ' ဝင်း-ဋီ။ ။*ဤ-ပရောက္ခာ **ဝိ**ဘ**တ်**သည် (၁) ပေါ်ဖျင်း

http://www.dhammadownload.com

သော ကတ္တား၏မိမိပြုသောအမှုကို မအောက်မေ့မိ, သတိမေ့လျော့သောအရာ။ (၂) အမှုအပြစ်**ကို** စင်စစ်ကွယ်ဝှက်, ဖုံးလွှမ်းလိုသောအရာ။ (၃) မြင်ခြင်း-စသည် မရှိသောအရာ, ဤသုံးချက်တို့၌ စီရင်အပ်၏။-

"ကတညာ့သရဏော ကတ္တု၊ အစ္ဆန္တ့စ္ဆာဒနေပိ စ။
ဒိဋ္ဌာဒီန.မဘာဝေ စ၊ တီသု ဥယျာ ပရောက္ခတာ။"

ကစ္စာယနသာရ-ကာတန္တ-ဋီ။

ကတ္တု၊ ကတ္တားဖျင်း၏။ ကတညာ၊ မိမိပြုအပ်ပြီးသောအမှု**ကို**။ အ-သရဏော၊ မေ့လျော့သော အရာဌာန်လည်းကောင်း။ အစ္ဆန္တ့စ္ဆာဒနေပိ စ၊ စင်စစ် ဖုံးလွှမ်းလို့သော်အ**ရာ**ဌာန်လည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌာဒီနံ၊ မြင်ခြင်း-စသည်တို့၏။ အဘာဝေ စ၊ မရှိသော အ**ရာ**ဌာန်လည်းကောင်း။ တီသု၊ သုံးပါးသော အ**ရာ**တို့၌။ ပ**ရောက္ခတာ**၊ ပရေက္ခာ ဝိဘတ် သက်သည်၏**အဖြစ်ကို**။ ဥယျာ၊ ၏။ ။ကတညာ.သရဏ ကတ္တား၏ပုံစံကို 'ယဏာ-သုပိနေ ကိလမာ့ဟ တျာဒိ အစ္ဆြ ဟိ နိဒ္ဒါယ မောဟ စိတ္တော သ-ကတ.မို့ နံ.သတီ.တိ' ဟု ကစ္စာယနသာရ-ဋီကာထုတ်၏။ ။ 'သုပိနေ၊ အိပ်မက်၌။အာဟ ကိလ၊ ဆိုမိသတတ်။ ဝါ-ဆိုမိလေသလား-မသိ'-ပေး။ သင်၏ မိတ်ဆွေသည် မသင့်သော ဤစကား**ကို** ဆိုသည်ဟု ကြားရသည် မှန်သလော့ဟု သူတစ်ပါး**မေး**သည့်အခါ၊ သူ့စကား**ကို** သူမမှတ်မိ၊ အိပ်မက်ထဲ မျှားမှာဆိုမိဟန်ရှိ၏။ ဆိုမိသည်ဖြစ်တော့မည်။ ဆိုမိသတဲ့ဟု **မိတ်**ဆွေတစ်**ယောက်**က ပြော့ဆိုသည့် အရာကိုယူ။ ။*'မန္ဒန်သက်ကား၊ တဆင့်ကြား။ **ထား**လေ-ကိလသာ' ဟူသော အနက်နှစ်ပါး**တွင်** ဤ-၌ တဆင့်ကြားအနက်ယူ။ ရ-ကို လ-ပြု၍ကိလဖြစ်နေသည်။ အိပ်မက်၌သာ မဟု**တ်**သေး။ နိုးလျက်ဆိုမိသူ**ကို** ထိုသူမေ့သော်လည်းကောင်း၊ ပြောသူမေ့သော်လည်း**ကောင်း** ပရောက္ခာဖြစ်သင့်၏။ ။သက္ကတ၌ 'သုတ္တော.ဟံ ဝိလာလပ၊ မတ္တော.ဟံ ကိ'**ဝိစာ**ရ၊ စိတ္တဿ ဝိက္ခေပတာ'ကို ထုတ်၏။ ။'စိတ္တဿ ဝိက္ခေ.ပါ**တိ** ယဒါ ဗျာမူဠ စိ.တ္တေန ဗျာသတ္တစိတ္တေန ဝါ ကြိယာစ္ဆတေ ယာ၊ သာ ဟိ နိဝုတ္တိ-ကာလေ အနုပလဒ္ဓါ ဖလေနာ.နုမီယတေ၊ တဒါ တဿ အပိ ပရော.က္ခတာ့ယ နိဝုတ္တိ ဘ၀တီ တျ.တ္တော' ကာတန္တ-ဋီ။ ။'စိတ္တဿ ဝိက္ခေပေါ.တိ သာဟိ ကြိယာ သယံ ကစာ့ပိ **ဝိ**က္ခိတ္တ.စိတ္တတ္တာ ကတ္တာနော.ပလက္ခိတာ့၊ ကေ၀လံ ဖလေ နာ့.နုမီယတေ.တိ ပရော.က္ခေ ဝါ.တိ' ၎င်း-ပဋိကာ။ ။'ပရောက္ခေ လိင်္' ပါဏိနီ၊ ၃-၂-၁၁၅။ ။ 'စကာရ၊ ဥစ္စာရ.မ ပုရိသေ စိတ္တ-**ဝိ**က္ခေပါ ဒိနာ ပရောက္ခတာ သုတ္တော.ဟံ ကိလ ဝိလာလပ၊ ဗဟုံ ၈၀ါမ ပူရတော တဿမတ္တော ကိလာ.ဟံ' သိဒ္ဓန္တကော့မုဒ်။

အစ္ဆန္တ့စ္ဆာဒနဉ္စ-'နာ.ဟံကလိင်' မာဂမိ''စသည်ကိုထု**တ်**။ အဟံ၊သည်။ ကလိင်'၊ ကလိင်းပြည်သို့။ မာဂမိ'၊ **မသွား**စဘူး။ ဝါ-မသွား.ဘူးပါ-ပေး။ ။ကလိင်ပြည်၌ နေဖူး**သလား** **မေး**ခြင်း၊ ကလိင်ပြည်၌ ကျူးလွန်ခဲ့သည့် ပြစ်မှုထင်ရှားမည်

http://www.dhammadownload.com

ကြောင့်။ ဖုံးကွယ်လိုဆောအားဖြင့် နေဖူးမည်ကိုထား၍၊ သွားတောင်မသွဉ်းဘူး ပါဟု ဖုံးကွယ်လိုသော့အရာ၌ ပရောက္ခာ **ဝိဘတ်** သက်ရသည်-ဟူလို။ ။'တဿ အစ္ဆန္ဒ.စ္ဆာဒနေ ပိ စ သတိ၊ ယထာ-'နာ-ဟံ ကလိင်.မာဂမိ' တျာ.ဒိ၊ အတြ ခလု ကတ္တာ ကိ'ဘဝံ ကလိင်ေ တိဋ္ဌတိ.တိ ကေနစိ ပုဒ္ဓေါ သ-ကတ.မ္ဖိ ပစ္စက္ခံ ကလိင်.ဂမန.မစ္ဆာဒနံ ကရောတိ.တိ' ကစ္စာယနသရ-ဋီ။ ။နာ.ဟံ ကလိင် ဇဂါမ ဣတိ ဂမန ဒေါသဘာယာ ပစ္စက္ခ.မပိ ဆာဒေတိ'ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။'သော ဟိ ကတ္တာ သယံ ကတာ.မပိ.ကလိင်.ဂမနံ သ နိမိတ္တံ.မပိ.နိမိတ္တ.မေဝ ပတိ်ပဇ္ဇတေ၊ ဂမနဿ ဒေါသေန ယော်ဂတောဒ္ဓ ဖလေ ယောဂတော ဝါ၊ သဗ္ဗ.မေဝ ပတိ ပဇ္ဇတေ' ဂင်း-ဋီ။ ။'နာ.ဟံ ကလိင် ဇဂါမ တျာ.ဒိ နကေဝလံ ကလိင် ဝိသ ယာ.ဝဋ္ဌာန.မစ္ဆာ ဒေတိ၊ အပိတု ကလိင်.ဂမနဿ ဒေါသ **သံယောဂတေ**ဒ္ဓ ပစ္စ.က္ခ.မပိ ကလိင်.ဂမန.မစ္ဆာဒေတိ၊ ဣတိ အစ္ဆန္ဒ.စ္ဆာဒနေ ပိ ပ**ရောက္ခ**ဿ ဝိဝက္ခိ တတ္တာ ပရောက္ခာ သိဒ္ဓေ ဝါတိ' ဂင်း-ပဋ္ဌိကာ။ ။'အစ္ဆန္ဒာ ပဟာန ဝေ လိင်္ဂ ဝတ္တဗ္ဗေ'ဝါတိတ္တိက၊ ၃-၂-၁၁၅။ ။'ကလိင်ေသ့ ဝသိ?၊နာ ဟံ ကလိင် ဇဂါမ' သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ။ ။'**အစ္ဆန္ဒာ**ပဟာနဝေ.တိ အ-ပဟာနဝေါ **အ**-ပလာပေါ၊ တတြ အစ္ဆန္တိ ကတ္တံ နာမ ဣတ္တံယဲ.မတိယုတ္တံ၊ တံ ဟေတုနောပျု ပဟာနုတိ။နာဟ. မိစ္စာ.ဒိကလိင်ေါနာမ နိသိဒ္ဓေါဒေသော (နဂမိတဗ္ဗော.တိ နိသေဓေန ဒေသော) 'အင် ဝင် ကလိင်ေသု၊ သောရဒ္ဓ မဂဓေသု **စ**။ တိတ္ထယာ.တြ(ဗုဒ္ဓဒဿနာ ဂမနံ ဝိနဒ္ဓ)**ဂန္ဓာ**၊ပုနသခ်ါရ-မာစရေ(ပုန ပါပ မောဝန ကမ္မံ **အာ**စရေ)'ဣတိသ္မရဏာ (ဓမ္မသတ္ထဝစနာ။) **တ**သ္မိ'ဒေသေ တုယ္ဟဲ ဂတံ၊ စိရဋ္ဌိတ.မိတိ? ကေနစိ ကောစိ ပုဒ္ဓေါ သမာနေ**အာ**ဟ-နာ.ဟံ ကလိင်ေ ဇဂါမေ.တိ၊ နကေဝလ.မဝဋ္ဌာန.မေဝ နိသိဇ္ဈတေ၊ ကိန္တု တံဟေတုဘူတံ ဂမန.မပီတိ ဘဝတျစ္ဆန္ဒာ ပဟာနဝေါ၊ **ယ**ဒါ တု ကလိင်ေသု ဂမိတျု.တ္တော ဿမာနေဒ္ဓ ဂမန.မေဝါ.ပလပတိ၊နာ တဒါ.စ္ဆန္ဒာ ပဟာနဝေါ ဣတိ **လ**ဝေ.ဝ ဘဝတိ။ နကလိင်ေသ့မိတိ'တတ္ထဗောဓိနီ။

ဒိဋ္ဌာဒီန.မဘာဝ-၌၊ ဝေံ ကိလပေါရာဏာ-ဟု စသည်ပင်တည်း။ ဇဝံ၊ ဣသို့။ ပေါရာဏ၌၊ ရှေးဆရာတို့သည်။ အာဟုကိလ၊ ဆိုဖူးကုန်သတဲ့-**ပေး**။ ။'သော ကိရာ ဟ ဣမံ ဝါစံ၊ တေ ဟ်ရာဟု ဣမံ **စ** ဝါစံ"ကိုလည်းထုတ်။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဣမံ ဝါစံ၊ ဣစ္စကဒ္ဒ**းကို**။ အာဟဂိရ၊ ဆိုသတဲ့။ တေ၊ တို့သည်။ ဣမံ ဝါစိ်၊ ဣစ္စကာ**းကို**။ အာဟုကိရ၊ ဆိုကြကုန်သတဲ့-ပေး။

ဆောင်ပုဒ်-"မေ့လျော့ကွယ်ဖုံး၊ မမြင်သုံး၊ **သ**က်အုံး-ပရောက္ခ။
မျက်ကွယ်ဖြစ်ပျက်၊ တိတ်**အ**နက်၊ မှတ်ချက် ဝိသယာ"

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။အာဟ-ကိုဗြူ-တည်၊ ဗြူ၊ သည်။ **ဝိ**ယ်တွင်ယံ ဝါစာယံ၊ **ပိ**ပြင် သော စကား၌ဖြစ်၏။ **အ**းပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာတိတေ၊ ဣသုတ်ဖြင့် ဗြူ-ခေါ်မှ နေဒ္ဓက်၌ ပရောက္ခာ ကေဖို့စ် **အ**-ဝိဘတ်သက်။ (ဗြူ+၊) ဗြူဘူန.မာဟဘုဝါ

http://www.dhammadownload.com

၄၁၈-ဟိယျော ပဘုတိ ပစ္ဆးက္ခေ ဟိယျတ္တနီ။ ။ဟိယျော ပဘုဘိ၊ ယမန်နေ့ (မနေ့က)မှစ၍။ ပစ္ဆက္ခေ၊ မျက်မှောက်လည်းဖြစ်သော။ အ-ပုပ္ပစ္ခက္ခေ၊ မျက်ကွယ်လည်းဖြစ်သော။ **အ**တီတေ၊ သော။ ကာလေ၊ ၌။ **ဟိယျတ္တနီ**၊ ဟိယျတ္တနီ ဝိဘတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ဟိယျော ပဘုတိ၊၍။ ပစ္ဆက္ခေ၁၊ သော၊အ-ပုပ္ပစ္ခက္ခေ ဝ၊ သော။ အတီတေ၊ သော။ ကာလေ၊၌။ ဟိယျတ္တနီ **ဝိ**ဘတ်ကို၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေ့။ ထိုသူသည်။ မဂ္ဂံ၊ ခရီးကို။ (လမ်း**ကို**) အဂမာ၊ သွား**ပြီ**။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ အဂမူ၊ **ကုန်ပြီ**။

ပရောက္ခာယံ**,သုတ်**ဖြင့် ပ**ရော**က္ခာ ဝိဘတ်ကြောင့် ဗြူ-ဓာတ်ကို အာဟ-ပြု။ (အာဟ+၊) သရလောပေါ=အ-ဝိဘတ်ကြောင့် ဟ-၏မှီရာ အ-ကိုချေ။ ဟ+အ-သို့ကပ်ပြီး၏။ ။အာဟု.ဗြူ ဝိဘတ်ဩံ ဝါစာယံ၏။ အ-ပုပ္ပစ္ခက္ခေ=ပရောက္ခာ=ဗဟုဝုစ် ဥ-ဝိဘတ်သက် (ဗြူ+၂) ရှေးနည်းမှိတွက်။

၄၁၈-တိ-ပဒ,ဝိဓိသုတ်။ ။'ဟိယျတ္တနဲ့ တီတေ ကာလေ **ဟိယျတ္တနီ**' ကာတန္တ-ဝုတ္တိ၊ ၃-၁-၁၆။ ။'အနဇ္ဇတနေ.တီတေ' သာရသ္ဝတ။ ။'ဟိ**ယျော** ပဘုတိ အတီတေ ကာလေ ဘဝါ-**ဟိယျတ္တနီ**' ဘာဝ တဒ္ဓိ**တ်**လုပ်။ ဟိယျပုဒ်၊ တန-ပစ္ဆည်း၊ တ-ဒ္ဒေဘော်ပြု။ နဒါဒိ=ဏျ-ပစ္ဆည်းသက်။ ဟိယျော၊ မှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ အတီတေ ကာလေ၊ ၌။ ဘဝါ၊ ဖြစ် (သက်)သော **ဝိ**ဘတ်တည်း-ပေး။ အာ,ဥု-စသော ဝိဘတ်ကိုကောက်။ ။ကာတန္တ-ဝုတ္တိဌ် ဟိ**ယျော** ဘာဝေါ ကာလော-ဟိယျတ္တနော'လုပ်၍ ကာလကို ကောက်ယူ၏။ ဏျိအလို-ဟိယျတ္တနေ ဘဝါ-ဟိယျတ္တနီ'လုပ်၍ **ဝိ**ဘ**တ်**ကိုကောက်။ ဏျ်-ပစ္ဆည်း **ဘ**စအနက်မှာသက်။ ။လွန်ပြီး သောနေ့,**ယ**မန်နေ့, မနေ့ကို ဟိယျ။ ယမန်**တ**နေ့, တမြန်နေ့**ကို** ပရဟိယျဆို၍၊ လာလတ္တံ့သောနေ့, နက်ဖြန်နေ့ကို-သေ့။ သံဘတ်နေ့**ကို** ပရသ္မေ-ဟု ဆိုသည်။ အဇ္ဇ=ယနေ့,ယခုနေ့-ကို အလယ်ထား၍။ (**အ**တိတ်,အနာဂတ်) နှစ်ဘက်ဝေဖန်သည်။ ဟိ**ယျ**-ကား **အ**တိ**တ်**။ သ္မေ-ကား အနာဂတ်တည်း။ ။'ဟိယျော ဂတော၊ အနာဂတော အဟုနိ သ္မေ၊ ပရသ္မေ, သ္မေ ပရေ အဟုနိ၊ ဂတနိဝသော နာမ ဟိယျော၊ အာဂမိ ဒိဝသော နာမသ္မေ။ အာဂမိ ဒိဝသတော၌ ပရဒိဝသောနာမ ပရသ္မေ'ကာတန္တာ.နု ဝါဒ။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။အဂမာ၊ကို။ဂမု-တည်း။ဂမု-သည်။ဂတိမှိ၊၏။ ဓာတုဿန္တော=ချေ။ဟိယျော ပဘုတိ ပစ္ဆက္ခေ ဟိ**ယျ**တ္တနီ**,** ဏျိသုတ်ဖြင့် ဂမု-ဓာတ်မှ နောက်၌ ဟိ**ယျ**တ္တနီ ကဝုစ် အာ-ဝိဘ**တ်**သက်။ (ဂမ်+-၁) အ-ကာရာ ဂမော ဟိယျတ္တနီ အဇ္ဇတနီ ကာလတိ ပတ္တီသု, သုတ်ဖြင့် ဟိယျတ္တနီ ဝိဘ**တ်**ကြောင့် ဓာတ်၏အစ၌ အ-အက္ခရာလဒ္ဓ (အဂမ်+-၁)။ မ်+အာ-သို့ကပ်ပြီး၏။အဂမူ-ဂမု၊ဂတိမှိ၊၏။ချေ။ ဟိ**ယျော** ပဘုတိ=ဟိ**ယျ**တ္တနီ ဗဟုဝုစ် ဥ၊ဝိဘတ်သက် (ဂမ်+။)ရှေးနည်းတူစွက်။

http://www.dhammadownload.com

၄၁၉-သမိပေ.ဇ္ဇတနီ။ ။အဇ္ဇ.ပ္ပဘုတိ၊ ယနေ့မှစ၍။ ပစ္စက္ခေ၊ သော။ အ.ပ္ပစ္စက္ခေ၊ သော။ သမိပေ၊ အနိုးဥ်ဖြစ်သော။ အတီတေ၊ သော။ ကာလေ။ ဥ်။ အဇ္ဇတနီ၊ အဇ္ဇတနီ-ဝိဘတ်သည်။ ဟောတိ၏။ ။အဇ္ဇ-ပ္ပဘုတိ၏။ ပစ္စ.က္ခေ ဝါ၊ သော။ အ.ပ္ပစ္စက္ခေ ဝါ၊ သော။ သမိပေ၊သော။ အတီတေ၊ သော။ ကာလေ၊ ဥ်။ အဇ္ဇတနီဝိဘတ်တို့၊ သည်။ ဟောတိ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ မင်္ဂုံကို။ အဂမီ၊သွားပြီ။ တေ၊ တို့သည်။ မင်္ဂုံ၊ ကို။ အာဂမုံ၊ ကုန်ပြီ။

၄၁၉-**ဒွိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။** ။'အဇ္ဇတနေ-တီတေ မတ္တေ အဇ္ဇတနီ' ကာတန္တ ဝုတ္တိ၊ ၃-၁-၁၆။ ။အဇ္ဇ ပဘုတိ အတီတော ကာလေ ဘဝါ-အဇ္ဇတနီ' လုပ်။ အဇ္ဇပဘုတိ၊ ယနေ့မှစ၍။ အတီတေ ကာလေ၊ဥ်။ ဘဝါ၊ဖြစ်(သက်)သော ဝိဘတ်တည်း-ပေး။ ဤ၌ဉံ-စသောဝိဘတ်ကိုကော်က်။ ။'အဇ္ဇ ဘာဝေါ ကာလော-အဇ္ဇတနော'လုပ်၊ ကာလကိုကော်က်။ ။'အဇ္ဇတနေ ဘဝါ အဇ္ဇတနီ' ဝိဘတ်ကို ကော်က်ယူ။ ကာတန္တဝုတ္တိနည်းတည်း၊ ။တနည်း၊ 'အသ္မိံ အဟနိ-အဇ္ဇ' လုပ်။ အသ္မိံ အဟနိ၊ ဤနေ့၌။ အဇ္ဇ၊ ဤနေ့၌-ပေး။ နိပါတနသုတ်ဖြင့် ဤမ သဒ္ဒါနောင် အဟနိ-အနက်၌။ သို့မဟုတ် ဒိဝသ အနက်၌ ဇ္ဇ-ပစ္စည်းသက်။ အဟနိ-တဒ္ဓိတ်တည်း။ သဂ္ဂတ၌ အဇ္ဇ-ပစ္စည်းဆို၏။ ။'အသ္မိံ အဟနိ-တိ-အဇ္ဇ၊သဇ္ဇာဒိတ္တာ ဤဒံ အဇ္ဇပ္ပစ္စယော စ အဟနိ တျ.ထ္ထေ နိပ္ပဇ္ဇတေ'တတ္ထ ဒီပိကာ-၌။ ။အဇ္ဇတဝါ-အဇ္ဇတနီလုပ်၊ ဝိဘတ်ကိုကော်က်။ ဝတ္ထုထင်ရှားရှိမှု မျက်မှော်က် (ပစ္စက္ခ) အတိတ်။ ဝတ္ထုထင်ရှားမရှိမှု မျက်ကွယ်(အ.ပ္ပစ္စက္ခ)အတိတ်။ 'ပစ္စ.က္ခေ ဝါ.**တိ** ဝတ္ထုပ္ပစ္စ.**က္ခ** ဘူတေ'ရှု-၌။ ။ဟိတျ အတိတ်သည် ပစ္စက္ခ, အ.ပစ္စက္ခ နှစ်ပါးရှိရာ ယင်း ဟိယျတ်ကို နှစ်**စေ**လို၍ သမိပေ-ဟု ဆိုသည်။ ပြုလုပ်ပြီး**စ**, အနိုးဆုံး အတိတ်မှစ၍ အဇ္ဇတနီ-ဝိဘတ်**ကို** စီရင်လေ။ သို့မဟုတ် အနိုးဆုံး **အတိတ်**ကစ၍ အဇ္ဇတနီ-ဝိဘတ်**နှင့် ရေးသား**ပြောဆို သုံးစွဲရမည်-ဟူလို။

ဟိယျ အဇ္ဇ-ယူပုံ။ ။လွန်ခဲ့ပြီး**သော**ည၌်၏ပစ္ဆိမယာမ် **လေး**ချက်တီး စတုတ္ထ-ပဟိုရ်မှစ၍၊ လာလတ္တံ့**သော**ည၌်တစ်ချက်တီးတိုင်အောင် သော့ကာလသည် အဇ္ဇ-မည်၏။ ရှေလေးချက်တီး တပဟိုရ်နှင့်-တနေ့လုံး နောက်ည၌်တပဟိုရ်။ ပေါင်း**နေ့**ည၌် ခြောက်ပဟိုရ်ကို အဇ္ဇ၊ လွန်ခဲ့ပြီး**သော** ည၌်သုံးပဟိုရ်နှင့်တကွ၊ ဟိုဘက်တနေ့လုံး**ကို** ဟိယျဆိုသည်။ (**နေ့**လေးပဟိုရ်၊ ည၌်လေးပဟိုရ်၊ **နေ့**ည၌်နှစ်ရပ် ပေါင်း ရှစ်ပဟိုရ်ရှိသည်)။ ။တနည်း၊ လွန်ခဲ့ပြီး**သော** ည၌်ကို ပစ္ဆိမယာမ် **လေး**ချက်တီး စတုတ္ထပဟိုရ်၏ နောက်ထက်ဝက်ကစ၍၊ လာလတ္တံ့**သော** ည၌်ပထမ ယာမ် တချက်တီး၏ ရှေထက်ဝက်ကာလသည် အဇ္ဇ-မည်၏။ ရှေလေးချက်တီး ပဟိုရ်ဝက်နှင့်တနေ့လုံး၊**နောက်**ည၌်နက်တချက်တီး ပဟိုရ်ဝက်ပေါင်း **နေ့**ည၌်ဝါး ပ**ဟိုရ်**ကို အဇ္ဇ။ **လွန်ခဲ့သော ည၌်သုံးပဟိုရ်ခဲ့နှင့်တကွ,တနေ့လုံး**ကို ဟိယျဆိုသည်။

http://www.dhammadownload.com

"အတီတ-ရတ္တိယာ ယာမော၊ ပစ္ဆိမော.မု.မ မုယေ စ ဂါ။
ဘာဝိနိယော.ဒိပ္ပဟာရော၊ တ.ဒမုံ.ဝါဇ္ဇ တေဟျဟော။" ကစ္စာယနသာရ

အတီတ ရတ္တိယာ၊ လွန်ခဲ့ပြီးသော ညဉ့်လေးချက်၏။ ပစ္ဆိမော ယာမော၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ယာမ်သည်လည်းကောင်း။ အမုဿ၊ ထိုလင်းလုမိုးသောက် နောက်ဆုံး ယာမ်၏။ အမုံဝါ၊ ထက်ဝက် ငါးမောင်းခန့် သည်လည်းကောင်း။ ဘာဝိနီယာ၊ ဖြစ်ပွားလာမည့် အနာဂတ် ညဉ့်လေးပတိုရ်၏။ အာဒိပ္ပဟာရော၊ အစ တပတိုရ်သည်သော်လည်းကောင်း။ တ.ဒမုံဝါ၊ ထိုအစ တပတိုရ်၏ ထက်ဝက် သည်သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ၊ရှိ၏။ တေဟိ၊ထိုယာမ်ပတိုရ်,**ယာ**မ်ပတိုရ်ဝက်နှင့် တက္ခ။ အဟော၊ တစ်နေ့လုံးသည်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့မည်၏။ ။'စတုတ္ထော ဘာဂေါ ပဟာရော'ဟူသော ဋီကာသစ်နှင့်အညီ 'ညဉ့်လေးချက်' ဟု ယောဇနာသည်။ ဤဂါထာ၌ ဟိယျော-အရကို၊ မဆိုပါတကား-ဟူမူ။ ။'တန္နိသေဓေန **ယော**တ္တ, ညော သော အနဇ္ဇ တနေ မတော' ဟူသော ဋီကာသစ်စကားကို ထောက်၍ သိရသည်-ဟူလို။

သက္ကတဋီ-ဆိုပုံ။ ။လွန်ခဲ့ပြီးသော ညဉ့်၏ ပစ္ဆိမယာမ် နံနက်လေးချက်တီး စတုတ္ထတပတိုရ်၊ ရှေးသူဟောင်းတို့ မှတ်သားခဲ့ကြသည့် အိပ်ရာထခြင်းမှသည် လာလတ္တံ့သော ညဉ့်၏နည်းလမ်းအစဉ်, အိပ်ရာဝင်ခြင်းတိုင်**အောင်** တစ်ရက်သည် အဇ္ဇ။ သို့မဟုတ် အဇ္ဇတနမည်၏။ ။**ရှေးလေးချက်တီး**တပတိုရ်နှင့် တစ်နေ့လုံး၊ နောက်ညဉ့် တပတိုရ်ပေါင်း နေ့-ညဉ့် ခြောက်ပတိုရ်၊ စက်နာရီ ၂၄-နာရီကို အဇ္ဇ။ သို့မဟုတ် အဇ္ဇတန။ လွန်ပြီးသော ညဉ့်သုံးပတိုရ်နှင့်တကွ တနေ့လုံးကို ဟိယျ၊ သို့မဟုတ် အနဇ္ဇတန-ဆိုသည်။ကစ္စာယနသာရနှင့်အတူပင်။ ။ တစ်နည်း၊ရှေ့-နောက် နှစ်ဘက် ညဉ့်ထက်ဝက်စီပါသော တစ်ရက်သည်။ ဝါ၊ ရှစ်ပတိုရ် စက်နာရီ ၂၄-နာရီသည် အဇ္ဇတန။ လွန်ခဲ့ပြီးသောညဉ့်ထက်ဝက်မှ ဟိဘက် တစ်နေ့နှင့် ညဉ့်ထက်ဝက်၊ရှစ်ပတိုရ်, စက်နာရီ ၂၄-နာရီသည် အနဇ္ဇတနမည်၏။

'အာဉ်ယာ-ဝုဋ္ဌာနာ-အာဉ်ယာ သံဝေသနာ အဟော၊ ဉာယတော.မုရတ္တံ ဝါ လောကတော သိဒ္ဓံ'ကာတန္တဝုတ္တိ၊ ၃-၁-၁၆။ ။**အာဉ်ယာ** ဝုဋ္ဌာနာ၊ ရှေး သူဟောင်းတို့ ခဲ့ခြင်းဆ၍ နည်းလမ်းကျကျ မှတ်သားအပ်သော အိပ်**ရာ**ထခြင်းမှစ၍၊ အာဉ်**ယာ** သံဝေသနာ၊ နည်းလမ်းအစဉ် 'အိပ်ရာဝင်ခြင်းတိုင်အောင်။ **အ**ဟော၊ တစ်ရက်သည်။ ဝါ၊ ခြောက်ပတိုရ်, စက် ၂၄-နာရီသည်။ အဇ္ဇတနော၊ အဇ္ဇတန မည်၏။ဝါ၊တနည်း။ဉာ**ယ**တော.မု ရတ္တံ၊ ရှေ့-နောက် ညဉ့်ထက်ဝက်စီပါသော။ အဟော၊တစ်ရက်သည်။ဝါ၊ရှစ်ပတိုရ် စက် ၂၄-နာရီသည်။ အဇ္ဇတနော၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤနည်းသည်။ လောကတော သိဒ္ဓံ၊ လူတို့အသုံးများသဖြင့် ထင်ရှားလှ၏။

'ဉာယာ အပေဘော-ဉာ**ယ**ော၊ ယောဂျော ဣစ္ဆ.တ္ထော။ အတိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ စတုတ္ထော ယာမော ဉာ**ယ** ဝုဋ္ဌာနော၊ အာဂါမိနိယော ရတ္တိယာ ပထမေ

http://www.dhammadownload.com

ယ့ာမော ဉာယ သံဝေသနော။ အထဝါ-ပုဗ္ဗာ ပရ ဉာဟ ဒိဝသာနံ အမုရတ္တေန သဟ မဗ္ဘ-ပုဝတ္တိ ဒိဝသော အဇ္ဇတနော-တိ လောက-ပ္ပသိဒ္ဓ အဇ္ဇတန ကာလေ' ကာတန္တ-နှဝါဒ။ ။ဉာယာ အပေတော ဉာယော၊ ဉာယဝုဋ္ဌာနော အတိက္ကန္တာယ စတုတ္ထော ယာမော၊ အာဂါမိနိယာ ပထမော ဉာယံသံဝေသနော ဣတိ၊ သံဝေသနံ ဣဟ သေယျာ-ရောဟဏံ၊ အဇဟာ ဒိဝသော ကာလော ဣတျ-တ္ထော။ ဉာယတော-မုရတ္တံ ဝေ-တိ ဉာယံတော ဉာယံသောအမု-ရတ္တော ယသ အဟသ ဣတိ ဝိဂ္ဂဟော' ဝင်း-ဦ။ ။'အာဉာယော-ဒီတိ ဉာယ အနပေဟံ ဉာယံ၊ အဘိဝိဓိမှိ စာယ-မာ၊ ဥဋ္ဌာနံ သေယျ ပရိစ္ဆာဂေါ၊ သံဝေသနံ သေယျာ-ရောဟဏံ၊ တတြာ-တိက္ကန္တာယရတ္တိယာ စတုတ္ထေ ယာမေ ဉာယ-မုဋ္ဌာနံ၊ အာဂါမိနိယာ စ ရတ္တိယာ ပထမေ ယာမေ ဉာယ သံဝေသနံ၊ တေန ဥဋ္ဌာန သံဝေသနော-ပလက္ခိတံ ပဟရဒ္ဒယ-မတိဗျာပေတ္ဝာ အဟော ဒိဝသော ကာလေ အဇ္ဇာနော။ အထဝါ ဥဋ္ဌဟန္တိ အသ္မိ-န္တိ-ဥဋ္ဌာနံ၊ အတိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ စတုတ္ထော ပဟာရော ဇေ ဥစ္စတေ၊ တထာ သံဝသတိ အသ္မိ-န္တိ သံဝေသနံ၊ အာဂါမိနိယာ ရတ္တိယာ ပထမော ပဟရော-တိ ဧတေ ဒွေ ပဟရေ အဘိဗျာပေတ္ဝာ အဟော အဇ္ဇတနော ကာလော ဣစ္စ-ထော၊ ဉာယတော-မုရတ္တံဝေ-တိ ဉာယံတော ဉာယေ ပသော အမုရတ္တိယော ယသ အဟသာ-တိ ဝိဂ္ဂဟော၊ တေန အဋ္ဌပဟရော အဇ္ဇတနော ကာလေတိ၊ ဝါ-သဒ္ဒေန အတ္ထန္တရံ ဒသိတံ' ဝင်း-ပဋ္ဌကာ။ ။'ဥပစာရ နိသာယနံ ဒုဋ္ဌိ-ဇာန-မိစ္စာဟ အထ ဝေ-တိ၊ ပက္ခန္တရံ သမ္မုတျ-န္တရ-မဝလမ္ဘိတ္ဝာ-ဟ ဉာယတော-စ္စာဒိ၊ ဝါ-သဒ္ဒေန မတန္တရ-မိတိ, အဋ္ဌပဟရဏလက္ခဏံ မတန္တရ-မိစ္ဆတ္ထော' ဝင်း-ကဝိရာဇ-ဦ။ ။'ဧကိသာ ရတ္တိယံ စတုတ္ထော ယာမော ဒိဝသော စ သဗ္ဗော ဒုတိယာယ စ ရတ္တိယာ ပထမော အဇ္ဇတနော ဣစ္စာ-ဟု' မဟာဘာသ ပဒီပ။ 'အဇ္ဇတနေလင်' ၃-၂-၁၀၁။ သုတ်အဖွင့်။ ။''အတီတာယ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမယုန အာဂါမိနိ ပုဗ္ဗယုန သဟိတော ဒိဝသော အဇ္ဇတနော ဣတိ 'ကာလော-ပသဇ္ဇနေ စ တုလျံ' ဣစ္စတြ ဋ္ဌိတံ'' တက္ကဗောဓိနီ။ ဝင်းသုတ်အဖွင့်၊ ဝင်းကျမ်းများလည်း ကာတန္တ ရှေးနည်းတူ၏။

သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ-သာရသ္ဝတ ဝင်း-ဦ။ လဃုဘာသ၊ သိဒ္ဓန္တစန္ဒြိကာ။ ဝင်း-ဦ ကာ၊ အာသုဗောဓ စသော ဗျာကရဏ်း ကျမ်းများ၌ကား လွန်ခဲ့သော ညဉ့် ထက်ဝက် နှစ်ပဟိုရ်နှင့် တစ်နေ့လုံး။ လာလတ္တံ့သော ညဉ့်ထက်ဝက် နှစ်ပဟိုရ်၊ ပေါင်း နေ့ညဉ့် ရှစ်ပဟိုရ် စက်နာရီ ၂၄-ကို အဇ္ဇ။ လွန်ခဲ့သော ညဉ့်၏ အစ နှစ် ပဟိုရ် သန်းခေါင်မှသည် တိုင်အောက် နောက်ညဉ့်အဆုံး နှစ်ပဟိုရ် သန်းခေါင်အထိ နေ့ညဉ့်ပေါင်း ရှစ်ပဟိုရ်, စက်နာရီ ၂၄-ကို ဟိယျ, အနဇ္ဇတန-ဆိုး၏။ ကာတန္တ နောက်နည်းနှင့်တူ၏။ ။'ကာလော ပသဇ္ဇနေ စ တုလျံ'ပါဏိနိ၊ ၁-၂-၅၇။ ။ 'အတီတာယ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမ-ယုန အာဂါမိနိယာ ပုဗ္ဗယုန စ, သဟိတော ဒိဝသော

http://www.dhammadownload.com

အဇ္ဇတနော' သိဒ္ဓန္တကော့မုနီ။ ။'အတီတာယ ရတ္တိယာ ပထမဒ္ဝယံ, ဝတ္တမာ နာဒီနံ အာဂါမိနိယာ ပထမ ဒ္ဝယံ၊ သော, အဇ္ဇတနော, အညော အနဇ္ဇတနော' သာရသ္ဘတ-သိဒ္ဓန္တစန္ဒြိကာ။ ။'အတီတ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမ ပဟာရဒ္ဝယံ, သကလော ဒိဝသော၊ အာဂါမိနိယာ ရတ္တိတာ ပုဗ္ဗ ပဟာရဒ္ဝယံ၊ သော အဇ္ဇတနော၊ တတော အညောကာလော အနဇ္ဇတနော' စန္ဒကိတ္တိ.ဠီ။ ။'အတီတ ရတ္တိယာ အန္တိမံ ယာမ ဒ္ဝယံ၊ အာဂါမိနိယာ ပထမယာမဒ္ဝယံ မဇ္ဈ.ပ္ပဝတ္တိ ဒိဝသော သကလော ဧသော အဇ္ဇသဒ္ဒ ဝါစ္စော ကာလော' လဃုဘာသာ၊ သုဗောဓိနီ၊ တတ္ထဒီပိကာ။

အချုပ်မှာ။ ။ ရှေ့နောက် ညဉ့်သန်းခေါင်မှ ဟိုမှာဘက် တနေ့လုံးကို အဇ္ဇ။ လွန်ခဲ့သော ညဉ့်သန်းခေါင်မှ ဟိုမှာဘက် တနေ့လုံးနှင့် ညဉ့်သန်းခေါင်တိုင် ကာလကို ဟိယျ,အဇ္ဇဘန-ဆိုသည်။ ဗေဒင်ကျမ်းတို့၌လည်း ဤနည်းတူပင်-ဟူ၏။ ဝိနည်း.ပိဋကတ်တော်၌ကား ယာမ်ကိုသုံးဖို့ ပိုင်းခြားသည့်ပြင်၊ နေ့-ကိုလည်း အရုဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၏။ ။ယနေ့အရုဏ်တက်ကာကို လာလတ္တံ့သော ညဉ့်အရုဏ်တက်တိုင် တနေ့နှင့်တညဉ့်-ရှစ်ပဟိုရ်။ သို့မဟုတ် ခြောက်ပဟိုရ်၊ စက်နာရီ ၂၄-နာရီကို အဇ္ဇ။ (ယာမ, ပကာရ အဘူတူပင်။ ပိဋကတ်အလို ပထမ ယာမ,မဇ္ဈိမ ယာမ, ပစ္ဆိမယာမ-ဟု နေ့သုံးပဟိုရ်၊ ညဉ့်သုံးပဟိုရ်ဖြစ်၍၊ ခြောက်ပဟိုရ်-ဆိုသည်)။ယနေ့ အရုဏ်တက်မှလွန်ခဲ့ပြီးဟိုဘက်အရုဏ်တက်တိုင် ရှစ်ပဟိုရ်။ တနည်း၊ ခြောက်ပဟိုရ်, စက်နာရီ ၂၄-ကို ဟိယျ, အနဇ္ဇတန ဆိုသည်။ ။သတ္တာ.ဟံ သန္နိဝတ္တော ကာတဗ္ဗော.တိ သတ္တာ.ဟေ ယေဝ သန္နိဝတ္တိ တဗ္ဗော၊အဥ္ဇမောအရုဏော တတ္တော.ဝ နဥ္ဇာပေတဗ္ဗော.ဟိ အတ္ထော' မဟာဝဂ္ဂ.ဋ္ဌကထာ။ ။'သတ္တာ ဟ သန္နိ ဝတ္တော ကာတဗ္ဗော.တိ သကလံ သတ္တာ.ဟံ ဗဟိဧဝ အဝီတိ နာမေတ္မာ သတ္တာ.ဟ ပရိယောသာနဘူတံ (အဥ္ဇမ) အရုဏုဋ္ဌာန ကာလံ ပုန ဝိဟာရေ.ဝ သမ္ဗန္ဓ ဝသေန သတ္တာ.ဟံ ဝိဟာရေ သန္နိဝတ္တိ ကာတဗ္ဗံ၊သတ္တာ.ဟ ပရိယောသာန ကာလော မိ ဣဓ သတ္တာ.ဟ-သဒ္ဒေန ဝုတ္တော'**ဝိမကိ-ဠီ**။ ခုနစ်ရက်လုံးလုံးအပြင် ဘက်၌မ**ကုန်**လွန်စေဘဲ ခုနစ်ရက်အဆုံး ရှစ်ရက်မြောက်အရုဏ်ကိုမိမိကျော်ငြိုးတိုက်တွန်းမှာ တက်စေရမည်-ဟူလို။ ။ဤ**ဝိ**နည်း ဒေသနာတော်နည်းမျိုးကို လ**ဃု**-ဘာသာ ဆရာက ကောစိဆို၏။ ဤ**ဆရာ**ကား-သန်းခေါင်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော အဇ္ဇကို သမာနဝ ါဒလုပ်၍၊ ကောစိတို့**ကား**ယနေ့အရုဏ်တက်မှ နက်ဖြန်အရုဏ်တက်တိုင်အောင် နေ့-ညဉ့်အပေါင်းကို အဇ္ဇ-ဟု အရုဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြားကုန်၏။ အညေတို့ကား ယနေ့နေထွက်ကကို,နက်ဖြန် နေထွက်တိုင် နေ့-ညဉ့်ပေါင်းကို အဇ္ဇ-ဟ နေထွက်ဖြင့် ပိုင်းခြားကုန်၏။ လူအများတို့လည်း**နေ**ထွက်ဖြင့်ပင် ပိုင်းခြား၍ (ဟိယျ, အဇ္ဇ,သ္ဝေ) ယမန်နေ့,ယနေ့,နက်ဖြန်ဟုပြောဆိုသုံးစွဲကြသည်ဟုဆို၏။ ။'ကောစိတု အရုဏော.ဒယာ အာရဒ္ဓအရုဏော ဒယ ပရိယန္တော ကာလော'။အညေတု သူရိယော.ဒယာအာရဒ္ဓ သူရိယော.ဒယ ပရိယန္တော,ဣစ္စာ.ဟု လောကိကာနံ ဟိယျ, အဇ္ဇ, သ္ဝေ.ဣတိ တတြော.ဝ ဗျဝဟာရဒဿနတော' လ**ဃု**ဘာသာ၊ တတ္ထဒီပိကာ-

http://www.dhammadownload.com

ဒီ။ ။ဤလူအများသုံးစွဲရိုး၊ နေ့ညဉ့် ခေါ်ရိုးကာ-ပါထေယျ-အာဠာနာဒိယသုတ်, ပါဠိတော်ကြီးနှင့် အညီပင်တည်း။

"ယတော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ သူရိယော၊ အာဒိစ္စော မဏ္ဍလီ မဟာ၊
ယဿ စုဂ္ဂစ္ဆမာနဿ၊ သံဝရီပိ နိရုဇ္ဈတိ။
ယဿ စုဂ္ဂတော သူရိယော၊ ဒိဝသော.တိ ပဝုစ္စတိ။" ၎င်းပါဠိ

ဟိယျောပဘုတိ ဟု ကစ္စည်းဆရာဆိုသောကြောင့် ဟိယျ-အရကို **ယမန်**နေ့, မနေ့ကစ၍ လွန်ခဲ့ပြီးသော နေ့, ရက်, ပက္ခ, လ, နှစ်-**စ**သော အဆုံးမရှိသော ကမ္ဘာဘာက, အတိတ် ကာလအထူးကိုယူစေလို၏။ ။ဤဝါဒမျိုးကို ကာတန္တ ဠီကာဆရာ မနှစ်သက်-ကေစိဝါဒဆို၏။ အကယ်၍ ထိုကေစိတို့ဆိုတိုင်း ယူခဲ့သော် 'ဟိယျတ္တနေ.တီတေ ဟိယျတ္တန်' ဟု ဟိယျတ္တနိဝိဘတ်၏အဟိတ်သာမန်၌ သက်အပ်ကြောင်းကိုဆိုသော ဒုဂ္ဂါသိ'ဟ ဆရာ့စကား အကျိုးမရှိ၊ နိရုဇ္ဈကသာ ဖြစ်ရာသည်ဟု **ဆို**၏။ ။'ကေစိ အာဟ ဟိယျော ပဘုတိ ဘူတဝိသေသော ပက္ခမာသသံဝစ္ဆရာ.ဒိ ကာဒလာ ဟိယျော-သဒ္ဒေန လက္ခဏေ လ္ဟတိ,တံ မတေ ဘူတသာမညေ ဟိယျတ္တနိ ဝိဓာန.မနတ္ထကံ ဟောတိ' ၎င်း-ဠီ။ ။သို့ရာတွင် ဟိယျော ပဘုတိ၊ သမီပဇ္ဇတန်, နှစ်သုတ်လုံးပင် **သာ**ဝကာသ **ဝိ**ဓိသုတ်များဖြစ်ကြ၍ ပုဗ္ဗ**ဝိ**ဓိထက် ပရဝိဓိ အားရှိရကား။ ဟိယျော ပဘုတိ, **သုတ်**ဆက် သမီပေ.ဇ္ဇတန်, **သုတ်**က အရာကျယ်၍ ဟိယျော ပဘုတိ**အရကို**၊ယမန်နေ့, တမြန်နေ့, တမြန်တနေ့ ဆိုသော ဟိယျ,ပရဟိယျ,ပရဟိယျဟိယျ အတိတ်ကာလကိုသာ ယူ၍ ဏ္ဍင်းဟိယျအတိတ်၌ ဟိယျတ္တနိ ဝိဘတ်ကိုစီရင်။ အဇ္ဇ-ပဘုတိ,အရကို ယနေ့ပြုလုပ်ပြီးစ အနီးဆုံး အတိတ်ကစ၍ ကမ္ဘာကာလများစွာ ကွာခြားဖြစ်ပွားခဲ့ပြီးသော အတိတ်ကာလကိုယူ။ထို့ကြောင့် '၎က နဝုတိတောကပ္ပေ၊ ယံ ကမ္မ မကရိံ တဒါ' စသည်ဖြင့် ကိုးဆယ့်တကမ္ဘာကွာခြားသော အရာကို အဇ္ဇတနိ **ဝိ**ဘတ်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ ။သက္ကတ-တို၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းပင် ယူ၏။ ထို့ကြောင့် ကာတန္တ ဝုတ္တိ-၌ 'အဇ္ဇကနေ တီတမတ္ထေ အဇ္ဇတနိ'ဟု ဆိုသည့်ပြင်။ ဠီကာ၌လည်း 'သဗ္ဗတြ ဘူတ သာမည **ဝိ**ဝက္ခာယံ အဇ္ဇတနိ ဘဝတျော.ဝ'ဟု ဆို၏။

အနဇ္ဇတန - သည်, ဟိယျ-ယမန်နေ့၊သွေ-နက်ဖြန်နေ့-ဟု နှစ်မျိုးရှိရာ၊ ယမန်နေ့ ဟိယျ-ကာလမှာ ဟိယျတ္တနိ သက်၏။ *နက်ဖြန်နေ့ သွေကာလမှာ ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်သက်ရမည်။ ဟိယျ-ကား အတိတ်၊ သွေ-ကား အနာဂတ်-ဟူလို။ ။'သော စ **အ**နဇ္ဇတနော ဒွိခာ အတီတာ.နာဂတဘေဒေန၊တတြ.အတီတေ ဂတေ အနဇ္ဇတနေ ကာလေ ဝုစ္စမာနေဘိ ဗာ.ဒယော မတီပရိယန္တာ ပရဿ ပဒ အတ္တနော-ပဒ ဘေဒေန အဋ္ဌာ ဒသ.ပ္ပစ္စယာ ဘဝန္တိ'သာရသ္မတ-စန္ဒကိတ္တိ-ဠီ။ ။သက္ကတ-၌ သွေ-ကာလ၌ သက်ရန် သ္မာတနိ-**ဝိ**ဘတ်ကို အသိး ဆို၏။ 'သွေ.ကာလေ

http://www.dhammadownload.com

ဘဝါ-သွာတနိ့, လုပ်။ ကစ္စည်းကျမ်း၌ကား 'တာ, တရော, တာရာသ်' စသော သွတနိ ဝိဘတ်များကို ပါဠိတော်နှင့်မလျော်၍ ပယ်ဖြုတ် နုတ်သိမ်းခဲ့သည်။

မှတ်ချက်။ ။သွေ-ဟူသော ပါဠိကို မြန်မာပြန်ဆိုရာ နက်ဖြန်, နက်ဖန်ဟူ ရ-ရစ်,မဲ့,နှစ်မျိုးပင်ရေးထုံးရှိ၏။ ။'နက်ဖြန်,နက်ဖန်၊ အဖန်ဖန်လျှင်၊ လည်ပြန် ခါခါ' ဘူရိဒတ် အလင်္ကာ။ ။'စေလိုက်-တဖန်၊ နက်ဖြန် နံနက်၊ ကောင်းကင် ထက်သို့ တက်၍ ကိုယ်တိုင်' ပြာဠိဟာခန်း။ ၎င်းတို့ကို ထောက်လျှင် ရ-ရစ်နှင့် ရေးရမည်။ ။'ယမန် ယမန်၊ သာနှင့်တန်၊ နက်ဖန်သဘက်ခါ' ကဝိလင်္ကာ သတ်ပုံကိုထောက်လျှင် ရ-ရစ်မဲ့ ရေးရမည်။ သို့ရာတွင် ရ-ရစ်မဲ့ကား ဟံသာဝတီ ရောက် မင်းတရားကြီး လက်ထက်မှစ၍ ဖြစ်ပွားသည့် စကားသစ်ဟု ရ-ရစ်ဖြင့် ဖြန်-ကိုသာ မုံရွေးဆရာတော်-အာဘည်ပြု၏။

အဇ္ဇ-သည်လည်း—အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်-သုံးမျိုး။ ဥပမာ-နေ့ဆွမ်း စားခိုက်-စားဆဲ ကြိယာလည်း အဇ္ဇ-ပစ္စုပ္ပန်မည်၍၊ နေ့ဆွမ်းမစားမီက ပြုလုပ် ခဲ့သမျှ စားခြင်း, သွားခြင်းစသော ကြိယာသည် အဇ္ဇ-အတိတ်မည်၏။ နေ့ဆွမ်း စားပြီးနောက် ပြုလုပ် လတ္တံ့သော ကြိယာများသည် အဇ္ဇ-အနာဂတ်မည်၏။ ယနေ့ပြုလုပ်ပြီးစ အနီးဆုံး အတိတ်ကစ၍ အဇ္ဇတနိ-ဝိဘတ်သက်။ ယနေ့ ပစ္စုပ္ပန် ကာလမှာ ဝတ္တမာန်။ ရှေ့ပြုလတ္တံ့ အနာဂတ်ကာလမှာ ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်သက်။ 'အဇ္ဇတနော ကာလော တိဝိဓော အတီတော ဝတ္တမာနော အနာဂတော စ၊ အတီတော တတြ အဇ္ဇတနေ ဘူတော သိ(အဇ္ဇတနိ)။အဇ္ဇတနေ ဝတ္တမာနေ တိ ဗာ.ဒိ (တျာ.ဒိ)။ အဇ္ဇတနေ အနာဂတော သျာ.ဒယော ဘဝိဿန္တိ ဟောတိ' လဃု ဘာသာ။ ။ပရောက္ခာ, ဟိယျတ္တနိ, အဇ္ဇတနိ အတိတ် ဝိဘတ်သုံးမျိုးတွင်-အဇ္ဇ မျက်မှောက်အတိတ်မှာ အဇ္ဇတနိ, ဝိဘတ်တစ်လုံးသာသက်၊ မျက်ကွယ်အတိတ်မှာ အဇ္ဇတနိ, ပရောက္ခာ ဝိဘတ် နှစ်လုံးသက်။ ဟိယျတ် မျက်မှောက်အတိတ်မှာ ဟိယျတ္တနိ ဝိဘတ်တစ်လုံးသာ။ မျက်ကွယ်အတိတ်မှာ ပရောက္ခာ, ဟိယျတ္တနိ, အဇ္ဇတနိ ဝိဘတ်သုံးလုံးသက်နိုင်၏။ပရောက္ခာမှာ,မျက်ကွယ်အတိတ်၌ သက်နိုင်၍။ ဟိယျတ္တနိ,အဇ္ဇတနိတို့မှာ မျက်မှောက် မျက်ကွယ်, အတိတ်နှစ်မျိုး၌ သက်နိုင်၏။ ပရောက္ခာ, ဟိယျတ္တနိ, အဇ္ဇတနိတို့၏ သဘောခွဲအားလျော်စွာ အရာကိုကြည့်၍ စီရင်လေ။

ဆောင်ပုဒ်- "လွန်ညဉ့်-နောက်ဆုံး လာ-စဆုံး၊ နေ့လုံးခြောက်ပဟိုရ်-အဇ္ဇကို။
ရှေ့-နောက် ယာမ်ဝက်၊ နေ့နှင့်ဘက်၊ ငါးချက်ပဟိုရ်-တစ်နည်းဆို။
ရှေ့-နောက်, နေထွက်၊ အရုဏ်တက်၊ လယ်ကွက်ရှစ်ပဟိုရ်-အဇ္ဇကို။
လွန်ညဉ့်-ကျန်သုံး၊တစ်နေ့လုံး။ ဟိုဆုံးပဟိုရ် စွက်-ဟိယျကို။
ယာမ်ဝက်,ကျန်သုံး၊ တနေ့လုံး၊ ဆုံးဝက်ငါးပဟိုရ် ဟိယျတ်ဆို။
အဇ္ဇ-ဟိုဘက်၊ လွန်တဲ့ရက်၊ မှတ်ချက်အချုပ်-ဟိယျတ်ကို။"

http://www.dhammadownload.com

၄၂၀-မာ ယောဂေ သဗ္ဗ-ကာလေ စ။ ။မာ ယောဂေ၊ မာ-ပတိသေဓနှင့် ယှဉ်သည်။သတိ၊ဖြစ်လတ်သော်။ သဗ္ဗ-ကာလေ၊ အလုံးစုံသောကာလ၌။ ဟိယျတ္တ-နဇ္ဇတနီယော စ၊ ဟိယျတ္တနီ၊ အဇ္ဇတနီ ဝိဘတ်တို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ။ကုန်၏။ ။ ဟိယျတ္တ-နဇ္ဇတနီ ဤစွေတာ ဝိဘတ်တို့ယော စ၊ ဟိယျတ္တနီ၊ အဇ္ဇတနီ-ဝိဘတ်တို့သည်လည်း။ယဒါ၊အကြင်အခါ၌။မာယောဂေ၊သည်။ သတိ၊ သော်၊ တဒါ၊ ထိုအခါ၌-သဗ္ဗ-ကာလေ၌။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ မာဂမာ။မသွားပြီ (မသွားလတ္တံ့၊ယခုမသွား)။ ဝါ၊ဘယ်ကာလမှ မသွား။ မာဝစာ၊ မဆိုပြီ။ (မဆိုကတ္တံ့၊ယခုမဆို) ဝါ၊ ဘယ်ကာလမဆို။ မာဂမီ၊ မသွားပြီ။ (မသွားလတ္တံ့၊ယခုမသွား) ဝါ၊ ဘယ်ကာလမှ မသွား။ မာဝစာ၊ မဆိုပြီ။ (မဆိုလတ္တံ့၊ယခုမဆို)ဝါ၊ဘယ်ကာလမှမဆို။မာဝစီ၊ မဆိုပြီ။(မဆိုလတ္တံ့၊ယခုမဆို)ဝါ၊ ဘယ်ကာလမှမဆို။ စ-ဂဟဏေန၊ စ-သဒ္ဒါဖြင့်။ ပဗ္ဗမီဝိဘတ်တို့၊ ပဗ္ဗမီ-ဝိဘတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မာ-ဂစ္ဆာတိ၊ ဘယ်ကာလမှ မသွားလင့်။

ရုပ်တုက်ပုံ။ ။အာဂမီ-ကို ဂမု-တည်။ ဂမု၊ ဂမု-သဒ္ဒါသည်။ ဂတိမ္မိ၊၏။ ဓောဿန္တော=ချေ။ သမီပေဇ္ဇတနီ၊ ဤသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီ ဧကဝုစ် ဤ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဂမ်+-ီ) အ-ကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီ=သုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီ ဝိဘတ်ကြောင့် အစ-၌ အ-အာဂမ်ရာလာ၊ (အဂမ်+-ီ)မ်+ဤ-သို့ကပ်၊ပြီး၏။ ။အဂမုံ-ဂမု၊ သမီပေဇ္ဇတနီ၊ ဤသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီ ဧကဝုစ် ဥံ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဂမ်+-ုံ) အ-ကာရာဂမော=အ-လာ(အဂမ်+-ုံ)မ်×ဥံ-ကပ်၊ ပြီး၏။

၄၂၀-တိ-ပဒ,ဝိဓိသုတ်။ ။'မာ့ ယောဂေ အဇ္ဇတနီ။ ။မာ-သ့မ-ယောဂေ ဟိယျတ္တနီ' ကာတန္တ၊ ၃-၁-၂၃။ ။'မာ ပတိသေဓေန ယောဂေါ-မာယောဂေါ်လုပ်။ တသို့မာယောဂေ-ခံ။ ။ဤသုတ်ကား-မာ့ ပတိသေဓနနှင့် ယှဉ်ရာ ဟိယျတ္တနီ၊ အဇ္ဇတနီ၊ ဝိဘတ်တို့၏ မိမိတို့ ဟောရင်း အတိတ် သက်သက်၌သာ မဟုတ်ဘဲ၊အလုံးစုံသောကာလတို့၌သက်နိုင်ရန် ထပ်မံခွင့်ပြုသော သုတ်တည်း။ ။ စ-သဒ္ဒါ သမုစ္စယတ္ထ၊ ထို စ-သဒ္ဒါဖြင့် ပဗ္ဗမီဝိဘတ်သက်အပ်သတည်းဟု ပြခြင်းငှာ 'စ.ဂ္ဂဟဏေန' စသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။ပဗ္ဗမီ-ဝိဘတ်တို့-ဟူသော စကားလည်း ဥပလက္ခဏာသာ၊ ပရောက္ခာ၊ ဝတ္တမာန် ဝိဘတ်များလည်း သက်ရ၏။ ။'မာကိ သိတ္ထော့ မယ့ဲာ-ဝိနာ'။ 'မာ ဒေဝ ပရိဒေဝသိ' ဝေဿန္တရာတ်-ပုံစံ။ မာယာ၊ ငါနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ တံ့၊ မြောက်သား ဒေဝီ၊ သင်မဒ္ဒီသည်။ မာကိ သိတ္ထော၊ တမ်းတ ငိုမြည်၊ နောင်မကြုံလို့ရစ်ပါလင့်။ ဒေဝ၊ ခမည်းတော်မင်းမြတ်။ တံ့၊ သင်မင်းမြတ်သည်။ မာပရိဒေဝသိ၊ ဇာလီ-ကဏှာ,မြေးနှစ်ဖြာတို့ကြောင့် ပြင်းစွာ ပင်ပန်း ,ယခုမြည်တမ်းတော်မမူပါသင့်-ပေး။ ။ပရောက္ခဲ့ ဝိဘတ်သည် မာ-နှင့် ယှဉ်ခါအနဒ္ဒတ်မှာ ဖြစ်၍။ ဝတ္တမာန် ဝိဘတ်မှာ ပစ္စုပ္ပန် ကာလ၌သာ ဖြစ်သည်ဟု ဆရာတို့ ဆိုကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

နီတိ-ကား-သဗ္ဗ ကာလေ-ဟူသော ဝိသယကို မနှစ်သက်။ မာဂမာ-၌ မာ**ဓ**ယာဂေ၊ သဗ္ဗကာလေ,ဆိုသောကြောင့် **ဟိ**ယျတ္တနိ**ဝိ**ဘတ် ပစ္စုပ္ပန်, **အ**တိတ် **အနာဂတ်**, ကာ**ရ**ာတိပတ္တိအနက်၌ စီရင်လျှင် မာဂမာ၊ သွားဆဲမဟုတ်၊ မသွားပြီ၊ မသွားလတ္တံ့၊ မသွား**ရာ**ပြီဟူ**သော** အနက်များဖြစ်၏။ ဤအနက်မျိုးလည်း အဋ္ဌကထာ,ဋီကာတို့၌ မထင်သောကြောင့် ဆင်ခြင်၍ယူကြလေ-ဟူ၏။ ။သဗ္ဗကာလေ.တိ ဝုတ္တတ္တာ ပန မာဂမား.တိ ပဒဿ မာ ဂစ္ဆ.တိ.တိ ဝတ္တမာန.ထ္ထော၊ ဟောတိ၊ မာဂစ္ဆိ.တိပိ အတီတာ အ**တ္ထော**။ မာဂစ္ဆိဿ.တိ.တိပိ အနာဂတ.ထ္ထော၊ မာဂစ္ဆိဿာ.တိပိ ကာလာတိပတ္တိ အ**တ္ထော** ဟောတိ။ တထာ သေသေသုပိ။ ဧ၀ံ ဝတ္တမာနာ. တီတာ.နာဂတ-ကာလာတီ ပတ္တိ အ**တ္ထော** ဟော**တိ**။ သဗ္ဗ.မေတံ အ**တ္ထ**ကထံ အဋ္ဌကထာ.ဒီသု နဒိ**ဿ**တိ၊ တထာပိ သဋ္ဌု ဥပဓာရိက္ခိတ္ဝာ ယုတ္တ.ရူပေ ဂဟေတဗ္ဗ'နီတိ။ ။မာ.ကိ သိဒ္ဓော မယာ ဝိနာ-၌၊ ပရောက္ခာ **ဝိ**ဘတ်သည် မာနှင့် ယှဉ်သော်လည်း သဗ္ဗကာလ**ကို** မဟောဘဲ၊ အနာဂ**တ်**ကာလကိုသာ ဟော၏။ ။'မာ သု ပုနပိ ဧ၀-ရူပ-မကာသိ'။ ပုနပိ၊ တဖန်လည်း။ ဧ၀ရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော ခိုးမှုကို။ မာ အကာသိ၊ မပြုပါလင့်။ ဒုတိယ ပါရာဇိက-ဓနိယဝတ္ထု-ပုံစံ၌ အဇ္ဇတနီ **ဝိ**ဘတ် မာနှင့် ယှဉ်သော်လည်း အနာဂတ်ကာလကို သာ ဟော၏။ ။မာ ဒေဝ ပရိဒေဝသိ-၌ ဝတ္တမာန်ဝိဘတ် မာ-နှင့် ယှဉ်သော်လည်း မိမိ-ပစ္စုပ္ပန်ကာလကိုသာ ဟော၍ သဗ္ဗကာလကို မဟော။ သို့အတူတ် မာ-ယော်ဂအ**ရာ**မှာ ကာလကိုမမှတ်ဘဲ၊ ပစ္စုပ္ပန် အနာဂ**တ်**, ရအပ်သောအရာကို **စာ**နာထောက်ချင့်၍ သင့်သလိုယူရမည်ဟု ဆိုလိုရိပ် ထင်၏။

သက္ကတ-၌-ဟိယျတ္တနီ, အဇ္ဇတနီ ဝိဘတ်တို့သည် မာပတိသေဓနှင့် ယှဉ်သောအခါ၊ မိမိ-ဝိသယ အတိတ်ကာလကို စွန့်ပယ်၍၊ ပစ္စုပ္ပန်, အနာဂတ် ကာလတို့၌ ဖြစ်၏။ ပတိသေဓ-ဟူသည် အတိတ်၌-မဖြစ်သင့်။ သို့မဟုတ် အတိတ် ကြိယာကို မြစ်ခြင်း၌ အကျိုးမရှိသောကြောင့်ဟု ဆို၏။ ။'ဝတ္တမာနာ ဘဝိဿတိ ဝိသယာနံ ဗာဓကော.ယံ' ကာတန္တ ဝုတ္တိ။ ။'အတိက္ကန္တေ နတ္ထိ ပတိသေဓော ဣစ္စာဟ-ဝတ္တမာနေ.တျာဒိ' ဂင်း-၌။ ။'မာ-သဒ္ဒေါ ပတိသေဓ-ဝါစီ ပတိသေဓော စ အတီတေ န သမ္ဘဝတီ.တိ၊ တျာ.ဟ ဝတ္တမာနေ.တျာဒိ' ဂင်း-ပဉ္စိကာ။ ။'ပတိ-သေဓော စ အတီတေန သမ္ဘဝတီ.တိ၊ နနု ကထံ 'နာ.ဟံ ကလိင်္ဂံ ဇဂါမ' ဣစ္စာ.ဒိ ပတိသေဓော **ဝိ**ဿတေ?၊ သဗ္ဗပကထန.မိဒံ န ဟု မုချ-ပွတိ**သေ**ဓော၊ တတော **ယ**တြ မာ-သဒ္ဒေန မုချ.ပွတိသေဓော န ဥစ္စတေ၊ တတြ နသုတ္တ.ပွဝုတ္တိ။ ဝတ္ထုတော တု ပ**တိ**သေဓသဒ္ဒေါ, အတြ ဝါရဏ.ထ္ထော၊ ဝါရဏံ ပုန အ-နိပ္ပန္နကာရိယံ ပစ္စေ.ဝ ဃဋတေ၊ န တု အတီတေ' ဂင်း ကဝိရာဇ-၌။ ။'မာ-သဒ္ဒေါ ပတိသေဓ ဝစနော၊ ပတိသေဓော စ န.တီတေ သမ္ဘဝတိ၊ ဘူတာယ ကြိယာယ ပတိသေဓဿ နိရတ္ထကတ္တာ၊ ဓတ္တမာနေ ပန၁.နာဂတေ စ သမ္ဘဝ**တိ** အာရဒ္ဓါပရိ

http://www.dhammadownload.com

၄၂၁-အနာဂတေ ဘဝိဿန္တေ။ ။အနာဂတေ၊အနာဂတ်ကာလ၌။ဘဝိဿန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ-ဝိဘတ်သည်။ ဟော်တိ၊ ၏။ ။အနာဂတေ ကာလေ၊ ၌။ ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ္တိ၊ သည်။ ဟော့်တိ၊ ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဂစ္ဆိဿတိ၊ သွားလတ္တံ့။ ကရိဿတိ၊ ပြုလတ္တံ့။ တေ၊ဟိုသည်။ ဂစ္ဆိဿန္တိ၊ကုန်လတ္တံ့။ ကရိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။

သမတ္တာနံ အနာဂတေ စ သမ္ဗဇဝတိ အာရဒ္ဓါ ပရိသမတ္တာနံ အနာရဒ္ဓါယ ကတ္တု့. မိစ္ဆာယ ပတိသေဓော သာတ္ထကော.တိ'ဗုဒ္ဓိ.ပ္ပသာဒနီ.ဋီ။ ။နီတိ ဝါဒသည် ဤသက္ကတ-နှင့် တူညီ၏။

ဆောင်ပုဒ်-"ပရောက် ဝတ္တမာန်၊ ပစ္စုမျှ်၊ ငါးတန်-ဟိယျဇ္ဇတ်။
မာ-နှင့် ယှဉ်ရုံး၊ ကာလသုံး၊ သက်အုံး-တရပ်-ကစ္စည်းမှတ်။
ပတိသေဓ၊ သဘာဝ၊ တိတ်ကာလနှင့်-လျှဉ်းမစပ်။
ထို့ကြောင့် တိတ်ကြဉ်၊ကာလတွင်၊ မာ-ယှဉ်ငါးရပ်-ဖယ်ဝိဘတ်။
ကျမ်းဗျာကရဏ်း၊ နီတိထုံး၊ ကောင်းဆုံးယိုမှတ်-သုဒ္ဓရတ်။"

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။မာ ဂမာ-ကို မာ-သဒ္ဒ။ပ ပဒ, ဂမု-တည်။ ဂတိမှိ၊ ၏။ ဓာတုဿန္တော=ခြေ။ မာယောဂေ သဗ္ဗကာလေ စ, ဤသုတ်ဖြင့် မာ-ပတိသေခနှင့် ယှဉ်ရာ ဟိယျတ္တနိ ဧကဝုစ် အာ-ဝိဘတ်သက်၊ (မာ-ဂမ်×-ာ) မ်+အာ-သို့ကပ်၊ ပြီး၏။ ။မာဝစာ-မာ-သဒ္ဒ။ပ ပဒ,ဝစ-တည်။ ဝစ၊ သည်။ ဝိပတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ ပီပြင်သောစကား၌ ဖြစ်၏။ ဓာတုဿန္တော=ခြေ။ မာယောဂေ=ဤသုတ်ဖြင့် မာ-ပတိသေခနှင့်ယှဉ်ရာ ဟိယျတ္တနိ ဧကဝုစ် အာ-ဝိဘတ်သက်၊ (မာဝစ်+-ာ)စ်+အာ-သို့ကပ်၊ ပြီး၏။ ။မာ-ဂမီ-မာ-သဒ္ဒ။ပ ပဒ, ဂမု+ဂတိမှိ၊ ၏။ ။မာ့ဝစီ-မာ-သဒ္ဒ။ပ ပဒ, ဝစ+ဝိဘတ္တိယံ ဝါစာယ။ မာယောဂေ=ဤသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီ ဤ-ဝိဘတ်သက်၊ (မာ-ဂမ်+နီ၊ မာ-ဝစ်+ဤ) မ်, စ်+ဤ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ စ ရုပ်၊ မာဂစ္ဆာဟိ-မာသဒ္ဒ။ပ ပဒ,ဒိမု-ဂတိမှိ၊ ၏။ မာယောဂေ=ဤသုတ်၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့် မာပတိသေခနှင့်ယှဉ်ရာ ပစ္စုမိဧကဝုစ် ဟိ-ဝိဘတ်သက်။ ဘူဝါဒိတော အ=ဂမုဓာတ်မှ နေ့ာက်၌ အ-ပစ္စည်းသက်၊ (မာ-ဂမ်+၊+ဟိ) ဂမိဿန္တော စ္ဆော့ဝါ=ဓာတုနှင့် မ်-ကို စ္ဆ-ပြု၊(မာ့-ဂစ်ဆ+၊+ဟိ)အကာရော ဒီဃံ ဟိမိမေသု-ဟိဝိဘတ် ကြောင့် အ-ကို အာဒီဃပြု။ (မာ-ဂစ်ဆ+-ာ+ဟိ)စ်ဆ+အာ-ကပ်၊ ပြီး၏။

၄၂၁-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ဘဝိဿတိ ကာလေ ဘဝိဿန္တိ'ကဲ့တန္တ၊ ၃-၁-၁၆။ ။'နံ အာဂတော-အနာ.ဂတော' တပ္ပုရိသ်လုပ်။ အာဂတော၊ ဖြစ်ဆဲသည်။ နံ မဟုတ်-ပေး။ ။'ပစ္စယ သာမဂ္ဂိယာ သတိ အာယတိံ ဥပ္ပဇ္ဇနာ.ရဟော.တိ အတ္ထော' ရူ.မိန့်ရကား-ယခုမဖြစ်သေး၊ အကြောင်း ညီညွတ်သည်ရှိသော် နောင်မချွတ် ဖြစ်ထိုက်, ဖြစ်လတ္တံ့သော ကြိယာသည် **အနာဂတ်** ကာလ

http://www.dhammadownload.com

မည်၏။ ။တစ်နည်း၊ပြီးစီးအောင် အားထုတ်လုပ်ကိုင်ခြင်းမပြုရသေး။ အားထုတ်အံ့ဟု ရွေရွေကာသာဖြစ်သောကြိယာကို အနာဂတ်ကာလဆိုသည်။ ။'သာ့ဝေတု. မနာရဒ္ဓေါ ဘာဝေါ ဘဝိဿန္တော.တိ ဝုစ္စတေ' ဗုဒ္ဓိ.ပ္ပသာဒနီ-ဋီ။

"အာရဒ္ဓေါ.နိဋ္ဌိတော ဘာဝေါ၊ ပစ္စုပ္ပန္နော သုနိဋ္ဌိတော။
အတီတောနာဂ တု.ပ္ပါဒ၊မပ္ပတ္တာ.တိမုခါကြိယာ။" ကစ္စာယနသာရ

အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်ဆဲဖြစ်၍။ အ-နိဋ္ဌိတော၊ အပြီးသို့ မရောက်သေးသော။ ဘာဝေါ၊ ကြိယာသည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ မည်၏။ သုနိဋ္ဌိတော၊ အားထုတ်၍ အချင်းခပ်သိမ်း ပြီးပြီးသော။ ဘာဝေါ၊ သည်။ အတီတော မည်၏။ ဥပ္ပါဒ.မပ္ပတ္တာ၊ ဖြစ်ခြင်းမရောက်သေးသော။ အတိမုခါ ကြိယာ၊ အားထုတ်လုပ်ကိုင်အံ့ဟု ရွေရွေကာမျှသို့ဖြစ်သော ကြိယာသည်။ အနာဂတော၊ မည်၏။ ။*ဘဝိဿန္တိ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် အတိတ်ကာလဥလည်း ဘဝိဿန္တိ-ဝိဘတ်သက်။ 'အနေကဇာတိ သံသာရံ၊ သန္ဓာဝိဿံ အနိဗ္ဗိသံ' ပုံစံ။ အ-နိဗ္ဗိဿံ-အ-ဝိန္ဒန္တော သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို မရခြင်းကြောင့်။ အနေက ဇာတိ သံသာရံ၊ ဘဝများစွာ သံသရာကာလပတ်လုံး။ သန္ဓာဝိဿံ ကျင်လည်ပြေးသွားရလေပြီ-ပေး။ ဓမ္မပဒ-ဇရာဝဂ်။ ။ဤသန္ဓာဝိဿံ-ကို ရူ-၌ တံ-ကာလဝစနိစ္စာ-ဟု ဆိုသည်။

"အတီတေ ပိ ဘဝိဿန္တိ၊ တံ ကာလ-ဝစနိစ္စိယာ၊
အနေက-ဇာတိ-သံသာရံ၊ သန္ဓာဝိဿန္တိ အာဒီသု။" ရူ

အနေက-ဇာတိ သံသာရံ၊ ပတ်လုံး။ ခန္ဓာဝိဿံ၊ လေပြီ။ ဤတိအာဒီသု၊တို့၌။ တံ-ကာလဝစနိစ္စယာ-တံ-ကာလဝစနိစ္စယ၊ ထို အတိတ်ကာလကို အနာဂတ်ပြု၍ ဆိုလိုသောကြောင့်။ အတီတေပိ၊၌လည်း။ ဘဝိဿန္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ သုတ်ရင်းဖြင့်ပင် အတိတ်ကာလ၌ သက်။ အနာဂတ်၌မုခ၊ အတိတ်၌ဥပစာ-ဟူလို။ ဤ ရူ-ဝါဒကို ဆရာတို့ ဝန်မခံကြကုန်၊ နီတိ-၌ကား မတန္တရ-ဟုဆို၍၊ မိမိဝါဒကို 'ဂါထာယ.မတီတ.တ္ထေ ဤမိဿံ' သုတ်တည်၍ပြ၏။ ။ဂါထာယံ၊ ဂါထာအရာ၌။ အတီတ.တ္ထေ၊ အတိတ်အနက်၌။ ဤံ၊ ဤံ-ဝိဘတ်ကို။ ဤဿံ၊ ဤဿံပြု-ပေး။ ။ 'တဟံ ပုရေ သညမိဿံ, သန္ဓာဝိဿံ အနိဗ္ဗိသံ' ပုံစံ။ ။အဟံ၊ ငါသည်။ ပုရေ၊ ရှေးခနပါလ သူဌေးဖြစ်စဉ်က။ သညမိဿံ၊ ပေးလှူခြင်းမှု ရှောင်ကြဉ်မိခဲ့လေပြီ-ပေး။ ။သန္ဓာဝိဿံ-၌ အဇ္ဇတနိ ဤံ-ဝိဘတ်ကို ဤဿံ-ပြုထား၍ အတိတ်ကာလ၌ပင် အတိတ် ဝိဘတ်သက်၏။ အနာဂတ် ဝိဘတ် မဟုတ်-ဟူလို။

ဇရဟတ္ထ–ဝိမှယတ္ထ, နာမ-သဒ္ဒါ၏ ယှဉ်ရာ အတိတ်, ပစ္စုပ္ပန် ကာလ၌လည်း ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်သက်၏။ ။'နဟိနာမ ဘိက္ခဝေ ၊ တဿ မောဃပုရိသဿ ပါဏောသု အနုဒ္ဒယာ ဘဝိဿတိ။ကဲ့သို့ ဟိ နာမ သော ဘိက္ခဝေ၊ မောဃပုရိသော

http://www.dhammadownload.com

သဗ္ဗမတ္တိကမယံ ကုဋိကံ ကရိဿတိ'ပုံစံ။ ။'ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ တဿ မောဃ ပုရိသဿ၊ မင်-ဖိုလ်မလှမ်း, ထိုရဟန်း၏။ ပါဏေသု၊ သတ္တဝါတို့၌။ အနုဒ္ဒယံ၊ သနားကြင်နာခြင်းသည်။ နဟိ နာမ ဘဝိဿတိ၊ မဖြစ်တုံဘိ၏'။ ။'ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သော မောဃ ပုရိသော၊ မင်,ဖိုလ်မလှမ်း, ထိုရဟန်းသည်။ သဗ္ဗမတ္တိကမယံ၊ တစ်ဆောင်လုံး မြေညက်ဖြင့်ပြီးသော။ ကုဋိကံ၊ ကျောင်းငယ်ကို။ ကဆံ-ဟိ နာမ ကရိဿတိ၊ ဘာကြောင့်ပြုလုပ်ဘိသနည်း။ ဝါ၊ ဘာကြောင့် ပြုလုပ်ရတဲ့လဲ' ဒုတိယ ပါရာဇိက ဓနိယဝတ္ထု-နက်။ ၊ဂရဟ-တ္ထ နာမ-သဒ္ဒါအယ္ဟာဉ် အတီတ. တ္ထဉ် ဘဝိဿန္တိ သက်ပုံ။

နာမေ ဂရဟာ ဝိမှယေသုံ။ ။'နာမ-သဒ္ဒေ နိပါတေ သတိ ဂရဟာယံ,မှေ ယေ စ ဂမျမာနေ၊ ဿတျာ.ဒယော ဟောန္တိ' ပဒသာဓန။ ။နာမေ၊ နာမ. သဒ္ဒါကို။ ဂမျမာနေ၊ သိအပ်သည်ရှိသော်။ ဂရဟာ ဝိမှ ယေသု၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း,အံ့သြခြင်းအနက်တို့၌။ ဿတျာ.ဒယော၊ ဿတိ-စသော ဝိဘတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏-သုတ်နက်။ ။'ဘူတဝတ္တမာနာသု ဝိဘတ္တီသု ယထာ ယောဂံ အမ္မတ္တာသ ဿတြာ.ဒီနံ ဝိဓာန.တ္ထံ ဝစန်'ဗုဒ္ဓိ.ပ္ပသာဒနီ။ ။'ကဆံဟိ နာမ သော ဘိက္ခဝေ' ဟူသော ဤနောက်ပုံစံ၌။ မောဂ္ဂလ္လာန်, ပဒသာဓန-ဆရာတို့အလို ဂရဟတ္ထ နာမ ယောဂ အတီတတ္ထ၌ သက်၍။ ပါဏိနီ-ဆရာအလို-ဂရဟတ္ထ ကိ'-သဒ္ဒယောဂ၌ အနာဂတ် ဝိဘတ်သက်၏။ ။'ကိံ'ဝုတ္တောလိင်,လုင်'ပါဏိနီ၊ ၃-၃-၁၁၃၊ ။ 'ဂရဟာယ.မိစ္ဆေဝ၊ ဝိဘာသာ နု သုယတေ၊ ကိံ'ဝုတ္တေ ဥပ-ပဒေ ဂရဟာယံ ဂမျမာနာ ယံ ဓာတုတော လိင်,လုင် ဘဝတိ၊သဗ္ဗ-လ-ကာရာနံ အ-မ ဝါဒေါ၊လိင်-, ဂဟဏံ လြင် အပရိဂ္ဂဏ္ဍတ္ထံ၊ ကော နာမ ဝသလံ ယံ တတြ ဘဝံ ယာဇယ်ဩယျ ယံ တတြ ဘဝံ ဝသလံ ယာဇယိဿတိ' ကာသိကာဝုတ္တိ။ ။ကိံ'ဝုတ္တေ၊ ကိံ-သဒ္ဒါ ဖြင့် ဆိုအပ်သော။ ဥပ ပဒေ၊ **အနိုးပုဒ်**သည်။ သတိ၊သော်။ ဂရဟာယံ၊ကို။ ဂမျမာနာယံ၊သော်။ ဓာတုတော၊ ဓာတ်မှ နောက်၌။ လိင်,လုင်၊ သတ္တမီ,ဘဝိဿန္တိ-ဝိဘတ်သည်။ ဘဝတိ၏-သုတ်နက်။ ။ဘဝံ၊ အရှင်သည်။ ဝသလံ၊ သူယုတ်ကို။ ယံ ယာဇယေယျ၊ အကြင် ယာဇ်ပူဇော်စေ၏။ ထတြ၊ ထိုသို့ပြုရာ၌။ ကောနာမ ဘယ်နယ် ဟာတဲ့လဲ။ ဘဝံ၊သည်။ ဝသလံ၊ကို။ ယံ ယာဇယိဿတိ၊အကြင် ယာဇ်ပူဇော်စေဘိ၏။ တတြ၊ ထိုသို့ပြုရာ၌။ ကော နာမ၊ဘယ်နယ်ဟာတဲ့လဲ။ ဝါ၊ ဘာကြောင့် သည်လို လုပ်ရသလဲ။ ။ဤကိုရည်၍ 'တဿ လက္ခဏံ သဒ္ဒ သတ္ထတော ပရိယေသိတဗ္ဗံ'ဟု အဋ္ဌကထာ, ဋီကာဆရာတို့ မိန့်ဆိုတော်မူကြကုန်၏။

'ကထံ ဟိ နာမ-သော ဘိက္ခဝေ! **ကုဋိကံ** ကရိဿတီ.တိ ဤဒံ အတီ တတ္ထ အနာဂတ ဝစန်၊ အကာသီ.တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တဿ လက္ခဏံ သဒ္ဒ သတ္ထတော ပရိယေသိတဗ္ဗံ' ပါဏိဏီကာ.ဋ္ဌကထာ-ဒုတိယသိက္ခာပဒ, ဓနိယဝတ္ထု-အဖွင့်။ ။ 'သဒ္ဒ သတ္ထ ဝိဒူဟိ ကိံ'-သဒ္ဒယောဂေ အနာဂတ-ဝစနဿ ဤစ္ဆိ တတ္ထာ ဝုတ္တံ၊ တဿ

http://www.dhammadownload.com

လက္ခဏ် သဒ္ဒ သတ္ထတော ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ သာရတ္ထ-ဋီ။ ။'ကထံ သဒ္ဒ ယောဂေန သက္ခိဿတီ.တိ အနာဂတ ဝစနံ ကတံ၊နာမ-သဒ္ဒ ယောဂေနား၊တိ စ ဝဒန္တိ' ဂင်း-ဋီ။

ပစ္စုပ္ပန်ဒ္ဓ ဘဝိဿန္တိ သင်္ကပုံ။ ။'(က) အတ္ထိ နာမ တာတ သုဒိန္န! အာဘိဒေါသိကံ **ကုမ္မာသံ** ပရိဘိဉ္ဇိဿတိ။(ခ) အတ္ထိ နာမ တာတ ရဋ္ဌပါလ! အာဘိဒေါသိကံ ပူတိ **ကုမ္မာသံ** ပရိဘုဉ္ဇိဿတိ။ (ဂ) အတ္ထိ နာမ အာနန္ဒ! ထေရံ ဘိက္ခုံ ဝိဟေသိယမာနံ အဇ္ဈုပေက္ခိဿထ'။ (က) တာတ သုဒိန္ဒ၊ ချစ်သားသုဒိန်။ အတ္ထိ နာမ၊ ဖြစ်မှ ဖြစ်ရလေခြင်း။ အာဘိဒေါသိကံ၊ တညဉ့်ကျော်၍ ချဉ်စော်နံစုတ်သော။ ကုမ္မာသံ၊ မုယောမုန့်ကို။ ပရိဘုဉ္ဇိဿသိ နာမ၊ သုံးဆောင်နိုင်ဘိ၏-ပေး။ ပထမပါရာဇိက သုဒိန္ဒ ကဏ္ဍ။ (ခ)နောက်ပုံစံလည်း အထူပင်။ ရဋ္ဌပါလ အမည် မျှသာ ထူး၏။ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ရာဇဝဂ် ရဋ္ဌပါလသုတ်။ (ဂ) အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ အတ္ထိနာမ၊ ဖြစ်မှ ဖြစ်ရလေခြင်း။ တုမှေ၊ သင်တို့သည်။ ထေရံ၊ မထေရ်ကြီး ဖြစ်သော။ ဘိက္ခုံ ကို။ ဝိဟေသိယမာနံ၊ မညှဉ်းဆဲအပ်သည်ကို။အဇ္ဈုပေက္ခိဿထ၊ အရေးမပြု၊ လျစ်လျူရှုရက်ကြကုန်ဘိ၏တကား။ ဝါ၊ လျစ်လျူရှုကာ နေလဲနေနိုင်ကြပါပေကုန်၏။ ပဠဂ်ုတ္တရ အာဃာတဝဂ် ပုံစံနက်။ ။ဂရဟတ္ထ နာမ သဒ္ဒါ အယ္ဂ် ပစ္စုပ္ပန္နတ္ထဥ္ဉ် ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်သင်္ကပုံ။

ပါဏိနီ-ဥဒ္ဒ-မယုံကြည်နိုင်ခြင်း၊ သည်းမခံနိုင်ခြင်း **အနောကပ္ပန**၊ အ-မရိသန-တ္တဥ် အတ္ထိ-သဒ္ဒါ အယ္ဂ် ဝတ္တမာန် ကာလဥ် ဘဝိဿန္တိ **ဝိဘတ်သင်္က**။ ။'အနောကပ္ပနာ.မရိသေသု အ-ကိံ ဝုတ္တော်' ။'ကိံ ကိလာတ္ထ၂.တ္ထေသု လုဋ်' ပါဏိနီ၊ ၃-၃-၁၄၅-၆။ ။'အနော ကပ္ပနာ.မရိသေသူ.တိ ဝတ္တတော၊ကိံ ကိလသဒ္ဒေ သမုဒါယေ ဥပပဒံ၊အတ္ထ၂တ္ထာ အတ္ထိ ဘဝတိ ဝိဇ္ဇာတယော၊ကိံ ကိလာတ္ထ၂.တ္ထေသု ဥပ ပဒေသု အနေကပ္ပနာ. မရိသေသု ဓာတုတော လုဋ်-ပစ္စယော ဘဝတိ၊ လိင် အ-ပဝါဒေါ ကိံ ကိလ နာမ တတြ ဘဝံ ဝသလံ ယာဇယိဿတိ၊ အတ္ထိ နာမ တတြ ဘဝံ ဝသလံ ယာဇယိဿတိ၊ ဘဝတိ နာမ တတြ ဘဝံ ဝသလံ ယာဇယိဿတိ၊ ဝိဇ္ဇတိ နာမ တတြ ဘဝံ ဝဘလံ ယာဇယိဿတိ၊ န သဒ္ဒဟာမိ, န မရိသယာမိ'ကာသိကာဝုတ္တိ။ ။အနောကပ္ပနာ.မရိသေသု၊ မယုံကြည်နိုင်ခြင်း, သည်းမခံနိုင်ခြင်းတို့ကို။(မုဒ္ဓဗောဓဋ္ဌ အသဒ္ဓ အမရိသ-ဟု ဆို၏)။ ။'အညေ စ အ-သဒ္ဓါ.မရိသေ'မုဒ္ဓဗောဓ၊ (၉၄၃)။ ။-သဒ္ဓါ သမ္ဘာဝနာ မရိသော စ ခမာ သဒ္ဓါယ အဘာဝေါ အ-သဒ္ဓံ။ မရိသ အဘာဝေါ အ-မရိသံ၊ အ-သဒ္ဓဿ အ-မရိသဿ အ-သဒ္ဓါ.မရိသံ' ဂင်း-ဋီ။ ။'အနောကပ္ပနာ အသမ္ဘာဝနာ, အ-မရိသော အက္ခမာ'-သိဒ္ဓန္တ ဒီကာမုဒီ။ ဂမျမာနေသု၊ သော်။ အ-ကိံ ဝုတ္တော်၊ ကိံ-သဒ္ဒါဖြင့် ပြီးသောပုဒ်တို့ကို မဆိုအပ်သော်လည်း။ ဝါ၊ ကိံ-သဒ္ဒါကို မယှဉ် အပ်သော်လည်း။ လိင်,လုဋ် ပစ္စယာ၊ သတ္တမီ,ဘဝိဿန္တိ-ဝိဘတ်တို့သည်။ဘဝန္တိ။ ကုန်၏။ ။အနောကပ္ပနာ.မရိသေသု၊တို့ကို။ဂမျမာနေသု၊ ကုန်သော်။ ကိံ ကိလာ,

http://www.dhammadownload.com

တ္ထု၂.တ္ထေသု၊ကိ ံကိလ-သဒ္ဒါ့အတ္ထိအနက်ရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်။ ဥပပဒေသု၊ အနီး ပုဒ်ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ လုဒ္ဓ်၊ ဘဝိဿန္တိ-ဝိဘတ်သည်။ ဘဝတိ၏။သုတ်နဲက်။ ။ ဘဝံ သည်။ ဝသလံ၊ သူယုတ်ကို။ ယာဇယတိ၊ ယာဇ်ပူဇော်စေ၏။ တတြ၊ ထိုသို့ ပြုရာ၌။ ကိ ံကိလနာမ၊ ဘယ်နှယ်ဟာတဲ့လဲ။ 'ကိ ံကိလေတိ သမုဒါဟော-ကောဓ ဇောတကော.ပ.ပဒံ' သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ။ ဘဝံ၊ သည်။ ဝသလံ၊ကို့။ ယာဇယိဿတိ၊ ၏။ တတြ၊ ၌။ အတ္ထိနာမ၊ ရှိမှရှိရလေခြင်း။ ဘဝတိ-နာမ၊ ဖြစ်မှဖြစ်ရလေခြင်း= ဝိဇ္ဇတိနာမ၊ ရှိမှရှိရလေခြင်း။ ဝ ၊ ကြုံမှကြုံရလေခြင်း.။-ပုံစံနက်။

ပါဏိနီ-အလို-(ခ)မှတ်ပုံစံကိုအနက်ပေးမှု-ဆိုလတ္တံ့သော အတိုင်းပေး။ ။ တာတ ရဋ္ဌပါလ၊ ချစ်သား:ရဋ္ဌပါလ။ အာဘိဒေါသိကံ၊ တညဉ့်ကျော်၍ ချဉ်စော် နံစုတ်သော။ ကုမ္မာသံ၊ မုဒယာ မုန့်သိုးကို။ ပရိဘုဉ်ဿတိ၊ သုဒ္ဓါဘုတ် အလား မြိန်မြိန်ကြီး သုံးစားနိုင်ပါ၏။ အတ္ထိနာမ၊ ရှိမှရှိရလေခြင်း။ ဝ ၊ ဖြစ်မှဖြစ်ရလေ ခြင်း။ ဝ ၊ ကြုံမှကြုံရလေခြင်း။ ။ငါ၊သခင်ရှေ့တွင် မျက်မြင်ပင်ဖြစ်သော်လည်း သို့ကလောက် အောက်ကျနောက်ကျ အမှုကို ပြုနိုင်သည့်အတွက် မယုံကြည်နိုင် အောင်ပင်ဖြစ်တော့၏။ မကြည့်ချင်တောင်, မမြင်ချင်တောင်,သည်းမခံနိုင်ပါဘူး- ဟူလို။ ။ဤပါဏိနီ သုတ်ကိုရည်၍ 'အက္ခရစိန္တကာ ပန ဣမံ လက္ခဏံ ဝဒန္တိ'ဟု အဋ္ဌကထာဆရာတို့ မိန့်ဆိုကြကုန်၏။

'အက္ခရ စိန္တိကာ ပန ဣမံ လက္ခဏံ ဝဒန္တိ။ ။အနော ကပ္ပနာ.မရိသန.တ္ထ ဝသေန-တံ အတ္ထိသဒ္ဒေ ဥပပဒေ ပရိဘုဉ်ဿတီ.ဟိ အနာဂတ ဝစနံ ကဲတ.န္တိ'။ တဿာ.ယမတ္ထော။ 'အတ္ထိ နာမ တာတ သုဒိန္နဲ! အာသိဒေသိကံ ကုမ္မာသံ ပရိ ဘုဉ်ဿသီ ဣဒံ ပစ္စ-က္ခ.မပိ အဟံ န-သဒ္ဒဟာမိ, နံ-မရိသယာမိ.တိ' ပါရာဇိကာ. ဋ္ဌကထာ။ ။'အတ္ထိ နာမ တာတာ:တိ ဇတ္ထ အတ္ထိ.တိ ဝိဇ္ဇမာန.တ္ထော်၊ နာမာ.တိ ပုစ္ဆန.တ္ထေ,မညန.တ္ထေ ဝါ နိပါတော၊ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ–'အတ္ထိ နုခေါ တာတ ရဋ္ဌပါလ အမှာကံ ဓနံ၊ နနု နာမ နိဒ္ဓနာ.တိ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ယေသံ နော တုံ ဤဒိသေ ဋ္ဌာနေ နိသီဒိတ္တာ အာဘိဒေါသိကံ ကုမ္မာသံ ပရိဘုဉ်ဿသိ။ တဿ အတ္ထိ နုခေါ တာတ ရဋ္ဌပါလ အမှာကံ ဇီဝိတံ၊ နနုမယံ မတာ.တိ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ယေသံ နော တုံ ဤဒိသေ ဋ္ဌာနေ နိသီဒိတ္တာ အာဘိဒေါသိကံ ကုမ္မာသံ ပရိဘုဉ်ဿသိ၊ ဘထာ အတ္ထိ မညေ တာတရဋ္ဌပါလ တဝ အဇ္ဈန္တရေ သာသနံ နိဿာယ သမဏာ ဂုဏော ယံ တုံ သုဘောဇန သရ သံဝိုတောပိ ဣမံ ဇီဂုစ္ဆနီယံ အာဘိဒေါသိကံ ကုမ္မာသံ အမတ မိဝ နိဗ္ဗိကာရော ပရိဘုဉ်ဿီ.တိ' မူလပဏ္ဏာသ ရဋ္ဌပါလ သုတ္တ.ဋ္ဌကထာ။ ။ 'အနော ကပ္ပနာ.မရိသနတ္ထ ဝသေနာ.တိ ဇတ္ထ အနော ကပ္ပနံ အ-သဒ္ဒဟနံ၊ အမရိသနံ အ-သဟနံ အနာဂတ-ဝစနံ အနာဂတ သဒ္ဒ.ပ္ပယောဂေါ၊ အတ္တနော ပန ဝတ္တမာန ကာလိကော.ဝ၊ တေနာ.ဟ–'ပစ္စက္ခ မပိ.တိ၊ နံ မရိသယာမိ နံ သဟာ မိ' ရဋ္ဌပါလသုတ္တ-ဋ္ဌိ၊ သာရတ္ထ-ဋ္ဌိ။

http://www.dhammadownload.com

အတ္ထိနာမာ.တိ အ.မရိသနတ္ထေ နိပါတော၊ တေနေ.ဝ စေတ္ထ အဇ္ဈု-ပေက္ခိဿထာ.တ် **အနာဂတ** ဝစနံ ကတံ။ အယဉ္စေ.တ္ထ အတ္ထော အာနန္ဒ့! တုမှေ ထေရံ ဘိက္ခုံ ဝိဟေသိယမာနံ အဇ္ဈု.ပေက္ခထ၊ နဝေါ ဧတံ ပရိသယာမိ နသဟာမိ နာဓိဝါသေမီ.တိ' ပဇ္ဇုဂ်္ဂတ္တရ အာဃာတဝဂ္ဂ.ဋ္ဌကထာ။ ။'အ-မရိသတ္ထေ.တိ အ.သဟန-တ္ထေ အနာဂတ ဝစနံ ကတန္တိ အနာဂတ-သဒ္ဒ.ပ္ပယောဂေါကတော၊ အတ္ထော ပန ဝတ္တမာန ကာလိကော.ဝ၊ အက္ခရ စိန္တကာ ဟိ ဣဒိသေသု ဌာနေသု အနောကပ္ပနာ-မရီသန.တ္ထ ဝသေန အတ္ထိ-သဒ္ဒေ ဥပ ပဒေ ဝတ္တမာန ကာလေပိ **အနာဂတ** ဝစနံ ကရောန္တိ' ဂဍ်း-ဠီ။ ။အဋ္ဌကထာ, ဠီကာတို့ဋ္ဌ-မရိသနတ္ထ၊ မရိသယာမိ-ဟု ပါဠိရှိနေ၏။ မရိသ.ဓာတ်။ ယု-ပစ္စည်းမရိသနတ္ထ။ စုရာဒိဂိုဏ်း ဓာတ်ဖြစ်၍ ဏယ်-ပစ္စည်းဖြင့် မရိသယာမိ, ပြီးသည်။

ဤ ပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာဋ္ဌ-နာမ သဒ္ဒါ၏ ပုစ္ဆန.တ္ထ, မညန.တ္ထ နှစ်ပါးတွင် မညနတ္ထ-ဟူသည် သမ္ဘာဝနာပင်တည်း။ သို့အတွက် 'အတ္ထိနာမ တာတ ရဋ္ဌပါလ' ဟူသော ဝါကျကို ဤသို့ယောဇနာအပ်၏။ တာတ ရဋ္ဌပါလ၊ ချစ်သား ရဋ္ဌပါလ။ အာဘိဒေါသိကံ၊ တညဉ္စကျော်၍ ချဉ်စော်နံစုတ်သော။ ကုမ္မာသံ၊ မုယောမုန့်သို့ကို။ ဘုဉ္ဇိဿသိ၊ သုံးဆောင်ဘိ၏။ အတ္ထိနာမ၊ ငါတို့မှာ ဥစ္စာရှိသည် မဟုတ်ပါလော။ မဆင်းရဲသေး၊ မမဲ့သေးပါ။ လူမဲ့လို့ မဆိုထိုက်သေးပါ။ ကောင်းမွန်မြိန်မြတ်သောအရသာကို ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ ကျွေးနိုင်ပါသေး၏-ဟူလို့။ ။တစ်နည်း၊ အတ္ထိနာမ၊ ငါတို့ အသက်ထင်ရှား ရှိသေးသည် မဟုတ်ပါလော့။ မသေသေးပါ၊ သေသည်ဟု မဆိုထိုက်သေးပါ-ဟူလို့။ ။ဤအလို နာမ-သဒ္ဒါ ပုစ္ဆနတ္ထ။ သို့လိုမေးခြင်းဖြင့်လည်း တိုက်နှံရံခြေဋ္ဌ နေထိုင်စားသောက်ခြင်းဌာန, ဘောဇနာကိုလည်း ကဲ့ရဲ့ရာရောက်သောကြောင့် နာမ-သဒ္ဒါ ဂရဟာအနက်ရှိ၏။ ။တနည်း၊ တဥတ ရဋ္ဌပါလ၊ လ။ အာဘိဒေါသိကံ၊ သော။ **ကုမ္မာ**သံ၊ ကို။ ဘုဉ္ဇိ**ဿ**သိ၊ သုံးဆောင်ဘိ၏။ အတ္ထိနာမ၊ သင်ဋ္ဌ သာသနာကိုမှီ၍ ရအပ်သော သမဏဂုဏ်ထူး ရှိမည်ထင်၏။ ဝါ၊ ရှိယောင်တကား။ ဤအလို နာမ-သဒ္ဒါ မညနတ္ထ၊ ရဋ္ဌပါလ၏ သာသနာကို မှီ၍ ရအပ်သော သမဏဂုဏ်ထူးကို ချီးမွမ်းလျက် ဌာန, ဘောဇနာကို ကဲ့ရဲ့သော ကြောင့် ဂရဟတ္ထလည်း ရထိုက်၏။

ဝိမှယတ္ထဋ္ဌ—'အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော, သန္တေန ဝတ ဘော ပဗ္ဗဇိတာ **ဝိ**ဟာရေန ဝိဟရန္တိ၊ ယတြဟိနာမ သညီ သမာနော ဇာဂရော ပဗ္ဗမတ္ထာနီ သကဋသတာနိ နိဿာယ နိဿာယ **အတိ**က္ကန္တာနိ နေဝဒက္ခတိ,နု ပန သဒ္ဒံ သောဿတိ'။ ။'အစ္ဆရိယံ အန္ဓော နာမ ပဗ္ဗတ.မာ**ရော**ဟိဿတိ၊ ပဓိရော နာမ သဒ္ဒံ သောဿတံ' စသည်ကိုထုတ်။ 'ဘော၊ အို့-အချင်းတို့။ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ရဟန်းတို့သည်။ တဝ၊စင်စစ်။သန္တေန ဝိဟာရေန၊ ငြိမ်သက်သော သမာပတ္တိ **ဝိ**ဟာရဖြင့်။ ဝိဟရန္တိ၊ **နေ**တော်မူကြ**ကုန်**၏။ ယတြဟိ၊ **အ**ကြင်ကြောင့်။ တစ်နည်း၊ ယတြဟိ-

http://www.dhammadownload.com

ယောဟိ၊ အကြင် အာဠာရ-ရသေ့သည်။ သညီ သမာနော၊ သညာရှိလျက်။ ဇာဂရော၊နိုးကြားလျက်။ နိဿာယ-နိဿာယ၊ မိမိသို့ချဉ်းကပ်၍ ချဉ်းကပ်၍။ ဝါ၊ မိမိအနား၌ သီ၍,သီ၍။ အကိဉ္စန္ဉာနိ၊ လွန်သွားကုန်သော။ ပဏ္ဍိတ္ထာနိ သကဒ္ဒ သတာနိ၊ လှည်းငါးရာတို့ကို။ နေဝ ဒက္ခတိ နာမ မမြင်လိုက်ဘူးတဲ့။ နပနဿဒ္ဒံ သောဿတိနာမ၊ အသံကိုလဲ မကြားလိုက်ဘူးတဲ့။ (ထည့်-တသွာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝါ။ တဿ၊ ထိုအာဠာရ ရသေ့၏။ သန္တဝိဟာရေန၊ ဖြင့်။ တံဝိဟာရဏ်၊ ထိုနေခြင်းသည်။) ဘော၊ တို့။ အစ္ဆရိယံဝတ၊ သြ-အံ့ဖွယ်ရှိပေစွတကား။ ဘော၊ တို့။ အဗ္ဘုတံ ဝတ၊ သြ-မဖြစ်ဘူးမြဲ ဖြစ်ပေစွတကား' မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်-အနက်။ 'အန္ဓော နာမ၊ သူကန်းဖြစ်လျက်။ ပဗ္ဗတံ၊ တောင်ကို။ အာရောဟိဿတိ၊ တက်နိုင်ဘိ၏။ ဗဓိရောနာမ၊ နားပင်းသူဖြစ်လျက်။ သဒ္ဒံ၊ အသံကို။ သောဿတိ။ ကြားတုံဘိ၏။ အစ္ဆရိယံ၊ အံ့သြဖွယ်ရှိပေစွ' ပေး။ 'အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော သမဏသ(မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ)မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝတာ၊ ယတြဟိ နာမ ဒိဗ္ဗဘဝနံ (ဝေဇယန္တံ ပါသာဒံ) ပါဒ-ဂုံဌကေန သင်္ကမ္မေဿတိ, သမ္မကမ္မေဿတိ, သမ္မဝေဧေဿတိ.တံ' မူလ ပဏ္ဏာသ-စူဠဥတဏှာ သခ်ယ သုတ်ကိုလည်းထုတ်။ အနက်သိလောက်ပြီ-နောက်တစ်နည်း မှီပေး။

ပါဏိနိဒ္ဒ်–အနောကပ္ပန, အ.မရိသနတ္ထ, ဂရဟတ္ထ, စိတ္တီကရဏတ္ထ, ပဋ္ဌ,ယဲတြ သဒ္ဒါ၏အယ္ဂဉ်ဥ္ဒ သတ္တမီကိုစီရင်၍ ပဋ္ဌ ယတြမှတစ်ပါး၊ သေသမည်သော စိတ္တီကရဏတ္ထ နာမ သဒ္ဒါ၏အယ္ဂဉ်ဥ္ဒ ဘဝိဿန္တိကိုစီရင်၏။ စိတ္တီကရဏ-ဟူသည်လည်း အစ္ဆရိယ,အဗ္ဘုတ,ဝိမုယတ္ထပင်တည်း။ 'စိတ္တီကရဏံ အစ္ဆရိယ.ဗ္ဘုတံ ဝိမ္ဟယနီယံ' ကဲသိကာဝုတ္တံ။ ။(၁)ယဋ္ဌ ယတြဉနံ။(၂)ဂရဟာယံ စ။ (၃)စိတ္တီကရဏေ စ။ (၄)သေသေလုဋ္ဌ အယဒိမှိ'ပါဏိနီ၊ ၃-၃-၁၄=၁၅၁။ 'ယဋ္ဌ ယဲတြာဟိ အညတြ စိတ္တီကရဏံ သေသော၊ သေသေ ဥပယဒေ-စိတ္တီကရဏေ ဂမျမာန ဓာတုတော လုဋ်-ပစ္စယော ဘဝတိ။ ယဒိ-သဒ္ဒေါ စေ နပယုဇ္ဇတေ၊ သဗ္ဗလ-ကာရံ၊ အပဝါဒေါ၊ အစ္ဆရိယံ စိတ္တီကရဏ.မဗ္ဘုတံ၊ အန္ဓောနာမ ပဗ္ဗတ,မာရောဟိဿတိ ပဒိရောနှမ ဗျာကရဏ.မဇ္ဈေဿတိ' ကာသိကာဝုတ္တံ။ 'ပဋ္ဌ ယတြ ဟိ အညသ္မိ ဥပ-ပဒေ စိတ္တီကရဏေ ဂမျမာနေ ဓာတုတော လုဋ် ဘဝတိ၊ အစ္ဆရိယံ အန္ဓော ကဏ္ဌံ(ဝါသုဒေဝံ)ဒက္ခတိ'သိန္ဓန္တကောမုဒီ။ ။အန္ဓော ကဏ္ဌံ ဒက္ခတိ အစ္ဆရိယ.မိတိ အန္ဒယော နာမေ.တိ အဗျယံ အစ္ဆရိယ္ဓောဏကံ'ဗာလမနေ့ရမာ-ဋီ။**

ဤကိုရည်၍–'ဤဒိသေတု သဒ္ဒလက္ခဏ်'ဟု အဋ္ဌကထာဆရာတို့ မိန့်ဆိုတော်မူကြကုန်၏။ ။'ယဲတြ ဟိ နာမ ယော့နာမ၊ နေ.ဝ ဒက္ခတိ.တိ နှ အဒ္ဒသ၊ ယတြ သန္ဓယုတ္တတ္တာ ပနေ.တံ အနာဂတ ဝသေန ဝုတ္တံ၊ 'ဧဝ ရူပံ ဤဒိသေသု ဌာနေသု သန္ဓလက္ခဏ်' မဟာ ပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဋ္ဌကထာ။ 'ဧဝ ရူပ.န္တိ ဒက္ခတိ ကရိဿတိ ဘဝိဿတိ.တိ ဤဒိသံ၊ဤဒိသေသု.တိ ယဲတြ ယဲဖွဒ.တိ ဧဝရူပ-နိပါတ**

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဒယုတ္တဋ္ဌာနေသု' ၎င်း-ဋ္ဌီ။ ။'ဥရုက္ခမ္ဘော.တိ ခမ္ဘကတ ဥရုဘာဝေါ၊ ဥရု ထဒ္ဓတာ.တိ အတ္ထော၊ ဝိမှယ.တ္ထ ဝသေန ပနေ.တ္ထ 'ဘဝိဿတိ.'တိ အနာဂတ. ဝစနံ ကတံ, မူလပဏ္ဏာသ-မဟာသစ္စကသုတ်-အဋ္ဌကထာ။ ။'ဥရုက္ခမ္ဘာပိ နာမ ဘဝိဿတိ.တိ တ္ထ နာမသဒ္ဒေါ ဝိမှယတ္ထောတိ တတ္ထာ ဝုတ္တံ-ဝိမှယတ္ထ ဝသေနာတိ' အာဒိ။ အန္ဓောနာမ ပဗ္ဗထ.မဘိ ရှုဟိဿတိ.တိ အာဒိသုဝိယ ဝိမှယ ဝါစီ သဒ္ဒယောဂေန ဟိ ဘဝိဿတိ.တိ အနာဂတ ဝစန်' ၎င်း-ဋ္ဌီ။

နိရုတ္တိဒီပနီ-ဋ္ဌ–ညည်းတွားခြင်း၊ သို့မဟုတ် ညည်းညူခြင်း အနုတ္ထုန၊ နောင်တ တဖန် ပူပန်ခြင်း ပစ္စာနုတာပ၊ တဖန် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပစ္စာနုမောဒ အနက် တို့ဋ္ဌလည်း ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်ကိုစီရင်၏။ ။အနုတ္ထုန ပစ္စာနုတာပ ပစ္စာနုမော ဒနာပိ တ္ထော.ဝ (နာမေ ဂရဟာ ဝိမှယော်သု သုတ္ထော.ဝ) သင်္ယုတ္တံ အနုတ္ထုနာ-ဒီသု'နဲ့ အတ္ထနာ ပဋိစောဒေဿံ နဂဏာဿာ အာရောစေဿံ၊ နပုဗ္ဗေ ဓန.မေသိဿံ'။ 'ဣတိ ပစ္စာ.နုတပ္ပတိ'၊ 'ဘုတာနံ နဲ့ ပစာယိဿ'၊ 'ပဟုသန္တော နပေါသိဿံ'။ 'ပရဒါရံ အာသေဝိဿံ၊ ပဏ္ဍိတံ နပယိရှုပါသိဿံ'၊ 'ဣတိ ပစ္စာနုတပ္ပတိ'၊ 'အနေ.က-ဇာတိ သံသာရံ'၊ 'သန္ဓာဝိဿံ အနိဗ္ဗိသံ'၊ ကတ္တုစိ ပန ဂါထာ ဝသေန ကေ-သနလောပေါ-'မိတ္တော မိတ္တဿ ပါနိယံ၊အ-ဒိန္နံ နပရိ ဘုဉ္ဇိသံ၊ 'နိရယမှိ အပစ္စိ သံ'၊ 'ဂစ္ဆန္တော နံ ဥဒိက္ခိသံ၊ ယောနိသော ပစ္စဝေက္ခိသံ၊ ဣစ္စာ.ဒိ' နိရုတ္တိဒီပနီ။

'ကထံ ဟိ နာမ–ဘိက္ခဝေ တဿ မောဃ ပုရိသဿ' စသော ပါဠိ-ဋ္ဌ' မောဂ္ဂလာန်,ပဒသာဓနံ-ဆရာတို့အလို ဂရဟတ္ထ နာမယော်ဂ။ ပါဏိနီ-ဆရာ အလို ဂရတတ္ထကိံ=သဒ္ဒယော်ဂ။ အဋ္ဌကထာဆရာလည်း ပါဏိနီ-နှင့် အတူပင် ဆို၏။ သို့ရာတွင်-နီတိ ဆရာမှာမူကား အထက်ပါဆရာတို့ တပုဒ်စီခွဲကာ အနက် ရှိမဲ့-ဆိုကြကုန်သော်လည်း (ကထံ ဟိ နာမ-ပုဒ်တို့တွင် ကထံ.ကို ဂရဟတ္ထယူလျှင် နာမအနက်မရှိ၊ ပဒါလက််ာရ။ နာမ-**ကို** ဂရဟတ္ထယူလျှင် ကထံအနက်မရှိ၊ ပဒါ လက််ာရ။ ဟိ-ကား ပဒါလက််ာရ သက်သက်ပင်)။ ငါတို့ကား ဒဋ္ဌိကရဏဖြစ်စေ ခြင်းငှာ 'ကထံ ဟိ နာမ' နိပါတ သမုဒါယ်**ကို**ပင် ဂရဟတ္ထ-ဆိုသည်—ဟူ၏။ ။ 'ကထံ ဟိ နာမယော်ဂေနာ.တီတေ.နာဂတဿေ.စ ပယော်ဂေါ။ ကထံ ဟိ နာမ သဒ္ဒဿ ယော်ဂေန အတီတေ အနာဂတဿ ဣဝ ပယော်ဂေါဟောတိ။ တ္ထော စ-ကထံ ဟိ နာမာ.တိ နိန္ဒာ ဝစနေ အပဒိသန.တ္ထ နိပါတ-သမုဒါယော၊ ကထံ ဟိ နာမ တုံ မောဃပုရိသ ဧဝံ သ္မာကဉ္စာတေ ဓမ္မဝိနယေ ဥဒရဿ ကာရဏာ ပဗ္ဗဇိဿသီ 'ဝိနယေ မဟာဝဂ္ဂေ ပါဠိသော၊ ကထံ ဟိ နာမ ယော်ဂေ နာ.တိ ကိ-မတ္ထံ၊ ကထံ နု တုံ မာရိသ ဩဃ.မတရိ.တိ အာဒီသု ကထံ ဟိ နာမ-သဒ္ဒဿ အ-ဘာဝတော အတီတေ အနာဂတဿဝိယ် ပယော်ဂေါ နဟောတိ.တိ ဒဿနတ္ထံ၊ တဿ ပန ပါဠိယာ အဋ္ဌကထာယံ ကထံ ဟိ-သဒ္ဒံ အ-ဂ္ဂဟေတ္ဝာ နာမ-သဒ္ဒ မေ-ဝ ဂဟေတ္ဝာ နာမ ယော်ဂေန အတီတေ အနာဂတဿ ဝိယ် ပယောဂေါ.တိ ဝုတ္တံ။ အမှုတိ

http://www.dhammadownload.com

ဂန ဒဠ်ကရဏ.တ္ထံ ကထံ ဟိ နာမ.ယော၎နာ.တိ ဝုတ္တံ။ တာထာ ဟိ နာမ-သဒ္ဒ
ယော၎ နိယမော နတ္ထိ၊ ကထံ နိယမော နတ္ထီ.တိ ဇေ?၊ 'တုံ ပိ နာမ မံ ဇဝံ
ဝတ္တပ္ပံ ပညသိ'တိ တ္တော.နာဂတဿ ဝိယ ပယော၎ါ နု ဟောတိ။ 'ဆ.ဗ္ဘဿာနိ
နာမ မုဂ္ဂယူသ ကုလတ္ထယူသ ဟရေဏု ယုသာ.ဒိနံ ပသဋ္ဌ ပသဋ္ဌ မတ္ထေန ယာ-
ပေဿတိ'.တိ ဣမိဿံ စူဠသီဟနာဒ-သုတ္တ.ဋ္ဌ ကထာယံ အနာဂတဿ ပယော၎ါ
ဟောတိ၊ တေနာ.ဟ....တဋ္ဌိကာယံ ယာပေဿတိ နာမာ.တိ နာမ-သဒ္ဒံ အာနေ-
တွာ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗော၊ နာမ.သဒ္ဒယော၎န ဟိ အနာဂတဿ ဝိယ ပယော၎ါ၊
ယာပေသိ ဣစ္စေဝ-တ္ထောတိ။ တ္ထေစ-ယဒိ အတီတ.တ္ထေ အနာဂတ-ဝစနံ သိဟာ၊
အနာဂတဿ ဝိယ ပယော၎ါ.တိ ဋီကာ-ကာရော နု ဝဒေယျ၊ နု ဟိ အဿော
ဝိယာ.တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ အ ဿသဒိသံ ယေ.ဝ ပန အနဿံ 'အဿော ဝိယာ.'တိ
ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ'နိတိ။

ဆောင်ပုဒ်-''မပြုသေးတုံ၊ ရွေ့-ရှုရုံ၊ မှတ်ပုံ-အနာဂတ်။
ဘဝိဿန္တိ၊ ရှု-နှင့်နိ၊ သက်ဘိ-အ္ဘတီတတ်။
နိတိ မိန့်ဟန်၊ ဣ ဣဿံ မဆန်နာဂတ်, တိတ်ဝိဘတ်။
ပုစ္ဆာ မညာ၊ ဝိမှယာ၊ နိန္ဒာ နောကတ်, မရိသတ်။
ကိ-နှင့် နာမ၊ သူ့အတ္ထ၊ ဖော်ပြခြောက်ရပ် ကဝိမြတ်။
တိတ်ပစ္စုပ္ပန်၊ ယင်းယောဂ၊ ကတ်ရန်ဝိဘတ် အနာဂတ်။
အတ္ထိ.နက်ပြ၊ ကိ ကိလ၊ နောက မရိသတ် ဟောသတတ်။
နိန္ဒ,ဝိမှယာ၊ နောကပွါ၊ မရိသာ လေးရပ်-တနည်းမှတ်။
ပစ္စု ယတြ၊ သင်းတို့က၊ ဟောကြားတတ်, မြဲဆတ်ဆတ်။
ယင်းတို့ယှဉ်ရာ၊ ဓာတ်နောက်မှာ၊ သက်ပါဝိဘတ်, အနာဂတ်၊
ကထံ ဟိ နာမ၊ ပုဒ်ပေါင်းက၊ နိန္ဒတ္တမှတ်,ဟောသတတ်။
မြဲမြံစေလို၊ နီတိဆို၊ ထဲသိုကြပ်ကြပ် အတူးမှတ်။''

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ဂစ္ဆိဿတိ-ကို။ဂမု-တည်။ဂမုသည်။ဂတိမှိ၊၏။ဓာတုဿန္တော=
ခြေ။အနာဂတေ ဘဝိသန္တိ, ဤသုတ်ဖြင့် ဂမု-ဓာတ်မှ နောက်၌ ဘဝိဿန္တိ ကေ
ဝုစ် ဿတိ-ဝိဿတ္တသက်။ ဣ-ကာရာ.ဂမော၌ အသဗ္ဗဓာတုကမှိ, သုတ်ဖြင့် (အသဗ္ဗ
ဓာတ်)ဘဝိဿန္တိ ဝိဓာတ်ကြောင့် ဂမုဓာတ်မှ နောက်၌ ဣ-အာဂဓာလာ(ဂမ်+-ိ+
ဿတိ)ဂမိဿန္တော ဆ္ဌော၀ါ=သုတ်ဖြင့် ဓာတုန် မ်-ကို၊ စ္ဆ်-ပြု(ဂစ္ဆ်+-ိ+ဿတိ)
စ္ဆ်+ဣ-သို့ကပ်၊ပြီး၏။ ။ကရိဿတိ-ကရ+ကရဏော၏။ဓာတုဿန္တော=ခြေ။အနာ
ဂထေ=ဘဝိဿန္တိ ကေဝုစ် ဿတိ-ဝိဘတ်သက်။ဣ-ကာရာဂမော=ဣ-လာ (ကရ်+
-ိဿတိ)ရ်+ဣ-သို့ကပ်ပြီး၏။ ။နောက်နှစ်ရုပ်လည်း အတူပင်၊ ဗဟုဝုစ် ဿန္တိ-
ဝိဘတ်သက်ရုံသာထူး၏။ ။ဂစ္ဆ်+-ိဿန္တိ=ဂစ္ဆိဿန္တိ။ကရ်+-ိ+ဿန္တိ=ကရိဿန္တိ။

http://www.dhammadownload.com

၄၂၂-ကြိယာ.တိပန္နေ.တီတေ ကာလာ.တိ ပတ္တိ။ ။ကြိယာ-တိပန္နေ၊ကြိယာမဖြစ်ဘဲ လုနှ်၍သွားသော။ အတီတေ၊ အတိတ်ကာလဋ္ဌ။ ကာလာ.တိ ပတ္တိ၊ ကာလာ.တိ ပတ္တိ ဝိဘတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ကြိယာ.တိပန္နေမတ္တေ၊ ကြိယာမဖြစ်ဘဲ လုန်သွားခါမျှဖြစ်သော။ အတီတေ ကာလေ၊ ဋ္ဌ။ ကာလာ. တိပတ္တိ ဝိဘတ္တိ၊သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ တံ-ယဲနံ၊ ထိုယာဉ်ကို (လှည်း၊ ရထား၊ မော်တော်ကား-စသည်ကို)။ စေ၊ အလဘိဿာ၊ အကယ်၍ ရသည်ဖြစ်အံ့။ အဂစ္ဆိဿာ၊ သွားရလေရာပြီ။ တေ၊ တို့သည်။ တံ-ယာနံ၊ ကို။ စေ အလဘိဿံသု၊ အကယ်၍ ရကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ အဂစ္ဆိဿံသု၊ သွားရာလေကုန်ရာပြီ။

၄၂၂-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ကြိယာ တိပတ္ထေ.တီတေ ကာလေ ကြိယာ.တိပတ္တိ'ကာတန္တ၊၃-၁-၁၆။ ။'အတိက္ကမ္မ ပတနံ ဂမနံ ပဝတ္တနံ ဝါ-အတိပန္နံ'လုပ်။ အတိက္ကမ္မ၊ လုန်၍။ ပတနံ ဂမနံ၊ သွားခြင်းတည်း။ ဝါကား။ ပဝတ္တနံ၊ ဖြစ်ခြင်း-ပေး။ ။'ကြိယာယ အတိပန္နံ-ကြိယာ.တိပန္နံ'၊ ကသ္မိ ကြိယာ.ပတိန္နေ-ခံ၊ ။ ကြိယာ.တိပန္နေ-ဟူသည် ဆန့်ကျင်ဘက်အကြောင်းနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ အကြောင်းချို့တဲ့ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သွားခြင်းစသော ကြိယာတို့၏ စင်စစ် မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ မဖြစ်ဘဲ လုန်သွားခြင်းသည် ကြိယာ တိပန္နမည်၏။ ။'သာ ပန ဝိရုဒ္ဓ.ပုစ္ဆယျ.ပနိုပါတနထော, ကရဏ ဧကလ္လတော ဝါ ကြိယာယ အတိနိဗ္ဗတ္တိ'ရှု။ ။'ကုတောစိ ဧဝ ဂုဏတော အတိနိဝုတ္တိ ကြိယာယ ကြိယာ.တိပတ္တိ' ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။ကြိယာယ အတိပတနံ-ကြိယာ.တိ ပတ္တိ။ ကုတော စိ ဧဝ ဂုဏတော ကြိယာယ အနတိနိဗ္ဗတ္တိ' ကာတန္တ-ဋီ။ ၎င်း-ပဋ္ဌိကာ။ ။'ကုတော စိ ဧဝ ဂုဏတော.တိ ဝိဒ္ဓရ ပုစ္ဆယျ.ပနိုပါတော,ကာရဏာတန္တရ, ဧကလ္လ တောဝါ'ဇိနိန္ဒ ဗုဒ္ဓိန္ဒာသ။ ။'ကြိယာယ အတိက္ကမော အတိနိဗ္ဗတ္တိ-အ-သိဒ္ဓိ.တိ အတ္ထော' လဃုဘာသာ။

"ဝိရုဒ္ဓဟေတု,ယောဂါ ဝါ၊ ဟေတု ဧဝ ကလ္လတော ပိ ဝါ။
ကြိယာန.မဘာဧါ ဝ၊ ကြိယာ.တိပန္နံမိရိတံ။" ကစ္စာယနသာရ

ဝိရုဒ္ဓ ဟေတု ယောဂါ ဝါ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်အကြောင်းနှင့် ပေါင်းယှဉ်မိခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ ဟေတု ဧကလ္လတော ပိ ဝါ၊ သင့်လျော်သော အကြောင်း၏ ချို့တဲ့ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ကြိယာနံ၊ သွားရခြင်းစသော အကျိုးကြိယာတို့၏။ အ-ဘာဧါ၊ မဖြစ်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ကြိယာ.တိပန္နံ၊ ဟူ၍။ ဤရိတံ၊ ဆိုအပ်၏။

ဝိရုဒ္ဓ ဟေတု ယောဂ, ဟေတု ဧကလ္လ-နှစ်ပါးတို့တွင် ဝိရုဒ္ဓ ဟေတု ယောဂ-ပုံစံကား 'သစာ.ယံ ဘိက္ခဝေ့ ရာဇာ ပိတရံ ဓမ္မိကံ ဓမ္မရာဇာနံ ဇီပိတာ နဝေါရာ ပေဿထ၊ ဤမသို့ ယေ အာသနေ ဝိရဇံ ဝိတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿထ'သီလက္ခန် သာမညဖလသုတ်။ ။'သစေ ဘိက္ခဝေ့ ပေယျော ဟတ္ထာ.ရောဟ ပုတ္တော မုဟုတ္တံ

http://www.dhammadownload.com

နိသီဒေယျ=မဟတာ အတ္ထေန သံယုတ္တော အဂမိဿာ' မစ္ဆိမ ပဏ္ဍာသ-ကန္ဒရ သုတ်။ ။ဘိက္ခဝေ၊တို့။ အယံ-ဆုဇာ၊ ဤအဇာတသတ်မင်းသည်။ ဓမ္မိကံ၊ တရား စောင့်သော။ဓမ္မရာဇာနံ၊ တရားသဖြင့် မင်းပြုသော။ပိတရံ၊ ခမည်းတော် ဗိမ္ဗိသာရ မင်းကြီးကို။ ဇီဝိတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမှ။ သစေ နဝေါရော ပေထဿ၊ အကယ်မုချ မသတ်မိပါမူကား။ ဤမသို့ ယေဝ အာသနေ၊ သာမညဖလသုတ်ကို နိဂုံးချုပ် ကြားနာ၍၊ဤနေရာ၌သာလျှင်။ ဝိရဇံ၊ ကိလေသာမြူကင်းသော။ ဝီတမလံ၊ အညစ် အကြေးကင်းသော။ ဓမ္မစက္ခုံ၊ အောက်မေ့၍ ဖိုလ်ဟူသော ဓမ္မစက္ခုသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ-ဿထ၊ ဖြစ်ရာလေပြီ။ ။ဤ-၌ အဖကို သတ်ခြင်း ပိတု ဃာတက ကမ္မန္တရာယ်-ဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက်အကြောင်း ကြီယာနှင့် ပေါင်းမိခြင်းကြောင့် မွေစက္ခု၏ ဖြစ်ခြင်း-အကျိုးကြီယာ မဖြစ်ဘဲ လွန်သွားခြင်းကို။ သို့မဟုတ် အကျိုးကြီယာ စင်စစ် မဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို ကြီယာ.တိပန္နဆိုသည်။ ။ဘိက္ခဝေ၊တို့။ပေယျာ ဟတ္ထာ ရောဟ ပုတ္တော၊ ဆင်ဦးစီးသား။ ဝါ၊ ဆင်ဆရာသား၊ ပေယျသည်။ ('ဟတ္ထာ ရောဟ ပုတ္တော.တိ ဟတ္ထာစရိယံ-ပုတ္တော' ဂင်း-အဋ္ဌကထာ။) သစေ မုဟုတ္တံ နိသီဒေယျ၊ တခဏမျှ, တုပ်ကွဝပ်တွား, ငါဘုရား၌, ခစား၍နေထိုင်ပါမူ ကား။ မဟတာ အတ္ထေန သံယုတ္တော၊ ပုဂ္ဂိုလ်လေးရပ်,ခွါထွင်ဟောပြောအပ်သော ဒေသနာကို ကြားနာရသဖြင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ကြီးမြတ်သော အကျိုးနှင့်ယှဉ်သည်။ အ, ဂမိဿာ-အ, ဘဝိဿာ၊ ဖြစ်လေရာပြီ။ 'မဟတာ အတ္ထေန သံယုတ္တော အ,ဂမိဿာ.တိ မဟတာ အတ္ထေန သံယုတ္တော ဟုတ္ဝင် ဂတော ဘဝေယျ၊ သောတာပတ္တိ ဖလံ ပါပုဏေယျာ.တိ အတ္ထော' (အဋ္ဌကထာ။) ဤ၌ ဧမာဟ၊ သို့မဟုတ် အာလသျ-ဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက် အကြောင်းနှင့် ပေါင်းဆုံမိခြင်းကြောင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်-ဟူသော အကျိုး ကြီယာမဖြစ်ဘဲ လွန်သွားသည်ကို။ ဝါ၊ အကျိုးကြီယာ စင်စစ် မဖြစ်ခြင်းကို ကြီယာတိပန္န-ဆိုသည်။

ဟေတု ဝေကလ္လ-ပုံစံကား။ ။'သစေ ပန နိက္ခမိတ္တာ ပဗ္ဗဇိဿာ၊ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿာ'ဓမ္မပဒ-မဟာနေ ဒေဋ္ဌဝတ္ထု။ ။'သစေ တံ ယာနံ အ,လဘိဿာ၊ အ, ဂစ္ဆိဿာ' လောက.ပ္ပသိဒ္ဓ ပုံစံ။ ။အယံ၊ ဤမဟာဓန-သူဌေးသားသည်။ ပထမ ဝယေ၊ပထမအရွယ်၌။နိက္ခမိတ္တာ.လူ့ဘောင်မှထွက်ခွာ၍။ သစေ ပဗ္ဗဇိဿာ၊ အကယ်ရဟန်းပြုပါမူကား။ အရဟတ္တံ၊အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိဿာ၊ ရောက်လေ ရာပြီ။ ။ဤ၌ ရဟန်းပြုခြင်းဟူသော အကြောင်းချို့တဲ့ခြင်း ဟေတု ဝေကလ္လ ဖြစ်၍ ရဟန္တာဖြစ်ခြင်း အကျိုးကြီယာ မဖြစ်ဘဲ လွန်သွားခြင်းကို။ ဝါ၊ အကျိုး ကြီယာ စင်စစ် မဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို ကြီယာ.တိပန္န ဆိုသည်။ သစေတံ ယာနံ-ပုံစံ၌ ယာဉ်ကို ရခြင်း အကြောင်း ကြီယာချို့တဲ့ခြင်း ဟေတုဝေကလ္လဖြစ်၍ သွားရ ခြင်းအကျိုးကြီယာ မဖြစ်ဘဲ လွန်သွားခြင်းကို။ ဝါ၊ အကျိုးကြီယာ စင်စစ် မဖြစ် ခြင်းကို ကြီယာ တိပန္န ဆိုသည်။

http://www.dhammadownload.com

ကြိယာ.တိပန္န-သည် အတိတ်, အနာဂတ်, နှစ်မျိုးရှိ၏။ လွန်သွားခြင်းမဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ပစ္စုပ္ပန် ကြိယာတိပန္န-မရှိ။ ။'သာစ ဘူတ သဝဿတီ ဝိသဝဲ'ကတန္တ-၌။ ။ဘဝိဿတိ.တိ အနု ဝတ္တတေ ဥတ္တရ သုတ္တတော် ဘူတေ.တိစ၊ ဘူတေ ဘဝိဿသိ အတ္တော ဝတ္တမာနာ ဓာတုတော် တိဗာ.ဒးယာ ပစ္စယာ ဘဝန္တိ ကြိယာနိဗ္ဗတ္တေ ဂမျမာနေ' လဃုဘာဿ။ ။'ဘဝိဿတိ ဘူတေ.တိ စ နာနုဝတ္ထုနိယံ၊ ပါရိသေသ လဒ္ဓတ္တာ ဝတ္တမာနကြိယာ အတိက္ကမာ.သမ္ဘဝတော' ဂင်းသိရီ အနုဘူတိ ဆရာ 'သျှပ်ကြိယာ-တိက္ကမေ'ဟု ကာလကိုမမှတ်ဘဲ ဆိုသော်လည်း ပစ္စုပ္ပန်ကြိယာ၏ လွန်သွားခြင်း မဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ပါရိသေသနည်းအားဖြင့် အတိတ်, အနာဂတ်, ကာလနှစ်ပါးကို ယူလေ-ဟူလို။ ။ကစ္စာယန သာရဋ္ဌ-

"တဋ္ဌ ဒ္ဝိဓာ ဘူတံ ဘာဝိ၊ ဘူတံ သမ္ပဉ္ဇာ-ကာရဏာ။
ဘာဝိ ဘာဝါ.တိမန္ဒန္တ္ဟု၊ ကုတောစိ လိင်္ဂ-ဒဿနာ။"

ဟု ဆို၏။ ။တ-ဿ ထိုကြိယာပန္နသည်လည်း။ ဘူတံ၊ အတိတ်လည်းကောင်း။ ဘာဝိ၊အနာဂတ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒ္ဝိဓာ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ဘူတံ၊ အတိတ်ကြိယာတိပန္နကို။ သမ္ပဉ္ဇာကာရဏာ၊ ပြည့်စုံသော ဝိရုဒ္ဓဟေတု ဓေကလ္လ အကြောင်းကြောင့်။ ဧ ဃျံ၊ သိအပ်၏။ ဘာဝိ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ ဘာဝါတိ ပန္နန္တ္ဟု၊ ကြိယာတိပန္နကိုကား။ ကုတောစိ လိင်္ဂ-ဒဿနာ၊ ဝိရုဒ္ဓ ဟေတု ဓေကလ္လ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းနိမိတ်, အရိပ်အသွင်ကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ ဧ ဃျံ၊ ၏။

ဝိရုဒ္ဓဟေတု–ကြောင့်ပင် ဖြစ်ဖြစ် ဟေတုဓေကလ္လကြောင့်ပင်ဖြစ်ဖြစ်၊ ပြည့်စုံခြင်း သမ္ပဉ္ဇာကာရဏကြောင့် အတိတ်ကြိယာ.တိပန္နကိုသိအပ်၏။ ။'သာစာ.ယံ ဘိက္ခဝေ ပထမ ဝယေ ဘောဂေ အ.က္ခေပေတ္ဝာ ကမ္မန္တေ ပယောဇယိဿာ၊ ဣမ သ္မိံ ယေဝ နဂရေ အဂ္ဂသေဋ္ဌိ အဘဝိဿာ' ဓမ္မပဒ-မဟာနေသေဋ္ဌိ ပုတ္တဝတ္ထု။ ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤမဟာနေသုဌေးသားသည်။ ဘောဂေ၊ ဥစ္စာတို့ကို။ အက္ခေပေတ္ဝာ၊ မကုန်စေဘဲ။ ဝါ၊ မဖြုန်းတီးဘဲ။ ကမ္မန္တေ၊ ဥစ္စာပွားကြောင်း ရောင်းမှု, ဝယ်မှု, ဂရုစိုက်ထုတ်, လှူ.အလုပ်ကို။ သစေ ပယောဇယိဿာ၊ ကြိုးကြိုးစားစား အကယ်၍လုပ်ကိုင်ပါမူကား။ ဣမသ္မိံ ယေဝ-နဂရေ၊ ဤဗာရာဏသီမြို့၌သာလျှင်။ အဂ္ဂသေဋ္ဌိ၊ အကြီးဆုံးသူဌေးသည်။ အ.ဘဝိဿာ၊ ဖြစ်လေရာပြီ။ ။ဤဥဒ္ဒါန်းသန်း ရောင်းဝယ်ရေး အုတ်မြစ်သဖွယ်ဖြစ်သော ရွှေ, ငွေ ဥစ္စာ ပြည့်စုံပါလျက်၊ ရောင်းမှု,ဝယ်မှု အကြောင်းကြိယာကို မပြုလုပ်သည့်အတွက်၊ သူဌေး ဖြစ်ခြင်းအကျိုးကြိယာမဖြစ်။ (ရွှေ,ငွေစသော အရင်းအနှီးနှင့်တကွ အခြားအရာများ ပြည့်စုံလျက်ဆောင်းဝယ်မှုတစ်ခုသာလိုတော့သည်။ အကယ်၍ရောင်းဝယ်မှုကိုပြုပါမူကား၊ သူဌေးကြီးဖြစ်မည်အမှန်ပင်)။ ဤသို့ အကြောင်း၏ပြည့်စုံခြင်း သမ္ပဉ္ဇာကာရဏကို ထောက်ဆမြော်မြင်၍ အဂ္ဂသေဋ္ဌိ အဘဝိဿာ, ဟူသော ကြိယာတိပန္နကို

http://www.dhammadownload.com

အတိတ်-ဟု သိရ၏။ ။'သော စေ တံ ယာန် အလဘိဿာ၊ **အဂစ္ဆိဿာ**' ပုံစံ၌ လည်း သွားလိုသူတို့ ဆောင်ရွက်ဖွယ်ကိစ္စ-အရပ်ရပ်ပြည့်စုံလျက်၊ ယာဉ်ကိုမရတာ တစ်ခုသာရှိတော့သည်။ အကယ်၍ရပါမူကား သွားရလေပြီ။ ဤသို့ သမ္ဗုဏ္ဏ ကာရဏာကို ထောက်ဆ မြော်မြင်၍ အလဘိဿာ-ဟူသော ကြိယာတိပန္နကို အတိတ်-ဟု သိရသည်-ဟူလို။

ဝိရူဒ္ဓဟေတု-ကြောင့်ဖြစ်ဖြစ်၊ ဟေတုဝေကလ္လကြောင့်ဖြစ်ဖြစ် တစုံတခုသော အကြောင်းနိမိတ်၊ အရိပ်အသွင်ကို မြော်မြင်ခြင်း-ကုတောစိ လိင် ဒဿနကြောင့် အနာဂတ်ကြိယာ**.တိ**ပန္နကိုသိအပ်၏။ ။'စိရ,မိ ဘက္ခော အဘဝိဿာ၊သစေ နော နဝိဝဒါမသေ'သက္ကနိပါတ်-ဒဗ္ဗပုပ္ဖဇာတ်။ ။'သစာဟံ,နာ-ဂမိဿံ၊ မဟာဇာနိ ယော သော အ,ဘဝိဿာ'မဇ္ဈိမ ပဏ္ဏာသ-အင်္ဂုလိမာလ သုတ္တ ဋ္ဌကထာ။ ။'နော ငါတို့ ဖျံ-နှစ်ဦးတို့သည်၊ သစေ နဝိဝဒါမဒေဿ၊ မငြင်းမခုံ၊ အကယ်၍ သင့်တင့် ကုန်အံ့။ စိရမိ ဘက္ခော၊ နေ့ရှည်ရှည်ကြာ၊ စားဖို့ရာသည်။ အဘဝိ**ဿာ**၊ ဖြစ်ပေရာ လတ္တံ့။ 'အ-သီသက် အ-နင်္ဂုံ၊ သိင်္ဂါလော ဟရတိ ရောဟိတံ'မှာ ဆက်စပ်=။ အသီသက်၊ ခေါင်းရိုးမရှိသော။ အနင်္ဂုံ၊အမြီးရိုးမပါသော။**ရော**ဃိတံ။ ဂါ**းကြင်း** ဆူကြိုင်း ဝမ်းပျဉ်းသား အလယ်ပိုင်း**ကို**။ သိင်္ဂါလော၊ ခွေးတရားသူကြီးသည်။ဟရ တိ။(**အ**နုတီရ-စာရီ**နင်္ဂုံ**၊ သီသံ ဂမ္ဘီရ-စာရိနော။ အထာ,ဟံ မဏ္ဍိမော **ခ**ဇ္ဇာ၊ မမ္မဋ္ဌာ ဘ**ဝိ**ဿတိ။) **အ**မြီးခေါင်းဘက်က်၊ ငါးတို့တွက်ထား၊**အ**လယ်သား**ကို** ယူ သွားလေပြီ။ ။ဤ၌ နေ့ရက် ရှည်ကြာ၊ **အ**စာဖြစ်ရန်။ သို့မဟုတ် နေ့ရက်ရှည် ကြာ စားဖို့ရာဖြစ်လိမ့်ဟု အမှတ်နိမိတ်၊ အရိပ်အသွင်ကို မြင်ခြင်း၊-ကုတောစိ လိင် ဒဿနကို ထောက်ဆမြော်မြင်၍ 'စိရံဘက္ခော အ,ဘဝိဿာ' ကြိယာတိပန္နကို အနာဂတ်-ဟု သိရ၏။ ။အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ သစေနာ,ဂမိဿာ၊ အကယ်၍ အင်္ဂုလိမာလထံသို့ မသွားသည်ဖြစ်အံ့။ မဟာဇာ**နိ**ဟော၊ **အ**မိကိုသတ်ခြင်းကြောင့် ကြီးစွာသော **ဆုံးရှုံး**ခြင်းသည်။ အ,ဘဝိဿာ၊ ဖြစ်**ပေ**ရာလတ္တံ့။ ။ဤ၌ မြတ်စွာဘုရား အင်္ဂုလိမာလထံသို့ တကယ်မကြွဘဲ နေတော်မူပါလျှင်၊ အင်္ဂုလိမာလသည် အမိကိုသတ်၍ မာတုဃာတက-ကံအတွက်၊ ဆန့်ကျင်ဘက် အကြောင်းကြောင့် မဂ်,ဖိုလ်မရ၊ ဆုံးရှုံးခြင်းမလှ ဖြစ်ရလိမ့်မည်-ဟူသော အမှတ်နိမိတ် အရိပ်အသွင် **ကို**မြင်ခြင်း **ကု**တောစိ လိင်ဒဿနကို ထောက်ဆမြော်မြင်၍ 'မဟာဇာနိယော **အ**,ဘဝိဿာ'ဟူသော ကြိယာ.တိပန္နကို အနာဂ**တ်**.ဟု သိရသည်။

ဝုတ္တိဒ္ဓ ရှင်းချက်။ ။'ကြိယာ.တိပန္နေ.တီတေ'ဟုကာလကိုမှတ်၍**ဆို**သောကြောင့် ကစ္စည်းဆရာအလို အတိ**တ်**ကာလ၌သာ သက်ဧလို၏။ ဝုတ္တိဆရာလည်း အထူး မဖွင့်။ဥာ,ရွှ-စသောဓာတ်တို့လည်း အလိုက်ကိုမပြကြ။ ကာတန္တ-၌လည်း 'ကြိယာ တိပန္နေ.တီတေ'ဟူ၍ပင်ဆို၏။ သို့**ရာ**တွင် **ယ**ငင်းဓာတ်၌ 'သစေ ဘူတ.ဘဝိဿတိ ဝိသယာ'ဟု အတိတ်၊ အနာဂတ် နှစ်ပါး ဖွင့်ပြသောကြောင့် လည်းကောင်း။ ပါဏိနီ၌'လင်္ဂနိမိတ္တေလုင် ကြိယာ တိပတ္တေ။ ဘူတေစ' ၃-၃-၁၃၉-ဟု နှစ်သုတ်

http://www.dhammadownload.com

တည်၍ အတိတ်,အနာဂတ်၌ပင် စီရင်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ ။ကာသိကာ ဝုတ္တိ၌-'ဘဝိဿတီ.တိ အနုဝတ္တတေ၊ ဟေတု ဟေတုမတော လိင်္ဂတိ ဧဝ.မာဒိကံ လိင် **နိ**မိတ္တံ၊ လိင်နိမိတ္တေ ဘ**ဝိ**ဿတိ ကာလေ လုင်-ပစ္စယော ဘဝတိ ကြိယာ.တိ ပတ္တေ သတိ၊ ကုတောစိ ဝေဂုဏတော အတိနိဝုတ္တိ ကြိယာ**ယ** ကြိယာ.တိ ပတ္တိ'။ ။'လိင် နိမိတ္တေ, လုင် ကြိယာ.တိ ဝတ္တေ သဗ္ဗ.မနု ဝတ္တတေ။ ပုဗ္ဗေန ဘဝိဿကိ ဝိဟိတော၊ သမ္မတိ ဘူတော **ဝိ**ဓိယ်တေ၊ ဘူတေ စ ကာလေ လိင်နိမိတ္တေ ကြိယာ.တိ ပတ္တေ သတိ လုင် ပစ္စယော ဘဝတိ'ဟု ဖွင့်သောကြောင့်လည်း ကောင်း။ ။'တ.ဣ ဒ္ဝိဓာ ဘူတံ ဘာဝိ' ဆိုခဲ့ပြီးသော ကစ္စာယနသာရ စကားကို ထောက်၍လည်းကောင်း ကာလာ.တိပတ္တိ၏ ကာလန္ဒစ်ပါး၌ ဘူဝါဒိဂဏ၌ သက်သည့်အဖြစ် ထင်ရှား၍ကား-အနာဂတေ **ဘ**ဝိဿန္တိ,သုတ်မှ အနာဂတ သဒ္ဒါလိုက်စေလိုသည်ဟု-မှတ်။ သို့အတွက် တံ့တေးဆရာကော်ဘုရားကြီးသည် ကစ္စာနသံခိပ်ကျမ်း၌ ကြိယာ.တိပန္နေ **အ**တီတေ အနာဂတေ စ ကာလာတိပတ္တိ'ဟု **အ**နာဂတ-သဒ္ဒါလိုက်စေ၍၊ **အ**တ္ထယောဇနာကိုပြ၏။ ထို့ကြောင့် 'ကြိယာ.တိ ပန္နေ၊ သော၊ **အ**တီတေ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ အနာဂတေ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ ကာလာ.တိ ပတ္တိ၊ သည်။ ဟော့တိ၊ ၏။' သုတ်အနက်ပေး။ ။နိ-ကား၊ ကာလာတိပတ္တိ။ ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် အနာဂတ်ကာလ၌ ကာလာတိပတ္တိ ဝိဘတ်သက် ရမည်ဟုဆို၏။ ။နိတိ၌ကား-'ကြိယာ.တိ ပန္နေ.တီတေ-နာဂတေ စ ကာလာ**တိ ပတ္တိ**'ဟု သုတ်တည်၏။

ဆောင်ပုဒ်-"ကြောင်း ဆန့်ကျင်ဘက်၊ ကြောင်းချို့ဖျက်။
ဆက်ဆက်ကြိယာ မဖြစ်လာ။
ကာလာ**တိ**ပတ်၊ တိတ်, နာဂတ်၊ ပြားလတ် နှစ်မျိုးသာ။
ကြောင်းသမ္ဗန္ဓ၊ အတီတ၊ ဆ၍ သိဖို့ရာ။
ဖြစ်လိမ့်မည်ထင်၊ ရိပ်အသွင်၊ ဆင်ခြင်-အနာဂတ်မှာ"

ရူပ်တူက်ပုံ။ ။အလတိဿာ-လဘတည်။လဘသည်။ လာဘေ၊**ရ**ခြင်း၌ဖြစ်၏။ ခတုဿန္တော=ချေ။ ကြိယာ.တိပဒ္ဒေ.တီတေ ကာလာတိ ပတ္တိ, ဤသုတ်ဖြင့် ကာလာတိပတ္တိ ဧကဝုစ် ဿာ-ဝိဘတ်သက်။ဣ-ကာရာ ဂမော အသဗ္ဗ ခတုကမ္မိ, သုတ်ဖြင့် အသဗ္ဗခတ် **ဝိ**ဘ**တ်**ကြောင့် လဘ-ခာ**တ်**မှ နောက်၌ ဣ-အက္ခရာလာ (လဘ်+-°+ဿာ) အ.ကာရာ.ဂမော **ဟိ**ယျတ္တနီ=အစ၌ အ-အက္ခရာလာ (**အ**-လဘ်+-°+ဿာ)ဘ်+ဣ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။အဂစ္ဆိဿာ-ဂမု+ဂတိမ္ဟိ၊ ချေ၊ ကြိယာတိပန္နေ=ကာလာ-တိပတ္တိ=ဧကဝုစ် ဿာ၊ဝိဘတ်သက်။ ဣ-ကာရာ ဂမော=ဣ-လာ(ဂမ်+-°+ဿာ) ဂမိဿန္တော္ဓောဝါ=ခတုနှ် မ်-ကို စ္ဆ်-ပြု(ဂစ္ဆ်+-°+ဿာ) **အ**-ကာရာဂမော **အ**-လာ (**အ**-**စ္ဆ်**+-°+ဿာ=) စ္ဆ်+ဣ-ကပ်၊ ပြီး၏။ နောက် နှစ်ရုပ်လည်း နည်းတူ၊ ဗဟုဝုစ် ဝိဘ**တ်**သက်ရုံသာ-**အ**-လ**တ်**+-°+ဿုသ=အလတိ ဿုသ။ **အ**-ဂစ္ဆ်+-°+ဿုသ=**အ**,ဂစ္ဆိဿုသ။

http://www.dhammadownload.com

၆၂၃–ဝတ္ထမာနာ တို့,အန္တိ-သိ,ထ-မိ,မ၊ တေ,အန္တေ-သေ,ဝေ့-ဧ,မေ့။ ။ တို့ အန္တိ-သိတ=ဧ့ မေ့၊ တို့ အန္တိ=ဧ့ မေ့-ဟူသော တစ်ဆယ့်နှစ်ပုဒ်တို့သည်။ ဝတ္တမာနာ၊ ဝတ္တမာန် မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဝုတ္တိသို့ မလိုက်)။ ။ တို့,အန္တိ=ဧ့,မေ့ ဣစ္စေတေသံ၊ ဧ့,မေ့-ဟူကုန်သော။ ဒုဒါဒသန္နံ ပဒါနံ၊ တစ်ဆယ့်နှစ်ပုဒ်တို့၏။ ဝတ္တမာနာ ဣစ္စေသာ သညာ၊ သည်၊ ဟော်တိ၊ ၏။ ဝတ္တမာနာ ဣစ္စနေန၊ ဝတ္တမာန် အမည်ကိုမှည့်သဖြင့်။ ကု,တ္ထော-ကော×အတ္ထော၊ ဘာအကျိုးရှိပါသနည်း၊ ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ=ပစ္စုပ္ပန္နေ-စသည်တို့ ဝ ဝတ္တမာန်ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၆၂၃–ဒ္ဒိ-ပဒ, သညာဃုတ်။ ။'ဝတ္တမာနာ **တိတ်**,တည်,အန္တိ-သိ ထသ်,ထ-မိ, ဝသ်,မသ်၊ တော,အာတေ,အန္တေ-သေ,အထေ,ဓ္ဝေ-ဧ့, ဝဟေ,မဟေ, ကာတန္တ၊ ၃-၁-၃၄။ ။သက္ကတ အာချာတ်**ဝိ**ဘတ်များ**ကို** သောတုဇနတို့ ဉာဏ်ပွားရန် ဖော်ပြလိုက်သည်။ ။'ဣမာနိ ဝစနာနိ ဝတ္တမာန သညာကာနိ ဘဝန္တိ။ ဝတ္တမာန ပဒေသာ၊ သမ္ဗတိ ဝတ္တမာနာ ဣစ္စေ,ဝမာဒယော' ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။သက္ကတ ဗျာကရဏ်းကျမ်းတို့၌ သက္ကတဘာသာ,နုရူပအားဖြင့် အာချာ**တ်** ဝိဘ**တ်** ဆယ်မျိုးဆို၏။ မာဂဓ သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌မူ ဇိန**စ**နာ-နုရူပအားဖြင့် ရှစ်မျိုးသာဆို၏။ ပိဋကတ်တော်၌ကား ရှစ်မျိုးမျှပင် စုံလင်အောင် မရှိပေ။ သို့ရာတွင် သဒ္ဒသတ္ထ လက္ခဏာပြည့်စုံစေရန် အရှင်-ကစ္စာယန-စသော ဗျာကရဏ်းကျမ်းဆရာမြတ်ကြီးများလည်း ဝိဘတ်ရှစ်မျိုးအပြည့်အစုံပြု၍ ဆိုတော်မူကြကုန်၏။ အမည်နှင့် အစဉ်ကား ဗျာကရဏ်းကျမ်းဆရာတို့ ဝတ္ထိစ္ဆာအားလျော်စွာ အမျိုးမျိုးထားဆိုကြကုန်၏။ကာတန္တ၌- ၁-ဝတ္တမာန်။ ၂-သတ္တမီ။ ၃-ပဉ္စမီ။ ၄-ဟိယျတ္တနီ။ ၅-အဇ္ဇတနီ။ ၆-ပရောက္ခာ။ ၇-သ္ဝတ္တနီ။ ၈-အာသီ။ ၉-ဘဝိဿန္တိ။ ၁၀-ကာလာ,တိပတ္တိ-ဟု ဝိဘတ်အမည် အစဉ်ကိုဆို၏။ ။ပါဏိနီ-၌ နာမ်ဝိဘ**တ်ကို** သုပ-အာချာ**တ်ဝိ**ဘတ်ကို တိင-ဟု ဆို၍၊ သျာဒျန္တကို သုဗန္တ၊ တျာဒျန္တကို တိင,န္တ၊ ဆို၏။ အစဉ်မှာ-ကာတန္တနှင့်တူ၍၊ အမည်မှာ- ၁-လဋ်။ ၂-လိင်။ ၃-လောဋ်။ ၄-လင်။ ၅-လုင်။ ၆-လိဋ်။ ၇-လုဋ်။ ၈-[လိင်။ ၉-[လိဋ်။ ၁၀-[လင်-တမျိုးဖြစ်၍ မတူကြ။ မုဒ္ဓဗောဓမှာကား- ကီ, မီ, ဂီ, ဃီ, ဠီ, ဋီ, ဒီ, ဓီ, ဗီ, ဏီ ထိ, အမည်ပေး၍၊ အစဉ်မှာ အတူပင်။ ဤမှတပါး သဒ္ဒနီကောမုဒီ၊ အာသုဗောဓ၊ သံခိတ္တသာရ**စ**သော ဗျာကရဏ်းကျမ်းများကား-ပါဏိနျာ,နုယ်ာယီသာ များကြကုန်၏။ ။ ဤ ကစ္စာယ်န ဆရာကား-ကဒ္ဒတန္တ အမည်အတိုင်းပင် ဆို၏။ သို့ရာတွင် **ဝိ**ဘတ်သရုပ်ကိုမူ ပါဠိဓောဂ်နှင့် လျော်သည်ကိုသာ ယူသည်ပြင်၊ **အစဉ်**လည်း **အ**နည်းငယ်ကွဲလွဲ၏။ ထိုသဏ္ဌာန **ဝိ**ဘတ်ဆယ်မျိုးတွင် တစ်မျိုးတစ်မျိုး၌ ဝိဘ**တ်** လုံးရေ ၁၀။ **က**ေဝုစ်၊ ဒ္ဒိဝုစ်၊ ဗဟုဝုစ်-ဟု ဝုစ်သုံးမျိုး (**တ**စ်ခု-**က**ေဝုစ်၊ နှစ်ခု-ဒ္ဒိဝုစ်၊

http://www.dhammadownload.com

၄၂၄-ပဉ္ဇမီတု, အန္တ္ဆ-ဟိ, ထ-မိ, မ၊ တံ,အန္တံ သု, ဝေါ-ဧ, အာမသေ။ ။ တု, အန္တ္ဆ=ဧ, အာမသေ=အာမသေ-ဟုကုန်သောတစ်ဆယ့်နှစ်ပုဒ်တို့သည်။ ပဉ္ဇမီ၊ ပဉ္ဇမီ-မည်သည်း၊ဟောန်တ်၊ကုန်၏။ ။တု, အန္တ္ဆ=အာမသေ ဤစွေတေသံ ကုန်သော။ ဒွါဒသန္နံ ပဒါနံ၊ တို့၏။ ပဉ္ဇမီဤစွေ.သော သည်၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဉ္ဇမီ ဤစွေနေန၊ သဖြင့်။ ကွးထွော.ကောx အထွော၊ နည်း။ အဏောတ္ဝာ.သိဒ္ဓေးနုတ္ထ ကာလေ ပဉ္ဇမီ=ပဉ္ဇမီ-စသည်တို့၌ ပဉ္ဇမီ-ဟု ခေါ်ဆိုခြင်း အကျိုးရှိ၏။

သုံးခုမှအထက် ဗဟုဝုစ်)။ ပထမ မဇ္ဈိမ ဥတ္တမပုရိသ်-ဟု ပုရိသ်သုံးမျိုး၊ပရသ္သပုဒ်-အတ္တနောပုဒ်-ကို ပုဒ်နှစ်မျိုးရှိ၏။

အာချာတ်—ဝိဘတ်ကျေပွန်ရန် ဝိဘတ်အစုံယှဉ်ခါ ပဒမာလာကို ခေတ်သုံးခုမှ လောက် ဖော်ပြအံ့။ အဖန်ဖန်လေ့လာကြလေ။ ။*ဘူx၊ သတ္တာယံ၊ ခေတုတော တျာဒျု.ပွတ္တိ၊ ဘူဝါ.ဒိတော အ,တိ အ.ပွစ္စယော(ဘူ+၊+တိ)အညေသု စာ တိ ဥု-ကာရဿ သြ-ဝုဒ္ဓိ(ဘ်+ဧ-ာ+၊တိ) သြ အဝ သရေ.တိ သြ-ကာရဿ အဝါ. ဒေသော(ဘ်+ဝ်+၊+တိ-ဘဝတိ)သော ဘဝတိ,တေ ဘဝန္တိ၊ တုံ ဘဝသိ, တုမှေ ဘဝထ၊အဟံ ဘဝါမိ,မယံ ဘဝါမ။သော ဘဝတေ,တေ ဘဝန္တေ၊ တုံ ဘဝသေ, တုမှေ ဘဝဝ္ဟေ၊ အဟံ ဘဝေ, မယံ ဘဝမှေ.တိ ရူပံ။ ။ပစ+ပါကေ၊ ခေတု သ္ဆန္တော.တိ ခေတု.နွတ္ထ လောပေါ၊ ခေတုတော တျာ.ဒျု.ပွတ္တိ အ.ပွစ္စယောစ (ပစ်+၊=တိ) သော ဒေဝဒတ္တော သြဒန် ပစတိ, တေ သြဒနံ ပစန္တိ၊ တုံ ပစသိ, တုမှေ ပစထ အဟံ ပစာမိ, မယံ ပစာမ၊ သော ပစတေ, တေ ပစန္တေ၊တုံ ပစသေ, တုမှေ ပစဝ္ဟေ၊ အဟံ ပစေ, မယံ ပစာမှေ.တိ ရူပံ။ ။ဂမု+ဂတိမ္မိ၊ ခေတုသ္ဆန္တော. တိ ခေတု.နွတ္ထ လောပေါ၊ ခေတုတော တျာ.ဒျု.ပွတ္တိ, အ.ပွစ္စယော စ (ဂမ်+၊+တိ) ဂမိ သ္ဆန္တောစ္ဆော ဝါ.တိ ခေတုနွတ္ထ မကာရဿ ဆ္ဆော(ဂစ္ဆ်+၊+ တိ=ဂစ္ဆတိ)သော ဒေဝဒတ္တော ဂါမံ ဂစ္ဆတိ,တေ ဂစ္ဆန္တိ၊ တုံ ဂစ္ဆသိ, တုမှေ ဂစ္ဆထ၊ အဟံ ဂစ္ဆာမိ, မယံ ဂစ္ဆာမ။ သော ဂါမံ ဂစ္ဆတေ, တေ.ဂစ္ဆန္တေ၊ တုံ ဂစ္ဆသေ, တုမှေ ဂစ္ဆဝ္ဟေ၊ အဟံ ဂစ္ဆေ, မယံ ဂစ္ဆာမှေ.တိ-ရူပံ။

၄၂၄-ဒ္ဒိ-ပဒ, သညာသုတ်။ ။ပဉ္ဇမီ တု,တာမ်,အန္တ္ဆ-ဟိ,တာမ်,တ-အာနိ, အာဝ, အာမ၊ တာမ်, အာ့တာမ်,အန္တံ-သု,အာတာမ်,ဓ္ဝမ်၊ဧ,အာဝဲဟ,အာမဟ ကာ့တန္တ၊ ၃-၁-၂၆။ ။အယံ ပန ပဒမာလာ။ ။ဘူ+သတ္တာယံ၊ ခေတုတော ဝိဘတျု-ပွတ္တိ, အ.ပွစ္စယော, ဝုဒ္ဓိ.အာဝါ.ဒေသော စ။ သော သုဓီ ဘဝတု, တေ ဘဝန္တု၊ ဟိလော့ပံ ဝါ တိ ဟိ ဝိဘတ္တိ လော့ပေါ၊ တုံ သုဓီ ဘဝ,ဘဝါဟိ, အကာရော ဒီဃံ ဟိ-မိ-မေသူတိ ဟိမ္မိ ဒီဃော၊ တုမှေ ဘဝထ၊ အဟံ ဘဝါမိ, မယံ ဘဝါမ။ သော သုဓီ ဘဝတံ,ယော ဘဝန္တံ၊တုံ ဘဝဿု,တုမှေ ဘဝဝ္ဟော၊အဟံ ဘဝေ,မယံ ဘဝါမှသေ.တိ-ရူပံ။ ။ဂမု+ဂတိမ္မိ၊ ခေတုတော ဝိဘတျု.ပွတ္တိ

http://www.dhammadownload.com

၄၂၅.သတ္တမီ ယျေ, ယျေါ်-ယျောသိ,ယျောထံ-ယျောမိ,ယျော်ာမ၊ ထေ, ရော်-ဧထော, ယျောဝှော-ယော်ျ,ယျောမေ။ ။ဧသျေ, ယျေါ်=ယျောမှေ=ယျောမှေ--ဟူသော တစ်ဆယ့်နှစ်ပုဒ်တို့သည်။ သတ္တမီ၊ သတ္တမီ-မည်သည်။ဟောန်ဖြ၊ကုန်၏။ ။ယျေ=ယျောမှေက္လစ္ဖေတေသံ၊ကုန်သော။ ဒုဒါဒသန္နံ-ပဒါနံ တို့၏။ သတ္တမီက္လစ္ဖေသာသည်ာ သည်။ဟောတိ၊၏။သတ္တမီ ကျစ္စနေန၊ သဖြင့်။ ကုံ-ထွော-ကော×အတွော၊ နှည်း။ အနုမတိ ပရိကပ္ပ-ထွေသု သတ္တမီ=သတ္တမီ စသည်ကိုဥ္ဈ သတ္တမီဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

အ-ပုစ္ဆယျော-စ္ဆာဒေသော်စ။သော ဂါမံ ဂစ္ဆတု,တေ ဂစ္ဆန္တု၊ တုံ ဂစ္ဆ, ဂစ္ဆာဟိ, တုမှေ ဂစ္ဆထ၊ အဟံ ဂစ္ဆာမိ,မယံ ဂစ္ဆာမ၊ သော ဂါမံ ဂစ္ဆတံ,တေ ဂစ္ဆန္တံ၊ တုံ ဂစ္ဆဿု, တုမှေ ဂစ္ဆဝှော၊ အဟံ ဂစ္ဆေ, မယံ ဂစ္ဆမှေဟိ ရှုပ်။ ။ပစ+ပါကေ၊ ဝိဘယျု-ပ္ပတ္တိ၊ အ-ပုစ္ဆယောစ၊သော ဩဒနံ ပစတု,တေ ပစန္တု၊တုံ ပစ, ပစာဟိ, တုမှေ ပစထ၊ အဟံ ပစာမိ, မယံ ပစာမ။ သော ဩဒနံ ပစတံ,တေ ပစန္တံ၊ တုံ ဂစဿု, တုမှေ ပစဝှော၊ အဟံ ပစေ, မယံ ပစာမသေ.တိ ရှုပ်။

၄၂၅-နွိ-ပဒ,သညာသုတ်။ ။'ယဲ့ာတ်, ယာတာမ်, ယဲသ်-ယဲ့ာသ်, ယာတမ်, ယာတ-ယာမ်,**ယာ**ဝ,ယာမ၊ ဤတ,ဤယာတာမ်, ဤရုန်-ဤထသ်, ဤယာထာမ်, ဤခွမ်-ဤယ,ဤဝဟိ,ဤမဟိ,ကဲ့တန္တ၊ ၃-၁-၂၅။ ။ဤသတ္တမီဝိဘတ်ကိုအလုံးစုံသော သကွတ ဗျာကရုဏ်းများဥ္ဈ သံယုဂ်မရှိ၊ တာလုဇ ယ-တလုံးသာ ဆိုကြကုန်၏။သာသနိက-မာဂဓ ပေစာဒုတ်အုပ်တို့ဥ္ဈကား သ-သံယောဂ ယ-ဒွေဘော်နှင့်ချည်းသာရှိကြ၏။ဉ,ရှ-စသော ဋိကာများလည်း သေချာကျန ဆုံးဖြတ်ခြင်းမရှိကြ၊ဘယ်သင်းသာသင့်သည်-ဟု သိမှတ်ရန် ခဲခက်လှ၏။ သို့ရာတွင်-သဒ္ဒနီတိကျမ်းပြုအရှင် အဂ္ဂဝံသကား။ ။'ဒဇ္ဇာ သပ္ပုရိသော ဒါနန္တိ ဧတ္ထ ဟိ ဒဇ္ဇာ-တိ ဤဒံ ဒဒယျာ-ထိ ပဒ-ရှုပ် ပတိဋ္ဌပေတ္ဝာ ယ-ကာရေ ပရေ ပရလောပံ ကတ္ဝာ (ဒစ်+ယျိ)တတော တိဏ္ဏံ ဗျဉ္ဇနာနံ သံယောဂဗ္ဗ တီသု သညောဂေ-ဗျဉ္ဇနေသု ဒ္ဝိန္နံ သရူပါန-မေကဿ လောပဗ္ဗ(ဒ+ဒျ) ဒျ-ကာရ သညာဂဿ စ ဇ္ဇ ကာရ ဒ္ဝယံ ကတ္ဝာ (ဒ+ဇ္ဇ)တတော ဒီဃဝသေနု-စ္စာရိတဗ္ဗတ္တာ အနိမိတ္တံ ဒီဃဘာဝံ ကတ္ဝာ (ဒဇ္ဇာ) **နိ**ပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ သာဃနသာ-နုရူပေါ ဝဏ္ဏ သိန္ဓိ သဝတိ'-ဟု ဆိုသောကြောင့် အရှင်အဂ္ဂဝံသ-ဆရာအလို **ယျေ,**ယျေါ်-စသော ဝိဘတ်များမှာ သာသနာနုလောမ, သ-သံယောဂ,တာလုဇ ယ-နှင့်သာလိုသည်။ သို့အတွက် မာ.ဂဓကျမ်းဂန်တို့ဥ္ဈ သ-သံယောဂ၊ သကွတ-ကျမ်းဂန်တို့ဥ္ဈ ဝ သံယောဂ-ဟုမှတ်။

အယံ ပန -သတ္တမီ ဝိဘတ္တိ ပဒမာလာ။ ။ဘူ+သတ္တာယံ၊ ဓာတုတော ဝိဘတျု-ပ္ပတ္တိ၊ (ဘူ+အ-ယျ) အညေသု စ၁.တိ ဥု-ကာရဿ သြ-ဝုဒ္ဓိ၊ သြ-အဝ သရေ.တိ သြ-ကာရဿ **အာဝ** (ဘ်+ာဝ်+ေ-ယျ=ဘဝေယျ)။ သော **အရဟာ**

http://www.dhammadownload.com

၄၂၆-ပရောက္ခာ အ,ဥ-ေ,ထ-အံ့, မှ၊ထ္ထ,ရေ-တ္ထော,ဝ့ော-ဣ့ံ,မ့ေ။ ။အ,ဥ=ဣ့ံ, မ့ေ=ဣ,မ့ေ-ဟူသော စာဆယ့်နှစ်ပုဒ်တို့သည်။ ပရောက္ခာ၊ ပရောက္ခာဝိဘတ် မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အ, ဥ=ဣ့ံမ့ေ ဣစ္စေတေသံ၊ ကုန်သော။ ဒုဒေသန္ဒုံ ပဒါနံ၊ တို့၏။ ပရောက္ခာ ဣစ္စေသာ သည်၊ သည်။ ဟော်တိ၊၏။ **ပရောက္ခာ**-ဣစ္စ နေန၊ သဖြင့်။**ကဋ္ဌ**-တ္ထော-ကောx အ**ေတ္ထာ**၊ နည်း။ အ-ပုစ္ဆကေ္ခ ပရောက္ခာ-တီတေ= တီတေ-စသည်တို့၌ ပရောက္ခာ-ဟု ခေါ်ဆိုခြင်း အကျိုး ရှိ၏။

ဘဝေယျ ,သခ်ိ**ရာ** အနိစ္စာ ဘဝေယျုံ၊ တံ့ ဘဝေယျာသိ,တုမ့ေ ဘ**ဝေယျာထ**။ အဟံ ရာဇာ ဘဝေယျာမိ, မယံ အမစ္စာ ဘ**ဝေယျာမ**၊ သော ဘဝေထ, တေ ဘဝေရံ၊ တံ့ ဘဝေထော, တုမ့ေ ဘဝေယျာဝ့ော၊ အဟံ ဘဝေယျံ, မယံ ဘဝေ-ယျာ မ့ေ-တိ-ရှုပ်။ ။'ဂမု+ဂတိမှိ၊ ဝိဘတ္တျု-ပ္ပတ္တိ၊ စ္ဆာဒေသော စ(စ္ဆ်+ဒ-ယျ= ဂစ္ဆေယျ)သော **ဒေဝဒတ္တော** ဂါမံ **ဂစ္ဆေယျ,တေ** ဂစ္ဆေယျုံ၊ တံ့ ဂစ္ဆေယျာသိ၊ တုမ့ေ ဂစ္ဆေယျာထ၊ အဟံ ဂစ္ဆေယျာမိ မယံ ဂစ္ဆေယျာမ။' 'သော ဂစ္ဆေထ၊ တေ ဂစ္ဆေရံ၊ တံ့ ဂစ္ဆေတော၊ တုမ့ေ ဂ**စ္ဆေယျာ**ဝ့ော၊အဟံ ဂ**စ္ဆေယျံ**,မယံ ဂစ္ဆေယျာ-မ့ေ-တိ-ရှုပ်'။ ။'ပစ+ပါကေ၊ ဝိဘတ္တျု-ပ္ပတ္တိ၊ (ပစ်+ဒ-ယျ=ပစေယျ)သော သြဒနံ ပ**စေယျ**,တေ ပ**စေယျုံ**၊ တံ့ ပ**စေယျာသိ**, တုမ့ေ ပစေယျာထ၊ အဟံ ပစေယျာမိ,မယံ ပစေယျာမ'၊ 'သော ပစေထ,တေ ပစေရံ၊တံ့ ပစေထော,တုမ့ေ ပစေယျာဝ့ော၊ အဟံ ပစေယျံ, မယံ ပ**စေယျာ**မ့ေ ကိ-ရှုပ်။

၄၂၆-ဒ္ဒိ-ပဒ, သညာသုတ်။ ။'ပရောက္ခာ အင်္ဂ, အာတုသ်, ဉသ်-ထလ်, အထုသ်,အ-အင်္ဂ,ဝ,မ၊ ဧ,အာတော,ဣရေ၊ သေ,အာထော,ဒ္ဓေ။ ဧ, ဝဟော, မဟော' ကာတန္တ-၃-၁-၂၉။ ။ပရောက္ခာ **ဝိဘတ်**ရင်စဉ်ပုံ။ ။ဘူ+သတ္တာယံ၊ ဓာတု တော ဝိဘတ္တျု-ပ္ပတ္တိ၊ (ဘူ+။)ကွစာ-ဒိ ဝဏ္ဏာန-မေက-ဃရာနံ ဒ္ဒေဘာဝေါ်-တိ ဘူ-ဓာတုဃ ဘူဘူ-တိ ဒ္ဒိဘာဝေါ်(ဘူ-ဘူ+၊) ပုဗ္ဗော-ဒ္ဓာ သော-တိ ဒ္ဒေ-ဘူတာနံ ပုဗ္ဗံ အဒ္ဓာသ-သညာ။ **အန္တသ်ိ** ဝဏ္ဏာ-ကာ**ရော** ဝါ-တိ အဒ္ဓာသ-နွသ်ဃ ဥု-ကာရဃ အ-ကာရော (ဗ-ဘူ+၊) ဒုတီယာ စတုတ္ထာနံ ပထမ တတီယာ-တိ အဒ္ဓဲသနွသ်ဃ ဘ-ကာရဃ ဗ ကာရော (ဗဘူ+၊) ပြု-ဘူန-မာ-ဟ-ဘူဝါ-တိ ဘူ-ဓာတုဃ် ဘူဝါ-ဒေသော(ဗဘူဝ+၊)သရလောပေါ်-တိ ပုဗ္ဗဿရ လောပေါ် ဝ-ကာရဃ ၊ရံ နေတ္တာ(ဗဘူဝ) သော ကိရံ ဗဘူဝ၊ တေ ကိရ ဗဘူဝု၊ တံ့ ကိရ ဗဘူဝေ၊ ဣ ကာရာဂမော အသ်ဗ္ဗ ဓာတုကမ္မိ-တိ ဓာတုတော ဣ-က**ာရာ**ဂမော၊ တုမ့ေ ဗဘူဝိတ္ထ၊ အဟံ ကိရ ဗဘူဝံ, မယံ ကိရ ဗဘူဝိမ္ဟ။ သော ကိရ ဗဘူ**ဝိတ္ထ**, တေ ကိရ ဗဘူဝိရေ၊ တံ့ **ကိရ** ဗဘူဝိတ္ထော။ တုမ့ေ ကိရ ဗဘူ**ဝိ**ဝ့ော။ အဟံ ကိရ ဗဘူဝိ်၊ မယံ ကိရ ဗဘူ ဝိမ့ေတိ ရှုပ်။ ။ဂမု+ဂတိမှိ၊ ဓာတုတော ဝိဘတ္တျု-ပ္ပတ္တိ၊ ကွစာ-ဒိ ဝဏ္ဏာန-နွသ် ဂဃ ဒ္ဒေ ဘာဝေါ်(ဂဂမ်+၊)က-ဝဂ္ဂဃ် စ-ဝဂ္ဂေါတိ အဒ္ဓာ

http://www.dhammadownload.com

၄၂၇-ဟိယျတ္တနီ အာ, ဥ.ဩဒေ.တ္တ-အံ့, မှ၊ တ္ထ,တ္ထုံ သေ, ဝံ့၊ ဣ,မှသေ။ ။ အာ, ဥ၊=မှသေ-မှသေ-ဟူသော တစ်ဆယ့်နှစ်ပုဒ်တို့သည်။ ဟိယျတ္တနီ၊ ဟိယျတ္တနီ-မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။အာ,ဥ၊=မှသေ-မှသေ-ဣစ္စတေသံ၊ ကုန်သော။ ဒွါဒသ နှင့် ပဒါန် တို့၏၊ဟိယျတ္တနီ ဣစ္စသာ သညာ၊သည်။ဟောတိ၊၏။ ဟိယျတ္တနီ ဣစ္စနေန၊ သဖြင့်။ ကု.တ္ထော-ကော×အတ္ထော၊ နည်း။ ဟိယျော ပတ္တတိ, ပစ္စက္ခေ ဟိယျတ္တနီ=တ္တနီ-စသည်၌ ဟိယျတ္တနီ-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

သဂတဿ ဂ-ကာရဿ ဇော၊ ကွစိ ဓာတွာ.ဒီနာ ဂ.ကာရန္တဿ ဒီဃော (ဇဂါမ်+၊=ဇဂါမ)သော် ကိရ ဂါမံ ဇဂါမ၊ တေ ကိရ ဂါမံ ဇဂါမု၊တုံ့ ဇဂမေ၊ တုမှေ ဇဂမိတ္ထ၊ အဟံ ဇဂမံ၊ မယံ ဇဂမိမ္ဟ။ သော ဇဂမိတ္ထ။ တေ ဇဂမိရေ တုံ့ ဇဂမိတ္ထော၊တုမှေ ဇာမိတ္ထော၊ အဟံ ဇာမိ်၊မယံ ဇဂမိမ္ဟ၊တိ ရူပံ။ ။ပစ+ပါတော၊ ဝိဘတ္တျုပ္ပတ္တာဒိ (ပပစ်+၊=ပပစ)။ သော ကိရ ဩဒန် ပပစ။ တေ ကိရ ပပစု၊ တုံ့ ကိရ ပပစု ပပစေ၊ တုမှေ ကိရ ပပစိတ္ထ၊ အဟံ ကိရ ပပစိံ့၊မယံ ကိရ ပပစိမ္ဟ။ သော ကိရ ပပစိတ္ထ၊ တေ ကိရ ပပစိရေ။ တုံ့ ကိရ ပပစိတ္ထော၊ တုမှေ ကိရ ပပစိတ္ထော၊ အဟံ ကိရ ပပစိံ့၊ မယံ ကိရ ပပစိမ္ဟ.တိ ရူပံ။

၄၂၇-ဒ္ဒိ-ပဒ, သညာသုတ်။ ။'ဟိယျတ္တနီ ဒိ, တာမ်, အန်-သိ,တမ်,တ-အမ်, ဝ, မ။ တ,အာတမ်,အန္တ-ထာသ်,အာထာမ်,ဓ္ဝမ်,ဣ,ဝဟိ, မဟိ' ကာတန္တ၊ ၃-၁-၂၇။ ။ရူပ်စဉ်။ ။*ဘူ×သတ္တာယံ ဝိဘတ္တျုပ္ပတ္တိ၊(ဘူ+-ါ)အာကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီ.တိ အာဒိမှိ အ.ကာရာဂမော(အ-ဘူ+-ါ)အညေသု စာ.တိ သြ-ဝုဒ္ဓိ၊ သြ အဝ သရေ.တိ အဝါ.ဒေသော(အ-ဘ်+၊+ဝ်+-ါ=အဘဝါ။)သော ရာဇာ အဘဝါ၊ ဘေ.ဒါသ့ အဘဝူ။ တုံ့ အဘဝေါ၊ တုမှေ အဘဝတ္ထ။ အဟံ အဘဝံ၊ မယံ အဘဝမ္ဟာ။ သော အဘဝတ္ထ၊ တေ အဘဝတ္ထုံ၊ တုံ့ အဘဝသေ၊ တုမှေ အဘဝ၊ဝံ့အဟံအဘဝိ'၊မယံ အဘဝိမ္ဟာ.တိ ရူပံ။ ။ဂမု+ဂတိမှိ၊ ဝိဘတ္တျုပ္ပတ္တာဒိ (အဂစ်ိ+-ာ=အဂစ္ဆာ)သော ဂါမံ အဂစ္ဆာ။ တေ အဂဆ္ဆု။ တုံ့ အဂစ္ဆော၊တုမှေ အဂစ္ဆတ္ထ၊ အဟံ အဂစ်ိ၊ မယံ အဂစ္ဆမ္ဟ။ သော အဂစ္ဆတ္ထ၊ တေ အဂစ္ဆတ္ထုံ၊ တုံ့ အဂစ္ဆသေ၊ တုမှေ အပစ္ဆဝံ့၊ ဒုံ့ဟံ အဂစ်ိ်၊ မယံ အဂစ္ဆမ္ဟသေ-တိ ရူပံ။ ။ပစ+ပါကေ၊ ဝိဘတ္တျုပ္ပတ္တာ.ဒိ (အပစ်+-ာ=အ ပစာပစ်+-ာ=ပစာ) သော် သြဒန် အပစာ,ပစာ၊ တေ အပစူ, ပစူ တုံ့ အပစော, ပဇေ၊ တုမှေ အပစ္ဆတ္ထ,ပဇ္ဇတ္ထ။ အဟံ အပစံ, ပစံ၊ မယံ အပစမ္ဟာ,ပစမ္ဟာ။ သော အပစ္ဆတ္ထ,ပဇ္ဇတ္ထ။ တေ အပစ္ဆတ္ထုံ, ပစတ္ထုံ။ တုံ့ အပစသေ,ပစသေ၊ တုမှေ အပစဝံ့,ပစဝံ့။ အဟုံ အပစိ်, ပစိ်၊ မယံ အပစမ္ဟသေ,ပဇ္ဇမ္ဟသေ.တိ ရူပံ။

http://www.dhammadownload.com

၄၂၀-အင်္ဇတနီ ဤ ဥံ-ဩ, ထ္ထ-ဣံ, မှ, ဥ-သေ, ဝုံ-အံ, မေ့။ ။**ဤ,** ဥံ=အံ့,မေ့=အံ့,မေ့-ဟူသော တစ်ဆယ့်နှစ်ပုဒ်တို့သည်။ အင်္ဇတနီ၊ အင်္ဇတနီ-မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ဤ,ဥံ=အံ့,မေ့ ဣစ္ဆေတေသံ၊ ကုန်သော။ ဒုဒ္ဒသန္နံ ပဒါနံ၊ တို့၏။ အင်္ဇတနီ ဣစ္ဆေသာ သည်ရာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အင်္ဇတနီ ဣစ္ဆနေန၊ သဖြင့်။ **ကဲ့**တ္ထော-ကောx**အ**တ္ထော၊ နည်း။ သမီ ငေဇ္ဇတနီ=တနီ-စသည်၌ အင်္ဇတနီ-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၄၂၉-ဘဝိဿန္တိ ဿသိ ဿန္တိ-ဿသိ, ဿထ-ဿာမိ, ဿာမ-ဿတော, ဿန္တေ-ဿသေ, ဿဝေ၊ ဿံ, ဿာမေ့။ ။ဿတိ ဿန္တိ=ဿာမေ့=သာမေ့-ဟူသော တဆယ့်နှစ်ပုဒ်တို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ **ကုန်**၏။ ။ဿတိ,ဿန္တိ=ဿာမေ့ ဣစ္ဆေတေသံ၊ကုန်သော။ ဒုဒ္ဒသန္နံ ပဒါနံ၊ တို့၏။ ဘဝိဿန္တိ ဣစ္ဆေသာ သည်ရာ၊သည်။ ဟောတိ၊၏။ ဘဝိဿန္တိ ဣစ္ဆေနေန၊ သဖြင့်။ **ကဲ့**တ္ထော-ကောx**အ**တ္ထော၊ နည်း။ အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ=ဿန္တိ-စသည်တို့၌ ဘဝိဿန္တိ-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၄၂၀-ဒွိ-ပဒ, သညာသုတ်။ ။ဧ၀မေ၀ အင်္ဇတနီ-ဒီ, တာမ်, အန်-သိ, တမ်,တ-အမ်, ဝ,မ။ ။တာမ်, အာတမ်,အန္တ-ထာသ် အာထာမ်,ဓမ်-ဣ,ဝတိ, မဟိ'ကာတန္တ၊ ၃-၁-၂၀။ ။**ရူပ်စဉ်**။ ။*ဘူ+သတ္တာယ်၊ ဝိဘတ္တျု.ပ္ပတ္တာ.ဒိ၊ ကွစိဓာတ္ဝာ.ဒိနာ ဤ ကာရဿ ရဿော (အာဘဝ်+-ိ=အာဘဝိ) သော ရုဇာ အာဘဝိ,ဘဝိ၊ အာဘဝိ ဘဝိ ဝါ သဗ္ဗတော ဥံ-ဣံ,ဤံ သူ.**တိ** ဥံ-ဝိအာဂ်ိဿ ဤံ သူာ ဒေဿော၊တေ အာဘဝိံသု,ဘဝိံသု,အာဘဝုံ ဘဝုံဝါ။ တုံ အာဘဝေါ,ဘဝေါ၊ တုမ္ဟေ အာဘဝိတ္ထ ဘဝိတ္ထ။ ဣ-ကာရာဂမေ အဟံ အာဘဝိံ ဘဝိံ၊ မယံ အာဘဝိမ္ဟ,ဘဝိံမ္ဟ။ သော အာဘဝါ, ဘဝါ၊ တေ အာဘဝူ, ဘဝူ။ တုံ အာဘဝိသေ, ဘဝိသေ။ တုမ္ဟေ အာဘဝိဝ်ံ, ဘဝိဝ်ံ။ အဟံ အာဘဝံ ဘဝံ၊ မယံ အာဘဝိမ္ဟေ, ဘဝိမ္ဟေ တိ ရူပံ။ ။ဂမ္+ ဂတိမ်ိ၊ ဝိဘတ္တျု.ပ္ပတ္တာ.ဒိ၊ (အာဂစ္ဆ+-ိ=အာဂစ္ဆိ၊) သော မဂ္ဂံ အာဂစ္ဆိ,ဂစ္ဆိ.အာ-စ္ဆိ, ဂစ္ဆိဝါ၊ တေ အာဂစ္ဆိံသု, ဂစ္ဆိံသု၊ အာဂစ္ဆုံ ဂစ္ဆုံဝါ။ တုံ အာဂစ္ဆော, ဂစ္ဆော၊ တုမ္ဟေ အာဂစ္ဆိတ္ထ, ဂစ္ဆိတ္ထ၊ အဟံ အာဂစ္ဆိံ, ပစ္ဆိံ၊ မယံ အာဂစ္ဆိမ္ဟ, ပစ္ဆိမ္ဟ။ သော အာဂစ္ဆာ, ဂစ္ဆာ၊ တေ အာဂစ္ဆု,ဂစ္ဆု။ တုမ္ဟေ အာဂစ္ဆိဝ်ံ, ဂစ္ဆိဝ်ံ၊ အဟံ အာ-စ္ဆိံ, ဂစ္ဆိံ၊မယံ အာဂစ္ဆိမ္ဟေ,ဂစ္ဆိမ္ဟေ-တိ ရူပံ။ ။ပစ+ပါကေ၊ ဝိဘတ္တျု.ပ္ပတ္တာ.ဒိ (အပစ်+ -ိ=အပစိ)သော သြဒန် အပစိ, ပစိ၊ အပစီ ပစီ ဝါ၊ တေ အပစိံသု, ပစိံသု၊ အပစုံ, ပစုံ။ တုံ အပစော, ပစော၊ တုမ္ဟေ အပစိတ္ထ, ပစိတ္ထ။ အဟံ အပစိံ ပစိံ၊ မယံ အပစိမ္ဟေ, ပစိမ္ဟေ.တိ ရူပံ။

၄၂၉-ဒွိ-ပဒ,သညာသုတ်။ ။သျ့သံဟိတာနိ တျာ.ဒီနိ ဘဝိဿန္တိ-သျတိ, ဘျတသ်, သျန္တိ-သျသိ, သျထသ်, သျထ-သျာမိ, သျာဝသ်, သျာမသ်=သျာတော,

http://www.dhammadownload.com

၄၃၀-ကာလာ.တိပတ္တိ ဿာ, ဿံသု-ဿေ, ဿံထ ဿံ ဿာမှာ၊ ဿထ ဿိသု-ဿသေ, ဿဒွေသိ့, ဿာမှသေ။ ။ဿာ, ဿံသု=သိ့ ဿာမှသေ-ဟူသော တစ်ဆယ့်နှစ်ပုဒ်တို့သည်။ ကာလာ.တိပတ္တိ၊ကာလာ.**တိ** ပတ္တိ-မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ဿာ,ဿံသု=သိ့ဿာမှသေ ဤစွေတေသံ၊ ကုန်သော။ ဒွါဒသန္နံ ပဒါနံ၊ တို့၏။ ကာလာ.**တိ** ပတ္တိ ဤစွေသာ သည်၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာလာ.တိ ပ**တ္တိ** ဤစွေနေန၊ သဖြင့်။ ကဲ့.ထွော-ကော့×အထွော၊ နည်း။ ကြိယာ.**တိ** ပန္နေ.တီတေ ကာလာ.တိ ပတ္တိ။=ပတ္တိ-စသည်၌ ကာလာ.တိ ပတ္တိဟုခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

သျေတေ, သျန္တေ-သျသေ သျထေ, သျဒ္ဓေ-သျေ သျာဝဟေ, သျာမဟေ' ကာတန္တ၊ ၃-၁-၃၂။ ။**ရူပ်စဉ်**။ ။ဘူ+သတ္တာ.ယံ၊ ဝိဘတ္တျု.ပ္ပတ္တာဒိ၊ (ဘဝ်+-ိ+ ဿ**တိ**=ဘဝိဿတိ) သော ရာဇာ ဘဝိဿတိ။တေ ဘ**ဝိဿန္တိ**၊ တုံ,ဘဝိဿသိ တုမှေ ဘ**ဝိဿထ**။ အဟံ ဘ**ဝိဿာ**မိ၊ မယံ ဘဝိဿာမ။- သော ဘဝိဿတေ၊ တေ ဘဝိဿန္တေ။ တုံ ဘ**ဝိဿ**သေ၊ တုမှေ ဘဝိဿဒွေ၊ အဟံ ဘဝိဿံ၊ မယံ ဘ**ဝိဿာ**မှေ, တိ ရူပ်။ ။ဂမု+ဂတိမှိ၊ ဝိဘတ္တျု.ပ္ပတ္တာ.ဒိ၊ (ဂစ္ဆ်+-ိ+ဿတိ=ဂစ္ဆိဿတိ) သော ဂါမံ ဂစ္ဆိဿတိ၊ တေ ဂစ္ဆိဿန္တိ၊ တုံ ဂစ္ဆိဿသိ တုမှေ ဂစ္ဆိဿထ၊ မယံ ဂစ္ဆိဿာမ။ ဂစ္ဆိဿတေ၊ဂစ္ဆိဿန္တေ။ဂစ္ဆိဿသေ၊ ဂစ္ဆိဿဒွေ၊ဂစ္ဆိဿံ၊ ဂစ္ဆိဿာ မှေ,တိ ရူပ်။ ။ပစ+ပါကေ၊ ဝိဘတ္တျု.ပ္ပတ္တာဒိ၊ (ပစ်+-ိ+ဿတိ=ပစိဿတိ) သော် ပစိဿတိ-သြဒနံ၊ တေ ပစိဿန္တိ၊ တုံ ပစိဿသိ။ တုမှေ ပစိဿထ၊ အဟံ ပစိဿာမိ၊မယံ ပစိဿာမ။ သော ပစိဿသေ၊ ပစိဿန္တေ။ ပစိဿသေ၊ ပစိဿဒွေ၊ ပစိဿံ ပစိဿာ-မှေ,တိ ရူပ်။

၄၃၀-ဒွိ-ပဒ, သညာသုတ်။ ။ဒျာ.ဒီနိ ကြိယာ.တိပတ္တိ-သျသ်, သျတာမ်, သျန်-သျသ်,သျဘမ်,သျတ-သျမ်, သျာဝ,သျာမ=သျာတ,သျေတံ, သျန္တ-သျထာသ် သျေဿာမ်, သျဓ္ဝမ်-သျေ သျာဝဟိ, သျာမဟိ' ကာတန္တ။ ၃-၁-၃၃။ ။ **ရူပ်စဉ်**။ ။ဘူ+သတ္တာ.ယံ ဝိဘတ္တျု.ပ္ပတ္တာ.ဒိ၊ (အ-ဘဝ်+-ိ+ဿာ=**အ**ဘဝိဿာ) သော ပထမ ဝယေ ပဗ္ဗဇိ အလတိဿာ၊ **အ**ရဟာ အဘ**ဝိဿာ**, ဘ**ဝိဿာ**၊ တေ စေ ပဗ္ဗဇိ အလတိဿံသု အရဟန္တော အဘဝိဿံသု, ဘ**ဝိဿံသု**။ တုံ အဘဝိဿေ, ဘ**ဝိဿေ**၊ တုမှေ, အဘဝိဿာထ, ဘဝိဿာထ။ အဟံ အဘဝိဿံ, ဘဝိဿံ၊ ယေ အဘဝိဿာမှာ, ဘဝိဿာမှာ၊ သော အဘဝိဿထ၊ တေ အဘဝိဿိသု,ဘဝိဿိသု၊ တုံ အဘဝိဿသေ,ဘဝိဿသေ၊တုမှေ အဘဝိဿဒွေ,ဘဝိဿဒွေ။ အဟံ အဘဝိသိ့, ဘဝိသိ့၊ ယေ အဘဝိဿာမှေ ဘဝိဿာမှေ,တိ ရူပ်။ ။ဂမု+ဂတ်မှိ ဝိဘတ္တျု.၊ ပ္ပတ္တာဒိ၊ (အာဂစ္ဆ+-ိ+ဿတိ=အာဂစ္ဆိ**ဿ**တိ) သော စေတံ ယာနံ အလတိဿာ အာဂစ္ဆိဿာ, ဂစ္ဆိဿာ၊ တေ အာဂစ္ဆိဿံသု, ဂစ္ဆိဿံသု။ တုံ အာဂစ္ဆိဿေ ဂစ္ဆိဿေ၊ တုမှေ အာဂစ္ဆိဿထ, ဂစ္ဆိဿထ၊ အဟံ အာဂစ္ဆိဿံ, ဂစ္ဆိဿံ၊ မယံ အာဂစ္ဆိဿာမှာ၊ ဂစ္ဆိဿာမှာ။ အာဂစ္ဆိဿထ, ဂစ္ဆိဿထ၊ အာဂစ္ဆိဿ သု, ဂစ္ဆိဿ သု။ အာဂစ္ဆိဿသေ,

http://www.dhammadownload.com

၄၃၁-ဟိယျတ္တနိ-သတ္တမိ ပဉ္စမိ ဝတ္ထမာနာ သဗ္ဗ ဓာတုကံ။ ။ဟိယျတ္တနိ တတ္တမိ ပဉ္စမိ ဝတ္တမာနာ၊ဟိယျတ္တနိ, သတ္တမိ, ပဉ္စမိ, ဝတ္တမာန်-**ဝိဘတ်**လေးသွယ် တို့သည်၊ သဗ္ဗ ဓာတုကံ၊ သဗ္ဗဓာ**တ်** မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ဟိယျတ္တနာ, ဒဃော၊ ဟိယျတ္တနီ-**အစ**ရှိကုန်သော။ စတဿော ဝိဘတ္တိယော၊ **ဝိဘတ်**လေးသွယ် တို့သည်။ သဗ္ဗဓာတုကသညာ၊ သဗ္ဗဓာတ်**မ**ည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အဂမာ၊ သွားပြီ။ ဂစ္ဆေယျ၊ **သွား**ရာ၏။ ဂစ္ဆတု၊ သွားလော။ ဂစ္ဆတိ၊သွား၏။သဗ္ဗဓာတုက ဣစ္စနေန၊ သဖြင့်။ ကွ,တ္ထော-ကော+အတ္ထော၊ နည်း။ ဣ-ကာရာ ဂမော အသဗ္ဗ ဓာတုကမ္မိ=ကမ္မိ-စသည်၌ သဗ္ဗဓာတ်-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ။ အာချာတ ကပ္ပေ၊ အာချာတ်ကျမ်း၌၊ ပထမော၊ သော။ ကတ္ထော၊ သည်။ ဣတိ၊ ဤတွင် ပြီးပြီ။

ဂစ္ဆိဿသေ၊ အဂစ္ဆိဿဝ့ေ, ဂစ္ဆိဿဝေု၊ **အ**ဂစ္ဆိဿိ, ဂစ္ဆိဿိ၊ အဂစ္ဆိဿာမှေ, ဂစ္ဆိဿာမှေ့တိ ရူပံ။ ။ပစ+ပါကေ၊ ဝိဘတ္တျု့ပ္ပတ္တာ့ဒီ၊ (အ-ပစ်+-ိ+ဿာ= အပစိဿာ) သော စေ သုကရ-မံ**သံ** အလဘိဿာ့, အပစိဿာ, ပစိဿာ၊ ဧတေ အပစိဿံသု,ပစိဿံသု။ တုံ **အ**ပစိဿေ,ပစိဿေ၊ တုမှေ အပစိဿထ, ပစိဿထ။ **အဟံ အ**ပစိဿံ, ပစိဿံ။ **မယံ အပစိဿာမှာ,** ပစိဿာမှာ။ အပစိဿထ, ပစိဿထ၊ အပစိဿိသု, ပစိဿိသု။ အပစိဿသေ, ပစိဿသေ, အပစိဿမှေ, ပစိဿမှေ။ **အ**ပစိဿိ, ပစိဿိ၊ အပစိဿာမှသေ, ပစိဿာမှသေ့တိ ရူပံ။ ။ ဤရူပ်စဉ်ကား ရထိုက်သလောက် ရူပ်ထူးအစုံ **စ**ဉ်ပြသည်မဟုတ်၊ သူငယ်တို့ **ဝိ**ဘတ် သရုပ်ကျေရန် လေ့ကျင့်လွယ်ရုံလောက်သာ ဖော်ပြသည်။

၄၃၁-ဒ္ဒိ-ပဒ,သညာသုတ်။ ။"ဆဋ္ဌာ ဒေါ သဗ္ဗဓာတုကံ၊ ၃-၁-၃၄။ ။ 'ဆန်္ဒံ ဝိဘတ္တိနံ အာဒေါ ဝတ္တမာန သတ္တမိ ပဉ္စမိ **ဟိ**ယျတ္တနိယော သဗ္ဗ ဓာတုက သညာ ဘဝန္တိ' ကာတန္တ ဝုတ္တိ။ ။ယေဘုယျေန သဗ္ဗဓာတူသု၊ အလုံးစုံ သဗ္ဗဓာတုကံ"လုပ်။ ။ယေဘုယျေန၊များသောအားဖြင့်။ သဗ္ဗဓာတူသု၊ အလုံးစုံ သော့ဓာတ်တို့၌။ ဝတ္တတိ၊ ၏။-ပေး။ ။ဟိယျတ္တနီ, သတ္တမိ, ပဉ္စမိ, ဝတ္ထမာန်-ဤဝိဘတ်**လေး**သွယ်ကား ဓာတ်အများ၌ဖြစ်၍၊ သို့မဟုတ် ဓာ**တ်**အများနှင့် ဆက်ဆံ၍ သဗ္ဗဓာတ်အမည်ရလျှင် **ကြွင်း**ဝိ**ဘတ်**များယဲ့သည်း ဗျတိရေကနည်းအား ဖြင့် အသဗ္ဗဓာတ်အမည်**ကို**ရတော့၏။ ပရောက္ခာ,အဇ္ဇတနီ,ဘ**ဝိ**ဿန္တိ, ကာလာတိ ပတ္တိ ဤဝိဘတ်လေးသွယ်ကို **အ**သဗ္ဗဓာတ် ဝိဘတ်မ့**တ်**လေ-ဟူလို။ ။တနည်း၊ ဤ**လေး**သွယ်**ကို** သဗ္ဗဓာ**တ်**မှည့်လျှင် ကြွင်းလေးသွယ်က **အ**သဗ္ဗဓာတ် အမည်ရ၍ 'ဣကာရာဂမော **အသ**ဗ္ဗဓာတုကမ္မိ'ဟု အကွာရာလာရဒ္ဒါန ဝိသယ်ကို မှတ်လွယ်ရုံ သာဖြစ်၍ **ရုဒ္ဓိ**သညာသာ-ဟူလို၊ ။**သက္ကတ**-ဒ္ဒါလည်း လောက.ပွဿိဒ္ဓ ပုဗ္ဗာ.စရိယ သညာရုဒ္ဓိ**သ**ဉ်တည်း။သဗ္ဗဓာတုကံ-လည်း နပုလ္လိင်သာ-ဟု**ဆို**၏။ ။'သဗ္ဗဓာတုကံ **နပုံသက်, လော့ကပွဿိဒ္ဓံ ပုဗ္ဗာ့စရိယ** သညာ **နိ**ရန္တယောဃံ ကာတန္တ-ဋီ။ ။

http://www.dhammadownload.com

သဗ္ဗဓာတုက ပီတိ ပုဗ္ဗာစရိယဲးပွသိဒ္ဓေါ့ယိ သညာ, နိယဲးနှယ် သမ္ဘာဝဘော၊ နပုံသကလိင်္.မိတ်'ဂင်း-ပမ္ဖိကာ။ ။နို့,နာ-တို့ကား ဝစန ဝိပလ္လာသ-လိင် ဝိပလ္လာသ-ယူ၏။ ။'ဝစန ဝိပလ္လာသော.ယိ၊ သဗ္ဗဓာတုကာ.တိ အတ္ထော'နို့။ ။'သဗ္ဗဓာတုကာ.တိ ဝတ္ထုဗ္ဗေ လိင်္-ဝိပလ္လာသဝသေန သဗ္ဗဓာတုကန္တိ ဝုတ္တံ' နာ။ ။အာသုဗောဓ-၌ သဗ္ဗဓာတ်၊ အဒ္ဓဓာတ်ဟု ဆို၏။ 'အာဒေါ ပဗ္ဗ သဗ္ဗဓာတုကံ၊ ဘေသံ အဒ္ဓဓာတုက်' အာသုဗောဓ။

ရူပ်တ္ဂက်ပုံ။ ။အဂမာ-**ကို** ဂမုတည်။ ဂမု၊သည်။ဂတိမ္ဂိ၏။ဓာတုဿန္တော=ခေျ၊ ဟိ**ယျော** ပဘူ**တိ**=ဂမုဓာတ်မှ **နော**က်၌ ဟိယျတ္တနီ **ကေ**ဝုစ် အာ-**ဝိ**ဘတ်သက်။(ဂမ်+-ာ) အကာရောဂမော ဟိယျတ္တနီ=ဟိယျတ္တနီ **ဝိ**ဘတ်ကြောင့် အစ၌ အ-အက္ခရာလာ (အ-ဂမ်+-ာ=အဂမာ) မ်+အာ-သို့ကပ်၊ ပြီး၏။ ။**ဂစ္ဆေယျ**-ဂမု-ဂတိမ္ဂိ၊ ၏။ ဓာတုဿန္တော=ခေျ၊ အနုံမတီ ပရိကပ္ပတ္တေသု သတ္တမီ=**ကေ**ဝုစ် ယျေ-**ဝိ**ဘတ်သက်၊ (ပမ်+ေ-ယျ) ဂမိဿန္တော စ္ဆော ဝါ=ဓာတုန် မ်-ကို စ္ဆ်-ပြု (ဂစ္ဆ်+ေ-ယျ=ဂစ္ဆေတျ)စ္ဆ်+ေ-သို့ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဂစ္ဆတု-ဂမု+ဂတိမ္ဂိ၊ ၏။ ခေျ၊ အာဏတျာသိဒ္ဒေ=ပဗ္ဗမီ **ကေ**ဝု တု-ဝိဘတ်သက်၊ ဘူဝါဒိတော **အ**=အ-ပစ္စည်းသက် (ဂမ်+ါ+တု) ဂမိဿန္တော=စ္ဆ်-ပြု (စ္ဆ်+ါ+**တု**=ဂစ္ဆတု) စ္ဆ်+အ-သို့ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဂစ္ဆတိ-ဂမု+ဂတိမ္ဂိ၊၏။ခေျ၊ ဝတ္တမာနာ=ဝတ္တမာန်ု**ကေ**ဝုစ် တိ-ဝိဘတ်သက်၊ ဘူဝါဒိတော အ=အ-ပစ္စည်းသက်၊ ဂမိဿန္တော=စ္ဆ်-ပြု၊ (ဂစ္ဆ်+ါ+တိ=ဂစ္ဆတိ) ဂစ္ဆ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။

အာချာတ ကပြေ ပထမပရိစ္ဆေဒသ ကစ္စာနတ္ထ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိဘတ္တိသဘာဂ-''ဒ္ဝေဒ္ဝေ ထ-မိ-မ-အာ-ဥု-ဝ့ော၊မှာ-သြ-ဝံ့-သံ သ သေ-သဝ့ေ၊
ဒ္ဝါဒသာ ဆ တု သေ ဧ-မှေ၊ အံ-ဏ်-**သ**ထ တယော တယော်။
တ္ထ တ္တေ့ကာ ပစ္ဆဋ္ဌာ သေသေ၊ ကူ့ေန-ပညာ့သ ကေခ့ာ။''

ဒ္ဝါဒသော၊ တဆယ်ခွန်စကုန်သော။ ထ-မိ-မ-အာ-ဥု-ဝ့ော-မှာ-သြ ဝံ့-သံ-သ သေ-သဝ့ေ၊ **ထ**-ဝိဘတ်၊ မိ-မအာ,ဥု,ဝ့ော,မှာ-သြ,ဝံ့,သံ,သသေ-သဝ့ေ-ဝိဘတ်တို့သည်။ ဒ္ဝေဒ္ဝေ၊ ဝတ္တမာန်-ထ,မိ,မ၊ ပစ္ဆမီ-ထ,မိ,မ, စသောအားဖြင့် ခွန်လုံးခွန်လုံးစီတို့တည်း။ တု၊ ထို့ပြင်။ ဆ၊ ခြောက်လုံး**ကု**န်သော့။ သေ-ဧ, မှေ-ကံ-ဏ်-သထ၊ သေ-**ဝိ**ဘတ်, ဧ-မှေ, အံ,ဏ်,၊ သထ-**ဝိ**ဘတ်တို့သည်။ တယော တယော၊ ဝတ္တမာန်-သေ, ဟိ**ယျ**တ္တနီ-သေ, အဇ္ဇတနီ-သေ, စသောအားဖြင့် သုံးလုံးသုံးလုံးစီတို့သည်။ ကော၊ တစ်လုံးသော။ တ္ထတု။ သသံယောဂ တ္ထ-ဝိဘတ်သည်ကား-ပမ္ဘ.ဌ္ဌ၊ ငါးဌာနဌ်တည်၏။ကူ့ေန ပညာသ၊ တစ်ခုယု**တ်** ငါးဆယ်သော။ ဝါ၊ (၄၉) လေးဆယ့်ကိုးလုံးသော။ သေသ့၊ ကြွင်း**ဝိ**ဘတ်တို့သည်။ ကေခ့ာ၊ တစ်ဌာနစီသ့ အဖို့ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ အတူမရှိ-တစ်လုံးစီသာတည်း။ ။ နာနာဌာန**ိ**က (၄၇)လေးဆယ့်ခုနစ်။ ကေဌာနိက (၄၉)လေးဆယ့်**ကို**းအားဖြင့် **ဝိဘတ်**ပေါင်း(၉၆)ကိုးဆယ့်ခြောက်လုံးတည်း။ ဇယားပုံကို ကြည့်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

အာချာတိုရိဘတိ်သရုပ်ဖွဲ့ဇယားပုံ

ပေါင်းချုပ် ၆
ဖခင်-ဦးကြည်
မိခင်-ဒေါ်သိန်းဆွေ
ဇနီး-ဒေါ်ခင်ခင်ဝင်း
သား-ကိုမြတ်သူရ
သမီး-မမြတ်သူရ
သား-ကိုမြတ်ဇော

၁။ ဦးဘုံဝင်း၏ ဘိုးဘေးဘီဘင်ဆွေမျိုးများ

ဆွေမျိုးဝင်ရိုး	ဆွေမျိုးအမည်	ဆွေမျိုးအဖွဲ့	ဆွေမျိုးအဆင့်	ဆွေမျိုးအရေအတွက်	မှတ်ချက်
ဖခင်ဘက်	ဦးဘုံဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ကိုယ်တိုင်	၁	
	ဒေါ်ခင်ခင်ဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဇနီး	၁	
	ကိုမြတ်သူရ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	သား	၁	
	မမြတ်သူရ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	သမီး	၁	
	ကိုမြတ်ဇော	ဗုဒ္ဓဘာသာ	သား	၁	
	ဦးကြည်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဖခင်ကြီး	၁	
	ဒေါ်သိန်းဆွေ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	မိခင်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းမြင့်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်မြင့်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းမောင်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်မောင်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းဖေ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်ဖေ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်ဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းမြင့်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်မြင့်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းမောင်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်မောင်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းဖေ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်ဖေ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်ဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
မိခင်ဘက်	ဦးသိန်းမြင့်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်မြင့်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းမောင်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်မောင်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းဖေ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်ဖေ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်ဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	

၂။ ဦးဘုံဝင်း၏ ဘိုးဘေးဘီဘင်ဆွေမျိုးများ

ဆွေမျိုးဝင်ရိုး	ဆွေမျိုးအမည်	ဆွေမျိုးအဖွဲ့	ဆွေမျိုးအဆင့်	ဆွေမျိုးအရေအတွက်	မှတ်ချက်
ဖခင်ဘက်	ဦးဘုံဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ကိုယ်တိုင်	၁	
	ဒေါ်ခင်ခင်ဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဇနီး	၁	
	ကိုမြတ်သူရ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	သား	၁	
	မမြတ်သူရ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	သမီး	၁	
	ကိုမြတ်ဇော	ဗုဒ္ဓဘာသာ	သား	၁	
	ဦးကြည်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဖခင်ကြီး	၁	
	ဒေါ်သိန်းဆွေ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	မိခင်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းမြင့်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်မြင့်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းမောင်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်မောင်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းဖေ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်ဖေ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်ဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
မိခင်ဘက်	ဦးသိန်းမြင့်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်မြင့်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းမောင်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်မောင်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းဖေ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်ဖေ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်ဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	

၃။ ဦးဘုံဝင်း၏ ဘိုးဘေးဘီဘင်ဆွေမျိုးများ

ဆွေမျိုးဝင်ရိုး	ဆွေမျိုးအမည်	ဆွေမျိုးအဖွဲ့	ဆွေမျိုးအဆင့်	ဆွေမျိုးအရေအတွက်	မှတ်ချက်
ဖခင်ဘက်	ဦးဘုံဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ကိုယ်တိုင်	၁	
	ဒေါ်ခင်ခင်ဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဇနီး	၁	
	ကိုမြတ်သူရ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	သား	၁	
	မမြတ်သူရ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	သမီး	၁	
	ကိုမြတ်ဇော	ဗုဒ္ဓဘာသာ	သား	၁	
	ဦးကြည်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဖခင်ကြီး	၁	
	ဒေါ်သိန်းဆွေ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	မိခင်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းမြင့်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်မြင့်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းမောင်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်မောင်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းဖေ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်ဖေ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်ဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
မိခင်ဘက်	ဦးသိန်းမြင့်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်မြင့်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းမောင်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်မောင်	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းဖေ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်ဖေ	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	
	ဦးသိန်းဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	ဦးလေး	၁	
	ဒေါ်ခင်ဝင်း	ဗုဒ္ဓဘာသာ	အဒေါ်ကြီး	၁	

http://www.dhammadownload.com

၄၃၂-ခဝတု လိင်္ဂေဟိ ပရာ ပစ္စယာ၊။ ။ပစ္စယာ၊ ပစ္စည်းတို့သည်။ ခဝတု-လိင်္ဂေဟိ၊ ခတ်,လိင်-တို့မှ။ ပရာ၊ နောက်၌ သက်ကုန်သည်။ ဟောန်္တိ၊ ကုန်၏။ ဂစ္ဆတိ၊သွား၏။ ယောကောစိ၊ တစ်ခုံတစ်ယောက်သော့သူသည်။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ တံ၊ ထိုပြုသောသူကို။ အညော၊ တစ်ယောက်သောသူသည်။ ကရောဟိ၊ ပြုလော။ ကရောတိ၊ လော။ ဣစ္စေ,ဝံ၊ ဤသို့။ အဗြဝီ၊ ဆိုပြီ။ အဃဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ကရောန္တံ၊ ပြုလုပ်သောသူကို။ ပယောစေတီ၊ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်၏။ ကာရေတိ၊ ပြု,စေ၏။ ပဗ္ဗတံ၊ တောင်သည်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ (ထည့်-ဒဋ္ဌံ၊ လှုပ်ရှားမယိုင်,ခိုင်မြဲသည်ကို။) အာစရတိ ဣစ္စ၊ ပြုကျင့်သကဲ့သို့။ သံဃော၊ သံဃာသည်။ (အပေါင်းသည်)။ အတ္တာနံ၊ကို။ ဒဋ္ဌံ၊ ကို။ အာစရတိ၊ ပြုကျင့်၏။ ပဗ္ဗတာဖြတိ၊ တောင်ကဲ့သို့ပြုကျင့်၏။ သမုဒ္ဒံ၊ သမုဒ္ဒရာသည်။ အတ္တာနံ၊ ကို။ အာစရတိ၊ ဣစ္စ ပြုကျင့်သကဲ့သို့။ တဠာကံ၊ တစ်ဘက်ဆည်ကန်သည်။ အတ္တာနံ၊ကို။ အာစရတိ၊ ၏။ သမုဒ္ဒဖြတိ၊ သမုဒ္ဒရာကဲ့သို့ပြုကျင့်၏။ သဒ္ဒေါ၊ အသံသည်။ (မီးစ-၏အသံသည်)။ အတ္တာနံ၊ ကို။ စိစ္စိဋ္ဌ,မိဝ၊ စိဋ်စိဋ်(ဖျစ်ဖျစ်)ကဲ့သို့။ အာစရတိ၊ ၏။ 'စိစ္စိဋ္ဌာယတိ၊ စိဋ်စိဋ်(ဖျစ်ဖျစ်)ကဲ့သို့ပြုကျင့်၏။ ဝသိဋ္ဌဿ၊ ဝသိဋ္ဌရသေ့၏။ အပစ္စံ၊သားတည်း။ ဝါသိဋ္ဌော၊ ဝသိဋ္ဌ-ရသေ့၏သား။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ အညေပိ၊ တစ်ပါးသောပုံစံတို့ကိုလည်း။ ယော့ဧေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

၄၂၃-တိ,ပဒ,ပရိဘာသာသုတ်။ ။'ပစ္စယော ပရော'ကာတန္တ၊ ၃-၂-၁။ ။ဝါစက,ဧောတက, ခတုနိဒ္ဒိဋ္ဌ-ပစ္စည်းဟူသမျှတို့သည် ခတ်,လိင်-တို့မှ နောက်၌ သာ သက်ရသည်ဟု ထင်ရှားသိသာရန် ဖော်ပြ၍ ပရိဘာသာသုတ်ဆိုသည်။ ။'ကြိယံ ခာရေန္တီ-တိ-ခာတာဝေါ'လုပ်။ ကြိယံ၊ ကို။ ခာရေန္တီ၊ ဆောင်တတ်ကုန်၏-ပေး။ ။ဘူ-စသော ခတ်တို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း-စသော ကြိယာကို ဟော သောကြောင့် ကြိယာကို ဆောင်တတ်၍ ခတ်ဆိုသည်။ ။တစ်နည်း၊ 'သကတ္ထ ပရတ္ထံ ခာရေတီ,တိ-ခာတု'။ သကတ္ထ ပရတ္ထံ၊ မိမိအနက်, သူတစ်ပါးအနက်ကို။ ခာရေတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ။'ကောဏီ နေ,ကသေနန္တံ၊ မာရံသ ဝိဇယီ ဇိနော' စသည်၌ ဇိ-ခတ်သည် အောင်နိုင်ခြင်းဟူသော မိမိအနက်ကိုဟော၍။ 'မာရံ ပရာဇေတိ၊ မာရဿ စ ပါပိမတော ပရာဇယော ပညာသံ ဇိတော' စသည်၌ ရှုံးခြင်း-ဟူသော သူတစ်ပါးအနက်ကိုဟော၏။ သို့အတွက် မိမိ, သူတစ်ပါးအနက် နှစ်ပါးကို ဆောင်တတ်၍ ခတ်ဆိုသည်။ ။တစ်နည်း၊ 'အတ္တနော သဘာဝံ ခာရေတီ,တိ-ခာတု' လောကဉ်-မိမိတို့၏ သဘောကို ဆောင်တတ်သော ရွှေ, ငွေ, ကြေး, သံ-စသော ခတ်တို့သည် ကျောက်နှင့်ရော၍ တည်သကဲ့သို့။ ဘူ-စသော ခတ်တို့သည်လည်း ပစ္စည်းနှင့်ရောကာ ထိုထိုအရာ၌ တည်တတ်၍၊ 'ခာတုဝိယာ,တိ-ခာတု' ဟူရကား ရွှေခတ် စသည်နှင့် တူသောကြောင့် ခတ်ဆိုသည်။ ။သက္ကတ-၌ ပဗ္ဗာ,စရိယ သညာရဉ္ဇီ,ဟု ဆို၏။ ။'ခာ-သဒ္ဒေါ

http://www.dhammadownload.com

ပုဗ္ဗာ.စ့ရိယ သညာ၊ တေ စ ကြိယာ ဝစနံ သညံ ကတဝန္တော၊ တသ္မာ ဣဟာ.ပိ ပုဗ္ဗာ.စ့ရိယ သညာ-သယဲတော ကြိယာ ဝါစိန.မေဝ ဓာတု-သညာ ဝိဓီယတေ' ကာသိကာဝုတ္တိ။ ။*'နိပ္ဖန္နန္ဒုင့်၊ အနိပ္ဖန္နတဖြာ၊ လိင်ပြားရာ၊ ဓာတ်မှာ နည်းတူ **မူတ်**'ဟူသော နိပ္ဖန္နဓာတ်, **အ**နိပ္ဖန္နဓာတ် နှစ်မျိုးတွင် ပရာ-ပစ္စယာ-ဟူသော ဘဒ္ဒန္တရိက်ထောက်၍၊ အနိပ္ဖန္န-ဓာတ်-ဟု မှတ်။ ။'ဝိဘတ္တိ.ပွစ္စယ ရဟိတော ကေဝလော ဘူာ.ဒိ ဓာတု-သညော ဘဝ**တိ**' စန္ဒကိတ္တိ-ဠီ။ ။ဓာတု-သဒ္ဒါ၏ လိင်ကို။-

"ဓာတု-သဒ္ဒေါ ဇိန-မတေ၊ ဣတ္ထိ-လိင်္ဂတ္တေန မတော။
သတ္ထေ ပုလ္လိင် ဘာဝသ္မိံ၊ ကစ္စာယန-မတေ ဒ္ဝိသု။"

ဟူသော နိတိ-အတိုင်းမှတ်။ ။ဓာတုသဒ္ဒေါ၊ ကို။ ဇိန-မတေ၊ ဘုရား**အ**လို တော်၌။ ဣတ္ထိ လိင်္ဂတ္တနေ၊ ဣတ္ထိလိင်အဖြစ်၌။မတော၊သိအပ်၏။ (စက္ခုဝိညာဏ-ဓာတုယာ ယေ ဓမ္မာ'**စ**သော ပါဠိတော်များကို ထောက်၍ ဘုရား**အ**လိုတော်။ ဝါ-သာသနိကကျမ်းဂန်အလို ဣတ္ထိလိင်ဆိုသည်)။ သတ္ထေ-သတ္ထမဟေ၊ **ဗျာ**ကရဏ်း ကျမ်းဆရာတို့အလို၌။ ပုလ္လိင်-ဘာဝသ္မိံ၊ပုလ္လိင်အဖြစ်၌။ မတော၊ ၏။ (ဘူဝါ.ဒယော ဓာတဝေါ' သုတ်များကိုထောက်၍ ပါဏိနိ-**စ**သော ဗျာကရဏ်း ကျမ်းဆရာတို့အလို ပုလ္လိင်ဆိုသည်)။ ကစ္စာယန.မတေ၊ ကစ္စည်း**ဆ**ရာ၏အလို၌၊ ဒ္ဝိသု၊ ဣတ္ထိလိင်, ပုလ္လိင်, နှစ်ပါးတို့၌။ မတော၊၏။ ('ဓာတုယာ ကမ္မာ.ဒိမှိ ဏော။ ။ ဓာတုသ်သ္မော လောပေါနေက သရဿ' သုတ်များကိုထောက်၍ ကစ္စည်းဆရာ အလို ဒ္ဝိလိင်ဆိုသည်)။

ဆောင်ပုဒ်။ ။"ပုံး-သက္ကတ၊ ထိ ဇိန၊ ဒ္ဝိက-ကစ္စည်းဆို။
ဓာတု-သဒ္ဒ၊ ယင်းလိင်၊ မှတ်**ကြစေ** ခလို။"

ဓာတုဗေဒ။ ။ထိုဓာတ်တို့သည် သ-ကမ္မက,အ-ကမ္မကအားဖြင့် နှစ်မျိုးရှိရာ အကြောင်းဓာတ်သည် ကံကိုငဲ့၏။ သို့မဟုတ်-ကံရှိ၏။ ထိုဓာတ်သည် သ-ကမ္မက'ဂါမံ ဂစ္ဆတိ၊ ဩဒနံ ပစတိ'ပုံစံ။ ။အကြောင်းဓာတ်သည် ကံကို-မငဲ့။ သို့မဟုတ် ကံ.မရှိ။ ထိုဓာတ်သည် အ-ကမ္မက။ 'အစ္ဆတိ၊သေတိ'ပုံစံ။ ။ကြိယံ ဓာရေန္တီ-တိ-ဓာတာ ဝေါ၊ ဘူဝါ.ဒယော၊ တေ ပန အတ္ထဝသာ ဒ္ဝိဓာ ဘဝန္တိ သ-ကမ္မက,အ-ကမ္မကာ စာ.တိ၊တတြ သ-ကမ္မကာ ယေဓာတဝေါ ကမ္မာ.ပေက္ခံ ကြိယံ ဝဒန္တိ၊ယထာ.ကဋံ ကရောတိ, ဂါမံဂစ္ဆကို, ဩဒနံ ပစတိ.တျာ.ဒယော၊အ-ကမ္မကာ ကမ္မ-နိရာ.ပေက္ခံ ကြိယံ ဝဒန္တိ၊ ယထာ-**အ**စ္ဆတိ, တိဋ္ဌတိ.တျာ.ဒယော'ရူ။

သက္ကတ-ဒွ်—ဓာတ်ဟူသမျှသည် အကျိုး-ဟူသော ဖလ၊ ထိုအားလျော်စွာ အားထုတ်လုပ်ကိုင်မှု အမူ**အ**ရာ-ဟူသော ဗျာပါရဟု အနက်မျိုးရှိရာ၊ ထိုဖလ, ဗျာပါရနှစ်ပါးစုံ သမနာ-ဓိကရဏဖြစ်၍တစ်ခုသောအရာ၌ တည်လျှင် အ-ကမ္မက ဓာတ်။တည်ရာမတူ ကွဲလွဲကြ၍ ဗျာဓိကရဏဖြစ်လျှင် သ-ကမ္မကဓာတ်။ 'ဘဝတိ၊

http://www.dhammadownload.com

ယတတိ၊ ဝတ္ထတိ၊ သေတိ' စသည်၌ အသ-ဓာတ်၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း သတ္ထ-သတ္ထ-ကား ဖလ၊ ထိုအားလျော်သော အတ္ထ ဓာရဏကား ဗျာပါရ၊ ထိုဖက်၊ဗျာပါရ နှစ်ပါးတို့၏ ကတ္တားဟူသော တစ်ခုသောအရာ၌ တည်၍ အ-ကမ္မကဓာတ်မည်သည်။ ထို့အတူ ယတ-ဓာတ်၏ အားထုတ်ခြင်း၊ ယတတ္ထကား-ဖလ၊ ထိုအားလျော်သောအမူအရာ။ သို့မဟုတ်-ဝတ္ထာ.ရမ္မဏ သံယောဂကား ဗျာပါရ။ ဝတ္ထ-ဓာတ်၏ဖြစ်ခြင်း ဝတ္ထနတ္ထကား-ဖလ။ ထိုအားလျော်သောအမူအရာ။ သို့မဟုတ်-ဝတ္ထာရမ္မဏ သံယောဂကား ဗျာပါရ။ သိ-ဓာတ်၏ အိပ်ခြင်း သယနတ္ထကား-ဖလ။ ထိုအားလျော်သောအမူအရာကား-ဗျာပါရ။ ထို့ဖလ-ဗျာပါရ နှစ်ပါးတို့၏ ကတ္တာ.-ဟူသော တစ်ခုသော အရာ၌တည်၍ အ-ကမ္မက် မည်သည်။ ။ 'သြဒနံ ပစတိ၊ ပါကာရံ ဘိန္ဒတိ၊ ရုက္ခံ ဆိန္ဒတိ၊ ဂါမံ ဂစ္ဆတိ' စသည်၌ ပစ-ဓာတ်၏ ကျက်ခြင်း၊ ချက်ခြင်း-ပစနတ္ထကား-ဖလ။ ထိုအားလျော်သော ဆန်ဆည်ခြင်း, ရေဆေးခြင်း, ဖိုခုံလျှောက်တည်ခြင်း, မီးမွှေးခြင်း, ထမင်းအိုးတည်ခြင်း-စသော အမူအရာများကား-ဗျာပါရ။ ဤ၌ ဗျာပါရသည် ပုရိသစသော ချက်တတ်သူ ကတ္တား-၌တည်၍၊ ဖလ-သည် သြဒနံ-ဟူသော ကံ-၌ တည်၏။ သို့အတွက်-တည်ရာဌာန မတူကြ။ ဗျာကရဏဖြစ်၍ သ-ကမ္မကဓာတ်မည်သည်။ ထို့အတူ ဘိဒ-ဓာတ်၏ ကွဲခြင်း, ခွဲခြင်း ဘိန္နနတ္ထသည်-ဖလ။ ထိုအားလျော်သော တူရွင်း ပေါက်တူးတို့ဖြင့် တူးခြင်း,ပေါက်ခြင်း-စသော အမူအရာကား ဗျာပါရ။ ဆိဒ-ဓာတ်၏ ဖြတ်ခြင်း ပြတ်ခြင်း ဆေဒနတ္ထကား-ဖလ။ ပုဆိန်, ခား, လွှ-တို့ဖြင့် ပေါက်, ခုတ်, တိုက်ဖြတ်ခြင်း-စသောအမူအရာကား-ဗျာပါရ။ ဂမု-ဓာတ်၏သွား ရောက်ခြင်း ဂမနတ္ထ။ သို့မဟုတ် အရွှေ့အရပ်နှင့်တဲ့စပ်ခြင်း ပုဗ္ဗဒေသ သံယောဂကို ဖြတ်၍၊ မြောက်အရပ်နှင့် တဲ့စပ်ခြင်း၊ ဥတ္တရဒေသ သံယောဂကား-ဖလ။ ထိုအားလျော်သော ရှေ့ကိုချီကြွခြင်း ချခြင်း-စသော အမူအရာကား-ဗျာပါရ။ ထိုဗျာပါရသည် ဖြို့တတ်ဖြတ်သွားတတ်သူ ကတ္တား၌တည်၍၊ ဖလ-သည် ပါကာရ, ရုက္ခ, ဂါမ-ဟူသောကံ-၌ တည်ရကား သ-ကမ္မက-ဓာတ်မည်သည်ဟု ဟရိကာရိက၊ သဒ္ဒကောဠာဘ၊ ဝေယျာ ကရဏဘူသန-စသော ကျမ်းတို့၌ဆို၏။

"ဖလ ဗျာပါရာနံ ကေ၊ နိဋ္ဌာတာယံ အ-ကမ္မကော။
ဓာတု ဏော်သံ ဓမ္မိ-ဘေဒ၊ သ-ကမ္မကော ဥဒါဟတော။" ဟရိကာရိကာ

ဖလ-ဗျာပါနံ၊ ဖလ,ဗျာပါရတို့၏။ ကေနိဋ္ဌာတာယံ၊ တစ်ခုသော အနက်၌ ဖြစ်သည်ရှိသော်- ('ကေ နိဋ္ဌာတာယံ ကေမတ္ထ ဝုတ္တိတာယဲ.မိစ္ဆ.တ္ထော'သဒ္ဒတ္ထရတ္နေ) အကမ္မကော ဓာတု၊ အ-ကမ္မကဓာတ်မည်၏။ တေသံ၊ ထိုဖလ,ဗျာပါရတို့၏၊ ဓမ္မိ ဘေဒေ၊ တည်ရာကွဲခြား, တစ်ပါးသည် ဖြစ်ခဲ့သော်။သ-ကမ္မကော၊ဟူ၍။ ဥဒါဟ တော၊ ဆိုအပ်၏။ ။ကျွှ်-ဆရာတို့အလို ကမ္မသညာကို ရှေးဦးအစ ဗျာကရဏ်း

http://www.dhammadownload.com

ကျမ်းပြုဆရာတို့ ပညတ်သမုတ်၍ ထားခဲ့သည့် ပရိဘာသိက သညာသာ မှတ်ရမည်။ အတ္ထာ.နုဂတ မဟုတ်-ဟု တာရာနာထ-ဆရာဆို၏။

ဆောင်ပုဒ်- "ဖလ,ဗျာပါရ၊ မှီတူက၊ ယူကြယင်းဓာတ်-အကမ္မတ်။
မတူကွဲခြား၊ မှီရာပြား၊ ယင်းကား ဓာတ်မြတ် သကမ္မတ်။"

မဇ္ဈသာ ဆရာကား-ကမ္မုနာ သဟေ.တိ နတ္ထိ ကမ်ဳ ယဲ့သေ.တိ အ.ကမ္မကော်'ဟူသောကြောင့် ကံ-နှင့်တကွဖြစ်သော။ သို့မဟုတ် ကံ-ရှိသော ဓာတ်သည် သကမ္မက၊ ကံမရှိသော ဓာတ်သည် အ-ကမ္မက ဓာတ်ဟု ဆို၏။ ဤ၌ ကံရှိသည်။ ကံ-နှင့်တကွဖြစ်သည်ဆိုရာမှာ အသီးသီး တစ်ပုဒ်စီ, တခြားစီ တည်သော ကမ္မီ, ကမ္မ-တို့၏ အချင်းချင်း ငဲ့စပ်ကြသည့် အညော ညာ.ပေက္ခ, သမ္မန္နရူပ ကိုသာ ဆိုသည်။ ဓာတ္ဝ.တ္ထော-ပ-ဂဟိတ, သဟဘာဝ-ကံ-ကို မဆို။ ဝါ=မယူရ။ သို့အတွက် ဇီဝတိ-စသည်၌ ပါဏ ဓာရဏာ.နုကူလ-ဗျာပါရတွက-ရှိသော ထို ပါဏ-စသော ကံ-၏ (ဇီဝ+ပါဏ ဓာရဏော၊ အသက်ကို ဆောင်ခြင်း၌-၏။) ဇီဝ-ဓာတ်၏ အနက်အတွင်းသို့ ကျ,ရောက်ပါဝင်၍ နေသော်လည်း၊ ယင်း ဇီဝ ဓာတ်-ကို သ-ကမ္မက မဆို၊ အ-ကမ္မကသာ၊ အကြောင်းကား-ဓာတ်အနက်ဖြင့် ယူအပ်သော ကံ-ကား အသီးအခြား မဟုတ်ဘဲ၊ ဓာတ်နက်ထဲတွင် ပါဝင်နေသောကြောင့်-ဟူလို။ ။ဤဝါဒနှစ်ရပ်တွင် ရှေ့အလို အဓိသယ တေ ပါသာဒေါ စသည်၌ သီ-ဓာတ်၏ ဖလ သမာနာ.ဓိကရဏ ဗျာပါရ ဗောဓကဖြစ်၍၊ အ-ကမ္မက သာ ဖြစ်သောကြောင့် ဓောအနက်၌သာ အာချာတ် ဝိဘတ်သက်ရာ၏။ ကံ-အနက်၌ မသက်နိုင်ရာ။ သို့ရာတွင် ဤကမ္မသညာသည် ပရိဘာဿိက, ကိတ္တိမ နာမ်မျိုးသာဖြစ်၍ အတ္ထာ.နုဂတ မဟုတ်ရကား။ သီ-စသော ဓာတ်နောင် ကံ-အနက်၌ အာချာတ်ဝိဘတ်သက်နိုင်ပါ၏—ဟူလို။ 'ကမ္မဏ္ဍ ဗျာကရဏ သတ္တိယ ပရိဘာသိက ကမ္မသညာ ဝိသိဋ္ဌ.မုစ္စတေ၊ တေန အဓိသယတေ ပါသာဒေါ ဣစ္စာ ဒီသု ကမ္မနိ လ-ကာရော.ပတ္တိ (အာချာတ ဝိဘတ္တာ၂.ပတ္တိ) အဓိ+သီ ဓာတုဿ ကမ္မ သညာ ဝိသိဋ္ဌာ.နွိတ သကတ္ထ ဗောဓကတ္တာ၊ အညထာ ပုဗ္ဗမတေ တဿ ဖလ-သမာနာ.ဓိကရဏ ဗျာပါရ ဗောဓကတာယ အကမ္မကတ္ထေန 'ဘာဝေစာ.ကမ္မ ကေ, ဣတိ (သုတ္ထေန) ဘာဝေ ဧဝ လ-ကာရော.ပတ္တိ' သဒ္ဒတ္ထရတ္နာ။

ပစ္စယ။ ။ကို-'တံ တံကာရဏံ ပဋိစ္စ ဧဇ္ဇိ.တိ-ပစ္စယော'လုပ်။ တံတံ ကာရဏံ၊ ထိုထိုအနက်ဟူသောအကြောင်းကို။ ပဋိစ္စ၊စဲ့မှီ၍။ ဧဇ္ဇိ၊ ဖြစ်တတ်ကုန်၏-ပေး။ ကံ, ကတ္တား-စသော ထိုထိုအနက်ကိုစဲ့၍ ဖြစ်တတ်သောကြောင့် ပစ္စည်းဆိုသည်။ ။တစ်နည်း၊ 'သဒ္ဒနိပ္ဖတ္တိ ပဋိစ္စ ဧဇ္ဇိ.တိ.ပစ္စယော'၊ပတိပုဗ္ဗ,ဣ+ဂတိယံ။ ။သဒ္ဒနိပ္ဖတ္တိ နိပ္ဖန္နပုဒ်,ဓာတ်-လိင်ရုပ်တို့၏ပြီးခြင်းကို။ ပဋိစ္စ၊၍။ ဧဇ္ဇိ ကုန်၏။ နိပ္ဖန္နပုဒ်,ဓာတ်လိင်ရုပ်တို့၏ပြီးခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၍ ပစ္စယ ဆိုသည်။ ။တစ်နည်း၊ 'ပတိယတေ အတ္ထော အနေနာတိ-ပစ္စယော'အနေန၊ ဤ ဏ-စသည်ဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကတ္တား-

http://www.dhammadownload.com

စသောအနက်ကို။ ပတိယ်တေ၊ သိအပ်၏။ **ကတ္တား-စသောအနက်ကို သိကြောင်း** ဖြစ်၍ **ဏ-စ**သည်ကို ပစ္စည်းဆိုသည်။ ။ဤ ပစ္စယ-သဒ္ဒါဖြင့် **သိ-စသော** နာမ် **ဝိဘတ်** တိ-စသော အာချာ**တ်** ဝိဘတ်များကိုလည်း ရတက်။ ။ဓာတ်သည် ကြိယာဟော၊ ပစ္စယသည် သာဓနသတ္တိဟော၊ လိင်သည် ဒြပ်-စသော အနက်ဟော၊ ဝိဘတ်သည် ကတ္တား-စသော အနက်ကို ထွန်းပြသည်-ဟူလို။

"ဓာတု သဒ္ဒေါ ကြိယာဝါစီ၊ ပစ္စယော သာဓန ဝါစကော။
အတ္ထဿ ဝါစကံ လိင်္ဂံ၊ ဝိဘတ္တိ အတ္ထ-ဇောတိကာ"။ ဇာလိနီ

ဓာတု-သဒ္ဒေါ၊ ဓာတု သဒ္ဒါသည်။ ဝါ၊ ဓာတ်သည်။ ကြိယာဝါစီ၊ ကြိယာကို ဟော၏။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းသည်။ သာဓနဝါစကော၊ သာဓနသတ္တိကို ဟော၏။ လိင်္ဂံ၊ ပုရိသ-စ ေ လိင်သည်။ အတ္ထဿဝါစကံ၊ ဒြပ်-စသောအနက်ကို ဟော တတ်၏။ ဝိဘတ္တိ၊ ဝိဘတ်သည်။ အတ္ထဇောတိကာ၊ ကတ္တား-စသော အနက်ကို တွန်းပြတတ်၏။ (ဆီမီး စသည်ကဲ့သို့ **အနက်ကို** ထွန်းပြ**တတ်**သည်-ဟူလို။)

ဆောင်ပုဒ်-"ဓာတ်ကား ကြိယာ၊ ပစ္စည်းမှာ၊ သာဓနာ သတ္တိဟော။
ဝိဘတ်ဇောတက၊ ကတ္တား စ၊ လိင်-က, ဒြပ်ဟော။"

တတော့ **စ ဝိ**ဘတ္တိယော, ဓာတုယာ ကမ္မာဒိမှိ **ဏော**-ဟု ပဗ္ဗမျန္တနှင့် ပြအပ်သောကြောင့် ဤသုတ်ကိုမဆိုသော်လည်း ဓာတ်မှ နောက်၌ ပစ္စည်း ဝိဘတ်တို့၏ သက်အပ်သောအရာ၊ သိသာထင်ရှားလှသည် မဟုတ်ပါလော။ ဘယ်အတွက် ဤသုတ်ကို တဖန်ဆိုရပြန်သနည်း-ဟူမူ။ ။ဒူရန္တိ **သုတ်**ဖြင့် ဒိသာယောဂ အပါဒါန သညာကိုပြု၍ ပစ္ဆိမ **ဝိ**ဘတ်စီရင်အပ်ရကား၊ ဓာတ်, လိင်တို့မှ ရှေ့၌လည်း ပစ္စည်း, ဝိဘတ်တို့သည် သက်အပ်ကုန်၏။-ဟူသော အနက်ဖြစ်သင့်သောကြောင့် ပစ္စယဌာနကို နိယမပြုခြင်းငှာ ဤသုတ်ကို တဖန် **ဆို**ရပြန်သတည်း။

ဝုတ္တိဒ္ဓိ ရှင်းချက်။ ။ဓာတု-အရ ဘူ-စသော ဓာတ်၊ ခ-စသော ပစ္စည်းအဆုံး ရှိသော တိတိက္ခ, ပဗ္ဗတာယ-စသော ဓာတုပွစ္စယန္တ-ပကတိပုဒ် နှစ်ပါး**ကို**ယူ။ လိင်် အရ-ကြိယာဟော ဓာတ်, သတ္တိဟော ပစ္စည်း**ဝိ**ဘတ်သည် ကြွင်အပ်သော ဒြပ်ဟော ပုရိသ-စသော နာမ်, ဥပသာရ, နိပါ**တ်**, သမာသ်, ကဒ္ဓိတ်, **ကိတ်**, ကိစ္စ ပစ္စယန္တ ဌာတို့ ပစ္စယန္တ, **ဓာတု** ပစ္စယန္တ-ဖြစ်သော နာမ ပကတိပုဒ်တို့ကိုယူ။ ။ 'ဓာတူဟိ စာ.**တိ** ဇော ဘူဝါ.ဒယော ခါ.ဒိ ဓာတု.ပွစ္စယန္တာစာ.တိ ဒုဝိဓာပိ ဓာတု.ပွကတိယော ဂတိဟာ၊လိင််ဂဟဏေန ဓာတု.ပွစ္စယ **ဝိ**ဘတ္တိ ဝဇ္ဇိတ နမော. ပသဂ္ဂ **နိ**ပါတ ဘူတာ သမာသ တဒ္ဓိတ ကိတကာ ကိစ္စ ဌာတို့.ပွစ္စယန္တ ဓာတု.ပွစ္စ-ယန္တ ဘူတာ **စ** သဒ္ဒ-ပိ နာမ ပကတိယော ပဟိတာ'ရူ-ဋီ။ ။ကရောတိ ဂစ္ဆတိ-ကား ဓာတု ပကတိ-ပုံစံ။ **ယော** ကော်စိ ကရောတိ=စိစ္စိဋ္ဌာယတိ-တို့ကား ဓာတုပစ္စယန္တ

http://www.dhammadownload.com

၄၃၃–တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ ခ-ဆ-သာ ဝါ။ ။တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ၊ တိဇ,ဂုပ,ကိတ,မာနခာတ်တို့မှ။ ပရေ၊ နောက်၌။ ခ-ဆ-သာ၊ ခ,ဆ, သ-ပစ္စည်း တို့သည်။ ဝါ၊ချို့။ ဟော၊နွှဲကုန်၏။ တိဇ ဂုပ ကိတ မာန ဤစွေတေတိ ခာတူဟိ၊ တို့မှ။ ပရေ၊ ၌။ ခ-ဆ-သ-ဤစွေတေ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောန်း၊ ကုန်၏။ တိတိကွတိ၊ သည်းခံ၏။ ဇိဂုစ္ဆတိ၊ ကဲ့ရဲ့စက်ဆုပ်၏။ တိကိစ္ဆတိ၊ ဆေးကု၏။ (ကု စား၏)။ ဝိမံသတိ၊ စူးစမ်း (ဆင်ခြင်) ၏။ ဝါ၊တိ. ပဒံ၊ သည်။ တိ.မတ္ထံ၊ နည်း။ တေဇတိ၊ သက်အောက်ပြု၏။ ဂေါပတိ၊ စောင့်ရှောက်၏။ မာနေတိ၊ မြတ်နိုး၏။ ဤတိ-အာဒီသု၊ တို့၌။ ပဓိသေနံ-တ္ထံ၊ ၏။

ပကတိ-ပုံစံ။ ။ဝသိဌဿ အပစ္စံ-ဝါ ဘိဒ္ဓော-ကား တဒ္ဓိတ်ပကတိ-ပုံစံ။ ၎င်း ပကတိ်ပုဒ်များနောင် ပစ္စည်းဝိဘတ်တို့ကို သက်လေ၊ စီရင်လေ-ဟူလို။

ရုပ်တူက်ပုံ။ ။ကရောတိ-ကို၊ကရ-တည်။ ကရ၊သည်။ ကရဏော၊ပြုခြင်း၌ဖြစ်၏။ ခာတုဿန္တော=ချေ။ ဂတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ, သုတ်ဖြင့် ကရခာတ်မှ နောက်၌ ဝတ္တမာန်ကေဝုစ်-တိ-ဝိဘတ်သက်၊ တနာဒိတော သြ ယိရာ,သုတ်ဖြင့် ကရ-ခာတ်မှ နောက်၌ သြ-ပစ္စည်းသက်၊ (ကရ်+ေ-ာ+တိ=ကရောတိ)ရ်+သြ-သို့ကပ်၊ပြီး၏။ ။ ဂစ္ဆတိ-ဂမု×ဂတိမှိ၊၏။ချေ။ တိ ဝိဘတ်သက်။ အ-ပစ္စည်းသက်။ခာတုန်မ်-ကို ဆ္ဆ်-ပြု၊ (ဂစ္ဆ်+၊+တိ=ဂစ္ဆတိ)။ ။ကာရေတိ-ကရ+ကရဏော၊၏။ချေ၊ခာတူဟိ ဏော ဏယ်-ကရ-ခာတ်မှ နောက်၌ ဏော-ပစ္စည်းသက်၊ ဏော-ပစ္စည်းကိုလည်း ကာရိတ်မှည့်။ ကာရိတာနံ ဏော လောပံ=ကာရိတ် ပစ္စည်း၏ အနုဗန် ဏ-ကိုချေ။ (ကရ်+ဇ=) အသံယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိကာရိတေ=ဏ အနုဗန် ပစ္စည်းကြောင့် အစသရ အ-ကို အာဝုဒ္ဓိပြု၊(ကာရ်+ဇ-=ကာရေ) ဝတ္တမာနာ=ခာတု-ပစ္စယန္တမှနောက်၌ ဝတ္တမာန် ကေဝုစ် တိ-ဝိဘတ်သက်၊ (ကာရေတိ) ပြီး၏။ ။ပဗ္ဗတာယတိ ပဗ္ဗတ-တည်။ အာယနာမတော ကတ္တုပမာနာဒါစ္စရေ = ပဗ္ဗတ-ဟူသော နာမ-သဒ္ဒါနောင် အာယ-ပစ္စည်းသက်၊ (ပဗ္ဗတ+-ာယ=ပဗ္ဗတာယ) သရလေ့ပေါ=ချေ၊ ကပ်။ ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ=ပဗ္ဗတ-ဟူသော နာမခာတ်မှနောက်၌ ဝတ္တမာန် ကေဝုစ် တိ-ဝိဘတ်သက် (ပဗ္ဗတာယတိ) ပြီး၏။ ။သမုဒ္ဒါယတိ-သမုဒ္ဒ။ စိစ်ဗ်ဥ္ဇ်ယတိ-စိစ်ဗ်ဥ္ဇ်၊ အာယ-သက်၊ ရှေးနည်းအတိုင်းတွက်။ ။ဝါ သိ-ဒ္ဓော-ဝသိဿ×အပစ္စံ တည်။ဝါဏာ,ပစ္စေ=ဏ-ပစ္စည်းသက်၊ အနုဗန် ဏ-ကိုချေ၊ (ဝသိဌဿ×၊×အပစ္စံ)၊ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် သ-ဝိဘတ်၊သ-အာ့ကို အပစ္စ-ပုဒ်တို့ကိုချေ။ (ဝသိဌ+၊) ပကတိပြု။ ဝုဒ္ဓါဒိ သရဿ ဝါ=အစသရ အ-ကို အာ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (ဝါသိဌ+၊) ချေ၊ကပ်၊နာမ်ဒဲ့-သိ-သက်၊ သြ-ပြု-စီရင်။

၄၃၄–တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။တိဇ-ခာတ်နောင် ခ, ဂုပ-ခာတ်, ကိတ-ခာတ် နောင် ဆ, မာန-ခာတ်နောင် သ-ပစ္စည်းသက်၊ ။သဏ္ဌတ-၌ သ-ပစ္စည်း

http://www.dhammadownload.com

တစ်လုံးသာစီရင်၏။ ။'ဂုပ တိဇ ကိတေဟိ သန်'ကာတန္တ၊ ၃-၂-၂။ ပါ-၃-၁-၅။ ဝါ-သဒ္ဒါ ဥာ-အလို ဝိကပ်။ ရူ-အလို ဝဝတ္ထိတ **ဝိဘာသာ**။ ထို ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် တိဇဓာတ်၏ သည်းခံခြင်း ခမာအနက်၌သာ ခ-ပစ္စည်းသက်။ ဂုပဓာတ်၏ကဲ့ရဲ့ခြင်း နိန္ဒနတ္ထ၊ ကိတဓာတ်၏ **ဆေးကုခြင်း** ရောဂါပနယနတ္ထ၊ မာန-ဓာတ်၏ စူးစမ်းခြင်း၊ ဝီမံသနတ္ထ-၌သာ သ-ပစ္စည်းသက်ရ၏။ တစ်ပါးအနက်များ၌ မသက်ရ။

"တိဇတော ခန္တိယံ ခေါ၊ဝ၊ နံန္ဒာယံ ဂုပတော တု ဆော။
ကိတာပိ ရောဂါ၊ပနယေ၊ မာနာ ဝီမံသနေ၊စ သော။" ရူ

တိဇတော—တိဇ-ဓာတ်မှ နောက်၌။ **ခန္တိယံဝ**၊ သည်းခံခြင်း အနက်၌သာလျှင်။ ခေါ၊ ခ-ပစ္စည်းသည်။ ဟေတုတိ၊၏။ ဂုပတော၊ဂုပ-**ဓာတ်**မှ နောက်၌ကား။ **နိန္ဒာယံ**၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်၌**သာ**လျှင်။ ဆော၊ ဆ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကိတာပိ၊ ကိတ-**ဓာတ်**မှ နောက်၌လည်း။ ရောဂါ၊ပနယေ၊ အနာပျောက်မှု, ဆေးကုခြင်းအနက်၌သာလျှင်။ ဆော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မာနာ၊ မာန**ဓာတ်**မှ နောက်၌။ ဝီမံသနေ၊စ၊ စူးစမ်း**ခြင်း**အနက်၌သာလျှင်။ သော၊ သ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊၏။ ။ကာတန္တဝုတ္တိ-စသော သက္ကတကျမ်းများ၌ ဂုပ-ဇဓ-ဓာတ်နှစ်ခု တို့၏ **နိန္ဒနတ္ထ** ဆ-**ကို** စီရင်သည့်ပြင်၊ ကိတ-ဓာတ်ကိုလည်း **သံ**သယ,ပတီကာရ နှစ်နက် ယူ၏။

"ဂုပေါ၊ဇဓော စ နိန္ဒာယံ၊ ခမာယံ စ တထာ တိဇော။
သံသယေ စ ပတီကာရေ၊ ကီတော သန် အာဘိဓိယ်တေ။" ကာတန္တဝုတ္တိ

ဂုပေါ၊ဂုပဓာတ်သည်လည်းကောင်း။ ဇာဓော၊ ဇ-ဓာတ်သည်လည်းကောင်း။ နိန္ဒာယံ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်ကို။ ဂမျမာနာယံ၊ သိအပ်သည်ရှိသော်။ သန်၊ သန့်-ပစ္စည်း သက်။ (နှ-ကား အနုဗန် သ-ပစ္စည်းပင်)။ တထာ၊ ထိုပြင်။ တိဇော၊သည်။ ခမာယံ၊ သည်းခံ**ခြင်း**အနက်ကို။ ဂမျမာနာယံ၊ သော်။ **သန်**၊ သက်။ ကိတော၊ သည်။ သံသယေ စ၊ ယုံမှားခြင်းအနက်ကိုလည်းကောင်း။ ပတီကာရေ စ၊ကုစားခြင်း (ဆေးကုခြင်း) အနက်ကိုလည်းကောင်း။ ဂမျမာနာယံ၊ **သော**့။ သန်၊ ကို။ **အာဘိဓိယတေ**၊ ဆိုအပ်၏။ ဝါ၊ စီရင်အပ်၏။ ။ဇိနိန္ဒဗုဒ္ဓိန္ဒြာသဉ္ဉကား ဆိုခဲ့သောအနက် တို့ဌဉ် သန်ပစ္စည်းကို မြဲ**စေ**သော **နိစ္စဝိဓိ**ကို ပြသည်ဟုဆို၏။ ။'ဝက္ခမာနံ ဝါ၊ဂ္ဂဟဏံ သဗ္ဗဿ သေသော ဝိညာယ်တေ၊ သာ **စ** ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာ၊ တေန **နိန္ဒာ**၊ဒိသု နိစ္စံ သန် ဘဝတိ၊ အညတြ **နဘဝတိ**' ဇိနိန္ဒဗုဒ္ဓိန္ဒြာသ။

ဆောင်ပုဒ်-"တိဇ၊နော့က်ကွက်၊ သည်းခံနက်၊ သက်**လေ** ခ-ကိုသာ။
ဂုပ-ဇဓ၊ ကဲ့ရဲ့မှ၊ ကိတ ပယ်နက်, ဆ-သက်ရာ။
မာန-ဓာတ်တွက်၊ စူးစမ်းနက်၊ သ-သက် ရူ-က-မှာ။
သီခြားကန့်ကွက်၊ ဓာတ်အနက်၊ မှ**တ်**ချက် ဝါ-ကြောင့်သာ။"

http://www.dhammadownload.com

ပုံစံ-၌ရှင်းချက်။ ။ခ.စသော ပစ္စည်းများကို ဓာတ်အနက်၌ စီရင်အပ်၍ ဓာတုနိဒ္ဒိဋ္ဌပစ္စည်းဟု ရူ–ဆို၏။ ။ပါဏိနီ.၌ကား 'သနာ.ဒျ.နွာ ဓာတ.ဝေါ' ၃-၁-၃၂ ဟု ခါ.ဒျန္တတို့၌ ဓာတုသညာတို့ကို စီရင်၏။ ကစ္စည်း ဝုတ္တိ-ဆရာလည်း တစုံတရာ အထူးမဖွင့်ဆိုသဖြင့် ပါဏိနီ-ကဲ့သို့ ဓာတုသညာကို သဘောတူဟန် ရှိသည်။ ကာတန္တ၀ုတ္တိ-ဆရာကား သဘတ္တ-၌ စီရင်၏။ ။'ဂုပ တိဇ ကိတာဟိ သန် ပရော ဘ၀တိ သကတ္ထော' ကာတန္တ၀ုတ္တိ။

***တိတိကွတိ.၌**–တိဇ.ဓာတ်၏'တိဇ+နိသာနဗန္ဓနေ ခမာယဉ္စ' ဟူသော အနက်တို့တွင် သည်းခံခြင်း ခမာ အနက်တစ်ပါး၌သာ ခ-ပစ္စည်းသက်ရ၏။ ။တိဇ.နောင် ခ-ပစ္စည်းသက်၊တိ-ကို ဒွေဘော်ပြု။ဓာတွန် ဇ-ကို၊ က်-ပြု (တိဘိတ်+ခ=တိတိက္ခ) က်+ခ-ကပ်လျှင် တိတိက္ခဖြစ်၏။ ယင်းကို ဓာတုးပ္ပစ္ဆယ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ တိဘိက္ခ-ဓာတ်။ သို့မဟုတ်-ဒါဒျ.နွာ.ဓာတ်ဟူ၍လည်းကောင်းဆိုရ၏။ ထို့နောက် တိ-ဝိဘတ် သက်လျှင် တိတိက္ခတိဖြစ်၏။ ။ပါဠိပုံစံကား ဒန္တော သေဋ္ဌော မနုဿေသု ယော.တိ ဝါကျံ တိတိက္ခတိ' ဓမ္မပဒ-နာဂ ဝဂ်။ ။'ယေ စ ဂါမေ တိတိက္ခန္တိ၊ တေ ဥဠာရတရာ တယာ'နဝ-ဟလိဒ္ဒိရာဂ-ဇာတ်။ ။ယင်းတိတိက္ခ-ဓာတ်နောင် အာ-ပစ္စည်းသက်လျှင် 'တိတိက္ခနံ-**တိတိ**က္ခာ' ဖြစ်၏။ ။'ခန္တိ ပရမံ တပေါ တိ**တိ**က္ခာ' မဟာ၀ဂ္ဂ မဟာပဓာနသုတ်။ သိ-ကို အံ-ပြုလျှင် တိဘိက္ခံ 'သုတိတိက္ခံ အရညမှိ ပန္ထမှိ သယနာသနေ'ဂင်း-ဟလိဒ္ဒိရာဂ-ဇာတ်။ ရွှေနှင့်ဆက်လျှင် တဂါထာပြည့်၏။ ။ဂင်းနောက် အဿထ္ထ၌ဤ-ပစ္စည်းသက်လျှင် တိတိက္ခီ ဖြစ်၏။ ။'သုဿုသီ စ တိတိက္ခီ စ၊ တံ ဘဇေဟိ ဣတော ဂတော'ဂင်း-ဇာတ်။ ။'သုဿုသီ စ တိတိက္ခီစာ.တိ တ၀ ဝစနံ သုဿုသာ.ယ စေ၀ ဝစနာ.ဓိ၀ါသေနေန စ သမန္နာဂတော ဘဲ၀ေယျာတိ **အ**တ္ထော' ဂင်း-အဋ္ဌကထာ။ ။နိသာန ဗဒ္ဓန. စသော အနက်တို့၌ကား 'တေဇနံ၊ တေဇယတိ' စသည်ဖြစ်၏။ 'ဥသု-ကာရော နမယဲန္တိ တေဇနံ' ဓမ္မပဒ, ပဏ္ဍိတ၀ဂ်။

ဇိဂုစ္ဆတိ-၌–ဂုပ-ဓာတ်၏ ဂေါပ,နိန္ဒာ,ဗျာကုလ-အနက်တို့တွင် နိန္ဒာနက္ထ-တခု၌ သာ ဆ-ပစ္စည်းသက်ရ၏။ သက္ကတ-၌ ဂုပ, ဗဓ-ဟု ဓာတ်နှစ်ပါးဆို၏။ 'ဂုပေါ ဗဓော တု နိန္ဒာယံ'ကာတန္တ၀ုတ္တိ။ ။ဂုပ-ဓာတ်နောင် ဆ-ပစ္စည်းသက် စီရင်လျှင် ဇိဂုစ္ဆဖြစ်၏။ ယင်းဇိဂုစ္ဆ-ဟူသော ဓာတုးပ္ပစ္ဆယ်။ သို့မဟုတ် ဇိဂုစ္ဆ-ဓာတ်နောင် တိ-ဝိဘတ်သက်လျှင် ဇိဂုစ္ဆတိဖြစ်၏။ ။ပရံ မတံ ဒိသ္ဝာ အဒ္ဓိယတိ ဟရာယတိ ဇိဂုစ္ဆတိ' တိကဂိုဏ္ဍရ-ဓဒ၀ဒုတ၀ဂ်။ ။ယံ ဟိ ဓေကေ ဇိဂုစ္ဆန္တိ၊ မထံ ဒိသ္ဝာန ပါပကံ' စတုက္က-မုဒိတဏ္ဍေရ ဂါထာ။ ။'သကာပိ မင်တာ ဇိဂုစ္ဆေယျ' သုမေဓာ ထေရီ ဂါထာ။ ။ဇိဂုစ္ဆ-ဓာတ်နောင် အာ-ပစ္စည်းသက်လျှင် ဇိဂုစ္ဆာ။ မာန-သက်လျှင် ဇိဂုစ္ဆမာနော။ အန္တ-သက်လျှင် ဇိဂုစ္ဆန္တာ။ တဗ္ဗာ.ဒိ-သက်လျှင် ဇိဂုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ဇိဂုစ္ဆနီ**ယော**-စသည်ဖြစ်၏။ ။'ဧ၀ံ သန္တေ တပေါ ဇိဂုစ္ဆာ ပရိ

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဒါ ဟောတိ' ပါထေယျ-ဥဒုမ္ဗရသုတ်။ ။'အင်္ဂီယိမာနော ဟရာယိမာနော ဇိဂုစ္ဆမာမော ဥဒါန-နဒ္ဒဝဂ်။ ။'နှာယန္တိ ဇိဂုစ္ဆန္တာ'သုမေဓာ ထေရီ ဂါထာ။ ။'ဣဓ ဘိက္ခဝေ ! ပဂ္ဂလော ဇိဂုစ္ဆိတဗ္ဗော နသေဝိတဗ္ဗော'တိကဂ်ုတ္တရ-ပုဂ္ဂလဝဂ္ဂ။ ။'ယံ အနိစ္စ ဒုက္ခာ.ဒိ ဘာဒဝန ကုစ္ဆိတံ အရိယေဟိ ဇိဂုစ္ဆနီယံ' ဥဒါန ဋ္ဌကထာ-ဒုတိယဝဂ္ဂ။

ဗီဘစ္ဆ–နိန္ဒ အနက်၌ဖြစ်သော ဗဓ-ဓာတ်နောင် ဆ-ပစ္စည်းသက် (ဗစ်+ဆ)။ ကွစိ ဓာတု,သုတ်ကြီးဖြင့် တတိယကွဓာရ ဗ-ကို စတုတ္ထကွဓာရ ဘ-ပြု။ ဘ-ကို ဘဘ-ဟု ဒွေဘော်ပြု၊ (ဘဘဓ်+ဆ) ဒုတိယ စတုတ္ထာနံ-သုတ်ဖြင့် အဘ္ဘာသ-၌ ဖြစ်သော စတုတ္ထကွဓာရ ဘ-တို့ တတိယကွဓာရ ဗ-ပြု(ဗဘဓ်+ဆ) အန္တသီဝဏ္ဏာ ကာရော၀ါ= အဘ္ဘာသ အစိတ် အ-ကို ဣ-ပြု၊ ဗျဉ္ဇနန္တသ စော=ဓာတုန် ဓ်-ကို စ်-ပြု၊ (ဗီဘစ်+ဆ=ဗီဘစ္ဆ) စ်+ဆ-ကပ်။ ဗီဘစ္ဆနံ-ဗီဘစ္ဆာ၊ ပြီး၏-ရှိရှာစက်ဆုပ်ခြင်း။ ။'သုသာန-မိဝ ဗီဘစ္ဆာ၊ ရမန္တေ ယတ္ထ ဗာလိယာ' ဇာနပဒကလျာဏီ ထေရိကာ.ပဒါန်။ ဝိဘင်္ဂေ-ဟူ၍လည်း အချို့.ရှိ၏။ ဗ-ကို ဝ-ပြု၊ 'သိဂ်ါရဟဿ ဂရုဏာ၊ ရှုဒ္ဓဝိရ ဘယာနကာ။ ဝိဘစ္ဆ.ဒ္ဓုတသ္မန္တာ စ၊ ရသာဌ္ဌာယိန.နုက္ကမဒ္ဓ' သုဗောဓာ-လင်္ကာရ။ ။ဤရုပ်ကား အလွန်ငုတ်သည့်ပြင်၊ ပိဋကတ်တော်၌လည်း အလွန်နည်းပါးလှသည့်အတွက် ဝိဂစ္ဆ၊ ဝိဗစ္ဆ၊ ဝေဘစ္ဆ-ဟု အထွေထွေပါ၌ပျက် ရှိနေကြ၍၊ သတိရှိသင့်လှပေသည်။

တိုကိစ္ဆတိ-၌–ကိတ-ဓာတ်၏။ ရောဂါ.ပနယန ဉာဏိ.စ္ဆာ ဝါသ သံသယေ, ဟူသော အနက်တို့တွင် ဆေးကုခြင်း ယောဂါ.ပနယနတွေ့,ယုံမှားခြင်း သံသယတွေ့၌ သဒ္ဒါသာ ဆ-ပစ္စည်းသက်ရ၏။ ဉာဏိ.စ္ဆာ.ဝါသ အနက်တို့၌ မသက်ရ။ 'ကိတ-ဓာတုတော သံသယ ရောဂါ.ပနယနေသု ဆ.ပွစ္ဆယော'ရှု-၌။ ။'သံသယေ စ ပတီကာဒရေ ကိတော'ကာတန္တ ဝုတ္တိ။ ။ကိတ+ရောဂါ.ပနယနေ-ဟူသော ဓာတ်နောင် ဆ-ပစ္စည်းသက် စီရင်လျှင် တိကိစ္ဆ-ဖြစ်၏ကို။ ယင်းတိကိစ္ဆ ဓာတ်နောင် တိ-ဝိဘတ်သက်လျှင် တိကိစ္ဆတိ ဖြစ်၏။ ။ဝိ-ပုဗ္ဗ-ကိတ+သံသယေ-ဟူသော ဓာတ်နောင် ဆ-ပစ္စည်းသက်၊ ကိ-ကို ဒွေဘော်ပြု၊ (ဝိ-ကိကိတ်+ဆ) ရွှေက-ကို စ, ဓာတုန် တ်-ကို စ်-ပြု၊(ဝိ-စိကိစ်+ဆ=ဝိ.စိကိစ္ဆ)စ်+ဆ-ကပ်လျှင် ဝိ-စိကိစ္ဆ။ ယင်းဓာတ် နောင် တိ-ဝိဘတ်သက်လျှင် ဝိ-စိကိစ္ဆတိ ဖြစ်၏။ 'ဒေဝါနံ တိကိက္ခန္တိ၊ မာတာ ပိတိ-ဘရံ နရံ' သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်။ ။'ဣဓ ဘိက္ခဝေ!ဘိက္ခု သတ္ထရိ ကာ်တိ ဝိစိကိစ္ဆတိ'ပဂ္ဂုဂ်ုတ္တရ ကိမ်လဝဂ်။ ။တိကိစ္ဆ,ဝိ-စိကိစ္ဆ-ဓာတ်နောင် အာ-ပစ္စည်းသက်လျှင် တိကိစ္ဆာ-ဝိစိကိစ္ဆာ ဖြစ်၏။ 'တိကိစ္ဆနံ-တံကိစ္ဆာ' ဆေးကုခြင်း။ 'နကာမ နီတသာ ကရောတိ ကောစိ၊သြက္ကန္တ သုက္ကသ ဟိ ကာ တိကိစ္ဆာ'ဒုဂ်ာမ နီတဇာတ်။ ။'ဝိ.စိကိစ္ဆနံ-ဝိ-စိကိစ္ဆာ'ယုံမှားတွေးတောခြင်း။'အထ စ ပန မေ ဝိစိကိစ္ဆာ ကထံ ကထာသလ္လံ စိတ္တံပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ.တိ' ဆက္ကဂ်ုတ္တရ-သဉ္ဇရဏီယဝဂ်။

http://www.dhammadownload.com

မာန-ဓာတ်၏– 'ဝီမံသ,ပူဇာ,ပေမေသု' ဟူသောအနက်တို့တွင် စူးစမ်းခြင်း ဝီမံသနတ္ထ-၌သာ သ-ပစ္စည်းသက်။ ပူဇာ,ပေမအနက်တို့၌ မသက်ရ။ ။**မာန-ဓာတ်** နောင် သ-ပစ္စည်းသက် စီရင်လျှင် ဝီမံသ။ ယင်းဓာတ်နောင် **တိ-ဝိဘတ်** သက်လျှင် ဝီမံသတိ-ဖြစ်၏။ ။ဝီမံသ ဓာတ်နောင် အာ-ပစ္စည်းသက်လျှင် ဝီမံသန်-ဝီမံသာ ဖြစ်၏။ ဝီမံသနာ၊ စူး**စမ်း**ဆင်ခြင်ခြင်း။ 'သတိ ဂီဝါ သိရော့ပညာ၊ **ဝီမံ**သာ ဓမ္မစိန္တာနာ' ဥဒါယိ.**တ္ထေရ** ဂါထာ၊

ရှုပ်တွက်ပုံ။ ။တိတိက္ခတိ-ကို၊ တိဇ-တည်။ တိဇ၊ သည်။ **ခန္တီယံ**၊ သည်း**ခံ**ခြင်း၌=၏။ ဓာတုဿန္တော=ချေ။ တိဇ ဂပကိတ မာနေဟိ=ဤသုတ်ဖြင့် **တိဇ-**ဓာတ်မှ နောက်၌ ခ-ပစ္စည်းသက်' (တိဇ်+ခ) ကွစာ.ဒိ ဝဏ္ဏာန **မ**ကာဿရာနံ ဒ္ဝေဘာဝေါ,သုတ်ဖြင့် ဓာတ်၏အစ တိ-ကို၊ တိတိ-ဟု ဒ္ဝေဘော်ပြု၊ (တိတိဇ်+ခ) **ကော**ခေ,စ သုတ်ဖြင့် ခ-ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတုန် ဇ်-ကို၊ က်-ပြု၊ (**တိ**တိဇ်+ခ= တိတိက္ခ)က်+ခ-ကပ်၊တိတိက္ခ။ (ဓာတု.ပ္ပစ္စယရူပ်။ 'ဓာတု.ပ္ပစ္စယေဟိဝိဘတ္တိယော' ပရိဘာသာရှိ၍။ ဓာတု.ပ္ပစ္စယရူပ်ပြီးအောင်လုပ်ပြီးမှဝိဘ**တ်**သက်ရသည်)။ ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ=ဝတ္တမာန် ကေဝုစ် တိ-**ဝိ**ဘတ်သက်၊ (**တိ**တိက္ခတိ) ပြီး၏။ ။ဇီဂုစ္ဆတိ-ဂုပ+နိန္ဒာယံ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၌ဖြစ်၏။ ချေ။ တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ=ဤသုတ်ဖြင့် ဂုပ-ဓာတ်မှ နောက်၌ ဆ-ပစ္စည်းသက်။ (ဂုပ်-ဆ) ကွစာ.ဒိဝဏ္ဏာ=ဓာတ်၏ **အစ** ဂု-ကို။ ဂုဂု-ဒ္ဝေဘော်ပြု၊ (ဂုဂုပ်+ဆ) ပုဗ္ဗော.ဿာသော=**ရွေ့** ဂု-ကို အဿာသ အမည်မှည့်။ ကဝဂ္ဂဿ စ ဝဂ္ဂေါ=အဿာသ၌ ဖြစ်သော ဂ-ကို၊ စ-ဝဂ် ဇ-ပြု။ အန္တဿီ ဝဏ္ဏာ ကာရော့ဝါ=အဿာသ အစိတ် ဥ-ကို၊ ဋ္ဌ-ပြု၊ (ဇိဂုပ်+ဆ)ဗျဉ္ဇန-နန္တဿ စော ဆ.ပ္ပစ္စယေသု စ,သုတ်ဖြင့် ဆ-ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတုန် ပ်-ကို စ်-ပြု၊ (ဇိဂုစ်+ဆ=ဇိဂုစ္ဆ) စ်+ဆ-ကပ်၊ ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ=ဝတ္တမာန်=တိ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဇိဂုစ္ဆတိ)ပြီး၏။ ။တိကိစ္ဆတိ-ကိတ+ရော့ဂါ ပနယနေ၊ **အနာ**ပေါ်ကာမှု ဆေး**ကု**ခြင်း၌=၏။ ချေ။ တိဇ-ဂုပ=ဆ-ပစ္စည်းသက်၊ ကွစာ.ဒိ ကီကံ-ဟု ဒ္ဝေဘော်ပြု၊ (ကိကိတ်+ဆ)ပုဗ္ဗော.ဿာသော=အဿာသ အမည်မှည့်။ မာန ကိတာန် **ဝ-ဝတ္တံဝါ**+အဿာသ၌ဖြစ်သော က-ကို တ-ပြု၊ (ကိကိတ်+ဆ) ဗျဉ္ဇနန္တဿ စော ဆ-ပ္ပစ္စယေသု စ=ဆ-ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတုန် **တ်**-ကို စ်-ပြု၊ (တိကိစ်+ဆ= တိကိစ္ဆ) ဝတ္တမာနာ=ကိ-ဝိဘတ်သက်၊ (တိကိစ္ဆသိ) ပြီး၏။ ။ဝီမံသတိ-မာန+ဝီမံ**ယာ**ယံ၊ စူးစမ်းခြင်း၌=၏။ ချေ။ တိဇ ဂုပ=သ-ပစ္စည်းသက်၊ (မာန+သ) ကွစာ.ဒိ=မာမာ.ဟု ဒ္ဝေဘော်ပြု၊ ပုဗ္ဗော.ဿာသော=ရွှေမာ-ကို အဿာသ-အမည်မှည့်။အန္တဿီ ဝဏ္ဏာ ကာရော ဝါ=အဿာသ အစိတ် အာ-ကို ဤ-ပြု၊ (မီမာန်+သ) မာန ကိတာန်-အဿာသ၌ဖြစ်သော မ-ကို ဝ-ပြု၊ (ဝီမာန်+သ) တတောပါမာနာ နံဝါ-မံသေသု=အဿာသမှ နောက်ဖြစ်သော မာန-ဓာတ်ကို၊ မံ-ပြု၊ (ဝီမံ+သ) ဝတ္တမာနာ=**တိ**-ဝိဘ**တ်**သက်၊ (ဝီမံသတိ) ပြီး၏။ ။ဝါ-ရုပ်။ တေဇတိ **တိဇ**+နိ

http://www.dhammadownload.com

၄၃၄- ဘုဇ,ဃသ,ဟရ,သု,ပါဒီဟိတု.မိစ္ဆ.ဇ္ဈတ္ထသု။ ။ဘုဇ ဃသ ဟရ သုပါ.ဒီဟိ၊ ဘုဇ,ဃသ,ဟရ,သု,ပါ အစရ်ိသော ဓာတ်တို့မှ။ ပရေ၊ ၌။ တု.မိစ္ဆ.ဇ္ဈတ္ထသု၊ တုံ.ပစ္စည်းနှင့်ယှဉ်သော ဣစ္ဆာအနက်တို့၌။ ခ,ဆ,သာ၊ ခ,ဆ,သ-ပစ္စည်းတို့သည်။ ဝါ၊ချို့။ ။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ။ဘုဇ,ဃသ,ဟရ,သု,ပါ ဣစ္ဆေဝ.မာဒီဟိ ဓာတူဟိ၊ တို့မှ။ ပရေ၊ ၌။ ခ-ဆ-သ ဣစ္ဆတေ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ။ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘောတ္တုံ၊ စောင့်ရှောက်တတ်ဖို့ရာ။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ ဗုဘုက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက်တတ်လို၏။ (စောင့်ရှောက်လို၏)။ ဃသိ တုံ၊စားတတ်ဖို့ရာ။ ဣစ္ဆတိ၊၏။ ဇိဃစ္ဆတိ၊ စားတတ်လို၏။ (စားလို၏)။ ဟရိတုံ၊ ဆောင်ဖို့ရာ။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ ဇိဂီသတိ၊ ဆောင်တတ်လို၏။ (ဆောင်လို၏)။ သောတုံ၊ နာတတ်ဖို့ရာ။ ဣစ္ဆတိ၊၏။ သုဿုသတိ၊ နာတတ်လို၏။ (နာလို၏)။ ပါတုံ၊ သောက်တတ်ဖို့ရာ။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ ပိပါသတိ၊ သောက်တတ်လို၏။ (သောက်လို၏)ဝါ.တိပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။ ဘောတ္တုံ၊ စောင့်ရှောက်တတ်ဖို့ရာ၊ ဣစ္ဆကိ၊ ၏။ ဣတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသောခနတ္ထံ၊ ၏။ တုမိစ္ဆတ္ထေသု.တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။ ဘုဥ္ဇတိ၊ စားတတ်၏။ ဝါ၊ စောင့်ရှောက်တတ်၏။ ဣတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေခနတ္ထံ၊ ၏။

သာနေ၊ ထက်အောင်ပြုခြင်း၌=၏။ ခေျ။ တိဇ ဂုပ=ဂျုသုတ်ဖြင့် တိဇဓာတ်မှ နောက်၌ ခ-ပစ္စည်းသက်သင့်ငြားသော်လည်း ဝါသဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မသက်ရ။ (နောက်နောက်ကိုလည်း ဤနည်းတူ ဖော်ဆို) ဝတ္တမာနာ=တိ-ဝိဘတ်သက်။ ဘူဝါဒိတော အ=တိဇဓာတ်မှ နောက်၌ အ-ပစ္စည်းသက်၊ (တိဇ်+၊+တိ) အညေသုစ=အစသရ ဣ.ကို၊ဧ-ဝုဒ္ဓိပြု၊(တေဇ်+၊+တိ=တေဇတိ) ဇ်+အ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ ဂေါပတိ-ဂုပ+ဂေါပနေ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း၌=၏။ ခေျ။တံဇ ဂုပ=ဝါမြစ်။ ဝတ္တမာနာ=တိ-ဝိဘတ်သက်၊ ဘူဝါဒိတော အ.ပစ္စည်းသက်၊ (ဂုပ်+၊+တိ) အညေသုစ=ဥ.ကို ဩ-ဝုဒ္ဓိပြု။ (ဂေါပ်+၊+တိ=ဂေါပတိ) ပ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။မာနေတိ မာန+မာနနေ၊ မြတ်နိုးခြင်း၌=၏။ ခေျ။ တိဇ ဂုပ=ဝါ.မြစ်။ တိ-ဝိဘတ်သက်၊ အ-ပစ္စည်းသက်၊ (မာန်+၊+တိ) လောပလွှတ္တေ.မကာရော=အ-ပစ္စည်းကို ဧ-ပြု၊ (မာန်+ဧ+တိ=မာနေတိ) န်-ဧ+ကပ် ပြီး၏။ ။(ဥ-၌ 'ဓာတိဟိ ဏောဏယ' သုတ်ဖြင့် ဏော-ပစ္စည်းသက်၏။ နာ-၌ အ.ပစ္စည်းသက်၏။ နာ-နည်းသို့လိုက်သည်။)

၄၃၄-တိ-ပဒ,ဝိဓိသုတ်။ ။'ဓာတုတော ဝါ တုမန္တာ ဣစ္ဆတိနာ ဧကကတ္တု ကာ'ကာတန္တေ၊ ၃-၂-၄။ ။'ဘုဇော စ ဃသော စ ဟရော်စ သုစ ပါစ ဘုဇ, ဃသ,ဟရ,သုပါ။ ဘုဇ ဃသ ဟရ သုပါအာဒိ ယေသန္တေ.ဘုဇ.ဃသ ဟရ သုပါ.ဒယော'လုပ်။ အာဒိဝန်ကို 'ငိဇေတု.မိစ္ဆတိ-ဝိဇိဂီသတိ' စသည်၌။ ဇိ-ဓာတ် စသည်ကိုယူ။ ။'တုစ ဣစ္ဆာစ-တု-မိစ္ဆာ၊ သမာန ကတ္တု ဘာဝေ ယုတ္တာနံ တု.မိစ္ဆာနံ အတ္တာ-တုမိစ္ဆ.တ္ထာ' လုပ်။ တေသုတု.မိစ္ဆ.ဇ္ဈတ္ထေသု-ခံ။ ဤအလို တု-မိစ္ဆ.

http://www.dhammadownload.com

ထွေသူ၊ တူသော ကတ္တား၏အဖြစ်၌ ယှဉ်ကုန်သော တုံ-ပစ္စည်း၊ ဣစ္ဆာ၊ အနက် တို့၌ဟု-ပေး။ ။'တစ်နည်း တု.မန္တ ယုတ္တာ ဣစ္ဆာ-တု.မိစ္ဆာ၊ တု.မိစ္ဆာ ဧဝ အတ္ထာ-တု.မိစ္ဆ.တ္ထာ'လုပ်၊ တေသု-ခံ။ ။ကျိုအလို-တု.မိစ္ဆ.တ္ထေသူ၊ တုံ-ပစ္စည်းနှင့် ယှဉ်သော ဣစ္ဆာအနက်တို့၌ဟု-ပေး။ ။'ခတုတော ဝါ တု မန္တာ ဣစ္ဆာတိနာ ဧက ကတ္တုကာ'ဟူသော ကာတန္တသုတ်ကား ရှုပ်ထွေးလှ၏။ 'ဣစ္ဆာ-ထွေသု သမာန ကတ္တာ ကေသု တဧဝတုံ ဝါ'ဟု ဆိုလတ္တံ့သောကြောင့် ဧက ကတ္တုက-ထည့်ရန်မလို။ တု.မိစ္ဆတ္ထေသု-ဆိုက, သမာန ကတ္တုအဖြစ် ပြီးတော့သည်ဖြစ်၍၊ ဤကစ္စည်းသုတ်ကား သာရတ္ထ, လီန သူစက-စသော သုတ္တင်ဂုဏ်, ပြည့်စုံကောင်းမြတ်လှပေ၏။

ဘောတ္တု.မိစ္ဆတိ စသည်တို့ကား ခ-စသော ပစ္စည်းတို့၏အနက်ကို သိသာထင်ရှားရန် ဖွင့်ပြသည့် အတ္ထ ဝါကျသာတည်း။ ဝိဂ္ဂဟ ဝါကျမဟုတ်။အာချာတ်-ဟူသည် ကြိယာဟောဖြစ်၍ ဝိဂ္ဂဟ ဝါကျ မရစကောင်း။ သမာသ်,တဒ္ဓိတ်,ကိတ် တို့၌သာ ရအပ်သည်။ သို့အတူတက် ခ,ဆ,သ-ပစ္စည်းတို့သည်။ တုံ-ပစ္စည်းနှင့် ယှဉ်သော ဣစ္ဆာအနက်ကိုဟောသည်ဟု မှတ်။ ။သမာန ကတ္တားဖြစ်ပုံ အနက်ပေးပုံတို့ကို အထက်ကိတ်ပိုင်း 'ဣစ္ဆာတ္ထေသု သမာန ကတ္တုကေသု တဧဝ တုံ ဝါ'သုတ်သို့ ရောက်မှ ပြဆိုအံ့။

ပုံစံဖွဲ့ရှင်းချက်။ ။ဗုဘုက္ခတိတ္တာဒ်,ဘုဇ-ဓာတ်နောင်-တု.မစ္ဆတ္ထဉ်ခ-ပစ္စည်းသက်၊ ဘု-ကို ဒ္ဗေဘာ်ပြု (ဘုဘုဇ်+ခ) ဘ-ကို ဗ၊ ဇ်-ကို က-ပြုလျှင် ဗုဘုက္ခဖြစ်၏။ ယင်း ဓာတု.ပစ္စယ။ သို့မဟုတ် ဗုဘုက္ခ ဓာတ်နောင် တိ-ဝိဘတ်သက်လျှင် ဗုဘုက္ခတိ။ တ-ပစ္စည်းသက်၊ ဣ-လာ၊ သိ-ကို ဩ-ပြုလျှင် ဗုဘုက္ခိတော ဖြစ်၏။ 'ဗြဟ္မံ စက္ခံ အပစာယ မာနော၊ ဗုဘုက္ခိတော နော ဝိဟရာမိ ဘောတ္တု' ဒုကဲ-ဥရဂဇာတ်။ ။*ဇိဂစ္ဆတိဉ်,ဃသ-ဓာတ်နောင် ဆ-ပစ္စည်းသက်၊ ဂရုံးနည်းစီရင်လျှင် ဇိဂစ္ဆဖြစ်၏။ ယင်းဇိဂစ္ဆာဓာတ်နောင် တိ-ဝိဘတ်သက်လျှင် ဇိဂစ္ဆတိ၊ အာ-ပစ္စည်းသက်လျှင် ဇိဂစ္ဆာဖြစ်၏။ 'ဇိဂစ္ဆာ ပရမာ ရောဂါ သင်္ခါရာ ပရမာ ဒုခါ' ဓမ္မပဒ သုခဝဂ်။ ။'ဇီဃစ္ဆာ စ ပိပါသာ စ၊ ယဿ ဘာယတိ မစ္ဆရီ' ဒေဝတာ သံယုတ်။

***ဇိဂိဿတိ–ဦး**-ဟရ-နောင် သ-ပစ္စည်းသက် စီရင်လျှင် ဇိဂိသ။ ယင်းဓာတ်နောင် တိ-ဝိဘတ်သက်လျှင် ဇိဂိသတိ။ ။'စိတ္တံ နုတေ ဝိပရိယတ္တံ အဒုကိံ နု ဇိဂိသတိ'(ကြံစည်၏။) အသီတိ မဟာ ဟံသဇာတ်။ ။'အနကိံ နု ဇိဂိသတီ.တိ ဥဒါဟု ကိံ နု စိန္တေသိ' ဇင်း-အဋ္ဌကထာ။ ။အန ရိယ ပရိသမ္ဘာသေ၊ ပါပ ကမ္မံ ဇိဂိသတိ (ရှာ၏)' တိ-သင်္ကိဆန္ဒဇာတ်။ 'အတ္တနော. ဝ ပါပကမ္မံ ဂဝေသသိ ဥပ္ပါဒေသိ' ဇင်း-အဋ္ဌကထာ။ ။ဇိဂိသ-ဓာတ်နောင် အန္တ-ပစ္စည်းသက်၊ သိ-သက်။ သိ-ကြောင့် နွှ-ကို အံ-ပြုလျှင် ဇိဂိသံဖြစ်၏။ ။'နာဂံ ဇိဂိသ.မန္တေသိ၊ အန္တေသံ ဘက္ခ.မတ္တနော' ဘူရိဒတ္တ-ဇာတ်။ ။'သဗ္ဗံ ဣဒံ စလ.မိတိ ပေက္ခမာနော၊ အဘိနိက္ခမိ' အ-မတ် ပဒံ ဇိဂိသံ (ရှာသော)' ပညာသ နိပါတ-တာလ

http://www.dhammadownload.com

ပုဒ္ဓ-ထွေရ ဂါထာ။ 'ဇီဂီသံ ပရိယောသန္တော' ဌင်း-အဋ္ဌကထာ။ ။ဇီ-ဓာတ် နောင် သ-ပစ္စည်းသက်။ ဇီ-ကို ဒ္ဝေဘော်ပြု၊ (ဇီဇီ+သ) ဟရသ ဂီသေ-၌ ဂီသေ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဇီ-ဓာတ် ဂီ-ပြုလျှင် ဇီဂီသ ဖြစ်၏။ ယင်းဓာတ်နောင် တိ-ဝိဘတ်သက်လျှင် ဇီဂီသတိ။ ။'အလမ္မာနေဉ်ဟိ နာဂေန၊ မမံ အဘိ ဇီဂီသတိ' ဘူရိဒတ္တဇာတ်။ ။'ဥစ္စာ.ဝစေ ဟုပါယေဟိ၊ ပရေသ.မဘိဇီဂီသ**တိ**' ဝိသတိ-ပါရာ ပရိဟတ္ထေရ ဂါထာ။ ။ဤကဲ့သို့ ဂါထာလာ ဇီဂီသတိကား ဇီ၊ ဟရ-ဓာတ်နှစ်မျိုးပင်ရ၏။ ။'**ပ**ရေသံ သန္တကံ ဟရီတုံ ဣစ္ဆတိ (ဟရ) ပရေဝါ ဟာပေတိ ဇီနာတိ (ဇီ)' ဌင်း-အဋ္ဌကထာ။

***သုဿိသတိ**-၌-သု-ဓာတ်နောင် သ-ပစ္စည်းသက် စီရင်လျှင် သုဿုသ၊ ယင်း ဓာတ်နောင် တိ ဝိဘတ်သက်လျှင် သုဿုသတိ-ဖြစ်၏။ ။'တထာဂတော အနာလယော ဓမ္မေ ဒေသိယမာနေသု သုဿုသတိ၊ သော တံ သြဒဟတိ'စတုက်ဂုတ္တရ-ဘာယဝဏ်။ ။'သုဿုသတီ.တိ၊ သောတုကာမော ဟောတိ'ဌင်း-အဋ္ဌကထာ။ ။'တေသု ဘာဝမာနေသု နံ သုဿုသန္တိ' ဒုက်ဂုတ္တရ-ပရိသဝဏ်။ ။သုဿုသ-ဓာတ်နောင် အာ-ပစ္စည်းသက်လျှင် သုဿုသာ။ တ-ပစ္စည်း၊ အာ-ပစ္စည်းသက်လျှင် သုဿုတာ-ဖြစ်၏။ 'သုဿုသာ သုတဝုနီ၊ သုတံ ပညာယဝုနံ' ဒုက-မဟာစုန္ဒ ထွေရ ဂါထာ။ ။'အ.ပွမတ္တဿ မေ ဘိက္ခော၊ သုဿုတာ တဝ သာသနေ' ပဏ္ဍက သုမန.ထွေရ ဂါထာ၊

ပိ-ပါဿတိ-၌-ပါ ဓာတ်နောင် သ.ပစ္စည်းသက် စီရင်လျှင် ပိဝါသ။ ယင်း ဓာတ်နောင် တိ-**ဝိ**ဘတ်သက်လျှင် ပိဝါသတိ-ဖြစ်၏။ ။ဇဋ္ဌိစ္စာအားဖြင့် နဒီ**ကူ**လံ ပိပတိသတိ စသည်ဝယ်,အ-စေတနာပင်ဖြစ်သော်လည်း ဣစ္ဆတ္တ၌,သ.ပစ္စည်းကို စီရင်အပ်၏။ ပတ-ဓာတ်နောင် သ-ပစ္စည်းသက်။ ပ-ကို ဒ္ဝေဘော်ပြု၊ ရွှေ့ ပ-၏ မှီရာ အ-ကို ဣ-ပြု၊ (ပိပတ်+သ) ပတ-ဓာတ်မှ နောက်၌ ဣ-လာ (ပိပတ်+-ိ+သ=ပိပတိသ) ယင်း ပိပတိ သ-ဓာတ်နောင် တိ-**ဝိ**ဘတ်သက်လျှင် ပိပတိသတိ-ဖြစ်၏။ 'နဒီကူလံ မြစ်ကမ်းပါးသည်။ ပိပတိ သတိ၊ ပြိုကျလို၏။ ဝါ၊ ပြိုကျချင်၏။'-ပေး။ ။သာမီ **မ**ရိသတိ' **စ**သည်ကိုလည်းထုတ်။ မရ+ပါဏံ စာဂေ သ-ပစ္စည်းသက်၊ 'ရွှေးနည်းဒီဃင်လျှင် မိမရိသတိပြီး၏။ ။သာ၊ခွေးသည်။မိမရိသတိ၊ သေလို၏။ ဝါ၊ သေချင်၏။-ပေး။ 'ကထံ နဒီကူလံ ပိပတိသတိ,သ**ာ** မိမရိသတီ? ယထာ ဝါကျံ၊ တထာ ဣဒံ **ဝိ**ဝစ္ဆာယေတိ မတံ'ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။'အာသင်္ကာယ. မုပသခ်္ကာန.မီတိ ကောစိ၊ တဒိဟ နဝတ္တဗ္ဗ.မိစ္ဆာ.ဟ ကထ.မိစ္ဆာဒိ၊ ပတိတု မိစ္ဆတိ, မရိတုမိစ္ဆတီ.တိ ယထာ ဝါကျံ၊ တထာ ဣဒံ ပိပတိသတိ တျ.တ္ထော၊ ဝါကျ.မေဝ စရဟိ ကထ.မိစ္ဆာ.ဟ-**ဝိ**ဝစ္ဆာယေတိ။ ဣဒံဝုတ္တံ ဘဝတိ-ယထာ ကာသာ.ဒိကံဒမန္တံ ပုရိသံ ဒိသွာ ဣစ္ဆာ ဂမျတေ ကဠေ.မေဝ ကတ္တုမိစ္ဆတီ.တိ၊ တထာ အ-စေတနဿ ပိ နဒီကူလဿ လေဠုနိ ဝိကိရန္တိ၊ ဘေဒါ စ ဇာတန္တိ.တိ ဒဿနာ ဣစ္ဆာ ဂမျတေ

http://www.dhammadownload.com

နဒီကူလံ ပတိတု မိစ္ဆတီ.တိ။ တထာ-သုဏာသ သစေတနဿပိ မရဏိစ္ဆာ နသမ္ဘဝတီ.တိ နစောဒနီယံ၊ တဿာ ပျ.ဠ္ဍ မ္မော.ဝသေသတာယ ပရိတု.မိစ္ဆတီ.တိ လောကေ ဝိဝစ္ဆာ ဒဿနာ၊ နနု 'တု.မန္တာ ဂ္ဟစ္ဆတိ.နေက ကတ္တုကာ'တိ ဇော်တာဝတာ.ဝ သန် ဘဝကိ၊တတော တုမံ ပတ္ထေျ.ဝ ယတိတပ္ပံ တဿေ ဝ သနု.ပ္ပတ္တိ နိမိတ္တတ္တာ၊ တဿာ ကိ.မိဒ မုစ္စတေ 'တထာ ဝါတျံ၊ တထာ ဂ္ဟဒ' မီတိ? သစ္စံ၊ ဧဝံ ယောဇိယတေ ဝုတ္တိ၊ တဝံ မတေ ဝါကျံ စရဟိ ကထံ? နဟိ တုမံ ပတိ အပိ ဘဝတော ဝါကျ.မတ္ထိ.တိ? သစ္စံ 'ဝိဝစ္ဆာယ ဝါကျ'.မီတိပရော၊ ဧဝံ စရဟိ ယထာ တဝ.မ္မတေ ဝါကျံ၊တထာ.တြာပိ ဝိဝစ္ဆာတေ ဒံ-ဝါကျံ တတောစ သန် ပစ္စယော.တိ အ-ဒေါသော' ဌင်း ပဋိဇာ၊ ။ဤ 'အာသက်ာယ-မုပသခ်္ကန်' ဟူသော ဝါတ္တိကဆရာတို့ အလို။ 'နဒီကူလံ၊ မြစ်ကမ်းပါးသည်။ ပိပတိသတိ၊ ပြိုကျမည်ထင်၏။ ဝါ၊ ပြိုကျလိမ့်မည်လား။ 'သာ၊ ခွေးသည်။ မိမရိသတိ၊ သေမည်ထင်၏။ ဝါ၊သေလိမ့်မည်လား'-ပေး။ ။'အာသက်ာယ-မုပသခ်္ကနမိတိ ယောဂဝိဘာဂတော.ယ.မိဠ သိဒ္ဓိ-တိပါဏိယာ၊ အယ.မာသကော်န နဒီကူလံ ပပိတု.မိစ္ဆတီ.တျ.တ္တော' ဌင်းကဝိရာဇ-ဋ္ဌီ။ ။'ဧကသုဝါန ဝိသယာ မရဏာသက်ာ.တိ ဗေဒေ' တတ္ထဗောဓိနီ။

ရုပ်တူက်ပုံ။ ။ဗုဒ္ဓကွတိ-ကို၊ ဘုဇ-တည်။ ဘုဇ၊သည်။ ပါလနေ၊စောင့်ရှောက်ခြင်း၌=၏။**ချေ။** ဘုဇ ဃသ ဟရ သုပါဒီဟိ=ဤသုတ်ဖြင့် ဘုဇဓာတ်မှ နောက်၌ ခ-ပစ္စည်းသက်၊(ဘုဇ်+ခ)ကွစာဒိ ဝဏ္ဏာန+သုတ်ဖြင့် ဓာတ်၏အစ ဘု-ကို၊ ဘုဘု-ဟု ဒွေဘော်ပြု၊ (ဘုဘုဇ်+ခ) ပုဗ္ဗောဒ္ဓာသော=သုတ်ဖြင့် ရှေဘု-ကို၊ **အဒ္ဓာသ-**အမည်မှည့်။ ဒုတိယာ စတုတ္ထာနံ-သုတ်ဖြင့် အဒ္ဓာသ-၌ဖြစ်သော စတုတ္ထကွရာ ဘ-ကို၊ တတိယကွရာ ဗ-ပြု၊ (ဗုဘုဇ်+ခ) ကောခေစ=သုတ်ဖြင့် ခ-ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတုန် ဇ်-ကို၊ က်-ပြု၊ (ဗုဘုက်+ခ=ဗုဘုက္ခ) က်+ခ-သို့ကပ်။ ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ-သုတ်ဖြင့် **ဝ**တ္တမာန် ဧကဝုစ် တိ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဗုဘုက္ခ×တိ=ဗုဘုက္ခတိ) ပြီး၏။ ဇိဃစ္ဆတိ-ဃသ+ဘက္ခဏေ၊ စားခြင်း၌ဖြစ်၏။ ချေ။ ဘုဇ ဃသ ဟရ သုပါဒီဟိ=ဆ-ပစ္စည်းသက်၊ (**ဃသ်**+ဆ) ကွစာဒိ ဝဏ္ဏာန=**ဃ**-ကို၊ **ဃဃ**-ဟု ဒွေဘော်ပြု၊ (ဃဃသ်+ဆ) ပုဗ္ဗောဒ္ဓာသော-**အဒ္ဓာသ**အမည်မှည့်။ အန္တဿိဝဏ္ဏာ-**အဒ္ဓာသ**၏ အစိတ် အ-ကို ဥ-ပြု၊ ကဝဂ္ဂဿ စ ဝဂ္ဂေါ=**အဒ္ဓာသ**၌ဖြစ်သော က-ဝဂ် ဃ-က၊ စ-ဝဂ် ဇ-ပြု။ (ဇိဃသ်+ဆ) ဗျဉ္ဇနန္တဿ စောဂ=ဆ.ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတုန်သ်-ကို၊စ်-ပြု (ဇိဃစ်+ဆ=ဇိဃစ္ဆ)စ်+ဆ-သို့ကပ်၊ ဝတ္တမာနာ=တိ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဇိဃစ္ဆ+တိ=ဇိဃစ္ဆတိ)ပြီး၏။ ။ဇီဂီသတိ ဟရ+ဟရဏေ၊ ဆောင်ခြင်း၌=ဖြစ်၏။ ချေ။ ဘုဇ-ဃသ=သ-ပစ္စည်းသက် (ဟရ်+သ) ကွစာဒိ=ဟဟ-ဟု ဒွေဘော်ပြု၊ (ဟဟရ်+သ) ပုဗ္ဗောဒ္ဓာသော=**အဒ္ဓာသ**မှည့်၊ အန္တဿိ ဝဏ္ဏာ အဒ္ဓာသအစိတ် အ-ကို၊ ဥ-ပြု၊ **ဟဿဇော=အဒ္ဓာသအစိတ် အ-ကို** ဥ-ပြု၊ **ဟဿဇော=အဒ္ဓာသ၌ဖြစ်သော ဟ-ကို**

http://www.dhammadownload.com

၄၉၅-အာယ နာမတော ကတ္တု.ပမာနာ ဒါစာရေ။ ။ကတ္တု.ပမာနာ၊ ကတ္တား၏ ဥပမာနဖြစ်သော။ နာမ-သဒ္ဒါမှ။ ပရေ၊ ဥ်။ အာစာရေ၊ အာစာရ အနက်ဥ်။ **အာယ**၊ အာယ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ကတ္တု.ပမာနာ၊ သော။ နာမတော၊ မှ။ ပရေ၊ ဥ်။ **အာစာရ.တ္တေ**၊ ဥ်။ **အာယ**-ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဗ္ဗတံ၊ တောင်သည်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ဒဋ္ဌု၊ လှုပ်ရှားမယိုင်, မြဲခိုင်သည်ကို။ အာစရတိ ဣဝ၊ ပြုကျင့်သကဲ့သို့၊ သံဃော၊ သံဃာသည်။ အတ္တာနံ၊

ဧ-ပြု(ဇိဟရ်+သ) ဟရဿ ဂိသေ=သ-ပစ္စည်းကြောင့် ဟရ်ဓာတ်ကို ဂိ-ပြု၊ (ဇိဂိ+သ=ဇိဂိသ)ဝတ္တမာနာ=တိ-**ဝိဘတ်**သက်၊(ဇိဂိသ+တိ=ဇိဂိသတိ)ပြီး၏။ ။သုဿုသတိ-သု+သဝဏ္ဏေ၊နာကြောင်းခြင်း၌=ဖြစ်၏။ ဘုဇ ဃသ=သ-ပစ္စည်းသက်။ ကမ္မဓာဒိဝဏ္ဏာ=သုသု-ဟု ဒ္ဝေဘော်ပြု၊ (သုသု+သ)ပရဿ ဒ္ဝေဘာဝေါ=ဥ-သရမှ နောက်ဖြစ်သော သု-ကို သဒိသဒ္ဝေဘော် **ဿု**-ပြု၊ (သဿု+သ်-သုဿုသ) ဝတ္တမာနာ=တိ-ဝိဘ**တ်**သက်၊ (သုဿုသတိ+သုဿုသတိ) ပြီး၏။ ။ပိပါသတိ-ပါ+ပါနေ၊ သောက်ခြင်း၌ဖြစ်၏။ ဘုဇ ဃသ=သ-ပစ္စည်းသက်၊ ကမ္မဓာဒိ=ပါပါ-ဟု ဒ္ဝေဘော်ပြု။**အဒ္ဓာ**သမှည့်၊ (ပါပါ+သ) အန္တသိဝဏ္ဏာ=အဒ္ဓာသ အစိတ် **အာ**-ကို၊ ဣပြု၊-(ပိပါ+သ)တတော ပါ မာနာနံ ဝါမံ သေသု=သ-ပစ္စည်းကြောင့် ပါ-ဓာတ်ကို ဝါ-ပြု၊ (ပိဝါ+သ=ပိဝါသ) ဝတ္တမာနာ=တိ-**ဝိ**ဘတ်သက်၊ (ပိဝါသ+တိ=ပိဝါသတိ)ပြီး၏။ ။ဝါ-ရူပ် ဘောတ္တုံ-ဘုဇ+ပါလနေ၊၏။ ချေ။ ဘုဇ ဃသ=ဣသုတ်ဖြင့် တုံ-ပစ္စည်းနှင့်ယှဉ်သော ဣစ္ဆာအနက်၌ ခ-ပစ္စည်း သက်သင့်ငြားသော်လည်း ဝါ-သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မသက်ရ။ ဣစ္ဆတ္တေသု သမာနကတ္တုကေသု တဝေ တုံ ဝါ,သုတ်ဖြင့် ဘုဇ-ဓာတ်မှနောက်၌ တုံ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဘုဇ်+တုံ) အညေသု စ=**အစ**သရ ဥ-ကို ဩ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (ဘောဇ်+တုံ) ဘုဇာဒီ နံ မန္တော နော ဒ္ဝိ စ=ဓာတ္နန်-ကိုချေ၊သ-ပစ္စည်း**ကို**လည်း ဒ္ဝေဘော်ပြု။ (ဘောတ္တုံ) ပြီး၏။ ။**ကိ**-ရူပ်၊ဘုဇ္ဇ**တိ**-ဘုဇ+ပါလနေ၊၏။ချေ။ ဘုဇဃသ=ဣသုတ်ဖြင့် ခ-မစ္စည်းသက်သော်ငြားသော်လည်း **တုံ**-ပစ္စည်းနှင့်ယှဉ်သော ဣစ္ဆာအနက်မဟုတ်သောကြောင့် မသက်ရ။ ဝတ္တမာနာ=တိ-**ဝိဘတ်**သက်၊ **ရူ**ဓာဒိတော **နိဂ္ဂဟီတ** ပုဗ္ဗဇ္ဇ=ဘုဇ-ဓာတ်မှ နောက်၌ **အ**-ပစ္စည်းသက်၊**ရွေတ**-ဆက်၌လည်း နိဂ္ဂဟီတ်လာ၊ (ဘုဇ်+အ+တိ=ဘုဇတိ) ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ=ဇ-ဗျည်းကြောင့် ဘ-ထက်၌ရှိသော နိဂ္ဂဟီတ်ကို ဥ်-ပြု၊ (ဘုဥ်+ဇတိ=ဘုဇ္ဇတိ) ဥ်+ဇ-ကပ်၊ ပြီး၏။

၄၉၅-စတုဗ္ဗိဓ ဝိဓိသုတ်။ ။'ကတ္တု အာယော သ လောပေါ စ' ကာတန္တ၊ ၃-၂-၀။ ။'ဥပမေယျ သခ်ါတံ အတ္ထံ ဥပမီယတိ ဧတေနာ တိ-ဥပမာနံ' လုပ်။ ဥ-ပုဗ္ဗ-မာ+မာနေ၊ ယု။ ဧတေန၊ ဤတောင် စသည်ဖြင့်။ ဥပမေယျ သခ်ါတံ၊ ဥပမေယျ-ဟု **ဆို**အပ်သော့။ အတ္ထံ၊သံဃ-**အစ**ရ**ိ**သော**အ**နက်ကို။ ဥပမီယတိ၊**နှိုင်း**ရှည့်

http://www.dhammadownload.com

ကို။ ဒဋ္ဌံ၊ ကို။ အာစရတိ၊ ပြုကျင့်၏။ ပဗ္ဗတာယတိ၊ တောင်ကဲ့သို့ပြုကျင့်၏။ သမုဒ္ဒံ၊ သမုဒ္ဒြာသည်။ အတ္တာနံ၊ ကို။ အာစရတိဋ္ဌဝ၊ ကဲ့သို့။ တဋ္ဌာကံ၊ တဘက် ဆည်ကန်သည်။ အတ္တာနံ၊ ကို။ အာစရတိ၊ ၏။ သမုဒ္ဒါယတိ၊ သမုဒ္ဒြာကဲ့သို့ ပြုကျင့်၏။ သဒ္ဒေါ၊အသံသည်။ စိစ္စိဋ္ဌ-မိဝ၊ ဖျစ်ဖျစ်ကဲ့သို့။ အာစရတိ၊ ပြုကျင့်၏၊ စိစ္စိဋ္ဌာယတိ၊ ဖျစ်ဖျစ်ကဲ့သို့ ပြုကျင့်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ အညေပိ၊ တစ်ပါးသော ပုံစံတို့ကိုလည်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

အပ်၏-ပေး။ တောင်-စသည်ကို ကောက်။ ။'ကတ္တုနော ဥပမာနံ-ကတ္တု-ပမာနံ'။ ကတ္တုနော၊ သံဃော-ဟူသော ကတ္တား၏-ပေး။ 'အာစရဏံ-အာစာရော'။ အာစရဏံ၊ ပြုကျင့်ခြင်း-ပေး။ ။ကတ္တား၏ ဥပမာန ဖြစ်သော နာမ-သဒ္ဒါမှ နောက်၌ အာစာ-အနက်၌ အာယ-ပစ္စည်းသက်-စီရင်သောသုတ်။ ။'နနု ကတ္တု ဘူတာ နာမတော အာယော ဝိဓီယတေ၊ နဟိ အာယဿ ပကတိယာ ကတ္တုတ္ထံ ပတီယတေ၊ကိန္တု အညဿ၊ တထာ ဟိ 'သေနာယ တေ ကာကော' ဣစ္စာ-တြ ကာကဿေ၀ ကတ္တုတ္ထံ ပတီယတေ၊ န သေနဿေတိ?။ သစ္စံ၊ဥပမာန ဘူတာ ကတ္တုတော အာယော တျူတ္ထေ အဓိ၊မေ၀၊တ္ထော၊ တထာဟိ ယံ ကတ္တုကေ အာစာရေ အညော ဥပမီယတေ၊ တသ္မာ အာယော ဘ၀တီ၊တိ၊ ဧ၀ဉ္စ သတိ သေနေ ယထာ စရတိ၊ တထာ ကာကော အာစရတီ၊တျတ္ထော ဗောဒ္ဓဗ္ဗော၊ ၀တ္တုတော တု ကတ္တု ဣကိ သမ္ဘန္ဓေ ဆဋ္ဌီ၊ န တု ပဏ္ဍမီ၊ တတော စ အာစာရေ အဘိဓေယျ ယော ကတ္တာ၊ တဿ ယံ ဥပမာနံ၊ တသ္မာ အာယော ဘ၀တီ၊တိ ဗြူမ၊ န စ ဥပမာနတော ဣစ္စေနေန၊ သမာနာ၊ဓိကရဏတ္တေန အနုယ-သမ္ဘ၀ါ ကတ္တု ဣတိ ပဏ္ဍမီ ဧ၀ါ၊တိ ၀တ္တဗ္ဗံ။ ဝိသေသန ဝိသေသျ ဘာ၀ဿ ၀တ္တာ၊ယတ္တတ္တာ ကဝိရာဇ-ဋီ။ ။ဤ'ပဗ္ဗတ၊မိဝ-အာစရတိ' ဟူသော ဝါကျသည်လည်း အတ္ထ ဝါကျသာ၊ ဝိဂ္ဂဟ ဝါကျမဟုတ်။ သံဃော-ဟူသော ဥပမေယျ ကတ္တား၏ ဥပမာန, အာစာရတ္ထတို့ကို ထင်ရှားသိသာရန် ပြခြင်းငှာ ဆိုသည်။

ဤ၌ ဥပမာန၊ ဥပမေယျ၊ ဥပမာ၊ ဥပမာ ဇောတက-ဟု အစိတ်လေးမျိုးခဲ့။ 'စန္ဒော ဝိယ တ၀ါနနံ၊' တ၀၊ အရှင်ဘုရား၏။ အာနနံ၊ မျက်နှာတော်သည်။ စန္ဒော၀ိယ၊ လပြည့်၀န်းကြီးကဲ့သို့တည်း-ဟူရာ၌။ လမင်းကြီး၏ရှုကြည့်ဖွယ် တင့်တယ်ခြင်း အသရေဂုဏ်သည် အလုံးစုံ မြင်သူတို့၏စိတ်တွင် အလွန်ထင်ရှား၍၊ မိမိနှင့် ဂုဏ်အသရေတူ၊ ဖူးမြင်သူတို့၌ မထင်ရှားသော မြတ်စွာဘုရား၏မျက်နှာတော်ကို နှိုင်းရှည့်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် 'ဥပမေယျ သဒ္ဒါတော် အတ္ထဲ ဥပမီယတိ ဧတေနာ၊တံ-ဥပမာနံ' ကရဏသာဓနှင့်အညီ ဥပမာနမည်၏။ ။'ပသိဒ္ဓဿ သာဓမ္မတော အ၊ပ္ပသိဒ္ဓဿ သာဓနံ ဥပမာန.မိတိ ဥပမာန လက္ခဏံ' ကဝိရာဇ။ ။ မထင်ရှားသော မြတ်စွာဘုရား၏မျက်နှာတော်သည် မိမိနှင့် တင့်တယ်ခြင်း ဂုဏ်

http://www.dhammadownload.com

အသဒ္ဒရတ္ထ လမင်းနှင့်နွိုင်းချည့်ပြအော်သောကြောင့် 'ဥပမီယတိ ဥပမေယျဝတ္ထုနာ.တိ-ဥပမေယျံ'ဟူသော ကမ္မသာဓ်ကြောင့် ဥပမေယျမည်၏။ ။ဥပမာန လမင်းနှင့် ဥပမေယျ မျက်နှာတော်တို့၏ ရွှဲကြည့်ဖွယ်, တင့်တယ်လှပခြင်း ဂုဏ်အသရေတူကြသည့် သဒိသဘောဂုဏ်သည် 'ဥပမီယတေ သမ္မဇ္ဈတေ-ဥပမာ' ဟူသော ဘာဝသာဓ်ကြောင့် ဥပမာမည်၏။ ။'ဥပမာနော.ပမေယျာနံ၊ သဒိသတ္တံ သိယောပမာ' အလင်္ကာ။ ။ထိုဥပမာကို ထွန်းပြတတ်သော ဝိယ-စသော သဒ္ဒါကား-ဥပမာဇောတက။ ။ကျွှဲသို့ အစိတ် လေးပါးဆိုမှတ်။ ထိုဥပမာန,ဥပမေယျ နှစ်ခုတို့သည် ဝိဘတ်တူကြရသည်။ သို့မဟုတ် ဝိဘတ်တူ ထားရိုးတည်း။

"သာမ္မေ သာဓနံ သိဒ္ဓ၊ မသိဒ္ဓသ္မော.ပမာနကံ။
ဥပမေယျ.မသိဒ္ဓ.နွံ၊ ဒ္ဝယ.မေက-ဝိဘတ္တိကံ။" ကစ္စာယနသာရ

အ-သိဒ္ဓသ၊ မထင်ရှားသော မျက်နှာစသော ဝတ္ထုကို။ သာဓ္မေ.သာဓနံ၊ တင့်တယ်ခြင်း-စသော တူသောဂုဏ်ဖြင့် ပြီးစေတတ်သော။ သိဒ္ဓံ၊ ထင်ရှားသော လမင်းစသော ဝတ္ထုသည်။ ဥပမာနကံ၊ နှိုင်းရှည့်ကြောင်းဖြစ်၍ ဥပမာန-မည်၏။ အ-သိဒ္ဓံ၊ မထင်ရှားသော မျက်နှာစသော ဝတ္ထုသည်။ ဥပမေယျံ၊ ပြီးစေအပ်, ပိုင်းခြားအပ်၍ ဥပမေယျမည်၏။ တံ ဒ္ဝယံ၊ ထိုဥပမာ ဥပမေယျ နှစ်ခုပေါင်းသည်။ ကေ-ဝိဘတ္တိကံ၊ တူသော ဝိဘတ်ရှိ၏။ ။ဝိဘတ်ကား အမြဲတူရမည်။ လိင်သင်္ချာမူကား မတူသည်လည်းရှိ၏။ ။'အ-သိဒ္ဓသ အပါကဋ္ဌသ ဝတ္ထုနော သာဓ္မေ သာဓနံ သဒိသ ဘာဝေန နိပ္ပါဒက-ဘူထံ သိဒ္ဓံ ပါကဋံ ဝတ္ထု ဥပမာနကံ နာမ။ အ-သိဒ္ဓံ အ-ပါကဋံ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗ ဝတ္ထု ဥပမေယျံနာမ၊ တံ ဒ္ဝယံ ကေဂိဘက္တိက.ဇ္ဈတ္ထော။ ယထာ-လင်္ဂဗ္ဘေဝိဒ'မဒ္ဒ-မာတင်္ဂါ ဣဝ ဝနိတာ ဝိဟရကိ' တျာ.ဒိ။ သင်္ချာဘေဒေ'သီဟော ဣဝဣမေ မဓုရံ ဂါယန္တိ'တျာ.ဒိ။ ဒ္ဝယ ဘေဒေ'တုရင်္ဂါ ဣဝ ဣမာ ဣတ္ထိယော ခဝဉ္စိ' တျာ.ဒိ။ ဒ္ဝယသ္မော.က-ဝိဘတ္တျု.ဒါဟရဏ.မိဒါ.ချုဒါဟရိတေ။ယထာ 'နရဒေဝ-မိဝ ဘဝန္တံ ပသာမိ,တျာ ဒိ' ကစ္စာယနသာရ-ဋီ-ဟော်ငင်း။

ဤပုံစံ၌—ပဗ္ဗတံ-သည် အာစရိတိ-ကြိယာ၏ ဥပမာန ကတ္တားတည်း။ အာစရဏ ကြိယာကား အာယ-ပစ္စယတ္ထတည်း။ ထိုအာစရဏ ကြိယာက,ကတ္တားကို ငဲ့၍ ပဗ္ဗတသည် ကတ္တားဖြစ်သည်-ဟူ၏။ ။'အာစရဏ ကြိယာက ပစ္စယတ္ထတ္တာ တဒ.ပေက္ခာ ယော.ဝ ဥပမာနဿ ကတ္တုတာ' ဇိနိန္ဒ ဗုဒ္ဓိနျာသ။ ။သံယောသည် အာစရိတိ-ကြိယာ၏ ဥပမေယျ ကတ္တားတည်း။ ပဗ္ဗတ-ကား မထင်ရှားသော သံယ-စသောအနက်ကို ထင်ရှားသော မိမိ၏ထင်ရှားသော မြဲမြံခိုင်ခံ့ခြင်း-စသော တူသော ဂုဏ်ဖြင့်။ ပြီးစီးစေအပ်၍ နှိုင်းရှည့်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဥပမာန။ သံယော-ကား မထင်ရှား၍ နှိုင်းရှည့်အပ်သောကြောင့် ဥပမေယျ။ ထိုနှစ်ပါးတို့၏ အချင်းချင်း တူကြသည့် သဒိသ ဘောဂုဏ်သည် ဥပမာ။ ဣဝ-သဒ္ဒါကား

http://www.dhammadownload.com

ဥပမာ ဇောတက။ ။ဥပမာ,ဥပမေယျ နှစ်ခုကား ဝိဘတ်တူရိုးတည်း။ ထို့ကြောင့် ပဗ္ဘတံကို၊ ကံ-ဟု မမှတ်လင့်၊ 'ဗဟုံ ဝေ သရဏံ ယန္တိ၊ ပဗ္ဘတာနိ ဝနာနိစ' ဓမ္မပဒပါဠိ-၌ ဝနာနိ-ကဲ့သို့ နပုလ္လိင်။ သို့မဟုတ် လိင် ဝိပလ္လာသမှတ်။ သို့အတွက် 'ပဗ္ဘတော ဣဝ အာစာရတ္ထော'ကို ရှုဋ္ဌဖွင့်ဆို၏။ ။ဤသုတ်ကား ကတ္တုပမာနဖြစ်၍ 'ပဗ္ဘတ.မိဝ၊ တောင်ကိုကဲ့သို့'ဟု နိသျများ ပေးသည်ကား မသင့်။ ကမ္မူ-ပမာဖြစ်နေသည့်ပြင်၊ ဒုတိယာဝိဘတ်လည်း မဟုတ်သောကြောင့်-ဟူလို့။ -ဤနည်းတူ သမုဒ္ဓါယတိ၊ စိစ်စ်ဋ္ဌာယတိ စသည်ကိုလည်း သိလေ။ ။သော ဟဗျသေ သော ဥဒကေ ပက္ခိတ္တော စ်စ်ဋ္ဌာယတိ, စိဋ္ဌစိဋ္ဌယတိ' ဗြာဟ္မဏသံယုတ်။ ။ဧဝံ အညေပိ အရ 'ဝတ္ထံ ဓူမောဝိယ အတ္တာန မာစရတိ ဓူမာယတိ၊ သေနော ဣဝ အတ္တာန. မာစရတိ သေနာယတိ ကာကော' စသည်ကိုထုတ်။ ။ဝတ္ထံ၊ ဘွဲ့ဖြူ ပုဆိုးသည်။ အတ္တာနံ၊ကို။ ဓူမာယ်တိ၊ မီးခိုးရောင်လို ညိုညိုမှိုင်းမှိုင်း၊အာစရတိ၊ ၏။ ကာကော၊ ကျီးငှက်သည်။ သေနာ ဝိယ၊ သိန်းငှက်ကဲ့သို့။ အတ္တာနံ၊ ကို။ အာစရကိ၊ ၏-ပေး။

ဤသုတ်၏–အစီအရင်ကား – ဥပလက္ခဏာသာဖြစ်၍၊ ကရော.တျတ္ထ, အနုဘဝန.တ္ထ ပါပတ္ထ-တို့၌လည်း အာယ-ပစ္စည်းသက်ရ၏။ သို့မဟုတ် နာမတော-ဟု သော ယောဂဝိဘာဂဖြင့်သက်။ ထိုတွင် သဒ္ဒ, ဝေရ, ကလဟ, ဓူပ, ဒုဋ္ဌိန, သုဒိန, မေဃ-စသော သဒ္ဒါ.ဒိဂိုဏ်း သဒ္ဒါနောင် ကရောတျးတ္ထဉ်သက်။ 'သဒ္ဒံ ကရောတိ သဒ္ဒါယတိ' အသံပြု၏။ 'ဝေရံ ကရောတိ၊ ကာလဟံ ကရောတိ၊ ဓူပံ ကရောတိ-ဓူပါယတိ' စသည်လုပ်။ ဓူပါယတိ၊ အခိုးအလျှံကို ပြု၏-ပေး။ ။'သဒ္ဒ ဝေရ ကလဟ ကရျဏ မေဃေဟိ ကရဏေ' ပါဏိနီ၊ ၃-၁-၁၇။ ။သုခ, ဒုက္ခ, တိတ္တ,ကပဏ' ကရျဏ, ပတီတ, အလီက-စသော သုခါဒိဂိုဏ်း သဒ္ဒါနောင် အနုဘဝ နတ္တဉ်သက်။ 'သုခံ အနုဘဝတိ-သုခါယတိ၊ ချမ်းသာကိုခံစား၏။ ဒုက္ခံ အနုဘဝတိ၊ တိတ္တံ အနုဘဝတိ၊ ကပဏံ အနုဘဝတိ၊ ကရျဏံ အနုဘဝတိ၊ ကရျဏာယတိ' စသည်လုပ်။ သုခါဒီဟိ ကတ္တရိ ဝေဒနာယ်' ပါဏိနီ၊ ၃-၁-၁၈။ ။တဋ္ဌ, သတြ, ဂဟဏ, ကစ္ဆ, ကိစ္ဆ-ဟူသော ကဋ္ဌာဒိဂိုဏ်း သဒ္ဒါနောင် ပါပတ္ထဉ် သက်။ 'ကဋ္ဌံ, ကမ္မံ ကရောတိ-ကဋ္ဌာယတိ' စသည်လုပ်။ ရှုပ္ပေခက်ခဲသောအမှုကို ပြု၏-ပေး။ ။'ကဋ္ဌံ ဒေသံ ဂဟဏံ ကာမတိ ပဝတ္တတိ.တျတ္ထော' ကာသိကာ ဝိဂရဏ။ ။'မမ မာ ကရာ နစူလ တုဏ္ဍိလဿ သဒ္ဒေါ ဒိန္န ပုဗ္ဗော မမေ.ဝ ပထမံ သဒ္ဒါယတိ' ဆက္က-ဘုဏ္ဍိလဇာတ်.အဋ္ဌကထာ။ ။'အဇိန စမ္မ သဒ္ဒေန၊ ဝနံ သဒ္ဒါယတိ တဒါ' ဥပသိဝ:ထွေရာပဒါန်။ ။'ပရိဒေ့ယျတိ ဓူမာယတိ၊ ခုဒ္ဒါယ ဟဒယံ မမ'ပဗ္ဗုပတ္တခါဒကပေတဝတ္ထု။ ။'သောဟဗျသေ သော သန္ဓူပါယတိ သမ္ဗရူပါသတိ' ဗြာဟ္မဏသံယုတ်။ ။'ဘိက္ခူ ပိဋ္ဌပရိကမ္မံ ကာဘံ့ ကုက္ကုစ္စာယန္တိ' ခုဒ္ဒကဝတ္ထု ခန္ဓက။ ။'စန္ဒံ ခေါ တံ့ ဒေါဟဋ္ဌာယသိ၊ သူရိယံ ဝါ အဏ္ဍဝါပိ မာလုတ' ဝိဓူရဇာတ်။

http://www.dhammadownload.com

၄၃၆-ဤယူ ပမာနာ စ။ ။ဥပမာနာ၊ ကံ၏ဥပမာနဖြစ်သော။ နာမတော စ၊ နာမ-သဒ္ဒါမှလည်း။ ပရေ၊ ဠ်။ အာစာရ့-ထွေ၊ ဠ်။ ဤယ့-ပွစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အ-ဆတ္တံ၊ ထီး-မဟုတ်သော သစ်ရွက် (စလူရွက်) ကို။ ဆတ္တ-မိဝ၊ ထီးကိုကဲ့သို့။ အာစရတိ၊ ၏။ ဆတ္တီယတိ၊ ထီးကိုကဲ့သို့ ပြုကျင့်၏။ အ ပုတ္တံ၊ သား မဟုတ်သောတပည့်ကို။ ပုတ္တ-မိဝ-သားကိုကဲ့သို့။ အာစရတိ၊ ၏။ ပုတ္တီယတိ၊ သား ကိုကဲ့သို့ပြုကျင့်၏။ ဥပမာနာ-တိပဒံ၊ သည်။ ကိ-မတ္ထံ၊ နည်း။ မ္မေ၊ တရားကို။ စရတိ၊

ယင်း ယော ဂဝိအာဂ—နမော-ဟူသော နိပါတ်ပုဒ်နောင် ကရောတိအနက်၌ အဿပစ္စည်း ဣက်လျှင် နမဿဖြစ်၏။ ယင်း**ဓာတ်**နောင် တိ-ဝိဘတ်သက်လျှင်၊ နမဿတိ-ဖြင့်၏။ နမဿတိ၊ ရှိခိုးခြင်းကိုပြု၏။ ။'ဓမ္မ ဝါသီ ဆ မာသေတိ၊ ဇာတ ဝေဒံ နမဿာတိ' ဝေဿန်ဇာတ်။ ။'ယံ မနုဿာ နမဿန္တိ၊ သဗ္ဗမ္မောန ပါရဂုံ။ ဒေဝါပိ တံ နမဿန္တိ၊ ဣတိ မေ အရဟာတော သုတံ' ဆက္ကဂုံတ္တရ-ဓမ္မိကဝဂ်။ ။ 'ဝန္ဒမာနာ နမဿန္တိ' 'ဧဝံ လောကသ္မိံ ဂေါတမ' သုတ္တနိပါတ-ဝါသေဋ္ဌသုတ်။ 'နမဿန္တိ နမော ကရောန္တိ' ဌင်း-အဋ္ဌကထာ။ ။ယင်း နမဿ-ဓာတ်နောင် မာန အန္တ, တုံ-ပစ္စည်းများသက်လျှင်-'နမဿမာန၊ နမဿန္တ၊ နမဿိ တုံ' ဖြစ်၏။ 'နမဿမာနာ သမ္မုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မဗ္ဗာပိ သု-ဓမ္မတံ' ဘုတ္တနိပါတ-ဟေမဝတ-သုတ်။ ။ 'နက္ခတ္တာနံ နမဿန္တာ၊ အဂ္ဂိံ ပရိစရံ ဝနေ' ဆက္က-ဧဓမာ ထေရိကာ ဂါထာ။ ။ 'နမဿိတုံ သမဏာ သမာဂမံ သီဝံ' သီရီ-ဝိမာန ဝတ္ထု။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ပဗ္ဗတာယတိ-ကို၊ ပဗ္ဗတ-**တ**ည်။ အာယနာမတော=ဤသုတ် ဖြင့် ပဗ္ဗတ-ဟူသော နာမသဒ္ဒါမှ နောက်၌ အာယ ပစ္စည်းသက်၊ (ပဗ္ဗတ+-ာယ= ပဗ္ဗတာယ) သရလောပေါ=ချေ၊ ကင်။ ဝတ္တမာနာ-ပဗ္ဗတာယ-**ဓာတ်**နောင်၊ (ပဗ္ဗတာယ-ဟူသော ဓာတု ပစ္စယ နောင်။ သို့မဟုတ် နာမ-ဓာတ်နောင်၊) ဝတ္တ-မာန် ဧကဝုစ် တိ-ဝိဘတ်သက်၊ (ပဗ္ဗတာ**ယ**+**တိ**=ပဗ္ဗတာယတိ)ပြီး၏။ ။(နောက် နောက်ရုပ်များလည်း ဤနည်းမှီတွက်။ ။ရှေ့၌ ပဗ္ဗတော ဝိယ-ဟု ဝါကျရုပ်လုပ် တွက်၏။ ဝါကျရုပ်လုပ်က နားရှုပ် နေမည်ကြောင့် အကျဉ်းသာ တွက်ပြသည်။ သမာသ်ရုပ် သဘောကျက အလိုလိုပင် သိကြလိမ့်မည်)။

၄၃၆-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ဥပမာနာ-ဒါ**စာ**ရေ'ကာတန္တိ၊ ၃-၂-၇။ ။ ရှေ့သုတ်က ဥပမာန-သဒ္ဒါအလိုက်ခံရ၍၊ ဤယ စ-လောက်တင်ဆိုက၊ ပြီးလောက် လျှက်၊ ဘယ်အတွက် ဥပမာနသဒ္ဒါကို ဆိုပြန်သနည်း-ဟူမူ၊ ကတ္တုသဒ္ဒါကို နစ်စေ လိုရှိဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ဤယ-ပစ္စည်းကို ကမ္မူပမာန နာမ-သဒ္ဒါနောင် စီရင်ရသည်-ဟု-မှတ်။ ။'ဥပမာန့-ဂ္ဂဟဏံ ကတ္တုဂ္ဂဟဏ နိဝတ္တန့-တ္ထံ၊ တေန ကမ္မတော ပိ သိဒ္ဓတိ'ရှု။

ပုံစံဥ်-ရှင်းချက်။ ။အ ဆတ္တံ ဆတ္တမိဝ အာစရတိ-ဥ်, ဆတ္တ-ကား အာစရတိ ကြိယာ၏ ဥပမာနံ ကံတည်း။ အာစရဏ ကြိယာကား ပစ္စယတ္ထတည်း။ ယင်း

http://www.dhammadownload.com

ပြုကျင့်တတ်၏။ ဤတို၊ ဤကြောင်းကြောင့်။ ဓမ္မာစာရီ၊ တရားကျင့်သူမည်၏။ ဤတို အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနံ့တွဲ၊ ၏။ အာစာရံတွေတိ ပဒံ၊ သည်။ ကိံ-မတွဲ၊ နည်း။ အ-ဆတွဲ၊ ကို။ ဆတွ.မိဝ၊ ထီးကဲ့သို့။ ရက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက်၏။ ဤတို အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနံ့တွဲ၊ ၏။

အာစရဏာ ကြိယာက, ကံကိုငဲ့၍၊ ဆတွဲသည့် အဝုတ္တကံဖြစ်၏။ သို့အတုံက် ဆတွဲသည် အာစရတိ ကြိယာ၏ ဥပမေယျ ကံ-တည်း။ ကတ္တားကို ဝနကမ္မိကော-ဟု ထည့်၊ 'ဝနကမ္မိကော၊ တောမူလုပ်သူ, တောသူလုရိုင်းသည်။ အ-ဆတွဲ၊ ကို။ ဆတွ.မိဝ၊ ကိုကဲ့သို့။ အာစရတိ-၏။'-ပေး။ ဆတွဲ-ကား နှိုင်းရှည့်ကြောင်းဖြစ်၍ ဥပမာန။ အ-ဆတွကား နှိုင်းရှည့်အပ်၍ ဥပမေယျ။ ထိုနှစ်ပါးတို့၏ အချင်းချင်း တူကြသည့် သဒိသဘောဂုဏ်ကား ဥပမာ။ ဤဝ-သဒ္ဒါကား ဥပမာဇောတက။ ။ အ-ပုတွဲ ပုတွမိဝ=၌လည်း နည်းတူခဲ့။

သက္ကတ၌ဆိုပုံ။ ။'ဥပမာနာ အာစာရေ' ပါဏိနီ၊ ၃-၁-၁၀။ ။'အာစရဏာ ကြိယာယ ပစ္စယတ္တတ္တာ တ.ဒပေက္ခဒယေဝ ဥပမာနဿ ကမ္မတာ၊ ပုတွ-မိဝ အာစရတိ.ပုတ္တိယတိ ဆတွဲ (သိဿံ) ပါဝါရီ ယတိ ကမ္မလံ' ကာသိကာဝုတ္တိ။ ။ 'ပုတွ.မိဝါ.စရတိ-ပုတ္တိယတိ မာဏဝကံ၊ မာဏဝကတော ဂိသေသေ ဒုတိယာန ဥတ္ထ.တ္တေတိ' ကာဇာန္တဝုတ္တိ။ ။'ပသိဒ္ဓဿ သာဓမျာ အ.ပ္ပသိဒ္ဓဿ သာနေ မုပမာန.မိတိ ဥပမာန လက္ခဏံ၊ အထ 'ဥပမီ.တိ.ဥပမာန.မိတိ ဘာဝလက္ခဏဿ ဂဟဏံ၊ ဥပမိယတေ ယေန ယံဝါ တ.ဒုပမာန.မိတိ ကရဏ သာဓနဿဝါ ဂဟဏံ? နတာဝ ဘာဝ သာဓနဿ ဂဟဏံ၊ ဥပမီ.တီ.တ္ပ၊ ကရဏတော၊ နာပိ ကမ္မ သာဓနဿ၊ တတြ ဥပမာန သဒ္ဓဿ ဥပမေယျ ပသိဒ္ဓတ္တာ၊ တသ္မာ ကရဏ သာဓနသော.ဝ ဂဟဏံ၊ တသ္မာ ပသိဒ္ဓဿ သာဓမျာ, အ-ပ္ပသိဒ္ဓဿ သာဓန.မုပမာန လက္ခဏံ။ အာစရဏံ-အာစရော၊ သ၁ စာ.တြမာနန သရူပေါ၊ အတော ဧဝ အဿ သကမ္မကတ္တံ၊ တေန ပုတ္တိယတိ သိဿ.မိစ္စာဒေါ ပုတ္ထ.မိ ဝါ.စရတိ သိဿ.မိစ္စတ္ထော၊ ဥတ္တရ-သုတ္တေ တု စေဋ္ဌာ-ဝစနော ဧဝါ.ယံခေတု၊ တေနာ.ကမ္မကော ဧဝ၊ တတြာ.ဘိဓာန.မေဝ နိယာမကံ။ နနု ပုတ္တ.မိဝါ.စရတိ.တိ ပုတ္တ-သဒ္ဒတော ကထံ ဒုတိယော?၊ ယာဝတာ ဤဝသဒ္ဒဿ သဒိသဿ သမ္မန္ဓေနပုတ္တသဒ္ဒတော ဆဋ္ဌီ ဧဝ ယုဇ္ဇတိ၊ တတော စ ပုတ္တဿ သဒိသံ မာဏဝကံ မညတေ ဤစ္ဆတ္ထော လဒ္ဓတော?သစ္စံပုတ္တ-သဒ္ဒေနေ.ဝ လက္ခဏာယ ပုတ္တသဒိသော ဤစ္ဆေတေ။ဤဝ-သဒ္ဒေါတု ဇောတကော၊ တတောစ ယုတ္တတ္ထေနေ.ဝ ဤဝ-သဒ္ဒတ္ထဿ ဇောတိတတ္ထာ ပုတ္တိယ-တိ.စ္စာဒေါ ဤဝ.သဒ္ဒဿ.ပယောဂေါ၊ ယထာ-သတ္ထိ.ဝ သာမာ-သ-တ္ထိသာမာ၊ အထ ယဒိ ပုတ္တသဒ္ဒေန ပုတ္တ သဒိတော ဥစ္စတေ၊ တဒါ ပုတ္တ သဒ္ဒဿာပိ ဥပမေယျ ဝုတ္တိတာ ဧဝ၊ တသ္မာ ကထံ ဥပမာနတော ယိန် (ဤယော) ပရော ဘဝတီ.တိ ဝုတ္တိ သင်္ဘဲတေတိစေ? ဥပမာနာ ဤစ္ဆနေနဥပမာနသဒ္ဒဝါစ္စာဥပမေယျာ.ဘိ လက္ခဏာ

http://www.dhammadownload.com

ယ ဥစ္စတေ၊ ယဇ္ဇေ၀ံ, ဥပမေယျဝုတ္တို ဥပမာန သဒ္ဒတော ဥတ္တာ ဒုတီယာဝိဘတ္တိ တာယ ဧဝ ဥပမေယျဿ ကမ္မတာ ဗောဓေတော ကထံ မာဏဝက-သဒ္ဒါ ဒုတီယာ-တိ?။ ပုဗ္ဗပက္ခ် သမာဓာတုံ မာဏဝကတော၁ဘျာဒိ ဝုတ္တို၊ အထ စရတိ ကဠော ကရီယတေ ဣစ္စတြာ ပိ အတ္ထနော ပဒဿ သာမညေ ကမ္မနီ ဝိဟိတတ္တာ ဝိသေသဿ ကဠဿ ကမ္မဿ ပဋိပါဒန.တ္ထံ ကဠ-သဒ္ဒတော ဒုတီယာ တိဋ္ဌတု?။ တထာဝုတ္တံ။

"အထ သာမညေ-ဝါစိတ္တာ၊ ဝိသေသော စေန ဂမ္မတေ။
ကရီယတေ ကဠော ဣစ္စာဒေါ၊ ဒုတီယာ ကိံ ဇာယတေ.တိ။"

သစ္စံ သာမညဿာပိ ဝိသေသ သန္နိဓိမ္ပိ ဝိသေသ၁ါစကတ္တံ ဒိဿတေ၊ ယထာ 'ဗြာဟ္မဏော ဘဂ္ဂနာမော.တိ၊ အတော သာမညကမ္မနိ ပစ္စယေ သမာနာ.ဓိ ကရဏတ္တေန သန္နိဓိဘာ၀ါ ဝိသေသဿာ ပိ ဥတ္တ.တ္ထေတေ.တိ၊ စရတိ ပုတ္တိယကိ ဣစ္စနေနာ.ပိ မာဏဝက သန္နိဓိတာ၀ါ ဥတ္တတ္ထတာ သိယာ?။ နေး၀ံ နာ ဟ် ကမ္မနိ ဣယော ဝိဓိယတေ၊ ယေန ကမ္မုနာ ဥတ္တတ္ထတာ ဝိဓိယတေ။ အတော နေကာ.တြ မာဏဝကဿ ကမ္မုနော ဥတ္တတ္ထတာ ကာရီယတေ.တိ သိဒ္ဓေန္တေ၁' ကဝိရာဇ-ဋီ။

ဣသုတ်ကား—ဒုဝဂ််သမ္မတ္တိ သုဂ််တည်း။ ဥပမာနလည်းဖြစ်ပါမှ၊ အာစရတိ ကြိယာ၏ ကံလည်းဖြစ်ပါမှ၊ ဣအဂ််ါနှစ်ပါးစုံမှ ဣယ-ပစ္စည်းသဂ််ရမည်။ ဓမ္မံ အာစရတိ.ဍ္ဎ အာစရဏ ကြိယာ၏ ကံသာဖြစ်၍၊ ဥပမာန မဖြစ်သော်ကြောင့် ဧကဂ််ဝိကလဖြစ်၍ မသဂ််ရ။ ဆတ္တ မိ၀ ရက္ခတိ-ဥပမာနဖြစ်၍။ အာစရတိကြိယာ ၏ကံ-မဖြစ်သောကြောင့် မသဂ််ရ။ ထို့ကြောင့် 'ဥပမာ.တိ ကိ.မတ္ထံ' စသည် ကို မိန့်သည်။

စ-သဒ္ဒတ္ထ။ ။ဣသုတ်ဍ္ဎ စ-သဒ္ဒါ အနုကမုနတ္ထ၊ အာစာရသဒ္ဒါကို ငဲသည်၊ တစ်နည်း၊ သမုစ္စယတ္ထ အာဓာရ္ဏ-ပမာကို။ သို့မဟုတ်-အာဓာရဖြစ်သော ဥပမာန ဝါစီ သဒ္ဒါကိုဆည်းသည်။ အာဓာရဖြစ်သော ဥပမာန ဝါစီ-သဒ္ဒါနောင်လည်း စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဣယ-ပစ္စည်း သဂ််လေ-ဟူလို့။ ။'ပါသာဒိယတိ ကုဋိယံ၊ ပရိယဂ််ိယကိ ပဿကေ'ပုံစံ။ ။ကဿကော၊ လယ်သမား၊သည်။ ကုဋိယံ၊ တဲအိမ်ဍ္ဎ။ ပါသာ-ဒိယတိ၊ ပြဿာဒ်ကဲ့သို့ကျင့်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပဿကေ၊ ညောင်စောင်း ဍ္ဎ။ ဝါ၊ ကုပ်ပျစ်ဍ္ဎ။ ပရိယဂ််ိယကိ၊ ပလ္လင်ဍ္ဎကဲ့သို့ ပြုကျင့်၏။ ။'ပါသာဒ.မိ၀. အာစာရတိ-ပါသာဒယတိ ကုဋိယံ'၊ ဝါကျလုပ်။ ။ကုဋိယ.မိ၀ အာစရဘဲ-ကုဋိ ယတိ ပါလာဒေ'ဟ္ဝ၍လည်း-လုပ်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပါသာဒေ၊ ဍ္ဎ။ ကုဋိယမိ၀၊ ကုဋိဍ္ဎကဲ့သို့။ အာစရတိ၊ ၏။-ဟု ဘိက္ခုကတ္တား ထည့်၍လည်း ပေးနိုင်၏။ ။ 'အဓိကရဏ္ဏော.တိ ဝတ္တဗ္ဗံ' ဝါတ္တိက။ ၃-၁-၁၀။ ။'အာဓာရတောပိ ဘ၀တိ နိရပေက္ခတ္တာ၊ ကုဋိယ.မိ ဝါ.စရတိ-ကုဋိယတိ ပါသာဒေ'ကာတန္တ၀ုတ္တိ။ ။ဧ၀ံ အညေပိ အရ='ပါ၀ါရိယတိ ကမ္မလံ'စသည်ကိုထုတ်။ ကမ္မလံ၊ သားမွေးစောင်, ဿကလင်ကို။ ပါ၀ါရိယတိ။ စုလျားဖြူလွင်, အပေါ်တင် သဘ်က်ကဲ့သို့

http://www.dhammadownload.com

၄၃၇-နာမမှာ.တ္ထိစ္ဆ.ထ္ထေ။ ။နာမမှာ၊ မှ။ ပရော၊ ဠ္ဍ။ အတိ.စ္ဆထ္ထေ၊ မိမိဖို့ရာ အလိုရှိခြင်းအနက်ဠ္ဍ ဏျယ်၊ ဏျယ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။နာမမှာ၊ မှ။ ပရော၊ ဠ္ဍ။ အတ္ထနော ဣစ္ဆးထ္ထေ၊ ဠ္ဍ။ ဏျယ.ပ္ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊၏။ အတ္ထနော၊ မိမိဖို့ရာ။ ပတ္တံ၊ သပိတ်ကို။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ ပတ္တီယတိ၊ မိမိဖို့ရာ သပိတ်ကိုလို၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝတ္ထီယတိ၊ မိမိဖို့ရာ အဝတ်ကိုလို၏။ ပရိက္ခာရီယတိ၊ မိမိဖို့ရာ ပရိက္ခာကို

ပြုကျင့်၏-ပေး။ ။'ပါဝါရဏမိဝ အာစရတိ-ပါဝါရီယတိ' ဝါကျလုပ်။ ။ ဤအာဓာရ္ထ.ပမာနှင့် ပေါင်းလျှင် ဥပမာ-သုံးမျိုးဖြစ်၏။ ၁-ကတ္တု။ပမာ။ ၂-ကမ္မု။ပမာ။ ၃-အာဓာရ္ထ.ပမာ။

ဆောင်ပုဒ်-"ကတ္တုရုပ်ကို၊ နှစ်စေလို၊ မိန့်ဆို ဥပမာနကို့။
အာစာရနက်၊ ငင်ဖို့တက်၊ ဆက်၍-စ-ကိုဆို့။
ကတ္တု၊ ကမ္မ၊ အာဓာရ၊ သုံးဝ ဥပမာ ပြားသလို့။
အာဓာရ္ထပမံ၊ သက်ဖို့ရန်၊ တတန့်,စ-ကိုဆို့။
ဏျယ်ု.ပမာ၊ ယင်းသုတ်မှာ၊ ထူးရာ မှတ်စေလို့။"

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဆတ္တီယတိ-ကို ဆတ္တ-တည်။ ဏျယ်ုပမာနှာ စ, ဏျသုတ်ဖြင့် ကံ၏ ဥပမာန-ဖြစ်သော ဆတ္တ-ဟူသော နာမ-သဒ္ဒါနောင် ဏျယ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဆတ္တ+-ီယ=ဆတ္တီယ) သရလောပေါ=ချေ၊ ကပ်။ ဝတ္ထမာနှာ=ဆတ္တီယဓောတ် နောင် (ဆတ္တီ-ဟူသော ဓာတု.ပ္ပစ္စယ။ သို့မဟုတ် နာမ ဓာတ်နောင်) ဝတ္ထမာန် ကေဝုစ် တ်-ဝိဘာတ်သက်။ (ဆတ္တီယ+တိ=ဆတ္တီယတိ) ပြီး၏။ ။ပုတ္တီယတိ-(ပုတ္တ+-ီယ=ပုတ္တီယ+တိ=ပုတ္တီယတိ) ရှေးနည်းတူ ဆိုတွက်။ ။ပ-ကိ်။ ဓမ်မံ-ဓမ္မ။ ဏျသုတ်ဖြင့် နာမ သဒ္ဒါမှ နောက်ဠ္ဍ ဏျယ-ပစ္စည်း သက်သင့်ငြားသော်လည်း၊ ဥပမာန-သဒ္ဒါမဟုတ်သောကြောင့် မသက်ရ။ ကို-ဟူ၍=အံ-ဝိဘာတ်သက်၊ချေ၊ကပ် ပြီး၏။ ။ဒု-ကိ်၊ ဆတ္တံ-ဆတ္တ၊ နဉ်း-တူ။ ဏျသုတ်ဖြင့် နာမ-သဒ္ဒါမှ နောက်ဠ္ဍ ဏျယ-ပစ္စည်း သက်သင့်ငြားသော်လည်း အာစာရအနက် မဟုတ်သောကြောင့် မသက်ရ။ ဆိုရုံသာ ထူး၏။

၄၃၇-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'နာမတော အတ္တ.မေစ္ဆာယံ ယိန်' (ဏျယော) ကာတန္တ၊ ၃-၂-၅။ ။'အတ္တနော အတ္တာယ ဣစ္ဆာ-အတ္တိစ္ဆာ၊ အတ္တိစ္ဆာယေ.ဝ အတ္ထော-အတ္တိ.စ္ဆတ္ထော'လုပ်။ တသ္မိ-ခံ-အတ္တနော အတ္ထာယ၊ မိမိဖို့ရာ၊ ဣစ္ဆာ၊ အလိုတည်း-ပေး။ ထိုကြောင့် အတ္တိ.စ္ဆတ္ထေ၊ မိမိဖို့ရာအလိုရှိခြင်းအနက်ဟု သုတ်ကို အနက်ဖေးသည်။ ရွေသုတ်က နာမ-သဒ္ဒါအလိုက်ခံ၍ အတ္တိ.စ္ဆတ္ထေ-လောက်တင် ဆို်က၊ လိုအပ်သော အနက်ပြီးလောက်လျက်၊ ဘယ်အတွက် နာမ-သဒ္ဒါကို တဖန်

http://www.dhammadownload.com

လို၏။ စီဝရိယတိ၊ မိမိဖို့ရာ သက်နှံးကိုလို၏။ ဓနိယတိ၊ မိမိအဖို့ရာ ဥစ္စာကိုလို၏။ ဃဋ္ဋိယတိ၊ မိမိဖို့ရာ ရေအိုးကိုလို၏။ အတိ.စ္ဆ.တ္ထေတိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။ အညဿ၊သူတပါးဖို့ရာ။ ပတ္တံ၊ ကို။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒီသု၊တို့၌။ ပတိဿေနံ.တ္ထံ၊ ၏။ ဧဝံ၊ တူ။ အညေပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ဆိုပြန်သနည်း-ဟူမူ။ ဥပမာန-သဒ္ဒါကို နှစ်စေလို၍ ဆိုသတည်း။ ။'အနု ဝတ္တ မာနေပိ သဒ္ဒေ ပုန နာမ.ဂ္ဂဟဏံ ဥပမာန နိဝတ္တန.တ္ထံ' နိ။

ဆောင်ပုဒ်-"ဥပမာနံ၊ နှစ်ဖို့ရန်၊ မိန့်ပြန် နာမကို။
နာမမှာသုတ်၊ လာသရုပ်၊ အချုပ် မှတ်စေလို။"

ပုံစံ၌ရှင်းချက်။ ။'အတ္တနော ဝတ္ထမိစ္ဆတိ-ဝတ္တီယ်တိ၊ အတ္တနော ပရိက္ခာမိစ္ဆတိ-ပရိက္ခာရီယတိ'စသည်လုပ်။ ဣယ-ပစ္စည်းကား။ မိမိဖို့ရာအလိုရှိခြင်း အတ္တိ.စ္ဆတ္ထကိုဟော၏။ သို့အတ္တက် အတ္တနော ပတ္တ.မိစ္ဆတိ-ဟူသော အတ္ထဝါကျဆိုသည်။ ။ ဣသုတ်ကား ဧက.ဂ်၊ သမ္ပတ္တိတည်း။ မိမိဖို့ရာအလိုရှိခြင်း အတ္တိစ္ဆာရှိမှသာ ဣယ-ပစ္စည်းသက်ရ၏။ ထို့ကြောင့် အညဿ ပတ္တ.မိစ္ဆတိ၌၊ အတ္တိစ္ဆာမရှိ၍ မသက်ရ။ စောဒနာဦးအံ့-အညဿ ပတ္တ.မိစ္ဆတ်၌ ဘာကြောင့် ဣယ-ပစ္စည်းမဖြစ်သနည်း-ဟူမူ။ ပုဗ္ဗဒတ်ပါးကို ငဲ့ကွက်ခြင်း သာ.ပေက္ခ ရှိနေသောကြောင့်တည်း ချဲ့အံ့-အညဿ တိဿဿ ပတ္တ.မိစ္ဆတ်'ဟူရာ၌ တစ်ပါးသော တိဿ-သဒ္ဒါကို ငဲ့၍နေရသော ပတ္တ-သဒ္ဒါသည် တစ်ပါးသော ဣယ်-ပစ္စည်းနှင့် တွဲဖက်၍ တနက်တည်း ဟူသော ကေတ္တိ ဘာဝ မဖြစ်နိုင်။ ဥပမာ-တစ်စုံတရာ ပစ္စည်း ဥစ္စာ-စသည်အတူက် ငဲ့ကွက် ပူပန်နေရသူသည်။ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်နှင့်မျှ အတူတွဲဖက်လက်ခံ၍ တစ်စုံတစ်ခု အမှုက်စ္စကို့ မပြုလုံသည့်ပြင်၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် စကားမျှလက်ခံ၍ မပြောချင်သလို။ ထို့အတူ-တိဿ-စသော တစ်ပါးကို ငဲ့နေရသော ပတ္တ-သဒ္ဒါသည်။ ဣယ-ပစ္စည်းနှင့်တကွ၊ ကေတ္တိ ဘာဝ ဖြစ်ခြင်းငှာ မစ္ဆမ်းနိုင်-ဟူလို့။ ထိုသို့ သာပေက္ခရှိ၍ ဣယ-ပစ္စည်းမဖြစ်နိုင်သျှင် အတ္တနော ပုတ္တမိစ္ဆတ်ို့၌လည်း သာပေက္ခရှိ၍ ဣယ-ပစ္စည်းမဖြစ်သင့်။ သို့မဖြစ်သင့်လျှင်. အတ္တနော ပုတ္တီယတ်-ဟူ၍လည်း မဖြစ်။ သို့မဖြစ်လျှင် သဒ္ဒ၏-အမိန့်နှင့်စပ်သည့်အဖြစ်ကို ဘယ့်ကြောင့်သိအပ်သနည်း ဟူမူ။ တစ်ပါးသော့အရာ၏ မကြားအပ်သည့်အဖြစ်ကြောင့်လည်းကော်င်း၊ အလို-ဟူသည့် အတ္တသာလျှင် ဝိသယရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကော်င်း၊ သိအပ်ပါသည်-ဟူလို့။ 'ဘဉ်တုနော ပုတ္တးမ်ိစ္ဆတိ၊အတ္တနော ပုတ္တ.မိစ္ဆတိ၊မဟန္တံ ပုတ္တ-မိစ္ဆတီ-တိ သာပေက္ခတ္တာ၊ ဘာတု ပုတ္တိယတီ.တိ အယုတ္တဋ္ဌတ္တာ' ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။ 'ဘာတု ဣစ္ဆာ.ဒိ နနု အတ္တနော့ ပုတ္တံ.မိစ္ဆတိ.တျတြာပိ သာပေက္ခတ္တာ ယဒိ ယိန် (ဣယ) ပစ္စယောန သိယာ၊ တဒါပုတ္တဿ ကထ.မတ္တနိယဟာ.ဝဂမော?၊ သစ္စံ၊ အတ္တဝိသယာ့.ဝ လော့ကဿ ဣစ္ဆာ၊ နပရဝိသယာ၊ သာစတ.ဗ္ဗာစီ သဒ္ဒ.ပ္ပယော့ဂ-

http://www.dhammadownload.com

၄၃၀-ခေတ္တဟိ ကောဏ်ကယ-ကောပေ-ကောပယာ ကာရိတာနိ ဟေတ္ထ.ထွေ။ ။ ဟေတ္ထ.ထွေ၊ ပယောဇက ဗျာပါရ-ဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်း ကြိယာကို။ ဂမျမာနေ၊ သိအပ်သည်ရှိသော်။ ခေတ္တဟိ၊ ခေတ်တို့မှ။ ပရေ၊ ၌။ ကောဏ်ကယ-ကောပေ-ကောပယာ၊ ကောဏ်, ကောယ, ကောပေ, ကောပယ, လေးမျိုးတို့သည်။ ဝါ၊ ချို့၊ ဟော့ခ်္ခိ။ ကုန်၏။ ကာရိတာနိစ္စ၊ ကာရိတ်လည်း မည်ကုန်၏။ ။ဟေတ္ထ.ထွေ၊ ကို။ ဂမျမာနေ၊ သော်။ သဗ္ဗေဟိ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ခေတ္တဟိ၊ တို့မှ။ ပရေ၊ ၌။ ကော-

---

မန္တ်ရေနာပိ ပတိယတေ၊ အထ ဒုက္ခ.မိစ္ဆတိ အဃ.မိစ္ဆတိ.တိ ကထံ ယိန် ဘဝတိ.တိ? န ဟိ ကော့စိ အတ္တာနော ဒုက္ခ.မိစ္ဆတ၊ အတ္ထတော ပရသော.ဝါ.တိ.အပေက္ခ-တေ ဣတိ အ-ဒေါသေန' ဂင်း-ပဋိကာ။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ပတ္တိယတိ-ပတ္တ-ဘည်။ နာမမှာ.တို့စ္ဆထွေ, ဣသုတ်ဖြင့် ပတ္တ-ဟူသော် နာမ-သဒ္ဒါမှနောက်၌ မိမိဖို့ရာ အလိုရှိခြင်းအနက်၌ ဣယ-ပစ္စည်းသက်၊ (ပတ္တ+-ိယ=ပတ္တိယ) သရလော့ပေါ=ချေ၊ ကပ်။ ဝတ္တမာနာ=ပတ္တိယ-ဟူသော ခေတ်မှ နောက်၌ ဝတ္တမာန် ကေဝုစ် တိ-ဝိဘတ်သက်၊ (ပတ္တိယ+တိ=ပတ္တိယတိ) ပြီး၏။ ။ဝတ္ထိယာဘိ=ဝတ္ထ။ ပရိက္ခာရိယတိ=ပရိက္ခရ။ စိဇရိယတိ=စိဝရ။နေိယတိ-ခန။ ဃဋ္ဋိယတိ-ဃဋ္ဋ၊ နည်းတူတွက်။ ။ကိံ ရုပ်၊ ပတ္တံ-ပတ္တ။ နာမမှာ.တို့စ္ဆထွေ, ဣသုတ်ဖြင့် နာမဃဒ္ဒါမှ နောက်၌ ဣယ-ပစ္စည်း သက်သင့် ဌားသော်လည်း မိမိဖို့ရာ အလိုရှိခြင်းအနက် မဟုတ်သောကြောင့် မသက်ရ။ အံ-ဝိဘတ်သက်။ (ပတ္တ+ံ=ပတ္တံ) ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

၄၃၀-စတု.ပဒ၊ ဝိဓျဂ်-သညာသုတ်။ ။'ကာရေန္တိ ယောဇေန္တိ.တိ-ကာရိတာနိ' လုပ်။ ကာရေန္တိ ယောဇေန္တိ၊ စေခိုင်းတတ်ကုန်၏-ပေး၊ သူတစ်ပါးကို စေခိုင်းတတ်သော အကြောင်း ကတ္တားကို့ကောက်။ ။'ကာရိတံ ဒီပေတီ.တိ-ကာရိတာနိ'ဒီပေတိ တဒ္ဓိတ်လုပ်။ ကာရိတံ၊ ကာရိတ်ကတ္တားကို။ ဒီပေတိ၊ ပြုတတ်၏-ပေး။ ကောဏ်ကယ်စသော ပစ္စည်းတို့ကိုကောက်။ ။ကာရိတာ-ဟု ဆိုအပ်လျက်၊ လိင်္ဂဝိပလ္လာသ အားဖြင့် ကာရိတာနိ-ဟု နပုလ္လိင်နှင့် ဆိုသည်။ ။'ဟိနောတိ ပဓာနတ္တေန ဂဓိတိ ပဝတ္တတီ.တိ-ဟေတု' ပဓာနတ္တေန၊ ပြဋ္ဌာန်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဟိနောတိ ဂဓိတိ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏-ပေး။ ။'ဟေတု စ သော အတ္ထော စာ.တိ-ဟေတ္ထ.ထွော'လုပ်။ အကြင်သူသည် ကတ္တားတစ်ပါးကို စေခိုင်း, တိုက်တွန်း၏။ ထိုသူ၏ စေခိုင်းတိုက်တွန်းခြင်း ပေသန.ဇ္ဈေသနာ.ဒိ လက္ခဏာရှိသော ဗျာပါရကို။ သို့မဟုတ်-ပေသန.ဇ္ဈေသနာ.ဒိလက္ခဏာရှိသောကြိယာကို ဟေတ္ထ.ထွေ ဆိုသည်။ တနည်း၊ စေခိုင်းတိုက်တွန်းသောကတ္တားကို ပယောဇက၊ စေခိုင်း တိုက်တွန်းအပ်သောကတ္တားကို ပယောဇ္ဇက၊ထိုတွင် ပယောဇကကတ္တား၏ ဗျာပါရ-ဟု

http://www.dhammadownload.com

ဏာယ-ဏာပေ-ဏာပယ ဤစွေတေ၊ ပစ္စယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကာရိက သညာစ၊ ကာရိတ်လည်းမည်ကုန်၏။ ယောကောစိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်။ ကရောတိ၊ ပြုလုပ်၏။ တံ၊ ထိုပြုလုပ်သူကို။ အညော၊ သူတစ်ယောက်သည်။ ကရောဟိ၊ပြုလေ့။ ကရောဟိ၊ပြုလေ့။ ဤစွေဝံ၊ ဤသို့။ **အ**ဖြဝိ၊ ဆိုပြီး အထဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ကရော**န္တံ**၊ ပြုလုပ်သူကို။ ပယောဇေတိ၊ တိုက်တွန်း၏။ (စေခိုင်း၏)။ ကာရေတိ၊ကာ**ရာယ**တိ၊ကာရာပေတိ၊ကာရာပယ်တိ၊ပြုလုပ်စေ၏။ ယေကေစိ၊ သူခပ်သိမ်းသည်၊ကရော**န္တိ** ပြုလုပ်ကုန်၏။ တေ၊ထိုပြုလုပ်သူတို့ကို။ အညေ၊ တစ်ပါး

ဆိုအပ်သော အကြောင်းကြိယာကို ဟေတ္ဝ.တ္ထ-ဆိုသည်။ထိုကြောင့်-'ယောကောစိ ကရော**တိ**၊ တံ အညော ကရော**ဟိ** ကရောဟိ'စသည် ဝုတ္တိဒ္ဓ ဖွင့်ဆိုလတ္တံ့။ ။ 'အတ္ထတော ပန ပေသန.ဇ္ဈေ သနာဒိကော ပယောဇက ဗျာပါရော ဤဇ ဟေတုနာမ'ရှု။ ။'ခတုတော**စ** ဟေတု၊ ၃-၂-၁၀။ ။ဟေတု.သဒ္ဒေန ဟေတု အတ္ထ၂ ဗျာပါရော အတ္ထော ဂမျတေ' ကာတန္တ ဝုတ္တိ။ ။'လောကေ ဖလသာဓန ယောဂျော ပဒ.တ္ထော ဟေတု ဥစ္စတေ သတ္ထေစ 'ယော ကာရယတိ၊ သဟေတု'-တိ၊ တတြ ယဒိ လောကိက ဟေတု.ဂ္ဂဟဏံ ဘဝတိ၊တဒါ အဇ္ဈာယနေန ဝသတိ.တျ.တြာပိ ဘဝေယျ၊ အတ္ထ၂ ဧဝံ ဝိဒ္ဓသာ ဘာဝေါ စ၊ အ.ယုတ္တံ ဟေတု.ဂ္ဂဟဏံ အနတ္ထက.ပ္ပသင်္ဂတော။ ကြိယာ ဘာဝေါ ဟိ ခတု၊ ကြိယာ စ သာချ၂ရူပါ။ ပဥ္စ သာချံ၂ တ္ဝ ခတု.မန္တရေန နသမ္ဘဝတိ.တိ' သဗ္ဗေဝံ ကြိယာဒ္ဝ ဟေတုမတိ၊ တတော ဟေတု.ဂ္ဂဟဏေန ကိ' ဤဟ ဗျာစ**စ်ဇ္ဇ**တေ၊ စုရာဒိတော စေတိ ဝစနတော စ၊ စူ**ရာ**.ဒယော ဟိ ခတဝေါ တ.ဒတ္ထေပိ ကြိယာ လက္ခဏေ-ဇေ၊ ကြိယာ စ သာချ၂ရူပါ၊ သာချ၂-ရူပတ္တံ နဟေတုဗျာဘိစာရိနိ-တိ အနေနေ.ဝ သိဒ္ဓံ၊ တသ္မာ 'ကာရယတိယော၊ သဟေတု စေတိ၊ အဿ စ ဒဗ္ဗတ္တာ တတြ နခတု ဝတ္ထတေ ဤတိ အတ္ထတော တ.ဗျာပါရော ဇေ ပတီယတေ ဤတျာ.ဟ-ဟေတု သဒ္ဒေန.တျာဒိ ဟေတု ဗျာပါရော စ ပေသန.ဇ္ဈာသနာ.ဒိ လက္ခ-ဏော' ဇင်း-ပဋ္ဌိကာ။

ဝါသဒ္ဒတ္ထ။ ။ဝုစ္တိ-ဒ္ဓ ဝါလိုက်ကိုမပြု။'တိဇ် ဂုပ ကိတ မာနေဟိ' သုတ်မှ ဝါ-သဒ္ဒါ မဏ္ဍူက ဂတိကနည်းအားဖြင့် လိုက်သည်-ဟု ရှု-ဆို၏။ သို့အတွက် သုတ်ဒ္ဓ ဝါ-ထည့်၍ အနက်ထောဇနာသည်။ ယဲင်းအဓိကာရ ဝါ-သဒ္ဒါ ဝဝတ္ထိတ-ဝိဘာသာအ.က်ရှိ၍၊ ၃-ဝဏ်အဆုံးရှိသော ဘူ-စသော ခတ်မှ နောက်ဒ္ဓ ဏော,ဏာယ-နှစ်ပစ္စည်းသက်။'ဘာဝေတိ၊ ဘာဝယတိ'၊ 'သာဝေတိ၊ ဘာဝယတိ'ပုံစံ။ ဘာဝေ**တိ**၊ ဖြစ်ပွားစေ၏။ သာဝေတိ၊ နာကြားစေ၏-ပေး။ ။စုရာ.ဒိ ကဏိကာခတ်, ဤဝဏ္ဏန္တခတ်, အာ-ကာရန္တခတ်, ဧ-ကာရန္တခတ်, သြ-ကာရန္တခတ်တို့မှ နောက်ဒ္ဓ ဏာပေ, ဏာပယ-နှစ်ပစ္စည်းသက်။ 'စောရာပေတိ၊ စောရာပယ်တိ၊

http://www.dhammadownload.com

တို့သည်။ ကရောထ၊ပြုလုပ်ကြကုန်လော့။ကရောထ၊ကုန်လော့။ ဤစွေ့ဝံ၊သို့။အပြုံ၊ ဆိုကုန်ပြီ။ ကာရေန္တိ၊ ကာရယန္တိ၊ ကာရာပေယ္ယန္တိ ကာရာပယန္တိ၊ ပြုလုပ်စေကုန်၏။ ယော ကော့စိ၊ သည်။ ပစတိ၊ ချက်၏။ တံ၊ ထိုချက်သည်ကို။ အညော၊ သည်။ ပစာဟိ၊ ချက်လော့။ ပစာဟိ၊ လော့။ ဤစွေ့ဝံ၊ သို့။ အပြဝိ၊ ပြီ။ အထဝါ၊ ကား။ ပစန္တံ၊ ချက်သည်ကို။ ပယော့ဇေတိ၊ တိုက်တွန်း၏။ ပါစေတိ၊ ပါစယတိ၊ ပါစာပေါတိ၊ ပါစာပယတိ၊ ချက်ဒေ၏။ ယေကေစိ၊တို့သည်။ ပစန္တိ၊ချက်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုချက်သည်တို့ကို။ အညေ၊တို့သည်။ ပစထ၊ ချက်ကြကုန်လော။ ပစထ၊ ကုန်လော့။ ဤစွေ့ဝံ၊ သို့။ အပြဝုံ၊ ကုန်ပြီ။ ပါစေန္တိ၊ ပါစယန္တိ၊ ပါစာပေန္တိ၊ ပါစာပယန္တိ၊ ချက်စေကုန်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဏေတိ၊ ဘဏယတိ၊ ဘဏာပေတိ၊ ဘဏာပယတိ-ရွတ်ဆိုစေ၏။ ဘဏေန္တိ၊ ဘဏယန္တိ၊ ဘဏာပေန္တိ၊ ဘဏာယန္တိ၊ ရွတ်ဆိုစေကုန်၏။ တထရိ၊ဝ-တထာ×ဧဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ အညေပိ၊ တစ်ပါးသော ပုံစံတို့ကိုလည်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟေက္ခ်ေတ္တေတိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ၊မတ္ထံ၊နည်း။ ကရောတိ၊ပြု၏။ ပစတိ၊ချက်၏။ ဤတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေန၊ထွံ၏။ အတ္ထ၊ဂ္ဂဟဏေန၊ အတ္ထ-သဒ္ဒါပိဖြင့်။ အလ၊ပပ္စယော၊ အလ-ပစ္စည်းသည်။ ဟော့တိ၊ ၏။ ဇော့တလတိ၊ ထွန်းလင်းစေ၏။

ခိုးစေ၏။ စုရ-ဓာတ် စုရာ့ဒိ ဂဏိက'ပုံစံ။ ။'ဂေဠုံ ဥဿာပေတိ၊ ဥဿာပသတိ'၊ ထောင်မတ်စေ၏။ ဝါ၊ စိုက်၏။ ဥ-ပုဗ္ဗ သိ-ဓာတ်။ ။'သယာပေတိ၊ သယာပယတိ'အိပ်စေ၏။ သိ-ဓာတ်။ ဤ-ဝဏ္ဏန္တဓာတ်ပုံစံ။ ။'ဒါပေတိ၊ ဒါပယတိ' ပေးဘတ်၏။ ဒါ-ဓာတ်။ အာ-ကာရန္တဓာတ်ပုံစံ။ ။'စျာပေတိ၊ စျာပယတိ၊ လောင်ကျွမ်းစေ၏။ စျေ-ဓာတ်။ ဧ-ကာရန္တဓာတ်ပုံစံ။ ။'ဩသာပေတိ ဩသာပယတိ'ပြီးဆုံးစေ၏။ သော-ဓာတ်။ ဩ-ကာရန္တဓာတ်ပုံစံ။ ။အနေ့ကဿရ ဓာတ်မှ နောက်၌ ဏော့ဏာယ့ဏာပေ့ ဏာပယဲ့လေးပစ္စည်းလုံးသက်၍။ အချို့အနေ့ကဿရ ဓာတ်နောင် ဏော့ဏာယ-နှစ်ပစ္စည်း။ ဏာပေ့ဏာပယ-နှစ်ပစ္စည်းသက်၏။ ။'ကာရေတိ၊ကာရယတိ၊ ကာရာပေတိ ကာရာပယတိ'ပြုလုပ်စေ၏။ အနေ့ကဿရ ဓာတ်နောင် လေးပစ္စည်းသက်ပုံ။ ။'ဩဘာသေတိ၊ ဩဘာသယတိ' တောက်ပစေ၏။ အဝ-ပုဗ္ဗ-ဘာသ-ဓာတ်။ ။အနေ့ကဿရ ဓာတ်နောင်၊ ဏော-ဏာယ-နှစ်ပစ္စည်းသက်ပုံ။ 'ရောပေတိ၊ ရောပယတိ' ဖြစ်စေ၊ ပေါက်စေ၏။ ဝါ၊ စိုက်၏။ ရုဟ-ဓာတ်၊ ဓာတုန် ဟ=ကျေသည်။ အနေ့ကဿရ-ဏာပေ့ ဏာပယ-နှစ်ပစ္စည်းသက်ပုံ။

ဆောင်ပုဒ်-"ဥ၊ဝဏ္ဏန္တ၊ ဓာတ်နောင်မှ၊ ဏော့ဏာယ့သာ သက်။
စုရိဝဏ္ဏာ၊ ဧ-သြန္တာ၊ ဏာပေ့ ဏာပယ-စွက်။
နေ့ကဿရာ၊ဓာတ်နောက်မှာလေး၊ ချို့မှာဒွေး၊ လိုက်ရေး ဝါ-အာတ္မက်။"

http://www.dhammadownload.com

ကာရိတဝိသယ - ကျ် ပစ္စည်းများသည် တော၊ ကံ၊ ကတ္တား-သုံးပါးသော ကာရကတို့တွင် ဘယ်ကာရက၌ သက်သနည်း-ဟူမူ။ ။ကေ-ကမ္မက၊ ဒွိ-ကမ္မက၊ **တိ**-ကမ္မကဓောတ်တို့၏ ကာရိတ သညာဥ်သာစီရင်အပ်သောကြောင့် ကမ္မကာရက, ဟေတုကတ္တု ကာရက နှစ်ပါးဥ်သာ သက်အပ်၏၊ ဘာဝကာရက, သုဒ္ဓကတ္တု ကာရကတို့ဥ် မသက်ရ။-

"အ-ကမ္မာ ဓာတဝေါ ဟောန္တိ၊ ကာရိတေ တု သ-ကမ္မကာ။
သ-ကမ္မကာ ဒွိ-ကမ္မ-ဿု၊ ဒွိ-ကမ္မာ စ တိ-ကမ္မကာ။
တသ္မာ ကတ္တရိ ကမ္မေ စ၊ ကာရိတေ ရူပ သမ္ဘဝေါ။
နာ ဘာဝေ သုဒ္ဓကတ္တာ စ၊ ကရိတေ ကမ္မသညိတော။
နျာ-ဒီနံ ပဓာနတ္တ၊ အ-ပ္ပ ဓာနံ ဒုဟာ-ဒီနံ။
ကာရိတေ သုဒ္ဓကတ္တာ စ၊ ကမ္မ-မာချ-တ-ဂေါစရံ။" ရှု။

အ-ကမ္မကာ၊ ကံကိုငဲ့ခြင်းကင်းလျက် ကြိယာကိုဟောတတ်ကုန်သော။ ဓာတဝေါ၊ ဝှာ-စသော ဓာတ်တို့သည်။ ကာရိတေ၊ ကာရိတ် ပစ္စည်းနှင့် ယှဉ်ရာ၌။ သ-ကမ္မကာ၊ကံရှိကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ သ-ကမ္မကာ၊ ကံကိုငဲ့လျက် ကြိယာကို ဟောကုန်သော။ ဓာတဝေါ၊ ဂမု-စသောဓာတ်တို့သည်။ ကာရိတေ၊ ၌။ ဒွိ-ကမ္မကာ၊ကံ-နှစ်ခုရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ဒွိ-ကမ္မကာ၊ ကုန်သော။ ဓာတဝေါ နှ ဒုဟ-စသော ဓာတ်သည်။ ကာရိတေ၊ ၌။ တိ-ကမ္မကာ၊ ကံ-သုံးခုရှိကုန်သည်။ ဟိ ယသ္မာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ('သ-ကမ္မကာ ယေ ဓာတဝေါ ကမ္မာ,ပေက္ခံ,ကြိယံ ဝဒန္တိ၊ တေ သ-ကမ္မကာ၊ အ-ကမ္မကာ ယေကမ္မာ နိရာ,ပေက္ခံ ကြိယံ ဝဒန္တိ၊ တေ အ-ကမ္မကာ'ရှု။ ။'ယေသ,မတ္ထော ကမ္မေန သမ္ဗန္ဓနိယော၊ တာနိ ပဒါနိ သ-ကမ္မကာနိ၊ ယေသ,မတ္ထော ကမ္မေန သမ္ဗန္ဓနိယော နာ ဟောတိ၊ တာနိ ပဒါနိ အ-ကမ္မကာနိ' နိတိ။ ။'ကတ္တု ဝါစိနိ ဓာတုမှိ၊ ယဿိံ ကမ္မံ ဂဝေသတေ။ သ-ကမ္မကေားတိ သော ဧ ယော၊ တ,ဗ္ဗိရုဒ္ဓေါ အ-ကမ္မကော' ဗာ။ ။'ဖလ-ဗျာပါရသော ကေ၊ နိဋ္ဌာယံ အ-ကမ္မကော။ ဓာတု တေသံ ဓမ္မီ ဘေဒေ၊သ-ကမ္မကော ဥဒါဟဋော'ဟရိကာရိကာ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာရိတေ၊ ကာရိတ်အရာဥ်။ကတ္တရိ စ၊ ကတ္တား-ဥ်လည်းကောင်း။ ကမ္မေစ၊ ကံဥ်လည်းကောင်း။ ရူပ-သမ္ဘဝေါ၊အာချာတ်ဝိဘတ်သက်ခြင်းသည်။ ဟော့တိ၏။ (အာချာတ ဝိဘတ္တိ သမ္ဘဝေါဟောတိ'ရှု-ဋီ)ဘာဝေ ဥ်။ နှ၊ မဖြစ်။ ကာရိတေ၊ ကာရိတ်ပစ္စည်းအရာဥ်။ သုဒ္ဓကတ္တာ စ၊ သုဒ္ဓကတ္တားကိုလည်း။ ကမ္မ သညိတော၊ ကံ-ဟုမှတ်အပ်၏။ ('ဒေဝဒတ္တော ကမ်ံကရောတိ'သုဒ္ဓကြိယာဥ် ဒေဝဒတ္တ-ဟူသောကတ္တားသည် 'ဒေဝဒတ္တံ ကမ်ံ ကာရူပေတိ ယညဒေဝဒတ္တာ' ကာရိတ် ကြိယာဥ်, ယညဒေဝဒတ္တာ-ဟူသော ကတ္တား၏အစေအပါးခံရန် ဒေဝဒတ္တံ-ဟု ကာရိတ်ကံဖြစ်လာသည်ကို 'ကာရိတေ ကမ္မသညိတော' ဟု ဆိုသည်။) နျာ,ဒီနံ၊ နှ, ဝဟ စသော နျာဒိဂို၏ဘောတ်တို့၏။

http://www.dhammadownload.com

ပဓာန်၊ ပဓာန ဖြစ်သော။ ယဉ္စု ကမ္မံ၊ အကြင် အဇ-အစရှိသော ကံသည်လည်း ကောင်း။ ('အဇော ဂါမံ နီယတိ ဒေဝဒတ္တေန'၌ အဇော-ဟူသော ကံ-ကို ရည် သည်။) ဒုဟ်ာ့-ဒီန်၊ ဒုဟ-စသော ဒုဟဒီဂိုဏ်းခေတ်တို့၏။ အ-ပ္ပဓာန်၊ အ-ပ္ပဓာန ဖြစ်သော။ ယဉ္စ-ကမ္မံ၊ အကြင် ဂါဒိ-စသော ကံသည်လည်းကောင်း။ ('ဂါဒိ ဓိရံ ဒုယ္ဟတီ ဂေါပါလေန'၌ ဂါဒိ-ကို ရည်သည်။) ကာရိတေ၊ ၌။ သုဒ္ဓကတ္တာ၊ သုဒ္ဓ ကတ္တားဖြစ်သော။ ယဉ္စ-ကဲ့မ္မံ၊ အကြင် ဒေဝဒတ္တ-အစရှိသော ကံသည်လည်း ကောင်း။ အတ္ထိ၏။ တံ-ကမ္မံ၊ ထိုပဓာန, အပ္ပဓာန, သုဒ္ဓ-ဖြစ်သော ကံသုံးခုကို။ အာချာတ ဂေါစရံ၊ အာချာတ်ဝိဘတ်သည် ဟောအပ်၏၊ ဝါ၊ အာချာတ် ဝိဘတ် သက်အင်္ဂ ကံမည်၏။ ('အာချာတ ဂေါစရံ ကမ္မနိ ဝိဟိတာယ အာချာတ ဝိဘတ္တိယာ ဂေါစရံ အာဘိမုချံ ဘဝတိ' ရှု-၌)။

ကာရိတ်သက်ပုံ။ ။ကာရိတ်ပစ္စည်းနှစ်ချက်သက်ပုံကို နီတိ-၌ 'ပရိ-အဇ-သော တော ဏော ဏာပေ စ'ဟု သုတ်တည်း၍။ 'အတ္ထနာ ဝိပ္ပကတံ ပရေဟိ ပရိယော သာဝါပေတိ'ကို ထုတ်၏။ ဘေဒစိန္တာ-၌ကား ကာရိတ် သုံးချက်သက်၍ ရှေ့ ပစ္စည်းများ ချေထားကြောင်းကို-

"သော ဟိ လောက.ပွမာဏေန၊ တိ.က္ခတ္တုံ ပတိ-ပဇ္ဇတေ။
အတြ ဟိ ပုရိမော လုဒ္ဓတ္တာ၊ ကာရိတော.ဝ နိပါတနာ။"

ဟုဆို၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို (၂၀၂) ယောကာရေတိ သ-ဟေတု, သုတ်က ဆိုခဲ့ပြီ။ ။*ခတ္တုဟိ=ကာနိတာနိ ဟေတုမှိ-လောက်တင်ဆိုက လိုအပ်သော အနက်ပြီးလောက်လျက်၊ အတ္ထ-သဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းသည် ပိုလွန်၏။ 'သဒ္ဒါ-ဓိကော အတ္ထာ-ဓိကော ဟောတိ'ဟူရကား ထိုသဒ္ဒါပိုး၏အတ္ထာ ဓိကကို ဖော်ပြတော်မူပါ-ဟု လျှောက်ထားရန်ရှိသောကြောင့် 'အတ္ထ.ဂ္ဂဟဏေန' စသော ဝါကျကိုမိန့်၊ ကား၊ ယင်းအတ္ထ-သဒ္ဒါပိုဖြင့်၌ အာလ-ပစ္စည်းသက်လေ-ဟူလို။ ။ဤ အတ္ထ-သဒ္ဒါ ကို ဉာ-ရှုတို့လည်းမဖွင့်ကြ။ နိ-ကား ပါဠိဒဟာင်းမဟုတ်၊ ဋီကာ-ဗျာချာန်စကား နောက်မှ ထည့်ထားသည်ဟုဆို၏။ သီဟိုဠ်မူဋ္ဌကား ဏလ-ပစ္စည်းဟု ဆို၏။

ပုံစုံဋ္ဌရှင်းချက်။ ။'ယောကောစိ ကရောတိ တံ အညော ကရောဟိ ကရောဟိ ဣစ္စေ.ဝံ အပြဝိ' စသည်ကား စေခိုင်းတိုက်တွန်းပုံ ပယောဇက ဗျာပါရကို ထင် ရှား သိသာရန် ဖော်ပြသော သတ္တဝါကျ-တည်း။ ယောကောစိ၊ တစ်ယောက် သောသူသည်၊ ကမ္မံ တစ်ခုတစ်ခု, အမှုအလုပ်ကို။ ကရောတိ၊ ပြုလုပ်၍နေ၏၊ တံ၊ ထိုအမှု ပြုလုပ်နေသူကို။ ကညော၊ တစ်ယောက်လူ ဒေဝဒတ်သည်။ ကရောဟိ၊ ကရောဟိ၊ လုပ်ဟ့-လုပ်ဟ့,လုပ်ကွယ့်လုပ်ကွယ်။ ဣစ္စေ.ဝံ၊ဤသို့။အပြဝိ၊ဆိုပြီ။ သော၊ ဒေဝဒတ်သည်။ ကာရေတိ နာမ၊ ပြုလုပ်စေသူမည်၏။ ။ထိုစေခိုင်းသူ ဒေဝဒတ်၏ စေခိုင်းခြင်း ပယောဇက ဗျာပါရကြိယာကို ဟေတု ဆိုသည်။ ထို

http://www.dhammadownload.com

ကြိယာကို ဟောသော ဓာတ်နောင် သက်သော် ကော, ကာယ-စသော ကာရိတ် ပစ္စည်းများကို စီရင်ရသည်။ ။ယင်း ပယောဇက, ဗျာပါရသည် သ-စေတနဒ္ဒ သာ ရကောင်းသည်မဟုတ်။ 'ဘိက္ခာ ဘိက္ခုံ ဝါသယတိ၊ ကရီသော မာဏဝံ အဇ္ဈာပယတိ' စသော အ-စေတနဒ္ဒလည်း ရကောင်း၏။ ။ဘိက္ခာ၊ ထမင်း (ဆွမ်း)သည်။ ဘိက္ခုံ၊ ရဟန်းကို။ ဝါသယတိ၊ နေစေ၏။ ကရီသော၊ နွားချေး ခြောက်သည်။ မာဏဝကံ၊ သူငယ်-ကျောင်းသားကို။ အဇ္ဈာပယတိ၊ စာအံနိုင် အောင်ပြု၏။ ဝါ၊ စာအံစေ၏။ အလှန်ချမ်းအေး၍ စာမအံနိုင်အောင်ရှိနေရာ နွားချေးခြောက်ကို မီးညှိကာ၊ ယင်း မီးတောက်က စာမအံနိုင်လောက်အောင် ချမ်းသော အချမ်းကိုဖျောက်၍၊ စာအံခြင်းနှင့်လျော်သော၊ သို့မဟုတ် စာအံနိုင် လောက်သောအစုခန်းသတ္တိကိုဖြစ်စေသည်။ သို့အတွက် စာအံစေသည်ဟုဆို သည်။

'တထာ ဘိက္ခံ ဝါသယတိ, ကာရိသော အဇ္ဈာပယတိ' ကာတန္တ ဝုတ္တိ။ ။ 'နဟိ သဒေဝဒတ္ထုံ ပယောဇယတိ၊ ယော အာဟ-ဥဿဟ.မီတိ၊ ကိန္တု တုဏှီ တိဋ္ဌ မာနောပိ ယော တထာ ပဋိပါဒယတိ၊ သော ပိ ဝတ္ထုံ ပယောဇယတိ ဧဝေ.တိ၊ နခလု သော မောနီ စသေတိ၊ ဝစန.မနုစ္စာရယန္တော ဖသနကြိယာ. နကူလဖ္ဖ ပီဋာ.ဒီကံ ဒဒန္တော ပယောဇကော နဘဝတီ.တိ၊ တသ္မာ စေဘတ္တန. မကိဉ္စိ ကရမေဝ၊ဘိက္ခာ စ ပစုရတရ ဗျာပုနဝတီ လဇ္ဇမာနာ ဝါသာ.နု ကူလံ တိတ္တိ ဝိသေသ။မာဒန္တိ ကထံ နပယောဇိကာ?၊ တထာ ကာရိသော (ဂေါမယော) ပိ နိဗ္ဗာတ ဝဟနိ ပဇ္ဇလိတော အဇ္ဈေန ဝိရောဓိ' သိတာ.ဒိက.မပနယ်န္တော အဇ္ဈာယနာ.နုကူလံ သာမတ္ထိ ယဲ.မုပဇနယတိ-တိ ယုတ္တံ တဿ ပယောဇကတ္တံ၊ တထာ စ ဝုတ္တံ။

"ပေသန.ဇ္ဈေသနေ ကုဗ္ဗံ၊ တံ သမတ္ထာနိ ဝါ.စာရံ။
ကတ္တာ.ဝ ဝိဟိတော သတ္ထော၊ ဟေတု.သည် ပဇ္ဇတေ.တိ။"

'တံ သမတ္ထာနိတိ တသ္မိံ' ဝါသာ-ဒိကေ သမတ္ထာနိ ယောဂ္ဂါနိ အနုကူလာနိ တိတ္တိ ဝိသေသာ.ဒီနိ၊ အာစာရံ သမ္မာဒယန္တော ဘိက္ခာ.ဒိကော ပျ.တ္ထော ဟေတု ဣတိ အာဝေါ' ဂင်း-ပဋိကာ။

တတ္ထဗေါဓိနီ–ဌလည်း ပယောဇက ဗျာပါရသည် သ-စေတန, အ-စေတန နှစ်မျိုးနှင့် ဆက်ဆံသည့်ပြင်။ 'ဒေဝဒတ္ထော ပါစယတိ' **ဒေဝဒတ်**သည် ထမင်းကို ချက်စေ၏-စသော **အချို့အရာ**၌ ချက် (ကျက်) ခြင်းအကျိုးကိုပြုစေ၍ သိဒ္ဓ 'ဘိက္ခာ ဝါသယတိ'စသောအချို့အရာ၌ အကျိုးသဘောရှိ၍ ဖလရှုပ-ဟု နှစ်မျိုး ဆို၏။ ။'ပယောဇက-ဗျာပါရေ.တိ ပယောဇကော စေတန သာဓာရဏော နဝိဝစ္ဆိတော၊ သော စ ကွစိ သိဒ္ဓေါ, ကွစိဖလ-ရှုပေါ၊ ဒေဝဒတ္တော ပါစယတိ, ဂမယတိ.စ္စာဒေါ သိဒ္ဓေါ 'ဘိက္ခာ ဝါသယတိ' သဂ်္ဂမော ဝါသယဟိ.စ္စာဒေါ ဖလ-ရှုပေါ' တတ္ထဗေါဓိနီ။

http://www.dhammadownload.com

ဤ-၌ ဟေတ္ထတ္ထ–သဒ္ဒါဖြင့် ပယောဇက ကတ္တုဗျာပါရဉ်သာ ဏော့,ဏာယ-စသော ပစ္စည်းများကို စီရင်ရမည်။ ပယောဇ်ကို ကတ္တုဗျာပါရဉ် မစီရင်-ဟူသော အနက်ကိုပြု၏။ ထိုစကားဟုတ်၏။ အကယ်၍ ပယောဇကဗျာပါရဉ် ဤသုတ်ဖြင့် ဏော့,ဏာယ-ပစ္စည်းများသက်ခဲ့လျှင် 'စုရာ.ဒိတော ဏော့,ဏာယ' သုတ်ကို **ဆို**ကျိုး မရှိ၊ နိရတ္ထကသာ ဖြစ်ရာသောကြောင့်တည်း။ သို့အတူက် ပယောဇက ကတ္တုဗျာပါရဓာတ်နောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဏော့,ဏာယ, သက်၍ ပယောဇ်ကို ကတ္တုဗျာပါရ ဓာတ် နောင့် 'စုရာဒိတော' သုတ်ဖြင့် သက်ရသည်-ဟုမှတ်။ ။သို့ဖြစ်လျှင် စုရာဒိတော, သုတ်ဖြင့် ဘယ်အနက် ဘယ်**ဝိ**သယ်မှာ သက်ရမည်နည်း-ဟူမူ 'အ.နိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ ပစ္စ-ယာသကတ္ထော' ဘယ်အနက်,ဘယ်**ဝိ**သယ်-ဟု သေချာဂန္,နိယမ မရှိသော ပစ္စည်း ဟူသမျှ သကတ္ထဉ်သာ သက်ရမည်-ဟူရကား၊ ယင်းသုတ်ဖြင့် သကတ္ထမှာ သက်လေ။ ။'စုရာ.ဒိတော့ စ၊ ၃-၂-၁၁။ ။စုရာ-လ္ကစ္ဆေ၀,မာဒီဟိ စ လ္ကန် ပရော ဘ၀တိ သကတ္ထော၊ သစ ကာရိတ သညကော။ စောရေတိ၊ **စော**ရယ**တိ**'ကာတန္တ ဝုတ္တိ။ ။'သကတ္ထော လ္ကတိ အနိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တော ပစ္စယော သကတ္ထော ဘ၀တိ၊ ဟေတု စ ပုဗ္ဗေနေ.၀ သိဒ္ဓိတ္ထာတိ ဘာ၀ေါ' ၎င်း-ပဠိကား။ ။ထို့ကြောင့်-ဘူ၀ါဒိတော စသည် အထက်ဉ်ဆိုလတ္တံ့သော **ဝိ**ကရဏပစ္စည်းများသည် သကတ္ထ-ဉ်ချည်းသာ သက်သည်ဟူ၍လည်းမှတ်။ ။ဤကား သက္ကတ-ကျမ်းများ,အလိုဆိုခြင်းတည်း။ ကစ္စာယနဝုတ္တိဆရာကား ကတ္ထရိ-ဟု **ဝိ**သယ်**ကို** ဖွင့်ဆိုလျက် ရှိပေပြီ။

ဆောင်ပုဒ်-"ပယောဇက၊ ဗျာပါရ၊ ဓာတူဟိ-ဏော့, ဏာယ်-သက်။
ပယ်ဩောဇ်ကာ၊ ဗျာပါရာ၊ စုရာဒိ အတူက်။
သုတ်ဉ်-အတ္ထ၊ ထူးမပြ၊ သကတ္ထ-ချည်းသက်။
ကာရိတ်ပစ္စယ်၊ အထူးပြ၊ သက္ကတ-ကျမ်းကထွက်။"

ရှုပ်တူက်ပုံ။ ။ကာရေတိ-ကို၊ကရ-တည်း၊ကရ၊သည်။ကရဏော၊ပြုခြင်း-ဉ်ဖြစ်၏။ ဓာတုဿန္တော=ချေ။ ဓာတူဟိ ဏော့, ဏာယ်=ဤသုတ်ဖြင့် ကရ-ဓာတ်မှ နောက်ဉ် **ဏော်**-ပစ္စည်းသက်၊ ဏော-ပစ္စည်းကိုလည်း ကာရိတ်အမည်မှည့်။ (ကရ်+ဏော) ကာရီတာနံ ဏော် လေပ်, သုတ်ဖြင့် ကာရိတ်ပစ္စည်း၏ အနုဗန် ဏ-ချေ။ (အရ်+ဇ-) အသံယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိကာရိတေ, သုတ်ဖြင့် ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် သံယုဂ်အဆုံး မရှိသော**ဓာတ်**၏ အစသရ အ-ကို အာ-ဝုဒ္ဓိပြု(ကာရေ+ဇ-ကာရေ) ရ်+ဇ-သို့ကပ်၊ ဝတ္တမာန=ဝတ္တမာန် ဧကဝုစ် တိ-**ဝိ**ဘတ်သက်၊ (ကာရေ+တိ=ကာရေတိ) ပြီး၏။ ကာရယတိ-ကရ+ကရဏော၊ ဏာယသက်။ ကာရာပေတိ-ကရ+ကရဏော၊ ဏာပေ-သက်။ ကာရာပယတိ-ကရ+ကရဏော၊ဏာပယ-သက်။ ရှေးနည်းမှီတူက်။ ကာရေန္တိ၊ ကာရယန္တိ ကာရာပေန္တိ၊ ကာရာပယ်န္တိ-ကရ+ကရဏော၊ဏော၊ဏာယ၊ဏာပေ၊ ဏာပ ယ-သက်။ ဗဟုဝုစ် **အ**န္တိ ဝိဘတ်သက်(ကရ်+ဇ-+န္တိ=ကာရေန္တိ) ရှေးနည်းတူတူက်။ ပါစေတိ-ပစ+ပါဏော၊ ချက်ခြင်း-ဉ်ဖြစ်၏။ ချေ။ ဓာတူဟိ **ဏော့,ဏာယ်**=ဤသုတ်ဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

၄၃၉-ဓာတု ရူပေ နာမသ္မာ ဏ္ဍေ စ၁။ ။ဓာတု-ရူပေ၊ ဓာတ်၏သဘော် သည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ နာမသ္မာ၊ နာမ-သဒ္ဒါမှ။ ပရေ၊ ၌။ ဏ္ဍော စ၊ ဏ္ဍ-ပစ္စည်းသည်လည်း၊ ဟောကို၊ ၏။ ကာရိတ သညော စ၊ ကာရိတ်လည်း မည်၏။ ။ဓာတု-ရူပေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ တသ္မာ နာမသ္မာ၊ မှ။ ပရေ၊ ၌။ ဏ္ဍ-ပစ္စယော စ၊သည်လည်း။ ဟောတိ၊၏။ ကာရိတ သညော စ၊ မည်၏။ ဟတ္ထိ နာ၊ ဆင်ဖြင့်။ မဂ္ဂံ၊ **ခရီး**ကို။ အတိက္ကမတိ၊ လွန်၍သွား၏။ အတိဟတ္ထ**ယ**တိ၊ ဆင်ဖြင့် လွန်၍သွား၏။ ဝိဏာယ၊ စောင်းဖြင့်။ ဂီတံ။ သီချင်းကို။ ဥပဂါယတိ၊(ညှို၍)

ဏော-ပစ္စည်းသက်၊ ကာရိတ်လည်းမှည့်။ (ပစ်+ဏော) ကာရိတာနံ ဏော=အနုဗန် ဏ-ကိုချေ၊(ဂစ်+ဇ-)အသံယောဂန္တသ=အစသရ အ-ကို အာ-ဝုဒ္ဓိပြု၊(ပါစ်+ဇ-= ပါစေ)ဝတ္တမာနာ=တိ-ဝိဘတ်သက်၊ (ပါစေ+တိ=ပါစေတိ) ပြီး၏။ ။ပါစယတိ၊ ပါစာ၁ပေတိ၊ ပါစာပယတိ-ပစ+ပါကေ၊ ဏ္ဍယ်၊ ဏာပေ၊ ဏာပယ-သက်။ နည်းတူ(ပါစ်+ယ=ပါ**စ**ယ်)**တိ-ဝိဘတ်**သတ်။(ပါစယ+တိ=ပါစယတိ)ပြီး၏။ ။ ပါစေန္တိ၊ ပါစ**ယ**န္တိ၊ပါစာပေန္တိ၊ ပါစာယ်န္တိ-ပစ+ပါကေ၊နည်းတူ၊ ဗဟုဝုစ်အန္တိ-ဝိဘတ်သက်။ ။ဘဏ္ဍေတိ-ဘဏ္ဍ+သဒ္ဒေ၊ အသံပြုခြင်း၌-၏။ချေ။ဤသုတ်ဖြင့် ဏော-ပစ္စည်းသက်၊ ကာရိတ်အမည်မှည့်။ ကာရိတာနံ ဏော=အနုဗန် ဏ-ကိုချေ၊(ဘဏ်+ ဇ-=ဘဏော)ဝတ္တမာနာ+တိ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဘဏော+တိ=ဘဏောတိ) ပြီး၏။ ။ ဘဏယတိ၊**ဘ**ဏာပေတိ၊ဘဏာပယတိ-ဘဏ+သဒ္ဒေ၊ နည်းတူ။ ။ဘဏေန္တိ၊ဘဏ ယန္တိ၊ ဘာဏာပေန္တိ၊ ဘဏာပယန္တိ-ဘဏ+သဒ္ဒေ။ နည်းတူ။ ဗဟုဝုစ် အန္တိ ဝိဘတ် သက်။ ။ကိ-ရုပ်၊ ကရောတိ-ကရ+ကရဏော၊ ၌။ ချေ။ ဓာဟူဟိ ဏော ဏ္ဍယ= ဤသုတ်ဖြင့် ဏော ဏ္ဍယ် ဏာပေ ဏာပယ်-ပစ္စည်းသက်သင့်ငြားသော်လည်း ဟိတ် အနုက်မဟုတ်သောကြောင့် မသက်ရ။ ဝတ္တမာနာ=တိ-ဝိဘတ်သက်။ တနာဒိတော ဩယိရာ=ဩ-ပစ္စည်းသက်၊ (ကရ်+ဇော+တိ=ကရောတိ) ရ်+ဩ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ ပစတိ-ပစ+ပါကေ၊၏။ ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တိ-**ဝိ**ဘတ်သက်၊ ဘူဝါဒိတော အ= **အ**-ပစ္စည်းသက်၊ (ပစ်+၊+တိ=ပစတိ) စ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။**အ**တ္ထ-ရုပ်၊ ဇော-တလတ်-ဇုတ+ဒိတ္တိယံ၊ ထုန်းပခြင်း၌ဖြစ်၏။ ချေ၊ ဤသုတ်၌ အတ္ထ-သဒ္ဒါပိုဖြင့် ဇုတ-ဓာတ်မှ နောက်၌ **အ**ဃ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဇုတ်+၊လ) အညေသု စ-အစ သရ ဥ-ကို ဩ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (ဇောတ်+၊လ=ဇောတလ) တ်+**အ**-ကပ်။ တီ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဇောတလ+တိ=ဇောတလတိ) ပြီး၏။

၄၄၉-စိတု.ပ္ပဒ,ဝိဓုဂ်သညာသုတ်။ ။ဟတ္ထိ၊ ဝိဏာ-စသော ဩပ်ဟောနာမ် ပုဒ်များကို ကြိယာ သာဓနဟော ဓာတ်သဘောသို့ရောက်စေ။ သို့မဟုတ် ဖြစ်စေလို သော် ဤသုတ်ဖြင့် နာမ-သဒ္ဒါမှနောတ်၌ ဏ္ဍ-ပစ္စည်းသက်။ ဃင်းဏ္ဍယ-ပစ္စည်း ကိုလည်း ကာရိတ်မှည့် စီရင်လေ-ဟူလို။ ။စ-သဒ္ဒါ ဥ,အလို **အနုကမုန-ကာရီ တ-**ကို ငင်သည်။ ဝုတ္တိအလို **သမုစ္စည်း၊ အာရ,အာလ-ပစ္စည်းကိုဆည်းသည်။** ။

http://www.dhammadownload.com

သီဆို၏။ ဥပ ဝိဏယတိ၊ စောင်းဖြင့် (ညှို၍)သီဆို၏။ ဝီရိကံ၊ လုံ့လကို။ ဒဠ္ဠ၊ မြဲမြံစွာ။ ကရောတိ၊၏။ ဒဠ္ဠယတိ မြဲမြံစွာပြု၏။ ရတ္တိ၊ည၌သည်။ ဝိသုဒ္ဓါ၊ စင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ၊၏။ ဝိသုဒ္ဓါယတိ၊ စင်ကြယ်၏။ စ.ဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ အာရ-အာလ ဤစွေတေ ပစ္စယဲာ။ အာရ, အာလ-ပစ္စည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သန္တရံ၊ **အ**ခြားရှိသည်ကို၊ ကရောတိ။ ၏။ သန္တာရတိ၊ အခြားရှိသည်ကိုပြု၏။ ဥပက္ကမံ၊ လုံ့လကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဥပက္ကမာလတိ၊ လုံ့လကိုပြု၏။

'ခာတုယဲာ ရူပေါ သဘာဝေါ-ခာတု-ရူပေါ။ ကြိယာယ.မတ္ထော၊ တသ္မိ"။ ခာတုယာ၊ ခာတ်၏။ ရူပေါ-သဘာဝေါ၊ သဘောတည်း—ပေး။

ခာတု ရူပ-ဟူသည် ခာတ္ထတ္ထ-ဆိုသည်နှင့် အတူတူပင်။ ခာတု-ဟူသည် ဘူ-စသည်ပင်တည်း၊ခာတ္ထ.တ္ထ.ဟူသည် ကြိယာတည်း။ကြိယာ-ဟူသည် ကာရကတို့၏ ဗျာပါရတည်း။ သို့မဟုတ် ကာရကတို့သည် ပြီးစေအပ်သော ဖြစ်မဟုတ်သော ပဒတ္ထတည်း။**ယင်း**ခာတုတ္ထဝယ် နာမ်ပုဒ်မှနောက်၌ ဏယ-ပစ္စည်းသက်။ သို့ရာတွင် အမှတ်မရှိသော နာမ်ပုဒ်နောင်, အမှတ်မရှိသော ခာတုတ္ထ၌ကား သက်ရသည်မဟုတ်။ **အ**ကြင် နာမ်ပုဒ်နောင်, အကြင် ခာတ်အနက်၌ ဏယ-ပစ္စည်းထင်၏။ ထို နာမ်ပုဒ်နောင် ထိုခာတ်အနက်၌သာ သက်ရ၏။ ။'ဤန် ကာရိတံ ခာတ္ထ.တ္ထော' ကာတန္တ၊ ၃-၂-၉။ 'ခာတ္ထ.တ္ထ ကြိယာယံ နာမတော ဤန(ဤယ) ဘဝတ္တိ ခာတ္ထ.တ္ထော၊ သ စ ကာရိတ သညကော' ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။'ယဇ္ဈပိ ခာတဝေါ တ္ဝာ.ဒယော၊တေသ.မတ္ထာ သတ္တာ.ဒယော၊ တထာပိ ယသ္မာ နာမတော ယဿိံ ခဒ္ဓတ္ထ.တ္ထော ဤန ဒိဿတေ၊ တသ္မာ တသ္မိံ ဧဝ ဘဝတိ အဘိခာနာ၊ ဝါ.ဓိဟာ-ရဿ ဗဟုလတ္ထတ္တာ ဝါ' ဂင်း-ဠီ။

နာမ်ဖြစ်လျက်-ကြိယတ္ထသို့ရောက်သွားသည်။ သို့မဟုတ် ကြိယတ္ထ.ကို ဟော စုံမ်းနိုင်သည်ကို ခာတုရူပ-ဆိုသည်။ ဥပမာ-ပကတိ-စသည်၌ ပစ-**ခာတ်**, ကိ-**ဝိဘတ်**တို့သည် ချက်ခြင်းကြိယာ,ချက်သူ ကတ္တားကိုဟောနိုင်သလို။ ဟတ္ထာယ, ဝီဏာ.ယ-စသော ဏယ-ပစ္စည်းနှင့် တကွဖြစ်သော နာမ်ပုဒ်များလည်း လွန်သွား ခြင်းကြိယာ, လွန်သွားသူ ကတ္တာ့ကို ဟောနိုင်သည့်အတွက် ခာတ်သဘောသို့ ရောက်သွားသည်။ သို့မဟုတ် ခာတ်ဖြစ်သွားသည်**ကို** ခာတုရူပ-ဟု ဆိုသည်။ ။ နာမ်ဖြစ်လျက်, ဘယ်အတွက် ခာတ်သဘော့သို့ ရောက်သွားရပါသနည်း ဟူမူ။ အော့က်ပါ ဘေဒစိန္တာအတိုင်းမှတ်။-

"ခာတ္ထတ္ထ ဝါစ ကေနေ.ဝ၊ ပစ္စယေန ပယောဂတော။
နာ့မတ္တံ ပဇဟိတ္ထာ နု၊ ခာတုရူပေ.ဝ တိဋ္ဌတိ။
အတ္ထနာ ဝစနီယဿ။ ကတ္တု, ကမ္မေဟိ ပါကဋော။
သ-ကတ္တုံကော့ သ-ကမ္မော.တိ။ ခာတုရူပေါ.တိ ဝုစ္စတိ"။ စိန္တာ

http://www.dhammadownload.com

ဓာတု.ထွ–ဝ ါစကေန၊ ဓာတ်နက်ကြိယာကိုဟောတတ်သော။ **ပစ္စယေန**၊ ပစ္စည်း ဝိဘတ်နှင့်။ ပယောဂတော် ဧဝ၊ ယှဉ်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ နာမတ္တံ၊ နာမ်၏အဖြစ် ကို။ ပဇဟိတုံနာ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဓာဟု-ရူပေဝ၊ ဓာတ်သဘော၌သာလျှင်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ။အတ္ထနာ မိမိသည်။ ဝစနီယဿ၊ ဟောအပ်သော သဒ္ဒါ၏။ ကတ္တု-ကမ္မေဟိ၊ ကတ္တား၊ကံတို့ဖြင့်။ သ-သတ္ထု ကော၊ ကတ္တားရှိ၏။ သ-ကမ္မော၊ ကံရှိ၏-ဟူ၍။ ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှား၏။ သော၊ ထိုသဒ္ဒါ**ကို**။ ဓာတု ရူပေါ.တိ.ဓာတု ရူပ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ။ပဗ္ဗတာယံ၊ ဟတ္ထာယ-**စ**သည်၌ တောင်ဖြပ်၊ ဆင်ဖြပ်ဟော ပဗ္ဗတ၊ ဟတ္ထိ-ဟူသော နာမ်များသည် ပြုပြင်ခြင်း၊ လွန်သွားခြင်း ဓာတ်နက် ကြိယာဟော အာယဲ၊ ဏာယ-ပစ္စည်းများနှင့် ယှဉ်စပ်ရသောကြောင့် မိမိတို့ ဖြပ် အနက်ဟော နာမ်သဘောကိုစွန့်ပယ်၍၊ ကြိယာဟော ဓာတ်သဘော၌ တည်သည့် ပြင်၊ အာယ-စသော ပစ္စည်းသည် ဟောအပ်သော သံဃော-ဟူသော ကတ္တား၊ မဂ္ဂံ-ဟူသောကံတို့ဖြင့်လည်း ထင်ရှားသောကြောင့် ဓာတုရူပ-ဆိုသည်။ အချုပ်မှာ နာမ်ပုဒ်က၊ ဓာတ်ဖြစ်သွားသည်။ သို့မဟုတ် အာချာတ်ဖြစ်သွားသည်-ဟူလို။ ။ 'နာမ်ပုဒ်နောက်တွင် ပစ္စည်းဝင်၊ နာမ်ပင်မလဲ၊ ဓာတ်ဖြစ်မြဲ'နိယံ။ ။အာချာတ် ဖြစ်သွားသည်ဆိုသော်လည်း ပကတိအစစ်မဟုတ်။ အတုသာတည်း။ ။နာမ်သာ အာချာတ်ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အာချာတ်သည်လည်း အမည်သည်ကို ဟောသော အရာ၊ ပုဒ်တစ်ပါးနှင့်ယှဉ်ရာတို့၌ နာမ်ဖြစ်ပြန်၏။

"သညာယံ.မာချာတံ နာမံ၊ ပဒန္တရ-ယုတံ ပိ ဝါ။
မာခလီ ကော မေ ဝန္ဒတိ၊ နတ္ထးညော် ကောစိ ဝိဇ္ဇတိ။"

အာချာတံ၊ သည်။ သညာယံ၊ အမည် သညာကို။ အဘိယျောယံ ဝါ၊ ဟောအပ် သော်လည်း ကောင်း။ ပဒန္တရ-ယုတံ ပိ ဝါ၊ ပုဒ်တစ်ပါးနှင့် ယှဉ်စပ်ရသော်လည်း ကောင်း။ နာမံ၊ နာမ်ဖြစ်၏။ မာခလီ၊ မာခလီ-ဂေါသာလ တက္ကတ္တန်း။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ ပါဒါနိ၊ ခြေတော်တို့ကို။ ဝန္ဒတိ၊ ရှိခိုးသူကား။ ကော၊ဘယ်သူတဲ့လဲ။ အညော၊ တစ်ပါးသော။ ကောစိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော ကိုးကွယ်ရာသည်။ **ဝိဇ္ဇတိ**၊ ရှိသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ။**အာချာတ်က** နာမ်ဖြစ်ရာမှာ (၁)အမည်နာမကို ဟော သောအရာ။ (၂)ပုဒ်တစ်ပါးနှင့်ယှဉ်စပ်ရသော အရာ နှစ်မျိုး။ မာခလီ-**စ**သည်၌ မာ-ပုဗ္ဗ ခလ-ဓာတ်၊ အဇ္ဇတနီ ဤ-ဝိဘတ် **အာ**ဂမ်၊ ဂမီတို့ကဲ့သို့ အာချာတ် ဖြစ်လျက် မာခလီ ဂေါသာလ တက္ကတ္တန်း-**အ**မည်ကို ဟောသောအရာဖြစ်၍ ဒဗ္ဗ ဝါစက နာမ်ဖြစ်ရသည်။ 'ကော မေ ဝန္ဒတိ ပါဒါနိ၊ နတ္ထ.ညော် ကောစိ ဝိဇ္ဇတိ'စသည်တို့၌ ဝန္ဒတိ၊ **ဝိဇ္ဇတိ** ပုဒ်များသည် အာချာတ်ဖြစ်လျက်၊ ကော၊ နတ္ထိ-ဟူသော ပုဗ္ဗိတစ်ပါး၌ **စ**ပ်ရ ယှဉ်ရ၍ ဒဗ္ဗ ဝါစက နာမ်ဖြစ်သွားသည်။ ဝန္ဒတိ-အာချာတ်ကား ရှိခိုးခြင်းကြိယာကို မဟောဘဲ၊ ရှိခိုးသူဖြစ်ကို ဟော့နေ သောကြောင့်-ဟူလို။ ။'မိဂံ ဓာဝတိ ပဿာမိ' **စ**သည်ကိုလည်းထုတ်။

http://www.dhammadownload.com

ဆောင်ပုဒ်-"နာမ်ပုဒ်နောက်ရပ်၊ ပစ္စည်းကပ်၊ နာမ်,ဓာတ် ဖြစ်သလို။
အာချာတ်နောက်နာမ်၊ ဝိဘတ်ရံ၊ ချာတ်-နာမ် ဖြစ်သကို။"

ပုံစံရှင်းချက်။ ။'ဟတ္ထိနာ အတိက္ကမတိမဂ္ဂံ'ကားအတ္ထဝါကျတည်း။ဟတ္ထယ တိ.၌ ဏယ-ပစ္စည်းသည် တေနာ.တိက္ကမနတ္ထ၌ သက်သည်-ဟု ထင်ရှားသိသာရန် ဖော်ပြသည်။ ။သက်သက်သော ဣယ-ပစ္စယန္တ နာမ်ပုဒ်တို့၏ အတ္ထဝိသေသကို ပြခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော သာမတ္ထိယမရှိသောကြောင့် အတိဟတ္ထယတိ-စသော ဥပ သာရဖြင့် အထူးပြုအပ်သော ဓာတ္ထတ္ထ-၌ ဏယ-ပစ္စည်းကို စီရင်ရသည်။ 'ဝိဏာ ယ ဥပဂါယတိ'လည်း အတ္ထဝါကျပင်။ဥပဝိဏာယတိ-၌ ဏယ-ပစ္စည်း ကတ္တား၏ ကံရှိဏ်းအနက်၌ သက်အပ်သည်-ဟု ထင်ရှားသိသာရန် ဖော်ပြသည်။ နောက် နောက်ကိုလည်း ဤနည်းကိုမှီ၍ သိလေ။ ။'တေနာ.တိက္ကမတိ၊ဟတ္ထိနာ အတိက္က မတိ အတိဟတ္ထယတိ၊ ကတ္တုကရဏ.တ္ထေ ဝိဏာယဲ ဥပဂါယတိ-ဥပ ဝိဏာ့ယတိ' ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။ဤ၌ ကတ္တု-သဒ္ဒါကိုဆိုခြင်းကြောင့် ဗာဟိရ ကရိဏ်း, အဇ္ဈတ္တိ က ကရိဏ်းနှစ်မျိုးတွင်၊ဝိဏာ-စသော ဗာဟိရ ကရိဏ်းမျိုး၌သာသက်၍၊ စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ-စသည်၌။ စက္ခုနာ-စသော အဇ္ဈတ္တိက ကရိဏ်းမျိုး၌ မသက်ရ။ သို့ အတ္ထက် စက္ခဲတိ-ဟု ရူပ်မဖြစ်ကောင်း။ ။'ကတ္တု ကရဏတ္ထေ.တိ ကတ္တုနော ကရဏံ၊ တ ဒေဝ အတ္ထော တသ္မိ'၊ ကရဏံ ဟိ ကတ္တု ဧဝ ဘဝတိ၊ ယ.မိဟ ကတ္တု.ဂ္ဂဟဏံ၊ တံ ဣန္ဒြိယ-မပိ ဝိသိဋ္ဌံ ကရဏံ၊ တတြမာ ဘဝတူ.တော့ တ.ဒတ္ထံ၊ အညထာ စက္ခုနာ ပဿတိတော့ တ.ဒတ္ထေ စက္ခဲတိ.တိ ပယောဂေါ သိယာ.တိ ဘာဝေါ' ကာတန္တ-ပဋိကာ။ ။'ဒဋ္ဌံ ကရောတိ ဝိဝိဓံ-ဒဋ္ဌယဲတိ' ကား ကရောတ့ု.တ္တ-၌ ဏယ-သက်ပုံ။ 'သမာနံ ကရောတိ-သမာနာယတိ၊ ပမာဏံ ကရောတိ-ပမာဏယတိ၊ အ-မိဿံ ကရောတိ-အ-မိဿယတိ' စသည်ကိုလည်းထုတ်။ 'ဝိသုဒ္ဓါဟော့တိ ရတ္တိ ဝိသုဒ္ဓါဃဲတိ'ကား ဝိသုဒ္ဓါဟောတ့ု.တ္တ၌သက်။ ။'ကုသလံ ပုစ္ဆတိ-ကုသလယဲတိ'အနာကင်းခြင်းကို မေးမြန်း၏-စသည်တို့ကိုလည်းထုတ်။ ။'သန္တရာယတိ၊ဥပက္ကမာလတိ'တို့ကား စ-သဒ္ဒါပုံစံ၊ကရောတ့ု.တ္တ၌ အာရ,အာလ-ပစ္စည်းသက်။ ။'အတ္ထံ အာစိက္ခတိ-အတ္ထာပေတိ၊ ဓေဒ.မာစိက္ခတိ ဓေဒါပေတိ၊ သုက္ခံ ကရောတိ သုက္ခာပေတိ၊ သုခံ ဓေဒယတိ.သုခါ ပေတိ၊ ဒုက္ခံ ဓေဒသတိ-ဒုက္ခာပေတိ'စသည်တို့ကိုလည်းထုတ်။ စ.သဒ္ဒါဖြင့် ဏာပေ-ပစ္စည်းသက်။

ခါဒိ နာမတ္ထ။ ။'တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ ခ ဆ သာဝါ'သုတ်မှ-ဤသုတ်တိုင် နာမဓာတ်-ဟူ၏။ ။ဝုတ္တိ-ရူ-တို့ကား ခ-အစ ကာရိတ် အဆုံးရှိသော ပစ္စည်း များကို ဓာတု.ပစ္စယဲ-ဟု ဆို၏။ ။'ဓာတ့ု.တ္ထ ဝိဟိတ ပစ္စယာ-ဓာတု.ပ္ပစ္စယာ' လုပ်။ ။နိ-၌ကား ကိဇ-စသော ဓာတ်နောင် သက်အပ်သော ခ-စသော ပစ္စည်း များကို ဓာတု.ပ္ပစ္စယဲ-ပဗ္ဘတ-စသော နာမ်ပုဒ်နောင် သက်သော အာယ-စသော ပစ္စည်းများကို နာမ.ပ္ပစ္စယဲ-ဟု ဆို၏။ ။'နာမတော့ ဝိဟိဘာ ပစ္စယာ-နာမ-ပ္ပစ္စ

http://www.dhammadownload.com

ယာ'လုပ်။ ။သက္ကတ-၌ ခ-စသော ပစ္စည်းအဆုံးရှိသော.တိတိကွတိ-စသည်ကို ခါဒျန္တခ္ဝတ်-ဟုဆို၍ အာယ-စသော ပစ္စယန္တပုဒ်များကို နာမခေတ်-ဟု ဆို၏။ ။ဘေဒစိန္တာ ဆရာကား အာယဲ-စသော ပစ္စယန္တပုဒ်များကို ခေတုရူပ-နာမခေတ်-ဟု ဆို၏။ ။အရှင် အရိယဝံသ-ဆရာကား၊ ဆိုခဲ့သော ပစ္စည်းများသာမဟုတ်၊ ခေတ်နောင် သက်ကောင်းသော ပစ္စည်းဝိဘတိ သက်သမျှ 'တမနန္တရိတ္ဝာ'စသည်ကိုလည်း ခေတု ရူပ-နာမခေတ်-ဟု ဆို၏။ တမနန္တရ နာမ်ပုဒ်နောင်တွာ-ပစ္စည်း သက်သောကြောင့်-ဟူလို။ 'တ.မနန္တရိတ္ဝာ.တိ တံ အတ္တနော သနန္တရံ အဗျဝဟိတံ ကတ္ဝာ'ဋီကာကျော်-ဝိထိပိုင်း၊ တဒါရမ္မဏဝါရ အဖွင့်။ ။'အနန္တရံ ကတ္ဝာ အနန္တရိတ္ဝာ.တိ အနန္တရ-သဒ္ဒသ နာမ ခေတု ဘာဝံ ဒဿေန္တော တ.မနန္တရိတ္ဝာ.တိ တန္တိ အာဒိ.မာဟ' မဏိသာရ မဇ္ဈသာ။

တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ–သုတိမှ ဤသုတ်တိုင် သက်အပ်သော ခ၊ဆ၊သ၊ အာယ၊ဤယ၊ဧ၊ဏယ၊ဏာပေ၊ဏာပယ၊ဏယ-ဆယ်ပစ္စည်း။ **အတ္ထ,စ**-သဒ္ဒါတို့ဖြင့် သက်အပ်သော အလ၊အာရ၊အာလ၊ဏာပေ-လေးပစ္စည်း။ ဤတစ်ဆယ့်လေးပစ္စည်းတို့ကို၊ 'ခေတု-တွေ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-ခေတု.နိဒ္ဒိဋ္ဌာ'ဟူသည်နှင့်အညီ၊ ခေတ်နက်ကြိယာဒဋ္ဌ ညွှန်ပြစီရင်အပ်၏။ သို့မဟုတ် ခေတ်နက်ကြိယာကို ဟောသောကြောင့် ခေတုနိဒ္ဒိဋ္ဌ-ပစ္စည်းဟူ၍လည်း ဆိုရ၏။ ချဲ့အုံ့-**အခြား**သော အ-စသော်ပစ္စည်းများမှ ရုပ်ပြီးရုံမျှ သကတ္ထဋ္ဌသာ သက်ရ၍၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အနက်ကိုမျှ မဟောနိုင်၊ အာယဲ-စသော ပစ္စည်းများမှာမူတား၊ ဂမု,ပစ-စသောခေတ်တို့သည် သွားခြင်း, ချက်ခြင်းစသော ကြိယာ**ကို** ဟောသလို၊ ကျင့်ခြင်း-စသော ခေတ်နက်ကြိယာကို ဟောနိုင်သောကြောင့် ခေတု နိဒ္ဒိဋ္ဌ-ပစ္စည်းဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုပစ္စည်းများကို ခေတု.ပ္ပစ္စယော်တီ.တိ ခန္တိ-အာစာရော.ဒိ ဘေဒေ ပယောဇက-ဗျာပါရဘူတေ ခေတု.တွေ ဝိဟိတတ္တာ ခေတု-ဘူတ.ပ္ပစ္စယာ၊ တေ.တေ ခါ.ဒိ-ကာရိတ.နွာ' ရူ-ဒ့ဲ, **အ**ဆိုရှိ၍၊ (၁)ခေတု.ပ္ပစ္စယ၊ (၂)ခေတုရူပ,ပ္ပစ္စယ။ (၃)ကာရိတ ပ္ပစ္စယ်-ဟု သုံးမျိုးခွဲခြားသင့်၏။ ခ-ဆ-သ-သုံးပစ္စည်းတို့သည် ခေတ်စစ်နောင်သက်ရ၍ ခေတုးပ္ပစ္စယ။ **အာ**ယဲ့,ဤယ့်,ဏယ့,အာရ,အာလ-ငါးပစ္စည်းတို့သည် နာမ်ပုဒ်နောင်သက်ရ၍ ခေတု-ရူပ-ပစ္စယ၊ (နာမ.ပစ္စယဟူ၍လည်းဆိုနိုင်၏)။ဏော၊ဏယ၊ ဏာပေ၊ဏာပယ်၊အလ-ငါးပစ္စည်းတို့သည် ပယောဇက ဗျာပါရအနက်၌ သက်ရ၍ ကာရိတ-ပစ္စယ မည်၏။

ဆောင်ပုဒ်-"ခေတ်နက်ဟောလှာ၊ ပစ္စယာ၊ ယင်းမှာ ခေတု နိဒ္ဒိဋ္ဌ။
ခေတု,နာမ,ကာရိက၊ သုံးမျိုးသူက ပြားသပ။
ခ,ဆ,သ-မှာ၊ ခေတုသာ၊ ဏော,ဏယာ-စ ကာရိတ။
အာယဲ့,ဒိကို၊ နာမဆို၊ သိလိုဖော်ပြ သရုပ"။

http://www.dhammadownload.com

၄၄၀-ဘဝ-ကမ္မေသု ယော။ ။ဓာတုဟိ၊ ဓာတ်တို့မှ။ ပရေ၊ ၌၊ ဘာဝ-ကမ္မေသု၊ ဘော့်ကံအနက်တို့၌။ ယော၊ယ-ပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊၏။ ။သဗ္ဗေဟိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့မှ။ ပရေ၊၌။ ဘာဝ-ကမ္မေသု၊တို့၌။ ယ.ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဋ္ဌိယတေ၊ တည်ခြင်း။ ဗုဇ္ဈတေ၊ သိခြင်း,သိအပ်၏။ ပစ္စတေ၊ ချက်ခြင်း, ချက်အပ်၏။ လဗ္ဘတေ၊ ရခြင်း,ရအပ်၏။ ကရီယတေ၊ ပြုခြင်း,ပြုအပ်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇတေ၊ ပုဇော်ခြင်း ပူဇော်အပ်၏။ ဥစ္စတေ၊ဆိုခြင်း ဆိုအပ်၏။ ဘာဝ-ကမ္မေသု.တိ ပဒံ၊ သည်- ကိ.မတ္ထံ၊နည်း။ ကရောတိ၊ပြုတတ်၏။ ပစတိ၊ချက်တတ်၏။ ပဌတိ၊ ရွတ်ဆိုတတ်၏။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနံ.တ္ထံ၊ ၏။

ရုပ်တုက်ပုံ။ ။အတိဟတ္ထဟတိ-ကို အတိဟတ္ထီ-တည်။ ဓာတု ရှုပေ နာမသ္မာ ဏယော စ, သုတ်ဖြင့် အတိဟတ္ထီ-ဟူသော နာမ သဒ္ဒါမှနောက်၌ ဏယ-ပစ္စည်း သက်၊ ဏယ-ပစ္စည်းကိုလည်း ကာရိတ် အမည်မှည့်။ (အတိဟတ္ထီ+ဏယ) ကာရိတာန်ကော လော၁ပ်၊ သုတ်ဖြင့် အနုဗန် ဏ-ကိုချေ၊ (အတိဟတ္ထီ+၊ယ) သရလော မေါ=ချေ၊ ကပ်။ ဝတ္တမာနာ=တိ-ဝိဘက်သက်၊ (အတိဟတ္ထယ်+တိ+အတိဟတ္ထယတိ)ပြီး၏။ ။ဥပဝီဏာယတိ-ဥပဝီဏာ။ ဒဋ္ဌယတိ-ဒဋ္ဌ။ ဝိသုဒ္ဓယတ်-ဝိသုဒ္ဓ။ ရှေးနည်းမှိတ္ဂက်။ ။စ-ရုပ်။ သန္တာရတိ သန္တရ။ ဤသုတ်၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့် သန္တရ-ဟူသော နာမ-သဒ္ဒါနောင် အာရ-ပစ္စည်းသက်၊ (သန္တ+-ာရ=သန္တာရ) သရလော၁ေါ=ချေ၊ ကပ်။ ဝတ္တမာနာ=တိ-ဝိဘတ်သက်၊ (သန္တာရ+တိ=သန္တာရတိ) ပြီး၏။ ။ဥပက္ကမာလတိ-ဥပက္ကမ။စ,အာလ-သက်၊ (ဥပက္ကမ+-ာလ=ဥပက္ကမာလ) တိ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဥပက္ကမာလ+တိ=ဥပက္ကမာလတိ)ပြီး၏။

၄၄၀-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဒိသုတ်။ ။'ဘဝံနံ ဘာဝေါ'ဓာတ္ဝ.တ္ထော။ ဘော-ဟူသည် ဓာတ်အနက်ပင်တည်း။ ဓာတ်အနက်-ဟူသည်လည်း ကတ္တား, ကံတို့နှင့် မရောမယှက် သက်သက်၊ သွားခြင်း, ချက်ခြင်း-စသော ကြိယာပင်တည်း။ 'သော စ ကာရက.နွဉရေန အသံသဋ္ဌော ကော၁လော ဘဝန သဝနာ.ဒီကော၁ ဓာတ္ဝ.တ္ထော' ရှု-ဋီ။ ။ယင်းဘော့သည် ကြိယာ သာမညဇာတ်သာဖြစ်၍ တစ်ခုတည်း ဖြစ်ရကား ကော၁စ်,ပထမပုရိသ်သာ-ဟူ၏။

"ဓာတ္ဝ.တ္ထော ကာရကာ.မိဿော၊ သုဒ္ဓေါ ဘာဝေါ.တိ မန္ဒတေ။
သော ကြိယာ သာ စ သာမည်၊ တဿေ-ကတ္တံ ပတီယ်တေ။" စိန္တာ

ကာရကာ.မိဿော၊ ကာရကတို့နှင့် မရောယှက်သည်ဖြစ်၍။ သုဒ္ဓေါ၊ သက်သက်သော။ ဓာတ္ဝ.တ္ထော၊ ဓာတ်အနက်ကို။ ဘာဝေါတိ၊ ဟူ၍။ မန္ဒတေ၊ သိအပ်၏။ သော၊ ထိုဘော့သည်။ ကြိယာ၊ ကြိယာပင်တည်း။ သာ စ၊ ထိုကြိယာ-ဟူသည်လည်း။ သာမည်၊ သာမညဇာတ်တည်း။ တဿ၊ ထိုသာမညဇာတ်၏။ ဧကတ္တံ၊

http://www.dhammadownload.com

ဧကဝုစ်အဖြစ်ကို။ ပတိယတေ၊ သိအပ်၏။ ။ဘော့-ကို ဝါစကအရာ မြန်မာမှုဋ္ဌ-ခြင်း-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ရာ-ဟူ၍လည်းကောင်း အနက်ပြန်ဆိုရသည်။ စ၊-မြန်မာ ဘာသာ နောက်ဆက်စကားလုံး အသုံးပြုရသည်။

သက္ကတ-ဌ-ဆိုပုံ။ ။ဘော.ဟူသည် ပြီးစေအပ်သော အခိုက်အတန့်ဌ သာဓိယ မာနတ္ထဖြစ်သော ပုဗ္ဗာ.ပရိဘူတ လက္ခဏာရှိသော ဒြပ် မဟုတ်သော ဓာတုတ္ထ ပင်တည်း။ ပုဗ္ဗာ.ပရိဘူတ လက္ခဏာဟူသည် ဖလ-ဖြစ်သော ဓာတုတ္ထ၏ရှေနောက် အဖို့ဌဖြစ်သော ဗျာပါရ-ဟူသော မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာပင်တည်း။ ဥပမာ-သြဒနော ပစ္စတိ ဒေဝဒတ္တော-ဟူရာဝယ်၊ ချက်ခြင်း ပစန-ကြိယာဌ် ဆန်၏နှုးညံ့ ပျော့ပြောင်းခြင်း မုဒုတ္တသည်သာ ပစ-ဓာတ်၏ ပဓာနတ္ထဖလဖြစ်၏။ ထမင်းအိုးဌ် ဆန်ထည့်ခြင်း၊ဖိုခုံလျော်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ထမင်းအိုးတည်ခြင်း၊မီးမွှေးခြင်း၊ မီးထိုး ခြင်း-စသော ရှေအဖို့ဌ်ဖြစ်သော ဗျာပါရ။ သို့မဟုတ် ကြိယာ။ ထမင်းခူးခြင်း၊ ထည့်ခြင်း၊ ရေဆေးခြင်း-စသောနောက်အဖို့ဌ်သာ ဖြစ်သော ဗျာပါရ။ ဝါ-ကြိယာ တို့သည်ကား ထိုပစနကြိယာ၏အခြံအရံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော တာဒတ္ထအား ဖြင့် ပစ-ဓာတ်၏အနက်ပင် ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဘတ္တိဟရိဆရာသည်။-

"အနန္တရံ ဖလံ ယဿာ၊ ကပ္ပုတော တံ ကြိယံ ဝိဒူ။
ပဓာန-ဘူတံ တာဒတ္ထျာ၊ အညာသ-န္တုတ ဒါ ချာတာ။"

ဟု-ဆို၏။ ။ယဿာ၊ အကြင် ကြိယာ၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမရှိသော။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ ကပ္ပုတော၊ ကြံအပ်၏။ ပဓာန-ဘူတံ၊ ပြဋ္ဌာန်းသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုအရာကို။ ကြိယံ၊ ကြိယာ-ဟူ၍။ ဝိဒူ၊ သိကြကုန်၏။ အညာသန္တု၊ တစ်ပါး သော ရှေနောက် အခြံအရံ ကြိယာတို့၏ကား။ တာဒတ္ထျာ၊ ထိုအခြံအရံ အကြောင်းအဖြစ်ကြောင့်။ တ.ဒါချာတာ၊ ထိုပဓာန ကြိယာကဲ့သို့ ကြိယာ-ဟူ၍ သာဆိုလျှင် ဆိုအပ်၏။ ။သို့အတွက် ထိုဘော်ဌ သက်သော တိ-စသော ဝိဘတ် ပစ္စည်းတို့သည်လည်း ကြိယတ္ထကို်သာ ဟောကြကုန်၍ အပြား မရှိသောကြောင့် အဘေဒကတ္တု-သခ်္ဂျာအား-ဖြင့် ဧကဝုစ် သခ်္ဂျာဖြင့်သာ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ။ထို့ကြောင့် အခါခပ်သိမ်းဌ် ဧကဝုစ်သာဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဝိသေသကာရကဌ်သာ ဖြစ်သင့်သည်-ဟု မှတ်ရာ၏။ တပ္ပ-စသော ပစ္စည်းတို့သည် ဟောအပ်သော ဘော သည်ကား။ 'ကိတာ.ဘိဟိတော ဘာဝေါ ဒပ္ပ.မိဝ ပကာသတေ'ဟု မဟာဘာသ အဆိုရှိရကား။ သိဒ္ဓါ.ဝတ္ထုဖြစ်၍ ဒြပ်ကဲ့သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဗဟုဝုစ်လည်းဖြစ်၏။ **ကံ်ကို**လည်း ကော.နေက ရုပ်ရှိသောကြောင့် ဗဟုဝုစ်ဖြင့်လည်း ဆိုရ၏။ ထို့ကြောင့် 'ဘုဇ္ဇန္တော ဘောဂါ'**စ**သော ဗဟုဝုစ်**ကို**လည်း မှတ်ရာ၏-ဟူလို။

'ကရီယတေ.တိ-ကမ္မံ'လုပ်။ ကံ-ဟူသည် 'ယံ ကရောတိ၊ တံ ကမ္မံ' သုတ်ဌ ဆိုအပ်သော ကမ္မကာရက ပင်တည်း။ ဤကမ္မကာရကကို ပဓာန ဝါစက **အရာ**

http://www.dhammadownload.com

မြန်မာမှုဋ္ဌ၊ အပ်-ဟူ၍ အနက် ပြန်ဆိုရသည်။ ။ကတ္တားဟူသည်လည်း 'ဟောကရောတီ သဲ ကတ္တား' သုတ်ဋ္ဌဆိုအပ်သော ကတ္တု ကာရကပင်စာည်း။ ယင်း ကတ္တားကိုလည်း ပဓာန၀ါစကအရာ မြန်မာမှုဋ္ဌ၊ တတ်-ဟူ၍ အနက်ပြန်ဆိုရသည်။ 'ဘာ၀ေါ စ ကမ္မဉ္စ ဘာ၀ ကမ္မာနိ'လုပ်၊ တေသု-ခံ။

ဤသုတ်ဖြင့်- သက်အပ်သော ယဲ-ပစ္စည်းသည် ကြိယာ, ကာရကကို မဟော တတ်၊ ဘော,ကံ-တည်းဟူသော မိမိအနက်ဋ္ဌသာ ဇောတကအားဖြင့် ဖြစ်တတ် သော်ကြောင့် သကတ္ထ(သ္ဒ,တ္ထ)ပစ္စည်းမည်၏။ ။'သဿ သော-သကော၊သကော ဧ၀ အတ္ထော-သကးတ္ထော'လုပ်။ မိမိဥစ္စာဖြစ်သောပုဒ်၏အနက်။ သို့မဟုတ် ဓာတ်၏ အနက်ကို သကတ္ထ။ (သ္ဒ,တ္ထ) ဆိုသည်။ **ဝိသေသန သကတ်မျိုးမဟုတ်**။ ။ဒိ၀ါဒိ ဂဏိက-စသော အလုံးစုံသော ဓာတ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့် သဗ္ဗဓာတုရဏ ပစ္စည်းလည်းမည်၏။ ထို့ကြောင့် 'သဗ္ဗေဟိ ဓာတူဟိ'ဟု ဝုတ္တိဖွင့်သည်။ ထိုသဗ္ဗ ဓာတုရဏ သကတ္ထ ပစ္စည်းများကား ကြိယာ,ကာရကကို မဟော၊ တိ-စသော ဝိဘတ်တို့သာဟော၍၊ ရုပ်ပြီးရုံသာ ဝိဘတ်သက်ပြီးမှ သက်ရသည်။ 'ရူပသိဒ္ဓိ မတ္တတ္တံ ယဲ-ပွစ္စယော'ဉာ။ ။ဓာတုပွစ္စယမည်သော ခ-အစ ကာရိတ်အဆုံးရှိသော ပစ္စည်းများမှာ ကြိယာ, ကာရက အနက်ကို ဟောတတ်သဖြင့် ဓာတ်သဘော်ရှိ သောကြောင့် ဝိဘတ်မသက်မီ သက်ရသည်။ ဤသို့ အထူးကိုမှတ်။

ဆောင်ပုဒ်-"ကတ္တား,**ကံ**-အနက်၊ မရောယှက်၊ သက်သက် ကြိယုတ်၊ **ဘော** သမုတ်။
ဇာတ်-သာမည၊ ပြားမရ၊ သက်ကြ ပ-ပရှသ် ဧကဝုစ်။
ကိတ်အော-မှာကား၊ ဖြပ်လား၊ ပြားဗဟုဝုစ်, နှစ်ပါးရုပ်။
တ**တ်**-ကတ္တား-သာ၊ **အပ်**-ကံမှာ၊ ခြင်း,ရာ-ပြန်ထု**တ်**-ဘာ၀ပုဒ်။"

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဌိယတေ-ကို။ ဌာ-တည်။ ဌာ၊သည်။ ဂတိနိ၀တ္တိယံ၊ သွားခြင်း၏ ဆုတ်နစ်ခြင်း၌-ဖြစ်၏။ ဝတ္တမာနာ=သုတ်ဖြင့် ဌာ-ဇာတ်မှ နောက်၌ ဝတ္တမာန် ဧကဝုစ် တေ-ဝိဘတ်သက်၊ ဘာ၀ကမ္မေသု ယော,ဤသုတ်ဖြင့် ဌာ-ဓာတ်မှနောက် ၌ **ယ**-ပစ္စည်းသက်၊ (ဌာ+ယ+တေ) ယမှိ ဒါ ဓာ မာ ဌာ **ဟာ** ပါ **မ**ဟ မထာ၊ ဒီန.မီ,သုတ်ဖြင့် ယဲ-ပစ္စည်းကြောင့် ဌာ-ဓာတ်၏ အစိတ် **အာ**-ကို ဤ-ပြု၊(ဌ+-ိ ယတေ=ဌိယတေ)ပြီး၏။ ဗုဇ္ဈတေ ဗုဓ+ဉာနဏ၊သိခြင်း၌ဖြစ်၏။ခေျ။ ဝတ္တမာနာ= တေ-ဝိဘ**တ်**သက်၊ ဘာ၀တမ္မေသု-ဤ**သု**တ်ဖြင့် ယဲ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဗုဓ်+ယ+တေ) တဿ စ-၀ဂ္ဂ ယဲ-ကာရ ၀-ကာရတို့=ယဲ-ပစ္စည်းကို ဓာတုန် မ်-နှင့်တကွ စ.၀ဂ် စျ-ပြု၊ (ဗုစျ+တေ) ၀ဂ္ဂေ ယောသာ ယောသာနံ=စျ-ကို၊ အသဒိသ ဒ္ဗဘော် ဇ္ဈ-ပြု၊ (ပုဇ္ဈ+တေ) ပြီး၏။ ။ပစ္စတေ-ပစ+ပါကေ၊ ချက်ခြင်း၌ ဖြစ်၏။ ခေျ၊ ဝတ္တမာနာ=**တေ**-ဝိဘတ်သက်။ ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းသက်၊ (ပစ်+ယ+တေ)

http://www.dhammadownload.com

၄၄၀–တဿ စ ဝဂ္ဂ, ယ, ကာရ-ဝ, ကာရတ္တံ သ ဓာတ္ဝန္တဿ။ ။သ-ဓာတ္ဝန္တဿ၊ဓာတ်၏အစိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ တဿ၊ထိုယ-ပစ္စည်း၏။ စ-ဝဂ္ဂ ယ, ကာရ-ဝ,ကာရတ္တံ၊ စ-ဝဂ်,ယ-အက္ခရာ,ဝ-အက္ခရာဖြစ်သည်။ ဝါ၊ချို့။ ဟော်တိ၊ ၏။ ။ဓာတူနံ၊ တို့၏။ အန္တေန၊ အစိတ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ တဿ ယ.ပ္ပစ္စယဿ၊ ထိုယ-ပစ္စည်း၏။ စ-ဝဂ္ဂ, ယ, ကာရ-ဝ, ကာရတ္တံသည်။ ယထာ သမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အား၊လျော်စွာ။ ဟော်တိ၊ ၏။ ဝုစ္စတေ၊ ဆိုခြင်း, ဆိုအပ်၏။ ဝုစ္စန္တေ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဥစ္စတေ၊ ဆိုခြင်း, ဆိုအပ်၏။ ဥစ္စန္တေ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ မဇ္ဈတေ၊ ဆုပ်

တဿ စ-ဝဂ္ဂ=ယ-ပစ္စည်းကို ဓာတ္ဝန်စ်-နှင့်တကွ စ-ပြု၊ (ပစ+တေ)ပရဿ ဒ္ဒေဘာ ဝေါ+စ-ကို သဒိသဒ္ဒေဘော် စ္ဆ-ပြု၊(ပစ္ဆတေ)ပြီး၏။ ။လဒ္ဘတေ-လဘ+လာတေ ရခြင်း၌ ဖြစ်၏။ ချေ၊ တေ-ဝိဘတ်သက်၊ ယ-ပစ္စည်းသက်၊ (လသ်+ယ+တေ) ပုဗ္ဗ ရူပဖ္ဖ,သုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရုပ် ဘ-ပြု၊ (လဘ်+ဘ+တေ)ဒေါဓဿစ-၌, ဓာတ္ဝန် ဘ်-ကို ဗ်×ပြု၊ (လဗ်+ဘ+တေ=လဒ္ဘတေ) ဗ်+ဘ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ကရိယ တေ-ကာရ+ကရတ္ထော၏။ ချေ။တေ-ဝိဘတ်သက်၊ ယ-ပစ္စည်းသက်၊ (ကရ်+ယ+ တေ) ဥဝဏ္ဏာ ဂမော ဝါ=ယ-ပစ္စည်းကြောင့် ကရ-ဓာတ်မှနောက်၌ ဥ-အက္ခရာ လာ၊ (ကရ်+ိ+ယ+တေ)ရ်+ဥ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ဥဇ္ဇတေ-ယဇ+ဒေဝပူဇသင်္ဂဟ ကရဏ ဒါနေသု၊ နတ်အား၊ပူဇော်ခြင်း, အပေါင်းအစုပြုခြင်း, ပေးလှူခြင်းတို့၌ ဖြစ်၏။ ချေ၊ တေ-ဝိဘတ်သက်၊ ယ-ပစ္စည်းသက်၊ (ယဇ်+ယ+တေ)။ ယဇဿာ ဒိဿီ=ယဲ-ပစ္စည်းကြောင့် ယဇ-ဓာတ်၏ အစ ယဲ-ကို ဥ-ပြု၊(ဥဇ်+ယ+တေ)တဿ စ ဝဂ္ဂ-ယ-ပစ္စည်းကို၊ ဓာတ္ဝန်ဇ်-နှင့်တကွ ဇ-ပြု၊(ဥဇ+တေ)ပရဿ ဒ္ဒေ ဘာ့ဝေါ= ဇ-ကို သဒိသ ဒ္ဒေဘော် ဇ္ဇ-ပြု၊(ဥဇ္ဇတေ)ပြီး၏။ ။ဥစ္စထေ-ဥစ+ဝိယတ္တိဝါစာယံ၊ ပီပြင်သော်စကား၌ဖြစ်၏။ ချေ၊ တေ-သက်၊ ယ-သက်၊ (ဥစ်+ယ+တေ) တဿ စ ဝဂ္ဂ=ယ-ပစ္စည်းကို၊ ဓာတ္ဝန်-နှင့်တကွ ဇ-ပြု၊(ဥစ+တေ)ပရဿ ဒ္ဒေ ဘာဝေါ= စ-ကို သဒိသ ဒ္ဒေဘော် စ္ဆ-ပြု၊ (ဥစ္ဆတေ)ပြီး၏။ ။ကိံ-ချပ်၊ ကရောတိ-ကရ+ကရ ဏော၏။ ချေ၊တိ-ဝိဘတ်သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်း သက်သင့်ငြားသော်လည်း ဘော, ကံအနက်မဟုတ်သောကြောင့် မသက်ရ။ တနာဒိတော် သြ,ယိရာ=ကရ ဓာတ်မှနောက်၌ သြ-ပစ္စည်းသက်၊ (ကရ်+ေ-ာ+တိ)ရ်+သြ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ပစတိ-ပစ+ပါကေ၊ ၏။ ပဌတ်-ပဌ+ဝိဘတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ ရှေးနည်းမှိတွက်။ လွယ်၏။

၄၄၁–တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ယ-ပစ္စည်းကို ဓာတ်၏ အစိတ်၊သို့မဟုတ် ဓာတ္ဝန် နှင့်တကွ စ-ဝဂ်။ ယ-အက္ခရာ, ဝ-အက္ခရာအချို့၌ ပြု-စီရင်။ ။ရွေသုတ်က ယ-ပစ္စည်း အလိုက်ခံ၍ စ,ဝဂ္ဂ-ယ,ကာရ-ဝ, ကာရတ္ထံ, လောက်တင်ဆိုက ပြီးလျက်၊ တဿ-ကို ဆိုခြင်းသည် ဘာဝအကျိုးရှိပါသနည်း-ဟူမူ။ ။ဘာဝကမ္မေသု ယော,

http://www.dhammadownload.com

နယ်ခြင်း, ဆုပ်နယ်အပ်၏။ မဇ္ဈန္တေ၊ ဆုပ်နယ်အပ်ကုန်၏။ ပစ္ဆတော၊ ချက်ခြင်း, ချက်အပ်၏။ ပစ္ဆန္တေ၊ ချက်အပ်ကုန်၏။ ပုဗ္ဗတော၊ သိခြင်း, သိအပ်၏။ ပုဗ္ဗန္တေ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ယုဇ္ဈတော၊ ယှဉ်ခြင်း၊ ယှဉ်အပ်၏။ ယုဇ္ဈန္တေ၊ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။ ကုဗ္ဗတော၊ အမျက်ထွက်ခြင်း, ထွက်အပ်၏။ ကုဗ္ဗန္တေ၊ အမျက်ထွက်အပ်ကုန်၏။ ဥဇ္ဈတော၊ စွန့်ခြင်း, စွန့်အပ်၏။ ဥဇ္ဈန္တေ၊ စွန့်အပ်ကုန်၏။ ဟညတော။ သတ်ခြင်း, သတ်အပ်၏။ ဟညန္တေ၊ သတ်အပ်ကုန်၏။ ကယျတော၊ ပြုခြင်း, ပြုအပ်၏။ ကယျန္တေ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။ ဒိဗ္ဗတော၊ ထွန်းပခြင်း, ထွန်းပ**ရာ**၏။ ဒိဗ္ဗန္တေ၊ ထွန်းပအပ်ကုန်၏။

သုတ်ဖြင့် သက်အပ်သော ယဲ-ပစ္စည်းကိုသာ စ-ဝဂ် စသည် ပြုရသည်။ တစ်ပါး ယဲ-ပစ္စည်းကို မပြုရဟု သိစေခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ။ဝုတ္တံ ဌ ါ-သဒ္ဒါအလိုက်**ကို** မပြု။ ရူ-ဌ် ဣဝဏ္ဏာဂမော ဝါ,သုတ်မှ သီဟ-ဂတိကနည်းအားဖြင့် ဝါ-သဒ္ဒါလိုက်သည်။ ဟူ၏။ ။'ထွေ စ ဣ-ဝဏ္ဏာဂမော ဝါ.တိ ဣတော သီဟ ဂတိယာ ဝါ-သဒ္ဒေါ အနုဝတ္တေ တဒဗ္ဗာ'-ရူ၊ ။ယဲင်း,ဝါ-သဒ္ဒါ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနက်ရှိ၏။ထိုဖြင့် ဓာတုန် စ-ဝဂ်, တ-ဝဂ်+ပထမက္ခရာ, ဒုတိယက္ခရာဖြစ်လျှင် တ-ပစ္စည်းကို ဓာတုန် နှင့်တကွ ဒုတိ**ယ**က္ခရာ စသည် ပြုရသည်။ သို့သော် **ယော**ဘုယျအားဖြင့် စ-ဝဂ် ဓာတုန် ပ,တ-**ကို**၊ စ-ဝဂ် ပ,တ-ပြုရ၏။ တ-ဝဂ် ဓာတုန် တ,စ,မ-ကို၊ စ-ဝဂ် တ,စ,မ-ပြုရ၏။ ကံရ-ဓာတ်မှ ရ-ကို ယဲ-ပြု။ ဒိဝုသိဝု-**စ**သော ဓာတ်မှ ဝ-**ကို**သာ ဝ-ပြုရ၏။ ဤသို့ ပိုင်းခြားသည်။

"**စ**-ဝဂ္ဂေါ, စ, တ+ဝဂ္ဂါနံ၊ ရ-ဝါန-ဿ ယ-ဝတ္တနံ။
ယထာ.ဂ္ဂမံ သ.ပ္ပစ္ဆယဲ၊ ဓာ.တ္ဆန္တာနံ ဝဝတ္ထိတာ။"

ဝဝတ္ထိဘာ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနက်ရှိသော ဝါ-သဒ္ဒါကြောင့်၊ သ.ပ္ပစ္ဆယဲ-ဓာတ္ဆ.န္တာနံ၊ ယဲ-ပစ္စည်းနှင့်တကွသော ဓာတ်၏ အစိတ်တို့တင်၊ စ.တ+ဝဂ္ဂါနံ၊ စ-ဝဂ်, တ-ဝဂ်တို့၏။ စ-ဝဂ္ဂေါ၊ စ-ဝဂ်ပြုသည်၊ ရ-ဝါန-ဿ၊ ရ-အက္ခရာ,ဝ-အက္ခရာတို့၏လည်း။ အထာ.ဂ္ဂမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ယ-ဝတ္တနံ၊ ယ-အက္ခရာ, ဝ-အက္ခရာ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ဝုတ္တိ-ဌ် ပုံစံထုတ်ပုံ-အစဉ်မကျ၊ အစဉ်ကျအောင် ထုတ်ပြအံ့။—

ပုံစံ။ ။ဥစ+ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ ဝုစ္စတေ, ဝုစ္စန္တေ။ ယဇ+ဒေဝ ပူဇ-သဂ်ဟ ကရဏ-ဒါနေသု၊ ဣဇ္ဇတေ, ဣဇ္ဇန္တေ-စ-ဝဂ် ပ,တ-ပုံစံ။ ။ပဒ+ကထနေ၊ ပဇ္ဇတေ ပဇ္ဇန္တေ။ ပုဓ+ဉာဏေ၊ ပုဗ္ဗတေ, ပုဗ္ဗန္တေ။ ဟန+ဟိံသာယံ၊ ဟညတေ, ဟညန္တေ-တ ဝဂ် တ,စ,မ-ပုံစံ။ ။ကရ+ကာရဏေ၊ ကယျတေ, ကယျန္တေ။ ။ဒိဝု+ကီဠာယံ၊ ဒိဗ္ဗတေ,ဒိဗ္ဗန္တေ။ သိဝု+သိဗ္ဗနေ၊ သိဗ္ဗတေ,သိဗ္ဗတေ, သိဝိယဲယေ-ဓာတုန် ရ, ဝ=ပြု-ပုံစံ။

http://www.dhammadownload.com

ဆောင်ပုဒ်-"စ-ဝဂ်-ပ,တ၊ ဓာတုနံမှ ပ,တ,စ, ဝဂ် ပြုလေမြဲ။
တ-ဝဂ် အန္တံ၊ တ,စ,မံ၊ ပြုရန် စ-ဝဂ် ရွှေကနဲ။
ရ-ကိုကား ယ၊ ဒ-**ကို** ဝ၊ ပြုကြမလဲ့ စဉ်တိုင်းပဲ။
တဿ စ-ဝဂ္ဂ၊ ယံငါးသုတ်မှ၊ ဝါ-က, ဝေခဲ့ စီရင်နဲ့။"

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဝုစ္စတေ-ကို၊ ဥစ-တည်။ ဥစ၊သည်။ ဝိယဲတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ ပီပြင်သော စကားဌ်-၏။ ဓာတုဿန္တော=ချေ။ ဝတ္တမာနော=သုတ်ဖြင့် တေ-**ဝိ**ဘတ်သက်၊ ဘာဝကမ္မေသု ယော, သုတ်ဖြင့် ဥစ-ဓာတ်မှ နောက်ဌ် ယံ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဥစ်+ယ+တေ) တဿ စ-ဝဂ္ဂ=ဤသုတ်ဖြင့် **ယ**-ပစ္စည်းကို ဓာတုန် စ်-နှင့်တကွ စ-ပြု၊ (ဥစ+ယ+တေ) ပရဿ ဒ္ဒေဘာဝေါ=စ-ကို သဒိသ ဒ္ဒေဘော် စွ-ပြု။ ဇတသု-ဝုဒ္ဓိ=သုတ်ကြီးဖြင့် အစဌ် ဝ်-အက္ခရာလာ (ဝ်+-၊+စ္ဆ+တေ=ဝုစ္ဆတေ) ဝ်+ဥ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝုစ္စန္တေ.ဥစ+**ဝိယ**ဲတ္တိယံ ဝါစာ့ယံ၊နည်းတူ။ ဗဟုဝုစ်အန္တေ-ဝိဘတ်သက်သည်သာထူး၏။ (ဝ်+-၊+စ္ဆ+န္တေ=ဝုစ္ဆန္တေ)။ ။ဥစ္စတေ, ဥစ္ဆန္တေ-ဥစ+**ဝိ**ယဲတ္တိယံ ဝါစာယံ၊နည်းတူ။ ဝ်-မလာရသည်သာတူး၏။ ။မဇ္ဇတေ မဇ+ပရိမဇ္ဇန၊ ဆုပ်နယ်ခြင်းဌ်-၏။ ချေ။ . တေ-**ဝိ**ဘတ်သက်၊ ဘာဝကမ္မေသု=ယဲ-ပစ္စည်းသက်၊ (မဇ်+ယ+တေ) တဿ စ-ဝဂ္ဂ=ဤသုတ်ဖြင့် ယဲ-ပစ္စည်းကို ဓာတုန် ဇ်-နှင့်တကွ ဇ-ပြု၊ (မဇ်+တေ)ပရဿ ဒ္ဒေဘာဝေါ=ဇ-တို့ သဒိသ ဒ္ဒေဘော် ဇ္ဈ-ပြု(မဇ္ဈ+တေ=မဇ္ဈတေ)ပြီး၏။ ။မဇ္ဈန္တေ-မဇ+ပရိမဇ္ဈန၊ ၏။ အန္တေ-**ဝိ**ဘတ်သက်။ နည်းတူ။ ။ပဇ္ဇတေ-ပ**စ**+ပါကေ၊ဌ်-၏။ချေ။တေ-**ဝိ**ဘတ်သက်၊ယ-ပစ္စည်းသက်၊(ပစ်+ယ+တေ) ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကို ဓာတုန် စ်-နှင့်တကွ စ-ပြု၊ (ပစ+တေ)။ ပရဿ ဒ္ဒေဘာဝေါ=စ-ကို သဒိသ ဒ္ဒေဘော် စွ-ပြု၊ (ပစ္စ+**ဘ**ော=ပစ္စတေ)ပြီး၏။ ပစ္စန္တေ-ပစ+ပါကေ၊ အန္တေ-သက်၊နည်းတူ။ ။ဗုဇ္ဈတေ-ဗုဓ+ဉာဏော၊ သိခြင်းဌ်-၏။ချေ။တေ-သက်၊ယဲ-သက်၊ (ဗုဓ်+ယ+တေ) ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်း**ကို** ဓာတုန် စ်-နှင့်တကွ **စ**ျ-ပြု။ (ဗုဈ+တေ)ဝဂ္ဂေ ဃောသာ.ဃောသာနံ=စျ-ကို အသဒိသ ဒ္ဒေဘော် ဇ္ဈ-ပြု၊ (ဗုဇ္ဈ+တေ=ဗုဇ္ဈတေ)ပြီး၏။ ။ဗုဇ္ဈန္တေ-ဗုဓ+ဉာဏော၊အန္တေ-သက်၊ နည်းတူ။ ။ယုဇ္ဇတေ-ယုဇ္ဇ+**ယော**ဂေ-ယှဉ်ခြင်းဌ်-၏။ ချေ။ တေ-သက်၊ ယ-သက်၊ (ယုဇ်+ယ+တေ)ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကို ဓာတုန် ဇ်-နှင့်**တ**ကွ ဇ-ပြု၊ (ယုဇ်+တေ) ပရဿ=ဇ-ကို သဒိသ ဒ္ဒေဘော် ဇ္ဈ-ပြု၊ (ယုဇ္ဈ+တေ+ယုဇ္ဈတေ)ပြီး၏။ ။ယုဇ္ဈန္တေ-ယုဇ်+ယောဂေ၊ အန္တေ-သက်၊ နည်းတူ။ ။ကုဇ္ဈတေ-ကုဓ+ကောပေ။ အမျက်ထွက်ခြင်းဌ်-၏။ ချေ။ တေ-သက်၊ ယ-သက်၊ (ကုဓ်+ယ+တေ) ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်း**ကို** ဓာတုန် ဓ်-နှင့်**တ**ကွ စျ-ပြု၊ (ကုစျ+တေ) ဝဂ္ဂေ ဃောသာ-စျ-ကို အသဒိသ ဒ္ဒေဘော် ဇ္ဈ-ပြု၊ (ကုဇ္ဈ+တေ=ကုဇ္ဈတေ) ပြီး၏။ ။ကုဇ္ဈန္တေ-ကုဓ+ကောပေ။ အန္တေ-သက်၊ နည်းတူ။ ။ဥဇ္ဈတေ-ဥဓ-ဥဿဂ္ဂေ၊ စွန့်ခြင်းဌ်-၏။ ချေ။ တေ-သက်၊ ယ-သက်၊ (ဥဓ်+ယ+တေ) ဤသုတ်ဖြင့် ယဲ-ပစ္စည်း

http://www.dhammadownload.com

၄၄၂-ဣဝဏ္ဏာ,ဂမော ဝါ။ ။ဘမို့၊ ထိုယ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ခေတ္တဟီ ခေတ်တိုမှ။ပရော၌၊ ဣ-ဝဏ္ဏာ,ဂမော၊ ဣ-ဝဏ်လာသည်။ ဝါ၊ ချို့ ။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ တမှိုယဲ့ ပစ္စယ၊ကြောင့်။သဗ္ဗေဟီ၊ကုန်သော။ ခေတ္တဟီ၊ တိုမှ။ ပရော ၌။ ဣ-ဝဏ္ဏာ, ဂမော၊သည်။ ဝါ၊ချို့ ။ ဟောတိ၊၏။ ကရီယတေ၊ ကရီယတိ၊ ပြုခြင်း-ပြုအပ်၏။ ဂစ္ဆိယျတေ၊ ဂစ္ဆီယတိ၊ သွားခြင်း-သွားအပ်၏။ ဝါ.တိပဓံ၊သည်၊ကို .မတ္ထော်၊နည်း။ ကယျတေ၊ ပြုခြင်း-ပြုအပ်၏။ ဣတိ အာဒီသု။ တိုင်၌။ ပတိသေဓန.တ္ထော်၊ ၏။

ကို ခေတွန် ဓ်နှင့်တကွ စျ-ပြု၊(ဥစျ+တေ)စျ-**ကို** အသဒိသဒ္ဒေဘော်ဇ္ဈ-ပြု၊ (ဥဇ္ဈ+တေ=ဥဇ္ဈတေ) ပြီး၏။ ။ဥဇ္ဈန္တေ-အန္တေ-သက်၊ နည်းတူ။ ။ဟညတေ ဟန+ဟိ သာယံ၊ ညှဉ်းဆဲ (နှိပ်ကွပ် သတ်ဖြတ်)ခြင်း၌၊ ၏။ ချေ တေ-သက်၊ ယဲ-သက်၊ (ဟန်+ယဲ+တေ) ဤသုတ်ဖြင့် **ယ-**ပစ္စည်း ခေတွန် ဟ်နှင့်တကွ ဥ-ပြု၊ ဟဉ္ဉ+တေ)ဥ ကို သဒိသ ဒ္ဒေဘော် ဥ-ပြု(ဟဉ်+တေ=ဟညတေ)ပြီး၏။ ။ဟညန္တေ၊ အန္တေ-သက်၊ နည်းဘူ။ ။ကယျတေ-ကရ+ကရဏေ၊ ၏။ ခေျ၊ တေ-သက်၊ ယ.သက်၊(ကရ်+ယဲ+တေ)ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကို ခေတွန် ရ်နှင့်တကွ ယ-ပြု၊ (ကယ+တေ) ယဲ.ကို သဒိသ ဒ္ဒေဘော် ယျ-ပြု။ (ကယျ+တေ=ကယျတေ) ပြီး၏။ ။ကယျန္တေ-အန္တေ-သက်၊ နည်းတူ။ ။ဒိဗ္ဗတေ.ဒိဝု+ကီဠာယံ၊ ကစား မြူးတူးခြင်း၌-၏။ ခေျ၊ တေ-သက်။ ယ-သက်။ (ဒိဝ်+ယ+တေ) ဤသုတ်ဖြင့် **ဏ်-**ပစ္စည်းကို ခေတွန် ဝ်နှင့်တကွ ဝ-ပြု။ ဝ-ကို သဒိသ ဒ္ဒေဘော် **ဝ္ဝ**-ပြု(ဒိဝ္ဝ+တေ) ဒေါ ဧယ် စ-၌, စ၊ ဝ္ဝ-နှစ်လုံးကို၊ ဗ္ဗ-နှစ်လုံးပြု၊ (ဒိဗ္ဗ+တေ=ဒိဗ္ဗတေ)ပြီး၏။ ။ ဒိဗ္ဗန္တေ-အန္တေ-သက်၊ နည်းတူ။

၄၄၂-ဒွိ-ပဒ,ဝိဓိသုတ်။ ။တဿ စ ဝဂ္ဂ-သုတ်မှ တဿကို တမှို့-ဟူပြင်လိုက်သည်။ ။ယ-ပစ္စည်းကြောင့် ဤ,ဝဏ်လာ စီရင်သော အာဂမ ဝိဓိသုတ်တည်း။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် တဿ စ-ဝဂ္ဂ, သုတ်အစီအရင်ကိုမြစ်၏။ ဤ-ဝဏ်လာလျှင် တဿ စ-ဝဂ္ဂ,သုတ် မစီရင်ရတော့ပြီ-ဟူလို။ ။ဤ-ဝဏ်နှစ်လုံးတွင် ဤ-လာလျှင် ယ-ပစ္စည်းကို ဒ္ဒေဘော်ပြု၍၊ ဤ-လာလျှင် ဒ္ဒေဘော်မပြုရ။ ကရီယျတေ,ကရီယဲတေ,ဂမိယျစော, ဂမီယတေ-ဟု ရုပ်ဖြစ်၏။ ။ဝါ-သဒ္ဒါဝိဂၢပ်။ ရှု-အလို ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာ။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ကရီယျထေ-ကို ကရ-တည်၊ ကရ၊ သည်။ ကရဏေ ၏။ခေတ္တသန္တေဘာ=ခေျ။ ဝတ္တမာနာ=တေ.ဝိဘတ်သက်၊ ဘာဇကမ္မသုယော=ယ-ပစ္စည်းသက်၊ (ကရ်+ယဲ+တေ) ဤ-ဝဏ်လာ,ဂမော ဝါ, ဤသုတ်ဖြင့် **ယ-**ပစ္စည်းကြောင့် ကရ-ခေတ်မှနောက်၌ဤ-အက္ခရာလာ၊ (ကရ်+-ိ+ယ+တေ)ပရသာ ဒ္ဒေဘာဝေါ= ယ-ကို သဒိသေဒ္ဒေဘော် ယျ-ပြု၊ (ကရ်+-ိ+ယျ+တေ-ကရိယျတေ) ရ်+ဤ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ကရီ**ယတိ**-ကရ+ကရဏေ၊ခေျ။ တေ-သက်၊ **ယ** သက်၊ (ကရ်+**ယ**+တေ) ဤသုတ်ဖြင့်=ဤ-အက္ခရာလာ၊ (ကရ်+-ိ+ယ+တေ) အတ္တနော ပဒါနို

http://www.dhammadownload.com

၅၄၃-ပုဗ္ဗ-ရူပ-၌။ ။သော၊ ထို ယ-ပစ္စည်းသည်။ပုဗ္ဗ-ရူပ-၌၊ ပုဗ္ဗ-ရုပ်အဖြစ် သို့လည်း။ ဝါ၊ ရွှေ့-ခဲ့တွန်၏ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်သို့လည်း။ ဝါ၊ ချို။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ။သဗ္ဗေဟိ ကုန်သော့။ခဲတူဟိ၊တို့မှ။ ပရေ၊ ၌။ ယ-ပြစ္စယော၊ သည်။ ပုဗ္ဗ-ရူပ်၊ သို့။ ဝါ၊ ချို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ဝုစ္စတေ၊ ပွားခြင်း,ပွားအပ်၏။ ဖလ္လတေ၊ ပြီးခြင်း,ပြီးအပ်၏။ ဒမ္မတေ၊ ဆုံးမခြင်း,ဆုံးမအပ်၏။ သက္ကတေ၊ စွမ်းနိုင်ခြင်း။ ဝါ-ပူဇော်ခြင်း,ပူဇော်အပ်၏။ လဗ္ဘတေ၊ ရခြင်း,ရအပ်၏။ ဒီယတေ၊ ရွှေ့ကြည့်ခြင်း, ရွှေ့ကြည့်အပ်၏။

ပရဿ ပဒတ္တံ,သုတ်ဖြင့် အတ္တနောပုဒ် တေ-ဝိဘတ်ကို၊ ပရဿပုဒ် တိ-ပြု၊ (ကရ်+ -°+ယ+တိ=ကရီယတိ) ရ် ဤ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဂစ္ဆိယျတေ-ဂမု+ဂတိမှိ၊ ၏။ ခေါ့။ ဏ-သက်၊ ယ-သက် (ဂမ်+ယ+တေ) ဤ-ဇဏ္ဏာ,ဂမော=ဤ-အာဂရာလာ (ဂမ်+-°+ယ+ဇတ) ဂမိယာန္တော,စ္ဆော ဝါ+ခတ္တုန် မ်-ကို စ္ဆ်-ပြု(ဂစ္ဆ်+-°ယ+ ဇတေ) ပရဿဒ္ဒေဘာဝေါ=ယ-ကို သဒိသ ဒ္ဒေဘော် ယျ-ပြု၊ (ဂစ္ဆ်+-°+ယျ+တေ+ ဂစ္ဆိယျတေ) စ္ဆ်+ဤ-ကပ် ပြီး၏။ ။ဂစ္ဆီယတိ-ဂမု+ဂတိမှိ၊၏။နည်းတူ။ ဤသုတ် ဖြင့် ဤ-လာ၊ယ-ပစ္စည်းကို ဒ္ဒေဘော်မပြုရ (ဂစ္ဆ်+-°+ယ+တိ=ဂစ္ဆီယတိ)။ ။ ဝါ-ရုပ်။ကယျတေ-ကရ+ကရဏေ၏၊ ခေါ့။ တေ-သက်၊ ယ-သက်၊ (ကရ်+ယ+ တေ) ဤ-ဇဏ္ဏာ,ဂမော ဝါ, ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကြောင့် ဤ-ဝဏ်် လာသင့် ငြားသော်လည်း၊ ဝါ-သဒ္ဒါမြစ်သော့ကြောင့် မလာရ။ စာသာ စ-ဝဂ္ဂ=သုတ် အတိုင်းတွက်။

၅၄၄-ဒ္ဒိ-ပဒ,ဝိဓိသုတ်။ ။ယ-ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရုပ်ပြုစီရင်။ ။စ-သဒ္ဒါ အနုကမုန၊ ဝါကို ဝင်သည်။ ။'ပုဗ္ဗဿ ဓာတွန္တဿ ရူပံ သမာနံ-ပုဗ္ဗ-ရူပံ' လုပ်။ ပုဗ္ဗဿ ဓာတွန္တဿ၊ ရွှေ့ဓာတွန်၏။ ရူပံ သမာနံ အသွင်သဏ္ဌာန်တည်း-ပေး။ ။ ပုဗ္ဗ-ရုပ်,ဟူသည် ယ-ပစ္စည်းကို ယင်း၏ရွှေ့ဓာတွန်အကွရာနှင့် ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်တူ ပြုခြင်းပင်တည်း။ ဥပမာ-'ဖလ်+ယ+တေ+ဖလ်+လ+တေ=ဖလ္လတေ'၌ ယ-ပစ္စည်း ကို ယင်း၏ရွှေ့က ဓာတွန်နှင့် ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်တူ လ-ပြုသလိုမှတ်။

ထိုဓာတွန်၏-အရကိုလည်း အောက်၌ မဆိုရသေးသော။ ဝါ တာသ စ-ဝဂ္ဂ, သုတ်၌ ဆိုပြီးသည်မှတစ်ပါး က-ဝဂ်, ဋ-ဝဂ်, ပ-ဝဂ်, လ, သ-အကွရာ အဆုံး ရှိသော ဓာတ်တို့၏အစိတ်ကိုသာ ယူရ၏။ သို့မဟုတ် ယင်းအကွရာတို့ကိုသာ ပုဗ္ဗ ရုပ်ပြုရ၏။ ။'ယေဋ္ဌာ,နုတ္တေဟိ ပရဿေ,ဝေဒိ၊ တေန က-ဋ-ပ-ဝဂ္ဂ-လ-သန္တေ,ဟေဝ ဓာတူဟိ ပရော၊ သောယ,ပစ္စယော ပုဗ္ဗ-ရူပ,မာ ပဇ္ဇတေ ဝါ,တိ' ရှု။ ။ထိုတွင်လည်း က ဝဂ်၌-က၊ ဋ-ဝဂ်၌-ဋ၊ ပ-ဝဂ်၌-ပ, ဘ မ-ဆုံးသောဓာတုန် တို့သာ ပိဋကတ်တွင်ထင်၏။ ။'ဂဂ််မေ ပိဒဟိဿန္တိ၊ နတံ သက္ကောမိ ငြာဟ္မဏာ!' တိ'သ-သမ္ဘ ဝဇာတ်။ 'ကဿ ဝဓုန္တိ အာသဝါ၊ ဘဝ မူလ-ဘဝ ဂါမိနော့' ဧကန်အာဘယ,တ္ထေရ ဂါထာ။ 'အာသဝါ တဿ ဝဓုန္တိ၊ အာရဒ္ဓသော အာသ

http://www.dhammadownload.com

၄၄၄-တထာ ကတ္တရီ စ။ ။ကထာ၊ ထိ သ္မ စ ဝဂ္ဂ-သုတ်, ပုဗ္ဗ-ရူပဇ္ဈ-သုတ် တို့၌ **ဆို**အင်္ဂါပြီးသည်နှင့်အတူ။ ကတ္တရီ၊ ကတ္တားအနက်၌လည်း။ ယသ္မာ၊ ဒိဝါ.ဒိ, မာ-ပစ္စည်း၏။ အာဒေသော-ကာရိယ-ပြုသည် (စ-ဇဂ်, ယ်, ဝ-ပုဗ္ဗရူပ်အပြုသည်။)

ဝက္ခဃာ'ဓမ္မပဒ ကောဓဝဂ်။ 'အ-ကာမာ ကရဏီယံ ဝါ၊ ကရဏီယ.မ္ဟိ ကုဗ္ဗတိ' ပဏ္ဍာသ-မဟာ ဗောဓိဇာတ်။ 'အာယတောပိ နကုပ္ပေယျ၊ သ-ရာဇ ဝသတိံ ဝသေ'ဝိရူရဇာတ်။ 'ယ.ဒတ္ထိ ဘဂတံ ကိံ'ဇ္ဈိ၊ ဘာဝေါ စ ယဲတ္ထ လဒ္ဓတိ'ဝိသတိ-အဓိမုတ္တ.တ္ထေရဂါထာ။ 'တဿ သာသန.မာဂမ္မ၊ လဒ္ဓတေ တံ အ-သောကတာ' ၎င်း။ 'သုဒန္တော ဇတ ဒမေ့ထ၊ အတ္ထာ ဟိ ကိရ ဒု.ဒ္ဒမော' ဓမ္မပဒ-အတ္ထဝဂ်'ပုံစံ။

ဆောင်ပုဒ်.''ဓာတုန်နှင့်မူ၊ အာ.ဇင်တူ၊ **မှတ်**ယူစေလို-ပုဗ္ဗရူပ်**ကို**။
က-ဋ္ဌ ပ+ဧဂ်၊ လ,သ-စ္ဆက်၊ ဆုံးလျက်**ဓာတ်**ကို ပြုစေလို။
ဝဂ်တွင် က, စ၊ ပ, သ, မ၊ အန္တဓာတ်သာ ထင်သည်ကို။
ပုဗ္ဗ-ရူပေ၊ ဥပဒေ၊ မှတ်စေခလို-ရူ-ကျမ်းဆို။''

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဝုဒ္ဓတေ-ကို ဝဒ္ဓ-တည်း၊ စမှ၊ သည်။ ဝဒ္ဓနေ ပွားခြင်း၌-၏။ ဓာ-တုဿန္တော=ခေျ။ ဝတ္တမာနာ=တေ-ဝိဘတ်သက်၊ ဘာဝ ကမ္မေသု ယော=**ယ**-ပစ္စည်းသက်၊ (ဝန်+ယ+တေ) ပုဗ္ဗ ရူပဇ္ဈ ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရူပ် စ-ပြု (ဝန်,စ+ုတ) ကွစိ ဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် ဓာတုန်၏ ရှေး **ဒု-အာကွာရာကို**ချေ။ ဓာတ်၏။အစ ဝ-၏မှီရာ' အ-ကိုလည်း ဥ-ပြု။(ဝုဒ်×စ်×တေ)ဥော **စ**-ကာရေ,သုတ် ဖြင့် စတုတ္ထကွာရာ ဗ်-ကို တတိယကွ**ရာ** ဥ်-ပြု။ (ဝုဒ်-**စ**+တေ=ဝုဒ္ဓတေ) ဥ်+စ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။**ဖလ္လ**တေ-ဖလ+**နီ**ဗ္ဗတ္တိယံ ပြီးခြင်း၌-၏။ချေ။ တေ-သက်၊**ယ**-သက်၊(ဖလ် ယ+တေ) ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရူပ် လ-ပြု။ (ဖလ်+လ+တေ=ဖလ္လတေ) လ်+လ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဒမ္မတေ ဒမ့+ဒမနေ၊ ဆုံးမခြင်း၌-၏။ ချေ။ တေ-သက်၊ ယ-သက်၊ (ဒမ်+ယ+တေ) ဤသုတ်ဖြင့် **ယ**-ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရူပ် မ်-ပြု၊ (ဒမ်+မ+ တေ=ဒမ္မတေ) မ်+မ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။သက္ကတေ-သက+သာမတ္ထိယံ၊ စွမ်းနိုင် ခြင်း၌-၏။ နည်းတူ(သက်+ယ+တေ) ဤသုတ်ဖြင့် **ယ**-ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရူပ် က-ပြု၊ (သက်+က+တေ=သက္ကတေ)က်+က-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။လဒ္ဓတေ-လဘ+လာဘေ၊ ရခြင်း၌-၏။နည်းတူ။(လဘ်+ယ+တေ) ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရူပ် က-ပြု၊ (လဘ်+ဘ+တေ) ဒေါဓဿ **စ**-၌ စ၊ ဓာတုန် ဘ်-**ကို** ဗ်-ပြု (လဗ်+ဘ+တေ= လဒ္ဓတေ) ဗ် ဘ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဒိဿတေ-ဒိသ+ပက္ခေနေ၊ ရှုကြည့်ခြင်း၌-၏။ နည်းတူ။ (ဒိ+သ်+**ယ**တေ) ဤသုတ်ဖြင့် **ယ**-ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရူပ် သ်-ပြု၊(ဒိသ်+ သ+တေ=ဒိဿတေ) သ်+သ-ကပ်၊ ပြီး၏။

၄၄၄-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။**စ**-သဒ္ဒါ အနုကမုန်း၊ ယ-ပစ္စည်းကို နောက် သုတ်သို့ မလိုက်စေရန် ဆဲ့ဝင်သည်။ နိ။ ။ဉာ-အလို ဝုတ္တ-ပ္ပကာ**ရာ**.နုကမုန်း၊-တဿ စ-ဝဂ္ဂ၊ ပုဗ္ဗ ရူပဇ္ဈ,နှစ်သုတ်၌ဆိုခဲ့သော အာဒေသကို ဝင်သည်-ဟူ၏။ ။

http://www.dhammadownload.com

ဟောတိ ၏။ ။ဟေဌာ၊ အောက်သုတ်၌။ ဘာဝ-ကမ္မေသု၊ တို့၌။ ယဲ့.ပစ္စယဿ၊ ၏။ အာဒေသော၊ သည်။ ဟောတိယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ကတ္တာရိ စ။ ကတ္တားအနက်၌လည်း။ ယ.ပစ္စယဿ၊ ၏။ အာဒေသော၊ ကို။ ကာ-တပ္ပေါ၊ ပြုအင်၏။ ဗုဒ္ဓတိ၊ သိ၏။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ဝိစ်ဖောက်(ဖောက်ထွင်း)၏။ မညတိ၊ သိ၏။ သဗ္ဗတိ၊ ဧပ်, ချုပ်၏။

တဿ စ-ဝဂ္ဂ,ပုဗ္ဗ ရူပဗ္ဗ,နှစ်သုတ်၏ ကမ္မရူပ် အစီအရင်ကဲ့သို့၊ ဒိဝါ.ဒိ ယဲ့.ပစ္စည်း ကိုလည်း ရှေးနည်းတူပြုလုပ်၍ ကတ္တုရူပ် စီရင်လေ-ဟူလို။

ဤသုတ်ကား—အတိဒေသ ခြောက်မျိုးတွင် နိမိတ္တာ-တိဒေသ သုတ်တည်း—ဘော, ကံ-ဝိသယ ယ-ပစ္စည်းကိုလွန်၍ ကတ္တုဝိသယ,ယ-ပစ္စည်းကို ညွှန်းသော ကြောင့်တည်း။ ။ကာရိယာ.တိဒေသ သုတ်-ဟူ၍လည်း ဆရာတို့ ဆိုကုန်၏။ ငါတို့ကျေးဇူးရှင် တို့တေး ဆရာတော်ဘုရားလည်း ကာရိယာ.တိ ဒေသ ဆိုက သာ၍ကောင်းမည်ဟု ပြောဖူး၏။ ။ကာတန္တ ဝုတ္တိ-၌လည်း ဤသို့သော အရာ ငယ် 'ကာရိယာ.တိ ဒေသော.ယံ'ဟု ကာရိယာ.တိ ဒေသပင်ဆို၏။ ယ-ပစ္စည်း နှင့်တာ ဘုံ စ-ဝဂ် စသည်ပြုန် ညွှန်းပြု၍ 'သေသေသု နှ၊ဝ'ကဲ့သို့ ကာရယာ.တိ ဒေသပင် ကောင်းသည်။

ပုံစံ၌ရှင်းချက်။ ။ဗုဓ+ဉာဏော၊ယ၊တိ-ဤမိနာ ဓာတ္ဝန္တေန သဟ ယဿ ဓျော, ဒ္ဓိတ္တံ ဗုဇ္ဈတိ 'အထ ဇာလဗ္ဗ ပါသဗ္ဗ၊ အာသဇ္ဇာပိ နံ ဗုဇ္ဈတိ' အသီတိ-စူဠဟံသ ဇာတ်။ ။အန္တ-သက်လျှင် ဗုဇ္ဈန္တိ၊ 'ဗဟုနေယျာ ဝ ဗုဇ္ဈန္တိ' သာရိပုတ္တ-တွေ့ရ, ပဒါန်။ ။အန္တိ-ကို ရေ-ပြုလျှင် ဗုဇ္ဈရေ။ 'ဗုဇ္ဈရေ အရိယ သစ္စာနိ' သုမေဓ ထေရီ ဂါထာ။ ။သိ-သက်လျှင် ဗုဇ္ဈသိ။ 'တယော-ဗုဇ္ဈေသိ မာဏဝ' စတ္တာ လီသ အလမ္ဗုသာဇာတ်။ ။ထ-သက်လျှင် ဗုဇ္ဈထ။ 'ယေ သုတ္တာ တေ ပ-ဗုဇ္ဈထ' ဤတိပုတ်=ဤပုဒ်-ဓာတ်ကား ဇာဂရဏတ္ထတည်း။ ဗုဓ-ဓာတ်သည် ဇာဂရဏ, ဝိကသန, ဂတိ-အနက်တို့၌ ဒိဝါဒိဂိဏ်းသဘာတည်း။ ညဏတ္ထမှာ ဘူဝ်ဒိ, ဒိဝါဒိ ဂိဏ်းတည်း။-'ဗဟုနေယျာ.ဝ ဗုဇ္ဈန္တိ'ကား ဝိကသနတ္ထတည်း။ 'နိဗ္ဗာန် ဗုဇ္ဈတိ ဂစ္ဆတိ.တိ ပုဒ္ဓေါ'ကား ဂတျ တ္ထတည်း။ ။*ဝိဓ+ဝိဇ္ဈနေ၊ ဖောက်ထွင်းခြင်း၊ ယ၊ တိ-သက်လျှင် ဝိဇ္ဈတိ။ သိ-သက်လျှင် ဝိဇ္ဈသိ။ 'ဝိဇ္ဈသိ ဝန မူလသ္မိ' ပင်္ဂိဏ္ဏ-စန္ဒကိန္နရီဇာတ်။ 'ကောနု, မံ ဥသုနာ ဝိဇ္ဈီ'။ 'ဝိဇ္ဈေယျံ မံ အမညထ'သုဝဏ္ဏသာမ ဇာတ်။ ။*မနု+ဉာဏေ၊ ယ၊ တိ-မညတိ။ 'ဤဒံ သစ္စံ.န္တိ မညတိ' ဤတိ ဝုတ္တက။ 'တုံ နု ဒါသောတိ မညသိ' သတ္တသိ ကုသဇာတ်။ ။*သိဝု သိဗ္ဗနေ၊ ယ၊ တိ၊ သိဗ္ဗတိ။ 'ဓောတော ဥပသမ္ပန္နာယ စီဝရံ သိဗ္ဗတိ ဝါ, သိဗ္ဗာပေတိ ဝါ, တိက္ခဳ ဝိဘင် ဩဝါဒဝဂ်။ 'အာနေဟိ သိဝ်္ဂိယာမိ နံ' မဂ္ဂေဇ္ဈာတ်။

http://www.dhammadownload.com

ပုဗ္ဗရူပ် ပုံစံမပါ-'ကုပ္ပတိ၊ ရူစ္ဆတိ၊ ဝပ္ပတိ၊ ဒိပ္ပတိ' စသည်ကိုထုတ်။ ။ကုပ+ကောပေါ၊ယ၊တိ၊ ယဿ ပုဗ္ဗ ရူပ်-ကုပ္ပကိ-အာမျက်ထွက်၏။ 'အလမွာယွဲ့ နကုပ္ပါမိ' စရိယ ပိဋကဘူရိဒတ္တ စရိယ။ ကောပေနေယျ နကုပ္ပါမိ' ဥဒါန်း။ ။*ရူစ+ရောစနေ၊ ယ၊ တိ-၊ ရူစ္ဆတိ-နှစ်သက်၏။ 'မုတ္တဿ တဝ ရူစ္ဆတိ' အသီဟိ စူဠဟံသဇာတ်။ 'ကုတော သုခေ ဂစ္ဆ မယ္ပံ နရူစ္ဆတိ' ဌင်း-သုခဘောဇနဇာတ်။ ။'ဝပ+ဗီဇ နိက္ခေပေ၊ တိ-ဝပ္ပတိ၊မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးကြဲချ၏။-'နတေ ဗီဇံ ပဝပ္ပန္တိ၊ နာပိ နီယန္တိ နင်္ဂလာ'ပိလိန္ဒ ဇစ္ဆဿောရာ၊ပဒါန်း။ ။*ဒိပ+ဒိတ္တိယံ၊ယဲ၊တိ၊ဒိပ္ပတိ၊ တောက်ပြောင်ထွန်းလင်း၏။-'သံဝစ္ဆရေ ဂိမ္ဟသမယေ၊ ဂန-ဒါဟော ပဒိပ္ပတိ' စရိယ ပိဋက-ဝဋ္ဋက စရိယ။

တဿစ-ဝဂ္ဂ=သုတ်ပုံစံဥလည်းမစုံ။ခေတ္တန် စ-ဝဂ် ပ,တ။ တ-ဝဂ်တရ,ပုံစံများကျန်နေသည်-'ပစ္ဆတိ၊ ယုဇ္ဇတိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဃူရတိတို့ကိုထုတ်'။ ။စ၁+ပါကေ ယ၊ တိ၊ ယဿ ခေတ္တ,ခေ္တန စေ၁၊ ဒိုတ္တိ-ပစ္ဆတိ-ကျက် (ချက်) ၏။-'ယဲာဝ ပါပံ နပစ္ဆတိ' ဓမ္မပဒ-ဗာလဝဂ်။ 'ပစ္ဆတိ နိရယေ ဃောရေ' ဘူရိဒတ္တဇာတ်။ ။*ယုဇ+ယောဂေ၊ ယံ၊ တိ၊ ယုဇ္ဇတိ သင့်၏။ ။ဥ-ပုဗ္ဗ, ပဒ+ဂတိမှိ။ ယ။ ဣန္တိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ 'ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပဘင်္ကာ' စတုက္ကဂုံတ္တရ။ 'ယမ္ပ, လောကံ ဥပပဇ္ဇရေ' သဂါထာဝဂ္ဂ။ ။*ဃူရ-ဇိရဏေ၊ ယ၊ တိ-ဃူရတိ၊ ဆွေးမြည့်အိုမင်း၏။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဗုဇ္ဈတိ-ကို ဗုဓ-တည်။ ဗုဓ၊သည်။ ဉာဏေ၊ ၏။ ခေတုဿန္တော=ခေျ။ ဝတ္တမာနာ=တိ-ဝိဘတ်သက်၊ ဒိဝါဒိတော ယာ,သုတ်ဖြင့် ကတ္တားအနက်၌ ယ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဗုဓ်+ယ+တိ) တထာ ကတ္တရိ စ=ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကို ခေတ္တန် ဓ်နှင့်တကွ စျ-ပြု၊ (ဗုစျ+တိ) ဝဂ္ဂေ ယောသာယောသဉ်နံ=စျကို အသဒိသ ဒ္ဝေဘော် ဇ္ဈ-ပြု၊ (ဗုဇ္ဈ+ဟိ=ဗုဇ္ဈတိ) ပြီး၏။ ။ဝိဇ္ဈတိ-ဝိဓ+ဝိဇ္ဈနေ၊ ဖောက်ထွင်းခြင်း၌-၏။ ခေျ၊ တိ-သက်၊ ဒိဝါဒိတော ယော-ယဲ-ပစ္စည်း သက်၊ (ဝိဓ်×ယ×တိ) ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကို ခေတ္တန် ဓ်နှင့်တကွ စျ-ပြု၊ (ဝိစျ+တိ) ဝဂ္ဂေ=စျ-ကို အသဒိသ ဒ္ဝေဘော် ဇ္ဈ-ပြု၊ (ဝိဇ္ဈ+တိ=ဝိဇ္ဈတိ) ပြီး၏။ ။မညတိ-မန+ဉာဏေ၊ သိခြင်း၌-၏။ နဉ်းတူ (မန်+ယ+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကို ခေတ္တန် န်-နှင့်တကွ ဥ-ပြု၊ (မဥ +တိ)ပရသာ ဒ္ဝေဘာဝေါ ဥ-ကို သဒိသဒ္ဝေဘော်ည-ပြု၊ (မည+တိ=မညတိ) ပြီး၏။ ။သိဗ္ဗတိ-သိဝု+သိဗ္ဗနေ၊ ချုပ်စပ်ခြင်း၌-၏။ နဉ်းတူ၊ (သိဝ်×ယ+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကို ခေတ္တန် ဝ်နှင့်တကွ ဝ-ပြု၊ (သိဝ +တိ) ဝ-ကို သဒိသ ဒ္ဝေဘော် ဗ္ဗ-ပြု၊ (သိဗ္ဗ+တိ) ဒေါဓေသ စ-၌, စ၊ ဗ္ဗ-နှစ်လုံးကို ဗ္ဗ-နှစ်လုံးပြု၊ (သိဗ္ဗ+တိ=သိဗ္ဗတိ) ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၄၄၅–ဘူဝါဒိ.တော အ။ ။ဘူဝါဒိတော၊ ဘူ-အစရှိသောဓာတ်မှ။ပရေ၊ ၌။ ကတ္တရိ၊ ကတ္တားအနက်၌။ အ၊ အ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၏။ ။ဘူ ဣစ္စေဝ. မာဒိတော၊ ဘူ-အစရှိသော။ ဓာတု ဂဏတော၊ ဓာတ်အပေါင်းမှ။ ပရေ၊ ၌။ ကတ္တရိ၊ ၌။ အ-ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ပဌတိ၊ မုတ်ဆို၏။ ပစတိ၊ ချက်၏။ ဇယတိ၊ အောင် (နိုင်) ၏။

၄၄၅–ဒ္ဝိ-ပဒ,ဝိဓိသုတ်။ ။ဘူ-စသော ဓာတ်မှ နောက်၌ ကတ္တားအနက်၌ အ-ပစ္စည်းသက်-စီရင်။ ။'အန် ဝိကရဏော ကတ္တရိ' ကာတန္တ၊ ၃-၂-၃၂။ ။ ဤသုတ်မှစ၍ 'စုရာဒိတော ဏော-ဏယာ' သုတ်တိုင်း ရှစ်သုတ်တို့ဖြင့် သက်အပ်သော ၁၇-ပစ္စည်းတို့သည် ဓာတ်ဘို့ကို ဂိုဏ်း အသီးအခြား, တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး မရောယှက်ရအောင် ပြုတတ်။ သို့မဟုတ် ပြုကြောင်းဖြစ်၍ ဝိကရဏ ပစ္စည်း မည်ကုန်၏။ 'ဝိသုံဝိသုံ ဓာတဝေါ ကရောန္တိ, ကရိယန္တေ ဝါ ဧတေတီ.တိ-ဝိကရဏာ' လုပ်။ ။တနည်း၊ ဂဏဝိဘာဂဝသေန ဓာတဝေါ အညမညံ ဝိသဒိတာနိ ရူပါနိ ကရောန္တိ.တိ-ဝိကရဏာ'လုပ်။ ဓာတ်တို့ကို ဂိုဏ်းဂဏ သီးခြားခဲ့ဝေ၍၊ အချင်းချင်း ရုပ်မတူရအောင်ပြုတတ်သောကြောင့် ဝိကရဏမည်သည်။ ။တနည်း ဘူ-စသော ပကတိ၊ တိတိကွ-စသော ဓာတု.ပစ္စယန္တ ပုဒ်များနောက် ကျရောက်တတ်သော ကြောင့် ဝိကရဏဆိုသည်။ ။'ပကတိ.ပစ္စယဲန္တ ပကတိ ယော ပစ္စယော၊ သော ဝိကရဏော' သာရသ္မတ။ ။တနည်း၊ 'ဝိသဒိသာ ဓာတု-ဝိဘတ္တိယော နိဿာယ ကရောန္တိ ဘဝန္တိ-တိ ဝိကရဏာ' အချင်းချင်းမတူကုန်သော။ သို့မဟုတ်-ပြားကုန်သော ရွေ့-နောက်ဖြစ်သော ဓာတ်, ဝိဘတ်တို့ကိုမှီ၍ ဖြစ်တတ်သောကြောင့် ဝိကရဏမည်သည်။

"ပုဗ္ဗ.ပရ ဘာဂ-ဋ္ဌာနာ၊ ဘိန္နာ ဓာဟု-ဝိဘတ္တိယော။
နိဿာယ ပစ္စယာ ဟောန္တိ, ယေ တေ ဝိကရဏာ သိယုံ။"ဗာ

ပုဗ္ဗာ.ပရ-ဘာဂ.ဋ္ဌာနာ၊ ရွေ့နောက်အဖို့တည်ကုန်သော။ ဘိန္နာ၊ ပြားကုန်သော။ ဝါ-အချင်းချင်းမတူကုန်သော။ ဓာတု-ဝိဘတ္တိယော၊ ဓာတ်, ဝိဘတ်တို့ကို။ နိဿာယ၊ အမှီပြု၍။ ယေ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဝိကရဏာ၊ ဝိကရဏမည်ကုန်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ။'ဝိကရဏသဒ္ဒ ပုဗ္ဗာစရိယ.ပွသိဒ္ဓါ' ကာတန္တ-ဋီ။

ဓာတ်ကို အသီးအခြားပြုပုံကား–'အ-ဝိကရဏာ ဘူဝါ.ဒယော်' ဟူရကား:- အ-ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးကောင်းသော ဓာတ်ကား-ဘူဝါဒိဂဏိကဓာတ်၊ အ-ပစ္စည်းသက်၊ ရွေ့၌ နှဲဂ္ဂဟိတ်လာ၍ ပြီးကောင်းသောဓာတ်ကား-ရှုဓာ ဒိဂဏိကဓာတ်-စသည် ဓာတ်တစ်ခုနှင့်တစ်ခု,မရောယှက်စေဘဲ ဂိုဏ်းရှစ်မျိုးဖြင့် ကွဲပြား, ခြားနားသော ပစ္စည်းရှစ်ခုတို့ဖြင့် သတ်မှတ်ပိုင်းခြားသည်။

http://www.dhammadownload.com

"ဘူဝါ.ဒိ စ, ရူခော.ဒိ စ၊ ဒိဝါ.ဒိ စ, သ္ဘာ.ဒိ, ဂဏော။
ကိယာ.ဒိ စ၊ ဂဟာ.ဒိ စ၊ တနှာ.ဒိ စ, စုရာ.ဒိ စ။
ဧတေ အဋ္ဌ ဂဏာ ဟောန္တိ၊ ဝိကရဏ.ပ္ပဘေဒတော။"

ဘူဝါ.ဒိ စ–ဘူဝါဒိဂိုဏ်း လည်းကောင်း။ ရူခော.ဒိ စ၊ ရူခော.ဂိုဏ်း လည်းကောင်း။ ဒိဝါ.ဒိ စ၊ ဒိဝါဒိဂိုဏ်းလည်းကောင်း။ သ္ဘာ.ဒိဂဏော၊ သ္ဘာဒိဂိုဏ်း လည်းကောင်း။ ကိယာ.ဒိ စ၊ ကိယာဒိဂိုဏ်းလည်းကောင်း။ ဂဟာ.ဒိ စ၊ ဂဟာဒိ ဂိုဏ်းလည်းကောင်း၊ တနှာ.ဒိ စ၊ တနှာဒိဂိုဏ်းလည်းကောင်း။ **စရာ.ဒိ** စ၊ စရာဒိ ဂိုဏ်းလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိကရဏ.ပ္ပဘေဒတော ဝိကရဏ-ပစ္စည်းသက်ရာ ဝိသယ-အပြားအားဖြင့်။ ဧတေ အဋ္ဌ ဂဏာ၊ ထိုရှစ်ဂိုဏ်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ရူ-ဌ်ကား ၎င်းရှစ်ပါးတွင် ဂဟာ.ဒိဂိုဏ်းကို ကိယာဒိဂိုဏ်းဌ် သွင်း၍ ခုနစ်ပါးဟူ၏။-

"ဘူဝါးဒိ စ, ရူဝေ.ဒိ စ၊ ဒ်ဝါ.ဒိ, သ္ဘာ.ဒယော ဂဏာ။
ကိယာ.ဒိ စ, တနှာဒိ စ၊ စုရာ.ဒ်ိ စာ-တိ သတ္တခေ"။ ရူ

သက္ကတ-ဗျာကရဏ်းကျမ်းများဌ်ကား-ဘူဝါဒိ,အဒါဒိ,ဇုဟောတျာ,ဒိဒိဝါဒိ, သ္ဘာဒိ, တုဒါဒိ, ရူခာဒိ, တနှာဒိ, ကိယာဒိ, စုရာဒိ-ဂိုဏ်းအားဖြင့် ဆယ်ပါးဟူ၏။-

"ဘ္ဝာ.ဒျာ.ဒိ, ဇုဟောတျာ.ဒိ၊ ဒိဝါ.ဒိ, သ္ဘာ.ဒိ ရေဝ စ။
တုဒါ.ဒိ စ, ရူခော.ဒိ စ၊ တနှာ.ဒိ, တျာ.ဒိ, စုရာ.ဒယော။
ဧတေ စ ဒသ-ဝိဓာ ခေါတဝေါ ဂဏပါဋ္ဌေ ပါဏိနီနာ။
ဂဏ ဘေဒန ပဋိတာ"။ အာသုဗောဓ

ဤဆယ်ပါးသော–ဂိုဏ်းတို့တွင် အဒါဒိ, ဇုဟောတျာဒိ, တုဒါဒိ ဂိုဏ်းသုံးပါးကို ဘူဝါဒိ ဂိုဏ်းဌ်သွင်း၍ ကစ္စည်း-ရူ-တို့ဌ် ရှစ်ပါး, ခုနစ်ပါး ဆိုကြသည်။ ဤပစ္စည်းများသည် 'ပုဗ္ဗာ.ပရ-ဘာဂ.ဌာနေ၊ ဘိန္နာ ခေါတု ဝိဘတ္တိယော' ဟူသည် နှင့်အညီ ကတ္တားစသောအနက်ကိုမဟောတတ်။ ရှေနောက် **ခေါတ်,ဝိဘတ်**နှစ်ပါးကို မှီ၍၊ ဗာဟျတ္ထ-ဖြစ်သော နောက်-ဝိဘတ်နက်ကိုထွန်းပြရုံသာ၊ သို့မဟုတ် ရုပ်ပြီး ခြင်းအကျိုးငှာသာ သက်ရ၏။ ။'သဗ္ဗ ခေါတုကံမ္မိ.ယေဝါ.ယ.မိဿ့တေ'ရူ။ ။ 'ကတ္တာရိသပ်' ပါဏိနီ၊ ၃-၁-၆၃။ ။'ကတ္တု ဝါစိနိ သဗ္ဗခေါတုကေ ပရတော ခေါတုတော သပ်-ပစ္စယော ဘဝတိ' ကာသိကာ ဝုတ္တိ။ 'ကတ္ဘ.တ္ထေ သဗ္ဗခေါတုကေ ပရေ ခေါတုတော သပ် ဘဝတိ' သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ။ 'အန် ဝိကရဏော ကတ္တာရိ'။ ။ ခေါတုတော အန် ပရော ဘဝတိ၊ သော စ ဝိကရဏ သညကော၊ ကတ္တာရိ ဝိဟိတေ သဗ္ဗ-ခေါတုကေ ပရေ' ကာတန္တ ဝုတ္တိ,တို့ အဆိုရှိရကား၊ ပင်းဝိကရဏ ပစ္စည်း တို့ကို ဟိယျတ္တနီ, သတ္တမီ, ပဉ္စမီ, ဝတ္တမာန်-သဗ္ဗခေါတ် ဝိဘတ်လေးသွယ်ဌ်သာ သက်အပ်ကုန်၏။ သို့ရာတွင် 'ရုန္ဓိဿတိ-သုဏိဿတိ'။ 'အဿတ္ထ.ရုက္ခ မူလမ္မိ, ဗုဇ္ဈိဿတိဟောဃသော' ဗုဒ္ဓဝံသ စသည်ဌ် ထင်သောကြောင့် အ-သဗ္ဗခေါတ်ဝိဘတ် နှောင်းရာ အချို့သော ဝိကရဏကို ဗုဒ္ဓ.ပ္ပိယစသော သဒ္ဒဝိဒူတို့ အလိုရှိကုန်သေး၏။

http://www.dhammadownload.com

၄၄၆-ရူဓာ.ဒိတော နိဂ္ဂဟီတ ပုဗ္ဗ-ဥ္ဥ။ ။ရူဓာ.ဒိတော၊ ရူဓ-အစရှိသော ဓာတ်မှ။ ပရော၊ ဥ္ဥ။ ကတ္တရိ၊ ဥ္ဥ။ အ၊ အ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိဂ္ဂဟီတ-

---

ဤသုတ်ဖြင့်-အ-ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးကောင်းသမျှ ဘူဝါဒိဂိုဏ်းတည်း။ ဣ-ကာရန္တ, အနေကဿရ ဓာတ်၌ကား အ-ပစ္စည်းလည်းသက်၊ နိဂ္ဂဟီတ်လည်း လာရ၏-'ဣ-ကာရန္တေ နိဂ္ဂဟီတံ, နိစ္စံ ဘာ.ဒိ စုရာ.ဒိကေ'။ ။ဤကားဘူဝါဒိဂိုဏ်း၏ လက္ခဏာတည်း။

ဆောင်ပုဒ်-''ဓောတ်ကိုခွဲပြု၊ ဂိုဏ်းဖြင့်စု၊ ခေါ်မှု ပစ္စယ-ဝိကရဏော။
ဗဟျာဂ်ထွန်းလျက်၊ ကတ္တားနက်၊ သက်ရန် သဗ္ဗ-ဓာတ်နောက်က။
ဘူ,ရူ,ဒိ,သ္မာ,၊ ကိ,ဂဟာ၊ တနာ, စုရ, ဂိုဏ်းအဋ္ဌ။
ကေ.နေကံ၊ သရန္တံ၊ သက်ရန်နောက်မှ, အ-ကိုပ။
ဣ-ကာရန္တံ၊ ဗိန္ဒုကံ၊ လာရန်မြစ္စ-ဘူဝါ.ဒျ။''

ပုံစံဥ်ရှင်းချက်။ ။ဘူ+သတ္တာယံ၊ အ၊ တိ၊ ဥဿ၊ ဩ၊ ဩသ အဝါ.ဒေသော ဘဝတိ။ 'အတိ.ဝ ဖာသု ဘဝတိ' ကေဝိဟာရိယ.တ္ထေရဂါထာ။ ။အန္တိ-သက် လျှင် ဘဝန္တိ။ 'ဧဒဝါ နု တာဏာယ ဘဝန္တိ တဿ'ဘူရိဒတ္တ။ 'ယံ ပိတ္ထ ဒုက္ခီ သုခိနော ဘဝန္တိ' ဆတ္တ-သေတကေတုဇာတ်။ ။ပစ+ပါကေ၊ အ၊ တိ၊ ပစတိ။ 'ယေန ဘတ္တာနိ ပစန္တိ' နဝ-ပဒကုသလဇာတ်။ 'ဟံသ ရာဇံ ပစန္တု မေ' တေရသ-ဇဝန ဟံသဇာတ်။ 'ကေဠုနံ သာယမာသေ ပစန္တု။ ကော် ပုန ပါတရာသေ ပစန္တု' ဧင်း-တက္ကာရိယဇာတ်။ ။ဇီ+ဇယေ၊ အ၊ တိ-ဇယတိ၊ ဇေတိ။ 'သင်္ဂါမေ ဇေတိ ဒုဇ္ဇယော' သဂါထာ ဝဂ္ဂပြဟ္မဏသံယုတ်။ 'သာခုမို့ သာခုနာ ဇေတိ' ဒုက-ရာဇော.ဝါဒဇာတ်။

ရူပ်တူက်ပုံ။ ။ဘဝတိ-ကို ဘူ-တည်။ ဘူ၊ သည်။ သတ္တာယံ၊ ထင်ရှားခြင်း၌-၏။ ဝတ္တမာနာ=ဒဲ့ရူ-ဓာတ်မှနောက်၌ တိ-ဝိဘတ်သက်၊ ဘူဝါ.ဒိတော=ဤသုတ်ဖြင့် ဘူ-ဓာတ်မှ နောက်၌ အ-ပစ္စည်းသက်၊ (တိ+၊+ဘူ) အညေသု စ=အစသရ ဥ္ဥ-ကို သြ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (ဘ်+ဓ+၊+တိ) သြ-အဝ သရေ=သြ-ကို အဝ်-ပြု၊ (ဘ်+၊ဝ်+၊+တိ=ဘဝတိ) ဘ်,ဝ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ပဌတိ-ပဋ+ဝိဘတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ ၏။ ချေ၊ တိ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် အ-ပစ္စည်းသတ်၊ (ပဋ်+၊+တိ=ပဌတိ) ဋ်+အ-ကပ် ပြီး၏။ ။ပစတိ-ပစ+ပါကေ၊ ၏။ ချေ၊ တိ-သက်၊ အ-ပစ္စည်းသက်၊ (ပစ်+၊+တိ=ပစတိ) စ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဇယတိ ဇီ+ဇယေ၊ အောင်ခြင်း၌-၏။ တိ-သက်၊ အ-သက်၊ (ဇီ+၊+တိ) အညေသု စ=ဣ-ကို ဧ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (ဇ်+ဧ-+၊+တိ) ဇေယ=ဧ-ကို အယ်-ပြု၊ (ဇ်+၊ယ်+၊+တိ=ဇယတိ) ဇ်, ယ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။

၄၄၆--တိ-ပဒ ဝိဓိသုတ်။ ။ဥ,ရူ-တို့၌ စတု.ပ္ပဒသုတ်ဟု ဆို၏။ ။အ-ပစ္စည်းသက်၊ ရူ-ဓာတ်၏ အစသရမှ နောက်၌ နိဂ္ဂဟီတ်လည်းလာ။ ။ပုဗ္ဗ-အရ

http://www.dhammadownload.com

ပုဗ္ဗဏ္ဍ၊ ရှေးဦး နိဂ္ဂဟိတ လာသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ရူဓ ဣစ္စေဝ,မာဒိ တော၊ သော။ ဓာတု-ဂဏတော၊ မှ။ ပရေ၊ ဦ။ ကတ္တရိ၊ ဦ။ အ-ပ္ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဦ။ နိဂ္ဂဟိတာဂမော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူန္ဓတိ၊ ပိတ်ဆို့၏။ ဆိန္နတိ၊ ဖြတ်၏။ ဘိန္နတိ၊ ခွဲ၏။ စ,ဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဣ,ဉ,ဩ,ဩ ဣစ္စေ-တေ ပစ္စယာ၊ ဣဉ် ဧ-ဩ-ပစ္စည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ နိဂ္ဂဟီတ-ပုဗ္ဗ,ဥ္ဇ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူန္ဓတိ၊ ရူန္ဒီတိ၊ ရူန္ဒေတိ၊ ရူန္ဓောတိ၊ ပိတ်ဆို့၏။ သုမ္ဘောတိ၊ ပရိသုမ္ဘောတိ၊ ပုတ်ခတ်၏။

ကို ရွှေဓာတ်၏ အစသရမ္ဘ နောက်အရကိုယူ။ အကြောင်းကား-နိဂ္ဂဟိတ်ဟူသည် ဗျည်း-ဟူသော မိမိပင်ကိုသဘောအတိုင်း သရသို့သာ အစဉ်လိုက်၍ ဖြတ်တတ် သောကြောင့် မိမိမှီရာ အစသရမ္ဘ နောက်ဥလာရသည်။ ။'တဉ္ဆ နိဂ္ဂဟီတံ ပကတိ ယာ သရာ,နုဂတတ္တာ ဓာတု,ဿရတော ပရံ ဟောတိ'ရှု။ ။စ-သဒ္ဒါ ဒုတီယတ္တ သမ္မိဏ္ဏန၊ အ-ပစ္စည်းသာ သက်ရသည် မဟုတ်။ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုလည်း လာရသည်ဟု ဒုတီယတ္ထကို ပေါင်းသည်-ဉာ။ ။တနည်း၊ ကမ္မစ္စည်း။ ဣ,ဉ,ဩ,ဩ-ပစ္စည်းများကို ဆည်းသည်။ သို့အတွက် စ-ဂ္ဂဟဏေန-ဟူသော ဝါကျကို ဝုတ္တိဉ်မိန့်သည်။ ။ ဉ-စဂ္ဂဟဏေန-စသော ဝါကျ ရှေးကစ္စည်းကျမ်းများ၌မပါ၍ ဉာ-ဆရာ မဖွင့်။ ရူ-၌လာသောစကားကိုယူ၍ နောက်ဆရာတို့ ထည့်ထားသည်-ဟု နာ-ဆို၏။ ။ သီဟဠဂ္ဂရာရေး ကစ္စည်းကျမ်း၌ 'ရူန္ဓိတိ-ရူန္ဒီတိ၊ သုမ္ဘောတိ၊ သုမ္ဘောတိ'ဟုရှိ၏။ ပစ္စည်းစုံ ပုံစံလေးချက်နှင်ပြီး၍ ကောင်း၏။ ။ဉာဿုတ်ဖြင့် အ-ပစ္စည်းသက်၊ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၍ ကောင်းပြီးသမျှ ရုဓာဓိဂိုဏ်းတည်း။ သုဒ္ဒအခိုက်၌သာ နိဂ္ဂဟိတ် လာရ၍၊ ကာရိတ်အခိုက်မှာ မလာရ။

ဆောင်ပုဒ်-"နေကဿရ၊ သုဒ္ဓ၌သာ၊ ဗိန္ဒုလာ၍၊ နောက်မှာ အ-သက်၊ မြဲ-
မပျက်၊ မှတ်ချက် ရုဓာဒိ။
ဣ,ဉ,ဩ,ဩ၊ ပစ္စယော၊ သက်လော စ-ဝိဓိ။"

ပါဠိပုံစံကား။ ။ရူဓ+အာဝရဏေတိ၊ အ၊ ပုဗ္ဗေ နိဂ္ဂဟီတ,ဂမော-တဿ ဝဂ္ဂ,နွော ရူန္ဓတိ၊ 'ယော ဟန္တိ ဥပရူန္ဓတိ၊ ဂါမာနိ နိဂမာနိစ' သုတ္တနိ-ဝသလသုတ်။ ဆိဒိ+ဒွိဓာကရဏေ၊ အန္တိ၊ 'ဟတ္ထေ ပိ ဆိန္နန္တိ အထောပိ ပါဒေ၊ ကဏ္ဏေပိ ဆိန္နန္တိ အတော ပိ နာသံ'ရေဝတီ ပေတိဝတ္ထု။ ။ဘိဒိ+ဒွိဓာ ကရဏေ၊ အန္တိ။ 'သိသေ တုယ္ဟံ နိပတန္တိ၊ တေ ဘိန္နန္တိ စ မတ္တကံ' သဋ္ဌိကူဋ-ပေတဝတ္ထု။ 'သာလိတ္ထကးပ ဟာရေန ဘိန္ဒိဿံ တဿ မတ္ထကံ' လည်းကောင်း။ ။သုဘ=သမ္ဘဟာရေ၊ တိ၊ 'အစ္ဆာ ဟာရေန လုဒ္ဓေန၊ ယော နော ဂေါဓေါ,ဝ သမ္ဘတိ'ဝေဿန္တရာတ်။ ။'အာဒါ ယိ ဒဏ္ဍံ ပရိသုမ္ဘ (ပရိသုမ္ဘတု) ဘဿ' သတ္တု၊ ဘဿဇာတ်။ ။'ဟန္တိ ဟတ္ထေဟိ ပါဒေဟိ၊ မုခဉ္စ ပရိသုမ္ဘတိ' မဟော်ဇာတ်၊ ဘူမိ' သုမ္ဘာမိ ဓေဂဿာ' ပဉ္စက-

http://www.dhammadownload.com

၄၄၇-ဒိဝါ.ဒိတော ယော။ ။ဒိဝါ.ဒိတော၊ ဒိဝုံ-အစရှိသော ဓာတ်မှ။ ပရော၊ ဠ်။ ကတ္တာရိ၊ ဠ်။ ယော၊ ယ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒိဗ္ဗတိ၊ ထွန်းပ၏။ သိဗ္ဗတိ၊ စပ်ချုပ်၏။ ယုဗ္ဘတိ၊ ထိုးပစ် ပုတ်ခတ်၏။ ဝိဗ္ဘတိ၊ ထွင်းဖောက်၏။ ဗုဗ္ဘတိ၊ သိ၏။

သုဝဏ္ဏမိဂဇာတ်။ 'ဘူမိယံ၀ နိသုမ္ဘိဿံ' ဝိသတိ-စာပါထေရီ ဂါထာ။ ။ ဝိဒ+လာဘော၊ တိ-'အးသံဝိဘာဂီ စ သုခံ နု ဝိန္ဒတိ' အသီတိ-သုဓာဘောဇန ဇာတ်။ ။ဘုဇ+တာ-ဘက္ခေသု၊ အန္တိ-'ကုလေ ကုလေ တေ ဘုဉ္ဇန္တိ' စန္ဒကုမာရ ဇာတ်။ 'အန္နံ၀ါနံ နု ဘုဉ္ဇသိ' နာရဒဇာတ် စသည်ကိုလည်းထုတ်။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ရုန္ဓတိ-ကို ရုဓ-တည်။ ရုဓ၊ သည်။ အာ၀ရဏော၊ ပိတ်ဆို့ခြင်း၌-၏။ ဓာတုဿန္တော-ခေျ။ ၀တ္တမာနာ=တိ.ဝိဘတ်သက်၊ ရုဓဒိတော နိဂ္ဂဟီတ ပုဗ္ဗရူ-သုတ်ဖြင့် ရုဓ-ဓာတ်မှနောက်၌ အ-ပစ္စည်းသက်၊ ရွှေဓာတ်၏ အစ ရ-ထက် ၌လည်း နိဂ္ဂဟီတ်လာ၊ (ရုံ ဓ်+၊+တိ) ဝဂ္ဂန္တံ ၀ါ ဝဂ္ဂေ, သုတ်ဖြင့် ရ-ထက် နိဂ္ဂဟီတ်ကို တ-ဝဂ္ဂန္တ, နှ-ပြု၊ (ရုန်+ဓ်+၊+တိ=ရုန္ဓတိ) ဓ်-အ-ကပ်။ နှ+ဓ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဆိန္ဒကိ-ဆိဒိ+ဒ္ဒိဓာကရဏော၊ နှစ်ဖြာပြုခြင်း၌-၏။ ခေျ၊ တိ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဆိဒ်+တိ) ဣသုတ်ဖြင့် အ-ပစ္စည်းသက်၊ ရွှေဓာတ်၏ အစ ဆ-ထက်၌လည်း နိဂ္ဂဟီတ်လာ၊ (ဆိံဒ်+၊+ဘိ) ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ နိဂ္ဂဟီတ်ကို တ-ဝဂ္ဂန္တ နှ-ပြု၊ (ဆိန်+ဒ်+၊+တိ-ဆိန္ဒတိ) ဒ်+အ-ကပ်။ နှ+ဒ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဘိန္ဒတိ-ဘိဒိ+ဒ္ဒိဓာကရဏော၊၏။ခေျ။ တိ-သက်၊ (ဘိဒ်+တိ) ဣသုတ်ဖြင့် အ-ပစ္စည်းသက်၊ ရွှေဓာတ်အစ ဘ-ထက်၌လည်း နိဂ္ဂဟီတ်လာ (ဘိံဒ်+၊+တိ) နိဂ္ဂဟီတ်ကို တဝဂ္ဂန္တ နှ-ပြု(ဘိန်+ဒ်+၊+တိ=ဘိန္ဒတိ) ဒ်+အ-ကပ်၊ နှ+ဒ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။စ-ရုပ်။ ရုန္ဓိတိ၊ ရုန္ဓိတိ၊ ရုန္ဓေတိ၊ ရုန္ဓောတိ၊ ရုဓ+အာ၀ဏော၏။ခေျ။ တိ-သက်၊ ဣသုတ်၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဣ,ဣ,ဇ,ဩ-ပစ္စည်းသက်၊ ရွှေဓာတ်၏အစ ရ-ထက်၌လည်း နိဂ္ဂဟီတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟီတ်ကို တဝဂ္ဂန္တ, နှ-ပြု-(ရုန်+ဓ်+-ိ,-ီ,ဇ-+ဇ-ာ+တိ=ရုန္ဓိတိ၊ ရုန္ဓီတိ၊ ရုန္ဓေတိ၊ ရုန္ဓောတိ) ပြီး၏။ ။ သုမ္ဘောတိ။ သုဘ+ပဟာရေ၊ ပုတ်ခတ်ခြင်း၌-၏။ ခေျ။ ဘိ-သက်၊ ဣသုတ်၌ စ=ဩ-ပစ္စည်းသက်၊ ရွှေဓာတ်၏ အစ သ-ထက်၌လည်း နိဂ္ဂဟီတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟီတ်ကို ပဝဂ္ဂန္တ, မ်-ပြု၊ (သုမ်+ဘ်+ဇ-ာ+တ်=သုမ္ဘောတိ) ဘ်+ဩ-ကပ်၊ မ်+ဇောာ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ပရိသုမ္ဘောတိ-ပရိ-ပုဗ္ဗ သုဘ+ပဟာရေ၊ ၏။ ရှေးနည်းတူတွက်။

၄၄၇-ဒွိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဒိဝုံ-စသော ဓာတ်နောင် ယ-ပစ္စည်းသက်စီရင်။ ဣသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးကောင်းသမျှ ဒိဝါ.ဒိဂိုဏ်းတည်း။

"ဒိဝုံ+ကီဠာ-ဝိဇိဂိသာ၊ ဗျာဟာရ ဇုတိ.တ္ထုတိ။
ဂတိ ကန္တိ-သတ္တိသု ဒိ၊ စု ပီဠာ ပရိ, ကူဇနေ။"

http://www.dhammadownload.com

ဒိဝု၊ ဒိဝု-ဓာတ်သည်။ ကီဠာ,ဝိဇိဝိသာ-ဗျဝဟာရ-ဇုတိ,ထ္ထုတိ-ဂတိ,ကန္တိ-သတ္တီသု၊ ကစားနေထိုင်ခြင်း, အောင်လိုခြင်း, ပြောဆိုခြင်း, ထုန်းပခြင်း, ချီးမွမ်းခြင်း, သွားခြင်း, နှစ်သက်ခြင်း, စွမ်းနိုင်ခြင်းတို့၌ဖြစ်၏။ ဒိ၊ ဒိဝါဒိဂိုဏ်းတည်း။ စု၊ စုရာဒိဂိုဏ်းဖြစ်မူ။ ပီဠာ-ပရိ ကူဇနေ၊ နှိပ်စက်ခြင်း, ချုံးဟုန်းခြင်း၌ ဖြစ်၏။ ဟု ဓာတ္ထတ္ထသင်္ဂဟ, အဆိုရှိမှကား-ဒိဝု-ဓာတ်သည် ဒွိဂဏိကဓာတ်ဖြစ်၍ ကီဠာ, ဝိဇိဂိတ, ဗျာဝဟာရ, ဇုတိ, ထုတိ, ဂတိ, ကန္တိ, သတ္တိ-အနက်တို့၌သာ ဒိဝါဒိဂိုဏ်းတည်း။ တစ်ပါးအနက်၌မူ စုရာ,ဂိုဏ်း၌ ဖြစ်၏။

ပါဠိပုံစံ။ ။ဒိဝု+ဇုတိယဲ ယ၊ တိ'ပုရေအ-ဓမ္မော ဒိဗ္ဗတိ၊ ဓမ္မော ပတိ ဗာဟိယျတိ။ ပုရေ အ-ဝိနယော ဒိဗ္ဗတိ' စူဠဝဂ္ဂ-ပဉ္စသတိက,က္ခန္ဓက။ 'ပုဒ္ဓေါလောကေ သ,မုပ္ပန္နော၊ ဒိဗ္ဗတိဇိန-သာသနံ' ဂရဏဂမနိယ,တ္ထောရ ပဒါန်။ ။သိဝု+သိဗ္ဗနေ၊ ယ၊ တိ-'အညာတိ ကာယ ဧဝမတိကော စီဝရံ ဒိဗ္ဗတိ ဝါ, သိဗ္ဗာပေတိ ဝါ' ပါစိတ်-ဩဝါဒဝဂ်။ ။ယုဓ+သမ္မဟာရေ၊ ယ၊ ယျေ- 'သကေန ဝါဒံ ပတိ သံယုဇ္ဈယျ' သုတ္တန်-မာဂဏ္ဍိယသုတ်။ ။ဝိဓ+ဝိဇ္ဈနေ၊ ယ၊ အန်္ဂိ-'တေ မံ ဟဒယေ ဝိဇ္ဈန္တိ' ပဠက-သုယောနန္ဒီဇာတ်။ အဋ္ဌကထာ။ ။'မာမံ ဝိဇ္ဈ ရထေသဘ' တေရသ-ရုရု မိဂဇာတ်။ ။'ဝိဇ္ဈသိ ဝန-မုလသ္မိ'' ပကိဏ္ဏက-စန္ဒကိန္နရီဇာတ်။ ဗုဓ+ဉာဏော၊ ယ၊ တိ-'ယော စ ဥပတ္တိ အတ္ထံ နခိပ္ပ-မနု ဗုဇ္ဈတိ' စတုက္က-ကုန္တိနီဇာတ်။ ။ယောဝါကျံ နာ,ဝဗုဇ္ဈတိ' ဆက္က-သိခီ၌ ကာလကဏ္ဏိကာ ဇာတ်။ 'အဇ္ဇ-သုဝေ,တိ ပုရိသော၊ သ-ဒတ္ထံ နာ,ဝဗုဇ္ဈတိ' ဂင်းဇာတ်။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဒိဠ္ဍတိ-ကို ဒိဝု-တည်။ ဒိဝု-သည်။ ဇုတိယဲ၊ ထုန်းပခြင်း၌-၏။ ဓာဘုဿန္တော=ခေျ။ ဝတ္ထမာနာ=တိ-ဝိဘတ်သက်၊ ဒိဝါ,ဒိယော ယော, ဤသုတ်ဖြင့် ဒိဝု-ဓာတ်မှနောက်၌ ယ-ပစ္စည်းသက်၊(ဒိဝ်+ယ+တိ) တထာ ကတ္တရိ စ, သုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကို ဓာတုန်ဝ်နှင့်ဟကွ ဝ-ပြု၊(ဒိဝ+တေ) ပရဿ ဒ္ဝေ ဘာဓေါ=ဝ-ကို သဒိသဒ္ဒေဘော် ဝ္ဝ-ပြု၊ (ဒိဝ္ဝ+တိ)ဒေါဓော စ-၌-စ=ဝ္ဝ-နှစ်လုံးကို ဗ္ဗ-နှစ်လုံးပြု၊ (ဒိဗ္ဗ+တိ=ဒိဗ္ဗတိ) ပြီး၏။ ။သိဗ္ဗတိ-သိဝု+သိဗ္ဗနေ။ ယ၊ တိ။ ၄၄၄-သုတ်နှင့် တူ၏။ ။ယုဇ္ဈတိ ယုဓ+သမ္မဟာရေ၊ ပြင်းစွာပုတ်ခတ်ခြင်း၌-၏။ ခေျ၊ တိ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းသက်၊ (ယုဓ်+ယ+တိ) တထာ ကတ္တရိ စ=ယ-ပစ္စည်းကို ဓာတုန် ဓ် နှင့်တကွ ဈ-ပြု (ယုဈ+တိ) ဝဂ္ဂေ ဃောသာ=ဈ-ကို အဃဿိသဒ္ဒေ-ဘော် ဇ္ဈ-ပြု၊ (ယုဇ္ဈ+တိ=ယုဇ္ဈတိ) ပြီး၏။ ။ဝိဇ္ဈတိ-ဝိဓ+ဝိဇ္ဈနေ၊ ထုင်းဖောက်ခြင်း၌-၏။ တိ-သက်၊ ယ-သက်။ ဗုဓ+ဉာဏော၊ ယ၊ တိ။ ၄၄၄-တထာ ကတ္တရိ စ,သုတ်နှင့်တူ၏။

http://www.dhammadownload.com

၄၄၈-သ္မာ.ဒိတော ဏ္ဍာ-ဏာ ဥဏာ စ။ ။သ္မာ.ဒိတော၊ သု-အစရှိသော ဓာတ်မှ။ ပရော၊ ၌။ ကတ္တရိ၊ ၌။ ဏ္ဍာ-ဏာ-ဥဏာ့ စ၊ ဏ္ဍာ-ပစ္စည်း၊ ဏာ-ပစ္စည်း၊ ဥဏာ-ပစ္စည်းတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။သု.ဣစ္စေဝမာဒိတော၊ သော။ ဓာတု-ဂဏတော၊ မှ။ ပရော၊ ၌။ ကတ္တရိ ၌။ ဏ္ဍာ-ဏာ-ဥဏာ ဣစ္စေတေ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အဘိသုဏောတိ၊ အဘိသုဏာတိ၊ ရွှေရှုနာ၏။ သံဝုဏောတိ၊ သံဝုဏာတိ၊ အာဝုဏောတိ၊ အာဝုဏာတိ၊ စောင့်ရှောက်၏။ *ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။

၄၄၈—တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။"တိ-ပဒ.မိဒံ"ဉာ။ ။နို၊နာ-တို့ကား-ပစ္ဆပဒ သုတ်-ဟူ၏။ ။သ္မာဒိတော×ဏ္ဍ×ဏာ×ဥဏာ × စ။ခဲ့။ ။နောက်-ဥဏာ-နှစ်လုံး ကို တ-ပစ္စည်းဟူယူသွင်း ရွှေ-ဏ္ဍဏလည်း တ-ပစ္စည်းပင်ဟု မှတ်ထင်ကာ ပစ္စည်း နှစ်လုံးသာ ယူမည်စိုး၍ ငါးပုဒ်ခဲ့ရသည်-ဟူ၏။ ။စ-သဒ္ဒါ သမိုဏ္ဍန-ပစ္စည်း သုံးခုကိုပေါင်းသည်။ ။တစ်နည်း ဏ္ဍ-ပစ္စည်း၏ ဝုဒ္ဓိ အပြုကိုဆည်းသည်။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် ဏ္ဍ-စသော ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသမျှ သ္မာဒိဂိဏ်းတည်း။

ဝုတ္ထိဒ္ဓ် ရှင်းချက်။ ။ဝုတ္ထိဒ္ဓ 'ပါပုဏောတိ၊ ပါပုဏာတိ'ပုံစံနှစ်ခုရှိရာ၊ ပ-ပုဗ္ဗ, အပ-ဓာတ်ဖြစ်၍ ပါပုဏောတိ- မရှိသင့်။ ဉာ ရှု-တို့၌လည်းမပါ။ ။သတ္တာ မာဓိယ-ဓာတုဝုတ္တိ၊ ကပွဒုမ-တို့၌ အာပ-ဓာတ်၊ သ္မာဒိဂိဏ်း အာပဏောတိ-ဟု လာသည်ကိုကောက်လျှင် ပါပဏောတိ၊ ဖြစ်တန်ရာ၏။ သို့ရာတွင် ပါပုဏနတ္ထ မဟုတ်။ ဗျာပနတ္ထတည်း။ ။ဉာ,နာ-တို့၌ ပ-ပုဗ္ဗ,အာပ+ပါရိဏနေ-ဟု အာပ-ဓာတ်ဆို၏။ ရှု-၌ကား-'အပ+ပါပုဏော၊ ပ-ပုဗ္ဗော သရလောပါ.ဒိ၊ ဒီဃ.နွှဲ့ ဒီဃော၊ ဥဏာ ပစ္စယော'ဟု အပဓာတ်ဆို၏။ ။သီဟဠက္ခရာရေး ဉာ-၌လည်း အပဓာတ်ပင် ဆို၏။

ပါဠိဥပုံစံ။ ။သု+သဝဏော၊ ဟိ. 'ဝိဝါဒေါ နော သ.မုပ္ပန္နော၊ ဒဗ္ဗ-ပုပ္ဖသုဏောဟိမေ' သတ္ထ-ဒဗ္ဗ ပုပ္ဖဇာတ်။ 'တ.မဟံ ကိတ္တယိဿာမိ၊ သုဏောထ မမ ဘာသတော'သာရိပုတ္တ.တ္ထေရ.ပဒါန်။ 'သုဏောမိ ဘိဠာမိ ဝမေဟိ ဖြတ္မေ'ကော ဒသ-ဇာတ်။ 'သုဏာတု ဘဝံ ဝစနံ၊ နန္ဒဿ ပရိဿာယ စ'သတ္ထ-သောဏ-နန္ဒဇာတ်၊ 'သုဏန္တု မယ္ဟံ ပရိသာ သမာဂတာ'ဝိသ-သောမနဿဇာတ်။ ။ဗ ပုဗ္ဗ, အပ+ပါပုဏော၊ တိ-'အနတ္တ သညီ သသ္မိ မာနသ သမုဂ္ဃါ ပါပုဏာတု' ဥဒါန-မေဃိယဝဂ်။ 'အ-မတံ ပါပုဏန္တိ တေ' ဇုဒ္ဓဝံသ။ **'သ**မ္မောဓိ' ပါပုဏိဿတိ' ဆက္က-ဒရီမုခဇာတ်။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။အဘိသုဏောတိ-အဘိ-ပုဗ္ဗ+သု-တည်။ သု၊ သည်။ သဝဏော၊ နာကြားခြင်း၌-၏။ ဝတ္တမာနာ=သုဓာတ်မှနောက်၌ တိ-ဝိဘတ်သက်၊ (သ္မာဒိတော ဏ္ဍ-ဏာ-ဥဏာ-စ,ဣသုတ်ဖြင့် သု-ဓာတ်မှနောက်၌ ဏ္ဍ-ပစ္စည်းဆက်၊ (အဘိ-သု+ဏ္ဍ+တိ) အဥသု စ, သုတ်၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဏ္ဍ-ပစ္စည်း၏အစိတ် ဥ-ကို သြ-ဝုဒ္ဓိပြု၊

http://www.dhammadownload.com

၄၄၉-ကိယာ၁ဒိတော၁ နာ။ ။ကိယာ၁ဒိတော၁၊ ကီ-အစရှိသော ဓာတ်မှ။ ပရေ၊ ၌။ ကတ္တရိ၊ ၌။ နာ၊ နာ-ပစ္စည်းသက်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ကီ-ဣစ္စေဝ၁-မာဒိတော၁၊ သော။ ဓာတု-ဂဏတော၁၊ မှ။ ပရေ၊ ၌။ ကတ္တရိ၊ ၌။ နာ-ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကိဏာတိ၊ ဝယ်၏။ ဇိနာတိ၊ အောင်၏။ ဓုနာတိ၊ လှုပ်၏။ မုနာတိ၊ သိ၏။ လုနာတိ၊ ဖြတ်၏။ ပုနာတိ၊ စင်ကြယ်၏။

(အဘိ-သု+ဏ်+ဧ-ဝ+တိ=အဘိ-သုဧာတိ) ဏ်+ဩ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။အဘိ-သုဏာတိ-အဘိ-ပုဗ္ဗ သု+သဝဏော၊ ၏။ **တိ**-ဃက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဏာ-ပစ္စည်းသက်၊ (အဘိ-သု+ဏာ+တိ=အဘိ-သုဏာတိ)ပြီး၏။ ။သံဝုဏောတိ-သံ-ပုဗ္ဗ, ဝု+သံဝရဏော၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း၌-၏။ တိ-ဝိဘတ်သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဏု-ပစ္စည်းသက်၊ (သံ-ဝု+ဏု+တိ) အညေသု စ ၌ စ၊ ဏ-ပစ္စည်း၏ အစိတ် ဥ-ကို ဩ-ဝုဒ္ဓိပြု။ (သံ-ဝု+ဏ်+ဧ-ဝ+တိ=သံ-ဝုဏောတိ) ဏ်+ဩ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။သံဝုဏာတိ-သံ-ပုဗ္ဗ,ဝု-သံဝရဏော၊ ၏။ တိ-ဝိဘက်သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဏာ-ပစ္စည်းသက်၊ (သံ-ဝု+ဏာ+တိ=သံဝုဏာတိ)ပြီး၏။ ။အာဝုဏောတိ-အာ-ပုဗ္ဗ,ဝု+သံဝရဏော။ အာဝုဏာတိ၊ အာ-ပုဗ္ဗ,ဝု+သံဝရဏော၊ နည်းတူ။ ။ပါပုဏာတိ ပ-ပုဗ္ဗ အာပ+ပါပုဏော၊ ရောက်ခြင်း၌-၏။ ချေ။ တိ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဥဏာ-ပစ္စည်းသက်၊ (ပ-ကပ+ဂုဏာ+တိ) သရသရေ လောပံ-နောက်သရကြောင့် ပ-၏မှီရာ ရွှေသရကိုချေ၊ ဒီဃံ=ရွှေအသရ ကျေပြီးသည်ရှိသော်၊ နောက်အသရကို အာဒီဃပြု။ (ပ်+-ဂပ်+ဂုဏာ+တိ=ပါပုဏာတိ) ပ်+အာ,ပ်+ဥ-သို့ကပ်၊ ပြီး၏။

၄၄၉-ဒ္ဒိ-ပဒ,ဝိဓိသုတ်။ ။ကီ-စသောဓာတ်မှ နောက်၌ နာ-ပစ္စည်းသက်။ ။ဤသုတ်ဖြင့် နာ-ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးကောင်းသမျှ ကိယာဒိဂိုဏ်းတည်း။ ။ဤ၌ 'ကိယာ၁ဒိတော၁'ဟု ဒီဃနှစ်ပြင်ကြ၏။ ဈ-လာန,မိယုဝါ သရေဝါ,သုတ်၏အရာဖြစ်၍ ရဿနှင့်သာ အသင့်-ဟုမှတ်။ ။ကီ-ဓာတ်က ဤ-ကို ဝိကပ် ရဿပြု၍၊ နာ-ပစ္စည်းက နာ-ငယ်ကို အမြဲ ဏာ-ကြီးပြန်ရသည်။ ကိယာ၁ဒိတော နာ-ဟူသော ဝိနာ-ဝိဂဟရ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် တဗ္ဗာ-နီယ,တုံ,တုန-စသော ပစ္စည်းတို့ကြောင့် လည်း နာ-ပစ္စည်းသက်ရ၏။ 'ဝိနိစိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ၊ ဝိနိစ္ဆနီယံ၊ ဝိနိစ္ဆိနိတုံ၊ **ဝိနိစ္ဆိနိတ္ဗာ-ဆုံ**။ ဖြတ်'ပုံစံ။ ဝိ,နိ-ပုဗ္ဗ,စိ-ဓာတ်။ တဗ္ဗ-ပစ္စည်းသက်၊ ဒေါဓဿ စ-၌, စ၊စ-ကို ဆ=ပြု၊ (ဝ်,နိ+ဆ+တဗ္ဗ) ကိယာဒိတော၁နာ-ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂဖြင့် တဗ္ဗ-ပစ္စည်းကြောင့် နာ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဝိ,နိ-ဆ+နာ+တဗ္ဗ) ဆ-ကို အ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ္ဆ-ပြု၊ ယထာဂမ,မိကာရော = တဗ္ဗ-ပစ္စည်းကြောင့် လ္ဟ-အက္ခရာလာ၊ (ဝိ,နိ+စ္ဆိ+နာ-ိ+တဗ္ဗ=ဝိ,နိစ္ဆိနိတဗ္ဗ) သရလောပေါ်-နှ-၏မှီရာ အာကိုချေ၊ နှ+လ္ဟကပ်၊ နာမ်ငဲ့-စီရင်။

ပါဠိဥပုံစံ။ ။ကီ+ဒဗ္ဗ ဝိနိမယော၊ 'တဿာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘ,မိ မံ ကိဏာထ'တိ'သ ကုမ္ဘဇာတ်။ 'တတော၁ယံ ဗြာဟ္မဏော ကာမံ၊ ဝိက္ကိဏာတု ဟနတု ဝါ'ဝေဿန်

http://www.dhammadownload.com

၄၅၀-ဂဟ်ာ.ဒိတော ပွ.ဏ္ဍာ။ ။ဂဟာ.ဒိတော၊ ဂဟ-အစရှိသော ဓာတ်မှ။ ပရော်၌။ကတ္တရိ၌။ပွ.ဏ္ဍာ၊ ပွ-ပစ္စည်း,ဏ္ဍာ-ပစ္စည်းတို့သည်။ ဟောန်တိ၊ ကုန်၏။ ။ ဂဟ-ဣစ္ဆေဝ.မာဒိတော၊ သော။ ဓာတု ဂဏတော၊ မှ။ ပရော်၌။ ကတ္တရိ၌။ ပွ.ဏ္ဍာ ဣစ္ဆေတေ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန်တိ၊ ကုန်၏။ ဃေပွတိ၊ ဂဏ္ဍာတိ၊ယူ၏။ ။ ('ကလိ.မေဝ နုန ဂဏ္ဍာမိ၊ အ-သိပ္ပေါ ဒုတ္တကော ယထာ'။ 'ကဠိ အလာတော ကဏ္ဍာတိ၊ ကိတဝေါ သိက္ခိတော ယထာ' မဟာနာရဒဇာတ်။ 'သဗ္ဗေဝ ဧတေ ဝိတထံ ဂဏ္ဍန္တိ'-'ဝမ္မိက.ဂ္ဂ ဂတော သေတိ၊ တံ တံ့ ဂဏ္ဍာဟိ ဗြာဟ္မဏ'ဘူရိဒတ္တ ဇာတ်-ပုံစံ)။

ဇာတ်။ ။ဇိ+ဇယေ၊ တိ-'ကော.ဝ-ဣန္ဒော အ-သုရေ ဇိနာတိ' ပကိဏ္ဏက-တစ္ဆသုကရဇာတ်။ 'ယော န ဟန္တိ နယာတေတိ၊ နံ ဇိနာတိ နံ ဇာပယေ' ဣတိဝုတ်-ဒုက 'ပထမဝဂ်။ ။ဓူ+ကမ္မေန၊ တိ-'ဓုနာတိ ပါပကေ ဓမ္မေ၊ ဒုမ-ပတ္တံ.ဇမာလုတော' မဟာကောဋ္ဌိက.ဏ္ဍရ ဂါထာ။ ။မုန+ဉာဏော၊ ဟိ 'ယော မုနာတိ ဥဘော လောကေ၊ မုနီ တေန ပဝုစ္စတိ' ဓမ္မပဒ-ဓမ္မဋ္ဌဝဂ်။

ရူပ်တ္ထက်ပုံ။ ။ကိဏာတိ-ကို၊ကီ-တည်။ ကီ၊သည်။ ဒဗ္ဗဝိနိမဒယေ၊ဥစ္စာလဲလှယ်ရောင်းဝယ်ခြင်း၌-၏။ ဝတ္တမာနာ=တိ-ဝိဘတ်သက်၊ ကိယာဒိတော နာ-ဤသုတ်ဖြင့် ကီ-ဓာတ်မှနောက်၌ နာ-ပစ္စည်းသက်၊ (ကီ+နာ+တိ) ကွစိ ဓာတု=သုတ်ကြီးဖြင့် ကီဓာတ်၏ အစိတ် ဤ-ကို ဣ-ရဿပြု၊ နာ-ပစ္စည်း, န-ဃယ်ကိုလည်း ဏာ-ကြီးပြု၊ (ကီ+ဏာ+တိ=ကိဏာတိ)ပြီး၏။ ။ဇိနာတိ-ဇိ+ဇယေ၊ အောင်ခြင်း၌-၏။ **တိ**-သက်၊ နာ-သက်၊ (ဇိ+နာ+**တိ**=ဇိနာတိ) ပြီး၏။ ။ဓုနာတိ-ဓူ+ကမ္မနေ၊ တုန်လှုပ်ခြင်း၌-၏။ တိ-သက်၊ နာ-သက်၊ (ဓူ+နာ+တိ ဓုနာတိ) ကွစိဓာတု=ဥ-ကို ဥ-ရဿပြု၊ ပြီး၏။ ။မုနာတိ-မုန+ဉာဏော၊ ၏။ ချေ။ **တိ**-သက်၊ နာ-သက်၊ (မုနိ+နာ+တိ=မုနာတိ) ကွစိ ဓာတု=ဓာတွန် နှ်-ကိုချေ၊ ပြီး၏။ ။လုနာတိ လူ+ဆေဒနေ၊ ဖြတ်ခြင်း၌-၏။ တိ-သက်၊ နာ-သက်၊ (လူ+နာ+တိ=လုနာတိ) ကွစိ ဓာတု=ဥ-ကို ဥ-ရဿပြု၊ ပြီး၏။ ။ပုနာတိ ပူ+ပဝနေ၊ စင်ကြယ်ခြင်း၌-၏။ **တိ**-သက်၊ နာ-သက်၊ (ပု+နာ+**တိ**=ပုနာတိ) ဥ-ကို၊ ဥ-ရဿပြု၊ ပြီး၏။

၄၅၀-ဒွိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဂဟ-စသော ဓာတ်မှနောက်၌, ပွ.ဏ္ဍာ-ပစ္စည်းသက်-စီရင်။ ။ဤသုတ်ဖြင့် ပွ.ဏ္ဍာ-ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးကောင်းသမျှ ဂဟာဒိဂိုဏ်းတည်း။ ။'ဂဟ.ဒိတော ယထာရဟံ အာချာတတ္ထော၊ နာမတ္ထော ပွ-ဏ္ဍာ' နီတိ အဆိုရှိ၍ 'ဥဏ္ဍံ၊ တဏ္ဍာ ဇုဏ္ဍော' စသော နာမ်ပုဒ်မျိုး နောင်လည်း ဏ္ဍာ-ပစ္စည်းသက်ရ၏။-အာချာတ်မှာ ပွ,ဏ္ဍာ နှစ်ပစ္စည်း။ နာမ်မှာ ဏ္ဍာ-ပစ္စည်းသာ သက်-ဟူလို။ ။'ဝါသိ-ဖလံ တာပေတ္ဝာ ဥဒကံ ဝါ, ခီရံ ဥဏ္ဍာပေတိ၊ ဥသတိ ဒဟတီ.တိ ဥဏ္ဍံ၊ တဿတိ ပရိတဿတီ.တိ-တဏ္ဍာ၊ ဇောတေတိ လောကဿ ပီ-တိ သောမနဿဉ္စ ဥပ္ပါဒေတီ.တိ ဇုဏ္ဍော၊ သုက္ကပက္ခော'ပုံစံ။

http://www.dhammadownload.com

၄၅၁-တနာဒိတော သြ-ယိရာ။ ။တနာ.ဒိတော၊ တနု-အစရှိသော ဓာတ်မှ။ ပရေ၊ ၌။ ကတ္တရိ၊ ၌။ သြ-ယိရာ၊ သြ-ပစ္စည်း, ယိရ-ပစ္စည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။တနု လ္ဟစ္ဆေ၀.မာဒိတော၊ သော။ ဓာတု-ဂဏတော၊ မှ။ ပရေ၊ ၌။ ကတ္တရိ၊ ၌။ သြ-ယိရ-လ္ဟ.စ္ဆ ဘေ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တနောတိ၊ ခွဲ၏။ တနောဟိ၊ ခွဲလော့။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ကရောဟိ၊ ပြုလော။ ကယိရတိ၊ ပြု၏။ ကယိရာဟိ၊ ပြုလော။

ဆောင်ပုဒ်-"ပွ, ဏှ,သက်ကောင်း၊ ဓာတ်အပေါင်း၊ မှတ်ကြောင်း ဂဟာဒိ။
နာမ်၌ ဏှာသာ၊ ချာတ်-ပွ,ဏှာ၊ နှစ်ဖြာ သက်ကုန်ဘိ။
ဂဟာ.ဒိ သုတ်၊ စီရင်ရှုပ်၊ အချုပ်-ဇာနာဟိ။"

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဃေပွတိ-ကို ဂဟ တဲ့ည်။ ဂဟ၊ သည်။ ဥပါဒါနေ၊ စွဲလမ်းခြင်း၌-၏။ ချေ။ ဝတ္တမာနာ=တိ-ဝိဘတ်သက်၊ ဂဟာ.ဒိတောပွ,ဏှာ ဤသုတ်ဖြင့် ဂဟ, ဓာတ်မှ နောက်၌ ပွ-ပစ္စည်းသက်(ဂဟ်+ပွ+တိ) ဂဟဿ ဃေ-ပွေ=ဂဟ-ဓာတ်ကို။ ဃေ.ပြု၊ (ဃေ+ပွ+တိ=ဃေပွတိ) ပြီး၏။ ။ဂဏှာတိ-ဂဟ+ဥပါဒါနေ၊ ၏။ ချေ။ တိ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဏှာ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဂဟ်+ဏှာ+တိ+ဂဏှာတိ) ဟလောပေါ ဏှာမှိ=ဏှာ-ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတ္ဖန် ဟ-ကိုချေ။ ပြီး၏။

၄၅၁-ဒွိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'တနု-စသော ဓာတ်နောင် သြ, ယိရ-ပစ္စည်းသက်။ ။ဤသုတ်ဖြင့် သြ,ယိရ-ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးကောင်းသမျှ စုရာဒိဂိုဏ်း, တည်း။ ။ပါဠိပုံစံကား။ ။တနု+ဝိတ္ထာရေ အန္တိ-'စမ်ံ ဝိတနောန္တိ ဧဋ္ဌကဿ' ဒွါဒသ-မေဏ္ဍဇာတ်။ ။ကရ+ကရဏေ၊ တိ-'ယော လ္ဟဿရောမှိ.တိ ကရောတိ ပါပံ' ပဏ္ဍာသ-ဥမ္မာဒန္တိ ဇာတ်။ ။'ယထာ သုခံ သာမိ ကရောတိ ကမ်ံ' ဌင်း-ဇာတ်။ ။'ယရောမိ တေ.တံ ဝစနံ၊ ယံ မံ ဘဏသိ သာရထိ'တေမိ-ဇာတ်။ 'အ ကိစ်ံ ပန ကထိရတိ' သောဏော ကောဋိဝိသ.တ္တေရဂါထာ။ 'တမှိ ဆန္ဒ, ကယိရာထ၊ သုခေါ ပုညဿ ဥစ္စယော' ဓမ္မပဒ-ပါပဝဂ်။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဟနောတိ-ကို တနု-တည်။ တနု-သည်။ ဝိတ္ထာရေ၊ ခွဲခြင်း၌-၏။ ချေ။ တု-ဝိဘတ်သက်၊ တနာဒိတော သြ-ယိရာ, ဤသုတ်ဖြင့် သြ-ပစ္စည်းသက်၊ (တန်+ေ-ာ+တိ=တနောတိ) နှ်+သြ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။တနောဟိ-တနု+ဝိတ္ထာရေ၊ ၏။ အာဏတ္ယာသိဒ္ဓေ=ဟိ-ဝိဘတ် သက်သည်သာ ထူး၏။ ။ကရောတိ၊ ကရ-ကရဏေ၊ ၏။ ချေ။ တိ-သက်၊ သြ-သက် (ကရ်+ေ-ာ+တိ=ကရောတိ) ရ်+သြ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ကရောတိ-ကရ+ကရဏေ။ ဟိ-သက်၊ နည်းတူ။ ။ကယိရတိ-ကရ+ကရဏေ၊ ၏။ ချေ။ တိ-သက်။ ဤသုတ်ဖြင့် ယိရ-ပစ္စည်းသက်၊ (ကရ်+ယိရ+တိ=ကယိရတိ) ကွစိဓာတုဿ ဓာတ္ဖန် ရ်-ကို ချေ။ ပြီး၏။ ။ကယိရာဟိ-ကရ+

http://www.dhammadownload.com

၄၅၂-စုရာဒိတော ကော-ကာယော။ ။စုရာ.ဒိတော၊ စုရ-အစရှိသောဓာတ်မှ။ ပရေ၊ ၌။ ကတ္တရိ၊ ၌။ ကော-ကာယာ၊ ကော-ပစ္စည်း, ကာယ-ပစ္စည်းတို့သည်။ ဟောန်တိ၊ ကုန်၏။ ။စုရ ဣစ္ဆေဝ.မာဒိတော၊ သော။ ဓာတု-ဂဏတော၊ မှ။ ပရေ၊ ၌။ကတ္တရိ၊ ၌။ ကော-ကာယ,ဣစ္ဆေတေ၊ ပစ္စယာ၊တို့သည်။ ဟောန်တိ၊ ကုန်၏။ ကာရိတ သညာ စ၊ ကာရိတ်လည်း မည်ကုန်၏။ စောရေတိ၊ စောရယတိ၊ ခိုးဝှက်၏။ စိန္တေတိ၊ စိန္တယတိ၊ ကြံစည်၏။ မန္တေတိ၊ မန္တယတိ၊ တိုင်ပင်၏။

ကရကော၊ ဟိ-သက်၊ ယိရ-သက်၊ (ကရ်+ယိယ+ဟိ=ကယိရာဟိ) ကွစိဓာတု=ဓာတ္ဒုန် ရ်-ကို ချေ၊ အ-ကာရော ဒီဃံ ဟိ မိ-မေသု=ဟိ-ဝိဘတ်ကြောင့် ရ-၏မှီရာ အ-ကို အာဒီဃ-ပြု၊ ပြီး၏။

၄၅၂-ဒ္ဝိ ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။စုရ-စသော ဓာတ်နောင် ကော-ကာယ-ပစ္စည်းသက်၊ ကော,ကာယ-ကို ကာရိတ် အမည်မှည့်-စီရင်။ ။ဤသုတ်ဖြင့် ကော,ကာယ-ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးကောင်းသမျှ စုရာဒိဂိုဏ်းတည်း။ ။ကာရိတသဒ္ဒါ-ဓာတ္ဟိ ကော-ကာယ, သုတ်မှ မဏ္ဍူက ဂတိကနည်းအားဖြင့် လိုက်၏။ သို့ရာတွင် အနုဗန် ဏ-ကို ချေရရုံသာလိုက်သည်။ ။'တထာ ကတ္တရိ.တိ စ သိဟ ဝိလေဝကနေန ဘာဝ-ကမ္မ.ဂ္ဂဟဏာနိ စ ဝတ္တန္တေ' ရှု-အဆိုရကား၊ ဤဝိကရဏ-ပစ္စည်း များသည် ကတ္တားဌာသာမဟုတ်။ ဘော, ကံ-ဌာလည်း သက်ကုန်၏။ အာချာတ်ဌာသာမဟုတ်၊ ကိတ်ဌာလည်း သက်ကုန်သေး၏။ အာချာတ်မှာ ကတ္တားမြဲ၍၊ ကိတ်မှာ အချို့သော ရုဓာဓိ အစ-ဂဟာဒိ-အဆုံးရှိသော ဂါးဂိုဏ်းတို့ဌာသာ ဖြစ်ကုန်၏။ ပုံစံ အစဉ်အတိုင်းထုတ်အံ့-ရုန္ဓနံ၊ ရုန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ရုန္ဓန္တော (ရုဓာဓိ)၊ ဝိဇ္ဈနံ၊ ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗံ။ ဝိဇ္ဈန္တော (ဒိဝ ၄ဒိ)၊ သုဏာတု၊ သုဏိတဗ္ဗံ၊ သုဏန္တော (သုဒါဒိ)၊ ကိဏာတု၊ ကိဏိတဗ္ဗံ- ကိ.ဏန္တော (ကိယာဒိ)၊ ဂဏှနံ၊ ဂဏှိတဗ္ဗံ၊ ဂဏှန္တော (ဂယာဒိ)၊ ပုံစံ။

ဆောင်ပုဒ်- "အ,အ,ဣဝဏ္ဏာ၊ ဧ,ဩ,ယာ၊ ကု,ဂာ,ဉဏ,နာ။
ပှ,ဏှာ,နှင့်-ဩ၊ ယိရာ,နော၊ မှတ်လော ကော,ကာယာ။
ဝိကရဏ၊ သ ရူပ၊ သတ္တရသဓာ။
အာချာတ်အတ္ထက်၊ ကတ္တားနက်၊ မှတ်ချက် မြဲနိစ္စာ။
ကိတ်သို့ရောက်လတ်၊ သော,ကံ,ကတ်၊ သုံးရပ် သက်ကုန်ရာ။
ရှု,ဒိ,သ္ဓာ,ကို,ဂဟာဒိ၊ သက်ဘိ ဂါးဂိုဏ်းမှာ။"

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဓဓာရေတိ-ကို စုရ-တည်။ စုရ၊သည်။ ထေယျ၊ ခိုးဝှက်ခြင်း၌-၏။ ဓရ၊ ဝတ္တမာနာ=တိ-ဝိဘတ်သက်၊ စုရာဒိတော ကော-ယာ, ဤသုတ်ဖြင့် စုရ-ဓာတ်မှ နောက်၌ ကော-ပစ္စည်းသက်၊ ကော-ပစ္စည်းကိုလည်း ကာရိတ် အမည်မှည့်။ (စုရ်+ကော+တိ) ကာရိတာနံ ကော လောပံ ကာရိတ်ပစ္စည်း၏ အနုဗန် ဏ-ကို ဓဓာ၊ (စုရ်+ဓ-+တိ) အသံဓယ္ဝ ဂန္ဓဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတ+အစသရ ဥ-ကို ဩ-

http://www.dhammadownload.com

၄၅၃-အတ္တနော ပဒါနိ ဘာဝေ စ ကမ္မနိ။ ။အတ္တနော ပဒါနိ၊ အတ္တနော ပုဒ်တို့သည်။ ဘာဝေ စ၊ ဘောအနက်၌လည်းကောင်း။ ကမ္မနိ စ ကံအနက်၌လည်းကောင်း။ ဖေါန်၏၊ ကုန်၏။ အတ္တနော ပဒါနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝေ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ ကမ္မနိ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဖေါန်၏၊ ကုန်၏။ ဥစ္စတေ၊ ဆိုခြင်း၊ဆိုအပ်၏။ ဥစ္စန္တေ၊ ကုန်၏။ လဗ္ဘတေ၊ ရခြင်း၊ရအပ်၏။လဗ္ဘန္တေ၊ ကုန်၏။မဇ္ဈတေ၊ ဆုပ်နယ်ခြင်း၊ ဆုပ်နယ်အပ်၏။မဇ္ဈန္တေ၊ ကုန်၏။ ယုဇ္ဈတေ၊ ယှဉ်ခြင်း၊ ယှဉ်အပ်၏။ ယုဇ္ဈန္တေ၊ ကုန်၏။ ကယိရတေ၊ ပြုခြင်း၊ ပြုအပ်၏။ ကယိရန္တေ၊ ကုန်၏။

ဝုဒ္ဓိပြု၊ (စ်+ဧ-ာရ်+ဧ-+တိ=စောရေတိ) စ်+သြ၊ရ်+ဧ-သို့ကပ်၊ ပြီး၏။ ။**စောရယတိ-စုရ+ဏေယျော**၊ ၏။ တိ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဏယ-ပစ္စည်းသက်၊ (စုရ်+ဏယ=တိ) သည်သာထူး၏။ အကြောင်းရှေးနည်းတူတွက်။ ။စိန္တေတိ-စိန္တ+စိန္တာယံ၊ကြံစည်ခြင်း၌-၏။ ခေျ၊ တိ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဏော-ပစ္စည်းသက်၊ ခေျ၊ (စိန္တ်+ဧ-+တိ=စိန္တေတိ) န္တ်+ဧ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။စိန္တယတိ-စိန္တ+စိန္တာယံ၊ ၏။ ခေျ။ **တိ**-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဏယ-သက်၊ ခေျ၊ (စိန္တ်+ယ+တိ=စိန္တယတိ)။ ။မန္တေတိ-မန္တ+မန္တေန၊ တိုင်ပင်ခြင်း၌-၏။ ခေျ။ တိ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဏော-သက်၊ ခေျ၊ (မန္တ်+ဧ-+တိ=မန္တေတိ)။ ။မန္တယတိ-မန္တ+မန္တေန၊၏၊ခေျ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဏယ-သက်၊ ခေျ၊ (မန္တ်+၊ယ+တိ=မန္တယိတိ)

၄၅၃-စတု-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'အတ္တနော ပဒါနိ ဘာဝ-ကမ္မနိ' ကာတန္တ၊ ၃-၂-၄၀။ ။အတ္တနောပုဒ် ဝိဘတ်တို့သည် ဘော, ကံ အနက်ဟောသည်။ ဝါ-ဘော,ကံ-အနက်၌ အတ္တနောပုဒ် ဝိဘတ်သက်လေ-ဟူလို့။ ။'စ-သဒ္ဒါ နို့, အလို သမ္ပိဏ္ဍန။ ရှု-အလို သမုစ္စည်း။ ကမ္မ ကတ္တား၌လည်း အတ္တနောပုဒ် ဝိဘတ်ကို ဆည်းသည်။ 'ဘိဇ္ဇတေ ကုသုလော၊ ပီယတေ ပါနီယံ၊ ဘိဇ္ဇတေ ကဋ္ဌံ ပုံစံ။ ။'ကမ္မမိဝ ကမ္မုနာ တုလျာ-ကြိယာ' ပါဏိနီ၊ ၃-၁-၈၇။ ။'ကမ္မ.မိဝ ကမ္မ-ကတ္တာ' ကာတန္တ၊ ၃-၂-၄၁။

ကမ္မ-ကတ္တား-ဟူသည်--'ယသ္မိံ ကမ္မနိ ကတ္တုဘူတေပိ တ.ကြိယာ လက္ခဏေ ယထာ ကမ္မနိ၊ သော ကတ္တာ 'ကမ္မာ.သယာနိ ကာရိတာနိ ပတိပဇ္ဇတေ' ကာသိကာဝုတ္တိ။ ။ကမ္မဋ္ဌာယ ကြိယာယ သမာနာ.ဓိကရဏ ဗျာပါရော ကတ္တာ ကမ္မံ.ဝ လ-ကာရ-ရုပံ ကာရိယံ လဘတေ' အာသုဗောဓ။ ။'ယသ္မိံ ကမ္မနိ ကတ္တု ဘူတေပိ တ.ကြိယာ သက္ခဏေ ယထာ ကမ္မနိ၊ သော-ကမ္မုနာ တုလျ ကြိယာ ကတ္တာ ကမ္မံ.ဝ ဘဝတိ'မဟာဘာသ-တို့ အဆိုရှိရကား၊ ကမ္မရုပ်တွက်၍၊ ကစ္စားအနက်ပေးရသော ပုဒ်မျိုးဖြစ်၏။ **စင်စစ်**မှာ ကံပုဒ်သာတည်း။ ။ကတ္တားအရ,ကံ-အရ မကွဲပြား၊ ဤပတစ်ခုတည်းဖြစ်ကြသည့် ကမ္မဋ္ဌကြိယာကို၊ ကတ္တုဗျာပါရ အခိုက်အ**တန့်**ကိုစွဲ၍ ကတ္တားဆိုသောအရာမျိုးတည်း။ ဥပမာ--သြဒနော၊ ထမင်းကို။ ပစ္စတေ၊ ချက်အပ်၏(ကံ)။ သြဒနော၊ ထမင်းသည်။ ပစ္စတေ၊ ခွက်

http://www.dhammadownload.com

တတိ၏။(ကတ္တား)။ကျိ၌ ကတ္တားအရ, ကံအရ ထမင်းခြေပ်တစ်ခုတည်းပင်။ ပစနကြိယာသည် ချက်အပ်သော ထမင်းခြင်ဟူသော ကံ-၌တည်၍၊ မုချ ကမ္မဋ္ဌကြိယာတည်း။ သို့ရာတွင် ယင်းကံကိုပင် ကတ္တားဆိုလိုသောအခါ၊ ကတ္တားဖြစ်သွားပြန်သောကြောင့် ကံလည်းဖြစ်၊ ကတ္တားလည်းဖြစ်၍ ကမ္မကတ္တားဆိုသည်။ 'ကမ္မဿ သော ကတ္တာစာ.တိ ကမ္မ-ကတ္တာ' ကာတန္တ ဝုတ္တိ။

တစ်နည်း၊ ကြိယာသည် ဖလကြိယာ, ဗျာပါရကြိယာ-ဟု နှစ်မျိုးရှိရာ၊ ဖလကြိယာသည် ကံ၌တည်၍၊ ဗျာပါရကြိယာသည် ကတ္တား၌ တည်၏။ ထိုတွင်-ပစတိ, ဘိန္ဒတိ-စသော ကမ္မဋ္ဌကြိယာ၌ ခွက်ခြင်း,ခွဲခြင်း-စသည်ကား ဗျာပါရ ကြိယာ၊ ကျက်ခြင်း,ကွဲခြင်း-စသည်ကား ဖလကြိယာတည်း။ 'ဒေဗဒတ္တော သြဒနံ ပစတိ, ကဋ္ဌံ ဘိန္ဒတိ'ပုံစံ၌၊ ဗျာပါရ ကြိယာသည် ဒေဝဒတ်-စသော ကတ္တား၌တည်၍၊ ဖလကြိယာသည် သြဒန,ကဋ္ဌ-စသော ကံ၌တည်၏။ အကြင်အခါ ကတ္တားသည် ပြုလုပ်သော မုဒုတ္တ-စသော ဂုဏ်ကိုစွဲ၍၊ မိမိ၏ ဗျာပါရ ကြိယာကို ကံပေါ်၌ တင်၍၊ ယင်းကံကိုပင် ဥပစာအားဖြင့် ကတ္တားပြု၍ ဆိုလိုအံ့။ ထိုအခါ သြဒနော ပစ္စတေ, ကဋ္ဌံ ဘိဇ္ဇတေ ဟု-ကမ္မကတ္တားဖြစ်၏။ 'သြဒနော၊ ထမင်းသည်။ ပစ္စတေ၊ ကျက်၏။ ကဋ္ဌံ၊ ထင်းသည်။ ဘိဇ္ဇတေ၊ ကွဲ၏'-ပေး။ ။ကျိ၌ ဖလကြိယာ, ဗျာပါရကြိယာ နှစ်လုံးပင် သြဒန, ကဋ္ဌ, ခြေပ်တစ်ခုတည်း၌ တည်၍၊ တုလျာဓိကရဏဖြစ်သောကြောင့် ကမ္မ-ကတ္တားဆိုသည်။ 'ဓာတ္ဝ.တ္ထော ကြိယာ,သာ စ ဖလံ ဗျာပါရောစ၊ တတြ ဖလဿ ကမ္မဋ္ဌံ ဗျာပါရဿ ကတ္တာဋ္ဌံ၊ တထာ စ ကမ္မဋ္ဌ ဖလေန သမာနာဓိကရဏော ဗျာပါရော၊ ယတြ ဓာတ္ဝတ္ထော ဝိဝစ္ဆီယတေ၊ တာတြ ကမ္မ-ကတ္တာ-ဗျဝဟာရော'၊ အာသုဗောဓ။

အလွန်-ပြုလုပ်, ပျက်လုပ်သည်ကို စွဲ၍ ကတ္တာဗျာပါရကို ဆိုလိုသောအခါ၊ ကံ,သာကတ္တာသညာကို ရသည်မဟုတ် 'သာဓု အသိ ဆိန္ဒတ္တိ,ကဋ္ဌာနိ ပစန္တိ ထာလီ ပစတိ'စသည် တစ်ပါးသော ကာရက များလည်း ကတ္တာ သညာကို ရကုန်၏။ အကြောင်းကား- မိမိတို့ဗျာပါရ၌ မိမိတို့သာ ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့်တည်း။ ။ 'ကမ္မ-ကတ္တေ.စ္စာတိ ကရဏာ-ဓိကရဏာန.မေဝါ.တြ ကတ္တာဋ္ဌ ဝိဝစ္ဆာ၊ န ကမ္မာ-နော တျ.တ္ထော'။ ကာတန္တ ပဏ္ဍိကာ။

ယင်း ကမ္မ-ကတ္တားကိုလည်း-ကမ္မဋ္ဌကြိယာ၌သာရအပ်၍ ကတ္ဝ.တ္ထ ကြိယာ၌ မရအပ်။ ။ဓာတ္ဝ.တ္ထော ကေစိ ကမ္မဋ္ဌာ, ကေစိ ကတ္ဝဋ္ဌာ စ ဘဝန္တိ၊ တတြ ကမ္မဋ္ဌ-ဓာတ္ဝနု.မေဝ ကမ္မုနော ကတ္တာရိ ဝိဝစ္ဆာ၊ န တု ကတ္ဝ.ဋ္ဌဓာတ္ဝနုံ၊ တေန ပစ္စတေ သြဒနော သယ မေဝ, ဘိဇ္ဇတေ ကဋ္ဌံ သယ.မေဝ,ဣစ္စာ.ဒိ ဘဝတိ။ ခဇ္ဇတေ သြဒနော သယ.မေဝ, ဂမျတေ ဂါမော သယ.မေဝ ဣစ္စာ.ဒိ နတု ဘဝတိ. တိ ဗေ ဇ္ဈံ မုဒ္ဓဗောဓ-ဋ္ဌိ။ ။'အယံ ကာရိယာ.တိ ဒေသော ကမ္မဋ္ဌ ဘာဝကာနံ ကမ္မဋ္ဌ ကြိယာနံ ဓာတ္ဝနုံ ဘဝတိ နတု ကတ္တာဋ္ဌ ဘာဝကာနံ ကတ္တာဋ္ဌကြိယာနံ စ

http://www.dhammadownload.com

ဓာတုနံ ဘဝတိ။ ယတြ ကမ္မနိ ဒိဋ္ဌေ ကြိယာ.နုမာတုံ သက္ကတေ၊ တေ ကမ္မဋ္ဌ-ကြိယာ၊ တတော အညေ ကတ္တုဋ္ဌ-ကြိယာ။ ပက္ကေသု တက္ကုလေသု ဘိန္နေသု စ ကဋ္ဌေသု ဒိဋ္ဌေသု ဒိဋ္ဌော ကတ္တုဗျာပါရော အနုမီယတေ' သုဗောဓိနီ-ဋီ။

ကတ္တား ကံ တိုသည်-သဘောမတူကြတဲလျက်၊ အကြင်ကံသည် တစ်ခုသော ကြိယာဌ်သူပင်ကံ သူပင်ကတ္တား ဘယ်ပုံဖြစ်နိုင်ပါသနည်းဟူမူ၊ ကြိယာသည် ပြီးစေအပ်သော အကြင်ကံသည်, ကတ္တား၏အလွန်ပြုလုပ်သော မိမိခြုပ်၏အတွင်း၌ တည်သော သုကရ,မဒ္ဒဝ-စသော ဂုဏ်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့် မိမိအလိုလိုသာလျှင် ကြိယာကိုပြီးစေ၏။ သို့မဟုတ် မိမိကိုယ်တိုင် ပြီးစေသကဲ့သို့ဖြစ်၍၊ ကတ္တု သတ္တိကို ကံပေါ်သို့တင်ပေးလိုက်သဖြင့်၊ ကံသည်ပင် ကတ္တားဖြစ်သွားသည်။ သို့မဟုတ် ယင်းကံ တစ်ခုတည်းပင် ကတ္တားလည်းသူ, ကံလည်းသူ, အရထူဖြစ်သည်-ဟူလို။ 'ယံ ကမ္မံ ဂုဏ သံယောဂတော ကတ္တုတ္တေန ဝိဝစ္ဆီယတေ၊ သော ကမ္မ-ကတ္တာ' သာရသ္မတ။ ။'ယံ ကမ္မံပိ ဂုဏ-ယောဂတော ဝတ္ထု မဇ္ဈဋ္ဌိတ သုကရာ.ဒိ မဒ္ဒဝါ.ဒိ ဂုဏ သံယောဂါ ဥပစာရတော ကတ္တုတ္တေန ဝိဝစ္ဆီယတေ။ သော ကမ္မ-ကတ္တာ.တိ ဝုစ္စတေ' စန္ဒကိတ္တိ-ဋီ။

"ကရိယမာနံ ယံ ကမ္မံ၊ သယဲ.မေဝ ပ.သိဇ္ဈတိ။
သုကရေ သ-ဂုဏေ ကတ္တု၊ ကမ္မ-ကတ္တာ.တိ.တဋ္ဋိဒ္ဓူ"။ ကတန္တဝုတ္တိ

ကြိယာမာနံ၊ ပြုအပ်သော။ ယံ ကမ္မံ၊ အကြင် သြဒန ကုသလ အစရှိသော ကံသည်။ ကတ္တု၊ ကတ္တာ ၏။ သုကရေ-သုကရေဟိ၊ ပြုလုပ်ကုန်သော။ သဂုဏေ-သ-ဂုဏေဟိ၊ မိမိအတွင်း၌တည်သော သုကရ,မဒ္ဒဝ-စသောဂုဏ်တို့နှင့်။ ယောဂတော၊ ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ သယဲမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ဝါ၊ မိမိအလိုလိုသာလျှင်။ ပ-သိဇ္ဈတိ၊ ပြီး၏။ တံ ကမ္မံ၊ ထိုကံ**ကို**။ ကမ္မ-ကတ္တာတိ၊ ကမ္မ-ကတ္တား-ဟူ၍။ ဗုဓာ၊ ပညာရှိ တို့သည်။ ဝိဒ္ဒူ၊ သိကြကုန်၏။ ('ဝိဒ္ဒူ-ဇာနန္တိ ဗုဓာ.တိ သေသော' မုဒ္ဓဗောဓ-ဋီ)။

အချုပ်မှာ။ ။ကမ္မကတ္တားဟူသည် ကံ-ဖြစ်လျက် ပြုလုပ်ပျက်လုပ်သည်ကို စွဲ၍ ကတ္တားဖြစ်သွားသော။ သို့မဟုတ် ကတ္တား တင်စားခေါ်ဆိုရသော ပုဒ်မျိုးတည်း။ မြန်မာမူဋ္ဌ 'ကျိုပြိုသွားသည်၊ သစ်ပင်လဲသွားသည်၊ ပန်းအိုးကွဲသွားသည်' ဆိုသော စကားမျိုးပင်၊ စင်စစ်မှာ ကတ္တုဗျာပါရ လုံးလုံးခုည်း ကင်းလွှသည်မဟုတ်၊ သို့ရာတွင် ကမ္မသဘာဝဖြင့် ဖြိုအပ်,လဲအပ်,ခွဲအပ်သော၊ ကျိ, သစ်ပင်, ပန်းအိုးတို့သည် မိမိတို့ပင်**ကို**က ပြိုလု,လဲလု, ကွဲလု, ဖြစ်နေရာ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သူ ထိုကိုင်ကာမျှနှင့် ပြိုလဲ, ကွဲသွားသဖြင့် ဖြို,လဲ,ခွဲတတ်သော သူတစ်ယောက်၏ ကတ္တုသတ္တိကို ကျိ,သစ်ပင်,ပန်းအိုး-ဟူသော ကံပေါ်သို့ တင်ပေးလိုက်သဖြင့် ယင်းကံသည်ပင် ကတ္တားဖြစ်သွားသောကြောင့် ကမ္မ-ကတ္တားဆိုသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပုဒ်စစ်ဦး–'သယံ သဒ္ဒါ ယှဉ်ရာမှာ ကတ္တား မယှဉ်ရာမှာ ကံ'ဟု သယံ-သဒ္ဒါ ကို အထူးပြု၍၊ သယံ-သဒ္ဒါမပါလျှင် မဖြစ်သလိုဆိုထား၏။ သို့သော်လည်း သယံ-သဒ္ဒါ လိုရင်းမဟုတ်။ မယှဉ်သော်လည်း ကတ္တားဖြစ်သည်ပင်။ သိဒ္ဓန္တ ကောမုဒီ၊ အာသုဗောဓ-ဗျာကရဏ်းကျမ်းများ၌ သယံ-သဒ္ဒါထည့်၍ ပုံစံမထုတ်ကြ။ ။ ကာသိ ကာဝုတ္တိ၊ ကာတန္တဝုတ္တိ-တို့၌ 'ဘိဇ္ဇတေ ကုသုလော သယမေဝ, ပစ္စတေ ဩဒနော သယံ.မေဝ, ဘိဇ္ဇတေ ကဋ္ဌံ သယံ.မေဝ'ဟု သယံ-သဒ္ဒါထည့်၍ ဆိုသည် မဟုတ်ပါလော-ဟူမူ။ လိုရင်းဖြစ်၏။ ထည့်သည်မဟုတ်။ ကျို-ကိုင်ဖြူဖြိုသည်၊ ပန်း အိုးကို ဖြူခဲ့သည် ဆိုသောအခါ ဖြူကာ ဖြူခဲ့ရသည်မဟုတ်ပါ၊ သူ့ဘာသာသူ ပြိုသည်, သူ့ဘာသာသူကွဲသည်ဟု ဖြူအတွက် ကွယ်ကာဖို့ရာသာ ဆိုသည်။ ။ 'လူယတေ ကေဒါရော-တိ ဝုတ္တိ-အတြ သယ-မေဝါ.တိ ဝိသေသ္ဟ-ဗောဓနံ-တ္ထံ ဝုတ္တံ၊ န တု ပဒသာဓနော ပယောဝိတ္တ-ဒဿနံ-တ္ထံ၊ သယံ.မေဝါ.တိပဒံ ဝိနာပိ, အာယု ပရံ ခီယတေ ဣစ္စာဒီ.ပဒေသော-ပဒဿနာ' ကာတန္တ-ကဝိရာဇ-ဋီ။ ။ 'ဒေဝဒတ္တော ကေဒါရံ လုနာတိ၊ သော ဧဝံ ဝဒတိ=နာ.ဟံ လုနာမိ၊ ကံ.နွဲ့ ကေဒါရော သယံ.မေဝ လုယတေ။ ကောစိ ဝဒတိ ဒေဝဒတ္တော သြဒနံ ပစတိ၊ သော ဧဝံ ဝဒတိ-နာ.ဟံ ပစာမိ၊ ကိ-နွဲ့ သြဒနော သကံ.မေဝ ပစ္စတေ.တိ။ တတြ သြဒနဿ သယံ.မေဝ ပါက-သိဒ္ဓိ သာမတ္ထတာ၊ တတော ကမ္မ-ကတ္တုတ္တံ၊ ကမ္မံဧဝ ကတ္တာ ဇာတော၊ နပုန တတိယ.နွေ့ကာ ကတ္တာ ဘဝတိ-ကောစိ ဧဝံ ဝဒတိ ဒေဝဒတ္တော ကဋ္ဌံ ဘိန္ဒတိ၊ သော ဧဝံ ဝဒတိ-နာ.မဟံဘိန္ဒာမိ၊ ကိ.နွဲ့ ကဋ္ဌံ သယံ.မေဝ ဘိဇ္ဇတေ.တိ' သာရသ္မတ စန္ဒကိတ္တိ=ဋီ။

ကမ္မ-ကတ္တား ပုံစံဦး–'ကုသုလော၊ ကျိကို့။ ဘိဇ္ဇတေ၊ ဖြိုအပ်၏။ (ကံ-အဖို့) ကုသုလော၊ ကျိသည်။ ဘိဇ္ဇတေ၊ ဖြိုတတ်၏။ (ကတ္တား-အဖို့) ကမ္မရုပ်ဟုက်ပြီး စက ပြို၏-ဘု နို-ဗျာပါရပေးလို့မဖြစ်။ ဖြိုအပ်၏-ဟု သ-ဗျာပါရ ပေးမှ ဖြစ်သည်။ ဆွေးမြည့်ပြိုကျလုနီးသော ကျိအိုဖြစ်၍ များစွာ အားမထုတ်ရဘဲ ဖျက်ယောင် ပြုကာမျှ။ သို့မဟုတ် ထိ,ကိုင်ကာမျှဖြင့် အလိုလို ပြိုကျသွား၍၊ ဖြိုတတ်သူ ကတ္တား၏ ဘိန္ဒနကြိယာ နိပ္ဖဒနသတ္တိကို ဖြိုအပ်သောကျိပေါ်သို့ တင်ပေးလိုက် သဖြင့် ဖြိုအပ်သော ကျိသည်ပင် 'ဥပသမီပေ စရကိ ပဝတ္တတိတိ ဥပစာရော၊ တဒ္ဒမ္မဿာ ဥပစာရော တ.ဒ္ဓမ္မ။.ပစာရော'ဟူသည်နှင့်အညီ တ.ဒ္ဓမ္မ။.ပစာအားဖြင့် ဘိန္ဒနကြိယာ နိပ္ဖဒက ကတ္တားဖြစ်သွားရသည်။ ။ပါနီယံ၊ ရေကို့။ ပီယတေ၊ သောက်အပ်၏။ (ကံ) ပါနီယံ၊ ရေသည်။ ပီယတေ၊ သောက်တတ်၏။ (ကတ္တား) ရေ-ငတ်ငတ်နှင့်သောက်ရာ အထူးအားထုတ်၍ မသောက်ရဘဲ၊ သူ့ဘာသာသူ ဝင်သွားသဖြင့် ရေသည် သောက်တတ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၍ သောက်တတ်သော ကတ္တား၏ ပိဝန ကြိယာ နိပ္ဖဒနသတ္တိကို သောက်အပ်သော ရေပေါ်သို့ တင်ပေးလိုက်သဖြင့် သောက်အပ်သော ရေသည်ပင် ပိဝနကြိယာ နိပ္ဖဒက, ကတ္တား

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်သွားသည်။ ။ကဋ္ဌံ၊ ထင်းကို။ ဝါ၊ ထင်းသည်။ ဘိဇ္ဇတေ၊ ခွဲအပ်၏။ ဝါ-ခွဲတတ်၏။ (ကတ္တား, ကံ-ထင်အောင်ပေး) သစ်ကြောပြတ်လျက် အသား ချောချော စင်းစင်း၊ နေညှဉ်း၍ ကွဲလု ကွဲချင်နေသော ထင်းတုံးကို ပုဆိန်, ဓားမ, ထိကာမျှဖြင့် ကွဲသွားရာ၊ အားထုတ်၍မခွဲရဘဲ ဖျတ်ကနဲ ဖျတ်ကနဲ ကွဲသွားသဖြင့် ထင်းသည် သူ့ဘာသာသူ ခွဲတတ်သကဲ့သို့ဖြစ်၍၊ ခွဲတတ်သူ ကတ္တား၏ ဘေဒနကြိယာ. ဘိန်ပ္မါဒန သတ္တိကို ခွဲအပ်သော ထင်းပေါ်သို့ တင်ပေးလိုက်သဖြင့် ခွဲအပ်သော ထင်းသည်ပင် ဘေဒန ကြိယာ နိပ္ဖါဒကာ ကတ္တားဖြစ်သွားရသည်။ ။'ပစ္စတေ သြဒနော၊ လူယတေ ကေဒါရော' စသည်ကိုလည်းထုတ်။

ဤကမ္မ ကတ္တားအရာ၌–သင်္ကတ-ကျမ်းဆရာတို့၏ နာနာဝါဒ, ဝိနိစ္ဆိယကို အကျယ်သိကြဖို့ရာ အောက်၌ ထုတ်ဆောင်ဖော်ပြပါအံ့။

'ကမ္မ.မိဝ ကမ္မုနာ တုလ္ဟ ကြိယာ' ၃-၁-၈၇။ ။ကမ္မနိ ကြိယာ ကမ်္ဘ၊ ကမ္မဏာယ ကြိယာယ တုလ္ဟကြိယာ ကတ္တာ ကမ္မ.မိဝ ဘဝတိ၊ ယသ္မိံ ကမ္မနိ ကတ္တု ဘူတေပိ တထာ ကြိယာ လက္ခီယတိ ယထာ ကမ္မနိ၊ သော ကတ္တာ ကမ္မ.မိဝ ဘဝတိ၊ ကမ္မ-နိဿယာနိ ကာရိယာနိ ဥပဂွန္တိ၊ ဘိဇ္ဇတေ ကဋ္ဌံ သယ.မေဝ, အဘေဒီ ကဋ္ဌံ သယ, မေဝ, ကရီယတေ ကဋ္ဌော သယ.မေဝ။–

"ကမ္မ.တ္ထော ပစတိ ဘာဝေါ၊ ကမ္မဌော စ ဘိဒိ-ကြိယာ။
မာသာသိ-ဘာဝေါ ကတ္ထုဌော၊ ကတ္ထုဌော စ ဂမိ-ကြိယာ။" ကာသိကာ

'ကမ္မ.မိဝ ကမ္မ-ကတ္တာ' ၄-၂-၄၀။ 'ကမ္မ.ဏ္ဍ သော ကတ္တာစေးတိ-ကမ္မ-ကတ္တာ' ကမ္မ.မိဝ ဘဝတိ။–

"ကြိယာမာနန္တု ယံ ကမ်္ဘ၊ သယ.မေဝ ပသိဒ္ဓတိ။
သုကရေ သ-ဂုဏော ကတ္ထု၊ ကမ္မ-တ္ထကာ.တိ တ.ဗ္ဗိဒ္ဓု။"

လူယတေ ကေဒါရော သယ.မေဝ, အဘေဒီ ကုသူလော သယ့းမေဝ, ကမ္မ.မိဝ ဘာဝါ အတ္ထနော ပဒံ၊ ဣဝ-ကရဏံ သ-နိဿယ.တ္တံ၊ အေန ဘာဝေဝိ ပစ္စတေ သြဒနေန သယ.မေဝ၊ တျာ.ဒိတ္တာ နာ တဗ္ဗာ.ဒီသု ကမ္မ.မိဝ ဘာဝေါ-ကတ္တုံ ကဋ္ဌေန သယ.မေဝ, ဤသကဏ္ဌော ကဋ္ဌေန သယ.မေဝ၊ ကမ္မ-ကတ္တေတျု ဘေဒေန ဘေဒေ တု နသိယာ, ဘိဇ္ဇမာနော ကုသူလော ပတ္တာနိ ဘိန္ဒတိ၊ တထာ အညောညံ မာသိလိဿတော-အတ္တာနံ ဟန္တိ အတ္တေတိ, ဒုဝိဓောဟိ အတ္တာ၊ တထာ ပစတိ သြဒနံ, ရန္ဓတိ သယ.မေဝ ဓာတုဘေဒါ၊ ဂစ္ဆတိ ဂါမံ သော, သယမေဝ ဂမ္မတေ.တိ နသိယာ၊ ကြိယာ နိဿယော ကတ္တေ.ဝ ကေဝလံ ကမ္မ.မိတိ ဘေဒါ၊ ဥတ္တထာပိ ကမ္မ..ကာရိယံ၊ တေန နာ ဒုတိယာ, ဓာတ္ဝတ္ထမိကာရော စ၊ ကမ္မ-ကတ္တေ.တိကိ? သာဓု အသိ ဆိန္ဒတိ, သာဓု ထာလီ ပစတိ' ကာတန္တ ဝုတ္တိ။

http://www.dhammadownload.com

'ကမ္မဇ္ဇ သော ကတ္တာ စေ.တိ-ကမ္မကတ္တာ၊ နနု ကတ္တု-ကမ္မာန.မစ္ဆန္တဘေဒါ ကထ.မိဟ ကမ္မ ဓာရယော?၊ တတြ ယဒိ ကတ္ထာ နာ ကမ္မံ, ကမ္မံ စေ နာ ကတ္တာ? တျာဟ....ကြိယာမာနန္တု တျာ.ဒိ။ ကထံ သယ.မေဝ ပသိဇ္ဈတိ?တျာ.ဟ....သုက ရေစ္စာ.ဒိ။ သေဟိ အတ္တနိ ယေဟိ ဂုဏေဟိ ကတ္တုနော သုကရေဟီ.သိ' ဣဒံ ဝုတ္တံ ဘဝတိ။ ယဒါ ကတ္တာ အမိဿယနာ.ဒိ လက္ခဏ-အတ္တသာဓိယ-ဗျာပါရံ သုက ရတ္တေန ဝိ ဝစ္ဆိတေ ကမ္မနိ နိဓေသယတိ နာ.ဟ မိဒံ ဂဲရောမိ၊ ကိဇ္ဇရုဟိ သယ.မေဝ အတ္တာ နာ-မဘိနိဗ္ဗတ္တယတီ.တိ ဝိဝစ္ဆာ၊ တဒါ ဧကဿာပိ ကတ္တုတ္တံ ကမ္မတ္တဇ္ဇ ယုဇ္ဇတေ ဣစ္ဆ.တ္ထော။ကမ္မ.မိဝ ဘာဝါ ပုဗ္ဗေ.နေဝ ကမ္မနိ အတ္တနော-ပဒံ,တသ္မိ စ ယဂိစာ ပစ္စယာ.တိ။ ဧတေ.ဒေဝါ.ဟ....ကမ္မ.မိဝ ဘာဝါ အတ္တာနော ပဒမီ.တိ၊ ကမ္မနီ.တိ သေသော။ ဣဟ ဣဝ-ကရဏ.မန္တရေန သညာ သုတ္တ.မိဒံ သိယာ 'ကမ္မ-ကတ္တာ ကမ္မ-သညော ဘဝတီ.တိ။ အယ ပရတ္ထေ ပယုဇ္ဇမာနော သဒ္ဒေါဣဝ. မန္တရေန ဣဝ.တ္ထံ ဂမယတိ၊ ယထာ 'ဂေါဝါဟိကော, သီဟော မာဏဝကော'တိ၊ တတော.ယ မတိဒေသော ဘဝဿတီ.တိ စေ? သစ္စံ, ကိန္တုဗျပဒေသာ တိဒေ-သေ့ ပိ သိယာ, သ စ သညာတော နဘိဇ္ဈတေ-တိ ပုဗ္ဗကော ဧဝ.တ္ထော ပသဇ္ဇေ ယျ၊ တသ္မိ စ သတိ ကမ္မ ကတ္တုနော ကမ္မသည ကတ္တာ ကမ္မနိဧဝ အတ္တနော ပဒံ သိ၊ယာ, နာ ဘာဝေ။ ဣဝ-ကရဏော သတိ ကာရိယာ.တိ ဒေသော.ယံ ဘဝတိ။ တေန ကမ္မကတ္တုနော- အ-ကမ္မုနာ ဧဝ-သတော ကမ္မ-ကာရိယံ-ဝိဓိယဲတေ၊ နတု သနိဿယော့ ကတ္တုတ္တ.မကမ္မက-သဘာဝ.မပိ အပနယတိ, တဿ တတြာ ဗျာပါရတော။ အတိ ဒေသော ဟိ ကမ္မ-ကတ္တုနော အ.ပ္ပတ္တံ ကမ္မ.ကာရိယ. မုပနေတုံ ဝိဓိယမာနော ကထ.မိဟ-ကတ္တုတ္တ.မုပနေယျ?၊ အတော ဧဝ 'ကာရိ ယာ.တိ ဒေသော.ယံ'မိတိ ဝက္ခတိ ဣစ္စာ.ဟ....ဣဝ ကရဏံ သ-နိဿယ.တ္ထမိတိ။ အတိဒေသေ မန္တရေန ယံ ဘဝတိ၊ တံ သ-နိဿယံ ကတ္တုတ္တံ တဒတ္ထ.မိစ္ဆတ္တော။ တတော့ကိ? မိစ္စာ.ဟ... တေန ဘာဧဝ်ီ.တိ။ ဘဝိတာရုးမန္တရေန ဘာဝေါ နသမ္ဘတိ, ဘဝိတုးတ္တာ ကတ္တုနော ပဋိပတ္တိ။ အတော တ.ပ္ပဋိပန္နံ.မေဝ ကာရိယံ ဒဿယိတု.မောဒနေးနေတိ ကတ္တရိ တတိယ.မာဟ။

ပကရဏဿ ပကရဏ.မေဝ နိယာမကံ ဣစ္စာ.ဟ တျာ.ဒိတ္တာတျာဒိ။ အညထာ ကမ္မနိ တဗ္ဗ.ပ္ပစ္စယေ ကတ္တဗ္ဗေ, ကတ္တဗ္ဗော, ကဒ္ဒော သယ.မေဝ' ဣစ္စာပိ သိယာ.တိ ဘာဝေါ။ ဤသက္ကရေတိ 'ဤသံဒုသု'-ဣစ္စာ ဒိနာ ဘာဝေ ခလိ, တ-ဒန္တော စ သဘာ့ဝတော့ ပုလ္လင်္ဂေါ ဧဝ၊ ကမ္မ-ကတ္တေ တျ.ဘေဒေနာ.တိ အဘေဒေဟိ ကမ္မဓာရယော့၊ ဘဝတိ၊ တေန ယတြ ဘေဒဂန္ဓော့ ပျတ္တိ၊ တတြ နဘဝတိ 'ဘိဇ္ဇ မာနော ကုသုလော ပတ္တာနိ ဘိန္နတီတိ၊ တတြ တု ဒေဝဒတ္တဂတာယ ကုသုလဿ ကမ္မတ္တံ၊ ပတ္တာနဇ္ဇ ယံ ကမ္မတ္တံ၊ တံ တံကုသုလ ဂတာယ ကြိယ့ဘာ.တိ ဘေဒေါ ဧတေန ဧကဒ္ဗဓာရာ.ယေးဝ ကြိယာ့ ယဿ ကမ္မတ္တံ ကတ္တုတ္တံ စ၊ သော့ ကမ္မ.မိဝ

http://www.dhammadownload.com

ဘဝတီ.တိ ဒဿိတံ၊ တထာ.တိ အာသိလိဿမာနာဂတာယ ကြိယာယ ကမ္မတ္တံ သဂတ(အတ္တ-ဂတ)ကြိယာယ ကတ္တုတ္တံ ဣစ္ဆတြပိ အတ္ထိဘေဒေါ။ဒုဝိဓော ဟျ.တြ အတ္တာ 'အန္တရတ္တာ ဗာဟိရတ္တာစ၊ အန္တရတ္တာ သုခ-ဒုက္ခ နိဿယော, ဗာဟိရတ္တာ စ သရီရ လက္ခဏော၊ တတြ အန္တရတ္တာ တံ ကရောတိ, ယေန ဗာဟိရတ္တာ သုခ-ဒုက္ခ.မနု ဘဝတီ.တိ။ ဗာဟိရတ္တာစ တံကရောတိ, ယေန အန္တရတ္တာ သုခဒုက္ခ.မနု ဘဝတီတိ အန္တရတ္တ-ဂတာယ ကြိယာယ ဗာဟိရတ္တနော ဒုက္ခာ.နုဘဝန.မေဝ ဟနနံ တထာ ဗာဟိရတ္တဂတာယ ကြိယာယ စ အန္တရတ္တနောတိ ဘေဒေါ၊ဂစ္ဆတိ.စ္စာဒိ.သော.တိ ဂါမော ဥစ္စတေ၊ပမ္မတေ၊ ဂါမော သယ.မေဝေတိ ပယ္ဟောဂေါန သိယာ ကမ္မ.မိဝ ဘာဝဿ အ-ဘာဝါ။ ကထ.မိစ္စာ.ဟ-ကြိယာနိဿယော ကတ္တာ.တိ၊ ပါဒ ဝိဟရဏ ရူပါ ဂတိ ကြိယာ ဒေဝဒတ္တ ဧဝ သမဝေတော၊တေနတဿေ.ကတ္တုတ္တံ ဂါမဿ တု ကမ္မတ္တ.မေတိ ဝါဘေဒေါ၊ နနု ကမ္မ.ကတ္တုနော ဩဒနာ.ဒိဿ ကမ္မ.မိဝ ဘာဝေါ ဝိဓိယတေ၊ တတော ဒုတိယာ ကထံ နု ဘဝတိ? အတ္တနော ပဒေန တု ကမိတ္တ.မုတ္တ.မိတိ စေ? ဩဒနာဒိဿ ကိံမာယာတ?မိစ္စာ.ဟ.ဥတ္တတ္ထတာ ပိ ကမ္မကာရိယ.မိတိ။ တသ္မာ ကမ္မတ္ထ မောဒနာ.ဒိနော-ယေဝ ကမ္မုနော.တိ ဝုတ္တံ၊ အတော တ.ဒပိ တဿ ကာရိယ.မိစ္စ.တ္ထော။ ကိဉ္စ ဓာတု အနုဝတ္တတေ၊ တတော ဓာတုဿေ.ဝ ကမ္မ.ကာရိယံ ပတိ ကမ္မ.မိဝ ဘာဝေါ ဝိဓိယတေ၊ နလိင်္ဂဿေ.တိ။ အတောပိ နု ဒုတိယာ တိစ.ကာရေန သူစယ.မာဟ. ဓာတ္ဝာ.ဓိကာရာစေ.တိ။ ကမ္မကတ္တေစ္စာ.တိ ကရ.ဏာဓိ-ကရဏာန-မေဝါ.တြဓိ ကတ္တုတ္တ ဝိဝစ္ဆာ၊ နု ကမ္မုနော တျ.တ္ထော' ကာတန္တ ပဠိကာ။

'ကမ္မံ စသော ကတ္တာ စေ-ဘိ သောတိ.ကတ္တု ပရုမာသော။ ကမ္မ-ပရုမာသေ ဟိ နပုံသကတ္တာ ပတ္တိ သိယာ။ ကမ္မ-ကတ္တေ.တိ ပဒံ ကာက.ကို-နျာယေန ဝိဂ္ဂဟ ဝါကျေ၊ အန္တိမ ဝါကျေ ကမ္မမိဝ ဘဝတိ တျ.တြ စ သမ္ဗန္ဓနိယံ၊ ကမ္မ မိဝ ဘဝ တီ.တိ ကမ္မကာရိယ ဘာဝေါ ဘဝတီ တျ.တ္ထော။ နနု ကြိယာယ သ-တန္တော (သးပဓာနော)ယော,သော ကတ္တာ, ကတ္တုကြိယာယ ယံ ဗျာပိယတေ၊ တံ ကမ္မ မိတျု.စ္စတေ၊တတော တုလျာဓိကရဏတ္တာ.ဘာဝေါ ကမ္မဓာရယော ကထံ သိသာ. တိ?အတော ဧဝ ပဠိကာယံပိ 'ကတ္တုကမ္မာန.မစ္စန္တ ဘေဒါ ကထံ ကမ္မဓာရယော'. တိ ဝုတ္တံ။ တတြစ အစ္စန္တ။ မီတိ ကြိယာ ဝိသေသနံ၊သစ္စံ-ကဿစိ ပစ ဓာတုဿပဓာန ဖလဈုပေါ ဝိကိလိ.ဒါဒိ (မုဒုတ္တာ,ဒိ) အတ္ထ ဘာဝေါ ကမ္မဒ္ဒော, ကောစိ.ဟ.... ဂုဏဘူတော အဓိဿယနာ.ဒိ အတ္ထဘာဝေါ ကတ္တုဒ္ဒော၊ ဧဝံ ဘိဒိဿာ ပိ ဒ္ဒေဓီ ဘာဝေါ အတ္ထဘာဝေါ ကမ္မဒ္ဒော၊ ခဂ္ဂုယျမန နိပါတာ.ဒိ အတ္ထ ဘာဝေါ ကတ္တုဒ္ဒော။ ဧဝ.မညေသ.မပိ ဓာတုနံ ဗောဇ္ဈံ။ တတြ ယဒါ ကတ္တုဒ္ဒေသ့.ဓိဿ ယနာ.ဒိသု သုကရတ္တေန ကမ္မနိ ဧဝ အဇ္ဈာရောပိတေသု ဓာဟု စတ္တတေ၊ တဒါ ဧကဿေ.ဝ ကမ္မတ္တံ ကတ္တုတ္ထ.ဇ္ဇေတိ။ တေံ ဝုတ္တံ ဘဝတိ 'ပစာဒိ ဓာတု ဝါစ္ဆ

http://www.dhammadownload.com

ဝိကိလိ.ဒါဒိ ဖလာတာ ဝိတ္တေန ကမ္မတ္တံ၊ အဇ္ဈာ.ရောပိတာ.ဓိဿယနာ.ဒိ နိဿယ.ဧတ္ထ နာ စ ကတ္တုတ္တ.မီတိ အတော တုလျာ ဓိကရဏတ္တာ ကမ္မဓာရယော နဒုဿတိ။ နနု တထာပိ ကထ.မေ ကဿ ကာရကဿ ယုဂပဒိ (ကေကဒ္ဓကော) ဥဘယသညာ 'ကာရယတိ ယော,သယေသုစ' ဣစ္စ ဩ စ-ကာရေန နိရာကဏ ကတ္တာ? သစ္စံ 'အတ္တနော ပဒါနိ ဘာဝကမ္မေသု' ဣစ္စ.တြ ဘာဝေ ကမ္မနိ.တိ ဘိန္နဝိဘတ္တိ နိဒ္ဒေသာ ဧဝါတြ ဝိဘတ္တိ ဝိပရိဏာမေန ကမ္မနိ.တိ အနုဝတ္တိ သိဒ္ဓါ။ ယံပန ကမ္မ.ကတ္တာ ဣစ္စ.တြ ကမ္မ.ဂ္ဂဟဏံ တံ ဘူတ ပုဗ္ဗ ကမ္မ.ပဋိပတ္တ.ထ္ထံ။အတော ဧဝ ကတ္တု သုတ္တေ ဋီကာယံ 'ယဒါ ကတ္တုဗျာပါရေန ဗျာပိယမာနော ကမ္မံ ဟုတ္ဝာ ကတ္တာ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ တဒါ ပန ကမ္မ-ကတ္တရိ ပစ္စတေ.တိ ဘဝတီ.'ဟိ ဝုတ္တံ။ တဏာဟိ ပစာ-ဒိ ဓာတု ဝါစ္ဆ ဝိကိလိ.ဒါဒိ ဖလနိဿယတ္တေန ဩဒနာ.ဒိနော ပုဗ္ဗ ကမ္မတ္တေ ဧဇ္ဈ-တေ ပစ္ဆာ အဓိဿယနာ.ဒိ နိဿယတ္တေန ဝိဝစ္ဆိတေ ကတ္တု.မုပဇာယတီ.တိ ကမ္မ ကတ္တာ.တိ ဝုစ္စတိ။တေ.ဒနု သန္ဓာနေ.နေဝ ဝုတ္တိယံ 'ကြိယာ မာနန္တု'ဣစ္စာ.ဒိ ဝုတ္တံ။အယ.မတ္ထော-ကြိယမာနံ ယ.မောဒနာ.ဒိကံ ကမ္မံ၊ တံ သယ မေဝ ပသိဇ္ဈတိ သိဒ္ဓံ ဘဝတိ။ ကုတော ဣစ္စာ.ဟ-သုကရေစ္စာ.ဒိ။ သေဟိ အတ္တနိယေဟိ ကမ္မ ဂတ ကြိယာ ဖလသရူပေဟိ ဂုဏေဟိ၊ ကီဒိသေဟိ ကတ္တုနော သုကရေဟိ သုခေန ကရီယမာနေဟိ ဣစ္စ.တ္ထော။ ခလိ-ပစ္စယ ယောဂေပိ တတ္တု ဣစ္စ.တြ ဆဋ္ဌီယာ သာဓုတ္တံ သမ္ဗန္ဓေ ဝိဓီယမာနတ္တာ။ အာရတာ 'နနိဋ္ဌာ.ဒီသု' ဣတိ နာ နိသေဓော၊ နဉ်သ အ-နိစ္စတ္တာ ဝါ။ တ.မိစ္စာနေန ယ.မိစ္စသ ပရာမာသော၊ နာ တု ကမ္မ-ကတ္တု သဒ္ဒသ္ဓ,ပုမေန နိဒ္ဒေသာ.ဘာဝါ။ လုယတေ ကေဒါရော.တိ ဝုတ္တိ-အတြ သယ မေဝါ-တိ ဝိသေသျ ဗောဓန.တ္ထံ ဝုတ္တံ၊ နာ တု ပဒသာဓနော ပယောဝိတ္တ ဒဿနတ္ထံ၊သယ.မေ ဝါ-တိ ပဒံ ဂိနာပိ 'အာယု ပရံ ခီယတေ'ဣစ္စာ.ဒိ-ပယောဂ ဒဿနာ။ဧတေန 'လူယတေ ကေဒါရော'တိ ကမ္မနိ ဗျုပ္ပါ.ဒိယ သယံ သဒ္ဒ-သမ္ဗန္ဓေန ကမ္မ-ကတ္တုတ္တ-ပတိ.တိ အတ္ထတော ဘဝိဿတိ ကိံ သုတ္တေန?သစ္စံ ပဋိပတ္တိ ဂါရဝ နိရာသတ္တ.မီတိ ကဿစိ(စန္ဒဂေါမိနော) နိဗ္ဗစန.မပိ နိရာကတ.မီတိ။

နနု 'ကာရိယာ,တိ.ဒေသော ယု'.မီတိ ဝက္ခတိ၊တတော စ ကမ္မ.မိဝ ဘဝတိ.တျုတ္တေ ကမ္မကာရိယ ဘာဂေါ ဘဝတီ.တျ.တ္ထော သမ္ဗဇ္ဈတိ၊ တဉ္စ ကမ္မ ကာရိယံ ဓာတုမှိ လဂ်ေ စ ဒိဿတေ။ တတော စ ယထာ 'အတ္တနော ပဒါနိ သာဝေ စ ကမ္မနိ' ဣစ္စနေန အတ္ထနော ပဒံ သိယာ၊ တထာ ကေဒါရ-ကမ္မ-ကတ္တရိ ကမ္မ၊ ဗောဓိကာ ဒုတိယာ ပ သိယာ အတ္ထနော ပဒေနေဝ ကမ္မ-ကတ္တုတ္တာ:ဘိဓာနာ၊ ဥတ္တတ္ထတ္တေ ဒုတိယာ နာ ဘဝတီတိ စေ? ပရိယာယေန သိယာ 'ကဒါစိ အတ္တနော ပဒံ,ကဒါစိ ဒုတိယေ.တိ။ တတော စ သြဒနံ ပစတိ သယ.မေဝေ.တျ ပိ ပယော ဂေါသိယာ။အတြ ကမ္မမိဝ ဘာဝတော အတ္တနော ပဒံ နာ ကတ္တရိ၊ ဒုတိယာ ယေဝ တာသ လိင်္ဂသ္ဓ ဝုတ္တတ္တာ၊ နာ စ ပရတ္တာ အတ္တနောပဒ.မေဝ သိယာ.တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

http://www.dhammadownload.com

အဿသုတ္တဿ ကာရိယာ.တိဒေသတ္တာ အနေ နေ.ဝ ကမ္မ ကရိယံ ဝိဓိယတေ။ နု ဟိ ကေသ္မိ' သုတ္တေ ပုဗ္ဗာပရိယ သမ္ဘဝေါ အတ္ထီ။ ကိဉ္စ ကမ္မကတ္တာ ဟိ ကေဒါ ရော။ တဿ ကမ္မကာရိယေ အတိဒေသိတဗ္ဗေ သက္ခိ ကေဒါရာ.ဒိနော ယံ.ကာရိယံ သမ္ဘဝတိ၊ တ-ပ္ပစ္စာ သတ္တိယာ တ-ဒေဝါ.တိ ဒေသိတဗ္ဗ.မီတိ ဒုတီယာ.ဝ သိယာ။ နု အတ္ထနောပဒ,မီတိ? သစ္စံ,ဓာတုဿေတိ အဓိကာရော အတ္ထိ။ တထော စ 'ဓာတုဿ ကမ္မ.မိဝ ကမ္မကတ္တာ' တိ ဝုတ္တေ ဓာတုဿေ.ဝ ကမ္မကာရိယံ ဘဝတီးတိ ပစ္ဆာ စက္ခတိ။ တေ.ဒနု သန္ဓာနေ နေ.ဝ 'ကမ္မ.မိဝ ဘာဝါ အတ္တနောပဒ'.မီတိ ဝုတ္တိယံ ဝုတ္ထံ။ အတော၀ေ ပဗ္ဗိကာရေနာပိ ကမ္မ.မိဝ ဘာဝါ ပုဗ္ဗေန ကမ္မနိ အတ္တနောပဒ မီတိဝုတ္တံ။ တံ ကထံ သင်္ဂစ္ဆတိ? ကာရိယာ တိ ဒေသတ္တာ အနေနေ.ဝ ဝိ ဓာတု.မုစိ တတ္တာ။ ကိဉ္စ နု တျ.တြ ကမ္မနိ အတ္တနောဒံ ဝိဓိယတေ၊ ကိန္တု ကမ္မ ကတ္တရိ ယေဝ၊ တသ္မာ ကမ္မ ကတ္တရိ.တိ ဝတ္ထု.မုစိတံ? သစ္စံ, ပုဗ္ဗေန ကမ္မနိယံ အတ္တနောပဒံ၊ တံ ကမ္မ.မိဝ ဘာဝါ အနေနေ.ဝ ကမ္မ-ကတ္တရိ ဝိဓိယတေ.တိ သဇ္ဈာဟာရံ ဗျာချာ တဗ္ဗံ၊ အထဝါ.ပုဗ္ဗေနေ.တိ ယံ ဝုတ္တံ၊ တံ သတ္တာ.တိဒေသေ(သ္မတ္တာ.တိဒေသ) မဝလမ္ဘ ဝုတ္တံ။ ယသ္မ ကမ္မနိ.တိ ဝုတ္တံ၊ တ.ဒပိ ကမ္မကတ္တုနော ကမ္မ.မိဝ ဘာဝါ ကမ္မကတ္တာဝ ကမ္မနိ္တိ ဝုစ္စတိ၊ ယထာ-'စန္ဒ.မိဝ မုခံ စန္ဒော.တ္တ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝမ္ပ ကမ္မ နိ.တိ သေသော.တိ ယံ ဝုတ္တံ၊ တ.ဒပိ သင်္ဂစ္ဆတိ။ နု နု ယဒိ ကမ္မ ကတ္တရိ အတ္တနော ပဒးမေဝေး:တိ ဝုစ္စတိ၊ တဒါ ကထံ ယဏိစာ (ပစ္စယာ) သိယုံ၊ ကမ္မနိ ဝိဟိတေ သဗ္ဗ-ဓာတုကေ အ သဗ္ဗဓာတုကေ စ တေသံ ဝိဓာနာ.တိစေ? နု စောဒေတဗ္ဗ.မေ တံ၊ ဓာတုဿ သမ္မကာရိယေ အတိဒေသိတဗ္ဗေ ယဏိစာ နု.မပိ ဝိဓာနဿ ပတ္တိ တော။ နု ဟိ ယဏိစေ-ဝိနာ ကေဝလ.မတ္တနော ပဒ ဝိဓာနာ ဧဝ ကမ္မ.မိဝ ကာရိ ယ.မီတိ ဝတ္တုံ သက္ကာ ကမ္မ.မိဝိ.စ္စနေန ဓာတုဿ သန္တိကာ ယံ ကာရိယံ, တဿ ဝုတ္တတ္တာ။ နု ဟိ သကော်စေ ပမာဏ.မတ္ထိ၊ အတော ပဗ္ဗိကာ ရေနာပိ 'တသ္မိဏ္ဍ သတိ ယဏိစာ ပစ္စယာ' ဝိတိ ဝုတ္တံ။

နနု ဏ္ဍ.ဂ္ဂဟဏံ ကိ.မတ္ထံ၊ သစေ ဏ္ဍ.ဂ္ဂဟဏ မန္တရေန ကမ္မ ကတ္တုနော ကမ္မသညာ ပိ သိယာ? တထ အညာယံ သတိယံ ကိ' ဒူသနံ? သစေ ယထာ ကဋ္ဌံ ကရောတိ။ တထာ ကေဒါ ရံလုနာတိ သယ.မေဝေ တျ.ပိပယောဂေါသိယာ? နေဝံ၊ တဒါ 'ယံ ကရိယတေ, တံ ကမ္မံ' ဏ္ဍစ္စ.တော ပစ္ဆာယေဝ သုတ္တ.မ်ဒံ ကထံ သိယာ၊ တတော စ ပထမ ကမ္မ-ဂ္ဂဟဏ မပိ ခဏ္ဍိတံ သိယာ၊ တသ္မာ တ.ဒိသ. မကတ္မာ ယဒ.တြ ဓာတ္မာ.ဓိကာရေ ကာရိယတေ၊ တံ ဓာတုကာရိယ.မေဝ ဘဝိဿတိ၊ နု တု နာမ ကာရိယ.မီတိ။ ကိဉ္စ ပရတ္ထေ ပယုဇ္ဇမာနော သဒ္ဒေါ ဏ္ဍဝ သဒ္ဒ.မန္တိရေနာ ပိ ဏ္ဍဝ.တ္ထံ ဂမယတိ၊ ယထာ သီဟော မာဏဝကော.တိ၊ တသ္မာ ကိ' ဏ္ဍဝ.ဂ္ဂဟဏေန? ဏ္ဍစ္စာ,ဟ....ဏ္ဍဝ-ကရဏ.မီတိ ဝုတ္တိ။ အတော ဧဝ ပဗ္ဗိကာ ရေနာ,တိ 'အထ ပရတ္ထေ အယုဇ္ဇမာနေ' ဏ္ဍစ္စာ.ဒိ ဝုတ္တံ။ တတြ စ အထ-သဒ္ဒေါ

http://www.dhammadownload.com

အထ-ဝါ.ထွော။ ဝုတ်တိ ဂန္ထဿာယ.မတ်ထော-'သဿ ကမ္မုနော နိဿယော, သ-နိဿယော ကတ်တုတ်တိ'။ တ.ဇေဝ အတ်ထော ပယောဇနမ်ဿေတိ ဝိဂ်ဟော'၊ ဇေတန ကိ.မာယာ.တ။ မိစ်ဆာ.ဟ....တေနေဟိ ဝုတ်တိ။ ကတ်တုတ်တေန ကမ်မတ်တေ အပနီတေ သတိ ဧတဿ အ-ကမ်မကတ်တာ ဘာဝေ ပိ ပစ်ဆယော ဘဝတီ.တိ အာသယော (အဓိပ္ပါယော)။ အတော ဧဝ ပဠိကာရေနပိ 'တ.ပ်တိ ဗဒ္ဓ.မေဝ ကာရိယ.မိစ်ဆ.တြ ဧဝ-သဒ္ဒေါ ပယုတ်တော'။ အဿာ.ယ.မာသယော 'ကတ်တုတ်တ.ပ်တိ ဗဒ္ဓ မေဝ ကာရိယံ နု တု ကမ်မတ်တ.ပ်တိ ဗဒ္ဓ.မ ပိ်တိ'။ ယဒိ ကမ်မတ်တ.ပ်တိဗဒ္ဓ.မပိ ကာရိယံ ဘဝိဿတိ၊ တဒါ ဘာဝေ နု သိယာ, ပုဗ္ဗ သတ်တေ ဘာဝဂ်ဂ ဟဏ်တော၊ အ-ကမ်မက ဧဝတု တော ယေဝ ဘာဝေ ပစ်ဆယ-ဝိဓာနာတာ စ။ နနု တထာပိ ကထံ ဘာဝေ ပစ်ဆယော ကတ်တုတော ဘာဝဿ ဘိန်နတ်တာ.တိ စေ?။ န၊ ဘာဝေါ ဟိ.ဘဝိတာရ.ပေက်ခော ဘဝတိ၊ ဘဝိကာ စ ကတ်တာ.တိ နု ဒေါသော။

နနု ယဒိ ဂ်ဝ.ဂ်ဟဏ် ကတ်တုတ်ထတ်တ.မီတိ ဝုစ်တေ၊ တဒါ ကမ်မကတ်တရိ ဝိဟိတော ပစ်ဆယော ပိ သိယာ.တိ၊ တဒါ လ်ယတေ ကေဒါရော သယ.မေဝေ.တိ ဝိဝစ်ဆာယံ လုနာ.တိ ကေဒါရော သယ.မေဝ ဂ်စ်ဆပိ သိယာ? သစ်ဆံ 'ဓောသတော ကတ်တရိ' (၃-၂-၁၇) ဂ်စ်ဆ.တြ 'ကတ်တရိ ရုစာ.ဒိ' (၃-၂-၃၂) ဂ်စ်ဆ.တော ကတ်တရိ.တိ အနု ဝတ်တမာနေ သိဒ္ဓေ ယံ ပုန ကတ်တု.ဂ်ဟဏ်၊ တံ သုဒ္ဓ ကတ်တရိ.ယေဝ ပရဿ ပဒံ ယထာ သိယာ၊ တေန ကမ်မကတ်တရိ နု ဘဝတိ်တိ တတြော ဝုတ်တံ။ အထ မာ ဘဝတု ကတ်တရိ ပရဿ ပဒံ ဂ်စ်ဆ ဉ် ယဇာဒိတော, (၃-၂-၄၅) ဂ်စ်ဆနေန အတ်တနော ပဒံ သိယာ? သစ်ဆံ 'သေသတော ကတ်တရိ' ဂ်စ်ဆ.တြ သီဟဂုဟာ.ဝ လောကန ဉာယေန 'ကတ်တရိ ရုစာ.ဒိ' ဂ်စ်ဆ.တြပိ ကတ်တုနော အနုဝတ်တနာ သုဒ္ဓေ ကတ်တရိ ယေဝ အတ်တ နော ပဒ.မီတိ ဗျာချာတဗ်ံ၊ အတော နကမ္မ ကတ်တရိ အတ်တနော ပဒမီ.တိ။ အထဝါ-ကတ်တုတ်တံ နိဿာယ ကတ်တုဝိဟိတော ပစ်ဆယော ပိ သိယာ.တိ?။ ဝုစ်တေ-တဒါ ဂ်ဝ.ဂ်ဟဏ.မပနီယ 'ကမ်မကတ်တာ သမ်ံ ဝါ.' တိ ဝိဒဟေယျ၊ တဒါ ဧဝ ကမ်မ.မိဝ ဘာဝါ 'ပစ်ဆတေ ဩဒနော သယ.မေဝါ.' တိ ဘဝိဿတိ။ ဝ်ကပ္ပ ပက္ခေ စ 'ပစတိ ဩဒနော သယ.မေဝါ' တိ ကတ်တရိဘာဝေပိ 'ပစ်ဆတေ ဩဒနေန သယ.မေဝါ' တိ ရူပတ်တယံ ဘဝိဿတိ။ တသ်မာ ဧဝံ နမသိ ကတ်ဘာ ယံ ဂ်ဝ.ဂ်ဟဏ်၊ တံ ဗောယေတိ 'ကမ်မကတ်တရိ ကတ်တရိ ဝိဟိတော ပစ်ဆယော နု ဘဝတိ်.' တိ။ ယဇ်ဇေ.ဝ.မနေနေ.ဝ ဉာယေန 'လ်ယတေ ကေဒါရော သယ.မေဝ' ဂ်စ်ဆာ.ဒေါ ကမ်မ ကတ်တရိ ပရဿ ပဒံ နု ဘဝိဿတိ။ 'ကိံ သေသတော ကတ်တရိ' ဂ်စ်ဆ.တြ ဧတံ ဗျာဝတ်တနး်တ်ံ ကတ်တု.ဂ်ဟ-ဏေန? တသ်မာ ကတ်တု.ဂ်ဟဏဿ အန.တ်တဘာဝါ ပရဿ ပဒမေဝ ကမ်မကတ်တရိ နု ဘဝတိ။ အတ်တနော ပဒ-နွ်တ်ဘာဝတိ, ကထံ နု ဉာ်ယတေ?။ နေ.ဝံ, အာဂမ ဝိရုဒ်ဓဿ ဉာပဟိတု မယော.ဂ်တ်တာ။ စရဟိ 'သေသတော ကတ်တရိ' ဂ်စ်ဆ.တြ ကတ်တု-ဂ်ဟဏ် ကထံ စေ? တတြော ဗျာချာ သိဿာမာ.တိ ဒိသော (လေသော)။

http://www.dhammadownload.com

ကမ္မကတ္တေတ္ဗျ.ဘေဒေနာ.တိဝုတ္တို၊ ကမ္မ.မိဝ ကမ္မနိ ကတ္တရိ.တိ ကတေ ပိ ကမ္မ ကတ္တရိ ဘဝဿတိ၊ နစ 'ကမ္မနိ ကမ္မ ကာရိယံ ဘဝတိ, ကတ္တရိ စ ကမ္မကာရိယံ ဘဝ တီ.တိ ပုထု ဂန္ဒယော ဘဝိဿတီ'တိ တတ္ထဋ္ဌ။ ကမ္မနိ ကမ္မ.မိဝ ဘာဝဿ ဝိဖလတ္တာ ဝိသေသနဝိသေသျ ဘာဝဿ ဝတ္ထု အာယတ္တတ္တာစ။ အထ အ-ဘိန္န ဝိဘတ္တိ နိဒ္ဒေ သေ ဂါရဝ.မီတိ စေ? န ဘိန္န-ဝိဘတ္တိ နိဒ္ဒေသာ အကော ဇဝ သုတ္တေတော ဥတ္တရတြ ကတ္တရိ.တိ အနုဝတ္တမာနေ ကတ္တရိတျ.ဿ ခဏ္ဍနာ၊ တသ္မာ ဇဝ.မကတ္ဘာ ယ.ဒ ဘေဒ ဃဋ္ဋိတော ကမ္မဓာရယော ကရိယတေ။ တသ္မာ ယတြ ဘေဒ ဂန္ဓောပိ နတ္ထိ။ တတြ ကမ္မ.မိဝ ဘာစေါတိ သခ်ေပေါ။ ဂစ္ဆတိ ဂါမံ သော သယ.မေဝါး တိ ဝုတ္တိ။ နနု ယထာ ပါဒဝိဟရဏ္ဏ ရုပါ ဂတိ ကြိယာ ကမ္မုရိ သမဝေတာ၊ န ကမ္မနိ-တိ၊ ဝုစ္စတိ၊ တထာ လုယတေ ကေဒါ.ရော သယ.မေဝ ဣစ္ဆ.တျ.ပိ ဥယျ.မန နိပါတနာ.ဒိကတ္တု ဝိသယေ ဇဝ ပတိ်ယတေ၊ န တု သူယမာနေ ကေဒါရေ၊ တသ္မာ ကထ.မိဟာ.ဘေဒေါ ကပ္ပယိ တုံ သက္ကာ၊ ယေန လုယတေ ဣစ္ဆ.တြ ဘဝတိ။ ဂစ္ဆတိ ဣစ္ဆတြ န ဘဝိဿတိ? သစ္စံ, အယ.မာသယော 'လဝန ကြိယာ ကမ္မဋ္ဌာပိ ပတိ်ယတေ၊ ဂမန ကြိယာတု ကတ္တုဋ္ဌာ.ဝ ပတိ်ယတေ။ တထာဟိ ဒွိဓာ-ဘူတံ ကေဒါရာ.ဒိကံ ဒိသ္မာ ယထာ လဝန ကြိယာ ပတိ်ယတေ၊ တထာ ဒေဝ-ဒတ္တေနဂတ.မပိ ဂါမံ ဒိသ္မာ ဂမန ကြိယာ ပတိ်.တီန.တ္ထေဝ။ ကိ.နွ္တ၊ ဂစ္ဆန္တံ ဒေဝဒတ္တံ ဒိသ္မာ ဂမန ကြိယာ ပတိ်ယတေးတိ။ ဇဝ.မညာတြပိ ဥဟနီယံ။ တထာ စာ.ဟု။

"ကမ္မဋ္ဌာ ပစတိ ကြိယာ၊ ကမ္မဋ္ဌာ စ ဘိဒိ ကြိယာ။
မာသာသိ ဘာဝေါ ကတ္တုဋ္ဌော၊ ကတ္တုဋ္ဌာ စ ဂမိ ကြိယာတိ"။

အတော အာဟ....ကြိယာ နိဿယော ကတ္တေဝေ.စ္ဆာဒိ။ အတော ဇဝ 'ယော အဓာရော' ဣစ္ဆ-တြ ပရိကာယံ 'ကြ်ိယာ စ ဒွိစာ ကတ္တုဋ္ဌာ ကမ္မဋ္ဌာ စေ.'တိ ဝုတ္တံ။

ဥတ္တတ္ထာတာ.တာပိ ကမ္မကာရိယ.မီတိ ဝုတ္တိ-ဗျာချာတ.မေတိ၊ တထာ ပိ ကိရိ ဝုစ္စတေ-အုထာ.တိ ဒေသဗလေန ဒုတိယာ ဘဝ.တိ ကထံ ဝုတ္တတ္ထာယ ဗာဓနီ-ယာ?၊ န ဟိ အယံ ဒုတိ်ယာ ကမ္မတ္ထနိဿိတာ။ ကိ.နွ္တ၊ အတိဒေသ ဗလေန ကမ္မ-ကတ္ထရိယေဝ။ အတောပိ 'ဝုတ္တေ ကမ္မ ကတ္တရိ.'တိ ဝတ္တုံ ယုဇ္ဇတိ။ နဟိ ဣဟ ဝုတ္တာ.ဓိကာရော အတ္ထိ၊ န စ ဝုတ္တကမ္မနိ ပထမာ ဝိဓာယက ဝစန.မတ္ထိ။ ယေန ဝုတ္တေတ္ထပိ ကမ္မကာရိယံ သိယာဂ္ဂ နေ.ဝံ,ယံယံ ကာရိယံ ကမ္မနိ ဝါစ္စေ ဝိဓီ-ယတေ၊ တံ တံ ကာရိယံ ကမ္မ ကတ္တရိ ဝါစ္စေ ဝိဓီယတေ ကဝိဏာဇ-ဋ္ဌီ။ ။

'ကမ္မ.မိဝ ကမ္မ-ကတ္တာ အ-ကမ္မေ၊' ၉၂၇။ ။ကမ္မ.မေဝ ကတ္တုတ္တံ ပတ္တံ ကမ္မ.ကတ္တာ။ သ စ ကမ္မ.မိဝ ဘဝတိ၊ နု တု ကမ္မေ သတိ၊ တထာစ၊—

http://www.dhammadownload.com

"ကြိယမာန.န္တု ယံ ကမ္မံ၊ သယ.မေဝ ပသိဇ္ဈတိ။
သုကရ-သ-ဂုဏေဟိ ကတ္တု၊ ကမ္မ-ကတ္တာ.တိ တိ တံ ဝိဒူ။
သယ.မေဝ ဘိဇ္ဇတေ ကဠံ, အ-ဘေဒီ"။ မုဒ္ဓဗောဓ

ကမ္မံစ တံ ကတ္တာ.စေတိ-ကမ္မ ကတ္တာ၊ အာဒိမှိ ကမ္မံ ပစ္ဆာ ကတ္တာတျ.တ္ထော။ ကမ္မဿ ကတ္တုတ္တ ဝိဝစ္ဆာယံ ကမ္မကတ္တာ၊ သ စ ကမ္မ-မိဝ ဘဝတိ၊ နံ တု ကမ္မနိ သတိ၊ ဒွိကမ္မကာန.မေက.ကမ္မနိ ဝိဇ္ဇမာနေ ကမ္မ.နွစ္ဆရဿ ကတ္တုတ္တ ဝိဝစ္ဆာ နတ္ထိ.တျ-တ္ထော။ တေန 'ယာစီယတေ ရာဇာ သယ.မေဝ ဘူမိ'တိ နဘဝတိ၊ ကမ္မဋ္ဌ ဘာဝ ဓာတူန.မေဝ ကမ္မဿ ကတ္တု ဝိဝစ္ဆာ၊ ယထာ 'ပစ္စတေ ဩဒနော သယ.မေဝ, ဘိဇ္ဇတေ ကဠံ သယ.မေဝ' ဣစ္စာဒိ။ 'အာဒိဒေသိက မနိစ္စ'-မိတိ ဉာယာ ကတ္တုဋ္ဌဘာဝ ဓာတူနံ နု ဘဝတီ.တိ ဗောဇ္ဈံ၊ တေန 'ခဇ္ဇတေ ဩဒနေ သယ.မေဝ, ဂမ္မတေ ဂါမော သယ.မေဝ' ဣစ္စာဒီ နဘဝတိ၊ ဇ.ထာစ။

"ကမ္မဋ္ဌော ပစိဿ ဘာဝေါ၊ ကမ္မဋ္ဌ စ ဘိဒါ.ဒယော။
ဗုဓေဿ ဘာဝေါ ကတ္တုဋ္ဌေ၊ ကတ္တုဋ္ဌော စ ဂမာ.ဒယောတိ"။

ပါစိနော။ ပစတိဿ ဘာဝေါ တဏ္ဍုလော ဒီနံ မုဒုတ္တံ တဏ္ဍုလာဒိသ္မေ-ဝ ဘဝ.တိ၊ နတုပါက ကတ္တရိ။ ဓဝံ ဘိန္နတျာ.ဒိနော ဘာဝေါ ဘေဒါ.ဒိကဋ္ဌာ.ဒိသ္မေ.ဝ.နတု ဘေဒါဒိ ကတ္တရိ။ ဗုဓေဿ ဘာဝေါ ဉာဏံ သိဿေသ္မ.ဝ၊ နတု ဂန္ဆာ.ဒိမှိ၊ ဓဝံဂမာဒီနံ ဘာဝေါ ပါဒ:စလနာ.ဒိ ဂမနာ.ဒိ ကတ္တုသ္မေ.ဝ၊ နတု ဂါမ.ဒိမှိ၊ တျ.တ္ထော။ ကမ္မ.မိစ္ဆနေန ကမ္မ-ဝိဟိတ.မတ္တနော ပဒ-ယကာ ဒိ က.မတိ ဒိဿတိ။ နတု ကမ္မ-ကတ္တုနော ကမ္မတ္တံ ဝိဓိယတိ၊ ဟေန ကမ္မ ကတ္တာ 'ဘိဇ္ဇတေ ကဋ္ဌေန သယ.မေဝ, ဣတိ ဘာဝေ ပစ္စယော ဘဝတိ၊ ကိ္ဆ ကေ ကြိယာ ကမ္မုနော ကတ္တုတ္တံ ဝိဝစ္ဆီယတီ.တိ ဗောဇ္ဈံ။ တေန 'ပစတျာ.ဒံ, ရန္ဓီယတိ သယ.မေဝ' ဣစ္စ.တြ နဘဝတိ။ ဓဝံ ဘိန္နပကရဏတ္တာ တဗ္ဘာဒေါ ဝိသယေပိ ကမ္မဿ ကတ္တုတ္တ နဝိဝစ္ဆီယတိ။ တေန 'တျာတဗ္ဗံ ကဋ္ဌေန သယ.မေဝ' ဣစ္စာ.ဒိ နဘဝတိ၊ ကေကြိယာယ မေကဿ ကမ္မဿကတ္တုတ္တဿ ကထံ သမ္ဘဝတီ.တိ? အာဟ ကြိယာမာန.စ္စာ.ဒိ။ ကြိယာမာနံ ယံကမ္မံ, သေဟိ ဂုဏေဟိ သယ.မေဝ ယဒိ ပ-သိဇ္ဈသိ နိပ္ပဇ္ဇတိ တဒါ တံ ကမ္မ-ကတ္တာ.တိ ဝိဒူ ဇာနန္တိ ဗုဓာ.တိ သေသော။ ။ သေဟိ ဂုဏေဟိ ကိဒိသေဟိ ကတ္တုနော သုကရေဟိ သုခ-ကရေဟိ-တျတ္ထော' ရဉ်း–ဒုဂ္ဂါဒါသ–ဋီ။

ဤ ကမ္မဝတ္ထု– ဝိနိစ္ဆယကို ဝါစပတိ-အာဘိဓာန် ကျမ်းပြုတာရာ နာထ-ဆရာ စီရင်သော 'သဒ္ဒတ္ထရတ္နာ' ကျမ်းဌ် ကျယ်ဝန်းစွာဆိုသေး၏။ သို့ရာတွင် အလွန်ကျမ်း ကြီးမည်ခကြောင်း လျစ်လျူရှုလိုက်ရတော့သည်။ အလိုရှိပါက ၎င်းကျမ်း မျက်နှာ နံပါတ် ၆၁။ ကြောင်းရေ ၁၀-မှာ ယူပါကုန်။

http://www.dhammadownload.com

၄၅၄-ကတ္ထရိ စ။ ။ကတ္တရိ စ၊ ကတ္တားအနက်၌လည်း။ အတ္တနော ပဒါနိ၊ တိုသည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ကတ္တရိ စ၊ ၌လည်း။ အတ္တနော ပဒါနိ၊ တိုသည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ မညတေ၊ သိတတ်၏။ ရောစတေ၊ တင့်တယ်**ကတ်**၏။ သောစတေ၊ စိုးရိမ်တတ်၏။ ပဋ္ဌတေ၊ သိတတ်၏။ ဇာယတေ၊ ဖြစ်**တတ်**၏။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဥစ္စတေ-ကို ဥစ-တည်။ ဥစ၊ သည်။ **ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ**၊ ဗိပြင်သော စကား၌-၏။ ချေ၊ ဝတ္တမာနာ=တေ-**ဝိဘတ်**သက်၊ ဘာဝ ကမ္မသုယျော**၊ သုတ်**ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဥစ်+ယ+**တေ**) တဿ စ-ဝဂ္ဂ=သုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကို ဓာတုန်နှင့်တကွ စ-ပြု၊ ပရဿ ဒွေဘာဝေါ စ-**ကို** သဒ္ဒိသဒ္ဒေဘော် စ္ဆ-ပြု၊ (ဥစ္ဆ+တေ=ဥစ္ဆတေ) ပြီး၏။ ။ဥစ္ဆန္တေ ဥစ+ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ-၏။ နည်း၏။ ဗဟုဝုစ်အန္တေ ဝိဘတ်သက်သည်သာထူး၏။ ။လဇ္ဇတေ၊ လဇ္ဇန္တေ-လဇ+လာဘေ၊ ရခြင်း၌-၏။ (၄၄၀) သုတ်နှင့် တူ၏။ ။မဇ္ဇတေ၊ မဇ္ဇန္တေ-မဇ+ပရိမဇ္ဇနေ ဆုပ်နယ်ခြင်း၌-၏။ ။ယုဇ္ဇတေ၊ ယုဇ္ဇန္တေ-**ယုဇ**+ယောဂေ၊ ယှဉ်ခြင်း၌-၏။ ။ကယျတေ၊ ကယျန္တေ-ကရ+ကရဏေ၊ ၏။ (၄၄၁) သုတ်နှင့် တူ၏။

၄၅၄-ဒ္ဝိ-ပဒ၊ ဝိဓိသုတ်။ ။'ကတ္တရိ ရူစာ.ဒိ ဝါ.နု ဗန္ဓေဟိ' ကာတန္တံ၊ ၃-၂-၄၀။ ။အတ္တနောပုဒ်လည်း ကတ္တားအနက်၌စီရင်သေးသည်။ သို့မဟုတ် ကတ္တားကိုလည်း ဟောနိုင်သည်-ဟူလို။ ။စ-သဒ္ဒါ အနုကမုန၊ အတ္တနော ပဒ-**ကို** ငင်ယူသည်။ တစ်နည်း။ **နိ**ဝတ္တနတ္ထ။ အချို့၌ နစ်စေခြင်းအနက်ရှိသည်-ရှု။ ။ဤနှစ်သုတ်ဖြင့် အတ္ထနောပုဒ် ဝိဘတ်၊ အာချာတ် ဝါစကတို့၏။ ဝါစ္စကို ပြသည်။ ဘော**၊ ကံ၊** ကတ္တား ဝါစ္စ သုံးပါးကို ဟောသည်-ဟူလို။ ။ထိုတွင် သ-ကမ္မက ဓာတ်နောင် ကတ္တား**၊** ကံ ဝါစ္စနှစ်ပါးကိုဟော၍၊ အ-ကမ္မက ဓာတ်နောင်မှာ ဘောနှင့် ကတ္တား**၊** ဝါစ္စနှစ်ပါးကို ဟော၏။

"သ-ကမ္မာ ကတ္တု-ကမ္မေသု၊ အာချာတ-ပ္ပစ္စယာ သိယုံ။
နာ စ ဘာဝေ အ ကမ္မာတု၊ ကတ္တု-ဘာဝေ နာ ကမ္မနိ"။ စိန္တာ

သ-ကမ္မ၊ သ-ကမ္မက ဓာတ်မှ နောက်၌။ ကတ္တုကမ္မေသု၊ ကတ္တား ကံအနက်တို့၌။ အာချာတ.ပ္ပစ္စယာ၊ **အာချာတ်ဝိဘတ်တို့**သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘာဝေ၊ ဘော၌။ နာ သိယုံ၊ မဖြစ်ကုန်။ အ-ကမ္မာ တု၊ အ-ကမ္မက ဓာတ်မှ နောက်၌ကား။ ကတ္တု-ဘာဝေ၊ ကတ္တားအနက် ဘော်အနက်၌။ သိယုံ၊ ကုန်၏။ ကမ္မနိ၊ ၌။ နာ သိယုံ၊ မဖြစ်ကုန်။

ဆောင်ပုဒ်-"သ-ကမ္မာစု၊ ကံ**၊** ကတ္တု သက်မှု အတ္တနော။
အ-ကမ္မဓာတ်၊ ဘောနှင့် ကတ်၊ သက်အပ် **ဝိ**သယော၊"

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။မညတေ-ကို မန-တည်။ မန+သည်။ ဉာဏော၊ သိခြင်း၌-၏။ ချေ။ ဝတ္တမာနာ=တေ-**ဝိဘတ်**သက်၊ ဒိဝ ဒိဒိတော ယော**၊ သုတ်**ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းသက်။

http://www.dhammadownload.com

၄၅၅-ဓာတု,ပ္ပစ္စယေဟိ ဝိဘတ္တိယော၊။ ။ဝိဘတ္တိယော၊ ဝိဘတ်တို့သည်။ ဓာတု,ပ္ပစ္စယေဟိ၊ ဓာတ်အနက်၌ညွှန်းပြစီရင်အပ်သော ပစ္စည်းတို့မှ။ ပရာ၊ နောက်၌ သက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ဝိဘတ္တိယော၊ တို့သည်။ ဓာတု နိဒ္ဒိဋ္ဌေဟိ၊ ဓာတ်အနက်၌ ညွှန်းပြစီရင်အပ်ကုန်သော။ ခါ.ဒိ-ကာရိတန္တေ ဟိ၊ ခ အစ, ကာရိတ် ပစ္စည်းအဆုံးရှိကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့မှ။ ပရာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။.တိတိက္ခတိ၊ သည်းခံ၏။ ဇိဂုစ္ဆတိ၊ ကဲ့ရဲ့စက်ဆုပ်၏။ တိကိစ္ဆတိ၊ ဆေးကု၏။ ဝိမံသတိ၊ စူးစမ်း၏။ သမုဒ္ဒါဃတိ၊ သမုဒ္ဃာကဲ့သို့ပြု၏။ ပုတ္တိကတိ၊ သားကဲ့သို့ပြု၏။ ကာရေတိ ပြုစေ၏။ ပါစေတိ၊ ချက်စေ၏။

(မန်၊ ယ+တေ) တထာ ကတ္တရိ စ,သုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကို ဓာတ္ဆန်နှင့်တကွ ဥ-ပြု+(မဥ+တေ) ပရဿ ဒ္ဝေဘာဝေါ=ဥ-ကို သဒိသဒ္ဒေဘော် ည-ပြု၊ (မည+တေ=မညတေ) ပြီး၏။ ။ရောစတေ-ရု စ+ရောစနေ၊ တင့်တယ်ခြင်း၌-၏။ ချေ။ တေ-သက်၊ ဘူဝါဒိတော အ=အ-ပစ္စည်းသက်၊ (ရုစ်+၊+တေ) အညေသု စ=အစသရ ဥ-ကို ဩ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (ရ်+ဧ-ဝစ်+၊+တေ=ရောစတေ) ပြီး၏။ ။သော စတေ-သုစ+သောကေ။ စိုးရိမ်ခြင်း၌-၏။ တေ-သက်၊ အ-သက်၊ ဥ-ကို ဩ-ဝုဒ္ဓိပြု။ (သ်+ဧ-ဝ+စ်+၊+တေ=သောစတေ) ပြီး၏။ ဗုဇ္ဈတေ ဗုဓ+ဉာဏေ၊ ၏။ တေ-သက်၊ ယ-သက်၊ တထာ ကတ္တရိ စ-စီရင်။ ။ဇာယတေ ဇန+ဇနနေ၊ ဖြစ်ခြင်း၌-၏။ ချေ။ တေ-သက်၊ ယ-သက်၊ (ဇ်န်+ယ+တေ=ဇာယတေ) ကွစိ ဓာ့တု=ဓာတွန်-ကို ခချ၊ ဇ-၏မှီရာ အ-ကိုလည်း အာ-ဒီဃပြု၊ ပြီး၏။

၄၅၅-ဒ္ဒိ-ပဒ, ပရိဘာသာသုတ်။ ။ဓာတ်အနက်၌ ညွှန်းပြ စီရင်အပ်ကုန်သော ခ, အစ-ကာရိတ်အဆုံး တစ်ဆယ့်သုံးလုံးသော ဓာတု နိဒ္ဒိဋ္ဌ-ပစ္စည်းတို့မှ နောက်၌သာ ဝိဘတ်သက်ရမည်ဟု ထင်လင်းစွာဖော်ပြ၍ ပရိဘာသာသုတ်ဆို သည်။ ။ယင်းပစ္စည်းများကား အန္တတ္ထဖြစ်သော ဓာတ်အနက်၌ စီရင်အပ်၍၊ ဓာတ်သဘော၌တည်ဆဖြင့် ဓာတ်နောက်က ကပ်၍ ဝိဘတ်မသက်ခင် အရင်သက်ရသည်။ ။ဘာဝေ, ကမ္မ ယ-ပစ္စည်းနှင့်တကွ, ဝိကရဏ ၁၇-ပစ္စည်းတို့ကား ဗာဟျတ္ထဖြစ်သော ကံ,ကတ္တား-စသောအနက်ကို ထွန်းတတ်၍၊ ဝိဘတ်သက်ပြီးမှ ဓာတ်, ဝိဘတ် အလယ်ကြား၌ သက်ရသည်။

ဆောင်ပုဒ်-"ခ, ဆ စအုံး၊ ကာရိတ်ဆုံး၊ မှတ်ထုံး-ဓာတု နိဒ္ဒိဋ္ဌ။
ဓာဿဘောရောက်၊ ယင်း၏နောက်၊ ကောက်၍သက်ကြ ဝိဘတ္တ။
ဝိဘတ်အတွက်၊ ဗာဟျတ်နက်၊ ထွန်းလျက်ဖော်ပြ-ဝိကရဏ။
ထို့ကြောင့်မှတ်ဖွယ်၊ ဓာတ်-ဝိ, လယ်၊ နောက်ဆွယ် ထွန်းပြ-သက်ပြန်ရ။"

http://www.dhammadownload.com

၄၅၆-ကတ္တရိ ပရဿ ပဒံ။ ။ကတ္တရိ၊ကတ္တားအနက်၌။ ပရဿ ပဒံ၊ ပရဿ ပုဒ်သည်။ ဟောတိ၊၏။ ။ကတ္တရိ၊၌။ ပရဿ ပဒံ၊သည်။ ဟောတိ၊၏။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ပစတိ၊ချက်၏။ ပဠတိ၊ရွတ်ဆို၏။ ဂစ္ဆတိ၊သွား၏။

၄၅၇-ဘူဝါ.ဒယော ဓာတဝေါ။ ။ဘူဝါ.ဒယော၊ဘူ-အစရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်။ ဓာတဝေါ၊ ဓာတ်မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ဘူ-ဣစ္စေဝမာဒယော၊ ကုန်သော။ ယေ သဒ္ဒဂဏာ၊ အကြင် သဒ္ဒါအပေါင်းတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-သဒ္ဒဂဏာ၊ ထိုသဒ္ဒါအပေါင်းတို့သည်။ ဓာတု သညာ၊ ဓာတ်မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ စရတိ၊ ကျင့်၏။ စရန္တိ၊ ကျင့်ကုန်၏။ ပစတိ၊ ချက်၏။ ပစန္တိ၊ ချက်ကုန်၏။ စိန္တယတိ၊ ကြံစည်၏။ စိန္တယန္တိ၊ ကြံစည်ကုန်၏။ ဟောဲန္တိ၊ ၏။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ။အာချာတ-ကပ္ပေ၊၌။ ဒုတိယော၊ သော။ ကတ္တွော၊ သည်။ ဣတိ၊ပြီးပြီ။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။တိတိက္ခတိ-တိဇ+ခန္တိယံ၊ ခ။ ဇိဂုစ္ဆတိ ဂုပ+နိန္ဒာယံ၊ ဆ။ တိကိစ္ဆတိ-ကိတ+ရာဂ.ပနယ့နေ၊ ဆ။ ဝိမံသတိ-မာန+ဝိမံသာယံ၊ သ။ ၄၃၃-သုတ်နှင့်တူ၏။ ။သမုဋ္ဌါယတိ-သမုဋ္ဌ+-ာယ+တိ။ ၄၃၅-သုတ်နှင့်တူ၏။ ။ပုတ္တိယတိ-ပုတ္တ+-ိယ+တိ။ ၄၃၆-သုတ်နှင့်တူ၏။ ။ကရေတိ၊ကရ+ကရဏေ၊ ဏော၊ တိ။ ပါစေတိ-ပစ+ပါဓေ၊ ဏော၊ တိ၊ ၄၃၀-သုတ်နှင့်တူ၏။

၄၅၆-ဒ္ဒိ ပ,ဒ ဝိဓိသုတ်။ ။'သေသာ ကတ္တရိ ပရဿ ပဒံ' ကာတန္တ ၃-၂-၄၀။ ။ပရဿပုဒ် ဝိဘတ်သည် ကတ္တားကို ဟောသည်။ ဝါ-ကတ္တား အနက်၌သက်လေ-ဟူလို။ ။ကတ္တရိ စ သုတ်မှ ကတ္တရိ သဒ္ဒါအလိုက်ခံရ၍၊ ပရဿ ပဒံ, လောက်တင်ဆိုက ပြီးလောက်လျက်။ ကတ္တရိ-သဒ္ဒါ**ကို** တစ်ဖန်ဆိုခြင်းသည်၊ ပရဿပုဒ် ဝိဘတ်များသည် ကတ္တား၌သာ **အမြဲ**သက်ရသည်။ သို့မဟုတ် ကတ္တားကိုသာ **အမြဲ**ဟောသည်ကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိ၏။ သို့အတွက် *'ပုဒ်ပရဿ်ဟု၊ ရွေ-ခြောက်ခု၊ ဟောမှ-ကတ္တားသာ။ ။နောက်-အတ္တနော၊ ဝါ စ ကော၊ ဘောနှင့် ကံ, ကတ္တား'ဟု ဆောင်ပုဒ်လက်ာတို့ ငါတို့ ဆိုခဲ့ကုန်ပြီ။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ကရောတိ-ကရ+ကရဏေ။ သြ-တိ။ ၄၅၁-သုတ်နှင့်တူ၏။ ပစတိ-ပစ+ပါဓေ၊ အ-တိ။ ပဠတိ-ပဠ+ဝိဘတ္တိယံ ဝါစာယံ။ အ-တိ။ ၄၄၅-သုတ်နှင့်တူ၏။ ။ဂစ္ဆတိ-ဂမု+ဂတိမှိ။ အ-တိ။ ၄၃၂-သုတ်နှင့်တူ၏။

၄၅၇-ဒ္ဒိ-ပဒ, သညာသုတ်။ ။'ဘူဝါ.ဒယော ဓာတဝေါ' ပါဏိနီ။ ၁-၁-၃။ ။'ဘူဣစ္စေဝ-မာဒယော သဒ္ဒါ ကြီယာ ဝါစီ ဓာတု သညာ ဘဝန္တိ' ကာသိကာ ဝုတ္တိ။ ။'ဘူ-အာဒိ ယေသ.နွေ.တိ-ဘူဝါ.ဒယော' ဇိနိန္ဒ ဗုဒ္ဓိ ဏျာသ။ ။ဘူဝါ.ဒိ-၌ ဥ၊-ကို ဥဝ-ပြု၍ ပြီးသည်-ဝုဒ္ဓိ။ ။ဤ အလိုကား-

http://www.dhammadownload.com

ဘွာ.ဒယော,ဘုဝါ.ဒယော,ဟုမဆိုတဲ့၊ ဘူဝါ.ဒယော-ဟု ဥ-ဒီဃနှင့် **ဆိုသော** ကြောင့် ဝ-အာဂုမ်ဟုဆိုလို၏။ ။တစ်နည်း၊ 'ဘူစ, ဝါစ-ဘူ-ဝါ၊ ဘူ-ဝါ အာဒိ ပကာရာ ယေသ.ဆ္ဆေ.တိ-ဘူ-ဝါးဒယော'။ ယေသံ၊ အကြောင်ဓာတ်တို့အား ဘူ-ဝါ။ ဘူ-ဓာတ်,ဝါ-ဓာတ်ဟုဆိုအင်ကုန်သော။ အာဒိ ပကာရာ၊ အတူတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏-ပေး။ ။ဘူ-ကာ, အ-ကမ္မကဓာတ်၊ ဝါ-ကား သ-ကမ္မကဓာတ်။ ဘာဒိ-သဒ္ဒါလည်း ပကာရတ္ထဖြစ်၍ သ-ကမ္မကကြိယာ, အ-ကမ္မကကြိယာချင်း တူသမျှကို ယူလေ-ဟူ၏။ ရူ-၌လည်း အတူပင်ဆို၏။

"ဘူဝါ- ဒီသု ဝ-ကာရော.ယံ၊ ဥ ယျော အာဂမ-သန္ဓိ-ဇော။
ဘူ-ဝါ-ပကာရော ဝါ ဓာတူ၊ သ-ကမ္မာ.ကမ္မက.တ္ထတော။" ရူ

ဘူဝါ.ဒီသု၊ ဘူဝါ-စသည်တို့၌။ အယံ ဝ-ကာရော၊ ဤ ဝ-အက္ခရာကို။ အာဂမ-သန္ဓိ-ဇော၊ အာဂမသန္ဓိ၌ဖြစ်၏-ဟူ၍။ ဥ ယျော၊သိသတ်၏။ ဝါ၊ တစ်နည်း။ ဘူ-ဝါ-ပကာရော-ဓာတူ၊ ဘူ-ဓာတ်, ဝါ-ဓာတ်လျှင် အတူရှိသောဓာတ်တို့ကို။ သ-ကမ္မာ.ကမ္မ က.တ္ထတော၊ သ-ကမ္မကကြိယာ အ-ကမ္မကကြိယာ အနက် အားဖြင့်။ ဥ ယျာ၊ ကုန်၏။

ဤဉ,ရူတို့ကား-ရွှေနည်းကို မဟာဘာသာ။ နောက်နည်းကို သရလာဋီကာ၊ တတ္ထဗောဓိနီ-ဋီကာတို့အလို ဆို၏။ ။"ကုတော.ယံ ဝကာရော၊ ယဒိ တာဝ သံဟိတာယ နိဒ္ဒေသော ကရိယတေ၊ ဘွာ.ဒယော ဥတိ ဘဝိတဗ္ဗံ။ အထာ.သံဟိတာယ ဘု အာဒယော ဥတိ ဘဝိတဗ္ဗံ။ အတောဥတ္တရံ ပဌတိ ဘူ.ဝါဒီနံ ဝ-ကာရော.ယံ၊ မဂ်္ဂ.တ္ထော ပယုဇ္ဇတေ'၊ မဂ်္ဂလိကော အာစရိယော မဟတော သတ္ထော.ဃဿ မဂ်္ဂ.တ္ထံဝ-ကာရော.ဂမံ ပယုဇ္ဇတေ''မဟာဘာသာ။ ။'ဘူ စ ဝါမစ.တိဘူ ဝါ၊ အာဒိ-သဒ္ဒေါ ဝဝတ္ထာနုပကာရ-ဝါစီနံ ဒ္ဝိန္နံ.မာဒိ သဒ္ဒါန. မေကသေသောအာဒိ၊ တေ အာဒိ ယေသ.နွံ့ ဗဟုဗ္ဗိဟိ။ဘူ-ပဘု တယော ကြံယာ ဝါစိတ္ထော ဝါ သဒိသာ ဓာတဝေါ ဣစ္စ.တ္ထော'သရလာဋီ။ ။'ဘု-ဝါ.ဒယော ဥတိ-ဘူ စ, ဝါစေတိ ဒ္ဒန္နော၊ အာဒိ-သဒ္ဒေါ ဝဝတ္ထာန.ပုကာရ ဝါစီ ကေသေသော၊ အာဒိ စ, အာဒိ စ, အာဒိ၊ ဘူ-ဝါ အာဒိ ယေသ.နွံ့ ဝိဂ္ဂဟော၊ ဘူပဘူ-တတော ဝါ-သဒိသာ၊ လာဒိသ္ဗို စ ကြံယာယ ဝါစိတ္ထော-တိ'အာဟ....ကြိယာ ဝါစံနော ဥတိ' တတ္ထဗောဓိနီ–ဋီ။

တစ်နည်း။ ။ဘူဝါ.-ဒိ-၌,အာဒိ-သဒ္ဒါလည်းမဟုတ်။ဝ-အာဂုံလည်းမဟုတ်။ ဘူ-ပုဒ်၊ ဝါဒယောဒုဒ်။ 'ဘဝနံ-ဘူ' ဘာဝသာဓ်လုပ်၍ ကြိယာသာမန်အနက်ကို ကောက်။ 'ဝဒန္တိ.တိ ဝါဒယော'ကတ္တုသာဓ်လုပ်၊ ဝါစက-သဒ္ဒါကိုကောက်။ 'ဘူဿ ဝါဒယော-ဘူ-ဝါဒယော' ဆဋ္ဌီတွဲ။-ဘုဿ၊ ဖြစ်ခြင်းကြိယာ သာမန်ကို။ ဝါဒယော၊ ဟော့တတ်ကုန်သော သဒ္ဒါတို့တည်း-ပေး။

http://www.dhammadownload.com

"ဘူဝါ,ဒီနံ ဝ-ကာရောယံ့၊ မင်္ဂလ.တ္ထံ ပယုဇ္ဇတေ။
ဘူဝေါ အတ္ထံ ဝဒန္တိ.တိ၊ ဘူ.တ္ထာဝါ ဝါဒယော မတာ။" ကာသိကာဝုတ္တိ

ဘူဝါ.ဒီနံ၊ ဘူ-ဝါ-စသည်တို့တွင်။ အယံ ဝ-ကာရော၊ ဤ ဝ-အက္ခရာကို။ မင်္ဂလ.တ္ထံ၊ မင်္ဂလာအကျိုးငှာ။ ပယုဇ္ဇတေ၊ ယှဉ်အပ်၏။ (မင်္ဂလာအကျိုးငှာ ဝ-အက္ခရာလာထားသည်-ဟူလို)။ ဝါ၊ တစ်နည်း။ ဘူဝေါ အတ္ထံ၊ ဖြစ်ခြင်းကြီယာသာမန်အနက်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ဟောတတ်ကုန်၏။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ ဘူ.တ္ထာ၊ ကြီယာသာမန်အနက်ကို။ ဝါဒယော၊ ဟောတတ်သော သဒ္ဒါတို့ကို။ ဤဟသုတ္တော၊ ဤသုတ်၌။ သညိနော၊ သညီ-တို့ဟူ၍။ မတာ၊ သိတတ်ကုန်၏။ "ဘူ-ဝါဒီနံ သညိနံ နိဒ္ဒေသေ အယံ ဝ-ကာရော မင်္ဂလ.တ္ထေ ပယုဇ္ဇတေ။ မင်္ဂလံ အတ္ထော ပယောဇနံ ယဿ သော-တထော.တ္ထော။ ဘူဝေါ.တ္ထ.မိတျာ.ဒိ၊ အထဝါ-ဘူဝါဒယော ဤတိ အတြ နိဒ္ဒေသေ နာ.ယံ အာဒိ-သဒ္ဒဿ ပယောဂေါ၊ နာ.ပိ မင်္ဂလ.တ္ထ ဝ-ကာရဿ၊ ကိ.န္တ့ ဝါဒိ-သဒ္ဒဿ ဥဏာ.ဒိကဿ၊ ဝဒန္တိ.တိ-ဝါဒယော၊ ဝါစ ကာ.တျတ္ထော။ ဘူ.တ္ထာ ဤတိတေသံ ဝါဒီန.မိဒံ ဝိသေသနံ။ ဘဝနံ-ဘူ၊ သမ္ဗဒါ.ဒိတ္ထာ ဘာဝေ ကို၊ ဘဝတျ.တ္ထော ကြီယာသာမညံ၊ ဘူ အတ္ထော ယေသ-န္တေတိ ဘူ.တ္ထာ၊ ကဿ ပုန ဘူ.တ္ထာ? ဘူဝေါ ဝေါ.တ္ထံ ဝဒန္တိ.တိ၊ ဤတိ ကာရဏော ဟောတု။ ယဿာ ဘူဝေါ ဓောတ္ထတ္ထံ ဝဒန္တိ အာဘိ ဝဒန္တိ။ တဿာ တေ ဘူ.တ္ထာ၊ ဧဝံ ဝိဓေ ဝါဒယော ဝါစကာ သဒ္ဒါ ဘဝ တျ.တ္ထာ။ ဘိဓာယိနီ ဤတိ.ဟ သုတ္တေ သညိနော မတာ အဘိမတာ ဤတျ.တ္ထော။ အသ္မိ ဗျာချာနေ ဘူဝါဒယော ဤတိ ဆဋ္ဌီ သမာသော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဘူဿ ဝါဒယော-ဘူ-ဝါဒယော ဤတိ' ဇိနိန္ဒဗုဒ္ဓိန္ဒြာသ။ ။ဤ အလို–'ဘူ-ဝါဒယော၊ ကြီယာအနက်ကို ဟောတတ်ကုန်သော သဒ္ဒါတို့သည်။ ဓာတဝေါ၊ ဓာတ်မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏'-ဟု သုတ်အနက်ပေး။

ပါဠိပုံစံကား။ ။ဘူ+တတ္တာယံ၊ အ၊ တိ-'ဘယံ တဒါန သဝတိ၊ အဇ္ဇ.ပေ တံ ပဒိဿတိ' ဗုဒ္ဓဝံသ။ 'နံ မိယျမာနဿ ဘဝန္တိ တာဏာ' ရဋ္ဌပါလ.တ္ထေရ ဂါထာ။ ။*စရ+ဂတိယံ၊ စရဏော ဝါ၊ အန္တိ-'ပါတော.ဝ ပိဏ္ဍယ စရန္တိ ကာလေ' ပကိဏ္ဏက-မဟာမောရဇာတ်။ 'ဓမ္မ.မေဝ စရိဿာမိ၊ နာ.ဟံ ရဇ္ဇေန အတ္ထိကော' ဂင်း-သာဓိနဇာတ်။ ။*စိတိ၊ စိန္တ့+စိန္တာယံ၊ ဏော၊ သိ-'ရဟော-ဂတော နိသီဒိတ္ဝာ၊ ဧဝံ စိန္တေ.သဟံ တဒါ' ဗုဒ္ဓဝံသ၊ တတ္ထ ဌတ္ဝာ ဝိစိန္တေသိ၊ တုဋ္ဌော သံဝိဂ္ဂမာနသော' ဂင်း။ ။တ္ဝာန-ပစ္စည်းသက်လျှင်-စိန္တယိတ္ဝာန။ အန္တ-သက်လျှင်-စိန္တေန္တော'. ဖြစ်၏။ 'ဧဝါ.ဟံ စိန္တယိတ္ဝာန'၊ 'ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါ.တိ စိန္တေန္တော၊ မဂ္ဂံ သေဓေ.သဟံ တဒါ'ဂင်း။ ။*ဟူ+သတ္တာယံ၊ တိ-'အပိ စေ မဟာတိ ဇော ဝိဇ္ဇော၊ မစ္စု ဟာယိ အနာသဝေါ' အဇိန.တ္ထေရဂါထာ။ 'ပဗ္ဗဟတ္ထာ တဝ ဟောန္တု၊ တဿော ဟောန္တု မမ ဤသေ။ တေန သဒ္ဓိံ သမာ ဟောန္တု၊ ဗောဓတ္ထာယ တဝ ဤသေ' ယသောဓရထေရီ အပဒါန်။ ။*ဂမု=ဂတိမ္ဟိ၊ အ-တိ၊

http://www.dhammadownload.com

၄၅၈-ကွစာ ဒီ-ဝဏ္ဏာန.မေက.ဿရာနံ ဒွေ ဘာဝေါ။ ။အာဒီ-ဝဏ္ဏာနံ၊ အစ ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော ဝဏ္ဏတို့၏။ ကေ.ဿရာနံ၊ တူသော သရရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ကွစိ၊အချို့၌။ဒွေ ဘာဝေါ၊ ဒွေဘော်သည်။ ဝါ-နှစ်လုံးတို့၏အဖြစ်သည်။ဟောတိ၊ ၏။ ။အာဒီ၊ ဘူတာနံ၊ အစဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝဏ္ဏာနံ၊ ဝဏ္ဏတို့သည်။ ကေ.ဿရာနံ၊ တူသော သရ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ကွစိ၊ ၌။ ဒွေဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တိတိက္ခတိ၊ ၏။ ဇိဝုဿတိ၊ ၏။ တိက်ဿတိ၊ ဆေးကု၏။ ဝိမံသတိ၊ စူးစမ်း၏။ ဗုဘုက္ခတိ၊ စားတတ်လို၏။ ပိဝါသတိ၊ သောက်တတ်လို၏။ ဒဒ္ဒဿတိ၊ ထုန်းပ၏။

'ဗာလော ဒုက္ခံ နိဂစ္ဆတိ' သမ္ဘူတ.ထွေရ ဂါထာ။ 'အဿာဒံ နာ ဓိဂစ္ဆာမိ' တိ'သ-ကိ'ဆန္ဒဇာတ်။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဘဝတိ-ကို ဘူ-တည်။ ဘူ၊ သည်။ သတ္တာဃံ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၌-၏။ ဝတ္တမာနာ=တိ-ဝိဘတ်သက်၊ ဘူဝါဒိတော အ=အ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဘူ+၊+တိ) အညေသု စ=အ့စသရ ဥ၊-ကို သြ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (ဘ်+ဝ-ါ+၊+တိ) သြ အဝသရေ=သြ-ကို အဝ-ပြု (ဘ်+ါဝ်+၊+တိ=ဘဝကိ) ဘ်+အ, ဝ်-+အကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဘဝန္တိ-ဘူ+သတ္တာဃံ၊ နည်းတူ။ အန္တိ-သက်ရုံသာထူး၏။ ။စရတိ-စရ+စရကော၊ ကျင့်ခြင်း၌-၏။ချေ။ တိ-သက် အ-သက်၊(စရ်+၊+တိ=စရတိ) ရ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။စရန္တိ-စရ+စရကော၊ အန္တိ-သက်။ ။(စရ်+၊န္တိ=စရန္တိ)။ ။ပစတိ-ပစ+ပါကေ။တိ-သက်။ အ-သက်၊ (ပစ်+၊+တိ=ပစတိ)။ ။ပစန္တိ-ပစ+ပါကေ။ အန္တိ-သက်၊ (ပစ်+၊န္တိ=ပစန္တိ)။ ။စိန္တယတိ-စိန္တ+စိန္တာယံ၊ ၏။ တိ-သက်။ ဏာယ-သက်။ ၄၅၂--သုတ်နှင့် တူ၏။ ။ဝိန္တယန္တိ၊ နည်းတူ။ ။ဟောတိ-ဃု+သတ္တာဃံ၊ ၏။ တိ-သက်၊(ဟု+တိ) အညေသု စ-ဥ၊-ကို သြ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (ဟ်+ဝ-ါ+တိ=ဟောတိ)။ ။ဟောန္တိ-ဟု+သတ္တာဃံ၊ အန္တိ-သက်၊ (ဟ+၊န္တိ) ဥ၊ ကို သြ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (ဟ်+ဝ-ာ+၊န္တိ=ဟောန္တိ ။ ။ဂစ္ဆတိ-ဂမု=ဂတိမ့်၊ ချေ၊ တိ-သက်၊ အ-သက်၊ (ဂမ်+၊+တိ) ဂမိဿန္တောစ္ဆော ဝါ=ဓာတုန် မ်-ကို စ္ဆ-ပြု၊ (ဂစ္ဆ်+၊+တိ=ဂစ္ဆတိ) ဂစ္ဆန္တိ-နည်းတူ။

အာချာတ.ကပ္ပေ ဒုတိယ ပရိစ္ဆေဒဿ ကစ္စာန တ္တဒီပနီ
နိဋ္ဌိတာ။

၄၅၈-စတု.ပဒ, ဝိမိသုတ်။ ။'ဒ္ဝိ- ဝစန မတ္ထာသဿ ကေ.ဿရဿာ.ဒိဿ' ကာတန္တ၊ ၃-၃-၁။ ။ဓာတ်၏အစ ဗျည်းတို့ကို သရတူ ဒွေဘော်ပြု-စီရင်။ ။'အာဒိ ဘူတာ ဝဏ္ဏာ အာဒိ-ဝဏ္ဏာ'။ တိ၌-ဓာတ်-စသည်တို့၏ အစ၊ တိ-အက္ခရ-စသည်ကိုကောက်။ ။'ကော သမာနော သရော ယဿ သော-တိ-ကေဿ ရော'။ ။ယဿ၊ အကြင်.ဒွေဘော် ဗျည်းအား။ ကော သမာနော၊ ဓာတ်၏

http://www.dhammadownload.com

(ဝါ-အလွန်တောက်ပြောင်ထွန်းလင်း၏။ 'ပရိယာယ်-သဒ္ဒါ နှစ်ချက်ဆင့်, မြင့်သော အနက်ထွက်' ဒုက္ခ-ဒုက္ခံ-စသည်တို့ကဲ့သို့-ဟူလို့။ ။'ဒဒ္ဒဋ္ဌမာနာ.တိ အတိဝိယ ဇလမာနာ သောဘမာနာ' သဂါထာ-မာရ သံယုတ် အဋ္ဌကထာ) ဒဒါတိ၊ ပေး၏။ ဇဟာတိ၊ စွန့်၏။ စက်မတိ၊ စကြိုသွား၏။ (လူးလာ တုံခေါက်, စကြိုလျှောက်၏)။ ကွစိ.တိပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္တံ၊ နည်း။ ကမ္မတိ၊ စလတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပဿသေခန.တ္ထံ၊ ၏။

အစဗျည်း၏မှီရာ သရန္ဒင့်တူသော။ **သရော**၊ သရသည်။ အတ္ထိ၏-ပေး။ တဂ္ဂါဏ သံဝိညာဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိဖြစ်၍ တိဇ-စသော **ဓာတ်**၏ အစ တိ-အက္ခရာ-စသည်နှင့် သရတူ ဒွေဘော်ဖြစ်သော သရန္ဒင့်တကွ ဗျည်းကိုကော်က်။ 'ဧက.သရသော တျာ.ဒီ-ဧကော သရော ယသ္မာ သော ဧကသ္မာရော ဣတိ အဝ ယဝေန ဝိဂ္ဂဟော၊ သရ-ဗျဉ္ဇန သမုဒါယော သမာသ.တ္ထော၊ အဝယဝေါ စ သမုဒါယေ အန္တော ဘဝ တီ.တိ သရ ဗျဉ္ဇန.သေက.သရသ္မာ ဒ္ဝိ.ဗ္ဗစနံ သိဒ္ဓံ'ကာတန္တ ပဋိကာ။ ။ဤအလို-ဧကသရာနံ-ကား၊ ဒွေ ဘာဝေါ-ဟူသော ကာရိယ၏**ဝိ**သေသနတည်း။ ဒွေဘော်ပြုရမည်ဆို၏။ ဓာတ်၏**အစ**၌ ဗျည်းနှင့်သရတူ ပြုရမည်လား။ သို့မဟုတ်-သရပြား ဒွေဘော်ပြုရမည်လား မေးရန်ရှိ၍ 'ဧကသရာနံ'ဟူသောပါဠိကို မိန့်ရသည်-ဟူလို့။ ။ဤအလို၊ 'ဧကသရာနံ၊ တူသော သရရှိကုန်သည်ဖြစ်၍'ဟု-ပေး။ ။ တနည်း၊ 'သရေန သဟ ဧကော ဝတ္တတီ.တိ ဧက.သရော'လုပ်။ ယော အက္ခ-ရော၊ အကြင် အက္ခရာသည်။ သရေန၊ နှင့်။ သဟ ဧကော၊ တပေါင်းတည်း။ ဝတ္တတိ၊ ၏-ပေး။ ။ဤအလို 'ဧက-သဒ္ဒါ ကေပွါဒေ'ဟူသော ပုဒ်မျာ**းကို** သဟ အနက်ဟောတည်း။ ဧက.သရာနံ ပုဒ်သည်လည်း အာဒီ ဝဏ္ဏာနံ-ဟူသော **ကာရီ**၏ **ဝိ**သေသနတည်း။ သို့အတွက် 'ဧကသရာနံ၊ သရန္ဒင့်တကွဖြစ်ကုန်သော အာဒီ-ဝဏ္ဏာနံ ဓာတ်၏အစဖြစ်ကုန်သော ဝဏ္ဏတို့၏'-ပေး။ ။အချို့ ပညဝန်တို့ကား-ဧကသဒ္ဒါ သခ်္ခ်ာဝါစကကြံ၍၊ 'ဧကသရာနံ၊ တစ်ခု**သော** သရရှိ**ကုန်သော**'-ဟု ပေးကုန်၏။ အနေကသရဗျည်းဟူ၍၊ မရှိရကား မကောင်း။

အချုပ်မှာ။ ။ဗျည်းသက်သက်ကိုသာ **ဒွေဘော်ပြုရ**သည်မဟု**တ်**။ သရပါ ပြုရ၏။ သို့မဟုတ် သရန္ဒင့်တကွ ဗျည်းကိုဒွေဘော်ပြုရ၏။ ။ဗျဉ္ဇန ဒွေဘာဝ၊ပဒ ဒွေ ဘာဝ၊ ဓာတု-ဒွေဘာဝ၊သုံးမျိုးတို့တွင် သိန္ဓိပိုင်းလာ ဗျဉ္ဇနဒွေဘာဝမှာ သရမပါ, ဗျည်းချည်းသက်သက်သာ ဒွေဘော်ပြုရ၏။ ပဒ-ဒွေဘာဝ၊ ဓာတု-ဒွေဘာဝ-ခွစ်မျိုးမှာ သရန္ဒင့်တကွ ပြုရမည်။ 'ဂါမေ ဂါမေဇလံ အတ္ထိ၊ သေလေ သေလေ နု မဏိကံ၊ ဂဇေ ဂဇေ နမုတ္တိကံ၊ ဝနေ ဝနေ နု**စန္ဒနံ**' စသည် ဝိစ္ဆာပုဒ်မျိုးကို ပဒ ဒွေဘာဝဆိုသည်။ 'ဝိစ္ဆာယံ ဝတ္တမာနသ္မာ ပဒသ္မာလောကတော ဧဝ ဒ္ဝိ-ရုတ္တိသိဒ္ဓါ' ကာတန္တဝုတ္တိ။ ။'ဗဟူနံ သ-ဇာတိယာနံ အတ္တာနံ ကြိယာ ဂုဏ ဒဗ္ဗေသု ဧကသ္မွ

http://www.dhammadownload.com

ကော် ပယောတ္တုံ ဗျာပိတုံ ဣစ္ဆာ-ဝိစ္ဆာ၊ တဿံ ဂမျ မာနာယံ ဒ္ဝိ ဝစနံ လောက တော ဧဝ သိဒ္ဓံ၊ တတော ကိံ ဝိသေသ ဝစနေ.တိဘာဝေါ'ကာဇန္တ ပဋိကာ။

ဒ္ဝိဒ္ဝတ္တုံ ဘဝတီ.တိ-'ဒ္ဝေဘာဝေါ၊ ဒ္ဝေဘူတော ဝါ ဘာဝေါ ဒ္ဝေ ဘာဝေါ' လုပ်။ ဘာဝ-ကား သဒ္ဒါဟောဖြစ်၍ ဒ္ဝေဘော်ဟူယည် သဒ္ဒါနှစ်ခုပြု၊ ဝါ-တိဇ-ဓာတ်စသည်၏ အစ, သရနှင့်တက္က ဗျည်းကို တိတိ-စသည်နှင့် နှစ်ကြိမ်ပြု-ဟု**ဆိုလို** သည်။ ။ကွစိ-သဒ္ဒါကား ဝဝတ္ထိတ ဝ်ဘာသာအနက်ရှိ၏။ နိစ္စ, အနိစ္စ, ဒေသန္တ-ဝိဓိသုံးပါးကို ပြုသည်။

"ခ ဆ.သေသု ပရောက္ခာယံ၊ ဒ္ဝေ-ဘာဝေါ သဗ္ဗ-ဓာတုနံ။
အ.ပ္ပစ္ခယေ ဇုဟောတျာ.ဒိ၊ ဿပိ ကိစ္စာ-ဒ္ဒိကေ ကွစိ။"ရှ

ခ-ဆ-သေသု၊ ခ-ဆ-သ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့် လည်းကောင်း။ ပရောက္ခာယံ၊ ပရောက္ခာ ဝိဘတ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗဓာတူနံ၊ တို့၏။ ဒ္ဝေဘာဝေါ၊သည်။ နိစ္စံ၊ မြဲ။ ဟောတိ၊ ၏။ အ-ပ္ပစ္စယေ၊ အ-ပစ္စည်းကြောင့်။ ဇုဟောတျာ.ဒိဿပိ ဇုတောတျာ.ဒိဂိုဏ်း၌ဖြစ်သော ဟု-ဓာတ် စသည်၏လည်း။ ဒ္ဝေဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကိစ္စာ.ဒိကေ၊ ကိစ္စ-ပစ္စည်းစသည်ကြောင့်။ ကွစိ၊ ၌၊ ဒ္ဝေဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။တိတိက္ခတိ၊ ဇ်ဂုဆ္ဆတိ၊ ပိဝါဒတိ၊ ဗဘုဝ-တို့ကား နိစ္စ။ ဇုဟောတိ၊ စက််မတိ၊ ဇုဟောတဗ္ဗံ၊ စက််မိတဗ္ဗတို့ကား အနိစ္စ။ ကမ္မတိ၊ ဒါတဗ္ဗံ ဒတ္ဝ-စသည်တို့ကား-အသန္တဝိဓိတည်း။ ။နိ-ကား ကွစတ္ထ-ဟူ၏။ ယင်းစကားကို ဂုတ်ဘုတ်ထင်ရှား ပုံစံများရှိကြ၍၊ စဉ်းစားရန်ရှိသည်။

ဆောင်ပုဒ်-"ဓာတု,ပဒံ၊ ဗျဉ္ဇနံ၊ သုံးတန် ဒ္ဒေဘော်ပြား။
ဓာတု ပဒ၊ သ-သရ၊ ပြုကြ-နှစ်ခုပွား။
ဗျဉ္ဇနမှာ၊ ဗျည်းချည်းသာ၊ ပြုရာ တစ်မျိုးခြား။
ပရောက္ခာယံ၊ ခဆ-သံ၊ နိစ္စံ ဒ္ဒေဘော်ထား။
ဇုဟောတျ၊ အ-ကြောင့်ပ၊ ကိစ္စပစ္စည်းများ။
ဒ္ဒေဘော်ပြုဘိ၊ မြဲမရှိ၊ ကွစိ, သူပိုင်းခြား။"

ပုံစုံဒ္ဓ ရှင်းချက်-ဒဒ္ဒဋ္ဌတိဒ္ဓ ဒဋ္ဌ-ဓာတ်ဟု ဉာ,နာဆရာတို့ဖွင့်ဆိုသည်ပြင်။ ဓာတုတ္ထ သင်္ဂဟဒ္ဓလည်း-'ဒဟိ-ဘူ ဝုတ္တိယံ စု, တု၊ ဒိတ္တိယံ ဒဟနေဒဠ္ဎော'ဟု ဒဋ္ဌဓာတ်ပင် ဆို၏။ သီဟဠဋ္ဌရာရေး ကစ္စည်း, ဉာတို့ဒ္ဓကား ဒဇလ္လ-ဟု လငယ်နှင့် ဒလ-ဓာတ်ဟုရှိ**ရာ**။ သက္ကတကို အလေးပြုကြသော သီဟိဠ်ဆရာတို့ ပြင်ထားဟန်တူ၏။ သို့ရာတွင် ဉာသ်, ဆရာကြီးကိုယ်တိုင်ပင် မူဒ္ဓဗ ဠ,ဟ-သံယုဂ်နှင့် ဒဋ္ဌ-ဓာတ်**ဆို**ကြောင်း ထင်ရှား၏။ အကြောင်းကား ယင်း-သီဟိဠ်ဉာသ်ဒ္ဒပင် ရုပ်တုက်ရာ လ-ဒ္ဒေဘော်မပါသောကြောင့်တည်း။ အချို့ပညဝန်တို့ကား'မြန်မာစာတို့ဒ္ဒကား ဒဒ္ဒဋ္ဌ-ဟု မူဒ္ဓဗ-ဠ, ဟ-သံယုဂ်နှင့် ပါဠိပျက်ချည်းသာရှိကြ၏။သတိရစေ'ဏ မစစ်မဆေး၊ ရှေးအကျ**ဆုံး**၊ ဗျာကရဏ်း မူလဋ္ဌကာကြီးမျှမက။ ပါဠိပိဋကတ်တော်ဒ္ဒလည်း ဒဒ္ဒဋ္ဌမာ

http://www.dhammadownload.com

နာ အာဘန္တိ သမန္တာ စတုရော ဒိသာ' နာဝါဝိမာန ဝတ္ထု။ 'ဒဒ္ဒဋ္ဌမာန ဝဏ္ဏေန၊ ယသဿာ စ ယသဿိနံ' ဒဒ္ဒဋ္ဌဝိမာန။ 'မဒ္ဒဋ္ဌမာနာ အာဘန္တိ၊ သမန္တာ သတယောဇနာ'ဝိဟာရ ဝိမာန။ 'ဒဒ္ဒဋ္ဌမာနာ ယသဿာ ယသဿိနံ' အသီတိ-သုခဘောဇန ဇာတ်-စသည် ဒဋ္ဌ-ခါတ်၊ မာန ပစ္စည်းနှင့် ရှိကြသော ပါဠိတော်ကြီးများကိုပါ ပယ်ရှားပုတ်ခတ်မိကြ၏။ လန်စရာပင်။ မာဂဓ၊ တလမ်း၊ သက္ကတ၊ တလမ်းဖြစ်၍ အရာတိုင်းမှာပင် သက္ကတ၊ကိုချည်း အားမကိုးသင့်။ သက္ကတ၊၌ မုဒ္ဓဇ၊ဋ္ဌ-အက္ခရာပင်မပါ။ သို့ရာတွင်=ဂရုဋ္ဌ-စသည်၌ ဋ္ဌ-၏ကိုယ်စား ဠ-ရင်ကောက်ကို အပြောက်ထိုး၍ သုံးကြ၏။ သတိရှိအပ်လှပေသည်။

ဤ ဒဒ္ဒဋ္ဌ-ပုံစံ၌-ပရဿ ဒ္ဒေဘာဝေါ ဌာနေ၊ သုတ်ဖြင့် ပြီးသင့်သည် မဟုတ် ပါလော-ဟူမူ၊ မပြီးဘင့်။ ဘာကြောင့်နည်းဟူမူ-ပရဿ ဒ္ဒေဘာဝ၊ ကား သုဒ္ဓ-ဗျဥ္ဇနကိုသာစီရင်၍၊ ဤ-၌ကား သ-သရ၊ ဗျဥ္ဇနကို လိုအပ်သောကြောင့်တည်း။ ထိုကြောင့် 'အာဒိဝဏ္ဏာနံ'ဟု ဗဟုဝစန နိဒ္ဒေသကို ဖော်ပြတော်မူအပ်သတည်း။ ထိုကြောင့် 'အာဒိဝဏ္ဏာနံ'ဟု ဗဟုဝစန နိဒ္ဒေသကို ဖော်ပြတော်မူအပ်သတည်း။ 'နနု ပရဿ ဒ္ဒေဘာဝေါ ဌာနေ့တိ ဤမိနာ စ သိဒ္ဓန္တိ့တိ? နာ သိဒ္ဓတိ၊ တေန ဗျဥ္ဇနသ္မေ့ဝ ဒ္ဒွေ ဘာဝါ့ပဇ္ဇနတော၊ ဤစ သ-သရသ္မေ့ဝ အဓိပ္ပေတတော စ၊ တေန ဝိ့ဟ အာဒိဝဏ္ဏာန့န္တိ ဗဟု-ဝစန-နိဒ္ဒေသော ကတော'ဉာ။

ပါဠိပုံစံ။ ။*ဒါ+ဒါနေ၊ အန္တိ-'ယေ သသံဃ့မုဒ္ဒိဿ ဒဒန္တိ ဒါနံ' ဒဒ္ဒဋ္ဌ ဝိမာန ဝတ္ထု။ 'သံဃဿ ဒါနာနိ ဒဒါတိ ဝိတ္ထာ'ဝိဟာရဝိမာန။ ။*ဟာ+စာဂေ၊ တိ-'ကထံ ဝိနော သိရိနော ဇဟာတိ' စတ္တာလီသ-သရဘဂ်ဇာတ်။ 'ဆန္ဒာ ဒေါသာ စ နံ ဇဟန္တိ ဓမ္မံ' ဌင်း။ 'တံ လောဘံ သမ့ဒဉ္ဇာယ ပဇဟန္တိ ဝိပဿိနော' ဥဒါန-၁-ဝဂ်။ ။*ကမု+ဂတိမှိ၊ အန္တိ- 'တေန ခေါပန သမယေန သမ့ဟူလာ ဘိက္ခူ အဇ္ဇော့ကာသေ စင်္ကမန္တိ' ဥဒါန-၂-မုစလိန္ဒဝဂ်။ 'ဝိရောစမာနော သမ့ဒ္ဓေါ၊ စင်္ကမေ စင်္ကမိ ဇိနော' ဗုဒ္ဓဝံသ။ ။အ၊အန္တ-ပစ္စည်း သင်္ကျုင်-စင်္ကမ၊ စင်္ကမန္တ၊ စင်္ကမန-စသည်ဖြစ်၏။ ။'စင်္ကမေ စင်္ကမန္တော့ဝ၊ ကထေသိ လောက နာယကော' ဗုဒ္ဓဝံသ။ ။'စင်္ကမနေ ဩကီရန္တိ' ဌင်း။ ။*ကပိ+ကမုနေ့တိ- 'သ့ပတ္တေ သ့မ္မ ကမ္မေတိ၊ ဤန္ဒော့ဝ အ့သုရာ့ဓိပေါ' ပဏ္ဏာသ-မဟာဗောဓိဇာတ်။ ။'ဟတ္ထိနာဂေ ပဒိန္နမှိ၊ မေဒနီ သ့မွဲ ကမ္မထ' ဝေဿန္တရာတ်။ ။*စလ+ကမုနေ၊ တိ-'စလတိ၊ ရဝတိ၊ ပုထဝီ၊ သံ-ကမ္မတိ သဒေဝကေ' ယသောဓရာ ပမုခါ ထေရီ အပဒါန်။

ရှုပ်တွက်ပုံ။ ။တိကိဂ္ဂတိ-တိဇ+ခန္တိယံ၊ ၏။ ဇိဂုစ္ဆတိ-ဂုပ+နိန္ဒာယံ၊ ၏။ တိကိစ္ဆတိ-ကိတ+ရောဂါပနယာနေ၊ ၏။ ဝိမံသတိ-မာန+ဝိမံသာယံ၊ ၏။ ၄၃၃-သုတ်နှင့်တူ၏။ ။ဗုဘုက္ခတိ-ဘုဇ+ပါလေန၊ ၏။ ပိဝါသတိ-ပါ+ပါနေ၊ ၄၃၄-သုတ်နှင့် တူ၏။ ။ဒဒ္ဒဋ္ဌတိ-ဒဋ္ဌ×ဒိတ္တိယံ၊ ထွန်းပခြင်း၌-၏။ ချေ။ တိ-ဝိဘတ်

http://www.dhammadownload.com

၄၅၉-ပုဗ္ဗော.ဘ္ဘာသော၁။ ။ပုဗ္ဗော၊ ရွှေဝေတ် တစ်လုံးသည်။ အဘ္ဘာသော၊ သဘ္ဘာသမည်၏။ ။ဒွေ ဘူတာဿ၊ ဒွေဘော်ဖြစ်သော။ ဝါ-နှစ်လုံးဖြစ်သော။ စာတုဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗော၊ ရွှေဖြစ်သော။ ယော၊ အကြင် ဝေတ်တစ်လုံးသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သော၊ ထိုဝေတ် တစ်လုံးသည်။ အဘ္ဘာသ-သညော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒဝေတိ၊ ဆောင်၏။ ဒဒါတိ၊ ပေး၏။ ဗဟု၀၊ ဖြစ်ပြီတဲ့။

သက်။ ဘူဝါဒိတော အ=အ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဒဋ္ဌ်+၊+တိ) ကွစာဒိဝဏ္ဏနာန မေကဿရာနံ=ဤသုတ်ဖြင့် ဒ-ကို ဒဒ-ဟု ဒွေဘော်ပြု၊ (ဒဒဋ္ဌ်+၊+တိ) ပရဿ ဒွေဘာဝေါ=နောက် ဒ-ကို သဒိသ ဒွေဘော် ဒ္ဒ-ပြု၊ (ဒဒ္ဒဋ္ဌ်+၊+တိ=ဒဒ္ဒဋ္ဌတိ) ဋ္ဌ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဒဒါတိ-ဒါ+ဒါနေ၊ ပေးခြင်း၌-၏။ တိ-သက်၊ (ဒါ+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဒါ-ကို။ ဒါဒါ-ဟု ဒွေဘော်ပြု၊ (ဒါဒါ+တိ) ပုဗ္ဗော.ဘ္ဘာသော=ရွှေ ဒါ-ကို အဘ္ဘာသ အမည်မှည့်။ ရဿော=အဘ္ဘာသ၏ အစိတ် အာ-ကို၊ အ-ရဿပြု၊ (ဒဒါ+တိ=ဒဒါတိ) ပြီး၏။ ။ဗဟာတိ-ဟာ+စာဂေ၊ စွန့်ခြင်း၌-၏။ တိ-သက်၊ (ဟာ+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဟာ-ကို ဟာဟာ-ဟု ဒွေဘော်ပြု၊ (ဟာဟာ+တိ) ပုဗ္ဗော.ဘ္ဘာသော=ရွှေဟာ-ကို အဘ္ဘာသ အမည်မှည့်။ ရဿော=အဘ္ဘာသ၌ဖြစ်သော အာ-ကို အ-ရဿပြု။ ဟဿ ဧဝေါ=အဘ္ဘာသ၌ဖြစ်သော ဟ-ကို ဗ-ပြု။ (ဗဟာ+တိ=ဗဟာတိ)ပြီး၏။ ။စကံ်မတိ.ကမု+ဂတိမှိ၊ ၏။ချေ။ တိ-သက်၊ အ-သက်၊(ကမ်+၊+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် က-ကို ကက-ဟု ဒွေဘော်ပြု၊ (ကကမ်+၊+တိ) ပုဗ္ဗော.ဘ္ဘာသော-မှည့်။ က ဝဂ္ဂဿ စ ဝဂ္ဂေါ=အဘ္ဘသ၌ဖြစ်သော က-ဝဂ် က-ကို၊ စ-ဝဂ် စ္စ-ပြု၊ (စကမ်+၊+တိ) နိဂ္ဂဟီတဿ=အဘ္ဘာသ၏အဆုံး၌ နိဂ္ဂဟီတိလာ (စံကမ်+၊+တိ) ဝဂ္ဂန္တွဝါ=နိဂ္ဂဟီတ်ကို က-ဝဂ္ဂန္တွင်-ပြု၊ (စင်+ကမ်+၊+တိ=စက်္ကမတိ) ဂ်+က-မ+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ကွစိ-ရူပ်။ ကမွတိ-ကပ်+ကမွနေ၊ တုန်လှုပ်ခြင်း၌-၏။ ချေ။ တိ-သက်၊ အ-သက်၊ (ကပ်+၊+တိ) ကွစာဒိ ဝဏ္ဏနာ=ဤသုတ်ဖြင့် က-ကို၊ ကက-ဟု ဒွေဘော်ပြုသင့်ငြားသော်လည်း၊ ကွစိ-သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ နိဂ္ဂဟီတဿ=ပ-ဗျည်းကြောင့် က,ထက် နိဂ္ဂဟီတ်လာ (ကပ်+၊+တိ) ဝဂ္ဂန္တွဝါ=နိဂ္ဂဟီတ်ကို ပ-ဝဂ္ဂန္တ မ်-ပြု၊ (ကမ်+ပ်+၊+တိ=ကမ္ပတိ) ပ်+အ,မ်+-ပကပ်၊ ပြီး၏။

၄၅၉-ဒ္ဒိ-ပဒ,သညာသုတ်။ ။'ပုဗ္ဗော.ဘ္ဘသော' ကာတန္တ၊ ၃-၃-၄။ 'ပဒံ အလက််တ္တုံ အဘိ အတိရေကံ ကတ္တာ ဘာသီယတီ.တိ-အဘ္ဘာသော'လုပ်။ ယော-အက္ခရော၊ အကြင် အက္ခရာကို။ ပဒံ၊ ပုဒ်ဝါကျကို။ အလက််တ္တုံ၊ တန်ဆာဆင်ဖို့ရာ။ အဘိ အတိရေကံ၊ အပိုအလွန်ကို။ ကတ္တာ၊ပြု၍။ ဘာသီယတိ၊ ရိတ်ဆိုအပ်၏။-ပေး။ ။'ဗဟု၀၊ ဖြစ်ပြီးတဲ့။ ပပစ၊ ချက်ပြီးတဲ့' ဘု၀၊ ပစ-ဟု တစ်လုံးတည်းဆိုသည်ထက်၊ နှစ်လုံးဆိုက သာ၍ပြေပြစ်ချောညက်သဖြင့်၊ ပုဒ်, ဝါကျ တင့်တယ်ရန်, တန်ဆာ အလှိုဋ္ဌာ ဆိုအပ်သော အပိုဒွေဘော် အက္ခရာကို၊ အဘ္ဘာသ-

http://www.dhammadownload.com

၄၆၀—ရဿေဝါ။ ။အဿာသ ဂတဿ၊အဿာသဋ္ဌိဖြစ်သော သရ၏။ရဿော၊ ရဿပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿာသေ၊ ဋ္ဌိ။ ဝတ္တမာနဿ၊ သော။ သရဿ၊ ၏။ ရဿော၊သည်။ ဟောတိ၊၏။ ဒဓာတိ၊ဆောင်၏။ ဒဒါတိ၊ပေး၏။ ဇဟာတိ၊စွန့်၏။

၄၆၁—ဒုတိယ.စတုတ္ထာနံ ပထမ-တတိယာ။ ။အဿာသဂတာနံ၊အဿာသဋ္ဌိ-ဖြစ်ကုန်သော။ ဒုတိယ-စတုတ္ထာနံ၊ဒုတိယကွဂရာ,စတုတ္ထကွဂရာတို့၏။ ပထမ-တတိယာ ပထမကွဂရာ, တတိယကွဂရာပြုတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။အဿာသ ဂတာနံ၊ ကုန်သော။ ဒုတိယ-စတုတ္ထာနံ၊တို့၏။ ပထမ-တတိယာ၊တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စိစ္ဆေဒ၊ ဖြစ်ပြီတဲ့။ ဗုဘုကွတိ၊ စောင့်ရှောက်တတ်လို့၏။ (စား-တတ်လို့၏) ဗဘုဝ၊ ဖြစ်ပြီတဲ့။ ဒဓာတိ၊ ဆောင်၏။

ဆိုသည်။ ။တနည်း၊ 'အဘိ အဓိကော ဟုတ္တာ ဘာသိတဗ္ဗော.ကိ-အဿာသော' ဓာတ်ရင်းအကွဂရာထက်ပိုလွန်၍ ရွတ်ဆိုအပ်သော ဒွေဘော် အကွဂရာကိုကောက်။

ရွပ်တွက်ပုံ။ ။ဒဓာတိ-ဓာ-တည်။ ဓာ၊ သည်။ ဓာရဏော၊ ဆောင်ခြင်း၌-၏။ ဝတ္တမာနာ=တိ-ဝိဘာတ်သက်၊ (ဓာ+တိ) ကွစာတိ ဝဏ္ဏာန=ဓာ-**ကို** ဓာဓာ-ဟု ဒွေဘော်ပြု၊ (ဓာဓာ+တိ) ပုဗ္ဗော.ဿာသော, ဤသုတ်ဖြင့် ရွေ-ဓာကို အဿာသ အမည်မှည့်။ ရဿော=အဿာသဋ္ဌိဖြစ်သော အာ-ကို အ-ရဿပြု၊ (ဓဓာ+တိ) ဒုတိယ စတုတ္ထာနံ ပထမ-တတိယာ=အဿာသဋ္ဌိဖြစ်သော စတုတ္ထကွဂရာ ဓ-ကို၊ တတိယကွဂရာ ဒ-ပြု (ဒဓာ+တိ+ဒဓာတိ) ပြီး၏။ ။ဒဒါတိ-ဒါ+ဒါနေ၊ ပေး ခြင်း၌-၏။ တိ-သက်၊ (ဒါ+တိ) ၄၅၈-နှင့် တူ၏။ ။ဗဘုဝ-ဘူ+သတ္ထာယံ၊ ၏။ အ.ပ္ပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာ.တိတေ=ပရောက္ခာ ကေဝုစ် အ-ဝိဘာတ်သက်၊ (ဘူ+၊) ကွစာ.ဒိဝဏ္ဏာန ဘူကို ဘူဘူ-ဟု ဒွေဘော်ပြု၊ (ဘူဘူ+၊) ပုဗ္ဗော.ဿာယော=ရွေ-ဘူ-ကို အဿာသ-အမည်မှည့်။ အန္တသိ.ဝဏ္ဏာ.ကာရော၀ါ=အဿာသဋ္ဌိဖြစ်သော ဥ-ကို အ-ပြု၊ (ဘဘူ+၊) ဒုတိယ စတုတ္ထာနံ=အဿာသဋ္ဌိဖြစ်သော စတုတ္ထကွဂရာ ဘ-ကို တတိယကွဂရာဗ-ပြု၊(ဗဘူ+၊)ပြု။ ဘူန.မာဟ ဘုဝါပရောက္ခာယံ=ပရောက္ခာ ဝိဘာတ်ကြောင့် ဘူ-ဓာတ်ကို ဘုဝ်-ပြု။ (ဗတ္ဝ်+၊=ဗဘုဝ) ဝ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။

၄၆၀-ကေ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ရဿော' ကာတန္တ၊ ၃-၃-၁၅။ ။ အဿာသဋ္ဌိဖြစ်သော ဒီဃသရကို ရဿ-ပြု-စီရင်။ ။ရုပ်။ ဒဓာတိ-မာ+ဓာရဏော-၏။ တိ-သက်၊ (ဓာ+တိ)။ ။ဒဒါတိ-ဒါ=ဒါနေ၊ ၏။ တိ-သက်၊ (ဒါ+တိ) ၄၅၉-သုတ်နှင့်တူ၏။ ။ဇဟာတိ-ဟာ+စာဂေ၊ ၏။ တိ-သက်၊ (ဟာ+တိ) ၄၅၈-သုတ်နှင့်တူ၏။

၄၆၁-ဒွိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ဒုတိယ-စတုတ္ထာနံ ပထမ-တတိယာ'ကာတန္တ၊ ၃-၃-၁၁။ ။ဝ၀် ငါးပါးတို့တွင် အဿာသ အမည်ရသည့် ဒုတိယကွဂရာ, စတုတ္ထကွဂရာတို့ကို အစဉ်အတိုင်း ပထမကွဂရာ, တတိယကွဂရာ-ပြု။

http://www.dhammadownload.com

၄၆၂–က ဝဂ္ဂဿ စ်-ဝဂ္ဂေါ။ ။အဘ္ဘာ ဂတဿ၊ သော။ က-ဝဂ္ဂဿ၊က-ဝဂ်၏။ စ-ဝဂ္ဂေါ၊ စ-ဝဂ်ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။အဘ္ဘာသ ဂတဿ၊ သော။ က-ဝဂ္ဂဿ၊၏။ စ-ဝဂ္ဂေါ၊သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စိကိစ္ဆတိ၊ ကုစ္ဆားတတ်၏။ ဇိဂုစ္ဆတိ၊ ကဲ့ရဲ့ စက်ဆုပ်တတ်၏။ ဇိဃစ္ဆတိ၊ စားတတ်လို၏။ ဇိဂီသတိ၊ ဆောင်တတ်လို၏။ ဇင်္ကမတိ၊ သွားတတ်၏။ စင်္ကမတိ၊ စင်္ကြံသွား၏။

၄၆၃–မာန-ကိတာနံ ဝ-တတ္တံ ဝါ။ ။အဘ္ဘာသ ဂတာန၊ အဘ္ဘာသဌ်ဖြစ်ကုန်သော။ မာန-ကိတာန၊ မာန-ခာတ်,ကိတ-ခာတ်တို့၏။ ဝ-တတ္တံ၊ ဝ-အဖြစ်, တ-အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ချို့။ ဟောတိ၊၏။ ။အဘ္ဘာသ-ဂတာနံ၊ကုန်သော။ မာန-ကိတ ဣစ္စေတေသံ၊ကုန်သော။ ခာတူနံ၊တို့၏။ယထာသန်္နံ၊အစဉ်အတိုင်း။ ဝ ကာရ-တ,

---

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။စိစ္ဆေဒ-ကို ဆိဒိ-တည်။ ဆိဒိ၊ သည်။ ဆေဒန၊ ဖြတ်ခြင်း ဌ်-၏။ ခေျ။ အ,ပ်ပစ္စက္ခေ=ပရောက္ခာ ကေဝုစ် အ-ဝိဘတ်သက်၊ ကွစာ,ဒိ ဝဏ္ဏာန=ဆိ-ကို၊ ဆိဆိ-ဟု ဒွေဘော်ပြု၊ (ဆိဆိဒ်+၊)ပုဗ္ဗော,ဿာသော=အဘ္ဘာသအမည်မှည့်။ ဒုတိယ စတုတ္ထာနံ=ဤသုတ်ဖြင့် အဘ္ဘာသဌ်ဖြစ်သော ဒုတိယကွရာ. ဆ-ကို ပထမကွရာ စ-ပြု၊ (စိဆိဒ်+၊) အညေသု စ=ဆိဒိခာတ်၏ အစသရ ဣ-ကို ဧ-ပထမကွရာ စ-ပြု၊ (စိဆိဒ်+၊) အညေသု စ=ဆိဒိခာတ်၏ အစသရ ဣ-ကို ဧ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (စိဆိ+ဧ+ဒ်+၊)ဝဂ္ဂေ ဃောသာ,ဃောသာနံ=ဆိကို အသဒိသ ဒွေဘော် ဆ်-ပြု၊ (စိ+ဆ်+ဧ+ဒ်+၊=စိစ္ဆေဒ) ဆ်+ဧ, ဒ်+အ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ဗုဘုက္ခတိ-ဘုဇ+ပါလနေ၊၏။ တိ-သက်၊ (ဘုဇ+တိ) ၄၃၄-သုတ်အတိုင်းတွက်။ ။ဗဘူဝ-ဘူ+သတ္ထာဃံ။ ဗခေတိ-ခေ+ခရဏေ။ ၄၅၉-သုတ်နှင့်တူ၏။

၄၆၂ ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ကဝဂ္ဂဿ စ-ဝဂ္ဂေါ' ကာတန္တ၊ ၃-၃-၁၃။ ။ အဘ္ဘာသဌ် ဖြစ်သော က-ဝဂ်ကို စ-ဝဂ်-ပြု။ ။ရုပ်၊ စိကိစ္ဆတိ-ကိတ+ရောဂါ ပနယနေ။ ဇိဂုစ္ဆတိ-ဂုပ+နိန္ဒာယံ။ ၄၃၃-သုတ်နှင့်တူ၏။ ။ဇိဃစ္ဆတိ-ဃသ+ဘက္ခဏေ၊ စားခြင်းဌ်။ ဇိဂီသတိ ဟရ+ဟရဏေ၊ ဆောင်ခြင်းဌ်-၏။ ။၄၃၄-သုတ်နှင့်တူ၏။ ။ဇင်္ကမတိ-ဂမု+ကတိမ္မိ၊၏။ ခေျ၊တိ-သက်၊အ-သက်(ဂမ်+၊+တိ) ကွစာဒိ ဝဏ္ဏာန=ဂဂ-ဟု ဒ္ဒေဘော်၊ (ဂဂမ်+၊+တိ) ပုဗ္ဗော,ဿာသော=အဘ္ဘာသမှည့်။က-ဝဂ္ဂဿ=ဤသုတ်ဖြင့် က-ဝဂ်,ဂ-ကိုစ-ဝဂ် ဇ-ပြု၊(ဇဂမ်+၊+တိ) နိဂ္ဂဟီတဉ္စ=အဘ္ဘာသအဆုံးဌ် နိဂ္ဂဟိတ်လာ(ဇံဂမ+၊တိ+) ဝဂ္ဂန္တံဝါ=နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဉ်-ပြု။ (ဇဉ်+ဂမ်+၊+တိ=ဇင်္ကမတိ) ဉ်+ဂ-ကပ်၊ ပြီး၏။ စင်္ကမတိ-ဂမု+ဂတိမ္မိ၊ တိ-သက်၊ ၄၅၀-သုတ်နှင့်တူ၏။

၄၆၃-တီ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။အဘ္ဘာသဌ်ဖြစ်သော မာန, ကိတ-ခာတ်တို့၏ မ,က,ကို အစဉ်အတိုင်း ဝ,တ-ပြု။ ။ရုပ်၊ဝီမံသတိ-မာန+ဝီမံသာယံ။ တိကိစ္ဆတိ-ကိတ+ရောဂါပနယနေ၊ ၄၃၃-သုတ်နှင့် တူ၏။ ။ဝါ-ရုပ်။ စိကိန္တတိ-

http://www.dhammadownload.com

ကာရတ္တံ၊ သည်။ ဝါ၊ ချိုး။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝီမံသတိ၊ စူးစမ်း၏။ တိကိစ္ဆတိ၊ ဆေးကု၏။ ဝါ.တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။ စိကိစ္ဆတိ၊ ၏။ ဤတိ အာဒိသု၊ တို့၌။ ပတိသေနေ.တ္ထံ၊ ၏။

၄၆၄-ဟသ ဇော၊ ။အဇ္ဈာသ ဂတဿ၊ သော။ ဟဿ၊ ဟ-၏။ **ဇော** ဇ-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။အဇ္ဈာသေ၊ အဇ္ဈာသဒ္ဓံ။ ဝတ္တမာနဿ၊ ဖြစ်သော။ ဟ-ကာရဿ၊ ၏။ ဇော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ဇဟာတိ၊ စွန့်၏။ ဇုဟူတိ၊ ဇုဟောတိ၊ ပူဇော်၏။ ဇဟာရ၊ ဆောင်ပြီတဲ့။

ကိတ+ရော၀ါပနယနေ၊ ၏။ ဒေ့။ တိဇ-ဂုပ-ကိတ-မာနေဟိ=ဆ-ပစ္စည်းသက်၊ ကိကိ-ဟု ဒ္ဝေဘော်ပြု၊ (ကိကိတ်+ဆ) အဇ္ဈာသမှည့်။ ဤသုတ်ဖြင့် ကိတ-ဓာတ်၏ သဇ္ဈာသဒ္ဓ ဖြစ်သော က-ကို၊ တ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဝါ.သဒ္ဓါ မြစ်သော ကြောင့် **မ**ပြုရ။ က-ဝဂ္ဂဿ=အဇ္ဈာသဒ္ဓါဖြစ်သော က-ဝဂ် က-ကို၊ **စ**-ဝဂ် **စ**-ပြု၊ (**စိ**ကိတ်+ဆ) ဗျဥ္ဇနန္တဿ စော=ဓာတုန် **တ်**-ကို စ်-ပြု၊ (စိကိစ်+ဆ=စိကိစ္ဆ) စ်+ဆ-ကပ်။ တိ-ဝိဘတ်သက်၊ ပြီး၏။

၄၆၄-ဒ္ဓိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်၊ ။အဇ္ဈာသဒ္ဓ ဖြစ်သော ဟ-ကို၊ ဇ-ပြု။ ။ပါဠိ**ပုံစံ**။ ။ဟာ+စာဂေ-**တိ** 'ဧတ္ထ ပတိဋ္ဌာယ ဇဟာတိ-ဒေါသံ' သုတ္တနိ-မာဃသုတ်။ 'ဟရေ သခါ ကိဿ နုမံ ဇဟာသိ' ဆက္က- သုဝဏ္ဏ ကက္ကဋကဇာတ်။ ။ဟု+ဒါနာ.ဒန-ဟောမ ပက္ခိပ ပီဏနေ၊ တိ-'သုန္ဒရီကာယ နဒီယာ တီရေ အဂ္ဂိံ ဇုဟတိ' သုတ္တနိ-သုန္ဒရီက ဘာရဒ္ဒါရဇသုတ်။ 'အာသီသန္တိ ထောမယန္တိ၊ အဘိဇပ္ပန္တိ ဇုဟန္တိ' ဂင်း-ပုဏ္ဏက မာဏဝသုတ်။ 'သရ္ဗေ ဇုဟတိ ပေါသော၊ ဗဟု ကာယ ဂယာယ စ' **အတီ**တိ-သုခ**ဘော**ဇနဇာတ်။ ။ဟ-၏မှီရာ ဥ-ကို၊ အဝ-ပြုလျှင် ဇုဟ္မတိ။ **သြ**-ပြုလျှင်-ဇုဟောတိ။ တ္မာ-ပစ္စည်းသက်လျှင် ဇုဟိတ္မာ-စသည်ဖြစ်၏။ 'အဂ္ဂိံ ဇုဟိကဒ္မာ' သုတ္တနိ။

ရူပ်တ္ထက်ပုံ။ ။ဇဟာတိကို-**ကို**၊ ဟာ-တည်၊ ဟာ၊သည်။ **စာ**ဂေ၊စွန့်ခြင်း၌-၏။ ၄၀၅-သုတ်နှင့်တူ၏။ ။ဇုဟ္မ**တိ**-ဟု+ဒါနာ.ဒန-ဟောမ-ပက္ခိမ-ပီဏနေ၊ ပေးခြင်း**,** စားခြင်း**,** ပူဇော်ခြင်း**,** ထည့်ခြင်း၌-၏။ (ဟု+ဒေဝပူဇာယံ၊ နတ်အား ပူဇော်ခြင်း၌-၏-ဟူ၍သော်လည်း ကြား)။ တိ-သက်၊ အ-သက်၊ (ဟု+၊+တိ) ကွစာဒိ ဝဏ္ဏာ=ဟု ဟု-ဟု ဒ္ဝေဘော်ပြု။ (ဟုဟု+၊+တိ) အဇ္ဈာသမှည့်။ ဟဿ-ဇော၊ ဥ်သုတ်ဖြင့် အဇ္ဈာသဒ္ဓါဖြစ်သော ဟ-ကို ဇ-ပြု၊(ဇုဟု+၊+တိ) ဤဝဏ္ဏ၊ဝဏ္ဏာ=ဟ-၏မှီရာ ဥ-ကို လ-အမည်မှည့်။ ယ-ဝ-ကာရာ **စ**=အ-သရကြောင့် လ-မည်သော ဥ-ကို ဝ်-ပြု၊ (ဇုဟ်+ဝ်+၊+တိ=ဇုဟ္မတိ)ဝ် အ-ကပ်၊ ဟိ+ဝ-ကပ်၊ပြီး၏။ ဇုဟောတိ-ဟု+ဒါနာ.ဒန ဟောမ-ပက္ခိပ-ပီဏနေ၊ ၏။ တိ-သက်၊ဟုဟု-ဒ္ဝေဘော်ပြု။ အဇ္ဈာသမှည့်၊ (ဟုဟု+၊+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဟ-**ကို**၊ ဇ-ပြု၊ အညေသု **စ**=ဥ-ကို သြ-ဝုဒ္ဓိပြု။

http://www.dhammadownload.com

၄၆၅-အန္တိသီ.ဝဏ္ဏာ.ကာရော ဝါ။ ။အတ္တာသ ဂတဿ၊ သော။ အန္တဿ၊ အစိတ်သရ၏။ ဣ.ဝဏ္ဏာ.ကာရော၊ ဣ-ဝဏ်ပြု၊ အ-ပြုသည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။အတ္တာသဿ၊ အတ္တာသဿ၏။ အန္တဿ၊ အစိတ်သရ၏။ ဣ-ဝဏ္ဏော၊ ဣ-ဝဏ် ပြုသည် လည်းကောင်း။ အ-ကာရော၊ အ-ပြုသည် လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇိဂုစ္ဆတိ၊ ကဲ့ရဲ့ စက်ဆုပ်၏။ ပဝါသတိ၊ သောက်တတ်လို၏။ ဝိမံသတိ၊ စူးစမ်း၏။ ဇိဃစ္ဆတိ၊ စားတတ်လို၏။ ဗဘူဝ၊ ဖြစ်ပြီတဲ့။ ဒဓာတိ၊ ဆောင်၏။ ဝါ၊တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိံ.မတ္ထံ၊ နည်း။ ဗုဘုက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက်တတ်လို၏။ ဣတိ အာဒိသု၊ တို့၌။ ပတိသေနံ.တ္ထံ၊ ၏။

(ဧဟိ+ဧ+တိ=ဧဟေတိ) ဟ်+သြ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဧဟာရ-ဟရ+ဟရဏော၊ ဆောင်ခြင်း၌-၏။ အ.ပ္ပစ္စက္ခေ=ပရောက္ခာ=ကေဝုစ် **အ**-ဝိဘတ်သက်။ ဟဟ-ဟုဒ္ဒေဘော်ပြု၊ (ဟဟရ်+၊) အတ္တာသမှည့်။ ဤသုတ်ဖြင့် ဟ-ကို ဇ-ပြု၊ (ဇဟရ+၊) အညေသုစ-**အစ**သရ အ-ကို၊ **အာ**-ဝုဒ္ဓိပြု။ (ဇဟာရ်+၊ ဇဟာရ)ရ်+အ-ကပ်၊ပြီး၏။

၄၆၅-တိ-ပဒ,ဝိဒိသုတ်။ ။အတ္တသ၏ အစိတ်သရကို **အ**ချို့၌ ဣ-ဝဏ် (ဣ-ဤ) အ-ပြု။ ။မာန ကိတာနံ, သုတ်မှ ဝါ-သဒ္ဒါအလိုက်ခံက ပြီးလောက်လျက်၊ ဝါ-သဒ္ဒါကို တဖန်ဆိုခြင်းသည် ဟဿ ဇော, **သုတ်**၌ ဝါ-သဒ္ဒါကို နှစ်စေခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ဤသုတ်သို့ အလိုက်ခံလျှင်၊ ဟဿ ဇော, **သုတ်**သို့လည်း လိုက်လိမ့်မည်၊ ယင်းသုတ်၌, ဝါ-ကို အလိုမရှိသောကြောင့်-ဟူလို့။ ။တနည်း၊ ဝါ၊သဒ္ဒါ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာ အနုက်ရှိ၏။ ထိုဖြင့် ဇိဂုစ္ဆတိ-၌ ဆ-ပစ္စည်းကြောင့် အတ္တာသ ဖြစ်သော အ-ကို၊ ပဝါသတိ-၌ သ-ကြောင့် အာ-ကို၊ ဇိဂုစ္ဆတိ-၌ ဆ-ကြောင့် ဥ-ကို ဣ-ပြုရ၏။ ဝိမံသတိ-၌ သ-ကြောင့် အာ-ကို၊ ဤ-ပြုရ၏။ ဗဘူဝ-၌ ပရောက္ခာဝိဘတ်ကြောင့် ဥ၊-ကို၊ အ-ပြုရ၏။ ဗုဘုက္ခတိ-စသည်တို့၌ကား၊ ဤသုတ်ဖြင့် မုစီရင်ရတော့ပြီ။

"ခ-ဆ-သေသု အဝဏ္ဏဿ၊ ဣ.ကာ**ရော** သ-ဂုပုဿ ဤ။
တဿ ဘူဿ ပရောက္ခာယံ၊ အ-ကာ**ရော** နာ.ပရဿိ.မေ။" ရှု

ခ-ဆ-သေသု၊ ခ,ဆ,သ-ပစ္စည်းတို့တွင်။ ဆေသု၊ ဆ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်။ သ-ဂုပုဿ၊ ဂုဂ-ဓာတ်၏ အတ္တာသ ဥ-ခွင့်တကွသော။ အဝဏ္ဏဿ၊ အ, အာ၏။ ဣ-ကာရော၊ ဣ-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေ၊ သ-ပစ္စည်းကြောင့်။ တဿ၊ ထိုအဝဏ်အာ၏။ ဤ၊ ဤ-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **ပရော**က္ခာယံ၊ ပရောက္ခာ **ဝိ**ဘတ်ကြောင့်။ ဘူဿ၊ ဘူ-ဓာတ်၏ အတ္တာသ ဥ၊-၏။ အ-ကာရော၊ အ-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အပရဿ၊ ဗုဘုက္ခတိ, ဇဟောတိ, စိဂုစ္ဆတိ, တိကိစ္ဆတိ, ဒဒါတိ, ဒဓာတိ-စသော အတ္တာသ၏။ ဤမေ၊ ဆိုခဲ့ပြီးသော ဤ,ဤ, အ-ဟူသော ကာရိယတို့သည်။ နဟောန္တိ၊ ကုန်။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဇိဂုစ္ဆတိ ဂုပ+နိန္ဒာယံ၊ ၄၃၃-သုတ်နှင့်တူ၏၊ ပဝါသတိ-ပါ+ပါနေ၊ ၄၃၄-သုတ်နှင့်တူ၏။ ဝိမံသတိ-မာန+ဝိမံသာယံ၊ ၄၃၃-သုတ်နှင့်တူ၏။

http://www.dhammadownload.com

၄၆၆-နိဂ္ဂဟီတ။ဋ္ဌ။ ။အန္တေ၊ အဿာသ၏အဆုံး၌။ နိဂ္ဂဟီတ။ဋ္ဌ၊ နိဂ္ဂဟီတ် လာသည်လည်း။ ဝါ၊ချို့။ ဟောတိ၊၏။ ။အဿာသဿ၊၏။ အန္တေ၊ ၌။ နိဂ္ဂဟီတာ။ ဂမော၊ သည်။ ဝါ၊ချို့။ ဟောတိ၊၏။ **စက်မတိ၊ စကြံသူး**၏။ စဋ္ဌလတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ **ဇင်**မတိ၊သူး၏။ ဝါ-တိပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။ ပိပါသတိ၊ သောက်တတ်လို၏။ ဒဒ္ဒဋ္ဌတိ၊ ထွန်းပ၏။ ဤတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတသေနတ္ထံ၊ ၏။

၄၆၇-တတော၁ပါ-မာနာနံ ဝါ-မံသေသု။ ။သေသု၊ သ-ပစ္စည်းတို့မကြောင့်။ တတော၊ထိုအဿာသမှ။ ပရေသံ၊နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ပါ-မာနာနံ၊ ပါ-ဓာတ်၏, မာန-ဓာတ်တို့၏။ ဝါ-မံ၊ ဝါ-ပြု, မံ-ပြုတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ပရေ၊ သော။ သ.ပစ္စယေ၊ ကြောင့်။ တတော အဿာသတော၊ မှ။ ပရေသံ၊ ကုန်သော။ ပါ-မာနာ ဤစွေတေသံ၊ ကုန်သော။ ဓာတူနံ၊ တို့၏။ ယထာ သခ်္ခံ၊ တိုင်း။ ဝါ-မံ ဤစွေတေ အာဒေသော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပိဝါသတိ၊ သောက်တတ်လို၏။ ဝိမံသတိ၊ စူးစမ်း၏။

ဇီဃစ္ဆတိ-ဃသ+ဘက္ခဏော၊ ၄၃၄။ ဗဘူဝ-ဘူ+သတ္တာယံ-ဒဓာတိ-ဓာ+ဓာရဏော၊ ၄၅၉-နှင့်တူ၏။ ဗုဘုက္ခတိ-ဘုဇ+ပါလနေ၊ ၄၃၄-နှင့် တူ၏။ ဤသုတ်ဖြင့် ဝါ-မြစ်ရုံသာထူး၏။

၄၆၆-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။အဿာသ၏အဆုံး၌ နိဂ္ဂဟီတ်လာ။ ။အဓိကာရ ဝါ-သဒ္ဒါ ဝိကပ်။ တစ်နည်း၊ ဝ ဝတ္တိတ ဝိဘာသာ။ ကမ-စသောဓာတ်၏ အဿာသအဆုံး၌သာ လာရသည်။ ။စ-သဒ္ဒါ အနုကမုန၊ အန္တသဒ္ဒါကို ငင်သည်။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။**စက်မတိ**-ကမ+ဂတိမှိ။ ၄၅၈-သုတ်နှင့် တူ၏။ ။စဋ္ဌလတိ-စလ+ကမုနေ၊ တုန်လှုပ်ခြင်း၌-၏။ ချေ၊ တိ-သက်၊ အ-သက်၊ စ-ကို စစ-ဟု ဒွေ ဘော်ပြု၊ (**စစလ**+၊+တိ)အဿာသမှည့်။ နိဂ္ဂဟီတ်ဖြင့် အဿာသအဆုံး၌ နိဂ္ဂဟီတ်လာ၊ (စံ**စလ**+၊+တိ) ဂဂ္ဂန်တွဲ ဝါ=နိဂ္ဂဟီတ်ကို **စ-စဂ္ဂန္တ** ၌-ပြု၊ (**စ**၌+**စလ**+၊+တိ=**စဋ္ဌလတိ**) ၌+စ-ကပ်၊ လ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။**ဇင်**ဘိ-ဂမု+ဂတိမှိ၊ ၆၄၂-နည်းတူ။ ။ဝါ-ရုပ်၊ ပိဝါသတိ-ပါ+ပါနေ၊ ဒဒ္ဒဋ္ဌတိ-ဒဋ္ဌ+ဒိတ္တိယံ၊ ၄၃၄၊ ၄၅၈-သုတ်နှင့်တူ၏။ ဤသုတ်ဖြင့် အဿာသ အဆုံး၌ နိဂ္ဂဟီတ်လာသင့် ပြားသော်လည်း ဝါ-သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မလာရ-**ဆို**ရုံသာ ထူး၏။

၄၆၇-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။အဿာသမှ နောက်ဖြစ်သော ပါ-ဓာတ်, မာန ဓာတ်တို့ကို ဝ-ပြု, မံ-ပြု။ ပါ-ကို ဝါ၊ မာန-ကို မံ-ပြု-ဟူလို။ ။သ-ပစ္စည်းတလုံး တည်းဖြစ်လျက်။ ဘယ်အတွက် ဗဟုဝုစ်နှင့်ဆိုသနည်း-ဟူမူ၊ တိဇ-ဂုပ.သုတ်။ ဘုဇ-ဃသ,**သုတ်**တို့ဖြင့် သက်အပ်သော သ-ပစ္စည်းနှစ်လုံးကို သိမ်းကျုံးလို၍**ဆို**သည်။ သို့အတွက် သေသု၊ သ-ပစ္စည်းနှစ်လုံးတို့ကြောင့်ဟုပေး။ ။တနည်း-ဝါစာ သိလိဋ္ဌ

http://www.dhammadownload.com

၄၆၈-ဌာ တိဋ္ဌေ။ ။ဌာ၊ ဌာ-ဓာတ်တူ။ တိဋ္ဌော၊ တိဋ္ဌ-ပြုသည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ဌာဇ္ဈတ္ထေတဿ၊ သော။ ဓာတုဿ၊ ၏။ **တိဋ္ဌာ.ဒေသော၊** သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ တိဋ္ဌာတိ၊ ရပ်တည်၏။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာ၏။ ကိဋ္ဌေယျုံ၊ တည်ကုန်ရာ၏။ ဝါ.တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။ ဌာတိ၊ ရပ်တည်၏။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနံ.တ္ထံ၊ ၏။

အလို့ငှာ ဆိုသည်။ ရူပ်-ပိဝါသတိ-ပါ+ပါနေ။ ၄၃၄။ ဝိမံသတိ-မာန.ဝိမံသာယံ၊ ၄၃၄-သုတ်တို့နှင့်တူ၏။

၄၆၈-ဒ္ဓိ-ပဒ့, ဝိဓိသုတ်။ ။ဌာ-ဓာတ်ကို တိဋ္ဌ-ပြု။ ။ရူ-အလို အဓိကာရ ဝါ-သဒ္ဒါ ဝ ဝတ္တိက ဝိဘာသာ အနက်ရှိ၏။ ထို ဝါ-သဒ္ဒါကြောင့် သဏ္ဌာတိ၊ ပတိဋ္ဌာတိ၊ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဌာ-ဓာတ်၏ အစိတ်ကို ဒ-ပြု၍ အဓိဋ္ဌေတိ၊ အဓိဋ္ဌေန္တိ၊ ဟ-လာ၊ ရဿ-ပြု၍ သဏ္ဌဟတိ၊ ပတိဋ္ဌဟတိ၊ အဓိဟဋ္ဌတိ၊ ဌိတော၊ သဏ္ဌိတော၊ ပတိဋ္ဌိတော-စသည်တို့၌ တိဋ္ဌ-မပြုရ။

"အလောပေါ.ဘာဝေ၊ ဟ-ကာရော၊ ကွစိ ဓာတ္မာ.ဒိနာ-ဂမော။
သံ ပတိ-ပုဗ္ဗော ရဿတ္တံ၊ ဝါ-သဒ္ဒေနိ-ဓ ဌာ-သရော။"

အ လောပါ.ဘာဝေ၊ အ-ပစ္စည်း ကျေခြင်းမရှိရာ၌။ ကွစိ ဓာတ္မာ.ဒိနာ၊ ကွစိ ဓာတု,သုတ်ကြီးဖြင့်။ ဓာတုတော၊ ဓာတ်မှ နောက်၌။ ဟ-ကာရော၊ ဟ-အက္ခရာသည်။ အာဂမော၊ လာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သံ-ပတိ-ပုဗ္ဗော၊ သံ, ပတိ-ရှေးရှိသော။ ဌာ-သရော၊ ဌာ-ဓာတ်၏ အစိတ်သရကို။ ရဿတ္တံ၊ ရဿလည်းပြု။ ဣဓ၊ ဤသုတ်၌။ ဝါ-သဒ္ဒေန၊ ကြောင့်။ ဣဒိသော၊ ဤသို့သော အစီအရင်သည်။ ဟောဂိ၊ ၏။ ။တိဋ္ဌ-ပြုကား အာချာတ်၌သာမဟုတ်။ ဌိတော၊ တိဋ္ဌန္တော-စသည် ကိတ်၌လည်း ထင်၏။

ဆောင်ပုဒ်- "အ-မကျေရာ၊ ဌာ-ဓာတ်မှာ၊ ဟ လာ ရဿပြု။
သံ-ပတိလျှင်၊ ရှေရှိချင်၊ စီရင် ဝိကပ်မှု။
ဌာ-ဓာတ် စိတ် အာ၊ ဒ-ဖြစ်လှာ၊ ရံခါ ပုံစံရှု။
သဏ္ဌဟတိ.ဓိဋ္ဌေတိ၊ မှတ်ဘိ ဌာ ဓာတု။"

ပါဠိပုံစံ။ ။ဌာ+ဂတိနိ ဝတ္တိယံ တိ 'သာရတ္တ-စိတ္တော ဝေဒေတိ၊ တးဈ အဇ္ဈောသ တိဋ္ဌတိ' အာဟယ.ထွေရဂါထာ။ 'တိဋ္ဌန္တိ ပဇ္ဇလိကတာ' သေလ.ထွေရဂါထာ။ 'မုနိဘူတာ.ဝ တိဋ္ဌထ' သေလ.ထွေရာ.ပဒါန်။ 'စိရံ တိဋ္ဌေယျ စက္ခုမာ' သဗ္ဗက်တို့ ထွေရာ.ပဒါန်။ 'ယာဝ တိဋ္ဌေယျ ဝေဒဒေဟော၊ နည်သ ဝိဇိတေ ဝသေ' မဟော်ဇာတ်။ 'မိတ္တာ.နုကမ္ပာယပတိဋ္ဌန္တိ' ပကိဏ္ဏက မဟာဥက္ကုသဇာတ်။ ။ထ-ပစ္စည်း သက်၊ ဣ-လံာလျှင်-ပတိဋ္ဌိတ။ 'ဒိသ္ဝာန နာ ပဿ ပတိဋ္ဌိတ.ဣ' တိ သ-ဆန္ဒန္တဇာတ်။

http://www.dhammadownload.com

၄၆၉-ပါ ပိဝေါ။ ။ပါ၊ ပါ-ဓာတ်၏။ ပိဝေါ၊ ပိဝပြုသည်။ ဝ်၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ပါ-ဣစ္စေတဿ၊ သော။ ဓာတုဿ၊ ၏။ **ဝိဝါ.ဒေသော၊** သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ပိဝတိ၊ သောက်၏။ ပိဝတု၊ သောက်လော။ ပိဝေယျ၊ သောက်ရာ၏။ ပိဝေယျုံ၊ သောက်ကုန်ရာ၏။ ဝါ.တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။ ပါ**တိ**၊ သောက်၏။ ဣတိ-အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနံ.ထွံ၊ ၏။

၄၇၀-ဉ္ဇဿ ဇာ-ဇံ-နဒ။ ။ဉ္ဇဿ၊ ဉ-ဓာတ်၏။ ဇာ-**ဇံ**-နာ၊ ဇာ-ပြု**၊ ဇံ**-ပြု**၊** နာ-ပြုတို့သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ဣ-ဣစ္စေတဿ၊ သော။ ဓာ-တုဿ၊ ၏။ ဇာ-**ဇံ**-နာ အာဒေသော၊ တို့သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ **ဇံ**နာ-တိ၊ သိ၏။ ဇာနေယျ၊ ဇာနိယျာ၊ **ဇ**ညာ၊ **သိရာ**၏။ နာယတိ၊ သိ၏။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။တိဋ္ဌတိ-ဌာ-တည်။ ဌာ၊ သည်။ ဂတိ နိဝတ္တိယံ၊ သွားခြင်း၏ ဆုတ်နစ်ခြင်း၌-၏။ တိ-**ဝိဘတ်**သက်၊ (ဌာ+တိ) ဌာတိဋ္ဌော**၊** ဣသုတ်ဖြင့် ဌာ-ဓာတ်ကို တိဋ္ဌ-ပြု၊ (တိဋ္ဌ+တိ=တိဋ္ဌတိ) ပြီး၏။ ။တိဋ္ဌတု-ဌာ+ဂ**တိ** နိဝတ္တိယံ၊ အာဇာ-တျာသိဋ္ဌေ=တု-ဝိဘတ်သက် (ဌာ+တု)။ ။တိဋ္ဌေယျ-ဌာ။အနုမတိ ပရိကပ္ပတ္ထေသု= ဧယျ-သက်၊ (ဌာ+**ဧ**-ယျ)။ ။တိဋ္ဌေ**ယျုံ**-ဌာ။ သတ္တမီ ယျုံ-သက်၊ (ဌာ+ဧ-ယျုံ) နည်းတူ။ ။ဝါ-ရူပ်၊ဌာတိ-ဌာ+ဂတိ နိဝတ္တိယံ၊တိ-သက်(ဌာ+တိ)ဣသုတ်ဖြင့် ဌာ-ဓာတ်ကို တိဋ္ဌ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဝ-သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မပြုရ၊ ပြီး၏။

၄၆၉-ဒ္ဒိ-ပဒ၊ ဝိဓိသုတ်။ ။ပါ-ဓာတ်ကို၊ အဲချို့ဋ္ဌ ပိဝ-ပြု။ ။ပါဋိပုံစံ။ ပါ+ပါနေ၊ အန္တိ 'ကော-ဈ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ နာ စ မဇ္ဈေ ပိဝန္တိ တေ' ပကိဏ္ဏသ-ဒသဋ္ဌာဟ္မဏာ-ဇာတ်။ 'ဃမ္မာဘိတတ္တာ မနုဇာ ပိဝန္တိ' နိမိဇာတ်။ 'ပိဝထ ခါဒထ ဓေ.ဝ၊ အန္ခ-ပါနေန ဃောသိတံ' ဇုဒ္ဓဝံသ။ 'ဣဒမ္မိ ပါနိယံ သီတံ၊ အာဘတံ ဂိရိဂဗ္ဘရာ။ တတော ပိဝ(ပိဝတု) မဟာဖြဟ္မေ၊ သာဓေ တုံ အာဘိကခ်သိ' ဝေဿန္တရာတ်။ ။ 'နာပိ မဇ္ဈေ ပိဝိဿာဒိ၊ ယာဝ မေ ဝစ္ဆသိ ဃရေ' တေရသ-ဇဝနေ ဟံသဇာတ်။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ပိဝတိ-ပါ-တည်။ ပါ+ပါနေ၊ သောက်ခြင်း၌-၏။ တိ-**ဝိဘတ်**သက်၊ (ပါ+တိ) ပါပိဝေါ**၊** ဣသုတ်ဖြင့် ပါ-ဓာတ်ကို ပိဝ-ပြု၊ (ပိဝ+တိ=ပိဝတိ) ပြီး၏။ ။ပိဝတု-ပါ။ ပဗ္ဗမီ**၊** တု-ဝိဘတ်သက်၊ (ပါ+တု) ပိဝေယျ-ပါ၊ သတ္တမီ**၊** ယျ-သက်၊ (ပါ+**ဧ**-ယျ) ပိဝေယျုံ-ပါ၊ **ယျုံ**-သက်၊ (ပါ+**ဧ**-ယျုံ) ဣသုတ်ဖြင့် ပါ-ဓာတ်ကို ပိဝ-ပြု၊ ပြီး၏။ ။ဝါ-ရူပ်၊ ပါတိ-ပါ၊ တိ-သက်၊ (ပါ+တိ=ပါတိ) ဣသုတ်ဖြင့် ပါ-ဓာတ်ကို ပိဝ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဝါ-သဒ္ဒါ မြစ်သောကြောင့် မပြုရ၊ ပြီး၏။

၄၇၀-ဒ္ဒိ-ပဒ၊ ဝိဓိသုတ်။ ။ဉ-ဓာတ်ကို ဇာ**၊ဇံ**၊နာ-ပြု။ ။ဝုတ္တိ-ဌ် ဝါ-သိုက်ကိုမပြု။ ဉ**၊** ရူ-တို့ဌ်ပြု၏။ ယင်း ဝါ-သဒ္ဒါ ဝ ဝတ္တိတ ဝိဘာသာ အနက်ရှိ၏။

http://www.dhammadownload.com

နာ-ပစ္စည်းကြောင့် ဉာ-ဓာတ်ကို ဇာ-ပြု။ ယျဝိဘတ်၏ ဉာ-ပြုကြောင့် ဇံ၊ နာ-ပစ္စည်း၏ ယ-ပြုကြောင့် နာ-ပြုရ၏။

"ဇာ့ဒေသော နာမှိ ဇံ ဉာမှိ၊ နာ-ဘာဝေါ ယမှိ ဧဝိ့ဓ။
ဝဝတ္ထိတ-ဝိဘာသတ္ထ၊ ဝါ-သဒ္ဒဿ့နုဝတ္တာနာ"။ ရူ

ဇာဒေ သော။ ဇ-အပြုသည်။ နာမှိ ဧဝ၊ နာ-ပစ္စည်းကြောင့်သာလျှင်။ဟောတိ၊ ၏။ ဇံ၊ ဇံ-အပြုသည်။ ဉာမှိ ဧဝ၊ ယျာဝိဘတ်၏ ဉာ-ပြုကြောင့်သာလျှင်။ဟောတိ၊ ၏။ နာ-ဘာဝေါ၊ နာအဖြစ်သည့်။ ယမှိ ဧဝ၊ နာ-ပစ္စည်း၏ ယ-ပြုကြောင့်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ဘာကြောင့်နည်း။ ဋ္ဌဓ၊ ဤသုတ်၌။ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသတ္ထ-ဝါသဒ္ဒဿ၊ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနုက်ရှိသော ဝါသဒ္ဒါ၏။ အနုဝတ္ထနာ၊ လိုက်ခြင်းကြောင့်တည်း။

ဆောင်ပုဒ်-"နာ့ဉာ့ ယ-နှောင်း၊ ဉာ-ဓာတ်ဟောင်း၊ ပြုကောင်း ဇာ့ဇံ့နာ။
ဉာဿဇာ-သုတ်၊ စီရင်ရုပ်၊ လိုက်ပုဒ် ဝါ့ကြောင့်သာ"။

ပါဠိပုံစံ။ ။ဉာ+အဝ ဗောဓနေ၊ တိ-'ပညာယ။ အတ္ထံ ဇာနာတိ၊ ဉာထော အတ္ထော သုခါဝဟော' ဒုက မဟာစုန္ဒတ္ထေရဂါထာ။ 'အဒ္ဓါ နု ဇာနန္တိ ယတော ဓမ္မံ၊ ကာမာ အနိစ္စာ ဣတိ စာပိ အာဟု' ၎င်း-ဣသိဒိန္နတ္ထေရ ဂါထာ။ 'ဇာနာသိ မံ တွံ 'ပရဒတ္တု့ပဇီဝိ'' စိသ-မာတင် ဇာတ်။ 'အညာတ.ဣာပိဇာနေယျ၊ ပဿေယျ အမတံ ပဒ္ဒံ' သဗ္ဗကိတ္တိ ထေရာ.ပဒါန်။ 'ယထာ ယထာ ဘဝံ ပရော နဇ ဉာ'တိ သ-ပဏ္ဍရဇာတ်။ 'သယံ အာယံ ဝယံ ဇဉာ၊ သယံ ဇံဉာ ကတာ ကတံ' စတ္ထာလီသ-သကုဏဇာတ်။ 'ဧဝံ စေ သတ္တာ ဇနေယျု့' ဣတိ ဝုတ္တက-စရိမာ လောပသုတ်။ 'အ.နိမိတ္တာ နု နာယရေ' သမိဒ္ဓိဇာတ်။

ရူပ်တူက်ပုံ။ ။ဇာနာတိ-ကို၊ ဉာ-တည်။ ဉာ၊သည်။ အဝဗောဓနေ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၌-၏။ ဝတ္ထုမာနာ=တာ်-ဝိဘတ်သက်၊ ကာ်ယာ့ဒိတော့နာ=ဉာ-ဓာတ်မှ နောက်၌ နာ-ပစ္စည်းသက် (ဉာ+နာ+တိ) ဉာဿ ဇာ-ဇံနာ့, ဤသုတ်ဖြင့် ဉာ-ဓာတ်ကို ဇ-ပြု၊ (ဇာ+နာ+တာ်=ဇာနာ့တိ) ပြီး၏။ ။ဇာနေယျ-ဉာ၊ အဝဗော ဓနေ၊ ၏။ အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု=သတ္တမီ ကေဝုစ် ယျ ဝိဘတ်သက်၊ ကိယာ ဒိတော နာ=နာ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဉာ+နာ+ေ-ယျ) ဉာဿ ဇာ-ဇံ့နာ့, ဤသုတ်ဖြင့် ဉာ-ဓာတ်ကို ဇာ့ပြု၊ (ဇာ+နာ+ေ-ယျ=ဇာနေယျ) သရလောပေါ=ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဇာနိယာ-ဉ္ဉ+အဝဗောဓနေ၊ ၏။ အနုမတိ=ယျ-သက်၊ ကိယာ-ဒိတော နာ=နာ့-ပစ္စည်းသက်၊ (ဉာ+နာ+ေ-ယျ) ယျဿ ဉာတော ဋ္ဌယာ ဉာ=ဉာ-ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော ယျ-ဝိဘတ်ကို ဋ္ဌယာ-ပြု၊ (ဉာ+နာ+-ိယာ)ဤသုတ်ဖြင့် ဉာ-ဓာတ်ကို ဇာ-ပြု၊ (ဇာ+နာ+-ိယာ=ဇာနိယာ) သရလောပေါ=ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဇဉာ-ဉာ+အဝဗောဓနေ၊ ၏။ **ယျ-သက်**၊ နာ့-သက်၊

http://www.dhammadownload.com

၄၇၁–ဒိသဿ ပဿ-ဒိဿ-ဒက္ခ၁ဝါ။ ။ဒိသဿ၊ ဒိသ-ဓာတ်၏။ ပဿ-ဒိဿ-ဒက္ခာ၊ ပဿ-ပြု, ဒိဿ-ပြု,ဒက္ခ-ပြုတို့သည်။ ဝ၊ ချို့။ ဟောန်္တိ၊ ကုန်၏။ ။ ဒိသ ဣစ္စေ တဿ၊သော။ ဓာတုဿ၊ ၏။ ပဿ ဒိဿ ဒက္ခာ ဣစ္စေတေ အာဒေသာ၊ တို့သည်။ ဝ၊ ချို့။ ဟောန်္တိ၊ ကုန်၏။ ပဿတိ၊ ဒိဿတိ၊ ဒက္ခတိ၊ မြင်၏။ အဒက္ခ၊ မြင်ပြီ။ ဝ၊တိ ပဒံ၊သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။ အဒ္ဒသ မြင်ပြီ။ ဣတိ အာဒီသု တို့၌။ ပတိသေခန္ဒ.တ္ထံ၊ ၏။

(ဉ+နာ+ဧ-ယျ)ယျေဿ ဉာတော=ယျေ-ဝိဘတ်ကို ဉ-ပြု၊(ဉ+နာ+ဉ)နာဿ လောပေါ ယကာရတ္ထံ=နာ-ပစ္စည်းကိုချေ၊ (ဉ+ဉ) ဣသုတ်ဖြင့် ယျေ-ဝိဘတ်၏ ဉ-ပြုကြောင့် ဉ-ဓာတ်ကို ဇ်-ပြု၊ (ဇ်+ဉ) ဝဂ္ဂန္တံဝါ=နိဂ္ဂဟိတ်ကို စ-ဝဂ္ဂန္တဉ်-ပြု၊ (ဇဉ်+ဉ=ဇဉာ) ဉ်+ဉ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။နာယတိ-ဉ+အဝဗောဓနေ၊ ၏။ တိ-သက်၊ နာ-သက်၊ (ဉ+နာ+ဉ) နာဿ လောပေါ ယကာရတ္ထံ=နာ-ပစ္စည်းကို ယ-ပြု၊ (နာ+ယ+တိ) ဣသုတ်ဖြင့် နာ-ပစ္စည်း၏ ယ-ပြုကြောင့် ဉ-ဓာတ်ကို နာ-ပြု (နာ+ယ+တိ=နာယတိ) ပြီး၏။

၄၇၁–တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဒိသ-ဓာတ်ကို အချို့၌ ပဿ, ဒိဿ,ဒက္ခ-ပြု။ တတော ပါ-မာနာနံ=သုတ်မှ ဝါ-သဒ္ဒါရှိလျက်၊ ဝါ-သဒ္ဒါကို တဖန် ဆိုခြင်းသည် ဝိကပ်, ဝါ-ကို နစ်စေခြင်းအကျိုးရှိ၏။ အခိကာရ ဝါ-သဒ္ဒါက, ဝိကပ်။ ဣသုတ် ဝါ-သဒ္ဒါက, ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာ-ဟူလို။ ။ဝိကပ်မှာ, အ, နိစ္စ ဝိဓိတစ် ပါးသာ၊ ဝဝတ္ထိတကား ဝိဓိသုံးပါးကိုပြသည်။ ဣသို့ အထူးကိုမှတ်။ ။ထို ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် သဗ္ဗဓာတ် ဝိဘတ်နှောင်းရာ ကံ-၌သာ ဒိဿ-ပြုရ၏။

ပါဠိပုံစံ။ ။ဒိသ+ပေက္ခဏော၊တိ-'ယော စ သီလဗ္ဗ ပညဗ္ဗ သုတဗ္ဗ.တ္တနိ ပဿကိ' သတ္တ ကပိဇာတ်။ 'ယမ်မိ ဇာတေ နု ပဿတိ၊ အ-ဇာတေ သာခု ပဿတိ' ဒသ-စူဠဇောဓိဇာတ်။ 'ပဿန္တ ဝန-ဘူတာနိ၊ တံ ဗာလော မညတေ ရဟော' စတုတ္ထ-သီလ ဝီမံသနဇာတ်။ 'သောတ္ထိ' ပဿတု ဧတ မာတာ၊ တုဗ္ဘ ပဿာဟိ မာတရံ' သတ္တ-သုတနုဇာတ်။ 'ယထာ ယံ ဒိဿတိ လောမ ပိဏ္ဍော' နဝ-တိတ္တိရ ဇာတ်။'နေဝ-ယျကဿ သီသဗ္ဗ၊တတ္ထ ပါဒါ စ ဒိဿရေ'ပဗ္ဗဟ-ဝေန သာခဇာတ်။ 'နယဲတ္ထ ပဗ္ဗ နေတ္တော ပိ၊ ဂတိ' ဒက္ခတိ နာယကော' ဂေါတမီ ထေရီ အပဒါန်။ 'ဘမုက.န္တရိကာယ.မ္ပိ၊ တိဋ္ဌန္တိ မံ နု ဒက္ခသိ' ဥပ္ပလဝဏ္ဏထေရီ အပဒါန်။ 'အထ ဒက္ခထ မေ ဝေဂံ၊ဝိဓမေန္တဿ သတ္တဝေါ' သတ္တတိ-ကုသဇာတ်။ 'ကာသာဝ မဒက္ခိ ဓဇံ ဣသိနံ'တိ သ.ဆန္ဒန္တဇာတ်။ 'အဒ္ဒက္ခိ ကိရ သက္ခိ တံ ဇနိန္ဒော' မဟော်ဇာတ်။ 'ယော.ဟံ သုပိန.မဒ္ဒက္ခိ'ဘူရိဒတ်ဇာတ်။'တတ္ထ.ဒ္ဒသ (အဒ္ဒသ) ကုဋ္ဌရံ ဆဒ္ဒိသာဏံ' ဆန္ဒန္တဇာတ်။'တ.မဒ္ဒသ မဟာပြဟ္မာ၊ နိသိန္နံ သမ္မိ ပရိသတိ' တိ သ-သမ္ဘဝဇာတ်။ 'ဂစ္ဆန္တော ဘာရဒ္ဒါဧော သော့၊ အဒ္ဒသ အစ္ဆုတံ ဣသိ'' ဝေဿန်ဇာတ်။ ။

http://www.dhammadownload.com

၄၇၂-ဗျဥ္ဇနန္တဿ စော ဆးပ္ပစ္စယေသု စ။ ။ဆးပ္ပစ္စယေသု၊ ဆ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်။ဗျဥ္ဇနန္တဿ ခတ်၏ အစိတ်ဗျည်း၏။စော၊ စ-ပြုသည်။ဟောကိ စ၊ဖြစ်သည်။

ဒိသ-ခတ်နောင် အဇ္ဇတနီ အာ-သက်၊ အစဒ္ဒ် အ-လာ၊ ကွစိခေတု=ဒိသ-ခတ်ကို ဒ၊ ဒ-ကို ဒ္ဒေဘော်ပြုလျှင် အဒ္ဒါဖြစ်၏-မြင့်ပြီ။ 'ယာယမာနော မဟာရာဇာ၊ အဒ္ဒါ သီဒန္တရေ နာဂေ'နိမိဇာတ်။ ။အဇ္ဇတနီ အာ-ကို ရဿပြုလျှင် အဒ္ဒ-ဖြစ်၏။ 'ယော သုခံ ဒုက္ခတော အဒ္ဒ'တိ သ သာရိပုတ္တ-ထွေရဂါထာ။ ။အဇ္ဇတနီ၊အံ-သက်လျှင် အဒ္ဒံ။ 'အမွာ-ဟ-မဒ္ဒံ ဝန-မန္တရသ္မိံ၊ ဥသဘာ ယ-မဒ္ဒံ ယူထဿ မဇ္ဈေ' သတ္တ-ကုမ္ဘကာရဇာတ်။ 'ပေတံ တံ သာမ-မဒ္ဒက္ခိ'' သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်။ ။ဒိသ-ခတ် နောင် ဝတ္တမာန် ထ-ဝိဘတ်သက်၊ ကွစိခေတု=သုတ်ဖြင့် ဒိသ-ခတ် အဒ္ဒသ-ပြုလျှင် အဒ္ဒဿထ-စသည်ဖြစ်၏။ 'ယ-မဒ္ဒဿထ ဒဟရိံ ကုမာရိ'' တိံ သ-ဆန္ဒန္တ ဇာတ်။ 'ယံ ဝါသဝံ ဘူတ ပတိ-မဒ္ဒဿာမ' ပက်ဏ္ဏက-ဘိသဇာတ်။ 'ယေ မယံ ဘဂဝါ အဒ္ဒဿာမ' သုတ္တန် ဓနိယသုတ်။ 'ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ဘာရဒ္ဒါဇ! အဒ္ဒဿာမ' မဇ္ဈိမ-မာဂဏ္ဍိယသုတ်။

ရွပ်တွက်ပုံ။ ။ပဿတိ-ကို ဒိသ-တည်။ ဒိသ၊သည်။ ပေက္ခဏော၊ရှုကြည့်ခြင်း၌-၏။ ခေါ်။ ဝတ္တမာနေ၁=တိ-ဝိဘတ်သက်၊ ဘူဝါဒိတော အ=အ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဒိသ်+၊+တိ)ဒိသဿ ပဿ=ဤသုတ်ဖြင့် ဒိသ-ခတ်ကို ပဿ်-ပြု၊ (ပဿ်+၊+တိ=ပဿတိ)သ်+အ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ဒိဿတိ-ဒိသ+ပေက္ခဏော၏။ ခေါ်။ တိ-သက်၊ အ-သက်၊ (ဒိသ်+၊+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဒိသ-ခတ်ကို ဒိဿ်-ပြု၊ (ဒိဿ်+၊+တိ=ပဿတိ) သ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဒက္ခတိ-ဒိသ+ပေက္ခဏော၏။ ခေါ်။ တိ-သက်၊ အ-သက်၊ (ဒိသ်+၊+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဒိသ-ခတ်ကို ဒက္ခ်-ပြု၊ (ဒက္ခ်+၊+တိ=ဒက္ခတိ) က္ခ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။အဒ္ဒက္ခ-ဒိသ+ပေက္ခဏော၏။ ခေါ်။ ဟိယျော ပဘူတိ=ဟိယျတ္တနိ ကေဝုစ် အာ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဒိသ+-ာ) ဤသုတ်ဖြင့် ဒိသ-ခတ်ကို ဒက္ခ်-ပြု၊ (ဒက္ခ်+-ာ) အ-ကာရာ ဂမော=ဟိယျတ္တနိ ဝိဘတ်ကြောင့် အစဒ္ဒ် အ-လာ၊ (အ-က္ခ်+-ာ)ပရဿ ဒ္ဒေဘာဝေါ=ဒ-ကို သဒိသ ဒ္ဒေဘော် ဒ္ဒ-ပြု။ ကွစိခေတု=သုတ်ကြောင့်ဖြင့် အာ-ဝိဘတ်ကို အ-ပြု၊ (အ-ဒ္ဒက္ခ်+၊+အဒ္ဒက္ခ) က္ခ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝါ-ရုပ်၊ အဒ္ဒသ-ဒိသ+ပေက္ခဏော၊ ၏။ ခေါ်။ ဟိယျတ္တနိ အာ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဒိသ်+-ာ) ဤသုတ်ဖြင့် ဒိသ-ခတ်ကို စဿ, ဒိဿ, ပက္ခ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဝါ သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ အ-ကာရာဂမော=အစဒ္ဒ် အ-လာ၊ (အ-ဒိသ်+-ာ) ကွစိခေတု=ဒ၏မှီရာ ဋ္ဌ-ကို အ၊ အာ-ဝိဘတ်ကိုလည်း အ-ရဿပြု၊ (အဒ္ဒသ်+၊) ပရဿ ဒ္ဒေဘာဝေါ=ဒ-ကို သဒိသဒ္ဒေဘော် ဒ္ဒ-ပြု၊ (အဒ္ဒသ်+၊=အ-ဒ္ဒသ) သ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။

၄၇၂-စတု-ပ္ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဆ-ပစ္စည်းနှစ်လုံးတို့ကြောင့် ခတ်၏အစိတ်ဗျည်းကို၊ သို့မဟုတ် ခတ္တုန်ကို စ-ပြု။ ။ဆ-ပစ္စည်းတစ်လုံးတည်း ဖြစ်လျက်

http://www.dhammadownload.com

သာလျှင်တည်း။ ။ပရေသု၊ နှောင်းကုန်သော။ ဆ.ပ္ပစ္စယေသု၊ တို့ကြောင့်။ ဗျုဠ္ဌနန္တသ၊ အစိတ်ဗျည်း၏။ စော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇဂုစ္ဆတိ၊ ကဲ့ရဲ့စက်ဆုပ်၏။ တိကိစ္ဆတိ၊ ဆေးကု၏။ ဇီဃစ္ဆတိ၊ စားတတ်လို၏။

၄၇၃-ကော ခေ စ။ ။ခေ စ၊ ခ-ပစ္စည်းကြောင့်လည်း ဗျုဠ္ဌန.နန္တသ ခတ်၏ အစိတ်ဗျည်း၏။ ကော။ က-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ပရေ၊ သော။ ခ.ပ္ပစ္စယေ၊ ကြောင့်။ ခတုဿ၊ ၏။ ဗျုဠ္ဌန.နန္တသ၊ အစိတ်ဗျည်း၏။ ကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တိတိက္ခတိ၊ သည်းခံ၏။ ဗုဘုက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက် (စားတတ်) လို၏။

၄၇၄-ဟ်ရဿ ဂိဓသ။ ။သေ၊ သ-ပစ္စည်းကြောင့်။ ဟရဿ၊ ဟရ ခတ်၏။ ဂိ၊ ဂိ-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ပရေ၊ သော။ သ.ပ္ပစ္စယေ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗသော၀၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဟရ ဣစ္စေတဿ ခတုဿ၊ ဟရခတ်၏။ ဂီအာဒေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇိဂီသ**တိ**၊ ဆောင်တတ်၏။

၄၇၅-ဗြူ-ဘူန.မဟ ဘု၀ါ ပရောက္ခာယံ။ ။ပရောက္ခာယံ၊ ပရောက္ခာ ဝိဘတ်ကြောင့်။ ဗြူ ဘူနံ၊ ဗြူ-ခတ်, ဘူခတ်တို့၏။ အာဟ ဘု၀၊ အာဟပြု, ဘု၀ ပြုတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ပရောက္ခာယံ ဝိဘတ္တိယံ၊ ကြောင့်။ ဗြူ-ဘူ

ဗဟုဝုစ်နှင့် ဆိုခြင်းသည်။ ဘုဇ, ဃသ=ဖြင့် သက်အပ်သော တု.မိစ္ဆတ္ထ-ဆ။ ဟိဇ ဂုပ=ဖြင့် သကအပ်သော အ-တုမိစ္ဆတ္ထ-ဆ, ပစ္စည်းနှစ်လုံးကို ယူခြင်းငှာ ဆိုသည်။ ။ဆေသု-ဆိုကပြီးလျက်၊ ပစ္စယ သဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းကား၊ အာဒေသ ဆ-ကို နစ်စေလိုရှိ၍ဆိုသည်။ ။စ-သဒ္ဒါ အဝဓာရဏတ္ထ၊ ဝါ-သဒ္ဒါက နစ်စေသည်။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ဇဂုစ္ဆတိ-ဂုပ+နိန္ဒာယံ။ တိကိစ္ဆတိ-ကိတ+ရောဂါ ပနယနေ။ ၄၃၃-သုတ်နှင့် တူ၏။ ။ဇီဃစ္ဆတိ-ဃသ+ဘက္ခဏေ၊ ၄၃၄-သုတ်နှင့် တူ၏။

၄၇၆-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ခ-ပစ္စည်းကြောင့် ခတုန်ကို က-ပြု။ ။စ-သဒ္ဒါ အနုကဍုန ဗျုဠ္ဌနန္တ-သဒ္ဒါကိုငင်သည်။ ။ရုပ်၊ တိတိက္ခတိ-တိဇ+ခန္တိယံ။ ၄၃၃-နှင့် တူ၏။ ။ဗုဘုက္ခတိ-ဘုဇ+ပါလ-ဗျာ-ဟရဏေသု။ ၄၃၄-သုတ်နှင့် တူ၏။

၄၇၇-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။သာ-ပစ္စည်းကြောင့် ဟရ-ခတ်ကို ဂီ-ပြု။ ။ဂီသေ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဇီခတ်**ကို**လည်း ဂီ-ပြုရ၏။ ။'ဝိဇေတုမိစ္ဆတိ-ဝိဇီဂီသတိ'ပုံစံ။ ဝိဇေတုံ၊ အောင်တတ်ဖို့ရာ။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ ဝိဇီဂီသတိ၊ အောင်တတ်လို၏-ပေး။ ဝိပုဗ္ဗ ဇိ+ဇယေ။ ၄၃၄-သုတ်မှီတွက်။ ။ရုပ်၊ ဇီဂီသတိ-ဟရ+ဟရဏော၊ ဆောင်ခြင်း၌-၏။ ၄၃၄-သုတ်နှင့်တူ၏။

၄၇၈-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ပရောက္ခာဝိဘတ်ကြောင့် ဗြူခတ်ကို အာဟ၊ ဘူခတ်ကို ဘု၀-ပြု။ ။အာဟ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် အဇ္ဇတနီဝိဘတ်ကြောင့်

http://www.dhammadownload.com

ဤစွေတေသံ ခေါတူနံ့၊ တို့၏။ ယထာသခ်္ဂါ၊ တိုင်း။ ဒေါဟ-ဘုဝ ဤစွေတေ အောဒေသာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တို့၊ ကုန်၏။ အာဟ၊ ဆိုပြီ။ အာဟု၊ ဆိုကုန်ပြီ။ ဗဘုဝ၊ ဖြစ်ပြီတဲ့။ ဗဘုဝ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီတဲ့။ ပရောက္ခာယ.မိတိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။အပြဝုံ၊ ဆိုကုန်ပြီ။ ဤတိ အာဒိသု၊ တို့၌။ ပတိသေဓန.တ္ထံ၊ ၏။

၄၃၆-ဂမိဿ.ဇ္ဈော ဧစ္ဆော၀ါ သဗ္ဗာသု။ ။သဗ္ဗာသု၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော ပစ္စည်း၌ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ ဂမိဿ၊ ဂမု-ဓောတ်၏။ အဇ္ဈော၊ အစိတ် မ-သည်။ ဧစ္ဆော၊ ဧစ္ဆ-ပြုသည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။သဗ္ဗာသု၊ ကုန်သော။ ပစ္စယ-ဝိဘတ္တိသု

ပြု-ဓောတ်ကို အာဟ-ပြုရ၏။ 'ဗျာဟာသိ၊ ပယိရုဒါ ဟာသိ'ပုံစံ။ ဗျာဟာသိ၊ ဆိုပြီ။ ပယိရုဒါဟာသိ၊ ဟောရွတ်ပို့ချပြီ-ပေး။

မါဠိပုံစံ။ ။ပြု+ဝိဘတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ အ-'အဘူတ ဝါဒီ နိရယံ ဥပေတိ၊ ယောစာပိ ကတ္တာ နာ ကရောမီ.တိ စာဟ (စ×အာဟ)' ဓမ္မပဒ-နိရယဝဂ်၊ 'ယော ပါပကံ ရာဇာ အာဟ ကမ္မ ကရံ မနုဿော' ပဏ္ဏာသ ဥမ္မာဒန္တီဇာတ်။ 'ကိ ပတ္တိန.မာဟု ဘိက္ခူနံ၊ ဤတိ သဘိယော သောရတံ ကေန ကထ္တု ဒန္တ.မာဟု' သုတ္တန်-သတိယသုတ်။ 'ကတ္ထ.ပုနာဒေါ တုမုလော ဗဘုဝ'ဝိန္ဓရဇာတ်။ 'ယော ဒါနိ ဗျာဟာသိ ဘယဿ ဘီတော' တေရသ-ရုရုမိဂဇာတ်။ သဗ္ဗသေတော ပုရေ အာသိ၊ တတောပိ သဗ္ဗသော အဟု' ပဏ္ဏာသ-မဟာဗောဓိ ဇာတ်။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။အာဟာ-ပြု-တည်။ ပြု၊ သည်။ ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ ၏။ အ.ပုစ္ဆကွေ=ပရောက္ခာ ကေဝုစ် အ-ဝိဘတ်သက်၊ (ပြု+၊) ပြု.ဘူန.မာဟ.ဘုဝါ ပရောက္ခာယံ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ပရောက္ခာဝိဘတ်ကြောင့် ပြု-ဓောတ်ကို အာဟ်-ပြု၊ (အာဟ်+၊=အာဟ)ဟ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။အာဟ-ပြု+ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၊၏။ ပရောက္ခာ ဗဟုဝုစ် ဥ-ဝိဘတ်-သက်၊ (ပြု+၊) ဤသုတ်ဖြင့် ပြု-ဓောတ်ကို အာဟ်-ပြု။ (အာဟ်+၊=အာဟု) ဟ်+ဥ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဗဘုဝ-ဘူ+သတ္တာယံ၊ ၏။ ပရောက္ခာ အ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဘူ+၊) ၄၅၉-သုတ်နှင့်တူ၏။ ။ဗဘုဝ-ဘူ+သတ္တာယံ။ ဥ-ဝိဘတ်သက်၊ နည်းတူ။ ။ကိံ ရုပ်၊ အပြုံဝံ-ပြု+ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ။သမီ-ပေဇ္ဇတနီ=အဇ္ဇတနီ ဗဟုဝုစ် ဥ်-ဝိဘတ်သက်၊ (ပြု+!) ဤသုတ်ဖြင့် ပြုဓောတ်ကို အာဟု-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ပရောက္ခာ ဝိဘတ်မဟုတ်သောကြောင့် မပြုရ။ အ-ကာရာဂမော=အဇ္ဇတနီဝိဘတ်ကြောင့် အစဥ် အ-အက္ခရာလာ၊ (အ-ပြု+!) အညေသု စ=အစသရ ဥု-ကို သြ-ဝုဒ္ဓိ-ပြု၊ (အ-ပြ်+ေ-ာ+!) သြ အဝသရေ=သြ-ကို အဝ်-ပြု (အ-ပြ်+၊ဝ်+!=အပြဝုံ) ပြ်+အ-ကပ်၊ ဝ်+ဥ်-ကပ်၊ ပြီး၏။

၄၃၆-ပဒ္ဒ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ခပ်သိမ်းသော ပစ္စည်းဝိဘတ်ကြောင့် ဂမု-ဓောတ်၏အစိတ် မ-ကို အချို့ ဖျ-ပြု။ ။ဂမုဿ-ဟု ဆိုအင်လူကြ၊ ဂမိဿဟု ဆိုခြင်းသည်။ ရွတ်ဆိုလွယ်မှု သုခုစ္စာရဏအကျိုးငှာ ဤ-ကာရန္တဓာတုနိဒ္ဒိဋ္ဌအားဖြင့် ဆိုသည်။ ။

http://www.dhammadownload.com

တို့ကြောင့်။ ဂမုံ့ လ္ဟစ္စေတသဿ ဓာတုဿ၏။ အန္တော ဓ-ကာရော၊ အစိတ် မ, သည် စ္ဆော၊ သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊၏။ ဂစ္ဆမာနော၊ ဂစ္ဆန္တော၊ သ္ဝား သောသ္ဝသည်။ ဂစ္ဆတိ၊ ဂမေတိ၊ သ္ဝား၏။ ဂစ္ဆတု၊ ဂမေတု၊ လေ့။ ဂစ္ဆေယျ၊ ဂမေယျ၊ ရာ၏။ အဂစ္ဆာ၊အဂမာ၊အဂစ္ဆီ၊အဂမီ၊သ္ဝားပြီ။ ဂစ္ဆိဿတိ၊ဂမိဿတိ၊လတ္တံ့။ အဂစ္ဆိဿာ၊ အဂမိဿာ၊ သ္ဝားရလေပြီ။ ဂမိဿေ၊တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ၊မတ္ထံ၊ နည်း။ လ္ဟစ္ဆတိ၊ လိုချင်၏။ လ္ဟတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေဓန၊တ္ထံ၊ ၏။

ဓာတုနိဒ္ဒိဋ္ဌသည် (၁) ဏ-ကာရန္တ။ (၂) ဏ္ဍ-ကာရန္တ။ (၃)တိ-ကာရန္တ သုံးမျိုးတည်း။ အနု၊ပတိ ဂိဏ,ကဲား ဏ-ကာရန္တ။ ဂဓိဿ,ကား ဏ္ဍ-ကာရန္တ၊ ဟောတိ ဿရေ ဟောဟေ,ကဲား တိ-ကာရန္တ ဓာတုနိဒ္ဒိဋ္ဌတည်း။

*'ဏ-ဏ္ဍ, အန္တ၊ တျ၊န္တ ဩန်း ပြဓာတ်ကိုသာ' နိယံ

ဆဏာတ္ထိကဲား—ခ,ဆ, သေသု ပရောက္ခာယံ၊ ဏ္ဍ ကာရော သ-ဂုပုဿ, ကား ဥ-ကာရန္တ။ပစ္စာသုဏ,ကား ဏ-ကာရန္တ။ အနုပတိ ဂိဏ,ကား ဏ္ဍ-ကာရန္တ— ဓာတုနိဒ္ဒိဋ္ဌ-ဟု ဆိုကုန်၏။ သို့အတွက် ဏ္ဍ,ဥ,တိ,ဏ,ဏ္ဍ-ဟု ဓာတုနိဒ္ဒိဋ္ဌ ၎င်းမျိုးတည်း။

ဆောင်ပုဒ်—"ဏ္ဍ,ဥ,ဏ္ဍ။ တိဏန္တ၊ ၎င်း၀-ဓာတ်ကိုညွှန်း။"

ဥာဿလို – ဝါ-သဒ္ဒါဝိကပ်။ ရူ-အလို ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာ။

"ဝိဓိ နိစ္စ-ဩ ဝါ-သဒ္ဒေါ၊ မာန-ဿေသု တု ကတ္တရိ။
ဒီပေတာ-နိစ္စ-မညတ္ထ၊ ပရောက္ခာယ,မသန္တကံ။" ရူ

ဝါ-သဒ္ဒေါ-ဝါ-သဒ္ဒါသည်၊ ကတ္တရိ၊ ကတ္တာဝါအနက်၌။ ဝိဟိတေသု၊ စီရင်အပ်ကုန်သော။ မာန-ဿေသု၊ မာန-အန္တ,ပစ္စည်းတို့ကြောင့်။ (တု-အနက်မဲ့ကြုံ) နိစ္စ-မြဲသော။ ဝိဓိ-ဩ၊ အစီအရင်ကို လည်းကောင်း။ အညတ္ထ မာနန္တ-ပစ္စည်းမှ တစ်ပါးသောအရာ၌။ အနိစ္စ-မမြဲသော။ ဝိဓိ-ဩ၊ ကို လည်းကောင်း။ ပရောက္ခာယံ၊ ပရောက္ခာ ဝိဘတ်ကြောင့်။ 'အ-သန္တကံ၊ ထင်ရှားမရှိသော။ ဝိဓိ-ဩ၊ ကို လည်းကောင်း။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ ။'ဂစ္ဆာမ-နော၊ ဂစ္ဆန္တော'ကား နိစ္စ-ဝိဓိ။ 'ဂစ္ဆတိ၊ ဂမေတိ=အဂစ္ဆိဿာ၊ အဂမိဿာ တို့ကား အနိစ္စ-ဝိဓိ'ပုံစံ။ ။အ-သန္တ ဝိဓိပုံစံကို 'သောကိရ ဂမ၊ အာဂမေဟိ တုံ' စသည်ကိုထုတ်။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဂမတိရ၊ သ္ဝားပြီတဲ့။ တုံ၊ ဆင်သည်။ အာဂမေဟိ၊ ငုံဦးလော့။ (ဆိုင်းငုံပါဦး၊ ဆိုင်းလင့်ပါဦး၊ နေပါဦး-ဟူလို)။ ။ဂမိဿန္တော=ယောဂ ဝိဘာဂဖြင့် ဓာတုန် မ-ကို ဋ္ဌ-ပြု၊ ဂဋ္ဌတိ၊ အ-ဂဋ္ဌိဿာ' (သ္ဝား+၏ ပြီ) ပုံစံ။

ဆောင်ပုဒ်-"ကတ္တု-ဝါစကော၊ မာန-ဿေ၊ မြဲစေ,စ္ဆ-အပြု။
မာန-န္တမှ၊ ကြွင်းသမျှ၊ အနိစ္စသာ ရူ။
ပရောက်နှောင်းက၊ အ-သန္တ၊ ပယ်ခဲ့ လျင်းမပြု။
ဂမိဿန်-သုတ်၊ စီရင်ရုပ်၊ ခွဲထုတ် ဝါ-ဒမှု။"

http://www.dhammadownload.com

ပါဠိဥပုံစံ။ ။ဂမု+ဂတိမှိ၊ မာန-'မဟာရာဇေန အနုဂ္ဂဟမာနော' အသီတိ-မဟာထံသဇာတ်။ 'မဟာတာ စာ.နုဘာဝေန၊ ဂစ္ဆန္တော သိရိယာ ဇလံ' မဟာဇနကဇာတ်။ ဂစ္ဆန္တော ဘာရ ဒ္ဝါဇော သော၊ အဒ္ဒသ အစ္ဆုတံ ဣသိ'' ဝေဿန္တဇာတ်။ 'အဝ့ဂ်ယန္တော.ဝ ဂစ္ဆန္တံ သာခါ ပတ္တ သမီရိတံ'ဂင်းဇာတ်။ 'အာစိနာတိ စ တံ ပါပံ၊ ယေန ဂစ္ဆတိ ဒုဂ္ဂတိ'' နာရဒဇာတ်'ပရိဝါရေတ္ဝာန ဂစ္ဆတိ' ဝေဿန္တဇာတ်။ 'ဒီဃံ ဂစ္ဆတု အဒ္ဓါနံ၊ ကေကာ အဘိသာရိကာ' စတုက္က-ရာဇကုမ္ဘဇာတ်။ 'အာဒါယ တံ ဂစ္ဆ သကံ နိကေတံ'သတ္တု-သတ္တု ဘတ္တဇာတ်။ 'နံ ဗာဠ္ဟံ ဣတ္ထိ ဂစ္ဆေယျ၊ သမ္မဿံ တေဇသံ ခယံ'ဝိဓူရဇာတ်။ 'ယေန ဂစ္ဆေယျ သုဂတိ' ဆက္က-ဝိဃာသာဒဇာတ်။ ။'ပစ္စာ.ဂမုံ-ယေန သော နာဂရာဇာ' တိ သ-ဆန္ဒန္တဇာတ်။ 'အ.တာနော.ကိ ကုဟိ' ဂမိဿတိ' ဆက္က-တုဏ္ဍိလဇာတ်။ 'ယာဝ ဇေတာ ဂမိဿန္တိ၊ ရညော သန္တိတံ ယာစိတုံ' ဝေဿန္တဇာတ်။

ရူပ်တ္ထက်ပုံ။ ။ဂစ္ဆမာနော-ကို ဂမု-တည်။ ဂမု-သည်။ ဂတိမှိ၏။ ချေ။ ဝတ္တမာနေ မာန.နွှာ့သုတ်ဖြင့် ဂမု-ဓာတ်မှ နောက်၌ မာန-ပစ္စည်းသက်၊ (ဂမ်+မာန) ဘူဝါဒိယော အ့သုတ်ဖြင့် အ-ပ်စ္စည်းသက်၊ (ဂမ်+၊+ဓာန)ဂမိဿ.န္တော=ဤသုတ်ဖြင့် မာန-ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတုန် မ်-ကို စ္ဆ်-ပြု၊ (ဂစ္ဆ်+၊+မာန=ဂစ္ဆမာန) စ္ဆ်+အ-ကပ်။ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သက်၊ သြ-ပြု၊ ချေ။ ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဂစ္ဆန္တော-ဂမု+ဂတိမှိ၏။ချေ။ ဝတ္တမာနေ=အန္တ-သက်၊ (ဂမ်+၊န္တ) ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတုန် မ်-ကို စ္ဆ်-ပြု၊(ဂစ္ဆ်+နွှ=ဂစ္ဆန္တ)စ္ဆ်+အ-ကပ်၊နာမ်ငဲ့ စီရင်။ ။ဂစ္ဆတိ-ဂမု+ဂတိမှိ၏။ချေ။ တိ-သက်၊အ-သက်၊(ဂမ်+၊+တိ)ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတုန် မ်-ကို စ္ဆ်-ပြု၊ (ဂစ္ဆ်+၊+တိ=ဂစ္ဆတိ)။ ။ဝါ-ရုပ်၊ဂမေတိ-ဂမု+ဂတိမှိ၊ချေ။ တိ-သက်၊ အ-သက် (ဂမ်+၊+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် အ-ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတုန်မ်-ကို စ္ဆ်-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဝါသဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့်မပြုရ။ လောပဠွေထ္ထ.မကာရော=အ-ပစ္စည်းကို ဧ-ပြု၊ (ဂမ်+ဧ-+တိ=ဂမေတိ)မ်+ဧ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ဂစ္ဆတု-ဂမု+ဂတိမှိ၊ချေ။ တု-သက်၊ အ-သက်၊ နည်းတူ။ ။ဂမေတု-ဂမု+ဂတိမှိ၊ချေ။တု-သက်၊ မြစ်။ အ-ကို ဧ-ပြု၊ (ဂမ်+ဧ-+သု=ဂမေတု)။ ။ဂစ္ဆေယျ-ဂမု+ဂတိမှိ၊ချေ။ အနုမတိ=သတ္တမီ ယျ-သက်၊(ဂမ်+ဧ-ယျ) ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတုန် မ်-ကို စ္ဆ်-ပြု၊ (ဂစ္ဆ်+ဧ-ယျ=ဂစ္ဆေယျ) စ္ဆ်+ဧ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ဝါ-ရုပ်၊ ဓမယျ-ဂမု+ဂတိမှိ၊ယျ-သက်၊မြစ်။(ဂမ်+ဧ-ယျ=ဂမေယျ)။ အဂစ္ဆာ၊ အဂမာ-ဂမု+ဂတိမှိ ဟိယ္ယော ပဘူတိ=ဟိယျတ္တနီ အာ-ဝိဘတ်သက် (ဂမ်+-ာ) ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတုန် မ်-ကို စ္ဆ်-ပြု၊ အ-ကာရာဂမော=ဓာတ်၏ အစဥ်အ-အက္ခရာလာ၊ (အ-ဂစ္ဆ်+-ာ=အာဂစ္ဆာ။ဝါ-အဂမာ) စ္ဆ်+အာ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ အဂစ္ဆီ၊အဂမီ-ဂမု+ဂတိမှိ၊ သမီပေဇ္ဇတနီ=ဤ-ဝိဘတ်သက်၊နည်းတူ (အဂစ္ဆ်+-ီ=အဂစ္ဆီ။ဝါ-အဂမီ)။ ။ပစ္ဆိဿတိ၊ဂမိဿတိ-ဂမု+ဂတိမှိ။ အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ=ဘဝိဿန္တိ-ဿတိ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဂမ်+ဿတိ) ဣ-ကာရာ ဂမော=ဂမု-ဓာတ်မှ

http://www.dhammadownload.com

၄၇၇-ဝစ ဃ.ဇ္ဇ တနိမ့် မကာရော ဩ။ ။အဇ္ဇတနိမ့်၊ အဇ္ဇတနိ ဝိဘတ် ကြောင့်။ ဝစဃ၊ ဝစ-ခေတ်၏။ အ-ကာရော၊ အ-အက္ခရာသည်။ ဩ၊ ဩ-အဖြစ် သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ။အဇ္ဇတနိမ့် ဝိဘတ်ကိုမ့်၊ ကြောင့်။ ဝစ ဣစ္စေတဃ ခေတုဃ၊ ၏။ အ-ကာရော၊ သည်။ ဩတ်၊ သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ အဝေါစ၊ ဆို့ပြီ။ အဝေါစုံ၊ ဆိုကုန်ပြီ။ အဇ္ဇတနိမ့်.တိ ပဒံ၊ ဃ်ည်။ ကိံ.မတ္ထံ၊ နည်း။ အဝစ၊ ဆို့ပြီ။ အဝစု၊ ဆိုကုန်ပြီ။ တိတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနံ.တ်ံ၊ ၏။

နောက်၌ ဣ-အက္ခရာလာ၊ (ဂမ်+-ိ+ဃတိ) ဤသုတ်ဖြင့် ခေတ္ထန် မ်-ကို စ္ဆ်-ပြု၊ (ဂစ္ဆ်+-ိ+ဃတိ=ဂစ္ဆိဃတိ၊ ဝါ-ဂမိဃတိ)။ ။အဂစ္ဆိဃာ၊ ဂမိဃာ၊-ဂမု+ ဂတိမ့်၊ ချေ။ ကြိယာ တိပန္နေ=ကာလတိပတ္တိ ဃာ-ဝိဘတ်သက်။ (ဂမ်+ဃာ) ဣ-လာ၊ စ္ဆ်-ပြု၊ (အဂစ္ဆ်+-ိ+ဃာ=အာဂစ္ဆိဃာ၊ ဝါ-အဂမိဃာ)။ ။ကိံ-ရုပ်၊ ဣစ္ဆတိ-ဣသု-ဣစ္ဆာယံ၊ လိုချင်ခြင်း၌-၏။ ချေ။ တိ-သက်၊ အ-သက်၊ (ဣသ် +၊+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် ခေတ္ထန်ကို စ္ဆ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဂမု-ခေတ် မဟုတ် သောကြောင့် မပြု၍။ ဣသု-ယမုန.မန္တော စ္ဆောဝါ=ခေတ္ထန် သ်-ကို စ္ဆ်-ပြု။ (ဣစ္ဆ် +၊+တိ=ဣစ္ဆတိ) စ္ဆ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။

၄၇၇-စတု-ပ္ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။အဇ္ဇတနိဝိဘတ်ကြောင့် ဝစ-ခေတ်၏ အစ,ဝ-၏ မ့်ရာ အ-ကို ဩ-ပြု။ ။အ-ကာရော,ဟု သာမန်ပင်ဆိုသော်လည်း စ-က, အ-သည် ကျေပျောက်ပြီဖြစ်၍၊ ဝစ-ခေတ်၏ အစ ဝ-၏မ့်ရာ အ-ကို ယူရသည်။

ပါဠိဋ္ဌံပုံစံ။ ။ဝစ-ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ အာ-'အဝေါစ တိဋ္ဌ ခေမေ.တိ၊သိဋ္ဌန္တော အမတေန မံ' ခေမာ-ထေရီအပဒါန်။ 'သဒါအဝေါစ မံ သတ္ထာ၊ ဘဒ္ဒေ ! မာတာ ယိ အဿာသ'။ ပဒုမာဝ်ရီ ထေရီ အပဒါန်။ 'တေ အဝေါစုံ ဝိဇာနန္တိ၊ တံ အတ္ထံ သက္ယ ဘိက္ခဝေါ' ကုဏ္ဍလ ကေသာထေရီ အပါဒါန်။ 'အဝေါစုံ ဒေဟိ ဘေဿန္တံ၊ ပုတ္တ-သဋ္ဌိဝန.န္တိ တော !' ကိသာဂေါတမီ ထေရီ အပဒါန်။

ရူပ်တ္ထက်ပုံ။ ။အဝေါစ-ဝစ-တည်။ ဝစ၊ သည်။ ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၊၏။ချေ။ သမိပေဇ္ဇတနိ.အဇ္ဇတနိ(အတ္တနောပုဒ်ပထမပုရိသ်) ကေဝုစ် အာဝိဘတ်သက်(ဝစ်+ -ာ) ဝစဃဇ္ဇတနိမ့်, ဤသုတ်ဖြင့် ဝစ-ခေတ်၏ အစ,ဝ-၏မ့်ရာ အ-ကို ဩ-ပြု၊ (ဝ်+၊ ေ-ာစ်+-ာ) အ-ကာရာ ဂမော=ခေတ်၏ အစဥ် အ-လာ၊ ကုစာဒိ=သုတ်ကြီးဖြင့် အာ-ကို အ-ရဿပြု(အဝ်+ေ-ာစ်+၊=အဝေါစ)ဝ်+ဩ-ကပ်၊ စ်+အ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ အဝေါစုံ-ဝစ+ဝိယတ္တိယံ စ ဝါစာယံ။ ချေ။ အဇ္ဇတနိ (ပရဿပုဒ် ပထမပုရိသ်) ဗဟုဝုစ် ဥုံ-ဝိဘတ်သက်, (ဝစ်+ုံ) ဤသုတ်ဖြင့် ဝစ-ခေတ်၏ အစ, ဝ-၏မ့်ရာ အ-ကို ဩ-ပြု၊ အ-ကာရာဂမော=အ-လာ၊ (အ-ဝ်+ေ-ာစ်+ုံ+=အဝေါစုံ) ဝ်+ ဩ၊ စ်+ဥ်ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ကိံ-ရုပ်၊ အဝစ-ဝစ+ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ ၏။ ချေ။ ဟိယျတ္တနိ အာ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဝစ်+-ာ) ဤသုတ်ဖြင့် ဝစ-ခေတ်၏ အစ,ဝ-၏မ့်ရာ

http://www.dhammadownload.com

၄၇၀-အ-ကာရော ဒီဃံ ဟိ,မိ,မေသု။ ။ဟိ-မိ-မေသု၊ ဟိ,မိ, မ-ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ အ-ကာရော၊ အ-အက္ခရာသည်။ ဒီဃံ၊ ဒီဃ-အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊၏။ ။ ဟိ-မိ-မ လ္ဂစ္ဆေတေသု ဝိဘတ္တိသု၊ ဟိ,မိ,မ ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ အ-ကာရော၊ သည်။ ဒီဃံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ဂစ္ဆာဟိ၊ သွားလော။ ဂစ္ဆာမိ၊ သွား၏။ ဂစ္ဆာမ၊ ဂစ္ဆာမ့ေ၊ သို့။ သွားကုန်၏။ မိ-ကာရ့ဂ်ဟဏေန၊ မိ-သဒ္ဒါပိုဖြင့်။ ဟိ-ဝိဘတ်တိမ့ိ၊ ဟိ-ဝိဘတ်ကြောင့်။ အ-ကာရော၊ သည်။ ကွစိ၊ ဥ်။ ဒီဃံ၊ သို့။ န အာပဇ္ဇတေ၊ မရောက်။ ဂစ္ဆဟိ၊ သွားလော။

အ-ကို သြ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း အဇ္ဇတနီဝိဘတ် မဟုတ်သောကြောင့် မပြုရ။ အစဉ် အ-လာ၊ ကွစိဓာတု=အာ-ကို အ-ရဿပြု၊ (အဝစ်+၊=အဝစ) စ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။အဝစု-ဝစ+ဝိယတ္တိယံ၊ ဝါစာယံ၊ နည်းတူ။ ဗဟုဝုစ် ဥ-ဝိဘတ်သက် သည်သာ ထူး၏။

၄၇၀-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဟိ, မိ, မ ဝိဘတ်တို့ကြောင့် ပစ္စည်း အ-အက္ခရာကို ဒီဃ-ပြု။ ။ရွှေသုတ်မှ အကာရ-သဒ္ဒါအလိုက်ခံက ပြီးလျက်၊ အကာရသဒ္ဒါကို တဖန်ဆိုခြင်းသည် ဝစ-ဓာတ်ကို နစ်စေခြင်းအကျိုးရှိ၏။ အ-ကာရကို အလိုက်ခံလျှင် ဝစ-ဓာတ်လည်း လိုက်လာမည်ကြောင့်၊ ယင်းကို နစ်စေဖို့ရာ ဆိုရသည်-ဟူလို။ ။*အကာရော ဒီဃံ ဟိ, မေသု-လောက်တင်ဆိုက မိ, နှင့် မ, တို့သည် ဗျဥ္ဇန နိမိတ်ချင်းတူကြ၍ 'ဂစ္ဆာမိ၊ ဂစ္ဆာမ' ပုံစံများ ပြီးနိုင်လျက် မိ-သဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းသည်ပိုလွန်၏။ ထိုသဒ္ဒါပိုဖြင့် ဘယ်သို့သောအနက်ကို သိအပ်ပါသနည်း ဟူသော အမေးကြောင့် 'မိကာရ့ဂ်ဟဏေန' ဟူသော ဝါကျကိုမိန့်။ မိ-သဒ္ဒါပိုဖြင့် ဟိ-ဝိဘတ်ကြောင့် အချို့ဥ် ဒီဃမပြုရ-ဟူလို။

ဆောင်ပုဒ်-"သဒ္ဒါဓိ က၊ မိ-ကာရ၊ ဝစ-ဓာတ်ဟု နစ်စေလို။
ဟိကြောင့်ဒီဃ၊ အနိစ္စ၊ ပြုကြစေလို မိ-ကိုဆို။
ဟိ-မိ,မေ-သုတ်၊ စီရင်ရုပ်၊ နည်းချုပ်အတို့ မှတ်ဖို့ကို။"

ပါဠိပုံစံ-ဂမု+ဂတိမ့ိ၊ မိ 'နိဗ္ဗုတိ' နာဓိဂစ္ဆာမိ၊ အဂ္ဂိဒမော.ဝ အာတပေ' မဟော်ဇာတ်။ 'သမ္မောဒမာနာ ဂစ္ဆာမ၊ ပဗ္ဗတာနိ ဝနာနိ စ' သုဝဏ္ဏသာမ ဇာတ်။ ဗျဉ္ဇ.စ္ဆာပ-သရီရာဝဏ္ဏ၊ ဘုဉ္ဇ သမ္မ! ဒဒါမိ တေ' တိက-ဇမ္မုခါဒကဇာတ်။ မဟော့သဓ ! ဝိဇာနာဟိ၊ ကထံ မောက္ခော ဘဝိဿတိ' မဟော်ဇာတ်။ 'ဒဒါဟိ ဒါနိ တေ ဘာရိယံ၊ နာရီ သဗ္ဗင်္ဂ သောဘဏ်' မဟော်ဇာတ်။

ရူပ်တူက်ပုံ။ ။ဂစ္ဆာဟိ-ဂမု-တည်။ဂမု၊သည်။ ဂတိမ့ိ၏။ ချေ၊ အာဂ.တျာ-သိဒ္ဓေ=ပစ္ဆမိ ဧကဝုစ် ဟိ-ဝိဘတ်သက်၊ ဘူဝါဒိတော=အ-ပစ္စည်းသက်။ (ဂမ်+၊+ ဟိ) ဂမိဿန္တော-သုတ်ဖြင့် ဓာတုန် မ်-ကို စ္ဆ်-ပြု။ အကာရောဒီဃံ ဟိမိ-မေသု,သုတ်ဖြင့် ဟိဝိဘတ်ကြောင့် ရွှေ အ-သရကို အာဒီဃပြု။ (စ္ဆ်+ာ+ဟိ-ဂစ္ဆာဟိ)စ္ဆ်+အာ

http://www.dhammadownload.com

၄၇၉-ဟိ လောပံ ဝါ။ ။ဟိ၊ ဟိ-ဝိဘတ်သည်။ လောပံ၊ သို့၊ ဝါ၊ ချို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ။ဟိ-ဝိဘတ်တို့၊ သည်။ လောပံ၊ သို့။ ဝါ၊ ချို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ဂစ္ဆ၊ ဂစ္ဆာဟိ၊ ဂမ၊ ဂမာဟိ၊ သွားလော့။ ဂမယ၊ ဂမယာဟိ၊ သွားစေလော။ ဟီ.တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ ဂမယတိ၊ သွားစေ၏။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေဓန.တ္ထံ၊ ၏။

ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဂစ္ဆာမိ၊ ဂစ္ဆာမ-ဂမု+ဂတိမ္ဟိ။ မိ,မ-ဝိဘတ်သက်၊ နည်းတူ။ ။ဂစ္ဆမ္မေ-ဂမု+ဂတိမ္ဟိ။ ဝတ္တမာန်အတ္ထနောဝုဒ် မ္မေ-ဝိဘတ်သက်၊ နည်းတူ။ ။မိ-ကာရရဏ်ပ်၊ ဂစ္ဆတိ-ဂမု+ဂတိမ္ဟိ၊ ခေျ။ ဟိ-သက်၊ အ-သက်၊ ဂမိဿန္တော=စ္ဆ်-ပြု၊ (ဂစ္ဆ်+၊+ဟိ=ဂစ္ဆတိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဟိ-ဝိဘတ်ကြောင့် ရှေ့ အ-သရကို အာဒီဃ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း မိသဒ္ဒါပိုဖြင့် မြစ်သောကြောင့် မပြုရ၊ ပြီး၏။

၄၇၉-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဟိ-ဝိဘတ်ကို့ခေျ၊ စီရင်၊ ဝါ-သဒ္ဒါ ဝိကပ်။ ။ပါဠိပုံစံ။ ။ဂမု+ဂတိမ္ဟိ-ဟိ 'နိကွမ-ပါရမီ တံ ဂစ္ဆ (ဂစ္ဆာဟိ၊) ယဒိ ဗောဓိ' ပတ္တု မိစ္ဆသိ' ဗုဒ္ဓဝံသ။ 'ဂစ္ဆပူရေဟိ' ဌင်းအဋ္ဌကထာ။ 'အပေဟိ ဧတ္ထော တုံ ကာဠီ၊ နေ.တံ အညေသု ဝိဇ္ဇတိ။ အညံ ဇနပဒံ ဂစ္ဆ၊ နိဂမေ ဏဇနိယေ' ဆက္က-သိရီကာလ ကဏ္ဏိဇာတ်။ 'ပစ္ဆာ ဂစ္ဆ လဟုံ ခိပ်ံ၊ မံပိ တာရေဟိ ဒါနိ အော' ပဉ္စ-စူဠဓနုဂ္ဂဟဇာတ်။ 'ဟရိတ္တ စ ဟေမ ဝဏ္ဏ ကာမံ သုခုမ၊ ပက္ကမ (ပက္ကမာဟိ)' အသိတိ-မဟာဟံသဇာတ်။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ဂစ္ဆ-ဂမု-တည်။ ဂမု-သည်။ ဂတိမ္ဟိ၊ ၏။ ခေျ။ အာဏတျာ=ပဠမိ ကေဝုစ် ဟိ-သက်၊ ဘူဝါဒိတော အ=အ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဂမ်+၊+ဟိ) ဂမိဿန္တော=ဓာတုန် မ်-ကို စ္ဆ်-ပြု၊ (ဂစ္ဆ်+၊+ဟိ=ဂစ္ဆတိ) လောပံ ဝါ,ဤသုတ်ဖြင့် ဟိ-ဝိဘတ်ကိုခေျ၊ စ္ဆ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝါ-ရုပ်၊ ဂစ္ဆတိ-ဂမု=ဂတိမ္ဟိ၊ ခေျ။ ဟိ-သက်၊ အ-သက်၊ ဓာတုန် မ်-ကို စ္ဆ်-ပြု၊ (ဂစ္ဆ်+၊+ဟိ=ဂစ္ဆာဟိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဟိ-ဝိဘတ်ကို ခေျသင့်ငြားသော်လည်း၊ ဝါ-သဒ္ဒါ မြစ်သောကြောင့် မခေျရ။ အ-ကာရော ဒီဃ်=ဟိ-ဝိဘတ်ကြောင့် အ-ကို အာဒီဃ-ပြု၊ ပြီး၏။ ။ဂမ-ဂမု+ဂတိမ္ဟိ၊ ခေျ။ **ဟိ**-သက်၊ အ-သက် (ဂမ်+၊+ဟိ=ဂမ) ဤသုတ်ဖြင့် ဟိ-ဝိဘတ်ကိုခေျ၊ ပြီး၏။ ။ဝါ-ရုပ်၊ ဂမေဟိ-ဂမု+ဂတိမ္ဟိ။ ခေျ၊ ဟိ-သက်၊ အ-သက်၊ (ဂမ်+၊+ဟိ) ဝါ-မြစ်။ လောပဩ္စေတ္တ.မကာရော=အ-ပစ္စည်းကို ဧ-ပြု၊ (ဂမ်+ဧ-+ဟိ=ဂမေဟိ) ပြီး၏။ ။ဂမယ-ဂမု+ဂတိမ္ဟိ၊ ခေျ၊ ဓာတုဟိ ဏေ ဏယ=ဏေယ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဂမ်+ဏေယ) ကာရိတာနံ ဏော လောပံ=ကာရိတ်ပစ္စည်း၏ အနုဗန် ဏ-ကိုခေျ၊ (ဂမ်+၊ယ=ဂမယ) ဟိ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဂမယ+ဟိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဟိ-ဝိဘတ်ကိုခေျ၊ ပြီး၏။ ။ဝါ-ရုပ်၊ လွယ်ပြီ။ ။ကိ်-ရုပ်၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဂမယတိ၊ လွယ်ပြီ။

http://www.dhammadownload.com

၄၈၀-ဟော်တိ.ဃ ရေ.ဟော်.ဟေ ဘဝိဿန္တိမှိ ဃဃ စ။ ။ဘဝိဃန္တိမှိ၊ ဘဝိဃန္တိ ဝိဘာဘ်ကြောင့်။ ဟောတိ.ဃရော၊ ဟူ-ခာတ်၏ အစိတ် ဥ၊ သရသည်။ ဧဟောဟေ၊ ဟေ-ပြု, ဩဟ-ပြု, ဧ-ပြုသို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ဃဃ၊ ဃ-ဝိဘတ်၏။ လောပေါ စ၊ ကျေသည်လည်း။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ဘဝိဃန္တိမှိ၊ကြောင့်။ ဟူ-လ္ဓစ္ဆေတဿာ ခာတုဃ၊ ၏။ သရော၊ သည်။ ဟေ-ဩဟ-တွေ့၊သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ဃဃ၊ ၏။ လောပေါ စ၊ သည်လည်း။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟေဟိတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဟေဟိန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဧဟောဟိတိ၊ လတ္တံ့။ ဟောဟိန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဟေတိ၊ လတ္တံ့။ ဟေန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဟေဃတိ၊ လတ္တံ့။ ဟေဃန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဟောဟိဃတိ၊ လတ္တံ့။ ဟောဟိဃန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဟေဃတိ၊ လတ္တံ့။ ဟေဃန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဟူ-တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။ ဘဝိဃတိ၊ဖြစ်လတ္တံ့။ ဘဝိဃန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ လ္ဟတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေမန.တ္ထံ၊ ၏။ ဘဝိဃန္တိမှိ.တိ ပဒံ၊သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊နည်း။ ဟောတိ၊၏။ လ္ဟတိ အာဒီသု၊တို့၌။ ပတိသေနေ.တ္ထံ၊ ၏။

၄၈၀-ပဒ္ဓ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။'ဟောတိဃရော+ဟေ+ဩဟ+ဧ'ပုဒ်ဖြတ်။ ။ ဘဝိဃန္တိ-ဝိဘတ်ကြောင့် ဟူ-ခာတ်၏အစိတ်သရကို၊ ဟေ,ဩဟ,ဧ-ပြု၊ ဘဝိဃန္တိ-ဝိဘတ်၏ အစ, ဃ-ကိုလည်း အချို့၌ခြေ။ ။ဟောတိဃရော-ကား လ္ဟ-ကာရန္တိ ခာတုနိဒ္ဒိဋ္ဌ။ ။စ-သဒ္ဒါကား လောပ ကိုလည်း ငင်၍၊ ဒုတိယတ္ထ ကိုလည်း ပေါင်း၏။ ။အဓိကာရ ဝါ-သဒ္ဒါကား ဝိကပ်။ သို့အတွက် အာဒေသ,လောပ နှစ်ပါးစုံမြစ်လျှင် 'ပဟောဃတိ၊ ပဟောဃန္တိ' စသည်ဖြစ်၏။

ပါဠိဥပုံစံ။ ။ဟူ+သတ္တာယံ၊ ဃတိ- 'နမေ တ.ပ္ပစ္စယာ တတ္ထ၊ ဒေါသော ဧပမဏ္ဍ ဟေဟိတိ' အဓိမုတ္တ.တ္ထေရ ဂါထာ။ 'သမာဒိယာမိ သီလာနိ၊ တံ မေ အတ္ထာ.ယ ဟေဟိတိ' ရောဟိနီ-ထေရီဂါထာ။ 'သု.ဒု.လ္လဘော ဟေဟိတိ ဘက္ခိတေ မယိ'' သတ္ထ-သုတနုဇာတ်။ 'အဟ.မဂ္ဂိ ပရိစရေ၊ တတေမ မေ သုဒ္ဓိ ဟောဟိတိ' တိဃ မေတ္တေယျ.တ္ထေရ ဂါထာ။ 'ပုဏ္ဏကော နာ.မ နာ.မေန၊ သဒါဟောဟိတိ တုံ မုနေ' ပုဏ္ဏက.တ္ထေရာ.ပဒါန်။ ပုတ္ထော စ တေ ဟေဃတိ သော အရောဂေါ' ဝိသ-မာတင်္ဂဇာတ်။ 'ယဉ္ဇ မေ အယျပုတ္တဿ၊ မနော ဟေဃတိ အညထာ'တိ သ-သမ္ဘုလာဇာတ်။ 'သုဘရော တေ ဘဝိဿာမိ၊ နဘေ ဟေဿာမိ ဒုဗ္ဘရော' သဋ္ဌိ-သောဏကဇာတ်။ 'ယံနုနာ.ဟံ လ္ဟတော ဂန္ဓာ၊ သတ္ထု ဟေဃံ ဝသာ.နုဂါ' ပဉ္စက-စူဠဓနုဂ္ဂဟဇာတ်။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဧဟေဟိတိ-ဟူ-တည်။ ဟူ၊ သည်။ သတ္ထာယံ၊ ၏။ အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ=ဘဝိဿန္တိ ကေဝုစ် ဃတိ ဝိဘတ်သက်၊ (ဟူ+ဃတိ) ဟောတိဃရော-ဤသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်ကြောင့် ဟူ-ခာတ်၏အစိတ် သရ ဥ-ကို ဟေ-ပြု၊ ဃ-

http://www.dhammadownload.com

၄၀၁-ကရဿ သ.ပ္ပစ္စယဿ ကာဓေဟာ။ ။ဘဝိဿန္တိမှိ၊ကြောင့်။သ.ပ္ပစ္စယဿ၊ ပစ္စည်းနှင့်တကွသော့။ ကရဿ၊ကရ-ဓာတ်၏။ ကာဟော၊ကာဟ-ပြုသည်။ ဝါ ချို့။ ဟော့တိ၊၏။ ဿဿ၊ဿ-ဝိဘတ်၏။ လောပေါစ၊ ကျေသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ဘဝိဿန္တိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ၊ ကြောင့်။ သ.ပ္ပစ္စယဿ၊ သော။ ကရ-ဣစ္စေတဿ

ဝိဘတ်ကိုလည်းချေ၊ (ဟ်+ဧ-ဟ်+တိ) ဣကာရာဂမော=ဘဝိဿန္တိ-ဝိဘတ်ကြောင့် ဟူ-ဓာတ်မှ နောက်၌ ဣ-အက္ခရာလာ၊(ဟ်+ဧ-ဟ်+-ိ+တိ=ဟေဟိတိ) ဟ်+ဧ= ကပ်၊ ဟ်+ဣ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ဟေဟိန္တိ-ဟူ+သတ္ထာဃံ။ နည်းတူ ဗဟုဝုစ် ဿန္တိ ဝိဘတ် သက်သည်သာထူး၏။ ။ဟောဟိတိ-ဟူ+သတ္ထာဃံ၊ ဿတိ-သက်၊ (ဟူ+ ဿတိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဟူ-**ဓာတ်**၏အစိတ် သရ ဥ-**ကို** ဩဟ-ပြု။ သ-ဝိဘတ်ကို လည်း ချေ။ ဣ-လာ၊ (ဟ်+ဧ-ာ+ဟ်-+ိ+တိ=ဟောဟိတိ) ပြီး၏။ ။ဟော ဟိန္တိ-ဟူ။ နည်းတူ။ ဗဟုဝုစ်ဿန္တိ-သက်**သ**ည်သာထူး၏။ ။ဟေတိ-ဟူ+သတ္ထာဃံ၊ ဿတိ-သက်၊(ဟူ+ဿတိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဟူ-ဓာတ်၏ အစိတ် ဥ-ကို ဧ-ပြု၊ သ-ဝိဘတ်ကိုလည်းချေ၊ (ဟ်+ဧ-+တိ=ဟေတိ) ပြီး၏။ ။ဟေန္တိ-ဟူ။ဿန္တိ-သက်၊ နည်းတူ။ ။ဟေဟိဿတိ-ဟူ+သတ္ထာဃံ။ ဿတိ-သက်၊ (ဟူ+ဿကို) ဤသုတ် ဖြင့် ဟူ-ဓာတ်၏ အစိတ် ဥ-ကို ဧဟ်-ပြု။ သ-ဝိဘတ်ကိုချေယင့်ငြားသော်လည်း၊ ဝါ-သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မချေရ။ ဣ-လာ၊ (ဟ်+ဧ-ဟ်+-ိ+ဿတိ=ဟေ-ဟိဿတိ)**ဟ်**+ဧကပ်၊ဟ်+ဣ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ဧဟေဟိဿန္တိ-ဟူ။ ဿန္တိ-သက်၊ နည်း တူ။ ။ဟောဟိဿကိ၊ ဟောဟိဿန္တိ-ဟူ။ ဿတိ၊ ဿန္တိ-သက်။ ဤသုတ်ဖြင့် ဟူ-ဓာတ်၏ အစိတ် ဥ-ကို ဩဟ်-ပြု၊ ဝါ-သဒ္ဒါမြစ်၍ သ-ဝိဘတ်ကို မချေရသာညီသာ ထူး၏။ ။ဟေဿတိ၊ဟေဿန္တိ.ဟူ။ဿတိ၊ဿန္တိ-သက်။ဤသုတ်ဖြင့် ဟူ-ဓာတ်၏ အစိတ်ဥ-ကို ဧ-ပြုသည်သာထူး၏။ ။ပ-ကိ ရှုပ်၊ဘဝိဿတိ-ဘူ+သတ္ထာဃံ။ဿတိ-သက်၊ (ဘူ+ဿတိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ-ဝိဘတ်ကြောင့် အစိတ် ဥ-ကို ဧဟ်, ဩဟ်,ဧ-ပြု၊ဿ-ဝိဘတ်ကို ချေသင့်ငြားသော်လည်း၊ ဟူ-ဓာတ်၏ အစိတ် မဟုတ် ဿကြောင့် မပြုရ မချေရ။ ဣကာရာ ဂမော=ဣလာ၊ (ဘူ+-ိ+ဿတိ) အညေ သု စ+ဥ-ကို ဩ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ ဩ ဣဝ သရေ=ဩ-ကို အဝ်-ပြု၊ (ဘ်+၊ဝ်+-ိ+ဿတိ= ဘဝိဿတိ)**ဘ်**+အ,ဝ်+ဣ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ဘဝိဿန္တိ-ဘူ။**ဿ**န္တိ-သက်၊နည်းတူ။ ။ ဒု-ကိ ရှုပ်၊ဟောတိ-ဟူ+သတ္ထာဃံ။ တိ-သက်၊ (ဟူ+**တိ**) ဤသုတ်ဖြင့် ဟူ-ဓာတ်၏ အစိတ် ဥ-ကို ဧဟ်, ဩဟ်, ဧ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း၊ ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ် မဟုတ် သောကြောင့် မပြုရ။ အညေသု စ ဥ-ကို ဩ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (ဟ်+ဧ-ာ+တိ=ဟောတိ) ဟ်+ဩ-ကပ်၊ ပြီး၏။

၄၀၁-တိ-ပဒ, ဝိဒိသုတ်။ ။ဘဝိဿန္တိ-ဝိဘတ်ကြောင့်၊ ဘဝိဿန္တိ-ဝိဘတ်-ဟူသောပစ္စည်းနှင့်တကွဖြစ်သော။သို့မဟုတ် တည်နေသော ကရ-ဓာတ်ကို ကာဟ-ပြု၊ အစိတ် ဿ-ကိုလည်း အချို့၌ခွဲ။ ။'သတ ပစ္စယ သင်္ခါတ ဘဝိဿန္တိယဉ်

http://www.dhammadownload.com

ခေတုဿ၊ ၏။ ကာယာ ဒေသော၊ သည်။ ဝါ၊ ရှု့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဿဿ၊ ၏။ နိစ္စံ၊အမြဲ။ လောပေါစ၊သည်လည်း။ ဟောတိ၊၏။ ကာဟတိ၊ ကာဟိတိ၊ ပြုလတ္တံ့။ ကာဟသိ၊ ကာဟိသိ၊ ပြုလတ္တံ့။ ကာဟာမိ၊ပြုလတ္တံ့။ ကာဟာမ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဝါ-တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊နည်း။ ကရိဿတိ ပြုလတ္တံ့။ ကာရိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဤတိ အာဒီသု တို့၌။ ပတိသေဓန.တ္ထံ၊ ၏။ သ.ပ္ပစ္စယ.ဂ္ဂဟဏေန၊ သ.ပစ္စယ သဒ္ဒါပိုဖြင့်။ အညေပိ၊ တစ်ပါးသော ခေတ်တို့မှ နောက်၌လည်း။ ဘဝိဿန္တိယာ၊ ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်၏။ ခါမိ-ခါမ-ဆာမိ-ဆာမ ဤစ္ဆာ.ဒေယော၊ ခါမိ,ခါမ, ဆာမိ, ဆာမ, ဤသို့အစရှိကုန်သော။ အာဒေသော၊ အပြုတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝက္ခာမိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ ဝက္ခာမ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဝစ္ဆာမိ၊ နေလတ္တံ့။ ဝစ္ဆာမ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ။အာချာတ.ကပ္ပေ၊၌။ တတိယော၊သော။ ကဏ္ဍော၊သည်။ ဤတိ၊ပြီးပြီ။

ဝတ္တတိ.တိ-သ-ပ္ပစ္စယော'။ ယာ-ခေတု၊ အကြောင်းခေတ်သည်။ ပစ္စယ သခ်ါတ ဘဝိဿန္တိယာ၊ ပစ္စည်းဟု ဆိုအပ်သော ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဝတ္တတိ၊ဖြစ်တတ်၏-ပေး။ ။တနည်း၊ 'သဟ ဘဝိဿန္တိ.သခ်ါတ.ပ္ပစ္စယေန၊တိဋ္ဌတိ.တိ-သ.ပ္ပစ္စယော'။ ယာခေတု၊ သည်။ ဘဝိဿန္တိ သခ်ါတ.ပ္ပစ္စယေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်တတ်ကုန်၏-ပေး။ ဘဝိဿန္တိ-ဝိဘက်-ဟူသော ပစ္စည်းနှင့် တကွဖြစ်သော။ သို့မဟုတ် တကွတည်နေသော ကရ-ခေတ်ကိုကောက်။ ။ သ.ပ္ပစ္စယ ဆိုသော်လည်း ကာဟ-ပြုရာမပါ၊ တကွတည်နေရုံသာဖြစ်၍ 'ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန သဟ တိ' သ-ရှုပါနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ'ကဲ့သို့ ကေဒေသ သမဝါယမ အနက်မျိုး-ဟုမှတ်။

ပါဠိပုံစံ။ ။ကရ+ကရဏော၊ ဿတိ 'သက.မေတံ ကာဟတိ ကာဠဟာဟု' စတုက္က-သိလဝီမံသနဇာတ်။ 'ယေန ကာဟန္တိ ဩဝါဒံ၊ နရာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတံ' ဒုက-ဝလာဟက ဇာတ်။ 'ရက္ခ.ပ္ပလာနိ ဘုဉ္ဇန္တာ၊ ကထံ ကာဟန္တိ ဒါရကာ' ဧဝဿန်ဇာတ်။ 'ကာဟာမိ ပုညာနိ အန.ပ္ပကာနိ' ဆက္က-ဒရီမုခဇာတ်။ 'ကာဟာမိ ဒါနိ ဟဒယဿ တဋ္ဌိ' ပဉ္စက-ကပေါတဇာတ်။ 'သဗ္ဗေ သမဂ္ဂါ ဟုတ္ဝာန၊ ဝသံ ကာဟာမ ဧကေကံ' ပက်ိဏ္ဏက-တစ္ဆသူကရဇာတ်။

သဒ္ဒါဗေဒ။ ။အနန္တရသုတ်မှလိုက်သောဘဝိဿန္တိဟူသော နိမိတ်ဖြင့် ပစ္စည်းနှင့်တကွ တည်ရှိသော ကရ-ခေတ်၏ ကာဟ-ပြု-ဟူသော ကာရိယ-ပြီးလောက်လျက်၊ သ.ပ္ပစ္စယ-သဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းသည် ပိုလွန်၏။ ထိုသဒ္ဒါပိုဖြင့် ဘယ်သို့သော အနက်ပိုကို သိအပ်ပါသနည်း။ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ 'သ.ပ္ပစ္စယ.ဂ္ဂဟဏေန'စသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။တနည်း အနန္တရသုတ်မှ သဿ စ-ဟူသော ပုဒ်ကို အလိုက်ခံ၍ 'ကရဿ ကာ.ဟာ'လောက်ဘင်ဆိုက၊ လိုအပ်သောအနက် ပြီးလောက်လျက်၊ သ.ပ္ပစ္စယ သဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းသည် ပိုလွန်၏။ ထိုသဒ္ဒါပိုဖြင့် ဘယ်သို့သောအနက်ပိုကို သိအပ်ပါသနည်း။ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ 'သ.ပ္ပစ္စယ.ဂ္ဂဟဏေန' စသော ဝါကျကိုမိန့်-

http://www.dhammadownload.com

သ.ပွစ္စယဲ-သဒ္ဒါပိုဖြင့် ကရ-ဓာတ်မှ တစ်ပါးသော ဝစ, ဝသ-စသော ဓာတ်မှ နောက်၌ ဘဝိဿန္တိ-ဝိဘတ်ကို ခါမိ, ခါမ, ဆာမိ, ဆာမ, ပြုလေ-ဟူလို။ ။ ရူ-၌ကား ဝစ, မုစ, ဘုဇ-စသော ဓာတ်မှ နောက်၌ ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်-ဟူသော ပစ္စည်း အစိတ် သ-ကို ခ။ ဝသ, လဘ, ဆိဒိ-စသော ဓာတ်မှ နောက်၌ သ-ဆို စ္ဆ-ပြုဟု ဆို၏။

ပုံစံကား။ ။ဝစ+ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၊သဟိ-'ဝက္ခတိ၊ဝက္ခိတိ၊ ဝစိဿတိ-' ဆိုလတ္တံ့။ 'နန္ဒသာ ပိ နိသာမေထ၊ ဝစနံ သော ပက္ခတိ' သတ္တ-သောဏနန္ဒ ဇာတ်။ 'တေ တံ ပဝက္ခန္တိ ယထာ ပဇာနံ' ပကိဏ္ဏက-မဟာမောရဇာတ်။ 'ဗာလာ တုမ္ဟေဟိ ဝက္ခန္တိ' ဒဋိဒသ-မဟာကဏ္ဏဇာတ်။ 'ဝက္ခာမ ယံ သာဓု မဟာမုနိနံ' ထေရ အပဒါန်မုဒ္ဒဝဂ်။ 'တံ၊န္တေ ပဝက္ခာမိ ယထာ ပဇာနံ' သုတ္တနိ-သာရိ ပုတ္တသုတ်။ ။*ပဝက္ခိဿံ သုဏော ဟိ မေ'ဟူသော စရိယ ပိဋက။ 'ဧဝံ ကန္ဒတု ပဉ္စာလော ဝိ-ပုတ္တော ဝိ.ပွသုက္ခတု'ဟူသော ဂန္ဓ တိဏ္ဏကဇာတ်-စသည်တို့၌ကား၊ ကွစာဒိ=သုတ်ကြီးဖြင့် ဓာတ္ဝန်ကို ကွ-ပြု။ ။*'ဧသေ ဘိယ္ယော ပဝေက္ခာမိ၊ ဝမ္မိကံ သတပေါရိသံ' ဟူသော စတုက္က-ဂေါဓာရူဇ ဇာတ်။ 'ပဝေက္ခာ.မီတိ ပဝိသိ-ဿာမိ' အဋ္ဌကထာ။ 'နာ.ဟံ ပုန နစာ ပုန၊ ဟတ္ထိ ဗောန္ဒိ' ပဝေက္ခာမိ' ဟူသော ကေနီ-သိဂ်ါလဇာတ်။ 'သဗ္ဗေ အဂ္ဂိံ ပဝေက္ခာမ၊ နတ္ထ.တ္ထော ဇီဝိတေန နော' ဟူသော ဝိဓူရဇာတ် ပါဠိတို့၌ကား ဝိသ-ဓာတ် ဿ-ပစ္စည်းကို ခ-ပြု၏။

မုစ+ဓော၁ကွေ၊ ဿတိ-'မောက္ခတိ၊ မောက္ခိတိ၊မုစ္စိဿတိ'လုတ်လတ္တံ့။ 'မနုဿာ နု အနယော ဟုတ္ဝာ၊ တဒါ ကဏ္ဍော ပဇာပက္ခတိ' ဒဋိဒသ မဟာကဏ္ဍဇာတ်။ 'နိမိ နိဓာန.မက္ခာဟိ၊ အထ ပါသာ ပမောက္ခသိ' ပကိဏ္ဏက-ကေဒါရဇာတ်။ 'သော ဝေါ အဟံ ပမောက္ခမိ၊ မာတာ ပေတ္တိ ဘရမိဂံ' ဝိသ-ရောဟဏ မိဂဇာတ်။ 'ယေ.စိတ္တံ သံယမေဿန္တိ၊ မောက္ခန္တိ မာရဗန္ဓနာ' ဓမ္မပဒ-စိတ္တဝဂ်။ 'နံ.မေ သမဏ! မောက္ခသိ' သဂါထ-မာရသံသုတ်။ 'ခိပ္ပံ ပါသာ ပမောက္ခသိ' အသီတိ-မဟာဟံသဇာတ်။ ။*နိတိ,သဒ္ဒသဂ်ဟတို့၌ကား မောက္ခ+မောစေန၊ မောက္ခ-တိ၊ မောက္ခန္တိ၊ 'မောက္ခန္တိ မာရဗန္ဓနာ, ပါတိမောက္ခော' ဣစ္စာ.ဒိသုပန မောက္ခ ဝသေန သိဒ္ဓ၊ 'နမုစဓာတု ဝသေန'ဟု အဆိုရှိရကား၊ မုစဓာတ်မဟုတ်၊ မောက္ခဓာတ်-ဟူ၏။

ဘုဇ+တာ၁ဏ ဘဇ်ကွေသု၊ ဿတိ-ဘောက္ခတိ၊ ဘောက္ခိတိ၊ ဘုဉ်ဿတိ, စား လတ္တံ့။ 'မံသာနိ ဘောက္ခာမ ပမောဒနာ' စတ္တာလီသ-သဒ်ါပါလဇာတ်။

ဝသ၊နိဝါသေ ဿတိ-'ဝစ္ဆတိ၊ ဝစ္ဆိတိ၊ ဝသိဿတိ' နေလတ္တံ့။ 'တိဿော ကဿစိ ဝိဇာယော၊ ဆဠာ-ဘိညာ ပဝစ္ဆတိ' ဗုဒ္ဓဝံသ။ 'ဘောဇနံ ဘောဇနတ္ထိနံ၊ သမ္မာဒေဝ ပဝစ္ဆထ' ဝေဿန္တရဇာတ်။ နစေ ဝစ္ဆာမိ သန္တိကော' အသီတိ-

http://www.dhammadownload.com

သုတသောမဇာတ်။ 'ဧဝံ ဗြာဟ္မဏ! ဇာနာဟိ၊ နံ တေ ဝစ္ဆာ.မဟံ ဃရေ, ဝေဿန်ဇာတ်။

လဘ+လာဘေ၊ ဿတိ—လစ္ဆတိ၊ လစ္ဆိတိ၊ လဘိဿတိ၊ ရလတ္တံ့။ 'နံ တုံ လစ္ဆသိ သူရိယေ' မဋ္ဌကုဏ္ဍလီဝိမာန။ 'ဧဝံ မမ လစ္ဆသိ ကာမ ကာမိနံ' ရထကာရ-ပေတ ဝတ္ထု။ 'သော ဟံ တတ္တ ဂမိဿာမိ၊ ယတ္ထ လစ္ဆာမိ ဧဒိသံ' အသီတိ-သုတသောမ ဇာတ်။ 'ပုတ္တေ လစ္ဆာမ မာဏဝ' ဂင်းဇာတ်။

ဆိဒ္ဓိ+ဒ္ဓိဓာကရဏေ၊ ဿတိ—'ဆေစ္ဆတိ၊ ဆေစ္ဆိတိ၊ ဆေဒိဿတိ' ဖြတ်လတ္တံ့။ 'တံ တံ လတံ ကောဟိ ဆေစ္ဆတိ' ဝိသ-တေလကာနိ ထေရဂါထာ၊ 'သေ ဆေစ္ဆ တိမာရဗန္ဓနံ' ဓမ္မပဒ တဏှာဝဂ် 'သစေ မေ ဟတ္ထပါဒေစ၊ ကဏ္ဏနာသဉ္စ ဆေစ္ဆ-တိ။ ဧဝံ ပဇ္ဇာလ စန္ဒိယာ၊ ဝေဒေဟော ဆေဒဿယိတိ' မဟော်ဇာတ်။ 'အဟံ မေ ဝဇ္ဇီ ဧပိ မဟိဒ္ဓိကော ဥဆေစ္ဆာမိ' သုတ်မဟာဝဂ်—မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်။ ကဋ္ဌရ. မိဝ ဆေစ္ဆာမိ၊ ယဒိ ဂ္ဂစ္ဆံ နကာဟသိ' သဂါထ-ဗြဟ္မဏသံယုတ္တ.ဋ္ဌကထာ။

ဏျိ-သပ္ပစ္စယ-သဒ္ဒါပိုဖြင့် ဟနဓာတ်မှ နောက်၌ ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်၏ ဿ-ကို ဝိကပ်၊ ခ ဆ ပြု၍ ဟစ်ဓိမိ၊ ဟနိဿာမိ၊ ဟဉ္ဆာမိ-ဟနိဿာမိ-ပြီး၏။ 'ဣတိ ပုရာ ဏာ္ဏ ဝေဒနံ ပဋိဟစ်ဓိမိ၊ မူလ ပဏ္ဏာသ သဗ္ဗာသဝသုတ်။ 'သစေ အ ဓမ္မော ဟဉ္ဆတိ ဓမ္မ မဇ္ဈ' ကော ဒဿ.ဓမ္မဒေဝပုတ္တဇာတ်။ 'ဟဉ္ဆတီ.တိ ဟနိဿတိ' အဋ္ဌ ကထာ။ 'မန္တံ် တေ ပတိဟဉ္ဆာမိ ဥသုံ သတ-ပါလေန ဝါ' မဟော်ဇာတ်။ မန္တံ် တေ. တိ တသ္မာ တဝ မတိ' ပညံ် ဥသုံ တေန သတပသ သတ စမ္မေန ဝိယ အတ္တနော မကိယာ ပဋိဟနိဿာမိ'အဋ္ဌကထာ။ ။ပိဋကတ်ပါဠိ ဘုတ်အုပ်များ၌ ဟညာတိ၊ 'ပဋိဟညာမိ'ဟု ဒိဝါဒိရုပ်နှင့်ခဲ့ညီးသာရှိကြ၏။ သီဟဠကွရုရေး၊ ဥမင်္ဂဇာတ် ပါဠိ၌ပဋိဟဉ္ဆာမိ'ဟု ဆ-ပြုရုပ်နှင့်ရှိ၏။ မောဂ္ဂလ္လာန်၌။ ။ဟနာ ဆ-ခါ။ ။ ဟနာ သဿ ဆ-ခါ ဝါ ဟောန္တိ၊ ဟဉ္ဆာမိ ဟနိဿာမိ ပဋိဟစ်ဓိမိ, ပဋိဟနိ ဿာမိ'ဟု ဆ-ပြု ရုပ်စီရင်၏။ ။ဆရာတို့ကား-ဏျ်မောဂ္ဂလ္လာန်သုတ်ကို သတိ မမူမိ၍ ပြင်ထားမိကြဟန်ရှိသည်။ သို့အတွက် 'ဟဉ္ဆာကိ ပတိဟဉ္ဆ.မိ'ဟု ဆ-ပြု ရုပ်သာ အမှန်-ဟု မှတ်ယူသင့်၏။

ဆောင်ပုဒ်-"ဘဝဿန္တိ၊ ယင်းသည့်ဝိ၊ ခါမိ ဆာမ-ပြုစေလို။
ဝစ, မုစိ၊ ဘုဇာဒိ၊ နောက်ရှိသကို ခ-ပြုဆို။
ဝသ,လဘ၊ ဆိဒ်,မှ၊ နောက် ဿ-ကို, ဆ-ပြုလို။
သ.ပ္ပစ္စယ၊ အဓိက၊ သိကြစေလို ရှု-ကဆို။"

ရုပ်တူက်ပုံ။ ။ကာဟတိ-ကို ကရ-တည်။ ကရ၊ သည်။ ကရဏေ၊ ၏။ ခြေ။ အနာဂတေ ဘဝိဿန္တ-ဿတိ-ဝိဘတ်သက်၊ ဘူဝါဒိတော အ=အ-ပစ္စည်းသက်၊ (ကရ်+၊+ဿတိ) ကရဿ သ.ပ္ပစ္စယဿ=ဏျ်သုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့်

http://www.dhammadownload.com

၄၀၂-ဒါ.ဒန္တဿံ မိး.မသု။ ။မိ.မေသု၊ မိ,မ-ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ ဒါဒန္တဿ ဒါ-ခေတ်၏ အစိတ် အာ-၏။ အံ၊ အံ-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။မိ-မ ဣစ္ဆေတေသု၊ တို့ကြောင့်။ ဒါ-ဣစ္ဆေတဿ ခေတုဿ၊ ၏။ အန္တဿ၊ ၏။ အံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒမ္မိ၊ ပေး၏။ ဒမ္မ၊ ပေးကုန်၏။

ကရ-ခေတ်ကို ကာဟ်-ပြု၊ ဿ-ဝိဘတ်ကိုလည်းချေ။ (ကာဟ်+၊+တိ=ကာဟတိ) ဟ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ကာဟိတိ=ကရ+ကရတော၊ ၏။ ဿတိ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ကရ-ခေတ်ကို ကာဟ-ပြု၊ ဿ-ဝိဘတ်ကိုလည်းချေ၊ (ကာဟ်+တိ) ဣ-ကာရော ဂမော=ကာဟ-ပြုမှ နောက်၌ ဣ-အက္ခရာလာ၊ (ကာဟ်+-ိ+တိ=ကာဟိတိ) ဟ်+ဣ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ကာဟသိ၊ ကာဟိသိ-ကရ+ကရတော၊ ဿသိ-ဝိဘတ်သက်၊ နည်းတူ။ ။ကာဟာမိ၊ ကာဟာမ-ကရ+ကရတော။ သာမိ၊ ဿာမ-ဝိဘတ်သက်။ နည်းတူ။ ။အ-ကာရော ဒီဃံ=မိ,မံ-ဝိဘတ်ကြောင့် အ-ကို အာ-ဒီဃပြုသည်သာ ထူး၏။ ။ဝါ-ရူပ်၊ ကရိဿတိ-ကရ+ကံရတော၊ ချေ။ ဿတိ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ-ဝိဘတ်ကြောင့် ကရ-ခေတ်ကို ကာဟ-ပြု။ ဿ-ဝိဘတ်ကိုလည်း ချေသင့် ငြားသော်လည်း ဝါ-သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မပြုရ မချေရ။ ဣကာရာဂမော=ဣ-လာ၊ (ကရ်+-ိ+ဿတိ=ကရိဿတိ) ရ်+ဣ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ကရိဿန္တိ-ကရ+ကရတော၊ ဿန္တိ-သက်၊ နည်းတူ။ ။သဒ္ဒါပိုရုပ်၊ ဝက္ခာမိ ဝစ+ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ ၏။ ချေ။ **ဿာမိ-ဝိဘတ်**သက်၊ (ဝစ်+ဿာမိ) ဤသုတ်ဖြင့် သ.ပ္ပစ္စယ-သဒ္ဒါပိုဖြင့် **ဝစ**-ခေတ်မှနောက်ဖြစ်သော ဿာမိ-ဝိဘတ်ကို ခါမိ-ပြု၊ (ဝစ်+ခါမိ) ကော ခေ စ=ခကြောင့် ခေတုန် စ်-ကို က်-ပြု၊ (ဝက်+ခါမိ=ဝက္ခာမိ) က်+ခါ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝက္ခာမ-ဝစ+ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ။ ဿာမ-ဝိဘတ်သက်၊ နည်းတူ။ ။ဝစ္ဆာမိ-ဝသ+နိဝါသေ၊ နေခြင်း၌-၏။ ချေ၊ ဿာမိ-ဝိဘတ်သက်။ ဤသုတ်၌ သ.ပ္ပစ္စယ-သဒ္ဒါပိုဖြင့် ဿာမိ-ဝိဘက်ကို ဆာမိ-ပြု၊ (ဝသ်+ဆာမိ) ဗျဥ္ဇနန္တဿ စော=ခေတုန် သ်-ကို စ်-ပြု၊ (ဝစ်+ဆာမိ=ဝစ္ဆာမိ) စ်+ဆ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝစ္ဆာမိ-ဝသ+နိဝါသေ၊ ဿာမ-ဝိဘတ်သက်၊ နည်းတူ။

အာချာတ ကပ္ပေ တတိယ ပရိစ္ဆေဒဿ ကစ္စာန.တ္တ-ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၄၀၂-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။မိ, မ, ဝိဘတ်တို့ကြောင့် ဒါ-ခေတ်၏ အစိတ် အာ-ကို **အံ**-ပြု။ ။ရူ-၌ ဝါလိုက်ပြ၏။ 'ဟိလောပံ ဝါ.တိ ဣတော ဝါ.တိ ဝတ္တတေ' ရူ-၌။ ။ဤသုတ်အရာကား အပ္ပကသာရှိ၍ 'ဒေမိ၊ ဒေမ၊ ဒဒါမိ၊ ဒဒါမ'စသည် **အံ**-မပြုရသော **အရာ**သာ ပိဋကတ်မှာ **အများ**ထင်သောကြောင့် ဝါ-လိုက်ခြင်း သာ၍ကောင်း၏။

http://www.dhammadownload.com

၄၈၃-အ သံယောဂန္တသ္သ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ။ ။ကာရိတေ၊ ကာရိတ်-ပစ္စည်း ကြောင့်။ အ-သံယောဂန္တသ္သ၊ သံယုဂ်အဆုံးမရှိသော ဓာတ်၏။ ဝုဒ္ဓိ၊ ဝုဒ္ဓိ-ပြုသည်။ ဟောတိ-၏။ ။ကာရိတေ၊ ကြောင့်။ အ-သံယောဂ-န္တသ္သ၊ သော၊ ဓာတုဿ၊ ၏။ ဝုဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာရေတိ၊ ပြုစေ၏။ ကာရေန္တိ၊ ပြုစေကုန်၏။ ကာရယတိ၊ စေ၏။ ကာရယန္တိ၊ စေကုန်၏။ **ကာရာပေတိ**၊ စေ၏။ ကာရာပေန္တိ၊ စေကုန်၏။ **ကာရာပယတိ**၊ စေ၏။ ကာရာပယန္တိ၊ စေကုန်၏။ အ-သံယောဂ-န္တဿေ-တိ ပဒံ သည်။ က်-မတ္ထံ၊ နည်း။ စိန္တိယတိ၊ ကြံ၏။ မန္တယတိ၊ တိုင်ပင်၏။ ဣတိ၊ အာဒိသု၊ တို့၌။ ပတိသေဓန-တ္ထံ၊ ၏။

မဂ္ဂဝိပုံစံ။ ။ဒါ-ဒါနေ၊ မိ-'မဂ္ဂဗ္ဗ တေ ဒမ္မိ ပိယာ ပိယေန'ကောဒသ-ဓမ္မဒေဝ ပုတ္တဇာတ်။ ဟိတ ကာမော-သိ ဉာတီနံ၊ အ-ဘယံ သမ္မ ဒမ္မိ တေ' ဒ္ဝါဒသ-သမုဒ္ဒ ဝါဏိဇာတ်။ 'တေသံ အဟံ ဇီဝိတ-မဇ္ဇ ဒမ္မိ ပဂိဏ္ဍက မဟာမောရဇာတ်။ ။ ဝါ-ရုပ်၊ 'ဒဒါမိ တေ ဂါမဝရံ သတဗ္ဗ' ဝိသ စိတ္တသမ္ဘူတဇာတ်။ 'ဧက-ဒွေ ယဲ့ဘစမာနဿ၊ ဥဘယာနိ ဒဒါမ-ဟံ' ဝိသ-သိဝိဇာတ်။

ရုပ်တုက်ပုံ။ ။ဒမ္မိ-ဒါ၊ တည်။ ဒါ၊ သည်။ ဒါနေ၊ ပေးခြင်း၌-၏။ ဝတ္တမာနာ= မိ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဒါ+မိ) ဒါ-ဒန္တသ္သ မိမေသု့, ဤသုတ်ဖြင့် မိ-ဝိဘတ်ကြောင့် ဒါ-ဓာတ်၏ အစိတ် အာ-ကို အံ-ပြု၊ (ဒ်+၊+မိ=ဒံ+မိ) ဒ်+အံ-ကပ်။ ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ-နိဂ္ဂဟီတ်ကို ပ-ဝဂ္ဂန္တ မ်-ပြု၊ (ဒမ်+မိ=ဒမ္မိ) မ်+မိ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဒမ္မ-ဒါ+ဒါနေ။ မ-သက်၊ နည်းတူ။

၄၈၃-တို့-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတ်၏ အစ သရကို ဝုဒ္ဓိ-ပြု။ (ဝုဒ္ဓိ-ဟူသည် အာ, ဧ, ဩ တို့ပင်တည်း။ ။'သံယောဂေါ အန္တော ဧတိဿာတိ-သံယောဂ-န္တော' လုပ်။ ဧတိဿာ၊ ထိုဓောတ်အား။ သံယောဂေါ၊ **သံယုဂ်**-ဟူသော။ အန္တော၊ အဆုံးသည်။ အတ္ထိ၊ ၏-ပေး။ ။သံယုဂ်ဆုံးနေသော စိန္တ, မန္တ, ဗန္ဓ-စသော ဓာတ်များကိုကောက်။ ယင်းသံယုဂ်ဆုံးသော ဓောတ်များ၏ အစ, သရကို ဝုဒ္ဓိ-မပြုရ။ သို့အတွက် ယင်းဓာတ်များကို ပတ်ထုတ်နုတ်သိမ်းသည်။ ။ 'နံ သံယောဂ-န္တော-အ-သံယောဂန္တော'၊ တဿ-ဟု ခံ။ သံယုဂ်မဆုံးသော ဘူ, ဟူ, လူ-စသော ဓာတ်တို့ကိုကောက်။ ကာရိတ်နှောင်းခဲ့လျှင် ယင်းဓာတ်မျိုးတို့၏ အစ သရကိုသာ ဝုဒ္ဓိ-ပြုလေ-ဟူလို။

ရုပ်တုက်ပုံ။ ။ကာရေတိ-ကို ကရ-တည်။ ကရ၊ သည်။ ကရဏော၊ ၏။ ခြေ။ ဓာတ်ဟု ဏော-ဏာယ=ကရ-ဓာတ်မှနောက်၌ ဏော-ပစ္စည်းသက်၊ (ကရ်+ဏော) ကာရိတာနံ ဏော လောပံ=ကာရိတ်ပစ္စည်း၏ အနုဗန် **ဏော်**-ကိုချေ၊ (ကရ်+ဧ-) အသံယောဂန္တသ္သ ဝုဒ္ဓိ-ဤသုတ်ဖြင့် ကာရိတ် ပစ္စည်းကြောင့် သံယုဂ်အဆုံးမရှိသော ဓာတ်၏**အစ**သရ **အ-**ကို **အာ-**ဝုဒ္ဓိပြု၊ (က်+-ာရ်+=ကာရေ)-က်+အာ, ရ်+ဧ-ကပ်။ တိ-ဝိဘတ်သက်၊ ပြီး၏။ ။ကာရေန္တိ-ကရ+ကရဏော၊ နည်းတူ။ **အန္တိ-ဝိဘတ်သက်**

http://www.dhammadownload.com

၄၀၄–ဃဋ္ဌာ.ဒီနံ ဝါ။ ။ကာရိတေ၊ ကြောင့်။ အ-သံယောဂ.နွာနံ၊ ကုန်သော။ ဃဋ္ဌာ.ဒီနံ၊ဃဋ္ဌ-အစရှိကုန်သော ဓာတ်တို့၏။ ဝုဒ္ဓိ၊ ဝုဒ္ဓိ အပြုသည်။ ဝါ၊ချို့။ ဟောတိ၊၏။ ။ကာရိတေ၊ ကြောင့်။ အ-သံယောဂ.နွာနံ၊ကုန်သော။ ဃဋ္ဌာ.ဒီနံ၊ ဃဋ္ဌ-အစရှိကုန်သော။ ဓာတူနံ၊တို့၏။ ဝုဒ္ဓိ၊သည်။ ဝါ၊ချို့။ ဟောတိ၊၏။ ဃာဋ္ဌေတိ, ဃဋ္ဌေတိ၊ ဃာဋ္ဌယတိ, ဃဋ္ဌယတိ။ ဃာဋ္ဌာပေတိ, ဃဋ္ဌာပေတိ၊ ဃာဋ္ဌာပယတိ, ဃဋ္ဌာပယတိ၊ အားထုတ်စေ၏။ ဂါမေတိ, ဂမေတိ၊ ဂါမယတိ, ဂမယတိ၊ ဂါမာပေတိ, ဂမာပေတိ၊ ဂါမာပယတိ, ဂမာပယတိ၊ သ့ားစေ၏။ ဃဋ္ဌာ.ဒီန.မီတိပဒံ၊သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊နည်း။ကာရေတိ၊ပြုစေ၏။ ဤတိအာဒီသု၊ပဋိသေဓနတ္ထံ၊၏။

သည်သာ ထူး၏။ ။ကာရေယတိ၊ ကာရယန္တိ-ကာရိ+ကရဏေ၊ ဏယ-သက်၊ နည်းတူ။ ။ကာရာပေတိ၊ကာရာပေန္တိ-ကရ+ကရဏေ၊ ဏာပေ-သက်။ ။ကာရာပယတိ၊ ကာရာပယန္တိ-ကရ+ကရဏေ၊ဏာပယ-သက်၊နည်းတူ။ ။ကိံ ရူပ်၊ စိန္တယတိ-စိန္တ+စိန္တာယံ၊ကြံခြင်း၌-၏။ခေ့။တိ-သက်၊ စုရာဒိတော=ဏယ-သက်၊ (စိန္တိ+ဏယ+တိ) ကာရိတာနံ ဏော-အနုဗန္ဓ ဏ-ကိုခေ့၊ (စိန္တိ+ယ+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် အစသရကို ဝုဒ္ဓိ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း သံယုဂ်အဆုံးရှိသော့ကြောင့် မပြုရ၊(စိန္တိ+'ယ+တိ=စိန္တယတိ) စိန္တိ+အ-ဏပ်၊ပြီး၏။ ။မန္တယတိ-မန္တ+မန္တနေ၊ တိုင်ပင်ခြင်း၌-၏။ တိ-သက်၊ ဏယ-သက်။ နည်းတူ။

၄၀၄-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် ဃဋ္ဌ-စသော ဓာတ်တို့၏ အစသရကို အချို့၌သာ ဝုဒ္ဓိပြု။ ။ဝါ-သဒ္ဒါ ဥာ-အလို ဝိ-ကပ်။ ရူ-အလို ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာ။ ။ဤသုတ်ဖြင့် ဝိကပ် ဝုဒ္ဓိပြု၍ ပြီးကောင်းသမျှ ဃဋ္ဌာ.ဒိ အာကတိ ဂိုဏ်းတည်း။ ။'အာဂတိ ဂဏော.ယံ ဥာ'။ ။'ဃဋ္ဌာ.ဒိတ္တာ ဝိကပ္ပေနေ.ဝ ဃဋ္ဌံ, ဃဋ္ဌံ, ဃာဋ္ဌံ, ဃာဋ္ဌံ, ဤတျာ.ဒိ သိဇ္ဈတေ.ဝ' သံခိတ္တ သာရ-ဋီ။

အာကတိ ပဒ.တ္ထ။ ။အာကတိ-သဒ္ဒါသည် အာကာရ,အဝယဝ,သဏ္ဌာန, ဇာတိ,ရူပ-ဟူသော ထောမနီဓိလာ အနက်လေးမျိုးတို့တွင် ရူ-ဋီ,သံခိတ္တ သာရဋီ, သံဗျင်-ဋီကာတို့အလို ဇာတိ-ဟောဖြစ်၍၊ 'အာကရီယတေ အနေနာ.တိ-အာကတိ၊ဇာတိ။ 'အာကတိယာ ဂဟေတဗ္ဗော ဂဏော-အာကတိ-ဂဏော'လုပ်။ ကဲ့, နွား, ဆင်, မြင်း-စသည်တို့ကဲ့သို့ ဇာတ်တူအားဖြင့် ပေါင်းယူ ရောဘွက်ရသော အဒ္ဒါအပေါင်းသည် အာကတိဂိုဏ်းမည်၏။ ။'ဂေါမဟိ'သာ.ဒယော ဝိယ အာကတိယာ ဂဟေတဗ္ဗော ဂဏော-အာကတိ-ဂဏော၊ ဘူဝါဒိတော ပန ပုရိမဋ္ဌိတ၊ ဂဏော'ရူ-ဋီ။ ၊'အာကတိ ဂဟဏံ ယဿ သာ အာကတိ ဂဏော-သဏ္ဌာန ဗျဂ္ဂေါ့-တိ အဓိပ္ပါယော၊ အတော အာဟ....မသူရီ, သူကရီ.တိ အတြ သဏ္ဌာန ဗျဂ္ဂေါ့ဂ ဇာတိ ဤတိ မသူရတ္ထာ.ဒယော့ဟိ တထာ ဝိဓ ဝဟာဒိ သဏ္ဌာန ဗျဂ္ဂေါ့တိ အာကတိ-ဂဏော့' သံခိတ္တ သာရ-ဋီ။ ။'အာကတိ ဂဏတ္တာ.တိ သမ္မိဿ

http://www.dhammadownload.com

ဂဏ္ဌတ္ထာ၊ သာမညဂဏ္ဌတ္ထာ**တိ** ကေစိ' သံဗျင်-၌-၂၇-သုတ်။ ။ကာတန္တ-၌လည်း 'ဝဂ္ဂါ.ဒိ အာကတိ ဂဏော်ယံ၊ ကုဇ္ဇာ.ဒိအာကတိ ဂဏော်ယ' စသည်ဖြင့် **အ**မျိုးတူ**၊** အနွယ်တူ**၊** ဇာ**တ်**တူ**၊** ပေါင်းယူအပ်သော သဒ္ဒါအပေါင်း**ကို** အာကတိ**ဂဏ**ဟူ၍ပင် ဆို၏။

တစ်နည်း။ ။သံဗျင်**၌ကာ**-၌'အာကတိ ဂဏ္ဌတ္ထာ.တိ အဓိကာရ ဂဏ္ဌတ္ထာ ဝဒ-ဓာတုဿ' ၂၀-သုတ်အဖွင့်။ ။'အာကတိ ဂဏော.ယန္တိ အယံ ဃဋ္ဌာ.ဒိ ဓာတု-ဂဏော အဓိကာရ ဂဏော တျ.ထ္ထော' ဧင်း ၄၀၄-သုတ်အဖွင့်။ ဤ**အ**လို-'**အာ**ဘူ**ဏော** ကရီယတေ ဝိဓီယတေတိ-အာကတိ၊ အာကတိယာ ဂဟေတဗ္ဗော ဂဏော အာကတိ-ဂဏော'လုပ်။ အလွန် စီရင်အပ်သော ဓာတ်အပေါင်းကို အာကတိဂဏ-ဟု ဆိုသည်။ ဘူ-ဓာတ်**၊** ဟူ-ဓာတ် စသည်တို့ကဲ့သို့ ကာရိတ်နှောင်း**ရာ** ဝုဒ္ဓိအမြဲမပြုရဘဲ၊ ဝုဒ္ဓိရောက်**၊**မရောက် နှစ်တွဲ နှစ်စား ထူးခြားစီရင်ရသည်ကို အလွန်စီရင်အပ်သည်-ဟု ဆိုလိုသည်။

နိရုတ္တိမဉ္ဇူသာ-၌ကာဠကား ရုပ်ပြီးတူ သဒ္ဒါစုကို ပေါင်းယူ ရေတွက်ဖို့ရာ ရွေးဦးအစဉ်၊ မှတ်၍ပြထားအပ်သော သဒ္ဒါကို အာကတိဂိုဏ်း၏။ ။'အာကတိ ဂဏ္ဌတ္ထာတိ.အာကတိယာ ဂဟေတဗ္ဗော ဂဏောတိ-အာကတိ-ဂဏော၊ ဘူဝါ.ဒိတော အတ္ထာ.ဒီဟိ အဌဟိ ဓာတု-ဂဏေဟိ ပုရိမဌိတ-ဂဏောတိ အတ္ထော' ဧင်း ၂၀-သုတ်အဖွင့်။ ။အာကတိ ဂဏော.ယ.နွိ အာကတိယာ ဥပလက္ခိတော ဂဏော-**အာကတိ**-ဂဏော၊ ဘူဝါ.ဒိတော **အ**တ္ထာ.ဒီန.မဋ္ဌန်ဳ ဝိကရဏ ဓာတုနံ **အာ**ဒိမှိ ဌပိက-ဂဏော.တိ အတ္ထော' ဧင်း ၄၀၄-သုတ်ဖွင့်။

သိဒ္ဓန္တစန္ဒြိကာ–၌ကာ၊ သုဗောဓိနီ၌- 'အာကတိယာ သိဒ္ဓ-ရူပေန ဂဏ္ဍတေ၊ ယော သော=အာကတိ-ဂဏော'လုပ်၏။ ယော၊အ**ကြင်**သဒ္ဒါအပေါင်းတို့ကို။ **အာ**ကတိယာ သိယာ သိဒ္ဓ-ရူပနေ၊ ထင်ရှားသော ရုပ်ပြီးတူ သဒ္ဒါဖြင့်။ ဂဏ္ဍတေ၊ သိမ်းယူရေတွက်အပ်၏-ပေး။ ။ဤအလို အာကတိသဒ္ဒါ ရူပ အနုက်ဟော၊ ထို ရူပသည်လည်း သိဒ္ဓိရူပတည်း။ ထင်ရှားသော ရုပ်ပြီး ဘူသဒ္ဒါကိုပြု၍ ထိုသဒ္ဒါ တွင်းသို့ သွတ်သွင်းသိမ်းယူအပ်သောအပေါင်းကို အာကတိဂိုဏ်းဆိုသည်-ဟူလို။ ထို့ကြောင့် သာရသ္ဝတ၊ ဧင်းပသာဒဋီကာတို့၌။ ။'အာကတိ-ဂဏော.ယံ၊ သိဒ္ဓံ သဒ္ဒါ.ကာရံ ဥပလက္ခတ.ဒနုသာရေနာဒေသ-ဝိဓာနံ ကရီယတေ.ယတြ၊ သော အာကတိ-ဂဏော'သာရသ္ဝတ။ ။'အာကတိယာ သိဒ္ဓ-ရူပ ဒဿနေန တ.ဒန္တော ဂဏ္ဍတေ ဂ္ဟတျ.နွတ္ထ-သညာတော သိဒ္ဓ- သရူပ- မုပ- လက္ခာ.ဒေသ.ဝိဓာနံ၊ ယသ္မိ' သော အာကတိ-ဂဏော တျ.ထ္ထော'ဟု ဆို၏။

တနည်း။ ။အာကတိယာ ရူပ-သဒိသာ-ကာရေန ဂဏ္ဍတေ၊ ယော သော.တိ **အာကတိ-ဂဏော**' လုပ်။ **ယော သဒ္ဒေါ၊ အ**ကြင်သဒ္ဒါ အပေါင်းကို။ **အာကတိ**

http://www.dhammadownload.com

ယာ ရူပ-သဒိသာ.ကာရေန၊ ရုပ်ပြီးတူသော အခြင်းအရာအား ဖြင့်။ ဂဏ္ဌတေ၊ ရေတွက်အပ်၏—ပေး။ ။ကျွဲအလို အာကာတိ-သဒ္ဒါ အာကာရ-အနက်ဟော၊ ရုပ်ပြီးတူသော အခြင်းအရာအား ဖြင့် သိမ်းယူ ရေတွက်အပ်သော သဒ္ဒါအပေါင်း ကို အာကာတိဂိုဏ်းဆိုသည်။ သော - ဟူသော သုတ်ဖြင့် စီရင်၍ပြီးသမျှ ပုရိသာဒိ ဂိုဏ်း ဆိုသလိုမှတ်။ ထို့ကြောင့် သရလာဋီကာ၊ ကာတန္တပဋ္ဌိကာတို့၌။ ။ 'အာကတိ ဂဏော ဣတိ တေန အညေပိ သန္တိ.တိ အတ္ထော'။ ။'ကောဋ္ဌာ-ဒိ အာဂတိ ဂဏော။ တေန ဘဂ ဂဏ ဃောဏ ဣတျာဒယော ဂဟိတာ' ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ။'နာဒါဒိ အာဂတိ ဂဏော ဣတိ ယတြ ကွစိ ဣတ္ထိယံ ဤ-ပစ္စယော ဒိဿတေ၊ သော နဒါ.ဒိ ဣစ္စ.ထ္ထော' ဟူ၍ လည်းကောင်း ပိဏ္ဍတ္ထ, လဒ္ဓဂုဏ်ကို ပြဆိုကြကုန်၏။

သာရသ္မာတ-စန္ဒ ကိတ္တိ ဋီကာ-သမာသ်-အဖွင့်၌ကား။ 'အာကတိ=ဂဏော-ယံ ယာဒိသီ အာဂတိ အာကာရော ပယောဓဂါ.ဒိဿုတေ။ တာဒိသော ဧဝ ဂဃော ဂေါ နိပါတိယတေ၊ တာဒိသော ဧဝါ.ဒေသော ဂ.ဂီယတေ၊ ယသ္မိ ဂဏေ ဣတိ-အာကတိ-ဂဏော ကထျတေ လက္ခဏ-နုသာရေန သုတ္တဿ ပဝတ္တိ သိဒ္ဓံ သဒ္ဒါ.ကာရ-မုပ-လဒ္ဓ, တ.ဒနုသာရေနာ.ဒေသ.ဝိဓာန မိစ္စ.ထ္ထော'ဟု **ဆို**၏။ ပြယုဂ် ပုံစံကို အစဉ်မှီသဖြင့် သုတ်ဖြစ်ခြင်း၊ ထင်ရှားသော သဒ္ဒါ၏ ရုပ်ဖြစ်ပုံကို အခြင်း အရာကိုရ၍၊ ထိုသဒ္ဒါကို **အစဉ်**မှီသဖြင့် အာဒေသ အစီအရင်ကို ပြုခြင်းသည် **အာကတိဂိုဏ်း**—ဟူလို။

ကျွဲဋီကာအလို—အာကတိဂိုဏ်း ဟူသည် နိရုတ္တိ လက္ခဏာရှိသော ပိသော ဒရာဒိ ဂိုဏ်းမျိုးတည်း။ ဓမ္မပဒဋီကာ, မဋ္ဌ တုဏ္ဍလီ ဝတ္ထုအဖွင့်၌လည်း။ ။ 'တိဒသာန.န္တိ-တာဝတိ'သ ဒေဝါနံ, တိ.ဒသဿ တာဝတိ'သာ.ဒေသော အာ-ကတိ ဂဏော၊ ပိသောဒရာ.ဒိ ဂဏော ဝါ၊ တတ္ထ ဟိ တံတံ အတ္ထံ အဘိမုခံ ဂမနံ ပဝတ္တနံ တေဿ.အတ္ထိ တသ္မိ ဝါ ဝိဇ္ဇတိ.တိ-အာကတိ၊ အာဒိ ဒိဿော သဗ္ဗ သာ ခာရဏ ဂဏော မဟာပဒေသ သုတ္တ.နွိ'ဟု နိရုတ္တိ လက္ခဏာရှိသော ပိသော ဒရာဒိ ဂိုဏ်းမျိုးဟူ၍ပင် **ဆို**၏။ ။ဝိနည်း သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ-ဋီကာတို့၌လည်း။ 'ပိသောဒရာ.ဒိနံ အာကတိ.ဂဏ-တာဝတော ဝုတ္တံ ပိသောဒရာ.ဒိ ပက္ခော လက္ခဏံ ဂဟေတ္တာ'ဟု။ ပိသောဒရ-သဒ္ဒါသည် အာကတိ-ဂိုဏ်းဖြစ်ကြောင်းကို ဆိုကုန်ရကား။ နိရုတ္တိ လက္ခဏာရှိသော ပိသောဒရာ.ဒိ ဂိုဏ်းမျိုးကိုလည်း အာကတိဂိုဏ်း ဟူ၍ပင်မှတ်ရာ၏။

ထိုသို့ဖြစ်၍-ကာရိတ် နှောင်းရာ ဝိကပ်အားဖြင့် ဝုဒ္ဓိ-ပြု၍ပြီးသော ထင်ရှား သော ဃဋ-သဒ္ဒါကိုပြု၍၊ ထိုသဒ္ဒါနှင့် အလားတူ ရုပ်ပြီးသမျှ သဒ္ဒါစုကို ဃဋ-သဒ္ဒါသွင်းသို့ သွင်းယူ ရေတွက်၍ ရအပ်သမျှ သဒ္ဒါအပေါင်းသည်။ သို့မဟုတ်-

http://www.dhammadownload.com

ရုပ်ပြီးတူသမျှ သဒ္ဒါအပေါင်းသည် ဃဋာ-ဒီ အာကတိဂိုဏ်း မည်၏။ ။ဤနည်းတူ၊ သော-ဟူသော သုတ်ဖြင့် ပုလ္လိင် အ-ကာရန္တနောင် သိ-ဝိဘတ်ကို သြ-ပြု၍ ပြီးကောင်းသမျှ သဒ္ဒါအပေါင်းကိုလည်း ပုရိသာဒိ အာကတိဂိုဏ်းဟူ၍ မှတ်ရာ၏။ ဂုဏာဝါဒိဂိုဏ်း၊ ပုမာဒိဂိုဏ်း စသည်။ နိရုတ္တိလက္ခဏာရှိသော ပိသော ဗရာဒိဂိုဏ်း စသည်ကိုလည်း အာကတိဂိုဏ်းမျိုးချည်းသာဟု မှတ်အပ်သတည်း။

ဤအာကတိ–ပုဗ္ဗဏ်ကိုလည်း ထိုထို ပေစာ ဘုတ်အုပ်တို့၌ တတိယကွဲရာ ဂ-ငယ် နှင့် ရေးသားကြကုန်၏။ ထိုရေးသားထင်မြင်သော ပါဠိ အားလျော်စွာ ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌကထာဆရာလည်း ဂမုဓာတ်ကြွဆိုဖွင့်ပြု၏။ ထိုသို့ပင် ဖွင့်ပြသော်လည်း သီဟ ဠဟ္ဒရာရေး ဉာ-ဗာ-စသည်၊ ထောမနီဓိ=စသော သက္ကတ အဘိဓာန်၊ မဟာသိဒ္ဓန္တ ကောမုဒီ၊ ကာတန္တ၊ သာရသ္မတ-စသော ဗျာကရဏ်း စာကိုယ် ဋီကာများ၌ ပထမကွဲရာ က-နှင့် ကာရဓာတ်အဖြစ်ဖြင့်သာ ရေးသားဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။ သို့အတွက် ကစ္စည်းကျမ်းငယ်သော်လည်း သက္ကတ ကာတန္တ-မည်သော ကလာပ်ကျမ်းကိုမှီ၍ ရေးသားရကြောင်း နိတိ-ဆရာ **ဆို**သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဤ အာကတိဂိုဏ်းဟူသည်လည်း သက္ကတမှလာသော နည်းဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သက္ကတသို့လိုက်၍ ပထမကွဲရာနှင့် ရေးသား ဖတ်ရွတ်ခြင်းသာ အသင့်-ဟုမှတ်။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ဃာဒ္ဓေတိ-ကို ဃဒ္ဓ-တည်။ ဃဒ္ဓ၊ သည်။ စေတာယံ၊ စေ့ဆော်ခြင်း၌-၏။ ခေျ။ ဓာတ်ဟိ ကော ကာယ=ဃဒ္ဓ-ဓာတ်မှ နောက်၌ ကော-ပစ္စည်းသက်၊ ကော-ပစ္စည်းကိုလည်း ကာရိတ်အမည်မှည့်။ ကာရိတာနံကော=အနုဗန် ကာ-ကိုခေျ။ (ဃဒ္ဓ+ဓေ-=ဃဒ္ဓေ) ဃဒ္ဓာဒီနံ ဝါ,ဤသုတ်ဖြင့် ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် အစသရေ အာ-ကို အာဝုဒ္ဓိပြု၊ (ဃ်+ာဒ္ဓေ=ဃာဒ္ဓေ) ဃ်-အာ-ကပ်။ တိ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဃာဒ္ဓေ+တိ=ဃာဒ္ဓေတိ) ပြီး၏။ ။ဝါ-ရုပ်၊ ဃဒ္ဓေတိ,ဃဒ္ဓ+စေတာယံ၊ ခေျ၊ ဓော-သက်၊ နည်းတူ။ ဤသုတ်ဖြင့် ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် အစသရ အာ-ကို အာ-ဝုဒ္ဓိ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဝါ-သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မပြုရသည်သာထူး၏။ ။ဃာဒ္ဓယတိ,ဃဒ္ဓယတိ-ဃဒ္ဓ+စေတာယံ၊ ကာယ-သက်။ ။ဃာဒ္ဓာပေတိ၊ ဃဒ္ဓာပေတိ-ဃဒ္ဓ+စေတာယံ၊ ကာပေ။ ။ဃာဒ္ဓာပယတိ၊ ဃဒ္ဓာပယတိ၊ ဃဒ္ဓ+စေတာယံ၊ ကာပယ။ နည်းတူ။ ။ဂါမေတိ-ဂမု+ဂတိမ္ဍိ။ ဓော-သက်။ နည်းတူ။ ။ဝါ-ရုပ်၊ ဂမေတိ-ဂမု+ဂတိမ္ဍိ။ ဓော-သက်၊ ဝါ-မြစ်၊နည်းတူ၊ ။ဂါမယတိ၊ ဂမယတိ၊ဂမု+ဂတိမ္ဍိ။ကာယ။ ဂါမာပေတိ၊ဂမာပေတိ-ဂမု+ဂတိမ္ဍိ၊ ကာပေ-သက်။ ။ဂါမာပယတိ၊ ဂမာပယတိ၊ ဂမု+ဂတိမ္ဍိ၊ ကာပယ-သက်၊ နည်းတူ။ ။ကိ-ရုပ်၊ ကရ+ကရဏော၊ ၏။ ခေျ။ ဓော-သက်၊ ခေျ၊ (ကရ်+ဓေ-=ကရေ) ဤသုတ်ဖြင့် ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် အစ သရကို ဝုဒ္ဓိပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဃဒ္ဓဒီဂိုဏ်း မဟုတ်သောကြောင့် မပြုရ။ အသံယောဂန္တဿ=အစ သရ အ-ကို အာ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (ကာ+ဓေရေ=ကာရေ) တိ-သက်၊ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၄၀၅-အညေသု စ။ ။အညေသု စ၊ ကာရိတ်-ပစ္စည်းမှ တစ်ပါးသော ပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း။ အသံယောဂ.နွှာနံ့၊ တို့၏။ ဝုဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ အညေသု၊ ကုန်သော။ ပစ္စယေသု စ၊ တို့ကြောင့်လည်း။ အ-သံယောဂ.နွှာနံ့၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဓာတုနံ့၊ တို့၏။ ဝုဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇယတိ၊ အောင်၏။ ဟောတိ၊ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ စ.ဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဏ္ဍ.ပ္ပစ္စယဿပိ။ ဏ္ဍ-ပစ္စည်း၏လည်း။ ဝုဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဘိသုဏောတိ၊ ရှိသေစွာနှာခံ၏၊

၄၀၅-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ကာရိတ်ပစ္စည်းမှ တစ်ပါးသောပစ္စည်းတို့ကြောင့် သံယုဂ် အဆုံးမရှိသောဓာတ်၏ အစ သရကို-ဒ္ဒိပြု။ ။ဝတ္တိဋ္ဌ, ဝါ-လိုက်မပြု။ ရူ-ဋ္ဌ ဃဋ္ဌာဒီနံ့ ဝါ,သုတ်မှ ဝါ-လိုက်၏။ ထို ဝါ-သဒ္ဒါ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနုက် ရှိ၏။ ဣ-ဝဏ်, ဥ-ဝဏ် အဆုံးရှိကုန်သော ဇ,နှိ,သု,ဘူ-အစရှိကုန်သော ကေဿရ ဓာတ်တို့၏လည်းကောင်း၊ လဟု နိးကပ်ရှိသော ဣသ, လိဟ-အစရှိကုန်သော အနေကဿရ-ဓာတ်တို့၏လည်းကောင်း ဣ-ဝဏ် ဥ-ဝဏ်တို့ကိုသာလျှင် ဝုဒ္ဓိ-ပြုရသည်။ တစ်ပါးသော အက္ခရာတို့၏ ဝုဒ္ဓိ-အပြု မဖြစ်၊ ယ, ဏ္ဍ, ဏာ, နာ-ပစ္စည်း။ တဝန္တ္ဂ, တာဝီ-စသော အတိတ်ဟော နိဒ္ဒ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့် ဝုဒ္ဓိ-မပြုရ။ အ-ဝိကရဏ-ပစ္စည်းကြောင့် ဟုဒ-အစရှိသောဓာတ်တို့ကိုလည်း ဝုဒ္ဓိ-မပြုရ၊ ဆေတ္ဖာ, ဘေတ္တာ-စသော ပုံစတို့၌ ဝိကပ်အားဖြင့် ဝုဒ္ဓိ-ပြုရ၏။

"ဣ.ဝဏ္ဏ္ဂ္ဂ.ဝဏ္ဏ.နွှာနံ့၊ လဟု.ပန္ဂ္ဂာန.ဓာတု နံ။
ဣ.ဝဏ္ဏ္ဂ.ဝဏ္ဏာန.မေဝ၊ ဝုဒ္ဓိ ဟောတိ ပရဿ.နံ။
ယု.ဝဏ္ဏာနံပိ ယ-ဏ္ဍ-ဏာ၊ နာ နိဒ္ဒာ.ဒီသု ဝုဒ္ဓိ နံ။
တုဒါ.ဒ္ဒိဿာ.ဝိကရဏေ၊ နံ ဆေတ္ဖာ.ဒီသု ဝါ သိယာ။" ရှု

ဣ-ဝဏ္ဏ္ဂ.ဝဏ္ဏန္တာနံ့၊ ဣ-ဝဏ်, ဥ-ဝဏ် အစရှိကုန်သော။ ဓာတူန.ဥ္ဇ၊ ဇ,နှိ, သု, ဘူ-အစရှိသော ကေ-ဿရ-ဓာတ်တို့၏လည်းကောင်။ လဟု-ပန္ဂာနံ့-လဟု ဥပန္ဂာနံ့၊ လဟု နိးကပ်လျက်ရှိကုန်သော။ ဓာတူန.ဥ္ဇ၊ ဣသ၊ လိဟ-အစရှိသော အနေက.ဿရ ဓာတ်တို့၏လည်းကောင်း။ ဣ-ဝဏ္ဏ္ဂ.ဝဏ္ဏာန.မေဝ၊ ဣ-ဝဏ်, ဥ-ဝဏ်တို့၏ သာလျှင်။ ဝုဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဿ၊ တစ်ပါးသောအက္ခရာ၏။ ဝုဒ္ဓိ၊ သည်။ နံ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ။ယ-ဏ္ဍ-ဏာ-နာ-နိဒ္ဒာ.ဒီသု၊ ယ-ပစ္စည်း, ဏ္ဍ-ပစ္စည်း, ဏာ-ပစ္စည်း, နာ-ပစ္စည်း, တဝန္တ္ဂ, တာဝီ-စသော အတိတ်ဟော နိဒ္ဒ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်။ ယု.ဝဏ္ဏာနံပိ၊ ဣ-ဝဏ်, ဥ-ဝဏ်တို့၏လည်း။ ဝုဒ္ဓိ၊ သည်။ နံ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အ-ဝိကရဏေ၊ အ-ဝိကရဏ-ပစ္စည်းကြောင့်။ တုဒါ.စိဿ၊ တုဒ-အစရှိသောဓာတ်၏လည်း။ ဝုဒ္ဓိ၊ သည်။ နံ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဆေတ္ဖာ.ဒီသု၊ ဆေတ္ဖာ, သေတ္ဖာ-စသည်တို့၌ကား။ ဝါ၊ ချို့။ ဝုဒ္ဓိ၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။

http://www.dhammadownload.com

၄၈၆-ဂုဟ ဒုသာနံ ဒီဃံ။ ။ကာရိတေ၊ ကြောင့်။ ဂုဟ-ဒုသာနံ။ ဂုဟ-ဓာတ် ဒုသ-ဓာတ်တို့၏။ သရော၊အစိတ်သရဃည်။ ဒီဃံ၊ဒီဃအဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊၏။ ။ ကာရိတေ၊ ကြောင့်။ ဂုဟ-ဒုသ ဤစွေတေသံ ဓာတူနံ၊ တို့၏။ သရော၊ သည်။ ဒီဃ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ဂူဟယတိ၊ စောင့်ရှောက်စေ၏။ ဒူသယတိ၊ ပျက်စီးစေ၏။

ဆောင်ပုဒ်-"ဇော-ဃရံ၊ ယု-ဝဏ္ဏံ၊ ပြုရန် ဝုဒ္ဓိကို။
နေကဃရံ၊ လဟု-ပန်၊ ပြုရန် ရွှေနည်းလို။
ယ-ဏု-ဏာ-နာ၊ နိဋ္ဌမှာ၊ ရှင်းကွာ ဝုဒ္ဓိကို။
အ-ဝိကရဏာ၊ တုဒ စ၊ ကွင်းကြမလို ဝုဒ္ဓိကို။
အညေသု-သုတ်၊ စီရင်ရုပ်၊ လိုက်ပုဒ် ဝါကြောင့်ပို။"

သမုစ္စည်း, သမိုဿ-စသော အနက်ဘို့တွင် ဤသုတ်၌ စ-သဒ္ဒါ ဘယ်အနက် ရှိပါသနည်း။ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ **'စ.ဂ္ဂဟဏေန'** စသော ဝါကျကိုမိန့်။ စ-သဒ္ဒါ သမုစ္စယတ္ထာ၊ ဏု-ပစ္စည်း အစိတ်၏ ဝုဒ္ဓိ-အပြုကို ဆည်းသည်။

ပါဠိပုံစံ။ ။ဇော=ဇယော၊ အန္တိ၊ 'ဇယန္တိ ရဋ္ဌာ.ဓိပတိ ပသယှ'ဝိသ အယောဃရ ဇာတ်။ 'ယေ စ ခေါ အန္ဒ-ပါနဿ၊ လာဘီ ဟောတီ.စ ပဂ္ဂလော။ ပါပ ဓမ္မောပိ စေ ဟောတိ၊ သော နေသံ ဟောတိ သက္ကတော' ဒုက-အဇိန.ထွေရ ဂါထာ။ 'ဘယံ တဇါ န ဘဝတိ၊ အဇ္ဇ.ပေတံ ပဒိဿတိ' ဗုဒ္ဓဝံသ။ 'ဥဘောပိ တေ ပေစ္စ သမာ ဘဝန္တိ' သုတ္တနိ-ကောကာလိကသုတ်။ 'နမိယျ မာနဿ ဘဝန္တိ တာဒိသာ' ရဋ္ဌပါလ.ထွေရ ဂါထာ။ ။'သဒ္ဒါယိကံ ဟေတ္ဝ ဝစော သုဏောမ' စူဠဥသေဋ္ဌိ ပေတ-ဝတ္ထု။ 'အဒ္ဓေရက တံ ဝေါ သုဏောမ တာတ' ထေရီ သက ပေတဝတ္ထု။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ဇဟတိ-ကို။ ဇိ-တ္ဝည်။ ဇိ၊ သည်။ ဇယော၊ အောင်ခြင်း၌-၏။ ဝတ္တမာနာ=တိ-ဝိဘတ်သက်၊ ဘူဝါဒိတော အ=အ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဇိ+၊+တိ) အညေသု စ, ဤသုတ်ဖြင့် အ-ပစ္စည်းကြောင့် သံယုဂ် အဆုံးမရှိသော အစ သရ ဤ-ကို ဧ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (ဇ်+ဧ+၊+တိ) ဧ အယ=ကို အယ်-ပြု (ဇ်+၊+ယ်+၊+တိ= ဇယတိ) ဇ်-အ,ယ်-အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဟောတိ-ဟူ+သတ္တာယံ၊ ၏။ တိ-သက်၊ (ဟူ+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် သံယုဂ် အဆုံးမရှိသော ဟူ-ဓာတ်၏ အစသရ ဥ-ကို ဩ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (ဟ်+ဧ+တိ=ဟောတိ) ပြီး၏။ ။ဘဝတိ-သူ သတ္တာယံ၊ ရှေးနည်း မှီတူက်။ ။စ-ရုပ်၊ အဘိသုဏောတိ်းအဘိ-ပုဗ္ဗ, သု+သဝဏေ၊ တိ၊ ၄၄၀-သုတ်နှင့်တူ၏။

၄၈၆-တိ-ပဒ ဝိဓိသုတ်။ ။ဂုဟ, ဒုသ ဓာတ်တို့၏အစိတ်ကို ဒီဃ-ပြု။ ။ အပဝါဒ-သုတ်တည်း။ ဝုဒ္ဓိ-အပြုကို မြစ်ဖို့ရာဆိုသည်။ ဤသုတ်ကို မဆိုက-'ဂေါပယတိ၊ ဒေါသယံကိ' ဖြစ်လိမ့်မည်-ဟူလို။ ။ဂုဏ, ဒုသာနံ-ဟု သာမန်ပင် ဆိုသော်လည်း အစ ဗျည်း၏ အစိတ် သရကိုသာယူ။ ။ကာရိတေ-ဆိုသော်

http://www.dhammadownload.com

၄၀၇—၀စ ၀သ-၀ဟာ-ဒီန.မုကာရော ၀ဿ ယော။ ။ယော၊ ဘော, ကံ-၌ သက်သော ယ-ပစ္စည်းကြောင့်။ ၀စ-၀သ-၀ဟာဒီနံ၊ ၀စ-ခေတ်, ၀သ-ခေတ်, ၀ဟ, ခေတ် အစရှိသည်တို့၏။ ၀ဿ၊ ၀-၏။ ဥ-ကာရော၊ ဥ-ပြုသည်။ ကောတိ၊ ၏။ ။ ပရော၊ သော။ ယ.ပ္ပစ္စယေ၊ ကြောင့်။ ၀စ ၀သ ၀ဟ ဤစ္ဆေ၀မာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ခေတ္တုနံ၊ တို့၏။ ၀-ကာရဿ၊ ၏။ ဥ-ကာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊၏။ ဥစ္စတေ၊ ဆိုဖြင်း။ ဆိုအပ်၏။ ဝုဿတိ၊ သုံးနေခြင်း, သုံးနေအပ်၏။ ဝုယ္ဘတိ၊ မျှောခြင်း, မျှောအပ်၏။

လဲည်း ယေဘုယျသော၊ အ-ကာရိတဥ်လည်း ဒီဃ-ပြုရ၏။ ။'သန္တေသု ပရိဂူဟာမိ၊ မာ ကိဉ္စိ ဤတော အ-ဒဒံ'ဘူသပေတ၀ဏ္ဏု။ 'မုသာ၀ါဒေန ဆာဒေတိ၊ နတ္ထိ ထေ မမံ ဤတိ။ သစေ သန္တံ နိဂူဟာမိ၊ ဂူထော မေ ဟောတု ဘောဇနံ' နိဂူဟာမိ၊ လျှိုဝှက်၏။ ဂူထပေတိ ဝတ္ထု။ 'ပါရျတော သီဟ-စမ္မေန၊ ၀ရမာနော-၀ ဒူသယီ' ဒုက-သီလာနိသံသဇာတ်-ပုံစံ။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဂူဟယတိ-ကို ဂုဟ-တည်။ ဂုဟ၊ သည်။ ရက္ခဏေ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း-၌-၏။ ခေျ၊ ခေတ္တုဟိ ဏေဏေယ=ဏယ-ပစ္စည်းသက်၊ ဏယ-ပစ္စည်းကိုလည်း ကာရိတ် အမည်မှည့်၊ (ဂုဟ်+ဏယ) ကာရိတာနံ ဏော=အနုဗန် ဏ-ကို ခေျ။ (ဂုဟ်+ယ) ဂုဟ-ဒုသာနံဒီဃ, ဤသုတ်ဖြင့် ကာရုတ်ပစ္စည်းကြောင့် ဂုဟခေတ်၏ အစိတ်သရ ဥ-ကို ဥဒီဃ-ပြု၊ (ဂူဟ်+ယ=ဂူဟယ) ဟ်+အ-ကပ်၊ တိ-ဝိဘတ်သက်၊ ပြီး၏။ ။ဒူသယတိ-ဒုသ+နာသေ၊ ဖျက်ဆီးခြင်း-၌-၏ဏယ-သက်၊နည်းတူတွက်။

၄၀၇—စတု.ပ္ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဘော,ကံ-၌သက်သော ယ-ပစ္စည်းကြောင့် ၀စ, ၀သ,၀ဟ-ခေတ်တို့၏ ၀-ကို ဥ-ပြု။ ။ယော-ဟု သာမန်ပင် ဆို့သော်လည်း ၀စ, ခေတ်စသည်တို့၏ ဒီ၀ါဂိုဏ်းမရှိသောကြောင့် ဘော,ကံ-၌သက်သော ယ-ပစ္စည်းကိုသာယူ။ ။အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် ၀မုခေတ်ကိုရေတွက်။ ။၀ဿ=ပုဒ်ကိုလည်း 'ဝဿ အ-၀၊ ၀၁စ-၀၀စ ၀၊ တဿ ဝဿ'လုပ်၍ ၀၀-ဟု ဆိုအပ်လျက် ကောသေသ နည်းအားဖြင့် ဝဿ-ဟု ဆိုသည်။ သို့အတွက် ဝ-ကိုလည်းကောင်း။ ဝ-၏မှီရာ အ-ကိုလည်းကောင်း ဥ-ပြုရ၏။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဥစ္စဟော-၀စ-တည်။ ၀စ-သည်။ ဝိယတ္တိယံ ၀ါစာယံ၊ ၏။ ခေျ၊ ဝတ္တမာနာ=တော-ဝိဘတ်သက်၊ ဘာ၀ ကမ္မေသု ယော=ယ-ပစ္စည်းသက်၊ (၀စ်+ယ+တေ)၀စ.၀သ.၀ဟာဒီန=ဤသုတ်ဖြင့် ယ့-ပစ္စည်းကြောင့် ၀စ-ခေတ်၏အစိတ် ဝ-ကို၊ ဥ-ပြု၊ (ဥစ်+ယ+တေ) တဿ စ-၀ဂ္ဂ=ယ-ပစ္စည်းကို ခေတ္တုန်နှင့်တကွ စ-ပြု၊ (ဥစ=တေ) ပရဿ ဒ္ဒေဘာ၀ေါ=စ-ကို သဒိသ ဒ္ဒေဘော် စ္ဆ-ပြု၊ (ဥစ္ဆ+တေ= ဥစ္ဆတေ) ပြီး၏။ ။ဝုစ္ဆတိ-၀စ+ဝိယတ္တိယံ ၀ါစာယံ၊ ခေျ။ တေ-သက်၊ ယ-သက်၊ (၀စ်+ယ+တေ) ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကြောင့် ၀စ-ခေတ်၏ အ-ကို ဥ-ပြု၊ (ဝုစ်+ ယ+တေ)အတ္တာနော ပဒါနိ ပရဿ ပဒတ္တံ=အတ္တာနောပုဒ် တေ-ဝိဘတ်ကို ပရဿပုဒ်

http://www.dhammadownload.com

၄၈၈-ဟ ဝိပရိယယော လော ဝါ။ ။ယော၊ တော၊ ကံ-၌ သက်သော ယ-ပစ္စည်းကြောင့်။ ဟ ဝိပရိယော၊ ယ၏-ဝိပရိတ်-ပြုသည်။ ဝါ-ဟ၏ ယ၊ နှင့် ရွှေ့-နောက်ပြန်ခြင်းသည်။ (ဝါ-ယ၊ ရွှေ့ ဟ၊ နောက် တက်အောက် ပြောင်းပြန်ပြန်လှန်ဆဲ့ခါတိ်၊ ဝိပရိတ်သည်)။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဿ၊ ယ-ပစ္စည်း၏ လော၊ လ-ပြုသည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ပရေ၊ သော။ ယ-ပွစ္စယော၊ ကြောင့်။ ဟ-ကာရဿ၊ ဟ-အက္ခရာ၏။ ဝိပရိယယော၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယ-ပွစ္စယဿ စ၊ ၏လည်း။ လော၊ သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝုလ္ဟတိ၊ ဝုယ္ဟတိ၊ မျှောခြင်း၊ မျှောအပ်၏။

တိ-ပြု၊ (ဝုစ်+ယ+တိ)၊ နည်းတူလုပ်။ ။ဝုဿတိ-ဝသ+နိဝါသေ၊ နေခြင်း၌-၏။ ချေ၊ တေ-သက်၊ ယ-သက်၊ (ဝသ်+ယ+တေ) ဤသုတ်ဖြင့် ဝသ-၏ အစိတ် အ-ကို ဥ-ပြု၊ (ဝုသ်+ယ+တေ) ပုဗ္ဗ ရူပဿ=ယ-ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရူပ် သ-ပြု၊ အတ္ထနော ပဒါနိ=တေ ဝ်ဘတ်ကို တိ-ပြု၊ (ဝုသ်+သ+တိ=ဝုဿတိ) သ်+သ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝုယ္ဟတိ-ဝဟ+ပါပုဏော၊ ရောက်ခြင်း၌-၏။ ချေ၊ တေ-သက် ယ-သက်၊ (ဝဟ်+ယ+တေ) ဤသုတ်ဖြင့် ဝဟ-ခဲတ်၏အစိတ် အ-ကို ဥ-ပြု၊ (ဝုဟ်+ယ+တိ) ဟ-ဝိပရိယယော=ဟ်နှင့် ယ-ရွှေ့နောက်ပြန်၊ (ဝုယ်+၂+တေ=ဝုယ္ဟတေ) တေ-ကို တိ-ပြု၊ ပြီး၏။

၄၈၈-တိ-ပဒ၊ ဝိမိသုတ်။ ။ဟနှင့် ယ-ကို ရွှေ့-နောက်ပြန်၊ ယ-ပစ္စည်းကို အချို့ လ-ပြု။ ။ဝိပရိတ်-ဟူသည် ဟ-အက္ခရာ၏ ရွှေ့၌၊ ယ-အက္ခရာကို ပြောင်း ရွှေ့၍ထားခြင်းပင်တည်း။ လော-ဟု သာမန်ပင်ဆိုသော်လည်း ပယောဂ သိဒ္ဓိကို ထောက်၍၊ နိမိတ် ယ-ပစ္စည်းကိုသာ လ-ပြု။ ဝါ-သဒ္ဒါ ဝိကပ်။ ရူ-အလို ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာ။ ထိုဖြင့် ဂယ္ဟတိ-စသော ပုံစံတို့၌ လ-မပြုရ။ ။ပါဠိပုံစံကား။ ဝဟ+ပါပုဏော၊ တေ-'အဇ္ဈတ္တဉ္စ နာနာတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ စ နာ ပဿတိ။ သမန္တာ.ဝရဏော ဗဉ္ဇလော၊ သစေ ယောသေ နာ ဝုယ္ဟတိ'။ 'ဗဟိဒ္ဓါ ပလ ဒဿာဝီ၊ သောပိ ယော သေန ဝုယ္ဟတိ' သတ္ထကုဏ္ဍကထေရာ ဂါထာ။ 'ဧဝံ ဇရာ မရဏေန၊ ဝုယ္ဟန္တေ သဗ္ဗပါဏိနော' တေမိယဇာတ်။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ဝုလ္ဟတိ-ကို ဝဟ-တည်။ ဝဟ-သည်။ ပါပုဏော၊ ရောက်ခြင်း၌-၏။ ချေ။ ဝတ္ထမာနော=တေ.ဝိဘတ်သက်၊ ဘာဝကမ္မေသု ယော=ယ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဝဟ်+ယ်+တေ) ဟ ဝိပရိယယော = ဤသုတ်ဖြင့် ဟ-နှင့် ယ၊ ရွှေ့နောက်ပြန်။ ယ-ကိုလည်း လ-ပြုသည်သာထူး၏။ အကြွင်း ၄၀၇-ထုတ်နှင့်တူ၏။ ။ဝုယ္ဟတိ-ဝဟ+ပါပုဏော၊ ၌-၏။ ချေ။ တေ-သက်၊ ယ-သက်၊ ၄၀၇-သုတ်နှင့် တူ၏။ ဤသုတ်ဖြင့် ဟ-နှင့် ယ ရွှေ့-နောက်ပြန်။ ယ-ကို လ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း၊ ဝါ-သဒ္ဒါမြစ်သော့ကြောင့် မပြုရသည်သာ ထူး၏။

http://www.dhammadownload.com

၄၈၉-ဂဟဿ ဃေ.ပွေ။ ။ပွေ၊ပွ-ပစ္စည်းကြောင့်။ ဂဟဿ၊ဂဟ-ဓာတ်၏။ ဃေ၊ ဃေ-ပြုသည်။ ဟောတိ၊၏။ ။ပရေ၊ သော။ ပွ.ပွစ္စယော၊ ပွ-ပစ္စည်းကြောင့်။ ဂဟ ဣစ္စေတဿ ဓာတုဿ၊ ၏။ ဃေ-ကာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဃေပွတိ၊ ယူ၏။

၄၉၀-ဟ.လောပေါ ဏှာမိံ။ ။ဏှာမိံ၊ဏှာ-ပစ္စည်းကြောင့်။ ဂဟဿ၊ဂဟ-ဓာတ်၏။ ဟ-လောပေါ၊ ဟ-၏ကျေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ပရေ၊ သော။ ဏှာမိံ-ပစ္စယော၊ ကြောင့်။ ဂဟ-ဣစ္စေတဿ ဓာတုဿ၊၏။ ဟ-ကာရဿ၊ ၏။ လော ပေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂဏှာတိ၊ယူ၏။

၄၉၁-ကရဿ ကာသတ္တ.မဇ္ဇတနီမိံ။ ။အဇ္ဇတနီမိံ၊ အဇ္ဇတနီ-ဝိဘတ်ကြောင့်။ ကရဿ၊ ကရ-ဓာတ်၏။ ကာသတ္တံ၊ ကာသ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊၏။ အဇ္ဇတနီမိံ-ဝိဘတ္တိမိံ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗဿ၊ သော။ ကရ-ဣစ္စေတဿ ဓာတုဿ၊ ၏။ ကာသတ္တံ၊ သည်။ ဝါ၊ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ အကာသိ၊ ပြုပြီး။ အကာသုံ၊ပြုကုန်ပြီ။ အကရိ၊ ပြုပြီ။ အကရုံ၊ ကုန်ပြီ။ ကာသတ္တ.မိတိ ဘာဝနိဒ္ဒေသေန၊ ကာသတ္တံ-ဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့်။ အညသ္မာပိ၊ တစ်ပါးသောဓာတ်မှလည်း။ ပရေ၊ ဥ္ဇ။ သာ ဂမော၊ သ-လာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ အဒါသိ၊ ပေးပြီ။

၄၈၉-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ပွ-ပစ္စည်းကြောင့် ဂဟ-ဓာတ်ကို ဃေ-ပြု။ ။ ရှုပ်၊ ဃေပွတိ-ဂဟ+ဥပါဒါနေ၊ စွဲလမ်းခြင်း၌-၏။ ၄၅၀-သုတ်နှင့်တူ၏။

၄၉၀-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဏှာ-ပစ္စည်းကြောင့် ဂဟ-ဓာတ်၏ ဓာတုန် ဟ-ကို ခေျ။ ။ရှုပ်၊ ဂဏှာတိ-ဂဟ+ဥပါဒါနေ၊ ၏။ ၄၅၀.သုတ်နှင့်တူ၏။

၄၉၁-တိ်-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။အဇ္ဇတနီ-ဝိဘတ်ကြောင့် ကရ-ဓာတ်ကို ကာသ-ပြု။ ။ကရဿ-ကာသော အဇ္ဇတနီမိံ, ဆိုက ပြီးလောက်လျက်၊ တွ-ဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသကို ဆိုခြင်းသည် ပိုလွန်၏။ ထိုသဒ္ဒါပိုကို ဆိုရသောအကျိုးကား ဘယ်မှာနည်း။ ဤသို့မေးရန်ရှိ၍ 'ကာသတ္တ.န္တိ ဘာဝနိဒ္ဒေသေန' ဟူသော ဝါကျကိုမိန့်။ ။ကာသတ္တံ-ဟူသော ဘာဝ နိဒ္ဒေသဖြင့် ကရ-ဓာတ်မှ တစ်ပါးသော ဓာတ်နောင် သ-လာ စီရင်လေ-ဟူလို။ ။'အထဝါ-ယဒါ ကရဿ ကာဟောတိ-သတ္တဿ အာဂမော အဇ္ဇတနီမိံ.တိ အတ္ထော'ရှု-အဆိုရှိရကား၊ ဤသုတ်ကို တစ်နည်း-ဤသို့အနက်ပေး-'အဇ္ဇတနီမိံ၊ ကြောင့်။ ကရဿ၊ ၏။ ကာ၊ ကာ-ပြုသည်လည်းကောင်း။ သတ္တဿ၊ သ-လာသည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊၏။' ဤသို့ပေးလျှင် ကရဿ ကာ-ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂဖြင့် ဟိယျတ္တနီ-ဝိဘတ်ကြောင့် ကံရ-ဓာတ်ကို၊ ကာ-ပြု၍ 'အကာ၊ အကတ္ထ' စသည် ဖြစ်၏။ ။သတ္တ.မဇ္ဇတနီမိံ-ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂဖြင့် ကရ-ဓာတ်မှ တစ်ပါးသော ဓာတ်နောင် သ-လာ၍ 'အဟောသိ၊ အဒါသိ' စသည်ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဆောင်ပုဒ်-"ကာရဿ, က၊ ဝိဘာဂဖြင့်။ အာ,တ္ထ,အံ,မှာ၊ တဖြာ တ္ထ,မ္ဟသေ။ ခြောက်ထွေ ဟိယျတ်၊ ကရ-ဓာတ်။ ပြုလတ် ကာ,ကိုသာ။ အဇ္ဇတနီမှ၊ ဝိဘာဂဖြင့်၊ အညေ ဓာတ်နောက်၊ အဇ္ဇရောက်၊ မဖောက် သ-လာရှု။"

ပါဠိပုံစံ။ ။ကရ+ကရဏော၊ ဤ-'အကာသိ ယောဂံ ခုဝ,မပ္ပတ္ထော' ဒုက-သောမနတ္တဇာတ်။ 'အထော ပိ ဘရိယာယ-မကာသိ သောတ္ထိ' သတ္ထ-သတ္ထု ဘဏ္ဍဇာတ်၊ 'မာ,ကာသိ ကမ္မံ နိရယူပ-ပတ္တိယာ' ဝိသ-စိတ္တ-သမ္ဘူတဇာတ်။ 'အာနန္ဒိ-တာ ဝိပုလ,မကံသု ယေဉသံ' ဗုဒ္ဓဝံသ-မူလပုံစံ။ ။'ကပ္ပေါ စ တေ ပဌ စရော အဟောသိ' သတ္တ-ဗကဇာတ်။ 'အဒါသိ ဒါနာနိ ပရေ အသယ္ဟ၊ ဒဒတော စ ခယ-ဓမ္မော အဟောသိ' စတုက္က ဝိသယ္ဟဇာတ်။ 'တာဝ အညေ အပူဇေသုံ၊ ပုထု သမဏ-ဗြာဟ္မဏော ဝံဂိုးဇာတ်။ 'ကာကော တဒါ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ' ဆက္က-သုဝဏ္ဏကက္ကဋဇာတ်။ ဘာဝနိဒ္ဒေသပုံစံ။ ။'ဒေဝမ္ဟိ ဝဿမာနမ္ဟိ၊ အနော ဝဿံ ဘဝံ အကာ' သတ္ထ-သောဏနန္ဒဇာတ်။ 'ယော ပုဗ္ဗေ ကတ,ကလျာဏော၊ အကာ လောကေ သု ဒုက္ကရံ' စတုက္က-ဇေတဝနဇာတ်။ 'မာစေ,ဝ သေရီသ မဟံ အကတ္ထ' သေရီသက-ပေထဝတ္ထု။ 'ဝိဇ္ဇမာနေသု ဘောဂေသု၊ ဒီပံ နားကမ္ဟ အတ္တနော' စတုက္က-လောဟ ကုမ္ဘီဇာတ်။ ယော့ဂ ဝိဘာဂ ပုံစံ။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။အကာသိ-ကို ကရ-တည်။ ကရ၊သည်။ ကရဏော၊၏။ ခေျ၊ သမီ ပေဇ္ဇတနီ=အဇ္ဇတနီ ဤ-ဝိဘတ်သက်။ (ကရ+-ိ) ကရဿ ကာသတ္တ=ဤသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇဘနီ ဝိဘတ်ကြောင့် ကရ-ဓာတ်ကို ကာသ-ပြု၊ (ကာသ်+) ကွစာဒိ=သုတ်ကြီးဖြင့် ဤ-ကို လု-ရဿပြု။ အကာရာဂမော=အဇ္ဇတနီ ဝိဘတ်ကြောင့် အစဒ္ဓ အ-အာဂမ်ရလာ၊ (အ-ကာသ်+-ိ=အကာသိ) သ်+လု-ကပ်၊ပြီး၏။ ။အကာသုံ-ကရ+ကရဏော ၏။ခေျ၊ အဇ္ဇတနီ ဥံ-ဝိဘတ်သက်၊(ကရ်+ုံ) နည်းတူ။ ။ဝါ-ရုပ်၊ အကရိ-ကရ+ကရဏော၊ ခေျ။ အဇ္ဇတနီ ဤ-ဝိဘတ်သက်၊ (ကရ်+-ိ) ဤသုတ်ဖြင့် ကရ-ဓာတ်ကို ကာသ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း၊ ဝါ-သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ ကွစာဒိ=ဤ-ကို လု-ရဿပြု၊ အကာရာဂမော=အ-လာ (အကရ်+-ိ အကရိ) ပြီး၏။ ။အကရုံ-ကရ+ကရဏော၊ ခေျ။ ဥံ-ဝိဘတ်သက်၊ နည်းတူ။ ။ဘာဝ နိဒ္ဒေသရုပ်၊ အဟောသိ-ဟူ+သတ္တာယံ၊၏။ ဤ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဟူ+-ီ) အညေသု စ=အစ သရ ဥ၂-ကို သြ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (ဟ်+ဩ+-ီ) ကွစာဒိ=ဤ-ကို လု-ရဿပြု၊ အ-ကာရာဂမော အစဒ္ဓ အ-လာ၊ ဤသုတ်၌ ကာသတ္တံ-ဟူသော ဘာဝ နိဒ္ဒေသ ဖြင့် ဟူ-ဓာတ်မှ နောက်၌ သ်-လာ၊ (အဟ်+ဩသ်+-ိ=အဟောသိ) ဟ်+သြ-သ်+လု-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။အဒါသိ-ဒါ+ဒါနေ၊ ဤ-ဝိဘတ်သက်၊ နည်းတူ။

http://www.dhammadownload.com

၄၉၂-အသသ္မာ မိ-မာနံ မိုု မ္ဟာန္တံ လောပေါ၀်။ ။အသသ္မာ၊ အသ-ဓာတ်မ္ဟ။ ပရဲသံ၊ ကုန်သော။ မိ-မာနံ၊ မိ,မ,၀ိဘတ်တို့၏။ မို့-မ္ဟာ၊ မို့-ပြု, မ္ဟ-ပြုတို့သည်။ ၀ါ၊ ချို့။ ဟောန္တို့၊ ကုန်၏။ အန္တလောပေါ စ၊ အစိတ်ဓာတ္ဌန်၏ ကျေခြင်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ။အသ-ဣစ္စေတာဃ ဓာတုယာ။ မ္ဟ။ ပရဲသံ၊ ကုန်သော။ မိ-မ-ဣစ္စေတေသံ ၀ိဘတ္တိနံ၊ တို့၏။ မို့-မ္ဟာ အာဒေသာ၊ တို့သည်။ ၀ါ၊ ချို့။ ဟောန္တို့၊ ကုန်၏။ ဓာတ္ဌန္တသ္သ၊ ၏။ လောပေါ၀်၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အမို့၊ ဖြစ်၏။ အမ္ဟ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အသို့၊ ဖြစ်၏။ အသ္မ၊ ကုန်၏။

၄၉၃-လဿ တ္ထတ္တံ။ ။အသသ္မာ၊ အသ-ဓာတ်မ္ဟ။ ပရုဿ၊ သော။ တဿ၊ ထ-၀ိဘတ်၏။ တ္ထတ္တံ၊ တ္ထ-၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အန္တလောပေါ စ၊ အစိတ်ဓာတ္ဌန်၏ ကျေခြင်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ။အသ-ဣစ္စေတာဃ ဓာတုယာ၊ မ္ဟ။ ပရဿ၊ သော။ ထဿ-၀ိဘတ္တိဿ၊ ၏။ တ္ထတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အန္တလောပေါ စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အတ္ထ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၉၂-ပဋ္ဌ-ပဒ, ၀ိဓိသုတ်။ ။အသ-ဓာတ်မ္ဟ နောက်ဖြစ်သော မိ, မ-၀ိဘတ်ကို မို့-မ္ဟ-ပြု၊ ဓာတ္ဌန်ကိုလည်းချေ။ ။စ-သဒ္ဒါ ဒုတိယတ္ထ သမ္ပိဏ္ဏန။ ။ရုပ်၊ အမို့-ကို့၊ အသ-တည်။ အသ၊ သည်။ ဘုဝိ၊ ဖြစ်ခြင်း၌-၏။ ချေ။ ၀တ္တမာနာ=မိ-၀ိဘတ်သက်၊ (အသ်+မိ) အသသ္မာ မိ-မာနံ=ကျ်ိသုတ်ဖြင့် အသ-ဓာတ်မ္ဟနောက်ဖြစ်သော မိ-၀ိဘတ်ကို မို့-ပြု။ ဓာတ္ဌန် သ-ကိုလည်းချေ၊ (အ+မို့-အမို့)ပြီး၏။ ။အမ္ဟ-အသ+ဘုဝိ။ ချေ။ မ-၀ိဘတ်သက်၊ (အသ်+မ)ကျ်ိသုတ်ဖြင့် အသ-ဓာတ်မ္ဟ နောက်ဖြစ်သော မ-၀ိဘတ်ကို မ္ဟ-ပြု၊ ဓာတ္ဌန်ကိုလည်းချေ (အ+မ္ဟ-အမ္ဟ)ပြီး၏။ ။၀ါ ရုပ်၊ အသ္မ-အသ+ဘုဝိ၊ ချေ။ မိ-၀ိဘတ်သက် (အသ်+မိ) ကျ်ိသုတ်ဖြင့် အသ-ဓာတ်မ္ဟ နောက်ဖြစ်သော မိ-၀ိဘတ်ကို မို့-ပြု၊ ဓာတ္ဌန်ကို ချေသင့်ငြားသော်လည်း ၀ါ-သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မပြုမချေရ၊ (အသ်+မိ=အသ္မိ) သ်+မိ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။အ-သ္မ အသ+ဘုဝိ၊ မ-၀ိဘတ်သက်၊ (အသ်+မ) နည်းတူ။

၄၉၃-ဒ္ဒိ-ပဒ, ၀ိဓိသုတ်။ ။ထ-၀ိဘတ်ကို အသဒိသ ဒ္ဒေ-ဘာ၀ေ-တ္ထ-ပြု၊ 'ကိစ္စံ-တ္ထ ဘိက္ခ၀ေါ ကုသလာ၊ ကစ္စံ-တ္ထ ဘိက္ခ၀ေါ အနာမယာ' မဟာ၀ါ၊ 'တတ္ထာ ယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ ကစ္စံ-တ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ' ပါတိမောက်-ပုံစံ။

ရုပ်တ္ထက်ပုံ။ ။အတ္ထ-ကို့ အသ-တည်။ အသ၊ သည်။ ဘုဝိ၊ ၏။ ချေ။ ၀တ္တမာနာ=၀တ္တမာန် ဗဟုဝုစ် က-၀ိဘတ်သက်၊ အသ်+ထ) ထဿ တ္ထတ္တံ, ကျ်ိသုတ်ဖြင့် အသ-ဓာတ်မ္ဟ နောက်ဖြစ်သော တ-၀ိဘတ်ကို တ္ထ-ပြု၊ ဓာတ္ဌန် သ-ကိုလည်းချေ၊ (အ+တ္ထ=တ္ထ) ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၄၉၄–တိဿ ထွိတ္တံ။ ။အသသ္မာ၊ မှ။ ပရဿ၊ သော။ တိဿ၊ တိ-ဝိဘတ်၏။ ထွိတ္တံ၊ ထွိ-၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အန္တလောပေါ စ- သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ။အသ-ဣစ္စေတာယ ဓာတုယာ၊ မှ။ ပရဿ၊ သော။ တိဿ-ဝိဘတ်ဿ၊ ၏။ ထွိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အန္တလောပေါ စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အထွိ၊ ဖြစ်၏။ ရှိ၏။

၄၉၅-တုဿ ထွဒ္ဓံ။ ။အသသ္မာ၊ မှ။ ပရဿ၊ သော။ တုဿ၊ တု-ဝိဘတ်၏။ ထွဒ္ဓံ၊ ထွဒ္ဓ-၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊၏။ အန္တလောပေါ စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ။အသ-ဣစ္စေတာယ ဓာတုယာ၊ မှ။ ပရဿ၊ သော။ တုဿ-ဝိဘတ္တိဿ၊ ၏။ ထွဒ္ဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အန္တလောပေါ စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အထွဒ္ဓ၊ ဖြစ်ပါစေ။

၄၉၄-ဒ္ဓိ-ပဒ, ဝိမိသုတ်။ ။အသ-ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော တိ-ဝိဘတ်ကို ထွိ-ပြု၊ ဓာတုန်**ကို**လည်းချေ၊ စီရင်။ ။**ပါဠိပုံစံကား**- 'နဟိ ဒါနိ ပုန အတ္ထိ၊ မမ တုယ္ဟ သင်္ခေ' အဋ္ဌ-သုလသာဇာတ်။ 'အတ္ထော **အ**တ္ထိ သရီရသ္မိံ၊ ဝုမှ ဗျဿ နမော ကရေ၊ အတ္ထော အတ္ထိ သုဇာတသ္မိံ၊ သီလံ ကသ္မာ က.ရ္ဓတိ'ဒုက-သာခုသီလဇာတ်။ ယံ ကိဉ္စိ ရတနံ အတ္ထိ၊ ကာသိရာဇ နိဝေသနေ' သတ္တ-မဟာ ဟံသဇာတ်။ အတ္ထိ ဟေဟိတိ သေ မဂ္ဂေါ၊ နယော သက္ကာ နဟေတုယေ' ဗုဒ္ဓဝံသ။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။အတ္ထိ-ကို၊ အသ-တည်၊ အသ၊ သည်။ ဘုဝိ၊ ၏။ ချေ။ ဝတ္တမာ နာ=တိ-ဝိဘတ်သက်။ (အဘိ+တိ) ကိဿ ထွိတ္တံ**,** ဤသုတ်ဖြင့် အသ-ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော တိ-ဝိဘတ်ကို ထွိ-ပြု၊ ဓာတုန် သ-ကိုလည်းချေ၊ (**အ**+ထွိ=အထွိ) ပြီး၏။

၄၉၅ တိ-ပဒ, ဝိမိသုတ်။ ။အသ-ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော တု-ဝိဘတ်ကို ထွဒ္ဓ-ပြု၊ ဓာတုန်ကိုလည်းချေ-စီရင်။ ။**ပါဠိပုံစံကား**၊ တ.မဒ္ဒဿ မဟာရာဇ! ဥတ္တရာ ဘဒ္ဒ.မထ္ထုတေ' နန္ဒက-ပေတ.ဝတ္ထု။ မိဂရာဇ! နမော တျ.ထ္ထု၊ အပိ ကိဉ္စိ လဘာမသေ' စတုက္က-သ.ကုဏဇာတ်။ 'ရာဇပုတ္တ! နမော တျ.ထ္ထု၊ သစေ ဓမ္မေ ဌိတော ဝသိ'ဌင်း-သိဂ်ါလ ဟသကုဏဇာတ်။ 'နမော တေ ဗုဒ္ဓ! ဝီရ.ထ္ထု၊ ဝိပ္ပ မုတ္တော.သ္မိ သဗ္ဗဓိ' ဒေဝပုတ္တ သံယုတ်။ 'အဘိဝါဒေမိ တံ ဘဒ္ဒေ၊ ဒါန ဝါ.ဟံ နမတ္ထု တေ' တိ သ သမ္မုလ်ဇာတ်။ 'ယ.ဒေဝ တျာ.ဟံ ဝစန၊ အ-ကရံ ဘဒ္ဒ.မထ္ထု တေ' တေမိယဇာတ်။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။အတ္ထု-အသ-တည်။ အသ၊ သည်။ ဘုဝိ၊ ၏။ ချေ။ အာဏတျာ= ပဒ္ဓမီ တု-ဝိဘတ်သက်၊ (အသ်+တု) တုဿ ထွဒ္ဓံ**,** ဤသုတ်ဖြင့် အသ-ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော တု-ဝိဘတ်ကို ထွဒ္ဓ-ပြု၊ ဓာတုန်ကိုလည်းချေ၊ (**အ**+ထွဒ္ဓ=အထွဒ္ဓ) ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၄၉၆-သိမှိ စ။ ။သိမှိ စ၊ သိ-ဝိဘတ်ကြောင့်လည်း။ အသဿ၊၏။ အန္တိလော ပေါ စ၊ အစိတ်ခေတ္တန်၏ ကျေခြင်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ။သိမှိ၊ ကြောင့်။ အသဿ ခေတုဿ၊ ၏။ အန္တဿ၊ ၏။ လောပေါ ဧဝ၊ ကျေခြင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ မာရိသ၊ အမောင်။ တုံ၊ သည်။ ကော၊ ဘယ်သူသည်။ အသိနု၊ ဖြစ်သနည်း။

၄၉၇-လဘသ္မာ ဤ-ဣံနံ ဆဆ္ဆံ။ ။လဘသ္မာ၊ လဘ-ခတ်မှ။ ပရေသံ၊ ကုန်သော။ ဤ ဣံနံ၊ ဤ-ဝိဘတ်, ဣ-ဝိဘတ်တို့၏။ ဆဆ္ဆံ၊ ဆံ့-ပြု, ဆံ့-ပြုတို့သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောန္တွေ၊ ကုန်၏။ အန္တလောပေါ စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ လဘ-ဣစ္စေတာဃ ခေတုဃာ၊ မှ။ ပရေသံ၊ ကုန်သော။ ဤ-ဣံနံ ဝိဘတ္တိနံ၊ တို့၏။ ဆဆ္ဆံ-ဆံ့ အာဒေသာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တွေ၊ ကုန်၏။ ခေတုံ.နွတ္ထ၊ ၏၊ လောပေါ စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ (ထည့်-သော၊ ဆိုသူသည်)။ အလတ္ထ၊ ရပြီ။ (ထည့်-အဟ်၊ ငါသည်)။ အလတ္ထံ၊ ရပြီ။

၄၉၆-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။သိ-ဝိဘတ်ကြောင့် အသ-ခေတ်၏အစိတ်ကိုခေ၊ စ-သဒ္ဒါ နိဝတ္တနတ္ထ။ ဉာ-အလို အာဒေသကို နစ်စေ၏။ နိ-အလို အသ-ခေတ်ကို နစ်စေသည်။ ။တစ်နည်း၊ သမုစ္စည်း၊ ဟိ-ဝိဘတ်ကို ဆည်းသည်။ 'တုံ အဟိ-ဘဝါဟိ၊ ဖြစ်သော'ပုံစံ။ ။နီတိ-ဋ္ဌကား- 'သိ-ဟီသု စ' ဟု သုတ်တည်း၏။

ပါဠိပုံစံကား။ ။'နဂ္ဂေါဒုံ.ဗ္ဗဏ္ဏ ရူပေါ.သိ (အသိ)။ ကိသော ဓမနိ-သန္တေ၊ ဥပ္ပါသုဋ္ဌိကော ကိသိကော နု တုံ.မသိ (တုံ+အသိ) မာရိသ' ဓနပါလ သေဋ္ဌိ-ပေတဝတ္ထု။ 'ဗာလော ခေါတုံ.သိ မာဏဝ၊ ယံ တုံ ပတ္တယသိ အပတ္ထိတံ' ပဋ္ဌကုဏ္ဍလီ-ပေတဝတ္ထု။ မူလပုံစံ။ ။'အာစရိယော မေ.ဟိ (မေ+အဟိ၊ ဘဝါဟိ)ပိတာ စ မယ္ဟံ' တေရသ-ဘိသဇာတ်။ 'တစ္ဆကံ အဘိသိဉ္စိ'သု၊ တုံ နော ရာဇာ.ဟိ (ရာဇာ+အဟိ) ဣသဏော' ပကိဏ္ဏက တစ္ဆ သုကရဇာတ်။ 'ပိတာ တုံ.မဟိ အမှာကံ၊ မာတာ တုံ.မဟိ ပါရိကေ!' သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်။ 'တုံ မယ္ဟံ ပိတ-ဋ္ဌာနေ.တိဋ္ဌ၊ အမ္မ ပါရိကေ! တုံ ပိ မေ မာတုဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌ' အဋ္ဌကထာ။ စ-ပုံစံ။

ရူပ်တုက်ပုံ။ ။အသိ-အသ-တည်။ အသ၊ သည်။ ဘူဝိ၊ ၏။ ခေ၊ ဝတ္တမာနာ= သိ-ဝိဘတ်သက်၊ (အသ်+သိ) သိမှိ စ, ဤသုတ်ဖြင့် သ-ဝိဘတ်ကြောင့် ခေတုန် သ-ကိုခေ၊ (အ+သိ=အသိ) ပြီး၏။

၄၉၇-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။လဘ-ခတ်မှ နောက်ဖြစ်၍၊ ဤ, ဣံ-ဝိဘတ်တို့ကို ထ္ထ, ဆ္ဆံ-ပြု၊ ခေတုန်ကိုလည်းခေ။ ။ဟံ-ဝိပရိယယော လောဝါ,သုတ်မှ မဇ္ဈ္ဈကဂတိက နည်းအားဖြင့် ဝါ-သဒ္ဒါလိုက်သည်-ရှု။ ဝုတ္တိဋ္ဌကား ဝါ-လိုက်မပြု။ သို့ရာတွင် အလဘိ, အလဘိ-ပုံစံထင်ရှားရှိ၍ ဝါ-လိုက်မှကောင်းသည်။ ။ ပါဠိပုံစံကား။ ။'အလတ္ထ ခေါ ကယိ ဘာရဒ္ဒါဇော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝတော

http://www.dhammadownload.com

၄၉၀-ကုသသ္မာ ဒီ စ္ဆီ။ ။ကုသသ္မာ၊ ကုသ-ဓာတ်မှ။ ပရဿ၊သော။ ဤ၊ ဤ-ဝိဘတ်၏။ စ္ဆီ၊ စ္ဆီ-ပြုသည်။ ဝ၊ ခ္ဆို့။ ဟောဟိ၊ ၏။ ။ကုသ-ဣစ္ဆေတာယံ ဓာဘုယာ၊ မှ။ ပရဿ၊ သော။ ဤ-ဝိဘတ်ထိဿ၊ ၏။ စ္ဆီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓာတ္ဝ.န္တဿ၊ ၏။ လောပေါ စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အကောစ္ဆီ၊ ဆဲရေးပြီ။

ဘန္တိကေ ပဗ္ဗဇ်ံ၊ အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒံ' သုတ္တန်-ကသိ ဘာရဒ္ဒါဇသုတ်။ 'တံ ဒိသ္ဝာ သံဝေဂ.မလတ္ထံ ဘန္တေ၊ တပ္ပစ္စယာ ဝါပိ ဒဒါမိ ဒါနံ' သမ္မသက္ကရ ပေတဝတ္ထု၊။

ဃောဂဝိဘာဂ။ ။ဤဣနံ တ္ထ တ္ထံ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ပတ-ဓာတ်မှ နောက်၌ ဤ၊ဣံ-ဝိဘတ်ကိုလည်း အခ္ဆို့ တ္ထ၊တ္ထံ-ပြု။ အပတ္ထ, အပတီ၊ အပတ္ထံ အပတီ'ပုံစံ။ ။'သော စ အတ္ထေဝ ပါ.ပတ္ထ (ပ=အပတ္ထ) ယထာ ဒုဒ္ဒလကော တထာ' သဒ္ဒိ-သောဏသုတ်။ 'ကာရယိတ္ဝာ တဟိ ရဇ်ံ၊ ပါ.ပတ္ထံ နိရယံ ဘုသံ' တေမိယသုတ်။ ။နီတိ-၌ကား 'ပါ.ပတ္ထံ နိယံ ဘုသံ' အဟံ သဒ္ဒေန ယောဇေ-တဗ္ဗံ၊ ပါ.ပတ္ထံ ပတိတော သ္မီ.တိ အတ္ထော။ ပါ.ပတ္ထ နိရယံ ဘုသံ-သောကုမာရော ဟိ ယော ဇေတဗ္ဗံ၊ ပါ.ပတ္ထ ပတိတော.တိ အတ္ထော၊ ပရောက္ခာ ပဒံဟိ တေ ဒ္ဝယံ၊ ပါ.ဝဒံ ပါ.ဝဒါ.တိ အာဒီသု ဝိယ ဥပသဂ္ဂပဒဿ ဒီဃဘာဝေါ၊ တတော အံ-သဒ္ဒဿ အတ္ထံ အာဒေသော၊ အ-သဒ္ဒဿ စတ္ထာ.ဒေသော ဘဝတိ၊ အစီန္တေယျော ဟိ ပါဠိနယော'ဟု ပရောက္ခာ ဝိဘတ်ဆို၏။ သက္ကတနှင့်မညီ။ အပတိတ် သက္ကတ ရုပ်။ 'ပတဿဂတ္ထိ' ကတန္တ၊ ၁-၆-၉၆-သုတ်ဖြင့် စီရင်။ ။'ပတ+ဤ၊ ဤမိနာ ပတဿ ဋ္ဌာနေ ပတိ=အပတိတ်, ကာတန္တာ.နုဝါဒ။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။အလတ္ထ-ကို လာဘ-တည်။ လာဘ၊ သည်။ လာဘော၊ရခြင်း၌-၏။ ခ္ဆေ။ သမိ-ဒေဗ္ဗတနီ+အဇ္ဇတနီ ကေဝုစ် ဤ-ဝိဘတ်သက်၊ (လဘ်+-ီ) လဘသ္မာ ဤ-ဤနံ, တ္ထ-တ္ထံ-ဤသုတ်ဖြင့် လဘ-ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော ဤ-ဝိဘတ်ကို တ္ထ-ပြု၊ ဓာတ္ဝန် ဘ်-ကိုလည်းခေ့။ (လ+တ္ထ) အကာရာ ဂမော=အဇ္ဇတနီ ဝိဘတ် ကြောင့် အစ၌ အ-အက္ခရာလာ၊ (အလ+တ္ထ=အလတ္ထ) ပြီး၏။ ။အလတ္ထံ-လဘ+လဘော၊ ၏။ နည်းတူ။ အဇ္ဇတနီ (ပရဿပုဒ် ဥတ္တမပုရိသ်) ကေဝုစ် ဤ-ဝိဘတ်သက်၊ ဤံ-ဝိဘတ်ကို တ္ထံ-ပြုသည်သာ ထူး၏။

၄၉၀ တိ-ပဒ, ဝိမိသုဟ်။ ။ကုသ-ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော ဤ-ဝိဘတ်ကို စ္ဆီ-ပြု။ ။အခြားမဲ့သုတ်မှ ဤသဒ္ဒါအလိုက်ခံက, ပြီးလုံက်၊ တဖန် ထပ်ဆိုခြင်း ကား ဤံ-သဒ္ဒါကိုနှစ်စေလိုသည်။ ။ဝုတ္တိ-၌, ဝါလိုက်မပြ။ ရှု-၌ပြု၏။ 'အက္ကောသီ' ဝါ-ပုံစံ။ ။'ကုသ္မော ဒီ စ္ဆီ'ဟု အမျှားရှိကြ၏။ ဓာတ္ဝ.တ္ထ ဃ်ဟ၌ ကုခ+ကောပေ,မှာ ဒီဝါဒိဂိုဏ်း။ ကုသ+အက္ကောသေ,မှာ ဘုဝါဒိဂိုဏ် ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း 'အက္ကောစ္ဆီ.တိ အက္ကောသီ'ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သောကြောင့်လည်း

http://www.dhammadownload.com

၄၉၉-ဒါ ခေတ္တုဿ ဒဇ်ံ။ ။ဒါ။ ခေတ္တုဿ၊ ဒါ-ခေတ်။ ဒဇ်ံ၊ ပြုသည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။သဗ္ဗဿ၊ သော။ ဒါ-ဣစ္စေတဿ ခေတ္တုဿ၊ ၏။ ဒဇ္ဇော၊ ဒေသော၊ သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒဇ္ဇာမိ၊ ပေး၏။ ဒဇ္ဇေယျ၊ ပေးရာ၏။ ဒဒါမိ၊ ပေး၏။ ဒဒေယျ၊ ပေးရာ၏။

ကောင်း ကုသ-ခေတ်နှင့်သာ အသင့်ဟုမှတ်။ ။-'အက္ကောစ္ဆိမံ, အဝဓိမံ။ အဇိနိမံ, အဟာသိမေ့' ပဠက-ဒီဃိတိ ကောသလဇာတ်။ ဓမ္မပဒ ယမကဝဂ်.ပုံစံ,

ရူပ်တ္ထက်ပုံ။ ။အက္ကောစ္ဆိ-ကို၊ကုကို-တည်။ ကုသ၊ သည်။ အက္ကောသေ၊ ဆဲရေး ခြင်း၌-၏။ ခေျ။ သမီပေဇ္ဇတနိ=အဇ္ဇတနိ ကေဝုစ် ကျ်-ဝိဘတ်သက်၊ (ကု+-ိ) ကုသသ္မာ.ဒီစ္ဆိ,၏, ဣသုတ်ဖြင့် ကုသ-ခေတ်မှနောက်ဖြစ်သော ဣ-ဝိဘတ်ကို စ္ဆိ-ပြု၊ ခဲတွန် သ်-ကိုလည်းခေျ၊ (ကု+စ္ဆိ) အညေသု စ=အစသရ ဥ-ကို ဩ-ဝုဒ္ဓိပြု။ အ-ကာရာ.ဂမော=အဇ္ဇတနိဝိဘတ်ကြောင့် အစဥ်၌ အ-အက္ခရာလာ (အ+က်+ေ-ာ+ စ္ဆိ) ပရဿ ဒ္ဝေဘာဝေါ=က်-ကို သဒိသဒ္ဒေဘော် က္ကံ-ပြု၊ (အက္ကံ+ေ-ာ+စ္ဆိ= အက္ကောစ္ဆိ) က္ကံ+ဩ-ကာ်၊ ပြီး၏။

၄၉၉–ဒ္ဒိ ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဒါ-ခေတ်ကို ဒဇ်-ပြု စီရင်။ ။ဝုတ္တိ-၌ ဣသုတ် ကျမှ ဝါလိုက်ကိုပြ၏။ 'မဏ္ဍူက ဂတိက ဝသေန **ဟ**-ဝိပရိယယော လောဝါ.တိ ဣတော ဝါ.ဂဟဏ.မိဟာ.နုဝတ္တတေ' ဥ။

မါဒ္ဓိပုံစံ။ ။ကိ.မေဝ တုံ ပစမာနော၊ ယံ နု ဒဇ္ဇာ နု တံ သမံ'။ 'တသ္မာ ဝိနေယျ မစ္ဆေရံ ဒဇ္ဇာ ဒါနံ မလာ.ဘိဘူ'ဒသ-ဗီဠာရ ကောသိယဇာတ်။ 'အဟော ဝတ ရေ အဟ, မေဝ ဒဇ်ံ' အကံ်ရ-ပေတ ဝတ္ထု၊ 'တသ္မာ ဒဇ္ဇေထ ပေတာနံ' အနုကမ္ပ ပုန.ပ္ပုနံ' အဘိဇ္ဈာန-ပေတ ဝတ္ထု။ 'ယောပိ ယာစေယျ မံ စက္ခုံ၊ ဒဒေယျံ အဝိကမ်ိတော' ဝိသ-သိဝိဇာတ်။ ဒဒါမိ တေ ဗြာဟ္မဏ ရောဟိဏ' စတုံက္က ဗြဟ္မဒတ္တဇာတ်။ 'ဒဒေယျ ဒါနဉ္စ, ဓမ္မဉ္စ, ရက္ခေ' အကံ်ရ-ပေတ ဝတ္ထု။

ရူပ်တ္ထက်ပုံ။ ။ဒဇ္ဇာမိ-ဒါ-တည်၊ ဒါ၊ သည်-ဒါနေ၊ ၏။ ဝတ္တမာနာ=ဝတ္တမာန် မိ-ဝိဘတ်သက်၊ ဘူဝါဒိတော အ=အ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဒါ+၊+မိ) ဒါ-ခေတုဿ ဒဇ်ံ, ဣသုတ်ဖြင့် ဒါ-ခေတ် ဒဇ်-ပြု၊ (ဒဇ်+၊+မိ) အကာရော ဒီဃ ဟိမိ-မေသု= မိ-ဝိဘတ်ကြောင့် ရွေ အ-သရကို အာဒီဃ-ပြု၊ (ဒဇ်+-ာ+မိ=ဒဇ္ဇာမိ)ဇ်+အာ-ကပ် ပြီး၏။ ။ဒဇ္ဇေယျ-ဒါ+ဒါနေ၊ အနုမတိ ပရိကပ္ပေတ္ထေသု=သတ္တမီ ကေဝုစ် ယျေ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဒါ-ေ-ယျ) ဣသုတ်ဖြင့် ဒါ-ခေတ်ကို ဒဇ်-ပြု၊ (ဒဇ်+ေ-ယျ= ဒဇ္ဇေယျ) ပြီး၏။ ။ဝါ-ရူပ်၊ ဒဒါမိ-ဒါ+ဒါနေ၊ မိ-ဝိဘက်သက်၊ (ဒါ+မိ) ဣသုတ်ဖြင့် ဒါ-ခေတ်ကို ဒဇ်-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း၊ ဝါ-သဒ္ဒါ မြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ **ကွစာဒိ** ဝဏ္ဏာန=ဒါ-ကို ဒါဒါ-ဟု ဒ္ဝေဘော်ပြု၊ (ဒါဒါ+မိ) ပုဗ္ဗော.ဒ္ဓာ

http://www.dhammadownload.com

၅၀၀-၀ဒဿ ဝဇ္ဇံ။ ။ဝဒဿ၊ ဝဒ-ဓာတ်၏။ ဝဇ္ဇံ၊ ဝဇ္ဇ-ပြုသည်။ ဝ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။။ ။သဗ္ဗဿ သော။ ဝဒ-ဣစ္စေတဿ ဓာတုဿ၊ ၏။ ဝဇ္ဇာ.ဒေသော၊ သည်။ ဝ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝဇ္ဇာမိ၊ ဆို၏။ ဝဇ္ဇေယျ၊ ဆိုရာ၏။ ဝဒါမိ၊ ဆို၏။ ဝဒေယျ၊ ဆိုရာ၏။

၅၀၁-ဂမိဿ ဃမ်ံ။ ။ဂမိဿ၊ ဂမု-ဓာတ်၏။ ဃမ်ံ၊ ဃမ္မ-ပြုသည်။ ဝ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။သဗ္ဗဿ၊ သော။ ဂမု-ဣစ္စေတဿ ဓာတုဿ၊၏။ ဃမ္မာ.ဒေသော၊ သည်။ ဝ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဃမ္မတု၊ ဃမ္မာဟိ၊ သုံးလော။ ဃမ္မာမိ၊ သုံး၏။ ဝ၊.တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ.မတ္ထံ၊ နည်း။ ဂစ္ဆတု၊ ဂစ္ဆာဟိ၊ သုံးလော။ ဂစ္ဆာမိ၊ ၏။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေဓန.တ္ထံ၊ ၏။

သော-ရွေဒါ-ကို အဒ္ဓာသ-အမည်မှည့်။ ရဿော=အဒ္ဓာသ-၌ ဖြစ်သော အာ-ကို အ-ရဿပြု၊ (ဒဒါ+မိ=ဒဒါမိ)ပြီး၏။ ။ဒဒေယျ-ဒါ+ဒါနေ၊ ယျ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဒါ+ဧ-ယျ) နည်းတူလုပ်။

၅၀၀-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဝဒ-ဓာတ်ကို ဝဇ္ဇ-ပြု-စီရင်။ ဝဒ+ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ အနွှိ-။ **ပါဠိပုံစံကာ**-အနွှိလိက္ခသ္မိံ ဝဇ္ဇနွှိ၊ ဒိသ္သာန.စ္ဆေရကံ နဘော်၊ 'ဝဇ္ဇာသိ တံ ကောဓနံ ရာဇပုတ္တိ' တိ သ-ဆန္ဒနွှိဇာတ်။ 'ဝဇ္ဇာသိဓေါ တုံ ဝါမူရူ။ စိရံ ဓေါ သာ သရိဿတိ' တိက ကာမ ဝိလာပဇာတ်။ 'ဝဇ္ဇေသိ မယ္ဟံ မာတရံ၊ ဓီတာစ တေ မယာ ဒိဋ္ဌာ' သေရိနိ-ပေဟိဝတ္ထု။ 'အမ္ဟံ အာရောဂျံ ဝဇ္ဇထ၊ အယံ နော နေဟိ ဗြဟ္မဏော' ဝေဿန်ဇာတ်။ 'ဒိဗ္ဗာ တူရိယာ ဝဇ္ဇိ'သု၊ နာဂ-ကညာစ နစ္စယုံ'ဝိသ စမ္ပေယျဇာတ်။ ဧဟိ သမ္မ နိ ဝတ္တေဿု၊ ကုသလံ'ဝဇ္ဇထ ဉာတီနံ။မာတရံ ပိတရံ မယ္ဟံ၊ ပုတ္တော ဝဇ္ဇသိ ဝန္ဒနံ' တေမိယဇာတ်။

ရူပ်တ္ထုက်ပုံ။ ။ဝဇ္ဇာမိ-ဝဒ-တည်။ ဝဒ၊ သည်။ ဝိယတ္တိယံ၊ ဝါစာကံ၊ ၏။ချေ။ ဝတ္တမာနာ=မိ-ဝိဘတ်သက်၊ ဘူဝါဒိတော အ=အ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဝဒ်+၊+မိ) ဝဒဿ ဝဇ်ံ, ဤသုတ်ဖြင့် ဝဒ-ဓာတ်ကို ဝဇ်-ပြု၊ (ဝဇ်+၊+မိ) အ-ကာရောဒီဃံ ဟိမိ မေသု=မိ-ဝိဘတ်ကြောင့် ရွေ အ-သရကို အာ-ဒီဃပြု၊ (ဝဇ်+-ာ+မိ=ဝဇ္ဇာမိ) ဇ်+အာ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝဇ္ဇေယျ၊ ဒဝ=ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ ၏။ ချေ။ အနုမတိ=ဧယျသက်၊ (ဝဒ်+ဧ-ယျ) ဤသုတ်ဖြင့် ဝဒ-ဓာတ်ကို ဝဇ်-ပြု၊ (ဝဇ်+ဧ-ယျ=ဝဇ္ဇေယျ) ဇ်+ဧ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝါ-ရူပ်၊ ဝဒါမိ၊ ဝဒေယျ-ဝဒ+ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ လှယ်၏။

၅၀၁-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဂမု-ဓာတ်ကို ဃမ္မ-ပြု စီရင်။ ။ရူပ်၊ ဃမ္မတု-ဂမု-တည်။ ဂမု၊ သည်။ ဂတိမ္ပိ၊ ချေ။ အာဏတ္ထာ.သိဒ္ဓေ=ပဗ္ဗမိ ကေဝုစ် တု-ဝိဘတ်သက်၊ ဘူဝါဒိတော=အ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဂမ္ဗ+၊+တု) ဂမိဿ ဃမ်ံ, ဤသုတ်ဖြင့် ဂမု-ဓာတ်ကို ဃမ်ံ-ပြု၊(ဃမ်ံ+၊+တု=ဃမ္မတု) မ်ံ+အ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ဃမ္မာဟိ-ဂမု+ဂတိမ္ပိ၊ ၏။ ဟိ-သက်၊အ-သက်၊ (ဂမ်+၊+ဟိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဂမု-ဓာတ်ကို ဃမ်ံ-ပြု၊

http://www.dhammadownload.com

၅၀၂-ယမို့ ဒါ-ခာ-မာ-ဂ္ဂာ-ဟာ-ပါ ပဟ.မထာ-ဒီန.မိ။ ။ယမို့၊ဘော့၊ ကံ၌ သက်သော ယ-ပစ္စည်းကြောင့်။ ဒါ-ခာ-မာ-ဂ္ဂာ-ဟာ-ပါ-မဟ-မထာ.ဒီနံ၊ ဒါခာတ် ခာ-ခာတ်, မာ-ခာတ်, ဂ္ဂာ-ခာတ်, ဟာ-ခာတ်, ပါ-ခာတ်, မဟ-ခာတ်, မထ-ခာတ် အစရှိသည်တို့၏။ အန္တော၊ အစိတ်သရသည်။ ဤ၊ ဤ-အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ။ပရေ၊ သော။ ယ့မို့-ပစ္စယေ၊ ကြောင့်။ ဒါ-ခာ-မာ-ဂ္ဂာ-ဟာ-ပါ-မဟ-မထ-ဂ္ဂစ္ဆေဝ.မာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ခာတူနံ၊ တို့၏။ အန္တော၊ သည်။ ဤ-ကာရံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ဒီယတိ၊ ပေးအပ်၏။ ဓီယတေ၊ ဆောင်အပ်၏။ မီယတိ၊ နှိုင်းရှည့်အပ်၏။ ဌီယတိ။ တည်ခြင်း, တည်ရာ၏။ ဟီယတိ၊ စွန့်အပ်၏။ ပီယတိ၊ သောက်အပ်၏။ မဟီယတိ၊ ပူဇော်အပ်၏။ မထီယတိ၊ မွေ့နှောက်အပ်၏။

၅၀၃-ယဇဿ.ဒိဿိ။ ။ယမို့၊ ကြောင့်။ ယဇဿ၊ ယဇ-ခာတ်၏။ **အာဒိဿ၊** အစ, ယ-၏။ ဤ-ဤ-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ပရေ၊ သေ။ ယဲးပစ္စယေ ကြောင့်။ ယဇ ဤစ္ဆေတဿ ခာတုဿ၊ ၏။ ဤ-ကာရာ.ဒေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မယာ၊ ငါသည်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားကို။ ဤဇ္ဇတေ၊ ပူဇော်အပ်၏။

အကာရော ဒီဃံ=အ-ကို **အာ**-ဒီဃ-ပြု၊ (ဃမ်မ်+-ာ+ဟိ=ဃမ္မာဟိ) မ်မ်+အာ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝါ-ရုပ်၊ ဂစ္ဆတု၊ ဂစ္ဆဟိ၊ ဂမု+ဂတိမ္ပိ၊ လုယ်၏။

၅၀၂-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဘော့,ကံ့-၌ သက်သော ယ-ပစ္စည်းကြောင့်။ ဒါ,ခာ,မာ,ဂ္ဂာ,ဟာ,ပါ,မဟ,မထ-အစရှိသောခာတ်တို့၏ အစိတ်ကို ဤ-ပြု။ ။ ဤဝဏ္ဏာ.ဂမော=သုတ်ဖြင့် ဤ-လာ၍ပြီးလျက်၊ ဤသုတ်**ကို ဆို**ခြင်းသည်၊ ဤ-လာ, မလာ,မည်၊ မမြဲသည်ကြောင့် ဆိုရပြန်ပါသည်။ ဒါ.စသော ခာတ်တို့၏ အစိတ်ကို ယဲ-နှောင်းရာ၌ အမြဲ ဤ-ပြုစီရင်ရမည်-ဟူလို့။ ။'နိစ္စ.ထွော.ယ.မာရမ္ဘော' ရှု။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ဒီယတိ-ဒါ-တည်။ ဒါ၊ သည်။ ဒါနေ၊ ၏။ ဝတ္တမာနာ=တေ-ဝိဘတ်**သ**က်၊ ဘာဝကမ္မေသု ယော=ယ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဒါ+ယ+တေ) ယမို့ ဒါ ခာ-မာ-ဂ္ဂာ=ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းကြောင့် ဒါ-ခာတ် အစိတ် အာ-ကို ဤ-ပြု။ အတ္ထနော ပဒါနိ ပရဿ ပဒတ္တံ=အတ္ထနောပုဒ် တေ-ဝိဘတ်**ကို** ပရဿပုဒ် တိ-ပြု၊ (ဒ်+-ီယ+တိ=ဒီယတိ) ဒ်+ဤ-က်ပ်၊ ပြီး၏။ ။မီယတိ-**ခာ**=ခာရဏော၊ ဆောင်ခြင်း၌-၏။ မီယတိ-**မာ**+မာနေ၊ နှိုင်းရှည့်ခြင်း၌-၏။ ဌီယတိ၊ ဌာ+ဂတိနိဝတ္တိယံ၊ သွားခြင်း၏ ဆုတ်နစ်ခြင်း၌-၏။ ဟီယတိ.ဟာ+စာဂေ+စွန့်ခြင်း၌-၏။ ပီယတိ-ပါ+ပါနေ-သောက်ခြင်း၌ -၏။ မဟီယတိ-မဟ + ပူဇာယံ၊ ပူဇော်ခြင်း၌-၏။ ကွစိ-သဒ္ဒါ မြစ်သောကြောင့် ခာတုန် မချေရ။ မထီကတိ-မထ+ဝိလောလနေ၊ မွေ့နှောက်ခြင်း၌-၏။ ခာတုန် မချေရ၊ ရှေးနည်းမို့တွက်။

၅၀၄-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ယဇ-ခာတ်၏။ အစ ယ-ကို ဤ-ပြု။ ။ရုပ်-ဤဇ္ဇတေ-ယဇ+ဒေဝပူဇာယံ၊ နတ်အား ပူဇော်ခြင်း၌-၏။ ချေ။ ဝတ္တမာနာ=တေ-ဝိဘတ်သက်၊ ဘာဝကမ္မေသု ယော=ယ-ပစ္စည်းသက်၊ (ယစ်+ယ=တေ) ယဇဿာ

http://www.dhammadownload.com

၅၀၄-သဗ္ဗတော ဥံ ဣံ သု ။သဗ္ဗတော၊ ခပ်သိမ်းသောဓာတ်မှ။ ပရဿ၊ သော။ ဥံ၊ ဥံ-ဝိဘတ်၏။ ဣံ သု၊ ဣံ သု-ပြု၊သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။သဗ္ဗေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့မှ။ ပရဿ၊ သော။ ဥံ-ဝိဘတ္တိဿ ၏။ ဣံ သု အာဒေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပ သက််မိ်သု၊ ချဉ်းအပ်ကုန်ပြီ။ နိသီဒိ်သု၊ ထိုင်နေကုန်ပြီ။ ဒိဿိ,ဤသုတ်ဖြင့် **ယဇ.**ဓာတ်၏ အစ ယ-ကို ဋ္ဌ-ပြု (ဋ္ဌ+ယ+တေ) တဿ စ-ဝဂ္ဂ=ယ-ပစ္စည်းကို ဓာတ္နန်ခွင့်တက္ခ ဇ-ပြု၊ ပရဿ ဒ္ဒေဘာဝေါ=ဇ-ကို သဒိသ ဒ္ဒေဘော် ဇ္ဇ-ပြု၊ (ဋ္ဌဇ္ဇ+တေ=ဋ္ဌဇ္ဇတေ) ပြီး၏။

၅၀၅-ဏီ-ပဒ, ဝိဓိတ်။ ။ခပ်သိမ်းသော ဓာတ်မှ နောက်၌ ဥံ-ဝိဘတ်ကို ဏ်သု-ပြု။ ။ပါဠိပုံစံကား- 'ယေန ဘဂဝါ တေနုပ သက််မိ်သု၊ ဥပသက််မိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ကေမန္တံ နိသီဒိ်သု' ဥဒါန မုစလိန္ဒဝဂ်။ 'ဥပဋ္ဌိတသ္မိ် ယညသ္မိ်၊ နာ.ဿု ဂါဂေါ ဟနိ်သု တေ'။ 'ဥဋ္ဌာရံ မနုဿ ဘောဂံ အဘိဇ္ဈာယိ်သု ဗြာဟ္မဏာ' သုတ္တနိ ဗြာဟ္မဏာ ဓမ္မိယသုတ်။ 'ဥပါသကတ္တံ ပဋ္ဌိဝေဒယိ်သု၊ ပါဏာတိပါတာ ဝိရတာ အဟေသုံ။ လောကေ အ-ဒိန္နံ ပရိဝဇ္ဇယိ်သု၊ အ-မဇ္ဇ-ပါနော စ မုသာ ဘဏိ်သု' သေရိသက ပေတဝတ္ထု။

ယောဂဝိဘာဂ။ ။သဗ္ဗသော ဥံ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဥံ-ဝိဘတ်ကို အံ်သု, အာသုံ်-ပြု၊ 'အကံ်သု၊ အဒသာသုံ်' ပုံစံ။ ။နိတိဋ္ဌကား- 'တရ-ကရာ. ဒိတော ဥ-မံသု။' 'ဒိသတာ.သုံ်ဟု သုတ်တည်၏။ ။'အကံ်သု သေရိသ မဟံ ဥဋ္ဌာရံ' သေရိသက-ဝိမာန ဝတ္ထု။ 'တယော ရောဂါ ပုရေ အာသုံ၊ ဣဒ္ဓာ အသန် ဇရာ' သုတ္တနိ-ဗြာဟ္မဏ ဓမ္မိယသုတ်။

ဂါထာတို့ဋ္ဌ–နိဂ္ဂဟိတ်၏ (ဌာနန္တရဂတိ) ဌာန တစ်ပါး၌ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း မှတ်အပ်၏။ ။'အာနန္ဒိနော ပမောဒိတာ၊ မဟာနာဒံ ပနာဒိသုံ' ပကိဏ္ဏက-တစ္ဆ သူကရဇာတ်။ သူကရာ-ဗိုလ်ချုပ် တစ္ဆက, သင်ပြမှုးပြု, ဝံသာနုတပ်သား ဝက် အများတို့သည်။ ဟန္ဒာ၊ ရသေ့စဉ်းလဲ ကျွဲးငမဲ့တို့ကို, သတ်ကုန်၍။ အာနန္ဒိနော၊ ဝမ်းသာခြင်းမက, အလွန်ဝမ်းသာ နှစ်သက်ကြကုန်လျက်။ ပမောဒိတာ အလွန်, အလွန်ကြီး ဝမ်းမြောက်ကြကုန်လျက်။ မဟာနာဒံ၊ သံကုန်လွှတ်ကာ, ကျယ်စွာ အော်လျက်။ ပနာဒိသုံ-ပနာဒိ်သု အောင်ပြီ, အောင်ပြီဟု တညီတညာတည်း အားရပါးရ, ကြွေးကြော်ကြကုန်၏။ 'နံ မ.ဇ္ဈေ နာတိ မညိ သုံ' ဒ္ဓါဒသ-ဘဒ္ဒ သာလဇာတ်။ တေ၊ ထိုဗာရာနန်းနတ်, ရှေးမင်းမြတ်တို့သည်။ မံ၊ ဘဒ္ဒသာလ်,ရက္ခ ပိုင်နင်း, ငါနတ်မင်းကို။ နာ.တိ မညိသုံ၊ မထီမဲ့မြင် မပြုကြကုန်။ 'တေ တံ အဿေ အ-ယာစိသုံ' ဇေဿန်ဇာတ်ပုံစံ။

ဆောင်ပုဒ်-"သဗ္ဗေတော ဥံ၊ ယောဂကြုံ၊ ဥံ-က အံ်-သုံးသုံး။
ဂါထာဆန်းကောင်း၊ ဌာနပြောင်း၊ မှတ်ကြောင်း ဗိန္ဒုလုံး။"

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဥပသက််မိ်သု-ကို ဥပ-သံ-ပုဒ္ဒ, ကမ္မ-တည်။ ကမ္မ၊ သည်။ ပဒ ဝိဓေ့ပ၊ ခြေကိုပစ်လွှတ်ခြင်း၌-၏။ ခေျ။ **သမီပေဇ္ဇတနီ=အဇ္ဇတနီ ဥံ-ဝိဘတ်သက်၊**

http://www.dhammadownload.com

၅၀၅-ဇရ-မရာနံ ဇီရ-ဇီယျ-မီယျာ ဝါ။ ။ဇရ-မရာနံ၊ ဇရ-ဓာတိ မရ-ဓာတ် တို့၏။ ဇီရ-ဇီယျ,မီယျာ၊ ဇီရ-ပြု, ဇီယျ-ပြု, မီယျ-ပြုတို့သည်။ ဝါ၊ ချို့၊ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။, ။ဇရ-မရ-ဣစ္စေ တေသံ ဓာတူနံ၊ တို့၏။ **ဇီရ-ဇီယျ-မီယျာ.ဒေသာ၊** တို့သည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဇီရတိ၊ ဆွေးမြည့်အိုမင်း၏။ ဇီရန္တိ၊ ဆွေးမြည့် အိုမင်း**ကုန်၏**။ ဇီယျတိ၊ ဆွေးမြည့်အိုမင်း၏။ ဇီယျန္တိ၊ ကုန်၏။ မိယျတိ၊ သေ၏။ မိယျန္တိ၊ ကုန်၏။ မရတိ၊ သေ၏။ မရန္တိ၊ ကုန်၏။

၅၀၆-သဗ္ဗတ္ထာ သဿာ.ဒိ ဧလာစပါ စ။ ။သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝိဘတ် ပစ္စည်းတို့ကြောင့်။ အသဿ၊ အသ-ဓာတ်၏။ အာဒိလောပေါ စ၊ အစသရ၏ ကျေ

(ဥပ-သံ-ကမ်+!) သဗ္ဗတော ဥံ ဋံ သု, ဤသုတ်ဖြင့် ကမု-ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော ဥံ-ဂိဘတ်ကို ဋံ သု-ပြု၊ (ဥပ-သံ-ကမ်+-ိ သု) ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ=နိဂ္ဂဟိတ်ကို က-ဝဂ္ဂန္တင်-ပြု၊ (ဥပ-သင်ကမ်+ဋံသု=ဥပ-သ.က်မိ်သု)င်+က,မ်+ဋံ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ နိသီဒိ်သု-နိ-ပုဗ္ဗ,သဒ၊ နိသီဒနေ၊ ထိုင်နေခြင်း၌-၏။ ချေ၊ ဥံ-**ဝိဘတ်**သက်၊ (နိ-သဒ်+!) သဗ္ဗတော ဥံ=ဤသုတ်ဖြင့် ဥံ-ဝိဘတ်ကို၊ ဋံသု-ပြု၊ (နိ-သဒ်+-ိ်သု) သဒဿ သီဒတ္တံ=သဒ-ဓာတ်ကို သီဒ်-ပြု၊ (နိ-သီဒ်+-ိ်သု=နိသီဒိ်သု) ဒ်+ဋံ-ကပ်၊ ပြီး၏။

၅၀၅-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဇရ-ဓာတ်ကို ဇီရ,ဇီယျ၊ မရ-ဓာ**တ်ကို** မိယျ-ပြု စီရင်။ ။ပါဠိပုံစံ–'ဇီရန္တိ ဝေ ရာဇ ရထာ သု-စိတ္တာ' ဓမ္မပဒ-ဇရာဝဂ်။ 'နရာ နံ ဇီရန္တိ နစာ.ပိ မိယျရေ' ဝိသ-အယောဃရ-ဇာတ်။ ဧတေန မိတ္တာ ဇီရန္တိ၊ အ-ကာလေ ယဲာစနာယဲစ' ပဏ္ဍာသ-မဟာဗောဓိဇာ**တ်**။ 'ရဋ္ဌေ **ဝိ**လုပ္ပမာနမှိ၊ သဗ္ဗ ဘောဂေဟိဇီ**ယျတိ' တိ**ံသ-ဂန္ဓတိဏ္ဍုကဇာ**တ်**။ 'ယဿ ရဋ္ဌမှိ ဇီယျန္တိ' ၎င်း။ 'ဓဝံ မိတ္တာ နံ ဇီယျရေ' ပဏ္ဍာသ-မဟာဗောဓိဇာတ်။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ဇီရတိ-ဇရ-တည်။ ဇရ-သည်။ ဇီရဏော၊ ဆွေးမြည့်ခြင်း၌-၏။ ချေ။ ဝတ္တမာနာ=တိ-ဝိဘတ်သက်၊ ဘူဝါဒိတော အ=အ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဇီရ်+၊+တိ)ဇရ-မရာနံ=ဤသုတ်ဖြင့် ဇရ-ဓာ**တ်**ကို ဇီရ်-ပြု၊ (ဇီရ်+၊+တိ=ဇီရတိ)ပြီး၏။ ။ ဇီရန္တိ-ဇရ+ဇီရဏော၊ ၏။ ချေ။ အန္တိ-သက်၊ နည်းတူ။ ။ဇီယျတိ၊ ဇီယျန္တိ-မရ+ဇီရဏော၊ နည်းတူ။ ဤသုတ်ဖြင့် ဇရ-ဓာတ်ကို ဇီယျ-ပြု။ ။မိယျတိ၊ မိယျန္တိ-မရ+ပါဏ စာဂေ၊ အသက်ကိုစွန့်ခြင်း၌-၏။ နည်းတူ။ ဤသုတ်ဖြင့် မရ-ဓာ**တ်**ကို မိယျ-ပြု။ ။ဝါ၊ ရုပ်၊ မရတိ-မရ+ပါဏ စာဂေ။ ချေ။ တိ-သက်၊ အ-ဘက်။ (မရ+၊+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် မရ-ဓာတ်ကို မိယျ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဝါ၊ သဒ္ဒါမြစ်သော ကြောင့် မပြု၍ (မရ်+၊+တိ=မရတိ)ပြီး၏။ ။မရန္တိ-မရ+ပါဏ စာဂေ။ နည်းတူ။

၅၀၆-စတု-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။အလုံးစုံသော ဝိဘတ်, ပစ္စည်းတို့ကြောင့် အသ-ဓာတ်၏ အစ,သရ အ-ကို၊ အချို့၌ချေ။ ။စ-သဒ္ဒါ ဝါစာသိလိဋ္ဌ၊ ဝါ-သဒ္ဒါ ဝိကပ်၊ ရူ-အလို ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာ။

http://www.dhammadownload.com

ခြင်းသည်သာလျှင်။ ဝ၊ ချို့။ ဟောတိ၏။ ။**သဗ္ဗတ္ထ ဝိဘတ္တိ-ပပ္စယေသု** တို့ကြောင့် **အသ** လုံစွေတသ ခေတုသ၊ ၏။ အာဒိသ၊ **အစ, အ-**၏။ လောပေါ၊ သည်။ ဝ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သန္တိ၊ ဖြစ်ကုန် (ရှိကုန်) ၏။ သန္တေ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သမာနေ၊ ဖြစ်၏။ ဝါတိ ပဒံ၊ သည်။ ကိုးမတ္တံ၊ နည်း။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ လုံတိ အာဒိသု၊ တို့၌။ **ပတိသေနံ.တ္ထံ**၊ ၏။

၅၀၇-အသဗ္ဗ ခေတုကေ ဘူ။ ။**အ-သဗ္ဗ** ခေတုကေ၊ **အ-သဗ္ဗ-ခေတ်** ဝိဘတ်ကြောင့်။ **အသဿ**၊ **အသ-ခေတ်**၏။ ဘူ၊ ဘူ-ပြုသည်။ ဝ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ **အ-သဗ္ဗခေတုကေ**၊ ကြောင့်။ **အသဿေ.ဝ** ခေတုသ၊ ၏သာလျှင်။ ဘူ၊ သည်။ ဝ၊ ချို့။

ပါဠိပုံစံကား။ ။'ပုတ္တော မေ သက္က ! ဇာယေထ သော စ ဒီဃာ.ယုကော သိယာ'။ 'ပရ ဒါရံ န ဂစ္ဆေယျံ၊ သ-ဒါရပ္ပသုတော သိယံ'။ 'အထေးတ္ထ သကုဏာ သန္တိ၊ သာလိကာ မဉ္ဇု ဘာဏိနာ' ဧဝသန်ဇာတ်။ 'တ-ဒဟု ပဗ္ဗဇိတော့ သန္တော၊ ဇာတိယာ သတ္တ ဝဿိကော့'။

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။သိယာ **အသ-တည်**။ **အသ၊သည်**။ ဘုဝိ၏၊ ချေ။ **အနုမတိ=ဧယျ-**ဝိဘတ်သက် (**အသ်+ဧ-ယျ**) သဗ္ဗတ္ထာ သဿာဒိ-ဤသုတ်ဖြင့် **ယျ-**ဝိဘတ်ကြောင့် **အသ-ခေတ်**၏ **အစသရ အ-**ကိုချေ။ ကုစိခေတုံ=**ဧယျ-**ဝိဘတ်**ကို** လုံယာ.ပြု၊ (**သ+ —ိယာ=သိယာ**) **သ+**လုံ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။**သန္တိ-အသ+ဘုဝိ**။ **အန္တိ-သက်**။ (**အသ်+ အန္တိ**) နည်းတူ။ ။**သန္တေ-အသ+ဘုဝိ**။ **အန္တေ-သက်**၊ (**အသ်+ ၊န္တေ**)။ ။**သမာနော-အသ်+ဘုဝိ**။ ချေ။ ဝတ္တမာနေ မာနန္တာ=**မာန-**ပစ္စည်းသက်၊ ဘူဝါဒိတော **အ-ဘူ-**ခေတ်မှ နောက်၌ **အ-**ပစ္စည်းသက်၊ (**အသ်+၊+မာန**) ဤသုတ်ဖြင့် **အသ-ခေတ်**၏ **အစသရ အ-**ကိုချေ၊ (**သ်+၊+မာန=သမာန**) **သ+အ-**ကပ်၊ နာမ်ငဲ့စီရင်။ ။ဝါ-ရူပ်၊ **အသိ-အသ+ဘုဝိ**၊ ၏။ ချေ။ **သိ-ဝိဘတ်**သက်၊ (**အသ်+သိ**) ဤသုတ်ဖြင့် **အသ-ခေတ်**၏ **အစသရ အ-**ကို ချေသင့်ငြားသော်လည်း၊ ဝါ-သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မချေရ။ **သိမှိ စ**=ခေတ္တန် **သ-**ကိုချေ၊ (**အ+သိ=အသိ**) ပြီး၏။

၅၀၇-ဒွိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။**အသဗ္ဗခေတ်** ဝိဘတ်ကြောင့် **အသ-ခေတ်**ကို **အချို့** ဘူ-ပြု။ ။ရူပ်၊ **အဝိဿတိ-အသ**၊ တည်။ **အသ၊သည်**။ ဘုဝိ၊၏။ ချေ။ **အနာဂတေ=** ဘဝိဿန္တိ, ကေဝုစ် ဿတိ-**ဝိ**ဘတ်သက်၊ (**အသ်+ဿတိ**) **အ-**သဗ္ဗခေတုကေ ဘူ,ဤသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်ကြောင့် **အသ-ခေတ်**ကို ဘူ-ပြု၊ (**ဘူ+ဿတိ**) **အညေ သု စ=ဉ-**ကို **သြ-**ဝုဒ္ဓိပြု၊ (**ဘ်+ဧ+ဿတိ**) လုံ-ကာရာဂမော=**ဘဝိဿန္တိ-**ဝိဘတ် ကြောင့် ရှေ့၌ လုံ-**အ**ကွာရာလာ၊ (**ဘ်+ဧ+-ိ+ဿတိ**) **သြ အဝ သရေ=သြ-**ကို **အဝ်-**ပြု၊ (**ဘ်+ဝ်+-ိ+ဿတိ=ဘဝိဿတိ**) **ဘ်+အ,ဝ်+**လုံ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။**အဝိဿန္တိ အသ+ဘုဝိ**။ **ဿန္တိ-သက်**၊ နည်းတူ။ ။ဝါ-ရူပ်၊ **အာသုံ-အသ+ဘုဝိ**။ ချေ။ **အဇ္ဇတနီ-**ဥံ-ဝိဘတ်သက်၊ (**အသ်+-ုံ**) ဤသုတ်ဖြင့် **အသ-ခေတ်**ကို ဘူ-ပြုသင့်ငြားသော်

http://www.dhammadownload.com

ဟောတိ၊ ၏။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဝါ၊ တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ၊ မတ္ထံ၊ နည်း။ အာသုံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေဓန့တ္ထံ၊ ၏။

၅၀၈-ယျဿ ဉာဇတာ ဣယာ-ဉာ။ ။ဉာတော၊ ဉာ-ဓာတ်မှ။ ပရဿ၊ သော။ ယျဿ၊ ဧ-ဝိဘတ်၏။ ဣယာ-ဉာ၊ ဣယာ-ပြု၊ ဉာ-ပြုတို့သည်။ ဝါ၊ ချိ့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဇာနိယာ၊ ဇညာ၊ သိရာ၏။ ဝါ၊ တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ၊ မတ္ထံ၊ နည်း။ ဇာနေယျ၊ သိရာ၏။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေဓန့တ္ထံ၊ ၏။

၅၀၉-နာဿ လောပါ ယ,ကာရတ္ထံ။ ။ဉာတော၊ မှ။ ပရဿ၊ သော။ နာဿ၊ နာ-ပစ္စည်း၏။ လောပေါ ဝါ၊ ကျေခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ယ-ကာရတ္ထံ ဝါ၊ ယ-အက္ခရာအဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ချိ့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဉာ-ဣစ္စတာယ ဓာတုယာ၊ မှ။ ပရဿ၊ သော။ နာ-ပစ္စယဿ၊ ၏။ လောပေါ စ၊ သည်သော်လည်း ကောင်း။ ယ-ကာရတ္တဉ္စ၊ သည်သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ချိ ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇညာ၊ သိရာ၏။ နာယတိ၊ သိ၏။ ဝါ၊ တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ၊ မတ္ထံ၊ နည်း။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေဓန့တ္ထံ၊ ၏။

လည်း၊ ဝါ၊ သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ ကုစိဓာတု=အစ သရ အ-ကို အာ-ဒီဿပြု၊ (အာသိ+-၎=အာသံ) သ်+ဉံ-ကပ်၊ ပြီး၏။

၅၀၈-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဉာ-ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော ယျ-ဝိဘတ်ကို၊ ဣယာ, ဉာ-ပြု၊ စီရင်။ ။ရုပ်၊ ဇာနိယာ-ဉာ-တည်။ ဉာ၊ သည်။ အဝဗောဓနေ၊ ၏။ အနုမတိ=ယျာ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဉာ+ဧ-ယျ) ဧယျဿ ဉာတော=ဣသုတ်ဖြင့် ဉာ-ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော ယျ-ဝိဘတ်ကို ဣယာ-ပြု၊ (ဉာ+-ိယာ) ကိယာ ဒိတော ဉာ-ဓာတ်မှနောက်၌ နာ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဉာ+နာ+-ိယာ) ဉာဿ ဇာ ဇံ နာ=ဉာ-ဓာတ်ကို ဇာ-ပြု၊ (ဇာ+နာ+-ိယာ=ဇာနိယာ) သရလောပေါ=နှ၏ မှီရာ အာ-ကိုချေ။ နှ+ဣ-ကပ်။ ပြီး၏။ ။ဇညာ-ဉာ+အဝဗောဓနေ၊ ၏။ ယျ-သက်၊ (ဉာ+ဧ-ယျ) ဣသုတ်ဖြင့် ယျ-ဝိဘတ်ကို ဉာ-ပြု၊ (ဉာ+ဉာ) ကိယာ ဒိတော=နှ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဉာ+နာ+ဉာ) ဉာဿ ဇာ ဇံ နာ=ဉာ-ဓာတ်ကို ဇံ-ပြု၊ (ဇံ+နာ+ဉာ) နာဿ ဣလောပေါ ယ-ကာရတ္တံ=နာ-ပစ္စည်းကိုချေ။ (ဇံ+ဉာ) ဝဂ္ဂန္တံ ဝ=နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဉ်-ပြု၊ (ဇဉ်+ဉာ=ဇညာ) ဉ်+ဉ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝါ-ရုပ်၊ ဇာနေယျ-ဉာ+အာဗောဓနေ၊ ၏။ ယျ-သက်၊ (ဉာ+ဧ-ယ၊) ဣသုတ်ဖြင့် ဉာ-ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော ယျ-ဝိဘတ်ကို ဣယာ-ဉာ ပြုသင့်ငြားသော်လည်း၊ ဝါ-သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ ကိယာ ဒိတော=နာ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဉာ+နာ+ဧ-ယျ) ဉာဿ ဇာ=ဉာ-ဓာတ်ကို ဇာ-ပြု။ (ဇာ+နာ+ဧ-ယျ=ဇနေယျ) သရလောပေါ=ချေ၊ နှ+ဧ-ကပ်၊ ပြီး၏။

၅၀၉-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဉာ-ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော နာ-ပစ္စည်းကို ချေ၍လည်းကောင်း၊ ယ-ပြု၍လည်းကောင်း စီရင်။ ။အဓိကာရ ဝါ-သဒ္ဒါ ဉာ-

http://www.dhammadownload.com

၅၁၀-လောပ.ဥဒ္ဒေတ္တ.မကာရော။ ။အ-ကာရော၊ ပစ္စည်း အ-အက္ခရာသည်။ လောပံ၊ ကျေခြင်းသို့။ အာ-ပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ဧတ္တွဉ္စ၊ ဧ-အဖြစ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။အ-ကာရ.ပုစ္ဆယော၊ သည်။ လောပံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ဧတ္တ.ဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝဇ္ဇေမိ, ဝဇ္ဇာမိ, ဝဒါမိ၊ ဆို၏။

အလို ဝိကပ်၊ ရှေ-အလို ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာ၊ ထိုဖြင့် ယော-ဝိဘတ် ဉာ-ပြုကြောင့် နာ-ပစ္စည်းကို အမြဲခေ့။ အဇ္ဇတနီ, ဘဝိဿန္တိ, ကာလာတိပတ္တိ ဝိဘတ်တို့ကြောင့် နာ-ပစ္စည်းကို **အ**ချို ချေရ၏။ ဝတ္တမာန်-စသော တပါးသော ဝိဘတ်တို့ကြောင့် မခြေရ။ တိ-ဝိဘတ်ကြောင့် ဉာ-ခေတ်၏ နာ-အပြုမှ နောက်၌ နာ-ပစ္စည်းကို ယ-ပြုရ၏။

"ဉာမှိ နိစ္စ.ဖ္ဓ နာ လောပေါ၊ ဝိဘာသာ.ဇ္ဇတနာဒီသု။
အညတ္ထ န စ ဟောတာ.ယံ၊ နာတော တိမှိ ယ-ကာရတာ။"

ဉာမှိ၊ ယော-ဝိဘတ်၏ ဉာ-ပြုကြောင့်၊ နာ-လောပေါ၊ နာ-ပစ္စည်း၏ကျေခြင်း သည်လည်း။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဟောတိ၊ ၏။ အဇ္ဇတနာ.ဒီသု၊ အဇ္ဇတနီ, ဘဝိဿန္တိ, ကာလာတိပတ္တိ ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ ဝိဘာသာ၊ အချို့။ နာ-လောပေါ စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အညတ္ထ၊ ဝတ္တမာန်-စသော တစ်ပါးသော ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ အယံ နာ-လောပေါ၊ ဤ နာ-ပစ္စည်း၏ကျေခြင်းသည်။ န စ ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်သာတည်း။ တိမှိ၊ တိ-ဝိဘတ်ကြောင့်။ နာတော၊ ဉာ-ခေတ်၏ နာ-အပြုမှ။ ပရဿ၊ သော၊ နာဿ၊ ၏။ ယ-ကာရတာ၊ ယ-အက္ခရာအဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဆောင်ပုဒ်- "ဝိဘတ် ယော်၊ ဉာ ဒေသာကြောင့်၊ နာကိုမြဲခေ့၊ အဇ္ဇတေန.ဒိ၊
ကျေ၏ရံခါ၊ ဝတ္တမာ.ဒိ၊ လျင်းမရှိမှတ်၊ တိ-ဝိဘတ်ကြောင့်၊
ဉာ-ခေတ် နာ-ပြု၊ ယင်းစုနောက်မှ၊ နာ-ကို,ယ၊ နာဿ လောပေါ,
ဝါ-ကြောင့်တည်း။"

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဇညာ၊ နာယတိ-ဉာ + အဝဗောဓနေ။ ၎၇ ဝ-ဉာဿ ဇာ ဇံ-နာ, သုတ်နှင့်တူ၏။ ။ဇာနာတိ-ဉာ + အဝဗောဓနေ၊ ၏။ ဝတ္တမာနာ=တိ-သက်၊ ကိယာ ဒိတော+နာ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဉာ+နာ+တိ) နာဿ လောပေါ ယ-ကာရတ္တံ, ဣသုတ်ဖြင့် နာ-ပစ္စည်းကို ချေသင့်ငြားသော်လည်း၊ ဝါ-သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မခြေရ၊ ဉာဿ ဇာဇံ နာ=ဉာ-ခေတ်ကို ဇာ-ပြု၊ (**ဇာ**+နာ+တိ=**ဇာနာတိ**) ပြီး၏။

၅၁၀-စဟု-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။အ-ပစ္စည်းခေ့။ အချို့။ ဧ-ပြု-စီရင်၏။ ။ အဓိကာရ ဝါ-သဒ္ဒါ ဝဝတ္ထိသ္မ ဝိဘာသာအနက်ရှိသဖြင့် ဘူဝါဒိဂိုဏ်းမှလည်းကောင်း၊ ဇုဟောတိ-စသော သ-ဝုဒ္ဓိက အာဒေသမှ နောက်၌ လည်းကောင်း၊ သက်သော အ-ပစ္စည်းကိုသာ ခချရသည်။ တစ်ပါးသော ခတ်မှ နောက်၌ကား မခြေရ။ ဧ-အပြုလည်း လွန်စွာနည်းပါးလှသည်-ဟူသော အနက်ကိုပြ၏။

http://www.dhammadownload.com

၅၁၁-ဥတ္တံ့မော၊ကာရော။ ။သြ-ကာရော၊ ပစ္စည်း သြ-အက္ခရာသည်။ ဥတ္တံ့၊ ဥ-အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ချို့ ။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ။သြ-ကာရ ပုစ္ဆယော၊ သည်။ ဥတ္တံ့၊ သို့။ ဝါ၊ ချို့ ။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ကုရုတေ-ကရောတိ၊ ပြု၏။ သြ-ကာရော-တိပဒံ၊ သည်။ ကိံ့မတ္ထံ့၊ နည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤတိ အာဒိသု၊ တို့၌။ ပတိသေနံ့တ္ထံ့၊ ၏။

"ဘူဝါဒိတော ဇုဟောတျာ့ဒိ၊ တော စ အ့ပ္ပစ္စယော ပရော။
လောပ့မာပဇ္ဇတေ နာ့ညော၊ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသတော"။ ရူ

ဝဝတ္ထိတ-ဝိဘာသတော၊ ကြောင့်။ ဘူဝါ-ဒိတော စ၊ ဘူဝါ့ဒိဂိုဏ်းခေတ်မ့ လည်းကောင်း။ ဇုဟောတျာ့ဒိတော စ၊ ဇုဟောတျာ့-ဒိဂိုဏ်း ခေတ်မ့ လည်း ကောင်း။ ပရော၊ သော။ အ့ပ္ပစ္စယော၊ သည်။ လောပံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ အညော၊ ဘူဝါဒိ, ဇုဟောဘျာ့ဒိဂိုဏ်းခေတ်မ့ တစ်ပါးသော ခေတ်နောင်သက် သော။ အ့ပ္ပစ္စယော၊ သည်။ လောပံ၊ သို့။ နာ့အာပဇ္ဇတေ၊ မရောက်။ ။'ဘူဝါ့ဒိ ဇုဟောတျာ့ဒိ ပရံ ထပေတ္ဝာ တ့ဒနုပရောဓေနာ့တိ ပိ ဝစနတော သ-ဝုဒ္ဓိ ကေဟိ ပိ ကုစိ့ဒေဝ အ့ပ္ပစ္စယဿ ဧ-ကာရော' ရူ–ဋီ။

ဆေဒင်ပုဒ်-"ဇုဟောတျာ့ဒိ၊ ဘူဝါဒိ-ဟု၊ သ-ဝုဒ္ဓိက၊ ခေတ်နောက် **အ-သာ** ကြေကောင်းရာ၏။ ဧ-ပြုမှာလျှင်၊ လွန်နည်းချင်၊ လောပဓ္ဓေ့တ္တ, ဝါကြောင့်တည်း။"

ရူပ်တ္ဓက်ပုံ။ ။ဝဇ္ဇမိ့ကို၊ဝဒ-တည်။ ဝဒ၊သည်။ ဝိယဲတ္တိယံ ဝါစာယံ့၊ ၏။ ချေ။ ဝတ္တမာနာ=မိ-ဝိဘတ်သက်၊ ဘူဝါဒိတော အ=အ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဝဒ်+၊+မိ) ဝဒဿ ဝဇ္ဇံ့=ဝဒ-ခေတ်က ဝဇ္ဇ-ပြု၊ (ဇ္ဇ်+၊+မိ) လောပဓ္ဓေတ္တော-ဤသုတ်ဖြင့် အ-ပစ္စည်းကို၊ ဧ-ပြု။ (ဝဇ္ဇံ့+ဒ-+မိ=ဝဇ္ဇေမိ) ဇ္ဇ်+ဧ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝဒေမိ-ဝဒ+ ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံမိ-သက်၊ အ-သက်၊ (ဝဒ်+၊+မိ) ဤသုတ်ဖြင့် အ-ပစ္စည်းကို ဧ-ပြု၊ (ဝဒ်+ဧ။+မိ=ဝဒေမိ) ဒ်+ဧ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝါ-ရုပ်၊ ဝဇ္ဇာမိ-ဝဒ+ ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ ချေ။ မိ-သက်။အ-သက်(ဝဒ်+၊+မိ)ဤသုတ်ဖြင့် အ-ပစ္စည်းကို ဧ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း၊ ဝါ-သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ ဝဒဿ ဝဇ္ဇံ့=ဝဒ-ခေတ်ကို ဝဇ္ဇ်-ပြု။ အ-ကာရော ဒီဃံ=မိ-ဝိဘတ်ကြောင့် **အ-ကို** အာ-ဒီဃ-ပြု၊ (ဝဇ္ဇ်-+-ာ+မိ=ဝဇ္ဇာမိ) ဇ္ဇ်+အာ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝဒါမိဝဒ+ဝိယဲတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ ရှေးနည်း မှီတူက်၊ လွှယ်ပြီ။

၅၁၁-ဒ္ဝိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ပစ္စည်း သြ-အက္ခရာကို၊ ဥ-ပြု။ ။ရုပ်၊ကုရုတေ၊ ကရ+ကရဏေ၊ ၏။ ချေ။ ဝတ္တမာနာ=တေ-ဝိဘတ်သက်၊ တနာ့ဒိတော=သြ-ပစ္စည်းသက်၊ (ကရ်+ဧ-ာ+တေ) ဥတ္တမော ကာရော, ဤသုတ်ဖြင့် ပစ္စည်း သြ-အက္ခရာကို ဥ-ပြု၊ (ကရ်+၊+တေ=ကုရုတေ) ရ်+ဥ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝါ-ရုပ်၊ ကရောတိ-ကရ+ကရဏေ၊ ၏။ ချေ၊ တိ-သက်၊ သြ-သက်၊ (ကရ်+ဧ-ာ+တိ) ဤ

http://www.dhammadownload.com

၅၁၂–ကရဿးကာရော စ။ ။ကရဿ၊ ကရ-ခာတ်၏။ အ-ကာရော**စ**၊ အ-အက္ခရာသည်လည်း။ ဥတ္တံ၊ ဥ-အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ချို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ။ကရ-ဣစ္စေတဿ ခေတုဿ၊ ၏။ အ-ကာရော၊ သည်။ ဥတ္တံ။ သို့။ ဝါ၊ ချို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ကုရုတေ၊ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ကုဗ္ဗန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ ကယိရတိ၊ ပြု၏။ ကရ ဿေ-တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ-မတ္ထံ၊ နည်း။ သရတိ၊ အော်က်မေ့၏။ မရုတိ၊ သေ၏။ ဣတိ-အာဒိသု၊ တို့၌။ ပတိသေနံ-တ္ထံ၊ ၏။

သုတ်ဖြင့် ပစ္စည်း သြ-အက္ခရာကို ဥ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း၊ ဝါ-သဒ္ဒါမြစ်သော ကြောင့် မပြု**ရ**။ (ကရ်+ေ-ာ+တိ=ကရောတိ) ရ်+သြ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ကိ-**ရုပ်**၊ ဟောတိ-ဟူ+သတ္တာယံ၊ ၏။ တိ-သက်၊ (ဟူ+တိ) အညေသု **စ**=အစသရ ဥ-ကို သြ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (ဟ်+ေ-ာ+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် သြ-ကို ဥ-ပြုသင့်ငြား**သော်**လည်း၊ ပစ္စည်း သြ-အက္ခရာ မဟုတ်သောကြောင့် မပြု**ရ**။ (ဟ်+ေ-ာ+တိ=ဟောတိ) ဟ်+သြ-ကပ်၊ ပြီး၏။

၅၁၂-တိ-ပဒ, ဝိဓိသုဏာ်။ ။ကရဓာတ်၏ က-အစိတ် သရ အ-ကို ဥ-ပြု။ ဝါ-သဒ္ဒါ ဥ-အလို ဝိ-ကပ်။ ရှ-အလို ဝ ဝတ္တိတ ဂိဘာသာ။ စ-သဒ္ဒါ အနုကမုန၊ ဥတ္တ-ငင်ယူဃဥ်။ ။ပါဠိပုံစံ-'ယော ပေ ဒဿန္တိ ဝတ္ဘာန၊ အ ဒါနေ ကုရု-တေ မနော' ဝိသ-သိဝိဇာတ်။ 'အဋ္ဌေ ဘဝန္တံ ပုစ္ဆာမ၊ အဋ္ဌံ ကုရုတု နော ဘဝံ' ဝိသ-စိတ္တသမ္ဘူတဇာတ်။ 'ယာဒိသံ ကုရုတေ ဓိတ္တံ' ဝိသ-ကုမ္ဘဇာတ်။ 'ယော ဣဿရော-မ္ဒီတိ ကရောတိ ပါဝံ'။ 'ယထာ သုခံ သာမိ ကရောဟိ ကာမံ' ပဏ္ဍာသ ဥမ္မာဒန္တိဇာတ်။ 'အသန္တော နာနု ကုဗ္ဗန္တိ၊ သတံ ဓမ္မော ဒုရန္နယော' ဝေဿန်ဇာတ်။ 'ဥဒ္ဓံ ပဏ္ဍာ အဓော ပတ္တာ၊ ဆာယံ ကုဗ္ဗန္တိ သတ္ထုနော' ကဏ်ကာရ ပုပ္ဖိယ-ထ္ထေရ-ပဒါန်။ 'နိလ္လေနကာနိ ကြုဗ္ဗန္တိ' **တိ**-သ-ဂန္ဓတိဏ္ဍုကဇာတ်။ 'ယထာ ပုညာနိ ကယိရာထ၊ ဒဒန္တာ အပရာပရံ' ဝေဿန်ဇာတ်။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ကုရုတေ၊ ကရောတိ-ကရ+ကရဏေ၊ ၏။ ၅၁၁-သုတ်အတိုင်း တွက်။ ။ကုဗ္ဗန္တိ-ကရ+ကရဏေ၊ ၏။ ဝတ္တမာနာ=အန္တိ-ဝိဘတ်သက်။ တနာ ဒိတော့=သြ-ပစ္စည်းသက်၊ (ကရ်+ေ-ာ+၊န္တိ) ဥတ္တမော-ကာရော=သြ-ပစ္စည်းကို၊ ဥ-ပြု၊ (ကရ်+၊+၊န္တိ) ကရဿ-ကာရော**စ**, ဤသုတ်ဖြင့် ကရဓာတ်၏ အစိတ်သရ အ-ကို ဥ-ပြု၊ (က်+၊ရ်+၊+၊န္တိ) ကုစိဓာတု=ဓာတုန် ရ်-ကိုချေ။ (က်+၊+၊+၊န္တိ) ဝမောဒုဒန္တာနံ=အ-သရကြောင့် ရှေ ဥ-သရကို ဝ်-ပြု၊ ပရဿ ဒွေဘာဝေါ=ဝ်-ကို သဒိသ ဒွေဘော် ဝ်-ပြု၊(က်+၊+ဝ်+၊န္တိ)ဒေါဓဿ **စ**-၌, **စ**။ ဝ်-နှစ်လုံးကို။ **ဗ်**-နှစ်လုံး ပြု၊ (က်+၊+ဗ်+၊န္တိ=ကုဗ္ဗန္တိ) က်+၊,**ဗ်**+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝါ-ရုပ်၊ ကယိရတိ-ကရ+ကရဏေ၊ ချေ။ တိ-ဝိဘတ်သက်၊ တနာဒိတော=ယိရ-ပစ္စည်းသက်၊ (ကရ်+**ယိရ်**+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် ကရ-ခာတ်၏ အစိတ်သရကို ဥ-ပြုသင့်**ငြား သော်**လည်း၊

http://www.dhammadownload.com

၅၁၃-သြ အဝ သရေ။ ။သရေ၊သရ၊ကြောင့်။သြ၊သြ၏။ အဝ၊အဝပြုသည်။ ဟောတိ၊၏။ ။ပရေ၊ သော။ သရေ၊ ကြောင့်။ ဓာတ္တန္တာ၊ ဓာတ်၏ အစိတ်ဖြစ်သော။ သြ-ကာရဿ၊ ၏။ အဝါ၊ဒေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။စ ဝတိ၊ စုတေ၏။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ သြ-တိပဒံ၊ သည်။ ကိ,မတ္တံ၊ နည်း။ဇယတိ၊အောင်၏။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေနံ,တ္တံ၊ ၏။

၅၁၄-ေ အယ။ ။သရေ၊ ကြောင့်။ ေ၊ ေ၏။အယ၊အယ-ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ပရေ၊ သော။ သရေ၊ ကြောင့်။ ဓာတ္တန္တာ၊ သော။ ေ-ကာရဿ၊ ၏။ အယာ,ဒေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နယတိ၊ ဆောင်၏။ ဇယတိ၊ အောင်၏။

ဝ၊ သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မပြု၊ ကွစိ ဝေတု=ဓာတ္တန်ရ-ကိုချေ။ (ကယိရ+တိ=ကယိရတိ)ပြီး၏။ ။ကိ်-ရုပ်၊ သရတိ,သရ+သရဏေ၊ အောက်မေ့ခြင်း၌-၏။ ချေ။ တိ-သက်။ အ-သက်၊ (သရ်+၊+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် အစိတ် သရကို ဥ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း၊ ကရ-ဓာတ်မဟုတ်သောကြောင့် မပြု၊ (သရ်+၊+တိ=သရတိ) ရ်+အ-ကပ်။ ပြီး၏။ ။မရတိ-မရ+ပါဏာစာဂေ၊ ၏။ ချေ။ တိ-သက်၊ အ-သက်။ မြစ် (မရ်+၊+တိ=မရတိ) ရ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။

၅၁၅-တိ-ပဒ,ဝိဓိသုတ်။ ။သရကြောင့် ဓာတ်၏အစိတ် သြ-ကိုအဝ-ပြု၊သြ-ဟု သဒ္ဒမန်ပင်ဆိုသော်လည်း၊ ဓာတ်၏ အရာဖြစ်၍၊ ဓာတ်၏ အစိတ် သြ-ကိုသာယူ။ ။ရုပ်၊စ ဝတိ-စု+စဝနေ၊ ရွှေလျှောခြင်း၌-၏။ ဝတ္တမာန=တိ-သက်၊ ဘူဝါဒိတော အ-အ-ပစ္စည်းသက်၊ (စု+၊+တိ)အညေသု စ=အစသရဥ-ကို သြ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (စ်+ေ+၊+တိ) သြ-အဝ သရေ, ဤသုတ်ဖြင့် အ-သရကြောင့် ဓာတ်၏ သစိတ် သြ-ကို အဝ်-ပြု။ (စ်+၊ဝ်+၊+တိ=စဝတိ) စ်,ဝ်+အ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ဘဝတိ-ဘူ+သတ္တာဃ်ာတိ-သက်၊အ-သက်၊ (ဘူ+၊+တိ)ရှေးနည်းမှီတွက်။ ။က််-ရုပ်။ဇယတိ-ဇီ+ဇယေ၊ ၏။ တိ-သက်၊ အ-သက်၊ (ဇီ+၊+တိ) အညေသု စ=လ-ကို ေ-ဝုဒ္ဓိ-ပြု။ (ဇ်+ေ+၊+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် သရကြောင့် ဓာတ်၏ အစိတ်ကို အဝ-ပြုသင့်ငြားသော်လည်း၊ သြ-အက္ခရာမဟုတ်သောကြောင့် မပြု၊ ေ-အယ=ေ-ကို အယ်-ပြု၊ (ဇ+၊ယ်+၊+တိ=ဇယတိ) ဇ်,ယ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။

၅၁၆-ဒ္ဓိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။သရကြောင့် ဓာတ်၏အစိတ် ေ-ကို အယ်-ပြု။ ။ရုပ်၊ နယတိ-နီ-နယေ၊ ဆောင်ခြင်း၌-၏။ ဝတ္တမာန=တိ-သက်၊ ဘူဝါဒိတော=အ-သက်၊(နီ+၊+တိ)အညေသု စ=အစသရ ဤ-ကို ေ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (နိ+ေ+၊+=တိ) ေ-အယ်,ဤသုတ်ဖြင့် ေ-ကို အယ်-ပြု။ (နိ+၊ယ်+၊+တိ=နယ်တိ)နိ,ယ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဇယ်တိ-ဇီ+ဇယေ၊၏။ နည်းတူ။

http://www.dhammadownload.com

၅၁၅-တေ အာဝါယာ ကာရိတေ။ ။ကာရိတေ၊ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့်။ တေ၊ ထို သြ,တို့သည်။ အာဝါယာ၊ အာဝ-ပြု, အာယ-တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ကာရိတေ၊ ကြောင့်။ တေ-သြ ဧ-လုခစ္စဒေတ၊ တို့ဘည်။ အဝ-အာယာ-ဒေသော၊ အာဝ,အာယ,အ-ပြုတို့သို့။ ပါပုဏန္တိ၊ရောက်ကုန်၏။ လာဝေတိ၊ရိတ်ဖြတ်စေ၏။ နာဒယတိ၊ ဆောင်စေ၏။ ယောဂိဘာဂေန၊ တေအာဝါယာ-ဟူသော ယောဂိဘာဂဖြင့်။ အညသ္မိံပိ၊ ကာရိတ်မှတစ်ပါးသော ပစ္စည်းကြောင့်လည်း။ ဧ-ကာရဿ၊ ဧ-အကွရာ၏။ အာယ-ဒေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂါယန္တိ၊ သီဆိုကုန်၏။

၅၁၅-တိ-ပဒ,ဝိဓိသုတ်။ ။ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတုန် သြ,ဧ,ဝုဒ္ဓိတို့ကို အာဝ,အာယ-ပြု။ ။အနန္တရသုတ်မှ သြ,ဧ-သဒ္ဒါလိုက်ကပြီးလျက်။တေ-သဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းသည်။ တေ-ကိုမဆိုက၊ ဧ-အကွရာသာ လိုက်ရာသည်ဖြစ်၍၊ သြ,ဧ,နှစ်ခုကို ယူခြင်းငှာဆိုသည်။ *အရှင်-ဆရာ-တေ အာဝါယာ-သုတ်ကို ဆိုသောကြောင့် လာဝေတိ-စသောပုံစံများ အပြီးသို့ရောက်ပေပြီ၊ ဂါယတိ-စသောပုံစများဝယ်၊ ဘယ်သုတ်ဖြင့် ပြုသပ်စီရင်ရမည်နည်း။ ဤသို့ မေးရန်ရှိ၍ 'ယောဂ ဝိဘာဂေန' ဟူသော ဝါကျကိုမိန့်။ တေ အာဝါယာ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ကာရိတ်မှ တစ်ပါးသော ပစ္စည်းကြောင့်လည်း ဧ-ကို အာယ်-ပြု, စီရင်လေ-ဟူလို။ ဣ+စိန္တာယံ၊ အာရမ္မဏံ 'စ္ဓာယတိ' စသည်ကိုလည်းထုတ်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။"တေ,အာဝါယဲ၊ ဝိဘာဂဖြင့်၊ အ ကာရိတေ။
စေ့, ဂေ့, အန္တ၊ ဧ အာယဲ၊ ပြုကြ ကစ္စည်းမှာ။"

ပါဠိပုံစံ။ ။'ဣဃံ် အာဂစ္ဆတေ-ရေနံ၊ အဝိဒူရမ္မိ ဂါယတု၊အာဿမဿ သမီပမ္မိ၊ သန္တိကေ မယ္ဟံ ဂါယတု' ဝိသ မဟာပလောဘနဇာတ်။ မာန-ပစ္စည်းသက်လျှင်-'ဂါယမာန'ဖြစ်၏။ 'တဿာ စ ဂါယဲမာနာယဲ၊ သဒ္ဒံ သုသ္ဝာန နာရိယာ' ဂဉ်းဇာတ်။ 'အရညေ နိ-မ္မ နုဿမ္မိ၊ သ္ဝ-ဇ္ဇ စ္ဓာယာမိ ကေကော'စတ္တာ-အလမ္မုဿာဇာတ်။ 'ကေသံ မလမ္မိ သောဏကော၊ စ္ဓာယတိ အနုပါဒါနော' သဒ္ဒ-သောဏဇာတ်။ 'စ္ဓာယဲတီ-တိ လက္ခဏူ-ပနိဒ္ဓါန-အာရမ္မဏူ-ပနိဒ္ဓါန-သခ်ါတေဟိ စ္ဓာနေဟိ စ္ဓာယတိ' အဋ္ဌကထာ။ 'ကံန္နု တာတ တုဝံ ပဇ္ဈာယိ' ဝိဓူရဇာတ်။ 'ပဇ္ဈာယီတိ စိန္တေသိ' အဋ္ဌကထာ။

ရူပ်တ္ထက်ပုံ။ ။လာဝေတိ-လူ+ဆေဒနေ၊ ဖြတ်ခြင်း၌-၏။ဓာတူဟိ ဏောဏယ=လူ-ဓာတ်မှနောက်၌ ဏော-ပစ္စည်းသက်။ ဏော-ပစ္စည်းကိုလည်း ကာရိတ်အမည်မှည့်၊ (လူ+ဏော)ကာရိတာနံ ဏော=အနုဗန် ဏ-ကိုချေ၊ (လူ+ဧ-) အသံယောဂန္တသ္ဝဝုဒ္ဓိ=ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် အစ သရ ဥ-ကို သြ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (လ်+ဧ-ဝ+ဧ-)တေ အာဝါယာ=ဤသုတ်ဖြင့် ကာရိတ် ပစ္စည်းကြောင့် သြ-ကို အာဝ်-ပြု၊ (လ်+

http://www.dhammadownload.com

၅၀၆-ဣကာရ၊ဂမော အ-သဗ္ဗ-ခေတုကမ်ိ။ ။အ-သဗ္ဗ-ခေတုကမ်ိ၊ အ.သဗ္ဗခေတ် ဝိဘတ်ကြောင့်။ ခေတုဟိ၊ ခေတ်တို့မှ၊ ပရေ၊ ၌။ ဣ-ကာရာ.ဂမော၊ ဣ-အက္ခရာလာသည်။ဟောတိ၊၏။ ။သဗ္ဗသ္မိ၊ခပ်သိမ်းသော၊ အ-သဗ္ဗ-ခေတုကမ်ိ၊ ကြောင့်။ခေတုဟိ၊တို့မှ၊ပရေ၊၌။ ဣ-ကာရာ.ဂမော၊သည်။ဟောတိ၊၏။ ဂမိဿတိ၊ သွားလတ္တံ့။ ကရိဿကိ၊ ပြုလတ္တံ့။ လဘိဿတိ၊ ရလတ္တံ့။ ပစိဿတိ၊ ချက်လတ္တံ့။ အ-သဗ္ဗ ခေတကမ်ိ.တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိးမတ္တံ၊ နည်း။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ လဘတိ၊ ရ၏။ ပစတိ၊ ချက်၏။ ဣတိ-အာဒီသု တို့၌။ ပတိသေခုန.တ္ထံ၊၏။

-ဂဝ်+ဧ-=လာဧဝေ) လ်+အာ,ဝ်ဧ၊ကပ်၊ ဝတ္တမာနာ=ခေတ်ပစ္စည်းတို့မှ နောက်၌ တိ-ဝိဘတ်သက် (လာဧဝ+**တိ**=လာဧဝေ**တိ**) ပြီး၏။ ။နာ**ယတိ**-နီ+နယော၊ ၏။ နည်းတူ။ ဤသုတ်ဖြင့် ဧ-ကို အာယ-ပြုသည်သာ ထူး၏။ ။ဒယာဂ-ရုပ် ဂါယတိ-ဂေ+သဒ္ဒေ၊ အသံပြုခြင်း၌-၏။ တိ-ဝိဘ**တိ**သက်၊ အ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဂေ+၊=တိ) ဤသုတ်၌ တေ **အာဝ**ါယာ=ယောဂ **ဝိဘာဂ**ဖြင့် အစ သရ ဧ-**ကို အာယ်**-ပြု၊ (ဂ်+-ာယ်+၊+တိ=ဂါယ**တိ**) ဂ်+အာ,**ယ်**+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ ဂါယန္တိ-ဂေ+သဒ္ဒေ၊ အန္တိ-နည်းတူ။

၅၀၆-ဒ္ဒိ-ပဒ,ဝိဓိသုတ်။ ။အ-သဗ္ဗခေတ်ဝိဘတ်ကြောင့် ခေတ်တို့မှနောက်၌ ဣ-အက္ခရာလာ။ ။ဝုတ္တိ-၌ ကွစိ ခေတု သုတ်မှ သီဟဂတိက နည်းအားဖြင့် ကွစိ-သဒ္ဒါလိုက်သည်-ဟူ၏။ ။ထို့ကြောင့် *'ပရောက်,အဇ္ဇတ်၊ ဘဝိဿတိ၊ ကာလာ၊ လေးရပ်မှာ၊ သညာ အ-သဗ္ဗ'ဟူသော အ-သဗ္ဗခေတ် **ဝိဘတ်**လေးသွယ် တို့တွင် အစ၌ ဗျည်းရှိသော ဌာန,မ,ဿတိ,ဿာ, စသော အ-သဗ္ဗခေ**တ် ဝိဘတ်** ကြောင့်သာ ဣ-လာရ၏။ အစ၌ဗျည်းမရှိသောဝိဘတ်၊ ဗျည်းပင် ရှိသော်လည်း အချို့ အ-သဗ္ဗခေတ် ဝိဘတ်နှောင်း**ရာ**၌ မလာရ။

"အ-သဗ္ဗ-ခေတုကေ ဗျဉ္ဇ၊ နာ.ဒိမှေ.ဝါ.ယ.မာဂမော။
ကွစာ.ဓိကာရတော ဗျဉ္ဇ၊ နာ.ဒေါပိ ကွစိ နော သိယာ။"ရှု

ကွစာ.ဓိကာရတော၊ ကွစိခေတု သုတ်မှ သီဟဂတိက နည်းအားဖြင့် ကွစိ-သဒ္ဒါပြန်၍လိုက်သောကြောင့်။ ဗျဉ္ဇနာ.ဒိမှိ၊ အစ၌ ဗျည်းရှိသော။ အ-သဗ္ဗ-ခေတုကေ ဧဝ၊ သာလျှင်။ အယံ-အာဂမော၊ ဤ ဣ-အက္ခရာ လာခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗျဉ္ဇနာ-ဒေါပိ၊ အစ၌ ဗျည်းရှိလော **အသဗ္ဗခေတ်** ဝိဘတ်ပင် နှောင်းသော်လည်း။ ကွစိ၊ ၌။ နော-သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။

ဆောင်ပုဒ်။ ။"ဣ,မှ,ဿတိ၊ **စ**-ဗျည်း၌ရာ အသဗ္ဗကြောင့်၊ ဣ-လာ,ချို့.ဝက် ကွစိတွက်၊ မှတ်ချက်-ဣကာရာ.ဂမသုတ်။"

http://www.dhammadownload.com

၅၁၇-ကွစိ ဓာတု-ဝိဘတ္တိ.ပွစ္စယာနံ ဒီဃ ဝိပရိတာ ဒေသ-လောပေါ. ဂမာ စ။ ။ကွစိ၊ဥ်။ ဓာတု-ဝိဘတ္တိ.ပွစ္စယာနံ၊ ဓာတ်,ဝိဘတ်,ပစ္စည်းတို့၏။ဒီဃ-ဝိပရိတာ.ဒေသ-လောပေါ.ဂမာ စ၊ ရဿ၏ ဒီဃ-ပြုခြင်း,ဒီဃ၏ရဿ-ဖောက်ပြန်ခြင်း,အာဒေသ-ပြုခြင်း,ကျေခြင်း,လာခြင်း,တို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ,ကုန်၏။ ။ဤဓ-အာချာတေ၊ ဤအာချာတ်ကျမ်း၌၊ အနိဒ္ဒိဋ္ဌေသု၊ မည္သည်နှင်ပြအပ်ကုန်သော။ သာဓနေသု၊ (တော,ကံ,ကတ္တား, သုံးပါးသော) ကာရကတို့၌။ ဓာတု.ဝိဘတ္တိ.ပွစ္စယာနံ။ တို့၏၊ ကွစိ၊ဥ်။ ဒီဃ-ဝိပရိတာ၊ဒေသ-လောပါ.ဂမ ဤစွေတာနီ။ ကုန်သော၊ဇိန ဝစနာ.နရူပါနိ၊ ဇိန ဝစနနှင့်လျော်ကုန်သော။ ကာရိယဲ့ာနိ၊ ကာရိယဲ့

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ဂမိဿတိ-ဂမု-ကာ်။ ဂမု၊သည်။ ဂတိမှိ၊ ၏။ ခေျ။ **အနာ**ဂတေ=ဘဝိဿန္တိ,ကောဝုစ် ဿတိ-ဝိဘတ်သက်၊(ဂမ်+ဿတိ) ဤ-ကာရာဂဓမာ=ဤသုတ်ဖြင့် အ-သဗ္ဗဓာတ်ဝိဘတ်ကြောင့် ဂမု-ဓာတ်မှ နောက်၌ ဤ-အက္ခရာလာ(ဂမ်+ိဿတိ=ဂမိဿတိ)ဂမ်+ဤ-ကပ် ပြီး၏။ ။ကရိဿသိ-ကာရ+ကရဏော လဘိဿတိ-လဘ+လာဘော။ ပစိဿတိ-ပစ+ပါဓော။ ဿတိ-သက်၊ နည်းတူတွက်။ ။ကိ်-ရုပ်၊ ဂစ္ဆတိ-ဂမု+ဂတိမှိ။ ကရောတိ-ကရ+ကရဏော။ လဘတိ-လဘ+လာဘော။ပစတိ-ပစ+ပါကေ။ တိ-ဝိဘတ်သက်၊ ရှေးနည်းမှီတွက်၊ လွယ်၏။

၅၁၇-စတု.ပွဒ ဝိဓိသုတ်။ ။ဓာတ်, ဝိဘတ်, ပစ္စည်းတို့၏ သုတ်သီးဖြင့် မပြီးနိုင်သော အချို့ချို့သောပုံစံ၌။ **ရဿကို** ဒီဃပြုခြင်း၊ ဒီဃ၏ ရဿ-ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ အဒေသပြုခြင်း၊ကျေခြင်း၊လာခြင်းတို့ကို မပြီးမရှိရအောင် စီရင်နိုင်သည့် နိပါတန, မဟာဝိသယသုတ်ကြီးတည်း။ ။စ-သဒ္ဒါ သမ္မိဏ္ဏန၊ အညမည သမုစ္စည်းလည်း-ဟူ၏။ ။ဤသုတ်ဖြင့် စီရင်သော အရာကို ဝုတ္တိဆရာ မပြု၊ ရှု-၌ ပြသော သင်္ဂဟ ဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်တို့ သိလွယ်ရန် ဆောင်ပုဒ်လင်္ကာဖြင့် ပြအံ့။-

ဆောင်ပုဒ်- "ယ-ပစ္စယ၊ နှောင်းက-ဒီဃာ၊ ပရောက္ခာကြောင့် အဿာမဟု။
ဂမု-ဒီဃာ၊ နာ-ပစ္စယ၊ သံယောဂကြောင့်၊ ရဿ ပြုလတ်၊
ဟိယျ,ဇ္ဇတ်-အာ၊ ဤ ဥ၂,မှာ, ကို၊ ရဿာပြုရ၊ နှောင်းအဇ္ဇ-ကြောင့်၊ ဂ-မကို ဂါ၊ စ္ဆ-ကို၊ ဆ္ဆာတည်း၊ **မိယျုတ်** ထွ-ကို၊ထ-**တစ်**လုံးသာ၊ အဇ္ဇ**တ်**အာ-ကို၊ ဒ္ဒေဘာဝတ္ထ-ပြု၊တို့,မို့,တု့,မိ၊ယျာ.ဒိကံ၊ ရှစ်တန် ဧ-ပြု၊ နှစ်ခုအန္တေ၊အန္တိ-ရေထည့်၊ ဆုံးသေ အန္တ၊ ဧကို အ-မတ်၊ ဟိယျ,ဇ္ဇတ်.ဩ၊ ပြုသော-အ,ဤ၊ ပြု-တိ အာဟ၊ နောက် တို့, အ-ပြု အန္တိ ဥ၂-တည်း၊ နှစ်ခု ဧ,ဩ၊ ပရော သရ၊ ကြေရမြဲမှ**တ်**၊ ဟိယျ,ဇ္ဇတ်ပါ၊ ထွ-နှင့် မှာ ကြောင့်၊ ဥ-လာရတိ၊ အစရှိကို၊ ကွစိဓာတု၊ သုတ်ကြီးပြုသည်။ ။ဂါးခု ကာရိယ အစဉ်တည်း။"

http://www.dhammadownload.com

တို့ကို။ ကာတဗ္ဗာနီ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။ ဇယတိ၊ အောင်၏။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။ ဇာနီယာ၊ သိရာ၏။ သီယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကရေ၊ ပြုရာ၏။ ဂစ္ဆေ၊ သွားရာ၏။ ဇညာ၊ သိရာ၏။ ဝက္ခေထ၊ ဆိုကုန်ရာ၏။ ဒက္ခေထ၊ ရှုကြည့်ကြကုန်လော။ ဒိစ္ဆတိ၊ ရှုကြည့်၏။ အာဂစ္ဆိ၊ သွားပြီ၊ အာဂစ္ဆုံ၊ သွားကုန်ပြီ။ အဟောသိ၊ဖြစ်ပြီ။အဟေသုံ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဣစ္ဆေဝမာဒီနိ၊ ကုန်သော. အညာနိ၊ တစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သာဓနာနိ၊ ကာရကာတို့ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

အစဉ်အတိုင်း ပုံစံ။ ။ယ-ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတ်၏အစိတ်ကို ဒီဃပြု၊ 'ယော သော သူယတိ'ပုံစံ။ သု+သဝနေ၊ ယ၊ တိ၊ ဣမိနာ ဓာတ္ဖန္တသ္သ ဒီဃော။ ။'တေသံ သရော သူယတိ ဝဂ္ဂုရူပေါ' မဟာရထ ဝိမာန ဝတ္ထု။ 'ဗျာဟရန္တသ္သ ဗုဒ္ဓသ္သ၊ စက္ကဝါဠမ္ပိ သူယတိ' သဃံ ပဋိဘာနီယ.ထ္ထေရာ.ပဒါနိ်။

ပရောက္ခာ-ဝိဘတ်ကြောင့်၊ အဗ္ဘာသမဟုတ်သော ဂမု-ဓာတ်၏အစိတ်ကို ဒီဃပြု။ 'ဇဂါမ၊ ဇဂါမု'-ဂမု+ဂတိမ္ပိ၊ **အ**၊ ဥ၊ **'ရာဇာ ဒုဒီပေါပိ ဇဂါမ သဂ္ဂံ'**ဘူရိဒတ္တဇာတ်။ ။*နာ ပစ္စည်းကြောင့် ကိ လူ-စသော ဓာတ်တို့၏အစိတ်ကို ရဿပြု၊ ကိန-**တိ**၊ **လုနာတိ**'၊ ကိ+ဒဗ္ဗဝိနိယောဂေ။ လူ+ဆေဒနေ၊ နာ-တိ။ 'တဿာ ပုဏ္ဏံ ကုဗ္ဘမိမံ ကိဏာဃ-(ဝယ်)' တိ'သ-ကုမ္ဘဇာတ်။ **'တတော.ယံ ဗြာဟ္မဏော ကာမံ၊ ဝိက္ကိဏာတု(ရောင်း)ဟနတုဝါ'ဧသာန်ဇာတ်။** 'နေ.ဝ ကိဏာမိ နဝိက္ကိဏာမိ၊ န စာပိ မေ သန္ဓိစယော အတ္ထိ' အသီတိ-သုဓာဘောဇန ဇာတ်။ 'ဝိ-က္ကိဏေယျ ဟနေယျ ဝါ' ဧသန်ဇာတ်။

ဿတိ-စသော-သံယုဂ်ဝိဘတ်နှင့် ဓာတ်၏ အစိတ်ကို ရဿပြု၊ 'ဌဿတိ၊ ဒဿတိ'ဌာ+ဂတိ နိဝတ္ထိယံ။ 'ဒါ+ဒါနေ၊ ဿတိ၊ 'သုဒ္ဓံ ဝနေ ဌဿတိ ခတ္တိယေဟိ' သတ္ထတိ-ကုသဇာတ်။ 'ခတ္တိယာနံ ပဒဿာမိယေ မံ ဟန္တုံ'ဣဓာ.ဂတာ' ဂင်းဇာတ်။ 'တေန ဒေါသေန ဒကရက္ခသ ဒဿသိ' မဟော်ဇာတ်-အဋ္ဌကထာ။

ဟိယျော္ဇတနီ-မှာ ဝိဘတ်၏အစိတ်ကို ရဿ-ပြု၊ 'မယံ အဘဝိမှ၊ ဘဝိမှ'၊ ဘူ+သတ္ထာဒယံ၊ မှာ။ 'အကရမှ သ.တေ ကိစ္စံ၊ ယံ ဗလံ အဟု ဝမှသေ' စတုတ္ထ-သကုဏဇာတ်။ 'ဝိသ-ဝဿ သဟဿာနိ၊ ဝိစရိမှ တတန္ဒိကာ' ပဒုမာဇာရာ ထေရီအပဒါန်။

ဟိယျ.တ္တနီ-အာ.ဥ၊ အဇ္ဇတနီ ဣ-ဝိဘတ်ကို ရဿ-ပြု၊ 'သော အဝစ, တေ အဝစုသော အဝစိ'။ ဝစ+ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ အာ, ဥ, ဣ။ **'အဝေါစ တိဋ္ဌ ခေမေ.တိ၊သိဠ္ဆန္တော အမတေန မံ'** ခေမာထေရီ အပဒါန်။ **'အဝေါစ.ယျ၊ ကထံ အာသိ၊ အတုလိ.ဒ္ဓိ ဂရုက္ကမော'**။ **'ဝရံ ဝရဿ ပါဒါသိ၊ နာဂ ရာဇ မဟာ ယသံ'** ဥပ္ပလဝဏ္ဏထေရီ အပဒါန်။

အဇ္ဇတနီဝိဘတ်ကြောင့်-ဂမု-ဓာတ်၏ စ္ဆိ-ကို၊ အချို့-ဆဉ်ပြု၊ 'သော အဂဆ္ဆိ'ဂစ္ဆိ၊ တေ **အာဂဆ္ဆုံ**'ဂစ္ဆုံ,သွားပြီ။ ဂမု+ဂတိမ္ပိ၊ဣ၊ဥံ၊ 'အပိစ သော ပုရိမံ ဒိသံ **အာဂဆ္ဆိ**' ဝိသတိ-မာတင်္ဂဇာတ်။ 'အထေးတ္ထ ကပိ မာဂဆ္ဆိ ဝေါ နဂုဋ္ဌော ဂိရိ-စရော' **တိ**'သ

http://www.dhammadownload.com

မဟာကပိဇာတ်။ **အဘိဿာဟံ** ဝတာ.ဂဉ္ဆိ ရာ-ပုတ္ထိ ယသဿီနိ' တိ'သ-သမ္ဗု-လဇာတ်။ 'တသ္မိ' ပဋိပဝိဋ္ဌမှိ အညော **အာဂဉ္ဆိ** ပြဟ္မဏော' သုတ္တနိ ပါရာယန စတ္ထု။ ။*အဋ္ဌတနိဝိဘာတ်ကြောင့် ဒံသ ဒုံသ-ခေါတ်၏ သ-**ကိုလည်း** အချို့.ဆ္ဆ-ပြု၊ 'အဒုဆ္ဆာ, အဒုံသာ၊ **အဒုဆ္ဆိ** အဒုံသိ' ကိုက်ပြီ။ ဒုံသ+ဒုံသနေ၊ အာ၊ ဤ။ သောတံ အဒုဆ္ဆိသ-စရာ ဥဒိစ္စ' ဒသ-ကဏ္ဍ ဒီပါဃနဇာတ်။ 'သောမံ ပဏ္ဍမိ တံ ကုပိတော အဒုဆ္ဆိ' 'ပကိဏ္ဏကပဉ္စုပေါသထိကဇာတ်။

အဋ္ဌနိ-ဝိဘတ်ကြောင့်-ဂမု-ခေါတ်ကို ဂါ-ပြု၊ 'သော အဇ္ဈဂါ၊တေ အဇ္ဈဂုံ'၊ **အဓိ** ပုဗ္ဗ, ဂမု+ဂတိမှိ၊ အာ၊ ဤ။ 'အတ္ထော ဗာလံ ဥပစ္စဂါ' ဥက-ဓေဒဗ္ဗဇာတ်။ 'ကဏ္ဍာ နံ ခယ.မစ္စဂါ'ဓမ္မပဒ **ဇရာဝဂ်**၊ 'ကော ဤမံ မဏိ' အစ္ဆဂါ'။ အစ္ဆဂါ-ဟံ မဏိ' ဤမံ ဘူရိဒတ္တဇာတ်။ 'တတောစ ရာဇာ သာဓိနော၊ အဂါ ဒေဝါန-သန္တိကေ' ပကိဏ္ဏက-သာဓိနဇာတ်။ 'မာ တုံ အဂါပေါရိသာဒ.ဿုပန္တေ' တိ'သ ဇယဒိသဇာတ်။ 'အနာဝီကော ဤတော အဂါ' ပဉ္စ-ဥရဂဇာတ်။ 'အာဂုနာဂါ ယဿသိနော'။ 'အာဂုံဒေဝါယသံသိနော၊ သော ပါ.ဂါသမိတိ'ဝနံ' သုတ် မဟာဝါ-မဟာသမယသုတ်။

ဓာတ်အားလုံးနောင်-တိ, သိ, ထ, တု, မိ, **ဃျ**, ယျော်သိ, ယျော် ဝိဘတ်ရှစ်လုံးကို ဇ-ပြု- 'ဘာဝေ'ပုံစံ။ဘူ+သတ္တာဃံ တျာ.ဒျ္ဂု.ပတ္တိ၊ဝုဒ္ဓါ.ဒယော စ တျာ.ဒိနံ ကွစာ.ဒိနာ ဇ-ကာရော၊ 'ဘာဝေ+ဘဝတိ'။ ဘဝသိ၊ ဘဝထ၊ ဘဝါမိ၊ ဘဝတု၊ ဘဝါမိ၊ ဘဝေယျ၊ ဘ**ဝေယျာ**သိ၊ ဘဝေယျ.န္တိ အတ္ထော'။

ဆောင်ပုဒ်-''တိ,သိ,တု,ထ၊ မိ,**ဃျ**၊ ယျော် သေ.ယျံ-ချင့်။
ဤ, ဝိရှစ်ခု၊ **ဇ**-ချည်းပြု။ ကွစိ ဓာတုနှင့်''။

ပုါဠိပုံစံကား။ ။တိ×**ဇ**-'ကော.ယံ မဇ္ဈေ သမုဒ္ဒသ္မိ'၊အပဿံ တိရ.မာယုဟေ-အာယူဟတိ'မဟာဇနကဇာတ်။ 'တိရံအ-ပဿန္တော အာယူဟတိ ဝိရိယံ ကရောတိ'' အဋ္ဌကထာ။ 'ပုတ္ထော ဝါ ပိတရံ ယာ **စေ** ယာစတိ' ကောဒဿ-ယုဇ္ဈေယဇာတ်။ 'ယော မတု.မိစ္ဆေ (ဤစ္ဆတိ) ပိတုနေ ပမောက္ခာ' တိ'သ-ဇယဒိသဇာတ်။ 'မတု-မိစ္ဆေ.ကိ မရိတုံ-ဤစ္ဆတိ' အဋ္ဌကထာ။ 'ယော တာဒိသံ ကမ္မ-ကတံ နဇာနေ နဇာ နာတိ'-တေရသ-စူဠဇောဓိဇာတ်။

သိ×ဇ- 'နံ.ဇဟေ.ဝဏ္ဏ-ဗလံ ဝုရာဏံ-နံ.ပွဇဟသိ' စတုက္က-ကေရာဇဇာတ်၊ 'သာလိနံ သြဒနံ ဘုဥ္ဇေ. (ဘုဥ္ဇသိ) သုစိ မံသူပသေစနံ' **စ**တုက္က ကေသဝ-ဇာတ်။ ။*ဆ×**ဇ**-'ကိံ အဝဏ္ဏော ကာနိဖလာ**နိ** ဘုဥ္ဇေ-ဘုဥ္ဇေထ' နဝ-စတ္တာဝါကဇာတ်။ ။*တု×**ဇ**-'သဗ္ဗေသံ ရက္ခိတော ဘဝ-တုံ ဘဝတု' စတ္တာလီ-တေသကုဏ်ဇာတ်။ 'လဒ္ဓါနာ.ညာနိ တပ္ပေန္တိ၊ သေ့ လောဘောန မယိ, ဝသေ.မာဝသတု ဥပ္ပဇ္ဇတု' ဘေရသ-အာကိတ္တိဇာတ်။ 'တတော ပိဒ မဟာရာဇ၊ သစေ တုံ အတ္တိ ကခ်ိသိ' သတ္တတိ-သောဏနန္ဒဇာတ်။

http://www.dhammadownload.com

မိ×ဧ-'အဟံ ဂါမဝရံ ဂ္ဂစ္ဆေ (ဂ္ဂစ္ဆာမိ) ပြဟ္မဏီ စ ဂဝံ သတံ' တိက-နာနာ ဆန္ဒဇာတ်။ 'တသ္မာ လောတံ နရောစယေ-နရောစေမိ' ဒသ-တဏှာတ်။ 'ပဗ္ဗနီ က-မဟံ မညေ-မညာမိ' ပကိဏ္ဏက-ဘိက္ခပရမ္မရဇာတ်။ 'နတေ သမ သမံ ပဿေ-ပဿာမိ' စတ္တာလီ-အလမ္ဗသာဇာတ်။

ယျ×ဧ- 'နတံ ယာစေ ယဿ ပိယံ ဇိဂိသေ-ဇိဂိသေယျ' တိက-မဏိကဏ္ဍ ဇာတ်။ ။*ဒယျာသိ×ဧ-မိတံ ခါဒေမိ တံဘုဉ္ဇေ(တံ ဘုဉ္ဇေယျာသိ)၊နစရ္ဟပေ မနံ ကရေ-ဂ္ဂတ္ထိရ္ဟပေ မနံ မာကရေယျာသိ' တေရသ-စူဠ နာရဒဇာသိ။ ။*ဒယျံ×ဧ-'ဂစ္ဆေ.ဝါ.ဟံနဝါဂစ္ဆေ(ဂစ္ဆေယျံ) နတေရ အမ**ဏ္ဍော**သိယ်' အသီတိ စူဠဟံသ ဇာတ်။

ယျောမ-ဝိဘတ်ကိုလည်း မေ့-ပြုရ၏။ 'ဘဝေမု။ ဘူ+သတ္တာယံ။ ယျောမ'။ 'ကာဝါ တုံ ကဿဝါ ဓိတာ၊ ကထံ **ဇာ**နေမု (ဇာနေယျောမ)တံမယံ' ဆက္က သိရီ ကာဠကဏ္ဏိကဇာတ်။ 'ဝသေမု တဝ သန္တိကေ' ဂုင်းဇာတ်။ 'ဝသေမု.တိ-**မယံ** အဇ္ဇ ကေရတ္တံ တဝ သန္တိကေ ဝ**သေယျောမ**' အဋ္ဌကထာ။ 'တယာ.ဇုဂုတ္တာ ဝိဟာ ရေမု ဒိဝသံ' ဒုက-မောရဇာတ်။ 'ဒဇ္ဇေမု ခေါ ပဗ္ဗသာတာနီ ဘောတော' မဟာ နာရဒဇာတ်။

ယျာသိ-စသော ဝိဘတ်တို့၏ အလယ်က, **ယျ**-ကိုလည်းချေလျှင် ပုစ္ဆေသိ, စသည်ဖြစ်၏။ 'အတ္ထံ မေဗ္ဗ ပုစ္ဆေသိ (ပုစ္ဆေ**ယျာ**သိ)။ ဝိဓုရ.ကဉ္စာဟိ ပုစ္ဆိတော' တိ သ-သမ္ဘဝဇာ**တ်**။ 'ဣမဿ ပဥ္စဿ အတ္ထဗ္ဗ ပါဠိမေဗ္ဗ ပုစ္ဆေ**ယျာသိ-တိ** အဖြဝိ' အဋ္ဌကထာ။ 'အနု ပုဗ္ဗံ ကထံ ဒတ္ဝာ၊ မုဉ္ဇေသိ(မုဉ္ဇေယျာသိ) ဒကရက္ခဿာ' တိ သ-ဒကရက္ခသဇာ**တ်**။ 'ဒက်ရက္ခတော မုဉ္ဇေယျာသိ' ဥမင်္ဂ.ဋ္ဌကထာ။ 'နဇာတု ဒုဇ္ဇေထ(ဒုဇ္ဇေယျာထ) ဣမဿ ရညော'။ 'နဇာတု ဒုဇ္ဇေမ(ဒုဇ္ဇေယျာမ) ဣမဿ ရညော'အသီတိ-သုဘသောမဇာတ်။

ဒဇ္ဇ-ဝဇ္ဇ-အပြုစသည်မှ နောက်၌ ယျံ့-စသည်တို့၏ **အ**စိတ် **ယျ**-ကို ချေ-'ဒဇ္ဇံ၊ ဝဇ္ဇံ၊ ဒဇ္ဇာသိ၊ ဝဇ္ဇာသိ' စသည်ဖြစ်၏။ ပိတာ မာတာ စ မေ ဒဇ္ဇုံ၊ **ထူ**ဇပုတ္တ့ တယီ ဂတေ'**တေ**မိယဇာတ်။'ဒဇ္ဇု.ခ္ဂိ-သတ္ထရတန ဝဿံ ဝဿန္တောဝိယ် မမ အဇ္ဈာသယံ ပူရေန္တော တုဋ္ဌဒါယံ **ဒဒေယျုံ**'အဋ္ဌကထာ။'ဝဇ္ဇုံ ဝါ တေန စ ဝါ ဝဇ္ဇုံ (ဝဒေယျုံ) နတ္ထိ နာသာယ ရုဟန'တိက-ပဒုမဇာတ်။

ယျာသိ×အာသိ-အက္ခေယျံ **ဓတ** အုဟံ အယျော၊ ဒဇ္ဇာသိ၊ (ဒဇ္ဇေယျာသိ) အာဘယံ မမ၊ တေမိယ်ဇာတ်။ သီလဝန္တေသု ဒဇ္ဇာသိ-ဒါနံ မဒ္ဒီ ယ်ထာရဟံ' 'တာနိ အမ္မာယ ဒဇ္ဇာသိ' ဝေဿန်ဇာတ်။ 'ဝဇ္ဇာသိ ခေါ တုံ ဝါမူရံ၊ စိရံ ခေါ သာ သရီဿတိ' တိက-ကာမ **ဝိ**လာပဇာတ်။

ယျာထ+အာထ-'အမ္ဟံ **အာ**ရောဂျံ ဝဇ္ဇာထ၊ အယံ နော နေတိ ပြဟ္မဏော' ဝေဿန်ဇာတ်။ ။*ဒယျာမိ×အာမိ-'ဥဒ္ဓိရံ ယေန ဒေါသေန၊ ဒဇ္ဇာမိ ဒက ရက္ခိနော'တိ သ-ဒကရက္ခသဇာတ်။ ။*ယျံ×အံ-'မာတရံ ပထမံ ဒဇ္ဇံ၊(**ဒဒေ**ယျံ)

http://www.dhammadownload.com

ဘရိယံ ဒတ္တာန ဘာတရံ။ တတော သဟာယံ ဒတ္တာန၊ ပဗ္ဗမံ ဒဇ္ဇံ ဗြာဟ္မဏံ။ ဆဋ္ဌေဟံ ဒဇ္ဇမတ္ထာနံ၊ နေဝ ဒဇ္ဇံ မဟောသဓံ' တိ သ-ဒကရကွသဇာတ်။

နီတိ-ဥဒ္ဓကား- 'ဒဇ္ဇုံ၊ဒဇ္ဇာသိ၊ဒဇ္ဇာထ၊ဒဇ္ဇာမိ၊ဒဇ္ဇာမ၊ဒဇ္ဇတ္ထော၊ဒဇ္ဇေးန္တိ တောနိပိ ဒဒေယျုံ၊ ဒဒေယျာသီ.တိ အာဒိနာ ပဒ ရူပါနိ ပတိဋ္ဌာပေတ္ဝာ ယျ-ကာရေ ဂရေ သရလောပံ သ-ညောဂေသု သရူပ-လောပံ ဒျ-ကာရ-သညော ဂဿ.ဇ္ဇ တာရ ဒ္ဝယဉ္စ ကတ္ဝာ နိပ္ပဇ္ဇန္တိ'ဟု ရုပ်လုပ်၏။ မသန့်ရှင်းလှ။

ယျေ၊ယျောသိ-ဝိဘတ်တို့ကိုလည်း အာ-ပြု၊ ကယိရာ၊ ဒဇ္ဇာ၊ ဝဇ္ဇာ' စသည် ဖြစ်၏။ 'ဤထွိ ဘာဓေါ ကိံကယိရာ (ကရေယျ)၊ စိတ္တမ်ိ သုသမာဟိတေ' သဂါထာ-မာရ သံဘတ်။ 'အ-ဓမ်ံ သာရတိ ကယိရာ (တုံ ကရေယျာသိ) မ.ဖွေ တုံ နိက္ခဏံ ဝနေ' တေဓိယဇာတ်။ ရတ္တော ဒုဋ္ဌော စ ယံ ကယိရာ နရံ ကဟီရာ (တုံ နရ ကရေယျာသိ) တတော ပုန' စတ္တာလီသ-တေသကုဏဇာတ်။ 'ကထံနော ဟတ္ထိနံ ဒဇ္ဇာ (ဒဒေယျ)၊ နာဂံ ရဋ္ဌသ္မ ပူဇိတံ ဓေဿန်ဇာတ်။ ။'သပ္ပံ ဓေ ဒဇ္ဇာ (တုံ ဒဒေယျာသိ)၊ နေဝ နံ အဘိရာဓယေ' နဝ-ကိတ္တိရဇာတ်။ 'ဘရိယာ ဓေ ပုရိသ ဝဇ္ဇာ (ဒဒေယျ)၊ ကောမာရီ ပိယ ဘာဏိနီ' တိ သ-ပဏ္ဍရဇာတ်။ 'အဟံ ဇာနန္တိ ယော ဝဇ္ဇာ (ဝဒေယျာသိ)၊ နန္ဒိံ သော ဇနဟေထ မံ' ဓေဿန်ဇာတ်။

ထေ ဝိဘတ်၏ ဓေ-ကိုလည်း အာ-ပြု- 'ကယိရာက' ပုံစံ။ 'ဒီပံ ကယိရာထ မေဓာဝီ၊ ယံ သြယော နာ.သိ ကီရတိ' ဓမ္မပဒ။ 'မဟန္တံ ကောဋ္ဌံ ကယိရာထ၊ ဒုရုတ္တာနိ နိဓေတဝေ'စတုက္ကနိဒ္ဒရဇာတ်၊

လဘ-ဓာတ်မှ နောက်၌ ဥံ-ဝိဘတ်ကို ထွုံ၊ တွံသုံ-ပြု၊ 'အလတ္ထုံ၊ အလတ္ထံသု' ပုံစံ။ 'အလတ္ထုံ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတုရာသီတိ ပါဏာသဟဿာနိ ဝိပသိဿ ဘဂဝတော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ အလတ္ထုံ ဥပသမ္ပဒံ' သုတ်မဟာဝါ-မဟာပဒါနသုတ်။ 'စောဒိတာ မယ်ာ တေ ပစ္စဃံလတ္ထုံ'ဂင်း။ တိ.မွန မဟာရာဇ သောမာ စ ဘဂိနီ၊ သကုလာ စ ဘဂိနီအညံ ဒူတံ နာ.လတ္ထုံ.ဆ်ိ'မဏ္ဍိမပဏ္ဏာသ-ကဏ္ဏကတ္ထလသုတ်။ 'ယေ သတိံပစ္စ.လတ္ထံသု'သဂါယာ-မာရဏ်ယုတ်။

မှာ-ဝိဘတ်.ကိုလည်း တ္ထမှာ၊ တ္ထုမှာ-ပြု အလတ္ထမှာ၊ အလတ္ထ-မှာ' ပုံစံ။ 'အာဂမုမှာ-ခေါတဝ ဂေဟံ တတ္ထ နေဝ ဒါနံ အလတ္ထမှာ (မယံ)၊ နပစ္စက္ခာနံ၊ အညဒတ္ထု အက္ကောသ.မေဝ အလတ္ထမှာ' မဏ္ဍိမပဏ္ဏာသ - ရဋ္ဌပါလသုတ်။ 'မယ.ဦ်မံ ဓမ္မပရိယာယံ အလတ္ထမှာ(အလတ္ထုမှာ ဝါ)သဝဏာယ'ဥပရိပဏ္ဏာသ-အနုဗုဒ္ဓသုတ်။

ကာလာဏိပတ္ထိ-သော-ဝိဘတ်၏ အစိတ် ဓေ-ကို အချို့.အ-ပြု- 'တုံ အဘဝိဿ, အဘဝိဿော'။ ဘူ+သတ္တုယံ၊ **ဿော**။

http://www.dhammadownload.com

အန္တိ-အန္တေ-စသော ဝိဘာတ်တို့ကို ရေ-ပြု၊ 'ပဝတ္တရေ, ပဝုစ္စရေ-စ္စာဒီ' ပ-ပုဗ္ဗ, ဝတု+ဝတ္တနေ၊ အန္တိ။ ဝစ+ဝိယတ္တိယ် ဝါစာယံ၊ အန္တေ။ 'ဒေဝါ စေ.ဝ မနဿာ စ၊ ဗုဇ္ဈရေ သဒ္ဒိ ကောဋိယော-ဗုဇ္ဈန္တိ' ဗုဒ္ဓဝံသ။ 'သုခံ သုပန္တိ မုနယော၊ ယေ ဣတ္ထိသု နဗ္ဘရေ-နဗ္ဘန္တိ' ဂေါတမ.တ္ထေရ ဂါထာ။ 'ဟညရေ ဗဇ္ဈရေ စေ.တ္ထ၊ ယတ္ထ သန္နော ပုထုဇ္ဇနော' မဟာဇနကဇာတ်။ 'အနုသာသရေ (အနုသာသန္တိ) ကိ.နွိ် သုခီ ဘဒေယျ' ဝိသ-စိတ္တသမ္ဘူတဇာတ်။ 'သဗ္ဗံ ဟိ.ဒံ ဘဉ္ဇရေ (ဘိဇ္ဇတိ) ကာလပရိယာယံ' ဝိသ-အယောဃရဇာတ်။ 'ဧဝ.မေ တေ မုဉ္ဇရေ ဗန္ဓနသ္မာ, မုဉ္ဇန္တ္၊' **ဗိဓူရဇာတ်**။ 'နတ္ထိ ဟန္တာ ဝါ ဆေတ္တာဝါ ဟညရေ (ဟညေယျ) ဝါပိ ကောစိနံ နာရဒဇာတ်။ 'ဟညရေ ဝါပိ ကောစိ နံ.နွိ် ယော ဟညေယျ' ၎င်း-အဋ္ဌကထာ။ 'မိတ္တ ဒုမ္မိ် ဟိ တ.စ္စာဂိ၊ ဇီဝရေ (ဇီဝ မနော ပိ) ဝါပိ သုဿတိ' ဘူရိဒတ္တဇာတ်။ 'ဇီဝရေ ဝါပိ သုဿတိ-ဇီဝ မာ့နော၀ သုဿတိ' ၎င်း-အဋ္ဌကထာ။ ။*အန္တိ-အန္တေ-စသော-ဟူရာဒ္ဒ အာဒိ ဝန် အရတိ, အန္တ္၊ 'ယျေ-ဝိဘတ်၊ မာန-ပစ္စည်းတို့ကိုရေတွက်။ အချုပ်မှာ-ဂရု-ပုဗ္ဗ, ရဿ၏နောက်၌ရှိသော တိ, အန္တိ, အန္တေ, အန္တ္၊, ယျေ-ဝိဘတ်။ မာန-ပစ္စည်းတို့ကို ရေ-ပြု-ဟူလို။ ထို့ကြောင့်*ဝရု-ပုဗ္ဗ၊ ရဿ နောက်ရှိ၊ **အန္တိ,** အန္တေ၊ ဤနှစ်ထွေ ရေသော အပြုမျာ်းသတည်း'ဟူသော နိယံကို ယောဇုယျသာမ့တ်။

ဆောင်ပုဒ်- ''ဂရု-ပုဗ္ဗ၊ ရဿ နောက်ရှိ။ အန္တိ-အန္တေ၊ တျ.နွေ.ယျ၊ မာန-စ၊ ပြုကြ ရေ-ကို ချည်း။''

ဝိဒ,ဝဒ–ဓေတ်နောင် **အန္တိ**-ဝိဘတ်ကို ဥ-ပြု၊ ဂိဒ္ဓါစေ နှ ဝမိဿန္တိ၊ ကာက-ပညာ ဝတေ ဝိဒူ' သဒ္ဒိ-သောဏကဇာတ်။ 'ဝိဒူ ဝိဒန္တိ္ ဇာနန္တိ့,တိ အတ္ထော' ၎င်း-အဋ္ဌကထာ။ ။'ယော ပုတ္တော ကာသိရာဇဿ၊ သောတ္ထိ သေနာ တိ တံ ဝိဒူ' **တိ**'သ-သမ္မုလဇာတ်။ 'နာရဒေါ ဣ**တိ** နာမေန၊ ကဿပေါ ဣတိ မံ ဝိဒူ' မဟာဇနကဇာတ်။ 'တတ္ထ ဝိဒူ တိ မံ ကဿပေါ.တိ ဇာနန္တိ့'-၎င်း-အဋ္ဌကထာ။ တိဋ္ဌသေ ပုရေဋ္ဌိ အာသိ'၊ ဓန.ပါလော.တိ မံ ဝိဒူ' ဓနပါလ သေဋ္ဌိဇာတ ဝတ္ထု။ 'ယံ ပရေ,ဒုက္ခတော အာဟု၊ တ.ဒရိယာ သစ္စတော ဝိဒူ.ဝဒန္တိ့'သုတ္တနိ ဒ္ဒယာ နုဇာပနာသုတ်။ ။*ဝဒ-ဓေတ်နောင် **ယျေ**-ဝိဘတ်ကို ဥ-ပြု၊ 'ကော မေ ဝေဿန္တရံ ဝိဒူ' ဝေဿန္တရဇာတ်။ 'ကော မေ ဝေဿန္တရံ ဝိဒူ.တိ ကော မယ့် ဝေဿန္တရံ အာစိက္ခေယျော.တိ' ၎င်း-အဋ္ဌကထာ။

ဟိယျ.ဇ္ဇတ်။ ။ဩ-ဝိဘတ်ကို အစဉ်အတိုင်း **ဝိ**ကပ် ဣ,အ-ပြု။ 'မာ တုံ ဘာယိ မဟာရာဇ!၊ မာ.ဝေါ စ ဖရုံသံ တုဝံ'ပုံစံ။ မာဘာယိ၊ ဘိ+ဘုယော-ဩ။ မာ.ဝေါ စ-မာ-သဒ္ဒါး-ပ-ပဒ,ဝစ+ဝိယတ္တိယ် ဝါစာယံ၊ ဩ။ 'မာ ဘာယိ မဟာရာဇ! မာ တုံ ဘာယိ မဟာရာဇ!၊ နတံ ဒေဝါ ဝဇ္ဈေမိ' သီလဝန်-သာမည ဖလသုတ်၊ မာ တုံ ဘာယိ မဟာရာဇ!၊ မာ တုံ ဘာယိ ရဏေသဘ!။ အဟံ် တေ မော့စယိဿာမိ၊

http://www.dhammadownload.com

ရာဟုဂ္ဂလံ.ဝ စန္ဒိမာ' မဟော်ဇာတ်။ 'မာ.ဝေါ စ ဖရှသံ ကိန္ဓိ၊ ဝုတ္တပတိ-ဝေဒ ယျု.တံ။ ဓမ္မပဒ ဒဏ္ဍဝဂ်။

အင္ဇတနီ–အာ-ဝိဘတ်ကို ထ-ပြု။ 'သော အာဘဝိတ္ထ'ပုံစံ။ ဘူ+သတ္တာယံ၊ အာ၊ 'ဒေဝ-ပုတ္တော မဟိဒ္ဓိကော၊ မာတလိ ဝေ သာရထိ။ နိမန္တ ယိတ္တ ရာဇာနံ၊ ဝေဒေဟံ မိဓိလ ဂ္ဂဟံ' ပကိဏ္ဏက-သာဓိနဇာတ်။ 'သက္ကောပိ ပဋိနန္ဒိတ္တ၊ ဓေဒေဟံ မိဓိလ.ဂ္ဂဟံ'၊ နိမိန္တယိတ္တ ကာမေဟိ.အာသနေန စ ဝါသဝေါ'ငင်းဇာတ်။ ။*ဟရ+ဟရဏော၊ အင္ဇတနီ အာ-ဒီဘတ်သက်၊ အ-ပစ္စည်းသက်၊ အစဒ္ဓ အ-လာ၊ (အ-ဟရ်+၊+-ာ) ကွံစိ ဓာတု=ဤသုတ်ဖြင့် အာ-ဝိဘတ်ကို ထ၊ ဟ-၏ မှီရာ အ-ကို ဤ-ပြု။ (အ-ဟ်+-ီ+ရ်+၊+ထ=အ-ဟီရာထ) ဖြစ်၏။ ဆောင်ယူအပ်ပြီ။ ။'ရဒ္ဓေ ဝိလုမ္ဗ မာနမ္ပိ၊ နံ မေ ကိန္ဓိ အဟီရထ' မဟာဇနကဇာတ်။ 'ရဒ္ဓေ ဝိလုမ္ဗ မာနမ္ပိ၊ နာသာ ကိန္ဓိ အဟီရထ' သဠိသောဏကဇာတ်။ ။*သံ-ပုဗ္ဗ, ဟရ-ဓာတ်နောင် တိ-သက်၊ အ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ရှေးနည်း စီရင်လျှင်-'သံဟရတိ'ဖြစ်၏။ ဆွဲငင် ဆောင်ယူအပ်၏။ 'တ.ဒဘိနန္ဒန္တော ပစ္ဆာပုဗ္ဗေသု သံဟီရတိ' ဥပရိပဏ္ဏာသ-ဘဒ္ဒေ ကရဏုတ်။ 'တတ္ထ သံဟီရတိ.တိ ဝိပဿနာယ အ-ဘာဝတော ဘဏ္ဍာ-ဒိဠိဟိ အာကမိယတီ' ဌင်းအဋ္ဌကထာ။ ။*ဟိယျတ္တနီ တ္ထ-ဝိဘတ်ကို ထ-ပြု၊ 'ဘေန ဝေဒနာ အနုဘူယ်ထ'ပုံစံ။ ဘူ+သတ္တာယံ၊ ထ။ ။*ဗြူ ဓာတ်နောင် ကိ-ဝိဘတ်, အန္တိ.ဝိဘတ်တို့ကို အ, ဥ-ပြု။ ဗြူဓာတ်ကိုလည်း အာဟ-ပြု၊ 'လ္ဟဒါနိ အာဟ, အာဟု'။ ဗြူ+ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ တိ,အန္တိ၊'ယောစာ.ပိ ကတ္တုန ကရောမီ.တိ ဓာ.ဟ' ဓမ္မပဒ,နိရယဝဂ်။ 'သောရတံ ကေန ကထ္ထ ဒန္တ.မဟု' သုတ္တနိ-သဒိယ သုတ်၊ 'ယဲ.မာဟု နတ္ထိ ဝိရိယဲ.နွိ'ပဏ္ဏာသ မဟာဗောဓိဇာတ်။ 'ယဲ.မာဟ-တိ-ယဲ့ အာဟု ယေ ဝန္တိ' အဋ္ဌကထာ။

ယ-ပစ္စည်းကြောင့်-ဓာတုန်ကို လ္ဟ-ပြု။ 'သီဟံ သမာဒီယတီ'ပုံစံ။ သံ-အာ ပုဗ္ဗ, ဒါ+အာဒါနေ၊ ယ။ တိ။ လ္ဟမိနာ ဓာတ္ဝန္တသာ လ္ဟကာရော။ 'ပါဏာတိ-ပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ' ခုဒ္ဒက-ပါဋ္ဌ, ဒသသိက္ခာပဒ။ 'ဟိရိယဲ့ပိ သန္တော ခုရ်-မာဒိယန္တိ' ဒုက-ကလျာဏ ဓမ္မဇာတ်။ 'မစ္ဆေရာ စ ပမာဒါ စ၊ တေ ဒါနံ နဒီယတိ'ဒသ-ပိဋ္ဌာရ ကော.သိဇာတ်။ ။*မိ-ဝိဘတ်ကြောင့် ကရ-ဓာတ်ကို ကု-ပြုလျှင် ကုမ္မိ-ဖြစ်၏။ 'ဓမ္မသ ပစိတိ' ကုမ္မိ။ သီဝိနံ ဝိနံယံ ဓဇံ' ဝေဿန်ဇာတ် ပုံစံ။ ။သိဝိရဒ္ဓေ ပေါရာဏာရာဇူနံ ပဝေဏိယာ ဓမ္မသ အပစိတိ' ကုမ္မိကရောမိ' အဋ္ဌကထာ။

ဧ-သြ-အက္ခရာမှ–နောက်ဖြစ်သော အန္တိ-ဝိဘတ်၊ အန္တ-ပစ္စည်း၏ အ-ကို အမြဲချေ။ 'ပါလေန္တိ၊ ပါလေန္တော၊ (စောင့်)။ ကရောန္တိ၊ကရောန္တော'ပုံစံ။ ပါလ+ရက္ခဏော၊အ၊ အန္တိ။အန္တ။ ကရ+ကရဏော၊အ၊ အန္တိ-အန္တေ၊ လ္ဟမိနာ အ.ပ္ပစ္စယသ္မာ ဧ၊ အ-ကာရသ္မာ လောပေါ။ 'ကဏ္ဍ.ဘိဒဋ္ဌသ္မာ ကရောန္တိ ဟေ.ကေ၊ အ.မနုဿ ပဝိဋ္ဌသ္မာ ကရောန္တိ ပဏ္ဍိတာ' ဒုက-ကာမနီတ ဇာတ်။ 'ကရောန္တော ပါပကံ

http://www.dhammadownload.com

ကမ်မံ၊ ယံ ဟောတိ ကဋ္ဌကမ္မလံ' ဓမ္မပဒ-ဗာလဝဂ်။ 'သဗ္ဗေ ဗျသနံ ပပ္ပေါန္တိ၊ အ-ကဗ္ဗာ ဝုဋ္ဌသာသနံ' နစ-ဂီဋ္ဌာတ်။ 'သာနိ ကမ္မာနိ တပ္ပေန္တိ၊ ဥက္ခံ-ဝဇ္ဈော ဟဋ္ဌံ မုခေ' ဒုက-သိဂ်ါလဇာတ်။ 'သာနိ ကမ္မာနိ တပ္ပေန္တိ သော စေန္တိ ကိလ-မေန္တိ' ဂင်းအဋ္ဌကထာ။

ဟိယျ-ဇ္ဇတ်.တ္ထ-မှာ-ဝိဘတ်ကြောင့် ဇောတ်မှ နောက်၌ ဥ-အက္ခရာလာ 'တုမှေ အဝစုတ္ထ-အဝေါစုတ္ထ၊ မယံ အဝေါစုမှာ' ပုံစံ၊ ဝစ+ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ တ္ထ,မှာ 'အထ ခေါ သောဏဒဏ္ဍော ဗြဟ္မဏော တေ ဗြာဟ္မဏေ တေ-ဒဝေါစ မာ ဘဝန္တော ဝေံ အဇစုတ္ထ, မာ ဘဝန္တော ဧဝံ အဝစုတ္ထ' သီလက္ခန်-သောဏ ဒဏ္ဍ သုတ်၊ 'မာ ကိန္တိ အဝစုတ္ထ ဂဂ််မာလံ' အဋ္ဌ-ဂဂ််မာလဇာတ်။ 'နနုတေ ဗြာဟ္မဏ အဝေါစုမှာ' ဥပရိပဏ္ဏာသ-ဂေါပက-မောဂ္ဂလ္လာနသုတ်။ 'အာဂမုမှာ ခေါ တေ ဂဟပတိ'!ဂေဟံ' မဇ္ဈိမ ပဏ္ဏာသ-ရဋ္ဌပါလသုတ်။ 'မာ သဗ္ဗမံ အဝစုတ္ထ၊ ဥယ္ဟတေ ဟဒယံ မမ' 'မာ သမ္ဗေဝံ အဝစုတ္ထ၊ ဘိယျော သောကံ ဇနေထ မံ' ဝေဿန် ဇာတ်။ ဤသုတ်ဖြင့် ဥ-မလာရသော အရာဠ် ဂ္ဂ-လာရ၏။ 'တေသ္မာ ပါပကာ ဒိဋ္ဌဂတာ ဝိဓေစေတုကာမာ သမနုယုဇ္ဇိမှ, သ-မနုဂ္ဂါဟိမှ, သ-မနုဘာသိမှ, မူလ ပဏ္ဏာသ မဟာဒုတ္ထာ သခ်ယသုတ်။ ။*အဇ္ဇတနီ ဥ-ဝိဘတ်ကြောင့် ဝိသခေါတ်၏ ခေါတ္တန်ကိုချေ၊ ဥ-ဝိဘတ်ကို ဂ္ဂံသု-ပြုလျှင် ပါဝိ သု-ဖြစ်၏။ 'ဓော ပါဝိ သု အက္ခမ ဒေန မတ္တဉ' ဝိဓူရဇာတ်။'တတ္ထပါဝိ သူ.တိ-ဇုတ သာလံ ပဝိသိ သု' အဋ္ဌကထာ။

ရူပ်တ္ဂက်ပုံ။ ။ဇာယတိ-ဇိ+ဇယေ၏။ တိ-ဝိဘတ်သက်၊ အ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဇိ+၊တိ)အညေသု စ=အစသရ ဂ္ဂ-ကို၊ ဧ-ဝုဒ္ဓိပြု၊(ဇ်+ဧ-+၊+တိ) ဧ အယ=ဧကို အယ-ပြု၊(ဇ်+ယ်၊+၊+တိ)ကွစိ ခေတု=ဂျိသုတ်ဖြင့် ခေတွန် အ-ကို အာ-ဒီဃပြု၊ (ဇ်+-ာယ်+၊+တိ=ဇာယတိ)ဇ်+အာ,ယ်+အ-ကပ်၊ ပြီး၏။ (အယ-ပြုက အ-ကို ဌာနူပစာအားဖြင့် ခေတွန်ဆိုသည်)။ ။ကရေယ-ကရ+ကရဏေ၏။ချေ။ယျ-ဝိဘတ်သက်၊ (ကရ်+ဧ-ယျ) ဂျိသုတ်ဖြင့် ယျေ-ဝိဘတ်၏ ရွှေ,ယ်-တလုံးကိုခေျ၊ (ကရ်+ဧ-ယ=ကရေယ) ရ်+ဧ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ဇာနိယာ-ဉာ+အဂဗောဓနေ၊ ၏။ ယျေ-သက်၊ နာ-ပစ္စည်းသက်။ဂျိသုတ်ဖြင့် ဧ-ယျဝိဘတ်ကို ဂ္ဂယာ-ပြု၊ (ဉာ+နာ+-ိယ်ာ့)ဉာဏဇာဇံနာ=ဉာ-ခေတ်ကို ဇာ-ပြု၊ (ဇာ+နာ+-ိယာ=ဇာနိယာ) သရ လောပေါ=ခေျ၊ကပ်၊ပြီး၏။ (ဩယျုဉာတော၊ ဉာဏဇာ ဇံနာ, သုတ်ငယ်တို့ဖြင့် ပြီးလျက် ဆပ်၍စီရင်သောကြောင့် ပစ္စုန္နဂတိကနည်းတည်း)။ ။သိယာ-အသ+ ဘုဝိ၏။ ယျေ-သက်၊ (အသ်+ဧ-ယျ) သဗ္ဗတ္ထာ,သဿာ-ဒီလောပေါစ,အစသရ အ-ကိုခေျ၊(သ်+ဧ-ယျ)ဂျိသုတ်ဖြင့် ယျေ-ဝိဘတ်ကို ဂ္ဂယာ-ပြု၊ (သ်+-ိယာ= သိယာ)သ်+ဂ္ဂ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ကရေ-ကရ+ကရဏေ-ခေျ။ ယျေ-သက်၊ (ကရ+ ဧ-ယျ) ဂျိသုတ်ဖြင့် ယျေ-ဝိဘတ်ကို ဧ-ပြု၊ (ကရ်+ဧ-=ကရေ)ရ်+ဧ-ကပ်၊ပြီး၏။ ဂစ္ဆေ-ဂမု+ဂတိမှိ၏.ခေျ။ယျေ-သက်၊(ဂမ်+ဧ-ယျ) ဂျိသုတ်ဖြင့် ယျေ-ကို ဧ-ပြု ဂမိဿန္တော=မ်-ကို စ္ဆ်-ပြု၊ (ဂစ္ဆ်+ဧ-=ဂစ္ဆေ)စ္ဆ်+ဧ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။ဇညာ-ဉာ+

http://www.dhammadownload.com

၅၁၈-အတ္ထနော ပဒါနိ ပရဿ ပဒတ္ထံ။ ။အတ္တနော ပဒါနိ၊ အတ္တနောပုဒ် တို့သည်။ ကွစ်၊ ဠ်။ ပရဿ ပဒတ္ထံ၊ ပရဿပုဒ် အဖြစ်သို့။ အာ-ပဇ္ဇန္တော၊ ကုန်၏။ ။ အတ္တနော ပဒါနိ၊ တို့သည်။ ကွစ်၊ ဠ်။ ပရဿ ပဒတ္ထံ၊သို့။ အာ-ပဇ္ဇန္တော၊ကုန်၏။ ။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုခြင်း ဆိုအပ်၏။ လဋ္ဌတိ၊ရခြင်း၊ ရအပ်၏။ ပစ္စတိ၊ ချက်ခြင်း၊ ချက်အပ် ၏၊ကုစိ.တိ ပဒံ သည်။ **ကိ.**မတ္ထံ၊ နှည်း။ ကရီယတေ၊ ပြုခြင်း၊ ပြုအပ်၏။ ဝုစ္စတေ၊ ဆိုခြင်း၊ဆိုအပ်၏။ လဋ္ဌတေ၊ ရခြင်း၊ ရအပ်၏။ ပစ္စတေ၊ ချက်ခြင်း၊ချက်အပ်၏။

အဝဗောဓနေ ၏။ ယော-သတ်၊(ဉ+ဧ-ယော)ဤသုတ်ဖြင့် **ယော-ဝိဘတ်**ကို ဉ-ပြု၊ ဉ-ဓာတ်**ကို** ဇာ-ပြု၊ ဉ-ပြု၏။ ရွေ့၌လည်း ဉ်-လာ၊(ဇာ+ဉ်+ဉ=ဇညာ)ဉ်+ဉ-ကပ်၊ပြီး၏၊(ပဇ္ဇ၊နွှဂတိကနည်းပင်)။ ။ဝက္ခေထ-ဝစ+ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ ၏။ ခေျ။ဝတ္တမာန်-ထ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဝစ်+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတုန် စ-ကို က္ခေ-ပြု၊ (ဝက္ခေ+ထ=ဝက္ခေထ)ပြီး၏' ။ဒက္ခေထ-ဒိသ+ဓပက္ခနေ၏၊ထ-သက်၊ (ဒိသ+ ထ)ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတုန် သ-ကို က္ခေ-ပြု၊ ဒ-၏မှီရာ ဠာ-ကိုလည်း အ-ပြု၊ (ဒက္ခေ+ ထ=ဒက္ခေထ ပြီး၏။ ။ဒိစ္ဆတိ ဒိသ-ပေက္ခနေ၊၏။ တိ-**ဝိ**ဘတ်သက်၊ (ဒိသ+**တိ**) ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတုန် သ-ကို စ္ဆ-ပြု၊ (ဒိစ္ဆ+တိ=ဒိစ္ဆတိ) ပြီး၏။ ။အာဂစ္ဆိ-ဂမု+ ဂတိမှိ၊၏၊ခေျ။'အဇ္ဇတနီ ဤ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဂမ်+-ိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတုန် မ်-ကို စ္ဆ-ပြု၊ ဤဝိဘတ်ကိုလည်း ဠာ-ရဿပြု။ အာဂာရာဂမော=**အစ**ဠ် အ-အာဂရာလာ၊ (**အ-စ္ဆိ**+-ိ=အဂစ္ဆိ)ပြီး၏။ ။အဂစ္ဆုံ-ဂမု+ဂတိမှိ၊ ၏။ အဇ္ဇတနီ ဥ်-**ဝိ**ဘတ် သက်၊(ဂမ်+ုံ) နည်းတူ။ (ပဇ္ဇ၊နွှဂတိကနည်းပင်)။ ။အဟောသိ-ဟူ+သတ္တာယံ၊ ၏။အဇ္ဇတနီ ဤဝိဘတ်သက်၊(ဟူ+-ိ)ဤသုတ်ဖြင့် ဤဝိဘတ်ကို သိ-ပြု၊ (ဟူ+သိ) အာဂာရာဂမော=အစဠ် အ-အာဂရာလာ၊ **အ**ညေ သုစ=အစသရဥ**ကို** သြ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (**အ**ဟ်+ဧ-ဝ+သိ=အဟောသိ)ပြီး၏။ ။အဟေသုံ-ဟူ+သတ္တာယံ၊ ၏။ အဇ္ဇတနီ ဥ်-**ဝိ**ဘတ်သက်(ဟူ+ုံ)ဤသုတ်ဖြင့် ဥ်-ဝိဘတ်ကို သုံ။ ဓာ**တ်**၏**အ**စိတ် ဥ**ကို**လည်း ဧ-ပြု။ အ-ကာရာဂမော=**အ**စဠ် အ-အာဂရာလာ၊ (**အ**ဟ်+ဧ-သုံ=အဟေသုံ) ဟ်+ဧ-ကပ်၊ ပြီး၏။

၅၁၈-ဒွိ-ပဇ,ဝိဓိသုတ်။ ။အတ္တနောပုဒ်ကို ပရဿပုဒ်ပြန်စီရင်။ ။ရုပ်တက်ပုံ၊ ဝုစ္စတိ-ဝစ+ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၏။ ခေျ။ ဝတ္တမာနာ=ဝတ္တမာန်တော-ဝိဘတ်သက်၊ ဘာဝကမ္မေသု ယော=ယ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဝစ်+ယ+တေ) စစ,ဝသ,ဝဟာဒီန-မုကာ**ဒေ**ာ=ဝစ-ဓာတ်၏ **အစိတ်** အ-**ကို** ဥ-ပြု၊ (ဝ်+စ်+ယ-တေ)တဿစ ဝဂ္ဂ= ယ-ပစ္စည်းကို ဓာတုန်နှင့်တကွ စ-ဝဂ် စ-ပြု၊ (ဝ်+စ+တေ)ပရဿ ဒွေ ဘာဝေါ= **စ**-ကို သဒိသဒွေဘော် စ္ဆ-ပြု၊ အတ္တနော ပဒါနိ=ဤသုတ်ဖြင့် အတ္တနောပုဒ် တော-ဝိဘတ်ကို၊ ပရဿပုဒ် တိ-ပြု၊ (ဝ်+စ+တိ=ဝုစ္စတိ) ဝ်+ဥ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ လဋ္ဌတိ-လဘ+လာဘေ၊ ၏။ ၄၄၃-သုတ်နှင့် တူ၏။ ။ပစ္စတိ-ပစ+ပါ၊ကေ၊ ၏။ ၄၄၁-သုတ်နှင့်တူ၏။ ။ကွစ်၊ ရုပ်၊ ကရီယတေ-ကရ+ကရဏေ၊၏။ ခေျ။ တေ-

http://www.dhammadownload.com

၅၁၉-အ-ကာရ-ဂမော ဟိယျတ္တနိ-အဇ္ဇတနိ, ကာလာ-တိ ပတ္တိသု။ ။ ဟိုယျတ္တနိ-အဇ္ဇတနိ-ကာလာဟိ ပတ္တိသု၊ ဟိယျတ္တနိ, အဇ္ဇတနိ ကာလာတိပတ္တိ-ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ ကွစိ၌။ အ-ကာရ-ဂမော၊ အ-အက္ခရာလာသည်။ ဟောတိ၏။ ဟိယျတ္တနိ-အဇ္ဇတနိ-ကာလာတိ ပတ္ထိ ဣစ္စေတာသု ဝိဘတ်လိုသု၊ တို့ကြောင့်။ **ကွစိ**၌။ အ-ကာရ-ဂမော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဂမာ၊ အဂမီ၊ သွားပြီ။ အဂမိဿာ၊ သွားရာလေပြီ။ **ကွစိ**-တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ-မတ္ထံ၊ နည်း။ ဂမာ၊ ဂမီ၊ သွားပြီ။ ဂမိဿာ၊ သွားရာဒလေပြီ။ ဣတိ-အာဒိသု၊ တို့၌။ ပတိ်သေဓန-တ္ထံ၊ ၏။

သက်၊ ယ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် အတ္တနောပုဒ်ကို ပရဿပုဒ် ပြုသင့်ငြားသော်လည်း၊ ကွစိ-သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ ဣဝဏ္ဏာ ဂမော ၁၀=ယ-ပစ္စည်း**ကြောင့်** ဤ အက္ခရာလာ၊ (ဂ-ရ်+-ီ+ယ+တေ=ကရီယတေ) ရ်+ဤ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ဝုစ္စတေ-ဇ စ။ လဒ္ဓတေ-လဘ။ ပစ္စတေ၊ ပစ။ တေ-သက်။ ၄၄၁-သုတ်နှင့်၏၏။

၅၁၉-ဒ္ဒိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။ဟိယျတ္တနိ, အဇ္ဇတနိ, ကာလာတိ ပတ္တိ-ဝိဘတ်တို့ကြောင့် ခတ်၏ အစ၌ အ-လာစီရင်။ ။အ-ကာရ-ဂမော-ဟု သာမန်ပင် ဆိုသော်လည်း၊ ခတ်ခနာက်၌လာက။ ဘူ, ရဓ-စသော **ခတ်**မှနောက်၌ အ-ပစ္စည်း ဤ-အာဂုံရှိပြီးဖြစ်၍ နိရတ္ထကသာ ဖြစ်ရာသောကြောင့် ပုံစံနှင့် မဆန့်ကျင်အဖြင့် ခတ်၏ရွေ၌သာ လာရသည်။

"သရေ သတိပိ ခတ္တု-ဣ္ဆေ၊ ပုနာ-ကာ-ရာဂမသိ-ဓ။
နိ-ရတ္ထတ္တာ ပယောဂါ-နု ရောခာ ခတ္တာ-ဒိတော အယံ။" ရှု

ခတ္တု-ဣ္ဆေ၊ ဘူဝါဒိ, ရှခာဒိ-ခတ်၏အဆုံး၌။ သရော၊ အ-ပစ္စည်းဖြစ်သော သရသည်။ ဝါ-ခတ္တု-ဣ္ဆေ။ အဇ္ဇတနီ-စသည်သက်ဆောခတ်၏အဆုံး၌။ သရေ၊ ဝိဘတ်ဖြစ်သော သရ, အာဂုံဖြစ်သော ဤ-သရသည်။ သတိပိ၊ ရှိလျက်လည်း။ ဤဓ၊ ဤသုတ်၌။ ဝါ၊ **ခတ်**နောက်ကွက်လပ်၌။ **ပုန**၊ တဖန်။ **အ-ကာရာ**-ဂမဿ၊ အ-အက္ခရာလာခြင်း၏။ နိ-ရတ္ထတ္တာ၊ အကျိုးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပယောဂါ-နုရောခာ၊ ပြယုဂ်ပုံစံနှင့် မဆန့်ကျင်သဖြင့်။ ခတ္တာ-ဒိတော၊ ခတ်၏ အစ၌။ အယံ အ-ကာရာဂမော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။

ရွပ်တွက်ပုံ။ ။**အ**ဂမာ-ဂမု+ဂတိမှိ၏။ ခေ။ ဟိယျတ္တနိ အာ-**ဝိ**ဘတ်သက်၊ (ဂမ်+-ာ)အ**ကာရာ**ဂမော=ကျိသုတ်ဖြင့် ဟိယျတ္တနိ**ဝိဘတ်**ကြောင့် ခတ်၏အစ၌ အ-အက္ခရာလာ။(အ-ဂမ်+-ာ=အဂမာ)မ်+အာ-ကပ်၊ပြီး၏။ ။အဂမီ-ဂမု-ဂတိမှိ၊ ၏။ခေ။အဇ္ဇတနိ, ဘူ-ဝိဘတ်သက်၊(ဂမ်+-ီ)နည်းတူ။ ။အဂမိဿာ-ဂမု+ဂတိမှိ၊ ၏။ ခေ။ ကာလာတိ ပတ္တိ=ဿာ-ဝိဘ**တ်**သက်။ (ဂမ်+ဿာ) ဤ-ကာ**ရာဂမော**= အသဗ္ဗခာတ် ဝိဘတ်ကြောင့် ရွေ၌ ဤ-အက္ခရာလာ။ (ဂမ်+-ိ+ဿာ) ကျိသုတ်ဖြင့် ကာလာတိပတ္တိ ဝိဘတ်ကြောင့် ခတ်၏အစ၌ အ-အက္ခရာလာ၊ (အ-ဂမ်+-ိ+ ဿ=အဂမိဿာ) မ်+ဤ-ကပ်၊ ပြီး၏။ ။ကိ-ရှပ်၊ဂမာ-ဂမု-ဂတိမှိ။ အာ-ဝိဘတ်သက်၊ ဂမီ-ဂမု။ ဤ-ဝိဘ**တ်**သက်၊ ဂမိဿာ-ဂမု၊ ဿာ-ဝိဘတ်သက်၊ လွယ်၏။

http://www.dhammadownload.com

၅၂၀-ပြုတော ဤ-တိမှိ။ ။တိမှိ၊တိ-ဝိဘတ်ကြောင့်။ပြုတော၊ပြုခေတ်မှ။ ပရေ၊ ဥ်။ ကွစိ ဥ်။ ဤ၊ ဤ-အက္ခရာလာသည်၊ ဟောတိ၊ ၏။ ။**တိမှိ**-ဝိဘတ်တိမှိ၊ ကြောင့်။ ပြု-ဣစ္ဆေတာယ ခေတုယာ၊ မှ၊ ပရေ၊ ဥ်။ ကွစိ၊ ဥ်။ ဤ-ကာရာဂမော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပြဝိတိ၊ ဆိုပြီ။

၅၂၁-ခေတုဿ-ဣတ္ထော လောပေါ-နေကဿရဿ။ ။အနေက-ဿရဿ၊ များသော သရရှိသော့။ခေတုဿ၊ ခေတ်၏။ အဣတ္ထော၊ အစိတ်သည်။ ကွစိ၊ဥ်။ လောပေါ၊ ကျေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ယဒါ၊ အကြင် အခါဥ်။ အနေက-ဿရဿ၊

၅၂၀–တိ-ပဒ-ဝိဓိသုတ်။ ။**တိ**-ဝိဘတ်ကြောင့် ပြုခေတ်မှ နောက်ဥ် ဤ-အက္ခရာလာ။ ။တိမှိ-ဟုဆိုသော်လည်း ဥပသဂ္ဂဏ-နိဒဿနနည်းမျှသာ၊ တု-**ဝိ**ဘတ် နောင်းရာဥ်လည်း ဤ-လာရ၏။ 'ပြဝိတု'ပုံစံ။ 'ပုန ဘဝ-ဂေါတမော ပြဝိတု'သီ လက္ခန်-အမွေဌသုတ်။ ။ဝုတ္တိ-ဥ် ကွစိလိုက်မပြ။ ရူ-ဥ်ပြု၏။ 'ပြုတိ,ပြုန္တိ'ကွစိ-ပုံစံ။ 'အတ္ထ-ဟေတု ပရ-ဟေတု၊ဧန-ဟေတု-ဝ ယော နရော၊ သက္ခိပုဋ္ဌော မုသာ ပြုတိ၊ တံ ဇညာ ဝသလော ဤတိ သုတ္တနိ-ဝသလသုတ်။ အပိဟန္တွာ တတော ပြုတိ၊ ဇေတ္ဘာ ဇိနော-တိ ဘာသတိ' စတုက္ကနိပါတ-ရထ လဋ္ဌိဇာတ်။ ပြုခေတ်နောင် ဤ-ဝိဘတ်သက်၊ ရဿ-ပြု၊ ဥ-ကို သြ၊ သြ-ကို အဝ-ပြုလျှင် ပြဝိ-စသည်ဖြစ်၏။ 'တ၊ မဖြဝိ ရာဇ-ပုတ္ထိ၊ မဒ္ဒီ၊ သဗ္ဗင်္-သောဘနာ' ဝဿန်ဇာတ်။ ။**တိ**-စသော ဝိဘတ် ကြောင့် သြ-ဝုဒ္ဓိ**ကို**မြစ်လျှင်-ပြုတိ၊ ပြုန္တိ၊ ပြုသိ၊ ပြုထ-စသည်ဖြစ်၏။ 'အ-ဇာနန္တော နောပဖြုန္တိ၊ ဇာတိယာ ဟောတိ ဖြာဟမ္မဏော' သုတ္တနိ-ဝါသေဋ္ဌသုတ်။ 'တဿာပိ တုံ ပုစ္ဆိတော ပြုသိ ဝိရ' ပင်း-ခမ္မိကသုတ်။ 'တ၊မနုပုစ္ဆိတော ဝေဒေ ဖော=ပစ္စေကံ ပြုလ သံရူစိ''မဟာနာရဒဇာတ်။ 'သာခု နိဗ္ဗာပန် ပြုဟို၊ အနု ကမ္မာယံ ဂေါတမ' ဝဋ်ဂီသ.တ္ထေရဂါထာ။ တံ တံ ပြုမိ မဟာရာဇ၊ အတ္ထော တေ မဉ္ဉပစ္စဂါ' ဝေဿန်ဇာတ်၊

ရူပ်တွက်ပုံ။ ။ပြဝိတိ-ပြု+ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ။ တိ-**ဝိ**ဘတ်သက်၊ဤသုတ်ဖြင့် တိ-ဝိဘတ်ကြောင့် ပြု-ခေတ်မှနောက်ဥ် ဤ-အက္ခရာလာ၊ (ပြု+-ိ+တိ) အညော သု စ=ဥုံ-ကို သြ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ သြ-အဝ သရေ=သြ-ကို အဝ်-ပြု၊ (ပြ်+ဝ်+-ိ+တိ=ပြဝိတိ) ပြ်+အ, ဝ်+ဤ-ကပ်။ ပြီး၏။

၅၂၁-စတု.ပ္ပဒ,ဝိဓိသုတ်။ ။များသော သရရှိသော ၄မှ,ပစ,စသော အနေကဿရ ခေတ်၏ အစိတ်**ကို**ချေ။ဘူ,ဝါ,ယာ-စသော ကေ.ဿရ ခေတ်၏အစိတ်ကို မချေရ။ အနေက-**ဿ**ရပင်ဖြစ်သော်လည်း၊ အချို့သော မဟ-ခေတ် မထ-ခေတ်-ကလေ, ဂိလေ-စသော ခေတ်**တို့**၏ အစိတ်ကိုလည်း ကွစိ-သဒ္ဒါမြစ်၍ မချေရ။

"ကေလေ ဂိတေ မိလေ ဿမာ၊ စိနေ ဟရေစ သံကသေ။
ဤမေ အလုတ္တ-အန္တာစ၊ နိရုတ္တညူဟိ ဘာသိတာ။"

http://www.dhammadownload.com

သော။ ဓာတုဿ၊ ၏။ အန္တော၊ သည်။ ဟော့တိ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ကွစိ၊ ၌။ လောပေါ၊ ကျေသည်။ ဟောတိ၊၏။ ဂစ္ဆာတိ၊သွား၏။ သရတိ၊ အောက်မေ့၏။ မရတိ၊ သေ၏။ အနေက၊သရဿော၊တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ၊မတ္ထံ၊ နည်း။ ပါတိ၊ သောက်၏။ ယာတိ၊ သွား၏။ ဝါတိ၊ သွား၏။ ဤတိ-အာဒီသု၊တို့၌။ ပတိသေန၊တ္ထံ၊ ၏။ ကွစိ၊တိ ပဒံ၊ သည်။ ကိ၊မတ္ထံ၊ နည်း။ **မဟီယတိ**၊ပူဇော်၏။မထိယ**တိ**၊ မွှေနှောက်၏။ ဤတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ ပတိသေန၊တ္ထံ၊၏။

၅၂၂–ဤသု-ယမုန၊မန္တော ဧဒ္ဓော-ဝါ။ ။ဤသု ယမုနံ၊ ဤသု-ဓာတ်, ယုမု ဓာတ်တို့၏။ အန္တော၊ သည်။ ဧဒ္ဓော၊ ဧ-ပြုသည်။ ဝါ၊ ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ ဤသု-ယမု ဤစေ့တေသံ ဓာတုနံ၊ တို့၏။ အန္တော၊ သည်။ ဧဒ္ဓော၊သည်။ ဝါ၊ချို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤစ္ဆတိ၊ လိုချင်၏။ နိယဆ္ဆေတိ၊ ရှောင်ရှား-ဖဲကြဉ်၏။ (ဝါဖဲကြဉ်

ကေလေ၊ ကေလေ-ဓာတ်လည်းကောင်း။ ဂိလေ၊ ဂိလေ-ဓာတ်လည်းကောင်း။ မိလေ၊လည်းကောင်း။သြမာ၊လည်းကောင်း။စိနေ၊လည်းကောင်း။ ဟရေ၊ လည်းကောင်း။ **သံ**ကလေ၊လည်းကောင်း။ ဤမေ၊ ဤ-ဓာတ်တို့သည်။ **အ-လုတ္တ-ဧဒ္ဓော**။ ဓာတုန် မကျေကုန်၊ ဤ**တ်**၊သို့။ **နိရုတ္တဥ္စုဟိ**၊ သဒ္ဒါကျမ်းတတဲ့, **ဆရာ**မြတ်တို့သည်။ ဘာသိတာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ။ **ကေ**လယတိ၊ ဂိလယ်တိ၊ မိလာ့ယတိ၊ သြမာသ်၊ စိနာယ်သိ၊ ဟရာယတိ၊ **သံ**ကသာယ်တိ' ပုံစံ။ **ကေ**လာဟတိ၊ မြတ်နိုးစုံမက်၏။ ဂိလာယတိ၊ နာကျင်မိ၏။ မိလာယ်တိ၊**ညှိ**းနှမ်း၏။သြမာတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။စိနာယတိ။ မထိမဲ့မြင်ပြု၏။ ဟရာယတိ၊ ရှက်နိုး၏။ **သံ**ကသာယတိ၊ နေ၏-ပေး။

ရုပ်တွက်ပုံ။ ။ဂစ္ဆတိ-ဂမု+ဂတိမှိ။ သရတိ-သရ+သရဏေ။ မရတိ-မရ+ ပါဏာစာဂေ။ ၄၇၆၊ ၅၁၂-သုတ်နှင့် တူ၏။ ။ကိ်-ရုပ်၊ပါတိ-ပါ+ပါနေ၊၏။ ဓာတုဿန္တော=ဤသုတ်ဖြင့် ပါ-ဓာတ်၏ အစိ**တ်** **အာ**-ကို ချေသင့်ပြား**သော်** လည်း၊အနေကဿရမဟုတ်၊**ကေ**သရဖြစ်သောကြောင့် မချေရ။ တိ-ဝိဘ**တ်**သက်၊ ပြီ၏။ ။ယာတိ-**ယာ**+ပါပုဏော။ ဝါတိ-ဝါ+ဂတိ-ဂန္ဆနေ၊ လားခြင်း, ဖွဲ့ခြင်း ဦ-၏။ နည်းတူ။ ။ကွစိ-ရုပ်၊မဟီယတိ-မဟ+ပူဇာယံ၊ ၅၀၂-သုတ်နှင့်တူ၏။ ။ မထိယတ်-မထ+ဝိလောလနေ၊ လုံးထွေးမွှေနှောက်ခြင်း၌-၏။ နည်းတူ။

၅၂၂–စတု့-ပဗ္ဗ,ဝိဓိသုတ်။ ။ဝါ-သဒ္ဒါ ဝိကပ်။ ဤသု, ယုမု-ဓာတ်တို့၏ **အ**စိတ်**ကို** အချို့-ဧ-ပြု။ ။ရုပ်၊ဤစ္ဆတိ-ဤသု+ဤစ္ဆာယံ၊လိုချင်ခြင်း၌-၏။ ချေ။ တိ-သက်၊ အ-သက်၊(ဤသ်+၊+တိ)ဤသု**တ်**ဖြင့် ဤသု-ဓာတ်၏**အ**စိ**တ်သ**-ကို **ဆ်**-ပြု၊ (ဤဆ်+၊+တိ=ဤစ္ဆ**တိ**) **ဆ်**+**အ**-ကပ်၊ပြီး၏။ ။နိယဆ္ဆတိ-နိ-ပုဗ္ဗ,ယမု+**ဝိ**ရတိယံ၊ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၌-၏။ချေ။ တိ-သက်၊ အ-သက်၊ (နိ-ယမ်+၊+တိ) နည်းတူ။ ။ ဝါ-ရုပ်၊ သေတိ-ဤသု+ဤစ္ဆာယံ၊၏။ချေ၊ တိ-သက်၊ အသက်၊ (ဤသ်+၊+တိ)။ မြစ်။ **အစ** ဤ-ကို ဧ-ပြု၊(**သေ**+၊+တိ=သေတိ) ပြီး၏။ ။**နိ**ယမတိ-နိ-ပုဗ္ဗ,ယမု+ ဝ်ရတိယံ၊ ချေ။ **အ**-သက်၊ တိ-သက်၊ မြစ်၊ (**နိ**-ယမ်+၊+တိ=**နိ**ယမတိ) ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

ထွက်သွား၏)။ ['တမှာ ရဋ္ဌာ နိယစ္ဆတိ(နိဂ္ဂစ္ဆတိ)'ဧသနဏာတ်)]။ဝါ၊တိပွဒံ၊ သည်။ ကိ၊မတ္ထံ၊ နည်း။ သေတိ၊ ရှာမှီး၏။ နိယမတိ၊ မြဲ၏။ ဣတိ အာဒိသု၊တို့၌ ပတ်သေခန္ဓံ၊ ၏။

၅၂၃–ကာရိတာနံ ဏော လောပံ။ ။ကာရိတာနံ၊ ကာရိတ်ပစ္စည်းတို့၏။ ဏော၊ အနုဗန် ဏ-သည်။ လောပံ-သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ ၏။ ။ကာရိတ-ဣစ္စေတေသံ ပစ္စယာနံ၊ တို့၏။ ဏော၊ သည်။လောပံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတေ ၏။ ကာရောတိ၊ ကာရယတိ၊ ကာရောပေတိ၊ ကာရာပယတိ၊ ပြုစေ၏။

၅၂၃–တိ-ပဒ, ဝိဓိသုတ်။ ။မုချ, ရူဋ္ဌိ-ကာရိတ်ပစ္စည်းတို့၏ အနုဗန် ဏ-ကို ချေ-စီရင်။ ။ရုပ်၊ ကာရေတိ၊ ကာရယတိ၊ ကာရာပေတိ၊ ကာရာပယတိ-ကရ+ကရဏော၊ ဏော,ဏာယ,ဏာပေ,ဏာပယ-ပစ္စည်းသက်၊ ၄၄၈-ဓာတုဟိ ဏော ဏာယ ဏာပေ ဏာပယာ=သုတ်နှင့်အတူတွက်။

အာချာတ.ကပွေ စတုတ္ထ.ဗရိစ္ဆေဒဿ ကစ္စာနုတ္ထ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

မယာ၊ ငါသည်။ သာသန.တ္ထံ၊ ပရိယတ္တိသာဿနာအကျိုးငှာ၊ သမာဿတော။ **အ**ကျဉ်းအား**ဖြင့်**။ ယံ အာချာတံ၊ အကြောင် **အာချာတ်**ကို။ သမုဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ကောင်းစွာ ပြုအပ်ပြီ။ တံ အာချာတံ၊ တို့**အာ**ချာ**တ်ကို**၊ **ဝိ**စက္ခဏာ၊ ပညာရှိတို့သည်။ သက်-ဗုဒ္ဓိ **ဝ်**သေသေန၊ မိမိ၏ဉာဏ်ပညာ အထူး**ဖြင့်**။ စိန္တယန္တာ၊ကွန့်မြူးဆင်**ခြင်**,သိမြင်ကြကုန်လော။ ။**အာ**ချာတ-ကပွေ၊ ၌။ စတုတ္ထော၊ သော့။ ကတ္တော၊ သည်။ ဣတိ၊ ပြီး**ပြီ**။ ။**အာ**ချာတ.ကပွေါ၊ သည်။ **နိ**ဋ္ဌိတော့.နိဋ္ဌံ ဂတော့-ဣတော ပတ္တော့၊ ပြီးဆုံး**ခြင်း**သို့ ရောက်ပြီ။

ရစိတာယံ ဟံသာဝတိ မဏ္ဍလေ သပြေကန် နဂရေ မဟာ ဓမ္မိကာရာမ-နဝဝိဟာရာ.ဓိပတိနာ ရွှေကျင်ဝံသာ နုရက္ခကေန မဟာ **ဓေယျာ**ကရဏီ တေန သိရီ.ဘဒ္ဒန္တ ဉာက်ံသာစာရ ရွှေကျင်နိကာယ မဟာ နာယက.ထွေ**ရေန** ကာချာတကပ္ပဿ ကစ္စာ နု.တ္ထ-ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

"ဝါ.စပွတိ.ပွသာဒေန၊ သိတ ဝိဂတ္ထ ဟဒ္ဒယာ့။
သ-သာဂရဿ ချာတဿ၊ သမ္မုဏ္ဍံ ဒီပနီ ဂတာ့။
ယဲာ ဋီကာ ကစ္စာယနဿ။ သက္ကတ ဗျာကရဏာနံ.ဝေ။
တ.မဉ္ဇလမ္မ တ.ပေါတေန၊ တရန္တု ပိဋကဏ္ဍဝံ။"

ဤတွင်-သမာသ်၊ တဒ္ဓိတ် အာချာတ် (၃) ပိုင်းနှင့်
ဒုတိယတွဲ အပြီးသတ် သတည်း။